Universidad de Antioquia
Biblioteca

Psalmi. Vespertini.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1783

Universidad de Deusto
Biblioteca

179897

Variale eximij viri Bernardini de Busti ordinis seraphici Frācisci. de singulis festi uitatibus beate virginis per modum sermo num tractans. omni theologia copiosum deniq; vtriusq; iuris autoritatibus applicatis. z arte humanita tis refertum. in omni bus allegationib? promptissimū.

BIBLIOTECA UNIVERSITARIA BILBAO

Ex libris fratris Romani Leonis Carmelitę Caesaraugustani

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula Alphabetica.

Beatissimo atq; felicissimo in xpo patri ac dño.d.Alexãdro.vj.sedis apostolice põtifici marimo:frater Bernardin⁹ de Busti ordinis minoꝝ minim⁹.humilem ac debitam commendationem.

I Jcet propter summi apostolatus monarchiaꝫ beatissime pater:roman⁹ põtifex paternis patrum merito|nũcupetur vt ĩdẽ Joãnes mo.in ca.si eo tpe de elec.li.vj. ꝛ Bal.in.c.j.de his q̃ feu.da poss.ivsi.feud. ꝛ dñs Cardinal⁹ in pemio.vj. Et ideo non solũ inferioris dignitatis principibus.sed etiaꝫ regibus ac imperatoribus: ceterisq; xpicolis oĩb⁹ scribẽs eos filios appellat exceptis epis ꝛ sapientis dignitatis põtifcib⁹ q̃ ei⁹ ꝛ fratres dicunt.c.q̃ grauẽ ẽ ertal. Er quo colligit q̃ ipse est pater omniũ quos filios appellat.vt in proemio decretalium.vj.ꝛclemẽtinaꝫ.ꝛ in cle.j.in.§.dudum.de iureiurando.et in clementina.ij. §.sane.de re iudi.vbi Sicilie regeꝫ suũ nominat filium. Unde ꝛ imperator eius dicit filius.c.si imperator.xcvj.di. Ẽ hic generalis pater omniũ:specialiter dicit ꝛ ẽ fratrum minoꝝ pater.vt habetur in.c. Exit q̃ seminat.§.ad hec.de ẽbo.signi.li.vj. Dum aũt specialis paternitatis rõ est. Quis liceꝫ xpiani omnes romani põtificis obedientie generaliter sint subiecti.c.nulli.di.xix.ꝛ.c. si decreta.xxj.di.ꝛ.c.si quis ex sacerdotib⁹. di.lxxix.ꝛ.xcix.di.in princi.ꝛ.iij.q.iij.c.j.ꝛ xxv.q.j.c.generali. ꝛ in extrauagãti Boni facij.viij.que incipit. Unam bonam. Ẽ ipsi fratres minores pedib⁹ sancte romane ecclesie vltra generalẽ obligationem ex regule sue professione particulariter subyciũtur.cle.exiui de paradiso.§.j.de verbo.sig. Quapropter cuꝫ me dei filius de terra mũdiali multis ꝓcellosis fluctib⁹ agitato eradicatum:in horum voluptatis queꝫ ipse fecit trãsplantare dignat⁹ sit. Qui hortulus est fratrum minorum sancta religio .vt ꝺz in di.cle.exiui de paradiso.§.j.de verbo.significa. Dinc est q̃ scies me hoc in loco spiritualium deliciaꝫ constitutum vt operer ꝛ custodiam illum sicut de paradiso voluptatis primo hominꝫ dixit deus Ben.ij. Simul ꝛ considerãs q̃ servus negligens ꝛ accidiosus qui acceptum talentũ abscõdit in terra:a suo fuit domino condemnatus. Mat.xxv. Ne ocio vacares:quo mediante antiquus hostis miseras capit animas.c. nisi cum pridem.§.verum.de renun. Colligi in ho camenissimo viridario diuersoꝝ florum fragrantium multitudinem copiosaꝫ.quib⁹ gloriose regine celi pulcherrima valet corona fabricari. Quia ho filius in patris potestate consistẽs:quicquid ex paternis bonis acquirit:acquirit patri.l.cuꝫ oportet.C.de bo.que li.ꝛ instit.p quas per no.ac.§.j. Cunctaq; reruꝫ omnium que in nostra sunt religione dominium ad romanaꝫ spectet ecclesiam.Cuius ꝓprietati quicq̃d frater minor acquirit applicatur: sicut acquiritur per filium patri:ꝛ per seruum domino.vt dicit l.d.ca.Exijt qui seminat.§. ad hec.de ẽbo.sig.li.vj. Ideo beatitudini vestre.cuius indignus sum filius ꝛ seruus destinanda sensus que ad honoreꝫ inteme rate virginis marie i hoc dei hortulo odorifera,lilia decerpsi:atq; in hoc opere collocaui. Rogans eiusdem beatitudinis vestre celsitudinem:vt p suã solita ergã seruulos suos benivolẽtia:libenti animo pauperculi filij sui munusculum suscipere dignetur. Atq; purissime matris dei immaculatam conceptionem ab omnibus christicolis iubeat inuiolabiliter festinari. vt benedicti⁹ eius filiuꝫ in presenti seculo prosperitateꝫ ꝛ pacem. In alio ẽo felicitatem ꝛ gloriam illi conferat sempiternam.

I In nomie domini nostri Jesu christi incipit registrũ Sermonarij de excellentijs gloriose virginis marie:qõ.Mariale appellatur.atq; editũ fuit p fratrẽ Bernardinũ de Busti ordinis minoꝝ obseruãtie predicatorem. Qõ quidẽ deuotissimũ opus quasi ponens:in capite ipsi⁹ benedicte virginis coronam stellaꝫ duodecim : de qua habetur Apoc.xij.in duodecim diuidit partes principales:q̃ single particulari note appellãt.

In prima quidẽ parte agitur de purissima illibate matris dei cõceptione. Et hec nouem continens sermones:perpetuũ filẽtium nuncupatur.

In secunda tractatur ipsius sacratissime virginis nativitate siue originatione.ꝛ hec quinq; habet sermones ꝛ liber vite intitulatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

In tertia de eiusdē nominatione. que in ser diuidit sermones. ⁊ mare magnū beate virginis dicitur.

In quarta de ipsi⁹ vita: virtutib⁹ ⁊ quer sanone. ⁊ ista duodecim sermones ꝓtinēs viridarium regine celi appellatur.

In quinta de ei⁹ annūciatione ⁊ incarnatiōe verbi ex ea. ⁊ hec sil⁹ duodecim est distincta sermonib⁹. ⁊ gaudiū mūdi nolatur

In sexta de eiusdē visitatione. ⁊ ista duobus pulchris decorata sermonibus: celi virginale appellanda videtur.

In septima de sua ꝓturitione. ⁊ hec q̄nq⁹ habet sermones. ⁊ fluuius infinite dulcedinis non immerito vocabitur.

In octaua de ipsius purificatione. ⁊ filij sui in templo presentatione. ⁊ ista duobus ornata sermonibus sancti sanctoꝝ dedicatio congrue dicetur.

In nona de ei⁹ assimilatiōe. s. quib⁹ rebus in sacra scriptura assimilat. ⁊ b q̄rtuor cōtinens sermones: paradisus voluptatis siue hortus delitiarum dici merebitur.

In decima de ei⁹ passione. s. gaudij ⁊ meroris. ⁊ hec duos deuotos cōprehendēs sermones: a meliori ⁊ dignion particula exultatio matris dei denominabitur

In vndecima de eiusdē assumptione que angelis gaudētib⁹ facta ē. ⁊ ista duob⁹ partita sermonibus: angelica iubilatio intitulanda censetur.

In duodecima vo ⁊ vltima de ipsi⁹ coronatione siue glorificatione. ⁊ hec duos sermones continens: triumphus domine paradisi conuenienter appellabitur.

Sermones aūt seragintatres in totū cōtinet v volumen. De quib⁹ tū poterūt fieri ad min⁹ centū bone ⁊ magne p̄dicationes

Ut autē contenta in eo facili⁹ reperiant: registrū h ordinē tabulā alphabeticā p̄mittimus ut ans primo partes principales i qua querēda inueniētur. Deinde sermonē eiusdē partis ⁊ in qua ipsius sermonis pte fuerint. Quia vo alique partes sunt plure vm exigent am rei de qua agit. ideo eas assignauimus literā alphabeti. post quaꝝ cito quilibꝫ reperiet quod querit.

Aron ex stirpe

a

trahit originē beata virgo maria. ij. parte principali. huius operis sermone. s. pte. ij. Z

Aaron virga figurauit beatā virginē. Eadē parte ser. iij. in exordio. K

Abraam de semine descendit beata virgo. Eadem parte ser. s. parte. ij. Z

Abraam quare solus inter patriarchas ō particulariter pater xp̄i: cū etiam ab alijs descenderit. Eadē parte sermone. ij. parte. ij. E

Abigail figurauit beatā virgines. iij. parte princi. ser. s. pte. ij. E. ⁊ pte. iij. X

Abyssus peccati non tetigit mariam. j. pte ptin. ser. vj. in exordio U

Abyfach sunamitis figurauit beataꝫ virginem. iij. parte principali sermone. s. parte ij. E

Abstinentiam quadruplicez habuit beata virgo. iij. parte ptin. ser. iij. par. ij. P

Abominationē omniū pctoꝝ semp habuit beata virgo. ij. parte principali sermo. v. parte. vij. U

Abscondit peccōres sub alis sue mie ne contra eos ira dei deseuiat. xij. pte ptin. ser. ij. parte. s. D. el. ij.

Absonum valde fuisset xp̄m de matre corrupta per peccatum incarnari. s. parte p̄n ci. ser. ix. parte. s. K ⁊ M. ⁊ ij. pte eiusdē sermonis Y

Absurda multa fuissent secuta si btā virgo originali fuisset vitio maculata. s. par. pn ci. ser. vij. parte. s. Y

Accedebāt homines ex diuersis mūdi partibus ad beatam virginem vt eā videret ⁊. ab illa instruerentur. xs. parte ptinc. ser. s. parte. iij. J ⁊ K

Acu ⁊ colo victum acquirebat. iij. par. ptin cipali ser. v. N

Accubitus quatuor habuit xp̄us. ix. parte ptin. ser. j. par. xij. Z

Adā non fuit perfectior beata virgine: sed ecōtra. ij. parte principali sermone. v. parte. vij. U

Adam presentauit deo multas mulieres vt in eis incarnaretur. que omes sunt repulse preter beatam virginez. v. parte princi. ser. s. par. iij. Z ⁊ M

Adam si non peccasset. xp̄s ex virgine incarnatus fuisset. Eadem parte sermone. iij. parte. s. per totam et sermone. v. parte. s. O K ⁊ G A ⁊ B

Adam personā non debuit assumere xp̄us vbi. s. proxime Y

Adamas lapis preciosus figurat btām virginem. ij. parte ptin. ser. j. parte. s. E

Alphabetica

Aduersitates plurimas passa est in hac vita ⁊ tribulationes beata virgo. xs. par. p̄n ci. ser. s. parte. iij. Z

Aduitrix nra est btā virgo. iij. parte princi. ser. s. parte. iij. N

Auxiliatrix nre redemptionis fuit quantū ad quattuor genera causarum. ibidem

Auxilium ordinariū appellatur beata virgo. ibidem. O

Aduuat in vita: in morte: ⁊ post mortez: ⁊ in omni statu. ibidez. P. ⁊ ix. parte ptin. ser. ij. parte. vij. Z

Aduuat hominem efficaciter. iij. parte p̄n ci. ser. s. parte. iij. O

Aduuare nos tenetur multis ō causis ibidem. Q R ⁊ G

Aduocata nostra ē beata virgo. iij. pte p̄n cipali ser. s. parte. iij. X

Aduocādo nāq⁹ patrē repulsam. x. pte p̄n. ser. ij. parte. vij. O

Aduocata est miserabilium personarū per iudicem supernū constituta. ix. parte p̄n. ser. ij. in exord io. P

Aer figurat beatā virginem. xs. parte ptin. ser. ij. parte. ij. M

Affectu maximo nutrierūt parentes beate virginis ipsam filiam suam. ⁊ cū maxima consolatione conuersati sunt cum ea. iij. parte ptin. ser. s. in exordio

Africa ō: btā virgo. qi nobis affert auxiliū s. parte ptin. ser. ix. par. s. X

Agnus dei quare appellat filiꝫ vginis. ix. parte ptin. ser. ij. par. xv. K

Alta est sup oēs post filium beata virgo iij. parte ptin. ser. vs. pte. s. J

Altare dei dicit beata virgo. v. parte p̄ncipali ser. vs. in exordio

Allegabat multas rationes filio ascendēti in celum vt eas secū duceret. xs. pte ptin. ser. s. parte. ij. per totam

Allegat ꝓ nobis tanq⁹ bona aduocata. ix. parte ptin. ser. iij. in exordio

Allectorius lapis figurat eā. iij. parte p̄n. ses. s. parte. s. D

Amigdalus figurat ipsam. iij. parte ptin. ser. iij. parte. v. J K ⁊ L

Amaritudines marimam habuit in passione filij. iij. parte principali sermōe. ij. parte. ij. E

Amplum vterum ⁊ amplum intellectum ac amplum affectum habuit. tertia parte principali sermone quinto parte quinta. X V ⁊ Z.

Amare tenentur ossis beatā virginē super oēs puras creaturas. xij. parte ptin. ser. ij parte. s. X vsq⁹ ad B. el. ij.

Amauit beato virgo filium dulciter. fortiter ⁊ sapienter. iij. parte principali sermo. ij. parte. iij. X ⁊ Z.

Amauit creaturas dilectiōe ordīata ⁊ pulchra. eadē parte predicti sermōis. A vsq⁹ in finem illius partis

Amici dei ⁊ beate virginis qui sint. iij. pte ptin. ser. s. parte. ij. B

Amor beate virginis erga filium. xs. parte ptin. ser. s. parte. s. E

Amor eius erga nos superat omnes alios amores. xij. pte ptin. ser. ij. par. s. A. el. ij.

Amore dei fuit inflāmata. ⁊ plus ipsa sola deū dilexit q̄s oēs angeli ⁊ scti. ij. pte principali ser. v. par. vij. Y ⁊ Z

Amicta sole quomodo fuit. ix. parte principali sermone. ij. parte. vs. K. ⁊. xs. parte principali sermone. ij. parte. vs. K. ⁊. xij. parte principali sermōe. s. parte. ij. F. vbi habetur q⁹ triplici sole amicta fuit

Amisso filio in templo quare tantum doluit. x. parte principali sermōe primo parte. iij Z

Ancillas habet beata virgo: ⁊ que sint. iij. parte principali sermone primo parte. ij O. Et eiusdē partis sermone q̄nto parte p̄ma. K

Ancillam dei quare se appellauit, quinta parte p̄ncipali sermone duodecimo parte p̄ma p totam

Ancille bone omnes conditiones habuit. Ibidem

Anna mater virginis qualis fuerit. ij. pte p̄n. ser. iij. pte. s. X

Angelorum multas legiones habuit ad suā custodiam. ij. pte principali sermone. v. parte. vij. S

Angelos mittit in ministerium nostrū. iij. pte ptin. ser. iij. pte. iiij. G

Angelos peccantes non debuisse redimi sicut homines ostēdit beata virgo. quarta parte p̄ncipali sermone quinto parte secunda A

Angelica natura non debuit reparari sed humana. v. pte principali sermone q̄nto. parte. ij.

Angelus debuit mitti ad virginem salutādam ⁊ annficiandam incarnationem dei quinta pte p̄ncipali sermone. iij. pte. s. a principio vsq⁹ ad K

Universidad de Deusto
Biblioteca

Angelus iste cuius ordinis fuerit. Ibidez R vsqz ad Ж
Angelus vtz ei apparuerit ī forma corpo rea humana. ꝛ in q̄ veste. Ibidem. Ж ꝛ Z
Angeli cognouerunt filium dei debere in carnari. Eadē pte. sermōe. iiij. parte. ſ. A. ꝛ sermone. v. parte. ſ. B
Angeli annūciauerunt beate virgini trāſi tum suum felicem. r. parte principali ser mone. ſ. parte. v. Z
Angelorz. archangelorum. ꝛ oīm aliorum beatorum ſpirituū ordinū proprietates ꝛ dignitates habuit beata virgo. rj. parte principali sermone. ij. pte. iiij R vsqz in finem. Et ibidem pulchra de angelis ꝛ be neficijs que homini prestant
Anni ei9 in hac vita quot fuerunt. duode cima parte p̄ncipali sermone primo par te tertia K
Annos quot habebat quādo cōcepit filiū dei. iiij. pte p̄ncipali ser. xvj. pte. ij. P
Antiquitas triplex ī ea fuit. ix. pte p̄n. ser. ſ. parte. v. B
Anima mea sola potuit ꝓprie dicer beata virgo inter oēs puras creaturas. vj. par te prin. ser. ij. parte. ij. V
Animus eius fuit celestis. iij. parte p̄nci. ser. v. pte. v. O
Anna prophetissa educauit eaz in templo viij. pte prin. ser. ij. pte. iij. Ж
Apparuit xp̄s matri sue in eius tranſitu: ꝛ eius aiam in suis brachijs recepit. rj. par te prin. ser. ſ. pte. v. Ж
Apparuit etiā ei post resurrectionē p̄ius q̄ Magdalene vel alicui alteri. r. parte prin. ser. ij. pte. v. R
Apparuit beata virgo ī celo multis de can ctis. rj. pte prin. ser. ij. parte. vj. V
Appellare licet ad beatam virginē sine q̄s grauetur a dyabolo: siue a corpore ꝓprio vel aliquo tyranno siue inimico: aut a di uina iusticia. iij. pte principali sermone. iij. pte. iiij. Z ꝛ U
Apis dei dicit beata virgo. iij. pte p̄nc. ser. iij. pte. ij. D
Apostoli interfuerūt morti ei9. rj. pte prin. ser. ſ. pte. v. U
Aqua puteatio fontalis ꝛ pluuialis dicit ꝓceder ab ea. iij. pte p̄nc. ser. ij. parte. ij B. ꝛ ser. v. parte. ij. V
Aqua dei est btā virgo. vbi. ō. prime. a
Aqueductus diuine gratie est Maria. iij. pte principali sermone. v. pte. ij. U
Aqua figurat ip̄am. rj. pte p̄n. sermone. ij. pte. ij. Z
Aque beate virginis maximam ꝛ multipli cem habent virtutem. ix. pte princi. ser. iij. pte. iij. Ж
Aquila figurat ip̄am. rj. pte prin. sermo. ij. pte. vij. O in fine
Ara celi ē beata virgo. vij. pte prin. sermo ne ſ. pte. ij. F
Arbor celestis siue arbor dei est ip̄a virgo iij. pte prin. ser. iiij. pte. v. ℞
Arca testamēti fuit beata virgo. ſ. pte p̄n cipali sermone. v. pte. ij. Z. ꝛ. rj. pte prin cipali sermone. ſ. in eror. A. ꝛ eiusdez ser monis pte. vj. D. ꝛ eiusdez ptis. rj. ser. ij pte. vj. F. ꝛ parte. vij. A
Arca thesaurorum dei fuit beata virgo. et etiam fuit figurata per arcam tabernacu li. ij. pte principali sermone. iij. pte. ij. Z ꝛ ℞
Arca noe figurauit ip̄am. xi. pte princi. ser. ij. pte. vij. O
Arcam istam diuinā nō submersit diluuiū peccati prima pte p̄ncipali sermōe. v. par te. iij. Z
Arcus celestis siue iris dicitur beata virgo ix. parte p̄ncipali sermone. ij. pte decima per totam
Arcus federis figurat ip̄am. iij. pte p̄nci. ser. vj. pte. i. D
Arguēdo ꝑ parte affirmatiua ꝛ negatiua melius cognoscit veritas īmaculate ꝯ ceptionis matris dei: ꝛ cuiuslibet ꝯclusiōis ſ. pte p̄n. ser. i. pte. i. L
Arida figurat beatam virginē. rj. pte p̄n cipali. ser. ij. pte. ij. D
Ascendentem filiū in celū vidit beata vir go ꝛ ineffabiliter gauisa est. r. parte p̄nci pali ser. ij. pte. v. L
Ascendit in mōtana multipliciter btā vir go. vi. pte principali sermōe primo pars te. iij. p totam
Ascēdere cupiebat cū filio ascēdēte in celū multis ex causis. ri. pte principali sermo ne. i. pte. i. per totam
Ascendens xp̄s in celum quare matrē suaz non assumpsit secū. eodez sermone parte iij. per totam
Ascēdens btā ꝛgo in celū oēs beatoz mon tiones ꝛ angelorz choros visitauit: ꝛ i sin gulis vt ibi maneret inuitata fuit, sed oēs transcendit. Eiusdez ptis sermone. ij. par te, iiij. per totam.

Assimilat aurore. lune. soli. armate aciei ꝛ stelle maris. iij. pte p̄ncipali sermone v. p te. ſ. Q
Assumptio eius fibivalde fuit gaudiosa. r. parte principali sermōe. ij. parte septima per totam
Assumpta est in celum in anima ꝛ ī corpo re. rj. parte principali sermōe. ſ. parte. vi. per totam
Assumpta si non fuisset predicto modo: nō diceretur totaliter beatificata. eadez par te. Z
Assumpta fuit cum honorabili societate. i effabili iocunditate. mirabili claritate. ꝛ cum terribili potestate. Eodē sermōe pte vij. B Z U ꝛ Ж
Assumpta fuit vtiliter. subtiliter. mirabili ter. ꝛ honorabiliter. eiusdē ptis sermo. ij. pte. vj. B
Assumi ip̄am in celuz nobis valde pficuū fuit. eiusdem sermonis parte. vij. A
Astruz dei fuit beata virgo. iij. parte p̄nc. ser. v. pte. v. K
Autoritates generales ꝙ omnes peccaue runt in adam. ꝛ similes nihil faciunt con tra eius illibatam conceptionem. ſ. pte p̄ncipali ser. iij. pte. ij. Z ꝛ A
Autoritates ꝑticulariter dicentes xp̄m so luz īmunem fuisse a petō: ꝛ cetere huius modi: nihil facīūt contra ip̄ius virginis puritatem. Ibidem. B
Auroritatibus doctorum ſspecialiter dicen tium ipsam contraxisse peccatuz originā le ibidez respōdetur. L ꝛ D ꝛ vsqz in finē illius partis
Augusta gaudet priuilegijs imperatoris. ſ pte p̄ncipali sermone. v. parte. ſ. U ꝛ Z ꝛ similiter beata virgo priuilegijs christi. Ibidem
Augusta dicitur beata virgo: q: aurit im perium dei super homines. iij. parte prin cipali ser. iij. ptr. v. Ж
Aureolam martyrum. doctorum. ꝛ virginū habuit. xij. parte principali ser. ij. parte. ſ. Z. la. ij.
Auro diuine sapiētie nullus sanctus vesti tus fuit nisi beata virgo post filiū. iij. par te prin. ser. ſ. parte. iij. Y
Aue. i. sine aliquo ve peccati fuit beata ꝙ go. ſ. pte p̄n. ser. v. parte. ſ. A
Aue maria quare pulsatur quotidie in se ro et in mane quinta parte principali ser mone tertio parte prima Z.
Aue quid significet. eiusdem partis sermo ne. vij. pte. ſ. per totam
Aurora figurat beatam virginem. ſ. parte p̄ncipali ser. v. pte. iij. Q. ꝛ ix. par. p̄n. ser. ij. pte. iiij. per totam

Alsamū figurat

b beatam virginem. ix. parte principali sermone. ſ. parte r. per totam.

Baptizata fuit beata virgo iij. pte p̄n. ser. rj. pte. iij. E
Beatā dicunt eā omes gnationes. eiusdez partz ser. vij. in eroīō. ꝛ. vj. parte prin. ser ij. pte. iij. K in fine vsqz ad S
Beatam dixit deus ipsaz virginem. vbi. ō. priorime ℞
Beatam ꝑeam' dixerunt multipliciter oēs angeli. Ibidem' N. Itē omnes homines etiam pfani ꝛ infideles. Ibidem O
Beatificāt eā maxime boni xp̄iani. Ibidez P vsqz ad S
Beatus fuit vēter. ꝛ btā vbera ipsius. ij. p te prin. ser. v. par. ij. ℞ ꝛ N
Beatitudines oēs euāgelicas habuit. iiij. pte p̄n. ser. vij. p totam
Benedicta fuit inter mulieres ī mulierib9 ꝛ super mulieres. v. parte principali ser. viij. parte. ij. D
Benedixit eā deus multipliciter. Ibidē F
Benedictionem dei septime: et benedictio nem Adam et Eue. ꝛ benedictionem quā dedit Jsaac Jacob filio suo habuit beata virgo. quinta pte p̄ncipali sermone. viij. pte. ij. Z
Benedictiones etiam patriarcharum filio rum Jacob. Eiusdem partis sermone. ix. pte. ſ. per totam
Benedictiones quoq; quas dedit Balaaz populo israel. Eodem ser. par. ij. per totā
Benedictiōes insuper quas dedit moyses populo dei. Eiusdem partis ser. x. pte. ſ. per totam
Benedicta fuit in lumbis progenitorz suos rum. ſ. parte prin. ser. ij. pte. iij. Z
Benedictus est multipliciter fructus ven tris virginalis. v. pte p̄ncipali sermone. x pte. ij. per totam
Benignissima fuit beata ꝙgo. iiij. par. p̄n. ser. viij. pte. viij. per totaz
Benedictiones multiplices consequuntur facientes eius coronam. xij. pte principa li sermone primo parte. iij. Z

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bersabee impetrando regnum filio figura uit beatam virgine. m. iij. parte principali sermone. f. parte. iij. G
Bethlees fuit congruus locus pturitionis eius. vij. pte pncipali sermõe. ij. parte. ij. per totam
Bibit deus ⁊ angeli, bibũtq; quotidie penitẽtes de hydria ipsi⁹ virginis. iij. parte prin. ser. iiij. parte. iin. F
Bona quattuor facit fidelib⁹ suis in morte iij. parte principali ser. iij. par. ij. O.
Bonos a malis ⁊ meliores a bonis semp a principio mundi vsq; ad beatam virginẽ deus separauit: vt ex sanctionib⁹ dignioribus ⁊ excellẽtioribus generationib⁹ oriret mater sua. ij. parte pncipali sermone. iiij. pte. iij. X
Bonitas beate virginis excessit bonitates omnis pure creature. iiij. parte princ. ser. viij. pte. vj. p totam
Bonus filius xps nõ diceret fuisse: si mrem suam in originali pctõ pmisisset corruere. f. pte pn. ser. f. par. iij. Z
Bos ⁊ asinus miraculose cognoscentes filium virginis creatorem suum: illũ adorauerunt. vij. pte pn. ser. f. parte. ij. E

Candelabrum dei

C dicit beata virgo. ix. pte prin. ser. f. pte. xv. S
Candele accense quare portãtur in manib⁹ in die purificationis in pcessiõe. viij. pte pn. ser. f. pte. f. B vsq; ad F. ⁊ ser. ij. pte. ij. D
Candelaria dei ẽ beata virgo. xij. pte pnc. ser. ij. pte. f. U. el. ij.
Canticus eius cõcordat cum decẽ musicis melodus vbi. õ. U. el. iij.
Capacissima fuit gratie preseruationis ab originali peccato. f. pte principali sermo. f. parte. iij. K
Capellanus eius fuit lucas euangelista. xf. pte pncipali ser. f. parte. iij. K
Capilli eius quales fuerint. ij. parte princ. ser. iiij. pte. iij. O
Caput serpentis contriuit. f. pte pncipali. ser. v. pte. iij. K
Charitas dei ⁊ proximi excellẽtius fuit in ea q̃ i aliqua alia pura creatura. iiij. parte pncipali sermone secundo pte tertia. U ⁊ X
Charitatis fructus habuit eiusdem partis sermone. viij. pte. f. per totam
Charitatis montem ascẽdit. vf. pte principali ser. f. pte. iij N
Charitatem vt accẽderet des incarnari voluit. vij. parte principali sermone. v. parte iij. Z ⁊ U
Charitas virginis figurat per ebur. ix. pte pn. ser. iij. pte. f. per totam
Charta fuit beata virgo in qua scripsit deus ix. parte prin. ser. ij. pte. viij. Y
Charissimi beate virginis qui sint. iij. parte prin. ser. f. parte. ij. S
Caro xpi ⁊ matris eadem õr. f. parte principali ser. viij. parte. f. S. ⁊. xf. parte princi. sermone. f. pte. vf. J
Caro virginis sola non fuit mater xpi: nec anima sola. sed compositus ex vtroq;. vbi õ. proxime K
Caro virginis nihil habuit corruptiõis vl impuritatis aut impugnationis. ix. parte principali ser. ij. parte. v. S
Carbũculus lapis preciosus figurat virginis filium. iij. parte pn. ser. f. pte. f. E
Castrum dei dicitur beata virgo. et castra eius viscera. v. pte pncipali sermone iiij. pte. ij. AD
Castellũ dicitur beata virgo multis de causis. ix. pre pncipali sermone iiij. pte viij. per totam
Castitatis fructum in summo habuit. iiij. parte principali sermone. viij. parte. xij. per totam
Castellus rebelle est mundus ppter. vij. ix. pte pncipali sermone quarto pte octaua O. ⁊ vndecima pte principali sermone. ij. pte. f. F
Castrorum acies dicitur beata virgo. ix. pte pncipali sermone secundo pte septima per totam
Causas nostras beata virgo assumens: coram deo sapiẽter incipit ⁊ multis allegationibus defendit. ac ad debitũ fines perducit. iij. pte principali sermone. f. pte. iij. X. vsq; in fines illius pris
Claritas anime eius emittebat in corpus ipsius quendam fulgorem ⁊ speciositatẽ secunda parte principali sermõe quarto pte. iij. U ⁊ X
Claudia virgo romana figurauit innocentiam virginis. f. parte principali ser. viij. parte. f. N
Crater tornatilis nunq̃ indigens poculis fuit beata virgo. iiij. parte principali sermone. f. parte. ij. S

Cecitas corporalis ⁊ spũalis quas malas ꝯ conditiones habeat ⁊ quomodo expellatur a beata virgine. xij. parte pncipali ser. mone. ij. parte. ij. S
Cedro assimilat beata virgo. ix. parte princi. ser. f. parte. ij. per totam
Celũ sydereũ crystallinũ ⁊ empyreum dicitur beata virgo. ij. parte prin. sermõe. iij. parte prima. AD
Celi stellati ppietates habuit. xf. pte pnc. sermone. ij. parte. ij. X. la. ij.
Celũ empyreũ quod intrauit beata virgo quale fit. Vbi. õ. prime Z. la. ij.
Celos duodecis ascẽdit beata virgo ppter duodecis sua priuilegia. Eiusdẽ sermõis parte. iij. A
Celo in triplici apparuit beata virgo. xij. pte prin. ser. f. parte. ij. E
Cellaria dei est beata virgo. iij. parte prin. ser. f. parte. ij. S
Certificata fuit de suo filio plꝰ q̃ vnq̃ aliq̃ alia mulier fuerit maxime de. xij. vij. parte pn. ser. iij. parte. iij. per totam
Cessare non debent pdicatores a laudib⁹ immaculate virginis eius innocentiã defendẽdo. lz aduersarij eiusdẽ cõtra eos cõcitent ⁊ scandalizent. f. parte princ. serm. ix. parte. iij. AD
Clemẽtissima fuit beata virgo. ix. parte pn ci. ser. ij. parte. viij. X
Credidit beata virgo angelicis verbis ⁊ p pterea dei filiũ pientiẽdo cõcepit. v. pte pn. ser. vf. parte. ij. V
Cynamomũ figurat ipam. ix. parte pn. ser. j. parte. ix. per totam
Cypressus figurat eam eiusdem sermonis parte. iiij. per totam
Circũdedit sola ngo filiũ in vtero. nã alie mulieres non dicuntur pprie circũdare filios suos pfecto modo. vij. parte pnci. ser. v. parte. f. J
Circũcisio xpi magnum dedit dolorẽ beate virgini. x. parte principali sermone. j. parte. iij. in prin.
Circularis figura significat beatã ngine. vij. parte prin. ser. v. parte. f. J
Ciuitas ⁊ castellum dei ꝺr brã virgo. v. parte pnci. ser. iij. parte. f. A. ⁊. ix. parte prin. ser. iiij. parte. vij. E
De clinatib⁹ q̃ttuor ꝺr fuisse xpus. v. parte prin. ser. iij. parte. f. D
Crystallini celi ppietates habuit. b ngo xf. parte pn. ser. ij. parte. ij. Y. la. ij.
Cognouit oia creata in creatore. iij. parte principali ser. f. parte. iij. El
Color eius qualis fuerit. ij. parte princ. ser. iiij. parte. iij. P
Collũ ꝺr beata virgo. ix. parte prin. sermo. ij. parte. xf. per totam
Collocutio eius cũ angelo qlis fuerit. v. pte prin. ser. iij. parte. iij. per totam
Collocutio dei cũ gabriele qñ polebat eum mittere ad ipam. Eiusdem partis ser. vf. parte. f. Z
Colũba figurat beatã virginẽ. ix. parte pn. ser. ij. parte. xij. per totam
Cõis plena cũ oibus donis ẽ ad omnes pertinẽs fuit btã virgo. xij. parte prin. ser. ij. parte. f. B. el. ij.
Cõcanit btã virgo cũ his quẽ in celo sunt ⁊ cũ his q̃ in terra. iij. parte prin. sermo. f. parte. iij. AD
Cõcepta fuit sine pctõ originali. f. pte pnc. per totam
Concepta si fuisset in pctõ plus fuisset punita a deo ⁊ ab eo odita pro illo instãti ꝯ aliquis homo mũdi. Eadẽ parte sermone vij. parte. f.
Concepta filiũ originali crimine fuisset nõ semp magnificasset dominũ. nec semper exultasset in deo salutari suo. nec semper fuisset a deo respecta p grãm. vf. pte prin. ser. ij. parte. iij. J
Cõcipere quõ potuit seruata ngnitate. vj. parte prin. ser. f. parte. f. D
Conceptionẽ ⁊ parturitionẽ filij nginalis omni tpe oportuit credere. vij. parte pncipali ser. v. in exo.
Conche marine assimilat btã ngo. v. parte prin. ser. iiij. parte. ij. K
Concilium basiliẽse p bullã antẽticã determinauit beatã nginẽ fine peccato originali fuisse cõceptã. ⁊ nulli licitũ esse de cetero in cõtrariũ pdicare. ⁊ festiuitatem ipsius cõceptionis debere celebrari in oibus ecclesijs ⁊ monasterijs christiane religiõis prima parte principali sermone. viij. parte. ij. A
Concupiscentia aliqua mala nunq̃ fuit in beate virgine. ij. parte principali ij sermone. v. parte. vij. B
Cõgruũ fuit xpm carnẽ sumere de muliere v. pte pn. ser. ij. parte. ij. per totam
Cõgruentius fuit ipm assumere naturam humanã q̃ angelicã. Eiusdem partis sermone. v. parte. f. Z

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Confitebatur beata virgo. iiij. parte princ sermone. xj. pte. iij. F. vbi etiam ponitur quid confitebat & cui.
Cōfirmata fuit in gratia in hac vita. j. pte pn. ser. j. pte. iij. V.
Cōfirmatōis siue chrismatis sacrm recepit iiij. pte prin. ser. xj. pte. iij. E
Cōfutauit rōnes diaboli arguēdo q filius eius erat trūs hō & nō deus. x. parte princ. sermone. ij. pte. iij. V
Constātie virtutē habuit. iiij. parte prin. sermone. iij. parte. ij. L
Cōsolationibus spūalibus repleuit eā deus. ij. pte pn. ser. v. pte. vij. B
Cōsolationē maximā in pturitiōe virginis habuit nō trūs ipa & ioseph. sed etiaz deus & angeli ac pastores & scti pfes. vij. parte pn. sermone. j. pte. iij. p totam.
Consolata quantum feurit in presentatiōe sui filij in templo. viij. parte pnc. sermōe. ij. parte. iiij. A. & B
Cōsensum qualiter pstitit angelo annūciāti. v. pte pn. sermone. iij. pte. iij. O
Consolidauit fidem nostraz p filiū. vij. pte pncipali sermone. iij. pte. iij. L.
Contraria fuissent in brā virgine in eodem instanti. si pt. ariisset petrī originale. j. pte pncipali sermone. v'. pte. j. A
Contradictio fuisset in deo si beata virgo corrupta fuisset originali petō Eadē parte sermone. ix. pte. ij. L
Contemplationem maiorem habuit beata virgo in vtero matris q̄ alij puri homines habuerint in etate perfecta. iij. parte pn. sermone. j. parte. iij. El
Contemt Lanoms montez ascendit. vj. parte pncipali. ser. j. parte. iij. N
Continentiam in summo habuit. iiij. parte pn. ser. viij. pte xj. p totam
Contriuit caput se pētis multipliciter. xij. pte pn. ser. ij. pte. j. V. la. ij.
Conuenientia mirabilis vnius membri ad alterus fuit in corpore beate virginis. ij. pte pn. sermone. iij. pte. iij. O
Conueniens fuit q̄ xps in conceptione et natiuitate sue matris conseruaret virginitatez. v. pte prin. sermone. ij. parte. ij. p. O. & R.
Conuersatio beate virginis fuit valde sancta. famosa honesta & ordinata. iij. parte princ. sermone. j. parte. ij per totam
Cōuersata fuit semp cum pionis honestis vbi. B. L. vsq̄ in finem illius partis. vbi etiam ponitur cū quibus conuersata est. et vbi conuersata est. ibidem K
Copule vim & naturam sapit beata virgo iij. pte prin. ser. j. pte. iij. Y
Corona stellax. xij. in capite virginis quid significet. & qualis fit. xj. parte pn. ser. ij. parte. vj. M. & xij. parte prin. sermone. j. pte. ij. V. Y. & K.
Coronam beate virginis omnes dicere debent prorima dicti sermōis parte. iij. per totam & ibi de eius vtilitate.
Coronam deuote dicens male non peribit. Zbidem P.
Corona predicta est valde grata virgini et filio eius. Zbidem Q.
Coronauit deus beatam virginem triplici corona: sicut imperatrices. scz ferrea argētea & aurea. xij. parte pncipali sermonis. ij. in exordio. L
Corona virginis facta est er. lxiij. lapidibus pciosis. quorū ipa habet pperates et hec sunt nomina eoz. Alabastrū. auripigmētum siue arsenicum. adamas. amatistus. achades. albestō. abstcos. alabandina siue alabandia. agiristis. astrion. alectorius. asterita. amatistes. berrillus. calculus. sardonicus. carbūculus. chrysopassus. calcedonius. chrysolitus. chelidonius. crystallus. ceramus. coralus. comeolus. dionysia. diadocos. electrum. ethytes. emathites. elitropia. enidros. epistites. excoliceros. gagathes. galactides. heraripen. iaspis. hiacynthus. iris. iena. inauma. haubiates. halcophanus ligurius. liparea. margarita. magnes. mellectros. menophitis. mirteo. medo siue medus. melochitis siue melocites. nosech. onichinus. optalius. siue opalus. pirites. plonites. paterō. sapphyrus. smaragdus. sardius & solix. xij. parte princi. sermone. ij. parte. ij. per totam vbi particulariter ponuntur predictorum lapidum proprietates.
Corpus mysticum ecclesie fuisset mōstruosum si beata virgo Zrisset originale peccatum. j. pte pn. ser. ix. pte. ij. F.
Corpus btē virginis fuit solidatū & stabile. iij. pte pn. ser. v. pte. v. O.
Corpus eius nunq̄ debuit corruptioni vel incinerationi subiacere. xj. pte pnci. simone. j. pte. vj. B.
Corrupta non fuit beata virgo corpore ergo multo minus anima. j. pte pncipali sermone. vij. pte. j. B.

Alphabetica

Comis & suibus similes sunt aduersarij dei ate virginis prima pte pncipali sermone iij. pte. ij. V
Corinus quare factus niger dicatur a poetis. Zbidem
Corinus non debet indignari si colūba nō fuit mortuoz cadauerū putredine maculata eiusdez prīo ser. vj. pte. ij. Y
Curā semp habuit xps de sua mre. iiij. pte pn. ser. ij. pte. iij. Z. in fine
Cruces beata virgo prima adorauit. x. pte princi. sermone. j. pte. iij. L

Quid filius qua re dicit particulariter xps

d cū etiā ab alijs descēderit ij. pte prin. ser. ij. pte. ij. L
Debitorē fecit nobis deus btā virgo. vij. pte prin. ser. iij. pte. iij. M
Debuit est btā virgo p pctōribus exorare. xi. parte pn. ser. j. parte. iij. M
Debellauit peccatum & autorem ac causaz eius prima parte pncipali sermone. vij. parte. j. L
Decē munera spōsalicia donauit deus sue spōse beate virgini. ij. parte pnci. ser. v. parte. vij. O. vsq̄ ad. Y
Decuit diuinā iusticiā. sapientiā. bōitatē. & potentiam beatam virginez a morte suscitare. & in corpore ac anima glorificare xi. parte pncipali sermone. j. parte. vi. B C. D. E. & F
Dedecus fuisset filio dei matrem habere q̄ aliquādo fuisset serua petī. j. parte prici. ser. ij. pte. iij. L
Decepti esse nō possūt q̄ beatā dei matrē sine originali petō cōceptā esse credūt. j. pte prin. ser. ix. pte. iij. Y
Deum fecit nostrū fratrē. b. virgo. vij. pte prin. ser. iij. parte. iij. B
Deū semper habuit ante oculos cordis. ij. parte prin. ser. v. parte. vij. R
Deo gratias quādo vocabat respōdebat. Et sic nec consuetudo religiosorum ab ea incepit. quarta pars prin. sermōe. iij. parte prima F
Defectuosum fundamentuz diceretur xps habuisse si mater eius corrupta fuisset originali crimine. prima parte pncipali sermone. vj. parte. i. B
Defectuz triplicem ipa virgo abstulit a natura feminea. decima parte princi. sermone prīmo in exordio. B
Defectus vel imperfectiones non fuerunt in ea. xj. pte prin. ser. ij. pte. vj. L
Delitias spūales vel celestes habuit rarius celo q̄z in mundo. xij. pte princi. ser. ij. parte. j. Y. el. ij.
Deriuatio nois marie. iij. pte prin. sermone. ij. pte. ij. M
Despexit oēs mūdiales delitias btā virgo ij. pte prin. ser. v. pte. vij. K
Describi an quis eter potuerit genealogia xpi & beate virginis. ij. parte prin. sermo. ij. parte. j. B
Descripta fuit xpi generatio non p matrez eius scz p spōsuz ioseph ex rationabili causa eiusdem sermonis pte. ij. B
Desideriū beate virginis semp tēdebat ad bonū. ij. parte principali sermōe. v. parte vij. G. & v. parte pncipali sermone. vj. pte. ij. K
Desponsatio beate virginis. iiij. parte pn. sermone. xij. per totum. & de eius vtilitate pte. j. N
Despōsata fuit in etate magis idonea. eiusdem ser. parte. ij. per totam
Desponsari matrez suam quare deus voluit Eodem ser. parte. iij. per totam
Detrahi nō or dignitati xpi: q: virgo benedicta predicat sine petō cōcepta. j. p. pn. ser. j. pte. ij. E
Dies figurat beatā virginē. j. pte prici. ser. v. pte. iij. R. & ix. pte princi. sermone. iij. pte. ij. per totam
Differētia maxima fuit inter cōceptionem xpi & beate virginis: scz ipa bīdicta virgo non fuerit peccato maculata in cōceptione. j. parte principali sermone primo parte secunda. E
Dilexit matrem suaz xps ab eterno. & nūq̄z odiuit eam. Eiusdem partis sermone. vij. parte. j. Q
Dimmui non dicuntur puilegia saluatoris ppter pseruationē sue bndicte matris a peccato: sed potius augeri. Eiusdē partis ser. j. pte. ij. E
Dimidiū regni sui dedit deus beate virgini & diuisit imperiū suū cū ea. iij. pte pn. ser. iij. pte. iij. El
Discretionē spirituū sup oēs habuit beata virgo. iij. pte princi. sermone. ix. pte. vij. per totam
Dispensatrix omniū gratiarum et donorum spūsancti facta ē beata virgo. xij. pte principali sermone. ij. pte. j. Y

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Disputauit cū diabolo ⁊ eū semper superauit.iiij.parte prin.sermone. v. parte. j. ⁊ ij. per totam

Diuina natura quomodo potuit vniri cum humana in vnitate suppositi in vtero virginis.v.parte principali sermone.j.parte j.B.vsq; ad D

Diuersitas inter ꝛceptionē xpi ⁊ nostrā. v. parte prin.ser.ij.pare.j.

Diuersimode descendit gratia in xpo ⁊ beata virgine.ij.parte principali sermone.v. parte.vij.D

Diuinitas quomodo suscepit humanitatē in virgine.vij.parte principali sermōe .j. parte.iij.R

Docet nos filius virginis omnem scientiā vij.parte principali sermone,quinto parte quarta R

Doctores boni antiqui nō tenētes opinionem immaculate cōceptionis virginalis si nunc viuerent errorē suū reuocarent.j. parte prin.ser.viij.pte.j.O

Dolosus diabolus ex malicia sua lucrum reportasset si beata virgo in peccato concepta fuisset. Eiusdē partis sermone.vj. pte.j.Z

Dolorem in partu non habuit beata virgo sed consolationem maximam.⁊ quare.v. pte principali sermone.vij. pte prima Z.⁊ septima pte pncipali sermone qnto parte prima. R

Doluit afflicta fuit maximo cruciatu ī passione.filij .decima parte princi.sermone.j. pte.j per totam

Dolor xpi in passione fuit maxim⁹ omniū dolorum huius mundi. Eiusdē sermonis pte.ij. Y

Domus dei sancta ⁊ templū scti fuit beata ẽgo.j.pte pn.ser.vj.pte.j. E

Domus fuit q̄ cadere nōpotuit.iij.pte pn. ser.v.pte.v. P

Domestici eius qui dicantur Eiusdem partis sermone.j.parte.iij.Q.⁊ sermone. v. pte.j.R

Dominus tecū quomodo intelligatur. v. parte principali sermone octauo . pte.j. per totam

Domina est ⁊ imperatrix totiꝰ orbis ⁊ oīm creaturarum.j.parte pncipali sermone v. pte.j.X

Unde dicitur maria.i, dñatrix vel domina iij. parte principali sermōe.ij.parte.iij. D vbi etiā ostendit q̄ ipa dñatur bonis ac malis et tepidis

Dominat in celo in inferno . ī purgatorio ac in mundo. Ibidem

Dñium mundi acquisiuit multis ex causis iij.parte princi.ser.v.parte.ij .E

Donationem ppter nuptias fecit illi deus ij.parte principali sermone quinto parte septima. V

Donum sapientie ⁊ intellectus excellētissime habuit beata virgo.iiij.parte principali sermone.v.in exor.⁊ sermone.vj. parte j.F.⁊ B

Donum etiam consilij habuit Ibidem.B: vsq; in finem illius partis

Donum quoq; fortitudinis eodem sermone pte.ij.

Donum etiam scientie.eodem ser.pte. iij.

Donum insuper pietatis. eadem sermone pte.iiij.

Donum quoq; timoris.eodez sermone pte quinta

Dona spūsancti claruerūt ī ea.ix.pte pn. ser.ij.pte.vj.B

Donauit ei deus multa munera. ⁊ misit illi sponsalicia in eius desponsatione.ij. parte principali serm one.v.pte.vij.O: vsq; ad V

Dotem maximā dedit beata virgo suo spō so celesti. Ibidem N

Dotauit deus beatam virginē multiplicit Ibidem U. vsq; in finem illius ptis

Dotē sue spōse accreuitus. Ibidez Z

Duos coniuges scz celestem ⁊ terrenus habuit beata virgo.iiij.parte principali sermone.v. pte.j. N

Duo inter alia induxit filium dei vt fieret homo.v.pte principali sermone.iiij. pte.ij. Y

Duodecim domicellis sociatā inuenit beatam virginē angelus gabriel. Eiusdē partis ser.vj.pte.ij.p totam

Dure cerucie dici possunt qui imaculatam conceptionē matris dei tā patēter declaratā persequūtur.⁊ opinionē suā ex pertinacia deponere nolunt.j. parte pnc. sermone vij. pte.j.O

Ecce ancilla domi

e ni quō exponit.v. parte princ. ser.vj.parte.ij.Z.⁊ U

Ecclesia ingressa virginis dicēs in persona eius. Dominus possedit me in initio viarum suarū &c, Denotat ipsam

Alphabetica

fine originali peccato cōceptā.j.parte pn ci.ser.v.parte.j.B

Elephas figurat beatā virginē.ix. pte pn. ser.ij.pte.xiij.per totam

Electa fuit beata virgo ante mūdi cōstitutiones.vt esset mater dei.j.parte.pn.ser. ij.parte.iij. Z

Elemosynaria dei est.iij.parte princ. ser.j. parte.ij.F

Eleuata fuit in presenti vita super mundiciam virginum ⁊ angelorū.⁊ super cōuersationem ⁊ operationē martyrum ac confessorum.⁊ super contemplationem apostolorum.prophetarum atq; patriarcharum.vj.parte principali sermone,ij. parte.vij.O

Eleuata est in celo ad culmē dignitatis altissime.latissime ⁊ firmissime.ibidem P. Q.⁊ R

Eloquētie laudes ⁊ quomodo beata virgo fuit eloquētissima,xij.parte prin.sermōe ij.parte.ij. B.el.ij.

Eucraticū.i.optime cōplexionatū fuit corpus eius.ij.pte pn.ser.iiij.pte.iij.O

Epyphanie ser.x.parte princ.sermo.ij.parte.iij.per totam

Equalitas ⁊ mira ꝓportio humorū fuit in corpe beate virginis.ij.parte princi. ser. iiij.parte.iij.Q

Errores suā deponere debēt impugnantes conceptionem matris dei.j.parte princi. ser.viij.parte.j.O

Essentiam diuinam vtrum beata virgo viderit in hac vita.iiij.parte princ. sermōe ij.parte.j. P ⁊ Q

Ether figurat ipsum.xj.parte prin.sermone ij.parte.iij.B

Euāgeliste ꝛre diuersimode descripserunt genealogiam xpi.ij.parte principali ser. ij.parte.ij.B

Eucharistie sacramentū deuotissime recipiebat beata virgo.iij. parte princi. ser. xj.parte.iij.B

Eue contraria fuit.iij.parte prin.sermone ij.parte.j.A.⁊ v.parte principali sermōe vij.parte.j. C

Excellētie.xxxvj.ipsius virginis ponuntur xij.parte prin.ser.ij.parte.j.per totā.

Excellētie eius ꝑm ordinē alphabeti eadez parte.E.el.iij

Exemplar omnis honestatis ⁊ bene viuendi fuit beata virgo.ij.parte principali sermone.v.parte.j.Y

Exēplis ⁊ similitudinibus immaculate virginis ꝓceptio declarat.j.pte princ. sermo. vj.parte.iij.M.⁊ N

Extremā vnctionē recepit beata virgo.iiij parte prin.ser.xj.parte.iij.B

Exultatio de natiuitate virginis maxima fuit.ij.parte principali ser.j.parte.iij.O. vsq; in finez illius partis.⁊ sermone. ij. pte.ij.A.⁊ B

Exultatio de parturitione virginis quāta fuerit.vij.pte prin.ser.iij.parte.j.

Fabricauit deus

f matrez suam.iij.parte pn ci.ser.v.parte.v. O

Fabricauit eā multz ex causis.ix.parte princ. sermōe ij.in exordio.p totum

Facta est maria ianua celorum.sublimatio apostolorum ⁊c.j.parte principali sermone.iij.in exor.X

Facies eius qualis fuerit.ij. pte pncipali ser.iij.parte.iij.⁊ ser.v. pte.vij.P. vsq; in finem sermonis

Fallacias diabolicas nobis manifestat beata virgo.ix.parte principali sermone.ij. parte.j.L

Famosissima fuit ꝓpter quattuor.iiij.parte principali ser.j.pte.iij.V.⁊ Y

Familiarissima fuit deo.xij.parte principali ser.ij.parte.j. R

Famulos habet ⁊ quiescūt.iij.pte princ.ser. j.pte.iij.Q

Famularū tria genera habet.eadem parte ser.iij pte.iij.Q

Flagella non semp a deo mittunt hoibus ꝓpter pcā sed alijs diuersis respectibus qbus pmisit beatā virginē in hoc mundo flagella sustinere.j.parte pncipali sermonis.parte.ij.O

Franciscus hortat⁹ est fratres suos vt beatam virginem quātum eis possibile esset ꝑm deum exaltarēt.j.parte pncipali sermone.ix.parte.j.Q

Fecūditas magna ⁊ excellentissima fuit in ea.ij.pte prin.ser.v.par.vj.&

Femineas miserias non habuit.iiij.parte prin. ser.v.par.j. Y

Fenestra dei t paradisi ē btā virgo.iij.parte princi.ser.v.parte.iiij.V.⁊ Y

Fenestra vitrea que erat in arca Noe figurauit eas.v.parte principali sermōe.vij. in exordio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Feria.vj.concepit dei filiū. Eiusdē partis ser.iij.parte.ſ.Z
Ferula que diabolum ferit ꝺr beata virgo ix. parte principali sermone primo parte xiij.B
Festum natiuitatis eius quo tempore cepit celebrari.ij.parte principali sermone j.parte.iij.P
Festum purificationis eius quo tempore ceptum est fieri.vij.parte principali ser. ij.pte.iij.X
Fleuit amarissime btā virgo mortem filij x.pte prin.ser.ſ.par.ſ.E
Fleuit sepiꝰ filiꝰ eius.vbi.ꝺ. S.circa finē
Fidē vtrum habuerit beata virgo.iiij.pte prin.ser.ij.parte.ſ.N
Fides eiꝰ fuit maria.ibidē O.vsq; in finē
Fidem vnam.perfectam.veram ⁊ firmam habuit.ibidem.S
Fidei fructū habuit in summo.eiusdē partis ser.viij.parte.ix.per totam
Fidei gr̄am habuit in summo.eiusdē ptis ser.ix.pte.iij.per totam
Fides in passione xpi in ipa sola remansit x.parte prin.ser.ſ.in exor.B
Fidei virtutē habuit.iiij.parte princi. ser. iij.parte.ij.M
Figuris multiplicibꝰ declaraꝝ innocētia. ⁊ preseruatio eius a pctō originali.ſ. pte prin.ser.v.parte.iij.R.vsq; in finē illius part.ſ. Philomena figurat eā.vj.pte pn. ser.ij parte.ſ.G
Filius dei quare potius incarnatus est q̄ pater aut spūssanctus.v.parte principali ser.ſ.parte.iij.D
Filios ⁊ heredes dei nos fecit ꝓpter suus benedictum filiuꝫ.vij.parte p̄n. sermone iij.parte.iij.K
Filium dei ꝓcepit vt in eo beatificaremur in anima ⁊ corpore.v.parte princi.sermone.iiij.parte.ſ.D
Filij boni patris sui non sunt illi qui patris sui deuotionem erga beatā virginē non imitantur.ſ.parte principali sermo. ix.parte.iij.K
Filiū vnū naturalē habuit.ſ.xp̄m. Alium ꝺo legalē.ſ.iohānē eua ngelistā.⁊ aliuꝫ spūalē.ſ.iohānē baptistā.vij.parte p̄nc. ser.iij.parte.iij per totam
Finē vltimū sup oēs adipisci cupiebat.xj. parte p̄n.ser.ſ.B.⁊ ser.ij.in exor.
Firmamentuꝫ dicitur beata virgo.iij.parte principali sermone.ſ.parte.iij.M
Frigus figurat humilitatē eius.ix.parte prin.ser.ij.parte.ſ.X
Fons olei per vibē romaꝫ cucurrit in die parturitiōis eius.vij.parte prin.sermo. j.parte.ij.E
Fons Dicitur beata virgo.ix.parte princi. ser.iij.parte.iij.per totaꝫ.⁊ ibi etiā habetur q̄ est puteus ⁊ fluuius
Fons iste quare diuidit in q̄tuor capita. eiusdem sermonis parte.v.V
Flos florum fuit filius eius.ij.parte prin. ser.ſ.in exor.A.vbi etiam ꝺr q̄ est flos cāpi ⁊ non horti.
Formari fecit deus corpus matris sue omni formositate ac speciositate decoratum. ⁊ oīb; intuentibus mirabile.ij.pare p̄n. ser.iiij.pte.ij.M
Formosi omnes viri ⁊ mulieres qui vnq̄ fuerunt viderētur deformes in comparatione matris dei post filium.ij.parte p̄n. ser.iiij.parte.ij.N
Fortes nos facit beata virgo contra oēs tentationes.ix.pte p̄ncipali sermone ij.pte.ſ.D
Fortitudinē maximā habuit.iiij.pte p̄n. ci.ser.iij.parte.ij.p totam
Fundata fuit eius ꝓceptio in mōtibꝰ scīs ſ.pte principali ser.ij.in exorꝺ. M. ⁊.ix. pte prin.ser.iiij.parte.vij.E
Fundamenta eiꝰ qualia fuerunt.iij.parte prin.ser.v.parte.v.O
Fugat demōes.iij.parte p̄ncipali sermo. v.parte.vij.Z
Fuga ⁊ peregrinatio eius in egypto.x.parte prin.ser.ſ.pte.iij.Y
Fures ⁊ latrones appellari possunt q̄ gloriam innocentie ⁊ puritatis ab ipa auferre conārur.ſ.parte principali sermo. iiij. in exor.Z
Fuit deus in ea multis modis.v.pte p̄n. ci.ser.viij.pte.ſ.per totam
Fructus ipsius quas fuerit.iij.parte p̄n. ser.iiij.pte.v.Z.⁊.M.et.v. parte princ. ser.x.pte.ij p totam
Fructus spūs in se habuit.v.parte princi. sermone.viij.p totum

Abriel angelus

G annūciās xp̄i incarnationē vtrū sit oīm angelorū superemus.v.par.p̄n.ꝑ.iij.p.ſ.R.
Galbanus figurat beatā virginē.ix.parte p̄n.ser.ſ.pte.xiij.per totā

Alphabetica

Gaudia oīa btē virginis q̄ fuerūt ⁊ vñ cau sata sunt.x.parte prin.ser.ij.p totum
Gaudia que nūc hꝫ in celo.eiusdē sermōis parte vlti.in fine
Gaudū fructum ⁊ iubilationem in summo habuit.iiij.parte princi.ser.viij.parte.ij. per totam
Gaudere debēt oēs ⁊ letari in die parturitionis eius.vij.parte p̄n.ser.ſ.in exordio
Gaudium parturitionis sue fuit magnum ꝑm quadruplicē dimēsionē. vij. pte p̄n. ser.v.parte.iiij.B
Gladius vulnerans demones ꝺr btā virgo xj.parte prin.ser.ſ.parte.vij.X.in fine
Gratia incipiēs siue preueniēs ⁊ ꝓficiens ac ꝑfecta ꝓcedit ex maria.iij.parte princ. ser.ij.parte.ij.B
Gratie dei omnes intrant in ipam. ⁊ ab ea nobis cōicantur.iij. parte principali ser. ij.parte.ij.B
Gratias gratis datas omnes habuit. iiij. parte prin.ser.ix.per totum
Gratiarū plenitudines recepit a filio rōne appropinquationis.ſ.parte p̄n.ser.viij.p te.ſ.O.⁊.ij parte p̄nc.ser.ij.pte.ij.E⁊.v. parte prin.ser.vij.parte.ij.E
Gratias omnes alijs concessas que ipsi cō petere potuerūt recepit excellentiori modo super omnes.ſ.parte principali sermone.v.parte.ſ.V.⁊.iij.parte principali ser. ij.parte.ij.E.⁊.v parte principali sermone.vij.parte.ij.X
Gratie quas habuit xp̄s in eam descenderunt vt habuit plenitudinem gratiaꝝ.ſ. parte principali ser.v.parte.ſ.Z.⁊.v.pte prin.ser.vij.parte.X
Gratia plena fuit beata virgo. in facie. in ore in auribus in pectore et mamill. atq; in vtero ac manibus et pedibus ac toto corpore.ij.parte pnc.sermōe.v.parte. vij. V.⁊.D.vsq; ad Z
Gratiosa fuit.eiusdem partis sermone. v. parte.v.K
Gratiā apostolorū euangelistarum ⁊ pastorū habuit.iiij.pte principali sermone.ix. parte.x.per totam
Gratia plena quō intelligaꝝ.v.parte prin. ser.vij.parte.ij.per totam
Gratias corporales:mētales ⁊ celestes habuit.eadē pte N.Vbi ⁊ ꝺr q̄ habuit septēplicem plenitudinem gratiarum
Gratiam puram:plenam:etiam superplenam habuit. Ibidem O.⁊ P
Gratie excellentis ⁊ effluētis plenitudines habuit. Ibidem Q
Gratiarum quadruplices mensurā habuit Ibidem R
Gratiam tantā quō inuenit. Ibidem S.⁊ propter quid inuenit. Ibidem Z
Gratiam maiorem non potuit habere beata virgo nec aliqua pura creatura q̄ ipsa recepit. Ibidem Ā ⁊ X
Grās ossis spūales ⁊ tales q̄s cetere mulieres habere desiderāt habuit btā virgo v.parte prin.ser.xij.parte.ij.per totam
Generatio ipsius ⁊ parentū suoꝝ figurata fuit in creatione mundi.ij.parte p̄n .ser. iij.parte.ſ.Z
Genera omnia linguarum excellentissime habuit.iiij.parte princ.sermone.ix.parte viij.per totam
Gcuerationes oēs beatā dicūt eam.eadē parte ser.vij.in exor.⁊.vj.parte p̄ncipali ser.ij.parte.iij.K.in fi. vsq; ad S
Gigātee stirpis fuit btā virgo.ij.parte p̄n. ser.iiij.parte.iij.
Gloria eius quantum differt a gloria aliorum beatorum.ix.parte princi.sermōe.ij. in exor.Q.⁊.xij.pte p̄ncipali sermone. ij. pte.ſ. S.
Gloria eius in se continet gliam oīm angelorū ⁊ sanctorū.vbi.ꝺ. prime Q
Gutta species aromatica figurat beatam virginem.ix.pte principali sermone.ſ.parte.xv.E.

Abitatio dom̄

h ⁊ tabernaculū dei fuit btē virgo.iij.pte p̄ncipali sermone.v.pte.v.O
Habitare decuit deū in virgie a nulla vnq̄ demone vel pctō inhabitata.ſ.p.p̄n.ꝺ.vij.p.ſ.N
Habitat beata virgo cum tribus generibus psonarum.xij.pte princi.sermone.ij.parte. ſ.B.et.ij.
Hebrea lingua in qua educata fuit btā virgo fuit ꝑ ⁊ dignior oīb; alijs linguis.q̄ pte p̄n.ser.v.pte.iij.D
Hebreus populus quo descendit mater dei fuit sanctior ⁊ deo gratior ac excellentior oīb; mundi populis. Ibidem
Hereditatem celestis patrie merētur amittere qui eius dignissimam sponsam ⁊ matrez tanq̄ peccatricē conant infamare.ſ. pte p̄ncipali sermone.iij.pte.iij.K

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Vester regina fuit figura beate Vginis .ij. pater principali sermone.j.parte.j.B.t.ij. parte principali sermone.ij.parte.iij. V.t sermone.iij.parte.iiij.U.t sermoe.v. parte.iiij. F.t.v. parte principali sermõe.j.in exor.t.ij.parte pncipali sermone.ij .parte.j.U.in fine

Volem fecit deificari beata virgo. vij. parte prin.ser.iij.parte.iij. V

Vonorauit xps matrẽ suã in vita.in morte t post mortem.xij.parte prin.sermone.ij. parte.j.B.el.ij.

Vonorari debet a nobis beata virgo super omnes puras creaturas ibidem E.el.ij.

Vonestate interiori t exteriori decorata fuit beata virgo.ij.parte principali sermo. v. parte.r.B

Vonestas fuit ei9 domicilla.v.parte prin. ser.vj.parte.ij.R

Vonestatẽ morum habuit maximã.ix.par te prin.ser.ij.parte.j.Z

Vora matutinali concepit dei filiuz.v.par te prin.ser.iij.parte.i.Z

Vortus delitiarum est beata virgo.ix.par te pricipali sermone.j.parte.j.V. vsq; in finem.

Vortũ habet campuz et viridariũ.ix.parte prin.ser.iij.parte.iij.R

Vospitium quomodo quesiuit humiliter in bethlees.vij.parte puncipali sermone iij.parte.j.D

Vumilitas fuit ei9 domicella.v.parte pnc. ser.vj.parte.ij.U

Vumilio fuit in summo. iiij. parte princi pali sermone.iiij.parte.ij.per totam. vbi etiam ponitur de multiplici eius humili tate maxime q eius humilitas fuit pfun da.honorata t virtuosa

Vumilitatẽ maximã ostendit se habere in animo in verbo.in facto t i signo.iij.par te prin.ser.vj.parte.iij.Z.t.iij.parte pn. ser.iiij.pte. ij.F

Vumilitatis montẽ ascẽdit.vj.parte prin. ser.j.parte.iij.L.circa finem

Vumus figurat beatã virginẽ. xj. pte pn. sermone.ij.parte.ij.V

Jaspis lapis preciosus figurat beatã virgines.iij.parte principali sermone.j. parte.j.E

Janua celi dicit beata virgo eiusdẽ partis ser.v.parte.iij.D

Jdonea mater dei nõ fuisset si aliquãdo p peccatum corrupta fuisset.j.parte princi. ser.ij.parte.iij.E

Jguem spiritussancti habuit in se excellen tissime.t oẽs bonas proprietates ignis xj.parte principali sermone.ij.parte.ij.N

Jlluminata fuit super omnes puros homi nes mundi.ij.parte principali sermone j.parte.iij.U

Jlluminatrix nostra est ibidem

Jlluminare munduz venit filiuz virginis vij.parte principali sermone.v.parte.iiij. A.t.B

Jmmunis fuit ab omni peccato beata vir go.iij.parte principali sermone.x.parte ij.per totam

Jncarnatio dei ex virgine vtrũ necessaria fuerit ad humane nature reparationem v.pte prin.ser.j.parte.ij.E

Jncarnar i statim post Ade lapsum quare deus noluit eiusdem partis sermo.ij. parte.iiij.B.vsq; ad F

Jncarnationẽ suã quarte nõ protraxit vsq; ad finem mundi ibidem F

Jncarnationis tẽpus quare dicitur pleni tudo temporis.ibidem B

Jncarnatio quare facta est in vere potius q̃ in alio tempore.v.parte principali ser mone.ij.in exor.

Jncarnatio quare facta est.xxv.die Mar tij.t qua ferta t qua hora facta fuit. Eiusdem sermonis parte.j.Z

Jncarnatio facta est rationabiliter in ciui tate ididem A.t in galilea.ibidez B.t in nazareth.ibidem E

Jncarnatus est filius dei i virgine vt octo magna beneficia nobis conferret eiusdẽ partis sermone quarto parte secũda per totam

Jncarnari quare voluit deus.eiusdez par tis ser.v.parte.j.

Jncarnationez filij virginalis operata est tota trinitas.eiusdez sermonis.parte.iij. L. t tamen sola persona filij est incarna ta.ibidem: M

Jncarnatio predicta facta est tribus mes dijs. Jbidem,X. vsq; ad finem illius parte ti.

Acithus dicitur

beata vgo.iij.parte princi pali sermõe.iiij.parte.j.E

Jdria dei dicitur beata vgo eiusdẽ sermõis par.iiij.F

Alphabetica

Jncarnatio t natiuitas filij dei o3 creaturis rõnabilib9 est posterga.vij.pte prin. ser.v.parte.iij.per totam

Jncarnatio xpi fuit maioz gratia quaz deo dare potuerit.xij.pte princ.ser.ij.parte.j. X.la.ij.

Jncarnatione filij dei pluo meruit btã virgo.q̃ quodlibet inditiduã humãe natu re.xj.parte principali sermo.ij.parte.j.Y la.ij.

Jncarnatio xpi pluuie assimilata est tripli ci de causa.v.parte prin.sermone.iiij.par te.ij.E

Jncomprehẽsibiles sunt perfectiones gra tiarum quas in conceptione xpi suscepit beata virgo.xj.parte pricipali sermo. ij. parte.j.N

Jndulgentiã magnã habẽt facientes coro nam beate virginis.xij.parte principali. ser.j.parte.ij.AD.

Jnebriantur deuoti eius dulcedine celesti ij.parte prin.ser.j.par.ij.B

Jnflammauit t incitauit partus virginis charitatẽ nostrã.vij.parte p̃n.ser.iij.par te.ij.N

Jnimicitia t dissimilitudo absoluta non fuisset inter beatam virginem t diabolũ p̃m diuinam sententiam si aliquãdo con traxisset originalem culpã.j.parte princi. sermo.ix.parte.ij.A

Jniurias beate virgini illatas ab ꝓpugnã tibus eius puritatem:tenemur repellere. j.parte pri.ser.iij.parte.ij.D

Jmpatientiam nunq̃ habuit beata virgo ij.parte prin.ser.v.parte.vij.E

Jmpetrat celebrãtibus festũ sue immacu late cõceptiõis multas gratias: t multa beneficia eis elargitur.j.parte princi.ser. viij.pte.ij.D.vsq; in finẽ illi9 sermonis.

Jmperatrix celi t terre est beata virgo.iij. pte princ.ser.ij.pte.ij.D.t ser.iij.pte.ij. O.t parte.iij.X.

Jmpeccabilis qualiter fuerit.iij.pte prin. ser.r.pte.ij. p totam.

Jmpinguat deuotos suos consolationibus diuinis.ix.par.prin.ser.ij.parte.j.A

Jmpollutam sponsam t incontaminatam matrem deus habere debuit.j.parte prin cipali ser.ij.parte.iij.U.t.ij.parte princi. ser.v. parte.j.E

Jmpossibile fuit triplici impossibilitate q deus facerer beatã virginẽ matrem suam in conceptione contaminari peccato ori ginali.j.parte principali.sermo.ix. parte ij.Y.t Z

Jmproperia humane conditionis que xps quasi etiam suam matrem et gratia eus dere voluit.j.parte principali sermo. viij. parte.j.X

Jmpugnationes facte conceptioni btẽ virginis fecerũt apparere q cum sit semper magis exaltata:fuit innocẽtissima t a spi ritu sancto eius celebratio ordinata.j.pte prin.ser.viij.parte.j.O

Jntellectus beate virginis q preclar9 fue rit.ij.parte pricipali ser.v.parte.vij.U.t iij.parte prin.ser.j.parte.iij.K

Jntellexit omnia intelligibilia.xj.pte.pn. ser.ij.parte.iij.F

Jntendebat lectioni t contemplationi di uinarum scripturarum.v.parte prin.ser vj.parte.ij.N

Jntegerrima fuit quo ad aiam t corpus. ij.parte prin.ser.v. parte.j.E.

Interpratione sermonũ excellẽtissime has buit.iiij.pte prin.ser.ix.pte.ix.per totam

Jnuitata fuit cum ascenderet in celum vt aliquantisper remaneret in singulis eles mẽtis t celis.xj.parte pri.ser.ij.parte.ij. per totam.

Jnuentã gratiã dei tenet nobis reddere iij.par.prin.ser.j.parte.iij.Z

Jnuenire quis potest filiuz virginis t vbi xj.parte puncipali sermõe.ij.parte.j. N t O.el.ij.

Johãnes euãgelista adoptatus in filium virginis tria inter alia priuilegia recepit vn.parte prin.ser.iij.parte.iij.X

Johãnes baptista in vtero matris existẽs virtute salutatiõis vginalis quattuor p rogatiuas accepit.V

Johãnes baptista qualiter adorauit bea tam virginem in vtero matris sue.vj.par te pricipali smo.j.parte.j. B.Et quomo do baptizatus est t repletus spũsancto virtute verbi virginei.t habuit matrem dei i sua natiuitate ibi seruientẽ. Eiusdẽ sermo.parte.iij. AD

Jocundissima fuit incarnatio christi deo angelis.toti generi humano sanctis p a tribus t ipsi benedicte virgini.v.par.pn. ser.ij.parte.iij.per totã.

Jocunditas magna fuit de natiuitate vir ginis parẽtibus ei9.toti curie celesti.tri nitati.ac sanctis patrib9.t ipsi benedicte virgini.ij.par.pri.ser.j.par.iij.per totã.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jocundari debent omnes ⁊ exultare in die natiuitatis virginalis.ij.parte princ.ser.j.i extor.⁊ parte.ij.i fine. Et sermõe.iij. parte.ij. Z.in fine
Joachim pater virgis qualis fuerit.ij.parte prin.ser.iij.parte primo.Z
Joseph volebat occulte dimittere eam:q; reputabat se indignum conuersari cũ illa iiij.parte prin.ser.j.par.iij.Z
Joseph an iuuenis fuerit quando eam desponsauit.eodem sermo.parte.ij. P.vsq; in finem illius partis.vbi de eius virtutibus ⁊ gratijs ac de gloria quam habet in patria celesti diffuse tractatur
Jouis bonas conditiones habuit btã ẽgo rj.parte prin.ser.ij.parte.ij.Z.el.ij.
Judith figurauit eam.iij.parte princi.sermone.j.parte.ij.E.⁊.ix.parte princi.ser.ij.parte.viij.R
Judei cessauerũt desistẽt a sua pfidia.q̃ er pertinacia impugnãtes puritates virginis a sua opinione falsa.j.pte princ.sermõe.iiij. pte.iij.R
Judices iniqui sunt q̃ cõtra iuris ordinem innocentissimã virginẽ de pctõ condemnant.j. parte p̃n.ser.iij.parte.ij.G ⁊ V.
Justicie virtutẽ habuit beata virgo i summo.iiij.parte principali sermone.iij. parte.j.pp totam
Justicie beatitudines possedit.eiusdẽ partis ser.vij.pte.iiij.p totas
Jra nunq̃ dominata ẽ illi.ij.parte princi sermo.v.parte.vij.E.

Auma lapis pretiosus figurat beatã virginem.iij. parte principali. sermo.ij.parte.ij.A.el.ij.
Rabiates simliter lapis pciosus: figurat eam. Jbidem B.el.ij.

Ac beate virgis habuit nõ solũ albedines: sed etiam saporositatem ⁊ vberatẽ.vij. parte princ. ser.v.parte.ij.Z

Lac tripler dat nobis beata virgo. Jbidẽ:
Lamentatur de dicentibus eam peccato fuisse maculatam.j.parte principali sermone.ij.pte.ij.O.⁊ ser.ix.parte.ij.D
Lampas accensa dicitur beata virgo.ix. pte principali sermone.iij.parte.iij.p totã
Lapidibus preciosis comparatur.iiij.pte prin.ser.j.par.j.D
Lauo eius superat laudes oĩm alioꝝ sctõrum.xij.par.prin.ser.ij.parte.ij. O el.iij.
Laudare sufficienter non pñt oẽs creaturę beatã virginem:quia eius laudes sunt inexplicabiles omnibus puris creaturis ix.parte princi.ser.ij.parte.j.Z.ỗ quo vide in.xij. parte.prin. ser.ij.par.j.F.la.ij.
Laudare eã debẽt oẽs etiam pctõres,rj.pte prin.ser.j.par.vij.A
Laudare eam debemus propter debitum: meritum:⁊ exemplum.xij.parte principali.ser.ij.par.j.E.el.ij.
Lectiones multas legit filius virginis in schola diuersoꝝ ⁊ cathedra pspeij.vij.p. prin.ser.v.par.iiij.G
Legibus suis nullus princeps est subiect⁹ ⁊ põt eas revocare ac suspẽdere. Quapropter deus potuit suspẽdere in matre sua legem de contrahendo originali pctõ.j. parte prin.ser.j. parte.iij.K.
Legitimare nos volens deus in filios humanã naturã sibi despõsauit mediãte virgine bñdicta.ij.pte p̃n.ser.j.pte.j.E
Legatos viginti miserũt sci patres ad deum pro impetranda incarnatione filij virginalis.v.par.prin.ser.vj.par.j.
Libanus figurat beatã virginem.ix.parte prin.ser.j.par.iij.p totam
Liber dei est btã virgo.in quo libro oẽs legere debẽt.ij.par.pn.ser.ij.par.iij.D E ⁊ F.⁊.ix.pte p̃n.ser.ij.par.viij.Y
Liberalitas beate virginis.xij.pte p̃n. sermo.ij.par.j.A.el.iij.
Liberum arbitrium eius quale fuerit. Jbidem.Z.la.iij.
Liberata fuit ob oĩni tributo diabolico.ix parte princi.ser.iiij.in exordio
Liberauit deus mundũ ab exterminio ob amorẽ ẽginis.j.p.pn.ser.vij.pte.j.B
Libẽter nobis cõcat gras suas btã virgo iij.pre'pn.ser.j.par.iij.G
Lilij figurat eã.j.par.p̃nci.ser.v.par.iij. P.⁊.ix.pte p̃n.ser.j.par.xv.F
Littere omnes ⁊ syllabe nominis eius significant excellentiam ipsius.ij.p.prin. ser.ij.in exor.
Longanimitas fructũ habuit.iiij.par.p̃n. j.sermo.viij.par.v.p totam
Lucrus beatitudinem habuit. Eiusdẽ partis.ser.vij.par.iij.totam
Lux figurat eam.j.pte principali sermone vij.in exordio.

Lucerna ardens est btã virgo.ix.par.j.p̃n. ser.iiij.parte.iij.per totam.
Luci cõparat propt ser causas.ij.par. p̃nci.sermone.iiij.in exor.⁊.ix.pte prin.sermo.iiij.par.ij. per totam
Luna figurat eã.iij.pte p̃n.ser.j.p.iij.Z
Lune ppuerates hs.ix.pte p̃n.ser.ij.p.v. per totam.⁊.rj.parte p̃n.ser.ij.par.ij. O
Luna pulchra:plena ⁊ pfecta est btã virgo ix.pte p̃n.ser.ij.par.v.B.Z.⁊ V
Luna sub pedibus quõ habuit.vbi.ẽ.prime F.⁊.rj.pte p̃n.ser.ij.par.vj.K.in pn. ⁊.Z.⁊.xij pte p̃n.ser.i.par.ij.B.

Magdalena ⁊ maria figurauerũt beatas virginem.rj.parte prin.ser.ij. p.j.F.vsq; ad Z.exclusiue.
Magnanimitatẽ fructũ habuit i summo btã ẽgo.iiij.par.pn.F.iij.par.ij. V.vsq; ad Z
Magna fecit deus btẽ virgini.ita q̃ nũq̃ fecit nec faciet alicui pure creature talia vj.parte prin.ser.ij.par.iij.G
Maiora ẽm q̃d fecit.b.ẽgo filio dei q̃ ipe fecerit sibi ⁊ toti mũdo. Jbidem.G.
Magistrã fideliũ reliq̃t xp̃o matrẽ suã in terris post suam ascẽsionẽ.rj.parte p̃nci. ser.j.par.iij. R
Magi q̃ fuerũt ⁊ vñ venerũt.⁊ quõ filium virginis adorauerũt ⁊ munera ei obtulerũt.x.parte prin.ser.ij. par.iij.per totam.
Magnificat deus ⁊ oẽs scti.b.virginẽ.iij. parte prin.ser.iij.par.iiij.G
Magnificat canticũ ẽgie declarat.vj.pte princ.ser.ij.par.ij. ⁊.iij.per totã.Cui ofa alia cantica veteris testamẽti sunt subordinata.eiusdẽ ser.par.j. O.⁊ cõprehendit. in se cãticũ vite eterne. Jbidẽ.R.⁊ oĩum alioꝝ cãticoꝝ pfectiones. Jbidẽ G.⁊ cõcordat cũ Pater nolter. Jbidẽ.Z
Magnificẽtia dei ostẽdit btã virgo.rj.pte p̃n. ser.ij.parte..vij.P
Magnificauit multipliciter deũ.vj.parte prin.ser.ij. parte.ij.El.⁊.xij.parte princi. ser.ij.par.j.U.el.iij.
Maior fuit.b.virgo iobe bap.nec.est ptra dictũ saluatoris.dicẽtis. Inter natos ⁊c. j.parte prin.ser.v.par.j.V
Malus incõueniens fuisset animã beate virginis per pctm originale corrumpi q̃ eius corpus in putredinẽ verti.j.par.p̃n, sermone.ix.parte.i ij.O
Maioꝛẽ gram fecit deꝰ btẽ virgini eam a pctõ p̃servãdo. q̃ si post casum illã subleuasset.j.parte princi. ser.ij.par.ij.R.⁊ ser. viij.parte.j.Z.
Mala prouemẽtia er pctõ originali ponũtur in.j.parte prin.ser.i.pte.iij.Z
Mamille spũales beate virginis hñt vim attractiuã cõuersiuã ⁊ effusiuã.vij.parte prin.ser.v.par.ij.Z
Manes figurat eam.ix.parte principali sermo.iij.parte.ij.O
Manus btẽ virginis gratiositate sunt plene.ij.parte prin.ser.v.par.vij.R
Manus dei dicit beata virgo. Jtẽ manus tornatilis aurea et plena hyacinthis.iij. pte prin.ser.iiij.par.j.per totam
Mansuetudinẽ habuit i summo.iiij.parte prin.ser.iij.par.ij.V vsq; ad Z
Mareoꝛ btãvirgo multis er causis.iij.pte prin.ser.ij.par.ij.p totam.⁊.ix.parte pn. ser.ij.par.iij.p totam
Mari dñatur. Eodem ser.parte.v.A
Maria habet miserendi potẽtiã sapientiã ⁊ voluntatem promptam.iij.parte princ. ser.v.parte.j.R
Maria virgo iuxta crucẽ pingi debet ad sinistram christi.iij.parte principali sermone.vj.parte .iij.O
Maria terret demones.fugat hereticos: cõsolatur pusillanimes ⁊ excitat angelos ac sanctos ad laudandum deum.ij.par. prin.ser.vj.par.iiij.E.
Margarita lapis preciosus figurat eã.iij. parte prin.ser. j.par.j.B.
Margaritã genuit beata virgo. Jbidem
Matrimony bona ofa fuerũt i eo pmgio iiij.parte p̃n.ser.rj.par.iij.B
Mater fuit non solum christi hoĩs sed etiam dei.ij.parte prin.ser.v.par.vj.Mppe finem
Mater nra est ⁊ oĩm viuẽtiũ. Eiusdẽ ptis ser.ij.par.iij.B ⁊ Z.⁊.iij.p.p̃n.ser.iij.par. j.K.vbi etiã habetur q̃ dicitur mater angelorum ⁊ oĩm creaturarum.
Mater est misericordie.iij.parte principali ser.v.par.j.Z
Mater nra btã ẽgo nob. pcurat supnã benedictionẽ ⁊ hereditatẽ.⁊ sp sollicita est de nra salute.vij.pte p̃n.ser.iiij.i exordio
Mater vera christi fuit.⁊ rp̃s eiꝰ verꝰ filius eodẽ ser.par.j.⁊ ser.v.par.j.V.⁊ fuit tota eius mater. Jbidem
Mater valde pnita filio fuit btã ẽgo. ibidẽ E.⁊ valde chara. Jbidem F.⁊ in maxima

Universidad de Deusto
Biblioteca

reuerentia. Ibidem O
Matrem dñi debēt diligere etiaꝫ peccatores ⁊ ad eam recurrere. ix. parte. prin. ser. ij. parte. iiij. O.
Matrem quare non appellauit eam xp̄us in cruce sed mulierē. eodem sermone parte. viij. N. in fine
Maternitas filij dei quante sic dignitatis rij. parte prin. ser. ij. parte. ſ. Z. ⁊ F
Maternitas hec est supra capacitatē totiꝰ vniuersi. Ibidem. O
Martius mensis fuit 3ueniēs 3ceptioni filij virginalis. v. parte prin. sermone. iij. parte. ſ. Z. ⁊ E
Martis bonas ꝓprietates habet. b. virgo rſ. parte prin. ser. ij. pte. ij. B. la. ij.
Martyrium passa est. x. parte. prin. sermo. ſ. parte. ſ. E. ⁊ parte. iij. A. vbi ponūtur diuersa eius martyria
Martha figurauit eaꝫ. ix. parte princi. ser. iiij. parte. ix. O ⁊ P. ⁊. rſ. parte. pri. ser. ij. parte. ſ. F. B ⁊ D
Matrimonio non fuisset idonea diuino si originali peccato captiuata fuisset subiecta diabolo. ſ. pte prin. ser. ix. parte. ſ. Z
Mediatrix bona nō fuisset inter deū ⁊ homines si ⁊ ipsa ꝑ pctm̄ inimica dei fuisset eadem parte ser. vſ. parte. ſ. X
Medium dicitur ad qđ respiciūt q̄ in celo sunt: qui in terra et q̄ in inferno. iij. pte. prin. sermo. ſ. parte. iij. Y. ⁊ stat in medio dei ⁊ hominum triplici ex causa. ix. parte prin. ser. iij. parte. iiij. B
Mediatrix nostre saluationis. ꝓfectionis iustificationis. reconciliationis. intercessionis ⁊ cōiugationis fuit. iij. parte princi. ser. ſ. pte. iij. V. vsq; ad. N. In medio aliarum quare filius eius voluit reponi. x. parte prin. ser. ij. parte. iij. Y
Medicus pfect⁹ non fuisset xp̄us si medicinam a pctō p̄seruatiuā matri sue nō exhibuisset. ſ. pte prin. ser. vſ. par. i. D
Melancholia q̄dūt ⁊ q̄ō depellat ab ipa virgine. rij. pte. prin. ser. ij. pte. ij. B
Memoriā excellentissimā habuit. ij. parte prin. ser. v. parte. vij. A
Mensura ⁊ metrum oīum mulierū fuit. ſ. parte prin. ser. vij. parte. ſ. E. ⁊ oīm viuentiū. ij. par. pri. ser. v. parte. x. Y
Mercurij bonas ꝓprietates habet. rſ. pte principali sermone. ij. parte. ij. P
Meritum eius excessit in summo merita omnium aliorum ꝑfatoꝝ. iiij. parte prin. ser. x. parte. v. per totam
Meruit effici mater dei ⁊ qualiter. vij. parte prin. ser. iiij. parte. ij. Z
Merita eius excesserunt merita omnium aliorum sanctoꝝ. ri. parte principali ser. ij. parte. vij. Z
Meruit plus in vno actu q̄ oēs angeli ⁊ hoīes in cunctis suis actibus ⁊ cogitationibus. rij. parte prin. ser. ij. parte. ſ. E
Meridies figurat eum. ix. parte principali. ser. iij. parte. ij. P
Michol regina figurauit eā. iij. parte p̄n̄i ser. ſ. parte ij. E
Millenario ferro a creatōe mundi ꝓgrū fuit beatam virginem concipere filium dei. v. parte prin. ser. iij. parte. ſ. Z.
Ministrauit xp̄o. iij. parte prin. ser. ſ. pte ij. E. ⁊ F ⁊ ser. v. parte. v. X M ⁊ N
Ministra oīm gratiarū dei est beata virgo iij. parte prin. ser. ſ. parte. ij. F
Miracula q̄ plurima ⁊ prodigia innumera demōstrāt toti mūdo q̄ ipa virgo purissima nunq̄ fuit originali cōtaminata peccato. ſ. parte prin. ser. vij. parte. ij. B ⁊ ser. viij. parte. iij. B. ⁊ ser. ix. pte. iij. Y
Miraculis nullis crederēt pertinaces aduersarij immaculate conceptionis. eadeꝫ parte. O. in fine
Mirabilis ⁊ miraculosa fuit ꝛceptio beate virginis. ij. parte prin. ser. iiij. parte. iij Y. ⁊. v. parte prin. ser. vj. pte. ij. per totam
Mirabilis fuit conceptio xp̄i ⁊ parturitio matris ei⁹. v. pte pri. ser. ij. in ero. ⁊ p. ſ. Z
Mirabilia duodeciꝫ secuta sunt ex scarnatione filij dei ex virgine. eadeꝫ parte ser. vſ. parte. iij. per totum
Myrrha figurat. b. virginē. i. parte prin. ser. v. p. iij. O. ⁊. ix. p. pn. B. ſ. pte. rſ. p totā
Myrrha castitatis et guita humilitatis ⁊ casta pietatis in maria fuerunt. iij. parte prin. ser. iij. parte. ij. P
Misericordia ei⁹ est oīm aliox sctōx miserico:dijs excellentio:. gn̄alio:: cōio: ⁊ maio:. ij. parte. prin. ser. v. pte. ſ. per totam
Misericordia ei⁹ inuenit in mūdo ⁊ in celo ⁊ inueniet in iudicio eadem pte. R.
Misericordie eius lōgitudo. latitudo:⁊ p fundum. ibidem Z
Misericordie beatitudinē habuit in summo. iij. parte prin. ser. vij. parte. v. p totā
Misericodiam excellente. congruiem. ⁊ potentez. naturalem totalem. ⁊ vniuersalem habet beata virgo. ix. parte principa

sermo. ſ. parte. vij. R
Mysterium incarnatiōis xp̄i alijs sanctis ⁊ angelis ignotum sola virgo perfecte intellexit. ix. parte prin. ser. iij. parte. vſ. M
Mitissima fuit btā virgo. iiij. parte princ. ser. vij. parte. ij. per totam
Modestiā habuit in summo. i dictis. in factis. ⁊ i cultu vestiū. iij. pte p̄nci. ser. iij. parte. iij. V. vsq; in finem ultimus partis
Modestie fructū habuit in summo. Eadē parte. ser. viij. parte. x. per totam
Momile dei fuit beata virgo. ix. par. prin. ser. ij. parte. rſ. E
Montes ſpuales inhabitauit. vſ. par. prin. ser. ſ. par. iij. N ⁊ O. Et in mōribus. i. cuꝫ deuotis libenter moratur. ix. parte princ. ser. ij. parte. ſ. B
Mōs dicitur beata virgo. rſ. parte princi. ser. ij. parte. vij. R
Mons synai figurat eā. ix. parte prin. ser. iij. parte. vſ. per totam
Mortua si fuisset ante filium ad quē locū perrenisset anima eius. ſ. parte princ. ser. ij. parte. ij. P
Mortem quare voluit deꝰ pati matrē suā rſ. par. prin. ser. ſ. par. iiij. per totam
Mortē nō pertulit q: pctm̄ originale habuerit. sed multis aliis ex causis. ſ. parte prin. ser. ij. parte. ij. N ⁊ O
Mortē non esse timendā suo exēplo monstrauit. rſ. par. prin. ser. ſ. par. iij. R
Mortuoꝝ missam cātantes in die ꝛceptionis eius illi valde iniuriant⁹: ⁊ ipsa de eis conqueritur. ſ. parte princi. sermone. viij. in exordio
Mora etiā puula in originali pctō fuisset illi maximo detrimento. ſ. par. princi. ser. vij. par. ſ. Z. ⁊ ser. ix. par. ſ. M
Mulier sunamitis figurauit eaꝫ. iij. parte prin. ser. ſ. parte. iij. X
Mulieres omnes ipsam figurātes fuerūt pulchre. ij. par. prin. ser. iij. par. ij. R
Mulier q̄ inuenit dragmā pditaꝫ fuit btā virgo. v. par. prin. ser. rſ. in ero:.
Mulier q̄ oblectauit virum suum fuit ipa dei sponsa. vij. parte prin. ser. v. in ero:.
Mulier q̄ volauit in desertum duab⁹ alis ⁊ est vestita purpura ⁊ bysso figurat eā in celū ascēdētē. rſ. par. prin. ser. ij. par. ſ. N
Mulier quare dicat btā virgo. eodem sermone parte. vſ. F
Multipliciter in hac vita fuit dolorata. x. par. prin. ser. ſ. par. iij. per totam
Mundus ō: btā virgo. rſ. par. prin. ser. ij. par. ij. R. prope finem
Mundiciam cordis ⁊ omnium operuꝫ habuit in summo. iij. parte princi. sermone vij. par. vſ. per totam.

Ardus figurat

n btām virginē. ix. par. princ. ser. ſ. parte. xiij. per totam
Natiuitatē xp̄i tria gn̄a' creaturaꝝ iter cetera honorauerunt. vij. parte princi. ser. ſ. pte. iij. F
Natuꝰ dei filius ex virgine signū nobis incomparabilis dilectionis ostēdit. Eiusdē par. ser. iij. parte. iij. F
Natiuitas btē virginis hūano generi fuit necessaria multis rationib⁹. ij. parte principali ser. ſ. parte. ſ. per totam
Natiuitas ei⁹ nō subiacuit quattuor calamitatib⁹ quib⁹ alioꝝ natiuitas est subiecta. iij. parte prin. ser. vſ. in ero:.
Naturas oīm creaturaꝝ pfecit: ⁊ earum perfectiones cōpleuit. rij. par. prin. ser. ij. parte. ſ.. R
Nauis ō: btā ꝟgo multiplici ex causa. ix. parte prin. ser. iij. par. iij. per totam
Nebula in aliquib⁹ figurat eā. xſ. pte prin. ser. ij. parte. vij. A
Nox figurat eā. ix. par. prin. ser. ij. parte. ſ. p totā. Et ibi sermo in festo niuis.
Nobilissima fuit. Nā oīes p̄laritates. ingenuitates. dignitates: ⁊ nobilitates q̄ p̄fr esse in aliquo individuo pure hūano posuit deus in ea. que omnes reges ⁊ imperatores ⁊ quoscūq; viros nobilissimos ⁊ mulieres trāscendit. ij. parte principali. sermōe. ſ. parte. ij. E ⁊ V. ⁊ postea vsq; in finem. Et sermone. v. pte. iij. p totam:
Nobilitas eius in q̄ ꝓncipaliter consistat Eadem pte. ser. ſ. par. ij. D
Nobilissime anime ei⁹ nobilissimū corpus debuit a deo ꝑparari. Eadem pte sermone. iiij. pte. iij. Z
Nobilem virginem debuit deus eligere in matrem: ⁊ non ignobilem. ij. parte. p̄nci. ser. ſ. par. ij. E
Nomē btē ꝟgis ē excellētissimū: ⁊ ei a deo impositum: ⁊ ꝓprietatib⁹ eius cōsonum iij. pte ꝓncipali. ser. ſ. in ero:.
Nomē ei⁹ nō trāsiuit hoīes: sz etiā deꝰ ⁊ angeli venerant. Eadē par. ser. ij. par. iij. B ⁊ D
Nomen ipsius indicat q̄ in ea fuit virtus fidei spei charitatiꝫ hūilitatiꝫ ⁊ liberalitatiꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ij.parte principali sermo.v.in exor.
Nomen nullū est ꝓuenienti⁹ btē virgini ꝙ regina ⁊ mater ⁊ misericordie. Eodez ser. parte.f.Z
Nomen iesu.v.pte.p̄n.ser.rf.per totum
Nominanda vtz sit nosse ꝓprio btā virgo. eadem parte ser.vij.in exordio
Noua multa facta sunt in ꝑceptiō e filij virginalis. eadē parte.ser.in.p.f.E.⁊.in ei⁹ puritiō e fili⁹.vij.pte p̄n.ser.v.pte.f.D
Nouū faciet dñs sup terrā q̄re sit dictū.ix. parte prin.ser.ij.par.vij.Z
Nubes dicitur beata virgo. Eodem sermo parte.v.p'totam.
Nubendo non peccauit.iij.pte princi.ser. rij.pte.f.Z ⁊ M
Nutrices spūales puuli iesu.vij. pte prin. sermo.v.parte.v.E

Blatio beate vir

o ginis i⁹ exemplo.viij.pte pri. ser.ij.⁊parte.iij.B
Obedictiā pfectissimā seruauit.v.pte pn.ser.vf.p.ij.Z
Obstinati ꝺ btē virginis ꝑceptiōez nec rōnib⁹ nec autoritatib⁹ nec reuelationib⁹ nec miraculis credere volūt.f.parte p̄nc. ser.ix.parte.iij.Q
Obligationē magnā habuit xp̄s erga suā matrē:⁊ maiorē ꝙ oēs alij filij matribus suis. Eadem parte.ser.viij.pte.f.Z
Obligata est brā virgo peccatis.iij. pte prin.ser.f.parte.iij.Q
Obscurata triplr ō: fuisse in hoc mūdo.ix. parte prin.ser.ij.par.v.V
Octauian⁹ imperator vidit in die pturitionis ei⁹ ipam virginez in circulo aureo circa solē.vij.par.prin.ser.j.par.ij.F
Octuaginta dieb⁹ organizatā fuit corpus eius in vtero matris.⁊ tūc ei⁹ aia infusa fuit corpori.f.par.p̄n.ser.f.par.ij.F
Oculi ei⁹ quales fuerint.ij.par.princi.ser. ijū.parte.iij.R
Occultabat suā pulchritudinē ⁊ mēbra.ix. par.prin.ser.ij.par.f.El
Occultat pctā nostra. Ibidem.B
Odorifera sp fuit. Eadē par.ser.f.p.ri.R
Officiū marie ⁊ Martheexercuit. Eadem par.ser.ij.par.vi.R
Officium conceptionis post primam partem principalem imediate subiungitur.
Officium quadrupler de⁹ dedit btē virgini.rf.par.prin.ser.ij.pte.f.Q
Officiū quod celebratur est in celo i exaltatione ⁊ coronatiōe virginis.rij.par. pn. ser.ij.in exordio.S
Officiū dispēsandi oēs grās hys beata ꝰgo Eodem ser.parte.f.Z
Olympus figurat eam.rf.parte principali ser.ij.parte.iij.B
Oliua figurat ipsaz.ix.par.prin.ser.f.parte.vij.p totam.
Omerus q̄nq; bon⁹ dormitat.f.pte prin. ser.ij.parte.ij. B
Oēs sancti circundāt ⁊ associant eaz sicut domicelli dñam suam.iij.pte prin. ser.f. parte.iij.V.in fine
Omnes sensus ⁊ cogitationes eius simul cū corpe ⁊ aīa ⁊ cuncti actus ipsius semp fuerūt diuinis seruitijs mancipati.ij.parte prin.ser.iiij.pte.ij.S
Optimā partē elegit in mūdo ⁊ i celo. In mōdo quidez optimā partē castitatis: humilitatis pfectionisq; vite actiue ⁊ ptemplatiue atq; gratie ⁊ operationis bone.⁊ sll'r i celo multipliciter.rf.parte prin. ser. ij.parte.f.per totam
Operationum nostraꝝ regulatorem dedit nobis btā virgo.vij.pte prin.ser.ij. parte.ij. N
Opinio de immaculata ꝑceptione eius est communior: verior ⁊ magis pia ac fauorabilior:: ⁊ melioub⁹ ac fortioub⁹ fundatarationib⁹.f.parte principali ser.ij. parte ij.B ⁊ D.in fine.
Orbis terre dicitur beata ꝰgo.iij.pte p̄n. ser.vf.parte.ij.P
Orantē suspirantē ⁊ lachrymantē pte deuotione inuenit angelus ipsam q̄ ad eā salutādam perrexit.v.parte prin.ser. ij. parte.ij.per totam.
Ordies ecclīasticos nō recepit.b.ꝰgo sed tīn oēm eoꝝ vtutē in se excellentissime habuit.iij.parte prin.ser.rf.parte.ij.D
Orta est de patribus veteris testamēti.de patriarchis: pncipib⁹: iudicib⁹: regib⁹ ducibus: pphetis doctorib⁹: viris strenuis ⁊ fortib⁹: sacerdotib⁹ ⁊ summis pontificib⁹ de populi rectoribus: ⁊ de dei cultoribus ac iustis hominib⁹. ij. parte prin. sermo. f. parte.ij. M
Origo fontium diuine gratie quare dicit beare virgo.iij.parte principali.sermo. ij. pate.ij.B
Originale pctm ꝓpter q̄d ptraxit ⁊ qualiter.f.parte p̄n.ser.f.parte.ij.F.in fine.

Originalis peccati cōtrahendi multa exēpla cōgruētia.⁊ q̄d sit ipm pctm originale. Eadem parte.B
Originali iusticia fuit in sua ꝑceptione insignita.f.parte p̄n.ser.v.parte.f.Y
Originalis iusticia quid sit. Eadem parte ser.f.parte.iij.Z
Ostēsa fuit mltiplr glificatio ⁊ assumptio btē ꝰginis in corpe ⁊ aīa.rf.pte prin.ser. ij.parte.vf.per totam.
Quis dei dicitur btā virgo.ix.par.pri. ser. ij.parte.xv.per totam

Atiētiā mirabi

p lē habuit.ij.pte p̄n.6.v. p.vij.E.⁊.iiij. parte prin. ser.iij.parte.ij.Z
Patiētie fructū habuit in summo. Eadem parte.ser.viij.parte.iiij.
Pacis beatitudinē habuit in summo eadē parte.ser.vij.parte.vij.per totam.
Pacis fructū habuit i summo. eadē parte ser.viij.parte.iij.
Palma figurat eā.f.pte p̄n.ser.v.p.iij.M ⁊.ix.parte prin. ser.j.parte.v.per totam
Platanus figurat ipsam.ix.parte prin.ser. f.parte.viij.
Panem celestem nobis protulit.iij .parte prin.ser.f.parte.ij.B
Papa ⁊ curia romana cūyniuersitate xp̄ia noz oīm cōiter:⁊ similiter oīm religiosorū tenet opinionē de immaculata ei⁹ conceptione. Et ideo nullus debet in ptrariū affirmare.f.parte principali.sermo.iij.pte iij.per totam
Pape autoritas maioris est efficacie ⁊ magis in hoc est attēdēda ꝙ autoritas oīm doctoz ⁊ sanctoz. Et ideo si aliqui doctores vel sancti cōtrariū senserunt: non est curandum. Eadem parte Y
Par tururū aut duos pullos columbarus quare obtulit brā virgo ꝓ filio. viij.pte prin.ser.f.parte.iiij.O ⁊ P
Paradisus voluptatis ō: brā virgo.ix.pte prin.ser.f.parte.f.B vsq; ad P
Partus ei⁹ fuit dissimilis ptui aliaz mulierū.vij.parte prin.ser.v.parte.f.A
Partus ipsi⁹ fuit multe puritatis ex parte matris ⁊ ex parte prolis. Ibidem B. Itē fuit multe paupertatis. Ibidez E. ⁊ multe nouitatis. Ibidem D
Paruulū ibm i nobis cōceptū ⁊ natū quō debem⁹ fouer ⁊ nutriri.vij.parte p̄n.ser. v.parte.v.E ⁊ B
Paruul⁹ qualiter fuerit dñs ihs. Ibidē F
Pasta est brā ꝰgo fauo mellis ⁊ bibit vinū cū lacte ⁊ eodē cibo ⁊ potu nos pascit ⁊ potat.iij.pte prin.ser.f.parte.ij.B
Pastores precerūt ad videndū xp̄m ꝓpter tria q̄ quilibet libēter videt.vij.pte princ. ser.f.parte.ij. K
Psalmus Fundamēta eis ⁊c. quomodo totus intelligatur de beata ꝰgine.⁊ marie de conceptione eius.ix.parte p̄n.ser.iiij. parte.vij.
Pater filius ⁊ spiritus sanctus q̄o occurrerūt beate virgini ascendenti in celū.rf. parte principali.ser.ij.parte.v.per totā.
Patrem nostrum fecit deum beata virgo vij.parte prin.ser.iij.parte.iij.K
Patres ⁊ filij btē virginis qui dicātur.iij. parte prin.ser.iij.parte.iij.K
Paupertatē marinā habuit xp̄s in sua natiuitate.vij.parte princi.ser.ij.parte.iij.⁊ ser.v.parte.f.E
Paupercula fuit brā virgo:⁊ excellētiz oīm viatoꝝ habuit beatitudinē euāgelice paupertatis.iij.parte princi.ser.vij.parte.f. per totam.
Paupertatis erēpluz nobis dedit.⁊ vbiq; paupertatē seruauit.viij.parte princ.ser. f.parte.iiij.V.
Peccatum originale non est leuius venialinec est leue. immo grauissimum ⁊ mortale ac voluntariū in radice.f.parte princi. ser.ix.parte.f.N O P ⁊ Q.⁊ ponit hoiez in demonis potestate. Ibidem N
Peccant grauiter qui simulāt beatā ꝰginē laudare vt postea eam possint de originali peccato infamare.⁊ qui pouent opinionem contra immaculatā conceptionem eius defendere. Ibidem Q ⁊ R
A planta pedis vsq; ad vertices capitis repleta fuit gratia beata virgo.ij.par.pri. ser.v.parte.vij. V
Pedes eius ad tria opera egregia exercitati sunt. Eadem parte. O P ⁊ Q
Penalitates multas quare sustinuit cum fuerit immunis ab oi pctō.f.parte prin. ser.ij.parte.ij.O
Perfectiones nature ⁊ gre habuit. Eadez parte.ser.vij.parte.f.P
Perfectiones ꝰginū pfessoz martyrū apłoz ꝓphaz ⁊ patriarchaz habuit eis excellētius.rf.parte prin.sermone.ij.parte.iij. a principio vsq; ad R

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Preparata fuit ab eterno maternitati diuine. ſ. parte. prin. ſer. ij. parte. iij. Z

Perſecutiões ⁊ tribulatiões multas tolerauit. iiij. pre prin. ſer. vij. ptevlti. p totas

Perſeuerātie virtutē habuit. Eadem parte ſer. iij. parte. ij. N

Preſentatio eius in tēplo. Eadē pte. ſer. ſ. parte. ſ. per totam

Preſentari in tēplo. xl. die quare voluit filius eius. viij. pte prin. ſer. ſ. pte. ij. p totā

Preſeruauit deus mūdum ab exterminio propter virginem naſciturā. xij. parte. pn. ſer. ij. parte. ſ. D

Preſeruata ſi non fuiſſet ab originali petō nō habuiſſet ſummā grās nec ſummā gloriam. xij. par. prin. ſer. ix. par. ij. F

Predicatores cuꝫ hoc ſermonario poterūt per totū annū predicare quotidie de ipa virgine: ⁊ ſemper tractare de virtutib⁹ ac vitijs. atq; de pertinentib⁹ ad ſalutē. ij. parte prin. ſer. v. parte. vſ. in fine

Pietas bte virginis extendit ſuꝑ amaricatos: debiles et infirmos. tenebroſos: aridos: ⁊ indeuotos. ix. pte pn. ſer. ij. p. v. Z

Primū ⁊ nouiſſimū nobile indiuiduū fuit filij virginis. ij. pte. pri. ſer. v. pte. iij. D

Prioge nit⁹ eis⁹ dē: rps. nō reſpectu ſcōi. iiij. parte prin. ſer. v. pte. ij. O ⁊ P

Priuilegium dedit de⁹ btē virgini cōtra legem cōem, ſ. ne ꝓtraheret originale petrū qō fuit ei quedaꝫ priuata ler priuās legē generalē. i. parte prin. ſer. ſ. pte. iij. K

Priuilegia. xij. recipit ſ ꝓceptione ſui filij v. pte prin. ſer. iij. in exordio

Priuilegia octo habet quib⁹ maior eſt oī creatura. ix. parte prin. ſer. ij. pte. vſ. K

Priuilegia ſiue prerogatiue ei⁹ duodecim. xij. pte prin. ſer. ſ. parte. ij. D ⁊ K

Porta nō fuiſſet in eternum clauſa ⁊ nulli niſi deo permā ſi aliq̄ fuiſſet per petrū aperta: ⁊ diabolus trāſiſſet per eaꝫ. ſ. parte princ. ſer. vſ. parte. ij. D

Portanaria dei: ⁊ porta celi: ⁊ porta regia: fulgida felix ⁊ beata dicit̄ vgo maria. ij. par. prin. ſer. v. pte. iiij. D vſq; ad D

Portāt rps in quattuor genera personaꝝ viij. parte prin. ſer. ij. parte. ſ. E

Potuit de⁹ beatā virginē ab omni macula originalis peti ꝑſeruare: q̄ multomagis facere potuit ⁊ fecit. ſ. par. pn. b. ſ. p. iij. K

Potētiſſimam fecit deus beatā virginem. ix. pte. pri. ſer. ij. par. viij. O. ⁊ R. ⁊ hoc fecit triplici. de cauſa. ibidem. B.

Potētiā maximā habet btā virgo in celeſti curia multis de cauſis. iij. parte ꝓnci. ſer. iij. parte. ij. N.

Potētie aie ei⁹ a deo mirabiliter fuerunt dotate. ij. pte pn. ſer. v. pte. vij. Z. i fine. ⁊ U. vſq; in finem illius partis

Potentiā ſuā infinitam oſtēdit de⁹ in ſabbatis catione beate virginis. ix. parte prin. ſer. ij. in exor. Z

Potētiſſima fuit ⁊ eſt. b. virgo. xij. pte pncipali. ſer. ij. parte. ſ. B

Potuit. b. vgo facere de deo qō de⁹ facere non poſſe dr de ſeipſo. xij. parte principali ſer. ij. parte. ſ. B

Prodigia multa oſtendit de⁹ in die partus rītionis virginalis. vij. parte princi. ſer. ſ. parte. ij. per totam

Prophetata fuit ⁊ pdicta multipliciter ei⁹ parturitio. ſ. a pphetis. ſibyllis ⁊ multis paganis. eadem parte. ſermo. ſ. parte. ſ. p totam.

Prophetata fuit natiuitas ipſi⁹ virginis ⁊ ſimilitervita eius. ij. parte princ. ſer. iij. parte. ij. per totam

Propheticum ſpūs habuit excellentiſſime iiij. parte ꝓn. ſer. ix. pte. vſ. per totam

Propter inſuffici entiā noſtrā nō debem⁹ ceſſare a laudib⁹ eius. nec tū eas ſm capitis noſtri ſenſum pdicare: ſed ſacroꝝ doctoꝝ veſtigijs adherere. ſ. pte pn. in exor. ſ. ſermonis. B

Pronocat. b. virgo deū ad miſericordiam petētes ad penitētiā. ⁊ bonos ad bñ operandū. ix. pte pn. ſer. iiij. pte. viij. O

Pudicitiā integerrimam ſeruauit. v. parte prin. ſer. vſ. parte. ij. G

Prudentiā habuit in ſummo. iiij. pte prin. ſer. iij. parte. iiij. per totam

Pulchritudo ei⁹ ipſi ⁊ nobis vtilis fuit. ij. parte pri. ſer. iiij. pte. ſ. V. ⁊ Z. fuit valde cōmendabilis tam reſpectu ſui q̄ ꝓpter filium. ibidem

Pulchritudinē eius quare euāgeliſte nō retulerunt. eadem pte F

Pulchritudinē corpalem quā alij filij recipiūt ab vtrisq; parentib⁹ chriſtus totam recipit a ſua benedicta matre. eadem parte. ſer. v. parte. iij. V

Pulchrā matrē vtrū debuerit eligere filius dei. eadem pte. ſer. iij. pre. ſ. E

Pulcherrima fuit btā virgo: ⁊ filius ei⁹ filiter pulcherrim⁹. ibidē. vbi deſcribit̄ qualis fuit duo⁹ teſtis ſm corpus.

Alphabetica

Pulcherrimā fuiſſe. b. vginē ꝓbat rōnib⁹ autoritatib⁹ ⁊ exemplis eodem ſer. parte ij. per totam

Pulchritudo ei⁹ in ꝑticulari declaratur eodem ſermo. parte. ij. per totam.

Pulchritudo ipſius a quattuor cauſas ꝓcessit eadem parte. Z

Pulchrā eſſe btām vginē neceſſe fuit rōne cauſe materialis efficientis. formalis ⁊ finalis. Jbidem.

Pulcherrimus fuit filius eius. eodem ſer. parte. iij. A

Pulchrā ſpōſam debuit eligere de⁹ eadem parte ſer. v. parte. iiij.

Pulchritudo. b. vgis nullā ad ꝺcupiſcētiā ſcitabat: ſꝫ ad caſtitatē eodē ſer. pte. vij. Y Z. ⁊ A. B. C. ⁊. iiij. parte pn. ſer. iiij. parte iij. B. ⁊. ix. parte princi. ſer. ij. pte. ſ. Z

Pulchritudinē intrinſecam habuit. iij. pte prin. ſer. iij. parte. iij. O

Pulchra fuit ſup oēs hoſes poſt filium. ix. parte prin. ſer. ij. parte. i. S.

Purgata dr ly nunq̄ fuerit ꝓtamiata petō ſ. parte prin. ſer. iiij. parte. ij. N

Purificari in templo nō indigebat multis de cauſis. viij. parte prin. ſer. ſ. parte. iij. p totam

Purificationis legē ſeruauit. ⁊ filr ei⁹ filius legē preſentationis multis de cauſis eodem ſer. parte. ij. per totam

Puritatē vginei corpis cuꝫ elegerit deus: multo magis elegit puritatē aie ei⁹ innocentis. ſ. pte prin. ſer. viij. parte. ſ. R

Puritas rāta fuit in ea q̄ ſub deo neq; maior intelligi. ſ. parte prin. ſer. ij. pte. iij. U

Puritatē in ſummo habuit. iij. parte prin. ſer. x. parte. iiij. per totam. ⁊ xij. parte ſpn. ſer. ij. parte. ſ. Y

Puriſſima fuit ab oī petō. Jbidem U

Puriſſimo dei filio cōueniēs habitatio nō fuit niſi puriſſima. ſ. parte prin. ſer. v. pte ſ. Z. ⁊ ſer. viij. parte. ſ. Y

Puriſſimū corpus ac puriſſimā aiam ⁊ puriſſimū ſpm habuit. b. virgo. iij. parte pn. ſer. vſ. parte. ſ. AB

Purpura veſtimēti regis celeſtis fuit. b. v. ix. parte prin. ſer. iiij. parte. ſ. Z

Pute⁹ dei plen⁹ aqa fuit. b. vgo. vij. pte. pn ſermone. v. parte. iij. N

Qualiter ſe habuit btā vgo in ꝓceptiõe filij dei. v. pte prin. ſer. ij. parte. iij. Q

Qualiter non amiſſa virginitate concepit Jbidem. S

Quare deus ꝓmiſit aliquos titubare circa conceptionem matris ſue. ſ. parte pn. ſer. iij. parte. ij. B

Quare impugnātes cōceptionē eius non ceſſant cū tñ mō ōtas ſit clariſſima. eadē parte ſer. iiij. parte. ij. R. S. ⁊ Z

Quare ōpario incarnatiōis filij dei attribuat ꝑticularit ſpūſctō dū dr q̄ ꝓceptus eſt de ſpūſctō cū tñ eā opata ſit tota trinitas. v. parte prin. ſer. v. parte. iij. R

Quare rpo naſci voluit tpe hyemali. vij. pte prin. ſer. ij. parte. ſ. P

Quare naſci voluit tempore Octauiani: Jbidem Q

Quare naſci voluit qſi iudei erant ſubiecti regi extraneo. Jbidem R

Quare apud bethleē naſci voluit ⁊ non in romana ciuitate vel alibi. eodē ſer. parte ij. per totam

Quare in nocte natiuitatis cantat̄ miſſa. Eodem ſer. parte. iiij. Y

Quare tres miſſe eodem die dicuntur. Jbidem. S

Quare chriſtus naſci voluit tempore pacis Jbidem A

Quare in die paraſceues oēs candele ecclē guunt̄ preter vnā. xj. parte prin. ſermo. ij. parte. iij. B. in fine

Quare incarnari voluit deus. vij. pte pncipij ſermo. v. parte. iij. p totā U

Quare btā vgo tātū doluit in paſſiõe rpi. x. parte prin. ſer. ſ. parte. ij. p totam

Quare non fuit ad ſepulcrū filij cum aliis mulieribus. xij. parte pn. ſermone. ij. pte ſ. O el. ij. in fine

Quattuor mirabilia facta ſunt in vtero virginali i inſtanti qñ dixit. Ecce ancilla dñi ꝛc. v. parte prin. ſer. ſ. parte. iij. Q

Quattuor noua facta ſunt in ꝓceptiõe filij dei. eadē parte ſer. iij. parte. ſ. E

Quattuor dura et inflexibilia mollificauit ⁊ flexit filius virginis. vij. parte prin. ſer. v. parte. iiij. X

Quattuor fortia ⁊ magne fecit virgo⁹ benedicta. ix. parte principali ſermo. ſ. parte iiij. G

Quinq; arduaq; aggreſſa eſt. iiij. parte prin. ſer. iij. parte. ij. D. vſq; ad Z

Quindecim gradus templi aſcēdit exiſtēs triū annoꝝ. iij. parte princi. ſermo. ſ. parte. ij. per totam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quis potauit eam in celum. xij. parte pri. ser. ij. in exordio R.
Quesiuit deum suo tempore: loco ⁊ modo. eodem sermo. parte. ſ. M O ⁊ P el. ij.
Quesitus fuit filius eius in tribus locis. Ibidem N. la. ij.
Querendi deum tres sunt modi. Ibidem P el. ij.
Quietem mentis ⁊ vacationem semper dilexit beata virgo ⁊ voluit tumultus fugere multis de causis. xij. parte princ. ser. ij. parte. ſ. Q. el. ij.
Quo filius eius liberauit humanū genꝰ. v. parte prin. ser. xij. in exordio ⁊
Quo ipsa peperit filiū suū. vij. parte prin. ser. ſ. parte. iij. M
Quo implera fuit gratia. viij. parte princi. ser. ij. parte. iij. Z
Quot mēsibus xp̄s in vētre portauit. vij. parte p̄n. ser. v. parte. ſ. V

Achel figurauit

beataꝫ virginem. iij. parte prin. ser. ſ. parte. ij. E
Radicis iudaice de q̄ egressa est. b. vir. transgressa est naturaꝫ. ij. parte princ. ser. ſ. in exor. in fine
Rebecca figurauit eā. iij. parte p̄n. ser. iiij. parte. iiij. F
Reconciliatrix nr̄a est beata virgo. iij. parte prin. ser. ſ. parte. iij. L
Reconciliat deo pctōres. Ibidem L
Recōmendauit xp̄s matrem suam iohānī in cruce triplici ex causa. ir. parte princi. ser. ij. parte. viij. N. circa finem
Redēptor pfectissimus nō fuisset si matrē suam ab originali pctō non preseruasset ſ. parte p̄n. ser. vſ. parte. ſ. Y
Redēptionē humani generis non bono inchoasset principio si suaꝫ genitricē corrūpi fecisset originali peccato. eadem parte ser. ir. parte. iij. O
Redemit xp̄s matreꝫ suam nobilissimo ac perfectissimo modo. ſ. parte princi. sermo. ſ. parte. ij. D
Refutasset deus pater accipe. b. virginē in sponsam ⁊ filius in matrem si aliq̄n in se habuisset originalis pctī fetorem. ſ. parte prin. ser. ir. parte. ſ. M
Refutare nos nō pōt btā ỹgo sine nr̄o cōsensu. ⁊ nobis seruis suis, tenet esse fidel' xij. parte princi, ser, ſ. parte, iij, Q
Regina celi ⁊ angelorum ⁊ totius orbis ac oīm creaturarum est beata virgo. ſ. parte prin. ser. v. parte. ſ. X. ⁊. iij. parte princ. sermo. iij. parte. iij. per totam.
Regina angelorū idonea nō fuisset si pctō originali corrupta extitisset. eadem parte ser. ix. parte. ſ. R
Regina est celoꝝ hūs ser prerogatiuas. xij. parte prin. ser. iij. parte. iij. per totam
Regnū iudeorū ⁊ imperiuꝫ totius mundi ipsi beate virgini viuenti cōpetebat. xij. parte princi ser. ſ. parte. ſ. per totam. ⁊ aliquid in ser. ij. parte. ſ. V
Reges boni condiciones habuit beataꝫ virgo. xij. parte prin. ser. ſ. parte. ſ. E
Regula aliqua ḡnalis eā nō comphēdit a qua eius excellētia excipi meruit. ſ. parte princi. ser. viij. parte. ſ. X
Regula, omniū viuētium fuit beata virgo iij. parte principali sermone. iij, parte, iij, per totam
Religiosi honorant eam per tria vota'. ir. parte prin. ser. iij. in exordio
Reparatrix nr̄a est beata virgo, iij. pte p̄n. ser. ſ. parte. iij. Z
Recepit in se et recepit ī nobis. xij. parte prin. ser. ij. parte. ſ. S. la. ij.
Restauratrix nostra est. iij. parte prin. ser. ſ. parte. iij. L
Respexit humilitatem ancille sue quomodo intelligatur. vſ. parte princi. sermone. ij. parte. iij. Z
Restringit in nobis fluxū carnalis ↄcupiscētie btā ỹgo. ir. pte p̄n. ser. ij. parte. ſ. F
Restitui in integrū debuit humanuꝫ genꝰ per virginē innocentes. qō per mulierem peccatricē fuerat a statu suo deiectum. ij. parte prin. ser. ſ. parte. ſ. D
Resurrectionis xp̄i figura. ir. parte princi. ser. ij. parte. iij. L
Resurrexit beata virgo a mortuis. xſ. parte prin. ser. ſ. parte. vſ. A
Resuscitatō filium. b. virgo primo vidit et ineffabiliter consolata est. x. parte princi. sermo. ij. parte. v. R
Retractauit beatus Thomas illa' que dixerat contra imaculate virginis ↄceptionē et similiter Rich. de media villa. ſ. parte prin. ser. iij. parte. iij. Q. in fine. ⁊ Alexander de ales eadem parte P
Reuelationes diuine q̄ plures clarissime demonstrant beatā virginē fine originali pctō cōceptam. ſ. parte prin. ser, vij. parte

ſ. F. De quibꝰ etiām alique habētur eiusdem partis. sermone. viij. parte. iij. B. in fine ⁊ C
Romam elegit filius virginis suo principi patui. vij. parte principali. sermo. ij. parte ij. S
Rori assimilat filiꝰ virginis. v. parte p̄n. ci. ser. iiij. parte. ij.
Ros significat gratiam dei descendentem in beatam virginem. eadeꝫ parte sermo. viij. in exordio.
Ros btē virginis est decorativus. dulcorativus refrigerativus ⁊ fructificativus. ix parte prin. ser. ij. parte. iiij. P
Rose celesti multiplr est respsa btā virgo iij. parte. p̄n. ser. v. parte. iij. per totam.
Rosa figurat eam. ſ. parte p̄n. ser. v. parte iij. N. ⁊. ix. parte princi. sermo. ſ. parte. vſ. per totam.
Rota quam vidit ezechiel ppha figurauit eaꝫ. ix. parte prī. ser. iij. parte. v. ⁊. xj. pte prin. ser. ij. pte. vij. O. circa finem
Rubinus figurat ipam. iij. parte prin. sermo. ſ. parte. ſ. L
Ruga aliq̄ vel deformitas non fuit in vultu virginali nec in aliquo mēbro eius. ij. parte prin. ser. iij. parte. iij. O

Aba regina figu

rauit. b. virginē. iij. pte prin. ser. ij. parte. iij. V. in fine.
Sabbatū q̄re adhonoreꝫ eꝰ ē dedicatū. x. p. p̄n. ser. ſ. in ex.
Sacramenta ecclie an fuscepit. b. virgo. ⁊ q̄d vtilitatis ex eis recepit. iij. parte p̄nc. ser. xſ. parte. ſ. simul cum. iij.
Sal figurat eaꝫ. iij. parte p̄n. sermo. ij. parte. ij. L
Salutare suum solā ỹgo potuit ꝑticulari modo appellare deū. vſ. parte princi. ser. ij. parte. iij. L
Salutatio angelica ī passione filij tota in amaritudinē ei est conuersa. x. parte p̄nc. ser. ſ. parte. ſ. F
Salutatio ipa ostēdit būdictā ỹginē sine peccato conceptam. ſ. parte prin. sermo. v. parte. ſ. A
Salutatio hec in secretario trinitatis fuit facta ⁊ digito dei descripta. ⁊ ptinet oēs cōmēdationes q̄bꝰ btā virgo pōt laudari v. pte p̄n. ser. xij. pte. ij.
Salutatio angelica cū maxima deuotiōe est dicenda, eodem ser. pte, iij.
Adhuc dꝫ dici. q̄liter ⁊ ꝓpter q̄d. Ibidem
Salutario ipsa est diabolo valde odiosa. beate virgini valde grata. ⁊ nobis valde fructifera eodem sermone parte. iij. per totam ⁊ in ea recitantur ser priuilegia q̄ ipsa virgo habuit N
Sanare infirmitates nr̄as venit filius eiꝰ vij. parte prin. ser. v. parte. iiij. L
Sanctarum gratiā habuit in summo beata virgo. iiij. parte princi. sermo. ix. parte iiij. per totam
Sctificauit tabernaculū suū altissimꝰ quō intelligatur de btā virgine. ſ. pte prin. ser. ſ. parte. ij. F. vsq; in finē illius partis.
Sanctificata fuit btā virgo, nec tñ in pctō ↄcepta. eadē pte N. vsq; in finē illiꝰ ptis.
Sāctificari dicūtur etiā inanimata. vnde corpus eius ante infusiōnē anime sanctificatum fuit. Ibidem V
Sāctuariū dei ꝺr beata virgo. v. parte p̄n. ser. vſ. in exor.
Sancta fuit tripliciter. iij. parte princi. ser. v. parte. v. R
Sanctificata fuit in' vtero matris excellentissime sup oēs. iij. parte prin. ser. r. parte ſ. per totam. Ubi etiā tractaꝫ de diuersis sactusficationibus eius
Scala celi ꝺr, b. v. iij. pte p̄n. ser. v. pte. iiij. F. ⁊. V. ⁊. ir. pte p̄n. ser. ij. pte. ij. p totam
Sapientissima fuit. ij. pte p̄n. v. v. par. vij. U. ⁊. iij. parte p̄n. ser. ſ. parte. iij. U. ⁊. iij. parte princi. sermo. ir. parte. ſ. per totaꝫ ⁊ ir. pte prin. ser. ij. parte. viij. U
Sara figurauit eam. iij. parte princi. ser. ij. pte. ij. V
Saturni malas ↄditiones nō habuit btā virgo: sed bonas. xſ. parte princ. sermo. ij. parte. ij. U. el. ij.
Statura eius qualis et quāta fuerit. ij, pte prin. ser. iiij. pte. iij. O
Securitatis virtutē habuit in summo. iiij. pte prin. ser. ij. parte. ij. M
Sedes dei fuit. ir. parte princi. sermo. iiij. pte. vſ. p totam
Deseminē patriarchali: ducali: regali ꝓphetali ⁊ sacerdotali descēdit. ij. parte princi. ser. ſ. parte. ij. Z. ⁊ M
Sensualitas ī ea roraliter fuit subiecta rationi. ij. parte prin. ser. v. parte. vij. P
Sisam tulit xp̄s in fauorē hūani ḡnis ad ꝑitionē eiꝰ. iij. p. p̄n. ser. v. p. iij. p totā
Sepulta qualiter ⁊ vbi fuit. xſ. parte prin. sermo. ſ. parte. v. Y.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Seruos: amicos filios et inimicos habet iij. parte prin. ser. ij. parte. iij. F

Speculū diuinū est. b. xpo. in quo omnes debēt speculari. ix. parte princi. ser. ij. pte ix. per totam

Sperare pōt deuotus seius q̄ saluabitur xxj. parte principali. sermone. j. parte. vij. Z. circa finem

Spes ei⁹ excessit spem diu alioz. iiij. pte prin. ser. ij. parte. ij. p totam

Spes sua totaliter posuit in deo btā virgo. ij. parte prin. ser. v. parte. vij. R

Spem nostrā confirmauit partus virginis vij. Parte prin. ser. iij. parte. iij M

Ser quesita circa oblationes eius in tēplo viij. parte prin. sermōe. ij. parte. ij. N vsq̄ in finem illius partis

Stella figurat eā. j. parte princi. sermo. v. parte. iij. Z. t. iij. parte princi. sermo. vj. pte. j. per totam

Stella poli dr beata virgo. eodem ser. pte ij. per totam.

Stella maris etiā dr eodē sermone. parte iij. per totam et. xj. pte princi. ser. ij. parte ij. X. la. ij.

Stella matutina etiaz dr. eodem sermone parte. iiij. p totam

Stella splendida etiā appellat eodem ser. parte. v. B

Stella q̄s regia eadē parte per totam

Stella hīs formaz pueri apparuit magis in oriente in nocte parturitionis ei⁹. vij. parte prin. ser. j. parte. ij. E

Syderi comparat btā xpo. iij. parte prin: sermone. vj. parte. j. K

Scientias oēs habuit. iiij. parte prin. sermone ix. parte. ij. p. totam

Signū magnū quod apparuit in celo fuit beata virgo. xj. parte princi. ser. ij. pte. vj. B. vbi dr q̄ ipsa est nobis data pro signo directiuo distinctiuo t ostensiuo

Signū fuit magne gre glie et intelligētie xij. parte prin. ser. j. parte. ij. D

Simeon dum iesuz accipiēs in vlnis suis de multis cōmendat. viij. pte principi. ser. j. parte. j. V. t. Z

Simeō quis fuerit t qualr cōsolatus fuit amplexādo dūm Jesuz eadē parte. sermone. ij. parte. iiij. L

Simeonis desideriū quod p multos ānos habuit eodē sermone parte. iij. Y. De isto etiā simeone vide in. x. parte princi. ser. ij. parte. iiij. per totam

Silentiū ppetuū seruar debent q̄ hactenꝰ cōtra immaculate virginis puritatē locuti sunt. j. parte prin. ser. ix. in ero.

Similis fuit btā virgo filio suo in pulchritudine. ij. pte prin. ser. ij. parte. j. E

Simplicitatē aq̄linā colūbinā t ouinā habuit. ix. parte p̄n. ser. ij. parte. xv. J

Sodomite oēs mortui sunt in hora parturitionis virginalis. vij. parte princi. ser. j. parte. ij. E

Sol figurat. b. xpinē. j. parte princi. ser. v. parte. iij. G. t. iij. pte princi. sermone. j. parte. iij. J. t. ix. parte princi. ser. ij. pte vj. D. t J. t. K. t vndecima parte princi sermone. ij. pte. ij. R.

Soles tres apparuerunt in oriente in die parturitionis virginalis. vij. pte princi. ser. j. pte. ij. F

Sola beata xpo inter puras creaturas dicere potuit. sine pcō summata. t munda sum ab omni iniq̄tate. j. pte p̄nci. ser. vj. pte. ij. J

Solitaria clausa stabat btā virgo. v. pte p̄n. ser. vj. pte. ij. M

Solatia multa in morte habuit. xj. parte p̄n. 6. j. pte. v. X

Spūssctus pueniet in te quō intelligaz v. pte prin. ser. v. pte. iij. U.

Spūssanctus in eam descēdens ineffabili gaudio ipaz repleuit. x. parte. princi. ser. ij. pte. vj.

Spūsancta sup oēs beata xpo recipit. et melius oībus se ad ipm recipiēdū disposuit t diligētius ipm custodiuit: t maioꝛem eius virtutē ac operationem in se habuit. xj. pte prin. ser. ij. pte. ij. N

Spōsa dei fuit illa ꝓ origio ab eterno p̄parata. ij. pce prin. ser. v. in ero.

Sponsa dei maria nunq̄ caruit dilectiōe, sui sponsi. j. pte p̄nc. ser. vij. pte. j. O

Spōsa celestis imperatoris maria tradunt eū ad habitandū in domo sua. ij. pte p̄n, ser. v. pte. ij. F. circa finem.

Storax arbor aromatica figurat eā. ix. pte p̄ncipali. ser. j. pte. xv. E

Submersa nō fuit. b. xpo in abysso originalis pcti. j. pte. prin. ser. ij. in ero.

Subiici nō debuit diabolo p originale pec catū. q̄ fuisset in magnū dei cōtemptum Eadē pte ser. v. pte. j. F

Sublimari debuit sup oēs choros angelorum multis de causis t rationibus. xj. pte p̄nci. sermone. ij. parte. vij. S

Alphabetica

Sufficienter non possumus laudare eā. in prologo toti⁹ opis. t in ero. j. sermo. t. j. parte princi. sermo. iiij. parte. iij. G. t in ero. v. sermo. t sermone. vj. parte. ij. J. et in exordio. viij. ser.

Spurijs t aliis brutis sunt deteriores qui. b. virgini aduersant. j. parte pricipali. ser. ix. parte. iij. P

Susanna falso accusata a semb⁹ de crimīe figurabit. b. virginē falso impugnatā a q̄busdaz antiq̄s doctoꝛib⁹ de originali labe eodem ser. parte. j. K

Abernaculū spi

t ritussancti est beata virgo iij. parte prin. ser. v. p. v. G
Thalamus xpi dr. ibidem.
Tociturnitate laudabilis fuit decorata. v. pte p̄n. ser. vj. parte. ij. P

Transcēdit oēs puras creaturas puritate gratia t gloria. j. parte prin. sermone. vij. pa rte. j. P. t X

Transitus eius ex hoc mundo. xj. pte prin. ser. j. parte. v. X

Tellus dicitur beata virgo. eadē parte ser. ij. parte. ij. P

Temperātie virtutē habuit. iiij. parte p̄nc. ser. iij. parte. iij. Z. per totam

Templuz dei fuit. iij. parte p̄nc. ser. v. pte v. U. t. viij. par. p̄n. ser. ij. in ero.

Templū dei pacis rome cecidit i hora parturitionis eius. vij. parte. princi. sermo. j. parte. ij. E

Tempus suū quō dispēsabat. b. virgo. iiij parte prin. ser. j. pte. ij. D

Terra bona bono semine seminata. fecūda t ad germinandū apta dr beata virgo. ij. parte prin. ser. iij. parte. j. N.

Terre assimilat. ix. parte prin. sermo. ij. pte. viij. t. xj. parte p̄n. ser. ij. parte. ij. i pri. vsq̄ ad K. exclusiue

Terra fuit in qua tota trinitas scripsit. ir. parte prici. ser. ij. parte. viij. P. t Q. vsq̄ in finem illius partis

Terremotus virginalis vnde p̄cessit. eadē parte. N

Terre huiꝰ seminator t cultinator fuit spiritussanctus t quare. ibidem. O

Terribilis est demon ib⁹ btā virgo. ix. pte prici. ser. ij. parte. vij. per totā. t. xj. parte prin. ser. j. parte. vij. X

Thesaurū misericordie t gre sue atq̄ sapiētie et bonitatis ac potentie posuit. deus in beata virgine quam fecit thesaurariam suam. iij. parte principali. sermo. iij. parte. ij. M

Treo puellas suas spirituales comites cō sulunt beata xpo anteq̄ angelo preberet assensum. v. parte principali sermo. j. parte. iij. O. t. P.

Timorosa fuit in bono. ij. parte principali. ser. v. parte. viij. E. t. v. parte. prin. sermo. vj. parte. ij. Q.

Timorem qualem habuit. iiij. parte princi sermone. vj. parte. v. El. vsq̄ in finem illius partis.

Triplici cerimonie legis se subiecit. viij. pte prin. ser. ij. parte. ij. J

Tribus fortissimis fortior fuit. iiij. pte p̄n. ser. vj. parte. ij. K. t L.

Throno dei dicitur. iij. parte principa. sermone. iij. parte. v. X. t. vij. parte princ. ser. iij. in ero. t. ix. parte princi. sermo. iij. parte. vij. K. t. xj. parte princi. sermone. ij. parte. iiij. Z. t parte. vij. Q

Throno sol luna t testis fidelis quare dicatur. ix. parte pri. ser. iij. par. vij. P

Throno⁹ ppinquates habet. eadem parte K. L. t M

Tonitruū terrēs demones dr beata virgo xj. parte prin. ser. j. parte. vij. X

Turbata q̄re fuit in salutatiōe angelica. v. parte prin. ser. iij. parte. iij. J

Allem humilita

v tis elegit btā xpo ad habitandum. iij. parte prin. ser. iij. parte. ij. K. L. t M
Vas perpetuuz fuit diuine misericordie. j. pte pn. ser. vij. par. j. Y

Vas ad mirabile fuit qō p vase destructo pmoꝛ parentū dei excellentius eo fabricauit. v. parte prin. ser. v. in ero.

Vas fuit purū, nouū: pfundū: solidum: ad mirandū t aromaticum ac ptinēs oīa vnguēta ptra oēs infirmitates. ix. parte p̄n. ser. iiij. parte. iij. per totam

Vellus gedeonis figurauit eā. v. par. prin. ser. iij. parte. ij. Z. t ser. ix. in ero.

Vbe triplex er pte corporis et vbe triplex parte aie t vbe triplex er parte anime et corporis simul habet hō ꝓpter pctm. quibus non subiacuit. b. virgo. v. parte prin. ser. vij. par. j. per tota m.

Vbe etiam pene non habuit. Ibidem V. nec vbe aliarū mulierū. Ibidē J. K. et L

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tabula

Veniale pctm cū beata virgo non habuerit multo min9 originale ꝓtraxit. ſ. pte p̄n. ſer. vij. parte. ſ.

Venter eius beatus eadē parte sermone vſ. parte vlti. in fine. ⁊. ij. parte principali sermo. v. parte. vij. N. ⁊. vij. parte princi. ſer. v. parte. ij. R

Veneris bonas conditiones habet. rſ. pte p̄n. ſer. ij. parte. ij. Q

Verba eius fuerunt pauca: ſanctiſſima et vtiliſſima. ij. parte princi. ſer. v. pte. vij. D ⁊. E. vſq; ad L. ⁊. iiij. parte p̄in. ſer. iij. pte iij. B. L. V. ⁊ X

Verba eius oīa fuerint virtuoſa. ir. p p̄n. ſer. ſ. parte. vij. L. ⁊ fuerūt extinguēda noſtra vitia eodem ſermo parte. viij. in fine ⁊ parte. ix. ſimiliter in fine

Verba cantici eius qualia fuerūt Eadem parte ſer. ſ. parte. v. A

Verecūda ⁊ pudorata fuit. ij. parte princi. ſermone. v. parte. ix. in fine. ⁊. v. parte p̄n. ſer. vſ. parte. ij. O

Veris tpe ꝺcipe filiū ſuū ꝺgrūū fuit beata virgo. v. parte p̄in. ſer. iij. par. ſ. E

Veſtiunt duplicib9 eius deuoti. iij. parte p̄in. ſer. ſ. parte. ij. Q

Veſtimentū tripler fecit xp̄o btā virgo. ir. parte p̄in. ſer. iiij. par. ſ. V

Veſpera figurat eam eadem parte ſermo. in. parte. ij. Q

Vetule ſeptē impugnāt eius innocentiam que a ſeptē virginib9 cōfutant. ſ. pte p̄n. ſer. iij. parte. in. Q

Viderūt angeli filiū dei debere in carnari. ⁊ filr patriarche vt Abel Noe ⁊ Abrahā. vj parte p̄in. ſer. v. parte. iij. M

Vidit etiam Iſaac ⁊ Jacob et Joſeph. ibidem. N.

Videruut prophete vt Moyſes ⁊ Aaron. Ibidem O

Vidit Gedeon et Joſue Dauid et Daniel. Ibidem P

Viderūt etiam. xij. ſibylle. Ibidem P

Videt deū. b. Ago dari? ꝯ oīo ſecl. xij. pte p̄in. ſer. ij. par. ſ. K. el. ij.

Vigilans in deuotione btā virgo inueniet eā. ij. parte p̄in. ſer. ij. in exor. Z

Vigilat cōtinue ſuper nos vt nos adiuuet ⁊ cuſtodiat. iij. parte principali ſermo. vj parte. iij. V

Vinee engaddi i nocte parturitionis eius miraculoſe fecerunt balſamum. vij. parte principali ſermo. ſ. parte. ij. E

Vinea ōr beata virgo. ix. pte princi. ſer. ſ. parte. xij. X

Vinum dulciſſimum abundantiſſime proꝓinat angelis ⁊ ſanctis in patria ⁊ deuotis in ꝑſenti vita. iij. pte princi. ſermo. ſ. pte. ij. B

Virga aurea aromatica vigilans ⁊ decora appellat. ij. pte p̄in. ſer. ij. in exor.

Virga peutiēo demones ⁊ virga directionis ⁊ regni dei. virga ag̃z recta ac flexibil ⁊ fructifera ⁊ valde vtilis ōr. Eadem pte ſer. ij. in exor.

Virge aſſimilat. ix. pte princ. ſermone. ſ: pte. vij. X

Virga moyſi figurauit eā. rſ. parte princi. ſer. ij. parte. vij. B. ⁊ virga Aaron. ix. pte p̄in. ſer. ij. par. viij. R

Virgo vt eſſet ſimpl'r quoad alam ⁊ corp9 nō debuit ꝑ originale pctm corrumpi. ſ: pte p̄in. ſer. v. par. ſ. V

Virgines. vij. defendūt ⁊ ꝓbāt ei9 ꝺceptionem. ſ. parte p̄n. ſer. iij. par. ij. Q

Virginē matrē debuit hr̄e xp̄s. v. pte p̄n ſer. ij. par. ij. P. vſq; in finem

Virginitas beate virginis excellentiſſima fuit ſup oēs alias. iij. parte p̄in. ſer. iij. parte. ij. per totā. ⁊ aliqd ō ea. ix. pte p̄n: ſer. ij. parte. ſ. R.

Virtutes oēs habuit btā virgo. ij. pte pri. ſer. v. par. ij. F. ⁊. iij. parte p̄in. ꝑ totā materiā in exor. ij. ſermonis

Virtutes theologicas habuit pfectiſſime: eadem parte ſer. ij. per totum

Virtutes etiā cardinales habuit i ſummo eadē pte ſer. iij. per totū

Virtutū opationē in ſummo habuit. eadē parte ſer. ix. par. v. per totam

Virtuoſa. fuerūt oīa ei9 verba ⁊ opera. ir. pte p̄in. ſer. ſ. par. iiij. B

Virtutes olim ſctōz tā noui ꝙ veteris teſtamēti ab ea ſumpſerunt plenitudinem ij. parte p̄in. ſer. ij. par. ſ. D. el. iij.

Viſitauit elizabeth quinq; de cauſa. vi. ꝑ p̄in. ſer. i. in exordio

Viſitatione iſta nobis dedit octo documēta eodem ſer. par. ij. per totam

Viris figurat eam. ix. parte principali ſer. i. par. iij. per totam

Vbera ei9 btā. vij. par. p̄n. ſer. v. pte. ij. X

Vngula ſp̄ēs aromatica figurat eam. ix. p te p̄in. ſer. i. par. xv. E

Vnicornis figurat xp̄m in vtero ei9 deſcendentem. eadē parte ſer. ij. par. viij. P

Alphabetica

Unita magis eſt deo. b. Ago q̃ oſſis ſimul pare creature. xij. parte p̄inc. ſer. ij. par. ſ. R. Io. ſ. ⁊ X. Ia. iij.

Violātas eius qualiter dotata fuerit. ij. pte p̄in. ſer. v. par. vij. Y. ⁊ Z

Votum eius de virginitate ſeruanda quale fuerit. iij. parte princi. ſermone. xij. parte. ſ. Z

Vſum liberi arbitrij habuit in vtero matris. iij. parte princi. ſer. ſ. par. iij. V

Uterus eius multipliciter commendatur vj. parte p̄in. ſer. v. par. ij. K

Utilitas magna prouenit beate virgini ⁊ nobis propter ꝑſeuerationes eius a peccato originali. ſ. parte p̄inc. ſermone. vj. parte. iij. X

Utilitates que puenerunt ex eius parturitione. vij. parte p̄in. ſer. iij. p. iij. p totam

Vulnus hoīs qui apparet in luna figurat conceptionē xp̄i in virgine. ix. parte p̄in. ſermone. ij. parte. v. E

Christus quinq;

k poſſedit in hac vita. vj. parte princi. ſer. v. parte. ſ. F

Esus quare appel

y latus ē filius virginis. et de triginta excellentijs ipſius nominis. v. pte p̄n. ſer. rſ. p totum.

Elum habet domi

5 nus noſter ieſus xp̄us de puritate matris ſue. ſ. parte principali in officio ꝺceptionis. lectione. iij. in. viij. eiuſdem feſti

Zelum magnum animarum habuit beata virgo. xij. parte principali ſermone. ij. parte. ſ. Y. ia. ij.

Finitur tabula alphabetica.

Via ꝺm cōſtitu

q tiones ordinis minorum fratrum ⁊ maxime obſeruātius nō debet aliquod opus nouū imprimi ⁊ publicari niſi p̄ius per aliquem doctum ⁊ ꝓbatum fratrem a generali eiuſdem ordinis plato ad hoc ſpecialiter deputatū fuerit deligenter examinatū ⁊ approbatū. Jdeo reuerēdiſſimus p̄r frater angelus de Clauaſio eiuſdem ordinis quoad fratres eiſdē ultramontanos vicarius generalis: p l'ras ſuas deputauit venerandū patrē fratrē Dñicū de pōſono eiuſdem ordinis p̄dicatorē aplicū: ad videndum et diligēter examinandū infraſcriptus opus. Qui eo ſtudioſe plecto: non modo ipm approbauit: ſed etiā cōpoſitorem ſuum vt illud imprimi faceret hortatus eſt: infraſcripta carmina illi ſcribens.

Bernardine ideo Buſtine a gēte vetuſta
Te tulit oſporēs venerāda ad ſepta minoꝝ
Voc op9 vt ſtrueres. nec te p̄munere tāto
Gloria parua manet. toto celebrabit orbe
Iſte liber. clarūq; tibi ſuper ethera nomē
Per genitorē orto ⁊ genitū ⁊ genitricis honorem.
Acceleret op9 mora nulla incepta retardet
Experti ꝺ auide clangēdū turba minoꝝ.
Nec dubita. ſed pāde ſin9 paſſimq; legēdū
Deprome pectoribus tete ſtrictibus vltro:
Sed qui nigranti cōceptā crimine matrez
Cōfingūr labijs digitos imponere certēt
Te venerāde manēt ſublimia tecta poloꝝ.
Et tunc ſudoris tāti meminiſſe iuuabit:
Ar. cū ſculpt9 erit ad me trāſmittere libellum
Vale virginis ſacriſta egregie.

Jdem q̃ſpater frater Dñicus ponſonus theologus eximi9 ac poeta ꝑclarus quemlibet chriſticolā ad deuote legendū infraſcriptum opus hortatur dicens

Diuine pietatis opus p'rem pocia ſummū
Arte reuelatā a prima: ⁊ miro ordīe ductū
Lector: hēs. dñam merito q̃ honore potērē
Extollit. genitū ⁊ genitorīs imagine puraz
Aſpice: nigrāti validis ſine labe columbā
Conceptā: ſanis oculis: rationib9 vnam
Celeſtis tubaris ꝓducta cōſpicio ſtar.
Pernia nulli hoīm trina eſt cōcluſa ſigillo
Ercubat in tēplo ſctāſq; ad ſydera voces
Pio generis ꝑietate refert. mox angelus almam
Alloquit tumuere ſinus: regēq; receptum
Regina in thalamo ad montana cacumina portat.
Sed cum plena dies: peperit quem fudit ab alta
Mente pater ſi cuncta legas: paradiſus vbiq; eſt.
Quiſq; eo ꝺ ſtudeas. ⁊ ſit tibi lectio pnor.

Finis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Vec lege virginei ḡsquis ꝛelator honoris
Nosse cupis dñe gesta stupenda tue.
Vic sua sacrare relonāt preconia vite
Quāq; sit in superis glorificata choris.

Prologus totius operis.

Aquit beatus Hieronym⁹ beatissime atq; felicissime pr̄ in epistola ad heliodorum de morte nepotiani. Grandes materias ingenia pua nō sufferūt. ⁊ in ipo conatu vltra vires ausa succūbūt. quāroq; maius fuerit qđ dicēdū est: rāto magis obruitur ꝙ magnitudinē rei verbis explicare nō p̄or. Quapropt cupiēs ego de mirādis, ineffabilib⁹ ac stupēdis ꝛturib⁹ atq; excellēcijs btissime ac gliose genitricis dei marie ptractare viribꝰ ofício. obtupescūt sensus ac memoria deficit. quia ī maximo pelago atq; mari igētissimo suꝰ posit⁹. cui⁹ terminū vel finē ꝓfundūq; nō reperio. Vñ dicere possuꝫ cū mātuano poeta. vj. Enei. pauca verba imutādo. Nō mihi si lingue cēn sint. oraq; cētū: Ferrea vor potero marie ꝓmere laudes. Ipsi etiā intemerate virgini nō imerito attribui p̄t ista ꝛba. Sedulij poete circa p̄incipiū sui libri dicētis. Nullis abolēda p euū Zēporibus cōstāt virtutū signa tuarū: ex quib⁹ audaci pstringere pauca relatu: vir animio cōmitto meis. filnāq; patentē Ingrediēs. aliquos nitor cōtingere ramos. Nam centū licꝫ ora mouēs vor ferrea clamet: Cērenosq; sonos humanꝰ pectus anhelet: Cuncta quis erpediat⁹ ꝙ nec lucida celi Sydera: nec bibule numeris equātur arene. Attamē qz vt scribitur Eccl. xx. Deut. v. ⁊ Mat. xv. ⁊ in. l. ſ. ff. de obſe. & libe. ⁊ liber. p̄e. Filius tenetur venerari⁹ honorare parētes. de quo eriaꝫ tractat in. l. parentes. ⁊ in. l. generaliter. ff. de in ius vo. ⁊ ſ. l. filia. C. de patria po. Jō ne cōtra: mandatum faciā legis naturalis. scripte ⁊ gr̄e. que patri ac mr̄i ꝛuerētiā p̄cipit exhiberi: potius elegi perpeti aliquātulꝫ verecūdie ⁊ rubouis er dicēdi ineptitudine: q̄ magnifica p̄iulegia excellentissimalsq; p̄rogatiuas pissime dei gēitricis matris gr̄e ac mīe. mris q̄ nr̄e ⁊ aduocate p̄cipue filētio p̄trāsire. Si enī ipator felicissimus deducere ad effectū ea que respiciāt ornamentū reipublice. vt in auc. cōsti. q̄ ō digni. circa fi. col. vj. nō minus est festinādū celebrare virgineas laudes. q̄s neq; mens nr̄a pōt ꝓcipere nec lingua ꝓferre. Siqđē ab ea multas merumus largitates. ⁊ innumera circa nos eiꝰ beneficia ꝓfitemur. vt ait imperator ſ. l. ſ. in principio. C. de offi. pre. preto. af. Ad hoc etiam opus aggredie duꝫ multū me inducit illud qđ inquit ter. in. l. presbyteri. C. de epi. ⁊ de. ſ. qui subtrahens ⁊ celās veritatē grauiter puniendus est. lex enī equiparat⁹ ista duo. tacere veritatem ⁊ exprimere falsitatē. l. ij. C. ſi ꝛtra ius vel vti. pub. ⁊ c. ſup lr̄is. ⁊ ca. postulasti. ſ rescrip. Nolēs igit taciturnitate veritatis offendere deū ꝙ est veritas. Job. xiij. ⁊ c. q̄ contēpta. viij. di. Intemerate mr̄is eiꝰ laudes enarrare decreui. maxime ipsa me ad hoc exhortāte que Eccl. xxiij. inqt. Qui me elucidant: vitam eternam habebunt.

In noīe dñi incipit pars p̄ma p̄incipalis huiꝰ sermonarꝫ de excellentia beatissime virginis marie. qđ Mariale appellat. In qua tractatur de immaculata eius conceptione. ⁊ ꝓprio ac particulari noīe ppetuum silentium nuncupatur.

In festo immaculate conceptionis beatissime virginis marie. Sermo primus.

Ota pulchra es amica mea ⁊ macula care nō nō ēt te. Cah. iiij. Jncō debeat uenīēs mihi satis. incon arguit, grūq; valde: ac nō paꝛ rephēsibile p̄ria facie videf q̄ ego indign⁹: insufficiēs atq; inept⁹ lingua audeā cōtaminata labyſq; pollutꝫ laudare: errollere atq; magnificare ſteme ratam castissimā: immaculatāq; dei sponsaꝫ gliosaꝫ atq; btissimā ꝛginē mariā. Melius est enī aliq̄d nō facere q̄ inepte ⁊ male ageꝛ. iuꝛ notata ſ. l. ſ. ff. ſi q̄s i ius vocā. nō ierit. ⁊ i. l. q̄uis. §. ſi ꝛuenerit. ff. ad vel. ⁊ i. l. j. §. penultimo. ff. qđ cuiusq; vni. ⁊ in. l. quotiens. ff. qui satisꝫ cogan. ⁊ in. l. nō putauit. §. nō queuis. ff. ō bo. poſ. ꝛ tabu. immo grauius quis punitur in faciēdo q̄ in omittendo. vt notat glo. in. l. ſi mora. ff. ſolu. ma. Quia igitur melius est aliq̄n silē

Universidad de Deusto
Biblioteca

tio vti ꝫ loqui.l.nonnunꝙ.ff.ō colla.bo.ꝛ necessaria nō sunt momēta ꝟboꝝ que balbutiēs lingua ꝓfudit.l.qui indignū.C. de test). Magnaꝙculpa est immiscere se rei ad se nō ptinēti.l.culpa.ff.ō regu. iur.ꝛ.c. nō est sine culpa.eo.ti.li.vj.vnde ōr.xv.q. j.§.sed obijcit.ꝙ peccat cecus emittēs sagittaꝝ.quia ad hoc nō est aptꝰ. Quia etiaꝝ magnū est peccatū ꝓsumptionis qō committitur qñ quis illa aggredi tētat q̄ sunt totaliter supra vires suas. ꝟm Tho.ij.q.q. xxj.ꝛ Señ.in li.de q̄ttuoꝛ ōrutib⁹. Jdcirco timēdō videtur ne mihi accidat illud Viere.xlviij.ca.quia plꝰ fecit ꝙ potuit.ō pjt scs a gra dei.ꝛ brē virginis.vñ excusandꝰ videoꝛ si impotētiā ꝛ insufficiētiā meā cōsiderās ꝑdicaꝫ cessauero. Nā quis nō reneꝛ vltra vires hereditarias.vt in casu legis fi nalis.C.de iure deli.ꝛ l.l.ꝓo hereditariꝰ C.de heredi.actio. Et alibi ōr ꝙ non teneꝛ quis nisi inquantū facere pōt.vt in l.sunt qui in id.ff.de re iudi. Jn contrariū autē me cogit ad laudādū dei genitricē ꝑsūscri ꝓceptū ꝙ os Dauid ꝑa.pl.dicēs. Laudate dñm in sanctis eis. Que verba exponēs diuus Jero.in sermone ad Eustochiū inquit. Si deū oꝛe ꝓphetico in scīs eiꝰ laudare iubemur.mlto magis euꝝ in hac celebritate brē ꝟginis matris eius oportet cū hymnis ꝛ cāticis diligētius extollere ꝛ dignis deo laudare ꝓconijs.ac mysticis hoꝛare muneribꝰ. Nō igit̄ villateꝰ puniēdus videoꝛ si dei matrē ex ꝓcepto spūssancti laudare cōaboꝛ.q: q̄ obtēperauit venia dignus ē.l.liberoꝝ.§.fi.i fi.ff. de his qui notā. infa. Et qō fit lege ꝓmittēte pena nō meretur.l.graceb⁹.C.ad le.iu.de adul. Ād hoc etiā peragēdum me astringūt innumera eius in me bñficia. Cuiꝰ meritis ꝛ intercessione ad hāc sanctā religionē sum vocatus a dño. Beneficio ei affici hoīes decet.l. fi.si.unus.ea.lege.ff.de seruis expoꝛ. Qui igi turpiu'ta valēt ꝛ tenēt si fiāt ob remunerationē que alꝰ nō teneret.l. aḡlius regul⁹. vbi Bart.ꝛ alij.ff.de dona.ꝛ.l.iubemꝰ nullam.C.de sa.san.ec.vnde apud dñm valet putāde sunt laudes que genitrici sue ꝓ receptis ab ea bñficijs referunt. Jō cū bñficiaꝛ⁹ debeat esse graꝰ erga bñfactorē suū. l.ſs ꝛ si lege.§.ꝑuluit.ff.ō peti.her.ꝛ.xxj q.v.ca.de forma.ꝛ.ca.cum in officijs.de testa. Timeo ne si brē virginis in hac celeberrima festiuitate tacuero laudeꝫ.merear oi bus acceptis bñficijs priuari. Qꝛ ꝓpter ingratitudinē reuocaf bñficiū. §.sciēdū. isti. de dona.ꝛ.l.fi.C.de reuo.dona.ꝛ.l.j.ac.ij. C.de liber.ꝛ eoꝝ libe.ꝛ.c.octaua.xij.q.ij.ꝛ in.c.fi.de dōa.ꝛ i auf. Ut liberti de cetero §. illud.colla.vj. Ad argumentuꝫ aūtpde in sufficiētia: Rñdeꝛi pōt ꝙ q̄ fecit qō potuit legē adimpleuit.l.iure ciuili.ff.de condi.ꝛ demō.ꝛ notaf i.l.iure ciuili.ff.de reg.iur. ꝛ in.c.cuꝫ nō stat.eo.ti.li.vj. Nec videt ꝙ gḷosa ac pissima virgo i me debeat irasci. si ꝙ meis viribꝰ eis fecero innocentiā a deuotis ppl'io celebrari.qō em̄ fit gra virtutis non punif.eo ꝙ actus magis denotaf ꝟm causam q̄ ꝟm actuꝫ.l.j.§.remouet. ff. de postu. Item illa que malo gesta nō sūt animo pena nō merenf.vt notatur in.l.j. §.fi.ff.de abige. volūtate enim ac ꝓpositio maleficia distinguūtur.c.cum volūtate. ō sen.erc.ꝛ.l.qui insurie.ff.de fur. Et ad hoc credendum me cōfortat ipsa eadem virgo que Eccli.xxiij.inquit. Qui operanf i me nō peccabūt. Jn hac opinionū diuersitate ꝑdicādi.s.aut tacēdi cōstitutꝰ reminiscoꝛ illius sñie quam notant doctoꝛes in.l.ārij qui.ff.si pars here.pe.ꝛ i.l.si q̄s argentū. §.ij.C.de dona.ꝛ i.§.sed cū libertas. insti. er quibus cau.manu.nō li.s.ꝙ in ōmibꝰ media via tenēda ē.iurta illud ꝓuerbiū. Medium tenuere beati.vt dicit gl.i auf. de cōsuli.§.j.i ꝟbo mediū. Jdeo Ouiḋ.ij. metam. inquit. Jnter vtrumq; tene.medio tutissimus ibis.qō faciebat impatoꝛ q̄ in.§. cum ex aliena.insti.ō rerū di.dicebat. Me diam viā eligēres ꝛc. mediū em̄ purgat vitiū.l.fi.C.ō natura.li.ꝛ.c.ex trāsimissō.ꝛ.c. ad extirpādas.de fili.presby. Quapropter inter oppsita mediū est eligēdū.l.ſ pecuḷium.§.fi.ff.de statu.libe.via em̄ media est tutioꝛ.l.nec supina.ff.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ l.solēt.ff.de offi.pre. Item ad memoriā reuoluo aliā sñiaꝫ que a doctoꝛib⁹ notatur in.l.ij.§.ſi quis.ff.ſi quis cautꝰ.ꝛ in.l.cōtinuꝰ.§.itē qui in insulam.ff.de ꝟbo.ob.s. ꝙ er duobus contrarijs fit optimū tēperamentū. Eapropter nec pme adherēs opinioni tacebo.nec scōaꝫ totaliter approbās de meis cōsilijs viribꝰ ꝑdicabo: sed ꝓpriꝫ sensus intelligētiā nō sequēs sanctoꝝ patrum inimus sentētijs quibus os dñi locutum est. Jnclytā illam celoꝛ reginā laudare rotis ꝓcoꝛdijs conaboꝛ.qua etiaꝫ eterꝰ spōsus i ꝟbis ꝓpositꝫ collaudat dicēs.

Obꝑdicare de beat ꝓbar.

Solutio.

Medium electi.

Contraria.

Tota pulchra es ꝛc. Sup quibꝰ verbis volens eius immaculate cōceptionis elucidare veritate: tres subtiles consideratione⁹ deuota mente reuoluendas atq; speculandas ꝓponam.

Prima dicetur oppositionis.
Scōa responsionis.
Tertia ꝟo confirmationis.

C Prima pars huiꝰ sermonis in qua opponitur contra conceptionē dei genitricis.

Quantū ad primā ꝟsideratione⁹ est sciendū ꝟm sñiaꝫ Arist.i.ſ. Topicoꝝ.ꝙ arguendo ꝓ pte affirmatiua. ꝛ negatiua meliꝰ cognoscit veritas ꝛ falsitas cuiuslibet ꝟclusionis. qꝛ oppsita iuxt̄ se posita magis elucescūt ꝛ meliꝰ adinuicē discernunf.ij.de celo ꝛ mūdo.ꝛ.ſ. Elenchoꝝ. Vñ inqt Arist. ij.de aia ꝙ ꝟsideraꝫ vnū oppositoꝝ hꝫ cōsiderare ꝛ reliquū. Cognito enim vno er cōtrarijs cognoscit et aliud .l.ſ.ff.de his qui sunt sui vel alie.iu.ꝛ.§. Nec manifestū. isti. de obliga.que er delic.nasc.er.l.pompōius §.sed hic qui.ff.de ꝑcura.ꝛ.insti. de tute. in principio. Jdcirco Aristo.in lib. ꝑdicamentoꝝ in ꝑdicamēto relationis inquit Dubitare in singulis nō erit inutile .quod er⁹ aiꝫ notatur per glo.in.l.ij.C.de summa trini.ꝛ fidei catho.sine disputatione eterū non ita clare veritas innotescit. Ādeo ꝙ i ij.metaph. Aristo.ait. Querentes veritatē sine disputatiōe.similes sunt quibꝰ ire ignorātibus. Disputādo autem melius veritas inuenitur: vt notatur i.l.fin.§.mirta.ff.de minne.et honoribus.ꝛ in.l.diui.fratres.ff. de iure patro.ꝛ.l.ij.§ er legibus.ff.de origi.iu. Quia igitur iudicantem oporteꝫ cuncta rimari.ꝛ ordinem rerum plena inquisitione discutere.c.iudicantē.xxx.q.v.ꝛ.l.iudices.C.de iudi.cuꝫ similibus. Eapropter vt melius poteat beatissime virginis puritas contra eaꝫ in hac parte tribus rationibus opponemus.

Prima dicetur redemptionis
Scōa comparationis.
Tertia ꝟo sanctificationis.

Pro fundaméto pme rōnis ponit illa opinio ꝓma ꝙ fuit cōcepta i originali pcō. regula iuris que ait. Qō fauoꝛe aliquoꝝ est introductū nō ꝺz i eoꝝ odium retoꝛqri l.qō fauoꝛe.C.de legi.l .nulla iuris rō.ff. eo.l.plures.C.de fide instru.l.ij.§.duo.ff. de carbo.edic.l.generaliter.§.in his autē C.de secū.nup.ꝛ no.in.l.nō.eo minus.C. de ꝑcu.tertus est in.c.qō ob gratiā.ō regu.li.vj. Sed beata virgo sine pcō cōcepta ō: primo vt ipsa glorioſioꝝ appareat ꝛ magis laudetur.qꝛ est digna omni veneratione: Vñ in missa eiusdem canit ecclesia. Bñ dicta ꝛ venerabilis es virgo maria ꝛc. Et ideo de illo dicere possumus illud Eccli. xliij. Exaltate eā quantū potestis. qꝛ est maioꝝ omni laude. Scōo hoc priuilegiū ei attribuitur vt per hoc eius filius magis honoretur.qꝛ gloria filioꝝ parētes eoꝝ. Prouerb.xvij. Facit.l.a diuo pio.ꝛ.l. milites C.de questioni.ꝛ.l.iubemus. C. de aduo. diuer.iudi. Et sic opinio cōceptionis introducta est in fauoꝛe matris ꝛ filij. Cum igit er hac opinione sequatur iniuria vtriusq; non modica.concludendum videtur ꝙ nō debet teneri. Qō añt data hac opinione ꝓ vera sequatur ꝓpositū patet quia si non cōtraxisset beata virgo pcm̄ originale. nullo indiguisset redemptione.cuꝫ non haberet aliquod peccatū actuale mortale aut veniale. ꝟm oēs doctoꝛes. Non em̄ egēt qui sani sunt medico. sed solū male habētes. Amar. ir. Ergo ipa nō fuisset redempta: virginis quia redēptio ꝑsupponit lapsuꝫ. sicut etiā liberatio ꝓsupponit obligationē. l. decē. ff. de verbo.ob.ꝛ absolutio condēnationē. vt no.in.l.ſ.C.de confes.ꝛ ꝓ Bar.in.d.l.de cem.et sic btā virgo priuata fuisset merito passionis xpi.ꝛ eius filius non fuisset mortuus ꝓ ea.qō esset cōtra dictū Pauli.ij.ad Coꝝ.v.di. Christus ꝓ ōmib⁹ mortuus est. Nec ipe saluator mūdi posset dici pfectissimus redēptoꝛ. Cōtrariū aūt renet ecclesia que canit. Xpe redēptoꝛ oīm. ergo ꝛ ipsam virginē redemit.ꝛ ꝓsequēter ꝓcludendū videtur ꝙ originale pcm̄ in ꝛceptione ꝺtraxit. Filius em̄ dei venit saluū facere qō perat. Lu.xix. Jgit beata virgo ꝓ pcm̄ pererat si fuit a filio saluata ꝛ redempta. Secū do idez ꝓbatur rōne cōparationis sic. Nō sunt tm̄ gḷiose virginis a nobis extollēda priuilegia: vt derrahatur dignitati saluatoris nostri. Jniquum enim esset aliquid ab vno iniuste auferreꝛ vt detur alteri. c. nō est ſ.q.ſ.c.forte.xiij.q.v.er.l.assiduis .C. qui poti.in pig.ha.vbi dicit Bald. ꝙ vnū alterē non debet denudari vt aliud cooperiatur. Nec debet aliquis vt commodum alicui faciat alteri ꝓiudicare.c.deniq;.xiij. questione.v.et.c.primus.xxj.q.ij.ꝛ.l.ij.§. merito.ff. Ne quid in loco pub.et.l.fr.C.si

Libera tio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōtra ius velvti. publi. Nec alios honores debent alijs nocere. l. fi. C. de statu. ⁊ ima. Nec aliqs ds illud appetere. p qō honor ali orū minuat. C. si qs non obediat. ff. q. iij. ⁊ ideo nec nos debem⁹ ira laudare virginem mariā vt diminuam⁹ dñi nostri priuilegia. Nec ipa ds sibi velle vsurpare talē dignitatem qua filio dei equalis videat. Assumēs essi dignitatē quā nō pōt habere ōr falsarius. vt inḋt Bar. in. l. j. ff. de publi. iudi. Iustū etiā est q qs velit laudē sibi attribuere cū diminutiōe honoris alteri⁹. c. nullus. xcir. di. Iustū quoḋ est aliquē cū alteri⁹ detrimēto fieri locupletē. l. Nā hoc natura ff. de cōdi. inde. ⁊. l. rerū quidē. in fi. ff. rerū amo. ⁊. l. iij. §. si seru⁹. ff. de tribu. ⁊ ō nego. gest. l. si pupilli. in prin. ⁊. l. cū hi. §. si qs ō alimentis. ff. de trālac. ⁊. l. illicitas. in. j. ff. de offi. presi. ⁊. l. iure nature. de reg. iu. Alteri essi per alterū prēiudiciū inferri nō deber. l. nō ds. ff. de reg. iu. cum simi. Cuius igit hoc per excellentiā atq; singularē dignitatem attribuat dño nostro Jesu xpo q post Ade lapsuz ipse solus cōceptus sit sine peccato dicente Augustino in li. de baptismo parulo⁹. Non est in filijs hominū quisq; sine peccato excepto vno mediatore nostro Et in eo. lib. circa finem ⁊erū dicit. Teneamus fidei indeclinabilē pfessionē q solus xp̄s sine peccato natus est in similitudine carnis peccati. Concludēdū videtur q nec nos hanc prerogatiuā debemus btē virgini attribuere. nec ipa in dedecus: ⁊ diminutionem honoris dilecti filij sustantam sibi ds excellētiā appropriare que sibi cōpetere nō videtur. Nam illud qō est inductū in fauores ⁊ priuilegiū alicui⁹ singularis psone non egredief illius pson̄ā. §. sed qō prīc. Insti. de iure na. gē. et ci. ⁊. l. ius singulare ff. de legi. Tertio idem probatur rōne sanctificationis. beata etenim virgo fuit ī vtero matris sanctificata. vñ de ipsa canit ecclesia illud p̄s. xlv. Sanctificauit tabernaculuz suū altissimus. nullus aūt sanctificatur nisi prius animef: q; caro sine aīa non est susceptibilis gratie. Ergo anteq; sanctificaref: eius aīa erat infusa ī eius corpore Si igit tūc fuit sctificata. cū nō ab actuali mortali aut veniali pctō qō tūc nō cōmiserat. ergo ab originali sanctificata fuit et purgata. sanctificare enim est de nō sancto sanctū facere. Nā si tūc sctitatē habuisset: sanctificatione non indiguisset. Nec oportuisset q ds illi sanctitatē infunderet quā potius posside bat. Et beata ego dicere potuisset illud vulgare prouerbiū: qō meū est amplus meū fieri nō pōt. l. ⁊ an eadē. §. actiones. ff. de excep. rei iudi. l. iij. §. ex plurib⁹ ff. de acq. pos. ⁊ de le. ij. l. cuz qs. j. ffi. ⁊ insti. de lega. §. sed si res. ⁊ de acti. §. sic itaq; et. c. inter dilectos. §. ceterū. de fide instru. ⁊. l. cū res. ⁊. l. si mr̄. C. ō otra. emp. ⁊. l. sue rei. ff. eo. ti. Et si ipsa virgo bñdicta petisset a deo sanctificari: potuisset illi dicere deus illud Ouiō. f. iij. metam. scs. Frustra petis qō int⁹ habes. qō etiā no. in. l. si qs ex argē tarijs. §. phibet. ff. de edēdo. Exp: opter cōcludendū videtur q per sanctificationē ab originali peccato fuerit emundata. Et hec sufficiant p: o prima parte hui⁹ sermonis. Sed audi aliā partē si vis recte iudicare. c. j. de cau. pos. ⁊ propri.

Pars secōa que dicitur responsionis.

Jo argumētis non obstātib⁹ in Jesu est vitas. videlicz. q btā virb go maria sine peccato originali fuit cepta. Nō obstat mō prīa rō dicta redēptionis: q: rndeo sm sniam doctoris subtilis in. iij. dis. iij. q xp̄s fuit redēptor btē virginis p gratiā preuenietē eā preseruādo. q: si illa nō pseruasset. in originali peccato incidisset. vnde in ipsū⁹ persona pdicerat Dauid p̄s. lvij. Deus meus susceptor meus: mia eius preueniet me. Alios aūt hominū fuit redemptor: per gratiā subsequentē post lapsum. Redemptio itaq; beate vginis fuit perfectior: oī alia redēptione. quia melius est aliquem a vulnere defendere ⁊ pseruare: q; post vulnerationem remediū adhibere. l. fi. C. in q. cau. in integ. resti. nō est necesse. ⁊. l. j. C. quā licet vnicuiq; sine iudic. vindi. facit glo. in l. iij. §. cum igitur. ff. de vi ⁊ vi ar. que dicit q qs non ds expectare vt primo pcutiatur q; se ōfendat. sed ds magis pūnire q; puniri. ⁊ notatur in. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ ius. ⁊ i. l. j. per. Bar. C. vnde. iij. Positio igit q quis videret duos debere vulnerari. si vnū adiuuaret ⁊ ōfenderet ac pseruaret nepulneraretur. alius autem dimitteret vulnerari: sed postea per medicinā eum sanaret: diceref pfecto virtuscz saluator: sed melius et perfectus de priori quia sm Sco. i. iij. di. iij. q. i. Excellētius beneficiū est seruare a malo q; dimittere cadere in malum. et ab eo postea liberare, vnde multo melius est inter

D Secundo dicitur q non fuit in originali conce pta.

amicos pacē seruare q; interruptam reformare. ⁊ licē phibere q; litigātes cōpiment re. vt ait Frā. de may. f. iij. di. iij. Beata igit fuit: fuit ab illo pfectissime redēpta: ideo ca nit ecclesia in officio conceptionis. Nullus redemit filius er omni gēre dignius: qui te seruauit, puide mūdas paterno scelere. Eo itaq; modo redemit xp̄s suā matrē: eā preseruāndo ne caderet in peccato. quo etiaz bonos angelos redemit pseruādo ne simul caderēt cū lucifero. De quo Ber. sup. ij. Cāt. inquit. Xp̄s etiam angelos redemit: illos preseruando: homines purgando. Et tali modo loquendi vtitur psalmista. p⁹. lxxxv. dicēs deo. Eruisti aiam meā er infer. infe. q: ei ne ad infernū descenderet auribus de dit: illaz liberauit. Quia aūt beata virgo quantum er se erat er cōditione nature apta erat ⁊ trahere peccatū originale. ideo ab illo dicitur christum eam liberasse ⁊ saluasse. ⁊ hoc respectu direruī quidam ipam originali pcō fuisse obnoxiā: non q illud contraherit. sed quia nisi ex speciali priuilegio fuisset preseruata cōtraxisset. Et simili modo loquēdi etiam dicitur Job. xiij. Ecce qui seruiūt ei nō sunt stabiles. cuz tamē boni angeli sint in gratia cōfirmati sm theologos in. ij. dist. vij. sed hoc intelligit quātum est ex eoz natura nisi fuissent per diuinam gratiā stabiles facti. Ex quibus patet solutio ad primam rationem contrariā. Et hanc responsionem approbās sanctus Anselmus dicit in libro. ij. Cur deus homo. c. x. Indiguit beata virgo redēptione ⁊ christi passiōe nō propter peccatū quod infuerit: sed ꝓpter peccatum quod infuisset nisi ipsemet ex speciali priuilegio eā preseruasset. Nō sequitur ergo beata virgo fuit redēpta per filiū a peccato originali: ergo fuit illi obnoxia. Facilē ad p̄dicta notata per Bar. in. l. decem. ff. de verbo. obliga. ⁊ i. l. nō vtiq; ff. de excep. vbi declarat q aliquā do quis dicit manumissus qui nunq; fuit seruus. ⁊ absolutus qui nūq; fuit ercōmunicatus. Ad rationem autē scōam. que dicitur cōparationis? Respōdetur q ꝓpter hanc veritatē creditā. f. q beata vgo fuit cōcepta sine peccato originali nō sequif q ipsa in sua cōceptione fuerit equalis cōceptioni xp̄i. Immo ipe dñs habuit singulares ⁊ excellentissimū modū conceptionis. Naz primo fuit cōceptus ablq; virili semine de purissimis sanguinib⁹ btē virginis virtute spūssancti. vt inquit Gregor⁹ sup Cantica. ⁊ Franciscus de mayro. sup Missus est. ⁊ Nicolaus de lyra super Luce. f. c. virgo autem fuit concepta ex vtroq; parēte ⁊ seminum cōmixtione. Scō christus in primo instāti sue incarnationis siue cōceptionis habuit corpus plene organizatū licz ita minimum esset vt quasi videri non possent mēbroz distinctiones. ⁊ in eodez instāti infusa fuit anima in eius corpore: nec expectata fuit rēporis dilatio ad organizationem corporis sm Alexan. de ales in. iij. parte summe. f tractatu de sanctificatione beate virginis. Et Augustinū in lib. de fide ad Petrus. Jn eodez quoq; instāti fuit xp̄s plenus sciētijs ⁊ virtutib⁹. vt dicit Nicolaus de lyra super illa verba Jhere. xxxj. Nouū faciet dñs sup terram. femina circūdabit virum. Et Fran. de mayro. super illa verba Luc. f. Ecce ancilla dñi. Et Grego. super illud Cāt. ij. Ecce iste venit saliens. Et Rich. f. iij. dist. ij. arti. ij. q. iiij. hoc autē nō fuit in ꝓceptione virginis. Tertio q xp̄s non fuit in originali ꝓceptus hoc fuit ei puenienz iure nature ⁊ necessario. quia nullus princeps suis legibus est subiectus. l. princeps. ff. de legi. l. et imp̄ssero. C. de testa. et §. ff. in auf. de cōsu. cof. iij. ⁊. l. et imperfecto. ff. de leg. ij. ⁊. ca. cūcta. viij. q. iij. Facit qō notat dño Anto. de butrio. i. c. omnis. de penite. ⁊ remissi. vbi dicit q papa nō ligatur vigore illius cāpli. Beata autē virgo fuit cōcepta sine peccato non ex natura nec ex debito. sed ex gratia ⁊ priuilegio sui filij. Nam vt dicitur in. d. l. princeps. ff. de legibus. Jmpator eadē priuilegia tribuit Auguste siue imperatrici que ipse habet. Jdeo in sermōe ad Eustochiū inquirbeatus Pieronymus. In maria totius gratie que ē in xp̄o plenitudo venit; q; q; aliter. Aliter dicit: quia quod xp̄s habuit ex natura. hoc beata virgo recepit ex gra. Quarto in primo instanti cōceptionis xp̄i: anima eius priuncta fuit psone diuine sm Rich. vbi. §. qō nō fuit in vgine. Quinto xp̄s in sua cōceptione nō indiguit redemptiōe passiua siue aliquo preseruāte. nec habuit naturam promptam ad recipiēdam maculaz peccati originalis. ⁊ sic nec radicaliter nec formaliter habuit: nec habere potuit peccatum originale. Cuius rei rationes assignat Anselmus in lib de ꝓceptu virginali: quas bre

Scdo

Tertio

Quarto.

Quinto

e Dria inter ꝓceptionē christi ⁊ Marie

Universidad de Deusto
Biblioteca

nitatis causa pertransiit. Beata autē virgo nisi pseruata fuisset peccatū originale contraxisset. quia radicaliter habebat vnde cōtraheret, vt dicit Gco. in. iij. distī. iij. Vere beata virgo fuit p̄ gram dei liberata a rebellione quā habuisti caro aduersus spiritū. hoc aūt non habuit xps qz nullam rebellionē habere poterat in carne. Septimo anima xpi ab instanti ꝯceptionis fuit ꝑ peccabilis ⁊ beata. vt habet ī. iij. sen. dist. xj. Nō sic aūt fuit ala beate virginis: quia i ea fuit ꝑ potētia ad peccādum: vt inqt beatus Bona. in. iij. di. iij. Multas alias differentias inter ꝯceptionē xpi ⁊ btē virginis causa brevitatis pretermitto. Maxime qz ipse in sua ꝯceptione a seipso accipere iusticiaz potuit Maria aūt non. Xps nō caruit originali pcō virtute sue passionis: nec virtute cuiuscūq; alteri? Maria aūt caruit illo merito filialis passionis future. Xps verꝰ deus ⁊ hō ꝯceptus est. Maria autez pura creatura. Xps de se omniporēs. Maria de se nulli potēs. Ēlī ⁊ de ipsa dicere poterat illud Esa. xlj. Ecce vos ex nihilo estis: ⁊ opus vestrum ex eo qō nō est. Concluditur ergo qz preseruatio gloriose virginis per filiū facta non solū non redūdat in dedecus filij: sed in magnā cedit gloriā ipsius qui singulari ⁊ excellētissimo modo matrē suā redimere voluit. Ideo btē virgini merito dici potest illud qō ego scripsi ī epistola ad lūmum pontificem Virtum. iij. dicens ipsi gloriose virgini. O bñdicta dei genetrix: te crimine solaz Immunē natus contulit esse tuus. Ipse tuam formans animā sic virgo redemit: Crimina qz primi nulla parentis habes. Non fuit ī toto ꝯceptus sanctior orbe: Si non de nato sint mea verba tuo qō aūt ad honorem redemptoris nostri redūdet beatam virgines ab originalis peccati macula fuisse preseruatā: probari potest p illud Viero. in sermone ad Eustochiū dicētis. Nulli dubiū quin totum ad laudes xpi pertineat quicquid digne genitrici sue impensum fuerit ac solenniter adimpletum. Non solū autem honoratur xpūs ex hoc matris sue honore: sed etiam multū letatur ⁊ gratulatur. Ipsum habet qz a nobis sue genitricis puritas veneratur. vnde Fortunatus ī quadam homelia inquit, Gratū est obsequiū deo qō Marie impenditur qz qō sanctorum cuilibet dirigitur. Quoad tertiam rationem que dicta est sanctificationis; ll dicq; qz p̄dicta autoritas sanctificauit; tabernāculuz suū altissimus. intelligit de tabernaculo materiali terreno vel celesti. suꝫ illud ps. lxxxiij. Quā dilecta tabernacula tua dominē virtutū ⁊c. nihil facerent ad ꝯclusionē nostrā. Verū qz p̄dicta verba ꝯ exponuntur cōiter de beata virgine: dicere possum? qz dicta autoritas loquit de sanctificatiōe corporis virginei. In quo dicūt q̄dā fuisse corruptionē ⁊ feditatē quandā ex semine infecto ⁊ tractū que p̄m sanctū Bona. ī. iij. dist. xxxv. ar. ij. q. j. est in omnib? corporib? de semine primoz parētū ꝓpagationis ⁊ est inclinatio quedā ad voluptates: que facit carnē rebellare spūi ac decurrere ad malū omnī tēpore. Gen. viij. ⁊. c. omnis eras. xij. q. j. et ab hac p̄m eos purgatū ⁊ sanctificatū fuit corp? eius ante infusionē ale. Sed pro oīm ꝯcepcionis dicēdoz declaratiōe sciendū est p̄m Alexā. de ales ī. iij. parte sum. in tract. de sctifica tione btē virginis. q. vj. vbi recitat Aug. ī li. lxxxiij. questionū: di. qz conceptio humana fit dz ꝓficisci: vt septez primis diebus ꝗsi lactis habeat similitudinē: nouē vo diebus ꝙuertatur in sanguinē. deinde in duodecī diebus solidet. demū decē ⁊ octo diebus formetur vsqz ad pfecta membra. Deīde vsqz ad tēpus partus ī magnitudine augeat. Et hoc hz locū in masculis. In feminis autez anteqz fit organizatus corp? requrunt. lxxx. dies. vt inqt Aug. vbi. s. Physici aūt dicūt qz. xl. diebus organizat corpus masculinuz. Femellinū aūt. lxxx. vt notat. ff. de libe. ⁊ posthu. l. gallus. in principio in fine colūne. ⁊. v. di. in prin. Ante autē qz corpus sit perfecte organizatū nō ifunditur ei a deo ala rationalis: sed illa massa q̄ a physicis appellat embrio primo solū viuit vita vegetatiua. qz nutritur ⁊ crescit. Deīde viuit vita sensitiua. qa sentit. Vñ dicit Arist. xvj. de animalib? qz embrio prius est animal qz hō. organizato aūt corpe deus creat vnā animā rationalē sine macula: ⁊ creādo illā infundit. Non aūt ante organizationē infundit. qz ala rationalis ē actus primus corpis physici organici. vt ait Arist. ij. de ala. Is autē quidā dixerit qz in hoc sunt tres ale. in hoc improbat Thomas. j. pte sum. q. lxxvj. ⁊ cxviij. Affirmās qz cū gnatio vni? semp sit corruptio alteri? necesse ē dicere qz tā i homine qz in alijs animalib? qn pfectior forma aduenit. fit corruptio prime. Ita tn qz sequēs, forma hz q̄q̄d habeat p̄mo, ⁊ ad

Sexto.

Septimo.

Conclusio.

Modus ꝯcep tionis hominis

Orgā nizatur puer.

huc amplius. Quapropter cū ala intellectiua creatur ⁊ infundit a deo: simul est sensitiua ⁊ vegetatiua corruptis formis p̄cedētibus. Qn aūt corp? nō est plene organizatū nec tm̄ originale in eo esse non pōt. qz cū sit inaiatū ala rationali. non potest hīe pctm̄ cui? subiectū ē ipa ala. Unde dicit magr ī ij. sniaz di. xxxj. qz caro sola licz sit p̄ concupiscētiā generata nec culpā hz nec actū culpe. Non etiā ala hz illud pctm̄ anteqū sit ī suis corporibus qz adeo creat sine macula. Cuncta eni que facit deus bona sunt Gene. j. Illud aūt corpus aī infusionē ale hz in se corruptionē p̄dictā ⁊ inclinationē ad malū ⁊ rebellādum spūi si cū eo coniungat. et ad ꝓtrahendā originalis pcti miseriā̄ materiam ex iustissima diuini decreti ordinatione qua ordinatū est qz oēs de semie corrupto primoz parētū peccantiū ꝓpagati crearent iusticia originali. ⁊ priuent diuina visione ⁊ eterne sint dānationi subiecti ꝓpter culpā p̄mi parētis ob cui? inobediētiā oēs posteri eius pctōres ꝓstituti sunt p̄m apostolum ad Roma. v. Et hanc ordinationem appellat ibidez apls chirographū decreti. ad Col. ij. Et quibus ptz qz peccatū originale non ex eo solum ꝓtrahitur qz ala coniungit cū corpore infecto. sicut dicerūt quidā dantes exēplū de habēte manus polluras q̄ in eis recipit pomū mūdissimū et qb? fedat. Nā hanc opinionē reprobat Gco. ⁊ Pe. de candia ⁊ Frā. de may. in. ij. sen. di. xxx. Quia q̄ litas corpalis de se nō potest inficere naturā spūalē: vt ptz exēplo radij solaris nō infecti propter feces corporales. Cū ergo peccatum originale non prouenīat principaliter a carne que cū illud nō habebat ī se nō potest ipm peccatuz in animā trāsmittere p̄m illam sniaz que ait qz nemo dat qō nō hz. c. ventū. ſ. q. j. l. nemo. ff. de reg. iu. l. traditio. ff. de acquī. re. do. ⁊. l. ſi liberas. C. qō cōueo. Ire nec ab anima eadē ratione: qz cū nullū in sua creatione recipiat ala pctm̄. ⁊ sic munda infundat corpori. nā deus ipsaz alaz creādo simul corpori infundit p̄m Augu. in li. de ecclesiasticis dogmatib?. ⁊ theologos ī. ij. sen. di. xviij. non potest corp? aliquo vitiare pctō in ipsa infusione. Ire nec a parentibus trāsmittitur ipsum peccatū in filios. Si enī hoc esset sequeretur qz generatiua parentibus baptizatis ⁊ cōsequēter ab originali peccato liberatis non contraheret ipm originale pctm̄ quia parētes trāsfundere nō p̄t qđ ipi non hnt. Ad ꝟ. Ad primū dicēdū qz p̄ncipaliter p̄cedit, rōne p̄me, vnde sit p̄uaricationis ꝓpter quā hūana natura in originā Adā deprauata. ⁊ dei inimica ꝓstituta: p̄ dictum ē. Quare originis ꝓtrahitur,

Et ideo ala ifundit corpi er semine infectoz primoz parētū ꝓpagato tūc imediate ꝓtrahit pctm̄ originale. Et rō est. qz pctō primoz parētū tota natura hūana q̄ in illis tūc erat tota virtualiter fuit infecta p̄m Aug. xiij. de ci. dei. ⁊ Anselm. in. ſ. li. de ꝯceptu virginali. ⁊ Alex. de ales in. ij. pte sum. in tract. de pctō originali. q. ſ. ⁊ etiam in. iij. pte sum. in tract. de incarnatione xpi. ⁊ seraphicū cardinalem sanctū Bon. in. ij. di. xxx. Jō sicut si ꝓtuose virilssent homines ab eis descēdentes fuissent remunerati. vt declarat Alexā. de ales in. ij. parte sum. in tract. de pctō originali. ⁊ Anselm. in li. j. de ꝯceptu virginali. c. xiij. ⁊ in li. Cur deus homo. c. xviij. ⁊ sctūs Bon. in ser. di. xxxij. ⁊ magr. Bar. pisanus in li. de septē ḡnis. fructu. vij. ⁊ Nandulphus neapolitanus in. ij. sen. di. xxx. q. vſ. ⁊ Nicomēdia in tractatu de cessatione legaliū. Et beatus Tho. ī q̄stionib? disputatis de malo. q. iij. ar. viij. ⁊. ſ. parte sum. q. cſ. arti. ſ. Ita per peccatum fuerūt merito puniti. Qui enim

Universidad de Deusto
Biblioteca

sentit cõmodũ dz sentire ꝛ incõmodũ. l. cũ qui. ff. de iureiurã. ꝛ insti. de legi. patro. tu i fi. Et hoc ē qđ inqt apls ad Ro. v. di. In quo oēs peccauerũt. Et p huiꝰ ꝛclusionis noticia ꝛ ꝛgruentio inducit magr Fran. de may. quattuor erẽpla in tract de cõceptiõe virginis. Primũ est ꝙ sicut ꝓtrahit irregularitas in bigamo ꝓpter ecclesie statutum quo ordinatũ fuit ꝙ quicũq; cõtraheret eũ duabus vrorib⁹ sit irregularis. xxxij. di. c. maritũ vel quicũq; ẽ uit cuꝰ vidua ab alio marito cognita est etiaꝫ irregularis. xxxj. di. c. seriatis. ꝛ. xxxvj. di. c. vna. ꝛ. c. altercationis. de biga. li. vj. vel etiã si durit vroꝛē quomodocũq; corrupta. d. c. maritũ. xxxij. dist. ꝛ. c. qui i aliquo. l. i. di. Ita deo ꝑstituit vt quicũq; spũs dispõsatꝰ fuerit carni ꝓpagare ab adã obliget ad penã q̃ dãni est pena originalis pcti. Scõm exemplũ est sicut irregularitas ꝓtrahit in spurio p eiusdẽ eccl̃ie statutũ. q̃ ordinatũ est ꝙ q̃ nascitur de illegitimo coitu nõ ꝓmoueatur nisi aduenĩat aliq̃d crimẽs. c. iter dilectos. de excel. plã. ꝛ. c. vergẽtis. de here. ꝛ. c. si gens lvj. di. ꝛ. c. innotuit. de elec. ꝛ. c p venerabilem. ꝛ multis aliis caplis. Et qui filij sint legitimi. Ita instituũ ẽa deo vt quicũq; nasceret ꝓpagaꝰ ex semine adã infecto careret originali iusticia ꝛ quareꝫ eterna bẽtudine. nisi supueniat dispẽsatio. Et merito. nã ẽm Sco. in. ij. sen. dist. xxi. Adã accepit deo iusticiã originalẽ p se ꝛ p tota sua posteritate. ꝛ facti est debitor eius. ꝛ ad illaꝫ obligauit se ꝛ posteritatẽ suã q̃ m ipo erat seminaliter ꝛ radicaliter. Vñ peccãdo puauit se ꝛ posteros suos ipa iusticia originali Et iõ de mẽte Sco. vbi. s. ꝛ di. xxxj. q. xxxij. ꝛ magistri Pe. de cãdia i tract. suo de cõceptiõe bẽdẽginis pcm originale diffinit ꝙ est carentia iusticie originalis debite: q̃ in primo parẽte acceptate ꝛ er ipsiꝰ crimine actuali dif depdite. cui correspõdet obligatio ad penã finitur. dñi. vsi Ansel. in lib. de ocepcu virginali cap. xxvij. Hoc pcm originale esse aliud intelligere nequeo in eisdẽ infantibus nisi ipsam factã p inobediẽtiã ade iusticie debite nuditatẽ. per quã oēs sunt filij ire. hec ille. Tertiũ exemplũ est ꝙ nati ex parẽtibꝰ seruis serui sunt. insti. ō iure plo. §. Serui autẽ. ꝛ b er statuto legis fit ꝛ mãdato imperatoris. l. ꝛ seruoꝝ. §. j. ff. de sta. ho. Cum ergo faciẽs pcm seruꝰ fiat peccati. Johã. viij. potuit deꝰ statuere vt oẽs q̃ de primis parẽtibus seruis peccati nascerent. eidem subijcerent seruituti. Quartuꝫ exẽplũ est ꝙ sicut cõtrahit quedã nota in priuationibus: puta in illis qui nascũtur per aliquem modũ ab ecclia phibitũ q̃ priuaꝫ dignitate ecclesiastica. vt pt̃z de filijs pbyterorũ: ꝛ maxime in spurijs. i. in sacerdotio genitis qui non pñt esse canonici in ecclijs patruꝫ suoꝝ. vt habet ex. de fi. pby. c. cũm decorẽ ꝛ. c. ad abolendã ꝛ si secus ꝓsumptũ fuerit nonvalet nisi cũ talib⁹ fit dispensatũ. vt habet in. c. j. ex. eo. sic er priuatione huius originalis iusticie contrahitur nota culpe qua f t inhabilis ꝙs ministrare altari ecclesie triũphãtis nisi fuerit dispẽsatũ secũ ꝑ lauacrũ sacri baptismi. Nos autẽ possum⁹ addere quintũ exẽplũ. Sepe enĩ ꝓpter inobedientiã patris etiã filij ei⁹ remaner ꝓ uatus hereditate er decreto legis vel canonis. vt. i. c. vergẽtis. ꝛ. c. ereẽicamus. de here. ꝛ in. c. cũ serui. eo. ti. li. vj. Sili er crimine lese maiestatis puniũtur filij pena puatiua. vt in. l. quisq̃s. C. ad legẽ iuliã maie. ꝛ in. c. sicq̃s cũ multis. vj. q. j. Ita ergo ꝛ multo magis er diuino decreto potuit ordinari vt ꝓpter pcm inobediẽtie cõtra celestẽ imperatorẽ ꝛ ꝓpter crimẽ lese maiestat̃ eterne. filij sic delinquentiũ puniremꝫ pena dãni. i. priuatiõis diuine visionis respectu cuius nullũ habebãt ius licet deus er gr̃a sua illã eis cõcessisset si in se nõ habuissent aliquod pcm. vt declarãt theologi in. ij. dist. xxxij. Alij quoq; duo exẽpla ponũt q̃dã dicẽtes. ꝙ sicut q̃n ꝓgenies aliqua ẽ obligata tributis er pacto alicuiꝰ parentis eoꝝ filij eodem modo nascũtur obligati. sic quilibet hõ petõ primoꝝ parentũ diuino tributo originalis iusticie nascit obligatꝰ. Et sicut puer qui nascitur mortuo patre nascit hereꝰ: ꝛ paternis simul obligationib⁹ obligatus: q̃ hereditas trãsit cũ onere suo. ca. tua nos. de vsuris. sic oēs hõ ab Adã ꝓpagatus: ipsius reatib⁹ ouitur obligatꝰ. Et in hoc verificatur illa ꝛsa que dicit ꝙ hereꝰ est successor vitioꝝ defficti. d. c. tua nos. et l. ij. ego. §. partus. ff. de publicis. ꝛ. l. ij. C. õ fructi. ꝛ. li. expoꝛ. ꝛ. l. cũ heres. ff. õ diuer. ꝛ tẽpo. pre. Ideo Ezech. vj. õr. patres nostri peccauerũt ꝛ nõ sunt: ꝛ nos ipsoꝝ iniquitates portauimus. ꝛ Ezech. xviij. Patres eoꝝ ederunt vuam acerbam: ꝛ dentes filioꝝ obstupuerunt: verũ q̃ hoc septimũ exẽplũ iõ est omnino falsum. q̃ filius nat⁹ post moꝛtes patris repudiãdo hereditatẽ potest declinare obligationem pñã. filius aũt ꝓpagatus ab adã non põt facere ex se q̃n ꝙbat hanc obligationẽ. iõ melius ab ꝺ ꝓpositum facit exẽplũ aliud. Naꝫ videm⁹ ꝙ aliq̃s q̃s furaf cui non ꝓsentit vroꝛ aut filij. et insta lege suspẽdit. ꝛ tñ vroꝛ ꝛ filij ꝓꝛ tale furtũ cui⁹ nõ fuerũt cõscij puniunt pena puatiua inquantũ vroꝛ ꝓuaf marito et filij pñe ꝛ hñt magnũ detimentũ er ei⁹ morte. ꝓ qõ tñ non fit eis aliq̃ iusticia. Põt etiã dici ꝙ amissio futuri lucri ꝓpe non ꝺz dãnũ. l. fi. C. de cõdi. Et iõ er delicto pris pñt filij iuste priuari tali lucro. scilz diuine visionis.

Ad ꝺcta reuertendo ad ꝓpositum nostruꝫ dicũt quidã ẽm suiaꝫ magrũ Pauli veneti in tract. de conceptiõe virginis marie ꝙ in corpe virginis an infusionẽ aie erat ꝑdicta inclinatio ad malũ ꝛ corruptio seminis infecti ꝛ dispositio radical. ad ꝓtrahẽdũ peccatũ originale si illi nõ purgato'aĩa ĩiũgeret. Deꝰ ẽ q̃ decreuerat nasci ex ꝺgine ꝛ in tabernaculo corpis ei⁹ nouẽ mẽsiũ habitare nolẽs matrẽ suã aliq̃ petõ inq̃nari. ante infusionem aie sctificauit ꝛ purgauit illud corꝰ ꝑciosuꝫ atq; oẽm infectionẽ ab eo ꝙabstulit. ꝛ sic intelligit. sctificauit tabernaculũ suũ altissimꝰ. q̃ sctificato ꝛ purgato tũc aĩam illã bẽdicta infudit eãq; ab originali petõ ꝑseruauit. Hec incõuenient̃ ꝺz corꝰ ei⁹ sctificatũ anteq̃ eẽt rõnalis aĩa vimficatũ. Nã ꝛ inanĩata ꝛ insensibilia sanctificari dicunt. vnde rẽplũ Salomonis sctificatũ fuisse testaf dñs. iij. Reg. ix. dicẽs salomoni. Sãctificaui domũ hec quam edificasti mihi. tabernaculũ q̃s scrin ꝛ vasa rẽpli sanctificata dicunt. Ilu. vj. ꝛ Exoꝺ. vj. ꝛ mulier a se ir̃onales creature appellant sctificate vt declarat Alex. de ales in. iij. sen. dist. ix. ar. j. q. j. Vera q̃ nõnulli bt̃ virginis deuoti dicũt ꝙ ls ipsa bẽdicta mr̃ dei habuerit potentiã ad peccandũ. sicut habebãt primi parẽtes ante lapsum. nõ tñ vnq̃ habuit aliq̃ corruptionẽ in aĩa nec etiã in corpore dicẽtes ꝙ deꝰ q̃ ab eterno elegit dictã virginẽ i matrẽ cũ fit infinite potẽtie potuit ordinare ꝛ statuere vt de semie ꝓmoꝝ parẽtuꝫ nunq̃ peccarẽt illa portio reseruaref immaculata ꝑ quã deberẽ ipa ẽgo ꝓcipi. ꝛ sic facere deꝰ cẽdere ꝑ oẽs gnationes vsq; ad illã. sic dicerũt qđã factũ fuisse de carne xpi. Pur refert Sco. in. iij dist. iij. Hoc autẽ q: possibile deo ꝛ cõgruũ fuit: etiã ꝑ ꝓceptiõe bt̃ virginis fac tũ fuisse ꝓbari põt ex rõne ponẽda in sequẽti pte huiꝰ sermonis. Et ex rõnibus adducẽdis in alijs sequẽtib⁹ sermonibus. Ite posito ꝙ hoc non fecerit dicũt ꝙ saltẽ ẽ credẽdũ ꝙ illud semẽ parẽtũ bt̃ ẽginis q̃ debebaf ipa ꝓcipi voluerit deus ꝑius purgari q̃ illa ꝓcipeꝰ ex eo. Sed q̃ ẽ fortiꝰ dicũt ꝙ posito ꝙ ipa bta ẽgo ꝓceptus fit ex semine infecto. potuit tñ deus facere vt corpus illud nullã ꝺbere feditatem: sed immaculatũ esset. si enĩ vt ait lapostolus ad Ro. ix. põt figulus de eodẽ luto vnũ vas facere in honorẽ ꝛ alia in ꝓtumeliã. quare hoc facere non potuit opus deus? Preterea experientia teste multa gñant ex corruptiõe ꝛ feditate pximitatẽ nature: q̃ tñ nõ ꝓtrahũt illã corruptionẽ vel feditatẽs. Ergo multo fortiꝰ hoc facere potuit natura naturãs ꝺes. cui ꝺz Job. xxij. Quis potest facere mũdũ de immũdo ꝓceptũ semine. Ite dicunt ꝙ si aliq̃s fãcẽs repiaf dixisse ꝙ bta virgo ꝓcepta fuit de semie corrupto siue infecto. debet̃ intelligi de corruptione penalitat̃. q̃ nõ causat originale petõ. nõ aũt de corruptione feditatis que est cã originalis pcti. Qualit̃ autẽ sola corruptio feditatis causet originalẽ culpã ꝛ nõ corruptio penalitatis declarat sctus Bona. in. ij. sen. dist. xxj. ar. ij. q. j. Ideo ad ꝑdicta auctes sctificauit ꝛc. Rndet ꝙ sanctificatio dicit. multiꝫ modis. Primo sctificare idẽ est qđ i gr̃a ꝑfirmare. Sctũ enĩ ides est qđ firmũ. vt dicit glo. in. §. sancte. Justi. de rerũ diui. ꝛ notat in l. sanctũ. ff. eo. ti. Et hoc modo bt̃ dicunt sancti ꝛ sctificati. q: sunt in dei gr̃a confirmati. Et isto itelligit illud Ela. xiij. Qui in ꝑsona dei dicit. Sãctificaui sanctificaꝫ meis ꝛ loquit̃ de angelis q̃ nunq̃ peccauerũt et tñ sanctificati dicunt. Et iõ ꝑdicta auctas sanctificauit ꝛc. põt de hac sctificatione intelligi. q: bta ẽgo fuit in hoc mũdo in gr̃a ꝑfirmata in ꝓceptiõe filij sui. vt ait Bern. in epla ad Lugdunenses. ꝛ btus Bona. in. iij. dist. iij. ar. j. q. vj. Et Tho. in. iij. pre sum. q. xxvij. ar. v. i rnsione ad scoꝝ arg. Et Alex. de ales in. iij. pte sum. tracta. j. q. lxxviij. ꝛ Alb. in. iij. di. iij. ar. j. q. iij. Hec ergo auctoritas intellecta de gr̃e ꝑfirmatione non arguit matrem dei in originali petõ fuisse conceptã. Et hãc exponẽ sequit̃ btus frater michael de carchano i suo. j. q̃dragesimali de petõ. sermone. xiij. dicẽs. q̃ est quedam singularis sanctificatio qua aĩa sanctificat

Octauum.

Exẽplũ primus

Scõm

Tertiũ

Quartum.

Quintũ

Septimum.

Solutio arg. sup ff.

Corrolarium

Certũ

Septimum.

Certificatũ ꝺz multiplicit̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

non purgatione a culpa q̄ non est: sed collatione gre ⁊ pfirmatõe ita vt non possit peccare mortal᷑ aut venial᷑. Et hoc modo fuit sanctificata virgo maria. ℔ ille. Alio modo ꝺr ꝗ sctificari q̄ ab oī actu carnis abstinẽs deo seruit ⁊ ministrat i ſinceritate cordis ⁊ virtute. Et ℔ modo dicũt q̄dã mulieres sanctimoniales. ⁊ ill᷑ religiosi ⁊ offici boni eccl̃ie ministri dicũt scti. et ideo Aug. Ambro. Piero. ⁊ Grego. in suis epl̃is epos scissimos appellãt. Illud em̃ ꝺr sctm̃ qõ ẽ cultus diuino dedicatũ. vt pz p. c. q̄ semel. et. c. qm̃. xxi. q. iij. ⁊. c. altare. de cõse. di. j. et iõ nazarej hac rõne dicebãt scti. vt pz Nu. vj. Oẽ igit btã virgo plena fuit oī virtute et speculz oĩs scitatis ⁊ toto tpe vite sue seruiuit deo absq̄ macula vt ait Amb. li. ij. de virginitate. eiusdẽ cultui sp fuit dedicata. Ideo bñ de ea ꝺr. Sctificauit tabernaculũ suũ altissim9. Istas em̃ virtutes ⁊ sctm̃onias habuit p̃ncipal᷑ a gra dei ex q̄ oĩe datũ optimũ ⁊ oĩe donũ perfectum descẽdit. Jac. j. Quia non sum9 sufficientes cogitare aliq̄d a nobis q̄si ex nobis. sed oĩs sufficiẽtia nr̃a ex deo ẽ. ij. ad Cor. iij. Quia ꝺo ipa erat non tm̃ homoris etiã dei. ideo dicebat Job. xvij. Ego sanctifico meipsum. Nec ergo auctas. sctificauit ꝛc. sic intellecta nihil derogat sctissime ℟ginis cõcepto ni. Alio modo ꝺr aliq̄d sctificari. i. d e non sancto sctũ fieri. Et ℔ aggregatũ non sctũ põt intelligi dupl᷑. vt colligit ab Arist. in ij. Peri. her. ⁊ ab Aler. de ales in. iij. sen. di. ir. ar. j. q. ij. ſ. negatiue tm̃ ⁊ negatiue simul ac puatiue ⁊ Dñe. Negatiue tm̃ dicit᷑ non sctũ ille q̄ non habet pfectiones virtutum vel non est i gra dei confirmat9. vel qui nõ habet actu sanctitatẽ. Is nõ habeat oppositum sanctitatis. sicut ⁊ catulus ante nones dies ꝺr non videns. qui tm̃ puꝛe non potest dici cecus. Item non sctũ appellat᷑ ille q̄ est magis pnus ad bonũ q̄ ad malũ. non tm̃ semel aliquod petm̃ mortale habet. et in hoc statu etiaꝫ hodie inueniunt᷑ multi. Et talis fuit btã virgo in conceptione. que ⁊ si non haberet petm̃ originale nec actuale. tm̃ ꝓpter hoc vt aliqui dicũt nõ erat sancta: ⁊ sic erat non sctã negatiue tm̃. Et ob ℔ sanctificauit eã altissim9: nõ a corruptiõe peti quod in ea non erat: sed gr̃am ⁊ sanctitatẽ in ea infundendo. Alio modo dicit᷑ non sanctus negatiue ⁊ puatiue simul et contrarie qui habet oppositum sanctitatis secꝫ peccatũ. sicut hoc modo diceretur non videns ille q̄ est cecus. Et talis non fuit gloriosa virgo maria. Et ideo hoc modo non fuit sanctificata. Alio modo idẽ est sanctificari quod de sancto magis sanctum fieri. vt inquit Richar. in. iij. dis. xij. ar. iij. q. iij. Et hoc probatur per illud Apoc̃al. vltimo. Qui sanctus est sanctificet᷑ adhuc. Et tali modo sanctificari apostolos a pñe suo rogabat rps Joh. xvij. dicens. Pater sanctifica eos: cum tamen tunc essent sancti: vt ait Aler. de ales vbi. ꝫ. allegans glosam super predicta verba dicentẽ. Sanctifica eos vt de sanctitate vite plenius pueniant ad sanctitatẽ iusticie finalis ⁊ simili modo sanctificauit beatã virginez altissimus: qui eam in sanctitate ⁊ gratia mirũ i modũ augmẽtauit. Alio modo aliq̄d sanctificari dicitur cum a contrarietate sanctitatis. i. ab oĩ peccato elongatur. sicut ⁊ de christo ait apostolus ad Hebre. iij. q̄ fuit segregatus a peccatoribus. quibus tamẽ nunq̄ fuit cõiuct9. Et hoc modo beata ℟go sanctificata dicitur quia ab omni peccato fuit elongata. Alio modo sanctificari idem est quod pluribus modis sanctũ fieri. vt inquit Rich. vbi. ꝫ. Et hoc modo beatã virginez deus sanctificauit cui multiplices sanctificatiões infudit. sicut de xpo quoad humanitatem dicitur Act. x. Unxit eum dñs spũsancto ⁊ virtute. per quam vnctionem sanctificatio denotat. Alio modo sanctificari accipitur p demõstratione siue declaratione sctitatis. vt ait Aler. de ales in. iij. pte sum. q. iij. diẽ. q̄ potest accipi fieri sanctũ p innotescere quia tunc res ꝺr fieri quãdo innotescit. set idez dicit in. iij. sen. dis. ir. ar. ij. q. iij. Et hoc modo etiaꝫ filius dei ꝺr sanctificat9 a pñe ipo atestante qui de seipo ait Joh. x. Quez pater sanctificauit. Tabernaculũ ergo suũ sanctificauit altissim9 q̄ btẽ ℟ginis sctitatẽ oĩbus declarauit. Alio mõ sctificari idez est qõ sanctitatẽ honorare. vñ celesti patri dicim9 illud Matt. vj. Sanctificet᷑ nomen tuũ. i. sanctitatẽ nois tui ab oĩb9 celebret᷑ et honoret᷑. Et ℔ modo tabernaculũ suuꝫ sanctificauit altissim9: q̄ gloriaꝫ virginẽ super oĩm choros angelorũ exaltauit atq̄ ei9 sctitatẽ magnificauit. Et iste erpones debent ab oĩbus approbari. Verba em̃ debẽt erponi in nobiliori significato. ℣. sed quoties. Justi. de iur. na. gen. ⁊ ciu. Itẽ in potiori. l. j. ℣. qui in ꝓpetuũ. ff. si ager vect. vel em.

pe. ⁊ in eo significato q̄ magis conuenit. l. ⁊ puto. vbi glo. ff. fami. hercis. ⁊. l. si. oleu. C. locati. Et. l. si uno. ff. eo. ⁊. l. si titi9. ff. de vsuris. Iste aũt erpones magis ꝓueniunt mris dei ⁊ filij eius dignitati. vt patere pt ex pcedẽtibus ⁊ etiã in sequẽti pre huius sermonis melius declarabitur. ergo ꝛc. Et quib9 oĩbus patet solutio ad oĩa argumẽta in contrarium adducta.

Para tertia huius sermõis que dicat confirmationis.

℟ Elia vt inq̄t gl. in rubrica. ff. q̄ q̄ met ꝛcã. gaudent breuitate moderni: ⁊ circuitus plixi debent euitari. l. j. in p̃n. C. cõia de lega. quia etiã ait Ric. poeta i li. de nupcijs. Sermo breuis longo gratior esse solet. Iõ vt breuitati intendã hanc veriſſimã cõclusionẽ de imaculata ꝛceptione brissime virginis vnica tm̃ rõe cõprobabo que ꝺr sufficiẽtis9 diuisionis. ℣m em̃ regulas logicales argumẽtã a sufficiẽti diuisione bonus est. hoc aũt argumentũ validus in iure appellãt legiste argumẽtũ a sufficiẽti partiũ enumeratiõe. de quo p gl. in rubrica. ff. de actio. ⁊ obli. ⁊ Justi. de obli. q̄ ex q̄si ℣ctu nal. in p̃n. Fit aũt hoc argumẽtuꝫ q̄n posita aliq̄ sufficiẽti ac necessaria diuisione postea aliq̄ ei9 ptes ꝛfutant. reliq̄ aũt iferi ꝓ pel vna earũ tm̃ aljs oĩbus negat᷑. Arguẽdo igit᷑ tali argumẽto dico q̄ circa ꝛceptionẽ ℟gis marie necesse ẽ cernere vnã de q̄ tuor opinionib9 videlz. aut q̄ ipa bñdicta ℟go non fuit capax gre pseruationis a petõ originali. Et ideo nõ debet ei talis honor attribui: cuius nõ fuit capax ⁊ idonea ad illũ. l. vlt gradatim. ℣. et. qui lege. ff. de mu. et ho. Aut q̄ deus nescuit illã preseruare. Argumentuꝫ a diuisione. Aut q̄ non potuit pseruare. Aut q̄ noluit eã pseruar᷑. Aut q̄ potuit ⁊ etiã voluit preseruare. Prima opinio est falsa. q: beata ℟go fuit capacissima gre pseruationis ab originali petõ. Cũ em̃ fuerit capax vt esset mr̃ dei: ⁊ virgo pfecta añ partũ. in partu. ⁊ post partũ. Cũq̄ meruerit eleuari sup oĩes ãgelicas hierarchias ⁊ effici regina celoꝝ quãto magis fuit capax huius gre vt sine petõ originali ꝛciperet: certe multo plus. Qui em̃ est capax maioris dignitat᷑ ꝛexcellẽtie: multo est capacior minoris. ⁊ cui cõcedit᷑ q̄ est maius. videt etiã cõcessuꝫ q̄ ẽ min9. l. iuris gentiũ. ℣. adeo. ff. de pac. l. in eo. ff. de reg. iur. l. legatũ. ⁊. l. ad rem mobilem. ff. de procur. notat᷑ in. l. cui pacto. ff. de seruis er. ⁊ in. c. ex parte. de deci. et in. c. j. de torne. et. c. cui. licet. de regu. iu. in. vj.

Scõa quoq̄ opinio est falsa. videlz q̄ deus nescierit pseruare beatã ℟ginez: cuius oĩs sapia ab ipo sit Eccli. j. Ipse em̃ est infinite sapie. Unde ad Ro. xj. inq̄t Paulus O altitudo diuitiarum sapie ⁊ scie dei ꝛc. Tertia aũt opinio videlz q̄ deus non ꝓterit eã pseruare est falsissima. q: est cõtra p̃mũ articulũ fidei q̄ dicit. Credo in vnũ deũ patrẽ oĩpotẽtẽ. Negat em̃ ei9 potẽtiã ℨ illud Lu. j. Apud deũ nõ erit ipossibile oĩ ℣buz. Disputare aũt de potẽtia p̃ncipis ẽ crimẽ sacrilegij. l. ij. C. de crim. sacri. Clarũ est ergo q̄ de9 potuit ipam virginẽ pseruare Cũ em̃ vt. ℨ. patuit petm̃ originale. dãnatio sup filios ade ex decreto diuino ꝓueniat. sequit᷑ q̄ ipe deus põt reuocare tale decretũ. oĩa em. res p q̄scũq̄ causas nascit᷑. p easdem dissolui põt. c. oĩa. de re. iu. ⁊. l. j. C. q̄n. liceat ab empti. dis. ex. ℣. fin. Justi. q̄b9 modis tollit᷑ obligatio. ⁊. l. nihil tam naturale. ff. de reg. iur. Immo p̃ncepo põt nõ solũ suspẽdere legẽ p ipm̃ factã aut etiaꝫ totalr reuocare sed etiam priuilegia ꝓtra ipaꝫ cõcedere. vt etiã tenet Lar. florẽtinus in cle. j. de testa. ⁊ Inno. in. c. que in eccliaꝝ. de cõsti. Nemo em̃ põt sibi dare legẽ a q̄ recedere non liceat. l. si quis in p̃n. ff. de leg. iij. ⁊. l. luciuo. ff. de fidei cõmis. lib. ⁊. l. quod autẽ. ℣. j. ff. de dona. inter virũ ⁊ vxo. ⁊. argu. ff. de ic. ſ. l. cum filio. ⁊ de arbi. l. j. Principẽ aũt posse annullare ⁊ suspendere. eges suas et circa eas dispensare patet ꝓtea q̄ habent᷑ per gl. ⁊ doc. in. l. fi. C. si ꝓtra ius vel vti. pu. ⁊. ℣. sed quod p̃ncipi placuit. Justi. de iure nagen. ⁊ ci. quia eius est soluere cui9 ẽ cõdere l. q̄ dãnare. ff. de re iudica. Qõ aũt deus potuerit pseruare btãm ℟ginẽ pbatur rõe tuit maioritatis sic. deus potuit facere maiora ria ꝓter q̄ ⁊ fecit. ℨ potuit facere miora. Ãncedens uare. pbat᷑ multipl᷑ esse verum primo sic. Deus potuit materiã p̃mã creare de nihilo ⁊ naturã angelicã sine oĩ petõ qõ est maius. ergo potuit facere qõ est min9. ſ. preseruar᷑ matrẽ suã ab originali petõ. Secundo potuit deus facere de minori maius nullo addito. ⁊ sine rare factione sicut fuit in multiplicatiõe q̄nq̄ panũ. Joh. vj. ⁊ coste Ade Gen. ij. Nã de costa Ade potuit facere euã quã fecit mr̃em oĩum hoim̃ sine originali macula. ergo ⁊ matrẽ suã potuit ꝓseruare

Primũ mẽbrũ. De9 potuerit pseruare

Universidad de Deusto
Biblioteca

ab oī macula. Tertio pōt dē facere formas cōicabilē p se stantē sine mā. qō et fecit. vt ps in sacro altaris qō ē supra naturā. ḡ ꝛc. plura em pōt deus facere qꝫ nr intellectus intelligere: vt ait Ric. de sctō vic. in. iij. de trini. Qui ḡ potuit aiam lazari educere de limbo. vt iterū corpus vivificaret. ꝛ p ꝯs ipm informaret. de q miraculo hr Joh. xj. potuit ꝛ mrem suā a morte oīs pcti pserua re. Ipse etem deus q de potētia sua absolu ta posset oia creata ānihilare ꝛ iterū crea re. etiāēm suā potuit preservare. Sit essi Aug. in li. de regimine pncipus: q̄ pceps pōt a lege sua subditos suos liberare ꝛ cir ea ipam legē dispēsare. ꝛ eā annihilare. qō et fecit dē in legib⁹ suis. Nā preceptum de circūcisione qō datū fuit Gen. xvij. vt oīe masculinū circūcideret: fuit pmo suspēsus in debito ꝓpter laborē itineris. Josue. v. c. Deinde totaliter ānullatū est: ꝛ datū ē sacrm baptismi loco eius. vñ nūc circūcisio nihil valet. vt hr ad Gal. v. Preceptū qꝫ qō fecit generaliter Leuit. xij. videlz ne dō acciperet vxorē meretricē dispēsauit cū Osea ꝓpha cui pcepit accipe vxorē fornicariam. vt ha beat eiusdē. s. c. Item legē quam tulerat de mrimonio pcipiens vt q acciperet vxorem nūq̄ dimitteret eā oibus diebus vite ejus. vt habeat Deuf. xxiij. Postea suspēdit pceptū si vxor nō inuenerit grām in oculis mariti vel ꝓpē aliquā feditatē possit eas repudia re. Deuf. xxiij. qō repudiū seu divortiū per mittebat in testamento veteri ad euitandū homicidiū. quā pcessionē postea xp̄us an nullauit excepta cā fornicatiōis. Mat. xix. Similr non spoliare primū fuit ler a deo data Leuit. xix. Immo erat ler naturalis. vt potest ꝓbari p. c. s. pma di. ꝛ tū ipam legē gnale suspendit ex casu particulari. ꝛ circa illā dispēsauit qū iudei egyptios spoliauerūt Exo. xj. Dispensauit qꝫ cū abrāā vt haberet filios ō ancilla. Gen. xvj. vbi dicit Nico. de lyra. q ipe abrāā nō peccauit: quia hoc fecit ex dīna revelatiōe. Item ly p cursum nature deus ordinauerit q sol nūq̄ quiesceret a motu suo vsq; ad diē iudicij. vt dicit magr sentē. in. iij. di. xlviij. c. vltio. tū fecit ipꝫ quiescēr p spaciū vni⁹ diei. Josue. x. Licet qꝫ sit cōtra naturā corpis solaris re trocedere cursu suo. tū deus fecit illum re trocedere decē lineis. Esa. xxxvij. qi a deci ma hora retrocessit vsq; ad primam. Licz etiā Ezechias rex juda esset i vltio termio dierū suorū. tū potuit deus illi supaddere q̄ndecim annos sicut ꝛ fecit. vt in eodez. c. habet. legē qꝫ quā tulerat q mulier deꝫ hensa i adulterio deberet lapidari. Deuf. xxij. susp endit in casu particulari qñ dispen sauit cū muliere adultera. Joh. viij. Is etiā legē tulerit in penaz pcti di. Gen. iij. Me mēto homo q pulvis es ꝛ in pulverem re uerteris. tū ꝓtra legē istā dedit privilegiū Enoch vt adhuc nō sit mortuꝰ. Genes. v. Et filr Helie. iij. Reg. ij. Qi adhuc vivunt ꝛ sunt in paradiso terrestri. Et credit a qui busdā idē de sctō Jobe euāge. ꝓpter illud Joh. xxj. Sic eū volo manere donec veniā Et iō ōr ꝑ legiū q: privat leges. vt inquit Areb. in. c. privilegia. iij. di. Vel q ē privata ler alicui particulariter cōcessa. vt ōr in. d. c. privilegia. ꝛ in. §. his ita rndet. xxv. q. s. ꝛ in c. abbate. §. si no. de ꝛbo. signi. Modo ad ꝓpositū dico q licz deus legē statuerit q oēs q̄ nascerent de semine pmoꝝ parentū dānationē pcti originalis incurrāt. tū privile giū dare potuit genitrici sue vt nasceretur sine culpa ꝛ cuz originali iustitia ac plena grā. Deus nāq; nō allegauit potentiā suaz legi sacroꝝ. vt inqt sctūs Tho. in. iij parte sum. q. xxvij. ar. s. in sol. pri. argu. Et illam grām quā infundit in aīa in baptismo po tuit sue mri infundere in primo instāti sue cōceptiōis. vt ꝓbat Sco. in. iij. di. iij. q. s. ꝛ ꝓpter facere eā sine pcō. Ite potuit paren tibus beate Vgīnis ꝓvilegiū dare q prima ples quā gnarent eēt sine reatu culpe origi nalis. Cuius em est tollere cui⁹ est dare. l. cuius est. ff. de reg. iur. ꝛ oīa q̄ vno iure con trahunt. ꝓvio iure pereūt. l. oīa. ff. eo. titu. Et ideo qō de originali pcō p decretū dei gnale statutū est potuit p aliud ꝓvilegiū tolli: Immo qō fortiꝰ ē potuisset deꝰ si voluisset etiā alios ex adam ꝓpagatos pseruare ab originali pcō ꝛ totaliter annullare decretuꝫ ac legē ꝓtrahēdi pctm̄ originale si sue altissi me maiestati placuisset p rōnes predictas. Ille o igit q Danielē i medio leonū potuit a morsib⁹ eoꝝ defendere. Dan. vj. potuit ꝛ beatā virginem ab originalis pcti vulnere ꝛ morsu pseruare. Et qui potuit grauitatē ferri suspēdere ꝛ ꝓtra naturā fecit illud na tare. iiij. Reg. vj. potuit etiaꝫ in matre sua legē grauē originalis pcti suspendere ꝛ ꝓtra cōez alioꝝ cōceptionē ipaz ꝓcepi ꝛ pereant facere. Ille etiā q̄ fecit lapideas tabulas sine stilo ferreo, matrem q̄s suam fabricare

potuit sine originali pcō. Et qui produxit panē in heremi terra sine aratri ꝓfessione: potuit etiā beatā virginē i deserto humāe gnationis sine peccati trāsfixione ꝓducer. Et q de virga Aaron sicca frucū virides ꝛ pulcherrimū fecit erire. Num. xvij. potuit etiā de iudaica ꝓgēie p pctm̄ arida spōsaz suā originali iustitia decoratā ac rutilantē educer. Et qui vr habetur Dan. ij. precidi fecit lapidez de mōte sine manibus. potuit etiā genitricē suā ꝓcreari facere firmā ꝛ so lidam in grā sine pcti admixtionibus. Ille etiā qui potuit facere vt virgo cōciperet ꝛ pareret sine corruptiōe ꝛ virginitatis amis sione: multo magis potuit ꝓcedere vt ipsa ꝓcipeꝰ sine crimine. Et q flurū aq̄ potuit re tinere ꝛ ꝓtra naturā suā fecit fluuiū retra nis retrocedere. Josue. iij. Aquas etiā ma ris fecit cōdensari et esse q̄si ꝓ muro filijs Israel. ꝛ nō fluere: ita vt siccis pedib⁹ p ma re rubrū trāsirēt. Exo. xiij. Potuit sistere flurā pcti originalis in sua būdicta matre restringere. ita vt mare corrupte gnatiōis ꝑmoꝝ parentū immaculata posset anima ꝑtransire. Ille q̄s qui rubā in igne positus potuit ab incēdio liberare. Exo. iij. Et Da niele cū socijs i medio ignis ne cremarent defensare. Dan. iij. Et Jonam in vētre ceti seruauit icolumē. Jone. ij. Potuit etiā ma trē suam ab igne peccati ꝛ a morsu diaboli atq; ab omni originali macula preservare.

Quarta quoq; opinio ē falsissima. videlz q̄ deus potuerit quidē matrē suā ab origi nali macula pseruare. sed noluerit. hoc em ꝓsupposito ꝓ vero necesse esset fateri q xp̄us nō fuisset bonꝰ filius erga suā genitricē. Bonꝰ etem filius tenet diligere matrē. l. ve luti. ff. de iusti ꝛ iur. ꝛ. l. mime. ff. de reli. et sumpti. fu. debet q̄s eā ab oibus periculis et damnis ꝑm suā possibilitatez liberare. ꝑm Aler. de alea. in. iij. parte sum. i tracta. iiij. ꝑcepto ō calogi. ꝛ Rich. i. iij. di. xxix. arti. s. q. vj. qui ait q filius tenet amare parentes suos fideles sup oēs iustos. et angelos ac sanctos excepto xp̄o ac brā Vgine. Cū igit xp̄s ab eterno elegerit beatā virginē i ma trē. iurta illō qd canit. Elegit eā deꝰ ꝛ pele git eā. Cōcludendū est q ipe cui oīa futura erāt ꝓntia' acūctis malis ac dānis pecca ti originalis eā voluit pseruare. vt boni fi lij debitū adipleret: Impiū em esset si filius differet induere matrē suā nudā. cū posset illā decēr vestir eāq; ꝓmitteret cū nuditat[ē] vitupio erire: seu alia incōmoda sustinere a q̄b⁹ ipe eā posset liberare. Inter̄ssimum em est patrē vel matrē egere cui⁹ filius sit in facultatib⁹. l. si q̄o a liberis. §. si impubes. ff. de. li. agno. Mala autem q̄ est originali pctō ꝏnūr inter cetera sunt hec. Nā q̄libet illud ꝓtrahens primo privat⁹ remanet gra spūsancti ꝛ iusticia originali. ꝑm theolo gos in. ij. dist. xxix. q̄ iusticia originali ꝑm Nico. de lyra sup eplaz ad Ro. v. est q̄dam humane nature rectitudo ꝑm quā corpus aīe subjicit ꝛ vires interiores rōni. Ite⁊ p ipm pctm̄ aīa deturpata ꝛ maculata dicit ꝑm Tho. in. i. parte sum. q. lxxxvj. Ite⁊ per pctm̄ ipm pdidit homo dñiū olim aīalitū. vt declarat sanct⁹ Bona. in. iij. dist. xv. Ite punit mortes i pctō originali eterna pena q in eternū privat dīna visiōe ꝛ glia para disi ꝑm theologos in. ij. dis. xxxij. Multas alias penas ptrāseo cā breuitat⁊ q̄ icurunt er pctō originali. solū illud referā qō ꝛquit glo. i. c. p baptismū. de cōsecra. dis. iij. di. Nota q̄ q̄drupler est pena originalis pec cati. precludit ianuā celestē. ꝓpetuo dānat causa ē mortis tpalis: ꝛ facit impotētē ad resistendū vitijs. Inferēte ḡ tam maximuz damnū ipo originali pctō in aīa illud con trahēte er q̄ efficit filia ire. vt ōr ad Ephe. ij. ꝛ ꝓter inimica' dei: ꝛ serua diaboli. qua seruitute diabolica nil turpi⁹, ꝛ vitupio si⁹. Unde dicit Sco. in. ij. di. xxvij. Culpa' ori ginalis macule ē maria pena nature. scelle erualis trer oēs penas sequif q̄ xp̄us si no luisset pseruare mrez suā a cētis malis cui⁹ posset nō fuisset bonꝰ filius. Immo ꝫ ꝓceptū legis fecisset de honore parentuz. Exo. xx. Deuf. v. ꝛ Matth. xxv. Nō em honorasset eā sicut potuisset: imo eā multū inhonoras set ꝛ vilipēdo habuisset. vnde potuisset ap pellari impi⁹ filius. iurta norata ꝑ Bal. in l. cōgruētius. in fi. C. de patria ptāte. Ite⁊ potuisset nūcupari ingrat⁹ filius iurta no tata p eundē Bald. in. l. §. C. de ingra. li. er cui⁹ dictis colligit q̄ ille q nō honorat ma trē suā est impi⁹ et ingrat⁹ filius. sed hoc est nefas dicere de nro benignissimo redēpto re quo nunq̄ fuit melior filius erga matrem suā. qui illi fuit obediēs ꝛ reverētissim⁹ in oībus. Lu. ij. Et nō venit solvere leges: sed adimplere. Matth. v. Unde Aug. i. quodā sermone ait Nunqd nō ptinet ad benignis tatē dñi mris honorē seruare q̄ legē solues re nō venerat: sed adimplere, lex autē sicut

Mala originalis culpe.

Pena originalis culpe.

Filius

Quar tū mē dium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

honorē matris precipit. ita et inhonorē dā
nat. ideo incōmutabiliter ꝓcludit veritas
v. t vltime opinionis. s. ꝙ deus non solum
sciuit t potuit ꝑseruare beatā virginez ab
Quitū mēbrū. originali peccato cuius gr̄e ipa erat capa
cissima, sed etiā voluit ipam omino preser
uare. Cum igit nihil possit diuine resistere
volūtati. Gen. vltimo. c. Cuius voluntas be
ne placiti diuini sit irrevocabilis. t necessa
rio executioni demādet. vt ait Aler. de ales
in. iij. parte, summe, in tract. de lege eterna
q. v. t Scotus in. s. distin. xl vj. ac Tho. in. s
parte summe. q. xix. ar. viij. Cuz in super oia
quecūq voluit deus hec t fecerit ps. cxiij.
Ipse em dixit t facta sunt. ps. ante penul.
Sequit hec verissima cōclusio ꝙ deus qui
ab eterno voluit t ordinauit beatā virginē
ab originali macula p̄eseruare illaz absq
dubio pseruauit. t ad hoc adduci pōt illud
Augu. in. iij. li. de libero arbitrio dicentis.
Quicquid tibi vera rone faciendum occur
rit scias deū fecisse bonoz omniū condito
rez. hec ille. Exproprer canam⁹ dulciter ipi
gloriose virgini illam antiphonā quā pro
themate nostro assumpsimus. Sicut fecit
deuotus doctor Alerader de ales qui in fi
ne vite sue: ad reuerentiam predicte virgi
nis ipsam antiphonam decantauit dicēs.
Tota pulchra es maria, t macula originā
lis aut mortalis velveialis peccati in te
nunq fuit et his dictis feliciter migrauit
ad dominū meritis eiusdez intemerate vir
ginis cui sit honor t gloria in secula seculo
rum. Amen.

De eadem purissima conceptione.

Sermo secundus.

AD

Fundamēta eius

in mōtib⁹ sanctis. ps. lxxxvij.

f

Sm ecclesie catholice fidem
nullius pure creature conce
ptio maioribus extitit priui
legijs decorata ꝙ btē virginis. Ideo in of
ficio visitationis eiusdē dr. Beatissima vir
go maria a suis est ꝑmoz̄dus dño consecra
ta. t hoc ē gō in verbis ꝓpositis psalmista
AD ons dr: mul tiplr. cecinit dicēs. Fundamēta eius i mōtibus
sanctis. Unde sciendū est ꝙ mons in sacra
scriptura multiplr accipit. Primo pro ꝓ
turta illō ps. lxvij. Mōs dei mōs pinguis
mons in quo beneplacitū est deo habitaꝛ
in eo. Fundamentū igit beate virginis. i.
cōceptio fuit in hoc mōte sancto. i. in ꝑfec
tione filij factum sive facta. sm illud Ge
nes. s. In principio creauit deus celum t
terraz. i principio: idest in filio sm glosaz.
Moraliter autem per celum intelligi pōt
anima virginis: per terram aūt corpus ei⁹
Utrūq em deus pater simul cū filio t spū
sancto absq vlla corruptione aut macula
fabricauit. Et ideo sequit in eodem capō:
Et spūs domini ferebatur super aquas. scz
peccatoz ab earū submersione beatā virgi
nem ꝑseruans. Secūdo montium nomine
intelliguntur angeli. iuxta illud ps. cxxiij.
AD onteo in circuitu eius. i. angeli. sm glo.
In his montibus btā virgo fundata est. s.
in puritate angelica. Tertia per montem
intelligitur gra dei. iuxta illud Beñ. xv. c.
In monte saluū te fac. quod moraliter expo
nitur. i. ad dei gr̄am ascēde vt salueris. In
hoc mōte gratie divine fundata est dei ge
nitrix. Non em ipsa concepta est in aquis
peccatoz t i abysso originalis delicti sicut
alij homines. In quoz persona plangens Da
uid exclamat ps. lxviij. di. Saluum me fac
deus qm ingressi sunt aque vsq ad animaz
meā. Infixus sum in limo ꝓfundi t nō est
substantia. Beatissima igit virgo gratia fi
lij sui a pelago vitioz̄ liberata inqt illud
Proner. viij. Necdum erant abyssi. s. pecca
torum. t ego iam cōcepta eram. s. in dispo
sitione dei qui ab eterno ordinauit eaz de
bere concipi in altissimo monte gratie ꝑ
seruantis. Ideo bene dicit i verbis ꝓpositis,
Fundamēta eius in montibus sanctis
et ratio assignaf in eodē psalmo cum dicit
Homo factus est in ea et ipse fundauit eaz
altissimus. Ista autem fundamenta olim
fuerunt aliqualiter mundo ignota. sed mo
dernis temporib⁹ per diuinas reuelatiōes
fuerunt mirabiliter demōstrata, quod pre
uidēs in spiritu Dauid prophera dixit ps.
xviij. Reuelata sunt fundamenta orbis ter
rarum. Immaculata enim beate virginis
conceptio fundamentum extitit solidus ꝛa
lutis mundi inquātum ꝓpter ipsius virgi
nis puritates ac sanctissimam humilitatez
incarnatus est in ea saluator orbis. De hac
domo dei fundata in montibus dr Ezeçb.
xlix. Ista ler est dom⁹ in summitate mōtis
omnes fines eius sanctum sanctorum. Et
in sequenti capō dicitur. Replevit gloria
domini domū dñi. i. beatam virginem, de
cuius illibata virginis conceptione tres cō
siderationes faciemus.

Prima dicef argumentationis
Scōa satisfactionis.
Tertia probationis.

Pars ꝑma in q̄ ponunf argumēta ꝓ
ceptionē beate virginis.

Eptē argumētar dīb⁹ ly falsis
argui pōt ꝓra beate virginis
cōceptionē. Prima q̄uz dr
defunctiōis sic. Petrū origi
le fuit cā mortf. qō si nō fuis
set homo nō fuisset mortu⁹. vt dicūt theo
logi in. ij. di. xx. Et ꝓbaf pillo qō dixit deo
mediis parētib⁹ Gene. ij. Quacūq hora co
mederitf er eo morte morieris. Dr beata
virgo maria mortua est corporalr. vt testa
tur Hieronymus in ꝑmone ad Eusthochiū
ergo petrū originale incurrit. Si em petrū
originale nō habuisset, videretur ꝙ morti
subiacere non debuisset. Nam pena solum
suos debet tenere autores. l. sancim⁹. C. de
pe. l. si pena. ff. eo. tit. l ob maritorum. C. ne
vxor pro ma. t. c. illud. rf. q. iij. t. c. romana
de senten. excōiu. lib. vf. t. c. placu t. t. c.
nullius. t. c. iudei. j. q. iij. t. c. peruenit. De
his que fi. a maio. par. capll. vbi dicit. Ibi
debet esse pena vbi est delictuz qz ergo res
que culpa caret in damnū vocari nō debet
c. cognoscētes. de cōsti. Ideo si beata virgo
nō habuit culpā originalis peccati videref
iniuste morte ptulisse. Immo ꝙ necessario
debebat esse immunis a morte p illā regulaz
que dicit cessante cā cessat effectus. c. cum
cessante. de appella. c. cū in firmitas de pe.
et remissio. l. qō dicrum. ff. de pac. l. adiges
re. §. Cuius. ff. de iurepatro. cum similibus.
Qō etiā habef p Aristo. ij. physicoz̄. t. ij.
de generatione. Cū causa mortis sit petrū.
dicēte apostolo ad Rom. vf. Stipēdia pec
cati mors. Et. v. c. eiusdem epsle. Per vnum
hoiem petrū intrauit in mūdū. t p peccatū
mors. Et. j. ad Cor. xv. iterū dicit. Stimu
lus aūt mortis petrū est quis autem tulit
penalitatez peccati originalis. scz mortem
corporalē: q̄ est effect⁹ ipius petri t ad posi
tionē effect⁹ sequit positio cause. l. si qs. ff
de pena. testa. videf etiā ꝙ ipa Cirit peccatuz
ꝑmoz̄ parentū. cum aliis de quib⁹ inquit
Aug. xxij. de ciui. dei. c. iij. Fatendum est
ꝑmos quidē homes ita fuisse instrutos. vt
si nō peccassent nullā mortis gen⁹ expirēt
Sed eosdē ꝑmos petōres ita fuisse morte
mulctatos. vt quicquid er eoz̄ stirpe esset
exortum eadem pena teneretur obnoxiuz.

Prima ratio

Secūda rō dr ablatiōis. sic arguēdo. Qui
dicit beatā vginē sine petō cōceptā auferti
ei hanc ꝑeminentiā t ꝓuilegiū ꝙ ipa sola
cōcepit filiū sine originali petō. t sic magis
grauaf ꝙ honoref. quia hoc ꝓuilegiuz est
magis singlare cuz ei soli cōpetat q̄z ꝓcipi
sine originali. qō etiā rpo cōuenit. Nullus
aūt debet magis grauari ꝙ honorari. l. im
petrator. in pn. ff. de le. ij. t. §. b solus insti.
de sin re. p fideico. re. er. l. si hereditatez. ff.
man. ergo ꝛc. Tertia rō dr clausionis sic.
Tota causa clausionis ianue paradisi fuit
peccatum originale, vt colligif er glo. in. c.
per baptismū. de conse. di. iij. Si ergo btā
virgo non fuit cōcepta in ipo. sequif ꝙ in
troire debuisset in paradisō si decessisset aū
incarnationis rpi mysteriū: cum nō habe
rer peccatū retardans ab ingressu ianue ce
lestis. Sed hoc est falsum t cōtra determi
nationē oium doctoz̄ t theologoz̄ in. iij.
di. xviij. vbi dicūt ꝙ ianua paradisi non fuit
aperta ante passionē rpi. vnde in quodam
ꝑmone Hiero. inqt. Sanguis rpi est ianua
paradisi. Ergo concludendus videf ꝙ fuit
in originali peccato cōcepta. Quarta rō
dicit humiliationis. arguendo sic. Condi
tio maioris humilitatis expressiua fuit btē
vginī a filio tribuēda: vt ei eēt similis quo
ad inanimit semetipm formā ꝑui accipiens
in filitudinem carnis peccati. ad Philip.
ij. Sed maiorem exꝑmit humilitatē incarā
natio de virgine peccato obnoxia ꝙ de vir
gine sancta. Ergo decuit ꝙ mat̄ dñi qnqz
fuerit saltē originali peccato maculata. Et
confirmari videf per illud dictum Hiero.
super. s. Matth. c. dicētis Notanduz in ge
nealogia dñi nullā sanctarū assumi mulie
rū. sed eas quas scriptura reꝑhendit: vt q̄
ꝓpter petōres venerat de petōrib⁹ nascēs
oium peccata deleret. Quinta rō dr fal
sificationis. sic arguēdo. Nullo falso hono
rare rationabilr honoranda est beata virgo
maria. Peccatū em est laudare aliquem de
virtute aut de bono quod non habet, vt in
quit Aleran. de ales in. ij. parte summe in
tractatu de virtio adulatiōis. Et de hoc ha
bef. xxv. di. §. alo. Sed dicere ipam concep
tam sine originali est ipsam falso honora
re. cum hec opinio se videat fundare in ꝙ
ꝙ in oīni possibili est beata vgo honoran
da er quo sequeref ꝙ deus eaz honorauit
in oīni sibi possibili: quod falsum est: quia
multa potuisset deus facere beate virgini

Tertia rō

Quarta rō

Quinta rō

Universidad de Deusto
Biblioteca

que nō fecit. aliter fecisset eam immortalez er ab origine sua beata. ⁊ ꝙ nō ꝛceperetur er ꝛcubitu viri ⁊ mulieris. ⁊ sic nō eēt magis p̄r milegiatus xp̄us, ꝙ beata ℟go. ℣. ⁊c.

Berta ratio

Berta rō dicit obligatiōis sic. Illud est beate virgini attribuēdū, ꝙ ipsam deo reddit magis debitricē ad gratiarum debitas actiones sed habere tantā gratiaz quātam nūe habet. ⁊ fuisse ab originali purgatam: est magis inductiuum ad maiores gratias referēdas rōne maioris obligatiōis bñficij accepti: quis tāto magis ꝺs alicui tenetur quāto ab eo plura bñficia recepit. vt inḋt. Tho. ij. ij. q. xj. ar. j. ergo ⁊c. Et hec rō cōfirmat ꝑ parabolā saluatoris. Lu. vij. de duobus debitorib⁹ dicētis. Cui multum dimittitur multū diligit. cui autē min⁹ dimittit min⁹ diligit. Munera eīm ⁊ honores quoscunq; obligant. vt inḋt glo. in. l. si mulier. ff. ad velle. ⁊ ideo quo maius est donum eo maior est obligatio. iurta illud Gregorii. in quadā homel. cū augent dona rōnes etiaz crescunt donoz.

Septima rō

Septima rō dicit filiationis sic, quicūq; generat er mre subiecta alicui⁹ dñio subiectus nascitur eiusdē dñi potestati. quia partus sequit̄ ventrē. l. cum legitime. et. l. penult. §. preterea si ancilla. ff. de sta. homi. ⁊. l. partuz. C. de rei vendi. ⁊ l. idem pōponsus. §. idē scribit. ff. eo. ti. sed beata virgo generata est er matre subiecta ꝓuituti originalis pcti: imo etiam er patre eideꝛ ꝓuituti obligato. Ergo ⁊ ipsa subiici debuit eidē originali pcō. Et ista sufficiāt quātum ad argumēta impugnātium conceptionem virginis gloriose.

Pars secūda huius ℙmonis que dicitur satisfactionis.

Et talibus beatissime mr̄is dei innocentiaz impugnātib⁹ ipsa valde cōquerer dicēs illud Job vj. Quare detraxistis ℙmonib⁹ veritatis. cū ex vobis nullus sit qui possit arguere me? Ad increpādū eloqa ꝛcinatis ⁊ in ventuz ℞ba ꝓfetis. nō eīm inuenietis i me iniquitatē hec illa. que etiā de p̄dictis eam vituperare querētib⁹ cū filio suo lamētatur dicēs ℙo. xxv. p ppbam. Audiui vituperationē multoꝝ cōmotātiū in circuitu. In eo duz cōuenirent simul aduersum me accepe alam meā cōsiliati sunt. Ego autē in te speraui dñe. dixi. deus⁹ meꝰ es tu. in manibus tuis sortes mee. Eripe me de manu inimicoꝝ meoꝝ. et a persequētib⁹ me. Eruescāt impij ⁊ deducant⁹ in infernuꝫ. muta fiant labia dolosa. q̄ loquunt aduersuꝫ me iniq̄tates in supbia ⁊ in abusione. Psalmo quoq; xl. iterū dicit. Aduersuꝫ me susurrabant oēs inimici mei: aduersum me cogitabāt mala mihi. verbū iniquū cōstituerūt aduersuꝫ me. Et infra. In hoc cognoui qm̄ voluisti me. qm̄ nō gaudebit inimic⁹ meus sup me. Me aūt ꝓpter innocentiā⁹ suscepisti. ⁊ cōfirmasti me in cōspectu tuo i ēternuꝫ. Ipsis quoq; aduersarijs suis potest dicere virgo benedicta illud quod in argumētū inḋt iurisc̄onsultus in. l. domitij labeo. ff. de testa. ſ. aut vana est ꝛsultatio vra. aut nonne intelligitis de quo disputatis. ſ. ꝛceptiōis mee innocentiā ⁊ puritatē? Et rōnē huius innocētie sue assignat dī. illud ℣. xvij. de ꝑcipit me ℞tute. posuit immaculatā vitaz meā. Ideo curiosis disputatorib⁹ volens satisfacere ⁊ eiusdē intemerate virginis puritatē defensare. ipsius ℞ginis fret⁹ sapia que vt ōr. Sap. viij. scit ℞surias sermonuꝫ. ⁊ dissolutiōes argumentoꝝ. Ad primam rōnē que defunctionis dicta est respōdeo sequēdo doctrinā Scoti i. ij. di. xix. ꝙ ly hō in statu innocētie potuisset nō mori. et ita de facto fuisset: quia nunq; mortuꝰ fuisset. obediendo deo ⁊ comedēdo de ligno vite. tamen corpus humanum de se erat corruptibile ⁊ mortale. q⁹ potuisset mori. vt dicit magister in predicta distinctione. puta Si non fuisset trāslatus in paradiso terrestri vel etiā si ibi non comedisset de ligno vite ꝑ quod fiebat restauratio humidi radicalis de perditi per consumptionē naturalis caloris. Et ꝙ hoc sit verum: probatur per dictuꝫ Aristo. in ꝑmo libro de generatione sc̄z ꝙ oīe compositū ex quatuoꝛ elemētis est corruptibile. Item oīe compositum ex cōtrarijs est corruptibile. ℙm eūdem ℙbm in. v. Physicoꝝ di. cōtraria adinuicem sunt corruptibilia. ⁊. iiij. Physicoꝝ iteruꝫ dicit. oīa que fiunt et generant̄ in tempe. etiam corrumpunt̄ in tempe. ⁊ in eodē lib. etiam inquit. Oīe corruptibile necesse est aliq̄n corrūpi. sc̄z nisi per supnaturalē dei gratiā ꝑseruet. ⁊ ob hanc causam dicit Augu⁹ i ij. lib. de baptismo paruulorum. ꝙ etiam si christus nō fuisset occisus. mortuus tamē esset. ⁊ defecisset senio. ⁊ idem recitat Scotus in. iij. di. xvj. q. j. Similiter si deus hominē nouiter de terra formaret: nulli dubium ꝙ sue nature derelict⁹ moꝛeretur: ꝙ rō

Solutio ad ꝑmum

nes ꝓdictas. qō etiā est ℙm suam ꝓbi i. ſ. physicoꝝ ⁊. ij. ethicoꝝ. Et iō ꝑz solutio ad argumētū de morte ℞ginis. q⁹ licz necessitas moriendi et alia multa mala. ⁊ pene ꝯ catū: nō tñ mors absolute ꝛsiderata: ⁊ passibilitas moriendi. et alie multe naturales passiones. vt fames: sitis: somnus ⁊ hmōi. sunt ꝑꝑ pctm̄: imo etiā esse potuissent in hoīe innocente ⁊ naturaliter fuissent. vt ē est ostēsuꝫ. Dico ergo ꝙ licz deꝰ nūq; infligat penā alicui sine cā. tñ non semp eā immittit ꝓpter pctm̄.

Multez de causis deꝰ flagellat.

Ūn sciendū est ℙm Bedam ⁊ magistrum i. iiij. di. xv. c. ſ. ꝙ multis de causis flagella a deo mittunt̄ hoīb⁹. Alicui qn̄ vt ꝑ exēplū patientie iustoꝝ flagellatoꝝ ceteris detur exēplū patiēter tolerandi aduersa. Ūn Tobie. ij. ōr de ipso Tobia. hanc aūt tentationē ideo ꝑmisit deꝰ euenire illi vt posteris daret exēplū patientie eiꝰ. sicut ⁊ beati Job. multis eñ craſſantibus opus est exēplo. l. aut facta. § fi. ff. de penis. Aliqñ aūt dantur ad custodiā ℞turū. ne superbia eos tentet. vt Paulo. ij. ad Coꝛ. xij. ⁊ vt ꝑmaneat i humilitate. Job. x. Si iust⁹ fuero nō leuabo caput meū supbiēdo saturat⁹ afflictione ⁊ miseria. Aliqñ ad incutiēdum terroꝛē. Job. vſ. Terroꝛes dñi militāt ꝓtra me. Aliqñ od hoc vt hō nō sequat̄ carnales voluptates vel mūdi vanitates. Ūn Petrarca. in bibliā ꝛificata inḋt. Ulult implere vrā balaā⁹ſz trita flagellis: Et diuina vidēs tardat asella viā. Amplecti mūdū quoꝛūdā vota laborāt: Sed votis obstat ℞bere trita caro. Nā nos a vitijs mūdanis sepe retardat Corporis anxietas. damna. flagella. fames. Aliqñ ℣o dātur flagella ad sui cognitionē. Esa. xxvſ. sola vexatio dabit ſtellectū Aliqñ ad stimulandū ad bonū. Michee. ij. Surgite ⁊ ite q⁹ non habetis hic requiez. Aliqñ ad instructionē ⁊ exercitū virtutuꝫ. Judicū. iij. Ve sunt gētes quas reliqt dñs vt erudiret israel. Aliqñ ad dilectiōis diuine iudiciū. Ūn Apoc. iij. ait dñs. Ego quos amo: arguo ⁊ castigo. Aliqñ ad corrigenda vel purganda peccata. vt marie lepra. Numeri. xij. Facit ad hoc qō dicitur in auc. vt nō luxurietur contra na. circa mediū. i. propter talia delicta: fames, terremotus ac pestilētie fiunt. Aliqñ ad initiū pene ꝓpterue vt herodi Act. xij. Et antiocho. ij. Macha. ix. quatenus hic ostendat̄ quid in futuro sequatur. Aliqñ ad gloriaz dei, vt ceco nato, Joh. ix. Aliqñ ad cumulum meritoꝝ ꝑ patientiā. vt bt̄o Job ei⁹. ſ. ⁊. ij. ac vlti. c. Illas ⁊ etiam in primis parentibus in innocētia remanentib⁹ fuissent. ⁊ similiter morte deꝰ voluit beatam virginez subire. nō ꝓpter peccatū originale vl̄ actuale: qō i ea nūq; fuit. sed ad augmentū meritoꝝ ⁊ alijs multis de causis que infra i tractatu de assumptiōe dicētur. videlz in sermone. ſ. pte. iiij.

Quare virginē Mariā optuit mori cū non habuerit originale pctm̄

Ut enim inquit Sco. in. iij. dist. iij. potest mediator reconciliare aliquē vt auferantur ab eo pene inutiles sibi ⁊ relinquatur i pena sibi vtilibus. quia igitur culpa originalis dei mediatoꝛ ipsius nō ꝑmisit eaz esse vtiles esse poterant ad acquisitionē maioris ꝑmij per patiētiā. ideo eas ꝑmisit deꝰ esse in beata ℞gine. nō quia cōtraxerit peccatuz originale. Sed qō est fortius dico ꝙ ⁊ nō ꝓpter exoluendā penā originalis peccati. sicut ꝑz ō Lazaro ⁊ alijs resuscitatis qui bis sunt mortui. Una autē mors tñ est debita ipsi originali pctō. ergo illoꝛ mors scōa non ꝓcessit ꝓpter punitionē ipi⁹ originalis. Et simili morte nō causata propter culpā obijt beata virgo. Et ad ħ addu cere possum⁹ dictū magistri Jacobi ō voragine ordinis ꝓdicatoꝝ in sermōe de plāctu beate ℞ginis. vbi ait. Si qs bñ consideret inuenier ꝙ q̄ acceptioꝛ fuit deo ⁊ sanctioꝛ. ille magis afflictus est in mūdo. nō quidē ad purgandos peccatoꝝ. cū nullū habuerit beata ℞go. que fuit immunis ab oī peccato. sed ad majus meritū ⁊ ꝓmium consequendū. Respōdēdo ergo ad argumentū Adam ℣ Eve

ꝙ cessante causa: cessare ꝺs effect⁹. Dico ꝙ hoc ē verū qñ effect⁹ causatur solū ob vnam causa. Sed qñ plures cause eque ꝓncipales cōcurrūt ad ꝓducendum aliquem effectū. ita ꝙ quelibet earum est causatiua effectus. tūc posito effectu nō sequitur positio cuiuslibet cause. ⁊ sil̄r cessante vna cā non cessat effectus. vt notatur i. §. affinitatis. Justi. de nupti. ⁊. l. si ventri. §. de bonis. ff. de p̄sumptis ere. Bar. in. l. ita stipulat⁹. ff. de ℣. ob. Cū ergo cause hūane mortis sint plures. vt declarau i. ij. ꝑte rosarij sermonū: sermōe. xxxvj. parte. iij. Cunq; deus diuersis ex causis immittat mortes ⁊ alia flagella vt. ō. patuit, sequitur ꝙ licz in beata.

Universidad de Deusto
Biblioteca

virgine cessauerit vna mortis causa: nō debuit cessare ipsa mors: ꝑ currētib⁹ aliquo naturalib⁹ ⁊ diuinis de q̄buo in predicto sermone rosarij diffuse dictū ē: ⁊ ēt infra dicā in supadicto tractatu de assumptōe. Et iō nō tenet ista cōsequētia virgo maria mortua ē: ergo habuit originale peccm̄. nā nō ꝓbat hoc ee q̄ ad hoc cōtigat abesse. l. nō hoc. C. vnde legi. Probatio enim debet necessario concludere. l. Nec⁊ natales. vbi Bal. C. de ꝓba. c. i pūcia. ex eo. Preterea posito q̄ mors sit ꝓpē sequella pcti adhuc nō seq̄t q̄ si aliqs nō sit i origiali pctō ꝓceptus ꝓpter hoc nō debeat mori: q⁹ yna grā pōt cōferri sine alia. ⁊ sic ex separatis non infert vr ait glo. in. l. creditori. ff. de no. op. nū. deus ergo potuit remittere culpā pcti matri sue. ⁊ non tollere penā. ad ostēdēdū q̄ etiā ipa fuit p filiū suū redēpta ab origiali pctō. cui mors debebat ⁊ q̄ erat de illa stirpe hoīm q̄b⁹ statutū ē semel mori. vr dicit ad Heb. ix. Ad scōam rōnē q̄ dicta est ablatiōis. Rūdeo negādo maiorē. scz q̄ data immaculata ꝙginis ꝓceptione tollat ꝓuilegiū q̄ ipsa sola filiū sine pctō ꝓcepit. Nam sola habuit filiū carētē omni pctō p sui naturā ⁊ essentiā. brā aūt Anna ꝓcepit filiā scz gliosaz virginē carentē pctō p dei grām pseruantē. Melius ergo est beatam virginē ambobus ꝓuilegijs gaudere ⁊ honorari. i. sue imaculate conceptiōis ⁊ filij: q̄uis diuersimode q̄ vno solū. duo em̄ bona vni soli ꝓferenda sunt. vt inqt Arist. iij. ropicoꝝ: q⁹ sunt vtiliora. sicut ⁊ duo vincula fortiꝰ ligāt q̄ vnū. §. ſz hodie. ſſti. de adop. et due rōnes ꝓferunt vni. l. cū i adoptiuis C. de adop. Ad tertiā rōnē q̄ dicta est clausionis. Rūdeo q̄ ly ꝓpter petīt originale clausa sit ianua regni celestis. tū nō sequit necessario q̄ quicūq; absq; pctō originali moriebat ante passionē xpi. deberet illā intrare. q̄ sibi esset aperienda. Nam Yeremias ⁊ Johānes baptista i vtero mris sanctificati. mortui sunt sine pctō originali. et nō ītrauerūt tūc ianuā regni celestis. Silr sancti patres q̄ erāt i limbo. ꝛc nre pmisse passionis xpi future. ⁊ peircūcisionē erāt liberati ab originali pctō. ⁊ tū paradisum intrare nō poterāt. Si etiā q̄s baptizatus fuisset aīa mortē xpi. q̄uis ꝓ vtute baptismi purgat⁹ esset ab omni macula pcti. c. p baptismū. de ꝓse. di. iij. nō tamē potuisset celestē ianuā intrare, ⁊ silr nō intrasset aliq̄s homo ad dēs nouū creat⁹ de terra. ⁊ sine originali pctō discedēs ante passionē xpi: quia deus pr̄ ob reuerētiā filij decreuit nullū hoīem celestē patriā intrare añ filiū suū. Jō Jōbis. iij. ō: Et nemo ascēdit in celū nisi qui descendit filius hoīs. Dicūt tñ alīq̄ q̄ sicut deus pseruauit spaliter beatā virginē ab originali pctō. ita si mortua fuisset añ passionē filij. spāles ei⁹ deputasset locuꝝ i quo glificata eēt. etiā añ ingressuꝝ celi empyrei. i. ex diuina visiōe ꝓpter quā dici potuisset esse in paradiso. Sicut fuit latro cui dixit Ihesus Luce. xxiij. Amē dico tibi: q⁹ hodie mecū eris in paradiso. ⁊ tñ ipe latro nō intrauit celū empyreuꝝ ante ascēsionē xpi. sed p eo dict⁹ est fuisse in paradiso: q⁹ erat cū xpo. ⁊ ei⁹ diuinitatē ꝓplabat. In cōi em̄ ꝓuerbio ō: q̄ vbi est papa ibi ē roma. vr notat Inno. in. c. ego em̄. de iureiur. ⁊ i ca. quodcūq; iij. q. j. ⁊ Areb. in. ca. pūti. ō pbē. ⁊ digni. ⁊. vij. q. j. c. scire. Possum⁹ q̄z dicer q̄ hec oppositio ē vana. Nā deꝰ q̄ ab eterno ꝓseruare matrem suā statuit. etiam ne morerē ante filiū ordinauit. Ad ūrtā rōnē q̄ dicta est hūiliatiōis. rūdeo q̄ si ista rō esset bona: eque ꝓbaret q̄ mr̄ xpi fuisset sub actuali pctō. vn ꝓcedendo ꝑm ipam ꝓbaret q̄ ego gliosa fuisset maioꝝ peccatrix q̄ vnq̄ fuerit in mūdo. q̄ falsissimū est. ⁊ sic dato ꝓio inconuenīti plura sequerent q̄ nō deber fieri. l. ratas. ⁊ ibi glo. Allegat Arist. C. de rescin. ven. ⁊ de ꝺ etiā habet in §. cogitatio in auc. vt iudi. i. fine quoq; suffr. col. ij. Non obstat ergo dictū Piero. q⁹ vt aliqui dicūt. nō dicit assumi ſz exprimi. vr. ſ. daret spes pctōrib⁹. nō aūt negat q̄n i ipsa genealogia fuerint multe mulieres que in scriptura nō reph̄ēdunt cū fuerint sctē. alr falsuꝝ diceretur vt dicit Nicolaus. de lyra sup Mat. ſ. c. vñ ipsemet Piero. exprimit de q̄b⁹ mulieribꝰ loq̄t. ſ. de Raab. meretrice. ⁊ de Bersabes vxore vrie. ac de ruth moabitide Vel potest dici q̄ Piero. loquit de parētibus remotis nō ꝓpinq̄s. Argumētatio aūt nō ꝺz fieri a remotis sed a primis. l. cū delaneonis. §. afinā. ff. de fun. instruc. facit l. ij. ff. ō sta. ho. Vel est dicendū ꝑm Nic. de lyra vbi. ſ. q̄ opinio. b. Piero. i hac parte nō est tenēda p rōnes ab ipo Nicolao allegatas. quas brevitatis causa omitto. Preterea non est credēdū beatū Piero. i dicta autoritate intelligere de gloriosa virgine Maria, quā in sermone q̄d Eusebiū omnes

Contra rietas.

R Sol. quinte.

Quare xps nō fec̄ maiā im⁹ mortalem.

Sol. sexte.

Maior est ꝑseruatio q̄ sublevatio.

sanctitate ac grā repletā: atq; sine peccato fuisse testat. q⁹ sic esset si bi ꝓtrariꝰ: q̄ō non ꝓsumit: ex quo ꝓrietas euitāda est. §. q̄b⁹ in. j. ſtitutione. Co. ⁊ maxime i tertio⁹. vr in. l. ij. §. penulti. ff. si cer. pe. faciūt notata p Panor. in. c. translato. de ꝓsti. Ad q̄ntam rationē que dicta est falsificatiōis. Rūdeo q̄ nullo falso honore laudat brā ꝙgo maria ly dicat sine pctō ꝓcepta. ꝛmoverissima lauꝺ erroll̄. Nō obstat dā ō: q̄ deꝰ mlta potuit facere ꝛc. Quia rūdeo q̄ ideo nō dicit illa beate ꝙgini. q⁹ ipsa ꝙnquātū hūana creatura nō erat capax illoꝝ. Acts em̄ actuoꝝ sunt i paciēte bene disposito. ij. ō aīa ⁊ notat in. l. j. de here. instit. vbi ō: nō valere relictū deportato: q⁹ est incapax. §. legari. ⁊ ibi glo. Pnstit. delega. Et ideo deꝰ non fecit beatā virginē imortalem. q⁹ tunc non fuisset homo. ⁊ sic xps nō potuisset dici verus homo de stirpe adā. Itē nō fecit eā ab origine sua brās. q⁹ sic essꝫ p oīa eqlis filio. Et ideo q̄uis deꝰ potuerit illaꝫ ab instanti conceptionis beatificare. tñ q⁹ non decuit ſpam equari filio nō beatificauit eā in ipo instāti. ⁊ idem potest dici de ꝓceptiōe sine cōmixtione semis viri ⁊ mulieris opatiōe ſpūssancti ⁊ de alijs filib⁹. Quia aūt q̄ mr̄ deꝰ ꝓciperet sine crimine erat decētissimū vt in sequēti pte huiꝰ sermōis declarabit. ⁊ ipa erat capacissima hnī⁹ gr̄e. vt ostēsum est in ꝓcedenti sermone preyltima. ⁊ vt ibi dē patuit. potuit deus illā ꝓseruare. Absq; dubio ꝓcludendū est q̄ illam ꝓseruauit.

Sol. sexte.

Ad sexta rōnē q̄ dicta est obligationis: rūdeo q̄ si ista rō essꝫ bona: p ipaꝫ ꝓcluderet q̄ brā virgo fuit in pctō actuali mortali. q⁹ si sic fuisset habuisset motiuꝝ maioris laudis ⁊ gratitudinis erga deū. ⁊ ei esset magis obligata tanq̄ de maiori piculo ⁊ dānato liberata. ergo ⁊c. Dico tñ ꝑ materia argumēti q̄ maior est grā ꝓseruationis ⁊ maior donatio ipsius q̄ sublevationis a pctō vt declarat Sco. in. iij. di. iij. q. j. ⁊ i. tiij. di. xxj. Nam maior grā fieret hoi qui deberet i foueā luto ⁊ putredine ac sterconib⁹ plenā cadere si ꝓseruaret ne caderet: q̄ si ꝓmitteretur cadere. ⁊ postea subleuaret ⁊ mūdaretur. Parabola aūt allegata non ꝓcludit in casu nostro: quia ꝓposita fuit de duob⁹ debitoribꝰ q̄bus vtriq; fuit debitū dimissuꝝ ⁊ ambo ceciderāt i obligatiōe. Et ideo ibi solum fit comparatio rōne subleuationis. vñ ex illatione nō seq̄t q⁹ grā subleuatōis sit maior gratia ꝓseruationis. imo ꝑ illā parabolā ꝓbat oppositū. Nā ibi dicit glo. Aug. q⁹ cōmissa ⁊ non cōmissa donauit: q⁹ nullus est q̄ aliqua cōmittat: q̄n alius posset eadē cōmittere nisi ꝓseruaret. Beata ergo virgo maria ab originali pctō ⁊ ab⁹ibus actualibus p grām dei ꝓseruata super oēs hoīes illi fuit debitrix. ⁊ p⁹ ꝓsequēs grata. Quāto em̄ maiorē grām quis ab alīq̄ recipit, tanto magis⁹ ei obligat ⁊ ei gratus esse debet. l. si quis in graui. ff. ad ſill. ⁊. l. si vt certo. §. nunc videndū. ff. cōmo. et. l. ꝓbri. C. de episcopis ⁊ clericis. Et hanc responsionem app⁹obans Sco. in. iij. distinctio⁹ne. xxij. ar. iij. questione. ſ. inqt: q⁹ nullus ē cui deus pauca donet ex hoc q⁹ pauca commisit q̄n sit eidē aliud bñficiū datū maius q̄ est donare. ſ. ꝓseruare ab altijs in quo cadere potuisset ⁊ cecidisset nisi ꝓseruat⁹ fuisset a deo. ⁊ sic fuit eā brā virgine. Augustinus quoq; in lib. confessionuꝝ ⁊ in sermone de magdalena dicit. Illud dimittit q̄ deo regente non ꝓmittit. Ad septimā ⁊ vltimaꝝ rationē que dicta est filiat ionis, respōdeo q⁹ ly de lege cōi oēs nati ex matre serua nascunt serui. vt in allegatis iuribꝰ in rōe opposita. ⁊ multo magis si nascunt ex ābob⁹ parētib⁹ seruis. vt patuit. ā. sermōe. ſ. parte. iij. Tamen potest dūs ordinare q⁹ vnus filiꝰ qui nascet ex ancilla sua nascat liber, ipa tñ matre remanēte serua. Et silr q⁹ oēs qui nascunt ex ealīnt liberi: vt habetur i. l. cū inter neteres. C. de fidei com. lib. q̄ tenꝰ videt determiare questionē nostrā. Inter veteres em̄ dubitatio fuit. vtrū hoc posset fieri. Et ibi imperator determinat q⁹ sic. ex qua decisione ostenditꝰ q⁹ ly beata virgo ꝑ genita sit ex mre serua originalis peccati. tamen ex diuina ordinatione ipsa libera ⁊ immunis nasci potuit a ꝓdicta seruitute. Et de hoc, etiā moraliter potest exponi ter. in. l. lex nature. ff. de statu hoīm. vbi dicit. lex nature hec est: vt qui nascit matrē sequat̄ nisi lex specialis aliud inducat. hoc ibi q̄ō fuit in casu nostro.

Ad grām obligatur.

Sol. septie.

Pars tertia huius sermonis que dicitur probationis.

b Eatam virginem Mariam sine originali macula fuisse conceptaꝫ probabimus brevitatis causa solū vnica ratiōe. Ratio em̄ est alia legis. l. cū ratio. ff. ō bonis dā. ⁊ tantum valet allegare rationem quantum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ratio er leges valent.

legē.l.scire opz.§.sufficit.vbi Bal.ff.de excu.tu. Bar.ꝯo in.§.vltimo.in ꝓmio.ff. dicit ꝙ vbi habem⁹ rationē z legē: magis in berēdum est rōni.z allegat glo.in.l. adeo. ff.de acqui.re.do.qō notat etiaꝫ Angelus dicēs.ꝙ allegare legem vbi habem⁹ rōnē nihil aliud est ꝙ mētē cōfundere. z ꝫ inqt in cōsilio.xxxiij.qō dictū allegāt nouissimi in.l.illā.C.de colla. Sufficiēter ergo declarari z ꝓbari poterit inocētia z puritas ꝯginee ꝛceptiōis rōne fortissima z inexpugnabili que ⁊ electiōis. Cui⁹ fundamentū pōit beat⁹ Tho.i.iij.parte summe.q.xxvij. arti.iiij.di. Quos deus ad aliq̄d eligit:ita preparat z disponit: vt ad illud ad qō eligūtur iueniant idonei.iuxta illud apli.ij. ad coz.iij. Idoneos nos fecit mīstros noui testamēti. Sapiēs em̄ regulaꝛ ea que sunt ad aliquē finē dz regulare ꝑm ordinē ipi⁹ finis.iuxt dictū ꝓbi.xj.metaphysice. z ꝓbat p.c.pdest.xxiij.q.v.facit ad ꝓdicta ꝙ ꝓceps assumēdo aliquē ad officiū suuꝫ ꝺz velle dispēsare cū eo meliꝰi modo q̄ ꝓt l.quidā ꝙsulebat.ff.ꝺ re.iudi. Itē aliud dicta.s.ꝙ q̄ vult cōseqūs:vult etiā omne necessariū antecedēs.l.ij.ff.ꝺ iur.om.iu.z.d. l.quidā ꝙsulebat.ff.de re.iudi. Itē illud qō ꝺz in.l.ij.C.de cri.sa.s.ꝙ crimē ē sacrilegij dubitare an is dignus sit quē imperaꝰ elegerit. Sed gloriosa virgo maria fuit electa diuinitus ab eterno vt esset mater dei.ipa dicente illud Eccl.xxiij. Ab initio z ante secula creata sum.z Prouerb.viij. Ab eterno ordinata sum z ex antiquis anteq̄ terra fieret.que oīa attribuit ecclia beate ꝟgini. ergo deus p gram suā eā ad taꝫ mirabile opus idoneā pseruauit. Vñ de btā ꝟgie dici pōt illud Ben̄.xxiij. Nec ē mulier quā ꝓparauit dñs filio dñi mei.i.xp̄o. vt exponit Frā.de mayro.in sermōe de ꝛceptione eiusdē ꝟgis dicēs ꝙ de⁹ p̄ eā ꝓparauit.i. ante parauit ꝙ sordida esset,qō fecit p gratiā singularē. Et ꝫ est qō illi dixit angelus Luce.j. Inuenisti gram apud deū,sed non fuisset idonea mat dei.si vnq̄ vllo tpe vel etiā in momēto fuisset per peccatū ancilla diaboli.qa non modica filij ignominia est si parentē habeat seruū. vt ꝺz in.l.j.ff.de libe.causa. vñ diabol⁹ potuisset improperare.xp̄o dicēs. Genitrix tua pius fuit serua mea ꝙ mat tua. Ante fuit filia ire ac mor tis ac maledictiōis ꝙ grē.prius filia diaboli ꝙ dei, Ergo concludendū est ꝙ per diuinā gratiā preseruata fuit ab omni ꝛtagione z infamia atq̄ seruitute pcti.z a subiectiōe diaboli. vnde ipa agit de ꝫ gras deo dicēs illud ꝓ.xxx. Saluasti de necessitatib⁹ aias meā.nec ꝙlusisti me in manib⁹ inimici. Et hec veritas cōfirmatur autoritate Ambrosii in sermōe ꝺ natiuitate virginis di. Nisi falsimur taꝫ terra illa benedicebat in cuius medio dñs salutē operaref z ex qua ꝟitas oriref.supne itaq̄ bndictioni ꝓparabatur terra in hominē ꝓcreata ex qua nascitura esset gliosa virgo que celesti bndictiōe singulari repleda erat priuilegio. Et noe a domino benedicit.z i filios sem z iapher paterna ei⁹ bndictio dirigitur. Sanctissimuꝫ nāq̄ dei genitricis marie corpus ante scla ad generandū dei filiū predestinatū prope finē mūdi nasciturū:tā i his quos prediximus fratrib⁹:sub quadā imagine bndicebatur. ex cuius medio salus mūdi oriretur Nūqd nō tibi benedicebat hūanitatis caro cū inde nascereris gliosa ꝟgo. Tibi pfecto bndicenda erat caro humana i tuis ꝓgenitoribus.q̄ ex castissimis viscerib⁹ illū eras paritura peccatoꝛib⁹ qui ē sup oīa benedictus, constātissima ꝓcludubio abrae fides audire meruit, ꝙ i semine ei⁹ bndicerentur oēs gētes. Diuine itaq̄ dignatiōis ꝓgatiua ꝓparabaf quedā stirps iudaica ex qua celestis luminis porta nasceref virgo maria, quā eterna dei dispositiōe vnigeniti filij dei matrē futuraꝫ certissime scim⁹ predestinataꝫ,hec ille. Si ergo beatissima virgo vt digna esset mater dei fuit ab eterno ꝓparata z bndicta. pfecto valde in congruū esset dicere ꝙ aliquādo fuerit p peccatā maledicta. Et ideo i sermōe ad eustochiū Piero.inquit. Nulli dubiū est de matre dñi quin talis debuerit esse que nō poset ꝛgui de peccato.quia fuisset ad improperiū filij. sicut enim nobilitas parentum trāsit in filios.l.liberoꝝ.ff.de sena.z.l.j.C. de digni.lib.xij. nam nat⁹ ex ciue ciuis ē z natus ex comitatensi comitatēsis est.l.j.et l.assumptio.§.filius.ff.ad muni.z.l.cuꝫ legitime.ff.de sta.ho.z.l.filios.C. ꝺ muni.z origi.lib.x.Et ꝓpagatio olicui⁹ clari seminis ꝓcludubio suaꝫ nobilitat posteritatez lyr.di.c.si gens.z in extrauagāti Johānis xxij. que incipit. Exe crabilis. Et de hoc tractat Johānes de imo.i cle.j. de baptismo. in glo.sup verbo regnū. sic cōtrario ignominia parentuꝫ trānsit ad filios. Ideo ma

Maior ꝓpositio.

Maior ꝓpositio.

Conclusio

Nobilitas trāsit i posteros.

quit sapiens Eccli.iij. Ne glorieris in confusione patris tui.non est tibi gl'ia sed cōfusio.gl'ia em̄ hois ex honore patris sui z ꝺ deus filij pater sine honore. Quia ergo si beata virgo originali fuisset vitio maculata z corrupta:ls postea purgata z sctificata post lapsuꝫ in infamia pcti remāsisset, quia semper de ea posset dici ꝙ semel fuit in pctō.profecto nullatenus est credēdū ꝙ deus in pctū ipam labi ꝓmiserit: cū nō possit fieri de preterito futurū. neq̄ ab ipso deo. Vnde Piero.ad Eustochiū inqt. Audacter loquoꝛ cū deus oīa possit: suscitare virginē post ruinā nō poresf. facta em̄ ꝓ infectis haberi nō pōt:vt ꝺ:i.l.in bello. §.facte. ff. de cap.z postli.re.z.l.verū est. ff.de reg.iu.facit.l.j.§.si vir.ff.de acq.pos. z in auc.de eauali.do.§.q̄ tibi.col'. vn.vñ inquit Bar.in.l.non dubiū.C.de legi. hoc solo priuatur deus:ꝙ facta ꝓ infectis haberi nō pōt. nō tñ p hoc intelligit ꝙ deus nō possit in hoie repare innocētiā depditā quia hoc potest.imo facta pnia peccati qs habeat ac si nullā unq̄ maculā contraxisset l.imperialis.§.in pūti.C.de nup.sed intelligitur ꝙ illud qō semel factū est deus facere nō pōt ꝙ factū nō sit.licꝫ facere valeat ꝙ habeatur ac si factū nō esset. Vñ Piero. vbi.s.et habetur in.c.si paulus.xxxj.q.v. ait valer quidē liberare de pena:sed nō valet coronare corruptam. Et quib⁹ oībus sequitur indubitāter renēdā ꝙ deus dilectā sponsaꝫ suā ante creationē mūdi electā ab oīs peccati turpitudine pseruauit. Quis em̄ est hoiem q̄ si posset sponsam suā facer illā nō absq̄ omni macula ꝓcreare? Quis ꝟo est tā insanus qui illā in fornicationis vitium labi permitteret, Deus aūt cuius perfecta sunt opera Deut.xxxij. ꝓfecto sanctissimū illud tabernaculū brē ꝟginis omni puritate z innocētia repletissimum formauit.in cuius sacratissimo vtero factus hō nouē mensib⁹ habitaret. Et ꝫ ē qō beatus Anselm.in li.de ꝛceptu ꝟginali. c.xviij. loquitur di. Decuit vt cōceptio illius hois de matre fieret purissima tanta puritate q̄ sub deo nequeat maioꝛ intelligi. Cui deus pater,vnigenitum suū quē de corde suo genuerat equalē sibi ita dare disponebat. vt esset naturaliter vn⁹ idēq̄ dei p̄is z ꝟgis filij?.z quā sibi filij substantialr matrē face re eligebat.z de q̄ spūsanct⁹ oparius erat vt ex ea ꝛciperet z nasceref ille de quo ipe ꝓcedebat.hec ille. Nō fuisset aūt beata virgo puritissima tāta puritate q̄ sub deo neq̄ at maioꝛ intelligi:si originali fuisset pctō maculata. Qō ꝓfecto incōgruū indecēsq̄ tāto filio extitisset. Ꝺ Cirillꝰ p̄iareha alexandrinus in li.ꝺ Nestoriū ait. ꝓpter filiū temerariū est in maria ꝟgine ponere culpā aliquā vel pctm̄. Eapropt ipa gliosa dei genitrix sicut ego scripsi in epla ad summum pōtificē Siritū .iiij. Laudat patrio nunq̄ fedata cruoꝛe: Cerbereo nunq̄ subiacuisse iugo.z Aug.i.j. li.ꝺ natura z gra.sup̄dicta rōne ꝙsimās dicit. Excepta sola ꝟgine ꝺ qua ꝓpter honorē dñi nullā ꝙstionem habere volo ꝙstionez. Scim⁹ em̄ ꝙ plus gre ei donatū fuit ad vincendū ex omni pte pctm̄ q̄ ꝛcipere z parere meruit quē cōstat nullā habuisse pctm̄. Vac igit virgine excepta si oēs sci z sce dei cū viuerent interrogati fuissent vtrū sine pctō fuissent oēs vna voce diissent. Si diꝛerim⁹ q: peccatū nō habem⁹ ipsi nos seducim⁹ z ꝟitas in nobis nō est. ꝺ ille. Sed rñdēr ꝺdā nouꝫ bñ intelligēteꝛ. Aug. de pctis trī .actualib⁹ loqui.quoꝛ interptatio si esset ꝙa: necesse esset dicere Aureolū doctoꝛē Augustinum mēdacē esse. Multi em̄ sci z sancte dei regnāt i celis q̄ nūq̄ actualib⁹ irretiti fuere pctis,vt innocētes z parvuli ante āos discretionis post baptismū mortui. ꝺba igit Aug.sunt gnaliter de oībus pctis intelligēda.q: dictū doctoris gnaliter loquētis :generaliter debet intelligi. vbi lex nō distinguit:nec nos distinguere debem⁹.l.de precio ff.de publi. Si em̄ ꝛr actualib⁹ solum intelligere voluisset.bñ ꝺ erpmēr scimus.vt dicit in alio ꝓposito ter.in.l. vnico. §.finaūt ad deficientia.C. de cadu. tol. Ju his ergo ꝟbis Aug .nobis ostēdit neminē esse in regno celoꝛ quē nō tenuerit q̄nq̄ cateruna delictoꝛ. Quidā em̄ originale solū contraxerūt.z nunq̄ aliquo actuali pctō mortali aut veniali maculati sunt vt ꝓdicti innocētes z parvuli. Alij ꝟo nō solū originali sz etiā actuali pctō mortali aut saltē venniali sunt ifecti, Sola aūt genitrix dei maria nullo vnq̄ fuit vitio detorpata qō etiā ꝓbat auctē Ben̄.i homel.xxj.sup sermōe in cena dñi dicētis. Non est in filijs hoīm magn⁹ vel parv⁹ tāta ꝓditꝰ sctātate nec tā te religiōis pulegiat⁹honoꝛe q̄ nō i pctis fuerit ꝛceptꝰ.vel in pctis fuerit post cōuersatus pter matrē imaculati agni pctm̄ nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

facietis: sed petā mūdi tollētis. de qua cuz de petis agitur nullā ꝓsus volo hīe questionē. ℞ ille. Cōcludēdo ergo sermonē istū dico q̄ eū ad positiones cōsequēris sequak positio sui necessarij antecedētis. §. ſ. insti. de testa. tutel: cā oēs credāt beatā virginē mariā fuisse idoneā matrē dei: debent etiā ere lere ipam fuisse immunē ab omni labe petī: q̄vt. ℞. dictum est aliter non fuisset cōgrua mater xpi. Er q̄buꝰ oībus ꝓz inteme ratā ℟gināe ab originali vituperij infamia ꝓseruatā. Cuius meritis ac precibus ab omnibus malis ⁊ peccatis nos preseruet benedictus eius filius. Amen.

De eadem immaculata conceptione.

℟ Sermo. iij.

Bſit rem istā fa

cere vt imponamus crimen
a gliciſ̄e. ſ. ℳacb. ir. Augu.
de gloriosa dei genitrice in
sermone de eius natiuitate
inq̄t. Quis laudes brisſime virginis digne decātare valeat: facta est enim Maria ianua celoz. sublimatio aplorz. laus martyz iubilatio ꝓfessoz. ꝓtinētia virginū. Facta est maria norma ꝑncipū. iusticia regū. salꝰ oīm populoz. gliaviduaz. gaudiū angelorū. requies aiaz. Facta est maria salus morū mors criminū. vita virtutū vir⁹ pugnātiā. palma victoz. Facta est maria excelsa super sydera. sanctio: sup oēs feminas. cuius vita inclyta cūctas illustrat ecclias. ℞ ille. Et ideo ꝑdicte virgini merito attribui ꝑnt illa ℟ba scripta Judith. xv. Tu gloria hierlm. Tu letitia israel. Tu honorificētia populi nr̄i. Quap: opter oēs deuoti eiusdē ⁊maculate matris dei cuz ab aliquo erbozrantur ad credendum q̄ ipa virgo purissima ꝓtamin ata fuerit originali petō: debēt verba thematis nr̄i dicere. Absit ⁊c. Sup quib⁹ tres de eadē cōceptione sanctissima cōsiderationes faciemus.

Prima dicetur contrarietatis.

Secunda veritatis.

Tertia ⁊ vltima appellabitur stabilitatis.

Prima pars huꝰ sermōis in q̄ ponunt ar gumēta ꝓtraria immaculate ꝓceptioni.

y Uobus argumētis insurgūt q̄dā vltra ꝑdicta ꝓtra bēdicte re
b gine celi ꝓceptionē. Quoz primū ō: generalitatis. Scōm ō: specialitatz. Quoad primū adducunt p: io autoritates sacre scripture q̄ dicūt gn̄aliter oēs homes ab adā descendēres originali fuisse petō maculatos. Scōo autoritates sacroz doctorum idē affirmātes. In sacra etiā scriptura ℞ exꝑsſuz videt. in Reg. viij. ⁊. ij. Paral. viij. vbi ō: Nō est hō q̄ nō peccet. qō nō ītelligit de actuali solā qz inn ocētes ⁊ alij multi illō nō cōmiserūt vt patuit. ℟. sermone p̄cedēti ꝑte vlti. ℞ intelligit de originali. Jtē Eccls. vij. inquit Salomon. Virū de mille vnuz repperi scz xp̄m ℔m glo. Aug. Mulierē ℞o ex oib⁹ nō inueni scz bonam. Et ꝑs. xiij. dicit David. Oēs declinauerūt: simul inutiles facti sunt nō est q̄ faciat bonū nō est vsq̄z ad vnū. Et idem inquit deo. Non iustificabit in ꝓspectu tuo oīs viuēs. Et ꝑs. l. iterū ait in ꝑsona cuiuslibet hoīs. Ecce enī in iniquitatib⁹ conceptus sum: ⁊ in peccatis ꝓcepit me mater mea. Et ꝑs. cxj. etiam inq̄t in ꝑsona xp̄i Erue a framea deus aiam meam: ⁊ de manu canis vnicā meā. Ubi glo. Augustini dicit: Unica est aia xp̄i q̄ sola est a petis immunis. ⁊ Esa. liij. ō:. Oēs nos q̄si oues errauimus. Et ad Roma. iij. dicit apls. Omnes in adā peccauerūt ⁊ egerēt gr̄a dei. ⁊ ibidem: Non est iustus quisq̄. Oēs. declinauerunt ⁊c. ⁊. v. c. eiusdē epla iterū ait. Sicut p vnū hoīem petis intrauit in mūdū ⁊ p peccatū mors: ⁊ ita in oēs hoīes mors ꝑtransiit i q̄ oēs peccauerūt. Et ibidē. Peryni⁹ delictu oēs hoīes in condemnationē ꝓstituti sunt Et. xl. c. ꝑdicte epla iterū ait. cōclusit deus oīa sub peccatoz. oīm misereatur. Et ad Ephe. ij. ait. Eramus natura filij ire sicut ⁊ ceteri. Et. ij. ad Coz. v. ō:. Unus ꝓ oībus mortuus est ⁊ resurrit. ſ. xp̄s. Scti q̄z doctores idē affirmāt. Uñ Augu. li. ij. ℑ Jouinianū ait. Propter catholicā veritatē sancti ⁊ beati diuinoz eloquioz pertractatores clarissimi sacerdotes Virene⁹. Cypria⁹. Ambrosius. Gregorius. Innocentius. Jobes. Basilius: quib⁹ velim nolim addo Hieronymū vt oīa omittā qui nōdū dormierūt aduersus nos ꝓferāt oīm hoīm petō originali obnoxiam sn̄iaz. vñ nemo eruitur nisi quē sine lege peccati repugnātē legi virgo ꝓcepit. hec ille. Et idē. xiij. de ci. dei. c. xiij. inquit. Oēs enī in illo fuimus q̄n vn⁹ oīs corrupit q̄ per feminā lapsus est. et in. c. firmissime. de conse. di. iij. iterū ait. Firmissime tene ⁊ nullatenus dubites oēm hoīem qui p concubitū viri ⁊ mulieris ꝓcipitur in

petō originali nasci. Et id ē sup ꝑs. xiij. dicit xp̄s oēs petōres inuenit. ⁊ sol⁹ sine petō venit. ⁊ in li. de nuptiz ⁊ ꝓcupiscētia etiā inq̄t. Oēs sub petō nascimur: ⁊ p vnū solū chirōdion terū ait: Per mediatorem q̄ sol⁹ sine petō natus est reconciliari nos oportebat

Leo Leo q̄z papa i sermone natiuitatis xp̄i dicit Dñs noster petī mortisq̄ destructor. sicut nullū a reatu liberū reperit. sic p liberans

Grego. dis oībus venit. Grego. etiā in. xj. moraliū c. vi. dicit. Sol⁹ redemptor in carne sua ſe mūdus extitit. q̄ nihil in eo p carnalē delectationē venit. Et idē sup Exodum inquit. Oēs in petis nati sum⁹ ⁊ ex carnis delectatione ꝓcepti: culpā originalē nobiscū trahimus. Et item idē in. xx. moral. ait. Nullus sine petō est nisi ille q̄ in hūc mūdū non venit ex petō ⁊ Piero. sup Lucā inq̄t. Solus

Pyero. Amb. deus est i quē petm̄ cadere non potest. Amb quoq̄ sup idē euāgeliū dicit. Sol⁹ de natz ex femina dño tesus terrene ꝓtagia corruptele nonsensit sz celesti maiestati depulit.

Hilari⁹ Hilari⁹ etiā quē refert Augl. in lib. ℑ Julianū ait. In petō est oīs ꝑter illum q̄ venit i similitudinē carnis peti sine peccato. Idē q̄z

Augu. Aug. in li. de pfectione iusticie dicit. Non fuisse aliquē i hac vita hoīez puto. excepto vno mediatore dei et hoīem cui non fuerit necessaria remissio peccatoz. Cū igitur terminus vniuersalis distribuat p singulis. ⁊ tantū valeat in omnib⁹ quantuz speciale in singulis. ff. de admi. tu. l. si duo. ar. ff. de le. iij. l. si tot⁹ in pin. Cūq̄ terminus distributiuus singulos spāliter cōprehēdat. l. tricia. §. fi. ⁊. l. plurib⁹. in princi. ff. de ✠. ob. ⁊ l. ⁊ quēadmodū. §. ſ. ff. de pigno. Cūq̄ tantum valeat aliquid gn̄aliter dici sicut si singula sub eo ꝓtenta numerētur. l. oēs ⁊ ibi gl. C. de ꝓscrip. xxx. vel. xl. an. ⁊. l. ij. C. de qdri: p. Uiteq̄ regula dicēs. Qui oīe dicit nihil excludit. c. solite. de ma. obe. ⁊. ff. de lega. ſ. l. si cui ⁊ de dāno infecto. l. dāni infecti. ia. ſ. § emptor ⁊. xix. di. c. si romanoz. ⁊ de obser. se. ca. ij. ⁊. xxv. dist. §. ſ. i glo. ⁊. l. si a ꝓcuratore. C. mā. Cūq̄ in toto pars contineatur. c. in toto de reg. iu. li. vj. ⁊. l. si qs ff. de excep. rei iudic. ⁊. ca. penale. xiij. q. v. Cūq̄z in generalibus spāliꝰ ifinr. l. semp. ff. de reg. iur. ⁊. l. si ita. ff. de vsu ⁊ habi. ⁊. l. legatum. ⁊. l. si totus. ff. de leg. iu. ⁊ gn̄aliter dictuz gn̄aliter debeat ītelligi. l. de ꝓcio. ff. de publi. c. qui circa. de priui. ⁊. ff. de serui. vr. prc. l. si seruus. vbi glo. ⁊ in. c. ij. de cō iu. lepro. in glo. penultima. videtur concludendū. q̄ in his gn̄alibus locutionib⁹ cum terminis vniuersalib⁹ factis ēt beata ℣go comprehēdi debeat ac si de ea spāliter fuisset dictū q̄ in peccato sit ꝓcepta. Quo ad scōm argumentū qō ō: spālitatis: adducūtur autoritates scroz doctoz q̄ specifice dixerunt beatā virginem in petō originali ꝓceptam fuisse. Uñ Anselm⁹ lib. ij. Cur deus hō. c. r. inquit. Necz hoīs xp̄i conceptio mūda fit ⁊ ab eis q̄z delectationis carnalis petō. attamē virgo maria vñ xp̄us ⁊ a qua assumpt⁹ est, ⁊ in petis ꝓcepit eam mater eius. ⁊ ipsa in Adā peccauit in quo oēs peccauerūt. ℞ ille Magister q̄s sn̄iaz i. iij. di. iij. ca. ſ. ait Que ritur de carne xp̄i. an prius q̄ caperet ob ligata fuerit peccato. ⁊ an talis assumpta fuerit a xp̄o. Sane dici pōt ⁊ credi oportet iuxta sanctoz attestationis ꝓuentiam: ipsam prius peccato fuisse obnoxiā sicut reliqua virginis caro. sed spūssancti opatiōe mūdatā ita vt omni contagione immunis vniret verbo. pena tñ non necessitate sed voluntate assumentis remanente. Mariā quoq̄ torā spūssanctus in eā perueniēs a peccato prius purgauit. ⁊ a comite etiaz peccati liberauit vel comitē penit⁹ euacuādo vt quibusdā placet. vel sic extenuādo ⁊ debilitādo vr ei postmodū occasio nullatenus exiterit ad peccandum. hec ille. Hanc etiā opinionem tenuit beatus Thomas in ꝑdicta di. q̄ beata virgo maria si ⁊ ꝓcepta in originali peccato. Et quidā alij doctores et theologi ibidem. Tenuit etiam hoc Johānes teutonicus glosator: decreti in. c. ꝑ nūciandū. de ꝓse. di. iij. ⁊ Johā. an. ſ. c. cōquestus. de. feri. ⁊ Archi. i. c. firmissime. de conse. di. iij. Et beat⁹ Ber. in epla ad canonicos lugdunēses cuz quibusdā aliis sctis Cū igit ecclesia approbet dicta sanctoz patrū. vt habet in. c. sancta romana. xv. di. videtur q̄ illi errēt ⁊ peccēt denūciates a determinatione ꝑdictoz sanctoz patrū q̄ beatā virginem sine originali peccato concepta fuisse direrunt.

Thol

Glosator decreti.

Pars scōa huius sermonis q̄ ō: spātio.

Sta sunt argumēta q̄bus non
ℓ nulli virginis innocētiā impugnātes multos ab eius puritatis veneratione auertere cōnatur. Quap: opter gl'iosa ℣go nostrū suū prc seruatorē deū diceno illud ꝑs. xiij. Tu dne

Universidad de Deusto
Biblioteca

seruabis nos. ⁊ custodies nos a generatione hac in eternū. Nos⁹ ꝫ Hirate defensare volētes que vicit oia ⁊ a nemine superat. vt dr. ij. Eccle. xlj. ⁊ j. l. fi. ff. de proba. simul ⁊ ꝑsiderātes ꝙ magis attendi dz illud qđ est in veritate ꝙ qđ est i falsa opinione. l. si quoties. ff. de manu. vindi. ⁊. §. si quis res suā. insti. de lega. dicimus ꝙ bis oibus autoritatib⁹ non obstātib⁹ tenēda est veritissima opinio de ūmaculata cōceptione mris dei. Non obstāt mō oia dicta ḡnalia taz sacre scripture ḡz doctorū in quib⁹ affirmat ꝙ oēs ꝓpagati ab adam sunt in originali pctō ꝓcepti vel similib⁹ ꝟbis idē in substātia dr. Quia rideo ꝙ illa regula vniuersalis: qđ omne dicit ⁊c. non hz locū in his autoritatibus nec i multis alijs sacre scripture qđ regulis logicalib⁹ ⁊ grāmaticalib⁹ no est ꝑsubiecta. c. indignū. xxxviij. di. vnde i sacra scriptura terminus vniuersalis frequēter accipit ꝑ maiori parte vt declarat Nicolaus de lyra sup Mat. vt ibi. Exibat ad Johannes hierosolyma ⁊ oīs iudea ⁊ oīs regio circa iordanem. Mat. iij. ⁊ tū multi nō exibāt sed maior pars trā. ⁊ ibi. videbit oīs caro qđ os dñi locutū est. Esa. xl. ⁊ tū multi nō viderūt filiū dei in natiuitate ei⁹ ⁊ sic ad tollēdā ꝓsequēriam suffic⁹ dare in ſtantiā. §. pauonū. insti. de re. diui. Et ideo inquit magr Bartholome⁹ pisanus in lib. beate virginis. fructu. vij. Sacrā scripturā vti sepe vniuersalr. ſs tū ꝑ illis quib⁹ ꝓuenit ꝓdicatū. vt in ista. Cui⁹ mūdus vadit post ipm. Et est hyperbole tropus: ⁊ figura grāmaticalis. i. locutio ꝟm modū loquēdi. faciūt notata in. l. oēs. C. fine censu vl reliqs vbi gl. magistralis i hac materia dat exemplū dicēs. ꝙ hec vniuersalis oēs currūt: intelligit de his q̄ sunt habiles ad currendū ꝙ aūt dictio vniuersalis restringat ad habilitatē. est ter. in. l. j. C. de sa. san. ec. vbi dr habeat vnusqsq; licentiā i testamēto relinquere pijs locis. qđ exponit glo. vnusqsq; sc⁹ habilis ad restādū. silem q̄s restrictionē faciunt doctores. maxime Bal. post glo. i. l. j. C. de ſſ. instru. h igitur restrictio termini vniuersalis sepe fit in sacris scripturis. Et Blasfirmat Hiero. in epla ad damasum papā de filio ꝓdigo. vbi exponēs illud Luce xv. Fili rn semp mecū es ⁊ oīa mea tua ſ it. Intelligēs ꝙ patrē deū. ⁊ ꝙ filiū ꝓdigū populū gentile. ꝙ senior⁹ ꝟo iudaicū; cui dei dixit. Fili ⁊c. ait sic. Quō aūt dei oīa iudeorū sunt. Nūquid angeli throni dñationes cēteręq; ꝟtutes? Per oīa ergo intelligimus legē ꝓphetas eloquiaq; diuina. Hec enim eis dedit vt in lege ei⁹ meditarentur die ac nocte. Sēm illū modū quē sepe exposuimus scripturaq; oīa nō ad totū referēda eē sed ad ptē maximā vt ibi. Oēs declinauerunt sīl inutiles facti sunt. Et alibi. Oēs q̄ venerūt añ me fures fuerūt ⁊ latrones. Et Pau. ad Corinth. inquit. Oib⁹ oīa fact⁹ sunt vt oēs lucrifacerē. Et ad Phil. ij. Oēs ei q̄ sua sunt querūt: non q̄ ihesu xp̄i. hec Hiero. Ecce ergo ꝙ aūctates ꝓdicte quātūcunq; ḡnaliter loquant non debēt itelligi de btā ꝟgine. nō obstāte termiō vniuersali. Oportet eē ipas glosare sicut ⁊ ceteras quas refert Hiero. in ꝓdicta epla. Glosant aūt sic. Oēs declinauerūt. s. q̄ mandata diuina seruare noluerūt. Oēs q̄ venerūt añ me fures fuerunt ⁊ latrōes. s. q̄ a me missi nō fuerūt Oibus oīa fact⁹ sunt. s. q̄ ꝟm deum fieri potuerūt. oēs q̄e sunt sua querūt non q̄ ihesu xp̄i. s. q̄ sunt a charitate separati. prophetā etiā ꝓ. ecv. inqt. Oīs hō mēdax. s. nisi ei⁹ eloq̄a a spūsctō ꝓcedāt. Ille g̃ autoritates ꝙ oēs peccauerūt i adaz ⁊ ꝓtūs originale ꝓtraxerūt exponēde sunt. s. q̄ non ꝑ diuinā gratiā fuer ꝑseruati. ſs ab adā ꝟm cōez curſuz ⁊ legē ex inordinata ꝓcupiscentia ⁊ libidine parētū eū carētia diuīe grē ⁊ iusticie originalis sunt ꝓpagati. Non aūt loquūt de ꝓpagatis ab adā ꝟm legē priuilegiatā. nec de ꝑseruatis ab originali pctō ꝑ grām ꝓuenientē: sicut fuit btā virgo maria. Et ꝙ dictas oēs auctes oportet glosare ꝓbabilitā si fine aliq̄ glosa ⁊ limitatione voluerit eas ꝙs exponere: necesse erit dicere ꝙ ihs q̄ ⁊ ipe er adā ꝓpagatione descēdit ꝓtūs originale ꝟrit. qđ esset hereticū ꝓfiteri. Si ergo indeuote ⁊ impugnator⁹ immaculate cōceptionis vt i heresim non labaris vis autoritates illas glosare. equemus in glosando liceas ⁊ de pari ꝓcedam⁹. Tu inquies Oēs peccauerūt in adā ꝓter xp̄m per naturā. Et ego dicā. ⁊ ꝓter beatā virginē per gratiā. Sciendū est ḡ ꝙ oro vlis ñrificat etiā dato ꝙ vna ꝑsona vel due aut treo nō comprehēderent sub ea. vt notat⁹ ſ. l. inter oēs. ff. q̄ sanſ. co. vbi glo. facit tex. in. c. j. de ꝟsti. dicēs canones custodiendos ab oīb⁹. vbi gl. ercipit papā ⁊ imperato:ē. facit etiaz glo. i. c. ſi ꝟo. de se. ex. ⁊ l. j. C. cōia de le.

Quō intelligat⁹ vniuersal⁹ i sacra scriptura.

Josh. x. j. Cor. xv. Phi lip. iij.

Exposito autoritat⁹.

De positionibus vniuersalib⁹

Et hoc paret Eccli. xl. vbi dr. oīa q̄ de terra sunt in terrā reuertentur. et ñ btā virgo ⁊ Jobēs euāgelista nō sunt i terrā reuersi: Et Mat. xl. dr. Nemo nouit filiū nisi pr. ⁊ ñ etiā spūsctūs eum nouit. Et sīl dr. s. ad Cor. xv. Ossa quidē resurgent⁹. ⁊ ñ beata virgo nō resurget cū sit ꝯsanctificata in alia ⁊ corpe sup choros angelor⁹. vt dicet infra in tractatu assūptionis. Ite illa ꝟba. Oīa verūtamē⁹ ⁊c. de peni. ⁊ re. ca. ossia. ve. ſicanf etiā dato ꝙ aliqa sit exemptus. qz papa nō ligat ꝑ illō capſz. vt ibi dic⁹ Ant. ō butrio. sīl⁹ illa vniuersalis. Quicqđ ligaueris sup terrā ⁊c. que habet Mat. xvj. et in. c. solite: de maio. ⁊ obe. limittat. s. clauē non errante. vt in. c. ſias. de resti. spo. ⁊ ibi glo. ordinaria ⁊ docto. Facit. l. vt gradatiz. §. sed si lege. ff. de mu. ⁊ ho. vbi oratio vniuersalis restringit ad idoneos ⁊ aptos cōprehēdi sub ea. Et ad idem est. c. dilecto. ⁊ ibi glo. de sen. ex. lib. vj. ⁊ l. j. §. lex falcidia ff. ad legē fal. faciunt notata ꝑ Bar. in. l. §. nūciatio. ff. de op. no. nū. ⁊ ꝑ gl. i. l. emācipari. ff. de adop. sīl⁹ absurditas facit legē restringi. vt inquit Bar. i. l. furti. §. pact⁹. ff. de his qui no. infa. ⁊ terminus vl⁹ non distribuit vniuersalr quoad illos ex quor⁹ distributiōe resultaret absō⁹ intellectus ar. in. c. solite. in pn. de ma. ⁊ obe. hoc aūt esset in casu nostro. valde eē absonū esset ⁊ inconueniēs ꝙ beata ꝟgo fuisset originali vitio maculata. vt patuit. ñ. sermōe. ij. pte vltī. Ite vt dicūt theologi in. j. distin. xlvj. Termin⁹ vniuersalis hz qñqz distributionem accōmodam ꝟm cōem vsum loquēdi: vt pater Job. j. vbi dr. Illuminat oēm hominē venientē in hunc mundū. i. ꝟm Aug. nullus illuminat⁹ in mūdo nisi per ipsum. multi tū indispositi ad grāz non illuminant ⁊ ira distribuit termin⁹ vlis in casu nostro vt infra patebit. Dicūt etiā theologi vbi. ō ꝙ terminus vniuersalis qñqz non distribuit ꝓ singulis generū sed ꝑ generibus singulor⁹. vt ibi. oīa lapis ꝑciosus operimētū tuū. Ezech. xxviij. ⁊ sic non semp comprehēdit singulos generis vel speciei cui⁹ fit distributio. Preterea dicere possum⁹ ꝙ oīs regula quātūcunqz generalis: plerumqz patitur exceptionē. l. nā quod liquid. §. fi. ff. de pen. ff. le. l. cog. §. inde ḡritur. ff. ad trebel. ⁊. §. vt aūt. in auc. de non ali. aut per. re. ec. col. ij. de quo vide ꝑ Dinū in. c. j. de reg. iu. li. vj. ⁊ ꝑ doctores in. l. j. ⁊ in. l. oīs diffinitio. ff. eodem ti. ad hoc etiaz faciunt dicta per Tho. in. iij. parte sum. q. xxvij. ar. j. in. responsione ad scām argumētū. vbi arguit ꝙ beata virgo non fuisset sanctificata ante⁊ nata ꝑ Augustinū ad Dardanum ita dicētē. Sctificatio qua efficimur rēplī dei non nisi renator⁹ est. igit btā ꝟgo non fuit sanctificata ante⁊ nata. qz renasci ꝓsupponit nasci ⁊ rīdet Tho. ꝙ Augustin⁹ loquit ꝟm legē cōem ꝟm quā non regenerant alij ꝑ sacramenta nisi prius nati. cui legi deus potentiā suā non alligauit quin aliquib⁹ et speciali ꝑuilegio grām suā conferre posset ante⁊ nascātur. Unde Genes. iij. dixit mulieri pme in ꝑlona oīm. In dolore paries filios. ⁊ tū hec ler generalis et cōis non est verificata in btā virgine. q̄ cū gaudio ⁊ letitia dñz parturiuit. Et ideo sīl⁹ est dicendū de lege originalis peccati. Un̄ in tractatu de ꝓceptione virginis dicit magister Petrus aureoli de mente btī Augu. ꝙ excipiēda est beata virgo a regulis generalibus que non ꝓueniunt sanctitati eius⁹ ⁊ singularitati grē sibi collate matrīe de maternitate dei. hoc autem ꝓbat ꝑ dictum eiusdez Augustini q̄ generaliter loquit in libro de baptismo parulor⁹ dicēs ꝙ ossa quotquot fuerūt vel sunt vel erūt ꝑ quotidianis defectibus indiget dicere oratiōē dñicam sc⁹ dimitte nobis debita nra qđ ñ non potuit esse verū in btā ꝟgine q̄ nunq̄ aliqđ actuale pctm̄ commisit. Oratio ergo quātūcunqz generalis nō semp verificat in oībus. Unde. j. ad Timot. ij. dr. Deus vult oēs homes saluos fieri. ⁊ ad agnitionē veritatis venire. ⁊ tamē non oēs saluant⁹. Sīl⁹ Aug. in li. de fide ad Petrū dicit. Firmissime tene ⁊ nullatenus dubites oīb⁹ hoībus de oīb⁹ bonis ⁊ malis resurrectionē carnis in aduentu dñi futurā esse cōmunē et tamen hec generalis locutio non cōprehēdit beatam virginē que resurrexit in anima ⁊ corpore. Ea ꝓpter exponit Nicolaus de lyra super dicto. c. ad Timo. ij. et Tho. ⁊ alij theologi in. j. distinc. xlvj. ꝙ ille terminus vniuersalis non distribuit ꝓ singulis generum sed ꝓ generibus singulorum quod etiam sepe facit ꝟm iura. vt pater in. c. ſi quis oēm. j. q. vij. et in. c. mulier. xv. q. j. et ſo. c. cuz humilitatis. xxij. q. ij. ⁊ i. c. nām ꝓcupiscentiā. de consti. Ite dicūt theologi vt. ō. ꝙ sicut in illis verbis Pauli est distributio accōmoda sc⁹ ꝙ nullus saluatur nisi deus velit.

A Argumento Tho. Oro ge neralis nō ſſi caſ ſp de oīb⁹

de distributione ſignis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jta hec vniuersalis: eos peccauerūt i adā: exponit. i. nullus contraxit peccm originale nisi qui ab adam descendit. Preterea clausula generalis non refert ad illicita. l. si pcurator. ff. de condi. inde. et. l. Paulus. ff. ad muni. et. c. f. de iureiur. li. vj. et ibi Archi. et xxxv. q. ij. c. quod quis. et xxij. q. iij. c. ij. Illicitū aūt fuisset q filius beate vginis nō pseruasset eā ab originalis peccati damno ac infamia. vt pbatur est. ō. sermone. f. pter vltī. ergo illud decretū generale et lex generalis de otrahēdo originali peccato nō dz includere beatā virginē. maxime qn gīa ītate nūq̄ comprehēdunt ea q̄ verisimile est quē non fuisse ꝓcessurū. l. obligatiōe general. ff. de pigno. sicut est in casu nostro. Item quia vniuersalis quādo fit aliquod prīmordiale statutū non ois cōphēdit. sm Bal. in. l. cūi. C. sine cē. vel re. Item quia in vniuersali statuto non comphēdit ꝑsona loquentis. sm bar. l. l. j. ff. qō quisq; iu. et pbatur per. l. inquisitio. vbi glo. C. de sol. Cū ergo Augusta gaudeat pruilegiis mpatoris. l. pncipe. ff. de legi. et mr pruilegio filij. l. insolidum. C. de falsis sequit q̄ beata virgo non intelligit comphēdi sub hoc statuto. Ad confirmationē etiam predictoz adduci potest illud quod dicit Viere. vj. scs. Oēs auaricie studēt. Et. viij. Omnes auaricia sectant. quod tamē ad xpm et beatam virginē nefas est referre. Item Mar. vt. dicit saluato:. Oia possibilia sunt credēti. Et. xj. Omnia que orātes petitis fiēt vobis. quod vtrumq; reducit glosa ad ea que expediūt salutē: et non ad alia. Item Job. xij. dixit. Omnia trahā ad meipm. et tamē non trahit infideles et blasfemos. et Marci. vlt. inquit. Predicate euāgelium oi creature. quod tū sm Greg. ad hoc solū refert. Item ps. ait. Eroltatū est nomē eius solius. et tamē nomē btē virginis exaltat ꝑ grām et voluntatē dei. Insup ides ꝓpheta canit deo dicens. Tu solus laborē et dolorē ꝓfideras. cum tū multi misericordes ides ꝓsiderent. Prime quoq; ad Cor. vj. dicit Paul. Omnia mihi licēt. et tū nō licebat ei armis militare seu aliquid phibitū et malū agere Et quibus oībus patet q̄ locutio generalis tepe est limitāda. et tū ad licitat ꝓgruā referēda ac restringenda. et sic est i casu nō Ad autoritatē aūt Salomonis dicentis q̄ vnus virū de mille repperit. l. sine peccato mulierē ꝙo nullā. Dico q̄ loquit veritates quia solus xp̄s fuit sine peccato ipso iure et p sue excellētiā nature. Maria virgo p gratiā filij sui et speciale pruilegiū. vt ostēsus est. ō. sermōe. f. parte. ij. Et ita rūdetur ad oēs siles autoritates dicētes solū xp̄s fuisse sine petō nullus essi alius vir nec aliqua mulier fuit impeccabilis p naturā. Sic si exponat dictū Salomonis: q̄ reppit vnū virū ex mille. l. bonū. mulierē vo nullā. dico q̄ hoc dixit ideo quia xp̄s solus fuit hō et deus. et ꝙsequēter solus dici pōt. bonus quia nemo bonus. l. p essentiā: nisi sol⁹ deus Matth. xix. et Luce. xviij. Maria vo non dicit bona p essentiā sed p participationē bonitatis dei et p pseruationē singularem. Ad oēs etiā illas autoritates gnales dicētes q̄ nullus vel nemo fuit sine petō pter xp̄m. Rūdet q̄ termini negatiui non semp oēs negant nec excludūt. l. neminē. vbi gl. C. de sa. san. ec. q̄ allegat. l. fi. §. penul. ff. de mu. et ho. in oībus em casib⁹ in quib⁹ oro vlis affirmatiua restringit: etiā negatiua extendit concurrēdus eisdē rationib⁹. Et ideo etiā ad oēs illas autoritates dicentes q̄ tm xp̄s vel solus filiꝰ dei fuit sine petō. Rūdet q̄ iste dictiones taratiue non excludunt equipollēs sm Paulū de castro consilio. cccxcv. in simili facit ad hoc ter. in. l. f. ff. si mes. sol. mo. dix. vbi si pueniat ne ꝙ teneat nisi de solo dolo. venit tū etiam lata culpa. Ad quod etiā facit textus in. l. fi. C. de reuo. do. et l. l. ob es. C. de predi. mi. Jtē dictio taratiua non excludit aliū casum bantem simile rōnē. l. cū pto:. iuncta gl. ff. de iudi. Jtē ad oēa generales locutiones tam scripture q̄ doctoꝝ potest responderi q̄ genen p spēm derogat. l. in toto iure. ff. de reg. iur. et. ca. generi. eo. titu. lib. vj. et. l. doli culpa. ff. de verb. ob. Beata igit maria specialī pulegio pseruata ab illa generalī tate cōtrahēdi originale petū fuit exēpta. et ideo ipsi xp̄o gloriose dixit deus illud Vester. xv. Noli metuere. non moriēris nō em pro te sed p oib⁹ hec lex constituta est. Ipsa nāq̄, virgo exempta fuit ab illa lege generali p regulā que ait. quicq̄ a lege puasta ducitur nulla rō exigit vt a lege publica constringat. ca. due sunt. xix. q. u. Et sic ptz soluto primi argumēti gnalitatis. Quo ad scōm argumentū quod dicit specialitatis dico q̄ si aliquod dictū facere scripture vel doctoꝝ reperiat in quo beata virgo ab originali peccato sanctificata seu purgata

Oēs vles ne xp̄s gatiue

Dictio taratiue.

E Ad scōs argu tum.

vel liberata noīet est rūdendum vt. ō. diximus sermōe. f. parte. ij. in rubrice/ vltimi argumēti. Vel dicas q̄ vt ait Aug. sup Lucā tanta petā ꝙs dz cōmisisse a quantis peccatis dimā grām et virtutes fuit ꝑseruatus Quia non solū attendit quod est sed etiam quod esse potest eo q̄ euēnus sunt in ꝓsideratiōe l. pater filio. ff. de here. istitu. l. ait. facto:. §. euentus. ff. de pens. et. §. posteriore. insti. quibus mo. testa. infir. tertius est in. l. gene raliter. §. si libero homini. ff. ō fideicō. lib. Beata igit vgo ideo dz ab originali peccato scrificata aut purgata vel liberata seu redempta. quia radicalr fuit in ea habilitas ad ꝓtrahēdū illū. et ꝓtraxisset nisi p diuinā grām pueniēte fuisset preseruata. Nā etiā nos dicimur redēpti a morte eterna p passiones xp̄i in qua actu non fuimus. sed qm in ipam laberemur si nō pseruaremur. aliquis etiā a furca dz redimi. ly adhuc nō sit apphensus nec iudicatus vel suspēsus qn pseruat ne suspendat. vt ait Petrus de cā dia in tractatu de ꝓceptiōe btē vgīs. Talibus q̄s locutionib⁹ sepe vtit scriptura sacra Unde po. ait. Uerūtū deus redimet aiam meā de manu inferi. et iterū. soluasti me a descendentibus in lacū ꝛc. et Prouer. xxij. dz illi qui corripit primū. Aiam eius de inferno liberabis. in quo tm nunq̄ fuit. Et b etiā modo possunt solui dicta scrōꝝ doctorū asserentiū ipam vginē in petō originali ꝓceptā. Ad autoritatē vo Anselmi vltra p dicta rūdeo q̄ illa vba fuerūt a quodā maligno et virginee puritatis aduersario malitiose addita et Anselmo ascripte sm Sco. in. iij. dist. iij. quod patere potest: q: Anselmus in ꝓcedentibus et in sequētibus affirmat beatā virginē fuisse peccato conceptaꝝ. Uel potest rūderi q̄ illa vba non fuerunt ipsius Anselmi: sed cuiusdā eius discipuli ipm Anselmū interrogātis. Dictus enim liber ꝓcedit p dialogū. Uel dicendus est q̄ illa verba dixit Anselmus inquisitive et disputative sicut et nos facimus arguentes contra conceptionē et ponētes ea que dicti tatis. quēadmodum etiā facit Salomon q̄ in libro Eccle dicit multa in ꝑsona fatui. et multa in ꝑsona sapiētis. et multa falsa proponit. Et ita facit Anselmus nō dicēdo ꝓdicta vba affirmative p vitare. alr ꝙdicerer sibi ipsi. Nā oppositū tenuit vt visum ē sermōe ꝓcedēti ꝓcyl. et etiā patebit ifra sm̄one seq.

D Solutio aut contra Anselmi.

ideo p illa verba nō voluit ostēdere mariā in originali peccato cōceptā et filiū dei nō: sed voluit ostēdere differētiam inter conceptionē matris et filij. f. q̄ xp̄s fuit ꝓceptus a maria sine peccato carnalis delectatiōis Maria aūt non sic sed cū delectatiōe concupiscētie parētum. Non debemus ergo in herere verbis. ſz potius mēti loquentis. vt ait glo. iij. in. c. paratus. xxij. q. j. quia si solis verba intuemur: nequaq̄ xp̄s preceptum suū impleuit: qui non pbuit ꝓ cutienti maxillam. vt dicit Aug. in eodē. c. paratus. in prin. Et in. c. humane. xxij. q. v. dicit q̄ non debet aliquis cōsiderare vbā sed volūtatē et intentionem. vt etiā habet in. c. ꝓterea et in. c. intelligentia. de ver. sig et in. l. iij. C. de libe. prete. vel erbe. Facit ad hoc qō inquit Piero. sup epla ad Gal. et ponit in. ca. marchion. j. q. di. j. Nec putemus in verbis scripturarū esse euangelīū sed in sensu: non in sermonū foliis: sed in radice rationis. hec ille. Sensus ergo magis attendi debet q̄z verba, vt pbat per. l. scire leges. cū duab⁹ sequētibus. ff. de legi. et notatur. l. quis. et ibi gl. ff. ff. de in ius vocan. et in. l. et si qs. §. idem labeo. et ibi glo. in verbo imitari. ff. de reli. et sum. fu. et. l. non dubium. et ibi gl. ij. C. de legi. et per Barto. in. l. scire oportet. §. oportet. ff. de ercu. tu. et per glo. et Cinū in. l. j. C. que sit longa cō. et per Di. in. ca. ff. de regulis iur. lib. vj. Ad autoritatem magistri respondeo q̄ non dicit beatam virginem peccatum originale formaliter cōtraxisse: sed eam a spūsancto in illā puenientem prorsus a peccato purgatam: et a fomite peccati liberatam: quod exponendū est. vt ō. dixi in principio responsionis huius. ij. argumenti. Ad illud vo quod inquit beatus Thomas est dicendum vltra predicta q̄ ipse alibi contradicit. vt in sermone sequenti dicetur. quando autem quis dicit opposita. eius dictum non debet admitti. l. vbi repugnantia. ff. de regu. iur. Dicunt tamen quidam q̄ beatus Thomas primus cōmentatus ē super. in. sentent. q̄z super. § quod commentum dimisit posterius ratione maiorus subtilitatis in eo contēte. Nō ergo valet argumentum si dicatur. positū est in ordine formali primus liber. ergo illum primus commentans est: quia simile videmus in legibus vbi vna lex precedit in ordine aliam. et tamē illa que precedit est facta post illam cui ponit sicut ptz in lib.

Nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

codicis. vt inqt glo. i. l. vnica. §. primis. C. de nouo co. contir. talis em ordo scripture non attendit. l. nec em, vbi Bal. ff. de solu. Sile etiã hui⁹ videm⁹ q̃ lx̃inſtitutões ſint ꝑme in ſcholis ⁊ facte ꝑ iumoribꝫ. tñ poſt libros. ff. ⁊. C. edite ſunt. et Accurſius illas vltimo loco commẽtat⁹ ẽ ꝑm omes doctores. Et ideo gl. ibi ſunt pinguiores. ⁊ ſilr fecit btãs Thomas vnde poſterius ſcribens ſuper. ſ. retractauit et emendauit illud qđ dixerat ſup. iij. In dubio enim ꝓſumitur docto: tenere illã opinionẽ quã vltimo loco ponit: vt ait gl. i. l. qui filiũ. §. ſabin⁹. ff. ad trebel. Nam poſteriora ponib⁹ derogãt §. poſteriore. Inſti. q̃bus mo. teſta. infir. ⁊ l. pacta nouiſſima. C. de pact. ⁊. l. iuder. ff. de re. in. ⁊ ſilr retractauit idẽ in expoſitõe ſup Aue maria. de qua dicef in ſermone ſequẽti. parte. iij. Dicũt etiã nõnulli q̃ btãs Tho. ſup. iij. locutus eſt vt doctor conſiderando ꝯceptionẽ ꝑm cõem curſum nature ⁊ decretum dei generale. In alijs ẽ locis in q̃bus tenuit beatã ỽginẽ fuiſſe immunẽ ꝑ ꝑtõ originali. locutus eſt vt deuot⁹ conſiderando legẽ ſpecialẽ et ꝓulegiũ matris dei per gr̃am filij ſui illi cõceſſus. Sicut in ſimili dicim⁹ q̃ aliq̃s iuder iudicat ꝑm allegata ⁊ ꝓbata velut iuder. l. illicitas i. §. peritas. vbi glo. ff. de offi. ꝓtecto. aliq̃n ẽ vt priuata ꝑſona ꝑm ſcientiã. l. ſi interrꝛ ptione. ff. fini. regũ. Ad autoritates autem quoꝝdã ſanctoꝝ quoꝝ dicta ſunt ab eccleſia approbata. q̃ dicũt ſpecifice q̃ btã ỽgo cõtrarit petrũ originale. ſRñdeo q̃ quãdo reperiunt aliqua dicta. ſanctoꝝ abinuicez diſcordantia ita q̃ ſimul nõ poſſunt eſſe vera. qz de quolibꝫ dicit eſſe vel nõ eſſe. ⁊ de nullo ambo ſimul vt dicit Ariſto. in poſtꝑdicamentis. ⁊. iiij. Metaꝓh. Tunc ꝫ dicta talium patruꝫ ſunt ab eccleſia antẽticata vel nõ reꝓbata. vnicuiq̃ eſt licitũ tenere qđ rectius eſſe putat quia cum nõ poſſit aliq̃s obligari ad confitendũ cõtradictoria. ⁊ nullũ eoꝝ dictũ eſt reꝓbatuꝫ. vtrũq̃ ẽ autẽticũ: inquantũ non ꝓtinet aliquid cõtra fidẽ. ergo qđ magis placeat teneri poteſt. ⁊ in tali caſu verificatur illud quod ẽ ad Roma. xiiij. Unuſquiſq̃ in ſenſu ſuo abũdat. Et idẽ habef i c. vtinã. lxxvj. di. Verificat etiam illa alia ſnia. quot capita tot ſnie. vt ẽ in. c. cum in ſacris. de cõſe. diſti. iij. Et hoc eſt qđ ſquit Aug. in li. Enchiridiõ. ⁊ ponit in. c. in qb⁹ xxij. q. ij. di. In. quib⁹ reb⁹ nihil intereſt ad capeſcendũ regnũ dei vtrũ credãt an nõ. ⁊ vtruꝫ vera putent aut falſa. ſi his errare ⁊ aliud ꝑ alio putare ꝓ eſt arbitrãdũ eſſe peccatũ: aut ſi ẽ minimũ ẽ atq̃ leuiſſimũ Et Anſelmus li. ꝯ. ſ. Cur deus homo. ca. xv. ait. In illis rebus de quibus diuerſa ſine periculo ſentiri poſſunt nullũ puto animi periculuꝫ ſi ſic exponimus diuina dicta vt diuerſis ſẽtentijs fauere videamur: nec arbitror reprehendi debere. Cum igit inter doctores ⁊ ſctos fuerit ſepe diuerſitas opinionũ. Nã Hieronym⁹ ⁊ Gregoꝛ⁹ videtur tenere q̃ Salomon ſit dãnatus. c. ſalomõ xxxiij. q. iij. c. ſi eſſi. Sſl. Salomõ. de pe. di. ij. Ambroſius aũt ⁊ Auguſtinus videnf tenere q̃ ſit ſaluat⁹. ⁊ quidam etiã alij doctores quos in generali refert glo. in dicto. c. Salomõ. Silr ſctũs Auguſtinus in epla ad Hieronymuꝫ tenet q̃ Paulus rõnabiliter Petrũ reꝓhendit. vt ipſe ait ad Galarb. ij. Hieronymus aũt ſup epla ad Gal. dicit q̃ peccauit: ipm qui erat caput aploꝝ reꝓhẽdendo. Itẽ inter Auguſtinũ ⁊ hieronymũ fuit magna cõtrouerſia de ceſſatõe legalium ⁊ diuerſe opiniones. vno tenẽte q̃ ceſſauerunt. ſ. hieronymo. alio ẽo ecõtra dicẽte. ſ. Auguſtino. de quibus tractat Sco. in. iij. diſtin. iij. qõne. iiij. ⁊ Alexander de ales in iij. parte ſumme in tractatu de ceſſatiõe legalium. Ideo harũ opinionũ ⁊ ſimiliũ quilibet ſequi poteſt illã que ſibi videf melior vt determinat Tho. i quadã queſtione de quolibet. ⁊ Herũcus de gãdauo in. iiij. quolibet. q. xxiij. Nec peccat qui tenẽdo vnam opinionez reꝓbat aliã. Simile dicimus q̃ quandoler hꝫ varios intellectus. vnuſquiſq̃ intellectus poteſt capi dñmodo ꝓbetur per alias rationes. vt inquit Bar. in l. in ambiguo. ff. de re. du. dicit etiam q̃ faciens contra decretalẽ aliquã habentẽ varios intellectus non peccat. vt notatur. ſ. c. Capellanus. de fer. ad predicta facit illud quod Auguſtinus in. c. negare. ix. diſtin. de ſuis opibus ait. Negare nõ poſſum nec debeo ſicut in ipſis maioribus ita multa eſſe in tam multis opuſculis meis que poſſunt iuſto iudicio ⁊ nulla temeritate culpari.

Facit etiam ad hoc. c. noli. ⁊. c. neq̃ eadem diſtinctione. vbi idem Auguſtinus inquit: Neq̃ quoꝝlibet diſputationes hꝰ⁹ catholicorum laudatorum hominũ velut ſcr ꝓturas canonicas habere debemus vt no

§.

In opiniõib⁹ ꝙlibꝫ ꝓbabit ſeq̃ que ſibi videf melior.

Solutio auctoritatum ꝓtrarium doctoꝝ.

bis non liceat ſalua honorificentia q̃ illis debetur hominibus aliquid ĩ eoꝝ ſcriptis reꝓbare aut reſpuere: ſi forte ſuenerim⁹ q̃ aliter ſenſerint q̃ veritas hꝫ diuino adiutorio vel ab alijs intellecta vel a nobis. Talis ergo ſum in ſcripturis aliorũ quales volo eſſe ĩtellectores meoꝝ. hec ibi. vbi gl. ait. Nõ eo ipſo leditur fama alicuius q̃ reꝓbatur teſtimoniuꝫ ſuum. ex de excep. c. denicq̃. Quia ergo cõtra dicta ꝑdictoꝝ ſanctoꝝ tenẽtium cõtra cõceptionẽ btẽ virginis ſunt dicta aliorꝝ ſanctoꝝ ⁊ doctoꝝ tenẽtium cõtrariũ que fortioribus innituntur rationibus. vt patet er dictis in. ſ. ⁊. ij. ſermone in partibus vltimis. ⁊ infra dicetur in ſequentib⁹ ſermonibus. Ideo cõuenienter poſſumus dicta predictoꝝ puritatẽ virgis impugnãtium reꝓbare. Ait em Aug. in epiſtola ad Vincentiũ de ſcripturis ſctoꝝ doctoꝝ. Talegen⁹ ſcripturaꝝ a ſcripturis diuinis diſtinguendũ eſt. nõ enim ita ĩ eis teſtimonia ꝓferũtur vt cõtrariũ ſentire nõ liceat. Et idem in. c. ego. ix. diſt. inquit. Ego alios ita lego vt quãtalibet ſanctitate quãta ve doctrina polleant: nõ ideo verum putẽ: quia ita ſenſerũt. ſed quia mihi ꝑ alios autores vel canonicas aut ꝓbabiles rationes q̃ a vero nõ abhorreat perſuadere potuerũt. hec ille. Nõ ergo omnes ſanctorum opiniones tenende ſunt. quia aliq̃n errãt.

Eui opiniõi ſit ſtãdum

B Unde vt recitat Aug. in li. de vnico baptiſmo. Sanctus Cypꝛianus doctor ⁊ martyr in hũc errorez lapſus eſt vt crederet baptiſzatum factũ poſtea hereticũ ſi ad fidei veritatẽ rediret iterum debere baptizari. qđ tamen eſt ꝓhibitum. vt in. c. nullus ⁊. c. rebaptizare. de cõſe. di. iiij. Hieronymus quoq̃ dixit. q̃ habens vnam vxorem ante baptiſmum ⁊ aliã accipiens poſt. nõ eſt bigam⁹. vt dicitur in. c. vnius vxoris. xxxj. diſti. Qđ improbat Aug. in. c. acutius. ⁊ in. c. ſequenti. eadez di. quãdoq̃ eñ bon⁹ dormitat homerus. vt ẽ in cõmuni ꝓuerbio. ⁊ recitat glo. in. c. ſi quis cum nouerca. xxxj. q. vij. ⁊ fuit dictũ Horatij in poetria. ⁊ ad hoc etiã adduci poteſt illud qđ inquit Plinius lib. vij. naturalis hiſtorie. ca. lxiij. dicens. Nemo mortaliũ omnib⁹ horis ſapit. vñ ⁊ Nathan ꝓpheta dixit ad Dauid ij. Reg. vij. Fac quecũq̃ in corde tuo ſunt quia dns reꝯ cum eſt. ⁊ putabat verum dicere. quia erat ꝓpheta. Et tñ deus dixit cõtrariũ. ſ. vt Dauid nõ edificaret domũ dei ſicut cogitaue-

rat. ſed Salomõ filius eius. Sepe ergo deus celat aliquid vni ſanctoꝝ poſtea cũ tpe illud alteri mirabiliter reuelet. Et ita factũ eſt de aſſumptione beate ỽginis marie. de qua ãtiquo tẽpore multi dubitabãt nõ credentes ipſam fuiſſe aſſumptam in anima ⁊ corpore. Unde ⁊ Hiero. in ſermone ad Euſtochium dubitatiue loquit. ⁊ nõ auder determinare. ⁊ tñ poſtea eccleſia approbauit opinionẽ verã. ſ. q̃ in aĩa ⁊ corpore aſſumpta ſit. vt inqt Poſt. ⁊. Joh. an. ⁊ Anto. de butrio. in. c. fi. de ferijs. ⁊ Inno. in. c. ne imitaris. de cõſti. ⁊ hanc opinionẽ multis argumentis ꝓbauit Aug. in ſermone de aſſumptione virginis. Et ita fuit de conceptione eiuſdẽ virginis. quoſdã em doctores pmiſit deus titubare vt ſtudioſius vacarẽt ſpeculationib⁹. c. fi. xxxiij. q. vl. Et etiam vt poſtea mirabilius innotreſcere faceret innocẽtiã matris ſue per ſupernas reuelatiões ⁊ prodigia multa. Et hoc ꝓuidit in ſpũ ꝑo. q̃ ait pſal. xxviij. Reuelabit dñs condẽſa ⁊ in tẽplo eius omnes dicent gloriã. Quia igit illi opinioni ſtandum eſt que plurimorum teſtimonio cõprobatur. l. ſ. ff. de officio queſto. ⁊ cõior opinio eſt tenẽda. vt in. l. athletas. ff. de his qui no. infa. ⁊. l. inter oẽs. ff. q̃ ſatis. cogã. niſi illa cõis opinio notorie falſa eſſet vel notabilr de falſitate cõuincat. l. ſ. §. ſed negz. C. de ve. iur. enu. ⁊ qđ notat glo. in. c. iij. de ꝛſue. hoc aũt eſſet caſu noſtro ſi qs diceret cõtrariã opinionẽ eſſe cõmuniorẽ. qđ notabiliter ꝓuinci põt de falſitate. vt ptz ex ſupradictis. ⁊ etiaz melius patebit in ſequẽtibus. Ideo cũ ꝓ rei ſitate opinio de immaculata cõceptione ſit cõmunior. vt infra patebit in pte ſequenti. tenenda eſt ab oĩb⁹ amplectẽda. Preterea preſuppoſito ſine pñdicio veri q̃ opinio ꝛtraria a plurib⁹ doctoꝛ⁹ affirmaref, nõ tñ eſt tenẽda ſed iſta q̃ meliorib⁹ innitit fundamentis. plerũq̃ em euenit vt ĩs q̃ inter ceteros debilioris eſſe videtur autoritatis fortiore vtatur rõne vt ỗ. in. l. ſ. §. ſed neq̃ ex multitudine. C. de ve. iu. enu. de q̃ terra facit magnũ feſtum Panor. in. c. ſ. de ſti. addẽs q̃ parvulis ⁊ humilib⁹ deus ſecreta reuelat. faciũt ad predicta ea que notat idem Panor. in. c. ne innitaris. eo. ti. et glo. ac doctores in. c. vt veterum ⁊. c. ego ſolis. ix. di. Si qs aũt affirmaret q̃ vtrãq̃ harũ opinionuz eſt dubia. Dico q̃ tenẽda eſt pars in fauorẽ btẽ virginis. qz in dubijs ſp

Universidad de Deusto Biblioteca

bebeñ fauolabilioꝛē partē accipe.l.semp in dubijs.l.in re dubia.ꝛ.l. quotiēs dubia ꝛ.l.in obscura.ff.de re.iur.ꝛ.l.fi.C.qui bo. ce.pos.ꝛ. c.fi.de transla. Fauoꝛes eñ sunt ampliādi.odia ꝯo restrigēda.c. odia.de re gu.iu.lib.vj.ꝛ.l.cū ḡdā.ff.de libe.ꝛ posth. Itē fauendū est illi parti que magis facit ꝓ religione .l. sunt plone. ff. de reli. et sum. fu. ꝛ ouk. nouissima. C. ad.l.fal. Itē magis credit duob⁹ affirmātib⁹ ꝙ mille negātib⁹ vt ait glo. in.l. dīē. pferre. §. si plures. ff. de arbi. Et ꝓ ꝯsequēs magis affirmātibus in nocentiā virginis dꝫ credi ꝙ illā negātib⁹ ꝛ accusantib⁹. Facit etiā ad hoc ꝙ ābigua sunt semp in melioꝛē ꝛ humanioꝛē partem interꝓtanda. vt ꝺ̄. in. c. estote. ꝛ ibi glo. de ꝰb. sig. Et debemus magis velle i dubioꝝ interꝓtatiōe q̄ res valeat q̄ ꝙ pereat. c. ab bate. §. si ꝯo. de verbo. sig. l. diuus. i ꝓn. ff. de vsu ꝛ ha. ꝛ.l. quotiēs. C. de reb⁹ dubijs ꝛ. in his. de ꝓmiss. ꝛ. c. quidam de conuer. ꝯiu. Et iudices ꝓpꝫtiores debēt esse ad ab soluendū q̄ ad ꝯdemnādū. c. inter. i. fi. de fi. instru. ꝛ. c. er. litteris. de ꝓba. ff. de acti. ꝛ obli. l. arrianus ꝛ. l. respiciendum. ff. de pe nis. ꝛ. §. cōmodus. insti. de interdic. facit. c. iudicas. iij. q. ir. Vñ ꝺ̄: ꝙ cum iura partiū sunt obscura reo potius est fauēdū q̄ acto ri. l. fauoꝛabiliores. ff. de reg. iu. ꝛ. c. cū sunt eo. ti. li. vj. Et melꝰ est redargui de nimia misericordia q̄ꝫ de nimio rigoꝛe. xxvj. q. vlt. c. alligant. ꝛ. c. ponderet. l. dist. c. non satis xxxvj. di. ꝛ. c. nemo peritoꝝ. xj. q. iij. ꝛ. c. ij. eꝛ de sorti. ꝛ. ca. veniam. xxv. q. ir. Et quo patet crudeles esse eos qui cum possint fa uere beate virgini et tenere ꝙ nunq̄ fuit ꝺtaminata oꝛiginali peccato: pertinaciter asserāt ꝺtrarium. Tales ꝓponūt matrē dei cōditioni cuuslibet mali hominis. Nā de quocūq; etiam sceleratissimo de dubio ei⁹ malicia interꝓtetur in bonū. cū quilibet ꝓsumatur bonus nisi ꝓbetur cōtrarium c. duduꝫ. de ꝓsump. ꝛ. l. omnimodo. C. de inofficio. testamē. Et tamen matri dei hec ꝰponitur calumnia. hec culpa ascribitur de qua nulla haberur certitudo. Imo pia ꝛ rationabilis ꝓbatio oppositum suadet. Et ideo de istis calūniatoꝛibus beate virginis verificatur illa sniꝫ Prosperi in libro epi grāmatū: dicentis. Culpare in quoq̄ q̄ nō sunt nota malignū est. Constātinus impe ratoꝛ dicebat ꝙ ꝓpter sacerdotalis digni tatis reuerentiam si sacerdotē dei peccantē vidisset illuꝫ nē videtur ꝓpria chlamyde cooperuisset. xcvj. di. c. in scripturis. Et isti genitricē dei vituperātes postposito omni respectu ꝓclamāt in populis rumētibus buccis ipsam peccatricē fuisse. Ad sonituꝫ campane ꝺuocantur oēs vt audiāt falsum testimoniū. s. ꝙ innocentissima iniusta fue rit. Ista ascendūt alta tribunalia magnos pulpitus erigi faciūt. ꝛ numerositate libro rum se circūdant: vt beataꝫ virginē multo rum voluminū ostētatione cōdemnēt. quā cato iuste ꝛ ꝑm veritatē peccato obnoxiā fuisse ꝓbare nō possunt. cū tamē in criminalib⁹ ꝓbationes esse debeāt luce meridiana clas riores. l. sciant cūcti. C. de ꝓba. ꝛ. c. xxxj. q. vij. ꝛ. c. epiphaniuꝫ. v. q. vj. Sed quod ab ominabilius est cum etiam contra scelera tissimos quosq̄ nō soleat ferri snia sanguī nis nisi in ferialib⁹ diebus. Contra ipaꝫ tñ innocētissimā virginē in maioꝛibus festis ac solēnitatibus a talibus cōdemnationis snia ꝓfertur. Et cum ad malefactoꝝ audiē dam condēnationē solum generali campa narum signo populus inuiteturꝫ ad audiē dum tamē iniustissimā sanctissime ꝛginis condemnationē: vltra generalē sonitū ta les crudeles iudices ꝑ domos discurrētes vnūquēq; specialiter inuitāt quo btā ꝛgo coꝛam pluribus diffametur. atq; ad audiē dum iniustū iudicium sepe etiā inuiti ptra hunt ꝛ q̄nq; falsis allegatiōib⁹ decepti: eo rum falsam snīam contra beatā virginē ꝑ latam veram esse arbitrantur. Quib⁹ ego dicere possuꝫ illud Dañ. xiij. Sic fatui filij isrl non iudicātes neq; qđ verū est cognoscentes condēnastis filiam israel. Reuerti mini ad iudiciū quia falsum testimoniū lo cuti sunt aduersus eam. Isti diffamatoꝛes virginis vt dicebat quidā deuotus ꝓdicaꝛ toꝛ in hoc faciunt eam videri peioris cōditionis q̄ diabolus qui nūq̄ aliquod oꝛigi nale vitium habuit: nec ab alio ꝺtraꝛit pec catū. Profecto tales sunt similes coꝛuis q̄ etiā in rebus mūdis ꝛ odoꝛiferis inmūdi ciam ꝛ putredinē querūt. De ipsis etiaꝫ er pom moꝛaliter posset quedam fabula quā ponit Ouidius in. ij. metamoꝛ. dicens. q coꝛuus fuit i ꝓncipio auis albissima ꝛ pul cherrima ꝛ soli potissime dedicata. Quā p pter quandam malā relationē sibi ab ea fa ctā ipe sol siue phebus de albedine i nigre dinē euꝫ mutauit. ꝛ vt de cetero esset latoꝛ malоꝛum rumoꝝ ipm coꝛuū ꝑpetuo deui

grauit. Tales ḡꝫ suib⁹ non sunt dissimiles que amenissimū viridariū ꝓspicientes ꝓti nus hinc inde curritant vt in eo aliqđ ster coꝛis reperire possint. Hec tñ improperia ꝛ alia hmōi oꝛa in hoc ope posita non pferi mus ꝺ simplr opinātes beatā virginē petō maculatā fuisse. sed solū ꝺtra maliuolos ꝛ in sua obstinatione ac neq̄tia induratos q̄ sīratē innocētie ḡginalis cognoscētes illā er certa malitia ꝑsequūf. Nos aūt coꝝ per tinaciā nō imitati: sꝫ attrēdētes ꝙ btūs Am bro. in. i. de offi. ꝛ in. c. non ifrēda. xxiij. q. iij. inq̄r. Qui non repellit a socio iniuriā cū pōr. tā est in vitio q̄ ille q̄ facit. q̄ snīa etiā ꝑbaf p. l. q̄d ergo. §. f. ff. de his q̄ no. infa. ꝛ in. l. iij. ff. de nora. ꝛ in. l. iubem⁹. §. iconomus. C. de sa. san. ec. Vāc a dña nostra calū mā repellam⁹. si eñ socij ꝓpulsanda est in iuria: multo magis dñi ꝛ dñe est ꝓtumelia repellēda. l. fs si vni⁹. §. si iussu dñi i fi. ff. de iniur. l. cū dñs. ff. de sen. ꝓsul. fil. imo nō ꝺ ḡꝫ saluti coꝝ suā anteponere. vt ꝺ̄: l. l. f. §. eodē aūt. ff. eo. ti. Cōsiderātes etiā q̄ꝫ tas q̄ diu latuit de imaculata ḡginis ꝛceptiōe modo diuersis reuelationib⁹ inotuit: mari me modernis doctoꝛib⁹ illā firmiter tenea mus. sp eñ q̄ vltimi sunt veriora ꝓsumūt. l. q̄ filiū. ꝛ ibi gl. ff. ad treb. Itē quāto tunio res tāto ꝑspicaciores vt ait glo. i. l. gallus ff. ꝺ lib. ꝛ post. ꝛ vltimū ꝛbū pualꝫ. l. tutoꝛ. ff. de testa. tu. ꝛ finis derogat ꝓncipio. l. si tibi. ff. si cer. pe. Et ideo vltimū est sequēdū ꝛij. q. i. c. vnāquāq; ꝛ. ff ad muni. l. filij. §. vidua vltima eñ determinat questionē p cedentē. vt dicit glo. in. l. qui filiū. ff. ad tre bel. ꝛ Bal. in auc. ex testamēto. C. de colla. Maxime aūt isti opinioni vltime est fauen dū. q: melioꝛib⁹ rationib⁹ ꝛ clarioꝛib⁹ ꝛclu sionibus roboraf. ar. i. c. capellan⁹. de feri. Faciūt ad hoc notata p Host. in. c. quanto de trāsla. ꝛ in. c. f. de sacra vnctione.

Pars tertia huius sermonis que dicitur stabilitionis.

Ro expeditione huiꝰ ptis vt rp̄i fideles ꝛ deuoti stabiles i deuo tione ꝛgis pmaneāt: dico illud ifij. Regū. vj. c. Plures sunt nobiscū q̄ ꝛ nos. Hāc ei opinionē tenet prio caput ecclie sūm⁹ pōtifex cū car dinalib⁹ ꝛ curia romana. Qui i die ꝛceptio nis deuote eanūr i officio eiusdē diei. Im maculata ꝛceptio ē hodie ꝛc. Idipm ofim ꝓfitēf epi ꝛ sacerdotes catholici ꝛ fideles. Id abbates ꝛ q̄cunq; ecclesiastica dignitate decoꝛati. Id oꝛdo sci bndicti ꝛ canonici re gulares. Id oꝛdo heremitaꝝ scī Augustini atq; oꝛdo carmelitaꝝ atq; seruoꝝ. Id oꝛdo fratrū minoꝝ. ꝛ vt b:euit ꝛcludā. Id tenēt ḡsī oēs cuiuscūq; alteri⁹ religionis pauci exceptis ḡꝫ erp̄mere nō est op⁹. Idē tenet ꝛ credit tota fidelių vnitas. cuiꝰ rei testimo niū reddit capella serenissimi imperatoꝛis atq; oim regum. dñationū. ptātū ciuitatū. oppidoꝝ ꝛ villaꝝ eccliē: i q̄b⁹ officium ꝛce ptiōis deuotissime celebraf. Cū igit i his reb⁹ in q̄b⁹ nil certi statuit diuina scripturaꝝ mos ppli dei ꝛ ista tuta maioꝝ tenēda sint c. i his reb⁹. xj. di. ꝛ i re dubia ad fidē ꝛ certi tudinē valeat auctas ecclie catholice. c. pa lā. ea. di. Et ybi lex deficit ad ꝺsuetudinē lo ci recurrēdū est. c. de q̄b⁹. iūcta gl. xx. di. Jō oēs debēt seq̄ ꝺsuetudinē ecclie in venera tiōe puritatiꝫ ḡginee. Et ei inq̄r btūs Tho. in. ij. suo q̄libeto. q. vij. magis ꝺ seruari et attrēdi ꝺsuetudo ecclie q̄ auctas Aug. ꝛ q̄ rūcūq; scrōꝝ. Et q̄ apparet ptinacia illoꝝ q̄ nolūt discere nisi i scholis quoꝝdā anti quoꝝ magꝝ impugnātiū imaculatā ꝛce ptionē ḡgis glose. Et ꝓtenūt scholas ꝛ doc trinā summi pōtificis ꝛ scrē mris ecclie: q̄ venerādā ꝑdicat ꝛceptionē illibate ꝛ inte merate virginis marie. Cū eñ papa sit rp̄i vicarius. c. inter corporalia. de trās. p. ꝛ gerat vicē dei in terris. c. quāto. eo. ti. ex quo seqū tur q̄ ḥs plenitudinē ptātis. vt notaf in. c. ꝺsequēs. xj. dist. Et illud qđ facit ꝓsumit facere autoritate dei. eꝛ de transl. pie. c. iter coꝛporalia. glo. ti. Ideo ipso approbāte ali quid ꝛ nos approbare debemus. ar. in. c. ff romanoꝝ. xix. di. Immo ipsi⁹ snīe magis ē stādū q̄ snīe totius mūdi. vt dicit gl. in. c. in istis. xiij. di. Cū igit sūm⁹ pōtifex approꝺ bauerit officiū imaculate ꝛceptionis p me editū. ꝛ illud qđ edidit dñs Leonardus no garolus ꝓnotarius. In quibus officijs si ne originali peccato ꝛcepta predicaf. ꝛ nō solū approbauerit: sꝫ etiā dederit illas oēs indulgentias dicētibus vel audientib⁹ ce lebrari officiū conceptionis: que vnq̄ ab aliquibus summis pōtificib⁹ sunt concesse in officio coꝛpis rp̄i. vt prꝫ p bullā autenti cā: sequif ꝛclusēdū q̄ oēs fideles debēt p dictū festū ꝛceptionis celebrare. p. c. conq̄ stus. de fer. ybi enumeraf oles festi celebrā di. Et ibi ꝺ̄. Festiuitatū oim ḡginis gl̄ose ꝛc. Dec autem est vna de ipsis festiuitatiꝫ

Indul gentie conces ptiōis

Universidad de Deusto
Biblioteca

bus quā papa colit cū clero. vt.ō. ergo ꝛc. papa eſſi approbādo officiū cōceptionis et inſtituēdo feſtū eiuſdē: cōſequēter ex ꝟ determinauit ipam virginē ſine petō ꝓceptā. q; vt ait Bern. in epla ad Lugdunēſes. Nō erit feſtiuitas ꝓceptionis niſi ſanct⁹ aſſeratur q̄ ꝓcept⁹ eſt. ex quo tollit̄ur oīa autoritates ſanctoꝝ ⁊ doctoꝝ q̄ dixerūt ꝓtrariū vt notat dn̄s Ant. de bu. in. c. ꝓ venerabilē q̄ filij ſint legi. di. q̄ in opinionibus credēdus eſt magis pape q̄ dictis ſanctoꝝ: quia pape ⁊ nō alteri data eſt ptās interpretādi. vt ptz per dictū. c. per venerabilē. Er q̄bus ptz quantū peccēt illi ptinaces ⁊ obſtinati q̄ ꝓtra immaculatā virginis cōceptionē latrant. ⁊ p eccleſiā romanā approbata deſpiciūt. dicētes q̄ heretici ſunt qui glioſaz virginē ſine originali petō ꝓceptā aſſerūt. ſed ipi ꝓpter talia ſunt oēs ercōicati. vt ptz p extrauagātez Sixti. iiij. que incipit. Grave nimis. de qua infra dicetur ſermone ſequēti. Cū eñ ad papā ⁊ romanā curiā ſolū ptineat diffinire atq; determiare ea que ſunt dubia in fide. vt ꝑbari p̄t p. c. maiores. de bapt. ⁊. xxiij. q. j. c. quotiēs. ⁊. c. ꝟ eſt fides ⁊. xxvij. di. c. huic ſedi. eiuſq; ſit emendare atq; corrigere errores circa fidez. vt in. c. q̄ alios. de here. ⁊ in. c. errat. xliij. di. cui incūbit maior zelus xp̄iane religiōis. c. officij xxiij. q. j. Nō approbaſſet eccl̄ia romana ꝟ feſtū dās inſup multas indulgētias capellis ꝓceptionis. ſi aliqs error eſſe poſſet circa fidē in veneratiōe ꝟginee puritatis. nec approbaſſet opinionē minoꝝ fratrū ſi non eſſet bona. De quo inquit Anto. de bu. i. c. Queſtus. de feri. dicēs. Audio eccleſiā approbaſſe opinionē minoꝝ. ſ. q̄ nō ſit concepta in petō originali. ⁊ ita tenendū eſt ꝟm ipſum dn̄m Anto. ⁊ Panor. in. d. c. conqueſtus. Ordinatio eñ ſedie aplice ligat oēs ca. fi. de cōſti. Cū eccleſia aplica ſit mr̄ oīm eccleſiarum. xij. di. c. ſ. ⁊. c. quis neſciat. in fine. ⁊ de conſecratio. diſtinctio. iij. c. celebritatem. ⁊. ix. q. iij. c. cūcta per mūdum. Que non p̄t errare nec decipi. vñ in. ca. a recta xxij. q. j. dī. Hec ſancta ⁊ aplica mater oīm eccleſiarū xp̄i eccleſia que ꝑ dei oīpotentis gratiā a tramite aplice traditiōis nunq̄ erraſſe. ꝑbatur. nec hereticis nouitatibus depranata ſuccūbit. ſed ꝟ in ero. dicto normaz fidei xp̄iane ꝓcepit ab autorib⁹ ſuis aplorū principib⁹ illibata fideteuus manet hec vbi. Licz aūt q̄dā dixerit feſtū ꝓceptiōis nō

opinio

Hoc feſtus eſt approbatum

esse celebrādum vt etiā ait glo. in. c. ij. ⁊ ibi Archid. de ꝟſe. di. iiij. cū fallus eſt. Nā vt ex ſupradictis ptz ſcta romana eccl̄ia illud celebrat. Alī Bartholome⁹ epus brixiensis in ſuo reptorio ꝑte ſcda in ꝟbo feſtus. dicit q̄ eccleſia facit ſolēne feſtū i die ꝓceptiōis bē ꝟginis. ⁊ q̄ ipe i tali die celebrauit ſolēniter in capella ſummi pōtificis in pātia ei⁹ ⁊ cardinaliū atq; aliox̄ plator̄. Qui ergo dicūt pctm̄ eſſe hāc opinionē renere ⁊ pdicāt q̄ feſtū ꝓceptiōis nō ds celebrari: cū de trahāt romane eccl̄ie illō celebrāti: ꝑtr dici de hereſi ſuſpecti. ꝑ. c. oēs. xxj. di. vt dicit magr̄ Paulus venet⁹ in tract̄. de ꝓceptiōe ꝟginis. q̄ ſi dicāt nōnullos q̄ ſe xp̄ianos ⁊ denotos appellāt nolle hoc feſtū celebrare Rndeo q̄ ꝓpter hos paucos nō fit q̄ celebratio hui⁹ ſacratiſſime feſtiuitatis nō ſit vniuerſalis. Quia q̄ō fit a maiori ꝑte xp̄ianox̄: ⁊ maxime a capite cū p̄cipalioribus mēbris a tota eccl̄ia fieri ds argumentū in. c. licz de elec. ⁊ in. c. cū in cūctis de his que fiūt a maiori ꝑte ea. vbi ds. q̄ō fit a maiori parte capl̄i totū capl̄m facere videt. ad idē facit ter. in. l. nulli. ff. q̄ō cuiuſq; vni. ⁊ in. l. aliud. §. refert. ff. de re. iu. ⁊ in. l. q̄ō maior. ff. ad muni. Quis ḡ nō decet a capite membra diſcedere: ſed oīa mēbra caput ſequi debēt. c. ſ. xij. di. Facit ler cū i diuerſis. ff. de re li. ⁊ ſum. fu. ⁊ oīa acceſſoria ſuū ſeq̄ debent ꝑncipale. l. cū ꝑncipalis. ff. de re. iu. ⁊. c. acceſſoriū eo. ti. li. vj. Cū caput eccl̄ie ſumm⁹ pōtifex celebret feſtū immaculate cōceptionis: apparet illos non eſſe mēbra eius q̄ ex tinatia ⁊ obſtinatiōe ab eo diſſentiūt ⁊ ei⁹ deuotionē non imitant. De talib⁹ dici p̄t illud Eccli. xj. Quā male fame eſt q̄ relinq̄t patrē ⁊ maledict⁹ eſt a deo q̄ exaſperat matrē. Iſti eñ matrē ſuā reuerēdā. ſ. gliоſam virginē mariā infamāt ⁊ vilipēdūt. immo vituperāt ſpōſaz dei ⁊ matrē regis celeſtis ⁊ ideo merito ꝑuari merent hereditate celeſtis patrie. iuxta notata in. §. cāſ. in auk. vt cum. de appel. colū. viij. ⁊ p glo. in. c. ꝙn tauallis. de iureiu. Tales ꝑfecto dānantes eos qui dei genitricis puritatē veneranť atq; ignorātes ſeu blaſphemos appellāt̄es timere debēt ne diſcipuli magiſtri Joachi cēſeātur. q̄ appellauit magiſtrū ſuū ex hereticū in illo articulo in quo ipe ab eccl̄ia dānatur. c. Dānam⁹. de ſum. tri. ⁊ fide catho. Nos aūt matri miſericordiarū honorē debitum impēdentes ⁊ eius innocentiā predi

K Contrā dicētes celebra. ri.

cantes. dicamus illi cū beato Auguſti. in quoda ſermōne. O mater oīm ſicut in ꝑna femina abūdauit delictū: ita in te ſupabūdauit oīs plenitudo ḡre. ⁊ ideo ſup oēs ea ignara delicti. hec ille. Cuius intemerate ꝟginis intercentu nos ab oībus delictis abſoluat benignis eius filius. Amen.

De eadem ſacratiſſima conceptione.

Sermo. iiij.

Ontere brachium petōis ⁊ maligni: quererur pctm̄ illius ⁊ nō inuenietur. ꝑs. ix.

C Quia bone fidei nō congruit de apibus iuris diſputar̄. vt ds. l. l. ſi fideiuſſor. §. quedam. ff. mādati. Alī ꝓpter cōem vtilitatez multo ꝛ rōne diſputādi recepta ſunt. vt ait iuriſcōſultus. in. l. ita vulnerat⁹. in fi. ff. ad legē aqui. Ideo aduerſant̄ virginee puritatis ita deberēt a ſophiſticis ⁊ cauillonis argumētationib⁹ deſiſtere quibus ignorantium animos a deuotione dei genitricis auertunt. verū q̄ ipſi in ſua ptinacia obſtinati perſiſtūt. vñ fures ⁊ latrones appellari p̄nt. q̄ ſi vt inquit Bal. in ꝓmio feudorum. occultato: aliene laudis fur eſt ⁊ latro l. hereditatē. §. fi. ff. ad legez fal. multo magis eius impugnator. Nos illoꝝ ꝓteruiā demōſtrare volētes: ſimul ⁊ conſiderantes q̄ quāto pluries aurū per ignē trā ſit: tāto maioꝛē acq̄rit claritatē. ⁊ q̄ veritas ſepius exagitata magis ſplēdeſcit in lucem. vt ds in. c. graue. xxxv. q. ix. Deliberauimus in ꝟ ſermone etiaz aliqua alia dictoꝝ aduerſariorum argumenta recitare ⁊ confutare. vt immaculata virginis conceptio in ardēti flamma diſputationis reclinata: puritate ac inocētia ampliꝰ eluceſcat. veriſicabūtur etenim verba thematis noſtri quibus ſpūſancto illuminamur. ꝑs. videlicet me debere cōfutare argumēta aduerſantiū conceptiōi beate ꝟginis: ait mihi. Cōtere brachiū peccatoris ⁊ maligni. Deinde de his beate virginis impugnatoribus ⁊ crimen in ea querētib⁹ dicit. Querek ꝛc. ſuper q̄b⁹ verbis tres cōſiderationes faciemus.

Prima dicetur impugnationis.
Secunda defenſionis.
Tertia ⁊ ultima appellabitur corroboratiōis

Pars prima huiꝰ ſermonis in qua ſpūs gnatur conceptio dei genitricis.

Apertur is.

Uo ad primā partē p̄dicatiōis nr̄e arguit̄ ꝓmo beata ꝟgin ex q in originali pctō ꝓcepta rōe ꝓductionis ſic.

Ois hō q̄ p cōcubitū viri ⁊ mulieris nat⁹ eſt in pctis cōceptus eſt. vt ait Aug. in li. de fide ad Petrū. ſz bta virgo ex tali concubitu cōcepta eſt ergo ꝛc. Er cōfirmat hec rō p dictū ſaluatoris Mat. vij. vbi ait. Ois arbor bona bonos fructꝰ facit: mala aut̄ arbor malos fructꝰ facit. non eſt pōt arbor mala bonos fructꝰ facere. neq; arbor bōa fructꝰ malos facer̄. Cū ḡ parētes gliоſe ꝟgis fuerint mali per pctm̄: videt q̄ ⁊ ipſa ꝟgo ꝓducta a tali arbore mala fuerit mala. ⁊ conſequēter q̄ ipm̄ pctm̄ ꝓtraxit. facit ad hoc qđ inquit glo. in. l. quiſq;. C. ad legem iul. maieſtatis. diceno. Wepe ſolet filius ſilis eſſe patri. Scđo idem ꝑbat rōne medii tionis. Nam vt ait Paulus. ſ. ad Timo. ij. Unꝰ eſt mediator dei ⁊ hoim hō ipſe ieſus. ſed mediū nō eſt niſi inter extrema que diſtant a ſe inuicez. 6m pbm. v. metaphyſice ⁊ notat̄ p glo. Bar. ⁊ doc. in. l. j. §. ita videt̄ ff. ſi quis ius di. nō obtē. ſi aut̄ beata ꝟgo nō fuiſſet ſub pcto: nunq̄ fuiſſet diſtans a deo: quia ſolū p peccatū hō elongat̄ a deo iuxta illud ꝑs. lxxij. Ecce qui elongant ſe a te peribūt. ergo ipſe nō fuiſſet mediator inter deū ⁊ ipām ꝟginē. qđ eſſet falſum. Quare videt̄ cōcludendū q̄ ipſa in originali petō fuit cōcepta ⁊ p illud a deo elōgata.

Ois

Scđo

Tertio idē ꝑbat rōe acceptatiōis. Cū eñi deꝰ nō ſit acceptator ꝑſonaz. vt ds Ack. r. ⁊ in. c. ſicut. xxj. q. iiij. ⁊ in. c. nec quenq̄ de conſe. diſt. iij. c. nouit. de iudi. ⁊. c. pla in. j. q. ix. ⁊. c. ij. iiij. q. iiij. facit ter. in aut̄. de monā. in fine principij. col. j. ſi dicamus q̄ deus in inſtāti ꝓmo conceptionis ſeruauit beatā virginem a malo originalis pctī cuz illo rāc nō meruiſſet aliq̄d plus q̄ alij homines ab adā deſcēdentes, ſeq̄ret̄ q̄ fuit acceptator: ꝑſone cōtra diuinā ſcripturā. qđ cū nō ſit verū. videtur dicendū q̄ eam non preſeruauit. ſed cū aliis hominibus in originali peccato cōcipi permiſit.

Tertio

Pars ſcđa huiꝰ ꝟmōis q̄ ds dēſionis.

Ro defenſiōe immaculate conceptiōis mr̄is dei. Rndeo ad pr̄mū argumētū qđ ſuo ꝓductio nis. q̄ deus q̄ dedit legez de q̄ mā rōne Augu. loquitur ſcz q̄ oīes qui p cōcubitum naſcūtur in petō cōcipiāt̄.

Ad primū

Universidad de Deusto
Biblioteca

potuit eaʒ circa aliquã psonã mutare. et dispẽsare. vt ait Petrus de cãdia ⁊ Frã. de mayro. in. iij. di. iij. Et supra probatũ est ⁊ ser mone. ſ. parte. vltima. Jdeo dictum ꝑ ipius Aug. intelligit nulla spãli dei gra. in terue mẽte. cuius oppositũ fuit in casu. nr̃o. Vel dicere possum⁹ ꝙ Aug. loquit de hiis q̃ con cipiũtur interuenĩẽte cõcupiscentia paren tũ. q̃li modo non fuit cõcepta mater dei vt dicũt recti sentientes. qõ ꝓbat ex vbis an geli q̃ apparuit patri btẽ v̄ginis. vt dicet infra. pte. ij. hui⁹ opis. ser. ſ. pre. ij. nã dixit illi ꝙ iõ deus clauserat ad tps vtę vroris sue Anne vt nõ libidinis fote qõ nasceret sed diuini esse muneris cognosceret. Ipsa quoq; btã v̄go vt infra dicet sermone. vij. pte. ſ. reuelauit btẽ Brigitte ꝙ iõ ipsa non fuit ꝯcepta in originali pctõ. qz eiʒ parẽtes nõ sicut alij cõiuges conuenerũt simul ma trimonialiter exvoluptate carnali sʒ ex dei obedientia ⁊ ꝓcepto. Et iõ ex dicto Augu. nos arguere possumus ꝑ ĩmaculata v̄ginis cõceptiõe sic. Btã dei ḡ enitrix nõ fuit ꝑ cõ cupiscẽtiã parẽtũ gnata sicut alij oẽs puri holes. ḡ nõ fuit originali vitio inaculata. Ad auctatẽ euãge. dico ꝙ deus q̃ oĩm naty rariũ est auctor. ⁊ põt. facere multa q̃ hoib⁹ impossibilia videntur. vt ait Aug. xxj. ỏ. ci. dei. c. vij. põt. facere ꝙ arbor mala fructus bonos faciat. ⁊ iõ potuit facere ꝑ mirabi lẽ potẽtiã suã. vt de infect⁹ parẽtib⁹ mũdis simo nasceret filia: nec a nobis est de eius prãte disputandus. nec in talib⁹ ab eo per actis est ab oĩbus rõ requirẽda. dicẽte Au gu. in epla ad Volusianũ Jn reb⁹ a deo mi rabiliter factis. tota rõ facti est potẽtia fa

Ad se cẽtis. Ad scõz rõnẽ que ỏr mediatiõis cũdam Rndeo. ꝙ sicut xps ꝑ alijs hoib⁹ media tor extitit vt a cõtracto pctõ mũdarent. ita mris sue mediator fuit vt ab eo ꝑseruaret ⁊ ista fuit singularis mediatio. sicut esset si q̃s videꝫ iudicẽ debere irasci ꝓ aliquẽ ⁊ illũ punire. ei⁹ ira taliter ꝑueniret ꝙ sua interuẽtiõe nõ modo ipm nõ puniret. sed nec ad momẽtũ indignationẽ ʒ illũ vel mi nimã assumeret. Xps ergo q̃ hoiez lapsum reparauit. ⁊ ꝑ ipo ad patrẽ intercessit. ma trẽ suã ne laberet ꝑseruauit. Maior. enĩ gra fit illi qui conseruatur in innocẽtia q̃ cui remittit culpa. vt ait Augu. sup Gene. ad lram. Vñ magister Leonardus de vtino ordinis predicatoz. in suo sermonario fe stiuo. sermone. xij. c. ij. ait. Maioris gratie est ꝑseruari a lapsu q̃ post lapsus reparari vt ps in btã v̄gine b ille. Et iõ xps matris sue optimus mediator fuit. Et b modo di ci põt etiam mediator angelo⁹ ⁊ illo⁹ re paratoz ⁊ saluator. atq; purgator. Vñ Dio ny. c. ij. de angelica hierarchia inquit. An geli purgãtur a superbia ⁊ ignorantia. vbi Linconiẽsis ait. Illis ꝑmis substantia di uina sciẽtia est velut purgans non a sorde q̃ infuit. q̃ apud nos solet dici vera purga tio sed ne insit obstãs. qõ genus purgatio nis est ꝑm vritatẽ optimũ ⁊ sufficiẽtissimũ hec ille. Et ibidẽ pte. ij. etiã dicit. Non pur gãtur angeli sicut holes a sordib⁹ que alij q̃si infuerũt. sed ꝑseruari ne aliq̃bus inq; nẽtur est ipsis ꝺa purgatio. hec ibi. Nõ er go sequit. iste purgatus fuit. ergo habebat pctm̃. Nã Malach. iij. de xpo ỏr inglorifi catione sanctoz. Purgabit filios leui qua si aurũ. ⁊ tm̃ illi tũc nõ habebãt pctm̃. Si militer Au. ij. ỏr. ipletũ est tps purgatiõis marie. cũ tm̃ maculã purgãdã nõ haberet. Nã per gi am filij fuerat ꝑseruata ne illam reciperet. ⁊ talis fuit etiã purgatio ipsius v̄ginis et mediatio filij ꝑ ea. que omnib⁹ alijs extitit excellẽtior. ⁊ dignior. ⁊ filio⁹ vir ginis conueniẽtior. laudabilius enĩ est alis quẽ ne ꝑcutiatur adiuuare. q̃ ꝓstq; ha buerit caput fractũ ꝑcurare medicinam. Voc aũt fecit dei filius matri sue. Vñ canit ecclesia in officio ꝯceptionis. Nisi dñs cus stodisset matrẽ suã. angelus tenebraz desi grasset eã. Ad tertiũ argu. qõ ỏr acces pratiõis. dico ꝑm theol. in. ſ. dist. iij. ꝙ deꝫ nõ est accepto: ꝑsonaz sed meritoz. Bar. aũt in. l. ſ. in pn. ff. de postu. dic. ꝙ in his q̃ fiunt ex mera gratia etiã apud deũ est acce ptio ꝑsonaruz. plus enĩ facit vni q̃ alteri. Jn his vo que fiunt ex mera iustitia neq; apud deuz neq; apd holes ỏr esse acceptio ꝑsonaz. ita enĩ iudicat magnũ sicut paruũ c. nouit. de iudi. lz. autez virtutes ⁊ merita futura a deo ꝑuisa non fuerint cã necessa ria ipsius ꝑseruationis. vt põt ꝓbari per determinata a magro sniarum in predicta distinctione primi. ⁊ q̃nis diuine potẽtari non sit assignanda alia cã. nisi quia ita sibi placuit. vt diffuse tractat theol. in. ſ. dist. xlv. sola enĩ eius volũtas habetur ꝑ legiti ma cã sicut est de volũtate imperatoris ꝑm glosam in. l. relegati. ff. de penis. ꝑesumit enim ꝑ principe ꝙ iusta causa fuerit mo tuꝰ. ⁊ itantum ꝙ ꝓbatio non admittitur

O Aduer tite.

ñ contrariũ vt ait Anto. ỏ but. i. c. que in ecclesiaz. de cõsti. ⁊ ibi esĩ refert ⁊ sequit Panor. allegãs clemẽ. lris. de ꝓba. tñ dicẽ re possumus ꝙ ruũ valde ⁊ decens fuisse. suã futurã ⁊ virtutib⁹ plenã ab oĩs pctõ im bs in mundo est ꝙ habuerit parentes ex cellẽtes. ꝑm sniam Salomonis. xvij. Pro ser. c. ⁊ sapientis Eccli. xlj. suu libri. c. Ma ior aũt excellẽtia quã parẽtes alicuius ha bere possint. est serenitas ꝓscie. iuxta illud ij. ad Cor. ſ. Gl̃ia nr̃a hec est testimonium ꝓscientie nr̃e. Vñ Chrys. dicit ꝙ melior ⁊ gratior ẽ deo vnus iust⁹: q̃ tot⁹ mundus pctõribus plen⁹. ⁊ põt ꝓbari eius dictũ p ea que habent Prouer. xvj. c. Et pp hoc re gina Blãcha dixit filio suo Ludouico regi francoz dũ esset puer. Fili mi potius vellẽ videre te mori q̃ i pctm̃ mortale cadere. ex q̃bus vbis ita timuit pctm̃ mortale q̃ nũq; cõmisit illud. Fuit ergo decẽtissimũ vt dei filius gloriari posset de hac excellẽtia ma tris sue. ſ. q̃ nũq; fuerit aliquo pctõ macu lata. iʒ sibi in puritate ⁊ mũdicia simillima Et hãc rõnẽ tangẽs Aug. in sermone. xlviij. de nativitate dñi ait. Qm̃ ꝑcũ redẽptiõis nr̃e ĩmaculatũ esse debuerat. ꝓpterea ma ria mater xpi electa ẽ. ⁊ sup oẽs creaturas ꝑelecta oĩbus gratijs fecũda. oĩb⁹ virtuti bus ornata. oĩ sanctitate i vtero matris re plena. vt de mũdissima matre mũdissimus nasceret filiꝰ. qz sicut in celo habuit patrẽ immortalem ⁊ eternũ. sic ⁊ in terra habuit matres omni corruptiõe carentẽ. igit̃ sicut in celo q̃lis est pater. talis est filius. sic ⁊ in terra q̃lis est mater: talis ꝑm carnẽ ẽ filiꝰ Jn celo cum patre eternus ⁊ immensus: i corruptus ⁊ sublimis ẽ. ⁊ in terra cum ma tre ĩmaculatus ⁊ mãsuetꝰ. hec ille. Sãdẽ etiã sniam ponit Ambro. in. xij. li. de virgi nibus dicens de christo. Hodie quidẽ ꝑm hominem homo natꝰ et virgine. sed ante oĩa secula generatus ex patre qui matrem corpore. virtute referat patrem. hec ille.

Pars tertia huius sermonis. que dicit corroborationis.

ꝑ Narrat autores teneres eam nõ esse cõ

Ec pia ⁊ deuota opinio corrobo raf ꝑ autoritatẽ theol. irrefra ꝟ gabilis Alexandri de ales. q̃ in li. quẽ de beata virgine edidit q̃ liber est tholose catenatus i cho ro ecclie cathedralis. probat ipsam dei ge nitricem ab originalis peccati vitio preser ceptam uatã. vbi etiam retractat quicquid contra in origi hoc direrat in. iij. sentẽ. di. iij. Narratq; stu nali pẽdum miraculum per qõ ad renẽdã istaz pctõ. opinionẽ inductus ẽ. de quo miraculo per transeo causa breuitatis. qz de ipso dixi in officio cõceptionis qõ quidẽ officiũ i mul tis ad hãc materiã faciẽtib⁹ patule post no num ⁊ vltimũ sermonẽ hui⁹ prime partis marialis nr̃i subnectã. Hãc q̃s sniam re nuit Clarro magr̃ Scoti. i. iij. sniaz. di. iij. dicẽs ꝙ si ỏz errare vult pot⁹ errare i abũ dantia laudis virginis marie q̃m i diminu tione. Jdẽ etiã tenuit ⁊ multis fundamẽ tis approbauit magr̃ Johes Scot⁹ in eas dẽ. di. simul cũ magro Frãcisco de mayro Nãdulfo nepolitano. Hugone de castro nouo. ⁊ Petro aureoli cardinali sctẽ eccle sie romane. q̃ de immaculata. virginis con ceptione fecit particularẽ tractatum. Jdẽ etiã tenuit ⁊ subtiliter ꝓbauit dñs andre as siculus dictus barbatius in ꝓmio cle. ⁊ in. c. cõquestus. de feriis. vbi allegat Pa nor. dicentẽ se audisse. ꝙ ecclesia approba uit opinionẽ minoz. precipue in scol. basi liensi. Jdez tenet dñs cardinalis in. d. c. ro questus. di. q̃ festum cõceptiõis cõiter ce lebrat ab oĩb⁹ ecclesiasticis. ⁊ q̃ ỏz observa ri vt brissima ꝺgo honorẽf quãtũ pl⁹ fieri põt. Jdẽ tenuit magr̃ Paul⁹ venetus. Pe tri⁹ de aqla dictus scotel⁹. Guilhelm⁹ ocliã Jobes vitalis magr̃ theologie ꝑelarus ⁊ magister Venricus de hassia. ⁊ Robertus hollrot. ⁊ Armanus in alegãti tractatu cõ ceptiõis virginalis. q̃ scripsit. Sapiẽtia edi ficauit sibi domũ. Jtẽ dñs Robertus epũs linconiẽsis. Petri. Thomas. Jobes de ba silea. Alexãder nequã magn⁹ theolog⁹. tho mas de argẽtina. Berardus odonis patri archa anthiocenus. ⁊ q̃ plurimi alij theo logi. in. iij. sniaz. di. iij. ⁊ idẽ expresse dicit ⁊ affirmat ꝑscript⁹ Sco. in. iij. di. xviij. Idem tenuit dñs Petrus de cãdia. qui fuit papa Alexander. v. subtilissime approbans im maculatã virginis ꝯceptionẽ in eadem di. iij. iij. sniaz. qui postea exist̃s in pontifica tu hãc opinionez ỏr terminasse in ciuitate pisarum. Anno. M. cccxj. atq; statuisse vt ab oĩb⁹ teneri ỏberet. Vñ magister Jobes varro. in. iij. sen. di. iij. inq̃r. Sanct issimus dñs papa Alexãder. v. approbauit opinio nẽ minoz. Jdẽ q̃s tenuit ⁊ subtiliꝫ ꝓbauit magr̃ Ambrosij ordis seruoz. in suo q̃dra

Universidad de Deusto
Biblioteca

gesimoj de floribus sapiētie. sermone. rj. ꝛ xxxij. Hāc insup veritatē tenuerūt ifraseri pn excellētes theologi. s. magr Franciscus martini. magr michael de bononia. ꝛ magister Baptista de ferraria oēs ordinis carmelitarū. Tenuit etiā hoc magr Jobes de gerson cācellarius Parisiēsis in. ij. pte sui sermonarij. sermone. xlvij. vbi introducit octo verulas furibūdas impugnātes festū cōceptiōis btē ꝟginis. quarū prima vocē lra occidēs tota in vultu rugata. scda rō lis tigiosa rixis comitata. tertia spēs sophistica falacijs armata. q̄rta supficies canonū penit⁹ inflāmata. q̄nta apparētia legis apparēs aduocata. sexta falsa mathesis. i. doctrina ex gestis diffamata. septima falsa poesis apparenter ornata. octaua suspitio heretica tremēs antiqta q̄ ꝫm alios vocat ꝓsumptio temeraria. Deinde introducit ꝓdictus doctor octo ꝟgines secūdas ꝛ timidas in ꝓspectu regis celestis ꝛ totius curie supne admirabiles. defendēres immaculatā cōceptionē matris dei. q̄rū prima est sacra theologia in vultu gratiosa. scda rō ꝓbabilis in gestu amorosa. tertia pares autoritas grata velut rosa. q̄rta lex canonica i habitu formosa. q̄nta lex ciuilis toto impiosa. sexta sacra mathesis apud multos pciosa. septima dulcis poesis sup fauum dulcorosa. octaua fides pia firma ꝛ radiosa. que sapientissime ꝟgines ita subtiliter arguerūt in fauorē illibate cōceptiōis ꝛ vetulaꝝ argumēta cōfutarūr. q̄ rex celestis approbauit opinionē de immaculata ꝛceptiōe mris sue ꝛ statuit festū ipsi⁹ ab oīb⁹ debere celebrari. Hāc eādē opinionē tenuit idē doctor i. iiij. tract. sup Magnificat. vbi ait. In maria fuit necessitas originale pctm ꝟhendi ꝟm causas inferiores ꝟm legē ꝓpagatiōis ex cōiūctiōe viri cuꝝ femina. lex aūt supior ꝓuidit huic necessitati pueniendo casuꝝ p sanctificationē ꝛ grāz. sicut etiā dicit i alio casu sanct⁹ Thomas de occurrentib⁹ tpe iudicij obuiā xp̄o in aera. q̄ si nō moriant⁹ b nō est ꝟm eās inferiores qb⁹ habebāt necessitatē moriēdi. nec est ꝫ aplm dicētē. Statutū est hoib⁹ semel mori. deide iudiciū. q̄ quilegiū supiora b suspēdit. Nō secus est in ꝓposito de Maria a necessitate ꝟhendi originale pctm ꝓuenta ꝛ priuilegiata ꝛ excellētissime sic redēpta qualiter redimi nō egebat iesus xp̄s. q̄ per carnalē cōcubitus non format⁹. Nostra ergo beata ꝟgo semp habuit gratiā gratū facientē que originali supe minet iusticie qua primit⁹ ornata fuit eua sed ꝓdidit. hec ille eandē q̄s sniam de innocētia virginali tenuit idem doctor in sermone de natiuitate beate ꝟginis. cuius dicta referā in. iiij. pte huiꝰ opis. sermone xij. pre. ij. Tenuit etiā hoc Sedulius poeta q̄ lib. primo in carmine paschali inquit de beata ꝟgine Maria. En velut e spinis nobilis rosa surgit acutis. Nil q̄ ledit hūs vel q̄ obscurat honorē. ꝛc. Itē petr⁹ crete sis sup Lucam canit de ipsa virgine. Unaꝝ nec maculā natura reliquit i ista. Idē etiā tenuit magister Bartholomeus pisan⁹ in suo mariali. Tenuit hoc doctissimus theologus magister franciscus de sauona qui fuit Virtus papa. iiij. q̄ ad extirpandas machinationes quoruūdā impugnātiū conceptionē btē ꝟginis ꝛ fideles populos cōturbantiū. edidit illā decretalē que incipit Graue nimis. in qua sic dicit. Graue nimis gerimus ꝛ molestū cū sinistra nobis de quibusuis ecclesiasticis ꝓsonis referunt⁹. s̄z in eoꝝ qui ad euāgelizādum verbum dei sunt deputati excessibus ꝓdicando cōmissis: eo grauius ꝓuocamur quo illi piculosius remanēt incorrect⁹. cū facille deleri nequeāt qui multoꝝ cordib⁹ sic publice ꝓdicādo diffusis ꝛ damnabilius imprimunt errores. Sane cū sancta romana ecclia de itemerata tesemp q̄ ꝟginꝫ marie ꝛceptōe publice festum celebret ꝛ ipāle ac ꝓpriū sup hoc officiū ordinauerit. Nōnulli vt accepim⁹ ꝓdicatores in suis sermonib⁹ ad ꝓplm publice p diuersas ciuitates ꝛ terras affirmare hactenꝰ nō erubuerūt. ꝛ quotidie ꝓdicare nō cessant. oēs illos q̄ tenēt aut asserūt eandē gloriosam ꝛ immaculatam dei genitricem absq̄ originalis peccati macula fuisse conceptā mortaliter peccare: vel eē hereticos. eiusdēq̄ immaculate cōceptiōis officium celebrātes ꝛ audiētes sermones illoꝝ q̄ eā sine hmōi macula ꝛceptā esse affirmāt peccare grauiter. sed ꝛ ꝓfatis ꝓdicationib⁹ nō otēti. ꝓfect⁹ sup his suis assertionib⁹ libro i publicū ediderit: er q̄ ꝓdicatiōib⁹ ꝛ assertiōib⁹ hmōi nō leuia scādala in mētib⁹ fideliū exorta sunt ꝛ maiora merito exoriri forsitan dant indies. Nos igit hmōi temeraria ausus ꝛ puersis assertionib⁹ ac scādalis q̄ exinde in dei eccliā exoriri possent: quantū nobis ex alto cōceditur obuiare volētes. motu ꝓprio nō ad alicuius nobis sup hoc oblata

Jobes de gerson,

Decret⁹ talis ſi xti pa⁹ pe de⁹ ceptōe ꝟginis marie,

te petitiōis instantiā: sed de nra mera deliberatiōe ꝛ certa scia. hmōi assertiones ꝓdictoꝝ eorūdē. ꝛ alioꝝ quoscūq̄ q̄ affirmare ꝓsumerēt eos q̄ crederēt ꝛ tenerēt eādem sua ꝛceptione ꝓseruatā fuisse. ꝓpterea alicuꝰ heresis labe pollutos foret vel moraliter peccare. aut ejusdē cōceptionis officium celebrātes seu hmōi sermones audiētes aliquis pctī reatū incurrere. vt pote falsas ꝛ erroneas: ꝛ a veritate penitus alienas. edictosq̄ desup libros ꝓdictos id continētes quo ad hoc aucte aplica pntium tenore reꝓbamus ꝛ dānam⁹. ac moti scia ꝛ aucte
160 ꝓdictis statuim⁹ ꝛ ordinamus q̄ ꝓdicatores vbi dei ꝛ quicūq̄ alij cuiuscūq̄ status gradus: ordinis: ꝛ cōditionis fuerint q̄ de cetero ausu temerario ꝓsumpserint i eoꝝ sermonib⁹ ad pplos seu alis quōlibet affirmare hmōi sic per nos reꝓbatas ꝛ dānatas assertiones veras esse. ac dictos libros p veris legere. tenere vl habere. postq̄ de pntibus sciam habuerint. excōicatiōis sententiā eoipse incurrāt. a qua ab alio q̄ a romano pontifice nisi in mortis articulo nequeāt absolutiōis bñficiū obtinere. b summus pōtifex. Hāc eandē opinionē tenet ꝛ mirabiliꝰ ꝓbat. s. Bernardinus in tractatu de cōceptione ipsi⁹ bādicte ꝟginis quem ego vidi senis. ꝛ videt esse script⁹ manu ꝓpria ipsi⁹ sctī. in quo libro cū studerē ꝛ essꝫ cuꝝ patre fratre Bernardino de caimis in libraria parvula in qua sunt libri q̄ erāt ad vsum sctī Bernardini. venit ad ostiū q̄dāꝫ frater senex i ea effigie ꝓpria q̄ depingi soler sctūs Bernardinus: ꝛ dixit vultu iocūdo. Quid facitis p̄eo? Ego ꝛo qui erā magis ꝓpe ostiū rndi. Nos magnā cōsolationē habem⁹ videdo ista opa sctī p̄ris nostri Bernardini. Ille ꝛo subridēs ait. Vos bñ facitis. ꝛ statim recessit. Ego aūt imediate dixi patri fratri Bernardino caimo ꝛe credo q̄ iste sit sctūs Bernardinus ꝓpter cuius amorē hunc venim⁹. ꝛ de q̄ loq̄bamur ꝛ ipse rndit. ꝛ ego simil⁹ credo. ꝛ sic valde cōsolati remāsimus. Cū aut⁹ paulo post oēs frēs loci ad cenā venissent i refectorio nos diligēter consideravim⁹ si aliq̄s frater esset filius illi qui nobis apparuerat. ꝛ neminē vidim⁹. vñ firmiter credo q̄ ipse sanctus Bernardin⁹ ad nos venerit vt ostēderet q̄ sibi erat gratū q̄ nos libēter legeremus opa p ipm edita. maxime de immaculata cōceptione btē ꝟginis. ꝛ tunc ego venieba de roma. ꝛ ꝓsentauerā summo pōtifici nostrū officiū de cōceptiōe ꝟginis. Cū igit⁹ vt ptz p bullā plūbatꝝ Eugenij pape iiij. non tm̄ vita sed etiā doctrina sctī Bernardini sit approbata p eccliā. sequit⁹ q̄ tenere debemus hāc opinionē quā ipe sanctus Bernardinus i scriptis tenendā tradidit ꝛ publice ꝓdicauit. Tenuit etiā b idem sctūs Tho. d aquino in. s. sntiaꝝ. di. xvij. ar. iiij. in solutiōe. iiij. argumenti. Qui etiam in expositione angelice salutatiōis de btā virgine inqt. Ipsa em̄ purissima fuit quātū ad oēm culpā. q: nec originale nec mortale nec veniale peccatū incurrit. Et iterū in. s. sen. dist. xliij. ar. iij. in rōsione ad. iij. argu. sic ait. Puritas intēdit p recessū a ꝟno. Et ideo potest aliq̄d creatum inueniri quo nihil purius esse pōt in rebus creatis sine vlla ꝓpagione pcti. ꝛ talis fuit puritas btē ꝟginis. q̄ a peccato originali ꝛ actuali fuit immunis. tñ ista puritas fuit sub deo infinita. Magister etiā Johānes vitalis excellētissimus theologus. in tractatu de ꝛceptiōe ꝟginis. refert se vidisse libū retractatiōis sctī Tho. d eo quod dixerat in. iij. sen. ꝓtra ꝛceptionē matris dei. Sibi Richardus de media villa in expositione angelice salutationis revocat opinionē quā prius habuerat ꝓtra ꝛceptionē virginalē. Cui immaculate virgini ait Hugo de sctō vict. in quodam sermone. O virgo maria antiqua illa mulier eua nos tibi nō lepte te reliqt here dē. q̄ nec maculā nec rugam habuisti q̄ vnguēto egerēt. sed vngūenta gratie accepisti vt spēm tuaꝝ ꝛ formā cōmendarent. Btūs d⁹ fulbertus carnotēsis eps sup angelica salutatiōe inquit btē ꝟgini. Aue maria electa ꝛ insignis inter filias. que immaculata semp extitisti ab exordio tue creationis. q: paritura eras creatorē totius sctitatis. b ille. Beatus autē Anselmus in epla ad coepos anglie inquit. Nō puto verus esse amatorē ꝟginis q̄ celebrare respuit festum sue cōceptionis. Idē d⁹ doctor de cōceptu ꝟginali fecit duos libros. ꝛ semp cōcludit ꝓ hac opinione. Ubi in. s. lib. c. iij. dicit. Cuius ipsa ꝟgo habitaculū fuerit: vt dixim⁹: summi boni: si pctī alicuius ex prime ꝓuaricatiōis origine maculā traxit: quid dicemus? vtiq̄ diuina voce ꝓpbe d⁹. Diriguntq̄ te fortes in vtero nouit te: ꝛ ante ꝓ exires de

Appatitio cōpilatoris libri facta:

Thom⁹

Rich⁹

R Ansel⁹

Vict⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

vētre sctificauit tē. De Jobe q̄s angel⁹ q̄ eū nūciabat asserit q̄ spūsctō replebitur ex vtero mr̄is sue. Si igit̄ Hieremias ingēti bus futurus ꝓpha in vnius est sctificat⁹.
Luce.1. ⁊ Jobes in vtero mr̄is est spūsctō replet⁹. q̄s audeat dicere singulare tor⁹ sc̄li ꝓpiciatorū ⁊ vnica filij dei dilectissimū reclis natorū mor i sue cōceptionis exordio sctī spūs gr̄a ⁊ illustratiōe destitutū. attestāte
ū. Cor. 15. sa scriptura. vbi spūs ibi lib̄tas. A simile igit̄ ois pctī libera fuit q̄ oī n pctō. ꝓpiciatoī aula in q̄ ⁊ er q̄ psonaliter hō fieret spūsctī p̄nia ⁊ opatiōe ostruebat. hec ille Et iterꝝ. iij. c. ait. Magnitudinē opationū diuine vtutis q̄dā mētis limpitudine pro posse ꝓsideras videor michi videre q̄ si q̄d originalis pctī in ꝓpagatōe ei⁹ ⁊ cōis vi tij extitit. illud ꝓpagantiū et nō ꝓpagate plus fuit. ⁊ infra. Si dns castanee confert vt inter spinas remota compūctiōe ꝓcipia tur. alaf ⁊ formef. nō potuit b̄ dare hūano q̄ sibi parauerat tēplo in quo corpaliter habitaret: ⁊ de q̄ in vnitate plone pfectus fieret vt licꝝ inter spinas pctōꝝ cōciperef. ab ipso tñ spinarū aculeis oīmode erod redderef plane potuit ⁊ voluit. q̄ si voluit ⁊ fecit. Et hāc eādē sniam ⁊ filiatudinē ponit idē Ansel. in. l. de exordio hūane salut̄ post ꝓdicta aūt ꝺba subdit ipe Ansel. vbi ꝺ. Et q̄dē quicq̄d dignū vnq̄ de aliquo eē suā psonā voluit pperā est de te o beatissima femina⁹ noluisse. ⁊ in eodē. c. etiā dicit Matrē te fecit suā ille rex oīm factor ⁊ gubernator dns. oīm inquā intelligibiliu⁹ ⁊ intellectū trāscēdētiū. ⁊ te dignam ac imperatricē celoꝝ: terraꝝ ⁊ elemētoꝝ cōstituit. ⁊ vt ita esses in vtero matris tue a primoꝝ diꝝ conceptionis opante spūsctō crearis. Nunq̄d igitur in tanta futura glia summi pater dei mater vnica. ⁊ oīm que sunt fuerūt ⁊ erūt post filiū tuū impatrir prudēs ⁊ nobilis? Nunq̄d in exordio tuo talis esse debuisti: vt oīm quoꝝ te dñiū gerere certissime nouimus. aut paritari. aut subiectiōi possis addici? ꝺ ille. Qui etiā. v. c. eiusdem li. inquit. Ille assertor pure veritatis ⁊ a filio tuo iam celo ꝓsidente vas electiōis cognominat⁹ oēs homes in adā peccasse fatetur. vera vtiq̄ sunt et cui ꝓtradicere nefas esse pnuncio. sed cū eminēriā gr̄e dei in te cōsidero: sicut te nō intra oīa que facta sū inestimabili modo⁹ contueor. sic nec lege aliorum in tua conceptiōe demerita fuisse opinor. singulari ⁊ hūano intellectui ipe netrabili diuinitatis ꝺtute ⁊ opatione ab oī pctō adiunctione liberrima. Hec Ansel. Jn qua aēre ostēdit q̄ ꝺdicta virgo non est de nūero oīm qui peccauerūt in adā. ſ supra numerum oīm sicut si dicaf. Oēs de regno tali sunt tributarij regis. nō intellis gif mater. vroꝝ ⁊ filius: q̄ adimuntur a numero oīm. Idē quoq̄ Ansel. in. d. c. infert pctīs fuerat q̄ hoies a pace dirimebat. ⁊ vt illud filius dei euacuaret ficq̄ ad pacē genus humanū reuocaret hō fieri voluit. ⁊ talis vt nihil in eo aliquatenus remanere q̄ nō ꝓcordaret eiū hō a deo discordabat. Quia ergo ita fieri oportebat. matrem de qua talis his tolleref munda ab oī pctō esse decebat. aliter q̄ pacto illi summe puritati tāta ꝓiunctione vnireſ vt indifferēter que sunt hois essent deo. et que dei homis essent. ⁊ in. vj. c. iterū dicit. Adhuc ꝓpone tibi palaciū q̄ spāliter suis ꝙtib⁹ aptū et stat cōstruere volēti. in q̄ ⁊ ipse frequētioꝝ ri ⁊ festiuioꝝ cursu conuersef. ⁊ oibus operi⁹ atq̄ auxilio indigētib⁹ mitioꝝ ⁊ letioꝝ vultu rideat et auxiliet. patereſ ne ꝙso in ꝓncipio palacij fundamentū inualidū ⁊ structure q̄ foret edificāda incōgruū ⁊ non coherēs. Non puto si saperet. ⁊ ꝓpositum suū ad effectū ꝓducere vellet. ḡ sapiētiam ante oīa scla ꝓposuisse sibi habitaculū q̄ spāliter cohabitaret cōstruere silr indubitata fide tenem⁹. Q̄ aūt habitaculū istud fuerit iā dudū innotuit. hoc em habitaculū illō sacrariuꝝ spūsctī esse fatemur. i quo ⁊ ꝓ q̄ ō eadē sapientia hūane nature cōiungi voluit ⁊ icorporari. ⁊ oibus se pura mēte cōfitētib⁹ parcere ⁊ miserēri. q̄ sacrariū aula videlicꝝ vniuersalis ꝓpitiatiōis cuꝝ operāte spūsctō cōstrueret. si fundamētuꝝ illi⁹. i. antiū siue primo: diū cōceptiōis btē Marie corruptū fuit ipsi certe ꝓstructure non congruebat nec coherebat. hec Anselmus. Qui etiā in eo. c. infert. Jnscia ne fuit ⁊ imporēs sapia dei ⁊ virt⁹ mūdū sibi habitaculū condere remota omni labe conditionis humane. angelis aliꝝ peccantibus bonoꝝ a pctō seruauit. ⁊ feminā matrē suā mor futurā ab aliorū pctis exortē seruare non valuit. Jn eternitate consiliꝝ sui firuꝝ statuit eam dnatricē ⁊ reginam fore angelorum. et nunc inferiorem angelis natam in consortium acceptam eē credamus oīm peccatorum. existimet hoc ⁊ argumentis

Qz mā ria ē su pra nūe rū oīm q̄ pecca uerunt

suis ꝓbet qui vult. Ego donec ostēdat mihi deus aliquid digni⁹ excellentie dñe mee posse dici: que dici dico: aue scripſi nō mutō: ceterū me ⁊ intētionē meā filio ei⁹ ⁊ illi hil tibi dña equale. nihil cōparabile est. oē em q̄ est. aut supra te est. aut subt⁹ te est. Oē supra te est solus de⁹ est. Q̄ infra te ē est omne q̄ deus non ē. Ad tuam tantam excellentiā q̄s aspiciet. q̄s attinget. ⁊ certe vt ad hāc excellētiā peruenires. in humilimo loco. i. i vtero mr̄is tue purissima ozie baris. q̄ si tali mō cōcepta ⁊ ordinata non fuisses in tāta celsitudinē nō succreuisses. ⁊. ir. c. etiā ait de dña nra. quā in tantū culmen ꝓdestinauit ⁊ extulit diuina potentia quā tot prerogatiuis dotauit cūcta dispōnēs dei sapientia. quā sibi matrē elegit ad mundo subueniēdū ipsa oīa salnādoꝝ inefabilis dei mia: dicere morte pctī que p inuidiā diaboli occupauit orbē terrarum in suo ꝓceptu pgrauari. vt taceā iterim ipsas q̄as cōmemoraui rōnes. animus cuitat. intētio abhoret. lingua fateri non auder. Qui aliter saptūr ⁊ melius approbant: credāt. Ego pulsima dña q̄liscunq̄ seruul⁹ credo ⁊ fateor q̄ tu ex radice iesse pulcherrima. ac p hoc ab oī q̄ te decolor: et pctī pulnere aliena. integerrima pmanens. flozē p
Dñs dominicꝰ volanꝰ tiosissimū ptulisti. nō qualēcūq̄: sed super quē septiform⁹ spūs req̄uit. b̄ ille. Et iō dns dnicus volanus artium ⁊ pbie doctor eximius hec ꝓsideras inq̄t in ꝓoemio sui tractat⁹ ō ꝓceptiōe beate ⁊ginis. Nō puo animi dolore afficior cū audio quosdā magistrali infula decoratos: pertinaciter affirmare gl̄iosissimā intemeratāq̄ ⁊ginem mariā ab eterno iesu xpi matrē electā a macula peccati originalis fuisse deturpatam atq̄ in ea ꝓceptā. Nā cū sacrosancta mater ecclesia talia tantaq̄ de gl̄iosissima virgine maria canat atq̄ affirmet q̄ nulli alteri pure creature concessa videnf. pfecto possent in beatā virginē modest⁹ loqui. ⁊ ita pleno oze que affirmant affirmare non deberēt. Nā si Aug. totius fidei nostre lumen ac sydus clarissimū cui datum est de summa ⁊ i cōp: ehēsibili trinitate dei loq̄ atq̄ determinar. ꝓpter honorē dñi cū de pctis ab illo agitur nullā ō beata virgine voluit facere questionē. pfecto hi matimo errore ducunt affirmātes ⁊ginē in pctō originali fuisse conceptā. Cur aūt hi nulla cuiden ti rōne coacti neq̄ ab ecclia astricti hoc tā impie affirmare audeant. causam aliaꝝ respire nequeo nisi q̄ assidua eoꝝ de hac re cogitatio in pessimum vsum conuersa est. imposſibileq̄ potiꝰ eēt opinionē a fritate hāc alienā er cordib⁹ eoꝝ euellere: q̄ iudeoꝝ pfidiā de illoꝝ cordib⁹ eradicare. ḃ ille. Qui post multa elegāter dicta. pbat q̄ttuor clarissimis rōibus q̄ valde fuit cōuenies deo ipsam preseruar. Postea ꝺo. pbat p octo alias rationes sumptas ex pre xpi. q̄ ego ꝺdicta in sua ꝓceptione fuit sanctissima. postmoduꝰ ꝺo. idem. pbat quindecim aliis rōnib⁹ sumptis ex pre ipsi⁹ purissime ⁊ginis. Deinde
S Ber. lia argumenta. q̄ a multis habent ad pōs non refero. Beatus q̄s Ber. in ser. de assumptione beate ⁊ginis inquit. Nicꝝ de maria loqui gestiant oēs. tū quicq̄d ōz de indicibili coipso q̄d dici potuerit minus gratuꝝ fit. minus placeat. minus acceptef. quenā eteniꝰ poterit lingua etiā si angelica fit dignis extollere laudibus virginē marrēmā trē afit nō cuiuscūq̄ sed dei. Quenam vel angelica puritas virgini illi audeat cōparari. que digna fuit sacrariū fieri spūssancti. ⁊ habitaculum filij dei. Hec Ber. ⁊ Aug⁹. Aug⁹. in tractatu de incarnatione xpi dicit. Dominez peperit virgo decora. virgo spōsa tota pulchra. tota speciosa. flos florum. pulchritudo virginum. celi regina. mundi glia. o digna digni. o immaculata imaculati. o sancta sancti. o maria splendor mundi. glia celi. qualem filiū tu nobis peperisti. O felix femina inter ceteras benedicta cui⁹ venter fuit reclinatorium dei: sacrariuꝝ spūssancti. lectus eburneus xpi. thalamus diuine maiestatis. quante scritatis purabimus aiam tuam fuisse que ad imaginē dei condita ⁊ facta consistit cum carotua tātū placuerit creatori: vt de ea sibi faceret palliū laudis ⁊ loricam victoriosi certaminis. Et infra iterꝝ dicit. Tu tota pulchra. tota formosa. tota ḃlectabilis ⁊ tota gloriosa. tu macula nulla fuscaris. tu omni decore vestiris. tu omni sanctitate ditaris. tu super omnes virgines sancta in carne. tu super omnes angelos ⁊ archāgelos sancta in mente. Tu cunctas feminas vincis pulchritudine carnis. ⁊ omnes angelicos

Universidad de Deusto
Biblioteca

spūs excellētia sclratis. tu plena deo. tu repleta spūsctō, hec ille. Ad cui⁹ ūba q̄d ridere poterūt qui eā asserūt repletā fuisse pctō Sed forte aliq̄s eoz dicet. Cū habitū ẏginis marie deferā si in pctō illā cōceptā fuisse nō crederē: ipsaz maculatā nullaten⁹ predicarē. Cui ego rideo q̄ beatissima virgo nūq̄ tali fuit induta vestimēto. Itē q̄ habitus nō facit monachū: ꝫ deuotio ⁊ religiosa cōuersatio. c. porrectū. ⁊. c. vt clerici. ⁊. c. er pte. de regu. ⁊. c. cōsuluit. eē q̄ cle. vl vo. Si igit verꝫ vis habitū btē ẏginis gestare eiusq̄ monachi⁹ ac seru⁹ esse. studeas eius puritatē atq̄ innocētiā honorare. ⁊ amplius nolī eā idumēto immūdicie atq̄ pu

Querē de cepcōe

tredinis horrendeq̄ macule coopire. Sed vna nobiscū cādidissimis atq̄ purissimis innocētie vestib⁹ illā circundare satage. ita vt pariter deuote salutem⁹ ipaz beatā ẏginē reuerēter dicētes illud q̄ habet i missa cōceptiōis eiusdem. ſ. Salue spōsa dei patris: Maria fons pietatis angeloz dña. Aue dulcis o maria xpi mater ⁊ filia vlla sine macula. Tu sol refulgens gloria. celoꝝ lustrans atria. luce reples secula. Tu purpureus honestatis fauus dulcis charitatis. tu nostra letitia: Rosa rubēs castitatis. liliuz virginitatis cum omni fragrantia. Tu magistra clemētie. mater misericordie nostra dele⁹ crimina. O norma innocentie maria plena gratie tu stella maturina'. Tu a deo fabricata. in cōceptu preseruata. nulla trahis scelera. Tu in celis coronata ab angelis venerata. micās sup sydera. Nos famulos rege tuos atq̄ tibi fac deuotos. p tua clementia. Ab inferno liberatos. nos postremo fac beatos in celi militia. Amen.

Ē De eadem ilibata conceptione.

Sermo. v.

Andoz est lucis

c eterne ⁊ speculū sine macula. Sap. vij. Inquit deuot⁹ Anselmus in li. orationuz loquens beate virgini. Gloriosa virgo ⁊ mater misericordie regina et fono totius dulcedinis ⁊ pietatis quid dicemus. quicquid essi prulerimus min⁹ est ⁊ quasi nihil ad ea que tibi debemus hec ille. Et Ambrosius in libro de virginib⁹ ait Quid nobilius dei matre. Quid splēdidius quaz splendoz elegit. Quid castius illa que sine contagione genuit. Et ibidem Tanta est huius virginis excellētia vt ab eius narratione balbutient omnes lingue. ereutiantur omnes intelligentie. deficiant oēs filitudines parabolice. Dec Ambrosi⁹ Cuius virginis immaculate puritatē p̄ces uidens Ecclesiasticus sui libi. c. xliij. inqt. Pulchritudinem candoris eius admirabitur oculus. Eius q̄s innocentiā ꝫsideras sapientissimus Salomō pphetico spū ẏba thematis nostri pdixit dum ait. Cādoz est ⁊c. Super quib⁹ verbis tres considerationes faciemus.

Prima dicetur offensionis.

Scōa testificationis.

Tertia appellabitur figurationis.

Prima quaz dī ostēsionis

b Eatā ẏginē sine originali pctō ꝫceptā ostēdi pōt q̄ttuordecim rōnib⁹. Prima quaz dī appellatiōis sic arguendo. Si beata virgo originale peccatum contraxisset: nō posset appellari simpliciter virgo. q⁹ sicut caro corrumpitur per commixtionem carnalem. ita anima per peccatum. Unde aie peccatrici dr. Dier. iij. Tu aūt fornicata es cū amatorib⁹ multis ⁊c. Si ergo aia gl'iose virginis fuisset corrupta peccato originali solū ꝑm quid posset virgo nominari. qđ esset inconueniens i matre dei que fuit virgo virginum. De qua canit ecclesia. Sancta ⁊ imaculata virginitas ⁊c. ⁊ quodāmō videret eē cōtra articulū fidei de virginitate matris xpi. ⁊ hac rōne in studio parisien si habet opinio de immaculata cōceptiōe virginis q̄si articulus fidei. Ūñ nō pōt q̄s ibi ad magisteriatū vel aliū gradū ꝓmoueri qui dānare audeat hāc opinionē veram scz q̄ beatissima ẏgo maria fuit ab oī peccato preseruata. Item nullus ibi pmittere tur legere qui temerario ausu affirmare p̄sumeret ac determinare q̄ mater dei purissima fuerit vel per instans originali vitio maculata. ⁊ idē per omnia seruatur in studio basiliēsi. Pōt aūt predicta rō cōfirmari sic. Cū em̄ vnūquodq̄ magis denominet a nobiliori. i. a forma q̄s a materia. cū ipsa forma det nomen ⁊ differentias. vt pbatur. 11. phyſi. ⁊ esse rei tribuat. l. si quis hominē §. si deteriorem. ff. ad exhi. Absurdum esset dicere q̄ mater dei que appellatur non solum virgo sed regina virginum. fuit solum virgo quoad corpus ⁊ non quoad animā. Naz sicut anima est dignior corpore. l. sa

Ū Ratōe appellatiōis

cimus. C. de sa. san. ec. c. cum infirmitas. de peni. ⁊ re. c. precipimus. xxj. q. ij. c. solite. de ma. ⁊ obe. ⁊. c. sedulo. xxxiij. di. sic maior iniuria ei fieret si polluer⁹ q̄s si corpus matris eius. cū iniuria estimet tāto acrior quāto dignior est res cui irrogat. ſ. atrox. ista. de iniu. ⁊ ideo si vsiori pri. i. corpi datū est priuilegiū virginitatis. a fortiori dz esse cōcessum nobiliori. ſ. aie.

Rōne eqlitatis Scōa.

Scōa rō dī equationis sic. vt colligit ex dictis pbi in lib. de regimine principum. Non dz eodem modo gubernari seru⁹ ⁊ regina nec eqliter tractari. imo melior dz eē ꝫditio regie q̄s serui. Iusti. de publi. iudi. ſ. itē lex cornelia. iuncta glo. cū imperator. vt. ſ. diximus. donet ipe patrici priuilegia q̄ ipse hz. d. l. princeps. ff. de legi. vbi glo. ait. Augusta dz oīa priuilegia q̄ hz fiscus. vt sic ad vectigalia non teneatur. hoc supposito dico q̄ btā virgo est

Maria est regina celi.

dña ⁊ impatrix totiꝰ orbis ⁊ oīm creaturaz Primo nāq̄ est regina celi ⁊ angeloꝝ. Ūñ ipsa ait illud Eccli. xxiij. Gyrū celi circuiui sola. ſ. tanq̄ dña. Propter qđ inquit Ebrisostom⁹ sup Lucā. Mittit gabriel angelus. ⁊ egreditur de rege ad reginam. de imperatore ad imperatricem. de ciuib⁹ celi ad dñam palacij. Ingredit ad ẏginē regi electā. ⁊ eo forte alacrius. vt cū ageli pr⁹ regē haberēt habituri essent ⁊ reginam vt ad supplēdos numeros ageli ordīo etiaz petōres possent ingredi. mater mīe ⁊ regina celorum porta fieret celi. Nec ille. Dñat qu oq̄ inferno. Ūñ Eccli. xxiij. ipsa inquit Profundū abissi penetraui. q̄si dicat q̄ nō solū demonib⁹ in aere cōmorantibus ⁊ in superficie inferni. sed etiā illis qui in pfundo stant inferni presider. Dñatur etiaz mūdo ⁊ hominibus habitantibus in eo. Ūñ ibidē subdit. Et in omni pplo ⁊ gente primatū tenui. Ideo de ipsa loquēs Piero. in sermone ad Eustochiū dicit. Regina mūdi hodie de terris ⁊ de pīti sclo nequā eripitur. eapropter oēs homes q̄ fuit ⁊ fuerūt sūt

Seruꝰ non dz eqli sue dne.

serui isti⁹ dñe. ⁊. ideo ipsi dicere possunt illud. iij. Re. r. Serui tui sumus. quecunq̄ iusseris faciem⁹. Cū ergo. vt. ſ. dictū ē: non debeat seru⁹ esse eqlis dñe sue. sequit beatā virginē nō fuisse in originali pctō cōceptam. Cū em̄. Dieremias fuerit i vtero matris sanctificat⁹. vt habet⁹ eius. ſ. c. ⁊ Io Bes baptista si⁹ vt p⁹ Au.] si btā ẏgo maria solum fuisset i vtero mris sanctificata ⁊ purgata ab omni macula vt pdicti sancti. nō fuisset melio⁹ tractata q̄ ipsi: imo illi seruti fuissent dñe eōles qđ esset inconueniens: ⁊ ideo est dicendus q̄ fuit ab originali vitio pseruata. Et hanc rōnē tāgēs beat⁹ Anſel. i homel. 2ceptiōis ait. Digna donatiōnē sup cereros oēs scōs illa dz hre p quā oēs sancti sanctificant. Ipsa q̄s beata ẏgo hoc istinuās Au. ſ. canit. Fecit mihi magna q̄ potēs est. ſ. puritatē mihi sup oēs puras creaturas tribuēdo. Tertia rō dī 2cessionis, cuius fundamētū ponit Ber. in quodā sermone di. Quicquid aliis lz paucissimis est 2cessum. nō est credēdum gliose ẏgini fuisse denegatū. Si em̄ imperator dat alicui famulo ⁊ seruo aliquā gram. multomagis credēdū est q̄ illā det imperatrici vroni sue. p illā regulā topicā. si de q̄ min⁹ videtur inesse ⁊ inest. ergo. ⁊ de quo magis. ti. topicoz. ⁊ notat i aut. multo magis. C. de sa. san. ec. ⁊. l. si pign⁹. ff. qui po. in. pig. ha.

V Rōe cōcessiōis

Oēs ergo gre q̄ alicui creature collate sūt ⁊ beate virgini cōpetere potuerūt: illi sunt 2cesse ⁊ excellētioni modo. Ūñ Ber. in quodā sermone inqt. Priuilegia grarū btē virgini 2cessa nō solū hoib⁹ sed etiā angelis credim⁹ admiranda. Et Fracisc⁹ de may. in. iij. sen. dic. Credim⁹ citra xpm beatā virginem maxime fuisse pfectam vt plus habuerit de gra in mris vtero q̄ habeāt sancti in celo. Et. b. Tho. i. iij. pte sum. q. xxvij. ar. ſ. inqt. Rōnabile⁹ credit q̄ ea q̄ genuit vnigenitū a pre plenū gre ⁊ vitatis pre oib⁹ alijs mirota dona gratuita ⁊ priuilegia accepit. Sanct⁹ q̄s Bern. item ait. Legim⁹ stephanū plenū gra ⁊ aplos plenos spūsctō. sed lōge dissimiliter a maria. Et Piero. vbi. ū. exponēs illa ūba ageli. ſ. gra plena. dicit ⁊ bñ plena gra. q: ceteris p tes gra prestatur: Marie vo tota se infudit plenitudo gratie. Et iterum ibidem ait. Et si in ceteris patrib⁹ gra fuisse credat: nō tñ eatenus plena. hec ille Nec mirū si tātas gras recepit ẏgo maria cuz fuerit dei spōsa electa. Ūñ de illa inqt supnus spōsus Sap. viij. Quesiui eā mihi sponsaz assumere. ⁊ amator factus⁹ suus forme illi⁹. Cū ergo angelis dederit dñs innocētiā i creatiōe illoz. vt habet. ij. sen. di. iiij. ⁊ per Aug. in. viij. de ciui. dei. Et si⁹ primi parētes fuerint originali iusticia decorati vt habetur a theologis. in. ij. dist. xxix. Et ab Ansel. li. ſ. de 2ceptu virginali. sequitur q̄ si ẏ gratia data non fuisset beate virgini: suis seruis ipsa inferior extitisset. qđ esset valde

Maria gratia plena

Universidad de Deusto
Biblioteca

Z Aõe ſi ſiatõis

abſonum. Et ideo eſt cõcludendum q̃ etiã ipſa fuit in ſua cõceptione originali iuſtificata ſigmta. Quia nõ fuit minꝰ chara filio ſuo q̃ angeli vel p̃mi parẽtes. Quarta rõ ꝺ̃ filiatiõis. vt ei. ꝺ. dixim⁹ illã innocẽtiã quã habuit filiꝰ virginis p̃ naturaꝫ recepit mater b̃ndicta p̃ filij gr̃am. Un Iero. vbi ꝺ. inquit. In maria totꝰ gratie q̃ eſt i xp̃o plenitudo venit. ſed xp̃s fuit ſine originali pctõ. ergo & mater ei⁹. Et hãc rõnẽ tangẽs Aug⁹. in. l. 2tra q̃nq; hereſes in p̃ſona xp̃i loq̃t dicẽs. Nec quaꝫ tu deſpicis manichee mr̃ mea eſt & de manu mea fabricata. er q̃bus verbis innuit Aug. q̃ xp̃s fabricando gl̃oſam matrẽ ſuã. p̃ſeruauit eã ab originali pctõ. & oĩb⁹ gratiꝫ ſuis replenit. Et ꝺ̃ puꝺerat in ſpiritu Salomon ſapiẽtiſſim⁹ qui Cañ. vin. c. inquit. de ipſa immaculata matre dei. Que eſt iſta que aſcendit de deſerto delitijs affluens inixa ſuper ꝺilectum ſuum. Hoc etiaꝫ p̃ꝺixit Eſaias p̃pheta ſui li. iij. ca. ꝺ̃ ait. Erit lux lune ſicut lux ſolis Qõ exponit Fr̃ãciſcus de may. in ſermone de ꝺceptione eiuſꝺẽ virginis de ipſa dicẽs q̃ fuit equalis lucis cũ ſole iuſticie xp̃o p̃ gratiã p̃ſeruatiõis. q̃õ quiꝺeꝫ conueniens fuit. nã Auguſta ꝺ⁹ gauꝺere p̃uilegio p̃n cipis. l. bñ a ſenone. C. de quadri. p̃ſcr. & mr̃ p̃uilegio filij. l. in ſacris. la. iij. C. de p̃mis ſacroꝝ ſcriniorꝝ. li. xij. & l. pe. C. de mercatis. facit ad hec tert. in. l. ſ. C. de p̃poſitis laboꝝ. & alẽ allegaſ labarũ. ſm gl. ibi. vbi dicit ſperator. Quos lateris noſtri decor illuſtrat. Si ergo ſeruitores ſtantes ad latus p̃ncipis illuſtrantur ab eo. quãtomagis illuſtrata fuit beata ꝺ̃go que nõ ſolus ad latus filij ſteterit. & eũ in laterib⁹ ſuis enutriuit. ſed etiã de ſuis viſceribus eũ genera uit. Et ideo etiam poſito ſine veri p̃iuꝺicio q̃ p̃ſeruari a pctõ & inſignirj iuſticia originali beate ꝺ̃gini nõ cõueniret. Poſſe mus tñ arguere ſicut fecit Aug. in ſermone de aſſumptione eius. ꝑbans eã aſſumptaꝫ in aĩa & corpe ꝺi. Si marie nõ congruit. cõgruit tñ filio quez genuit. Quinta rõ ꝺ̃

A Rõe ſalutatiõis.

ſalutatõis. Nam vt ꝺ̃ Luc. ſ. Angelus gabriel miſſus eſt a deo nuncius ad beatam virginem. qui detulit ei litteras ſue ambaſſiate. q̃ nuncio ſine litteris non creꝺitur ſm. C. de collatiõe fundoꝝ fiſcaliũ. lib. rj. & l. fi. C. de man. p̃in. Erat aũt ſumme honorꝺanꝺus loco illius cuius vice fungebaſ q̃, vlr, ſcij. ꝺiſt. Litteꝛe aũt quas ꝺetulit archãgelus gabriel fuerunt ſalutationis miſrabilis. ſcz Aue gr̃a plena. In q̃bus verbis ꝺenotauit ipam beatã virginem fuiſſe ſine aliqua macula cõceptã. & innocẽtia originali decoratã. Aue eñ iꝺẽ eſt q̃ ſine vbe. & iſta iꝺefinita eã pollet vniuerſali. l. ſi neceſſitas. §. ſi annua. ff. ꝺe pigno. & ibi glo. & l. ſi pluribus. in p̃nci. ff. ꝺe le. ij. Ꝺeo expoñit aue. i. ſine omni vbe. i. afflictiõe. q̃õ ve rũ nõ eſſet ſi originalis pctõ aculeo afflicta fuiſſet. Deinde p̃ſequẽs aꝺꝺit gr̃a plena. nõ fuiſſet aũt plena gr̃a ſi p̃ſeruatiõis illi gr̃a ꝺefuiſſet. Dum ergo ꝺ̃ plena gr̃a: ꝺeclaraſ q̃ a deo fuit oĩ gratie plenitudine & p̃fectiõe ꝺecorata. alꝰ ꝺicerem⁹ oĩpotẽtẽ in ſuis operibus fuiſſe ꝺiminutũ. cõtra. l. ſ. in p̃in. C. ꝺe emẽ. iuſti. co. p̃fectum autẽ illuꝺ ꝺ̃: cui nihil aꝺꝺi poteſt. l. cũ ſillania nã i fi. C. ad ſilla. l. vbi aũt nõ apparet. ff. ꝺe verb. ob. & ſiſ eſt ꝺicendũ ꝺe hoc verbo plenũ. Nam vbi aliq̃ ꝺeeſt nõ ꝺ̃: plenus. q̃õ bene notaſ in. c. p̃ venerabilẽ. qui filij ſint legi. circa fi. ibi plenã p̃bendam. q: intelligetur quoaꝺ tpalia & ſpñalia. plenitudo em eſt vbi nihil valet aꝺiũgi. reſcr. ꝺiſti. c. bene quiꝺẽ facit ter. in ti. ꝺe pace ꝓſtan. in p̃in. §. aꝺ plenitudinẽ gr̃e noſtre vos recipimus. & ibi Bal. & ideo ꝺ̃ũ plena gr̃a cõprehenꝺit omnẽ gratiã ſm capacitatẽ recipiẽtis. ſicut & ꝺe xpo ꝺ̃: Jo. ſ. Plenũ gratie & veritatis. Et hanc rationẽ approbat Ele xãꝺer ꝺe ales in. j. parte ſumme. & ſ. Bonaventura in. ſ. ꝺi. xliij: ꝺicens Beata virgo tantã habuit gratiã q̃ ꝺe facto nõ poterat plus recipere. & quantã pura creatura recipere potuit. ergo talis gratia nullũ p̃ſuppoſuit ꝺefectũ. Subꝺit q̃ꝫ angel⁹. Ꝺñs tecuꝫ. Q̃õ exponit Aug. ꝺicẽs. Tecum in mente. tecũ in corꝺe. tecũ in vtero. tecũ in aurilio. hoc aũt nõ fuiſſet verũ ſi eã a caſu originalis mali nõ aꝺiuuiſſet. ſeꝺ ꝺiabolum cum ipſa eſſe permiſiſſet. Intulit etiam angel⁹ ꝺicẽs. Benedicta tu inter mulieres. q̃õ falſum fuiſſet ſi originali maleꝺictioni ſubiacuiſſet. Quarta rõ ꝺ̃ veriſicatiõis. vt eñ verificenf verba que ꝺicunf in miſſa beate virginis & habenf. Proner. viij. neceſſe eſt ꝺicere illam ſine originali peccato concepꝝ. Ibi eſſi ꝺ̃: in eius p̃ſona. Ꝺñs poſ ſeꝺit q̃ie in'initio viarum ſuarum. quoꝺ nõ eſſet verum ſi in cõceptiõe ſua fuiſſet beata virgo a ꝺiabolo p̃ peccatũ poſſeſſa. nihil eñ poteſt per ꝺuos ꝺominos ſub perfecta

B Rõne veriſimilatiõis.

C Rõne ſubiectiõis

ñ⁹ poſſiꝺeri. l. ſi vt certo. §. ſi ꝺuoꝺ⁹ vehi culũ. & ibi glo⁹ & ꝺoc. ff. cõmo. Et iõ magr Bartholomeus piſan⁹ in li. ꝺecẽꝺgis fructu vij. arguit ꝺi. Maria ab initio viarum ꝺei poſſiꝺeꝫ. ergo non hũit originale. hec ille. Jn p̃ꝺicta aũt miſſa in p̃ſona eiuſꝺẽ virginis ſubꝺiſ. cũ eo erã cõtra componens q̃õ falſuꝫ cẽt. ſit pctũ originale Jriſſet. ꝺurãte eñ pctõ nõ erat cũ ꝺeo ſi cũ ꝺiabolo. Poſt modũ ſequiſ. & ꝺelectabar p̃ ſingulos ꝺies q̃ ꝺicẽtio p̃ ꝺenotat p̃fectionẽ & cõtinuationem tp⁹. l. ꝺ̃ũ pnocrare. ff. ꝺe ver. ſig. et p Bar. ſ. l. celſus. ff. ꝺe vſuca. ſ⁹ ſi ꝺceꝑa fuiſſet in originali pctõ: nõ poſſet ꝺici ꝺelectari p̃ ſingulos ꝺies: q: non fuiſſet ꝺelectatio Jrinua. Deinde ſequiſ: ladẽs cotã eo omni tpe. q̃õ eſſet falſuꝫ. cũ pctõ: longe ſtare ꝺicaſ a ꝺeo. Prouer. xv. iõ p̃ illo tpe. vl'mo mẽto quo fuiſſet i originali pctõ. nõ luſiſſ⁹ cotã ꝺeo cũ blaſphema & inimica eius ꝺici potuiſſet. er iõ ꝺ̃ũ ꝺ̃: ibi cotã q̃ ꝺictio ꝺenotat audiẽtiã ei⁹ cotã quo fit. l. cotã. ff. ꝺe ñ. ſig. cũ ergo pctões nõ eraꝺiat ꝺeꝰ. Job. ſr. ideo btã ñgo ludẽs cotã ꝺeo oĩ tpe nũq̃ fuit in originali pctõ. Septima rõ ꝺ̃ ve riſimilatiõis. veriſimile eñ eſt q̃ ꝺeus ab originali pctõ mr̃em ſuã p̃ſeruauerit. vt ptꝫ er ſepe ꝺictio. Cũ ergo licitũ ſit ſumere conieckurã ꝺe eo q̃õ eſt veriſimile. l. non eſt veriſimile. ff. q̃õ metus eã. vbi. glo. notabilis et ea q̃ veniũt ex bona cõiectura ꝺicunf eẽ vera. l. fi. ff. ꝺe ꝓba. cũq; nõ min⁹ attenꝺaf q̃õ eſt veriſile q̃ q̃õ eſt in ṽitate. vt ait glo. in. l. tale pactũ. §. fi. ff. ꝺe pac. & in. l. nõ poſſunt. ff. ꝺe legi. & in. l. cũ acutiſſimi. C. ꝺe iꝺ. cõ. & in. l. ſi vnq̃. C. ꝺe reuo. ꝺona. ſequitur ꝺebere teneri opinionẽ ꝺe immaculata virginis cõceptiõe. Octaua rõ ꝺ̃ ap

D Rõne approbatiõis

probatiõis. ſic arguenꝺo. inquit ꝓbus. vij. ethicoꝝ: Fama quã oẽs tenẽt nõ oĩno ꝺeperꝺiſ. cũ ergo opinio ꝺe imaculata virginis ꝺceptiõe nũc p̃ famã & opinionẽ cõem ſit approbata. vt ptꝫ ex ꝺictis. ꝺ̃. §mõe. iij. pre vltima concluꝺit ipſam tanq̃ verã tenendam eſſe ab oĩbus. q̃ eñ ꝺe aliquo ꝺubitaf recurrenꝺi eſt aꝺ cõem opinionẽ. l. cũ ꝺe lanconis. §. aſina. ff. ꝺe fun. inſtruc. et l. ſ ff. ꝺe fluumi. vera quoq; eſſe illa vulgaris ſnia. vox ꝑpli. & vox ꝺei plerũq; reperiſtur. Nona rõ ꝺ̃ p̃ſumptionis nõ eñ negarj põt q̃n iſta ſit p̃ſumptio violenta q̃ filiꝰ ꝺei voluit ex p̃uilegio matrẽ ſuaꝫ foꝛe illibatã in ꝺceptiõe & patere. poteſt ex ꝺictꝫ

Rõne nobilitatiõis

E Rõne p̃ſumptiõis.

ſ. p̃mone p̃mo pte vltia. cũ ergo p̃ſumptio violẽta habeaf ꝑ lege. c. afferre. ꝺe p̃ſum. ergo. ꝛc. Si igit vt inqt Bal. in rubrica. C. ꝺe ꝓba. emp. iuꝺer ꝺeb⁹ ſpeculari p̃ coniecturas in iuꝺicãꝺo ſicut medicꝰ ꝑ vrinã in firmitatẽ ꝺiſcernit multomagis nos iuꝺicare ꝺebem⁹ ꝑ ñginis btẽ innocẽtia ex violẽta p̃ſumptione. Decia rõ ꝺ̃: nobilitatiõis. Propter nobilitatẽ eteñ immũnitas ꝺecꝺit. l. nõ tñi. §. illenſibus. ff. ꝺe ereu. tu. Jtẽ ꝓpter excellentiã plone licitũ eſt iurã trãſgredi. l. ſ⁹ reprobari. §. fi. in verbo. male ꝺiſciplinatos. & ibi Bal. ff. ꝺe ereu. tu. Cũ igit btã virgo fuerit cũctis aĩantibus creatis nobiliꝰ & excellentiꝰ. ergo. ꝛc. Unde cima rõ ꝺ̃: ſubiectiõis. Fundamentũ eius ponit Panoꝰ. in. c. cũ eccliã ſancte marie. ꝺe cõſti. vbi concluꝺit q̃ papa nõ poteſt ſe ſubijcere iuriſꝺictiõi imperatoris. q: cederet in p̃iuꝺiciũ ſummi apoſtolatus. & ignominia irrogaretur ꝺeo ſi vicarius eiꝰ eſſet ſubiectus ſeculari. multo igit magis hoc eſſet ſi mater ꝺei etiã vno momẽto ſubꝺicta fuiſſet nequiſſimo ꝺiabolo. Et confirmant p̃ꝺicta per ea que ponit beatus paſter frater Jobes ꝺe capiſtrano in ſmone conceptionis btẽ virginis. in quo p̃obat poſſibilitatẽ congruitatẽ & realitatẽ p̃ſeruationis. q̃ ait. Quilibet ſpecialiꝫ ſubiectꝰ pape eſt exemptus. c. ſi pape. ꝺe p̃uil. li. vj. ſeꝺ btã virgo ſpecialiter fuit ſubiecta ꝺeo. ergo multo magis fuit exempta & nõ ſubiecta p̃ pctõ ꝺiabolo. Duoꝺecima rõ ꝺ̃

Ratiõne parturitionis.

parturitiõis. & eſt p̃ꝺicti p̃ius fratris Johãnis capiſtrani. vbi. ꝺ̃. ꝺi. Aliquis eſt ſine ꝺolore parere q̃ ſine pctõ concipi. ſeꝺ btã virgo ſine ꝺolore peperit ergo & ſine peccato concepta fuit. Tertiaꝺecima rõ ꝺ̃ liberationis hic eñ agit ꝺe libertate virginis ſcilz q̃ nunq̃ fuerit ſerua ꝺiaboli. ſeꝺ quotiẽs ꝺubia eſt interpretatio ſemp̃ pro libertate reſpõꝺenꝺũ eſt. l. quotiẽs ꝺubia ff. ꝺe re. iu. immo p̃ropter libertatẽ trãſgredimur regulas iuris. cõmunis. §. fi. inſti. ꝺe ꝺeo ergo. ꝛc. Quartaꝺecima & vltima ratio ꝺ̃ ſuperationis. Clarum eſt enim q̃ beata virgo ſupat in meritis & virtutibus Johannẽ baptiſtam. & maiꝰ eſt eo in gloria celeſti. Quia ſcriptum eſt ꝑs. xliij. Aſtitit regina a ꝺextris tuis. ꝛc. Si aũt ꝺicere mus q̃ beata virgo ceciꝺit in peccato originali & poſtea ſurrexit per ſanctificationem. ſequereſ q̃ non eſſet maiꝰ Johanne

Ratiõne libertatiõis

F Rõne ſubiectiõis

G Ratiõne ſuperatiõis

Universidad de Deusto
Biblioteca

baptista. q̄ dic̄ dñs Mat. xj. Inter natos mulier̄ nō surrexit maior Johanne baptista. aut ḡ necesse est dicere q̄ Jobes ē maior: vel saltē eḡlis in gl̄ia ipſi btē v̄ginj. et b est falſiſſimū. vt ptz ex supradictis. aut q̄ xp̄s nō dixit verū. ſ. q̄ inter natos mulier̄ nō surrexit maior Johāne baptista. Si intelligamus v̄ba xpi de maioritate in gl̄ia paradiſi. Et hoc eſſet hereticū ꝓfiten. ſ. q̄ xp̄s fuerit mēdax: q̄ eſt ipſa veritas. Job. xiiij. aut neceſſario concludēdum eſt q̄ xp̄s in illis v̄bis tm̄ loquitur de his q̄ cecidere in pctō originali. Inter quos nullus surrexit maior iobe baptista. xp̄s añt ⁊ btā v̄go ls nati ſint er muliere. tm̄ iohāne ſunt maiores: q̄ ipi nō ceciderūt in pctō. ⁊ p conſequēs nō surrexerūt ab eo. et ideo predicta v̄ba de ipſo nō intelligunt ſed approbent concluſionē noſtrā. Et in ſilr ōr. Mar. vlt. q̄ xp̄s apparuit p̄mo marie magdalene. ⁊ in eccl̄ia tenet q̄ pus apparuit matri ſue. vt ait Amb. in. li. de v̄ginibus. ſed exponit q̄ primo apparuit marie magdalene q̄s alijs qui habuerunt petrū. Et iō ōr de magdalena a qua ejecerat ſeptē demonia ex quib⁹ v̄bis innuit q̄ anteq̄ apparuerit magdalene peccatrici apparuit mr̄i ſue i q̄ nullū vnq̄ fuit pctm̄. Et ideo ita intelligit̄ p̄dicta autoritas de maioritate iohānis q̄bus v̄bis innuit ſaluator matrē ſuam illo eſſe maiorē: q̄ ipſa a pctō nō ſurrexit.

Para ſecūda huius ſermonis que dicit̄ teſtificationis.

B

Uāplurimi ſcti doctores teſtificātur ⁊ affirmāt dei genitricem ſine originali vitio concepta. Inter q̄s eſt diu⁹ Ambroſius. q̄ in quodā ſmone exponēs illō Eſa. xj. Egrediet v̄ga de radice ieſſe. de btā virgine inq̄t. Hec eſt v̄ga in q̄ nec nodus originalis nec cortex venialis culpe fuit. Et iſtā auctem affirmauit brūs frat michael de carcano ſe vidiſſe in quodā libello ſcti Ambroſij antiq̄ſſimo adeo q̄ nimia veruſtate incipiebat cōſumi. ⁊ hoc dixit mātue in p̄dicatiōe. Idē quoq̄ ſctūs Ambroſius in homel. de Layn. ⁊ Abel iterū ait. de b gregē. ſctā ⁊ immaculata illa intacta ouis processit btā maria. q̄ nobis ꝓtra naturā purpureū illū agnū. i. regē xp̄m gn̄auit. hec ille Quō aūt fuiſſet v̄go maria ouis immaculata ſi ſpiſſet maculā originalis culpe. Itē Diero. ſup. ix. c. Eſa. inquit. In aula v̄gina li ⁊ nulla ſorde maculata de ſpū ſctō eſt dei ſmo conceptus q̄ velociter de aduerſarijs prātib⁹ ſpolia detraheret ⁊ ſibi faceret vniuerſa ſuire. Sctūs q̄z Idephōſus in lib. ꝓtra indeuotos btē v̄ginis dicit. Conſtat igit̄ mariā ab ipo originali pctō fuiſſe imunē. p quā nō ſolū ꝑme mr̄is ſoluta eſt maledictio. verū etiā oībus eſt b̄ndictio cōdonata. nullis igit̄ poſtq̄ nata eſt deliciſ ſubiacuit. neq̄ originale pctm̄ in vtero ſctific̄ cara ꝓtraxit. hec ille. Quam autoritatē ita ad lr̄am recitat Uincenti⁹ belnacēſis ordinis p̄dicator⁹ in p̄mo volumie ſpeculi hiſtorial. li. vij. c. lxv. ⁊ li. viij. c. xj. Beat⁹ etiā dñicus in tractatu de corpore xp̄i dicit. approbās immaculatā v̄ginis ꝓceptionē. Sicut p̄m⁹ Adā fuit ex terra v̄gine ⁊ nunq̄ maledicta format⁹. ita decuit in ſcō adā fieri. ſ. xp̄o. cuius terra. i. mater v̄go maria nunq̄ fuit maledicta. Btūs q̄z Auguſti. in quodā ſmone ait. q̄o potuit in marie aia ſi ue carne locus eſſe vitior⁹ que ad celi vicem ꝓtin ētſ oia dñi tēplū ē effecta. Rich. in ſup de ſctō victore in ſmone btē v̄ginis q̄ incipit. Necdū erāt abyſſi. inq̄t. Non decuit vt caro marie qualicūq⁹ foret obnoxia culpe Nā dei ſapia indignuz credim⁹ vt quā ad lucē gentiū deſtinauit prauitatibus ⁊ illecebris ſineret involui. nec erit ingrat⁹ q̄ſpe mr̄i q̄ p̄ri matriq̄ ꝓcepit honorem exhiberi. Itē deuot⁹ Bern. in ſmone de natiuitate v̄ginis gl̄iose qui incipit. De gaudijs ad gaudia. ait. Caro marie er adā ſumpta maculas ade nō admiſit. Demones etiam ſctiſſime dei genitricis mūdiciā negare nō audēr. Unde legit̄ q̄ diabolus a quodam ſcō adiuratus vt diceret veritatē de concep tione eius ſcs qual⁹ fuerit conceptā. Eccl⁹ manit dicēs ſine macula. ſine macula. ſine macula. Infideles q̄s btē virginis innocentiā ⁊ puritatē confitent. Uſi in alchorano machometi ōr. Null⁹ ē er adā q̄n renuerit eū ſathū ꝑter mariā ⁊ filiū eius. ⁊ in lege machometica ſeria ōr q̄ mater ieſu eſt amica legis q̄ rātū ꝓphetā portauit in vtero. Ideo ſi quis diceret in ea fuiſſe pctm̄ euelli debēt ei ilico dentes ſm ipſam legē. Ac quieſce igitur chriſtiane ⁊ dei genitricis innocentiam noli amplius impugnare. ne ſi fideli et diabolo crudelior erga dñam noſtram eſſe comp̄roberis.

Exēplū

Para tertia huius ſermonis que dicit figurationis.

K

Ja quoq̄ figurationis Marie innocētia cōprobat. Prima añt figura hr̄ Gen. ij. vbi deus pr̄ dixit. Nō eſt bonū hoīem eē ſolū. faciam⁹ ei adiutoriū ſile ſibi. i. ſine pctō. p q̄ō figuratiue oſtendit̄ q̄ nr̄e ſalutis beatā v̄ginē ſimile ei ſine pctō. Et hoc eſt q̄ō b. Ber. in ſermo. de aſſūptiōe btē v̄ginis inq̄t. Et q̄dez ad reſtauratiōe humani generis ſufficere poterat ſol⁹ xp̄s. Siquidē oīs ſufficiētia nr̄a ex ipo eſt. ſz bonū nō erat nobis hoīem eſſe ſolū. cōgruuz vterq⁹ quorū corruptiōi neuter defuiſſet. hec ille. Si añt hoc factum nō eſſet: figura fuiſſet p̄ſtātior figurato. q̄ō valde inconueniēs extitiſſet. Scā figura hr̄ Gen. iij. vbi de⁹ dixit ſerpēti. Inimicitias ponā iter te ⁊ mulierē: ⁊ ſemē tuū ⁊ ſemen illi⁹ ⁊ ipſa ꝓteret caput tuū. Per caput ſerpentis oēs ſum⁹ ſtrāgulati: q̄ i vtero materno ſum⁹ inherfecti pctō originali. Un Ber. in ſermone d. iij. gradib⁹ humilitatis ait. Oēs naſcimur mortui. q̄. p⁹ mortimur naſcituri ⁊ tanq̄ abſorti naſcimur mortui. q̄ in vteris matrū ſum⁹ a ſerpēte ſtrangulati. hec ille. Per hāc aut̄ figurā oñdit̄ q̄ beata maria q̄ caput ſerpētis. i. diaboli ꝓtriuit non fuit ab eo ſtrāgulata. Nā contrito capite ſerpēti nihil aliud pōt. Et hoc eriā figuratum fuit Judith. xiij. in ipſa vidua Judith. q̄ amputauit caput holofernis. p quē diabolus figurat̄. De hac aūt figura ꝓtritiōis capitis ſerpētini inq̄t Aug. ſup Gen. Cū ſubiectio originalis pctī caput ſit diaboli. tale caput maria ꝓtriuit. q̄ nulla pctī ſubiectio īgreſſum habuit in oīam v̄ginis. ⁊ iō ab oī macula imunis fuit. hec ille. Tertia figura fuit in arca Noe. q̄ ꝑſeruata extitit ab aq̄s diluuij. ⁊ ferebat̄ ſup aq̄s. vt hr̄ Gen. vij. ꝑ q̄ō dabat̄ intelligi q̄ beata maria arca dei ꝑſeruata fuit diluuio originalis pcti. Et ideo in officio ꝓceptiōis ōr. Factū eſt diluuium pctī ſup oēm terrā. opticz ſunt montes excelſi ſerōz⁹. Arca Noe deifera eleuata eſt in ſublime: ⁊ ferebat ſupaq̄s. Q̄ō conſiderans ⁊ puidēs in ſpū ſapiētiſſim⁹ Salomon dixit Eccl̄. viij. Atque multe non potuerūt extinguere charitatē. ſ. marie. nec flumina obruent illā. Arce be neficia

Arca

Quarta figura hr̄ Exo. xxv. de arca veteris teſtamenti que erat de lignis ſethim imputribilib⁹. Per hāc aut̄ arcā figurabat v̄go maria in q̄ nō fuerunt recōdite tabule legis. ſz ipe legis dator dei

Per hanc arcā quattuor inter alia habemus beneficia. Primo i periculis magnum auxiliū. q̄ō ſignificatū eſt Num. x. Nā cuz eleuaret arca dicebat moyſes. Surge dñe ⁊ diſſipent̄ inimici tui. ⁊ fugiant q̄ te oderūt a facie tua. Scōo in dubijs bonū conſiliū. q̄ō ſignificatuz eſt. ſ. Reg. xiiij. vbi cum ſaul vellet conſulere deū: dixit. Applica mihi arcā. Tertio in aduerſitatib⁹ magnū ſolacij. q̄ō ſignificatū eſt. ij. Reg. ij. vbi Salomō dixit abiathar ſacerdoti. vir. q̄dē mortis es ſz hodie nolo te ītерfici. q̄ portaſti arcā dñi. Quarto iſta arca ſanctiſſima nobis impetrat diuinā b̄ndictionē. q̄ō ſignificatum eſt. ij. Reg. vj. vbi ōr q̄ ad introitus arce federis dñi in domū obededon dei et benedixit. De hac arca inq̄t Ambro. in quo dā ſermone. Arca intrinſecus portabat teſtamenti tabulas. maria añt teſtameti geſtabat heredē. Illa intꝰ foriſq̄ auri nitore radiabat. ſed ſancta maria tm̄ foriſq̄ v̄ginitatis ſplēdore fulgebat. illa terreno ornabat auro: iſta celeſti. Hec Ambro. Nos añt addere poſſum⁹. Illo de lignis imputribilib⁹ facta eſt. iſta ab oī pctōz putredine preſeruata imaculata ꝓcepta eſt. Quinta figura hr̄ Eccl̄i. xxiiij. vbi in ꝑſona v̄ginis ōr. Quaſi palma exaltata ſuz in cades. palma eſti in ſignū victorie portat. ⁊ ſingulariter illi cōuenit q̄ ſingularez victoriam habuit. Ideo Apoc. vij. de martyrib⁹ ōr. ⁊ palme i manib⁹ eoz. ⁊ hec fuit btā v̄go in ſua cōceptione. q̄ de diabolo mirabiliter triumphauit. ⁊ nunq̄ ei ſubiacuit. Quapropter de ipſa v̄gine dicere poſſum⁹ illud Ambro. in li. ſermonū. Eſt plane palma plana ad req̄em honorabilis ad triūphum. ſemp virēs: ſemp veſtita foliis atq̄ tō nunq̄ marceſcit ⁊ ita fuit v̄go b̄ndicta eapropter dicam⁹ illud Cañ. vij. ſ. Aſcēdā in palmā ⁊ apphēdā fructuz eius. Sexta figura hr̄ in eodem Eccl̄i. c. vbi i ꝑſona eiuſdē v̄ginis ōr. Et q̄ſi plātatio roſe i hiericho. Roſa eſt de ſpinis naſcit. ⁊ tm̄ ſpinā non habeat. ſic virgo maria q̄uis de iudea q̄ vtiq̄ pctis ſpinoſa erat: nata fit. nullum tm̄ ſpine. i. pctī aculeū ſenſit. Uſi de ipſa v̄gine canit eccl̄ia in officio aſſumptiōis eiuſdem. Et ſicut dies verni circūdabant eā flores roſarū: ⁊ lilia q̄ualiū. De hac roſa pulcherrima ⁊ immaculata aūt Bern̄, in quodā ſermone. O v̄go

Palma.

Maria

Maria

Maria

Universidad de Deusto
Biblioteca

virga nobilis. virga Jesse. ꝙ quam in ramo
ualuit qui perierat tu radice. Radix amaritudinis Eue. Ramus eterne dulcedinis.
O Maria. Mirāda ⁊ ꝓfundissima dispensatio diuine sapiētie. ꝙ talis virga nascitur de radice tali. talis filia de tali mre. talis libertas de tali seruitute ꝓscripta. talis spes ratrix de tali captiua. de tā ficca spīa tā floręs rosa. hec ille. Septima figura hr̄ Eccli. xxiiij. vbi or̄ in ꝑsona ẋpi. quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris. Myrrha
Myrrha em̄ a se ⁊ ab alijs ǝmiū putredinē expellit
ꝙ beate virgini nō conueniret si aliqn̄ vermibus. i. demonib⁹ per pctm̄ originale subiacuisset. ⁊ ab eis corrosa esset. ⁊ ideo beata
P virgo ꝙ innocētia ⁊ puritate sua diabolum
effugauit. dicere pōt illud Cāti. v. Manus
mee distillauerūt myrrhā. ⁊ digiti mei pleni sūt myrrha ꝓbatissima. Octaua figura
Tilius. habef Cāti. ij. vbi celestis sponsus inqt de
spōsa sua ẋpine benedicta. Sicut liliū inter spinas: sic amica mea inter filias. Licz
em̄ liliū inter spinas nascaf: tn̄ fine spinis
est. ⁊ totū candidū atqz odoriferū erat. sic
beata ẋpo maria ꝙuis a primis parentibus per pctm̄ spinosis sit ꝓpagata: tn̄ fine
macula fuit. ⁊ ꝙ mūdiciam ⁊ puritatē tota
cādida atqz odorifera permansit. Nona
Aurora figura hr̄ Cāti. vj. vbi or̄. Que est ista q̄ progredit q̄si aurora cōsurgens. Aurora em̄ a
lumine incipit. ⁊ semper in lumine crescit
quousqz soli iungatur. ⁊ nunqm̄ lumine priuatur. sic beata virgo a lumine diuine gr̄e
in cipiēs. nullis vnq̄ est peccatoꝝ tenebris
obscurata. sed semper in virtutū oīm claritate succrescens. tandē cū sole iusticie dulcissimo filio suo in celesti glia mirādis circūdata fulgoribꝰ est ꝓiuncta. Ideo eius claritatē intuēs Ysaias ꝓpheta. xviij. sui li. c.
inār. Sicut lux meridiana clara ē. De hac
q̄s ẋpine benedicta dici potest illud. ij. Re.
xxij. Sicut lux auroꝛe oriente sole mane ablqz nubibus rutillat. Que ẋpa exponēs
Franciscus de may. de virgine maria i sermone de ꝛceptiōe eiusdē dicit. Ita ala virginis resplēduit ablqz nubibus pctōꝝ. de
hac etiā figura hr̄ in officio ꝛceptionis. q̄
vtunf quidā religiosi in quo canit. Obeata ꝓgenies ⁊ venerāda ferieq; vñ surgit vt
aurora maria ẋpo decora. Decima figu-
K ra hr̄ ꝓs. xvij. vbi or̄. Dies dici eructat verbū. Qō exponit Ber. i. angelus virgini an-
Dies. ꝙciat arcanum incarnatiōnis filij dei qui est verbum patris. Cum ergo per dies figuref beata ẋgo sitqz dies semp in lumīe
sequit ꝙ mater dei semp fuit in lumīe gr̄e
⁊ nunqm̄ in tenebris peccati. Ipsa ergo pulcrissima ẋgo fuit dies illa q̄ nunqm̄ habuit
noctem delicti. de qua or̄ Lacha. xxij. Erit
dies vna que nota est dño. Undecima fi-
S gura habef in ꝓdicto ꝓs. xvij. vbi or̄. In
Sole sole posuit tabernaculū suū. Per solem em̄
intelligit btā virgo. q̄ sicut sol clarior est oībus syderibus. ⁊ est incorruptibilis. sic btā
virgo in sua cōceptiōe fuit clarior ⁊ purior
oībus creaturis. ⁊ fuit incorrupta ab oīb⁹
peccatis. nō solum autē or̄ sol: sed clarior ⁊
pulchrior sole nosaf. Vñ Sap. vij. scriptus
est. Hec est speciosior sole. Et Apoca. xij. or̄.
Amicta sole quia semper fuit illustrata lumine diuine gr̄e. Ideo or̄ in officio conceptionis. In sole posuit tabernaculū suum
dñs. q̄ de immaculate virgine oī puritate
fulgida nat⁹ est xp̄s. Duodecima figura
Z habef Num̄. xxiij. vbi or̄ Orief stella ex ia
Stella cob. sicut em̄ stella remota ē ab oī pegrina
impēssiōe ꝑm pbm in primo de celo ⁊ mundo. sic beata virgo ab omni impressiōe peccati
fuit aliena. Singulariter aūt beata virgo
stelle marine comparaf. ⁊ ꝙ ipam figurat
Vñ canit ecclia. Aue maris stella. Et ꝑm
Piero. ad Eustochiū. Maria interpretatur
maris stella. Stella em̄ marina nāq̄ pascit occasum. sed est ab occasu distātissima.
Beata aūt virgo in ꝛceptiōe nesciuit occasum pctī originalis: sed ab oī pctōꝝ occasu
distans fuit. Alie etem̄ stellie. i. sancti aliqn̄
pdiderūt splendorē diuine gr̄e ꝙ pctm̄. de
quibus dici pōt illud Joel. ij. c. Stelle retraxerūt splendorē suum. Nec aūr stella fulgētissima nunqm̄ fuit nec erit sine splēdore.
Unde ipsa aīt illud Eccli. xxiij. c. Usqz ad
futurū scłm nō definā. Ideo de ipsa virgine canit ecclia in missa natiuitatis dñi di.
Stella semp rutilans. semp clara. Ex quo
clare ostendit ꝙ nunqm̄ ꝙ pctm̄ fuit ob cura. Rationē aūt quare beata virgo ꝙ stellā figuref. assignat Fracisus de may. c. sermone de ꝛceptione eiusdem dicēs. Sicut
stella creata ē sine macula. ita virgo maria
concepta est sine originalis peccati plaga.
Et ideo ipsum benedictaꝝ virginē laudare
debemus ⁊ dicere. O stella reluceate chel
sole parturisti ⁊c. Quā oratiōnē vide in corona nostra quā feci in laudē ꝓdicte virginis cuꝝ multis alijs deuotis loudibꝰ. q̄ ad

ꝓpositum huius ǝmonis ⁊ aliorꝝ sequētiū
duci possunt. Multe alie fūt figure demōstrantes innocentiaꝝ matris dei: ꝙ breuitatis causa hic pertranseo. Pro cōclusione
aūt nostri ǝmonis salutem⁹ deuote ẋginē
benedictā dicētes illud quod ponit in offi-
Dyma- cio nostro ꝛceptionis. i. Gaude mr̄ saluato
nde cō ris: magni vellus gedeonis. rubus igne q̄
ceptiōe non vrit. vere templū salomonis. Sponsa
dei. stella maris. porta celi tu vocaꝝ. mūdi
salus sementis caput cedens holofernis.
Mare ficco calle trāsis. scuꝝ mergēs pharaonis. inqz syon dñaris pulsis inde hebreis. Alueri regis sceptruꝝ caput rangens
ẋgo tuū mori fecit laqueatū Aman sctis
inimicus. Babylonis rex in predā non abdurit te captiuam. philistei nec golye eo
transfira pugione. Sicut suum sol nitorem
nunqm̄ pdit nec decorem. primi patris sic tu
labem nullā sentis nec fetorē. Tu sol occasum nescies. nullaqz semp rutilās tu sydꝰ
lucē paries. delicti nubes ꝓfugans. Nullꝰ
in te cōfidentes vnq̄ vidit infelices. vere
tibi nā deuotus est necesse sit beatus. Ad
te ergo nos clamantes: in hac valle lachrymantes. ad nuptias eternales fac venire
triumphantes. Amen.

De eadem innocētissima conceptione.
Sermo. vj.

Ecdum erant

a abyssi: ⁊ ego iam concepta
eram. Prouerb. viij. ǝm Archidiaconū i. c. nōne. xxxvij
distin. Abyssus or̄ ab a qō est sine. ⁊ byssus
qō est genꝰ lini candidissimi. q̄si sine bysso
ideat sine candore. Et ideo p abyssum recte
itelligi potest pctm̄ quod est sine candore
diuine gratie. immo esse censetur cum magnaꝝnigredine. Quapropter homi ꝓ pctm̄
deturpato dicit Ezechi. xiij. Denigrata est
sup carbones facies tua. Qō aūr per abyssum significef peccatū restatur Dauid po.
xlij. dum dicit. Abyssus abyssum invocat.
Qō exponit Gregorius dicēs. idest vnum
peccatum ad aliud trahit. In ista maris
abysso. i. in ꝓfluuio originalis peccati sub
mersi sunt oēs ab adam⁹ pgeniti De quibꝰ
spūaliter itelligi potest illud quod or̄ Exodi. xv. Submersi sunt in mari rubro: abyssi
operuerūt eos. Descenderūt in profundus
quasi lapis. Istud tamē ꝓfluuium demergere non potuit gloriosam dei genitricem
Unde de eius intemerata cōceptione dicere possumus illud Exodi. xv. Sicerit vnda
fluēs: cōgregati sunt abyssi in medio mari.
Ipsa quoqz beatissima ẋgo potest glorari dicēs illō Eccli. xxiij. Byrā celi circuiui
sola: ⁊ ꝓfundū abyssi penetraui: ⁊ in fluctibus maris ambulaui. Dicere etiam potest
ẋba themaris nostri. Necdum erāt abyssi
sc̄z peccatoꝝ: ⁊ ego iam concepta eram sc̄z
in mēte diuina. Sapiēs em̄ architector⁹ volens ꝑclarū aliquod atqz admirabile palacium cōstruere. diu prius in mēte sua pconcipit illud anteqm̄ ipm̄ erigat ⁊ ad esse ꝓducat. Deus ergo q̄ olim est artifex. omnia
ꝓspiciēs vt or̄ Sap. j. volens filio suo tēplum virgineū fabricare: atqz domum sibi
dignam cōstruere. prius. i. ab eterno preordinauit illam ꝑseruare a submersione originalis peccati. ne fi in illo inficeref: maie
em̄ ꝑseruauit corpus eiusdē virginis ab
omni corruptiōe. vt dictū est sermone precedenti. multo magis ꝑseruauit eiꝰ aiam
que excellētius dicit templū dei q̄ corpꝰ.
Unde Ambro. in pmo libro de virginibus
ait. Nam si corpus ẋpine dei templum ē:
animus eius quid est: quasi dicat. multo
dignius tēplū. Ad predicta aūt facit illud
quod inquit seraphicus cardinalis beatus
Bonauētura in pmo sententiarū. distin. j.
dicens. Omnia que nūc sunt et quecunqz
fuerunt a deo ꝓducta ⁊ ꝓducentur vsqz in
finē mūdi: fuerūt ab eterno in deo ǝm cau
satiuam potentiā. ⁊ ǝm similitudinis pre-
sentiam. que tamē habent ex tēpore actua
lem ex issentia. Et ideo hoc respectu dei ge
nitrix dici potest. tunc cōcepta. ⁊ per conse
quens ab originali vitio liberata. Quia vt
ait Augustinus. xiij. de ciuitate dei. ca. xj.
Homo peccato suo nō potuit diuinū ptur
bare consiliū. quo ordinatū fuerat ab eter
no beatā virginē sine macula concipi debere. De cuius sanctissima conceptione tres
considerationes faciemus.

Prima dicetur rationabilitatis.
Secunda autoritatis.
Tertia ⁊ vltima appellabif exemplaritatis.

Pars prima huius sermonis que dicit
rationabilitatis. A
Ecem rationibus ꝓbari potest Rōne
b vltra ꝓdicta ꝙ bta ẋgo ab originali peccato fuit immunis tionis.
Prima quarū or̄ mediatiōis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quandocūq; etenī est inter aliquos inimicitia. pro reconciliatione nō cōuenit accipere tertiū nisi ille sit offensi amicus. multo minus aūt talis mediator debet esse ꝓticeps delicti p quā participationē fit ꝛ ipe dolosus. Nam inimici amicus inimici est. arg. C. de inoffic. testa. l. liberi. de quo p Bal. et Ly. in. l. si quis testibus. C. de testi. et per Bar. in. l. scīdū. §. si accusatio. ff. de leg. facit terrus ꝛ qō ibi notat glo. in. l. j. §. cū patronus. &. recte. ff. de offi. pfec. vr. Et ideo ei tanq; inimico nō crederetur. ff. de testi. l. iij. §. j. Virgo itaq; que debebat mediare inter humanā naturā ꝛ ipm venturū: non debebat esse rea ꝛ conscia delicti. alioquin esse indigna re. onciliatrix. dicente Gregorio in moralibus. Cū is qui displicet ad interpellandus mittit: irati iudicis animus ad iracūdiā ꝓuocat. Missa est ergo virgo būdicta a patrib⁹ exilio dānatis tanq; digna recōciliatrix ad deū que si nō esset digna penā mereret. argu. in. c. nihil. de elec. Sed quia non est repulsa: imo iratū deum placauit. dignissima inuēta est. ꝛ per consequēs sine originali culpa. Xps ergo inter patrē ꝛ ppl; mediauit. &go inter f. liū ꝛ delinquētes. ꝙ si ipa peccasset: vbi esset spes nostra? vbi reclinatoriū capitis nostri? Si mater esset rea: quid nobis esset seruis inutilibus? Desperare possemus vbi ipsa singulari priuilegio puritatis nō fulgeret. Et hanc rationem tangit magister Bartholomeus pisan⁹ in lib. btē ẏginis fructu. vij. dicens. Maria fuit mediatrix inter r.os ꝛ filiū. ergo debuit carere oīi illo quo erat discordia. aliter non fuisset bona mediatrix hec ille. Scōa ratio ỏr perfectionis. Si enī virgo benedicta ab originali pctō non fuisset preseruata: xps nō fuisset pfectissim⁹ redēptor. vt phat Sco. in. iij. dist. iij. vbi dicit ꝙ pfectissim⁹ modus placandi aliquem pro offensa cōtrahēda est ꝓuenire ne offēdat. Ista ergo cōsequētia in theologia est suscipienda. Xps fuit humani generis redemptor pfectissim⁹. dei enī perfecta sunt opa. Deut. xxxij. ergo aliqō humanū īdiuiduū fuit a pctō preseruatus. ꝛ hoc ꝓbatur sic. Perfectissimus redēptor est cui nō deficit aliqs modus redimendi. per: enī denotat integritatē. l. vbū pernoctare. ff. de ver. sig. cuz igif ser modis fiat redēptio. sequit ꝙ ommibus his aliquē in humano genere xpus redemit. Primus modus est quo aliqs redimit post lapsum in mortali pctō Ser
Et hoc modo cōiter redimūtur pctōres: et mōi redēpti fuerūt ꝓmi parētes. Nam eorum dēpctis pctīs q ad eos fuit actuale mortale. vt ostēdit magister l. iij. di. xxx. q. viij. ij quoadnos dicak originale. Scōs modus est quo qs redimit post lapsū in originale: ꝛ h modo redimunt pueri ꝛ qcunq; alij qī baptizant si habebāt solum originale pctīm. Tertius modus est quo qs redimit post lapsum in pctīm veniale. Et hoc modo redimūtur viri pfecti qui subleuātur post venialē cōmissionē. Jux ta illud Prouer. xxiij. Septies in die cadit iustus ꝛ resurgit: ꝙ notat glo. insti. de iusti. ꝛ iur. in ꝓn. et in auk. de non alie. aut p. re. eccle. §. vt autē. Quartus modus est q qs redimitur ne labatur in pctīm mortale. vt creditur de aplis post aduētuz spūscti. Quint⁹ modus est quo qs redimitur ne labak in pctīm veniale vt quidā putāt de scto Johanne baptista. ꝓpter illud quod canit eccla in officio ei⁹ dicēs. Ne le ui saltē maculare vitam famie posset. ꝙuis Aug. in. lib. de natura et grā oppositū tenere videatur. Sext⁹ modus oīm alioꝝ pfectissim⁹ est quo qs preseruak ne labatur in originale pctīm. Cum ergo hoc modo deus nullū aliū pseruauerit. igitur tenendū est ꝙ ipam benedictā matrē suā tali modo redemit. Quia enī Beata virgo vt res singularis mūdo donata est filio⁹ eius dicere potuit illō quod notak in. l. ob res. ff. de pactz do. ꝛ in. l. legē. C. de dona. scz rei quā dono legem dico quā volo. De hoc autē pfectissimo modo redēptionis tangit Rich. in. iij. Liberis di. xix. arti. j. q. iij. dicēs ꝙ aliquos liberari ri a pēa a pena potest tripl̄r intelligi. aut eos a pena ista habita eripi. aut a reatu illius pene pliciter absolui. aut ab illo reatu preseruari. hec ille. Quo quidē modo fuit beata ẏgo ab originali pctō liberata. Jdeo in ꝓlona virginis gliose ỏr in officio cōceptionis Magnificat aīa mea dīm. Et exultauit spūs meus in deo salutari meo. qui me p̄seruauit ab originali peccato. Et hoc fundamentū posuit etiā Petrus: aureoli in tractatu de cōceptione beate ẏginis. vbi cōcludit dicēs. Apparet ergo ꝙ qui hoc negat scz beatā virginē fuisse a filio pseruatā ab originali pctō: derogat excellētie redēptoris. hec ille Hoc etiam argumentum facit magister Petrus de candia. in. iij. sentē. di. iij. Ter potentia rō dicit reportationis, nullus enī debz onus

ex dolo suo lucrū reportare cui pena debet l. j. ꝛ. l. ne ex dolo. ff. de dolo. l. si legatarius C. de lega. Loubiū. C. ỏ repudi. l. ii fine. C. ad velf. l. eos in fi. C. de ysuris. c. dictum ē xxx. q. j. c. sedes. ꝛ. c. ex tenore. de rescrip. ꝛ c. ex lris. de dolo ꝛ ꝓtu. ꝛ. C. de pro. mili. l. ij. Sed serpens mēdacioīs artifex inuidia motus sua calliditate seduxit hoīnū genꝰ in muliere ẏgine Eua p quā ossis captiui facti sum⁹. Jgitur oportuit aliā ẏginez de stinari sanctā ꝛ purā q nō vincerek a serpēte: sed ipm serpentē superaret. iurta illō Job xxvj. Prudēria ei⁹ supbū percussit. Alioqn nō punito serpēte de hoc mēdacio: tis alicere tur itez ad male faciendus. qz facilitas venie incentiuū prebet deliquēdi. c. est inusta. xxiij. q. iij. ꝛ ex de vi. ꝛ ho. cle. c. vt cleri coꝝ. ꝛ de transla. prela. c. penulti. vbi glosa Argumētū etiā ad hoc l. l. ita vulnerat⁹. ff. ad. l. aquī. ꝛ fin. l. si qs. ꝛ in fi. C. de fur. Si itaq; ẏgo cōtraxisset originalē culpā ꝛ ipa decepta fuisset diabolus er dolo suo lucrū reportasset. ergo ꝛc. Quarta ratio ỏr concurstionis sic arguendo. Duo perfecte contraria nō pñt simul cōcurrē ꝛ stare i eodē subiecto. vt dicē pba i. ij. peri her. ꝛ. ij. topi coꝝ ꝛ notak in. l. si ancillā. ff. ỏ vsu. p suo. Nō essi pōt aliqd eodē tpe esse pfecte albū ꝛ nigrū viuū ꝛ mortuū calidū ꝛ frigidū. Si militer nec aliqs pōt esse eiusdē rei dño ꝛ seruus. Sz bta ẏgo a ꝓncipio sue ꝓductionis fuit dñatrix dmonū. sicut ꝓdictū fuerat p Dauid dño Jesu xpo. pṣ. cix. dicentē Virgā virtutis tue emittet dñs ex syō: dñare in medio inimicoꝝ tuoꝝ. Ergo non potuit eodē tpe vel momento esse serua eorūdem demonū. qō fuisset si p originale peccatū eis subiecta fuisset Quinta rō ỏr demonstrationis: sic. Qualis est effectus talis demōstrak fuisse sua causa. ꝓm pōm in ij. physicoꝝ. ꝛ autorē in. lib. de causis. Et rō arguit aplus ad Roma. xj. di. Si radix est sancta ꝛ rami sunt sancti. hec ille. Sed ramꝰ huius radicis ẏginalis scz xps fuit sanctus. ergo ꝛc. Sicut enī ex veris nō nisi verū. vt aīt pbus. j. priorū: sic ex imaculata ẏgine non nisi immaculatus natus est. Septima rō ỏr figurationis. Sicut enī paruit in sermone precedēti. parte vltima. Gliosa ẏgo Maria figurata est per domus ꝛ rēplū qō Salomon edificauit deo. de quo habetur iij. Regū. vj. Sed rēplū materiale ỏr sctīm iurta illud pṣ. x. Dñs in templo sctō suo. Ergo ꝛ ipsa mater dei fuit sancta. ꝛ nunc̄ maculata. Unde de ipsa ỏr illud Aggei. ij. Magna erit gliꝰ domus istius nouissime plus ꝙ prime. Et ideo de ista domo diuina scz bñdicta ẏgine dicit Dauid. pṣ. xcij. Domū tuā decet sanctitudo dñe in longitudinē dierū. Qō nō eēt verū si aliquādo fuisset pctō infecta. Similiter falsuz esset illō qō ỏr. iij. Regū. vj. in figurā virginis scilz. Nihil erat in tēplo qō nō auro tegeret. i. charitate vestiret. Falsum esset etiam illō qō in eodē. c. scriptū ē scz Malleus ꝛ securis ꝛ omne ferramētū nō sunt audita in domo dñi cū edificaret. Non ergo malleo peccati originalis: vel securi: aut alio ferramento pctī actualis fuit bñdicta virgo pcussa vel vulnerata. Dec igitur est illa domꝰ de qua ait. Sapia edificauit sibi domū ꝛ excidit columnas septem. qz gloriosam virginē sup se uit. Eapropter de ipa virgine canitur in officio conceptionis. Dec est domus dñi firmiter edificata. bene fundata est supza firmam petram. Et ideo de hac beatissima ac sanctissima dei matre dici potest illud pṣ. cxj. Gloria ꝛ diuitie i domo ei⁹ scz filij dei. ꝛ iustitia ei⁹ maner in seculum seculi. Nos igitur puritatis virginee zelatores dicamꝰ dño nostro Jesu xpo illud pṣ. xxv. Dñe dilexi decorē domus tue: ꝛ locum habitationis glorie tue. Et etiā illō pṣ. lxiij. Replebimur in bonis domus tue: sanctū est templū tuū mirabile in equitate. De hac quoꝝ ẏgo domo purissima inquit deꝰ per figurā. iij. Regum. ix. ego elegi ꝛ sanctificaui domū istā. erūtq; oculi mei ꝛ coꝝ meū ibi cunctis diebꝰ. Septima rō ỏr medicationis sic arguendo. Inquit Constantinus africanus in prima practice pantegni de regimine sanitatis. c. de disputatione regendoꝝ sanoꝝ. Intētio medicoꝝ non est nisi de sanitate custodienda ꝓm Galienum in initio sui lib: i de diuersa sit entione medicoꝝ: qui ait. Medicorum intentio ac voluntas non est nisi in sanitate regenda. Monstrauit enim ꝙ vltimitas medicine nihil sit aliud ꝙ sanitatis custodia. Antiqui enī dixerūt ꝙ melius est custodire sanitatem ꝙ morbis repugnare. qz sanitas i sanis reperitur: ab infirmis vero est absens. Et melius est rem inuētam custodire ꝙ nō inuentam querere. Sanitatis enī custodia prior est

A Rōne concurstionis

B Rōne demonstrationis.

C Rōne figurationis.

D Rōne medicationis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

p̄ infirmitatis curatio. qm̄ hō naturaly est san⁹. ꝛ sanitas est rē peregrinā corpis. hec ille. Quib⁹ p̄suppositis sic inferi. Xp̄s tanq̄ bonus medicus venit in mūdū ad pcurandū hominā salutē. ꝛ ideo samaritanus vulnera originalis ꝛ actualis peccati curās appellatur a magro sniaꝝ in pncipio .iij. libri. Sed boni medici triplicit̄ medicinas p̄m. in. ethi. s. p̄seruatiua cōseruatiua ꝛ curatiua. Quartum excellētior est p̄seruatiua. s. impedire ne q̄s in infirmitatē labat. vt. ō. patuit. q̄ debuit matri sue hanc medicinā exhibere eam p̄seruando ne caderet in infirmitatem pcti originalis quod quidē facere potuit. q⁹ quicq̄ potest deus ab aliquo remouere. p̄t etiā illud infundi. p̄hibere. q⁹ facili⁹ quid suspenditur siue p̄seruatur p̄ inductū tollat. l. parte furioso. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝛ insti. de re. diui. §. apū. Sz pctm̄ originale multiplicater p̄t remoueri. maxime per baptismū fluminis aut flaminis vel sanguinis vt declarat magr in. iij. di. iiij. ꝛ p suā gratiā remittitur. iusta illud ad Rom. iij. Justificari gratis per gratiā ipsius. Ergo etiā potuit p̄hiber ne in matre sua benedicta infunderet q̄ ꝛ fecit. ꝛ sic illi dignioꝛ exhibuit medicinā salutis. Octaua ratio

E Rone locationis.

ō⁹ locationis. locus em̄ d⁹ esse p̄portionatus locato. vt ait p⁹s ꝛ cōmentator in. iij. ō aia ꝛ. iiij. physicoꝝ. facit ad hoc illud quod inquit. glo. in. c. dudū de deci. dicens. Qualia sunt predicata. talis cōuenit esse subiecta. Sed virgo gloriosa fuit habitatio filij dei. Un ipa inquit Eccli. xxiij. Et qui creauit me requieuit i tabernaculo meo. Ergo debuit esse proportionata ipsi habitatori q̄ fuit sine vlla pcti macula. Purissima ergo filio non debuit esse mater nisi purissima. nec debuit dei sapiam soidatarum a pctō cōtaminatum sibi habitaculum deputare Quia vt ō⁹ Sap̄. s. In maliuolam aiaz nō intrabit sapientia. nec habitabit in corpore subdito peccatis. Si igitur beata virgo fuisset originali peccato deturpata nō fuisset conueniens habitaculus filij dei. Q⁹ vt ait apostolus. ij. ad Coꝛ. vj. Non est cōuentio xpi ad belial. Ergo indubitanter est tenendum q̄ immaculata fuit. ꝛ om̄i purita te repletissima. ꝛ ad hoc adduci p̄t illud quod ō⁹ Gop̄b. viij. sez Generositatē illi⁹ glorificat contubernium om̄ipotentis dei Qō exponit Frā. de mayro. in sermone de cōceptione virginis dicens q̄: lex eius nobilitas fuerit a regibus derivata. tū ex diuinaz plonaz affinitate fuit summe glorificata. Ex quo arguit cōsequēs fuisse: vt si ne vlla peccati contagione conciperet illa er qua ouri debebat innocentia ꝛ iusticia ꝛ hoc est qō per figurā ō⁹ Ezechielis. xliij. scs Gloria dei israel egredier per viaz orientalem. i. per beatam virginem. ꝛ terra .i. ca ro ipsius resplēdebit maiestate eius. s. xpi idest per gratiā ei⁹ virgo benedicta fulgebit iusticia originali. Et hoc vt digna esset habitatio filij dei. Quis em̄ sapiens rem valde pciosaz in luto vel in immundo loco collocaret. Quis magnificus dns leprosaz sibi spōsam eligeret. aut immūdā domū p suo habitaculo deputaret: pfecto talis di ci posset stultus. ait em̄ glosa in. §. certū. in sti. quod cū eo. nota quē esse stultū si eligat malum cū posset eligere bonū. vt in auten. q̄b⁹ mo. na. effi. i. sui. §. §. Quis etiā ratiōis capax in lecto fetido ꝛ immundicijs pleno iacere potius assentirer p̄ in strato mūdissimo ꝛ ab oīb⁹ immūdicijs elongato. Nemo em̄ p̄sumitur carnem suā odio habere. vt inq̄t glo. in rubrica. ff. in ius vo. vt eāt. Beata igit virgo maria quia thalam⁹ diuine fuit glie nō fuit aliquo peccati sorde polluta. Nona rō dicit destinationis quā ponūt quidā dicētes q̄ res destinata ad certū locū vel finē censetur ad eundem locum vel finem actu existere. cle. ne romani. de elec. l. ex facto. §. rerū. ff. de here. isti. vnde ō⁹ q̄ idē iurio est de vestimēto q̄ est in fieri. q̄ est de vestimento quod est in facto l. vel vestimentum. ff. de auro. ꝛ ar. le. Sed beata virgo ante secula fuit destinata ꝛ deputata vt esset mater dei sanctissima. ergo ꝛc. Nec obstat si q⁹ diceret q̄ predicta intelliguntur de his que sunt in promptu fieri q⁹ respondet q̄ talis semper fuit beata ꝯgo respectu dei: cui inq̄t propheta. ps. lxxix. Mille anni ante oculos tuos sicut dies hesterna q̄ preterijt. imo ei omnia futura sunt p̄tia. vt patebit infra sermōe vltimo. Et facit ad p̄dicta illud quod notāt doc. in l. q̄dū. §. illud fortasse. ff. de leg. ij. sez q̄ q̄n potentia est de faciliꝝ reducibilis ad actū iudicatur de ea vt de actu. Decima rō ō⁹ affirmationis. quo p̄t colligi ex dictis beati patris fratris Johānis de capistrano in sermōe de cōceptiōe ꝯgis vbi magis cōcludit eā fuisse preseruatam ab origina-

F Rone destinationis.

G Rone affirmationis

li. ꝛ subdit q̄ quidā saracen⁹ fili⁹ cuiusdaz regis vitramarini. ꝛ nepos Soldani hoc affirmauit existens rome in domo dñi cardinalis p̄nestini sic arguēs. Omne edificium habēs fundamētuz defectuosuz facit defectuosuz q⁹ supedificatur. facit. c. cū paul⁹ ꝛ. c. principali⁹. ꝛ. c. fertur. cū. §. seq̄ēti. s. q. j. ergo si mater xpi fuisset defectuosa: diceretur xp̄s habuisse fundamētum defectuosum ꝛ incōgruū ꝛc. Jtez plus dilexit deus matres suā ꝛ circa eam plura fecit p̄ pater meus circa me. sed pater meus fecit me liberum quantum potuit in die mee natiuitatis. ergo ꝛc. hec ille.

Pars scā huj⁹ sermonis que dicit auctoritatis.

B

Ultoritatibus q̄s p̄dicta ꝛelusio roborat. Et primo Salomonis

a Prouer. viij. de muliere forti. p quā itelligit̄ ꝯgo b̄dicta inq̄t. Nō extinguetur lucerna eius i nocte. i. in peccato. sequitur. Nō timebit a frigore niuis. quia frigus peccati eius anima nō penetrauit. Et ibidē iteruz ait. Byssus ꝛ purpura indumentū ei⁹. quia habuit semp candorem puritatis ꝛ innocentie. Et iterū ibidem dicit. Fortitudo ꝛ decor indumentū ei⁹. q̄ verū nō esset si in conceptione sua circūdata fuisset fragilitate ꝛ turpitudine originalis peccati. Item Eze. xliij. dicitur de porta quaz vidit propheta i spiritu. per quaz ꝑm oīes intelligitur beata ꝯgo maria. Porta hec clausa erit ꝛ nō aperietur. quod verū nō esset si per peccatū fuisset aliq̄n aperta. Deide subdit. Et vir nō trāsibit per eā. Turpiꝝ aūt fuisset si diabolus per peccatū trāsisset per illam. Et ideo sanctus Maximus in quodā sermone sup hac rōne fundatus ait. Dec que fuit admirabilis dei thalam⁹. celeste tēplū. tabernaculū glorie. de quo speciosus p̄dxit spōsus lux gentiū. spes fideliū: condecenter ꝛ congrue nulla macula originali contaminata est. Greg. q̄s super Gen. inq̄t. Quāuis beata virgo fuerit cōcepta de ꝓpagatione carnis peccati. tū ipsa p̄cepta fuit sine originali. Et iterum in salutatione virginis ait. Salue sancta parēs omni p̄rsus labe carēs ꝛc. Et Ambrosius in quodaz sermone de ꝓpetua ꝯginitate matris dei dicit. Anima marie nō fuit a casu eleuata. sed preseruata. als nō fuisset virgo sed peccato corrupta. ꝛ Origen. super Cant. inquit. O vos omnes virgines ꝛ cetere sancte mulieres: cōuenite vos volo a finistris. ꝛ Mariā matrem dñi mei virginē hebreā a dextris meis constituo. Omnes vos maculam habetis originalis culpe ꝓsuper conspersaz per totum. sed nō Maria. hec ille. Ista autem gloriosa virgo ab omni labe immaculata fuit: figurata per colūbam albā ꝛ mundissimam. que de arca Noe egrediens atq̄ nihil feditatis tangēs: cum ramo virentis olive est reuersa. vt habetur Geñ. viij. ca. Quod fuit in signū victorie. Jdeo nō debz coruus cōtra eam crocitare. licz eo mortuo rū corpoꝝ putredine fedato ipsa purissima colūba in nullo penitus fuerit maculata. Ad cui⁹ intemerate atq̄ colūbine ꝯginis reuerendam ꝛceptionē debet vnuz quēq̄ inducere ipsius virginis deuotio. q̄n etiaz nulla ratio esset ad probandū eam sine macula conceptam cu m hoc p̄uilegium possit sibi dari sine peccato: vt dicit Petr⁹ de candia in. iij. sen. dist. iij. Nunc q̄s sentētiā de immaculata conceptione virginis probamus per dictus beati Dieronymi in sermone ad Eustochium dicentis. Nihil est cādoris. nihil est splendoris. nihil est nuniis: quod non resplendeat in virgine gloriosa. Et ibidem etiam dicit. Quicquid in maria gestum est: totuz puritas: totū veritas: totūq̄ gratia fuit. Et iterum. Quicq̄d humanis dici potest verbis: minꝰ est a laude ꝯginis. Que omnia falsa essent si i beata virgine originalis iusticia atq̄ innocentia nō radiasset. eiq̄ hāc laudem dare non possemus q̄ ab omnis peccati macula immunis fuit. Jbidē etiā Dieronym⁹ addit. Quicq̄d maledictiōis infusum ē p Euam: totū abstulit benedictio marie. Jncōgruū ergo fuisset vt illa que a nobis maledictionem originalis peccati auferre debebat eidem maledictioni subiaceret. Jdeo idem Dieronymus subdit. Jgitur q̄ natura nō habuit. vsus nescivit. ignorauit ratio. mēs nō capit humana. pauet celum. stupet terra. creatura omnis etiā celestis miratur. Hoc totum est q̄ per Gabrielem marie diuinitus nunciat. Et iterū in eodem sermone ait. Canitur in canticis de Maria. Hortus ꝛclusus. fons signatus emissiones tue paradisus. Hortus delitiaruz in quo sunt consita vniuersa floꝝ genera ꝛ odoramēta virtutum. sicq̄ signatus vt nesciat violari neq̄ corrumpi vllis insidijs fraudibus ve

Dieron.

Universidad de Deusto
Biblioteca

diaboli. fons itaq; signatus sigillo totius trinitatis. Et ifmõe annũciatõis idẽ inqt beate ẽginis. Quid dicã paup ingenio cum de te quicq̃d dixero mihi? pfecto sit q̃s tua dignitas merek. ⁊ Aug. in sermõe de natiuitate ẽginis dicit. O magnifica illã ⁊ virgo bthissima q̃ te ab omni pctõ sup oẽs homines pseruauit. Quis em dicere poterit fine pctõ fuisti nata? aut mũdus fuisti ab omni iniõtate dicere audebit nisi illa ẽgo prudentissima animarũ tẽplũ dei excelsi. quã deus sic elegit ⁊ pelegit ante mundi pstitutionẽ vt sctã ⁊ imaculata mr dei esset ⁊ filia ab eterno pseruata incorrupta ab omni labe pcti. Et i alio sermõe itez dicit. Sũma dei sapientia nullã in massa humani generis inuenit viã p quã vt disposuit in mũdũ veniẽs eius subueniret luctuose pditioni: donec ad illã de qua loq̃mur ẽginẽ ventũ est. Sed hec mor vt in munduz p humani generis lineã venit. tanta oĩs bonivirtute perfecte resplẽduit: vt eã dei sapiẽtia veridice iudicaret idoneã. vt p ipsam in hoĩem veniẽs: nõ tñ reatũ pmoz parentũ. ꝛs etiã totius mũdi pctã deleret. hec ille. Et ẽbus verbis possum? arguere beatã virginẽ fine pctõ fuisse pceptã sic inferẽdo. vt inqt Hugo de sctõ vic. in. li. de sacramentis quez refert Alex. de ales. in. iii. sniaz. di. ix. ar. vlti. q. ſ. Illa pars nature sub pctõ esse non debuit per quaz ipsa humana natura a pctõ liberanda fuit. ergo ⁊c. Oð si forte aliquis dicat q̃ Aug. tenuit cõtrarium in li. r. super Geñ. ad lram dicẽs. Caro ade ⁊ abrae habebat vulnus puaricatiõis in lege mẽbrorũ. que per oẽm ppagata carnẽ trãscurrit vsq; ad corpus marie q: ⁊ ipm eodem modo cõceptum ⁊ erortũ est. Rñdetur q̃ illa dicto vsq; ibi stat exclusiue sic em accipit quãdo als prauus resultat intellectus. vt inquit Bar. in. l. patronus. §. sempronio. ff. de leg. iij. Hoc autem esset in casu nostro. vt patere põt p̃cedentibus. Nec obstat dñ dicit: qz ipm eodem modo conceptum ⁊ ertum est. q: p illa verba nõ dicit q̃ concepta sit in pctõ originali. Nã loquit copulatiue dicẽs cõceptum ⁊ erortũ est. Nulli? aũt negat eam ertã ⁊ natã esse sanctam ⁊ sine pctõ. Dicendũ est ergo q̃ loquit solũ de corpe ẽginis qõ affirmat cõceptum ⁊ ertum cum naturali inclinatione ad malum que ex lege mẽbrorum. vt ps ex dictis apli ad Roñ. vij. c. ⁊ sm Augustinũ habuisset re

Aug⁹.

Argumẽta ꝺ

bellãdi aduersus spm̃ pmitatẽ nisi fuisset per spũssancti gram sanctificatum. Vel respõderi põt q̃ dicta doctoz sunt variatena ẽdest illa opinio q̃ pluries repetit. qz ẽba geminata magis operant. l. balista. ff. ad trebel. Bar. in. l. quẽadmodũ. ff. ꝺ agric ⁊ cẽ. ⁊ notatur in. l. pacta nouissima. C. de pac. Dato igit sed non concesso q̃ in predicta autoritate Augustin? intelligeret illam dictionez vsq; inclusiue tñ cum. in pluribus alijs locis exp̃sse tenuerit cõtrarium debemus illud tenere. q: q̃ dictuz alicui? doctoris est dubiũ in vno loco ⁊ in alio est clarũ magis est standum claro. Ad qõ facit quod voluit Bart. in. l. priuilegia. C. de sanc. ec. vbi ait q̃ qñ aliquid est dubiũ de iure ciuili ⁊ clarum de iure canonico standũ est decisioni iuris canonici. etiam in practo cesario. qõ est notabile cum alẽ in foro ciuili standuz sit decisioni iuris ciuilis. et in foro poli decisioni iuris canonici. vt inquit glosa. in. §. hactenus. instit. de gradi. Vel potest dari respõsio quã dedi. ꝺ. sermõe. iij. parte. ij. in respõsione ad scõm argumẽtus ſ. spãlitatis. Sancta q̃s mater eccla in officio visitatiõis beate ẽginis dicit. Tãte laudes ẽginis humana lingua exprimere nõ sufficit nec etiã sancti ⁊ iusti illã in cuius ille quẽ celi capere nõ poterãt se cõtulit aula virginali: dignis laudib? pconꝝ ad plenuz efferre. potuerunt. Et in missa eiusdez matris dei iterum canit. Sancta ⁊ immaculata ẽginitas q̃bus te laudib? efferã nescio Et iterũ dicit. Felix nãq; es sacra ẽgo maria. ⁊ omni laude dignissima. Qõ autez est omni laude dignissimuz nulla ignominia est afficiendũ. nec illi est laus innocẽtie originalis deneganda. Si ergo iusta ecclie ste stimoniũ. tãta est intacte virginis pũritas vt vbis exprimi nõ possit. Un petruz comestor inquit ipsi beate ẽgini. Si fieri posset q̃ arene puluis ⁊ vnde. Undarum gutte. rose. gẽme. lilia flãme. Ethera. celicole. nix grãdo. sert? vterq;. Ventoz pẽne. volucruz pecudũ genno? omne. Siluarum rami. frondes. auium q̃s pẽne. Ros. gramẽ. stelle. pisces. angues ⁊ ariste. Et lapides. montes. connales. terra. dracones. Lingua cuncta foret minime depromere possent: Que tis vel quanta virgo regina Maria: Que tua sit pietas: nec littera nec dabit eras. Profecto nõ parum errare ꝺuincitur qui illã originali macula deturpatam fuisse arbitrat.

Petr⁹ comestor.

Rõnes Ut em̃ pbat Frã. de mayro. i. iij. di. iij. Si Frã. de mater dñi contraxisset petrũ originale peccatũ cuncq; tẽpus vel per vnicuz instãs. nata quãtũ ad penã dãi ⁊ sensuz. Cuius pluria argumẽta ptr̃seo causa breuitatis. Ibidẽ quoq; multipliciter pbat ipaz beatã virginẽ fine originali pctõ fuisse concepti. Inter alia aũr sic dicit. Priuilegia noui testamẽti excedunt vetusta sm doctrinã Pauli ad Roñ. v. c. Ibi autẽ fuit vna mulier sine pctõ in statu innocẽtie. Ipez ficut xp̃s cõparat ad Adã sm humanitatem. ſ. ad Eoz. xv. sic mater dñi ad Euam in rõne excedẽtis simplr quantũ ad oẽm innocentiã. q̃ ⁊c. Itẽ nõ decuit aliquẽ filiũ matrez suã odio habere. cũ diuinũ pceptũ sit ad oppositũ. Si autẽ virgo contraxisset pctm̃ originale. tũc ita ei? filius eã odio habuisz vt sententiã dãnationis cõtra eam tulisset ergo ⁊c. Item decet nos attribuere matri xpi pconia laudis que nõ sunt cõtra fidem surrectioe q̃ nõ sunt nisi pie credita. Ergo uatione. licz nõ habeatur expresse in sacra scriptura. In eadẽ etiã distinctione inquit predictus doctoz. Ista pseruatiõe mater dñi fuit magis redẽpta q̃s alijs alius. qz efficatius redimit ⁊ a seruitute liberat ille qui puenitur ne vnq̃ seruitute eripitur. vt ptz in dño vnũ seruũ manu mittẽte. ⁊. alteri vnte q̃ nascat liber tatem pcedente. Itẽ intẽtius emitur illud qõ ante suã ortũ acquirit ne in alienũ dominũ cadat. q̃ qõ post talẽ casum recuperatur. Maioz quoq; liberatio ꝺz fieri illi qui minus seruit ⁊ maxima illi qui nunq̃ seruiuit. ergo ⁊c. Nã si turci cepissent aliquam xp̃ianoz ciuitatẽ vt Cõstãtinopolim. ⁊ oẽs puellas que ibi nascerẽtur vẽderent p centũ aureis. arcq; eas emẽ xp̃ianus exburlaret mille aureos p:o vna puella vendenda vt nõ efficiatur serua sed libera remaneat patri suo. profecto dicere tur redemisse liberalissime ipsam puellam ptiõe btẽ ẽginis. Sequitur aũt predictus doctor vbi. ꝺ. dicens. Itẽ melioz est positio Gratie q̃s ablatio culpe. Et quib? oĩbus cõcludit q̃ festũ cõceptionis est reuerendus ⁊ celebrandũ. Magister quoq; Paulus de Luca in quodaz excellẽtissimo sermone pbat immaculatã ẽginis conceptionẽ de ce medio. ⁊ inter alia dicit. Beata ẽgo nõ fuit resoluta in puluerẽ. ergo nec corrupta per originalẽ culpã. nã constat q̃ taberna culo xp̃i plus derogat peccati corruptio q̃s in puluerẽ resolutio. hec ille. Cuius argumẽtũ melius explicabitur sermone sequente pte. ſ. fundamẽto. iiij. Nicola? quoq; de lyra sup pmã eplam ad Thes. c. iij. ait. Oẽs descẽdentes ab adã preter xp̃m ⁊ matrẽ eiz incurrũt originale pctm̃. De ipsa etiã ẽgine inqt Alanus in anticlaudiano dicens. Hec est stella maris. vite via. porta salutis. Regula iusticie. limen pietatis. origo. Uirtutis. venie mater. thalamusq; pudoris. Portus cõclusus. fons cõsignatus. oliua Fructificãs. cedrus redolẽs. paradisus amenus. Uirgula pigmẽti. vinaria cella. liquore Predita diuino. nectar celeste pinãs. Nescia spineti. floẽs rosa nescia culpe. Sol radiãs. expers limi. lux nubila pellens. Spes miseris. medicina reis. turela beatis. Proscriptis reditus. errãti semita cecis Zumẽ. detectis requies. paulatio fessis. Bñs etiã Basilius in sermõe annũciationis ait. Quid dulci? frẽs charissimi Quid iocundius? Quid salubri?. Quid felicius q̃s de btã virgine loqui: de ẽgine cogitare. de ẽgine pdicare: ⁊ ipsam in oĩbus sequi ⁊ imitari? Hec est redẽptio nostra. salus. vita. spes. cõsiliũ. refugiũ: ⁊ auxiliũ nostrũ. Hec est que fuit in vtero matris absq; originali peccato pcepta ⁊ generata. ab oi maritali vitio segregata. omni etiã venia li pctõ puiuata. ⁊ in cũctis actib? ⁊ moꝺ? suis spũssancti gratia plena ⁊ fecũda. Non ergo diffidas o pctõz: sed in cũctis mariaz sequere ⁊ ipsam inuoca. Aspice celũ. ⁊ sicut stellas numerare nõ poteris: sic nec marie virtutes. Aspice celũ ⁊ videbis mariam seraphicã sup quã dñs voluit sedere. Aspice celuz ⁊ videbis mariã cherubicã quam dñs voluit ẽturib? ⁊ meritis sup oẽs creaturas fulgere. Aspice celũ ⁊ videbis Mariã angelicã. quã dñs voluit cũctis subuenire. hec ille. Qui etiã iquit. O Maria tu cãdoris ⁊ decoris forma. cui in terris non est equalis nec in celi ianua. ⁊ Ber. super missus est. dicit. Qõ per se sola trinitas in sola ⁊ cũ sola ẽgine voluit opari: soli datũ est nosse cui soli datuz est experiri. hec ille. Si ergo huius felicissime virginis gratie

Alan⁹

Basili⁹

Bern⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

pte mkitudine ⁊ magnitudie ab humana intelligẽtia cognosci nõ pñt. q̃s illi origis lis iustitie gras putabit defuisse. Sctũs q̃s
Dilari⁹ Dilari⁹ in q̃dã sermõe ait. O ẏgo bñdicta sup oẽs femīas: q̃ angelos vincis puritate. que oẽs sctos supas pietate. Et beatus
Cypria⁹ Cypriamus in vno sermõe dicit. O ẏgo iusta ⁊ offi iustitia plenissima. cui⁹ cõceptio singlaris. Origenes etiã in quadã homel. de ipa beatissima ẏgine loquens ait. Que
Ansel. neq; serpẽtis psuasione decepta: nec eius venenosis affatibus est infecta. Et beatus Ansel. in sermone cõceptionis btẽ ẏginis dicit. Vodie concepta est stella celi. Vodie cõcepta est palma ẏtutum. Vodie cõcepta est ianua celoꝝ. Que oia falsa essent si ẏgo gliosa virtio fuisset superata. ⁊ ꝓpter peccatum ei fuisset celi ianua clausa.

Pars tertia huius sermonis que dicit exemplaritatis.

Ultis exemplis ⁊ filitudinib⁹ Marie innocentia declarat. ō quib⁹ tractat btus frater Michael de carcano ī suo q̃dragesimali de pnīa. ser. vij. ꝑte vl. De quib⁹ aliq̃ referem⁹ sequẽdo doctrinã q̃ ponit i. l. iij. §. videam⁹ ff. de col. bo. i. dicim⁹ exẽplo vt res manifestio: fiat. q̃ snia etiaꝝ habet in. §. alie autẽ. Jnsti. ō actio. ⁊ notat in. l. vt respõsum. C. de trãsac dicam ergo illud qō habeẽ in. l. f. i prin. ff. de plerip. ver. scẽ ne res exẽplo careat. paucis agã. Licꝫ aũt vnũ exẽplum sufficiat. l. ita vulnerat⁹ ad fi. ff. ad legẽ aquī. tñ ad maiorem virginalis innocẽtie declarationẽ saltẽ quattuor aut quinq; naturalia exẽpla cũ tribus miraculis subnectam. Sicut enim solares radij
Primũ super lutũ descendentes: ab illo deturpari nõ pñt scꝫ ipaꝝ potiꝰ illumiãt noscũtur: sic ⁊ alia bẽ virginis sup lutũ humane nature descendẽs a fece originalis culpe sordidata nõ fuit: sed totã potiꝰ humanã naturaꝝ illustrauit. Jdeo in officio cõceptionis canit. Sicut solaris radius corruptionis nescius intrasti matris viscera o gliosa domina. Sicut etiã aurũ ī viscerib⁹ terre nõ corumpit sed magis pficit. sic bñdicta virgo in matris viscerib⁹ corrupta nõ est villa macula: sꝫ potiꝰ a spũ sancto sanctificata.

Ramus quoq; a bona arbore ꝓueniẽs:
Scõm. in malã arborem insertus nõ inficit ab ea sed potius illi perfectionem tribuit. sic alia gliose virginis a deo ꝓueniẽs inserta in corpus: etiam de semine infecto propagis tũ maculata non fuit: sed ipm potius multimoda pfectione repleuit. Nos q̃s addere possumus exẽplũ salamandre que in igne pmanet ⁊ p illũ trãsit: ⁊ tñ nõ cõburit nec calorꝭ ardorẽ sentit: sic intemerata mater dei in lũbis parẽtũ igne peccati ardẽtiũ p mãsit ⁊ p illos trãsiit. ⁊ tñ illius pctī ardorẽ in se nõ recepit. Alia q̃s filitudinẽ ponit Frã. de mayro. in sermone de cõceptõe ẏginis dicẽs. Sicut aer genitus in instanti quo gignitur a sole illuminat: ita anima ẏginis illuminata fuit a sole iustitie in instãti cõceptiõis. Cuius q̃s puritas ⁊ innocẽtia in ferculo Salomonis declarat de quo Can. iij. ō. Ferculũ fecit sibi rex salomõ de lignis libani. colũnas eius fecit argẽteas: reclinatoriũ aureũ: ascẽsum purpureũ medium charitate ꝓstrauit. Miraculoso etiã exemplo Marie cõceptio venerat. Nã cuꝫ in ciuitate aquilana reuerendus pater frater Bernardinus feltrinus ordinis nostri pdicasset atq; ppm hortatus fuisset: vt in omni tribulatiõe sua beatã virginẽ depcaretur vt eũ liberaret ad reuerẽtiã sue immaculate cõceptiõis. quedã mulier finita pdicatiõe ad domũ reuersa inuenit puerũ suũ cũ gladio in manu sua. Cũ autez mater exclamaret timens ne aliquid sibi mali faceret: ille cepit cũ gladio aufugere. Cuꝫ ergo curreret gladiũ ad pect⁹ casu posuit: ⁊ sup eũ cecidit. qõ vidẽs mater eius statim eleuauit mẽtẽ ad beatissimã virginẽ mariam rogãs eã vt ad reuerẽtiã sue purissime cõceptiõis filiũ suũ a tanto piculo defensaret. Mirabile dictu. Cũ gladius oẽs pãnos dicti pueri ptrãsisset: atq; vsq; ad carnẽ nudã peruenisset: statiꝫ se reflexit: ac si eẽt cera mollis: ⁊ in nullo puerũ lesit. Jn ciuitate q̃s parisiensi vt refert Fran. de may. in sermõe de cõceptiõe ẏginis: q̃dã magister in theologia cũdeberet ī cõceptiõis die sermocinari: ⁊ veller in mane pdicare q̃ cõcepta fuit in pctõ originali: in nocte sibi studenti apparuit turba sanctoꝝ doctoꝝ pariter ⁊ angelorꝝ ⁊ sedes parata est sup quaꝫ sedit nobilis regina que misit ꝑ illo magistro dicens. O magr̃ q̃d ego vnq; tibi feci: q̃ hoc mane vio ꝑ meũ honorẽ pdicare: ac iussit eũ flagellari. Quo facto genuflexo venia postulabat. Tunc brã ẏgo dixit angelo Gabrieli. Vade ⁊ doce hũc sermonẽ quez mane faciat vnjuersitati parisiẽsi. Cui Gab-

briel ait. Aperi os tuũ ⁊ implebo illũ Gratiã igit magr̃ sensit in corde suo sermonez pulcherrimum ī quo demõstrabat q̃ regina celi cõcepta fuit sine pctõ originali. ⁊ illum pdicauit populo parisiẽsi mane sequẽti. Aliud q̃s mirabile accidit pri cuiusdã fratris nri. s. fratris Clementis de claris q̃ eũdo ad festũ ꝓceptionis celebrandũ equo in ꝑcipitiũ molẽdini cadente. ipe mirabr incolumis euasit cuꝫ filio ad culmẽ. cuꝫ tñ pte magnitudine casus: sella per medium scissa esset in duas ptes. Et ideo oẽs laudemus ipsam bñdictã virginẽ cũ deuota mulíere dicẽte dño nostro ihesu xpo illud Lu. xj. Beat⁹ vẽter qui te portauit. Vere beat⁹ vẽter q̃ nescauit maculã. vterus puritatis. vterus innocẽtie. hoꝝ⁹ omni suauitate repletissimus. dom⁹ dei sancta rẽplus manu dei factũ. arca salutis. arca federis iter deũ ⁊ hoẽo. vbi recõditũ est mãna suauissimũ tabernaculũ ornatissimũ. in quo oẽs mũdi thesauri: ciuitas ōi celestĩ. edificata ex margaritis. vestis cãdida tunica inconsutilis ō super cõterata per totũ. pellis Salomõis admirabil. Caro xpi imaculata. mons dei. loc⁹ in quo absconditꝰ ẽ de⁹ habitaculũ spiritusseti. hospitiũ diuinitatis. viscera deifera. scala paradisi. sol q̃ nescit occasus. luna pfecta. stella matutina. thron⁹ excelsus supquẽ sedet vir q̃ est de⁹ ⁊ hõ. turris fortitudinis er qua mille clypei pẽdẽt. murus inexpugnabilis cum ꝓpugnaculis. columba cãdidissima sine felle. virga aarõ pullulãs a veneno serpentis pharaonis illesa ignis dei sextinguibilis. oleũ sanctũ omni liquori supeminẽs. Flos cãpi ⁊ filiũ cõuallis. rosa redolẽs. mulier amicta sole. lunã sub pedib⁹ hns. radix deũ germinãs. Cedrus alta libani. palma sup oẽs arbores exaltata. oliua ín campis speciosa. cypr: essus odorifera Platanus iuxta aquas exaltata. cinnamomum ⁊ balsamum aromatizãs. Per illã ergo puritatẽ qua tu ẏgo innocẽtissima emicuisti. impetra nobis gratiam perueniendi ad gaudia paradisi. Amen.

De eadem excellentissima virginis conceptione. Sermo. vij.

Jpit de' fiat lux

d ⁊ facta est lux. Beñ. s. Illuminatus doctor Franciscus de mayronis in sermone de cõceptiõe ẏginis marie exponit ẽa thematis nostri de ipsa⁹ matre dei dicens ipsam per lucem primariam fuisse figuratam quia in conceptione sua tota lucida fuit. ⁊ sine vlla peccati obscuritate. Et ideo in eodem. j. Gen. c. cuꝫ ō. Vidit deus lucem q̃ esset bona. ⁊ diuisit lucem a tenebris Exponit Franciscus vbi. ō. de ẏgine maria. dicens. q̃ deus tenebras peccati cũ ea esse non permisit. Et ideo ad hoc applicari potest illũ Jo. j. Lux in tenebris lucet ⁊ tenebre eam non comprehenderunt. Lucida enĩ virgo per innocẽtiam. non fuit a peccati tenebris comprehẽsa. Vel exponak q̃ homines propter suam pertinaciam tenebrosi nolunt eius claritatem comprehendere. Quia⁹ tot pdigus tori mũdo sit demõstrata. Dec ergo gloriosissima virgo est illa lux preclarissima de qua ō. Vester. viij. Nova lux omni visa est. de qua etiaꝝ dici potest illud Sap. vij. Super oẽs stellaꝝ disposítiones luci cõparata inuenit prior. Ipsi q̃s virgini conuenire possunt illa verba Esaie lvij. vbi ō. Orief in tenebris lux tua. Alter etenim redẽptoris nostri tota splendida ⁊ clara. tanq̃ lux orta est de parentibus q̃ pctõ tenebrosis. Jdeo magister Bartholomeus pisanus in libro beate virginis volens incipere tractatus de eius ceptione titulũ septimi fructus ponit di. Maria vt lux edita. ⁊ de cuius immaculato ꝓceptiõe treꝫ consideration es faciemus.

Prima dicetur fundationis:
Scõa operationis.
Tertia ⁊ vltima appellabit fructificatiõis

Prima pars huius sermonis que dicit fundationis.

Etra argumẽta in precedentib⁹ sermonib⁹ posita. multis aliis
p fortissimis argumentis corro⁹ borat veritas ẏginalis ⁊ innocentie ⁊ puritatis. Primuꝫ quoq; ō. gratificationis. ⁊ accipit a Francisco de mayrone in sermone de cõcepriõe ẏginis. vbi ait. Sicut ab eterno fuit ẏgo ꝓeo: dinata ad plenaꝝ gratiaꝝ. sic fuit ꝑdestinata ad perfectam naturaꝝ. hec ille. Luꝫ ergo in ipsa beata virgine fuerit plenitudo gratiarum. ita q̃ omnes creaturas meritis ⁊ ẏtutib⁹ gratijs superauit. iuxta illud Hieron⁹. in sermone ad Eustochiuꝫ dicentis. Sicutaq; vbiq; confidenter sancta dei canit ecclia quod de nullo alio sanctorum. ⁊ fas est. credere. vt vltra angelorꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ archangelo⁹ merita transcēderit ꝛc. Vñ ipſi gloſe ꝟginī dici pōt illud ꝓuerb. vl. Multe filie cōgregauerūt ſibi diuitias .tu ſo ſupgreſſa es vniuerſas. Sequiſ q ipa mater dei etiā habuit pfectiones nature ꝛ in hoc ſuperauit oēs creaturas. Hanc aūt perfectionem non habuiſſet ſi originalis peccati plaga vulnerata fuiſſet. ergo ꝛc.

Ratiōe deſponſationis.

Scōm fundamentū ōr deſpōſatiōis. De cēs etenī fuit ꝛ cōſonū rōni: vt ſpōſa caſtiſ ſima dei nunq̄ careret gratia ſui ſponſi. ſz ſemper iungeretur illi glutino charitatis: ita vt nec quidē p momentuz inter ipſaz ꝛ ſpōſum inimicitia ꝛtraheret. nec diuortiuz fieret: qđ licite fieri nō pōt ſine cā. xxij. q. ſ. c. de bñdicto. ꝛ. q. vſ. ca. nihil, ꝛ de frigi. ꝛ male. c. fi. Si aūt in petō originali fuiſſet bñdicta ꝟgo ꝛcepta pro illo tuc nō fuiſſet eius amica: ſz inimica. ꝛ a ſpōſo ſuo diuertiſſet ꝛ ſeparata fuiſſet: ſed iter ipſaz ꝛ deū ſemp fuit amicitia ꝛ dilectio. Vñ ipa iquit Cāh. vſ. Ego dilecto meo: ꝛ dilectus meus mihi. ſ. coniunctus eſt. ꝛ ſemper fuit vnit⁹. ergo ſine petō cōcepta fuit. Ab eterno enī ſemp dixerit eā vt matrē ſuā futurā ꝛ in tpe vt matrem factam bm Sco. ꝛ Hugonē de caſtro nouo. in. iij. di. iij. Et ideo e am defēdit a vitupio peccati originalis, fuit nāq̄ ille de quo dici potuit illō Quid. in. ij. fine ri. ſ. Felix qui qđ amat defēdere fortiter audet. Tantus eteni fuit amor inter xpum et matrem eius. q̄ de eis dici poterat illud eiusdē poete. iij. ō triſtibꝰ. ſ. Pi duo corporibus: mentibus vnus erat. Tertiū fundamentū ōr pſeruatiōis ſeu defenſiōis. ſic arguēdo. Si deus pſeruauit ꝛ defendit virginem gl'oſam a venali petō, qđ nō priuat gratia dei, ꝛ pōt ſtare cum charitate. vt dicūt theol. in. iij. di. xxj. ꝛ ibi Sco. q. ſ. ꝛ ſāctus Tho. ſ. q. lxxix. art. ſ. Et hoc vt eſſet idonea mr ſua. ꝛ ob amorem quē ei ab eterno portauit. Ergo incōueniēs videf credere q̄ pmiſerit illā labi in originali petō priuante gratia diuina. Non enim eſſet verus amor ſi aliq̄o defenderet amicuz ſuū ne vl modicū leuiter verberaref. quē tñ p gulaz ſuſpēdi vel capite permitteret detruncari. Talis nāq̄ diceref fruſtra defendere amicū ſuum. Nā fruſtra fit qđ factum non releuat. l. hec ſtipulatio. §. diuus. ff. vt leg. nomi. cauea. Cum ergo vt inquit Sco. vbi. ō. peccato veniali nō correſpōdeat pena eterna ſicut originali; cūq̄ iter peccatū mortale ꝛ veniale nō ſit ꝓportio. q̄ infinita venialia ſi darenf vni mortali nō equarentur in grauitate offenſe vel pene. vt inquit Rich. in. iij. di. xxvj. ar. ij. q. ij. quia veniali nō datur pena infinita ſicut mortali. Sequiſ q̄ ridiculū eſſet credere q̄ deus dilectā ſponſam ſuaz: quā a venali pſeruare voluit cadere pmiſerit in peccato originali: qđ auertit a ſummo bono ꝛ a diuino amore. et cui pena debetur eterna ꝛ infinita. Nā valde maius malus eſt eſſe in peccato originali p vnicū inſtāſ q̄ in quātūcunq̄ rēporis ſpaciū vt probat Frā. de may. in. iij. di. iij. Si igitur petm̄ venale minoris grauedinis noluit deꝰ eſſe in alia beate ꝟginis ꝓpter eius dignitatez: quia eius repugnaſſet puritati. Vñ inquit Thomas in. iij. parte ſum. q. xxvi. ar. vi. q̄ ipſa nunq̄ peccauit venialiter. ergo multo minus voluit deus in ea eſſe originale qđ magis eius puritati repugnat. Et ideo eam liberauit ꝛ cuſtodiuit ab eo ſicut prediterat Dauid ꝓ. cxx. dicens beate ꝟginī. Dñs cuſtodit te ab omni malo. cuſtodiat aiaz tuā dñs. Dñs cuſtodiat introitum tuū ꝛ exitus tuū ex hoc nūc ꝛ vſq̄ in ſeculū. Et hoc fundamentum ponit magiſter Petrus de cādia i iij. ſen. di. iij. vbi etiā dat exēplū dicēs q̄ ſi cū aliqua albedine nō pōt ſtare gradꝰ nigredinis vt duo ꝓpter eius repugnātiam multo minus poterit ſtare gradus vt quat tuor. ergo ꝛc.

Ratiōe optatiōis.

Quartum fundamentū ōr optatiōis. Nā optabilius eſt aliz non poſſe lui q̄ corpus incineraꝛi, q̄ alia ꝓpoſitio: eſt corpore. c. fi habes. xxiij. q. iij. ſed btā ꝟgo obtinuit de corpe ne incineraref. vñ de illo ōr ps. xv. Nō dabis ſanctum tuū videre corruptionē. Et Aug. in ſermone de aſſumptione ꝟginis dicit. Corpus ſanctiſſimum de quo xps carnē aſſumpſit, vermibus traditum fuiſſe ſentire nō valeo. dicere erubeſco. Ergo ꝛ credendum eſt q̄ multo magis obtinuit anime ĩpollutionē ꝛ incōtaminationē. Ideo magiſter Bartholomeus piſanus i lib. beate ꝟginis fructu. vij. arguit ſic. ꝓ cōceptiōe virginis. Incineratio eſt ſequella peccati neceſſaria. Beñ. iij. Cinis es ꝛ in cinerem reuerteris. ſed ꝟgo non eſt incinerata. ergo ꝛc. Et hoc argumētuz ponit Petrus aureoli in tractatu de conceptione beate ꝟginis. ꝛ ſubdit dicēs q̄ beata ꝟgo potius elegiſſet corroſionē vermiū ꝛ perpetuā incinerationē in carne, q̄ habere odiū

et iram atq̄ offenſaz dei ſ̄p petiī originale.

Ratiōe punitiōis.

Quintū fundamentū ōr punitiōis. ꝛ eſt quoꝝdā theologoꝝ moderno⁹ in. iij. ſen. di. iij. Qđ fundamētum ponit reuerendus pater frater michael de archano i ſuo quadrageſimali. de pnia. ſer. vij. Et poſſum⁹ arguere ſic bm predictos doctores. Si beata virgo maria fuit concepta in petō originali fuit magis punita ꝓ illo tempore ſiue in illo inſtāti q̄z offeo creature que fuerūt in mūdo. qđ eſt crudele ꝛ impiiſſimuz dicere. q̄ alij peccauerunt actualiter ꝛ ꝙſequenter grauius puniri debebant. ꝛ ꝓbatur ꝓdicta cōcluſio arguēdo ſic. Illud qđ plus pdit ꝓ aliquo tpe plus punit. ſed virgo Maria ſi ꝛtraxit petm̄ originale plus ſola pdidit ꝓ illo tpe q̄z oēs alij dānati. qſi ſi oēs hoīes huius mundi fuiſſent predeſtinati nō attigiſſent ad virginis meritū ꝛ premiuz. ergo cū petō mortali pſuet aīa oībus ſpūalib⁹ bonis ꝛ conſtituaf ſub ptāte diaboli: ſequitur q̄ beata ꝟgo in petō originali ſine mortali exiſtēs plus alijs pdidit. q̄ gratiam adquā ipſa ſola erat diſpoſita habere non potuit: ſz enī amiſſo futuri lucri non dicaf ꝓpie damnū. l. nemo. ff. ꝓ ſocio ꝛ. l. ſ. §. ſicut ff. de aqua plu. ar. Nam aliud eſt lucrū non capere. aliud ꝟo damnū ſentire. l. ſeruꝰ. C. de pac. ꝛ. l. fi. C. de codi. tñ vbi ſpes eſt radicata de pſenti ad lucrū cōſequendum rōne talis ſpei ōr damnū amiſſio ipſius lucri. inquit Bar. in. l. poſt emācipationes. §. illud. ff. de libe. lega. ꝛ tale fuiſſet damnū ipſius beate ꝟginis quoad ipas grās erat diſpoſita de pſenti i inſtāti ſue cōceptionis. imo ad illas ab eterno ordinata. Prouer. viij. Irez cū culpa originalis peti pena dāni puniatur. ſ. priuatiōe gre ꝛ viſionis diuine potiꝰ elegiſſet mater dñi olimodam penā inferni q̄ diuina gra ꝛ viſione priuari ꝓ originale peccatō: qz vt dicunt theologi in. iij. di. i. ꝛ Rich. ar. v. q. vl. Maior pena quam habeant damnati eſt priuari viſione diuina. Vñ Chryſo. ſup Mat. dicit q̄ ſi eſſent decem mille gehenne nō poſſent cum pena ꝛ dolore priuationis viſionis diuine cōparari. Et ſubdit q̄ipe potius eligeret eſſe in inferno cū viſione dei q̄ extra ſine ea. Beata aūt ꝟgo tāto acerbiꝰ fuiſſet punita quanto ad ampliorē gliam ꝛ clariorē dei viſionem erat preparata. Et ideo ꝓbat venerād⁹ pater frater ludouicus de turri in ſuo tractatu de conceptione virginis q̄ beata virgo

Ratiōe ordinis.

Ratiōe ꝓdītōis

potius elegiſſet eſſe in inferno q̄ in offenſa dei ꝓ petiī originale. Et iterū potius elegiſſet totaliter annihilari: q̄ eſſe per peccatū inimica dei. Quilibet enī ōr potius vellenō eſſe q̄ eſſe cū dei iniuria. vt ꝓbat Rich. i iij. ſenten. diſt. l. arti. iij. q. ij. Alio q̄z ſili fundamēto ꝓbari pōt bm eoſdez doctores beatā virginē ab originalis petī vitio fuiſſe ſeruatam: quod ōr oditionis. Arguendo ſic. Si beata ꝟgo fuit concepta in petō originali, ſequiſ q̄ ipſa fuerit plus odita a deo ꝓ illo tpe q̄ Layn aut iudas. vel quicunq̄ alius damnatus quod eſt impium ꝛ nefariuz dicere. Et ꝓbaf ꝓdicta concluſio ſequendo doctrinā ꝓdictoꝝ doctoꝝ vbi. ſ. Nam quāto pena includēs culpā eſt maior ꝛ grauior: tāto talis peccator a deo magis oditur. Sed pena ꝟginis fuit maior: quia plura bona pdidiſſet, et non propter aliud niſi q: deus ipam in petō concipi voluiſſet Igitur illo tpe eam deus pl⁹ q̄ alios odio habuiſſet. Non enī eſt aliud odium dei q̄ ſubtractio gratie. Sicut dilectio ipſius dei erga creaturā nihil aliud eſt q̄ gratie communicatio: vt dicūt theologi i. iij. diſ. xxvij. Si igit beata ꝟgo maria in peccato originali fuit cōcepta: ꝛcludendū eſt q̄ ꝓdicto modo fuit plus ceteris odita: quia in petō originali exiſtēs cōmunicatione gratiaruz ad quas diſpoſita erat nullatenus habere potuit. vt. ſ. dictū eſt. ergo ꝛc. Tertiū ꝓn cipale fundamentuz ōr mediatiōis. Inter extrema eteni neceſſario reperiſ medium. vt inquit Ariſto. viij. Phyſic. ꝛ. vij. meta. ꝛ notaf in. l. imperiū. ff. de iuriſ. om. iudi. ſed in filijs hoim et natio et maſculo ꝛ femina eſt reperire aliquos ꝓceptos ꝛ natos in originali petō vt ſunt cōmuniter omnes. Aliquos ꝟo in originali cōceptos ꝛ non natos ſed in vētre matrū ſanctificatos. vt fuerūt Johannes baptiſta ꝛ Dieremias. ergo debuit reperiri aliqua pſona ex maſculo ꝛ femina generata que nec nata nec concepta ſit in originali petō. Hoc autē alicui melius non poteſt cōuenire q̄ matri dei, ergo ꝛc. Ad hoc etā fundamentū adduci poteſt argumentuz ſimile qđ ponit magiſter Petrus aureoli in tractatu de ꝓceptiōe brē ꝟginis di. ad Rom. in Apoſtolus diſtinguit inter vaſa ire ꝛ vaſa gre ꝛ mie dei tanq̄ in oppoſita vaſa. Eſt aūt regula q̄ſi vnū oppoſitoꝝ eſt in natura. ꝛ reliquū. maxime ſi excellentius ſit. Sed inter hoies inuenti ſunt aliq

Ratiōe mediationis

Universidad de Deusto
Biblioteca

qui fuerunt vasa ire ppetua ⁊ erunt vt conceptꝰ in originali nec baptizati addicerũtur bta ipbemia actualeꝫ: et in illis defuncti ppetuo sunt dãnati. Inueniunt ⁊ alq̃ fuerunt vasa ire: deinde misericordie vt baptizati. ergo reperiri debet extremũ alterũ excellentius qõ videlꝫ sit aliqõ vas misericordie dei ppetuũ: qõ nũq̃ fuerit de facto vas tre. pſertim cũ deus ad misericordiam promior sit q̃s ad irã. Unde ſi inuenit aliqõ vas ire perpetuum: magis decens est ⁊ rõnabile q̃ inuentum fuerit aliqõ mie vas eternum. Nec valet si quis diceret: q̃ hoc vas fuit xp̃s. nã ipse misericordia non indiguit cũ miseriã pcti nõ habuerit nec habere debuerit de iure nec de facto. cui oportuerit misereri. Maria ẽo etſi de facto nõ habuerit. tñ habuisset si non fuisset misericordia preuenta. hec ille. Septimũ fundamentũ õr eraltatiõis sic arguẽdo. Sicut mr dei eraltata est ĩ celis sup oẽm creaturã. iuxta illud qõ canit ecclia in officio assumptõis Eraltata est sancta dei genitrix sup choros angelorꝫ ad celestia regna. Ita exaltari debuit in terris sup oẽs puras creaturas per gram. qt gradus glie corrñdet gradui gre. iuxta illud psalmiste po. Ireriij. Grax ⁊ gloriam dabit dñs ⁊ hoc est qõ inqt Piero. in sermone ad Eustochium dicens quantam gram adepta est pre ceteris in terris tã excellentiores gliam obtinet in celis. Sicut ergo si q̃s edificare vellet domũ altissimã. et nõ faceret pncipia seu fundamẽta debilia: sed stabilissima. Nãs pncipiũ est q̃li dimidiũ totius. vt ait pho. ſ. Eth. ⁊. v. topicorũ. Et cuiuslꝫ rei potissima pars est principiũ. l. ſ. ff. de ori. iu. vbi glo. allegat illũ Horatiꝫ in epistolis. Dimidiũ facti q̃ bene cepit habet. Ita deus volẽs beatã virginem ad tante sublimitatis apicẽ eleuare. nõ voluit eius principiũ seu fundamentũ scs̃ conceptiõis facere in debilitate peccati. sed in roborẽ gre sue. Et iõ magr Bartholomeus pisanus in lib. beate ỹginis. fructu. vij. arguit sic diceno. Maria eraltata est super choros angelorꝫ ergo originali caruit. aliter in hoc eis esset inferior. Et iterum idez dicit. Maria eraltaf sup oẽs creaturas: ergo purissima fuit sup oẽs. aliter non posset gliari sup nõ habentes originale. Jdeo in quodã sermone Bernard⁹ dicit. Nequaq̃ super omnes choros angelorum ascenderisset si eos in puritate non transcendisset.

Ratiõe eraltationis.

Octauũ fundamẽtũ õr euitationis. Nãs bonũ est argumentũ ab absurdo euitando vt notaf in. l. Nam absurdus. ff. de opis liber. ⁊ in. l. qui stipẽdia. C. de pcu. ⁊. c. quie scamus. xlij. di. Sed valde absurdum fuisset. q̃ corruptrix gẽis nostri ewo fine corruptione fuerit fabricata ⁊ viuificatrix humane nature Maria in morte peccati sit concepta. Ergo ipſi dare debem⁹ ac tribuere hanc dignitatez q̃ ab oĩ macula peccati fuit pſeruata. de qua loquẽs Ber'. sup'missus est. ait. O admirãda ⁊ oĩ honore dignã virginẽ. O femina singulariter venerandã super oẽs feminas admirabilẽ: parentum reparatrices. posterorꝫ viuificatrices. hec ille. Ad quorũ corroborationes põt adduci illud qõ ponit Ubertin⁹ de casali in li. ſ. arboris iesu xp̃i dicẽo. Sane iesus benedict⁹ sicut ossia mira creauit sapientia. sic illam benedictam virginem matrem suam taliq̃ condidit in tpe qualẽ eã elegit in sua sacratissima eternitate. Et talẽ tã nobilitate nature q̃ pfectione gre cõdidit matrẽ qualez decebat habere suã infinitissimã maiestatez Quia in ea et de ea debebat sumere qõ in eternũ sibi esset vnitũ vnitate pſone: ⁊ de q̃ exiret pretiũ totius liberationis ⁊ iustificationis ⁊ beatificatiõis humane. Propter qõ iste benedictus iesus hãc sublimissimã virginẽ tanta pfectione pãuit. vt ipſi⁹ sacratissime virginis pfectio soli deo cognoscenda seruet. Ut de illa verificet illud Eccli. ſ. Ipse creauit illã in spũsancto. ⁊ vidit ⁊ dinumerauit ⁊ mẽsus est. Hec ille. Jncõueniẽs ergo esset dicere q̃ eaz creauerit in peccati corruptiõe. Absurdissimũ quoq̃ fuisset q̃ origo xp̃i fuisset minoris pfectionis q̃ origo ade. qõ necesse esset fateri si mater xp̃i in pctõ fuisset concepta. Ergo vt hanc absurditatez euitemus. debemus firmiter credere matrez dei ab eo fuisse ab omni labe preseruatã. hoc aũt fundamentũ colligitur a magistro Bartho. pisano qui. in. li. beate virginis fructu. vij. arguit dicẽs. Non minoris pfectionis fuerũt nouus adã ⁊ noua eua q̃s primi. sed primi fuerũt facti sine imperfectione pcti. ergo ⁊c. Jdeo contra eos qui disputãt aduersus cõceptionem beate matris dei dicit dñs Petrus hispanus in tractatu de cõceptione eiusdẽ ỹginis. Honestior disputatio esset excellentiã aliquam sacrate ỹginis cõceptioni supra primorꝫ parentuz creatione cõcedere q̃ ipsam illius

Ratiõe euitationis.

inferiorẽ appellare pſumere. hec ille. Jncõueniẽs q̃s fuisset vt illa que totũ genꝰ hũanũ sanare venit in sue cõceptiõis exordio vulneraret. de q̃ loquens Aug. in sermone õ natiuitate ei⁹ dicẽ de eua ⁊ de ipa peussit illa sanauit ista. Jtẽ absurdũ fuisset q̃ illa que totũ mundꝫ illustrare venerat in suo pmordio obscuraret. de qua inquit Bernꝰ. in quodã sermõe. Marie pſentia totꝰ illustraf orbis. ipa enĩ est stella illa nobilis ex Jacob orta cui⁹ radi⁹ vniuersꝫ mundꝫ illuminat cui⁹ splendor in supmis fulget ⁊ inferos penetrat. Absurdũ etiã fuisset vt q̃ viuificare mortuos venit. ipa moreref. de qua inqt Aug. vbi. ſ. Eua occidẽdo obfuit Maria viuificãdo pfuit. Mortf aut̃ ala p pctm. vt õr Ezech. xviij. Jtẽ incõueniẽs fuisset vt illa de qua ait Aug. vbi. ſ. O virgo bñdicta. p cuius benedictionẽ bñdicif oĩs creatura ⁊ in suo exordio malediceref. Jtẽ q̃ illa de qua inquit Aug. vbi. ſ. Mater generis nostri penaz intulit mundo. genitrix dñi nostri salutẽ attulit mũdo i sua conceptione dãnaref ⁊ q̃ illa que totũ mũdã nobilitare venerat in vitupio pctĩ conciperef. ⁊ que odorẽ suauissimũ deo angelis ⁊ hoibus fragrare venit. Juxta illud Eccli. xxiiij. Jn platio sicut cinamomuz ⁊ balsamũ aromatizã⁹ odorez dedi. De qua inqt Piero. in ẽmone ad Eustochiũ. Et q̃a multis ỹtutũ erat repleta odorib⁹ manãs fragrabat et ea suauissimus odor etiã spiritib⁹ angelicis in cõceptione suã fetida ⁊ putrida esset. Jtẽ q̃ illa q̃ deuz incorpare debebat p̃us fieret õ corpe diaboli ⁊ eius mẽbrorũ. Et enĩ ait Greg. in q̃dã homel. ⁊ Alexã. de ales in. ŋ. parte sum. in tracta. de pctõ diaboli. Qui hz pctm mortale est de corpore diaboli ⁊ oẽs inq̃ sunt mẽbra ei⁹ Et hanc rationẽ rãgit magr Johes gerson in sua iosephina dicens in persona xp̃i de matr̃ sua. Et potui ⁊ volui redimẽs pfecti⁹ ipas: Preuenies casuz q̃ sit releuar facẽte Tota fuit pulchra nulli vnq̃ obnoxia culpe. Absit vt attritus ab ea ỹpes. caput ei⁹. Antea ptriuerit peti sub pede fedo. Absit ⁊ vt fuerit iam mẽbrũ demonis vnq̃. hec ille. Jtez absurdissimũ fuisset vt illa que debebat esse sponsa dei prius esset adultera diaboli. ỹm enĩ Augustin. in quodã ẽmone. oĩs aſa aut spõsa xp̃i est: aut adultera diaboli. Absonũ quoq̃ extitisset vt illa cui caput ecclia. Aue regina celorũ. Aue dñs angelorũ: p originale petrũ fieret serua ⁊ ancilla demonũ. ergo ⁊c: Nonũ fundamentum õr similationis. qõ ponit dñs Joh. de agacijs doctor ppaminẽs. in tractatu suo de cõceptione virginis diceno. q̃ valde cõgruũ fuit q̃ sicut Eua fuit similis Ade ad corruptionẽ: ita btã ỹgo maria similis essẽt ipõ ad reparationem. Et si necesse fuit vt esset a pctõ immunis sicut ⁊ ipe xp̃s. Jdeo ipſi ỹgini gliose õr in officio conceptionis. Maria mũdi glia lucis eterne filia. te preseruauit filiꝰ ab omni labe penitus. Originalis macula cuncta respuit scla. sola postnatũ vitꝰ nunq̃ ỹtacta diceris. Peccatum fundamentuz õr actiõis. Nam omne agens pfectuz agit ỹm suã congruentiaz et dispositionẽ in subiectis. vt ait Arist. ij. de aĩa. ⁊ notaf in. l. q̃ filios. C. que res pigno. ob. pos. ⁊. ſ. ar si q̃s. Jnſti. de inutt. stip. Ptz in sole q̃ oĩa illuminat ⁊ calefacit atq̃ vigorem oĩbus tribuit nisi cõtraria opponãtur. Cũ igit deus sit agens pfectissimũ cui nullus ẽtradicere põt ⁊ põt i instanti oĩa facere. q̃ nõ implicãt ẽtradictionẽ vt declarat Sco. in. iij. dist. x. q. ŋ. Et in quolibeto suo. q. xſ. Cũq̃ ipsa ỹgo bñdicta fuerit ante scla dispõsita et ordinata. vt esset nobilior ⁊ purior. creatura mundi. vt probatã est. õ. sermone. ij. parte vltima. Cunq̃ ipse deus in illo p̃mo instanti sue cõceptionis potuerit in eius anima infundere gratiã gratum facientẽ. ⁊ ab oĩ peccato preseruantez vt probat Sco. in. iij. dist. iij. Et magister Bartho. pisanus in libro beate virginis fructu vij. Cunq̃ valde congruum fuerit deo matrẽ suã originali iustitia in cõceptione sua decorare vt patere potest ex precedentibus Sequit q̃ illam nõ tñ sine originali peccato creauit: ⁊ preseruauit ab omni macula. sed etiaz mirabiliori modo ⁊ nobiliori condidit eã plurib⁹q̃ priuilegijs decoraũr q̃ humanus possit ꝓpere intellectus Jdeo canit in missa cõceptionis ⁊ dicitur deo patri. Qui dilectã spõsam tuam gloriosam ỹginem Mariã. oĩbus virtutibus ornatã fabricasti. et in purissima eius conceptione ab originali pctĩ macula illesam pseruasti. vt totius esset innocẽtie speculũ et exemplar sanctitatis dignũq̃ existeret habitaculũ vnigeniti filij tui. Undecimũ fundamentũ dicif liberationis. Pro cuius declaratione sciendũ est q̃ vt dicũt aliqui eqoti doctorez marie magister Ambro.

Ratiõe eraltationis.

Ratiõe actiõis

Ratiõe liberationis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ordinis seruoꝝ. in suo q̄dragesimali de floribus sapie. ser. iiij parte. ij. cōclusione. iij. ⁊ fuit dictū scī Bernardini in quodā sermone btē ỽginis, ls Adam ⁊ Eua ꝓpter transgressione diuini ꝑcepti toralē meruissēt anichilationē ⁊ extermiationē cū oīa posteritate sua tñ ꝑuidēs diuina clementia, hāc purissimā virginē esse in lūbis ipsoꝝ radicaliter, a quib⁹ nasci debebat ipa nobilissima sponsa dei a qua filꝰ eterni regis ḡnari debeat. iuxt illō ꝑs. cxxxj. De fructu ventris tui ponā sup sedem tuā. suspendit indignationē suā. ⁊ ꝑmoꝝ parētes cū oī natura humana ab eterno exterminio liberauit. Ob eiusdem quoq; ỽginis amorē ꝑseruauit Noe de diluuio. Abrāā de cede regum. Ysaac, de Yßmael. Jacob de Esau. ac ꝑplm iudaicū de manu pharaonis. et de captiuitate babylonica liberauit. Dauid q̄s de leone. ⁊ de golya. ⁊ de Saul. Et breuiter oēs indulgētie ⁊ liberatiōes facte a deo in veteri testamēto ſm ꝓdictos doctores ob ỽginis dilectionē ꝓuenere. Ēt verificatum fuit illud Prouer. xxv. gra ⁊ amicicia. ses btē ỽginis liberāt. s. ab oīb⁹ mal'. Quo ꝑsuppōsito sic arguit ꝓpter q̄ vnūq; tale: ⁊ illud magis. vt ait pbs. ij. Metа. ⁊ notat in. l. ſ. ff. De ỽhen. emp. ⁊ in clemen. ſ. de reliquijs ⁊ vene. san. in glo. iij. ⁊ per Job. de imo. ibidē. Si ergo deus ob causam ỽginis alios a cāris malis liberauit ⁊ ꝑseruauit nō dubiū esse debet q̄ mꝛo magis virginē ipam ab oī malo peti voluit ꝑseruare. Duodecimū fundamēti ꝺ: debellatiōis. Sicut em q̄ est cā cause est causa causati. vt ꝺ: in lib. de caus. et notat ꝑ Bal. in. l. heredes. C. ad velle. Ita ecōtrario qui distructor est cause destructor etiā est causati. bonū est argumētum a ꝓtrario sensu. l. ſ. §. Huius rei. ff. de offi. eiꝰ cui man. est iu. Cuꝝ igit btā ỽgo debellauerit diabolum qui fuit autor peccati. ergo ⁊ ipm petrū credendum est eaꝝ debellasse ⁊ subiugasse. Et ad hoc pōt allegari illud Abachuc. iij. c. Percussisti caput de domo impij. denudasti fundamentum eius vsq; ad collū. Tertiūdecimū fundamentū ꝺ: cōiunctionis. Nā vt inqt Boetiꝰ. iij. de cōſo. Natura respuit vt cōtraria queq; iungant: vt lux ⁊ tenebre: sed ⁊ deꝰ lux est: ⁊ tenebre in eo non sunt vlle. Johā. ſ. Ergo si btā virgo fuisset q̄nq; per petrū tenebrosa. p illo tēe extitisset diuina coniunctione indignissimo ineptissima; quia vt ꝺ:, ij. ad Cor. vl. Nō est participatio lucis ad tenebras. Cū igit semp fuerit diuine cōiunctionis ꝓparata. vt ꝑs er precedentib⁹, ergo ⁊c.

Quartūdecimū fundamentū ꝺ: deuentionis. vt em inqt pbus. ij. Metа. In oīb⁹ generū spēb⁹ est deuenire ad aliquod vnus qō sit metrū ⁊ mēsura oīm q̄ sunt in eodē genere. ptꝫ. Nā elemētis ignis est pfectior in astris sol. in angelis lucifer. in iumentis bos. in bestijs leo. in auibus aq̃la. in piscibus sirena. In specie aūt hoim xpus ꝓmatū tener. Condecens ergo altissime extitit maiestati. vnā perfectissimā et fine macula cōdere mulierē que mūdicia ac ỽtute in comparabilis: inter alias velut matutina stella. innocētia ac puritate radiaret. b aūt excellētia nulli melꝰ competere potuit q̄ matri dñi nr̄i. ergo verax est opinio de immaculato conceptu ỽginali. Quintūdecimū fundamentū dicit revelationis. Pro cuius declaratiōe est sciendū q̄ multa fuerūt quibusdā doctorib⁹ incognita q̄ postea aliꝫ fuerūt revelata. Ēt Augustin⁹ de igne inferni dubitauit quoad eiꝰ qualitatē localitatē intantū vt nullū ad eius cognitiones reputet pueniſe, nisi dñico spū ei revelatū fuerit vt ipe ait. xx. de ciui. dei. De quo tñ igne Grego. determinat in .iiij. dialogoꝝ. ⁊ quoad qualitatē. ⁊ ꝗd localitatē. quod forte sciuit per diuinā revelationē. vera est eñ eiusdē Augustini sententia rſ. ō ciui. dei. c. iij. dicētis. Dei sapiētia per quā facta sunt oīa. q̄ in alios scīās se transfert ⁊ amicos dei et prophetas constituit ei ꝺopa sua fine strepitu intus enarrat. hec ille. Nō solū autē deus revelat interiori inspiratiōe. sed etiā vocali locutione. vt inqt Gco. in prologo. ſ. sententiarū. Cum ergo pluries revelatum fuerit sanctis viris q̄ btā ỽgo dei genitrix fuit sine originali petō cōcepta de q̄bus revelatiōib⁹ dicti sufficiēter in officio cōceptionis. multos quarum ponit btūs Ansel. in epla ad ēpos anglie sequif indubitanter tenendum q̄ ipa fuit ab originali macula ꝑseruata. ſm enim doctrinā Gco. vbi. ō. sicut er veris propositionib⁹ syllogistice ordinatis nō pōt inferri nisi verū. ita ⁊ mꝛo magis ab infallibili veritate nō revelat nisi verū. Si quis autē adeo essꝫ ꝑtinax q̄ negaret istas revelationes ab ecclia approbatas ꝓfecto diceretur dānare eccliam. quod maximum esse peccatuꝫ. probatur p. c. hec est fides, xxiij. q. ſ.

E Rone debellationis.

D Rone coniunctionis

Rone deuentionis.

F Rone revelationis.

Sed dicēt aliqui. Quid est q̄ nobis nō revelanf talia. Quibus rñderi pōt q̄ forte b procedit vna er duabus causis inter alias. vel q: ipſi nō merenf tales hr̄e revelatiōes aut quia si eis fier̄ ꝺ:situan postea non ꝓparent eas. Naꝝ quoꝝdā est opinio q̄ aliqui er eis habuerint aliqñ aliquā supnam revelationē vel illuminationē quā vel secularibus manifestare noluerunt. vel si eam manifestauerūt ab alijs stulti vel mēdaces reputati sunt: ⁊ forte postea ab eis ira libēter visi: sicut a cōmis pauones videri solēt Omissis igit̄ ꝓdictis revelationib⁹ referā revelationem quā fecit beata virgo maria beate Brigitte. sicut in revelatiōib⁹ eius br̄ dicens. sicut si alicui volēti ieiunare. q̄ desiderijs comedēdi haberet: sed voluntas resisteret desiderio: ꝓpterea ꝓ a ſupiori cui obediendū esset q̄ ꝑ obedientiā comederet. illa comestio maiori remuneratiōe digna esset q̄m ieiunij. sic ꝑ talē modū cōiunctio parētū meoꝝ fuit q̄n ego cōcepta fui sine petō originali: q̄ sicut filius meus et ego nunq̄ peccauimus. ita nullū cōiugiū fuit q̄ō honestiꝰ esset q̄m illud de quo ego ꝓcessi. Et q̄n pr̄ meꝰ ⁊ mater ꝓuenerūt matrimonialiter plus fecit hoc obedientia q̄m carnalis voluptas. q: alij cōiuges cōueniūt ex voluptate carnali. mei aūt parentes ꝓuenerunt ex obedientia ⁊ ꝑcepto dei. sed scito q̄ mea conceptio non oīb⁹ fuit nota: q: placuit deo q̄ amici mei ꝑie dubitarēt de conceptione mea vt q̄dā ostēderet zelū suū donec veritas clarescēret in tempe ordinato. Nec ỽgo gl̄iosa. Qō quidem tp̄s ordinatū est nunc. Aliam q̄s revelationē fecit deus per beatā Tho. de q̄no nō multis ānis elapsis. Naꝝ cū dño santinus ep̄s patauij: deuotꝰ beate ỽgini legeret tertiā p̄ē summe btē Tho. et miraref q̄ determinasset ibi q̄ beata ỽgo ꝑcepta fuit in originali petō appuit ei beatꝰ Thomas ⁊ dixit ei. Scias dñe epe q̄ q̄n talem opinionem posui solum habui respectū ad diuinū statutū q̄ btā ỽgo petā originale cōtrahere debuerat nisi ꝑ filiū suuꝫ fuisset ꝑseruata. Sed deiꝰ filiꝰ mr̄em suam ab originali macula ꝑseruauit. ⁊ his dictis disparuit. Ipse ꝰo epꝰ quo ad vixit. cū magna solēnitate festū ꝑceptiōis celebrauit: ⁊ in epatu suo celebrari ꝑcepit. ⁊ ls in ei⁹ vita hec eiꝰ visio nō fuerit alijs publicata: tñ post mortē suā frater Nicolaus de padua nūc ꝓfessus ordinis minoꝝ: tunc aūt eius vicarius ⁊ doctor: oīa hec fidelissime exposuit asserēs se a ꝓnominato dño epo hanc visionē nō sine magna lachrymarum effusione narrante ꝓpria ꝑsonis audiuisse.

Pars secunda huius sermonis que dicitur operationis. s. miraculorum:

Ī inqt Gco. i ꝓlogo ꝓmi sen. q. ij. miracula ꝓpue a deo facta sunt ad inducēdū homines ad credēdū ea q̄ credere tenenf: et ad quoꝝ noticiā naturaliꝫ puenire nō poterāt: vt etiā dicit Aug. xxj. de ci. dei. ⁊ in li. de vtilitate credendi. Jō Grego. in quadā homel. sup Luc. de aplis ꝑ miracula credētibus ait. Quia carnales adhuc discipuli nullo modo valebant capere ỽba mysteriꝰ: venit ad miraculū. Ante eoꝝ oculos ceꝯ lumē recipit. vt q̄ celestis mysterij verba nō caperēt: eos ad fidē celestia facta solidarēt. Vnde ille. Dis ꝑsupositis ꝓbatur beatā virginē fine originali peccato fuisse conceptā: arguendo sic. Cuꝝ vera miracula solū fieri possit a deo vel ỽtute dei. vt ostendit Aug. in li. de vtilitate credēdi ꝓpe finē ergo vbicūq; fiūt miracula ꝑ aliquā re: vt ad ꝓbationē alicuius rei: certissimū est q̄ illud est verū: q: deus non potest esse testis falsitatis. vt demonstrat. Gco. vbi. ō. Sed ad ꝓfirmationē innocētie ỽginalis multa cotuscauere miracula. ⁊ quotidie fiunt magna ꝓdigia. ergo credēda est ipa intemerata dei mr̄ fine originali petō ꝺcepta. Omissis aūt multis miraculis q̄ refert Jobes vitalis in suo defensorio. pretermissis etiam breuitatis causa illis ꝓdigijs q̄ ad indicandā sue mr̄is sanctitatē atq; puritatē saluatoꝝ noster ostēdit. de q̄bus in officio conceptionis plenius dixi: solū quedā alia stupēda ꝓdigia de q̄pluribus ad p̄ns referre curabo. Possum eñ non immerito dicere in hac materia illud Quid. in. ij. de remedio amo. Quid moꝝ exemplis quoꝝ me turba fatigat. Pretermittam ergo miraculum illius lectoris ordinis cuiusdā q̄ ꝓtra ꝺceptionē ỽginis bñdicte ꝓdicando in medio sermonis cecidit ⁊ mutꝰ est effectꝰ. vsus lingue quoad virit ampliꝰ non habuit.

Pertransibo etiā miraculū qō in anglia accidit Alexādro nequā qui volens ꝑ solennē disputationē ꝓbare festū ꝺceptiōis beate ỽginis: nocte ꝑcedente disputationē doloribus magnis correptus ad cognoscēdam suā temeritatē sermonē condidit: qui

Reuelatio sācte Brigitte.

Reuelatio sācti Tho

B

Primū miraculum.

Secundum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

incipit fiat lux. ſ quo ſumm retractauit errorem.

Tertiū. Item miraculū illud qđ in Cracouia euenit in. crrvj. vbi quidaꝫ lector noſe Paulus cū p̄dicare ꝓtra ꝯceptionem mr̄is dei incepiſſet nōdū finito ſermone cecidit ⁊ expirauit. vt teſtat magiſter Dericus de haſſia. quōd miraculū etiā legit in chronica ſummoꝝ pontificū ⁊ impatoꝝ.

Quartum. Item aliud ſtupendus miraculū qđ in alemania accidit in. crliij. vbi dū quidā frater ordis cuiuſdā ꝓtra ꝯceptionē v̄ginis poſt p̄dium p̄dicaſſet impēas deū q̄ ſi. verū nō diceret affirmando dei genitricē in pctō originali concepta: faceret illuꝫ eadē die mala morte perire. finito ſermone ad dicendas veſpas eus alijs fratribus chorū intrauit. ſtatimq; lupus quidā maximus affuit: qui intrans eccl̄iam rotū choꝝ trib⁹ vicib⁹ circūgiraut oēs illoſ fratres horribilibus ac terribilibus oculis aſpiciēs. ſ poſtmoduꝫ facto magno impetu illū p̄dicatoꝝ ſuaſit. ⁊. in preſentia oīm ſuffocauit ac iterfecit. ⁊ eccl̄iam

Quītū eriēs nūq; amplius comparuit. Pertranſibo etiā miraculuꝫ illi⁹ p̄dicatoris q̄ in caſtro baculi i p̄mo ſermone quem ꝑ illibate v̄ginis ꝯceptionē faciebat. latrare cepit. q̄ propter imago eiuſdē v̄ginis ſupra fores eccl̄ie poſita: tota ad terram cecidit ⁊ in pulueꝛē redacta eſt. ob qđ ꝑplꝰ predicatorem illā lapidare ⁊ conuentū deſtruere voluit. niſi brachio dñi caſtri illius fratres ſe defenſaſſent.

Sextū. Dimittā in ſup de illo p̄dicatore q̄ demoniacuꝫ inueniens adiurauit vt diceret an btā v̄go in originali pctō fuerit cōcepta. Cui demō rñdit. vbe illis q̄ temerarie hoc affirmāt. Solū quedā nō multū antiqua miracula referam.

Septimum. Primum accidit in ciuitate mātue. in q̄ cum quidā frater ordinis cuiuſdā ordinaſſet facere publicaꝫ diſputationē ſiue p̄dicationē per modus diſputatiōis. in q̄ volebat ꝓbare q̄ btā v̄go cōcepta fuit in originali pctō. ⁊ hoc in preſentia ꝑpli ⁊ marchiōis predicte ciuitatis. inuitatiq; eſſent plures doctiſſimi viri: ille in eminentē locū aſcendens cum multis et fratribus ſuis. multis circūdat⁹ libris. cuꝫ veller arguere cōtra v̄ginis conceptionem. iſta benedicta v̄go mutauit v̄ba in ore eius vñ dixit ad ꝑplm. ꝓpono vobis iſtā veram ꝯcluſionē q̄ beatiſſima v̄go maria cōcepta fuit ſine originali pctō. Cum autē fratres ſui eum redarguerent dicentes q̄ male loquebatur. ille rñdit nūc emēdabo qđ dixi. Et cū vellet dicere ℨ v̄ginis ℨceptionē. ſpa benedicta v̄go iterū coegit eū vt annunciaret innocentiā eius. ⁊ diceret q̄ fratres mi noꝛes ſunt deuoti ipſius btē v̄ginis. ⁊ ſic pluribus vicibus cū ille incitatus a fratribus ſuis vellet attentare loq; ℨ virginis cōceptionē. nunq; potuit aliud dicere niſi q̄ beatiſſima v̄go ſine originali pctō fuit concepta. In alia q̄ ciuitate italie nō multis annis elapſis. quidā magn⁹ p̄dicatoꝛ. ſ. magiſter Johānes de viterbio immaculatam v̄ginis ℨceptionē impugnās infirmat⁹ eſt ad mortē: cūq; iā nulla ibi eſſet ſpes vite. recordatus eſt miraculi qđ accidit Alexandro de ales qui ſecularis erās. cum nollet celebrare feſtuꝫ ℨceptiōis v̄ginis marie. ſ ipaꝫ pctō maculatā affirmaret. graui infirmitate percuſſus poſtea facto voto ad beatā v̄ginē de celebrāda eius cōceptione. liberatus ē. Eleuauit p̄dict⁹ frater mentem ad beatā v̄ginē fecitq; votū dicens. O btā v̄go maria ſi verū eſt q̄ ſine peri macula cōcepta fuiſtis rogo mihi ſanitatē denare dignemini in ſignuꝫ veſtre puritatis. Et ego voueo ⁊ ꝓmitto toto tpe vite mee celebrare feſtū ℨceptionis ⁊ p̄dicare atq; annūciare populis innocentiaꝫ veſtrum. ⁊ retractare quicquid alīs in contrarium predicauī. Voc igitur facto voto liber fact⁹ eſt fecitq; ꝑplm p campane ſonitū conuocari. Adunatis igit cūctis de tā repētina ſanatiōe incurabilis infirmitatis: maxime medicis. Ille ennarrato miraculo pulcherrimum ſermonē fecit de imaculata v̄ginis ℨceptione affirmās ⁊ approbās multis rōnib⁹ ipſam ab originali pctō fuiſſe p̄ſeruatā. q̄propter a fratribus ſuis id moleſte ferentibus fuit incarceratꝰ. ſed a multis deuotis btē virginis liberatus. nunq; opinionē ſuā de imaculata v̄ginis cōceptōe voluit retractare. ſ. ſepius a fratribus ſuis ad hoc peragendū fuerit diuerſimode cōcitatus. nō ſolū precibus ſed etiā minis ⁊ perſecutiōibus. immo pulcherrimū opus edidit in quo inter alia ponit infra ſcripta. videl⁹ q̄ v̄ginis conceptus fuit ſacer. ⁊ ab anime oīa macula immunis. ⁊ q̄ ſumma ſpūs. humani eſt infamia concipi in ira dei. caligine et tenebra culpe. ⁊ iniq̄tatibus. Item q̄ beati Thome ac veri ordinis predicatoꝝ propria eſt opinio: pio nullo inſtanti tempis beatam virginē ſubiacuiſſe ire dei ac caligini aie. Ite q̄ cum chriſtus maluerit hoies de ſuo

dictu dubitare q̄ de mr̄is ſue ſacroſcē fama. Cōtra eiꝰ inuoluntatē: ⁊ famā v̄ginis ſunt principes q̄ maculatū dicūt fuiſſe eius eccl̄eſē conceptū. Nā cōcepta fuit ⁊ creata ante v̄ginis i maiori. puriori ac fulgidiori ſanctia q̄ alia ade ⁊ eue. concepta; fuit ſine pctō originali. ⁊ cū rutila originaliq; inſticia. Item q̄ ordinaria facti reuelatio ſine p̄iudicio antiquoꝝ doctoꝝ euertit eoꝝ p̄priaꝫ opiniones de hac re. ⁊ q̄ ſ nō derogeſ illis ſcīs ſi quedā p̄ter ſp̄m ſcīm ſcripſerūt. derogaſ tū noſtre etatis eoꝝ dictaſequētibus. Ite q̄ cū mahumeth damnek ab eccl̄ia. quis duplici via in laudes xp̄i ingreſſus ē prioꝛe dupliciſtate laudātes ⁊ vituperātes v̄ginis cōceptū magis ſunt dānādi ⁊ ꝓcul a xp̄ianis repellēdi rangq; hereticos docet apoſtolos vitādos quoꝝ ſermo dulcis ſerpit ⁊ finit vt cancer in infamiam ſcīoꝝ. Item q̄ virandi ſunt vt hereticī vel ſuſpecti de hereſi q̄ ab imitio laudāt v̄ginē vt trahāt pplm ad blaſphemādum eius ſanctiſm conceptū. Ite q̄ peccant mortaliꝛ qui fauēt quouis pacto in hac re falſa his p̄dictoꝛib⁹ v̄ginee puritatis: ⁊ ipugnātibus vſum et approbationē tacitā ⁊ expſſaꝫ ſcīē eccl̄eſie ſpōſe xp̄i quā nunq; ꝑmittit minimo errare. ⁊ ſunt inimici eiuſdē eccleſie matriſq; ⁊ filij dei. hec ille. Que oīa ipe publice p̄dicat vbiq; rñdēs oib⁹ i cōtrariū facientib⁹. maxime in extranagāti que ſcipit Graue nimis ꝛc. de qua oſtēdit ſe habuiſſe noticiā. Eius nāq; verba ſolū intelligi debēt de illis q̄ nō ex ſimplici opinatiōe: ſed ex maliuolētia. obſtinatiōe ⁊ ptinacia. puriſſime cōceptiōi imaculate v̄ginis aduerſant. ⁊ eodē modo eſt intelligendū de eoꝝ fautoribus. ⁊ ſūl modo exponi debēt ⁊ intelligi ſi qua in toto hoc opere ſiſia reperiantur.

3 Predictus igit frater Iohes de rāto b̄ficio accepto a btā virgine non ingrat⁹: rāto maiori reuerētia ⁊ deuotione cōceptionem immaculate v̄ginis ſtatui; venerari quāto eā magis primo ſtuduerat ſpugnare. tūcq; veriſticatū eſt de beata virgine illud quod ſcriptū ē Eſa. xvij. Veniēt ad te qui detrahebāt tibi ⁊ adorabūt veſtigia pedū tuoꝝ.

Nonus Aliud ꝺo. p̄digū accidit in vbe aquilana in qua quidā deuotus conceptiōis btē virginis habens inimicitiā capitalem. de liberauit inimicū ſuū interficere. Cum aūt ad peragendū homicidiū iret: ſe beate virgini recommendauit. vt in hoc facto cum defenſaret ne aliquid mali illi eueniret. ſ ad interficiendum hoſtem ſuū ipſi adiutorū ꝓbaret. Beata aūt v̄go volēs deuotū ſuū a tanto malo retrahere. ſtatim. cum ille pugionem ſuū de vagina ad occidendū inimicū extrahere voluit: cum toto ꝛetoꝛque ſi fecit cum ipſa vagina modo mirabili ⁊ impoſſibili q̄ natrā vī per artē hūanam. ita vt nullo modo vnq; extrahi poſſet. Quo viſo miraculo ille de peccato qđ perogere ſtatuerat penituit. Et ſic miraculoſe ꝛetoꝛtus ille pugio vſq; in hodiernuꝫ permanet dies. ſicut mihi retulit quidā frater noſter qui ipſum pugionem ꝓpꝛijs oculis conſpexit.

Decimū Prope ciuitatem etiam Mediolani a paucis annis citra aliud miraculum euenit. Cū eſſ quidā nobilis beatam v̄ginem ſine originali peccato conceptā affirmaret: frater quidam ordinis cuiuſdā illi⁹ opiniones valde pertinaciter impugnabat Quapꝛopter ille nobilis virginis deuotus indignatus q̄ ille frater contra puritatem matris dei obloqueretur dixit ei. Rogo deum vt faciat iudicium inter me ⁊ vos. Mirabile dictu cū iſte nobilis p̄ multos menſes febrem ethicam paſſus eſſet: que continue eum valde affligebat. ſtatim hoc dicto perfecte liberatus eſt. Ipſum ꝺo virginee puritatis aduerſarium febris inuaſit. que eum per multos meſes afflixit. Et hoc mihi narrauit nobilis predictus qui appella Unde tur dominus Fracisc⁹ de corrys. Retulit eiusdem quoq; mihi quidam religiosus q̄ in quadam terra Italie dum inter duos predicatoꝛes eſſet contentio de conceptione virginis: quorum vnus aſſerebat illā fuiſſe peccato maculatam. alter ꝺo ordinis minoꝝ affirmabat ipſam immaculatam ⁊ incontaminatam. Tandem etiam inter mulieres exorta eſt altercatio. Cum autem quedam mātellata habitu ordinis illius fratrio impugnantis conceptionem matris dei pertinaciter tenere velle contra virginis cōceptionem. vna deuota mulier tertij ordinis beati Francisci dixit ei. Accendatur ignis magnus: ⁊ ambe introeamus in illuꝫ et que ex nobis combuſta fuerit falſe opinionis fuiſſe comprobetur. Cū ergo ſermo iſte alteri placuiſſet. vtreq; ignē ingreſſe ſunt. illa aūt mātellata ſtatiꝫ cōcremata eſt: ipa tertij ordinis noſtri mulier in p̄dicto igne illeſa remanente. In alemania Duode etiā a tribus annis citra quidā frater noſter cimum

Universidad de Deusto
Biblioteca

nēle Thomas de boemia cū ira desiccatā ⁊ vigore destitutā haberet tibiā cuz crure ꝙ nullā habebat spē salutis. imo ꝓfiliuz erat medicoꝝ vt eā abscindi faceret a corpe. ipe rogare cepit beatā virginē vt ei sanitatē restitueret ad laudē sue imaculate cōceptionis: ad cuius honorē celebrauit vnā missaz stās sup altero pede. ⁊ appodiatꝰ sicut poterat ad altare: ⁊ cū mario cruciatu. Finita ꝝ missa: pfecte sanatꝰ est. ⁊ de illa antiqua ⁊ incurabili infirmitate liberatus: ⁊ pedibus suis cepit ambulare incolumis ꝙ antea sine alterius adiutorio ire non poterat. ⁊ ad romanā ciuitatez pedester ꝓfectꝰ est. ⁊ mhi h mane retulit miraculū istud.

R decimū tertiuz. Aliud stupendum accidit hoc anno in ducatu ferrarie. Nam cū ibi eēt quidam homo idiota demoniū habēs. illustrissimus dux ferrarie ipm demonē adiuratuz interrogauit de multis questionib⁹. ⁊ iter alias de conceptione btē ꝝginis. Cui demon mediante lingua illi⁹ illitterati ita eloquēter rñdit latino sermone. vt alter Tullius videret. ⁊ dixit ꝙ est tenendū ipam beatissimā virginē fuisse a deo ꝓseruatā. ⁊ interrogatus de ratione allegauit ad hoc rōnes qs adducit Sco. ad probandū ipam dei genitricē fuisse ꝓseruatā. Hoc igitur videt⁹ miraculū maximū ꝙ etiā demōes nō possunt nec audēt immaculatū purissime virginis vituperare ꝓceptū. Sed forte aliquis aduersarius immaculate conceptionis dicet ꝙ nō est credendum diabolo: q: nunq̄ dicit verū. Cui ego rñdeo. Ergo sm te etiā tunc dixit falsum qñ ait Mar. j. ⁊ Luc. iiij. ꝙ xp̄s erat sctūs dei. ⁊ qñ vt habet Marci. v. appellauit eū iesum filiū dei altissimi. licz ergo diabolus sit mēdax de seyr hr̄ Job. viij. tñ qñ adiuratur cogit per virtutē dei dicere veritatē. que tunc magis credēda est qñ ab eo cōtra volūtatē suam est extorta. Prętermitto pro nunc multa alia quasi innumera miracula que quotidie deus facit ad īnuocationē ⁊ ob reuerentiā conceptionis gloriose virginis: q: nimis longū esset illa recensere. ꝓ opinione ḋo oppositā nullam ad hoc miraculū reperit factū. ꝙ si ego mentiendo ⁊ proteruiendo diceret ꝙ de conceptiōe nulla facta sunt miracula. ⁊ ꝙ supra narratis nullā adhibet fidē. illi respondebo illud Aug. xx. de ciui. dei. c. v. vbi contra illos q̄ in fide catholica negāt facta esse miracula iuqt. Si isti miracula facta esse non credunt hoc nobis grāde miraculū sufficit ꝙ totus terrarū orbis sine miraculis credidit. Ille igit habeat ꝓ maximo miraculo ꝙ cōtrariū tenētes ⁊ ostentatione scie intumescētes: semp in circulis. disputatōibus: ⁊ gymnasijs florentissimis rā italie q̄ germanie ⁊ gallie. ⁊ p alias mundi partes tantā ꝓfessionē patiunt. ⁊ semp succūbūt.

Pars tertia huius sermonis que dicit fructificationis. Z

Osset fortasse aliquis dicere. scire vellē qd vtilitatis proueniat p matri dei vel nobis. ꝙ ipsa concepta fit absq̄ originali peccato. Inania esti sunt verba que nulli sequit effectus. l. fina. C. de dona. ⁊. l. non curat de his que sunt sine vtilitate. §. cūq̄ hoc ibi nihil inutile. in ꝓoemio institutionū. Cui satisfacere volēs. Dico ꝙ ipsa ꝝgo bñdicta ex hac ꝓseruatione a petrō maiorē consecuta est gloriā. vt etiā inqt Sco. l. iij. dist. xxj. art. iij. q. j. Singulario ornatus et gloria est aliabus beatoꝝ ꝓ innocentia a macula a petrō. Itē maiorē excellētie fuit ꝙ beatissima dei sponsa ꝝgo maria nunq̄ a castissimis ampleribus sponsi celestis fit exclusa q̄z ꝙ post exclusionē ꝓ petrū factaz iterꝝ ad eiz amorē ꝓ reconciliationē fuerit admissa. gloriosiusq̄ fuit ipam nūq̄z aliq̄ culpa inquinatā fuisse q̄z si fuisset post contra eā maculā emundata. Inter alias autez vtilitates. treo maxime ꝓpter hanc ꝓseruationē recepit. ꝓma q: non subiacuit illi legi. quā oēs mulieribus peccatricibus dederat dñs Gene. iij. dic. ꝓme femine. In dolore paries filios ⁊ sub viri ptāte eris et ipse dñabitur tui. Beata eñ ꝝgo ab omni macula petri ꝓseruata sine vllo dolore immo cū indicibili consolatione ⁊ iocūditate sctissimū filiū suū parturiuit. Nō etiā fuit sub viri ptāte vel dñio. quia Joseph datus est ei spōsus nō ad dñum sed ad obsequm. Prima fructus. Secūda. Tertia. Quarta.

Scōa vtilitas est quia ipsa btissima virgo ab omni peccato aliena. nō subiacuit illi decreto diuino qō petrōibus dedit deus Gen. iij. dicens. Cinis eo. ⁊ in cinerē reuerteris. Ipsa eñ nō fuit incinerata nec a vermibus corrosa. Tertia vtilitas est: quia ꝓpter innocentiā suā beata ꝝgo audacius potest ꝓ nobis deū interpellare ⁊ ipm ꝓ peccatoribus exorare: ⁊ efficacius omnem petitionē suam valet impetrare. Et hoc est quod ḋr in officio cōceptiōis. Jubilemus

oēs ⁊ exultemus ꝓpter imaculatā dñe nostre cōceptionē. valde eteñ nobis profuit eatā diuine maiestatis inimicā. q̄ eñ nullo vnq̄ tēpore deū offendit sed semp ꝑfectē ei⁹ tius intercedēs: ei⁹ benignitatez ⁊ mīam Illūstratus. ꝓ nobis facilius ꝑpetrabit. Magr autē Bartho. pisanus in li. beate ꝝginis. fructu vij. mār. Ex hac sacra opinione pūt multa ad laudē ipsi⁹ ꝝginis inferri. Primū: quia hec cōceptio ptē oībus ex concubitu nature fuit singularis. q: qō alij ꝓtrahūt: ipsa non cōtraxit. Et lex ḡnalis singularē in ipsa accepit exceptionē. Scōm: q: deꝰ legē nouaz instituit: gratiā dādo quaz nulli dederat in cōceptione ante illā: Certiū ptēdnatio rōnis ad carnē. Quartū q: in ea est suppressa inclinatio ad malū ⁊ cōcessa facilitas cum potestate ad bonū. Quintū q: virgo Maria sic deo accepta fuit tūc ꝙ nunq̄ odita ⁊ sic semper grata fuit: quia statim vt fuit gratiam habuit. Sextum amotio fomitis Septimuz scrificatio spūssancti quia eius gratia affuit: nō quia peccatū remouereꝝ. Octauū q: vsum rationis in sua cōceptiōe habuit. Nā si Johānes baptista illū habuit in vtero matris ꝑm Amb. et Augu. ergo virgo in cōceptione. Nonū ab instanti etsi in instanti sue cōceptionis mereri incepit. erquo vsus rōnis in illa fuit: ⁊ gra ⁊ alia requisita. Decimuz quia ipsa ꝝgo fuit deo ꝓseruata. Undecimū q: ab omni petō fuit immunis. Duodecimum q: pre cūctis fuit deo accepta quo sequit ipam fructus operibus mancipatā fuisse angelox custodia custodiā. Ille. Possum⁹ quoq̄ addere ꝙ si brā ꝝgo nō habuisset hāc gratiā ꝓseruationis ab originali: actuali petō resistere nō potuisset: sed ideo contra illud potentiam habuit: q: ab originali ꝓseruata fuit. Et hec probātur auctoritate Augu. contra Julianū hereticū dicētis. Profecto si xp̄s minor existēs originale petm̄ habuisset. grandiosus eratis existēs actuali non caruisset. Sane q: maior existēs actuale nō habuit minor existēs originale nō habebit. hec ille Magnificem⁹ ergo immaculatā dominaz nostrā. ⁊ illi hāc excellentissimam ⁊ vtilissimā prerogatiuā tribuamus: vt ipsa intercedēre ad cōtemplandā eius gloriā ⁊ puritatē. in regno celorum peruenire valeamus Ipsa est eñ illa mulier de qua Salomon Prouer. vlc. inquit. Oēs amici eius vestiti sunt duplicib⁹ scz vestimento gratie diuine in hoc mundo ⁊ gloue in altero. Ad quā infinitam gliam meritis eiusdem intemerate matris sue nos perducat dominus Jesus qui cum patre ⁊ spiritusancto sine fine vivit ⁊ regnat. Amen.

De eadem mundissima virginis conceptione. Sermo. viij.

Icut sol oriens

S modo in altissimis dei. ⁊ lux cerna splēdens super candelabrū sanctū. ⁊ fundamenta eterna supra petrā solidaz. Eccli. xxvj. Hos lens deuotoꝝ gliose virginis pie mozē gerere volūtati: qui sicut ecclē illibate cōceptionis officium octo diebus celebrāt sm̄ mozē sctē romane ecclesie. Ita in ipsa octaua quotidianū gestiūt de ei⁹ puritate arguere cū beato Vieronymo illis dicere illud chiū scribit in sermone de assumptiōe virginis diceno. Timeo satis ⁊ valde ptimesco dum vestris cupio parere ꝓfectib⁹ ne forte sicut improbi⁹ ita ⁊ indign⁹ laudator inueniar. profecto cū nec sctitas nec facundia suppetat: vt beatas ⁊ gliosam virginez digne laudare queā: q: diuinis ⁊ angelicis est excellētius p̄dicata ⁊ laudata preconiis A ꝓphetis quidem prenūciata. A patriarchis figuris ⁊ enigmatibus p̄figurata. Ab euangelistis exhibita ⁊ demonstrata. Ab angelo venerabiliter atq̄ officiosissime salutata. Preterea glis ⁊ quāta esset: ab eodē diuinit⁹ declaratur cuꝰ astr. Aue gra plena dño tecū bñdicta tu in mulieribus. Talib⁹ nāq̄ decebat ꝝginez oppigneran mūerib⁹ vt esset gra plena que dedit celis gloriam: terris deū. pacēq̄ refudit. fidem gētibus: finē vitijs. vite ordinē. ⁊ moribus disciplinā. hec ille. Cuius virginis innocentiā spū sancto illustrat⁹ sapiens Ecclesiasticus loquens de muliere sctā per quā intelligitur sctissima virgo Maria. dixit verba themat⁹ nostri scz Sicut sol oriens mundo in altissimis dei. l. fuit ipsa virgo gliosa in suo ortu. q: sicut sol creatus est plenus lumine ⁊ sine ylla tenebra: ita mater dei in conceptione sua ꝓcreata est fulgida lumine diuine gratie. ⁊ nūq̄ obscurata fuit ylla peccati tenebra. ō: sūt orta i altissimis dei. scz

c

Universidad de Deusto
Biblioteca

priuilegiꝰ quibꝰ sup oēm creaturā fuit de cōcta. Subdit ꝙz in ꝓdicto themate. ⁊ sicut lucerna splēdens sup candelabrū scrīi ipsa erī ꝺgo sup candelabrū scrīi originalio iusticie positra: totuz mūdum inocētie sue radijs illustrauit: eiusq; ꝙz fundamenta fuisse dicunt eterna. qz cōceptio ipsiꝰ imaculata ab eterno fuit in mente diuina poꝛdinata: ⁊ supra petrā solidā constituta. per petrā aūt ia sacra scriptura. vt diuus ihēr Biero. in qdā epla intelligit xp̄s. sup hāc ergo solidā ⁊ immobilē petrā. i. filialē preseruationē collocata sunt btē virginis fundamēta. Et ideo ipa virgo dicere poterat in conceptiōe sua illud ps. xxvj. In petra exaltauit me: ⁊ nūc exaltauit caput meum sup inimicos meos. Quibꝰ cōsideratis nō possum nō miraꝛi de quoꝛundā duricia: ne dicā malicia. qui in die cōceptionis ⁊ proꝛcreationis istius solis diuini nō modo non celebrant deputatū p ecclesiā romanā officiū: ymmo cātant missam mortuoꝝ: q̄si ipsa virgo benedicta sit inter mortuos per peccatū cōputāda. Ideo gloriosa genitrix dei de tali iniuria potest cōqueri dicēs illud Thren. iij. in tenebrosis collocauit me: q̄si mortuos sēpiternos. Nos nō videres q̄ rales virginis impugnatoꝛes nihil pficiūt: dicere possumus cū cātoꝛe spūssancti illud psalmi. ix. Quare fremuerunt gentes ⁊ populi meditati sūt inania. Ipa ꝺo virgo purissima alloquēs deū pseruatoꝛē suū inquit illud psalmi. xij. dicēs. Dñe q̄d multiplicati sunt q̄ tribulant me; multi insurgūt aduersum me. Multi dicunt aīe mee: nō est salus ipsi in deo ei⁹. Tu aūt dñe susceptoꝛ meus es: gloria mea ⁊ exaltans caput meū. De cuiꝰ ꝺgnia exaltata cōceptione treq̄ considerationes faciemus.

Prima dicetur ꝓtectionis
Scōa assertionis.
Tertia ꝺo ⁊ vltima appellabitur declarationis.

Para prima huius sermonis que dicit protectionis.

d Ē beata virgine maria falso de pctō ifamata ⁊ calūniata. ⁊ de ei⁹ innocentiā impugnātibꝰ ac eā originali vitio cōtaminatā pdicātibꝰ. dici possunt illa ꝺba Ouiꝺ. in. xiij. de fastis: de claudia ꝝ in de fa ne que Libeles nauē per tyberim fune trastis. xit in sue innocentie defēsionē; ⁊ turbe ma le opinantis de eo detestationeꝫ cecinit diceno Claudia quinta genus clauso referebat ab altoꝛ: Nec facies ipar nobilitate fuit Casta quidē sed nō 'est credita: rumoꝛ iniquus Leserat: ⁊ falsi criminis acta rea est Conscia mens recti: fame mendacia ridet: Sed nos i vitiū credula turba sumus. Ipsa erī ꝺgo sanctissima de qua inquit btūs Bonauē. in. iij. dist. iij. ꝙ nunq̄ habuit remissum alicuiꝰ peccati: nec coꝛ eius repsendit eam de aliquo crimine in tota vita sua. vt ipsa cuidā suo deuoto reuelauit. nō curat de falsis calūnijs aduersarioꝝ eā vituperātiū. s. quoad se: inquantū sibi nocere nō pōt. Immo deridet turbe cuiusdam credulitatē. ⁊ quoꝛundā pertinaciā qui illā originali macula deturpatam demōstrare cupiētes: eius famā nō solū repꝛobis sermonib⁹ sed etiā famosis libellis dilacerare nō cessant. Nos tñ ꝺ illoꝝ insultꝰ defensionis telo opponentes: licz frustra ꝙz nitiꝫ soleꝫ faculis adiuuare. c. ſi oīa. xvj. q. j. nec oportet aquas marinis fluctibus cōmodare. Alr derisorie dici posset illud Ouiꝺ. in li. fine ti. In flammā flāmas in mare fundis aquas. licz ꝙz rei satis demōstrate frustra adhciaſ. l. ij. ff. ꝺ libe. lega. ⁊ reb⁹ claris nō fit opus cōiecturis. l. cōmuni⁹. §. cō ita ꝙz ff. de ꝛ. ob. ⁊ notoriū non indigeat ꝓbatiōe l. ſi fideiussoꝛ. §. q̄ ꝓ rei qualitate. vbi glosa ⁊ Bar. ff. q̄ satisd. cogā. ⁊ c. sup eo. exꝺ testi. cogē. imo etiā manifestū qđ est minus non egeat ꝓbatiōe. Sm glo. in aut. de testi. col. iij. vñ Quintilianus li. v. de oratoꝛia institutiōe ait. In rebus apertis tā stultū sit argumētari q̄ in clarissimū soleꝫ mortale lumē afferre. qđ esſ rei alteriꝰ illustrāde gra assumitur clarius esse ꝺs eo qđ illuminat. tñ qz etiā notoria declarant ⁊ venustant allegatiōe. l. ſi adulteriū. ꝺ ficu. idē pollioni. ff. ad legē iu. de adulf. Et per Panoꝛ. in e. ſris. de presum. Item pro debito quo eidem pissime ꝺgini astringimur sicut ergā dñam seruꝫ: ipsius innocētiam ꝛt puritatē nonnullis aliꝫ fundamentis defensare conabimur. quoꝝ primū appellabiſ festis ⁊ requietiōis. Sicut esſ xps sedere voluit sup pullū asine in quo nemo ante sederat. vt Mat. xxj. scriptū est. Et iacere ac requiescere voluit in sepulcro in quo nondū quiſq̄ positꝰ fuerat. vñ ꝺr Luc. xxiij. Sic ⁊ carnē de ꝺgine sumere volnit. in qua nullus demon p petū sederat, ⁊ cuiꝰ alia nūq̄

Ratiōe festiōis

fuerat corrupta vel aliquo pctō inhabitata Et hoc est qđ Aug. sup Jo. inꝺr. Sicut i sete nec post mortuus tacuit. Sic ipsa virgo nūq̄ aliqđ mortale cōmisit. Scōm fundamentū ꝺr impugnatiōis. Cū esſi imaculata ꝺginis ꝛceptio tāta in disputationibus publicis sit ꝛpugnata. ⁊ tantis machinatiōib⁹ fuerit eragitata. ⁊ tñ semp magis fit exaltata. ⁊ p totū orbem venerata. ps. q fuit nō er hoīm adinuētiōe. ſs dei volūtate ꝓdicata tāq̄ verissima. Et ꝺ ꝓbaf p argumētū qđ de fide xpi fecit sapientissimꝰ doctoꝛ iudeoꝝ gamaliel Act. v. dicēs. Si est er hoībus ꝛsiliū hoc aut opꝰ dissoluef. Si ꝺo er deo est: nō poteritis dissoluere coꝝ. ne forte ⁊ deo repugnare videamini. ꝺ ille Er cuiꝰ ꝺbis appet q̄ et opinio de illibate ꝺginis ꝛceptiōe q̄ nullis vnq̄ psecutionibus potuit dissolui est verissima. ⁊ er deo i spirāte. ⁊ q̄ illā impugnātes cū videant festū ꝛceptionis ꝓdicte quotidie maioꝛi veneratiōe celebrari. In Gallia. Anglia. Hyspania. Scotia. Hibernia. Germāia. Sclauonia. ac Panonia. atq̄ Italia. ⁊ i vniuersis mundi partib⁹. dici quodāmodo pōt ex obstinatiōe sua deo repugnare. Excusabiliꝰ ātileo tñ in hoc sunt illi doctoꝛes antiq̄ q̄ solū cōem modū ꝓpagatiōis humane ꝛsiderā tes: dei matreꝫ in origināli pctō ꝛceptā dixerūt. Illā credendū est q̄ si nunc viueret. atq̄ veritatē nūc clarā cognoscerēt errores suū reuocarēt ⁊ retractarent. Illā difficultio incauta laudabiliter est soluēda. c. diffinitio. xxj. q. iij. facit ad ꝓdicta illud qđ ꝺr in lege subemus. in fi. C. de testa. l. nō esſi pecauit antiquitas que iscitia pīnis legis: prius ignorata secuta est cōsuetudinē. Et illud qđ ꝺr in. §. sancimus. in aut. vt nouę cōsti. col. v. fecit ꝑm q̄ ler dudū tenuit. q̄ esſi retractaret dicta sua. ptꝫ si ꝛsideremꝰ ꝺbaſet i Ber i epla ad canonicos lugdunēses: in q̄ postq̄ posuit opinionē suā cōtra ꝛceptionē in fine ꝛcludit dicēs. Que aſit dixi absq̄ pīudicio dicta sunt sanius sentiētis. romane ꝑsertim ecclie. cuiꝰ auoritati atq̄ examini totum hoc sicut ⁊ cetera que hmōi sunt vniuersa referuo ipsius si quid aliter sapio parat⁹ iudicio emēdare. hec ille. Isti ꝺ cōceptiōis aduersarij moderni quibꝰ reuelata veritas ⁊ luce clariꝰ declarata ꝛnotuit excusari nō pōt si nō ignoratia peccāt sed obsti

Excusātur ātileo quiꝺ doctoꝛes.

Vortaf hāc opi ni. fusci piēdaꝫ.

Rōne i terpta tionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

te.in vbo gra.de rescrip,t l.c,ſ.in vbo gra de cõmo.t in.c.gra.ſ.q.ſ.t.c.nõnulli.de rescrip.t.l.ſ.§.fi.ff.de q̃stio.in vbo gratiam. Maxime aũt de bñficio fienda eſt larga interpratio qſt ſolum reſpicit fauorẽ illi? cui ꝯceſſum eſt.vt p doctores.in.c.odia.de re. iur.li,vſ. Sed brẽ vginj dedit deus priuilegiu? superãdi ex omni pte pctm̃.vt inquit Aug.in li.de natura.t gra.Ergo credẽdus eſt q̃ nõ ſolũ dedit de actuali:ſz etiã de originali. Hoc eñ indultũ t bñficiũ ſolũ reſpicit vtilitatẽ vginis nõ alicui? iniuriã. vt ꝺclarat magr Bartho.piſanus in li.brẽ vginis.fructu.vii.ergo eſt largiſſime interpretãdũ. Quartũ fundamentũ ꝺ: appropinq̃tionis quãto eñ aliq̃o appropinq̃t magis p̃ncipio in q̃liber genere.tãto magis pricipat de effectu illi? principij. Vñ Diony.in iij.c.cele.hierar.inq̃t:q̃ angeli q̃ sunt deo ꝓpinquiores magis ꝑticipãt diuinã bonitatẽ q̃ hoies.Cũ ergo xp̃s ſit p̃ncipiũ grẽ ꝑm diuinitatẽ q̃dẽ auctoritate ꝑm hũanitatẽ mysterialiter.iuxta illud Jo.ſ. Gratia t veritas per ieſum xp̃m facta eſt.Sequitur q̃ btã virgo que fuit ꝓpinquiſſima xp̃o.q: ab ea ipſe xp̃s accepit humanã naturã pre ceteris debuit plenitudinẽ grẽ obtinere.t cõſequenter immunitatẽ ab omni pctõ.et illud argumẽtũ fuit magri Pauli veneti in ſuo tractatu de ꝛceptiõe virginis. Quintũ fundamentũ ꝺ: dilectionis. Nam vt declarat magr Bartho.piſanus vbi.ꝺ. Deus plus diligit puritatẽ mẽtis q̃ corporis.q: oẽs illã tenent brẽ:nõ abſt corporalẽ t alia rõ põt aſſignari.q: affectio trahit ad nobilioza t magis cõſeruatiua. Jõ glo.in.l.lſti. quidẽ.in fi.ff.qõ me.cã.dicit q̃ naturale ẽ vt res pl? pſeueraturas q̃o magis diligat. t filio glo.brẽ in.l. liberoꝝ. in fi.ff. de vbo. ſig.q̃b? pſuppoſitis dico q̃ cũ de? elegerit integritatẽ t puritatẽ veteri vginalis quez nõq̃ voluit pollui.ſz semp itactũ ab oi pollutione ſeruari vt in ſpũ vidit Eze.phpeta ſui libri.xliij.c.Ergo a fortiori credẽda eſt ipſum elegiſſe in vgine puritatẽ internalẽ aie eius innocẽtie. Jõ Amb.ſup Lu.ait de brã vgine.vgo erat nõ ſolũ corpe ſed et mẽte.qõ fruſtum eſſet ſi aĩa eius p pctm̃ originale eſſet formicata. Septimũ fundamentũ ꝺ: vnionis.t eſt magri Bartho.piſani.vbi .ꝺ.dicẽtis.Caro xp̃i t marie eadem fuit.vt ps in.iij.ſen.di.iij.parẽtis eñ t filij eadem eſt caro:vñ t faciũt vnũ gradũ.xxxv.q.v.c.

R Rõne. dilectõnis.

B Ratiõe vnionis

p̃mo gradu.t eadez cã.q.iiij.§.hac autoꝝ tate.Jtẽ amboz eadẽ ẽ natura.cũ differãt ſolo noĩe.l.in ſuis.ff.de libe.t poſt hu.Si caro xp̃i nũq̃ fuit originali pctõ obnoxia. ergo ꝛc.b ille.Et iõ btã vgo dixit filio ſuo illõ Lañ.ſ.Ecce tu pulcher es dilecte mi t decoꝝ.lectulus noſter floridꝰ:tigna domorũ noſtrarũ cedrina.laquearia cypꝑssina.q̃ ſi caro vginis nõ habuit fcditatẽ corrupti onis.ſz fuit mũda multo magis aĩa ei? ſine culpa originalẽ p filij grãm adepta eſt:t a diaboli ſeruitute liberata. Et hoc eſt qõ Dauid ꝓ.lxj.ſ ꝑſona ipſi? vginis dicit filio dei. Adhesit aĩa mea poſt te: me ſuſcepit dextera tua. Jpſi vo in vanũ queſierũt aĩam meã.ſ.demones volẽtes eã ſibi ſubiugare. Jõ beat? Job. inq̃t.xxxj.ſui li. c.vidi ſolẽ.ſ.xp̃m cũ fulgeret.ſ.innocẽtia t ſcitra te:t lunã.ſ.beatã vginẽ.incedẽtẽ clare.ſ.p originalẽ iuſticiã. Ad b aũt põt adduci illud cuiuſdã ꝓdicatoris dicẽtis q̃ qdã rex fortiſſim? bñs mittet ſpõſaz ſuã p quãdaz viã glaciosam p̃ quã oẽs trãſeũtes cadebãt miſit ad ſubuẽtionẽ eius filiũ ſuũ robuſtiſſimũ qui ferratis pedib? ſup glaciẽ pgens ac manu ſua reginã ſuſtẽtãs ipſaz ſcolumẽ t ſine caſu tranſire fecit. Moraliter nãq; b via glatiosa eſt humana gnatio lubrica ad pctm̃.per quã oẽs trãſeũtes cadũt. rex ẽ celeſtis vt ſpõſa ſua vgo maria liberet trãſire fecit eã a filio ſuo habẽte pedes ferratos diuinitate ſuſtẽtari.t ſic liberã trãſire ꝺeo Lañ.viij.ꝺ:.ipſa dei ſpõſa ꝓgredi in niza ſup dilectũ ſuũ. Septimũ argumẽtuz ꝺ: obligatiõis.t eſt eiuſdẽ doctoris ꝺbi dẽ.t argui põt ſic. Filij obligant parẽtib? in toto poſſe.q: nõ poſſunt eis equiualẽ reddere.vt ꝺ:.vij.ethi.nulli eñ ſunt q̃ habeant ſuper aliquos talem obligationem qualẽ habẽt parẽtes ſuper filios. Inſti.de patria po.§.ſuo aũt.t ibi.gloſa enumera octo caſus in quibus filij obligant parẽtes. Cũ ergo xp̃s tota humana ſubſtãtia ſi co:palẽ acceperit a btã vgine:tantũ fuit illi obligat? quãtũ alter fili? vtriſq; parẽtib? a quib? eſſentiã accepit. Et ꝓſequẽter illi magis fuit obligat? q̃ alijs alij? filij matri ſue Cũ ergo filius teneat ſubuenire neceſſitatibus parẽtũ.lxxxvj.di.c.ceterũ.nullaq; ſit maior neceſſitas q̃ vt ꝙs liberetur ab eterna pena.ſequit q̃ xp̃s oipotẽs qui p totoꝝ poſſe matris neceſſitatib? ſubuenit illã ab originali pctõ cui pena debeb eterna ꝑsez

C Ratiõe obligationis

nauit. Nã vt ait magr Bartho.piſanꝰ vbi ẽ.Talis ꝑſeruatio fuit maius beneficiũ q̃ remiſſio pctĩ.q: aliq̃d bñ eſſe eſt in ꝑſeruatione vltra id q̃ eſt in remiſſiõe.videlz vo tẽ nõ dicit remiſſio. q: ibi fuit corruptio p culpã.hoc ergo bñficiũ ꝑſeruatiõis ꝺbuit filius dare matri ſue.b ille. Octauũ argumentũ ꝺ: donationis.t eſt eiuſdẽ doctoris ſic arguentis vbi.ẽ.chriſtus dedit maiora vgini q: eã ſuã matrẽ fecit.t etiã donauit minus neceſſaria: ergo t minora t magis neceſſaria.ſ.ꝑſeruationẽ a pctõ illi ꝓtulit. Qui eñ ei ꝓtulit de minus neceſſarijs.t qui ꝓtulit minori periculo non eſt credendũ q̃ maiori periculo t ꝺãno noluerit ꝓuideri. Maioꝝ eñ ꝺãnis t periculis ẽ cauti? t citius obuiãdũ t ꝓuidendũ.c.vbi periculũ de elec.li.vſ.t.c.quieſcamus.xlv.di.t.l.ſ.§.ſ. ff.de carbo.edi. Nonũ argumentũ qõ ponitur a ꝓdicto doctore ibidẽ ꝺ: inchoationis ſic arguẽdo. Non miꝰ debuit ſtatꝰ virtute incipe a gra q̃ ſtatꝰ mortis.q: ſi de quo minus ꝛc.vt notaf in.l.qnãro magis.ff. ꝺ ſureinrã.ſed ſtatus mortis in p̃mis paretibus incepit a gra ſaltem gratis data.ĝ ꝛc.

D Ratiõe donationis

X Ratiõe inchoationis.

Ratiõe excepti onis.

Decimũ fundamentũ ꝺ: exceptionis.qõ colligitur ab Augu.i ſermõe de aſſumptione virginis dicẽte q̃ btã virgo maria ab illo generaliꝰ regulis exceꝑta fuit a quibꝰ excipi ꝓmeruit ei? ſingularis ſanctitas t gra q̃ ipſa fuit digna.ſed ipſa fuit digna excipi ab illa regula gñali de contrahẽdo originali pctõ vt ꝓz ex dictis in.ſ.ſermone p te vltima.ergo ab ipa fuit exceptuata. Vñ decimum fundamentũ ꝺ: ordinationis qõ fuit aliquoꝝ doctoꝝ quos recitat archiepꝰ florentin? in.ſ.parte ſum.ti.viij.c.ij.dicẽs. ſeruat ipſuz a maculo.hoc eñ eſt valde decens.hec ille. Sed virgo fuit vas deitatis ergo decuit vt ꝑſeruaretur etiam a macula originali. Et ita factũ fuiſſe credendum eſt per illud dictũ Aug. in ſermone de aſſumptione virgis qui ait q̃ vbi ſcriptura diuina nſhil cõmemorat de virgine Maria.inquirendũ eſt quid ꝓueniat rõni: fiatq; ipa ratio autoritas ſine q̃ nec eſt nec valet autoritas. Jdeo ſz nunq̃ ô hac virgis preſeruatione ab originali ſcriptura loqueret ô ipſa tñ nõ eſt dubitãdum quin facta fuerit q: ratiõabiliter fieri debuit. Unde Augu. in ſermone de aſſumptione virginis dicit

Ratiõe ordinationis.

Ab imꝰ ꝓterio humãe conditionis a quo xp̃s excepit.rõnabile eſt vt maria excipiatur.facit ad predicta illud qõ inquit gl. in l.tale pactum.§.patrẽ ff.de pactis.que dicit quod id eſt de iure ſeruãdum:licet non ſit ſtatutũ:quod verißile eſt ſtatutũ fuiſſe ſi de eo inquiſitũ fuiſſet. Undecimum fundamentum ꝺ: mediationis:ſic:vbicũq; extrema ſunt habilia.mediũ preſumitur tale q̃ lia fuit extrema.vt dicit glo.in.c.volum?. xxv.q.iiij.c.cum ad ſedem.de reſti.ſpo.t.c. olim.eo.ti,t.c.accedẽs.de cõuer.cõiu. ſed beata virgo fuit media inter creaturam t creatorẽ:ergo fuit pfectiſſima omni perfectione que in creatura cadere potuit.t ꝑm capacitatẽ humane nature diuinas perfectiones recepit.t conſequẽter immaculata ſpoſitionis. Nam ſm pbm.ij.de aĩa.Actus nerabilẽ.ô electio.ſed btã virgo ab eterno ptione ſua ad hoc ꝓparata eſt:vnde canit eccliã.Deus qui p immaculatã virginis cõceptiõem dignũ filio tuo habitaculũ prepaſti.t iterũ. Deus q̃ gliose virginis marie corpus t aĩam vt dignũ filij tui habitaculũ effici mereref:ſpũſctõ coopante ꝓpaſti, ergo ꝛc. Quartũdecimũ fundamentuz ꝺ: delectationis.q: eñ ꝓpꝰ loc? eſt cõſeruatiuus locati:vt ꝺ:.iij.phyſicoꝝ.t in.liõ.ô longi.t breui.vite t ex illũ nõ bñ ꝑſeruat. c.placuit.xvj.q.ſ. Jõ vnũquodq; naturaliter delectat habitare i loco conuenienti nature ſue ſm pbm.ii ij.phyſicoꝝ.Sic talpa i terra:piſcis in aqua.auis in aere.ſalamãdra in igne.Cũ ergo deus ſit puriſſimus inq̃t Ariſtot.xij.meta.t ſilia ſimilibus gaudeant. eiſq; coniungãtur vt ꝺ:.viij.ethicoꝝ.t.ij. phyſicoꝝ.t notaf Inſti.de loca.in pn.t in l.illud.ff.ad.l.aqui.t.l.ſi ꝙs ſeruo ꝑſuaſerit.C.ô fur.t in habẽtib? ſymbolũ facilioz ſit trãſitus.ij.phyſicoꝝ.t notaf in.l.in rez §.ite quecũq;.ff.nõ idẽ.ff.de rei vẽ. Oportet ꝺcludere q̃ btã vgo i aua deꝰ ſuũ habitaculum elegit.iuxta illud ps.cxxxj.Elegit eã in habitatiõnẽ ſibi. fuit puriſſima ꝓpꝰ cuius mũdicã dicit deꝰ in eo.pſal. Hec requies mea i ſeculũ ſeculi:hic habitabo qñ elegi eã. Jdeo Alexã.de ales.ſup Lañ.iij. aiſt. Nequaq̃ ꝑelegiſſet eã niſi eſſet ceteris creaturis dignior: deo dilectior: trinitati gratioſior:t vniuerſo excellẽtior:t purior.

Ratiõe delectationis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ratiõe demonstratiõis.

Quintũdecimũ fundamentum ỗ: demonstrationis. Decuit em̃ dei filiũ qui est virtꝰ ⁊ sapiẽtia patris. ſ. ad Coꝛ. ſ. demonstrare suã sapiẽtiã quã hꝫ in summo. Sapia autẽ pfecti artificis non multũ cõmendaf qñ de re bona facit aliq̃d incoꝛruptuꝫ. vt puta si q̃s ex lana mũdissima ⁊ preciosissima faceret panũ p̃ciosum. Sed si de lana immunda ⁊ infecta maculis fabꝛicare scire pannum mũdissimũ byssinũ ⁊ purpureũ: marie esset cõmẽdabilis. Xp̃s ergo q̃ oim̃ est pfectissimus artifex: vt suam demõstraret sapiẽtiã de massa hũani generis ifecta voluit tãq̃ de lana coꝛrupta hũc pãnũ purpureum ac floꝛidum et sine vlla infectiõe. ſ. matrẽ suã fabꝛicare: vt oẽs de eius opificio mirarent sicut predictum fuerat Eccli. xlvij. vbi dicit Deus admirabile opus excelsi.

Z

Paro scõa huius sermonis que dicitur assertionis.

i

Immaculatam virginis Conceptionẽ licꝫ ꝺuob⁹ vel tꝛib⁹ testib⁹ ap probare sufficeret: qꝛ in oꝛe duoꝝ vel tꝛiũ testiũ stat oñe verbũ Deuꝝ. xix. Mat. xviij. ij. ad Coꝛ. xiij. ca. Oẽ aũt. xxv. q. vj. c. licꝫ vniuersis. ỗ testi. ⁊ vbi numeꝛꝰ testiũ requirit duo sufficiũt. l. vbi numeꝛus. ff. de testi. ⁊. §. itez vbi. iij. q. ij. tamẽ ꝑ maioꝛi deuotoꝝ ꝑsolatione eandẽ opiniõnẽ etiã multoꝝ aliꝝ doctoꝝ assertiomb⁹ vltra p̃dicta cõꝓbam⁹. Et pꝛio autoꝛitate Gilberti epi i sermõe de virgine maria dicẽtis. De regali nẽpe tribu ⁊ sacerdotali oꝛiginẽ duxit q̃ summũ regẽ atq̃ põtificẽ eꝛat pituꝛa. cui⁹ aĩa ⁊ caro quã elegit ⁊ fecit habitaculũ sibi sapia pꝛis ab oĩ malicia ⁊ imũdicia purissima fuit: affirmãte scꝛiptuꝛa q̃ in maliuolam aĩam non introibit sapia. nec habitabit in coꝛpe subdito petis. Ꝟ ille. Ipa q̃s bñdicta. Ego a filio suo ꝑseruata põt dicere illud Judith. xiij. Nõ ꝓmisit dñs me ancillã suã coinquinari

Gilbꝛt.

Pauli venet.

Que etiaꝝ veritas affirmat dicto magꝛi Pauli veneti ordinis heremitaꝝ qui in tractatu de Conceptione virgis marie repꝛobãs opinionẽ ipugnantiũ puritatẽ matꝛis dei ⁊ rñdens argumẽtis ꝑ ipsos factis ꝓtra cõceptionẽ virgis ꝛeclusit dicẽs. In hoc erravit beaꝝ Tho. de aquino. credẽs ipsam cõceptã fuisse i oꝛiginali cui⁹ vita ⁊ scꝛipta ecclesiã fuit approbata: non tñ doctrina eius ⁊ maxime i hoc sicut manifeste liquet i vniuersitate pariſiẽſi: vbi ei⁹ opinio est repꝛobata. q: offendebat pias aures. est em̃ magis piũ ⁊ plonũ veritati credere oĩam illaꝝ bñdictã infusaꝝ esse cayni mũde: nõ ifecte. Et p̃dictis ergo sequit q̃ absolute credendũ est beatã virginẽ nõ fuisse ꝛceptã i peccato oꝛiginali. hec ille. Magꝛ q̃s Bartho. lomeꝝ pisanus p̃dicto in li. quẽ edidit de virgine maria fructu. vij. inq̃t. In omni mõ quo se diuina cõicat bonitas ꝺocũẽnꝛit mũdũ. ptꝫ ỗ tẽplo ⁊ de ꝛscia hoꝛis quã vult esse mũdã ab omni vitio: vt cõicet sibi gꝛaz suã. q̃nta ergo puritate debebat nitere loc⁹ in quo deꝰ recipi ỗbebat singulariter. certe iuxta Ansel. ⁊ tãta puritate q̃ sub ỗo maioꝛ neq̃t itelligi. ⁊ sic fuisse factũ credim⁹. qꝛ caro a verbo assumpta de purissimis sanguinib⁹ virgis marie: virtute spũſcti nũq̃ fuit obnoxia petõ. Ꝟ ille. Et ibidẽ iterũ ait arguẽdo sic. Sapiẽs ꝺꝫ eligeꝛ qꝺ pfectꝰ ⁊ melꝰ est. sed cũ melꝰ sit hre matꝛeꝫ sine macula q̃ cũ macula. ergo xp̃s sapientia increata matrẽ elegit sine vlla macula. Et iterũ ibi dẽ ait. Ergo debuit elegisse quãtũcũq̃ penã ꝑ quantũcũq̃ xp̃s q̃ esse in oꝛiginali per quodcũq̃ instãs. q̃ ꝛc. Et iterũ dicit. Maria vocatur mater gꝛe. ergo nulla gꝛa sibi defuit quoad numerũ ꝑm Dierony. ergo nec gꝛa ꝓseruatiõis. Et immediate post subdit. Maria ex omni parte petĩ ꝓtruit ergo nulli petõ subiecta fuit. Nec aliquod petĩ põt gliaꝛi diuꝫ habuisse i ea. Ꝟ ille.

Autoꝛitate q̃s ꝓphetica ꝓbaf beatã virginẽ sine oꝛiginali petõ fuisse ꝛceptã. Naꝫ Job. iij. c. ꝺꝛ. Expectet lucẽ ⁊ nõ ꝓvideat: nec oꝛtũ surgẽtis auꝛoꝛe. q̃ verba expõit btus Tho. in. iij. par. sum. q. xxij. de culpa oꝛiginalis petĩ. ⁊ etiã ita exponit archiepꝰ Floꝛẽtinus ſ. ſ. par. sum. ti. viij. ca. ij. Qui doctoꝛes etiã ꝑ lucez intelligunt xpm̃ q̃ dixit Job. viij. Ego sum lux mundi. ⁊ pauꝛoꝝ ſtelligãt beatã virginẽ q̃ auꝛoꝛe cõparaf. Cañ. vſ. dicit ergo ꝓpheta in verbis predictis. expectet. ſ. culpa oꝛigialis petĩ lucẽ. i. xpm̃. ⁊ non videat. ſ. ipũ ꝓtaminatum nec oꝛtũ surgẽtis auꝛoꝛe. i. cõceptionis Ihesu gliose. de q̃ dici põt illud ps. ſ. In via pecꝛ catoꝝ nõ stetit. ⁊ in cathedra pestilẽtie nõ sedit. ꝑ cathedrã aũt pestilẽtie intelligi potest oꝛigiale petĩ. qꝺ q̃q̃ã gñalis pestilẽtia humanũ genꝰ infecit a qua coꝛruptione btã Ihesu ꝓtaminata non fuit. Vñ Aug. in sermone de assumptõe eius inq̃t. Nullo coꝛruptio secũ debuit Maꝛiã quã tãta ꝓfundit gꝛa vt integraliter vinẽs omniũ genue tit integrã viꝛã: Et hãc autoꝛitates allegat

Frã. de mayro.

Frã. de may. in sermone de ꝛceptione virginis marie. dicẽs eã dñ cõcludere. q̃ ipsa pꝛa. Cũ dilecta eterni matre sua semp fuit filij. dei gratia: illã ab oĩbus malis pleruãs. vñ ale ipsius matris sue: cũ in coꝛpoꝛe materno deberet infundi dicit ipse benignus filius illud qꝺ scripturis est Esa. xlvij. ſ. Noli timere q: cũ trãseris p aquas. i. lubricas et peccatrices gñationes tecũ ero. et flumina idest petã non operiẽt te. Cũ ambulaueris i igne nõ cõbureris. ⁊ flãma nõ ardebit te. ſcs petĩ oꝛiginalis vel ꝛcupiſcẽtie carnalis q̃ ego dñs saluatoꝛ tuꝰ. Quiꝺ. q̃s in. iij. li. de vetula. i quo multa p̃dixit de ipa virgine nascitura. ait de illa. Muꝺa q̃ꝺe magnicꝫ animi magnicꝫ decoris. Pluris honestatis ꝛc. Hec aũt mũdicia mꝛis dei põt etiã pbari vltra predicta ꝑ dictã Aꝛiſt. i li. de sensu ⁊ sensato. vbi inq̃t q̃ saporositas fontis est ꝑm ꝛditionẽ terre de qua emanat. vnde ⁊ aqua emanãs ⁊ decurres per terrã amarã sulphureã ẽ naturaliꝛ amara. Sed emanãs de terra pura ẽ dulcis ⁊ saporosa. Cũ ergo fons diuine sapiẽtie xp̃o plenꝰ oñi dulcedie ⁊ puritate emanauerit de virgine bñdicta apparet ipam fuisse mũdissimã atq̃ omni puritate repletã. ⁊ ideo appellaf locus voluptatis de quo scꝛiptum est Geñ. ij. Fons egrediebaf de loco voluptatis ad irrigãdũ paradisum. i. ecclesiam catholicam. de cꝰ quoq̃ puritate ait Salomon Cap̃. vij. Nihil inquinatũ in illam incurrit. ⁊ ipsa virgo purissima de seipsa inquit Eccli. xxiij. Quasi balsamũ nõ mixtũ odoꝛem meum. Non em̃ in ea se immiscuit originale peccatũ vl actuale. Cũ em̃ btã virgo ỗ dictũ est sermone ꝓcedenti in pncipio. sit per lucẽ ꝓmariã figurata: clarũ est q̃ in ea non fuit vlla tenebꝛa peccati. qꝛ vt ait apls. ij. ad Coꝛ. vj. Nõ est participatio iusticie cuꝫ iniquitate nec societas lucis ad tenebꝛas. Ꝟ de ipsa dicere possumus illud. ſ. Job. ſ. Aut est et tenebꝛe in ea non sunt vlle. Falsum etiã dixisset Moyses Geñ. ſ. duꝫ inquit. Vidit deus lucẽ q̃ esset bona: si aliqua in ipa iniquitas fuisset. Quapꝛopter de hꝰ q̃ affirmãt hãc lucẽ fuisse per petĩ tenebꝛosaꝫ dicere possumus illud Esa. v. Vhe q̃ dicitis bonũ malũ: ⁊ lucẽ tenebꝛas: ⁊ dulce amaꝝ Ipsa em̃ purissima ⁊ dulcissima virgo inquit Eccli. xxiij. Ego quasi libanus non incisus euapoꝛaui habitationẽ meã. Libanus aũt eãdidatio interpꝛetatuꝛ. ⁊ signifꝰcat cãdoꝛẽ innocentie oꝛignalis qui in illa nũq̃ fuit incisus per petĩ: Nec est illa domus de qua ỗ. Mat. vij. q̃ vir sapiẽs ideſt xp̃s edificauit domũ suã. i. matrẽ supꝛa petrã. i. virtutis soliditatẽ. que ꝓpter pluuiã aut ventũ vel inũdationẽ. ſ. petĩ nõ cecidit fundata em̃ erat supꝛa firmã petrã. hec ibi

Immaculatam quoq̃ fuisse matrẽ dei attestatus fuit beaꝝ Andreas apls qui vt legitur in legenda sua: dixit Egee procõſuli. Qñ de immaculata terra factꝰ fuerat homo primꝰ. necessario de imaculata virgine natus est pfectꝰ hõ filius dei: vt homes pditos repararet. hec ille. Ista aũt vꝛitas sacrarũ scripturarũ attestationib⁹ manifestatur vt. ỗ. patuit. Vñ btã virgo dicere põt illud Job. v. Scrutamini scripturas. qñ ille testimoniũ perhibẽt de me. Sed quidaꝫ sunt q̃ tate fuisse cõceptã reperire possint. De quibus dici põt illud psal. lxiij. Scrutati sunt iniquitates. defecerũt scrutates scrutinio Et sequif infra. Sagitte paruulozꝝ facte sunt. plage eoꝝ. ⁊ infirmate sunt cõtra eos lingue eoꝝ. Conturbati sunt oẽs qui videbant eos ꝛc. De talibus multũ studẽtibus ⁊ veritatẽ scripturarũ nõ intelligẽtib⁹. vel intelligere nolẽtibus fuit predictũ Esa. vſ. vbi ỗ:. Audite hec audientes. ⁊ nolite itelligere: videte visionẽ: ⁊ nolite cognoscere. Nõ em̃ intellexerũt illud qꝺ figuratuꝫ est Geñ. xlij. l. q̃ tempoꝛe magne charist. e: tota terra egypti fuit tributaria pharaõi exꝰcepta sacerdotali. per qꝺ datur intelligi q̃ licꝫ tempoꝛe charistie gratie ex defectu pꝛimoꝝ parẽtũ omnis humana creatura fuerit tributaria peccato: beata tamen virgo tanq̃ sacerdotalis terra libera fuit. de qua inquit Dauid ps. lxxxiij. Benedixisti dñe terrã tuã. lz etiã aque diluuij. cooperuerint oñs montes. vt habetur Geñ. vij. non tñ peruenerũt ad paradisum terrestꝛes. vt ait Damas. lib. ij. ꝑ qꝺ figuraliter datur intelligi. q̃ aque peccati nõ operuerunt. Maꝛiã que paradisus appellaf. Vñ de illa dicit põt illud Eccli. xl. Sicut paradisus in benedictionib⁹. Figurata est etiã. iij. Reg. x. vbi ỗ q̃ Salomõ fecit sibi thꝛonum de eboꝛe grandẽ: ⁊ vestiuit eũ auro purissimo. ⁊ subditur. nõ erit opus tale in cunctis regnis

Universidad de Deusto
Biblioteca

per Salomonē em̄ itelligitur xp̄s. de quo Mat. xj. ō. Ecce plusq̄ Salomon h̄ q̄ pa
rauit sibi thronū. i. matrē bñ dictā de eboze
castitatis. & auro purissimo inocētie & cha
ritatis: de quo dici potest illud p̄o. lxxxviij.
Thronus ei⁹ sicut sol in cōspectu meo. hec
aūt puritas & innocētia p̄dicte ꝯgīni mari
me congruebat: q̄ imperatori celesti aula re
gia & thalamꝰ idoneꝰ p̄parabat. Ūñ Ber.
in q̄dā sermōe inq̄t. Decuit reginā ꝯginū si
ne omni macla esse. q: genuit illū quē nullū
ꝓstat peccū h̄re. De hac etiā virginis bene
dicte excellētia p̄dixerat ipe filiꝰ ei⁹ Esa. lx.
di. Domū maiestat⁹ mee glificabo. Nec q̄s
regine celi puritas declarat er decreto 2ci
Cōcilium basilie. ſe. ij. basilien. de q̄ extat rome bulla plūbata & autētica. atq; nunq̄ reuocata. sic ad lras
di. Sacrosctā gñalis synodus basiliēsis in
spūscto legitīe congregata vniuersas eccliaꝝ
reprītās ad ppetuā rei memoriā. Elucidās
tibꝰ diuine gre mysteria mercedē gloiosam
reportmisit eterna patris sapientia. dū ait.
Qui eluciāt me eternā vitā habebūt. Oō
etiā de btā virgine q̄ ipam patris sapiētiā
dei filiū eternū i vtero ptulit. ac mūdo pe
perit sacrosctā legit ecclia. Nā q̄cq̄d de di
gnitate ac sublimitate virgīs matris edu
citur in lucē. hoc non est dubiū ad laudē &
honorē dei filij sui ptinere. & q̄ honorificāt
matrē & scitatē matris. honorificāt & elu
cidāt gl'iosuꝫ nomē filij ei⁹ q̄ ipam sctificā
uit & repleuit grā. vñ si in ceteris reb⁹ eluci
datio vitatis que a dño deo est p̄clara me
rita pturit. in ea re spāl'r fruct⁹ vberrimos
afferre. sperāda est. q̄ sctificationē & dedica
tionē rēpli illꝰ 2cernit in q̄ ātē scla anteq̄ꝫ
terra fieret: ad eterno sibi māsionē ordina
uit prima & eterna veritas. Ad circo marie
ꝯgruit vt par habeaf in q̄stionibꝰ concernē
tibꝰ sanctificationē illi⁹. per quā par diffu
sa est terris. Hactenus vero difficilis que
stio in diuersis mūdi ptib⁹. & coā hac scta
synodo sup 2ceptione ipsi⁹ gl'iose virginis
matris dei. & ero: dio sctificatiōis ei⁹ facta
est. q̄busdā dicētib⁹ ipaꝫ virginē & ei⁹ aīaꝫ
per aliq̄ tp̄s aut instans tpis subiacuisse
actualiter originali pcō. Aliquib⁹ eōuer
so dicētibus a p̄incipio creatiōis sue deuꝫ
ipam diligēdo. gr̄am eidē p̄uisse p quam
ab originali macula illā brīssimā p̄sonā li
berāo & p̄seruās: sublimiorꝰ sctificationis
genere redemit. cā fundaret eā ipse altissi
mus. & ipaꝫ fabricaret filiꝰ dei p̄ris vt esset
eius mr̄ in terris. Nos aūt diligenter aspe
ctis auctrib⁹ & rōnib⁹ q̄ tā a plurib⁹ ānis i
publicis relationib⁹ ex pte vtriusq; doctri
ne coā scta synodo allegate sūt. aliisq; plu
rimis i hac pte visis & matura 2sideratiōe
pēsatis. doctrinā illā asserētē gl'iosaꝫ ꝯgīez
mariā pueniente & opante diuini muneris
grā singulari. nūq̄ actualr subiacuisse ori
ginali pcō is imunē semp ab oī originali &
actuali ruga sanctāq; & imaculatā sp fuisse
tanq̄ viā 2sonā cultui ecclīastico. fidei ca
tholice. recteq; rōni. & scē scripture. ab oī
bus catholicis approbādā fore. renendā &
amplectēdā diffinim⁹ & declaram⁹ nulli de
cetero licitū esse i 2trū p̄dicare docere. Re
nouātes p̄terea istitutionē oō celebrāda ei⁹
2ceptiōe. q̄ tā p romanā q̄ p alias ecclīas
vs. idus decēbris antiq̄ & laudabili 2suetu
dine celebrāt. statuim⁹ & ordinam⁹ eādē cele
britatē p̄fata die in oībus ecclīis monaste
riis & quentib⁹ rp̄iane religionis sub nōe
2ceptionis festiuis laudib⁹ colendā esse cū
ctisq; fidelibus ñe penitētibus & p̄fessis ea
die missaꝫ solēnijs ītereſſentib⁹ cētū dies.
primis atq; scdis vesp̄is totidē. sermōi q̄o
ꝑbi dñi de ea festiuitate. xl. dies de iūctis
sibi penitētijs 2cessiōe ppetuis tpib⁹ dura
tura hec scta synodus elargit. Datum Bas
lee in nra sessione publica in eccl'ia maiori
basiliensi solēniter celebrata. xv. Kal'. octo
bris ānō a natiuitate dñi. M. cccc. xxxix. Ō
ibi. Determinauit q̄s vniuersitas parisiē vniuer
sis anno dñice nati. M. ccc. xxxij. Mariā sine ꝓ
matrem dñi p nullū instās vel momentuꝫ risiētis
originali culpe subiectā. sed spāli p̄uilegio
ab oī macula imunē fuisse preseruatam. De
cui⁹ 2ceptione inq̄t Ansel. i homel. ꝯginee
2ceptiōis. Sic frēs charissimi i scrā eccl'ia
natiuitas scitissime ꝯgis marie colit & vene
rat. sic dz coli ei⁹ 2ceptio. nisi ei 2cipef etiā
nūq̄ nasceref. Sic aūt ad saluādū gen⁹hu
manū olim necessaria fuit eius natiuitas
sic necessaria fuit eius conceptio. nisi enim
illa 2cipef. redēptio mūdi nunq̄ nasceref.
Ju sensu ḡ dei 2cipit & nascit. imo si diuia
rō pkit spāalis 2ceptiōis ei⁹ dies maior
fore approbaf q̄s natiuitatis. Erubescāt ḡ
insensati. q̄ rātū diē tātaq; mysteria ꝓfaca
tenebris ignorātie excecati respuūt celebra
re. h̄ ille. Setās q̄s Ber. i quodā sermōe ap
ꝓbās 2ceptionē imaculate virgīs ait. p
priū delictā maria nō habuit & ab altēo lō
ge inocēs fuit. Jō illi dicere possum⁹ illud

Eccli. xxxij. Age 2ceptiones tuas & non in
delicias: sed in his oībus dñm benedicito.

B Pars. iij. hui⁹ sermonis q̄ ō: declaratōis.

Primū miracu lum.

Num stupēdū miraculū a non multis ānis citra i ptib⁹ frācie
v ostēdit. b. virgo maria sue ino
centie declaratiuū. sicut testis fidedigno accepi. Dū ei vn⁹ fra
ter ordinis cuiusdā p̄dicator cū vno fratre
nro p̄rederet atq; conaref ostēdere q̄ ipsa
dei genitrix originali fuit vitupio deturpa
ta. Soci⁹ p̄dicti fratris nri q̄ erat laic⁹: nō
valēs sustinere iniuriā virgīs gl'iose elevas
ta manu seu pugno pcussit dictū fratrē pre
dicatorē eo q̄ vituperauerat reginā celi & ma
trē dñi nr̄i iesu xp̄i. Verum q: ille p̄dicator
erat ex nobilib⁹ parētib⁹ ꝓgenitus. dictus
laicus timore ipoꝫ parētū & ꝓsanguineoꝫ
illius talr pcussi aliq̄diu latuit. Querebāt
em̄ vindictā facere de ipo fratre. Sed post
aliq̄t dies ille laic⁹ nr̄ p̄fidēs in adiutorio
innocētissime ꝯgis erat ad illos cognatos
& ꝓpinquos fratris pcussi & dixit illis. Nō
mala volūtate pcussi ꝓsanguineū vr̄m frēm
illū p̄dicatorē. sz q: infamabat purissimam
virginē mariā: asserēs ipaꝫ pctō fuisse cor
ruptā q̄d vobis esse falsissimū demōstrabo
Faciatis ergo ignē magnū accēdi: meq; &
fratrē illū imaculate ꝯgis infamatorem in
eū intrare pmittite. & q̄ er nob cōburef: ei⁹
opinio falsa reputef. videbitisq; illū bñ di
cte mr̄is dei calūniatorē: solū vt meref igne
cōburi. Placuit aūt sermo hui⁹ laici oīb⁹. &
igne magno accēso ille laic⁹ apprehēsa manu
illius p̄dicatoris volebat eū trahere i ignē
at ille nūq̄ intrare voluit. cognoscebat em̄ q̄
mortuꝰ esset & cōbust⁹. Tūc ille laic⁹ solus
intrauit in medio ignis in nōe ꝯgis ima
culate rogās eā vt sicut sine pctō īcēdio fue
rat ꝓcreata. sic ips ab illo igne illesuꝫ ꝓser
uarer. Stetit igit in illo igne p multū tp̄s
illesus & vocabat illū p̄dicatorē: atq; ips in
trabat ad intrādū ignē. & q: paucas lras
sciebat laic⁹ ipe dicebat latine loq̄ndo sicut
meli⁹ nouerat. veni veni poltrone. & vide h̄
si btā virgo fuit ꝓcepta in originali pctō.
Ad hoc aūt tā grāde miraculū: vniuersi qui
aderāt ad credendū btē virgīs innocentiaꝫ
Gōz sunt inducti. Anno etiā. m. Bonifacij. viij.
q̄dā monialis meditabaf de 2ceptōe ꝯgis
& facta est in extasim. vidit q; brām virginē
sibi dicentē. Geras filia q̄ mee imaculate
2ceptioni & sctificatōi interfuerūt tria milia
cherubi canētiū & dicētiū: Mag⁹ dñi est ma
ria & tabernaculū trinitatis. & subdidit btā
ꝯgo. certa esto de eo q̄ dixi tibi. & p̄dica h̄
esse verū sub socro. Alia quoq; monialis
dū q̄dā nocte admiraref q̄ ecclīa dei nō ce
lebraret festū 2ceptōis. b. virgīs. visio ei ē
ostēla h̄ mō. Nā dū dormiret venit vox di
uina ad eā dī. Quare turbata miraris q̄ ec
clīa dei nō celebrat festū 2ceptōis mr̄is
mee? Veni mecū & ostēdā tibi veritatē. Et
illa timēs ait. Quis es tu q̄ mihi loq̄ris. &
vox rīdit. Ne dubites. q: ego sum via veri
tas & vita tūc ꝓfortata est & iuit post voces
& duxit eā ad locū pulcherimū & valde de
lectabilē. & tūc vox ei dixit. Scias filia p̄o
certo q̄ postq̄ demones ceciderūt de celo
angeli ꝓfirmati in grā dei oī ānō festū 2ce
ptionis mr̄is mee in celesti curia solēniter
celebrarūt. q: in mente diuina est p̄seruata
ab eterno. & iō ab āgelis ē ei⁹ p̄seruatio so
lēnizata & q̄ ōnote celebrabit h̄ festū remit Quar
sionē ꝓseq̄t oīm pctōꝝ. & vita eterna final'r tum.
fruef. Btūs etiā Ber. post mortē suā appa
rēs cuidā monacho suo dixit. q̄ i celo fit fe
stū 2ceptionis. Multis q̄s scrīs revelatuꝫ
fuit q̄ maximū gaudiū fit i celo ō 2ceptōe
ei⁹. & iō similit fieri dz solēnitas i terra hoc
aūt festū solēniter celebraf pluribꝰ vicib⁹ &
in pluribꝰ eccl'ijs i ciuitate luce q̄libꝫ anno
cōtādo missaꝫ cū organis & pulsu cāpanaꝝ
& ornatu ecclesie. & de 2ceptōe ipa pplo p̄
dicaf. Et ꝓp talē celebritatē multa ab ea
dē virgīe bñficia recipiūt. & miracula ac p
digia plurima fiūt. Sz q̄d dicā de illis q̄ tā
tio p̄digijs nolūt 2uerti ad 2fitēdā hāc cla
rissimā veritatē: imo q̄ridie q̄rūt in erroꝛes
suū alios inducere. Profecto taliū cauillo
sa locutionib⁹ nō ē rīsio facienda. Sz si fie
ri possꝫ sine pctō: eēt illis rīdēdū sīē rīdit
q̄dā frāf q̄ctualis scti frāciſci devot⁹ btē
ꝯgis. forte ipa virgīe illū ad h̄ faciēdū idu
cente: atq; cēlurā ecclesiasticā de pcussione
clerici relaxāte ad ꝓfusionē sui aduersarij.
Ille etenī p̄dicator cū p̄dicasset in quadam
terra lōbardie de imaculata ꝯgis 2ceptōe Quitū
frater q̄dā ordīs eiusdā q̄ interfuerat p̄di
cationi. eratq; magr̄ theologie. vel vt cōue
nientiꝰ dicā tenebrie: multis sophisticis argu
mētatiōib⁹ opposuit smoni dicti frīs. affir
mās gloriosam ꝯginē originali vitio fuisse
corruptā. Videns aūt p̄dictꝰ frater q̄ p̄dica
verat q̄ ille magister tenebrie fecerat suis
cauillosis ꝓbationib⁹ sicut fecit q̄dā alius i

Universidad de Deusto
Biblioteca

libro suo infamatorio btē virginis. de quo ego scripsi in epla ad summum pontificem Virtū. iiij. di. Voluerat indoctū sua p fantasmata vulgꝰ: Perfidꝰ insipidū q̄ tulit autor opus. Dixit ad pplm. O deuoti immaculate virginis audistis argumēta huiꝰ aduersarij dñe nr̄e q̄bus ocludit ipaꝫ p petrū meretricarā fuisse. Es q: ꝺbis illū infamatoris nō est rndendū: faciā ei rnsionē quaꝫ merek. Apphēdēs ḡ ipm reuoluit euꝫ super genua sua eratq̄ valde fortis. Eleuat[ꝫ]tacꝫ pānis q: ille magr̄ ℑ sctūm dei tabernaculū locuꝰ fuerat: cepit cuꝫ palmis pcutere sup q̄drata tabernacula sua que erāt nuda non essi habebat femor: alia vel antiphonā. ⁊ q: ipe infamare voluerat beatā ℣ginē allegādo fortitā Arist. in li. ꝑoꝫ. iste pdicatoꝰ confutauit eiꝰ argumēta legēdo in lib. suorum posteriorꝫ. De hoc aūt oēs q̄ aderāt gaudebant. Tunc exclamauit q̄dā deuota mulier di. O dñe pdicatoꝰ detis ei alia quattuoꝰ palmatas ꝑ me. ⁊ alia postmodū dirie. detis ei etiā q̄ttuoꝰ ꝑ me. sicꝫ multe alie rogabāt. ita q̄ si illoꝫ petitionibꝰ satisfacere voluisset p totū die aliud facere nō potuisset. Illic ℣o magr̄ tādē dimissus valde confusus abscessit. ⁊ tūc virgo bñdicta vificati fecit illud qđ scriptū ē. s. Reg. ij. k. Quicūq̄ honorificabit me glificabo eū: q̄ aūt ꝓtemnūt me: erūt ignobiles. Permoneāt ḡ innocētie ei⁹ aduersarij in ignobilitate sua ⁊ in obstinatione cordis sui donec tenebris ⁊ velamine cecitatis obscuratū ⁊ coopertū est. Credo eñ q̄ aliq̄n a tenebris ꝺuertent ad lucē. ⁊ verificabit ī eis illud qđ inqt apls ij. ad Coꝛ. iij. di. Obtuti sunt sensus eoꝝ. ⁊ vsq̄ ī hodiernū die velamē. positꝰ ē sup coꝛ. eoꝝ. Cū aūt ꝺuersi fuerint ad dñm auferetur velamē. Credo etiā q̄ sctā mr̄ ecclia rursum pcipiet p gñale decretū festū immaculate ꝺceptionis ab oībus rp̄i colis sub pcepto obseruari. ⁊ atq̄ officiū qđ dño inspirāte ꝺfeci ab oībus cito incipiet celebrari. Et tūc verificabit illud ꝑa. cvj. Videbūt recti ⁊ letabunt. ⁊ oꝝ iniq̄tas oppilabit os suū. Nec timebit summꝰ pontifex q̄ aliqui pauci ꝺceptionis imaculate aduersarij cōminent q̄ eū faciēt ad gñale cōciliū si hoc statuerit cōuocari. Trā etenī virgo dissipabit concilia diaboli. Nos ℣o virginei honoris zelatores reuelata facie gliam dñe sp̄eculātes: interiꝰ magnificem⁹ eiꝰ puritates atq̄ quātū possum⁹ eiꝰ sctitatē extollam⁹.

Ipsa etenī ℣go benignissima ꝺceptionē sua celebrātibus impetrat ꝑmo deletionē petrōꝝ. Ideo in officio quo vtunt quidā religiosi caniḳ in officio ꝺceptionis. Cōceptꝰ festū hodiernꝰ marie semp virginis venenū recessit acueruꝫ soluit. s. petrōꝝ. Scō dat eis occasionē gaudioꝝ. ⁊ iō ī pdicto officio caniḳ. Cordis ac vocis iubilo: laudes pangamus dño. cuiꝰ mr̄is ꝺceptio mundū pfudit gaudio. Oēs igit̄ deuoti diem ꝺceptionis reuerēter debēt festiuare. q: sicut ipsa ab originali tristicia liberata occasionem accepit gaudij sic illis q̄ b festuꝫ celebrāt subuenit in oīb⁹ necessitatib⁹ expellēdo tristiciā ꝺdonādo leticiā. Jō in pdicto officio ōr. Concepti⁹ btē ℣gis mestis reddit leticiam. ꝓpiue aūt hāc leticiā dat eis imminente morte. qñ maioꝰ est mestitia. Cūꝫ Amb. sup Apoc ait O qñ gaudēs est obitꝰ eiꝰ q̄ marie dū viueret sedulꝰ fuit ⁊ deuotꝰ. Tertio dat eis ingradu suo stabilitiones vt nō deponantur. Et b. pbat Anselꝰ. in quodā sermone dicēs Quisq̄s psul abbas ⁊ plat⁹ eccl̄es recole dilis gētia hāc festiuitatē: ⁊ a cūctis iube eaꝫ coli: q: si eā toto corde amauerio: nūq̄ de gradu tuo depositꝰ eris. ⁊ in meiꝑo. pbaui qđ dico. hec ille. Et idē pbat Jordanꝰ ī postilla suꝰ di. q: virgo gliosa ī sua ꝺceptiōe est singlr̄ a deo honorata. iō eiusdē ꝺceptiōis sue deuotos cultores honorat. Quarto dat eis ptus incolumitatē. Ūñ Orosius in epla ad helodoꝝ ait. Cotā deo noui ⁊ ī veritate comperi q̄ nulla mulier in ptu pclitaf sup quā deuote marie gra iploratur. et dies ꝺceptiōis eis celebrat hec ille. Sicut eñ virgo bñdicta in vtero mr̄is sue est nonsolū in naturalib⁹ illesa, custodita: sed etiā gratuitis insignita. ꝭ. sic oīb⁹ mulieribꝰ illō in b festo digne recolētib⁹ fetꝰ ꝺseruat penitus illesos ⁊ illesas cū fructꝰ suis ne pclitent adiuuat. Ūñ legit in miraculis eius q̄ ī anglia circa ciuitatē cātuarien. vir quidā ad limina aplorꝫ nauigare volēs: securꝫ durit vroꝛē suā pgnantē q̄ virgīeꝫ ꝺceptionis erat valde deuota. Cuꝫ aūt nauigarent venit tp̄s pariēdi. Periclitāte aūt muliere seniēreq̄ rēpestate ne oēs submergerent: ꝺ depositā est mulier ex nauem sup tabulā: q̄ implorās auxiliū btē ℣gis ꝓmisit ei ac devouit q̄ si euaderet b piculū ymagis deuote q̄ vnq̄ fecisset celebraret eiꝰ ꝺceptionē Gratiā ḡ affuit ℣go benignissima q̄ eā ad lucē perduxit. atq̄ a periculo abortus liberauit

natoq̄ puero officiū obstetricis adimpleuit ℣

Aliud stupendū miraculū accidit in ciuitate pgami: vbi cū q̄dā mulier sup quodaꝫ solario esset cū puero suo q̄ttuoꝰ ānoꝝ. ille puer casu cecidit de solario. qđ videns mr̄ deuota virginis, rogauit ipam vt ad reuerentiā sue imaculate ꝺceptiōis dictū puerum miserabiliter cadētē a periculo liberaret. qđ factū ē. Nā cū ipse puer sup petrās de alto cecidisset. sine vlla penit⁹ lesiōe repti⁹ ē.

Quito dat virgo purissima suis cultoribꝰ pacē ⁊ requiē in p̄sti vita ⁊ futura. Unde Anselꝰ. vbi. ē. inqt. Vnius celebratoꝛ. b⁹ solēnitatis daꝫ a filio virginis dño nr̄o ibu xp̄o par ⁊ longa salus. ⁊ post trāsitū huius vite requies eterna, hec ille. Ad quā reqes infinita nos peruenire faciat ipsa virgo in temerata. Cui sit honoꝛ et gloria in secula seculorum. Amen.

De eadē ab oībus celebranda. ⁊ a nullo amplius impugnāda purissime ℣ginis cōceptione. Sermo nonus ⁊ vltimus.

Actum est silen

tium in celo. i. in dei eccl̄ia Apoc. viij. Decet immaculate dei genitricis innocētia omnes venerātur homines ordines angeloꝝ. Ira nos illius puritatē cōgruit nouē exaltare sermonib⁹. vt sicut nouē beatoꝝ spirituū chorꝰ oia sctoꝝ angeloꝝ agmina termīauit. ita his nouē sermonibus brissime virginis innocētia ppetuo aduersarijs ei⁹ imposito silentio claudat. sic vt de illis dici possit illud Neemie. v. c. Siluerūt nec inuenerūt qđ rndērēt. Et de me talib⁹ silentiū imponēte dici potest illud Eccl̄i. xlix. In sermone eius siluit vet⁹. De ipsis aūt silentiū hoc salutiferū seruātibus vificabit illud p̄s. cxj. s. Letati sunt q: siluerūt. Dicāt ergo p̄dicti illud Viere. viij. Sileamus: qr dns nos silere facit. ⁊ illud qđ notat glo. in ꝑmio cle. in verbo silētio que allegat Benecā. s. Nos loqntes fuisse quādoq̄ penituit tacuisse nunq̄. Ego aūt illis dicere possum illud Zach. ij. c. Sileat oīs caro a facie dñi. De ipsis q̄s dici potest illud Isa. xxvj. Siluerunt ⁊ nō rnderunt ei verbū. qđ vtiam fieri possit rogo dñs nr̄i telum xp̄m. vt ipse qui silētiū sapientes imposuit saduceis. vt dicit Matth. xxij. etiā oībus impugnātibꝰ innocentiā ℣ginalem silentiuꝫ imponere velit, vt verificet illud

Dicit .xiij. Jussit fieri silētiū. Dicat igit ipe celestis imperatoꝛ illud quod inquit imperatoꝛ terrenus in. l. fi. C. de feri. dicens. Taceat apparitio. s. contra matrem meam horrenda vor sileat scꝫ eam pdicās peccatricem. Dicat etiā illud quod idē imperatoꝛ cōtra innocentium calūniatoꝛes digna pena plectēdos statuit. in. l. omnes qui. §. fi. C. de epis. ⁊ cleric. di. Nemini. temeritas sua lucratiua cōcedatur. sed impudēs calūniātium refrenet audacia. ⁊ infrā. Jamq̄ sospitis iurgioꝝ clamoribus ab impijs eoꝝ cōfictationibus desistant. Tales nāq̄ iam debēt a solitis ꝺtentionib⁹ ℣ beatā virginē cessare cū videāt eas in suā ignominiam ⁊ vituperationē redūdare. Sūt em̄ de illis de quib⁹ ōr. l. si p̄in fi. ff. de iu. do. Qui effuso rerum suarum cōsulꝰ in. l. j. ff. de inoff. test. nequit scꝫ Adeli⁹ facerēt si se sumptib⁹ ℣ginib⁹ nō reparent cuꝫ obtinere spem non laboꝛet. Qđ tinere nō valeāt. Si qui aūt de cetero ausi fuerint reclamare contra innocentiā virginalē poterit illis dici illud Job. xiij. Utinā taceretis vt putaremini sapientes. Tacitur nitas em̄ pbis cōuenit. vt ait Spe. i ti. de aduoca. §. nūc de ordine. §. postmodum. iuuat em̄ plurimuꝫ tacere. l. expressa. ff. de regu. iur. ⁊. l. si quis sempronius. ff. de hered. instit. Cerū quia ls ymnusq̄ debeat a viruperatione mr̄is dei deistere ⁊ silentiuꝫ seruare. tm oēs debent in ei⁹ laudes exultare ⁊ nunq̄ cessare, non em̄ sufficit abstinere a peto nisi fiat qđ bonū est. c. nō satis, xxxvj. dist. ⁊. §. uris precepta. ⁊ ibi gl. instit. de iust. ⁊ iure. Ideo ego seruabo illud Esa. lvij. vbi ōr. Qui reminiscimini deū nō taceatis Ūñ dicā cū Viere. ppheta. iiij. sui li. c. Nō tacebo qr vocē buccine audiui. s. spūssancti me ad pclamandā virginis puritatē inuitātis. De qua adhuc tres cōsiderationes in presenti sermone faciemus.

Prima dicetur elucidationis.
Secūda propalationis.
Tertia demonstrationis.

Para prima huius sermonis que dicit elucidationis.

Ꝑ Xtra argumētaꝫ in p̄cedentib⁹ sermonib⁹ posita possum⁹ elucidare beate virginis cōceptionem multis alijs fundamētis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ratiõe ꝟsecra'tionis.

Quoꝝ primũ ꝺr cõsecratiõis. sic. Quẽad modũ nõ cõuenit ꝙ illa q̃ nõ est virgo fiat virginũ abbatissa. c. iuuẽculas. xx q. j. ⁊ ibi glo. ⁊ Lor. in cle. attendentes de sta. mo. et doct. in. c. indẽnitatibus de elec. in. vi. Imo etiã violenter corrupta. Is virginitatẽ non amittat nec pdat aureolã: nõ ꝺr consecrari ſm Alanũ. vt ꝺr in summa ꝟfessoꝝ. lib. iii. ti. iij. q. xiij. qõ etiã tenet Tho. in iiij. disti. xxiij. ⁊ ij. ij. q. cli. Et pbat p. c. ille familie xxxj. q. v. ⁊ ca. si qs non iratus. xv. q. j. Sic nõ fuisset cõueniens. ꝙ btã virgo cõsecraret regina angeloꝝ virginũ ⁊ eio ꝓficeret si ali q̃ fuisset petõ quouis mõ ꝟcto vel cõmisso maculata et corrupta. Ad quod ꝺcit quod ꝺr in. c. pmũ. xxxv. di. j. Decz plato alios esse irrephẽsibiles ⁊ omi tpe a quocũq; crimine immunẽ. vt ergo natura angelica nõ esset acephalo: sed hꝫ caput meli⁹ q̃ lucifer⁹ ⁊ vt angelis purissimis nõ pficeret aliq̃ creatura minoris puritatis ⁊ virginitatis inferioris. cõgruũ fuit ꝙ beata virgo esset purissima: ⁊ nunq̃ aliq̃ vitio contaminata Ideo mirandũ erit si aliq̃ amplis petrũ illi imponere ꝓsumpserint. Nã de hoc etiã angeli mirari dicunt. Ubi in figura scriptum est Dan. xiij. ꝙ audiẽtes famuli dom⁹ Susanne clamorẽ pomerio. ſ. senũ vociferantiũ. Susannã cõmisisse adulteriũ: irruerũt p posticũ. At vbi locuti sunt senes. i. quidã doctores antiqui erubuerunt. ſ. famuli ipsi dom⁹ susanne. i. angeli q̃ in domo Susanne. i. btẽ virginis. ſ. i celo ministrãt deo: q; nunq̃ sermo homõi fuerat de susanna. i. de ipa dei mre in toto celo empyreo. Possunt etiã p famulos dom⁹ intelligi moderni deuoti. b. virginis ipi mri dei ꝓtinue famulãtes. q̃ miranꝺ de dictis aliquoꝝ antiquorũ ꝺ puritatẽ. b. virginis. vñ ad liberãdã eam irruũt p posticũ. i. p argumẽta posteriorũ doctoꝝ. ⁊ ipi iuuenes seqntes nouã hosem rpm erubescũt de sentiab⁹ sequẽtib⁹ vetere adam. Scõm fundamentũ ꝺr diunctionis. ⁊ põt colligi ex dictis bti Petri rauenn̄atis epi sup Missus ẽ. Nos aũt possumꝰ arguere sic. Deꝰ debuit assumere sibi in cõiugẽ aliquã q̃ non esset indigna. vel cui⁹ cõiugiũ non esset lege pbibitũ. Nam ls princeps sit solutꝰ legib⁹. l. princeps. ff. de legi. cũ. si tñ decet eũ suis legib⁹ viuere. l. digna vor. C. e. ti. Sed mrimoniũ pbibitũ ẽ ꝺbi a fidelibus cũ aliq̃ que sit disparis cultus seu infidelio. Exod. xxxiij. et Deut. vij. vñ mrimoniũ sic ꝺtractũ cũ infideli est nullus xxviij. q. j. § ex hoc. ⁊ ca. caue. Ergo deus q̃ ab eterno sibi eligit ī ꝓiugẽ beatã virginẽ nõ debuit ipam pmittere labi ī pcm̃ quo efficeret de secta diaboli ⁊ sic inepta ei⁹ cõiugio ⁊ mrimonitate sibi sui. q̃ qdẽ mrimonialis ꝟfectio ⁊ mrimonitas quoad ipm deũ ꝺr fuisse ab eterno. vt euidẽtissime patebit ex dicendis ī parte sequẽti huꝰ sermonis. Certũ fundamẽtũ ꝺr reiectionis ⁊ fuit argumẽtũ Petri aureoli ī tractatu de ꝺceptione q̃ginis. ⁊ possumꝰ arguere sic. Dicut absurdũ esset ꝙ ꝺs ꝟsecraret in corpus rpi hostiã q̃ semel cecidit in stercore vel in ore canis rabidi. aut pozzi seu luto ferentis. Is postea fit mũdata. vñ talis hostia q̃libet deuota sacerdote reciperet sic incõgruũ fuisset ꝙ de illa q̃ semel fuit inuoluta stercore ⁊ putredine petri. ⁊ denotata ore ferentis diaboli: formaret corꝰ purissimũ saluatoris nostri imo credendũ est ꝙ ipe rpus sacerdos purissim⁹ eã repudiasset: ⁊ acceptare nõluisset in matrẽ tãe deus pr in coniugẽ. Nullꝰ enim generosus ac delicati stomachi ꝓcepꝰ ꝓ potatiõe sua eligeret ciphũ quẽ aliquãdo vidisset horribili sanie adimpletũ. Dat etiã ꝺcet⁹ doctor vbi. s. exẽplũ ꝺ pano q̃ debẽt fieri corpalia sup q̃ corpus dñi ꝟsecrat qui indeceꝝ esset si vnq̃ fuisset stercore inuolutus Et confirmant pdicta alio filii fundamento. Nã si in aliq̃ calice semel stercorizatũ fuisset. Is postea purificatus esset. nõ tñ honestũ esset in eo consecrare sctissimũ sanguinẽ dñi nr̄i iesu rpi. Et sic pari mõ in cõdecẽs fuisset in muliere in q̃ semel diabolꝰ pcm̃ stercoris. ꝓcisis⁹ dei filiũ ꝓcreari. Preterea si indeceꝝ valde fuisset ipm dei filiuꝫ et mulier ab aliq̃ hoie stupirata etiã violẽt ⁊ sine ꝟsensu suo gnari. pfecto indecẽtius extitisset eum ꝓcreari de muliere a diabolo stupirata quouis petõ. Ex ad pdicta rñdẽt q̃dã q̃ non expedit pticularit noiare. Is ita eos noiabo secndo modũ loq̃n di in talib⁹ q̃ vtunt doct. i. l. q̃dã puella. ff. de iur. omiu. Dicũt aũt ꝙ inter dicere ipam fginẽ in ꝺceptõe fuisse ab originali petõ ꝓseruatã ⁊ dicẽ eã ꝺtaminatã: Is stari subleuatã nõ ẽ ꝺria nisi sic vni⁹ filii vel capilli: q; dicũt eam in scõ instãti ꝺceptionis fuisse purgatã. Ubi pdicator q̃dã ordinis cuiusdã dixit ꝙ hũana natura fuit sicut vna partica plena pãnio q̃ cecidit in luto. Et vnus non fuit ī fect⁹ qi non tetigit lutũ. ſ. xpo. alij ꝺo omis

Ratiõe reiectionis.

Ratiõe ꝟsecrationis.

pãni infecti sunt. quoꝝ tñ vn⁹ cũ cecidisset in luto statim subleuat⁹ est ⁊ excussus. ſ. htã ꝟgo. O mirabile exẽplũ. o sapia stupenda. instãti ꝺberaret ac fortiter peuteret. eẽt tñ neraret in vultu vel decapitaret. aut ꝙ gu efficeret. aut ī stercore caderet. semp tñ de illo dici posset ꝙ semel fuit vulneratꝰ in facie vel decapitatꝰ. aut suspẽsus infamiq; vel seruꝰ aut stercore inolutꝰ. Facit ad hoc qõ ꝺr in. l. fi. C. de ẽmali aboli. vbi scriptuꝫ ẽ. indulgẽtia q̃a liberat. notat. i. ſm gl. notatoꝝ relinq̃t. sequit. nec infamiã criminis tollit. Is pene gram facit. ⁊ ibi glo. allegat Quidã ī li. de põto dicentẽ. Pena põ de ni culpa pennis erit. Facit etiã ad hoc ſter ti. C. de obse. a libe. pa. ꝓstan. vbi ꝺr licz eis verbis edicti nõ habeant ifames. re tñ ipa ⁊ opinione hoim nõ effugiũt ifamie notaꝫ. Ex q̃bus olbus apparet ꝙ male loquunt illi q̃ dicũt ꝙ btẽ virgini paꝝ no cuisset pec catũ originale. q; in eo paruo rpe stetisset. Isti ei cognoscẽt errorẽ suũ si ad memoriã reducãt sniam Goffredi in poetria sua dicentis ꝙ fel modicũ totũ amaricata. Male faciũt ergo isti ptinaces hãc infamie notã ſmaculate virgini ꝙponẽdo. Is qõ deteri⁹ ẽ tales ad ꝺfensandã suã obstinationẽ dicũt ꝙ pcm̃ originale ẽ leue ⁊ nõ mortale: imo leui⁹ q̃ ueniale. Et duo faciũt fundamẽta primũ est: q; pcm̃ originale nõ est volũtariũ ꝺm eos. scõm est. q; pcm̃ originale solũ punitur pena dãni. vensale aũt pena dãni ⁊ sensus. Is ista coꝝ sua ẽ ꝺ aplm ad Eph. ij. dicẽtem. Oẽs nascimur filij ire. Cũ ergo nõ ꝓpter aliud q̃ ꝓpter originale pcm̃ in ira sniam Panoꝝ. in. c. cõsultus. de ferꝺ. vbi ait ꝙ ꝓpt tale pcm̃ sum⁹ filij ire. ergo ips pcm̃ originale est mortale quod nos in ira dei cõstituit. ⁊ dei grã hãc non pmittit. Et ꝟfirmat pdicta ratio. Nã vt ait Aug. xiij. de ciui. dei. ⁊ iiij. ꝺ trini. Et sanctus Remigius sup epl̃am pauli ad Eph. Sicut corpus non viuit sine aia. sic aia ꝺr mortua sine deo. ⁊ eius grã q̃ est vita aĩe. Illa ergo aia q̃ propter originale pcm̃ non est in dei gra: Is in indignatiõe ei⁹. pfecto ẽ mortua. Et ꝺ inqt Petrus aureoli in tractatu de ꝺceptione beate virginis. Certũ est ꝙ peccatũ originale est maius veniali ⁊ detestabilius deoꝝ. pmereat eius irã ⁊ damnationem eternã quã veniale non mereꝝ. hec ille. Quõ aũt originale pcm̃ est leue ꝓpter qõ ois mala humano generi euenere. Profecto si non esset grauissimũ non oporteret tantum grauissimã penam ꝙ illo pati dei filiũ. Nemo igit dicat ꝙ illud pcm̃ est leue simum. ꝓpter qõ dei filiꝰ sic horribiliter mortuꝰ est i cruce. hoc aũt pcm̃ qõ est mortale ponit hoiem i demonis potestate. Si enim existẽs i originali pctõ nõ esset possessus a diabolo: no insufflaret baptizãs in eũ q̃ baptizatur dicẽs. Exi ab eo satbanas. Itẽ non faceret eũ abrenũciare diabolo nisi prius fuisset sub eiꝰ ditione ⁊ imperio. Item phibet bari põt p. c. ecclesiam. de ꝟsec. di. j. vñ est de sepelict. ⁊ hoc vt ostendat ꝙ est mortuꝰ inimicus rpi. q; nõ est sibi vnitus p baptismũ ⁊ in hoc sensu exponi põt illõ qõ ait salvator noster Lu. xi. ⁊ Mat. xij. dicẽs. Qui non licolarũ. C. de iudeis. Ad fundamentuꝫ aũt primũ respondet ꝙ nõ est verũ ꝙ originale pcm̃ nõ sit voluntariũ: imo hec conuz locutio implicat cõtradictionẽ. Si non esset voluntariũ non esset pcm̃. dicẽre Aug. ī lib. de libero arbitrio. Pcm̃ adeo est volũtariũ. ꝙ si non essꝫ voluntariũ nullus esset pcm̃. qõ dictũ etiam sacri canones sepius ꝟfitentur. vt ꝑs. xlv. di. c. de iudeis. ⁊ xv. q. j. c. merito. ⁊ c. illa. ⁊ c. non est. ⁊ xxiij. q. iij. c. nabuchodonosoꝝ. vbi ꝺr. Alias ire nõ ꝙ deus redderet interitũ si nõ spontaneuz in ueniret hõ habere pcm̃. Cuz ergo deꝰ reddat interitũ ase in pctõ originali existenti: vt declaratũ est. ꝺ. ser. j. parte. iij. falsuz est dicere ꝙ originale pcm̃ nõ est volũtariũ: Ad ꝓdicta etiã ꝙ omne pcm̃ sit voluntariũ. faciũt ea q̃ habent ī. c. sicut eñ. xxiij. q. v. ⁊. c. cuz volũtate. de sen. ex. ⁊ l. di. c. si q̃ femina. ⁊. c. si quis. ⁊. c. quantũ. ⁊. c. hi q. ⁊ c. sepe contingit. ⁊. C. ad legẽ coꝝ. de sic. l. j. ⁊ ff. de fur. l. qui iniurie. in pin. Dico ergo ꝙ originale pcm̃ ꝺr voluntariuz in radice in q̃ oẽs peccauerũt ſm dictũ apli ad Ro. iij. Ut enim dictum est. ꝺ. sermone. j. parte. ij. tota humana natura erat in adã quãdo volũtarie peccauit. ⁊ ꝓsequenter hoc modo illi pctõ cõsentit. Et ista rẽpõsio colligit ex dictis magistri Petri aureoli in tractatu de cõceptione beate virginis. ⁊ fuit originaliter beati Augu. qui vt refert magister sen-

Universidad de Deusto
Biblioteca

in.ij.di.xxxj.in li.cõtra Julianũ hereticum negantem in paruulis esse pctũ originale sic ait. Queris forte vtrũ originale peccatũ ex volũtate sit. Rñdeo prolus ꝛ originale pctũ ex volũtate esse. qz hoc ex volũtate primi hois seminatũ est. vt in illo esset ꝛ ī oẽs transierit. hec ille. Sed rñdent quidã ꝙ lz originale sit voluntariũ eo modo quo. ẽ. dictum est. tñ pcm̃ veniale habet magis de voluntario. Cũ igit pctũ tãto sit graui9 quãtomagis de volũtario ergo veniale est graui9 originali. Sed huic palliato argumento rñdet ꝙ hoc est verũ ꝙ data paritate grauitatis duoꝝ pctoꝝ in se: quanto aliqõ eoꝝ cõmittit cũ volũtate magis deliberata ꝛ spõtanea: tãto est graui9. Sed data disparitate illoꝝ non sequit generaliter ꝙ illud sit graui9 pctũ qõ est magis voluntariũ. alio sequeret ꝙ vnus leuissimum pctũ veniale cõmissum spõte ꝛ voluntarie ac data opera esset grauꝰ vno homicidio aut piurio grauissimo. sine alio scelere maximo qõ quis committeret non libẽter nec spontanee simpliciter. sed timore alicuius vel impulsu. qui tñ nõ excusaret eũ a mortali pctõ. Et sic nõ valet argumentũ predictũ. qz vt ps er dictis ī superioribus sermonibus originale pctũ est in se incomparabiliter grauꝰ oĩ veniali. ꝛ ideo lz veniale magis habeat de voluntario per hoc nõ sequitur ꝙ sit grauꝰ originali pctõ. Ad scõm fo fundamentũ rñdent aliqui ꝙ lz vsq; ad diem iudicij nõ puniant decedentes in originali nisi pena damni. tñ dicit. Hugo quẽ refert Archidiacon9 in.c.firmissime. de cons. disti.xxj. ꝙ tales crucibunt. s. post iudicium diuersis tormentis. lz non ita graui9 sicut illi qui originali addiderũt actualia. Et hãc opinionẽ etiã tenet Greg. ī. moral9. Et videt ꝓbari ex euãgelio Sicut em ps Mat. xxv. oẽs hoies adducent ad iudiciũ. ꝛ vna pars. s. electoꝝ ponet ad dexterã iudicis partem. ꝛ oẽs hi ibunt post iudiciũ in vitã eternã. de quoꝝ numero nõ erunt mortui in originali pctõ. Alio fo ps scz reprobos ponet ad sinistram. ꝛ isti oẽs post iudiciũ ibũt in ignẽ eternũ qui paratus est diabolo ꝛ angelis eius. Et hoc est qõ inquit Aug. in lib. de fide ad petrum. ꝛ habetur translatum prime in. d.c. firmissime. de consc. disti. xxj. vbi ait. Firmissime tene non solum hoies ratione vtentes: verũ etiã parulos qui siue in vteris matrum viuere incipiũt ꝛ ibi moriunt. sine ĩa de mysterio nãti sine baptismi sacramento qõ dat in nomine ptris ꝛ filij ꝛ spũssancti. de hoc seculo transeũt. sempiterno igne puniẽdos qz etsi peccatũ ꝓprie actionis nullũ habẽt. originalis tñ peccati dãnationẽ carnali conceptione et natiuitate traxerũt. hec ille Verus quia aliqui exponũt. sempiterno igne. ī. sempiterna pena. que tñ expositio nõ videt cõuenire terrui. Quia nõ aliter recedendũ est a significatiõe verboꝝ ꝙ ipsa verba sonãt. Lz nõ aliter. ff. de le. s. ꝛ verba nõ sũt ĩpropriãda. sed stãdũ est eis qũ sunt clara. l. ille autẽ. §. cũ ī verbis. ff. de le. iij. Itẽ nõ sunt lacerãda. sed eis est inherẽdum. l. si mihi ꝛ titio. ff. de ver. ob. Cũ volẽs saluare tractꝰ opinione de punitione taliũ respõdere ad istõ vanũ fundamentũ. dico ꝙ etiã ꝓsupposito sine veri preiudicio ꝙ tales cum solo originali pctõ moriẽtes nunq̃ puniant aliqua pena sensus: tñ eos pena q̃ est eterna ꝛ infinita ac ꝑpetua priuatio diuine visionis ꝛ eterne glorie: est grauior omni pena q̃ debetur pctõ veniali: cũ sit tpalis ꝛ cito transitoria. Et cõsequẽter maius est delictũ originale ꝙ veniale qz homo ꝑ originale ꝑpetuo damnatur vt ps ī. d.c. firmissime nõ aũt ꝑ veniale. Cũ igit grauitas penedemonstret atrocitatẽ delicti. l. respiciendũ ff. de pẽis. ꝛ.c. nõ afferam9. xxiij. q.s. Ad quod etiã facit qõ habek ī auk. vt fratrũ filij. colir. ꝛ Deut. xxv. vbi dr. Pro mensura delicti erit ꝛ plagarũ modus. Cõcludit ꝙ originale pctũ est grauius veniali. cum ei debeat grauior pena. Ideo dicit magr Franciscꝰ de may. ī. iij. sen. di. iij. Et Sco. ī. ij. di. xxxvj ꝛ in. iij. dis. iij. cõiungendo eorum dicta. ꝙ maius malũ est originale pctũ qõ hz ãnexã dei inimicitiã ꝙ pena sensus ꝛ dãni sine de inimicitia immo cũ eius gratia: sicut ẽ existentiũ in purgatorio ꝑ pctõ veniali. et cõfirmant ꝓdicta ꝑ sniam ꝓdicti fracisci de mayronis vbi. ẽ. dicẽtis ꝙ ꝗlibz bonꝰ potius eligeret esse sine glia q̃ sine dei gra. qz homo põt esse bonꝰ sine glia sicut sunt illi q̃ sunt ī purgatorio ꝓpter pctã venialia ꝑ qbus puniunt. sed nemo põt esse bonꝰ sine dei gra. sicut sũt illi q̃ habẽt originale pctũ. Preterea alĩ theologi negãt suprà dictum fundamentũ aduersantiũ immaculate cõceptioni beate virginis. dicentes ꝙ pctõ veniali non debek pena damni ꝓportionata. q̃ sic accepta est perpetua priuatio

Qõ originale sit grauius veniali

Origiale' quõ punit a deo.

diuine ꝛ eterne felicitatis. Et sic eoꝝ argumentũ est vanũ ꝛ nihil ꝛcludẽs. Et cõfirmat etiã ex dicto magri Petri de cõdia. ī tract. de cõceptione btẽ ỽginis. vbi ait. ꝙ Augu. Jobes baptista veniaꝝ peccauit: quia nõ fuit ꝓseruatus ab originali. nam si ab ipo grauedinis multomagis ꝓseruaꝝ fuisset a veniali qõ est minus graue pctũ per illam regulã. Si de quo min9 ergo ꝛ de quo magis. c. cũ in cũctis. vbi glo. de elec. ꝛ. xxxviij distic. si in laicis. ex. iij. q. iij. c. de iudicijs. ꝛ. lix. distin. c. si officia. ꝛ. xxj. q. ij. c. non est mem9. Sed de maiori grauitate pctĩ originalis ꝙ venialis hic pertranseo. qz satis dixi. ẽ. sermone. vij. parte. s. Oẽs ergo attribuam9 btẽ ỽgini hãc prerogatiuã atq; excellentiã ꝙ ipa sui filij adiutorio ꝛ beniuolentia: ab omni corruptione fuit custodita. Et cũ ait sanctus Bonauẽ. in. iij. distic. iij. Omeḋ nõ est ꝓtra fidẽ attribuĩ conuenienter põt btẽ virgĩ. cũ. s. ad suã ꝛ filij ei9 reddãdat gliam. hoc autẽ est in casu nro. quia vt. ẽ. patuit in ꝓcedentibus sermonib9. ad magnã dei ꝛ virginis laudẽ. gloriã ꝛ honorem redundat ipam benedictã celi reginã a suo dilectissimo filio in conceptione sua ab oĩ pcti vituperio fuisse ꝑseruatam. Et ideo ego qui sum filius beati Fracisci: patris mei documenta seruaui. Ipse cũ seraphicus Fracisc9 suos monuit fratres. vt oĩa bñdicte matri dei priuilegia attribuerẽt: que illi9 possunt excellẽtie conuenire aut q; eã oĩbus laudib9 a pura ĥana creatura dicẽter ꝓcelsibus eraltarent. Quas ꝓpter officius cõposui de ipsi9 purissime ỽginis innocẽtia. nõ vt homo quidaꝝ fecit de illius cõtaminatiõe ꝛ corruptiõe. Magnã em̃ infert btẽ virgini contumeliã multũq; illã offẽdit. qui hymnos vel antiphonas ad eius gliam cõponere simulat. vt eam quandoq; peccato maculatã. atq; a diabolo possessam fuisse demõstret. De talib9 em̃ sub laudis colore matrẽ dei vituperantib9 ipsa valde cõqueritur dicens illud Ouidij poete. Impia sub dulci melle venena latẽt Et illud quod inquit Hieronymus in quadã epistola. Nõ dat mihi venena: nisi melleã dscondita. Et illud Deut. xxij. Una eorum vua fellis ꝛ botrus amarissimus. Fel draconum. Vinus eorũ ꝛ venenũ aspidum insanabile. Tales aũt faciunt sicut scoꝝ pio qui ãte lingit ꝛ cauda pũgit. Dicũ em̃ filiem sniam. Audeḋ btã virgo que nõ nisi per instãs fuit cõtaminata pctõ. Laudata sit mater dei q̃ paruo tpe steterit ỽna diabolo. Cessate. cessate a talib9 ỽginis laudib9. q̃bus vilipendit ipsa ꝛ suus dulcis filius. Si namq; talis fit iniuria sicut hoi fidelissimo fieret si de illo qõ diceret. Iste est magne fidelitatis qz nunq̃ nisi semel fuit proditor sui regis. Vel si de sapientissimo viro diceret. hic est sapientissimus. qz tm̃ semel fuit stultus. Aut de aliqua mulierecalissima. quia nunq̃ nisi semel fuit stuprata. Filio autẽ dei ꝛ beatissime virginis talis irrogatur cõtumelia sicut si qs diceret. Btẽ ỽginis filius valde dilexit matrẽ suã. qz semel tm̃ mortali vulnere originalis pctĩ pcutiebatur. Vel si diceret. Xpus fuit magne pietatis. qz postq̃ matre suam in pctõ sterqlinũ cadere pmisit ad extrahẽdã eã ꝑ ptinus auxiliũ dedit. Unusq̃sq; ergo auferat rubiginẽ mentis sue. ꝛ egrediet vas purissimũ ꝛceptionis ỽginis gliose. ita ꝙ amplius nõ poterit eã pctõ maculatã ꝓdicere. imo quanto magis illi ꝛtrarius fuit: tãto amplius conabit ipius innocentiã defensare Sed hen qz nõ sic faciũt hoies quidã. imo oppositũ facere nituntur. Qui vt ex radicẽ dis pcipi põt. si aliquẽ iuuenem suo aggregare potuerint cõsortio. ei libũ quẽdã conceptionis btẽ ac immaculate ỽginis impugnatorũ legendũ tradũt. vel ab alio exponi faciũt vt in eis corde hãc suã opinionem talẽ impmãt ꝙ vsq; ad mortẽ in eo pseuerẽt. ꝛ verificet de illo ꝓuerbiũ illũ. Oẽ nouum vas fictum quecunq; imbuerit diu sapit. ꝛ illa Horatij sua. Quo semel est ibuta recens seruabit odorẽ Testa diu. ꝛ talẽ vsuq̃q; neophytũ instruũt. ꝙ etiã iguorãtes ifas ꝛ illibatã dei genitricẽ cõceptionẽ ptinaciter oĩspurare ꝑsumũt. ꝛ talẽ in hac ptinacie stultitia indurãt ꝙ oĩa medicine remedia si eis adhiberent illos sanare nõ possent. Cũ ꝗdaꝝ ꝓdicator dicebat ꝙ de eis ꝟificatũ est illũ Viere. xiij. Si mutare põt ethiops pellẽ suã ꝛ pard9 varietatẽ ꝛ vos poteritis qui discere cũ didiceritis malũ. ꝛ cũm talis stulte obstinatiõis huius gẽris affligãt dei post ꝓdicta ỽba dieẽs. qz oblita es mei. ꝛ cõfusa es imẽdatio. O detestabilis ꝛ maligna obstinatio. Nã vt retulit mihi frater tho. de mozania, et frater daniel filius de mozania ꝓuincie

R Inuehitur contra impugnãtes

Universidad de Deusto
Biblioteca

Boemie atq; ordinis nr̄i. Cuz quidā nouitius in ꝯdā ordine ⁊ in vna ꝓuincia alemanie vellet in manib⁹ sui ꝓioris professionez facere. dixit ille ꝓior ꝑdictus. ꝑmitte etiam q̄ semp defendabis opinionē nostrā q̄ virgo maria fuit i pctō originali cōcepta. Qđ ille audiēs horruit talē sermonē: ⁊ dixit se hoc nequaq̄ facturū. Vñ cum aliter eū ad pfessionez nollet recipe. ille nouitiū discessit ab eis ⁊ ad ordinē nostrū venit enarrato qđ illi acciderat. atq; nunc est sacerdos in ordine nr̄o ⁊ affirmat q̄ in ea prouincia oēs ꝑdicti religiosi faciūt pfessionē suā eā tali ꝑmissione. dixit mihi insup ꝑdict⁹ frater thomas q̄ semel ipe desiderāo scire an hoc esset verū. Cum esset cū duobus de predictis religiosis in vno nr̄o monasterio qui ad hospitandū in eo venerāt eos cuz maxima instātia rogauit vt sibi dicerent veritatē an talē facerēt pfessionē. ipsi ño tandem ex multa ꝓfidentia ꝑ cū timore fratrū suoz ne ꝑ intelligerēt. rnderūt q̄ erat verū. ⁊ q̄ ipsi tali modo suā facerēt pfessionē ⁊ ꝑdicti fratres erāt de antiq̄oꝛib⁹. ⁊ dixerunt q̄ etiā alij in partib⁹ illis fil'r pfitenf. Rogauerūt tū instāter. ⁊ ꝑmissionē ab ipso fratre thoma exegerunt: ne vnq̄ alicui fratri de ordine suo intimarēt q̄ ipsi hoc ei secretū reuelassent. O diabolica ꝓfessio. o dānata ꝑmissio. Quid igitur dicaz de talibus. ⁊ qualr peccet. ꝓfecto in hora mortis intelliget. Sz vnicuiq; eoz ingt̄ dā ꝯgo illud qđ scriptū est in ca. in mal. xxj. q. iij. s. In malis ꝑmissis rescinde fidē: in turpi voto muta decretuz. Impia est em̄ ꝑmissio que scelere adimplet. facit ad hoc lex si ob turpē. ff. de cōdi. ob turpē ca. ⁊. l. generalr. ff. de ver. ob. q̄ si taliter vouentes post huius opis publicationē ac lectionē in sua duritia ꝑstiterint cū suis cōplicibus poterit de eis dici illud quod scz Job⁹ chryb. in hom. sup Matth. inqt scz. Oīs malicia comfundit aliquotiēs rōne veritatis. corrigit aūt nunc̄ maxime eoz qui ꝓposito malo ⁊ nō ignorātia peccant. hec ille. Sed tales obstinatos bñ castigabāt matrone mantuane ceteraq; mulieres imaculate conceptiōis deuote: q̄ eis nolebāt panē vel alias elemosynā dare nisi illā peterēt ad reuerentiā immaculate cōceptionis. ac renūciarēt opinioni cōtrarie btē ꝯginis conceptioni Jn ꝑdicta nāq; ciuitate in magna reuerentia habef. cōceptio purissime matris dei. Vñ pater huius illustris marchionis ꝓpria clamata fieri fecit ꝓceptū sub pena pecuniaria: vt oēs solēniter festinarēt diem sctē cōceptionis ꝯginis marie. Non minorē tñ deuotionē habuerūt ⁊ de pñti habēt illustrissimi ꝓncipes Mediolani. Naz deuotissimus princeps dñs Aso vicecomes dñs Mli qui fuit patruꝰ ꝑme ducisse mediolani. dñe. s. Katharine vicecomitis: ecclesiam siue capellā pulchrā fecit penes suā curiam edificari. q̄ nunc cōiter appellat sctūs Bartardus. quā ecclesiam cōsecrari fecit solēnit a multis epis sub titulo ymaculate ꝯceptionis ꝯginis marie. precepitq; vt per totum dñiū suuz oēs facerēt festū in die conceptiōis eiusdē. ordinauit etiā ꝑdictus ꝓceps deuot⁹ fratrū minoꝝ vt certus numerus eoꝝ fratrū ibidē moraref q̄ die noctuq; diuinis officijs deseruiens immaculatam virginē laudaret. ac ꝓpt hoc certa edificia erigi fecit. ⁊ vsui fratrū deputari. Post mortē ño ipsi⁹ dñi Aszonis inclusis dictis edificijs cū eadē ecclesia in curia ducali. ⁊ non valētib⁹ ꝑdictis fratrib⁹ ibidē cōmode permanere ac festū predictū celebrare. ex ordinatione illustrissime ducisse ꝑme Mediolani: predictū festū ꝯceptione trāslatū fuit ad capellā btē virginis marie que sita est in eccl'ia scti Fr̄ancisci. ⁊ filiter ꝓstructa fuit ꝑ predictum dñm Aszonez. vñ dicta ducissa pcepit rectorib⁹ cōitatis mediolani vt singulis annis per cōe mediolani. ⁊ p collegia siue practica artium dicte ciuitatis fieret oblatio de cōi pecunia ad ꝯcapellā ꝑdictam btē ꝯginis sitā in ecclesia ꝑdicta scti Francisci: cū interdicto causarū: ⁊ de tāta quātitate: q̄ quāta ⁊ quēadmodū fit in festo scti Barnabe. Hanc etiā ordinationem seruari fecit tpe suo illustrissimus dux philippus ⁊ inclytus ꝓnceps Franciscus sforcia vicecomes. vt in eorū lr̄is annuatim rectorib⁹ ꝑdictis directis plenꝰ ꝓtinetur. Nec mirū si oēs xpiani ꝓncipes ⁊ cuncti deuoti viri ac mulieres hui⁹ sunt opinionis pissime ac verissime. nec aliter credere pñt. Aut⁹ magr̄ Petrus aureoli theolog⁹ excellētissimus in tractatu de cōceptione btē ꝯginis Videf horrendā pēs aurib⁹ ⁊ animis deuotis q̄ vnq̄ alia beate ꝯginis filia ire fuerit aut in odio dei. ⁊ q̄ fuerit displicens ac detestabilis oculis diuine maiestatis. hec ille. Qui ibidē ad probandum q̄ btā virgo fuit o deo ꝑseruata ab originali pctō vltra

Utrum deꝰ potuerit mariaz ꝑseruare ab originali pctō.

alia mīta fundamēta que brevitatis cā hic ptranseo. q: de ipso aliq̄liter tetigi in ꝓdē dētib⁹ sermōib⁹. etiā ait sic. Si q̄rat vtrū deꝰ potuerit aſam ꝯgīo ne ouginale ꝓtraxisset in hora infusiōis de absoluta potentia ⁊ sui oīpotētia ꝑseruare? Indubitāter dicēdū est q̄ sic: imo tenēs q̄ nō vl de hoc dubitās ꝛcidit i articulū de diuina potētia. Maioris em̄ potētie est deꝰ parcēdo ⁊ offē creatura rōnalis. Sed hō pōt offensam ⁊ culpā in eū cōmissaz remittere ⁊ dare liberaliter etiā ꝑ quocūq; instāti. q̄ ⁊ deꝰ dare potuit culpā quā cōtraxisset aſa ꝯginis in instāti vnīōis cū carne. ꝑ ille. Qui etiā pre supposito sine veri ꝓiudicio: q̄ pctm̄ originale ꝓtrahak solū rōne carnis infecte: vt dixerūt q̄dā: arguit sic. Preterea duoꝝ agentiū seseercedentiū i ꝛtute. si ambo simul agere incipiāt in idē passuz. ad qđ est potiꝰ i virtute vincit ⁊ trahit ad se passum. ꝑ ille. Ad que facit. l. q̄rit. ⁊ ibi Bar. ff. de sta. ho. et ibi glo. in. l. j. §. in ppetuū. ff. si ager vectigal. vel em. pe. ⁊. §. si qđ i aliena. insth. de rerū di. sequit ꝑdict⁹ doctor inferēdo. Sed ꝛtus diuina potior est ad gram infundendā q̄ caro infecta ad inficiēdā aſam ꝯgīo. q̄ si in instāti in q̄ infundebat aſa virginis deꝰ agebat ad gratificādū. caro aūt ad inficiēdā ꝑ culpā. ꝛtus diuina tanq̄ infinita transisset ad se aſam ⁊ vniuisset vt esset subrō de duob⁹ adamātibus trahētib⁹ idē ferrū in medio amboꝝ eque distāter existens

Scōa rtio.

Tertia.

Uincit em̄ ille q̄ est potentior in ꝛtutis et trahit ad se totalr ferrū. Ampliꝰ deꝰ pōt suspēdere actionē cuiuscūq; agētis naturalis ꝑ vñ sua potētia pōt ignē ne stupā comburat apposita impendere. Sed virtus formatiua se hꝫ p modū generātis in generādo carnē ⁊ impmendo rebellionis maculā in carne aſata ꝑ instār̄ ꝑ quo infundit. q̄ deus pōt ꝑ eodē instār̄ actiuitatē ista suspēdere ne impmat concupiscentiā i aſata carne. Rursum duoꝝ effectuū realiter distinctoꝝ deꝰ pōt vnū ⁊ maxime posteriorē ab alio separare. Sed in gnatiōe ⁊ caro gignit et caro aſak. ⁊ cōcupiscētia inserit in toto aſato. q̄ deus ꝑma duo poterit facere videlz q̄ caro generet ⁊ infundat aſa. ⁊ ne aliq̄ cōcupiscētia ꝛcrak. Adhuc. Si illō gio. Sed minus videt q̄ agens naturale

Quarta.

Quinta.

sua ꝛtute ꝓueniat effectuz naturalē. ne sit in ꝑmo instāti sub ꝓpietate sibi debita. ⁊ tñ ꝑ facere pōt sicut ptz de aq̄ que cū sit naturalr frigida: pōt tñ in ꝑmo instanti fieri nō frigida ⁊ calida gnari. vt ptz in naturalib⁹ balneis. Et sīlr lapis cui debef naturaliter locꝰ deorsuz: pōt nihilomin⁹ in primo instanti ferri ⁊ gnari sursum: sicut apparet in grādine. ⁊ ꝑ ad oculū videt. Ergo ꝛs ꝯgo de iure nasci debuerit in pctō ⁊ fuisse filia ire. mīto fortiꝰ p diuinā potentiā fieri potuit filia gr̄e ⁊ amoris. Itē prima materia naturalr est informis ꝑm Aug. xij. ꝑfessionū. ⁊ tñ p diuinā potētiā potest fieri sub actualitate forme. Ergo ꝛs materia debuerit esse sub informitate originalis pctī. tñ potuit deo agere p gr̄az informari in eodē instāti. Preterea deꝰ pōt dare aīe gram ser aſa capere q̄ deꝰ conferre. nec cuilibet naturali ⁊ passiue potentie correspondet potentia supernaturalis actiua qđ est abſtāti quo vnit cū carne. Nā si repugnaret sibi p illo instanti diuina gr̄a. aut ꝑ esset expte sui. qđ esse non pōt. tū q: ex eo ē capar gr̄e ⁊ glie quo est imago trinitatis ꝑm Augu. Est aūt imago trinitatis in illo instāti. tū q: prima pfectio ⁊ scōa pñt esse p eodē instāti. nec opz q̄ esse precedat tpe bñ esse. tū q: nō repugnat aeri corporeo illumiari lumine corpali in primo instanti in quo est. ergo nec aſe illustrari splēdore gr̄e. Aut repugnat rōne carnis infecte cui vnit. quod nec etiā stare pōt. tū q: manēte infectione carnis in tpe consequēti pōt gram capere aſa nullo modo posz iustificari. tū q: i virtus sanctificat̄ stat gratia etiā cū summa rebellione ⁊ concupiscentia carnis iuxta illud qđ dixit deꝰ apl'o carnis stimulū patiēti. ij. ad Cor. xij. Sufficit tibi gratia mea. nam virtus in infirmitate pficit. ergo deus potuit in primo instāti aie ꝯginis cōferre gratiā cui⁹ ipsa naturalr capar fuit. Ampliꝰ de rōe originalis pctī nō est nisi vel cōcupiscētia in carne semmata vl' puatio originalis iusticie debite inesse. vel offensa dei sup vtrūq; fundata. Sed hec oīa potuit deꝰ tollere a ꝯgine in instāti sue creatiōis ⁊ a carne cōcupiscentiā. ⁊ a priuatione iusticie obligationem ipsam. Et ab vtroq; offensam auferre potuit: ergo potuit tollere totaliter originalem culpam. Preterea

Octaua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Nona

oña que cõcurrũt in primo instãti quo alia carni infundit: ocurrũt etiã in scõo instãti t in tpe ꝓsequẽti in quo ꝓstat ꝙ deus põt originale tollere. ergo põt equaliter t in ꝓmo. Et quib⁹ concluditur ꝙ etiã de ordinaria potẽtia deus eã potuit ꝓseruare. Illa aũt dicũtur fieri posse de potẽtia dei ordinaria q̃ ꝑm exigẽtiã rõnis t eõtatis siue cõgruẽtie: ꝓuenięntie t cõdecentie ſtẽda videnf. ergo igit deus de potẽtia absoluta ꝟginẽ potuit ne pctũ originale ꝓhibere ꝓseruare: potuit etiã eã ꝓseruare de potẽtia ordinata. potẽtia enĩ dei est ordinatissima cũ in eo nihil sit irrõnabile aut inordinatũ ḃ ille. Dimitto ḃ fundamẽta que facit magr Lho. de argẽtina ordinis heremitarũ scti Aug. ꝺ̃ſin. iij. ſen. diſtĩ. iij. tenet t ꝓbat duas cõclusiões. Prĩa ẽ ꝙ deꝰ potuit beatã ꝟginẽ mariã ꝓseruare ab originali pctõ Scõa est ꝙ cõgruũ fuit ꝙ eam ꝓseruaret. Deinde infert ḃ correlariũ ꝙ de facto ita ꝓseruauit. t rñdet argumẽtis in Ↄtũ factis

Ad Dimitto etiã argumẽta venerãdi ꝓris fratris Jacobi ō alba ordinis minorũ q̃ inter alias ꝓbatiões ꝑ immaculata cõceptiõe mris dei factas sic in sua dicit. Sicut gloriosa ꝟgo supnaturaliter t singulariter cõcepit t peperit. t ꝑ cõsequẽs facta est mater dei supnaturali t singularissimo mõ. ita cõdecẽs fuit vt etiã in sua cõceptione t creatiõe hr̃et aliquã ꝓrogatiuã singlarẽ t supnaturalẽ que nunq̃ alicui alteri pure creature concessa fit. Et quã nemo er adã ꝓpagatus ꝑm ꝓpagationẽ seminalẽ vnq̃ habuit nec habebit. Et hec fuit ꝓseruatio ab originali pctõ. t redẽptio ꝑ grãm ꝓseruatiõẽ que soli matri dei concessa est. Magr etiã Julianꝰ de histria theologie doctor: subtiliter ꝓbat hanc veritatem de illibata ꝟginis cõceptiõe. Cuius argumẽta vt cõpendiosi⁹ loquar ꝓnũc pertrãſeo. Ex eius tñ dictis põt sic breuiter argui. Oẽs tenemur dñm nr̃m ihesum xp̃m honorare. Et hoc nulli⁹ fidelis negabit. Sz honor xp̃i est nullũ in virgine pctũ asserere ꝑm Aug. in lib. de natura t gra. ergo oẽs tenemur ipsã virginis innocentiã t ab omni pctõ elongatiõẽ affirmare. Jtẽ offia tenemur a vituperio dñi nostri Jesu xp̃i abstinere. Sed affirmare ꝙ btã virgo aliquo fuerit maculata peccato. redũd it in vituperiũ xp̃i ꝑm Piero. t scm Cyrillũ in libro cõtra Nestoriũ. Ergo oẽs tenemur a tali assertiõe abstinere. Prẽterea. Mater dei est honorãda silẽtio oĩs pcti ꝑm Aug. vbi. ō. Ergo nõ dz q̃s ꝑsum ptuose dicere ꝙ aliq̃s pctũ hũit vel ꝓtrahit. Insup. Mater dei fuit a filio suo ꝑfectissimo redẽptore perfectissime t nobilissime redẽpta vt oẽs affirmant. Sed inter oẽs ꝟgines redẽptionis ꝑseruatio ab oĩ pctõ est ꝑfectissima t nobilissima. t ꝑfectissimi redẽptoꝛ t liberatoꝛ est ille qui preseruat t eripit ante casum. vt ptz ex dictis in superioꝛibꝰ sermonibus. Ergo btã virgo fuit a casu originalis pctĩ a suo filio ꝑseruata t liberata. Vñ dicere cũ ꝓpheta põt illud ꝑs. lxx. In te cõfirmatus sũz ex vtero ō vẽtre matris mee tu es ꝓtector meꝰ. In te cãtario mea semp tanq̃ ꝓdigiũ factꝰ sum multoꝛ t tu adiutoꝛ fortis. Ut enĩ dictũ est ō. sermone. j. pte. ij. dr̃ē virginis semẽ quo debebat ipsa cõcipi fuit ꝑm deuotiꝰ speculãtes a deo in lumbis ade ꝟtualiter cõservatũ ab oĩ infectiõe t poĩs ghationes vsq̃ ad illam sine aliqua labe transmissum quo ĩmaculato semine ipsa cõcepta est immaculata t purissima q̃ fuit sedes dei. de qua dicit ei ꝓpheta ꝑs. xliij. Sedes tua deꝰ in scłm scłi. s. tibi ꝑparata fuit. t ab oĩ labe ꝑseruata. Et ista oĩa tangũnt in posterioꝛibꝰ vbi inqt deꝰ. Juraui Dauid seruo meo: vsq̃ in eternũ ꝓparabo semẽ tuum. t edificabo in ghatione t generationẽ sedẽ tuã. Ex predictis autẽ oĩbus in ḃ tractatu ꝓbatis t etiã ex infradicendis. patz rẽspõsio ad oĩa argumenta que cõtra immaculatã ꝟginis sanctissime ꝓceptionẽ adduci possent. Gratias igitur ago tibi Jesu benedicte. qui me seruulum tuum elegisti vt offam proĩcerez in ore minotauri. Recq̃ illud cõcluderẽ ne amplius valeat denotaꝛ famã: honorẽ t gliam atq̃ perpetuã innocentiã genitricis tue. Possum nãq̃ dicere illud qđ inquit imperatoꝛ in l. j. C. de offi. pre. pto. af. post ꝓn. vbi ait. Quo ergo sermone aut quibus opibus dignas deo gratias agere debeamus q̃ p me vltimũ suũ ecclie sue iniurias vindicare dignatꝰ est. t tantaꝛ ꝓuinciaꝝ ꝓclosa ingo seruitutẽ eripe. s. ignoãtie t erroꝛis ptra conceptionẽ matris dei. Sequit imperator. Post tanta ergo bñficia q̃ nobis diuinitas contulit hoc de dñi dei nostri mia postulamus. vt ꝓuincias quas nobis restituere dignatus est firmas t illesas custodiat. Voc etiã de precãtes exoramus ꝓbus gliose semper

Tertio

Quar

Primo

Scõo.

ꝟginis marie: vt nos vltimos seruos suos dignos faciat suã seruitutũ adimplerẽ. Ḃ ille m. l. in nose dñi. C. eo. ti. vbi eaſdẽ iperator ait deo grãs inãt. Per ipsuꝝ enĩ. s. dñm Jesum xp̃m accerbissimos hostes t tyrãnos fortissimos deiecimus. p̃ipm multas difficultates superauim⁹. p ipm t africã defendere cõstituti sum⁹. Per africã aũt nos ad ꝓstrũ nostrũ intelligere possum⁹ btãm virginẽ mariã que omnibus auxilium affert. Sequit imperator. Ad eius igit̃ ꝓuidentiã animũ nostrũ referẽtes. oĩa recto ordine t iusto moderamine sucessura separamus.

Pars scõa huꝰ ꝑmõio q̃ ōr. ꝓpalatiõis

y Olẽtes dei genitricis puritatẽ oibus ꝓpalare eã multoꝛ alio

v rũ doctissimoꝛ viroꝛ auctoritatib⁹ cõprobam⁹. Et ꝑmo autõritate Aurelij aug. l. ij. ↄ ãnq̃ hereses. q̃ i ꝑsona xp̃i de ꝟgine bñdicta loq̃ns ait. Si potuit inq̃nari manichee cũ ipsam facerẽ: potui t ego iq̃nari cũ ea nascerer Hãc aũt autoritatẽ sic allegat magister petꝰ aureoli in tractatu de cõceptiõe ꝟginis marie. lꝫ dicat ꝙ aliq̃ tertꝰ dicũt. Si potui ꝛc. Magr etiã petꝰ de candia. q̃ fuit archiep⁹ mediolani. Et postea Alexander papa v. in suo tractatu de ꝓceptiõe virginis quẽ fecit sup. iij. ſnlarũ. se remittit ad autoritates allegatas p ipm magr̃m Petrũ aureoli. t ꝑr approbat ipaꝝ autoritatẽ bñ stare t catholicẽ cẽ. Pars enĩ sunt aliq̃d exposse dicere. p se. vel p relationẽ ad aliud. l. si ita ff. de cõdi. t demõ. l. theopõpus. ſ. pue. ff. ō dote ple. t. l. quẽ hereꝺi. vbi Bar. fr. de reb⁹ dub. Magr. q̃z Jobes gerson cãcellarꝰ parisiensis doctissimꝰ: atq̃ theologus famosissimus. eodẽ mõ allegat ꝓdictã autoritatẽ in sermone suo ꝓticulari de cõceptione virginis Marie. pre. ij. principali. in argumẽto. iij. virginis. Et sic hec autoritas sic allegaf in officio cõceptiõis ĩmaculate virginis p ecclesiam approbato. Ult̃ est idez ac si ipse papa t ecclia ipaꝝ autoritatẽ allegasset. q: oĩa nr̃a merito facim⁹ ḋb⁹ autoritatẽ nostrã impartimur. l. j. §. ſz nequ. §. oĩa. C. de vete. iure enucle. Jtem qꝛ qui cõfirmat dat legẽ. l. obuenire. ff. de ẽ. flg. t. l. asse. ff. de here. instĩ. Ex q̃bus ptz quãũ errauerit hõ quidã q̃ ꝓdictã autoritatẽ hereticã esse temerario ausu ꝑsumpsit affirmare. Non enĩ intellexit ꝙ dñus Aug. loquit̃ ꝑm quẽ dam modum loquẽdi scripturarũ. quo aliquid ōr nõ posse fieri qđ bono modo non põt fieri. l. nepos l. peculio. ff. de verb. flg. vel qđ nõ dz fieri. vel nõ est cõgruũ fieri ꝑm virtutẽ bonitatẽ et honestatẽ. iuxta notata ꝑ glo. t Bar. in l. creditores. C. de pigno. dicit ergo Augu. vt. s. Si potuit inquinari manichee mater mea cum ipsam facerẽ. potui t ego inquinari cũ er ea nascerer. q̃si diceret Jta fuit quodãmodo incõueniẽs ꝙ ego facerẽ matrẽ meã inquinatã sicut si me ipsum inq̃nassem. parẽs enĩ t filius cẽsent̃ q̃si eadẽ ꝓsona. l. fi. C. de ipube. t alibi. sub. Vñ ōr ꝙ partꝰ est pars viscer. l. ſ. ff. de vẽtre inspiciẽdo. Et iō xp̃s t beata virgo q̃si vnũ t idẽ habẽt a patre t a matre. hoc totuꝝ habuit xp̃s a sua bñdicta matre. Fuit ergo iusta triplici impossibilitate. Primo impossibilitate incõueniẽtie. lꝫ esset ipsa beata virgo quantum ex parte sui erat potuisset cooperari ꝓ xp̃o ad peccati originale cõtrahendum. cũ non fuit cõueniẽs nec cõgruũ aut decẽs. immo inconueniẽs valde t incõgruũ ꝙ filius dei illaꝛ in cõceptiõe sua faceret inquinari. vt clarissime fuit. ū. probatum sepius in ꝓcedentibus sermonib⁹. Cuꝝ ergo omne inconueniẽs ↄ deo: dicẽ⁹ impossibile. vt. ait Anſel. in li. Cur. deus hõ. t in iure dicit̃ ꝙ omne inconueniens est impossibile. §. impossibilis. vbi. glo. instĩ. de here. instĩ. t. l. cõditõeo. ff. de cõdi. instĩ. apparet manifeste illã autoritatẽ Augustini esse veram. s. si potui inquinari mater mea cũ ipaꝝ facerẽ ꝛc. qđ dicat. nõ potuit qꝛ indecẽs t incõgruũ fuit ne dici posset iniurtã nasci a deo vñ iura nascunt̃ ↄ. l. meminerint. C. vnde vi. t. l. omnium. C. õtesta. t. l. primã. C. de his qui veni. eta. impe. Et ista veritas cõfirmatur dicto magistri snĩaꝝ in. ſ. di. xliij. dicentis. Manifestũ est deũ omnia facere posse ꝓter ea sola q̃ bus eius dignitas lederet. eiusq̃ excellentie derogaret. hec ille. Qđ esset in casu nr̃o vt ꝑs ex antedictis. In sequẽti etiã distinctione inquit ꝓdictus magr. ꝙ deꝰ nõ potest facere nisi ea q̃ illũ facere cõuenit t rõnabile est ipm facere: nõ fuisset aũt rõnabile vel cõueniẽs deũ facere matrẽ suã sordidarã. immo cõueniẽs t rõnabile fuit totuꝝ oppositũ. ergo ꝛc. vñ in ꝓdicto libro etiã dicit Augu. in ꝑsona xp̃i. Matrẽ meã ego

Impossibilitate xp̃o matres inquinandi facere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

feci ⁊ locū habitatiōis mee ꝓparaui. quasi dicat. Et iō impossibile fuit eā ī ipsa factione ingnari impossibilitate. ſ. incōgruentie ⁊ incōdecētie: qz incōdecētia in ꝓncipe dr impossibilis ſaltē impossibilitate morū. vt inquit Beminianus in. c. ſup eo. de here. i vſ. ⁊ iō argumētus optime valet reducēdo rē ad incōueniēs. vt dicit glo. in. l. ſ. C. vt q̄ deſunt aduo. allegādo. l. offidi⁹. ff. de le. iij. Fuisset aūt incōueniēs q̄ ꝯgo mater dei q̄ fuit būfactrix. eēt peiotis cōditiōis q̄ eua malefactrix. malus eſſi nō dr esse meliotis cōditiōis q̄ bonus. ſed ecōtra. l. nō soluz. ff. de nota. Itē incōdecēs ⁊ absonū fuisset q̄ ipſa eua inſpiēs ꝓ petrū eēt meliotis cōditiōis q̄ maria ſapiētiſſima. ℈. l. q̄ ꝑuus ff. qō vi aut clam. vbi dr. q̄ ſtult⁹ nō dr esse meliotis ꝯditiōis q̄ ſapiēs. Itē nō ſolū ē incōueniēs ſed iniquū matrē egere cui⁹ filij abūder. l. ſi q̄s a liberis. §. ſiuel parēs. ff. de liberis agno. Itē ſi q̄enit iura transgredi ⁊ diſpēſatiōes inducere ꝓpter excellētes alicui⁹ virtutē ⁊ ei⁹ nobilitatē. c. ō multa. ō p̄bē. l. multites. ⁊. l. a diuo. ff. de cāſto. reo. ⁊ l. ſed ⁊ reprobari. §. ſi. ff. de excu. tuto. Quā tomagis fuit conueniēs in dtā ꝯgine fieri diſpēlationē quoad decretū ℈hendi infelicitatē ⁊ miſerā peccati originalis. cū ipſa oēm creaturā nobilitate ac virtute excellat

Impossibilitas reprobatur. Z

Oppositū aūt cū ſit icōueniēs vt. ō. patuit ideo deo impossibile dici potuit. Scōa aūt impossibilitas ōr iniuſticie. Ut enī ait Aug. in. li. de ſpū ⁊ lr̄a. quē refert magr̄ in ſ. di. xlij. Deus nō p̄t facere iniuſta. cū ſgīs iniuſtū ſit bono filio matrē ſuā facere coinquinari. vt patere p̄t ex dictis in ꝓceden⁹ tib⁹ ſermonib⁹. pfecto q̄ dei filij fabricādo beatā virginē quā ab eterno acceptauit in matrē. contaminari eā faceret impossibile fuisse dici p̄t. Et hoc ꝓbat p. l. filij q̄. ff. de odi. ⁊ demō. vbi dr. Ea q̄ lege p̄tatē: eſtimationē ⁊ verecūdiam. ⁊ vt generaliter dicerim q̄ contra bonos mores ſunt. nec facere nos posse credēdū eſt. hū ergo ſtant illa verba. Si potuit inquinari mater mea cuz ipſam facerē: potuit ⁊ ego inq̄nari cū ea nascerer. qz ad ſpossibile ſequit quodlibet ſ. posterioz. Possum⁹ etiā dicere q̄ fuit impossibile ꝑsupposita diuina determinatiōe ⁊ pdestinatione. siue hū placiti diuini volū tate ea ꝑseruādi ab omni macula. Tertia ꝓra impoſſibilitas ōr cōtradictionis implicate dictiōis Deus eſſi ōr nō posse facere ea q̄ implicant cōtradictionē. vt dclarat Sco. in. iiij. di. xl. q. ij. ⁊ in quolibeto suo. q. xj. Sed ſi deus fecisset beatā virginē ingnari vel fabricādo ipſam pmiſisset eā in petrū labi. in ipo deo fuisset quedā impossibilis cōtradictio. etc. Maior ꝓz per. ō. allegata. ⁊ ab omnib⁹ theologis tenet. Min⁹ nō ꝓbat. Nā ly bta virgo quoad nos ⁊ quoad ſeipaz fuerit mater dei in tpe. tū quoad deuz cui oīa futura ab eterno fuerunt ⁊ ſunt ꝑsentia. vt ait Aug. ſup Jo. ⁊ Aler. de ales. i. ſ. p. ſum. q. xxiij. ar. iij. membr. iij. dici potest iſto respectu ab eterno fuisse mater ipſi⁹ dei. ⁊ iō ipse qui alijs filijs legē naturalē. ⁊ ſcriptaz de diligēdis parētib⁹ datur⁹ erat. pfecto legē ipſam ab eterno erga ipſam matrē ſuā seruauit. Et cōſequēter semp ⁊ ꝓtinue eam dilexit: que in mēte ſua diuina semp ⁊ ante ſecula ei⁹ mater fuit. cui oīa ꝓterita ⁊ futura equaliter ꝑsentia cōſtāt. vt ait glo. ſup ſcām Petri canonicā. c. vlt. Et eodē respectu dei ſ. filius ab eterno dici potuit ꝯginis filius. Nam ſi. vt habet Apoca. xij. ōr occisus ab origine mūdi. pfecto etiā dici p̄t filij virginis ab origine mūdi. Si ergo virgo gloriosa tali rōne semper fuit dei mr̄. ergo ab eo semper dilecta ⁊ nunq̄ odita. ſed ꝓtinuo in ei⁹ grā gratū faciēte firmata. lex eſſi nature etiā ſi nulla esset lex gratie non capit inter bonū ⁊ ſanctū filiū ⁊ matrē ſuā esse vnq̄ aliq̄ odiuz. Sed ſi per aliq̄ vel minimus inſtās beata virgo ſubdita fuisset petō originali: ꝓ illo inſtanti. vt. ō. patuit. fuisset a filio ſuo odita ⁊ dānata. ⁊ ꝓſequēter fuisset in deo cōtradictio impossibilis. ſcz. q̄ eternaliter ⁊ ꝓpetuo ipſam dilexerit ſicut bon⁹ filius matrē ſuā. ⁊ in aliquo inſtāti eā odioſam ⁊ inimicaz habuerit. Duo eſſi ꝓfecte ꝓtraria nō p̄t ꝓcurrere in eodē ſubiecto ſimpliciſſimo ꝓ eodē inſtanti. ⁊ respectu eiuſdē. n. periar. ⁊ notaf ꝑ Bal. ⁊ gl. in auf. hoc locuz. C. ſi secū. nup. muli. ⁊. l. ſi ſta ſcriptū. ff. de le. ſ. Ergo neceſſe fuit hoc respectu beatā virginē a deo immaculataz fabricari. ⁊ nunq̄ ꝓ originale vel aliud peccatum ab eius gratia ⁊ amore ſeparari. In deo enim. vt aliqui theologi dicunt aliqd ōr necessariū q̄ō est condecens ⁊ honestū ſicut in condecens ⁊ inhonestum ōr impoſſibile. vt dictū est. ō. ⁊ conſequenter dici hoc modo potest. q̄ impoſſibile fuit ipſam virginē a deo factam inq̄nari. Unde ꝓcluden dum est q̄ ipsa virgo benedicta fuit in sua ℈ Obiect ℈go fu

ſti ī gra ꝯceptiōe deo dedicata ⁊ ī ei⁹ grā fabricatia fac ta. Et hoc ꝓbari p̄t dicto bti Petri rauē bricata nētis epi ſup missiuo est. ℙmone. j. qui air. Mittit angelus non vt a Joseph ℈ginem cū fieret in vtero rp̄o ei⁹ go ſuā ⁊ ecipit ſpōſam nō ꝓcripit⁹ alienā. b ille. Cū em dicat vtero. ⁊ non dicat poſiq̄ facta est in vtero manifeste declarat q̄ in ipsa conceptione fuit deo cōſecrata. Vāc q̄z ſuſam approbat dño Aug. de sclaphengatis q̄ in quodā epla ad reuerēdiſſimum dñm: dñm Johannem Jacobū de sclaphengatis epm parmēſem. ſancte q̄z romane eccle cardinalem: ſic ait. Preſupposito q̄ in ſucceſſiōe cuiuſlibz hereditatiſ legitime potiz attēdat interpretata volūtas teſtātis q̄ ꝓba teſtamēti: ſi occulte ei⁹ volūtatis rōnabiliſ cā denudef. Dicitur q̄ licz ex ſenſu ꝓbaz diuini mādati ꝓhibētis ligni cōmeſtionez ſcie boni ⁊ mali ſub pena mortis: nemo videat fuisse ꝑcuatus exiſte a culpa quā ℙmus hō ꝓtit ex ꝓuaricatione diuini mādati. tñ ℈gines ab ipa culpa in mente dei ſingulari ꝑuilegio fuisse ꝑseruatas a dño p̄gram: rōnabiliter cōcedēdū arbitramur. Cū q̄ decuit q̄ diuina maiestas illā ꝑseruaret ob ei⁹ vite integerrime ꝓe filijs holm ſtutes eximias. ⁊ ꝓ honore materno vtq̄ deco: aſſumēde hūanitatis ſue omni ſuſpitiōe macule originalis culpe careret. Cū q̄ dñs futura ꝓ iuſtificēs ſuata iuſticia ſimulq̄ munificētia: ꝓ cautiōe ꝓmi parentis a petō ⁊ ꝓ honore ⁊ bono reipublice ḡnis hūani potuit tacite in mēte ſua illā ꝑseruare. licz ex rōnabili cauſa lex mandati ſui videref abſoluta. attēto q̄ talis ꝑseruatio nemini nocumē to: ſi multis bñficio esse poterat. Et attēto q̄ ſi dñs dixiſſet primo parēti. Jn q̄cunq̄ hora ō ligno a me ꝓhibito comederis mortē morieris tu cū ꝓle tua. excepta ℈gine q̄ de femore tuo egredief. Profecto cauſaz ⁊ excuſationē culpe ꝓtitisse videref. qz adā leuiorē trāſgreſſiōis ſue culpā eſtimare: ⁊ facilē venia rōnabiliter ſperare potuiſſet. Similr ſapiētē dñm futura ꝓuidētem decuit ō ſingulare ℈gis ꝓuilegiū in ei⁹ mandato tacite ꝓcernere confunderef patere q̄z virus callidi ſerpētis. q̄ nec dñm in corde ſuo venerabaf. ⁊ gen⁹ hūanū liuēti oculo clā ꝓsequebaf. ſtudebatq̄ ꝓ inſidias ⁊ dolū impedire futurā dei hūanitatē idignāhoīs naturam in rp̄o. ⁊ in ℈gine ſup angelos oēs exaltari debere. cū argumentū future incarnatiōis dei concepiſſet nō modo rōne finis. artēto q̄ hō vltim⁹ er oibus a deo fact⁹ atq̄ creat⁹ ē. Et attento q̄ i creatione rez semp de⁹ ordinē circulare obſeruaſſet. ſed etiā er cā nature hoīs cōſcabilio rio q̄ natura ag̃eli. ⁊ er cā ſilitudis dei cuz dei⁹ fecisset hoiem ad imaginē ⁊ ſilitudinē ſuā. Nouerat eſſi q̄ ſilitudo cauſat amorē ⁊ q̄ amor ꝓpriet̄ hz cōtugendi amantē cū amato. ⁊ ecōuerſo. et ꝓpteres qz ſerpēs ſi petrū ꝓpria ei⁹ libere voluntatis nequitia in mēte ſua cōcepat. er luciferō factus est cecs. obtenebratumq̄ est lumē intelligētie ſue. Et ſic eſtimauit q̄ dolo posset dñi scar nationē ꝑpedire. ſi eo ꝑcurāte adam ꝑuari casset a lege diuini mādati. qz ſibi ipi ꝑsuadebat ſerpēs ne quā ⁊ dolosus: q̄ er culpata. ⁊ q̄ rōnabiliter deus puriſſime nature aſſumere. Sed qz nō nouerat diuie mētis uatā ab intercominata pena mortiſ illuſus remāſit. Sicq̄ ſapiētia dei recte vicit ſerpētis nequitiā. qz vbi expedit ſapientū est abſcōdere ſciam. put hr Prouer. x. c. b ille Ad que facit qō dicit glo. in. §. ⁊ ſi quis. in proemio. ff. ſ. q̄ expedit doctorē habere aliqua in ſecterō vltra ea que dicit ſcholaris? Sequitur pdict⁹ autor ſed ad naturalib⁹ rōnibus ꝑsuadere conamur q̄ ℈go fuerit ab originali culpa in mēte dei ꝑseruata cū deus ipse arcanus mentis ſue reuelauerit poſt cōſummationem petri primi parētis. Qz hmōi reuelatio cū cōducebat ad maiorē doli ⁊ neq̄tie ſerpētis ꝓfusionē. Naz ſerpēte maledicto qz irremiſſibili culpa doli ⁊ ꝓpe eius neq̄tie fuerat ꝓcipalis actor culpabilis trāſgreſſiōis dns dixit illi. Jnimicitias ponā inter te ⁊ mulierem. Et quo rū ſenſu ℈boz denotaf ac ſi dñs illi dixiſſet. En ſerpēs maledictus es qz fecisti hoc. ſcz petrū. ⁊ de innocēte factus es nocēs ⁊ culpabilis. ſed mulier quam marīā interp̄tamur erit diſſimilis tibi. ſ. bñdicta. ⁊ huius petri expers ⁊ innocēs: absq̄ vlla culpe macula. Et ꝓpterea ōr d̄ ſimilis ſerpenti. qz absolute inimicitie ꝑsupponūt absolutas diſſimilitudines. Et niſi virgo in primo inſtāti cōceptionis ſue fuisset etiā a deo ꝓſeruata ab oī labe originalis culpe. nō po

Universidad de Deusto
Biblioteca

tuisset dici absolute, dissimilis serpēti male dicto ⁊ culpabili. ⁊ in eo q̄ ego ei aliq̄n macula originalis culpe participasset. non absolute inimicitie: sed aliq̄n amicitie fuisse diceretur inter serpentē ⁊ mulierem, seu Mariā. qō repugnaret veritati diuini sermonis. Ex quo ne presupponaf aliqualeynq̄ fuisse vestigiū similitudis ⁊ amoris inter serpentē ⁊ mulierē Mariā. necesse est dicere q̄ etiā in primo instāti sanctificationis sue fuerit ipsa virgo a pena originalis culpe p̄seruata singlari p̄uilegio. Nec obstat illoz auctoritas qui dicūt q̄ oēs peccauerūt i Adā q: excusabilis esse pōt: aut habendo respectū ad mandatū dei absolutū. non autē ad arcanus diuine mentis. Aut si talis sermo interpretef sic videlz q̄ omnes qui peccauerunt: in adam peccauerunt: ac si denotetur q̄ offensio primi parētis fuerit fons ⁊ originalis causa culpe oīum hominū qui peccauerūt. Et quia excepta virgie omēs aut actualiter peccauerūt. aut si viuisset actualiter peccauisse presupponuntur. iuxta illud. ſ. Job. 15. c. Si dixerimus quia peccm̄ nō habemus: ipsi nos seducim⁹. ⁊ veritas in nobis nō est. Ideo excepta virgine ceteri omnes culpe originalis peccati obnoxij esse dicuntur. Accedit ad hoc autoritas sacre scripture canētis iij. Cāñ. c. Tota pulchra es amica mea ⁊ macula non est in te. Et hec est glia populi xpiani. quia ceterarū nationū matrone oēs sorde offensionis in deus ⁊ homines denigrate fuisse dicuntur. sola aūt pulchra xpo matrona nostra electa fuit a dño. que nō modo expers fuit offensionis: sed tanto virtutis ⁊ innocētie decore ornata floruit cōā deo ⁊ hominib⁹ q̄ virtute altissimi obūbrata meruit concipere mater ⁊ virgo filiū dei mūdi saluatorem. hec ille. Ideo quidaz verificator allo queus beatam virginē inquit.

B Fallūtur nimiū qui te contagia diri
Declinare hostis virgo nequisse volunt.
Urētes potuit pueros q̄ extinguere flāmas
Concepta potuit purificare tuum.
Si decuit lucē sine labe effingere matrē:
Matrē lucis decet plus decorare decet.
Si debēt nati ppuos coluisse parētes:
Debuit ⁊ ventrē sic coluisse deus.
Immunē spōsam voluit si crimine leni
Sic illi voluit maius abesse nefas.
Desine turba fremēs pconia xpinis alme
Turbare: ⁊ sbiq̄ impia pone modū, ō ille.

Quidaz etiam alij verificator vulgaris indignat⁹ dtra eos q̄ malicioſe pſequūtur innocentiam beate virginis sub specie zeli fidei: exclamat dicens.

Qual rabia: qual furor mai vi concede
Tanto mathescamente rar contesa.
Contra la verităde che prima intesa
De che firmata fossa nostra fede.
Ben si cognosce che questo procede
Nō per voler di fedefar difesa
Ne p diuino zel piliare impresa.
Ma per contrasto far a chi ben crede
Che norma. che doctrina. qual exēplo
Piliar douemo se miramo bene
Nel specchio vostro maculato ⁊ empio
Vedendo quelli a cui prima apertene
Firmar la fede. ⁊ dar non basso exempio
Voler prostrar de dio vj vero tempio
Ma sei mei anni adempio.

Ancho: vedro la matre benedicta
Far di questa oneta cōtra a voy. vindicta?
hec ille. Dūs aūt pſbyter Jobs de biſſio in suo pulchro epigrāmate de annūciatione beate xginis alloquēs ipsam purissimam dei matrem ait.

Tu q̄s fic: cūctis nōnullis lingua canina
Conceperis nullo crimine virgo decens.
Quis putat ethereū tāto cū numine regez
Proh facinus. maculis se voluisse regi.
Euam tulit crimē mūdo. tu sancta fugasti
Inq̄z tuo nulla est corpe māda latens.

Suscitat hos sarbanas furibunda mente latrantes:

Qui tua diminuūt numina clara. Vale.

Vanc aūt opinionē aliq̄s nō auderet ſ ptib⁹ vltramōtanis sic neq̄ter ipugnaſ. q̄a a pplis nō supportaret. imo oīs religiosi eā cōiter p̄dicāt. Vñ dixit mihi vn⁹ frater noster aleman⁹ nole fruſ Nicola⁹ vincētij de basilea. q̄ ipse interfuit in Basilea p̄dicatiōi vni⁹ excellētis p̄dicatoris de congregatione illoz q̄ in ptib⁹ nris ipugnāt ioſ maculatā cōceptionē matris dei. qui in p̄sentia pl⁹ cū duoz milliū clericoz. atq̄z seculariū affirmauit beatā virginem Mariā sine pctō originali fuisse cōceptaz. addēs q̄ illi errāt q̄ eā putāt originali vitio fuisse maculatā. Sed q̄ mirabilius est. etiā iudei dicūt q̄ mr messie dz eē sine pctō originali. Vñ in crema lōbardie q̄dā rūc iude⁹ disputauit cū q̄busdā frib⁹ ipugnāti pri bus ceptionē brē virginis ⁊ eos cōfudit ꝓbauitq̄z q̄ ſ verū est q̄ xp̄s fuerit verus messias. mater eius fuit imaculata ab omni pctō actuali. ⁊ originali. Hāc q̄z opinionem vt sacro imprimeret in mētib⁹ oīm fidelium Sixt⁹ summus pontifex rome in ecclia scti pe tri pulcherrimā edificari fecit capella sub titulo ceptiōis imaculate xginis marie. Cū ergo ipe pontifex esset hō doctissim⁹. apparet nō eē verā sniam illoz q̄ dicūt q̄ opinionē de imaculata ceptiōe xginis solū tenēt alij i gr̄ātes ⁊ idiote nesciētes ras ⁊c. Vez q: p̄dicti dicūt sine estimāt q̄ ipi soli habeāt maioꝛē sciam q̄ oēs alij ipanati: videāt ne si ex ptinacia ipugnēt innocentiaz xginalē. coꝛ scia sit illa de qua inqt apls ſ. ad Cor. viij. Scia inflat. trāsumptiue in c. nisi cū pudē. §. p defectu. ō renū. de qua etiā ōr Deu. l. i. Stult⁹ factus est oīs hō a scia sua. Nō ergo amplius dicūt. Oīs scia ē in nobis ne ſ illis verificef illa Pauli sniā ad Ro. ſ. ⁊. xiij. dis. c. hinc eremi. Dicētes se esse sapientes stulti facti sunt. Isti solū cognoscit scie nō medullā apphendūt. ſ. l. scire leges. ff. de legi. Qz ño sciam veritatis magis de fōte q̄z de riuulis oporz q̄rere. c. ie iunio. lxxvij. di. Jō p̄dicti si volūt bñe verā sciam debēt recurrere ad deū a q̄ est oīs sapiēta Eccli. i. q̄ est caput ⁊ autoꝛ oīm sciarū a q̄ oīs rō superne ⁊ terrene scie emanauit. c. legim⁹. §. Is ergo tra. ſ. dis. xxxvij. di. Ipse aūt dns Jesus de⁹ ⁊ hō in q̄ sunt oēs thesauri diuine sapiētie. ad Col. ij. ostēdet eis q̄ sua mr purissima ceptra fuit sine originali pctō. Pro hac vera opinione defendenda multi serui dei ignē intrarēt. Nā hoc anno dñi q̄dā in hac vrbe mediolani impugnarēt eam multi ex fratrib⁹ mee curie subiectis. me iſtāter rogauerūt: vt p defensa brē xginis innocētia eos in ignē cū p̄dictis ceptiōis aduersarijs ītrare pmitterē. Ego ño ly pfatis seruis dei non obstarem. phibitio canonica taliū experimētoꝛū de qua tractaſ in. c. cōsuluisti. ij. q. iij. et p Tho. ij. ij. q. xcv. ar. viij. Qz q̄ spūs dei agūt nō sunt sub lege. vt ait apls ad Gal. v. c. Vñ scies q̄ btā vgo maria suā innocentiam et puritatē aliter defensaret cū aduersariorū suoꝛ cōfusiōe. Ite credēs q̄ ipsi impugnatores imaculate ceptiōis nō acceptarent talē ppositionē de intrando in ignē p̄ sua impugnatiōe affirmāda ⁊ q̄ si intrarēt subito cōburent. immo q̄ forte ignis non expectaret eos intrantes sed preueniret: nolui acquiescere p̄dictis fratrib⁹ meis. Sed

cōsolat⁹ suz eos dicēs q̄ btissima vgo volebat suā magnificare ceptionē talib⁹ experimentis. Ad hāc etiā opinionē firmiter tenēdā me. inducit q̄ nūq̄ inueni aliquez turiscōsultū modernū q̄ ipsam nō affirmet esse pissimā. Vñ cū essem quadā die cum pientissimo in vtroq̄ iure dño Laurētio de busti quondā patre meo q̄ fuit de collegio doctoꝛ Mediolani annis. xlij. interrogaui eū q̄d teneret de ceptōe btē vginis. Et ipse mihi rndit q̄ indubitanter credebat ⁊ credēdā erat ipsam sine pctō originali fuisse ceptā. Magister q̄s Jacob⁹ de voragine ordinis p̄dicatoꝛ hāc eandē sniam' approbat in sermone. vj. de annūciatione q̄si in pncipio. vbi de bta vgine inqt. Primo habuit pulchritudinē cū ōr Aue. i. sine vbere pcti. Fuit enī tāz pulchra q̄ fuit sine macula. Cāñ. iij. Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te. Ipsa enī fuit pulchra q: sine pctō mortali. ⁊ sine macula. q: sine pctō venali. hec ille ad ſram. Et ſ. Piero. quē allegat Aler. de ales. sup ps. lxxſ. ait. Uell⁹ cum beata virgo immunis fuit ab oī imūdicia? Hāc q̄z opinionē de imaculata xginis conceptiōe reuiſt sanct⁹ Jobes Chryſ. in quadā sua epla quā de greco i latinū dīs Era pesunt⁹ bononiēsis trāduxit. Ipsa vo imaculata virgo ostendit hāc opinionē esse verissimā dñi ait ille ps. xxx. In te dne speraui nō cōfundar in eternū: in iusticia tua libera me. Et potuerūt esse verba dicta a pphēta in pſona ipsi⁹ virginis in hāc mundi introeūtis. Sequit ibidē. Esto mihi in deū ptectoꝛē ⁊ i domū refugij vt saluū me facias. Qm̄ fortitudo mea ⁊ refugiū meus es tu: ⁊ ppter nomē tuū deduces me ⁊ enutries me. Educes me de laqueo quem absconderunt mihi: qm̄ tu es ptector meus. In manus tuas cōmendo spiritū meum. redemisti me dne deus veritatis. Odisti obseruātes vanitates supuacue. i. eos q̄ vanas ſe quunt expositiōes scripturarū sine fructu. imo cū suo ⁊ alioꝛ dānoꝛ ac vituperio. Sequitur ibidē. Ego aūt in dño sperauī: exultabo ⁊ letabor i mia tua. Qm̄ respexisti humilitatē meā. saluasti de necessitatib⁹ animā meā. Nec pclusisti me in manib⁹ inimici. stetuisti i loco spacioso pedes meos. Miserere mei dne qm̄ tribulor. ſ. ab illo. q̄ vituperat me, dicētes me fuisse i manib⁹ diaboli pclu

D

laz ⁊ ab eo possessã. Cõtra istos aũt eccla mat ipsa ẏgo bñdicta dicẽs illo ps. xxxiij. Judica dñe nocẽtes me: expugna ipugnantes me. Apprehẽde arma ⁊ scutũ: ⁊ exurge in adiutoriũ mihi. Effunde frameam tuaz ⁊ cõclude aduersus eos qui persequuntur me. dic anime mee salus tua ego sum. Confundantur ⁊ reuereanꝫ querẽtes aiam meã. Auertanꝫ retrorsum ⁊ cõfundantur cogitantes mihi mala. Fiãt tanq̃ puluis ante faciẽ vẽti: ⁊ angelus dñi coartãs eos. Fiãt vie eoz tenebre ⁊ lubricũ ⁊ angelus dñi psequens eos. Quũ gratis absc̃derũt mihi interitũ laqui sui. supuacue exprobauerũt aiaz meã. Veniãt illi laqueus quem ignorat. ⁊ captio quã absc̃dit apprehãdat eũ. ⁊ in laqueum cadat in idipsum. Anima aũt mea exultabit in dño. ⁊ delectabitur sup salutari suo. hec illa. Que etiã dicẽr p̃ illud qđ in eodẽ ps. habetur. s. Surgẽtes testes iniqui. que ignorabã interrogabãt me. Retribuebãt mihi mala p bonis sterilitatez aie mee. Et aduersus me letati sunt ⁊ conuenerũt. tentauerũt me. subsannauerũt me subsanatiõe. frenduerũt sup me dentib⁹ suis. Dñe q̃n respicies: restitue aiaz meaz a malignitate eorũ. a leonib⁹ vnicã meã. Non supergaudeãt mihi qui aduersantur mihi inimici mei iniuste. q̃ oderunt me gratis ⁊ annuunt oculis. Quũ mihi quidẽ pacifice loquebanꝫ. ⁊ in iracũdia terre loquẽtes dolos cogitabãt. Hoc aũt dixi. qz isti aduersarij immaculate ẏginis conanꝫ brachio terreno⁹ principũ impedire veneratione⁹ innocẽtie mr̃is dei sub colorez specie pietat⁹ ⁊ honoris xpi. Sequitur beata virgo ibidem. Vidisti dñe ne sileas. dñe ne discedas a me. Exurge et intende iudicio meo deus meus ⁊ dñs meus in causam meam. Judica me ẽm iusticiam meã dñe deus meus. ⁊ nõ supgaudeãt mihi. Erubescãt ⁊ reuereãtur simul. qui gratulanꝫ malis meis. Induanꝫ cõfusione ⁊ reuerẽtia. qui maligna loquunꝫ super me. Exultẽt ⁊ letentur q̃ volunt iusticiã meam ⁊c. Hanc q̃z opinionem de integerrima virginis conceptione

Magr̃ Jobes de corduba.

subtiliter demonstrat ⁊ phat magr̃ Jobes euãgelista de corduba ordinis minorũ de obseruantia theologus doctissimus. Et cuius tractatu quinq̃ extraxi rationes. Sedz ipse singulas argumentorum suorũ partes probet: tñ ego ne hunc sermonẽ numis in longum protrahaz. solum compẽdiose aliq̃d de eis referã. Prima aũt rõ sumit er infallibili p̃destinatione diuine ie carnatiõis. Pro cui⁹ fundamẽto predict⁹ doctor p̃supponit hãc veritatẽ videlz q̃ ly primo humane nature parens adã nõ peccasset. tñ humanã carnẽ er sua gloriosa matre dei filiꝰ assumpsisset. Hoc aũt esse verũ ego clarissime ꝓbabo in. v. ꝑte huiꝰ opis. sermone iij. ꝑte. j. seq̃ndo doctrinã Alex. de ales in iij. par. sum. in tractatu de incarnatiõe xpi ⁊ Sco. s. iij. di. vij. q. iij. dubio primo. ⁊ Petri de aqla ibidẽ. ⁊ Ric. in. iij. di. j. ar. j. q. iiij. ⁊ sancti Bonauẽture ac Fran. de may. ⁊ Alexandri lombardi in eadẽ distinctione q̃ dicũt q̃ etiã si adã nõ peccasset xps incarnatus fuisset. ly nõ moritur⁹ nec aliq̃d passurus. Hoc aũt p̃suppositus p̃dict⁹ doctor pro prima ꝯclusione posuit in quadã publica disputatiõe. in qua post nõnullas cõclusiones ꝓpositas quodlibet ad omnem questionem in facultate theologica ⁊ in metaphysica obtulit. Taliter ẏo dictã ꝯclusionẽ formauit dicẽs. Inter alias creaturas. qs deus omnipotẽs de nihilo cõdere dignat⁹ est: q̃ uis eas vnica volitiõe p̃duxerit. xpi tñ redẽptionis nostri humanitatem primo ⁊ ante omnia in esse volito produxit. Quare haud dubiũ est q̃ si primus humane nature parens adam in originali iusticia perstitisset. nihilominus verbum caro factum esset. In predicto autem tractatu sic ꝛ sua inquit. Voluntas diuina prius p aliquo signo p̃duxit ab eterno in esse volito humanitatem christi tanq̃ determinatã deo infallibiliter vnirẽ in vtero sacratissimo gloriose virginis: q̃ voluerit p̃mitter adã peccare. Et similiter eadẽ diuina volũtas produxit in esse volito humanitatem virginis gloriose tanq̃ dei filiã ꝯcepture p aliquo signo ante permissionẽ lapsus primi parentis nostri. q: caro christi caro virginis est. Ergo nullo modo peccatũ ipsã infecit purissimam virginẽ. cuius esset gratia materitatis dei pcessit permissionẽ ipi⁹ peccati

E Ratiõe infallibilis p destinationis.

5

Scõa ratio sumitur ex correspõnsione et cõmensuratione beatitudinis ad gratiaz gratũ facientẽ. sic arguẽdo ẏm predictum doctorẽ. Omne summe beatificandum per pẽdens meritũ christi ex ineffabili ꝑdestinatione tie ẏne diuina est prius summe gratificãdum graz ad gloria gratum faciẽte per idẽ meritum iuxta riam. exigentiã summe p̃destinate beatitudinis vt est cõmunis ẏa theologoz. Sed beata

Decem

ẏgo maria fuit summe beatificanda ex infallibili p̃destinatione diuina p meritum xpi quod ps: quia exaltata est super choros angelorum gradũ latitudinis beatificandoꝝ ex merito xpi. ergo prius fuit summe gratificãda per gram gratũ facientẽ iurta exigentiã sue p̃destinate beatitudinis. Ex si fuit in originali pcto cõcepta. nec habuit summaz gram nec summã gliaz ergo ⁊c. Quod aũt nõ habuisset summã gram pt: q: nihil qõ p aliquo instanti fuit in dei odio: ira ⁊ indignatione: est illi vnq̃ summe gratum quia quacũq̃ post data gratitudine semp manet ira. odiũ ⁊ indignatio illi⁹ instãtis in cõspectu diuino. Qõ ẏo nõ habuisset summam gliam ꝓbat. qm̃ si nõ habuit tantam gram. ergo nec tantã gliam. potissime cum tali inocẽtie correspõdeat singularis glia ẏomaty. Relinquit ergo q̃ gliosa ẏgo fuit a pcto originali pseruata postq̃ fuit ad sũmã gliam er merito passionis xpi ineffabiliter delecta hec ille. Qui tertiã rõnẽ de ducit er debita dispositione ⁊ ꝓportiõe coꝛ potiꝰ mystici dicẽs. Certũ est apud scientificos theologos q̃ xpo etiã quantũ ad naturã humanã est caput ecclie triumphãtis ⁊ militãtis. ⁊ hoc maxime. q: sicut in naturali coꝛpe caput in cetera mẽbra naturaliter influit. sic xps oĩbus vtriusq̃ ecclie membris spũaliter influit. illis oĩbus gram ⁊ gloriã ꝓmerendo. Et hac aũt catholica theologoz sniã arguo sic. In coꝛpe naturali debite dispositio ⁊ ꝓportionato aliquod membrũ est capiti ꝓpinquius ad qõ primo et immediate naturaliꝰ influuꝰ ab ipso capite descendit ⁊ p mediũ cui⁹ cetera mẽbra hmõi influentiã recipiũt. Ergo a simili ꝓportionabiliter i coꝛpe mystico erit aliquod mẽbrũ xpo capiti ꝓpinquꝰ cui primo ⁊ immediate xps ihesus spũaliter influat graz ⁊ gloriã p cuiꝰ mediũ cetera ecclie mẽbra hmõi influentiã recipiũt. Ut enim ait cõmentator Auerroys in ꝓemio phyti. Sicut est in naturalibus. ita suo modo in spũalibus. Hoc aũt membrũ xpo capiti ꝓpinquius in gra ⁊ glia nõ est aliud nisi virgo maria in quas primo ⁊ immediate rotꝰ gre q̃ est in xpo vt ait Ysero. se infudit plenitudo. ea etiã mediatrice reliqua ecclie mẽbra xpi gratiã recipiũt. q: de plenitudine eiꝰ. sicut ait Bernardus vniuersi nec vlla etiã gratia de celo ad nos descendit nisi veniat p manꝰ marie

Rõnes ꝓportiõnis coꝛ mystici.

Sed si virgo maria est cõcepta in pcto originali: nullũ membrũ est in coꝛpe mysticus ecclie sic capiti: primũ ⁊ immediatũ. q̃ obz maneret mõstruosum ex defectu talis mẽbri. qõ patet. quia cuz xps qui est caput sit naturaliter fine pcto originali conceptus. ita q̃ nõ solus illud nõ cõtraxit: sed nec ẓhere potuit. Si ois alia humana creatura esset ꝯcepta in pcto originali cũ inter nõ ẓhere nec posse contrahere: ⁊ posse contrahere ⁊ de facto cõtrahere intermedier posse contrahere ⁊ de facto nõ cõtrahere. hoc membrio deficiẽte nullã mẽbriꝰ esset xpo capiti primuz ⁊ immediatũ qõ primo susciperet hãc influentiã immunitatis a pcto originali ⁊ ita coꝛpꝰ mysticũ sit tali ꝓpinquo mẽbrio careret esset mõstruosum ac si naturali coꝛpori colluz deficeret. Concludit ergo q̃ vt tionatũ beata ẏgo q̃ sup oẽm creaturaz est a xpo in gratia ⁊ glia sublimata: fuit illud tñ nõ fuit ꝯceptũ. Et tãto fortius hoc ipm cõcludit si ad memoriã reuocet q̃ ꝑdictuz caput ecclesie xpꝰ: principaliter ꝓpter de directo originali pcto oppositã ipsi coꝛpori mystico influit. qm̃ principaliꝰ ꝓpter pctm̃ originale redimẽdũ passus est. Ergo ẏgo gloriosa hanc influentiaz recepit. q̃ oz collum coꝛporis mystici. ⁊ cõsequẽter non fuit ꝯcepta in pcto originali. Quarta rõ sumitur ex rationib⁹ quas adducit sanctus Thomas. i. iij. parte summe. q. xxvij. ar. iiij. in coꝛpore questionis ad ꝓbandũ q̃ beata virgo fuit a veniali pcto preseruata ut esset ꝑparata et disposita maternitati dei. Tres aũt adducit rõnes. Prima ẽ q: sicut honor parentũ redundat in ꝑlem. ita per oppositum ignominia matris ad filiũ redũdasset Scõa quia singulariter affinitatẽ habuit ad xpm qui ex ea carnẽ assumpsit. nõ est autez cõuenio xpi ad belyal. Tertia q: singulari modo dei filiꝰ est dei sapientia in ipsa habitauit. nõ solũ in alia: sed etiã in vtero. In malinolam aũt aiam nõ intrabit sapiẽtia. nec habitabit i coꝛpe subdito pctis. vt ait Salomon Sap. j. ergo ⁊c. Ex his etiã rõnibus concludit strictius q̃ virgo maria fuit ab originali pcto preseruata. Et primo ꝓpter primam: quia maior ignominia redundaret a virgine in ꝑlem suam ꝓpter pctm̃ originale q̃ ꝓpter pctm̃ veniale rõne maioris infectionis: turpitudinis ⁊ graue

Sermo. IX. De conceptione marie XLV

Ego maria fuit summe beatificanda ex infallibili predestinatione diuina p meritum xpi quod ps: quia exaltata est super choros angelorum gradũ latitudinis beatificandoꝝ ex merito xpi. ergo prius fuit summe gratificãda per gram gratũ facientẽ iurta exigentiã sue predestinate beatitudinis. Ex si fuit in originali pcto cõcepta. nec habuit summaz gram nec summã gliaz ergo ⁊c. Quod aũt nõ habuisset summã gram pt: q: nihil qõ p aliquo instanti fuit in dei odio: ira ⁊ indignatione: est illi vnq̃ summe gratum quia quacũq̃ post data gratitudine semp manet ira. odiũ ⁊ indignatio illi⁹ instãtis in cõspectu diuino. Qõ ẏo nõ habuisset summam gliam ꝓbat. qm̃ si nõ habuit tantam gram. ergo nec tantã gliam. potissime cum tali inocẽtie correspõdeat singularis glia ẏomaty. Relinquit ergo q̃ gliosa ẏgo fuit a pcto originali pseruata postq̃ fuit ad sũmã gliam er merito passionis xpi ineffabiliter delecta hec ille. Qui tertiã rõnẽ de ducit er debita dispositione ⁊ ꝓportiõe coꝛ potiꝰ mystici dicẽs. Certũ est apud scientificos theologos q̃ xpo etiã quantũ ad naturã humanã est caput ecclie triumphãtis ⁊ militãtis. ⁊ hoc maxime. q: sicut in naturali coꝛpe caput in cetera mẽbra naturaliter influit. sic xps oĩbus vtriusq̃ ecclie membris spũaliter influit. illis oĩbus gram ⁊ gloriã ꝓmerendo. Et hac aũt catholica theologoz sniã arguo sic. In coꝛpe naturali debite dispositio ⁊ ꝓportionato aliquod membrũ est capiti ꝓpinquius ad qõ primo et immediate naturaliꝰ influuꝰ ab ipso capite descendit ⁊ p mediũ cui⁹ cetera mẽbra hmõi influentiã recipiũt. Ergo a simili ꝓportionabiliter i coꝛpe mystico erit aliquod mẽbrũ xpo capiti ꝓpinquꝰ cui primo ⁊ immediate xps ihesus spũaliter influat graz ⁊ gloriã p cuiꝰ mediũ cetera ecclie mẽbra hmõi influentiã recipiũt. Ut enim ait cõmentator Auerroys in ꝓemio phyti. Sicut est in naturalibus. ita suo modo in spũalibus. Hoc aũt membrũ xpo capiti ꝓpinquius in gra ⁊ glia nõ est aliud nisi virgo maria in quas primo ⁊ immediate rotꝰ gre q̃ est in xpo vt ait Ysero. se infudit plenitudo. ea etiã mediatrice reliqua ecclie mẽbra xpi gratiã recipiũt. q: de plenitudine eiꝰ. sicut ait Bernardus vniuersi nec vlla etiã gratia de celo ad nos descendit nisi veniat p manꝰ marie

Rõnes ꝓportiõnis coꝛ mystici.

Sed si virgo maria est cõcepta in pcto originali: nullũ membrũ est in coꝛpe mysticus ecclie sic capiti: primũ ⁊ immediatũ. q̃ obz maneret mõstruosum ex defectu talis mẽbri. qõ patet. quia cuz xps qui est caput sit naturaliter fine pcto originali conceptus. ita q̃ nõ solus illud nõ cõtraxit: sed nec ẓhere potuit. Si ois alia humana creatura esset ꝯcepta in pcto originali cũ inter nõ ẓhere nec posse contrahere: ⁊ posse contrahere ⁊ de facto cõtrahere intermedier posse contrahere ⁊ de facto nõ cõtrahere. hoc membrio deficiẽte nullã mẽbriꝰ esset xpo capiti primuz ⁊ immediatũ qõ primo susciperet hãc influentiã immunitatis a pcto originali ⁊ ita coꝛpꝰ mysticũ sit tali ꝓpinquo mẽbrio careret esset mõstruosum ac si naturali coꝛpori colluz deficeret. Concludit ergo q̃ vt tionatũ beata ẏgo q̃ sup oẽm creaturaz est a xpo in gratia ⁊ glia sublimata: fuit illud tñ nõ fuit ꝯceptũ. Et tãto fortius hoc ipm cõcludit si ad memoriã reuocet q̃ ꝑdictuz caput ecclesie xpꝰ: principaliter ꝓpter de directo originali pcto oppositã ipsi coꝛpori mystico influit. qm̃ principaliꝰ ꝓpter pctm̃ originale redimẽdũ passus est. Ergo ẏgo gloriosa hanc influentiaz recepit. q̃ oz collum coꝛporis mystici. ⁊ cõsequẽter non fuit ꝯcepta in pcto originali. Quarta rõ sumitur ex rationib⁹ quas adducit sanctus Thomas. i. iij. parte summe. q. xxvij. ar. iiij. in coꝛpore questionis ad ꝓbandũ q̃ beata virgo fuit a veniali pcto preseruata ut esset ꝑparata et disposita maternitati dei. Tres aũt adducit rõnes. Prima ẽ q: sicut honor parentũ redundat in ꝑlem. ita per oppositum ignominia matris ad filiũ redũdasset Scõa quia singulariter affinitatẽ habuit ad xpm qui ex ea carnẽ assumpsit. nõ est autez cõuenio xpi ad belyal. Tertia q: singulari modo dei filiꝰ est dei sapientia in ipsa habitauit. nõ solũ in alia: sed etiã in vtero. In malinolam aũt aiam nõ intrabit sapiẽtia. nec habitabit i coꝛpe subdito pctis. vt ait Salomon Sap. j. ergo ⁊c. Ex his etiã rõnibus concludit strictius q̃ virgo maria fuit ab originali pcto preseruata. Et primo ꝓpter primam: quia maior ignominia redundaret a virgine in ꝑlem suam ꝓpter pctm̃ originale q̃ ꝓpter pctm̃ veniale rõne maioris infectionis: turpitudinis ⁊ graue

Sermo. IX. De conceptione marie XLV

Ego maria fuit summe beatificanda ex infallibili predestinatione diuina p meritum xpi quod ps: quia exaltata est super choros angelorum gradũ latitudinis beatificandoꝝ ex merito xpi. ergo prius fuit summe gratificãda per gram gratũ facientẽ iurta exigentiã sue predestinate beatitudinis. Ex si fuit in originali pcto cõcepta. nec habuit summaz gram nec summã gliaz ergo ⁊c. Quod aũt nõ habuisset summã gram pt: q: nihil qõ p aliquo instanti fuit in dei odio: ira ⁊ indignatione: est illi vnq̃ summe gratum quia quacũq̃ post data gratitudine semp manet ira. odiũ ⁊ indignatio illi⁹ instãtis in cõspectu diuino. Qõ ẏo nõ habuisset summam gliam ꝓbat. qm̃ si nõ habuit tantam gram. ergo nec tantã gliam. potissime cum tali inocẽtie correspõdeat singularis glia ẏomaty. Relinquit ergo q̃ gliosa ẏgo fuit a pcto originali pseruata postq̃ fuit ad sũmã gliam er merito passionis xpi ineffabiliter delecta hec ille. Qui tertiã rõnẽ de ducit er debita dispositione ⁊ ꝓportiõe coꝛ potiꝰ mystici dicẽs. Certũ est apud scientificos theologos q̃ xpo etiã quantũ ad naturã humanã est caput ecclie triumphãtis ⁊ militãtis. ⁊ hoc maxime. q: sicut in naturali coꝛpe caput in cetera mẽbra naturaliter influit. sic xps oĩbus vtriusq̃ ecclie membris spũaliter influit. illis oĩbus gram ⁊ gloriã ꝓmerendo. Et hac aũt catholica theologoz sniã arguo sic. In coꝛpe naturali debite dispositio ⁊ ꝓportionato aliquod membrũ est capiti ꝓpinquius ad qõ primo et immediate naturaliꝰ influuꝰ ab ipso capite descendit ⁊ p mediũ cui⁹ cetera mẽbra hmõi influentiã recipiũt. Ergo a simili ꝓportionabiliter i coꝛpe mystico erit aliquod mẽbrũ xpo capiti ꝓpinquꝰ cui primo ⁊ immediate xps ihesus spũaliter influat graz ⁊ gloriã p cuiꝰ mediũ cetera ecclie mẽbra hmõi influentiã recipiũt. Ut enim ait cõmentator Auerroys in ꝓemio phyti. Sicut est in naturalibus. ita suo modo in spũalibus. Hoc aũt membrũ xpo capiti ꝓpinquius in gra ⁊ glia nõ est aliud nisi virgo maria in quas primo ⁊ immediate rotꝰ gre q̃ est in xpo vt ait Ysero. se infudit plenitudo. ea etiã mediatrice reliqua ecclie mẽbra xpi gratiã recipiũt. q: de plenitudine eiꝰ. sicut ait Bernardus vniuersi nec vlla etiã gratia de celo ad nos descendit nisi veniat p manꝰ marie

Rõnes ꝓportiõnis coꝛ mystici.

Sed si virgo maria est cõcepta in pcto originali: nullũ membrũ est in coꝛpe mysticus ecclie sic capiti: primũ ⁊ immediatũ. q̃ obz maneret mõstruosum ex defectu talis mẽbri. qõ patet. quia cuz xps qui est caput sit naturaliter fine pcto originali conceptus. ita q̃ nõ solus illud nõ cõtraxit: sed nec ẓhere potuit. Si ois alia humana creatura esset ꝯcepta in pcto originali cũ inter nõ ẓhere nec posse contrahere: ⁊ posse contrahere ⁊ de facto cõtrahere intermedier posse contrahere ⁊ de facto nõ cõtrahere. hoc membrio deficiẽte nullã mẽbriꝰ esset xpo capiti primuz ⁊ immediatũ qõ primo susciperet hãc influentiã immunitatis a pcto originali ⁊ ita coꝛpꝰ mysticũ sit tali ꝓpinquo mẽbrio careret esset mõstruosum ac si naturali coꝛpori colluz deficeret. Concludit ergo q̃ vt tionatũ beata ẏgo q̃ sup oẽm creaturaz est a xpo in gratia ⁊ glia sublimata: fuit illud tñ nõ fuit ꝯceptũ. Et tãto fortius hoc ipm cõcludit si ad memoriã reuocet q̃ ꝑdictuz caput ecclesie xpꝰ: principaliter ꝓpter de directo originali pcto oppositã ipsi coꝛpori mystico influit. qm̃ principaliꝰ ꝓpter pctm̃ originale redimẽdũ passus est. Ergo ẏgo gloriosa hanc influentiaz recepit. q̃ oz collum coꝛporis mystici. ⁊ cõsequẽter non fuit ꝯcepta in pcto originali. Quarta rõ sumitur ex rationib⁹ quas adducit sanctus Thomas. i. iij. parte summe. q. xxvij. ar. iiij. in coꝛpore questionis ad ꝓbandũ q̃ beata virgo fuit a veniali pcto preseruata ut esset ꝑparata et disposita maternitati dei. Tres aũt adducit rõnes. Prima ẽ q: sicut honor parentũ redundat in ꝑlem. ita per oppositum ignominia matris ad filiũ redũdasset Scõa quia singulariter affinitatẽ habuit ad xpm qui ex ea carnẽ assumpsit. nõ est autez cõuenio xpi ad belyal. Tertia q: singulari modo dei filiꝰ est dei sapientia in ipsa habitauit. nõ solũ in alia: sed etiã in vtero. In malinolam aũt aiam nõ intrabit sapiẽtia. nec habitabit i coꝛpe subdito pctis. vt ait Salomon Sap. j. ergo ⁊c. Ex his etiã rõnibus concludit strictius q̃ virgo maria fuit ab originali pcto preseruata. Et primo ꝓpter primam: quia maior ignominia redundaret a virgine in ꝑlem suam ꝓpter pctm̃ originale q̃ ꝓpter pctm̃ veniale rõne maioris infectionis: turpitudinis ⁊ graue

Universidad de Deusto
Biblioteca

dinſo. vt ps er precedētibus. Ex scōa aūt rō ne sic arguit. Nulla est conuēntio xpi ad belyal. Sed si petrī veniale fuisset in xpō gine: ppter singularē affinitatē quā xpūs ad ipaz hz er quo et ea carnem assumpſit: esset fm Thomā cōuentio xpi ad belyal: ergo a fortiori non debuit originale petrī cōtrahere q: maior secuta fuisset cōuentio xpi ad belyal. Itē q: per ipsum petrī originale fuisser p illo instanti diabolo incorporata. vt pbatū est in pcedentibus sermonibꝫ p veniale aūt nunqꝫ. Itē q: originale est petrī nature: quam naturā deꝰ assumpſit ex virgine, veniale aūt est petrī pſone quā deꝰ non assumpſit. Et tertia etiaz rōne pariter concludit beatā virginē ab originali petō fuisse pſeruatā. sic arguēdo. In maliuolā aiam nō intrabit sapiētia: nec habitabit i corpore subdito petīs. Sed per petrī originale aīa virginis fuisset maliuola hoc est in dei maliuolētia t indignatione t corpus eius magis subditus petis ꝙꝫ p veniale. ergo p pter singularem inhabitationem filij dei in aīa t in corpore ipſiꝰ virginis: debuit ōno a petō originali pſeruari potiꝰ ꝙꝫ a venia li. Et his igit rōnibꝰ aut sanct⁹ Tho. nihil cōcludit aut nos lōge veriꝰ cōcludimus gloriosam virginē ab originali petō fuisse pſeruatā. hec ille. Quinta ratio.

Qui etiā quintā rōnem sumit ex pbatione quā fecit beat⁹ Thomas in. iij. pte summe. q. xxvij. ar. j. probando q virgo maria fuit sanctificata in vtero materno. vbi sic dicit. De sanctificatōe xpīnis scz q fuerit in vtero matris sanctificata nihil in sacra scriptura traditꝫ. tñ sicut Augu. arguit q fuerit assumpta in celis. sic nos possumꝰ arguere in ppōsito. Et sic arguēs dicit. Rationabiliter creditꝫ illa q̄ genuit vnigenitū a patre plenum gratie t veritatis: maiora priuilegia gratie acceperit pre oībus alijs. Inuenimus aūt hoc sanctificatiōis priuilegiū in materno vtero q̄busdam alijs fuisse concessum. vt Hieremie cui dictum est Here. j. Anteq̄ exires de vulua sanctificaui te. Et Johanni baptiste. de q̄ dictum est Lu. j. Spūsctō replebit adhuc ex vtero matris sue. ergo rationabiliter creditur q beata xpīgo sanctificata fuit anteq̄ ex vtero nasceret. Ex hac itaq̄ pbatiōe sic arguit. Rōnabiliter creditꝫ q illa q̄ genuit vnigenitum a patre plenus gratie t veritatis. maiora priuilegia gratie acceperit pre oībus alijs. Sed quibusdam alijs priuilegiū sanctificatiōis in materno vtero cōtra petrī originale legimus fuisse concessum. Ergo illa que genuit vnigenitum dei patris. contra originale peccatum maius priuilegium debuit accipere. Sed priuilegio sanctificationis in materno vtero contra originale petrī nullū est maius q̄ priuilegiū pſeruationis. Ergo rōnabiliter creditꝫ fuerit ab ipso originali petō pſeruata.

V Solutiones de sctificatiōe virginis.

Nec voler fuga dicentiū q̄ virginis sanctificatio fuit magis accelerata q̄ sanctificatio aliorum: quia fm eos fuit sanctificata p minimas motulā possibilē post cōceptionē. alij aūt tardiꝰ. Vel q̄ virgo maria i ma sanctificatiōe vberiorē gratiā pre oībus alijs accepit. Qui semp manet er idē priuilegius ita q̄ priuilegiū virginis contra originale petrī nō fuisset alterius rōnis. Sed rīdēdo particulariter. Primo ad illud de accelleratione dico. q̄ si ppter cōceptū t partū filij dei argumentaturꝫ rōnabiliter q̄ fuerit sanctificata in materno vtero immediate post conceptionē q̄citius fuit possibile. a fortiori. si aliter opinātes intellexisset consummatorem t modum quo nos asserimꝰ gloriosam virginem per pseruationem fuisse redemptā. hoc fm equidē nobiscum addu xissent: xpīgnis innocentiā pariter sublimā reo. Nec adduxissent pro iēcōuenīēti dicēte q̄ si esset sine petō ꝓcepta fuisset rpo eḡlis vel q̄ non indiguisset redemptione t filia que altius speculantibꝰ ridiculosa et polde grossa videnꝫ. Sīlr si duo essent incarcerati p aliquo enormi crimīe parua esset sublenatio infamie vni⁹ p eo q̄ ipse aliq̄ parno ipe ante aliū esset de carcere liberatus Cōtra illud ño de vberiori gratia in sanctificatiōe recepta respondetur. sic arguendo. Si decuit virginē a petō originali mūdari per maiorē sanctificatiōis mūdiciā q̄ oēs alīq mūdari fuerint. t hoc ppter maternā dignitatē filij dei. ergo decuit ppter eandē rōnem tāta eā mūdicia t immunitate pri tollere quanta fuit possibile sub xpo iesu. Quia etiā quātacunq̄ mūdicia t marima puritate data in dei genitrice. condignitati ꝓceptionis t maternitatis filij dei ad eḡte minime potuit correspōdere. Nec valeat fuga dicentiū q̄ p hāc opinionē derogatur legi nature a sacra scriptura cōprobate ex eo q̄ fuit per cōcubitū cōcepta t sō debuit in originali concipi. Quia rīdeꝫ q̄ manifestū est derogare priori legi nature que ab ipa

natura naturalr est inrēta t a deo instituta de multiplicāda ple p viri t femine conſuū ꝓcepit filiū: quē nō de viro sed de spū eiusdē ꝙginis secūde legi q̄ est ler pti q̄ a qui derogauit prime legi nature innocentis in conceptione filij sui ppter maiorem eiusdē vnigeniti sui honorē t munditiam ampliorē. decuit etiā derogare secūde legi nature peccatricis ppter ipsius filij t spon se sue remouēdam vituperationem: puritatisq̄ materne pseruationē. atq̄ vtriusq̄ commendationem.

Para tertia huius fmonis que dicit ō monstrationis.

3 m

Vltrīs alijs miraculis et marimis signis oīpotēs deus genitricis sue innocētia declarauit de q̄bus aliq̄ inferꝰ annotabimus. Nec'ēm veritas verborū adminicul nō indigeat. l. f. C. si mino: ab her. se abstin. q: magis mouēt facta q̄ ꝛba. vt notat in. l. de q̄bus. ff. de legi. t in. l. ea. que. ff. de ꝛben. emp. t res magis declarat t cognoscit occulta experiētia q̄ doctrina. §. fi. in fi. de gradi. t. l. ptor. §. mancipatus. ff. de cof. bono. Aliqua alia miracula a deo fctā subnectā. Quapropter si deuoti imaculate cōceptionis decipiūtur. nō nisi a deo decipiunt. cū sub titulo cōceptiōis matris ei talia fiant t facta sunt ꝓdigia q̄ a solo deo fieri potuerūt. Quia ño deus nullū potest decipe. ideo nullus in veneratione conceptiōis btē ꝙginis pōt errare. Vnū aūtē miraculū in ciuitate mediolani anno pterito accidit. Nā cū pdicator quidā ꝛ imma culatā ꝙginis ꝓceptionē predicasset t nost pdicationē poni fecisset rabulā quandam in loco in quo pdicauerit. in q̄ tabula scripte erant auctes quedā cōtra virginis cōceptionē. Casu interfuit vnus cōceptionis btē virginis deuotus qui timēs tali predicatione ac tabelle ad murū affixione multos a deuotiōe imaculate cōceptionis matris dei posse auerti. recogitansq̄ qualiter huic incōueniēti valeret ſobuiare. Tandez proposuit in aīo suo describi atq̄ depingi facere sup portā dom⁹ sue nōnullos doctores cum dictis suis btē ꝙginis immaculatā cōceptionē cōmēdantibus. simul cū miracylo contra illū predicatorē facto qui vt

Admiraculum primū

legit postq̄ ō btē virginis cōceptionē predicauit de pulpito descendēs statim adue niēte lupo terribili suffocat⁹ est. Hoc autē ꝓpositū cū p aliq̄ ipa implere distulisset: egritudine maxima infirmat⁹ est. Cum ño nullis medicoꝝ remedijs sanitatē recupare se posse conspiceret: excogitare cepit q̄ forte btā virgo ppter ꝓpositi sui dilatiōe indignata. hāc sibi infirmitatē euenire fecisset. Illi primus illi denouit q̄ si ipm de pdicta infirmitate liberaret. ipsas auctes describi atq̄ doctores qui illas edidere depingi cuz predicto lupi miraculo faceret. Quo emisso atq̄ cōpleto voto ab ipa infirmitate sine medicinaz remedijs liberatus est. q̄ miraculū ipse mihi ore ꝓpio enarrauit. cui⁹ etiā rei testioniuz mihi phibuit aromatarius qui illi ante emissum votum in pdicta infirmitate medicinas exhibuit go a ꝙtuordecim annis infra demonstrauit. Nā cū reuerendū patrē fratrē Bernardinū de caymis ordinis nostri sumin⁹ pōtifex perebat obtinuisset. ab hispaniaz regem pro q̄busdā reb⁹ valde ipoꝛtāb⁹ atq̄ xpianitatis bonū cōcernētib⁹ destinasset. ipseq̄ ab ipso rege quicqd pdict⁹ summ⁹ pōtifex perebat obtinuisset. ab hispaniis romam pgere volēs. cū Mediolā cēt vni ex ei⁹ socijs ad terrā sctāz supioz obediētia pfectu ro q̄ lras regis predicti summo pōtifici directas in custodia habebat. pdictus frater Bernardin⁹ imposuit vt oēs litteras alteri suo socio assignaret. Ille ño cum multas lras ab hispaniaz pribus delatas in vno panniculo ligatas haberet eas fideli⁹ alteri socio ei⁹ cōsignauit. oblit⁹ q̄ lras a quibus totū negocij pōdus dependebat in quibusdā corpalib⁹ reposuerat. vñ eas hieroſolymā prec⁹ur⁹ asportauit. Cū igit frater Bernardin⁹ Romā ꝓfectus esset credēs q̄ illas lras socius eius haberet t ad summi pōtificis pītiā accedere deberet: volēs pdictas lras preparare vt eas summo pontifici posset pītare. Reuolutis oībus lris quas eius socius habebat: inuenit illas deesse. sine q̄bus cōtā summo pontifice eius indignationē timens non audebat apparere. ppter qō multū incepit affligi: nescīēs q̄d de ipsis lris factum esset. Ego ño qui simul cū illo romā pertenteram pro confirmatiōe nostri officij ꝓceptiōis virginis gloriose impetrāda deuoui eidez pyssime

Universidad de Deusto
Biblioteca

℞ginī ꝙ si gratam nobis habere ſ̄ceret a ꝓdicto ſummo pōtifice audientiā ſ̄ſcꝫ ꝓ̄dictos repiri. tres ad gl̄iam īmaculate conceptiōis ſue ſ̄mones componerē. q̄ emiſſo voto ſtatī ſummꝰ pontifex nos vocari ꝓ̄cepit arctꝫ alacri vultu et valde iocūda facie gratiſſimaꝫ nobis audientiā dedit ipſumꝫ ꝓ̄fem fratres Bernardinū ne de amiſſione ſ̄rarū affligerē: hortatꝰ eſt dicēs. ꝙ ita credebat ꝛ̄bis ſuis ſicut ſ̄rīs ipſis credidiſſet. ℣s q̄ mirabilꝰ eſt ꝓcurante ipſa bīdicta ℞gine ſocius ꝓdicti ꝓ̄ris fratris Bernardini q̄ abſtulerat ipſas ſ̄ras anteq̄ inſportu venetiaꝫ nauem nauigaturꝰ aſcēderet: reuolēs ꝓdicta corpalia ipſaſq̄ ſ̄ras reperiēs eas ſtatim predicto p̄ri fratri Bernardino romā trāſmiſit: q̄ eas ad cōfirmationē ſue fidelitatis me legatiōis ꝓ̄fato ſummo pōtifici p̄ntauit. In terra etiā modoctie tpe peſtis quidā hīs vlcus morboſuꝫ, beatā ℞ginem rogauit vt ad gl̄iaꝫ ſue ſ̄tiſſime ꝙ ceptiōis eū liberaret. qua in ſero emiſſa invocatiōe mane ſequēti ſe libez repperit. In eiusdē tate q̄ꝫ laude dū quedā mulier mal̄ vnius fratris noſtri grauiſſima infirmitate laboraret. ſili modo īmaculate conceptioni btē ℞ginis ſe devouēs liberata eſt. Econtra ꝺo ꝓtra innocētiā ſuā ꝓſequētes ipa ℞go bīdicta multiplr ſdignationē ſuā demonſtrauit. Nā in q̄dā terra italie dū quidā religioſus ℑ ꝙceptionē btē ℞ginis predicaret: dixit. Rogo ℞ginem mariā vt de veritate a me ꝓdicta aliquā faciat demōſtrationes. ſtatimq̄ ꝺ dicto vna ꝓte ſurgit pulpiti ſup quo erat cadēte ipe deorſum corruens vſq̄ ad cingulū pānis ſuis oībus deſup remanētib⁹ cū eſſet ſine femoralibus ⁊ antipho na toti ꝑplo ludibriū fuit. Sicq̄ brā ℞go aduerſarū ſuā confudit. In ciuitate q̄ſ Mātue tpe illuſtris marchionis dñi. Ludouici aut ꝓ̄ris dñi marchionis quidam religioſus cōfeſſor ꝓdicti marchionis rogauit ipm vt feſtum cōceptionis btē virginis de libro feſtoꝝ que obſeruāt in illa ciuitate faceret deleri. Cui ille rñdit ſe ꝺ facere no'le. q: ꝺ feſtū erat a ſuis ꝓdeceſſoribus inſtitutū. Cui ille cōfeſſor rogauit euz vt ipm ꝓmitteret dictū feſtū cācellare. quo ex redio ꝓmittēte. ille ꝑfeſſor cācellato conceptiōis feſto ad ſuā reuerſus monaſteriuꝫ mortuꝰ eſt ſine lingua. meruit enī illam lin guā amittere qua btē ℞ginī cōceptionem ꝓſumpſit ipugnare. ꝓ q̄ enī quis delinq̄t ꝓ ea ⁊ puniri debet. Sap. xſ. ⁊ Exo. xſ. ⁊ notaſ i. l. ex facto. §. iulianus. ff. de vul. ⁊ pu. l. heres. ff. de his q̄b⁹ vt indigno. ⁊ ſa. l. ſi. C. de accu. ⁊ in. l. ſi cui. ff. codez. ⁊ p glo. in l ſi fugitiui C. de ſer. fu. In ciuitate etiam Mediolī q̄dā notarius ⁊ ciuis mediolanenſis dñs Petrus Antoni⁹ de bernardis q̄ erat ℑnus opinioni de immaculata ꝙceptione btē ℞ginis talīter ꝙ habebat ex ſuꝫ officiū ꝙceptiōis ꝓ romanā eccleſiā approbatū nec volebat audire predicationes de ꝙceptiōe eiuſdē ℞ginis. ac reꝓhendebat eos qui tenebāt hanc opinionē. vel ieiunabāt vigilia ꝙceptiōis. aut feſtum eius celebrabant ac obſeruabant. et in hac opinione ſua cōtra ꝙceptionē pſeuerauit ānis .xiiij. ⁊ plus. Ūn cū quidā eius filius: q̄ poſtea factꝰ eſt religioſus ordinis heremitaꝝ ſcti Auguſti. de obſeruantia: exiſtens adhuc ſeculāris ſcripſiſſet ſup vnū libū epl̄aꝝ ſcti Piero. quandā ſalutationē btē ℞ginis predicataꝝ Mediolī a p̄re fratre Antonio de verſellis ordinis minoꝝ. in qua bñdicta ℞go Maria ſine culpa originalis petī fuiſſe laudat. Ipſe dñs Petrus ꝓdict⁹ cancellauit predicta ꝛ̄ba. ⁊ ſcripſit ibidem auctrem ℑnū ſcti Thome de aq̄no et vnā auctē ſcti Ambroſij q̄ videt contra conceptionē btē ℞gis arctꝫ reprehēdit filiū ſuū q: predictaꝫ ſalutationē ſcripſiſſet. Perſeuerāte aūt eo in hac ſua ꝓtinacia: accidit ſibi ī eſtate ꝓxime ſequenti talis viſio noctis tpe. Nam videbat ei ꝙ eſſet in eccleſia ſcti Angeli fratrū minoꝝ de obſeruantia apud Mediolanū q̄ꝫ ſtaret ꝑpe vas in quo eſt aq̄ bñdicta iuxt̄ portā maiorē eccle. in quo loco cum oraret: appuit brā ℞go maria in ipa eccleſia. q̄ veniebat a manu dextra cappelle ſcti Bernardini ſite in ipſa eccla. ⁊ bat ℞ſus eū. ⁊ ipſe notari⁹ genibus flexis ꝓſtratus in terrā adorauit beatā virginē etiā inclinādo capur eū ei appropinquaſſet: putās ꝙ eū deberet reſpicere. Sed ipa oſtendēs faciē turbatam reuoluit caput ſuum. ⁊ noluit ipm reſpicere ſtatimq̄ diſparuit. Unde ⁊ ipſe ad ſe reuerſus in magno dolore remanſit. ⁊ totus deſolatus ⁊ in ipſa nocte amplius non potuit dormire. cogitando ⁊ recogitando cauſam quare beata virgo ei apparuerat cuꝫ facie ſic turbata. ⁊ noluerat eum reſpicere. maxime autem mirabatur. quia alia vice cum ipe adhuc eſſet eraꝫ tiꝫ tredecim vel quattuordecim annorum

Tertiū

Quartum.

℟

Irriſoriū ſatiſ

Miracula ℑmouentia ꝙceptōem.

⁊ ieiunaſſet ſeptē annis ꝛ̄tinuis diebꝫ ipſū ℞ne in pane ⁊ aqua ſemel in oīi hebdomada. nunq̄ frāges ieiunium ex infirmitate vel alia cauſa. ſibi apparuerat ipſa ℞go benedicta. ⁊ cū ipe illi magnā feciſſet reuerentiā. ipſa quoq̄ iocunda ⁊ hilari facie eū reſpiciēs verſus eū fecit inclinationē capitis ſui. Cū igit̄ dict⁹ notarius ex ꝓdicta viſiōe ſic ℑrita ꝓpe eſſet valde afflict⁹. accidit ꝙ in aduētu ꝑterito cū ꝓdicaret Mediol. reuerēd⁹ pater frater Bernardinus feltrinus ordinis minoꝝ. ⁊ multa diceret in laudem cōceptionis beate ℞ginis. ⁊ exprobraret illam ꝑtinaciter impugnātes: ipe notarius interfuit ꝓdicationi. Ūn inſpiratus a deo cepit timere ꝙ ꝓdicta viſio terribilis ei a beata ℞gine fuiſſet demōſtrata: q: ſuaꝫ cōceptionē impugnabat. Ūn devote eā rogauit: ꝙ ſi verum erat ꝙ ipſa eſſet cōcepta ſine originali petō. in viſione aliquā ei facere ret hr̄e cōſolationē ⁊ ipe renūciaret opinioni cōtrarie: ⁊ cācellaret illā poſtillā autoritatis ſancti Thome ꝛc. ⁊ reaptaret in li. ꝓdicto epiſtolarū ſcti Piero. illam ſalutationē cācellatā. Qua facta invocatiōe in breui habuit de nocte hanc viſionē. Videbat enī ſibi ꝙ eſſet in platea ſancti Ambroſij. q̄ eſt iuxta eccliaꝫ ſancti Fracteſci. ī qua eccleſia ē cappella īmaculate ꝙceptionis btē ℞ginis marie. Et ecce in aere parū diſtāte a terra apparuit dulcꝫ Jeſus filiꝰ bñdict⁹ virginis gloriose. magna comitiua ſociat⁹ eratq̄ relucētior ſole: atq̄ in manib⁹ ſuis habebat magnā copiā floꝝ cādidiſſimoꝝ ⁊ redolentiū atq̄ mirabiliter fragrantiuꝫ multeq̄ gētes adeſſe videbant ab eo petē tes vt de ꝓdictis floribus tā fragrātibus ⁊ odoriferis eis porrigeret. Ūn ⁊ ipſe notarius ei dixit. O dalciſſime ieſu xpe placeat vobis ⁊ mihi porrigere de dictis floribꝰ. et ipſe benigniſſim⁹ ieſus appropinquans ei ⁊ extendens brachiū ſua porrexit illi de dictis floribꝰ manu ſua quaſi ꝑpe facīe ſuaꝫ extendēs. Quo actu ipſe notarius ad ſe reuerſus gr̄as immēſas egit domino noſtro ieſu xpo. ⁊ totꝰ remāſit conſolatus. ſtatimq̄ facto mane cancellauit dictas autoritates ſcriptas ꝓtra gloriose virginis ꝙceptionē ⁊ renouauit ꝓdictā ſalutationē ī ꝓdicto libro. quā etiā ab eodē die vſq̄ nunc ī ſero dicit ante dormitionē. ⁊ quotidie dicere ꝓpoſuit. ⁊ in ſcriptis redegit predictas viſiones. ⁊ manu ꝓpria ſcripſit ⁊ ſubſcripſit ī fine ſtimoniū veritatis. ⁊ opinioni quā prius habuerat contra conceptionem immaculatam intemerate virginis totaliter renūciauit cuiꝰ litteras in. m. cccc. xcij. ac die ꝓmo februarij. ꝓpria eius manu factas apud me habeo autēticas. q̄s ipſemet mihi detulit ⁊ iurauit ita eſſe veritatē. Aliud q̄ſ indicū ſue innocētie demōſtratiuū beata ℞go oſtendit. Nā cū vigilauani anno p̄ti deberet fieri diſputatio de ꝙceptiōe btē ℞ginis vnus bachalarius ordinis cuiuſdā q̄ ibidē cōuenerat ⁊ tenuerat vſq̄ ad illō tps opinionē ℑtā imaculate ꝙceptioni meritis ipſius btē virginis illumiat⁹ a deo corā fratrib⁹ nr̄is renūciauit opinioni ſue ꝓmiſitq̄ ſe de cetero creditur̄ ipam bñdictaꝫ virginē ſine originali petō fuiſſe ꝙceptā. Hoc aūt ꝛ̄ri nolūt quidam in opinione ſua indurati inſtitutoꝝ. vt cōtra ab eis tenet: ſit ſepult⁹ more ūte tumbā ſe pulture quādā antiphonā canētib⁹ q̄ incipit. Magne p̄r ꝛc. Audi vos filij. Que verba ꝛſa q̄ſ dubiā interpretata ſint ꝙ hoc ideo diceret ille ſctūs. q: fratres qui habitabant in illo cōuentu non obſeruabant ordinata per ipſum inſtitutorem: alij ꝛo dicūt ꝙ ī illa tuba nō eſt corp⁹ ipſius ſancti: ſed vnius religioſi alterius ordinis ⁊ ideo vor illi⁹ dixit. Neq̄ ego p̄r ⁊ reliqui alij ⁊ forte meli⁹ opinant ꝙ hoc ī dixit ille ſanct⁹: quia cū ipe fuerit deuotiſſimus ꝙceptionis mr̄is dei ipſi eā impugnare nitebant. ⁊ ī dñi dixit. Neq̄ ego p̄r. ſ. veſter ſum. neq̄ vos filij. ſ. mei eſtis. q. dī. ſicut in deis dixit xps Johā. viij. ca. Si filij abrae eſtis. opa abrae facite. ſic ⁊ vos. ſi filij mei eſſe vultis deuotionē meam erga immaculatam virginem mariam tenete. vt nou ſitis de illis de quibus ſanct⁹ Ambroſius in quadā homelia inquit. Radix ſancta ⁊ ſtirpi inutiles ꝛc. vt ēriā non ſitis de illis q̄s ſanctus Johannes baptiſta Lu. iij. appellat genimina viperarum. q̄ materna viſcera crudeliter rodunt. In candiana etiaꝫ inſula. vt mihi retulit vnus frater noſter qui tunc ibi aderat: cum vnus deuot⁹ frater minor de immaculata virginis ꝙceptiōe ꝺi caſſet. quidam viſitator alteriꝰ ordinis poſt prandiū fecit ꝓdicatiōis ſignū pulſari. Et ꝙgregato populo cepit ꝓdicare ℑtra beate virginis cōceptionē q̄ indigne ferēs illa

Universidad de Deusto
Biblioteca

strissimus dux candie deuotissimus beate ẏginis. q̃ sermoni plens erat. ꝓcepit illi vi
sitatori vt statim de pulpito descẽderet ⁊ si
leret sub pena indignatiois excellẽtissime
dnationis venetiarũ. Ille igit coactus des
scẽdere valde indignat⁹. multi q̃dam cõclu
siones fratri illi nro ꝑdicatori. iactans se
eas velle cõtra eũ disputare. Quas ille frat
uspiciens inuenit in tribus locis falsas in
grãmatica. vñ illi respõdit ꝙ prius iret ad
scholã pueroꝝ: ⁊ postea posset re ad dispu
tationẽ theologoꝝ. ⁊ ꝙ pri⁹ curaret caput
psalcioni qõ ipe fregerat: q̃ psumeret ipu
gnare argumẽta Scoti. Bñ tñ ẏgo temes
ritatẽ suã cõfundere'etiã aliter voluit. Nã⁹
infra paucos dies: post ipm excessuꝝ dictus
visitator suis fratrib⁹ oibus in seditionẽ ꝑ
eũ quesitis. necesse habuit effugere latẽter
de monasterio suo timens incarcerari. vel
forte etiã peius tractari ab eis. vñ ad mo
nasterũ nr̃m suppler venit rogans fratres
nr̃os vt eũ occultatum tenere dignarent in
monasterio: donec nauigiũ securũ trãsfre
tãdi inueniret. Cui⁹ ꝓteruiã nõ attẽdẽtes
ꝑdicti fratres: ꝙ bonũ ꝑ malo fm apli cõsi
liũ ad Rom. xij. reddẽtes eũ in monasterio
suo charitative quoad voluit tenuerũt. In
firmana etiã ciuitate dñ quidam ꝑdicator
ẓ brẽ ẏginis ꝓceptiones ꝑdicare cepisset.
subito sanguis cuꝝ magno ipetu de ore ei⁹
effluere cepit: ita ꝙ nũq̃ inceptũ sermonẽ
ꝓsequi potuit. Ex forte aliq̃s ꝓtra me idi
gnabit. q̃ talia ad imaculate ẏginis defen
sionẽ miracula facta conscripsi. Cui ego rñ
deo ꝙ dñ brã ẏgo illa fecit: toti mũdo lau
dabilr intimãda mõstrauit. Ego tñ in hoc
ope neminẽ spãlr noiaui. Vñ si quis mihi
irasci voluerit ⁊ recalcitrare verificabit de
eo illud qõ inq̃t. b. Piero. ad Neporianum
dicẽs. Neminem spãliter sermo mey pulsa
uit. generalik de vitijs disputatio est. Qui
igit mihi irasci voluerit: prius ipse de se ꝙ
talis sit cõfitebit. hec ille. Talis nãq̃ mur
murator ostẽdet se esse de illis aduersarijs
brẽ ẏginis. de quoꝝ obstinatiõe ẽ tractat
Inq̃t em mor. lat. Cato in suis documentis.
Lõsemo ipe sibi de se putat ofa dici. Talis
q̃s facit sicut equus q̃ hz clauũ fixũ in car
ne qui subito vt tangit in illo recalcitrat.
Ego tñ eorũ murmurationẽ puipẽdo. Nã
si oẽs impugnatores beatissime virginis
cõtra me verbis ac factis insurgerẽt. consi
derẽ in illo qui defensoribus sue matris in
quit illud. ij. Parali. xx. Nolite timere nec
paueatis hanc multitudinẽ. Non em est ve
stra pugna sed dei. Et ꝓpterea ipsoꝝ detra
ctionem atq̃ subsurrationem nõ timeo nec
curo de eoꝝ scriptis me impugnantib⁹: q̃
nec curabat saluator noster de murmura
tionibus aut scandalis phariseoꝝ. Et ideo
aliqui ꝑdicatores fallunt qui dimittunt ꝑ
dicare de ꝓceptione brẽ virginis. maxime
i die sue solẽnitatis. timẽtes aliq̃s ꝑdicte
ꝓceptiõis aduersarios aduersuꝝ se ꝓcitari.
Bon⁹ nãq̃ ac fidelis seru⁹ nõ debet a laudi
b⁹ dñi ac dñe sue desistẽ. Iꝝ aliquos videat
de ꝑdictis laudib⁹ indignationẽ hre. Ideo
vt intellen eũ supraꝝ ript⁹ pr̃ frater Bernar
din⁹ feltrin⁹ ꝑfato respectu non soleret ꝑdi
care de ꝓceptione virginis benedicte: quas
dã vigilia ꝓceptionis interrogauit eũ vene
rand⁹ pr̃ frater firt⁹ de Mlo ordinis nri. õ
quo vellet in crastino ꝑdicare. Cui ille rñ
dit. ꝙ ꝑdicare nolebat de ꝓceptiõe ꝛõne ꝑ
dictã. sed aliq̃ aliã ad brẽ ẏginis gliam in
tẽdebat dicere. Predict⁹ aũt pr̃ eũ hortat⁹
est vt de imaculate ẏgis ꝓceptiõe ꝑdicaret
⁊ matrẽ dei quãtũ digne poterat laudaret:
nec a laude dñe nre ꝓpter talium murmu
rantiũ indignatiõem deniteret. De talib⁹
em qui ex malinolẽtia vel obstinatione scã
dalizant dici põt illud qõ ꝺ pharisei⁹ qui
de verbis xpi scandalizabant. dixit ipe do
min⁹ discipulis suis Mat. xv. f. Sinite illos. Ceci sunt ⁊ duces ceco. Quapropter
ꝑfatus pr̃ frater Bernardinus ista sctiviri q̃
in vita ⁊ ẽ mortẽ miraculis claruit psuasio
ne ꝓfortat⁹. postea semp de ipa cõceptiõe
predicauit: credens hãc esse beatissime vir
ginis voluntatẽ: q̃ ad hoc mĩnuandũ sue
cõceptiõis deuotis multas grãs elargit.
Nã ipe Blãchoꝝ cũ mediolani esset mari
ma pestis. fecerunt mediolanẽses votũ brẽ
ẏgini. q̃ si eos liberaret: festũ sue imacula
te cõceptiõis celebrarẽt. Quo emisso vo
to a dicta peste liberati sũt. Intellen etiã
ꝙ ꝓtin⁹ dux mediolani rã ꝓlati cõsecut⁹ ẽ
dniũ. q̃ ad hortationem magri. Petri de
candia': qui postea fuit summus pontifex
deuotionẽ ꝓcipuaꝝ semp habuit cõceptiõi
brẽ virginis mris dei: quã deuote sepius ꝑ
sctissimã suã cõceptionẽ inuocabat. Credo
etiã ꝓdictuꝝ Sixtum. iiij. ad summi apos
stolat⁹ apicẽ ꝓuectũ: q̃ quotidie ad vesꝑas
⁊ matutinũ de imaculata virgis cõceptiõe
cõmemoratiõnẽ faciebat. quã deuotionẽ

ẽrtã in põtificatu sctũ⁹ vt intelleri obseruas
uit. Nouissime ẽo aliud innocẽtie sue stu
uit. Nã cũ serenissim⁹ rex hispãiaꝝ ꝑ mul
erpugn ibilis vbis granate. randẽ ad pu
rissime ẏginis adiutoriũ cõfugiẽs deuote
de rege vouit cũ serenissima Ꝛoine sua regina ꝙ si
hispãie eis de ꝑdicta vbe victoriã ꝑstaret ꝑmũ ci
uitat⁹ illi⁹ templũ ad honoꝝ sue imacula
te cõceptiõis dedicari facerẽt atq̃ ꝓsecrari
quo facto voto: gliosam de ipa ciuitate vi
ctoriã ẏgo illi⁹ intemerata'cõcessit. vñ in
ꝑfata vbe solẽniter intrãtes cum magno
eꝝ nũero. suoꝝq̃ ꝓcerũ atq̃ militũ po
tẽti exercitu votũ ꝑdictũ ꝓtin⁹ cõpleuerũt
Animẽ ergo oẽs xpiani ꝓncipes ad co
lendã imaculatã mris dei cõceptione atq̃
ihũ festiuitatẽ inducẽt i oi poretie sue dñio
solẽniter celebrari. Si q̃s eũ aliquã a ꝑdi
cta ẏgine grãm desiderat obtinere. illã ad
cõceptiõis sue reuerẽti studeat flagitare.
Hoc nãq̃ nouissimo mundi tpe dignabit
ꝺndicta ẏgo vniuerso orbi puritatem atq̃
innocẽtiã suã demõstrare. rebelles suos ꝑ
sternẽs: ⁊ sue cõceptiõis deuotos exaltans
magnifice. Sicut fec Alexãdro nequã ma
gno theologo: cui rebelli ⁊ ẽro imaculate
De ales cõceptiõis ipa ꝺndicta ẏgo indignationẽ
randro suã demõstrauit. Illi modo q̃ etiã demõ
de ales strauit Alexandro de ales vñ etiã ipm con
uertit. Quapropter predictus doctor cõpo
suit pulcherrimũ ℞monem de conceptione
mris dei. accipiẽdo ꝑ themate illud Cañ.
iij. Tota pulchra es ⁊c. in q̃ sic dicit. Festũ
cõceptiõis brẽ marie consecrate ẏginis ho
norat ꝑpt reuelationẽ q̃ facta fuit abbati
Pelistio vt talẽ diẽ q̃ signanter fuit sibi er
pressa celebrari faceret ad honorẽ ẏgis ma
tris dei sub interminatiõe mortis sibi inflis
gẽde. Cuꝝ ẽ reuelatio facta illi scio abbati
nõ debeat discredi. sicut nec reuelationes
antiqs pribus facte: pie credendũ est ꝙ iu
xta dictã reuelationẽ ꝑfata solẽnitas debe
at celebrari. Ad qõ stimulamur. q⁹ natiuis
tas brẽ ẏginis celebrat ꝑpt reuelationem
cuidã solitario factã q̃re ergo cõceptio non
debeat celebrari iuxta reuelationẽ illi sctõ
abbati factã. Ego igitur doceo ⁊ assero et
credo illos esse cõmẽdãdos q̃ pie ⁊ deuote
festũ cõceptiõis celebrãdũ direxit. Et hoc
ꝓpue. Nã cũ magister theologie existens
in scholis publice contrariũ docerẽ. ⁊ ista
die sicut in alijs diebꝰ officium doctoris in
scholis exercere vellẽ: teste sole iusticie: ar
ripuit me tã repẽtinus mo:bꝰ ꝙ eodẽ die
⁊ ãnis singulis me excecauit. ita ꝙ tali die
cõceptionis officiũ magisterij exercere nõ
ualui. vñ auditores cõlocy mei estimã
tes istũ mo:bũ euenire mihi q̃ impugnas
bã festũ cõceptionis me corripuerũt ⁊ sanũ
cõsiliũ habui ab eisdẽ vt de illo festo crede
rẽ ꝺniũ. ac illud festũ celebrandũ ãnuatim
forte sentirẽ. Et hoc doceo faciẽdũ. ⁊ b asse
ro. hec ille. Ego aũt dicere possiuꝝ cũ beato
Augu. in ℞mone de assumptiõe brẽ ẏginis
in q̃ posth⁹ rõnib⁹ puꝝ ⁊ catholicis ꝑbuit
corꝑ brẽ virginis nõ fuisse corruptũ nec a
℞mis⁹ corrolus. Iꝝ simul cũ aĩa resuscitatuꝝ
⁊ glorificatũ ait. Tibi ago grãs xpe. q̃ de san
cta ẏgine mꝰ tua nisi qõ piũ est ac dignuꝝ
visum est sentire non potui. Vt eũ dicit
Petrus aureoli vbi. ẽ. eadẽ dicti ꝑbt in pre
ad ꝑbandũ ꝙ inconuenies fuisset brẽ ẏgis
nio corꝑ in putredinẽ ẽrt. mlto magis cõ
cludũr inconueniẽtissimũ fuisse ei⁹ aĩaꝝ pein Nõ des
sterconibꝰ sordidari ⁊ putrefieri. Inter alia cuit coꝝ
autẽ fundamẽta põt adduci illud qõ idem Aug. vbi. ẽ. inq̃t dñs ait. De maria credẽdũ puovir
nõ videt nec estimabile illud cuiꝰ estima gis sci
tionem ꝓcul pellit inestimabile munus qõ uerari.
accepit. Super q̃bus vbis arguit Petrus
aureoli vbi. ẽ. di. Sed certũ est ꝙ mrnitus
dei causalitas ofa gr̃e ꝓncipatio diuite pacẽ
charitatẽ ⁊ amicitie repellit estimationem
ofa pcti. Inestimabile est ꝓncipium ami
citie esse filiã odij. ꝓncipiũ charitatis ⁊ pa
cis esse filiaꝝ ire matrẽ dei esse seruaꝝ pcti.
Ergo hoc ofino esse nõ debuit fm vba Aug
gu. hec ille. Non em cõgruũ fuit deo redẽ
ptionẽ hũani generis malo inchoare ꝓnci
pio q̃ tã bono debebat pagi eritu Ad quod
facit. c. ꝓncipatus. ſ. q. j. ⁊ qõ notat glo. in De bo
auc. vt iudi. fine quoquo fuc. §. cessatio. noũtio
col. ij. per tertũ ibi. Facit etiã ad ꝑdicta q̃
initiũ est spectandũ. l. ij. §. seio. ff. ꝺ mino.
l. si ꝓcurator ẽ i ꝓn. ff. mã. ⁊ l. si id qꝺ. §. si fi
lius. ff. ꝓ socio. et. l. pomponius. la. ij. ff.
de nego. gest. Multũ em valet bonũ ĩmtiũ
et bona fides in principio. l. quid ergo. in
princi. ff. de bis qui no. infa. l. ſ. et. ij. C. de
longi tempo. ꝓscrip. et §. si quis a nõ do
mino. iusti. de rerũ diui. ⁊ c. fi. de prescrip.
Et quibus omnibus patet ꝙ inconueniens
fuisset matrem dei habere maluꝝ initium.

Universidad de Deusto
Biblioteca

In pdicto etiã loco pdict⁹ doctor arguit sic. Si: vt ait Piero. ad Eustochiũ: oĩs bonor ipensus matri redundat in filiũ: ḡ filr dicendũ est de vitupio. Or ad quẽ spectat cõmodũ: spectat ⁊ incõmodũ. l. ẽm naturã ff. de re. iur. ⁊ l. si non fuerint. §. ita coiri. ff. pro socio. Cũ igit turpitudo originalis peccati summe repugnet filio non videt bene honorare rpm in mre q̃ dicit in ea originale petrũ fuisse. ℞ ille. Et maxime cuy ipsa dei mater. vt. ℞. patuit: fuerit fabricata a filio suo q̃ fabricat mundissima ⁊ purissima Sicut ḡ ignis nũq̃ fuit sine calore: nec aq̃ aliq̃n fuit sine humore;. ita et btã dei genitrix nunq̃ fuit sine innocentia ⁊ puritate. Cuiq̃ filii gratia ⁊ amore. Matrẽ igit dei infamari ⁊ vituperari nemo dz supportare nam etiã fideles ac boni canes cõtra auferentes bona dñor suorã solent latrare. Javidi ño canes etiã dominum ac dominam suã xp̃m mordere. Cũ ergo ẽm iuralicitum sit defendere. vasallum ⁊ seruũ. l. sed si vn⁹ §. seruus mev. ff. de iniu. Item famulũ conductũ. l. ij. ff. de vsu. ⁊ habi. Item filio spurio defendere patrẽ suũ. ẽm Bal. in. l. cum acutissimi. C. de fidei com. imo etiã licitum est defendere inimicũ si eis vis inferat. ẽm Bal. in. l. vt vim. ff. de iusti. ⁊ iu. Item aial ppriũ. iurta notata in. l. j. §. vim. ff. de vi. ⁊ vi. ar. imo etiã inter aialia bruta licita est defensio. l. j. §. cuy arietes. ff. si qua. pau. fe. di. Erubescere pfecto debẽt beate virginis impugnatores q̃ sint spurijs ⁊ aialib⁹ brutis deteriores cum nõ solũ eã nõ defendãt sed vituparе conant. q̃ si eã defendere nolunt. saltem oĩ suo silentiũ imponãt. vt ea que legũt ⁊ nõ recte intelligũt. aliys contra matrẽ dei exponere nõ pręsumãt. Ipsi eĩm scripta tm̃ discurrũt eor autẽ cõtenta propter frigiditatẽ stomachi nõ bene digerũt vt de quibusdã silibus inq̃t Cyp⁹ in. l. imperiũ. ff. de iurisdom. iu. Ego ño vt plenẽ ẽmonẽ cõcludam: ⁊ detrahentiũ machinationib⁹ obuiare queã: qui laudãtes beatę virginis conceptionẽ appellant somniatores vel somnia recitãtes: ac deptauantes scripturas diuinas seu falsificantes scrip⁹ dicta vel eorum autoritatib⁹ abutentes vel mẽdacia fingentes. dico q̃ ipsi. aliys imponunt q̃ forte ipsi facere consueuerũt. Sicut quidam scholaris strabo erat tpe quo ego legali studio operam dabã in ciuitate papiensi qui cũ videbat aliquẽ sibi contumelias dicere volẽtẽ. timẽs ne ei impropetes inraret ꝑ esset strabo statꝛ ei dicebat. Cur es macu⁹ strabo: cuius ille rectos ⁊ pulchros haberet oculos. De talib⁹ aũt verificat illũ q̃ ceptio ponit Salomõ Eccls. x. di. Stultus in via sua ambulans: cũ ipe sit insipiens oẽs stultos existimat. Et Seneca in li. de moribus dicit. hoc hz oĩs affect⁹ vt i quo ipe insanit ceteros putet insanire. Et Augusti. sup ps cxvij. ẽmone. xij. ait Võ malus suspicatur in alio q̃ sentit in seipso. Sciãt ergo oẽs q̃ ea que in hoc ope scripsi aut ipse ex originalibus libris extraxi. aut ab aliys autoribus sic allegata trãscripsi. Miracula ño b posita aut ipse oculis ꝓpriis vidi: aut a fidedignis narrata vl descripta recitaui: q̃ quidẽ vera miracula nõ potuerũt ꝑ diabolicã artẽ fieri. vt patuit. ℞. ẽmõe. vij. pte. ti: vñ apparet malignitas impugnãtiũ innocentiam genitricis dei. qui dicũt pdicta miracula et pdigia fecisse diabolũ. O insipientia maxima. Quis eĩm sapiens credere poterit q̃ diabol⁹ miracula faceret ad ẽgmis gliam quã semp habuit in capitalẽ inimicam. Non eĩm plumendũ est quẽ debere extolli ac laudari a capitali inimico. imo potius deprimi ⁊ vituperari. Et propterea leges reprobant testimoniũ simliuy. l. testiũ ff. de testibus. Tales obstinati in vituperatiõe ẽginis. nec autoritatib⁹ nec rõnibus nec quibusuis miraculis credũt. Unde licy de bonis xpianis credẽtibus miraculis fidedignis ꝑ cõceptione imaculate ẽginis verificent illa ẽba. ꝑa q̃bus inq̃t deo. Testimonia tua credibilia facta sũt nimis. de ipsis tũ non verificaĩ. Sed ℞ pdixerat idẽ ꝑa. q̃ etiã ait deo. Nunquid cognoscent in tenebris mirabilia tua. et iudicia tua in terra obliuionis? q. d. nõ. Ipsi eĩm sunt filꝛes pharisei⁹ qui de xp̃o male dicebant. licy eũ viderẽt miracula facientẽ. ⁊ demonia ejicientẽ. vnde ⁊ dicebãt. In beelzebub pncipe de monstrũ eucit demonia. Mat. xij. ⁊ Marci. iij. Simlr ceco nato dicenti eis de xp̃o q̃ eũ illuminauerat. ipsi respõderũt vt habetur Joban. ix. Nos scimus q: hic homo pctõr est. Et sic er obstinatiõe sua nolebant credere miraculis xp̃i. ista ño nescio vtrum pecio: es sint: nolũt credere nec xp̃i pdigijs nec immaculate matris eius. immo vt obstinationẽ suam defendant. dicũt q̃ beata ẽgo non indiget nostris laudibus et ideo nõ curat q̃ a nobis de innocentia laudet

Defendere licet.

Expto⁹ nõ credens

O maligna locutio qua induci pñt boies ad blasphemãdã dei genitricẽ. Er hoc eĩm arguẽt dicentes. Si nre laudes nõ sunt ei grate. ergo nec blasphemie ei multũ displicent. O vsura demonis fallacia q̃ hos in minũ ꝓbis nec diuinis credãt. nec iudicia detestentur. er quo demõstrãt q̃ sapiẽtes nõ sunt. Si eĩm saperẽt: ridicarer de ipis illud poeticũ. Casus dementis correctio fit sapiẽtis. Cognoscerẽt nãq̃ q̃ si nõ multũ displiceret deo ⁊ btẽ ẽgm impugnatio innocẽtie sue: tã magnas vidictas ⁊ vltiões ꝛ eã psequẽtes nõ fecissent. Talib⁹ ex obstinatiõe ignoratib⁹ dr Deut. xxij. Oĩs absq̃ ꝓfilio est ⁊ sine prudẽtia. vtinã saperẽt ⁊ intelligerẽt ac nouissima puiderẽt. Dor aũt calamitati valde cõpatior. Dubito eĩm q̃ si milia miliũ ⁊ decies centena milia miracula ꝓplus q̃ facrã sũt ad declarationẽ innocẽtie ẽginalis fierẽt: forte aliq̃s eor credere nollet dñi. Juraui ⁊ statui custodire opimo nẽ obstinatiõis mee. Et iõ de ipsis tm̃ modo in oĩbus pcedẽtibus ẽmonibus intelleri: q̃ impugnãtes purissime virginis cõceptionẽ vt eoꝛ ad sanã sniaꝛ reuocarẽ: exprobatiõis flagello pcussit. sciens q̃ p Gal. 5: Prouer. xxix. ẽga atq̃ correctio tribuit intellectũ ⁊ sapiẽtiã. Non igit dico q̃ aliquis hactenꝰ peccauerit. q̃ Is errauerit. beatã tm̃ ẽgmẽ in originali pctõ conceptã nõ er ptinacia Is er quadã solã ignoratia ⁊ falsa opinatiõe putauit. Illos ño dico peccasse ⁊ peccare grauiter q̃ ex obstinatione ac ptinacia atq̃ malignitate purissime virginis matris dei conant innocẽtiã impugnar: quos tm̃ moneo vt a malo proposito suo cessent. q: melꝰ est desistere q̃ male cepta pficere. l. põponitur. §. meminisse. ff. de inof. te. et. l. qs sit fugitiꝰ. ff. de edil. edic. ⁊ p bal. ⁊ doc. in. l. si qs non dicã. C. de epi. ⁊ cler. ⁊ p glo. in. l. qui ea mẽte. ff. de iniu. Itẽ q: licitũ est semꝑ corrigere sicut eriaꝛ facit iurisconsultus in. l. diuus. ff. de iu. pa. et in. l. labeo. vbi glo. ff. de ser. rusti. predi. Ego aũt Is: vt arbitror: nihil nisi ẽm catholicã veritatẽ scripserim: tm̃ more boni ⁊ fidelis xp̃ani oĩa in hoc ope posita ⁊ etiã in oĩb⁹ aliys scriptis meis psentib⁹ ⁊ futuris sanctissime sedis aplice iudicio ⁊ determinatiõi hũiliter submitto. sciens q̃ ẽm ma ra marime vt hr̃ in. c. ℞ est fides. xxiij. q. j. et in. c. dãnamus. de sum. tri. ⁊ fi. ca. nemo inculpari dz q̃ sua scripta subiecit sedi apostolice. Quã dñs nr̃ Jesus xp̃s cũ pastore suo ꝓpetet ⁊ glificet meritis innocentissime matris sue. Cui sit honor ⁊ sempiterna gloria p infinita secula seculorum. Amen.

Btissimo atq̃ felicissimo dño: dño Sixto. iiij. sedis aplice summe pontifici sctissimo fr̃ Bernardin⁹ de busti ordinis minor minimus humilẽ ac debitã cõmẽdationes

On fuit antistes: pater o sanctissime quiq̃:
Sed neq̃ vꝛuꝛ forte dieb⁹erit
Te magis intacte preconia vir ginis optano.
Et laudes ardẽs magnificare suas.
Nãq̃ sui totũ conceptus fama per orbem
Panditur officio Sixte beate tuo.
Laudatur patrio nunq̃ fedata cruore:
Cerbereo nunq̃ subiacuisse iugo.
Undiq̃ mellifluo fertur sup ethera cantu
Aerantes videas sic resonare choros.
Nulla fuit tanto mulier redimita decore:
Que speciẽ superet virgo Maria tuam.
Candidior niueo rutilas regina colore:
Et radijs cedit clara diana tuis.
Luna suum perdit tecum sociata nitorem:
Atq̃ comes nullũ sol tibi lumen habet
O benedicta dei genitrix: te crimine solas
Immunem natus contulit esse tuus.
Ipe tuam formas aiam sic virgo redemit:
Crimina q̃ primi nulla parẽtis habes.
Non fuit in toto conceptus sanctior orbe:
Si nõ de nato sint mea verba tuo.
Sed licy hoc sacri mõstraret pagia verbi.
Turba tamẽ nuper multa rebellis erat.
Ceca nimis meritoo tibi gens tollebat honores:
Conceptum referens nõ sine sorde tuũ.
Uoluerat indoctũ sua p fantasmata vulgꝰ
Nescius inspidũ qui tolit auctor opus.
Impia ẽgineũ blasphemão lingua nitorẽ
Baudebat dominã dilacerare suam.
Nullꝰ erat diros in te q̃ sterneret hostes:
Spernẽtes laudes ẽgo benigna tuas:
Protinꝰ vt nouit sanctissimꝰ ista sacerdos
Zelator cultus Sixtus vbiq̃ tui.
Uouit immẽsus facinus: rantiq̃ fideles
Cõmouit populos non tolerar nefas.
Nec mora nogarolꝰ sapiẽs leonardꝰ amẽo
Hoc sup officium condidit eloquio
Erultãs pulchro: multiq̃ volumine letus
Clauiger etheri maximus ipse poli.
Jussit vt nocui cõceptus festa triumphio:

Universidad de Deusto
Biblioteca

Atq; per octauũ fiat celebrata diem.
Surgo amissos tribuit tibi sirt⁹ honores
Namq; tui curã virgo pudoris habet.
Mũdicia in cũctis colit nũc en tua tẽplis
Jam pater arq; hort⁹ glia magna tui.
Nunc tua deuoti referũt magnalia fratres
Estq; tuis rotus laudib⁹ orbis ouans.
Hoc aũt summo residẽs in culmine presul
Quo tua percreuit fama pegit opus.
Jlle tuos cũcto diffudit in orbe trũphos
Est quibus immensa glia parta tibi.
Hoc igit solitas referas p munere grates
Glorificãs Virtum virgo maria tuum.
Tã sibi longeuã tribuas pia ꝙso salutem:
Marbulalẽ valeat vt superare dies.
Penitq; felices postq; compleuerit annos:
Angelicos inter fac iubilare choros.
Tu ꝙo innocue laudes qui virginis optas
Sirte precor nostri cerne labor⁹is opus.
Jnclyta virginei cõcept⁹ gaudia pulchro
Mentibus ac grato pandimus officio.
Hoc igitur supler rogiro sanctissime psul
Clautibus ista tuis rãgere scripta velis.
Roborẽ siste tuo: valeat quo dicere nostrũ
Virginis officium cui celebrare placet.
Hoc tibi non paruas partet p scla laudes
Et titulis ceder gloria magna tuis.
Jnsuper eterni genitrix castissima regis
Gaudia confusis hostibus alta feret
Te quoq; celorum resonãtes cantica ciues
Laudabunt: dominã sic coluisse tuam.
Jlle etiã casto peperit quẽ corpe matris
Premia cultor⁹ conferet ampla sue.

Finis.

Beatissimus in xp̃o pater Sixtus papa iiij. cum sibi pñarũ fuisset sequẽs officius conceptionis btẽ ꝟginis: atq; rogat⁹ esset vt p aliquem vel aliquos sapiẽtes theologos illud examinari faceret. dixit q; ipse met volebat examinare. Postq; ꝙo diligẽter ipm officius examinauit ptmo illud ore tenus approbauit atq; vt ipressum ordinauit. Deide p hoc infrascriptũ breue apostolicũ corroborauit ⁊ cõfirmauit. Dilecto filio Bernardino de busti de mediolano ordinis minor⁹ de obseruãtia: Sixt⁹ papa. iiij. salutem ⁊ aplicã benedictionẽ. Dilecte fili libenter ad ea concedenda inducimur que deuotiõis respiciũt incremẽtũ. Tuis igit in hac parte supplicatiõib⁹ inclinati: vt officiũ cõceptionis beate virginis marie per te cõpilatũ ⁊ ordinatũ. tu ⁊ oẽs q̃ id voluerint p deuotiõe sua dicere ⁊ recitare libere ⁊ licite possitis ac valeatis: sen possint ac valeãt aplica auctẽ tenore psentiũ cõcedimus pariter ⁊ indulgem⁹. Non obstãtibus cõstitutionib⁹ ⁊ ordinationib⁹ apostolicis ceterisq; cõtrariis quibuscũq; Datum Rome apud sanctũ Petrum sub anulo piscatoris die. xiij. octobris. M.cccc.lxxx. pontificatus nostri ãno decimo.

L. Gritus.

Reuerẽdus pr̃ frater Matthe⁹ de nouaria ordinis minor⁹: dũ esset cõmissarius in curia romana reuerẽdissimi pris frĩs Angeli de clauasio vicarij gñalis quo ad frẽs de obseruãria in prib⁹ cismõtanis: existẽs corã sctissimo dño nro Sixto. iiij. summo põtifice dixit. Placeat sctitati vre ꝙ celebrãtes offm cõceptiõis btẽ ꝟginis marie editũ p frẽm Bernardinũ de busti habeãt eam dẽ indulgẽtiã quã sanctitas vra concessit celebrãtibus officiũ dñi leonardi nogaroli Summus aũt pontifex rñdit. Nos sumus cõtenti. ⁊ dedit benedictionem suam.

Jncipit deuotissimum

offm imaculate 3ceptiõis gliose ꝟgis marie editũ p frẽm Bernardinũ de busti ordinis minor⁹. Oõ q̃dẽ offm approbatũ est et confirmatũ a scissimo dño nro Sixto. iiij. põtifice mario. Qui ad maiorẽ ciusdẽ illiba te ꝟginis gloriã oimq; fideliũ deuotiones aucte aplica 3cessit ꝙ oẽ offm possit in dei eccla sicut alia diuina officia celebrari. nõ solũ a fratribus ⁊ monialib⁹ de ordine bti Fracisci: sed etiã a ceteris religiosis ⁊ clericis quibuscũq;. Jn p̃mis vespis ãñ.

d Jrit dñs dñe mee sede a dextris meis nocẽtie mee alla. p̃s. Dixit dñs. cãreliq; de sctã maria. Ãñ. Laudate pueri dñam sup oẽs gentes in 3ceptu gloriosaꝫ alla. Ãñ. Letatus sum in his q̃ dicta sunt mihi. cõcepta ẽ hodie regina celi alla Ãñ. Nisi dñs custodisset matrẽ suã: angelus tenebraꝫ denigrasset eas all. Ãñ: Laudate hierlm dñm q̃ nõ fecit taliter vlli nationi sicut sue dilectissime mr̃i alla. Supra scripte añ dicunt solã qñ festus conceptionis venit in scõa feria. q: totũ officium in primis vespis fit de conceptione. Cap.

d Omin⁹ possedit me in initio viarũ suaꝫ ãteq; deq; faceret a pncipio. ab eterno ordiata sũ ⁊ ex antiquis anteq; terra fieret. necdũ erãt abysi ⁊ ego iam cõcepta eram. Ymnus.

Aude mater saluatoris magni vel
g lus gedeonis. rub⁹ igne q̃ non vr̃
veri tẽpli salomonis. Sponsa dei
lus seniẽtis. caput cedẽs holofernis. Adamis. inq; syon dñario. pulsis inde iebuseis
moi fecit laqueatũ aman sctis inimicum.
Babylonis rex in pdã nõ abdurit te capti
uã. philistei nec Holye eo transfira pugiõe
Sicut suũ sol nitoꝛẽ nũq̃ pdit nec decoꝛẽ.
p̃mi patris sic tu labẽ nullam sentis nec'fe
toꝛẽ. Tu sol occalum nesciẽs lunaq; semp
rutilãs. tu syduꝫ lucem pariẽs. delicti nubes pfugãs. Null⁹ t te pfidẽtes vnq̃ vidit
infelices. Se tibi nam deuot⁹ est necesse fit
beat⁹. Ad te ergo nos clamãtes, ihac valle
lachrymãtes. ad nuptias eternales fac venire triũpãtes. amẽ. Pot etiã dici hy⁹.
Aue maris stella. ỹ. Cõceptio ẽ hodie ierẽ
marie ꝟginis. alla. ỹ. Cui⁹ innocẽtia deuotas illustrat animas alla. Ad magnificat
oñ. Magnificat aĩa mea dñm. Et exultauit
spũs meus i deo salutari meo q̃ me pserua
uit ab originali pcõ alla alla alla. Oro.

Sus q̃ immculatã ꝟginẽ marias.

d vt digna filij tui mr̃ existeret ab oi
labe pcti in 3ceptiõe sua pseruasti
tribuẽ q̃sumus. vt q̃ ei⁹ immocẽtie puritatẽ
veraciter credimus: ipaꝫ p nobis apud te
semp intercedere sentiamus. Per eundez.
Ad matut̃. inuitatoriũ. De immaculato cõceptu virgineo. Jubilemus deo salutari
nostro ps. Uenite. Ymnus.

Benedicta femina quam celi laudant
o agmina te cõfitemur hodie conceptã sine crimine. Sicut solario radius corruptiõis nesci⁹ intrasti mr̃io viscera gliosa dña. Nullã redemit filiꝰ ex omni gẽte dignio⁹. q̃ te seruauit. puide mũdaꝫ
paterno scelere. Glia. tibi dñe q̃ nat⁹ es de
virgine. Jn. s. nocturno ãñ. Elevata est
marie puritas sup choros angelor⁹ al. ps.
Dñe dñs noster. ãñ. Jn sole posuit tabernaculũ suũ dñs. q: de imaculata ꝟgine omni
puritate fulgida natus est xp̃s alla. ps. Celi ennarant. ãñ. Ab initio ⁊ ante secula deordinauit eam. ⁊ filio suo preparauit eam
alla. ps. Dñi est terra. ỹ. Liberasti me dñe
ex ore leonis alk. ỹ. Et a cornibus unicorniũ humilitatem meam alla.

Ex dictis sanctor⁹ doctor⁹. Lectio. s.

Eat⁹ ambros⁹ in quodam sermone
b de gliosa ꝟgine maria exponens p
pheticus illud. Egredietur virga de
radice iesse. sic de eius innocentia prestat
dicens. Nec est virga in qua nec nod⁹ originalis nec corter venialis culpe fuit. Hylarius. O virgo benedicta super oẽs feminas. que angelos vincis puritate. q̃ omnes
sanctos supas pietate. Hieronym⁹. Quicq̃d in maria gestũ est. totũ puritas. totũ veritas. totumq; gr̃a fuit. ỹ. Jn me gr̃a omis
vie ⁊ veritatis. Jn me omis spes vite ⁊ ỹtutis
alla. ỹ. Transite ad me oẽs qui concupiscitis me. ⁊ a generationibus meis adimplemini i. Jn me. Lectio secunda.

Dem q̃s Hieronymus inq̃r. Quies
i quid humanis dici pot ỹbis: minor
est a laude ꝟginis. Et iterũ. Nihil
est candoris. nihil est splendoris. nihil est
numinis qõ nõ resplẽdeat in virgine gloriosa. Et alibi. Nulli dubium est de matre
dñi quin talis debuerit esse que non posset
argui de peccato quia fuisset ad improperium filij. ỹ. Ego mater pulchre dilectionis timoris ac magnitudinis ⁊ sancte spei
Alla alla. ỹ. Spiritus me⁹ super mel dulcis. et hereditas mea super mel et fauum.
alla alla. Lectio tertia.

Asilius. Quid dulcius fratres charissimi? Quid iocũdius? Quid saluberius: aut quid felicius? q̃ de beata
virgine loqui. de virgine cogitare. de virgine predicare ⁊ ipsam in omnib⁹ sequi ⁊ imitari. Hec est redemptio nostra: salus: vita:
spes: refugiũ: cõsilium ⁊ auxiliũ nostrũ. Hec
est que fuit in vtero matris absq; originali pcõ 3cepta ⁊ generata. ab omni maculi vitio segregata. omni etiaꝫ veniali pcõ
priuata. ⁊ tu cũctis actib⁹ ⁊ moribus suis
spũsancti gratia plena ⁊ fecũda. Hieronymus. Ceteris p pteꝫ gr̃a prestatur. Marie
ꝙo tota se infudit gre plenitudo. ỹ. Mulie filie cõgregauerunt diuitias tu ꝙo eãdas
ria supgressa es vniuersas. alla alla. versus
Uor eñi tua dulcis et facies tua decora nimis. alla alla. Jn secundo nocturno ãñ.
Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate alla. ps. Eructauit. ãñ. Fluminis impet⁹ letificat ciuitatẽ dei sctificauit tabernaculũ suum ⁊ altissimus. alla. ps. Dei nr̃. ãñ. Gliosa dicta sũt
de virgine maria. q: fundauit ⁊ pseruauit
eã altissimus alla. ps. Fundamenta eius. ỹ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Eruisti a framea deus aiam meaz alla. ℟. Et de manu canis vnicā matreȝ meā alla.

Lectio quarta. Sermo.

I Ntemeratā matris sue conceptionem saluator noster innumeris frequenter propalauit indicijs. Quodam eñ tpe religiosi quidā in tantā concessionē altercationē ꝓruperunt: vt ordinis minoꝝ fratres hereticos affirmarēt. qz dei genitricem sine originali macula conceptaz suis ī predicationib⁹ prestant. Ea de re apl̄i co iussu ī parisiēsi studio publica disputatio pacta est. Ad quaz dicti accusatores cuȝ innumeris pene ordinis eoꝝ doctorib⁹ ꝑuenere. Dñs ño noster iesus xps ad ꝓtegendā dilecte mris dignitatez Scotū ordinis minoꝝ doctorē erimiū ad ciuitatez illā ꝓtinus destinauit. q̄ aduersarioꝝ fundamentȝ argumētisqꝫ oibus incōuincibili sermone ꝓfutatis. ira ꝓceptionis dñe innocentiā clarissime cōprobauit. ꝙ oēs illi fratres subtilitatē ei⁹ plurimuȝ admirati obmutescentes ī disputādo defecere. Quapropter opinio minoꝝ a parisiensi studio ilico approbat. Scotus ño doctor subtilis ꝓpter hoc appellatus victor ad altissima vere sophie studia remeauit. Illi aūt rā multi accusatores a paucissimis supari obstupescentes recessere. ℟. Nolite timere multitudinem istā. ego eñ dñs adiutor: vester. Alla. alla. ℣. Dabo vobis os ⁊ sapiā cui resistere non poterūt oēs aduersarij vri alla. Lecti. v.

e Adē etiā ī ciuitate sacerdotes erāt quidā dñe nr̄e innocentiā nō credētes: qui vt suā melius opinionē populis intimarēt: quēdā nobilē virū eoꝝ cū municātē operib⁹ obsecrarūt, vt ꝑ ꝓfirmā da ſpsoꝝ ſnia se postꝫ aliquandiu finxisset ffirmū: mori postremo simulās. ad eoꝝ ecclesiā quasi ꝑ sepultura magno cuȝ apparatu turbis comitātib⁹ fac eret deportari. Depositoqꝫ ī medio ecclesie feretro ꝑm patriemorē eoꝝ vnus ad pplm peroraī. Ad meā dū ño sermonis veniēs: ſic illi q̄ mortuus videret ex parte oſpotētis dei ꝑciperet. vt si btā ꝙgo maria originali fuerat vitio maculata: ꝓtin⁹ a mortuis rediret ad vitam. ℟. Alieni insurrexerūt aduersum me. ⁊ fortes quesierūt diffamare aiam meā. ⁊ non ꝓposuerūt deū ante cōspectū suū. Ecce eñ deꝰ adiuuat me: ⁊ dominus susceptor est anime mee alleluy. ℣. Quare fremuerunt gentes ⁊ populi meditati sūt inania. Ecce eñ deus.

Lectio sexta.

Rebuit assensum nobilis ꝑdictus p suggestionib⁹ iniquis. omnibusqꝫ iuxta qđ ordinatū fuerat pactis in numerȝ ferre scholarib⁹ ciusdusqꝫ ac diuersoꝝ ordinū fratribus ad exequias cōuocatis. ꝑdictus sacerdos nobilē illū ꝑ dei ꝟtutem ac potentiā cōiurauit. precepitqꝫ vt illi gliosa dei genitrix virgo originalē contraherat maculā ꝓtinus euigilaret a mortuis Eñ aūr iteratis iussionib⁹ sepius ꝓceptoRecti indicium tuum repeteret. nobilis ille immobilis ꝑsistebat qua de re mirū in modum admiratus presbyter cum sequacibus suis intremuit. Cōsiunt ño simulatoris illius rā nefande non inscia fraudis. cuȝ vsqꝫ ad ecclesiam virum suū comitata dolorē lachrymis simulans ꝓuenisset. illā post sacerdotȝ iussa videns immobilē. pertimuit beatā virginē mariti sui malignā fictionē debitis mulctasse supplicijs. Illico ad feretrum currens. inuenit virum suum mortuū qui viuus in ecclesia fuerat deportatus. ꝓpter qđ magno eiulatu erclamās talibus sacerdotē cōuitijs impetijt. O sceleratissime vrī meū occidisti. Omnibus igitur per ordinē fraudib⁹ aſtātibus enarratis: mulier illa coniuge orbata lachrymis recessit. Sicqꝫ gliosa ño puritatē ⁊ integritatē suā hoc ſtigni miraculo cū marina aduersarioꝝ cōfusione demonstrauit. ℟. Quicunqꝫ honorificauerit me glorificabo eū. Qui aūt cōtemnūt me erūt ignobiles alla. ℣. Ego diligētes me diligo ⁊ qui mane vigilauerit ad me inueniet me ⁊ mecuȝ sunt diuitie. ⁊ gloria. Qui autem.

Magnadmodum, te meritis.

In tertio nocturno añ. Innocētia ⁊ pulchritudo in ꝓspectu eī⁹. sanctimonia ⁊ magnificētia ī ſanctificatiōe illi⁹ alla. ꝑo. Lātate. ſ. añ. Qui diligitis dominam annunciate iusticiam eius. ⁊ confitemini memorie sanctitatis illius alla. ꝑo. Dñs regnauit exultet terra. añ. Jubilate dño oīs terra. cātate ac exultate ⁊ psallite in ꝓceptiōe ℟ginis bñdicte alla. ꝑo. Cātate. ij. ℣. Elegit dñs est in loco isto alla. ℟. Nō est hic aliud nisi domus dei ⁊ porta celi alleluya.

Lectio sancti euangelij ſm Lucam.

I n illo tempore. Loquente iesu ad turbas extollens vocem quedam mulier de turba dixit illi. Beatus venter qui te portauit ⁊ vbera q̄ suxisti. Et reliqua.

Homelia. Lectio septima.

Mantiū ē mos dilectissimi vt amores suū tacere neq̄ntiſ necessarijs ac charis suis efferāt ⁊ ꝑdāt. flammasqꝫ suas ītra pectoꝝ suū cohibere nō possint. Enarrāt frequēti⁹: vt ipsa assiduitate narrādi solatiū amoꝝ sui captēt. ⁊ refrigeria īmēse dilectōis assumāt. Eueitqꝫ sepi⁹ vt etiā clamorosas voces ꝓtiere nō possint Eap⁹ꝓpt devota ḃ mulier de q̄ euāgelista testat: gliose ℟gis amore succēsa extollens vocē suā de turba: dñs nr̄m alloquit dicēs Btūs vēter q̄ te portauit ⁊ vbera q̄ suxisti. Recte btūs vēter q̄ eſne btitudīs aditū reseruauit. Btūs vēter q̄ orbē vniuersū bñdicētē repleuit Btūs vēter p quē pctōres venīā. iusti gr̄az. ăgeli letitiā. filiꝰ dei hūane carnis subaz. totaqꝫ trinitas gliaz ꝓcepit. ℟. Beatā me dicēt oēs gnatiōes. Qz fecit mihi maḡ q̄ potēs ē: ⁊ scīm nomē ei⁹ al. ℣. Respexit hūilitatē ancille sue. ecce eñ ex hāz me dicēt oēs gnatiōes. Qz. Lectō viij.

b Ear⁹ igit vēter marie q̄ nulli vnq̄ fuit obnoxi⁹ culpe. si ei recte septuras inq̄rim⁹ si fidelr rei ſtitatē scrutamur: nō mō actuali ſz etiā originali macula ī temerata mōstrat. Per lege q̄ codicib⁹ ſtitatē q̄ noscere gestis marie puritatē. Doc etem decet ꝑpi discipulū: genitricē ei⁹ magnificaī ꝓceptū. Me igit ſely dñeqꝫ deuotio agnite ſtitatis amoꝝ ac defensio. pietatis cult⁹ ⁊ affectio: ad extollēdā ℟gis cōceptionē accēdit. ℟. Laudate dñaz oēs ppli. All al. ℣. Bñdicā illā in omni tpe semp laus eius in ore meo. Alla alla. Lectio. ix.

q Ui recte diligētē se nō diligit: ꝑsecutō iniqu⁹ est ⁊ īgrat⁹. Qui ño amicū odit ⁊ ꝑsequit: īmitior tigrib⁹ ferisqꝫ oīb⁹ crudelior demōstrat. Cur q̄ dilectā dei genitricē. miseroꝝ refugiū. desolatoꝝ spez oīumqꝫ nr̄m singulare ꝓsidiū ℟ginē ꝑeqr bñdictā? Cur aduocatā scīi nō amem? Cur dñam ⁊ matrē meā īmaculatā nō diligaz? Quō illi? ℟ginis reticere potero scitatē q̄ ꝑ sua innocētia ꝓpe meruit saluatorem? Exaltabo q̄ cū devota muliere vocē meam. Ostēdā dño deuotionē meā dicēs. Beatus vēter q̄ te portauit. Btā ꝙgo q̄ te concepit. quā nulla vnq̄ pctī contagio corrupit. ℟. Eldi speciosā sicut colūbā ascēdētē desuper nimis in vestimētis ei⁹. Et sicut dies verni circūdabāt eā flores rosarū ⁊ liliū ꝓallīū alla. ℣. Que est ista q̄ ascēdit ꝑ desertū sīc virgula fumi ex aromatibus myr̄rhe ⁊ thurio ⁊ vniuersi puluerīs pigmentarij. Et sīc ℟. Oēs morīemini. qz in adaz peccauistis. Alia rō tu ño ne timeas o maria. inuenisti gr̄az apūd deū. Nō eñ ꝑ te lex ꝑ oibus ḃ lex cōstituta est alla. ℣. Dñs custodiet introitū tuū ⁊ exitū tuū. ex hoc nūc ⁊ vsqꝫ in seculū. Nō eñ. ℟. Hec est domꝰ dñi firmiter edificata. Bene fundata est sup firmā petrā alla. ℣. Vic habitabo qm̄ elegi eā. Bñ fūdata est. ℟. Scalā vidit iacob. Cui⁹ cacumē celos tāgebat all. ℣. Angelos ascēdētes ⁊ descēdētes ⁊ ascendētes q̄ eā lumine replebāt. eiqꝫ dñs inherebat. Cui⁹ cacumen. ℟. Porta ḃ clausa erit pctō eā: eritqꝫ clausa ꝓcipi alla. ℣. Hec est porta dñi ⁊ pctī nō transibit pere. Qm̄. ℟. Hec est mulier quā ꝑparauit dñs filio dñi mei. pulchra nimis ⁊ decora facie. incredibilis pulchritudīs ⁊ formosa valde. oīmqꝫ oculis gratiosa. Alla alla. ℣. Et īō adamauit eam rex plusqꝫ oēs mulieres. ⁊ posuit ſtia distribuīt ſtra octauā incipiēdo secda die a tertio ſtio diei prime. ⁊ tertia a ſpto ⁊ sīci successiue p ordinē. Ad laudes añ. Domū tuā dñe decet scitudo in lōgitudīne dierū alla. ꝑo. Dñs regnauit. cū reliqs. Añ. Introite in ꝓspectu dñi in exultatiōe in conceptu dulcissime mr̄is sue alla. Añ. Adhesit aīa mea post te me suscepit dextera tua. Jpi ño in vanū ofierūt aiam meaz alla. Añ. Spūs ⁊ aie iustoruȝ bñdicite dñe angelorum alla. Añ. Exultatiōes dei ī gutture eoꝝ hyssus ⁊ purpura indumētuȝ illi⁹ alla. Cap. Dño possedit me. vt ō. ī vō. Vy⁹.

Xulter celi contio Marie dulci filio: nosqꝫ leremur hodie cōceptiōe dñe. Maria mūdi gloria lucis eterne filia: te ꝑseruaut filius ab oī labe peniteus. Originalis macula cuncta respsit sola: sola post natū virtus nūq̄ ꝓtacta dicerȝ Maria mr̄ gr̄e exēplari innocentie. te deprecamur intime nos a pctō ꝓtege. Patri nato paraclito deo honor: ⁊ glia atqꝫ marie virgīm ꝑ infinita secula. Āmē. ℣. Dñe dilexi decorē domꝰ tue al. ℟. Et locū habitatiōnis glie tue al. Ad dñs añ Bñdict⁹ dñs deꝰ israel. qz ꝑseruauit ⁊ fecit redēptionē mr̄is sue alla. alla al. Oro vt ō. Ad pmā añ. Et oī tribulatione eripuisti me: ⁊ super inimicos meos despexit oculus meꝰ alla.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad tertias añ. Ñdebo erpiobȝtib⁹ mihi ſbũ q: liberata ſuȝ p filiũ meuȝ alla. Cap. Dñs poſſedit me. ℟. bte. Liberaſti me dne ex ore leonis alla. al'. ℣. Et a cornib⁹ vnicoꝛ niũ hũilitatẽ meã. Alla alla. Glia pri. Liberaſti. ℣. Eruiſti a framea de⁹ aĩam meaȝ alla. ℟. Et de manu canis vnicam matreȝ meã alla. Ad ſertã añ. Declinate a me maligni ꝓſeruauit me gra filij mei alla. Cap.

Eat⁹ hõ q audit me ⁊ q vigilat ad
b foꝛes meas quotidie: ⁊ obſtuat ad poſtes oſtij mei. q me inuenerit inueniet vitam ⁊ hauriet ſalutem a dño. ℟. bte. Eruiſti a framea deus aĩam meã alla alla. ℣. Et de manu canis vnicã matrẽ meã Alla alla. Gloria. Eruiſti. ℣. Vere dñs eſt in loco iſto alla. ℟. Non eſt hic aliud niſi dom⁹ dei ⁊ porta celi alla. Ad nonã añ. Redime me a calumnijs hoim vt magnificent deuoti cõceptũ meum alla. Cap.

Vi audit me nõ cõfundet. ⁊ q ope
q rant in me nõ peccabũt. q me elucidant vitã eternã habebũt. ℟. bte. Vere dñs eſt in loco iſto alla alla. ℣. Non eſt hic aliud niſi domus dei ⁊ porta celi. Alla alla. Glia. Vere dñs. ℣. Dñe dilexi decoꝛẽ dom⁹ tue alla. ℟. Et locum habitationis gloꝛie tue alla. In ſcõis veſpis añ. Tota pulchra es maria. ⁊ macula originalis non eſt in te alla. Añ. Sicut lilium inter ſpinas. ſic Maria inter ade filias alla. Añ. Lãdo: eſt lucis eterne ⁊ ſpeculum ſine macula alla. Añ. Tu gloria hieruſalẽ: tu leticia iſrael. tu honorificentia populi noſtri alla. Añ. O pulcherrima inter mulieres. pulchre ſunt gene tue. collũ tuum ſicut monilia alla. Cap. Dñs poſſedit me. Hymn⁹. Gaude mater. vel Aue maris ſtella dei. ℣. Cõceptio eſt hodie ꝛc. Ad magnificat añ. Sicut cedrus exaltata ſum in libano ⁊ ſicut cypreſſus in mõte ſyon: quaſi myrrha electa. ⁊ ſicut cynamomũ. ⁊ baliamum aromatizãs dedi ſuauitatem odoris alla alla alla. Oratio vrã. Scõa die ex dictis ſanctoꝛum doctoꝛ. Lectio prima.

Ãſilius. O Maria tu candoꝛis ⁊
b decoꝛis forma. cui in terris non ẽ equalis: nec in celi iamua. Cypriano. O virgo iuſta. ⁊ omni iuſticia pleniſſima. cuius conceptio ſingularis. Origenes. Que neq; ſerpentis perſuaſione decepta: nec eius venenoſis afflatibus eſt infecta. Lectio ſecunda. Hieronymus.

Ãuſtur in canticis de Maria. Hoꝛtus conclusus. fons ſignatus. emiſſiones tue paradiſus. hoꝛt⁹ delitiaruȝ in quo ſunt conſita vniuerſa floꝛ genera ⁊ odoꝛamẽta ℟tutũ: ſicq; ſignat⁹ vt neſciat violari neq; coꝛrũpi vilis inſidijs fraudibuſve diaboli. fons iraq; ſignat⁹ ſigillo ſtiꝰ trinitat⁹. Sãct⁹ Cyrill⁹ priarcha alexãdrinus. Propter filiũ temerariã eſt in maria ponẽr culpã aliquã vel pctm. Lectõ. iij.

Anct⁹ Ildephõſus archiepõ toleꝛ
g tanus in libꝛo btẽ ℣ginis dic. Beata virgo maria niſi i vtero matris ſanctificata fuiſſet: minime ei⁹ natiuitas colenda eſſet. Sed q: auctoꝛitate ſanctoꝛuȝ patrũ digne vt nouit veſtra charitas venerat̃ur: conſtat eã ab ipſo originali peccato fuiſſe immunẽ: per quã nõ ſolũ Eue ſoluta eſt maledictio: verũ etiã oĩbus eſt benedictio condonata. Nullis igitur poſtꝙ nata eſt delictis ſubiacuit. nec etiam originale peccatum in vtero ſanctificato contraxit.

De ſermone. Lectio quarta.

Ego etiã indicijs puritatẽ ⁊ inno
e centiã ſuã virgo gloꝛioſa monſtra
a uit. De btõ enim Guidifalco archiepõ tholoſano. q: ꝓpter ſingularẽ erga dominã noſtrã deuotionẽ ei⁹ capellan⁹ nunc̃ eparus eſt: legit ꝙ quotieſcunq; celebrabat: aderat ei virgo bñdicta. Cũ aũt in die ꝛceptionis eiuſdẽ ſe ad ſacroſancta miſſarum ſolẽnia ꝓparet. apparuit illi dei genitrix maria. eiq; vnã mũdiſſimam planetã niueo candoꝛe radiãtem tradidit dicens. Scias Guidifalue me ſine originali macula fuiſſe cõceptã. Reuerẽter igit feſtũ inemerate cõceptionis mee celebrare ꝓcura. Archiepõs vo nõ ſurdus audito: cõpoſuit pulcherrimũ de ꝛceptiõe virginis tractatũ. ordinauitq; feſtũ ĩmaculate ꝛceptiõis ꝙ totã hyſpaniã ſoleñiter celebrari. totoq; vite ſue curriculo annuatim publice de cõceptiõe beate dei genitricis: omni qua potuit eloquentia peroꝛauit. Lectio. v.

Eatus Ber. abbas poſt motrẽ ſuaȝ
b toꝛ⁹ lucidus quidã de ſuis fratrib⁹ apparuit. Cũ aũt omne ei⁹ indumẽtũ cãdidũ eſſȝ ſolo in pectoꝛe quedã niger rimi coloris macula videbatur. Quereꝛti aũt fratri vbi illã maculam recepiſſet: Rñdit. Cũ tali macula volui tibi apparere: q: dũ viuerẽ in quadã exiſtimãe matrẽ dñi nr̃i originalem macu-

lam cõtraxiſſe. Dicas ergo filij mi fidelib⁹ populus que vidiſti. Lectio ſexta.

Ñ reuelationib⁹ beate Brigitte ha
f betur ꝙ quidã capellanus eius: ſacre theologie doctoꝛ eximius Marthias noie beatã Brigittã eroꝛauit dicens. Te depoꝛo filia vt mihi reuelare digneris: ſi bñdicta virgo maria ab originali fuit vitio detuꝛpata. Beata autẽ Brigitta dixit. Semel virginem rogaui puriſſimã. vt modum mihi ſue ſanctiſſime cõceptionis aperiret. ipſa vo rñdit. Ex Joachim ⁊ anna parentibus ꝓpagatã. ſcias me ab omni pctõ rum ſorde fuiſſe ꝓſeruatam. Protinꝰ his auditis predictus frater opinionem ſuam depoſuit. feſtumq; immaculate conceptionis annuatim predicans deuotiſſime celebrauit.

De homelia. Lectio ſeptima.

Eruȝ quia in fidei noſtre articulis
g exꝑſſa huiuſce veritatis mentio nõ habetur: oppoſitam tenentib⁹ partem. hereſis imponere crimẽ. donec aliud eccleſia ſtatuat nõ debemus. Ita ergo dñe noſtre innocentiã ꝛceptionis credimus ꝙ tñ cõtrariũ aſſerẽteo. hereticos non putamus. Fidelitã aũt cõgruit pietati. dei genitricẽ nullis peccatoꝝ ſoꝛdibus contaminatã ꝓferi. Audire ergo chriſtiani omnes ⁊ credere immaculatã conceptionẽ ⁊ virginis gloꝛioſe. Lectio octaua.

Ed forſaſſe aliquis dicat. Illi recte
g docẽt: q cauſas de ſingulis reddũt, ops eſt docentẽ non ſolũ verũ affirmare. ſed etiã illius cauſas aſſignare. id circo diſputãdo ꝓcedam⁹: ⁊ fidei nr̃e cauſam in mediũ arguendo ꝓferamus. Quãto enim magis rõne nitimur: tãto maioꝛem verba nra autoꝛitatẽ ſoꝛtiunt. Audi ergo veritatem doctrine qua immaculate ꝛceptionis deuotus cultoꝛ: effectus cõſequeris gr̃am miſerationis diuine. Lectio nona.

Icit beatus Tho'. in. iij. par. ſum.
d Quos deus ad aliq̃d eligit ita ꝓparat ⁊ diſponit. vt ad illud ad q̃ eligunt inueniant idonei. iuxta illud apoſtoli. idoneos nos fecit miniſtros noui teſtamẽti. ſi⁹ beata ℣go ab eterno fuit electa diuinit⁹: vt eſſet mater xpi. vñ ipſa p ſapiẽtiã dicit. ab eterno ordinata ſum. ergo de⁹ p gr̃am ſuã eã ad tã mirabile opus idoneã ꝓſeruauit. Nõ fuiſſet aũt idonea mat̃ dei: ſi vllo tpe vel etiã in momẽto fuiſſet ꝓ petm ancilla diaboli. q: dedecus filij parẽs ſine honoꝛe. ergo mater intacta dñi nr̃i p diuinam gr̃am fuit ꝓſeruata a contagione oꝛiginalis ⁊ actualis peccati.

Tertia die ex dictis ſanctoꝝ doctoꝛum.

Lectio prima.

Uguſtinus in lib. de natura et gra
a tia de virgine benedicta ꝓpter dei honoꝛem dñi nullam prorſus cũ de peccatis agitur habere volo queſtionem. Scimus em̃ ꝙ plus ei gr̃e donatũ fuit ad vincẽdũ ex omni pte petm̃. q: cõcipere ⁊ parere meruit quẽ cõſtat nullũ habuiſſe peccatũ. Vac igit ℣gine excepta ſi oẽs ſcti ⁊ ſãcte dei cõ viuerẽt interrogati fuiſſent vtrũ ſine peccato fuiſſent: oẽs vna voce diciſſet ſi diximus q: peccatum non habemus. ſeducimus: ⁊ veritas in nobis nõ eſt.

Lectio ſecunda.

Ed reſpõdet fortaſſe aliquis Auguſtinũ de peccatis tñ actualib⁹ loq̃
a tum doctoꝛem mendacẽ facis. Multi enim ſancti ⁊ ſancte dei regnãt in celis qui nũq̃ actualib⁹ irretiti fuere pctis. Si ergo Auguſtinus de actualib⁹ tñ loquitur: ei⁹ illico inſiſto. velut veritati contraria ab omnibus reꝓbaf.

Lectio tertia.

Ñ hic ergo ℣bis Auguſtin⁹ nobis
i intimare cõtẽdit neminẽ eſſe in regno celoꝝ quẽ nõ tenuerit q̃q̃ccatena delictoꝝ. Aliq̃ enim originalem tñ maculam cõtraxere: ſicut innocentes. ⁊ multi infantuli qui poſt bapriſmũ ꝓtinus deceſſerunt ad celeſtem gloriam trãſire. Alij vo nõ modo originali ſed actualibus etiã peccatis ſaltẽ venialib⁹ ſunt infecti. Sola dei genitrix ℣go omni puritate repleta. nullo vnq̃ fuit violata pctõ.

De ſermone. Lectio quarta.

Egitur in quodaȝ beati Dominici
l opuſculo ꝙ cuȝ regularis eſſet canonicus in eparu Tholoſano contra hereticos quoſdã diſputãdo ꝛcendit: q: multaȝ ĩrati Jtaꝛ ꝛclusiones aſſerebãt. Inter alias aũt opiniones: hãc ꝓpriis ꝓdicabãtur. ſ. ℣ginẽ non fuiſſe ab originali vitio ꝓſeruatã. Cũ vo beat⁹ Dñic⁹ ſe nõ poſſe illicita vitatẽ ꝑſuadere cõſpiceret: taliq; cũ eo cõuenit: oꝛſuaȝ pariter ꝛclusiones in ardenti fornace deponerẽt. q: aũt ignis ardore non deficerẽt ꝛdicte putarent. Depoſuere igit

Universidad de Deusto
Biblioteca

hereticī suas in medio ignis conclusiones inter alia multa dicēres. Originali macula cōtaminata fuit virgo maria. Jn contrarium ꝙo beatus Dñicus affirmauit. statim ergo falsas hereticorū conclusiones vorax flāma cōsumpsit. Beati ꝙo dñici verissima dicta in medio ardētis flāme fine vlla penitus lesione nullocz in eis ignis apparente iudicio per tres cōtinuos dies perstitere. Lectio quinta.

i N regno vngarie quidā in theologia magister cōtra ꝯginis intacte cōceptionē cotā rege predicauit illam sanctificatā asserēs nō aūt fine macula fuisse conceptā. qui talibus irreuerēter dictis. audacie sue penas perferēs prinerpirauit. Jn tholosana etiam ciuitate frater quidā iridem ꝑdicare nō timuit. finita ꝙo ꝑdicatione ad capellā quādam missam celebraturus accessit. Jn illa aūt imago erat gliose ꝯginis in marmore sculpta. cū ergo ad altare frater ille ascēdere ꝑsumpsisset: beata dei genitrix virgo vultum valde terribilē ei ostēdit & iratū. suāq; ab illo faciem reuoluit. & sic vsq; in hodiernum permanet diem. Lectio sexta.

i N ducatu subaudiēsi iuxta montē sancti Bernardi frater quidam videns mulieres ad cōceptiōis ꝑdicationē pergētes increpauit eas. dicēs purissimā virginē nō fuisse a dilecto filio suo in cōceptione preseruatā: addiditcz si non ita est hoc in me obsecro a beata virgine fieri miraculum vt ante vesperas emittā spiritum. Jta igitur factum est. Vox etenim illa inuenerūt eum alij fratres suspensum per pedes & mortuum.

De Homelia. Lectio septima.

Via fortitan alicūs tacitus dicit. Alq; aliam partem si vis recte iudicare. iudicantem essi ops cuncta rimari. & ordinem rerum plena inquisitione discutere. ideo cauillationes contrarias videamus. & aduersantia proferamus argumenta. opposita essi iuxta se posita magis eluceſcunt. positisq; iuxta se contraria magora a minoribꝰ discernuntur. Jdcirco pbo inquit potentes ad vtraq; partem dubitare in singulis speculamur verū & falsum. & alibi. querēres veritatem sine disputatiōe similes sunt quo ire ignorātibus. Jurisco sultus erā dicit. disputando melioꝰ veritas inuenitur. Lectio octaua

Rima igit argumētatio sic ꝓcedit.

p Nō sunt rātū gliose ꝯginis a deo illi data a nobis excolleda priuilegia vt detrahat dignitati ac gre saluatoris nostri. Sed hoc ꝓcelliētā dño nostro Jesu xpo priuilegium atribuit singulare. q ipse solꝰ de primoz stirpe parētū originali non fuit pollutus feditate. Vñ Aug. inquit. Teneamꝰ fidei indeclinabilē confessionem. q solus xps sine peccato natus est in similitudinē carnis peccati ergo non ita extollere debemus ꝯginis ꝛceptionē. vt eam filio suo arbitremur equalez. Jdeo Aug. dicit. Non est in filijs hoīum quisq; sine petō excepto vno mediatore nostro. Lectio nona.

Vlius falsitas argumēti lucida pōt

h rōne dissolui. Jm essi iuris decreta de cōmuni lege ꝓcipium nemo suis ōr statutis alligatus. Augusta ꝙo abesse dē mariti sui gra censet immunis. Xps ergo celi terreq; dñs. elegi q oēs ade filios. p originali scelere damnauerat. nulla fuit rōne subiectus. sed iure ipso & per sue excellentiaz nature ab omni peccatoz sorde extirit alienus. Beata aūt virgo orbis totius regina legis illius maledictū nō per naturam: sed per filij sui gratiā preseruationis euasit. Nō igitur ex immaculato virginis cōceptu dñi nostri priuilegiū tollitur. q solus per natura liber natus est a reatu. nec equalis filio mater veneranda mōstrat. immo ex eius preseruatiōe insignis & eximia nato prerogatiua confertur.

Quarta die ex dictis sacroz doctorum. Lectio prima.

Vgustinꝰ in li. de q̄q; hereſibꝰ in

a ꝑsona xpi loquit dī. Si potuit inq̄ nari manichee mī mea cū ipsaz facere. potui & ego inq̄nari cū ex ea nascerer. & ite. Dec quantū despicis manichee mī mea est & de manu mea fabricata. Et alibi. Charitas feciſti vt nō solū maria nō peccaret. sz nec q̄dē petīi cogitā posset & sup cūctos eā reseruasti ab oi labe petī. Lectō. ij.

i N sermonibus etiam dicit. summa deitas sapiētia nullā in massa humani generis inuenit viam per quam vt disposuit in mundū p humani generis lineaz venīēs. eius subueniret lucruose perditioni. donec ad illaz de q̄ loquitur virginem ventū est. Sed hec mor vt in mūdum p humani generis lineaz veniret: tanta oīs bonitatis pfecte refulgebat vt eā dei sapia veridice iudicaret idoneaz vt p ipam in hoīem veniēs: nō tm reatum primoz parentum: sed etiaz totius mundi peccata deleret. Lectio tertia.

i Dem angelicus doctor. O mī dñi. ficut in prima femina abundauit delictum: ita & in te superabūdauit omnis plenitudo gratie. & ideo super oēs ignara delicti. Et iterum. Magnifica illum qui te a peccato reseruauit. Quis eī dicere poterit sine petō sum nat⁹: aut mundus sum ab omni iniquitate dicere audebit: nisi illa virgo pīi dētissima. animatum templū dei excelsi: quā deus sic elegit & preelegit añ mūdi ꝓstitutionē vt sancta & īmaculata mī dei esset & filia ab eterno reseruata incorrupta ab omni labe peccati.

De sermone. Lectio quarta.

N Eholosa quidam disertissimus

i frater ꝑtra ꝛceptiōis immaculate virginis puritatē predicauit. qua propter in negate testimonium veritatis statim finita predicatione quidaz er insperato lupus aduenies eum suffocando ac dilacerando occidit. Quidam etiam alius frater dñe nostre innocentiā ꝛceptionis impugnans. in ipa predicatione cecus effectꝰ est. Quo ad sanam mentē conuersus miraculo beate virgini vouendo promisit si eus illumināret oppositum predicare quod & factum ē. Lectio quinta.

Eatus Anselmus quadam in epi-

b stola miraculum hoc ita describit. Tempore illo quo diuine placuit pietati Anglorum gentem de malis suis corrigere & sue seruitutis officijs arctiꝰ astringere: gloriosissimo normandoꝝ duci Guilhelmo eandem patriā debellando subegit. Audientes aūt hoc duci grauiter indignati se suo quasi hereditario iure priuari: arma preparant classesq; aptant vt normandos a data eis diuinitus expellant patria. Hoc cōperto rex prudentissimus Guilhelmus Elfinum quendam remensis cenobij abbatem in baciam dirigit. vt huiusce rei inquirat veritatem. Elfinus ꝙo vir admodum sagacis ingenij: strenue regis negocium executus: ad angliam reuerti cupiēs mare ingreditur. Cumq; non modicam maris partez prospero cursu transisset: subito denſis undiq; surgentibus ventis: horrida tempestas mare commouit & undas fatigatis itaq; nautis nec vltra obniti valentibꝰ fractis remis. funibus ruptis; cadentibus velis: spes salutis amittitur. nihil nisi submersionis sue indicium miserabiliter expectatur. Lectio sexta.

Um igitur de salute corporum ides-

c perati animarum solummodo curam magnis clamoribus dño commendarent. & beatissimam dei genitricem miserorum refugium. ac desperatorū spem deuote reclamarent. ecce subito quendam venerabilem virum pontificali insula decorarum inter medias undas nauī primū conspexere. Qui talibus abbatem verbis interpellāo. Vis inquit periculum euadere? Vis ad patriā sanus redire? Cumq; ipe cum fletu id se toto mentis affectu appetere responderet. Scias inquit me ad te a domina nostra dei genitrice maria directū quam dulciter reclamasti. & si dictis meis bus tuis euades seuientis periculum maris. Promitte ergo deo & mihi q conceptionem purissime virginis marie solenniter celebrabis & celebrandaz predicabis. Cumq; disset: ptinus ille disparuit. statimq; sedatis rugietis pelagi fluctibꝰ abbas cuz suis omnibꝰ incolumis anglicis applicuit litoribꝰ. Recepte ergo non immemor salutis de ꝛceptiōe immaculate virginis annuatim predicans: eius q̄z officium non modo ipse deuoto celebrauit affectu. sed etiam in remensi cenobio omnibus sue ditionis subiectis indixit.

De Homelia Lectio septima.

Ecunda contra virginis puritatem

g ratio sic insurgit. Si non contraxisset mater domini petīi originale: nulla indiguisset redemptione quia nullus commisit actuale peccatum. Non essi egent qui sani sunt medico: sed male habentes. Ergo xps non fuisset beate virginis redemptor: q̄z lapsus presupponit redemptio. Et consequenter perfectissimꝰ redemptor. nō cuparī non posset. Contrarium aūt tenet ecclesia que canit. xpe redemptor omnium ergo. ꝛc. Lectio octaua.

Biectionē istam sententiarius ter-

o tio subtilis doctor eliminat dicēs q christus gloriose virginis redēptor: extitit per gratiam preuenientem eaz a petō preseruando. si essi illam non preseruasset: in originalem maculam in conceptu cecidisset. Alios aūt redemit hoīes p gratu

Universidad de Deusto
Biblioteca

lapsum subsequentem. Fuit ergo ꝑo redꝫpto: virginis benedicte: illaꝫ sordidari nō finens vilia vitiorum feditate. ⁊ hoc etiam modo boni, quos non peccauerint angeli ci spiritus fuere redempti. Unde Ber. sup Cant. dicit. Christus etiam angelos redemit: illos preseruando: homines purgādo

Lectio nona.

Edemptio igitur virginis gloriose p
r fectio: fuit nostra redēptione Me lius esi est aliquem a vulnere defendere q̄ post vulnerationem remedium adhibere. Posito ergo q̄ aliquis duos de primo vulnerandos conspiciens: vnus ex illis adiuuaret: ⁊ a vulneratione preseruaret. alium nō permitteret vulnerari. postea autem per medicine subsidium illū redderet sospitati: diceretur ꝓfecto vtriusq; salvator. sed melius ac perfectius de priori. Beata igitur virgo per filij sui grām ab originali feroze preseruata. ab illo extitit perfectissime redempta'. ⁊ sic obiectio nō obstat in contrarium adducta.

Quinta die ex dictis sanctoꝝ doctorum

Lectio prima.

Jchardꝰ de sancto victore in sermo
r ne qui incipit. Necdū erant abyssi sic integritatem virginis benedicte collaudat dicēs. Non decuit vt caro marie qualicunq; foret obnoxia culpe. Nam dei sapientia indignum credimus vt quem ad lucem gentium destinauit: prauitatibꝰ et illecebris fineret innolui. Nec enim ingratus fuit matri: qui patri matriq; precepti honorem exhibuerit.

Lectio secunda.

Jcꝫ Bernardꝰ quandoq; contra im
l maculatā beate virginis conceptionem senserit: tamen suis in opusculis frequenter oppositum affirmauit. Nec est est veritatis natura vt celari diutiꝰ nō possit. sepiusq; contra voluntatem annuncietur proferentis. Dicit igitur deuotus doctor quodam in sermone qui incipit. De gaudijs ad gaudia queꝫ in natiuitate beate virginis inscripsit: Caro marie et Adam assumpta maculas Ade non admisit.

Lectio tertia.

Dem qꝫ in sermone assumptionis
i inquit. Quena poterit lingua etiā si angelica sit dignis extollere laudibus virginem matrem. Matrem autem non cuiuscunq; sed dei. Quenam vel angelica puritas virgini illi audeat comparari que digna fuit sacrarium fieri spiritussancti ⁊ habitaculum filij dei. Vere ille. Qui igit dei genitrix virgo in originali fuit cōcepta peccato: Bernardi ꝓfecto sententia nō paruo falsitatis notatur opprobrio. q: si beatam virginem peccatum corrupisset. angeli qui nunq̄ peccauere nostriq; primi parentes ante lapsus in puritate illa fuissent clariores. Cum ergo dominam nostraꝫ angelis in sanctitate creaturisq; omnibꝰ Bernardus anteponat: illaꝫ ꝓculdubio ab originali foeditate asseruit illibatam.

De sermone. Lectio quarta.

Si pago gallico canonicꝰ erat quidaꝫ ordine sacerdos beate virginis
i horas nocturnas non paruo mentis affectu solitus decātare. Vic autem in villa quadam cum alterius vroze fornicario miscebatur amplexu. Cum igitur sacrilega saltatus libidine semel in medio nōctis silentio ad opidum in quo morabatur redire festinaret: pelagus quoddam transmeare cupiens solus nauem ingressus: dominice matris horas nauigādo canere cepit. Cunq; inuitatorium. Aue maria gratia plena dominus tecum. diceret Et iam vsq; ad medium fluminis pertransisset. Ecce demonum turba illum cum nauicula in pelagi profundus precipitem dedit: eiusq; sicut ꝓmeruerat animam rapuit ad tormēta. Tertio autem die ad locum in quo maligni spiritus varijs illum cruciabant tormentis beate dei genitrix maria innumeris sanctorum vallata fulgoribus accessit. estq; talibus iniquos demones conuitijs allocuta. vt quid mihi famulantis animas iniuste affligitis? Et demones. Nos inq̄t illaꝫ habere debemus. quia nostris in operibus occupatam deprehendimus. Si Ille inquit virgo pia esse debet: cuiꝰ opera peragebat: mea profecto esse cognoscitur: quoniam matutinas meas dum vos eum peremistis. decātabat. vñ magni rei estis criminis quia erga me inique egistis.

Lectio quinta.

Jn tragedictis demonibus huc il
h lucq; fugientibus sanctissima virgo animam illius ad corpus detulit hominemq; ab vtroq; funere suscitatum arripiens de profundo pelagi ad postum incolumem adduxit. Et ipse gaudio et exultatione perfusus ad eius pedes

flico ꝓstratus. Carissima inq̄t domina mea. ⁊ virgo gratissima. quid mihi retribuā ꝓpter tanta que mihi beneficia cōtulisti? Preco: te ait dei genitrix maria de amplius in adulterina coruas feditate. festūq; immaculate conceptionis mee fidelibꝰ pulsis annūcians annuatim solēniter celebrare procures. Hec postq̄ beatissima virgo locuta est ad ethereas poloꝝ sedes angelis comitata perrexit. Canonicus autez ille heremiticā ac celibem vitam ducens: qō sibi acciderat cūctis audire cupientibꝰ enarrauit. totoq; vite sue tēpore intemeratum virginis cōceptū specialibus nō desistit celebrare solēnijs.

Lectio sexta.

Empore quo martinus q̄ntus ꝛRo
t mane vrbis pontificatum tenebat quidaꝫ theologie magister Tholosani studij rector determinare ausus est beatam virginē originali fuisse peccato corruptam. qua de re in furore populi de eadem expulsus ciuitate: Romam veniens apud summum pontificem de illata sibi iniuria conquestus est: conclusionem suam asserens publica velle disputatione tutari. Audiens autez hoc memoratus antistes. diem fidē disputatiōis indixit. Collectoq; maximo doctorum conuentu cum frater ille non veniret: missus est qui eum nūcius ad aduocaret. Fratres igitur apud quos gloriose virginis inimicus hospitatus fuerat ad eius cellam pergentes ipsum mortuum reperire interiora ventris non habētem: sicq; beatissima virgo hostis sui arguitas debita mulceratione confudit.

De Domelia. Lectio septima

Uanto plurieꝫ aurum ꝑ ignē trāq
s sit: tanto maiorē acquirit claritatē Jdcireo immaculatā iterū btē virginis ꝓceptionē in ardenti disputationis flamma reclinemus quo eius puritas amplius elucescat. Sicitaq; arguam?. Gloriosa virgo maria fuit in vtero matris sanctificata. Unde de illa canit ecclesia. Sanctificauit tabernaculum suum altissimus Cum igitur ab actuali mortali aut veniali crimine quod nō commiserat sanctificata nō fuerit. ergo ab originali. Sanctificare est de nō sancto sanctū facere. ergo ⁊c.

Lectio octaua.

i Ntelligens vocabuli significationem perpēdet de facili argumentationis huiꝰ solutionē. Sanctificare enim multis accipitur modis. Primo sanctificare idem est quod in gratia confirmare. et hoc modo beati dicunt sancti: quia sunt in domini gratia confirmati Dicta ergo autoritas: sanctificauit tabernaculū suum altissimus. de hac potest sanctificatione intelligi. beata etem virgo sicut in sui conceptione filij: ita in dei fuit gratia confirmata vt amplius peccare non posset. et sic predicata autoritas de gratie confirmatione intellecta non arguit dominam nostraꝫ in originali peccato fuisse conceptam.

Lectio nona.

Cio etiam modo aliquis sancti
a ficari dicitur: qui ab omni impudico actu abstinens: deo seruit ⁊ ministrat in omni sinceritate cordis et virtute. Et hoc modo mulieres quedam sanctimoniales nuncupantur. Omnes etiam boni ecclesie ministri dicuntur sancti. Et ideo Augustinus Hieronymusq; et Ambrosius episcopos suis in epistolis sanctissimos appellant. Quia igitur beata virgo maria omnibus extitit virtutibus redimita: toriusq; speculuꝫ sanctitatis, omni etiam vite sue tempore diutine dedita seruituti. angelicam potius vitam ducens q̄ humanam. Ideo non immerito de illa dicitur. sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Jstas enim virtutes et sanctimonias sibi contulit altissimus: a quo omne datum optimū: ⁊ omne donum perfectum descendit. Nihil ergo hec autoritas sanctissime derogat virginis conceptioni.

Serta die ex dictis sacroꝝ doctorum. Lectio prima.

Ugustinus exponens illud Ge
a neſis. iij. Ipsa cōteret caput tuum. sic beatam virginem commendat dicens. Cum subiectio originalis peccati caput sit diaboli. tale caput Maria contriuit: quia nulla peccati subiectio ingressus habuit in animam virginis. et ideo ab omni macula immunis fuit. Marie etiam innocentiam angelica salutatio demonstrat dicens. Aue quasi sine vbe. idest sine peccato. deinde ꝓsequēdo addit gratia plena. Nō foret autem plena gratia. si preseruatiōis illi gratia defuisset Augustinus. Jn celo qualis est parens talis est filius. sic ⁊ in terra qualis est mater ꝑ in carnem: talis etiam est filius, hec ille.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Qui ergo matrem dñi in conceptu asserit maculatā: eius quoq; filiū originali predicat vitio sordidatum. Lectio secūda

b Ernardus. Quicquid alij licz pauissimis est concessum, non est credendum gloriose virgini fuisse denegatum. Cum igitur primi parentes nostri sine vlla fuerint feditate ꝓcreati, aut ꝓculdubio Bernardi fallax sentētia, aut virgo virginū dei genitrix maria originali fuit iusticia decorata. Augustinus. Maria mater christi electa est ꝛ super omnes creaturas ꝑelecta omnibus gratijs secūdata ob bus virtutibus ornata: omni sanctitate intacta matris replera, vt de mūdissima matre mundissimus nasceretur filius. quia sicut in celo habz patrem immortalem: sic ꝛ in terra habuit matrem omni corruptione carentem. Lectio tertia.

d Ominicus. Sicut ꝓmus Adā fuit de terra virgine ꝛ nunqꝫ maledicta formatus: ita decuit in secūdo adā fieri. Hieronymus. Et si i sctis patribus et ꝓphetis gratia fuisse credatur: non tamen eatenus plena. In maria enim totius gratie que in christo est venit plenitudo. qs ꝙ aliter ꝛ aliter. hec ille. Aliter ꝛ aliter dixit quis qō rps habuit ex natura, hoc beatissima virgo ex filij sui est gratia consecuta. Non ergo dño nostro inferre credamus iniuriam: si benedictā illius matrem ab omni scelerum fetore dicimus illibatam. Diuus enim Hierony. inquit. Nulli dubium quin totum ad laudem christi pertineat: quicqd digne genitrici sue impensum fuerit ac solēniter adimpletum.

De sermone. Lectio quarta.

t Emporibus Karoli regis francorum clericus quidam ordine leuita vngarie regio germanꝫ beatā dei genitricē Mariā toto corde diligens: eius deuotissime horas decātabat. Hic parentum suorū consilio nubere volens adolescentulā quādā valde pulchram accepit in spōsam. Facta igit a presbytero nuptiali benedictione: sacrisq; missarū expletis mysterijs recordatus est se eiusdē beate virginis marie horas die illa iuxta morē nō cantasse. qua propter offic ab ecclia discedere nādans. spōsam vo fugam domū deduci faciens ipse solus iurta dñi saltare remansit. Cunqꝫ beata virginis horas decātans antiphonam illam. Pulchra es ꝛ decora filia hierusalē diceret. apparuit ei dei genitrix virgo pissima. benignaqꝫ illuz facie est talibus allocuta. Si ergo pulchra sum et decora. quid est qꝫ me dimittis ꝛ aliam sponsam me derelicta ducere cōcupiscis? Nunquid non ego sum pulchrior illa? nunquid non ego sum optime formosa? nūquid nō ego sum valde decora? Ubi vidisti tam pulchram. Lectio quinta.

a Ec hec clericus ille defixis in terraꝫ oculis. Dña inquit mea: similitudo tua omnē mūdi pulchritudinē excedit. Tu es super choros angelorū eleuata Tu es super celos celoꝝ exaltata. Quid vis ergo vt faciam? Ait illa. Si carnalem spōsam amore mei dimiseris. mecū in filij mei palatio laureatus triumphabis. Talibus exorsa dictis ad celestia regna virgo se benedicta recepit. Clericus vo domū redire cōtemnēs: ad quandam ꝓtinus extra patrie sue terminos abbatia properans: monachali habitu decoratus est. Post eriguū autez tempus dñe nostre intercedentibus meritis: ad aquilegie patriarchatū assumptus immaculate conceptionis festum a cunctis celebrandum predicans. Cum prio ꝓtis etiam octauis solennibus annuatim exornauit officio. Lectio sexta.

v Ia quoq; figurationis Marie puritas demonstrat. In Geneſ. enim sancta trinitas dixit. Nō est bonū hominē esse solū. Faciamus ei adiutoriuꝫ simile sibi. i. sine petō. Hoc autē in redemptionis humane figuram factuz est. Vnde Bern. in sermone assumptionis inquit. Et quidē ad restaurationez humani generis sufficere poterat solꝰ rps. Si quidē officis sufficientia nostra ex ipso est: sed bonum non erat nobis hominem esse solum: congruum magis erat vt adesset nostre redemptionis seruus vteraq; quorum corruptioni neuter defuisset. Hec ille. Sicut ego christus redemptor noster sine originali exstitit: ita reparatrix nostra maria redemptoris mater intacta: illi similis in hoc fuisse comprobatur.

De homelia. Lectio septima.

s Lio modo sanctificare significat idem quod sanctum demonstrare. Et in hoc sensu loquit saluator noster patri suo dicēs sanctifica me pater. i. sanctitatē meaz omnibꝫ demōstra. Hoc igit modo beatazvirginem sanctificauit altissimus: qꝫ eiꝰ sanctitatez p orbem vniuersum immunerijs ꝓdigijs declarauit. Potest ꝛ aliter dici. Ix hoc aliqlit dñe nostre deroger dignitati. sanctificauit habet naculū suū altissimus nō ab originali pctō quod nō cōtraxerat: sed a fomite originalis peccati. quia corpus gloriose ꝛginis et semine infecto. vt quidam referunt ꝓpagatum. aliquā ꝺm eos cōtraxerat feditatē a qua sanctificauit illud altissimꝰ ante bñdicte eiꝰ aie infusionē. Lectio octaua.

p Otest ꝛ aliter propter cōtentiosos responderi. sanctificare idem ē qō de non sancto sanctū facere. Hoc autem aggregatum: nō sanctus pōt dupliciter intelligi. priuatiue scz ꝛ negatiue tm̄. Primo modo dr non sanctus priuatiue q̄ habet oppositum sanctitatis. sicut hoc modo diceretur non videns qui esset cecus. ꝛ talis non fuit virgo gloriosa. ideo hoc modo non fuit sanctificata. Alio modo dr non sanctus negatiue tm̄. qui non habet actu sanctitatem. Ix non habeat oppositum sanctitatis. ꝛ hoc etiam modo rps quoad humanitatē in sue conceptionis instanti sanctificatus agnoscitur qui de semetipso inquit. quez pater sanctificauit. In tali ergo sensu loquitur ps. dum canit. sanctificauit tabernaculū suū altissimus. i. virginē immaculata in cōceptione sua omni sanctitatis benedictione repleuit. Lectio nona.

h Oc autem diuine condecens extitit maiestati. Deus enī vt pbonum ꝓsequatur sententia in omnibus generū speciebus eligquod singulare individuum perfecit ceteris et cellentius quod altorum omnium metrum esset et mensura. et quo ineffabilis eius sapientia monstraret. In elementis ignis primatum tenet. in astris sol. in angelis lucifer: in iumentis bos. in bestijs leo. in auibus aquila. in piscibꝰ syrena. in hominibus christus. Condecēs ergo altissime extitit maiestati vnam perfectissimā ꝛ sine macula cōdere mulierem q̄ mundicia ac virtute incomparabilis inter alias velut matutina stella inno cētia ꝛ puritate radiaret. Hec autem excellētia nulli melius competere potuit qꝫ matri domini nostri: Ergo verax est opinio de immaculato conceptu virginali. ꝛ

Septima die ex dictis sanctorum doctorum. Lectio prima.

a Nselmus in libro de exordio humane saluatis illibate virginis ꝺceptionem originali iusticia decoratam similitudine non incongrua comprobat discens. Si qd originalis peccati i ꝓpagatione matris dei extitit illud ꝓpagantius nō ꝓpagate fuit. Deus enī qui castanee confert vt inter spinas: ꝛ a spinis remota concipiat alas ꝛ formet: non potuit hoc facere matri sue: Plane potuit et voluit. qꝫ si voluit ꝛ fecit. Lectio secūda.

i Dem in libro de conceptu ꝛginali sic inquit. Decuit vt ꝺceptio illius hominis de matre fieret purissima tanta puritate q̄ sub deo nequeat maior intelligi. cui deus pater vnigenitus suū quē de corde suo genuerat equalem sibi ita dare disp̄debat vt esset naturaliter vnꝰ idēqꝫ dei patris ꝛ virginis filius. ꝛ quam sibi filiabat. ꝛ de qua spiritussanctus operatur erat vt ex ea ꝺciperet ꝛ nasceret ille de quo procedebat. Lectio tertia.

i N epistola etiam ad coepiscopos anglie profitetur diceno. Non puto verum esse amatorem virginis q̄ celebrare respuit festum sue conceptionis. Alexander etiā de ales qui irrefragabilis theologus nūcupat: in vltimo vite sue constitutus transitu exponens illud Cañ. iiii. c. Tota pulchra es amica mea ꝛ macula nō est in te de virgine gloriosa cecinit dicēs. Maria domina mea. tota pulchra es ꝛ formosa ꝛ macula originalis aut actualis peccati in te nunqꝫ fuit. Et hec dicens deuotꝰ doctor: benedicte virgini se commendans feliciter migrauit ad dominum.

De sermone. Lectio quarta.

a Lia q̄s figura per sapientem Ecclesiasticum scripta est qui in beate virginis persona proloquitur discens. Ego quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris. Myrrha a se ꝛ ab aliis vermium putredines expellit. Hec aūt ꝓprietas dñe nostre nō bene ꝛgruere si aliqñ a vermibus. i. demonibus p originale pctm̄ corrosa fuisset. Ybides etiā ꝑdictus sapiens subnectit. ꝛ quasi plātatio rosein hiericho Rosa enī de spinis nascit ꝛ tamen spinam non habet. sic dei genitrix maria q̄nis ō iudea que vtiqꝫ peccatis spinosa erat nata

Universidad de Deusto
Biblioteca

sit:nullum tamen spine.i.peccati aculeum sentit. Lectio quinta.

s Salomon etiam in cāticis exclamat dicens. Que est ista q̄ pgredit qua si aurora consurgens? Aurora a lumine scipit ⁊ semp in lumine crescit ḡusq; sol tangatur.⁊ nunq̄ lumine priuat. Sic maria virgo purissima a lumine diuīe gratie in conceptiōe sua incipiens nullis unq̄ est peccatorum tenebris obscurata. Is semper in virtutum omnium claritate succrescens. tandem cum sole iusticie dulcissimo filio suo. in celesti gloria mirandis circundata fulgoribus est coniuncta. Ideo eius claritatem intuens Esa. dicit. Sicut lux meridiana clara est. Lectio sexta.

h Hanc igitur virginis excellentiam ascaduertēs Augustinus, eam: collaudat dicens. Quis laudes beatissime virginis digne decātare valeat? Facta est enī maria ianua celorum. sublimatio apostolorum. laus martyrum: iubilatio confessorum: continētia virginum: norma principū. iusticia regū salus oīm populoꝝ. Facta est maria gl'ia viduarū. gaudiū angelorum. requies alarū. Facta est maria salus morū. morsq; criminū. vita virtutum. virtus pugnantiū. palma victorum. Facta est maria excelsa sup sydera. sanctior sup oēs femias cuius vita inclyta cunctas illustrat ecclesias. Absit ergo rem istam facere vt imponamus crimen gloriе nostre.

De Homelia. Lectio septima.

Ctima cōtra beatā virginē pcella v sic fluctuare contendit. Im apostoli sententiam omnes peccauerunt in adam. Cum ergo beata virgo de primorum parentum stirpe pcesserit, concludendum videtur q̄ etiam ipsa petrī originale contrarie. Qui enī totum dicit nihil excludit. Aug. ergo dei genitrīc peccasse coniungitur: aut apostoli sententia falsitatis asserta comprobatur. Lectio octaua.

e Apostoli verax affirmatio⁊ conclusioni nostre minime cōtraria reperit. Aut enī aplūs vlla sine cōmētatione intelligis, aut e cōtrario. Si generaliter apli verba sine glosa exponēda existimas. oēs peccauerunt in adā. ergo ⁊ ipse qui ⁊ ipse er adā ppagatiōe descēdit. Hoc aūt esset hereticum, pfiteri. Si ergo aplūs glosare intendis, equemus in glosando lāceas ⁊ de pari pcedemus. Tu inquies oēs peccauerūt in adā pter rp̄m p naturaz: ⁊ ego: ⁊ pter beatā virginē p gr'am. Sciēdū ergo q̄ regulā vniuersalis termini. qui p singulis destribuit suppositis diuinarum scripturarū pagina nō seruat. q̄ logicalib⁹ non est subiecta disciplinis. vlem ⁊ aq; terminus p maiori tm̄ suppositoꝝ parte nō p oibus in sacra scriptura plerunq; intelligi oportet. vnde de filio pdigo ad Damasus papā Piero. inqr. Modus est scripturaꝝ omne nō ad totū: sed ad partē referre maximā. vt ibi. oēs declinauerunt sīl inutiles facti sunt. ⁊ alibi: oēs q̄ venerūt ante me fures fuerunt ⁊ latrones. ⁊ Paul⁹ ad Eoz. inquit. oibus oīa factꝰ sum. vt oēs lucrifacerem. ⁊ ad Phil'. omnes enī q̄ sua sunt quesrunt: non que ihesu rp̄i. Lectio nona.

Ec etenī sba sic generaliter plata h cum his glosis intelligi opz. Oēs declinauerunt simul inutiles facti sunt. s. qui diuina mandata seruare noluerunt. omnes qui venerunt ante me fures fuerunt ⁊ latrōes. s. qui a me missi non fuerunt. omnib⁹ oīa factus sum. s. que ꝑm deū fieri potuerūt. oēs que sua sunt querunt: nō que ihesu rp̄i. s. qui sunt a charitate separati. Prophetа etiam dicit. oīs homo mendax. sez nisi eius a spiritusancto eloquia p cedāt. Illō ergo apostoli. oēs peccauerūt in Adam. exponēdū est. s. qui nō p diuinā gr'am fuere pseruati. sed ab adam ꝑm communē ⁊ nō priuilegiatā legē ppagati sunt. Talis aūt nō fuit mater dñi nr̄i. ergo non infecit eam macula originalis peccati. Si quis aūt doctoꝝ beatā virginē ab originali peccato sanctificatā asseruit. per gratiaz sez pernenientē intelligi opz. Si nō solum rp̄m sine peccato tradidit extitisse exponi opere precium est per sui sez essentiā ⁊ naturarum. beata autez virgo per filij gratiā preseruantem. Od̄ si forsitasse oīno eaz petō maculatā sanctoꝝ aliquis suis in operib⁹ inscripsit. respōderi potest Augustini illō ad Vincentiū de scripturis sanctorum doctorum. Tale inquit genus scripturaruz a scripturis canonicis distinguendū est. nō enī ita in eis testimonia pferunt vt cōtrarium sentire nō liceat. Jubilem⁹ ergo oēs ⁊ exultemus ꝓpter immaculatam domine nostre conceptionē. Valde eteñ nobis p fuit beatissimā virginē non fuisse p omnia le petrī diuine maiestatis inimicam. que enī nullo vnq̄ tempore vel momēto deum

offendit. sed semper in illi⁹ gratia et dilectione pmansit apud ips cōfidentius inter cedēs ipsius benignitatē ⁊ miam p nobis facili⁹ impetrabit. In octauo ofa dicank vesperis añ. Virgā virtutis sue misit dñs rum alla. Añ. Sit nomen domini benedictū ꝓpter immaculatā virginis conceptū alla. Añ. Propter domum dñi dei nostri quearamus omēs virginis puritati alla. Añ. Beatus qui te diligit o Maria: non cōfundetur cum loquetur inimicis suis in porta alla. Añ. Qui dat niuem sicut lanaz ab originali peccato preseruauit marias alla. ℟. Dominus custodit ab omni malo alla. ℟. Custodiuit animam tuam dominus alla. Ad magnificat añ. Quam pulchra es amica mea colūba mea immaculata mea: odor vestimentorum tuorum super omnia aromata alla alla alla.

Ex dictis sacrorum doctorum. Lectio prima.

Eatus Thomas in exposītione b angelice salutatiōis imaculatā virginē exaltat dicens. Maria purissima fuit quātū ad omnē culp̄. quia nec originale nec mortale nec venīale peccatum incurrit. Idem quoq; in pmo sentētiarū inquit. Puritas intendit p recessum a cōtrario. ⁊ ideo potest aliquod creatum inueniri quo nihil purius esse potest in rebus creatis sine vlla contagione peccati. Et talis fuit puritas beate virginis que a peccato originali ⁊ actuali fuit immunis. tñ ista puritas fuit sub deo inquantū erat in ea potentia ad peccandum. ℟. Que est ista q̄ pcessit sicut sol. ⁊ formosa tanq̄ hierusalē. Viderūt eaz filie syon et imaculatā predicauerūt eam alla. ℣. Non tetigit eam abimelech sed ipsa confregit caput eius. Viderunt. Lectō secunda.

Ancta quoq; mater ecclesia in fe s sto visitationis beate virginis eaz magnificat dicēs. Beatissima virgo dei genitrīc Maria a suis est primordijs dño cōsecrata. Et iterum. Hec est illa de q̄ sacra canunt eulogia. Mulier amicta sole luna sub pedibus habens stellis coronata duodenis. Tante laudes virginis humana lingua exprimere nō sufficit. nec etiaz sancti ⁊ iusti illam in cuius ille quem celi capere non poterant se contulit aula virginali: dignis laudum preconijs ad plenum efferre potuerunt. Alibi etiam canit. Sancta ⁊ immaculata virginitas quib⁹ te laudibus efferam nescio. Si ergo iurta eccles sie testimonium tanta est intacte virginis puritas vt verbis exprimi non possit: non parum pfecto errare conuincitur. qui originali illā macula deturpatam fuisse arbitrarur. ℟. Ornatā monilibus filiā hierusalem dñs concupiuit. Qui ab originali macula eam preseruauit alla. luya. ℣. O gloriosa dña excelsa super sydera: que nec primaz similem visa est nec habere sequentem: sola sine exemplo placuit virgo rp̄o. Qui ab originali. Lectio tertia.

i Infideles etiam beate virginis excellentiā denegare nō audēt. vnde in alchorano. Machometi dicitur Nullus est ex adam quin tenuerit eum sathan preter Mariam ⁊ filium eius. Acquiesce igitur christiane ne infideli crudelior erga dominam nostram esse comproberis. Maris sue puritatem ita zelatus est dominus. ꝓ etiam infidelibus ipsam noluit esse recōdita. Tanto ño etiā a paganis gloriosa dei genitrīc veneratur ꝓ illius blasphemator horribili prorsus morte pereatur. Erubesce igit̄ christiane qui dñi tui matrem tot quotidie blasphemijs ad iracundiam prouocas. tot turpibus contumelijs eragitas. tot periurijs impudenter illam nominare presumis. Deposce igit̄ supplicīter veniam tui criminis ante vltionem. Relinque consuetudinis inique priora: quia nequit domina mutare sentētiam si tu voluerīs emendare delictum. ℟. Quacunq; hora ingemuerit peccator omnium iniquitatū eius quas operatus fuerat non recordabor. Alleluya alla. ℣. Maior est eniz misericordia mea ꝓ omnium horum miseria. Alla alla.

De sermone. Lectio quarta.

Um magister Alexander de alexadhuc secularis existens in vniuersitate legeret parisiensi: nolletq; immaculatum ptissime virginis celebrare conceptum. Volens illum gloriosa dei genitrīc maria ad sanam renocare sententiam: dum quadam conceptionis die predictus doctor suis legere cepisset discipulis: tantis illum percussit infirmitatib⁹ vt oībus veluti mortuus videretur. Cum autē Alexander in sua pmanens sententia

Universidad de Deusto
Biblioteca

btē virginis innocentiā adhuc cōfiteri despiceret. alio quoq; anno dū in eodē cōceptionis die plegeret easdē primus infirmitates incurrit. sicq; frequētatis vicibus in eodē festo in horribiles annuatim infirmitates incidebat. Quā obrē a suis monit9 discipulis ne gl'iose v̄ginis intemeratas conceptiones impugnaret: ad scīpm in eadem existēs infirmitate reuersus: deuote vt potuit regine celi vouendo promisit: si optatas illi dignaret afferre salutē pulcherrimus se aliqđ opus ad sue gl'iam conceptionis editurū. Emisso igit voto ad pristinā primus redijt sanitatē. Tāti ergo nō immemor beneficij egregiū quoddā volumen melliflue ꝯceptionis inscripsit. immaculatōq; benedicte virginis cōceptū multis cōprobans rationib9 totū fuisse falsum pdicat quicđ cōtra illibate v̄ginis cōceptionē suis pnijs in operibus affirmauit. &. Venient ad te qui detrahebant tibi: et adorabunt vestigia pedum tuorum. Alla alla. ℣. Virga enim tua atq; correctio tribuit intellectum et sapientiam. Alla alla. Lectio quinta.

Exemplis etiā naturalibus dīne nostre puritas demonstratur. Sicut

e

em̄ solares radij sup lutum descendētes ab illo deturpari nō possunt: sic ipm portus illuminare nosc̄unt. Sic et aīa btē virginis suplutū humane nature descendēs a luto originalis culpe sordidata non fuit. sed tota potius humanā naturā illustrauit. Sicut etiā aurū in visceribus terre nō corrūpit: sed magis perficit. sic benedicta v̄go in matris visceribus corrupta nō est vlla macula. sed potius a spūsancto sanctificata. Ramus quoq; a bona arbore pueniēs: in malas arbores insertus nō inficitur abjca. sed potiꝰ illi pfectiones tribuit. Sic aīa gl'iose v̄ginis a deo pueniens inserta in corpus etiā ex semine infecto ppagatus maculata nō fuit. sed ipm potiꝰ multimoda pfectione repleuit. Nec autē oīa filij sui gratia fuere ppetrata. Nullus em̄ tam crudelis tāq; impius reperitur. qui si matrem suā facere possit: eā pfectissimā facere non cōtendat. Dño ergo nostro oī pietate repletus qui benedicrā virginē de qua erat nasciturus summo studio et arte fabricauit. pfecto sanctissimā illud tabernaculū tanta claritate decorauit: vt nihil nobilius: nihil excellētius nihil ve purius in toto orbe terrarum valeat cogitari, &. Fac mihi sanctuarium et habitabo in medio eoꝝ. arcam de lignis sethim compige et deaurabis eā auro mundo intus et foris. Alla alla. ℣. Elegi et sanctificaui locum istum vt sit nomen meum ibi in sempiternum. vt permaneant oculi mei: et cor meum in cunctis diebus. Alla alla. Lectio sexta.

Si quis autem impotentiā in xpo

f

obiciat audeatq; temerarie blasphemādo asserere ipm charissimā matrē suam non potuisse a pctō custodire. huic tanq; penit9 ignaro respondendū nō durimus. Qui em̄ trium puerorū nō solum corpa sed etiā vestimenta inter vehementiū flāmas ignium seruare potuit illesa. et Jonā in ventre ceti custodiuit incolumem. Danielē etiā horribilibꝰ in medio leonum saluauit intactū. Mātrē ḡs suam pseruare potuit ab oī pctō incorruptā. Hec aūt pseruatio gl'iose v̄ginis non mediocriter pfuit homini em̄ p pctm̄ maculato dixerat dñs. cinis es: et in cinerē reuerteris. Btā igitur v̄go a pctō pseruata: nec a vermib9 est corrosa nec in cinerē reuersa. Oīm etiā mulierī filios pereūti ppter peccatuꝝ inflixerat dicens. In dolore paries. Dña aūt nostra nullius pctī cōscia vllo fine dolore: immocū ineffabili gaudio dulcissimuꝝ filiū suum parturiuit. O igit maria virgo purissima. O maria innocētissima. O maria oī sanctitate repletissima mīsere obsecro mihi seruo tuo q tātū anxius sum de honore tuo: zelus em̄ puritatis tue comedit me. Obsecro te o regina celoꝝ: dña angeloꝝ: mater mie: fons indeficiens diuine clementie: vt nobis famulis tuis q̄ imaculate cōceptionis tue venerāda solēnia colim9: impetrare digneris a dilecto filio tuo aīe sanctitatē sanitatē corpis fructuum terre vbertatē: oīmq; delectabilū abūdantiā: oēs etiā diaboli insidias et fraudes a nobis expellas: et cōtra aduersa oīa nos custodiens. ad vitā postremo pducas eternā. &. Congratulamini mihi omnes qui diligitis dñm. Quia cum essem parvula placui altissimo alla. ℣. Ego et oze altissimi prodij primogenita. ego in altissimis habitaui et in omni pplo et gente primatū tenui. Quia.

De Homelia. Lectio. vij.

E si er superioribus argumentis

e

gl'iose virginis innocentiā: etiam non admodū subtilis percipere possit intellectus: tū p devotarū ꝯsolatiōe

mentiā dñe nostre puritatem adhuc aliter cōprobabo. Si beata virgo maria originaliter fuisset vitio maculata: nō posset dici sīm mirtionē corrūpitur caro: ita anima p pec catū. Si ergo originalis infectio gloriose dei genitricis animā sordidasset: virgo nō esset simpl'r sed p̄m quid tm̄modo nūcupāda. In cōrariū aūt canit ecclesia. Sancta et immaculata virginitas ergo cōclusio nostra verissima demōstratur. &. Factum est diluuium peccati super oēm terrā. Omnes montes excelsi sanctorum alla. ℣. Area fo dei fera eleuara est in sublime: et ferebatur sup aquas. Opertiq; sūt omnes. Lectio octaua.

Sufficiēti diuisione hec v̄itas

a

dclarat. Circa dñe nostre cōceptionē vnū ex tribus dicere necesse ē. Aut q̄ de illā pseruare nō potuit. Aut q̄ potuit q̄des sed noluit. Aut q̄ potuit et voluit pseruare Si primā opinionē cōprobās: necessario tibi dicendū ē q̄ de9 nō est oīpotēs. hoc aūt hereticā hz prauitatē: q: apud deū nō ē impossibile oīe verbū. q̄ tu hereticus et infidelis habēdus es: si beatā virginē ideo in originali pctō existimas ꝯceptā: q: de9 illā preseruare nō potuit. Si fo scōe adhereo opinioni: q̄ deus potuit quides sed noluit venerādā matrē suā immaculatā custodire necesse habes profiteri xpm erga genitricem suā boni nullatenus filij debitū peregisse. Bonus nāq; filius matrē suā d9 diligere. eamq; a cūctis malis et ab omni infamia furta suam potentiā liberare. Cū igit originale pctm̄ celestis gloie ianuam claudat: gratiā et visionē dei eternā aufert maculatis: nihilq; turpius nefanda pcti vesania excogitari valeat p quā filij diaboli nūcupamur: et sum9. Jniquū valde et horribile videret: si asserere q̄s presumeret q̄ dñs noster illā quā ab eterno elegerat i matrē in tantā ignominiā dedecus et iacturā corruere pmiserit cū posset pseruare. Cū ergo dñs noster nō venerit soluere leges sed adimplere: pfecto cōstat q̄ dilectā matrē suā iurta legis mandatū voluit honorare. &. Filij hominū vsq; quo graui corde: vt quid diligitis vanitatē et queritis mēdacium. Scitote qm̄ dñs ipe est deus ipse fecit eā et preseruauit eam alla alla. ℣. Feculū fecit sibi rex salomon de lignis libani. columnas eius fecit argenteas. reclinatoriū aureum. ascēsum purpureum media charitate constratum. Scitote. Lectio nona.

Si igit de9 nō modo potuit sed

f

etiā voluit gl'iosaꝝ virginē matres suā ab originali vitupio preseruare. cū nihil diuine posit resistere volūtati: cūq; diuinū beneplacitū sit iuiolabile. q̄ preceptuꝝ posuit dñs et nō pretericbit: et oīa q̄cūq; voluit fecit: inconuīcibili ratione ꝯcludit. q̄ piissimus saluator noster q̄ ab eterno mīes suā ab originali labe custodire disposuit ilā pculdubio imaculatā pseruauit. Recte ergo deuota hec mulier dñm nostrū alloq̄ q̄ suristi. Doc etiā tyburtina Sibyla cōme xpm lactabāt. Felix ergo maria mater dñi nostri benedicta. Felix maria mundi totius imperatrix et dña. Felix maria ab omni labe pcti per suū dulcissimū filiū penitus preseruata: cui sit honor et gl'ia in secula seculorū. Amen. Ad laudes et p horas añ. Aque multe nō potuerūt extinguere marie charitatem alla. Añ. A custodia matutina vsq; ad noctem sperauit maria in dño all. Añ. Apud dñm mīa. et copiosa sup mariam redeptio alla. Añ. Reges terre et oēs populi laudate matrē dñi dei nr̄i alla. Ad dño añ. Que est ista que progreditur quasi aurora consurgens: pulchra vt luna: electa vt sol: terribilis vt castrorum acies ordinata alla alla. In scōs vesperis añ. Tota pulchra es &c. ℣. Diffusa ē gratia i labijs tuis alla. &. Propterea benedixit te deus in eternum alla. Ad magnificat añ. Qui mūdū facere potest de immūdo cōceptū semine: me fabricauit: filius vllo fine crimine alla alla alla.

Ad missam introitus.

Audeamus oēs

in dño die festū celebrantes

G

sub honore intemerate virginis marie: de cuius imaculata cōceptiōe gaudēt angeli: et collaudāt filiū dei all. ps. Celi enarrāt gloriā dei: et opa manuū eius annūciat firmamētū. Ola pri. et Glia in excelsis deo &c. Oīm tu solus sanctus marias fabricasti. Tu solus dño mariā preseruasti.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tu solus altissimus mariam sublimasti ie
su christe ⁊c. Oratio.

d Eus qui per immaculatā virginis
cōceptionez dignū filio tuo habi
taculum ꝓparasti: concede vt ꝙs
quis hui⁹ sanctissime festiuitatis solēnia ce
lebrabit in terris ꝓsperitatē ⁊ pacē: i celis
ꝙ requiē ⁊ gloriā obtineat sempiternam.
Per eundem dominum ⁊c.

Lectio libri sapientie

Dominus possedit me in initio via
d rum suarū. Require in natiuitate
eiusdem virginis. Graduale. Quas
pulchra es ⁊ q̄z decora btissima virgo Ma
ria. templū dei sacrariū spūssancti. Tu quē
celi capere non poterant ꝓ tua innocētia
gremio contulisti. ℣. O pulchertima vir
go: vulnerauit formositas tua cor diuinuz,
attraxit puritas tua creatorem ad vterum
tuum alleluya alla. ℣. Non est inuentus si
milis tui: preseruatus a macula originalis
peccati alleluya. Sequentia.

Aue sponsa deitatis: Maria fons
s pietatis: angelorum domina. Aue
dulcis o Maria: christi mater ⁊ fi
lia: vlla sine macula. Tu sol refulgens glo
ria: celorum lustrās atria: luce repleo secu
lo. Tu puteus honestatis: fons dulcis cha
ritatis: tu nostra letitia. Rosa rubens casti
tatis: lilium virginitatis: cuz omni fragrā
tia. Tu magistra clementie: mater miseri
cordie: nostra deleno crimina. O norma in
nocentie: maria plena gratie: tu stella ma
tutina. Tu a deo fabricata: in conceptu pre
seruata: nulla trahis scelera. Tu in celis co
ronata: ab angelis venerata: mīcās super
sydera. Nos famulos rege tuos: atq; tibi
fac deuotos: ꝓ tua clementia. Ab infer
no liberatos: nos postremo fac beatos: in
celi militia. Amen.

Sequentia sancti euangelij ꝑm Lucā.

In illo tempore. Loquente Jesu ad
i turbas extollens vocem quedā mu
lier de turba dixit illi. Beatus ven
ter qui te portauit ⁊ vbera que suxisti. At
ille dixit. quinimo: beati qui audiunt ver
bum dei ⁊ custodiunt illud. Offertorium.
Jubilate omnes ⁊ letamini hodie de im
maculato cōceptu virginis gliose. Angeli
etesi gaudēt, celi applaudunt ⁊. mūd⁹ exul
tat. infernus cōtermisit. demones crucian
tur: cum de manu dei maria fabricatur al
leluya. Oratio secreta.

Eus qui oīm matris tue cultores
d eraltare statuisti: concede ꝓpitius
vt qui sanctissimū eius cōceptū ꝑ
hec sacra mysteria ubilando veneramur
tuā semp ⁊ vbiq; illi⁹ ꝑibus misericordiā
cōsequamur. Qui viuis ⁊ regnas ⁊c. Pre
fatio. Eternie deus. Qui dilecram sponsam
tuam gliosam virginē mariam oībus virtu
tibus ornatā fabricasti. ⁊ in purissima eius
conceptione ab originalis peccati macula
illesam preseruasti vt totius esset innocen
tie speculū ⁊ exēplar sanctitatis. dignūq;
existeret habitaculū vnigeniti filij tui. Per
quē Cōmunio. Beata cōceptio marie vir
ginis que nesciunt labem criminis alla.

Post communionem Oratio.

Enedicte virginis marie immacu
b lata cōceptiōe gaudēteo te suppli
ceo depcamur omnipotēs deus: vt
qui ineffabilē eius inocētie puritatē fince
ra deuotione confitemur: ad contēplandā
eius gloriā in celesti palatio ipa intercedē
te subleuemur. Per dominū nostrū iesum
xp̄m filium tuum: qui tecuz viuit ⁊ regnat
in vnitate spūssancti deus. Per omnia sez
cula seculoz. Amen.

Iste sunt rubrice huius officij. Si hoc fe
stum venerit in dnica fiat de festo. quia spe
cialis dei oratio fuit in tali die: qua gliose
virgini singularis ꝓrogatiua collata est. ⁊
ideo officiū dnice debet transferri ad diē se
quentē. In die autē octaue q̄ venit in dnī
ca: fiat de ipa dnica. ⁊ officiū octaue trāfe
ratur ad diē sequentez. Et hec omnia sunt
ordinata auctoritate summi pontificis: qui
etiā statuit. q̄ octaua hui⁹ festi celebrēt cū
officio duplici. Si ꝙ dnica venerit infra
octauā: fiat de dnica cū cōmemoratione fe
sti. Et q̄n fit officiū dnice non dicantur pre
ces: nec dicatur er debito officiū de dna: si
cut nec ōz in ceteris dieb⁹ infra octauā. Et
in missa dnice non dicatur: Glia in excelsis
nec: Ite missa est. nec: Te deū laudam⁹ ad
matutinū. sed nouū rnsoriū dicaf: sicut fit
in ceteris dnicis de aduētu. Quotidie aūt
infra octauā fiat cōmemoratio de aduētu.
Si ꝙ aliqua feria infra octauam hz anti
phonas laudū de ꝓpio: tūc ad matutinū
post oronē festi fiat cōmemoratio de feria
deīde dicātur laudes de feria cū illis anti
phonis ꝓprijs ⁊ psalmis suis absq; capło
℣. ⁊ bndict⁹. sed dicto Laudate dñm de ce
lis, cū sua antiphona terminet ibi. Fideliū

animi ⁊c. sicut olim fiebat i die sctē Lucie
q̄n occurrebat feria hīs laudes de proprio
Jtē predictus pontifex ordinauit q̄ in hac
am de sctā Lucia: sed trāsferat post octauā
ls postea ad petitionē cuiusdā religiosi cō
cesserit q̄ possit fieri de sctā lucia i die suo
tatiōio gliose virginis marie celebrēt. rnf.
die nouēbris: ⁊ fiat dupler mat⁹: ⁊ accipia
tur officiū natiuitatis eiusdē: sz vbi est no
mē natiuitatis ponat nom ē plentationis
Facto fine pie laudetur virgo maria.

Para scba sup⁹dicti sermonarij quod
Mariale appellat in qua tractat de sacra
tissima virginis marie natiuitate. Nec au
tē paro ꝓpio ac particulari nōie libervite
nuncupatur. Sermo primus.

Gredietur vir
g de radice ieſſe, ⁊ flos de
c radice eius ascēdet. Esa. rj. c
Recit ār hīstoriographi q̄
antiq̄ magnoz pricipū na
talia celebrabāt. Jpi q̄s pncipes diē natal
sui cū solēnitate ⁊ iocunditate deducebāt
Vñ Marci. vi. ōz q̄ Herodes rex in die na
talis sui cenā fecit principib⁹ ⁊ tribunis. ⁊
primis galilee. Subditi etiā i diebus na
talicijs dnoz suoz tripudia ⁊ choreas atq;
festiuos ludos in eoz aspectibus faciebāt.
Unde Mat. xiiij. ōz. Die aūt natalis Hero
dis saltauit filia herodiadis in medio sez
alioz: cor: rizātis ⁊ placuit Herodi. Et talia
natalicia regum appellabantur ferie solē
nes. l. fi. C. de feri. Et in sīm libus diebus
omne ius pretorū cessabat. vt habef in di
cta. l. fi. glo. ℣o i rubrica. C. eo. ti. appellat
feriās repentinas. quando infra annuz na
scitur repētine filius principi. Sancta q̄z
mater ecclesia beati Johannis baptiste na
tiuitatem solenniter iubet celebrari, quia
sanctificatus fuit in matris vtero precur
sorq; fuit saluatoris: Quapropter i die na
talis eiusdem per vniuersum orbē ab oīnis
bus fidelibus christicolis singulis ānis festa
liua gaudia celebrātur. Quanto ergo ma
iori deuotione ac reuerētia sanctissime vgi
nis genitricis dei debēt sacratissima nata
licia celebrari: ꝓfecto i isto sanctissimo die
dz humana mens magnā in leticiā ꝓsilir.
Vñ beat⁹ Augu. in sermōe hodierno inqr.
Adest nobis dilectissimi optat⁹ dies brē ac
venerabilis semperq; virginis marie. Jō
cō summa exultatiōe gaudeat terra nra tā
te virginis illustrata natali. Nec ē em flos
capi de qua ortū est pciosus lilia cōuallius.
per cuius partū natura mutat proplausto
rū quo delef et culpa. Et beat⁹ Johannes
Chrys⁹. etiā ipse i sermone hodierno inqt.
Hodie fit mūdo salut⁹ initiū Jubilate deo
omnis terra cantate ⁊ exultate et psallite.
Exaltate vocē vestrā exaltate. nolite timer
edita est nobis in luce spōsa dei de qua na
sciturus est agnus dei q̄ tollit pctā mundi
Exultate mōtes ⁊ colles ⁊ sicut cera defluī
te. Letare humanū genus. Lātate celestes
spūs lapides nolite tacere. q̄n hodie nata
tā, bec ille. Cuius virginis gliose natiuita
tez puidens in spū ꝓpheta descripsit eam
sub nōe virge. dicens ꝟba thematis nostri.
Egre dief virga de radice iesse ⁊ flos de ra
dice ei⁹ ascēdet. hic aūt flos fuit iesus xp̄s
eius filius q̄ de seipso inqt Cañ. j. Ego flos Christ⁹
campi. Dicit aūt flos cāpi ⁊ non hortī tri flos cā
plici de cā. Primo q: flos hortī vt nascatur pi.
terra aperit. flos aūt cāpi sine terre ꝙtio
ne nascitur. sic etiā xp̄s nat⁹ est de virgie sī
ne virginitatz eius violatiōe Scōo ōz flos
campi ⁊ nō hortī q: flos hortī est clausus.
flos ꝟo cāpi oībus est apert⁹. ⁊ sic etiā hor
tus pietatis xp̄i nulli claudit: sz oēs ad ips
um accedere ⁊ misam inuenire. Tertio dici
tur flos cāpi. q: i partib⁹ vltramarinis na
scit quidā flos q̄vocat flos campi habetq;
stipitē asperū. ⁊ quinq; folia rubea. ⁊ figni
ficat xp̄m qui ptulit asperitatē crucis ⁊ ha
buit quinq; vulnera passionis. Recte ergo
bta virgo nōe virge designatur quia ex ea
pdiit flos floz. fructus fructuū bndict⁹ ie
sus filius eius ⁊ dei. Et q̄ sup⁹dicta ꝓphe
tia de nullo alio intelligat q̄z de bta virgie
⁊ de xp̄o ei⁹ filio ps ꝓ trāslationē chaldaicā
que in hoc loco sic hz. Exurget rex de filijs
israel ⁊ messias de filijo filioz eius. dicitur
aūt in pfata ꝓpheta, Egredief virga de ra
dice ieſſe. q: is bta virgo orta fit de radice
iudee ꝓ: tū ē egressa naturā radicis. Radix
est ad ima. virga ad alta tēdit. radix in ter
ra. virga in aere proficit radix terre humo
re. virga celi rore ⁊ solis calore crescit. Ju
dei est petebāt ima virtutū illa aūt alta vir
tutuz, illi erāt fixi in terra per cupiditatem
terrenorum. illa ꝟo nunq; incurrata est ad
transitoria bona. sed in celo habitabat per

Universidad de Deusto
Biblioteca

cupiditate supernoꝝ illi pascebant amore carnali ꝙ nutriebat amore spūali. illi frigescebant amore infidelitatis ista virgo nobilissima fouebat calore charitatis. De cuius creatione tria mysteria cōtemplabimur Primum appellabitur necessitatis.

Scōm nobilitatis:

Tertium ho iocunditatis.

B Natiuitas marie fuit necessaria.

Pars pīa huius sermonis q̄ ōr necessitatis. Atiuitate ꝝginis gliose humano generi fuisse necessariā patur trib⁹ rōnib⁹. Prima quaꝝ ōr reedificationis. Fundamētū cui⁹ ē ciuile. Si esū tibi locani areā eo pacto vt ea domū edificares in qua me recipes q̄cūq; ad te declinarē. Tu edificasti ⁊ in ea me recepisti: postea ho labe edificij vel alia culpa tua dom⁹ corruit. Conuenio te vt itez reedifices. Querit an possum in hoc te cōuenire: ⁊ clarū est ꝙ sic

Deloca tione.

l.fi.ff.loca q; in ꝙ mecū cōueniſti vt q̄diu locatio duraret ibi esset ꝓstructa domus in q̄ recipes locatorē. Argumētū ad ꝙ in.l.esū de here.ff.de serui.vr.prc. Nā nō edificatū cēsetur qđ diruptū est.ff.de leg.iij.l. qui cōcubinā. Et factū nō ōr qđ non durat.l.si ga alia.ff.de solu.l.itez si querit.§.si gēma.et l.fi.ff.de act.em.facit in arg.l.si cui.§.affinitates.ff.de postu. Nō ergo sufficit semel recipe locatorē nisi iterū ipm recipiat quo usq; locatio durat. Arg.in.l.si seruit⁹.ff.de seruit.vr.prc.⁊.C.si seruus exor.ve.l.f. sic ergo in nostro ꝓposito. Nā cū omnipotēs deus locauerit paradisum Adam prio homini vt ex illius costa edificaretur vna mulier in qua ipse habitaret ⁊ er illa nascerek hec domus suggestiōe diaboli et mandati prevaricatione per ipx adam facta corruit. debuit ergo ille hō er sua stirpe producere aliam mulierē que esset stabilis dom⁹ ⁊ nō corrueret durāte semp locatione dei ad humanum genus. naturali igitur iure ⁊ ciuili necesse fuit vt illa ꝝgo nasceret in qua filiꝰ dei habitaret qui dixerat ꝓ ꝓphetam .ps. cxxxj. Hic habitabo qm̄ elegi eā. Et hoc figurat⁹ fuit Hester.f.⁊.ij.c. vbi vasthi prior regina depellit per inobedientiā Asueri regis. ⁊ Hester hebrea loco eius subiugatur que regis placuit oculis. Scōa rō dicitur

C Ratiōe successiōis.

successionis. Fundamētū cui⁹ habet l auctores. C. de na.li. vbi ōr ꝙ filij naturales existētib⁹ legitimis succedere nō ꝓsit ab intestato pōt tū dari vna uncia naturalib⁹ ⁊ cōcubine. vel soli ꝛcubine semiuncia. l. pē. C. eo. ti. Est aūt vna uncia duodecima ꝓs hereditatis. vt habet instī. de here. instī. §. hereditas. Hoc aūt non se extēdit ad spurios vt in dicta auth. liez. C. de natu. lib. Nos ergo qui nō sumus legitimi ob priorē fornicationē Eue qua tota humana natura corrupta est de qua nati sumus que fuit ancilla nō libera. iurta illud ꝓs. cxv. Ego seruus tuus ⁊ filius ancille tue. nō poterāmus succedere in tota hereditate. Quia igitur voluꝝ parentū est transmittere bona sua filijs. l. scripto. ff. vñ. li. l. nā ⁊ si parentū. ff. de inofficiosta. l. de emancipatis. C. de legi. heredi⁹ ⁊ l. penultima. ff. de bonis lib. Ideo vt celestis patris nostri desiderio impleret qui sua nobis bona eterne felicitatis dare affectat: oportuit ꝙ per sequēs matrimonium fieremus legitimi. de qua legitimatiōe habetur in auth. qui. mo. na. effi. le. col. vj. circa principiū. ⁊ in. c. cōquestus ⁊ c. tanta est ꝙ filij sint le. Ut ergo de⁹ pater legitimos nos faceret despōsauit sibi ancillā. s. humanā naturā accipiēdo in matrē filij sui ꝝginē pudicā ꝝginē sanctā. virginē omni laude dignissimā mariam hebreā quam nasci necesse fuit vt fieret mater dei. Ideo letabundi dicere possum⁹ illud Pauli ad Gal. iij. nō sumus ancille filij sed libere q̄ libertate xp̄us nos liberauit. Tertia rō ōr sub

D Ratiōe vētiōis.

vētiōis. Fundamētū cui⁹ ponit iurisc⁹sul subuentus in. l. j. ff. de in inte. resti. ⁊ in. l. ij. §. ver ba. ff. ad velle. vbi inqt ꝙ deceptis ⁊ fraudatis dz subueniri. Cū ergo diabolus deceperit humanū genus mēdacio seducendo primā mulierē. Ideo oportuit decepto homini ꝓuidere ō remedio opportuno. qz igitur vt inquit pbs. j. posteriox. Si vnus est causa alicuius effect⁹. oppositū ē cā oppositi. ad quod est ter. in. l. nihil tā naturale. ff. de reg. iur. vbi ōr ꝙ si consensus est cā contractus: dissensus est causa distract⁹. sicut per mulierē peccatricē a diabolo deceptaꝝ ⁊ deuictā fuit humanū genus deperditus ⁊ a statu suo deiectū. ita ecōtrario debuit per mulierē innocētē ⁊ purā atq; sanctissimā diaboli ꝙs superatricē in integrū restitui ⁊ reparari aliter ipse mēdacij pater diabolus de mēdacio suo emolimētū cōsequeretur. qđ esse nō dz. nullus enī de mēdacio facto dz cōmodū obtinere. iurta notata in l. j. ff. de nata. resti. ⁊. in. l. iij. §. ij. ff. si er no ra. cau. agatur. ⁊ j. c. sedeo. de rescrip. imo

Uncia legalis

ꝓpter mendaciū dz puniri. l. si dubiter. §. ꝓpriꝰ. C. de nō numerata pecunia. ⁊. §. sed rissimā dei genitricē nasci que cōtrita diaboli deceptorij ptāte hoiem de seruitute illi⁹ eriperet. ⁊ quē ille p matrē culpe euasꝰ a se fraudatā maledictōi ꝑsecerat: ipa mater gre suo interuentu ac patrocinio būdictionib⁹ adimpleret. qđ factū esse testatur Piero. in ꝓmōe ad Eustochiū dicēs. Quis quid maledictionis infusum est per euam: totū abstulit būdictio marie. Insup ⁊ gratiā infudit xp̄i ortus quam prius non habuerat totus mundus. hec ille.

E

Pars huius ꝓmonis que ōr nobilitatis.

I Licet vt inquit iurisc⁹sultus in. l. j. ff. de in inte. resti. q̄ ꝓ seipm se cōmendat nō indigeat cōmendatiōe. qđ etiā hr̄ in. l. ij. C. qū ⁊ quib⁹ quar. ꝓs. Licꝫ etiā dicat in. l. j. in fi. ff. de dote ple. ꝙ sat⁊ demōstrati frustra sit demōstratio: ⁊ qđ ptz exīsse non est ꝓbare necesse. c. euidētia. de acu. ⁊. l. ea q̄dē. C. eo ti. Itē ꝙ exīsio eoꝝ q̄ tacite insunt nihil opatur. l. iij. ff. de le. j. er quo videk non esse necessariū brē ꝝginis Marie nobilitatē q̄ ꝓ seipam est euidenter ⁊ clarissime demōstrata manifestare: tn ad maiorē ipsi⁹ ꝝginis deuotoꝝ consolationem aliqua dubia

Utrum circa nobilitatē eius declarabimus. Pu

ꝓpo debuerit de mre nobili perea⁊ ri.

mū est vtrū ipa debuerit de matre nobili pereari. Et ꝓmo arguit poreſt ꝙ nō. inquit cm̄ Paulus. j. ad Cor. j. Nō multi sapientes ꝑm carnem nō multi nobiles sed ignobilia mūdi ⁊ cōtēptibilia ⁊ ea que nō sunt elegit de⁹. sed beatā virginē elegit de⁹ ⁊ pele bilis. Itē glo. sup ꝓdicta verba apli ait Venit em̄ humilis de⁹ querēs hūiles non altos. ⁊ ibidē etiā dicit. Nō elegit reges vl senatores vel pbos vel oratores: ⁊s plebeos paupes indoctos ꝙ piscatores. Ergo cū brissima ꝝgo sit ꝓ oibus istis electa. ꝓ oibus istis videtur debuisse esse plebeia ⁊ pauꝑcula. Nā verbū humilis ꝓprie verifikat in plebeia in ancilla vel ancille filia. l. humilē. §. j. C. de inter. matri. de⁹ autē ꝛrit hūiles vt patuit supꝝ. Itez maior humilitatio videk ex pte dei de ignobili ꝙ de nobili icarnari. Sed his nō obstantibus in ꝛrariū est veritas. vt declarat Albert⁹ magnus super missus est. Et possumus ipsam

Nobilitas ꝝginis ꝓbatur.

ꝝginē nobilitatis ꝝgruentiā sic ꝓbare. Quāto alicꝫ plus est eleuatus in summū tāto magis debēt depimi dorsuꝫ. quāto ⁊s mons est altior: tāto eius vallis ꝓfundior ergo quāto magis aliqa eleuat⁹ est sursum per nobilitatē ⁊ dignitatē: tanto plus pōt descēdere p humilitatē. ⁊ cōsequenter magis mereri ⁊ magis grat⁹ esse deo. iurta illud Eccli. iij. quāto maior es: tanto magis te hūilia in oībus ⁊ coīā deo inuēnies gratiā. vñ Ber. in quodā sermone inqt. In alto nō altū sape sed hūilibus consentire maxime ꝛrutis est. Sed btā ꝝgo fuit hūilitat⁊ ꝓfundissime. q̄ debuit esse nobilitat⁊ ⁊ dignitatis excellētissime. Iō Augu. in quodā ꝓmone inquit. ꝙ ipsa brissima ꝝgo nunq; fuisset sup oēs chōros angelorum exaltata nisi fuisset sup oēs homines hūiliata. Quia ergo tanto hūilitas maior est ⁊ magis laudatur quāto quis magis nobilis ⁊ magn⁹ existēs humiliat. Ideo debuit dei genitrix in altū per nobilitatē ⁊ dignitatē eleuari: vt eius hūilitas ꝓfundior ⁊ gre capacior posset magis ab oībus laudari ⁊ a deo ꝓmodo argumēta in contrariū adducta. Ad quorum primus p quos mūdus erat cōuertēdus ad fidē. quos congruebat esse plebeios ⁊ idoctos: ne eoꝝ sapiētie ⁊ potētie vl dignitati ascriberetur id qđ deus p gratiam suā illoꝝ ministerio opabat. ⁊ sic crux xp̄i euacuaret. Vñ congruebat ꝙ nō in doctis hūane sapie ꝛbis nec in potētia dignitat⁊ hoies ad fidē deciperent vel cogerentur: sed simplicib⁹ simpliciū ꝛbis exterius diuina ꝛrute coopante interiꝰ humiles p hūiles vocarent. ⁊ sic deus humilis exaltaret ⁊ diabol⁹ qui p superbiaꝫ vicerat: per humilitatē vinceret. Vñ glo. sup prefatū dictum apli ait. Nisi fideliter ꝓcederet piscator hūiliter nō sequeret oratores. Sed aliud est in brā virgine quā decebat filium quantū poterat ⁊ ipsa capax erat exaltare: nobilitare ⁊ magnificare. nec decuit xp̄m vt maiorē sue humilitatis indicium demōstraret genitricē suā ignobilitatis vituperio subdere. Ad legē aūt humilē. §. allegata: Respōderur ꝙ imperator ibi capit humilem nō ꝓ habente virtutē humilitatis. sed ꝓ ignobili ac infami ac vituperabili. vt ptz ibi in textu dū dictum suū declarat in meretrice ⁊ sceneca. Tertio querit in quo

Solutiō obtrariorum

Universidad de Deusto
Biblioteca

In quo cōsistat nobilitas marie.

¶ In quo cōsistat nobilitas ipsius virginis ⁊ cum dicat quidā sapiēs q̄ nobilitas nihil aliud est q̄ inueterate diuitie. ⁊ in cōmun̄ puerbio dr. q̄ ille reputat nobilis q̄ multas hz opes. Un̄ Juuenalis satira. j. ait. Uincant diuitie sacro nec cedat honori: Nup in hāc vrbē pedib⁹ q̄ veneratꝰ albis. Refert ꝯ Barto. in. l. ij. in. vj. colūna. C. de digni. li. xij. q̄ quidā imperator dicebat q̄ nobilitas est antiqua ⁊ diuitiarū̄ possessio cum pulchris regiminib⁹ ⁊ virtutib⁹. Unde ꝯ q̄ istas nobilitatē nō habuerit bn̄ virgo. q̄ fuit paupercula ⁊ cōiunx carpētarij. Non

Scdo.

Tertio.

eriā videt q̄ nobilitas ei⁹ sit attēdēda ex ea cōplexione cōporis ⁊ in cōplexionē non estimat nobilitas vt inquit Albert⁹ vbi. ē. nā multi reges ⁊ p̄ncipes q̄ nobiles appellant sunt cōplexiōis melancholice ⁊ phlegmatice. ⁊ ecōtrario q̄ plures rustici ⁊ viles hoies sūt sanguinei ⁊ cholerici. ⁊ ꝓcedēnter dignioris cōplexiōis corpalis. Nō vi

Quarto.

def eriā attendi debere nobilitas alicuius quoad aiam genitor⁹ suor⁹ cū ipsa aīa non sit ex traducē. vt theologi. pbant in. ij. dis. xviij. maxime sētū Bonā. ibidē. ar. ij. q. iij. ⁊ Aleran. de ales in. ij. parte sum. in tract. de aīa. ⁊ Tho. in. j. pte sum. q. xc. art. iij. ⁊ i summa ℨ gētiles. lib. ij. c. lxxxvj. ergo aīa filij nihil accipit nobilitatis ab aīa patris vel

Quinto

alioꝝ predecessoꝝ. Nō videtur q̄z attendenda esse nobilitatē alicuius eo q̄ sit ex nobili ⁊ antiqua atq̄ generosa pgenie. p̄ creatꝰ. Ait em̄ Señ. ad Lucillū. q̄ nō facit nobilitatē atrū plenū fumosis imaginib⁹ q; qō ante nos est nr̄m non est. non em̄ ad nr̄as vicerūt gliam. Et idē in lib. tragediarū̄ inqr. Qui genus laudat suū aliena laudat. ⁊ Ouid. in. xiij. meta. canit. Nā genus ⁊ proauos: ⁊ q̄ nō fecimus ipsi: Uix ea nostra voco. Et fuerunt ꝺba Ulixis in oꝛōe contra Aiacē p habendis armis Achillis. Idē q̄z Ouid. in. j. de ponto air. Nō cēsus nec clarum nomē auoꝝ: Sed pbitas magnū ingenuūq̄ facit. glo. etiā in. l. si q̄d bello. ff. de capti. ⁊ postli. reuer. dicit mag est meū q̄ per mea p̄obitatē quero q̄z id q̄ p antecessores. facit. l. ij. ff. de inter. ⁊ rele. Et Cicero in inuectiua cōtra Salustiū air Sanctius est me meis fulgere moribus q̄ maioꝝ opinione niti vt sim me ipso posterio nobilitatis initium. Ad hoc quoq̄ adduci pōt illud q̄ inquit Cinus in. l. quisq̄s. C. de postu. dicēs q̄ scientia preferꝰ nobilitati generis. ⁊. l. sed ⁊ reprobari. §. amplius ff. de excu. tu. pbat q̄ tātā nō dr attēdi nobilitas generis quantū nobilitas morum Jdeo Juuenalis contra quēdā qui cū esset vilis moꝝ⁹ gloriabat de generis sui nobilitate exclamat li. ij. satira. ij. dicēs. Sremmata. q̄d facitur: quid pdest pontice longo Sanguine cēseri pictos ostendere vultus Aiaciq̄: ⁊ stantes in curribus emilianos. Tota ly veteris eroꝝ⁹ vndiq̄ cere atria nobilitas sola est atq̄ unica virtus: Usq̄ adeo mirū est aliene incūbere fame. Aliquando p̄ tibi fit therſites. dūmodo tu ſio Eaci de filius vulcaniaq̄ erma capessas: Quāte peteritis similes. pducat achilles. Nemo ergo de sanguinis sui generositate dr gloriari q̄ ex suis nō pueniat meritis: maxime cū oēs ab eodē principio trahamus origine: ⁊ sit vera ista Boetij in. iij. de consol. c. xij. dicentis. Omne hoīm genus in terris simili cōsurgit ab ortu. Quid gen⁹ aut proauos strepitis: si primordia nostra autoꝝq̄ deū specteꝰ nullius ōgener extat. Ni vitijs peioꝝ fouēs ꝓprium deserat' ortū. Un̄ in vulgari puerbio dr. e le vilano chi falle villanie. Sed quid dicem⁹ de quibusdaꝝ q̄ cum sint ignobilis generis th̄ō nobilitate gloriatur'. pfecto taliū' vana glia posset tolli si eis diceret illud Juuenalis vbi. ē. scꝫ Maioꝝ primꝰ q̄sq̄ fuit ille tuoꝝ: Aut pastor fuit aut aliud q̄ dicere nolo. Quid ēt dicemus de multis q̄ cū sint nobiles generis: ignobiles se reddūt vitiosa conuersatione. Quāto em̄ maiores alicuius fuerūt nobiliores: tāto maior ē vituperū ei qui ab illis descēdens p vitiū se vilissimū facit. vt inquit Salustiꝰ in iugurtino. Un̄ Claudianus canit. De generāt hoīes vitijs fiuntq̄ minores. Ꝺ cuidā romano gliāti de maioꝝ suoꝝ ꝺrtib⁹ air quidā florentinus. Lo festa fesa nō he dī quelo bon vino. Et p dicta ergo videt q̄ btē v̄ginis nobilitas nō sit ostenda quoad carnalē ꝓpagationē. sed solū quoad nobilitatē ꝺruose vite. Oēs em̄ hoies dici pñt nobiles dūmodo sint ꝺruoli. ⁊ tanto sunt nobiliores quāto sunt ꝺruosiores. Ait em̄ Cassiod. in epist. hec est indubitata nobilitas que moribus comprobat. Et Piero. ad celantā inquit. Uera nobilitas est clarū esse virtutib⁹. ⁊ i c. venerabilis. de pben. ⁊ digni. dicit. Non generis sed virtutū nobilitas gratū deo facit ⁊ idoneum seruitorem. ⁊ Gualterius de

Scā p ferē nobilitatē

Nota pulcra de nobilitate.

Sola virtus nobilitas.

castilione. l. j. canit. Nobilitas sola est aīm que moribus ornat. ⁊ Quid. in li. de vetulago. Nobilitas hoīs mēs ⁊ deitatis imago. Nobilitas hoīs humilem releuare facētē. Nobilitas hoīs mentē refrenare furentes. Nobilitas hoīs nature iura tenere. Nobilitas hoīs nisi turpia nulla timere. Nobilitas hoīs terrenas temnere dotes. Nobilitas hoīs celestia carpere regna. Et Aristo. j. polit. c. iij. inquit. q̄ nihil aliud q̄ virtus ⁊ malicia determinat liberum ⁊ seruū. nobilem ⁊ ignobilem. ⁊ in. c. nunq̄. lvj. dist. dr q̄ virtus aīam nobilitat ⁊ decorat. Ecōtrario ꝺde carētib⁹ virtute air quidā versificator. Uirtute remota Adigrat in exilium nobilitatis honor. vitiosi enim non debent

Maria fuit nobilissima.

ad honores et dignitates ꝓmoueri. l. ij. C. de dig. li. xij. Ꝓo determinatione huius dubij dico cū Albertꝰ vbi. ē. q̄. brissima virgo cū omnē modū nobilitatis ⁊ dignitatis esse debuit ⁊ fuit nobilissima ⁊ dignissima in summo. Un̄ dico q̄ si aliq̄ nobilitas est attēdēda in pdicto. maxime fuit in ipa dei genitrice. Si ergo ex diuitijs aliqua reputatur nobilitas cōtrahi sicut videtur innuere Bart. in. l. capitaliū. §. serui. ff. de pen⁹. dicēs q̄ populares diuites ⁊ hoīes ricchioꝝ gaudēt priuilegio nobiliū. ⁊ pro fecto ipsa btā v̄go fuit nobilis que ex altissimis parētib⁹ regibus ⁊ ducib⁹ originem traxit. vt infra patebit. Jtē ipsi⁹ pater. Joachim erat diues. ⁊ ipsa vnica eius filia. sed amore paupertatis omnia sua pauperib⁹ erogauit vt infra deo dāte declarabit. ꝓpter hui⁹ operis. quibus diuitijs suis cōparauit regnum celoꝝ dicente dño. Mat. v. Beati pauperes spū: q̄m ipsoꝝ est regnū celoꝝ. Item magi magna suo filio munera ⁊ valde preciosa attulerunt que omnia etiaꝫ pauperib⁹ dedit. vnde in corona nostra dicitur. Gran thesori furno dati da limagi al suo fio. ma da le i dispensati a poueri per amore de dio. Quod quidē fecit vt tpalib⁹ diuitijs ꝓtemptis celestiū thesaurorū opes

Nobilitas carnis.

buas. Dicit. i quadam homel. inquit. Si ꝺ diuites esse cupitis: veras diuitias amate. Et in hoc ista prudentissima virgo fecit more philosophōrum qui virtutis amore pecuniam contemnunt. l. in honorib⁹. §. phis ff. de vacā. mune. l. j. in fi. principij. ff. de vari. ⁊ extra. co. egit etiam more fortis athlete: qui pugnat etiā sine mercede. vt ait glo. in rub. ⁊ in. l. j. C. de athletis. lib. xij. Si nō circa cōplexionem corporis attendit nobilitas ipsa virgo benedicta nobilissima fuit que ab optime complexionatis viris ⁊ mulieribus ꝓpagata fuit. Jtem ipsa optime complexionis super omnes homines ⁊ mulieres que vnq̄ fuerūt vel erūt erit. ercepto ei⁹ filio dño nostro Jesu xpo. vt infra declarabitur sermo. iij. huj⁹ ptis. Si aūt aliquid nobilitatis dicat contrahi ex eo q̄ predecessores alicuius fuerint sapientes vel anime nobilissime ac prudentissime. ⁊ intellectus speculatiui et hmōi. vel q̄ fuerint de antiqua ac potenti stirpe circa qō nobilitas gñis attēditur. l. si furiosi. C. de nup. vñ. ꝺr si nobilis eo lauda parētes qō probaturi. c. nunq̄. lvj. dist. nam filius sequitur dignitatē patris. l. senatores. C. de dēdi gni. li. xij. pfecto hec omnia nobilitatis indicia fuerunt in beata virgine. vt infra patebit. Unde sciendū est cū Alber vbi. ē. q̄ nobilitas cū carnē est traductio carnalis originis a parentibus cū seculum in diuitijs vel potentia vel dominio cōstitutis. Et quid⁹ quantum ex parte nature est causatur in filio similitudo complexionis et cōformitas moꝝ⁹ ⁊ imitatio operationis: hō est paup ⁊ ignobilis si diuitijs cepit affluere. incipiet delitijs magis vacare. cibis dilicatioribus se nutrire. ⁊ sic cōplexionē nobilitare. exercitijs honestioꝝ⁹ occupari. pauperā dāna minus curare. paruis lucris minus inhiare. dona minus curare. alienus dominium minus timere. libertatem magis appetere. maioꝝ cōsortia cōtrahere ⁊ eoꝝ opa ⁊ moꝛes imitari. ⁊ sic natura primo seruilis ⁊ ignobilis victa per cōsuetudinē. ⁊ cōtrariū trāsmutatur. Et quanto hec a remotioꝛi ⁊ diuturniori radice ad ramos transmittit: tāto magis nature inclinatio induraꝫ ⁊ inseparabiliꝛ efficit. vt in filijs quā tū ex pte nature est ad cōsimilia patrib⁹ inueniaꝫ inclinatio naturalis. Un̄ in cōi puerbio dr. Sepe soleꝛ filius sillis eē pri. Et fuit originaliter dictū autoꝛis libri qui dr Pāphilus. c. xx. l. quisquis. C. ad le. iul. maie. ⁊ in auf. de rese. §. j. col. ij. ⁊ notatur in. ca. transmisse ex q̄ fi. sint le. ⁊. in. c. michael. ꝺ fi. pby. Et hec appellaꝫ nobilitas carnis. Is aūt aīa non sit ex traduce tū existens in carne operatur pl⁹ vl frequētis sm q̄ a carne amplius ad aliquid inclinaꝫ. Dec Albertꝰ

hūn

Universidad de Deusto
Biblioteca

vbi.ō. Alia ẽ cōiūcta corpi imitat passiones corpis. vt inqt autor in li. de principiis. Dicunt aūt aliq doctores q nobilitas ista ſm carnē nō ſolū pdest quoad gliam mādi: ſz etiā multū adiuuat ad vtutes. animi t ad bonū incitat: cui⁹ ipa ſola nō cogat ad bonū vel ad malū. Vñ inqt Albertus vbi .ō. q licz qn qs operat ẽx nobilitati originis. tāto vitiosior t detestabilior fit: quāto magis agit ex tra naturalē inclinationē originis t ſic magis culpabilis est magis nobilis vitiosus q̄ ignobilis. Ideo leges puniūt plerūq magis puniūt nobiles q̄ rusticos q: rusticꝰ pcēdā. ē. l. ſ. ff. ſi qs i ius vo. nō ie. l. id quod. §. doli. ff. de iur. ſ. om. iu. Item quāro qs est dignior tāto ei⁹ est culpa grauior. iuxta illō Iuuenalis. lib. iiij. satira. ij. Omne animi vitium tāto cōſpectius in se Crimē habꝫ. quāto maior qui peccat habetur: que ſnia etiā ponitur in. c. quia tua. l. di. t in. c. nulli fas. xxv. q. ſ. t. c. pcipue. xſ. q. iij. Ex vbi nobilitas originis pficit t ornatur nobilitate morū t opis: vtraq alteri prestat incremen tū laudis. t ambe merito laudātur: q: vbi ſunt equalia merita duo bus nobilitas addit gradum. l. q̄ ſi nolit. §. q̄ mancipia. ff. de edil. edic. t ponit Panor. in. c. cū venerabilis. de prebē. Similiter ſcia t ẽtus addit gradui ſtantum q̄ ſcholaris ẽtuoſus. t ſapiēs pferꝫ i gradu doctoi ignaro. vt ait glo. in. l. ſ. C. de decurio. t eoꝝ ſi. Est aūt ſciēdum q̄ le nobilitas carnis ſine nobilitate mētis nō laudef ſed vituperef. ecōtra ño nobilitas mentis ſine nobilitate carnis tāto amplius laudatur: quāto magis ꝓpriā vincens naturam laudabiliter opatur. vt iunit ter. ſ. c. nūq̄ lvſ. di. tñ nobilitas carnis est quaſi radix t innatū fundamētū ẽtuoſe opationis. ita vt illud hño difficili⁹ a ẽtute moueatur. Et ſi virtus mentis ſoꝛtitan repuerit ipſa carnis nobilitas eā ad nobilia excitat. Beata igitur ẽgo Maria fuit nobilissima nobilitate ſanguinis t generis adeo q̄ excepto filio ſuo fuit nobili⁹ indiuiduum oībus indiuiduis que in humana natura fuerūt. Nā vt ꝓz Mat. ſ. ipſa beata ẽgo descēdit de semine patriarchali. ſ. a quartuordeci patriarchis: quoꝝ ꝑcipuus fuit Abraā a q̄ ẽdragestima t vna gnatione descēdit. Inq̄ Abraā deus ppſm peculiares elegit ſibi. t distinxit ab alijs. Cui etiā dictū fuit Gen. xviij. c. Priceps dei es tu apud nos. Cui facta est repromiſſio de xpo nasciturō. Genē. xxj. c. vbi dixit ei dñs. In semine tuo bñdicentur oēs gentes. Ab hoc nobilissimo patriarcha denominanꝫ hebrei q̄ſi ex abraam geniti vt discāt quidā. q̄uis alij dicāt q̄ de nominanꝫ hebrei: q: ab heber descēderūt. Dic fuit ꝓmus q̄ cōfessus est fidē vni⁹ dei inter idolatras chaldeos adorātes ignē p deo: in quē iniec⁹ ab eis vt experiret ẽtutem ei⁹: illesus exiuit. hoc tangit Neemie ix. c. Tu ergo ab hoc nobili ꝓncipe descēdit beatissima ẽgo Maria. iō illi ōr Cāt. ſvj. Quā pulchꝝ gressus tui in calciamētis filia ꝓncipis. q̄ exponit glo. dicens. Idest opa tua i exēplis ſctōꝝ q̄s imitaris t oēs excedis. Descēdit q̄s ipa mater dei bñdicta vt ptz i eodē. ſ. Mat. c. a quatuordecim diebus t a quatuordecim regibus. Ideo de ſta canit ecclia in officio hodierne festiuitatis. Regali ex ꝓgenie maria erorta refulget. Item descēdit ex semine ꝓphetali⁹ maxime ex David qui fuit eximius ꝓphetarum. vt dicunt theologi in. ſ. ſenk. dist. ij. Ideo canit ecclia vbi .ō. Natiuitas gl̄iose virginis Marie ex semine Abrae: orta de tribu iuda clara ex stirpe David. Fuit etiā erorta ex semine sacerdotali. ſ. de tribu Leui. vt declarat Albertus vbi .ō. quia solum tribus regia. ſ. iuda t sacerdotalis. ſ. Leuitica tūgebāt simul matrimonia. Unde beata virgo etiam descendit de semine Aaron summi sacerdotis. quia de stirpe eius fuit anna mater eius. vt inquit Joh. damascenus. lib. iiij. t Beda super Lu. Et Gregor. xxij. moral. Beatus q̄s Lucas. iij. ſui euangelij. c. describēs nobilitatē origīs ſue. genealogiam ſuam vsq̄ ad adam protrahit.

Nobilitas et ſcientia addit t laudat.

Z q̄s nobilio fuerit ma ria.

Vñ vt ꝓbat magister Bartholomeꝰ piſanus in ſuo mariali. fructu. iiij. Beata vir go orta ē ꝓmo de multis patrib⁹ veteris testamenti maxime a decimonono inciꝑ ē ſtando ab ada vſq̄ ad thare. ſcdo de patriarchis. tertio de ꝓncipib⁹. quarto de iudicibus. quinto de regibus. ſexto de ducibus. ſeptimo de ꝓphetis. octauo de doctorib⁹. nono de viris ſtrenuis t fortibus. decimo de sacerdotib⁹ t summis pōtificib⁹. vndecimo de ppli rectorib⁹. duodecimo de cultoribus dei. t iuſtis parētib⁹ vt ipe ibi latius declarat. Et iō dicere nō īmerito possum⁹ btē ẽgini illud Virgilij in. ſ. enei. Que te tam leta tulerūt Secula. q̄ tāti talē genuere parēteo. Ex supradictis aūt colligit q̄ christꝰ

dñs noster q̄ ſine mre genitus est ſm diuinitatē t ſine pre ſm humanitatē totam ipſam bñanitatē: t dignitates que ad ipſam ſequūtur. ſ. cognatiōis t ꝓſanguinitatꝫ ad eius formatū fuit ex purissimis ipſius virginis ſanguinib⁹ ẽtute ſpūſancti vt declarant theologi in. iij. dist. ij. Quia q̄ oēs nobilitates cōcesse humano generi i Adā ꝑncipaliter a deo date sunt vt descēderēt per multas generationes. t p virginē matrem terminarētur in xpm qui esset vltim⁹ duc: vltim⁹ rex. t vltim⁹ patriarcha populi dei. de quo Apoc. ij. dr. Nec dicit primus: t nouissimus primus quoad diuinitatē: et nouissim⁹ quoad humanitatē. ideo appareat quāta sit ipſius ẽginis nobilitas que ipm dei filiū quoad humanitatē nobilitauit. Et ꝓter ex ei⁹ nobilitate oēs creatura nobilitata est. Quapꝛopter ipſa bñdicta ẽgo pōt dicere illud Eccli. xxiij. Ego sicut nebula tegi oēm carnē. i. xpm. q̄ quē oēs caro i. tota humana natura est nobilitatis veste induta. Eapꝛopter Amb. in. li. ij. de ẽgine ait. Quid nobilis⁹ dei mre: quaſi dicat nihil in reb⁹ creatis. Oēs enī ꝓclaritates. ingenuitates dignitates t nobilitates: q̄ possent esse in aliq̄ indiuiduo humano po fuit deus in hac egregia puella q̄ oēs ꝓncipes duces: reges: t imperatores t q̄ſcūq̄ nobilissimos viros et feminas nobilitate trā ſcendit. De nobilitate aūt ẽtutis eius infra dicetur parte. iiij. huius operis. vbi de ẽtuosa eius ꝓuersatiōe tractabit: pronūc aūt ſufficiat sacre scripture testimoniū que in eius persona. Eccli. xxiij. ſcr. In me oīs spes vite t ẽtutis. Et iō considerās Salomon nobilitatē ẽtutū t sanguis debere in beata ẽgie relucere exclamauit Sap. viij. O q̄ pulchra est casta generatio cū claritate. Quia ergo bta virgo de stirpe regali, ꝓgenita ē regiā habuit dignitatē ſm carnē nam filia q̄ de regali ꝓgenie nascit: regalis dicit. l. j. C. de digni. li. vj. Quia ẽ deo despōsata fuit qui est rex regū: t dñs dominantiū: clarū est q̄ oēs creaturas nobilitate transcēdit. Nā feminis clarissimā dignitatē maritꝰ tribuit. l. femine. ff. de sena. fe. mine ſi comscāt radijs maritorum. §. hoc ſtaꝫ. in auk. de cōsue. Unigenit⁹ etiā dei filius qui ab eterno decreuerat er ea nasci t in ei⁹ vtero habitare illā oi nobilitate decorauit t clarificauit, nā parētes efficiun⁊ nobiliores p filios nobiles. vt ait gl. in. §. ge neralr in auk. de digni. t mres dignificanꝫ dignitatib⁹ filiorum ſm Bart. l. ſ. ff. de sena. t phaſ per. §. hoc ſtaꝫ in auk. de consu. Ideo de ipſa dñi mre dici pōt illud Apoc. xxj. Claritas dei illuminauit eā nos quoq̄ dicere debemus illud. ij. Eſdre. viij. Bñdict⁹ deus patruꝫ nroꝝ q̄ dedit voluntatem in cor regis. ſcilz filij ſui clarificare domum ſuā. i. matrē benedictā.

Ꝗ

Femine nobilis tatē a mine

Paro tertia huius ſmonis que dicit iocunditatis.

Iocunditatis.

Iocundissimā fuisse ẽginis gloriose natiuitatē manifestū est.

i

Si em iudeoꝝ gēs gauisa fuit dū p hester liberata fuit. Hester. viij. t Tobias illumlato magnū gaudiū factū est. Tob. xj. t Holoferne superato letata fuit Judith cū pplo iudaico Judith. xiij. Si Abraā gauisus est in ortu Ysaac. Gene. xxj. t Anna in natiuitate Samuelis. ſ. Reg. ij. t parētes Johannis baptiste in eoꝝ ortu ſimul cuꝫ cognatꝫ t amicꝫ ſuis ſicut preditterat angelus Luc. j. di. Et multi in natiuitate eius gaudebūt. Multo magis in natiuitate hui⁹ ẽginis cui⁹ pruma victoriā mūdo atq̄ ſalutē attulit immense letitie causa extitit. Ideo canit ecclia. Nativitas tua dei genitrix ẽgo gaudiū annūciauit in vniuerso mūdo ꝛc. Primo igit Joachim natiuitas mris dei iocūda fuit eis⁹ parētibus. vt ẽſi in eius legēda hr. beata ẽgo et parētibus bonis ſtissimis ac timētibus deū exorta est. Joachim. ſcs et anna. Joachim nāq̄ pater illi⁹ et galilea de ciuitate nazareth sanctā Annā et bethleē duxit vxorem. Ambo q̄ iusti erāt. t ſine reprehensione in mandatis dñi incedebāt omnēq̄ ſuaz substantiā tripharie diuidebāt vnā prem templo t templi seruitorib⁹ impēdebāt. aliam peregrinis t pauperib⁹ erogabāt tertiā vo ſuis vſibus t p ſua familia reseruabāt. Et ita p annos viginti plem nō habētes vos uerunt dño. q̄ ſi eis ſobolē cōcederet com ſeruitio eius ppetuo māciparēt. Cuius rei gratia cum ſingulis annis in tribus festis ꝓcipuis hierusalē frequētarent. In festo encenioꝝ cum suis ipſe Joachim ascēdit t cū ceteris ad altare accedēs oblationem ſuā offerre voluit quē vidēs ſacerdos cum indignatione nimia repulit. t q̄ ad altare accedere ꝓſumeret increpauit asserēs non esse conuenīēꝫ maledicto legis obnoxium

Iocun daparē tibus.

hiſtoria nati uitatis marie,

Universidad de Deusto
Biblioteca

oblationē dño legis offerre. nec inter fecūdos infecūdus ꝛ q̄ pplm dei nō audit astare. Joachim ergo sic cōfusum se vidēs: pie pudore demū redire noluit ne sīlia cōtribulib⁹ suis q̄ hoc audierāt tātū opprobriū sustineret. itaq; ad suos pastores secessit.

Cūq; ibi aliquādiu morā traxisset: quadaꝫ die soli angelus cū ingēti claritate appuit ꝛ dū eius visiōe turbatū ne timeret admonuit dicēs. Ego sum angelus dñi missus ad te vt annūciem tibi preces tuas eraditas ꝛ elemosynas tuas in conspectu dñi ascendisse. Vidi em̄ pudorē tuū ꝛ audiui sterilitatis opprobriū nō recte tibi obiectus petiquippe non nature vltor est deus. Et ideo cū alicui⁹ vter⁹ claudit' ad hoc facit vt mirabili⁹ denuo aperiat: ꝛ non libidinis esse gōnascāt: sed diuini fore muneris cognoscat. Prima gentis vestre mater Sara: nonne vsq; ad nonagesimum annum sterilitatis opprobrium pertulit: ꝛ tn̄ Isaac cui repromissa erat omnium gentium beatitudo generauit. Rachel etiā nōne diu sterilis fuit ꝛ tn̄ Joseph genuit qui tot⁹ egypti dīnus habuit. Quis fortior Sāsone. vel sanctior samuele: ꝛ tn̄ hi ambo matres steriles habuerunt. Rationi igitur ꝛ exemplis crede dilatos diu cōceptus ꝛ sterilis part⁹ mirabiliores esse solere. Proinde anna vxor tua pariet tibi filiam et vocabis nomen eius mariaꝫ hec vt vouistis etiā ab infantia sua dño cōsecrata ꝛ adhuc ex vtero matris sue spūsancto plena. nec foras infec⁹ iter populares: sed in templo dñi morabit. Et sicut ex sterili matre ipsa nascet ita mirabiliter ex ea filiꝰ altissimi generabit. Cuius nomen Jesus. ꝛ per eū oīb⁹ gētibus erit salus. ꝛ tibi hoc erit signū q̄ hec oīa fient. Cū perveneris ad aureā hierosolymā portam annā vxorē tuā obuiā habebis que de tua tarditate modo sollicita tūc in tuo conspectu gaudebit his dictis angel⁹ ab eo discessit. ipmq; letitia plenū reliquit. Anna aūt cū amare fleret: quia quo vir suus esset ignorabat idem angel⁹ sibi apparuit ꝛ eadē q̄ viro suo annunciauerat patefecit. Et vt viro suo ad aureā portā obuiaret imperauit. Iḡit iuxta angeli p̄ceptū ambo sibimuicē obuiātes de mutua visione letati et de promissa securi: adorato dño domū redierūt diuinū p̄missum hilariter expectantes. Anna ergo cōcepit: ꝛ suo tp̄e filiā peperit que vocata est maria cuius natiuitate non solus pater eius ꝛ mater: sed etiā tota illa⁹ cognatio fuit letabūda ꝛ miro gaudio respersa. Sed de hac iocūditate ꝛ sequenti iterū dicet infra sermone. iij. huius partis parte vltima. Puto aūt hanc gratiosissimam puellā nō sm̄ morē aliaꝫ nascentiū gemitum emisisse: sed cū maxima iocūditate inter multa agmina angelor⁹ dulcissimo cantica decantantium atq; p natiuitate regine sue exultantium de vtero matris exisse magnāq; leticiā cū facie ac manib⁹ demōstrasse: in faciem his qui aderant arridendo circunstantesq; angelos aspiciendo ꝛ mirando ac̄ cōs eis pariter exultādo. Accurrebāt aūt vndiq; gentes vt puellā tam pulchraꝫ tanq; speciosem cernere possent: o cuius sacratissima carne mirū odoris fragrātia emanabat eiusq; formosissima facies tam luci di splendoris radios emittebat: vt omnes in stupore cōuerteret: nulluscq; vultus illi⁹ elegantiā fixis valeret oculis intueri. Secundo natiuitas huius sanctissime puelle fuit celesti curie tocūda. Non solus em̄ illo die quo nata est facta fuit in celo specialis supernor⁹ ciuiū exultatio: sed etiā oī anno in hac die particulari festiuitate recolitur memoria natiuitatis eius. Unde vt refert Johānes beleth. Postq̄ ego gliosa i celū assumpta fuit: dies natiuitatis eius aliquās tp̄e fideles latuit. Contigit aūt q̄dam vir sanct⁹ sedule cōtemplationi insistēs singulis annis. vj. idus decēbris in oīone positus iocūdissimā angelor⁹ festiuitatem audiret in celo. Qui cum deū deuotissime precaret vt sibi reuelaret: cur q̄libet anno illa tm̄ die ꝛ nō alia hoc audiret. diuinum accepit respōsum q̄ virgo gliosa dei genitrix maria tali die modo fuisset nata. ꝛ preceptum fuit illi vt hoc fidelib⁹ christianis manifestaret vt cōcorditer fierent in hac celebritate celesti curie. Cū ergo hoc summo pontifici ꝛ alijs intimasset hūc diem in honorem natiuitatis ipsius virginis celebrā duꝫ vniuersaliter statuere. Tertio ꝛ principalius gratiosa est trinitas beatissime virginis huius natiuitate. gaudiosus est em̄ deus pater de nobilissime ac iocundissime spōse sue ortu. gaudiosus est filius dei de matris sue dilectissime natiuitate. gaudiosus ē spūssanctus puellā illam modo editaꝫ que dignū sibi esset habitaculuꝫ. ꝛ que sua fecūda obumbratione fecundata illum a quo ipse procedit vnigenitus dei filium parturiret.

S Jocunda p̄fis limbo.

Quarto gauisi sunt sci patres q̄ erant i limbo. q̄ vt inq̄t magister Bartholomeꝰ pisanus in li. brē dñi fructu. r. cognouerūt ab angelis natiuitatē ipius virginis. tū q̄ descensus erat angelor⁹ ad ipsos deferēdo alias instor⁹ in eodē loco. tū q̄ cū essent in statu gre ꝛ cōsolādi eor⁹ futuri ad eos visitādos ꝛ cōsolādos descēdebant. Insup q̄ illā nascitura figuris ꝛ pphetijs p̄direbāt ipsi sci patres. ꝛ de ortu xpi in gñali ꝛ speciali quoad tēpus fuerāt certificati. vt p̄z de Abraam de quo inquit dñs Johā. viij. Abraā pater vester exultauit vt videret diē meū: vidit ꝛ gauisus est. ꝛ Jacob Gen. xlix. de ipso p̄dixit. ꝛ Daniel. ix. c. sui libri de tēpore ei⁹ pphetauit. nō est putandū tale lumen post mortē ab eis esse amotū. cuꝫ aīa cruta a corpe recordet eor⁹ q̄ in corpe gesserit: q; in parte intellectiua est memoria. vt paret p doc. in p̄mo sniarū. dist. iij. vnde diuiti dictuꝫ fuit ab abraā. recordare fili ꝛ c. Luce. xvj. ꝛ q̄ recordarē affirmat Augu. in. confessionum et Hrego. iij. moraliū. et Tho. in. iij. dist. xliij. ꝛ xlv. Cognoscentes ergo sci patres nō solū spū prophetico et reuelatione: sed etiam aliqua insolita illustratiōe ortuꝫ virginis būdicte. gratias immēsas et laudes deo dederūt cernētes adimplendas eorum pphetias ꝛ figuras. in parte ꝛ in breui expectātes in totū cōplendas. vnde letabant et iocundabantur atqꝫ tripudiū magnū faciebant ꝛ deū de tanto būficio būdicentes pulchrū canticū cecinerunt sicut Zacharias fecit in ortu Jobis Luce. j. et Anna in ortu Samuelis'. j. Regū. ij. Exultabat Adam videndo signū virtutes Marie dispōni ad fructū p̄ducendū vite eterne in medio paradisi. Gen. ij. Eua letabat erumnā suā aboleri ꝛ maledictiones a Maria remoueri. de qua Gen. iij. habet er loco maledictionis benedictionē cōferri. Gaudebat Noe cernens arcā cōponi ad genus humanū liberandū Gene. vj. ꝛ arcū in nube poni ad fedus perpetuū stabiliendum. Gen. ix. Jubilabat abraam p̄missum suū impleri. Gene. xxij. Jacob scalā ad celū pertingētē erigi. Gene. xxviij. Sicq; oīa alia in dicibili leticia gratulabant. Quapropter ꝛ nos debemus in hac die exultare et letari sicut admonet sancta mater ecclesia que in officio huius diei canit dicēs Cū iocunditate natiuitatē virginis marie celebremus: vt ipsa p̄ro nobis intercedat ad dñm iesum xp̄m. Et iterū. Corde et animo xp̄o canamus gl̄iam in hac sacra solēnitate precelse genitricis dei Marie. Ipsa em̄ est fenestra celi per quā deus oculo suo misericordie nos respicit. Unde canit in officio eiusdē virginis. Intrent vt astra flebiles celi fenestra facta es. ꝛ Lanc. ij. dicitur. En ipse stat post parietē nostrū. i. post naturam hūanam respiciēs per fenestram sexmatrē suā. Dicere aūt potest virgo benedicta q̄ est ostiaria paradisi illō Job. x. Ego sum ostiū. per me si quis introierit saluabitur. Ideo o pctores a patria celesti exules intrate per portas istam. Ite o infirmi ad medicū. Accedite o orphani ad parentem. pergite o ceci ad lumen. Prospate o afflicti ad cōsolationē. Ambulate o virginis post speculū pudicie. Festinate o matres ad matrem dei. Currite o vidue ad nutricem veri sponsi. Prosiliscimini o pauperes ad thesauratricem bonorum celestium. Egredimini o icarcerati p ianuas pfecte libertatis. Nosq; oēs in hac miseriarū valle laborantes regemus eam cū beato Augustino in sermone hodierno dicētes. Sancta maria succurre miseris: iuua pusillanimes: refoue flebiles: ora p populo: interuenī p clero: intercede p deuoto femineo sexu: sentiāt oēs tuum iuuamē quicunq; celebrant tuā sanctā natiuitatē. Assiste parata votis poscentiū. ꝛ repende omnibus optatū effectum. Sit tibi studiū assidue orare p̄o populo dei que meruisti benedicta precium proferre mūdi. Qui viuit ꝛ regnat in secula seculorum. Amen.

De eadem sanctissima virginis natiuitate.

Sermo. ij.

Jrgā vigilantē

ego video. Thren. ij. Virga dicitur beata virgo Maria Primo aurea que significat̄ p virgā aureā. de qua dicitur Hester. v. extēdit rex contra reginā virgam auream quā tenebat in manu. Cū enim rex ille noīe asuerus esset iratus extensio illius virge ipsum placauit. et regnam Hester in palatiū introduxit et oīa impetrauit. Ipsa quippe virgo beata deū iratum placat: quia est nostra aduocata. Cum em̄ deus percutit cor peccatoris virga aurea. i. deuotione virginis: statim placatur. ꝛ illi eternā penam remittit. ꝛ ideo

Universidad de Deusto
Biblioteca

possum⁹ dicere deo illud ꝓuer.xxiij. Si pcusseris eū ꝙ nō moriet. Tu ꝙ pcusio eñ: ⁊ alm ei⁹ ab inferno liberab. Dec ibi. Et Esa.xl. dicit de xp̃o pcutiet terrā.i. terrena corda virga oris sui.i. deuotiōe virginis q̄ er ore altissimi prodijsse pmogenita ō: Eccli.xxiiij. Sicut eñ pncipes solebāt virga pcutere seruos super capita: qñ volebāt eis dare libertatē seruādo modū quē refert glo.in §.mltis in ꝛbo vindicta. In ſti.de libertinis.p legē.ij.C.ſi aduer.liber. Sic et xp̃s cū nos pcutit virga.i. deuotione virginali: nos facit liberos a seruitute diaboli. Dec quoq; beata virgo figurata p virgā aurē in palatium celeste nos introducit. q̄ est ianua paradisi. Vñ canit eccl̃sia in officio btē virginis. Tu regis alti ianua ⁊ porta lucis fulgida. Oia etiā nobis impetrat ista virga aurea. q̄ est mater dei veneranda. Dicit eñ ei filius eius illud.iij. Reg.ij. Pete mater mi. neq; eñ fas est vt auertā faciē meā a te. Scdo beata virgo appellat virga aromatica: de qua dicitur Cant.iij. Que est ista que ascendit p desertū sicut virgula fumi er aromatib⁹ myrrhe ⁊ thuris ⁊ vniuersi pulueris pigmentarij. Ipsa q̄ppe fuit virgula ꝓpter humilitatē ⁊ fuit virgula fumi: q̄ cōcremata fuit per charitatem ⁊ ō: er aromatib⁹ myrrhe. q̄ fugauit diabolicas tētationes. Et thuris q̄ restringit fluidas cogitationes: ⁊ vniuersi pulueris pigmētarij. q̄ in se habuit oīa gras ⁊ ꝛbutes. Tertio ō: virga decora. de qua Zach.v. ait ꝓpheta. Assūpsi mihi duas virgas. vnā vocaui decorā. aliā funiculā. q̄ vocat funicul⁹ fuit Eua q̄ nos constrinxit vinculis peccatorū. virga ꝛo q̄ vocat decora est virgo maria. Tūc eñ q̄ est decora: q̄ est floribus: folijs. ⁊ fructib⁹ bene ornata. Beata igit̄ q̄ habuit flores idest redolētes cogitatiōes quoad deum. Vnde Eccli.xxiij. ipsa mat̄ flores mei fructus bonoris ⁊ honestatis. Habuit etiā folia. i. ꝛba sanatiua quoad ꝓximū de q̄bus Ezechiel.xlvij. folia eius ad medicinā. Et Apocal.xxij.c. folia ligni ad sanitatē gentiū habuit quoq; fructus. i. opera pura ⁊ mūda quoad seipm. De q̄bus Prouer.iij. dicitur. Primi et purissimi fructus eius.

Virga aromatica,

Virga vigilās

Quarto appellat btā dei genitrix q̄ vigilās a Viere ꝓpheta in ꝛbis ꝓpositis Ipsa eñ vigilat super deuotos suos vt custodiat eos. Vñ ipa dicit illud Cañ.v. Ego dormio cor meū vigilat. Et ideo etiā nos debem⁹ vigilātes esse ⁊ feruidi in deuotione eius. Nā si impator nocteꝰ ducit insomnes ⁊ noctib⁹ vrit sub equalitate dieruꝫ p subditoꝝ quiete. vt i auf. vt mdi. sine quo quo suffragio. in pnc. col.ij. ⁊ idē facit papa. vt in proemio. vj. multo magis nos vigilare oportet circa q̄ginis deuotionē. Illi gilātib⁹ eñ ⁊ nō dormiētib⁹ iura subueniunt. l. pupillus. in fi. ff. que in frau. cred. l. in summa. ff. de peccu. ⁊ in proemio institutionum. Itē in mane ⁊ post somnuꝫ reperit pfecte meditatiōis studiū. vt i nō glo. in illi. ⁊ l. vnica. C. de iusti. codi. cōfirmā. in ꝛbo indefesso. ⁊ iō. ad hoc nos hortādo ipsa bñdicta q̄go inq̄t Prouer.viij. Ego diligentes me diligo. ⁊ q̄ mane vigilauerint ad me inuenięt me. btūs q̄ audit me ⁊ qui vigilat ad fores meas q̄tidie. q̄ me inuenerit inuenięt vitā: ⁊ habuerit salutē a dño. ⁊ Eccli.xiij.c.61. Qui illā diligit. diligit vitaꝫ ⁊ q̄ vigilauerint ad illaꝫ cōplectent placo rē ei⁹. q̄ tenuerint illā vitā hereditabūt. et q̄ seruierint ei. obsequentes erunt sancto. et eos qui diligunt illā diligit deus.

De cuius virginis nativitate iterum tres considerationes faciemus.
Prima dicet descriptionis.
Secunda contrariat ionis.
Tertia ꝛo appellabit expositionis.

Pars prima huius sermōis que dicit descriptionis.

A Utrum genealogia Marie fit bene descripta.

Elia vt supradictū est Matthey ꝓmo sui euangel. ca. ⁊ Lu.iij. de q scripsit genealogiā xp̃i. ⁊ p ꝓfs etiā btē ꝙgio: q̄ri pōt vtruꝫ congrue ⁊ bene describi potuit. Et ꝓmo videt q̄ nō. q: Esa.liij.ō: ghationem ei⁹ q̄s enarrabit: q. d. nullus. Insup' vt ex Josephi dictis colligim⁹ in.vij.li. antiquitatū. ⁊ Beda etiā idem refert in sua chronica. Cū oēs generatiōes hebreoꝝ in arcinis tēpli secretioribus seruarent. herodes alienigena oēs iussit incēdi vt sic sua ignobilitas iudeis minus cōtēptibilis esset. Quō igit̄ Matthęus elapsis annis iam ferme q̄draginta a deletiōe librorū hmōi euangeliū scribēs potuit hanc genealogiā agnoscere. Ad pmū obiectū rñdet Viero. sup Mat. dicēs. In Esa. legim⁹ generationem eius q̄s narrabit: Nō ergo putemus euangelistam prophete esse contrarium vt q̄ ille impossibile dixit affatu: hic enarrare

incipiat. q: ibi de generatione diuinitatis hic de incarnatiōis est dictū. Dec ille. Ieroniam Leonis pape i sermōe de nativitate xp̃i: vbi ait. In dño nostro iesu xp̃o nō solū quod dictū est p ꝓphetā. generationē eius q̄s enarrabit. Igit̄ nec generatio tēpalis xp̃i vm carnē est explicabilis. Ad q̄ rñdet er doctrina beati thome in. iij. pte summe. q. xxx. ar. q̄ verba ista intelligunt de modo incarnatiōis q̄ ineffabilis est. q̄ er verbis sequentibus ipsius leonis pape ocluditur. Inq̄t nāq;. Utramq; eñ naturā in vnā cōuenisse plonas nisi fides credat sermo non explicat: Ad aliud ꝛo quod obiectus est de cōbustione librorum in q̄bus descripta erat origo nobilis iudeorū: rñdet Hico. de lyra sup Mat. q̄ matthe⁹ habuit p revelationē q̄ nō habuit p scripturā. Unde apostoli ⁊ euāgeliste nō min⁹ fuerūt illuminati. ſmo magis de mysterijs xp̃i q̄z ꝓriarche ⁊ antiq̄ ꝓphete. Quidā tñ dicūt q̄ nō oēs illi libri combusti fuerūt. cū tñ domi ꝓseruarent a multis. Alij quoq; memorie mādauerant que de hmōi nobilitate dicerant a pauis Nā esdras scriba vt refert Jsiō. i li. vj. ety. In censum legem a chaldeis. dum indei regressi fuissent in hierusalem diuino afflatu spū reparauit cuncta legis et ꝓphetarum volumina que fuerāt a gentibus corrupta correxit. quanto magis xp̃i generationem retexere potuerūt Mat. ⁊ Luc. qui spiritū sanctus cum alijs apl̃is in linguis igneis descendentem acceperūt.

Pars secūda huius sermonis que dicit contrariationis.

B Contra hanc descriptionē nativitatis xp̃i et beate q̄gis pōt c opponi dupl̃r. ꝓmā oppositionē ⁊ ꝓtrariationē refert ⁊ solvit Viero. sup Mat. di. Querat diligēs lector ⁊ dicat cū ioseph nō sit pr̃ dñi salvatoris ad ꝓtiner ad dñs ordo dedu ctus vsq; ad ioseph? Cui respōdebim⁹ ꝓmū nō esse ꝛsuetudinis scripturarū vt mulier in generationib⁹ ordo teraf. Deide er vna tribu fuisse ioseph ⁊ maria. Unde ⁊ er lege eam accipe cogebat vr ꝓpinquam. hec ille. Mulier eñ nō poterat nubere cū viro alterius tribus q̄n ad ipam ptinebat hereditas paterna. vt pater Num. xxxvj. Beata aūt v. q̄go maria fuit vnica Joachim patri suo. ⁊ ideo cogebat er lege viro sue tribus nubere. Et ꝓpter hoc etiā fuit cū ioseph in Bethleē ciuitate David vt ꝓfiteref cum eo vt scribit Luc ii. Et ideo Viero. vbi. §. hoc cōfirmans addit. ꝓpter hoc simul censenf in bethleē. vt de vna videls stirpe generati ideo eos simul oportebat impiale censum ꝓfiteri in bethleē ciuitate eorum. Dec ille. Et idem Damascenus inq̄t dicens Joseph eñ iustus existēs ⁊ er dauid stirpe descendens non desponsasset. beatā virginem nisi fuisset de tribu iuda et de familia David.

Quare non genealogizat mulieres

Qui autez querat quare vt dicit Viero. et Damasce. sacra scriptura non cōsuevit genealogizare mulieres sicut viros? Rñdet Gilbertus magn⁹ in lib. sup Mattheū est. q̄ ꝓpter plures causas. Prima quia servus femine est indignior et virilis dignior. l. j. ff. de sena. ⁊ hoc est ꝓpter ꝓncipalitatē generādi quia virilis q̄nat in femineo. Secūda quia servus femine est natura posterior ꝓtius eñ formatus est Adā: postea Eua: et ipa de costa eius. ⁊ ideo qui ꝓior ē tēpore potior est in iure. l. potior. ff. qui potiores in pignore habeant. l. diuersis temporib⁹. C. eo. ti. tu. ⁊ l. quotiens. ff. de vsufruc. Tertia causa est: quia culpa ꝓ fuit in femina q̄s in masculo. vir eñ cecidit per feminā: ⁊ non femina per virū. ca. Adam. xxiij. q. v.

Mulier est ō bilior viro.

Quarta q: mulier est infirmior ⁊ ad opa infirmitatis ⁊ fragilitatis pclinior. est eñ servus femine debilionis rōnis ⁊ ꝛtutis cor potalis q̄ virilis. ⁊ ista notant in. l. si fuerit. §. si. ⁊ in. l. qui duos. §. si maritus. vbi glo. ff. de rebus du. et. l. qui testamento. §. mulier. vbi glo. ait q̄ mulier est fragilis et corruptibilis. ff. de testa. Et q̄ mulier sit indignior et infirmior viro est tertuo in. l. in multis. cū glo. ibi. ff. de sta. ho. ⁊ in. l. femie cū glo. ff. de. reg. iur. Et ꝓpter istas causas mulier est subdita viro ⁊ inferior eo. c. adā et. c. mulierē. ⁊ ea. mulier. xxviij. q. v. Item mulier nupta efficit de familia et domicilio viri. l. f. § ites rescripserunt. ff. ad munic. Itē dicit esse in potestate viri. vt ait glo. in §. si. Insti. ad sena. cō. tertu. Itē mulier debet defendi a viro ⁊ non vir a muliere. et hoc ꝓpter fragilitatē ⁊ debilitatē. §. cōtra aūr. Insti. de tutorijs. Ideo apostol⁹. j. ad Timoth. ii. inquit. mulier cū silentio discat cū omni subiectiōe docere autē mulieri nō ꝓmitto neq; dñari in virū. sed esse in silentio. Quia autē beata virgo exempta fuit ab

Universidad de Deusto
Biblioteca

emni defectu et maledictione muliebri. ō ipsa genealogiatur: sed per sponsum suum eius genealogia describit: ad demōstratiōnē dignitatis ⁊ eminētie eius. ⁊ pfunde humilitatis vt ait Albert⁹ vbi. ē. dignitas essentie eius declarat dum ipa sola inter oēs feminas in sacra scriptura genealogiat. ō: est q̄ ostie singulare ⁊ raru pēlosus est. §. quantacūq̄. vbi glo. ertiā notat in auc. ō consu. col. iij. humilitas ⁊o eius ostendit dum p alīū eius genealogia demonstrat. Scōa contrarietas est in hac descriptione. Nam Mattheus dicit q̄ Jacob genuit Joseph virū marie. Lucas aūt dicit Joseph fuisse filium Hely. Verum quia pōptus est iuraturibus cōcordare. l. j. C. de inoffi. do. et. §. fi. in auc. de erbi. re. Item quia in iure vna cōcordia arg̃ Jsonāria est aduersario nemine constituto. l. j. § nulla itaq̄. C. de vete. iure. enucle. ⁊. §. quibus in. j. cōsti. co. ⁊ nullum in iure cōtrariū reperit. si q̄s diuersitatis ratiōes subtili ao exercuerit. sed ē aliq̄d nouī inuentū vel occulte positū q̄ dissonātie querelam dissoluit et aliam naturā inducit discordie fines effugientē. l. ij. §. contrariū. C. de vete. iu. enu. Jdeo huic contrarietati respōdet Augu. in li. de pſensu euāgelistarū dicēs. Tres cause occurrūt quorū aliquā euāgelista secutus est. Unus enim euāgelista patrē Joseph a quo genitus est noiauit. Alter Jo vel auū maternū vel alī quē de cognatis maiorib⁹ posuit. aut vn⁹ erat Joseph naturalis pater. Alter Jo eū adoptauerat in filiū. Aut more iudeorum cuz fine filijs vnus decessisset eius vxorem ꝓpinquus accipiēs filiū quē genuit ꝓpin quo mortuo deputauit. Nec ille. Et hec cā vltima est verior ſm beatum Tho. in. iij. p te summe q. xxxj. ⁊ Dicto. super Mat. hāc causam assignāo dicit super illa verbā. Jacob autem genuit Joseph. hoc loco obiicit nobis Julianus augustus dissonantiā euāgelistarū. Cur euāgelista Matthe⁹ Joseph filiū dicerit Jacob: ⁊ Lucas eum filium appellauerit Heli: nō intelligēs consuetudinem scripturarū q̄ alter ſm naturaz alter ſm legē ei pater fit: sciamus eū hoc p moysen dño iubente pceptū vt si frater aut propinquus ablq̄ liberis mortu⁹ fuerit alius eius accipiat vxorē ad fuscitādū semē fratris vel ꝓpinqui sui. Sup hoc Africanus tempoz scriptor ⁊ Eusebius cesariēsis in libris diaphoniarum euāgeliorum plenius disputarūt. Nec ille. Dicit ergo Africanus et Eusebius cesariēsis i ecclesiastica historia: q̄ Mathan ⁊ Mathath descēderunt a Dauid: sed diuersimode. nā Mathan descendit per lineā Salomonis: vt describit Matth. Mathath vo per lineaz Nathan qui fuit ertiā filius Dauid vt describit Lucas. Jsti autem duo diuersis temporib⁹ succesſiue de una. eadēq̄ vxore Esta nomine filios pcreārūt: de Mathan natus est Jacob vt dicit Matthe⁹. de Mathath aūt Heli vt inquit Lucas. Heli ergo et Jacob fuerūt fratres vterini a diuersis patribus geniti. Heli aūt accepta vxore mortu⁹ est sine semine. ⁊ ideo Jacob frater ei⁹ accepit vxorē fratris sui vt ei suscitaret semen sicut preceptū erat a dño p Moysen. Deut. xxv. Ex qua vxore genuit Joseph. ita q̄ Joseph fuit filius naturalis ipius Jacob. ⁊ sic accepit eū in genealogia Mattheus. ⁊ fuit legalis filius lem. ⁊ sic accepit eū Lucas. nā filius q̄ modo pdicto nascebat ſm naturā erat filius generantis ſm aūt legem erat filius defuncti. ⁊ hoc ertiā dicit Damascen⁹ lib. iij. c. vj. Quare nō est mirandum si aliter xpi genealogiam scribit Mattheus q̄s Lucas: cum vterq̄ ꝓferat veritatē. nam ⁊ si multa noīa: vel alia dicat Lucas que tacet Mattheus. illud est ſm Augu. vbi. ē. quia Mattheus in christo regiam ſtirpem rat insinuare personā. Lucas aūt sacerdotalem. Quare Matthe⁹ explicat illos qui regia corona fuerūt decorati. Lucas autez illos quib⁹ dignitas sacerdotalis fuit concessa. Mattheus posuit carnales patres. Lucas ⁊o spūales. Mattheus describit genealogiā christi descēdendo ab Abraam et Dauid vsq̄ ad Joseph. et eo q̄ declarare intendebat assumptiōem nre humanitatis a deo. Lucas aūt pgressus est ascendendo a Joseph vsq̄ ad deū: quia describit redemptionem nostrā in deū que fit per graciam adoptionis. ⁊ sic desitque tēpora causas ⁊ personas ⁊ concordabit scriptura. c. non deber. de consang. ⁊ affini. c. fi. de translatione. sup eo. de homi. ⁊. l. apud antiquos. vbi glo. C. de furtis. Si autem querat cū oēs ascēdentes alicuius appellent parētes ei⁹ vt dicit in. l. libro⁹. ff. de verbor⁹ signi. et l. quinq̄ litigandi. ff. de in ius voc. vt ertiā inquit Hieronimus sup Danielē. multiq̄ fuerunt patriarche ⁊ reges a q̄bus descendit christus. quare tm̄ filij Dauid ⁊ abraam

Quare

Ecōcordia iuriū.

De genealogia xpi marie

tpa filiū Dauid et Abraā dicitur

nūcupatur? Respondet Hieronymus sup Matthēū dicēs. Jdeo autē ceteris pretermissis horū filius nūcupauit: quia ad hos am inḡt. In semine tuo bndicent oēs gentes sup sedem tuam. Nec ille. Dauid ergo fuit patriarchas. ⁊ ideo q̄ a priori et dignior debet fieri denoīatio. §. si quotiens. iūcto. §. fi. Jnſti. de iure. na. gen. et ciui. denoiatus fuit filius Abraam: quia p̄or fuit in ordine patriarcharū. facit. l. quotiens. ff. de vsufr. Item q̄ erat antiquior. ar. in. l. semp. ff. de iure immu. filius quoq̄ Dauid appellat. q̄ ceteris fuit dignior ⁊ sanctior. arg. in. d. §. sed quotiēs. ꝓponit aūt dauid ipi abrae Is fuerit tpe posterior: ꝓpter eminentiā regie dignitatis. Nō em̄ ē absurdū iuniores seniorib⁹ anteferri i psulatu ⁊ dignitatib⁹ ob eorum virtutes. §. ordinatione in auc. de mona. col. j. ⁊ ibi glo. in verbo tpo. ⁊ gl. in l. j. C. de decu. li. x. facit glo. in. l. gallus. ff. de libe. ⁊ posthu. in prin. ibi quanto iuniores tanto perspicatiores.

Para tertia huius sermonis que dicit expositionis.

p Eload tertiā patrē h uius sermonis. quia inḡt Mattheus. j. sui

q euangelij. c. q̄ legitur in missa natiuitatis virgis. i. liber generatiōis iesu xpi. Exponendus vi

Maria ⁊ liber ratōne materie.

def q̄re ipa dei genitrix dicat liber. Et rn deo q̄ triplici de causa. s. rone materie: scripture. ⁊ clausure. Primo ratiōe materie. libri enī notabiles fiunt depgameno quoad materiā seu chartā. Nec aūt charta vt sit bona debet esse sine carnositate ⁊ absq̄ aq̄ sitate seu humiditate ⁊ absq̄ superfluitate seu pilositate. Sic itaq̄ fuit hec charta nitidissima beate ḡginis q̄ nō habuit carnositatē pcti originalis. nec aquositatem seu humiditatē peti actualis mortalis. nec pilositatē seu superfluitatē pcti venialis ⁊ vt dixi fuse ꝓbatū est. ē. in. j. parte huius operis. Possum⁹ etiā exponere ſm quosdā doctores q̄ beata virgo nō habuit carnositatez luxurie. nec aquositatē superfle. humiditas enī nimia facit istare. et hydropisim ḡnat. nō etiā habuit superfluitatē auaricie q̄ superfluo cōgregat ⁊ retinet. Antiq̄tus aūt materia librorū fiebat de cortice arboris subtilioris q̄ est medi⁹ inter corticē grossum exterioreꝫ ⁊ lignū. Qui corter medi⁹ ⁊ subtilis ⁊: liber. vnde a tali materia liber est dict⁹. ⁊ ego oculis ꝓpijs vidi scripturas antiquissimas i tali materia factas q̄ materia bene cōgruit btē marie quia facta est media seu mediatrix inter deū ⁊ hoīes. propter q̄ decuit ecclesia mediatrix hoīm. ablutricq̄ criminū petōz venia. Et tō petōres discordes ⁊ inimici dei facti ꝓpter offensam vt reconciliēt ei. debēt ad istū libū ⁊ ad mediatricem hāc recurrere. Nā sicut ipsa mediante sedato est filio q̄ erat inter deuz ⁊ hoīes. ita ertiā p ipam terminant q̄ones inter hoīes ⁊ diabolū. Patet exemplo q̄ legit in miraculis beate virginis de illo petore magno q̄ in visione duct⁹ est ad iudiciū dei. vbi p multas allegatōes diabol⁹ ꝓbabat eū esse suū. sed semp p btā ḡginē sapiēter rndētez fuit supatus. nouissime aūt allegauit diabolus cōtra eū q̄ plura erant illi⁹ mala q̄z tur in statera bona ⁊ mala eius. et statera ad finistrā partē in q̄ malo erāt ꝓponderata parte statere in qua erāt pauca bona ⁊ tra hit eaz ad terrā. ⁊ sic preponderauit alteri. Tūc diabolus ꝓfusus abcessit. ⁊ ille euigilans vitā suā in melius cōmutauit. Sco beata maria ō: liber rone scripture. Jn libris enī continet sapia de scripta. ⁊ ipa cōtinuit in se diuinā sapiētiam. i. xpm qui est sapientia dei patris. Scriptura enim libri nihil est aliud q̄uerbū incarnatū. i. charta incorporatum. ⁊ repsentat verbuz dei incarnatū in virgine. Unde ipa dicere potest illud pa. xliij. Eructauit cor meū verbum bonū. Jdeo deus pr ⁊ filius direxerunt spūm tuisancto cui⁹ opere pceptus est xps illud Eſa. viij. Sume tibi librū grandē et scribe in eo stilo hoīs. Liber iste grandis fuit btā maria q̄ continuit in se xpm. in quo vt ait apostolus ad Col. ij. sunt oēs thesauri sapientie ⁊ scientie dei: scriptor aūt huius libri fuit optimus spūssanctus qui omnium est artifex omnē habens virtutē. Sapiētie. s. Jn hoc libro possunt ⁊ debent oēs legere ⁊ seruare in eo cōtenta. Est enī ille liber de quo scriptuz est Eſa. xxix. Dabitur liber nescienti lras. quilibet enim idiota potest in eo legere. Jste est liber quem precepit deus seruari in latere arce. Deut. xxxj. idest in latere mentis nostre p deuotiones. ⁊ ideo de indeuotis ipsis bndicte virginis: potest di

Exēplū

e Ratōe scriptu re.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ci illud ps. lxviij. deleant de libro viuentiu[m]
O igitur dulcissima virgo fac ex tua solita
pietate vt de nob. fificet illud ps. cxxviij.
t in libro tuo omnes scribentur. De te enim
dici potest illud Eccli. xxiij. hic e liber vite
t illud Dan. xij. Saluabitur oīs q inuētus
fuerit scriptus in libro vite. Omnes igitur
debemus semp in mente descriptā habere
vitā beate virginis t illam imitari: quia in
ea inuenietis oīs pbitatis exēpla. vt ait
Ambrosius in libro de virginibus. Nam de
hoc libro dici potest illud Baruch. iij. hic
liber mandatoꝝ dei. Tertio dicitur beata
virgo liber rōne clausure. libri em habent
sua clausoria vel sigilla. Ipsa aut dici pōt
liber ille de quo Apoca. v. ait Jo hes euan
gelista. Vidi in dextera sedentis sup thro-
num librum scriptum intus t foris, signa-
tum septē sigillis. Iste liber fuit btā maria
que fuit in dextera dei. i. in ei⁹ pdestinatio
ne t pelectione cūctoꝝ. Nam ipa dei prede-
stinatio o liber vite. vt ait Aug. xv. de ciui
tate dei. c. xiij. t Aleran. de ales in. iij. pte
sum. in tractatu de lib. vite t beatus Tho.
in. j. parte sum. q. xxiij. ar. j. propter talem
ergo singularē pelectionē ac pdestinatōem
potest dicere ipa virgo bndicta illud Eccli.
xxiij. Ego ex ore altissimi pdu pmogenita
ante oēs creaturā. Et illud ps. xxix. In ca-
pite libri scriptū est de me vt facerē volun-
tatem tuā. Deus meus volui t legem tuam
in medio cordis mei. Iste quoq liber btē
virginis est scriptꝰ lris aureis intus t foris
quia in ala sunt plen⁹ habitib⁹ sanctitatis.
t in corpore ac in exteriori cōuersatione re
fulsit actib⁹ virtuosis. signat⁹ o est septez
sigillis. i. septē spūssancti donis. Quia o
hunc libū. i. beatā virginez cōposuit deus
t tradidit legendū nō solū iudeis: sed oīb⁹
hoīm generibus vsq in finē mūdi pcrean
dis. Jdeo ipa dei genitrix dicere pōt illud
Eccli. xxiij. Memoria mea in generatione
seculoꝝ. Hec aut benedicta virgo nō tm
est liber generatōis ihesu xpi filij dei sz etiaz
Ipsa e est liber generationis omniū saluandoruz.
liber ge Et ideo merito dicere possumus oēs illud
neratio quod scriptū est Act. xvij. sez Ipsius etem
nis sal: genus summus. Beata cteī virgo maria e
nādorū mater nostra. Impator enim celestis dīo
Jesus in throno crucis residēs per edictuz
suo ore prolatus matrē suā Johānī dedit i
matrem dicens illi vt habet Joh. xix. Ecce
mater tua yez q: Johānes interpretat in
quo est grā. in quocūq; est dei gratia illius
mater est virgo benedicta. Jdeo Anselmus
in quodā sermōe inquit. Mater dei facta
est mater nostra vnde de ipa o: Esa. vltimi
parturit syon filios suos. Que verba expo-
nit Albertus magn⁹ vbi. s. de illa que nos
in fide t bonis opibus generauit. Jdeo bn
dicit Luce. ij. q ipsa peperit filium suū pri
mogenitū. ergo habet filios scō genitos:
quia pmus dicit respectu secūdi. l. q duos:
in primo rūso. ff. de rebus du. Constat autē
q nō habuit carnales. Et iō intelligitur de
spūalib⁹. Sicut ergo mater habet magnoz
curam de filijs aducādis maxime infra tri-
ennium quo tpe ad hoc necessitat. l. ij. C. de
infan. expo. l. penul. vbi glo. C. de pa. potes
sta. t. l. fi. ff. vbi pup. educ. dz. ita btā virgo
de nobis sollicitā curā gerit. Unde ipa di-
cere potest illud Esa. xlix. nūquid obliuisci
potest pater infantuli vt nō miserear filio
uteri sui. Et si illa oblita fuerit ego nō obli
uiscar tui. q̄uis aūt amor patris ad filium
sit solidior. amor tn matris erga illum est
teneriorꝝ. tuz q: mulier naturalr est magis
benigna q̄ vir. vt o: vij. de alimbus. tum
q: mater est magis certa ipm esse suū filiuz
q̄ pater. l. quia semp. ff. de in ius vo. ppt
maiorē ergo benignitatē matris paruulus
magis recurrit ad ipam phis que vult q̄z
ad patrem. facit tertus in aut. vt sine pro-
bibi. ma. debitri. colk. vij. §. quia o. el pri-
mo q dicit q̄ amor matris erga filios na-
turaliter est pius quanta ergo est huiꝰ ma-
tris nre erga nos filios suos benignitas:
que omnes vt ad ipsam curant in necessi-
tatibus suis inuitat. dicens illud Ecclesia-
stici. xxiij. Tranfite ad me omnes qui con-
cupiscitis me t a generationibus meis ad
implemini. Et ibidem etiam inquit. Ego
mater pulchre dilectiōis: t timoris: t agni
tionis: t sancte spei. Hec est mater cun-
ctoꝝ viuentiū figurata per Euam Geneh.
ij. Jdeo si vis illam esse tibi bonā matrem
esto illi bonus filius seruans consilium sa-
pientis Prouerbioruz. j. vbi ait. Ne dimit-
tas legē matris tue. honora illam si vis ab
ipsa honorari t in bonis ditari. quia vt in-
quit sapiens Eccli. iij. c. Sicut qui thesau
rizat. ita qui bonorificat matrem suā. Ecō
tra o de malis qui inhonorant t vilipen-
dunt beatā virginē eā blasphemāte s. dici
pōt illud Eccli. iij. Maledictus est a deo q̄
exasperat matrē t Prouerb. xv. scriptū est,

Ratiōe clausure.

Cura filiorum

Ipsa e est liber generationis

Virga

Ipsa virga

Sermo. III. De natiuitate Marie. LXV

Stulꝰ hō despicit matrē suā. O genꝰ per
dita t sceleratissima que hāc tam piā tāq;
ptinue tot recipit bñficia maledicit t blas-
ledictis t iniquissimis filijs pqueritur per
nis t odiū p dilectione mea. Heu o boni
filij erga ipsam pissimā virginē. rogemus
illā cantāes dulciter illud gō canit eccliā
in officio ejusdē fginis dicēs. Monstrate
esse matrē: sumat per te pces: qui p nobis
natus tulit esse tuus. Virgo singularis in-
ter oīa mitis: nos culpis solutos: mites
fac t castos. Uitā pfta purū: iter para tutū
vt videntes iesum: semp colletemur. Amen.

De eadem celeberrima virginis nati-
uitate. Sermo. iij.

Onsurget virga

de israel. Numeri. xxiij. In
bis pphetis instruēte deo
Balaā pphetauit de virgi-
ne bndicta quā nasciturum
videat de semie israel. t ideo subiungit de
ptāte e ius t qualiter destruere debebat re
gnū diaboli dicēs. Et paucis diebus Ado-
ab vastabitꝝ oēs filios seth. t erit idūea
possessio eiꝰ. De hac etiā brē fginis domi-
natione super malignos spūs prophetauit
Dauid ps. cix. loquens filio dei t dicens:
Virgā virtutis tue emittet dīo ex syō dīna-
re in medio inimicoꝝ tuoꝝ. Fuit q̄s beata
fgo figurata per virgā in qua Moyses fe
cit pdigia magna. Exo. iiij. t per quam des
mergi fecit pharaonē cū exercitu suo i mas
ri rubro. Exo. xiiij. Ideo vnicuiq; nostrū in
quit deus illud Exo. iiij. Sume virgam in
manu tua. i. deuotionē btē virginis habes
ac semp in corde. Hec aūt virga diuisa. scz
fgo benedicta recta fuit p intētionis puri
tatē. vñ ps. xliij. inquit Dauid. Sedes tua
deus in sclm seculi: virga directiōis virga
regni tui. Ipsa em fuit sedes dei: quia in
ea semp requieuit. vñ ipsa in q̄t Eccli. xxiij.
Qui creauit me requieuit in tabernaculo
meo. Fuit etiā virga directiōis: q: opa sua
semp in deum direxit. fuit q̄s regni dei: q: p
ipsam deus regnū suum q̄ diabolus usur
pauerat acq̄siuit. ipsa aūt virga q̄uis fue-
rit recta quātū ad deū per rectā intētionez
fuit tn t est flexibilis quātū ad nos per cō
passionē. Nā modo flectitur ad iustos im-
petrādo eis gram modo flectit ad mitien
tes expellendo ab eis hostis fallacia. Mo-
do flectit ad tā mortuos aīas eoꝝ deduce
do ad gliam. Mō flectit ad tribulatos: ex
hibēdo eis cōsolationē suā. vnde figurata
fuit p virgā Jonathe: cui⁹ summitate gu
stauit mel: t illuminati sunt oculi eiꝰ. j. Re
gū. xiiij. De hac fga in figurā scriptū est
Numeri. xvij. Germinauit virga Aaron in do-
mo Leui: t turgentib⁹ gēmis eruperūt flo-
reꝝ: q̄ folijs dilatatꝝ in amigdalas deform a
ti sunt. De quo Amb. in fmone d natiuita
te virginis inquit. Accepte sunt a Moyse
sctō singule virge de singulis tribubus isrl
noibus earꝰ inscripte iubente dīno t posite
in tabernaculo eiꝰ. inter quas vna que fue
rat Aaron sequēti die germinasse: florui-
sse. frōduisse ac peperisse amigdalas repe
rit. sciēs ergo dīus b opus suuz esse magni
tū. monebant em filij israel pūtia virge q̄
ctū. sicut em illa virga sine quolibet natur
e admiculo fructificau it. ita fgo maria si
ne p floꝛe designatuz ppter speciē t p fru
ctū. ppter vtilitatē. est em speciosus forma
pre filijs hoīm. t vitalis refectio nō solum
hoīm: sz etiā angelorꝝ. hec ille. Fructꝰ aūt
hui⁹ virge fuit amigdala q̄ fm Aug. signi
ficat xp̄m. q: sicut in amigdala sunt tria. scz
exterior pellis fragilior: t intꝰ nucleus dul
cior: in medio o o testa fortis. Ita i xp̄o tres
sunt sube. i. caro exterior que habuit infir
mitates. Diuinitas interior in se hns oēm
dulcedinē. Et aīa tertā q̄ circa oēs passiones
habuit fortitudinē. q̄uis aūt fga hec fue
rit multū gracilis. tn fructū portauit q̄ to
tū genꝰ hūanū satiauit. imo q̄ totū mūdū
fracte fuerūt colūne mūdi. t ista fga totū
sustentauit mundū. Hec est illa virga hns
in summitate sua stimulū q̄ demones tun
q̄ boues vrgent t effugātur. Jdeo pōt di
ci de ipsa illud Eccli. xxxvij. Stimulo bo
ues agitat. hz q̄s hamuz quo diabolꝰ tanq̄
piscis decepto t captus fuit ab eo. vñ illi
cōuenire pōt illud qō scriptū est Job. xlij.
c. in oculis eiꝰ quasi hō capies eū: t extra
bis linguā eiꝰ. t pones circulum in naribus
eiꝰ hz q̄s in summitate sua b fga laqueus
ad captēdū demones tanq̄ aues vnde illi

Maria virga moysi

Virga directō nis.

Virga Aaron

R

P

Jnuenit Jn honore

Universidad de Deusto
Biblioteca

Usus virge

pōt dici illud Job.xvij. Adhesit in rete. pedes suos.ꝛ renebiť planta eiꝰ laqꝫ florādū qꝫ ꝙ sicut vsus virge est ad dñm ostēsionez:qꝫ ea vtunť,reges ꝛ ꝓncipes ac plati. vñ i sacra scriptura ponit qndoqꝫ virga ꝓ imperio.c.calice.de cōse.di.ij. Ita btā ẏgo data est nobis tanqꝫ dña ex regina. vñ illi canit ecclia. O gliosa dña ꝛc. Itē sicut virga vrimur ad defensionē ꝛ percussiones.c. disciplina.xlv.di.sicut faciunt bellatores. Ita btā ẏgo data est nobis a deo ad defensionē nostrā ꝛ pensiones demonum. Unū ōr Esa.xxx. A voce dñi pauebit assur virga ꝓcussus. Sicut etiā vtimur ẏga ad directionē sicut faciunt pastores ad dirigēdū greges suos. Et sacerdotes ad regulādū subditos suos.c. in calice. de conse.di.ij. Ita data nob ē btā ẏgo vt nos in pātī vita regat ꝛ ad pascua eterna deducat. Ideo deꝰ pater inqt filio illud Michee.v. Pasce ppl̄z tuū virga tua. Et ps.ij. iteruꝫ inqt. Reges eos in virga ferrea.est em virga ferrea demonib⁹ effugādis. Ideo subdit.ꝛ tāqꝫ vas figuli ꝓfrīgeo eos. Sicut etiā ẏga vrimur ad sustētationē sicut faciūt debiles ꝛ infirmi. Ita nobis data est beata virgo vt nostrā infirmitatē sustētet. Jō ōlider afflictꝰ ad auxiliū eiꝰ recurrens ꝛ ꝓsolationē recipiens. pōt dicere deo illud ps.xxij. Virga tua ꝛ baculus tuus ipsa me cōsolata sunt. trāsumptiue in.c.disciplina.xlv.di. De cuius dignissime ẏginis ortu tres considerationes iterū faciemus.

Prima dicetur creationis.
Scōa prenūciationis.
Tertia ẏo appellabitur exultationis

Z Prima para'huiꝰ ꝓmōis q̄ ōr creatiōis. Ut creatiōe mūdi ostendit deꝰ creationē btē ẏginis ac parētū eiꝰ. Jō ipa dicere pōt illō Eccli.xxiij. me laudat parētes mea k'gnatiōe seculoꝝ.ꝛ illud Gen. Adhesit mea k'gnatiōe seculoꝝ.ꝛ illud Gen. Marie s. Iste sunt gnatiōes celi ꝛ terre. pōt exponere.i. parētū meoꝝ. Duꝫ ḡ inquit Moyses Gen.j. In ꝓncipio creauit deꝰ celū ꝛ terrā k guraliter exponēdū est.i. Joachis patres ẏginis ꝛ annā matrē eiꝰ. ofa em in figuraꝫ cōtingebāt illis. vt ait aplus. s. ad Coꝝ.x. Sicut ergo celū nobilius est terra:ita pfectioꝛ est pater. qꝫ est ꝓncipiū actiuū:qꝫ mr̄ q̄ est principiū passiuū. Et iō describit pr̄ celū factū ꝛ postea terra. celum aūt ōr Joachim pr̄ eiꝰ. qꝫ celestē. i. vtuosaꝫ habuit cōuersationē. Sic em celū est luminosuꝫ; ita t'ipse fuit illuminatꝰ lumīe gr̄e:ꝛ doctrīe legis diuine. Et sicut celū est purū ꝛ liberū ab oñi corruptiōe vt ōr in primo de celo ꝛ mūdo. ita Joachim castꝰ ꝛ mūdus fuit:seruās fidē vroꝛi.ac nō miscens se cū alia muliere vt filios haberet cū vroꝛ esset sterilis Celū'q̄z dat pluuiā abūdāter tpe suo.ꝛ Joachim vt visum est sermone. s. huiꝰ partis parte vltima. dabat abūdāter elemosynas paupibus Terra aūt significat annā. nā sicut terra est infimū elemētoꝝ ꝛ subiacet ī fluētie celi. ita ipa hūilis erat ꝛ subiecta ī gubernatiōe domꝰ viro suo sicut esse debebat ꝝ dispositionē iuris. vt in.c. mulierē xxxij.q.v. Terra stabilis est ī eternū. vt ait Salomō Eccls. s. Et anna stabilis constās ꝛ fortis fuit in sua sterilitate ꝛ nō turbulēta:vel murmurās Ɔ deuꝫ:eo ꝙ filios ei nō daret sicut'mlte mulieres faciūt murmurātes ꝙ nō habeant qō eis nociuū esset. Unū Valerius maximus ait. Plerūq; id votis exposcimus qō nō obtinuisse melius foret oratur ipoꝛtune a mulieribus;infecundis ꝓ filiꝫ habendis qui habiti aliqū sunt cā perditiōis parentū. Sicut etiā terra attenrif mltis modis ꝛ scindit ad fructificāduꝫ ista ꝛ Anna seiunnꝫ:vigiliꝫ:ꝛ aliis modis castigabat coꝛpꝰ suū vt subditū esset rōni. Terra ḡ vt subdit'in eodē. s. Gen.c. erat inanis ꝛ vacua. qꝫ anna erat sterilis ꝛ infecūda vt maius inde appareret miraculum ꝛ magnificētia ex fecūditate ei collata. Et tenebre erant sup faciē abyssi. i. tenebre tribulationis ꝛ cōfusionis erāt sup faciē ipsi⁹ Anne ꝛ mariti sui:qꝫ tanq̄ maledicti reputabant steriles fructū ẏgnationis non facientes. ꝛ pudoꝛ est feminis nuptiaꝫ premium nō hr̄e ꝓpter qō ꝓmo institutū est matrimoniū. c. pudoꝛ. xxxij. q. ij. vñ Juuenal' fatira. ij. inqt. Preterea toꝛmētū ingēs' nubentibus heret. ꝙ nequeūt parere ꝛ partu retinere maritos. ꝓuiant em sterileꝫ matrimo munere mulierū qō est parere ꝛ partū cōseruare. l. querit, in ꝓncipio. ff. de edili. edicto. Quia ḡ vt in ꝓmone ꝓdicto patuit Joachim ad offerendus deo in tēplū accedens cū magno imꝓperio ē reiectus. vñ domū ꝓ'e cōfusione redire noluit. ꝓpter qō Anna viri sui solatio destituto cum lachrymis deū eroꝛabat ꝓ reuersiōe viri sui ꝛ remotione huiꝰ oppꝛobrij. Ideo subdit ꝛ spūs dñi ferebatur sup aqꝫ. s. lachrymaꝫ eius ad ꝓsolandū eā ꝛ exaudiēdū votū eiꝰ

vñ sequitur. Dixit ẏo deus. fiat lux. i. virgo benedicta. cuiꝰ vita gliosa lucez dedit seculo ꝛ vt canit eccl'ia. Et facta est lux. i. maria toꝛ ꝛ diuisit lucez a tenebris. Et hec facta fuit ꝓmo die. i. in ꝓmo gr̄e tpe. Et sicut illiꝰ sniam Petri lōbardi in.ij. sntiaꝝ. di. xiij. ꝛ ꝝm ipsaꝰ corpus veri solis formatū est. Sic oꝛtus btē ẏginis veri solis. i. xp̄i formationē ꝓcessit. ꝛ er ipsa ipse sol iusticie formatꝰ est iō ipa inqt Eccli. xxiij. Ego feci in celis vt oriatur lumē indeficiens. / Pōt etiā aliter exponi qō supiadictū ē de celo ꝛ terra creata:vt ꝓpriꝫ figuret virgo maria diuersis respectib⁹. Primo em ōr celū syderiū triplici. de cā. s. ꝓpter ornatū. motum:ꝛ effectū. Primo rōne ornatus. Sicut em celū sydereū est ornatū varietate stellarū; sic Maria diuersitate virtutū. Jō. ōr Eccli. xliij. spēs celi. i. ẏginis marie. glia stellaꝝ. i. gliosa varietas virtutū. Scōo ōr celū sydereū rōne motus. qꝫ sicut celū sydereū oēs iferiores celos secū quotidie circūducit. sic Maria oēs sanctos ad intercedendum ꝓ nobis secuꝫ adducit. motoꝛ ihus celi est deus qui inquit Aggei. ij. Adhuebo celū ꝛ terram et veniet desiderat⁹ cūctis gētib⁹. Ipsa ergo beata ẏgo tali motu agitata mouetur ad deū per feruentē amorē. est em rota dei de qua ōr Ezech. s. Quocunqꝫ ibat spūs illuc eūte spū et rote pariter eleuabant seqntes eū. spū em dñi erat in rotis. Mouet etiaꝫ ad nos ꝓ cōpassionem. Unā canit ecclia. Illos tuos misericordes oculos ad nos converte. mouet qs ad filiū ipm ꝓ nobis exorando. mouet ad angelos ipsos ad nostrū ministeriū dirigēdo. mouet ad brōs illos vt ꝓ nobis oret exhortādo. Et iō de ipa dicit pōt illud Sap. vij. Oibus em mobilib⁹ mobilioꝛ est. Tertio ōr celū sydereū ratiōe effect⁹. Nā sicut mediāte celo isto sydereo ꝛ suis lumināribus terra fecūdat ꝛ in fructibus multiplicat atqꝫ in auro ꝛ argento ac lapidib⁹ ꝓciosis. Ita ẏgo maria totā eccl'iā illustrat suis exēplis ꝛ fecūdat spūalit̄ bonis. ꝛ fructificare facit op'ib⁹ bonis ꝛ locupletat virtutib⁹ ꝓciosis. ꝛ iō ipā tāq̄ sydereo celo dici potest illud ps. lxxiij. Ut is taktigerrā ꝛ inebriasti eā multiplicasti locupletare eā. Scōo beata ẏgo ōr celū crystallinū stallinū qō factuꝫ est de aquis q̄ sup celos sunt in modū crystalli solidate. oq̄ em sunt cogitationes ꝛ affectiones humane que in nobis sunt fluxibiles:sed in beata virgine fuerūt solide. i. in bono ꝓfirmate. Unū Bern. in sermone de natiuitate ẏginis l̄r. Neqꝫ em festiuis laudib⁹ natiuitas eius celebraretur si nō sancta nasceret. i. in bono cōfirmata. Iste etiā eque fuerunt trāspentes et lucide. qꝫ ꝓ illas dei gliam intuebať ꝛ conꝛeplabatur. iuxta illud. ij. ad Coꝝ. iij. Nos aūt reuelata facie gliaꝫ dñi speculātes ꝛc.

Maria celū empyreū

Tertio ōr celū empyreum triplici de cā. Primo ꝓpter ineffabilē claritatē. sicut em illud celū est lucidissimū:ita ipa tota lucet ꝛ ꝓlēdoꝛib⁹ plena est. Unū apoc.x. ij. ōr. Signuꝫ magnū apparuit in celo mulier amicta sole ꝛ luna sub pedibus eius ꝛ ī capite eius corona stellaꝝ duodecim. Quia ergo pedib⁹ eiꝰ:ꝛ qꝫ est clara a pte inferiori. iō ōr luna ē sub ꝙ in capite eiꝰ erat coꝛona stellarū duodecim. ꝛ qꝫ erat resplēdens a pte medij. iō ōr amicta sole. Scōo ōr celū empyreuꝫ ꝓpter capacitatē. sicut em nō pōt excogitari aliqs locꝰ maioꝛis capacitatis q̄ celū empyreū. sic nec aliqua creatura pōt inueniri maioꝛis charitatis q̄z maria. que fuit tāte capacitatis vt habitatio dei facta sit ꝛ deum in vtero suo portauerit. Unū canit ecclia. Tu quem celi capere non poterāt tuo gremio ꝓtuliſti. Tertio ōr celum empyreū propter sublimitatē. sicut em illud celū est sublimius oīb⁹ alijs. sic ipsa est sublimioꝛ omnibus creaturis. vñ de ipsa pōt dici illud ps. viij. Eleuata est magnificētia tua sup celos. s. nō solū materiales:sꝫ etiā rōnales ꝛ intellectuales. s. sctōs oēs ꝛ āgelos. ẏgo igitur benedicta est illud celuꝫ de quo inquit deꝰ Esa. lxvj. Celum mihi sedes est. Et Job xli. Ofa q̄ sub celo sunt mea sunt. de hoc celo pulcherrimo egressus est deus. Unā canit Dauid ps. xviij. A summo celo egressio eius ꝛ occursus eius vsq; ad summū eiꝰ. ꝛ hoc est qō inqt apla. s. ad Coꝝ. xv. Primus hō de terra terrenus. Scōs hō de celo celestis. Altitudinē aūt huiꝰ celi ꝛ eiꝰ excellētiā nō pōt humanus animus perscrutari. Unde Sap. ix. ait Salomon. Que in celis sunt quis inueſtigabit. quasi dicat nullus. Dr etiā terra ipsa ẏgo benedicta. Primo qꝫ ls terra oīm elementoꝝ sit infirma ē tñ ꝓ omnibus elementis magis ornata. sic dr̄ ẏgo ꝓ oibus sctis fuit magis ifirma per humilitatem. sed tñ magis ornata

Maria terra.

Universidad de Deusto
Biblioteca

p̄ vtutū varietatē. ifimā se vocabat. Lu. s. dicēs. Respexit humilitatē ancille sue. sed vtutib⁹ ornatā se oñdebat dicēs Eccl. xxiij In me gra oīs vite et virtutis. Hec est illa terra quā visitauit deus ⁊ oībus virtutib⁹ ornauit. Cui inquit ps. Visitasti terrā ⁊ inebriasti eā ⁊c. scdo dr terra. qz ls terra videtur in superficie despecta: intꝰ tñ ptinet p̄ciosa. aurū. s. ⁊ argentū ac lapides pciosos sic btā virgo videbat erterꝰ despecta ⁊ tñ intus ptinebat celestē thesaurū. s. dei filiū Jdeo de ipsa inqt Dauid ps. xxiij. Omnis glia eius filie regis abintus. Tertio dr terra qz ls terra sint multiplicter attrita ē tñ firmiter stabilita. Sic btā ygo ls fuerit attrita in xpi passiõe p dolorē: sicut ei pdictū fuerat Lu. ij. p Symeonē dicētē. ⁊ tuā ipi⁹ aiam ptrāsibit gladi⁹. tñ fuit fortis per cōstantē fidē. Jō Eccls. s. ōr. Gnatio pterit ⁊ gnatio aduenit. terra vo in eternū stat. nā gnatio multoꝝ preteriit a fide xpi. gnatio aūt latronis ⁊ centurionis venit ad fidem terra vo. i. ygo maria in eternū stetit: qz fidem semp seruauit. Ipsa ergo bndicta mr dei est terra bona. bono semine seminata: fecūda ⁊ ad germinādū apta. Primo est terra bona. ¶ Bona eñ terra cognoscit fm Virgil. ij. Georgi. Primo p colorē: qz nigredo attestat bonitati terre. Un cōiter dr. La terra negra fa lo bono formēto. Ipsa aūt virgo habuit nigredinem humilitatis. vñ ipsa inquit Cañ. s. Nigra sum sed formosa. Homo qui diutius stat ad feruorem solis efficitur niger ⁊ decoloratus. Cuz igit xps qui est verus sol nouē mēsibus in vtero virginis fuerit. nō est mirū si ipsam nigram ⁊ humilē fecit ⁊ ipsaz ab omni colore mūdano decolorauit. Jdeo ipsa dicit Cañ. s. Nolite me cōsiderare q̄ fusca sim: quia decoloravit me sol. Scdo cognoscit bona terra p saporē: qz si gleba terre aqua spargaf: ⁊ ad gustū ponaf. si est dulcis est bona. si ē salsa est mala. Unde Virgilius vbi. ō. ait. Salsa autem tellus ⁊ que perhibet amara: Frugibus infelix. Beata aūt virgo fuit dulcis ⁊ suauis. Un Cañ. vj. ait illi celestis sponsus. Pulchra es amica mea: suauis et decora. Et Ber. in quodaz sermone inquit. Quid ad Mariā accedere trepidas humana fragilitas? nihil austerū in ea reperies. nihil terribile. tota suauis est: et omnibus omnia facta est. ⁊ omnibus mie sinū aperuit vt de plenitudine eiꝰ acciperāt vniuersi.

O Terra bona.

Scdo principaliꝰ dico q̄ btā ygo fuit terra bono semine seminata. Nā deus i agro vteri sui seminauit semē eternū antiquū et nouū. i. diuinitatē suā que ē eterna carnem filij sui que ē antiqua. i. ab Adam ꝓducta et aiam eius que de nouo fuit creata. De his trib⁹ seminib⁹ tanq̄ et trib⁹ farinis factus est ille panis celestis. qui inquit Jo. vj. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi. Istud significatū ē Gen. xviij. vbi abraam. i. deus pater dixit Sare. i. virgini marie. Accelera tria sata farine cōmisce. ⁊ fac subcinericios panes. Tūc eñ sara. i. virgo Maria tria sata farine cōmiscuit: q̄n xpm erisētē in his trib⁹ substātijs de suis visceribus generauit. Tertio dico q̄ ista terra fuit fecunda. bona eñ terra generat fructum tricesimū melior seragesimū. optima centesimū. vt habef Mar. xiij. ⁊ Mar. iiij. Istū aūt triplicē fructum terra virginalis pertulit. ipsa eñ fuit nupta ⁊ sic ptulit fructum tricesimum fuit vida ⁊ sic ptulit fructum seragesimum. fuitq̄ virgo virgineꝰ ⁊ sic ptulit fructū cētesimū. ō q̄ dr Gen. xxvj seminauit Ysaac. i. deus in terra illa. i. in virgine maria ⁊ inuenit centuplus. hec igitur benedicta ygo figurata fuit in illa terra optima ⁊ fructifera fluente lacte ⁊ melle quaz pm ist deus pplo suo. Exo. iij. Hec est illa terra bona habēs irriguū superi⁹ ⁊ inferius quā caleph. i. de⁹ dedit filie sue. i. ecclesie in dotē p peculiari possessiõe. Josue xv. Quarto dico q̄ ista terra est ad germinandū apta. de qua esa. xlv. dr. aperiaf terra ⁊ germinet saluatorē. Hec est illa terra de qua dixit deus Gen. s. Germinet terra herbā virentē ⁊ facientē semen. ⁊ lignuꝫ pomiferū faciens fructū iurta genus suum. Cuius semē in semetipso sit sup terrā. ipa eñ beata virgo germinauit herbā virentē sanctaꝝ cogitationū meditationum ⁊ flores feruentiū desideriorū ⁊ fructꝰ pfectarū operationū ⁊ lignū vite in medio paradisi eius q̄s semen remāsit sup terrā. s. exterioꝝ exemploꝝ iurta que alij possint fructificare p imitationē. Hec est illa terra de qua inquit Dauid. ps. lxxxiij. Dñs dabit benignitatē ⁊ terra nostra dabit fructū suū. s. saluatorē mūdi. Et hec ē q̄ dictuꝫ fuit Esaie xlij. vbi dr. fructus terre sublimis. De hac etiam terra intellexit idem ps. dum de deo ait operatus est salutem in medio terre. i. virginis gliose. Hec est illa terra in qua de

P Terra semina ta.

R Terra germi nata.

benius operari per deuotiones. qz vt inqt sapiēs Prouer. xij. q̄ opaf terrā suā satura vnicuiq̄ nostruꝝ inqt Moyses Deut. viij. dedit tibi. Hec inquā est illa terra bndicta quā de⁹ oīm gr̄aꝝ suaꝝ pfluuio irrigauit. de qua intelligi pōt illud ad Ro. vj. Terra bndictionē a deo Hec est illa terra quā de⁹ sua habitatiõe illustrauit. de q̄ Esa. vj. dr. ⁊ plena erat oīs terra maiestate eius. Hec est illa terra de qua sapiēs Prouer. viij. inquit. Dñs sapiētia fundauit terram. Hec est illa terra q̄ peperit eternā ⁊ ineffabilē ditatem fm illud ps. lxxxiij. Veritas de terra orta est. Hec est illa terra quaz bndixit de⁹. Cui inqt Dauid in pdicto ps. Benedixisti dñe terrā tuā. Potest etiam exponi illud. In pncipio creauit de⁹ celū ⁊ terrā: vt p celuꝫ q̄ icorruptibile est intelligaf alia virginis q̄ a deo creata ab oñi pctō fuit icorrupta. ⁊ p terrā intelligaf eiꝰ corp⁹ mortale a passibꝫ ppagatū. ⁊ fm h exponi pōt illud Prouer. xxv. Celū surium: ⁊ terra deorsum Qz vo vtrūq̄ hoz excellētiꝰ modo deus cōdidit q̄s vnaq̄ aliquā creaturā ⁊ q̄s pmū celū ⁊ primā terram. Jdeo h in spū videns Job. euāgelista inqt Apoc. xxj. Vidi celum nouū ⁊ terrā nouā. Et qz beata virgo non solus in aīa. sed etiā in corpe fuit bndicta ⁊ gra dei plena. Jdeo inquit deus Diere. xxij. Celū ⁊ terrā ego impleo.

Z Pars secūda huius ſmonis que dicit pnūciationis.

Inquit Ber. i epla ad lugdunēses. Q̄ō pauci mortaliū est concessum fas nō est credere tante ygini fuisse denegatū. quo pie supposito q̄ natiuitas btē ygis debuerit pnūciari piꝫ fi aūtedatur peminentia ipsi⁹ ygīnis ad illos q̄ fuerūt pnūciati. Nā p ągelū fuit nūciata⁹ matri hismael. vt habef Gen. xvi. Et Ysaac patri ⁊ matri Gen. xviij. ⁊ Samson vtriq̄ parēti. Primo matri cui dixit ągelus Judi. xiij. Sterilis es ⁊ absq̄ cūdo fuit annūciatus pri suo Johanne. Judi. xiij. Josias q̄s p ppheā fuit pnūciat⁹. iij. Reg. xiij. Jacob q̄s: Esau fuerunt pnūciati diuino oraculo. Gene. xxv. ⁊ Johan. patri suo Luc. s. Si ergo isti fuerūt pnūciati: nō est dubitandū quin etiā btā virgo

Maria debuit pnūnciari

Quis angel⁹ pnūnciauit.

fuerit pnūciata. que fortior⁹ esse debebat Samsone in psternēdo hostes inferiores Sublimior. Jsaac in meditatiõe ⁊ ꝓplatione. Hismaele fecūdior. qz et si ille duodecim pncipes gnauit Gen. xvij. Maria per filiū totū mūdū ad vitā gratie pduxit. Fortior⁹ in observatione mādatoꝝ Josiaz. et munior Jacob ab oī pctō: ac Jobe sanctior. ⁊ oīm virtute fecundior. Debuit g̃ vt in quit Anſel. in li. de cōcep. virgi. c. ij. pnūnciari p angelū sicut ⁊ factū fuit. Dicit in li. de infantia de saluatoris. Si eñ de⁹ cōsueuit mittere angelū p minor⁹ negocijs. sicut Tobie Raphaelē ad curationem infirmitatis. Tobie. iij. Et Gabrielē ad liberationē captiuoꝝ. Daniel. ix. ⁊ Michaelem ad expugnandu⁹ inimicos. Apoca. xij. Multo magis cōgruū fuit pnūciari natiuitatem ygīnis bndicte que conceptura liberare captiuos: ⁊ hostes expugnare. quia rer cōtritos corde ⁊ predicare captiuis indulgentiā ⁊ die vltionis deo nostro. Si aūt queraf quis angel⁹ fuerit iste qui pfatē: Rndet magister Bartholomeus pisanus in lib. btē virginis. fructu. vj. q̄ licz scriptura sacra de h expressaz nō faciat mentionē tñ cōiter renef q̄ fuit Gabriel angelus vel alius ei equalis. qz si ipse Gabriel ortū Jobis nūciauit Luce. j. a fortiori credendū est eū annunciasse ortū marie. Non solā aūt deus fecit nūciari natiuitatē ygīnis patri ⁊ matri eius: sed etiā p multa tēpora ante fecit illo⁹ ortū predici etiā a gētibus: vt fuerūt Sibylle. ⁊ alij de quib⁹ plene satis dixi in. j. parte rosarij ſmonū. xviij. pre vlt. Predixit etiā de illa magnus inter astrologos Albumasar. lib. viij. introductoꝝ in astrologia. cuius dicta pertrāsibunt natiuitatē p suos pphetas pnūciari. Si eñ vt scriptū est amos. iij. nō faciet dñs verbū niſi prius reuelauerit secretum suū ad seruos suos pphetas. pfecto credēdū est q̄ nō fecerit hanc virginē nasci quin pri⁹ excellētiā eiꝰ ānūciauerit pphetis suis Jō Job. xxvj. dr. Jn manib⁹ eius abscōdit lucē ⁊ de ea nunciauit amico suo. Qua ex re cōsiderādū est quārū eruitaue fuit sctī pphete cū intellexerūt ygīnem debere nasci deus partū erāt ab eterna damnatione libe

Universidad de Deusto
Biblioteca

Oppōfuit pnūciata.

rādi. De ipsa ḡ oēs pphete predixerūt. Et primo q̄ deberet discēdere de semine David. gr̄ xp̄o ab ea nat⁹ fuit de semi⁹ dō ſm carnē. vt air apl's ad Rom. ſ. Prophetauit Eſa. xj. ſui li. c. di. Egrediēt virga de radice ieſſe ⁊c. Secō q̄ oppellaret Maria: predixit Moyses Deu. ſ. di. Congregationis ḡs aquax appellauit maria. Congregatio em oībus gratis ſctōr in vnū locū. i. in aſam ꝑginis appellauit eas mariā. i. mare grax Oſa em ſumma intrāt mare ⁊ mare nō redūdat. Eccls. ſ. i. oēs gratie intrant i Mariā ⁊ tn ipſa nō redūdat in supbiā. et dicit Maria media ꝓducta nō correptrix: semp aucta est in ſtructibus. ⁊ b dixit ſctus Bernardin⁹ in ſmone. ij. d noīe ꝑginis addēo Redūdat tū in nos mare largitat⁹ diuine. q̄ de plenitudine ei⁹ accepim⁹ oēs. in presenti gr̄am ⁊ in futuro gl̄iaz. Tertio q̄ deberet ꝺcipi sine originali pcō: ꝓphetauit Dauid ps. xlv. di. Adiuuabit eaz de⁹ mane diluculo. i. in pmo iſtāti cōceptionis. ne pctm̄ corūpat. Quarto q̄ deberet implerī spiritusctō ⁊ sctificari: prophetauit Dauid ps. xlv. dicēs. Fluminis impet⁹ letificat ciuitatē dei: sctificauit tabernaculū suū altissimus. Quīto q̄ de natiuitate ei⁹ letari deberet pater ei⁹ iust⁹ ⁊ timens deū. et alij q̄ plures. marime fideles ⁊ deuoti: prophetauit idē Dauid ps. xcvj. dicēs. Lux orta ē iusto. ⁊ rectis corde letitia. Sexto q̄ deberet in rēplo pītori ꝓpheratū fuit p figurā ij Paral. ꝉ. vbi dr. Intulerunt arcā federis dn̄i in locū suū. i. ad oraculum rēpli in scā sctōr. Septio q̄ ibi debebat cibari habek Eſa. lviij. vbi dr. Sustollaz te sup altitudinē terre: ⁊ cibabo te hereditate Jacob. patris tui. Un ipsa poterat dicere illud Tob. iij. Ego cibo ⁊ potu inuisibili qui ab hoībus videri nō potest vtr. Octauo q̄ debebat despōsari br̄ i figura Tob. vij. vbi patri br̄ ꝑginis dixit angelus. Noli timere dare illā isti. huic em̄. ſ. Joseph timēti deuz debek cōiunx filia tua. Nono q̄ de spūsctō debebat cōcipe et parere filiū dei. br̄ Eſa. vij. Ecce ego cōcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabit nomē eius emanuel qō est interpratus nobiscū de⁹. Decimo q̄ debebat esse virgo in eternū ꝓpheratū est Exech. xliij. vbi inqt̄ pphera. Vidi portā in domo dn̄i clausam ⁊ dixit dn̄s ad me. porta hec clausa erit in eternū ⁊c. Undecimo q̄ de suis sanguinibus vestiret deū homez factū br̄ Viere. xxxj. vbi dr. Nouū faciet dn̄s sup terrā. femina circūdabit virum. Duodecimo q̄ amari debebat a celesti spōso ꝓpter hūilitatē: habetur i figura Beñ. xxix. vbi Lya vxor Jacob dixit. Uidit de⁹ hūilitatē meā nūc amabit me vir meus. Ipa aūt bndicta ꝺgo inqt̄ Luce. ſ. Respexit hūilitatē ancille sue ⁊c. Tredecimo q̄ visitaret elizabeth ⁊ zacharīā virū ei⁹ sacerdotē in figura br̄. iij. Reg. iij. vbi dr. Mulier sunamitis ꝓfecta venit ad helisēū. Decimoqrto q̄ cātare debebat eā ticū p figurā ꝓphetatū est Exo. xv. vbi maria soror aaron cecinit dicēs. Cātemus dn̄o gl̄iose ⁊c. Decimoqnto q̄ debebat mundo edere paruulū q̄ esset verus messias habek Eſa. ix. vbi dr. Paruulus nat⁹ est nobis. est filius dat⁹ est nobis: ⁊ vocabit nomē ei⁹ admirabilis cōsiliarius deus fortis pax futuri scli ꝓceps pacis. Deōz aūt trāslationē chaldai cam br̄. ⁊ vocabit pmanēs in scla messias Decimoseptio q̄ ꝺcipiēdo ⁊ parturiēdo ipsa nō amitteret ꝺginitatē br̄ Eſa. vlk. vbi dr. Anqr̄ pruriet pepit ⁊c. ⁊ Joh. iij. Vous cōclusus fons signat⁹ emissiones tue paradisus Decioctauo q̄ a magis gentilib⁹ debebat visitari ⁊ eis filius ab eis adorari. br̄ Tob. xiij. vbi dr. Gaudebūt i ea oēs reges terre adorātes dn̄m deū isrl. Decimonono q̄ a pastorib⁹ debebat visitari. br̄ Viere. vj. vbi dr. Ueniēt ad pastores ⁊c. Decimonono de filij sui ad rēplū deductiōe. br̄ in figura. ſ. Reg. ſ. vbi dr. Adduxit puerū in domū dn̄i Uicesimo de filij amissiōe Tob. ⁊. cepit cōtristari valde ipse ⁊ vxor eius. et ceperunt ambo simul flere eo q̄ statuto tpe non reuerteret filius. Uicesimoprimo de eius inuētione Tob. vj. vidit mal alōge ⁊ cognouit filiū ⁊c. Uicesimosecō de diaboli ꝓstratione Beñ. iij. inqt̄ de⁹ diabolo. ipsa conteret caput tuū. Uicesimotertio de vire cōmendatiōe Judith. xv. Tu gl̄ia hierlm. tu letitia isrl. tu honorificētia ppli nr̄i. Un ipsa dicere poterat illō Job. xxvij. Nō reprehendit me cor meū in oī vita mea. Uicesimoqr̄to de eius grōsitate Beñ. xv. c. inqt̄ de⁹. Suspice celū ⁊ nūera stellas si potes. Sō exponit magr̄ Bartholome⁹ pisanus vbi. ſ. fructu. ij. Suspice celū. i. mariā. et numera stellas. i. gr̄as et dona ei⁹. Un ipsi dici pōt illō hester. xv. Amabilis es tu. ⁊ facies tua plena gr̄az. Uicesimoqnto de eius exaltatione sup choros angelox habetur ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis i vestitu de-

aurato circūdata varietate. Un de illa dicit̄ illud. ij. Parab. xvij. Facte sunt ei inimice diuitie ⁊ multa gl̄ia.

Paro tertia huius sermonis que dicit exultationis.

Gaudium de natiuitate vir ginis.

A

Extra ea q̄ dicta sūt i pmo ſmone huius ptis. parte tertia possum⁹ ꝯsiderare quātū gaudiū fuerit i celo de ortu huius sctissime puelle. Et pmo quātū gaudius fuerit Gabriel angel⁹ qñ de⁹ b secretū ei⁹ reuelauit ⁊ misit eū nūciū pri ⁊ mri ei⁹. Quis enarrare valeat quātas gr̄as egit: q̄ eū ad tā mirabile op⁹ pelegerit: q̄ celeriter ⁊ cū quāta letitia ad parētes ꝺginis puenit, q̄ iocūde fuit visus p agmina angelox trāsire. atq̄ alijs angelis reuelaꝝ postea ho q̄ ꝺginis ipius natiuitatē nūciauit redīes ad celestia. q̄ magnū gaudium ⁊ tripudiū facta est ab oīb⁹ angelis cū intellexissent mirā nascitura ipsox dnāz futura⁹ eius fructu reparanda erat ruina, hostisq̄ capita ꝓterēda. Sed q̄d dicem⁹ d letitia quam in die natiuitatis hui⁹ puelle angeli fecerūt. Indubie em̄ vt inqt magr̄ Bartholome⁹ pisan⁹. vbi. ſ. fructu. x. credēdū est ageloz natiuitati brēꝺginis interfuisse. q⁹ oē sle apperit sibi sle. ⁊ ei ꝓsugit ⁊ sociat Eccl. xiij. Qz ergo totū qō i maria erat ad eox redūdabat gr̄az ⁊ letitiā: tō arbitror d oīb⁹ beatox angelox ordinib⁹ copiosam multitudinē d celo descēdisse q̄ spōse eterni regis nascēti oēs generis musicox dulcissimū sonitū faciebāt. suauissimaq̄ carmina cū melliflua ⁊ ineffabilibus melodijs decārabāt. Que ipa bndicta puella audiēs ⁊ intelligēs qz vsuz rōnis habebat magnā dulcedinē ⁊ ꝓsolationē sentiebat. Quid dicemus autē de ꝓsolatione quā habuerūt parentes ei⁹. ꝓfecto hūanio nō pōt exprimi vbis. Gaudebāt em̄ pmo. qz cernebāt adimpletū qō p angelū eis fuerat nūciatū. scōo qz de opprobrio sterilitatis erant liberati. tertio qz accedere poterāt ad rēplū ⁊ sua munera cū alijs offerre. qrto qz tā mirabili dono fuerāt ditati. Si em̄ vnū paruū munus culum tribuit gaudiū accipiēti. c. ſ. §. bñficiū. in q̄ tā singulare donū filiatōis. Nihil nāq̄ habēt parētes gratiōs filijs q̄ō magis diligūt ēt seipsos. i. isti q̄dē. in ſi. ⁊ ibi gl. ff. qō me. eā. l. libroz. in fi. ff. de ꝺ. sig. ⁊ ro est. q ⁊ in ter patrē ⁊ filiū nō est dīa nisi in solo noie

B

l. id suis. ff. de libe. ⁊ posth. O igit̄ bta Anna q̄ hāc bndictā puellā pepisti. dic queso quātū dulcedinis i ei⁹ parturitiōe pcepisti ⁊ sensisti. Si em̄ tāta in te matre Johis fecit dn̄s: pfecto plura in matre mrīs sue pegit. Nōne Maria plena gr̄a te amplī⁹ gratificauit. sanctificata te sctificauit. illumiata te illuminauit. in gr̄a cōfirmata te i bono robrauit. ad bonū inclinata te ad ꝓtutes iclinauit. tot angelox agminib⁹ vallata te delectauit. diuina dulcedine recreata te cōsolationib⁹ repleuit ⁊ mētē tuā ad celestia eleuauit. si maria suo aduētu ⁊ filij exultare fecit Johem. quāto magis tuā alaz gaudio repleuit. O quātū intellecrus tui illuminar⁹ fuit atq̄ inflāmat⁹ affect⁹ nō solū ortū cū illa in vtero gestabas. sed etiā post ei⁹ fouebas. atq̄ lacte tuo nutriebas. si Sarale gaudebat: pfecto excellētioꝛ iubilatiōre. ⁊ iter oēs puellas bndicta. a patrib⁹ figurata. ⁊ a ꝓphetis pnūciata. q̄ spūsancto repleta te quoq̄ matrē suaz repleuit sicut Johānes suā genitricē. Lu. ſ. Sed quid dicemus de patre ei⁹ Joachim. pfecto ineꝛcogitabili gaudio letabatur. atq̄ infinitas deo gr̄as etidebat: qz tā nobilis filia ei esset donata. Et q⁹ qō pfib⁹ ātiq̄s erat ꝓmissus i se videbat adimpletū. Gaude igit̄ pr̄ Joachiz cū filiā habeas q̄ dom⁹ Dauid honorat. pficit ⁊ exaltat. Tu ergo cū filia tua olim facta imperatrice secure cōuoca celos ⁊ terrā ⁊ oēs creaturas vt recū deū laudēt Decāta igit̄ spūsctō plenus cū eadem filia tua illud dulcissimum canticū Lu. ſ. descripti dicens. Magnificat a ſa mea dn̄m ⁊c. Quia fecit mihi magna q̄ potēs est. Si em̄ merito filij sui zacharias repletus fuit spū san cto. vt br̄ Lu. ſ. pfecto ⁊ filia tua Johānne generosior. ⁊ spiritusancto magis repleta te diuino spū repleuit ⁊ iubilar fecit. Et tūc verificatū fuit in te illud Prouer. xxiij. Exultat gaudio pater iusti. ⁊ qui sapientē genuit letabitur in eo. Beate q̄s virgini di ei poterat illō q̄ i ꝓdicto. c. sequit. ſ. Gaudeat pater tuus ⁊ mater tua. ⁊ exultet qui genuit te. Ad hoc etiā applicarī potest illō ps. xcvj. Lux orta est iusto. i. Joachim. ⁊ rectis corde letitia. ſ. yrrisq̄ parentib⁹ beate ꝺginis. q̄ miz in modū de eius natiuitate letati sunt. Que oīa cōsiderans magister

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bartholomeus pisanus inquit vbi .ō. Et nos ergo gaudere in tāta solēnitate debemus. Ipsa eñ oriēte lux orta est nobis cecis. infirmis medicina. ignorātib⁹ doctrina. aberrātib⁹ via. petōnib⁹ venia: ppriatio ō sperātis. desolatis cōsidētia. rectis corde letic⁹a. angelis dña exulib⁹ pria. portꝰ nau fragātib⁹. sctis ⁊ iustis vtcelū ascēdāt ianua porta ⁊ scala. Quare nos quos delictoꝝ catena ꝓstringit. terrenorum obūbrat nebula sua arte diabol⁹ illudit. mūd⁹ blādicijs alli cit. et carnalis semp titillat libido. in hui⁹ alme erodio decet gaudere. nō solū angeloꝝ ⁊ iustoꝝ exēplo: ꝫ ⁊ nr̄a vtilitate. vt ei⁹ cui⁹ gaudiose ortū celebramus. interceden tib⁹ meritis. triplici hoste subacto: a pctis purgati. gr̄a ⁊ virtutibus adornati: ad ei⁹ felicem gloriam transeamus. Amen.

De eadem excelētissime atq; pulcherri me virginis natiuitate. Sermo. iiij.

Ydeis noua lux

oriri visa est: gaudijs: honor ⁊ trepidū apud oēs popu los. vrbes atq; puicias. Ve ster. viij. Zs oēs q̄ sunt i grā dei noie lucis nūcupem̄. quib⁹ inquit dñs Mat. v. Vos estis lux mūdi. Ūñ Prouer. in. ōr. Justo ꝫ semita ꝗ̄ lux splēdens. pcedit ⁊ crescit vsq; ad pfectū diē Et apls. j. ad Ephes. v. oib⁹ bonis xp̄ianis dicit. Oēs filij lucis estis. Ēn btā ⁹go maria excellentioꝝ mō lucis noie demōstrat. q̄ oēs sctōs clari tate p̄cellit. Verba eñ gñalr̄ ꝓlata debent verificari in excellētiori ⁊ sublimiori significatōe. l. j. §. q̄ in ppetuū. ff. si ager vecti. vel emphi. pe. cū ibi no. Et ita ītelligi pōt illō Eccli. xxiij. Lux lucē supat et dies diē. De ipsa eñ ō: Sap. vij. Cādor est lucis eterne ⁊ speculū sine macula. Splēdor eñ ōr quā tū ad puritatē mētis: ⁊ speculū sine macu la quātū ad honestatē carnis. Tāta ei erat honestas ist⁹ speculi luminosi ꝙ ab oīb⁹ inspiciēt⁹ expellebat oēs motus inbone stos. Ūñ ipsa ⁹go dicere potest illud Job. xxix. Lux vultus mei nō cadebat in terrā.

Verba gñalia

Maria lux.

Recte aūt ipsa gl̄iosa dei mater lux vo caf multiplici er causa. Primo quia sicut lux hꝫ in substātia sua puritatē. sic ipsa cla ruit semp omnimoda puritate. Ūñ in eo dem. vij. Sap. ca. subdit. Vapor est eñ vir tutis dei ⁊ emanatio q̄dā claritatis ei⁹ sin cera. Et ideo nihil inquinatū in eā īcurrit

Scō q: sicut lux oīa corpa excellit sua dignitate. dicēte Aug. in q̄dā sermone: ꝙ inter oīa corpa lux primū locū tenet sic. btā ⁹go oīa creata excedit sua nobilitate. Ydeo Sap. vij. ōr. de ea. Sup oēm dispositionē stellaꝝ. i. angelorꝝ ⁊ sctorꝝ. luci cōparata inuenit̄ p̄or. Tertio q: sicut lux oīb⁹ se cōicat: ⁊ mor vt ouid p orbē diffundit. sic. btā virgo omnib⁹ bñficia sua impartitur. ⁊ se ad sub ueniendū eis semp exhibet paratā. Unde Sap. vj. ōr. preoccupat eos qui se concupi scunt vt se prior illis ostendat. ⁊ Eccli. xxj. de imploratis auxiliū eius scriptū est. ob uiauit illi quasi mater honorificata. Quarto quia sicut lux omnia clarificat sua pul chritudine dicēte Ambrosio in quodaꝫ ser mone. ꝙ lux facit̄ cetera visibilia appēt pulchra ⁊ laude digna. Nihil esset⁹ dec nisi in lumine. vt ōr. ij. de aia. Sic beata virgo sua illustratione ⁊ illuminatione facit opa nr̄a in conspectu dei esse gratiosa ⁊ gl̄ia di gna. Jō de ipsa dici pōt illud Lu. ij. Lumē ad revelationē gentiū. ⁊ gl̄iam plebis tue israel. Et ad hoc etiaꝫ applicari pōt illō qō ait apls ad Eph. v. ſ. Omne qō manifestat in lumine est. Quinto. q: sicut mediāte luce cernimus per quāvīā incedere debea mus. sic mediāte virgine bñdicta cognosci mus quo itinere ad celestē patriam peruenire valeam⁹. Jō ipsi dicere possum⁹ illud ps. xxxv. In lumine tuo videbimus lumen

Lucis comodi tas.

In natiuitate eñ ipsi⁹ verificatū fuit illō Esa. ix. Populus q̄ sedebat i tenebris vidit lucē magnā. habitantib⁹ in regione vmbre mortis lux orta est eis. Deus nāq; ipsi virgini nascēti dixit illud Esa. xlix. dedi te i lu cem gētiū vt aperias oculos cecoꝝ. Sexto appellat lux. quia sicut lux est delectabilis ad videndū. ⁊ ierū hoim reddit. iurta illud Proner. xv. Lux oculoꝝ letificat aīam. Et Eccli. vj. Dulce est lumen ⁊ delectabile oculis videre sole. Et alibi ōr. ꝙ lucis claritas maximā ⁊ delectabilē cōmoditatem prebet inhabitātib⁹ domos. vt ꝓbat p. l. primū. ī ff. ff. si vsufru. pe. ⁊ in. l. si is qui binos. ff. ō serui. E cōtrario ño subtractio lucis maxi mū dat incōmodum incarceratis. l. ſ. C. de cust. re. Jta ista ⁹go pulcherrima. q̄ vt figu ratiue scriptū est Sap. vij. fuit lux speciosior sole. formositate sua nō solū hoies tan gelos sed etiā ipsum deū letificauit. Et sub tractio sue claritatis ⁊ gratie nobis in hac valle miserie incarceratis maximū dispen

dium facit. Ydeo non solum nos eius cla ritates fruiuer̄ desideram⁹. sed etiā celestis ꝯ. Ostēde mihi faciē tuā: sonet vox tua i au cora nimis. ⁊ Cañ. iiij. iterū ait. Quam pul chra es amica mea ꝙ pulchra es. Primo replicat. ſ. quoad aīam. de qua luce diuina etiā exponi pōt illud Eccli. xlviij. Pulchri tudinē candoris eius admirabit oculus Jō bene ōr i verbis ꝓpositis. Judeis ꝛc. Ipsa eñ fecit gaudiū deo hoīes gñi humano tripudiātib⁹ angelis in suo ortu. De cui⁹ pul chritudine tres cōsiderationes faciemus.

Prima dicetur dubitationis.
Scōa confirmationis.
Tertia ño declarationis.

Pars prima huiꝰ sermonis que dicit dubitationis.

E Utrum fuerit corpalr̄ plchra.

Ro expeditiōe p̄me ptis q̄rit. vtrū dña nr̄a pulchritudinem p corpalē habuerit. Et primo vide tur ꝙ nō debuerit eā hꝫe. quia

Prou. vj. ōr. Fallax grā ⁊ vana est pulchritudo. Jꝫ i brā ⁹gine minime fuit de vanitate. ergo nec pulchritudo. Itē pul chritudo mulierū magna est occasio mali. Ūñ Eccli. ix. ōr. Virginem ne ꝛcupiscas ne forte scādalizeris in decore illi⁹. Et item ibi dē ꝓpter spēm mulieris multi periernut. Sꝫ brā ⁹go oīb⁹ dedit esse cā saluādi ergo nulli cā pādi. ⁊ p ña non pulchra. Item qu̇to plures sunt cause humilitatis ⁊ ca stitatis atq; charitatis in alīq̄ psona: tan to maior ⁊ fortior est humilitas et castitas atq; charitas in ea. Ergo q̄ summā habuit humilitatē castitatēq; ⁊ charitatē oēs hꝫe debuit causas ipsaꝝ ꝫturū. Quia igit̄ vt in quit Ouid. in. j. de fastis. Fastus inest pul chris seqturq; superbia formā. Ūñ ⁊ Paphi lus poeta sui li. c. ij. ſquit. Cōcipit ingētes

Forma ⁊ pudi citia ra ro simul

aīos fiducia forme: Jnde modū ñam non sinit esse suū. Est aūt formositas cā luxurie. iurta illō Juuenal. li. iiij. Rara est pcordia forme ātq; pudicitie. Ūñ Ouid. in epīs est cā fortuna magna pudicitie. Itez est cā inuidie. Ūñ Ouid. ir. metam. inqt. Caput formosa videri. Et si q̄ est illic formo sior iudet illi. Ergo arguēdo p locū ab op positio. oppositoꝝ eñ eadē est disciplina. l. q̄ accusa. ff. de accu. cū si. Cū deformitas sit cā oppositoꝝ. ſ. humilitatis: castitatis: ⁊ charitatis: q̄ nō inuidet vt ōr. ſ. Coꝝ. xiij. vt q̄ brā ⁹go debuerit eē ⁊ fuerit deformis

Item dñs icarnatiōe marimā oñdit hūili tatē. q: exinaniuit semetipm formā serui ac cipiēs vt ait apls Phil. ij. Is maior ē hūili tas assumere carnem de deformi q̄ de pul chra. q: quāto remissi⁹ē pdicatū tāto hūli⁹ est suū subiectū. §. gñalr̄ arguēdo a Jto. i ouf. de digni. col. vj. ergo dñs debuit nasci de deformi. Sed his nō obstantib⁹ dico ꝙ sicut dña nr̄ Jesus xp̄s fuit speciosus forma pre filijs hoīum. vt pdixit dauid ps. xliij. Jta beatissima ⁹go fuit pulcherrima inter oēs filios ⁊ filias hoīum. Et vt inqt Alber. ma gnus sup missus est. ipa habuit summū in pulchritudīe qō potuit eē i corpe mortali natura opāte. Si eñ argumētū ē fortissimū gignit sibi sile'ar. ſ. l. q̄sq̄. C. ad le. iul. ma. vbi ait glo. sepe solet filꝰ filio eē pri. Silr Prosp in. li. epig rāmatū. Ēn inquit signis oñdit auto: Autoremq; suū cōdita tē. de mo. quē ter. alleg. gl. ad hoc ꝓpositū §. cūq; B. ſ. premio insti. Op⁹ ergo qō ē xp̄s est formosum. ergo. b. ⁹go ē formosa. vt sic ab effectu cā demōstret. ar. c. estote. de p gu. iur. ibi. a fructib⁹ eoꝝ cognoscetis eos qō etiā habef Aldar. vij. Effectus eñ est de mōstrativ⁹ sue cause. vt⁹ō: i li. de causis. tij. physi. ⁊ ſ. posterioꝝ. Quāta aūt fuerit xp̄i pulchritudo appet er ꝑ qō ōr Aldar. xiiij. ſ. ꝙ iudei velauerūt facē xp̄i cā illuderēt ei in passione: ⁊ cōspuebāt in faciem ei⁹. Oō fecerūt ꝑm Piero. q: oculi xp̄i erāt tārū ar tractiui tantūq; amorosi ⁊ tantū dulces q̄ null⁹ erat sic crudelis ipm aspiciēs q̄n mā suescerer er aspectu eius pulcherrimo. ⁊ iō nolebāt ei⁹ decorā facie videre: ne eoꝝ cor da crudelia māsuescerēt er elegantia ⁊ ve nustate ipsius. Legitur q̄s de pulchritudīe filij btē ⁹ginis q̄ tpib⁹ Octauiani impera toris: cū er vniuersis mūdi pribus illi qui preerāt ꝓuincijs scriberēt senatorib⁹ rome nouitates q̄ occurrebāt p mundi climata. iudee scripsit senatorib⁹ in hunc modū. Ap paruit tpib⁹ istis hō magne vrtutis nomi⁹ Jesus xp̄s q̄ ōr aggētib⁹ ppba vitatis. quē eius discipuli vocāt filiū dei. suscitās mor tuos ⁊ sanās languidos. hō quidē statura

Epla ō pulchri tudine Jesu.

pcere pulcra venerabilis quem intuentes

Universidad de Deusto Biblioteca

possent diligere ⁊ formidare. Capillos habẽs colonis nucis auellane ⁊ prematureꝫ. ⁊ planos fere vsq; ad aures. ab auribꝫ ꝙ cirinos: crispos ⁊ aliquanto ceruliores ⁊ fulgẽtiores ab humeris vẽtilãtes. discrimen hñs ī medio capitis iurta morẽ nazareoꝝ. frontẽ planã ⁊ serenissimã cũ facie sua ruga ⁊ macula aliq̃ quam rubor moderatus venusta. nasꝰ ⁊ oris nulla est prorsus reprehensio. Barbã hñs copiosaꝫ ⁊ ipuberẽ capillis cãꝫ colorẽ: nõ longaꝫ sz bifurcatã. Aspectum hñs maturã. oculis glaucis variis ⁊ claris exñtib⁹. Jn increpatiõe horribilis. ī admonitiõe blãdus et amabilis hilaris seruata grauitate. nunq̃ visus est ridere. flere autẽ sic. Jn statura corpis ppagat⁹ ⁊ erect⁹. manus hñs ⁊ brachia in visu delectabilia ⁊ totus speciosus forma p̃ filijs hoim. hec ibi.

Er qb⁹ ꝙ cludit matrẽ ipsi⁹ fuisse pulcherrimam. Jõ illi dicere possumus illud Vester Euãgeꝫ xv. facies tua plena ẽ grãꝫ. Qõ aũt euãliste nõ gelũ nihil scribit sup eo pñt eẽ ples causle laudãt ꝺm Alber. vbi. ē. Una ꝙ cũ dña nra nobis Mariã posita sit in speculũ ⁊ exẽplũ saluos fiẽdi. de eius nõ eã voluit euãgelijs laudare de talibus. pulchri quorũ appetit⁹ inordinatus vel abusus est rudine multis cã peũdi. Alia cã est ꝙ scripture sufficit ꝺ p locũ a minori inferre. ꝙ q̃cq̃ bonitatis vel pulchritudinis in aliquo sc̃oꝝ fuit ꝺ ī ipsa minime dubitem⁹ defuisse. vñ scriptura magis laudat eam hoc tacite supponẽdo q̃z ꝙboten⁹ explicãdo. Tacẽdo enim ꝙ reuerẽtia regulã nobis tradidit infallibilẽ ꝙ q̃cq̃ boni vel laudis in alijs fuit: ꝺ de ipa nõ opteat dubitari. nec ī q̃stionem venire debeat q̃ nefas est dubitare. vt. ꝙbat ter. in. l. domici⁹ labeo. ff. de testa. ⁊ ibi gl. vbi enim nulla est dubitatio ibi supuacua est scriptura. l. j. in fi. ff. ad muni. facit. ff. de capti. ⁊ post li. re. l. postliminiũ. §. fin. ⁊ de condi. instit. l. hec ꝙba. ⁊ de vsuris. l. si stipulatus. ⁊ de le. j. l. si q̃n q̃s. ⁊. l. si creditori. et de carbo. edic. l. quod labeo. ⁊ de mino. l. in cause. j. rñso. ⁊ de ꝙb. ob. l. doli. ⁊. l. si sticulat⁹. ⁊. l. si dari. ⁊. C. de iur. ꝺ. l. j. ⁊ de thesau. l. j. ⁊ arbi. tu. l. cũ interdicte. Jtez sicut angeli summi a donis melioribꝫ laudãtur ⁊ denominant ⁊ non ab inferioribꝫ q̃ tñ in ipsis esse nõ dubitant. Jta ⁊ brãẽgo donis nobilissimis spũalib⁹ ⁊ gratuitis, plenissima ita occupat ⁊ iplet alios laudãtiũ euãgelistarũ ꝙ obliuiscunt bonoꝝ corpaliũ atq; illa ptereunt. Jtẽ euãgelũ magis respicit spiritualia. ler autem vetus plus; corpalia. ꝙtiũ est ergo euãgelij de gratuitis laudare. veteris aũt testamẽti corpalia cõmendare. Jdeoq; dña nra in veteri testamento de pulchritudine corpali cõmendat ꝙ figuras. Jn testamẽto aũt nouo de spũali pfectiõe per angelos ⁊ euangelistas. Raro enim vel nusq̃ in nouo testamento inuenit ꝙ aliqs de corpali pulchritudie cõmẽdet. ℞ Alber. vbi. ē. Nõ obstat; mõ qõ obiectũ fuit de vanitate pchritudinis corpalis. qz ī ea autoritate Salomõ nõ appellauit pulchritudinẽ vanã qz sit mala de se, sz qz caduca est ⁊ parũ durabilis sicut ⁊ alia trãsitoria. iuxta illõ Salustij ī catilinario. Natura diuitiarũ ⁊ forme gl̃ia flura atq; fragilis est, Tũ Señ. ī hippolito inqt. res est forma fugax et Ouiꝺ. xv. metam. Nec spes sua cuiq; manet ꝛc. ⁊. ij. ꝺ. tristib⁹. Jsta decẽs facies lõgis vitiabit ãnis: Rugaq; in antiq̃ fronte senil⁹ erit. Cunq; aliqs dicet. fuit hec formosa ꝺolebis: Et speculũ mendax esse querere tuus. Et Colphurni⁹ in bucolicis dicit Nõ hec semp eris pduntq; gramina flores ꝛc. Et ideo Virgili⁹ in bucolicis ait. O formose puer nimiũ ne crede colori: Alba ligustra cadũt vaccinia nigra leguntꝰ. Oia ergo tpalia caduca sunt ⁊ vana. ꝺe qb⁹ idem Salomõ inqt Eccls. j. Vanitas vanitatũ ⁊ oia vanitas. Jpsa enim pulchritudo amittit iurta illud Ouiꝺ in lib. ꝺe medicamine faciei. Formã populabit etas. Et placid⁹ rugis vultus arat⁹ erit. Et idem in. ij. de arte amãdi ait. Forma bonum fragile est quãtũq; accedit ad annos. Fit minor et spacio carpit ipsa suo. Non sequit ergo ex pdictis q̃n formositas corpalis q; in statu ꝙe erat pmanens nõ debuerit eẽ in brã ℟gine sicut fuerũt alia bona corpalia. vt fortitudo ⁊ hmõi. q̃ tñ cũ tpe deficiũt. iurta illud Ouiꝺ. ij. de põto. Oia deficiunt. anim⁹ tñ oia vincit. Non obstat etiam qõ obiectum fuit de mali occasione. Quia rñdet ꝙ pulchritudo corporalis ſimpliciter in suo gñe est bona ⁊ nobis põt eẽ vtilis. Oia enim pulchra creauit deus ad vtilitatẽ nr̃am. vnde p⁹. rcs. Delectasti me dñe in factura tua. nã a magnitudine spẽi poterit creator cognosci. vt ait Salomon Sap. xiij. Bon⁹ ergo ⁊ pulcher deus in mũdo creauit bona ⁊ pulchra. Vñ Boe. li. ij. ꝺe ꝙso. ait. Pulchrum pulcherrim⁹ ipe mũdũ mẽte gerẽs ꝛc. Nihil aũt bonũ ẽ in q̃ nõ ꝓpter malos seandalizari. q̃ nõ tñ in rpo hoie scãdalizabãt sicut scriptũ est Marci. vj. Vñ Mat. xj. et scandalizat⁹ in me. Immo i rpo deo scandalizabant. Vñ sup illud ps. lxxij. ꝙ bon⁹ puerſio aũt puersus eẽ videt. Talis aũt oc casio mali siue scãdali passiui nõ est vitius ⁊ ipi demões in pulcherria dei iusticia scãdalizant. vñ ps. lxxij. ait deo. Supbia eoꝝ q̃ te oderũt ascẽdit semp. Nec ꝓpt ℞ ī deo ꝺz eẽ iniusticia: qz mali vt demões scãdalizent eu⁹ iusticia, morie cũ boni in ea ediscent vñ mali scãdalizant. Jõ inqt Aug. in. c. de occidẽdis. xxij. q. v. Absit vt ea q̃ ꝓpt licitũ ⁊ bonũ facim⁹ ⁊ habem⁹ si qd ꝓpt hoc cuiq̃ mali ꝓter nr̃am volũtatẽ accideꝛit nobis imputet. qd enim est ī vsu hoiꝝ bono ⁊ licito vnde nõ possit pnicies irrogari. Vec ille. Alioqn nõ essent ī domibus fideles fenestre. qz q̃s posset se inde precipitare. nec plãtande arbores. qz quis posset se in eis suspẽdere: nec ferrãdi eq⁹: qz possent alicui nocere. nec debuisset ꝺe⁹ cornua bobus facere. qz his possent ferire Aduersam q̃ fortunam maloscz euẽtus spectari necꝫ. ciuile necz naturale est. l. inf. stipulantẽ. §. sacrã. ff. ꝺe. ℣. obl. Sisr licz in cõsequen tria aliqõ malũ euenıret ex pulchritudine illõ nõ ꝺz attendi. sz bonũ pncipale ad qõ creata est. regula: enim ꝙ illud attendit qõ pncipaliter agit. l. ij. qs nec cãm. ff. si cer. pe. ⁊. l. j. ff. ꝺe auto. tuto. Congrua ergo fuit pulchritudo brissime ℟gis ad sui cõmendatio nez vt naturã pficeret ⁊ gr̃az augmentaret qz vt inqt Virgil. in. v. eneyꝺ. Diatior est pulchro veniens in corpore ℟tus Aduuat. et Ouiꝺ. Forma pudicitie rara. sed apta comes. Vñ Fr̃aſcus petrarcha in suis triumphis ait. Et la cõcordia che si rara al mondo cõsumma pudicicia alma beltrada. Nõ debuit igit beatissima ℟go illo bono puari qõ ab oibus naturaliter ꝺesiderat. j. ꝙsint pulchri. vñ Ouidius. j. de arte amãdi ait. Delectãt etiã castas pconia forme. Dicitur eñ in cõi puerbio. Ubi dio fece bello non fece ponero. Ad nostrã quoq; edificationẽ et deuotionẽ atq; cõsolationẽ. cõgruũ fuit beatã virginẽ esse pulchrã pulchra enim est casta generatio cũ claritate. Sap. iij. Eiusq; aspectus nulli vnq̃ libidinosum ꝺesiderium cõcitauit, sed ad deuotionẽ potius

Solutio argumentoꝝ.

Pulchritudo trahit.

Conuenies fuit pulchritudo marie.

maximã offis inducebat vt ꝺicitur diffuse in ymone sequẽti. parte. vij. et aliqñ ꝺicet in. iij. pre huius opis. sermone. x. parte. j. Jtẽ ad corpis dñici cõmendacionẽ conueniẽs fuit pulchritudo in corpe ℟ginis. Nõ potest enim arbor bona ⁊ nobilis fructũ malum ⁊ ignobilẽ facere. Matth. vij. Non obstat etiã dum ꝺicebatur ꝙ pulchritudo est causa supbie luxurie ⁊ inuidie qz verum est in malis q̃ male ipsa vtunt atq; bonũ conuertit in malũ. bonis autẽ est adiumẽtum ℞rtutis. sicut ⁊ ꝺe diuitijs inqt Amb. in homelia sup Lucã. Diuitie sicut sunt impedimẽta improbis. ita ꝓbis sunt adiumenta virtutis ad hoc facit illud quod ℞ Eccli. xxxix. Vec oĩa; sanctis in bona impijs ño ⁊ pctoribus in mala cõuertentur. Nec est vestitatis aut charitatis cum multos deformes charitate: imo plures q̃s pulchros. Nã incõpositio corpis ⁊ deformitas denotat invl. in fi. Facies enim sepe indicat q̃le est cor. l. obseruandũ. ff. ꝺe offi. pñi. l. iij. ff. de testi. Nõ obstãt aũt pdicta auctes poetarũ q̃ in iure sunt allegabiles. l. si pater. ff. ꝺe solu. l. antiq̃. ff. si paro here. pe. ⁊. §. itẽ pciũ. instit. ꝺe emp. ⁊ ven. ⁊ ibi glo. notat allegãdo mk tas cõcordãtias. qz rñdet ꝙ formositas nõ est causa prorima ⁊ immediata illoꝝ defectuũ, licz possit esse cã remota q̃ nõ attenditur: sz prima vt ait glo. in. l. iij. §. ex pluribus. ff. ꝺe acqui. pos. ⁊ in. l. in omnib⁹ cauſ. ff. de reg. iur. ter. est. in. l. cũ ꝺe laneonis. §. alinã molendinariã. ff. ꝺe fun. instrue. Qõ aũt formositas nõ sit cã imediata supbie ⁊ ceteroꝝ vitioꝝ ꝓbat. nã si ita esset: cessante ipa cessarẽt ipa vitia p locũ a rõne cessãte. ij. Phys. ⁊. l. adigere. §. Quis. ff. ꝺe iure patr. cũ similib⁹. hoc autem est falsum. Jtẽ si ꝺeformitas esset causa hũilitatis ⁊ ceterarũ virtutum: cessante ipa cessarẽt pdicte virtutes per eandem; rationẽ. qõ manifeste apparet esse falsum. ergo ꝛc, nec etiam fuisset maior hũilitas ꝙ deus incarnatus esset de deformi q̃s de pulchra: humilitas eñ est gratie collectiua. ⁊ augmẽtatiua et nunq̃ diminutiua. Non esset ergo filij hũiliatio maior qui hũilitatẽ ⁊ dignitatẽ matris in sua nobilitate diminueret ⁊ laudem sue castitatis auferret. nã non mirum neq; laude dignum hominuꝫ opinio iudicaret

Formositas nõ est causa perbie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Si ego quia esset deformis et ignis despecta vir humilis et ego permanerem. econuerso autem quanto ego brissima profundior fuit humilitate et quanto ab altiori inferi in seipsa descendit. tanto maior fuit filij dei humiliatio q se a summo celo post ipsa inclinauit. Et quanto ipsa ego benedicta fuit pulchrior et formosior: tanto ei perpetua virginitas mundo extirit mirabilior et maiori laude digna: qz circa difficilia cōsistit ytuo. ij. Et b. et is grad ceteros antecellit quem labor plurior fecerit anteire. l. ij. C. de of. magri offi.

K

Pars secūda huius pmonis que dicit confirmationis.

Redicta p conclusionē videlz beatissimā ginē Mariā fuisse et esse pulcherrimā pfirmare possumus multiplr Primo aucte Aler. de ales in. iij. pte summe. q. ix. mēbro ij. ar. i. vbi ait hoc pfiteri etiā ab ifidelib. Et. l. Bonauē. in. ij. di iij. ar. ij. q. ij. dic de hoc esse testimoniū iudeoz. qd nec vilipendendū est. Multis etiā rōnib. idez cōprobare valem. Et pmo rone figuratiōis quā ponit Albertus vbi. ō. diceno. Figura siue signū similitudinē habere debet cuz signato. sicut relatum dz esse cōforme cū referēte. l. asse toto. ff. de here. instī. Sz oēs mulieres beatissimā ginē figurātes: teste scriptura fuerūt pulcherrime. g. et bta virgo. Minor pz. Quattuoz enī inueniunt mulieres trer alias btissimā ginē expssisime figurātes videlicz Hester. Judith. Rachel. et Rebecca. De hester scriptū est. j. esth. c. Erat aūt hester pulchra valde et incredibili pulchitudine. gratiosa oim oculis et amabilis videbat. Silr de iudith. legit eius. viij. c. Erat aūt elegāti aspectu nimis. Et ibidē. Considerabāt facie ei et erat stupor in oculis eorū: qm ei pulchitudinē mirabant nimis Et rex nō est tal mulier sup terrā in aspectu et pulchitudine et sensu verboruz. Silr modo de Rebeca legit Gen. xxiij. q erat puella decora nimis virgoq pulcherrima et incognita viro. De rachel etiam scptum est Gen. xxix. q erat decora facie et venusta aspectu. Et sic scriptura oēs mulieres beatā virginē figurātes laudat de pulchitudine. ergo pcludit btām virginē p ipas figurata fuisse pulchrā. Jtē corpus ordinat ad alam. ita q ale nobilion debet corpus nobiliō vñ pulchitudo corpis dz correspondere pulchitudini aie: qz locus dz esse conformis et pportionatq locato. xiij. phyb. et ij. de ala. et. l. qm. et aut. nouo iure. ibi sequēti. C. de custo. reo. c. ij. de custo. cucha. et. c. sane. ō cele. missa. Et nobilitas corpis atiē dit pm nobilitatē ale ad quā ordinat. Forma em et materia debēt esse pportionabilia. Et hinc est q corpa humanū est nobiliō oib. corpib. brutoz. ppter vnionē ad alaz rōnalē. Cūm bō ōr res dignissima oim creaturoz. l. iustissime. et ibi glo. ff. de edil. edic. et. §. fi. vbi glo. allegat Ouidiū. instī. de iure natu. gen. et ciui. ergo vbi fuit perfectissima pulchitudo aie. ibi etiam pfectissima pulchitudo corporis debuit esse. Sed ala btissime ginis fuit nobilissima et pfectissima atq pulcherrima. ergo et corpa ei fuit nobilissimō. pfectissimū atq pulcherrimū

Certis ratio.

Jtē p pulchitudinē exteriorē ducit itellect ad interiorē. ergo in bta ginē debuit esse pulchitudo exterioz: vt p ipam magis duceret intellect ei et alioz ipsam inspicientiū ad cōtemplandā pulchitudinē interiorē. Preterea pulchū et bonū addit pulchro et bono facit magis pulchū et bonū. qz tale additum tali facit magis tale. vt git pbus. ij. Metapb. et. vj. topicoz et notat in. l. balista ff. ad tre. et in. l. iuris gētium. §. quinimo. ff. de. pac. vbi moderni dicunt q nudū pactū additū pacto nudo facit oriri actionē. et sic tale additū etc. g pulchitudini et bonitati interiori facit magis pulchuz et bonuz. Sed btissimo ego interoēs puras creaturas optima et pulcherrima fuit. g habuit pulchitudinē exteriorez et interiorē. Jō in qdā psa quā allegat Alber. vbi. ā. dr Castissima corpe. sanctissima moniō oim pulcherrima ego ginā. Jtē corpa vnitū diuinitati pfectissimum est in pulchitudine. ita vt etiā angeli desiderēt in ipm pspicere. j. Pet. j. ergo corpa immediate ordinatuz ad ipm fuit scōo loco pulcherrimū. Sz illud fuit corpa mris ex quo formatū fuit illud qō diuinitati vnitū est. ergo etc. Insup pm pbm in. vj. de aia. et. j. phyb. a natura instrū est oibus animātibus ille sibi pcreare nisi impedimēta adueniat Si ergo natura nō impediat vl erret. filia est filius pris vel mris: ergo qui nascit de matre et nō de pre. et tali opante q nō pōt impediri vel errare necessario erit filius mris et econuerso. Et psequēter ipe btē ginis filia taliter pcreatus fuit filius matris: Cuz ergo ipse fuerit pulcherrimus; incōuenies ibiliter

Quattuoz mulieres figurant mariaz

Scda.

Tertia.

Quarta

cōcludit matrē eius fuisse pulcherrimam.

Septima.

Jtē oz est in reb naturalib et corpo bonū em vniuersi pfistit in ordine. xj. metaph. Cū ergo natura aliqd fecerit pulchrū aliqd pulchri. ergo et aliqd dz esse pulchrū rimū pm qō ola alia pulchra distinguit vt em hz aliquē terminū ad quē pōt et non vlra. Aut ergo illū terminū alicubi pstinget respectu suaz opationū. Hoc aūt est falsuz necessarijs. vt dic pbs. iij. de aīa. et. ij. phy. ergo natura suū summū alicubi hz in pulchitudine. Nā in vnoq gne est dare suuz primū. et. meta. Corpus aūt naturale q̄q formaī a corpe naturali ipa natura opante naturalr. Aliqn deo operante spnaliter. ergo alicubi est summū pulchitudinis in corpe hūano deo opante: et alicubi est summū in corpe ipa natura opante. Et sic natura opans est immediate sub deo operante. Sicut ergo corpis rpi qō deus p seipsum formauit est pfectissimū et pulcherrimū in natura qō deus potuit facere pm statum vie. vnde q viderūt peronicā. dicunt q pulcherrimaz et gliosissimā repntat facie. Jta corpus btē ginis ad hoc immediate ordinatū fuit pulcherrimū pm statū vie qō natura potuit facere se opante. Jō Damascen inqt q ipa a nulla illustriū supaf. Si ergo alie gines laudant de pulchitudine corpali et spnali. Cūm canit eccla. Pulchra facie hz pulchroz fide etc. ergo btā ego oī laude dignissima debuit de vtraq pulchitudine laudari.

Ad Nō furit corpe pulcherria

Alio ex fundamento qō dr formatiōis seu opatiōis idē pbaf. Si em ifficeret fabricator ipsius virginis: e. pfecto pulchitudo demonstrat. Pro cuius declaratione est premittendum. q ad hoc vt artifex pulchā faciat imaginē tria requntur. f. scire posse et velle. Et idē est in omni alia opatione pm pbm. ij. Ethic. Tunc sic. Deus est creator oīum et auctor pmarij oīs generatiōis. Cūm impator in. l. j. in pnn. C. de vete. iu. enu. dicit. Omnē spem nostraz ad solā summe puidentiā trinitatis hntes vnde et mūdi totius elementa pcesserunt. et pm hoc exponi pōt illud Jo. j. Omnia p ipm facta sunt et sine ipso factū est nihil. Dater aūt et mr cū virtute solis sūt operatores secūdarij. Et ita intelligit illud pbi. ij. de generatiōe. et. ij. phyi. j. Sol et homo generat hoiez. Nihil em pōt opari sol vel homo nisi virtute primi agētis. f. dei. Cūm imperator in. l. j. C. de vete. iu. enu. dicit. q nihil pōt opari sine dei adiutorio. Ait etiam pbs. viij. physic. Omne agēs agit in virtute primi actiui. et iterū. j. physi. dicit. Motus prime cause est cā motus secūde. Et autor li. de causis inquit. Prima cā plus influit i effectū q̄ secūda. Jdeo Piero. in. c. nascitur. di. inqt. Inter illas secreti vētris ygiastiaq manus oipotētis dei opatur idē plasmator corpis et aīe Si ergo oīm generationū et boīm etiā infidelium dei est autor et illorum pcreationi auriliū pbet multomagis credendū est q̄ oī studio et virtute opat sit i generatione matris sue. per illas regulam. Topicoz. Si de quo min etc. Vic aūt artifex et plasmator ginis deus primo est sapientissimus. de quo Eccli. j. dr. Omnis sapientia a dño deo est et cū illo fuit semper inqt Sen. xvij. Ego dñs oipotēs Et ista habent in. c. firmiter. in pnn. de sum. tri. et fidei catholice ita se habeat ad operationē vt inquit Cōmentator. ix. meta. Et notat in. l. j. ff. de ven. ispi. et in. §. preterea p alluionē instī. de rerum diui. et vniuscuiusq natura agat quod proprium est ei diffinire vt ait Boetius. iiij. de cōso. psa. iij. Cuiq vnuq quodq dirigat opera sua pm optimū eoz que sunt in ipso. vt dr. iij. Ethicoz. et notatur in. l. iteꝝ queritur. §. si gemma. et. l. maritus. vbi glo. ff. loca. et. l. si seruus seruum. §. si calicem. ff. ad legem aqui. et facit ad b lex inter artificeꝝ. ff. de solu. Concludit q deus cum infinita sapientia et omnipotētia sua corpus beate ginis generari pulcherrimū fecit. Et hoc est qō dr Prouer. ix. Sapientia edificauit sibi domum et pa. lxxxvj. homo natus est in ea: et ipse fundauit eam altissimus. Qō autem rps voluerit matrē suam esse formosissimam quis dubitet: Si em potuisset homo facere ad libitum suuz illam de qua esset nasciturus, nonne ipsaz pulcherrimam fecisset. Cum igitur rps ab eterno elegerit virginem benedictaz vt de illa carnem assumeret, sicut manifeste fuit predictū in psona virginis Prouer. viij. et Eccli. xxiiij. Cuiq ipse rps esset sapientissimus et oiporētissimus nō est dubitādū q̄n etiā voluerit sacratissimū corpa matris sue

Universidad de Deusto
Biblioteca

omni pulchritudine decorare. Voc autē vi
dens in spū sapiēs Eccliasticus inquit sui
li. xliij. c. Vas admirabile op9 excelsi. Quis
aūt nisi stultus vel infidelis aliter credat.
Dicite mihi o deuoti xpiani. Si quis ex vo
bis posset formare illam quam sibi vellet
eligere in sponsam: nonne ipsam oi decore
ac formositate relucentē facere conaretur.
Deꝰ ergo qui istā sanctissimā puellā ante
secula ūbi in sponsam elegit ꝓfecto oi spe
ciositate fulgentissimā fecit. Et iō illi inqt
ipe celestis sponsus Cañ. j. O pulcherrima
inter mulieres pulchre sunt gene tue. collū
tuū sicut monilia. ⁊ Cañ. v. item illi ōr. Quo
abijt dilectus tu9 o pulcherrima mulieruꝫ
n Et. vj. c. etiā ait idem sponsus. Pulchra es
amica mea suauis ⁊ decora. Veniāt ergo
poete antiq ac oratores. ⁊ cū multis ficto
nibus atq ornatu verboꝝ extollāt pulchri
tudinē Polidori. Hippoliti. Narcisi. Dei
phobi. ⁊ Paridis. Quos pulcherrimos iu
uenes inter oēs mūdi hoies fuisse dicerūt.
Laudent etiā decores Europe. Medusc.
Iole Deyanire. Argie. Pātasilee. Polisene
Helene Didonis. Lauine Cassandre Creu
se. Proserpine. Cleopatre. ⁊ Lucretie inter
oēs romanas mulieres pulcherrime Dece
dāt etiā hebrei ⁊ laudent suos iuueneꝫ for
mosissimos: qui i sacra scriptura de formo
sitate cōmendāt. Inter quos fuit Joseph
Saul. ⁊ Jonathas. Daniel. ⁊ Absalō. Ma
gnificēt etiā suos mulieres de quib9 eades
scriptura inqt qp erāt formose. videlz dña
Eua. Sara. Rachel. Dina. Thamar. Noe
mi. Hester. Judith. Abigail. Bersabea Abi
sach. ⁊ Susanna. ꝓfecto in comparatione
matris dei oēs turpissime ⁊ absqꝫ vlla pul
chritudine videbunt. Ūñ legit de. s. Dio
nysio ariopagita pbo atheniēsi qp cū esset
uersus ad fidē p beatū Paulū motus fa
ma beate ⁊ginis desiderio ꝓ videndi ipsam
perrexit hier i m. Cūq a bto Jobe euāgeli
sta fuisset duct9 aūt illā. atq i ei9 vultu aspi
cere voluisset. statim ac si i luminib9 oculo
rū esset ꝓcussus solaribus radijs exsplēdo
re emanāte de pulcherrima facie btē ⁊ginis
remāsit attonit9. Postmodū ꝙ aliquā
tulū ad se reuersus dixit. Nisi credere in fi
liū tuū de quo mihi per Paulū predicatuꝫ
est. nūc plātis tuis ꝓuolutus. vnū te diui
ne maiestatis ⁊signe adorare. Et nisi fides
adesset. haud mihi ꝑsuadere possem deum
orbis autorē te esse pulchriorē. Sed nouī
qp ios incomphensibile lumē inhabitabat ⁊
q tu ad nos radius eo destinat9 vt lumina
res eos quos puma mulier cecos parturi
uit. Silem etiā historiā refert btūs Epi
phanius de pulchritudine virginis gl'iose
Legit q'dā miraculis ipsius virginis qp tpe
Karoli magni regis Francoꝝ clericus qui
dam ordine leuita yngarie regis german9
beatam dei genitricē mariā toto corde dili
gens: ei9 deuotissime horas decārabat. Vic
aūt ꝓsanguineoꝝ suoꝝ deuict9 impulsu ⁊
exhortatione: adolescentulā quandā valde
pulchram accepit in sponsam ⁊c. de q̄ mi
rabili demōstratioe ⁊ginalis pulchritudi
nis vide in officio ꝓceptōis in. xiij. lectio.
ne. vj. diei. Cui9 speciosissime virginis pul
chritudinē intuēs supernus sponsus inqt
Cañ. xiij. ca. Tota pulchra es amica mea et
macula nō est. in te. Eius q̄ pulchritudi
nē ꝓsideras deuot9 Anselm9 in li. oronum
exclamat dicens. O pulchra ad videndum
o admirabilis ad ꝓplandus. o desiderabi
lis ad amandus: quō effugies capacitatem
cordis mei. O virgo mirabl'r singularis ⁊
singularit' mirabilis: p te elemēta renouan
tur: hoies saluāt: demones ꝑculcunt. ⁊ an
geli reitegrant. Dec ille. Et q̄b9 ꝓs pulchri
tudo btē virginis in generali a q incipe de
bui m9. Nā a generalib9 semp est inchoan
dum. vt ōr. s. physi. Ueruꝫ si q: a generalib9
ad ꝑticularia descendere iubet plato vt ait
Porphirius i suis ꝓblematib9. ō ad tertiā ptē
de particulari eius formositate loquentes
trāseam9. Nā ad ꝑfectū cognitionē nō suf
ficit notitia solū in generali. ⁊ in cōfuso. is
requirit notitia in particulari ꝑ m pbi sen
tentiam. vij. Ethicorum.

De dio
nysio.

Pars tertia huius sermōis q̄ ostēdat declara
tiōis. in q̄ declarat9 in ꝑticulari pulchritu
do corpalis beate virginis.

Tria ꝑticulariter dicta sūt ma
iorīs efficacie q̄ descripta gīa
q liter. l. is si q̄s. §. q̄ritur. ff. si q̄s
cautio. l. j. i. fi. ff. si q̄s i ius vo.
nō ic. l. nō solū. ⁊. l. pōnit9 ff.
de ꝑcu. Ideo vt ad particularē ⁊ginis pul
chritudinē descēdam9 est sciendū qp vt di
cit Albertus vbi. ē. corpalis pulchritudo Corpa
cōsistit in tribus. scilicet in debita corporis li pul
quātitate ⁊ q̄litate. in elegāti mēbrorū di chritu
spositiōe ⁊ ꝓportiōe. ⁊ in colōris venusta do cōsi
te. In q̄bus oibus btā virgo maria elegan stit i tri
tissima fuit. Primo conueniens quanti bus.

tas corpis ei9 pōt ꝑtari a quātitate corpo
ris filij sui q̄ tanq̄ ꝑfectissimū in suo na
essi filij generat a corpe gnantis. ita qp de
tali rale generat. ⁊ de tāto tantū nisi error
tis aliter fiat. vnde naturaliter magnus ma
gnū aut paru9 parū ꝓcreat. Parum essi
q̄ nō habz. ij. Elenchoꝝ. ⁊. c. ventū. j. q. j. l
tradito. ff. de acquiren. rerū domi. l. nem o
ff. de reg. iu. l. si liberā. C. q̄ cū eo. Cū ergo
filius ⁊ginis habuerit in summo debitam
quātitatē: concludit qp etiā btā virgo ma
ter ei9 habuit debitā quātitatē quemcunt
femine: ⁊ ita credim9 vt etiā inqt Albertus
vbi. ē. Corpus aūt xpi fuit magne statureꝫ
⁊ lōgitudinis vt ꝑs intuēti sudarium eius
in quo fuit inuolutā post mortē in ipso essi
remāsit impressum signū statureꝫ ⁊ lōgitu
dinis ei9 sicut ego oculis ꝓprijs aspexi. Cor
pus aūt btē virginis: vt legit in quodā li.
de miraculis ei9 fuit longitudinis triū bra
lōgitus chiorum. Ideo dicit ei sponsus ei9 celestis
do btē Cañ. vij. Statura tua assimilata est palme
⁊ginis q̄ exponit Nico. de lyra sibi dicens. scr ꝓ
ꝓrectitudinē ⁊ altitudinē. Erat essi ꝑm
quosdā de stirpe gygātea ſē ei9 filij. iuxta
illud ꝓ. xviij. Exultauit vt gygas ad curs
Qualis rendā viā. In qualitate etiā cōplexionis
tas cōꝝ fuit btā virgo pulchritudine decorata. nō
pletioꝝ essi fuit nimis pinguis nec nimis macra.
nis vir sed habuit cōplexionē que ꝓuenit ex oīm
⁊ginis. humoꝝ equalitate ita qp corpus eius erat
eucraticū. i. optime cōplexionatū vt dicit
Alber. vbi. ē. Dispositio q̄s et ꝓportio mē
broꝝ ei9 ꝑm Albertū ibidem fuit cōgruen
tissima. q̄ ꝑbatur ex pre generati. In for
matione enim corpis a generante sic formaf
torū a toto qp a q̄liber pte generātis sit for
matio ptis generati sibi correspondens
et ad hoc applicari pōt illa regula ciurlis
dicēs. Sicut se habet totū ad totū ita se hz
pars ad partē. l. q̄ de rota. ff. de rei vē. l. an
pars. ff. ꝑ dereli. l. q̄ scit. in prin. ff. de vsur.
l. i rōne. §. ꝓ rsus. ff. ad. l. fal. et de admi.
tu. l. si duo in fi. et de acqui. here. l. si ꝑ us
eius. ⁊ de pac. l. iuris gentiū. §. adeo. inter
generantē ergo ⁊ genitū naturaliter ⁊ regula
riter est singulor mēbrorū adinuices simila
tio in forma ⁊ figura nisi p viā accidentis
impediaf. Cū igitur in corpe dñico forman
do nullum potuerit accidere impedimen

tuꝫ: cuius formator extitit spūsanctus
rius filij sui q̄ tanq̄ ꝑfectissimū in suo na
essi filij generat a corpe gnantis. ita qp de
tali rale generat. ⁊ de tāto tantū nisi error
tis aliter fiat. vnde naturaliter magnus ma
gnū aut paru9 parū ꝓcreat. Parum essi
q̄ nō habz. ij. Elenchoꝝ. ⁊. c. ventū. j. q. j. l
tradito. ff. de acquiren. rerū domi. l. nem o
ff. de reg. iu. l. si liberā. C. q̄ cū eo. Cū ergo
filius ⁊ginis habuerit in summo debitam
quātitatē: concludit qp etiā btā virgo ma
ter ei9 habuit debitā quātitatē quemcunt
femine: ⁊ ita credim9 vt etiā inqt Albertus
vbi. ē. Corpus aūt xpi fuit magne statureꝫ
⁊ lōgitudinis vt ꝑs intuēti sudarium eius
in quo fuit inuolutā post mortē in ipso essi
remāsit impressum signū statureꝫ ⁊ lōgitu
dinis ei9 sicut ego oculis ꝓprijs aspexi. Cor
pus aūt btē virginis: vt legit in quodā li.
de miraculis ei9 fuit longitudinis triū bra
chiorum. Ideo dicit ei sponsus ei9 celestis
do btē Cañ. vij. Statura tua assimilata est palme
⁊ginis q̄ exponit Nico. de lyra sibi dicens. scr ꝓ
ꝓrectitudinē ⁊ altitudinē. Erat essi ꝑm
quosdā de stirpe gygātea ſē ei9 filij. iuxta
illud ꝓ. xviij. Exultauit vt gygas ad curs
Qualis rendā viā. In qualitate etiā cōplexionis
tas cōꝝ fuit btā virgo pulchritudine decorata. nō
pletioꝝ essi fuit nimis pinguis nec nimis macra.
nis vir sed habuit cōplexionē que ꝓuenit ex oīm
⁊ginis. humoꝝ equalitate ita qp corpus eius erat
eucraticū. i. optime cōplexionatū vt dicit
Alber. vbi. ē. Dispositio q̄s et ꝓportio mē
broꝝ ei9 ꝑm Albertū ibidem fuit cōgruen
tissima. q̄ ꝑbatur ex pre generati. In for
matione enim corpis a generante sic formaf
torū a toto qp a q̄liber pte generātis sit for
matio ptis generati sibi correspondens
et ad hoc applicari pōt illa regula ciurlis
dicēs. Sicut se habet totū ad totū ita se hz
pars ad partē. l. q̄ de rota. ff. de rei vē. l. an
pars. ff. ꝑ dereli. l. q̄ scit. in prin. ff. de vsur.
l. i rōne. §. ꝓ rsus. ff. ad. l. fal. et de admi.
tu. l. si duo in fi. et de acqui. here. l. si ꝑ us
eius. ⁊ de pac. l. iuris gentiū. §. adeo. inter
generantē ergo ⁊ genitū naturaliter ⁊ regula
riter est singulor mēbrorū adinuices simila
tio in forma ⁊ figura nisi p viā accidentis
impediaf. Cū igitur in corpe dñico forman
do nullum potuerit accidere impedimen

p

De colo
re cutis
Marie

tum: cuius formator extitit spūsanctus: Esa.
lxiij. vbi ō. spūsanctus ductor eius fuit.
Ideo membra illius corpis fuerūt elegan
tissime dispositionis ⁊ cōgruentissime pro
portionis ita qp oculi non fuerunt nimis
grādes vel parui respectu aliorū membro
rū. sil'r aures. gene. os. brachia. manꝰ. tibie
⁊ hmōi alia. sed singula erāt oib9 aliis cor
respōdētia. q̄ ⁊ de dispositione ⁊ ꝓportio
ne membroꝝ btē virginis idē est dicendum
Legit aūt in ꝓcedicto lib. miraculoꝝ eius
qp ipsa bñdicta virgo erat recti aspectus ⁊
decora facie ac sine aliqua ruga. De formo
sitate etiā eius Cant. j. loquēs ipsius spon
sus ait. Ecce tu pulchra es amica mea ecce
tu pulchra es. De ipsius quoq pulchri
tudie ōr eiusdē li. vj. c. Pulchra vt luna ⁊c.
Et ipsa inquit Eccli. xxiij. Ego quasi oliua
speciosa i campis. Quod exponēs Damas
cen9 li. iij. ait Maria in domo dñi planta
ta ⁊ ipinguata spū vt oliua fructifera oīs
virtutis habitaculum facta est speciosum.
De illa quoq dicit Fraciscus petrarcha in
suis triumphis. Poi vene coley cheha il
titol dessere bella. ⁊ iterum ibidem. Vi ogi
infermo e di tal cossa inchiordo. che dolce
alguston'ala salute rea ad ogni altro piace
re ceco era sordo seguēdo lei per si dubiosi
passi. Che themo anchor qual hor me ne ri
cordo. Ipsi quoq virgini iterum dicit eius
sponsus celestis. Cañ. vij. q̄s pulchra es ⁊ q̄s
decora charissima in deliciis. De ipsius
etiā virginis pulchritudie dici pōt illud qđ
ego posui in epla ad summū pontificem.
Sirtū. iij. dicēs ipsi ⁊ginī. Cādidior niue
rutilāo regina decore: Et radius cedit clara
diana tuis. Luna suū pdit tecū sociata ni
tore: Atq comeo nullū sol tibi lumē habz
De colore aūt cutis eius est sciendū ꝑm de colo
Alber. vbi. ē. qp fuit mixt9 ex albo ⁊ rubeo re cutis
Nā vt ait Johānicius iste color ꝓcedit ex Marie
equitate hūoꝝ alij ex oēs colores ꝓcedunt
ex iequalitate ipsoꝝ hūorum vnde ꝑdictus
color ex albo ⁊ rubeo ē nobilissim9 ⁊ corpi
eucratico determinatus. ⁊ a Galieno in tē
perata cōplexione positus. Nā dicit in. ix.
regni. qp corpus eucraticū est ex albo ⁊ ru
beo mixtū. ⁊ Constantin9 in li. pātegnādē
ait. Nō solū aūt corpus btē ⁊ginis fuit hu
ius coloris sz etiā corpa xpi. Ūñ de ipo ait
ipsa btā ⁊go Cant. iij. Dilectus meus cādid9
est ⁊ rubicūdus pulcher ⁊ decorus electus

Universidad de Deusto
Biblioteca

ex milliḃ. Iste aũt color corpis significat interiorẽ pulchritudinẽ aie. nã color candidus denotat puritatẽ. Et iõ Eccli. xl. inqt Sapiẽs. Ossa tpe sint vestimẽta tua candida. t Apoc. iij. ōr. Vestimẽtis albis iduaris. Color ro rubeus significat charitatẽ. Jõ Can. iij. de ferculo Salomõis ōr. Ascẽ sum purpureũ media charitate cõstrauit. Que ṽtutes. s. puritas t charitas fuerunt in brã ṽgine in summo. Cãta em puritate nituit qua sub deo neḉt maior itelligi ṽm Anselm. in lib. de ꝓceptu virginali. De ipsa aũt charitate inqt Piero. in ṽmone assumptiõis. totã incãduerat diuin⁹ amor. De hac ṽgine mirto colore virgis ōr Can. iij. Sicut vitta coccinea labia tua: t eloquiũ tuũ dulce.

O de colore capillorum Marie

Sicut fragmen mali punici: sic gene tue.

Quãtũ ad colorẽ capilloꝝ est sciendum ṽm Constãtinũ in li. pãtegni. q capilli custodiũt t defendũt ac honestãt. qḃ si careat homo maria est ṽhonestas. t precipue in mulieriḃ. t iurta hoc fecit natura corpi iuumẽta t ornamenta. Dicũt aũt quidã brãm ṽginẽ habuisse capillos cãdidissimos sic et capilli filij sui describunt fuisse cãdidissimi. dũ vidit illũ Job. euãgelista q inqt Apoc. s. caput eis t capilli erãt cãdidi tanq̃ lana alba t tanq̃ nix. Galienus aũt ij. tegni dicit. q cerebrũ eucraticus. i. bene dispostũ debet hr̃e capillos rubeos. t allegat quasdã rões quas breuitatis causa p trãseo. t tales videnf quibusdã fuisse capilli brẽ virginis. cui ōr Cant. vij. Come capitis tui sicut purpura regis ligata canalibꝰ. Cõstantin⁹ aũt vbi. s. dicit. cerebrũ eucraticũ habere capillos nigros. t multas rationes allegat q̃re in capite bñ cõplexionato sunt pulchriores et meliores capilli nigri. Et ita dicunt quidã fuisse capillos brẽ ṽginis: sicut etiã fuisse dicunf nigri capilli sui filij. de q̃ ipsa inqt Cant. v. Come eis sicut elate palmarum nigre q̃si corrus. Vñ veronica pictẽdit nigrã barbam t nigros capillos dñm habuisse q̃ t mater eius eiusdẽ coloris videf capillos habuisse maxime cũ multis appareat mulier speciosior cum capillos bz nigros. iurta illud Horatij in poetria. Specrãdũ nigris oculis nigroq̃ capillo. Opinio tñ alia mihi videtur prior. s. q dña nra habuit capillos aurei coloris. iurta illud poeticũ Femineum caput si vis formare decores: Crinibus irrutilet: nitet aureũ ꝛc. Et iste color quãte ysaac in libellis suis. et Bordonũ in libello de vitis est sublimor inter alios colores q̃ sunt decẽ t nouẽ ṽm medicos. Non obstat modo q ips post resurrectionẽ ostẽdit se brõ Johãni euãgeliste cũ capite t capillis candidis: q fuit ad demõstrandaz impassibilitatẽ t puritatẽ corpis gliosi. Vel dicendũ q iohãni nõ apparuit rpus: sed angel⁹ representans xpm. Ideo in eodẽ caplo dr ipse Johannes Vidi simlẽ filio hois. i. xpo qui in euãgelio appellaf filius hois vt ps Mat. xvj. Quia ro vt ait Nicolaus de lyra ibidẽ ipse angel⁹ apparuit Johãni in forma sacerdotis: vt ostẽderet xpm fuisse verũ sacerdotẽ. Jõ assumpsit capilloꝝ canicies. vt significaret maturitatẽ t grauitatẽ que debet esse in sacerdotibus. Nõ obstat etiã quod objcif de nigredine capilloꝝ rpi: q respõdef q diuersitas complexionũ facit aliũ esse coloẽ capilloꝝ in mulieriḃ q̃ in viris. quia em viri sunt fortiores naturalr q̃ mulieres ideo cõiter habẽt capillos nigros: qui fortiores sunt q̃ rubei vel alij capilli. Or etiã viri naturalr magis sunt calidi q̃ mulieres. magis abũdãt cholerico humore incẽso t sanguine adusto q̃ femine. quorũ fumosa supfluitas expulsa p capillos eos denigrat. ideo non est mirum si cõmuniter capilli viroꝝ magis tẽdunt ad nigredinẽ q̃ mulierum q̃s capillus aurei coloris atq̃ aliquantulũ crispus marie ornat t venustat. Quidã vo dicunt q ips naturaliter nõ habuit capillos nigros: sz aurei coloris. verũ cum tẽpore paulatim nigri facti sunt quia abinstãti conceptiõis vsq̃ ad mortẽ semper habuit ante oculos mẽtis repsentationẽ omniũ penaꝝ quas sustinere debebat. Vñ dicit Matth. xxvj. Tristis est aia mea vsq̃ ad mortẽ. Quia vo er melancholia hois capilli nigrescunt. vt inquit Galien⁹ in. ij. tegni. Ideo nimiũ si capilli xpi nigri facti sunt. Nam etiaz pro pter talẽ continuã repntationẽ videbaf fs etus etatis q̃si q̃nquaginta annoꝝ. Sicut pt̃z per dictũ iudeoꝝ Joh. viij. dicentium. Quinquaginta ãnos nõdũ habes ꝛc. Beatã aũt virginẽ voluit de⁹ ornari omni pulchritudine q̃ vnq̃ in alĩ muliere reperta est nec accidentalr facti sunt nigri eius capilli. Ideo credunt fuisse tanq̃ filij aurei t aliquãtuluz crispi. Oculos q̃s habuit pulcherrimos t lucidissimos. Vñ de ipis dicere possum⁹ illud poeticũ, Radiãt vtriq̃

de oculis marie.

gemelli luce smaragdina yl'syderis istar ocelli. Dicit aũt Albert⁹ vbi. s. q oculi eis erãt nigri tẽperate. Tales em oculi ṽm eũ sunt nobiliores t clariores ad videndum t suo ei⁹ celestis. Oculi tui colũbaz. Ulne oculoꝝ tuoꝝ. t i vno crine colli tui. t Can. bon. Jõ aũt oculi brẽ ṽginis pulcine in esse tur. q: sicut piscina hz abũdãtiã aquaꝝ. ita ei⁹ oculi pietate pleni in tribulatoꝝ affrictiõib⁹ effundebãt lachrymas cõpassionis. Esebon ro cõputatio interptat. p qõ significat q oculi brẽ ṽginis erãt magne reputatiõis. ꝓpter eoꝝ pulchritudinẽ. vt exponit Nico. de lyra. super ipso. vij. c. Can. De ipsis q̃s ṽificata est ꝓpheria Jacob Gene. xlix. dicẽtis de Juda a q̃ descẽdit brã ṽgo pulchriores sunt oculi ei⁹ vino t dẽtes ei⁹ lacte cãdidiores. Ultra pulchritudinẽ aũt oculoꝝ t oĩm mẽbroꝝ eã maxime decorat indumẽtũ regale. de quo ps. xliij. inqt Dauid dño nro iesu xpo filio ei⁹. Astitit regina a dextris tuis i vestitu deaurato circũdata varietate. Hec tñ varietas circũdans ipaz celoꝝ reginã. nõ solũ est diversaꝝ pulchritudinũ corpis: sed etiã oĩs formositatũ aie. fortissima q̃ppe ei⁹ aia. oĩbus fuit ṽtutibus decorata. quibus beatissima dei genitrix sup oẽs puras creaturas sẽp studuit se ornare sciẽs verũ esse illã poeticã sñiam q̃ ait. Corpis offuscat mẽtis caligo nitorem: Est cũ ṽtute pulchrior oĩs hõ. Jõ Hier. in ṽmõe ad Eustochiũ ait. Circũdãt eã flores rosaꝝ t lilia conuallium vt ṽtutes ṽtutibus fulciant. t decore formositas augeat. Pulcherrima q̃ fuit ṽgo corpe t pulcherrima mẽte. Cui⁹ nõ sola formosissima corpis⁹ cus ei⁹ speciosissima aia fuit dño cõsecratus. fs etiã oĩs ei⁹ act⁹: sensus: cogitat⁹ t affectus dei fuerũt semp seruitꝰ mãcipati. õ qbus dici põt illud Ezech. xiij. Cãdidiores naza rei ei⁹ nive. nitidiores lacte. rubicũdiores ebore antiq̃. sapphyro pulchriores. Assimilant eñ nisi ꝓpt refrigeriũ castitatis. lacti ꝓpt mũdiciã puritatis. eburi antiq̃ t rubicundo ꝓpt feruorẽ charitatis. t sapphyro ꝓpt pulchritudinẽ celestis ꝓtemplationis. Et iõ hunc pulcherrĩe ṽginẽ decẽtem⁹ illaz pulcherrimã laudẽ quã in corona ipsi⁹ virginis posui. O Maria stella diana virgis nella grosa. de pieta tu sei fontana de dio

cara sponsa. O Maria õ sol vestita. t cetera vsq̃ in finẽ ipsi⁹ capli. Secẽdũ est aũt ṽm sniam pbi in lib. pspectiuoꝝ q̃ q̃ tuo: sunt inter alia er q̃b⁹ causaf pulchritudo. Primũ est magnitudo. vnde ṽm pbm. iij: etb. lẽ parui possint dici formosi q̃n. s. hñt debitã dispositionẽ t ꝓportionẽ mẽbroꝝ. nõ tñ pñt dici pulchri q: pulchritudo req̃rit debitã pfectionẽ q̃ntitat. Res igit quãto maiorẽ hz pfectionẽ q̃ntitatis. tãto pulchrior reputaf. Et iõ luna pulchrior stellis apparet: t stelle magne paruis stellis pulchriores: Rõne q̃ magnitudo pulcherris ma fuit brã virgo. Vñ ipa inqt Eccli. xxiv. Ego mr pulchre dilectionis: t rioris t magnitudis t sctẽ spei. De illa q̃z dici põt illõ Exe. xxvj. Quasi cedr⁹ in libano pulcher ramis t frondib⁹. excelsusq̃ altitudĩe sup oĩa ligna regiõis. t sub vmbraculo illi⁹ habitat magnitudine sua. Oẽ lignũ paradisi nõ est assimilatũ ei t pulchritudini eius. t emulata sunt eũ oĩa ligna voluptatis q̃ erãt i padiso dei. b ibi. Ipa etem brã ṽgo de hac pulchritudine magnitudinis gliari põt dicẽs illõ Eccli. xxiv. Quasi cedr⁹ exaltata sum in libano. Sed m aũt q̃ fac aliq̃d videri pulchrũ est nũerus. Vñ ponit exẽplũ Aristo. vbi. s. di. q celũ stellatum est pulchrũ in ea pte in q̃ sunt plurime stelle q̃s in ea in q̃ sunt pauciores. Rõne aũt nũerositatis fuit pulcherrima ṽgo bñdicta. q̃ q ad corpis in oĩ pte et in singulis mẽbris singularẽ hñit pulchritudinẽ. t q̃ad aiam fuit decorata oĩm ṽtutũ varietate iurta illõ ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis ꝛc. Vñ illi dici põt illud Ezech. xxviij. Oĩs lapis pciosus opimẽtus tuus. Tertiũ vo q̃ pulchritudinẽ generat ẽ color. vñ panni tincti et colorati sunt aliis pulchriores. Et iõ de optie vestito õr Exe. xxvij. byacinth⁹ t purpura de insulis elisa facta sunt opimentũ tuum. Et sñr beatissima ṽgo rõne coloris fuit pulcherrima. vtũ. virtutis. albo puritatis. t rubeo charitatis de q̃ Can. s. ipsa inqt. Nigra sum sed formosa filie hierlm sicut pelles Salomonis. Vñ in loze vultum perfusa t gratis ac nitẽtibus oculis ingressa est ad regẽ. De ipsa q̃z dicit ꝓuer. xxxj. Byssus t purpura indumẽtũ eius. est aũt purpura vestis regalis quam nulli licet portare nisi regi. vt hr̃. C. de ve-

E Quat tuor caulan tia pulchritudinem

Universidad de Deusto
Biblioteca

stibus oleoberis. i. purpureis li. xl. Quarstum autem qō fecit aliqd videri pulchrum est lux. vt. ō. dictū est. Multa em q videnf in tenebris feda ac nigra: adueniente luce pulchra apparēt. Etiā etiā respectu brāvirgo tota lucida fuit pulcherrima. de qua ō: Cāt. vj. Que est ista q pgredif qsi aurora cōsurgens. pulchra vt luna. electa vt sol ꝛc. Vñ Ber. in quodā sermone ait. Brā ego maria cui? vita inclyta cūctas illustrat ecclesias. est lucerna q ō oēs tenebras illuminat mūdi machina. Et lumē quo deꝰ mundū illuminat ꝛ tenebras afarū nostraꝝ fugat. ꝛ ignis corda holm iflāmans: ꝛ suis innumeris bñficijs mundū clarificās. Tolle hunc splēdorē: qd erit mūdus nisi obscuritate plenus? Et mūdi machina quid valeret si hunc splēdorē nō haberet. Tolle hoc lumē solare: vbi dies. vbi claritas. vbi serenitas. Certe nō nisi caligo inuoluēs ꝛ umbra mortis: ac densissime tenebre relinquūtur. Quicūq; g semitas huiꝰ luminis insecutus fuerit nō ambulabit in tenebris: sed habebit lumē vite. ℔ ille. Glosa ō super illud Mat. j. ꝛ nō cognouit eā: dicit. Glosa virgo maria ō: aurora noctes horribilis obscuritatis ꝛ feritatis expellens. Dicit etiaꝫ luna plena lumīe. eterniqꝫ solis receptiua cuiꝰ radij plenitudine tāqꝫ lucerna lucēs ꝛ pfulgida rāta claritas de vultu ipsiꝰ coruscabat q in facie eiꝰ Joseph sponsus filius aspicere nō audebat. Pulcherrima ēt fuisse virgine bñdictā testat scā mater eccl'ia. q in officio assumptionis canit. Vidi speciosam sicut colūbā ꝛc. Et itez. Que est ista q pcessit sicut sol ꝛ formosa tāqꝫ hierlm. Et rursum ei canit. Pulchra es et decora filia hierlꝫ. Et in officio quotidiano. Speciosa facta es ꝛ suauis i delitijs tuis sancta dei genitrix. Et iterū. Specie tua ꝛ pulchritudine tua ꝛc. Quintā qs rōnē addere possumus quare btā ℣go pulchra fuit. s. ppē nuitatē. Nāz omnia noua sunt pulchritudine decorata. §. in. ij. i proemio. ff. de⁹ autez sponsam suā ornauit quodam singulari decore. ꝛ spāli ac noua claritatis formositate tutta illud Vester. c. viij. Judeis noua lux ortri visa est ꝛc. que fuerunt ꝛba thematis nostri. ergo pulcherrima fuit. Possumus ihesus aūt eius pulchritudinē fuisse magnā pba do ma⁹re ex oīi genere causaꝝ. q ℑm pbm. ij. phyrie fuit si. sunt quattuor. s. materialis. efficiens. for ma. finalis. Prima rō sumitur a causa materiali que ō: ratio ppagationis per lumen electus ab Adam vsq ad illā. Solent em nobiles genere eo q delicate sunt geniti ꝛ nutriti: speciosi esse corpe vt experiēcia docet. Vñ Señ. in li. tragediarū ait Genesa in hoꝝ semina erurgūt suos. Et facit ad hoc illud poetcū. Et placidus sanguis nobile corpꝰ alit. Fuit aūt btissima ℣go nobilissima genere iter oēs puras creaturas vt pbatū est in sermone. j. huiꝰ partis. prej. Nā omnipotēs deus ℑm qō exponit Nicō. de lyra sup Señ. Ab initio mūdi de tpe in tps separauit i humano genere bonos a malis. et meliores a bonis. vt tandē esset in orbe ppls et peculiaris et acceptissimꝰ. argꝫ omni nobilitate pfulgēs. de quo eius filiꝰ nasceretur. iuxta illud Deut. xxxij. Qñ diuidebat altissimus gentes: qñ separabat filios adā. Nā ante diluniū separauit filios Layn a filijs Seth. ita vt filij Layn dicerentur filij holm eo q vitiosi erāt ꝛ carnales. Filij ℣o Seth dicerent filij dei. q bonⁱ ꝛ spūales erant. ℑm illud Señ. vj. Videntes filij dei filias hoiꝝ q essent pulchre ꝛc. ꝛ quia gnatio seth ex maxima parte postea declinauit ad lasciuiā: vt pt⁹ ibidē. itez deꝰ separauit extinguēdo p diluniū vtrūqꝫ genus reseruatis tñ paucis de genere seth: q: boī erāt. s. noe ꝛ filijeiꝰ cū vxoribꝰ. Post diluniū ℣o iterū separauit elegēdo genus sem qui fuit primogenitꝰ noe. deinde quia filij sem ex maxima parte facti fuerūt idolatre. itez separauit ꝛ elegit heber. a quo dicti sunt hebrei q pplꝰ dei peculiaris dicebātur. vt declarat Nico. de ly. sup. Geneꝰ. Deinde elegit Abrāā. vt habetur Señ. rij. separādo eum a cultoribꝰ idoloꝝ. ꝛ postea Jsaac ꝛ nō Ismaelē. Señ. xx. Deīde Jacob ꝛ nō Esau. Señ. xxvij. ꝛ cōsequēter de filijs Jacob elegit Judā ꝛ tribū eiꝰ. ꝛ. sic semper hoc ordine pcessit separādo bonos a malꝫ. ꝛ taliter decurrit gnationē virgis bñdicte p ppagationē nobiliorꝝ ꝛ dignioꝝ ꝛ magꝭ deo gratiꝰ sanguinis q vnqꝫ fuerit in mundo. Et ideo cū ipa descēderit p tot nobilissimas ꝛ poptimas stirpes ꝛ delicatissimas generationes. non est dubitandum q fuit corpe speciosissima et moribus vltra qꝫ dici possit nobilissima. Nō em parum affert ad motū claritatē ꝛ corpis speciositatē parentū nobilitas: Vñ Amb. sup Lucā loquens de parentibꝰ bti Jobis baptiste inqr. Docet aūt nos scriptura diuina nō solū mores in his q p̄dicabiles sunt. ꝭ etiā parētes oportere laudari velut trāsmissa imaculate puritatis hereditas in his quos volumus laudare pcellat. Voluit q deus hre pplm suo cultui dedicatū: sanctioꝝ ꝛ nobiliorē inter finctiōe vestimētoꝝ. circūcisiōis ꝛ legis erma excellētissima ꝛ speciosissima. Vnde rō datur a causa efficiēte. q fuit virꝰ diuina. nā vt cōiter tenef Joachim ꝛ Anna pcesserāt in dieb⁹ multis. ꝛ nūqꝫ filios genuerāt cū eēt anna sterilis. vt. ō. dictū ē. i. in. pte pmi sermōis huiꝰ. ij. partis. Miraculose q sub latū est ab ea ꝓpedimētū sterilitatis ꝛ fit generatiua in Joachim roborata. vt hanc gliosissimā filiā generarent. Certū est autē q opera pducta ex ture diuina perfectiora sunt opib⁹ q sunt pure naturalia. q: multo potentior est gra q natura. vr pbat multipliciter Ambrosius in. c. reuera. ō cōse. di. ij. originaliter aūt in lib. de sacramētis. et patuit etiā in vino qō dñs fecit ex aqua vt habetur Joh. ij. Vñ. Chryſ. ibi inquit. Nō simplicif vinū ꝭ vinū optimū fecit. Talia em sunt xpi miracula vt multo his q p natura fiūt speciosiora ꝛ utiliora sint. Cū ergo btē virgis corpꝰ virtute diuina pncipalꝫ ꝛ particulari modo cōceptū. sicut etiā pbatum ꝛ declaratū est in parte pcedenti huiꝰ sermōis nō est dubitādū q fuit pulcherrimū. Et pōt cōfirmari pdicta rō sic. Btā virgo fuit primū opus mirabile pductū a deo in nouo testamēto. cuꝫ fuerit quasi aurora in oriente. i. in cōfinio noui ꝛ veteris testamēti. Solēt aūt artifices nouiter incipientes alicubi opari egregiū aliqd opus primo pducere. vt ptꝫ maxime in pictoribꝰ. ꝛ hoc de mona. col. j. Tenendū est ergo q omni potēs deus artifex summus omniū: omnē hīs virtutē. Sap. vij. opus istud primū. i. beatā virginē quantū ad corpus ꝛ aiam pdurit mirabilissimū. Et hec rō cōfirmatur per sūam venerabilis Bede: qui sup Lucā sic ait. Nec mirū si dñs redēpturus mūdus operationē suaꝝ inchoauit a matre: vt per quā salus omnibꝰ operabaf. eadem prima fructum salutis haurire: ex pgenie. hec ille. Tertia aūt ratio sumf ex causa formali que est aia ipsiꝰ ℣ginis bñdicte. de qua ratione factum est supra in parte precedenti huius sermonis. et possumus arguere. sic. Certū est q aia beatissime ℣ginis post animā rōi fuit ꝛ est iter oēs. immo super oēs nobilissima. Aia ℣o ꝛ corpus se habuit vt materia ꝛ forma ℑm pbm in. ij. de aia. qui ait. Anima est actus ꝛ pfectio corpis physici organici in potēcia vitaꝫ habētis. Ergo sicut aia que est forma requirit corpus pro materia: ita aia dignissima reqrit corpꝰ dignissimū ꝛ speciosissimū. nobilissimo ergo ſpū oportuit nobilissimū corpus pparari. ꝛ corpus optime dispositum excellētissimo spiritui coaptari. vt ꝓportio sit debita inter materiā ꝛ formā ꝛ ideo corpꝰ gloriose virginis debuit esse optime cōplexionatū. ꝛ per cōsequēs venustissime colorati. ꝛ optime organizatū ꝛ psequēter ordinatissime figuratū. Et pōt hec rō cōfirmari. quia beata virgo filium gestabat in utero: mirabat. nō solum em in eius aia. sed etiā in corpore resplēdebat lumen diuinitatis. Et ita existēte a qua fulgor emanat. Et sic forma diuinalis taliter informauit corpus et animā gloriose virginis. q ex omni pte speciosissima fuit. Quarta rō sumitur ex causa finali. Nam beata virgo ideo venit in mūdum vt ex ea nasceretur filius dei. vnde firmiter credendum est q nō solū ℑm animā sed etiā ℑm corpus fuit suo bñdicto filio simillima. Vid emus em q sepe filij suis parentibꝰ tanta simlitudine cōfiguraturvt ex eis videāf formati tāqꝫ exēplari ab ere plari. Et rō ℣r Eccli. xxx. Mortuꝰ est pr eiꝰ ꝛ quasi nō est mortuus. Simlē em sibi reliqt post se. Cō si hoc verificatur i filijs naturali modo genitis. multo magis verificatū est in dño iesu xpo ꝛ matre eius: que eū diuini spūs operatione cōcepit. ꝛ quoꝝ caro ℑm Augusti. eadem caro fuit. et ideo inter filium ꝛ ipsam fuit in pulchritudine simlitudo. vt pbatū est. in. j. parte huiꝰ sermonis. Cum igitur christus fuit pulcherrimus: vt ibidem ostēsum est. Vñ super pulchritudo tua rer messia maior ē q omnius filioꝝ hominū: sequitur q etiam eius sanctissima genitrix fuit super omnes humanas creaturas speciosissima. Hāc em corporalē pulchritudinē recepit xpus nō a patre. quia sicut inquantum deus non hz matrē

Nobilissima Marie

A

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed tñ patrẽ. sic inquantũ hõ hꝫ matrẽ sed nõ patrẽ. Illã ergo corpalẽ pulchritudinẽ quã aliꝗ filiꝗ recipiũt ab vtriscꝫ parentibꝰ to tã habuit xpus a sola matre sua bñdicta. q̃ sm Damascenũ de suis purissimis sanguinibꝰ ipm generauit. ꝛ iõ incõuũcibiliter ꝯ cludit ipsaꝫ fuisse speciosissimã p illã regulã pbi i. ij. metaph. qõ ẽ cã. aliorꝫ vt sint talia illud etiã est tale. Facit ad hoc qõ dicũt iuriste. s. ꝯ illud qõ est ineffectu est etiã in sua cã. vt notat in. l. iij. ff. de pecu. ꝛ de pe. di. ij. c. põt. discurs. ꝛ. §. his. itaqꝫ. ꝛ. §. fic. ꝛ de ꝓsump. c. ex studijs. ꝛ. c. lris. in fine. et de statu. regu. c. qõ dei. ꝛ de noui op. nũci. c. ij. in fi. causatum em̃ sequitur naturã sue cause ꝛ eiusdẽ rõnis ẽ causa ꝛ causatũ. l. manumissiones. vbi Bal. ff. de iusti. ꝛ iure. Et qualis est causa talis ꝓducitur effectus. c. fertur. ꝛ. c. vulnerato. s. q. f. ꝛ. l. de pupillo ff. de noui ope. nun. ꝛ. c. tue. de spon. ꝛ. c. accessit. ꝛ. c. ex lris. ỏ desp̃. impu. ꝛ. c. cõ. clerici. cum ibi. no. extra ỏ eensibus. Vñ dici t autor. in li. de causis ꝙ oĩs effectus hꝫ similitudinem sue cause. Ex fructu ergo pulcherrimo ab ipsa beatissima ẽgine ꝓducto s. dño nr̃o iesu. xpo i quẽ ꝓpter eꝝ speciositatẽ desiderat angeli ꝓspicere. s. Pe. s. cognoscitur speciositas eiusdẽ pulcherrime ẽginis. De cuius formositate aĩe ꝛ corpis loquens beatꝰ Epiphanius in quadã epla inqt. Mores eiꝰ erãt hmõi. Honesta erat ꝓ omnia. parũ loquens velocis obediẽtie. affabilis. libere seruiens omnibꝰ. sine risu. absq̃ turbatione. sine ira. libenter se inclinans. honorabilis ad oẽs. ꝛ admirabãtur omnes in loquela ipsius. statuere erat magne capillos habens flauos. ac bonos oculos ꝛ tota erat spectositate plena. Bernardus q̃s super missus est. homel. ij. ait. Vir ẽgo regia gemmis ornata virtutuꝫ. gẽmisq̃ mentis pariter ꝛ corporis decore prefulgida: specie sua et pulchritudine in celestibꝰ cognita: celi ciuium se ĩ puocauit aspectũ ita vt celestis regis animum ad sui concupiscentiã inclinaret. ꝛ celestem nũcium ad se de supernis adduceret. Eusebius etiã super Lucam exponens illud. Discessit angelus ab illa inquit. Discessit ab illa angelus non solum impetrans quod optabat: sed stupẽs in virginea forma ꝛ virtutis plenitudine. hec ille. De qua formosissima virgine loquẽs Dantes in comedia paradisi c. xxvij. ait. Soto cosi del ciel come diuiso

Effectꝰ ẽ i sua causa.

Uintiquatro signori adua adue. Coronati venano dihoi dalisio. Tuti cantauam bene dicta tue. Ne le filiol dadam. ꝛ benedicte. Sien i eterno belleze tue. Quas nobis cõcedere dignetur omnipotẽs deus in eterna felicitate posse contemplari. per infinita secula seculorum. Amen.

De eiusdem electrissime spõse dei natiui tate, Sermo. v. c

B eterno ordinata sum ꝛ ex antiquis anteꝙ terra fieret. Prouer. viij. cap.

a

Jn sacra scriptura aliqñ ỏr sponsa dei quelibet fidelis anima. iurta illud Osee. ij. Desponsabo te mihi in fide trãssumptiue in. c. fertur. ꝛ. c. sicut vnguẽti. ꝛ. §. opponitur. s. q. f. ꝛ de pe ni. di. ij. c. si enĩs. ꝛ dis. iij. §. illud. ꝛ de sacra vnctione. c. vnico. §. quia ỏ. Hec autẽ dei spõsa. s. aĩa fornicatur per petm̃ iurta illõ Piere. iij. Tu aũr fornicata es cũ amatoribus multis. Unde de malis hoĩbus qui p vitia fecerũt adulteras aĩas suas que pis erãt dei sponse. exponi põt spũaliter illud Osee. iij. s. Sponse vestre adultere erunt.

Anima sponsa

Aliqñ spõse nõe ĩtelligitur ecclesia triũphãs de qua exponi põt illud qõ dixit angelus brõ Johanni Apoc. xvj. dum ait. Ue sponi ostendã tibi sponsaꝫ vroꝛẽ agni. De hac etiã sponsa exponi põt illud Apoca. xxj. Vidi ciuitatẽ sanctã hierlm descẽdentẽ de celo sicut sponsam ornatã viro suo. Aliqñ ỏ spõse nõe intelligit ecclesia militans. vt ĩ c. omnibꝰ. ꝛ. c. lectoꝛ. xxiij. q. iij. ꝛ notat in c. sponsus. xlvj. di. Et de hac sponsa exponi põt illud Jo. iij. Qui habet sponsam sponsus. est. xpus esm̃ deus noster eã sibi despõsauit. Vñ oẽs xpiani dicuntur filij istiꝰ spõse ꝛ huiꝰ spõsi. ỏ quibꝰ intelleꝝt xpus qñ inqt Mat. ix. Numqd possunt filij sponsi lugere q̃diu cũ illis est spõsus. ꝛ Mar. ij. Numqd pñt filij nuptiarũ q̃ diu spõsus est cũ illis ieiunare. ꝛ Lu. v. eandẽ sniam dixit. De hac despõsatiõe ecclesie inquit Paulus. ij. ad Cor. xj. Desponsi vos vni viro ẽgine casta exhibere xpo. Uirgo esm̃ ecclia in die iudicij est ad sui celestis spõsi nuptias perducẽda quãdo media nocte clamor fiet. Ecce sponsus venit exite. obuiam ei. Mat. xxv. Ipse igitur sponsus noster Jesus xpus concedat nobis esse de illis sponse sue ecclesie filijs, de quibus in ꝓdicto Mat. c. ỏr ꝙ or

Ecclia sponsa

nauerũt lãpades suas ꝛ exierũt obuiã spõso. Specialr aũr et singlarissimo modo in riosa ẽgo maria. quã oipotẽs deus sibi ab etãꝫ spõsam elegit. vt eiꝰ vnigenitꝰ filiꝰ xvij. Vñ cũ ipsa dei spõsa cõcepisset salua ꝓles in limbo. desiderãtes natiuitatẽ xpi ꝛ cubili suo. De hac etiã spõsa exponi põt illud Cap. viij. s. Uãc amaui ꝛ quesiui mihi spõsã assumere. ꝛ amatoꝛ factꝰ sum forme illius. Deꝰ em̃ rex celestis adamauit eaꝫ sup oẽs puras creaturas. ꝛ iõ eã elegit sibi ĩ spõsaꝫ. Oõ ꝓphetatũ fuit Esa. lxij. vbi de lris ꝛa desponsantis btãm ẽginẽ inqt ꝓphet. Gaudebit spõsus sup sponsaꝫ. Nõ solũ aũr deꝰ gaudius est in despõsatiõe ẽginali: sed etiã tota celestis. curia ꝛ vniuersus mũdus. Oõ in figurã ꝓnunciatũ fuit Hester. ij. vbi de ipa Hester q̃ figurauit beatã ẽginẽ ỏr. Ducta est itaqꝫ ad cubiculũ regis ꝛ adamauit eã rex pluscꝫ oẽs mulieres. ꝛ posuit diadema regni ĩ capite eiꝰ. fecitcꝫ eã regnare p vasthi. i. p eua q̃ hũanũ genus suo petõ deuastauit. Et iussit cõuiuiũ ꝓparari p magnificũ cũctis ꝓncipibꝰ ꝛ seruis suis. p cõuictiõe ꝛ nuptijs hester. ꝛ dedit requiẽ vniuersis ꝓuincijs ac dona largitꝰ est nũc magnificẽtiã ꝓncipalẽ. b ibi. Ista aũt spõsaꝫ ẽginẽ. s. immaculatã quãtũ dilexerit deꝰ ostẽdit ipse q̃ Laõ. iij. c. eaꝫ suauiter inuitat ad suũ cõnubiũ dicẽs. Veni de libano sponsa mea. veni de libano. veni coronaberis. Et itez ibidẽ inqt. Vulnerasti cor meuꝫ soror mea sponsa vulnerasti cor meũ. que ỏba replicat ad demõstrandã immẽsitatẽ amoris. Et rursus ait. Quã pulchre sunt mãme tue soror mea. sponsa mea pulchriora sunt vbera tua vino. ꝛ odor vngũtoꝝ tuoꝝ sup oĩa aromata. Fauus distillans labia tua sponsa: mel ꝛ lac sub lingua tua: ꝛ odor vestimẽti tui sicut odor thuris. Hortus cõclusus soror mea sponsa. hortꝰ cõclusus. fons signatꝰ. emissiões tue paradisus. Qz ỏ electionẽ huiꝰ spõse fecit deus ante scla. ideo ipsa merito dicere põt verba themaris no ab eternitate. s. Ab eterno ordinata sum scs spõsa dei no hec ꝛ mater filij eiꝰ ꝛ ex antiquis anteꝙ terra erãt abyssi. i. angeli. q̃ abyssi nũcupari põt ꝓpter eoꝝ intelligentiã ꝓfundissimã ꝛ ng

Maria sponsa

Spõsa ista dicitur.

ture sue excellentiã. ꝛ ego iã ꝺcepta erã. scꝫ in mente creatoris mei: ꝛ nata ac eius conspectui ꝓparata. Sup q̃bus verbis videbimus decẽ ꝓpriões quas habuit hec admirabilis dei spõsa. quas habere debẽt o nõs idonee spõse cuiuslibet magni imperatoris. prima dicet integritatis. scõa virtuositatis. tertia generositatis: qrta formositatis. quinta gratiositatis. sexta fecũditatis siue fertilitatis. septima copiositatis. octaua timorositatis. nona pudorositatis. decima ꝛ vltima appellabitur honestatis.

De prima sponse dei conditione que dicitur integritatis.

E diffuse ꝓbatuꝫ est in ꝓma pte ꝓncipale huiꝰ: opis integerrimo ac imaculato dei filio oportuit eligi matrẽ p oĩa integerrimã et imaculatã ꝛ purissimo deo puro suo ꝛ spũsctõ. Ego volo mihi creare ꝛ facere digna maiestati mee cõnubio. Rñdit filiꝰ purissimã q̃ idonea sit me cõcipere ꝛ portare in vtero suo. Dixit ỏ spũsctõ. Et ego volo mihi cõstruere vnũ templũ sacratissimũ in quo facere possum meũ habitaculũ. Uñ igitur tota trinitas hãc immaculatam virginẽ cõcipi ꝛ nasci fecit: quã semp ab oĩ macula illibatã ꝓseruauit. Non em̃ fuisset brã virgo idonea dei spõsa vel mater si aliq̃ fuisset per petm̃ diaboli adultera ꝛ serua. vt clarissime ꝓbauimus vbi. ỏ. Btã ergo mariã integritatẽ semp perfectissimam habuit. tam mẽtis q̃ corpis Uñ verificatũ fuit de ea illud. s. ad Thessa. v. Integer spũs vester ꝛ aĩa ꝛ corpꝰ sine querela in aduentu dñi nostri Jesu xpi seruet. Ipsa nãq integerrima dei sponsa seruauit illud ad Titũ. ij. In oĩbus prebe teipsum exemplũ bonoꝝ operum in integritate. Et illud Jacobi. j. Sitis perfecti ꝛ integri: in nullo deficientes. Ut aũr esset talis fuit a deo ꝓparata p gratiã ꝓuenientem que eam preseruauit ab originali petõ ꝛ ab oĩbus ĩmũdicijs. Et hoc est qõ ỏr Genes. xxiij. Ipsa est mulier quã preparauit dñs filio dñi mei. De hoc ỏ nullus nisi vel insipiẽs vel pertinatus dubitare modernis tẽporibus potest quia rius declarata. Quis em̃ ciuis. ingenuus ac nobilis, q̃s strenuus miles. quis sapiẽs

Universidad de Deusto
Biblioteca

doctor. ḋs magnificus comes. quis excellens marchio. ḋs preceps vel dux inclytus quis serenissimus rex vel imperator? meretricē ⁊ cōtaminatā mulierē eligeret in spōsaz. valēs sibi eligere integerrimā virginē ⁊ ex omni parte purissimā? Oēo enī natura liter appetit ⁊ querit habere vxorē intactā c. si dicturi. xxij. q. vj. Quid ergo miruz si imperator celi ⁊ terre deus rex regū ⁊ dñs dñantiū: qui est sctūs: innocēs ⁊ impollutus ad veb. vij. voluit sibi sctm ⁊ impollutū habitaculū pparare: ⁊ innocentē ac immaculatā atq; omni puritate repletissimā spōsam assumere? Ipse enī est ille cui ds. s. Paral'. xxix. Tua est dñe magnificentia et ptās atq; victoria ⁊ tibi laus. Tūcta enī q̄ in celo sunt ⁊ in terra tua sunt. Tuū dñe regnum. ⁊ tu sup oēs ṗnceps. Tue diuitie ⁊ tua est gl'ia. Tu dñaris omniū: et i manu tua ⁊tus ⁊ potētia. magnitudo ⁊ imperiū oim. Debuit ergo ista spōsa dei sciyra beatissima ẋgo maria esse sup oēs mūdi creaturas integerrima ⁊ mundissima: q; neq; homi ṗparabaf habitatio sz deo. s. Paral. xxix. Eccl. s. Bona. in. iij. sniaz. di. iij. ar. u. q. j. dicit. q̄ de nulla alia pura creatura rōna li pōt dici illud Cant'. iiij. Tota pulchra es. amica mea: ⁊ macula non est in te. sicut de ẋgine gl'iosa. Et in eadē di. etiā inq̄t. q̄ cō gruū fuit vt aduocata hūani generis nullū haberet petrū q̄ ei? cōscientiam remoz derer. ⁊ q̄ ipsa' btā virgo p quā auferebaf opp'obriū nostrū vinceret diabolū. nec ei vel modicū suceūberet. ⁊ q̄ imaculata essz mēte sicut fuit intemerata coꝛe ipsa ẋgo bēdicta q̄ placuit altissimo vt mater eius fieret. Ibidē etiā ait sic ad litterā ꝓdictus doctoz. Qm̄ igit btā ẋgo aduocata ē petrū. glia ⁊ coꝛona iustoꝛ. dei ⁊ totiꝰ trinitatis triclinū. ⁊ spāliss̄imuz filij dei reclinatoriū. hinc est q̄ spāli q̄a nullā in ea petrū habuit locū. hec ille. Quia aūt res ōz integra ante q̄s possideaf. vt in. l. pto pte. ff. de serui. Ideo beatissima virgo a nullo diabolo vnq̄ possessa. spōso suo semp fuit integerrima. Unde ipa sola inter oēs ppros homines dicere potuit illud Proue'b. viij. Dñs possedit me in initio viaruꝫ suaruū. Et illud ps. deo dicere valuit scz. Ade autem ꝓpter innocentiā suscepisti ⁊ confirmasti me in conspectu tuo in eternum.

Uxor ē tacta.

Res integra.

De scḋa conditione sponse dei que dicitur virtuositatis.

Olēteꝰ spōsam dignā accipe ṗmo ⁊ ante oia satagūr illā bonis moribus ⁊ fructib? ornatā fuenire. Virtutes enī sunt aie tegumentū ⁊ vestimētū ei? de pe. di. ij. c. sapiēs. cū duob? caplis sequētib?. Ite sunt q̄si picture quēdā ad aie ornamentū. q: illa aīa cōpingit a deo q̄ hꝫ in se ⁊tutū gram rentiētē. c. illa aia eadē di. Ite sunt ornamēta ipsi? aie quib? valde decoraf. vt ꝑbaf p. c. ṗnceps. ō pe. dist. ij. Istis aūt ⁊tutibus sup oēs creaturas renituit. ⁊ ornata fuit eterni regis sponsa gloriosa ẋgo bēdicta in. cui? vtero edificauit sibi domū xp̄o q̄ est dei ⁊tus et sapia. c. nasci. lxj. di. Quo ?o ⁊? est vestimētū salutare facies aīaz ⁊ monile atq; decoramētū aie Ideo ipa ornatissima dei spōsa dicere pōt illō. Esa. lxj. Induit me. scz spōsus me? vestimēto salutis. tanq̄ spōsaz ornatā monilib? suis. De virtuositate aūt ipsi? sacratissime virginis breuiter hic ptr̄aleo. q: de illa diffuse tractare itēdo in. iij. pte ṗncipali huiꝰ opis. Sciēdū est aūt q̄ tāta fuit re lucētia ⁊ fragrātia vestimentoꝝ beatissime huiꝰ spōse. q̄ nō posset hūana intelligētia perscrutari. Unde etiā mater ecclia in festo assumptiōis eiusdē ẋgnis ait de illa. Cuius inestimabilis odoꝛ erat nimis i vestimētis eiꝰ scz oim virtutū. Et hac cā descendit a ꝓpheta Dauid ps. xliij. In vestitu deaurato circundata varietate. Ipsa enī beatissima ẋgo suauit illud Prosperi in li. epigrāmatū dicentis. Ad patriā vite de noctis valle vocati. Virtutū gradib? scādite lucis iter Uicz aūt alie spōse traducantur ad habitandū in domo viri sui. de qua traductiōe tractaf in. c. nec vroꝛē. xxxij. q. iij. ⁊ b de licatissima ⁊ dignissima dei spōsa se se virtutib? oīb? adornauit q̄ taliter sui ceteste spōsum captiuauit. vt traduci se ꝓmitteret ad habitādū in domo sponse sue. Ubi ipa inquit Eccli. xxiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Noc enī tabernaculū tantis delitiis adimpleuit vt diceret ipe supernus spōsus cū sic adornatā videret spōsam suā. Nec reḋes mea in seculi: hic habitabo qm̄ elegi eaz. ps. xxxij. Jō salutat beatā virginē scā mater ecclia di. Salue mater pietatis ⁊ totiꝰ trinitatis nobile triclinū. Uerbi tn incarnati speculum maiestati preparas hospitium.

Ordo virtuositatis marie.

Tercia excellentia.

De tertia conditione sponse celestis q̄ dicitur generositatis.

Uia de nobilitate ac generositate gloriose ẋgnis marie satis dixi i ṗmo sermone huius ṗtis ptionē breui? insistā. Claruꝫ ē enī ex oīb? q̄ nobilissima ⁊ generositate pclarissima vt eēt spōsa nō regis Fr̄acie. nō regis hispanie. nō imperatoꝛis terreni. sz regis angeloꝝ ⁊ imperatoris vniuersoꝝ illi? q̄ p anto creature elemētares ⁊ celestes subyciunt. ⁊ cui? ⁊periū a nullo depēdet. cui? ptās est eterna ⁊ cui? regnū stabit i eternū. Dañ. ij. Fuit ergo oim creaturaꝫ dignissima ⁊ nobilissima. cui? tāta est dignitas q̄ a nemie exprimi pōt. Iꝺ enī ḋs bñet demosthenis horteīj tullq; atq; lactātij facūdiā. deficerēt ei accōmodata vocabula ⁊ appꝛopriati' termini. nec attingere posset vel minimū gradū dignitatis sue. aut cēresimā excellētie ei? p tē enarrare. Ad ut scit enī ois lingua. offuscaf oīs itellect? ad ei? ꝓsideratiōnē. Unꝺ Augu. in quodā sermone iquis. Quid nos tātilli: quid actione pusilli in laudib? tā arie efferemus. cū etiā si oim nostrū mēbra fierēt i linguas: eā laudare sufficeret nullus. Altioꝛ enī celo est de q̄ loqmur. abysso pꝛofundioꝛ est cui? laudes dicere conamur Si o ẋgo celū te vocē. altioꝛ eo. si mīez gētiū ꝓcedis. Si formā dei te appellē: dignaris. quid igit digne de te dicā. q. d. nescio. Pōt aūt marie dignitas ac nobilitas ꝓbari ꝑ verba themat'is nostri. in quibus ab eterno ōz fuisse electa ⁊ ordinata tanto mysterio. Un notādū q̄ vt pōt trahi er dictio. s. Bona. in. ij. sen. dist. ij. ⁊ beati Tho. i j par. sum. q. x. ar. v. Tres sunt mēsure oīm entium sicut etiam tria sunt genera entiū Sunt enī quedam entia que non habent principiū nec finez vt entia diuina ⁊ eis attributa seu ꝓfectiones. ipsoꝝ ꝓpone btām trinitatis que mensurant eternitate q̄ caret ṗncipio ⁊ fine. vt ait gl. l. c. s. ō sum. tn. ⁊. s. co. ij. vs. Quedaz aut sunt q̄ habēt principiū sed nō finē. vt angeli ⁊ aie rōnales quoꝝ mensura ōz euū siue euiternitas. q̄ hꝫ principiū sed nō finē. Sunt ẋo q̄daz entia q̄ hñt ṗncipiū ⁊ finē. vt alia bruta ꝓpte. ⁊ hmōi trāsmutabilia. ⁊ istoꝝ mēsura ōz tpe. q̄ hꝫ ṗncipiū ⁊ finē. Tpus nāq; incipit a ṗmo instanti motꝰ primi mobilis. ⁊ durabit vsq; ad diē iudicij. Jurauit enī angelus per viuentē i secula seculoꝝ q̄ amplius tpe nō erit. Apoc. x. Tūc enī cessabit motꝰ primi mobilis ⁊ ꝑinde tps habebit finē. Sicut ergo res eterne digniozes sunt euiternis ⁊ euiterne tpalibus. ita ⁊ mēsura eternoꝝ. s. eternitas dignioꝛ est euo. Euū aūt digniꝰ est tpe. Et quo apparet dignitas et excellētia beate ẋgnis: que nō electa fuit ⁊ ordinata diuino cōubio ⁊ maternitati dei ⁊ tpe vel euo sz. eterno. Eius q̄s nobilitas apparet rōne finis. Nā cū finis sit melioꝛ oibus q̄ ordinanf ad finē. ij. physic. Et quāto aliq̄d est ordinatū ad nobiliorē finē tāto sit dignioꝛ. Scludit ꝑ si oēs creature simul essent cōgregate ⁊ ab vno later? posite cellentioꝛ ipa sola reputabit? q̄ oēs alie? creata. nihil enī nobilis cogitari pōt ipsa mēte xtiij. Si oēs creature quātūcūq; ascēderēt ꝑ gradꝰ nobilitatis eēnt ꝑites oēs debent. s. par. sum. q. xxv. ar. vlti. De hac etiā nobilitate gliose virginis exponi potest illud Sap. viij. Generositatez ei? gl'oficat ꝓtuli. mulieres. C. de digni. li. r. sz aūt btā ẋgo fuerit nobil? gñe ⁊ dignissima sanguis: fuit tn dignioꝛ moꝛib? ⁊ nobilioꝛ fructibus q̄ vroꝛ. nobilitas est excellentioꝛ. Un ōz q̄ nobilitas moꝝ plus omnꝫ ḋs genitoꝝ. c. noo qui. xl. di. Et alibi ōz q̄ nō loci nec gnis nobilitate. sed ⁊tute gra dei acquirit. ca. illō. xl. dist. Fuit ergo sponsa dei nobilius indiuiduū ras quo ad coꝛpus q̄s quoad aīam q̄ vnq̄ fuerit in mūdo excepto filio suo. q: vt ē. visum est sermone ꝓcedenti pte vi. dicēdi. Hebraicus em̄ ꝑpls ⁊ hebꝛaica lingua vt inquit Ysidorus. s. etym. ⁊ Nico. de lyra super ꝓlogo epl'e ad Hebꝛ. fuit ꝓtioꝛ ⁊ antiquioꝛ inter omnes. et deo gratioꝛ ⁊ melioꝛ. Un felix dei ꝑpls dicebatur iuxta illō ps. xxxij. Beata gens cuius dñs deus eius ꝑpls quem elegit in hereditatē sibi. Et ꝑ celuij. dic. ⁊ idē ꝓpheta. Nō fecit taliter omni nationi. ⁊ iudicia sua nō manifestauit eis. Quia igit sm̄ ꝓbm. s. rerho. maior est nobilitas ⁊ generositas alongē facta q̄ ꝑpe: Generositatem ostendit q̄ ab ortu ꝓgenitoꝝ vsq; ad suos parentes semper marie.

Tres mēsure entiū.

Maria nobili oꝛ oīb?

Nobili tatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

de nobilissima stirpe tratit origine. quam deꝰ semp cõseruauit ob amorẽ ipsiꝰ. Virginio qõ tñ nõ fecit de alijs parẽtelis ⁊ genealogijs. Nãm si legimꝰ chronicas ⁊ historiographos inuenemus qꝫ nulla fuit domus tã sublimis q̃ aliqñ tãdẽ nõ sit finita. ⁊ ad nihilꝫ redacta. Mutata nãqꝫ sunt dñia ab vno sanguine in aliũ. ⁊ regnũ ab vna stirpe in aliã. ꝓpꝫia ꝙ btẽ virginis a principio humani gñis vsqꝫ ad suũ filiũ nũqꝫ est finita: sed semp a deo custodita. Etsi qñ ppꝰ ille ꝓpter aliq̃ petã eiectꝰ ẽ de regno. vt sic correctꝰ reuerteret ad dñm. tñ deꝰ semp reseruabat lineã illã p quã debebat ipsa virgo ꝓcipi: ⁊ tãdẽ reducebat in regnum populum suũ. ⁊ sanguinẽ illũ semp ab oĩb⁹ piculis ꝓseruauit. Et ex q̃dã spãli appropriatiõe ipse deꝰ appellabat se deũ abrãe Ysaac ⁊ Jacob ⁊ deũ Dauid. a quibꝰ descẽdit ipa virgo benedicta. Que qꝫ generata est ex illustrissimo sanguine. iõ generauit filiũ illustrissimũ ⁊ nobilissimũ. Is. ei fm leges filiꝰ nobilitate ⁊ dignitate sequat patrẽ. Cũ filij ꝓgeratoris dicunt̃ augusti. lxij. di. c. adrianus. nõ aũt sequat matrẽ. vt ait Bart. in. l. filio. C. de decu. li. x. ⁊. in. l. filios. C. de muni. ⁊ ori gina. eodem li. tñ qꝫ rpõ inquantũ hõ non hꝫ patrẽ: totã humanitatis nobilitatem ⁊ generositatẽ habuit a matre: que eaꝫ in filiũ suũ trãsmittere nõ potuisset nisi nobilissima fuisset. Dic aũt filiꝰ virginis ꝺ: pmꝰ ⁊ nouissimꝰ Apoc. ij. qꝫ fuit primũ nobile indiuiduũ qõ deꝰ ab eterno statuit ꝓducere. nouissimus aũt ꝺ: qꝫ in ipm oĩs nobilitas ⁊ generositas terminata ẽ. Q igit̃ virgo beatissima. cũ filiꝰ tuus fuerit nobilissimꝰ. illustrissimꝰ. generosissimꝰ. clarissimꝰ. et sup oĩs dignissimꝰ patriarcha. ꝓpheta. dux. ⁊ impatorꝰ. summusqꝫ rex regũ ⁊ dñs dñantiũ. Apoc. xix. ꝓfecto tu q̃ tantã nobilitatẽ ei tribuisti: eos nobilissima. illustrissima. generosissima ⁊ clarissima ducissa. regina ⁊ impatrix. mũdi ⁊ dña vniuersoꝝ. q̃ totꝰ generositatis autorẽ tuo nobilissimo ac sacratissimo vtero ꝓcepisti. eũqꝫ qui tã hoseos q̃ angelos ⁊ oĩbẽ vniuersum natiuitate sua nobilitauit pepisti. Et ideo ad te oĩs cõfugere debẽt in suis necessitatib⁹ te obsecrãtes ⁊ dicẽtes. Salue ꝺa parẽs xpi reginaqꝫ diuꝝ. Unica sollicitis spesqꝫ salusqꝫ regis. Tu miseris aro iactatis turbine naufragis Lenius aspiras aura vocata venis. Tu ꝓlios tristi pplos bellocꝫ famecꝫ Aspicis. et pacis munera leta refers. Tu festis trãquilla quies gratãqꝫ dolenti Solamen. tecꝫ est auspice triste nihil. Per sacrosyderi fructꝰ castãqꝫ cubile. Per tibi cõmissi nũcia ꝺba dei. Per dulces nati vultꝰ atqꝫ ostula. perqꝫ libera que sacro furerat ille sinu. Per te que solita es vota exaudis re pcãtũ. Te rogo p natũ casta puella tuũ Aspicias regina pcor. gratãqꝫ merenti Afer opẽ. ⁊ pcib⁹ annue diua pijs. Huius aũt generose virginis nobilitatẽ. integritatẽ ⁊ virtuositatẽ possum⁹ etiã ꝓbare triplici rõne. Quarũ prima ꝺ: finalitatis. nã oĩe ageꝝ fine rõne agit ꝓpter finẽ. ij. phyſi. ⁊ ij. de aĩa. Deꝰ ergo ad hũc finẽ ꝓcipi fecit ⁊ nasci beatã virginẽ. vt vnigenitũ filiũ suum quem eterno ⁊ finito amore diligit in vtero suo virginali cõciperet. ⁊. ix. mẽsibus portaret ⁊ de suo purissimo sanguine carneꝫ vestẽ ei fabricaret. Cũ igitur dicat ꝓbo. xxi. metaph. qꝫ origo agẽtiũ ⁊ eorꝝ que sunt ad finẽ. ꝺ: esse sine ordine finis. Et. viij. ethi. ⁊ qꝫ ea q̃ sunt ad finẽ debẽt eẽ ꝓportionata fini. incõuincibiliter ꝓcludit qꝫ iregerrimꝰ nobilissimo. virtuosissimo ⁊ formosissimo filio suo deꝰ ipe fabricauit matrẽ q̃ eũ carne regeret. iregerrimã. nobilissimã. virtuosissimaꝫ ⁊ formosissimã. Quis eim potẽtissimꝰ rex volẽs suo vnigenito filio camisiã qua ẽ duaꝫ fabricare illã nõ faciat ornatissimam ⁊ pulcherrimam. Scda aũt rõ huic filiis ꝺ: localitatis. Nã locꝰ ꝺ: esse cõfilis ⁊ ꝓportionatus ac cõnaturalis locato. xiij. phyſi. et ij. de aĩa. ⁊. iij. de celo ⁊ mũdo. Cũ igitur deꝰ ⁊ hõ iesus xpus tanq̃ locatũ deberet reqescere ⁊ locari in vtero virginis q̃ est sup oĩa creaturas purissimꝰ. sctissimꝰ. nobilissimꝰ ⁊c. necesse fuit ipsam dei genitricẽ esse purissimã. sctissimã. ac nobilissimã. vt idonea esset locꝰ ⁊ habitatio tãti locati. Tertia rõ ꝺ: legalitas. Sicut eim deꝰ de ꝓmissis parentib⁹ ⁊ pplo iudaico tãtã nobilitatẽ ꝓtulit. qꝫ: deiscẽdere debebat de eis ꝺ nobilissima puella que exhaurire debebat oẽm illã nobilitatẽ. ⁊ eã i suũ filiũ terminare. vt. ꝺ. dicũ est sermone ꝓcedẽti. sic etiã in lege sua ꝓcepit eadẽ rõne ipsi pplo tantã mũdiciã nõ tñ in humanis corpib⁹. Is etiã in vasis domib⁹. ⁊ castris: ⁊ in cibis. vñ ꝓhibuit eẽ comedere carnes porcinas ⁊ talia multa ẽ mũda. Leui. xi. ⁊ ꝓcepit qꝫ lepꝛosi mitterẽt̃ eẽ castra. ⁊ cũ eis nõ cõuersarẽt. Nũ. v. ⁊ qꝫ null⁹ vir sub pena mortis accederet ad

Nobilitas ꝙ ꝓ batur.

mulierẽ mẽstruatã. Leui. xx. q̃ oĩa ⁊ multa alia filia ꝓcepit ad ꝺseruãdã nobilitatem ⁊ debebat: ne immũdiciã aliquã ad illã trãsmitterẽt: sic oĩmodã mũdiciã ⁊ nobilitatem ⁊c. vt dicãt doc. qꝺ ps. q: habito fine: cessa generata ipa mũdissima: nobilissima ⁊ dispis erat mũdissima ⁊ nobilissima facta est omniũ gentiũ vilissima ⁊ abiectissima. Et cuius sepe herbis odoriferis ⁊ aquis eã aromatibus ꝺditis se balneassent iudei. tñ vt per experientiã pateꝛ: fetẽt vt canes ⁊ abominabiles sunt. Reges eorum deposuere diademata. duces infulas sacerdotes pastoralia. tacuere pphete. cessauerũt priares ⁊ oĩa eoꝝ nobilitatio ⁊ dignitas in hac excellentissima puella ⁊ filio eius finita est ⁊ ab eis erausta.

De quarta cõditiõe spõse dei que dicitur formositatis.

Agnanimi ꝓncipes in sponsis suis nõ solũ reqrũt integritates virtuositates ⁊ generositatẽ. Is etiã formositatem. Speciositas eim conuenit regibus ⁊ regnis. Cũ apud grecos ꝺ:. Spes priami digna Olimpio. Eternꝰ igit̃ rex volẽs sibi idoneam spõsam copulare voluit eã eẽ formosissimaꝫ ⁊ oĩ pulchitudine renitẽtem. De q̃ formositate speciosissime virginis satis ditimꝰ in sermone ꝓcedenti. Tanta aũt fuit pulchitudo beatissime virginis vtpꝰ celestis spõsus de ipa mirari: videret. Un Can. iij. dicebat Quã pulchra es amica mea: q̃ pulchra es. Setus yo Bernꝰ. de eiꝰ formositate stupefactus in quodaꝫ sermone inquit. Quid dicemus de te o pulcherrima mulierem? Si solẽ dixerim: splẽdidiorem es. Si cynamomuꝫ ⁊ balsamuꝫ aromatizans: oĩs aromaticas spẽs odore precedis. Nec ille. Ideo de ipsa bñdicta dei mre q̃ nõ tñ fuit integerrima. sed etiã ꝛtuosissima. ⁊ non tñ ꝛtuosissima sed etiã generosissima. ⁊ nõ tñ generosissima et nobilissima: sed etiam formosissima possum⁹ dicere illud Ouidij. i. iij. de fastis Nec facies impar nobilitate fuit. Nec ĩme rito hoc esse debuit. Ut eim inq̃ idẽ poeta facies ornat amores. Pulchitudo etiam marime quenit cũ optimis moribus. sicut econtrario vitia discõuenirũt cũ formositate iuxta illã eiusdẽ poete sniam. Non facit ad mores tam bona forma malos. Possumus igit̃ dicere btissime virgini eterni ꝙparatis spõse poeticũ illꝺ. Te clari exornãt mores. re viuida ꝛtus. Te decor atqꝫ alte nobilitatis bonos. Et tibi frõs lera est ⁊ amica virẽ tibus annis: Ingenuusqꝫ tuo splendor in ore sedet. Eu nostruꝫ sydus. tu glia, nostra pennis: Oĩa tu nre iura salutis habes. De illa etiã dicere valem⁹ illꝺ. ij. Reg. xxj. erat mulier pulchra nimis. Qꝺ etiã hr. iij. Regꝝ. j. Illi q̃s dicit sponsus suꝰ celestis illꝺ Can. vij. Quã pulchra es ⁊ q̃ decora charissima in delitijs. Qñ aũt deꝰ elegit dñam nostraꝫ in suã spõsam. Fificatum est illud Judi. v. Pulcherrimo feminarũ elegit ei. De angelo sam verificarã: est illud Judith. x. Cũ vidisset eã: stupẽtes mirati sunt nimis pulchritudinẽ ei⁹. Et iterũ illud qꝺ ibidẽ ꝺ:. f. Constupeꝛ. qñ pulchitudinẽ eius mirabantur spõsa pulchitudinẽ naturalẽ: sz etiã superlectissimo sponso. Unde verificatuꝫ fuit de splendore ⁊ pulchitudinem ei⁹ ampliauit De q̃ exponi põt illud Eccli. xliij. Pulchitudinẽ cãdoris eius admirabit oculꝰ: vñ si qꝺ eã videret: posset dicere illꝺ Beñ. xxxiij. Vidi faciẽ tuã q̃si vultũ dei. Et illud Beñ. xlvj. Pã lenis moriar: q: vidi faciem tuam. Sed heu q: si eã roganero: dicẽs illꝺ Exo. xxxiij. Ostende mihi faciẽ tuam. Timeo ne mihi rñdeat illud qꝺ in eodẽ. c. habeꝛ. f. Faciem meam videre nõ poteris. Nõ eim videbit me homo ⁊ viuet. Cãta eim est gliaꝰ vultꝰ eius vt mortalib⁹ oculis sicuti est cern i nõ possit. Sed o pulcherrima virgo: si nõ vis mihi ostẽdere faciẽ tuã in ea pulchitudine q̃ sanctos in patria celesti cõsolaris. saltem ne auertas faciem tuã a puero tuo. ꝓs xxxij. illam scz quã aliqñ in hac miseriarum valle deuotis tuis demonstras. Cur eim faciẽ tuã abscõdis. Job. xiij. Quare faciẽ tuã auertis. ꝓs. xliij. vsqꝫ q̃ auertis faciẽ tuam. ꝓs. xij. Onde ergo nobis faciẽ tuam ⁊ salutẽ erim⁹. ꝓs. lxxix. Illumina faciem tuã super seruũ tuũ. ꝓs. cxviij. Onde mihi faciẽ tuaꝫ non vis vt videã te in hac vita: saltem cõce de mihi vt te in eternũ cõtẽplari possim in alia. vt adimpleaꝫ in me illud Job. xxxij.

videbis facie ei⁹ in iubilo. Vos aũt deuoti
bꝰ ẏginis seruate illud ad qđ nos exhor-
taf dauid. ps. citj. di. Querite facie ei⁹ sem
per. Facie iquã pulchrã: facie decor ã. facie
omni fo:mostrate repletissimam.

De quinta conditione sponse celestis q̃
dicitur generositatis.

R 5 Jl olbus spõsis ẽpedit spõsam
bꝰ gratiosa: multo magis ma
gnis p̃cipibꝰ. nõ ẽm sufficeret
q̃ esset pulchra si nõ eẽt gratio
sa. Nã scriptũ est Eccli. xl. Gra
z spẽm desiderabit oculꝰ. z si gra. i. gratio
sitas p̃fertur speciei et pulchritudini. Et
Prouer. xj. ỏ. Mulier gratiosa inuenit glo
riaz. Talis aũt fuit spõsus regis celestis q̃
nõ solum ipsi: sz oim oculis fuit gratiosa. si
cut p figurã dictũ fuit de ea Hester. ij. De
gratiositate aũt quã habuit erga sponsum
suũ: ex pone potest illud Eccli. xxvj. Gra mu
lieris se ẽule delectabit virũ suũ. Jpa ẽm p
fectissime seruauit illo qđ gratiosa mulier
erga virum suũ facere tenef. q̃ inter alias
obligatiões tenef sequi virũ suũ q̃cũq; per
rexerit sm Cynũ in l. liberte. C. de o per. li
ber. z Guillel. de cu. in l. obseruare. §. pfici
sci. ff. de of. pcõ. z leg. z Bar. in l. meuia. §.
j. ff. de annu. le. z doc. i. c. de illis. eẽ de spõ.
z glo. l. c. vnaquecq; xiij. q. ij. z in. c. j. de cõ
iu. lepzo. z. xxiij. q̃ j. c. si qs necessitate. Sẽ
per nãq; sponsum suum secuta est q̃cunq;
Debat quãtuz humane creature possibile
erat. imo ita eius dilectiõe lãguebat q̃ ro
gabat eũ ne vnq̃ ipam relinq̃ret sine eo. di
ceno Cant. j. Trahe me post te. Jn odorem
currem⁹ vnguentoz tuoz. Taliter aũt eum
amauit q̃ ei⁹ dilectioni nihil addi poterat
p statu vie. Vñ dicere poterat illud Virgi
lij in bucolicis. Ade tñ vrit amor: qs mod⁹
adsit amori. Quia ỏ ei⁹ spõsus seruauit
legẽ veri amoris q̃ debet eẽ recipiocus. ir.
Etb. iõ z ipe ei gratiosissimus fuit. Qđ pro
phetatũ fuerat Zach. iiij. vbi de illo ỏ:. Ere
quabit ẽam gre eius. Vñ taliter ei⁹ gratio
sitate fuit attract⁹ q̃ ipam seq̃bat q̃cunq;
perrexisset. z in domicilio ei⁹ semp manere
desiderabat dicẽs Cañ. v. Aperi mihi soror
mea amica mea. colũba mea. immaculata
mea ꝛc. Jrẽ ꝓtinue ei⁹ ampler⁹ desiderabat
z brachijs suis eã dulciter fouebat. vñ ipa
inq̃t Cañ. ij. Leua ei⁹ sub capite meo. z dex
tera illi⁹ amplexabit me. O gratiosissima
spõsa tu adeo suauiter sponsum tuum am
plexata es vt ipm creatorem dñm tuum ad
amorem tuum taliter captiuasti. q̃ lz dicat
Ouid. in. ij. Metam. Non bene conueniũt
nec in vna sede morant Maiestas z amor
sceptri grauitate relicta. Jpse tuo se ex dile
ctione nimia subiecit imperio et claudi se
pmisit in tuo sanctissimo vtero: qđ bene in
tui plona ꝑdixerat salomõ Cañ. iij. di. Que
sium illũ quẽ diligit aĩa mea. Jnueni eũ z te
nui. nec dimittã donec introducam illũ in
domũ matris mee. z in cubiculũ genitricis
mee. Dom⁹ ẽm matris mee: z cubiculuz ge
nitricis tue fuit corp⁹ tuũ qđ ipa mr tua ti
bi de sua substantia fabricauit. O ẏgo san
ctissima z placidissima atq; humanissima
ꝓpter tuam gratiositatẽ dixit tibi sponsus
tu⁹ illud Ezo. xxxiij. Jnuenisti gram coram
me. Vñ verificatuz in te fuit illud ps. xlvij.
Diffusa est gra in labijs tuis: ꝓpterea bꝰ
dixit te deꝰ in eternuz. Et nõ solũ dedit tibi
gram sz ã sz etiã gliã sicut ꝑdixerat Dauid
ps. lxxxiij. dicẽs. Gram z gliam dabit dñs.
Jlle ergo q̃ mãsuetis dat gras. Prouer. iij.
te mãsuetissimã gra repleuit. Et cũ scriptũ
sit Prouer. xij. q̃ ille q̃ bonus est hauriet si
bi gram. Et. xxij. eiusdem si. c. q̃. sup iustos
morabit gra. z Eccli. iij. q̃ q̃ se humiliaues
rit inueniet gram. Et eiusdẽ li. xxxj. c. q̃ ve
recũdia ꝓbit gram z ꝓ reuerẽtia dabitur
bona gra. Profecto tui optima. iustissima.
humillima. verecũdissima. z reuerẽtissima
ofsti gratia fuisti repletissima. z omni gra
tiositate ornatissima.

De sexta conditione sponse celestis que
dicitur fecunditatis.

I Nclyti ꝓncipes req̃rũt vros q̃
nõ sit sterilis sz fecũda. Si em
aliquã esse sterilẽ scirẽt. cum ea
mrimoniũ nõ Zherẽt. qđ ꝓncis
pal⁹ ꝓ liberis pcreãdis instituꝝ
tũ est. vt inq̃t Amb. sup Lu. trãsumptiue i
c. pudor. xxxij. q. ij. vbi etiã ỏ: q̃ pudor ẽ fe
minis filios nõ ꝓcreare. Ecõtra ỏ magna
gra z dignissimũ mun⁹ femineꝝ est filios
cõcipe. l. q̃rif. §. si mulier. ff. de edil. edic. et
C. de indic. vidui. tol. l. ij. Silr z patribus
accrescit dignitas rõne filioꝝ. vñ dicit glo.
in l. i albo. C. de decu. li. x. q̃ ille qui habet
filios ꝓferẽd⁹ est i concilio z ꝓgregatiõe et
sessiõe illis q̃ filios nõ hñt. Vtile ẽ ergo ei
bꝰ coniugatis maxime regibus z magnis
dñis hñe vros ẽ fecũdam q̃ eis parat filios
q̃bꝰ dom⁹ regie z nobiles stirpes ꝓseruent.

Tipoz parentũ memoria in lõga tẽpora p
ducaf. Vñ iurisc̃ consultus. in l. libroz. ff. de
p̃scrip. hoiz. q̃q̃r. Jo filios filiasq; cõcupimus z
memoriã in eum rei nãmus. Brissimo igit
genuerit. Dr. em. in l. nõ est fine liberis. ff.
de vb. signi. Nõ est fine liberis q̃ vnicũ his
mulieres q̃ vnq̃ fuerũt aut erunt. Virtus
em fecũditatis alicui⁹ mulieris nõ ꝓfuit i
pariẽdo multos filios. sed in pariendo vi r
tuosos. fortes. ingeniosos et sufficientes.
Nõ em est vtile reipublice nec parentibus
hñe mltos filios malos aut ad malã incly
tos imo est dãnosus. Vñ ỏ: q̃ melius est hñe
paucos bonos q̃ mltos malos. c. cũ sit de
eta. z qua. vbi glo. allegat pcordãtias. Tu
g̃ o ẏgo gliosissima tuo spõso celesti fuisti
fertilissima. q̃ vnigenitũ eius filiũ pepisti
qui solus oẽs filios z filias qui vnq̃ fue
rũt z erũt meritis z virtutibus antecessit. et
hũane reipublice vtilior fuit. Si em oim
mũdi hoies simul essent: nõ possent vel ad
minimũ gradũ excellẽtie z valoris filij tui
bñdicti ptingere. O incõparabilis fecũdi
tas sponse celestis. q̃ filiũ illũ genuit q̃ vni
uersum ordẽ redemit. qđ oẽs mũdi hoies
z eẽte simul creature facere nõ potuissent
vt ꝓbant doc. in. iij. sen. di. xx. q: emenda z
solutio p̃ petõ primi parẽtis debebat esse
ꝓportionata petõ z debito qđ fuit infiniꝝ
tũ nõ rõne actus in se: sz q: cõtra deũ qui ẽ
infinit⁹ cõmissum est. Jrẽ q: ꝓuauit huma
nũ gen⁹ felicitate infinita. z q: corrupit z
pdidit humanã naturaz q̃ multiplicabilis
erat q̃si in infinitũ. Cũ ergo finiti ad infini
tũ nulla sit proportio. s. metaph. z. s. de ce
lo z mũdo. z. iij. ac. viij. phyc. clarum est q̃
oẽs homines simul cũ creaturis vniuersis q̃
sunt finite potentie. nõ potuissent hãc vti
litatẽ hũano generi facere scz eũ de manu
diaboli liberare. z ianuaz paradisi ꝑ pecc̃m
clausam illi aperire. atq; eũ ad eternã feli
citatẽ satisfactione fctã ꝑ eius petõ pduce
re. sicut fecit bñdict⁹ filius ẏgis huiꝰ gliose
De cuius fecũdissimo vtero inqr Ber. O vẽ
ter capacior celis: latior elementis: q̃ illũ cõ
tinere valuit quẽ tot⁹ mũdus cape non po
tuit. Jllã em filiũ genuit q̃ est deꝰ ante se
cula q̃ ex ea carnẽ assumens bꝰ naturã di
uinã z humanã in vna ꝑsona. c. si qs epus
xxiij. di. z ꝑ sum. xxi. z ij. q. vij. s. vñ ꝑcedẽs

fecũdissima fuit genitrix non solũ Jesu xp̃i
hoiis sed eriã dei. cui⁹ Jnũ asserẽs Theodo
t⁹ ꝓdemnat⁹ fuit in concil. Constãtinopoli
tano. vt habet. xxj. distĩ. c. lecta. §. q̃nta. Et
hec sufficiant p̃. vj. parte huius sermonis.
Nunc ỏ transeamus ad. vij. partem que
erit ꝑlixa. Quia em deliberaui in nume
ro ꝑdicationũ hui⁹ operis non ꝑterire nu
merũ annoz q̃ hꝰ virit beata virgo in hac
vita mortali. scz. lxij. Jdeo necesse erit ali
quando longos facere sermones. qđ tũ erit
vtile ꝓdicatoribꝰ: q: q̃si de singulis partis
huius ꝓdicationũ istarũ poterunt suo mo
do tenere vnũ sermonẽ: habẽtes motiua. Fa
cile em est inuẽtis adere. vt notant doc. sa
per glo. in. l. gallus. circa ꝓncipium. ff. de
libe. z posth. Unde credo q̃ ꝑdicatores cũ
tide predicare de gliosa virgine maria. et
semper tractare de vtilibus ac vitijs atq;
de pertinentijs ad salutem.

De septima conditione sponse celestis
que ỏ: cop: ositatis.

Jes dos nõ debeat ꝓncipaliter
attendi in ẏmendo matrimonio
I tuz illud Catonis poete in suis
documẽtis. Uxorem cave ne du
cas sub nocte dotis: Jtem lz dos non sit de
essentia matrimonij q̃ sine ipa cõtrahi po
test. c. si qs diuinio. xxx. q. v. z. §. illud quos
q̃. in auk. quib⁹ mo. nat. ef. leg. col. vj. z. c.
consanguineorum. xxij. q. iij. z. l. fi. C. de dos
na. ante nup. z per docto. in. l. ij. C. de nup.
et per. glo. z Archiẽ. in. c. nullus. xxx. q. v. et
Joh an. in. c. accessionum. de regul. iur. lib.
vj. z per glo. in. c. nostrates. xxx. q. v. z in. c.
z si necessarie. de dona. inter virũ z uxorẽ
et per Inno. in. c. per vestras. eo. ti. in glo.
fi. Tamen decens est in omni matrimonio
dotẽ dari. d. c. nullum. z. c. aliter. z ibi glo.
xxx. q. v. que dos debet dari ꝑm facultatem
z dignitatem personarum. l. quero. z. l. siue
generalis. ff. de iure dotiuz et auk. si q̃is
C. de rei vxor. actio. z. l. si quis sepulcrum
§. finali. ff. de relig̃ z sump. fu. z. l. penulti
ma. C. de episcopali audi. z. c. nullum. vbi
glo. xxx. q. v. z. c. j. vbi glo. extra de adulte.
Adagnis ergo ꝓncipibus magne ab vxo
ribꝰ dari debent dotes. Quãto aũtẽ maio
rem habet mulier dotem: tanto libentius
cum ea contrahitur matrimoniũ. Et ideo
deus libenter bñdictam virginẽ desponsa
vit z eam sibi copulauit. que ubi matrimoniu

Universidad de Deusto
Biblioteca

Femie uare sunt.

dotē portauit. Nicq̄ eñ dicak q̄ femkaꝝ genus auarissimū ē. l. ſz ſi ego. in ſi. ff. ad vell. ⁊ de dona. inter virū ⁊ vxorē. l. ſi ſtipulata §. ſ. ⁊ notak in. l. ſi a ſpōſo. C. de dona. ante nup. Ipſa tñ brissima virgo liberalissima fuit. Nā ſponſo suo celesti dotez copiosiſſimā de bonis optimis dedit. Scieng eñ q̄ bonū quāto pmanēti? tanto est melius. vt hr. iij. Phyſ. voluit deo dare dotē de rebꝫ tpalibus: trāſitorijs momētaneis: ⁊ caducꝫ que diu pmanere nō possunt: ſz de thesaurijs oīum virtutū que ſtabiles diuitie ſunt Unde ſn quadam epla Btūs Baſilius ait. Sola virtus ⁊ viuēti ⁊ mortuo ſtabilis et firma poſſeſſio eſt. Et Tullius in paradoxis inqt. Nulla poſſeſſio nulla vis auri vel argēti plurīs q̄ virtus eſtimanda eſt. Nouerat eñ veram eſſe illam ſnīam Gipriony in epkari. li. v. dicētꝫ Vana ſubſtātia rectius mēte q̄ mole cēſenda eſt. Uñ Tullius vbi ſ. ait. Nihil meū vl cuiuſq̄ alterius eſt q̄ auferri vl amitti pōt. Et Uarro in ſententijs ſuis inqt. Nemo ſuū putet q̄ extra ipſum eſt. Qua ex re vt inqt Ambꝝ. in quodaꝫ pmone. nihil ex tpalibus rebus nrm dici pōt. ſole aūt virtutes noſtre ſunt q̄ a nobis auferri non pñt. q: intra nos ſunt. Et ideo Proſper in li. epigrā. dicit. Terrenis opib⁹ cū diues gaudet iniquus. Uerus ſe miſeruꝫ neſcit egere bonis. Cū ſz aduerſus ceſſantibus oīa parcāt. Lege tñ mortis ſit facien dus inopꝫ. At bona iuſtoꝝ nullis obnoxia dāmis. Poſtes. furta. ignes. ⁊ mare nō metuūt Oīs virtutū ſemp ſubſtātia ſalua eſt Inuitis rpi munera nemo rapit: Dec igit ſciēs virgo prudētiſſima tam diligenter ſtuduit virtutes oēs acqrere q̄ effecta eſt arcamariū plenū oīm virtutū ⁊ bonoꝝ morum Uñ de illa pōt dici illō Prouer. xxx. Multe filie congregauerūt ſibi diuitias. tu vero ſupergreſſa es vniuerſas Quapropter, btūs Anſel. in li. de cōceptu virginali ipam alloquens ait. Nulla creatura te dignior. nulla te ſanctior. nulla te nobilior. nulla te ſublimior in hūano genere repit. Qō eñ i alijs ptib⁹ eſt in te vnitū totuꝫ reperit. Dec ille Eſtas aūt oīm virtutum dotes beatiſſima virgo tradidit deo. ppter quas ipſe celeſtis imperator fecit eā ſpōſam ſuam ⁊ filius matrē ſpūſſanctus ſuū ſacrarium. Et ideo Cauk. iiij. ōr hortus concluſus. Qō expoſnea btūs Piero. in ſmo. de aſſumptiōe inquit, Vere hortus delitiarum in quo ſunt conſita vniuerſa flox genera ⁊ odoramēta virtutū. Maxima ergo dotē dedit iſta nobilis ſpōſa ſpōſo ſuo celeſti cū oīm virtutū ⁊ optimoꝝ moꝝ ornamētū ei donauit. Magnū eñ eſt mores cōpoſuiſſe bonos. vt ait Ouiō. iij. de arte amādi. Sed eſt notandū q̄ lz regulr mulier dotet maritū. tamē apō hiſpanos fit ſecus. q: viri dotant pulchras puellas. vt ait Bartho. brixienſis in ſuo reptorio in verbo dos. ⁊ pōt ei dictū ſez q̄ aliq̄ vir dotat vxorē ꝓbari p. c. quidaꝫ. xxvij. q. ij. ⁊ per. c. ⁊ ſi neceſſe. de donaꝫ inter virū. ⁊ vxo. lz. gl. tibi exponat. dotē. ⁊ donatione propē nuptias. Mulier eñ dat viro dotē ⁊ maritus vxori facit donationē ꝓpter nuptias. vt inqt ter. in. c. nup. in fi. ex de dona. inter virum ⁊ vxo. de qua donatiōe etiā hr in. §. eſt ⁊ aliud. inſti. de donaꝫ et in. l. cū veterū. C. de dona. ante nup. vbi etiā tractatur de ſpōſalicijs q̄ donat ſponſuo ſpōſe. Spōſus igit beatiſſime ꝟginis deus nō ſolum donauit ei ſpōſalicia mūnera. ⁊ donationē ꝓpter nuptias illi fecit. ſz etiā illius dotē accreuit. ⁊ noua dote ipam ditauit: Primo nāq̄ volens eā ſemp perſeuerare in ſuo cōnubio ⁊ nunq̄ ab eo ſeparari p petrū: ſed ſemp eſſe ſibi cōiunctaꝫ p charitatē. dedit ei q̄q̄ diſpoſitiua interiora. ⁊ q̄q̄ pfectiua exterius quaſi decem munera ſponſalicia. ſcz q̄q̄ intrinſeca. et q̄q̄ extrinſeca. Primū munus intrinſecū fuit ardor diuini amoris. Nā ipſe ſponſus celeſtis ſe ei? mēti mirabilr intimabat ⁊ eā igne ſui amoris ita incēdebat vt ipſius quantū in pñti vita poſſibile erat amaret. Uñ dicebat cū pō. Inflāmatū eſt cor meum deus inflāmatū eſt cor meū ⁊c. Scōm munꝰ fuit mortificatio ſenſualitatis. Rtus eñ altiſſimi q̄ obūbrauit ipam benedictā ꝟginē. Luc. ſ. oēm ſenſualitatē que poſſet inclinare ad malū in ea repreſſit ita vt oēs potentie inferiores eſſent ſemp ſubdite imperio rōnis ⁊an appetitū eius ſenſuali eſſet pfecta modificatio: ita vt caro ei? cum ſpū optime cōcordaret ⁊ ei p oīa pareret. Unde dicere poterat illi cum pō. Et q̄mē tū fact? ſum apud te. ⁊ ego ſemper recum.

Tertiū munus fuit mirabilis degustatiōis. Dedit nāq̄ ei actualē ⁊ exprimētales ſenſuꝫ ⁊ guſtū maternitatis dei: vt cognoſceret quāti filij eēt mr. ⁊ eā i ſpōſaꝫ ⁊ matrē ſuā pre ceteris elegiſſet. Uñ in contemplatiōe tāti myſterij intellect⁹ ei? habebat

actualē relationē ad tantā matestatē diuinā ⁊ ad ſuaꝫ nihilitatē. ⁊ ſic humiliatus in ſummo cū eodē pō. decūtabat. Ad nihilum redactus ſum. ſ. in tam dignissimi ſpōſi cōſideratione. Quart ū munꝰ fuit obiectus diuinitatis. Eius namq̄ cor ita deus ad ſe traxit vt ipm ſemp pre oculis ſuis haberet ⁊ oēs eius affect⁹ ſemp ad ipm tenderēt ⁊ i illū dirigerent. Uñ dicebat cū eodē ꝓphe ta. pō. xv. Prouidebā dñm in ſpectu meo ſemp: quia a dextris eſt mihi ne cōmouear. Et in eo totā ſpez ſuā ponēs illi ⁊tinue adherebat. dicēs cum ꝓpha. pō. lxxij. Mihi aūt adhibere deo bonū eſt: ponere in dño deo ſpem meam. Quintū munꝰ fuit ſua unio repletiōis. Tātis eñ ſpōſam ſuā repleuit deus ſolationibus ſpūalibus vt exclamaret cū eodē ꝓpha pō. trr. Quā magna multitudo dulcedinis tue dñe. quā abſcōdiſti timēti⁹te. Et iterū pō. lxxij. Quā bonus iſrael deus: hiis q̄ recto ſunt corde. Et iſta q̄nq̄ munera fuerūt intrinſeca. Alia ño q̄nq̄ ſunt extrinſeca. Quoꝝ primus qō eſt ſeruū in ordine fuit angelice cuſtoditionis. Aſiſtē nāq̄ ei ſpōſus ei? celeſtis multitudinē magnā angeloꝝ q̄ ſibi tanq̄ dñe deſeruirent ⁊ eā cuſtodirēt. Unde ipſi attribuit poteſt illud pō. xc. Angelis ſuis deus mādauit de te. i. vt cuſtodiāt te oībus vijs tuis. Credendū eſt eñ vt ait ſerūs Bernardus in quodā ſermone. q̄ btā ꝟgo plurimas legiones angeloꝝ habuerit ad ſui cuſtodiā ⁊ ꝓtectionē. cū ēt Deliſeus: vt legitur. iij. Reg. iiij. angeloꝝ multitudines habuerit ad ſuā defenſionē. Scōm munus extrinſecū ⁊ ſeptimū in ordine fuit demonū expulſionis. dedit eñ ei virtutem expellendi demones. Itaq̄t ſicut per virtutē ⁊ calorem magni ignis effugant muſce ſicca ſua ardētiſſima mēte ⁊ inflammatiſſima charitate demonia pellerent. ⁊ ei per tētationē appropinquare nō auderent. ⁊ ſi aliq̄i vo luerūt ad eā accedere: verificatū ē de illis illud Piere. xlvj. Fugerunt conciti nec reſpexerūt. Et ibidē. Fugerūt ſimul oēs nec ſtare potuerūt. Tertiū munꝰ extrinſecus q̄ eſt octauum in ordine fuit omniū accidentium in bonū cōuerſio. Nam oīa que ei aduerſebāt in eius vtilitatē deus cōuertebat. Si eñ vt inqt apl's ad Ro. viij. Diligētib⁹ deū oīa cooperant in bonū. trā ſumptiue in. c. talibus. de peni. diſt. ij. ſ. ꝓſpera ⁊ aduerſa. multo magis ipſi ꝟgini q̄ illum ſuper oīa diligebat cōuertit ei? ſponſus celeſtis oīa in bonū. Quartū munꝰ extrinſecus ⁊ in ordine nonū fuit pctōrum abominationis. Rtus eñ filius eius q̄ eſt ſapientia patris: que non habitat in corpe ſubdito pctīs. Gap. ſ. fecit illi ita perfecte cognoſcere malignitatē pctī quo nihil eſt abominabilius. vt inqt Aug. in li. meditationū. nec puſciosius. iurta illō Goffredi i poetria. Peſſima res vitiū: nihil eque pnitioſum. q̄ illud in tūta abominatione habuit q̄ pfecte ſemp ſeruauit illud Ecli. xxj. Quaſi a facie colubri fuge pctm. Quintum munus extrinſecū ⁊ in ordine decimū fuit mūdialiū deſpectōis. Dedit eñ ei ſponſus tā ſupernoꝝ delectationē. q̄ oīa mūdialia ſolatia ei diſplicebāt i cōparatiōe celeſtiū. Nouerat eñ veraꝫ eſſe ſnīam Salomonis dicētis de rebꝫ humanis. Uanitas vanitatū ⁊ oīa vanitas. Ecco. ſ. Et trāſumptive i lo ad Phil. ij. Oīa arbitratus ſum vt ſtercora vt rem lucrifacerē. Uñ de mūdo dicebat illud. ſ. Macha. ij. Omnis gloria eius ſtercus ⁊ vermis. Et quid mirum ſi beatiſſima virgo mūdialia deſperit cū dicat Bernardus, Huſtato ſpū deſipit omnis caro. ⁊ affectāti celeſtia terrena non ſapiūt eterniſq̄ inhiānti faſtidio ſunt trāſitoria. Pro ſecto igit ipſa beata ꝟgo q̄ ſpūſanctū ſup oēs purgs creaturas deguſtauerat ⁊ eternis delitijs ſuper oēs inhiabat. trāſitorias delitias ſup oēs deſperit q̄ ſatiare appetitum noſtrū non poſſunt iurta illud Bualteri poete in alexādria de lib. viij. dicentis. Quid tibi diuitijs opus eſt que ſemp auarīs Eſurīē pariūt: quāto tibi plura paraſti Tāto plura petis: ⁊ habēdis acrius ardes. Sicq̄ famē faciens defectū copia nutrit. Et ideo pfecte ſeruauit illud Aratonis poete dicētis. Auri ceſſet amor: q̄ pectora ſemp adurit. Quo capit mortale genꝰ q̄ pullulat omne De radice malus cuius violentia ſurdet Ambitio: creſcēte mō ſtimulante q̄ rapinis Addita lucra famē. Irē ſeruauit illud Catonis conſilij qui ait. Deſpice diuitias qui vis animo eſſe beatus: Quas qui ſuſcipiūt mēdicant ſemper auari. Et hec de muneribus ſponſalitijs que deus ſponſe ſue donauit dicta ſufficiant. Fecit q̄ illi donatiōnē ꝓpter nuptias: q: repleuit eam gratia a planta pedis vſq̄ ad vertice capitis. Et iō

Universidad de Deusto
Biblioteca

ci apparens angelus detulit ipsam donationem di Aue gratia plena. Faciem itaq; sponse sue lx naturali pulchrā ⁊ gratiosam ipe celestis spōsus fecit pulchriorē ⁊ eis⁹ gratiosissimā. Unde illi dici poterat illud Hester.xv. Facies tua plena est gratiarum Et notanter dr grārū ad inuendū q̄ cum hac pulchritudine corporali habebat vnaz aliā singularē p̄rogatiuā pre alijs virginibus ⁊ sanctis. Vultus em̄ formosus mulieris solet inclinare ad cōcupiscētiā. Et ideo dr Eccli.ix. Auerte faciē tuā a muliere compta: q; ppter faciē mulieris multi perierunt ⁊ ex hoc ꝛcupiscentia q̄si ignis exardescit. Ad hoc etiam adduci pōt illud Ouid⁹.ij. de remedio amoris dicētis. Non facile est visa taurū retinere iuuenca. Fortis equus visę semp adhinnit eque ⁊c. Et ideo multi qui volentes videre pulchritudinē mulierū in pctō ꝛcupiscierūt: dicere pōt illō ex⁹ dē poete in scō de tristib⁹. s. Deu mihi cur vidi: cur notia lumina fixi. Nec em̄ mulier sit sancta: tamē pulchritudo et formositas eius alias inspitietiū ad libidinē inclinat. Pater de Judith. ppter cui⁹ pulchritudinē statim Holofernes capt⁹ est. Judith.x. Unde Theodol⁹ poeta inqt. Femineas vires expauit dux holofernes: Insignis vidue vesano captus amore. ⁊ sīr capti fuerunt iudices seneo in formositate susanne. Dan.xiij. Alij q̄rtyzāni capti sunt i pulchritudine ꝗginū lx sancte fuerint. vt patet de sancta Agnete. Agatha⁹ Petronilla. Katharina: ⁊ multis alijs. Sed ex formositate sponse celestis nullus vnq̄ occasionem cōcupiscentie accepit. sed pot⁹ si qs luxurio suas eā inspexiss⁹ remordebat de pctō suo ⁊ reprimebat eius ꝛcupiscētia ꝑm quosdam theologos in.iij.sniarū.di.iij.⁊ ppter hoc illi canit eccl̄ia. Speciosa facta es ⁊ suauis sancta de genitrix. q: tanta fuit sanctitas eius vt ad alios ipius virtus extenderet ⁊ extingueret in eis oēm cōcupiscentias carnalē. Un dicūt p̄dicti theologi. q̄ Joseph eius spōsus quāto ampli⁹ loquebat ⁊ puerabat cū ea: tāto magis ꝑfirmabat in ꝑpo sito virginitatis quā deo vouerat simul cū ea. vt dicet in iij. pte principali huius operis sermone vlt. Et ppter hoc dtā ego myrrhe assimilatur Eccli.xxiij. Quia sicut myrrha odore suo occidit vermes: ita sanctitas ip sius in alios radiabat, ⁊ ineis extinguebat vermes ꝛcupiscētie carnalis, ⁊ ossea iuuenes motus libidinis. Voc aūt er ḡtuor caulis p̄cedere potuit vl aliqua earū s̄m sanctū Bernardinū in suo ḡdragesimali ō cuāgelio eterno. in sermone scōe ferie post dñicā o⁹uarū. Et primo ppter impssionē. quia eibus qui inclinati erāt ad cōcupiscētiā vt carnal⁹ ꝛcupiscibilis nō apparebat. Nam si mulier etiā valde pulchra ppt aliquod factū quod viro displiceat nō potest ei vt ꝛcupiscibilis apparere. Sicut patuit de Thamar filia Dauid speciosissima ⁊ de Amon fratre suo. ij. Regum. xiij. quam ex magno odio fecit postea ejci de domo. mlto magis ex pte gratie potuit hoc in bonū opari. vt formosa ꝛgo nō cōcupisceret ab aliquo eā vidēte. Scōo aūt potuit hoc. p cedere ppter eius ꝙuersationē q̄maximā ⁊ admirabilē honestatē ⁊ moz ⁊ gestuum grauitatē in facie ⁊ in toto corpe eā intuētibus ostēdebat. seruās illud. s. ad Ebreos xij. vt honeste ābuletis ad eos q̄ foris sunt illud. s. ad Lozx.xiij. Oīa ad edificationes fiant. Et iterum. oīa honeste ⁊ s̄m ordines fiant in vobis. Lōuersatio igit beatissime virginis fuit honestissima. intātū q̄ per ea trinseca signa apparebat optime q̄ nulla tenus posset ad fedū aliqd̄ delinari. immo q̄ erat tota deo dedicata ⁊ singularissimū spūssancti habitaculū facta. Sicut cōtigeret de sanctissima muliere q̄ esset q̄si continue rapta. Tertio hoc p̄cessit ppter occultationē sue pulchritudinis. q: eā quātū potuit celabat. et nō curabat se sicut faciunt multe mulieres quarū ornat⁹ magis incitat ad luxuriā q̄s iparū pulchritudo. iuxta illud Ouid. in. s. de remedio amoris. Decet pumur cultu. gemmis: auroq; tegunt Oīa paro mima est ipsa puella sui. Ite beatissima virgo coopiebat optime membra sua. ⁊ sic occultabat formositatē suā. Ad hoc aūt adduci pōt similitudo corporis xp̄i. cuius claritas post resurrectionē discipul⁹ celabatur. ⁊ sīr vtra q̄ bta virgo celabat quātū poterat suā formositatem: potuit deus eam miraculose celare ex malo animo aspicientib⁹ vel aspicere volētib⁹ in eā. Quarto ꝑpter radios ex vultu suo emissionē hoc p⁹cesserit vt nullus eas facie ad faciem fixe intueri posset. s̄m q. ō. dictum est sermōe p̄cedēti. Quāto dicere possumus q̄ hoc p̄ouenebat ex sua puritate. Ad qō melius intelligendū est notādū q̄ vt hr Amar.xxj. ⁊ Job.ij. Christus eiecit de templo omnes vendētes ex eīs in eo. ⁊ nedum verbis eos redarguit: sed etiā factis. quia flagello de funiculis fecerat eos percutiebat et nemo fuit ausus ei resistere. Quis iudeos nullā ꝓmatū gereret. imo samaritanus ab eis reputabatur. ⁊ ei in omnib⁹ cōtradicere nitebant. Causa autem quare ei oēs obedirēt recedēdo de templo assignat a doctoribus. maxime a beato Hieronymo q̄ a facie ꝛgis exibāt radij tāte honestatis ex puritatis q̄ exinde ad alios resultabāt ⁊ hoc ppter integritatē. Et ad hoc ꝙfirmādū addu ci pōt q̄ vt dicūt sapientes ex erpti⁹ si adsint due mulieres eque pulchre. quarum una sit virgo pudica. altera ꝛgo corrupta. maiores dabit tentationes aspiciēti sine dei timore ⁊ magis inclinabit ad cōcupiscentiam illa corrupta q̄ pudica. Et rō ē: quia corrupta habet vim inficiēdi ⁊ tēādi et duplici corruptione. s. nature ⁊ pone. Nature quidem que corrupta est generaliter i tota natura humana ex pctō primoz parentū. ex pone sue particularis q̄ est corrupta. Altera ꝛo scz virgo pudica nō habet corruptionē pone: sed tm̄ nature. ⁊ ideo min⁹ inficit. duo em̄ vincula datis paribus magis ligāt q̄ vnum solum. ℔ penul. ⁊ in auc. de con. ⁊ vte. fra. ⁊ notatur in. ℔. si vo. insti. de adop. Cū ergo vt pbatū est i. j. parte p̄cipali huius operis. beata virgo fuerit p̄seruata a cōmuni corruptione nature humane. ⁊ in persona sua nullā penit⁹ vnq̄ habuerit corruptōem nō est mirū si aspectus eius neminem vnq̄ infecit. imo rōne sue inuiolabilitatis ⁊ illi beatissime atq; incōtaminatissime virgini tatis ⁊ integerrime puritatis: ad castitatis ⁊ honestatis amorē oēs inducebat. Quare merito dici potest gr̄a plena in facie non solum rōne formositatis: sed etiā honestatis

Scōo ex⁹ spōsus repleuit eam gr̄a in ore ille em̄ ō⁹ habere os gratiosum q̄ nullum cū eo petm̄ cōmitt⁹it. De quo ō⁹ Jacobi.iij. Si quis in verbo nō offenderit hic pfectus est vir. Sed qs est ꝛie ⁊ laudabimus eum? Eccli.xlj. Profecto si qs hoc seruaret: beatus dici posset. iuxta illud Eccli.xiij. et. xxv. Beatus vir qui non est lapsus in verbo De hac aūt virtute cōmēdat dñs noster iesus xp̄s Esa.liij. ⁊. j. Pet.ij. vbi ō⁹. q̄ peccatus nō fecit nec inuētus est dolus in ore eius. Eius quoq; brissima mater potest de hac virtute commēdari: a cui⁹ ore nunq̄ exiuit verbū incōpositū aut ociosum seu inutile. Sciebat em̄ veram esse illam moralis catonis sententiam qui ait. Uirtutē primā esse puto compescere linguā. Proin⁹ ille deo est qui scit rōne tacere. Et ideo ipsa q̄ fuit prima optime vbi opus erat silentio sciebat tacere. Nouerat nāq; etiā verā esse illā Ouidij sententiam in scō de arte amandi dicētio. Crimia est ho⁹ pstare silētia rebus. Et contra grauis est culpa racenda loqui. Et ideo oīa eius verba fuerūt bona atq; moderatissima ⁊ edificatione plena ⁊ conseque ter gratiosa. iuxta illud Richardi poetiuo esse solet. Unde de ipa bñdicta virgie dici poterat illud Judith. xj. Non est talis mulier sup terrā in aspectu. ⁊ in pulchritudine. ⁊ in sensu verboz. Voc aūt esse verus ꝓbatur. Nam in toto tertio euangelico nō inuenit q̄ locuta fuerit nisi septē vicibus. Unde eā loqui audiētes poterāt ei dicere illud qō postea filio eius dictū est Job. vj. s. verba vitie eterne habes. Hoz aūt verboz tria dixit deo. duo angelo. ⁊ duo hoi. Unde plura locuta ē deo q̄ āgelo vel homini. ad inuendū q̄ plus deo loqui debem⁹ in oratione ⁊ deuotione q̄ cuilibet creature: Primū aūt verbū quod deo dixit fuit gratiarū actionis. quod habet Luce. j. Qū em̄ se extolli audiunt ab Elisabeth. dixit. Magnificat aīa mea dñm. In quo cātico ipa virgo gloriosa deo gr̄as agit p tot ⁊ tātis laudibus qs ei attribuebat Elisabeth. oīa ipsi deo referēs. Et in hoc dedit nobis exēplū. q̄ quotidie debem⁹ deo gr̄as pro receptis ab eo beneficijs referre. Scōm verbū eius fuit lamētationis quādo amisit filium iam duodenariū. ⁊ tandē eo inuēto dixit Luce ij. Fili quid fecisti nobis sic. Ecce pr̄ tuus ⁊ ego dolētes q̄rebamus te. Et q̄dus verbis nobis dedit exemplū q̄ si propter pctā nostra p̄didim⁹ christū: debemus eū querere cum dolore ⁊ contritione. ⁊ sic inueniem⁹.

Tertiū verbū fuit cōpassionis. quādo in nuptijs deficiente vino vt habetur Job. ij. dixit. Vinum nō habent. Et compassione essi mota fuit hoc dicere ne illi q̄ faciebant nuptias essent cōfusi. Hanc aute ex compassionem etiam nūc ostendit erga nos: quia

Facies mulieris

Nulls cōcupiscit ma tiam.

Nota

D Maria gra tia ꝙ

Beptē Marie

Universidad de Deusto
Biblioteca

quotidie orat p nobis petōibus dicens. Ut inū nō hāt. Ut inū nāq; qō hōanū cōr lestificat: significat grām dei quā orat nobis cōcedi a deo. t in hoc nobis dedit exemplū pietatis. Quartū verbū qō eū primū dixit angelo fuit verbū honestatis scz. Quō fiet istud: qm virū nō cognosco: videlt nō cognoscere ppono. Luc. s. Et in hoc nobis dedit exemplū cauēdi ab ipudicis verbis: qr corrūpūt bonos mores colloqa mala. s. ad Cor. xv. Ut mōtanarius in luna celeri. c. xvs. inqt. Turpia sinceros corrūpunt famina mores. Quintū verbū fuit hūilitatis qn respōdit angelo. Ecce ancilla dñi. Fiat mihi sm verbū tuū. Luc. s. In qbs verbis cū se vocauerit ancillā ipa q erat spōsa dei patris atq; electa mater filij dei. set sacrarium spūssctī ac reclinatoriū totius trinitatis let cōsequenter regina celoz dña angelorz. t totius mundi impatrix. dedit nobis exēplū hūliatiōis. Sextū verbū qō fuit primū dictū boī fuit verbum charitatis et dilectionis quādo intrauit in domum Zacharie. t salutauit Elizabeth. Luc. s. In hoc etiā dans exemplū qp nemini ex odio verbū reserare debemus. Septimū verbum fuit veritatis t instructionis qn vt habet Job. ij. dicit mīstris nuptiarū. Quodcūq; dixerit vobis seruate t facite. O qm salutifera doctrina est ista. Felices nos si obseruabimus eas. In qbus verbis nos instruxit qp primis nris debemus tradere bona documēta. Cū igif in oibus euāgelijs non inuenitaf qp dixerit plura verba qm septem edificatiua ac exemplis plena: valdeq; vtilia merito dici pōt plena gratia in ore suo dulcissimo. Quaz gratiositatē sibi infudit spōsus ei celestis iuxt illud pō. xliij. Diffusa est grā in labijs tuis tc. Ipsa em btissima virgo perfectissime suauit illud documentū Bernardi in qdā epla dicētis. Cum aliqd dicis verba tua sint rara. vera pōderosa t de deo. Quasi nobis ex hac suauissigeratissima locutiōe diceret illō qō inqt impatorin. l. fi. C. de dona. s. verba supflua respuēda esse censemus. t in. §. illud xo in prohemio. ff. Oportet primū animas: postea linguas fieri eruditas. Et illud qō inqt iurisconsultus in. l. labeo. §. fi. ff. de suppel. lec. nemo dicat nisi qō prius animo agitauerit. Qui em custodit os suum: custodit aiam suā. Qui aūt inconsiderate loquit sentiet mala: Prouer. xiij. t transumptiue in

§. sed aliud. v. q. v. Tertio repleuit eā spōs suo eius celestis gratiosin auribz qn misit ad eā Gabrielē angelū qui dulcissimum ac gratiosissimā cantū in suis auribus ex pte sui decātauit dicens. Aue gratia plena scz nō solū in aīa. sed etiā in toto corpe plena gratia in facie. in ore t in aure. dñs. tecum q vt inēt augu. er sinu patris in vteruz descēdere dignatus est matris. bndicta tu in mulieribz. que vt inqt Origenes sola diuini germinis parens effici meruisti. O gratiosissimū canticum qō eternus spōsus in gratiosissimis spōse sue auribz fecit resonari. atq; eam indicibili cōsolatione replere.

Quarto repleuit eā gratia in pectore: t in mamillis suis bndictis. qō ostēdit Luce. x. vbi dr qp loquēte Jesu ad turbas. extollēs vocē qdā mulier de turba dixit illi. Beatus vēter qui te portauit t vbera q̄ suxisti. hec autē mulier fuit Marcella pedissequa sctē marthe q spūsancto edocta: t in flāmata deuotione xpi et intemerate mris eius. ideo appellauit beata vbera illa sanctissima: quia fuerunt plena dulcissimo lacte quo lactat est filius dei dulcissim. qō quidē lac nō venit ad pect xpi p eā viaz t modum quo venit ad vbera ceteraz mulierum ad q ascendit de sanguine mēstruo ipsarū mulierū. t ibi gnaf lac sm Auicen. de formatione embrionis. Ad vbera enim btē vginis misit eius spōsus celestis de celo lac pciosissimū in tāta quātitate: quanta potuit sufficere ad nutriendū suū benedictū filiū. O igitur btissima virgo pfecto tu fuisti gra plena in pectore. qr tue sacratissime mamille fuerūt plene sacratissimo lacte de celo misso. Unde canit ecclia. Saluatorem seculoz: ipm regē angeloz. sola virgo lactabat vbere de celo pleno. Cuī quoq; o beatarū beatissima vterū gratia repleuit sponsus tuus bndictus. t ideo predicta de nota mulier eū beatū pdicauit. Tunc enim vterus mulieris dicit beatus. qn concipit t parit filios notabiles pulchros. magnos doctos t excellentes. Felix ergo vterus sacratissime virginis t gratia repleti. qui tā magnum dñm concepit t peperit qp totus mūdus capere eius excellētiā nequit. qui solus plus valet qm omnes q vnqm in mundo fuerūt geniti. Unde canit ecclia. Quē terra pūtus; ether a: colunt adorant predicant trinam regentē machinaz claustrum marie baiulat. Et iterum. Beata viscera marie

Z Maria gratiosa si aut ribus.

Ad Gratiosa est in pectore

virginis q portauerūt eterni patris filiuz. Eius quoq; pedes sctissimi repleti fuerunt gra. qz t eudo t stādo semp fuerūt in spōsi sui seruitio exercitati. Semp em eis vsa[e] currere pnt ad tria opera pedeo suos mouit. dās nobis exēplū qp ad hec tria curram. Pilo habetur Lu. ij. init cum Joseph in bethleē vbi describeref sm edictū cesaris. Doc em iter tātū sponso suo celesti placuit qp tāc fe cit er ea nasci filium suū. Tu igitur o aīa deuota facias que tibi er obediētia iniūgunt valde merebero. qz magna est virtz obediētia. vt ait glo. in. l. desertores. §. in bello ff. de re mili. t est matrimi meriti apud deū c. nullo. xcvj. dī. t. c. sciēdū. viij. q. j. Nec augustīus Octauianus impator esset infidelis. tibi voluit beatissima virgo illz obtēperare mādatio: dās nobis exēplū qp etiā patris mandatis debem obedire i licitis t honestis. s. Pe. t. c. Julianus. t. c. qui resistit. t. c. si dñs. t. c. imperatores. t. co. qd ergo. xj. q. iij. Ad qō adduci pōt illud qō inqt Virgilius in iij. Georgi. dicēs. Est legū seruanda fides. suprema potestas. Qō mandat fieriqz iubet parere necesse est. Sexto exercuit btā virgo suos pedes sacratissimos in operibus caritatis t dilectionis. qū vt habetur Luc. s. fuit cuz festinatione in montana ad visitādum Elizabeth. t vt ei seruiret vt dicit Ambro. sup Lu. Ad hoc etiā opus pietatis monuit pedes suos qn portauit filiū suū in egyptū ne occideretur ab Herode. vt hr Mat. ij. t tūc de ipsa verificata fuit illa ysaie ponitur in. vj. Enei. s. Dicit iter durum pietas datur ora tueri. Note tua. in itinere em tam duro t aspero consolabatur aspectu t amplexibz dulcissimi filij sui. t pietate materna. Et in his motibus dedit nobis exēplum exercēdi libenter opera pietatis. De qua excellēti virtute inquit Preconis poeta. O maxima rerum. Et merito pietas homini rutissima virtz. Que tertio mouit pedes suos bndictos ad opa latrie t deuotionis. qn vt habetur Lu. ij. fuit ad templū ad offerendū t presentandū filium suum. Itē qn vtin eodē. c. habetur. in die festo tom finito suo facto duodenario ascendit hierusalē ad adorādū dñm in tēplo. in quo motu dedit nobis exēplū eūdi libēter ad ecclias t tibi adorare t deprecari dñm. iuxta illud pō. lxxij. In ecclesijs bndicite deo dño. ecclesia em est domus dei t locus orationis: dicente domino. Mat. xxi. Domus mea domus orationis vocabitur. facit. c. oratorū t. c. in oratorio. xlvij. distin. Adhanus quoq; sponse sue repleuit deus gratia intantū: qp per quoscūq; petōes ad se recurrētes t eo se manū animas. Un de illa dicere possum illud Job. xx. In manu eius est aīa oīs viuētis. Et ideo ipla que est gratiosissima extendit manū suā in retribuēdo. s. suis seruitorib pō. liij. Itē adiuuat manu sua bndicta suos deuotos. Un ipa dicit illud pō. lxxviij. Adhanus mea auxiliabitur ei et brachiū meum confortabit eū. s. qui ad meū cōfugiet patrocinū. Dedit qz sponsus celestis bndicte virgini virtutē extendendi manū suaz supra mare. s. supra amaricatos t eos consolandi iurta illud pō. lxxviij. Ponā in mari manum eius tc. Et ideo o gratiosissima virgo. vnusquisqz tribulat dz ad te recurre t dicere cuz ppheta pō. cxvij. Fiat manus tua vt saluet me. t pō. cxliij. Emitte manū tuaz de alto. eripe me vt non infigar tc. Et phēta. pō. cxxxvij. Posuisti super me manū tuam: t saluuz me fecit dextera tua. O manus beatissime sanctissime virginis quibz de eis benignitate pfilius dicā ei cū ppha pō. cxxxvij. Illuc manus tua deducet me t tenebit me dextera tua. Et iterum confidēter dicā. Cara speranza mia tu sei pur quella per cui spero anchora esser ellecto. E anda re al celo alume de tua stella. O manus bn dicta spōse celestis de qua dici pōt illō qō inquit Dauid de manu dei. pō. cxliij. Aperio tu manū tuam et imples omne animal benedictione. O igitur peccator bonū nouz o peccatrix. optimū nouū nō diffidas nō desperes: etiā si cōmisisti omnia peccata enormia. sed cōfidēter t secure ad istā gloriosissimaz dñam recurras. Inuenies em eā in manibz plenā curialitate, pietate misericordia, gratiositate: et largitate. plus enim desiderat ipsa facere tibi bonū t largiri aliqua gratiā qp tu accipe cōcupiscas. Un ille inquit Ber. Aue gratia plena. In vētre] gratia diuinitatis. In ore gratia affabilitatis in corde gratia charitatis. In manibz gratia misericordie t largitatis. hec ille. Propter has igitur progatiuas quas celestis sponsus beate virgini donauit. inqt deuotz Au-

R Gratia

S

Universidad de Deusto
Biblioteca

sel. loquēs deo. Quō veniam ad te nisi per mariā per quā veniſti ad me? Qui em̄ per aliā viā vadit: potiꝰ deuiat q̄ vadat. Sanctus q̄s Ber. ipam būdictā ſginē alloq̄ns ait. Sācta Maria ergo beata tu via es per quā hō venit ad deū. t petītor ad venīā: t per quā venit ad peccatorē venia. nō em̄ venit ad venīā qui nesciat amare Mariaz. Ibi ille Ecce ergo quō ſpōsus celestis magnificam donationem ꝓpter nuptias fecit ſpōse ſue gratia eā replēdo in toto corpe. t in oibus ſensibus corporalibus t in tota aīa. Ipsaz etiā ſponsam ſuam būdictā nō soluz gratia repleuit: ſed ſibi totaliter conſecrauit iuxta illud pō. xlv. Sanctificauit tabernaculuz ſuū altiſſimus. Dotem q̄s ſponſe ſue accreuit. Uū. poſſumus deuote meditari q̄ videō deꝰ ſanctitatē beate virginis t dotē magnā quā habebat. ſ. oium ſrutū. dicere potuit parentibus eius illud Genē. xxiiij. Augete dotē t munera poſtulate. libēs tri bua q̄ petieritis tñ date mihi vrozez hāc puellā. Accepta igit ea in ſpōſam: augmētauit ei? dotē. quia de ſtute in virtutē illā creſcere mirabiliter fecit. ita vt de ipa dici poſſet illud q̄ de filio ei? poſtea ſcriptuz ē Lu. ij. ſ. creſcebat ſapientia. etate. t gratia apud deum t hoies. Sed nō cōtentus rec celestiū ſup: adictis muneribꝰ ſpōſalitio t donatione ꝓpt nuptias atq̄ augmēto dotis dilectiſſime ſponſe ſue ei maximā dotē dedit. Nam oēs gnime ei? potētias excellētiſſime dotauit. Primo igitur Intellectū ipſius dotauit dono ſapientie t itelligentie. Tam preclarū aūt eſt donuz ſciētie q̄ ſm pbm. viij. phyſicoꝝ. hō ōr equiuoce de docto t indocto. nam tanta eſt differentia inter virum doctū t indoctum quāta ē inter viuuz t depictuz. Nō enim viuus hz oculos t cū eis videt. aures t cū eis audit ceteraq̄ ſenſuū organa ſeu ſtrumēta: t cū eis operatur opationes vitales. Mortuus autem ſeu depictus licz habeat ea in ſtrumēta: cū eis tñ nihil operatur. quia cū oculis quos habet nō videt t cum auribꝰ nō audit. t ſic ō ſingulis. quia caret anima corpus viuificante. dicit enī pbs. ij. de anima. q̄ anima eſt principiū viuēdi ſentiēdi t intelligendi. Cū igitur pfectio intellectꝰ ſit ſcire. vt inquit commentator Auerroꝰ in. ij. ō anima. ideo doctus t ſciētificus ōr de hō tanq̄ ſua perfectiōe dotatus t perfectus. Indoctus aūt tanq̄ priuatus ſua perfectione nō ōr ꝓprie hō. Sponſus igitur celestis hanc dotem intelligentie dedit ſponſe ſue tam excellētiſſimo modo q̄ liceat naturo humana habuerit plurimos viros doctos in diuerſis ſcientijs. nemo tñ vnq̄ ea doctior fuit: immo ipſa fuit ſuper oēs doctiſſima. Sciuit enīz plus q̄ omn̄ gramatici. rhetorici. logici. muſici. geometre. arithmetici. aſtrologi. phyſici. metaphyſici legiſte. cānoniſte. t theologi. t' quicūq̄ alii periti quauis arte liberali vel mechanica. Que cōcluſio ꝓbatur p illā regulā Ber. in epiſtola ad canonicos lugdunēſes dicētis. Quicqd alijs licz pauciſſimis eſt ꝓceſſum: nō eſt credēdum gl̄ioſe virgini fuiſſe denegatū. Si ergo ꝓdicte ſcie aliqbꝰ fuerūt cōceſſe. nō eſt dubitādū q̄ multo excellētius ꝓceſſit illas ſpōſus celestis ſue ſpōſe būdictiſſime. Preterea Beñ. ij. habet q̄ adā poſuit omnibꝰ animalibꝰ nomē eis cōueniēs ſm ſuas ꝓpietates. Noia em̄ debēti ꝓprietatibꝰ rerū coreſpōdere. §. Ieſt t aliud. in ſti. de dona. cum ſi. hoc aūt adam facere ne ſciuiſſet niſi oſſis eoruz ꝓprietates intrinſecas cognouiſſet. vt concludit Nico. de lyra ſup hoc paſſu. vbi etiā dicat q̄ de forma ſuit hoīem perfectū nō ſolū quantū ad corpus vt ſtatim poſſet generare. ſed etiā quātū ad aīam in ſcia ad quam poteſt q̄s'natu raliter attingere: vt ſtatim poſſet docere. De ſupernaturalibus aūt habuit cognitionem tantā quantū ptinet ad ſtatū illū. Dicit q̄s ides Nico. ſuper. v. c. eiuſdē libri Beneb. q̄ Adaz cognouit virtutes herbarū t lapidum que faciūt ad cōſeruandā ſanitatem t vitā plōgandā. t ideo virit diu ſcz decccxxx. annis ſm cōem translationes bi blie. ſed ſm translationē Methodij virit. Mlxx. Cognouit ergo Adam res t ꝓprietates earū. ita q̄ nō incōueniēter dici pōt q̄ille vltime differētie rerū ſeu ſpecierū q̄ ſm pbm. ſ. poſteriozū nobis ſunt occulte. ei fuerūt note t clare. Et ideo optime nouit eis imponere nomē concordans eaz ꝓprietatibus. Uñ inquit Nico. de lyra ſuper Beneb. Cū oia denotātur: proprietates rerum cognoſcātur. t nullus bñ regit ea quoz natura ignorat. Ez oia cōmiſſa fuerūt rgimini t gubernatiōi Ade ſm illō ps. viij. Oia ſubiecisti ſub pedibus eius ꝛc. ergo a prima ria conditione habuit Adā rerū oīm cognitionē. Et hec ſnīa ē ſancti Bona. in. ij. diſ. xxiij. art. iij. q. ſ. quā ſiīr tenet Hugo ō ſcō

El Dotauit deꝰ intellectū marie.

Maria om nīs doctiſſima.

Nomē

Adam ſciuit.

victore liō. de ſacramētis dicēs. Rerū oīm dedit deus cognitionē. hec ille qui itez ibi gnitiōe qua mō a credētibꝰ abſens querit: tur. t idē ponit ſanctꝰ Bona. vbi. ſ. q. iij. t qō ſm Aug. xiij. de trini. eſt ſiīlitudo obſcura. ſed per ſpeculū clarū ꝓplationis q̄ cognitio in ſtatu innocētie precipue. vigebat riū inferioz ſubiectionē ipſi ꝓſe. vt ait beatus. Boñ. vbi. ſ. Si ergo primus homodei preuaricatoꝰ futurus talē habuit cognitionē. multo magis eſt credēdū dei genitricē innocētiſſimam t puriſſimā. t nūq̄ peccaturā. t cui? aie caro cū omnibꝰ viris ſuis ſemp fuit ſubiectiſſima. creatoreꝝ t creaturas excellētiſſime cognouiſſe. Beatus etiā Tho. in. ſ. par. ſum. q. xciij. arti. iij. dicit q̄ adam ita eſt a deo inſtitutꝰ vt habere'oīm ſciam in quibꝰ hō aptus natꝰ eſt inſtrui. t cōſequēter habuit oēz ſciaz poſſibilē in hac vita haberi. O gl̄ioſiſſima virgo nōne tu meruiſti eſſe perfectior Adam, Certe ſic. Quia ab eterno electa fuiſti ad opus excellētius q̄ ipſe Adam. Adam em̄ fuit electꝰ vt eſſet pater omniū hoīm: tu autē vt eſſes mater dei. t ꝓſequēter debuiſti eſſe in omni ſcia pfectior ipſo t cūctis eius poſteris. Et hoc teſtatur beatꝰ Anſel. dicēs. Omnes theſauri ſapiētie t ſcie in Maria. Notāter aūt dixit ſapie t ſcie. q̄ ſcia eſt cognitio rerū infirmarū. ſapientia vō ē rerū altiſſima ſapiens eſt ille qui ſcit oia difficilia p certitudinē t cauſas altiſſimas. vt igitur innuet Anſel. q̄ beata vgo habuit perfectā cognitionē de ſimis t altiſſimis rebꝰ ptrāq̄ terminū poſuit. t dixit theſauros ſcie t ſapientie eam habere: quia martinus theſaurus eſt ſapientia t ſcientia. iurta illud Sapientie. vij. Infinitus eſt theſaurus hominibus ꝛc. t Eccleſiaſti. ſ. dicit. Theſaurus cōſultus in. l. ſ. §. proinde. ff. eſt em̄. ff. ō ua qui non poteſt precio numario comparari Pōs vō dicit in lib. de bona fortuna. ca. ij. Nihil melius eſt ſcia t intellectu niſi deus Et quibus apparet q̄ preciosam dotez dedit deus ſue ſponſe qui ei donauit oēs the

Maria doctior Adam,

Juris ſciētia

ſauros ſapientie t ſciētie. Et notanduz q̄ licz magnū ſit ſcire creatā. maius tamē eſt ſcire t intelligere creatorez. quia nobilius ſubiectū ē creatorꝰ q̄ creatura. t penes nobilitatē ſubiecti attēdit nobilitas ſcientie vt dicit ꝓbus t cōmentator in ꝓemio libri de anima. O igitur gloriosiſſima virgo habuiſti tu cognitionē dei? Certe ſic. t pluſq̄ alia rōnalis creatura. Nā licz Moyſes in veteri teſtamento et Paulus in nouo hāc ſingularē dotē habuerint q̄ ante mortem ſuā viderūt diuinam eſſentiam: nō ſolū in enigmate ſicut ceteri viatores: ſed etiā ſm modum cōprehenſoris. vt declarat beatus Tho. ij. ij. q. clxxv. arti. iij. t Rich. noſter in iij. diſt. xlix. ar. ij. q. v. ſ. t Aug. in. li. de vidē do deum. t. xij. ſuper Beñ. ad litterā. t gl. ad' Coz. xij. Idem tñ priuilegiū cōceſſuz fuit excellētius ipſi virgini tanq̄ excellentiori perſone. qō teſtatur Ber. in quodam ſermone qui incipit. Signum magnum di cens. Maria ſole phibebatur amicta. q̄ p ualeat penetrare abyſſum. vt quantum ſi ne perſonali vnione create conditio patit ſilie. O benedicta virgo. ego credo q̄ ſicut Johānes euāgeliſta quādo recubuit ſup ſacratiſſimū pectus dñi Ieſu. hauſit fluenta euangelij. ca. legimus. xcij. diſt. qui. t poſtea eructauit dicēs ſui euāgelij. ſ. c. In pncipio erat verbuz ꝛc. q̄ philoſophi ignorauerunt. ita et tu quando tenebas inter brachia tua infantē illum dulciſſimū Ieſuz filium tuum hauriebas fontem ſapientie diuine. Ipſe enim dilectiſſimus filius tuus emittebat radios ſue diuinitatis ſub illa carne innocētiſſima vſq̄ ad ſrellectū tuū. Maxime aūt hoc faciebat cum in tuo ſacratiſſimo vtero recubebat. Similit q̄n in te deſcendit ſpūſanctus t virtus altiſſimi obumbrauit tibi Luce. ſ. tantis radijs ſtellifti diuinā eſſentiā. t ꝓter doctiſſima oīm effecta es. quia meliores erāt ſchole ille q̄ athenēſes vel pariſienſes ſeu bononienſes. et quecunq̄ alia mūdi gymnaſia. Et cōfirmatur ꝓdicta quia: vt inquit Viero. i ſermōe de aſſumptione. Apoſtoli p ſpūmſanctum omnia cognouerūt t i omnē edocti fuerūt veritatez. ergo virgo gloriosiſſima non minus immo magis q̄ apoſtoli fuit edocta. Quod ꝓfirmat Hieronymus vbi. ſ. dicēs

Maria gnū eſt ſcire creatorem

Universidad de Deusto
Biblioteca

Beata virgo inter aplos intrās et exīes familiarius cū eis contulit de xpi icarnatione tāto siquidē verius quāto ab initio perspām sanctū pleni⁹ cūcta discerat ⁊ pspexerat pleni⁹ vniuersa. hec ille. Ex quib⁹ cibus ptz quō spōsus celestis dotauit primā potētiā beate virginis. s. intellectū thesauro sapientie. Scda potētia aie ōr volūtas que tūc est plena grata qn ordinate amat creatorē ⁊ creaturas. Dic aūt amor seu caritas ēm Augu. xv. de trini. c. xviij. ē excellētissimū dei donū qō solū diuisit inter filios regni eterni ⁊ pditiōis. Doc aūt ordinatissimo amore repleuit deus aiam sponse sue. ⁊ cōsequēter dotauit scōam eius potētiā. s. volūtarē thesauro charitatis. Ipa etem ēgo būdicta pfectissime amauit creatorē ⁊ creaturas ea mensura qua amare debebat. vt declarabit in. iiij. parte pri. huius operis. ser. ij. pte. iij. Deū nāq; amauit feruentissime ex toto corde suo. et ex tota aīa sua. ⁊ ex tota mente sua. ⁊ omnib⁹ viribus suis. ēm diuinū pceptū. Deut. vj. Matth. xxij. Mar. xij. ⁊ Luc. x. ⁊ de peni. di. ij. c. charitas. §. ergo charitatē. ⁊ de sacra vncti. c. vnico. §. hoc vnguento. Un Prosper in li. epigrāmatū inquit. Tota mēte deus. tota vi cordis ametur. Et quidā alius poeta dixit. Quo melior cunctis deus est. plus cunctis ametur. Cato quoq; in suis documentis ait. Si deus est animus nobis vt carmina dicūr: Hic tibi pcipue sit pura mēte colēdus. Qō aūt brissima ēgo sup. oēs creaturas feruēter deū amauerit. immo ꝙ ipsa sola plus eum dilexerit ꝙ oēs angeli ⁊ sancti simul. ꝓbatur sic. Nō est dubitandus ꝙ virgo gliosa fuit grata ergo deū. nā si quilibet creditur gratus nisi expresse doceatur ingratus. l. omnimodo. ⁊. l. liberi. C. de ioffi. re. ⁊. l. fi. §. fi. C. ō secū. nup. et. i. auk. vt cū de appel. co. §. fi. ⁊. l. seruos. ff. de manu. testa. multo magis hoc credendus est de matre dei sanctissima. Item certū est ꝙ bene dicta virgo fecit omne illud ad qō tenebaf. Si em oppositū fecisset nō fuisset sctā. sed ipa obligabatur plus amare deū ꝙ omnes angeli ⁊ sancti simul. ergo ita amauit. Et si queratur quaf sic erat obligata: Rideatur ꝙ hoc ideo. quia ipsa sola plura et maiora bficia a deo recepit ꝙ oēs angeli ⁊ sancti omnesq; creature simul. Maiꝰ em bficiū fuit ipsam effici matrē dei ꝙ ḧcḋ collatū est oibus creaturis simul. Quia igit vt ait Grego. in quadā homelia. Cū augentur dona. rones etiā. crescūt donoꝝ. qō etiā notari. pōt in. l. pbyteri. C. de epis et clericis. ⁊ in. l. si vt certo. §. nūc videndū. ff. de peri. ⁊ cōmo. reiuē. ⁊. in. l. si quis in graui. ff. ad sil leianum. Sequitur ꝙ ipsa magis obligata erat amare deum ꝙ oēs angelī ⁊ sancti Ubi inquit Piero. i sermone assumptiōis. Et si christus ab omnib⁹ sit amandus. ⁊ ex toto corde ⁊ ex tota aīa ⁊ ex tota virtute q̄ rēdus. maxime tū ab ea ardētius cui⁹ erat filius. Er ideo totā eā incāduerat diuinus amor. ita vt nihil esset mūdanū quod eius violaret affectū. sed ardor continuꝰ ⁊ ebrietas perfuī amoris. hec ille. Aliqui etiā doctores dicūt ꝙ licz de cōi lege creatura viatrix nō possit amare deū actualiter ⁊ continue. sed interrupte. qr dum vertit ad alia: nec de deo cogitat. nec consequenter ipsuꝫ actualiter amat. saltem qn dormit. tū ipsa gloriosissima ēgo de pulegio singulari cōtinue ⁊ semp deū amabat. actualiter. nō solum dū vigilabat. sed ⁊ qū dormiebat semper de deo cogitabat ⁊ ipm amabat. qr licz eius corpus dormiret: animus tū ⁊ cor ipsius vigilabat. Piero. autē vbi. ū. addit. Nonis quotidie inflāmabatur desideriorꝫ affectibus: tanto siquidez validius quāto diuinis animus illius trahebatur intus incitamentis. Aug. q̄s eam alloquēs in quodam sermone inquit. Te ipse rex regū ⁊ matrem verā ⁊ decorā sponsam pre oibus diligens amoris amplexu sibi sociauit. quia tu eum pre omnib⁹ dilexisti. hec ille. Et quib⁹a pparet qualiter a deo dotata fuit volūtas ēgimis būdicte? Tertia potētia aie ē memoria ad quā pticulet species sensibiles ab exterioribus ⁊ interioriꝫ sensibus perceptas cōseruare. Unde ꝓpter hoc ipsa memoria intij. de anima. appellatur arca omniū specierum. s. omniū visibiliū. audibiliū'. odorabiliuꝫ. gustabiliū ⁊ tangibiliū. ⁊ etiā insensatoꝝ que elicibiliter a sensatis peryrtutē estimatiuam. vt est species amicitie vel inimicie quā elicit agnus ex visione matris vel lupi. Dec igitur memoria tunc dici pōt plena gratia qn visa: audita. et electa salubria seu salutifera cōseruat ⁊ meminit. vt puta dei bficia ⁊ mādata. xpi misteria. ⁊ cetera hoīm. O virgo benedicta habuisti tu mesmoriā gratia plena: Certe sic. De te em scriptum est Lu. ij. Maria cōseruabat omnia verba. hec cōferens i corde suo. Uerba scs

Dotata fuit memoria Marie

que de xpo dicebantur: vt exponit Piero. les. O ceci homines. tuos qd meminisse: heu quia potius malaꝝ bona. iurta illud citius meminiꝝ libētius illud: Qō quis deridet ꝙ quod probat ⁊ veneratur. ⁊ ideo vos admonemini potentia memorativa. Nō sic autem faciebat prudentissima virgo. Et causa quare in memoria semp haberet diuina beneficia ⁊ alia salutifera potest assignari illa q̄ ponitur. s. clemē. vnica. §. huius memorialis. de yeli. ⁊ ve. sanctoꝝ. vbi dicit Memoria districte retinet cui⁹ donū aspicit. vnde Tullius in. s. rhetori. ait. Memoria nil perdit nisi id ad qō nō sepe respicit. Uirgo enim beatissima ꝓtinue respiciebat toto mentis affectu diuina mandata ⁊ eius bficia ceteraq; salubria. ⁊ ideo eoꝝ nūq; obliuiscebatur. vnde in ipsa verificata ē illa sua que ponitur in. l. ij. §. sed quia diuine. ⁊ alis allegatur. §. si quid autē. C. de veteri iu. enucle. s. omniū habere memoriam ⁊ nullius oblīisci diuinitatis potiꝰ q̄s humanitatis est. qō etiaꝫ notat glo. in c. cum adeo. de rescriptis. ⁊ in. c. porrecta. de constit. vti. velanuti. ⁊ in. c. illud dīs. de cle. excō. mini. Licz enim memoria sit res infirma. l. peregre. ff. de acquirēda possessione. ⁊ argumentum. ff. de admēdis lega. l. filio ⁊ cui⁹ sit res labilis. l. si arbiter. ff. de pbatio. ⁊. l. nubemus. C. de testamē. Unde dicitur ꝙ etiā papa qnq; fallit obliuio. c. pterea. vbi glo. xxvij. di. qō etiā notat glo. in dicto. c. illud dīs. de cle. excō. mi. Tamē i beata virgine nunq̄ est infirmata sicut cōiter fit in sensibus. sed semper fuit stabilis ⁊ firmissima. Et ideo memoria naturalis Senece ⁊ sancti Antonij paduani qui memoria ꝓ codicibus vrebatur. Item memoria artificialis Tullij ⁊ cunctoꝝ hoīm nihil erat in comparatione memorie virginis gloriose. Unde licz dicatur ꝙ scripture sunt inuēte causa memorie. vt in auk. vt ppo. no. imper. col. v. ⁊. l. ꝓtrahitur. ff. de pigno. tamē quoad ipsaꝫ virginē nō erat necessarie alique scripture ꝓ pservatione memorie sue. Cū igitur dicat Seneca in ꝓemio libri declamationū. Memoria est res ex omnibus animi partibus maxime delicata. ⁊. Goffe dus anglicus in poetria sua canat. Cellula quelmeminit est cellula delitiarū ⁊c. Unde Tullius in. iij. rheton. appellat memoriam thesauriā inuentoꝝ. Apparet q̄s ꝓciosaꝫ dotē dedit sponsus celestis sue dilectissime sponse. quā tā insigni memoria illustrauit ⁊ cui⁹ memoriā omnib⁹ bonoꝝ intelligibilium speciebꝰ repleuit. Quarta aīe potentia ōr cōcupiscibilis. Per experientiā nāq; videmus: ꝙ nos multa desideramus: ego uit ꝓcunū. tu aliud. ille aliud. Sicut ergo nō posumus aliquid videre nisi haberemus porē lemtiā visuā: nec audire sine potētia auditiua ⁊ sic de aliis. ita nō possumus aliq̄d desiderare nisi in nobis haberemus aliquā potētiam qua hūc affectū desiderādi facere posumus. ⁊ ista potētia ōr cōcupiscibilis vel dā. Unde quia caro ⁊ sensualitas desiderat contra spūm. i. res cōtrarias spūi. i. anime quia concupiscibilē male possidēt quidam parentū est inclinata ad appetendum nocua. Ideo ōr ad Gal. v. ꝙ caro ꝓcupiscit aduersus spūm. s. res cōtrarias spūi. i. anime ēm vnā expositionē. Hanc aūt potē qui cū illa appetunt ⁊ desiderāt vana ⁊ nosiderat malus. vel tēporalia appetūt cū nimio affectu. contra illud Prouerb. xx. aīa impij desiderat malus. vel tēporalia appetūt cū nimio affectu. contra illud documentū Auia ni poete dicētis. Nemo nimis cupide fibi rem desideret vllam. Hanc aūt potentiam in beata sponsa sua deus dotauit desiderio ppetuo eternoꝝ ita vt nunq̄ ꝓcupisceret nisi bonum dicens cum ꝓpheta Ps. cxviij. Cōcupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tēpore. ⁊ iterū ibidez. ⁊ mādata tua desiderabā. Unde de hac cōcupiscētia bonoꝝ gras agebat deo Ps. ciij. dicens. Bndic anima mea dño. ⁊ omnia que intra me sunt nomini sancto eius. ⁊ postea assignat rationē dicēs. Qui replet i bonis desideriū tuū. Semper quoq; desiderabat virgo bndicta adipisci gaudia patrie celestis que sunt immutabilia. De quib⁹ Prosper in libro epigrāmatuꝫ inquit. Semper erūt qō erāt eterne gaudia vite: Gaudendi qm causa erit ipe deus. Nec varios pariet motus diuersa voluntas: Unū erit in cunctis lumē ⁊ vnus amoꝝ. Jamq; bonis summis posita er periētia felix. Nec volet auge ri nec metuet minui. hec ille. Qui ibidem vnūquēq; nostrū ad concupiscendus bona celestia cum tpa dei matre exhortaf dicēs. Delitias iam nunc promissi cōcipe regni: Uirtute atq; fide qō cupis esse tene. Erudita agnoscens te verbi carne renatū: Cuius

Universidad de Deusto
Biblioteca

Poras uit irascibiles

ſi pars eo: pars tua xp̃us erit. Qui ne damnandi legeres mala gaudia mũdi. Promiſſum ad regnum ſe tibi fecit iter. Quinta anime potentia ōr irascibilis. ⁊ eſt illa qua irascimur contra irrogãtes nobis vel primo iniurias ⁊ damna. Et p̃ bene ⁊ male exerceri. Male q̃ quis ex ira mouetur ad vindictã: appetẽs vlcisci ō inimico ſuo. Et tunc hec potẽtia male exercetur adeo q̃ q̃dam ſapiẽs vt legitur in puerbijs pb̃ij dixit. Homo extra corpus ſuũ eſt cũ irascitur. Facit enĩ ira amittere iudiciũ rõnis dicẽte Catone. Impedit ira animũ ne poſſit cernere verum. Unde Tullius in tuſcu. queſtio. lib. iij. ait. Iracundia filio inimica eſt. Perturbatio aũt animi per irã facta demõſtratur per ſigna corporis exteriora. Nax de irato inquit Ouiõ. iij. de arte amãdi. Ora tumẽt ire: nigreſcunt ſanguine vene. ⁊. vij. meta. idem ait. Sepe ſuum feruens oculis fert ira furorẽ. Et Gualterius in alexãdria de. lib. v. dicit. Comes indiuiſa furoris: Precipites capit ira gradus. ⁊ felleo torquet lumina: cõtemnitq; humiles rationis habenas. Et virgilius. ij. Eneiõ. inquit. Furor iraq; mentem Precipitat. Et talẽ irax nunq; habuit beata virgo. que cũ ſapiẽtiſſima eſſet verificatũ fuit in ea illud q̃ inquit Tullius in tuſcu queſtio. ſ. q̃ ſapiẽs nũq; irascit. Bene aũt p̃t irascibilis potentia exerceri ⁊ cum merito. q̃ quis ex zelo iuſticie irascitur contra peccata. iurta illud prophete p̃s. xiij. Irascimini ⁊ nolite peccare. ⁊ b̃ modo excellentiſſime exercuit beata virgo hãc potẽtiam que peccata ſuz me detestata ẽ ⁊ odio habuit. Unde illi inquit propheta p̃s. xliij. Dileriſti iuſticiam ⁊ odiſti iniquitatẽ ⁊c. Bene etiam exercẽt hec potẽtia quãdo quis refrenat iracũdiã per patiẽtiam ſeruãdo illud Ouidij in epiſtolis. Vince animũ iraq; tuam quĩ cetera vincis. Voc autẽ perfectiſſime egit beatiſſima virgo que cũ eſſet optima: nunq; in aduerſio conturbata ẽ. Sed de illa verificata eſt illa Senece ad Lucilium ſnia dicentis. Vir bonus quicquid ei acciderit. equo animo ſubſtiebit. Sciet eſſi id ſibi accidiſſe lege diuina qua vniuerſa ꝓeduntur. Cum igitur beatiſſima virgo ſup oẽs ſciẽtifica fuerit: profecto omnia aduerſia ſibi a bono ōo ſoluuntur permiſſa cognoſcẽs patiẽtiſſime toleranit. Et cuz omnes virtutes habuerit non eſt dubitandum: ꝙ etiam patientiã in ſummo poſſedit. de q̃a inquit Prudẽtius poeta. Omnibus vna comes virtutib⁹ aſſociatur. Auxiliũq; ſuum fortis patientia miſcet. Virtus nam vidua eſt quam nõ patiẽtia firmat. Non ſolum autem patienter tolerauit aduerſa ſed i ipſa tolerantia valde gaudebat. Unde de eius patientia dici poterat illud Lucani in. ir. gaudet patientia duris. ⁊ illud Prudentij in libro de conflictu vitioz ⁊ virtutum. Ecce modeſta grauis ſtabat patientia vultu. Per medias immota acies: variosq; tumultus Spectabat de fira oculis: ⁊ lera manebat. Cum igitur dicat moralis Cato. Magna etenim morum ſemper patiẽtia virtus. Apparet q̃ excellẽter dotauit ſpõſus celeſtis potentiam irascibiles ſpecioſe ſue tam mirabili patiẽtia ⁊ manſuetudine. De qua loquens Bernardus in quodam ſermone inquit. Reuolue diligentius euangelice hiſtorie ſeriem vniuerſam. ⁊ ſi quid forte increpatoriũ. ſi quid durum. ſi quod denig; ſignum tenuis indignationis occurrerit in Maria: de cetero ſuſpectam habeas. ⁊ ad eam accedere vereris. q̃ ſi plenam magis omnis pietatis ⁊ gratie. plenãq; manſuetudinis ⁊ miſericordie inueneris: que ad eam pertinẽt gratias age ei qui tales tibi mediatricem ſua benigniſſima miſeratione prouidit: in qua nihil poteſt eſſe ſuſpectum. hec ille. Sed vt paucis multa cõcludam dico q̃ tam excellẽtem dotem dedit deus ſponſe ſue cõſerendo ei gratias ſuas. quod inquit Pierony⁹ nymus in ſermone aſſumptionis. Omnis plenitudo gratie que i chriſto fuit venit in Maria q̃q̃ aliter. et bene. Nã plenitudo gratie venit in chriſto ſicut in homine pſonaliter deificato. ⁊ i maria ſicut in templo dei verbo ſingulariter dedicato. In chriſto vt in capite influente. In maria vt in collo corpori eccleſie trãſfundente. In chriſto vt in ſuppoſito ſubſiſtẽte. ac ex vniuerſali fonte eius boni lumẽ gratie influente. In Maria ſicut feliciter hec omnia tã mẽte q̃ carne recipiẽte. Nõ ſolũ aũt celeſtis ſpõſus repleuit ſpõſam ſuã gra ⁊ ſanctitate. ſed etiã in ipſa gra ⁊ ſanctitate eã cõfirmauit ⁊ in perpetuũ ſtabiliuit in celebratione hax nuptiarũ. ſ. in conceptiõe filij ſui vt dixi in. ſ. parte principali huius opis ſermone. ſ. parte. iij. Tã ampla aũt fuit dos ipſius benedicte virginis vt ſoli deo cognoſcẽda ſeruet. Et ad hoc applicari p̃t illud Eccli. j. Ipſe creauit illam in ſpũſancto. vidit ⁊ dinumerauit ⁊ dimẽſus eſt. ſ. ipſe ſolus. Sed quid dine dotis virginalis cũ ipſe deus in dotẽ dederit. dicẽs ei illud Geſi. xv. Ego ſuz mercedis tua magna nimis. Cuius tax ample dotis inſtrumentum tradidit angelus Baminus tecuz ⁊c. Quia ſo gloriose pompe ⁊ ſolennitates in matrimonijs illuſtrium pſonarum debent interuenire. vt notatur I auſ. quidam. no. effi. legi. §. hoc ergo. col. vſ. ideo non eſt dubitandum in tota celeſti curia indicibilia gaudia ⁊ erultationes ineffabiles. atq; leticie maxime indicia. ſolẽnitatesq; magnificas in hijs ſacratiſſimis nuptijs interuenſſe.

Maria patientiſſima

D Xpus Maria differẽs ſumme plenitudine gratie.

De octaua conditione ſpõſe celeſtis que dicitur timorationis.

m Agnum ornamẽtum mulierũ eſt timoroſitas. non quidem timoris qui ex cauſa mala veluti ex puſillanimitate p̃cedit. De quo Lucanus libro. vſ. inquit. Degeneres trepidãt animi pectoraq; verſant. ⁊ lib. vij. Multos in ſumma pericula miſit Ueteri timor ipe mali. Et Virgilius. iij. Eneiõ. inquit. Degeneres animos timor arguit. Nunc enĩ timorẽ nõ appetũt viri eſſe in vroribus ſuis ſed timorẽ qui p̃cedit ex amore. quãdo. ſ. vror timet offendere virum ſuum. ⁊ ad hoc propoſitũ poſſet exponi illud Ouiõ. in epiſtolis. Res eſt ſolliciti plena timoris amoris ipſe in alio ſenſu dixit. De hoc ornamento loquens apoſtol⁹ ad Epheſ. v. ait Uxor timeat virũ ſuum. Iſte aũt timor poteſt dici caſtus. de quo habeſ. xxij. q. v. §. vltimo. vbi ſcriptum eſt. Timor caſtus de quo b̃ dicitur eſt quo timem⁹ ne tarder ne diſcedit. ne eo careamus. Hoc autem ornamentũ timoroſitatis habuit ſpõſa regis celeſtis. Et ideo de ipſa in figura ſcriptus eſt Judith. viij. Hec erat mulier famoſiſſima quia timebat dñz valde. Debẽt quoq; ſemper mulieres timere ne in aliquo offendãt pudicitiã. Et ideo euitare debẽt colloquia ſuerſationes⁊ aſpectus viroz. cũ hec occaſio eis eſſe poſſint ruine. nã cõuerſatio mutua pronocat luxuriã. iurta illud Ouiõ. iij. de arte amãdi. Aldora ſemp amãtes Jncitat ⁊c. Et ꝓpter hoc dicit Bernardus ſup miſſus eſt. Virgines q̃ vere virgines ſunt ſemp ſolent eſſe pauide. ⁊ nunq; ſecure. Et vt caueãt timẽda: etiã ſecura pertimeſcãt ſciẽtes ſe in vaſis fictilib⁹ theſaurũ portare ⁊ nimis arduũ eſſe inter homines vt angelum viuere. ⁊ in tertio mote celeſtiũ cõuerſari ⁊ celebres agere viram. hec ille. Cognoſcens igitur beatiſſima virgo verã ſuiaz Hieronymi ad Euſtochium dicẽtis. Rara cogitatur in mẽte: quod exteriores ſenſus nõ nutriunt. Hec enim ſunt feneſtre. Hec oſtia q̃ ſi non clauſa fuerint morti patet introitus ⁊ nil niſi funeſte ingreditur. In ſilentio autez ⁊ clauſura ac quiete cogitationes peruerſe vitãtur. Seruauit ſemp illud quod idẽ Hieron y. eidem Euſto. ſcribit dicens. Caue ne domum ereas. ſ. ſine magna neceſſitate vel vtilitate. ⁊ ne velis videre filias regionis alterne. q̃uis fratres habeas patriarchas ⁊ iſrael parentẽ leterio. Nã dum domum egreſſa corrũpitur. Nolo igitur ire angulos ciuitatis. Spõſus eñ i plateis bñdicta a tertio anno etatis ſue vſq; ad tẽpus quo nupta fuit ſemper i tẽplo ſtetit. ⁊ inde nõ diſcedebat. Unde Ambroſius ſup Lucam exhortatur dicẽs. Diſce virginem moribus. diſce virginẽ verecũdia diſce virginẽ oraculo ſolam in penetralibus. quam nemo virox viderat angelus reperit ſolam ſine comite ſolam ſine teſte ⁊c. Que omnia faciebat inter alias cauſas vt ſuã ꝓpetuam virginitatẽ illabatam p̃ omnia cõſeruaret. Cõ aũt hoc timoratiõis ornamẽtũ excellẽter fuerit i beata virgine p̃z Luc. ſ. vbi. Ex q̃ cuz eſſet ab angelo ſalutata: turbata eſt turbatione quidẽ nõ furoris ſed pauoris. Et ratio fuit. quia vt dicunt doctores i. iij. di. iij. apparuit ei in ſpecie humana. virginũ aũt eſt trepidare: et ad oẽs viri ingreſſus pauere. oniſq; viroz affatus vereri. vt dicit glo. ſup p̃dicto Luce. c. De hoc autez ornamẽto ſpõſe celeſtis inquit Ambroſius ſup Lucam. Diſcite virgines ſacre non circũcurſare p̃ alienas edes. non demorari in plateis. nõ aliquos in publico miſcere ſermones. Maria in domo ſera feſtinat i publico manſit apud cognatã ſuam etiam trib⁹ menſibus. non q̃ domus eam delectaret aliena: ſed quia frequentiz videri in publico diſplicebat.

De nona conditione ſponſe celeſtis. que dicitur pudoroſitatis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Onum ornamẽtum qõ habere dz spõsa dicitur pudoꝛ: ostitis. nõ em̃ debet esse de illis de qbꝫ Juuenalis inqt. Vic nullꝰ verbis pudoꝛ aut reuerẽtia mẽse, sed dz eẽ verecũda. Vñ apls. j. ad Ti. ij. ait mulieres sint cũ verecũdia ⁊ sobrietate se ornantes. Debẽt em̃ verecundari facere aliquid inhonesti tã in secreto q̃ in publico. Unde Piero. ad Demetriadẽ de virginita te scribẽs inquit. Quicquid pudet dicere pudeat etiã cogitare. licꝫ aut ẽ dicat Pamphilus poeta. Namvenit a sola rusticitate pudoꝛ. hoc est falsum de pudore verecũde que est virtus. De qua Valeriꝰ maximus lib. iiij. iquit. Verecũdia parẽs est omnis honesti. magistra inocẽtie. chara primis. accepta alienis. omni loco omni tẽpore fauoꝛabilẽ p̃oferẽs vultum. hec ille. Mariẽ autẽ hec virtus cõuenit iuuẽibus. Ait enim Seneca ad Lucillum epistola. xj. Verecũdia in adolescẽte bonum signuꝫ est. Et idem epistola. xxvj. dicit. nutriẽdus igitur pudoꝛ. qui q̃diu in animo durauerit, aliquis bone spei locꝰ erit. Diuus quoq; Ambꝛosius. in. j. de officijs iquit. In adolescẽtibus verecũdia velut quedaꝫ nature dos commẽdatur. ⁊ est p̃ma disciplina. hec in ipso corporis motu. gestu. ⁊ incessu tenenda est. habitus enim mẽtis cernitur in statu corporis. ⁊ vor quedam est animi corporis gestus vel motus. In ipo quoq; corporis decore verecũdia pluꝰ eminet. hec ille: qui etiam ibidem ait. Verecũdia est verba feda superfluaq; reprimere. Et Quintilianus lib. viij. ō ornatoris inſti. dicit. Nihil ẽ ad conciliandum animos gratius verecũdia. Et ideo Seneca. in. ij. declamationuꝫ inquit. Efferat matrona oculos iacẽteꝫ in terram ⁊c. Quod quidẽ faciebat matrona nostra virgo benedicta omni verecũdia ⁊ pudore sancto repleta. Unde fuit illa mulier de qua Ecclesiastici. xxvj. dicitur gratia super gratiam mulier sancta ⁊ pudorata. Ipsa enim̃ adeo pudoꝛata et sancta fuit q̃ nũq̃ aliquid vel minimũ quod sancto pudoꝛi nõ cõueniret peregit. immo nec vnq̃ cogitauit aut dixit. Seruauit nãq; illud Ambꝛosij in. j. de officijs dicẽtis. Pulchra virtus est verecundia: ⁊ gratia suauis. que non solum in factis: sed etiam in ipsis ipetat sermonibus. vt nec modum p̃gredialis in loquẽdo. nec quicq̃ indecoꝛ resonet in sermone. speculũ nãq; mẽtis plerũq; in verbis refulget. hec ille. O igit verecũdissima dei sponsa: tu nõ fecisti sicut multe nr̃i tẽporis virgines nũcupate q̃ in portis manẽtes vel p terras vagãtes: vultꝰ hominũ inuerecũde aspiciũt. iuuenes libẽter allo quũtur. cũ eis ridẽt. triumphãtur: ⁊ ludũt ac tactibꝰ ⁊ gestis dissolutis multa inhõesta faciũt. Vñ postea nocte cogitant que i die viderũt vel egerũt. Sed tu virgo honestissima demissis i terrã oculis incedebas ⁊ adeo eras verecũda vt nõ solũ in visione hominũ sed etiã angelorꝫ erubescẽs quãdo tibi in hũana specie apparebant. Seruasti quoq; illud Piero. ad Eustochiuꝫ dicẽtis. ꝓpterea charissime hoc horto: ꝑ moneo ꝑ mãdo vobis vt que xpi despõsate estis conjugio. cui oẽm castitatis vestre fidem vouistis. cui nullum preter ipm̃ amatorẽ cognoscere sub iureiurãdo estis pollicite. viri cuiuscũq; stat⁹ etsi eũ sanctitas exornet. etiã si Johãni baptiste equareꝫ in meritis. que ratio effugere facit ẽ. nec licet secũ dilectione ferventi astringi. Credatis ergo. Nihil omnino est periculosꝰ viro q̃ mulier. ⁊ mulieri q̃ vir. Uterq; palea: preterq; ignis. Dicã audacter. pro ch dolor dei tẽpla. spũssancti vasa ⁊ deo dicta edificia nisi diligẽtissima seruẽtur custodia. pstibula fiunt. ⁊ auferetur taꝫ nobile depositũ. taꝫ p̃ciosus thesaurꝰ. irrecuperabile decus castitatis. Omni igitur custodia seruet̃ cor. Sup muros hierusalem ponant̃ custodes. tota die ac nocte nõ dormiãt ne fur introeat ne spolia ⁊ aufeꝛat q̃ penitꝰ recupari nõ possunt. hec ille.

De decima conditione sponse celestis q̃ dicitur honestatis.

d Ecimũ ornamẽtuꝫ qõ in sponsa sua requirũt magni p̃cipes õr ⁊ honestatis. s. interioris et exterioris. Nõ em̃ sufficit q̃ aliq̃ sit honesta in animo quãtum ad volũtatẽ: sz etiã recte honestas quãtũ ad eius dẽtiã exteriorẽ. Honestas aũt extrinseca hominis ꝓsistit in custodia sensuũ. ⁊ circũspectione ⁊ grauitate gestuũ ⁊ actuũ exterioꝝ p quã exterioꝛ ẽ grauitatẽ ⁊ honestatẽ põt fieri cõiectura de honestate interioꝛi. quia habitus cognoscuntur per actus. ij. de anima. ⁊. ij. polit. Unde Aristo. inquit in. iiij. metaphy. O pus bonũ ⁊ malũ aberrans indicat qualẽ sit in anima. Et. j. de anima idẽ pbat. Anima simplex ⁊ intellectualis co

gnoscit q̃ motũ ac sensum. ⁊ p opatiões sui corpis. ⁊ ibidẽ. Accidentia magnam ptẽ cõferunt ad cognoscendum qõ quid est. Et. xij. Metaph. Actus specificant habitus. glosa quoq; in. ca. nec aliqua. xxvij. q. j. dicit. per exteriora interiora voluntas dinoscit. Facit adhoc illa vulgaris sententia iuris que ait per exteriora cognoscunt interiora. Ff. de reꝝ diui. l. naturalẽ. Ff. de acquirẽ. re. do. l. fulcinius. Ff. illud scie q̃ duꝫ. ff. de quib⁹ ca. in. pos. ea. Aristo. quoq; in. ij. priꝛ ait. Per signa corpis nobis nota fillogizamur dispõsitiones animes nobis ignotas. Et Ambꝛosius in libro de offi. di. habitus mentis per statum corpis cognoscitur. Prosper etiã in lib. epi. epigramma. xxij. inqt. Et operuꝫ specie claresc̃it intima cordis. De actibus em̃ exterioꝛibus hũt hoies iudicare. clemens. etsi in paradiso. Ff. cupietes. de verbo. signi. Et ideo quando quis hinc inde respicit mulieres. ⁊ quando mulier mutibus oculoꝝ aliqua signa facit viris. vel eos respicit impudice. signum est q̃ eius animꝰ est impudicus. ⁊ hoc crimen habebat paris qui scribẽs helene. vt ponit Ouidius in epistolis dicebat. Et tibi per nutũ signa tegenda dabã. de quo viro Augustinus in ca. Nec solo. xxxij. q. v. ait. non dicat⁹ vos animos habere pudicos si habetis oculos impudicos. qꝛ ipudicus oculus impudici cordis est nũcius. Hoc autẽ omamentũ honestat⁹ habuit excellẽtissima ẽgo benedicta q̃ in oibus actibus ⁊ gestib⁹ suis circũspectissima ⁊ honestissima fuit. Unde Ambꝛ. in. ij. de virginibus ait. Nihil rotuꝫ in oculis marie. nihil i verbis. pcax nihilq; in actu verecũdum fuit. Ipa em̃ perfectissime adimpleuit illud consiliuꝫ Horatij in poetria dicẽtis. Semem⁹ honesta ⁊ mala vitemus. Vñ de ipa potest dici illud Sap. vij. ⁊ innumerabilis honestas per manus illi⁹. Et illa de se dicere potest illud Eccli. xxiiij. Fructus mei: fructꝰ honoris ⁊ honestatis. Quia autem extrinseca honestas sine intrinseca paruꝫ valet; immo seruantes honestatẽ exteriorẽ: ⁊ habẽtes inhonestam mentem sunt similes sepulcris dealbatis ⁊ abertra depictis. que intus plena sunt cadaueribus mortuoꝝ: et omni spurcitia lyxa foris appareãt hoibus speciosa. vt inquit saluatoꝛ Matth. xxiij. de phariseis. Ideo oportet q̃ mulier nõ solũ sit honestata incõtaminata in oꝛib⁹ verbis ⁊ oib⁹ actib⁹ exterioꝛibus: ꝛs etiã cogitatiõib⁹ ⁊ desideriis intrinsecis. Sciẽdũ est aũt q̃ vm legeo ciuilẽs maioꝛ honestas reqrit in mulieribꝰ q̃ in masculis. ⁊ iõ exhonestate punit q̃q; mulier ⁊ nõ vir. vt notat gl. i. l. palã. Ff. si in adulterio. ff. de ritu nup. Hãc aũt intrinsecã ⁊ extrinsecã honestatẽ habuisse ẽginẽ bñdictã ptz p rnsionẽ eius factã angelo q̃n ei dixit Au. j. Quõ fiet istud: qm̃ virũ nõ cognosco. qõ glosa expõit. i. i virginitate manere disposui ⁊ virũ nõ cognoscere ꝓposui. ⁊ ibi dẽ ait gl. Vide quãta est marie pstãtia. q̃ ls salutat. ls exhortata. ls cõmẽdata potiꝰ tñ videt nolle habere prolẽ q̃ pdere virginitatẽ. ⁊ ideo de mõ querit: dicens. Quomodo fiet istud: Bern. quoq; in quodaꝫ sermone inquit. O virgo prudẽs. O virgo deuota. quis te docuit deo placere virginitate? Quis ler q̃ iusticia. que pagina veteris testamẽti hoc pcipit. Nos legimus aplm dicentem. Virginibus pceptũ dñi nõ habeo: consilium aũt do. Tu. ẽo nec pceptũ nec cõsiliuꝫ fuit honestas beate virginis. q̃ nunq̃ modicã incõtinentie cogitationẽ. imo eius honestas ab oibus in ea aspicientibus extinguebat. vt. ẽ. dicimus omnẽ libidinẽ. quia vsq; ad medullas cordis ipoꝛ penetrabat.

Pro conclusione vo nostri sermonis dico q̃ beata virgo in hoc seculo post xpm̃ fuit exemplũ ⁊ speculũ oĩs honestatis ⁊ bene vivendi. Unde illud Ben. j. Fecit deus duo luminaria magna. luminare maius. s. solez ⁊ luminare minus. i. lunã. exponi potest de christo q̃ ẽ sol iusticie. ⁊ de virgine bñdicta que dicitur luna. quia sicut luna a sole recipit lumen. ita beata virgo splẽdoꝛẽ lucis ⁊ gratie. ac normam recte vivendi suscepit a xpo. Et mirime in illo tempoꝛe quo cum eo conuersata est. Unde doctoꝛ quidã grecus sup illud Luce. ij. mater eius cõseruabat oĩa verba hec conferens in corde suo ait. Consideꝛa prudentissimã mulierũ mariam vere sapiẽtie matrẽ qualiter scholaris sit puer. Non em̃ vt puero nec vt viro: sed vt deo vacabat ⁊ illius voces ⁊ opera reputabat. ⁊ ideirco nihil ex dictis aut factis ab eo incassum illi patebat: sed sicut ipm̃ verbum prius in visceribus ita nũc eiusdẽ modos ⁊ dicta cõcipiebat. ⁊ in corde suo fouebat et hec in presenti cõtemplabat quod expectabat in futuro clariꝰ reuelandũ. Et hoc q̃dez

Interioꝛa cognoscunt p exterioꝛa.

Bonestas exterioꝛis.

Maioꝛ honestas mulieris q̃ viri.

Maria speculũ oĩs honestat⁹.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tanꝯ regula ⁊ lege ꝑ totā vitam vtebatur. Hec ille. Erat autē virgo maria exemplar oīm virtutū. Ūn ōr in sermone oīm scīōrū. Virgo maria dei populū faciēdo monebat spernere pituri luꝝ seculi. a lenocinio mortalis vite declinare: carnis pudicitias cum virginitatis honore intra cordis hospitia obseruare: eāqꝫ oīm virtutū regina fructū salutis ꝑpetue socia esse angelorꝫ suis affirmabat crēplis. Sicut aūt virginitatis ⁊ pudicitie, ita ⁊ oīm aliorꝫ virtutū norma fuit. Unde Amb. in li. de virgi. inqt. Talis fuit maria vt ei⁹ vnus vita oīm sit disciplina. Et Iero. in sermone ad paulam ⁊ Eusto. ait. Si placeat vobis charissime talis ac tanta virgo: placeat ⁊ opus virtutis ei⁹ cui⁹ vita oīm disciplina est. cui⁹ mores ilituta. sunt ecclīarū que ꝑcellit cūctis ⁊ supminet vniuersis. ⁊ infra. Tanta erat claritas virtutis ei⁹ vt aliorū vitā quodāmodo obscuraret: Et hoc est verissimum. Nam si bnūs Ioēs baptista tante fuit sctitatis sicut dic̄ Chry. vt oīm aliorꝫ vitam redderet culpabilē: qd sentiēdū est de mīe altissimi? Et ō Iero. inqt. Sicut in cōparatiōe dei nemo bonꝰ ita ⁊ in cōparatione mīis dōi nullo inuenitur pfecta creatura q̄uis virtutibus ernia compiebet. Unus est em̄ pr̄ nr̄ qui est in celis: ⁊ vna est mr̄ nr̄a. Una ⁊ est forma virtutus Marie. Et idcirco hāc imitemini

Exēplū

moribus si q̄mus castitates eius ⁊ ipleare auriliū. hec ille. ⁊ merito. Nā cū Terēti⁹ dicat in adelphis. Inspicere tanꝯ in speculo vitaꝫ hoīm iubeo. atqꝫ ex alijs sumere tibi exemplū. Et Seneca ad Lucillum scribēs consular. dicēs. Elige tibi cui⁹ tibi placeat vita. Opus est em̄ aliquo ad quē moreo nostri se erigāt. Nisi em̄ alicui⁹ regulā p̄uiā aspicias: moreo eligere nō valebis Et Cato in suis documentis. Multorum exēplo disce ꝑ facta sequaris: Que fugias nobis vita est aliena magistra. Profecto oēs tpiani debēt sibi ꝓponere ante oculos mētis vitā huius sacratissime sponse celestis tanꝯ irrephensibile exemplar oīs pfectionis. quod deus fecit in humana specie vt ipa cū filio suo esset metrū ⁊ mensura oīm aliorꝫ. sicut fecit ⁊ in oībus alijs generum speciebus ꝑm suam pbi. r. Met. ꝓb. Ideo Amb. vbi ō. ait. Sic nobis tanꝯ in imagine delcripta virginitas vitaꝫ mīle in q̄ velut e speculo refulget spōs castitatis et forma virtutis: hic suipatis licet exēpla vi-

(uēdi. vbi tanꝯ in exēplari magisteria sunt exp:essa ꝑbitatio. q̄ quid corrigere. quid fugere. qd tenere. debeatis ostendūt. Nec ille Et ideo oīs debemus obseruare illud qō inqt deus Exōd. xxv. dicens. Inspice ⁊ fac ꝑm exemplar qō tibi in mōte mōstrātū est idest in altitudine vite gliose virginis quā ego ab eterno ordinaui ⁊ preparaui vt esset mihi spōsa filiaqꝫ mei mr̄ ⁊ spūs vtriusqꝫ habitatio dign a angelorꝫ regina. atqꝫ oīm hoīum regula ⁊ magistra. Cui est honor ⁊ gloria in secula seculorꝫ. Amen.

Pars tertia huius sermonis qō mariale appellat. In qua tractat de gliose matris dei notatione. Nec aūt pars ꝓprio ac particulari nomine mare magnum bte virginis nuncupatur. Sermo primus.

A

Omen virginis

Noia ꝓpria

Maria Luce. s. Licꝫ ꝓpria nomina ponāt ⁊ mutentur pro libito ꝓprie voluntatis C. de muta. nomi. l. s. ⁊ ideo de bis nō curat. l. si quis infundo vocabulo. ff. de lega. s. Unde dicitur q̄ disputatio de ꝓprio nomine est relinquēda primatibus. vt inquit glo. in. l. receptricia. in verbo vocabula. C. de consti. pecu. nā de nomine ꝓprio q: facti est nō potest reddi rō. vt ait Bar. in. l. si. §. penulti. ff. ad muni. Ūn alibi dicit q̄ expressio ꝓpria nois multū operat l. si seru⁹ cōis. ff. de ripu. seruo. l. si. C. p q̄s psonas no. acqui. et. l. si cui balneū. ff. quimo. vsufruc. amit. Itē solet dici q̄ magnū est ꝓuilegiū vocari bono noīe. l. s. iūcta glo. in verbo hanc. C. de summa trini. ⁊ fi. ca. ⁊ nihil mali est honesti hoīs nomen assume re. l. facta. §. si mandata. ff. ad trebel. Dicit etiā q̄ ex qualitate nois ꝓpria ostenditur ⁊ arguit qualitas psone vt ait glo. in rubri. ff. veteris. in verbo Justinianus. ⁊ glosa in penno. vj. vbi ex noīe Bonifacij arguitur q̄ erat bona facies. ꝓpter hoc etiaꝫ Accursius florentinus glosator eximi⁹ multū gloriatur de noīe suo in. d. l. facta. §. ū i dōda. ff. ad treb. in verbo. ꝓditio. dicēs se habere honestū ⁊ pulchrū nomē ⁊ q̄ vocat Accursius. quia occurrit ⁊ succurrit contra tenebras iuris ciuilis. Eapropt̄ beatissima virgo Maria merito gloriari potest de suo excellentissimo noīe. Pro cuius declaratione est sciendus q̄ vt inqt beatus Thomas in. iij. parte summe. q. xxvij. ar. v. nomina cōiona

Nomē

Sermo. I. De nominatione Marie. LXXXVI

debēt ꝓportionatibus rerū correspōdere. vt patet in noībus generū ⁊ specierū. iiij. me⁹ debēt reb⁹ et ꝑsona. xxj. dist. c. cleros. xij. pudenda. de ꝓben. ⁊ digni. c. cuꝫ ꝑm apostolum. ⁊ instī. de dona. §. est ⁊ aliud. ⁊ in nuꝫ. de consu. §. sed si quis. ⁊. C. de epis. ⁊ defen. ciui. l. defensores. ⁊. ff. de tutel. l. s. ⁊ in auten. de defen. ciui. in ꝓncipio. coll. ij. facit. c. penitēcia. et secūdo. ⁊ ibi glo. de pe. distin. iij. ⁊ l. a nullo. C. de fideicō. ⁊ l. ita vulneratus. in ꝓncipio. ff. ad legem aquil. q̄ si hec regla locū habet in noībus quarūcūqꝫ rerū: multo magis sortiet effectū in noīb⁹ a deo impositis que significāt aliquod gratuitum donū tali noīato diuinitus datum sicut Genes. xvij. dixit deus Abrae: vocabe ris Abrā quia patrē multarum gentium constitui te. Ante quippe vocabaꝫ Abram per vnū a tm̄. ⁊ Matth. xvj. inqt christus Symoni. Tu es Petrus: ⁊ sup̄ hāc petraꝫ edificabo eccliaꝫ meaꝫ. Dixit quoqꝫ angelus Joseph sponso ꝙginis de noīe filij⁹ dei Matth. j. Vocabis nomē eius Iesum: ipse em̄ saluū faciet populū suū a pctis eorum Jesus quippe saluator interpretat. ibi. Quia ergo nomē mīis xpi impositū est a deo. vt inqt Hieronymus sup Matth. et Amb. in sermone de natiuitate virginis. ⁊ Bern⁹. super missus est. ⁊ Anselm⁹ in lib. de ꝓceptu virginali. c. j. ij. Bartholomeus de pisis in lib. beate ꝙginis fructu. viij. to q̄ dicit poterat virgini nascēti illud Esa. lxij. vocabitur tibi nomē nouuꝫ quod os dōi nominauit. ⁊ Esa. lxiij. A seculo nomē tuum. Dixit quoqꝫ illi deus illud Esa. xlv. Ego dns qui voco nomen tuū. Nomen etiā suuꝫ expōsit angelus dum dixit illi Luce. j. Ne timeas Maria ⁊c. Unde dicere poterat ipe angelus illud Esa. xlix. vocauit te nomie tuo qō os dōi nominauit. Profecto nō est dubitandum maximā esse noīs eius excellentiaꝫ ⁊ ꝓprietatē: quia emanauit ab illo qui op⁹ imꝑfectionis nō nouit. c. maiores. ver. licet adhuc. ex de. baptis. Ires quia nomē dicit excellēs ⁊ elegās quādo est verificabile in quacūqꝫ eius parte. vt dicit glo. in. l. iuris gentiū. in pncipio. i. gl. magna. ff. ō pact. ⁊ glo. in rubrica. C. de rerum pmutatione. Nonnmerito beate ꝙginis nomen quod in qualibet litterra verificabile ē ac mīraꝫ denotat prerogatiuas ex cellentissimū dei deber. Unde ipsi virgini dicere possumus illud ꝓ. viij. Admirabile est nomē tuuꝫ in vniuersa terra. Ipsa quoqꝫ dicere potest illud Melachie. j. Ab ortu solis vsqꝫ ad occasum magnū est nomen meū in gentibus ⁊ in omni loco. Nos ergo de noīe eius discamus illō ꝓ. lxxj. Sit nomē eius benedictum in secula. ante solē pmanet nomē eius ex in dei ꝓdestinatione. Ipsi quoqꝫ ꝙgini dicere possum⁹ illud Virgilij in. j. Buccol. Semp honos nomenqꝫ tuū laudesqꝫ manebunt. De quo noīe mīis dei qō ꝓfert euāgelista in verbis ꝓpositis dicit maria. loqui volētes: quia diuisio animū inctat. mētem intelligētes preparat. ⁊ memoriam artificiose reformat. vt probatur. ff. de doli exceꝑ. l. j. in principio. vbi Albucius de rosquaginta annos er ibi glo. ⁊ per Senecaꝫ lectr. quoad totum ubidum. Ideo diuiden do hunc sermonem trea, cōsiderationes faciemus.

diuisio

Prima appellabif appropriationis.
Scōa figurationis.
Tertia ꝛo significationis.

B

Prima pars huius sermonis que dicitur appropriationis.

Eata dei mater appellaf maria quia in se habet pfectionē et ꝓprietatē quōꝝ lapidū pciosoꝝ quorū nomina incipiūt ab vna illarū q̄nqꝫ litterarū et qb⁹ nomē virginis cōponit. Per Ab. autē deaotaf q̄ ipla dicit potest margarita q̄ est lapis pciosus. pulcher. candidus ⁊ clarus: qui vt ōr in lib. de ꝓprietatibus rerū habet ⁊tutē absterſiuā q: mēbra a supfluis humoribꝰ abstergit. ⁊ ⁊tutē restrictiuā: q: fluxū sanguinis et ventris restringit. ⁊ virtutē confortatiuaꝫ. q̄a cor debile confortat ⁊ fortificat: maxime in piculis. Beate enim ꝙgo maria per gr̄am quā nobis infundit habet virtutē absterſiuam inquātū abstergit pctā ꝑterita. habet virtutē restrictiuā inquātū animū restringit ne fluat ad peccata futura habꝫ quoqꝫ virtutem cōfortatiuā inquātū cōfortat ei fortificat cor cōtra mala pntia. Ista nāqꝫ tria a deo ⁊ ab ipsa petere debemus. Ūn super illud Matth. xxvj. Orauit tertio eundem sermonē dicēs. dicit glo. tribus vicibꝰ orauit vt nobis et a ꝑteritis peccatis veniam

Maria garita

Universidad de Deusto
Biblioteca

et a ꝑsentibus malis tutelā ⁊ a futuris periculis cautelā impetraret. Non solū autē per .M. denotat ꝙ beata virgo fuit margarita. sed etiā ꝙ ipa preciosas gñauit margaritas. Unde sciendū est ꝙ vt inqt Jsid. in lib. etymol. xvj. Margarita generatur in oculis marinis. ⁊ ideo appellat margarita a mari. Certo cū tempe anni ipse concule ad littus maris se trāsferūt ⁊ ibi se apiunt ⁊ rore celesti ex inter sua viscera recipiunt ex cui⁹ coagulatiōe margarita generat. Ista coclea siue concula fuit virgo maria que se aperuit vt rore celestem reciper. ⁊ margaritam. i. xpm inter suaviscera cōciperet. nam se aperuit qū āgelico nūcio ꝓsensu ꝓbuit. vt sup eā ros spūssancti descēderet ac illam fecūdaret. cū dixit Luce. j. Ecce ancilla dñi ⁊c. ⁊ tunc generata est ꝑciosa margarita. s. filius dei. De hac aūt spūssancti rotatiōe ⁊ b. virginis aptione ꝑdictū fuerat Esa. xlv. vbi dr. rorate celi desup: ⁊ nubes pluant iustum: aperiat terra ⁊ germinet saluatorē. O igit deuoti xpiani cū margarita, non sit mittēda aīe porcos, i. immūdos. c. nolite. x. q. iij. ⁊. c. in mādatis. xliij. di. ⁊. c. nonnulli. de peni. dis. j. fugite peccati immūdicias et p innocentias mūdi estote. sicut ille bonus negociator: de quo inqt saluator .Matth. xiij. dicēs. ꝙ inuēta vna ꝑciosa margarita vēdidit vniuersa q̄ habuit ⁊ emit eā. Debemus ergo oīa q̄ habemus deo vendere: vt possimus istas ꝑciosam margaritam nobis emere. Vēdamus itaq; corp⁹ nostrum per macerationē. aīam nostrā p purificationē. et res mūdiales p elemosynarū largitiōes. et tempalia ꝓemptionē. Ipa etem. margarita inquit ꝓtouer. viij. Qui me inuenerit: inueniet vitā: ⁊ hauriet salutes a domino.

Adamas

Woba ira huius bndicti nois Maria ē .A. ⁊ denotat ꝙ ipsa est adamas. q̄ vt dr in ꝑdicto libro de ꝓpetatibus rerū dr gēma recōciliationis et amoris. ꝑm Diascor. q: inter alias ꝓpetates habet ⁊rutē reconciliatiuam ⁊ ad amorē inductiuā. Ipsa enim beata virgo recōciliauit humanū gen⁹ cuz deo ⁊ amicitiā inter eos induxit. vnde ipe inquit Eccli. xxiiij. Ego mater pulchre dilectionis ⁊c. De hoc aūt lapide ꝑcioso qui adamas appellat et de alijs lapidibus ꝑcioso tractat in. l. fi. §. spēs. ff. de publica.

Rubinus

Tertia littera est .R. per quaz denotatur ꝙ ipsa est rubinus siue carbūculus qui est valde splēdidus ⁊ habz ⁊rutē letificatiuā, vt dicit in lib. de ꝓpietatibus rerū. Ipsa em̄ gratiosa virgo letos facit viuere deuotos suos vnde illi dicere possum⁹ illud Lanc. j. exultabimus ⁊ letabimur in te. vel pōt dici ꝑm que dā doctores. ꝙ per R. denotatur ꝙ ipsa genera⁹t rubinum siue carbunculum qui nascit i visceribus sapphyri habētis splendorē ⁊ colorē celestē. vt dicit in ꝑdicto li. dr ꝓpe. re. Iste em̄ sapphyr⁹ figurat beatā vginē in cuius visceribus opatiōe spūssancti gnatus est rubin⁹. s. dñs noster iesus xps. Sed forte aliquis dicet ꝙ ego i hoc ope pono multa q̄ alis scriptoribus in suis opibus posuerūt. ⁊ ꝙ facile est inuētis addere. vt inqt pbs. ij. Elēchoz. Cui ḡ rīdeo ꝙ qz inqt Boet. in. ij. li. de disciplina schoIntuitus proprius larū: miserrimū ingeniū est semp inuentis vti ⁊ nūq̄ inueniēdis. Jdeo in ꝫ opusculo mea studui nō noua dicere. q: nihil dictū q̄n prius dictū. Nihil em̄ est nouū sub sole nec valet' quisq̄ dicere. hoc est receptus. iam em̄ ꝑcessit i seculis que fuerunt ante nos. ⁊ prioz nō est memoria. vt inqt Salomon Eccls. j. sed aliter ꝙ a predecessoribus dicta sunt curaui cōponere: seruans documētus Senece ad lucilliū lib. vj. epistolarum. epla vij. discētio. Apeo debemus imitari que vaganē ⁊ flores ad mel faciendū idoneos carpunt. Deinde quicqd attulere disponūt ac per suos dirigūt. Debemus em̄ quecunq; ex diuersa lectione cōgessim⁹ separare. Deinde adhibita ingenij nostri cura ⁊ facultate in vnū sapozē varia ista libamina ꝛfundere. Dec ille: Preterea ad obiectionē supius factā posses respōdere illud qō ponit Delinandus in chronicis suis. libro. xxvj. dicēs ꝙ Virgilius cū ei obiceret ab emulis et inuidis ꝙ alienos versus suo operi inserebat. respōdit magnarum esse virium clauā ex quere de manu herculis. Item ad confirmationē ꝓdictoz dico ꝙ imitat⁹ sum dictū pbi. ij. Elenchoz. dicentis ꝙ nō solū tenemur agere grās illis quoz opiniones⁹ aliqs cōicauerit: ⁊ his qui adhuc superficialibus enūciauer⁹. Qō declarans cōmētator dicit ꝙ nō tm̄ oportet redde re grās eis q̄ docuerunt nos veras opiniones: vt sunt illi qui cōuenūt nobiscū i opinionibus: sed etiā illis cū quibus nō cōuenimus. Jste em̄ cū hoc qō dixerūt exercitauerūt nostrū intellectū ⁊ fecerūt nos pōrere p hoc ⁊rutē ad cōprehēdendū veritatē. Et quod dicit pbus in hoc. c. manifestum est.

nullus em̄ potest ꝑse inuenire artes opatimas aut cōsideratiuas i maiorī pte. quia quētē. ⁊ nisi ꝑ hūilitē nō esset sequēs. hec dico ꝙ p quartā virginei nois litterā. s. J. denotat ꝙ ipa ē Jaspis. q̄ vt dr in li. xviij. de ꝓpetatibus rerū reddit hoiem ipm̄ ferētē curos ab oībus malis et ꝑiculis. Jdeo ille ꝙ hz adiutoriū btē virginis ei dicere potest illud ꝑs. xxj. Nō timebo mala qm̄ tu mecū es. Per q̄rtā vo litterā. s. A. denotatur ꝙ ipa ē allectiua q̄ vt dr vbi. ū ad bonā fortunā habēdā: ⁊ ꝑsequēdos honores ꝓdest. Sic btā virgo ꝓtribuit nobis marios honores Ut Ber. in quodā sermone inqt. Si mariā diligēter inspicias. nihil est virtutis: nihil splēdoris. nihil q̄ꝫ ē er ipa non resplendeat. Nō solū aūt hoz q̄nq; lapidū ꝑciosorū. sed etiā oīm alioz in se. otinet virtutes. Jpi em̄ dici pōt illud Ezech. xxviij. Omnis lapis ꝑciosus operimentū tuū. Topasius. Jaspis Chrysolit⁹. Onix. Beryll⁹. Sapphyrus. Carbūculus. ⁊ Smaragdus transsumptiue in. c. punct. H. ois. de peni. di. ij. Scīē dū q̄s ꝙ btā virgo cōparat lapidib⁹ ꝑciosis non aūt lapidib⁹ simplr. qz appellatione lapidū non cōprehendit margarita seu lapides ꝑciosi ꝑm Bart. in. l. fi. §. spēs. ff. de publi. ⁊ faciet lex. ⁊ si non sunt. §. ꝓueniamus ff. de auro ⁊ argen. lega.

Jaspis

Secunda pars huius sermonis que dicitur figurationis.

E

Omen btē virginis componit ex q̄nq; lris: q: ipsa est figurata

a

p quinq; dnas veteris testamēti quarū nola incipiunt ab alia litterarū huius nois. p .M. deno

Michol

tat ꝙ figurata fuit p Michol. q̄ fuit vxor Dauid regis ⁊ pphete. ⁊ intantum placuit Dauid ꝙ cū diu fuisset extra regnū israel. voluit cōtugere amicitiā cū abner principe militie populi israel: nisi prius sibi presentasset eā vt dr. ij. Regū. iij. Sic beata virgo intantū. placuit altissimo ꝙ filius dei per subtractionē gre existēs extra regnū mundi. noluit illud ingredi p incarnationē nec amicitiā cōtūg ere cū ꝑmo hoie ⁊ eius descēdētib⁹ nisi ꝑ ipa virgo nasceret in mū

abigail

do. Michol em̄ interpr̄tat pietas ⁊ ipa fuit pietate plenissima. Per A. significatur ꝙ fuit figurata p Abygaīl. que etiā fuit vxor David. cum em̄ Nabal carmelus vir eius esset rusticus ⁊ male rūdisset nūcio david ꝓposuit david ipm occidere ⁊ omēs de domo eius. At vbi intellexit hoc abygail obviauit david cū multis munerib⁹ ⁊ humilibus verbis ipm placuit. vt habet. j. Reg. xxv. Sic beata virgo cognoscēs deum esse iratum contra genus humanū obtulit ei multis virtutib⁹ ornata: et humilitate sua ipm placuit. Per R. denotatur ꝙ ipa figurata fuit p Rachel. que fuit vxor Iacob ⁊ Rachel genuit Ioseph qui interpretat saluator. vt habet Gen. xxxiij. Sic beata virgo genuit xpm saluatorē mūdi. Per J. denotatur ꝙ ipe figurata fuit p Judith q̄ virtute. essistatis occidit Holofernē. vt habet Judith xiij. Sic beata virgo merito sue hūilis ꝛgnitatis interfecit lucifer⁹ ꝑcipē demonū conterendo ei⁹ potestatē. Per A denotat⁹ que fuit electa super oēs filias israel tanq̄ ꝑ ⁊ seruiendū regi David. vt habet. iij. Reg. mulieres ad ministrandū regi celesti. Unde Judith Abisach Abisach pulchriores ⁊ delectabiliores ad ministrandus ꝛ j. Sic beata virgo fuit electa super omnes ipa inqt Eccl. xxiij. In habitatione sancta coram ipo ministraui. Sciebat em̄ deꝰ ipam futurā esse bonā ministrā. s. non querentes gliam ꝓpriā: sed eius cui ministraret sicut faciūt boni ministri. c. si fuerit. de ꝓse. dis. iij. Ipa aūt virgo fuit ministra respectu filij. dei cui sedule ministrauit. Unde. Aug. in sermone de assumptione inqt. Mariam siquidē ⁊ opis exhibitione ⁊ fidei veritate ministrā xpi fuisse itelligit oīs q̄ sane sapit. Opere certe ministrauit. qui hunc in vtero gessit parūq; ꝓfusum aluit et fouit se in ꝑsepio reclinauit in egyptus quoq; fugiēs absc̄dit. ⁊ dēs eius infantiā ꝑsecuta est p matris affectu ita vt ipsq; ad crucē in qua iam virū ꝑfectū vidit eum pendentem. ab eius non recessit cōsecrata. Dec ille De b etiā inqt: Ber. in quodā sermone. Oīa opa misericordie erga filiū btā virgo ministrauit. Nam ipm̄ virgineo carne vestiuit eum lacte de celo ministrato potauit et panis. Jpm̄ nouē mēsibus in suo vtero hospitata fuit eūq; p infantiā infirmū non solū visitauit. sed etiam eīa officia humilitatis illi exhibuit. Ad ipo ⁊ crucis carcere ligato nō recessit. eius quoq; sepulture interesse voluit. Dicit quoq; beata virgo maria ministra dei respectu nostri. Et ideo honorāda

Universidad de Deusto
Biblioteca

est a nobis respectu eius q̄ illā fecit ministrā cui⁹ est ministra. c. baptismus de cōse. di. iiij. administrator em̄ bene administrās habet locum dñi. l. qui fundum. §. fiduciar. ff. p̄empto. Sciendū ergo est q̄ deus ipi ministre sue cōmisit officiū ministrādi vel spēsandi oēs elemosynas t grās q̄s de celo i terrā ad nos emittit. Unde Bern. inquit i quodā sermone. Quia tu dign⁹ nō eras cui darek filiū datus est marie vt p eā accipias quicq̄d habes. Intātum em̄ eā deus dilexit vt nihil nos habere voluerit q̄ p manus eius nō trāsiret. Ipsa aūt nō est auara sed liberalis t larga. Unde Prouer. vlti. dr de illa. Manū suam aperuit inopi. t palmas suas extēdit ad pauperes. dedit q̄ pdam domesticis suis. t cibaria ancillis suis. ipa em̄ hȝ administrationē plenā t liberā q̄ idē im portat ym bar. in. l. iter bonoꝝ. ff. ō admitu. Et ideo sciēs q̄ administrator negligēs punitur iurta no. p. gl. t Bar. in. mācipia. C. de seruis fu. sollicite circa nos officium sue plenarie administrationis exercet. Nō solū aūt fecit eā de elemosynaria suā: p q̄ nobis paupibus t egenis dedit panē illū celestē q̄ de seipso inq̄t Joh. vj. Ego sū panis viuus q̄ de celo descēdi. Sed etiam fecit ipam cellariā suā. habet em̄ deus cellam vinari ā. i. spūsancti abūdantiā: iq̄ā introduxit beatā virginē t fecit eam suam dispensatricē. Unde ipa ait Can. v. Introduxit me rex in cellā vinariā. De ista autē cella ꝓpinat hec scīā minstra vinū dulcissimū illius q̄ sunt in via ad aliqualē satietatem. Illis ꝰo qui sunt in patria ad plenā ebrietatē. Jō ipsa inq̄t eis illud cōe puerbiū. Bibite leti dū vina fluūt. t illud Can. v. bibite amici: t inebriamini charissimi. Sancti q̄ sunt in via sunt amici sui: sed illi qui sunt in patria sūt charissimi. Amici ergo bibūt: sed charissimi inebriant: q: scīs qui in mūdo sunt: dat gr̄am spūsancti ad iustificationes. Illis ꝰo q̄ sunt in celo dat ad pfectā fruitionē. de q̄b inq̄t ps. xxxv. Inebriabūt ab vbertate domus tue: t torrē te voluptatis tue potabis eos. Vel pōt dici q̄ dei amici sunt āgeli q̄ sunt sibi ītimo amore cōiuncti. Sancti ꝰo q̄ sunt i patria sunt deo charī: quia etiā illi sunt ei p amorem cōiuncti sicut angeli: t sunt charior: eo quia natur pformitate ꝓpinq̄: t sunt charissimi: q̄a charissimo precio sunt empti. Quib⁹ inq̄t ap̄lus. j. ad Cor. vi. Empti estis pcio magno. glorificate t portate deū in corpe vr̄o. Angeli ergo qui sunt amici ibi sunt: q: ex visione diuinitatis suas delectationes hauriūt. Vosq̄ ꝰo q̄ sunt charissimi estis. Jam bibūt quādo suas delectationes hauriūt ex visione diuinitatis, t rebibūt q̄n delectationes suas hauriūt ex vino humanitatis. Ebrietas em̄ nō causatur ex vno hausta sz ex frequēti actu bibēdi. q: ibi sancti bibūt t rebibūt ideo ex̄ tēplatiōe diuinitatis t hūanitatis xp̄i ebrij dicūtur. Beata igit maria desiderijs amorē mundi: et strictibus atq̄ desiderātibus amores dei dat poculū. s. vinuz spūsancti q̄ generat eternā iocūditatem. iurta illud ps. qō no. glo. in. l. j. ff. de pi. t cō. rei. ven. l. vinus letificat cor hois. Item generat mundicia t puritatē vnde Zach. ix. dicit. germinans virgines generat queq̄ pcti amaritudinē. Ideo Can. viij. inquit ipsa virgo. Dabo tibi poculū ex myrrha ꝓdītō. Expellit quoq̄ curas t afflictiones. Un de isto vino possimus moraliter expendere illud Tibulli poete dicentis. Sepe ego tēraui curas expellere vino. Et illud Ouidij. j. de arte amādi. Cura fugit multo diluit q̄ mero. Et illud Horatij in odis. lib. j. Nunc vino pellite curas. Istud aūt vinū spūsancti hec diuina cellaria abūdanter t copiose ꝓpinat t effundit. Ideo ipsi ōr. Can. v. vmbilicus tuus sicut crater tornatilis nunq̄ indigēs poculis. Ipsa em̄ ē crater tornatilis iquātū circūcirca spandit vt inueniat cui infundat. Quia enim aduersarius noster diabol⁹ tan q̄ leo rugiens circūit querēs quē deuoret. j. Pet. v. t c. nulli. iij. q. j. ideo ipsa semp circūit q̄rens quē saluet. more bonoꝝ medicoꝝ q̄ circēsunt ciuitatē curādo egros. er q̄ appellant circūtores. l. si duas. §. gramatici. cum ibi no. ff. de excu. tu. Item est nunq̄ indigens poculis. q: nunq̄ euacuat sed semp plena inuenit. Ista aūt cellaria eodē cibo nos pascit quo t se. t eodē potu nos reficit quo t seipam. vnde ipsa inq̄t de suo cibo et potu Can. v. Comedi fauū cū melle meo: et bibi vinū meū cū lacte meo. Tunc em̄ fauū cum melle comedit q̄n xp̄m in suo vtero gestauit in quo fuit cera carnis. et mel diuinitatis. tunc etiā vinū cū lacte bibit q̄n spūs sanctus eius aīam ipleuit vino celestis gratie t eius carnē pfudit lacte ecclesie q̄ginalis puricie. et eodē mō ipa nos pascit fauo mellis quādo facit nos delectari in christo in cera

sue humanitatis: et i melle sue diuinitatis. Simul⁹ porat nos vino t lacte quādo dat nobis spūalem leticiam in mēte et mundiciam in carne.

Para tertia huius sermonis que dicit significationis.

Eōm deuotoꝝ doctoꝝ nomē

f Ygimis componit ex q̄nq̄ ītis ꝓpter q̄nq̄ beneficia q̄ cōtulit mūdo q̄ incipiūt ab yna iparū Ifarū. Per. Alb. em̄ significat q̄ ipa est mediatrix nostra. s. inter nos t deus. Quia em̄ p media se tenent discordie t lites dirimunt. l. antiqui. ff. si paro here. pe. Ideo homines a deo discordātes debēt beatam virginem mediatricē interponere vt pacē cui⁹ creatore suo possit reformare. Ipsa nāq̄ nata est mūdo. vt per filiū suū humanū genus recōciliaret deo. Ante em̄ q̄s Ygo maria esset in mundo: tanta erat discordia inter deum et homines ꝓpter pctm̄ ꝓmoꝝ parentū: q̄ nullus quātuncūq̄ sctūs t iustus audebat accedere ad deum p gliam impetranda. Sed oēs ex hac vita decedētes ad ifernū descēdebant boni ad limbū mali vo ad eternam penam infernalē. Beata aūt virgo sua mediatione nobis misericordiā impetrauit. et gratiam atq̄ gliam. iurta illud ps. xlvij. Suscepimus deus misericordiā tuā in medio tēpli tui. i. beate virginis q̄ multiplex ōr medium sine mediatrix. Unde Bern. in q̄dā ym one inq̄t. Mediatrix est Maria inter solem et lunā. i. xp̄m. t eccliam. ymo ergo est mediatrix nr̄e saluatōis iuxta illud ps. lxxiij. Deus aūt rex nr̄ ante ō secla operatus est salutē in medio terre: q̄ exponēs Bern. in ym one pentecostes inq̄t. Operatus est iesus salutem in medio terre. i. in vtero Ygis marie: ad quā sicut ad medium t sicut ad causam rerum et ad negociū singuloꝝ respicit̄ t q̄ habitat in celo t qui habitat in terra. t q̄ in inferno t q̄ nos pcesserunt: t nos q̄ nūc sum⁹ t qui nos sequent. t nati natoꝝ t q̄ nascentur ab illis. Qui in celo sūt vt restaurent. Qui sūt in inferno vt eripiant. Qui nos pcesserunt vt ꝓphete fideles inueniant. Qui sequentur vt glificent. Idcirco beatā te dicēt oēs generationes genitrix dei: regina celi. dña mūdi. q̄ generationib⁹ cūctis vitā t gliam genuisti. In te reperiūt angeli letitiā. iustis gr̄am: pctōres veniam. In te oculi totius creature merito respiciūt. q̄n de te et in te benigna manus oī potentis dei quoq̄ creauerat recreauit. Scōo est mediatrix nr̄e cōiunctionis t vnionis: q: nos disiunctos t diuisos a deo illi conūgit t vnit. Et sic bñ Ygo sapit vim copule. de cuius natura est cōiungere et copulare diuersa. l. j. vbi notatur. ff. de iusti. t iu. l. re coniuncti. ff. de legij. t ponit media inter diuersa. vt notat in rubrica. ff. de iuris t fac. ig. Unde Bern. in ym one assumptiōis dicit. Preciosus murex terra nostra direxit in celū. vt dando t accipiendo amicitiarū felici federe copulētur humana diuinis t terrena celestib⁹. Ō ille Can. vj. Sicut em̄ sol supra se hȝ tres planetas superiores. et infra se tres inferiores. t ipe in medio est ꝓstitut⁹. sic bñ Ygo non hȝ supra se nisi tres in trinitate personas. cōtinētes t coniugatos. t ipa est in medio cōstitura cōiungēs t vnies illos tres status nr̄e iustificatiōis. demones em̄ nr̄am iustificationē impedīt vel suis tentationibus nos infestādo: vel i bonis opibus nos impediēdo: vel a finali pseuerātia nos retrahēdo. Sz Ygo maria ois ista impedimenta expellit. t ideo nr̄am iustificationes pficit. De demonib⁹ aūt inq̄t ps. civ. loquēs deo. Posuisti tenebras t facta ē nox. i ipa ptrāsibūt oēs bestie silue. Catuli leonū rugientes. etc. deinde subdit mediatio virginis. Ortus est sol. i. Ygo maria. cui⁹ ort⁹ tria bona fecit. ymo em̄ expellit oēm tentationē demonū. et ideo subdit. t congregati sunt. s. leones. i. demones ad fugiendū. t in cubilibus suis collocabunt. i. in inferno absconden. scōo hoīem reddidit expeditū ad bonā operatōem ideo subdit. Exibit homo ad opus suum. i. liberē t expedite faciet opa meritoria. tertio dedit fruitē pseuerādi vsq̄ in finem. Et ideo subdit. t ad operationē suam vsq̄ ad vesperā. Quarto est mediatrix nr̄e reconciliationis. Peccatoꝝ enim efficit inimicos dei ꝓpter pctm̄ carnalis concupiscētie vel superbie aut auaricie. Ista aūt dei mediatrix hos inimicos dei sepe recōciliat dō et eos ad pniam reuocat. Ideo vocat luna Cant. vj. Luna em̄ immutat aerē: est vicina terre. et dñat supra mare. Sic t Ygo maria aerē immutat q̄n supbos t elatos ad hūilitatē reuocat. Est vicina terre: quia parata est auaris extinguere auaricias cupiditat̄ terrene. Dominatur supra mare, quia extinguit et exiccat

Maria cellaria

Medi atrix re cōcilia tionis

Universidad de Deusto
Biblioteca

aquas carnalis cōcupiscētie. Aqua enī maris est lucida sz amara. Sic ꝛ carnalis concupiscētia videt habere iocunditatē: sed generat amaritudinem. Unde Ouid. m. y. de arte amādi inqt. Qō iuuat erigui plus est quod ledit amātes: Proponāqꝫ ako multa ferēda suo. Sed ad ꝓpositū nostrū melius per Salomonē ꝓuer. v. dr. Fauus distillans labia meretricis: ꝛ nitidius oleo gutt̄ eī. ecce aqua clara. sequit. nouissima autē eius amara ql̄ absinthius. ecce aq̄ amara. ꝓpter ista tria inqt beata ꝛgo Eccli. xxiiij. Primo ꝙ supra mare ambulat duz ait. In fluctibus maris ambulaui. Scdo ꝙ colla suphoꝝ calcat dicēs ꝛ oluz excellentium ꝛ sublimiū colla ꝓpa frute calcaui. Et tertio ꝙ ipa inferiores ptes terre penetrat dicēs. Penetrabo inferiores ptes terre. Tunc'enī supra mare ambulat: qn carnalē concupiscentia in nobis suppeditat. Tunc ro suphorū colla calcat'ꝛ domat' qñ superbos ad humilitates inclinat. Tunc autē inferiores ptes terre penetrat. qñ ꝓfundatos in amore terrenoꝝ gratia sue mutationis ab oī terrena cupiditate imutat. Quito est mediatrix nostre itercessionis. Ipsa enī ꝓ nobis quotidie intercedit. Jdeo Bern. in ſmōe de annūciatione ait. Si ad deū ꝑtem vereris accedere, ad filiuz fuge. qz hunc tibi fratrem maria dedit. Sed ſi forte in ipo maiestatez vereris diuinā. ad mariā recurre in qua est hūanitas pura. ꝛ ipa eraudiet ꝓ sua reuerētia. Sexto ipa est mediatrix cōiatōis qz cū adhuc cēt i mūdo cōiebat cū sctis q̄ erant in via. ꝛ cū illis qui erāt in patria. et quātū ad hoc pōt appellari firmamentum quod est in medio aquarū q̄ sunt sup celos et q̄ infra. Gen. j. vbi dr. Fecit deus firmamentum in medio aquarum. i. sanctorum qui sunt in via ꝛ q̄ sunt in patria. ipsa enī tanq̄ media cōiecauit cū vtrisq;. Nam cum superioribus qui sunt in patria habuit oīmodam ꝛtutū pfectionē. cum inferioribus ro quidē sunt in hoc mūdo habuit merendi conditionē cū superioribus habuit securitatem cōtra casum. cū inferioribꝰ ro habuit possibilitatē ad meritū. cuz superioribus emulationē. cuz inferioribus ro cordis cōpassionem. Sexta ḷra nois beate ꝛginis est A. ꝙ quaz significat ꝙ ipsa est auxiliatrix nra ideo Aug. i quodā ſmone inquit. Domina nostra auxiliatrix nostra tuo filio nos reconciliaz: tuo nato nos recommendaz: tuo filio nos repiesenta. fac būdicta p̄ gram quam inuenisti. p rogatuā quaz meruisti. p misericordiā quā pepisti. vt sicut te mediante filius tuus dignat̄ est ꝑticeps fieri infirmitatis ꝛ miserie nre. sic q̄z te intercedente ꝑticipes nos faciat gl̄ie ꝛ beatitudis sue. Nec ille. Beata igit̄ ꝛgo fuit adiutrix siue auxiliatrix nre redemptionis. et est auxiliatrix nre iustificationis. Primo enī fuit auxiliatrix nre redēptionis quātū ad quattuor genera causarū. de q̄bus tractat pbo in ꝛ phys. Prio. quātū ad causam efficientē. qa illū genuit qui nostrā salutez operat̄ fuit. Dicit enī iuriste ꝙ ides iudicat̄ se eo q̄ est causa alicui⁹ actus sicut de ipso actu. l. qō seruius. ff. de condi. cau. da. ꝛ. l. qui occidit §. in hac. ff. ad legez aquil. l. antepenul. §. si conseruū. ff. vi bono. rap. l. si seruus seruū. §. insul̄. ff. si seruꝰ. vin. ꝛ. l. videamus. §. ff. loca. Scdo quantum ad cām materialē. quia de suis visceribus nostre redēptionis materiā mīstrauit. Nā ꝓtus dr esse portio viscerꝰ ipius mulieris. l. j. §. ex hoc. ff. de ven. inspi. Jō aūt dr mr xpi. quia materias mīstrauit in generatiōe eius ꝑ ſmō. ir. etymo. ꝛ Arch. in. c. inuenta. xxvij. q. ij. Ter tio. quātū ad cām formalē. qz ꝑ suam scām ꝙuersationē nobis exemplaz bene viuendi p̄buit. Quarto quātuz ad cām finalē. qz ad beatitudinem cōsequēdam nobis a deo data fuit. Unde dr Apoc. xij. ꝙ in capite eius est corona duodecim stellaruz q̄a eum nes sancti p ipsam sunt coronati. Scdo ipa est auxiliatrix nre iustificatiōis. Circa cuiꝰ adiutoriū tria sunt videda. s. q̄ efficaciter adiuuat qualr et ꝓpter q̄d nos adiuuat. Primo q̄ efficaciter adiuuat multi essi sunt qui adiuuāt: sed nō efficaciter. aut qz nō possunt aut qz nescīt. aut quia nolunt. Et istoꝝ vanū est auxilium: quia non dicit factum nisi efficaciter duret. l. si alia. ff. de solu. ꝛ alibi dr ꝙ ro debēt intelligi cū effectu. l. j. ff. ne quis eī ꝙ in suo. non ic. Ipa aūt hz adiuuādi posse qz ē mr oīpotētie. Eccli. xxiij. In hiere'm ptāg mea. habz adiuuādi nosse. qz est mr sapiētie. Prouer. xxiij. sapiēs mulier edificat domuz suam. habz adiuuandi velle. qz est mr misericordie. Jō dicit Eccli. xxiij. Mater pulchre dilectionis ꝛ timoris ꝛ agnitiōis ꝛ sancte spei. Ipsa enī est tante potētie ꝙ demonib⁹ est ad terroꝝ. Jdeo dr mr timoris, est tante sapiētie ꝙ errantibus est ad directionem

Ad mediatricem ir in tercessionis.

Ad Maria auxiliatrix

ideo dr mater agnitionis. Est tante mīe ꝙ desperantib⁹ est ad spē. ideo dr mater spei. Jtē qz auxiliū brē virginis est necessariū frigidio ꝛ repidio iō qz eos ad dei amorē inflāmat. dr mater pulchre dilectiōis. ꝛ timore humiliat: dr mater timoris. ꝛ qz est necessariū ignaris. iō qz sua sapientia eos illustrat. dr mr agnitionis. ꝛ qz est necessariū pusillanimis. iō qz eos ad spē venie reducit. dr mater spei. Scdo videdū est quali⁹ adiuuat. Ipsa quidē adiuuat hoīem in oīm statu sez in vita. i morte. ꝛ post mortē. Ut enī canit ecclia. Maria mater ḡre mat mīe, adiuuat enī i vita tā bonos qz malos bonos sez in gra cōseruādo. Jdeo dr. Maria mater ḡre. malos ro ad mīam dei perducēdo. Jdeo dr Mater mīe. Adiuuat etiam, in morte ab oībus inimicis diaboli ꝓtegendo. Jdeo subditur. Tu nos ab hoste ꝓtege. Adiuuat post mortē alios sez in suis manibus suscipiēdo: ꝛ eas in celuz deducēdo. Jdeo subditur. Et hora mortis suscipe. Liberati aūt ab ipsa regratiantur ei dicētes illud Ecclīastici. l. j. vbi quilibet eoꝝ ait. liberasti me ꝑm multitudinez mie tue a rugientibus ꝓparatis ad escam ꝛc. Tertio videndū ē ꝓpterque adiuuat. Circa qō notandum est ꝙ plura sunt ꝓpter q̄ nos adiuuare tenet. Et primo ꝓpter abūdantē cumulū. Si qs eī duos fuerit ꝛ viderit fratrē suū necessitatem habere. ꝛ clauserit ab eo viscera mie. nō est in eo charitas dei. j. Joh. iij. Quito etiā aliquis est ditior: tāto abūdantiꝰ debet bona sua indigentibus cōicare. iuxta illud Eccl. xiij. Si multū tibi fuerit: abūdāter tribue ꝛc. Sed brē ꝛgini dr Prouerb. xxx. Multe filie congregauerunt sibi diuitias. tu ro supgressa es vniuersas. Ergo nobis indigentibus: paupeulis ꝛ famelicis tenet de suis abundātijs subuenire. Unī illi dicere possumus Pasce fame morientem: si non pueris occidisti. c. pasce. lxxxvj. dist. Necare enī dr qui alimēta denegat. l. necare. ff. de libe. agno. Et illud qō ait Amb. in. c. sicut bi. xlvij. dist. Nō minoris est criminis q̄z habēti tollere q̄z possis ꝛ abūdans sis indigētibus denegare ꝛc. Scdo nos adiuuare tenet ꝓpter debitū. Ipsa enī hoībus multū tenet: quia ꝓpter eos hz dcōd hz. qz vt ꝑsos redimeret ꝛ plene beatificaret ipse de ea incarnat⁹ est. Et iō summus in casu quē ponit glo. in. l. metū. la. ij. §. sed ls. in ꝛbo. ope nec. ff. qō mecau. dic. equū est vt si habeas bonuz ꝓpter me: ꝛ ego habeā ꝓpter te. Nos igit̄ illi tenemur: qz ꝑ ipsam sumus reconciliati. ipsa ro nobis tenet: qz ꝓpter nos effecta ē mater dei. ꝛ ꝑ ons obligatio est ad ārtidota vt būfaciēti būfaciam⁹. l. aqlius regulus. ff. ō dona. ꝛ. l. sed ꝛ si legē. §. ꝓsulit. vbi glo. ff. de peti. here. ꝛ est obligatio naturalis. vt inqt glo. in. l. er b̄ iure. ff. de iusti. ꝛ iu. ꝛ nos illi tenemur sicut liber⁹ exēptus a seruitute tenetur patrono naturalr exhibere opas. l. si nō sortē. §. liber⁹. ff. de ꝛdi. inde dī. O Maria multū gaudeo. multū gaudeo. multiqz gaudiū. mīraqz mihi audacia est. Maria loqr. b ſic vere ē. Nos enī tibi teqz nobis mira vicissitudo cōfederat. Ut ses ꝓ esse qō sum⁹. Si enī nulla ꝓcessisset nostra trāsgressio nō esset secuta nra redēptio. Et si necessariū nō esset redimi pcōrē: nō esset res mater saluatoria si nulla esset indigentia salutis. Tertio nos adiuuare tenetur ꝓpter cōmissum officiū. Electi enī ad officiū tenent illud pertīb⁹ ꝑtiri. l. prouidendū. §. j. C. de postu. Sicut in ſſr dr in ꝓtoris⁹. l. iij. §. b edictū. ff. de dāno infecto. immo etiā si nō peccāt tenent defendere. l. si nō defendat. ff. de penis. Sed qō maiꝰ est etiā in casu quo opp̄essus eēt contentꝰ sponte penā pati adhuc debz defendi. l. nō tm̄. ff. de appel. Et b̄ er quadā naturali pietate ꝓuenit: vt ibi in ter. ꝛ i glo. Possum⁹ aūt beatā ꝛginē appellare auxiliū ordinariū q̄ militante cessāt extraordinariuz sez aliorū sanctoz. Facit ad hoc. l. in cause. la. ij. ff. de mino. Et iō oēs debent in necessitatib⁹ suis ad eā recurrere tanq̄ ad matrē. qz sīc mater subuenit necessitatibus filij. ꝛ eī alere tenetur ꝛ educare si indiget. l. si quis. §. de iusti. ꝛ iu. ita ipsa cui cōmīsit deus officiū maternū erga nos: tenet nobis succurrere. Unī illi dicere debemus illud qō canit ecclia dr. Monstra te esse matrē ꝛc. Nemo ergo se reputet pauperē nec in miseria permaneat cū sit amicus ꝛ filius dñe tā dimitis ꝛ potēris. sed cōfidēter ad postulandā ipsius adiutoriū ꝓgat. Deus enī de ea, confidēs oēs grās faciēdas sibi cōmīsit: ꝛ ipsa officiū suū diligēter facit, ꝛ abūdāter grā

Universidad de Deusto
Biblioteca

distribuit: scīes q̄ maledictus ꝺ̄r dispensator auarus cui⁹ dño est largus. Itē oībus succurrit. nā adiuuat tribulatos dano eis patiētiā. de quo Prouer. vi. ꝺ̄r Cōsidit i ea cor viri sui. Et sequitur. ō nocte surrexit vt les tribulat⁹ subueniar. Adiuuat etiā tentatos dāa eis victoriā. vñ subdit ibidē. dedit predas domesticis suis. Adiuuat ḡ̄s in dei amore famelicos: dādo eis refectionē ēternas. iō subdit. et cibaria ancillis suis. Et q̄ bus ꝺ̄bis colligit q̄ btā v̄go ḥs ḡsdā famulos et ancillas. et isti sunt boni laici qui ꝑcepta dei custodiūt. quib⁹ dat cibaria. ꝺ̄r cibo diuine gr̄e eos pascit. ḥs etiā ḡsdā domestico⁹: et isti sunt boni religiosi et viri ꝑfecti et btē v̄gis deuotissimi qui in castitate viuūt et isti domestici⁹ suis dat pdā: tū q̄ magnis diuitijs spūalibus eos ditat. tū q̄ de hostibus suis victoriā eis p̄stat. tū q̄ mundum carnē et diabolū in pdā eis donat. De talibus ḡ̄s domestici⁹ btē v̄ginis subdit in pdicto. c. Oēs domestici ei⁹ vestiti sunt duplicib⁹. q̄ alias cor vestit multiplici virtute et corpa cādore innocētie. Quarto ipa būdicta v̄go nos adiuuat ꝓpter suū ām viscerosum. Q̄ etsi fuit de regali stirpe ꝓgenita ideo fuit pietatis opib⁹ debita. Nā inquit Ouiō. de ponto. Regia crede mihi res est succurrere lapso: Louiens homi est hominem seruare voluptas. Nō cessat ḡ̄ nos adiuuāt hec regina pietate et amore charitatis plena nec nr̄as miserias fastidio hs. q̄ vt ait Gualterus in alexādriade. Verus amor miser⁹ nūq̄ fastidit amicū. Oō ho sit pietate plena manifestū est. Nā diuina pietas nouē mensib⁹ in ei⁹ vtero habitauit. et iō ipam tota pietate repleuit. Vñ Bern. in quodā sermōe inqt. Quid mirū si pietatē exhibēt viscera pietat⁹? Nonne q̄ pomū in manu sua tenuerit dimidia die reliq̄ diei pte pomi seruabit odorē. Quātū ergo visceribus illa virg⁹ pietat⁹ affecit in q̄b⁹ nouē mensibus diuina pietas rexcuit. nā et ante mātē q̄s ventrē repleuit: et cū ex vtero ꝓcessit ab ei⁹ animo nō recessit. ḥ ille. Mores enī a piuncto formant. et iō ꝺ̄r. Si cū bono bonus eris. l. ediles. §. q̄d ergo. vbi glo. ff. de edil. edic. et §. cogitandū. in fi. i auc. de mona. col. i. Quinto nos adiuuare tenet ꝓpter diuīe liberalitatis impēsum illi bñficiū. Si enī deus intantū illi fuit liberalis nō ꝺ̄r nobis ipa esse suara. sed de plenitudine nobis effundere quoꝝ accepit. de qua ipsa inqt Eccli. xxiij. In plenitudine sanctōꝝ detentio mea. et seruare ꝺ̄r illud apli Petri sue. j. canonice. c. iij. sicut accepistis gr̄am i alterutrū illā administrātes sicut boni dispensatores multiformis gr̄e dei. Silr nāq̄ etiā facit imperator: i. l. ḡs gr̄as. post prin. C. de offi. ꝑfect. p. afri. vbi desiderat imperiū subditis de illa mia quaꝝ sibi fecit deꝰ. In figurā aūt q̄ beata v̄go liberaliter effundit et cōicat gr̄as q̄s accepit legit. iij. Regū. j. q̄ Bersabee filio suo Salomoni regnū suis pcib⁹ impetrauit. Bersabee interpretat⁹ puteus sanctitat⁹. Putei aūt nr̄i. i. anim⁹: aut est siccus: aut semiplen⁹. putei v̄o btē virginis fuit plen⁹ et supplen⁹. Ideo de sua plenitudine nobis ꝺ̄r effundere et nobis filijs suis tanq̄ bona mater celeste regnum suis pcibus ꝑperare. Possum⁹ ḥs alia rōnē assignare que ꝺ̄r suetonio. Ipsa enī gr̄am dei quā hūanū gen⁹ amiserat inuenit. Vñ isti dictū fuit Luc. j. Inuenisti gratiā apud deū. et ideo tenet illā nobis restituere q̄ ꝺ̄r m. c. ū quid inueniſti. xiij. q. v. Si q̄d inueniſti et non reddidisti: rapuisti. et in. c. multi ea. q. 1 cā scriptus est. Multi sine pcō esse putāt si alienus q̄ⁱ inuenerit teneant et discūt. Deus mihi dedit. Cui habeo reddere? Inuentio discāt hoc petrū fīle esse rapine si q̄s inuenta nō fīdit. tad idē facit. l. falsus. §. q̄ alie dere num. ff. de fur. vbi Bar. dicit q̄ inueniēs alienū faleonē tenet illū portare in ꝓpatulo et nō sub mātello als reputabit fur. et iō brā v̄go nō ꝺ̄r gr̄am quā inuenit occultam tenere: ḥs nobis ꝓpalare et reddere. Unde Aler. de ales. sup Lu. inqt ipi. gratiā quaꝝ pdidim⁹ inueniſti non tibi soli retinendā: ḥs nobis restituendā. Tertia r̄a sui nois est R. p quē significat q̄ ipsa est restauratrix et reparatrix ac reconciliatrix nr̄a q̄ ita reparauit gens humanū vt nūc sit form⁹q̄s esset ante: q̄ lapsa reparata cōiter sunt doctiores. c. fideliores. l. di. et de pen. dist. iij. c. rerū. Repara aūt ꝺ̄r q̄ est totaliter deperdita vel diminutus. vt in auc. de mā. prin. in pn. col. iiij. De hoc aūt bñficio a matre dei recepto loquēs Aug. in ꝺ̄mōe de natiuitate virginis inqt. Mater generis nostri pena intulit mūdo: genitrix dñi nr̄i salutē attulit mundo. autrix pcti eua. autrix meritis maria. Eua occidēdo obfuit. Maria viuificādo profuit. pcussit illa. sanauit ista. hec ille. et Bern. in quodam sermone ait. Nec est beata illa Maria que totius orbis reparationē et liberationē obtinuit. salutēq̄ hoīs impetrauit cui dictū est. Ne timeas maria Iēa noīa ei⁹ est. P. quā significat q̄ ipa est terpretatur illuminata vl illuminatrix. Maria interpretatur illuminata vl illuminatrix. Fuit enī⁹ primo ipsa illuminata. vñ de ipsa dicitur illud Esa. xviij. sicut lux meridiana clarabit sole mane absq̄ nubib⁹ rutilat. Habuit ergo intellectū magis eleuatū et illuminatum q̄ⁱ aliqua vnq̄ habuerit pura creatura. sup Neronē q̄ habuit peritiā olim artiū liberaliū et mechanicaꝝ. sup Aristo. q̄ olim elemētoꝝ ac naturaliū rez noticiā habuit. Quapropter regula in natura nūcupatur vñ commētator Auerrois sup. iij. de aia. ō ipso inquit. Credit q̄ ille hō fuit regula in natura: quē natura inuenit ad demonstrādā vltimā perfectionē i scia rot⁹ nature. Ille. Itē illuminata fuit sup Platonē. qui substantiaꝝ separatarū cognitionē habuit sup Ptolomeū regē egypti. q̄ astroꝝ osum noticiā acq̄siuit. sup Moysen q̄ creaturaꝝ nouit originē. quā Aristo. ignorauit ut volunt theologi in. ij. di. j. viditq̄ deum facie ad faciē. vt ꝺ̄r Nume. xij. sup Stephanū: q̄ vidit celos apertos. Act. vij. sup Paulus q̄ rapt⁹ fuit vsq̄ ad tertiū celū. audiuit arcana q̄ nō licet homini loq̄. et ad Cor. xij. sup Dauid q̄ fuit p̄m theol. i. j. sen. di. ij. etiam⁹ pphetaꝝ. eo q̄ altiora ꝓpheravit. sup Johannem baptistam: qui fuit plus q̄ⁱ pphet⁹. vt ait saluator. Mar. xj. super Johannē euangelistā. de quo Aug. inquit. Si paulo altius intonasset: totus mūdus eius capere nō potuisset: q̄n dixit. In ꝓncipio erat verbum. Et breuiter ꝺcludēdo: v̄go benedicta habuit oēm scientiā atq̄ cognitionē quaꝝ vnq̄ alia hoīm habuerit vl habebit. Habuit enī tantā cognitionem creatoris vt in ipsa cognitiōe ola alia cognosceret, viveret et fieret in illa illō ꝑ. xxxv. In lumine tuo videbimus lumē. Ait enī Grego. in. xiij. dialo. Quid est q̄ nesciat ille qui scit scientes omnia. Facit ad hoc dictū Aristo. in. iij. de aia. in p̄in. vbi ait. q̄ potētia sensibilis p cepto obiecto excellenti impedit postea intuitū suo citra obiectū minimā vt ps̄ ō bisma. Potētia aūt intellectualis est a ꝺ̄no. ḡ infima. Et iō brā v̄go que ad tā ardua cognitionē dei fuit sublimata q̄ⁱ a nullo intellecto creato cōprehēdi pōt: nō solū excellente lumine intellect⁹ oēs hoīes: ḥs etiā ēm alios quos: vt refert. s. Bernardinus in ḡdragesimali de euāgelio eterno i sermone. ij. ferie post dñicā oliuaꝝ. dū erat in vētre matris fuit in maiori et sublimiori statu ꝓplationis: q̄ vnq̄ aliq̄ pura creatura fuerit i ēta te pfecta. et ḥs i vtero sicut et ceteri cōit doceat mirer. attū somnus q̄ sepelit in nobis liberi arbitrij vsum non fuit in ipsa. vñ dicere poterat illō Cāt. v. Ego dormio et cor meū vigilat. s. in cōtēplatione. nec mirandū si hoc aūt debuit etatē habuit. Nā beat⁹ Nicolaus in infantia lactās. ij. iij. et. vj. feria lac sumere nolebat. sanctus ꝺ̄o benedictus i ḥs baptista vt inquit Ambro. super Lucaꝝ turaꝝ ad gr̄a. qui etiā in etate. v. annoꝝ fuit habuerunt vsuꝝ rōnis ante debitā etatē q̄ puer. et p doc. in. c. oīs. de pen. et remiſ. et ne⁊litori et excellētiori modo ista credenda sunt p̄ illā ſnſam Bern. in epla ad lugdun. Oō aliqs licet paucissimis est concessus et c. Sed o ipsa est illuminatrix nr̄a q̄s in fide et in omni vtute illuminat. et ideo nomē maria q̄ⁱ significat idez q̄ illuminatrix nr̄a. cū sit nomen amicitie et beneficētie ꝺ̄ vnū quemq̄ ad illius amorem attrahere. Si enī vt ait Ouiō. in li. de ponto. nomē amicitie barbara corda mouet. quātū ꝺ̄ corda nra attrahere ḥ nomē amicabile illumīatricis nr̄e v̄ginis gl̄iose. De ipa enī dicī p̄t illud Lu. ij. Lumē ad revelationē gētiū. et gl̄iam plebis tue israel. Cui nascēti dixit deꝰ illō Esa. xlix. Dedi te i lucē gētiū: et ḥs sal⁹ mea vsq̄ ad extremū terre. Ideo ipa inqt Eccli. xxiiij. Illuminabo oēs sperantes in dño.

Quinta r̄a nois brē v̄ginis est A. p quā significat q̄ ipsa est aduocata nr̄a. q̄n autē hō hūs aliquā cās ḥs sapiētē et bonū aduocatū: p̄t sperare q̄ de sua cā victoriam reportabit. et p̄ter c. to ius suū obtinebit. vt innuit ter. in. l. puldēdū. et p̄in. C. de post. hanc ergo dignissimā aduocatā habētes lerari debemus et exultare. q̄ ipsa causas nostras cor̄a deo assumēs ipsas sapienter incipit: incepras q̄ multis allegatiōibus defendit. et defensas ad propriū fines deducit

Universidad de Deusto
Biblioteca

primo em̃ sapiẽter incipit captando beni uolẽtia. s. in exordio: qđ est ꝓpriũ boni aduocati: qt quilibet bonus orator dz i exordio reddere auditorẽ attẽtũ ⁊ beniuolũ: vt ait Tullius in rhetorica veteri. Vitiosus autẽ est i aduocato sine vlla beniuola ꝓfatione iudici cãm exponere. l. ſ. ff. de or. iuris. scđo insinuat nostrã miseriã. ⁊ vltimo petit dei miam. ĩ figurata est p illã mulierẽ sapientissimam que dixit ad Dauid. ij. Reg. xiiij. Sicut angelus dñi: sic ⁊ dñs meꝰ rex vt nec maledictiõe nec bñdictiõe moueat. Deꝰ em̃ est tante bonitatis ꝙ nec nr̃is bñdictiõibꝰ extollit: nec nostris peccãtis ⁊ maledictionibꝰ mouet. Deinde subdit. Oẽs mortemur ⁊ q̃si aque dilabimur q̃ nõ reuertunt Ecce insinuatio nr̃e miserie. bona em̃ spũs est vadẽs. ⁊ nõ redieno vt inquit ps. iuxta illud Gap. xvi. Cũ exierit spũs meus reuertet Deinde subdit. Reduc abiectũ tuũ. i. pctõrẽ: quẽ abiecisti p culpã: reduc p tuã miam: Ecce imploratio miẽ. Scõo causas nras multis allegatiõibꝰ defendit. primo sapiẽ bo nõ nimis plixo: sicut solẽt facere aduocati dicẽtes iudici: dicã vnũ bũ p cã mea. ⁊ postea multa dicũt. vt ait glo. in. l. antiquitas. in fi. C. de vsufruc. Tales autez nimis longi ⁊ bonꝰ solẽt assessoribꝰ cẽ odiosi vt ait Bal. in. l. prime. ff. o hic que in rest. delẽ. Dicit em̃ Jacobꝰ beneuẽtanus sui libri. c. vi. Jnuidiaz generat ⁊ lõgus redia sermo. Breuitas bo est amica iuris. §. qđ ibi. ⁊ breui sermone ꝓscriptas. in. ſ. cõstitutione codicis. ⁊ oẽs moderni breuitate ẽlestant. vt ait glo. i rubri. ff. qđ me. cã. ⁊ idẽ ꝓbatur p. l. fi. C. de ꝓci. imper. of. ⁊ i. l. ampliorem. §. i refutatoriis. C. de appel. Jpa ergo aduocata nra cõpendiosis ⁊ sensu plenis sermonibꝰ animum iudicis celestis ad suũ votũ inclinat. Jõ significata est p Abigail cui dixit Dauid. ſ. Reg. xxv. Bñdictuz eloquiũ tuũ. ⁊ bñdicta tu q̃ ꝓhibuisti me ne vlciscere me manu mea. Ecce audiuiyoes tuã. ⁊ bonoraui faciẽ tuã. Scõo aduocat pietatis signo. Cũ Ber. sup Cañ. ait. O bõ lecurũ accenssus habes ad deũ. vbi habes matrẽ ante filiũ. filiũ ante patrẽ. Filiꝰ ostẽdit patri vulnera ⁊ latus. Mater ostendit filio pectus ⁊ vbera. Nulla ergo ibi poterit esse repulsa. vbi tot sunt charitatis ſignia Tertio aduocat sanctitatis merito. ſi ei metira alioz sanctoz ꝓ nobis apud deũ intercedãt: multo fortiꝰ merita illiꝰ que pleniti-

dinem obtinuit meritoz ⁊ gratiarũ. vt hĩ Lu. j. poterũt nobis diuinã gr̃am impetrare. Quarto aduocat ardenti desiderio. Desideria em̃ sanctoz sunt intercessiões ꝓ nobis ad deũ. Jõ Danieli dicit ãgelus. ix. suili. c. Vir desideriozum es. Et ipsa virgo dicit Cañ. ij. dũ esset rex i accubitu suo nardus mea dedit odorẽ suauitatis. Nardꝰ est herba calida ⁊ multũ odoꝛifera. ⁊ significat eiꝰ desideria inflãmata que ad deũ ascendunt ac gratũ sibi odorẽ faciũt. Tertio principaliter ipsa ꝙ causas nras ad ꝓsperũ finez perducit. Cũc aũt aduocatꝰ causam suaz ad debitũ finẽ pduxit qũ est sollicitus ⁊ penitus absq; incuria gratiosus. primo solliciꝰ. q; vigilãtibꝰ ⁊ nõ dormiẽtibꝰ iura subueniunt. l. ſi pupilli. ff. de his q̃ i frau. creUſu Cinus i. l. ſ. C. de iur. ⁊ fac. igno. per illã ter. dicit. Nota chepoicha lẽta nõ mansgia de pere nicie. facit. l. bonoz. C. q̃ admitti ad bo. posse. pos. Scõo peritꝰ eẽ dz quia aduocatꝰ illitteratꝰ nõ admittit ad aduocãdũ. l. nemini. C. de' aduo. diuer. iu. facit. l. ij. C. de postu. Tertio requirit in eo gratiotas q̃ reddit iudicẽ fauoꝛabilẽ quẽ bonũ ẽ hr̃e. l. denunciasse. ad̃ incipit q̃ rixari. §. fi. ff. ad. l. iuliã. ð adul. iũcta. l. aptissim. C ð iudi. Debet ergo aduocatꝰ esse diligẽs ⁊ solicitꝰ. iurta illud Ouiđ. iij. de arte amandi. Jo q̃ ꝓsperitur adsit facũduz: Causaz sepe dictis agat: q; ſi er negligẽtia sua succũbit in cã: tenet satisfacer clientulo suo dã nũ passo ꝑm sniam doctoz maxime Post. i summa. in tit. ð postu. §. qđ postulare. ꝰ dixit tñ Aro. ⁊. §. qđ ꝓtiner. ꝰ. Jtez ad officiũ. ⁊ i ti. ð penis. §. coi. cõtrẽdũ. ꝰ. aduocatus. ⁊ §. q̃bus. ꝰ. qđ ð aduocatis. Debet etiã eẽ sapiẽs ⁊ peritꝰ scięs inuenire iura q̃ faciũt ꝓ sua cã. q; ſi eã pdat ex sua ignorãtia ⁊ iperitia ꝙ ipiudẽtia. ad restitutionẽ tenet. ꝑm sniaz doctoz maxime Post. vbi ẽ. facit. l. idẽ iuris. ff. ad legẽ aq̃liã. ⁊. c. ad aureo. ð era. ⁊. q̃i. ⁊. l. ij. ⁊ ibi gl. ff. qđ. q̃sq; iuris. Dz etiã esse gratiosuo coꝛã rege ⁊ familia regis. q; ſi odiosus esset: nil ꝓficeret. Ut em̃ ait Diego. in pasto. c. ij. Difficile est vr quãtũlibet recta ônũciãs ioq̃ nõ diligitur libẽter audiatur. Et Ben. i lib. v. declamationuz inqt. Magna dz esse eloquentia que inuitis placeat. Cũ autez aduocatus has babẽs cõditiões. officiũ suũ bñ pagit valde est cõmẽdandus ⁊ remuneratiõe dignus. vñ dr in. l. laudabile. C. de aduoc. di-

ner. iudicẽ. laudabile vitez hoim necessarii aduocatiõis officiũ ꝓnijs opz remunerari. ⁊ sunt ꝛba impatoꝛis. qui erã in. l. ad eati q̃ dirimunt ãbigua facta causaz. suezq; ꝓuatis lapsa erigũt. ⁊ fatigata reparãt. nõ vulneribꝰ patriã parẽtesq; seruarent. Nec em̃ solos nr̃o imperio militare credim̃. illerã aduocatos. Militãt nãq; patroni causarũ q̃ gliose votis cõfisi munimine laboꝛãtiũ spẽ: vitã ⁊ posteros defendũt. ꝰ ille. Fuit gũt ⁊ est talis aduocata ꝙgo Maria de q̃ ps. xliij. loquẽs dauid deo inqr. Astitit regina a derꝛis tuis. ecce quãte sollicitudis est ⁊ diligẽtie. Nõ em̃ vel ad horã recedit: sed a derꝛis dei semp stat ⁊ ꝓ pctoꝛibꝰ oꝛat. sequit. Jn vestitu deaurato. Ecce quante sapie est. Per aurũ em̃ in sacra scriptura intelligit sapia diuia: de q̃ dr Gap. vij. Jnfinitꝰ est thesaurus hoibus. Alij em̃ sci habuerũt auz. i. diuinã sapiẽtiã: sz nullus fuit vestitꝰ auro nisi bta virgo Maria Cũc em̃ diuia sapiẽtia auro ipaz vestiunt. qũ nouẽ mẽsibꝰ in eiꝰ vtero habitauit. sequitur. Circũdata varietate. Ecce q̃nte gr̃e. nã coꝛã rege ⁊ eiꝰ familia intantũ est grosa ꝙ oẽs eã circũdãt: associãt ⁊ honoꝛãt. in celo em̃ tot sunt varietates: q̃t sunt sctoz oꝛdines q̃ tanq̃ domicelli ⁊ domicelle reginaz suã associãt: matrẽq; dñi sui venerant. De qua Bern. in quoda sermõe inqt. Aduocatas ꝓmisit pegrinatio nra: q̃ tanq̃ iudicio mater supplicite ⁊ efficaciter negocia nra pꝛactabit: ꝓterea canit ecclia in illa antiphona. quam dr cõposuisse Jobes damascen. dr. Eya ergo aduocata nostra: illos tuos misericordes oculos ad nos cõuerte scz in ꝑsenti nobis imperꝛãs gr̃am filij tui: ⁊ in futuro vitam eternam. Amen.

De eadẽ btissime ꝙgo nomatiõe. Ser. ij.

Oẽ nomẽ meũ

Ero. iij. Jnqt magr Bartholꝰ in lib. brẽ ꝙginis fructu. viij. loquẽs de nomine matris dei. Non solũ er nomis interꝓtiõe: sed etiã er cõpositiõe litterarũ apparet huiꝰ nomis excellẽtia. vt em̃ in nomie iesu filij sui q̃nqz lr̃e continẽtur. sic in hoc nõie Maria totidẽ sunt lr̃e eiꝰ pfe-

z b

Excellẽtia nois Maria.

rionẽ ostẽdẽtes. Prima lr̃a M. maz ostendit ⁊ pietatẽ eiꝰ: qua plena ẽ oĩs terra. A. altitudinẽ cõtẽplatiõis: q̃ cõtinue in deuz fertur. R religiositatẽ in cultu: habitu: ⁊ i omni eiꝰ motu. J. innocẽtiã eiꝰ ⁊ puritatẽ. sed A. affluentiã exhmit gr̃az. vl aliter cõ prehẽdendo cursum vite sue. M. dicit misrabilitatẽ cõceptiõis ⁊ natiuitatis eiꝰ. A ac ceptionẽ eiꝰ in dei matrẽ. R. rectitudinem quo ad oẽs vite actꝰ. J. imitationẽ pfectissimã ⁊ cõformitatẽ ad xpm. A. altitudinem graduu q̃ sup oẽs est in gl̃ia sublimata. Et non solũ lr̃e sed etiã syllabe declarãt eiꝰ magnitudinẽ. Sunt em̃ due sillabe ⁊ vna littera. ꝓma syllaba ma. dicit maternũ affectũ Marie ad fideles. scđa ri. demõstrat ricpcũ nostraz a deo ipetus interuentiõe ostẽdit. hec ille. Et ideo btã ꝙgo merito põr; dis excellẽtissimũ ⁊ iocũdissimũ atq; suauissimũ Ouiđ. Nota sunt ipso pene timẽda sono. De quo idem poeta vbi. ð. inquirẽs ꝑsona penelope. Nole in hectoreo pallida semp erã. ſz nomẽ est amoꝛosus ⁊ dulcissimũ. Ubi Ber. inqr. O nomẽ gliose ꝙgis suauissimũ te noinare: sz ſi nõ sum dignꝰ ꝓpter me. sũ dignꝰ ꝓpter te. quia tu es digna noiari. ⁊ ab oĩbꝰ amari ⁊ reuereri. q; p te gratiã accrimꝰ: gliam impetramus. p te Maria frãgunt vincula: soluunt debita: vincunt vitia: solidant cõfracta: recupant pdita renouant vetera: roboꝛant ifirma: magnificãt minima: eraltant infima: incepta ꝑmouentur: infecta ꝑficiunt: perfecta cõseruant: demones fugant: purgat coꝛmẽs refulget ⁊ animꝰ inflãmat: liquescit peccꝰ: dulcescit gustus: ⁊ decoꝛat aspectꝰ. hec ille. De quo gliose virginis triumphãti nomie adhuc tres cõsiderationes facieuus.

Prima dicetur causationis.
Scđa deriuationis.
Tertia ẽ interpretationis.

Para. ꝓma huiꝰ ꝑmõis q̃ ðr causatiõis. Ro expeditiõe ꝑme ptis breuissime q̃rit ãre mr̃ dei appellata fuit maria: cũ potis videat ꝙ debuerit appellari Eua. q; Gene. iij. dr. Et vocauit nomẽ eiꝰ Eua eo ꝙ esset mr̃ oĩm viuẽtiũ. ſi g̃ illa appella-

p

A Quare dicitur maria.

Universidad de Deusto
Biblioteca

to est Eua q erat mak olim viuentiū vita natur mlto fortiꝰ illa btissima ꝯgo debuit appellari Eua. q est mr olim viuentiū vita gre. Eua em interptat vita. Rñdeo qꝺ deꝰ voluit matrē suā appellari mariā: nō solū rōnibꝰ allegatis i pcedēti ꝑmo. sꝫ et multis alijs assignādis in tribꝰ sequentibꝰ ꝑmonibꝰ et in. ij. et. iij. pte huius ꝑmōis. quo qdē noie significat qꝺ ipa est pulcrima mak olim fidelium. vt etiā declarabit in sequēti ꝑmōe pte ſ. Noe aūt Eue vocari non debuit: cui ipa ꝯgo benedicta in re et effectu ꝺria fuit posita: vt inqt Alber. sup missus est. c. iiij. di. Eua em damnat: Maria saluat. vñ ipsa nomen Eue mutauit. Illa em oēs homines generat in mūdū. Ista in celū. Illa mr carnal. Ista spūalis. Illa mr miserie. Ista mater mīe. Illa principiū mortalitatis. Ista principiū regenerationis. Illa grām pdidit. Ista grām inuenit. Illa transiuit et nos transire fecit de gra in culpā. Ista nos surgere fecit de culpa in grām. Illa de latere viri dormientis facta. Ista de corde dei vigilātis. Illa viro suo occasio fuit pditionis. Ista viro suo occasio fuit reparationis. Illa despōsat origo corruptis. Ista despōsat māsura ꝯgoginū. Illa ꝑma virginitatē pdidit. Ista prima virginitatē deo cōsecrauit. Illa a diabolo decepta. Ista ab angelo edocta. Illa diabolus vicit ꝑ superbiā. Ista diabolum vicit per humilitatē. Et sic ꝑtz quare mutauit nomen Eue. hec ille. Ꝺō ipam ꝯginē exorat ecclia dicens. Sumens illud aue Gabrielis ore funda nos in pace mutās Eue nomen. Si ergo vbi res pene eadem est: qnqz sunt diuersa nomia. l. diffinim⁹. C. de agri. et cēsi. lib. xj. multo magis vbi fuit tanta diuersitas debuit etiam esse nominū varietas.

B Pars. ij. huius ꝑmonis q ꝺ derivationis Veri nō immerito pōt vn b nomē q Maria deriuef. Dicit ff. iurisconsultus i. l. j. ff. si cer. pe. Bonū ē pri ꝙ Interpretatio nomis ad interptationē vbor pueniam⁹ pausa de ipsius rituli significatiōe tractat. vbi dicit glo. ꝑma: qꝺ b spectat ad bonū doctorē aīe ofa tractare de derivatiōe et significatiōe rei. Ꝺō in. l. j. ff. de iusti. et iu. legit ator inqt. Iuri operā daturū prius nosse opꝰ vñ nomē iurisdescēdat. et alibi ꝺr qꝺ bonū est argumentū a derivatione sive ab etymologia vt Iustiniꝰe vocabulr. l. ij. §. appellata. ff. ñ cer. pe. et. l. j. ff. de acq. pos. et iſti. de testa. in ꝓncipi. et glo. in. l. tugurij. ff. de ꝺvo. sig. crēplificat in multis subdēs qꝺ uocat hanc argumētationē et denoiatiōe et ex vi nois

Querendū est igit primo de derivatiōe nois matris dei. Et rndetur ꝑmoēs doctores qꝺ derivat a mari: qꝺ sicut ossa flumina intrāt mare et exeūt ab ipo. vt ꝺr Eccliſ. j. ſta oēs gre diuine intrāt i btāz ꝯginē. iuxta illud Hieron. ad Eusto. Ceteris ꝑ ptes gra ꝑstat. Marie ꝺo tota se infudit gre plenitudo. Ab ipa aūt virgine nobis cōcantur Ilū Aug. in quodā sermōe. air. Gratia plena eos maria quā apō deū inuenisti. et hāc ꝑ totū mundū diffundere meruisti. De hac derivatiōe loquēs Alber⁹ ybi. ꝺ. air. Dicitur Maria qꝺ sicut i mari ē olim aquaꝝ cōgregatio: ita in ipsa est cōgregatio omniū gratiaꝝ. Ilū ꝺr Ben. ſ.. Congregationes aquarū vocauit maria. loc⁹ ergo oium gratiaꝝ vocat Maria: hec ille. Maria vñ derivatur.

Scīēdū ꝙ ꝙ in maria tria pōt cōsiderari. scz ꝑmo origo fontiū. scꝺo plēitudo aquārū. tertio amaritudo saporis. Primo igit mare est origo olim fontiū et fluuiorū. et ab ipso fluūt diuerse aque Sic a Maria qꝺ est principiū oiuz gratiaꝝ fluūt et emanāt diuerse gratie. A mari qdē fluunt aque. puteales et fluuiales. et sic a Maria. de qua Can. iij. ꝺr. Fons hortoꝝ puteus aquaꝝ viuentiū que fluūt impetu de libano. Per istas tres diuersitas aquarū intelliguntur tres gradus gratiaꝝ que omisa Maria in nos fluit. qꝺ sunt Gra incipiens sive pueniēs. Gra ꝓficiēs. et Gratia ꝑfecta. Gra incipiēs sive pueniēs significat culpā: ita gra pueniēs petōm nō ddat ppter sua merita: sꝫ quadā occulta dei ispiratione infundit: et ꝺr aq viua est eo qꝺ petōrē qꝺ erat mortuꝰ ꝑ culpā vivificat: et ofa ei opatur mortificata ꝑ petiā reuiuiscere facit ꝑ gratiā. hoc aūt fac bta ꝯgo: ꝺ qua pōt exponi illud qꝺ scriptū est Ezech. xlvij. ybi ꝺicit angel⁹. Aq iste. s. diuine: trahūt mar. i. beata ꝯginē et erūbūt et sanabunt aq et ofa ad q venerint aq iste sanabunt et viuent. Per aquā fontalē intelligit gra ꝓficiens: de qua ꝺr in ꝑdicta auctre Cant. Fons hortoꝝ. Portꝰ em dei sunt ipsi ꝓficientes. in q̄bus sunt herbe et plāte diuersaꝝ virtutum sed nec ipe herbe nec plāte pōt germinare nec crescere aut proficere: niſi sint ab ipsa aqua gratie irrigate. ideo dicit Gene. ij. c. Fons ascēdebat de terra. i. de ꝯgine Maria irrigās vniuersaꝝ superficiē terre. Per Gra ꝓficiens. Gra ꝑfecta. Maria ꝓ mari sunt tria.

Gra ꝑfecta. aquā ꝺo fluuialē que fluit cū impetu. intelligit gra ꝑfecta q facit fluere cū ipetu. qꝺ ꝑter qꝺ ꝺr Ese. j. Ubi erat ipetꝰ spūs illuc gradiebant. Impetꝰ est ubi accipit i bona Talis em impetꝰ aquaꝝ. i. feruor: et desiderio et feruore. tū a diuina gra equitarū. facit magnaz leticam ciuitatē dei. Sunt aūt qdā aq stātiue putrescūt et significāt petōres: qui stāt et requiescūt i seclo ꝺ petōꝝ. Ilū Hiere. xlviij. ꝺr. Requiuit in fecibꝰ suis. et Johel. j. Cōputruerūt iumēta in sterc̄ore suo. Aque ꝺo lēte que fluūt significāt tepidos: qlēte operātur. de qbꝰ ꝺr Apoc. iij. Utinā frigid⁹ esses. nut calidus: sꝫ qꝺ tepidus eo incipiā te euomere de ore meo. Aque impetuose qꝺ fluūt cū impetu significant viros ꝑfectos. qui ſūt spū feruētes et sollicite opantes. iuxta illō apli ad Ro. xij. spū feruētes dño seruiētes. Ab isto ergo mari. i. a virgine maria fluūt oia ista flumina. qꝺ ꝑ ei⁹ grām feruētes efficimur. et diuinis ꝓsolationibꝰ irrigamur. Et iō de ipa dici pōt illō Gen. ſ. fluuiꝰ egrediebat de locovoluptatis ad irrigādū paradisum. Scꝺo principaliter⁹ sideraſ i mari magna plenitudo aquarum. Et sic in beata ꝯgine maxima est plenitudo graruz De qua Ber. sup missus est. air. Ipsa qdez est plena in ore gra affabilitatis. in ventre gratia diuinitatis. in corde gratia charitatis. in manu sive in opere. gra mie et largitatis. hec ille. Unde ipsa inqt Eccli. xxiiij. In me oīs gra vie et veritatis. i me omnis spes vite et virtutis. i ipa ꝺppe fuit gra vite qꝺ illā q est vera vita gestauit i vētre. i ipa ꝺs fuit gra virtutis: qꝺ veritatē et affabilitatē habuit in ore. in ipa etiā fuit gra virtutis. qꝺ charitatē oēs virtutes habuit i corde. Tertio in mari est amaritudo aquaꝝ et saporis. et sic in bta ꝯgine fuit maria amaritudo. s. i filij amissiōe et passiōe. vñ. Maria interpretat amarū mare. Et iō illi dicit Piere. Thren. ij. c. Cui cōparabo te. vel cui assimilabo te filia hierlm. cui adeqbo te. et cōsolabor te virgo filia syō. Magna est em velut mare contritio tua. Et iō ipa ꝯgo ꝺicta in passione f. lij sui poterat dicere illud Ruth. j. c. Nō vocetz me Noemi. i. pulchra sꝫ vocate me mara. hoc ē amara. qꝺ amaritudine valde repleuit me omipo. Qꝺ ꝺo tā tas amaritudines ppessa et excepta est. ideo amaricatis magis cōpatif. iuxta illō mātua ni poete i. j. Enei. Nō ignara mali miseris succurrere disco. Breuiter ergo ꝓcludendo hāc ptē dico: qꝺ b ꝯgo gliosa est illud maꝝ de quo ꝑs. ciij. ait. hoc mare magnuz et spacioſuz etc. in ipa em ꝑfurerūt et reducte sūt oēs aque. i. gre et charismata oīm angelorū archāgelorū. ꝓncipatuū. ptātū. ꝺtutū thronorū. ꝺnationū. cherubin et seraphin. pātriarchaꝝ. ꝓphetaꝝ. aploꝝ. martyꝝ. ꝑfessoruꝝ. ꝯginū et oīm sctorū. Et de hoc exponi moraliter pōt illud Eccli. xiij. Aq oēs i mare conuertent. hoc est illud mare cuius aq est ꝑ muro filijo israel. i. bonis deuotis. Exo. xiiij. b est illud mare qꝺ demersit pharaonē. i. diabolū cū exercitu eius in pfundū. vt i eo. c. hr. i. demonibꝰ. iō ps. xcij. inqt Dō. Mirabiles elationes maris. Nec mirū si hoc mare ꝯgis valde terribilis. demonibꝰ. nā cis filijs est illis q terribilia sunt opa tua dne. iterū. Tu eris cē placida. hoc ertiaz est illō mare qꝺ oē bonū sal. pducit sine q ofa sūt ſlpida. Ꝺō sal nos hre ꝑcipit saluator: Mat. v. ꝺi. Vos estis vobis sal. i. deuotione brē ꝯgis. Ꝺ ē illud mare de q ꝺr Judith. v. c. Deꝰ celi mare aquit ꝺ q etiā ps. lxxiij. inqt ꝓpba deo. Tu ꝓfirmasti in ꝺtute tua mare. De electo aūt suo dicit deꝰ. ps. lxxxviij. ponā in mare viā eius. ipsa em ꝺdicta ꝯgo est via q ꝑuenit ad deū: cui inqt Dauid ps. lxxvj. In mari via tua. ad istud ergo mare debet oēs ꝛpiantes se trālferre. iuxta illud ps. xlvij. Trālferētur mōtes in cor maris. hoc est illud mare qꝺ rotū semp fuit dei: iuxta illud ps. xciij. qui ipse est mare et ipse fecit illud. Hoc est illud mare qꝺ nos a terra eleuat et paulatim ad alta ꝺtuū extollit. ad qꝺ applicari pōt illō Virgi. vij. Eneī. paulatim sese tollit mare. et altis vndas ergit. Et iō rogem⁹ deū dicētes. Tu dne q fecisti i mari viam tuam. Habacuc. iij. Fac vt moueat mare et plēitudo eius. ps. xcvij. ſ. Ad adiutoriū nr̄m. Fac vt cū simone et andrea frater eius q mittebāt sua retia in mare. Adar. ſ. et nos in isto mari retia nr̄e ꝺuotionis mittamus: et capiam⁹ pisces ꝺiuine dulcedinis: deꝰ em replent piscib⁹ aq̄s maris. Gen. ſ. Hoc est illud mare iuxta quod sedet filius dei. Adar. xiij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hoc est illud mare supra qđ ābulauit Ihs
Mat. xiiij. ⁊ Marci. vj. Hoc est illud mare
de quo inqt salomō Sap. xiiij. Exēseuntes
per ratē. i. per deuotionē liberati sunt.

Pars tertia huius sermōis que dicitur
interpretationio.

D Maria ihm Piero. interptat dña. si
ne dñatrix. iō illi canit eccl'ia. O
m gliosa dña excelsa super sydera.
Hñā si iperator ē dñs totī mūdi,
Impe rator dño, l. depcatio. ff. ad l. rho. ō. iac. ⁊. l. bñ a xeno
ne. C. de q. pscrip. ⁊. c. adrianꝰ. el. ij. vbi gl.
iriij. di. ⁊ notat in. l. j. C. de sum. tri. ⁊ fi. c.
pariter etiā impatrū est dña oībus p. l. pn
cepo. ff. de legi. rōne. s. cōicatiōis pnlegio
rā. de q hr etiā in. l. fi. §. ij. C. ō q. pscrip. fa
cit. l. donatiōis. C. de dona. inter vi rux ⁊
vro. Est aūt btā ego maria dña celi ⁊ mun
di. primo ppter dñiū. ō quo ipa inquit Ec
cli. xxiiij. Gyrū celi circūmi sola. ⁊ pfundū
abyssi penetraui. ⁊ in fluctib' maris ambu
laui. ⁊ in oi terra steti: ⁊ in omni pplo: ⁊ in
omni gēte primatus tenui. Et quib' verbis
habef ꝙ ipsa dominaf in celo. iō dicit. By
rū celi circūiui sola. ipa essi tāq̄ domina ce
lī circūiuit. ⁊ vbiq̄ dominiū accepit. vl ōr
gyꝝ celi circūire. qz oēs scōs girat ⁊ circūit
eosq̄ ad itercedēdū p' nobis sollicite idus
cit ⁊ d'cit sola: qz ipa oīāte oēs oīāt. ⁊ ipsa
fllēte oēs fllēt. Unde Ānsel. in. li. oiōnū di
cit. Te domina tacēte: nullꝰ orabit. nullꝰ ad
iuuabit, te aūt oīāte: oēs iuuabūt oēs ora
būt. Scdo dominaf i inferno. vnde subdit
⁊ pfundū abyssi penetraui. Nō em tm do
minaf demonib' minoib' q̄ sunt ī supficie
terre; nec tm mediocrib' q̄ sunt ī medio in
ferni: sz etiā marinis' q̄ sunt i pfundo. Un
de nō dicit. penetraui supficiē terre velme
diū inferni: sz pfundū abyssi. Tertio domi
naf in purgatorio. Yō subdit. ⁊ in fluctib'
maris ambulaui. Penalem purgatoꝝ ōr
fluctꝰ: q: est trīstitia: ⁊ ōr maris. qz ē amā
ra. In illis fluctib' ipsa ambulat: qz meritꝫ
satisfactionis multos a penis illis liberat. Quarto
dominaf mūdo: iō subdit. In oi terra steti
⁊ in omni pplo: ⁊ in omni gēte primatū te
nui. In mūdo q̄dē sunt tria genera hoim.
Quidā sunt mali: quidā boni: quidam vo
repid'. ipsa igit dominaf malis. eos ad pe
nitentiā reducēdo. Dominaf bonis eos in
gra pseruādo. Dominaf repidis, illos fer
Dñaf uēt. ⁊ pficere faciēdo. Dominaf q̄dē malis
malis, idest hoibus terrenis. Ideo dicit, in omni
terra steti. inter petōres essi nō sedet nec ia
cet sz stat: ipos admuādo ⁊ a malo retrahē
do. Dominaf etiā bonis. iō subdit. ī oi po
pulo. Ppl'a essi ōr a polis qđ est ciuitas. vt
ait glo. i. l. j. i pnn. ff. de leg. iij. Ciuitas ño
iterpretaf ciuiū vnitas. ⁊ significat bonos
inquib' est vnitas voluntatū. q̄ dicit cum
ppba. Una petij a domino hāc requx ⁊ c.
ps. xxvj. In istis talib' ñgo primatū tenet
dux eos in gratia dei fouet. Dominaf etiā
repidis. ideo subdit. ⁊ in omni gente pma
tum tenui. Gentes essi dicunf quasi genti
les. quādo ergo homo ad fidē xpi puertit:
tūc sp'aliter generaf. iurta illō. s. ad Cor.
iiij. in xpo essi Jesu per euangeliū ego vos
genui. Quidam igitur sunt tales ꝙles sunt
geniti. i. p baptismū qz in nullū bonū pfi
ciūt nullāq̄ virtute apphēdūt. In qb' ipa
primatū tenet qz eos ad feruēter operādū
puocat ⁊ inducit. Scdo principaliter ōr
domina ppter ius dominy acq̄sitū. Acq̄rit
ei q̄s dominiū alicuꝰ rei aut rōne emptio
nis soluto pcio. l. pcuratores. §. penul. ff.
de tributo ⁊. §. vendite. instī. de rer. di. aut
rōne operatiōis quādo aliq̄s rē operatus
est ⁊ eā in esse pduxit. §. si q̄s a domino. in
sti. de re. di. ⁊. l. dominꝰ boxeo. §. j. ff. locati
ope essi dicunf q̄s sibi pecunias. l. a duob'
ff. de ope. libe. aut rōne electiōis. sicut pla
tio acq̄rit ius rōne electiōis iurta notata
per Bar. in. l. absenti. ff. de donatiōe. ⁊ per
doctores in. c. nosti. de elec. Faciūt notata
p glo. in auf. de mād. princ. §. eos. col. iij.
que tamē intelligunf secuta cōfirmatione
ipsi' electiōis quādo ad aliq̄d superiorē pti
net confirmatio. iurta notata p Inno. in. ca.
er pte. de arbi. ⁊ in. c. cuꝫ venissent. de rest.
spo. Virgo igit beata habet ius dominan
di. primo rōne emptiōis: qz cū filij sue emē
rit redemerit humanū genꝰ ipa ad hāc re
demptionē faciēdā ē multipl'r opata pcū
scs redēptiōis ministrādo. ⁊ ipm redēpto
rem nutriēdo. Scdo rōne oparatiōis. qz ipa
est mater dei q̄ cūcta in esse pduxit. Unde
ad Heb. iij. iqt Paul'. q̄ fabricauit oīa dei
est ⁊ impator. l. j. i. pri. C. de veteri. iu. enu.
dicit. Ā summe puidētia trinitat' totiꝰ mū
di elemēta pcesserūt. oīa aūt bona filij fa
cta sunt matris cui fine liberis morienti in
omnib' bonis successit p. l. primaꝝ. ⁊ l. mr.
C. ad senatusc. tertu. ⁊ instī. eo. §. j. Tertio
rōne electiōis. qz deꝰ ab eterno ipaꝝ elegit
Unde ppbera ps. cxxxj. inqt, elegit eā i ha

F bitatiōnē sibi. Tertio principal'r ōr dña
ppter multitudinē subditoꝝ ipa essi babꝫ
sunt de nouo cōquisti. amici sunt eiꝰ fideles
sunt demones ⁊ dānati. Istis q̄ttuoꝝ gene
nuiſ. Cāt. vj. vbi ōr. Que est ista q̄ pgredif
vt sol: terribilis vt castroꝝ acies ordinata
Seruis essi. i. de nouo quesiꝰ dominatur
tanq̄ aurora. quia ab eis expellit tenebras
culpe ⁊ dat lucē gre. Amicis. i. deuotis ⁊ fi
delib' dominaf tanq̄ luna: qz dat eis lucē
diuine sapie ⁊ roꝛē celestis gre. Filijs. i. bea
tis dominaf tanq̄ sol. qz repler eos clarissi
ma dei visiōe ⁊ feruētissimo eiꝰ amore. Ini
micis. i. demonib' dominaf tanq̄ acies mi
litū ordinata. qz eos terret ⁊ expellit ⁊ ī fu
gā puertit. vnde de eiꝰ dominio exponi pōt
illō qđ ōr Gene. j. Dominamini piscib' ma
ris. i. demonib' q̄ sunt semp in amaritudi
ne pene. ⁊ volucrib' celi. i. angelis ⁊ vniuer
sis aīantib' q̄ mouenf sup terrā. i. hoīibus.
Pōt etiā de hoc exponi illud qđ ōr Genes.
xxvj. Seruiāt tibi ppli. esto dominꝰ fratrū
tuoꝝ: ⁊ i ncuruent ante filij mris tue. i.
oēs angeli q̄ sunt filij ecclie triūphantis.

S Sciēdū ergo ꝙ isti gliose domine. i. vir
Dña ve gines benedicte oēs creature reuerētiā exhi
nerant bēt ⁊ faciūt illō qđ de filio suo. ꝓcipit apls
marias ad Phil'. ij. dicēs. In nōie Ielu oē genu fle
ctaf celestiū: terrestriū ⁊ infernoꝝ. In nōie
igit virginis marie dicunf flectere genua
agmina celestia. Angeli etem nomē eiꝰ ma
xime veneranf ⁊ eā reuerēter adorāt. ⁊ ipe
filiꝰ dei mrem suā venerat ⁊ laudat ⁊ hoc ē
qđ ōr Prouer. vlti. surrexerūt filij eiꝰ. i. oēs
angeli ⁊ beati ⁊ beatissimā pdicauerūt vir
eius. i. rpm ⁊ laudauit eā. Quia ergo ipse vt
scriptū est Lu. ij. c. erat subditꝰ beate Vgini
ideo ñm sanctū Bernardinū in sermōe. iij.
de nōie Vginis. hec est vera locutio. Beate
virgini subdita est oīa creatura ⁊ deꝰ vnde
Ber. super missus est homel. j. ait. Deꝰ cui
seruiunt potestates ⁊ principatꝰ obediunt
subditus erat marie. ⁊ nō tm marie. sed io
seph ppter Mariā et quo eam veneratur.

D Scdo sibi flectūt genua oīa terrestria. i.
oēs generatiōes. ⁊ q̄ pcesserūt: ⁊ que sunt
⁊ que venture sunt eā adorabunt ⁊ eius no
men venerabunt. sicut ipsa inquit Luce. j.
Ecce ecce em ex hoc beatā me dicēt oēs genera
tiones. Tertio flectūt sibi genua oīa in
fernalia. i. demones. qui, velint nolint ipaꝫ
adorant et ad eius nōationem panēt ⁊ tre
munt. Unde dicit sanctus Gerardus epūs ⁊
martyr in quodā sermone inuite ꝺs infer
nus beate marie vlulat ⁊ pcellissimi demo
nes clamant. ñm em Papiā dña interptaf
dans minas ⁊ ipsa immicis humani gene
ris dominans minas infert. Item ñm Ca
tholichon interpretatur domina. i. domās
manno. ⁊ ipsa domat demonū manꝰ ⁊ pos
testates. ideo eam timent ⁊ reuerenf. Beata
te igitur virginis optimū est dominiuꝫ qđ
nullius platoni est obnoxiuꝫ. ⁊ nulli creaꝫ
ture est subditū. Ut essi inqt beatꝰ Bernar
dinus sermone. iij. de nōie Vginis. mr dñi
quō essi subiceref creature q̄ mr effecta est
creatorio. Ideo merito dici pōt ad qualis
dñam trā. ⁊ humiliare sub manu ipsi' que
verba dicta fuerūt Agar de sara. q̄ppe ipa
verū genuit Jsaac. i. filiū dei in cui' semine
benedicte sunt oēs gētes p quē oīs creatu
ra, principatū habuit. hec ille. Qui etiā ibi
dem ait. q̄ hec dña nulli' adiutorio est in
nita cū ab eterno rege fuerit sustentata ⁊ fi
gurata fuit p Vester. que a regis asueri vl
nis est sustentata. Vester. xv. Vester autem
eleuata in pplis interptaf. ⁊ merito signifi
ficat Vginē benedictā. dñam olim populoꝝ
de q̄ admirant angeli dicentes Cant. vij.
Que est ista q̄ ascēdit de deserto delitijs af
fluens. innixa sup dilec. suū. Ipsa ergo hꝫ filiū
suū in q̄ sunt oīa bona recōdita ñm dictuꝫ
apo. ad Ro. ij. ⁊ ideo qñ eā perdidit in tem
plo poterat dicere cuꝫ Ioseph illud Iob. x.
oīa simul in te vno bona habētes nō debui
mus dimittere te. De ipsa ergo domina di
cere possumꝰ illud Sap. vij. oīm bonorum
mr est. Quia igit magne dñe magna dona
largiunf. sicut de Assuero rege. ōr Vester. ij.
q̄ dona largitꝰ est iurta magnificentiā pn
cipalē Ideo hec domina nra: vt Ber. i quo
dā sermone ait. inuocātib' eā subuenit vni
uersis ⁊ omnibus miserioꝝdie sinū aperit
vt de plenitudine eius accipiāt vniuersi. Ipa
essi adiuuāte filio oīa vasa vacua oleo leti
cie ⁊ mie implet: vt mystice fuit descriptuꝫ
ij. Reg. x. Hec est regina saba que preciosa
aromata. i. virtutū munera ar tulit in hie
rusalem. i. ecclesiam sanctā ⁊ nō sunt olla

ta tã multa ⁊ pciosa aromata sicut illa que dedit regina saba salomoni.i. Maria filio dei, vt mystice dr. isj. Re. x. ca. Quor porri unculã nobiscũ communicare dignet ipsa munificentissima atq liberalissima dna custus nomen sacratissimũ sit bndictũ in secula seculorum. Amen.

De eiusdem illibate virginis nominatione. Sermo. isj.

h

Oc est nomen

eius. Luc. j. inqt scitus Ber. in sermone. j. de noie ẽginis.

Da mihi gliosa ẽgo maria ẽtutẽ. ingenũ. ⁊ sermonem vt fidelib⁹ devotis tuis nũciare valeã gliã nois tui. nõ quãtũ est aut quale. sz vt tãtã ilã ego parvul⁹ tui de laudib⁹ tuis immẽsis enũciẽ ad gliam tuã ⁊ devotionẽ meã ⁊ so lamẽ eorum me audientiũ. Quippe interpretatione sua marie nomẽ sonat illuminationem. amaricationẽ. ⁊ dnationẽ nec immerito nõ vnã tui nois habet interptationez nullũ est nomen vnuz puto ẽginis gliam posse enũciare. Maria ergo non vnam tui. sed multiplicẽ interptationẽ hz. vt sicut deũ ipm non vno tui noie nominamus: sz multis. vt sic eius incomphensibilitatẽ enunciemus. sic ⁊ gliosaz ẽginẽ multis nominibus designam⁹. ⁊ nũc lucẽ: nũc solẽ ⁊ hmõi nominare solemus. vt sic ad sublimitatem eius cognoscendam aliquantulum ptingamus. Immensitas quippe glorie eius eos humani sermonis excedit inopia. proinde forte nõ noiauit eã angel⁹ volens poi⁹ veneranti silẽtio qz nõ potuit exprimi eloquio. Dec ille. Si em terrenis ac tpalis imperatoi multis nois⁹ nuncupaf vt ei magnanimitas ⁊ excellentia demõstref. vt ps in pemio insti. ⁊. ff. Multo magis regina ⁊ ipes ratrix celestis diuersis ds nuncupari nominib⁹. Sed de vno tui brevitatis cã hic pertractabim⁹. Sciẽdũ est ergo qd huius tam pclarissime ẽginis nomen qd Maria nuncupatur: inter alias quinqz demoystrat eis excellentias. quarum

Jmperatoris multa nois.

Prima dicitur maternalis.
Secunda arcadialis.
Tertia regalis.
Quarta imperialis.
Quinta ⁊ vltima appellaf augusta'is.

De prima excellentia nominis marie q dr maternalis.

h

Oc nomen Maria qnqz aliãs excellẽtias demõstrat ipsis beatissime dñe nre q incipiunt ab vna liarũ sugrũ. Per Ma esti significaf qd ipa est mr vniuersorũ. iurta illud Sap⁹. vij. oim em bonoz ma ter est. Oõ Albert⁹ sup missus est. exponit de beata ẽgine dicẽs qd ipa est mater oim. qz vnũ hoiem gennit. i. xpm. ⁊ oẽs regenerauit. peperit em filiũ suuz primogenitum corporaliter. alios aũt oẽs sanctos spũaliter. Jpse enim ihesus nõ cõfundit electos suos vocare fratres p psalmistã dicẽs. Narrabo nomen tuũ fratrib⁹ meis. quã autoritatem allegat Paulus ad Hebre. ij. nã per concepti eius ⁊ partũ et ipsa virgine possumus de illo dicere illud Gen. xxvij. j. caro ⁊ frater noster est. vt sit ipse primogenitus. s. di gnitate ⁊ sanctitate in multis fratrib⁹. i. in oibus sanctis⁹ vr ait apls ad Ro. viij. Oim igit sanctoz quos per spirituales gratiam mediante ẽgine regenerauit deus dr mater ipsa virgo immo etiã ãgeloz dr mater ẽm Albertũ vbi. s. qz ipa mediante eoz restaurata est ruina. sz de hac excellentia materni tatis hic ptranseo. qz. ẽ. in. ij. pte huius opis ser. ij. parte vl. satis copiose declarauj quõ ẽgo benedicta est mater nostra. q veritas pbat p illud Esa. vl. Nunqd parturiet terra in vna die. aut pariet gens simul. Constat enim qd nõ querit de terra ẽm ifam. qz stulta esset qstio. ergo itelligit de terra ẽm figurã. s. de beata ẽgine q terra appellaf. vt patuit. ẽ. pte. ij. huius opis. sermone. iij. pte. s. Ipsa enim simul peperit oẽm gentem modo pdicto. immo etiã ois creature mat dr. vt pbat Albert⁹ ibidẽ. qz quicqd est cã cause: est causa causati. vt ait pbs in lib. de causis. sz virgo maria fuit origo ⁊ cã pductiua filij dei q inquantũ dei est cã ⁊ origo oium creaturarũ tã rõnaliũ. qz irrõnaliũ ⁊ insensibiliũ. iuxt illud Deut. xxxij. Ipe enim est pater tuus qui possedit ⁊ fecit ⁊ creauit te. ergo ipsa mater dei est mater oim creaturarũ. ⁊ nõ solũ rõne creatiõis. sed etiam rõne innouatiõis quã expectãt fieri per filiũz eius. iurta illud ad Rom. viij. Omnis creatura ingemiscit ⁊ pturit vsqz adhuc expectans revelationem filiorum dei: quia ⁊ ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei. O igit mater nostra venerãda. cũ marima sit affectio matris erga filium. i. videam⁹.

vbi glo. ff. de in litẽ iurã. pterea credẽdũ est qd tu nos filios tuos intime diligis. Et sui. vt inqt Severinus papa in. c. ad romanũ aliq esse mater nõ diligat filiũ. c. affert tuoz q sum⁹ nos oblivisci nõ potes: sed debitus nostris subvenire nõ cessas. Si em vt inqt Statius. r. Thebai. plus amor erudelia vrit pectora: nõ est dubitandum qd petetus tuũ pissimuz ad prolem tuam diligẽdã tua viscerosa pietas constringit.

Arca thesaurorum.

2

De scõa excellentia que dr arcadialis.

p

Er A. que est secũda littera nominis virginei significat qd brã virgo est arca thesaurorum dei q figurata est in arca tabernaculi de qua dicit dñs ad moysen Exo. xxv. ca. Fac tibi arcã de lignis setthim q arca deaurata erat intus ⁊ foris ⁊ erãt in ea manna. tabule legis: ⁊ virga aarõ que frõduerat. Ligna setthim de quib⁹ fabricata erat arca. sunt ligna imputribilia. ⁊ significat thesaurum virginitatis in summo qui fuit in Maria. Castitas est em ille thesaurus de quo ait apls. ij. ad Coz. iij. habemus thesaurum in vasis istis fictilibus. i. corpoib⁹. nã in angelis qui nõ habent corpus ẽginitas nõ est. ppue ẽtus. quis hoc habẽt a natura nõ a pugna cũ gratia. facit ad hoc glosa in. l. j. ff. de cap. ⁊ postli. re. dicen⁹. qd firmior virtus est que venit a pugna. est aũt tãti valoris iste thesaurus. vt dicat sapiẽs Eccli. xxvj. Nõ est digna ponderatio ale cõtinentis. Tantũ aũt ponderat ẽginitas vt sola sit porẽ rep⁹sentare alio deo. vt inqt imperator i auc. de leno. ẽ. sancimus. hic aũt ẽginitatis thesaurus si semel amittit nunqz recuperatur quoad premium aureole. xxj. q. v. c. si paulus. et hoc etiã inqt Jsiõ. in lib. de sum. bo. ⁊ beatus Epho. ij. ij. q. clij. ⁊ in quinto suo quod liber. q. iij. Jsta aũe arca est aurata intus ⁊ foris qz plena est charitate. aurus em quia pciosus est alijs metallis: significat charitatẽ que est maxima virtutuz qua erat maria circũdata in conversatione exteriori et actione interiori. Cui de ipa dici põt illud iij. Regũ. vj. Tibil erat in templo quod nõ auro tegeret. Ad opa aũt ipsius hortatio ẽpo horrabat discipulos Actor. v. c. dicens Thesaurizate vobis thesauros in celis faciẽdo sez opa charitatis. Jn hac arca est thesaurus suauissime mie designate p mãna. quẽ thesaurũ postulabat Moyses populo suo dicens Numeri. xx. Aperi eis dñe thesaurũ tuũ fontẽ aque viue tez misericordie ⁊ gratie. vnde et mater mie virgo maria dr. Est etiam in ea thesaurus sapiẽtie significatus p legẽ in arca politam. de quo dr Sap. vij. Jnfinit⁹ thesaurus est hoibus sez sapientia. de qua etiã inqt turiscõsult⁹ in l. j. in princ. ff. de vari. ⁊ extraor. cog. qd nõ põt pcio numario estimari. cui⁹ verba licz referant ad sapientiam iuris ciuilis. tñ etiã intelligi debẽt de sapientia diuinarum rerũ imo multo magis. Si ergo scientia ciuilis non pmittit aliquẽ in pauprate vivere nec in necessitate moi vt ait impator in auc. de here. ⁊ fal. §. vl. col. j. multo minus thesaurus diuine sapientie. econtra ho de in epigrãmatibus prosperi epigrammatizat. Jn magna egestate sunt diuites sapientie thesauros non habẽtes. Dis autez thesaurus in summo plena fuit beatissima virgo maria. Nam nulla creatura pura habuit tantaz cognitionem de diuinis rebus ⁊ ptinẽtibus ad salutem sicut ipsa. que fuit magistra apostolorũ ⁊ evãgelistarũ ad docendũ eos de mysterijs christi. vt inqt Dieronymus in sermõe ad Eustochiũ. Nec mirum si thesaurũ immẽsum sapiẽtie habuit cũ in ea rpus requieverit in quo sunt oẽs thesauri sapiẽtie ⁊ sciẽtie dei vt apls ad Col. j. et qui christũ novit thesaurũ sapientie ⁊ scientie novit. vt ait Ambr. cuius sententia ponit in. c. Legim⁹. in fi. xxxvij. dist. Est etiã virga tã arca designans potestatẽ et dignitatem eius de quo. ẽ. dixim⁹ in sermõe precedenti parte vlti. Arca aũt ista seruabatur in tabernaculo vt res pciosissima. et ita btã virgo in tabernaculo ecclie siue cordis nostri est venerabiliter ⁊ cũ devotione maxia recolẽda ⁊ cõseruãda. Jn ista etiã arca deus nã solũ posuit thesauros sapientie sue. vt etiã scriptus est Prouerb. ix. vbi dicit. Sapiens mulier edificat domũ suaz. ideo gubernat sanctã ecclesiam. ⁊ thesaurũ pietatis ⁊ bonitatis. Unde ipa inqt Eccli. xxiij. Transite ad me oẽs qui concupiscitis me. ⁊ a gnationib⁹ meis adimplemini: sed etiam in ea collocauit thesaurum potentie sue. ideo ipsa Eccli. xxiij. ait. Jn hierusalẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

potestas mea. ⁊ certe potentia magna ⁊ ci-
uitate supna hꝫ bta ꝟgo. Cōsueuit aũt qꝺ-
penes aliquē regē habere magnum posse:
aut rone parētele: aut rone gre inuēte aut
rone bñficētie. ⁊ ista triplici de cā bta ꝟgo
apōlicelestē regē obtinet magnū posse. Pri-
mo rone parētele qꝛ scs est mater regis. Un
Bern. in quodā ꝑmone ait. Nō de est ptās:
qꝛ ē mater oſpōlt e. nec volūtas qꝛ est mr
mie. nec industria qꝛ est mag sapie. De hac
aſſir cā potētie ꝟginis habef figura. iij. Re
gū. xj. vbi dic Salomon Bersabee mri sue
Pete mater mea. neqꝫ em fas est vt auertā
facie meā a te. Scōo habet posse rone gre
inuēte: qꝛ inuenit gratiā apō deū: vt ei di-
cit angel⁹ Luce. j. Ave Bern. sup missus est
ait. Maria ꝺr gra plena: qꝛ deo angelis et
hoib⁹ est grata. Deo p hūilitatē. angelis p
ginitatē. ⁊ hoib⁹ p fecunditatē. Tāta aũt
gratiā apō deū inuenit qꝛ ipam ab eterno
amauit ⁊ a ꝓncipio mundi p ēmēs erates
quesiuit ⁊ tandē sibi despōsauit. De his tri
bus ꝺr Sap. viij. hanc amaui et exquisiui
a iuuētute mea: ⁊ qsiui eā mihi spōsam als
sumere. Tanta quoqꝫ gratiam apō deū in
uenit qꝛ ipaz p Eua regnare fecit. De quo
in figura ꝺr Hester. ij. adamauit eā rer sup
oēs mulieres: hūitqꝫ gratiā ⁊ mīam cū re-
ge ⁊ imposuit hyadema regni i capite ei⁹:
fecitqꝫ eā regnare p vasthi. i. p Eua. Tan-
tūqꝫ eius amorē concepit qꝛ oēs eius peti
tiones exaudiuit. vnde vbi. s. dicit. Si in
uenī gratiam in oculis tuis o rex. da mihi
aiam meā p qua rogo ⁊ populū meus pro
quo obsecro. Et rex sibi oia cōcessit. Tertio
habet magnū posse ratiōe bñficentie. i. ob
sequioz que sibi exhibuit. De quib⁹ sras
Odilo in quodam sermone inqt. Ipsa dei
genitrix oē tēpus dñice infantie pueritie
⁊ adolescētie cū illo pegit. ⁊ obsequio ma-
terne dilectiōis vt vera mater ꝺo filio mi-
nistrauit. ⁊ Augu. in sermone de annuncia
tione ait. Nacta maria creatorē tuum panē
celi: preciū mūdi prebe lambēri mamillam
vt ille pro te pereuenti ꝓbeat maxillas. Tu
illi tēporalē ministra substantiā: vt ipse no
bis ⁊ tibi vitaz tribuat sempiternaz. Nacta
qui fecit te vt ipse fieret in te. Quia ergo
bta virgo talia obsequia xpo prestitit. ideo
apud dñm potentia magnam promeruit.
Quāobrem merito arca testamenti appel-
lari debuit in qua omnes thesauros suos
omnipotens deus collocauit.

De tertia excellentia nomīs virginalis que dicitur Regalis.

O Regia celorus

Ertia ſra huius nois est R. per
quā signif cas qꝛ ipa ē regia ce
t lorum ⁊ terꝝ orbis. de q̄ ꝓpha
inquit ꝑs. xliij. Astitit regina a
dextris tuis ⁊c. vbi cōmēdat
hāc reginā de ser ꝓrogatiuis. Primo a ꝓ
gatiua excellētis pulchitudis eī in eodē
psalmo inqt. Oīs glia eius filie regis ab in
tus. Nō em multū curauit de pulchitudi
ne faciei exteriozis. hꝫ vt. ē. dicimus in pte
precedēti huius operis. sermōe. xiij. ⁊ ēmā
sermone vltimo fuerit pulcherrima. Scie
bat em qꝛ vt ꝺr Prouer. vlt. Fallax gratia
⁊ vana ē pulchitudo. hꝫ curauit de pulchi
tudine faciei interioris. Ꝺō dicit. Oīs glia
eius ⁊c. pulchitudo autē faciei sicut dicit
Augu. in lib. de trinī. est qñ ipsa facies est
decēter colorata. hilariter affecta. ⁊ bñ pro
portionata. Charitas gñt facit alāz ꝟginis
colorata que significat purū quo induta
est ipa regina. Finalis ꝺo pseuerātia facit
ipam bene letā vt cū magna leticia ala ei⁹
de mundo recederet q̄ in bonis operibus
pseuerauit. Unde de pseuerā-
tibus dicī pōt illud Esa. lv. In leticia egre
diemini. diuersitas aũt ſrutum facit aias
ei⁹ bene ꝓportionatam. Ista ergo tria que
fuerūt in bta virgine fecerūt aiam ei⁹ valꝺe pulchrā. ideo subdit. in fimbriis aureis
Ipsa em habuit finalem pseuerantiā: que
notat p fimbriā. que est finis vestimenti.
habuit etiam charitatem: que notat p hoc
qꝛ illa fimbria ꝺr fuisse aurea. habuit etiaz
ꝓportionalitatez. quod signif cas per hoc
quod ꝺr. circūamicta varietate. i. virtutuz
diuersitate. nam magnitudini fidei corre-
spōdebat magnitudo spei. ⁊ magnitudini
spei correspōdebat magnitudo charitatis
⁊ magnitudini charitatis correspondebat
magnitudo opis. Habuit ergo magnam fi
dē de qua Au. j. ꝺr illi. Btā q̄ credidisti ⁊c.
habuit magnā spē. vñ Eccli. xxiij. appella
tur mater sctē spei. magnaz q̄s charitatem
habuit intantū qꝛ ꝓ nimia charitate lan
guebat. Unde Cant. v. c. dicebat. Nūciate
dilecto: qꝛ amore lāgueo. Magna q̄s ⁊ fo
tia opa fecit. ⁊ iō de ipsa ꝺr Prouer. vltio.
manū suā. misit ad fortia. Secūdo com-
mendatur ista regina de vestium preciosi-
tate. cū dicit. Astitit regina a dextris tuis
in vestitu deaurato circūdata varietate.

P Preciosi tas vestiū ma rie.

que vestimēta stellīgunt aut pur habuit i
mundo aut pur habet i celo. Nā in mūdo
incorruptū ⁊ illibatū deauratū. i. corꝓ
cūdatā varietate. s. oīus ſrutū diuersitate
yr ipa testat Eccli. xclij. Uel possunt etiaz
intelligi vestimēta illa pur nunc hꝫ i celo.
mortalitatis idutū ⁊ circūdata varietate. i.
oīm sanctoz numerositate q̄ ipam circun-
dant: venerant ⁊ laudant. Tertio cōmē
dat ista regina de spōsi nobilitate eī ꝺr cō
cupiscet rex decorē tuuz. vbi etiā ostēdit qꝛ
magne sit excellētie ille sponsus: qꝛ ipse est
dñs deus tuus. ⁊ quāte sit reuerētie: qꝛ oēs
adorāt eū. Sicut ergo regina regnū guber
nat: sic bta ꝟgo qñ rex xpus p mortē se absē
tauit ecclam dei in illo triduo rexit: qꝛ sic
dē illibatā seruauit. Silr qñ rex xpus ad ce
lū ascēdit ipa tanq̄ regina ecclam guber
nauit: qꝛ toti⁹ ecclie magistra pmānt. Silr
qñ rex xpus alicui facē suā abscondit: tunc
ipsa regina mīam suā maxime ostendit qñ
hō ad ipsam cū deuotione cordis recurrit.
Ꝺō illud qō vane mulieres dixerūt ꝺ luna
nos exponere possumus ꝺ ista regina. qō hꝫ
Iere. xliij. j. sacrificem⁹ regine celi. ⁊ libe
m⁹ ei libamina sicut fecim⁹ nos ⁊ pres nri
⁊ faciam⁹ ei placentas ad colendā eā. Naz
ex eo tpe quo cessauim⁹ sacrificare regine
celi indiguim⁹ oībus ⁊ gladio ⁊ fame con-
sumpti sum⁹. qñ aut sacrificauim⁹ ei satu-
rati sum⁹ panib⁹ ⁊ dñs nobis erat malumqꝫ
nō vidim⁹. Quarto cōmendaf ista regi
na ab odoris suauitate cum ꝺr. Myrrha ⁊
gutta ⁊ casia a vestimentis tuis ⁊c. vbi di-
cit glo. hīs aũt aromatibus odor ſrutum
significat q̄ odores nuptiali gaudio adhi-
benf vt i nuptijs fieri solet habēt aut iste
spēs aromatice has ꝓpetates. vt dicit gl.
ibidē. qꝛ myrrha est amara ⁊ cōseruat car-
nem a putredine. ⁊ vermes expellit. ⁊ ideo
myrrha significat carnis mortificationem
que hꝫ fit carni amara. ñ cōseruat a putre
dine luxurie. ⁊ expellit ꝺmeo male concupi
scentie. Gutta expellit oēs inflaturas ⁊ tu
mores. ⁊ iō significat hūilitatē q̄ cordis ela
tiones curat et dissoluit. Casia in aquosis
locis nascit ⁊ crescit: significat pietatē que
les ⁊ deuoti. De hīs spēb⁹ aromaticis ⁊ de
aliis tractatur in. l. ff. §. spēs. ff. ꝺ publica.
Iste igit tres spēs aromatice. scz Myrrha

Odo suauita tis ma rie.

castitatis. Gutta humilitatis. ⁊ Casia pie-
tatis in maria fuerūt q̄ magnū odorez fece
runt deo angelis ⁊ hoibus. Iste aut tres
spēs aromatice spirabāt odorē a vestimēz
eius ⁊ domib⁹ eburneis. vestis em fuit ipsa
ꝟgo que rpm vteri sui vestimento vestiuit
et circūdedit. Iurta illud Dan. ij. Antiqus
dierū sedit. vestimentū eius albū sicut nix
et illud Iere. xxxj. Nouū faciet dñs super
terrā. femina circūdabit virū. Domus q̄s
ipius virginis fuit eburnea qꝛ fuit castis
tate decorata. In ebore em castitas desig
natf. qꝛ elephas est aial castum et nature
frigide. vt dicit in li. de ꝓpietatibus rerū.

Famle marie.

Quāto cōmendaf ista regina a domicilis
larū sine adolescētulaz famulat u. solēt em
et seruīt ⁊ quāto subdite sunt nobiliores
tāto dñe earū sunt digniores. ꝟ generalit.
na nostra hꝫ tria genera famularuz. prime
sunt filie regū de q̄bus ꝺr in eodem
scō e sunt filie Tyri. de q̄bus subdit et filie
tyri in muneribus vultū tuus deprecabunt oēs
diuites plebis. tertie sunt ꝟgines de q̄bus
subdit. Adducunt regi virgines post eam.

Tres em sunt stat⁹ mulierū q̄ ipi ꝟgini
seruīt. i. bone vidue q̄ significant p filias
regū. qꝛ ipe corpus suū in castitate ⁊ mun
dicia bene regū. Alie sunt ꝟgate q̄ signi
ficant p filias tyri. Tyrus em interpretatur
angustia. ⁊ significat ꝟgatas q̄ in ista in
mūdo ꝟgustias patiunt. siue in tolerando
virū qui est nimis austerus. siue in pariens
do filios ⁊ educādo ⁊ nutriēdo eos. siue in
alijs necessitatib⁹ ꝓcurādis. Iurta illud. i.
ad Cor. vij. tribulationē ⁊ dolorem cordis
habebūt hmōi. Tertie sunt virgines q̄ vo
tum ꝓpetue castitatis post ipam emiserūt
qꝛ ipa ꝓ oībus emisit. Filie igit regum. i.
bone vidue suā reginā delectant. s. beatam
Filie tyri. i. bone ꝟgate sibi munera offe-
rūt: qñ oībus misēie imēdūt. ⁊ in suo cō
gio ordinate viuūt. ꝟgines aũt post ipam
imitant. Secto cōmendaf ista regina a
plus fecūditate cū in eodē psalmo ꝺr. pro
pres ipsi priarche vel ꝓphete vel iudex in rie.
fideles a q̄bus ipa ortū ducit. Filij aut
vocari pñt vel ꝟgines vel apli vel deuoti

R Fecūdi tas ma rie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rpiani. Est ergo sensus. p pribus tuis nati sunt tibi filij. i. p prisorchis qui fuerūt coingio seruitꝰ. nati sūt tibi filij. i. Ang̃ines ꝓiugia cōtemnētes vel p pribus tuis. i. pphetis qui rpm venturum ꝓdixerunt. nati sunt tibi filij. i. apli qui rpm incarnatū viderunt. ⁊ eius euāgelius ꝓdicauerūt. vel p pribus tuis. i. p iudeis infidelib⁹ qui rpm psequunt nati sunt tibi filij. i. boni rpiani qui rpm vera fide cōfitent. Sequit. Constituunt aūt primi filij. i. Ang̃ines super omnē terras qñ sup oēs sensus sui corpis dñant. Scōi filij. i. apli sup oēm terrā cōstituunt qñ conculcant terrena ⁊ se ad celestia subleuant appetēda. Tales esse oia possident. vñ quidā sapiens inqt. Qui oia cōtemsit: oia possidet: qt oia sub pedibus hꝫ: et oib⁹ pest oibusq; dñat. ideo apls. ij. ad Cor. vj. inqt tanq̃ nihil habētes: ⁊ oia possidētes. Tertij aūt filij. i. boni rpiani sup oēm terrā cōstituūt qñ terrena oia bene ⁊ laudabiliter administrant. omnia delectamenta que de terrenis pcipiūt in dei gl̃iam referūt. sicut faciebat imperator Julian⁹. vt in. l. in noie dñi. C. de offi. p. af. ⁊ in. l. j. C. de ve. iu. enu. ⁊ in aut. de armis in princ. col. vj. ⁊ similr agebat btūs Fr̃anciscus de q̃ canit ecclia in officio eius. Quicquid in rebus repperit delectamēti regerit i gl̃iaꝫ factoris. Tales boni rpiani dicunt deo illud ps. xvij. Sup omnem terram gloria tua.

De quarta excellentia virginalis nominis que ⁊ imperialis.

G Ꝙr quartā fr̃am. s. J. denotat ꝙ
p brā ego est impatrix celi ⁊ terre. ⁊ hoc ꝓmo: qr ipa genuit celestē impatorem. ⁊ iō pōt ab eo petere qcqd vult ⁊ obtinere. qō figuratū fuit. in. iij. Reg. ij. vbi mr̃ Salomonis dixit ei. petitionem vnā peto a te me cōfundas faciē meā. tunc esto faciē suā ꝑfunderet qñ illud qō peteret denegaret. Si ergo ipe rat filio rōne maternalis iurisditōis q̃ fuit subdita illi. vt hꝫ Lu. ij. Multo magis ipe ratiōibus creaturis filio suo subiectio: facit. l. de accessionib⁹. ff. de diuer. ⁊ temp. p. Est q̃s imperatrix qr est filia celestis imperatoris. ideo illi inqt ꝓpheta ps. xliij. Audi filia ⁊ vide ⁊c. est etiā imperatrix. qr eterni imperatoris est sponsa. de quo ⁊ Jo. iij. ca. Qui habet spōsam sponsus est. Qñ Deus illi tradidit imperiū orbis ⁊ omnium cōtentoꝝ in eo: dixit ei illud qō habetur. s. Enei. Vis ego nec metas rerū nec tpa pono. imperiū sine fine dedi. ⁊ ideo ista tā excellentē imperatricē debemus oēs diligere ⁊ reuereri ꝓpter rōnē quaꝫ ponit Tegetius. j. ij. li. de militari. c. v. dicēs. Maiestas imperatoris ꝑm deū humana diligētia est ercolēda. ⁊ ei cū Augusti nomē acceperit tanq̃ pūti ⁊ corporali deo fidelis est pstanda deuotio. impēdendusq; peruigil famulatus. Deo enī vel priuat⁹ vel militaris seruit: cū imperatori fideliter seruit. cū fideliter eum diligit qui deo regnat autore. Nec ille. Cuiusmodi ē imperatrix nostra que a deo suū recepit imperiū: Vnd⁹ aūt impatricis dignitas ostendit ps. xliij. dū ⁊. Astitit regina a dextris tuis ⁊c. Et primo quā tum ad locum: qr sedet a dextris filij. qō figuratū fuit. iij. Reg. ij. vbi Salomon fecit poni thronū mr̃is ad dextrā suā fecitq; eā in eo sedere. Scdo eius dignitas ostēdit quo ad habitū cum ⁊. in vestitu deaurato. ⁊ de hoc habet Apoc. xix. vbi ⁊. penerūt nuptie agni. ⁊ vro: ei⁹ pparauit se. ⁊ data ē illi vt cooperiret se vestimento byssino splendēte ⁊ candido. ⁊ Prouer. vlt. ⁊. Byssus ⁊ purpura indumentuꝫ ei⁹. Tertio quantum ad obsequium famulor. cum ⁊: circundata varietate. s. angelor. ⁊ sanctor. qui omnes beate virgini tanq̃ sue imperatrici famulant ipsamq; continue magnificāt. De famulatu aūt angelor. dicit sanct⁹ Berardus epūs in quodaꝫ sermone. Dñs noster iesus xp̃s matreꝫ suā magnificat. q̃ angelicis est stipata, choris. archangelicis vallata turmis thronor. hinc inde possessa iubilationib⁹. dñationū circūcincta tripudijs. ꝓncipatuū circūspecta obsequijs. protestatū amplexata plausib⁹. virtutū gyrata honorib⁹. cherubin circūstātiata hymnis cationib⁹. seraphin undiq; possessa ineffabilibus cātationib⁹. Qualr autē ceteri sancti eidē famulent declarat ꝓphēta sanct⁹ in eodem sermone dicēs. Apostolor. splendidissimus ordo ineffabili laude illam extollit. Martyrū exercitus supplicat domine sue. Confessor. multitudo innumerabilis continuū sibi psonat canticū. Ang̃elī candidissima cōtio iugē choreā ad suaꝫ celebrat gl̃iaꝫ. Nec aūt serenissima imperatrix mittit angelos in ministeriū. ⁊ eis secreta patefacta cōmittit. Unde Beda in quodam sermone inqt. Persuadet immo cōpellit nos

celsitudo tua credere ꝙ in regno filij tui obtinā ego maria ita impiose ꝓcipalio: vt p angelor. misteria tuis semp deuot⁹ subuenire dz credere xp̃iana deuotio ꝙ imperatrix angelor. tāto magꝫ dz angelos ad obsequia quāto differētius pre filijs nomē hereditauit. Si enī Josue dux ppli isrl iussit solem stare: quō nō oia sydera ad nutū imperatricis obediant? Si cherubin ⁊ seraphin de fonte bibēres seriosiꝰ? ägel' q̃dā arcana reuelāt quāto magꝫ gl̃iosa ego de occultis filij sui E amplexu ei⁹ degustata misteria angelis copiosꝰ effundit? Nec ille. Tāte aūt auctis in celesti palatio est ista imperatrix ꝙ oibus alijs seriꝰ itermedijs omissis ad ipaꝫ dz ab oi grauamie appellar. Idcirco ꝑm iura ciuilia debitū mediū seruet in appellatiōib⁹. l. ꝑm peratores. ff. de appel. recī. tū in ipa seruat stilꝰ iuris canonici. quo omisso q̃libet medio appellat ad summū pontificē. c. si duobus. eē de apel. Quilibꝫ ḡ pōt ad eā appellare. Cūq; de ipa dicere possim⁹ istō qō seriꝰ ptuꝫ est in. c. ad romanā. ij. q. vj. vbi ⁊. Ad eā ab oib⁹ oppssis est appellādū ⁊ occurendū ḡñ ad mrem: vt ei⁹ vberib⁹ nutriant autoritate defēdant. ⁊ a suis oppssoꝝ⁹ releuent: q: nō pōt nec dz mr̃ obliuisci filij sui Cōsidēret igit vnusq̃sq; appellet ad ipam siue ḡuef a diabolo: siue ab alio tyrāno: siue a corpe ꝓpio. aut a diuia iustitia Ꝓsiliꝫ Theos philus appellare a diabolo fē fecit theophil⁹ q̃dā q: vt scribit in miraculis eiusdē Ang̃elo: ab epo suo a vicedānatu depositꝰ: ⁊ tantā despatiōnē cecidit. ꝙ diaboli se suū fec. ⁊ de sua seruitute chirographū manu ꝓpa ꝑscripsit et diabolo tradidit. Postmodū ad eor suā redīēs ⁊ penitēs ad impatricē istā appellauit. ⁊ ipa rorē irritū fecit ⁊ diabolo vt theophilo chirographum redderet ꝓcepit. ⁊ sic ipm in statu pristinū restituit ⁊ gr̃am ac venia sibi ꝑcurauit. Scdo licet appellare U ad ipaꝫ si qs grauat a tyrāno qō os in brō Basilio. cui cū Julian⁹ apostata ad prelium Basilio Ang̃elos vadēs. minaꝫ fuisset ꝙ in suo reditu ciuitatē suā destruere. seriꝰ Basilius ad impatricē istā appellauit. q̃ militē quēdā sup equū cōfēdēs: atq; ad Julianū pgēs cit seriꝰ Philibert⁹ in quodā ꝑmone. Ubi nītēr ad beatā mariā iusti cū basilio effectū celerē ꝓcepturi. veniāt ⁊ petōres cū theophilo desideratā gr̃aꝫ adepturi. Tertio licꝫ ad ipaꝫ appellare. si qs grauat a corpe ꝓprio sicut ptꝫ in maria egyptiaca ꝙ vt hꝫ in vitis patrū: cū multo tpe carnali ꝓcupiscentie deseruisset: randē ad impatricē istā cōfugiēs ⁊ appellās. cōcupiscentiā vicit ⁊ castitatē ꝓseruauit. Quarto licet ad ipaꝫ appellare. si quis a dei iustitia se grauare sentit. Qō significatū fuit Hester. v. vbi ⁊: ꝙ cū rex Asuerus iudeis esset iratus. regina Hester ad ipm placandum accessit. Cui rex ait. Etiā si dimidiā partē regni mei pecieris dabit tibi. Ista ergo impatrix figurauit impatricē celoꝝ cū qua deus regnuꝫ suuꝫ diuisit. Cū enī deus habeat iusticiā et miam. iusticiā sibi in hoc mūdo exercendā reseruauit. ⁊ miam matri cōcessit ⁊ ideo si qs ler ad forum mie matris eius.

De quinta excellētia nomis virginalis que dicitur Augustalis.

Quinta lr̃a huius sacratissimi nos X Maris
q minis q̃ est A. significat beatā augus
Ang̃elē esse augustā rot⁹ orbis. sta.
Sicut enī impator Augustꝰ ⁊: ab augēdo. qr quātū pōt debet suū imperiū augere. vt dicit glo. sup rubr̄ cā. ffor. ⁊ institutionū. Ita ego gl̃iosa appellari pōt augusta. Sicut em vro⁹ terreni imperatoris appellaf augusta. l. fiscus. in fi. ff. de iure fis. et. l. fi. §. ij. C. de quadri. pie. ⁊ l. pncepa. ff. de legi. multo magis de spōsata ac cōiuncta celesti impatori ōndicta ego appellari dz augusta. Maxime qr ipe augmentauit imperiū diuinū sup hūanū genus depditū atq; ipa mediāte auctꝰ est fidelis pplo colēs deū. Ideo de ipa dici pōt illud ps. xliij. ⁊ audit pplm suū vehemēter. Ad istā igit Augustā debēt oēs tribulati recurrere: qr ipa neminē spernit: sed benignissime recipit ⁊ semp residet ⁊ expectat ad se vententes. vñ thronꝰ dei appellatur. Ideo aplus Heb. iij. ait. Accedamus cū fiducia ad thronū gratie eius vt miam cōsequamur ⁊ gr̃am inueniamus in tēpore opportuno. Dicit ille thronꝰ de quo. iij. Regū. x. ⁊: Fecit rex salomon thronum de ebore grandē: et vestiuit eū auro fuluo nimis. Fuit ergo brā ego thronus Salomonis. i. xp̃i. qr in eo nouē mēsibus sedit. ⁊ eā pietate repleuit. de quo dici potest illud Prouerbior. xxv. Roborabitur clementia thronus eius. Ut em inquit Hualterus in

Universidad de Deusto
Biblioteca

olerādriade.li.ſ. Inſtabile eſt regnū quod nō clemētia firmat. Felicitas aūt regnantꝫ eſt famulantes amare. vt ait Caſſiodorus liō.iij.epiarum.epla.c.j. Eſt quoq; thronus terribilis cōtra demones eis deuotos impugnantes. de quo dr Apoc.iiij. De throno ꝓcedunt fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua. Roꝫemus ergo iſtā ſereniſſimaꝫ auguſtam vt nos ab hoſtiū inſidijs et impugnationibꝰ ꝓtegens atq; populo dei annumerari faciens in bonis operibus pſeueratēs vſq; ad finem ad contemplandaꝫ poſt huiꝰ vite trāſitum eius glorioſam maieſtatem in celeſti faciat patria ſublimari. Amen.

De eiuſdem ſanctiſſime virginis nominatione. Sermo.iiij.

y

Leū effuſum no

mē tuū. Cañ.j. Inquit gloriosus ſcūs Bernardinus in ſermone.ij. de noīe virginis. Non eſt facultatis humane dilectiſſimi fratres ꝓdīu in ꝫ mortali corpore viuitur, plene pertingere ad laudē glioſe ꝟginis matris dei q̄ oīm hominū ⁊ voces excellit ⁊ ſupat intellectum. Quis em̄ mortaliū niſi diuino illuſtratus oraculo de vnica dei ⁊ hois genitrice dq̄ modicū vel grande ꝓſumat edicere: immo nō timeat hāc pollutis labijs notare. quā pater miſericordiarū ⁊ ante ſcla deus perpetuā deſtinauit in virginē digniſſimam? Filius ꝑelegit in matrē. ſpūſanctus noue gratie dominiū ꝓparauit. cūbus laudibus ſeruituꝫ hominū ꝛeginā efferret angelorꝫ que ꝓconia dilatet mortalis anguſtia: vel officia ſubminiſtret: cui celeſtia parēt ⁊ famulanꝫ obſeq̄a. qui dignā honorib? plauſus hoīm in terris accumulabit quā ſpiritū agmina btōꝝ iugiter venerauꝫ i celis Sed quia illā vt merek nō poſſum? laudare: ſaltem nomē eius extollere ꝓcuremus. Nec ille. De quo noīe bñdicto q̄nq; alias cōſiderationes faciem? cōtemplādo eiuſdē ꝟginis quinq; ꝓrogatiuas. ab vna litterarum ipſius nominis ſincipientes.

De ꝓma ꝓrogatiua incipiēte ab .M. ſcz q̄ virgo maria dr manus dei.

Data dei genitrix virgo in ſacra ſcriptura appellaꝫ manus dei. b de qua exponi pōt illud Deute. xxxij. Oēs ſancti in manu eius ſunt, Et illud. Job.xij. In cuius manu eſt aīa oīs viuentis. Per iſtā manū dei nobis tribuit bona paradiſi. iuxt illud ps. lxxiij. Extendit manū ſuā in retribuēdo. Per ipſam etiā electo ſuo ſuccurrit. Unde inquit pſalmiſta ps.lxxviij. Adiuua me auxiliabit ei. de qua etiā dicit ps.cviij. Scient q̄a manus tua hec. Et ps.xxiij. In manu eius oēs fines terre. Et ideo rogabat idē ꝓpha di. ps.cxix. Fiat manus tua vt ſaluet me ⁊ ps.cxliij. iteruꝫ dicebat. Emitte manum tuā de alto ⁊c. Gras igit tibi ago dñe ieſu xpe q̄ poſuiſti ſup me manū tuā. ps. cxxxvij. De quo dr ps. cxliij. Apis tu manū tuā ⁊ imples oīne aīal benedictiōe. Spero aūt q̄ ad regnū celeſte me ꝓducet. iuxta illud ps.cxxxvij. Cū illuc manus tua deducet me ⁊ tenebit me dextera tua. Hec eſt illa manus de qua exponi pōt illud Sap. iij. Iuſtorū aīe in manu dei ſunt. Iſta eſt illa manus dei fortiſſima q̄ demones ꝓtrauit ꝓpter q̄ oēs angeli eā benediterunt. iuxta illud Sap.x. Dextrice manū tuā laudauerūt patriarche. Hec eſt manus dei que ꝓtegit ynumquēq; deuotū. Cui iquit dñs Eſa.l.j. Sub vmbra manus mee ꝓtexi te. De qua etiā ſcriptū eſt eiuſdē li.l.c. Nō ē abbreuiata manus dñi. ſ. ad ſubuenīēdū nobis. Immo de ipſa dici pōt illud Eſa.v. Et adhuc manus eius extēta. Et io dr Cañ.v. Manus e.? tornatiles auree plene hyacinthis. Ꝓio eſt dicā ꝟgo dr manus. q̄ ſicut in manu ſunt q̄nq; diſtinctiones digitorū. ſic in ipſa ſunt q̄nq; effectus gratiarū. Primus nāq; digitus manus dr poller a pollendo. eo q̄ ꝓ cēteris pollet virtute ⁊ poteſtate. Secūs dr index. q̄ p ipm oſa indicamus. inſti. de publi. iudi. §. fin. vbi glo. Tertius dr medius: q̄ eſt medi? hincinde. Quartus dr medicinalis: q̄ eo a medicis certa colligera colliguntꝫ. Quintus dr auricularis. q̄ per eū aures ſcalpimus vt dicit Iſido. in lib. Etymo. Beata igit maria eſt nobis tanq; poller. q̄ poſt deū nos in ciuitatē celeſtē introducit. Eſt tanq; index. quia ſapienter viaꝫ que ducit ad patriā ſupernā nobis oſtēdit. ⁊ p illam nos deducit. iuxta illud Prouer.iiij. Ducē te p ſemitas eqtatis ⁊c. Eſt tanq; digitus medius quia tanq; mediatrix nos deo reconciliat iuxta illud Eccli.xxvj. Mulier fortis oblectat virū ſuū. ipſa em̄ virum ſuum oblectat q̄ eius inimicos ad pacem cū eo reducit. Eſt etiam tanq; digitus medicinalis: q̄ vulnera peccatorū noſtrorū ſanat. iuxta illud Eccli.xliij. Medicina oīs in feſtinatione nebule. i. in feſtina ſubuētione Maria dr nebula. q? fuit a terrenis ſublimata. Eſt q? tanq; digit? auricularis. q? auribus illud Eccli. xxxv Obaudite me diuini fructꝰ. Et etiā Eccli. xxiij. Qui audit me nō cōfundet. Sc̄o iſta manus fuit tornatilis. Uas aūt tornatile dr rotūditatem ⁊ mobilitatē atq; velocitatē q̄ cauſak er ipa rotūditate. Uas em̄ quadrū ad mouēdū ē tardū, ſed rea rotūda ad mouēdum eſt apta ⁊ velor. ſic ⁊ man? btē ꝟginis ſeui motu ad nobis ſuccurrēdū ſe erigit. Ūñ de ipa dicit pōt illud Sap. vj. Occupat qui ſe cūcupiſcūt vt eis ſe ꝓtinus oſtendat. De illa q? dicit pōt illud Sap. vij. oibus mobilib? mobilior est. Ipſa q? btā q̄ dicere pōt illō Eſa. lxv. Aute ꝓ clamēt ego exaudiā ⁊ adhuc illo loquēnte? ego audiā. Tertio iſta manus fuit aurea. Aurū em̄ eſt pulchrū ⁊ clarū. ſic ⁊ ipſa fuit pulchra in mēte p puritatē. ⁊ clara in cōuerſatiōe p honeſtatē ⁊ caſtitatē. Ideo dr ipſa pōt dici illud Sap. iiij. O ꝓ pulchra eſt casta ḡnatio cū claritate.

B Manus aurea.

c

Quarto iſta manus fuit hyacinthia. Aſſimilak aūt btā ꝟgo hyacintho rōne noīs: colouris ⁊ruſt. Ꝓio rōne noīs. q? hyacinthus dr quidā flos colorē hīns purpureū. Dicit etiā eē lapis ꝓciosus. Fuit etiā nomen cuiuſdā pueri formoſi. q̄ iter illos flores mortuus eſt inuēt?. ⁊ ab eis noīe flores illi vocati ſunt hyacinthi ꝑm fabulas poetarū maxime Ouid. in li. x. meta. fabula. vij. Unde ꝟsus. Flos eſt hyacinth?: lapis eſt hyacinth?: hōc. Cāc. fit vterq; bonus: melior tn ē vir vtroq;. Per q̄ dak intelligi q̄ ipa virgo fuit tanq; flos. i. florida p frutū amenitatem. Ūñ canit eccl̄ia. Sicut dies vnī circūdabāt eā flores roſaꝫ ⁊ lilia conuallium. Ipſa q? fuit ſicut lapis ꝓciosus ꝓpter dei ⁊ primi charitatē. De q̄ Eſa. xxviij. dr. Posnā in ſyon. i. eccl̄ia militāte lapidē ꝓciosum. i. beatā ꝟginē. De ꝫ lapide ꝓcioſo inquit Augu. in li. de doctrina xp̄iana. Si piger eſ ad ſcrutādā theſaurū dei. nō ſis pigr vnā margaritā ferre ſub lingua. ⁊ quoties p cōſtātiā ⁊ magnanimitatē. Unde de ipſa dr Prouer. vlr. Accipiunt fortitudine lūboꝝ ſuoꝝ. roborauit brachiū ſuū. Sc̄o dr hyacinth? ratione coloris. Nam ſicut dicit Iſido. vbi. ū. Hyacinthus nō hz colorez nimis clarū nec nimis obſcurū: ſed ex vtroq; tēperatū. Cū igitur deus habeat infinitaz claritatē. hō vo reſpectu dei quādā obſcuritatē. beata virgo in medio cōſtituta nec fuit clara ſicut diuina natura. nec obſcura ſicut hūana. ⁊ fuit quidē minor q̄ diuina. ⁊ maior q̄ angelica ⁊ humana. iō aſſimilat lune Cañ. vj. Sicut enim claritas lune eſt minor q̄ claritas ſolis: ſed maior q̄ claritas ſtellarum. ſic claritas btē ꝟginis eſt minor claritate dei. ⁊ maior claritate ſctoꝝ ⁊ angelorꝫ. Tertio dr hyacinthus rōne vtutiz. Ut em̄ dr in li. de ꝓpue. rerū. hyacinthus inimicos tutum ſeruare. Sic ipſa cōfortat cor dās cibum gratie iuxta illud Eccli. xv. Libauit illā pane vite ⁊ intellect?. Expellit etiam triſticiā dans ei letitiā iocūditatiz exultatione theſaurizauit ſup eum. Custos de Sap. x. dr. Custo duxit eum ab inimicis ⁊ a ſeductoribus tutauit illum.

D

De ſcōa ꝓrogatiua incipiēte ab .A. ſcs q̄ beata virgo dr apis dei.

a Apis in ſacra ſcriptura dr btā virgo q? fuit breuis p humilitatē. volatilis ꝓ ſupnoꝝ cōtēplationē. melliflūa ꝓ celeſtis fructꝰ ꝓductionē. De qua dr Eccli. xl. Breuis in volatilib? eſt apis ⁊ initiū dulcoris hz fructꝰ eius. De iſta ape dicit Amb. in li. de ꝟginib?. Apis rore paſcitur. cōcubit? neſcit. mella cōponit. Sic btā ꝟgo rore celeſti i. gra ſpūſancti paſta fuit ꝟgo permāſit. ⁊ paradiſi dulcedinē generauit.

Apes quatuor diligūt

Notādum aūt q̄ apes: vt dr i lib. de ꝓpie. rerū quattuor diligunt. Primo aerez ſerenū q? rūc plus de rore inuenitur. ⁊ tpe pluuioſo a volatu impediūtur. Sc̄o abūdantiā floꝝ. Tertio ſuauem ſonū. Nā ſicut dicit Ariſto. in lib. de aīalibus. p cārlēas ⁊ſonū ſuauē attrahūt. Quarto dulce vinū q? deficiēte melle: dulci vino paſcunt. Iſta aūt quatuor beata ꝟgo dilexit ⁊ in ſe habuit Primo ſerenitatē ⁊ treme cōſciētie. iuxta illud ps. xliij. Oſa gloria eius filie regis ab int?. Et iō ſereniſſima appellari dr: ſicut ſoli licere in cōparatiōe ſpecierū. lib. x. Sup. dei ſcribere in charta vteri ſui: ⁊ illō ſuauiſſimū carmē. ſcs Magnificat: dño decātare debebat. Sciebat iem q̄ iquit Ouid. in. ſ.

Imperatrix ſereniſſima.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de tristi. E omnia ꝓmouenit aio deducta
sereno. Item nouerat qꝫ vt dicit Boe. in. j.
de cõsola. Nubibꝰ atris condita nullũ fun
dere pfit lydera lumen. Quia igit̃ vt dr in
c. de apibꝰ. vij. q. j. Apes hñt vnũ regẽ cu
ius ducatũ sequunt. Jõ nos debem⁹ istas
apẽ diuinã tanq̃ reginã nostrã in oibꝰ imi
tari ls esñ aliaꝝ apũ fera natura sit. Ş. apũ.
in sti. de reꝝ diui. t. l. naturalẽ. Ş. apuꝝ siue
apũ. ff. de acq. rer. do. Nec ñ apis celestis
nõ est fera sed humanissima. qꝫ nobis ostẽ
dit viã oium bonoꝝ mozꝝ. t marie ad sere
nitatẽ ꝺscle t mundiciã cordis nos hortat
dicẽs illud Prosperi in li. epigrã. Cor mũ
dum t sapiẽs ẏbo ẏtutis alatur. Et xpi in
nra pectora regnet amor. Scõo qꝫ apis di
uina dilexit flores ẏtutũ t ois gre. vñ sequ̇
tur. Circũdata varietate. l. virtutũ. Tertio
sonũ allocutiõis diuine. de quo dr ibidẽ.
Audi filia t vide t inclina aurẽ tuaꝝ etc. t
Cañ. v. Ego dilecti mei pulsantis api mihi
soror mea etc. Quarto vnũ iocũditatis sup
ne iurta illud Cañ. vii. Gutur tuũ sicut vi
nũ optimũ dignũ dilecto meo ad potãdꝫ
labijsqꝫ t dẽtibus eius ad ruminandũ. De
his quatuor dr Cañ. ij. En dilectꝰ meus lo
q̃tur mihi. ecce diuina locutio. Surge ꝓ
pera amica mea t veni. Jam enim hyems
trãsit. imber abijt t recessit. ecce serenitas
cõscientie. t subdit. Flores apparuerunt in
terra nra. ecce diuersitas ẏtutuꝫ t gre. seq̃
tur. vinee florẽtes dederũt odorẽ suũ. ecce
vinum iocũditatis supne. Cũc em̃ alia brẽ
ẏginis dedit odorẽ tanq̃ flores vinea. qñ
replera supna iocũditate erubuit in deo
salutari suo. vt ipsa inq̃t Luc. j. De ista igi
tur ape diuina possum⁹ dicere illo qõ ait
Urbanus papa loquens deo de beata cecꝫ
lia: dicendo. Maria famula tua dñe quasi
apis tibi argumentosa deseruit.

De tertia ꝓrogatiua ẏginis icipiẽte ab
R. j. qꝫ brã ẏgo fuit regula olim viuentiuꝫ

Maria regula omniũ viuentium.

Er tertiã ĩam nois ẏginei que est
R. significat qꝫ ipa mater dei fuit
regula olim viuẽtiũ. t iõ sicut inhe
rẽdũ est regule iuris. sicut bononienses in
herẽt carocio ꝑm glo. in. l. ois bona diffini
tio. ff. de regu. iu. ita t brẽ ẏginis est insistẽ
dũ t adherẽdũ. Vñ quilibet deuotꝰ dr illi
dicere illõ ꝑo. lxij. Adhesit aia mea post te
Ipsa est ẏgo sctissima suis exemplis totũ
mundũ in viã salutis illuminauit atq̃ oi
bus hoibꝰ norã viuẽdi dedit. Vñ canit
ecclia in officio natiuitatis eiusdẽ de ipsa
ẏgine di. Cuiꝰ vita inclyta cũctas illustrat
ecclias. Et amb. inquit in lib. de ẏginib⁹.
Habetis in ea exẽpla ꝓbitatis vt sciatis qd
eligere t qd reꝓbare debeatis. Cũ igit̃ sit
triplex statꝰ in ecclia militãte. l. ẏginũ. viu
gatoꝝ. t viduaꝝ. ipsa l oĩ statu se repperit
vt oibus regulã daret. Primo virginibus
manẽs ẏgo añ partũ. in partu. t post par
tũ docẽs ẏgines suo exẽplo suã dño virgi
nitatẽ dedicare. Deide spũsctõ edocta ãte
cõceptũ filij despõsari acẽuit Joseph an
tiquo paupi t carpẽtario ꝑm Chr̃m. cum
ipa eẽt de stirpe regali iuuẽculaq̃ pulcher
rima t nobilissima nõ dedignãs illum acci
pere: ꝙ eũ in reuerẽtia hñs. Vñ cũ filiũ in
uenit i tẽplo air: vt hꝰ Lu. ij. Pr̃ tuꝰ t ego
dol ẽtes q̃rebam⁹ te. ꝓponẽs spõsuꝫ sibi. i
quo regulã dedit cõiugatis vt discant ꝓ
res subdite esse viris. t nõ dedignari si sũt
paupes t vilis cõditiõis. Viduo q̃s facta
ermõte spõsi. nõ aliũ spõsuꝫ durit: licꝫ nõ
ꝓhibeaf ꝑm matrimoniũ post mortẽ pri
mi viri. c. de⁹. t. c. aperiãt. xxxj. q. j. Stat
ñ vidualis post ꝑmũ matrimoniũ magis
colaudaf t maioris est meriti. c. nuptiarũ
xxxj. q. j. t. Ş. cũ igitur. in auf. de nõ eligẽ.
se. nu. Exercitiũ aũt viduarũ est ieiunijs t
vigilijs ac oꝛõnib⁹ intendere. Nam vt ait
apls. j ad. Ti. v. vidua i deliciis viuẽs mor
tua est. Brã aũt ẏgo vt ait ambro. in li. de
ẏginib⁹ hoc faciebat de domo nõ exiẽs ni
si cũ ad tẽplũ accederet ad oraõdũ. vel cum
sequeref eã filiũ audiẽdo eius ꝓdicatiõnẽ
t miracla intuẽdo cũ maxima cordis iocũ
ditate. Et ideo illi dicere possum⁹ illud qõ
hr̃ in corona nra brẽ ẏgis sez O dolce ma
dre quãto era il ꝓẽto ẽ tu sentisti qñ Gio
uãne e Petro. E li altri deci del suo bel con
uento. Vede vi per le cito andar li dieto
Eõ li quali tui seguitasti p trei anni. Per
odir di sua bocha il sancto metro.

De q̃rta ꝓrogatiua brẽ ẏginis incipien
te ab. j. qꝫ brã ẏgo dr Jdria dei.

Jez aliq̃ dixerunt qꝫ ꝙ quartã ĩam
virginei nois significat qꝫ brã ẏgo
est iaculũ inimicoꝝ nroꝝ. i. demo
nũ. tũ qz. ẽ. sepius declarauimus. t etiam
infra dicem⁹ quõ beata ẏgo ẽbellat demo
nes t coꝝ potẽtiã conterit. ad pñs dicem⁹
qꝫ ꝙ j. significat qꝫ est idria dei. Quãuis enĩ
idria dicaf vas aq̃ticum. tñ ad tria ẽssi idria
ꝑtia inuenit deputatũ. Primo idria deputat

ad aquã hauriẽdũ. Vñ Ben. xxiij. dr qꝫ eius
nuncius abrae direxit ad Rebeccã. Da mi
hi paululuꝫ bibere. Illa festinãs deposuit
idriã de humero t dixit. Et tu bibe. t came
lis tuis potũ tribuã. Scõm aũt expositiones
Ber. nũcius ille quẽ misit abrãã vt filio
suo vxorẽ quereret. ẏgnificat angelum gas
ẏam. filio suo in vxorẽ acciper. Per Rebec
cã igitur ẏgnificaf Maria. cuiꝰ idria. i. aia
fuit plena aqua. l. gra. In hac igit̃ idria bi
bit ille nũcius Abrae. biberũt t cameli. In
hac etiã idria bibit architriclinus. vt habe
tur Joh. ij. Per nũciũ igit̃ abrae yt dictum
est ẏgnificaf angelus. Angeli em̃ in idria
Marie biberũt. qz in eis ẏgnitate delecta
ri sunt. Semp em̃ est angelus cognata ẏgi
nitas etc. vt ait Piero. i sermõe assumptio
nis. Biberũt q̃s cameli in hac idria. i. peni
tẽtes. qz sicut cameli dũ grauia põdera sus
cipiũt se humiliãdo genua flectũt. sic veri
penitẽtes grauẽ pnã̃ humiliter t libẽter
portãt. Jsti ergo in idria Marie bibũt: cũ
de eius mia t pietate delectanf. Vñ Ber. i
quodã sermone ait. Noo quidẽ tui seruuli
tibi cõgaudemus inꝺuti⁹ ceteris. nã lan
damus virginitatẽ. miramur humilitates
sed mĩa miseris sapit dulcius. hanc ample
ctimur charius. recordamur sepius. t cre
brius inuocamus. Bibit q̃s in hac idria ar
chitriclinus. i. desponsatꝰ in ea humilitate. Vñ Ber. i quodã ẽmone ait. Su
perbiã Eue de⁹ despexit: ꝙ humilitatẽ t de
spectionẽ marie respexit. humiles remune
rãs t humiliatã exaltãs. In vtroq̃ ergo se
a deo respectã esse testaf. qñ apud deũ ea
hũilitas est acceptata. t apud homines ea hu
miliatio est in gla cõmutata. sed dr q ille
idrie de quib⁹ bibit architriclinus capiebãt
singule metretas binas vel ternas. Idria
em̃ Marie capiebat binas metretas quia
geminã dilectionẽ. l. dei t primi cõtinebat
vel duo testamẽta quoꝝ cognitionẽ t scieꝝ
habebat. Capiebat q̃s tres metretas. qz in
eis vtero fuit rp̃s. in q̃ fuerũt tres metrete.
idest tres substãte. l. caro aia ꝺnitas. Scõo
in. j Reg. xvij. dixit vidua. Unũ dõo qz nõ
habeo panẽ nisi quantũ pugillus põt̃ capa
farine in idria. t paululũ oleĩ l lechito. Cui
helias ait. Fac mihi de ipsa fartmula subci
nericiũ panẽ ꝑfer ad me. Nec
aũt dicit dño. Idria farine nõ deficiet nec
lechitus oleĩ minuef. De ista igit̃ idria iu
sit helias fieri panẽ subcinericiũ paruulũ
qz de eis purissima carne ꝓcepit deꝰ gene
ri filiũ suuꝫ q̃ fuit panis subcinericis ꝓpẽ
mortalitatẽ. Jõ in figura dr. ij. Regũ. xix.
Ecce ad caput eius subcinericius panis. Caput
xpi est deꝰ. Cũc aũt ad caput suũ deꝰ panẽ
subcinericiũ posuit. qñ naturã nraꝝ morta
lẽ sue diuinitati vnuit. Fuit etiã iste panis
paruulꝰ rõne marine humilitatis. vñ Esa.
ir. dr. Paruulꝰ natꝰ est nobis. Et bñ ꝓfuit
helias oleũ cũ farina di. Idria farine non
deficiet ne lechitꝰ olei minuef. qz sicut ma
ria habuit ꝓpetuã ẏginitatẽ q̃ ꝓ candoreꝝ
farine designaf. sic t indeficiẽtẽ pietatẽ q̃
per oleũ demonstraf. Vñ ipsa inquit Eccli
xxiij. Usq̃ ad futurũ seculũ non desinam.

Tertio idria est deputata ad cõseruãda
luminaria. vñ dr Jud. vij. Cũq̃ per gyrum
castroꝝ in trib⁹ ꝓionarẽt loc⁹ t idrias ꝓfe
t dextris sonãtes tubas. Ista idria conser
uãs lumina fuit ẏgo maria. in q̃ tria lumi
nua fuit ẏgo maria. in q̃ tria lumi
nua fuit ẏgo maria. in q̃ tria lumi
nua

ꝛ cotulcāt in vniuerso orbe.

De quinta progatiua ꝟginei nois inci-
piente ab A .s. ꝙ beata ꝟgo ōr amigdalus
ꝛ arbor celestis.

Ista ꝟgo in sacra scriptura ap-
pellat amigdal9 rōne arboris.
Maria b flor9 ꝛ fruct9. primo rōne arbo-
amis rio. Ut enī inqt Ysō. in li. eryth.
gdalus xvij. qđ radix amigdali est amara dulcorat
p furculū arboris picee. Iste furcul9 est dei
ꝟbū. de qđ Jac. s. ōr. Suscipite insitū ꝟbum.
Istū furculū in corde habebat btā ꝟgo. de
qđ ōr Lu. ij. Maria aūt ꝓseruabat oīa ꝟba
hec ꝓferēs in corde suo. Et sō ipa tota fuit
dulcedine repleta. Si enī ꝟbū dei mundat
ab amaritudine pcti. iurta illud Jo. xv. ch.
Vos mūdi estis ꝓpter sermonē quē locut9
sum vobis. Multomagis potuit dulcedine
replere ꝟginē būdictā matrē suā. ꝛ eam ab
omni amaritudine ꝓseruare. qz magis est
faciles ꝓseruare ne qđ inducat ꝙ inducti
tollere. l. patre furioso. ff. de bis q sunt sui
vel alie. iu. ꝛ. §. apū. in insti. fi. de rerum di.
Dicit quoq; Palladi9 ꝛ Arist. i. li. de vege.
ꝛ plātis. ꝙ amigdalus a sua amaritudine
liberatur per immissionē cunei in radices.
Iste cuneus est spūssanctus qui notas oīs
peccati quam ex radice amara indeor'con
trahere ꝑ poterat: ab ea elongauit ꝛ expulit.
Pōt quoq; ubi. s. dic. ꝙ si amigdal9 vetu
sta clauis ꝓfoderetur. emitter gutras gūmi ꝛ
ampli9 fructificabit. qz humor in medulla
impinguas. f. Per istud foramē intelligitur
occulta inspiratio dei. de qua ipsa virgo in
quit Cañ. v. Dilectus meus misit manum
suā per foramē. ꝛ vēter meus intumuit ad
tactū eius. qz beata ꝟgo in bonis opib9 p
contactum diuine inspirationis excreuit.

Sc̄o beata ꝟgo ōr amigdalus rōne flo
rio. Sicut enī amigdalus ante ostes arbo
res flores ꝓducit ut inqt Ysido. vbi. s. sic ꝛ
ipa ante oēs mulieres votū ꝟginitatis emi
sit. ꝛ post eā multe alie. De qb9 ōr ꝑo. xlvij.
Adducentur regi virgines post eam. Et ad
hoc ꝓpositū posset moraliter exponi illud
qđ inquit Virgilius in bucollicis. Et nunc
omnis ager. nunc omnis ꝓtulit arbos. Nūc
frondent silue: nunc formosissimus annus
ꝛc. Ex ipsa aūt ꝟginitatis ꝓmissione ꝛ vo
tatione secuta est ouersio gentiū ꝛ reprobā
rio iudeorum. de qua Eccls vl. ōr. Florebit
amigdalus ꝛ impinguabitur locusta. ꝛ de
ficcabit capparis. Tunc enī amigdalus flo
ruit qñ virgo beata votū virginitatis emi
sit. ꝛ tūc locusta. i. gēilitas instabilis ꝛ va
ga spūssancti gra impinguata fuit. Capparis aūt. i. ꝓpls iudeor in dissipatiōes fuit.
Capparis enī est frutex spinosus sup terrā
extēsus. vt ōr in li. de ꝓpie. re. ꝛ significat
ꝓpm iudaicum durum ꝛ rebellem ꝛ terre-
nis adherentem. Tertio ōr amigdalus
rōne fructus. nas fructus eius sunt nuces
longe. Dicit aūt Aug. in sermone de natiui
tate dñi. vbi loquit de virga Aaron que p
tulit nuces. ꝙ in nuce sunt tria .s. corū. te
sta. ꝛ nucleus. Ut autez. ō. dicām9 parte. n-
hui9 operis. sermone. iij. i. eroidio. p corū
siue cortices nucis significat xp̄i caro q̄ ha
buit asperitatē ꝛ amaritudinē passionis p
nucleū vo eius diuinitas intelligitur. que
habet dulcedinē ꝛ dedit illuminationes
per testam autem que est firma ꝛ inter nu
cleū ꝛ corū siue corticē media significatur
eius aia que fuit firma ꝛ omnia aduersa ꝛ
que est media inter naturā diuinā ꝛ carnē
quia mediante aīa xp̄i diuinitas eius fuit
carni vnita. Ipsa igitur virgo būdicta non
solum amigdalus. sed etiam arbor celestis
appellat que ꝓtulit folia flores ꝛ fructus

De folio aūt eius ōr Apoc. vlt. Folia ꝟ
ginis ad sanitatē gēriū. Ista aūt folia fue
runt ei9. salubria eloquia. Unū foliū valet
ad sanitatē carnalis cōcupiscētie. cū dicit
Lu. s. Quō fiet istud qñ virū nō cognosco
Aliud ad sanitatē superdie cum ait vbi. s.
Respexit humilitatē ancille suc. Tertiū ꝟo
ad sanitatē auaricie cum dicit ibidem. Esu
rientes impleuit bonis. ꝛc. Flores isti9 arbo
ris fuerūt tutes excellētissime que fuerūt
in ea. de quib9 Cañ. ij. ōr. Flores apparue
runt in terra nostra. i. in ꝟgine Maria. qđ ōr
terra. iurta illō Esa. xlv. Aperiat terra ꝛ ger
minet saluatorem. Istos flores odoriferos
virtutū debet xp̄iani gerere in hac humo. i.
in humili matre dei. iurta illud Virgi. vbi
s. Qui legitis flores ꝛ humi nascentia fra
gra. Si moraliter exponatur innumeris
eteni fragrātissimis flor9 circūdata fuit
ꝛfulcita beata ꝟgo que dnīt Cañ. ij. Fulci
te me flor9 ꝛc. Fruct9 ꝟo huius arboris
fuerūt opa eius de quibus Cañ. vij. ōr. Ui
deam9 si flores fructus ꝓturiūt. Marim9 aūt
fruct9 huius arboris fuit ille de quo dicti
fuit ipsi ꝟgini Lu. s. Būdict9 fruct9 vētris
tui. Iste enim fructus ꝟe fuit benedict9 in
odore. qz suauis ad odorandu9. Un Eccli.

xxiiij. ipsa virgo thauit. Ego qđ vitis fru-
ctificaui suauitatē odoris. Fuit etiā venus
tus ꝛ honorabil' ad intuendū. Un sequit.
Et flores mei fructus honoris ꝛ honestatis.
Fuit etiā dulcis ad gustādū. ideo Cañ. ij. ōr
Fructus eius dulcis gutturi meo. Un de btā vir
gine verificata fuit illa poetica fnia. Arbo
re de dulci dulcia poma cadunt. Et dñs nr
Jesus xp̄s fructus fuit arboris pulcherrime
nis Gen. xviij. Respexit sub arbore. O igi
tur btā ꝟgo ꝓfecto tu es arbor illa celestis
lignūq; viteq; dei posuit i medio paradi
si. vt figuratū fuit Gen. ij. qđ affert. xij. fru
ctus p menses singulos. vt ōr apoc. vi. Lu
es illa arbor de qđ ōr Dan. iiij. ecce arbor in
medio terre. i. i medio oīs creature. cuius
altitudo nimia. qz incōprehensibilis est oi
pure creature. vt exponit. s. Bernardin9 in
quodā sermōe. Cui9 ꝟginis excellētiā cōsi
derās idē. s. Bernardinus inqt in sermone
vlti. de nole eis. Oremus igit dilectissimi
frēs dñam nostrā ꝟginē būdictā vt q̄ ma
ter meruit esse iudicis seculorum ꝓ reatib9
nris satisfaciat aduocata. Quid enīs in cā
pōt esse periculi vbi cās hosm illa peroret
q̄ hs vñ apud deū ꝓ filio orat ꝓsumat. qz
mater est dei. Dabs ꝛ ille vñ homini clemē
ter ignoscat. qz filio9 hoīs ē. Ambo certat i
causas miseranf hūanas. Mater excusan
do mortales ne pereāt. filio ignoscēdo pec
catorib9 vt resurgāt. Omēs ergo genitrici
ei9 deuotissime supplicates vitā nrāz emē
dem9 ꝛ mores: cōi voto. pari desiderio. ar
denti affectu postulātes vt ecclesiā suaz er
altet. nostrū mīsteriū accepter: patriam
tueatur ꝛ ꝓtegat. fideles multiplicet. abi
gat hostes. domesticos foueat. ꝛ omnes q̄
triūphale nomē iesu ac matris eius marie
inuocāt ꝛ adorāt: dirigat semp ꝛ cōseruet
qui cū patre ꝛ spūsctō in eternū benedict9
bilis laudabilis ꝛ gliosus vnit ꝛ regnat
per infinita secula seculoz. Amen.

De eiusdē ꝓfessione ꝟginis nolatiōe. ser. v.

Ar queris no-
men meum qđ est mirabi-
le: Gen. xxxij. ꝛ Judic. xiij.
Inqt btūs Bernardin9 in
sermōe. xji. d nole ꝟginis.
Testis conscientie ē dño ꝙ si qñ celesti gra
largiēte exteriorib9 curis erēp9: laudibus
virginis valeo tot9 vel ꝓ horum occupari,
tāta mēris leticia saucior. tāraq; interius
suauitate pfundor. vt effectio mōdi vanita
tibus ꝛ cōcupiscētijs cōculcatio. nil aliud
aut optarā qz cui9 ipso letitie spū si darē
starim exire ad dñm anteq̄ illud gaudij
spiritalis curis iterū redeūtib9 auferat. ꝛ
stimulante memoria delictoz cythara cōs
uertat in luctū. ꝛ iubil9 ꝓhdolor i lamē-
tū. Uiō igit quāre sit felicitat ꝛ glie i illa
patria dei genitricē ꝟginē būdictaz stipa
tā ordinib9 angeloz. chorus virginū comi
tatā vultu plenissimo gratz in suo dignita
tis solio pfidentē reuelata iā facie cōtępla
ri. qñquidē in sordib9 carnis adhuc ꝛ mūdi luto degētib9 tā ler ꝛ cōtingit i ei9 nois
ꝓtemplatiōe sentire. Aci ipz itaq; Marie
nomen iterū ꝓtēplandū. iterū atq; iterū de
gia sec̄ desiderās: sicut ꝛ nomis ei9 appel
erozdio mee ꝓuersiōis feci di. Bernardine
stio cōsona vita tua. Possus nō imerito ti
tē. ne ipa ꝟgo mihi dicat ꝟba themat nrī
Quid queris nomē meū ꝛc. tñ si nō pos9
sus de illo ꝓdicar sicut merek. aliq̄d dicere
conabor: put quisq; eiusdē virgis seruul9
tenek. Nā bona voluntas supplebit defectū
virū. l. alia. C. de his q̄bus vt indi. ꝛ ipsa
bona voluntas pro facto reputabit. l. rep̄
hendēda. C. de insti. ꝛ substi. sub cōdi. fac.

Sciēdū est ergo ꝙ ꝓpter multas aliaz
progatiuas nomē virginis er q̄nq; lris cō
ponit. Omittēdo q̄ diuinitatis cā multa q̄
possent in hac materia dici marie qz mīti
tudo onerosa nihil hs honesti. §. fi. in auc.
de ref. col. j. ꝛ. l. cūcta. §. ꝓtarū. C. ō vete.
iu. enucle. succincte tangā illud qđ ait ma
gister Amb. seruita in suo quadragesimali
sermōe. xxxix. vbi inqt ꝙ nomē Marie cō
positū ex q̄nq; litteris ostendit quinq; vir
tutes in ea ꝑcipue fuisse. Per Ad. em ostē
dit ꝟtus fidei. nā hec ifa ex trib9 J. inuicē
colligatis cōponit. vt ostendatur ꝙ virgo
pfectissimā trinitat notitiā ꝛ fidē habuit.
Sicut em tres J. inuicē colligati vnā ifaz
faciunt. ita tres persone diuine inuicem p
gnationē ꝛ processionē colligate vnū deū
ostendūt. cui9 veri dei beata virgo pfectis
sima fidē seruauit. Per sc̄dam litterā. s. A
significatur virtus spei. Nam sicut hec ifa
est o sinistris aperta ꝛ capite curuo. ꝛ a de

Quīq; frutes Marie

Universidad de Deusto
Biblioteca

ttrīs clausa: sic sctā, spes est quo anim⁹ a si
nistris. i. a tribulationū pre existēs letoyul
tu ⁊ capite clino ac hūiliato totū se apertū
ostēdit ad oīa supplicia ꝑ amore dei perfe
rēda. ⁊ a dextris claudit. q: nullis dei grā
rū donis extollit. Un Greg. in moral. ait.
Spes in eternitate animū erigit. ⁊ id circo
nulla mala q̄ extera tolerat sentit. Ter
tia ifa est R. q̄ significat frutē charitatis.
quā sicut R. duas rotiones hz. ita charitas
ha ad dei ⁊ primi dilectionē se extēdit. quā
in his duob⁹ mādatis tota lex pendet ⁊ p
phete. vt ōr. Adar. xxj. Quarta ifa est. ȳ. ⁊
significat verā hūilitatem ⁊ nō fictā. q: hu
militas rectū hoīem facit sicut superbia eū
reddit obliquum. vñ Greg. in moralib⁹ ait.
Recto sit vnusquisq; vilior deo quāto est ꝑ
ciosior sibi. ⁊ tanto peciosior de quāto vilis
or sibi. ō Marie aūt hūilitate inqt Bern.
in quodā sermōe. O vera hūilitas q̄ deum
hoibus peperit. vitā mortalibus edidit. ce
los innouauit. mundū purificauit. paradi
sum aperuit. ⁊ hoīm alas liberauit. Facta
est Marie hūilitas scala celestis per quam
deꝰ descendit ad terras. hec ille. Quinta ⁊
vltima ifa est A. q̄ virtutē largitat⁹ ostēdit
q: sicut A. ifa apte est manū q̄ porrigens
a sinistris. sic ⁊ virgo oībus volētibus eā
se ꝑbet abūdanter. vt inqt Ber. in quodaꝫ
sermōne. Sed de his hic breuiter ptāsum
q: in pte sequenti huiꝰ opis declarabimus
quantū iste virtutes. fides. spes. charitas.
hūilitas ⁊ largitas: excellētissime fuerunt
in beata virgine. ⁊ soluꝫ in hoc sermone de
quinq; aliis prerogatiuis disseremus.

De prima progatiua incipiente ab .M.
lecꝫ q̄ btā virgo est mater misericordie.

Sicut i officio ⁊ dignitate nul
la creatura ē maior matre dei
sic dicēdum est vt nulla sit in crea
turis puris excellētius nomen
nōie Marie. Per ꝙmā aūt hu
ius nois ifam. s. .M. significat q̄ ipa ē ma
ter mie. Mia esti eius est oībus misericor
dijs aliox serox oim excellētior. gnaliter cō
munior ⁊ maior. Primo est excellentior. q:
ossa alios excellit. Sicut esti oleū supemi
net oībus liquorib⁹. ita ip̄a supeminet oī
bus seroꝝ miserationib⁹. Et iō Cath. vj. assi
milat auroꝛe. lune. soli ⁊ armate acier. Assi
milat q̄ stelle maris. Auroꝛe quidē assimi
lat. q: eius mia pre oībus alijs est vtilior.
Nā sicut auroꝛa expellēs noctē introducit
diē: sic ipsa a nobis expellit tenebrā peti ⁊
introducit diuine gre lucē. Assimilat aūt
lune. q: sicut luna oībus planetis est magis
terre vicina. sic eius mia pre oībus alijs est
nobis intrinsior. Assimilat etiā soli: q: sicut
sol oīb⁹ planetis copiosius ⁊ clarius lumē
suū diffundit. ita mia ꝛginis pre oīb⁹ alijs
est cōmunior. que vt inqt Ber. i quodā ser
mone. oībus se diffundit: nec est q̄ se absco
dat a caloꝛe eius. Scit enī verā esse illā Ouid
dij sniam in lib fine titulo di. Credē mihi
res est ingeniosa dare. Et illaꝫ Martialis
poete dicētis. Quas dederis solas semper
habebis opes. Et illam Matthei poete in
li. de tobia di. Est gratia dei simpler elemo
syna. mortē extinctorū. vere porta. salutē iter
liberat a morte laqis elemosyna. sordes ob
luit actoꝛi dulce potat opus. vitā ꝑpetuat
vēturā ꝑstat honorē. ꝑpetuū ꝑstat spūale
deo. Et iō semp opa mie voluit exercē vt
sibi gratiam acquireret ⁊ alios a morte eterna
⁊ a petox sordib⁹ meritis pietatis liberaret
Assimilat etiā armate aciei. q: eis porētia
ceteris est porētior. q: hostes contrerit ⁊ in
fugā cōuertit. Nec est aliq̄ nomen terribi
lius demonib⁹ q̄ sit alicuius pure creature
q̄ nomen btē ꝛginis. De quo dicere possu
mus illud ꝑs. cx. Sctū ⁊ terribile nomen
eius. Assimilat nihilominus stelle maris. q:
eius mia pre ceteris est diuturnior. Sicut
enī stellis ceteris occidētibus ipsa nō occi
dit: sic ceteris nō eradicētibus .Maria nō
deficit. Scō eius mia est oībus generā
lior. q: vbiq; gnaliter inuenit. s. in mundo
in iudicio. ⁊ in celo. Sicut aūt genus per
ire nō potest. l. in rōne. §. incerte. ff. ad tres
belli. sic nec gnalis mia btē virginis vnq̄
peribit. Inuenitur aūt eius mia primo in
mūdo. q: mia eius plena est oīs terra. Nec
mirū. quia ipsa habz miserēdi potentiā: sa
pientiā ⁊ volūtatē promptā. Un Prouer.
xxj. Oz. Thesaurus desiderabilis ⁊ oleum in
habitaculo iusti. Potest ergo misereri ⁊ sub
uenire. q: habet oleū. i. pietatis affectum.
Scit aūt subuenire. q: fuit speciale habita
culū iusti. i. xpi. qui est sapiētia dei patris.
Scō subuenit in iudicio. Un Prouerb.
vlt. Oz. Laudent eas ses oēs electi. in portis
id est in iudicio quia olim iudicia in por
tis tenebantur. opera eius ses que tunc fa
cient. Ipsa enī virgo beata cuꝫ filio ad iudi
cium veniet. ⁊ ibi erit cum magno honore
quantū ad se. ⁊ in magna vtilitate quantū

Maria mī mie

Maria fuente

ad nos. De honoꝛe aūt quem in iudicio ha
bebit ōr. ps. xliij. Astitit regina a dextris
⁊c. Honorabit enī quātū ad locū. quia a de
xtris tuis. Honorabit quātū ad habitū
quia corpore glorioso induta erit. Jō sub
ditur. In vestitu deaurato. Honorabit q̄s
quantū ad consortiū. q: oēs angeli ⁊ sancti
circa eā tanq̄ circa suaꝫ reginam assistent
ideo addit. Circūdata varietate. s. omniū
sanctoꝝ diuersitate. Scōo ibi erit ad ma
gnā vtilitatē quoad nos. Unde dicit de ea
Prouer. vlti. De nocte surrexit ⁊ dedit pre
dā domestico suo ⁊ cibaria ancillis suis.
Et ibidem. Oēs domestici eius vestiti sunt
duplicib⁹. Ancille eius sunt aīe que sibi hu
militer seruient. Domestici aūt eius sunt
illi q̄ ex intima deuotiōe eī ipsa quasi quā
dam familiaritatē cōtrarerūt. Ipsa igitur
tūc de nocte surget. q: ꝑm quos dā iudiciū
de nocte fiet. iuxta illud Mat. xxv. Media
aūt nocte clamoꝛ factus est ⁊c. ⁊ tunc ancil
lis ⁊ domesticis suis dabit predā. i. demo
nū ⁊ repto boꝝ victoriā. q: quilibet sanct⁹
sub pedib⁹ eos tenebit. iuxta illō Malach.
iij. Calcabimus ipios eū fuerint ifi cinis
sub plāta pedum nostroꝝ. Dabit etiā eis ci
baria. q: cuꝫ filio eius sit verus deꝰ ⁊ verus
hō: eos cibabit ⁊ reficiet in visiōe humani
tatis ⁊ dēplatiōe diuinitatis eius. Illos
etiā vestiat duplicib⁹. i. duplici stola glie ⁊
beatitudinis. s. aie ⁊ corpis. Tertio ei⁹ mia
apparet in celo. q: eis claritas btō est cā
glie ⁊ letitie beatifice. Btie q̄dem. q:
eis claritas btō illustrat. vñ Ber. in q̄dam
sermone inqr. Marie pnia tot⁹ illuminat
orbis adeo vt ipa supna ciuitas clarissimi
let ꝛginee lāpadis illustrata fulgoꝛib⁹. Est
etiā cā letitie: q: scti nō sine magna letitia
videre pnt matrē ⁊ soroꝛē suā sup oēs an
gelos exaltatā. Est etiaꝫ cā honorificentie
q̄ magn⁹ honoꝛ est sctis brē rpm frem suū
⁊ brām ꝛginē matrē ⁊ soroꝛē suā. quoꝝ
vn⁹ est rex, altera est regina totius regni ce
lestis. De his tribus ōr. Judith. xv. Tu glo
ria hierlm. tu letitia israel. tu honorifican
tia ppli nri. Tertio ei⁹ mia est aliis san
ctis assimilatur olive campi. Eccli. xxiiij. vbi
ipsa inqr. Quasi oliua speciosa in campis.
Misericordie enī alioꝝ sanctoꝝ sunt sepe
q̄ digni non sumus. Misericordia autem

ꝛginis est oliua campi. quia omnibus est
cōmunis. Unde Ber. in quodam sermone
ait. Virgo beata copiosissima charitate sa
pientib⁹ ⁊ ispientib⁹ debitrix se fecit. ⁊ oīb⁹
mie sinū aperuit. ⁊c. Et sicut ecclesia nemi
ni claudit gremiuꝫ. epla inter claras. C. de
sum. trī. ⁊ fi. ca. Ita ipsa est que tēpluꝫ dei
viuum. nemini claudit gremium pietatis
Quarto eius mia est omnibus aliis ma
ior quadruplici dimēsione. s. lōgitudine. la
titudie. sublimitate ⁊ pfunditate. De quo
loquēs Ber. in quodaꝫ sermone ait. Quis
bādicte mie tue longitudinē latitudines ⁊
pfunditates inuestigare possit. Lōgitudo enī
eius vsqz in diē nouissimū subuenit vniuer
sis ea inuocātib⁹. Latitudo eius replet orbē
terraꝝ: quia eius mia plena est omnis ter
ra. Sublimitas eius ciuitatis superne rui
nas instaurauit. Profunditas sedentibus
in tenebris et vmbra mortis se cōcauit et
quā inuenisti apud deū gram notā facere
nis medelas. puusillis corde robur. afflictis
ꝑsolationē. periclitātibus adiutoriū ⁊ libe
rationes. hec ille. Et quib⁹ patet q̄ merito
btā ꝛgo mater misericordie appellat. Licꝫ
enī diuersis nominibus nūcupetur. tñ nul
lum est preclarius nomen eiqz cōuenīēti⁹
q̄ mater misericordie. nā si illā imperatri
cē nomines. hoc aliquātulū rigoris ⁊ timo
ris ingerit de hac puella que mitissima est
⁊ omnib⁹ grata. Si reginā dicas. ipa se an
cillā humiē vocat. Si rē dñaꝫ dñaꝝ. ihoc
importat solū quandā excellētiā ⁊ nō beni
gnitatē. Si deā deaꝝ eā appelles: nō vide
bitur esse deaꝝ vel dña petoꝝ. Nō etiā videt
esse appellāda regina glie. q: glia est tm in
celo ⁊ nō in terra nec in inferno. nec i pur
gatorio: sed mia in quolibet horū est. ergo
maximū regnum est misericordia. ⁊ conse
quenter maxima regina. scs virgo Maria
debet appellari regina ⁊ mater misericor
die. Nam a digniori debet fieri denomina
tio. §. sed quotiens. inst. de iure natu. gē.
⁊ ciui. Insuper quicqd est superi superior
est superius inferiore. per illaꝫ regulā. Si
l. de accessionibus. ff. de diuer. ⁊ tēplo. pte
scrip. sed misericordia est sup omnia opera
dei. vt ōr ps. cxliij. ergo regnuꝫ mie est sup
omnia regna. ⁊ cōsequēter ꝑpie cenumie
matri dei que oīum regnoꝝ dei est regina

Universidad de Deusto
Biblioteca

Maria regina mie.

Preterea ipsa ℞go supra patrimoniū et pp ietatē filij sui est regina, ſz ℔ primoniū est mie. q; dei: ppriū ē misereri semp ⁊ pce re. vt inqt Grego. in q̃dā collecta. ergo btā ℞go ppria mie est regina. Nā locus ppius regis ō; regnū ei⁹. sicut ille ō; rex frācie cu⁹ regnū est francia. ſz locꝰ dei ē mia. Ūñ sup illud Esa. xviij. Dicit dñs ego ꝓsiderabo in loco meo. inqt glo. Qui locꝰ est mia. Si ergo locus ⁊ regnū xpi est mia. p fecto ꝓstat q; mr ei⁹ est mie mr ⁊ regina. Jō illi canit ecclia. Salue regina mia. Et iterum Maria mater gratie. mater mie. Tāte em dignitatis ⁊ excellentie est mia et clemens tia: q; ipsa sola ō; nos reddere pares deo. l. fi. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. Unde Claudianus inquit. Sic pius in primis. nam si vlcamur i omni ℳunere. sola deos equat clementia nobis.

Maria aq̃ductus.

De scā p̃rogatiua ℞ginei nois incipiēs te ab ℟. ſ. q; beata virgo ō; ℍqueductus.

Queductus appellaf mater dei q̃ Eccli. xxiiij. inquit. Ego quasi a aq̃ductꝰ exiui de paradiso. i. de delitijs misericordiarum dei.

Per istum autem aqueductum fluunt aque gratiarum de celo in mundū. Ūñ sequit. Rigabo hortū plātationū meaꝝ. Sicut ergo aqueductꝰ appellaf seruitus. l. ⁊ in p̃uinciali. C. de seruit. ⁊ aqua. q; p̃dio irrigadis seruit. sic ⁊ ipsa ℞go nobis seruiendo gram sui filij ministrat. Et sicut aqueductus ē indiuiduus ⁊ totalis. quia nō; pōt diuidi nec ꝓstitui p̃ pte. l. vlt. ff. de seruit. sic ⁊ marie deuotione integre ⁊ totaliter habere op;. Ūñ q; iste aqueductus nobis valde est necessarius iō diabol⁹ ipm frangere conaf. Qō significatū est Judith vij. vbi ō;. q; Holofernes p̃cepit incidi aq̃ductū: q; p̃ illuꝰ fluebat fons in ciuitatem Ūñ aūt diabolus istum aqueductuꝰ incidit. q̃n nos a deuotiōe ℞ginis retrahit. Sicut em ma aqueductꝰ spacio tēpis amittit l. si tibi seruitutē. C. ō serui. ⁊ aqua. sic beata ℞go cessantibus nobis a bonis operib⁹ destituit. Iste aqueductꝰ cōmēdabilis ē er pte sui. er parte nr̃i. er pte modi. ⁊ er p̃te aque. P̃imo er parte sui. q; hꝫ efflueret refluere. nā gratiarū aque per ipsum aqueductum nobis de celo effluunt. iuxta illud Sap. vij. Venerunt mihi oīa bona pariter cum illa. ⁊ innumerabilis honestas p manus illius. Ipse etiā aque refluūt: duꝫ ipa ad referendū deo gr̃as nos inducit. iuxta illud Eccls. ſ. Ad loca vñ exeūt flumia reuertunf vt iterū fluāt. ē etiā iste aqueductus cōmēdabilis er pte sui. q; hꝫ magnā longitudinem. latitudinem ⁊ sublimitatem. Et⁹ autē longitudo tanta est q; attingit a celo vsq; ad terraꝫ. Unde Ber. in quodā sermone ait. Aqueductus est maria. cui⁹ numerū summitas instar scale Jacob celos tangit. immo etiā trāscēdit. vt illū fontē aquarum que sup celos sunt ꝓtingere posset. Tantus do aūt istius aqueductus tanta fuit q; totum diuinū fontes capere potuit. Ūñ Ber. vbi. s. ait. Natus est fons ⁊ vsq; ad nos p̃uenit. q; descēdit illa celestis vena p aqueductū. nō tñ fontis copiā nobis exhibens: ſz stillicidia. gr̃e cordib⁹ nostris arētib⁹ infundens. alij. quidem plus. alij min⁹ accipiūt hec ille. Et ibidē etiā ait. Iste aqueductꝰ ē maria. que plenitudinē fontis de corde patris accepit. ⁊ nobis illud. put capere potemus edidit. Altitudo ℞o istius aqueductus tāta fuit q; vsq; ad fontē toti⁹ diuinitatis se erexit ⁊ illū tetigit. Ūñ Ber. vbi. s. ait. Quomodo noster hic aqueductus fontē illū attigit sublimē. Quō. putes nisi vehementia desiderij ⁊ feruoꝛe deuotiōis ac puritate oīonis. Quōrgitur maiestatē attigit inaccessibilē nisi pulsando ⁊ querendo

Scō iste aqueductus cōmēdabilis est ex parte nostri. Nos em aquas gr̃arum de celo habere nō poteramus. ꝓpter nimiā altitudinē suā ⁊ nostrā nimiā depressionē. et iō oportuit q; esset i medio aqueductꝰ. vñ Ber. vbi. s. inqr. Propterea humano generi tūc tpe fluēta gr̃e defuerunt. q; nondū intercesserat aqueductus. Et iterū Quera mus gratiā. sed p inuentrices gr̃e mariam nec; omps de⁹ fine hoc aqueductu gratiā vult infundere. ſz tibi voluit vehiculū pudere. q; forte manus tue plene sunt sanguine. ⁊ ideo quicquid deo offerre desideras: gratissimis illis ⁊ omni acceptiōe dignissimis Marie manib⁹ offerēdum tarde si nō vis repulsam sustinere. Tertio iste aqueductus cōmendabilis est er pte modi. Iste aūt mod⁹ est tripler. P̃imꝰ ē q; diuersimode diffudit. nā q̃busdā se diffundit i modū aq̃ putei. q̃busdā i modū q̃ fontis. q̃busdā ℞o in modū aq̃ fluminis. Putei⁹ hꝫ aq̃s occultas q̃ cū labore educunf. ⁊ q̃tū ad hoc ipsa se diffundit p̃ctōib⁹. q; aqua gratie ē eis occulta. ſz tū p̃ labore p̃ie pōt haurir̃i

Y Maria diuersi modis se diffundit.

Aqua ℞o fōtis sine labore haurit⁹ ⁊ ꝓtinue emanat. quātū ad ℔ diffundit se bonis ⁊ fi ⁊ sine multo labore eis cōicat. Aq̃ ℞o fluminis ad hoc se diffudit beatis q̃b⁹ largiter ⁊ abūdāter aquam spūsscti tribuit. ⁊ ista tripler fons horꝛoꝛ puteꝫ aq̃rū viuētiū q̃ fluāt impetu de libano. Scōs mod⁹ est. q; abūdāter ⁊ largiter se diffundit. Ūñ de ipso dicit p̃ illō ℙu. xx. Egresse sunt aq̃ largissime ita vt ppls biberet ⁊ iumēta. ſ. deuoti ⁊ idoneoti ℞o aq̃ductu bibere p̃nt. Aq̃ q̃dē largit se diffundere ꝓsuevit multis de causis. Primo er nimia repletiōe. sicut p̃z i flumine repleto q̃ p̃ loca vicina se diffudit. Btā igit ℞go gr̃ie plena de sua plenitudine in Largit se diffā dit. corda p̃ deuotionē sibi vicina se diffundit: Unde ipa inqt Eccli. xxiiij. In plenitudine sctoꝛ detētio mea. Scōs er violēta, pentoꝛ ipulsiōe sicut p̃z in mari. q̃ q̃n vētoꝝ violēta ipellit ⁊ tumescit atq; diffundit. ⁊ idē fit i flumib⁹. Auster aūt spūsscti flamē ℞gis afflauit q; ipas ad diffundēdū impellit. Jō Cañ. iij. ō;. Surge aq̃lo ⁊ veni auster: pflа hortū meū ⁊ fluāt aromata illius Tertio er nimia ⁊ vehemēti ebullitiōe. q̃n essi vas nimis ebullit tūc aquā extra. p̃cipit Ignis q̃dē spūsscti sic mentē ℞gis ebullire fac q; ad spargēdā nobis aquā sue gr̃e ipsā ipellit. vt nō sit q; a coloꝛe suo se abscōdere possit. Ūñ p̃s. xviij. ait. Nō est q̃ se abscondat a caloꝛe ei⁹. Quarto ex vasis ꝓcussiōe. Si essi vas plenū aq̃ ꝓcutiat nor aq̃ effūdit Ipa igit ℞go q; est scitula gr̃a dei repleta. ⁊ ab alīq; cū deuotiōe tangaf. mor gr̃az suā effundit. Ūñ Num. xxiij. ō;. Fluet aqua de scitula eius. i. de ℞gine maria matre eius. Quinto ex vasis depssiōe. Nā aq̃ valde se diffundit in valleꝫ ⁊ in loca depssa. Ūñ dicit ter. in. l. ſ. §. penu. ⁊ fi. ff. de aq̃ plu. ar. q; ſō loci inferiores sunt pinguiores: q; ois pinguedo terre ad illos p quam defluit. ⁊ sic. v. ℞go aquā gr̃e sue imittit in corda humilia. tuſ illō p̃o. cij. Qui emittis fontes i ꝓvallib⁹. Quarto p̃incipalr iste aq̃ductꝰ

Z

Aqua celica

A Aq̃ma rie pu rissima

cōmendabilis est er pte aq̃. q; habet hꝫ ma q̃n nullā hꝫ p̃priū colorē nullūq; odorem nec saporē. Aqua igit. b. marie est purissima. q; aufert a nobis colorē. i. mundaniā cōuersationē iuxta illud Ro. xj. Nolite ꝓformari huic seculo ⁊c. Aufert etiā odorē ſ. p̃teritoꝛ pctoꝛ vanā recordationē. quem odorē habebāt illi q̃ dicebāt Nu. xj. Recordamur piscū q̃n comedebam⁹ Egypto gratis ⁊c. Aufert q̃s saporem. i. mūdi amoꝛē vt amoꝛ mūdi sibi desipiat. ⁊ sol⁹ amoꝛ dei sibi sapiat. Oꝛ sic dicit Chryſ. in q̃dam sermone Vere nō hꝫ sup terrā qō amet qui donum celeste in ℙrare gustauerit. Oꝛ ℞o puritatis isti⁹ aq̃ducti q̃dā ℨicētes ipm sordidatū originali pctō fuisse asserunt. Jō merito dicere possum⁹ de btā ℞gine illud Num. xx. Vec est aq̃ ℨictionis vbi iurgati sunt filij ℐsrael ꝓtra dñm. i. xpm filiū ipius virginis matrē suā maculatā p̃dicātes. Quia aūt il le cognoscit esse deoꝛ xpi ⁊ matris eius. qui cauillosis argumētatiōib⁹ ℨicentium nō mouet a venerāda p̃ceptiōe eius. Ideo ipe xp̃us inquit tali deuoto illud pa. Irrv. Probaui te apud aquā ℨtradictionis. Vec est illa aq̃ sanissima de qua figuraliter ōr Prouer. v. Bibe aquā de cisterna tua ⁊ fluēta putei tui. Vec est illa aq̃ nitidissima i q̃ resplendet vultus p̃scientium. Prouer. xxvij. Vec est illa aq̃ salutaris que ignes extinguit ardentē. Eccli. xxi. Vec est illa aq̃ de qua moralr exponi pōt illud Eccli. xxix. ca. Jnitiū vite hois aq̃ ⁊ panis. Per aquā enim intelligit ℞go maria. p panē ℞o xp̃us. q; de seipso ait Jo. vj. Ego sum panis viꝰ q̃ de celo descēdi. transsumptiue in. c. charitas. de peni. di. ij. ⁊ de cōse. di. ij. c. forte. ⁊. c. ofa ⁊. c. in calice. xxxij. q. iij. c. sciatis. Vec etiā est illa aqua de qua exponi pōt illud Exe. xxxvj. vbi ait deus. Effundā sup vos aquas mundā ⁊ mundabimini ab oīb⁹ inquinamentis vestris. De ipa q̃s exponi pōt illud Jo. iij. Qui biberit ex aqua quam ego dabo ei nō sitiet in eternū: ſz fiet in eo fons aque saliētis in vitā eternā. Dicere q̃s possum⁹ eas figurari p aquas celicā de qua tractaf in. l. apud trebatiū. §. ſ. ff. de aqua plu. ar. Et q; est aqua. pfluens. i. de celo cadēs. vt exponit isti. de reruꝫ. di. §. ſ. Item q; figuraf p aquā viuā. de qua tractaf i. l. si is qui in puteū in p̃inc. ff. quod vi aut clā. ⁊ i. l. ſ. ff. de fonte. Item q; est aqua benedicta. de qua in c. aquā. de ꝓfe. di. iij. ⁊ etiā dicere valemus de deuotis ipsis benedicte ℞ginis. Beati q̃ seminat sup aquas. c. cū marthe. §. verum. de cele. mis. Sicut aūt pisces viuere nō p̃nt sine aqua. c. placuit. xxv. q. ſ. Jta nos male haberem⁹ sine ℞ginis beatissime gr̃a. Jsta

Universidad de Deusto
Biblioteca

ẽm aḡ nos sanctificẽ ẽ nobis necessaria. de q̃ exponi põt illud Psa. xxx. Peribit qui aḡ expiationis nõ fuerit aspsus nec mirũ si nõ hõs hãc aquã morit. Ipsa em̃ Ego dicere põt de illis p̃ eis deuotionẽ derelinquũt illud Dicre. ij. Me dereliq̃runt fontẽ aque viue. Econtra vo de eis deuoto ór Eccli. xv. Aq̃ sapie salutaris potabit illũ & firmabit in illo & nõ flectet. Nec est illa aḡ saluberrima q̃ nos oĩb⁹ frutib⁹ fructificare facit fructu illud Eccli. l. Quasi lilia strãtis aḡe. De qua aqua nos bibere hortat dñs iesus Apoc. vlt. dicẽs. Qui sitit veniat & qui vult accipiat aquam vite gratis.

De tertia p̃rogatiua Ḡginei nois incipiẽte ab R. s. q̃ ipa Ego rore spũscti multipliciter fuit respersa.

Maria rore p⁹fusa.

Dent terre celesti rore pfusa generatiui idẽ verbũ. Vñ Deute. xxxij. dicẽ Moyses. Fluat vt ros eloquiũ meũ q̃si ymber sup herbã & q̃si stille sup gramina. Sic btã Ḡgo instar terre spũscti rore fecundata gñauit filiũ suũ. de q̃ canit eccla. descẽdit i yterũ Ḡginis sicut ros sup gramen. Ista ergo terra rore illo diuino madefacta genuit liliũ paradisi. Vñ Exo. xxiij. inquit dẽs. ero quasi ros israel germinabit lilio. Israel em̃ interpr⁹ videns deũ. & significat beatã virginẽ q̃ videns deũ in ỏtemplatione: germinauit liliũ. i. rpm̃ candidus p̃ innocentiã. & odorifer⁹ ẽ p̃ tutũ fragrãtiã. De q̃ germiatiõe p̃dictus fuerat Esa. xlv. vbi dr. Rorate celi desup & nubes pluãt iustũ: apiat̃ terra & germinet saluatorẽ. Fuit etiã b rorationis p̃monstrata figura p̃ Iud. vj. in vellere gedeonis q̃ rore plenũ roauit aleã & ipleuit conchã. Istud em̃ vell⁹ figurabat vterũ virginis in q̃ fuit plenitudo roris. i. tot⁹ diuinitatis. er q̃ plenitudine area. i. eccl⁹. & cõcha. i. oĩs fidelis q̃ corda sunt repleta. Vñ Ber. in ḋã ser. ait. Rigatur⁹ dño area celesti rore: tot⁹ tot⁹ fuit vell⁹ p̃ns ifudit. Redẽptur⁹ em̃ gen⁹ hũanũ vniuersus p̃cũ cõtulit i maria. Nec ille.

C Ros, repleuit mariaꝫ

Nec aũt roris diuini ifusio bãs Ḡginẽ multipliciter ytilitate repleuit. Primo em̃ dedit ei refrigeratiõnẽ Jesus carnaliũ cupie. iuxta illud Eccl. xl. n. Ros obuiabit ardori veniẽti humilẽ efficit eũ & dixit illi angel⁹ Lu. i. Spũscts supueniet in te: et virtus altissimi obũbrabit tibi. i. ab oĩ. estu cupie refrigerabit. Scõo dedit ei spũale dulcedis p̃gustationẽ. de q̃ Nu. xj. dr. Cum descẽderet sup castra ros: descẽdebat pariter & manna. Castrũ dei sunt anim⁹ Ḡginũ: q̃ sic fuit vallat⁹ & munit⁹ q̃ nunq̃ potuit ingredi inimicꝰ. Cui igit sup illud castrum descẽdebat ros. i. spũsancti rotatio: descendebat pariter & mãna. i. celestiũ p̃gustatio Ista aũt p̃gustatiõnẽ hãc meruit p̃pt mũ dicia & purificatẽ quã seruauit. Dicut em̃ dicit glo. sup illo ps. cxlvj. Qui dat sumẽtis escã ipoꝝ & pullis corui⁹ inuocãtib⁹ eum. Quãdiu pulli corui⁹ habẽt pilos albos a parẽtib⁹ deserunt. & tũc celesti rore pascũt Q̃ igit Ego btã fuit semp alba. i. purissima tõ celesti refectione sp fuit pasta. Tertio fecit in ea spũales exultationẽ. de q̃ Prouerbi. viij. Sicut ros sup herbã: q̃ magnã fecit in ea fecundationes opeꝝ. Quarto dedit sibi vite eterne messones. Dr em̃ ad Gal. vj. Qui seminat in spũ de spũ metet vitã eternã. Dr igit btã Ḡgo i spũ seminauit. tõ taẽ eternã messuit. Ista aũt messionẽ nõ habuit a sensa celesti rore. Vñ poterat dicere illõ Job. xxix. Ros morabitur in messione mea.

De q̃rta p̃rogatiua Ḡgis incipiẽte ab J scz q̃ beata virgo est Janua celi.

D Maria porta celi.

Cara Ego ór ianua & porta paradisi. Vñ em̃ aduẽtus suus nõ erat
b i celo aliq̃ porta p quam possem⁹ intrare: nec aliq̃ fenestra p quaꝫ deus ad nos oculo mie respiceret. Jo btã virgo facta est in celesti palatio porta celi et portanaria dei. fenestra dei et paradisi. Primo quidẽ facta est porta celi. Sicut em̃ p portã int⁹ inferim⁹ & extra efferim⁹. & propter hoc ór: porta a portãdo im⁹ & ex⁹ vt ait Jo. an. l. c. Infamib⁹. de reg. iu. li. vj. i meteu. sic & ipa p merita sua nos portat ad celũ. & ad nos reportat dona gr̃arum. Vocat aũt ab ecclia porta regia. porta fulgida. felix & beata. Primo vocat porta regia respectu xpi cũ dr. Tu regis alti ianua. Sicut ei homo p portã exit & intrat. sic etiã ipe intrauit & exiuit p illã. & tñ ipa porta semp clausa pmansit iuxta illud Exe. xliij. Porta hec clausa erit & non aperietur. & vir non transibit per eam. q̃m dñs deus israel ingressus est p eã. Scõo vocatur porta fulgida respectu sui. Vnde ór in officio eius & porta

D Maria porta celi.

E Porta fulgida.

lucis fulgida. Dei q̃dẽ semp stat ad ostium cordis nri. Apoc. iij. Ego sto ad ostiũ & pulsso. volõ lucẽ gr̃e sue infũdere: sed mali tenẽt ostiũ sui clausum & nolũt recipe lumẽ leo luminis. Maria aũt ipo pulsanti & dicenti dilcẽ Cañ. v. Aperi mihi soror mea. sape lecto meo. tõ lucẽ recepit. & tota lucida facta ẽ. Vñ Apoc. xxi. dr ciuitas. i. Ego maria q̃ ẽ olim strutũ ciuitas nõ indiget sole. i. illuminatiõe ãgelica. neq; luna. i. illustratiõe hũana. q; ipa illumiat claritas diuia. & ipi claritas hũana. Jo subdit: ẽs claritas dei illuminabit illã. & lucerna eius erat agn⁹. Tertio vocat porta felix. q; p ipam ad felicitatẽ eternã intram⁹. Vñ Gene. xxviij. videns Jacob celũ aptũ & scalã sup terrã. cui⁹ cacumẽ celos tãgebat: & angelos ascẽdẽtes & descẽdẽtes. & deũ innixũ scale: admirãdo dixit. Nec ẽ dom⁹ dei & porta celi. Per q̃ dat intelligi q̃ ipa est porta celestis: q; nobis celum aperuit. & scalas celi. p quã ad nos deus descendit. q̃ ẽs cẽt i terra corpe. tñ cacumẽ mẽtis eius tãgebat celũ dilectione & feruore ac ỏtẽplatiõe. q̃ angelos p nobis mittit ad deũ. & ad nos venire facit. cui dño fuit innixus: q; in eius vtero fuit incorpat⁹. Ista porta celestẽ sua nob clausit. ẽs maria aperuit. Vñ canit eccla. Paradisi porta p eua clausa est. p mariã virginẽ iterũ est patefacta. Porta em̃ paradisi terrestris triplicit erat clausa. s. angelico custodia. flãma apposita. & rõphea bisacuta. vt hr Ben. iij. p que significabat clausura paradisi celestis per angelicã em̃ custodiã significabat inimicitia que p pcm̃ facta erat inter hoiem & deũ ac angelũ p flãmã appositã significabat obligatio ad penã eternã. p rompheã vo bisacutã denotabat seuera dei iustitia que corp⁹ & aiam incidebat. Btã aũt maria iuxta hominẽ & deũ ac angelũ pacẽ fecit. & ideo primã clausuraꝫ remouit. Vñ angeli in eius partitiõe cãtauerũt. vt hr Luce. ij. Gl̃ia in excelsis deo & in terra pax hoibus &c. Ipsa etiam remouit penã eternã. & adduxit dei gr̃as & gl̃ias. et sic amouit scõam clausurã. Et tõ Prouer. xj. dr. Mulier gratiosa inuenit gl̃ias. Ipa etiã remouit seuerã dei iustitiã & cõuertit illã in magnã clementiã. & sic remouit tertiã clausuraꝫ ideo significata fuit p Hester. Cũ em̃ rex assuer⁹ contra inde ỏmortio suiꝫ ptulisset regina Hester precibus suis impetrauit reuocationẽ taꝫ seuere iustitie: & illã i clemẽtiã cõmutauit. vt habet Hester. viij.

F Porta felix

Scõo p̃cipaliter dico q̃ btã maria est portanaria dei. vt dicit Hugo de scto victore i quo⁹ dã sermõe. Ista em̃ portanaria thesaurum dei nobis apit & nos in celeste palatiũ introducit. de pmo habet Zach. xj. vbi dicit Ap̃i libane portas tuas. Libanꝰ em̃ interpretat cãdidatio & figit virginẽ mariã que fuit cãdida p mũdiciã. Jpa em̃ aperit portas suaꝫ: eo q̃ debilib⁹ & infirmis apit portã diuine potentie q; dat eis virtutẽ & potentiã rẽtionibus resistẽdi. Ignorantib⁹ aũt apit portam diuine sapie dãs eis sapiam petãrit portas diuine clemẽtie dans eis gr̃am penitendi. De scõo aũt scs q̃ btã Ḡgo nos ercluserat. Regũ. xj. Regum. iiij. q̃ ostiaria bosech⁹ interfectus fuit. Jsta ostiaria fuit Eua q̃ nõ sollicite vigilauit. & tõ diabolus introiuit & eius spũs interfecit. Sed Job. xviij. dr q̃ ancilla ostiaria Petrũ in atriuꝫ pncipis introduxit: q; Ego maria q̃ nolat se ancillã in celi palatium nos introducit in ỏspectu eterni regis. Tertio dr fenestra dei. Vñ canit eccla. Intrent vt astra fideles celi fenestra facta es. Per illã em̃ fenestrã dei lumen gr̃e fulsit nobis effudit. Jsa em̃ stra. dicatur in. l. si io qui binas. ff. de vsufruct. et in. l. j. ff. si vsusfruct. pe. et in. l. quotiens ff. de fundo. & in. l. binas edes. ff. de fundo. vr. pie. q̃ sufficit quẽ hr̃e tãtum lumẽ in edib⁹ suis vt videat is incõmode & cũ aliq̃ obscuritate. tñ deo nolẽte nos esse cũ suo lumine. dedit nob hãc fenestrã amenissimã. pspectũ cũ magna claritatis copia ꝑbentes. de qua Aug. in quoda sermõ. ait. Facta est maria fenestra celi. q; p ipam deus verum secutis lumẽ dedit. Fuit aũt etiã scala celestis. q; p ipas deus descẽdit ad terras. Per illam etiã fenestrã deus oculo mie ad nos respicit. de q̃ ór: Cañ. ij. Ecce ipe stat post parietẽ nostrũ respiciẽs p fenestras. pspiciẽs p cancellos. Ubi nota q̃ tria sunt que rpm̃ inducũt vt nos oculo mie respiciat. Primus est q̃ habes nobiscũ simile naturã. ideo ór q̃ stat post parietẽ nr̃m. Paries em̃ noster est nostra natura. Sz ór stare post parietẽ q; habuerit veritatem nature. cũ non habuit vitia ipius nature nr̃e. Secũs est q; habet

V Maria fenestra.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nobiscū eandē matrē. Et ideo sicut ex idē
rate nature est ꝓpinquꝰ nr̄i ita ex eadē ma
tre ōr̄ frater nr̄. Jō ōr̄. respiciēs p fenestraꝫ
idest ꝙginē mariā. Tertiū est qꝫ respicit in
seipso vulnera ꝑ nobis ꝓpessa quibꝰ factꝰ
est redēptor nr̄. iō ōr̄. ꝑspiciēs p cancellos

Fenestra paradisi

Quarto ōr̄ qꝫ est fenestra paradisi iō sibi
sepe dicere debemꝰ illud Cañ. v. Aperi mi
hi soror mea. amica mea. colūba mea ⁊ im
maculata mea. qꝫ caput meū plenū est rore
⁊ cincinni mei gutt̄ noctiū. v bi ponuntur
ꝗnqꝫ cause ꝓpter ista fenestraria ds deuotis
suis fenestraꝫ celi apire. Prīa ē magna nr̄a
ꝓpinq̄tas qꝫ est soror nr̄a. Scōa ē eiꝰ vise
rosa charitas: qꝫ ē amica nr̄a. Tertia ē ma
gna pietas: qꝫ sicut colūba. Quarta ē eius
generositas: qꝫ est immaculata. Quinta est
nr̄a magna necessitas. qꝫ nos sumus pleni
frigore malicie et pcti. ideo subdit. Caput
meū plenū est rore. et cincinni mei guttis
noctiū. i. peccōr̄. Et ꝓdictis ḡpr̄ dignitas ⁊
ꝓrogatiua ꝙginis q̄rta scz qꝫ ipa est nō so
lū fenestra ſs etiā ianua paradisi. Xp̄o em̄
est ostiū vt ipse testat Job .x. In ostio aūt
isto ianua est ꝙgo maria. Est ꝫ etiam ipsa
ostiū qō in figura fuit demonstratū in templo
dei in quo erāt duo ostia: quo significa
tur qꝫ in celo sunt duo ostia. s. xp̄s et beata
virgo. vt inqt Alber. sup missus est. c. clxx
vj. Sicut aūt donatus cecinit de seipso di
cens. Janua sum rudibꝰ primā cupientibꝰ
artem: Nec fine me quisqꝫ rite peritus erit.
Ita ipa nō potest immerito dicere. Janua
sum cunctis superaꝫ cupientibꝰ vibē: Nec
fine me quisqꝫ rite beatus erit.

De ꝗnta ꝓrogatiua virginis incipiente.
ab Ā. scz qꝫ bta virgo est atrium dei.

Maria atrium.

Er ꝗntaꝫ ſram huius virginei nois
ꝑ denotat qꝫ ipa est ompꝫ dei atriuꝫ
⁊ habitatio. ⁊ iō eiꝰ claritatē contē
plans Dauid dicebat p̄s. lxxxiij. cōcupiscit
⁊ deficit aīa mea in atria dñi. Nec mirum
si hoc atriū fuit splēdidū ⁊ excellētissimum
cū in eo nouē mensibꝰ habitauerit deꝰ. De
quo ōr̄ Esa. lxj. Habitabit inuenis cū ꝙgine.
⁊ gaudebit sponsus sup sponsaꝫ ⁊ gaudebit
sup te deꝰ tuus. De hac ꝗs habitatione
ipsa ait Eccl̄i. xxiij: In habitatione sancta
coram ipso ministraui. Ista aūt habitatio scā
pōt intelligi ꝼm triplicē significationē hu
nois nois sanctū. Nā sanctū idē est qō mun
dū vel firmū aut sanguine tinctū. i. sanctū
inicta, i. sacra loca, §. ꝓpe, ff. de rer. ōr̄. Jpa
em̄ fuit sancta. i. pura ⁊ mūda. vt inqt An
sel. in lib. de cōceptu virginali. tāta purita
te qua maior sub deo nequit intelligi. Se
cūdo fuit sctā. i. firma: qꝫ sup altitudinē di
uinitatis fuit fundata. sup̄ illō p̄s. lxxxvij.
Fundamenta ei⁹ i montibus sctis. Tertio
fuit sctā. i. sanguine tincta. qꝫ memoria san
guinis ⁊ passionis filij sui semp fuit iugit
in eiꝰ mēte affixa. vt possit dicere illō Ero.
xxj. Sponsus sanguinū tu mihi es. In ista
habitatione fic sctā. i. in seipsa que fuit dei
habitatio: btā virgo coram deo ministrauit.

Maria ministrauit coram deo.

Tā ꝓmo ministrauit sibi existenti in vtero
subditantiā sue carnis. Unde Cañ. iij. ōr̄. Egre
dimini filie hierlm. i. fideles aīe ⁊ videte
regē Salomonē. i. xp̄m pacificū in diade
mate. i. i humana carne. qꝫ coronauit eū ma
ter sua. ⁊ ōr̄ caro xp̄i ḡyadema: qꝫ cetere fi
gure diuersis lineis ꝓficiūtur: sola aūt fi
gura spherica vna ꝙm linea claudit. Nā ce
tera corpa aliorꝫ hominum facta sunt saltē
duabꝰ lineis. i. cōmixtione vtriusqꝫ paren
tis. corpꝰ aūt xp̄i cōpostruꝫ fuit vna tm̄ li
nea. i. carne ꝙginea. Scōo ministrauit sibi
egresso ex vtero nutrimētū lactis virginei
Unde canit eccl̄ia. Jpm regē angelorū so
la virgo lactabat vbere de celo pleno. Ubi
tria notant. Primo qꝫ lactabat ⁊ pascebat
illū qui pascit oia. Jdeo alibi canit. parvo
qꝫ lacte pastus est ꝙ quem nec ales esurit.
Scōo qꝫ nō dedit ipm ad nutriendum. sed
ipsa sola eum nutriuit. Jdeo ōr̄. sola virgo
lactabat vt bona obseruatrix legꝫ. ꝗbus
cauetur qꝫ mater debeat filiuꝫ lactare. l. ſ
cōpetenti. vbi glo. C. de alen. liberis. Ter
tio qꝫ illud lac nō fuit a natura ꝓductum
sed de celo ministratum. quia virgines lac
naturaliter nō habent. Jdeo subdit vbere
de celo pleno. Tertio sibi ministrauit vi
uēti in mūdo necessaria vite corporalis. qꝫ
cum xp̄s pauper esset iuxta illud p̄s. xxxix.
Ego autem mendicus sum ⁊ pauper. Ma
ter eius sicut dicit Hieronymus acu et cor
lo acquirebat unde sibi et filio necessaria
procuraret. Jdeo de ipsa dicitur Prouer.
xxxi. vltimo. Quesiuit lanam ⁊ linum. Et
operata est in eis. Et infra. Manum suam
misit ad fortia. et digiti eius apprehende
runt fusum. Licz enim sit officium patris
postꝫ ablactatus est puer alere ipm filiū
⁊ nō matris. l. nec filiū. C. de patria potest.
tamē quia Joseph nō est verus pater xp̄i.
sed ipa virgo totā substantiaꝫ corporalem ei

ministrauerat quā alij filij recipiūt a p̄re ⁊
a matre. Ideo ad eā ptinebat eum nutrire ⁊
alere. Sed ꝫ ꝓter inopiam ecclesia esset
ab hoc onere. l. ſ. qꝫ a lib. ff. de liberis agnoscendis. sicut etiā eadē ō
causa ecclesia pr̄. vt inqt Bal. in. d. l. nec si
labat ad eū cū ingēti sollicitudine alendū.

Perfectū atrium habet tria

Ista aūt habitationē tā digna ⁊ putlē
ipe deus sibi edificauit. de qua ōr̄ Prouer.
ix. Sapia edificauit sibi domū: ⁊ edificatā
inhabitauit. Unde ipsa inqt Eccl̄i. xxiij. c.
Qui creauit me requeuit i tabernaculo meo.
Et de hoc etiā ōr̄ p̄s. lxxxvij. Homo natꝰ est
in ea: ⁊ ipse fundauit eaꝫ altissimꝰ. Circa
pfectionē aūt domꝰ siue atrij tria ꝑm Am
broſiū possunt ꝛsideraī. Bonꝰ em̄ artifex
primo fundamētū bonū ponit. qꝫ facto ma
lo fundamento: omne quod superedificat
corruit. c. cum paulꝰ. l. q. ſ. Secundo posi
to fundamēto. edificij membra distinguit.
Tertio adiūgit ornatū. Primo ergo deꝰ fā
damēta ꝙginis posuit. de ꝗbus ōr̄ p̄s. lxxxvij
Fundamenta eius in montibus sanctis.
Per mōtes aūt sctōs altitudo trinitatis i
telligit. Ipsa em̄ fuit fundata sup altitudi
nem potētie patris qui eā in bono confir
mauit. Sup altitudinē sapie filij qui eaꝫ
omni sapia illustrauit. Super altitudines
spūssancti qui eā in gra stabiliuit. Nō eni⁹
de facili cadit. tum qꝫ habet corpus luteū.
tum qꝫ habet fundamētuꝫ terrenū. De ꝗbꝰ
ōr̄ Job. iiij. Qui habitant domos luteas ⁊
terrenū habēt fundamentū. Homo quidē
habet domū luteā. i. corpus quod ē domꝰ
anime ⁊ de luto est formatū. Habet etiam
fundamentū terrenū quando spem suā ꝑpo
nit sup mūdū. Talis em̄ fuit ōr̄ Mat. vij.
Edificauit domū suā super arenam. Cadit
etiā homo qꝫ habet cor cinereū. de quo Ga
pien. xv. ōr̄. Cinis est cor eius: ⁊ luto vilior
vita illius. Non sic aūt fuit beate virginis
edificatio. qꝫ primo habuit corpꝰ solidatū
Quāuis em̄ corpus eius fuerit luteum. tñ
in fornace diuini amoris fuit sic ꝛcrematū
⁊ solidatū ꝙ nunqꝫ cadere potuit. qꝫ i eo
mihi de carnalitate remāsit. iuxta illud Ec
cl̄i. xxvij. Ua ꝑ illius erunt carnes eius
Ua Hiero. in sermone de assumptione ait.
Puto qꝫ quicqd cordis est. quicqd mentis
humane. si totū adhibeas: nō sufficeret vt
cogitare valeas quādo ꝛgo beatā indefinē
ter cremabaf ardore pij amoris. Scōo ha
buit animū celestem qui totus erat in dei
amore conuersus. Unde Hiero. vbi. ō. ait.
Totaꝫ eam repleuerat spūssancti gratia: et
totā eā incāduerat diuinꝰ amor. ita vt nihil
in ea esset qō mūdanus violaret affectꝰ sed
ardor cōtinuus ⁊ sobrietas superfluī amo
ris. Tertio ꝑo fundamento habuit deū.
Unde ōr̄ Cañ. viij. Janua super dilectum
suum. Janua ergo fuit super montem: de
quo ps. cxxiij. ōr̄. Qui confidunt in dño si
cut mōs syon ꝛc. Janua fuit super fortissi
mā turrim. De quā Prouer. xviij. ōr̄. Turris
fortissima nomen dñi. Fuit igit illa domꝰ q̄
cadere nō potuit: qꝫ fundata erat supra fir
mam petram. vt ōr̄ Mat. vij. Scōo celes
tis artifex posteā stabile fundamentū po
suit: edificiū pulchrum ererit intra illud. ſ.
fundamētū hoc aurū: argentū ⁊ lapides p
ciosos. Per argentū intelligitur eius corꝑ
diuino amore auratū. Per aurū ei⁹ animus
ciosos intelligunf eius virtutes ꝗbus ornata fuit. Tertio postꝫ celestis artifex
tam stabile fundamentū posuit ⁊ tam pul
chrum edificiū erexit ipm edificiū ornauit
atqꝫ depinxit. triplicē. s. colorē imponēdo.
scz albū colorē puritatis. nigrū humilitatis.
⁊ rubeū charitatis. Jdeo ipsa inqt Cañ. i.
Nigra sum ecce color niger humilitatis. ſs
formosa. ecce color albꝰ puritatis: sicut pel
les Salomonis. ecce color rubeꝰ charitatis
Dicit em̄ ibi glo. qꝫ Salomon fecit sibi ta
bernaculuꝫ de pellibꝰ rubricatis. Pulchra
ergo est pmissio. i. color albꝰ niger ⁊ rubeꝰ
quia pulchra cōfectio est puritas cū humi
litate ⁊ charitate. Non soluꝫ aūt btā ꝙgo
ōr̄ atrium ⁊ habitatio siue domus deī: sed
etiā appellat tabernaculū spūssancti omni
um. Sanctificauit tabernaculū suū altissi
mus Tabernaculū em̄ ōr̄ domꝰ deo dedica
ta. c. ſ. ⁊ ibi Archi. de sen. ⁊ re iudi. Et ꝓpter
hoc ecclia ōr̄ tabernaculū xp̄i. c. ne fortiran
de pe. di. ſ. Et ideo multo magis sic ds noīa
ri beata ꝙgo. que eniaꝫ denotaf thalamus
xp̄i. Dicit aūt thalamus a thalamone duce
romanoꝝ: qui cū quandā virgine Sabinā
nole rapuisset: dictum fuit ei per oraculuꝫ
qꝫ illa virgo ipsi cōiugio tradēda esset. Et
qm̄ ille nuptie thalamonis feliciter succes
serunt: ordinatū fuit. vt cubiculum spōsi ⁊

R maria atriuꝫ.

In maria triplex color.

S Maria habernaculū

Universidad de Deusto
Biblioteca

spōse thalamus diceret. quia igit deus in utero ỹginis nuptias celebrauit quādo. s. naturā humanā sibi copulauit. ideo ipius uterus recte thalam⁹ dici potest. de quo ps xviij. 0z. Ji sole posuit tabernaculū suū. t ipe tanq̄ spōsus. pcedēs de thalamo suo.

Consueuerūt aūt thalami regis pciosis pānis adornari: t varijs coloꝛib⁹ depingi t diuersis flonb⁹ aspergi. Thalamus aūt virginis adornatus fuit pānis pciosis purpureis. aureis. t gemmatis. De quibus dicit Cañ. ij. Ferculū fecit sibi rex Salomon de lignis libani. Ferculū essi 0z vas escarū. et significat ỹginis uteruz: in quo fuit positus ille q̄ est esca oium angeloꝛ t sanctoꝛum. t fuit de lignis libani. q: eius uter⁹ fuit odoriferus t incorruptibilis. t serpentuz infernalū expulsiuus. Postea subdit. Reclinatoriū fecit aureū ascēsuz purpureuz media charitate constrauit. Eius em uter⁹ in quo ips se reclinauit fuit adornat⁹ pāno aureo i. pudoꝛe ỹgineo. Sicut essi aut ē incorruptum fulgidum t pciosum. sic ei⁹ ỹginitas reddidit ei⁹ uterū incoꝛruptū quoad se. fulgidū p exemplū quoad ꝓximū: t pciosum quoad nos. Ascensuz q̄s eius purpureū. i. aiam inflāmauit diuino amore. t ascēdēre in celū p cōtemplationez media charitate constrauit. Charitas em est gēma lucida q̄ oēs virtutes facit fulgidas esse. De qua 0z Eccli. ix. Bēmula carbunculi in ornamento auri. Cūc essi charitas est pfecta q̄i hz secū annexā humilitatē t puritatē. Jdeo in beata virgine fuit gēmula humilitatis. t carbūculus feruētis charitatis t auꝛ in corruptibilis ỹginitatis. Ecce ē ꝙ iste thalam⁹ xpi pānis valō pciosis fuit ornat⁹. Fuit q̄s varijs coloꝛib⁹ ōpiet⁹. i. diuersis virtutib⁹ Sicut em color niger iuxta albū posit⁹ ipz albū magis cōmendat ỹm suam phi. ij. ō celo t mūdo t. j. Eleōbonus. sic humilitas btē ỹginis simul cū ỹginitate t alijs ỹrtutib⁹ pūcta ipaz ỹginitatē t alias ỹrtutes magis exornat. Si essi beata maria fuisset ỹgo sed supba. nec deo placuisset. nec filiū dei de ea carnem sumpsisset. Diuersis q̄s floꝛib⁹ fuit iste diuin⁹ thalam⁹ aspsus. s. rosa patiētie. Ecclī. xxiij. ipsa inq̄t. Quasi platatio roseꝛ hierich. Jte viola humilitatis pfunde. t lilio puritatis t mūdicie.

De quibus Cañ. ij. ipa ait. Ego flos campi t lilū cōualliū. Est q̄s btā ỹgo tēplū dei iuxta illud ps. xlvij. Suscepim⁹ deus miam tuam in medio templi tui. De quo templo figuratiue 0z. iij. Reg. vj. Nihil erat in tēplo qō non auro tegeret. i. charitate vestiretur. Sicut aūt ad ecclīam ꝓfugētes sūt securi: t nō possunt de illa per violentiam extrahi. i. presenti. C. de his qui ad ecclīas cōfugiūt. t. c. rerū. xvij. q. iiij. t. c. inter alia de immuni. eccle. Sic ad btām ỹginē cōfugientes sunt securi a demonib⁹. t nō pūt ad eoꝛ seruitia violēter trahi. nec ab eis in p fundū iferni ꝓici. Ecce ē quāti priuilegij est hec templū ỹginale. Forma aūt huius tēpli valde est ampla: vnde 0z tēplum q̄si tectū amplū. Sic em interpret hoc nomē templū ſm Archiō. in. c. t hoc. xvj. q. vj. t sumpsit ab Jsiō in. v. li. etymō. ca. iiij. Jn ipla aūt virgine gliosa fuerūt recta valde ampla. Primo quidem habuit amplū uterum ad deū suscipiendū. Cui canit eccliā. Cu quē celi capere nō poterāt tuo gremio pstitisti. Petrus q̄s raueñ. in quodā ꝟmōe ait. Oō erat in ꝓncipio apud deuz. itra se ỹgo peperit verbū. Et iterū. Ipa ỹgo fuit maioꝛ celo. fortioꝛ terra latioꝛ orbe. Nam deum quē mūd⁹ nō capit sola cepit t portauit eū q̄ portat orbē. Et iterū. Quāt⁹ sit deꝰ ignorat qui nō miraꝰ huiꝰ ỹginis uteruz celū pauet: tremūt ãgeli. creatura nō sufficiet. natura nō sufficit. q⁹ vna puella sic deū i sui pectoris hospitio capit. respicit t oblectaꝰ. terris pacē. celis gl'iaz. salutē ꝓdit. vitā mortuis dederit. Sicut em totū manna in vna. t tota vna erat in arca. et tota claudebaꝰ in templo. sic t diuinitas tanq̄ mānā dulcissimū tota erat in vna. i. in xpi aia. totaq̄ erat in arca. i. in xpi carne deificata. t hec oia claudebanꝰ in tēplo. i. i virginis utero gliosō. Sēō habuit amplū intellectū ad diuinū lumē suscipiendū. Intellectus em ỹginis non indigebat radijs q: habebat iuxta se ꝓsentia solis. iuxta illō Eccli. xxvj. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei ꝛc. Nec indigebat lucerna. i. manuductione alicuiꝰ hois: q: in suo utero habebat diuinā lucernā fulgentē. Jdeo ibidē subdit. lucernes splendēs sup candelabrum sanctū. Nec indigebat sicut filij israel colūna ignis vel nubis. i. manuductiōe alicuiꝰ angeli. q: habebat ignē diuinitatis t nubē hūanitatis xpi. iō ibidē subdit. colūne auree sup bases argēteas. t pedes firmi sup plātas stabilis mulieris. Tertio hz animā affectū ad cōpatiendū. nam itra suā

suc mīe t pietaſ oīa recipit. Recipit em infantoꝛ q̄bus ipetrat dei grām. iō 0z. Maria mater grē. Recipit petōrez impetrando eis miaz diuinā. iō 0z mater mīe. Recipit ste. prege. Recipit alas de hoc mūdo ereū nostris facere dignet ipa ỹgo pyssima per infinita secla seculoꝛ būdicta. Amen.

De eiusdē itegerrime ỹgis noīatōe. ser. vj.

Rietur stella ex

Jacob. Nūe. xxiij. Jn sacra scriptura oēs angelici spūs stelle nuncupanꝰ. vñ Apoc. xij. dicit. Et draco cauda sua trahebat magnā partē stellaꝝ. Jtē oēs sctī stelle vocanꝰ. Un Gen. xxij. t Exo. xxxij. 0z Multiplicabo semē tuuz sicut stellas celi. Et. j. ad Coꝛ. xv. ait apl's. Stella a stella differt in claritate. i. sctitate. Ptez stella 0z ecclīa. Un Apoc. ij. scriptū est. Nec dicit q̄ tenet septē stellas in dextera sua. i. sanctas ecclīas septiformis dei rectoꝛ placentem Jlli etiaz hoīes q̄ sunt in gra dei dicuntur stelle: que tūc dicunt cadere q̄n a dei grata cadunt. iuxta illud Apocal. viij. Cecidit de celo stella magna ardens tanq̄ facula. Et Mat. xxiij. ait saluatoꝛ. Stelle cadent de celo. Sed beata virgo Maria singulariter modo stella appellatur. vt ptz in ỹbis ꝓpositis. Sup quib⁹q̄z cōsideratiōes faciem⁹

Jn prima videbimus quare virgo Maria dicatur stella celi.

Jn scḋa quare appellaꝰ stella poli.

Jn tertia quare stella maris.

Jn quarta qre stella matutina? nuncupaꝰ.

Jn quinta ỹo qre stella regia nominaꝰ.

Quare beata virgo dicit stella celi.

Consideratio. primo.

Cōm dñi Bernardinū in ẏmone. s. de noīe ỹginis: ipsa mr dei pōt stelle triplicit cōparari. videlicet stelle celi: poli et maris.

Stelle aūt celi cōparaꝰ multiplici de causa. Primo ꝓpter suā denotationem. Stella quippe a stādo denoīaꝰ. q: in celo stat fixa. Ells inq̄t Ptolomeus in suo cēntiloq̄o. q⁹ stella est dēnoꝛ paruo sui orbis. Et propter hanc stellaꝝ firmitatem dicitur Gene. j. q⁹ deus posuit stellas in firmamēto celi. Beata aūt virgo in celo suo hoc est filio: amabiliter stetit. Primo in ꝓceptione sua: quia nō cecidit per originale pctū. Unde de ipa sub noīe terre 0z Eccls. j. Terra aūt in eternum stat. De ipsa q̄s, pōt exponi illō p⁹ dicētis deo. Qui fundasti terraz sup stabilitatē suā nō inclinabit in seculuz seculi. Scḋo stetit in eo in vita per oīm virtutū irradiationē. De qua statiōe dicit ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Tertio stetit in morte eis⁹ p mentis cōpassionē. De qua statione 0z Job. xix. Stabat iuxta crucem Jesu mater eius. s. immobilis. q: alijs stellis. i. discipulis. cadentib⁹ de celo. i. a fide ipsa sola stetit. iuxta illud Abachuc. iij. Sol t luna steterūt in habitaculo suo. vel ſm aliā translationē. eleuat⁹ est sol. i. xpus habitaculo suo. Sed hec statio fuit lugubris sermone inducit humanuz genus ad ipsum dicentē. Mihi ridēs congaudet Eua. tibi plorans comparitur Maria. Filius quoq̄ dei inquit Esa. xxiij. Zorcular calcaui solꝰ. t de gētibus non est vir mecū quasi dicat. solū mater mea mihi ſe cōpassa est. Scḋo noīaꝰ stella. et cōparata est ꝓpter suā operationem. Stella essi primo ornat celū. Unde Eccli. xlij. 0z. Spēs celi gl'ia stellarum. Et Gene. j. inquit Moyses. Fecit deus duo lumināria magna. luminare maius vt preesset diei. luminare minus vt pesset nocti t stellas que lucerent in firmamēto celi. Bta aūt virgo facta est vt 0z naret celuz empyreū. Proinde de ipsa dici potest illud Eccli. xxvj. c. Sicut sol oriens mūdo i altissimis dei. sic bone mulieris speciosa est ornamētū domus eis. et Esa. lx. inquit deus. Glia libani. i. virgo Maria. candida t lucida ad te veniet ad ornandum locū sanctificatiōis sue. Scḋo stella denotat distinctionē t pmutationē tēpoꝝ. annoꝝ mensiū t dieꝝ. vt dicit in lib. de ꝓpietatibus elemētoꝝ. t filr maria est tēpoꝝ. annoꝝ: dieꝝ t mensium reseratiua. q: in ea incepit tēpus grē p filiū. annus remissionis. dies letitie t mēsis oīs nostre consolatiōis. vt ait magister Bartholome⁹ pisan⁹ in lib. de beata virgine maria. fructu. viij. t propter hāc opationē distinctionis rem⁹ poris 0z q⁹ stella significat. Unde de stellis Geneſis. j. cap. inquit deus. sint in signa. Proinde Albumasar in ꝓncipio sui libri inquit. Laus deo qui creauit stellas t posuit

Maria ornat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ornamentū ⁊ lucernas in significatione vt
p:eberent ductū rōnabilibus. Et rōne hui⁹
opatiōis cōuenit maria nomē stelle. qz ipa
fuit in signū. iuxt illud Esa. xl. O radix iesse
qui stas in signū pplox. Signum q̄ppe est
qđ se offert sensui. ⁊ al qđ relinquit intelle
ctui. c. signū. de cōse. dist. ij. ⁊ fuit dictū Au
gu. in. ij. li. de doctrina xp̄iana. Maria aūt
incarnatū deū sensui pōtauit. qz in terris
visus est. ⁊ cū hoibus conuersat⁹ est. vt dicit
Baruch. iij. Sed aliud intellectui dereliq̄t
qz p hoc q̄ dei filiū in carne visibilem exhi
buit: deitatē p fidē intellectui patefecit. Et
quo de fuit signū. iō Esa. vij. Achaz petenti
signū a dño rnlum est. Propterea dabit⁹ vo
bis dño signū Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet
filiū ⁊c. De hoc q̄s signo Apoc. xij. dictū est
Signum magnū apparuit in celo. mulier
amicta sole ⁊c. Et infra. Et in vtero habēs.
Merito quippe in vtero habere dr. qz ab
extra in vterū virile semē nō traxit. Ter
D Maria illuminat. tio stella illūinat mētes cecitatē. Ante ad
uentū em̄ suū pcl nebula totū mūdū occu
pauerat. vt nō esset qui verū lumen videre
posset. Erant em̄ oēs gētes q̄si nebule tur
binibus agitate. Unde. ij. Pet. ij. dr. Eratis
em̄ tenebre. nūc aūt lux in dño. Proinde in
tenebris morabant. Ūñ de ipsis dici pote
rat illud Naū. j. c. Inimicos eius psequen
tur tenebre. Candē p̄cessit beata ẋpo qua
si fulgida stella effugās tenebras: ita vt de
illa dici possit illud Eccli. l. Quasi stella ma
tutina in medio nebule. Unde Ber. super
Missus est inquit. Ipsa est nobis stella ex
Jacob orta. cui⁹ radius vniuersum mūdū
illustrat. cuius splēdor in supnis fulget et
inferos penetrat. Proinde in ps̄ona e⁹ dr
Eccli. xxiij. Penetrabo inferiores ptes ter
re. ⁊ aspiciam⁹ oēs dormientes et illūinabo
E Maria tenebras purificat. oēs sperantes in dño. Quarto stella no
ctem purificat. Si quidē p radios suos no
cturni frigoris densitatē serenat. et rarifi
cando purificat. ⁊ sūr facit maria. In terra
em̄ ante aduentū hui⁹ stelle tenebre erant
sicut Esa. lx. scriptum est. Ecce tenebre ope
riēt terrā ⁊ caligo populos. In hui⁹ quoq;
mysteriū dicit Exodi. x. Facte sunt tenebre
horribiles in vniuersa terra egypti. Candē
orta est stella ex Jacob. scil⁹ Maria. q̄ hos
tenebras purificauit ⁊ serenauit. Quippe
ipsa est emanatio quedam sincera omnipo
tētis dei. vt habetur Sap. vij. Unde Bern.
sup Missus est. ait de ea. Tolle hoc corp⁹
solare qđ illuminat mundū: vbi dico. Tol
le Mariā maris stellā: maris vtiq; magni
⁊ spacios. qđ nisi caligo inuoluēs ⁊ vmbra
mortis atq; dēnissime tenebre relinquent.

Quinto stella viuificāt: sicut pbus atte
stat. ppteres orbis primus plures⁹ hȳ stel
las: qz ipse p̄cipue est causa vite in istis in
ferioribus. Et hac q̄s rōne maria stella vocat
F Maria viuificat. si quidē motu regna but ab Ādaz ꝑm aplin.
ad Roma. v. adeo q̄ nō solū de morte cor
porali: sed etiaz de spūali verificabat illud
ij. Regū. xviij. scz Omnes morimur. Et illō
quod dicit in. ℣. deinceps. in auc. de nupc.
scilz mors oia soluit. Et illud p̄s. Quis est
homo q̄ viuet ⁊ nō videbit mortē? Uenien
te aūt hac stella oia mortua sunt vite resti
tuta. Quippe ipsa est lignū vite proferens
G Maria temperat. benedictū fructū. Gene. ij. de quo gustans
mortē: non gustabit in eternū: sed eternali
ter viuet. vt dicit Job. vj. Sexto stella
tēperat seu modificat geliduꝫ frigus no
ctis. ⁊ sic terrenalcentia fouet ⁊ modificat
⁊ ꝓpter hoc maria etiaz appellatur stella.
Malicia q̄ppe hui⁹ mūdi frigida est. Ūñ
Piere. vj. ait dño. Sicut frigidā facit cister
na aquā suā, sic ⁊ frigidā facit malicia a⁹
Epe igit quo ꝓcessit btā ẋgo maria hūani
generis malicia q̄si cōpleta fuit. iurta illō
Esa. xiij. Cōplera est malicia ei⁹. Propterea
in mūdo magnū frigus erat Ūñ Job. xviij
dr q̄ frigus erat. ⁊ Petr⁹ calefaciebat se et
de hoc predictus erat Zach. xiij. vbi dicit
In illa die nō erit lux sed frigus ⁊ gelu. Et
Eccli. xliij. scriptū est. Uent⁹ aq̄lo. i. diabol⁹
flauit. ⁊ congelauit crystallum ab aq̄. Pro
cessit aūt maria quasi stella coruscans. cale
faciēs ⁊ p̄fulgēs. ⁊ p cōsequēs fouēs. Pro
inde Ber. sup Missus est. homel. j. ait. Ipsa
ē nobis stella terras per lustrās ⁊ calefa
ciēs magis mētes q̄ corpa Fouet ardores et
coquit vitia. Ipsa est mulier fortis de qua
Prouer. xl. dr. nō timebit sibi in die frigo
ris. oēs em̄ domestici eius vestiti sunt du
plicib⁹. i. dei ⁊ primi charitate vel qz pro
missionē habz vite q̄ nūc est ⁊ future. Nec
sunt vestimēta valde bona q̄bz Rebecca in
duit filiū suū Jacob. vt p̄ris benedictionem
obtinere posset. Gen. xxvij. Septimo stel
H Maria ordinat. la ordinat ⁊ cōciliat. i. ordinē nā ordē inferio
rem sublimat. ⁊ tuti supiou p sui possibi
litate assimilatur. ⁊ sic quodāmodo recon
ciliat. Sic etiam hec stella fulgida ⁊ mun

di dña ⁊ regina eccl̄ia militantē tanq̄ in
feriorē ordinē: eccl̄ie triūphāti tanq̄ ordi su
perioꝛi recōciliauit nūcias pacē hīs q̄ ꝓpe
rāt. Ūñ ꝓfecto ipa est arcus federis sempi
terni posit⁹ in nubib⁹ celi ne interficiatur
I Maria altissima. fecit viraq; vnū. faciēs pacē vt recōciliet
ambos in vno corpe. ad Ephe. ij. Tertio
principalr̄ btā ẋgo appellatur stella ꝓpt
suā sublimatione seu situationē. Nā stella
locatōe est alta eo q̄ in firmamēto posita
est: qđ est altum. vñ Eccl̄i. xliij. dr. Altitudi
nis firmamentū pulchritudo eius est. Sic
btā ẋgo altissima est. eo q̄ post filiū oībus
aliis celsior fr. Profecto Luce. xviij. dicit.
K Qui se humiliat exaltabit. Cū ergo Ma
ria fuerit hūillima. ergo ⁊ altissima. Pro
inde Eccl̄i. xxiij. ipsa inquit. Ego in altissi
mis habito. Quarto dr stella ꝓpter filij
emissionē. Quā rationē tangēs Bern. sup
Missus est ait. Loquamur pauca sup hoc
nosse Maria. qđ interpretatū maris stella
dr. ⁊ matri virgini valde cōuenēter aptat
Ipsa nāq; syderi aptissime cōparatur. qz
sicut sine sui corruptione sydus emittit ra
diū. sic absq; sui lesiōe ẋgo parturit filium
L nec syderi radius suā minuit claritatē. nec
virgini filius suā integritatē. hec ille. Ūñ
eccl̄ia canit. Sicut sydus radiū ꝓfert. vir
go filiū pari forma. nec⁹ sydus radio nec⁹
mater filio fit corrupta. Quinto dr stel
la ꝓpter cōsolationē. de qua Hugo de scto
victore in quodā sermone inquit. Maria
stella. xp̄us ẋo sol appellat. Ideo petōres
velut in nocte a Maria cōsolatur⁹ nr̄i aūt
tanq̄ i die a xp̄o illuminātur. ideo si perri
M mencis ad xp̄m accedere ad mariā respice.
genus tuū conspicio. nihil iūice q̄ timeas
inuenio. Sexto ꝓpter suā puritatē. Si
cut em̄ stella nullā hȳs impuritatē: sic ⁊ btā
virgo maria nullā vnq̄ in se habuit immū
dicias. Sed de illa verificatum fuit illud. j.
ad Thessa. v. Integer spūs vester ⁊ aīa ⁊
corpus sine querela in aduentu dñi nostri
Jesu xp̄i seruef. Habuit em̄ corpus puritsi
mū sine vlla cōtagione. Ūñ xp̄us dicere pōt
de sua incarnatiōe illō Sap. viij. Uenit ad
corpus incoīnquinatum. Habuit etiā aīaꝫ
purissimam. Unde ipsa dicere ꝓtest illud
Sap. viij. Sortita sum animā bonam. Ha
buit quoq; spm̄ purissimū. nam fuit semp
N xus purissimo deo coniunctus per amorē,
quia sicut dicit Paulus. j. ad Cor. vj. Qui
adheret deo: vnus spūs est cū eo. Septi
mo dr stella ꝓpter velocitatem. Licz em̄ vt
supra dictum est stella de se sit īmobilis. qz
est in celo firo. tñ motu firmamēti mouetur
citissime. quia quotidie lustrat oīa in cir
cuitu. sicut etiam lapis preciosus fixus in
anulo de se non mouetur: sed ad motum ⁊
reuolutionē anuli reuoluitur. Sic quoq;
btā virgo. Iz vera sit sīa Pauli. ij. ad Cor.
iij. scz q̄ nō sumus sufficientes cogitare ali
qđ a nobis q̄si ex nobis. vt etiā inquit im
perator in. l. j. in principio. C. de vete. iure
enucle. tñ spūcto ducta in obseruandis di
uinis mādatis erat velocissima. Ūñ ipa di
cere pōt illud p̄s. cxviij. Uiā mādatoꝝ tuo
rū cucurri cū dilatasti cor meū. Octauo
O stella ꝓpter dignitatē. Stella em̄ inter
cetera corpalia habet magnā dignitatē. qz
vt ait pbus lib. de celo ⁊ mūdo in stellis nō
est corruptio neq; casus nec error. q̄ etiam
nunq̄ fuerāt in virgine. q̄ semp fuit incor
rupta. nec vnq̄ cecidit in aliquo peccātī vel
so. Tenuisti manum dexteraꝝ meaꝝ: ⁊ in vo
luntate tua deduxisti me. ⁊ in gl̄ia tua suscē
pisti me. Multas alias rationes ꝓpter
quas beata virgo maria stella dicitur hic
pertranseo causa brevitatis. de quibus tra
ctat magister Bartholomeus pisanus libro
de beata virgine fructu. vij.

Q̄ beata virgo Maria dr stella poli.

Consideratio secunda.

P Propter tria mak dei stella poli appellatur. Primo q: ipsa stella polo siue cardini est vicinissima. Ad dicēdo: aūt intelligentia est aduertēdus ꝙ duplex est polus in hoc mūdo. Unus est inuisibilis scz meridionalis. ⁊ reliquus vero est visibilis scz aq̄lonaris. ⁊ vterq; īmobilis est. Sup Duplex polus. quorū immobilitatē innititur totus mundus in sua circulari mora. Merito igitur ꝙ vtrūq; polū intelligitur ipse filius dei ⁊ verbū patris q̄ est principiū oīm quoad vnum. ⁊ finis oīm quoad reliquum. q̄ in meridie idest in sue maiestatis deitate nobis oīno inuisibilis est. sed ℓ aquilone nostre humanitatis visibilis factus est. Ūñ Apoc. j. ipe ait. Ego sum alpha ⁊ o principium ⁊ finis. De illo q̄ est in meridie dr Cant. j. Indica mihi vbi cubes in meridie. De aquilonari ẋo Job. xxvij. scriptū est. Ab aquilone aurū

Universidad de Deusto
Biblioteca

Maria vicina christo

venit quia er tpo incarnato splendor patris ꝓcessit. Ipse ēz immobilis est. Super cui⁹ mobilitatē immittūr oīa in suo motu. immobilisq; manēs dat cūcta moueri. vr ait Boet. in. de consolatione. Vnic ſtā dē polo fuit hec stella. scz virgo Maria vicinissima: maxime in quattuor. Primo in incarnatiōe scz per carnis idēritatē. q: eadem caro que fuit ꝯginis matris facta est caro⁹ filij dei pris. iuxta illud ad Gal. iiij. Misit deus filiū suū factuz ex muliere ⁊c. Partus em̄ est pars viscerū. l. s. in pri. ff. de vē. nſpi. Qua quidē carnē filius dei in vnitate ꝑsone suscepit. Et ꝓpter hanc vicinitatē dicit angelus ipsi ꝯgini Luc. j. dns recum. Scdo fuit rpo vicinissima in cōuersatione p administrationem. Vnde hoc est Ruth. c. vltimo figuratū. vbi mystice dicit de Noemi. q; natū puez suscepit. ⁊ posuit in sinu suo. ⁊ nutricis ac germe fungebat officio. hinc est q; absentiā eius scz xpi ferre nō potuit. nā dolēs eū in tēplo quesiuit Luc. ij. c. Tertio fuit sibi vicinissima in passione. q: simul cū eo dolorio gladio cōfossa est: sicut Lu. ij. predictum fuerat ei p Symeonē dicentē. Et tuā ipsi⁹ aiam ptrāsibit gladi⁹. Quarto fuit ei vicinissima in assumptione p glie susceptionem. Ob̄ essi sit ad dextrā filij sublimata per dictum Bern. in quodaz sermōe: nefas est dubitare. Si em̄ incorruptio deo prorimū facit. vt dr Sap. vj. cū hec ꝯgo fuerit incorruptissima. quia mater incorruptionis. profecto ipsi polo. i. filio suo est vicinissima. Vñ Augu. sermōe iij. de natiuitate ꝯginis ait. Tu ꝯo gl'osa virgo Maria brā es inter oēs mulieres. Tu plata cūctis virginum cateruis. Tu sequeris agnū quocūq; perrexerit. Tu virgineos choros ⁊ incentiue carnis illecebris alienos p lilia roſaſq; vernantes ad fontē perennis vite potādos inuitas. Tu in illa brōz beatifica regiōe primi ordinis dignitatē tenes. hec ille. Nec immerito brā ꝯgo est filio vicinissima. Omnibus em̄ ſsi quoz ea dē est natura idē loc⁹ esse debz. iuxta illud Eccli. xij. ⁊. vj. Oīa pgūt ad locū suū. Parētio aūt ⁊ filij eadē e natura cū nō differāt nisi solo nomie. t. i. suis. ff. ō libe. ⁊ posth.

p Scdo ōr stella poli q; ipsa stella est poli descriptiua cum sit brevissimi circuli circa ipm. sed cōsideremꝰ hoc ꝙliter esse pōt. Totus siquidē mundus describit quandaz intelligibilē ipherā cui⁹ centrū est ipse filius dei. qm̄ ipse est sicut centrū i circulo. a quo ereunt oēs linee. i. vniuerse creature. sicut dicit Dionysius. c. iij. de diuis noibus ⁊ Paulus trimegistus. quē refert Elleran. de alea. in. iij. pte sum. in tractatu de cōuenientia incarnationis rpi. q. ti. Sed hec sphera multos circulos hz intra se minuticē ordinatos. vñ tāto circulus eo brevior quāto centro est vicinior. Maxime ño circuli circa h centrū intelligibile sunt ipsa corpora celestia vel terrestria. ⁊ oīa circulum cōplent. sm̄ maiorē vel minorē distantiā ⁊ participationē primi. Cōsequēter aliū circulū cōplēt vitā vegetatiuā habēria. Et aliū habētia vitā sensitiuā. Aliū ño habentia vitam intellectiuā. Et inter hec oīa brevissimum circulū facit btā ꝯgo Maria. que p maternitatis ꝓpinquitatē arti⁹ euz cōstrinxit. ⁊ intra btā viscera. clausit ⁊ portauit. ita vt ipsa fuit facta q̄si orbis ꝓpria attestāte qui ait. ps. lxxvj. Illuxerūt coruscationes tue orbi terre. i. ꝯgini marie. que facta ē orbis filij dei. Vñ ipsa inquit Eccli. xxiiij. Girum celi circuiui sola. scz circulo ⁊ motu amoꝛ. Dicit em̄ Bern. q; qui amat vehementius currit velocius: ⁊ puenit citius. Ipsa aūt ꝓ oībus sanctis deū plenius ⁊ feruētius dilexit. vñ mater pulchre dilectiōis appellat. Eccli. xxiiij. Fuit aūt amor eiꝰ p modū cuiusdā circulatiōis. q: motus circularis est ab eodē in idē. Ipsa ño sic deū filiū suū amabat q; oīa alia nō nisi ꝓpt ipm diligebat. Et sic oīs amor eius ab ipo incipiebat ⁊ in ipm deū redibat. Tertio appellat stella poli. quia stella hec est stellarū oīum pulcrior. vt ō: Sap. vj. Posset etiā hoc aliter distingui. vt stelle sempiterne occultatiōis sint cōtemplatiue. q; semp deo assistunt. Stelle sempiterne apparitiōis sint actiue. q; semp actiōib⁹ intendūt. vicissim ño apparentes ⁊ vicissim occultantes sint medii mixti. q; aliqñ opant ⁊ aliqñ ꝓtemplant. Respectu em̄ istoz oīum btā ꝯgo est ꝓpria. Vñ Eccli. xxiiij. ipa inqt. In oīi populo ⁊ in oī gēte primatū tenui. Admiranda est igit hec stella. Vnde merito Sap. vij. de illa inquit spūssanctus. Est em̄ hec speciosior sole. ⁊ super omnem dispensationem stellaruz inuenitur prior.

Q maria stella maris. Q̄ beata virgo ō: stella maris.

Consideratio. iij.

t Tertio ꝓcipaliter cōparat ꝯgo maria stelle maris. Scōm em̄ Piero. Maria interpſat maris stella. q̄ etiā inqt venerabilis Beda sup Lu. dicēs. Maria hebraice: stella maris latine. synoce ño dña vocat. ⁊ merito. q: hec tot⁹ mūdi dñm lucē seculis meruit ghare pennē. Ideo canit ecclesia. Aue maris stella. Nec em̄ stella q; vulgariter appellatur la tramontana siue visa maior multoz hz ꝓprietates q; btēꝯgini ꝓuenire ꝑhanſ. Prima ōr illuminatiōis. est em̄ navigantiū in periculis directiua. Per ipam quippe scīūr naute quo velificēt. aut ad oq; lonē vel ad meridiē aut ad orientes vel occidentes. Ipa aūt stella in aq̄lone situata est. Sic etiā p marias oīa picula ⁊ discrimina hui⁹ mūdi euitanſ. ⁊ oīa itinera certificanſ. Tot aūt sunt picula hui⁹ vite q; nec cor pōt illa cogitare. nec lingua enarrare. Quia sicut ōr. j. Jo. ij. Totus mundus positus est in maligno. quasi dicat. vbicūq; est homo semp est in periculo. Et iō dicit apls. ij. ad Cor. xj. periculis fluminum'. periculis latronum ⁊c. ⁊ ad idem est rex. in. l. senatus §. mortis causa. ff. ō dona. ca. mor. vbi gl. allegat hoc dictuz Pauli. Incipit aūt a periculis fluminū. quia ipa sunt magis periculosa. Et ꝓpter hoc ōr Eccli. xxiij. Qui navigat mare enarrat pericula eiꝰ. Et in vulgari puerbio ōr. Chi nō va per mare non sa dio pregare. Quia ergo nos sum⁹ in mari magno huius mūdi. ideo inqt Grego. in mora. Semper timere debemus. q: semp i periculo sumus. Debemus ēz ad istaz stellā mariam respicere. Vnde Ber. sup missus est home. iij. inqt. Ista inquā est preclara ⁊ crima stella sup hoc mare magnū ⁊ spacioſum necessario subleuata. micāo meritiz ⁊ illustrās exēplis. O q̄ſq; te stelligis huius seculi ꝓfluio magis iter pellas ⁊ tē pestates fluctuare q̄ per terrā ambulare. ne auertas oculos tuos a fulgore hui⁹ lyderio si non vis obrui pcellis. Si insurgūt tentatiōnes. si ſcurras scopulos tribulationū. respice stellaz voca mariā. si iactanſ superbie vndio. si ambitiōis. si detractionis. si emulatiōis. respice stellā voca mariā nauicula cōcusserit mētio. respice mariam si crimina immanitate turbaꝰ. cōscientie baratro incipias absorberi tr sticie⁊ despatione ille. Conueniēter aūt situs stelle maris. Per aquilonē em̄ tribulatio seu pſecutio significari solet ꝓpter ventoz ⁊ pcellaꝝ vehemētiā. Ideo locus Marie i aquilone esse ōr. vt p eā austeritas tribulatois et pſecutiōis inflicte humanius temperet ⁊ mitigef maxime er pſideratione patientie eius: q; valde in hoc mūdo afflicta. omnia aduersa patientissime toleravit. Quis em̄ fidelis de pauperate audeat cōsqueri: cūpi deat matrē dñi colo ⁊ acu victum quere re. Quis de immo aut alius aduersitatibus poterit desperare: si deuote cōsideret regiā celi multo peio: a'atq; asperiora toleraſ se. Soleꝛ etiā per aquilonē petōr significari. Vñ Viere. j. ōr. Ab aq̄lone pandet omne malū. Cōuenienter ergo locus aquilonaris ei appropriaf eo q; ipa iter petōres ⁊ filiū suum cōstituatur vt er vna parte iram eius mitiget. ⁊ er altera peccatum erremin et Quapropter fm̄ Aler. de alea super psalteriū beata virgo iuxta crucē depingi debz ad sinistram christi: quia stans ad crucem facīē tendebat ad orientē. sic ad sinistram idest ad aq̄lonē stabat. vt ostendat. q; peccatoribus qui sunt ex parte sinistra rpi. Vñ pphera in ꝑsona rpi pendentis in cruce ait. ps. cxlj. Considerabam ad dexteram et videbam: et non erat: qui cognosceret me.

Locus aquilonis maxime apropriatur.

Petōr aquilo

Universidad de Deusto
Biblioteca

quia nō erat ibi beata virgo ſz in ſiniſtra p te pfectiſſime cognoſcēs xpm. Proinde oꝛ a pcōre Cañ. iiij. Surge aquilo ⁊ veni auſter. perfla hortū meū vt fluant aromata illius. Cū em̄ ſurgit maria per pia interceſſionē. tūc venit auſter. i. ſpūſanctus p gre immiſſionē. ⁊ perflat hortꝰ anime p dulcedinis ſpūalis ſuſceptiones. ⁊ fluūt aromata per multiplicem virtutū operationē. De boc aq̄lone ⁊ auſtro. dicit Eſa. xliij. Dicaq̄loni da. ⁊ auſtro noli pꝛohibere. i. rogabo Mariā vt ō gra ſua tribuat. ⁊ auſtro. i. ſpūſancto ſupplicet vt nō pꝛohibeat. qn potius abūdanti⁹ per ipſam de ſuis charismatib⁹ immittat. Dec eſt ꝓga Moyſi q̄ vnda maris rubri pcutiē ⁊ diuidit: vt iter fluentiū ppla trāſeat quo ad terrā pmiſſionis valeat puenire Exo. xiiij. Secōo oꝛ ſtella maris rōne introductionis. Illa em̄ ſtella eſt in portum introductiua. ⁊ filr ꝓgo maria ad terrā pmiſſionis ducatū pꝛeſtat. vt Ber. ſup Miſſꝰ eſt ait. Ipſam ſequens nō deuias. ipſam rogans non deſperas. ipſa cogitans non erras. ipſa ptegente nō metuis. ipſa duce nō fatigaris. ipa. ppitia ad portum peruenis. ⁊ ſic in temetipſo experiris q̄ merito dictū ſit. Et nomen virginis maria. hec ille. qui etiam inquit ibidē. In periculis. in angustijs. in necessitatib⁹. in rebus dubijs mariā ſemp cogita. ipſamq̄ inuoca. non recedat ab ore. non diſcedat a corde. vt impetres eius orationis ſuffragium ne deſeras conuerſationis exēplū. hile. Et ipa ſtella fulgētiſſima te faciet cursumvite bñ dirrigere. ⁊ nō ſactari ventoꝝ ne gllie. nec frāgi ſcopulis aduerſitatū. nec abſorberi ſcille vel charibdis voragle. i. voluptatū ſenſualitate: ſz pſpere puenire ad eterne felicitatis portum. Tertio oꝛ ſtella maris rōne inflammatiōis. q: ipa ſtella ē marime frigoris tēperatiua. reſpectus em̄ eius ſemp eſt ſup mare p radioꝝ directiones. ⁊ per ꝑnās per caloris ipūſſancti cōicationē. Quippe ipſa eſt via per quam ſpargit lux. ⁊ diuidit eſtus ſup terrā. Job. xxxviij. Lux em̄ eterna eſt ſup tenebroſum mundū p ipam ſparſa ⁊ manifeſtata. ⁊ ad hoc applicari pōt illud q̄ ſcriptū eſt Deſter. viij. Judeis noua lux oꝛtta eſt. gaudiū. honoꝝ ⁊ tripudiū. ⁊ tō eſtus diuſus ē ſuper terram. i. calor charitatis ſpūſancti partitus eſt vt nō ſit qui ſam ſe abſcōdat a caloꝛe eius. immo nō eſt adeo durū vel lapideum coꝛ quod iſtius ſtelle caloꝛe nō diſſoluatur. vñ Job. xxvj. ſcriptum eſt. Lapis ſolutꝰ caloꝛe in eo vertitur. i. qui durus et obſtinatꝰ ātea fuit p marie dulcedinē emollit. Merito ergo marine ſtelle noīe nuncupatur. Quarto oꝛ ſtella maris rōne immobilitatis ⁊ firmitatis. nam ſtella maris nauigantibus immobilis ⁊ firma ſemper eſt q̄m ſi mobilis eſſet. recte ad portū dirigere nō poſſet. Un dicit Fran. de may. in ſermone q̄ incipit. Quietur ſtella. q̄ hec ſtella oꝛ cardo. q: ſtat immobilis rota celi reuoluta ſicut cardo in oſtio. Et ſili modo beata virgo tā hic in via q̄m i patria ſemp fuit firma Jn via quidez: q: nunq̄ per petm̄ declinauit. nec ad occaſus tetendit. Un dicit glo. in. c. ij. de ꝺſe. di. iiij. q̄ ꝓgo maria non potuit peccarre etiā venialiter: Et nō eſt quia ſemp fuit in charitate. q̄ aūt manet in charitate nō pōt peccare. c. charitas. de pe. di. ij. De alijs aūt ſtellis. i. ſanctis oꝛ Johelis ij. Stelle retraxerūt ſplēdoꝛē ſuū. Ipſa ꝺo inquit Eccli. xxiij. Uſq; ad futurū ſeculum nō deſinam. Oō nō ſolum de permanētia in bono intelligi pōt. ſed etiā de pmanētia ad bñfaciendum nobis. quia alijs ſanctis ſubtrahentibus lumen ſuoꝝ bñficioꝝ. ipa nobis nūq̄ deeſt. ſed ſemp firma ⁊ perſeuerans nos expectat ⁊ ſui auxilij nobis radiū pſtat. Sicut ergo ſtella marina a ſuo loco nunq̄ diſcedit. ſic beata ꝓgo a ſuo filio nec ad pūctū vnq̄ diſceſſit. ⁊ ꝓtinue nos cuſtodit: Sic eſt oꝛ de filio ſuo p ꝑs. cxr. Ecce nō dormitabit neq; dormiet q̄ cuſtodit iſrael Jta de ipſa dicere poſſumus q̄ nō dormiſſe ſed ſemp p nobis vigilat. Un ipa pōt dicere illud Eſa. xxj. Sup ſpeculā dñi ego ſum ſtans iugiter. per diem ⁊ noctes. Jn patria q̄s oꝛ firma ſtare. q: ſz aie alioꝝ ſanctoꝝ moueant p appetitionē cōiunctionis ad cuꝰ ſuis corporibus. vt inquit magiſter in iiij. di. xlix. c. ij. ipſa virgo gloꝛioſa tā mēte q̄m corpore in celeſti ſede quieſcens velut fulgētiſſimū ſydus emicat. Quinto oꝛ ſtella maris rōne attractiōis. Sicut em̄ illa ſtella habēs virtutē attractiuam ferrū ad ſe trahit. ſic Maria ferreas mētes ſepe conuertit. Ferrum quippe eſt durum. frigidum ⁊ ponderoſum. nam de terra rollitur Job. xxviij. ⁊. c. ferrum. i. di. Terra aūt eſt

dura frigida ⁊ pōderoſa. ⁊ ſignificat pctōres q̄ frigidi ſunt ad amādū deū. duri ad cōuertendū. ⁊ pōderoſi p amoꝛē terrenoꝝ. ꝺgo inflāmat: cōuertit. ⁊ ad celeſtia ſublevat. vt etiā infra dicet. Un quidā attractꝰ ab iſta ſtella diuina dicere poteſt illud ꝓdeū viuū. Secto oꝛ ſtella maris rōne di rectiōis. Sicut em̄ ſtella maris ita dirigit nauē q̄ ipſa nō dirigit a naui. Jta btā virgo nauē eccle ita dirigebat ſuis meritis ⁊ exēplis q̄ ipſa nō indigebat dirigi aliquo rū alioꝝ meritis. q: in ipſa erat plenitudo oīm meritoꝝ. Apli aūt ⁊ alij ſcti ita dirigebāt eccleſiam ſuis doctrinis. q̄ nihilominus ipſi indigebāt dirigi ab eccleſia ſanctoꝝ meritis ⁊ interceſſionibus. Ut em̄ inquit ter. in. i. in principio. C. de iuſti. codi. cōfir. alter alterꝰ auxilio ſemp eguit. Un ⁊ apl's Paulus rogabat oāri pro ſe. vt ptz ad Roma. xv. ⁊. ſ. ad Theſ. vlr. Septimo oꝛ ſtella maris rōne apparitiōis. Nec em̄ hec ſtella ſit valde magna. tñ in apparētia hꝫ magnā poꝛuitatē. Sic ⁊ btā virgo licz eſſz maria merit[⁊ ꝺrutib⁹. tñ de ſe ſentiebat humillima. maxime aūt in animo. in ꝺbo. facto. ⁊ ſigno. Humilia de ſe oſtendit ꝓmo in año. q: nulli ſe ꝓponebat. iuꝝ dictū apli ad Philip. ij. faciēs: qui inḡt. Supiores inuicē arbitranteo. Jpſa eſſi Joſeph ſi bi ꝓpoſuit. Luc. ij. di. Pater tuus ⁊ ego ꝛc. nunq̄ etiā ſe ingerebat: ſed oībus locū dabat qui ad filiū ſuū ire volebāt. q̄ notat Mar. xij. vbi oꝛ. Et ait quidā. mater tua ⁊ frēs tui foris ſtant querentes te. Oō expo nens Ber. in quoꝺā ſermone ait. Ubi Maria aliq̄n pſumptuoſa fuiſſe inuenit: foris ſtabat querēs loq̄ filio. nec autoꝛitate materna aut ſermonē interrupit aut habitatione in qua filius loquebat intrauit. Secūdo habuit hūilitatē in verbo. q̄n ſe ancillā vocauit Luc. ſ. Tertio habuit hūilitates in ſigno. Magnū quippe ſignū hūilitatis fuit. q̄n filio ſuo ſam celū aſcēdente. ⁊ ipſa in b mūdo loco filij remanentē: in nouiſſimo tñ loco poni voluit. volēs ſeruare illud Luc. xiiij. ſcs Recūbe in nouiſſimo loco. Dicit eſſi Aug. ij. vbi enumeratis oībus apli⁹ ſubdit. Vt oēs erāt vnanimiter pſeuerātes in oꝛōne cū mulieribus ⁊ Maria mr̄e Jeſu. Sicut em̄ abſente ſole inter cetera ſydera luna magis illuminat mundum ⁊ tñ infimū tenet locū. ſic ſole iuſticie abſente ⁊ in celo regnante Maria inter cetera mūdi luminaria mūdū magis illūinabat ⁊ tñ nouiſſimū locū tenebat. Quarto hūiliter hūiliterē in facto. q: poſtq̄ fuit mater dei effecta: ancillā Eliſabeth ſe fecit. Un Ber. in quoꝺā ꝓmone ait. Jn mōtana cū feſtinatione ꝺgo abijt ⁊ Eliſabeth ſalutauit. ⁊ in eo miſterio ſſi trib⁹ mēſib⁹ hūiliter ſtetit Multas alias cauſas ꝓpter quas beata ꝺgo appellat ſtella maris cō breuitatis ꝺ Petrarcha. q̄s ponit Albert⁹ ſup Miſſus ē. c. lxxxv. ⁊ magr Bartho. piſanus in li. vite ꝺginis. fructu. viij. ⁊ magr Frā. de mayro. ſup. ꝺ. qui inḡt. q̄ hec ſtella hꝫ decē preclaras ꝓpietates virgini matri decentiſſime ꝓuenientes. ⁊ inter alia dicit q̄ iſta ſtella hꝫ ſtellas. vñ ⁊ ſol quāto magis ad ipam appropinquat tāto magis oꝛ aſcēdere. mater aūtem dñi ꝺm q̄ ait Piero. nō ſolū eſt ſup oēs ſcōꝰ: ſed etiā ſup oēs angelos in celo volūtur in circuitu huius ſtelle. regio oꝛ ſeptētrionalis. ita mr̄ dñi habet iuxta illō apoc. ſ. Sēa vobis ꝛc. ſequiſ. ⁊ a ſeptē ſpūs qui in conſpectu thꝛi eius ſunt. ⁊ p cōſequēs i. ꝓſpectu thꝛoni matris q̄ ſeder a ōrtris eius. Jtē ſicut ꝺm quoꝺā aſtrologos ſtelle ſuſtinēt terram in medio mūdi vt adamātes ipaꝫ attrahēres ne cadat ⁊ ſubmergat. ita mr̄ dñi ꝺm Ber. ſuſtinet ſuis peibus mūdū inclinatū miſtis ſcelerib⁹ ad cadēdū in abyſſum. Jtē iſta ſtella ſicut ſup oēs alias hꝫ ꝓpietatē attrahēdi ſiue ſuſtinēdi terrā. ſic terrā de ſui natura inclinatū ad tēdendū deoꝛſum attrahit ⁊ cōuertit ad tēdendū ſurſum ſicut calamita. ⁊ ſilr mr̄ dñi corda ferrea duroꝝ hoſtium inſtuēdo cōtritionē. hec ille. Un ō a labꝰ ⁊ corporibus deuotoꝝ ipſi⁹ beatiſſime virginis finaliter verificabit illud Zach. xj. Recepta ſunt oſa furſum in celum.

Oō beata virgo Maria oꝛ ſtella matutina. Conſideratio quarta.

Oteſt btā ꝺgo dicere illud Apocal. vlr. Ego ſum genus ⁊ radix dauid ſtella ſplēdida ⁊ matutina. De ipſa quoq̄ dici pōt illud Eccli. l. c. Quaſi ſtella matutina in medio nebule. Jn iſto eſſi mūdo erat tri

pler nebula. scilicet supbie. auaricie ⁊ carnalis immūdicie. Virgo aūt maria fulsit in medio nebule supbie ꝓpter hūilitatē in medio nebule auaricie ꝓpter pauptatē in medio nebule carnalis immūdicie ꝓpter ẏginitatē. Assimilat aūt ẏgo isti stelle ꝓpter tria. Primo ꝓpter denolationez. Nec em̄ stella hz multa nola. Primo em̄ oz vens non q̄ sit dea amoris sicut poetaꝝ fabule fingūt, ss ꝙa illo o i q̄bus dnāt disponit ad amandū. Btā aūt virgo pōt dici vens inquantū hoēs inflāmat ad dei amorē. ⁊ ideo vocat mat pulchre dilectiōis Eccli. xxiiij. Scōo hec stellā dicitur stella matutina er eo q̄ mane lequēs denūciat ⁊ diez inchoat, ⁊ ꝓpter hoc etiā appellat Diana Btā aūt virgo est principiū noue vite sez legis xp̄i. sicut stella matutina est principiuz diei lequētis. ⁊ quātū ad h oz Eccli. xxiiij. mater timoris. Timor em̄ ē principiū gre ⁊ noue vite iurta illud Eccli. j. ac. Prouerb. ⁊ ps. cx. Initiū sapientie timor dñi. Tertio hec stella oz Lucifer. q̄ maiozes hz vim ad illuminandū q̄ alie stelle. Btā aūt virgo hz maiorē vim ad illustrādū mētes hominū q̄ alię scti. ⁊ iō quantū ad hoc appellat mater agnitiōis Eccli. vbi. ē. Quarto ista stella appellat hesper q̄ noctē sequēte respicit qd illustrāduz. Beata aūt ẏgo b nomie appellat. quia respicit ⁊ illuminat pctōres qui sunt in tenebris culpe. ⁊ quantū ad hoc oz mater sancte spei Eccli. xxiiij.

B Propetates huius stelle.

Scōo beata ẏgo appellat stella matutina ꝓpter appropriationē. Dec em̄ stella multas habz ꝓprietates. nā causat caliditatē ⁊ refrenat martis malicią. tēperat motū appetitiōis indiscrete. atq; hūiditatem caulat ⁊ iocunditatē. Eodez modo btā virgo maria in nobis hz istos effectus. Dat em̄ calorē dilectionis diuīe. refrenat feruorē iracūdie. dat tēperamentū discretionis mature. darletią humidū ductibilitatē obedictie. q̄ verus obediēs non dz duci sensu ꝓpio sed alieno. dat q̄z iocūditatē pscie ⁊c. Et ista notant Jaco. iij. vbi. oz. Sapietia q̄ desurſum est primū quidē pudica est deide pacifica. modesta. suadibilis. bonis cōsentiēs. plena mia ⁊ fructib⁹ bonis. Beata em̄ virgo ẏe sapiens oz pudica. q̄ facit animū pudicū. cū dat caloꝝ diuini amoris. Amor em̄ dei oēz amorē illicitū extinguit: ⁊ oēm carnalitatē restringit. Inquātū ẏo ipsa refrenat feruorē iracundie oz pacifica q̄ facit animū pacificū. Sed in quātū dat tēperamētū discretionis mature oz modesta. q̄ facit animū modestū ⁊ maturum. in quātū aūt facit cor humidū p verā obedictiā oz suadibilis illis ⁊ bonis ꝓsentiens. q̄ veri obediētes sunt suadibiles ⁊ bonis cōsentientes. c. sciendū. xiij. q. j. inquātū ẏo dat iocunditatē conscientie dicit plena mia ⁊ fructib⁹ bonis. q̄ conscientia q̄ bonis operibus est bona multū ē iocūda. iurta illud ẏo. cij. Jocūdus hō qui miserē ⁊ commodat. Tertio oz stella matutina ꝓpter ipsū stelle opationē b em̄ stella hz frere fures. fugare lupos. releuare infirmos. excitare ad cantandu aues. ⁊ letificare viatores. Sic officiū virginis est terrere demones. iurta illud Job. xxiij. Si subito opprimerit aurora arbitrant umbram mortis. ⁊ paciij. ait. Ortus est sol. i. lux solaris. i. virgo maria ⁊ cōgregati sunt ⁊c. Scōo fugat hereticos. vñ Aug. i q̄dā ser. inq̄t. Gaude maria virgo cunctas hereses sola interemisti in vniuerso mūdo. Tertio ꝓsolat pusillanimes. Jdeo ait Aug. vbi. ē. Beta maria succurre miseris iuua pusillanimes refoue flebiles. vñ potest esse vox sua illud q̄ oz Baruch. iij. i. Nec quiescetes estote filij ⁊ clamate ad deū. Quarto excitat angelos ⁊ scōs ad dei laudādū. q̄ significatū est Exo. xv. vbi oz q̄ maria sumpsit tympanū ⁊c. Quinto letificat oēs viatores q̄ tēdūt ad patriā q̄ figuratū est Marrb. ij. vbi de magis q̄ ibāt ad rp̄m oz. Videntes aūt stellā gauisi sūt gaudio magno valde. Et ꝓdicti ſ igit oēs ptz q̄ bñ denotata fuit btā ẏgo maria i verbis themat ſ nr̄i. scz Quiē stella ex iacob ⁊ ꝓsurget ẏga de isr̄l. Fuit em̄ stella. q̄ semper erat in celo mētre. Ẏga ẏo q̄ terra habitabat corpe. stella. q̄ radios suos dirigit in mūdū. Ẏga q̄ fructū ꝓtulit angelos. stella q̄ emisit radiū in quo fest maiestas diuinitatis. Ẏga q̄ ꝓtulit florē in q̄ est caro hūanitatis. stella. quia nos stabiles facit i dei gra. Ẏga. q̄ nos dirigit ad eterna gaudia. Magister aūt. Fran. de mayro. vbi. ē. approbās dicta in supiozib⁹ ait. Mater dñi stella matutina oz ꝓpter q̄nqs ꝓprietates istiꝰ stelle q̄ ei cōueniūt. quaꝝ prima est q̄ sicut ortus istiꝰ stelle in aurora diei precedit ortū solis. sic ortū ẏginis precessit ortū rp̄i in aurora noui testamēti q̄ oz fuisse in natiuitate beate virginis. Et sicut illa hora incipiunt timere bestie siluestres ⁊ hos

C Opera tio illius stelle.

mines esse securi. sic ostra ẏgine ceperūt hostes timere ⁊ sancti cōfidere. Scōa q̄ sicut dinē olim aliaꝝ sicut excedebat ille decoꝛē oiuz angelorū. Jta btā ẏgo est pulchrior minar terrā nocte. ita mr̄ dñi in huiꝰ seculi nocte pre ceteris scīis illuminat ecclesiam hꝰ ꝓtutē ⁊ influentia ad generādā beniuolentiam ⁊ amicitiaꝝ sm̄ astronomos. Sic minē et verā amicitiā q̄ est gra. Quinta q̄ sicut stella ista oz regnare i die veneris. vñ oz venus. Jta mr̄ dñi in illa die sunꝝ regnū accepit q̄n angelo nūciāte suū benedictuz filiū ꝓcepit. et tūc facta fuit regina mundi Et ideo de ista ẏgine gliosa exponi pōt illa dñi ẏba Apoc. ij. vbi ait. Qui vicerit ⁊ custodierit opa mea vsq; in finez dabo illi stellā matutinā. q̄ post tēptationē victoriaꝝ et diuinoꝝ mandatoꝝ obseruantiā. in celo sublimabimur ad contemplandam hanc stellam fulgentissimam.

Pars. v. huiꝰ sermonis quare beata ẏgo stella regia nominatur.

D Maria stella regia.

Cōm magr̄m Fran. de may. in ꝑmone de natiuitate ẏgis gliose. ipsa būdicta dei mr̄ oz stella regia ꝙdruplici rōne ſs nos adem⁹ ꝓntz ⁊ serta. Primo oz stella regia. q̄ sicut stella illa de q̄ hz Mat. ij. direxit magos i sua itineratiōe ne errarēt et ꝓduxit ipsos reges ad rp̄m. sic mr̄ dñi dirigit fideles p pegrinatiōnē hui⁹ mūdi ne errēt a tramite ꝛectitu. Unde ipsi ẏgines dici pōt. illo ꝓpa. lxxvj. Gētes in terra dirigis. Et ipsa cuilibet denoto suo inqt illud Prouer. iij. Ducaꝝ te p semitas equitatis. Sicut etiā illa stella magos duxit et reduxit ad patriā suaz incolumes. ⁊ ita btā ẏgo nos per viā huiꝰ seculi rectā ducit ⁊ finaliter reducit ad patriā celestem ad deum qui creauit nos. Unde ipa dicere pōt ō spū cuiuslibet denoti sui illō Tob. v. Ego eū ducā sanum ⁊ reducā. Scōo nominat stella regia q̄ sicut illa stella q̄ apparuit magis ⁊ eos direxit erat multū vicina hoīb⁹. q̄ erat in aere ꝑm q̄ dicit glo. super Mat. ij. ita beata ẏgo est nobis ꝓpinqua oz et vicina oz oībus sanctis ad succurrendū in oībus necessitatibus nostris. sicut inquit Ber. Unde ipsa dicere pōt illud Ysaie. xxxiij. A vicino ego

E

F

sum. De illa ẏs dici pōt illud qō ō deo oz ꝓ ꝑs. cxliij. Prope est dñs oībus inuocātib⁹ eū in ver̄itate. Nō ergo est de illis qui dicūtur vicini eo q̄ sunt ſ solū dissites p centum miliaria. vj. ff. de dā. ife. l. iij. §. fi. ⁊ ō fur. vj. predio. l. ſi edes. cum. l. sequēti. ⁊. ff. cō munia pdi. l. ſi q̄s duas. Nō etiā est de illis qui dicūtur vicini. q̄ nō distant abinuicē vltra duas dietas legales. vt ex de preben. c. ij. li. vj. de quo per Johānē andree in. c. felicis. de penis. li. vi. in ꝓpoyciona. Sed est de illis qui dicunt vicini eo q̄ vocē clamātis audir pōt. l. ſ. §. eo aūt. ⁊. §. potuisse ff. ad fillesianum. ⁊ ibi Jaco. de are. ⁊ Bar. l. ſi tertius. ſ. primi. ff. de aqua plu. ar. ⁊. l. ẏgo benedicta ita est nobis vicina q̄ quē cunq; clamorē nostrū audit ⁊ exaudit si ad eam cordis deuotione clamemus. Est etiā dem territorio, vt. C. de omni agro deserto ⁊ ala. est cū nobiscuz semper per continuā cunſ vicini. q̄ sunt consortes alicuius rei. vt. ff. cōi diui. l. ſi meo. ⁊ de aqua plu. greē. l. vicinus. Jpa em̄ est ꝓsa oz nature nr̄e ⁊ facier nos ꝓsortes felicitatis sue. O igit̄ vicina nostra charissima. cū vicinꝰ ꝓximaꝝ sit facta vicini sui. l. ſ. vbi Bar. ff. ſi cer. pe. ⁊. l. ſi ita. in fi. ff. de fun. instruc. l. filium. et ibi Bar. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris et no. in. c. quoꝛundam. de presumpt. et ꝓ Bar. in. l. de etate. ff. ad fille. Profectoꝛu q̄ es nobis ꝓxima et ꝓ tuissima scis optime facta nostra. Unde de te potest dici illud Sap. ix. Sciē oīa et intelligit. Et ō ẏgo benigna q̄n aliqs hui⁹ deuoꝰ ad te recurrit et tibi vult tribulatiōes suas ꝛimare. tuei dicere potes illud Gen. xlviij. Scio fili mi scio. ⁊ statiz salutare ei auriliū affers. Tertio appellat stella regia. q̄ sicut illa stella se occultauit. vt dicit. Chrysō. sup Mat. q̄n egit. q̄ Herodes erudel. ⁊ scribe ac pharisei ꝛēo, occidere xp̄m nō merebāt illa videre tā ẏgo illis solis se occultat et auriliū scriptū ē Jac. ij. Judiciū sine mia fiet ei q̄ non fecerit miam. e contra ō ꝓs e iustis atq; deuote querētib⁹ sicut faciebat magi libēter se ostēdit. Un de illa oz Eccli. vj.

Jnuestiga illam et manifestabitur tibi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quarto ꝺr stella regia. qꝫ sicut illa stella orta est in oriēte sicut dicit Chrys. ita beata ꝟgo orta est i oriēte iusticie originalis ⁊ innocētie. ⁊ nō in occidente originalis culpe. Et hoc spūaliter significarunt magi qñ Herodi crudeli et impio iudeis dixerunt Mar. ij. Vidimus stellā eius in oriēte. Et nos igitur cū istis deuotis magis dicamꝰ pſequētibꝰ innocentiā ꝟginalē. ⁊ hāc regiā stellā offuscare querētibꝰ. Vidimꝰ stellam eius in oriēte gre. ⁊ nūꝯ i occasu indignationis diume. Et ideo Fran. ꝺ may. vbi. ꝺr dicit. qꝫ beata virgo appellatur stella splendida. Quia sicut corpus splēdiꝺuꝫ sicut aurum de se opacū est nisi illumꝫnetur a corpore luminoso. sic mater dūi de se qñ fuit creata: eius aīa obscuritatem peccati originalis ꝟtransiret nisi lumine spūssancti preuenta fuisset. Itē quia sicut stelle qꝫ cito fuerūt create tacito fuerūt a sole illuminate: sic aīa ꝟginis in primo iustāti sue ꝟceptionis fuit illuminata ⁊ iustificata. Itez quia sicut splēdor stelle i se nunqꝫ variat aut obscuratur. sic ꝟginis santificatio nunqꝫ fuit obscurata aliqua macula obscuritatis. hec ille. Quinto ꝺr stella regia. qꝫ sicut illa stella. lꝫ aliquantulū se abscōderit magis. qꝫ interalias cāo egit: vt ipſi magi ardentioꝛi desiderio accēderent videꝺi eā. tñ postea cito eis apparuit ⁊ illos vsqꝫ ad xp̄s videndum pduxit. Unde ꝺr Mat. ij. Et ecce stella quā viderāt magi in oriēte antecedebat eos vsqꝫ dum veniēs staret supra vbi puer erat. Sic beata virgo licꝫ aliqñ se abscōdat ad modicū tps deuotis suis subtrahendo illius solitas ꝟsolationes quas de illa habēt. vt magis eos inflammet ad querēdā eam. tñ postea eis se demōstrat ⁊ ꝟsolatōibus repleat. acſinaliter ad videndū ⁊perpetuo cōtēplandū filiū suū in celesti palatio perducit. Ulñ ipsa dicere pōt suo deuoto illud Ecclꝫ. liiij. Jn modico dereliq̄ te. ⁊ i magnis miserationibꝰ cōgregabo te. Abscōdi facie meaꝫ paulispeꝛ. ⁊ in mſa sempiterna misertus sum tui. Jō serā mr ecclia rogat hanc stellā regiā dicēs. Et Jesum būdictū fructū ventris tui nobis post hoc exilium ostēde. Sexto ꝺr stella regia. quia sicut qñ magi viderunt illā stellā. leticia ineffabili repleti sunt. Unde ꝺr Mat. ij. Videntes stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Ita qñ in morte deuotoꝛ suoꝛ apparet eis beata ꝟgo quam tantis desideriis affectauerant in vita videre: illos indicibili et ultatione pfundens facit gaudere gaudio magno valde. i. tota anima. toto corde. tota mente. ⁊ totis viribus suis spūalibus ⁊ corporalibus. Fac igitur o stella fulgentissima vt ea que nunc legimus ⁊ audimꝰ de tua formositate ⁊gratiositate oculo ad oculum intueri valeamus saltē post hāc vitaꝫ vt cantare valeamus cuꝫ ꝓpheta ꝓr: ixvij. Sicut audiuimus sic vidimus in ciuitate ꝺñi virtutū. in ciuitate dei nostri. deus fundauit eā in eternū. Fac vt verificetur ō me illud Esa. lr. Zāc videbis. f. ultā stellam clarissimaꝫ ⁊ affluēs. f. consolationibus. ⁊ mirabitur ⁊ dilatabitur cor tuū. qō tuis meritis mihi concedere dignetur pyssimus filius tuus qui est benedictus in secula. Amen.

Jncipic pars quarta huiꝰ sermonarij qō Mariale appellaf in qua tractaf. de vita ⁊ conuersatione beate ꝟginis. ⁊ de virtutibus ac gratijs eiusdē. Hec aūt pars ꝓprio ac particulari noie viridarij regine celi nūcupatur. Sermo. f.

On habet amaritudinē cōuersatio eiꝰ. nec tedium cōuictus illius: sed leticiā ⁊ gaudiū. Sap. viij.

Quanta mentis dulcedine ⁊ quāta magna spūs cōsolatione. quātaque teneritudine ac suauitate beata Anna lactauerit ꝺilectissimā filiā suā virginē benedictā: quanta etiā diligentia ꝟsollicitudine nō solū ipsa mater ꝟginis sed etiam pater eius Joachim ipsius studiose studuerit educare humanis nō posset eloquꝫ recensere. cum eis quorūcunqꝫ filioꝛ parētes habeant pietatis affectū erga illos. l. cū furiosus in prin. C. de cura. furio. ⁊. l. cuꝫ filium. vbi glo. ff. de bere. inſti. adeo ꝙ dicunt magis diligere filios qꝫ seipsos. l. isti quidē. in fi. ff. qō me. cā. iuncta. l. videamus. ff. de in. li tem iurā. Et naturali instinctu moueatur ad educationes illoꝛ. l. ius naturale. ff. ꝺ iusti. ⁊ iu. l. vnica. §. v. C. de rei. vxo. actī. l. A quio. §. patres. ff. de libe. ag. ꝓfecto credēdum est parētes huiꝰpuelle oīum pulcherrime. sanctissime. sapientissime. humanissime. benignissime. elegantissime gratiosissime eā indicibiliꝰpietatis affectu ꝺilexisse et enutrisse. atqꝫ cum illa ꝺuersatos fuisse. Oē enī agēs fortiꝰoperaf in patiente nobi

lioꝛi siue subiecto ⁊motiose. c. Innotuit. de elec. c. de multa. de ꝓben. ⁊. l. fs ⁊ repꝛobari. cū illa duleiter ꝺuersabanf qꝫ vt dicunt versatio eius ⁊c. Super quibus verbis treo cō siderationes faciemus.

Prima dicetur ꝓsentationis.
Scōa graduationis.
Tertia ꝺo appellabiſ ꝺuersationis.

B Maria pītaf i templū

Paro ꝑma de ꝟginis pñtiōe in tēploꝛ

f Jcut ꝺr in libro de infantia saluatoris. Erat maria in admiratiōe ok pplo israel. qꝫ cū trib eēt annoꝛ tā maturo gressu ambulabat: tāqꝫ pfectissime loqbaf i ꝺei laudibꝰ: vt oēs stupore ⁊ admiratiōe ei subiacerēt. qꝫ nō infantula putabaf esse: sꝫ vt magna qꝫ triginta annoꝛ: ita oīoni instabat ⁊ etiā faciem eiꝰ vt nit respiciebat sic vt vir aliqꝰ in eius vultū intendere posset Vnde ibi. Ubi etiā scriptū est. virgo Maria tertio anno cū ablactata esset. abierūt cuꝫ ea Joachim ꝑ eius simul ⁊ Anna vxoꝛ eius ad templū ꝺñi hostias deo oblaturi: qꝫ cum aīi fores tēpli posita esset. ꝺndeci gradus tēpli ita velocit ascēdit. vt penit retroꝛsus nō aspiceret nec vt solitū est parētes reꝛet. vñ eiꝰ parētes pariſ ābo obstuperūt ⁊ tēpli pōtifices mirati sunt. Cōsiderate ḡ o ꝺeuoti ipiani qꝫ reuerenter ⁊ deuote Joachim ⁊ anna hāc vnicā filiā suā deo in templo pñtauerunt. quātaqꝫ leticia pfusi sunt. ꝺuꝫ illa tā hilariter ascēdere ꝑ gradꝰ cōsperere ⁊ dei suiꝰq se libēter mācipare.

C Dec aūt leticia figurata fuit. i. Regū. vj. in filijs israel: qꝫ videtes arcā gauisi sūt i leticia. ⁊ in ꝺedicatiōe templi. f. Mach. ij. c. Scitote etiā ꝙ ineffabili gaudio ꝺr sponsam suā se illi offerēt impleuit: qꝛ nullus vnqꝫ deo gratioꝛ vsqꝫ ad illud tps tēplum ascēdit. Ex eñ Anna mr Samuelis ascenderit tēplū ꝺñi vt filiū ꝺedicaret. f. Reg. ij. ⁊ Salomō vt hostias īmolaret. iij. Reg. iij pēderet. viij. Re. xx. ⁊ Judith. ꝑ victoria obtēta. Judith. xvj. Maria tū magis obtulit in tēplo qꝫ oēs ꝓdicti. qꝫ seipsas perpetuis deꝰ obsequijs obtulit ⁊ ꝺedicauit. Plus eñ est ꝺedicare se deo ꝙ sua. auf. ingressi. ⁊ ibi doc. C. de sacrosan. ec. qꝫ: plona est dignioꝛ rebus. §. fi. inſti. de iur. natu. gē. ⁊ ciui. Oō aūt deā ꝟgo deberet ascēdere in tēplū ⁊ in illo habitare figuratuꝫ erat Ecclꝫ. xxiij. vbi ꝺr. ascēde berbel ⁊ habita ibi. Eius qꝫ collocatio in templo: figurata fuit in arca locata in ciuitate ꝺauid. ij. Regū. vj. ⁊ in sancta sctōꝝ. iij. Reg. viij. Un. ij. Paral. v. ꝺr. intulerunt arcam federis in locū suū. f. ad oraculū tēpli in sanctasctōꝝ. Magnā qꝫ festiuitatē fecit deus cū ꝗelis in deductōe sue spōse ad tēplū. q qꝛ deducta fuit ꝑ spūssctī instigationē. ⁊ angeloꝛ associationē. ideo ij. Reg. vj. in figura ꝺr q Dauid. i. deꝰ cum cantoribus. i. angelis deducebat arcam federis cum iubilo.

Paro secunda huius sermonis que ꝺr graduatiōis ꝛsq quid significare voluit virgo benedicta quando quindecim gradus templi ascendit.

D Jquit magr Bartho. pisan. in lr. brē virginis. fructu. xf. ꝙ qꝛ

f brā ꝟgo calcabat ⁊ ꝺespiciebat terrestria ⁊ appetebat celestia Quide ꝺo sic velociter ascēdit qndecim grad tēpli cum prē platiōes ḡa faciebat: propter qndecim prē platōes ꝺu. Primo ptēplabaf deū esse admirabiles ⁊ ꝺñr oīpotētissimū in efficienda creatura: ⁊ maxime in preseruando ipam ab oī pctō: Scōo ipm affabilē ⁊ gratiosum eē ptēplabaf. dona naturalia qꝫ cūctis fididit largiendo. ⁊ maxime ipam ad pfectionē deducēdo ⁊ sctificādo. Tertio amabilē: benivolum et placidū eñ videbat ꝺuersando cū pribꝰ anti ḡo. vt amicꝰ cū amico. sicut cū abrāā moyse ⁊ reliḡo. ⁊ maxime oīa que ad maluꝫ induc̄unt ab ipa amouēdo. ⁊ cum ea suā dulcia eloḡa cōmiscēdo ⁊ angeloꝛ familiaritates ei tribuēdo. Quarto placabilē ⁊ misericors dē nrīs facinoribꝰ indulgentiā largiēdo. et maxime ipam mirabiliteꝛ mō sup oēs rediēdo. Quinto pudētissimū cuncta certis ritibꝰ. motibꝰ ⁊ legibꝰ gubernādo. ⁊ marie mentē suā ab oībus exterioribꝰ curis reuocādo. Sexto cōmendabilē in eligēdo semel abrae ad suū cultū. ⁊ carnē de eo sumendo ⁊ pcipue ipam in mrem suam deputando. Septimo terribilē ꝓra hostes ppli sui. vt ps in pharaone et alijs. Et maxime hostes peccati fomitē repumendo ⁊ extinguendo. Octauo honorabilē ⁊ discretissimū in mandatis suis vires nobis tribuēdo illa obscuꝛ uādi. ⁊ pcipue gram sup oēs alios plenam ipsi cōferēdo. Nono venerabilē ob būficia

Universidad de Deusto
Biblioteca

impēsa ⁊ maxime sacrificia ad cultū suum ordinata: sed ꝑcipue ipam ad suū ꝓpitiū seruitiū assumēdo. Decimo erozabiles ⁊ indignabilem ad ꝑceo nr̄as ⁊ maxie suas petitiones eraudiēdo. Undecimo inscrutabilem in suis iudicijs. sed illa sibi declarādo ⁊ demōstrādo'. Duodecimo formidabilem malignis spiritib⁹ ⁊ iustissimū in puniendis obstinatis pctōrib⁹: ꝟ sibi dulcissimū ⁊ amenissimū ipam spālibus ꝟ solationib⁹ replēdo. Tredecimo diligibilē sup oia a'cūctis ⁊ ꝑcipue mentē suā igne sui amoris inflāmando. Decimo quarto veracissimū in promissis ⁊ maxime qō prophetis ⁊ ꝑriarchis de incarnatōe sua ꝓmisserat in eis ope complēdo. Decimoquinto appetibilez pre oib⁹ q: est bonū ineffabile ⁊ optimū ac eternū: sed ꝑcipue sibi ipam sui regni reginā ⁊ dominam cōstituendo. Quia aūt bta virgo in his ꝙdecim ꝑfectionib⁹ erat mente eleuata in deū. ideo eius corp⁹ sine incōmoditate celerrime ascēdit illos ꝙdecim gradus

E Ascens⁹ sus ayt tus ad ſtutes

Per hunc aūt ascēsum corpalē significabat bta vgo nr̄m ascēsum spālē a mundo ad deum: ⁊ a vitijs ad ſtutes. vt inqt magr Bartho. ꝓlanus vbi. ꝟ. Primus gradus est lingue ordinatio ⁊ sanctificatio vt diuinas laudes psoluat. Et ideo dr ps. cxix. s. Ad dñm cum tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me.

Dñe libera aiam meā a labijs iniqs ⁊ a lingua dolosa ⁊c. Scdus gradus est oculorum internoz ⁊ virtū nostrarū ad deum subleuatio diuinū auxiliū deposcentiū. ⁊ ideo dr ps. cxx. s. Leuaui oculos meos in montes. vñ vnde auxiliū mihi. Auxiliū meū a dño: q fecit celū ⁊ terrā ⁊c. Tertius gradus est affectionū nostrarū ostium in deū directio. ⁊ q: ille q totā spem posuit in dño exꝑctās ab eo remunerationē suoz operū gaudet ⁊ letatur ideo dr ps. cxxij. s. Letatus sum in his q dicta sunt mihi in domū dñi ibim⁹ ⁊c. Quartus gradus est oim petōz detestatio ⁊ purgatio. ⁊ q: hoc nō pōt homo sua ꝓtute ꝑficere. ideo dr ps. cxxij. Ad te leuaui oculos meos qui habitas in celis. Ecce sicut oculi seruoz in manibus dñoz suoz ⁊c. Quintus gradus est ab oi culpa dei gra ꝑseruatio. quā vt obtinere possim⁹ debem⁹ decantare ps. cxxiij. s. Nisi qr dñs erat in nobis dicat nūc israel. nisi qr dñs erat in nobis. Cū exurgerēt homines in nos forte vivos deglutissent nos. Cū irasceret furoz eoz i nos. forsitan aq absorbuissent nos ⁊c. Sextus gradus est cordis nostri in bono stabilitio dei grā mediāte. ꝑ quo obtinēdo decātamus ps. cxxiij. s. Qui confidunt in dño sicut mons syon: nō cōmouebit in eternū qui habitat in hierlm. Mōtes in circuitu eius ⁊ dñs i circuitu populi sui ex hoc nūc ⁊ vsq; i sclm ⁊c. Septim⁹ gradus ē ab oso vanitatis cōtuitu oculoz auersio ne ꝑ fenestras has ad aiam moꝛs peccati ingrediat. ⁊ ꝓpter hoc decātamus ps. cxxv. s. In cōuertendo dñs captiuitatē syon facti sum⁹ sicut ꝟsolati ⁊c. Octauus gradus est cōtinua in bonis operibus exercitatio. quā q: sine dei ꝓsidio efficere nō valem⁹. ideo ps. cxxvj. decātam⁹ oi cētes. Nisi dñs edificauerit domū in vanū laborauerunt q edificant eam. Nisi dñs custodierit ciuitatē ⁊c. Non⁹ gradus est inēstituoz carnaliū ⁊ oim voluptatū suppressio ⁊ virtutū apphensio. ideo decantamus ps. cxxvij. dicētes. Beati oēs q timēt dñm qui ambulāt in vijs eius. Labores manuū tuaꝝ quia manducabis: beat⁹ es ⁊ bene tibi erit ⁊c. Decim⁹ gradus est diabolicarū insidiarū detectio. ideo cātamus ps. cxxviij. s. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea dicat nūc israel. Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea: etenim non potuerūt mihi. Supra dorsum meū fabricauerunt peccatores: prolongauerūt iniquitatē suā. Dñs iustus concidet cervices peccatoz cōfundantur ⁊ cōuertant retrorsum oēs qui oderūt syon ⁊c. Undecim⁹ gradus est mētio a terrenis ad celestia eleuatio. ideo decātam⁹ ps. cxxx. s. De pfundis clamaui ad te dñe: dñe exaudi vocē meā. Fiant aures tue intendentes in vocē deprecationis mee ⁊c. Duodecimus est ꝓpter mendicatio q vtilitatē cognitio ⁊ sui ipsius vilificatio ⁊ ideo cātamus ps. cxxxix. Dñe nō est exaltatum cor meū neq; elati sunt oculi mei. Neq; ābulaui in magnis neq; in mirabilib⁹ sup me ⁊c. Tredecimus gradus est qñ diabol⁹ nos ad desperatiōez inducere vult. nostroz bonoꝝ operum ad mentē reductio. ideo cantamus ps. cxxxj. s. Memēto dñe dauid ⁊ oīs mansuetudinis eius ⁊c. Decimusquart⁹ est omnis dissentionis ⁊ discordie dimissio ⁊ ideo cantam⁹ ps. cxxxij. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocundū habitare fratres in vnū ⁊c. Decimusquint⁹ est in dei seruitijs ⁊ mādatis obseruandis nr̄a ēmulatio. ideo cātam⁹ ps. cxxxiij. Ecce nūc benedicite dominū oēs serui dñi. Qui statis in domo dñi: in atrijs domus dei nr̄i ⁊c.

Alit q̄z ꝓfit dicti grad⁹ ꝑ nr̄a edificatione spāli exponi de ascēsu nr̄o ad vitā ꝑfectā. Primo enī gdus est hūane mētis debita inspectio ⁊ tribulationū mūdialiū ꝑsideratio ꝛc. Ad dñm cum tribularer clamaui ⁊c. Secūdus est diuine clemētie attētio ⁊ iploratio. q cōsurgit ex ꝑmo. ⁊ ideo dicim⁹. Leuaui oculos meos in montes ⁊c. Tertius est de diuina bonitate cōfidētia ⁊ assecuratio q̄ terrestria decātam⁹. Letat⁹ sum in his q dicta sunt mihi ⁊c. Quartus est ꝓfidentie ꝑpue a se abdicatio ⁊ in deū iactatio. ideo dicimus. Ad te leuaui oculos meos ⁊c. Quintus est bñficiorū dei recognitio ⁊ cōmendatio q nos defendit ab oi malo. ideo dicim⁹. Nisi qr dñs erat in nobis ⁊c. Sextus est victorie ꝑ demōes obtētio ex diuina grā. ideo dicimus. Qui cōfidūt in dño ⁊c. Septim⁹ est plage dei suppressio ⁊ ꝑcōrū nr̄oz ꝑ pniam punitio. ideo dicim⁹. In ꝙuertendo dñs captiuitatem syō. ⁊ infra. Qui seminat in lachrymis in exultatiōe metent. Euntes ibāt ⁊ flebant mittētes semina sua. Uenientes aūt venient cū exultatiōe portantes manipulos suos. Octauus grad⁹ est hūane spei totalis abiectio. ⁊ in solo deo ipius positio. ideo cantam⁹. Si dñs edificauerit domum ⁊c. Nonus est sumptus ad ea q̄ ꝑcipit dei implēda recollectio. ideo cantam⁹. Bti oēs q timēt dñm ⁊c. Decim⁹ est diuine ꝓtectionis ne in ꝑtsa corruam⁹ imploratio ⁊ de ꝑseruatiōe eius regratiatio. ideo dicim⁹ Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea ⁊c. Undecim⁹ est ꝑteritoꝝ recordatio ⁊ venie cū lachrymis efflagratio. ideo dicim⁹. De ꝓfundis clamaui ad te dñe ⁊c. Duodecimus est ex gratijs a deo acceptis maior hūliatio. ideo decantamus. Dñe non est exaltatū cor meū ⁊c. Tredecimus est eoz q̄ in baptismo deo ꝓmissus obseruatio ideo decantam⁹. Memento dñe dauid ⁊ oīs māsuetudinis ei⁹. Sicut iuraut dño votū vouit deo iacob. Decimus quartus est dei ⁊ ꝓximi charitatiua dilectio. ideo decātamus. Ecce q̄ bonū ⁊ q̄ iocundū habitare fratres in vnū ⁊c. ꝓz in seculū ⁊c. Decimusquintus gradus est sicut deus nunq̄ cessat a beneficijs nr̄is ꝑseueratio. ideo decātamus. Ecce nunc benedicite dominū oēs serui dñi.

Pars tertia huius sermōis de beate virginis Marie conuersatione.

Ira ⁊ cōuersatio brē ꝟgis fuit valde sctā: valde famosa ⁊ valde honesta ⁊ ordinata. Primo fuit valde sctā q: mente nō habitabat in terris. ꝟs in celis vñ ipsa inqt Eccli. xxiv. Ego in altissimis habitaui ⁊ gyrū celi circuiui sola. ⁊ ideo poterat dicere cū aplo ad Phil. iij. Nr̄a conuersatio in celis est. Cōuersatio aūt dicit totaꝝ vitā hois scz cogitatiōis cordis. locutiōis orīs. ⁊ effectus operis. Istis em̄ tribus modis ꝙuersabat i cel' ideo dr de muliere forti Prouer. vj. Sustauit ⁊ vicit: q: bona est negociatio ei⁹. Ecce q: i corde hūit desideria sapiēter in lingua eius. Ecce q: i ore habuit labios suos. ⁊ roborauit brachrū suum. Ecce q: habuit opera ꝛtuosa. Scdo ei⁹ cōuersatio fuit famosa scz deo ꝑ hūilitatē angelis ideo illi dicī pōt illud Judith. xv. Tu gl'ia tuā hūilitatē. sequit. Tu tertia ifrl. i. angeloꝝ. qui facie ad faciē semp deū vident et honorificētia populi: nr̄i. i. generis hūani ⁊ hoc ꝓpter tuā secunditatē quā nobis protulisti. Et ideo sequit. q: fecisti viriliter. i. deū p tuā hūilitatē ad terrā trahēdo. sequit. et confortatū est cor tuū. i. per tuā fecūditatē nr̄ā salutē operādo. sequit eo ꝙ castitatē amauerit. scz te per virginitatē angelis sociādo. De hijs tribus ait Ber. sup missus est. Singularis fuit marie virginitas quā nō temerauit sed honorificauit fecūditas. ꝟs mihi nomin⁹ spālis hūilitas quā nō abstulit incōparabilis ꝓfluo fecūditas quam ꝟginitas simul comitatur. ⁊ hūilitas. Uel dici pōt q̄ aliquis dicitur famosus ꝙtuor de causis. Primo ꝓpter magnā sapientiā sicut fuit Salomo. vt habet. iij. Reg. x. Propter cuius sapientie famaꝝ regina saba venit ab oriēte vt audiret eius doctrinam. Scdo q̄ est famosus ꝓpter magnā potētiā. vñ Bene. vj. dr. Gygantes erant super terrā. isti sunt potētes a seculo viri famosi. Tertio ꝓpter magnā sanctitatem. vñ Judith. viij. de ipsa dr. Nec erat qui illis verbis maledicta famosissima: quoniā timebat deū valde. Quarto ꝓpter magnam pulchritudinē. vnde Hester. ij. dicitur de ea. Erat enim Hester

E Quide gras dun ers positio

F Marie ꝙuersatio sctā

Universidad de Deusto
Biblioteca

famosis valde ⁊ incredibili pulchritudine oīm oculis grosa ⁊ amabil videbat. Ista ḡt tuor brā maria excellēter habuit. et iō fuit famosissima. Prīo eñ hūit magnā sapientiā. Dnīa eñ sapīa nouē mēbr in ea habitauit. Quapropt ipsa tota dei sapīa plena fuit. iō apli ad ipaz rancp ad arcā sapīa recurrebāt ⁊ ipaz de olbr dubīs iterrogabāt Ūñ dicit Beda in q̄dā homel'. Oīa que de dño vel a dño dicta vl acta cognouerat mr ḡo in corde retinebat. ⁊ sollicite cūcta memorie cōmēdabat. vt cū ipō pdicādepl'scrībēde incarnatiōis eī aduenīret sufficienter pniersā put essent gesta querētibr explicare posset. Gēdo hūit magnā potētiā. vñ Eccl. xxiiij. ipa iḡt. In hereditate meo. Ēt potēs eñ fuit ꝙ diabolū ꝯtriuit. Bene. iij. Ipsa conteret caput tuū. Tam potēs fuit ꝙ celū apuit ⁊ deū attraxit ad terrā. ꝙ victa cōfregit ꝙ virtutes plantauit. ideo in Pmone ad custo. Piero. ait. Dec est q̄ celis dedit glaz: terrīs deū gētibr fidē vitijs fīnē. vite ordinem. moribr disciplinā. Tertio habuit magnā sanctitatem. Naz ante fuit sctā q̄ nata. Ūñ Ber. in quodā Pmone iḡt Est itaq; virgo regia verbo honoris titulo cumulata. que proculdubio sctā fuit ante q̄ nata. ⁊ qm sctm idem est q̄ purum sine mūdā. ipa intātū sctā fuit ꝙ eī puritas fuit sīguidē sup puritatē angelicā ⁊ humanā de q in lib. de cōceptu ḡnali dic ⁊ Ansel. Decebat sīḡdē vt virgo brā ea puritate niteret q̄ sub deo maior neq; intelligi. Quarto habuit magnā pulchritudinē. De cuius pulchritudine ór in po. xliij. Oīs gl'ia eius ⁊c. Sunt eñ quidam qui nō curāt nisi de pulchritudine exteriori. Ipsa aūt curabat de interiori ideo ór. Oīs gl'ia eius filie regis ab intus: alij sunt qui ⁊ si aliq̄n habent pulchritudinē interiorē. tñ eaz cito pdunt Ipsa aūt eam seruauit vsq; in fines. ideo ór. In fimbrijs. Fimbria enim est finis vestis. Alij sunt q̄ ⁊ si diligunt deū. tñ ad huc aliq̄n inclinant ad mūdū. tales pñt dici ō aurati non aurei. Naz in re deaurata ⁊ est aurū: ⁊ res alia pter aurū. Sic ⁊ serui dei q̄uis diligant deum: tñ adhuc olo non abstrahunt a mūdo. Res aūt aurea in totuz est aurū. ideo brā ḡo maria non fuit fimbria deaurata: sed aurea. qz eius cor totum versum erat in aurum. i. in amorē diuinū. Alij sunt q̄ cōtenti sunt vna pulchritudine idest vna virtute. Beata aūt virgo habuit varietatē oīum virtutū. iō ór circumamicta varietate. Tertio eius conuersatio fuit valde ordinata ⁊ honesta. primo ordinata qz vt inḡt. Piero. i. ōdas epla ad Heliodorum. Beata virgo etiā in pueritia ⁊ adolescētia sua qū in templo morabat cuz alijs puellis suis coetanis vitā suā valde ordinatam ducebat. Nam a mane vsq; ad tertiā oronibus insistebat. a tertia ho vsq; ad nonam operi manuū intēdebat. a nona ho adhuc oronē suā icipiebat aq̄ nō recedebat ḡuch illi angel' apparet. de cui' manu escā accepere solebat. ⁊. sic ꝙ melius in dei amore proficiebat. post resurrectionē ho ⁊ ascēsiones filij sui vitā suam dispēsabat. marie in assidua oronē ⁊ grarū actiōe. Ūñ ór Bef. s. de aplis. bi oēs erāt puersantes in oronē cuz mulieribr ⁊ maria mre iesu. Glo. Ho super illud Lu. s. Exultauit spūs meus ⁊c. in persona ipsius ḡginis inḡt. Totū iterius animi affectum in agendis grarū laudibr offero. Totū qō viuo. qō sentio. qō discerno in eī magnitudine pfēplāda: ⁊ eī pceptis suis diō impēdo. In ipo tñ exulto: qz frena nō curo: psperitas nō extollit. aduersitas me nō frangit. ꝙ illi' sola spūs mei delectatur memoria a quo sal' exta expectat. illiusq; ppetua diuinitate letat a quo caro mea sē cūdat. Occupabat ḡs circa sacroz locoz visitatione. vñ sctūs Odilio in quodaz sermone inḡt. Si scire volum' q̄d dei genit' ipost rpi resurrectionē agebat ātecp ipa ceperò ascēderet. loca dñice natiuitatis passionis. sepulture: ⁊ resurrectiōis frequēt visitabat: ⁊ in eis lachrymas fundebat. ⁊ osculis suis tūssimi oscula imprimebat. ⁊ idem ait Piero. in ser. de assūptiōe ḡgis. Nō solum aūt hēbat conuersationē exteriorē ordinatas ꝙ etiā interiorē mētis regulationē. Hēbat eñ affectiōes sinceras ⁊ intēriōes i oībus rectas fuas illud Gofredi in poetria noua. Cūctis sis horis: hoīs mēor interioris. Et iō de ipa Amb. in li. de ḡginitate inḡt. Virgo erat nō solū corpe: sed ⁊ mente: que nullo doli ambitu sinceriū adulteraret affectū. De eī' ḡs cogitatiōibr ibidē pdicta sctūs ait. Virgo brā ad ipos ingressus angeli inuēta est domi in penetralibr sine comite ne ḡs intentionē eius rumperet. ne ḡs obstrepet. neq; eñ comites femine deflārabat q̄ bonas cogitatiōes comites hēbat ḡn etiā tōe sibi mūs sola videbāt cuz sola cēt. Nā quō erat sola cui tot āgeli aderāt:

tōtes pulchritudinē

Mane vita eius

tot archangeli: tot prophete. Dec ille. Qui etiā ibidē dicit. Corde erat humilis: verbo discretus: ore grauis: alo or udēs: loquēdi portio: legendi studiosus: nō in incerto diuitiarū: sed in certa sermonū: arbitriū mētis solita nō hesitare in oculis: mibil in ēbis. pcax: nihil in actu inuerecūdū: nō gestus flagitiosus nō l cessus solutior: nō vox petulātior: vt ipa corporis spēs simulacrū fuerit mentis ⁊ figura. pbi tanis. Dec Amb. Cōuersatio etiā eī' fuit honesta: qz semp cuz psonis honestis fuit puersata. Cōuersatio eñ bona reddit zelū ad virtutē ⁊ honestarū psonaz cōuersatio fit iuuētus' pfecta educatio. l auf. de nup. §. cogitandū. in fi. col. s. ⁊ gl. in. l. edileo. §. q̄d ergo. ff. de edi. edic. dicit p illuz tert. ꝙ mores formant' artificio. Cōuersationē igitur habuit brā ḡo. primo cū filio. qz ipm nunq̄ deseruit. s semp ipm sociata fuit. p mo in eī infantili etate. vñ Lu. ij. ór. inuenerūt mariā ioseph. ⁊ infantē positū in p̄sepio. ⁊ Mat. ij. inuenerūt puez cū maria mre eius. In egyptū ḡs ipm secuta est. Ūñ Mat. ij. dicit angel' Joseph in egypto esto. Surge ⁊ accipe puerū ⁊ mrem eius ⁊ vade in terrā iuda. Secuta ḡs est in templo cuz doctoribus disputantē. Ūñ Lu. ti. ór. Inuenerūt eūm in templo sedentē i medio doctoz. Itē in nuptijs cōuiuātē. vñ Jo. ij. c. ór. Nuptie facte sunt i chana galilee. vocat' aūt ē iesus ⁊ mr eius ad nuptiaz. Itē pplo pdicantē. Ūñ Mat. xij. ór. Adhuc eo loquēte ad turbas. ecce mr eius ⁊c. Itē in patibulo morientē. vñ Jo. xix. ór. ꝙ stabat iuxta crucē iesu. Itē de tumulo resurgentē qr vt dicit Amb. in li. de virginibus. sibi primo apparuit post resurrectionez. Item in celū ascendentē. Unde sanctus Odilio vbi ś. inḡt. Credim' ipsam interfuisse gaudijs ascēsionis dñice. ⁊ in die sctō pentecostes cū aplis spūssancti grām recepisse quā cōstat ipam a conceptione xpi plenissime habuisse. Conuersata ḡs fuit cum ioseph viro suo. Uerū tñ est ꝙ ioseph ꝓpter virginitatē nolebat cum ipa puersari s volebat eam occulte dimittere. Mat. s. Ūñ dicit Origen. in quodā homel. Joseph virtutem mysterij in ea cognoscebat. ⁊ ideo sibi ꝓpinquare se indignū existimabat. et humiliāo se ante tantā ⁊ ineffabilē rem se longe facere querebat sicut ⁊ beat' Petr

Pone' statuer satio marie.

Cōuersata cū ioseph.

dño se humiliās dicebat. Recede a me dñe qz homo pctor sum. ideo voluit eam occulte dimittere dicēs. maior est eius dignitas sup excellit eius sanctitas. nec meē cōgruit indignitati. Chryso. ḡs sup Mat. ait O in effabilis laus marie magt credebat ioseph castitatis eius ꝙ vtero eius ⁊ plus gratie ꝙ nature. concepisse eam manifeste videbat ⁊ fornicationē suspicari non poterat. possibilius credebat mulierē sine viro cōcipere ḡs mariā posse peccare. vñ de ipo ioseph videnter sua spōsam iuuēcula pulcherrimam esse grauidas. poterat dici illud Ouid. iij. Metam. Faciem etasq; iubebant credere adulteriū. phibebāt credere mores. Cōuersata ḡs fuit eñ certa aplica. iō in Pmone de assumptione Piero. inḡt. q̄ post ascēsionē ipsi' ad eoz dispersionē. ipa eñ aplos leri poterat illud Bap. viii intrans in domum ritudinē puersatio eī' nec redit ꝓnicuus illectario bona. eos ḡs instruebat doctrina sua. Ūñ Piero. vbi ś. ait. Inter apostolos post resurrectionē rpi intrans ⁊ exiens cuz eis familiariter de incarnatione xpi ac resurrectione ꝓtulit. Et ibidē. ecce dño Jesu ascēdēte in celi vocat aplos ḡo in schola virtutū puersat cū senatorib' celi. in curia paradisi sub disciplina spūssancti. totusq; maiestatis diuine. Inuenit prima iter primas cohortes summi regis quoz vita iam nō erat de terris. sed de celis. De hoc etiā sic dicit sctūs Odilio vbi. s. intuitu dñicoz locoz pacto ḡo beata cū gaudio ad aplicuz ꝓtiū remeabat. Cōuersata ḡs fuit cū Johanne euāgelista. Ūñ Piero. vbi. s. ait. Quāius oēs aplī beatā ḡginē venerati sint Jobes tñ eidē amplius ac spāliter vsq; stro in cruce pendente cōmissam in suam ḡs filij matrē accepit qñ xps mri dixit. Mulier ecce filius tuus. vt hr. Jo. xix Qui esti instituunt sub modo vt cū testatoris familia remaneant siue vt illius filijs defuīat. hoc adimplere tenent si cōmoduz hereditatis insti. ⁊. l. gaio. §. imperator. ff. de condi. Nunc ho cū deuotis suis puersari delectatur per amorē ⁊ intercessionē arcp bñficioz sūoz largitiones. Ūñ ipa inḡt Prouer.

Cōuersata cū aplis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vitij. Delitie mee esse cum filijs hoim. roge mus ergo ipam ꝙgnē benedicā vt vna cū dilecto suo uobiscū moari ⁊ habitare dignet in pñti seculo p gram ⁊ in futuro per gloriam. Amen.

De tribus virtutibus cardinalibꝫ quibꝫ beata virgo ornata templus intrauit ⁊ vsqꝫ in finem vite in eisdem virtutibus perseuerauit.

Sermo.ij.

Alte filie con-

m

gregauerunt sibi diuitias: tu ꝙ supgressa es vniuersas. Prouer.xxi. In veteri testamēto dei spālr ꝺ: dilexit se Abraā ꝓpter fidē. Unde Gen.xv. ꝺ. credidit Abraā deo ⁊ reputatus est ei ad iustriā. Quod etiam recitat apls ad Heb.xj. Moyses ꝙs dilexit ꝓpter mansuetudinem. quia fuit mitissimus hominum qui fuerunt in terra. Unde amicus dei appellatus est cuꝫ quo loquebatur deus facie ad faciem sicut loquitur homo ad amicum suū. Exo.xxxiij. Item dilexit Dauid ꝓpter humilitatem in ra illō ps.cxxxj. Memētō dñe dauid ⁊ oīs māsuetudinis eius. Unde ipe inqt.ij. Regis.vj. ero humilis in oculis meis. Item in no uo testamēto Johannē euāgelistā ꝓpter virginitatē amauit quē specialis prerogatiua castitatis ampliori dilectōe fecerat dignū: vt canit eccl'ia. ⁊ fuit dictus venerabilis bede in quadā homl'. Ideo in sacro euangelio appellat' ille discipul' quē diligebat ihesus: vt hr̄ Jo.xxi. Diligebat ꝙs Jesus martā magdalenā ⁊ marthā ac Lazarum fratrem earum vt hr̄ Jo.xj. Et hoc ꝓpter hospitalitatem p quā ipsi ⁊ alij quidā sancti placuerūt deo. Sanctus ꝙs Nicolaus propter miam amicno dei appellat' est. Sed hec oīa excellētissime fuerūt in beata ꝙgine. ergo super alios a deo fuit predilecta. Si em dilexit Abraam qꝫ credidit de se antiquo ⁊ vroze sua vetula filiū nasciturū. vl qꝫ credidit filiū suū morituꝝ ⁊ resurrecturū. multo fortius dilexit brām v ꝙginē propter fidem qua credidit se virginē deū, pariturā ⁊ virginē permansurā. Jtē si amauit Maria dauid ꝓpter humilitatē. multo magis dilexit humilimā virginē. vt em inqt Augu. deo dis in quodā sermone. Nūqꝫ beata virgo eralecta. tata sup choros angelorū fuisset nisi esset humillima oīm hoim. Jtē si moysen amauit propter māsuetudinem, multo magis matrē suam que vt canit ecclesia est virgo singularis inter oēs mitis. Di aūt mariā ⁊ Martham ꝓpter hospitalitatem dilexit. ⁊ Nicolaū ꝓpter miaz. Nec ipm in vteri sui hospitio recepit: carne vestiuit: lacte cibauit: ⁊ alia mie opa impēdit: q nunqꝫ aliꝰ ei fecit. Item si Jobem ꝓpter virginitatē amauit: multo magꝫ mres suā: q ē ꝙgēs ginū. hoc em iobes nō fuit. Ideo Albert' super mussus est. c. clxvj. inquit. Ex his manifestum ē ꝙ oēs spāles grē quas circa alios rū sanctoꝝ reuelatione est reperire in nra gl'iosissima ꝙgine superant ⁊ eminent manifeste. Nec ille. Quapropr si de quolibet sancto sm beatū Bonauē. dicere possumꝰ Nō est inuētus filius illi: propter aliquā excellentiā i aliqua virtute vel grā seu dono vel actu virtuoso. De brissima ꝙgie possumus gnal'r dicere: ꝙ nō est inuentus filius illi in aliq̄ ꝛtute. q vniuersos sctōs exceſſit in ꝛtutibus oibus ⁊ in donis ⁊ charismatibus ⁊ cūctis gratijs diuinis. Unde ipi canit Sedulius poeta dicēs. Que nec ꝓma filiꝰ visa es nec ꝓsequentes. ⁊ Frā. petrarcha ait. Virgine sola al mūdo senza crēplo. cui ne prima fu simil ne scōa ⁊c. Jō de ipa possum? dicerēba themata nr̄i. s. mr̄e filie. &c.

De fide btē ꝙginis. Cōsideratio prima.

q

Uerū verū brissima ꝙgo habuerit fidē. ⁊ ꝓmo argui ꝓt ꝙ nō. latera em̄ ciuitatis sup ne sunt eccl'ia. sicut ꝺ: Apoca. xxi. J ⁊ ꝛtutes q̄s acqrit virdenꝰ debere eē eccles viuunsqlch brūs ꝙn rā habuit fidē. tātā habuisse vr dilectiōem ⁊ conuersō. ⁊ hoc semp ⁊ vbiqꝫ. iuxta illud Aratoris poete. li.ij. Nec est vera fides quā lex comitat amoris. Qs brissima ꝙgo tātā habuit dilectionē: ꝙ erat supra oēm dilectionē in via. ergo etiā habuit cognitionē tātā ꝙ erat supra oēs cognitionē quā vnqꝫ habuit aliqua creatura. Et sic cognitio btē ꝙginis in via fuit excellētior cognitiōe raptꝰ q̄ est creature exister̄tiam in via. Qs cognitio raptꝰ excellit fidē ⁊ nō ē sm modā fidei vt ait Albertus vbi. ā. lxxxij. ergo btā ꝙgo non videf habuisse fidē. Jtē. ij. ad Cor.

maria habuit fidem.

vj. vbi Paulus se raptū testat vsqꝫ ad tertiū celū. Dicit Nico. de lyra. ꝙ p tertiū celū intelligit celū empyreū. qđ ꝺ: tertiū respectu crystallini ⁊ sy derei. Et ibidē inqt glo. in tertia hierachia. ergo brissima virgo si est plus. ꝺ: etiā concessum qđ est mīn?. c. expte de deci. ⁊. l. nō debet. ff. de reg. iu. Sed illi q̄ sunt de tertia hierarchia nō vident p fidē. Ergo nec brissima ꝙgo habuit fidem. Jtē mūdicia cordis est dispositio ad vidē dū deū iuxta illud Matth. v. Beati mūdo corde qm̄ ipsi deuꝫ videbunt. ergo vbi maior est mūdicia: ibi maior erit visio: ſ nulla creatura vnqꝫ habuit puritatē tantā quā tam beata ꝙgo. q̄ ea puritate nituit q̄ sub deo maior nequit intelligi sm Anselm. in li. de ꝛceptu ꝙginali. ergo nunqꝫ creatura alīqua habuit tā altā cognitionē. ergo ei? cognitio fuit sup raptū. ⁊ ꝓsequēter sup fidē qr quicqd est supmo supiori: est superi? inferiorē ar. in. l. de acces. ff. de diuer. ⁊ temp. ꝓs. Jtē entis od nō ens infinita est distantia. vt inqt Albertus vbi. ē. ⁊ scūs Bona. in. iij. di. r. ergo pcēs ⁊ nō peccatr̄ dicēntur habere infinitā distantiā. Cū ergo tātū pcā nostra diuidāt inter nos ⁊ deus iuxta illud Esa. lix. Iniqtates vestre diuiserunt inter vos ⁊ deū vestrū. sequit: ꝙ vbi plus est de pcō maior est diuisio. et econtrario vbi minꝰ est de pcō ibi maior est cōiunctio qr Zuarū causarū cōtrarij sunt effectus. ij. Phyb. ⁊. ij. de generatōe. ḡ vbi oīno nil ē de pcō. ibi ꝓxima est cōiunctio. Qs nulla pura creatura est vel fuit oīno in via sine pcō. iuxta illud. j. Joh. j. Si dixerimus qr pcm̄ nō habem? ipi nos seducimus: ⁊ veritas in nobis nō est. Btā aūt ꝙgo sola inter ipsas puras creaturas fuit munda ab oī pcō. de q̄ inqt Augu. in lib. de natura ⁊ grā ꝛcepta btā virgine. de qua cū de pcīs agit nullā prorsus habere volo questiones ⁊c. Ergo nunqꝫ aliꝙ pura creatura ita coniuncta fuit deo sicut beatissima ꝙgo. Sed ista cōiunctio est ꝓ cognitionem ⁊ dilectionē. ergo sup raptuꝫ ⁊ fidē. Item tres sunt actus hierarchie. s. purgari: illuminari et perfici. vt inqt Dionyſ? in li. de angelica hierarchia. Et sunt illi tres actꝰ admiuicez ordinati: ita ꝙ maiorē purgationē sequitur maior illuminatio: ⁊ maiorē illuminationē sequit maior pfectio. Qs brissima ꝙgo inter puras creaturas purgata fuit in summo. ergo ei? cognitio fuit sup omnē cognitionē oīs creature in via. ⁊ ꝓxima sup fidē. Jtē gra ⁊ gl'ia sic se habēt adinuicem: vt ꝓportionabil'r habēs maiorē gram: habeat maiorē gl'iam. iuxta illō Zach. iij. exequabit gram gre. Sed inter cōprehensores numꝙ habuit aliꝙ pura creatura tā altā cognitionē quārā habꝫ brissima ꝙgo in patria ḡ inter viatores nunqꝫ habuit aliꝙ pura creatura tā altaꝝ cognitionē in via: ⁊ ꝓxima ei? cognitio fuit sapia raptū ⁊ fidē. Preter ea brissima ꝙgo fuit sapiētior oī creatura: in cuius signū liber q̄ de sapientia intitulat de brissima ꝙgine spāliꝰ ab ecclia exponit. in fide aūt nihil est de ignorātia. Cū ergo iuxta illō. j. ad Cor. xiij. Ex pte cognoscimus ⁊c. ergo brissima ꝙgo q̄ habuit plenā sapiētē etiā cōfirmari videf p illaꝝ Bern. dicētis. ne voluit opari, soli datuꝝ est nosse cui soli datū est experiri. Ex qua auctē colligit ꝙ carnato habuit tantā cognitionē que fuit sup fidē. ꝙ sc̄s tm̄modo nosꝰ esset sibi q̄ notus erat patri. qđ nō pōt intelligi de cognitiōe fidei sm quā nosꝰ erat ⁊ milꝰ. Sed his argumētis nō obstantibus dico ꝙ in brā ꝙgine fuit ꝛtus fidei quā cōmendauit Elizabeth. Luc. j. di. Btā q̄ credidisti: quōniā ꝓficient in te ea q̄ dicta sunt tibi a dño. vbi Elizabeth attribuit fidei ei? ꝙ deū cōcipere meruit. Et Aug. in q̄dā ꝓmone ait. Deū ꝙgo nō libidine ſ? fide cōcepit. Et idē ſ?. de ꝙginib? inqt. Beatior fuit ꝙgo maria p capiendo fidem xpi cū concipiendo carnem xpi. Nihil em̄ maie materna ꝓpinquitas ꝓfuisset nisi eū feliciꝰ corde q̄ carne gestasset. Nec ille. Ꝓterea, cū fides sit anulꝰ quo aīa deo despōsatur. in illud Osee. ij. Despōsabo te mihi in fide in sempiternum. Non est dubitandū ꝙ anulū istū voluit habere. ⁊ habuit ipa predilecta dei spōsa gloriosa dei genitrix maria. immo super oēs patriarches excellentissimam ꝓ habuit fidem. Cum em̄ fides sit quoddam lumen anime in tenebroso mundo degenti. iuxta illud Aratoris poete libro. ij. In medijs tenebris est radiata fides. clarum est ꝙ btā virgo sup oēs illuminata: super oīa lumine fidei fuit illustrata. Item cum fides sit

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝑma ꝛtus pugnas cū vitijo . iuꝛ illō Prudēcij poete in lib. de cōflictu vitioꝝ ⁊ ꝛtutū dicentis. Prima petit cāpum dubia sub sorte duelli pugnatura fideo : agresti turbida vultu: Prouocat insanu frāgenda periculo belli. Nō est dubitādū q̄ beatissima ꝟgo oīm vitioꝝ sup oēs ipugnatrix . excellentioꝛē oīb⁹ habuit fidē. qo etiā patuit ex effectu ⁊ ꝛtute eius. Cū em dicat apl⁹us. s. Coꝛ. xiij. Charitas oīa credit. ⁊ Marci. ix. scriptū sit oīa possibilia sunt credēti : apparet in illo fuisse maximā fidē qui virtute illius mirabilia opatus est. Jdeo Mat. xvij. inq̄t saluator. Si habueritis fidē ⁊ direritis monti vnmittat se in mare obediet vobis. Sed ad dictū ꝟginis cū dixit, Ecce ancilla dñi ⁊c. summ⁹ mons mōtū tulit se ⁊ misit se in mare. i. in vterū ipi⁹ marie. ergo eius fides q̄ opara est hunc effectū oīb⁹ alijs

Solutiones argumētoꝝ

ꝓ impꝛoꝑtionabiliꝛ ⁊cellenter maioꝛ fuit fide oīm alioꝝ. Ad argumēta aūt facta in ⁊ꝛariū rūdetur q̄ in btā virgine fuit vt ꝓdictū est. maioꝛ sapia ⁊ cognitio q̄ in aliq̄ pura c̄atura ī statu v. e. maioꝛ. s. q̄ in Adam cui⁹ aīa in statu innocētie fuit elevata ad vidēda celestia. De quo Gen. ij. 6ꝛ. Immisit dñs sopoꝛem in Adam . vbi dicit glo. extasis illa ad hoc immissa est vt mēs ade intrās sanctuariū dei nouissima intelligeret. ⁊ pticepa fieret angelice curie. maioꝛ ꝟs fuit q̄ in Jacob q̄ inquit Gen. xxxj. vidi dñm facie ad faciē ⁊ salua facta est aīa mea. Ꝙ in moyse. de quo inq̄t de⁹ Numer. xij. Oꝛe ad os loq̄r ei ⁊ palā. nō ꝑ enigmata ⁊ figuras videt deū. maioꝛ etiā q̄ ī Job qui sui libꝛi. xlj. dixit deo. Auditu auris audiui te. Nūc aūt oculs meꝰ videt te. maioꝛ q̄ in Esa. qui sui li. vj. c. inq̄t. Vidi dñm sedentē sup soliū excelsus ⁊ elevatū ⁊ plena erat oīs terra maiestate eius. maioꝛ q̄ in Paulo. qui raptus vsq̄ ad tertiū celuꝝ audiuit arcana que nō licet homini loq̄. vt ipe ait ij. ad Corinth. xij. maioꝛ q̄ in Johāne euāgelista: qui fuit in ſpū in insula pathmos, et vidit arcana dei. vt habet Apoca. j. ⁊ requieuit in sinu iesu vt habet Joh. xiij. Ūñ de illo ait Augu. in quodam ꝟmone. Dextra

Visio marie.

tio potentiā limpidius cōtemplās ceteris cum dño ad celū volans celestis sapientie hausturn de dñici pectoꝛis fonte potauit. Nec tamē cognitio ⁊ visio virginis marie nō fuit ita pfecta sicut est visio patrie : sed fuit media inter visionē vie ⁊ patrie, vt d̄ cit ꝗdā Thomas de visiōe Pauli ⁊ Moysi in. iij. sniaꝝ. di. xlvij. ar. ij. q. vj. Quia deū nemo vidit vnq̄. Joh. j. Unde dixit deus moysi petenti ipm videre Exo. xxxiij. Faciē meā videre non poteris. Non em videbit me hō et viuet. Ad illud aūt quod inquit glo. de Paulo . q̄ vidit in raptu sicut videt in tertia hierarchia . Respōdetur q̄ ly sicut nō denotat equalitatē: sed similitudinē. sicut in simili exponit illud. Diliges pximū tuū sicut te ipm in. iij. sniaꝝ. dis. xxix. Et ibi sctus Bonauētura. ar. j. q. iij. in solutiōe scōi argumēti. Sicut etiā quādoq; nō denotat omnimodā similitudinē. vt notat ff. qō metus cau. l. si cū exceptiōe. §. quatenus. ver. sicut inhinterdicto. ⁊ de peri. ⁊ coꝛ. rei vē. l. custodiā. ⁊ recepta. l. j. ſm vnūm le cturā. vt in diuina pagina. Mar. v. Estote pfecti sicut ⁊ pater vester celestis perfectꝰ est. ⁊ Jno. p glo. ff. de pigno. acti. l. si cū venderet. §. fi. Oō si dicaf. q̄ vitio btē ꝟginis et aliox supradictoꝝ fuit sicut in patria : ⁊ q̄ se vidit ipa ⁊ ceteri supnaturati deum sicuti est. Respondet ſm doctrinā Augu. in. l. de videndo deū. ⁊ in. xij. sup Gene. ad litterā. q̄ ꝑ illo tēpoꝛe erāt abstracti a sensibus coꝛpoꝛalib⁹ ⁊ poterāt dici huic mundo mortui. ⁊ p consequēs in statu vie p cognitionē vel visionem aliquā nō fuerūt alienе fide: qꝛ nil viderunt quod pfecte fidem euacuaret. Oō si voluerim⁹ tenere opinionē alberti vbi. ā. c. xcvj. dicētis q̄ brā ꝟgo habebat predictas visiones cū quiete ⁊ ſine abstractiōe: qualis est in raptu. ⁊ q̄ talē visionē qualē habuit Paulus in raptu ad tēpus ⁊ postea desijt. Ipsa perfectioꝛi modo ⁊ continue habuit ab eo tpe quo mater dei facta est. qui habitus pseuerauit in ea vsq̄ dum in gl'iosam cognitionē ſm statuꝝ pfie pfectꝰ fuit. Respondet q̄ qꝛ talis visio nō fuit ita pfecta in via ꝓpter coꝛpulentiā mortalis carnis sicut est in patria. quia coꝛpus quod coꝛrumpit aggrauat aīam. ⁊ terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantē. vt habet Sap. ix. Jdeo cum ipsa visiōe stare potuit habitus fidei: eius virtute superās brā virgo omēs sensuales imaginationes ⁊ repꝛsentationes marime mereret. ⁊ hoc confirmat p Augustini sniam in lib. soliloquioꝝ dicentis. Dum in coꝛpe est aīa etiā si plenissime videat: hoc est ligat deū: qꝛ tū coꝛpis sensus vtuntur proꝓꝛio coꝛpe: illi nihil valēt ad fallendū: nō ſi

nihil ad ambigēdū. ⁊ pōt adhuc dici fides hec ille. Notādū est aūr q̄ est fides viua ſi illa q̄ bonis opibus est adornata. sine q̄b⁹ ꝟbus fine spū mortuā est: sic fides sine opib⁹ §. qꝛ nō. ō sacra vnct. ⁊. j. q. j. c. ferē. ⁊ c. sic̄ vigeri. ⁊ de peni. di. ij. c. ij. est inq̄t. ⁊ di. iij. cpiani mali. de q̄b⁹ dr ad Tit. j. Cōfitent se nosse deū: factꝭ aūt negāt. Sed o fides pfecta est q̄ charitati est cōiuncta. qꝛ ipa charitas est pfectio oīm ⁊tutū. Ūñ ad Col. iij. dr. q̄ est vinculū pfectionis. ⁊ ad Gal. v. aīt apls: q̄ charitas p fidē operat. sine charitate em inutilis est fides. vt ait apls. s. ad Coꝛ. xij. di. ij habuero oēm fidē: ita vt mōtes trāsferā: charitatē aūt non habuero nihil mihi ꝓdest. trāsumptiue in. c. solet. de cōse. di. iij. ⁊ō penē. di. ij. §. euidēter. Jstā fidē perfectā non habent demones. de q̄b⁹ Jacobi. ij. 6ꝛ. Demones credūt ⁊ contremiscūt. trāsumptiue in. c. si essi inquit. de pe. di. j. illa ei credēcia demonū nō est eis meritoria: qꝛ deū non diligūt: ſs odio hnt. ps. lxxiij. dicēte. Superbia eoꝛ q̄ te oderūt ascēdit semp. Tertio est fides vera que cōtēnit mūdana: ⁊ amat celestia. quā nō hnt anaꝛ n vt dicit Aug. in quodā sermōe. vbi inq̄t. Qui verā fidē hnt de deo terrena inordinate nō cupiūt. fides esſ vincit mūdū. ſ. Joh. v. ⁊. c. leſſatantib⁹. xv. q. viij. Jstā fidē verā hnt Moyses. de quo Paul⁹ ait ad Heb. xj. Fide Moyses grādis effect⁹ negauit se esse filium filie Pharaonis: maioꝛes diuitias estimās thesauro egyptioꝝ impꝛopeꝛiū xpi. Ecce q̄ ꝑ fidē despiciebat terrena: ⁊ expectando remunerationē diuinā amab at celestia. Quarto fides firma est q̄ non frāgitur ⁊ mutatur ꝓpter aliqua diuersa. De qua dr Eob. ij. Vitā illam expectamus quā deus dat⁹ est his qui fide suā nūq̄ mutāt ab eo. Jstā fidē nō habēt instabiles to. Er cuꝝ fortuna statuꝝ cadit⁹ fides. Jō Virgilius. iij. eney. inquit. Tutusq̄ tua fides De talib⁹ aūt inhabilib⁹ dicit saluator: Lu ce. viij. ad pōtus credunt ad tēpus ⁊ in tpe tentatio nis recedunt. Talē fidē ſm hūc quadruplicem gradū habuit ꝟgo Maria. Primo eā habuit fidem viuā oīb⁹ operibus bonis adornatā: habuit quidē opera necessaria ⁊ indigētie. Ūñ Prouer. vl. dr de ipa habuit fidem. Quesiuit lānā ⁊ lanā ⁊ opara est cōsilio manuū suaꝝ. vt em ait Diero. in quadā epla. beata ꝟgo ucu ⁊ colo sibi ⁊ filio necessaria acquirebat: ⁊ sue indigentie subueniebat: Habuit etiam opera pietatis ⁊ mie. vñ ibi dē dr. Manuꝝ suā aperuit inopi ⁊c. Item opera magnanimitatis ⁊ cōstātie. Et ideo ibidē subditur. Accinxit fortitudine lūbos suos. Sēdo habuit fidē perfectā ⁊ charitati coniunctā. Ipsa em pre nimio amoꝛe ⁊ charitate erat liquefacta ⁊ languida. vnde dicebat Cant. iij. Ñūciate dilecto: qꝛ amoꝛe langueo. ⁊. v. c. eiusdē lib. inq̄t. Alia mea liquefacta est. Et iterum. vulnerata charitate ego sum. Tertio habuit fidē verā per quā despexit oīa terrena. per votū em ſi ꝟginitatis cōtēpſit oīa delectabilia carnalis: ꝑ pauptatē quā elegit: cōtēpſit diuitias. ꝑ humilitatē ꝟo mūdanos honores. Quarto habuit fidem firmā: qꝛ ceteris apls a fide cadētibus: ipsa firma pmāsit. Non em cadere potuit quaꝝ pater scitificauit. iuxta illud ꝑo. xlv. Sanctificauit tabernaculuꝝ suū altissim⁹. quā filius inhabitauit. Ecclxxiiij. Qui creauit me ⁊c. Quā ſpūssanctus cōfirmauit. Luce. j. Spūssanct⁹ supueniet in te ⁊c. quā angelus custodiuit. vñ ipa dicere poterat illud Judith. xiij. Viuit dñs qꝛ custodiuit me angelus eius. Sciendus ergo q̄ in passiōe xpi: q̄da nō habuerūt fidē nec cōpassionē. sicut iudei infideles ꝛpo insultātes. Quidā habuerūt cōpassionem sed nō fidē. sicut apli a fide cadentes. Quidā fidē vel melius cognitionē sed nō compassionē. vt angeli qui sunt impassibiles. Sola aūr ꝟgo brā ꝛtis habuit cōpassionē intimā: ⁊ fidē firmissimā. Sed in ea fuisse ꝟtutē fidei sup oēs excellētē quis dubiter cuꝝ em oīa opa dei ⁊ mirabilia ei⁹ beneficia sint facta ⁊ cōcessa hoībus ꝓpter fidē. vt declarat multipliciter apls ad Heb. xj. Dubitare nō licet q̄ etiā ꝓpter benedicte virgis fidē deus cōcessit ei filiū sui incarnationē Ro. xiij. ⁊. j. q. j. c. nō sanat. ⁊ de resti. ſpo. c. liſao. ⁊. xxviij. q. j. §. er his. ⁊ de prescrip. mū est nihil sine fide fecisse beatā virginē que numq̄ peccauit. ⁊ cū iustus ex fide sua vluat Abachuc. ij. ⁊ ad Heb. x. ⁊. c. vbi sanct. xxiij q. j. ⁊ de peni. dist. iij. c. i domo. ⁊ de

R Fides viua: ꝑfecta: firma

S Maria

Universidad de Deusto
Biblioteca

sacra vnctio. c. vnico. §. quia ꝛo cūm fides sit donū dei. ad Eph. ij. ⁊ de cōsec. dist. iij. c. gratia cū etiā fides mūder corda. Act. xv. ⁊ De consec. dist. iiij. c. verum ⁊ er fide charitas procedat. s. ad Cor. xiij. ⁊ ad Gal. v. ⁊. ad Tit. i. ⁊. Hab. i. ⁊ per fidē requirat vita eterna. Joha. vj. ⁊ de pēn. dist. j. c. charitas est a qua. ⁊ di. iij. §. finis. ⁊. §. similr cōcludēdū est incōuincibiliter ꝙ bta virgo iustissima. ⁊ que oia dei dona recepit, que etiā ab oīni pctō mūda fuit. ⁊. charitate plēa extitit. atq; eterna gliam sup oēs excellentius habuit: etiaꝫ in pñti vita virtute fidei sup oēa incōparabiliter radiauit. Cuꝫ em̄ sine fide impossibile sit placere deo. vt ait apls ad Heb. xi. Profecto q̄ sup oēa placuit altissimo. sup oēs virtute fidei būt in summo.

De spe beate virginis. Cōsideratio. scōa.

Z Maria habuit fidem.

Veritur nūquid in bta virgine fuerit spes? Et primo argui pōt q̄ nō: p argumēta facta ptra fidē. Si em̄ bta virgo habuit tantā cognitionez ⁊ visionem celestiū nō videt habuisse spem. iurta illud ad Ro. viij. Que videtur nō est spes. Nā q̄ videt quis q̄d sperat. Incōtrarium tū est veritas: qi in brīssima virgīe fuit excellētissime, virtus spei. Cum em̄ spes sit certa expectatio future beatitudinis puenīēs ex dei gratia ⁊ meritis p̄cedēt̄. vt dicūt theol. in. iij. di. xxvi. Aliter nō esset spes, iurta illud Gualte. in alexādriade di. Spes quam meritū nō puenit a spe Deuiat: ⁊ verū dat ei p̄sumptio nomē. Cuꝫ vera sit sententia Ouid. in. iij. de fastis: qui ait. Cōscio mēs vt cuiq; sua est: ita concipit intra pectora p facto spēq; metūq; suo. Profecto cōstat ꝙ ipa que fuit in dei gratia confirmata. ⁊ certū habebat ꝙ cadere nō poterat ab ea. sed in virtutibus ⁊ meritis debebat perseuerare: ⁊ ꝙ erat in celesti glia beatificāda habuit magnā spem: ⁊ certissime sperabat ꝙ post mūdi tribulatiōes eterne felicitat̄ esset gaudio potitura: ⁊ sup oēs angelorū choros exaltāda. Quia em̄ vera est sententia Aug. in lib. de spū ⁊ aīa di. Quibuldam asse: tribus ⁊ quadam amicitia aīa corpori iungit: sin quā amicitiā nemo carnē suā vnq; odio habuit: vt etiā dicit glo. ff. l. ff. in iure vo, vt eant. ⁊. originaliter fuit dictū apli ad Eph. v. Subdit Aug. Socia nāq; eius est: licz eius societate pgrauetur. In stabili nāq; cōditione diligit illud, amat comitē suū: ⁊ ideo libers esse nō pōt: doloribus eius vehementer afficitur formidat interitū: que mouent non pōt, hec ille. Jō licz oia beate virginis in vita ista deo sic intelecto btā dici quodammodo posset tū multas molestias et corruptibilis corporis cōiunctiōe sustinebat. multasq; ⁊ varias aduersitates tolerabat de quibus dicet infra que oia sperabat certissime post mortē deꝰ futura ⁊ in perpetuā consolationē conuertenda. Quapropter virtute spei nō caruit: sed pfectissimo modo sup oēs viatores illā habuit ⁊ sic cōsecuta est ꝙ aliū: hoc est ꝙ cōiunctionez corporis qō alo simplr per se nō cōsequerē. vt in sili dicit tex. ff. l. aristo. ff. q̄ po. in pig. ha. Nō est ergo dubitādum ꝙ virtute spei excellentissime habuit cui nullū bonū defuit. spes em̄ est homi valde vtilis. iurta illō Ouidy in epistolis. Spes bona dat vires. ⁊ Tibuli. li. j. spes mouet in melius. De vtilitate autē spei plena est oīs scriptura diuina. Vñ Salomon Prouerb. xvj. ait. Qui sperat in dño btūs est. ⁊ ps. xxxiij. ō. Beatus vir qui sperat in eo. ⁊ ps. xxxix. Btūs vir cuius est nomē dñi spei. ⁊. ps. lxxxiij. ō: deo. Beatus hō qui sperat in te. ⁊ Prouer. xxviij. scriptū est. Qui sperat in dño saluabit. ⁊ Dan. xiij. Qui saluat sperātes in se. ō: de deo. ⁊ ad Ro. viij. ait apls. Spe enim salui facti sumus. ⁊ ps. xvj. inquit Dauid de deo. Qui saluos facit sperātes in se. Ideo sancti oēs seruauerūt illud apli ad Ro. xij. Spe gaudētes in tribulatiōib⁹ patiētes. ⁊ dicebāt cum eodē eiusdē epistole. v. c. Gloriamur in spe glorie filioꝝ dei. Talis enim spes dabat eis magnā cōsolationes. Ad q̄ applicari pōt illud Ouidy in. r. metamor. Spes est que capiat. spes est q̄ pascit amantem. Et ideo dicebat apls ad Hebreos. vj. Fortissimum solatiū hominis noꝰ qui, confugimus ad tenēdā ppositā spem quā sicut anchoram anime habemus tutā ⁊ firmam. Que bona in brīssima virgine defuisse nefas esset dicere vl opinari. Immo cū dicat Prosper in li. epigram. Gratior est fructus quē spes pductior edit. Dicendum est ⁊ credendum ꝙ hāc virtutē spei habuit bta virgo a sue cōceptionis primordio ⁊ in ea perseuerauit vsq; ad vltimū vite. Inquit em̄ Quintilianus in li. declamationū. declamatiōe vij. Nihil magis streuisse hominū puto q̄ vt spes in hoīe tam lōga ꝙ vita sit. Unde Utilis ⁊ aspei

ipsa virgo benedicta seruauit illud Catonis cōsilia di. Spē retine spoyna hominē quotidie in virtutib⁹ ⁊ bonis opationibus ita q̄die in spe istute augmētata fuit. ⁊ re certius sperando expectauit.

De charitate btē virginis Cōsideratio. iij.

A Maria habuit charitatem.

Veritur que charitas in beata virgine fuerit Et r̄ndetur ꝙ habuit charitatē excellentes oīs pure creature. nā Lu. vij. de duobus debitoribus q̄b⁹ remissum fuit debitum: quoꝝ vnus debebat quingentos alius cētū dū quereret saluator quis illoꝝ plus diligat eū qui remisit. respōsum fuit ꝙ is cui plus donauit et quo colligit ꝙ ille plus tenet diligere. cui plus donatur. Sed beatissime virgini sup oēs creaturas donatū fuit a deo ergo eum plus diligere tenebat. sz quantū diligēt tenebat. tantū dilexit. ergo maiorem habuit charitatē q̄liqua creatura. Itē charitas est de corde puro ⁊ cōscia bona ⁊ charitate nō ficta. vt ait apls. j. ad Tim. j. ꝙ vbi. maior puritas. ibi maior est charitas. sz btissima virgo habuit puritatez in summo qua sub deo maior neq̄t intelligi. ergo charitatē habebit in summo. cui i creaturis eēlig nequeat intelligi. Preterea nulli tantū amat aliquē quātū pater eius ⁊ mater. l. fi. C. de curo. fu. ītera. l. videam⁹. ff. de in litē iurā. sed inter oēs creaturas sola btissima virgo fuit mr dei. ergo nulla creatura tantū dilexit deū quātū ipsa. Itē Prouer. viij. inq̄t ipa beata virgo. Ego diligētes me diligo. Ergo pl⁹ diligētes pl⁹ diligo. Sed deus sup oēm creaturā maxime dilexit btām virginē ergo: ipa ad eū maximā sup oēm creaturā habuit dilectionē. Cui⁹ etiā signū est ꝙ liber cāticoꝝ q̄ amoris ptinet pfectionē spāliter exponitur de beata virgine. ⁊ ibi a spōso celesti amica. ⁊ charissima p excellētiā nominat. Et q̄b⁹ videt ꝙ beata virgo nō habuit charitatē sm cōem modū viatorū: sed pfectiori mō ⁊ excellētiori omni mō pfectionis pure creature. Sed ō argui pōt. videlicet ꝙ betā virgo in vna habuerit minorē charitatez ꝙ angeli. q̄ status vie inferior est statu patrie. Ergo summū vie inferius est infimo⁹ p. trie. Unde dño Mat. xj. ait. Qui minor est regno celoꝝ maior est Johanne baptista. vbi glo. dicit. Oīo sancti⁹ q̄ est cuiꝰ deo, maior est eo qui adhuc est in mundo.

Itē sup illud Malach. iij. Ecce ego mitto angelū meū. ⁊c. dicit glo. Nouissimus angelus celi maior est quis hoīe. Ad ō r̄ndet hen. Alber. sup missus est. c. xcvj. ꝙ licz charitas btē virginis i via fuerit minor charitate angelorū quād actū ppter subiecti p̄fectionē cōtrarij p̄fectionē. ⁊ ita intelligunt̄ dicta. tū quoad subam fuit maior charitate olim angelorū. Etī si deus āgelū de nouo crearet: ⁊ ei illā charitatē infunderet. quā bta virgo i via habuit ille angelus mō p̄fecto tātū deū diligeret quātū bta virgo mō in patria diligit. q: charitas vie ⁊ patrie eadē sm subam. hec ille. Qui etiā subdit ꝙ charitas beate virginis quoad effectū fuit maior angelica charitate quālibet charitate angelica. Quilibet nāt actus charitatis btē virginis fuit meritorius vite eterne ⁊ maioris glie ꝙ omnis magis ac magis de die in diem vsq; quod tū excellētissime in ea fuerit illud Prouer. iij. Justorū semita q̄si lux splēdēs procedit ⁊ crescit vsq; ad pfectam diē. Quia em̄ vt ait Greg. xvij. moral. Nō clarescit aīa infulgore eterne pulchritudinis nisi pri⁹ hic arserit in fornace charitatis. Jō deus aīam beatissime matris sue hoc charitatis ignē totam inflāmauit. ⁊ implerū fuit illud q̄d ipse inquit Lu. xij. Ignē veni mittere in terrā. i. i virginē mariā. q̄ vt supra patuit terra appellatur. Subdit aūt ibidē saluator. Et q̄d volo nisi vt ardeat. vñ Piero. in sermōe assumptiōis dicit: ꝙ totā ignē incāducerat diuinus amor. ita vt nihil i ea esset nisi ardor ignis et ebrietas pfusi amoris. Sicut aūt ignis domū illuminat: visum delectat mēbra calefacit. ligna inflāmat. altissimas trabes in cinerē rediget ⁊ metalla liq̄facit. Sic iste ignis charitatis mētē virginis gliose illuminauit. letificauit. p̄fortauit. inflāmauit. ⁊ p sanctā humilitatē q̄si i cinerē redegit. ⁊i amorē altissimi totaliter liq̄fecit. ita vt merito hui⁹ virtutis q̄ est forma omniū aliaꝝ p̄merit principalr fieri mr dei. vnde Hugo de scōvic. i q̄dā s. ait. Cōcepit ꝙ Maria ōspūscrō: nō qi de spūscto ba semē pceperit. sz qi p amorē ropatōes spūscti ex carne virginis diuino partui subaz ministrauit. Nā q: amor singulr ardebat in cor

Quāta fuerit charitas marie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ā maria habuit charitatē ad p̄mum

de suo. ī carne eiꝰ mirabilia faciebat. Cuiꝰ dilectio q: in corde non suscepit socīū. opatio ī carne illiꝰnō habebat exēplū. hec ille.

Post hec querīt de charitate beate v̄ginis q̄m habuit ad primū. Utrū illā habuerit in summo sup oēs creaturas. Et primo videt q̄ nō. q: inqt saluator Jo. xv. Maiorem charitatē nemo habet vt aiam suam ponat q̄s p̄ amicis suis. trāssumptiue in. c. q̄ vult de peni. di. vj. t de renū. c. nisi cū pudem. §. q̄ppe. Sed ipa aiam suā nō posuit p̄ amicis suis: ergo maiorē nō habuit charitatē aliꝰ q̄ aīas suas p̄ amicis posuerūt. Cꝫ Zuī. ꝓbat p illud dictū pbi. s. poster. ppt q̄ vnū quodq; ips magis. t illud est summarium Baldi in auf. multo magis. C. de sacrosan. ec. t ps b regula. Nā ꝓpter q̄ amam ipm magdiligim. Is primū amam. ꝓpter deū. ergo q̄ pl⁹amat deū. pl⁹amat primū. t ꝛnr btā. Ergo q̄ sup oēs creaturas pl⁹ deū amauit. sup oēs creaturas pl⁹ primū dilexit. Ꝓt eadē charitas ē q̄ diligit deū t primū. q: charitas est dilectio q̄ deū diligitur ꝓpter se: t primū ꝓpter deū vel in deo vt dī. iij. sñay. di. xxvij. ergo q̄ hz summam charitatē ad deū. summā charitatē hz ad primū. Sed beata virgo summā charitatē habuit ad deū. ergo t ad primū: Nō obstat mō q̄ dī illā nō posuisse aiam p̄o p̄otimo. q: rndet q̄ imo aīas filij. t ipm filiū p̄o p̄otimo posuit quē pl⁹q; propriā aīas dilexit. q: pariō pl⁹ diligit filiū q̄ seipm. dī. l. isti q̄dē. in fi. ff. q̄ me. cā. t propriā aīam si necesse fuit passiōi obtulit p̄opria voluntate. t sicut bona volūtas ꝓ facto reputat. t. reph̄ēdēda. C. de in sti. t substi. sub cōdī. fac. t. l. alia. C. de his q̄. vt indig. imo ipa dīcta v̄ginis q̄m aiam suā in passiōe filij cruci fixit cū filio. t sic duas aīas obtulit. Sicq; effectū dilectōis duplicauit. Et ꝺ est q̄d dī Luc. ij. Et tuā ipsī⁹ aiam ptrāsibit gladius.

V Amauit ips dulciꝰ.

Sed veniamus ad ꝑsideratiōē amoris btē v̄ginis in particulari. t p̄mo de amore erga filiū. Amabat essi illū primo dulciꝰ. i. amore p̄cordiali t intimo. q̄ō taliter ostēdit. in ꝛpo essi tripler erat suba. s. caro. aīa. t ꝺuinitas. Et in matre illi erat caro: aīa: t spūs. Ips essi aīa t spūs hoīs idē sunt q̄ ad substantiā. tñ diuersis nūcupat nois⁹ propter diuersos effectꝰ i corpore. vt ait Aug. in. li. de spū t aīa. Erat igit iter matrē t filiū triplex cōiunctio. s. carnis ad carnē ꝑ naturā, aīe ad aīam p̄ amicitiā t spūs ad ꝺuinitatem p̄ gratiaꝫ. Amabat igit ipm amore nature vt matꝰ filium: amore amicitie: vt creatura creatorez suum. amore v̄o gr̄e vt preseruata t redēpta saluatorē suū. Tāta intim⁹ aīt amor fuit matris ad filiū q̄ ipa tota erat in amorē ꝺuersa. Sicut essi ferrū missum in ignē. totū efficit ignis. sic ipa charitate succensa t cōbusta. facta erat charitas. t tota p̄ amorē liquefacta erat et amore vulnerata. vt ipa inquit Cant. v. c. Fac ergo o dñe iesu gne q̄s igne tui amoris comburi amore ipius dilectissime matris tue. vt cognomē meū sit cōsequens rei. Bustum essi res est eruta. vt ait glo. in. c. cōuenior. in ꝛbo busto. xxij. q. vij. Sc̄o amauit illū fortiter. i. amore forti t feruido q̄ p̄ nullā tribulationē ab eo vnq; potuit separari. Oībus essi aplis i passione xp̄i fugientib⁹. ipa imobilis stetit. parata p̄ ipo mortem sufferre. iuxta illō Cañ. viij. Fortis est vt mors dilectio. Fortis etiam fuit in fide. Ysi Prouer. vlt. dī. Nō extinguet in nocte idest in passiōe filij t morte. lucerna eiꝰ. i. fides. Quapropter de fide eiꝰ pōt dici illud Aratoris poete li. ij. Nec est vera fides quā ler comitat amoris. Nā vt ait Sedulius poeta. Dulcis amor xp̄i fortia vincla dedit. Et ꝓpter hoc nolebat recedere a cruce desiderans p̄ filio exponere vitā gratis. iuxta illud Claudi. Non grit p̄cium vitā q̄ ds amori cō. Jo. xiij. dī. Stabat iuxta crucē iesu mater eiꝰ. ꝛc. Illū essi vlq; ad mortē nūq̄ deseruit. Un Ambro. sup Luc. ait. Fugientibꝰ aplis Maria ante crucez stabat: t ꝓpinq; oculis vulnera filij spectabat. Tertio amauit eum sapiēter. q̄ ps p tria signa. Primo q: is eiꝰ filiꝰ esset delicatissimus: tñ in his que deī erāt ꝺuis essent laboriosa ei nō parcebat: vñ eum ad festiuitates ducebat. Sc̄o q: is eū summe diligeret. nunq; tñ sibi dissuadere voluit quin crucē ascēderet et morte pro humano genere sustineret. Tertio q: is sciret eū ī cruce martirizari cruciatꝰ pati. tñ nunq; illi suasit vt de cruce descēderet t tñ tos dolores euitaret. Et quo instruunt parentes vt filios suos a puritia bonis studijs assuefaciāt. nec a bonis ꝓpositꝫ t operibus pnie ipos retrahāt nec vt assumptam pnam deserāt eis psuadeāt. Xps q̄s mr eum suā summopere dilexit cuiꝰ cura semper dabuit. s. in infantia. q: claustra pudoris eius illibata seruauit. Jn puericia. q: i omnib⁹ ei subditꝰ fuit Luce. ij. Jn iuuēcute. quia ī

Ā maria dilexit creaturas.

nuptijs ad eius volūtatē aquā in vinū cōuertit. Joh. ij. In passiōe. q: illam Johānī cōmēdauit. Joh. xix. Post resurrectionem q: primo ei apparuit resuscitatꝰ. Post suas ascēsiones: q: ad eā mortē venit. t ipam in locauit. Sc̄o p̄cipaliter dico q̄ beata plicīter nosaf. s. ordinata t pulchra. De primo hr Cañ. s. vbi ipa inqt. Ordinauit in me charitatē de sc̄o Ecclia. xxiij. vbi ait. Ego mater pulchre dilectiōis. Habuit aūt charitates ordinatā. p̄mo ad id q̄ō est sup se. i. ad deū: illā p̄fecte amādo t ei in oīb⁹ obediendo: t nunq; ab eiꝰ cordiali dilectione recedēdo. iuxta illō Jacobi beneuētani. c. xxxiij. fui li. di. Mutari nescit immoderato amor. Omniaq; etiā valde difficilia t aspa ꝓpter eiꝰ amorē libēter tolerādo. Ꝺ est eim vnꝰ charitatis effectꝰ, vt hr in. c. hec est charitas. ō peni. dis. ij. vñ Marcial poeta inqt. Nescit amor vehemēs ad quecq; picula rāpi. Sc̄o habuit charitatē ordinatā ad id q̄ō est ei se. s. ad primū ei cōpatiēdo sicut ps in nuptijs vbi deficiēte vino spōso ꝓpassa fuit. vt hr Jo. ij. vbi Ber. ait. deficiēte vino in nuptijs verecūdie cōiuātiū cōpassa est piissima v̄go dicēs filio. Vinū nō habent. quid essi de fonte pietatis ꝓcederet nisi pieras ꝛc. vt. ꝺ. pte. iij. huiꝰ operis. ser. s. pte. in. sub ifa ℟. Tertio charitatem ordinatā habuit ad id q̄ō est infra se. s. corpꝰ suū rp̄m rōni subiciēdo t in v̄ginitate cōseruādo. Jō vt dī Apoc. xij. Luna sub pedibꝰ habuit: q: corpus mirabile sub rōne subiecit. Quarto ad id q̄ō est intra se ad aiam suā: eam in humilitate cōseruādo. seruans illud Deut. iij. Custodi teneritm t aiam tuā sollicite. Un Bern. sup missus est ait. De q̄dē due v̄rtutes. sc̄z v̄ginitas t hūilitas mīrū sunt deo accepte. Voluit ergo rp̄s matrē suā esse v̄ginē de qua immaculata, immaculatꝰ ꝓcederet ois macula purgaturus. Voluit etiā esse humilem: de qua mitis t humilis corde ꝓdiret: harum rerum. vt essi que sctm sctoꝝ erat conceptura sctā esset corpore: munno accepit virginitatis, sic et esset corpore et mente. donum accepit hūilitatis. Sc̄o eius dilectio fuit pulchra. Distinguit aūt Aug. quadruplicez. dilectionē. vna est carnalis: que est inter viros t uxorē. t aliqñ est turpis. qñ se carnali

Maria habuit charitatez sup oēs puras creaturas

Bī Quadruplex dilectio

ter nimis amāt. t iō ꝓhibetur donatio inter eos ne mutuo amore seinuicē spoliēt l. s. vbi doc. ff. de dona. inter vi. t vxo. Alia est naturalis: que est inter patrē t filiū: t aliqñ est turpis. qñ pater inordinate filium diligit. Tertio est socialis: q̄ est iter amicos t amicū: que aliqñ est turpis qñ in malum se amāt. t de hac tractatur in. l. late culpe. §. amicos. ff de ꝛbo. sig. t ibi glo. ponit q̄ aliquādo est turpis. Quarta est spōsalis: q̄ est inter animā t deum. t ista est dilectio pulchra. cuius se matrē asserit beata virgo Eccli. xxiij. t ꝓsistit in q̄tuor. Primo in diligēdo deū. quā dilectionē Aug. se repehēdit nō habuisse dicēs. ir. cōfessionū. Sero te amaui pulchritudo tā antiqua t tā noua. Sero te amaui: intus eras t ego foris in habendo sapientiā dei. Unde Prouerb. viij. scriptū est. Appone cor tuū ad doctrinā meā. q: pulchra erit cum ea seruaueris: Tertio cōsistit in seruando p̄cepta t cōsilia dei. iuxta illud Prouerbio. iij. Uie eius vie pulchre: t oēs semite illi⁹ pacifice. Quarto consistit in puritate mētis t corporis: t honesta cōuersatiōe. iuxta illud Sap. viij. O q̄ pulchra est casta ḡnatio cū charitate quā dilectionē quadruplicē habuit virgo benedicta. pfectissime etenī seruauit illud Deut. xj. scz Ama dñm deū tuum t obserua p̄cepta eiꝰ. t illud Job. xv. Vos amici mei estis si feceritis que p̄cipio vobis. Item illud Prouer. xxix. Qui amat sapientiā letificat patrē scz celestem. t illud Prouerb. xxij. Qui diligit cordis mundiciā habebit amicū regē. ideo dilectione plena dicebat illud Cant. v. Adiuro vos filie hierusalē: si inueneritis dilectus meus ꝛ nūcietis ei: q: amore langueo. Q̄d aūt ista virgo super oēs puras creaturas habuerit amorē charitatis vltra dicta in p̄cedentibus patet. Nam pōt sic, sicut vt ait Augustī. i. lib. de spū t aia. Charitas est via qua peruenitur ad deū. t ꝓbatur p. c. hec est charitas ō peni. di. ij. Sed nulla pura creatura ita perfecte ad deum peruenit sicut ista virgo. ergo nulla creatura pura ita perfecte charitatē habuit. Ista deus charitas est. j. Joh. iiij. t. c. habit. xj. q. iij. Sed nulla pura creatura vnq; ita excellenter in se habuit deus sicut beata virgo. ergo ꝛc. Item charitas est finis oīm virtutū t p̄ceptoꝝ. s. ad Timo. j. t ad ℟o. xiij. t. c. charitas. de peni. di. ij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sed nullus ita cõplete habuit in se offes virtutes: neq; ita pfecte vnquã diuino pre cepta sicut ipa. ergo ptz ꝓpositũ. Preterea charitas ẽ vinculũ animoz. vt ait aplꝰ ad Col. iij. Unde Augu. in lib. de spũ ⁊ anima inquit. Charitas est vita copulans amãtẽ cũ amato. Sed nullus ita pfecte copulatꝰ fuit cũ deo sicut beata virgo: que eum con cepit ⁊ filiũ suũ fecit ergo ⁊c. Itẽ beata virgo habuit oĩa vtilia ⁊ cuncta ad salutẽ ne cessaria p illã regulã Ber. sepius allegatã. Quicquid aliꝰ licz paucissimis est concel sum ⁊c. immo ceteris oĩbus excellẽtius il la oĩa habuit qz melioz dz esse cõditio regi ne cꝫ seruoz: ꝟm pbm in lib. de regi. puĩ. sed charitas est virtus a qua oĩa bõa pce dũt. s. ad Ti. s. ⁊. c. licet in fi. eꝰ de regul iu. Item sine charitate oĩs opatio nostra est inutilis quoad cõsequendã eternã retribu tionẽ. c. vide. ⁊. c. teneam. s. q. s. sine chari tate cũ oĩbus alijs virtutes nihil prosunt ad salutem. c. soler queri. de. conse. di. iiij. ⁊. §. euidẽter. de pen. dist. ij. ⁊ di. vij. c. nullus, vñ in. c. nisi cũ prudem. §. quippe. eꝰ. de re nun. Ot si quantũcũq; virtutũ flore refulgeas. charitatẽ aũt in te nõ habeas: nihil habere cõprobaris. ⁊ in. c. vbi sanc. xxiij. q. s. oz. vbi charitas nõ est. nõ põt esse iusti cia. Justicia autẽ hic accipitur ꝓ omni vir tute. vt etiã accipiꝫ in. v. etibi. ⁊ in. c. ad au reos. de tẽpo. ordi. scriptum est. Non in sublis mitate graduum sed in amplitudine chari tatis acquiritur regnũ dei. ⁊ Aug. in sermõ. ad here. inqt. sine charitate nullus faciem dei vnq; poterit intueri. Ergo brissima vir go que sup oĩs in celesti glia est sublimata ⁊ diuina faciem ceteris oĩbus excellenti us intuetur: excellentissime pre ceteris ha buit charitatem. Cum essi deus preceperit Exod. vj. dicẽs. Ignis semp ardebit i altari meo. ꝓ quẽ igne spũsli intelligiꝫ charitas ⁊ ardor diuini amoris qui semp debet ardere in altari hũani cordis. p: ofecto iste ignis pfectissime semp erarsit in corde brẽ virginis qõ ipsi; dei singulare ac precipuũ altare fuit. Quo quidẽ amore ⁊ charitate nos reple. t faciat ipa ꝟgo beatissima nos benedicens. atq; nobis dicens illud. ij. ad Cor. xiij. scz Gratia dñi nostri Jesu xpi et charitas dei: ⁊ cõmunicatio spũssancti sit semper cũ omnibus vobis. Amen.

De quattuoz virtutibus cardinalibꝰ q̃ fuerunt in gliosa virgine, Sermo. iij.

Eum est cõsiliũ

m ⁊ cãtas. mea est prudẽtia ⁊ fortitudo. Prouer. viij. iqt Salo. Can. vj. de brã virgi ne. Que est ista q̃ ascẽdit: de deserto. delitijs affluẽs innixa sup dilectũ suũ. Per istas aũt delitias intelligunt eꝰ virtutes: quibꝰ ipsa virgo bñdicta filij sui gra plena fuit. ⁊ ideo oĩa innixa sup dilectũ suũ. Alij essi filij sunt patris ⁊ matris. iste aũt filius fuit tm matris. qz nullã habuit patrẽ carnalẽ. vñ merito sibi tota tota ⁊ ipsa tota sup eius gratia innixa est: ⁊ de virtute eiꝰ abũdanter assumpsit. ⁊ postea vniuersum fragrantiã sanctitatis effudit. Ideo. Can. s. ipsa inqt. Dũ esset rex in accu bitu suo nardus meus dedit odorẽ suauita tis. Iste aũt rex scz filius suus habuit tres accubitꝰ scz sinus patris vterum matris. ⁊ patibulũ crucis. Nardus ẽo cum sit herba parua odorifera ⁊ colida. per primam pro prietatẽ significat humilitatem virginis; per secundã eius virginitatẽ. ꝓ tertiam ẽo eius charitatẽ. Dũ ergo esset rex in accubi tu patris odorem dedit, dando humilitas: que tãtũ placuit xpo ꝙ ad ipsam descẽdit. Dum autẽ esset in acubitu vteri virginas lis odorẽ dedit eius virginitas: qz eius pu ritate pascebatur. iuxta illud Cant. vj. Qui pascitur inter lilia. scz puritatis. Dum ẽo esset in acubitu crucis: odorem dedit eius charitas: que tãta fuit ẽm Amb. ꝙ parata erat simul cũ filio pari ꝓ humana salute. Non solum autez has tres virtutes posse dit sed etiã oĩbus alijs mirabiliter radias uit. vnde Can. vj. oz. Que est ista que ascen dit de deserto sicut virgula fumi ex aromati bus myrrhe ⁊ thuris ⁊, vniuersi pulueris pigmentarij. Per aromata enim ⁊ vniuer sum puluerẽ pigmentariũ intelligitur di uersitas oĩm gratiaꝝ ⁊ virtutũ: quibꝰ ipsa dei mater in vniuersis mundi climatibus odorẽ dedit. De quibꝰ vltra ꝓdicta in alijs sermonibꝰ tractare volẽtes: de q̃tuoꝫ vir tutibus cardinalibꝰ: que ipsa virgo bñdicta in verbis ꝓpositis se habuisse testat. in ꝓsenti sermone differemus.

Pars ꝓma hui⁹ sermonis in q̃ tractat de virtute iusticie brẽ virginis marie.

i Si prealegato themate nr̃o inquit brã virgo. Mea est equitas. i. iusti cia. plena ẽt iusticia fuit que soles

p

iusticie nobis generauit. Sed ɔ argui põt Nã actus iusticie est iustificare mala ⁊ pu nire vitia. l. j. §. j. ff. de iusti. ⁊ in. ⁊ seipm ꝓ pter defectꝰ cõmissoꝝ inculpare. iuxta illõ Prouer. xviij. Justꝰ in pncipio accusator: ẽ nõ fuit actꝰ iusticie in ea. ⁊ ꝓ nõ nõ fuit ſl Pnsa agite inqt. Prima virtꝰ est ꝙ pnaz veterem hoiem perimere. Rñdeo ꝙ actus penie fuit excellẽtissime i brã virgine ⁊ no bilis ꝙm alioꝝ oĩbꝰ viatoribꝰ. qõ ptz ex hoc ꝙ in omnibꝰ alijs viatoribꝰ actus pnie ostẽ dit peccatũ esse vel ifuisse. Nõ essi resurgit per pniam qui nõ cecidit ꝙ culpaz: argu. ſ l. decem. ff. de verb. ob. In ipa autẽ virgie fuit actus pnie sine pna: vel precessione culpe. eo modo quo est i pñtia. s. pfecta de testatio peccati ⁊ nolle peccare. Qõ aũt p fectionẽ iusticie habuerit pz ex hoc ꝙ cum due sint partes iusticie. s. declinare a malo ⁊ facere bonũ. quia non sufficit abstinere a malo: nisi fiat qõ bonũ est. c. nõ sat. lxxxv. dist. ⁊ instittu. de iusti. ⁊ iu. §. iuris pcepta. ⁊ in. l. iusticia. §. j. ff. e. ⁊. c. j. de forma fideli tatis in vſ. feu. Ipsa vtrãq; partẽ sup oĩs viatores habuit. ⁊ ꝓ ꝟ omnibꝰ iusticie fuit. Od ẽm ceteris oĩbꝰ a malo magis declina uerit. pz qz ipsa sola viatrix fuit que nunq̃ peccauit. vt inquit Aug. in. li. de natura ⁊ gratia. ꝙ ꝟo oĩs viatores in boni opera tione superauerit in eo monstrat ꝙ deum tũ effectum boni ꝓtulit de se ꝙ nullꝰ pure creature effectꝰ illi i dignitate vel vtilitate pornit coequari. Cũ ergo res denoteꝫ ab effectu. l. stipulatio. §. si opus. ff. ꝺ no. ope. nun. ⁊ alibi dicaf. ꝙ fructꝰ edit ꝰ pdit au toꝝ. ps ꝓpositũ. Das q̃s iusticie pres cir ca primã excellenter exercuit. primo decli nãdo a malo ꝓmi. qz nullũ vnq̃ lesit. sed oĩbus studuit pdesse. vñ Ambro. in lib. de virginibus ait. Nullus sollicita fuit ledere oĩbꝰ bene velle. maioribꝰ natu assurgere. eq libus non inuidere. iactantiã fugere. rõnẽ seq. amare virtutẽ. Qñ illa vultu lesit parẽ tes. qñ discessit a ꝓpinqs. qñ fastidiuit hu milẽ. qñ iratꝰ debilez. qñ vitauit inopem. Uisero. q̃s in quodã ser. inqt. Uãe irascentẽ nullus vidit. hãc maledicentẽ nullus audi uit. oĩs sermo eiꝰ ita erat grã plenus vt co gnosceret in lingua eiꝰdem. Uerba ẽm sunt note eaz que sunt in alio passionum. vt ait

Pnse actꝰ fuit in Maria

f In ſſõmo habuit iustiam

p iij

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō vtiq; vt exēplo crederet. que iam crediderat ozcinio. Beata inqt. Elisabeth q̄ credidisti. ꝛ trib⁹ eī ea mēsib⁹ māsit. Tāi aūt interu illo tpis nō fides querit. ꝛ paritas erhibet. Leet o pfuit tpali subsidio. Uh de illa ō: Prouer. vltī. Manus suā aperuit ꝓpi. ps erhoc q̄ totū aurū qō magi obtulerūt. pauperib⁹ tribuit. ita q̄ postmodus l purificatiōe nō habuit vnū agnū emere posset. De ipsi liberalitate. ad pauperes ō: i predicto libro de ifantia saluatoris. De esca quā de manu āgeli hō accipiebat ipa refitiebat. que hō a pōtifich⁹ accipiebat pauperibus erogabat. Quarto pfuit exēplo q: eius vita oībus fuit rēplū sanctitatis ꝛ religiōis. vñ Ambro. vbi. ō. ait. Sit nobis itaq; in imagine descripta vita Marie. ō qua velut ex speculo refulget species castitatis ꝛ forma virtutis. hinc sumamus exēpla viuēdi. vbi tāq; in exēplari magisteria sunt exīsa pbitatis. que quid corrigere: qd effugere. ꝛ quid tenere debeamus ostēdit: Et infra. Prodire de domo nescia nisi cum ad ecclesiā cōuenire. ꝛ hoc ipm cū parentibus ꝛ ꝓpinquis. domestico operosa. silentio forensi stipata comitatu. nullo in melioze sui custode q̄ seipa que l accessu aspectuq; venerabilis: nō ea vestigiū pedis tollereꝛ q̄ gradū frutis attolleret. In eodem etiā libro de infantia saluatoris ō: Inrigilio inueniebat prioz in sapiētia legis eruditior. in puritate purior: in humilitate p fundior: in carminib⁹ Dauid pstantior: in charitate gratiosior. ꝛ in omni frute perfectior. Quia igit beata hgo vt dictū est suis ptinum illuminauit exēplis. ideo de ipsa dici pōt illō Eccli. xxvj. Sicut sol oriēs mūdo in altissimis dei. sic mulieris bone spēs in ornamētū domus eius. lucerna splendens sup candelabrū sanctū ꝛc. p solē aūt in pdicta auoritate intelligit xps. p mundum ho beata virgo maria que illuminata a deo illuminat tota ecclesiam militāte Quare autem beata virgo dicat mundus ostendit Cyprianus in quodaz ser. dicens Ego ꝛ intelligo q̄ maria hgo est quidam mūdus intelligibilis ꝛ admirabilis cuius terra est solicitas humiliatis. Cui⁹ mare latitudo charitat. Cui⁹ celū altitudo oratiōis ꝛ cōtemplatiōis. Cui⁹ sol splēdor intelligētie. Cui⁹ luna decor mūdicie. Cui⁹ lucifer fulgor sanctitatis. Cuius arcturus gra septiformis. Cui⁹ sydera aliaz virtutū ornamēta pulcherrima. Et quid⁹ oībus ps virtutē iusticie fuisse excellētissime in beata hgine. Et primo si accipiatur iusticia large p omni hrute ꝛ omni bono ope sicut accipit pbo. s. Pol. ꝛ. v. erh. vt etiā dicit Ric. noster. in. iij. di. xxviij. ꝛ beat⁹ Tho. ij. ij. q. lviij. ꝛ. s. ij. q. cxj. Dico q̄ hgo beatissima ea fuit in summo habuit que pfectissime obseruauit legis p̄ceptū. Deut. xxiiij. quo. ō: hab beas iusticiā coā dño deo tuo. que etiā ei filio suo dicebat illud Mat. iij. ꝛ Lu. iij. Decet nos implere oēm iusticiā. Si hō loquamur de iusticia stricte sumpta que i se cōtinet tria. s. honeste viuere. alterum non ledere. ꝛ sua cuiq; tribuere. De qb⁹ habet in. l. iusticia. §. j. ff. de iust. ꝛiu. ꝛ in. §. iuris ꝓcepta. insti. eo. Dico q̄ ei hec sit excellentissima oīuz hrutū moraliū. vt declarat beat⁹ Tho. ij. ij. q. lviij. ar. vlt. Unde dicit pbo in. v. ethi. Preclarissima oīum hrutū videt esse iusticia. et neq; hesperus. neq; lucifer ita admirabilis. ꝛ impator l auf. or omnes obediāt in. in pun. col. v. inqt. vnā quidez esse omniū perfectissimā hrutē iusticiā arbitramur. ꝛ Tullius in. j. de. off. ait. iusticie splendor est maximus et quo boni viri nominat. ꝛ. iij. eiusdē operis iterū dicit. Justicia est vna oīum dōa. regina q; virtutum Profecto nefas esset credere hāc in matre dei etiā hrutum defuisse q̄ fuit armariū oīum hrutū. Cū solo eternū sceleratoꝛ nō pōt iusticia habere cōmertiū. ea. ozus in. ſi. de ſ. ſig. Scaens igitur beatissima virgo dicta esse p ꝓphetam pō. xxiij. Oculi dni super iustos. ꝛ aures eius i preces eoz. ꝛ pō. xcj. Justus vt palma florebit. ꝛ sicut cedrus libani multiplicabit. ꝛ pō. cxj. In memoria eterna erit iustus: ab auditione mala nō timebit. ꝛ pō. cxvj. Vox exultatiōis ꝛ salutis in tabernaculis iustoꝛ. ꝛ Sap. iij. Justoꝝ aīe in manu dei sunt. ꝛ nō tāget illos tormētū mortis. ꝛ. iij. eiusdē li. c. Just⁹ si morte preoccupatus fuerit. in refrigerio erit. ꝛ Prouer. e. Benedictio dni super caput iusti. Dñs enim diligit iustos. pō. cxlv. ꝛ sacrificiū iusti acceptū est. ꝛ memoriā eius nō obliuiscetur dns. Eccli. xxj. Scieō q̄z spiritu diuino filiuz suū dicturū Matth. xij. Fulgebunt iusti sicut sol in regno patris mei. ꝛ Dar. xij. Ibāt iusti in vitā eternā. Jteꝝ scieō q̄ iustus est dño ꝛ iusticiā dilexit. pō. xj. ꝛ q̄ iusti in perpetuum viuent. ꝛ apud dominum est merces eoꝝ Sap. v. Ideo

Maria profuit rēpora li subsidio.

Justicia fuit ei⁹ mo⁹ buit.

ipsa q̄ debebat super oēs pura o creaturas apud oīm mercedē hre voluit iusticie ōtutem super omnes possidere.

Paro scda huius sermonis de virtute fortitudinis beate virginis.

Data hgo i verbis thematis nr̄i inquit Mea est fortitudo. Sup oēs eī pura creaturas fratez habuit fortitudinis. ꝓn Salomō inqt. Mulierē fortē q̄s inueniet. Ubi Beda dicit. Ne salomō hoc q̄sse putet desperando subdit ꝓphetando Procul ꝛ de vltimis finib⁹ pciuz ei⁹ hoc est nō minimū non mediocre non deniq; de terra. nec etiaz de celo terris ꝓrimo est pciuz fortis mulieris huius: s a summo celo egressio ei⁹. Fortitudo aīe eius in trib⁹ apparet. s. viriliter aggredīdo arduā. ꝛ hec ō: virtus magnanimitatis. ꝛ ostāter sustinēdo aduersa. ꝛ hec est hrtus patiētie. ꝛ pseueranter agēdo fortia ꝛ ista est virt⁹ pseuerantie. Primā ergo speciez fortitudinis. s. magnanimitatē habuit beata hgo que q̄nq; arduā aggressa est et audacter peregit. sciebat eī scriptū esse. r. eccl. Audaces fortuna iuuat timidos q; repellit. ꝛ. r. metā. Audentes deus ipse iuuat. Uñ nulla Zuetate ab inceptis destitit Inquit eī Gualterus in alexādriade. li. v. Nulla rei nouitas pertimescere fortia dspexerit. Primū arduū fuit q̄ndoginitatē deo uit. tūc eī naturā suā vicit ꝛ se nature angelice sociauit. Jō ō: Proue. vltī. Accinxit fortitudine lūbos suos. Tūc eī lūbos fortitudine accinxit: qñ ꝓpetuā virginitatē seruauit. Ibidē q̄s ō: Fortitudo ꝛ decoz indumentū eius ꝛ iterū. Manus suam misit ad fortia. Tūc eī manū suā ad fortia misit qñ ad seruādā hginitatez fortiter se accinxit. Scōm arduū fuit q: p suā hginitatē ꝛ humilitatē deū de celo ad terrā trāxit. Jō Eccli. xxvj. ō: de illa. Mulier fortis oblectat virum suū. Intantuz eī ista mulier fortis deū oblectauit sua hginitate ꝛ humilitate q̄ suo odore mirifico eum de celo descēdere fecit: atq; illū in suo ventre inclusit. Jō sibi conuenire pōt illud qō Deu. xxj. ō: Si contra deū fortis fuisti: quanto magis ꝫ homes pualebis. Si eī intantū fuit fortis q̄ potuit trahere deū in suū vterū manifestum est q̄ etiam nos poterit trahere in celum.

Certū arduū fuit q̄ martyriū spirituale virīl⁹ sustinuit. Cū eī vltimū terribilium in hac vita sit dolor mortis. iij. ethi. ꝛ. l. vltimū. ff. de penis. quāto natura nobilior ē tanto moz est dolor o fior ꝛ terribilior. Ex q̄ sequit q̄ spūs q̄ est ꝓportionabiliter melior corpe ꝓ morte spūalē passionē immꝓportionabiliter afflīgit dolore supra oēm dolorē mortis corpalis. Lux ergo btissima hgo audacter martyriū ase ppessa fit. sicut pdictū fuerat Lu. ij. Et tuā ipius aiaz pertransibit gladi⁹. sequit q̄ mirabilis fortis fuit. Quartū arduū fuit: q: oīum sctōrū merita aeq̄fuit. Oēs eī virtutes ꝛ grās ꝛ merita oīa q̄ alij sctī habuerūt ptic̄ulariter ipa aeq̄fuit ꝛ habuit vlr. iuz illō Prouer. vltī. Multe filie ꝓgregauerunt ꝛc. De hac fortitudine eius pōt dici illud Proueb. r. Egestatem opata est manꝰ remissa. Manꝰ autem fortiū diuitias parat. manus remissa lāuit: se manꝰ fortis fuit manꝰ virginis. q̄ inqt Eccli. xxiij. In plenitudine sanctoruz dēt̄io mea. vbi Ber. dicit. Uere in plenitudine sctōz ē dēt̄io sua. cui nō defuit fides patriarchaz: nec spes ꝓphaz: nec zelus apl̄oz: nec cōstātia martyz: nec sobrietas cōfessoz. nec mundicia hginū nec puritas angeloz. Quitū arduū fuit q̄ p̄ciū totius mūdi ipa sola inuenit. Uñ postq; salomon dixit. Mulieres fortes q̄s inueniet: subdit. Procul ꝛ de vltimis finib⁹ pciū eius. i. de cōiunctione dei ꝛ hoīs q̄ sunt duo vltimi finei. Uñ Sap. viij. ō: Attingit a fine vsq; ad finē fortiter. Istud pciū fuit a iudeis p ignē pallidis examinatus. iurta illō pō. xvj. Igne me examinasti. s. examinare ꝓmisisti et tñ nulla sctās inuenerūt. vnde sequitur Et nō est inuēta in me iniqtas. Deinde p̄ciū numerauerūt. vñ pō. xxj. idē ps air. Dinumerauerūt oīa ossa mea. et tñ ibi nulla⁹ diminutionē inuenerūt. sed vltr oīa ossa eius fuerūt igne passionis adusta. vnde ps. cj. ipe air. Oia ossa mea sicut cremium aruerūt. Postremo in statera crucis ipsum p̄ciū pōderauerūt. vnde cantat in hymno crucis. Statera facta corpis ꝛc. Sed inuenerūt q̄ nulla Jmisit pena: ꝛ tñ grauissima fuit pena. Unde Job. in ps̄ona xp̄i ꝙqueꝛ dicēs. vj. c. Ultinā appēderent pcā mea et calamitas quaz patior in statera. q̄ arena maris ꝑ grauior appareret ꝑ ibi. Et loquit̄ moze iurio ciuilio in q̄ aliq̄n aliquid ō: minus vel amplis respectu eius cui nihil est

Oīame rita ac fuit.

l.minus.ff.l.Hũ amplius.ff.de verb.sig.
ꝙuius illud ꝑcii sic fuerit examinatũ: numerata: ponderatus. ñ nihilomin⁹ a deis fuit reprobatum. vñ p ꝓ. lxj. ipe dño inqt.

Pretium meus cogitanerunt replere ꝛc.

Scõo eius fortitudo fuit constanter sustinẽdo aduersa. in hoc cõmendat virtus patiẽtie eius. quã ꝛtutẽ diffinit Alber⁹ supmissus est. c. lxxxix. di. Patientia est bonus habitus animi ꝛ ꝛ multis tribulationib⁹ expostus fuit. Dicit ergo ꝙ. pelli mee consumptis carnib⁹ ꝛc. Nam circa dẽtes. i. apl'os non remanserunt nisi labia. i. amoris ꝟba. qui eñ ipsum mortuũ adhuc diligebãt libẽter loquebãt de ipo. sicut ꝓz Lu. xxiiij. ꝙ duob⁹ discipulis eũtib⁹ in emaus qui de ipo ibãt loquẽdo. ꝛ sicut dicit Greg. i homel. paschali. Amabãt et dubitabant. Carnes ño. i. ipse mulieres fuerãt consumpte. i. extincte a fide. Os ño solũmodo adhesit pelli. ꝛ pellis ossi: quia ꝙ adhesit matri. ꝛ mater filio. vñ Cañ. i. ipa inqt. Dilectus meus mihi et ego illi. ꝙ ergo adhesit matri ipsaꝫ de cruce cognoscẽdo. ꝛ eam discipulo cõmendando. Mater ꝙ adhesit filio ipm amando: illũq; i cruce associando. ac eius fidẽ illibatã seruãdo. et p eius amore mori desiderando. Tertio ei⁹ fortitudo fuit pseuerãter agendo fortia vnde ipa habuit virtutẽ magnificẽtie. quã diffinit Alber. vbi. ñ. c. lxxvj. di. Magnificentia est rerũ bene gestarũ felix cõsummatio. ꝛ subdit ibidẽ. Cõsummatio rerum bene gestarũ p beatã ꝛginẽ excellit imꝓportionabiliter oẽs pure creature ꝓsummationem. ergo i actu magnificẽtie excellit oẽm viatorẽ. Habuit q̃s beata ꝛgo virtutem fortitudinis. quaꝫ diffinit idẽ doctor. c. sequẽti. dicẽs fiducia est certa spes pducẽdi ad fidẽ rem q̃ cepta est ꝛ subdit. Sed certitudo spei brẽ ꝛginis fuit absoluta ꝛ infallibilis. Omniũ aũt aliorꝫ fiducia ꝏditionalis est vel fallibilis: is infallibile excellit fallibile imꝓportionabiliter in quãtus tale. ergo ste fiducia brẽ ꝛginis excellit fiduciã oiuꝫ viatorꝫ. b ille. Habuit etiã virtutẽ securitatis q̃ est alia spes fortitudinis quã diffinit ꝑdict⁹ doct. vbi. ñ. c. lxxvij. di. Securitas est habitus ꝼm quẽ supueniẽtes in cõmoditates formidant. quin ꝙ ceptũ ad finẽ pducat. ꝛ subdit. Securitas beate virginis fuit sinctimore superationis. ergo excellit securitatẽ oẽs viatorꝫ. Ipsa igitur beatissima ꝛgo fuit oĩm viatorꝫ fortissima. q̃ seruauit illud Horatij in sermonib⁹ Viuite fortes. Fortia diuersis oppõite pectora reb⁹. Et illud Juuenal' li. iiij. Fortem posce animum mortis terrore carẽtẽ. Et illud Catonis moral. Reb⁹ in aduersis animum submittere noli. Et illud Matthei poete in li. tobie. c. xxx. Lubrica fortune nõ te ꝑmaneant. ꝙ aliꝫ. viuas. Maior in aduersis ꝓsperitate minor. Et illud Henr. samariẽ⁹. lib. ij. Contra fortunã fis ꝛstans. fis patiens. fis Fereus aduersis. te neq; frãgat hyẽs. vñ ipsa cũ deberet fugere in egyptũ ꝓpter herodis metũ dicebat illud Prosperi in li. epigrã. Non metuo exilium. mundus domus oĩs vna'est. Ut eñ inquit Ouiõ. in. ij. de fastis. Omne solũ forti patria est vt piscib⁹ equor. Ut voluĕri. vacuo quicquid i orbe ꝓz. Sciebat nãq; beata virgo veram esse illã Lucanam. li. vij. di. Fortissim⁹ ille est: Qui prãpts metuẽda pati fic comin⁹ istẽt. ꝛ differre põt. Et illã Martial' poete di. Sub quocũq; onere strepit nq; oĩ ve labor. Recrũ statua relica glia nõ modica ẽ. Et illã Prosperi in li. epigram. epigrãma. xxv. Rectoꝫ est aduersa pati ꝛ tolerare modeste: Nec queri

Pars 2a

Patiẽs fuit.

la in quẽcũq; voce mouere deũ. Et epigrã. xlix. Nãq; bonos nõ blãda illãt nec aspa. frangũt. Et illã Ber. in. li. de ꝙbatiõe vi. tioꝫ. c. vj. Nõ turbãt aduersa prosꝑa nec ꝓspera tollũt. Et illaꝫ Bugiteri potẽ lib. vj. nere animi pectusq; ignobile. summũ Ere dũt esse bonũ diuturna viuere vita. Et idco tiẽtissima fuit. vñ verificata fuit in ipa filia Cerñ. sua. in lib. de ꝙbatione virtutũ. c. iiij. di. Nullo aduersi patiẽs terrore mouẽs

Fuit ꝓ seueraũ

Et sua vir patiẽs vota videbit ouãs. Habuit quoq; virtutẽ pseuerãtie q̃ duplr ꝺr ꝼm ꝑdictũ doc. vbi. ñ. c. rxj. Uno modo ꝓpositũ pseuerãdi vsq; i finẽ. Alio modo ꝙactꝰ ꝓ seuerãdi. ꝛ subdit idẽ Alber. Uolũtas brẽ virginis ad pseuerandũ fuit inflexibilis ꝛ actꝰ incessabilis. is olm'aliorꝫ voluntas est flexibilis ꝛ actꝰ cessabilis q̃ hus⁹ pseuerantia aliorꝫ perseuerantie est ipꝛoportionabilis. De pseuerãtia aũt brẽ virginis hr Aug. j. vbi ꝺr. Abscẽderãt vbi manebant Petrus ꝛ Jobes Jacob⁹ ꝛ Andreas ꝛc. sequit. Di oẽs erãt pseuerates vnanimiter i. oratione

Ad ꝑse cũ mulieribꝰ ꝛ maria matre iesu et fratribus eius.

ꝛ ãtã bus eis. Et ꝙbus ꝺbis habeꝫ ꝙ ad habendã pseuerãtiã sunt ꝛtuoꝫ necessaria. Pus ꝛtuoꝫ. mũ est fctoꝫ viroꝫ societas. vndeꝺ: ꝙ ibi erãt Petrus ꝛ Jobes ꝛc. ꝛ io inqt Seneca ad Lucillũ Cũ his cõuersare' qui te melioꝛem facturi sunt ꝛ in. iij. li. de ira iterũ ait. Sumunt a ꝙersationibus mores. ꝛ in. ꝯ. cogitandũ in aur. de mona. ꝺr. Senioꝫ cõuersatiõe fiet iuuẽtutis educatio ꝑfecta. ꝛ Ambr. in. ij. de officijs. c. xx. dicit. Plurimus ꝓdest vnicuiq; bonis iungi. Aut eñ ꝙphetas ꝓs. xvij. Si cũ bono bonꝰ eris. ꝛc. Video inqt Autor astrolabij. Infames fugiat tua ꝙuersatio semꝑ. Et socio gaude te meliore frui. Ad ꝑdicta etiã adduci ꝑt illud ꝙ in quit Ouiõ. in. ij. de remedio amo. di. In loca nõ unq; ficcis arẽna glebis: De ꝓpe currẽti flumine manat aq. Tepidis ergo ꝛ deuotiõe aridis maxime necessaria est boꝛ num. Et io inqt Jacobus beneficentan⁹ sui lib. c. xxvij. Stat male solus homo. solus male vadit ꝛ ipse: Qui viuit sol⁹ mors fibi in recta manet. vade in vulgar' puerdio ꝺr Solo ꝙvita andare e folia. Adultũ erta vt. ñ. patuit est vtilis iuuenib⁹ societas se nex. de qua autor libri qui ꝺr facer⁹ ꝛc. iiij. inqt. Doctor efficitur senioꝛib⁹ associatꝰ. ꝛ ꝓpter ꝑdicta dic sapiẽs Eccli. xxxvij. Cum viro sctõ assiduus eris. De hoc etiã ꝺr Prouerb. xxvij. ferrus ferro acuit. ꝛ homo exacuit faciẽ amici sui. Tunc ferrũ ferro acuit. qñ vnꝰ ab alio ad bonũ faciẽdum acutioꝛ reddit. Tũc hõ faciem amici sui exacuit. qñ ipm i dei amore feruentẽ faciẽ. io Eccli. iij. ꝺr. Melius est duos esse simul q̃ vnũ hñt emolimẽtũ societatis sue. Scõs est oronũ assiduitas. ideo ꝺr ꝙ erant pseuerantes in oꝛone. oationũ eñ assiduitas ipetrat ofa sicut habeꝫ Lu. xj. de illo q̃ sua assiduitate ꝛ petẽdi ipoꝛtunitate tres panes obtinuit. Importunitate eñ ac pseuerãtia peꝛtinũ aliq̃n cõcedunt q̃ alis nõ cõcederent. c. ij. vbi gl. de rescip. li. vj. ꝛ. l. j. C. ũ peti. do. si perseueret. l. papinian⁹. ꝯ. meminisse. ff. ctionẽ triũ potentiaꝝ ñ. Nã virtute oronis telligẽtia vera fide ꝛ dei cognitiõe. voluntas aũt dei amore ꝛ charitate. Tertium est cordis vnanimitas. vñ ꝺr ꝙ erat pseuerantes vnanimiter. Tũc aũt hõ hꝫ cordis vnanimitatẽ q̃n est vnit⁹ cũ primo. amoꝛe fraternitatis habẽdo. vñ ad Heb. xiij. ait apls. Charitas fraternitatis maneat i vobis. Jtẽ q̃n est vnit⁹ cũ deo ipm ꝑ desideria ꝛmendo ꝛ in ipso quiescendo. sicut faciebat Dauid ꝙ ꝓs. iij. inqt. In pace in idipm dormiam ꝛ requiescã. Jtẽ q̃n est vnit⁹ cũ scipso: vnũ solũmodo appetẽdo. sc̃z vltimũ finẽ ꝛ eternẽ ꝑie felicitatẽ. sicut faciebat Dauid qui ꝓs. xxvj. ait. Unã petij a dño hãc requiram vt in habitẽ in domo dñi oibus diebus vite mee. Quartũ est mũs familiaritas: io subdit. cũ maria mre iesu. Qui eñ se illi familiares exhibẽt ꝑ spũalẽ deuotionẽ. ꝛtuoꝫ bona ab ipa recipiũt. Primo eñ cõicat eis diuina bñficia. vnde Sap. viij. inqt Salomon. ꝓposui hãc ducẽ mihi ad cõsuãdum scientes q̃n cõmunicauit mihi de bonis suis Scdo dat eis cõsolationẽ cõtra aduersa. vnde subdit. Et erit allocutio cogitationis ꝛ tedij mei. Tertio dat letitiã ꝛ gaudium subleuãdo spẽ ad supna. io ibidẽ subditur intrans in domũ meã cõquiescã cũ illa. nõ eñ habet amaritudinẽ cõuersatio illius sed letitiam. ꝛ gaudiũ: Quarto ꝓuenit nostra desideria ideo dicit Eccli. xv. obuiauit illi quasi mater honorificata.

Pars.iij.huiꝰ ſmo.de tpantia brē virgis
Jrit ꝯ virgo bñdicta in ꝟbis ppo-
ſitio in themate noſtro.meū eſt cō-
filiū.ſ.tempate ⁊ modeſte viuendi.
hāc eñ tpantie ſtruē habuit brā virgo er
cellēter ſup oēs hoies vt ait Alber.vbi.ē.c
rciij. Tempantiā aūt diffinit idē doctor ſm
pbos.dicēs. Tēperātia eſt ℨ ūlicitos aīmi
impetus firma ⁊ diſcreta dñatio,⁊ fuit dif
finitio Tullij in ij.rhero. Aliā aūt diffini-
tionē ponit glo.ſup illud Marci.vj. Erāt
q manducanerāt qñ ꝛttuor milia hoiꝫ.di.
Tēpantia eſt refrenatio cupiditatꝫ ab bis
q tpalr delect ant. Vnꝰ aūt ſtrutꝫ pma ſpe
cies ē caſtitas.q excellētiſſimo modo fuit
in brā ꝟgine. Nā in oīb alijs viatoribꝰ ca
ſtitas eſt cū caſu ad mulꝰ in ꝑmū motū ve
niale in ipſa autē fuit ſine caſu vllꝰ etiom
in pcīſi veniale vel aliquē ſordinatū mo
tū er quo ei caſtitas fuit ip:portionabil:
Jtē fuit excellētior caſtitate angelozūq
gradibꝰ. Prio eñ eſt multiplicior. Angeli
eñ hñt caſtratē rñ in ſpū.ℨgo aūt in car
ne.⁊ ſpū. Scōo eſt nobilior.q illa natura
lis.iſta gratuita. Tertio eſt vtilior:q illa
eſt ex ſtatū merendi iſta ē meritoria. Quar
to eſt gloſior:q illa ſine victoria:hec cū vi
ctoria. Quinto eſt laudabilior:q illa eſt ne
ceſſaria.brē autē ꝟginis volūtaria. hec Al
ber.vbi.ē.c.rciij. Scōa tpantie ſpēs eſt ſo
brietas ⁊ abſtinentia q̄ multiplr fuit i brā
virgine. Eſt aūt q̄drupler ſpes abſtinen
tie. pma eſt abſtinere ab oībus nocuis. de
qua.ſ.ad Coꝛ.ix.ōr. Oīs q̄ in agone cōten
dit ab oīb ſe abſtinet. Jſta nocua ſunt vi
cia ⁊ pcā a q̄bus ſemp eſt abſtinendū. vñ
Eccli.xix.ōr. Sapiēs coꝛ ⁊ intelligibile ab
ſtinet ſe a pctīs. ſcōa ē abſtinere q̄nq; a licitꝫ
q: ſicut ōr.ſ.ad Coꝛ.ix.oīa mihi licēt ſe nō
oīa expediūt. oſa mihi licēt ſed nō oſa edi
ficant. Facit ad ℔.l.ſemp.ff.de ritu.nup.
vbi ōr. Sēp in cōuentionib nō ſolū q̄d lice
at pſiderandū eſt.ſed ⁊ quid honeſtū ſit.fa
cit etiaꝫ.c.ꝟſuetudo.ſ.di.⁊.c.facte ſunt. §.
preterea cū.c.ſeq.xix di. De hac aūt ſpecie
abſtinētie Ouiḋ.l ep̄lis.aſt.eſt ⁊tus placi
tis abſtinuiſſe bonis. Tertia eſt abſtinētia
a ſuꝑfluis ſicut a ſuꝑfluitatꝫ te curarū ⁊ diui
tiarum quā abſtinentiā pcōres nō habēt.
vnde Eccli.xl.ōr. pctīi dedit deꝰ afflictio
nē ⁊ curā ſuꝑfluā vt addat ⁊ cōgreget ⁊ tra
dat ei qui placuit deo. Nec aūt abſtinen-
tia a ſuꝑfluis cōmendat in iure, a quo oīs
ſuꝑfluitas euitat. §. ſane in ꝓoe.vſ.⁊ in.l.
j.§. nulla itaq;.C. de ve.iu.enu.⁊.§. quib⁹
in.ſ. cōſti.C.⁊.l. obſeruandū. ff. de of. pfi.⁊
l.fin.C. de dona. Quarta eſt abſtinere a
ſuꝑfluo cibo ⁊ potu. de qua. Eccls.xj. dicit.
Cogitaui in corde meo abſtrahere a vino
carnē meā. Talē abſtinentiā hēbat Daniel
qui inḋt ſui li.c.x. Panē deſiderabilem nō
comedit. Caro ⁊ vinū nō introierunt in os
meū. Jſta aūt q̄drupler abſtinēria inueni
tur fuiſſe in brā ꝟgine. ꝑmo eñ abſtinuit a
nociuis. ſ. pctīs ⁊ ab oīni ſpecie mali ſeruāꝫ
illō ad Theſ.v. Ab omni ſpecie mali abſti
nete vos. ſcōo abſtinuit a licitis. licitum
eñ erat matrimoniū ꝟbere ⁊ cōſummare:
ſed ipa ab iſto licito abſtinuit ⁊ perpetuam
ꝟginitatē deo vouit. vñ dixit angelo Lu.i.
Quō fiet iſtud q̄m virū nō cognoſco. i. me
cognoſcitura ꝓpono ꝟſenſit aūt in ma
trimoniū quātū ad ſingulē hitationē ſim
pliciter. Quātūdo ad copulā carnalē nō cō
ſenſit niſi ſub ꝛditōe videlꝫ ſi deo aliꝫ pla
ceret q̄s ipa ꝓpoſuerat. vñ Hugo de ſcō vi
in.li. de ſacris inḋt. ſuſcepit ꝟgo cōiugiū ſz
nō mutauit ꝟginitatis ꝓpoſitū, hoc q̄dem
latenꝫ minuit cōiugalis ꝟſensus ſicut ipa
caſtitatē nō violauit cōceptus. nec integri
tatē abſtulit ptus. Tertio abſtinuit a lu
perſluis: q: nec ſuꝑflua hūit ſicut patuit ꝑ
ū. dictū eſt i puriſicatiōe. vbi agnū emere
nō potuit. nec ſuꝑflua dixit. q: nō eſt locu
ta niſi ꝟba q̄ ſpectarēt ad dei honorē vl ꝓ
rimi vtilitatē: vel ad ſui hūilitatꝫ oſſionē.
Nec etiā ſuꝑflua ſz vtilia ⁊ neceſſaria cogi
tauit. vñ ō: Luc.j. Cogitabat q̄lis eſſet iſta
ſalutatio nec ſuꝑflua cōcupiuit: ſz tñ vnū
neceſſarium ſcz adherere deo ⁊ eo frui. de
quo ō:.Luc.x. Porro vnū eſt neceſſarium.
Maria optimā partē elegit que nō auferet
ur ab ea. Quarto abſtinuit a neceſſarijs
ſcz cibo ⁊ potu ⁊ alijs neceſſarijs ꝛcepis
Vñ Amb. vbi.ē. iquit. Quid erequar cibo
rum parſimoniā. officioꝝ redūdantiaꝫ alte
rū vltra naturā ſuꝑfluiſſe. alterū ipſi pene
nature defuiſſe, illic nulla intermiſſa ieiu
hic cōgeminatus ieiunio dies. Et ſi qñ hec
ceſſiſſet reficiēdi voluītas cibus plerumq;
obuius qui morte arceret nō delitias mi-
niſtraret. Somnire nō ꝑuꝰ cupiditatꝫ ſ̄ ne
ceſſitatꝫ fuit. ⁊ tñ cū deſeceret coꝛꝰ vigila
bat aiāꝰ qui frequēter in ſomnis aut le
cta repetit, aut ſummo interrupto ꝓtinuat

Spēs abſtinē
ie.t

Sobrie
tas ꝟgi
nis.

aut diſpoſita gerit: aut gerēda ꝓnunciat
q̄ ſobrietas ⁊ abſtinētia ſ viatoribꝰ pōt eē
mū motum gule. Nō ſic aūt fuit ſobrietas
brē ꝟginis. ergo excellētior: fuit ſobrietas o
olim aliox viatorum. Preterea abſtinēt ple
rīq; aut ꝑ oblīo ſatisfactiōis ꝑ pctō ꝓteri
to: aut ꝑ delectōe pene ꝓbite ꝑ pnti. aut ꝑ
cautela euaſionis ꝓ futuro pctō: ſ̄ſi brā
ꝟgine nō fuit abſtinēria ꝓ debito ſatisfa
ctiōis nec ꝑ pctō ꝓterito: ſz ꝓ merito ſu
perogatiōis: nec ꝑ cautela ꝓuiſiōis: ſz ꝑ
exēplo edificatiōis. nec ꝑ delectōe pene: ſz
ꝑ merito gñe. ergo fuit nobilior abſtinē
tia cuiuſlibꝫ viatoris. hec alber. vbi. ē. Ter
tia ſpēs tēperantie eſt modeſtia. cuiꝰ ptes
enumerat Arch. in.c.j. in prin. ſup ꝟbo mo
deſtos. de ſtatu. regu. li. vj. Que virtꝰ ꝓnci
paliꝫ conſiſtit in tribꝰ. i. in dictis ⁊ factis ac
in cultu veſtiū. Primo igiſ dico ſm Alber.
vbi. ē. c. rcv. q̄ brā ꝟgo habuit modeſtiam
ſ ſummo in dictis ſuis. ⁊ arguit ſic. Nemo
vnq̄ linguā domare potuit. Jac. iij. qō ſtrel
ligiſ cōiter de viatoribꝰ. ſed beatiſſima virgo
linguā in ſummo domauit. q: nunq̄ ſ lin
gua lapſa fuit. ergo modeſtia beatiſſime vir
ginis in dictis oēm creaturā excellit. ℔ ille
Eſt ergo ſciendum q̄ verba brē ꝟginis ha
buerūt q̄nq; laudabiles ꝛditiones ꝓmo eñ
nō fuerūt prolixa. ſz multū pauca ⁊ breuia
Verba marie. nō eñ i tota ſerie euangelij inuenit fuiſſe
locuta niſi ſepties ⁊ rūc breuiter. primo lo
cuta eſt bis cū angelo. vt ꝑz Lu.j. dicēdo
Quō fiet iſtud. et Ecce ancilla dñi. Bis q̄s
locuta eſt elizabeth. pmo ſalutādo. poſtea
in laudē dei prūpendo dicēs. Magnificat
aīa mea dñm. vt ꝑz i eodē Lu.j.c. Bis etiā
locuta eſt filio, ſemel i tēplo dicēs: Fili q̄d
feciſti nobis ſic. Lu.ij.⁊ ſemel i nuptijs ōr.
vinū non hñt. Jo.ij. Et ſemel locuta eſt mi
niſtris dicēs. Quecūq; dixerit vobis facite
Jo.ij. ſemp aūt breuiter locuta eſt: niſi qñ i
laudē dei prorupit. Et tō multū ē cōmēda
da: q: melꝰ eſt pauca idonee effūdere, q̄
multis inutilibꝰ hoies ꝓgrauari. l. rāta. §.
Jtem. C. deve. iu. enu. loquenta ſ̄ vo ſcriptu
re eſt odioſa. c. ſit rector. xlvij. di. ꝓpterea in
l.ſi. in ſi. C. de dotis ꝓmiſ. notāt docto. q̄
effundēs nimiū ſermonē incidit in periculū
Aduocarretiā ꝟbosus aduocare ꝓhibetur
ſm glo. l.l. ex ea. ff. de his q̄ no. infa. ⁊ Bal.
in.l. Prime. ff. de his que in teſta. delentur

Modicitas aūt colloquij ⁊ breuitas placet
turi q̄s ꝑbak p.l.ſi q̄s obrepſerit, ibi ſatis
eſt vnū referre. C. ad le. coꝛ. de fal. ⁊ p leges
ita vulnerat⁹. in ſi. ff. ad le. aq. ibi immo ſo
lo ꝓtēnus ero. Exēplo igiſ mrīs dei breuiſ
loquētio. diſcāt mulieres raro loq̄ ⁊ nunq̄
ſ ꝟbis ꝓſſuere niſi forte in oꝛōne ⁊ laude
dei. Scōo eiꝰ ꝟba nō fuerūt leuiter ꝓlata
ſz multū ꝑmeditata. vñ Luce.ij.ōr. Maria
aūt ꝑſeruabat oīa. ꝟba hec ꝑ ſereno in corde
ſuo. vbi dicit Beda. ℨginalis pudicitie tu
ra cuſtodiēs ſecreta rpi q̄ nouerat nemini
diuulgare volebat. Sed ipa q̄ ille vellet ⁊
quō vellet hec diuulgare reuerēter expecta
bat. Et ipa quidēs ſecreta tacuit oꝛe. vigili
tū mediatiōe ſcrutebatur corde. Et Ber. in
quodā ſermone inḋt. Vbe nobis qui ſpūm
habemꝰ linguā ⁊ tot rū ꝓferim⁹ ⁊ vndiq;
effluim⁹. Maria ꝑſeruabat oīa q̄ audierat
⁊ tarda ad ꝓferendū. Qui eñ velox ad audiendum
te loquiſ de leuitate punit. ar. l. famoſi. ff.
ad le. iu. maie. ⁊ iō ponderanda ſunt verba
añq̄s ꝓferant. l. prolatā. C. de ſen. ⁊ inter
lo. om. iu. ⁊ l. labeo. §. fi. ff. de ſuppel. le. vñ
ōr q̄ opꝰ primo aiāt poſtea linguas fieri
eruditas. §. illud ꝟo in ꝓoe. ff. Beda q̄ſ ꝟbi
ſ. ait. Imitemur fratres piā mrem. dñi ſer
uantē oīa ꝟba ⁊ acta ſaluatoris nr̄i. horuꝫ
mediatione diurna ⁊ nocturna iportunos
cogitationū nocentiū repellam⁹ incurſus:
horꝫ creba ꝑſideratiōe: nos ⁊ primos a fa
bulis ſupuacuis ⁊ maledictis detractionū
colloquijs caſtigare ⁊ ad diuine laudis fre
quētias accedere curem⁹. Tertio eiꝰ ver
ba non fuerūt ꝑſumptuoſa ſ ipa ſ loq̄ndo
fuit multū timida ⁊ verecundo. vnde inḋt
Ber. in quodā ſermone. Eius quidē ſermo
certiſſim⁹ inder fuit ingēite māſuetudinis
ac verecūdie ℨginalis. Alioꝝ verecundiaꝫ
ſua reputās. vbi aūt a filio audiuit: q̄d mi
hi ⁊ tibi eſt mulier? tanq̄ mirus ⁊ humilis
corde mihi illi rñdit. ſcz miſtros facere q̄
illis diceret admonuit. Et ſubdit Bern. ibi
dem. Totiēs maria audiuit filū tur bis in
parabolis loquētē diſcipulis myſteria re
uelārē vidit miracula facientē. vidit ſ cru
cē pēdentē expirantē reſurgētes, ⁊ aſcēden
tē: ⁊ l bis oībus vor verecūdiſſime ℨginis
nō audiſ b ille. Quarto eiꝰ verba nō va
cua fuerūt: ſz multus fructuoſa. Noluit eñ
ſcidere l. l. ſi. C. de reuo. dona. vbi ōr q̄ ina
nia ſunt ꝟba q̄rū nullꝰ ſequiſ effectꝰ. Sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

seruauit illō qđ notat in.l.si qñ.in ꝓnc. ff. de le.ſ.l.q̄ ſingula ꝟba in iure ſingularem debēt parere effectū.vel q̄ nullū verbū ds ponī ſine myſterio. Fructuoſitas aūt locutiōis btē ginis ꝑs. Nā locuta eſt cū āgelo ⁊ ad eū ꝟba dei facti eſt bō. locuta eſt cū eliſabeth ⁊ tripudiauit in ute ro clauſus. Locuta ē cū filio in tēplo ⁊ dei facti eſt hoib⁹ ſubdit⁹ locuta eſt in nuptijs ⁊ manifeſtauit ſuā gliaz xp̄o. Et ex aq̄ fctō vino honorat⁹ ē ſpōſus. Quinto ei⁹ ꝟba nō fuerūt ꝓuida: ſz multū diſcreta. Nā illeq̄ loquiſ ds diſcrete prouidere quid.cui: vbi q̄n̄ ⁊ quō loquaſ. oia em̄ debēt fieri ſub lo co mō ⁊ tpe. ⁊ iuxt̄ q̄litatez rei ⁊ pſone. ar. c. fi. vbi gl. ex de trāſac. facit tex. in. l. aut ferā in p̄n. ff. de pemo. q̄ ponit ſeptē eſſe ꝓſidē rāda. ℞go aūt diſcrete ꝓſideraūt q̄d loq̄re tur: q: oia ꝟba ſua ſuerūt vtilia ⁊ ad nr̄am edificationē ptinētia. Cōſideraūt etiā cui loq̄ref: q: nō cuilibet viro: ſz dei angelo. in q̄ inſtruūt mulieres vitare viroz locutōes Cōſideraūt in ſup vbi loq̄ref q: nō fuit lo cuta in foro: ſz in domo. in quo iſtruunt mu lieres ne in plateis loquant: ſz i domo a vi ris inſtruant. Cōſideraūt etiā qñ loq̄ref. ſ. qñ fuit magis opportunū. q: ſicut d: Eccl. iij. oñi negocio tps ē ⁊ opportunitas facit optime tex. in. c. nō ds de cōſan. ⁊ affi. De iſta diſcretōe loquēdi btē ℞ginis inq̄t Ber. ſ quodā ſer. Oia q̄ de dño vl a dño dicta vl acta cognouerat mr̄ ℞ga diligēter in corde retinebat. vt cū tps p̄dicāde vel ſcribende incarnatiōis ei⁹ aduenirēt ſufficienter vni uerſa put eſſent geſta q̄rētib⁹ erplicare poſ ſet. Cōſideraūt etiā quō loquerēf: q: non clamoroſe ſz modeſtie ⁊ ſubmiſſe loq̄bat Nūq̄ em̄ clamoroſe locuta ē niſi in filij ſui paſſiōe. Cūc em̄ ꝑm Aug. fortiter eiulauit Btā igit ℞go ſua loquēdi modeſtia ſcrepa uit loquē mulierē. de q̄ d: Prouer. vij. Bar rula ⁊ vaga q̄ez ſpatiēs nō valēs i domo ꝙſiſtere pedib⁹ ſuis. Nunc foris. nūc ī pla teis. nūc iuxta angulos inſidiāns. Secōam q̄s modeſtiā. ſ. i facti habuit excellētiſſime btā ℞go. vt inq̄t Alber. vbi. ē. ſic arguēs. Ec cl. vij. d:. Nō ē iuſt⁹ q̄ nō peccet. ⁊ Prouer. xxiij. Septies in die cadit iuſt⁹. q̄ō intelli git cōiter de viatorib⁹ ⁊ de caſu venīali. ō q̄ etiā hr̄ in. c. ſepties. de pe. di. iij. vl nūq̄ ē res ſupnatural⁹ q̄ ds viuat ſine pcō. q̄ō ꝓbat p. c. penul. ex de p̄ben. ⁊ i. §. nūc aūt xxv. di. ſine pcō erāū nullus viuit. c. licet

¶ Modeſtia verſtimē.

rly. di. Sed btiſſima ℞go nūq̄ peccauit ⁊ nūq̄ cecidit. ergo in modeſtia facti omnē creaturā excellit. Tertio modeſtia ꝙſtit i cultu veſtiū. q̄ō ꝓbat pillud. ſ. ad Tim. ij. ſiſr aūt ⁊ mulieres in habitu ornato cū ve recūdia ⁊ modeſtia ornāt̄ ſe nō in torſis crinib⁹ vel auro vel margaritis aut veſte p ciosa: ſz q̄ decet mulieres ꝓmittēs pieta tē p opa bona opa. Itē. ſ. Pet. ſ. q̄rū non ſit extrinſec⁹ capillatura aut circundatio auri aut indumēti veſtimēt̄oz cult⁹. vbi glo. ait ſicut criſpat⁹ habit⁹. Viero. q̄z in q̄dā epla dicit. Mulieres ſerico ⁊ purpura indute rp̄m induere non p̄ſt. Auro margaritis ⁊ monilib⁹ adornate. ornamēta cordis p̄di derūt. Itē ſup illud Ap. xvij. Vō q̄dam erat diues ⁊ iqueb̄at purpura ⁊ byſſo. inq̄t gl. ſiſm cultu pciſarū veſtiū culpa nō eſſet ſer mo dñi non tā vigiliter erp̄meret q̄ diues purpura ⁊ byſſo iduct⁹ apud ſeros ſtreme diabile rotꝛef. Er q̄b⁹ auctoritatib⁹ innuit q̄ adhībēdus ē mod⁹ in cultu ⁊ habitu ve ſtiū. Et habitu em̄ ⁊ veſtitu iudicat mode ſtia vel in continentia mulieris. l. itē apud labeonē. §. ſi q̄s ℞ginē. ff. de iniurī. ⁊ ibi Bal. ſummādo dicit. Talē te iudicabo ī q̄l habitu te repiero. Cō aūt vitāda ſit pōpa veſtiū ⁊ curioſ⁹ ornat⁹ corꝑis. hr̄ in. c. fuca re. de ꝑſe. di. v. Querit octauo qualr̄ iſta modeſtia veſtiū in btiſſima virgine fuerit vtrū deſcēdēdo ad deſpectiſſimū habitum vel ꝙſiderando mediocritatē ⁊ q̄ ꝑmo mō veſtita fuerit. vr̄ dicēdū ꝑm q̄ſdaz p ſuſam Viero. i quadā epla dicētis. Linis. ciliciū ſunt arma penitētiū. Itē Chryſ. de tunicis incōſutilib⁹ opinaf. q̄ d: incōſutilis: ſicut mu lier d: deformis. nō q̄ ſit ſine forma: ſed q̄ habeat malā formā. Ita tunica incōſutilis dicta eſt non q̄ fuerit ſine ſutura ſed quia habuerīt rudes ⁊ ineptas ſuturas. ⁊ deſu per cōtexta per totū. i. appetita ſicut veſti menta pauperū. ſi igit veſtit⁹ dñi adeo fuit deſpect⁹ ⁊ vilis ac aſperrim⁹. ergo ⁊ i mē ſ in oſtēſ imitatrix illi⁹ fuit. debuit eſſe hu bit⁹ deſpectiſſi⁹. Cō aūt mediocritatē in veſtitu ſeruauit ꝓbat p btm Viero. in q̄ dā epla q̄ inq̄t. Ornat⁹ veſtit⁹ ſordes pari mō fugiēdi ſūt. q: nec affectare ſordes nec erūbescite delitie laudē parūt. xlij. di. §. ſ. Itē nihil tātū placet deo quātū ſelꝛatarū. vt i quit Greg. ſup Eze. ad ſelā. aūt ordinaf cō formitas. ſuxta illō. ſ. ad Cor. ſ. Omnibus oīa fact⁹ ſum vt oēs lucrifacere. Conformi

tas aūt eſt in mediocritate. Cuz ḡ btiſſima ℞go fuerit maxima zelatrix otarū que oēs bus quantū potuit ꝑm deuz ſe cōparauit. Et in mediocritate cōſtit. ij. Et b. vbi etiā dic ma aūt vitupabilia ſunt. Ulī Goffred⁹ in Poetria inq̄t. In oīb⁹ vna eſt virtus ſuare modū. ⁊ Horat⁹ in ſmonib⁹ dic. Eſt mod⁹ in reb⁹ ſunt certi denīq̄ fines: Quos vltra citraq̄ neq̄t ꝓſiſtere rectū. ⁊ Ben. in li. tra ctatarū ait. Quiſq̄ medīū defugit iter ſta bili nūq̄ tramite pgit. ⁊ tō iuriſte dicūt q̄ ſemp via media ds eligi. vt no. in. §. ſed cuz liber⁹. inſti. de qui. cau. ma. nō li. ⁊ in. l. an tiq̄. cū ſi. ff. ſi pa here. peta. Cuz ḡ btiſſima ℞go oībus erēplū virtutū exticrit etiā in mediocritate hitus erēplū dedit. Ad hāc gōnē rnder Alber. vbi. ē. c. xcvj. dicēs q̄ tri plex eſt hitus. ſ. vanitat⁹ mediocritat⁹ ⁊ hūi ſo hitus. ſ. mediocritat⁹ ꝓprie dicti. ⁊ iurauit pātā tunicā eē coloris pāti ci. Cū ḡ talē colorē elegerit rp̄us ꝑ ſuo ve ſtitu. credēdū eſt etiā btaz ℞ginē in b filio ma ℞go alios viatores in iſta mediocrita te veſtiꝛ potuit excellere. cū de q̄ībz pan no veſtes habuerit: Aliq̄ de eodē panno vl

Triplex habit⁹

Color veſtius Marie

ſilī potuerint veſtiri. Ad b rnder Alb. vbi ē. q̄ q: ſunt pbz circa ꝓpticaria in hmōi arg mediū determinare neſcit. Deſcēdentē em̄ ad individua iubet plato ḡdeſcere. vt inq̄t Prop̄b. in vlib⁹. Singularia em̄ ſunt. q̄d non di cuntur infinita nec eoz eſt ſcia. vn. Ethic. Iō in hmōi gra potētioz eſt arte. Dicim⁹ ḡ q̄ btiſſima virgo excellit alios viatores in cultu veſtimētoz in b q̄ ſup artē ꝑ vnctio nē ſpūſancti ſciuit pcise mediocritatez in hitu hūiliratio obſuare pfectiſſime. ḡ ſer uauit btiſſima virgo illud ad Phil. iij. ſcz Modeſtia veſtra nota. ſi oībus hoibus.

Para ḡrta de prudentia, beate virginis

Si verbis thematis nr̄i dixit virgo bñdicta. Adea ē prudēria. In ipa em̄ vt ait Alb. vbi. ē. c. lxxxiij. fuit prudētia excellētioz q̄ in aliq̄ alio viatore ecc. ℞go prudentiſſima quo ꝓgrederis ꝛc. ſtrutib⁹? Tria ſunt ad prudētia ptinēta ſcz ꝓterita recogitare: ꝑſētia ordinare ⁊ futura ꝓuidere. tō de imprudētib⁹ d: Deut. xxxij. prudē tie ponit Tull⁹ in. ij. retho. ⁊ de ipis etiā hr̄ in ꝑe. inſti. §. quoz. de q̄bus b breuiter ptr̄ſco. q: de ipis in. ij. pte roſarij ſmonē ſer. viij. parte vlt. diffuſe tractaui. Btā igit virgo prudentiſſima fuit: q: ꝓterita contiſ nue recogitauit vñ dicere poterat illud ꝓ: Ireuſ. Cogitaui dies antiq̄s et annos eter nos ī mēte habui. Pūtia q̄s bñ diſpoſuit ⁊ diſpoſuit. Unde illa dicit ſcā mater eccl̄ia in officio viſitatiōis ſue. Diſpoſuit nāq̄ in feriora oīa ſua ſapīa, prudētia et induſtria ꝓpulſata. Futura quoq̄ optīe prudit dū ꝑ hūilitate ſua ſe ab oībus ḡbationib⁹ beati ficandā ⁊ magnificandā eſſe cognouit di cens Luc. j. Reſpexit hūilitatez ancille ſue ecce em̄ ex hoc beatā me dicēt oēs ḡnatio nes. Fuit etiā prudens cōſeruādo oīa ꝟbā hec: q̄ de filio puulo dicebant. cōferens in corde ſuo Luce. ij. ſ. cū hīo q̄ ſcpta erant de eo. vt dicit Beda. Prudēter quoq̄ diabolo occultauit ℞gnitatē ſuā: prudēter euaſit p ſecutionē Herodis ꝑ filiū fugiēs in egyptū cū eo. ei⁹ quoq̄ prudētia apparet ꝑ ea que dixim⁹ in parte pcēd. de modeſtia ⁊ pauci tate locutiōis ei⁹. ſcri ptū eſt em̄ Prouerb. xj. vir prudens tacebit. ⁊. xij. eiuſdem libri

Universidad de Deusto
Biblioteca

verba prudētis statera pōderabunt. ⁊ Prouer. x. item ōr. Qui moderat labia sua prudētissim⁹ est. Preterea si scīa scīoꝝ prudētia ē vt ōr Prouer. ix. Profecto hanc sciam habuit ipsa scīa sanctoꝝ btā virgo. Et si scīa ambulauerūt p vias prudētie, iuxta illud Prouer. ix. Ambulate p vias prudētie. pfecto credēdum ē q; ipa virgo ꝑginū ⁊ sctoꝝ

B Prudētissima fuit. sctissima p vias ipas ābulauit. Oō autē btā dei genitrix prudentissima fuerit, pbari pōt p illud Prouerb. ix. Dns sapia fundauit terrā. i. beatam virginē, stabilīuit celos prudētia. per celos aūt ei⁹ sensus intelligi possunt. quos dns prudētia repleuit. Patz quoq; prudētia ꝑginis si pscrutemur diffinitionē ipsi⁹ prudētie. quaz ponit Tullius ꝛ. veteri rhetor. di. prudentia est rerum bonarū ⁊ malarum scīa. cū quo concordat et melius diffinit iurisc̄ōsultus in. l. iusticia. ℌ. iuris prudētia. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ imperator insti. eo. ti. ℌ. ſ. di. Prudētia est diuinaꝝ atq; humanaꝝ rerū noticia. iusti atq; iniusti scīa Btā ergo virgo diuinaruꝝ ⁊ hūanarū rerū atq; iusti ⁊ iniusti noticiā sup oēs viatores habuit. vt patere pōt ex dictis in pte. iij. huj⁹ opis. ser. ſ. parte. iij. et patebit ex dicēdis infra ꝑmone. v. ex. vj. huj⁹ pris. ergo super oēs viatores prudētissima fuit. Unde illi dixit deus illud Prouer. vij. Dic sapiēcie. soror mea es. ⁊ prudentiā voca amicā tuā. Ut enī dicit phy. li. ſ. magnoꝝ moraliū. c. lxxj. prudētia est sīc. architector virtutū. ⁊ vt ait Tullj⁹ in tuscu. q̄sti. li. ſ. nihil est hois prudentia dulci⁹. Et Lassi. lib. vj. epłaꝝ. epła x. inquit. Sola est prudētia q̄ rebus oībus ꝓponit q̄n in hoie feliciter inuenit. est enī mater oīm virtutū. c. ſ. de offi. cu. ⁊. ſ. q. v. c. presentiū. De qua ꝓbat cit in. ſ. rhet. c. xiij. prudētia est virtꝰ intellectꝰ sine qua non cōlligari pōt de bonis ⁊ optimis dictis ad felicitatē. et ista nō inuenit nisi in bonis. Unde Aristo. in. vj. Eth. inqt Impossibile est aliquē prudētē esse nō bonū et btūm Tho. ij. ij. q. xlvij. ar. xiij. ꝑbat triplici rōne q; perfecta prudētia in pctōribus nō est. Cū ergo beatissima ꝑgo fuerit optima: ⁊ oībus virtutibus ornata clarū est q; fuit prudētissima. Si enī prudētiā non habuisset, ppie homo appellari nō potuisset q; vt ait ꝓba. ij. de ańa. Homo est prudētissimū aīalium. Item deo displicuisset in oībus opibus suis. q; vt inquit esop. Displicet imprudēs vñ placere studet, que ergo summe placuit altissimo: prudētie ſrutum habuit in summo. Et q; in li⁹. ꝓleumarū parte. xxx. dic. ꝓba q; homines parui capitis prudētiores sunt eis q̄ sunt magni capitis. Ideo gl̄iosa virgo fuit capitis nostri magni ⁊ inflati. i. superbi: sed exigui. i. humilimi: prudētie ſrutē meruit adimpleri. Ita aūt erat btē virginis prudētia, vt etiam in eiꝰ facie reluceret, iuxta illud Prouerb. xvij. In facie prudentis relucet sapientia. Quis igit Prouer. xiiij. scripsit est. In ore prudētis requiescit sapiēcia ⁊ indoctos quosq; erudit. Ideo rogemus ipsam sapientissimam virginem vt nos doceat per vias prudentie ambulare. ad quod ꝓstet sapiēs Prouerb. ix. Prudentia enī ꝓfectior est auro. vt ōr Prouer. xvj. Nā defendit a malo. iuxta illud Prouer. ij. prudētia ꝑseruabit te: vt eruaris a via mala. Itez multiplicat in bono. vñ Prouer. xix. ōr. Custos prudentie inueniet bona scīa in plenī vita. ⁊ in futura gl̄ia. ad quaz nos ꝑuenire faciat ipsa virgo prudētissima. Amen.

De trib⁹ aliis ſrutib⁹ btē virgis. ſ. orationis feruētis ꝑfunde hūliationis ⁊ imparabilis virginitatis. Sermo. iiij.

M tribus bene

c placitū est spū meo. Ecclesiastici. xxv. Tria sunt q̄ amā maxime deo cōmenda. Primum est feruēs oratio

De qua Bern. in quodā ꝑmone ait. Is semper videamur a deo in oratione tū et ꝑsentra mus ⁊ ostēdim⁹ nos ḡsū facie ad faciē cum deo loquētes oīone enī cū deo lochmur per ait Auicenna. r. ſne meta. c. iij. Idcy quoq; Bern. itez inqt Oratio est hoīm deo adhērētus affectio ⁊ familiaris q̄dā ac pia allocutio. Geōm est pfunda hūliatio. de qua Eccli. xxxv. dicit. Oratio hūiliantis se: ꝑ eraudītiōis suffragio deū adit. Humilitas ergo in cōspectu dei nos ⁊ oīones nostras repūtat. ad eo enī ē illi grata. q; illā hūtes semp in cōspectu suo esse desiderat. vñ fil obsecratiōib⁹ defutēs die ac nocte Luc. ij. ⁊ de btā Cecilia ōr. Ego deuota semp eā⁹ humiles venire ad me. Tertium est virginitas. de qua Salomō ait Sap. vi. Incorrupto facit esse primū deo. hoc autem tres virtutes excellentissime in se habuit beata virgo. Ideo dicere poterat verba thematis nostri super quibus aliquid de hīs tribus virtutibus dissereremus.

D Maria feruentissima in oratione.

Pars prima in qua tractat de feruenti oratione studio btē virginis Marie.

d Frat Albert⁹ supmissus est. c. lxxx. Oō vir⁹ oratiōis in btā virgine exstitit nō imitat̄ alicui iuri ex pte sui. ſs tm̄ titur gre dei. ⁊ iuri naturali ⁊ iusticie eā⁹ audire matrē. ſs illi obedire. iuxt illud. Exo. xx. ⁊ Mat. xv. Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā. vñ apls ad Ephe. vj. ait. Filij obedite parentibus vr̄is. Oō ⁊ ipsa videt innuere in modo orādi nō vtēs oratiōne simplici. sed insinuatiōe di. Job. ij. Etenī nō habēt te. Uñ btus oratiōis ei⁹ fuit excellentissima in summo. tū q; habebat nobilissimū modū orandi. vt dic̄ Hugo de sctō vic. in li. de sacramētis. Tū q; ei⁹ oratio habebat rōnē suffragii ⁊ ꝑsonī. Tū q; erat impossibile eam nō exaudīri. iuxta illō. iij. Reg. ij. Pete mr̄ mea. neq; enī fas est vt auertā faciē meā a te. Et bester. v. Que est petitio tua? Peter ꝑ qua re postulas? etia si petieris dimidiū regni mei obtinebis. Si ḡo orationē iustoꝝ exaudiet deus Prouerb. xv. ⁊. c. in. grauibus iij. q. ſ. multo magis orationē mr̄is sue iustissime. Et si oratio hūliantis se nubes penetrat. Eccli. xxxv. Profecto orationes hūlime ꝑginis celos penetrabāt. ipa aūt virgo semp orabat. Nā ⁊ q̄n laborabat corpe per dēplationē eleuata erat mēte. nec mirum Si enī qui cōseruat verbū multiplicat orationē. vt ōr Eccli. xxxv. Profecto ipsa que cōseruabat oīa ꝑba dei. cōferēs i corde suo oīones mltiplicabat. nec vnq; a vocali vel mētali oratione cessabat. Fuit ergo btā ꝑgo oīm mulierū deuotissima: immo oīm creaturaꝝ q; vnq; fuerūt aut erunt a principio mūdi vsq; in finē. vñ Bern. sup missus est. de illa mātr. Virgo sctā. ꝑgo sobria. ꝑgo deuota. q̄n enī castior illa: quis deuotior? q̄s dicat, nullꝰ vnq; fuit. Si enī ot ōr Judith vin. Judith clausa morabat i secreto cubiculo domus sue ieunās ⁊ orās. ⁊ Anna ꝑ phetissa nō discedebat de templo ieiunijs ⁊ obsecratiōib⁹ defutēs die ac nocte Luc. ij. ⁊ de sctā Cecilia ōr. Ego deuota semp eā⁹ deū ꝑpetrauit q̄ deū ꝑmeruit. atq; hōani gn̄is salutē obtinuit

e Maria humil.

Pars scā huius sermonis de humilitate beate virginis.

Umilitas btē ꝑginis fuit ꝑfunda honorata ⁊ ſtuosa. Pro quo fuit ꝑfunda, intrantū enī se hūlia

h uit q; ancillā se vocauit. cū esset oīm dña. Unde dixit Luc. ſ. Respexit humilitatē ancil'e sue, sup qō verbū dicit Ber, humilitas sui cōceptum ancilla ꝺo deuotiōe cōmēdat famulatū. Sicō se fecit seruā: q̄n tribus mensibus Elizabeth deseruiuit. vñ Beda super Lucam inquit, Festināter obtt. ⁊ Zacharie domum intrauit, vt Elizabeth visitaret, ac pregnāti grauide ⁊ grādeue iuuencula ministraret. Et Ambr. sup Luc. ait. Discite mulieres seduli tatē quā pregnantibus debeatis exhibere cognatis, Mariā nempe que sola pius in penetralib⁹ versabatur non a publico virginitatis pudor. nō a studio asperitas mōtiū, nō ab officio, pluritas itineris retardauit. Tertio se fecit oīm infimā, vt ꝑz Eccl. j. vbi recitatis nomibus apłoꝝ ipa in fine oīm tanq; infima oīm er humilitate poni voluit seruās illud ſb. iij. sui dictū Luc. xiij. Recūbe in nouissimo loco, ideo sup oēs exaltari ꝑmeruit. vnde Ber. in quodaz ser. ait. Ita exhibebat se pītimaz oīm: vt oīm

Universidad de Deusto
Biblioteca

nouissima poneret. Infra ses viduas ⁊ penitẽtes. infra etiã illã de qua xpo septẽ demonia eiecerat. Merito igit facta est oĩa dña que se oĩm exhibebat ancillaꝫ. hec ille. Nihil est tã peculiare in pfali maiestati ꝙ humilitas per quaꝫ sola dei seruat imitatio. vt ỏ: i. l. fi. C. de dona. iter vi. ⁊ vxo.

Maria in ioseph humilitatẽ seruauit.

Ut aũt melỹ videre possimus ꝙ ꝑfunde se hũiliauit pulcherrũ erit ꝓsiderare eius vite discursum. ⁊ inueniemus ꝙ in oĩbus operibꝰ ⁊ cogitationibꝰ ⁊ locutionibꝰ suis humilitatẽ seruauit. Primo q̃dẽ in animo. Ut aũtẽ hũilitas animi eius magis eluceat consideremꝰ quantũ Eue elatio se extulerit. Nã dicit Job. Damas. in quodã ẽmõe. Eua se exerexit supra deũ. qñ. .s. volũtatẽ suã diuine volũtati ꝓposui. vsqꝫ ad deũ qñ ei⁹ diuinitatẽ appetere ausa fuit. cõtra deum qñ ses ỏ ei⁹ ꝓceptuꝫ venire ꝓsumpsit. Brã aũt ẽgo Maria hũiliauit se infra ceteras mulieres ⁊ vsqꝫ ad mulieres ⁊ ꝑpter mulieres. Primo infra mulieres. quelibet em mulier vult hr̃e sponsum diuitẽ vñ partu pulcherrimũ thalamũ ⁊ mollẽ lectuꝫ atqꝫ obsequiũ ancillarũ ⁊ abũdantiã pannoꝝ ⁊ cunas ad recipiendũ puerũ. post partuꝫ ỏ vult hr̃e q̃tẽ ⁊ ociũ. Sed virgo habuit spõsum pauperẽ. ꝑ thalamo stabulũ: ꝑ lecto fenũ: ꝑ ancillis bouẽ ⁊ asinũ: ꝑ pãnis ꝓciosis vilitatẽ pannoꝝ. ꝑ cunis ꝓpium ꝑ q̃tẽ ⁊ ocio eã oportuit fugere in egyptũ Ecce quõ infra mulieres se voluit hũiliare. cũ Eua supra deuꝫ se voluerit exaltare.

B

Scõo se hũiliauit vsqꝫ ad mulieres. cũ Eua se exerexerit vsqꝫ ad deũ. Ꝑa enĩ virgo nũq̃ alicui se pretulit in cõsortio mulierũ. sed cõem ⁊ tanq̃ vnã illaꝝ semp se exhibuit: sicut ptz in circũcisiõe filij: in sui purificatiõe ⁊ in festiuitatũ hỹsitatiõe. vñ Bern. in q̃daꝫ ser. inq̃t. Virgo bñdicta nõ indigebat purificatiõe sicut nec filiꝰ eiꝰ circuncisiõe. Sz voluit esse inꝰ mulieres sicut vna illaꝝ. nã ⁊ filiꝰ fuit i medio paruuloꝝ. Ter tio hũiliauit se ꝑpter mulieres. i. ꝑpter illaꝝ vtilitatẽ ⁊ fructũ. Nã nõ tñ voluit eẽ ẽgo sz etiã hũiliari voluit ⁊ esse cõiugata. ⁊ postmodũ vidua derelicta vt oĩbꝰ mulieribꝰ spẽ ⁊ fiducĩã daret sal̃utis. ostẽdẽs ꝙ nõ tñ ẽgines saluanꝫ. sed etiã cõiugates vidue. vt ỏ: in. c. i. de ẽsum. tri. ⁊ fi. ca. Quia q̃ Eua habuit elationẽ. Maria ỏ hũilitatẽ. ideo ipa fuit gra replera. illa ỏ gratia euacuata. vñ Ber. vbi. s. inq̃t. Eua ꝑ superbia dei creaturã se esse nõ cõsideraꝫ ỏ ꝑfici ori voluit. Maria ỏ factori suo se humiliter subdẽs ancillã se noiauit. Ideoq̃ Eua est abiecta. ipsa ỏ electa. Seruauit nãq̃ virgo illud qõ ỏ: Judith. viij. Vulie mꝰ illi aias nras. alr̃ em gra ẽpleri nõ potuisset nisi humilitatẽ cordis habuisset. qa vt ỏ: .s. Pet. v. Deꝰ superbis resistit. hũilibꝰ aũt dat gram. Superbus em ad fontem gr̃e accedit cũ ore eleuato. Ỗ impleri nõ põt iusta illõ Prouer. xvj. Qui exaltat os suũ querit ruinã: hũilis aũt ad fontẽ gr̃e accedit cũ ore inclinato. ⁊ ideo impleri meretur. Seruat em illud Josue. xxiij. Inclinate corda vestra ad dñm deũ ẽrl. q: ergo brã ẽgo nõ habuit ore eleuatũ ꝑ superbia: sed ẽclinatũ ꝑ hũilitatẽ verã. iõ gra dei impleri meruit: Suauit em illud ps. xliij. Audi filia ⁊ vide. ⁊ inclina aurẽ tuã. Superbꝰ etiam accedit ad fontẽ gr̃e cũ corde clauso: qõ significatuꝫ est Zach. v. vbi dicit. Mittit massaꝫ plũbeã in os eius hũilis ỏ accedit cũ ore apto iuxt illõ ps. cxviij. di. Os meũ aperui ⁊ attraxi spm. Btã ẽgo accessit ad fontẽ gratie ore apto. .i. cũ feruenti desiderio. Et ideo implera fuit. vñ de illa ỏ: Prouer. vi. Os suũ aperuit sapiẽtie. Superbꝰ etiaꝫ accedit ad fontẽ gratie cũ vase pleo: q: corꝺ plenũ amore mũdano humilis aũt accedit cũ vase vacuo. ⁊ iõ impleri meret. Qua ꝓpter Aug. in quodã ser. ait. Vaa ea sed plenus eo. fũde qõ habeꝫ vt recipias qõ non habes. Funde amorem seculi vt implearis amore dei. Btã autẽ virgo accessit cũ vase vacuo: quia oĩa mũdana desperit, ⁊ ideo gr̃a impleri ꝓmeruit. vñ ipa inq̃t Luce j. Esurientes impleuit bonis ⁊ diuites dimisit inanes.

Maria hũilis in verbo.

Scõo habuit humilitates in verbo qñ dixit. Respexit humilitatẽ ancille sue. Magnã em ostendit hũilitatẽ dicens se respectã ac si diceret. Nõ erã digna vt i me aspiceret. ⁊ tñ aspexit gr̃as mihi infundendo: ⁊ respexit in meũ vterũ descendẽdo. Magnã etiã humilitatẽ demonstrauit qñ non matrẽ dei se appellauit nec reginã celi. sed ancillã xpi. Unde Petrus rauẽneñ. in quodã ser. ait. Ecce quã vocauit angelꝰ dñam: ipsa se recognoscit ⁊ vocat ancillam. quia deuotus animo infusa beneficia ad obsequiũ crescit. augetur ad gratiã nõ ad superbiã pertumescat nec ad arrogantiã prosilit. Maximã etiam humilitatem ostẽdit cũ dixit. Respexit humilitatem ancille sue. Nõ aũt dixit nobilitatem vel sanctitatẽ. Illa aũt ancilla est humilis illa. ac si diceret. Nõ tñ me dico respectaꝫ vt sim ancilla ẽdigna. Seruauit ergo humilima ỏ illud Prudentij in li. de conflictu vitioꝝ ⁊ virtutũ dicẽtis. Desine grãdia loqui frãgit deus omne superbũ. Magna cadũt. ẽlata crepãt tumefacta ꝓmunt. Discite supercilliuꝫ deponere. discite cauere. Ante pedes foueã quisquis sublime minaris. Per uulgata viget nostri snia xpi. Scãdere celsa humiles. ⁊ ad ima redire feroces. Quia enim verã esse sciebat sñam Claudi. lib. .s. di. Jnquinat egregios adiũcta superbia mores. Et illam autoꝝ astrolabij. .s. Jn sua sit ꝓcepa discrimina quisqꝫ superbus. Intolerabilꝰ nihil ẽ q̃ vita superbi. Et illã Faceti poete. c. ij. di. Ut placeat cũctis nullũ ẽcet esse superbũ. Qui sic inflatur desinit rẽ bonus. ideo voluit seruare cõsiliũ Omõ. ij. de arte amã. di. Erue fastus Quisqꝫ manturi curã amoris habes. ⁊ i. iij. de tristibus. Tu q̃s formida nimiũ sublimia semp. Uiue tibi ⁊ longe noia magna fuge. Et illud Gualte. poete li. .s. Parcite mortales animos extollere fastu. Nouerat nãq̃ verã esse sñam Marcialis dicẽtis. Ethereã pacẽ ventusqꝫ superbia rollũt. Quaꝫpropter semp i ãbo ero in locutione sua humilitatẽ seruauit. Scieno q̃s ꝙ lꝫ in mẽte quis habeat humilitatẽ: tñ etiã renet in actibꝰ exterioribus illaꝝ demõstrare ne ꝑpter aliquos actꝰ superbiaꝫ pretẽdentes primus scandalizetur. Unde in iij. de arte amãdi Ouid. inquit. Nõ nateꝫ i vultu dãnosa superbia vestro. Quis ad aliud ꝓpositũ dixerit. voluit beatissima virgo in omnibꝰ actibꝰ suis humilitatis exemplum demõstrare. Pro cuiꝰ declaratione dico ꝙ tertio habuit hũilitatẽ in ẽgno. Signũ em est magne humilitatis. qñ quis ꝑfecte se subijcit superiori: illiq̃ obedit hilariꝰ seruans illud ad Hebre. xiij. Obedite ꝓpositis vestris. Signũ aũt est maioris hũilitatis qñ quis equali obedit eiq̃ humiliter subijcitur. Sed signũ maxime humilitatis ẽ qñ quis obedit ⁊ subijcit inferiori suo vt sñat glo. in cle. .s. de reli. domi. Beata autẽ virgo omnibꝰ viliorẽ se reputãs nulli se ꝑferebat. Et nõ tñ superiori suo. .s. deo. sed etiã equalibus ⁊ inferioribus se postpõebat. vt. ẽ. patuit. obsequq̃ seruiebat humiliter ⁊ se oĩbus

Maria hũilis i ẽgno.

viliores estimabat. iusta illõ apli ad Phil. ij. .s. Superiores inuices arbitrãtes. Nũq̃ em staret voluit in monte elationis: sz semp in valle humilitatis. Sciens ꝙ sicut oẽs aque naturaliter fluũt ad valles ⁊ ad loca humilia. nec illa pertranseunt nisi puꝝ fuerint replera. sic diuina gra illuc ingredit vbi humilitatis vallis ⁊ concauum inuenit. dicẽte Aug. in li. de ẽbis dñi. Confluit aqua ad humilitatẽ vallis de superbo mõtis. Quia igitur beatissima virgo semp elegit habitare in valle humilitatis. iõ in tali valle fluxit fons spũssancti, creuitq̃ lilium paradisi et accẽsus est calor amoris ignitiPpter primũ aũt ỏ: ꝑ ỏ. ciij. Qui emittis fontes in ꝙllibꝰ iter mediũ mõtiũ ꝓtrãsibũt aque vnã eñ valle circũstant duo mõtes: ⁊ humilitatẽ circumstant due spes supgratuꝫ spũalibꝰ. Beata autẽ virgo habuit stirpe regiã Pgenita. Itez ex gratia spũali quia fuit in matrez dei assumpta. Sed primo se in matrimonium. iunxit ꝑpter qõ Bern. sup missus est ait. Que est hec virgo tam venerabilis vt saluteꝫ ab angelo trã humilisꝫ desponsata fuit fabro. Pulchra permixtio ꝙginitatis ⁊ humilitatis. nec mediocriter placet deo illa anima in quaꝫ humilitas cõmendatꝰ ginitatem ⁊ ginitas exornat humilitatẽ. hec ille. Occasionẽ ỏ scõaꝫ repulit qñ se ancillã dei vo cauit cũ esset sponsa. ⁊ qz semp in valle humilitatis steꝛit. iõ aqua diuine gr̃e in ea abũdantissime fluxit. vt em inquit Ber. supermissus est. Semp so let gratie diuine familiaris esse ꝛ humilitatis. Ex ꝓdictis igitur apparet ꝙ cũ humilitas sit maior ⁊ magis meritoria ac maioꝝ laudedigna qñ ꝺo humiliaꝫ habẽs occasiões supbiẽdi. .s. diuitias: dignitates. pulchritudinẽ. nobilitatẽ ⁊ hmõi. ꝙ si habeat occasiões. se humiliandi. vt quia est ignobilis. miser. ⁊ vilis prosecto ostat btãs ẽginẽ eẽ hũillimã. q̃ cũ eẽt nobilissima sanguĩe ⁊ pulcherria corꝑe. vt patuit in. ij. pre huiꝰ opis. Adultas q̃s habuerit diuitias ⁊ thesauros in magoꝝ oblatiõe. esseꝫ olim ẽrutũ ⁊ graz plẽitudine famosissimaꝝ dignissima. atqꝫ mr̃ dei ac celi terreqꝫ regina. tñ tã ꝑfunde se vilificare voluit. O ẽgo gliosa. O alabastrũ humilitatis. O suauitatis odor. Ex virgo alta

Humilitas meritoria.

Universidad de Deusto
Biblioteca

generositate altissima pulchritudine. & tñ infima eo humilitate. Tu sublimis abūdāti facultate. Tu gloiosa dignitate. & tñ i hoc mūdo vilis & despecta esse voluisti, pfunda humilitate. Et ideo sup illa dba Lu. s. Tur bata est in sermone eius, dicit glo. Altera ta est virgo ex celsitudine inaudite laudis Si essi vir uperiū de seipsa audisset, in magnā leticiaz vt inqt sanct⁹ Bernardinus in sermone annūciatōis pfiteret. Delectabat eñ habitare i valle pfunde humilitatis, i qua nō selū pfluiū sanctisp̄us recepit, sed etiā liliū paradisi gnauit. qō Can. ii. inqt. Ego flos. cāpi & liliū cōvalliū. Dr eñ rpus liliū cōvalliū: qz nat⁹ est de matre humili q̄ fuit cōvalis. Sed tñ in plurali ponitur con uallū. qz oēs spēs humilitatis i ea fuerūt.

Jn hac q̄ valle humilitatis accēsus fuit celor⁹ diuini amoris. i valle eñ soler eē lux celi feruētior: q̄z i mōtib⁹ trib⁹ de causis. pma est: qz ignis nō attēdit niſi in spisso & humido aere. in mōtib⁹ aūt est aer subtilis. in valle vo spissus & humidus. alia est quia i mōtibus aer subtilis ex sui leuitate huc illuc impelletur. & sic frigidus inuenitur. tertia est quia radij solis ad latera mōtiuz descendentes sese resiliendo percutiunt et calorē multiplicāt. Jn hac igit valle humilitatis v̄ginee fuit accēsus ardor amoris q̄ causabat er humido sue pietatis & er tranquillitate mētis & exagitatione diuersevir tutis. Quarto habuit humilitatē in fac to q̄n elizabeth cognate sue obstetricis officiū impēdit, aptās filiū. lauās q̄z vtrusq; dom⁹, aprās lectū. & cetera vilitatis officia exercēdo: atq; seruiēs ipsa q̄ erat dña ancille sue. & mater dñi matri serui famulando. De q̄ Āmb. sup Lu. ait. Abijt maria i montana. nō q̄si icredelia de oraculo. nec quasi incerta de nūcio. nec q̄si dubitās de exemplo sed quasi lera p voto religiosa p officio. festina p gaudio. Et infra. Māsit aūt cū Elizabeth quasi trib⁹ mensibus. q̄ eñ ppter officiū venerat i herebat officio. Et q̄ demōstrabatur ei⁹ pfunda humiliatio. Scriptū est eñ in. c. ſi q̄s. de peni. di. ij. exercitia humilitatis sunt si se vilioib⁹ officijs subdat & ministerijs indignioub⁹ tradat. Scōo principaliter in hac pte dico q̄ humilitas beate v̄ginis fuit honorata. Est eñ humilitas coacta. spōtanea. & honorata. Humilitas coacta etsi de se nō sit meritoria, habet tñ meritū q̄n ipsa necessitas vertit in vtilitatem. & hec fuit humilitas Joseph. de quo ō: per p̄s. cliij. Humiliauerūt in cōpedib⁹ pedes ei⁹. Humilitas vo spōtanea. etsi de se sit meritoria. hz tñ intra se cām vñ generetur inf illō. Mich. vj. Humiliatio tua in medio tui. Humilitas aūt honorata est q̄ nulla hz coactionē nec hmōi occasionē. Sed quāto pl⁹ talis extollit. tāto magis ad hūiliora puocat. & hec fuit humilitas David: qui in sublimitate regia pstituta dicebat ij. Reg. vj. Tudā & vilior fiā plus q̄z sum. & ero humilis in oculis meis. Talis fuit humilitas marie q̄ honorata ab angelo q̄ eā salutauit. a patre celesti qui eam ab eterno in spōsaz elegit. a spūsctō q̄ i ea supuenit a filio dei q̄ de illa carnem assumpsit. a toto mūdo qui eā beataz ptestat & dicit. ipsa tñ de se humilia sentiēs: se ancillā appellauit Ō admirāda Ber. sup missus est: ait. Que est ista sublimis humilitas q̄ honori cedere nescit. insolescere gl'ia nō nouit. Dei mr eligit. tancillā se nōāt. Nō magnū est humilē esse in abiectione. magna vo prorsus & rara virtus. humilitas honorata. Certio dico q̄ eius humilitas fuit valde hono sa. quia ipam dei spōsam fecit ac thalamū rpi & habitaculum spūssancti. atq; vniuerso mūdo salutē attulit. Et hoc est q̄ Aug. in quodā sermone ait. O fe. beate Marie humilitas que deū & hominē hominib⁹ peperit. vitam mortalibus edidit. celos innouauit. mūdū purificauit. paradisuz aperuit & hominū animas ab inferis liberauit. O fe inquam gloiosa marie humilitas. que porta celi efficitur scala paradisi construit. Facta est certe maria scala celestis. p quaz rps descendit ad terras. Bern. q̄sybi. s. ait Si maria humilis nō fuisset. spūssanctus i ea nō requieuisset. q̄ scriptū est. sup quez requiescet spūs meus nisi sup humilem et quietū & tremētē sermones meos. porro si super eā nō requieuisset, vtiq; filiū dei nō cōcepisset. Igit vt de spūsancto cōcipet humilitas fecit. Nā etsi et v̄ginitate placuit: tñ et humilitate cepit. vñ cōstat q̄ vt etiā placeret virginitas, pculdubio humilitas fecit. laudabilis eñ virtus virginitas. sed necessaria magis hūilitas. hec ille. Ebrye. etiā in quodam ser. inquit. Nisi q̄ beata virgo sup oēs angelos gloificata accendisset nisi prius infra homines humiliata descēdisset. Quia igit gloiosa v̄go subleuanda erat ad tantā celsitudinē dignitatis. ideo

Maria humil unfacto

Marie humilitas honorata

O Marie humilitas pua pria

fundamentum fecit sibi. pfundissime hūilitas magnā cōstruere volucā celsitudinē: de fuit ad filij dei maternitatez. q̄z dignā se cerat p eminā hūilitatē. Un grecus exposicille sue. ait. q̄si diceret. Ppe. pudit ego nō expectabā. hūilib⁹ erā cōtenta. Nūc vo ad sydera. Nec q̄z hitas colligit er dict⁹ Aug. in hmo. ii. de natiuitate v̄ginis q̄ inqt. Dic mihi q̄so iā scat serōz mater: que admoduz mirtini odoroz muri coloris liliū pualiū fine succo humane ppaginis. & sine imbre carnalis seminis in sinu ecclie germinasti Dic mihi q̄so vnica mr: q̄bus manib⁹ vl q̄ deitat⁹ articulo in vtero tuo format⁹ ē dei filij: cui⁹ dei solus est p̄. Dic obsecro te p eō q̄ te fecit vt ipse fieret in te. Dic inquaz mihi q̄d boni egisti, aut quātū pmiū obtulisti: per q̄s p̄rco ambisti: quos patronos adhibuisti. que suffragia pmisisti, quo spū vel qua cogitatiōe ad hoc vt accipes puerisset: vt virtus & sapientia patris. q̄ attingit a fine vsq; ad finē fortiter: & disponit oīa suauiter: tot⁹ vbiq; manēs & sine vlla sui mutatiōe i vterū tuū veniēs. ita castellum castum tui ventris incoleret vt ingredīēs nō ledere: exiēs incolume custodiret Dic mihi q̄so quēadmodū ad hoc pueristi Et illa. Queris a me q̄ obtulerim mun⁹. & vnū mater effecta sim creatoris? oblatio mea fuit virginitatis pmissio: nō a me mihi data. sed ab ipo autore bonoz oīum mihi cōcessa. oblatio mea fuit hūilitas mea. & ideo Magnificat aīa mea dñm. q̄z respexit nō auro eleuatā tunicā meā. non pōpo so cultu radiantis auri ornamētū ceruicis mee: aut p̄riosoz lapidū vel margaritarū dependentiū in auribus meis decore: aut gemmarū rubore attēdit: nec fuco mēdaci colore: sed respexit humilitatē ancille sue. venit enim ad me mansuetus: requiescens super maternū spūs humilem & mansuetū ac trementē verba sua. hec ille.

Pars tertia huiꝰ sermonis de virginitate beate virginis Marie.

p Maria s ppetua virgo

Jeut brā v̄go fuit hūilis ante partū: in partu. & post partū. vt pōr. p bari er dictis in pcedēti parte: ita perpetuā v̄ginitatē seruauit. Un augustī. sup Johānē ait, Sicut i sepulchro in quo positus fuit corpus Jesu nec ante nec post mortuus iacuit. sic ipa nihil vnq̄ mortale excepit. De cuius inviolata v̄ginitate treo cōsideratiōes faciem⁹. Prima dicet v̄grui tatis. Scōa p̄habilitatis. Tertia vo dignitatis. Primo dico q̄ beatā mariā esse integerrimā v̄ginē fuit cōgruū q̄tuoz rōnib⁹ Prima sumit er pte filij nascētis. & ista est q̄drupler. Prima est q̄z deo cōmittebat sibi pciū redēptiōis hūane ō quo ō: Prouer. vi. Procul & de vltimis finibus pciū eius istud eñ pciū fuit. pcul. q̄z de celo. & fuit de vltimis finibus. q̄z de natura diuina supema. & natura hūana ifima. Et q̄z tale p cium i ei⁹ vtero ponebatur. ideo debuit esse tale integrū p carnis integritatē & v̄ginitas integritas eñ est integritas mentis & carnis pas cōfractū: oēm sapientiā nō tenet tenet tanq̄ vas fractū. vñ & fatuus appellatur. Et Aggei. ij. ō:. Qui mercedes cōgregā est: qz cōmittebat sibi thesaurū celestis sapiētie. Jlliū. i. thesauz. ō quo ō: ad Col. ij. Jn quo sunt oēs thesauri sapiētie & scie tie dei absconditi. & iō debuit esse vas nouū ideſt v̄ginitatis glia decoratū. qō significatū est. iiij. Reg. ij. vbi helisseus. i. de⁹ pater posuit sal. i. diuinā sapientiā in vas nouū ideſt in Marie vterus. De isto thesauro ō: Prouer. xxi. Thesaur⁹ desiderabilis & oleū in habitaculo iusti. habitaculuz iusti fuit mr̄ xpi. in qua fuit thesaurus diuine sapiēe et oleū mie. Tertia rō est: qz cōmittebat sibi balsamū diuine gre. Jllud scz balsamū de quo ō: Eccli. xxiiij. Sicut cynamomū & balsamū aromatizans dedi suauitatē odoris. vñ debuit eē vas mūdū. v̄ginitas aūt dicit mūditiā mētis & corporis. Jō de mūditia v̄ginis loquēs Ber. in ymone assumptiōis eiusdē ait. Quenā vl angelica puritas virgini illi audeat cōparari? que digna fuit sacrariū fieri spūssci & habitaculū fi splēdoꝛē diuie substātie. de q̄ ō: ad Heb. i. Qui cū sit splendor substantie eius &c. & iō debuit esse vas admirandū. vñ Eccli. xliij. ō: Vas admirabile opus excelsi. eē admirabile. quia i se habuit admirabilē. de quo ō: Esaie. ix. vocabit nomen eius admirabilis consiliarius &c. Vere admirabilis fuit Vere? vterus virginis: in quo fuit simul virgini

Universidad de Deusto
Biblioteca

Marie admirabilis

tas ⁊ fecūditās. Vñ Aug. in quodā ser. inquit. Oms filius nullo mō matri sue virginitatē abstulit: quā nascendo elegit. bona est fecūditas in cōiugio: ꝭ melior est integritas in ỽginibus. hō igit̄ ꝓ̄s ꝙ̄ virtūtē posset ꝓ̄stare vt deꝰ nunq̄ illud matri sue dedisset bonū qō cōiuges diligūt: vt auferret meli⁹ ꝓpter qō ỽgines matres esse cōtēnūt. Quinta rō pōt addiscꝭ qz decuit vt ꝓ̄sona supnaturalis supnaturaliter cōciperet ⁊ nō miraculose. vt admonitate miraculi legis nouitas inciperet. ⁊ iō dr̄ūs Dionysius loquēs de isto mysterio in li. de diuinis noibus dicit ꝙ ipm est oībus nouis magis nouū. Itē decuit vt filiꝰ dei non cōciperet sm cōem modum ꝓpagatiōis humane ꝙ̄ sine turpitudine ⁊ immundicia fieri nō pōt. Scōa rō ꝓncipalis sumit̄ ex parte matris cōcipiētis. Sicut em illa terra fuit ỽgo: ꝙ primū Ada ꝓdurit. sic ⁊ Maria debuit esse ỽgo ꝙ scom Adā celestē gnauit. ⁊ sicut illa fuit ỽgo ꝙ fuit cā mortis. sic ⁊ illa debuit esse virgo ꝙ fuit cā vite. ⁊ sicut illa fuit ỽgo que fecit cōmere viz. sic ⁊ illa debuit esse ỽgo ꝙ fecit resurgere totū genus humanū. Et ista tria tangit Chrysost. super Mat. dicens. Vide mysteriū Adā ex terra ỽgine format. filiꝰ dei ex Maria ỽgine nascit. Illic ỽgo mortē cōcepit hic ỽgo vitū generauit. Illic vir ꝙ virginē fuit. hic vir per ỽginē stetit. Illic ruina mortis. ꝭ triūphus victorie. Tertia rō sumit̄ ex parte hūani generis. humanū quidē genus consugio seruiebat ⁊ inherebat: ⁊ ỽginitatem

℟ Virginitas quanti sit honoris

seruare nec meritū nec honorem esse credebat. ⁊ iō ꝝs de virgie nasci voluit vt ostēderet quāti sit meriti virginitas: quantiq̄ primi ⁊ honoris: quā nō solū veneraē de⁹: ꝭ etiaꝫ ꝓperator⁹ terrenus: ꝙ ait in. l. si quo. C. ad senatusc̄ōsul. ostri. ipsi pudicitie quaꝫ semp colendā cēsem⁹. ⁊ in. ℌ. illud. in auk. ℌ. mo. na. ex. legi. inquit Nos em castitatis sum⁹ amatores. Ipa em alas deo repūtat vt ⁊ in. ℌ. sanctimus. in auk. de leno. ⁊ per glo. in auk. de mona. ℌ. penul. col. f. Et hāc rōnē rāgens venerabilis Beda inqr̄. Nasci turuo in ꝟ mūdo dño matrē virginē elegit vt ỽginitatis deꝰ sibi ostēderet esse gratiosū. ⁊ Piero. ad Eusto. ait. dei filiꝰ ingrediēs mundū nouā sibi familiā instituit vt qui in celis habebat angelos haberet primos in terris ỽgines. Idē ꝝs Pierony. ad Nicolaū scribit. ỽginitas thesauro nobilissimo ꝭ̄s auro vilissima argēto: mīmonia ꝛo ferro cōparat̄. Et ad natalitū. ỽginitas purpura est regalis ꝙ quisq̄ indut⁹ fuerit cūctis eminētior erit. Et Hamat. ait. Quāto angel⁹ hole supior est tāto ỽginitas est nuptijs honorabilior. Est em̄ tanti meriti: ꝙ cū castitas cōiugalis habeat fructū trigesimū: ⁊ viduālis sexagesimū. ỽginalis cētesimū. Scōo ostēdit xp̄s quāti sit p̄mij ⁊ honoris ỽginitas: cū Apoc. xiv. dscribit mulier que figurat beatā virginē: hūs tij. stellas in capite ⁊ lunā sub pedib⁹: que vestita erat sole. ⁊ in vtero habebat sals diuinū splēdorē. vbi ostēdit ꝙ virgines beatas ornat a superiori qō denotat̄ p coronā tij. stellarū. ornat etiā ab inferiori: qz sub pedib⁹ suis habēt lunaꝫ. i. mutabilē mundū. ornat ab exteriori. qz habebunt corpus imortalitate vestitū. ornat ab interiori: qz hīt alam glorificatā. Quarta rō sumit̄ ex parte diuini operis. opa em̄ dei debent esse pfecta Deut. xxxij. Cū aūt fecerit holeꝫ sine hole ⁊ femina. sicut fuit Adā: ⁊ fecerit homines sine femina sicut Enā: ⁊ quotidie factat holes de viro ⁊ femina. ergo vt oīs possibilis perfectio in eis opibus reprefc: congruū fuit vt faceret aliquē holem de femina sine viro scz xp̄m de virgine Maria. Aliter fuisset deꝰ diminut⁹ in opib⁹ suis. contra. l. ij. ℌ. sed qz diuine. C. de vete. iu. enn. Quoad scōaꝫ cōsideratiōē que ꝛ pbabilitatis. Dico ꝙ beatā Mariā perpetuā seruasse ỽginitatē ꝓbari pōt. ꝓmo re stimonijs. scōo mysterijs. tertio exemplis. ꝙ̄rto miraculis. ꝙnto figuris. Primo testimōio dei ꝙ̄ dixit per ꝓpheā Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū: ⁊ vocabit nomen eiꝰ Emanuel. qō est interpretatum nobiscū deꝰ. Itē testimonio angeli Mat. f. ꝙ̄ ait, Joseph de ỽgine Maria. Qō in ea natum est de spūsancto est. Item testimonio holis fed edigni. due aūr erant pone antiq̄ tus digne fide scꝭ ꝓpheta ⁊ sacerdos. ostēdit ꝙ̄ testimonio ꝓphe Viere. xxxj. dicētis Nouū faciet dñs supterrā femina circūdabit virū. Itē testimonio Zacharie sacerdotis. Nā sicut dicit Origen. sup Mat. In tēplo erat quidā locꝰ sacratus solis virginibus deputat⁹ ad orandū: ⁊ cū beata Maria post partū ibidem cū ceteris virginib⁹ adoraret. ⁊ sacerdos templi eā expelleret. Zacharias sacerdos pater Johānis baptiste eā defend̄ebat; asserēs eam virginē pe-

Z Marie virginitas ꝓ̄ ꝓbatur

risse ꝓpter qō indet indignati ipꝫ inter tēplū ⁊ altare occiderūt. Scōo ostēdit eis ꝙ miraculose floruit et fructum fecit. vt hī virge virorē florio lesit emissio. nec ỽginitas ga sublimis plāta celestis. sanctior vniuersalis. Quarto ꝑticē scīm exercit ꝙs ad deū maiestatis: qz multū in ꝓfundum miserat radices humilitatis. hec est virga iesse ⁊ flos eā pis filiꝰ ei⁹. ad modū em̄ cāpi sine oī humoris adminiculo ỽginis aluꝰ floruit. Ibi lle.

Z

Scōo ostēdit mysterio porte ꝙ soli dño. fuit apta. ceteris aūt clausa Exe. xliij. de ꝙ Aug. in ser. de natiuitate dñi ait. Quid est porta hec erit clausa. nisi qz maria semper fuit intacta. ⁊ ꝙd est. vir nō trāsibit per eā. nisi ꝙ Joseph nō cognouit eā. Et quid est dñs solus intrat ⁊ egreditur ꝑ eam. nisi ꝙ spūsancto fecūdauit eā. ⁊ dñs angelo⁹ nascitur per eā. ⁊ ꝙd est clausa erit in eternū: nisi qz maria virgo est ante partū: in partu ⁊ post partū. hec ille. Tertio ostēdit mysterio velleris de celo ꝓfusi. vt hī Justicū. vj. de quo Ber. in quodā ser. ait. Quid gedeonis significat vellus. qō vtiq̄ fuit tōsus de carne sed sine vellere carnis nisi carnē assumptā sine detrimēto virginitatis. Ter tio ꝑncipalr ostēdit ei⁹ ỽginitas exēplis. ponit aūt Aug. f. quodā ser. tria exēpla dicēs Qui lapidem scripsit tabulas sine stilo ferreo. ipse ingrauidauit mariā spūsancto q̄ ꝓdurit panem in deserto sine aratore. ipse ꝓrere fecit virginem sine corruptione. ⁊ q̄ fecit virgam sine pluuia germinare: ipse fecit filiaꝫ Dauid sine semine generare. Alia ꝙs sunt exempla. Primum est corpus glorificati: qz corpus xp̄i gloriosum clauso sepulchro exiuit. et ad discipulos clausis ianuis intrauit. ⁊ eodē mō clauso ỽginis vtero exiuit. vt ait Greg. in homel. pascali. et ita tollitur argumentū qō fieri posset ꝺm ꝓbm. iiij. phyſ. Duo corpora nō possunt eē simul in eodē loco. ergo xp̄s exiens de ventre matris debuit frāgere clausurā virginitatis. quia respōdetur ꝙ iste egressus fuit miraculosus ⁊ non naturalis. Et vt inquit beatus Tho. f. iij. di. xxf. ar. vi. xp̄s nascēs ser. ait. Sicut xp̄s exiit de sepulchro clauso ita natus est de virgine clauso virginitatis claustro. Scōm exemplū est sydereus

Exēpla virginitatis marie

Y

de quo Ber. in quodā ser. ait. Nec sydereus radius suam minuit claritatem. nec virginis filius suam integritatem. Tertium exēplū est apis. nam ſm apis ꝑm Ambro. mellificat ⁊ filios generat sine commixtione: multo fortius virgo Maria generare potuit sine corruptione. Quarto principaliter ostēdit eius virginitatis miraculo radij ꝓcedentis ex facie virginis: Dicit em̄ quedaꝫ glo. super illud Mat. f. Non cognoscebat eaꝫ donec peperit ⁊c. ꝙ Joseph Mariam facie ad faciem videre nō poterat. quaꝫ spūsancti ꝛceptione penit⁹ impleuerat. Ideoq̄ quā delpōsauerat in facie non cognoscebat: donec vterus eiꝰ eua cuaret. Vi igit̄ hū Maria sic erat fulgida in facie manifestū est ꝙ erat fulgidior in vētre ⁊ fulgidissima i mē te. Quinta ostendit figura siue figuris ỽgitatiꝫ Mat. dicēs. Sicut rubus comburi videbatur. ⁊ ignis eum non tangebat Exo. iij. ⁊ si ardebat Dan. iij. ⁊ quēadmodū Daniel intra lacum leonum inclusus: ostijs non apertis allatum est prandium ab Abacuh Dan. vj. Ita ⁊ hec sancta virgo genuit deū ⁊ immaculata atq̄ integerrima in virginitate permansit. Aliā aūs figurā assignare possuꝫ Dan. ij. f. de lapide ercio de mōte sine manibus. Quoad tertiū principaliter considerationem de dignitate virginitatis beate Marie est sciendum ꝙ multaꝫ bꝫ ꝓrogatiuaꝫ eius virginitas. Primo est ꝙ fuit integra in anima ⁊ corpore ⁊ spiritu. iuxta illud f. ad Ebreos. v. Integer spiritus vester anima ⁊ corpus sine querela in aduētu dñi nostri ihesu xp̄i seruetur. Ipsa em̄ nouerat veram esse illaꝫ Osē. sniam in. iij. cpi. discentis. Nam bene seruetur corpus: adultera mens est. Nec custodiri ni velit ipsa pōt. Nec mentem seruare potes ꝭ omnia claudas. Omnibus ercluso intrus adulter erit. Itē ipsa prudentissima atq̄ sapientissima virgo sciebat verā esse illam Ysō. sniam in lib. de summo bono di. Nihil valet mundā esse corpe qui pollutus est mēte. Et aliam Viero. in li. cōtra Jouinianū qui ait. Illa ỽginitas hostia xp̄i est cuius nec mentē cogitatio. nec carnē libido maculat. Et iterū ad Eusto. scribit. Virginitatis diffinitio ē sanctā esse corpore ⁊ spiritu. quia carnē ỽginē habere nō ꝓficit si mentē quis nupserit. Qz etiā nouerat ꝙ vt ait Aug. in lib. ō

Z Primus gradus ỽginitatis marie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

virginū. Virginitas est in carne corruptibili pyetua incorruptōis meditatio. ↄp gloriosa ast ỹginitas illa que est mēte ↄ corpore. rrrij. q. v. c. sicut em. Jō mater dñi ỹgo illibata habuit integritatē corpis. qz illud semp illibatū seruauit. nec huic obstat qō ōr Jo. ij. s. ↄp descendit capharnaū ipe ↄmūei⁹. ↄ fratres ↄ discipuli ei⁹. Et quo videt ↄp beata virgo habuerit alios filios fratres xp̄i. qz rndet ↄp noīe fratrū intelliguñ germani. Ēst Paulus ad Gal. s. ait. Alios aūt apl̄oz vidi neminē nisi Jacobū fratrē dñi: q erat nepos ỹginis de sorore. ↄ Abraam ↄ Loth dicunt fratres Gen. xvij. qz erant cōsanguinei. ↄ ita accipit nomē fratris in. c. q̄das ler. xxv. q. iij. fraternitas em accipit multis modis. vt declarat Joh̄. and. in. c. Joh̄es de reg. ↄ archi. in. c. ad mensas. xi. q. iij. Joseph. q̄s ōr pater saluatoris Lu. ij. nō ↄp eā genuerit. sed qz erat putatiꝰ pat ↄ nutritiꝰ eius. Habuit etiam beata virgo maria integritates anime: qz nunq̄ uel modica cogitatio illicita in eius animam introiuit. Integritatem q̄s spūs: qz nunq̄ a deo p aliquod petm̄ separata fuit. nec aliquod veniale peccatuꝫ cōmisit. Jdeo ōr ei. Cañ. iiij. Tota pulchra es amica mea ↄ macula nō est in te. Secūa progatiua est. qz eis ỹginitas fuit prima deo dedicata: vnde Ber. in quodā ser. ait. Si precia rerū pensamus de charitate sup oēs illa fuit que proposuit in terris angelicā vitā ducere. Etēe propositꝫ virginitatis immobile qō nec aliquatenus titubauit. angelo filiuꝫ pmittente. Quia igitur quāto aliquis aggredit̄ negocium difficilius. tanto virtuosiꝰ cōprobatur. Ni virtus ē circa bonū ↄ difficile. ii. Ethi. Jdeo cum vt ait Piero. ad Eustō. Jn carne pter carnē viuere nō terrena vita sit sed celestis. vñ inquit Āmb. ↄp supgreditur ỹginitas conditionē humane nature p quā hoīes angelis assimilant. Profecto apparet benedicere matrīa dei excellētia que prima omniū hāc supra humanam naturā celestē vitā inchoauit ↄ aggredi ausa est. Maior em est difficultas vnā virtutes arripere vbi oēa Jaciāt. ↄp vbi oēs ei⁹ obseruauit. Sicut est magis difficile ieiunare in vna domo in qua nullus ieiunat. qz oēs pluribus vicibus in die voluptuose ↄ splēdide comedūt ↄp vbi oēs abstinēt. iuxta illud Ouid. ij. de remc. amo. Nō fac le esuriens posita retinebere mensa. Et multū soliciA Virgis tas ma rie deo dedicata.

tacirat vada siren. Ytē facile est habēti bonum ductorē precedentē sequi illū p rectū iter. difficile ho est iter incōsuetū peragere sine ductore. Et ideo cū beata ỹgo oēs cerneret nubere. ↄ solū ad generationē filiox intendere. et maledictas steriles reputare acq̄ ỹginitatē in opprobriū habere. matrīa eius ỹtus fuit p hāc insolitā ↄ arduam viā incipere ambulare. qz ad finē pseuerare. ↄ tot milia ỹginū ad cōtemnendū omnes mūdanas delitias ↄ hāc viā difficilem aggredi inducere. Ēst merito ỹgo ỹginum est appellata. quia q̄ est eā alioꝫ vt sunt talia: illud est maxime tale. ij. Metaphys. Quia etiaꝫ maioris est meriti facere aliq̄d boni ex voto ↄp sine voto ꝑm theol. in. iij. di. xxviij. maxime Rich. ibidē ar. ij. q. vj. ↄ canonistas in. c. licet. ex de voto. ↄ Tho. ij. q. lxxxviij. ar. vj. Jdeo ỹginitas beate ỹginis quā ex voto seruauit. vt. i. c. beata maria: xxvij. q. ij. fuit excellētissimi meriti. Et q̄si ipsa votuꝫ virginitatis ante oēs alios emisit. recte per amigdalum figurat̄ inter alias arbores prius flores emittentem. ſ de illa ōr. Adducētur regi virgines post eā. post eam quidē tēpore: qz ante ipsam nulla post eam ꝺo multe alie ỹginitatē deuouerūt. Ytē post eam exēplo. quia omnibus exemplū seruāde ỹginitatis exhibuit. Item post eā dignitate. quia virginitatē cū fecūditate seruauit. post eā etiaꝫ vtilitate. quia sua ỹginitate totū mūdū saluauit. Tertia prerogatiua est: qz habuit ỹginitatem trālfusam. que in alios trāsfundebat. Nā q̄uis pulcherrima fuerit. tñ a nullo vnq̄ potuit cōcupisci. qz eius puritas cordia omniū penetrabat. ↄ oēs motus illicitos i eis extinguebat. Ūñ de illa dicere possumꝰ id q̄ de filio eius ōr Luce. vj. s. virtꝰ. de illo exibat ↄ sanabat oēs: ↄ ideo cōparat̄ myrrhe ↄ cedro. qz sicut odor myrrhe fugat vermes. et odor cedri expellit serpentes. sic et odor sue virginitatis de alioꝫ cordibus expellebat motus brutales. Quarta progatiua est. qz habuit virginitatē fecunditatē. Nā fuit mr ↄ ỹgo. q̄ō quidē nullaꝫnq̄ habuit. vnde Sedulius poeta ait. Salue sancta parēs enixa puerpera regē. Qui celum terrāq̄ regit per secula cuius numē ↄ eternō cōplectens omnia giro. Imperiū sine fine manet que vētre beato Gaudia matrīa habens cum virginitatis honore. Nec pri mam simlē visa es nec habere sequentem.

Sola sine exēplo placuisti femina christo. Quīta progatiua est: qz habuit ỹginitatē ornatā. Ipa em̄ tanq̄ ỹgo prudēs lāpadas suas. s. cor⁹ ↄ afam ornauit oleo pietatis. lichino puritatis. lumine veritatis. et ỹgo mr pulchre dilectiōis: ecce lichin⁹ puritatis: qz sicut ōr Eccl. s. Limo: dñi expellit petitiones. Et agnitōis: ecce lumē veritatis. ↄ sancte spei infundere dignet ipsa ỹgo pissima ruius pijs orat oribꝰ nostra fit semp anima recōmissa. Amen.

De donis spūssancti que habuit excellētissime ipsa virgo benedicta. Et primo de dono sapiētie ↄ intellectus quo in disputatione cum diabolo facta illum per omnia superauit. E

Sermo. v.

Ratias ago deo sup inenarrabili dono eius. ij. ad Cor. ix. Jnqt Albert⁹ super missus est. c. xxvij. Oō septiformis plenitudo gr̄e p septiformiū donoꝫ distributa: sup oēs excellētissime fuit in mre saluatoris nr̄i. hoc aūt sic ꝓbat dicēs. Sicut se hꝫ virtꝰ ad virtutem: sic se hꝫ donū ad donū. sz virtutes in beatissima ỹgine excedunt oēs virtutes viatoꝝ. vt. ō. patuit. ergo ↄ dona eiusdē beatissime ỹginis excedūt dona oīum viatorum. hec aūt dona spūssancti cōnumerant. Esa. xi. vbi ōr. Requiescet sup eum spūs dñi spūs sapie ↄ intellectus: spūs consilij ↄ fortitudinis spūs scie ↄ pietatis. ↄ replebit eū spūs timoris dñi. Oō aūt donū sapie qō est primum ipsoꝝ donoꝝ fuerit in beata virgine. ꝓbat idē Āmb. vbi. ō. c. sequēti dicēs. vbi humilitas: ibi sapiētia. vt ōr Prouer. xi. ↄ po. xviij. tnḡt Dauid de deo. sapientia pstis parvulis. i. humilib⁹. ergo vbi maior humilitas ibi maior est sapiētia. ↄ vbi summa humilitas ibi summa sapientia. Sz i brissima ỹgine fuit improportiōabilis humilitas. ergo ↄ incōparabilis sapia fuit in illa. Ūñ Bern. q̄dā ser. ait. Quid de deo nō sapiebat in q̄ est dei virtus ↄ sapientia. ergo oēs thesauri sapientie ↄ scientie dei in maria fuerunt. Et iō pfunda ↄ occulta dei mysteria cognouit sup intellectū humanū: angelicū ↄ apostolicum. Et qua autoritate ps ↄp btā virgo non solū habuit sapiam incōparabilē. sed etiam donū intellectus sup oēs creaturas excellētius. Primo em cognouit sup oēm intellectū humanū. qz pre oībus pphetis maiora ↄ meliora dei mysteria ↄ maiori et meliori modo sibi reuelata fuerūt. ipsa em ea cognouit nō tm̄ audiēdo p inspirationē iuxta illō ps. lxxxiij. Audiā q̄d loquat̄ in me dñs deus. ↄ nō tm̄ videndo p speculationes iuxta illud. s. ad Cor. xiij. videmus nunc p speculū in enigmate: sed etiā gustando per experiētiā. iuxta illud Prouer. vi. Gustauit ↄ vidit qm̄ bona est negociatio ei⁹. Ytē odorando p devotionem. iuxta illud Cañ. iiij. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ sup omnia aromata. Jsti aūt. duo modi totalr distinguunt: qm̄ devotio que est circa xp̄i humanitatem comparat gustui. ꝑm illud Jo. vj. Qui manducat meam carnē ↄc. Devotio aūt que est circa diuinitatem assimilatur odoratui. nā res spūum discernunt. Secūo cognouit ce supra intellectum angelicum. Nam illud mysterium cognouerunt superiores angeli a deo immediate p infusam inspirationē. Aliī aūt cognouerunt a superioribus per reuelationē. ↄ inferiores a medijs. Aliqui etiaꝫ ex eis cognouerūt ab apostolis p predicationē. vnde sup illud ad Ephe. iij. vt innotescat principib⁹ ↄ potestatibus per ecclīam multiformis sapientia dei. Dicit glo. q̄ angelicis spiritib⁹ per ꝓdicationē apostoloꝝ aliquid accrevit. Et Dionysius in quodaꝫ sermo. ait q̄p angelice dignitates mysteriū incarnatiōis plene nō cognouerūt: donec fuit xp̄i passio cōsummata. ↄ p mūdum predicata. Virgo aūt maria illud mysterium dupliciter cognouit. Primo per angelicam annunciationē. angelus em̄ tm̄ nescivit sibi revelare modū incarnatiōis: sed tm̄ annūcia vit vt dicit Ber. sup missus est. in persona angeli dicēs. Spūssanct⁹ supueniet in te. i. sup angelos. ↄ oēm creaturā in te veniet: ↄ ideo me nō interrogen. qz sup me est: ↄ non potero ad illā: ascēde igit ↄ ne steteris iter angelos: quia paulum cum transieris. eā inuenies quem diligit aia tua. Secūo cognouit per diuinam inspirationem. Unde Ber. super missus est ait. Modum quo de spūssancto cōcipies. dei virtus ↄ sapia xp̄i get ↄ occultabit: vt sibi tm̄ notus habeat ↄ

D Maria habuit donū intellectꝰ

E

F

Universidad de Deusto
Biblioteca

tibi. Scies vtiq; ꝯ illo doctore quo ⁊ autore. Nō em̄ doceri pōt nisi a donāte. nec pōt addisci nisi a suscipiēte. Tertio cognouit per beatam experientiā. Unde Ber. vbi. s. ait. Quis em̄ excepta forte illa que. hec sola experiri meruit. intellectu capere possit qualiter ille splendor inaccessibilis virginis se viscerib⁹ infuderit. Et forte ideo dictum est obumbrabit tibi: quia qō sola ꝑ se trinitas in sola ⁊ cum sola virgine voluit operari. soli datū est nosse cui soli datū est experiri. ac si dicat angelus. Quid a me requiris qō in te mox experieris. Et idem iterum inquit. Nemo vnq̄ sicut beata ꝟgo gustauit ꝙ suauis est dñs. Is de sanctis dicat p̄p̄s. xxxv. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue: ⁊ torrente voluptatis tue potabis eos Nec mirum'qm̄ apud eā: immo ⁊ intra eas erat fons vite. Dicit aūt Simachus in epistolari. Gratius in ipo fonte bibunt aque.

Quarto cognouit celeste mysterium super intellectū aplicū. quia docuit totam cōgregationes aplicā ⁊ vniuersam ecclesiam de secretio mysterijs dei. ⁊ marime ꝺ incarnationis xpi. vt inquit Diero. in sermone ad Eusto. Quinto habuit intellectū illuminatum super omnem intelligentiam ⁊ astutiam demonū quod vt meli⁹ patear. videbimus in hoc sermone disputationes factam inter ipm demonē ⁊ beatā virginē. In quo tria cōsiderabimus. Primo secretā contentiones ⁊ insidiationē ipsi⁹ demonis. Secōo iudiciariā altercationē. Tertio ꝟo diffinitiuam sententiam.

Dare p̄ma huiꝰ sermonis de secreta cōtentione ⁊ insidiatiōe quam fecit diabolus virgini benedicte.

B Cōtentio demonis ꝓtra hanem

h Umani generis inimic⁹ dolēs naturā humanā. ad illam brissimas celoꝝ mansiones debere ascendere altari a q̄bus ipe p̄ superbiā fuerat deiect⁹. Cōuocato oim malignoꝝ spūuꝝ cōcilio ꝓposuit. vt vnusquisq; cogitaret quō humanū genꝰ posset in p̄sentiam redigere seruitutē. vñ erurrerit quidā fraudulētus machinator. atq; iter omnes demones versutior. q̄ dixit. Nostis naturā mulieris debiliorē existere ꝙ naturā viri: atq; ad recipiendā deceptiōes promptiorem leuiter em̄ credūt mulieres: marime puelle iuxta illō Ouid⁹. in epistis. Credulitas damno semp̄ solet esse puellis. habēt etiam cor ad mobilitatē ꝓnū. ⁊ instabiles sunt in bono ꝓposito. vnde Jacob⁹ benedictionis sui li. c. xv. dicit. Mobile cor ēst: ⁊ mēs est vana puellis. Firmū ꝓpositū femia nulla gerit. vñ ⁊ mulier a mollicie mentis appellata est. vt ꝺr in. ꝟ. sed illud. xxxj. q. vij. Ideo Hug. in. iij. enei. ait variū ⁊ mutabile semp̄ femina. vnde dicitur ꝙ mulier est mobilis ⁊ momētanea in voluntate. l. fi. C. qui petant tu. ⁊. l. ler que in fi. C. de admitu. er quo faciliter decipi potest quod principio mundi nos experti sumus qui primā matrē omniū Euā faciliter seduximus. ⁊ ꝙ ipsam virum suū ad inobedientiā dei trahimus. vt habetur Geñ. iij. Nūc ergo hoc est consiliū meū vt videamus si possimus ad voluntatē nostrā trahere illā iuuenculam virginē in templo morantes: que maria ꝺr quā oēs tanq̄ sanctā venerant: ipa em̄ incipit cultura castitatis ꝙ replet paradisum sicut matrimoniū replet terras. vt in. c. nuptie. xxxj. q. j. Quapropter nisi cito puideamus totam sectā nostrā ad nihilū rediget ꝙ si ipsas decepermus. alios facile poterimus ad voluptates ⁊ vitia ꝓtrahemus. Ipsas q̄ mediante quoscūq; etiā fortissimos viros decipiem⁹. Destructo em̄ ꝓncipali: corruit omne accessoriū. l. si nemo. ff. de testa. tu er l. eam quam. C. de fideicom. Hoc igitur cum placuisset consiliū oībus dixerunt illi serpēti versuto. Tu q; hoc adinuenisti consilium: ⁊ nobis oībus sapiētior es. vade ad eam ⁊ illā machinationibus tuis ⁊ insidijs decipe. Ille igit̄ demō pessimus ⁊ colubri tortuosus. assumpta forma cuiusdā sancti heremite perrexit ad tēplū atq; beatā ꝟginem orantē inuenit. Cui ⁊ dixit. valde compatior tibi o pulcherrima atq; mobilissima iuuenis: quia florē tue iocūdissime iuuētutis amittis. atq; in cōtinua dei offensa persistis. ꝓcepit em̄ deꝰ in principio creatiōis mūdi illud qō habet Geñ. ij. dicēs. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terras. Item Deut. vij. Non erit apud te sterilis vtriusq; sexus tā in hoibus ꝙ in iumētis. Tu ergo que vis seruare ꝟginitatē: nolens populū dei accrescere a deo maledicta eris. sm̄ em̄ legē maledicta est sterilis que nō relinquit semē sup terrā. Deut. xxj. vt etiam ꝺr. xxij. q. iij. ꝟ. hec ita. Cōsulo ergo tibi o dilectissima puella ne votū istud ꝟginitatis seruare velis sed mrimoniū cū aliquo pulchro iuuene ꝓtrahere nō differas. nā mrimonium est deo gratū: qō introducere ꝺr quandoq;

immortalitatē hūani gñis. l. lege duodecim tabulorū. C. de legi. he. vñ horror vr ad homines. vt in auc. de resti. ⁊ ea que parit mū em̄ ⁊ ꝓpriū munus femine ꝟ est conci de edū. edic. ⁊ mulieres sunt nate ad hoc stit. l. ij. C. de indic. vidui. tol. ideo dixit deꝰ Exodi. xxij. Non erit sterilis in terra tua.

Cognoscēs aūt beata virgo ꝙ sub agni specie rapacissim⁹ lupus infernal⁹ latebat: eleuabat mentem in oone ad deū: rogās eū vt ꝙd maligno hosti rndere deberet inspirare dignaret. stātiq; spūsancto l. ore ipi⁹ verba dicāte ꝙ eos quos replet sepe multa cōtra intentionē ꝓpriā dicere cōpellit in hunc mōdū rndit. O pater mēdacij ⁊ fabricator oīs mali recede a me: q̄ Is possem ad obiectionē tuam rndere ꝙ hoc tpe gre nō generis successio. sed vite perfectio queritur. c. recurrat. ꝟ. his ita. l. fi. xxxj. q. iij. Et ad maiorē tuā confusionē dico tibi ꝙ tolē deo dante filius pariā: per quē tot⁹ saluandorū numerus regenerabit ⁊ officio ruinose sedes replebunt De me em̄ scriptū est illud Esaie. liij. Letare sterilis que non paris. ⁊ exulta que nō parturis: q̄m multi filij deserte magis ꝙ eius q̄ habet virum.

Condicio mulieris.

Scias quoq; nequissime demon ꝙ nunq̄ fuit nec erit aliqua mulier sic sterilis ⁊ fecūda sicut ego. Illū em̄ filiū generabo qui fortē mōdā saluabit ⁊ audaciā tuā ac ꝑsumptionē temerariā refrenabit. Cui demō respōdit. Cum femine dicant in multis detestatio cōditionis ꝙ viri. l. in multis. ff. de sta. ho. cūq; eā parent male herbe ꝓpter earū maliciā. vt ait glo. in. l. oēs. C. de. his q̄ pe. eta. impe. ⁊ sint multū fragiles. vt inqt glo. in. l. qui duos. ꝟ. si maritus. per illum textū. ff. de re. du. ⁊ in. l. si fuerit. eo titu. ite cum sint corruptibiles. l. qui testamēto. ꝟ. mulier. in glo. ff. de testa. Cūq; dicant male bestie. ⁊ raro inueniant bone. vt ait glo. in. l. iij. ff. de legi. Ite cum sint periclitātes l. cōsilium suū. l. si pater. C. de spō. sintq; labiles. Nā mulier fuit prima ꝙ peccauit. c. Ada. de pen. di. vj. Ite cū sint incōstātes l. filia. C. de inoffi. testa. sintq; min⁹ audaces. ꝙ viri. C. ad. l. iul. maiestā. l. quisquis per. ad filias. Mitor te puellā sic iuuenculā tāti esse animi ⁊ frutis vt me increpare audeas. Ego em̄ sum ille de quo scriptum est Job. xli. Non est ꝓtās sup terrā que cōparet ei qui factus est vt nullius timeret. vñ non est alicūs vir adeo fortis ꝙ ꝓteatiam meā nō timeat. Tu vo nō solum me non timeo: sed etiā vilipēdis. Cui brā ꝟgo rndit. Tu es rex sup oēs filios superbie vt dicit in prealleg̃ato ca. Ego vo cū sim hūilitatis ancilla no solū te non timeo: sed audax et animosa cōtra te insurgere volo: sum etenim illa de qua tibi ꝓdixit deꝰ Geñ. iij. Inimicitiā ponā inter te ⁊ mulierē ⁊ semen tuū. ac semē illi⁹: ⁊ ipsa cōteret caput tuum. Quadine plen⁹ abscessit. Tuncq; verificatū est illud Goffredi in poetria di. Sepe sagittā ge cōuersa recurrere plaga. Brā aūt virgo repleta est ꝙ deus eā ad talia dicenda que vllatenus se reputabat idoneā vt esset mater dei: imo nec vt esset ancilla matris eius. Tuncq; verificatū fuit in ea illud qō postea enim vos estis qui loquimini. sed ꝙs pater vestri qui loquitur in vobis.

Para. ij. huiꝰ ꝙmo. de iudiciaria altercatiōe facta inter diabolū ⁊ beatā virginem.

Eversus ergo ille demō ad fossos suos ifernales sic cōfusus ⁊ supatus dixit. Facilis⁹ posset sara molliri ꝙ anim⁹ huius pu elle a sanctitate sua amoueri. sed tota sagacitatis nostra ꝟfuria nobis ꝓcurandum est vt summi pontificis animū ad mortandus puellas in templo seruientes inducamus. huicq; virgini sm̄ legem sponsum eri cognatione sua ꝓximiorem dari faciamus: vt senex illius Joseph accipiens in coniugem: ⁊ votum virginitatis transgrediat: ⁊ adulterandi occasiones et sponsi ꝰiquitate ꝓcipiat. Vis igit̄ illis machinātibus: quia vt dicit Ꝓuerbiorū xxx. c. Non est sapientia non est prudentia: ⁊ nō est cōsilium contra dominū. quod illi ad calumniam ⁊ dānationem virginis fieri affectabāt hoc deus ad filius virginitatis custodiam ⁊ testimoniū fieri fecit: nam ⁊ diuino nutu Joseph in sponsum accepit ⁊ virgo permanēs de spūsancto dei filiuꝝ qui per mortē suam redemit humanū genꝰ genecauit. verificatūq; fuit de demonibus

Universidad de Deusto
Biblioteca

illud ꝓs. Parauerũt pctores foueam ⁊ inciderũt in eã. Et aũt teneam⁹ q⁹ Joseph fuerit pu'cherrim⁹ iuuenis qñ accepit beat⁹ ꝝ ginẽ. de quo dicem⁹ in ſmone. xij. huius partis pre. ij. dicere possum⁹ q⁹ demões ꝓ curauerũt sibi hũc ſpõsum dari vt viri tam famosi ꝟiunctione ⁊ ꝟuersatiõe voti ꝑpetuitatis frãgeret ipa bñdicta ꝝ: l q etiam fuerunt illi⁹. vt in pal'egato loco videbit pfecta igit hũana redẽptiõe ipeꝛ ꝝis filio tã i celis regnãte itez demões adunati ꝛstituerũt suũ ꝓcuratoꝛẽ beelzebub principẽ demonioꝝ. eũꝛ legatũ suũ faciẽtes ad allegandũ ꝑtra hũanũ genꝰ. ad xp̃m miserũt vt suis argumẽtationibus ablatuꝝ eis mũdi dñiuꝝ restitui faceret. illoſq; i antiq̃ hoꝛs possessiõe itroduci ꝓcurare. Uenies igit beelzebub aũ tribunal xp̃i dixit. Eſſi me iuder creato: celi ⁊ fre. q dixisti Mat. xxij. Reddite que sunt cesaris cesari. ⁊ que sunt dei deo. iube mihi reddi possessionem hũani gñis q̃ mihi iuste ablata est. Scis esſi q⁹ nõ remittũ pctm. niſi restituat male ablatũ. c. pctm. de regu. iur. li. vj. ⁊. c. si restituẽ. q. vj. cum ſi. Cui respõdit xp̃s. tu nosti q⁹ merito causaꝝ partiũ assertione pandentur. l. ij. in fi. C. ſi ꝑ vim vel alio modo. ⁊. c. qualr ⁊ qñ. cl. ij. de accu. Et q⁹ iudicantem opꝛ ẽ recta rimari. ⁊ ordinẽ rerus plena inq̃stiõe discutere. c. iudicãtez. xxx. q. v. nec oꝛ audire alĩã partẽ q̃ vult recte iudicare. c. ſ. de cã pos. ⁊ ꝓ. nõ ergo iustũ est vt homie nõ vocato nec audito illuꝝ tibi adiudicẽ. l. nauꝝ ista diuꝰ. ff. de adop. ⁊. l. de vnoq̃ꝝ. ff. de re iudi. Cũ demon ait. peto igit o iustiſſime iuder vt humanus genꝰ pcipiat⁹ in iuuocari. cũ ab ea pte ius icipiat⁹ vt insti. de pena teme. li. ij. ti. ex de ꝓba. c. qñ ꝓ fallaꝝ Cui rñdit dñs de die agat? Respõdit autẽ demõ ad diẽ crastinã fiat dilatio. Cui dixit dñs. Tu bene nosti experientiaꝝ facti. vt in l. ij. in pnc. C. vt ī pos. lega. Et scias q⁹ via lõga est a terra vsq; ad celũ. quã viaꝝ tu bñ experꝰ es: dũ ꝑ supbiã tuaꝝ de celo nostra aũcte cecidisti. q: ergo ad iudicẽ pinet legitimũ terminũ ptib⁹ ad ꝓparẽdũ assignare. vt. ff. qui satis. cog. l. de die. in pncꝰ. ar. ex. de iur patro. c. cũ aũt ⁊ de offi. deleg. c. de cauſis. Dõ nos tibi ⁊ humano generi feriam sertã futurã assignam⁹ ad cõparendũ Et tunc pcepit archãgelo gabrieli vt notificaret cum tuba ferrea. vt ex de appel. c. cum parati. et. C. de fe. l. dieq. vt ad diẽ ge-

Termiꝰ legitimus

nus humanũ veniat rñsurũ coram eo ⁊ allegaturũ quare non debeat demonis dominio subiugari. Aduenĩẽte igit die venie ris predicta volẽs adã ꝓ toto humano genere coraꝝ iudice cõparare. q: vera est ſnia poete Ouiꝺ in eplis dicẽtis. Optima ruꝝ nullo causa tuẽte perit. rogauit beatã ꝝ ginẽ vt ꝓ eo aduocare dignaret dicẽs. O virgo ꝝginũ tua intercessione semel ego cum meis posteris a diabolica fuim⁹ seruitute liberati. Q: ꝝ vt poeta inq̃t. Nõ minoꝛ est virtus q̃ q̃rere parta tueri. veni obsecro ⁊ nos a diabolicꝰ insidiꝝ. ⁊ falsis cauillatioꝝ nib⁹ defende. Perrexit igit aduocata hũani generis ad tribunal filij: vt ad dexteraꝝ ei⁹ est locata. Dixitq; ad filiuꝝ. Audiui filimi hũanũ genus ad presentiã vestrã fuiſſe vocatũ: quare si est aliq̃s qui ꝑtra illud velit allegare assurgat. Tunc demõ his auditis demiſſa facie non audebat respicere in reginã celi: q: qui male agit odit lucẽ. vt inquit saluator Job. xij. Et habeꝭ ex de offi. dele. c. cõſuluit. ⁊ no. ff. de ven. inſpi. l. ſ. circa mediũ. Virgo aũt Maria ipm demonẽ terribili oculo inſpiciens irata voce dixit. O nequiſſime demõ. modo dicas quicq̃d habes dicere ꝛ genus hũanũ. licꝫ eũ te possis reppellere ab accusatione cũ de te ipo dicere deberes q̃ de aliis attestaris. q̃ est contra. l. in arenam. in fi. C. de inoffi. testa. et l. q̃m. C. de here. Itẽ q: es excoicatus ⁊ reꝓbatus a scris quo casu non potes stare in iudicio agẽdo. c. interdicimus. de iudi. Itẽ q: es seruus pene. vñ non potes agere in iudicio. l. vir certis. ff. ꝺ iudi. ⁊. l. q̃ attinet. ff. de reg. iur. Itẽ q: es infamis. vnde nõ potes esse procurator in iudicio. c. infames. ⁊. §. tria sunt. iij. q. vj. ⁊. c. cũ ꝓpter. vbi Inno. de iudi. maxime quia es factus infamis ex publico delicto ꝓpter quod dãnatus es quo casu etiã de iure ciuili nõ potes ꝑurare. l. j. §. ait prætor. vbi Bulhel. de cuneo. ff. de postu. Item quia es hereticus. ⁊ ideo ab oĩi actu legitimo es repellẽdus. c. ercoscam⁹. §. cupientes. de here. ⁊. l. manicheos. C. e. ti. Dereticus esſi ꝺr ille qui ly nõ male sentiat de articulis fideiũ hȳ puersum dogma pel ꝓuaꝝ sequitur seu gignit opiniones. vt ait glo. penul. in cle. j. de vsu. vbi paul⁹. tex. est in. c. hereticos xxx. di. in. c. hoc autẽ scripsimus. ⁊. c. qui in ecclia. xxiij. q. iij. Tamen vt magis appareat iniq̃tas tua, sum parata oĩbus tuis

cauillatioñib⁹ rñdere Tunc demon irat⁹ ꝛ beatã ꝝginẽ cepit eã velle calũniari. ⁊ dixit Obsecro iustiſſime dñe de⁹ qui estis iuſticia. vt in. c. ois. xlv. dis. vt istã malefactrices nõ admittat ꝛ ad aduocãdũ: ſs eã puniꝛ os viros simul: puniri dꝫ. vt l. ij. eũ q̃ duas. C. ad. l. iul. de adul. hec aũt nõ ſolũ accepit celeſtẽ ſponſuꝝ: ſs etiã alterũ sumpſit. ſ. Joseph. Rñdit aũt btã virgo. Ego Joseph accepi castitatis mee testẽ. deã ꝺo virginitatis mee cõſeruatoꝛẽ. Tunc demõ vidẽs ſe cõfusum dixit. vouentibus virginitatẽ non ſolum nubere. sed etiã velle nubere dãnabile est. c. vouẽtib⁹. xxvij. di. Tu ꝺo postq̃ vouisti ꝝginitatẽ mrimoniũ ꝛsti. Rñdit beata virgo. O calumniator: pessime voluꝝ illud ego emiſi. ⁊ seruare ꝓposui cuꝝ tali ꝛditione. l. ſi deo placeret ⁊ nõ aliter. hec cõditio semp ſubintelligit⁹ tanq̃ oppoſita ⁊ ideo cũ de⁹ voluerit me despensari cessãt et ꝛditione non feci cõtra votũ. argu. in. c. ſup eo. de condi. appo. De hoc autẽ meo voto diffuse tractauerũt canoniſte in. c. ſufficiat. ⁊ in. c. btã Maria. §. vt in quibuſdaꝝ xxvij. q. ij. ⁊ theo. in. iij. di. xxx. Cũ demõ sic supatus. tertiaꝝ sibi voluit calumniam ſimputare dicẽs. Tu credis o iustiſſime iuder q̃ mater tua ꝓpter ꝝginitatem seruauerit. ⁊ q̃ tu eius filiꝰ vnigenitus fuerio. Ego aũt volo pbare q̃ ipa alios filios post te habuit. ⁊ ꝝginitatẽ suã amiſit. Nã Mat. ſ. ꝺi. Joseph nõ cognouit eã donec peperit filiũ suũ ꝓmogenitus. quaſi dicat q̃ postea eã cognouit. ⁊ ibidẽ. Anteqũ conuenirẽt inuẽta est in vtero hñs de ſpũsancto. ergo postea ꝟuenerũt. Itẽ Lu. ij. ꝺi de eã. Peperit filiũ suũ primogenitum. primus aũt ꝺr respectu scõi. l. q̃ duos. ſ. rñſo. ff. de reb⁹ du. ergo habuit ⁊ aliũ filiũ saltẽ scõꝝ. Rñdit. b. Ego q̃ illo verbũ donec accipiꝭ in sacra scriptura dupliꝛ. ſ. inclusiue ⁊. exclusiue. primo inclusiue inquantũ includit oĩe tpꝰ post rem facta vel ante. ⁊ ita intelligiꝭ illud ꝓs. cir. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. donec ponã inimicos tuos scabellũ pedũ tuorum. Non esſi intelligiꝭ q̃ post nõ sedebit ſlr Beñ. viij. ꝺr. Comunis nõ est ad arcã reuersus donec siccarent⁹ aque super terram ⁊ tũ postq̃ exiccate sunt nõ rediit. Item ex ponit nõ cognouit eã donec peperit filiuꝝ suũ primogenitũ: q: eo nato dignitatẽ matris eiꝰ maxime agnouit. Ubi Chryſ. dic. Ve nõ cognouit eaꝝ ante cuius fuerit dignitatis: sed postq̃ peperit: tunc cognouit eam: q: ſpecioſior et dignior facta fuerat q̃ rotus mũdus: q: quẽ totus mũdus capere non poterat in augusto cubiculo vteri sui ſola ſuſcepit. Dic ille, Bilr mõ valet iſta ꝟitia. Anteqũ cõuenirẽt inuenta est hñs in vtero de ſpũsancto. ergo postea ꝟuenerũt. Sicut nõ valet iſta ꝟitia. hunc non penituit ante mortẽ. ergo post mortẽ penituit. imo potiꝰ valet eꝫ. ergo nec post mortẽ. Bilr ioseph nõ cognouit eã ãn. ergo nec post. q: cognouit mysteriuꝝ incarnatiõis dñice. Iſta ergo ꝓpositio ãte. ly sepe ꝟitia indicet: tamẽ nõ aliq̃s diceret. Anteqũ ī portu ꝓtenderẽ nauim nauigauit: ſs q: cogitabat ī portu ꝓtenturus ponit hec dicto donec. ꝓ tpe determinato hac materia tractãt canoniſte in. c. incerta iudeis. ⁊ ī. c. de mrim. ex de mrt. Jc. ꝺ inf. ec. Ubi donec tã diu sepenit. ⁊ ibi ꝓ Joh. de imo. ⁊ in. c. cũ bone. de ẽta. ⁊ ſli. Ad illud aũt qõ obiectũ fuit de ꝓmogenito. Respõdeo. inq̃t. b. virgo q̃ in sacra scriptura sepe ꝓmogenitus intelligiꝭ ille ante quez nullus est genit⁹: ⁊ quẽ null⁹ antecedit: etiã si nullus eũ sequat. Et ita accipiꝭ in predicta auctoritate. vt ꝺr in. c. Joseph. dever. sig. ſlr etiã ſm leges exponiꝭ in. d. l. q̃ duos. ff. de reb⁹ du. ꝛan. l. primꝰ. ⁊. l. primi appellatione. ⁊ l. in vulgari. ff. de ver. sig. ⁊. l. j. §. primus ꝺ ff. vnde cog. ⁊. §. ⁊ hec quidez. in. ꝓmio. ff. Dis igitur responsionibus demon denicta ad quartum argumentum descendit dicẽs Sereniſſime iuder: tu nosti q̃ mulieres ꝓ aliquo postulare ꝓhibenꝭ ⁊ aduocar. q: est virile officium. vt i. l. j. §. ſertũ. ff. de poſtu. nec ad defendendum aliũ admitti debent. l. alienã. C. de ꝓcu. ⁊ in. l. femie. ff. ꝺ reg. iur. ⁊. §. tria. iij. q. vj. ⁊. xv. q. iij. Dis mo Respõdit btã ꝝgo. O iniquiſſime ꝺmõ tu dñ nosti. q̃ mulier potest suã ⁊ suoꝝ iniuriã ꝓsequi. vt in. l. senatus. ⁊. l. de crimine. C. qui accu. non pos. ſlr ꝓ miserabilibus ꝑsonis: pupillis ⁊ viduis bene admittitur vt ex de ꝓcu. c. fi. ⁊. in. q. vj. c. sunt autez. ⁊ c. de adu. diuer. iudi. l. petitões. §. licẽtiã. ⁊. ff. de ꝓcu. l. seruũ quoq̃. Ego igit tanq̃ meã iniuriã ⁊ cãm ꝓpriã ꝓsequẽs admittã

Universidad de Deusto
Biblioteca

debeo vr.C.de ꝓcul.l.qui stipendia.ꝛ.ff.seminas. Omnes eñ xpiani sunt serui ꝛ filiimei. Debet ergo iuder iste eẽssimus me audire. Nam etiã si essem excõicata defensiones mee essent audiẽde.ar.l.c.cũ inter porrem.ꝛ.c.dilectus filius. eẽ de excep. Adulto magis igit debeo admitti.cũ nulla infamia possim notari.ꝛ maxime cũ ꝓ miserabili hoie aduocare velim quẽ iste neẽssim⁹ demon ad suã conat redigere seruitutem q̃ est ꝓtra iura naturalia vt.ff.de iusti.ꝛ in.l. manumissiones. Preterea illa ꝓhibitio facta mulierib⁹ ne aduocẽt est rõne seruãde pudicitie.vt ꝓ3 in dicto.§.serũ. hoc autem periculũ in me esse nõ pot. Dum eteñ illa de qua ꝓuer.vlt.ō2. Adulierẽ forte quis inuenier. Et infra. Accinxit fortitudine lũbos suos ꝛ roborauit brachiũ suũ manũq̃ suas misit ad fortia. Et ideo cessante causa cessat iuris dispositio.c.cũ cessante. de appel.ꝛ.l.adigere.§.j.ff.de iure pa.ꝛ B argumentũ vendicat sibi locũ etiam si lex corrigeret.vt ait glo.in.l.j.ff.de legi.turo.

Tũc demõ renoluẽs se ad xpm dixit. O dñe'non moueat te caro ꝛ sanguis tuꝰ. Nec amor⁹ mris tue.arg.eẽ de ꝓbẽ.c.graue.ꝛ vlt.q.j.c.nihil.ꝛ.c.moysen. Nec ɔ me indigneris si iurisdictiones tuã refutabo. Scis eñ q̃ valde piculosum est coꝛã suspecto iudice litigare.l.aptissimi.C.de iudi. Jõ bonũ est vt mr̃ tua non sit coram te aduocata ipa eñ ex hoc reddit suspecta.quiaest genitrix tua.vt eẽ de appel.c.postremo.ꝛ.c.cuꝰ speciali.ꝛ.C.de assesso.ꝛ domesti. l. domesticus. Nolo ergo cã aduocare coram te.ne ad suã partẽ te trahat rõne affectõis. Scis eñ q̃ nemo debet iudicare in causa sua vl suoꝝ.vt in.l.qui iurisditionem.ff.de iurisdictione.iu.j.l.iuli.ff.ō iudi.l.penult.ō arbi.l. vnica.C.ne q̃s in sua causa.ꝛ.c.insinuãte. eẽ de offi.deleg. Cum igit mater tua dicat hanc causam esse.suaꝝ.ideo de iure possuꝰ iudicium tuũ declinare. Tũc beata ỹgo cum indignatiõe exclamãs dixit. O sceleratissime demõ iustissimũ filiũ meũ suspectus in iudicando allegare presumis qui est deꝰ iustus ꝛ iusticiam diligens.ꝓ.vij. Qui non ẽ acceptator⁹ ꝓsonaꝝ. Eccl.r.ꝛ.c.sicut.xxxij. q.iiij.ꝛ de conse.di.iij.c.Nec quemq̃.ꝛ.c. vlt.ij.q.ix.ꝛ.c.ij.iij.q.iij.ꝛ.c.nouit.ō iudi.facit.c.venerabilis.ō ꝓbẽ.ꝛ digni. Qui est fidelis ꝛ absq̃ vlla iniquitate:iustus ꝛ rectus.Deut.xxxij. qui nõ est vt filiꝰ hois vt mutek. Num.xxiij. Non debet igit filius me⁹ a iudicando,cessare ꝓpter dicta obiecta q̃ intelligunt de puris hoibus.de q̃b⁹ in ca.q̃ttuor.xj.q.iij.ō2. Quattuor ista timor odiũ dilecto census. Sepe solẽt hominũ rectos puertere sensus. Preterea se mel eũ l iudicẽ acceptasti ꝛ ad illũ venisti tus petẽs.ergo ipm nõ potes recusare.l.j. in prin.ff.de iudicijs. Tũc ergo dominꝰ Jesꝰ inter locutoriã tulit sententiã dicẽs se velle in causa ꝓcedere ꝛ beatam virginẽ tanq̃ idoneã humani generis aduocatam admittere. Precepitq̃ demoni vt quecũq̃ cõtra hoies ꝓducere vellet in mediũ afferret atq̃ breuiter ꝓcluderẽt:q: moles mulierũ leuiter offenduñt:vt in.c.fouis. de ẽ. fig.ꝛ.C.de spon.l.iij. Dixit autẽ demon. Sapiẽtia cumulq̃ peuratoris officium est ꝓmo interdicẽ restitutoriũ q̃ sibi de iure cõperit intẽtare.vt.ff.de rei ven.l.j.ꝛ.l.is qui destinauit:melio: est eñ conditio possidentis.ff.de reiven.l.fi.ꝛ insti.de interdictis.§.j.ꝛ eẽ de fide instru.c.inter dilectos.ꝛ.ff. de ver.sig.l.si seruum. Quare peto me restitui ad pristinã possessiones humani generis tormẽtandã cruciandã vt ꝓius. Nam ꝓbare paraꝰ sum me fuisse in possessione pacifica ꝛ quieta eiusdẽ ꝛ spoliatũ fuisse de facto.q̃ duo cõuenit ꝓbare vt q̃s restituat vt eẽ de resti.spo.c.olim.ꝛ de offi. deleg.c. cõsultationibus.ꝛ.ij.q.j.c.iij. Quia reintegrãda sunt oia spoliatis anteq̃ vlterius ꝓcedat.vt.ff.de vsuris.l.videam⁹. Ante oia eñ agendũ est ō possessorio.c.ij.de ordi.cogni.ꝛ spoliato fienda est restituturio.c.er litteris.de resti.spo.l.fi'q̃s fundũ.C.ad.l.iul.de vi publi.Et de facto spoliatus :est de facto restituendus sine aduersarij citatione/et alia cause cognitiõe.vt inq̃r glo.ſ.l.maior ff.de euic.Mihi ergo debet homo restitui quem longissimi temporis possessione ꝓscripsi per.l.cum notissimi.ꝛ.l.si quis emptionis.C.de ꝓscrip.trigin.vel qua.anno.

Respõdit beata ỹgo. O ẽsute draco verũ est q̃ illis spoliato restitutio fienda est qui nõ vi aut clã nec ꝓcario:ſs iusto titulo ꝛ bona fide possidebãt.vt.ff.q̃ vi aut clã per totum.ꝛ eẽ de resti.spo.per totus.ꝛ de ꝓscrip.c.vigilanti. Tu autẽ nequissime demon nunq̃ humanum genus possedisti ſs solũ sicut simpler custos carceris custodisti.ꝛ ideo nõ debes restitui. Facit.l.ij.§.fi. ff.de acqui.pos.ille enim possidet cui⁹ nolle

Et adalex fidei possi. sor.

possidẽt.l.male igit.C.de ꝓscrip.xxx.vel.xl an.ꝛ insti.de inf.§.possidere.ꝛ eẽ de resti. spo.c.cũ venissent.in fi.'Cum'q̃ vos fili mi' creaueritis hũanũ genꝰ vestriq̃ sint homines nõ'potuit demõ in re aliena quantumcũq̃ multo tpe detenta hre iustã possessionẽ nec bonã ꝓscriptionẽ.q: nulla tpis ꝓscriptio iuuat malefidei possessorẽ.dicto.c. vigilãti.de ꝓscrip.ꝛ.c.possessor.de regul iur.lib.vj. Iste'ergo iniustus vsurpator humani generis nõ fuit bonefidei possessor. ſs malefidei'detentor. Nãaliud est'possidere.aliud ꝛo'detiere.vt.ff.de rei vẽ.l.officiũ in fi.ꝛ.ff.de acquirẽ.pos.l.iij.§.fi. Igit'nulla fuit demonis'possessio.q̃ patꝰ p.l.fi.ff. de ver.sig. Nam quõ rẽ aliena possedit cuꝰ sciret aliena'esse.certissime dicendũ est eum nullo modo possedisse.vt.C.vnde vi.j.cuꝰ querebaf.ꝛ.iij.q.vj.c.si res.cum si. Vlo auditis dño inder de medio interlocutus est demone.nõ esse restituẽdũ. Tũc demon strides dẽtibus ꝛ furore repletꝰ missa manu ad marsupiũ extraxit foraꝫ libellũ ꝛ cepit legere illud Gene.iij.ꝓceptũ factũ primis parẽtibus.ꝛes'quacũq̃ hora comedetis ex eo morieminí. Dixitq̃ .Ecce dñe in der instrumentũ a deo dictatũ vigore cuius mihi Adam cũ oi posteritate sua est subiectus. Nã per illũ ois eius posteritas est infecta.c.ſi homines.xxiij.q.iij.ꝛ.c.placuit de consecra.distinc.iij.ꝛ ratio huiꝰ infectionis assignaf.in.c.iam'itaq̃.ſ.q.j.vbi dicit.tra ritergo reatũ.q: vnꝰ erat,cũ illo ꝛ'in illo a quo traxit quãdo q̃ cõtraxit admissum est Respõdit añe beata virgo. Doc instrumentũ nihil valet.nã tu illud falsificasti dicens Gene.iij. Nequaq̃ moriemini' eñq̃ ꝛ vro rẽ suã per mendacia ꝛ fraudulentiaꝫ tuaꝫ decepisti. Jura autẽ volũtq̃ nõ decipiẽtibꝰ: sed deceptis subueniri.ff.ad velle.l.ij.§.Si verba,et eẽ de donatio.c.inter dilectos.et deꝛerũ,permu.c.cũ vniuersoꝝ.vnde ranq̃ falsarius ꝛ deceptor es repplendus'. Non ergo debẽt tibi'adiudicari ne ex tu'malicia lucrum'reportes ꝛ ex fraude ꝛ dolo gaudium ꝛ vtilitatem cõtra ea que determinantur in.c.sedes.de rescrip.ꝛ in.c.ex litteris. de dolo ꝛ cõtu.eẽ de cleri.non resi.c.frater natati. Quia ergo tu versutus fuisti autor ꝛ institutor peccati.ideo'debes ꝑpuniri: ꝺa qui causam dãni dat dammũ dedisse videf l.qui occidit.§.penl.ff.ad legẽ aq̃st.c.si gulpa.de ꝓniu.ꝛ dã.da. Dis autẽ respõdit? superatus demõ dixit. Si iure talis instrumenti mihi nõ debef homo saltẽ meus est iure emptionis. Illũ eñ emi ꝓ' comestione pomi. Rũdit'aduocata'generis humani nequaq̃ tibi'debef.q: decepisti Jesum'vltra dimidiuꝫ iusti pretꝰ cõtra l.ij.C.de rescin. ven.ꝛ.c.cum dilecti.de emptio.ꝛ vendi.et ideo seruari debꝫ illud Esa.lv.gratis,venuꝫ dati estis ꝛ sine argẽto redimemini.'Tunc dixit'demon. O iustissime iuder.tu scis q̃ iusticia requirit ne delicta remaneãt impunita.l.si lõgius.ff.de iudi.l.ita vulneratus ff.ad legẽ aquil.l.stichum aut pamphilum ff.de solu.ꝛ.c.fame.de sen.excõ. ad puniendũ ergo excessus tenetur'quilibet bonꝰ iuder de necessitate.l.congruit.ff.de offi.pre fi.'Nulli,parcere debꝫ.c.ex'tuarũ.de priui. Cũ ergo hoies habeãt in se grauitatẽ peccati qõ deoꝛsum trahit cum sit põderosum iurta illud'po.xxxvij.qui in'psona oim cõtf tef'dicẽs'et'sicut onus'graue'grauate sunt fernũ ad centrum terre'descendere facere ꝛ non attendere'verbis istius aduocate que male facit allegando'in hac'causa'.' Nam ꝓinquit Ouidius .ij. de ponto. Non est confessi causa tuenda'rei. Respondit sapientissima aduocata vos fili mi' ꝓ peccatis hominũ pertulistis mortẽ crudelissimã eos a delictis eorum in'sanguine vestro. Apocalypsis.j. Et ꝓ eis'plenarie'satisfecistis. Unde Esaie.liij.dicitur. Vere dolores nostros ipse'tulit ꝛ labores nostros ipse portauit.ipse vulneratus est ꝓpter iniquitates'nostras.attritus est'ꝓpter scelera nostra. Et Johãnis.j.c.dixit Johannes baptista Ecce'agnꝰ deꝰ:ecce qui tollit peccata mundi. Justicia ergo'non requirit vt bis'ides exigatur.l. bona fides. ff.de'regu. iuris.facit.l.omnes.'Ci.de'penis. preterea actio semel'extincta nunq̃'reuiscitatur'.C. de remissi.pigno.l.cum ex causa.in fine.ꝛ. ff.de solutio.l.quis'res alienas.§.'aream. Ad illud autem quod obiecit diabolus de grauitate peccati respondetur'q̃ pena vestre passionis grauior fuit omnibus peccatis,iurta'illud Job .vj.'cap. Quasi arena maris'hec'grauior apparet. Tunc'iterũ allegauit'diabolus'dicẽs. O iuder qui dixisti per ꝓpheram ps.lxxxviij.' Que procedunt'de labijs meis non'faciam irrita. Tu in euangelio tuo'dixisti'Johannis .iij. cap̃.me esse principem huius mundi. Quo

Universidad de Deusto
Biblioteca

etiã nole appellor in.c. Pudor xxiij.q.ij.qõ erponũt doctores.i. maloꝝ etiã petõꝝ. Tu ño es ꝓceps bonoꝝ ꝛ iustorum. modo tu scis ꝙ cũ litigãtes ad riçã veniũt boni iudi cis est lite dirimere. vt.ff.si cer.pe.l.quidaꝫ estimauerũt ꝛ dare dꝫ vnicuiq; partẽ suaꝫ ff.de vsufru.l.huius rei.ꝛ.ff. de condi. inde.l.fi.§.fi tñ. Nam iustitia iubet suũ suuꝫ vnicuiq; tribui.l.iustitia.ff. de iust. ꝛ iure ꝛ inst. eodẽ in pn.ꝛ.c.j.di.j. Ergo placeat vobis dare mihi genꝰ hũanũ cũ ꝑpt petõ cõmissum ego sim factꝰ ꝓceps huiꝰ mundi. Verba em̃ sunt intelligẽda cuꝫ effectu. facit.l.eũ qui.§.docere.ff. ne ꝗs euꝫ qui in suo vo. est vi eri. fũcta.l.fi.§.hec aũt verba ff.ꝙ quisq; iu.ꝛ de deri. nõ resi.c.relatũ. circa mediũ. Et de verbo sig.c. ꝓterea.ꝛ de pe ni.di.j.c. hec aũt verba. Vi ergo sum ꝓceps maloꝝ ꝛ petõꝝ. si ꝓ ꝗa. et genus hu manũ peccauit sm aplm ad Roma.iij. vbi ait. Oẽs peccauerunt in Adã. ergo debetis facere cũ effectu vt ego sim ꝓceps oꝝ ma lorũ ꝛ nõ auferre mihi qõ meũ est. Tenete ergo ꝓ vobis dñiũ bonoꝝ ꝛ date mihi domi nium maloꝝ qõ si feceritis ꝓmitto vobis ꝙ regnũ vestrũ nõ erit maius qꝫ vnũ gra num milij respectu mei. vera est em̃ ista. Quidq; in.iij. de arte amandi. Pluraq; sunt semp deteriora bonis. Ad hec aduoca ta hũani generis rũdit. O ꝟsute ꝛ plene ol fallacia ꝙ habes mille nocendi modos. vt in.c. sciendũ. xxv.q.iij. ꝛ iusticias postula re te ostẽdis ꝛ desideras iniusticiaꝫ. vnũq; petis ab eꝫ intus ꝺo habes cõtrariũ. vt. ff. de excep. l. gñaliter. Scias ꝙ nõ ignoramꝰ astutiã tuã. xv.q.ij.c. visio Isie. Et ideo ma liciã tuã tantis coloꝛibꝰ pallitãtes. iã confun demus. ꝛ tunc cõuersa ad filiũ dixit. O fili mi dulcissime vos scitis ꝙ ad petitionẽ hu ius maligni demõis fuistis in statera cru cis põderatꝰ. vt legit. xxiij.q.j.c. patꝰ. ac ꝓ hũani ginis redẽptiõe mortẽ ꝓtulistis. vt in.c. ꝓ hũani. in pnci. de homi. li. vi. Nos est ergo audiẽdus iste ꝟsutꝰ qui horrenda crudelitate ꝛ detestãda astutia mortẽ appe tit alioꝝ. vt in. d.c. ꝓ hũani. §. cum igit. de homi. l. vi. nõ em̃ est cõgruũ neq; iustũ sup hũani generis fuitute amplius disputare marine in ipso humani generis detrimen tũ. trãstuit em̃ iamodo sua in rẽ iudicatam est. de re iudic. c. cũ inter. ꝛ a sua nõ ertitit appellatã statuto tpe de quo in l. iudicib⁹ C. de appel. ꝛ melius in. l. eos. in fi. cũ auk. hodie ibi posita eo. ti. ꝛ ideo nõ est amplius appellãdũ. vt in clemẽ. ij. eꝛ. de appella. ꝛ per doctores in dicta. l. indicibus. er. l. per emptionẽ. er. l. finali. C. sentẽ. rescin. non pos. Tunc diabolus exclamauit ꝛ dixit: veniam⁹ ad fortiora ꝛ incõuincibilia argu mẽta quibus cõcludo boies necessario esse dãnandũ ꝛ arguo sic. Deꝰ viuit in ſtate ꝛ iustitia: vt eꝫ de iureiu. c. ꝛ si xps. §. iacob⁹: ꝛ ita debꝫ punire ꝓiuctũ sic extraneũ. vt in l. fi. ꝛ ibi. glo. ff. de re. diui. Quapꝛopter dico ꝙ cũ ego ꝗ suꝫ angel⁹ fuerim ab ipo de ce lo deiect⁹ nullo tñ ꝓcepto ꝓcedẽte: vñ ino bediẽs dici nõ potui. de necessitate debet dãnare Adã ꝛ Euã cũ tota sua posteritate. qꝛ ꝓceptũ eis factũ a deo obseruare nolue rũt. magis ꝗ debẽt puniri ꝙ ego cũ sit fortius ꝫ ꝓceptũ facere ꝙ ꝓter ꝓceptũ. vt. C. de nego. gꝛ. l. fi. vel si nõ magꝛ peccauerũt ꝙ ego: saltẽ eodẽ modo debẽt puniri. qui files in culpa debẽt etiã esse similes in pe na. l. si quẽ. C. de episco. ꝛ cle. Ad hec rñdit btã ygo. O miser ꝛ infelix nõ est simile illud qõ posuisti de te ꝛ de aliis angelis cũ petõ hoim. angel⁹ em̃ peccans merito fuit puniẽdus: qꝛ nihil infirmuꝫ in se habebat qõ induceret ad peccãdũ. ꝛ non aliq; infir mitate ꝙ maliguitate deliberata peccauit c. firmiter. de sum. trini. ꝛ fide. ca. Et nullo ꝓcepto indigebat. qꝛ fine ꝓcepto aliq; a na tura habuit in se sapiam oim: qꝛ cognoscẽ bat certitudinẽ boni ꝛ mali ꝑpter ꝑfectio nẽ nature sue. vt de peni. disti. ij. c. in ꝓmo Et iõ habito respectu ad talẽ certitudinem prauꝰ peccauit angel⁹. qꝛ sciẽter se ꝓtulit ꝛtra deũ: ꝙ peccauerit homo ꝗ habebat in firmitatẽ ꝛ fragilitatẽ carnis ꝗ ipꝰ ad pec candũ induceret. vt in. c. illud. xv. q. j. et de peni. disti. ij. c. ille rer. Et ꝗ peccauit ꝓ ignoꝛãtiaꝫ deceptus dolosa versutia tua. Et iõ angelus de altiori statu cecidit. de penit. disti. ij. c. fi. homo em̃ talẽ certitudinem non habuit ꝑpter corpꝰ qõ aiam aggrauabat. vt dꝛ Sap. ix. Quia igitur spũs ꝓmptus est: caro autẽ infirma. Matth. xxvj. Ideo tali hominũ infirmitati est ꝑpatiendũ non autẽ tue superbie ꝛ iniquitati. Ex quo em̃ deo primoꝛ fuisti: culpa tua fuit grauioꝛ ei conficeret. de peni. disti. v. Dis itaq; di et is reuoluens se ad filium pissima virgo dixit. audistis fili cauillatiões ꝛ falsas ar gumẽtationes istius iniquissimi demonis in ꝙbus nihil cõcludit nisi falsum. Et ideo

Differẽ cia ꝑsonaꝝ angeli ꝛ hõis

rogo vt eius mẽdacijs tã finẽ imponatis: nihil em̃ dicturus ẽ nisi falsum. Nã semel malus semp ꝑsumit malus in eodẽ gene re delicti. l. si cui. §. hisdẽ. ff. de accu. ꝛ. l. cal liano. ff. de sena. l. iij. §. idẽ. Erit. ff. de suspec. turo. l. palã. §. nõ solũ. ff. de ritu nup. Cum ergo sit mẽdax ꝛ mẽdacij pater vt vos dixi stis Job. viij. nõ est audiẽdus rõne mẽda cij. vr. C. de indic. vid. tol. l. ij. i fine. Rñdit aũt demon ꝛ dixit. In ciuile est aliquid in dicare nisi tota lege perspecta. l. i ciuile. ff. de legi. Et ideo o iustissime iudex audi ꝙso allegationes meas iustissimas ꝛ permitte me defendere causaꝫ meã ꝛ vti iurib⁹ meis: Rñdit aũt iurgo. O dãnate ꝛ omni nequi tia plenissime ne meuꝫ filiũ vt iniustum ac cusare possis. dicas ꝙcquid dicere inrẽdis. Ẽne demon dixit. Nõ peccauit cõtra bonꝰ tatẽ dei infinitã: ꝛ non curo qua culpa pec cauerit an sua vel aliena. qꝛ posito milies ꝙ ego ipsum indurerim ad peccãdum sm turã agẽtes ꝛ cõsentiẽtes pari pena puniũ tur. c. nuper. ꝛ. c. sequẽti. de sen. excom. c. ut clericoꝝ. de vi. ꝛ ho. cle. ꝛ. §. alia. deinde lex iusti. de pub. iudi. facit. c. mulieres. in fine. ꝛ ibi gl. ꝛ. c. quãte. de sen. excõ. ꝛ. vi. ij. c. qm̃ multos. ꝛ. l. his qui opẽ. ff. de fur. ꝛ de hoc est glo. multũ notabilis in. l. iubemus. la. ij. §. sane. C. õ sacrosanc. ec. ꝛ. l. si quẽꝙ. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ. l. a digere. i ꝓnc. ff. de ius re pa. iuncta. l. liberoꝝ. in fi. ff. de bis ꝙ no. infa. ꝛ cordat tertus ad Iram in. c. j. de offi. ꝺlega. Sufficit ergo ꝙ homo peccauit. pe na enim dꝫ correspondere culpe. Naꝫ ꝺm ꝗ litatem delicti dꝫ esse ꝛ plagarum modus. Deutero. xxv. ꝛ. l. pedius. ff. de incen. rui. ꝛ nau. Cum igitur tanta sit culpa quanta est persona offensa. vt in. §. atror. insti. de in iur. ꝛ. c. cum illoꝝ. de sen. er. Ideo homo ꝙ offendit mfinitam dei bonitatẽ infinitas debet luere penas: Cõmisit enim homo cri men lese maiestatis. vñ ipse cuꝫ heredibus suis est merito damnandus. Scriptum est em̃ ꝙ filij paterno debent perire supplicio in quibus hereditarij criminis exẽplo me tuuntur. l. quisquis. C. ad. l. iul. maie. ꝛ ex de homici. c. sicut dignũ. cũ si. Ad hec be ata virgo respiciẽs in filium suum dixit. O fili mi ẽ charissime uos qui estis deus ꝛ ho mo estis bonitas infinita. ergo hõs peccas sit cõtra vos ꝛ vobis est iniuria illata quã remittere poteꝛitis. ꝛ ad benignitatẽ vestrã ꝑtiuet remittere iniurias vobis illatas: vt est rectus multũ notabilis in. l. j. C. si quis impar male. Et quibus cõcludit hominem nõ debere puniri nec condemnari. Tũc de mon dixit regine celoꝝ. vos male facitis. qꝛ nõ vultis ꝙ hõ puniatur de peccato cõ misso: qõ est ꝓtra. l. sanctimus. C. de penis. ꝛ xxxij. q. iij. c. simplicẽ. Et sic dixit Jesus. de mon file amodo. quia bñ. scio⁹ ꝙ i cruce pe pendi ꝓ redẽptione generis humani qõ se mel ꝑpter petrũ damnatũ fuerat. unde nõ est iustũ ꝙ de eodẽ peccato bis cõtra genꝰ humanũ sniam ꝓferamus. ar. ff. nau. cau. stabu. licet gratio. §. fi. in fine ꝛ ibi dicit ꝙ non dꝫ sepe de delicto eiusdem hominis queri Expectãdum est ergo vsq; ad diem iudicij. quia tũc malos male pedam: bonos autem faciã i celesti gaudio triũphare. Ad hec re spõdit demõ. Dñe ieiurpe rer glie noli sic iterloqui: quia bene scio ꝙ homo peccauit infinite. vnde ad olim ꝛ ad hodie errendik pena eius. Est ergo hodie puniẽdus. qꝛ ille cũ die loquitur. vr. l. arriani. C. de here. ꝛ i omnib⁹ obligatiõib⁹ in quib⁹ dies nõ ẽ po situs ꝑtiri die debetur. L. in oibus. ff. ꝺ reg. iur. ꝛ de verbo. ob. l. cum qui. §. quotiẽ. ꝛ de cõdi. ꝛ demõ. l. j. ſ ꝓin. ꝛ de leg. ij. l. ofa Rñdit sapientissima aduocata. Tu falsꝫ cõ cludis. qꝛ nõ ꝑbat hoc esse qõ ab hoc ꝓtin git abesse. vt. l. nõ nudis. l. non epistolis. ꝛ l. neq; natales. C. de ꝑba. Scio em̃ ꝙ si q culpa in hoie fuit: est ꝑ gr̃am filij mei abso lita ꝛ ꝑ eius miam cancellata. Ergo cum nullatenus sit in culpa nõ est aliqualꝫ pu niẽdus nõ credas ꝙ ꝑcibus tue calamita tis facias iudicẽ lachrymari. qõ esse nõ dꝫ. vr. l. obseruãdus. §. in cognoscẽdo. ff. de of fi. ꝑs. facit. l. quisquis. C. de postu. Tunc ex clamauit demõ. Dne peto mihi iustitiã ex hiberi. quã si nõ feceris nõ es bonus iudex. c. iustũ est. xxiij. q. ij. Rñdit btã ygo adhuc loqueris maledicte. scio enim ꝙ deus crea uit hominẽ ad imaginẽ ꝛ similitudinẽ suã Gen. ij. Et. C. de penis. l. si quis in metallũ ꝛ ipsum voluit esse heredem regni celestis ꝛ implere sedes gloriosas a quibus tu cum socijs tuis per supbiaꝫ corruisti. iuxta illud ꝑa. cir. Iudicabit in nationibus implebit ruinas. Non ergo humanum genus dꝫ esse tuũ: sed ꝛter beatoꝝ spũũ agmina feliciꝫ col locari. Dio aũt dictis puersa ad filiũ dixit. O dulcissime filioꝝ bonũ est obtutare malicijs ꝛ ꝓturbare puersos. qõ si nõ fieret: nihil esset aliud ꝙ fauoꝛẽ ipietati ꝑ virgo

Universidad de Deusto
Biblioteca

impartiri: qō esse non debet. xiij. q. iij. c. q̄ pōt obuiare. cum similib⁹. ideo peto ꝛ tot⁹ precoꝛdys efflagito vt reiect⁹ friuolis ꝛ vanis allegationibus istius maligni demōijs in fauoꝛē humani generis suiam ꝓferatis ipm̄ genus humanū a petitiōe hu⁹ pcuratoris nequitie infernalis penit⁹ absoluēdo. Licet esset nō debēt eē imortales: nec⁹ infinitum ꝓtrahi. l. ꝓperandus ꝛ l. apertissimi. C. de iudi. ꝛ l. fratris. C. de trāsac. ꝛ l. fi. ff. p suo. ꝛ C. de fruc. ꝛ li. er. l. termīato. ꝛ C. de re iudi. l. ij.

Paro tertiā huiꝰ sermonis de diffinitiua sentēciatione p̄dicte disputationis.

Is ergo omnibus diligēter auditis volēs iust⁹iudex celestis litigia cito ad debitum finem perduci: vt ita quidam estimauerūt. ff. si cer. peta. ꝛ in ij. ff. de aqua plu. ar. ꝛ in auf. vt cle. ap. ꝓpriꝰ epiſ. ꝑmo 2ue. §. fi. col. vi. ꝛ i. l. quisq̄ §. ꝓterea. C. de postu. Misit gabrielē⁹ archangelus qui tuba aures intonās. peremptoꝝ terminū partibus ad cōparēdū assignaret in quo diffinitiuā sniam p̄tes audirēt questiōis p̄dicte: statuto ergo die cōparentib⁹ partib⁹. s. ipa aduocata humani generis cū ꝑmiis parētib⁹ ꝛ mīris alijs sanctis patribus: necnō ꝓcipe demoniox cū mīris alijs malignis spiritib⁹. saluatoꝛ noster in suo fulgentissimo tribunali residens ꝓtulit sniaꝰ i hūc modū. In eterne diuinitatis mee nosse amen. Nos Jesus mūdi saluatoꝛ auditis oīibus⁹ allegationib⁹ ꝓcuratoꝛe nequitie infernalis cōtra humanus genus factis. auditisq̄ respōsionibus sapientissime aduocate ꝓdicti generis humani: ꝛ diligēter examinatis utrib⁹ amboꝝ partiū. omnibusq̄ cōsideratis q̄ circa ꝓdicta videnda ꝛ cōsiderāda fuerūt: sedētes ꝓ tribunali ad nostrū solitū banchuꝫ iuris positū sup rhonos angeloꝝ in celesti palatio nostro vbi residentiā facimus personalem humanus genus hac mea diffinitiua sniā absoluimus ꝛ ab impetitione ꝓcuratoris nequitie infernalis reddimus absolutum: cū hoc cōsonet sanctissimis scripturis ꝛ iuridice veritati quam semper sequimur Jp̄m q̄s ꝓcuratoꝛē nequitie infernalis ex nūc ꝓcipitibus ad damnationē inferni ꝓpetuam penitus ambulare: vbi est fletus ꝛ stridoꝛ dentiū infinit⁹: vt scriptū est Mat. xxij. Recessitq̄ diabolus cum ciulatu ꝛ clamore maximo atq̄ in baratri profundum mersus est: eternis supplicijs cruciandus.

Data ꝛ data ac in his scripta ꝑnūciata et ꝑmulgata fuit supradicta sniꝰ in omnib⁹ ꝛ ꝑ oīa ꝑut supius cōtinetur: ꝑ supradictū dīm nostrū Jesuꝫ xp̄m ꝑ tribunali sedētē in suprascripto loco: ꝑntibus suprascriptis partib⁹ ꝛ lecta ac vulgarizata p me. Johēꝫ euangelistā notariuꝫ dīi nostri Jesu xp̄i ꝛ curie celestis scribā publicū ꝑntibus Johe baptista. Frāciscꝰ ꝛ Dūco cōfessoꝛib⁹. Petro ꝛ paulo ꝓncipibus apl̄oꝝ. ꝛ Michaele archāgelo ꝛ multis alijs sanctis in mīrtudine copiosa testib⁹ ad hec vocatis ꝛ habitis ꝛ rogatis anno dīi. M. cccc. xcij. indictiōe decima. die ꝑmo nouēb⁹. Liberato igitur humano genere: ꝛ dīo in celuꝫ ascēdente: dominus Adam cū vxoꝛe sua et ceteris sanctis patribus innumeras beatissime virgini gratias ꝓ se ꝛ toto humano genere retulerūt: eo q̄ sapientissimis risionibus suis eos de miserabili demoniꝝ seruitute liberasset. cui sapientissime atq̄ ꝓssime ꝝgini sit infinita gloria. Amen.

De alijs quinq̄ donis spūssancti que fuerunt in beata virgine. Sero. vj.

Mari abunda-

a bit cogitatio eius ꝛ cōsiliū eiꝰ ab abysso multa. Eccli. xxiij. Quattuoꝛ calamitatibus inter alias in natiuitate sua subijcitur hō. prima oꝛ iniquitatiſ Cuilibet essi er. Adam ꝓpagato ꝓpter cōtaminationē peccati originalis dicī pōt illud Job. ir. In peccatis natus es totꝰ. Secūda calamitas oꝛ mestitatis. Nasc de quo libet nostrū verificatū fuit illud Sap. vij. Primā voces similē omnib⁹ emisi ploꝛans. Tertio oꝛ appellatur nuditatis. Quilibet nameq̄ homo dicere valet illud Job. j. Nudus egressus sum de vtero matris mee. hō enim nascitur nudus. non tm̄ nuditate vestium: sed etiā nuditate virtutum. Quarta calamitas oꝛ teneb⁹ostatis. s. ignoꝛantie. iuxta illud Job. xxxvij. Nos quippe obscuri sumus tenebris. Nattuitas aūt ꝛ cōceptio gloriose virginis Marie nō fuit p̄me calamitati supposita. quia sine macula peti. immo omni mūdicia plena cōcepta ꝛ nata ē ipa mater dei benedicta. vt dicūt moderni theol. s. iij. sol. xx. di. iij. Quo ad sc̄am ꝛō lices quidam putēt beatā virginē primā vocem lachrymabilem emisisse. vt se alijs et

Quattuoꝛ calamitates hūane miserie

Adam ꝓgenitis cōformaret ꝛ miserie humane ꝓpinaꝝ ipam in natiuitate sua non fuisse exultatione de matris vtero ꝓdisse. siam dicere in mēte sua poterat illud Esaie. lxj. Gaudens gaudebo in dīo et exultabit ala mea in deo meo. q: induit me vestimentis salutis: ꝛ indumēto iusticie circūdedit me quasi sp̄osaꝫ ornatam monilib⁹ suis. Licet etiā nuditatē in oꝛtu suo habuerit corporalem. nō tm̄ subiacuit nuditati spūali. Habuit esse in natiuitate sua gratiaꝝ ꝛ virtutum abundantiam. vñ dicere poterat illud Eccl⁹. xxiij. In me oīs gratia vite ꝛ virtutiſ Quarte oꝛ calamitati. s. ignoꝛātie non subiacuit cū adhuc in materno vtero existens liberi arbitrij vsum habuerit. vt. ō: dictum est parte. iij. huiꝰ operis. sermone. j. par. vl. ꝓditerat em̄ sapiēs Ecclesiasticus in verbis ꝓpositis di. Ā mari. s. diuīe maiestatis abundauit cogitatio eius ꝛc. Super q̄bus verbis de alijs quinq̄ donis spūssancti q̄ ipsa habuit disserimus.

Donus sapie habuit

Prima para de dono p̄silij btē virgīs.

b Eam virginē fuisse dono sapiētie repletā in ꝓcedēti sermōe declarauim⁹. vñ ipa dicere poterat illud Sap. vij. venit i me spūs sapie. Nec mirum si ita sapiēs fuit. Nā cū dā sit insta. Prosperi in li. epigrā. di. Trāq̄lla ꝛ vacuā curis sapientia mentē Imbuit. ꝛ placidi pectoris hospes erit. nō est mirādū si mētē ipis⁹ būdictē ꝝginis trāquillissimā ꝛ ab oīb⁹ terrenis curis remotā diuina sapiētia replenit. Jtē cū sapiēs dicat ille q̄ hz plenū animi iudiciū Lōit ꝓferre. in ff. ff. de arbi. Jtē ille q̄ non errat. vt no. l. i. ff. de offi. ꝓfecti. ꝓto. ꝛ l. hūanū. C. de leg. ꝓfecto ꝓstat q̄ gl̄iosa dei mr̄ q̄ plenissimum animi iudiciū habuit et nunq̄ errauit sapientissima fuit. Et cū oīa sapia a dīo deo sit. vt ō: Ecci. j. Qui dat eā pie agētib⁹. Ecci. xlij. Profecto in ipa sup oēs ꝓs opib⁹ repleta debuit ſfundi a deo ſsima sapia. cōs ei sapie ē vbū dei ſ excelsis Ecci. j. Et ō q: vt ō: Prouer. viij. Qui cū sapiētib⁹ gradiē. sapiēs erit ipaq̄ tōtē sapiē tie xp̄m nouē mēsib⁹ in suo vētre portauit ꝛ cum eo p. xx. ꝛ tres annos cōuersata est dono sapiētie plena fuit. ipe em̄ sapie dux est. Sap. vij. Quapropter de illa dici pōt illud pō. cxlvj. Sapiētie eius nō est numer⁹

Bonus intellectus est cōsilij

Bonū quoq̄ intellectū ipam habuisse in ꝓdicto sermone ꝓbauimus ꝛ possumus addere sic. cū dicat ꝓpheta ps. cx. Intellectus bonus omnib⁹ facientibus eū. s. dīi ꝑceptā. cūq̄ etiā dicat ps. c. xviij. q̄ deus intellectū dat parvulis. i. humilib⁹. sequitur q̄ beata ꝝgo itter oēs viatoꝛes humillima ꝛ in obseruatiōe diuinoꝝ ꝓceptoꝝ feruentissima sup oīs ꝑ donū intellectus fuit illuminata. vñ dicere pōt illud ps. xv. Benedicā dīm qui tribuit mihi intellectū. Oō aūt in ipsa fuerit donū cōsilij excellentiꝰ q̄ in aliquo alioꝝ iuoꝛe ꝓbat Albertus sup missus est. ca. c. arguēs sic. s. Job. ij. ōr. Unctio eius docet vos de oīb⁹: sed btā ꝝgo oīb⁹ alijs ꝓportionabiliꝛ ꝓpter plꝰ habuit vnctionis. ergo donū cōsilij habuit alijs excellētius ꝓportionabiliꝛ. Jtē Job. xvj. ait dīo. Cū venerit ille spūs veritatis docebit vos oēm veritatē. s. de agēdis aī salutem Sed in btā ꝝgine spūssctūs venit ꝓportionabiliꝛ ꝛ docuit oēs veritatē. iuxta illud Luc. s. Spūssctūs supueniet in te ꝛc. Ergo tē docuit de agēdis ꝑ donū cōsilij. Jtē dīs Job. xv. Jā non dicā vos seruos sz amicos q: oīa q̄cūq̄ audiui a patre meo nota feci vobis. ergo reuelatio secretoꝝ est effect⁹ dilectiōis. Sed in btā virgīe fuit ꝓportionabiliꝛ dilectio respectu oīm. ergo ꝓportionabiliter reuelatio secretoꝝ respectu cūctoꝝ. Jtē oīm secretissimoꝝ secretoꝝ scs incarnationis mysteriū ipsi soli reuelauit: ergo nullā alioꝝ minus secretoꝝ ignoꝛauit. Jtē vt dicit pbs. Cui⁹ est operari: eiꝰ est ꝛ operādo cognoscere. ergo cui⁹ p̄ie omnib⁹ ꝛ sup oēs est opari eiꝰ p̄ie oīb⁹ ꝛ sup oēs est operāda cognoscere. sz beatissima virgo fuit perfectissima obseruatrix consiliorum super oēs viatoꝛes. ergo cognitionē ꝑfectoꝝ habuit sup oēs viatoꝛes. b aūt est donū ꝑfectⁿ. ergo donū ꝑfectⁿ hz sup oēs. Jtē Exo. xxj. oꝛ. Non remanebit ex eo q̄cūq̄ vsq̄ mane si quid residuū fuerit igni cōburetis glo. Quod ex agno remanet igni comburimus quando hoc quod de mysterio incarnationis eius intelligere ꝛ penetrare non possumus potestati spiritussancti humiliter reseruemus. Ex ista autoritate videtur q̄ mysteria diuina in statu vie non possumus ad plenam rimari et penetrare: sed quedam spiritussancto oportet reseruare. Ex alia parte videtur q̄ nihil de veritate

Ultrum mysteria diuina possint hic plene sciri.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mysteriorꝝ remaneat indiscussus.ꝛ ꝙ nullū verbū dñi reuertat ad ipm vacuū qđ a nullo fuerit intellectū. iuxta illō Esa.lv. Quō descēdit imber ꝛ nix de celo ꝛ illuc vltra nō reuertit. Ysi inebriat terrā ꝛ infundit eam ꝛ germinare eā facit ꝛ dat semē serēti ꝛ panē comedēti. Sic erit verbū meū qđ egredietur de ore meo. nō reuertet ad me vacuū. Ysa faciet quecūꝙ voluit ꝛ ꝓsperabit in hiis ad que misit illud. Ex hoc videt ꝙ supra cōmendatū viatorꝝ sit perfecta cognitio mysteriorū omniū ꝛ diuinorꝝ eloquiorꝝ. ꝛ tū repiat in aliquo reuelatio oīm secretorꝝ. hoc autē debetur maxime familiari ꝛ maxime amico ꝛ maxime sapienti. hoc aūt totū est beatissima virgo qđ est familiarissima dei filio et amicissima ac prudentissima deō laber amorio qđ est cātica canticorꝝ ꝛ liber sapiētie specialiter exponūtur. ita vt ea qđ de ipa sapiētia dicūtur. de illa intelligātur. In sapiētia aūt nulla ē ignorātia secretorꝝ. Ergo videtur ꝙ beatissima virgo pfectā cognitionē oīm secretorꝝ habuit vniuersalē. vtpote vniuersalis conslliatrix. turpe esset ei fuisse velle docere que nōdꝝ didicisset. vt p glo. in auf. de sanc. epis. in pn. col. ir. facit ad ē. miserū. lxf. di. ꝛ. c. ordinandus. lix. di. ꝛ. c. sic viue. ꝛ. c. si clericatus. xvf. q. f. ꝛ. ca. cū in cūctis. de elec. ꝛ illud qđ Ouid. camꝰ in. ij. de tristi. di. Quodꝙ parū notū nemo docere pōt. Alij aūt viatores ōēo cognitionē particulare habuerūt. vtpote nūcij diuersi ad diuersa nūciāda destinati. hec Albert⁹: Bē igitur virgini nascēti potuerūt dicere angeli illud Prouer. ij. f. Consiliū custodiet te. ꝛ prudentia seruabit te. Et ipa mater dei sapientissima dicere pōt illō Prouer. viij. Ego sapiētia habito in cōsilio ꝛ eruditis interfui cogitationib⁹. ꝛ illud qđ. c. sequēti eiusdē lib. dr. f. meū est cōsilium ꝛc. Seruauit q̄s ipa virgo būdicta admonitionē beati Tobie dicētis fil li. c. iiij. Omī tpe būdic deū ꝛ pete ab eo vt vias tuas dirigat ꝛ ea⁹ cō filia tua in ipso pmaneant. scies em̄ mater dei illud Eccli. vf. f. Cōsiliarius sit tibi vn⁹ de mille. elegit deū ꝓ suo vnico ꝛsiliario. de qđ Job. xij. dr. Apud ipm est sapiētia ꝛ fortitudo. ipse hꝫ ꝛsiliū ꝛ intelligētiā ꝛ in ē seruauit doctrinā Eccli. xxxij. scriptā. f. sine consilio nihil faciaꝫ. ꝛ post factū non penitebit. Nihil em̄ vnqđ fecit ipsa ego sapiētissima sine cōsilio spūs sācti. nouerat nāq̄ ꝙ ea qđ eā cōsilio fiunt fructu nō carebūt. l. huma-

num. C. de legi. l. dubiū nō est. C. de repud. ꝛ in hoc obseruauit ꝓcepta legis que mandat peritiores esse cōsulendos. l. in bonorꝝ in fine. ff. de bono. pos. l. ij. §. fi. ff. qn ord. i bono. pos. sed et per glo. in. l. bonorꝝ. C. qui admi. ad bono. posse. pos.

Pars scōa de domo fortitudinis ipsius virginis.

Ortitudinē fuisse in brā ꝛginē in summo ꝓbat Albert⁹ vbi. ō. c. cf. sic. Quicqđ est fortis fortiore: ē fortis infirmiore. l. de acessionib⁹. ff. de diuer. et tem. pre.

Sicut leo qđ est fortior equo. mlto magis est fortior cane qđ min⁹ est fortis ꝙ equus. sed brā virgo fuit fortior trib⁹ fortiorib⁹ oī viatore ergo ꝛc. Isti aūt tres fortiores oī viatore sunt dem̄onior: ꝛ diabol⁹. De primo. f. deo dr. Exo. xv. Omnipotēs nomē eius. sed ipm beata virgo quodāmodo supauit qñ eū humilitate sua hūanari faciēs charitate vinculatū pariter ꝛ humiliatū ac vulneratū i suo virginali vtero fecit carceraut. ꝛ sic fortitudo btē virginis rigor ē fortitudinis ꝛ seueritatis dei supauit ꝛ mitigauit. de q Nume. xxiij. dr. Cui⁹ fortitudo sicut ē rhinocerotis. Rhinoceron em̄ i gremio virginis mālueset. ꝛ figurat deum qui se in gremio virginali humiliauit. Scōs fortis est mors cui nemo mortaliū resistere pōt. Ysi. ij. Regum. xiij. dr. Omnes em̄ morimur ꝛ c. ꝙ po. Ixxviij. Quis est qui viuet ꝛ non videbit mortē. quasi dicat nullus. hac autē fortior fuit beata ꝛgo que eā destruxit. Sicut em̄ mors intrauit per femīnā. ꝛ vitā ō struxit. f. per Euam. ita per feminam Maria destructa est mors. f. per fructū ventris sui. vnde dicere poterat illud Osee. xiij. O mors ero mors tua. et ideo fortior morte fuit. Tertius fortis est diabolus. de q Job xlj. dr. Nō est potestas super terrā que comparetur ei qui factus est vt nullus timeret. Et iste erat ille fortis armat⁹ qui tenebat in pace atrū suū. Lu. xj. f. mūdū: qi nullus audebat eus debellare ꝛ cōtra ipm pugnare. Beata aūt virgo fuit fortior illo, nam eaput eius cōtriuit. Gen. iij. vn ō illi dici poterat illud Sap. x. Certamen forte dedit ei vt vinceret. Itē actus fortitudinis ēssētialis est firmiter adhibere deo. ſz beatissima ꝛgo adherebat deo inseparabiliter. iuxta illud ps. lxij. Adhesit anima mea post te. et go ꝛc. Itez actus fortitudinis est terrenaꝝ

cupiditates nō tm̄ reprimere: ſz penit⁹ oblitisci. ō aūt nō cōtingit in aliq̄ viatore: ſz sol extinct⁹ fuit ꝙ habuit actū fortitudinis per totione. hec Alber. vbi. ō. De brute aūt fortitudinis ei⁹ dicit. ō. ser. iij. pte. ij. iō ō ptās veritate qđ ē fortior oībus reb⁹. vt dicit. ij. Ethic. iij. ꝛ. c. cōsuetudo. viij. dist. ꝛ ibi glo. Pfecto maxima est ꝛ fuit ꝛginis fortitudo que peperit ipsaꝫ veritatē. iuxta illud ꝓb. Ixxxiij. Veritas de terra orta est. i. de virgine Maria vt exponit glo.

Pars. iij. de dono sciētie ipsius ꝛginis.

E dono sciētie ab oībus appetendo loquit deus ꝓ ꝓphetaꝫ Oseę. ir. dr. Qui gliaf in ō gloiet scire ꝛ nosse me. defect⁹ essi ei⁹ est causa multorꝝ malorꝝ ignorantia essi est mater cūctorꝝ errorꝝ. c. f. xxviij. di. ꝛ iō indoct⁹ nō dr effici clericus nec ꝓmoueri ad ordines ꝙm Angelum. in auf. quō oport. epi. §. hec ō eo. col. f. ꝛ pba tur. ꝓ. c. cū i cūctis. ō elect. ꝛ. c. illiteratos. xxxvj. di. Itē nō potest būficiū retinere ꝙm Puno. in. c. ēs nras. de cōcef. pbē. de defectu aūt indoctorꝝ ꝛ illiteratorꝝ ponit ꝓ gl. in auf. de tabell. in fi. pn. f. verbo facilis, col. iiij. De malis ꝺo er ignorātia pcedētibus ꝺr Esa. v. c. ꝓpterea ducꝰ est ꝓplus meus captiuꝰ: qi nō habuit sciam. Et ꝓo uerb. xiv. Ubi nō est scie aīe nō est bonus. ꝛ Eccli. xiij. Quā sunt oēs holes in quibus nō subest sciētia dei. Unus aūt dom̄ ponit Alber. vbi. ō. c. iij. tres actus. Primꝰ est ille de quo Aug. in. xiij. de ci. dei. inquit. Duic scie tm̄ illud tribuendū est. in quo fides salubrissima qđ ad verā ducit beatitudinē generat: nutrit: roboratur: ꝛ defendit. ꝛ infra scire qđ admodū hoc ipm ꝛ pjis opitulet ꝛ ab impijs defendat: est etiā ipsius scientie. hec ille. Hunc actum habuit brā virgo sup oēs viatores excellētius. f. fidei defensionē. ecclia attestāte que illi canit. Cūctas hereseꝫ sola interemisti in vniuerso mūdo

Scōs act⁹ sciētie huiꝰ ē abstinere a malis sciēdo turpitudines eoꝝ: Un̄ btūs Job dicebat sui lib. xxviij. c. Abstinere ō malo scīa cognoscere etiā ipm malū ꝛ dolere. vn̄ dr Eccls. f. Qui addit scīaꝫ addit ꝛ dolorē Sz nulla pura creatura ottingēs vsum rationis abstinuit a malis oībus etiā venialibus nisi ipsa cui Cant. iiij. dr. ꝛ macula nō

est in re. Un̄ dicere pōt illō ꝓb. xviij. Sine iniq̄tate cucurri ꝛ direxi. Optime em̄ sciebat ꝙm turpe ꝛ indecēs sit peccare. ergo ꝛc. Tertius act⁹ est inter holes malos cōuersari ꝛ irreprehēsibilē vitaꝫ tenere: sicut admonet apls petr⁹ sue ꝓmecanonice. ij. c. di. Cōuersationē vestrā iter gētes hūtes bonā: vt in eo qđ detractāt de vob tāq̄ de malefactoribus ꝓbona opa vos ꝓsiderātes glificēt deū in die visitatiōis. Hunc aūt actum sicut ꝛ pcedētē hūit brā ꝛgo alijs excellentiꝰ. vt ꝓbat Alb. vbi. ō. Sola em̄ sup oēs in medio natiōis prane cōuersari sciuit inocētissime ꝛ edificatorie. nā nihil faciendoꝝ omisit ꝛ nihil omittendoꝝ fecit: nulli in malo cōsensit ꝛ olb⁹ bonū suū cōicauit. Neminī malū exēplū dedit. vt ait Amb. in li. de ꝛginibus. Fuit etiō i ea donū scie ꝓ modū ꝓmū qđ est scire deū pfecte ꝛ ipm colere. ꝛ ꝓximi glie cōgaudere. Doc em̄ donū tali modo nulli concessum est viatoꝝ. Et iō de brā ꝛgine oī scīa diuina repletissima dici pōt illud Gap. x. dedit illi scientiam sctoꝝ scꝝ oīum immo plus ꝙ omnibus sanctis.

Pars. iij. de dono pietatis brē ꝛginis.

E mūt Paul⁹. f. ad Ti. iij. Pietas ad oīa valet: ꝓmissionem habēs vite q̄ nunc est ꝛ future. Unius aūt dom̄ pietatis tres sunt act⁹ ꝙm Alber. vbi. ō. c. iij. Primus est mouere ad opa mie. Scōs est scripture nō otradicere siue intellecte siue nō intellecte. Tertius est sctā bonorare. Oēs aūt isti tres act⁹ pietatis fuerūt excellentiꝰ in brā ꝛgine ꝙm in aliquo alio viatore ꝙm ꝓdictū doctorē vbi. ō. Nā ō ꝓmus actus loqr Augu. in. x. de ci. dei di. Pietas extendit ī scripturis ad opa mie. qi ipse deus in eis maxime commendat ea sup sacrificiis. iuxta illud Osee. vj. Miam volo ꝛ nō sacrificiū qđ etiā ponit Mat. ir. Sed in hoc est dīa inter miam ꝛ pietatē ꝙm predictus Alber. qi mia mouet ad subleuandā miseriam hominis inquantū ꝓximus est. sed pietatis donū mouet ad impēdēdas elemosynas hominī inquātū est imago dei quā veneratur in primo. Et ꝓpterea legata ꝛ elemosyne que fiunt paupibus. maxime viduis infirmis. pupillis. pegrinis ꝛ senib⁹: dicuntur pia opa ꝙm Spe. in ti. de instru. edi. §. nūc ꝺo aliquo. x. lxij. Bar. in. l. f. C. de sac. san. ec. Item elemosyna data filio monacho ꝺr pia ꝙm Balō. in auf. similiter. C. ad le. fal.

Tres actꝰ pietatis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

p Q; ergo pietas mouebat bñdictā virginē ad implēda opa mie ꝛ ad cōpatiēdū ꝑ primo nō solum q; imago dei sed q̄si deꝰ. exq̄ deꝰ factꝰ est hō. sequit ꝙ ip;oportionabl;r fuit excellentiꝰ in ipsa ꝙ in aliq̄ viatore. iō ad eā clamamus i antiphona. O clemēs, o pia. o dulcis virgo maria. Si enī imperator appellat se pium vt in rubrica ꝑmiꝫ insti. q̄d dicēdus est de bātā ℞gine q̄ fuit pietatis mr̄? Preterea pietas ꝛ mia ℞ginis nō tm se exercuit erga ꝓximū: ꝫ etiā erga deū hoies cui in obsis opib? mie ministrauit: vt pleniꝰ dixi in. iij. pre. huius opis. ser. j. pte. ij. Et ideo oim aliox pietate excellētio; fuit. ꝙ excellētissime aūt habuerit ꝛ tutem mie

Gēptu ris' non ꝺicere ꝓnūe prāseo: q; sat; ē. dixi. in dicta parte. iij. huius opis ser. v. p. j. Scōm ꝙ actū pietatis q̄ est diuinis scripturis nō ꝺicere: ꝫ eis bñiliter: pie ꝛ simplr acq̄escere ꝛ assentire. Et ꝙuis rōne mysteria eaꝝ intelligere nō valeam?. illa fine discussiōe ꝛ hesitatione credere ꝛ implēda expectare. iuꝝ illō ad Et. ij. Sobrie pie ꝛ iuste viuamus in hoc seculo expectātes beatā spē ꝛ aduēt̄um dñi nostri Jesu xpi ꝛc. Beatissima ℞go excellētissime habuit sup oēs. Nulla enī alia creatura fuit ita ꝑpia ad credendū ꝛ assentiendū oībus scripturis sicut ipa. Cū enī angel? sibi nunciasset qō erat sup oēm rōnē. i. filiū dei de ipsa incarnādū ꝓmanēte ea in ℞ginitate. subito arguit di. Ecce ancilla dñi fiat mihi ꝺm ℞bū tuū. Luc. ij. Tertiꝰ etiā act? qui

Bāta honora re. est honorare sctā. Un glo. sup illō Mat. v. Bti mites. ait. Qui pie querūt ꝛ honorant sctā sēs loca: sctaq̄ tpa. ꝛ sacra ac vasa sacra ꝛ psonas sctas ꝛ religiōs. ac hmōi: fuit sup oēs imp;oportionabil;r in ipa virgine excellētius. que oīa sctā plus q̄ oēs viatores honorauit. ꝛ p quā oēs sci ꝛ sctē celesti glia sunt coronati ꝛ coronate. q; p filiū ei? dictum? omnes glorificant ꝛ honorant. ꝫ vñ Apoc. iiij. ꝛ. v. q̄ seniores ꝛ q̄tuor alia animalia mittebāt coronas suas ad pedes sedentis sup thronum. q; p humanitatē xpi p pedes significatā quā cōtraxit de beata virgine sciāt se gloriā ꝛ honorem, recepisse.

Paro. v. ō dono timoris beate virginis.

Ro expeditiōe hui? partis ℞ nunciā timoꝝ fuerit in bātā ℞gine?

C Utrum timoꝝ fuerit i maria. p Et ꝓmo videt ꝙ nō. Cū Alber. vbi. ō. c. cvj. arguit, sic de timore seruili di. Timoꝝ seruilis est cum petō de quo in bāta virgine nulla licet fieri mētionē. ergo ꝛc. Itē arguit de timore initiali in. c. sequēti. di. Perfecta charitas foras mittit timorē. j. Joh. iiij. ꝛ. c. quis nos. xviij. q. iiij. Sed beatissima ℞go perfectissimā habuit charitatē ergo nō habuit timorē seruilem nec initialē. De timore ℞ casto arguit in sequēti. c. di. Timoꝝ castus tinget separari. sed bāta virgo nō timuit separari. ergo nō habuit timorē castū. hec ille. Preterea nulla impfectio siue defectꝰ: ꝺs ponit in gliosa ℞gine. sed timoꝝ est signū impfectiōis ꝛ defectꝰ. ꝫ ꝛc. Qō aūt ꝺ fuerit ꝓbat multis auctib? in quib? apparet diuersas iperfectiōes ꝛ defect? esse in timore vel causari ab eo. Nam. j. Johā. iiij. ōr. Timoꝝ nō est in charitate. ꝛ ibidē. Timoꝝ penā hꝫ Qui aūt timet non est pfect? in charitate. Et. iij. Enei. dicebat, Dido vt refert Virgilius. Degeneres animos timoꝝ arguit. ꝛ. r. eiusdē libri. Audaces fortuna iuuat timidosq̄ repellit. Timidi aūt seu meticulosi dicunt illi q̄ timēt nō digna ꝰuspitiōe. l. fi. in' pun. ꝛ ibi Bal. C. de iure delī. Et iō Judith. vti. Noluit deꝰ timidos ire ad pugnā, di. Qui formidolosus est ꝛ timidus reuertatur. Et Eccli. xxij. scriptū est. Eoꝝ timidū in cogitatiōe stulti ℈ impetū timoris non resistit. Et Apoc. xxj. Timidis aūt ꝛc. sequit. pars illoꝝ erit in stagno ardētis ignis ꝛ sulphure Timoꝝ ꝫ est signū modice fidei. vñ Mat. xviij. inq̄t dñs discipulis timentibus. Quid timidi estis modice fidei? Ergo i beata virgine nō videt fuisse timoꝝ. Preterea vt ait Augu. in lib. lxxxiij. q. signū perfectiōis' nullus timoꝝ est. sed in gloriosa dei matre fuit summa pfectio. ergo nullus timoꝝ. Sed cōtra arguitur ꝙ immo virgo bñdicta habuit timorē ētā seruilē. Nam in quodā sermone Augu. inq̄t. ꝙ timoꝝ seruilis bonus est ꝛ vtilis. Cū ergo matri dei nullū bonus defuerit q̄ oīb? gratia plena fuit. ergo ꝛc. Simil;r vt arguit Alber. vbi. ō. c. cv. Timoꝝ initialis simplr bonꝰ ē ꝛ donū spūssancti. ꝫ in bātā ℞gine fuit quā spūssctūs oīb? bonis ꝛ donis suis repleuit. De timore etiam casto arguit sic. c. sequēti, Iste timoꝝ ē sanctus ꝛ in ꝰeternū ꝓmanens. iuxta illud Ps. xviij. Timoꝝ dñi sct̄ūs ꝓmanet i seculū scī. ergo ꝛc. Itē iste timoꝝ crescit crescēte charitate. ꝫ ꝺs in summo esse in summa charitate. Item ille timoꝝ nascit ex amore. ergo si amoꝝ nascitur ip;oportionabilis. et timoꝝ ip;oportionabilis. Sed ꝙmoꝝ bte virgi-

Et Oēs ea fuerint timoꝝ. nis fuit ip;oportiōabilis. oī viatore ergo. ꝛ timoꝝ. hec ille. Nos ꝫ ꝓbare possumus cū ipse timoꝝ fuerit in sctā sctōꝝ ꝛ pfectissima ingt dō ps. lxiij. Timoꝝ tremoꝝ venerūt se. Preterea in ipa fuit oīs pfectio ꝛ oē bonū ꝛ oē induēs ad bonū. ꝛ oīs cā meriti et ꝙmij ac amoris glie. ꝛ q̄d laudabile fuit in aliquo alio viatore. vt ꝓs er supiacentibus marime p illā regulaꝫ Ber. Quicūq̄ alijs ꝫ pauciss̄imis est ꝓcessum ꝛc. Cū ergo timoꝝ dei sit bonꝰ ꝛ cā multoꝝ bonoꝝ ꝛ marie vtilis. ꝛ reptus fuerit in holō iustis ꝛ deo gratis ante pīrū. i. meritū. C. de his q̄ vi metusve

Laus timoris. Inno. in. c. dilect?. ex ō eo qō met? cā. Secundētissima fuit. In cōmēdatiōe em̄ timoris de hac sacra scriptura adduci pōt ꝓbāa supi? dicta. Ut Tobie. iiij. inq̄t beat? Tobias filio suo. Habebim? multa bona si timuerimus deum. ꝛ Judith. viij. ōr de Judith. ꝙ erat in omnibus famosissima. qm̄ timebat deū valde. ꝛ eiusdē li. xvj. c. ōr deo. Qui autem timent te magni erūt apud te per oīa. Et ps. cxiij. Bñdixit omnibus qui timent dñm. Et Prouer. xvij. Timoꝝ dñi bon? est ꝛ qui timet deus in pace versabitur. Et. xiij. eiusdē li. c. Sapiēs timet ꝛ declinat a malo. Et. xv. In timore dñi declinat oīs hō a malo. Et idem ponitur. xvj. eiusdem li. c. ꝛ Eccls. vij. Qui timet deus nihil negligit. ꝛ Eccli. j. Plenitudo sapiētie timere deū. Et ibidē. Gaudit sapiētie timere dñm. rami ei ip;ꝰ longeui. Et. c. ij. Qui timent dñm non erūt incredibiles ꝺbo illi?. Qui timēt dñm inq̄rent q̄ placita sunt illi. Qui timēt dñm preparabūt corda sua: ꝛ in ꝓspectu illi? sanctificabūt aīas suas. Qui timēt dñm custodiēt mādata illius. ꝛ patientiam habebūt vsq; ad circūspectionē illius. ꝛ. vj. c. Qui timēt dñm eque habebit amicitiās bonas. Et. c. Semen hominū honorabit hoc qō timet deū. Et ibidē. Qui timēt dñm erūt in oculis, illius. Et iterū. Nō est maioꝝ illo q̄ timet deū. Et. xv. c. Qui timet deum faciet bona. Et. xxj. Qui timet deū cōuertetur ad cor suum. Et. xxxiij. Qui timet dñm nihil trepidabit. ꝛ nō pauebit: quoniam ipse est spes eius. Ecōtra ℞ de nō timentibus dicitur. iij. Reg. xvij. Nō timebant dñm. ꝛ immisit eis dñs leones qui interficiebant eos. De beato aūt Job ōr eius. j. c. Uir erat ille simplex ꝛ rectus ac timēs deum ꝛ recedens a malo. ꝛ ideo deus glorificauit eum. Quia vt ōr ps. xiij. Timētes aūt dñm glorificat. ꝛ eum adiuuit ac patientiam illi dedit. Scriptū est enim ps. xxiij. Firmamentum est dño timentibus eum. Ad ꝓpositum ꝙs nostrum facit illud qō inquit ꝓphet. ps. xxx. ꝙ magna multitudo dulcedinis tue dne. quā abscōdisti timentib? te. Et ps. lxxxiij. Nō est inopia timēntibus eum. Et. ps. lxxxiij. Ꝓpe timentes eum salutare ipsius. Et. cx. Escam dedit timentibus se. Et. cxliij. Voluntatē timentiū se faciet ꝛ ō preces eoꝝ exaudiet ꝛ saluos faciet eos. Et Prouer. xxj. Mulier timens deum ipsa laudabitur. Et Eccli. j. Timenti deum bene erit in extremis: ꝛ in die defunctiōis suē benedicēt. Et. xxv. ꝙ magnus est ꝙ in timentes deū. Et. xxxiij. Timētes deū nō occōseruabit ꝛ liberabit a malis. Et Michee vj. ōr deo. Salus erit omnib? timentib? nomen tuū. Et Malach. iij. Orietur vobis timentibus nomen meū sol iusticie. Et Luc. j. Misericordia eius a ꝓgenie in ꝓgenies timētib? eū. Et Job xxviij. Timoꝝ dñi ipse est sapiētia. Et ps. cx. Initiū sapiētie timoꝝ dñi. Et idez habet Prouer. j. ꝛ. ix. c. ꝛ Eccli. j. Et Prouer. x. c. ōr. Timoꝝ dñi apponet dies. Et. xviij. In timore dñi fiducia fortitudinis. ꝛ filijs ei? erit spes. Et ibidez. Timoꝝ dñi fons vite vt declinet a ruina mortis. Et xv. Timoꝝ dñi disciplina sapientie. Et. xix. Timoꝝ dñi ad vitā ꝛ in plenitudine cōmorabitur absq; visitatione pessima. Et. xxij. Finis modestie timoꝝ dñi. diuitie glia ꝛ vita. ꝛ Eccli. j. Timoꝝ dñi gloria et gloriatio ꝛ leticia ꝛ corona exultatiōis. Et ibidē. Timoꝝ dñi delectabit cor. ꝛ dabit leticiā ꝛ gaudiū in longitudine dierū. Et iterū. Corona sapiētie timoꝝ dñi replēs pacē ꝛ salutē fructū. Et ibidē. Timoꝝ dñi expellit peccā: qui sine timore est nō poterit iustificari: sapiētia em̄ ꝛ disciplina timoꝝ dñi. Et. x. ca. Gloria diuitū honoratoꝝ ꝛ paupes timoꝝ dei est. Et. xix. Oīs sapiētia timoꝝ dñi ꝛ i illa timere deū. ꝛ. xxij. Nihil melius ꝫ timoꝝ dei. ꝛ. xxv Corona senū mīta pitia. ꝛ glia illoꝝ timoꝝ dei. ꝛ ibidez. Timoꝝ dei sup oīa se supponit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et iterū. Beat⁹ vir cui donatū est hꝛe timorē dei q̄ tenet illū cui cōparabitur. Et ibi dē. Timor dei initiū dilectiōis ei⁹. ꝛ. xxvij. Si nō in timore dei tenueris te instāter :cito subuertet dom⁹ tua. Et. xxviij. Timētis dñm bta est ala eius. ꝛ. xl. Timor dñi sicut paradisus bñdictionis. Et Esa. xxxij. Diuitie saluti⁹ sapia ꝛ scia. ſs timor dñi ipse thesaur⁹ ei⁹. Et ps. cxj. Beat⁹ vir q̄ timet dñm in mandatis eius volet nimis. ꝛ ps. cxxvij. Bti oēs q̄ timent dñm ꝛc. Eapropter pcipit Deut. vj. vbi ꝛ. Dñm deū tuū timebis. ꝛ illi soli seruies. Et idē hꝛ eiusdē li. c. c. ꝛ Josue. xxiiij. Timete dñm ꝛ seruite ei profecto corde at⁹ pfectissimo. Et. j. Regū. xij. Ygit timete dñm ꝛ seruite illi in veritate ꝛ ex toto corde vro. Et ps. xxxij. Timete dñm oēs sancti ei⁹ ꝛc. ꝛ Eccli. vij. In tota ala tua time deū. Et. j. Pe. ij. Deū timete. Et Apoca. xv. ꝛ. Quis non timebit te dñe. Et. xj. Parāk. xix. Si timor dñi vobiscū. Beatus etiā Job laudatur sui libri. c. ij. q̄ in suis tribulationib⁹ immobilis i dei timore pmansit Laudatur etiā Tobias iunior cuj⁹ vxor⁹ sua. Tob. ix. eo q̄ cuj⁹ timore dei conuiuiū nuptiarū celebrabāt. Necnie etiā. v. reprehēdunt filij israel cū eis ꝛ. Quare non in timore dei ambulatis. Et ps. xj. ait David Seruite dño in timore. ꝛ exultate ei cū tremore. ꝛ ps. v. Adorabo ad templum sanctū tuum in timore tuo. De reprobis aūt ꝛ ps xij. Non est timor dei aī oculos eoꝝ. Ideo inquit sapiens Eccli. xix. Da locum timori altissimi. Et de pplo israel ait dñs deu⁹ Deutero. xxiij. Discat timere me omni tempore quo viuat in terra. Et quibus omnibus cōcluditur q̄ beatissima virgo maria habuit pfectissime timorē dei sup oēs viatores: cū pfectio omniū dei mādata seruauerit. ꝛ omēs actus virtuosos in se habuerit

Pro solutione huius q̄stionis est sciēdū q̄ diuersi reperiunt timores ſm magros ꝛ theologos in. iij. sniarū. di. xxiij. ꝛ Alex. de ales. i. iij. par. sum. in tract. de penalitatibus assumpto. ar. iij. ꝛ in iij. dis. v. ar. ij. q. iij. Quidā aūt eoꝝ sūt mali. ꝛ de his loquūtur p̄me autoritas. ꝛ isti nō fuerūt in beata ꝛgine. Alij⁹ sunt boni. ꝛ de ipis loquūtur sc̄de autoritas. Et isti fuerunt in mente dei. Ulī p maiori declaratiōe dico q̄ reperiunt ter principales timores. Unus ꝛ timor pusillanimitatis. ꝛ iste est malꝰ q̄n q̄s timore cuiuslibet parui periculi retinēt faciēda ꝛ non audet aggredi opa virtuosa. ꝛ iste mer⁹ leuis nō excusat ſm Bal. in. i. ca. q̄. C. quōd ꝛ q̄n in. Alb⁹ tus ei dz esse rōnabilis. vt pz in diffinitiōe ipsius in. l. j. ff. q̄ met⁹ ca.

De tali timente ꝛ Leuit. xxvj. Terrebit eum sonitus folij volātis. Huc aūt timorē nō habuit beata ꝛgo que non fuit de illis de quibus ꝛ ps. xiij. Erepidauerūt timore vbi nō erat timor. Alius timor ꝛ vitiosus Et ſm Alexā. vbi. ē. diuiditur i duos. Unꝰ appellatur mūdanus. est illi⁹ q̄ eligit peccare ne ledatur in possessione. Alius ꝛ humanus: ꝛ est illius qui eligit peccare ne ledatur in corpore. Isti timores sunt vitiosi quibus quis magis vereꝝ homines q̄ deū. cōtra illud saluatoris dictū Mat. x. ꝛ Lu. xij. sc̄s Nolite timere eos qui occidunt corpus alias aūt nō pūt occidere. ſs timete eum qui post hoc occiderit corpus hꝛ potestatem animam mittere in gehennā. Debet esse quilibet potius omnia mala pati q̄ peccātō p̄sentire. c. ista ne xxxj. q. v. ꝛ fuerunt verba Aug. in. j. de ciui. dei. Beata aūt ꝛgo nō habuit hos timores que dicebat cū ppheta ps. lv. Non timebo quid faciat mihi caro. ꝛ ps. cxvij. Nō timebo quid faciat mihi hō. Alius est timor q̄ ꝛ naturalis. s. illoꝝ qui timēt mortem ꝛ alia terribilia. ꝛ iste timor terret etiā cōstantissimos viros. vt ait Bal. i suo tractatu scismatis. Et iste timor pōt esse dupl'r ſm Alexā. vbi. ē. qui etiā allegat Damascenum. videlicet primo vel ſm modum nature q̄ aīa timet separari a corpe cū quo hꝛ unitionem naturalē. hic em timor a natura est inditus homini. vel ſm sensualitatē que naturaliter horrescit pati ꝛ dolores sustinere et timet contraria ꝛ nociua. ꝛ iste timor fuit etiā in xpo. vt inquit Jobes damascenus ꝛ Alex. vbi. ē. Unde ꝛ Abat. xxvj. q. cepit pauere ꝛ tedere. In cuius persona pdixerat Dauid ps. liij. Formido mortis cecidit super me. Et ideo etiā fuit in beata ꝛgine. Sed ō iste timor est ſm rōnem superiores. ꝛ talis timor nō fuit in xpo q̄ spōte iuit ad passionem ꝛ sustinuit mortē sicut pōtius fuerat Esa. liij. vbi. ꝛ. O beatus ē quia ipe voluit Et talis timor nō fuit etiā in beata ꝛgine que mortē libēter sustinuit quā multo tpe ante optauit dicens cū aplo ad Phil. j. Cupio dissolui ꝛ esse cū xpo. Alius est timor q̄ ꝛ seruilis. ꝛ iste etiā est duplex: Primo q̄ aliquos timet peccare solū metu pene tpalis vel eterne. iuxta illō Prouerbij i ecclio. Oderāt peccare mali formidine pene ꝛc. q̄ carmina allegat glo. in. l. j. ff. de iusti. ꝛ iu. ꝛ talis timor fuit in ꝛgine. Alio modo ſm Alex. vbi. ē. ꝛ seruilis timor quātū ad eius i pcō timet penā eternā. Sicut fuit timor bti Augustini et Dieronymi. q̄ vt ipimet scripserunt in suis opibus ꝓpter timores inferni cōuersi sunt ad rpm ꝛ ad agendas pniam. ꝛ talis timor ſs vtilis: q⁹ sicut seta filū: ita ipe introducit charitatē: vt ait Aug. de pen. di. v. ſ. si quis tantā charitatē. tū q⁹ pncipaliter respicit penā nō fuit in. b. ꝛgine q̄ nūq̄ habuit aliq̄d pctm ꝓpter q̄d mereret aliquā penā Dici tñ pōt q̄ sicut in sctis ſs non fit timor iste quantū ad seruitutē: q⁹ est sine gꝛa dei tñ est quātū ad timiditatē. Fra etiā fuit in bta ꝛgine. ꝛ huiꝰ opinionis erāt Alber. vbi. ē. Alius est timor initialis q̄ q̄s timet ne possit satisfacere deo ꝓ pctis. vt ait Alexā. de ales vbi. ē. ꝛ iste nō fuit in xpo. q⁹ ꝓ supponit defectū ꝛ culpā presūisset. Ipe aūt pctm nō fecit. nec inuētus est dolus in ore eius. vt ꝛ Esa. liij. ꝛ. j. Pe. ij. ꝛ. c. vnles. xxij. q. ij. ꝛ. c. sicut dñs. de simo. Iste igit timor fuit nec in bta ꝛgine fuit eodem respectu vt ait Alber. vbi. ē. Quidam tñ dicunt ꝛ bene q̄ hic timor habet duos oculos. vnum de rrum amotio iusticie ad declinandum malū culpe. aliū sinistrū ad euitandā penam ꝛ ad satisfaciēdū in hac vita ꝓ culpa cōmissa ne puenial ad eternā penā. Et ſm hoc posset dici q̄ quoad declinādū a malo faciendus bonū fuit pfectissime hic timor in bta ꝛgine q̄ seruauit illō Eccls. xj. Deus time ꝛ mādata eius obserua. Alius est timor q̄ ꝛ castus siue filialis. et iste timor ſm Alber. vbi. ē. hꝛ duos actus. vnꝰ est timere separari a dilecto: sicut honesta ꝛ casta mulier cauet ab offēsa viri. ꝛ cū timet nō timore flagelli ſs metu separationis ab amore eius alius hꝛ actus reuereri quē diligit. Quātū igit ad primū actū bta ꝛgo nō habuit timorē. q⁹ ꝓ rectionē sciuit se nō posse peccare. ꝛ ꝛnr non habebat cām timēdi ne a deo separet: cum separatio non fiat a deo nisi ꝓ pctm Esa. lix. Fuit ergo in bñdicta ꝛgine timor reuerentialis. Est aūt reuerentia ſm Alber. vbi. ē. mixta cū dilectione subiectio. Et hic timor est etiam in beatis. Unde canit ecclia. Ere munt vidētes angeli versa vice mortalium ꝛ Job. xxvj. ꝛ. Colūne celi pauēt ꝛ cōtremiscunt ad nutū eius. Et ꝓ colūnas intelligū

tur āgeli. ꝛ adhoc ꝓpositū pōt applicari illud q̄ inqt glo. singularis. ꝛ Bar. in. l. j. §. qua honorande. ff. quarū re. act. nō dos lot. q̄ timor equiparat nimie reuerentie. i. matrime. Iste autē timor fuit in xpo super oēs angelos ꝛ scōs. vt ꝓbat Alexā. de ales vbi ē. q. vlt. ꝛ ille fuit in. b. ꝛgine sup oēs viatores. ꝛ hoc possum⁹ ꝓbare sic arguendo ſm Alex. de ales. vbi. ē. Timor reuerentialis est resilitio a magnitudine diuine maiestatis in ꝓportiōe paritatē. Sed bta virgo super oēs viatores resilijt ad ꝓpriā paritatem a magnitudine dei cū se sup oēs illius gratie stari humiliauit. ergo ꝛc. In hoc autem est differentia ſm Alber. vbi. ē. inter timorem reuerentialē angelorū ꝛ beate ꝛginis. Q̄ virginis timor fuit cū maximo merito. Pro conclusione autem huius sermonis dicere possumus illud quod ait Alber. vbi. ē. dicēs Sic ergo manifestū est q̄lr. b. ꝛgo septiformem gꝛam spūssancti in septem donis diuisam habuit excellētiꝰ oi viatore ꝛ quodāmodo omni creatura. Precelle. Quoꝝ donorum nos facere dignet esse participes ipsa virgo pyssima que sit in eternum benedicta. Amen.

Sermo. vij.

Eatam me dicēt

b

oēs mulieres. Gen. xxx. Dixit Lya vxor iacob patriarche verba thematis nostri.

Sed gloriosa dei genitrix altiori modo se commendare potest dicēs illud Lu. j. Beatam me dicent omnes generationes. ſcs celi ꝛ terre Generationes aūt celi cōsistunt in nouem ordinibus angelorum qui oēs eā dicunt beatā. s. seraphin. q⁹ fuit ꝛgne diuini amoris totaliter inflamata. Cherubin. quia fuit splēdore diuine cognitionis totaliter illustrata. Throni. quia tota fuit mēte tranquilla ꝛ quieta. Dnationes. q⁹ corpori suo ꝛ omnibus vitijs plene dnata est. Uirtutes. q⁹ gloria miraculorum illustrata extitit. Potestates. q⁹ potentiam demonum refrenauit. Principatus q⁹ de oibus regnis ꝛ principijs magnam habet ꝓuidentiā. Archangeli. quia de oibus ciuitatibus ꝛ locis magnā habet diligentiā. Angeli. q⁹ de oibus hoibus ꝛ singularib⁹ personis magnā hꝛ curaꝝ. Generatiōes aūt

Ordines angelorū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Multiplices gñationes maria beatam dicunt.

terre ꝓsistant in ser generibꝰ sctoꝝ qui oēs dicūt eā esse beatam ex eo ꝙ oēs ꝓtes qo ipsi habuerīt particulariter in ea fuerunt vniuersaliter ⁊ magis excellenter. Nā in ea fuit fides pⁿiarcharū. spes ꝓphetaꝰ zelꝰ apostoloꝝ. constantia martyrum: confessoꝝ sobrietas. ⁊ puritas siue castitas virginū. Vel pōt dici ꝙ tres gñatiōes sunt vna est pure spūalīū .s. angeloꝝ. scōa est pure corporalīū. tertia est ex vtroq; cōpositoꝝ. s. hominū. Prima generatio dicit esse beatam q; genuit suū restauratorē. scōa q; genuit suū reuocatorē. tertia q; genuit suum redemptorem. Vel pōt dici ꝑm Augu. in quodaꝝ sermōe ꝙ ḡtuo: sunt gñatiōes hoīm. vna est sine viro ⁊ femīa: sicut adā scōa de viro sine femina: sicut eua tertia de viro ⁊ femina: sicut nos oēs ḡamur. ḡta est de femina sine viro: sicut ꝯs gñatus est. Bene igit ꝛginē mariā beatā dicūt oēs generatiōes q: tres prime generationes beatificant et glorificāt quartā generationē virginis. ex eo ꝙ illā oēs ad celestē patriā reuertunt Una i primo parēte fuerūt expulsi. qō figuratū est Gen. xv. vbi dixit deus abrae ꝙ semē suū debebat esse pegrinū i egypto vsq; ad quartā gñationē. ⁊ in ḡta generatione reuerti in terrā ꝓmissionis. Quali' aūt tres ꝑme gñatiōes eā dicere debēt beatā. dicit Ber. in q̄dā sermone inquīēs. Letare pater adā: ⁊ tu magis eua mr exulta. q; sicut oīs fusticia parēes: ita oīm fusticie pēptores. ⁊ qō infelicis est: ꝓ pēptores ꝙ parēteꝝ. ꝓterea curre eua ad mariaꝝ. curre mr ad filiā. filia ꝓ mre rideat illa mris opprobriū auferat. ipsa pri ꝓ mre satisfaciat: qm sicut vir cecidit p feminā. ita per feminaꝝ sublevat' est: Et infra. Currite nunc matres ⁊ filie currite oēs q̄ post euā pturmini ⁊ parturitis cū tristicia. adite ꝛginalē thalamū adite si potestis sororia vestre pudicū cubiculum. Vel pōt dici ꝙ est vna gñatio in celo. s. gñatio angeloꝝ. alia erat in inferno. s. sctoꝝ ꝑm tertia in purgatorio. s. purgandoꝝ. ḡta ē i mūdo. s. hoim fideliuꝫ. Oēs ḡ iste gñatiōes ipsam beatificāt. Nā ageli ꝓ ipsam i nūero reputāt: sancti ꝓēs de infernali carcere liberāt' purgādi de purgatorio eripiunt: fideles ꝓ ipsam saluant. Un Ber. in q̄dā ser. ait. Ecce ecclia et hoc beatā me dicēt oēs gñatiōes. Ecce intuētio ⁊ demōstratio est ꝛbū. ac si dicat. Ecce ia video q̄d futurū sit de me. q̄ fructꝰ ꝓcedet me q ⁊ ḡnta bona nō solū mihi: sed oībꝰ gñatiōibꝰ ꝓuenīet ex me. Nā ⁊ angelicarū generationū numerus ꝙ meū genitū reintegrabit. ⁊ hoim generatio in adā maledicta ꝙ bñdictū vēntris mei fructū ad eternā bñdictionē reparabit hec ille. Merito ergo btā ꝓdicat mr dei q̄ oēs btitudines euāgelicas ꝓfecta in se habuit quas ponit saluator Mat. v. de q̄bus in hoc sermone differendum est.

Pars prima huius sermōis de beatitudine paupertatis beate virginis.

C habuit oēs btitudines.

Omnes btitudines euāgelicas fuisse in mre dei excellētꝛ oīm viatore ꝓbat Alber. sup missus ē c. cvij. di. Sicut se hꝫ btitudo ꝑtie ad btitudinē ꝑtie. ita btitudo vie ad btitudinē vie sꝫ btā ꝛgo in btitudine ꝑtie excellit oēs ꝓphetoꝝ ḡ in btitudine vie excellit oēs viatoꝝ. Ite oīs arbor ex suo fructu cognoscit. Mat. vij. ergo fistuct⁹ fructū excellit ip⁹portiōabilr. ⁊ arbor arborē ip⁹portiōabilr. sꝫ fructꝰ q̄e adepta ē. b. ꝛgo ex btitudie vie excellit oēm fructū ꝑtie pure creature. ḡ ⁊ eiꝰ btitudo vie excellit omnē btitudinē vie pure creature. Ité oīs pfectio spūalis gratuita ē a charitate. ergo cū btissima ꝛgo excellat oēs puras creaturas i charitate: oēs etiaꝫ excellit q̄libet spūali pfectiōe. nā ⁊ seraphim supⁿ ordo q̄ excellit alios charitate. excellit etiā oībꝰ alijs donis. Ité fide hꝫ subiacā sbam ⁊ potētia ad potētiā ⁊ hitus ad hitū. ita ꝙ ꝓtestas ad ꝓtestatē facit ad hoc. l. donatione. la. ij. C. de dono. interpri. ⁊ pro. ⁊. l. cū multa. in fi. C. de bo. q̄ li. sibi. vt eīs ip'alis fortuna oēs supemineat alios. ita opꝫ ⁊ eius liberalitates siue actꝰ culmē tenere ꝓpiū sequif Alber. arguendo. Ergo si suba super subaꝫ ꝓtestas sup ꝓtestatē ⁊ potētia super potentiā ⁊ habitus sup habitū. Sꝫ sba siue ꝓsona btissime ꝛginis post deū est altissima ⁊ digniissima excellēs oēm creaturā ergoꝫ eiꝰ potētie. habitꝰ ⁊ ꝓtestates erūt excellētes oēm creaturā. hec Alber. vbi. s. q̄ in. c. seq. ꝓbat in ꝑticulari ꝙ btitudo ꝓpauperatis in. b. ꝛgine fuit in fīmo. ⁊ possumꝰ ꝑm eū arguere sic. Dicit saluator. Luce. vj. Bti paupes q; vrm est regnuꝫ dei. ⁊ Mat. v. oñdēs de q̄b⁹ paupib⁹ ꝓncipalr loq̄batr inq̄t. bti paupes spū qm ipoꝝ est regnū celoꝝ. vbi glo. ait. Paup spū est ḥūilis corde Sed btissima ꝛgo habuit humilitatem ꝛm proportionabiliter maiozē omni viatore ⁊ pu-

Pabitꝰ ꝓpetas

Bti⁹ ꝺ ꝺicem pauper tis hūit

D

ē. ꝓbatū est. ergo ⁊ pauptatis btitudinem

Ité alia glo. inq̄t. Bti pauperes spū. i. volūtate: q̄ nō necessitas sꝫ fides ⁊ deuotio pauptatꝫ btōs facit. vt cōtēptis oīb⁹ dño viuant. Hec aūt oīa. s. fides deuotio. mūdi cōtēptus ⁊ deo viuere fuerūt in btā ꝛgine excellētiꝫ oī viatore. ergo ⁊c. Addit q̄s ides doctor dicēs ꝑm glo. vbi. ē. q̄ btitudo pauperratꝫ hꝫ duas ptes. s. hūliationē spūs. de q̄. ē. ꝓbatū est eā habuisse in summo. ⁊ abdicationē rerū. quā etiā i ipa fuisse in summo inter alia argumēta sic ꝓbat. Insreu abiectiōe est ordo grad⁹. Primꝰ gradus ē dare supflua nature sꝫ nō ꝑsone. Un aug. de ẖbis oīī inq̄t. Utere supfluis da paupibus necessaria: ꝓtere ꝓciosa. da paupib⁹ vilia. Sed⁹ est dare supflua nō solū nature sꝫ etiā persone. De quo Luc. xj. dicit salnator. Qd̄ supest date elemosynā. vbi glo. ait. De eo q̄ est supflua necessaria dādū ē pauperib⁹. Tertiꝰ grad⁹ est dare nō solū superflua sꝫ etiā necessaria. Un gl. vbi. ē. ait. Nō solū exteriora ⁊ nō necessaria: sed etiā interiora ⁊ valde necessaria cū primis diuidamus. Quartꝰ est oīa supflua. ⁊ necessaria simul dare sꝫ semetipm retinere. qō etiā aliq̄ ꝓbor fecerūt. licꝫ nō ꝓpter deū. ⁊ pc ssumꝰ dare exēplū Socrat⁹. dejā refert Viero. in c. glia epi. ako. c. socrates. xij. q. j. Quintus est oīa dare et seipsum superaddere. iuxta illō Mat. xix. Si vis pfectꝰ esse vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da pauperib⁹: ⁊ seq̄re me scz te dādo. Unde glo. super illa hꝫ Mat. xix. Nos qui reliq̄mus oīa ⁊c. ait Non dicit cui⁹ qui reliq̄stis oīa. hoc ei⁹ ⁊ Socrates ꝓbs fecit. ⁊ mlti alij q̄ diuitias cōtēpserūt ⁊ etiā poete. vt ait glo. in. l. s. in. fi. pn. ff. de mu. ⁊ ho. sed ait. q̄ secuti essēt me q̄ ꝓpriū est aplox. Tertius gradus est oīa dare ⁊ seipsum relinquere ⁊ preterea laborare manib⁹ suis vt habeat vñ tribuat necessitatē patiēti. sīc dicebat se facere aplꝰ ad Ephe. iij. ⁊ j. Cor. iiij. inq̄t. Laboram⁹ operantes manibus nris ⁊c. Et de hoc suo labore etiā hꝫ Act. xx. Ide quoq; in simili facie bat⁹ m perator. q̄ḡn aut. vt diuine iussiones. in pn. inq̄t. Voluntarios ꝓ subditoꝝ quiete amplectimur labores. ⁊ sīr facit papa. vt patꝫ in ꝓhemio. vj. Septimus gradus est oīa ⁊ seipm dare. ⁊ spiritu ⁊ corpore laborare vt pascat primus pane spūali. Et iste gradus est maioꝛ ꝓdicto. Qz vt dicit Greg. Mel⁹ est pascere animā semper victurā q̄ corp⁹ q̄q; morituꝝ Octauus grad⁹ est oīa ⁊ seipm relinqre. ⁊ de substātia sui corpis accipere. ⁊ ad refectionē aiarū ꝓrimis dare: In isto aūt gradu inter oīa viatores fuit sola beata virgo ꝑm Alber. vbi. ē. Quis de purissimis suis sanguinib⁹ viaticuꝫ nobis cōfecit panē et vinū qui de celo descēdit q̄ est vestra vita. quē qui religiose mūducauerit mortē nō gustabit in eternū. vt ꝺr Joh. vj. Dunc aūt toti mūdo mēdico⁹ dedit beatissima ꝛgo. de qua dicit i euāgelio Mat. xiij. ⁊ Luc. xiij. Mulier fermēti sicut lata tria donec fermētaret totū. Tria sata sunt diuinitas corpus. ⁊ aīa. Fermētū aūt vt dicit Ber. est fides ꝛginis que deū humane nature cōiunxit ⁊ hoī refectionē fecit. Nonꝰ gradus q̄ est pfectissimꝰ est oīa primo dare. ⁊ corpus ⁊ aīam. ꝓpriā habentē diuinitatē vnitā i refectione animarū: sub specie tū aliena. ⁊ hoc fuit opus mīe ⁊ summum pauperratis dñi nostri iesu xpi in via. hec hꝫ pat⁹ ꝙ btissima ꝛgo spūs pauperratē tius oīm viatore ꝑter oīm ie sum rpm. Qz nō attenditur perfectio pauperratꝫ penes appropinquationē ad summū defectū ⁊ necessitatē. sed penes deuotionem ⁊ voluntatē patiendi ⁊ dignitatē persone. Si enim eque parum habeat miles ⁊ rusticus pauperior dicek miles q̄ rusticus: imo q̄ rustico diuitie. militi pauperras. ⁊ quod militi diuitie: ꝓncipi pauperras reputabit. ⁊ sic ascendendo quāto quis dignior est si sit in eodez defectu: tāto erit inferioribus pauperior. Confirmanꝫ aūt predicta per illud. q̄ inquit glo. i. l. illicitas. §. ne tenuis. ff. de offi. ꝓcōs. sez q̄ rustic⁹ si habet procellū seruat illū sicut oculum suū: ⁊ hoc propter suaꝫ tenuitatē. ⁊ reputat se esse diuitem in illo. De hoc etiam q̄ ꝑm qualitatem persone dicaꝫ diues ⁊ pauper ponif per Bar. laste in. l. si cōstante. in pn. ff. solu. ma. ⁊ ibi in specie eremꝫsificat de rustico ⁊ milite vt hic. ar. etiā ad. b. l. nepos. ꝓcllo. ff de verbo sig. cū ergo Btissima ꝛgo ꝓcellat omnes in dignitate: quia regina celi et mater dñi oīm. ⁊ paupertates voluntariū seruauerit. ⁊ si tantūmodo equalem defectum ⁊ pauperratem perpessa esset. ꝓfecto oēs in paupertate imꝓportionabiliter excessisset. O igitur beata virgo tu es illa pauperrima ⁊ ditissima que deū diuitē ⁊ hominem

Maria summā rerū ab iectiō nē hūit

E

Universidad de Deusto
Biblioteca

pauperē cōiūrisi. iuꝛ illud ꝓ. rij. simul in vnū diues ⁊ paup. Tu paupuma eras nihil terrenū appetēdo. sed oīa mūdana contēnēdo. ditissima ꝙ oīa in deū possidēdo. Uñ dicere poteras illud. ij. Coꝛ. vj. Nihil habētes ⁊ oīa possidētes. de te ḡs ꝓdictum fuerat Prouer. xiij. vbi ōr. Est quasi diues cū nihil habeat. Tu es illa ꝙgo paupcula quā de sublimib⁹ celoꝛ respexit deus. Uñ in cantico tuo cecinisti. Respexit humilitatē ancille sue. ⁊ merito inꝺt em̄ ꝓpheta. ꝓs. x. Oculi eius in pauperē respiciūt. Et dñs per ꝓpheta Esa. lxvj. Ad quē respiciaꝛ nisi ad pauperē? Tu es illa paupcula cuius oratiōnē nunq̄ repulit deꝰ iuxta illud ꝓ. xxj. Nō desperet deprecatiōnē paupis. De oīone em̄ tua ꝓphetatū erat Eccli. xxj. vbi ōr. De precatio eoꝛ paupis vsq; ad aures altissimi pueniet. Tibi erā ꝓpter pauperē tuā dedit deus indicibiles cōsolationes. iuxta illō ꝓ. lxvij. Parasti in dulcedine tua pauperi deus. Tu es illa ꝙgo paupcula quam deus in matrē suaꝛ elegit ꝓpter virtutem sanctissime ⁊ būllime paupertatis. Unde tibi dixit Esa. xlviij. elegit te in camino paupertatis. Tu ñe ꝓbie magistra fuisti. vere etem̄ philosophantes pecuniā cōtēnunt. l. in honoꝝ⁹. §. ꝓbia. ff. de vaca. mu. Tu vo copiosos thesauros quos nato tuo magi obtulerūt: statim pauperibus tribuisti: et semper pauperrima viuere, voluisti. Sciebas em̄ quātū leges faueāt paupertati. vt in. l. illicitas. §. ne potētiores. vbi Bart. ff. de offi. ꝓcōsi. ⁊ ibi glo. inquit. Nota ꝙ pauperes ꝓdest pauperes nāq; excusant ab oneribus. §. item ꝓpter pauptatem. insti. de excu. tu. Item magis succurrit pauperi q̄ diuiti. vt no. glo. in. l. cum hi. §. si in annos. ff. de transac. p ter. in. l. si quis ad declinandā. §. licentiaꝛ. C. de episco. ⁊ clerici Noueras quoq; ꝙ difficile est virtutes simul ⁊ diuitias possidere. c. socrates. xij. q. ij. ⁊ ꝙ onustus pondere auri rpm̄ pauperē non potest sequi. vt in eodē. c. ōr. Sciebas etiā ꝙ vrinḡt Cato Paupertas sine lesa vestit tutissima res est. Unde Lucanus li. v. canit. O vite tuta facultas Pauperis angustiq; lares. o munera nōdus Intellecta dei. ⁊ Fortunatus ait. Pauper in angusto regnat habendo deū. Et Junēcus li. j. Felices humiles pauper quos spōs' ambitt Illos nā celi regnū sublime receptat. Uos tuisti ergo ꝓfectissime habere virtutē eā gelice pauptatis imitando filiū tuū q̄ esa in seipso dedicauit. c. glia epi. xij. q. ij. Uñ obseruasti illud Catonis documentū dicentis. Despice diuitias si vis aīo esse beatus: Quas qui suscipiūt mēdicant semp auari Noueras nāq; verā esse illā Senece ad lucillum sententiā dicentis. Nemo aliuo est deo dignioꝛ q̄ qui opes cōtemnit.

Pars. ij. de bītudie mitiat' bē ḡis.

Coam beatitudinē ponit salua- / tor Matthei. v. dī. Beati mites / q̄m ipsi possidebūt terraꝫ transsumptiue i. §. er his. xxij. q. iij. / Danc aūt virtutē mititat' siue mānsuetudinis fuisse super oēs viatores excellētius in beata ḡgine. ꝓbat Alber. vbi ō. c. ir. diceno ecclesiam ita affirmare que in eius officio canit. Virgo singularis inter oēs mitis. Jtē super illa verba. Matth. v. Beati mites ait glo. Mites sunt q̄ malis motib⁹ dñanf. sed beatissima virgo malis motibus ꝑfectissime dominata est. q̄ eius dñium fuit sine pugna interioꝛi. olim autē glioꝛ cum pugna. ergo habuit mititatem cū excellentia. Sciebat em̄ beatissima virgo veraꝫ esse illā Bern̄. sniaꝫ in lib. de improbatione vitioꝝ. c. xj. dicēs. Adhibus ⁊ gratis nemo nocere pōt. Et iterū. ca. iij. Adhibita pacificā parūt pcordia mentē. Et ideo mititatis fructum studuit in summo possidere. Jtē alia glo. Mat. v. ait. Mansuetus nō irritat nec irritat, nec nocet nec nocere cogitat. Hec aūt oīa fuerūt i beata virgine cū improportionabili excellentia: quia nullū irritare ⁊ oīa placare dicit' improportionabili distātia. Similiter nulli nocere et omnibus in sūmo prodeste. Hoc autē solū fuit in beatissima ḡgine. ergo habuit mititatē sine ꝓportiōe sup oēs alios Unde Bern̄. in quodā sermone de illa ait: Discurre per totaꝫ seriē euangelij: ⁊ nunq̄ inuenies verbū durū vel asperuꝫ egressum de oꝛe eius. Item arguit ideꝫ Alber. dicēs Sicut premiū ad premiū. ita meritum ad meritū. Sed btā ḡgo possessioneꝫ terre ventiā q̄ est ꝓmiū mānsuetudinis habuit excellentius. ergo ⁊ meritū. Jteꝫ eccla canit. Nos culpis solutos mites fac ⁊ castos Sed ipsa omni viatore magis soluta fuit a culpa. ergo magis mitis fuit. Jteꝫ nulli magis fuit cōformis xp̄o in virtutibus q̄ mater eius: sed xp̄us super oēs fuit mitis. Unde ipe ait Matth. xj. Discite a me quia mitis sum ⁊ hūilis corde: q⁹ hī transsumptiue i. e. q̄ scit. ij. q. vj. ergo ⁊ mater eis fuit mitissima. Nō obstat q⁹ ōr de moyse' Nume. xij. q⁹ erat vir mitissim⁹ sup oēs homines q̄ morabant in terra. q⁹ rndet Alber. vbi. ō. q⁹ intelligit in gñatōne sua. Uerba em̄ intelligūtur de pūti. nō aūt de futuro. l. si ita ff. de au. ⁊ or. le. l. si a colono. ff. de ver. obl. Et nō est: q⁹ non possum⁹ diuinare de futuro. l. si pura to. ff. ad le. aquil. Debem⁹ ergo intelligere excellētiā mansuetudinis moysi respectu coetaneoꝛ suoꝛ vel respectu pcedētiū. beatissima aūt ḡgo nō cadit i numero aliooꝝ: q⁹ nō est vna de oībus. sꝫ est sup oēs O igit virgo mitissima ꝓfecto tu es illa q̄ tua mānsuetudine meruisti sup omnes a deo amari. Cū em̄ illitudo sit cā dilectiōis. vñi. Ethi. ⁊ l. cū filius. §. pf. ff. de le. ij. nō ē mirandū si deus cui ōr ꝓs. lxxxv. Quī tu dñe suauis ⁊ mitis. tantū te dilexit ⁊ exaltauit ꝓdictū em̄ fuerat de depssiōe demonū sup boꝝ ⁊ de tua exaltatione Eccli. x. c. Sedes ducū supboꝝ destruxit deus. ⁊ sedere fecit mites ꝑ eis. Tu es illa mulier mitissima q̄ supoēs viatores a spūscō de oībus ad salutem ptinētib⁹ fuisti edocta. Scriptū est em̄ ꝓs. xxiij. Docebit mites vias suas. trāsumptiue m. c. nos autem. xvj. q. j.

Pars tertia de beatitud ine luct⁹ beate virginis.

D Tquit saluatoꝛ Luce. vj. Beati q̄ nūc flet' q: ridebit'. ⁊ Mat. v. Beati qui lugēt q̄m ipsi consolabuntur. Dāc aūt beatitudinē luct⁹ fuisse excelētissime. i btā virgie ꝑ bar Alber. vbi. ō. c. er sic. Cuiꝰ cā nobilioꝛ est: ⁊ effectus. l. donatiōes q⁹ in reginam. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. sꝫ omīs alios viatores instigabat petrū ad flendū. btissimaꝫ aūt virginē sola charitas. q: nullum in se habuit petrū: sꝫ lugebat solum ex dilectiōe petrā ꝓpꝛoꝝ: ⁊ q⁹ vt ait Grego. Grabat mag dolooꝛ: osa iurta crucē lachrymosa dū pendebat filiuꝰ. nō min⁹ lugebat petrā crucifigē tiuꝫ filiū q̄ afflictione filu. in hoc imitata filiū. qui vt ait aplus Heb. v. In cruce oratiōnē ꝓcū lachrymis ⁊ clamoꝛe valido sc⁹ vt relaxaret petrā humani generis. Ipa em̄ vt ait Anse. i quodā sermone fontes fecit lachrymaruꝫ de suis pudicissimis oculis. in: eius psona dixerat dauid ps. xlj. Fuerūt mihi lachryme mee panes die ac nocte. Et ps. vj. Lauabo per singulas noctes q lectuꝫ meū lachrymis meis stratū meum rigabo. Dicebat em̄ illud Viere. ix. q⁹ dabit capiti meo aquā ⁊ oculis meis fontē lachrymarū ⁊ ploꝛabo die ac nocte iterfectos ꝓpli mei ergo eius luct⁹ a charitate sola ꝓcedēs ex celletissim⁹ fuit sup oēs alios. Ytez vt ait Viero. in quadā epla. Seruitia quanto minua debita tanto magis grata. Uñ Augu. in. ca. iam ꝓ. xxviij. q. j. inḋt. Ea sunt in nostris officijs gratioꝛa q̄ cū liceret nobis nō impēdere. dilectiōis in cā ꝓpēdim⁹. ꝫs luct⁹ btissime ḡgis nullo mō fuit debit⁹ debito necessitat': q: nulli culpe obnoxia fuit. nec alicui⁹ pene debitrix extitit. ergo ⁊c. Jtē ei⁹ ꝓsolatio alijs ꝓportionabilis fuit. ergo ⁊ eius luct⁹. hec Alber. Cōtrariꝰ em̄ cadē est disciplina insti. de ture. l. in ꝓin. ⁊. ff. eo l. f. ⁊ insti. de his q̄ sunt sui vel ali. iu. in pn. Uñ de ipa mre dei ꝛpe passiōis filij ploratꝰ dici illud Tob. x. Flebat igitur mater eius irremediabilibus lachrymis. Et illud Thren. j. Ploratu ploꝛauit in nocte. ⁊ lacrime eius in maxillis eius. Dicebat aūt me lachrymis oculi mei: ꝛturbata sunt viscera mea. Et illud Viere. ix. Deducat oculi mei lachrymas ⁊ palpebre mee defluāt aquis. Et illud. xliij. eiusdē libri scriptū. Deducāt oculi mei lachrymas ꝓ die ⁊ nocte nō taceāt ⁊c. Et Thren. ij. Deduc q̄si torrētem lachrymas ꝓ die ⁊ nocte: nō des requiē tibi neq; taceāt pupilla oculi tui. Dicere etiam poterat illō ps. cj. ⁊ poculū meū cū fletu miscebā trāsumptiue i. c. ij. q⁹ diacon⁹. l. dist. Nō enī vnq̄ curauit de gaudijs trāsitorijs huiꝰ mūdi. De q⁹ inḋt Marcialis poeta. Gaudia non remanēt, sed fugitiua volant. ⁊ Bern̄. in li. de ꝓbatiōe vitioꝝ. c. xx. dic. Oīa q̄ cernis vanarum gaudia rerum: Umbra velut tenuis veloci fine recedūt. Sciebat eni filiū suū dicturū Luce. vj. Ube, vob q̄ redietis: q: lugebit' ⁊ flebitis. Ecōtrario de lugētib⁹ dicturū eodē. c. Beati q̄ nūc fletis q: ridebitis. Noueras etiam de se predictum Prouer. xxj. ridebit i die nouissimo. Quia igit sicut inḋt dauid ps. xxv. Quis semp in lachrimis in exultatione meēt. Jdeo beata virgo que beatitudinem luct⁹ in hac vita habuit in summo: in celesti q⁹ gloria in summo habuit beatitudinē gaudij ⁊ exultationis.

Pars quarta de beatitudine esurici ⁊ sitis iusticie beate virginis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

R Ominus noster iesus xps inqt
Luc.vj. Beati q nūc esuritis q:
b saturabimini. Et Mat.v. Beati
qui esuriūt & sitiūt iusticiā. qm
ipsi saturabunt. transsumptiue
l.c. accesserūt. de ꝑse. di.ij. Hāc aūt beatitu
dinē fuisse excellētissime in beatissima virg
gine ꝓbat Alber. vbi.ē.c. cxj. sic dicēs. Esu
rire iusticiā ē opa iusticie difficillima ferue
ter appetere. Sitire aūt est opa iusticie cō
mmnioza & facilioza desiderare. sicut laboriō
sus & tardius comedit q̄ bibit. Esurire au
tē & sitire ꝑpe ē viatoꝝ. iuxt illō Eccl. xxiij.
Qui edūt me adhuc esurient: & q̄ bibūt me
adhuc sitiēt. Saturari aūt & inebriari ꝑpe
est comprehensoꝝ. iuxt illud ps. xvj. Satia
bor cū apparuerit glia tua & ps. xxxv. In
ebriabunt ab vbertate domus tue & torrē
te voluptatis tue potabis eos. Cū aūt iter
extrema sit repire mediū. vt ōr. i. vij. meta.
et. viij. Phyb. & l. ij bene. ff. de ꝑsuris. inter
esurire & saturatū esse mediū est comedere
Et iste status ꝑm Alber. vbi. ē. est beatissi
me virginis. q̄ habuit istā brītudinē citra
comprehensores & sup viatores. Nulla em pu
ra creatura ita desiderauit iusticiā bonoꝝ
operū in se & in toto hūano gñe sicut ipa: q̄
qz magis sibi incorpauit diuinā sapiētiā &
gram q̄ alīs aliꝭ viatoꝝ. ideo magis esu
rinit & sitiuit iusticiā bonoꝝ operum.

Pars q̄nta de brītudine mie. b. virginis

Vinrā beatitudinē ponit salua
tor nr̄ Mat. v. di. Brī misericor
q deoꝝ: qm ipsi miam ꝺsequētur.
Hec aūt brītudinē fuisse in sum
mo i mre dei. ꝓbari pōt ex his
q̄ supius dicta sunt. in. pte huius opio. sermo
ne. v. pre. s. Probat etiā hoc Alber. vbi. ē. c.
cxij. di. Brā virgo ꝑm ꝓpriū modū ecclie ap
pellat & est mater mie q̄ non ꝓuenit ꝑpe
alicui alteri creature. Dicunt aūt aliq viri
mie. i. inclinati ad miam. & sic habēt omnes
alii comparationē ad miam per modū par
tici patiuū & accidētalē. Ipsa aūt sola hz cō
parationem ad miam per modum originis
essentialis & p modū matris. Conuenientia
aūt essentialis ip:proportionabiliter excedit
modū inherētie accidētalis ꝑm sniam ꝓbi
tio poster. Ergo brīssima ꝝgo ip:proportio
nabiliter excedit in mia vniuersa. Itē ꝑm
vsum ecclie ōr: ipa virgo beatissima regina
misericordie. eo q̄ ab illa fuit ortus regni
mie. & gratie. s. per gñationē f. ij sui. a quo
oīs gra & mia ꝓcessit. Qō aūt ē causa cau
sē. etiā cā causari. vt ōr: in li. de cauſ. & ꝓ
bat in. l. q̄ occidit. §. in hac. ff. ad. l. aq. & . l.
videam⁹. §. fi. ti. l. q̄ domū. ff. loca. ergo &c.
Hūs Bersuir. in quodā sermone inqt. Quicq̄d
mie nobis filius exhibuit. hoc totum nobis
mr̄ ꝓprie ꝓtulit q̄ filiū genuit i q̄ nob⁹ oīa
dōauit. vñ ꝺeludit Alber. vbi. ē. di. Pater
ergo q̄ oēs alios sūt serui misericordie. Brā
autem virgo est regina mie. Sed ip:proportionabiliter est maius esse reginam mie q̄
esse seruū misericordie. Ergo brīssima ꝝgo
imꝓportionabiliter excellētius se hz ad
miam q̄ alii. Item sup illa verba Mat. v.
Bti misericordes ait glo. Misericordia est
dare & dimittere. ſs. b. ꝝgo ip:proportionabi
liter plꝰ dedit & dimisit oīb⁹ viatoribus sup
oēs creaturas. ergo hz brītudines mie sup
oēs. Itē Amb. Mia est nullum relinquere
i miseria: & nullū miserū facere. Ē aūt sum
mo fuit in. b. virgine. ergo &c. Item Bern.
Mia nō solū in elemosynis ꝓfistit: ſs in oī
petō corrigēdo: imo ē est opus magnū chari
tatis & mie. c. iter opa. de spō. & c. tria sunt
gña. xiv. di. b. aūt fuit in summo i ipa ꝝgie
ergo habuit in summo brītudinē mie. Itē
mia reddita est ei ip:proportionabiliter ad oēs
mias q̄ ē ꝓmū. q̄ & brītudo mie fuit i ea ad
oēm miam q̄ est meritū. Hec alber. Et ideo
dicere possum⁹ brē ꝝgni illud ps. cxj. Qui
co:onat te in mia & miserationib⁹. Ipsa q̄s
virgo piissima dicere potest illud Job. xvij.
Ab infantia creuit mecū misericordia. & ō vte
ro mr̄is egressa est mecū. Cū ergo scriptus
sit Prouer. xxij. Misericordia & ꝟitas pre
parāt bona. Et. xxj. cinsdez li. c. Facere mise
ricordiā & iudiciū magis placet deo q̄ vi
ctime. Et iterū ibidē. Qui sequit misericor
diā & iusticiā inueniet vitā & gloriā. Et. xxj.
Qui ꝓnus est ad misericordiā benedicet. Nō
est mirū si b regina misericordie tot bona
tātāq̄ gloriā recipit i celesti patria. tātūq̄
deo placuit. atq̄ sup oēa altos fuit exalta
ta & benedicta. adeo em̄ fuit misericors q̄
illi dicere possumus illud ps. lvi. Magnifi
cata est vsq̄ ad celos misericordia tua. &
iterū illud ps. lvij. Melior est misericordia
tua super vitas &. lxvij. Benigna est mia
tua. &. lxxv. multe misericordie oīb⁹ inuoca
tibus te. &. cvij. Magna est sup celos mi
sericordia tua. De ipa quoq̄ dici pōt illud
ps. xcvij. In eternū misericordia eius. Et ideo
de illa in nos diffundit abunde. Cū dicere

possumus illud ps. cxvj. Cōfirmata est sup
nos misericordia eius.

De mundicia cordis beate virginis.

m Erta beatitudo est illa quam ꝓ
mit dñs Mat. v. di. Beati mūdo
f corde qm̄ ipsi deum ꝺidebūt. Hec
aūt beatitudo fuit in benedicta
virgine fuit in summo. vt ꝓbat Alber. vbi
ē. c. cxj. Et em̄ ait Anselm. Ea puritate nite
bat q̄ sub deo maiot nequit intelligi. Itē cha
ritas est de corde puro & ꝓscia bona &c. s. ad
Timo. j. Ex in brā virgine fuit summa cha
ritas ergo & summa puritas. Itē actꝰ fidei
purificat. iuxt illud Act. v. Fide purificans
corda eoꝝ. Cui etiā habet de ꝑse. dist. xiij. c.
verus. Sed brīssima virgo habuit fidē ꝑfe
ctissimā. ergo & cordis mūdiciā & puritatē.
Item ꝑm Diony. v. c. celest. hierar. Tres sunt
actꝰ hierarchie. s. purgare. illuminare. & ꝑfi
cere. & sunt ad semuicē ordinati ita q̄ ma
gis purgat: est magis illuminat⁹ & magis
ꝑfectus. Sed brā virgo fuit in summo ꝑfec
ta. ergo in summo purgata & illuminata.
Item vsus dei q̄ est ꝓmū huius mūdicie ē im
proportionabiliter in brā virgine q̄m in aliq̄
alia creatura. ergo & ipsa cordis mundicia.
Item sup illud Mat. v. Beati mundo corde.
ait gl. Mūdo corde sunt quos ꝑscia nō ar
guit pctoꝝ. & mundū cor: hz q̄ sibi nihil cō
scius est. Hec aūt in brā virgine fuerunt in
summo ergo habuit mūdiciā cordis i sum
mo. Cui ipa dicere pōt illu i Tob. iij. Mun
dā seruauī aiam meā. Iz ꝺo multas tribula
tiones in hac vita ꝓpessa sit. hoc nō fuit q̄
hēret in se aliquā peccati sm̄dicia. Et ideo
dicere potest illud Job. xvj. Hec passa sum
absq̄ iniq̄tate manꝰ mee cū haberē mun
das ad deū ꝑces. Quia ergo innocēs mani
bus & mūdo corde ascēdet ad montē dñi. &
stabit i loco sctō eius vt ait ꝓpheta ꝺs. xxiv.
Ideo brīdicta ꝝgo oī mūdicia plenissima
est in mōte diuine ꝺtēplatiōis ceteris altis
collocata. Ipa em̄ sola inter oēs simplices
viatores poterat dicere illud Prouerb. xx
Mundū est cor: meū pura sum a peccato. &
Hec aūt eius puritas apparebat ex rectitu
dine operū eius. Scriptū est em̄ Prouer.
xxj. Qui mūdus est rectū est opus eius. Ap
paret q̄s eius mūdicia ex mūdicia rerum ad
dei cultū ꝓtinentiū. Nā Exod. xxv. precepit
deus de arca federis q̄ deberet deauratari
auro mūdissimo intus & foris. Hec aūt arca
figurabat mūdissimā ꝝginē mariam. Item
q̄ fieret candelabrum ductile ex auro mun
dissimo. ibidē. Et eisdem lib. xxxvij. ōr. q̄
moyses fecit oraculū de auro mūdissimo. &
mensam fecit ac circūdedit eam auro mun
dissimo. Et similiter lucernas. vij. de auro
mūdissimo. & altare thymiamatis de auro
mūdissimo. & thymiamata de aromatibus
mūdissimis. Si q̄ hec corruptibilia ad sui
cultū deputata volu⁹ deꝰ esse mūdissima. &
sīr voluit ipa inuolui suū corp⁹ in lyndo
ne munda. Mat. b. xxvij. multo magis cre
dēdus est elegisse matres suā omni mundi
cia repletissimā. Quā quidē mūdiciā mīto
dei quidā impugnare studēr. sed cū ꝓgna
re cōtra ipam dei matrē nō possunt ꝓmi
mo oēs cōtra xpiam dñe sue mūdiciam re
neranf. Cui ego in epistola directa Sirto
tricē dici. Mūdicia in cūctis colūe nūe en
trui. Pōt aūt brā ꝝgo gloriari nō solūde mū
dicia cordis sui. Iz etiā de mūdicia cuiuslꝫ
ir. Falsērūt velut mūdissime manꝰ mee. Et
Job de oī ope suo dicere poterat illud Hen. xx.
In simplicitate cordis mei & mūdicia ma
nuū meaꝝ feci h. Et q̄b⁹ alīs ꝓpe possu⁹
mus quārā dei gram habuerit sp & in pūri
in summo sup oēs alios brīos habeat ipsa
virgo purissima. Scriptū est em̄ Prouer.
xxj. Qui diligit cordis mūdiciā ꝓpter gra
tiā labioꝝ suoꝝ habebit amicum regem.

De beatitudine pacis beate virginis.

Atthei. v. ait saluator. Beati pa
cifici. quoniā filij dei vocabunf.
m Quam beatitudinem in summo
fuisse in brīdicta ꝝgie ꝓbat Alb.
vbi. ē. c. cxiij. Ait enim glo. sup dicta verba
beati pacifici. Pacifici sunt qui oēs motus
animi rationi subiciūt. quia hīs nihil re
pugnat q̄ similes sunt patri suo celesti qui
est summa q̄es. Hoc aūt totū est in summo
in brā ꝝgine. ergo ꝓpacifica est in summo
Item alia gl. ibidē inqt. Dū ler carnis repu
gnat legi mētis. nō modo alteri ſz nec nob⁹
possum⁹ esse pacifici. Unde dicit Bal. in. c.
j. in fine ꝑn. de pace iura. firman. allegando
Aug. de ciuitate dei. q̄ pax vera nō ē q̄dm
rationabiliter. b. ꝝgo pacifica extitit. in qua
caro aduersus spīm ei⁹ non rebellauit. Itez
sicut eū ꝓmū ad ꝓmū. ita meritū ad me
ritū: iz altus pacificis dat in premiū q̄ filij

Universidad de Deusto
Biblioteca

dei sunt p adoptões beatissime aũt virgini datũ est ꝙ sit mr̃ dei summi p naturã. qõ ꝙportionabiliꝫ plꝰ ẽ ꝙ eẽ filiũ dei p adoptionẽ. ꝯ ꝑmũ brissime ꝛginis est ꝙportionabiliꝫ sup ꝑmiũ aliox ꝯ ꝛ meritum sup meritũ. Hoc aũt ẽ pacificationis btĩtudo ꝯ ꝛc. Item pacifici dicunt hi q̃ faciũt pacem ĩter alios. hoc aũt fecit filiꝰ dei: pacẽ faciẽs bis qui ppe ꝛ bis q̃ lõge erãt. vt aplus ait Eph̃. ij. Sed mediũ vle p qõ fuit facta pax inter deũ ꝛ hoies fuit btã virgo mediatrix ꝛ recõciliatrix oim. oẽs em̃ fuerũt recõciliãdi per ipam. ergo ĩ pacificatiõe excellit oẽs viatores ꝛ in summo fuit pacifica. Sciebat em̃ quãtũ bonũ ẽ pax. De q̃ ĩnqt Prudẽtis in li. de pfectu vitiox ꝛ virtutũ. Pax plenũ virtutũ opꝰ. pax summa laborꝫ. Pax belli ex acti pciũ. pciũq; pcli. Sydera pace vigent cõstituunt terrea pace. Nil placitũ sine pace deo. nec munꝰ ad arã. Cũ cupis offerre: pbat ũ turbida fratrẽ. Mens impacati sub pectoris oderit antro. ꝛ ibidẽ. Meritorius clausula pax est: Nõ inflata tumet. nõ inuidet emula ferri. Oia ppetitur patiẽs arguꝫ oia credit: Nunq̃ lesa dolet: cũcta offensacula donat. Lucanus q̃z de non cogĩscẽtibꝰ bonũ pacis ĩqt. Impia en eterna ruperũt fœdera pacẽ ꝛc. ꝛ Prosp in li. epigrã. ait. Moribꝰ in sctis pulchra est pcordia pacis: Hinc cunc mũdi plia pace dei. Et iterũ Insontẽ vitã pacis amatoꝛ agit. Vane autem pacis beatitudinẽ fuisse in innocẽtissima dei matre possumꝰ etiã alio modo ꝓbare. Nam inquit ppha ps. cxviij. Par multa diligentibus legẽ tuã. ꝛ Sap. iij. ôr. Donũ ꝛ par est electis dei. ꝛ Jaco. iij. scriptũ est. Fructꝰ iustic̃ie in pace seminat. Hec aũt foꝛa fuerunt sup oẽs alios in. b. virgine. ergo ꝛc. Jrez in pace vocauit eos deꝰ. vt ait aplus ij. Coꝛ. vij. Ergo multo magis matrẽ suã voluit eẽ pacificã. Ipsa em̃ genuit p̃incipem pacis. Esa. ix. Et illũ quem appellat Greg. ix in p logo decretaliuꝫ Regẽ pacificũ. qui est pax nostra. Eph̃. ij. Ergo ꝛ ipa fuit valde pacifica. vnde dicere poterat illud quod inquit pphet̃a di. ps. cxix. Cũ his qui oderũt pacem eram pacificus. Et ps. iij. In pace in idipm dormiam ꝛ requiescam.

De beatitudine pſecutiõis btẽ virginis.

Q b

Jeit saluatoꝛ nr̃ Luc. vj. Beati eritis cum vos oderint hoies ꝛ cum separauerint ꝛ exprobrauerint ꝛ eiecerint nomẽ vestrũ tanq̃ malũ ꝓpter filiũ hoĩs. gaudete ĩ illa die ꝛ exultate: ecce em̃ merces vra copiosa est in celo. Et Mat. v. idem inqt. Et etiam ait. Beati qui pſecutionẽ patiunt̃ ꝓpter iusticiã: qm̃ ipoꝛ ẽ regnũ celoꝝ. Querit ergo vtrũ beatitudo ista fuerit in beata virgine Et cõcludit Aug. sup missus est. ca. cxvj. Excellẽtissime fuit ĩ illa. Ipa em̃ multiplex martyriũ ppessa est. vt ostendeꝛ deo dante in. x. pre hui⁹ opis. sermone. ij. Multas q̃s tribulationes ꝛ pſecutiones tolerauit: maxime a iudeis sibi illatas. vt scribit beatus Ignatius in quadã sua epla. Si em̃ vt ôr in. c. nulli dubiũ. iij. q. j. boni a malis semp pſecutionẽ patiunt̃. Et idẽ habeꝛ in. c. qui ꝑm carnem. xxiij. q. iij. Et Prosper in lib. epigram. dicit. Impia paro mũdi parti est infesta pioꝝ. Et vt ait aplus. ij. ad Timoth. iij. Oẽs qui pie volunt viuere in xpo Iesu pſecutiones patiunt̃. Et vt inqt propheta ps. xxxiij. Multe tribulationes iustorum. Et p multas tribulatiões oportet nos intrare ĩ regnũ celoꝝ vt scriptũ est Actuũ. xiij. Vñ Prosp vbi. ũ. ait. Nunq̃ bella bonis nunq̃ discrimina desunt. Et cũ quo certet mẽs pia semp habet. Et hoc pmittit deus vt magis mereaꝛ p patientiã. de qua Caro inqt. Magna etem moꝝ est semp patiẽtia virtus. Et ideo inqt Qui ô. in. iij. de trini. Fert sapiens oẽs casus patienter amaros Frena nec indomiti more recusat eq. Sit eũ verã esse suiam eiusdẽ poete in lib. de põro dicẽtis. Sepe creat molles aspa spina rosas. Et illud Matth. poete in lib. Zo die di. Nomine passa dei redolet tribulatio pascit Passio: delectat lesio: pena sapit. Cũ ergo oẽs meriti occasio fuerit in mẽte dei: pfecto credendũ est ipam beatissimã virginẽ multis pſecutionib⁹ ꝛ diuersis tribulationib⁹ fuisse exercitatã. ꝛ eas amore iusticie ꝛ virtutis eq̃nimiter tolerasse. Cui dicere poterat illud ps. cxviij. Multi q̃ persequũt me ꝛ tribulãt me a testimonijs tuis nõ declinaui. et illud. ij. Coꝛ. xij. Cõplacẽo mihi in infirmitatib⁹ meis: in necessitatib⁹: in cõtumelijs: in pſecutionib⁹: in angustijs ꝓ xpo. Quãto em̃ maiores pſecutiones et tribulatões ꝓ iusticia patiebaꝛ: tãto magis in charitate dilatabaꝛ. iuxꝝ illo ps. iij. In tribulatione dilatasti mihi. Quia igit̃ scriptũ est. j. Petri. iij. Si q̃d patimini ꝓpter iusticiã beati eritis. Ideo gliosa virgo q̃ tanta passa ẽ q̃ oẽs puros viatores in tolerãdis

passionibus supauit. vt in dicto pre. ij. huius operis. ser. ij. dicẽ. Etiã in gliã ꝛ beatitudine oẽs excessit. Ad quã nos perducere faciat ipsa virgo beatissima. Amen.

De duodecim fructibus spũalibus qui fuerunt in beata virgine. Sermo. viij.

P

Aquit Paulus

i

Gal. v. Fructꝰ spũs sũt charitas. gaudiũ. pax. patiẽtia benignitas. bonitas. longanimitas: mãsuetudo. fides modestia. ẽtinẽtia. castitas. Vos aũt fructus Marie q̃ excellẽtissime fuisse ĩ btã ꝛgine pbat Aug. fructus bertꝰ sup missus est. c. cxix. inter alia sic arguẽdo. Esa. iij. scriptus est. Dicite iusto qm̃ habuit bñ qm̃ fructũ adinuẽtionũ suaꝝ comedet. ꝛ ps. cxvj. Labores manuũ tuaꝝ q̃ mãducabis ꝛc. Ergo in opibus bonis est refectio siue fructꝰ. Sed in btã virgine fuerũt opa ꝙportionabiliꝫ bona. ꝯ ꝛ refectio ac fructꝰ imꝓportiõabilis. Jtẽ Prouer. xvij. ôr. Secura mens ꝯ fuge ꝑmiũ. Sed btissima ꝛgo alios ꝙportionabiliꝫ secura fuit ergo alios ꝙportionabiliter conuiuauit. ꝟ ille. Et iõ nos possumus dicere deo illud ps. cij. de fructu opeꝝ tuoꝝ satiabiꝫ fra. i. ꝛgo maria. Ipsi q̃s ꝛgini in hac mũdã vita nienti dicere potuerunt angeli illud Job xxj. f. habebis fructꝰ optimos. De eiꝰ etiã fructib⁹ dici põt illud Prouer. iij. Primi ꝛ purissimi fructus eiꝰ. De ipsa etiam gliosa ꝛgine verificaꝫ illud Prouer. vi. De fructu manuum suaꝝ plantauit vineã sctã ecclie catholice. Ipsa q̃s ꝛgo spũsctõ repleta discere põt illud Cant. j. Sub vmbraculo q̃ desideraueꝛã sedi: ꝛ fructus eiꝰ dulcis gutturi meo. Et illud eiusdem i. vij. c. Ascẽdam in palmã ꝛ apprehẽdã fructꝰ eiꝰ. Non solũ aũt ipsa apprehẽdit ſs etiã toti mũdo fructus bonoꝝ operꝝ ꝓtulit. nõ em̃ potuit arbor bona fructus malos facere. nos oẽs arbor bona fructus bonos facit. Mat. vij. de quibus fructibus hoc ser. disseremus.

De fructu charitatis beate virginis.

Q De charitate marie

Primus fructꝰ spũs ôr charitas q̃ ẽm theol. hic nõ ipoꝛtat xturẽ

p de qua dictũ est. ꝟ. ſs actũ eius.

Cõ aũt hic fructꝰ fuerit in summo in btã virgine. ꝓbat Albertꝰ ubi. ũ. sic Charitas est q̃ de terra ad celũ euocat ꝛ sic duo innuunt q̃ pertinẽt ad hũc fructum. scꝫ a terrenis separatio. ꝛ ad celum elevatio. Utrũq; aũt istoꝝ ĩ btã virgie fuit ĩ summo Cõ em̃ imꝓportionabiliꝫ alijs a terrenis separata fuerit: ꝓ hoc q̃ nec pulvis vestigio petĩ pedibus eius adhesit. qũlibus alijs viatorib⁹ ineuitabile fuit. Cõ aũt ad celũ marie sit elevata ꝓbat ꝓ illud Aug. vj. Ubi est thesaurus tuus: ibi ꝛ coꝛ tuum erit. Ergo thesaurus tuus trahit ad se fructũ. Sed btã virgo habuit thesauꝝ imꝓportionabilem in regno celoꝝ. ergo imꝓportionabiliter elevabat ad celũ in cõtemplatione ꝛ cognitione ꝛ affectiõe diuinoꝝ Ũñ ipsa inquit illud Eccli. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Libanus est ilã militantẽ ꝛ triũphãtem candidã purita te. Sicut ergo cedrus in libano ẽ altior omnia arboꝛe. ita btã virgo est magis elevata ergo deuꝝ in ecclesia dilectione. Preterea in ps. xxiij. ꝛ xxiv. fit triplex ascẽsio. Prima est quis ascẽdet in mõte dñi. scõa quis habitabit in tabernaculo tuo: aut quis requiescet in monte scto tuo. Difficile siquidẽ ꝛ pfectũ est ascẽdere. Difficilius ẽ est ꝛ pfectꝰ habitare ꝛ quiescere. Ascendere pertinet ad aplos q̃ sunt maiores de ecclia: ſs nõ pertinuit ad eos habitare ſz descẽdere. Et in figurã huius angeli ascendebãt ꝛ descendebãt per scalã quã vidit Jacob Gen. xxviij. Ũñ ꝛ aplus Paulus raptꝰ est vsq; ad tertiũ celũ: vt ipse ait. ij. Coꝛ. xij. Moꝝ descendit ad disponẽdũ cubilia infirmoꝝ. vt ſz aplox ptinet ascẽdere ꝛ stare ac quiescere. Sed sup statũ aplox non fuit status eminentior: q̃ statꝰ btẽ virginis: ergo ad eius statũ pertinet ascendere: habitare ꝛ quiescere. Jrẽ Luc. xiij. ꝛ xvij. ôr. Qui se hũiliat exaltabitur. Sed beatissima virgo fuit in summo hũiliata. ergo in summo elevata. Cũ ergo charitatis fructꝰ ſt elevatio ad celũ manifestũ est ex hiꝰ q̃ beatissima virgo habuit fructũ charitatiꝫ in summo. Jtẽ vt ôr Sap. vj. Incoꝛruptio facit ꝓximum deo. qõ etiã probaꝫ p. ꝟ. sanctimus. in auct. de leno. col. ij. Sed in btã virgine fuit imꝓportionabilis incoꝛruptio. ergo imꝓportionabilis fructus charitatis. Jrez ſ. Joh. v. ôr. Hec est charitas dei vt mandata eiꝰ custodiamus. Et ij. Johan. j. Hec est

Universidad de Deusto
Biblioteca

charitas dei vt ambulemus sm mandata ei9. Vocaũt egit beata virgo super omnes alios excellentius. ergo ꝛc. Sentiens ergo ipsa ꝙgo benedicta se repletam isto fructu charitatis ꝙ oĩbus alis fructibus sequentibus dicebat sponso suo celesti illud Cañ. v. Veniat dilectus meꝰ in hortum suum et comedat fructum pomorum suorum.

De gaudio beate virginis.

Ructũ gaudij fuisse in btã ẽgine pbari põt sic. vt ait glo. sup eplam Pauli Gal. v. Gaudiũ ẽ puritas ꝛsciẽtie ꝛ elevatio animi in his q̃ digna sunt exaltan-tis. Ex hec tria puritas ꝛscientie. elevatio animi: ꝛ dignitas donorũ spũaliũ fuerunt in summo in ipsa. vt ex p̃cedẽtibꝰ ptz. ergo habuit fructũ gaudij in summo. Item ps. xcvij. dr. Viderunt oĩa fines terre salutare dei nr̃i. Jubilate deo oĩs terra ꝛc. vbi gloss. q̃ visio salutaris est causa iubilatiõis Sed in visione ista btissima ẽgo i summo vidit ergo iubilauit in summo. Item Luce ij. dicebant angeli. Annũcio vobis gaudiũ magnũ. qz natus est vobis saluator: mũdi. Sed improportionabile maius est saluatorẽ nasci de se q̃ nasci sibi. ergo improportionabiliter oĩbus causam gaudij habuit. et sic improportionabile magis oĩbus gaudisa fuit. Jtẽ improportionabile maius est saluatorẽ nasci sibi filiũ q̃ nasci sibi dñm. Si esũ btã gens cuius est dñs deus ei9. ps. xxiij. Improportionabiliter beatior est cuius dñs filiꝰ eius. ergo. ꝛc. Jtẽ Johã. xiij. dr. Si diligeretis me gauderetis vtiq; ꝛc. Dilectio ergo est immediata causa gaudij. Sed btã ẽgo habuit dilectionẽ in summo igitur habuit etiã gaudiũ in summo. Jtem Lu. r. ait dñs. Gaudete ꝛ exultate qz̃ nomina vestra scripta sunt in celis. ꝛ hoc est gaudiũ de predestinatione eterna ꝛ de p̃ti tusticia, sed btã virgo habuit p̃tẽ iusticiaz ꝛ de sua p̃destinatione notisiã. ergo ꝛ gaudia fuit in summo. Istud aũt gaudiũ non habẽt mali. vñ Prosper in lib. epigrã. inquit Fallaces curis semp torquenẽ amarꝰ: Et mala mẽs nunq̃ gaudia pacis hꝫ. Felices ẽ faciunt semperq; btos: De vero ꝛ summo gaudia nata bono. Jtẽ Col. iij. ait apostolus. Habentes sup oĩa charitatẽ que est vinculũ pfectionis. ꝛ pax dei exultet in cordibus vestris. ergo charitas est causa exultatiõnis. Sed beata ẽgo habuit charitatẽ in summo. ergo ꝛc. Jtẽ Phil. iiij. dr. Gaudete in dño semp iterũz dico gaudete. dñs enim prope est. ergo dei ꝓximitas est causa gaudij. Sed btissime virgini in summo proximus fuit. ergo ista summum gaudiũ habuit. Jtẽ Rom. xiij. ait Paulus. Regnum dei intra vos est. pax ꝛ iusticia ꝛ gaudium in spũsctõ. Sed beatissima ẽgo improportionabiliter plus habuit i corde de regno dei. ergo improportionabiliter plus de gaudio in spũsancto. Jtẽ ps. lxxxviij. dr. Misericordia ꝛ veritas p̃cedẽt facie tuã: btãs populus qui scit iubilationẽ, sed in beata ẽgine p̃cessit misericordia in summo. ergo scivit iubilationẽ i summo. Est aũt iubilatio sm Greg. in moralibꝰ. quoddã gaudiuz i intẽsuz qõ occultari nõ valet. ꝛ exprimi nõ põt. Et hoc gaudiũ solũ habens põt in deo vt Ber. sup Ecclesiasticũ inquit. Jtẽ Tob. v. ait Tobias senior. Quale gaudium mihi est qui in tenebris sedeo: ꝛ lumẽ celi nõ video? quasi dicat. nullum. ad qõ facit. l. j. C. de custo. reo. vbi dr. q̃ p̃suatio lucis inno cẽtibus est misera. ꝛ mortis seuera. Ergo a cõtrario sensu. qõ argu. valet. l. j. §. huiusmodi ff. de offi. eiꝰ cui mã. est iurisd. in luce esse et lumẽ celi videre est cã letitie. qõ ꝓbatur l. quotiẽs. ff. de ferijs. Hoc autẽ fuit in beatissima ẽgine in summo. ergo habuit gaudiũ in summo. Jtẽ beata ẽgo oĩbus viatoribꝰ ꝛ cõprehensoribus est cã gaudij ꝛ letitie. ergo plus oĩbꝰ habuit gaudij ꝛ letitie. Quia causa est nobilior ꝛ potẽtior: suo casaro. c. is q̃. de ꝓb. ꝛ. l. digna vor. C. de legi. Unde Sara in figura eiꝰ dicit Genes. xxj. Risum mihi fecit dñs. ꝛ oĩs qui audierint, corridebãt mihi: qñ diceret. Gaudium principaliter ptinet ad me. alijs autẽ in consequẽti p me. vñ Judith. xv. dr. in figuram ipsius virginis. Tu glia hierusalẽ: tu letitia isr̃l tu honorificẽtia populi nostri. Et Esaie. Letabũtur coram te sicut qui letãtur in messe: ꝛ sicut exultãt victores capta. p̃da qñ diuidũt spolia. Ubi tanguntur due cause gaudij. scz messoꝝ de fructu. ꝛ victoꝝ de spoljs. Si ergo est gaudiũ de fructu. beata ẽgo habuit fructum in summo. Ẽn dicere potest illud Eccli. xxiij. ꝛ flores mei fructus honoris ꝛ honestatis. Jtẽ habuit victoriam ꝛ spolia in summo. que ex fauctbꝰ leuisthan totum mõdum quasi spolium emuit. ergo gaudij fructũ i summo habuit. Item Esther, vbi ẽ. Quantũ esti gaudiũ

fuerit b. ate ẽginis etiam aliter ꝓbari põt. Nam si ad partum eius gaudet chorus celestiũ. ꝛ ageli canũt deo. ꝛ si. vt dr Gilbar. ij. Magi gauisi sunt gaudio magno valde videntes stellã que eos ad puerum natum ꝛ matrẽ eius pduxit. ꝓfecto nulla lingua fari posset nec intellectus capere ingẽtissima gaudia ẽginis gliose que habuit in concepta filijan partu lactãdo eã. in portãdo eã in vtero ꝛ i gremio. ꝛ in cõuersando cũ eo. Jdeo in cãtico suo Lu. j. ipa ait. Exultauit spũs meꝰ in deo salutari meo. i. extra salta u. ꝛ ex supia se saltauit ꝓ gaudio. va dicebat illud Abachuc. vi. Ego aũt in dño gaudebo. ꝛ exultabo in deo iesu meo. Uterica eñ eriã fuit in ea illud ps. lxxxiij. Cor meum ꝛ caro mea exultauerunt in deũ viuũ. ꝛ illud ps. cxv. Repletũ est gaudio os nostrũ ꝛ lingua nostra exultatione.

De pace beate virginis.

Ꝫ pceden̄ sermõe tractauim9 ỏ virtudẽ pacis mrio dei. iõ B breuiꝰme expedia de fructu pacis eiusdẽ quẽ i sũmo fuisse i ea ꝓbat Gilb. vbi. s. c. xxij. ꝛ nos possum9 arguere sic. vt hẽ Lu. ij. ꝛ ỏse. dixit. j. c. nocte ictã. ꝛ. c. ꝛ hymnis. ꝛ. c. hi duo. ꝛ. c. po: ro. in natiuitate xpi canebant angeli. In terra pax hoĩbꝰ bone volũtatis ꝫ beatissima ẽgo improportionabiliter oĩbus habuit bonã volũtatẽ. ergo improportionabiliter habuit pacẽ. Jtez Esa. xxxij. dicitur. Opus iustitie pax. sed beata ẽgo iusticiaz habuit in summo ergo ꝛ pacem in summo Jtẽ ps. lxxv. scriptũ est. Factus est in pace locus eius. sed ẽgo beatissima improportionabiliter fuit locus dei. ergo habuit pacẽ improportionabilẽ. Modus eñ eius pacis ꝓturbare nõ potuit. quia ipã pauperrima fuit. nec etiaz diabolus: qz humillima fuit. nec similiter caro eius: quia nullo peccati fomitẽ sensit. ꝓterea vt ait Aug. i lib. cõfes. Ille solus. verã pacez habet qui illo deo quiescit. ꝛ nihil aliud inordinate q̃rit. vñ mali non habent pacem. iurta illud Esa. xlviij. Non est pax impijs dicit dñs. et Piere. xij. Nõ est pax vniuersie carni. De talibus carnalibꝰ ꝛ mundanis dicit ps. xiij. Etiã pacis nõ cognouerũt. ꝛ. Esse. vij. Quẽrit pacẽ ꝛ non erit ꝛc. Beata aũt virgo ipso deo deseebat. ꝛ eum solum sup oĩa viatores diligebat. ergo pacem in summo habebat. Gerusalem eñ illud ꝓphete dicẽtis ps. xxxij. Inquire pacẽ ꝛ pẽsequere eam. Et illud apli Ebr. xij. Sollicite seruare vnitatẽ spũs i vinculo pacis. Nec mirũ si beata virgo habuit fructũ pacis in summo. cũ fructꝰ vẽtis sui fuerit ille quẽ Gregorius. xx. i prologo decretalium appellat regem pacificum.

De patientia beate virginis.

T inquit apls Jac. j. Patiẽtia opꝰ pfectũ hꝫ. Et iõ inqt saluator Luc. xxj. In patientia vra possidebitis aias vestras. Per patiẽtiã nãq̃ in aduersitatibꝰ oĩs sancti glorificati sunt. Unde Judit. viij. dr. oĩs q̃ deo placuerũt ab initio per multas tribulatiões trãsierũt fideles. Qui ỏpetũtiones nõ susceperũt cũ timore oĩs. ꝓ impatiẽtiã suã improperij murmurationis sue cõtra dñm. pulerũt. exterminati sunt ab exterminatore. Virgo aũt btissima ꝛ oĩbꝰ aduersis patiẽtissima fuit ipsas sic amica mea inter filias. Nã sicut lilij vl rosa nõ amittit pulchritudinẽ ỷ̃ odoratiẽtie iter tribulatiões. Ipam ỏo i summo habuisse fructũ patiẽtie ꝓbat Gilb. vbi. s. c. xxij. ẽ. po. xciij. dr. Pm multitudinẽ dolorꝫ meoꝝ i corde meo ꝓsolatões tue letificauerũt aiam meã. ꝫ btissima ẽgo habuit dolorẽ passiõis post filij sui i summo. ꝑ ꝛ ꝓsolatiuũ fructũ patiẽtie in sũmo. q̃ ei fuit socia passionũ: debuit ẽt eẽ socia ꝓsolationũ. c. j. de sepul. Jtẽ dr Pro. xl. Date siceram merẽtib9 ꝛ vinũ his q̃ amaro fũt animo. ꝫ btissima ẽgo hũit amaritudinẽ i sũmo. ꝑ ꝛ icera ꝓsolationis i sũmo. Jtẽ Esa. lxj. Dabit ei dño coronã ꝓ cinere oleũ gaudij ꝓ luctu pallij laudꝫ ꝓ ipã merorꝫ. ꝫ btissima ẽgo hũit lucrũ ꝛ meroriẽ i sũmo. ꝑ ꝛ gaudiũ ac ꝓsolationẽ i sũmo ꝓ fructũ patiẽ vñ ỷ̃ificatũ ẽt ꝫea illiõ apl̃i. ij. Cor. j. Sicut abũdant passiões xpi i nob̄: ꝛ ꝓ xpꝫ abũdat ꝓsolatio nra Deum9 ꝑ ꝛ nos imitari patiẽtiaz btẽ ẽgis: marie expectatõe future remunerationis Jpa ei i tribulatiõibꝰ suis dicebat illiõ Ro. viij. Nõ sunt ꝓdigne passiões huius tpis ad futurã gliaz q̃ reuelabit i nob.

De longanimitate beate virginis.

Cõm glo. super eplam ad Gal. v. c. longanimitas est in expectatione boni nõ deficere sed reflci. non sufficit enim incipere: nisi duret et perseueret, l. vlt pro patre. §.

Universidad de Deusto
Biblioteca

uersus. ff. de in rē uerso. ⁊ p Bar. in. l. Lucius ff. de le. j. ⁊. l. si quis. ff. de sol. Item alibi dr q̄ nō qui inceperit sz perseuerauerit ⁊c. l. iij. ff. de diuor. ⁊ l. alias. C. de bo. j. ut indi. cō si. Cū ergo ḡa hz tolerare aliquē dolorē vel laborem ad breue tp̄s. vel expectare hz aliq̄d magnū bonū sz cito recipiēdū. equo ānio conatur sufferre poter breuitatē tp̄is. Sed q̄n in hmōi uidet se diu permansurū in labore ⁊ dolore vel cōsequēdo bonū multū soler attediari ⁊ fatigari ⁊ aliq̄n deficere ex diuturnitate eius. sed longanimitas retinēt hominē ne attedietur. sz perseuerādo p manet. ⁊ si non ita cito finiat labor sz diu maneat. ⁊ i lōgū bonū expectatū ꝓueniat ⁊ sic longanimitas reficit mētem quadam certitudine premij. Un apls. ij. ad Cor. vj. ait. Exhibeamus nosmetipos sicut dei ministros in longanimitate. Beata aūt virgo per multos animos fuit i laboribꝰ mūdi ⁊ expectatione glie. j. per septuaginta ⁊ tres annos vt cōiter creditur semperq̄ erat magis fruēs ad omne opus bonum ergo fructum longanimitatis excellētissime habuit. Hāc aūt veritatē sic ꝓbat Alber. vbi. ē. c. xxiij. Bonū expectatū reficit. sed beatissima ⁊go improportionabile gaudium alios expectanit. ergo fructū lōganimitat̄ improportionabiliter habuit. Ꝑtē bonū expectatū non reficit nisi in altā certū sit haberi. ergo vbi maior est certitudo. ibi maior refectio in expectādo. Sed beatissime ⁊ginis certitudo omnibꝰ alijs improportionabiliter maior extitit. Ergo ipsi⁹ expectatio omnibꝰ aliis improportionabiliter fructū habuit longanimitatis. Ꝑtē oīs alteri⁹ expectatio est p modū esurientis. Expectatio vo gl̄iose ⁊ginis fuit per modū comedētis. Sed improportionabiliter magis delectat expectatio in comedēdo q̄m i esuriēdo. ergo benedicta ⁊go fructū lōganimitatis improportionabiliter habuit viatoribꝰ vniuersis. hec ille. Et sic excessit longanimitatē abrae de q̄ ad Hebre. vj. dr. Lōganimiter ferēs adeptus est repromissionē. Excessit etiā apl̄os ⁊ alios fideles quibꝰdr ad Col. j. In omni opere bono fructificātes ⁊ crescētes in scia dei in omni fortitudine cōfortati in omni patientia ⁊ longanimitate cū gaudio. Un de eiꝰ expectatione dicī poterat illud Prouer. xvij. Bē ma gratissima expectatio pr̄olātis. vbi dicit glo. Qui premia futura fideliter expectat quasi gēme splēdidissime possessione letatur. ⁊ talio fuit longanimis expectatio beate virginis.

De bonitate beate virginis.

Cant glo. ad Bal. v. c. Bonitas est dulcedo animi. Scōm autez
v pbm. Dulce ē q̄d est amaro imꝑmixtū. Dulciꝰ q̄d ē amaro imꝑmixtū. Dulcissimuz vo q̄d est amaro impmixtissimū. Sz animꝰ brē ⁊gis fuit oī amaritudine impmixtissimꝰ. iuxta illud Sap. viij. Nō hz amaritudinē cōuersatio illi⁹. ergo eiꝰ animꝰ fuit dulcissimus. Ideo canimꝰ ei. O clemēs. o pia. o dulcis. virgo maria. Ꝑtē hec dulcedo est de bonis cognitis ⁊ habitis. vt ait Albertꝰ vbi. ē. c. xxv. Sed beatissima ⁊go bona nobilissima i se habuit ⁊ cognouit. ergo dulcissima fuit. Ꝑtē pō. xxx. inq̄t Dauid. Quā magna multitudo dulcedinis tue dne quā abscōdisti timētibꝰte. Sed beatissima ⁊go nobilissimū timorez. j. reuerentie habuit in sūmo. ergo et dulcedinez habuit in sūmo. Ꝑtez Judicū. vj. legitur q̄ vellus dulci rore impletū postea totaz aream impleuit. Per vellus aūt beatissima ⁊go intelligitur que totuz mundum dulcedine repleuit. ergo plus omnibꝰ dulcedis habuit. Ꝑtē vt dr ad Hebre. ix. in arca fuit vna cuz māna. per arcā aute beata ⁊go. per manna ⁊o summa dulcedo designatur. Ergo ipsa virgo in summo habuit dulcedinē. Ꝑtez Eccli. xxiij. ait ipsa mater dei. Spūs meus super mel dulcis. sed per mel cōiter itelligitur quid dulcissimū. iuxta illud Judicū. xiiij. Quid dulcius melle. Ergo beatissima virgo habuit maiores dulcedines q̄s oēs alij viatores. Ꝑtē vt ait Alber. vbi. ē. q̄uto arbor altior tāto ei⁹ fructus est dulcior. sed beatissima ⁊go fuit arbor omnibꝰ altissima et dignissima. vt. ē. patuit in. iij. parte huiꝰ operis. ser. iij. parte. vt. ergo ⁊ fructus bonitat̄ eiꝰ fuit dulcissimus. Preterea ab effectu cognoscitur cā. vt dr in li. de causis. ⁊ sic bonitas fructꝰ denotat bonitatē sue arboris Quia qualis est cā. talis pducitur effectus. c. fertur. ⁊. c. vulneratio. j. q. j. ⁊. c. tue. ō spō. c. accessit. ⁊ c. er litteris. de despon. impu. l. de pupillo. ff. de no. ope. nū. ⁊ notatur in. c. cum clerici ē de cēsi. Sed fructus beate virginis fuit omni dulcedine repletissimus. ergo ⁊ rami iuxta illud Jaco. iij. Nunquid fons de eodez foramine emanat dulcē ⁊ amarā aquā quasi dicat. q̄lis intus talis ⁊ extra. Cū ergo a beatissima ⁊gine summa dulcedo processerit. patet q̄ ipsa dulcedinē ⁊ bonitatez summo hūit. Et iō ipsa Can. ij. inq̄t de spō ei⁹ dulcis gutturi meo. In eodez q̄s. c. inq̄t Eloquiū tuū dulce. Un ⁊ ipsa dicere poterat de ꝑbo dei illud apoc. x. erat i ore meo tanq̄ mel dulce. Preceptа q̄s dei erant sibi dulciora sup mel ⁊ fauus. vt dr ꝑo. xvij. et iō dicebat illud Eccli. xxiij. Nihil dulci⁹ ⁊ respicere i mādatis dñi. Ipa etiam fuit illa quā deus preuit in benedictionibꝰ dulcedinis. ꝑo. xxj. Quapropꝑ dicere poterat illud Viere. xxij. Somnꝰ meus dulce mihi. ⁊ de ipsa dici pōt illud Ezech. xxiij. Dulci somno capiti. ⁊ illud Eccli. xj. Initius dulcedinis hz fructꝰ ei⁹. De ipa q̄s dicere valemus illō ij. Esdre. v. Dulcedo ei⁹ ⁊ honor in secula. Non solū aūt deus infundebat aīe brē virginis dulcedinē. sz etiā angelis suus dulcibꝰ eloquijs ⁊ cāticis in ea causabant magnaz locūditatē iuxta illud Amos. ix. Stillabūt montes. i. angeli dulcedinē. qua videlz dulcedine etiā toti⁹ corpus brē virginis repleba. Scriptuz est em Prouer. xvj. dulcedo aīe sanitas est ossiū. Et q̄bus oſb⁹ apparet quā excellētissime fuit in virgine dulcedo bonitat̄. Un q̄ quantū pura creatura pōt imitata est bonitatē diuinā. Iō de illa afirmare possumꝰ illud Sap. vij. j. q̄ ē ima go bonitatis illi⁹. Iz aūt bonitas rei cōiter ad intrinseca refer. j. l. cum ād. ff. si cer. pe. tā brē ⁊go habuit bonitatē nō solū intrinsecā. sz etiā extrinsecā: pfectissime em obseruauit illum Tulij in. iij. de offi. dicētio. Bonus vir nō modo facere. Iz nec cogitare qui dez audebit quicq̄ q̄ nō audeat pdicare. Et illud eiusdē autoris q̄ in li. de amicitia inq̄t. Illos bonos viros appellādos pure mus qui affequuntur. quātū hoies pōt natura optima bō vitēdisducē. Et illud Apulei in lib. de deo Socratis dicētis. Nihil est deo gratius ⁊ similius q̄z vir alo pfecte bonus q̄ ceteros antecellit. Ipsa namq̄ ⁊go optima in bonitate creaturas oēs superauit ⁊ diuine bonitati quantum possibile fuit appropinquāt. Nō est aūt mirū si oēs ipaz virginē benedictā diligūt. Hera est em illa Tulij sentētia in quadā oīone ad cesarem dicentis. Nihil est rā populare q̄z bonitas de qua bonitate ipsa ⁊go diffundit in oēs Un illi dicere possumus illud ꝑo. cij. Aperiēte te manū tuā oīa implebunt bonitate ⁊ merito. Ossa em bonū est natura sūpp sūo diffusiuum. vt ait Diony. iiij. c. de diuinis noibus. Quicūq̄z igitur efficit deoꝰ ipsi⁹ ⁊ginis. ⁊ illā p amorē recepit in corde suo. dicere pōt illud Sap. vij. Venerūt aūt mihi oīa bona pariter cum illa.

De mansuetudine virginis.

Cōm glo. Bal. v. māsuetudo est
o tractabilis. Un inquit Catholi cō q̄ māsuetꝰ dr q̄si manu suetꝰ. iuxta illō Sap. xvj. mansuetabatur ignis. Ille ergo qui permittit se tractari sine ira dr mansuetus. ⁊ ista est differētia inter patientiā ⁊ māsuetudinem que similes vident. q̄ patiētia moderat et regulat passiones tristicie que insurgit ex aliqua molestia ne nimis contristet. Sed māsuetudo refrenat passionē ire ne frāgat illud Jaco. j. Cū māsuetudine suscipite insitū verbū ait. q̄ māsuetudo est cōtra iram Cui ergo minus hz de ira magis habet de aliqua ira. ergo fuit māsuetissima. Seruauit em illud Eccli. iij. In mansuetudine pfice opa tua: ⁊ sup glias hominū diligeris. Nihil nanq̄ est tam peculiare imperatorie maiestati q̄ māsuetudo. vt ait impator in l. fi. C. de dona. inter virū ⁊ vxo. ⁊ ideo ipe multū se docet māsuetū i. l. j. C. si q̄s impe. male. ⁊ multuz laudat māsuetudinez in. l. impialis. C. de nup. vbi dicit Bal. in prin. q̄ in sola māsuetudine ⁊ clementia pares deo esse possumꝰ. ⁊ iō imparit mūdi hanc virtutē sup oēs viatores in summo habuit

Doc etiā ibidē aliter probat. Nam inter supbos semp iurgia sūt. vt dr Prouer. xiij. Ergo supbia p se est causa iurgioz. ⁊ sic vbi est plus de superbia: ibi est plus de iurgijs ⁊ minus de mansuetudine. Ergo p oppositū. vbi est minus de superbia: minus est de iurgijs ⁊ plus de māsuetudine. Sed in beatissima ⁊gine fuit hūilitas in summo. ergo ⁊ māsuetudo. Ꝑtē vt ait Hibertus ubi. ē. c. cerv. Tractabilis ⁊ mansuetus est ille q̄ hz bonos mores ⁊ est omnibus conformis et ꝑm deū. Sed beatissima virgo fuit huiusmodi. vt patuit. ē. vñ Ber. in sermo. assumptionis inq̄t: Oībus oīa facta est ⁊c. Ergo mansuetissima fuit. Illa em profecto fuit mansuetudine repleta que in oībus suis

Universidad de Deusto
Biblioteca

a deo sup oēs alios est eraudita. cui būliū ⁊ mansuetor sēp placuit dēcario Judith ix. Si ḡ vt dr̄ ps. xviij. Des dirriget mansuetos in iudicio. ⁊ ps. xxxvj. ℳansueti hereditabūt terrā: ⁊ delectabunt in multitudine pacis sup eā. ⁊ ps. xxxvij. Des saluos facit omīs māsuetos terre. Et ps. cxlix. Exaltabit māsuetos in salutē. ⁊ Prouer. iij. ℳansuetꝫ dabit gram. Proculdubio credendū est ꝙ suscipiēs mansuetos dñs. vt ait ꝓpha ps. cxlvj. Vāe mansuetissimaꝫ ḡginē in celesti patria sup oēs puras creaturas exaltauit. Et iō ip̄e mr̄i dei ꝙ ꝓpt fructū māsuetudinis adillā mirabilē sedēperuēturā erat: p̄dixerat dauid ps. xliij. Propt̄ veritatē ⁊ māsuetudinē ⁊ iusticiā: ⁊ deducet te mirabil'r dextera tua. Sciēs em̄ ipse ḡo būdicta ꝙ Eccli. j. scriptū est. Būplacita est deo fides ⁊ māsuetudo. ꝓfecit illud qō ꝙsulit sapiēs eiusdē li. xj. c. j. Jn māsuetudine serua aiaꝫ tuā. ⁊ hoc maxime egit vt filio suo ꝓformaretur. de hoc predictū erat Zach. ix. Exulta satis filia syō ⁊ iubila filia hierusalē. Ecce rex tuus venit tibi iustus ⁊ mansuetus ⁊c. et Esa. xj. in ꝑsona eius dr̄. Ego quasi agnꝰ mansuetus qui portatur ad victimam.

De benignitate beate virginis.

Ñdr̄ glo. Gal. v. ꝙ benignitas est largitas rerū. Dunc aūt fructū fuisse in summo in btā ḡgine ꝓbat Alber. vbi. ē. c. cxxvij. ⁊ nos possum⁹ arguere sic. largitas rerū consistit in dando. qr beatius est dare q̄m accipe. c. predicator. xvj. q. j. ⁊. c. cū marthe. in. j. col. de cele miſ. ⁊ b etiā inquit glo. in rubrica. ff. cōmo. ⁊ fuerūt verba dñi Jesu q̄ refert Paulus. sicut describit Act. xx. Sed brissima virgo impoportionabilr plus alijs dedit. qr sicut deus pater dando nobis filiū suū quo ad diuinitatē nobis simul cū illo oīa donauit. vt dr̄ Ro. viij. Jta ipsa dādo nobis filiū dei quoad hūanitatē ab eo ministratā etiā cū illo nobis oīa largita est. ⁊ sic nobis ꝓtulit deū ⁊ oīa creata ⁊ ꝑter impoportionabilr fuit larga ⁊ benigna. Benignitas em̄ dr̄ quasi boa ignei tas. Nā sicut bonus ignis calefacit etiaꝫ a longe. ita ille q̄ benignus est bñficia exhibet. nō solus amicis sed etiā inimicis. Voc autē egit ipsa benignissima dei genitrix. q̄ filij sui pfectissima imitatrix fuit q̄ ꝑ crucifixorib⁹ erorauit. Luc. xxiij. ergo ⁊c. Jtē j. ad Cor. xiij. dr̄. Charitas patiēs est. benigna est. Ergo vbi maior est charitas: ibi maior est benignitas. Sz btā virgo in summo habuit charitatē. ḡ ⁊ benignitatē. Jtē benignus est spūs sapiēte. vt dr̄ Sap. j. Sed btissima virgo plena fuit spū sapientie. vt ꝓbatū est. ē. sermōe. v. huius partis pte. j. ⁊ sermone. vj. etiā pte. j. in principio. Ergo benignitatꝭ fructu fuit replera. Seruauit nāq; illud Cassiodori in ep̄la suis dicentis Ornamentū omniū bonor̄ est sincera benignitas. Jgit̄ si tu gradu: dignitate: aut virtute supas reliquos. noli filios pedibus cōculcare. sed sis amabilis. affabilis. ⁊ vultu faciegꝫ placidus. hec ille. Preterea cuꝫ dr̄ benignus. vt dr̄ Joel. ij. Ūñ ad Titum iij. ait paulus. Apparuit benignitas ⁊ hūanitas saluatoris nostri dei. profecto tenendum est matrem eius fuisse benignam cum omnibus: ⁊ sup omēs puras creaturas habuisse fructū benignitatis. pfectissime em̄ seruauit illud Ephe. iiij. Estote inuicem benigni. Unde ꝑuidēs in spū prophetes ipsam dei matrē propter suam benignitatem esse coronandam predixit illi. ps. xviij. Benedices coronе anni benignitatis tue.

De fructu fidei beate virginis.

Ecundū glo. ad Gal. v. fides i quātū est fructus spūs. dr̄ inuisibiliū certitudo. de quo etiam tāgit glo. in rubrica. C. de sum. tri. ⁊ fi. ca. Dicit aūt Albertus vbi. ē. c. cxxviij. ꝙ delectatio intenditur ex certitudine tribus modis. Pmo per scibiliū pluralitatē. vt si delectatio est in sciendo. quanto plura sciūtur: maior est delectatio. Sed beatissima virgo plus omnibus sciuit. ergo maiorē delectationem habuit. Sc̄o ꝑ nobilitatē ⁊ melioritatem scitorū. Maior est em̄ delectatio in sciendo meliora ⁊ nobiliora. vt est cognitio diuinor̄ que est nobilior et delectabilior cognitione inferiorū rerum ꝑm pb̄m. vij. ⁊. xviij. de a. alijs duo. ij. de celo ⁊ mōdo. vj. meta. x. et hj. ⁊ in lib. de secretis secretorum ad Alexandrum. Unde inquit Tho. sup. iij. de aīa ꝙ ille intellectus non est nobilior qui plura intelligit: sed qui nobiliora cognoscit. Sed beatissima virgo sciuit nobiliora et digniora qr̄ habuit cognitionem trinitatis ⁊ eterne beatitudinis sue ⁊ aliorum qua scientia nichil iocundius. Nulla enim est delectabilior or̄ cognitio q̄m scire deus: ⁊ se ab illo nunq̄ seperandū. ergo ⁊c. Tertio intenditur delectatio per modū scitū. Nam si aliquid sciatur per reuelationē dei: magis delectat ꝙ si sciatur per humanā acq̄sitionē ⁊ studiū. Sed cognitio ḡnis benedicte fuit per diuinā reuelationē ⁊ sanctispās instructionē vt patuit. ē. sermone. v. ⁊. vj. Ergo impor: portionabilē habuit inuisibiliū certitudinem omnibus alijs excellentiorē. ⁊ sic tractum fidei habuit in summo. Pōt etiaꝫ hic accipi fides ꝑ fidelitate. iuxta illud Juuenalis li. j. satyra. iij. Quārum quisq̄ fuit numosā seruat i arca tm̄ habet ⁊ fidei. Et Eccli. xxij. Fidem possidē cū amico in paupertate illius vt in bonis eius leteris. Et ita accipitur in. l. j. ff. de cōsti. pecu. ⁊. ff. de po. l. j. §. merito. C. de act. ⁊ obli. l. bonaꝫ fidē. ⁊ in. l. j. in ꝓin. ff. de pac. ⁊ in eodē sēlu accipit̄ i. l. cū vēderē. ff. loca. ⁊ in. l. ḡtalif C. de nō nume. pe. Et ab Ouidio in epistolis dicente. ℳulta fidē ꝓmissa leuāt. Et i iij. de fastis. Parca venit dictis difficilisq̄ fides. Et a Catone dicente. Raro fides rō: qr̄ multi multa loquunt. Et ab Esopo fabula. xxxj. Expedit in fide non irritare fidem. Et ab eodē Ouid̄. in. iiij. de ponto. epla. x. Quis labor est purā non temerare fidē. Et a Lucano in. j. li. vbi ait. Nulla fides regni sociꝫ ⁊c. Et li. viij. Arduа quippe fides robustos exigit ānos. Et li. x. Nulla fides pietasq̄ viris q̄ castra sequunt. Et a Richardo poeta in li. de nuptijs qui ait. Quis bonus absq̄ fide. Et Hester. vj. vbi inquit rex asuerus. Quid ꝑ hac fide honoris ac ꝓmij mardocheus cōsecutus est. Et eiusdem ji. xvj. c. de eodem mardocheo dicit. Cuius fides ⁊ beneficija viuim⁹. Si ergo hic accipitur fides ꝑ fidelitate. etiā in summo fuit i ipsa ḡgine. Fuit em̄ fidelissima deo. Unde de ea dici pōt illud Neemie. ix. Jnuenisti cor eius fidele cora te. De fidelitate q̄s eius dē ḡginis pdixit ip̄e deꝰ. ij. Reg. vij. dicēs Dauid. Erit fidelis domꝰ tuus. ⁊. iij. Reg. xj inq̄t Salomon. Edificabo tibi domū fidelē. Ipsa em̄ virgo sola cum filio suo fuit dominus fidelis vsq̄ i sempiternū cora deo. vñ ipsa dicere pōt illud ps. lvj. Testimonium meū fidele ipsi. Fuit etiā fidelissima generi humano. ꝓpter cuius fidelitatē fuit recōciliatū deo. Ūñ de primo parēte dici pōt illō j. Cor. vij. Sanctificatus est vir infidelis per mulierē fidelē. Fuit etiā ⁊ est infidelissima in omnibus ꝓmissionibus suis. Ūñ de ipsa dici potest illud Josue. xxiij. impletur

Fides ⁊ fidelitas

Fidelitas

opere quod promisit.

De fructu modestie beate virginis.

Modestia matris dei supra testigi in sermone. iij. huius ptis. pte. iij. ideo hic nō multū me extendam. Sciendum tn̄ ꝺm. glo. Bal. v. ꝙ modestia consistit in dictis ⁊ factis vt nō fiat excessus vel defectus quoad verba vel habitum ⁊ gestū exteriorē. ℳodus em̄ in oib⁹ est seruādus tā i victu ꝙm vestitu ⁊ alijs. l. fj. ⁊ fi. ād. §. j. ff. de vsufruc. facit. l. solēt. §. non ꝺo. ff. ō offi. ꝺcon. ⁊ le. ⁊. l. ōtio. j. respōso. ff. de neg. gest. Dicit aūt Alber. vbi. ē. c. cxxix. ꝙ in virtutibus politicis medietas duorum extremor̄ ē virtus. vt dr̄. ij. ethic. Ūñ Ber. ait Tene medium si nō vis pdere modum. Jn virtutibus ꝺo theologicis tanto aliqd̄ hꝫ pfectius ee frutus quāto magis eleuat ⁊ extendit ad cōsecutionē finis. Un modꝰ ibi attendit̄ ꝺm maiorē eleuationē frutus. fides em̄ tāto magis ē virtus quanto magis eleuat potentiaꝫ ad credendū. Et sīr ipes tāto magis eleuat ad sperandum. Et similiter est i amore cuius modus est non tenere modū vt inquit Ber. Si ergo modesti est tenere modus. modestissimi in summo erit tenere modum in summo. Summus aūt modus in via est eleuare potentiā ad pfectissimū actum qui pōt esse in statu vie. hmōi aūt eleuatio fuit in beata virgine. ergo ipsa habuit fructū modestie in summo. ꝺtem glo. sup illud Ro. xj. Rōnabile obsequiū vestrū ait. Neq̄ nimis. neq̄ minus. Hoc aūt iter oēs puras creaturas solum cōuenit beate virgini pcisse. ergo. ⁊c. Jtē spūs sapiētie ē modestus. vt dr̄ Sap. vij. Et sapientia que desurſuꝫ est modesta est ⁊ suadibilis ⁊c. Jaco. iij. Sed in beata ḡgine fuit spūs sapiētie i summo sup oēs viatores. vt. ē. probatū est. ergo ⁊ modestia in summo. Jtē Prouer. xxj. dr̄. Finis modestie timor dñi. Ubi in beata ḡgine fuit timor dñi i summo. vt patuit. ē. ergo ⁊ modestie fructꝰ. Ipa ⁊ essi perfectissime seruauit illud Phil. iij. ℳodestia vestra nota sit omnib⁹ hominibus. ⁊ illud. j. Pe. iij. cum modestia ⁊ timore sciaꝫ habentes bonam.

De continentia beate virginis.

Ontinentia ꝺm glo. ad Gal. v. est abstinēra bōis placitis ⁊ licitis. Jntelligunt̄ aūt b placita ꝺm scalig

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō ſm ītellectū. vt ait Alber. vbi. ō. c. cxxx. Nō em̄ eſt virt⁹ abſtinere a bonis placitis ſm ītellectū que ſunt ſimplr. bona ſm ſe tū tē appetēda. Ā bonis aūt ſenſibilib⁹ rōdele etabilibus abſtinere eſt virtus cōtinentie. Summe ꝯo delectabile ſm ſenſum ē actꝰ gnatōis: ergo ab hoc abſtinere eſt maxim virtutis. Et hoc pōt eſſe tripliciter. Primo p abſtinentiā perfectā vt in coniugatis. xxj. di. c. nicena. qui ab alijs continēt extra ſe. Scō p abſtinentiā pfectiōr vt in viduis xxvij. q. j. c. nuptiar. Tertio p abſtinentiaꝫ perfectiſſimā vt in virginib⁹. que rāre ē et cellētie ꝙ ꝓſuaderi pōt ſed nō imperari. c. integritas. xxxj. q. j. Hec aūt i btā virgine fuit in ſummo. ergo ⁊ fructuꝫ cōtinētie habuit in ſummo. Preterea virtus eſt circa arduꝫ ⁊ difficile. ij. Et bi. iſꝫ maxime arduū ⁊ difficile videkſſe abſtinere ab actu gnationis nature corruptibilitote. vñ Salomon dicebat deo. Sap. viij. Nō poſſum eſſe continens niſi tu dederis. ergo vbi eſt illa abſtinētia in ſummo: ibi eſt ⁊ ꝙtinētia i ſummo. Iſ hec fuit in beata ꝙgine. ergo ⁊c. Ité augmētat virtutē cōtinētie abſtinere nō ſolum a delectabilibus licitis ſed etiā a debitis. Et quanto magis debitis: tāto maior eſt cōtinētia abſtinere ab illis. Sed beatiſſima ꝙgo abſtinuit ab honoribus ſibi debitis ſup oēs creaturas inquātū erat dei mater. cū ergo ſe humiliauerit in ſummo. et a reuerētia impoportionabiliter ſibi debita ꝓmouerit: pfecto habuit fructū cōtinentie in ſummo. Vñ de illa dici pōt illud. ij. Mach. xiij. Continētie ꝓpoſitum tenuit. ſ. i ſummo. Et quo apparet ei⁹ excellentia. Cū eſſi nō ſit cōdigna pōderatio alie cōtinētis vt ō⁹ Eccli. xxvj. ꝓculdubio excellētia beate virginis continentis in ſummo erit imꝓpoportionabilis ⁊ ineſtimabilis.

Cōtinē tia fit triplr.

D De fructu caſtitatis beate ꝙginis.

Vlia. ō. ſermone. iij. huius ptis tractaui ō virtute virginitatis
q ⁊ caſtitatis m⁹is dei ió hic breuiter me expediā de fructu eiꝰ.

Sciendū ergo ſm glo. Ad Gal. v. ꝙ hic caſtitas eſt recte vti licitis. Ille aūt recte vtit qui ſeruat dictū apli. ſ. Col. x. Siue māducatis ſiue bibitis ſiue aliud facitis: oīa i glīaꝫ dei facite. Sicut faciebat imꝑator ꝙ in. l. ſ. in prin. C. de vete. iu. enu. ait. Ita nos ad dei oipotentis erigimus adiutoriū. vt necꝫ arme cōfidamus, necꝫ noſtris militib⁹. necꝫ belloꝝ ducibus vel noſtro ingenio. ſed oēm ſpem ad ſolaꝫ referamus ꝓuidētiā trinitatis. Oēs ergo actiones humane ſunt referribiles ad deū Ille igit pfectus in ſummo erit q oēs actꝰ ſuos in deum refert. ⁊ hmōi ſic referri ē vti. Vñ magr ſciaꝫ i. ſ. di. ſ. inqt ꝙ vti eſt id qō i ꝙſuꝫ venerit: referre ad id qo fruēdū eſt. i. deo q ſolus eſt fruēdus. Sicut aūt contingit referre differēter. ita ꝓtingit vti differēter. Nā aliqui viatores referūt in deū aliq ſolū Alij ꝺo oīa ſꝫ habitualiter. Nā ipoſſibile eſt eos ſemp oīa referre actualiter. vt ꝓbat Alber. vbi. ō. c. cxxx. quia no eſt hō q nō peccet. nj. Reg. viij. Qui aūt peccat no pōt ſemp oīa i deū referre actualiter. Naꝫ ꝓ tunc qñ peccat nō refert i deū illud in q peccat etiā vēialiter. Sed beata virgo oīa ſemp in deū referebat actualr cū nūq̄ peccaret. Iſ ſemp in grā dei ſtaret. vt. ō. ꝓbatū eſt. ergo imꝑoportionabilr ſup oēs bene vſa eſt licitis. ⁊ ꝓ hoc habuit fructū caſtitatiſ in ſummo ſm Alber. vbi. ō. Dicit aūt Ric. de lyra ſup epl̄am ad Gal. c. v. ꝙ caſtus ꝓpue ō: ille q nec cōſentit ſcupiſcentijs nec etiā patitur eaꝝ moleſtias. Nec igit excellentia caſtitatis ſingulariſſimo modo conuenit dei genitrici que nūq̄ alicui' carnali ꝓcupiſcētie cōſenſum ꝓſtitit. imo nec vnūq̄ aliquē motum eius ſenſit. ⁊ ideo ſi ſummo caſtiſſima fuit. deus em̄ illam in puriſſima ꝙginitate ſemper cōſeruauit. Un ipſa dicere deo pōt illud Viere. iij. Dux ꝙginitatis mee tu es. Eiꝰ ꝗꝫ caſtitatis excellētia oſtenditur ex eo q ipſa nō ſeruauit eam ex timore vel verecūdia ne⁊ illa ō qua inqt Ouidius. Caſta eſt quā nemo rogauit. ⁊c. Iſ ſeruauit illud ꝓ filium Tibulli dicētis. Nō ſceuo ſto caſta metu ſed mente fideli ⁊c. Ergo ipſa pfecte euitauit oēs occaſiones luxurie. Unde voluit eſſe pauperrima. Quia vt ait Ouidius. ij. de reme. amo. Diuitijs alit luxurioſus amor. Et in potu parciſſima fuit. Quia vt ait idem poeta vbi. ō. Vina parāt animū veneri ſi plurima ſumas. Et luxurioſa res eſt vnum. Prouer. xx. ⁊. c. Luxurioſa. xxv. di. Item nūq̄ ocioꝰ vacauit. ſciēs verū eſſe Ouidij. ſm̄ꝫ in. ſ. de reme. amo. qui ſequit. Ocia ſi tollas periere libidinis arcus Sed ſemp oīuerſis opibus ⁊ auſtertatib⁹ oīa libidinis incētiua refrenauit ſeruās illud Col. iij. Mortificate mēbra vra. Vis igitur duodecim fructib⁹ ſpūs repleta beatiſſima ꝙgo ſoluta fuit ab oī lege humana ⁊ carnali iurta illū ad Gal. v. Qui ſpū dei aguntur nō ſunt ſub lege. Per hos etiam fructus cū ceteris virtutibus diabolum proſtrauit ⁊ deſperit. Cui ōr. iij. Reg. xvj. Dꝑcuit te ſubſannauit te virgo filia ſyon. Figurata ꝗꝫ fuit ipſa benedicta virgo inſignouit te in medio paradiſi. qō. xij. fructus ꝓtulit. vt ō⁹. Apoc. vlt. qi hoꝝ. xij. fructus ſpiritus non ſolum in ſe habuit. ſed etiaꝫ ad ſalutem omnius gētiū mirabiliter ꝓduxit ⁊ cōmunicauit. Cui beatiſſime ꝙgini ſit perennis gloria per infinita ſecula ſeculoꝝ Amen.

De gratijs gratis datis beate virginis. Sermo. ix.

Iſo de gratijs

P gratū facientibus qualr fuit in btā ꝙgine. ꝓ̄ videndū ē de gratijs gratis datis qꝫ

Sicut enī ꝓtinuatio oꝝdinata dꝫ fieri de titulo ad titulum. vt in. l. ij. de ſta. ho. ⁊ in. §. q̄b⁹. in. ſ. cōſti. co. ⁊ in. l. cū de laneonis. §. aſinam. ff. de fun. inſtru. Et ſilr de libro ad librū qñ cōmode fieri poteſt. vt notat inſti. de acti. in pn. Iſ hec nō ſit oīno neceſſaria ſm gl. in rubri ff. de adi. fur. Sicut etiā cōtinuatio ſolet fieri de lege ad legē qñ cōmode fieri pōt. vt eſt glo. in. l. ij. ff. de v. ob. ⁊ aliqñ de paragrapho ad paragraphū. vt hꝫ in. l. gallus. vbi gl. in. §. j. ff. de libe. ⁊ poſth. Pari modo etiā cōſentaneuꝫ videt cōtinuare hūc ſermonē loquentē de gratijs gratis datis ad ſupraſcriptos loquentes de gratijs gratū faciētib⁹. Multe aūt ſunt gre gratis date. Quarum aliquis ponit apl̄a. j. ad Cor. xij. dicēs. Alij quidē ꝑ ſpūm datur ſermo ſapie. Alteri aūt ſermo ſcientie ſm eundem ſpiritum. Alij fides in eodem ſpū. Alij gratia ſanitatum. Alij operatio virtutum. Alij prophetia. Alij diſcretio ſpirituum. Alij genera linguarum. Alij interpretatio ſermonum. Quaſdam ꝺo alias gratias ponit ides apl̄s ad Eph. iij. dicēs. Ipſe dedit quoſdā quidē apoſtolos quoſdam autem ꝓphetas. alios ꝺo euāgelistas alios autem paſtores ⁊ doctores ad cōſummationem ſanctorum in opus miniſterij i edificationem corporis chriſti. De quibus gratijs hic pertractabimus oſtendentes qualiter in matre dei fuerunt. excellentiſſime.

De ſapientia quam habuit beata virgo in contemplatione eternoꝝ:

Ro expeditiōe huiꝰ ꝓme ptis R
ꝗrit vtrū mr̄ dei i hac vita vide Utrum
p rit angelos ⁊ ſpūalia ꝑ ſpēa ꝑ maria prias. Et videt ꝙ ſic. Ipſa em̄ vidit ās vt ait Alb. vbi. ō. c. cxxxij. vide gelos pre potuit ⁊ vidit ſpm̄ in creatū ꝑ ſpēm ꝓ ſpecies priā ergo ⁊ quēlibet aliū. Item in. ij. dialo ꝓpias gor inqt Greg. Quid em̄ nōl vidēt qui vidētem oīa videt. Sed ipſa vidit videntes oīa ergo vidit oīa. Item pbs ait ꝙ intellectus cognoſcit oīa. ꝓpter ſeipm̄ agnoſcendū. ḋc quid aūt eſt ſm naturam cognoſcitiū ali cuius: cognoſcet illō niſi impediatur. Illa autem impedimenta ſm Auguſtinuꝫ ſunt fantaſmata corporaliū anime per amorem conglutinata. ḋbus obſtractio aīa ſeipſam videt. Sed ab his oīa beate ꝙginis potuit ſe abſtrahere ergo potuit ſeipſam videre ꝑ ſpeciem ꝓpriā. Item ſm Aug. in li. de ſpū et anima. Anima a ꝓncipio ſue creatiōis habet in ſe concupiſcibilitatem: rationabilitatem: ⁊ iraſcibilitatem. ergo in ſe eſt naturaliter cognoſcitiua. Unde poſito ꝙ poſſibile ꝙ nō ifunderet corpori. adhuc eſſet cognoſcitiua. ⁊ non eſſet coarcata ꝑ aliam naturā. ergo apta nata eſt cognoſcere oīa. Sed inordinatum eſt ꝙ aliqḋ foret cognoſcitiuū aīm alioꝝ ⁊ non ſuipſius ergo aīa naturaliter eſt cognoſcitiua ſuipſius ⁊ oīum alioꝝ. ergo cognoſcet oīa ⁊ ſeipam niſi impediat. hoc aūt eſt impedimentū qō dictū eſt. ō. Sed i aīa beatiſſime ꝙginis hoc fuit ſublatū. ergo vidit ſeipam ⁊ oēs angelos ⁊ oīa creata. Unde Augu. in li. de ſpū ⁊ aīa inquit. Animꝰ corporis dīator. rector ⁊ habitator: videre ſe ꝑ ſeipm. nō querit auxiliū corporaliū oculoꝝ. immo ꝺo ab oībus corporalibus ſenſib⁹ tanq̄ cōpedibus abſtrahit ſe ad ſe vt videat ſe in ſe ⁊ nouerit ſe apud ſe. ⁊ deus vult ꝺeū cognoſcere elevat ſup ſe. Item pbs in. ſ. de aīa dicit ꝙ omnino ⁊ penitus difficillimū eſt aliquā fidē accipe de anima ſm ſuā ſubſtantiā. opationes eiꝰ ⁊ potētias ipſius ⁊ accidētia nō eſt difficillimum cognoſcere. Si ergo cognoſcere animam in ſe ꝑ ſuā ſpēm de numero difficillimoꝝ eſt ergo eſt de numero cognoſcibiliuꝫ ergo etiā ſm o ſm qui nō habuit ad gram reſpectū. poſſibile eſt aiam cognoſcere per ſpēm ꝓpriam: ſi difficulter. Sed iſta difficultas amouet ꝑ abſtractionē a fantaſmaꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

tibus corpalibus q̄ abstractio fuit cōpletissima in cōtemplatiōe beate ỹginis, ergo vidit aias ⁊ spūs in sua ꝓtemplatiōe. Si ergo vt er ꝓcedētibꝰ ꝓz etiā pbice loquēdo aia in corpe etiā extra aurilū gre gratū faciēntis in ꝓtemplatōe spūtuū ⁊ spualiū aspectū dirigere pōt ⁊ videre, pfecto multo fortiꝰ aia beate ỹginis elenata ⁊ abstracta plenitudine gratie hoc facere poterat. Itē Paulus in raptu vidit dispositionē celestis hierarchie ⁊ trō dionysio reuelauit. Ergo multo magis btā ỹgo vidit statum angelorū ⁊ triūphātis ecclie. Oō em̄ est ꝓcessus seruo multo magis ꝓcessum fuit vniuersoꝝ dñe. qt capacitas serui regulat ꝑm capacitatez dñi. l. si mihi ⁊ tibi. §. in regula. ff. de lega. s. Itē Martinꝰ vidit demōes ⁊ Jacob angelos q̄n dixit Gen. xxxi. Castra dei sunt hec. Ergo ⁊ beata ỹgo in sua ꝓtemplatiōe poterat videre angelos ⁊ demones ⁊ aiam propriā: immo ⁊ ipm deū. Hac igit sapia de diuinis repleta magnifice locuta est ipsa benedicta componens canticū illud excellentissimū. Magnificat anima mea dominum. Hac sapiētia fretus docuit apostolos sapientissimos de multis mysteriis fidei et secretis diuinis post ascēsionē filij. Et q̄d mirū si sapiētissima omniuꝝ fuit que mater fuit christi q̄ est dei virtꝰ ⁊ sapiētia, vt dr. s. ad Loꝝ. s. Ipe igit dei filiꝰ qui dixit apostolis Lu. xxj. Dabo vobis osꝰ ⁊ sapientiam cui nō poterunt resistere omnes aduersarij vestri. multo excellentius dedit eam sue charissime genitrici. Si em̄ deus sapientiam prestat paruulis. i. humilibꝰ. ꝑo. xviij. multo magis eaꝝ pstitit humile virgini. Jō illi inquit Salomon Sap. vij. Dic sapiētie soror mea es. De eius q̄s sapiētie ꝓfunditate dici potest illud Esa. xl. Nō est inuestigatio sapientie eius. De ipsius etiam sermonibꝰ potest dici illud Prouer. xviij. In labijs sapientia inuenitur sapientia. Et. x. eiusdē libri. ca. Os iusti parturiet sapientiā. Si em̄ vt scriptuꝝ est Eccli. xxvij. Homo sanctꝰ in sapiētia manet sicut sol. profecto oīm sanctorum sanctissima virgo in summa semper mansit sapientia.

De gratia scientie beate virginis.

Gratiam scientie adfines bene operandi postulabat ꝓphete ꝑo. xviij. dicēs. Scientiaꝝ doce me vt discam iustificationes tuas. Multi em̄ ex causis q̄rūt homines scire, vt ait Ber. in quodas seruone dicens. Sunt qui scire volunt: vt sciantur. ⁊ vanitas est. Sunt qui scire volūt vt sciant: ⁊ curiositas est. Sūt qui scire volunt vt lucrentur: ⁊ cupiditas est. Et sūt q̄ scire volunt vt edificent se ⁊ alios. ⁊ charitas est. De his quoq̄ diuersis respectibus sciendi tractat Archid. in. c. Nonne. xxvij. di. Et ego diffuse diri in. ij. parte rosarij sermonum. sermone. xix. parte. iij. Nec autem scientia ꝓuer est gratia gratis data constituit in hoc q̄ sciat quis eloqui de moribus ⁊ naturalibus rebus ⁊ artibus liberalibus ⁊ mechanicis, put expedit ad salutem anime ꝓcurandum in primis. ⁊ hoc per infusionē dei. iuxta illud. s. ad Coꝝ. s. Gratia data est vobis in christo ihesu: quia diuites facti estis in illo in omni verbo ⁊ in omni scientia. Nec autem scientia infusa est Salomoni, non solum ad iudicandum populum: sed etiam ad differendum de naturis rerum. de volucribus piscibus ⁊ animantibus terre. ac de plantis a cedro libani vsq̄ ad hysopum herbam minimam. vt dicitur. iij. Reg. iij. c. Nec autem non loquimur de scientia sine charitate que infiat. vt dicitur. s. ad Corinthꝫ. viij. xiij. c. nisi cum pudem. §. ꝓpter scientiam. de renun. quod etiam notat gl. in. l. iulianꝰ. §. quod dicit. ff. ad mocedo. ⁊ in. l. vt ex pluribus. ff. de reg. iu. ⁊ in. l. licet ff. de acquirē. pos. sed loquimur de scientia bona. Nunc ꝓ scientiam fuisse perfectissime in beata virgine probat Albertus vbi ꝫ. Et primo de mechanicis scientijs. capt. xxxiij. sic arguendo. Omnis scientia de numero bonorum est. sed ei nullum bonū defuit. ergo omnes scientias habuit. Ite natura non deficit in necessarijs. vt dicit. iij. de anima. ergo multo fortius gratia. Sed quedam ꝙ mechanice scientie erant beate virgini necessarie. vt muliebres. Ergo illas habuit ipsa que omni gratia plena fuit. Jnter mechanicas autem muliebres quedam sunt subtiliores et meliores. vt sunt ille q̄ fiunt in aurificijs ⁊ sericis operibus ⁊ subtilioribꝰ futuris ⁊ texturis et huiusmodi ergo eas sciuit dei mater. que vt ait Damascenus. a nullo illustrium superatur. Nec est em̄ scientie ⁊ opera sunt illustrium feminarum. Jrem Jua operatio fuit laudabilissima ergo humillima. Sed maior humilitas est scire nobilia ⁊ subtilia ⁊ opari vilia ⁊ cōmunia. ꝙ tm̄ scire vilia ⁊ opari vilia

Multiplier scire.

Maria habuit omnes sciam

ergo sciētiam habuit istarū opationuꝫ mechanicaꝝ nobilium ⁊ excellētiū. Jz ipa non intenderit circa eas. Et rōnē assignat Alb. vbi. §. dicēs ꝙ ista subtilia magis ordinantur ad vanitatē ꝙ ad vtilitates. ⁊ ꝓpterea dicit iurisconsultus. in. l. ij fideiussor. §. q̄dā ff. mandā. ꝙ nō est curandū de apicibus. ⁊ sic de subtilitatibꝰ iuris. nimia em̄ subtilitas est pniciosa. l. lege duodecim tabularū ff. de legi. here. ⁊ ideo debet euitari. l. sancimus. C. ad trebe. l. sicut. §. si debitori. ff. quibus mo. pig. vel hypo. sol. ⁊. l. fina. C. de iure do. Opatio aūt btē virginis tm̄ erat circa necessitates ⁊ vtilitatem. ergo non erat circa talia. Nos tamen hoc limitare possumus nisi forte in hijs que ad diuinū cultuꝫ pertinebāt. De ista aūt eius operatiōe circa vilia dicit Prouer. vltimo. Quesiuit lanā ⁊ linū ⁊ operata est consilio manuū suarū. manus suā misit ad fortia. ⁊ digiti eius apphenderūt fusus. Jn legenda quoq̄ eius dicit ꝙ certa hora diei vacabat operi textu re. vt neminē grauaret. ⁊ arte et manibus victū querebat. sicut etiā faciebat Paulus apꝰ. vt dicit Actuū. xx. ⁊. r. q. iij. c. cauendum. ⁊ ēt de cens. c. cum apꝰ. Dicit nāq̄ auctor libri qui dicit. Pamphilus. c. i. Nam solet ars dominū sepe iuuare suū. Et itez iij. c. inquit. Pauper sepe suo pascit officio. Licꝫ autem mater dei habuerit noticiaꝝ ⁊ peritiā oium artiū honestarū que exerceri possunt eius merito: iurta illud Senece in lib. de septē liberalibus artibus: dicentis. Meritoria artificia sunt. ⁊ que valde hoibus ꝑsunt: iurta illud Ouid in. iij. de arte amandi. scs Jngeniū placida mollit ab arte. Et studio mores conueniēter eunt. Et i primo de pōo. Artibus ingenuis quarus tibi maria cura ē: Peccora molleſcūt aspera nt asq̄ fugit. Econtra ꝙ de ignorantibꝰ artes dicit auctor libri qui dr. Facetus. c. iij. Est pecꝰ vt brutū penitus quisquis caret arte. Ars hominē formar. nec fuit esse mala. Tamē ipsa dei mater voluit cōmuniter exerceri circa vilia exercitia. Oō etiaꝝ pōt probari ꝑm Albertū vbi. §. sic. Beata ỹgo perfecta fuit ꝑm actionē ⁊ cōtemplationē. Unde de ipsa dici potest illud Luc. x. Maria optimam partem elegit. Bona pars est actiuoꝝ melior cōtemplatiuoꝝ. sed optima est eius que pfecta est in actione ⁊ contēplatione: sicut fuit beata virgo. Ergo ipa debuit habere opa actionis que cōtempla

Maria circa vilia se exercuit

Scias

Maria habuit omnes sciam

Sciuit etiā artes mechanicas.

Sciuit artes liberales

Scies valent

P

tionis minime repugnarēt. Nec autez sunt opa manualia grossa ⁊ cōmunia que non requirūt multū attentionē cogitatiōis. Ergo videt q̄ circa hmōi deberet esse operatio virginis, hec Albertus vbi. §. Et ibidez ertiaz probat q̄ ipsa virgo benedicta sciuit artē mechanicā imꝓportionabiliꝰ aliquis excellenter sic arguendo, sicut se habet effectus ad effectū ita causa ad causaz. sed effectus causatus ab arte mechanica btē virginis excellit imꝓportionabiliꝰ effectum causarū ab artibus mechanicis in aliqo qō pareꝫ: quia dignissimū ad quod ordinatur ars mechanica est vestimentū: sed dignissimū oim vestimentoū fuit tunica inconsutilis quam filio suo fecit beatissima virgo. ergo si eis ars mechanica causabat dignissimum effectum: concludendum est q̄ habebat ipsam artē in summo. Oō ꝙ habuerit artes liberales in summo, ꝑhat idez Alber. vbi. §. ca. xxxv. sic. Prouer. ix. dicit. Sapiētia edificauit sibi domū ⁊ excidit columnas septē sed ista domus est beata virgo. septem colūne sunt septē artes liberales. ergo btā virgo habuit septē liberalium artiū scientiā Itē Exodi. xj. dicit. Mulier petat a vicina sua vasa argētea ⁊ aurea. qō exponūt glose ⁊ sancti de sciētijs secularibꝰ ergo sancti debent secū sciētias seculares deportare de mūdo. Ex brissima virgo. Itē Cant. iij. ō de turri dauid ꝙa ſignificat sacra scriptura. Mille clypei pendēt ex eo oīs arma tura fortiū. Sed clypei ꝑm exꝓpositores sunt, ꝑhice sciētie. Octauo sciētie liberales ptinēt ad munitionē sacre scripture. ergo scirē ꝙz est illas scire: q̄ ⁊ beatissime virginis. Itē quidā sancti laudant a ratibus scientijs. vt Gregorius. Hieronymꝰ. Augustinus. Leo papa. beata Katharina ⁊ multi alij. Valent enim ad intellectum et corroborationē sacre scripture. vt habetur dis. xxxvij. c. de quibusdā. de quo ꝑ Panoz. in. c. de multa, per illum textum de prebē. ⁊ dig. in. c. venerabilis. eodez titulo ⁊ r. in notule de elec. Facit. l. ij. C. de postu. ergo beate ỹginis nō debuit deesse materia huius laudis. Oō aūt grammaticaz sciuerit probat Albertus vbi. §. c. xxxvj. Nam super illud Luc. ij. Maria conseruabat oia verba hec. inquit glosa. ꝙ legerat de diuersis scripturis. ⁊ conferebat lecta cum hijs que in sacro implebantur de filio. Ergo scivit legere et intelligebat quod legebat.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quia legere et non intelligere negligere est, vt ait Cato. ℔ sciuit grāmaticā. Dicit ꝯ Damascenus ꝙ btā virgo fuit enutrita in tēplo vbi virgines instruebant. Itē cū grāmatica sit scientia recte loquēdi ⁊ recte scribēdi. ⁊ ipa in loquēdo vel scribendo nunq̄ peccauerit. ergo grāmaticam sciuit in summo. Nec erīā pāret p̄fam rōnsalē scriptā ab ipsa btā Ignatio. Si em̄ Susannam eruditerūt parētes ei⁹ ℈m legē moysi. Dan. xiij. principiū autē eruditionis est a grammatica, vt colligi p̄t in. l. j. C. de pfessoribus liberalīū artīū. lib. x. Peuldubio credēdum est btā virginē in grāmatica fuisse eruditissimā. nam grammatica i bono vsu assumpta est vtilis aīe. c. si quis. xxxvj. di. Et simil⁹ sciuit rethorica. Quod sic p̄batur Nā vt inqt Augu. in lib. de doctrina xp̄iana. In sacra scriptura sunt diuersi colores rhetorici. sed sacrā scripturam beatissima virgo pfecte sciuit. ergo ⁊ rethoricā. Jura quoq; ciuilia canonica ⁊ leges ac decreta etiā sciuisse in summo probat Albertus super missus est. c. cxxxviij. hoc modo. Sapiētia boni aduocati ⁊ eloquētia eius manifestatur in tribus. scz primo ꝙ obtineat apud iustū ⁊ sapientem iudicē. Secūdo cōtra aduersariū astutum ⁊ sagacē. Tertio ꝙ in causa desperata. ⁊ de his aliquid tangitur in. l. p̄uidendū. ⁊ in. l. quisquis. C. de postu. Sed ℣go btissima aduocata nostra obtinuit apud sapientissimū ⁊ iustissimus iudicē deū. ⁊ cōtra astutissimū aduersariuz diabolū. ⁊ in cā desperatissima inter deum ⁊ hoiem: in qua nullⁱ hoīm loqui audebat nec ℳoyses legislator. nec Salomon sapiētissimus. ℸā ipsa obtinuit optatam sententiā nostre liberationis ergo iura sciuit.

Jura sciuit

Itē aliq̄ aduocati possunt ꝓbare sophisticē: ⁊ nō realiter in iustū esse: iustū. Sz btā virgo de nostra iustitia iusticiā fecit. ergo imꝓportionabiliꝫ oībus optime allegare sciuit. Itē ipsa impatrix fuit. ergo leges cōdere potuit. et legis interpretatio penes ipsam fuit. facit. l. j. ⁊. ij. C. de vete. iu. cuncta. l. p̄ncepo. ff. de legi. et oīa iura in arca sui cordis clausa habuit. ad quod facit. l. omnium. C. de legi. ⁊. l. penulti. C. de his qui. vt indig. iuncta dicta. l. p̄ncepo. et cōsequēter in summo iura ciuilia ⁊ canonica sciuit. nec videt incongruū mulieres habere peritiam iuris. Legitur enim de vxore Johānis andree glosatoris ꝙ tātā peritiā in vtroq; iure habuit vt publice in scholis legere ausa sit. Licz autez dicatur ꝙ dialectica non placet deo. quia regnuz dei est in simplicitate fidei ⁊ non in contentione. c. omnē. xxxvij. dis. Unde etiam dicit ꝙ dialetici diebus ac noctib⁹ torquent. ⁊ in obscuritate mētis gradiunt. c. nōne. eadē di. ⁊ ꝙ garrulitas rānarum quibus pcussa est egyptus designat garrulitatē dialeticoꝝ ⁊ sophistica argumenta eoꝝ. c. legimus. et c. sequēti. xxxvij. dis. tamen dialetica potest addisci sine peccato. ⁊ similiter alie scientie mūdane. ℌ. econtra. ⁊. c. turbat. ⁊. c. si quis. eadez dis. Omnia em̄ que in iure canonico dicunt cōtra logicos sine dialeticos intelligunt solus de his qui felicitis necessariis ad salutem ꝓ velez curiositate tm̄ seu eralio malō sine circa hmōi occupant. non autez de illis qui addiscūt bono fine. Et similiter dicendū est de aliis scientijs paganorum ab ecclesia particulariter nō dānatis. que cuⁱs merito possunt addisci dūmodo seruentur debite circūstantie. Valet em̄ ad salutez ⁊ profecto anime ⁊ fidei defensionē: sicut demōstrat magister Hatian⁹. in. d. c. turbat et septem caplis sequētibus. xxxvij. distin. Beatā igit ℣ginem muriā logicam quoq; sciuisse ꝓbat Albert⁹ vbi. ō. c. cxxix. dicēs ꝙ logica est vtilissima ad sciam sacre scripture. ⁊ ad hereſum destructionez. et fidei confirmationē ⁊ rōnis redditionē de ea q̄ in nobis est fide. ergo ista sciētia maxime est necessaria sanctis. ⁊ ꝓsequēter btissime ℣gini necessaria fuit: que in vniuersio mūdo cūctas hereses interemit. Itē dicit Viero. ꝙ liber Job ptinet ꝓpositiones. assumptiocū ⁊ ꝓclusiones. ⁊ idē est in aliis libris sacre scripture in q̄bus sunt diffinitiones: diuisiones ⁊ ꝓclusiones. ⁊ in aliqbus sunt ℣sus hexametri vl̄ pētametri ℈m hebreos sicut in libro Job. ⁊ in psalmis ⁊ in cāticis Ergo logicā ipa ⁊ poetriā sciuit: qz scriptura sacra in q̄ hec habēt plene nouit. ⁊ hec ita ē in cātico suo demōstrauit. Et pcurrēdo de spēbus logice que sunt rectatiua: sophistica demōstratiua. ⁊ dialetica. dicit Albertus vbi. ō. cap. cxl. ꝙ tentationem in summo sensit: quia mag̃ in tēptatione succubuit. Sophisticoꝝ in summo habuit. dāo astutias diaboli cognouit. oīa sophismata sua patefecit. Dialecticam in summo scuit. qz oīa ꝓblemata soluere sciuit. De demōstratiuā in summo sciuit: qz nobilissima ꝓpriā passionē de nobilissimo ꝓprio subiecto ꝙ semetipam ꝓclusit. Nobilissimā subtilissima ⁊ propriā eiꝰ passio est misericordia Un⁹ in⁹ fone dicimus. Deus cui ꝓprius est misereri. Hanc aūt ꝓprias passionē de hoc subiecto beata ℣go cōclusit: qñ ꝙ eā tanq̄ per medīū summe bonus deus in opere rē redēptionis in se summam mīam demonstrauit: quasi tali vteretur demonstratiōe. Quicūq; aufert quodcūq; malā auferibile ⁊ ꝓfert cē bonū ꝓferibile ipe est summe misericors. sed deus homo in nostra redemptiōe abstulit omne malū auferibile. ⁊ contulit omne bonū ꝓferibile. ergo summe misericors. ⁊ hoc facerū est ꝙ medīū ipsi⁹ beate ℣ginis de q̄ carnez assumpsit. ⁊ ē q̄ incarnatus hoc fecit. Et quo p̄z ꝙ ipsa habuit oēs ptes logice in summo. Phiam etiā

R. Imperator plenus phia

habuisse ℣ginē gliosam manifestū ē. Nam imperator dr phia plen⁹. C. ad sil. l. penul. ergo ⁊ ipa impatrix celestis. ad quod facit l. p̄ncepo. ff. de legi. Itē ad phiam ptinet determere fur⁹ amorⁱs virtiosi. ℌ. illud q̄z in auc. q̄bus modis naturalis efficiuntur legitimi. De q̄ ꝙ Albricū de rosate in. l. vnica. C. de senatuscōsul. clau. tol. Et pecūias ptemnere. l. in honoribus. ℌ. phio. ff. de vacā. mu. atq; i dictis tpalī esse. ℌ. noo ℈o. i Premio. ff. Nec aūt oīa fuerūt in dei matre ℣gine maria creauit medicinā. Quapropter de indeotio beate virgini dicere possum⁹ illud Sap. j. Non est in illis medicamentum. Et illud Viero. viij. Medicus non est ibi. Ideo cuilibet fideli dr illud Eccli. xvij. Ante languorem adhibe medicinam. ⁊. virginis deuotionez que te p̄eseruabit a peccatorum infirmitate. De sciētijs q̄z mathematicis ꝙ in beata virgine fuerunt ꝓ

Et sciuit mathesim.

bari potest ℈m Alber. vbi. ō. cxlij. Nam ipa fuit perfectissima ℈m affectum. ergo et ℈m intellectum. Cum ergo dixerit omnia disuit omnia cognoscibilia. Item ℈m Viero. sua sciencia veritatem. c. si quis grammatici vt bonum eius. ergo ⁊c. Preterea laudat egyptios astronomiam ⁊ per eam ditatus esse. ideo videtur ꝙ istas scientias perfecte sime habuerit beata virgo quantum ad id quod vtile est in eis. vt per illas deueniat in cognitionem creatoris et noticiam scripturarū. ⁊ quantū scire congruit cum ipa matri dei nullū bonū defuerit. Et quantuz ad musicā parer ꝙ tāz in veteri ℣ in noua lege erāt cātores ⁊ vsus cātus ad diuinum cultum. Cantus aūt recte scitur p musicam ergo ad cultum dei ptinet scientia musice ergo fuit in beata ℣gine: cū p instrumēto-

Sciuit musicā

rum pulsationē ⁊ diuersam melodiam excitetur animi affectus ad deum. vt ps in helleo. qui facies psalteriuz adducere ⁊ pulsare: excitata est mens eius ad ꝓphetiam. vt ō. ij. Reg. iij. Preterea quicūd perfectissimo auditui delectabilissimū fuit ad audiēdum: illud maxime armoniacum fuit: ℈s auditus filij dei nobilissim⁹ fuit. ergo vox matris sibi delectabilissima fuit ad audiēdū. ⁊ consequenter summe armoniaca. Unde Cañ. ij. dicitur ei. Sonet vox tua in auribus meis. Vox em̄ tua dulcis. Ergo ipsa beatissima virgo effectum musice scientie habuit in summo. Habet em̄ musica delectatiōez naturalē. ⁊ in oībus etatib⁹ atq; omnibus moribus vsus ipius est amicus. vt ait p̄bs viij. Politicoꝝ. c. ij. Itē musica letificat cor ⁊ tibie ac psalteriū suauē facit melodiaz.

Sciuit medicinam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Eccli.xl. Dixit q3 Macrobius in li. de somno Scipionis. Oio aīa musicis sonis capitur. ⁊ musica capit offic qō viuit. Et Boetius in musica li.j. inquit. Nulla est omnino eius que a cantilene dulcis delectatiōe seiūcta sit. Cassiodorus li.ij. epl'arum. epistola.xl.air. Musica'tristiciam noxiam tollendat: tumidos furores attenuat. cruentā feritatem efficit blandam. effugat ignauiaz sopozantem languorem expellit vigilantibus reddit saluberrimam quietem. viriasram turpi amore'ad honestum studium reuocat. elatum mentis rebellem bonis cogitationibus semper aduersum. pernicioſa conuertit ad auxiliatricem gratiā: ⁊ pdulcissimas voluptates expellit animi passiones. Nihilq3 efficacius inuentus est ad pmouendos animos q̄ cōcane cythare blanda resultatio. Vnc eius appellatum existimamus chordam q̄ facile corda mouet. Nec ſile. Si ergo musica tantum est vtilis etiā malis. ⁊ eos ad bonum iducit. multo magis bonos in melius pficere facit. ⁊ cōsequenter in eis omnium bonoz optima ōgine excellentissime fuit. que cordis letitiam et delectationem in summo habuit.

Quantū ēo ad astronomiā legit Gen.j. c. In pncipio creauit deus celū ⁊ terram Vbi exponitores ponūt plures celos. Ires ibidem ōr. Fecit deus duo luminaria magna. solem ⁊ lunā ⁊ stellas. ⁊ posuit eas in signa ⁊ tēpora. dies ⁊ annos. Et quo videtur q̄ sit necessaria vel saltē vtilis astronomia ad intelligentiā scripturarū quā quia beata virgo plene habuit ideo astronomiā excellentissime intellexit. De arithmetica etiam eodem modo pbari potest. Nam cum sit circa numeros. qui i scripturis diuinis cōtineat diuersa mysteria. vt ps Dauid. ix. et xlij. ⁊ cōputationes annoz de vitis antiquoram ibi notant. ⁊ diuersa festa diuersis tēporibus aguntur ⁊ in scriptura agi deseribuntur. ergo est necessaria vel saltē vtilis scia algorismi. ⁊ cōsequenter scientia ō numero. s. arithmetica. ergo in beata virgine nō ē credenda de fuisse. Et sīr pbare possumus de geometria. Nā in sacra scriptura diuerse mensure sunt ⁊ mensurationes. vt mēsura cophi. choni. modij. cades. cubiti. calami. rinceridin. ⁊ alie mēsurationes. vt in tabernaculo. Exo. xxvj. c. ⁊ i tēplo Exech. xl. De hmōi aūt est scientia geometrie. Inde dicuntur geometri. i. calculatores. C. de decurio l. canonē. li. x. vel agri messores. C. de excusar. l. fi. li. x. ⁊ ff. de excu. tu. l. geometri. ergo cum hmōi scientia sit necessaria ad intelligentiam sacre scripture. absq3 dubio fuit in beata virgine. Et de predictis pōt etiaz sic probari. Nam cum habuerit scientiam legalem in qua multum curatur de scientia arithmetice in computando. sicut habetur in. l. in. §. scio. in glo. in verbo bisserto. ff. de mino. ⁊ in. l. j. in fi. in glo. in verbo. septime idictiōis. C. de iusti. co. cōmit. Similiter ⁊ de geometria. vt in toto titulo ff. si messor. fal. mo. dixe. ⁊ finium regundorum. ⁊ communi diui. ⁊ in. §. penul. insti. de offi. iudi. ⁊ alibi sepe. presertim in diuina'tyberiadi Bartoli concluditur q̄ vtile fuit ipsas habere has scientias: Geometria essi est licita ⁊ approbata. l. artem geometrie. C. de malefi. ⁊ mathe. Cū aūt habuerit theologiam in summo. pbaf. Nam cum habuerit iuris prudentia vt. ō. dictū est. ⁊ iuris prudentia sit diuinarum rerum noticia. vt ōr. in. l. iusticia. §. iuris prudentia. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ iuri. co. §. iuris prudentia. Tunc3 de diuinis tractet nō solum in iure canonico: sed etiā in ciuili. vt ps. C. de sum. tri. ⁊ fide. ca. maxime in epistola inter claras. ergo habuit scientias theologic. Et potest etiaz sic pbari ex Alber. vbi. ō. ca. xlv. Inquit psalmista po. cxviij. A mandatis tuis intelleri. Ergo impletio mādati augeret intellectum operanti. Sed beata vgo mandatum in summo impleuit. ergo theologiam in summo intellexit. Item ibidem inquit ides po. Lucerna pedibz meis verbū tuū. sed beata vgo sola nunq3 pedē affectu offendit. Ergo lucerna verbi illius perfectissime illuminauit. Preterea Eze. j. ō. Cum eleuarētur animalia: eleuabantur pariter ⁊ rote iuxta ea. Quod exponens beatus Greg. inquit: q̄ cum eleuantur doctores in vita. s. spirituali honoratur ⁊ exaltatur i eis scientia. Sed beata virgo habuit eleuatissimam vitaz. ergo etiaz habuit eleuatissimā theologie scientiam. Item apostoli scierunt theologiam cum non dicticissent humanitus. ergo multo fortius beata virgo. Item ipa habet aureolā pdicroz. vt pro habitur infra i vltima pte huius opis ergo scivit theologiā. Itē de beata cecilia legit Virgo gloriosa semp euangelium xpi gerebat in pectore. ergo multo fortius bta virgo. Item. j. Jo. ij. dicit. Unctio docet vos

de ossibus. vbi glo. ait. s. ad salutem ptinentibus. Sed bta vgo sup oēs fuit vncta. ergo impropportionabiliter scivit ea ad salutem ptinentia. de quibus est theologia. Item in arca erat ler dei Exodi. xxv. Sed p arcam figurat bta vgo. Ergo ipsa in se habuit totā legē dei per scientiā ipsius. Cū aūt scierit librū sententiaz pbat. Albertus vbi ō. ca. xlviij. Nam materia primi libri reducit ad materiā de trinitate ⁊ de predestinatione. de potētia ⁊ volūtate dei ac grā eius. Sed de hac materia plurimū scivit beata virgo que potentia ⁊ bonitatē ac gratiam dei in summo in se erpta fuit. ⁊ diuinā trinitatē ac sui predestinationem et cellētissime intellexit. Secundus liber est de angelis ⁊ operibus ser dierū ⁊ statu hoīs. Sed hec ossia pfectissime scivit mater dei. ergo cōm libri in summo intellexit. Tertius liber est de incarnatiōe verbi. ⁊ de ⁊utibus et preceptis diuinis. Sed beata virgo hec ossa scivit in summo que verbi incarnationē p experiētiā cognouit. ⁊ ⁊utes ac pceptā pfectissime intellexit. ac in se habuit. ergo ⁊ tertiū librū optime scivit. Item in quarto libro agit de sacramētis ⁊ resurrectione. Ipsa aūt gratias sacramentales in summo habuit. vt patebit infra ⁊mone. xj. huius partis. Habuit etiā corpus similimū corporibus resurrectis q̄ eius corpus fuit immune ab omni macula culpe ⁊ etiam a pena mortis. vt dicetur infra. ⁊ tractatu de assumptione eiusdē. Ité optime cognouit naturā corpoz resurgentiū. ⁊ resurrectionem dñi ipsa prima vidit ⁊ credidit. vt air Ambrosius in lib. de virginibus. ergo oēa librozs sententiarū in summo scivit. Cū aūt totaz bibliam ⁊ oia pure creature scibilia intellexit. pbatur per illud Jobis. xxvj. vbi ipse air aplis. Spūssanctus docebit vos omnem veritatem. ergo multo magis docuit eius matrē. Dicit aūt Albertus vbi ō. c. xlix. q̄ beatissima virgo fuit sufficienter pfecta per habitum nature ⁊ gratie potēo in opationes exire. ⁊ finem cōsequi: cuilibet scientie. ⁊ hec scientia exivit in actus ⁊ operationē. quādo. vbi qualiter ⁊ quātū ordinabat sibi ad beatitudinem ⁊ alios ad salutē. habuitq3 perfectā cognitionē eōm ad suam beatitudinem pertinentium sm statū vie. ⁊ omnia que fuerunt in eius aīa naturalia vel acquisita fuerant gratia infusa ymata yl cū gratia coniuncta vt omnia essent gratuita. Cōcludendo ergo hanc partē dico q̄ de beata virgine dici potest illud Sap. ix. ca. Scit illa omnia ⁊ intelligit. Et nos illi dicere possumus illud Lucas. vj. c. Scimus q: scio oia. ⁊ illō ps. cxxxviij. Mirabilis facta est scientia tua ⁊ merito. Cum enim dicat. j. Regum. ij. Deus scientiarū dñs est. pfecto non est dubitandū q̄ matrē suam scientia replere voluit. Unde de ipsa intt Sap. vj. Ponam in luce scientiā illius. Et ipa dicere potest illud Proverbioz. xxv. Noui scientias sanctoz de qua potū orbem diffudit. iuxta illud Eccli. xxj. Scientia sapientie tanq3 inundatio fluuida. De simone aūt scientie ei? dici pōt illud Proverbioz. xv. Exaltatur homo in scientia oris sui. et sermo oppotunus est optimus. Ipsi quoq3 virgini in hunc mundū venienti dicere potuit dē illud. iij. Reg. iij. Dedi tibi cor sapiens ⁊ intelligens. De ipsa etiā pictior electio boībus. Et illud Judith. xj. Mirabant omnes sapientiā eius. Et illud Ecclesiastici. ca. l. Circ. Collaudabunt multi Ecclesiastici. j. Precessi sapientia omēs qui fuerunt ante me. De illa quoq3 dicere possumus. o illud Daniel. v. c. Scientia ⁊ sapientia inuenta sunt in ea. Et illud Ecclesiastici xxiij. Omnia vidit oculus eius. scz intellectualia. Et quibus oībus concludi potest q̄ beata vgo que cognouit ossia creata. ⁊ creatorē scivit numerū animaruz in inferno existentiū cū earum penis ⁊ earum que erāt in purgatorio. ⁊ in sinu Abrae. ⁊ i mundo. ⁊ pulchritudinē earū. ⁊ similr numerū omniū angelorz archangelorum. ⁊ aliorum beatorū spirituū de quibus inquit Dionysius. q̄ maior est numerus angelorum q̄ oīm aliorū creatorū simul. ⁊ q̄ pro vno angelo sunt decē archangeli. ⁊ semp multiplicantur in decuplo ascēdendo de ordine ad ordinē. Sciebat ergo beata virgo omniuz istorū numerū ⁊ eorū distantiam ⁊ pulchritudinē differentē ⁊ gloriam. Item cognouit naturā diuinā scz beatissimā trinitatē. ⁊ distinctionē personaruz. et proprietates attributas tribz personis melius q̄ vnq3 cognouerint vel cognoscent omnes pure creature sub celo existentes. Item omniuz stellarū nomina ⁊ ppietates sciebat. Nam deus cōmunicauit sibi per gratiam illud quod ei canit Sedulius dicens. Qui stellaq3

Universidad de Deusto
Biblioteca

numeras quáz tu nola solus. Signa potestates. cursus. loca tempora nosti.

De fide beate virginis.

Ē inquit glo. sup illō Pauli. ſ. ad Corinr. rij. Alteri fides ⁊c.

v Vic accipit fides pur est grā gratis data. p cōstantia fidei vel ſmone de fide. Qō aūt btā ℞go cēs supauerit vt in fide sic sumpta. p bat Alb. vbi. ā. c. cl. ſic. Naz gloz cōstantia fuit deficiens ⁊ intercepta. ſpūs aūt non Ūñ de ea solet exponi illud Eccls. }. Ḡnatio pterit ⁊ generatio aduenit terra ℞o in eternus stat. Jtē Mat. xvij. inqt saluarot. Si habueritis fidē sicut granū sinapis et direritis monti huic tolle te et mitte te in mare. obediet vobis. Granū sinapis est tenar. purū ⁊ calidū. ⁊ significat fidem beate Marie q̄ fuit ita cōstans. certa ⁊ hōlis q̄ ad ipſū dictū q̄n dixit ⁊gelo. fiat mihi ſm verbū tuū summ⁹ mōtiū tulit se de celo. et misit se in mare huius mūdi p incarnationez et ea: vel in mare sui vteri. Certe nullus. scti vel sctē fuit vnq̄ fides tā cōstans ⁊ tā feruens q̄ istud petere auderet: vel impetrare posset. Non etiā Abraā qui tñ vt ait apls ad Ro. iiij. Credidit in spē cōtra spem Credidit nāq; in spē repromissiōis sibi facte ab angelo de filio nasciturο ſtra spem quā naturaliter habebat sez q̄ nō esset ei amodo filius nasciturus cū esset antiquus dierus ⁊ haberet vroꝛē sterilē. Sed maioꝛ fuit fides btē ℞ginis q̄ credidit angelo sibi dicenti. q̄ ex virgine ꝓmanēte nasceret deus ⁊ homo. Magis enī est ſtra naturā virginē cōcipere ⁊ parere deū ⁊ hoīem q̄ sterilē ⁊ vetulā ex antiquo viro concipere purū hoīem ergo ipa improportionabiliꝛ superauit Abraā in fide. ⁊ cōsequenter oēs alios p illā regulam. Quicūq; est supius superioꝛ: est etiā multo magis superiꝰ inferioꝛ. ar. in. l. de accessionib⁹. ff. de diuer. ⁊ tēp. pscrip. ⁊ in. c. ex parte. eſt de decī. Jtez Grego. in homel. paschali inqt. Fides nō hs meritū vbi humana rō pbet expimentum. Sed istud a btā virgine creditus, marime fuit sup rationē ⁊ experimētū ergo habuit marimū meritū. Ex q̄bus oībus ps q̄ ipsa virgo bñdicta habuit marimum habitū et actū fidei sup oēs viatoꝛes. Hac aūt fidei sue cōstantia mater dei diabolum supauit Ūñ ipsa volēs cōtra eū decertare dixit deo illud Judith. xj. c. Da mihi in ꝯlo pstantiā ⁊ cōtemnā illuz ⁊ virtutē eius vt enertam illō. De timoꝛe etiā demonū ꝓpter constantiā fidei virginalis pōt dici illud Judith xvj. Nonnerūt pse cōstantiam ei⁹ Ipsa ḡs virgo de plurimis mysterijs fidei pdocuit pmos pdicatoꝛes apsoꝛ. Ūñ illi dicere poterant illud ꝓ. ervij. Declaratio ꝓmonuz tuoꝛ illuminat. Et q̄ p virtutē sermonum suoꝛ ecclia fuit bñ disposita. Jdeo de ipsa dici pōt illud Eccli. xlij. In ſmone ei⁹ cō posita sunt oia Et illō Eccli. viij. Sermo illius ptāte plenus est. Cuz aūt sermo ⁊ doctrina nō fuit sicut illius. de quo inqt Lazro. Turpe est doctoi cum culpa redarguit ipm. Et Ouiō. in. ij. de tristi. dic de se et de aliis malis doctoribus. Crede mihi moꝛes distāt a carmine nostri. Sed Ysauit illud Prosperi in lib. epigrā. dicentis. Nō satis est dñi precepta euoluere lingua. Jo me minit legis qui memoꝛ est operis.

B

habuit marimam fidem.

De gra sanitatū beate virginis.

Maria sanitatū ē curare infirmos: nō medicina naturali: sz

ℊ virtute diuina nā ope diaboli co vt sit in incātationib⁹ ⁊ superstitionib⁹ curare infirmos nō pertinet ad gratias gratis sed ad pctā. Ūñ ⁊ prohibitum est. xxvj. q. ij. c. illud. ⁊. q. iij. c. igit. Nunc aūt gram sanitatum habebant apostoli. Ūñ etiā ad vmbrā Petri transeuntis per viā infirmi tacti ei⁹ vmbra sanabātur. vt ꝺr Actuū. v. Ergo multo ereellētius hec gra fuit in ipa magistra ⁊ dña apostoloꝛum dei genitrice maria. Unde de illa ꝺr Eccli. xlviij. Medicina oīm in festinatione nebule. Nebula ista ē caro xpi de terra virginali exorta: nullo peccati pondere ꝓgrauata. et vltra puritatē angelicā eleuata. ac caloꝛe spūsancti formata. Nic ergo medicina nobis a btā virgie sctā ⁊ ꝓpostra. totū mūdus spualiter est sanatus. Unde Bernardus quodā ſmone inqt. De plenitudine eius oēs recipim⁹ gratiam: eger curationem: tristis consolationem. Jdeo ejus filius inqt Eccli. xxiij. Ego quasi fluuius doctrina: qui interpretatā medicamenta generationis egredior. Sua fluuius de paradiso dei nri. i. de beata virgine. q̄ fuit paradisus voluptatis a principio. in quo posuit deus hoīem. i. xpm quem formauerat. Cuz ergo illud q̄ est cā cause fit causa causati. vt dicit in lib. de causis ⁊ notat in. l. domum. ⁊ in. l. videamus. in fi. ff. locati, et in. l. qui occidit. §. in hac. ff. ad

l. aquil. Si beata ℞go generanit medicinā ⁊ medicū sanatoꝛē omniū. cōcludendus est ⁊ ipsa totum ordē sanauit. Jtē ipsaz habuisse, gratiā sanitatum in summo probat Alber. vbi. ā. c. clj. ⁊ possumus arguere sic. Beata virgo non solū totum hominē sanū facit in anima ⁊ coꝛpore. ⁊ curat oēs morbos incurabiles: vt supra patuit. sed etiam post mortem curat ⁊ morē fugat. ⁊ etiam quos curat: sanat ad immortalitatez ergo superat omnes in gratia sanitatum. Jdeo ipa inquit Prouerbioꝛ. viij. Qui me inuenerit inueniet vitam: ⁊ haurier salutem a domino.

C

De operatione virtutū beate virginis.

Uper illud. ſ. ad Coꝛ. xj. Alij

o opatio ⁊rutū. ait gl. i. miracula q̄ fūt ℨ naturā. i. solitū cursus nature. c. cū marthe. §. q̄s mīsti. ẋti. miraculū. de cele. missarū. Et ista ē ḋfia inter istā gras ⁊ pcedētē q: pcedēs videls gra sanitatū ē circa ea ad que se extēdit extra virtus naturalis. ſs vbi per naturā fit sanatio infirmitatū mediantibus medicinis ⁊ successiue p gram diuinā fit subito. Sed opatio virtutū est circa ea ad que nō se extēdit potētia nature create. vt est illuminatio ceꝯoꝛum. ⁊ resurrectio mꝯtuoꝛ. solē in celo firmū stare vel retrocedere. Omniū aūt virtutū ⁊ miraculoꝝ maximū est deus hō seu verbū caro de ℞gine factū. Ūñ Viere. xxxj. ꝺr. Nouum faciet dñs sup terrā. femina circūdabit virū. Nouum aūt istud est sup oēa nouitates. cuius nūq̄ fuit nec erit ſile. Jurta illud Esa. vlti. Quis audiuit vnq̄ tale. aut q̄s vidit hmōi simile? ergo beata ℞go habuit gratiā opatiōis virtutū in summo. Sic⁹ em fuerit opꝰ magnū ⁊ mirabile q̄ō factū est sub ezechia rege iuda q̄n. ſ. ad petitionē eius in signuz sue sanatiōis ⁊ remissionis culpe sol reuertit retro p. r. lineas ī horologio achaz regis iuda. vt hr. iij. Reg. xx. tñ q̄ ḃ opus fuit vmbra ⁊figura: maioꝛ fuit ipa res figurata. Dignū ereſi datū fuit in sanationem ⁊ remissionē peccati. nō vnius hoīs solum sed totius humani generis infirmi ad mortē q̄ q̄n sol iusticie filius dei altissimi retrocederet. r. lineis rūc sanaꝛetur hō. Nouem linee sunt nouē ordines angeloꝝ recti ⁊ deū. r. linea est humana natura. Reuertitur ergo quasi retro: q̄n paulo minꝰ ab angelis minoꝛatꝰ est. quia mortalis factꝰ, fo-

mā serui accipiēs. habitu innētuo ē vt hō ōꝛ ad Phil. ij. ⁊ sic in decima linea. Horologium aūt ad cuius decimā lineā reuersus est sol. est btā ℞go er rege Achaz descēdens. q̄ in se habuit pfectionē oīm ordinum: angeloꝝ ⁊ hoīm. O quante virtutis opus. deus factus est hō vt hō fieret deꝰ. cecus illuminatus. infirmus sanatꝰ est p virginē bñdictā. Cecos ḡs coꝛpaliꝝ multotiēs illuminauit. Unde legit q̄ q̄dā clericus et valde deuotus: qui arte scribēdi vitā suā sustētabat audiēs ⁊ legēs pluries de pulchitudine ⁊ excellētia ipsius. rogabat frequēter ipaz ℞gi nē vt illi semel se dignaret ostēdere. Cui reuelatū fuit q̄ tāta est claritas ei⁹ vt ñ vidē se eā ullus amitteret. qui nimis affectuos amissione oculoꝝ dāmodo semel mereret eā videre. Cogitauit tñ sibi in hoc pudere scribere nō valēdo. Ūñ statuit in mēte sua ret. ⁊ altero ipaz alpicer: vt saltē oculꝰ clausus sibi remaneret illesus. Cū igit sup hoc anhelanti quadā vice sibi cū magna gloria appareret btā virgo. ⁊ ille clausum vnum oculum tenere inciperet tantam pulchitudinē ⁊ magnificentiā in ea cum vno oculo apto vidit. q̄ nō ꝺrētus vidisse vno oculo nisi ea totis oculis vidisset. etiā si centū habuisset. aperuit subito etiā aliū vt pleniꝰ cō templaretur. Qui subito ex ſmūtate lucis vtroq̄ oculo oꝛbatꝰ est. Nec tñ ex hoc tristatus est: sed mirabiliter ꝓlatꝰ er ipa visione: roganit tñ beatā mariā vt saltē vnū oculū sibi restitueret: vt ex scriptura viuere posset. Cui pissima virgo vtrumq̄ oculum protinus reddidit.

Maria cecos illuminauit.

D

De scriptu ꝓphetico beate virginis.

Cōm glo. ſ. ad Coꝛ. xij. ꝓphetia est

g predicere futura. vl occulta presentia. vel preterita nāiaꝝ q̄ via natura li scīri nō pñt. Quot ℞o modis q̄s dicaꝝ ꝓphetizare ponit Bart. l. l. ſ. in pn. ff. de nouoꝛ. in ſmmo: pbat Alber. vbi. ā. c. clij. ſic: Prophetia est diuina inspiratio. ergo vbi improportionabiliter est spūssancti presentia ⁊ gratia ⁊ inhabitatio: ibi etiam improportionabiliter est inspiratio ⁊ prophetia. Hoc aūt fuit in btā virgine. sutra illud Luce. ſ. Spūssanctus supueniet ī te. ergo ipa in summo habuit spūm ꝓphetie. Jtē spiri

t

Universidad de Deusto
Biblioteca

tusſanctus in animas ſanctas ſe trāſſert. ⁊ amicos dei ⁊ pphetas ꝓſtituit. vt ỏr: Sap. vij. vbi ḡ impꝛoportionabilis eſt trāſlatio. eſt ſpꝛopoꝛtionabilis ꝓphetia ⁊ amicitia. Hoc aũt totũ fuit in ſcriſſima aia dñe oīm creaturaꝝ. ergo habuit ꝓpheriã ſ ſummo. Jtē Mat. rj. ỏr. Lex ⁊ pphete vſq ad Johannē. ⁊ ille fuit pphet⁊ ⁊ pluſq̃ pphet⁊ qꝝ xp̃m digito demõſtrauit. ſed impꝛopoꝛtionabiliter plus eſt xp̃m generare ⁊ nobis dare q̃ demonſtrare. ergo ſ ꝓpter demonſtrationē Johēs dictus eſt pphet⁊. multo fortiꝰ btã ỹgo dicet ꝓphetiſſa. Sicut eñ ſeſpam matrē ⁊ virginē demõſtrauit corpe ſle ipm filiũ ſuũ ſ pphetis ⁊ ſcripturis pꝛomiſſum toti mundo demõſtraut. ⁊ ſic ſumma pphetiſſa fuit. Ũñ Eſa. viij. ỏr. Acceſſi ad pphetiſſaꝫ. vbi glo. ait. ſ. hḡinē mariaꝫ. Ergo ipſa p excellẽtiã ỏr ꝓphetiſſa. Seq̃t ibidē q̃ conceptũ er ea filiũ ſuſſet deꝰ vocari. Accelera. ſpolia. detrahe. feſtina predari qõ nomen per effectũ conuenit xp̃o filio huiꝰ excellẽtiſſime pphetiſſe. Jtem ſi Cayphas eo q̃ eſſet põtifex anni illiꝰ pphetauit. vt hr̃ Joh. rj. ergo impꝛoportionabilit beatiſſima virgo regina ⁊ imperatrix mundi ſuper oẽs gr̃am habuit pphetie. Jtē ſi rũ hãc gratiã habuerit per effectũ mõſtrauit. qñ cõſcia ſecretoꝝ ⁊ preſcia futoꝝ: miniſtriꝰ nuptiarũ dixit Joh. ij. Oẽcunq̃ vobis dixerit facite. precidẽs ſpũ propheri co q̃ filiꝰ ei⁹ volebat aquã in vinũ cõuerte re. Qõ aũt ſeruus nõ repugnet ꝓphetie ptꝫ qua in nouo ⁊ veteri teſtamẽto pphetie fuerũt. vt patet de maria ſoꝛoꝛe Aarõ Exo. xv. ⁊ Luce. ij. Anna pꝛophetiſſa commemoratur. Act. quoꝛ. xxj. ỏr. q̃ Philippus habuit quatuoꝛ filias que ꝓpherabant. Preterea Johãnes ỏr. pphet⁊ ⁊ plus q̃ pphet⁊. quia patrē ⁊ matrē quodãmodo pphetas fecit. vt hr̃ Luce. j. Multo ergo magis dici dꝫ pphet⁊ ⁊ plus q̃ pphet⁊ btã virgo que Johannē ꝓpherã cõſtituit. Nã ad eius ſalutationē exultauit in vtero matris vt myſteriũ occultum qõ ſpũ ꝓphetico cognouerat: eo modo quo poterat oſtẽderet. Nõ ſolũ aũt ipſe Johãnes ad̃ocē ỹginis bñdicte cõſtituꝰ eſt pphet⁊. ſed etiã mater eius facta eſt pphetiſſa ⁊ ſpũſancto repleta. vt hr̃ Luc. j. Qõ ỹo beatiſſima virgo ſpũm ꝓpheticũ in ſummo habuerit. in ſuo mirabili cãtico oſtẽdit. in quo nõ ſolũ preterita ⁊ ꝓſentia occulta nũciauit. ſed etiã futura excellentiſſime ꝓnũciauit. Jdeo ſi li in mũdũ venīẽti dicere potuit deꝰ illud Viere. ſ. Prophetã in gentibus dedi te. Di ergo Petrus dicebat ſue. ij. canonice. ſ. ca. Habemus firmiozẽ ꝓpheticũ ſermonem. multo magis ỏ dicere poterat ipſa dei mater. De qua etiam dici poteſt illud Eccli. xlvj. Exaltauit vocem eius in ꝓphetia.

Maria maria ꝓphetiſſa.

De diſcretione ſpirituũ qua habuit beata virgo.

Rime Jobie. xiij. ỏr. Nolite credere oi ſpũi. ſz pbate ſpꝰ vtez ex deo ſint. ⁊ ꝓpt ea dr in. l. ſ. §. dolũ. ff. de eo q̃ quẽ fac. etſi. q̃ faciliter oĩb⁹ credẽ: de facili decipiꝫ. ⁊ dr esse in culpa. Facit. l. iij. §. ſed ⁊ ſi ſic. ff. de in rẽ vlo. Dr etiã Eccli. xix. Qui cito credit: leuis ẽ corde. q̃ marie intelligi dꝰ de illo q̃ credit cito ſpũi ſibi aliquo modo apparẽti. Angelus eñ trenebraꝝ trāſfigurat ſe ĩ angelꝰ lucis. vt ait Paul⁹. ij. ad Coꝛ. xj. Diſcretio ergo ſpũm eſt cognoſcere bonas inſpiratiões a malis ſuggeſtionib⁹ mũdi carnis ⁊ diaboli. quaꝝ gratiam in ſummo habuiſſe matrẽ dei pꝛobat Alber. vbi. ỏ. c. cliij. ſic. Spũalis hõ iudicat oĩa. ſ. ad Coꝛ. ij. ĩ. diſcernit agenda a non agẽdis. ⁊ ſimulata a veris. Sed beata virgo impꝛoportionabiliter fuit ſpũalis. q̃ impꝛoportionabiliter alijs omnia iudicauit. ⁊ ſic ſuper oĩes diſcretionem habuit. Jtez. ij. ad Coꝛ. ij. inquit Paulus de diabolo. Non ignoramus aſtutias eiꝰ. ergo multo minus mater dei. Jrẽ in vitaſpatrum legitur. q̃ beatus Antonius videns totum mundũ laqueis diaboli plenũ erclamauit. O quis euadet hos tãtos laqueos? Et vocez audiuit dicentẽ ſibi: q̃ ſola humilitaꝫ. Sed beata virgo ſpꝛopoꝛtionabiliter oĩb⁹ alijs humilis fuit. ergo impꝛoportionabiliter ſup oĩs indecepꝫbilis fuit. nunq̃ eſt decepta. eſt: ſed deceptoꝛẽ in omnib⁹ vicit. Jtem pꝛopꝛium eſt ſpũs neq̃ tentare ſpũales de ſuperbia. Sed ipſa nunq̃ habuit ſtimulum ſuperbie. ergo a ſpũ maligno mari me fuit ĩuincibilis. cuius machinatiões ſuper omnes intellerit.

Credere re facile.

De genere linguaꝝ beate virginis.

Ratio generis linguaꝝ eſt ſcire loqui varijs linguis: ⁊ ſtelligere ſdiomata earũ: que homo nõ didicit p ſuam induſtriam: ſed per ſolam gratiã diuinã. quam gratiam habuit beatus Antoninus de padua ordinis noſtri q̃ rome p̃dicans intelligebatur ab oĩb⁹ nationib⁹ hoc non ſolũ latini ſed etiam greci, alemani, gallici, hiſpani, ⁊ alij multi diuerſaꝝ linguarũ ſingulis videbatur q̃ p̃dicaret in lingua ſua. Hãc gr̃az dedit deus apl̃is in die p̃ntecoſtes quãdo in linguis igneis deſcẽdit ſup eos ſpũſanctus. Actuũ. ij. cũ quib⁹ ⁊ beata virgo erat que ſ̃r cũ eis hanc gratiã linguarum recepit. immo ipſis omnib⁹ excellẽtius. vt ait Alber. vbi. ỏ. c. clv. ⁊ põt pbari q̃ ipſa habuit gratiã linguarũ hoc modo. Linguei ſignum ſunt fidelibus. ſ. ad Coꝛ. xiij. Sz ipa fidelissima fuit. ergo donum lingue in ſummo habuit. Jtez ipſa eſt aduocata oĩs ergo debuit ſcire ſdiomata ſinguloꝝ. Unde dicit idẽ Alber. vbi. ỏ. q̃ multi er diuerſis mundi partib⁹ audiẽtes famã ſanctitatis beate virginis: accedebãt ad eã viſitãdãvt ab illa inſtruerenꝫ in fide filij eius. q̃ duo illa loquebatur linguis in quib⁹ erãt edocti ⁊ enutriti. eoſq̃ cõſolabatur ⁊ ꝓfortabat. Unde ipſi dicere poterãt beate ỹgini illud Cañ. iij. Mel ⁊ lac ſub lingua tua. Sunt autem ſeptuaginta duo genera linguarũ ſicut fuerũt diſcipuli xpi. c. ſeptuagi ta. cl. ij. xvj. dr. que omnia perfectiſſime habuit beata virgo maria.

De interpretatione ſermonum beate ỹginis

Nterptatio ſermonũ ſm glo. ſ. ad Coꝛ. xij. eſt ſcripturas ſcire exponere. Qõ aũt btã ỹgo hãc gram in ſummo habuerit: ptz ex p̃dictis in qb⁹ pbatũ eſt q̃ oẽs ſcripturas intellexit. Jrẽ nõ eſt verũ q̃ dñs nõ reuelauerit ſeruis ſuis. vt dicit Amoꝝ. iij. ỹ multo magis matri ſue ſterptationẽ oĩs ſermonũ ⁊ ſcripturaꝝ dedit. Ũñ in illa verificabat illũ Eccl. iij In lingua ſapĩa agnoſcitur ⁊ ſenſus ⁊ ſcięta ⁊ doctrina. Verba enim ſunt note earũ que ſunt i aĩa paſſionum. vt ỏr. in. ſ. periber. ⁊ in li. vſ. puncti. ⁊ notatur in. l. iij. §. idem tubero. ff. de ſup pel. lega. ⁊ facit. l. nõ aliter. ff. de le. ſ. ⁊. l. ita qui. §. fi. ff. de tuto. ⁊ cura. da. ab his. l. q̃dam. ff. de condi. inſti. ⁊. l. dñus puer. §. ỏ minore. aſs. l. de minore. ff. ỏ queſtio. Beata igitur virgo optime ſciens omnes ſcripturas interpꝛari: dicere poterat illud Eccleſiaſtici. lj. Dedit mihi dominꝰ linguam mercedem meam ⁊ ipſa laudabo eum. Ap

propiate ad me indocti. ⁊ congregate vos in domum diſcipline aperui enim os meũ cõparate vobis ſine argento ſapientiam.

De gr̃a apoſtolat⁹ ⁊ euãgeliſtaꝝ ac paſtorum que fuit in beata virgine.

Poſtolat⁹ gr̃am habuiſſe bt̃am virginē pbat Alb. vbi. ỏ. c. clvij

a Nã ſi Johes baptiſta dicit Johãnis. ſ. Ego vor clamãtis ĩ deſerto: q̃ſi diceret. non mĩ p̃dico voce ſed vor⁹ ſuꝝ vor p̃dicão pniam. q: oĩs vita mea. victus: veſtitus ⁊ habitatio iuxt̃ homines ad pniaꝫ. ex quo habeo gr̃az apoſtolatus. Multo magis hoc dicere poterat beatiſſima virgo cuius omnis vita erat vor inuitatiua hominꝫ ad innocentiã

Jtem Pprietas apoſtolorũ eſt illa que habetur Mat. v. vbi chriſtus dixit illis. Vos eſtis lux mũdi. ſed hoc cõuenit beatiſſime virgini in ſummo. ergo habuit gratiã apoſtolatus in ſummo. Jtem apoſtolus grece ſ apoſtoli ad predicãdam fidem. vt ſcribit Archid. in. c. fundamẽto. ſuper verbo apoſtoloꝝ. de elec. lib. vj. Sed beata virgo miſſa fuit in mundo ad concipiẽduꝫ ⁊ pariendũ ꝫ fidei autoꝛem. ergo excellẽtius habuit gratiam apoſtolatus omnibus apoſtolis. Euangeliſtaruꝫ quoq̃ gratiã habuit. ĩque omniũ que euãgeliſte ſcripſerũt magiſtra fuit. Ũñ Luc. ij. ỏr. Maria aũt cõſeruabat oĩa verba hec conferẽs in corde ſuo. vbi glo. ait vt cũ rẽp⁹ predicãde vel ſcribende incarnationis aduenĩret ſufficiẽter omnia put eſſent geſta poſſet explicare. ſ. fidelib⁹ maxime apoſtolis ⁊ euãgeliſtis. Paſtoꝛũ etiã gratiã habuit. que tota eccleſiã bñdicto fructu vẽtris ſui pauit. ⁊ continue paſcit. De quo predictũ fuerat Eſa. xl. Sicut paſtor gregem ſuũ paſcet. Jteſ ipſa genuit eum qui ſolus eſt paſtor bonus. Johã. x. ⁊ tranſſumptiue in. §. ecce. ij. q̃e. vij. qui eſt magnus paſtor ouium. Debꝛe. xxj. ergo dignitatem paſtoꝛ habuit. quia per illũ vniuerſum orbem cibauit. Immo non ſolum greges ſed etiam alios paſtoꝛes ipa pauit Ũñ de illa dici poteſt illud Hiereñ. vj. Ad eam venient paſtoꝛes ſuoꝝ vt paſcãtur ab ipſa. Cõcludit igit̃ Alber⁹ ſuper Miſſus eſt. ca. clx. q̃ omnia dona gratis data ⁊ omnes gratias vniuerſaliter ⁊ omnipharie habuit beata virgo ſuper omnes alios excellẽtius que hñi fuerũt collate. et ſi nõ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad ministeriū in ecclesia. ad decorandā potentiā ad nobilitādā naturā ⁊ ad honorādam personā sup. ⁊ sic ad pfectionis ⁊ delectationis augmentū. in materiā laudis et omniū bonoꝝ spūalium complementū. de quibus donis nobis cōicare dignetur ipsa virgo beatissima. Amen.

De eiusdē beate virginis sanctitate ac peccati immunitate, impeccabilitate, puritate ⁊ meritabilitate. Sermo. x.

Emplū dei sanctū est. s. ad Coꝝ. iij. Inquit beatꝰ Aug. in ser. s. de assumptione virginis beatissime.

Ad tante virginis promensa laudis preconia: quō renue ingenium ⁊ inera lingua sufficiat: cū ad hoc etiā nō possit sufficere pboꝝ profunda loquacitas: nec mirū si hec virgo sctissima suis laudibꝰ humane vocis modos exuperat: qñ ipaꝫ humani generis excellētibꝰ meritis trāscēdit natura. Sed nō oino nobis a laudibꝰ eius est retiendū. q: ⁊ si min⁹ sufficit sensus inopia ad effectū sufficiēs: tñ est apud deū deuote mētis affectꝰ. nec ambigēdum est quin valeat hec de se loquenti sapiētie pbere ignis eulū: que totius sapientie plenitudinē suo castissimo prulit in vtero. valetq; cuꝰ vult efficaciā verbi tribuer. q verbū p qō facta sunt oīa: virgineis visceribꝰ gestauit in corpore. hec ille. De ista ergo dignissima virgine itꝫ loqui peroptāres: ḡnaꝫ ꝯsideratones in psenti sermone faciemus.

Prima dicetur sanctitatis.
Scōa immunitatis. s. a peccato.
Tertia impeccabilitatis.
Quarta puritatis.
Quinta ⁊ vltima meritabilitatis.

Paro prima huꝰ sermonis de sanctitate siue sanctificatione beate virginis.

Eatam virginē in vtero mris fuisse sanctificatā pbat Alex. de ales in iij. pte summe in tractatu de sanctificatiōe beate virginis. ⁊ Fran. de may. in tractatu ō ceptiōe virgis. ⁊. s. Bona. l. iij dist. iij. ⁊ beati Tho. i. iij. parte summe. q. xxvij. ar. s. ⁊ i. iij. di. iij. ⁊. i. iiij. di. vj. art. ij. q. s. Et hec vitas pbari pōt ō mō. Ecclesia celebrādo festinat eiꝰ natiuitatē. ergo fuit sancta anteq̄ nata et vtero. ergo fuit ī vtero sanctificata. vñ Bern. in quodā sermone ait. Est itaq; virgo regia veris bonoꝝ titulis cumulata. que p̄ oculdubiꝰ sancta fuit anteq̄ nata. neq; eñ natiuitas eiꝰ festiuis laudibus honorare⁹ si nō sancta nascerē⁹. hec ille. Si eñ nō fuisset sāctificata ecclia errare⁹ celebrādo eiꝰ natiuitatē. q: statuit in pctō non deberet statui gaudiū nec solēnitas. sed potius dolor ⁊ luctus. Cuꝫ ergo ecclia non possit errare. s. q. iij. ca. saluator xxiij. q. s. ca. pudēda. ⁊. c. a recta. ⁊ ī glo. in c. ita dñs. xix. di. ⁊ qui oppositū⁹ teneret est hereticus. patet ppositū. Itē ēm pbm in vj. ⁊. viij. Topi. Si qō minus videtur esse ⁊ inest. ergo ⁊ id qō magis. Nā si res ⁊ priceps honorat clericū: sequitur q̄ magis dꝰ honorare papā. Cū ergo hieremias fuerit sanctificatus in vtero vt ps eius. s. c. vbi dicit illi deus. Priusq̄ te formarem ī vtero noui te. ⁊ anteq̄ exires de vētre sanctificaui te. Johes ḡs sctificatꝰ fuerit ī vētre matris. vt ps Lu. s. vbi dr. Et spūsancto replebit adhuc ex vtero matris sue. Adhuc autem est euidētia de sanctificatione illoꝝ ḡs de sanctificatione btē virginis. Ergo multo magis ipa fuit a deo sanctificata p̄ illā regulam Ber. superius allegaram. qō alijs licet paucissimis est cōcessum ⁊c. Longe ni excellētioꝝ fuit sanctificatio virginis sāctificatione Hieremie ⁊ Johānis. illoꝝ enim sanctificatio importat emūdationē. beate aūt virginis repletionē sāctispūs ⁊ gratie mundationē. De hac aūt sanctificatiōe pphetauerat Dauid ps. xlv. di. Sanctificauit tabernaculū suū altissimꝰ. Si eñ Hieremias fuit sanctificatꝰ vt esset dignior pphēta dei ⁊ Johānes vt dignius posset ꝛps digito demōstrare: multo magis ōbuit beata virgo sanctificari: vt esset dignior mr dei: ⁊ rpm ī suis visceribꝰ posset dignꝰ generare. Inconueniēs eterni fuisset q̄ tas preciosum thesaurū: s. dei filiū. patet eternū in vtero eiꝰ poneret nisi sctūs ⁊ mūdus fuisset. cui inquit pphēta. ps. xcij. Domus tua dōe decet sanctitudo in longitudinē dierū. Ad euitādum ergo istud inconueniens necesse est fateri beatā ḡnē fuisse sctificatā. q: argumentū valet reducēdo rē ad inconueniēs. vt inquit glo. in. l. j. C. vt ī que deitate aduo. per legē offidiuꝰ. ff. de leg. iij. Quadrupliciter aūt fuit sāctificata beatissima ḡo. Primo ī matris vtero vt supta dictū est: ⁊ tūc collata est ei gratia. ⁊ remota pronitas ad peccādum tam venialiter q̄ mortaliter. et vt ait Alex. de ales vbi. ō. sanctificatio remouit a virgine oē qō esse poterat inclinatiuū ad petm ad quoscūq; carnales motus q̄ velut serpētes in carne humana serpūt. Et hec quidē sctificatio tāta fuit vt etiā postea ad alios extēderet ꝓtutes suas atq; extinguer⁹ in alijs oēm concupiscentiā carnis. vnde Eccl. xxiij. ipa inqr. Quasi cedrus exaltata sum in libano. q: sicut cedrus interficit serpētes odore suo. ita eius sctitas in alios irradiās. ⁊ bonoꝝ exēplorū odore spiritū extinguebat cōcupiscētie motus in carne serpētes ⁊ hāc ꝓtutem nō habuerūt alij ī vtero sctificati. vt sic ad alios ꝓtutē suā trāsfunderēt atq; carnalis cōcupiscētias extinguerēt. De hac aūt btissime ḡnis sctificatione alius fructificantes ꝓdixerat Dauid in ꝑsona eiꝰ dicēs. ps. cxxij. exsurgebit sctificatio mea. Sic aūt fuit per sctificationē primaꝫ dei grā repleta: q̄ licet stabilitū. tñ nunq̄ eaꝫ inclinabat ad malū sed semp ordinabat ad bonū. ⁊ in statu innocētie ab omni petō illibatā protegebat. vñ Ber. ad canōicos Lugdunenses scribit. Puto q̄ copiosuꝫ munꝰ grē in eā descendit que eius nō solum sanctificaret hortum sed eā ab omni petō custodiret immunem. Ideo sp̄ssctūs poterat dicere ꝑbo diuino incarnādo: illud. s. Paral. xxix. Preparauī edē sanctā. ⁊ ipsi virgini dici poterat illud Judith. viij. Tu mulier sctā es. De hac etiā sctificatiōe p̄dixerat Dauid ps. xxv. dicēs: Sctimonia ⁊ magnificētia in sctificatione eius. In scōa aūt sanctificatiōe q̄ facta est in cōceptione filij dei tantā largitatē et copiā spūsancti accepit: quātā pōt creatura viatrix accipere. non deo vnita vnitate ꝑsone. tanq̄ omnimode ad diuinos ꝓfectus tam mente q̄ corpe dedicata fuit tota luce diuinitatis resplēduit. ⁊ boc significare voluit angelus qn dix⁹ Luc. s. Spūssanctus superueniet in te: ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi. ⁊ tūc totaliter fuit in dei gratia cōfirmata: ita vt amplius peccare nō posset. Et quo cōcludit Alb. vbi. ō. c. dxvj. q̄ sctificatio btē ḡnis oēs alias excedit in hoc q: alij sctificati postea venialiter peccauerunt ꝓm ipm. vel ꝓm alios saltem peccare potuerunt. ista aūt ḡo nō. vt infra ꝓbabit in. in. parte huius sermonis. De hac autē sctificatione cōfirmante in sanctitate pōt exponi illud Judith. ix. Domine tua in sctitate pmaneat. beata eñ virgo fuit domine dei permanens in sanctitate. Tertio sctificatio fuit qñ de ō mūdo btā eius alā migrauit ⁊ in plenitudie scōꝝ collocata est. iuxta illud Eccli. xxiij. Et in plenitudine sanctoꝝ detētio mea. Quarta ꝺo cū in alā ⁊ corpore resuscitata sup oēm sctōꝝ ⁊ sanctaꝝ atq; btōꝝ spirituū altitudinem iuxta sctissimū filiū suū in sacratissimo celi palatio sublimata atq; indicibiliter glificata resedit. vñ ipsa dicit illud Eccli. xxiij. In ciuitate sanctificata similiter requieui.

De immunitate btē virginis ab oī petō

T inquit August. in li. de natura ⁊ gra. Cū de petīs agit nullā prorsus opꝰ de matre dñi facere mēnonē. Ipa eñ ab omni petō fuit immunis. vnde dicere poterat illud Job. xxvij. Nec̄ eñ reprehēdit me cor meū in oī vita mea. Itē ꝑm Ansel. in li. de cōceptu ḡnali. ea puritate nitebat qua sub deo maior neq; intelligi. peccauit. Nō obstat aūt illō Eccli. dictū q̄ refert Leo papa in ꝑmone natiuitatis dñi. ⁊ habef ētiā in. c. aduc instāt. ℣. scim⁹ autē. de peni. dist. iij. vbi dr. Nemo mūdus a sorde. neq; infans cuiꝰ ē vita vnius diei super terrā. ⁊ Job. xv. Celi nō sunt mūdi in cōspectu eiꝰ scꝝ dei ⁊ p celos quidā intelligunt sctōs. q: rūdetur q̄ p generi p speciem derogat. vt in. c. generi. de regu. iu. lib. vj. ⁊ l. in toto iure. ff. eo. ti. ⁊. l. sancimus. C. de penis. per speciale eñ priuilegiū cōcessum beatissime ḡni derogat illi regule generali q̄ oēs peccauerunt. iuxta illud Eccli. vij. Nō est hō iustus q̄ faciat bonū ⁊ nō peccet. ⁊ idē hr. iij. Reg. viij. ⁊. ij. Paral. vij. c. ⁊ Esdr. xxxiij. vbi dr deo. nullus est apud te innocens. ⁊ Esa. lxiij. vbi scriptum est. facti sumus immūdi oēs nos quasi panno menstruate vniuerse iusticie nostre.

De impeccabilitate beate virginis

Ro expeditiōe huiꝰ partis que rit. nunq̄d beata ḡo potuerit peccare? Et primo videf q̄ sic. Nā Augu. in. li. lxxiij. questionū dicit q̄ ideo deꝰ fecit homines peccabiles. q: gloriosꝰ est posse peccare ⁊ non peccare: q̄ nō peccare est impossibilitate. ergo hoc debuit cōuenire matri dei q̄ fuit gloriosior oībus creaturis. Itē Eccli. xxxi. in laudē sancti dr. Quis potuit transgredi ⁊ nō. est trāsgressus ⁊ facere mala ⁊ nō fecit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo hoc etiã illi cõuenit q̃ est oī laude dignissima. Itẽ Damas. inq̃t. q̃ oñe creabile vertibile ꝑm esse ⁊ ꝑm electionẽ. ꝑm esse vt corpalia: ꝑm electionẽ vt rõnalia. Sed beata ẏgo fuit cõposita ex vtroq; q̃ videt fuisse vertibilis in vtroq;. ⁊ ad hoc facit illud Job. xv. Ecce inter scõs ei⁹ nemo immutabilis. Insup gl'iosius est qõ er victoria'hr. q̃ qõ sine victoria. vt probat glo. in l. penul. ff. de cap. ⁊ postli. reuer. corona effi victoribus dar. vt ait brũs. Maximus in sermone pluriũ martyrum: sed vbi nulla est pugna: nulla etiã est victoria. vt dicit Ber. in mozalib⁹. ergo cũ in beatissima virgine mozs fuerit ⁊ sit' glia. ⁊ ipsa consecuta sit triũphatissimã coronã. sequit q̃ magnam habuit victoriam. ⁊ sic ꝓ⁹ maxima habuit pugnã: ergo potuit peccare. Sed ꝫ hoc est auroritas Ber. in sermõe de natiuitate ẏginis di. Ego puto q̃ copiosior gr̃a sctificationis in ea descenderit: q̃ in alijs in vtero sctificatis: que tota vitã eius imunem ab omni pcto efficeret. qõ nemini in natis mulierũ credimus esse donatũ. ꝫ ille. Jrem frustra est potẽtia' que nunq̃ reducitur ad actum. sicut dicim⁹ q̃ innanita sunt ẏba q̃ nullus sequit effect⁹. l. fi. C. de reuo. dona. Sed btã virgo nunq̃ fuit peccatrix: q̃ frustra in ea fuisset potẽtia peccãdi. Cum ergo deꝰ ⁊ natura nihil agãt frustra. vt dr. ſ. phy ſi. iij. de aĩa. ⁊. ſ. de celo ⁊ mũdo. ⁊ notat in l. q̃ bis idẽ. ff. de ẏ. ob. sicut etiã dr q̃ in ire nihil est supflũ. vt in. §. sane. in pemo ſerri. ⁊ in. l. ſ. §. nulla itaq;. C. de vete. iure enu. ⁊ in. ſ. consti. co. §. quibus. ⁊ in. l. ſi qñ in pn. ff. de le. ſ. dr. q̃ nullũ in iure verbum est postũ sine mysterio. videt dicendum q̃ deꝰ nõ dedit btẽ ẏgini potentiã peccãdi q̃ fuisset supflua. Vñ dicit glo. in. c. ꝑ baptiſmũ. de cõſe. di. iij. q̃ beata ẏgo ex miraculo nõ potuit peccare. Preterea peccare nõ est aliq̃d posse ſz poti⁹ nõ posse. vt ait glo. in. c. l. sup ẏbo omnipotẽs. de sum. tri. ⁊ fi. ca. q̃ allegat Augusti. de pen. di. q. §. charitas. ergo ꝛc. Item. ẏbo in. ir. meta. inq̃t. q̃ potẽtia est principiũ transmutatiõis in alterũ. ſz i btã ẏgine nullũ fuit p̃incipiũ trãſmutandi in pertũ. ergo nulla potentia peccãdi. Itẽ cuicũq; incõueniẽs est ieſſe actũ eidẽ incõueniens est ineſſe potẽtiã. ſz beatiſſime ẏgini inconueniẽs est ineſſe actum peccãdi. ergo incõueniẽs est ineſſe potentiã peccãdi. Itẽ inter ꝙ posse peccare nec posse mereri. mediũ est nõ posse peccare et posse mereri. Sed primũ ptinet ad statum cõprehẽſor simpliciter. scõm aũt ad statũ viatorũ simpliciter: ergo mediũ ptinet ad statũ mediũ. Sed ille est btẽ virginis q̃ fuit simpliciter viatrix. ⁊ ꝑm q̃d cõprehendẽs. vt ait Alb. vbi. ã. c. clxv. ergo nõ habuit potentiã peccãdi. ⁊ ita cõcludit Alb. ibidẽ di. q̃ nõ posſe peccare: ꝓ se sequit̃ naturã inuertibiliẽ: ⁊ ꝙ modo deꝰ trinitas ꝺr non posse peccare. vñ ait Piero. in. c. vlt. de peni. di. q. deꝰ ſolus ꝺr potẽs ꝺr: qui cũ ola possit peccari nõ põt. Sco mõ ꝺr nõ posse peccare q̃ habꝫ vnionẽ personalẽ cũ natura inuertibili. et ꝙ mõ rpa hõ nõ potuit peccare. vñ Damas. dicit q̃ impeccabilis erat dñs Jesus. Tertio mõ ꝺr nõ posse peccare. q̃ ꝫ ꝙunctionẽ vl cõuersionẽ totalẽ ad naturam inuertibilẽ per mediũ q̃ est de sui natura inſeparabile. vt est habitus gr̃ie. ⁊ sic scis in patria nõ pñt peccare. simta illud ꝓphete ps cxlvij. Confortauit. i. roborauit seras portarũ tuarũ ſcs superne hierlm: vt nulli possit exire peccãdo. Quarto mõ ꝺr nõ posse peccare q̃ ex cõiunctionẽ ad naturã inuertibilẽ ꝑ mediũ q̃ etſi de sui natura nõ ſit separabile: est tñ oīno separatũ a cõtrario repugnãte vel resistẽte vel impediẽte. ⁊ ꝓpter hoc' in suo summo in tali subiecto est inſeparabile. vt est plenitudo gr̃e in btã ẏgine. ⁊ ꝺ modo ꝺr btã ẏgo nõ potuiſſe peccare. vñ ⁊ Ber. de ioseph dicit. q̃ credebat poti⁹ virginẽ posse pere: q̃ Martã posse peccare. ⁊ er hic ptz rñsio ad obiecta pugnã autem habuit nõ tñ abinera. ſcs in carne. sed abextra. ſ. ꝑ tribulationes. vñ et victoriã. Oñs ergo auroritates ⁊ rones q̃ videnf. ꝓbare ꝙ potuerit peccare loquũtur de potẽtia ꝑm ꝙ opponit ad nõ posse. ſ. vel. ŋ. vel. iij. modo sumptũ. Ptz igitur ꝙ nõ posse peccare cõiunctũ cũ posse mereri est proprium priuilegiũ beate ẏginis. vt ait Alber. vbi. ã. Hoc ergo priuilegium nõ posse peccare cõtulit illi ſpũſctũ in sua sanctificatiõe cũ ex eius immaculatio sanguinibus corpus filij dei formauit. ſpr ait scũs Bona. in. iij. di. iij. arti. ŋ. q. iij. ⁊ beatus Tho. in. iij. pte sum. q. xxvij. arti. v. Si em̃ post conceptionẽ filij dei potuiſſet. peccare plura inconuenientia sequerentur. ꝑm Ber. ꝓmo redundaret in contumeliam prolis: q̃ eius mater esset peccatrix et ſeruus diaboli ⁊ iniquitatis. Sco esset in de

trimentũ matris. quia sic dãnari potuiſſet ⁊ certo esset in dãnum humani generis ⁊ natiõis opus suspectũ nõ immerito reddi posset. vñ oīno asserẽdũ est ꝙ i cõceptiõe eius nõ potuit postea ꝓuerti ad malũ: nõ ẽt per liberi arbitrij ablationẽ nec ꝑ alicuius potẽtie amissionẽ. ſz ꝓpter liberi arbitrij per gram cõpletionẽ ⁊ cõfortationes ⁊ defectus ablationem. ⁊ hoc ex singulari indulto. ipſi beate ẏgini collato. Et ꝓfirmatur ꝓdicta per ſnam sancti Bon. vbi. ã. q̃ ait. Dignior fuit beata virgo ex hoc q̃ mater dei effecta est q̃ ſit aliqs angelus in celo. Si ergo angeli in gratia sunt cõſirmati: multo magis mater dei. hec ille.

De puritate in summo beate ẏginis.

b Catissimã ẏginẽ habuiſſe puritatẽ in summo possibilẽ haberi ab aliq̃ pura creatura: ꝓbat aũctor Anſel. supi⁹ allegata q̃ bꝫ in lib. d ꝓceptu ẏginali vbi inquit. Decuit vt cõceptio illi⁹ hominis de matre fieret puriſſima ꝛc. Si em̃ aliquã impuritatẽ peccati habuiſſet vel cõtraxiſſet: nõ posset dici habere puritatẽ tãtã qua sub deo maior nequeat intelligi. Nã ĩ maior est puritas in filio q̃: ipe' est deꝰ. Eld ꝓbãdã aũt btẽ ẏgini ſuſer rubiginẽ de argẽto. ⁊ egredief vas puriſſimũ. Argentũ fuit vterꝙ parẽs btẽ virginis de cui⁹ semine ꝓpagora ẽ beata virgo. ablata em̃ ſi rubigine ⁊ infectiõe a semine illo quo debebat ipsa virgo concipi. egressa est mater dei tanq̃ vas puriſſimũ Si em̃ cõtaminata esset ipsa ẏgo aliq̃ macula peccati: bruta ⁊ inanimata maioꝛ puritate niterẽt. Dic ergo Alber. vbi. ã. c. clxv. vij. q̃ maior puritas arrẽditur ꝑ maiorẽ accessum ⁊ approximationẽ ad summe puru. ⁊ q̃ puritas sequit̃ naturã luminis et lumiſi. vt qõ ꝓpticipat ꝺ natura lucis plus habeat puritatis. vt summa lux ⁊ sũme luminosũ: summe sit lucidum ⁊ purũ: ⁊ vbi magis ꝓpie ⁊ ꝺe est ꝓprietas lucis ibi etiã magis ꝓpie ꝺre sit ꝓprietas puritatis. Res em̃ capit priuilegiũ ⁊ nomẽ ei⁹ rei de qua magis ꝓncipat. vt l arg. ꝑ glo. in. l. ij. ff. de lib. leg. ⁊ inſti. de adop. §. semine. ⁊. ff. de. ſta. ho. l. querif. Gubait Alber. vbi. ã. vſi cũ sit lux corpalis. ⁊ lux ſpũalis. vt dicit Aug. super Geñ. ad ltam. ⁊ magis ꝓpie dicat lux ſpũalis q̃ corpalis. erit et puritas corpalis ⁊ ſpũalis. quarũ ſpũalis ẽ dignior. Puritas aũt corpalis ꝺr maior ꝑm maiorẽ ꝓuenientiã ad summã corpalẽ lucẽ ⁊ ꝑm hoc q̃ purior: ẽ q̃ terra. ⁊ aer q̃ aqua: ⁊ ignis q̃ aer. ⁊ firmamẽtũ q̃ ignis ⁊ celũ crystallinũ q̃ firmamẽtũ: ⁊ celũ empyreũ q̃ aqueũ. Sſr maior puritas ſpũalis est ꝑm maiorẽ ꝓuenientiã ad summam ſpũalẽ lucẽ q̃ est deus. q̃ lux est in tenebris lucẽs in quo tenebre non sunt vlle. vt ꝺr. ſ Jo. ſ. Sco̅m hoc ergo aĩa sensitiua purior ẽ vegetatiua ⁊ rõnalis q̃ sensitiua ⁊ rõnalis angelica q̃ rõnalis humana ꝑm naturam. Sco̅m aũt gr̃am que est quaſi lumen creatũ. ꝓcedens a luce increata. vbi est maior participatio gratie: ibi maior ẽ appropinquatio ad primã lucem. ergo vbi gr̃a est in summo: ibi appropinquatio in summo. et puritas in summo. Sed in beata ẏgine ẏbo diuino fuit gr̃a i summo. ergo appropinquatio ad summã lucẽ in summo. ⁊ ꝑ puritas i summo. Itẽ. ſ. ad Tim. ſ. ꝺr. Charitas de corde puro. f. est. vbi ergo maior ẽ charitas: ibi maior est puritas. Sed charitas in btã ẏgine fuit in summo. ergo ⁊ puritas. Petꝰ etiã dixit vt hr̃ Act. xv. Fide purificans corda eoꝝ. ⁊ loquit̃ de fide formata ꝑ charitatẽ ſz beata ẏgo habuit fidẽ tolẽ in summo. ergo ⁊ puritatẽ. Jnquit q̃s Alber. vbi. ã. q̃ nõ obstat huic ꝛclusioni q̃ puritas virginis i statu vie non plene apprehendebat per speciem lucẽ increatã vt beati. q̃ hoc ideo erat q̃ maior lux gratie subiecto passibili coniuncto corpori passibili ac grosso. minus immurat et mouet actualiter q̃ minor lux gratie in subiecto impassibili ⁊ gloſo. ꝛhoc apparet per exemplum a simili. Videmus em̃ q̃ q̃ maior lux minus illuminat per cõiunctionem cũ aere obscuro: q̃ minor lux cõiuncta cum aere claro. Unde luna q̃q; in nocte magis illuminat in aere claro q̃ sol in die in aere obscuro ⁊ obnubilato. ⁊ tamen im proportionabiliter maior est lux solis q̃ lune. Et sic fuit in beata virgine que etſi non ita actualiter ſcontinue videret deum summam lucem per speciem vt sancti propter distantiaꝫ corporis sui passibilis tamẽ habebat maiorem gratie habitũ ⁊ ſubstãtiã q̃ ipſi. vñ magis erat prima luci eterne: ⁊ ꝓsequeuter magis omnibus pura. hec ille.

Vñ attendat puritas

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dnis tas ma rie fuit

Possum⁹ aũt dicer ꝙ ei⁹ puritas fuit p fecta. impmirta ⁊ cõtinua. Fuit em̃ pfecta qz cũ tripler sit puritas. s. humana. ãgelica ⁊ diuina. ipa puritatẽ diuiná i vtero nouẽ mẽsib⁹ portauit. ⁊ puritatẽ angelicã arũsẽ dit. ⁊ oẽm puritatẽ humanã vniuersalr superauit. Fuit ꝙs ei⁹ puritas impmirta. Nõ em̃ habuit admirtionẽ originalis pctí. qz fuit a filio dei ꝓseruata. nec mortalis actualis. qz fuit a pris potẽtia ꝓfirmata. nec venialis. qz fuit a spũ diuino ꝓsecrata. Ẽm dicere põt illud Judit. xiij. viuit dñs: qz custodiuit me angel⁹ ei⁹. ⁊ hinc eũtẽ: ⁊ ibi cõmorantẽ. ⁊ huc reuertentẽ. Custodiuit em̃ eã dñs in mũdũ euntẽ. qz in originali fetore ⁊ putredine labi nõ pmisit. Et in mũdo cõmorantẽ. qz ipã a mortali ꝓseruauit. Et ad patriã reuertentẽ. qz sine macula venialis pctí ipam ꝺ mũdo ad celestia euocauit Puritas insup ei⁹ fuit cõtinua. Nunq̃ em̃ fuit interrupta Unde ait Eccli. xxiij. Usq; ad futurũ seculũ nõ desinã Ad pdicta erã de puritate beatissime ꝝginis põt adduci ꝙ ꝺm leges illud ꝺr purus cui nihil est admirtũ. l. in hic. in prin. ff. de. solu. ⁊ l. l. libro rũ. ℔. charta. ff. de lega. iij. ⁊ no. in cle. fi di gnitatẽ. de pbẽ. ⁊ l. i. ℔. purus. ff. de reli. ⁊ sumpti. fu. Jtez purum exponitur. i. sine dolo. iii. q. ix. c. pura ⁊ purũ pro simplici ac eiptur. l. duos. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ i auk. vt oẽs obe. iudi. ℔. hec ꝑsiderãtes. ⁊ i auk. ꝺ nup. ℔. fi vo ab initio. Cũ igitur ꝺdicta ꝝgo fuerit separata ab omni puritate ⁊ sine aliquo dolo ac plena omni simplicitate sanctitatis. sequitur inconuincibiliter cõcludẽdum ꝙ fuit purissima.

De meritabilitate beate virginis

Eatissimã ꝝginẽ i oi sua opatione ⁊ q̃libet motu liberi arbitrij
b meritum achĩsse: ꝓbari põt ꝺs Alber. vbi. ũ. c. clxvj. Nã inquit apls ad Col. iij. Omne quodcũq; facitis i ꝛbo vel ope: i noie dñi nr̃i ihesu xpi facite ⁊ ℔. ad Col. i. Siue manducetis siue bibatis vel aliq̃d aliud faciatis oĩa in gloriã dei facite. Aut ergo aliq̃s implet hoc aut nullus. Si nullus. ergo frustra ꝓcipitur vel cõsulitur vl monetur. Si aliq̃s. ergo beatissima virgo. ergo in oĩ eo qz fecit meretur. Jtẽ quolibet motu mereri est quoddam bonũ Aut ergo est cõmunicabile: aut non. Si cõmunicabile. ergo summe bon⁹ deꝰ cõcauit illud alicui. ergo beatissime suę matri.

Si aũt ꝺcatur ꝙ nõ est cõmunicabile. nõ videtur verũ. quia idez de quolibet ope cõtingeret dicere. Jtẽ ꝙ ipsa beatissima ꝝgo transcenderit i meritis. oẽs puras creaturas. ꝓbatur sic. Diuina gra siue charitas ẽ principiũ merendi. vt dicit magister. l. ij. di. xxvij. ⁊ Tho. ℔. ij. q. vlti. sed beata virgo fuit pre omnib⁹ plena diuina gratia ⁊ charitate a primo instanti quo habuit vsus liberi arbitrij vt ꝓbatũ est in pcedẽtib⁹ sermonibus huius operis ergo ab illo instãti cepit pre oĩbus mereri. ⁊ cũ ꝺcat Augustin⁹ ad Bonifacũ. ꝙ gratia merek augeri vt aucta mereatur ⁊ perfici. ergo crescente gratia in maria: crescebat ratio merendi ⁊ meritum. Preterea si ꝝ beato Fracisco ꝺr in legẽda maiori quã cõposuit sanctus Bonauẽtura ꝙ mog erat angelico viro nũq̃ ociari a bono. Quid credẽdũ est de btã virgine. ꝓfecto nõ est dubitãdum ꝙ a primo instãti vs liberi arbitrij vsq; ad suũ felicissimũ trãsitũ semp fuit in actu merẽdi. ⁊ ꝓbatur qñ si aliqñ vel in minimo spacio fuisset ociosa a bono ope. saltez peccasset venialiter cuius oppositum tenẽt oẽs doctores in. iij. di. iij. Jtem ybicũq; nõ põr in di scrimẽdo racio errare. ⁊ volũtas nunq̃ potest eligere malũ. ibi semper eligit bonũ ⁊ optimus. sed vtrũq; hoz fuit in btã virgine: vt

Universidad de Deusto
Biblioteca

humilia instituta ad delendum peccata. Erubescunt em quidam pctā sua pfiteri. ꝺ quoꝫ Ber. in quodā sermone exclamat dicens. O inimia insania hoim pudet abiui & non pudet inānari. pudet sordeo abstergere & non pudet contrahere. beatissima aut virgo cum esset sine pctō: sacramenta in remedium contra pctā instituta suscepit: ac si esset peccatrix. Tertio hoc fecit ꝓpter bonum exercitationes. vt seruaret illō Apoca vlti. Qui iustus est iustificet adhuc. volens em quotidie merita cumulare: sacramenta devota sumebat vt magis in merito & dei gratia quotidie creſceret per effectum eorum.

Pars scḋa huius sermonis quare sacra scriptura nō facit mentionē de sacramētis a beata virgine susceptis.

a Ebertus vbi. ꝺ. ca. clxvj. ponit quoꝫ inter alios rones qre de sacroꝫ susceptiōe a btā ⁊gine nihil sit expssus in diuinis scripturis. Prima ē vt ꝓ hoc deuotio fideliū excitet. iuxt illō Eccli. xviij. Qui edunt me adhuc esurient. & infra. Qui eluciḋant me vitā eternā habebūt facit ad hoc illō qō solebat dicere Bar. l. ꝙ Lynus eius magister fecit illā magistrū: qt semp relinquebat eū dubitantē. & ꝓ hoc magis excitabat postea ad inqrendā veritatē. Scḋa ratio fuit: vt nostra vana gloriatio repimat nostra bona opa ꝓ magno cōputando. Vanitas em humana cupit alios innotescere & pana gliaꝫ qcḋ boni pegerit qō ꝓhibet dñs Mat. vj. di. Cum facis elemosynā noli tuba canere ante te. Beata autē virgo cum esset excellētissimi meriti: & opa excellētissima plurima fecerit. vt ipa sacramenta suscipiendo & multa alia voluit tū illa exprimere vel narrari fecerit discamus occulta re bona opera nostra qn nō est necessarius sicut & filius eius: ea que egit vsqꝫ ad trigesimū vite sue annū: quevisqꝫ frivola nō fuerūt: sed oia magnifica & excellētissima. nec ipse narrauit nec ab euangelistis exprimi voluit. per hoc significās nos non debere virtutes nostras ꝓpalare. Vera em est sententia Greg. in moralibꝫ dicētis. Studiū celestis deliderij a maligno spiritibus eius audire non sufficit. q̄ hoc ab humanis laudibus nō absconḋit. Unde ꝺdari desiderat qui thesaurꝫ publice in via portat. ꝺña ergo noster & ꝺña suas excellētias & opera tiōes admirabiles sibi notas noluerūt manifestare. iuxta illud Prouer. xxvij. Laudet te alius & nō os tuū aliena labia & nō lingua tua. Un Ber. inqt. Increpat xpi natiuitas se laudantes & se ostentare cupientes. Nam de nocte voluit xpc nasci vbi sunt q̄ tum impudenter gestiunt ostentare semetipsos. Denicꝫ tacet xpc & nunciat angelus laudat multitudo celestis exercit⁹. sileat ergo os tuū. laudet te alienum. Nec ille Teria causa eē pōt. qꝫ ꝺñs quedā voluit nobis esse dubia in vita ertā circa diuinas scripturas. vt mētes nras alliciat ad ꝺcupiscēdaꝫ pfectā cognitionez in patria. Un iuxta illud Exoꝺ. xij. Non remanebit ex eo quicꝫ vsqꝫ mane. qō aūt residuū fuerit igni comburetis. inqt Greg. Qō ex agno remanet combu- Aliquā fūt ꝺcō ri mandat. vt qō de mysterio incarnatiōis seruanꝫ eius penetrare & intelligere nō possumus ꝺa potestati spūssancti humiliter referuem⁹. vt nō supbe qs audeat vel ꝓtēnere vl ꝺcenegare qō non intelligit. sꝫ igni tradat. i. spūi sancto relinquat. donec oia i futuro quilibet cognoscat. nec tū interim nra deuotio fine exercitatiōe coꝓescat. ſm illud qō ꝓcedit ibidē. Caput cū pedibꝫ & intestinis vorabitis. Caput em agni vorare est diuinitatē illius fide ꝓcipere. pedes vorare est vestigia humilitatis amādo & imitādo tenere. Uorare intestina. est verboꝝ xpi occulta & mystica mādata ꝓquirere. q̄ vorauimus em auide sumim⁹. In vorationis aūt ꝺbo prigritia nra reprehendit. quisꝫ verba eis atqꝫ mysteria nec ꝓ nosipsos requirimus. & dicta ab alijs inuiti audimus. Non remanebit aūt ex eo quicꝫ vsqꝫ mane: qz ei⁹ dicta magna sunt excutiāda sollicitudine vt anteqū veniat dies resurrectiōis in nocte ꝓsentis vite oīa mandata eius intelligēḋo penetremus. Nec ille. Quarta cā potest eē. qz sicut btūs Augu. in li. de natura & gra vnā ponit regulā de beata ⁊gine. vt vbicūqꝫ de pctis agit. de ea nolit fieri qstionē. ita & ꝓ regla & ꝓ principio ꝓ se noto: de ipa supponat i bono quicḋ boni aliqua pura creatura fecerit vel recepit. vt ei⁹ fuisse expa nullatenꝰ credatur. Cum vt inquit Damascen⁹ a nulla illustrium superetur. Quinta cā est vt removeaſ supfluitas a scriptura: sicut em nihil diminutū ita nihil supfluū in ipa ponitur est: quia vt ait pbus. Qui vnum dicit quod plura ꝓtinet: plura dicit. Unde dicens et ꝓ constanti habito ꝙ virgo maria fuit

gratia plena: fuit addere ꝙ recepit gras sacramentales quas apli & alii sci receperunt. Frustra em fit ꝓ plura qō satis exprimit & fit ꝓ pauciora. l. ꝺñs testamēto. ff. de cōdi. inde. Et quo igit̄ ꝓsupponit tacite ꝙ beata ⁊go nō fuit expers alicuius boni ab alio habiti. sequit regla ꝙ exꝑssio eoꝝ qui tacite insunt nihil operat. l. iii. ff. de leg. j. et ꝙ rei satis demonstrate frustra adijcit. l. j. ff. de do. ꝓlega. & ꝙ in rebus clarꝫ non est opus ꝓfecturus. l. Stinuno. §. cum ita quis ff. de ver. ob. Et ad roborandum ꝓdicta adducī pōt illud Bern. dicētis. Si cessi nec foliū de arbore. nec vnꝰ de passeribꝫ cadit super terrā sine parte celesti. i. eius ordinatione: ergo de ore euāgeliste superfluū defluere verbū ꝓsertim in sacra historia non puto. O ia quippe plena sunt supernis mysterijs ac celesti singula dulcedine redūdāria. Si tamē diligenter habeat suspectionē eius qui nouit sugere mel de petra: oleūqꝫ de saxo durissimo. hec ille. Dicit autez Albertus vbi. ꝺ. Dia ergo rationibꝫ beatissima virgo humilē susceptionem sacramentorū & in se habere voluit & facere vt ꝺñs se magis omibus hūiliaret. & ipam sui humilitatē quārūlibet in se erat modis oibus occultaret. sicut hūilitatē perfectā eā etiā faciendo tota scriptura proclamaret. Nos q̄s dicere possumus & credere ꝙ deus sctis suis doctoribus reuelauit ad ⁊gminis gliam illud qō ipa er hūilitate reticuit & occultauit. s. de susceptione ecclīastici sacramēti. & ad ꝺ ꝺducī possunt verba thematis nostri. scz ſm reuelationē notā factū est sacramentū scz a btā virgine susceptū. Unde dicit Albertus vbi. ꝺ. Concedimus ipam oium sacramentorum gratias vel in scipsa: vel in equipollēti excellēter suscepisse.

Pars tertia huius ſmonis: q̄d susceperit beata virgo ex sacramentis ecclesie.

b Latissimā virginē ecclesiastica suscepisse sacramenta satis ex supioribꝫ patuit. & potest etiā vltra ꝓdicta sic ꝓbari. Nam sacramentū idē est quod sacrū signū. vt dicit Augu. in. x. de ciuitate dei. c. v. trāssumpte in. c. sacrificiū. de conse. dist. ij. vel dicit sacramentū. i. sacre rei signū. quod idē est. ex hac etymologiam ponit magister in iij. distin. j. vbi etiā aīt. ꝙ sacramētum est inuisibilis gratie visibilis forma. bonum aūt est argumentū ad etymologia vocabuli. qñ nō repugnat eis ꝺffinitioni. l. ij. §. ap pellata. vbi Barto. ff. si cer. pet. j. vbi moderni post Bar. ff. de acq. pos. & in prooemio infortiati. & insti. de testa. in princi. vbi angelus aretinus. Que autez dicat etymologia ponit glo. q̄ allegat aristo. in. l. rogum ff. de ver. sig. Sed in trinitate faerūt oia ꝓdicta bona excellentissime ergo &c. Item vt sequit Richar. nr in. iij. di. j. arti. ij. q. iij. Sacramēta sunt quedā ꝓtestatio seu fidei confessio facta. Sed hec sup oēs fuit i ipsa ⁊gine ergo habuit & suscepit sacramenta.

Argumenta ab etymologia.

Item ipsa virgo legalia seruauit sicut purificationē &c. ergo & euangelica. Item ꝺñs dixit Johanni vt habet Matth. iij. sic decet nos adimplere omnē iusticiam. glo. scilicet perfectā humilitatē & loquebat de susceptione sacramēti baptismi. ergo ꝓpter eādem causam debuit beata virgo baptismo aliē in particulari arguit Albertus vbi habet omne conferēs gram. sed beatissima virgo habuit oēm gram ergo habuit omne conferē gratia. Item ꝓceptū de baptismo post ꝓmulgationem obligat oēs ad susceptionē sui ergo & beatā ⁊gine. Item ꝺñs baptizat⁹ fuit. q̄uis non indigeret ergo & btā virgo debuit baptizari. Item Joh. iij. Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spūssancto non intrabit regnū dei. sed btā virgo regnū dei intrauit. ergo baptizata fuit. Item si non baptizata fuisset: signaros sue sanctificationis scḋa lizasset: sed nemmē scandalizauit. ergo baptismū recepit. Item de aplis supponitur ꝙ fuerint baptizati. p illō Joh. xiij. Qui lotus est non indiget nisi vt pedes lauet. Et hoc tenet Aug. in. c. q̄n. de conse. dist. iij. Iz nō habeaſ expresse in euāge. ito. ergo multo fortius debz illud supponi de btā virgine q̄ fuit perfectissima ꝺbernatrix consiliorū & ꝓceptoꝝ dei. Item si nō esset baptizata nō haberet characterē p quē distingueret a gētilibꝫ & iudeis. Dicit ergo Albertus vbi ꝺ. c. lxvj. ꝙ beata virgo suscepit per baptismū charactēris impssionē: virtutū excitationē. & meritoꝝ augmentationē. Qō aūt sacramētum ꝛfirmationis recepit pro bari potest sic. Nam inquit Rabanus quē refert Albertus vbi. ꝺ. c. lxvij. Cōfirmatio est sacramentū maioris reuerentie dignum

Susceperit matres

Susceperit pro

Universidad de Deusto
Biblioteca

ergo si btā ꝟgo recepit baptismū. mlto magis cōfirmationē. Item virgo būdicta fuit plene rpiana. ſz hoc fit p ſacrm cōfirmationis. Vñ dicit Rabanꝰ quē refert Albertus ibidē. Oēs fideles p manuū epoꝝ ipositionē post baptismū hebent accipe ſpm ſcm vt pleni inueniant rpiani. ḡ et ipa recepit ꝓfirmatiōis ſacrm. Dicit aūt Alber. vbi ſ. c. lxxi. ꝙ illud recepit alteri⁹ characteris impressionē ampliorē meritoꝝ augmentationē pfectionē: et virtutū exercitationem et declarationē. Is aūt ibi nō fuerit vnctio sensibilis nō defuit tñ vnctio inuisibilis. Cū brūs Ebo. dicat in. iiij. ꝙ apli fuerūt cōfirmati in die pentecostes. misso in eis spiritu ſcō ad robur. vbi loco vnctionis visibilis fuit ignis in forma linguarū p quandaꝫ correspondentiā. nam oleum est fomentum ignis et lingua bona corrūdet balsami odori. Beata aūt maria fuit in receptione illa spūſancti cū aplis recipiēs spūs paracliti vnctionē ergo et chrysma recepit. Oō ho ſacramentū penitentie receperit ꝓbat Alber. vbi. ſ. c. lxix. di. Cōfessio fuit in lege noua et veteri precepta generaliter oībus ergo beata virgo confitebat. Item sup illud Mat. iij. Penitentiā agite ait glo. penitentia est ꝓmo ḟrus. sed beatissima virgo habuit oēm virtutē ḡ et pniam. Nō obstat ꝙ nō habuit pecm: q: dicit Hrege. in. c. ad ey. di. Bonorū mentiū est ibi culpā agnoscere vbi culpa nō est. Recognoscebat ergo se fuisse debitricē peccati originalis ꝫ trahendi et a filio suo redemptam cui petō fuisset obnoxia nisi diuina gratia ꝓuenīēte fuiſz preseruata. Dicit aūt Albertꝰ vbi. ſ. c. lxxiij. cum sequenti. ꝙ a ſacramento penitētie recepit in excellēti equipolentia. Nam p contritionez habuit innocētie cōſeruationem ꝓ confessione gratiarū actionē ꝙ ſatisfactione ꝺo superogationē. Item ibidē dicit ꝙ cū ſit triplex confessio. ſcz accusatio peccatoꝝ recognitio incōgruitatis vel magnitudinis bñficioꝝ et cōfessio de infallībe meritoꝝ. hec fuit ꝓprie beate ḟginis cōfessio Confitebat aūt ꝙ tātā gr̄am recepit quam nunq̄ de cōdigno meruit nec oīs creatura mereri potuit. licet ipa de cōgruo meruerit hec et similia cōfessa fuit beato Iohānī euāgeliste suo ꝓpositio cōfessori. Dec Albertꝰ vbi. ſ. Sacramentū quoq; eucharistie eam recepisse ꝓbatur per illud Johis. vj. vbi inquit dñs. Nisi manducaueritis carnem filij hominis et biberitis eius sanguinē non habebitis vitam in vobis. ergo omnes fideles tenentur illud recipere tempore determinato ab ecclia ergo et beata ḟgo illud suscepit. Item ibidem ait saluator. Caro mea ſe est cib⁹ et sanguis meus ſe est potus: qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem: habet vitam eternā. Et iterum. qui manducat hunc panē: viuet in eternū. ergo nō est dubitandū beatā virginem deuote hūc panē māducasse. Item hoc est sacramentum amoris. ergo ipm maxime debuit suscipe ipa que fuit sūma in amore. Dicit ergo Albertus vbi. ſ. c. lxxiij. ꝙ beata virgo et hoc sacramento recepit dñice passionis rememorationem. deuotiōis carnalis exercitationē et contra cōporalē absentiā filij consolationem. Quantum ḟo ad extremā vnctionem. vtrū illā fuscepit dubitari non licet. Nam Jacob. ij. scriptum est Si quis totā legem seruauerit. offenderit autem in vno: factus est omniū reus. trāſumptiue in. c. deſleat. de regu. iur. et ō peni. dist. v. c. fratres. Item iure solebat dici. ꝙ qui cadit a syllaba cadit a toto. l. ij. §. deinde. ff. de regul. iu. Item Matth. v. dicit saluator. vnus aper non perdit a lege donec oīa fiant. ergo qui tenef ad legē obligat ad totam legem seruandā. Cum igit beata ḟgo teneref ad legem: sequit ꝙ seruauit preceptum legis de extrema vnctione quam ecclesia instituit dño inspirante. Unde Marci. vj. dicitur ꝙ apostoli eiciēbant castella oleo curantes infirmos. Si ergo beatissima virgo ꝓpter humilitatem alia suscepit sacramenta. hoc quoq; suscipere debuit. maxime quia pusillos scandalizasset: si nō suscepisset ecclesie sacramēta. Dicit ergo Albertus vbi. ſ. c. lxxiij. ꝙ btā ḟgo in extrema vnctione recepit complemento victorie preterite et plene glorie future ſignificationem. et loco remissionis veniaꝝ totius doloris mortis remissionem p infirmitatis alienationē: totius corporis glorificationē. licet eñ hoc sacramentū potuerit btissima ḟgo nō recipe tanq̄ exempta p priuilegiū qō confert dñs his quos ſingulariter in. c. dilectus. de priui. Et ideo ſi ſacerdos ſine infirmitate et mortis dolore dignatur euocare. qui vt videf nō tenenf ad vnctionē extremā cū oleo ad infirmos ꝓ infirmitatibus instituta. vt habef Jaco. v. Unde illi dici poterat illud Deſter. xv. Non ꝓ tefled ꝓ omnibus hec lex constituta est.

¶ Suscepit sacrm penitēte

b Suscepit eucharistiam.

Suscepit extremā vnctionem.

Voluit tñ ipa ḟgo huic ꝓuilegio ꝓ se introducto ꝓpter humilitatē abtenūciare. sicut et alia priuilegia sua dū viuere occultauit Et ideo sacramentū istud ꝓ pctōibus instituta hūiliter suscepit. vt humilitatē quā p totā vitā tenuerat egressura ꝓsummaret. Et dū in extremo vite articulo ad cōformitatem pctōz descēderet dño exaltante choros oēs trāscenderet angelorꝫ. Dec Alber.

Qui etiam vbi. ſ. addit ꝙ in sacramento matrimonij cū sit triplex bonū oē istud reperit in cōiugio marie. Unde Aug. xxvij. q. ij. c. omne. inquit. Omne nuptiarū bonū impletū est in parētibus rpi. ſ. fides: proles et sacramentū. Proles cognoscim⁹ ipm dñm filiū virginis. Fidem: quia adulteriū nullū intercessit. Sacramētū. q: nullū dīuortiuꝫ interuenit. Habuit aūt brissima virgo istā ḟgam excellētius. quia mr fuit tāte plis et virgo. Item ꝓpter suā et cōiugio ꝓtinētias dño ꝓmissam. Cōiugia eñ sunt sanctiora pari voto cōtinentiū. Unde Augu. inquit Tāto sanctius cōiuges manebatis. quāto sanctiora cōcedit deo placita seruabatis. De hoc aūt sacramento hic ptraleo quia i ſequenti sermone clarius de eo tractabit.

b Ordines nō recepit

Solum aūt sacrm ordinis brissima virgo nō recepit. vt inqt Albertus vbi. ſ. hoc em ſm exteriorē hoīem quandā repſentat dignitatem. Interius aūt ſm veritatē pertinet ad humilē seruitutē. vñ statui brissime virginis opponebaf. que interius summā habuit cotā deo dignitatē. exteri⁹ ḟo summā habuit cotā hominibus humilitatē. et ita hoc sacramentū nō recepit trib⁹ de causis. Primo ꝓpter sui status ꝺignitatē. vt dictū est. ſcō ꝓpter humilē aliorū ministeriū ꝓmotatē: q ab hoc sacramēto excludunt ꝓpter tria. ſ. ꝓpter seruos indignitatem. et maiorē peccādi fragilitatē. et ꝓpter eā que ex his ſequif regiminis ſcōgruitatē. tertio nō recepit hoc sacramētū ad deſignandū statuꝫ sui eleuationē. Oēs eñ dignitates ecclesie sunt introducte in seruitutē. Unde Mat. xx. inquit dñs. Reges gentium dominant earū. rc. vos aūt non sic: ſz q maior est vestrū fiet sicut vester seruus. vbi inqt Bern. Nō est quod sibi blandiaf celsitudo vbi solliciturdo maior. vnde etiaꝫ pastores nostri prelati. quibus viere. ſ. Cōstituti re super gētes et regna. vt euellas et destruas et ędifices et plantes. vbi dicit Bernar. Disce exemplo ꝓphetico presidere nō tam ad imperādum ꝙ ad fatigandū. disce saeculo tibi opus esse nō sceptro vt opus facias ꝓphete. Ille eñ nō regnaturus accēdit: sed extirpaturus. Dec Ber. Quis igit officium ordinū principaliter datū fuit vicario rpi et alijs ministris ecclie beata aūt virgo nō fuit assumpta a dño in ministeriū. sed in salutis auxiliū et regni consortiū et in coadiutorium. iuxta illud Geneſ. j. Faciamus ei adiutoriū simile sibi. ideo ipa nō debuit suscipere ordinē que nō fuit vicaria sed socia et particeps in regno. Nam fuit etiā particeps passionis ꝓ genere humano qn oēs ministris et discipulis fugientib⁹ sola sub cruce pstitit. et vulnera q filius corpe. ipa corde suscepit. vñ et tōc gladius ipsius animā ꝑtrāſiuit. Licet aūt sacramentus gratie in ipso ordinibus conferf. in ipa ex ſeptiformio gra spūſancti hec aūt omnia sacramento ordinis. ſcz dignitas ministerialis. potestas spiritualis et administratio executiōis. Hec oīa brissima virgo eminenter et excellenter in se habuit. Ad ministri eccl'ie habēt dignitatē beneficialē ꝙ characterē excellentie. brissima autē ḟgo habet coronā regni ecclie militātis et triūphantis. vnde et summꝰ ministroꝝ papa dicit ſeruus seruoꝝ dei. hec aūt appellat regina et dña angelorꝫ et imperatrix totius mūdi. Item in ministris eccle est potestas ſpialis vel temporalis delegata a dño. vt subdelegata et vicaria. in ipso aūt est plenitudo potestatis celestis ꝓpetuo ex auctoritate ordinata. Item in ministris est executio ligandi et ſoluendi p vsuꝫ clauiū. i ipa aūt est dñandi legitima potestas ad ligandum et ſoluendū per imperiū. et. sic quicquid est dignitatis et gratie in ordinibus i genere constat beatissime virgini minime defuisse. Dec Albertus vbi. ſ. Qui etiaꝫ in ſequenti inquit. Et ne videatur virtutes sine dignitates generales habuisse: et spāliter caruisse. dicimus ipam singulorꝫ ordinum dignitates et gratias p eminentiā et cum excellētia possedisse. Habuit nāq; cū eroicis actis demonū expulsionē. nam de illa predictus fuerat Beneſ. iij. ipsa ḟterer caput tuū. Figurata quoq; fuit p Deſter q vicit Amā. et per Judit q Holofernē interfecit Judit. xiij. Cum ostiarijs habuit introdu

Habuit gratias omniū ordinū

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctionem mūdoꝝ, ⁊ immūdoꝝ exclusionem Unō Ezech. xliij. ō: Porta h̄ clausa erit ⁊ non aperiet: sed dñs ingredietꝫ p eaz. q. d. porta hec p̄cipē ⁊ imitatores suos introducit. ⁊ indignis clausa erit: Habet etiam cū scholaribus illuminationē. Un̄ Nu. xxiij. dicit. Orietꝫ stella ex iacob. Habet cum lectionib⁹ olim ꝓphetarū expositionē ad lras in scripa. de qua scriptum est Esa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊c. Habet cū subdiaconis doctrine aplice ostensionē. vñ signat p̄ oream in qua erat deuteronomi⁹ ⁊ māna ⁊ diuisa sapia. Ideo de ipa dici potest illud Sap. vij. Doctrix est eñ discipline dei. Habet cū diaconibus verbi dñi cōseruationē ⁊ aliis ad scribendū narrationē ⁊ cōfessoꝝ dñi p̄fectam implet̄onē. Unde Luce. ij. dicitur. Maria aūt conseruabat oīa verba hec ⁊c. Habet cū sacerdotibus dñici corpis per se ipam formationē tractationē ⁊ cōicationē hoc est p̄ corpus dñi cū mediāte ei⁹ verbo ⁊ consensu de carnib⁹ ⁊ sāguinib⁹ ipi⁹ formatū fuit ⁊ ipa familiarissime ⁊ diutissime tractauit. ⁊ i cibū ⁊ potū nobis cōmunicauit ⁊ p hoc nos ōes ad iugū suū suaue ⁊ onus leue: charitatis. f. ligauit ⁊ ab oībus culpis ⁊ penis absoluit ⁊ vitos nobis eternā cōtulit. iuꝝ illō saluatoris Joh. vj. Qui manducat me: ⁊ ipse viuet ꝓpter me. Habet quoq; cū epis clericoꝝ ordinatiōē p̄bendaꝝ collationē. rēplorꝝ cōsecrationē ac sacraꝝ ūgiū velationē. Ordinat enis epus sacerdotes p sacramēti collationem beatissima aūt ꝯgo p̄tinentie obligationē. iuꝝ illud Esa. lij. Mundamini q̄ fertis vasa dñi. Confert etiā epus p̄bendas instituendo. beatissima aūt virgo p̄bēdas faciēdo. Cōsecrat quoq; epus templa corpalia dedicādo. beatissima aūt virgo rēpla spūalia castimoniā inspirādo: ⁊ sibi illa spāliter vendicando. Consecrat etiā epus virgines exterius benedicēdo. beatissima aūt ꝯgo cōsecrat virgines interius virtutib⁹ adornādo: ⁊ eas filio suo despōsando: ⁊ nō trā op p̄priā sterilitatis eis auferēdo. ⁊ eas sibi specialiter in filias adoptādo. ⁊ ad diuinū cultum dedicādo. ⁊ ad statū dignissimum exaltādo. iuꝝ illō Sap. vj. Incorruptio facit esse ꝓximū deo. Habet etiā cū papa bitissima virgo oim ecclesioꝝ sollicitudinē. quia papa est pater patrū. ipa ꝯo est mater oīs xpianoꝝ: immo omniū bonoꝝ. iuxta illō Sap. vij. Qñ oim bonoꝝ mater ē. Habet etiā excellētius papa potestatis plenitudinē. papa est solū hīs eā in vita ista. sed non in celo: nec i purgatorio, nec in inferno. sic bta virgo. Quātus aūt ipa mater dei būdicta sacra p̄ro petrōbus instituta humiliter susceperit. nō tñ ꝓpter h̄ peccatrīcē se mētiēs. ope falsum dixit. si vltra debitū in bonis se petrōb⁹ cōformās: ac de se humiles esse ope denūciās: p̄ opa verus dixit. Dicit̄ pts q̄ q̄dā est dignitatis vel gr̄e in sacris ecclesie. hoc totum virgo benedicta habuit plenarie cum sit sempiterna gl̄oria per oīa secula seculoꝝ. Amen.

De benedicere virginis Marie desponsatione. Sermo. xij.

Um esset desponsata mater iesu maria Joseph inuenta est in vtero hīs bēs de spūsancto: Matt. j.

In desponsatione beatissime virginis marie ipleta est ꝓphetia Esa. lxij. di. gaudebit spōsus sup spōsam. Magna etenim ⁊ indicibilis fuit Joseph cōsolatio q̄n sibi diuino nutu ⁊ voluntate tā prestantissima atq; dignissima virgo fuit cōiuncta copulata. Is enī magnā excellētiā ⁊ sanguinis generositatē recepisset a parētib⁹. tm sortē tñ nobilitatē ⁊ p̄ciosus donū receipit a deo sibi talem vxorē tribuēte. iuxta illud Prouer. xix. Domus ⁊ diuitie dant a parētibus. a dño aūt vxor prudēs in eo etiā verificatū fuit illud Prouer. xviij. Qui inuenit mulierē bonā inuenit bonū. ⁊ hauriet iocūditatem a dño. ⁊ illud Eccl. xxv. Btūs vir qui habitat cum muliere sensata. et sec. Mulieris bone btūs vir. pars enī bona: mulier bona. ⁊. xxvj. eiusdē li. dr. Gratia sup gr̄am mulier sancta ⁊ pudorata. ⁊ pōt intelligi de muliere hac dignissima quā sortitus est Joseph in suo sacratissimo ꝓnubio de quo tria mysteria cōtemplabimur. p̄mū dicetur veritatis. scōm temporalitatis. tertium ꝺo causalitatis.

Prima pars que dicitur veritatis.

Ro'cpeditōe huius ptis queritur. p Utrū bta ꝺgo potuerit desponsari. Et primo videtur q̄ non. Ipsa enim fecerat votuꝝ continentie. Unde Augu. in lib. de sancta virginitate inquit. Au nūciāti angelo maria respōdit. Quō fiet istud qm̄ virum nō cognosco: quod ꝓfecto ipsa nō diceret nisi se ꝛginē ꝺeo ante vouisset. Item ꝓpositum ē ꝺeo ante vouere q̄ ꝓ matrimonio. Ergo multo magis ante desponsari

Universidad de Deusto
Biblioteca

ditione si deo placeret. Nam ad ꝓmā perfectiones matrimonij vt inqt Richa. vbi ō. nō requirit cōsensus ad copulā carnales nisi implicite ⁊ sub ꝺditione. s. si alter ꝓiux eam exegerit ⁊ si deus debitū reddēdi non relaxauerit. ⁊ hoc modo beata virgo in copulam carnalē cōsensit. nec in hoc periculo se exposuit nec suo voto in aliquo derogauit. q: diuina inspiratōe certificata fuit q ioseph unq̄ ab ea exigeret carnalē copulam ⁊ si exigeret deus eā a debito reddendi absolueret. vt inqt Augu. vbi. ō. vbi etiā inqt q̄ postq̄ beata ꝟgo genuit filiū sil' cuz viro suo ꝟginitatz votū labꝫ explet ⁊ uterq̄ in ꝟginitate pmānt. que verba recitat magister in. iiij. dist. xxx. ⁊ Gratianꝰ in. c. s. §. cum igit. xxvij. q. ij. Quantū ꝺo ad scōam ꝓfectionē mrimonij. s. de generāda et educanda ꝓle. dicendū q̄ quo ad ꝓmum. s. ad actū generatiuū ꝓlis: nō fuit ꝺ mrimonij cōsummatū. Unde Amb. sup Luc. inquit. Non te moueat q̄ scriptura mariā ꝓiuges vocat. non enī ꝟginitatis ereptio: sꝫ ꝓiugij testificatio ⁊ nuptiarū celebratio declarat ⁊ Aug. in lib. de nuptijs quem refert Gratianus in. c. instituti. §. Item Augu. xxvj. qōne. ij. ait de maria ⁊ Joseph. coniuges fuerūt mere. non carne: sicut ⁊ parēteo. Et quo duꝫ intelligꝫ q̄ sicut ioseph pater dñi dictus est. nō effectu geniture sed officio ⁊ cura ꝓuidendi. sic et cōiunx mris. cuius appellatus est non cōiugij affectu sꝫ ministratione necessarioꝝ. et in diuiduo mētis affectu. Dec ille. Et in hoc sensu etiaz loquitur Piero. sup illud Matth. j. Benuit virum marie di. Eā uirū audieris suspitio tibi nō subeat nuptiarū. s. cōsummatarū ꝑ concubitū: sed recordare ꝺsuetudinis scripturaꝝ q̄ ꝺsponsi viri: et spōse vocent vxores. Dec ille. transsumptiue in. c. genuit. xxvij. q. ij. Aug. quoq̄ vbi. ō. ait. Coniunx vocat' ex ꝑte ꝺspōsationis fide quā ꝺebitu necessitatis gnouerat nec cognitum? erat. Quantū' ꝺo ad ꝓfectionē educāde ꝓlis fuit vez matrimonij vt dicit Aug. vbi. ō. ⁊ in. c. instituti §. iuxta hanc. xxvij. q. ij. et magr in. iiij. dist. xxx. vbi etiā inquit. Perfectū matrimonium fuit nō in significatiōe. quia matrimonium cōsummatū ꝓfectius vnionez xpi et ecclie significat. sed ex his q̄ comitant cōiugium s. ex fide: ꝓle. ⁊ sacrō. que tria inter xpi parentes fuisse asserit Aug. in lib. de nup. ⁊ in. c. olim. xxvij. q. ij. ⁊ dicto. c. instituti. Magister aūt Petrus lōbardus in. iiij. sniarū di. xxix. dicit de mrimonio beate virginis. Tanto sanctius ⁊ ꝓfectius fuit. quāto a cornali pollutiōe ꝛmunis fuit. Non obstat mō dictū Piero. ō. allegatū. de ꝺtrahēte matrimoniū postvotū ꝓtinētie q̄ peccat. q: rūdet Richar. ⁊ Tho. i. iij. di. xxx. q̄ illud intelligitur de illo q̄ absolute vouit seruare castitatem. qō mr dei nō fecit anteq̄ ioseph desponsaret. vt. ō. declaratū ē. nec etiā fecisse ꝓsumit: quia q̄ fecerit votū illud est facti. facta aūt nō ꝑmūtur nisi ꝑbetur. l. in bello. §. facte. ff. de capti. ⁊ postli. rc. Non obstat etiā quod dictū est de conditione adiecta cōtra ſubam mrimonij que impedit mrimonium. quia intelligit quādo posita fuit absolute: non autem quādo posita est sub ꝺditione. sicut in casu nostro. Nā virgo Maria ꝺtrahēs cū ioseph intēdebat tacite hanc ꝺditionē scz de non copulando carnaliter nisi aliter deus dispōneret. Uel dicendum ſm Albertū vbi. ō. q̄ illud qō dicunt iura de cōditiōe adiecta mrimonio: intelligitur de cōditione inhonesta. c. fi. de cōdi. appo. Conditio aūt licita ⁊ honesta nō impedit mrimoniū. Unū ē sile de voto ꝓtinentie et de ꝓcuratione sterilitatis ⁊ ſlibꝫ: cū etiā coniuges post carnalē copulā possint votum cōtinentie emittere: ⁊ si emiserit tenentur obꝟuare. vt habetur ex de conuersi cōiu. c. ad apostolicā. Et clarius respōdēdo dico q̄ si quis post votū simplex cōtinētie matrimoniuꝫ cōtrahat: licz peccet. tñ tenet matrimoniū. c. meminim?. ⁊. c. consuluit ⁊ c. rursus. ex qui cleri. vel vo. ⁊. xvij. distinc. c. si vir. et. xxvij. q. ij. c. nos nouimus. et. c. correctum. de regu. Beata aūt ꝟgo nō peccauit. quia hoc ex diuina ꝓmissione ⁊ inspiratione fecit. Facit ad hoc. l. gracchus. C. ad l. iul. de adulte. vbi habet q̄ illud quod fit lege ꝓmittēte penā nō meret. ⁊. l. iuste posſider. ff. de acquir. pos. vbi ꝺr. Juste possidet qui autore ꝓtore possidet. beata enim ꝟgo que dei uolūtate ipelliēte. nupsit. etiaz eius instigatione ꝓuo votū ꝟginitatis fecit. Unde Bern. sup Missus est homel. ij. inquit. Deus dedit virgini partuꝫ q̄ ei ſsanguine ⁊ virginitatis inspiranerat votum: set humilitatis progauerat merituꝫ ⁊ hominē. iij. sterū dicit alloquēs ipsam benedictam ꝟginē. Sermo dei viuꝰ ⁊ efficax ante tibi factus est magr q̄ filiuꝰ. tuaz ꝓuus instruxit mentem q̄ indueret carnem. xꝓo ergo

Desponsario Marie fuit vtilis.

te deuotes exhibere ꝟginē. ⁊ nescis q̄ ipe exhiberi oporteat etiā matrē. hec ille. Ex quibꝫ ꝺsuo ptz q̄ ista desponsatio fuit possibilis. Fuit etiā vtilis ad multa: vt ait Albertus ibidem. Primo vt matrimoniū bonū ostēdatur. scdo vt dña omniū bonoruꝫ nullo bono ꝑiudicet. tertio vt hostis fallat. quarto vt testis castitatis habeat. quinto vt ortgo dñe per ꝓiuges suū describat. qt non ꝺsuecuit scriptura feminas genealogizare. sexto vt ab ifama seruetur. septimo vt pena caueat. octauo vt a xpo ꝑsecutio tollat. nono vt filius dei cōꝓbetur. s. ex testimonio Joseph. cui dixit angelus Mat. j. Noli timere accipere mariam coniugē tuā. qō ei in ea natū est: de spūsancto est. decimo vt dño seruiatur: undecimo vt spūale mrimoniū significetur. duodecimo vt parētes spūales ostēdant. tredecimo vt humilitas virginitati ꝺiungat. decimoqrto vt occasio ſcurie ō fama virginiꝫ tollat. decimoquinto vt humilitas ⁊ charitas filij dei ostēdat qui potiꝰ voluit filiꝰ fabri reputari q̄ mr̄ infamari. decimosexto vt matris dignitas humilitati ſocietur. vt quāto maioꝝ sit humilitas se in omnibꝫ. vt sit mr dei ⁊ uxor fabri. hec Alber. Sed ō his utilitatibꝫ hic breuius ꝑtrāseo: q: de ipsis tanq̄ ō causis desponsationis beate virginis in. iij. parte huius sermōis clarius dicem?. Ad aliud aūt qō supra obiectū est de ſmulatione. ibidē rūdet Alber. sic. Dicim? q̄ est ſmulatio deceptionis ut in hypocrita. ⁊ est ſmulatio humiliationis qua quis non vult magn? vel humilis ꝓdicari. sed ꝟlio reputari. Prima ſmulationē effugit spūsctōs: in habēte aūt scōam inhabitat: vt hr Esa. lxvj. ubi ait dñs. Sup quē requiescat spūs meꝰ nisi sup humilē ꝛc. qō ſo obuciſ q̄ causa matrimonij ds esse ꝑles. vel cā ꝑtāde fornicationis. Rūderi dem Alber. sic. Dicimus q̄ hoc intelligēdū est de matrimonio q̄ copulam carnalē consummando. istius aūt matrimonij cause fuerūt que supradicte sūt. hec ille. Et sic non obstant aliqua in cōtrarium adducta.

Quinq̄ etatis fuit ma ria.

Q Paro scda huius sermonis que dicit temporalitatio.

Q Uerū ꝓ expeditiōe huiꝰ ꝑtis iq̄ etate btā virgo erat qñ ꝓtraxit cū ioseph ⁊ qñ ꝺcepit dñm? Et rñdēt q̄dā doctores iter q̄s ē bnūs Aug. in lib. de mirabilib? sacre scripture. ⁊ Fran. de mayro. sup' missus est sequēs Augustinū q̄ uidet fuisse duodecim annoꝝ. ⁊ hec opinio pōt sic ꝓbari. Ois facta sunt rite circa h scrīa mrimoniuꝫ a spū sancto ordinatā. q̄ erat legitima est seruata. ⁊ in ea factū fuit. Ergo aūt legitima ad contrahēdū matrimoniū est duodecim annoꝝ in puella. l. qua erate. ff. de testa. ⁊ insti. de nupti. in ꝓin. vbi glo. ⁊. l. minorē. ff. de ritu nup. ⁊. c. continebat. ⁊. c. attestationeo. ex de despō. impu. Item cum mirabilia sint q̄ deo immediate opante fiūt. quāto aliq̄d est mirabilis: rāro laudabilis? ē aliꝰ ꝓbꝫ? Sed vite ꝓfectio ⁊ virtutū ꝓsummatio est nobilioꝝ in iuuene q̄m in sene. arg. in §. optimū. ⁊ ibi glo. in autentica. ō mona. q̄ vbi erat laudabilioꝝ tāto mirabilioꝝ ma. Ex ꝓfectio ē mirabilioꝝ iuuene quam in ifima etate qua huiꝰ gr̄e capar fuit deū sponsata fuit. nā spōsa erat qn dei filiū ꝛcepit. Item ānto aliq̄d citꝰ? dat tāto pl? aūt. ilt. de actio. Unū dici solet q̄ q̄ citꝰ dat bis dat. vbi notat gl. in. §. ite si ille in ſti. de fideiuſ. Sed beatissime virgini tāt̄ dedit deus per incarnationē filij sui quātū pure creature dare potuit. Ergo tam citꝰ dedit q̄m cito illa capar fuit. Nescit enī tarda molimina spūſſancti gr̄a. vt ait beatꝰ Ambro sup Lu. ergo ex parte vātis nulla fuit mora dāti. immo videtur affectasse dationē. Unde ⁊ de filio dei ꝺr po. xviij. Exultauit vt gygas ad currēdam viā. s. celeriter. ergo sturis dedit qō ſsceptiuū capar fuit. Preterea qñ aliquid est dubius reducit ad intellectuꝫ iuris. vt ait glo. in. l. sed nisi. ff. de iure do. ⁊ in. l. curat. ff. de admi. tuto. ergo hec desponsatio in dubio ꝓsumēda est fuisse facta i ꝑdicta etate duodecim annoꝝ que a iure ꝺr etas ad contrahēdum matrimoniū legitimū. Albertus aūt sup missus est. ca. xxxix. dicit q̄ cum supponatur q̄ in beatissima virgine fuit omnis congruētia tam ex parte nature q̄m ex parte gr̄e. ad hoc vt mater dei fieret: credendus? est q̄ in tali etate deum concepit qua ꝓfecta fuit in statu corꝓis ⁊ quātitate. ⁊ q̄ circa eandem etatē desponsata fuit tantū ante quantuꝫ spōsalia solent ꝓcedere matrimonium videliz circa duos mēses. Ad illud aūt q̄ supra ꝺr q̄ mirabilioꝝ ⁊ laudabilioꝝ esset in

Universidad de Deusto
Biblioteca

iumentute ista perfectio. Rñdet Alber. ibi dem dicens. Dicimus q̄ cū nihil sit laudabile nisi aliquo modo dependeat ab arbitrio libertate. & ab habitu scientie: nō stare illud fieri debuit cū beata virgo libero arbitrio uti potuit. sed interuenire debuit reponio ptractio i quo fieret & meritoꝝ accumulatio. & purificationi quam acceperat maioꝝ in utero succederet depuratio & virtutum exercitatio: vt omniū virtutum apice sublimata de congruo suo singulari merito: mūdo subueniret perdito: saluatorem gignendo. Et sic patet q̄ non statim deus hoc donuꝝ dedit cū eius beatissima virgo capax fuit sed quia non tm̄ dedit. sed congruentissimo modo tunc deum statim dedit q̄n susceptiuꝰ cōgruentissimo modo capax fuit: vt non esset tm̄ datū optimū: sed donuꝝ perfectum & perfectissimo modo datū. Nec illa velocitas donū duplicat que reponit cōgruitatē anticipat. & a dato modum dandi deformat. & a recipiēte gloriam minuit. & digunitatē recipiendi ab ipso excludit. hec ille Que cōfirmari possunt per argumentū qō idem doctor facit ibidem dicēs. Cōtra gratitatem moꝝ & honestatem est accelerationatrimonioꝝ. immo in omni re celeritas nimia nō laudat. l. j. C. de exc. rei in. Nazimia celeritas ōr. priuigna iuris. argu. in c. pōderet. l. di. & §. ſs aliud. v. q. v. Jn isto autē matrimonio sanctissimo nihil incongruū fuit vel inhonestū. ergo expectatū fuit tēp⁹ opportunissimū & honestissimū. Jtez a corpe beate virginis ōbebat formari corpus xpi perfectissimū ſm naturā. cuꝰ ergo ex tali & ex magis tali magis tale fiat. debuit eius corpus esse perfectissimū ſm naturā ad generationē. quia nemo pōt aliq̄d ad aliud trāsferre nisi co modo quo ipe illud hz. c. nemo plus. de reg. iu. li. vj. & l. nemo. ff. eo. ti. & c. nuper. de dona. inter vi. & vxo. & c. diabertū. j. q. vj. & c. quomodo. ō conse. di. iij. Ex quib⁹ videt q̄ beata virgo debuit ꝓcipere filiū dei in ea etate que perfectior est ad cōtrahendus matrimoniū & generādum pfectissimū filiū. Dicit aūt phi. in lib. de animalibus q̄ mulier in. xviij. anno est magis idonea ad cōsummandū matrimoniuꝝ generandum filios pfectissimo modo ergo &c. Ad hanc questionē volēs

Rñsio ad q̄stionem

respōdere: dico q̄ de tēpore hui⁹ desponsationis & ꝓceptiōis xpi nihil determinatū in sacra scriptura repit. vñ & difficile est scire Et ideo sup illud Prouer. penul. Tria sūt mihi difficilia ad cognoscēdū. & quartū penit⁹ ignoro. exponit Nico. de lyra ſm̄ vā trāslationē. i. viā xpi i virginis vtero i sua incarnatione. Dē tm̄ in legēda btē Vginis q̄ cū ipa bñdicta Vgo esset. xuij. annoꝝ. lūmus pontifex ꝓceptū fecit: vt oēs Vgines in tēplo educate que ad etatē quatuordecim annoꝝ puenerint ad domū parētū suoꝝ reuerterentur vt legitio matrimonio traderent. Cū autē oēs alie virgines huic ꝓcepto obedissent. sola btā virgo i tēplo remāsit: dicēs q̄ nō poterat tenere viā carnalis mrimony. qz a pētib⁹ suis fuerat ꝓpetuis dei seruitijs dedicata. & etiā ipsa perpetuā deo Vginitatē ex voto mentali ꝓmiserat. Semel aūt deo dicatū nō ē ampli⁹ ad humanos vsus trāsferēdū. c. semel. de reg. iu. li. vj. & c. mācipia. ō rex pmu. & c. ligna. ō cōse. di. j. & c. q̄ semel. xix. q. iij. que auctes summus pontifex. ex vna parte timebat offendere deū si eā ad frāgēdus votum castitatis cōpulisset. cuꝰ p ꝓpheraꝝ dñs dicit: Vouete & reddite. ps. lv. & iterū. Redde altissimo vota tua. ps. xlix. Alia vo ex parte metuebat inducere nouā consuetudinē i populo dei de seruāda Vginitate cōtra ꝓceptū primis parētib⁹ datū de multiplicāda ꝓle. Gen. j. Qua ex re habito consilio cū sapientioribus antiquioꝝ ppli: oēs responderūt in tam difficili & insolita re ad oraculuꝰ diuinū esse recurrēdū. q̄ quibuscūq̄ rebus etiā desperatis modū & ordinē ponere pōt. l. j. §. j. C. de vete. iu. enu. cuꝰ voluntatē semp debemus inqrere & cōsiderare vt ei bñplaciti esse videamur. vt l auf. ō trīc. & semis. in pn. Cū igit oēs in orone deo⁹ te pernisterēt: rogāres deum vt quid i hac causa faciēdum esset illis reuelaret. statim cēctis audientib⁹ in loco ꝓpitiatorij sacra est vox dicēs. q̄ oēs qui erāt de domo & familia dauid habiles ad cōtrahēdū mrimoniū ad tēplū ante altare cōuenirēt singuli virgā in manu ferentes. & cuiꝰ virga floruisset & floruisset & sup summitatē eiꝰ spiritus sanct⁹ in colūbe specie descēdisset ſm Esa. vaticiniū. xj. c. vbi dr. Egredietur Vga de radice iesse & flos ō radice ei⁹ ascēdet & requiesceret sup eū spūs dñi. ille eā desponsaret tanq̄ sibi a dño deputatā. Cū ergo oēs virgā suā portātes ordinate tpe ad tēplum cōuenissent & coram altari se ꝓsentassent. sola virga Joseph inter oēs alios de domo

Ad dem recurre

dauid statim frōduit & flores emisit: ac spūs sanctus in eius cacumine in specie columbe descēdit. Quapropter acclamātib⁹ cūctis ad tam grāde miraculū. sacratissimam virginē ipse Joseph tanq̄ dignotam egregia iuuge in sponsaꝝ dederūt: Posito ergo q̄ vr in dicta legenda dr. & a multis tenet beata Vgo cū esset etatis annoꝝ quattuordecim desponsata fuit. Rñderi posset ad dictum ꝓbi de idoneitate perfecte generādi filios a femina in. xviij. anno. q̄ loquit de cōi cursu nature. nō aūt vbi est pfectio nature & gratie que perficit naturā. vt habet in. ij. sen. dist. xxvij. & p Alexā. de ales in. iij. par. sum. in tractatu de Vga. sicut fuit de beata virgine. vñ dici pōt q̄ ipa fuit felici diplomate vsa. vt in simili dicit glo. instit. de nup. in pūn. & allegat legē cōmunē. §. cū ita. ff. de verbo. ob. Ante etatē enim cōmunē ad concipiēdū reperiūtur alique mulieres ꝓceptiōi ante. c. puberes. de desp̄s. impu. & c. ꝓpositi. de pba. Si ergo ō hāt aliq̄ ex bonitate naturalis ꝓplentionis vt etiam ante duodecimū ānū ꝓcipe possint. multo magis btissima Vgo hñs pfectionē nature Vgre potuit esse pfecte idonea conceptioni perfectissime filij dei in anno. xiij. Maioꝝ est enim ſtrus grē q̄ nature. vt ꝓbat beatus Amb. in lib. de sacra. trāsumptiue in. c. retuera. de pse. di. ij. videtur ḡ cōior opinio q̄ gliosa Vgo cōpleuerat annū. xiij. & transierat. xv. q̄n concepit saluatorē mūdi. Nā licet ante illā etatē. s. in. xij. anno potuisset generare sicut alie. & multo meli⁹: tm̄ videtur dicendū q̄ deus voluerit hāc desponsationē fieri nō ita accelerate rō ne maioris honestatis & grauitatis moꝝ. vt supradictū est. Et ꝓpter hanc cām Vgines educate in tēplo non tradebant nuptui in. xij. anno. licet cūc essent nubiles. sed in. xiij. Quā eratem nō trāsibant ꝓpter periculū. iurta illud. j. ad Cor. vij. ꝓpter fornicationē virandam habeat vnaquēq̄ mulier virū suum. &c. In hac ergo etate voluit xpa matrē suā desponsari no rōne alicuius piculi. sed qz rūc erat perfectissime apta sue conceptioni q̄ in desponsata virgine fieri debebat. vt in sequēti parte huius sermonis ostēdetur. Voluit aūt hāc suā incarnationē vltra⁹ ꝓcogari rōnibus pallegatis. Si aūt queratur cuius etatis erat Joseph q̄n beatissimā virginē desponsauit? Dico q̄ circa. b. est duplex opinio. Quidā enim dicūt q̄ erat senex: sicut legitur in lib⁹ de infantia saluatoris. vnde etiā dr. q̄ q̄n iuit ad trēplū cū aliis de familia dauid: portabat virgā suā obscondita timēs forte deridēri ab aliis q̄ cū esset vetulus vellet nubere. perrexit tm̄ ad templū ne faceret extra mādatū summi sacerdotis ex pte dei facti. in quo oīs qui erāt nubiles de Vginie dauidica tenebātur cum virga predicta ad ipm̄ trēplū pficisci. Q̄n ⁊o sua virga floruit ipe Joseph cognoscēs p hoc miraculū. maxime p reuelatiōes spūssancti q̄ in colūbe specie sup ipam virgam suā apparuerat: q̄ hec delicata puella sibi debebatur in spōsam. & q̄ hec erat diuina voluntas vt eā desponsaret licet cū ruboze ipaz virgā sic floridam in publicū videndā ab oīb⁹ protulit. atq̄ ptim⁹ bñdictā virginē despōsauit. ad argumentū autē q̄ sit extra hanc opinionē. s. q̄ nō videt cōueniēs fuisse q̄ sponso antiquo: Rñdent tenētes hāc opinionē q̄ hoc fuisset inconueniēs si hoc matrimonium facti esset causa peccāde plus vel ꝓpter vitandū fornicationē sed ꝓpter nullā hāc causaꝝ ptractū fuit. Sed ſctissima voluntate diuina ita peragerū est multis de causis. quas licet nra fragilitas ſtrelligere ad plenū no potest. qz. ⁊a est sua ꝓuidentia. & sciē. Ad cui⁹ rei testimoniū allegat Augustinū. Cause hui⁹ desponsationis.

Ad hoc dicendū q̄ deus voluerit hāc desponsationē fieri nō ita accelerate rō ne maioris honestatis & grauitatis moꝝ. vt supradictū est. Et ꝓpter hanc cām Vgines educate in tēplo non tradebant nuptui in. xij. anno. licet cūc essent nubiles. sed in. xiij. Quā eratem nō trāsibant ꝓpter periculū. iurta illud. j. ad Cor. vij. ꝓpter fornicationē virandam habeat vnaquēq̄ mulier virū suum. &c. In hac ergo etate voluit xpa matrē suā desponsari no rōne alicuius piculi. sed qz rūc erat perfectissime apta sue conceptioni q̄ in desponsata virgine fieri debebat. vt in sequēti parte huius sermonis ostēdetur. Voluit aūt hāc suā incarnationē vltra⁹ ꝓcogari rōnibus pallegatis. Si aūt queratur cuius etatis erat Joseph q̄n beatissimā virginē desponsauit? Dico q̄ circa. b. est duplex opinio. Quidā enim dicūt q̄ erat senex: sicut legitur in lib⁹ de infantia saluatoris. vnde etiā dr. q̄ q̄n iuit ad trēplū cū aliis de familia dauid: portabat virgā suā obscondita timēs forte deridēri ab aliis q̄ cū esset vetulus vellet nubere. perrexit tm̄ ad templū ne faceret extra mādatū summi sacerdotis ex pte dei facti. in quo oīs qui erāt nubiles de Vginie dauidica tenebātur cum virga predicta ad ipm̄ trēplū pficisci. Q̄n ⁊o sua virga floruit ipe Joseph cognoscēs p hoc miraculū. maxime p reuelatiōes spūssancti q̄ in colūbe specie sup ipam virgam suā apparuerat: q̄ hec delicata puella sibi debebatur in spōsam. & q̄ hec erat diuina voluntas vt eā desponsaret licet cū ruboze ipaz virgā sic floridam in publicū videndā ab oīb⁹ protulit. atq̄ ptim⁹ bñdictā virginē despōsauit. ad argumentū autē q̄ sit extra hanc opinionē. s. q̄ nō videt cōueniēs fuisse q̄ sponso antiquo: Rñdent tenētes hāc opinionē q̄ hoc fuisset inconueniēs si hoc matrimonium facti esset causa peccāde plus vel ꝓpter vitandū fornicationē sed ꝓpter nullā hāc causaꝝ ptractū fuit. Sed ſctissima voluntate diuina ita peragerū est multis de causis. quas licet nra fragilitas ſtrelligere ad plenū no potest. qz. ⁊a est sua ꝓuidentia. & sciē. Ad cui⁹ rei testimoniū allegat Augustinū. Cause hui⁹ desponsationis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nitate beate virginis marie consideratio-
ne.iij. vbi ait. Non oportet credere ipm io
seph iustū virū marie senio fractū. debilita
tū aūt frigidus fuisse dū nupsit marie ado
lescētule ad: saluandum castissimū atq; pu
dicissimā eā ea cōiectā. Potuit nāq; plus
opari spūssanctus in cōferendo castitatē
ipsius Joseph p repressionē vel extinctōez
fomitis originalis in ipo q̄ senectus vel se
nīa operetur. etesi quis nesciat quosdaz se
nes septuagenarios aut octogēarios spur
cissimis q̄ sedissimis libidinib⁹ exarsisse eā
tes post desideria sua et in adinuentionib⁹
suis turpissimis: quales etiam vel cogitāt
vel dicere pudet: est fetore cōputrescēres.
Sensit aūt virginitatis gratiā q̄ dixit. scio
q̄ ptinens esse non possuz nisi dederit de⁹
hec ille. Nunc vo sniam posuit. Salomon
Sap. viij. Ibidē etiā pbat pdictus doctor

Ob Jo seph fuit iu uenis.

Joseph non fuisse senē: sed iuuenem. q̄ dic.
Nec viget in oppositū libellus de infantia
saluatoris. quia iure dānatus est. Mouet
aūt ad hoc pie credendū multiplex rō. Pri
mo ppter misteriū pphetic⁹ quo dicit in
Esa. j. lvi. c. letabitur spōsus super spōsam
q̄ habitabit iuuenis cū virgine. Ubi glo. in
terlinearis q̄ ordinaria dicit. s. Joseph cuz
Maria. Mouet etiam ad hoc finis q̄ rō ō
sponsationis marie cum joseph. Que ratio
duplex pt̄ assignat. Una ppē minis
teriū q̄ obsequium prestandū ipsi marie q̄
puero iesu eūtibus in egyptū illicq; manē
tibus q̄ ide remeātib⁹ q̄ psequēter vsq; ad
perfectā etatē. Constat aūt q̄ ad talia non
fuisset idoneus hō senio ofract⁹ q̄ imporēs
qui eget amplius vt ei ministret q̄ min
istret qui onerosior marie q̄ obsequētior er
titisset. Altera rō fuit ad conseruandā ma
rie famā apud perfidos. iudeos q̄ ad incar
nationis misteriū celandum demonibus.
q̄ ratio cessasset prius si joseph senex fri
gidus q̄ maleficiatus palā apparuisset. Ta
lis est quo pacto credi potuisset alicui⁹ pa
ter infantis. Queret igit aliq̄o cur sener
eph se depingitur? Cui rndeo q̄ depingitur ali
ner de cubi senex ppter mētis maturitatē q̄ casti
pingit. tatis ornatē. sicut dicit sapiēs: q̄ etas sene
ctutis vita immaculata. s. Sap. iij. c. Quo
cōtra dicit pphet⁹ sermo. q̄ maledict⁹
puer centū annoz. s. Esa. lxv. Uel ideo pin
gebatur senex ab initio nascētis ecclie duz
Marie perpetua virginitas nōdum vt mō
radices fixerat i cordib⁹ fideliū. ne sus pica
rentur carnale aliquid de Joseph q̄ maria
Et hinc fortassis omissa est solennizatio de
tam venerādo letoq; p̄gio. Depictum ñ
inuenim⁹ Joseph in etate iuuenili. Uel dic
illud Notatij in poetria. pict⁹ib⁹ atq; poe
tis Quodlibz audēdi semp fuit equa potes
tas. Idē q̄z doctor in sua iosephina metri
ce inquit. Ergo Joseph reputasse senē fecer
re sensles Ju se ȳtutes. vl nec carnalis ha
beret Suspitio de re quicq; carnale Ma
ria. Donec ȳgnitas tua fiat fidelib⁹ esset
Coridibus. inde minor est mētio de joseph
acta. Nō subdito rotam se monstrat gr̄a mā
do. Nūc secus esse decet dum toro creditur
orbe. Copula virginea vobis sine labe fuit
se. Mūda. decens. casta celesti par q̄ hone
sta. hec ille. Nō aūt pncipalis quare eccle
sia sic fecit: eū depingi senē maturū q̄ gran
deū fuit ad amouēdā p̄decētā hereticoz
opiniones. Uidetur ergo istis non incōue
nīenter tenēdū q̄ Joseph erat iuuenis pul
cherrim⁹ q̄ formosissimus: vt esset simlis
sue spōse pulcherrime q̄ formosissime. q̄ q̄
sicut excepto rpo null⁹ vir aut mulier vnq̄
fuit pulchrior beata ȳgine. immo nec tāte
formosit. s. ita excepto ipso dño iesu nec
eius nullus vir aut mulier fuit vnq̄ formo
sior sancto Joseph. immo nec tāte formosi
tatis. q̄ sūt est dicēdū de nobilitate. sapien
tia. puritate. ȳtuositatib⁹ q̄ gratuis gratis
datio q̄ gratū facientibus. Et pōt hec opi
nio sic pbari. Nā credendū est q̄ omnia q̄
condecētia sunt ad honestū q̄ solatoriū
matrimoniū de⁹ voluerit esse i mīmomo
ge desponsatiōe matris sue būdicte. Sed vt
ōi in chronica de nugis phoz. Cleobol⁹ vn⁹
er septē sapiētibus dixit: vroz ē esse ducen
dam ex paribus. q̄ ecōtra. vñ Quid. in epi
stolis inq̄t. Si qua voles apte nubere: nu
be pari: vera est esi illa ciusdē poete sentē
tia vbi. s. Quā male inequales veniunt ad
aratra iuuenci. Tam pmitur magno cōiuge
nupta minor. ergo videt q̄ in b̄ sacratissīs
mo mīmonio diuina inspiratiōe facto, fue
rit ois similitudo possibilis iter spōsas q̄ spō
sus suū sibi ab eterno deputatū q̄ pparatū
Et ad hoc applicari posset illud qđ inquit
glo. in. c. quāto. de diuor. s. q̄ matrimoniū
nō ds claudicare. cuius ad aliud ppositus
direxit. Itē illud qđ dicūt iuriste q̄ matri
moniū ds cōtrahi cū eqli. l. creditor. §. j. ff.
manda. Et hanc rationē approbans magr̄
Johannes gerson vbi. s. air. Sicut decuit

Mariam. vt summa puritate niteret. sic de
cuit vt haberet suo modo spōsum puritis
mū q̄ cū perpetua virgine ego prius ac po
steri⁹ permaneret. Uterq; regali progenie
renitens q̄ illustris. Uterq; sanctificatio
nē in vtero recipiēs. hec ille. Qui etiam in
eiusdem sermonis pside ratione. ij. inquit.
Maria de qua natus est Jesus sicut fuit
i vtero sanctificata priusq; nasceretur. ita
de Joseph virginali viro suo pia credulita
te credi pōt q̄uis non eo silicet. Potest
fortitan hec dissimilitudo notari in hoc q̄
Joseph post originale ptractū sanctificat⁹ ē
i vtero baptismo flaminis: sicut Johānes
baptista q̄ alioz plurimi. Sic ēt in officio
hierosolymitano de Joseph cōposito con
tinetur. Maria ño ita puenit gr̄a sanctifi
cōis vt q̄uis lege cōi teneretur obnoxia ori
ginali: iurta causas vniuersales gr̄ationis
ab Adam traducte. non sic aūt filius ei⁹ Je
sus: q̄ nō ex virili ȝcubitu genit⁹ ē. nihilo
minus ipsa virgo maria lege priuata ac p
ulegiata sic pūcta ē vt nequaq̄ illud pec
catū originale cōtraheret q̄ qm̄ b̄ q̄ potuit
q̄ decuit fieri. vt perfectissimus saluator fi
lius eius perfectissimū in sua matre modū
saluatiōis impēderet: taliter eā sanctificā
do a pcō vt i illud in qō aliq̄n casura erat
spōso sanctificāte q̄ gr̄az infundēte nō cade
ret. q̄ ita cōtereret caput serpentis antiqui
nunq̄ ab ei⁹ pede ptrita: hec ille ad lr̄am.
Qui etiā in sequēti pside ratiōe inq̄t. Ma
ria sicut habuit repressionez fomitis origi
nalis ne in vitiosas exardesceret cōcupiscē
tias. sic de Joseph virginali spōso suo itelli
gi pie pōt: pīertim dū matrimonialiter ei
dez coniunctus est. vñ sicut Maria potuit
er snīa dicere illud Bare vrozis Tobie iu
nioris filie Raguelis. Tu scis dñe q̄ nūq̄
cōcupiui virum: q̄ mūdam seruauī animā
meā ab omni cōcupiscētia. virū aūt cum ti
more tuo non cū libidine mea consensi su
sape. Tob. iij. Sic ipe Joseph potuit apud
deū gloriari dicēs. Tu scis dñe qua nunq̄
concupiui feminā. q̄ mūdaz seruauī animā
meā ab omni cōcupiscētia. vroz ē aūt cum
timore tuo: nō cuz libidine mea cōsensi su
scipere. Testis q̄ assertor huius snie nobis
est Hieronymus in libello de ppetua virgi
nitate marie contra Heluidiū. Similiter
Hugo de sancto vict. in tractatu de coniu
gio beate Marie: et alij sancti q̄z plurimi.
Joseph igitur priusq̄ iungeretur cū virgi

Pobis tiobus episcopis nis.

Joseph habuit fomitis repssionem.

ne Maria corruptus vel vroratus nō fue
rat. Et hoc maxime pcludimus ex eo. quia
si matri sue dño tam puecte nemines dare
custodem voluit nisi virginē scz Johānem
euāgelistā. Joh. xix. quanto magis existi
mādū est q̄ hoc fieri voluit in adolescētio
ri etate? Nec ille. q̄ hec rō fuit Nico. de lyra
super Matth. Dicitur enī in cōi puerbio.
nō dare el bono bochono in mano del gio
co. q̄ ideo taz pulchra puella nō debuit da
ri custodiēda nisi pudicissimo virgini. Hāc
quoq; snīam ponit pdictus Johānes ger
son i sua Josephina di. Corrupto nunquid
fuerat socianda puella: Que grādeua furtiuo
li cōmissa Johanni? quasi dicat: non. Se
quitur aūt idem doctor in pdicto sermone
q̄ pside ratiōe dicēs. Similiter filius Jesus
sicut non voluit nasci: ita nec nutriri nisi i
re post immediatū tēpus nuptiarū conti
habet q̄ nō cognoscebat eā donec peperit
filiū suū primogenitū. Mat. j. Et hoc ppt
reuerentiam tanti sacramenti. tantiq; my
sterij. hic apertissime datur intelligi q̄ nec
post partū cognouit eā: qm̄ vigentioz erat
ratio tūc q̄z pu⁹ vr ab eius cognitione ab
stineret. Et b̄ nobis nō vt dubiū: sz vt cer
ta fide tenēdum infūgitur q̄ Maria post
partū inuiolata pmansit. Addamus q̄ Jo
seph cū esset vir iustus Mat. j. Cuz prefa
fomitem originalis peccati vel repressum
vel extinctū haberet. ita ei decebat fieri ne
Marie speciositas vel familiaritas sibi ce
deret in scādalū vel ruinā. ipse ex cōiectu
q̄ cohabitatione familiari Marie non mo
uebatur ad libidinē: sed ad castitatē taz ex
repressione hmōi fomitis i se ipo. q̄ ex ma
rie virtute q̄ merito. q̄ ex disciplinato con
uersatiōis modo: Hoc figuraliter pōt stre
ligi de sunamite q̄ erat puella pulchra nis
mis. q̄ dormiebat cū David. qui tñ non co
gnouit eā. nec in eius ȝcupiscētiā quomo
dolibz exarsit. iij. Reg. j. Sic enim certissi
mū est de Maria ȝiuge sua q̄ ex conuictu
seu associatione viri nulla eā carnis titilla
tio. nullus prurit⁹. nulla illecebra pueniēs
ratione vl inobediēs sibi verebat eā alio
quin peccasset saltem venialiter. qđ Augu
stinus negat. negāt q̄ doctores. Quia gr̄a
tie plenitudinem habuit ad vincendum ex
omni parte peccatū: plus q̄z ādaz ex origi
nali iusticia. Tradit dñs Bona. hoc se has

Universidad de Deusto
Biblioteca

Maria nemo cōcupiscebat.

bunsse a iudeoꝝ fideli narratione ꝙ nullus ex aspectu gl'ose ꝺ̄ginis ꝯuis eēt pulchra nimis vrebatur aut inflāmabatur ad fedā carnis cōcupiscētiā: sed eā potiꝰ extingue bat ille diuin⁹ aspect⁹ quasi frigid⁹ quidaꝫ ex oculis ros ꝺ̄gineus spirarent vel effluerent a mēte sua castiss̄ma. Cū Maria igit̄ gr̄a plena comitē reperīmēte mansit Joseph repletus gratia pcīm fatrē̄ mortaleꝫ quodlibꝫ superāte. Nouit maria mysterium incarnationis a seculis abscōditū angelo nūciāte: nouit ꝛ Joseph admonit⁹ i somnis ab angelo. ꝛ vt cristimo pie prius edoct⁹ familiariter a maria. Sicut beatꝰ Cecilian⁹ legimus Valeriano spōso suo diriss̄e. Est mihi mysteriū qō tibi reuelem amātissime iuuenis si tota illud fide custodias ⁊c. Quid ni fuerit audiētio: diuino ꝑfidēs auxilio maria erga sponsum suū Joseph pudicissimū cū esset iust⁹ ꝓ cecilia erga Valerianum quē vigebat impetus nuptiarus? Turbata est maria in angelica salutatione: sed non cōturbata vel incredula. Turbatus est ipe Joseph ad stupēdum tāte nouitatis miraculum ita vt nollet mariam traducere. nō tñ cōturbatus vel culpabiliter incredulus sed stupo: quidā apprehēderat eū. sicut de Petro legimus Luce. v. dum ait ad iesum Exi a me ꝺ̄ne q: peccator sum. Joseph 'em

Joseph similiter' consungi coniugio tā excellentissi

cōuersa me virginis indignū se iudicabat. Propter quꝫ rea nō ē ex credulitate suspitiosa: sꝫ ex pfā

Maria dissima humilitate videtur mariam traducere noluisse. sꝫ quasi diriss̄e. Exi a me ꝺ̄ne q: peccator sum. Vnde angelus ad eum Mat. ſ. Joseph fili Dauid noli timere accipere mariam coniugē tuā. Non dixit. noli incredul⁹ esse. Visitauit maria Zachariā ꝛ Elizabeth. Non dubium quin de licentia a consensu viri sui Joseph. taꝫ de sacramento incarnationis instructi. visitauit et Joseph die illo tāc. vt in solēnitate paschali q̄ prima erat. ꝛ ad quā ire iubebat lex in hierusalē. Decātauit canticum maria. Exciuit ꝛ ipe Zacharias. Non dubiū quin particeps ꝛ consciꝰ canticoꝝ istoꝝ Joseph exciterit. Cōgratulata est Maria cū ceteris parentibus ꝛ cognatis ipi Elizabeth puerpere. dum Johannē enixa est. a qua congratulatione Joseph alienus nō fuisse putandus est. Maria filiū suū primogenitū mortuū natus ē ad: orauit eū gaudio ꝛ exultatione: Joseph ab ꝫ adoratiōis gaudio ꝛ exultatione nequaq̄ alienus fuisse credendus est. Maria ꝑseruabat ossa que dicebant ꝺ̄ puero Jesu ꝙ pastores. ꝙ tres magos. per Symeonē. per Anna. ꝛ ꝓceteros cōferens in corde suo ꝛ admirās nō ex ignorātia sed ex insolita mysterij reuerētia. ꝛ Joseph silr. Nam scriptū est. ſ. Lu. ij. ꝙ erat pater iesu ꝛ maria admirātes sup his que dicebant de puero. Obediuit Joseph angelo iubēti in somnis vt acciperet matrē cū puero ꝛ fugeret in egyptū Mat. ij. obediuit ꝛ Maria noua illa puerpera ꝛ delicata iuuēcula nocte consurgens. In qua peregrinatione laboriosissima dicere poterat vterꝰ ad dominum cum psalmista ꝓ. cxviij. Cantabiles mihi erant iustificationes tue in loco peregrinationis mee. Quis autem sufficiēter existimare possit egressum ꝓgressum. ꝛ ingressum peregrinationis illius septēnalis? Quantus fuerit hic labor: dolor: timor: ꝛ quantus inde diuinorum sapor: ꝛ dulcor: ex mutua collatione ꝛ allocutione Joseph cum maria ꝛ amboꝝ cuꝫ puero iesu. ex recogitatione tandē diuini ꝑfilij suꝫ redēptione generis hūani. Quis det interfuisse collocutiōibus hmōi? Quis peregrinātibus his concesserit astitisse? Quis yconomā illam honesta paupertate gratissimā viri ꝛ vroris cum filio vbi ꝓ famulo dabaf asinus ꝑderare poterit? Si vetus illa mater Elizabeth exclamauit ꝓpheticē ad vnicam marie salutationē. Si exultauit ꝓe gaudio Johannes infans in vtero suo. q̄d ex ꝓtinua cohabitatiōe ꝛ allocutione cū maria ꝛ puero iesu iustus Joseph ac ceperit diuine ꝑsolationis ꝛ illuminatiōis dici neq̄t. Quis det hymnū ꝺ̄ cāticis ſpō: ex Maria suauiter audisse in terra aliena? Quis det eam basiulantem in vltis speciosum forma ꝓe filijs hominū. que blandiebaf arridēti q̄ ꝺdolebat vagīti. q̄ frequenter tibi viro suo Joseph baiulādum: fouendum oscalandūq̄ tradebat vidisse. hec Johānes gerson. vbi. ē. Qui etiam in quarta cōsideratione ei⁹dē sermōis sic dicit. Qu corpus Marie fuit ipius Joseph iure matrimoniali quo fit mutua trāslatio corpis viri ad mulierē ꝛ ecōtra ꝓinde Joseph dictus est ꝙ pater iesu ꝛpi nedum a iudeis hoc putātibus: sed ab ipsa etiā virgine Maria dum filio ait Lu. ij. Ego ꝛ pater tuus dolētes querebamꝰ te. Fuit itaq̄ Joseph pater Jesu reputatiōe, fuit pater curatiōe. qui

Joseph fuit pr iesu.

tricius. Fuit tertio pater generatione non quidē sua: sed marie vroris sue. cooperāte spūsancto. ꝛ quadāmodo vices Joseph gerente nō virili semine sed mystico spiramine. Propterea pater quidē Joseph nō naturalis sꝫ legalis pueri iesu ꝺ̄ci potest. cui spūssanctus fuscitauit semē carnali valentius. Natus est igit̄ iesus in terra seu fundo ipius. Joseph. De qua terra exclamat Esa. xlv. c. Rorate celi desup ꝛ nubes pluāt iustū. aperiat terra ꝛ germinet saluatorem. Et ps. lxxxiij. air. Veritas de terra orta sest hec ille. Cuiꝰ argumentū corroborari pōt p ea que habent in. §. ꝛ ex diuerso. el. ſ. insti. de rerū di. vbi ꝺ̄: ꝙ illud qō seminatur vel plātatur in fundo alicuiꝰ. statim vt fecit radices in ipa terra efficit eiꝰ cuiꝰ est fundus siue ipsa terra. de quo etiā habeē in. l. ſi frumentū. §. pennl. ff. de rei vendi. ꝛ in. l. ij. C. eo. ti. ꝛ in. l. qui domū. ff. ad legē aq. ꝛ in. l. ſi precario. ff. cōiaꝑ di. ꝛ ſ. l. q̄d sit. ff. de vsu ris. Sequif predict⁹ doctor ibidē. Cur igitur nō cōpetat ipsi Joseph tuo aliqō legale vltra ceteros hoīes i benedicta pueri iesu formatione. qm̄ nat⁹ est in ea ꝛ ex ea carne cuius ꝺ̄nus iure matrimoniali ꝑhibetur. Nec tamē erat in ipm. hec ille. Adulter em̄ sui corporis ꝓtāres nō ꝺ̄s sed vir. ꝛc. ſ. ad Lor. vij. et. xxvij. q. ij. c. sunt qui dicunt. ꝛ. §. cū ergo ꝛ. xxx. q. ſ. c. nosse. ꝛ de ꝑuer. cōiu. c. quidā ꝛ de ꝑsan. ꝛ affi. c. non ꝺ̄s. Sequif Job. gerson vbi. ē. Vñ non ꝑfundebaf maria vocare Joseph ꝺ̄m suū. quēadmodum ꝛ Sara Abrā Gen. xviij. Nā ꝛ ꝓponit eū sibi dicēs filio. Pater tuꝰ ꝛ ego. Nec mirū. q: tanꝫ in maria ꝙ in Sara humilitas. et Joseph dignitas abrae dignitatem superabat. Fuit aūt hec ꝓcreatio pueri iesu in re maria per spūsanctū de consensu ꝺ̄o vel interpretatiua viri tui Joseph. Nolebat enim ꝙ fieret voluntas ꝺ̄ni ꝙ sua cū esset iustus. Lidet igit̄ hic ex clamare. O mirāda ꝓtestus Joseph sublimitas tua O dignitas incōparabilis. vt mr dei. regina celi ꝛ dña mundi appellare te ꝺ̄ns nō indignū putauerit. ne scio sane q̄d hic amplius habeat mirabilis vel humilitas in Maria vel in Joseph sublimitas. Quātus inēō parabiliter eruperet vtrūq̄ puer iesus bñdicēs in secula. de quo scripū est ꝙ erat subditus illis. Subdit⁹ fabro ꝛs qui fabricauit auroꝝ ꝛ solem. ꝑs. lxiij. Subditū femine terrine cui flectit omne genu: celestiū: terrestriū ꝛ infernoꝝ

Johā baptis quomō it ma ior.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ūñ in homel. de virginib⁹ sup illa ꝟba salvatoris Mat. xxv. Sile est regnū celorum decē virginib⁹ ⁊c. ait Greg. Pulus querēdū nobis est quid sit celoꝝ regnū, aut cur decē ꝟginib⁹ cōparet que etiā prudētes a fatue dicātur. dū em regnū celoꝝ cōstet, qz repto boꝝ nullus ingredit etiā fatuis virginib⁹ cur sile esse phibet? Sed sciendū vobis est ꝙ sepe in sacro eloquio regnū celoꝝ pōtis tē ponit ecclesia ōr. de quo ⁊ in alio loco dñs dicit. Mitter filiꝰ hoīs angelos suos. ⁊ colligēt de regno eiꝰ oīa scandala. Neqz em i ullo regno beatitudinis in quo par summa est inueniri poterūt scādala que colligant Et inde rursus ōr. Qui ꝙ solverit ynum de mādatis istis minimis ⁊ docuerit sic hoīes minimꝰ vocabit in regno celoꝝ. Mādatū qppe soluit ⁊ docet. qñ hoc quisqz predicat qō viuēdo non implet. sed ad regnū eterne btitudinis venire nō valet q̄ non vult ope implere qō docet. Quō ꝙ in eo minimꝰ vocatur q̄ ad hoc nullo mō intrare pmittitur Quid itaqz ꝙ hāc sniaꝫ mīā pōs ecclesia regnū celoꝝ ōr. in qua doctor qui mandatū soluerit minimꝰ vocabit: qz cuiꝰ vita despicitur. restat vt eius ꝙs predicatio stēnatur hec ille. In istis igitur ꝟbis saluatoris intelligit ꝙ nullus inter natos mulierū surrexerat vsqz tūc maior in regno celoꝝ: idest in eccl'ia militante Johāne baptista. Quia vt ibidē ōr. fuit nō solū ꝓpheta: sed plusqz ꝓpheta. ⁊ tante erat reputationis vt reputaret ⁊ Messyas sicut pt⁹ Johan. ſ. Si autē dicam⁹ ꝙ saluator loquebat nō solū ꝓ presenti tpe sed etiā ꝓ futuro. etiā ei⁹nia ē vera. Nā vsqz ad hodiernū diē nullus sanctꝰ est in maiori veneratione ⁊ gl'ia apud eccl'iam militātē Johāne baptista post beatā virginē. Et ꝙ saluator solum loquerē de maioritate in hoc mundo patet. Nam post illa verba. Inter natos mulierū nō surrexit maior Johane baptista: immediate subdit. Qui aūt minor est in regno celoꝝ maior est illo. Sed posito ꝙ exp̄esse dixisset saluator. Inter natos mulierū nullus surrexit vel surget maior in gloria paradisi Johāne baptista adhuc posset teneri ꝙ sctūs Joseph sit maior in gloria ipso Johanne baptista. Si tenere vellem⁹ opinionē vni⁹ deuoti ipsius sancti ioseph qui opinat⁹ est Detertiā ꝙ sicut deus voluit ꝑseruare btāꝫ virginē ꝑservare peccato originali vt esset eius digna mater, ita etiā voluit ꝑseruare sanctū Joseph vt esset matris sue dignus spōsus ⁊ ei ido ab originali pctō neas pater nutritius ⁊ minister purissimꝰ ⁊ quātū possibile esset cōformaretur in puritate ipsi innocētissime virgini. Et hāc suā opinionē cōfirmat dicto predicti magistri Johānis gerson in exordio sermōis de natiuitate beate ꝟginis vbi ait. Scut decuit vt Maria tanta puritate niteret. sicut dicit Anselmus sub deo maior nec̄ intelligi ita decuit vt Joseph tāta prerogatiua poleret que similitudinē ⁊ cōuenientiā exprimeret talis sponsi ad talē spōsaꝫ de qua natꝰ est iesus qui vocatur xp̄s. Unde sicut laus Marie est laus xp̄i filij sui, ita laus ioseph in preconium redundat vtriusqz iesu scz ⁊ Marie. et sic ex aduerso dicit sapiēs Eccli. in. ꝙ dedecus filij ē pater sine honore. Si militer dedecꝰ spōse essꝫ spōsus sine honore derelictus. hec gerson. Dicit aūt predicus deuotus. ꝙ per hāc ꝑseruationē non sequitur ꝙ beatus Joseph sit eqlis btē virgini p oīa: sed solū conformis. Nā excellēti or fuit ꝑseruatio ipsi⁹ matris dei q̄m sponsi sui. Ipsa em purissima virgo taliter fuit p seruata ꝙ nullā penitus infectionez sensit non solum in aia: sed nec etiā in corpore. Joseph ꝟo habuit corpus infectū sicut alij. Is anteq̄m in eo infunderetur anima purgatū fuit sanctis pōs sanctificatiōe. ⁊ tūc creata et ei infusa est anima. et ab originali pctō ꝑseruata. eo mō quo credidit magr Paulus de venetijs ꝑseruatā fuisse gloriosaꝫ virginē. Que tn creditur ab aliqs fuisse excellēti⁹ ꝑseruata. Si aūt hec opinio esset vera: nō sequeretur ex verbis xp̄i p̄dicti. ꝙ Johānes baptista esset maior Joseph. quia loquitur de hiis qui ceciderūt in pctō originali ⁊ surrexerunt ab eo. in quib⁹ non cōprehenderetur ipse Joseph. Utrum autem Joseph ab originali macula ꝑseruatꝰ fuerit. ipse deus nouit qui talē sibi in pīcipiatiuū ⁊ gubernatorē humanitatis sue. ⁊ dilectissime sponse ac matris sue purissime coniugē super oēs mūdi hoīes elegit. De quo loquens Johannes gerson vbi. ſ. ait. Solvitur ex his questio. cur de Marie ⁊ cur de Joseph preconijs. diguitatibus ⁊ excellentijs. virtutib⁹. operib⁹ ⁊ gestis aut scriptus non tradit scriptura. Neqz em mun ra tacere dus ipe cape posset q̄ sup his scribēdi eēt de libros. Sed ex his q̄ dicimus hꝫ deuoti cōtēplantis anim⁹. vn facilr assurgat ad laudes quātaslibet Marie ⁊ Joseph. Quō sic

Regnū celoꝝ dicitur

Minimus in regno celoꝝ

Differētia eius ꝑseruationis

recte ascribat eis ꝙ sufficientiā aut virtutem ꝓtinētiā laudes q̄s in aliis creaturis etiā angelicis cōsiderat. Nā hꝫ hoc hierarchicus ordo ꝝ Dionysiū. vt inferiores virtuteo sint in superioribus pfectior modo reposite: quēadmodū sapia pfectior est in seraphin q̄m in cherubin. Est aūt maria super choros angelorꝫ ꝙ gram ⁊ gloriā sublimata: qō de ipso ioseph negare nō audeo: sed nec affirmare psumo. Erūt igit in ambob⁹ pfectiones ceteraꝫ creaturaꝫ irrōnabiliuꝫ ⁊ rōnabiliū etiā angelicaꝫ eminēti quodaꝫ modo reparabiles, ⁊ attribuibiles. ⁊ hoc q̄m late pateat ad cōmendationē vtriusq; perspicuū est solerter intuēti. ⁊ p̄sideratione inītāti cāpos amplissimos oīm virtutum. donoꝝ. beatitudinū. fructuū spūs ⁊ similiū hec ille. De ipo aūt sctissimo ioseph ꝓphetauit dauid ꝑ. xx. dicēs deo. Preuenisti eū in benedictionib⁹ dulcedinis. posuisti i capite eius coronā de lapide pciosо. In qbus ꝟbis tria tāgit. Primo ꝓparationē virtuales: ibi ꝓueniſti. Scōo ꝓsolationē diuinalē ibi. i bñdictionib⁹ dulcedinis. Tertio sublimationē triumphalē: ibi posuisti ⁊c. Circa primū est sciēdum ꝙ diuina sapiētia q̄ ab eterno oīa vidit. hunc sctissimum virū non solū pelegit ex oīb⁹: sed etiā sup oēs preparauit ⁊ disposuit ad tā alta mysteria cognoscenda ⁊ ptractanda. taliter ꝙ nihil ei defuit. Ūñ quidā deuot⁹ p̄dicator dicebat ꝑ̄lo de ioseph a deo electo. Sapia che lo e cauo de ceuma. Et de hoc dubitare esset q̄s sacrilegiū. Crimen em̄ est sacrilegij dubitare an is dign⁹ sit quē ꝓcepto ad aliqd̄ officium elegerit. l. ij. C. de crimi. sa. Et confirmat p̄dicta p illud quod inqt btūs Tho. in. iij. parte summe. q. xxvij. argu. iij. dicēs Quos deus ad aliqd̄ eligit ita ꝓparat et disponit vt ad illud ad qō eligūtur inueniantur idonei. Unde dicit apls. ij. ad Cor. iij. Idoneos nos fecit ministros noui testamenti. Cū ergo deberet ioseph esse custos btissime ꝝgis ⁊ pueri iesu. et eoꝝ socij ⁊ gubernator. ⁊ habere reginā celi in ꝛiugez. ⁊ esse maritus illius q̄ esset sponsa dei. credis ne ꝙ errauerit deꝰ in electiōe ipsi⁹: aut ꝙ aliquid ei deesse ꝓmiserit. q̄n em̄ pfectissimum fecerit? Profecto. hoc esset valde erroneū ⁊ stultissimū opinari. Deus em̄ vt. ō. dicimus cū aliquē ad aliquod opus pagendus assumit dat ei oēm sufficientiā ad pficiendum. vt etiā inquit Petrus Job. ſ. iij. dist. iij. Et facit ad pred'ctā. l. quidā cōsulebat. ff. de rebus. Unde de illo sctissimo viro sup familiam dei constituto dici pōt illud Lu. xij. et Mat. xxiv. Quis putas est fidelis seruus ⁊ prudēs quē ꝓstituet dñs sup familiā suaꝫ? Ego igit teneo ꝙ in toto mūdo nunq̄m fuit vir ita sufficiens ad tā dignum opus sicut btūs ioseph. Unde de ipo dicebat quidam deuot⁹ p̄dicator ppl'o. Ētre so dire che lieſra vna testa salda. ita ꝙ fuisset sufficiēs ad regimē totius mūdi. Nā qui erat sufficiēs ad maius: multo magꝫ est credendus fuisse sufficiens ad min⁹. Et ꝓbari pōt hec sīla p. l. nō debet. ff. de reg. iur. ⁊. c. cui licet. eo. ti. li. vſ. et. l. iurisgentiū. §. adeo. ff. de pac. ⁊ l. legatū. ⁊. l. ad rem mobilē. ff. de ꝑcura. ⁊ per ea que no. in. l. cuꝫ pacto. ff. de ser. et. et in. c. ſ. de tor. et in. ca. et parte. de deci. Qui ergo fuit a deo electꝰ idoneus ad regimen tot⁹ mūdo et ad gubernationē spōse diuine q̄ est dignior vniuerso orbe. multo magis credendus est fuisse sufficiēs ad regendum totum mundū. Et ideo quidā p̄dicator dicebat. Male faciūt q̄ depingūt eū decrepitum melancholicū. ac vilē cuꝫ flascheto ad cingulum. hoiem tam prudentē atqz sapia replerū. Cū em̄ beatissima virgo fuerit ꝛare pfectionis. nō dubiū est ꝙ etiā eius ꝓnunc fuit pfectione repleꝰ vt esset eius cōiugio idoneus. Ait em̄ Amb. ꝙ nubiū dicit q̄s duo boues sub iugo vt conueniāt in trahēdo. ꝙ si aliter faciēs o tu qui vis nubere? Se baueral de la falsa: te la mangiara. Fuit etiā beatissim⁹ ioseph sup oēs hoies puros filijs virgini gliose in nobilitate. Ut inter oēs q̄ sunt egressi de stirpe Adam non est egressus vir dignior ac nobilior illo. qō patet Mat. ſ. in genealogia eius. Naꝫ oīa pfectio ⁊ nobilitas generis humani ⁊ maxime stirpis iudeoꝝ tā nobilis ē collata in eo. vt dicebat quidā deuot⁹ p̄dicator: remanēte fece in sacco. Sicut ergo bñdicta ꝝgo fuit de stirpe regali. ita er btūs ioseph. cui de iure debebatur regnū. sicut Mat. ſ. ca. patere pōt. Fuit etiā in eo alia nobilitas dignior. de qua loquēs magr Joh. gerson la pallegaro sermōe ofiderationе. ſ. ait. Non faciunt nobilē antiqte diuitie. vt videtur Aristo. describere: neqz dñatio sup ceteros aut aliquod hmōi ꝑpale dat nobilitatem. sed seruꝰ dei. cui seruire regnare est. cuꝰ ogi frenio summa libertas est. Ūñ agathe

Ut in maiori ⁊ in minori

Spālis ꝛmo de ioseph

Nobilitas Joseph.

Universidad de Deusto
Biblioteca

theologizans gliabaf inter opprobria di. Suma ingenuitas ista est in qua xpi seruitus comprobaf. Ex quib⁹ elicif mariam et ioseph summa nobilitate ꝓditos fuisse. qa supma i dei obsequio etiam corpali eribuere seruitutē. Nobiliores igit cs nobilissim⁹ regū dauid. sicut eo sanctiores ⁊ timotatiores in dei fuerūt seruitio. Nec ille. Sed hic oif dubitatio cū maria ⁊ ioseph fuerit de stirpe regia ꝓgeniti. quo pacto voluit deꝯ ipe ioseph nutricij⁹ eius seruilib⁹ opibus intenderet. Fuit em faber lignarij. Et sic dicit viero. Mariā operi textrino operaꝫ dedisse. Rndet magr iob. gerson vbi. ē. di. Mirandū nō est si pauptatis honeste predicatoꝛ amatoꝛ. Jesus voluit in honesta pauptate nasci ⁊ laboꝛiosissimus cū laboraꝫtibus educari. dans in hoc exemplum omnibus etiā nobilib⁹ ne vacēt inerti ocio qđ est fomes fomꝫ ⁊ oꝛigo oim vitioꝝ. qm̄ multam malitiam docuit ociositas. Eccli. xxxiij. et occiosꝫtas ac voluptas sunt arma diaboli. c. nisi cū pride. §. verum. de renū. ⁊ in desideryꝫ ē os ociosus. c. nunq̄. de ꝓse. di. v. De ipo igit sancto ioseph verificatuꝫ est illud ꝑo. cxxvij. Laboꝛes manuū tuaꝝ quia manducabis bt̄ꝰ es ⁊ bene tibi erit Dicit etiā ibidē magr Job. gerson vbi. ē. Illud quod de forti muliere ꝓdicat sapiēs Prouer. vltimo. Marie ꝓuenit quē panem ociosa nō comedit: sed q̄liuit lanā ⁊ linū. ⁊ opata est consilio manuū suaꝝ. Jdeo rite subinfert mystice de ioseph viro suo. Nobilis in portis vir eius. Et hec de nobilitate Joseph ⁊ marie dicta sufficiāt: Nec ille. Nolī igit mirari q̄ ioseph fuerit faber. debuit em sic esse vt esset conformis deo q̄ est oim fabricatoꝛ. Jtē quia nullū exercitium ita cōueniebat christi nutricio. maxime qa natus est in diuersorio. in quo per quadraginta dies ꝝm aliquos steterunt. et ipse ioseph vt credif fore aliquā cunā ⁊ aliqualeꝫ reductū ibi fecit de asseribꝰ aut vimintibus ꝓ defensione pueri et matris eiꝰ a frigore: Jtem cū essent in egypto: nullū aliud poterat quasi habere exercitiū aptius ad acquirendum victū quotidianum. Preterea quia ex ligno natura humana est ꝓdita. ideo conueniebat vt faber lignarius diceret pater recuperatoꝛis ⁊ restauratoꝛis. Fuit autem figuratus in ioseph filio iacob. quē pharao rex egypti fecit principeꝫ sup vniuersaꝫ terram egypti, dicens ei vt habef Geneſ. xlj.

Quare despmsit Maria ⁊ ioseph laboꝛare.

ioseph apte fuit faber.

Ad tui oris imperiū cūctus ppls obediet: Zulitq; annulū de manu sua; ⁊ dedit eum in manu eius. vestiuitq; eū stola byssina: ⁊ collo torquē aureā circūposuit. fecitq; eum ascēdere sup currū suū scōm. clamāte preconе vt oēs coꝝ eo genu flecterēt. ⁊ ꝓpositus esse scirent vniuerse terre egypti. Dixitq; ei rex. Absq; tuo imperio nō mouebit quisq; manū aut pedem in oī terra egypti. ⁊ vocauit saluatorē mūdi. hec ibi Annulus autē quē rex eternus dedit ioseph: est btā virgo quā dedit ei spōsam. Ipsa em̄ ꝙgo benedicta est ille annulus: quem qui portauerit in digito suo p deuotionē: poterit intrare ad celestes nuptias. Jndut quoq; eū oīs vestе alba: qz eius virginitas ⁊ puritas ꝓhibe desponsationem fuit magis dealbata. Zoꝛques aūt aurea est charitas ligans coꝛ eiꝰ cū coꝛde virgis. Jnter mariā em̄ ⁊ ioseph fuit amoꝛ indicibilis et sanctissimꝰ. Nam post xpm filiū suū nullū hoīem vel creaturā aliā ita amauit ꝙgo ꝓfissima sicut ioseph ⁊ similiter ioseph btissimā ꝙgine sup oēs puras creaturas dilexit. Non est autē mirum si xps voluit q̄ oēs creature obedirent ioseph cum ⁊ ipe illi obediēs erraret. ⁊ subiectus. vt habef Lu. ij. De quo inquit Jobeo gerson in cōsideratione. iij. predicti sermonis. Legimus puerū iesum dum. rannoꝝ factus esset subditū fuisse Joseph ⁊ Marie q̄ subiectio sicut inestimabilem nostrat humilitatē in iesu. ita dignitatē incomparabilē signat in ioseph ⁊ maria. hec ille

Filius pri cōi fer.

ioseph dimittere

Quoad scōm quod tetigit pꝰ: in verbis ꝓpositis. s. de ꝓsolatiōe diuinali ipsius ioseph: qz in supioribus aliqua dicta sunt. hō breuius hic me expediā. Dico aūt q̄ nunq̄ fuit aut erit aliqua mulier ita consolata de suo sponso sicut beata virgo de ioseph. nec aliquis maritus ita ꝓsolatus de sua ꝓuge sicut sanctus ioseph de virgine benedicta.

Wed hic oꝛit dubiū quare ioseph voluit dimittere eā vt habef Mat. j. Et respōdet voluit q̄ hoc nō fecit ex suspitiōe: quia ꝙgo adeo honesta erat q̄ de ea nullam penitus suspitionē habere poterat. Unde Chryꝰ. super Matth. inquit. O inestimabilis ꝺeus marie. plus credebat ioseph sanctitati marie q̄ eius vtero. Rationē autē quare eā volebat dimittere. ē. tetigimus. De qua etiam inquit glo. sup Matthеū q̄ er facie ꝙgis egrediebat quidā splēdoꝛ tāq̄ si sol fuisset in laterna crystallu. Et ideo videns ioseph

tantā maiestatez et humilitate volebat se parari ab ea reputāꝫ se indignissimum cōuersari cum ipa. Sed ab angelo fuit ꝓfortatus. Matth. j. ⁊ consequenter valde consolatus cognoscēs q̄ deus fecerat euꝫ dignū habitare ⁊ cōuersari cū spōsa diuina ⁊ cuꝫ filio eius benedicto. in qua conuersatione cōsolatiōes inestimabiles habuit. Spōsa em̄ debet cōmunicare bona sua suo sponso ⁊ vꝛoꝛ suo marito. de quo ꝓ Cynū in. l. vbi adhuc. C. de iur. do. ⁊ faciūt etiā notata in l. si cum dotē. §. sinautem. ff. solu. ma. Sūt em̄ duo in carne vna vir et vꝛoꝛ. Geneſ. ij. ⁊ ob hanc causam vnꝰ alteri debet ꝙsubuenire. vt dicitur l. ea. l. de pīu. lepꝛo. Preterea sicut femine gaudēt ꝓpinquis viroꝝ. ⁊ coꝛruscat radius coꝛ. l. femine. ff. de sena. et. §. sin autē. in auf. de cōsue coll. iij. ⁊. l. mulieres. C. de digni. lib. xj. Jta etiam equus est viros coꝛruscari ⁊ illustrari radijs vꝛoꝝ ⁊ participare de ꝙsolationib⁹ earū. Et ideo nō est dubitandū q̄ beata virgo cōmunicauit suas cōsolationes cū dilectissimo sponso suo ioseph. ⁊ participē fecit eū suarū diuinarū ꝙsaliū. Cū etiā ꝙliber filius debeat cōicare cuꝫ patre suo de suis diuitijs inquisitimā em̄ esset patrē egere cuiꝰ filiꝰ sit in facultatibus. l. si q̄s. §. si impubes. ff. de libe. agno. Unde ꝺz in. l. parētū. C. de alē. lib. a parē. Parentū necessitatibꝰ liberos succurrere iusturꝫ est. Jdeo credendū est q̄ dñs iesus abundātissime ꝙsubuenerit patri suo putatiuo ⁊ nutritiuo ioseph de suis bonis ⁊ opibus celestibus: ⁊ ꝙsolationibꝰ diuinis ipꝫ repleuerit. Unde cū ipe haberet clauem paradisi ⁊ vnaꝫ dederit matri sue. dedit ⁊ vnam suo patri ioseph. vt dicebat quidā deuotus ꝓdicatoꝛ. Qui autez habet claues habet etiā ea que continent sub clave. O igitur consolatissime Joseph: quāta erat dulcedo tua quā ex societate filij dei ⁊ matris eius ꝓcipiebas. nōne vnicuiq; coꝛ dicebas. Jn odorem vnguentoꝝ tuoꝝ curremus Can. ſ. Quanto em̄ societas est ꝙsortio: tanto est iocūdior cōuersatio. Et qui cū bono cōuersaf bonꝰ efficietur. ꝓ. xvij. ⁊ multo magis bt̄ꝰ ioseph cōuersando cuꝫ sanctissanctoꝝ dei filio ⁊ matre eius quotidie in sanctitate crescebat: ⁊ proficiebat de bono in melius intuēs gesta ⁊ modos sanctissime vite vtriusq;. Nullus aūt vnq̄ fuit qui tātā partē habuerit de dulci iesu ⁊ benedicta mater eius sicut ioseph qui vt creditur ꝓ triginta annos cū eis conuersatus est in hoc mundo nam paꝛ ante baptismū christi mortuꝰ est vt cōmuniter tenetur. Si igit beatus iohāne euangelista semel dormiens in sinu iesu tantā consolationē recepit. ⁊ fluenta euāgelij de eiꝰ sacri pectoris fonte potauit. ⁊ si frater ruffin⁹ socius bti frācisci semel videꝫ gliosam ꝙginē sibi ꝓpaꝛentē cū filio in brachijs tantā recipit suauitatē q̄ quasi eius alia de coꝛpe exuit. qđ ipe agere debebat et cōtinua coꝛ diuisiōe ⁊ conuersatione cū illis: ⁊ suauissima ꝙiugatione ꝓ tot annos ad vnā mēlaꝫ. Dic mihi o deuota ꝙa quale gaudiuꝫ credis bꝛet in nocte natiuitatis dñi. Cantabant angeli ⁊ ipe ioseph ex dulcedine flebat sollicit⁹ facere ꝙginē ad calefaciēdū dulce iesum ⁊ mꝛem eius. Quāꝫ erat teneritudo ipsius ioseph qñ audiebat benignū dei filiū eū appellare patrē. ⁊ sibi in mēla fuire volēte: O vtis habere possem. Quantū ꝓterea gaudebat quādo videbat dulcissimuꝫ dominū iesum in laboꝛe ⁊ artificio suo cum adiuuantem. ⁊ sibi mirifica illius artis carpētarie ostendentem. Quo dulcedine replebaf qñ ipm paruulū Jesulinuꝫ tenebat in brachijs. et dulciter osculabaf. et stringebat suauiter, non semel trñ sicut simeon senex. sed quotidie. ⁊ adiuuabat cōiugē suā virginē bndctam ad faciendū infantulū quietissimum ⁊ gratiosissimū ⁊ linteamina lauanda. O benedicte Joseph a quomodo poteras sufferre tantā suauitatem quādo dulcedo paradisi dei filiꝰ te suis brachijs ampleraba⁹ tur ⁊ dulciter osculabatur. Profecto credo q̄ et tu illi dulciter decantabas. Jesu sole serenior ꝛc. vide in officio nominis iesu. Si sanctus Franciscus loquēs de deo cuꝫ sancta clara raptus est in extasim cum ipa ⁊ ita igne spūssancti inflāmatus vt videret circūstantibus q̄ totuꝫ monasteriū in quo erant arderet. qđ agere tu debebas quādo cuꝫ sanctissima consorte tua ꝙgine de celestibus loqbaris ⁊ cū ipo deo: ꝓfecto stupebas audiēs mirabilia q̄ nō licet hoī loqui. ij. ad Corinth. xij. cap. Que consolatio tua erat quando audiebas dominū iesum cum matre sua colloquentē: Profecto in illi discere poteras cū ps. xciij. Cōsolationes tue letificauerunt animā meā. Quid agebas o bone ioseph quādo videbas sponsam tuaꝫ de nocte surgentē ad ꝙationez. ⁊ in ꝙne

Consolationes ioseph

Universidad de Deusto
Biblioteca

a terra elevatã: ⁊ innumerã angelorũ multitudine circũdatã. ⁊ magno splẽdore remirantẽ. ac sepe pro petrõ cõuersione cum lachrymis deũ deprecantẽ. Credo ꝙ ⁊ tu erubescas ⁊ cum ozãte orabas. ⁊ cuꝰ lachrymãte lachrymabaris. ⁊ totus deuotione repleberis meritis eius dilectissime sponse tue. Si eñ sancta Cecilia suo spõso feroci ⁊ indeuoto tot celestes cõsolationes ipetrauit ꝺd credẽdũ est tibi charissimo ac serissimo sponso suo impetrasse sponsam tuam pietate repletissimam. que etiã ꝓ inimicis suis impetrat grãs? O sanctissime ioseph si petrus semel tñ videns gliam ⁊ pulchritudinẽ iesu trãsfigurati dixit vt habet Matth. xvij. Dñe bonũ est nos hic esse ⁊c. Quid tu dicere debebas cui nõ solũ semel sed sepius vt pie credit se benedicꝰ iesus transfiguratũ in corpe gliosoꝰ ostẽdit? Si mulier emorroissa tangẽs fimbriã vestimẽti iesu ab incurabili infirmitate curata est: Matth. ix. ⁊ Luc. viij. ⁊ si oẽs qui tãgebãt vel fimbriã vestimẽti eius solui fiebãt a quacũq; detinebãt infirmitate. Mar. xiij. et Marci. vj. ⁊ si cecus natus tact? digito saluatoris cũ luto ex saliua oris eius facto illuminat? est. Joh. ix. ⁊ si ipse bñdictus iesus tangẽs cecoꝝ oculos illuminabat eos. Mat. ix. et tangens manũ puelle mortue resuscitauit eã. vt in eodẽ. c. habet. ⁊ si tangẽs feretrum in quo iuuenis mortuus ferebat ad sepulturam resuscitauit ipsum. vt habetur Luce. vij. Quã virtutẽ ⁊ fortitudinẽ in bene agẽdo ⁊ feruoꝛẽ in diuino amoꝛe in tua aĩa et coꝛpoꝛe impmere debebãt oscula ⁊ amplexus benedicti saluatoris? O felix Joseph quãdo beata virgo ploꝛans querebat filiũ suum credo ꝙ ⁊ tu cũ ea lachrymabaris ꝺdcebas illud Tobie. x. cum ipa pissima virgine. Deus me fili mi: lumẽ oculoꝝ nostroꝝ et solacium vite nostre. ois bona simul in te vno hãtes nõ debuim? te dimittere a nob. Quia ꝺo illi qui sunt socij passionũ debent etiã esse socij cõsolationũ. c. j. de sepul. ⁊ ij. Coꝛ. j. Ideo ipa beatissima sponsa tua voluit semp ꝙ tu pticipares de suis consolationib? sicut pticipasti sp de ei? tribulationibus vnde cũ dicenti ad ei? reuerẽtiã nisi vnũ Aue maria conferat ipa benigna ꝺo remunerationes magnã. pfecto tibi tanto tẽpoꝛe seruiẽti illi ⁊ suo filio obtinuit indicibilem pmationes ⁊ gliam. quam tertie tangit ꝓ in ꝺcis pallegatis dñ dicit deo de te. Posuisti in capite eius. ⁊c. Qualem premiũ aũt sublimationẽ habeas in celesti glia de ipo declarat. Joh. gerson in ꝓdicto sermõe. 2 fide septuagesime. iij. di. Felix illa dies toto celebrenda mũdo Sacra docens leta ꝙ scandit ad ethera virgo Mater. ⁊ angelicos ciues super nolat oẽs. Duc tibi ꝺgo ioseph iesus ⁊ tua sponsa ꝓpinquũ Credere fas statuunt soliti. tales ob honores Cõcinimus. Facite nobis hec glia def. Pro noticia aũt maioꝛi trãsitus. b. ioseph ⁊ glificationis eius ẽ sciendũ. ꝙ inquit ꝓdict? doctoꝛ vbi. ũ. Legimus in trãsitu marie ipm iesum astitisse hoc eñ Piero. argumẽtatur. Sed ⁊ in obitu felici ioseph recte credendũ est mariam sponsam ⁊ filiũ iesuꝰ corpaliter affuisse. Ante eñ xpi passionem defunctus est. Alioquin eñ custodia mris alteri cõmissa nõ fuisset Dec ille. Pie igitur credo ꝙ dulcis iesus ⁊ pissima ꝺgo infirmo ioseph sollicite seruiebãt. ⁊ ei fercula ꝓpinabãt. atq; ꝓpriis manib? quãdo opus erat eũ portabãt ⁊ circa lectũ stantes ipm ꝺportabãt. Dicebatq; Noster ioseph dño iesu. nũc letus moꝛiar sperans trãsitus ꝙ cito venies liberare nos. In trãsitu aũt ioseph eius dixit ei iesus: Vade dilecte mi alacriter ab hac miseriarũ valle. ⁊ porta hoc bonum nouũ scẽis patrib? ꝙ infra puũ tẽpus venturus sum ad uos ⁊ ad celestia regna perducturus. Precepit aũt angelis ipse dño di. Subuenite sancti dei occurrite angeli dñi suscipientes aiam eius. Ad ipm ꝺo ioseph ũ hac vita migrantes ait. Ehozus angeloꝝ te suscipiat. ⁊ cũ lazaro quõdã paup eternã habeas requiẽ. Anima igit iptius cuꝰ magno honoꝛe in sinu abrae ab angelis delata est. In resurrectiõe aũt xpi in q̃ multi resurrexerũt et scẽis pribus: vt habet Mat. xxvij. pie creditur ꝙ etiã scẽus ioseph gliosus resurrexit. ⁊ simul cũ xpo visitauit dilectã virginẽ sponsam suã. ⁊ hoc scẽus Bernardinus ꝓdicãs padue affirmãs clamabat. In aĩa ⁊ coꝛpe est scẽus ioseph in celis gliosus. ⁊ visa est crux ẽñ aurea sup caput eius. ⁊ sic ego credo ꝙ sit i vita eterna i aĩa ⁊ coꝛpe cũ maria ⁊ indicibili glia hõs clarissimã aureolã virginitatis ⁊ doctrine. q: ꝓdicauit puplis? ⁊ magis. Ites puto ꝙ sit apud pedes dilissime ꝺgis. honoꝛat? ab angelis ⁊ scẽis oib?. ⁊ hõs magnã iurisditionẽ apud dñm iesum ⁊ spõsam suã ad impetrandã gr̃am suis deuotis. Et ideo o deuoti christiani habere hunc sanctum in deuotione. quia et multũ famus oñis obligati. Qui igit vult aliqd a deo obtinere accipiat beatũ ioseph ꝓ aduocato suo ante virginẽ bñdictã spõsam eius. ⁊ beatissimã virginẽ apud filiuꝝ suum ⁊ dñm iesum ante patrẽ celestes. ⁊ oĩa impetrabit. Pro cõclusione aũt huius partis dico ꝙ supradicta de glia ⁊ sublimatione Joseph confirmat Jobes gerson vbi. ũ. di. ioseph confirmat Jobes gerson vbi. ũ. di. corpe ⁊ Legimus ꝓ refurgente multa corpa sanaĩa beatus. ctoꝝ surrexisse. ⁊ introisse in scãs ciuitates hierlm. ⁊ apparuisse multis. Et hinc forte dicit apls. Acceperũt mulieres de resurrectione mortuos suos. Recogitet ois pius anim? si iustus ioseph vn? ex illis putãdus fuisse ꝙ marie apparuerit charissime spõse sue. ⁊ es ꝺsolatus sit. Qui tandeꝝ ꝓ in celum ascẽdente simul ⁊ ascẽderit glificatus et collocatus est a dextris ipius iesu hoc est in potioribꝰ bonis suis. Et ꝓbus cõcludit ꝙ recte ⁊ ꝙ religiose faciũt ⁊ fecerũt q̃ celebritatẽ de ꝛginali cõfugio marie et ioseph pagere senserũt tam ꝺdcis ꝙ scriptis suis. Dec ille. Qui etiã in sequẽti cõsideratione ꝓdicti sermonis alloquens synodũ scẽtẽ romane ecclie tũc congregatã ait. De celebritate virginalis ziugi ioseph cũ maria. vel de ipsius felici transitu fieri solẽnitatẽ eroptam?. q̃tenus mariẽmeritis ⁊ ĩtercessiõe tanti. tãq; potentis ⁊ impiosi ꝓtum apud spõsã suã reddak ecclia vnico viro ꝺo ⁊ certo sũmo põtifici sponso suo vice xpi. nosq; fingult deo renascamur felici natiuitate ꝺ ꝓ gr̃am in futuro ꝓ gliam q̃. est natale sanctoꝝ. Intercedẽte te: ⁊ si fas ẽ dicere q̃das iure tuo iubẽte gliosissime ioseph vir marie: de q̃ nat? est iesus q̃ vocat pẽ. hec ille. Carmina gersonis ꝺ ioseph. Qui etiã ibidẽ alleg̃no ꝛginẽ bñdictã matrice iuꝛt. Alma redẽptoris mr̃ cui lege superna Vir iustus virgoq; ioseph cui ꝛgie nupsit: Da celebrem dignũq; tuo ꝓsoluere cultũ Cõiugio. fac nos purgatis sordibus oẽs Posse deo iungi: fidei q̃ federe puras Despõsans aĩas diuio germie ꝓpler. Poꝛtio nature pstantioꝛ esse maria Credit. hec celis. hec mũdo dignioꝛ. ipo. Gra nax superat naturã. gra q̃ se Diuidit in religioꝛ: istaq; fontaliter implet Que clausit gremio. quẽ totꝰ non capit oꝛbis. Olim nã celi gabriel festus ab arce Pteradians alacer rotusq; ioẽ cũcti ad ipas Nazareth vbi gallee mittit ille Despõsata viro dauidis de stirpe ioseph qui Dictus erat: clauso reperit virgo maria Ostiolo: cui dixit aue: cui gra plena

Cui tecum dñs gabriel. que verba solutis Virgo filẽs cogitat ꝺo turbata. quousq; Nucius arcanũ diuo sermone reterit. Hoc natura stupet. stupet hocq; ioseph: reputans se Mysteriis tãtis indignũ voce modesta Clamat. id vñ mihi. ꝺs sunt: te deprecor a me Abor ens' dña: nec eñ mihi nubes re tecũ Fas video dñ multa ioseph trepidꝰ cogitaret. Soluit in somnũ: cui ũsslio celica dixit. Audi clare ioseph vroꝛi tradi virũ te nimiũ dilecte deo. cui spõsa frequenter Blãda iesum gremio posuit. fideter adim? Dunc thronuꝝ. residet vbi gra saluificanꝝ nos. Mira ioseph iusti ꝺs laus mira. mariã Cui deus vroꝛe faciat mirare sacratum Fecũdũ. plis eñ ꝛginitatis honoꝛe. Cõiugiã. faber o mirus. cui subdit vltro Auroꝛã minat oꝛe patrẽ. tali quoq; gaudet aloño ortu Clarus insignẽ titulis. te lera decenter Strenuꝰ ⁊ liber ac psalmo teste beatꝰ Vinc sponsumq; vocat nos redde beatos. ũ ille.

Franc. autẽ de may. sup missus est ait. ꝙ ioseph hoc nomẽ ioseph ꝺm Piero. hꝫ ꝺdruplicem quadruplicem interptationẽ huic mysterio conuenientem interpꝛtatur. Quaꝝ prima est ꝙ ioseph ꝺ dñi iustus. q: er abũdãtia sue iust'cie ita fuit ꝺño appꝛobatus vt pr̃ eius diceret si eũ appellanꝝte matre Lu. ij. Secũa interptatio est ꝙ interptat dño iustificat?. q: sicut ipsa virgo fuit scẽificata vt dñm pareret. ita ipse fuit iustificat? vt dño alimẽta nutritiois pcuraret tanq; pr̃. Et ideo ꝺ Lu. iij. ꝙ. ipse dñs putabat filius Joseph. a: sc̃z sedulitatem paternã illi exhibebat. Nos ꝺo possumus assignare aliã causaꝝ huiꝰ reputatiois quã ponit Job. gerson in sua ioseph'ia. f. q: dño nro erat filius ioseph in facie ⁊ in ceteris dispositionib? coꝛpis. qũ deꝰ eẽ voluit q: nisi inter staturaꝝ ⁊ effigiẽ xpi ⁊ ioseph fuisset similitudo non esset reputat? a iudeis ei? filius ⁊ sequiter reputassent btãm ꝛginẽ adulteram. Et quib? concludit ꝙ si ioseph fuit similis ꝛpo: pulcherrimus extitit. Dicit igitur Johannes gerson vbi. ũ. Personas inter similes est nerus amoris. De ioseph' ast ꝛ̃ ioseph suader ꝙ facialis Forma iesu forme filius similis reputãda fuisset. Si non. quo pacto pr̃ ei? christo: creditus esset? Qualiter intacte matris salualuasset honoꝛẽ. Disparitas vult? prolis cuꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

patre putato: Gratia nature fieri vult consona sepe. Nõne minor iacobus frater dñi phibet Ualde sibi ipsi lis: qõ gratia nõ caro fecit ꝛc. Sequitur Frãsci. de may. vbi. ō. Tertia interptatio est q̃ ioseph interptat augmẽtũ: q; si inceteris desponsationibus virginũ de cõi lege fiat diminutio integritatis in ꝓposito. dũ spõsa dat assensum in copulã carnales. In ista tñ desponsatione fuit appositũ augmẽtũ: q; tũc virginitatis ꝓpositũ virgo firmauit puritatis affectus eliciẽdo. occurrẽte tunc obiecto ⁊ materia castitatis. Quarto interptat appositio: qa si in ceteris desponsationib; cõiter auferẽ sponso integritatis ꝓpositũ. isti tñ spõso ex tali sacramẽtali copula nõ fuit ablatum sed nouiter appositũ cũ aspect; purissime virginis oẽs ad castitatis vestigiũ inclinaret. Et multo magis eius floriduz cõsortiũ ꝑm beatũ Piero. iuxta illud sapiẽtis. Cum ꝓpe est imitat illã. Joseph ergo qui sñm̃ acciper in spõsam beatã virginẽ: ꝓposuerat seruare virginitate ꝓpetuã. vt inqt Augu. in lib. de scta virginitate. qõ ꝑm eundẽ August. factũ fuit dei nutu. vt ipse Joseph esset dignus spõsus btẽ virginis. ꝓpt̃ istã desponsationẽ nõ mutauit ꝓpositum: sed firmauit. Unde ꝛ: Matth. j. q̃ cũ esset iustus nolebat eã traducere. i. ꝑm Augu. carnaliter cognoscere. hec Fran. vbi. ō. Magister aũt Johãnes gerson i sua ioseph̃a loquẽs de obitu. ⁊ gl̃a ipsius ioseph sic canit. Uenerat illa dies que vitã morte pararet Perpetuã. tibi iuste ioseph dauid icly-
ta ples Christus adest cũ matre pia: q̃bus officiose Seruieras. vultu placido solanf eũtẽ: Ora licz lachrymis oppleuerit intus oborris. Naturalis amor: eremi sat credere fas est Oõ patrẽ iesus ⁊ sponsuz fleuit morientem Virgo benigna suũ. fidi custodis amato Procubit lecto complexũ mẽbra. pudicis Oscula dat labijs: mi vir conclamat abis ne? Deseris. et viduam pasturam dira relinquis. Uelle tñ dñi fiat. dilecte valero. Nil timeas. dño placida te sede locabit. Protim? ipe ioseph p̃ciosa morte ꝙuit Zugubres recipit vestes viduata maria. Exeqas reddũr deuotas nazareth vrbe. Tota virũ flent plebs qui vixerat absq; ꝙrela. Omnibus incõmune bonus sanctissimus heros. Certa dauid regis ⁊ p̃cel arissima proles Castra velut turtur si cõpare sit viduata Sola volat ꝛepetens arentes arboze ramoꝝ. Pro cantu resonat planctu gemebũda pudico. Sic dolet abrupto vite socialis amore Virgo gemens defensq; virum plãgore modesta. Ãt subito vt sensit subtristes filius eius Solans alloquitur. secretoq; plurima pãdit. Atq; futuroz serie breuiado recesset. Chara mihi ꝑ primis mi uolito dolous Accumulare tibi causas: sed respice mẽtis Interiore oculo fidei cũ lumine: quales Collegio patrũ bene q̃ vixere ꝓpz Applausus subiisq; dedit custodis amicti Decedẽs eis dum limbũ ingressa. propinquã Sic etenim nouit denũciat esse salutes. Nam saluator adest ego sum saluatio certa. Potro te solas mater custode carentem Neu repetes subeo curã iam discipulo: uz Plurim? astabit numer? mihi. iã mulieres Sãcte gaudebũt sese ꝓbere ministras: Audis vt affinis nr̃ pius iste iobes Nactenus hec deserta colẽs modo flumine cepit Jordanis baptisma nouuz, baptismate cuius Abluit: vt fl aq̃s recreãdis spiritibus vigo. Ade populo ostẽdet. digito monstrabit. ⁊ agnus Inquiet ecce dei mũdi qui crimina tollit. Nanq; colũbina specie supastitit almus Spũs: ⁊ mãsit in eo dũ tingit vndis Uidi equidẽ ⁊ noui. celi restant apti. Uoz ego clamãtis in deserto. paret ois. Dirigez ⁊ calles dño populus venienti. Queq; sui pigeat sceleris q; primat ecce Regnum celoz trunco est affixa securis Denig; multa mihi gẽs associabit vitro. Cõspicies oclis tandẽ me scandere celos. Scãdere ⁊ ipe ioseph vt mecũ regnet in euũ. Regnabis pariter fuerit dum vita poeta. Nomẽ. laus ⁊ honoz: dabit p̃clia nob; e. Procũbit mater genibusq; affusa repẽdit Grates. ⁊ repetit fiat tua nate volũtas. Debeo solari rursus vsura ioseph te Et nos xp̃i cole tolem veneremur. amemus. Fũdamusq; preces tibi supplice carmie tales. Illustris patriarcha ioseph dauid alta ꝓpago Justicie cultoz: clarissimo numerande ꝓphis. Virgineo splẽdoze nitens. custosq; marie: restis nutritor ⁊ xp̃i fide mister Conscie mistery q̃ nescisuere priora Secula. tu verbũ vite q̃ erat caro factũ Gestasti manibus. etiã tibi subditus vitro Dignat? fieri nutu q̃ tẽpat ordem. Tu vir tu dñs matris dñi dñoruz. Magne pegrine duduz terrios mõ regnas Felix in celi patria secur?. ⁊ omnia Erpera terroris. labor: anrietas. ꝓcul absunt. Que fuyuu. iurẽde nobis miseroq; benignus

Demoz te Joseph.

Inspice nos oculis. quos tanta picula turbant. Esto pegrinis fautor. dux. auxiliator. Defessos refoue. tot scandala tolle viorum. Dirige cecos. erige lapsos. optia def Gratia. Pax in credendo cordis meditatio suauis. Tentamenes. satham. mundi carnis supere mus. Ee duce: ꝓ cumulo meritoruz ⁊ laude tuorum Certũ q̃ magno eo venerari dignus honore In terris imnẽsa tenet queq; gl̃ia celis. est etenim ꝛpe tecũ tuus isse minister. Est ⁊ cũ sponsa spõsus, charissimus alma. Virgineos ne tuos sedes locar eq̃ pareres? Sit tñ hec in re simpler meditatio nostra. Sãctis saluus honor volum? alijs suis esto: Quos de primatu ꝑtentio nulla fatigat. Magne ioseph magno velut imperiose patrone: Cum desiderio petim? fer opem. nostri miserere: Celica suscipiat nos eondem patria tecum. Dec ille.

Pars tertia huius sermonis q̃ ō: causalitatis. scz q̃ rationabiliter ⁊ qua ex causa beata virgo fuit desponsata.

Ds de buit nasci de ꝙ fine de spõsata

Et potest colligi ex magro sen. in. iiij. di. xxv. circa fine. ⁊ a btõ Tho. ⁊ Rich. ibidẽ sar. ij. q. ij. in resp̃sione. ij. argumẽti. et a btõ Tho. i. iij. pte sume. q. xxix. ar. j. ⁊ a Rabano ⁊ Petro Johãnis sup Johãne. Ualde fuit zueniẽs: ꝓ gruñ ⁊ rõnabile ꝓpter xp̃m nasci de virgine desponsata Primo ratione sui. Scdo rõne matris sui. Tertio ratione nostri. Primo hoc fuit conueniens ꝓpter xp̃m quadruplici rõne. Primo q̃dez vt mysteriũ incarnationis sue diabolo celaret. vt dicit in. c. inuẽta. xxvi. q. ij. Unde et ait beatus Ignatius sicut refert Piero. super Matth. hac de causa virginem fuisse desponsatã. Factũ ea aute hoc ad tutelam pueri: ne diabolus cõtra eu vehementius nocumenta ꝓcuraret. Sciebat em ipe diabolus de filiũ debere incarnari ꝓ redemptione humani generis. sed temp? ignorabat. Unde caute obseruabat ad sciendũ q̃n mundã intrarer. vt redemptionẽ nostram impedirer. Nec aũt desponsatio ꝛginitatem mris dei parientis ipsi diabolo occultauit vt ait Origenes sup Matth. di. Que fuit causa vt esset desponsata Maria ioseph nisi quarem? hoc sacramentuz diabolo celaret. ⁊ ille malignus fraudis cõmẽta aduersus desponsatas nulla penitus inueniret? Nec illo. De hoc etiã Amb. sup Lucaz ait. Non mediocris quoq; causa ẽ vt ꝛginitas marie falleret ꝓcipẽ mũdi q̃ cũ desponsatam cerneret viro partũ nõ potuit hr̃e suspectũ. Solendi etiã mũdi ꝓncipis fuisse consilium ipsius dñi verba declarãt cuz apli subẽtur tacere de xp̃o. Dec Amb. Et hoc pt̃s Matth. xvi. Item sanati iubent tacere de remedio vt patet de leproso Matth. viij. ⁊ de cecis Matth. ix. ⁊ de puella resuscitata Marci. v. Predictis autem non obstat si dicatur q̃ non latent diabolũ ea que sunt in corpore: Cuis latent ea q̃ sunt in corde. Qui vt ait Augu. in. xij. de trini. Multa que cognoscere diabolus virture sue nature, ꝑhibet cognoscere a diuina virture. Itẽ dicũt doctores q̃ etiã latẽt diabolũ ea q̃ sunt in corpe poterat appropinqre nõ põt. Diabol? aute non sanctitatis ipius. ⁊ etiã q: impediebatur a deo ⁊ ab angelis eã custodiẽtibus ꝑm Fran. virgo ꝛcepisset sine viro cũ eã maritũ xp̃e videret. Scdo hoc fuit conueniens ꝓpter xp̃m: ne ab infidelibus ranq; illegitime natum despectissent. Nam iura tales detestant. ⁊ priuant successione paterna. auct. ex compleru. C. de incest. nup. et auc. lx. C. de natu. lib. Soleut em vtplurimũ esse imitatores paterni sceleris. c. si quis cum multis. vj. q. i. ⁊ c. signẽs. lvj. di. Et ꝑm canonen sunt irregulares. lxvj. di. c. ꝑsbyteroz. Nec sine dispẽsatione debent ad sacros ordines promoueri. c. precipimus. xxxij. dist. Cum ergo christus futurus esset summus sacerdos et rex regũ. debuit tali suspitione carere: ne iudei dedignarent cuz habere regem ⁊ sacerdotẽ quia filij ex adulterio geniti abominatio sunt deo. c dicat. xxxj. questione. iij. Unde ⁊ ꝑm leges non promouẽtur ad dignitates nisi in defectu legitimorum. l. generaliter. §. spurios. cum glo. ff. de decu. Et hanc rationem tangens Amb̃ ꝓsius super Lucam ait. Cum partus in nupte lege damnetur: congruũ fuit vt xp̃o desponsaret. ne videret ehnic? a legis iniuria cepisse. Tertio fuit hoc cõueniens ꝓpter christum vt a Joseph nutriret. Unde

Illegitimi de spicuẽ

L

Universidad de Deusto
Biblioteca

et pater eius dictus est ꝟ nutriui⁹. Et em̄ habef Lu.ij. existēs beatissima virgo cum ioseph.ꝛ inueniēs puerū Ihesum in tēplo: dixit ei. Ego ꝛ pater tui dolētes ꝙrebamus te. Non neguit aūt ꝙ ioseph esse patres suū sed rndit. Quid est ꝙ me querebatis? Et in hoc verificatum est illud Hieciasmi. Est pater hic cura: pater est alij genitura. Pater em̄ sepe quis appellaf rone curationis ꝛ gubernationis. ꝛ in aut. de nupt. §. hoc aūt obseruare. ꝛ in. l. ij. C. de debito. eiui. lib. xj. ꝛ no. C. de emē. iusti. co. in prin. Supradictā aūt rationē tangit Ambr. sup Lu. di. Despōsata est vt infantis curam gereret ipe ioseph. siue in egyptum ieno. siue inde denuo rediēs. Quarto fuit cōueniēs hec despōsatio: vt ꝟsueto modo scripturaꝝ gene alogia xpi per virū describeret. Unde Ambr. super Lu. ait. Qui in seculū venit seculi debuit more describi. Uiri aūt ē psona querit que in senatu ꝛ reliquis curijs ciuitatū generis asserit dignitatē. Cōsuetudo etiā nos instruit scripturarū que semp viri originē querit. Nec ille. Mulier em̄ efficit de familia viri. l. fi. §. idem rescripserūt. ff. ad municip. ꝛ. l. quicūq;. C. de re mili. lib. xij. Quia aūt beata virgo ex lege despōsari nō poterat nisi viro q̄ esset de tribu iuda ꝛ familia dauid ex genealogia sponsi. i. ioseph. deprehendit genealogia marie ꝛ xpi filij eius. Scdo principaliter dico ꝙ fuit conueniens ipsum nasci de virgine despōsata ꝓpter ipam virginē. ꝛ hoc ꝙdruplici rone. Primo ne a iudeis occideret tanq̄ adultera. vt ait Hiero. Nam ex leges virgo adultera de stirpe sacerdotali comburebatur. Leuit. xxi. Ipsa aūt virgo descenderat non solū de tribu iuda: sed etiā de tribu leui. s. de stirpe aaron. vt patuit. ē. in. ij. pte huius opis. sermone. s. parte. ij. Lapidabatur q̄s non solū illa q̄ tā erat despōsata: sed etiam illa q̄ in domo patris custodiebat vt xpo q̄nq; nuptura cuiuscūq; alteri⁹ tribꝰ esset. Unde ꝛ Deuf. xxij. Si non est in puella iuuēta virginitas lapidibꝰ obruēt eā viri ciuitatis ꝛc. Item de iure ciuili antiquo capite puniebat tam adultera q̄ adulter. l. Quio. C. ad le. iu. de adul. hodie xo adultera retrudit in monasterio ad agendā penitentiā. vt in aut. ibi posita. Scdo fuit conueniens eam despōsari ꝙm Hieronymꝰ et Origenē. vt ei⁹ ioseph ministeriū exhiberet ꝛ seruiret. Unde Chryso. sup Matth. inquit illud quod habef i. c. inuenta. xxvij. q. ij. dicens. Sicut em̄ illā postea commendauit xps discipulo: sic etiā nūc angelus copulat sponso non fedus solēne ꝓiugij: sed in consortiū cōis habitaculi. Nec ille. Tres hoc congruū fuit vt ipe ioseph procuraret necessaria ipsi virgini ꝛ filio ei⁹ de arte sua erat aūt carpētari⁹. vt ait Chryso. ꝛ vt eam associaret: sicut ꝛ fecit cū simul in bethleē perrexit vbi filiū suū peperit. ꝛ ad templuꝫ in purificatione eius. ꝛ cū in egyptuꝫ iuit et redyt. Unde Bern. in quodam sermone inquit. Quia ista delicata puella sola erat ideo fideli socio idigebat a quo ꝛ ante ptū ꝛ in partu ꝛ post partum associaret: ꝛ a laboribus releuaret. Tertio fuit ꝓueniens vt per hoc virgo ab infantia liberaret. Unde Ambr. super Lucā ait. Despōsata est ne temerate virginitatis adureret infamia. cui⁹ grauis aluno corruptelle videretur ingigne ꝓferre. Maluit aūt dñs aliquos de suo ortu ꝙs de mris pudore dubitare. Sciebat em̄ teneru esse virginis verecundiā ꝛ lubricam famaꝫ pudoris. nec putauit ortus sui fidē matris iniurijs astruendaꝫ. Seruatur ira q. s. marie sicut pudore integra. ita filios labil opinione virginitas. Nec ille. Et Bern. sup missus est inquit. Quis em̄ eam videns non despōsatā ꝛ in grauidā: non potius diceret meretricē ꝙ virginē? Non aūt decebat hoc dici de matre dei. Tolerabili⁹ ergo ꝛ honestius fuit putari ielu ad xpm de conugio natū fuisse ꝙ de fornicatiōe. hec ille. Et in hoc apparuit charitas ꝛ benignitas dñi nri ielu xpi q̄ potius voluit diminui de honore suo ꝙ de honore mris sue. Quarto fuit ꝓueniens sicut dicit Albertus super missus est. vt patuit. ē. ad hoc vt dignitas mris hūilitati sociaret. sic ꝙ eēt simul mr̄ dei ꝛ vxor: fabri. c. ioseph. vñ in vilipēsionē xpi dicebant pharisei. vt habef Matt. xiij. ꝛ Mar. vj. nonne hic est fabri filius? Congruū ergo fuit vt dei genitrix seruaret illē Eccli. xij. Quanto maior es tanto magis te humilia in omnib⁹: ꝛ cōā deo ꝓuenies gr̄az. Quāto em̄ q̄s maior est tāto magis humilitas cōmendaf in eo. Unde Hiero. in quadā epla ait. Nihil ē q̄ hoibus nos ita gratos ac deo faciat ꝙ si vite merito magu humilitate simus infimi. Tertio principaliter fuit cōueniēs. b. ꝛginē despōsari ꝓpf nos ꝛ hoc ꝙdruplici rone. Primo vt xpo natuo de ꝛgine certi⁹ crederet testimonio ioseph

U Propf virginē fuit cōueniēs

qui matrē ei⁹ ꝛginē despōsauerat. ꝛ a tpe despōsatiōis diligēti eā cura custodierat. Nā spōsa a tpe despōsatiōis erat sub custodia spōsi. vt ait Hugo cardinal sup. Mat. ꝛ Luce. s. c. ꝛ Ber. sup missus est di. Mos erat iudeoꝝ vt a vie despōsationis vsq; ad tpa nuptiaꝝ spōsi spōsas in custodia recuperēt vt eaꝝ pudicitiā curiosi⁹ suarēt. ꝛ ipi eis fideliores existerēt. ꝟ ille. Tē erant in eoꝝ pāte quoad obsequia ꝛ filia. c. mulieres. xxxij. q. v. ꝛ debebāt defendi a virio suis in his q̄ sibi occurrissent. Isti. de iniur. §. aūt. Et hāc rōnē tāgēs Ambr. sup Lu. ait. Locupletioꝝ testis pudoris mariꝰ adhibetur q̄ posset delere iniuriam ꝛ vindicare oppꝛobriū si nō agnosceret sacrm. Scg. q̄s in homel. sup Mat. inqt. Sicut discipul⁹ dubitāt ꝛ palpāndo facti⁹ est testis vere resurrexiōis. sic spōsus fuit custos ꝛ testis integre ꝛginitat⁹. trāssumptiue in. c. sic ꝙppe. xxvij. q. ij. Et q̄ magis cōfirmamur in fide. conceptionis xpi de spūsancto ex virgine.

B Scdo fuit cōgruus vt ꝛginib⁹ cā vitāde infamie daret. ꝛ cā male excusatiōis tolleret. vñ Ambr. vbi. ē. ait. Nō decuit ꝛgini duos simstra opiniōe vinētib⁹ velamē excusatiōis relinqui: ꝙ infamata q̄s mater dñi videret. Tertio fuit cōueniēs vt vniuersa ecclia despōsaret que cū sit virgo: despōsata ē est vni viro: idest xpo. iuxta illud apli. ij. Cor. xj. Despōdi vos vni viro ꝛginē castā exhibere xpo. Et hāc rationē tangit Augu. in li. ō sctā ꝛginitate. Chryso. q̄s sup Mat. inqt. Quia futuꝝ erat vt oēs scti de ecclesia ꝛgine nascerēt xpo despōsata xpus de despōsata nat⁹ est ne indigni⁹ nasceretur dñs q̄s serui. Quarto fuit conueniens vt inquit Hugo cardinal sup Mat. s. ꝙ mat dñi esset despōsata ꝛ ꝛgo. vt in ꝓsona ipsi⁹ ꝛ ꝛginitas ꝛ matrimoniū haberet ꝛ honoraretur cōtra hereticos alteri coꝝ detrahēt⁹. Idcirco exultēt ꝛgines ꝛ cōugate imitātes gliosam ꝛginē mariā despōsatā ioseph. vt ipam per ꝛginitatē ꝛ castitatē cōC ugalē imitādo in ptri seculo eā q̄s sequantur p sublimē gliam in futuro. Nos aūt addere possum⁹ alias. v. rōnes. Prima vt fideles credētes eā despōsatā ꝛ cū ptuge habitantē sine viro cōcepisse magis mererentur. ꝛ in deuoti ac obstinati mūdani in sua ptinacia: sic coꝝ exigētibus demeritis magis indurarētur. Et hāc rationē tangit Ambr. sup Luc. di. ꝙ qui seculariꝫ⁹ vanitatib⁹ occupant: scire diuina nō ꝓnt nec merent. Scda rō est illa quaꝫ ponit Hugo cardinal sup Lucā. s. c. s. vt trē ꝛginis marie ꝟbis maior fides haberet ꝛ ois mentiēdi suspitio tolleret. Et em̄ ait Ambr. sup Luc. videret mēteri innupta ꝓgnās ꝛ culpā vel le obūbrare mēdacio. nec em̄ crederet etsi diceret se ꝛginē. Et ideo dicit Ambr. vbi. ē. Fides marie ꝟbis asserit ꝛ mēdacij cā removet. Cām em̄ mēteēdi despōsata nō habuit cū cōiugi ꝓmiss⁹ ꝛ gr̄a nuptiaꝝ partꝰ fit feminaꝝ. ꝟ ille. trāssumptiue. i. c. pudor. xxxij. q. ij. ꝛ sumpta est hec ista originaliter etc. querit. §. si mulier. ff. de edil. edi. Certia rō est illa quā ponit idē Hugo cardinalis. vbi. ē. di. De femina virgine despōsata nasci voluit. vt ab oīi gradu mulieris opꝛobriū tolleret. s. a cōiugario. a viduis ꝛ a ꝛginibus. hec ille. Predictarum aūt rationū partē ponit Ber. sup Missus est dicēs. Necessario igitur ꝛgo maria despōsata spōso ꝛginitas cōꝛprobatur. ꝛ ꝛginis tas lesiuis hostis ereduit. Quarta rō esse E pōt illa quā ponit Chryso. sup Mat. Quia em̄ vt ꝛ⁹ Matth. xiij. Erat Joseph faber lignarius. Ideo ipse Chryso. inquit. Fabro lignario maria despōsanda erat. gn̄ xpus ecclie spōsus oīm salutem hominū oparus erat p lignū crucis. hec ille. Quinta rō est. vt ostēderet etiā post consensum in matrimoniū p ꝟba de ꝓnti licere amboꝝ cōiugibus vel alteri coꝝ etiā alterō inuito ante tū carnalē copulā trāsire ad vota meliora. utpote p votū castitatis ꝛ ingressum religionis mori mundo. ex de conuer. iuuc. ij. ꝛ ibi late p docto. ꝛ. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ ele. Brissima igit ꝛgo ꝛ sanctus Joseph simul despōsati. ꝛ mrimonio copulati. ꝛ in ꝛginitate pseuerātes: dederunt exēplū alnḡ coniugatis sllr faciendi ꝛ caste viuēdi. qō exēplū imitat⁹ est sctūs Elyzarius tertij ordinis beati Fracisci. qui cuꝫ beata Delphina vxore sua quā in iuuentute vxorem inuēculam acceperat. perseueranit in virginitate vsq; ad mortem. Et hec quidem de sponso beatissime virginis terreno dicta sufficiāt. Habuit nāq; alium spōsum dignioꝛē. scz celi terreq; opificem deū De quo dici potest illud Job. iij. Qui habet sponsam sponsus est. Deus enim cum beata virgine spūale matrimoniū cōtraxit

F

Universidad de Deusto
Biblioteca

qō quidē matrimoniū habuit triplicē gradum ac triplicē cōsensum. ⁊ tripler bonum atq; triplicē copulā sine cōiunctionē. Primo habuit triplicē gradū. q; fuit initiatus: ratificatū. ⁊ cōsummatū. Initiatū quidem fuit p̄ verba ō futuro a ppba q̄ dixit Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊c. Et ab angelo qui ait Luc. j. Ecce cōcipies i vtero ⁊ paries filiū ⁊c. Deinde fuit ratificatus p verba de p̄senti q̄n ipsa cōsensit ⁊ dixit. Ecce ancilla dñi. fiat mihi ſm verbū tuū. Ultimo fuit cōsummatū q̄n filius dei in thalamo vteri virginalis naturā nostrā sibi eternali ter copulauit. Vnde clamat ecclia i officio diuino. Ecce cōpleta sunt oſa ⁊c. Sed in illo matrimonio fuit tripler ꝓsensus scz animi verbi ⁊ signi. Et istū triplicem cōsensum ipa postmodū in cantico suo exp̄essit Lu. j. Nā cōsensum animi exp̄essit cū dixit Magnificat aſa mea dñm. scz spūs meū celestē. Cōsensum autē signi exp̄essit cum dixit. Et exultauit spūs meus in deo saluſ tari meo. Exultauit. i. extra saltauit. Tātū eñ gaudiū habuit in animo q̄ etiā manifestabatur in exteriori signo. Consensus ꝺo verbi exp̄essit cū subdidit. Quia respexit humilitatem ancille sue. ⁊ hoc fuit q̄n ipa dixit. ecce ancilla dñi ⁊c. Tertio in isto matrimonio fuit tripler bonum scz fidei. prolis ⁊ sacramenti. Fidei quidē. quia virginitatis votum deo factum semper illibatum custodiuit. Fuit etiā ibi bonū plis. quia dei filium de suis caſtis visceribus generauit. Bonum quoq; sacramenti. q; nunq̄ a filio suo diuisa vel separata fuit. Quarto in hoc matrimonio fuit tripler copula. Nā matrimonio carnali tripler cōiunctio inuenitur. Una causal er consensu animoꝝ. scda er p̄mixtione corporū. tertia er indiuisibili habitatione amboꝝ. ⁊ eodē modo inter xp̄m ⁊ beatā virginē fuit cōiunctio animoꝝ per mutuā charitatem. iuxta illud Can. vi. Ego dilecto meo ⁊ dilectꝰ meus mihi. Fuit etiam ibi cōiunctio corporū p̄ nature unitatē. q; una caro xp̄i est ⁊ matris. Vñ ō hoc potest exponi illud Gen. ij. erūt duo in carne una. Nā ad formandū corpus xp̄i fuerūt duo scz spūssanctus qui corpus ipsum formauit. ⁊ beata virgo que materiā ministrauit. Fuit etiam indiuisibilis habitatio amboꝝ. quia sicut in vita dilexerunt se ita ⁊ in morte nō sunt separati. Unde Johan. xix. dr. Stabat iuxta crucē Jesu mater eiꝰ

Eū quo ⁊ nos hic stemus p̄ amorē ⁊ deuoſ tionē. vt post hāc vitā habitare valeamus cū ipso in celesti palatio. ⁊ ab illo recipere mereamur eternā felicitatē. Amen.

In nōe dñi nostri Jesu xp̄i incipit q̄nta para huꝰ deuoti opis q̄ Mariale appelſ latur. in qua tractaſ de annūciatiōe btisſi me v̄ginis. ⁊ de incarnatiōe filij dei in ea: Hec aūt para p̄tio ac particulari nomine gaudiū mūdi nūcupatur. Sermo. j.

Et ímeas Ma

ria inuenisti gratiaꝫ apud deū. Lu. j. Unius dei celeberrimā festiuitatem summis debemꝰ studijs venerari. Hec eñ est respectu principij maioꝝ solēnitas totiꝰ anni. Hoc nāq; festū principium est ⁊ fundamentū omniū aliaruꝫ festiuitatū. Cum ergo dicaſ q̄ cuiusq; rei potissima para est principium. l. j. ff. de origi. iu. ⁊ no. in. c. p̄cipatus. j. q. j. ⁊ p glo. in. c. j. de li. cōrel. Unde Aristo. 3it. j. Eth. c. in. ⁊. v. pol. c. j. q̄ principiuꝫ est dimidiū totiꝰ Si in alijs festis ab hac p̄cipiū habentibus ⁊ ab ea causatis gratulamur. mlto magis debemus in ista solēnitate iubilare et locūdari. quia niſi hec redēptionis nostre principiū fuisset: ipſius finis non esset, subsecutus. Remotis eñ p̄cipijs' removetur perfectio ⁊ esse ab omnibus; posteriorib⁹. vt inquit cōmentator Auerois sup. r. meta. Merito igit hec celeberrima dies est ab ommbus festiuis gaudijs recolēda in qua gaudiū fuit totiꝰ mūdi. Et ideo. de ipsa dauid decātabat p̄s. cxvij. d'. Hec dies quam fecit dñs exultemus ⁊ letemur in ea. Ista eteñ est dies sacratissima in qua ego ce'ōibus p̄electa, magni regis Assueri est coniugio copulata. Cū eñ vt habetur Hester. vj. p̄dictus rex assuetus dedisset superfilios israel capitalem sniam. et sub pena mortis mandasset ne in cōspectu eius aliquis accederet nō vocatus. ꝑsuasa Hester a mardocheo propinquo suo: assumptis q̄ duabus puellis ad obsequiū suum. quarū vna eius fimbrias vestimenti portabat. altera ꝺo brachijs suis eam sustentabat. accessit ad eum. Que cū regis magnificentiā ornatus eius pulchitudinē aspiceret: cecidit in brachijs vnius et puellis suis. Ipse ꝺo rex descendens de solio suo: virgam quam manu tenebat deposuit in signum

Annūciatio ē p̄ma ē p̄ma ex festiuit.

clemētie ⁊ manū. ppinq̄ subleuauit hester ⁊ ad eius petitionē ad illū domū accessit. atq; populum iudaicū a morte liberatū ex aliauit. ⁊ interfecto eiꝰ inimico aman: oēs illi⁹ possessiones donauit hester. atq; eas in regno suo cōfirmatā vxori suā supoēa amauit. Per assuerū nāq; qui interpretaſ beatitudo: intelligit deꝰ in cuiꝰ cognitiōe consistit beatitudo. Qui erat tranſ humano gñi ꝓpter petrū primoꝝ parentū q̄ diaboli suggestioni cōsenserant. ⁊ ideo statuerat oēm hoīem mori debere: vt ō: Hebre. ix. ⁊ ad in feros descendere. iuxta illud p̄o. xxxvij. Quis est hō qui viuet ⁊ nō videbit mortē eruet aiam suaꝫ de manu inferi. Non erat aūt alius qui ad deū accedere auderet pro gratia impetranda. iuxta illū Piere. vij. Eu noli orare p̄ populo isto. q; nō exaudiā te. Erat ergo furor dei terribilis cōtra oēs ita vt ad māsuetudinē verti non posset. Unde Esa. xxx. dicitur. Ardēs furor eius ⁊ grauis ad portandum. Uerūtū Hester que interratur absc̄ōdita. i. virgo maria que abscondita ⁊ occulta erat mudo sed multū cognita deo. suasa a mardocheo ꝓpinquo suo. i. a suo sanctissimo ꝓposito vt ab angelo sibi particulariter ad custodiaꝫ deputato vel a Gabriele archangelo qui ei ꝓpinquꝰ. ideo dr. q; vt ait Piero. ad Eusto. semp angelis est cognata virginitas. intrauit ad regem omnipotentem deum. sociata duabus ancillis. i. humilitate ⁊ puritate siue virginitate. Sicut aūt rhinoceros ad aspectū alicuius sancte virginis omnem deponit feritatem. ⁊ mansuetus ad gremium ipſi⁹ virginis accedit. sic deus videſ hanc sanctissimā v̄ginē: amore illius tactꝰ omni dimissa indignatiōe ⁊ asperitate descēdit in uterū eius. atq; virgā furoris sui deponēs eā sibi perpetuā coniugez ⁊ regni sui consortē de putauit. Ipsa ꝺo magnitudinem misericordie incarnationis eius audiēs. ⁊ tantū se magnificari cognoscēs obstupuit ⁊ turbata ē turbatiōe admiratiōis. ⁊ sic attonita ⁊ territa cecidit in brachijs humilitatis ꝑpter illi dicit angelus gabrielverba ꝓpositā. s. Ne timeas maria inuenisti grām apud deū. s. per quā humanū genꝰ ab eterno dānatiōe liberasti. ⁊ penſso ac destructo amā idest diabolo illi⁹ possessiones acquisisti. s. peccatū alias per tuū filiū ad pniam conuertendas atq; altissimi dei vnigenitū de spū sancto cōcipere meruisti. De quo mysterio tres considerationes facisemus.

Primo dicetur possibilitatis.
Scda necessitatis.
Tertia ꝺo appellabit causalitatis.

Prima pa huiꝰ ꝑmōis q̄ ō: possibilitatiſ

p' Ro expeditiōe huiꝰ ptis ⁊ cōfutatiōe hereticoꝝ duas q̄stiones examinabimꝰ. Prima vtrū possibile fuerit diuinā naturā cum humana vnirivnitate suppositi ⁊ sic deū fieri hoīez. scda vtrū possibile fuerit q̄ ex v̄gine cōciperet ⁊ nasceret. Primā q̄stionē examinat Aler. de ales: in. iij. p. sū. in tract. de cōueniētia icarnatiōis. q. j. ⁊ sco. j. iij. dis. j. Pe. de aqla ei⁹ discipul⁹ ibiō q. j. ⁊ j. Bon. in eadē di. ⁊ Rica. nr̄i bidē. ar. j. q. j. ⁊ j. Tho. in. iij. pre iō. q. j. ar. j. ⁊ i. iij. scripto. di. j. ar. j. vbi dicūt q̄ ad hoc vt aliq̄ sint vnibilia requirit q̄ aliq̄ mō sint filia. Est aūt duplex filitudo. Una eiusdē formā cōem participatā ab ipſis similib⁹. Et hoc mō nulla ē filitudo inter deū ⁊ hominē. creatorē ⁊ creaturā. imo inter eos est maior distātia penitus improportionabilis. Unde ō: dānam⁹. de sum. tri. ⁊ fi. ca. q̄ iter creatorē ⁊ creaturā non pōt tāta dissimilitudo notari quin inter eos sit maior dissimilitudo notāda. Et hoc respectu non dicunt vnibiles Nā natura diuina ⁊ humana nō cōueniūt silin aliquā formā cōem inter eas in genere vel in spē. Alia est filitudo ꝑm cōuenientiā ꝓportionis vni⁹ ad alterū i ordine vel in habitudine. sicut iustitia creata cōuenit cū increata nō in genere vel in spē. q; iustitia increata est ipsa diuina essentia. iustitia, ꝺo creata est q̄litas. Sed cōueniunt ē habitudine ad eundē effectū q̄ est reddere vnicuiq; qđ suum est. de quo loquit. l. iustitia. ff. de iusti. ⁊ iure. ⁊ iusti. eo. l. pue. Silr bonitas increata q̄ est deus. ⁊ creata q̄ est q̄litas. nō cōueniūt in aliqua forma cōi inter se sed in ordine. q; bonitas creata ordinat ad bonitatē increatā. Hoc ergo ordinari ad aliꝺ facit filitudinē ⁊ cōuenientiā. Unde bonitas creata ō: filia bonitati increate. ⁊ nō ecōtra q; nunq̄ determinatur filitudo respectu alicui⁹ deteriorꝰ scz respectu maioris vel eq̄lis. Et tali mō creatura est filia creatoꝛ. ⁊ hō deo. Silitudo enim nō dicit idētitatē. iusti. de nup. §. inter eos q̄s. Immo nihil est idē cum eo cui est file. l. q̄ n ex una. ff. de po. Et aliq̄d ō: file alicui⁹ etiā filius pluriꝰ differat q̄ conueniat cum filio. ff. ꝺ

Unitas naturā diuinā ⁊ humanā

Universidad de Deusto
Biblioteca

Similitudo creationis et creature,

annu. lega. l. i singulos. Dico igit ad ppositū nostrum. q ꝯ creatura ōr filio creatoris q ē ordinabilis ei. Solū ergo ē inter deū ⁊ hoīm similitudo in ordine vel in habitudine vni⁹ ad alterū. s. hoīs ad deū. Et ex hoc sunt vnibiles nō eo mō ꝑm Rich. q̄ elemēta vniunt i mixto. nec eo mō quo nutrimētū vnit nutrito. nec eo mō quo materia ⁊ forma vnit i cōposito. nec eo mō q̄ accidēs vnitur subiecto. Quia ad hoc q predicto modis fiat vnio: requirit mutatio ⁊ operatio. nec nō possibilitas in quolibet extremo. Persona aūt filij dei est act⁹ purus. vñ nec mutari pōt ullo mō. Jō dicendū q̄ natura humana fuit sibi vnita tanq̄ nature supposito. nō in esse p ea ꝓstituta sicut suppositū creatū cōstituit in esse p suā naturā sed tanq̄ supposito ꝓstituto i esse p naturā diuinā. Persona em filij dei nō cōstituitur in esse p naturā humanā cui⁹ est suppositū ex tpe: ⁊ p naturā diuinā ab eterno. Talis aūt vnionis possibilitas multis valet rōnib⁹ cōprobari. Iter q̄s vna ōr intimatiōis. alia similatiōis. tertia ex attributiōis. Prima rō sic ꝯcludit ꝑm predictos doctores. Omne q̄ ē alteri maxime intimū ⁊ amabile: est ei vnibile vnione maxima. sed deus est anime intimus et amabilissimus. ergo sube rōnali perfecte vniri pōt spūi creatuo. Verus em amor efficit vnū ex duob⁹. vt inq̄t Tullius in li. de amicitia. Ūñ de duob⁹ veris amicis inq̄t Ouid. i iij. li. de tristib⁹. Vi duo corpor ib⁹. mētib⁹ vnus erant. Et pbs. ix. Et hic. c. iij. ⁊. r. ⁊ i ij. li. magnoꝝ moraliū. c. lxxvj. ait. q̄ amicus est alter ipse. Qd etiā inquit Tullius vbi ꝺ. Diffinitur aūt amicitia sic. Amicitia est vni⁹ ad alterū cum charitate cōiunctio. vt no. in. l. ⁊ fuerit. ff. de reꝝ diui. Ūñ Dionysius. iij. de diuinis noibus dicit. q̄ amor est vis vnitiua amantis cuꝫ amato. Et. s. Bona. in ij. sen. di. xxix. in q̄stionib⁹ circa lām ⁊ di. xlij. ar. ij. q. ij. inquit Tanta est vis amoris vt trāsformet amātem in amatū. ⁊ ideo potuit vnire deū cū hoīe. Scōa rō sic ifertur Eoꝝ est facilis vnio que adinuicē similitudinē habēt. qt in habēribus symbolū. i. similitudinē facilioꝝ est trāsitus. vt ait pbs. ij. phyſi. ⁊ in. ij. de ḡnatione. in. c. de permixtiōe ⁊ trālmutatioe elementoꝝ. ⁊ no. in. l. si rē. §. itē. ff. de re. vēdi. de quo p Albericū de rosate in. l. j. ff. de iudi. Jtē ois filia cōiungit̄ ih. de regi. pūn. Sed hō creat⁹ est ad dei imaginē ⁊ similitudinē. vt ōit Deū. j. ⁊ i. li. si vindicari. ff. ō penis. ⁊ in. l. si q̄s. C. eo. ti. ⁊. xxxij. q. v. c. hec imago. ⁊ de pe. di. ij. c. ti la aia. Ergo humana natura ē vnibilis diuine alīquo mō in psona. Tertia rō sic ꝓbat. Quicqd nō implicat ꝓtradictionem vel impfectionē: sed perfectionē ⁊ dignitatē est deo attribuēdū: sed ipm incarnari ē humāi. ergo ⁊c. Maioꝝ ps p dionysiū in li. de diuinis noibus. Minoꝝ ꝓbatur. Nā diuinā naturā vniri humane i vnitate persone non est aliud q̄ diuinā psonā q̄ ab eterno fuit hypostasis respectu diuine nature fieri hypostasim respectu humane nature in tpe. hoc aūt nō dicit aliquā ꝺictionem vel impfectionē. s⁹ potiꝰ pfectionē ⁊ dignitatē ac nobilitatē. Sicut em cū deꝰ sit bonꝰ ab eterno: nullā tū patit impfectionē vel indignitatē si ē cā bonitatis create in tpe q̄uis bonitas creata longe sit inferior bonitate increata. sic cū psona filij dei sit hypostasis intellectualis ⁊ spūalis ⁊ increata ab eterno: in nullo derogat ei si fit hypostasis nature create et tpe. Jdeꝫ aūt non valemus de hac vnīe adducere exēpla i creatura q̄ sint to: aliter filia. vt ait Aug. in epi ad Ioluſianū. Ūñ dno ō magis ꝑ onia. nientib⁹ allegabimus. Primū est Alexā. ō aleo. ⁊ Rich. vbi. ō. ⁊ bti Thome. in. iij. parte summe. q. ij. ar. j. ⁊ in. iij. scripto. di. j. ar. j. s. de insertione rami in trūco arboris. Sīs sicut ibi eraꝝ ramꝰ p naturā. ⁊ pōit alius ramus p insertionē: ita in eadē psona in q̄ erat naturaliter diuina natura: p vnionē posita est natura humana. Et sicut nō sunt plures arbores ſsyna tm. ita nō sūt ibi plures persone ſsyna sola. s. psona diuina xpi. Et sicut in arbore inserta sunt plures fructꝰ differētes specie vt q̄ ramꝰ vni⁹ arboris inserit arbori diuerse speciei. ita in vnitate psone xpi sunt alie ꝓprietates ꝺuenientes nature diuine. ⁊ alie conuenientes nature humane. Et sicut in. vnīe q̄ est perfectissima alteri⁹. vt q̄s pirū inserit pomo fit vnus suppositū. s. vna arbor. ⁊ natura pomi nō est pira: nec ecōtra. sed tm vterq; fructus est de esse arboris. qō ps. qz b est vera ista arbor est pa⁹: ⁊ etiā hec ē vera ista arbor est pomus. Sic in xpō est de ꝓuentiōe ⁊ vnione diuine nature ⁊ humane in xpo. eo q̄ natura diuina nō est humana nec ē Sed natura diuina ⁊ humana sunt vnum

suppositū cōe in vtraq; natura subsistens. Et hec est vera. hic ē homo demōstrato xpo ⁊ tpe; hec est vera. hic est deꝰ. eode demōstrato. Nam vnio diuine nature ⁊ hūane in psona xpi facit eā esse hoīem ⁊ deū. Scōm exēplū illud ꝺitudinē ponit Aug. in li. de spū ⁊ aīa di. sicut vnitate persone hoīs alia natura coapt vr hō strict⁹ in vnitate psone xpi deꝰ vnitur hoī ve spus sit. Qō aūt ista vnio ⁊ icarnatio filij dei potuerit fieri i ḡne seruata eius ḡnitate ꝓbari multiplr pōt ſs breuitatis cā solūmodo duplici rōne ꝓbabim⁹. Prio rōne causatiōis. Fundamētū cuiꝰ ponit auctor in li. de causis di. Oīs prima cā magis ⁊ plus influit in suū effectum q̄ ſc̄aria. Cū igit oē pus possit ee fine suo posteriori. ⁊ deꝰ hoīes ꝑduci faciat mediāte semine. q̄ erā sine illo pōt hoiem ꝑducere musca. nō ꝺcurrēte ad ḡnationē alīus rane vel muscę: ſs solū ex limo vel luto. mixto magis deꝰ potuit sua virtute infinita hoīes ꝑducere non ꝺcurrēte semine virili. sed solū ex purissimis sanguinib⁹ virginis bēdicte Scōā rō ex ꝺditionis. nā q̄n legislatoꝝ statuit aliq̄d cū ꝺditiōe. p ꝺ intelligit q̄ pōt eueniꝫ oppositū illi⁹ sine tali ꝺditōe. vt cū dicit. Si q̄s occiderit. primū p industriaꝫ. innuit q̄ aliq̄s pōt occidere. primū nō dato tibi denariū: innuit q̄ ille pōt nō venire. ⁊ sic non recipe denariū. Cum q̄ ler dicat Leui. xii. Mulier si suscepto semine pepit masculū: immūda erit ⁊c. p hoc innuit q̄ mulier aliq̄n erat ꝺceptura ⁊ parritura sine viri semine vel saltē q̄ parere poterat.

Prio. ij. huius sermonis q̄ ex necessitate.

Ꝑ q̄rat vtr ad repationē hūane nature lapse fuerit nēcia icarnatio filij dei. Pro meliori declaratiōe ꝓsupponēdū ē q̄ peccō piorū parētū tota natura hūana est infecta et petō obligata. ⁊ ꝓinde eterne dānationi. q̄ tūc erat tota i ipsoꝝ primis parētib⁹ peccāti b⁹ vt declarat Aler. ō aleo i. ij. parte sum. i tract. ō petō originali. q. j. ⁊ i. ij. pte sūme. in tract. de incarnatiōe xpi. ⁊ scīus Bon. i ij. distī. xxij. Et hoc probatur auctre apli ad Ro. v. dicētis. q̄ vnus hoīem petō intrauit in mūdū. ⁊ ꝑ petī mors. in quo oēs peccauerūt. trāsumptiue i. e. placuit vt ḡcunq; parvulos. de ꝑse. di. iij. Jtē ꝓsupponēdū est q̄ huiꝰ casus necessaria fuit repatio ꝑm

Aler. vbi. ō. ⁊ Ansel. i li. b. Cur deꝰ hō. ⁊. b. Bona. ⁊ Rich. in. iij. distī. xx. ar. j. q. j. Qō sic ꝓbat. Deꝰ ⁊ natura nihil agunt frustra. j. phyſ. iij. de aīa. ⁊. j. de celo ⁊ mūdo. ⁊ no. i l. q̄bus idē. ff. ō verbo. obli. Qz deꝰ creauit hoīem ad ꝺsequendum beatitudinē. vt ait Aug. i li. enchiridiō. ⁊ ponit magr i. ij. sententiarū. di. j. vbi dicit. Fecit deꝰ rōnalē creaturā vt summū bonū itelligeret itelligēdo amaret amādo possideret possidēdo frueretur. Cū ergo p petī fuerit humana natura deuiata a deo fine suo. ⁊ p ꝺsequēs a btitudine: ita vt ad nihilū rēderet. secē q̄ si deus eā non repasset: minime suū finē ad quē creauit eā deꝰ ꝺsecuta eet. ⁊ p ꝺseq̄ns sapia diuina diceret defectiua fuisse creādo hoīes ad finē quē nūq̄ ꝺsequi deberet. Hoc aūt ē i cōueniēs in deo ponere. Ūñ anselmꝰ in li. Cur deꝰ hō. inqt. Nō decet summā firmitatē ⁊ firmissimā stabilitatē suū firmū ꝓpositū infirmari. nec decet summā bonitatē suo fine. Nec ille. Ergo necessario fuit repabāc repationē necessario fuit incarnatio filij dei. Rnderur ꝑm Aler. de aleo vbi. ō. et Tho. i. iij. pte summe. q. j. ar. ij. q̄ aliq̄d ad finē aliquē ōr esse necessariū duob⁹ modis. Prio fine q̄ finis haberi non pōt sicut cib⁹ est necessarius ad ꝺservationē vite humane. Illud aūt ōr ꝓpie necessariū qō si non fieret res perirer vel deterior fieret. l. impēse ff. de ver. sig. ⁊ sic nō fuit necessaria icarnatio filij dei ad restaurationem hu mani generis. q. deꝰ p suā oīpotentē virtutē poterat naturā hūanā multis alijs modis reparare. Scōo modo ōr aliq̄d necessariuꝫ ad finē aliquē: p qō videlicet melius ⁊ ꝺueniētius ꝑuenit ad ipm finē sicut equus necessarius ōr ad iter. Necessariū em q̄nq; exponitur ideſt ꝺueniēs. Ecclxvij. di. c. credo vos fratres. ⁊ ibi Archiē. et necessitas. i. congruitas vt i ouid. de trina. ⁊ semi. circa pn. Jtē aliq̄n exponitur necessitas. i. commoditas vel honestas. xxj. q. iij. c. j. i vltima glo. Alīq̄n etiā exponit necessario. i. vtiliter. vt in j. consti. codi. in pn. ⁊ necessariū. i. vtile. ff. solu. mri. l. j. ⁊ no. inſti. de acti. §. alie. Jtē necessariū exponit q̄nq; i. vtile ⁊ expediēs ꝓbatur p glo. in cle. j. de procu. ⁊. ff. ō offi. pfe. ꝑ. l. j. ⁊. ff. de ope. no. nū. l. de pupillo. §. meminisse. Et his omnibus modis fuit necessariū filiū dei incarnari ⁊ pati ad huma

Necessitas se fuit rēm in carnāre

Necessarium dic. fm pluriter

Universidad de Deusto
Biblioteca

ne nature reparationes q̄ ille modus fuit melior, vtilior, ꝓuenientior: ⁊ magis expedies ꝯ alios alius. Vñ Aug. i. xiij. li. de trini. et ponit magr in. ij. sen. di. xx. dicēs. Si q̄s verū alio modo potuerit deꝰ reparare humanū genus ꝯ ꝑhonorē filij sui: Dicim⁹ ⁊ aliū modū fuisse possibilē cui⁹ poreſtati cūcta subiacēt. ſs nostre miserie sanāde ꝓuenientiorē nullū fuisse nec oportuisse. B ille. Et b quia nullus alius ita satisfaciebat diuine iusticie. Vñ vulgaris poeta florētinus in. iij. comedia inqt. Turi laltri modi erano scarsi a la iusticia. Sel fiol de dio non se fuisse humiliato adincarnati. Et hoc ꝑhaſ sic. Deꝰ ab eterno ordinauit hoies ad beatitudinē vt ptz ex ꝓdictis. ⁊ habetur etiaꝫ a theologio in. xiij. di. xlij. ⁊ p Tho. ſ. ij. q. iij. ar. viij. Sed ipse per peccatū trāſgrediēdo mandatum dei eternā dānationem ꝓmeruit. Aut ergo deꝰ debuit eū beatificare stāte eo i peccato ⁊ non faciēte ꝓniam de crimine perpetrato: aut non. Non est dicēdū ꝙ sic. q⁹ tūc deꝰ fuisset iniustus. q⁹ iniusticia est saluare peccatorē. vt dicit Aug. in lib. de spū ⁊ aīa trūſumptiue i. ſ. sen. di. xlij. c. iiij. Jtē iusticia requirit vt delicta nō remaneāt ipunita. l. ſi longi⁹. ff. de iudi. l. ita vulneratus. ff ad. l. aqui. l. ſtichū aut pāphilū. ff. de solu. Deꝰ aūt est iust⁹ ⁊ iusticiā diligit. ipſe di. ps. vij. ⁊ non pōt ka cere iniusta. vr ō: i ꝓdicta di. j. sen. Si ꝯ nō saluasset eū: tunc determinatio sua que ab eterno statuit ei da re beatitudinē fuisset fallibilis. qđ esse nō potest. q⁹ deus infallibiter scit oīa anteq̄ fiāt. xxvj. q. v. c. vl. i fi. ⁊ oīa nuda ⁊ aperta sunt oculis eius. Heb. iiij. ⁊. c. Deꝰ ois potēs. q. ſ. ⁊. q. v. c. ꝓſbyter. ⁊ ē infallibilis veritas. c. ſi consuetudinē. ⁊. c. q̄ contēpta. viij. di. Ut ergo hoc inconueniēs remoueret ordinatio deꝰ effectui mādaretur. atq̄ diuina iusticia quietaretur. necesse fuit satisfacere ꝓ peccato ꝓdicto. Qua satisfactiōe facta posset hō ꝓsequi beatitudinē: nedū ſm diuine mie magnitudinē: sed etiā ſm di ine iusticie rectitudinē. Modo ꝓstat ꝙ hō purus siue aliqua creatura non potuit satisfacere ꝓ hoc peccato. Cui⁹ rō assignat a ⁊) Bona. in eadē di. ⁊ ab. Aler. de ales vbi ō. Nō em potuit per angelū reparari. quia de rōne iusticie est vt qui peccauit satisfaciat. iuxta illud Ezech. xviij. Anima q̄ peccauerit ipa morietur, trāſumptiue in. c. ſi ho

Nō fuit ꝓuenies tior via redimēdi.

§

Dō puruus nō potuit satisfacere.

beo. xxiij. q. xj. Quia ille q̄ obligationes facit dꝰ ſoluere debitū. l. crimē. ff. de penis. ⁊ l. ſancimus. C. eo. ti. Cū ergo angelus, non peccauerit: non debuit per eus fieri satisfactio' ꝓ peccato ꝓmoꝝ parētū. qđ ꝓbatur etiā per ea que habetur in. l. ob matrioꝝ. C. ne vxor ꝓ mari. ⁊ i. c. romana. de sen. exc. lib. vj. ⁊ in. l. ſi pena. ff. de penis. ⁊ in. ca. illud xj. q. iij. ⁊ in. c. nullius. ⁊. c. placuit. ⁊. ca. tu dei. ſ. q. iiij. et in. c. ꝙſuit. ex de his que fiūt a ma. par. c. ⁊ ibi gl. vbi dicit ꝙ non debet ꝑtare penā qui non fecit culpā. et idē habetur l. c. cognoſcēteꝰ. de consth. Jtē reatꝰ peccati originalis obligauit totā humanā naturā ⁊ singulos eius generis ab adā ꝓpagādos ad eternā dānationē. Sed null⁹ angelus potest eē ꝑs totī hūane nature ex se. Si igitur ſm Ansel. in satisfactiōe debꝫ fieri restitutio de ablato. ⁊ ieməda de iniuria. ⁊ sic illud p q̄ fit satisfactio debet esse maius ꝙ cōmissum vel saltē equale. ⁊ op⁹ plus reddere ꝯ fuerit ablatū. ꝓ satisfactione iniurie vltra damnū. vt ptz in. §. itē mitra. ⁊ in. §. tripli. inſti. de actio. vel saltē tātundem. Ergo oportebat ꝙ ille ꝑ quem satisfactio debebat fieri de pcō originali eēt tantus ꝙ posset equari toti humane nature. ⁊ ꝙ etiā plus valeret vel saltē tantūdē. Sed nullus angelus ſingularis est hmōi. ergo ꝛc. Jtē in restauratiōe ⁊ reparatione ista oportebat q̄ hō restitueretur in illa dignitate in qua erat ante pcm̄. ⁊ in qua remāſiſſet ſi non peccaſſet q⁹ illa ōs ꝓfecta restitutio per qua omnia restituūtur integre l. ſ. cum ſequēti. C. de sen. pal. ſs homo ante pcm̄ nulli erat subiect⁹. nec fuiſſ⁹ niſi deo immo oīa alia creata ad eius vtilitatē erant ſibi subiecta. iuxta illō ps. viij. Oīa subiecisti ſub pedib⁹ eius ꝛc. qō no. etiā in. l. ij. ff. de ſta. ho. ⁊ ꝓpter hoc ōs esse dignissim⁹ inter oēs creaturas. l. iuſtiſſime. ff. de edil. edic. vbi gl. allegat Virgiliū ⁊ Ouidium ad hoc. qō etiā no. in. § quia ho. in aur. de nup. ⁊ in. l. venditor hominis. ff. de euic. et inſti. de rerū di. §. partus ancillæ. ⁊ de iure na. gen. ⁊ ci. in fi. Sed ſi per angelus vel aliā creaturā redēptus fuiſſet: non esset ad pristinū statū restitut⁹. q⁹ sic teneret illi angelo vel alteri. redimēti sicut creatori. quia vt dicūt ꝓdicti doctores non min⁹ est ꝓnſi cū redēptiōe ꝙ creatiōe. Et ad b pōt applicari illud qđ inqt Claudianus in maiori volumine dicēs, nō minor est virtus ꝙ

querere parta tueri. Qui etiā ibidem ait. Pls ē seruare ſimū ꝙ ſſiſſe nouū. Ad hoc q⁹ applicari posset illud qđ dixit imperator C. ꝺvete. in enu. l. j. §. cūq⁹. l. ꝙ laudabilior ē ille qui factū subtiliter emēdat eo q̄ prius inuenit. Semper igit hō ſili redimēti ipm fuisse debitor⁹ sue saluti obligatōe naturali q̄ vult vt bñ faciēti bn faciam⁹. l. sed ⁊ ſi le ff. de dona. c. cū in officio. ex de testa. ⁊. ca. de forma. xxj. q. v. Jtē in bttudine nō po ſ ser hō ipi angelo rōnabilr coeqri. sicut nec seruꝰ dño suo dꝫ equari. Sed Mat. xj. inquit saluator. Erunt hoēs sicut angeli dei i celo. Ergo nō debuit homo redimi p aliū

Dō nō debuit redimi p aliuꝫ nisi per deum'

quē ꝙ ꝑ deū. vt eum adoraret ⁊ amaret ex toto corde suo. et ex tota oīa ⁊ ex oibus viribus suis vt ꝓcipit Deut. vj. ⁊ Mat. xxij. trāſū priue in c. oīa. xxij. di. ⁊ in. c. vnico. §. b vnguento. de sacra vncti. qō quidē preceptum iplere nō potuiſſet ſi ab alio ꝙ ab ipo deo fuiſſet redēpt⁹. Debuit etiā ab eo redimi vt ipm deū solū veneraret: nō tm vt creatorē sed etiā vt redēptorem: q̄ dixit Esa. xliij. Ego riā meā alteri non dabo: et ideo debuit ipe incarnari ⁊ humanum genus redimere: ne gloria sua daretur alteri rōne redēptionis

8 Alia rō q̄ nulla creatura potuit hominem repare.

Pretērea ꝙ nec angel⁹ nec alia pura creatura potuerit homines reparare ꝓbat. Quia vt ait Augu. sup' Job. Maius est ō impio facere iustū ꝙ creare celū ⁊ terram. Sed ꝑ lapsus humani generis oēs cecidērūt in impietatē. ergo ad hoc ꝙ de impijs fierent ꝓ eē iusti. necessaria fuit maior actio ꝙ fuerit creatio celi et terre. Nec aut⁹ non potest inuenirī niſi in creatore oſm oī potente. ergo ꝛc. Item ſm Ansel. in li. Cur deus homo. c. xx. pena debuit cōſiderē de licto. q⁹ ꝙ mēſura delicti dꝫ esse ⁊ plagarū modus. Deut. xxv. ⁊ l. respiciendū. ff. de penis. ⁊. l. pedi⁹. §. ſ. ff. de incen. ruī. ⁊ nau. ⁊ l. ſ. §. sed ⁊ qui porcū. ff. de abige. Sed peccatū hoīs fuit infinitū. non ratione actus ſed q⁹ naturā humanā ꝓmouit bono infinito. Jtē quia rē in potētia infinitā ſcorrupit: quia ſi deo placeret idiuidua humane nature multiplicari possent ſine fine. Jtē hec offensa dī infinita ratione dei offensi. q̄ eū infinite ꝺtutis: inf illud ꝑs. xlvij. Ada gnus dño ⁊ laudabilis nimis. ⁊ magnitudinis eius non est finis. Tanta em est iniuria quanta est ꝑsona offensa. §. atroꝝ. inſti. de injꝝ. ⁊ no. i. c. cū illoꝝ. ō sen. exc. Cū igit

p

Ro expeditiōe huiꝰ ptis querēq̄re potu⁹ ꝑsona filij ꝙ pris vel spūſcti fuit incarnata. cū etiam alie ꝑsone diuine potuerint incarnari. vt declarat magr i. in. sen. di. j. Ad quā dubitationē rndet Aler. de ales i. iij. p te sum. i tract. de ꝓuenientia icarnatiōis Et brūs Tho. i. iij. scripto. dis. j. ar. ij. ⁊ i. iij. p te sūme. q. iij. ar. viij. Et ſcūs Bo. i. iij. di. j. ar. ij. q. iij. ⁊ Alexāder lombardus ibidē. ⁊ Rich⁹ i eadē di. ar. ij. q. iij. dicēteꝰ. ꝙ hoc ꝓuenientius fuit multis rationib⁹. Quaꝝ vnā assignat Hugo de sancto victore in lib. de spūali clamore dicens. Congruentissimum fuit rōne mediationis vt filius ad incarnationē mitteretur' magis ꝙ pater vel spūſanctus. Decebat em ſi vt qui erat medius eēt etiā mediator. hec ille. Et ad b ostēdendus xps mediator voluit in omnib⁹ tenere mediū. Natus em est media nocte. vt ꝓdictus fuerat Sap. xviij. Et positus fuit in medio afolium Luce

D Quare ſolvſ. hō fit i carnatus.

Ratiōe mediationis

Universidad de Deusto
Biblioteca

ñ. sicut p̄dictū fuerat Abachuc. ij. Jnuētus etiā fuit in medio doctor. Lu. ij. Et trāsiēs per mediū illor ibat. Lu. iiij. Et erat in medio discipulor sicut q̄ ministrat. Mar. xx. & Luce. xxij. Jn medio etiā mūdi crucifixus est. ps. lxxiij. dicēte. Opator est salutē in medio terre. Et in medio latronū occisus est: Jo. xix. sicut p̄dictū fuerat Esa. liij. Jtē post resurrectionē suā in medio discipulor apparuit Luc. xxiiij. & Joh. xx. Et ideo etiā in incarnatione se vez esse mediatorē ostēdit

Tria sunt de rōne medij.

Notādū est autē q̄ de rōne medij sunt ista tria. s. vnire. distare et innotescere. Primū. s. vnire fecit xps. Assumpsit enī humanā naturā in vnitate diuine psone qua fecit vtracq; vnū. ad Ephe. ij. Mundū reconciliās sibi & deo patri. s. ad Coz. v. & b inquātū dedit semetipm̄ p omib; in redēptione s. ad Ti. ij. Unde Greg. in. xx. moral. ait. Ut nit mediator dei & hominum xps Jesus. vt quia per simo nostra distabam; a summo: tungeret ima summis. atq; ex eo nobis via redēdi differet quo summis suis ima nra copularet. Scō o de rōne medij est distare ab vtroq; extrēo. vt ait pba. ij. ethi. c. v. & no. in. l. ij. §. adiectio autem ista. ff. ad le. cor. ō fic. Christus autem incarnat̄ p̄m naturaz humanā distat a deo & ab hoib; p̄m naturā diuinā. Tertio de rōne medij est innotescere. Clarius enī cognoscitur mediū q̄ extrema in sui excellētia. vel tedūt vel soluūt sen suz p̄m suiaz p̄bi. ij. ethi. & v. pol. Mediū autem est magis adequatū potētie. & ideo clarius apprehēditur. Ad qō applicare posumus illud Martiniani poete dicentis.

Maior enī medijs gratia reb; in est. Quia igitur xps p̄m vnū extremū. i. p̄m naturaz diuinā potentiā nostrā intellectuā intransitū excellit: vt eū cognoscere nō possim;. ſs p̄m naturā humanā meli; cognosci potuit Jdeo congruum fuit ipm incarnari. Jtem vt inquit Hugo vbi. s. Jllū qui sanctificatiōnē facere debebat p humano genere oportebat esse mediatorē inter deū & hoies. Filius aūt inter diuinas psonas tenet locum mediū. Ergo ipse potius debuit incarnari Erat enī questio inter deū & hominē. Deo cōquerebat̄ de homine q̄ ipm offenderat. hō de deo q̄ creaturā suā reliq̄rat. sed xps solunt hāc questionē. mediatorē se faciens.

Media tor dz esse hre

Ubi notandū q̄ mediatorez habere cōmunitatē aut oritatē & strenuitatē. Uñ humanā gens cōquerebatur se nō habere cōmunitatē. Job. ix. c. dicēs. Neq; enim vir qui cōmunis est mihi ꝛndebo. Nec auctoritatē q̄ posset partes arguere. Et ideo ibidē ōz. Non est q̄ neutrū possit arguere Cōque rebat etiā se nō habere strenuitatē q̄ posset diuidere. Unde ibidez subditur. Et ponere manum suam in ambobus. Ebulus autez fuit verus mediator. quia habuit cōitatē cū deo inquantū deus. & cū homine inquātū homo. iurta illud ad Gal. iij. Mediator vni; non est. s. nature. sed duplicis. s. diuine & hūane. Scō habuit autoritatē in arguēdo. iurta illud q̄ dictum fuerat deo Esa. xl. Arguit in equitate pro mansuetis terre Tertio habuit strenuitatē in dicēdo. Unde Mat. vij. ō: Admirabant turbe super doctrina eius. Erat enī docēs sicut potestatē habēs. Xps ergo se ponēs inter deu; & homines pacificauit omnia. Unde apls ad Col. j. ait. Pacificās p sanguinē crucis que in celis sunt. & que in terris. Contingit autē sepe q̄ mediator ab vtraq; parte vulneratur Et sic xps vulneratus est a patre. iurta illud Esa. liij. vbi ipse pater de filio ait. Propter scelus ppli mei percussi illū. Jtē ab hoste fuit percussus. Unde Zach. xiij. ipse loquit. Dic plagis plagatus sum in domo eoz q̄ me diligebant. Alia ratio quare filius potiꝰ ꝯuenit incarnari ē. q; pater per eū omnia creauit iurta illud Johan. j. Omnia per ipsum facta sunt. & Gen. j. In principio creauit deus celum & terrā. Ubi exponit Aug. In principio. i. in filio. Et ps. xxxij. ō. Verbo dñi celi firmati sunt. & spū oris eius omnis virtus eoz. Que verba exponens Grego. in quodam sermone inquit. Verbū dñi filius est patris &c. Jtez ps. xciij. dicit Dauid loq̄ns deo. Omnia in sapientia fecisti: videlicet in filio qui est sapientia patris. Cū ergo i creaturis videamus q̄ per eandem artez reficit artifex rem̄ artificiatam destructam per quam primo fecerat eam. decuit deum patrem per verbum et sapientiam suam omnia reparare: per qō & per quā omnia creauerat. Et hanc rationē tangit magister in. iij. distī. j. di. Ordine congruo atq; alto dei sapiētia fecit p filio. vt deus qui in sapiētia mundum cōdiderat. eadē que in celis fūt et in terris restauraret. hec ille. Jtem cum filius sit imago dei. vt dicitur ad Col. j. cōgruum fuit ipsum incarnari. quia et hoc habet cōuenientiā cū eo q̄ erat reparandus. s. cū homine ad imaginē dei facto Genes. i.

Alia rō q̄ pat non debuit incarnari.

Quia enī per culpā fuerat deformata. congruētius nō potuit reformari q̄ per ipam imaginē dei. vt imago increata imaginem creatā reformaret. Jtē filius dei est verbuz patris q̄ō sic. precedit ab ipo vt p̄r se manifestet per ipm. Unī ipe ait Mat. xi. Nemo novit filiū nisi pater neq; patrem quis novit nisi filius & cui voluerit filius revelare. Paulisima aūt & modo remāserat cognitio dei & in paucis ante incarnationē ipi. Cōgruū ergo fuit vt verbū dei in carne veniēs manifestaret hoibus patrē q̄ etiā fecit. Unde ipe ait Joh. xvij. Pater manifestaui nomē tuū hoibus quos dedisti mihi. Sicut ergo nullo medio melius pōt homo manifestare intentionē suā q̄ vt verbū intelligētes ne voci copulet. & illud pferat in publicū. Ut ait Aug. Jnter oīa signa verba obtinent principatū. & colligit ex hīs Arist. in. j. Perier. et autoris in. li. vj. principiorum. Et vt inqt speculator in ti. de aduocato. §. vj. Uerba ideo sunt instituta: vt per ea q̄s in alterius noticiā suā intētionē pferat. Sic nō potuit congruentius deitas fieri revelatio & intētiōis diuine manifestatio q̄ vt hūs suā copularet carni sicut nostrum voci. per quam nobis deitatis noticia donaret. sicut enī discipulus instruit. perficit p hoc q̄ recipit verbum magistri. sic humana natura perficit er hoc q̄ vnit verbo dei. a quo oīs sapientia & pfecto derivat. Unde. Eccli. j. ōz. Fōs sapiētie verbū dei excelsus. Alia rationē ponit magr in. iij. dis. j. vbi recitat Augu. dicentē. Non pater vel spūssanctus carnē induit. ne aliud esset filius & diuinitate & alius i humanitate. Et ne idē esset pater & filius. si deus pater de hoste nasceret. Dei igit filius hoīs filius factus est vt esset vere deus & verus hō vnus filius. Ille. Dicit q̄s idem Aug. in li. de trinitate. q̄ dei filius non quesiuit nisi matrē in terris. q; tā habebat patrē in celis. Et in li. Cur deus hō. iterum inquit: Si quis querat de illa summa sempiterna trinitate cur potius filij persona debuit incarnari q̄ patris et spiritussancti respōdebim;. Cui si quelibet alia persona incarnaret: essent duo filij in trinitate filius dei & filius virginis. & sic fieret in persona que semp equales esse debēt p̄m diuinitatē inequalitas nativitatū. Dignior autē nāq; nativitatē haberet nat̄ ex deo q̄ nat̄ ex virgine. hec ille. Preterea dei sapientia & virtus attribuitur filio dicente apostolo. ſs. ad Coz. j. Nos autē predicamus xpm dei virtutem & sapietiā. Et ideo sicut p inobediētiā p̄mi hominis fuit facta prevaricatio Unde apostolus ad Roma. v. ait. Sicut per vnius hoīs inobedientiā peccatores cōstituti sunt multi. ita & per vnius obediētiā iusti cōstituunt multi. Et rō cōgruitatis ptz. quia Jna contrarioꝝ eadē disciplina. ij. ethi. & c. cū ex iniuncto. de her. & no. in. l. j. ff. pro derelicto. & p glo. in cle. cum. xxxj. q. vij. & de pe. di. ij. c. ſ quis semel. Sed nulla psona sic decebat exhibere obedientiā sicut filius patri. obedientiā enī patri seruare tenet q̄libet bonus filius vt declarat Alex. de ales in. iij. parte summe. in tractatu de quarto p̄cepto decalogi. q̄liter intelligatur. vide glo. ſ. l. liber homo. la. ij. ff. ad le. aqui. Ergo ipe filius dei potuit decuit incarnari. vt obediētiaz suo p̄ri exhiberet per quā hoīem inobedientē saluaret.

Alia rō

Jtez iste mediator & redēptor tanq; verus pōtifex p hoibus deputatus debebat pro humano genere supplicare & orare vt prosperatur p apl̄m Heb. v. Sed congruētius fuit filiū orare patrē q̄ ecōtra. ergo ipm potius decuit incarnari. Unde Anſel. libro. ij. Cur deus homo: inqt. Cōgruētius sonat filium supplicare patri q̄ aliā psonaz. Preterea dei incarnatio facta est vt mia diuina ostenderetur. Maior autē misericordia ostenditur quādo ille incarnat̄ q̄ principaliter offensus est. Quia nō homo peccando appetit sapiētiā que attribuit filio i diuinis peccauit ꝑtra eam. Et ideo ad maiorē demōstrationē diuine clementie congruū fuit vt ipa dei sapia offensa incarneret. et p peccato contra se cōmisso satisfaceret. Et propter hoc sanctus Bonaventura in. iij. suiarū dist. j. introduxit filiū dei patri suo dicentē illud

Alia rō

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jone.j. Propter me manet hec tempestas proijce me in mare.i.in vtero virginis.que vt in.ij.parte principali dict? opus dictum est appellatur mare. Beatus q3 frater Jacoponus de tuderto ordinis nostri in suis laudibus dicit. Dio patre in cui he lo pore re. El lo filiolo fa dolce parlamento. O fiol mio summo sapere. In te la ciel subtiliamẽ to de acquistare lhomo in piacere a tuto lo/nostro conuento. Tuta la corte farai re splendere. Se tuvozai sonar quel3instrumẽ to. Filius autes respondit pri. O dolce pre de reuerẽtia. Nel tuo pecto sempson stato. El la virtu del obediẽtia per me sara exercitata. Pur che loco se trouj nel ql sia albergato. Tũc rndit spũscrũs. Lo albgoi he pegiaro ne lo ql potrai possare. E i esso nullo peccato gia mai li trouerai. Jo lagio sanctificato. Nos ẽo hic possumus pteplari q3 facta hac determinatione a sanctissima trinitate de incarnatiõe verbi eterni diuia renelatione siue angelica annũciatione in rimatũ est p.ijo parẽti nostro dño Adaq3 redẽptione suã t posteritatis sue ex culpa sua dãnate totis affectibus expectabat q3 aliquã dignã mulierẽ diuino conspectui presentaret ex ea desideratꝰ cũctis gentib9 carnẽ assumeret. Tũc dño Adã presentauit coã deo septẽ mulieres .vnam post aliam Quarus prima fuit Sara vxor abraam que cum gestu honestis coram deo reuerenter pcedens ait. Per nostra culpa tu ne, cõdẽnasti/nõ siamo dolenti del nostro delicto. De reuoca signore el'to itẽrdicto E fa mercede al homo qual tu creasti. Cui deus pat rndit. O Sara nõne meminisiti derisionis quã tu mihi feciti quãdo dixiste debere cõcipere f.filiũ tuũ Jsaac: t credere noluisti te habere posse filiũ. allegans q3 senueras et maritus tus Abraã vetul9 erat3pt habetur Gen.xviij. nõ esi digna es f.eri spõsa mea. op3 esi ponsaz mea esse mihi fidelissimas t omes alios excedere in fide cui ego dixi Osee.ij. despõsabo te mihi I fide. Ipa ergo sara reiecta et sic confusa dño Adã pñtauit deo scõam mulierem q3 fuit Rebecca vxor Jsaac. q3 coã deo pstrata humiliter dixit. A te mibicoidia cialcuno crida.o gratioso idio non star si duro. Trane del nostro] carceli obscurol. Ascoltaz nri doloz9i cridi. Cui rndit des. O rebecca:nonne recordaris q3 malicia tua virtus tuũ decepisti puasiq3 eã pmogenitũ tuũ bñdictiõe paterna, vt habeꝫ Gen.xxvij. Quia igitur magnum est pctm fallacie.que pcedit ex certa malicia. c.beatus. §.ille ergo.xxj.q.ij. Jtẽ q3 fallacia est obuiandũ.l.in fundo.ff.de rei ver. er.l.j. §.causa.ff.de edil.edic. Jdeo recuso te p sponsa mea t mrẽ filij mei. Tunc dñs adã pñtauit deo terriã mulierem que fuit Rachel vxor Jacob pñarche que genibus flexis dixit. O dolor signore.o pieta diuina o immẽsa bõta.o dio benigno. de lassa hor mai el to grande desdigno. Secreue lhomo el qual a te sinclia. Cui deus rndit. Nonne recordaris o rachel q3 furto abstulisti idola pris tui laban. t absconditi ea subt3stramenta cameli. Jnsup eriã patri tuo illa q3 rẽti mendacio dixisti. vt hꝫ Gen.xxxj. Quia igit omne furtũ est cõtra3meum pceptum: Exo.xx. de quo in.c.penule. t iij q. v.et.c oio.xxxj.q.j/ij. Jtem q3 oẽs q3amant mendacium sunt filij diaboli.xxj.q.ij.c. cauete. Jdeo nolo te inobedientẽ mãdatio meis t mendacẽ fieri celi reginã: cũ potius mereatis puniri de mẽdacio q3 non debe t remanere impunitũ.l.debuit.ff. de his q3 notant info. t.l.accusatiõio.ff.de accu. t.l.ij. ff.de rejuen. Quarta mulier presentata ab adaz fuit Judith vidua que deuote dixit. Adam offesse tua reuerẽtia facto a la tua filitudine. Dhe nõ guardare a sua ingratitudine/ Ma3monstra a'noi tua grande clementia. Cui spũsanctus rndit. O Judith nõne recordaris q3 Dolofernẽ principẽ militie regis babylonie occidisti. et manib9 tuis3 caput eius amputasti. vt habeꝫ tui li.c. xiij. Zelo3 aũt zelo dei hoc feceris t pliberatiõe populi tui t p3sequenter'cũ merito. tamen non est equus3 q3 mulier homicidio q3 man3 suad3 humano polluit sanguine sit mater sanctisanctoz. Nam si homicida efficitur irregularis t nõ potest pmoueri ad sacros ordines. t ejcit3 tam pmotus. c. si quis vi duaz.l.di.t.c. aliquantos. distin.lj. t ibide homi.c. sicut dignuz. t.c. significasti. Multo magis homicida mulier est sacratiss.mo incarnationis diuine mysterio incongrua. Et ideo nolo in te descẽdere ad opandam sanctissimi verbi celestis conceptionem.

Quinta mulier fuit sancta Susana que dixit. Con lachryme e dolie a te vegnamo. Con'gran suspiri e vergognosa faza. e con tuto el core re preghiamo chel nostro erore perdonar sepiaza. Cui dixit deus. O Susana nonne recordaris q3 vngebas te in

pomerio. t ob hãc cãm eduxisti illos duos senes in cõcupiscentiã tui. vt hꝫ Dan.xiij. Et ideo nolo te fieri spõsam meam. Qui essi cãm damni dat dampnum dedisse videt. c. si culpa. de inju. t dam. da. l. qui occidit. §. in hac. ff. ad le. aq. t.l. ptor aut. la. ij. §. hec aũt ff. vi bono. rapt. Septa mulier fuit Anna pphetissa assidue stans in tẽplo. vt habeꝫ Lu.ij. que ait. Nõ dhe perire tãta virtu cõ fede. Quanta be hauta tra ti padri sancti p tuo amore afflicti t morti al quanti. Dõ tha rẽdu a noy tua mercede. Cui dei rndit. O anna tu scis q3 vidua es et corrupta ãre non decet te esse matrem ff. in mei. t iõ nolo te. Mater esse filij mei debet nitere tãta puritate qua i creatura aliqua nequat filio reperiri. Quia locus debet esse proportionatus locato. iij. Phys. Et iõ purissimo filio meo nõ cõuenit nisi purissima mater. Tũc adam anrigt9 cepit cogitare si aliqua 9go esset i mũdo nullius crimis rea. que repulsam habere nõ posset. t tandẽ recordatus est de gliosa t intemerata virgine Maria que ab deũ deducta atq3 in terrã humilime prostrata. demisso illio suio pudicissimo oculis. reuerẽdissimis gestib9 t suauissima voce dixit. Nõ bel hũana creatura digna. Dauer gratia da te o'alto signore. De nõ guardare al nostro grande errore. Ma'volta a noy tua pieta benigna. Tũc deus pat dixit filio t spũsancto. Que est ista q3 ascẽdit ante cõspectũ nostrũ sicut virgula fumi et'aromatibus myrrhe t thuris: t vniuersi pulueris pigmentarij: Vere specie sua t pulchritudine meã attrahit animã vt cõcupiscã decorẽ suũ. Filius do patri inquit. Si placet eterne maiestati vestre descendas in hortũ vteri hui9 sacratissimi9 gis. vt colligã lilia sue nitidissime puritatis. Nã ipa ẽ hortꝰ cõclusus fons signat9. cuius emissiones padisus. loc9 voluptatis in q3 sunt cõsita vniuersa flor gña t adoramẽta virtutũ Spũs aũt sertio dixit. Nõne videtis quãto charitatis ardore mẽs hui9 sacratissime ignitio sit repleta: quãtoq3 in tanta virtutũ olum plenitudine sit humilitate decorata Quia ergo sicut pphetatũ est Esa.lxvj. sup humilẽ debeo dcicere. replebo hui9 paritsime t humillime virginis ẽ carnẽ q3 mẽrẽ t erit regnũ mea i seculũ scl'. hic habitabo qm elegi eaz. Rndit aũt pater eterno illud Sap. vij. Vanc amaui t exquisiui t ppposui mihi spõsam accipe, t amator9 factus sum

Maria pstrata ꝓcipiendo filium

forme illius vnigenitus meus sit vnigenitus eius. t spũsctus sit ha biratorꝫ ea secũdus pcedat ergo nre nũcius maiestatis. t roboret animũ virginis ipsam sublimãdo nouo saluationis mũere. Vocek ergo gabriel ex tpe tãti mysterij nũcij exist. Tũc dixit illi. Vides gabriel, illã virginẽ cui9 suauissimus odor coraz nobis fragratus? Videos puellã illã olum virtutũ pulchritudine ritilantẽ? Videos padisum voluptatis quem plãtauim9 a pncipio? Videos fontes pietatꝫ quo irrigat vniuersa terra? Videos sacrariũ mẽtis sue: diuinitatis nostre habitaculum gratiosam? Curnite igit cito et nuncia illi nrm placitũ: nũcia ei trinitatis consilium Dixitq3 sibi pr Accipe hanc lram t da illi er pte mea. Dixitq3 filij9. Cum isto virgo sit de sua virginitate valde tenera: sum certꝰ bit t turbabitur. Et ideo da sibi istas lras noie meo. Dixitq3 spũsctus. Sum certꝰ q3 api nõ põt natura sub3 virginitatis violatione. Dubitabit ergo satis qualr potent esse. t ideo da illi istas alias lras noie meo. Missus est ergo angel9 Gabriel a deo in ciuitatẽ galilee ꝛc. Et no. q3 vt dicit Frã. de mayro in tractatu sup. Missus est: sup isto verbo gabriel q3 angelus apparuit virgini in humana effigie t visibili allegans Chrys. super Matth. Hoc idẽ dicit Rich. in.iij. dist.ij. ar.ij. q.iij. Pergensq3 angel9 gabriel iurta diuinũ mandatũ in ciuitatem galilee ingressus ad beatã virginem mariam cum reuerẽtia eamq3 salutãs sibi assignauit lram dei patris. quã inuenit associatam tribꝰ nobilissimis puellis inf alias quarũ pma prudẽtia vocat. scba 3ginitas. tertia vo humilitas. Accipiensq3 beata virgo literas eterni pris cuz maximo tremore eas aperuit. inuenitq3 scriptũ. Aue gra plena ꝛc. Tunc beata virgo vidẽs nouitate huius annũciationis. cõsuluit primã puellam. s. prudentiã. quid sibi super hoc videretur. Que respõdit. q3 nõ ita cito t de facili suum preberet assensum. nec isti cõdescenderet. sed bene cogitaret sup his. Quia scriptum est q3 in rebus arduis mature t cum maxima deliberatione est procedendum iurta nota ta in.l.j.ff de carbo. edic. t in.l. prolata. C. de senten. t interlo. olium iudi. Et hoc est quod dz. Que cum audisset turbata est ꝛc. Tunc gabriel vidẽs eaz turbatam; dixit ei

Universidad de Deusto
Biblioteca

assignauit sibi scdam ſam er parte filij dei quaꝫ suscipiēs cū reuerētia ānuenit. Ne timeas maria inuenisti eīm gram ꝛc. Tunc cōsuluit scām sociā. s. Egnitatē dicens sibi Osocia mea charissima: scis qm te indissolubili dilectiōis vinculo ap̄lexata suꝫ ⁊ de hoc votū feci dño. Quid igit tibi sup hac agēdum videt? Que rndit qm peteret de mō Et iō dicit. Quō fiet istud qm virū nō cognosco. i. nō cognoscet ꝓpono. ac si apte diceret. Cū ꝑm vīa nature impossibile sit femina concipere absq; sue integritatis violatiōe. egoq; firmit ꝓposuerim mee integritatis ꝛgitatē ꝑuare illibatā. quō g̃ fiet istud qō ea dicis? Tunc dedit illi tertia ſam que mitrebatur a spūsctō. quā apiens inuenit. Spūsctūs supueniet in te ꝛc. q. d. qm struxe ipūsancti. supplebit qō virtute semis virilis actiuaꝫ vim hūnā fit in ꝛceptiōe ꝑuo. Tunc beata ꝛgo tertiā cōsuluit domicellā. s. hūilitatem q̃ rndit illō Aug. in ſmone de natiuitate ꝛgnis. O brā maria seculū oīe captiuum tuū deprecat assensuꝫ te dña mōdi sue fidei obsides fecit noli morari ꝛgo nuncio festināter rnde verbū ⁊ suscipe filiuꝫ. dafide et sēti Frute. rnde ybū bndicta ꝛgo qō optat supiores. i. angeli. qō optant inferiores. i. pres inclusi qō desiderant posteriores. Ies filij p tuū filiū redimēdi qō appetunt exteriores. i. appetitus creature in te ꝑsūmādi Non tñ ppter hoc te extollas virgo gliosa q; hoc potius dine benignitatis e q̃ tuoꝝ meritoꝝ. Tunc beata ꝛgo cū profundissima humilitate genibꝰ flexis: manibꝰ mētis pariter ⁊ corpis eleuatis dixit. Ecce ancilla dñi. fiat mihi ſm verbū tuuꝫ. Adoꝝq; pfectus verbis ⁊ dato assensu dictis angelicis a btā ꝛgle in eius vtero sacratissimo quattuor mirāda fuerūt facta. vt pōt trahi ex dictis Greg. sup illud Lanc. n. Ecce iste venit saliens. Et ex dicto Frā. de may. sup hoc verbo ancilla. Primum fuit corpus xpi de purissimis sanguibus ꝛgnis cōceptio ⁊ formatio. Non em̄ successiue formatum est corpus illud sertissimū sicut cetera corpora hūana. sed in instanti totum. Scōm. fuit ase xpi de nihilo creatio in eodem instanti quo corpꝰ fuit formatū. Tertium fuit anime ad corpus vnio siue infusio. Non em̄ cōpletis xl. diebus aia xpi fuit infusa suo corpi sicut in ceteris f. ⁊ sed in eodē instanti quo corpꝰ fuit formatū. Quartū fuit hūanitatis nre ad diuinitate assumptio. formato em̄ corpe ⁊ aiato diuinitas in eodē instanti assūpsit humanā naturā. Unde Rich. sr i. iij. di. ij. ar. ij. q. iij. dicit. q; in eodem instanti fuerit corpio conceptio. ⁊ carnis ⁊ ale vnio. ⁊ in ipsoꝝ cōiunctione humane nature cōstitutio. ⁊ carnis ⁊ ale ⁊ humane nature assumptō ad vnitatē ꝑsone filij dei. fuerunt em̄ facta ꝑdicta p virtutē spūsancti q̃ infinitate sue ⁊tutis potuit ea facere in instanti. Sicut em̄ carnē potuit formare sine virili semine quod non potuisset vir? creata. ita potuit eam in instanti formare. q̃uis caro pura formari nō possit nisi in tpe virtute creata. ex q̃uis inter ꝑdicta nō fuerit prius ⁊ posterius ſm xps. fuit tñ ibi prius ⁊ posterius ordine nature. Scōm em̄ pōm i ꝑdicamētis illud est prius natura alterō q̃ est cā ipsius vel ꝓsupponit ab eo. Et sic fuit prius caro assumpta q̃ ale creatio. q; ꝓsupponit ab ea. Et eadē rōe e prius ale creatio q̃ eius ad carnē vnio. ⁊ vnio carnis ⁊ ale q̃ natura humane cōstitutio. ⁊ constitutio hūane nature q̃ eius assumptio ad vnitatē dine ꝑsone. Hec tñ intelligendū est q̃ ꝓstitutio illius. nature hūane puo terminata fuerit ad aliquā actualē sui existentiā in seipsam q̃ in verbo: q; nunq̃ nec in tpe nec in ista actu fuit extra in seipsa alo enim non posset dici filiū dei fuisse ꝛceptū in ꝛgne. qō falsum est. hec ille egregi? doctor Rich. Patet igit quāti meriti fuit b humillimus ybū marie virgis. s. Ecce ancilla ꝛc. Quia tūc ybū caro factus est: ⁊ hitauit in nobis: vt ōr Joh. j. De q̃ beate virginis hūilitate Piero. dicit. O he brā hūilitas marie que deū hoibus pepit. vitā mortalibus edidit. celos innouauit. padisum aperit. mundum purgauit. ⁊ hominum aias ab inferis liberauit. Hec ille. Cuius mer tis nos ab omni malo liberare dignetur benedictus eius filius. Amen.

De eadē beate virginis annūciatione ⁊ xpi conceptione. Sermo. ij.

Ecce virgo concipiet et paries filium: et vocabit nomē eius emanuel. Esa. vij. vt inquit Chry. sup Mat. Iudei nō dicūt. ecce ꝛgo cōcip'et. Is ecce puella. Is si puella idest est q̃ ꝛgo. nihil a nobis diuersum sentiūt si nō intelligunt per verba predicta q̃ puella cōmuni lege coniugij esset paritura

kam nō est signū: q; signū dz excedere oēm ordinē rez. vt ē sit Aug. in q̃dam ser. Ea sunt dei mirabilia q̃ sunt hoīs ꝑpossibilia Od aūt hec ꝛceptio deberet eē mirabilis. ptz ex dictis mediate ꝓcedētibꝰ vbi ait ꝓpheta. Propter hoc dabit ipe dño vobis signū. Ecce ꝛgo ꝛcipiet ꝛc. Fuit ergo mirabile signū q̃ ꝛgo ꝛcepit ⁊ ꝛgnitatis pudorē nō amisit. Propter tale signū dz Eccli. xxvj. Innouata signa. imuta mirabilia. Et Ber. in q̃dam ser. ait. O noua miracula ⁊ signa mirabilia ꝛcepti? fuit sine pudore pti? sine dolore. puer q̃ nascit? deꝰ est. mr de q̃ nascit ꝛgo est. Ille. Iō bñ dr in verbis ꝓpositis ⁊ vocabit nomē ei? emanuel. i. nobiscū deꝰ q̃ exponit Hugo. de. s. vic. di. deꝰ nobiscū e q̃ttuor modis. s. p pticā. p pticipationes humanitatis. p vinculū charitatis ⁊ p patrocinium fragilitatis. In primo mala nra cognoscit. in scdo erpt? est in tertio cōpatit. in qrto aufert. Ber. aūt dic. Tripler erat hūani gnis idigētia. s. pfili. aurilꝫ ⁊ pfidi. Nā faciles sum? ad seducēdū debiles ad operandū ⁊ fragiles ad resistēdū. Si discernere volum? inter bonū ⁊ malū decipimur: si tentam? facere bonuꝫ deficimus. si conamur resistere malo dencimur. pinde necessaria fuit salnatoris ptia vt sit nobiscū deꝰ q̃ in nobis pfidē habitās cecitatē nram illuminet. et nobiscū manēs ifirmitatē adiuuet ⁊ p nob stans fragilitatē nram ꝓtegat ⁊ ꝓpugnet. De his q̃s mirabilibꝰ ꝛceptōis natiuitatꝭ xpi de virgine ait Aug. i li. de simbolo. di. Parit mr ⁊ ꝛgo est. feta ⁊ intacta est. factor oim fit inter oia portat manibus rector totius. labit vbera regēs sydera. tacet ⁊ verbū est. Nec aūt ꝛceptio xpi i vtero ꝛginali facta fuit. vij. mal. aprilis. ⁊ eodē die reuolutis. xxxij. ānis passus fuit. sicut dicit Aug. Xpo voluit ꝛci Christ. ⁊ Ber. Nō aūt ꝛre ipe ꝛcipi voluit i pi ⁊ pa vere est. q; illo tpe primi parētes peccauerūt i vere rūt. in q̃ etiaꝫ creati sunt ſm sniam Ihū. in viij. ety. ⁊ Alexā. de ales. i. ij. pte sum. de q̃ sufficiēter tractaf i. j. p. rosarij ꝑmonū. ser. iij. pte. s. Biꝛ em̄ voluit pati i vere vt ostenderet se pati p petō ipoꝝ ꝓmoꝝ parētū. ita etiā voluit illo tpe incarnari. ⁊ i virginali vtero ꝛcipi. De q̃ cōceptiōe ꝛgini annūciata quattuor considerationes faciemus.

Prima dicetur diuersitatis.
Scda congruitatis.
Tertia secunditatis.
Quarta ⁊ vltima temporalitatis.

Des est nobiscū q̃ttuor modis

Xpc ꝛci

Marie differt xpi ⁊ nostro cōceptio.

Pars prima huius sermonis que dicit diuersitatis.

Magna ꝓfectio ⁊ multipler fuit diuersitas iter ꝛceptionē nraꝫ ⁊ ꝛceptionē xpi et ꝛgine. Primo nāq; ꝛceptio nra fuit īmūda. ꝛceptio aūt xpi mūdissima purissima ⁊ sctissima. vñ dixit ągel? b. ꝛgisi. Luc. j. Od er te nascet sctū vocabit filius dei. Nos ei cū petō ꝛcipimur. ⁊ cū petō nascimur. xps aūt fuit sic petō ꝛcept? ⁊ nat? ⁊ q; ei? ꝛceptio fuit mūda: ideō mūdauit nostrā īmūdā ꝛceptionē. iuxta illō Job. xiij. Quis pōt facere mūdū de īmūdo ꝛceptum semine: nōne tu q̃ solus es. Scdo cōceptio nra fuit ex cōmixtione seminis virilisq; parētis. ꝛceptio aūt xpi facta e ex purissimis sanguinib? ꝛginis. nō ex virili semine: sed lus bte ꝛginis vt dr Lu. j. Spūsctūs supueniet in te spūs eus sctus i mariaꝫ supueniet vt daret mr sctificatiōis gram. ⁊ vt daret femine potētiā diuitario receptiua: vt daret ꝛginī potētiā gnatiuā. Tria ei videbāt ꝑpossibilia. s. q; mr aliquo fine petō saltē vellet pareret. ⁊ q; femina deū ꝛciperet. ⁊ q; virgo gnaret. Spūs aūt sanct? i ea supuenies dedit ei sctitatē vt fine petō pareret. iuxta illō ꝓ. xlv. Sctificauit tabernaculū suū altissim?. Dedit q; potētiā diuinitatis receptiuā vt deū ꝛciper. Usi ōr Apoca. xij. Mulier amicta sole. tunc em̄ sole amicta fuit q̃n deū suo i vtero ꝛcepit. Dedit q; virgini potentiā generatiuā vt manēs ꝛgo generare posset. sicut dicit ꝓba thematis nri Uñ hugo ō. s. vic. exponēs illō Mat. Od i ea natū ē de spūsctō est ait. Nō q; de spūsancti ꝓba semen part? accepit. Is q: p amorē ⁊ cooperationē spūsancti er carne ꝛginis diuini ptī nature ꝓbam ministrauit. Q; em̄ in cor de ꝛginis amor ipius spūsancti singulariter ardebat. Iō spūsctūs in ei? carne mirabilia faciebat. ⁊ cui? dilectio in ei? corde nō suscepit sociū ei? opatio i illi? carne nō habuit erēplū hec ille. Tertio nra ꝛceptio nō statim pficit Is paulatim cōceptū corpus organizat. vt declaratū est in. j. pte huius opis. ser. j. pte. ij. Non sic aūt fuit ꝛceptio xpi. q; statim post assensum ꝛginis corpus ei? organizatū ⁊ aiatū fuit. vt. ē. patuit sermone ꝓcedēti. Is ita paruū esset vt lineamēta ei? vix discerni possent. Is postea i magnitudine creuit. Uñ sup illō. Jo. ij. Quadra

Universidad de Deusto
Biblioteca

ginta ⁊ sex annis edificat⁹ est templū. ait Aug. Dic numerus perfectionī dīuini corporis congruit. quia vt dicunt physici. tot diebus forma humani corporis pficitur. Non igitur fuit dīus in instanti sue conceptionis perfectus corporali magnitudine sed gratia ⁊ virtute. Quarto nostra cōceptio est naturalis. conceptio aūt xpi fuit mirabilis ⁊ inuestigabilis fuit eī incarnationis huius mysterium omnium nouorum nouissimum. turta illud viere. xxxj. Nouus faciet dīus super terrā: femina circūdabit virum: fuit eīm supra facultatē nature. rationis et mentis humane. Unde Viero. ad Eusto. inquit. Qō natura non habuit vsus nescimut. ignorauit rō mēs nō capit humana. pauet celū. stupet terra. creatura os etiā celestis mirat. hoc totū p gabrieles marie diuinit⁹ nūciat. Qualr aūt ista ꝓceptio fuit mirabilis ondit Vers. in sermone de natiuitate dīi di. In illa assumptiōe nre carnis fecit deus mirtuos tres mirabiles. cōiuncta q dē sunt tria adinuicē. dei ⁊ homo. mater ⁊ virgo. fides ⁊ cor humanū. In prima cōiunctione trinitas est in substantia et vnitas in persona: sicut in diuinitate summa trinitas est in personis ⁊ vnitas in substantia ⁊ sicut ibi plone nō scindūt vnitatē. ⁊ vnitas non minuit trinitatē. ita in hac nec plona pfundit subās. nec ipe sube plone dissipāt vnitatē. Secda est mr ⁊ ḡo. A secula ꝛppe nō est auditū q̄ virgo pepit. ⁊ q̄ mr virgo pmāsit. Tertia est fides ⁊ cor humanū. Mī rū esteīn q̄ humanū cor his duobus fidē ac cōmodauit. s. q̄ deꝰ hō esset. ⁊ q̄ ḡo pepe risset. Sicut eīm ferrū ⁊ tesla nō pōt cōiungi. sic ⁊ dno nequeūt misceri si nō misce aūt glutino spūsancti. Quia igit cōceptio xpi sic fuit mirabilis. iō fuit inuestigabilis Propt q̄ dicit Joh. baptista. vr hr Jo. s. Cuius nō sum dign⁹ vt solua corrigia calciamēti eius. Per pedē significat diuinitas per calciamētū caro. p corrigiā aūt alia. Sic ei pes mediāte corrigia calciamēto iūgit. sic diuinitas mediante alia carnivnit. q̄ aūt nescit mediā: ignorat extrema. Et q: Johānes dixit se nō esse sufficiēte itelligere. vel alij exponer xpi corrigiā. i. eius. alias. p cōsequēs reliquit q̄ nō sit sufficiēs cognoscere eius pedē. i. diuinitatē nec eius calciamētū. i. eius corpus de spūsancto genitū. de quo i quodas sermone dicit Petr⁹ raueñ. Hodie est ineffabile sacrm cōceptionis dīnice. creꝛ dere magis cōuenit q̄ ferre. Nā qō natura non habet. vsus nescit. ignorat rō mens nō capit humana celus pauet. terra stupet creatura mirat. qualr humanꝰ sermo enarrabit. Quis eīs attinget arcanum diuinitatis. patrū virginis. causam rerū. seculorum negociuꝫ diuinitatis ⁊ carnis cōmercii. ac hoiem deū. Piero. q̄ in sermone ad Eusto. ait. Fuit igit mirabilis. quia fuit supra naturam. et eo q̄ manēs virgo concepit. Fuit supra rationē et eo q̄ deus genuit. Contra humanā cōditionē et eo q̄ sine dolore peꝛpert. Cōtra cōsuetudinē et eo q̄ sine pcō de spūsancto concepit. Hec ille.

Pars secunda huius sermonis que dicitur congruitatis. 2ª

Ongruū fuit xp̄m concipi ⁊ nasci de femina ⁊ carnē de muliere assumere. ⁊ nō de viro vel alia materia. ꝓbat magr i. iij. di. xij. ⁊ sacri doctores ibidem. ⁊ bea. Xpō de femina

Eccl. in. iij. ꝓte summe. q. xxxj. ar. iiij. Et hec veritas multis pōr rōnibꝰ corroborari. Prima ōr nobilitatis sic. Sicut eīs si rex nobilitare vellet vnā domū totā necessariū esset q̄ ⁊ masculos ⁊ femineꝰ oēs priuilegiaret sic deus volens totā naturā humanā nobilitare: voluit ipse masculus eē ⁊ de femina nasci vt virtusq̄ sexum nobilitare. Et hec rō ragit a magro. ⁊ fundatur in dictis Augu. in li. lxxxiij. questionū. di. Deꝰ cū liberat non partē aliquā tīs sed totuꝫ liberat. Qō etiā habet de pen. dist. j. c. quē penitet. sequit Aug. Sapientia aūt est verbuꝫ dei. q̄ ōr filius vnigenitus. qui hoīe suscepit libe rationem hois indicauit. Hec ille. Et quibus sic arguit magister dicens. Dois autē liberatio i vtroq̄ sexu debuit apparere. Ergo quia virum oportebat suscipere q̄ sexus honorabilior est. l. j. ff. de senā. et. l. in multis. ff. de statu ho. consequens. erat vt femi nei sexus liberatio appareret. q̄ ille vir de femina nasceretur. Hec ille. Si eīs ita peccauit sexus masculinus sicut femininus. ergo pari passu fuit ambulandum vt in sis mil; dicitur in. l. maximum vitium. C. de li be. ꝓtere. ⁊ in. §. masculos. insti. de exhe. libe. Preterea etiam fuit congruum vt in feminis spem ipse dīus confirmaret. Si enīꝫ sexum virilem assumens ab hoc mysterio ceptus feminas ercussisset. que spes mulieribus in exterꝛ xp̄o fuisset. Nam in pena peccati satis fuit spem subiectuꝫ femineus sexus. cum eue dictuꝫ mini-

Eph. 5

fuit sub viri pt̄āte eris: ⁊ ipe dīabitur tui Geñ. iij. Nā vr habet ibidē. sicut Adā dixit deo. Mulier quā dedisti mihi: dedit mihi ⁊ comedi. sicut eius posteri dicebant illud Eccli. xv. A muliere initiū factū est pcti ⁊ D eam oēs morimur. Quo circa vt mulier q̄s cognosceret se fore redēptā. ⁊ alīs quātulum recuparet dignitatē pdītā. congruū fuit vt homo a deo assumēdus de femina conciperet. Unde Ber. sup Cant. inquit. O admirāda ⁊ omī laude digniss. virgines o femineū sup oēs femineos singulariter venerandū. atq̄ mirabile parentū reparatrices ⁊ posteroꝝ viuificatrices ⁊ vnfra Letare pater Adā. sed tu magis exulta mater eua. de qua ortū est malū. pauus cuius opprobriuꝫ in oēs trāsit mulieres. Instat nūc tēpus quo iam tollit opprobriū: nec habet vir q̄d amplius causet aduersus mulierē. q: ecce si vir decidit p feminā iam nō erigit nisi p feminā. hec ille. Et Augu. in sermone de natiuitate dñe ait. Eua occidendo obfuit. maria viuificando ꝓfuit. peussit illa. sanauit ista. vñ ⁊ merito maledictio eue in benedictionē mutat marie. hec ille. Qō dñs ipm aue significat. in quo quidē sunt eedes lre q̄ in hoc noīe Eua fuit sed ꝓpostere vt ptz intuēti ⁊ sic ptz ꝓma ratio quare fuit congruū xp̄m assumere carnē de femina. Secūda rō ōr cōtrarietatis ꝓpositi eīs deus nostrā infirmitatē curare cōtrariꝰ. Quia vt ait Greg. in quadā homel. cōtraria contrariis curant. vt calida frigidis ⁊ frigida calidis. Nō eīm ait Augu. in quodā sermone mouit frigus nisi in calore nec mouit amaritudo nisi in dulcedine et non est mortua mors nisi in vita. Peccauit eīs Adā⁊ indulcedine ligni vetiti satisfecit xp̄us in amaritudine crucis ⁊ felli vnde valde cōgruū fuit vt sicut per mulierē super dam factum fuit initiū ruine nostre. ita p mulierem hus milē sumeret initiū nostra. redēptio. vt ait Beda sup Lucā. Quia nihil tā naturale q̄ vnūquodq̄ dissolui eo vinculo quo ligatū est. l. nihil. ff. de regulis iur. ⁊. c. j. ex eo. titulo. Et ad hoc applicari posset illō Ouid in. j. de remedio amoris. Una manus vobis vulnus opēq̄ ferat. Adanus eīs femine nos vulnerauit. ⁊ manus femine nos sanauit. Tertia rō dicit ostendere veritatis: nā si xp̄s natus non fuisset de femina. nullus vnq̄ verū hoiem ipm fuisse credidisset. cū multi hereticī cū fuisse verum ho-

Ephes. 5

Ꝑ Per cōtraria christus nos redemit.

minē negauerīt. et si de virgine natus sit. qīs ergo necessarius est hūanitatē xp̄i credere. q: vt Leo papa inqt in ꝑmone natiuitatis dñi. Paris piculi res est eī ī xp̄o dño aut paterne glie negabēq̄litas aut nre nature dītas. Necessariū fuit ad ostensionē istius veritatis vt xp̄s ex femina naseret. Unde Ambr. in li. de incarnatiōe dñi ait. Multa ꝑm naturā veniēs multa supra naturā fecit. Secūm ꝓditionē eīs nature in matū est corpus: sed supra naturā ꝑgo peꝛpit virgo peperit vt crederes q: deus erat q̄ innouabat naturā ⁊ homo erat qui ꝑm naturā nascebatur ex hoie. i. hūana carne hec ille. ⁊ ꝓpter ꝓdicta inqt Leo. in. iij. di. iiij. q̄ btā virgo potest dici mr xp̄i naturalis. ⁊ miraculosa. Predictā quoq̄ rationē apposuit bās Aug. in epla ad volusianū inqt. Si oī potens deꝰ vndec ūq̄ formatū hoiem non ex materno vtero ꝙs repēte afferret aspectibus hoīm. nōne opinionē ꝑfirmaret erroris vt nō verū hoiem assumpsisse crederet ⁊ dīi ofa mirabiliter faceret ⁊ destrueret qō misericordiē fecit. nūc ꝺo ita inter deū ⁊ hominē mediator appuit. vt in vna plona cōpulās vtrāq̄ naturā ⁊ solita sublimaret in solitis ⁊ insolita solitis temperaret. hec ille. Ait aūt vt ait scīus Bona. in. iij. di. xij. ar. ij. q. iij. xp̄s potuisset assumere carnē de viro ⁊ muliere sicut assumpsit de muliere tīs ⁊ ỹgine. qi sic opatione spūsci purificauit vterū virgis. sic purificare ⁊ sctificare potuit si voluisset vim generatiuā in viro ⁊ muliere. vt ex eis sctūs nasceret absq̄ vlla fedītate. vñ potuit absq̄ incōgrūtia si voluisset carnē assumere ꝑm leges nature instituite de viro ⁊ muliere. congruentius tū fuit vt carnē assumere de muliere tīs ⁊ virgine: qō ꝓbat multis rationibꝰ ꝑm Bona. vbi. s. ⁊ Tho. in. iij. parte sum. q. xxviij. ar. j. ij. ⁊. iij. Et primo rōne conseruationis sex bonoris paterni. decet eīs filiū honorare parētes. sicut preceptum est Exo. xx. ⁊. l. veluti. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊. l. liberto. ff. de op. lib. Christus igit qui non venit soluere leges sed adimplere. Mat. v. Honorauit patrem suū in vita ⁊ in morte. In vita ipius honorē querēdo. Unde dicebat Joh. viij. Ego honorifico patrem meum. In morte ꝺo propter obedientiam eius moriendo. vt habetur ad Epheſ. ij. Congruum itaq̄ fuit vt etiā in conceptione sua seruaret honorem paternū. qō vtiq̄ nō fecisset si aliuꝫ

Ꝺ

xp̄s cōgruētr carnem assūpsit de femina ⁊ vir sine.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſibi patrē ob ipſo deo in terra ḡniſſet. Et ꝺ eſt rō. b. Bona. vbi. ō. Qui etiā ibidē arguit ſic. Filiꝰ ds honorare matrē ſuā ſicut ⁊ patrē iurta poſſibilitatē ſuā. q; ſm pḃm. viii. ethi. Parētibꝰ nō pōt equualēo reddi. ſed xpō potuit hunc honorē ſeruare matri ſue vt ẋgo pmaneret. ergo cōgruebat vt faceret qz filiꝰ nō honorans matrē impiꝰ eſſet vt ait Bal. in. l. cōgruenti⁹ in fi. C. de pa. po. Nequaq̄ autē decuiſſet vt filiꝰ dei qui oīa reſtaurare ⁊ pficere venerat. matrē peiorē nobis redderet q̄ accepiſſet. Qi eñ ioſeph ampliora dona dedit bēiamin qz frater ei⁹ vterinus erat. Geñ. xliij. quāto magis filiꝰ dei ꝑciofiſſimū donū fecunditatis ẋginalis que excedebat fecunditatē coniugalē ⁊ cōtinentiā vidualē debuit dare matri ſue. Et hanc rationē tangit Aug. in ſermone de natiuitate xpi dicēs. Fas non erat vt per eius aduentū violaretur integritas. q̄ veniebat ſoluare corrupta ⁊ iterū. Electa eſt ẋgo integra cui fecūditas matris daret. et facta eſt fecūda mater in q̄ ẋginio integritas ſeruaret. Scḃa rō ōr decoratiōis. ſcz ſapiētie eterne. Nam Sap. vij. ōr qꝺ ſapia eſt cādor lucis eterne ⁊ ſpeculū ſine macula. ⁊ Ysa. xl. ōr. qꝺ eſt ſplēdor paterne glie ⁊ figura ſubſtātie eius. Sed ſicut dicit Augu. in quodā ſermōe. ⁊ Amb. in lib. de ẋginitate. Nihil eſt puriꝰ matre intacta. ergo decebat vt ex matre ſcorrupta naſceret ipa dei ſapientia. Et hanc rationez tāgit Berſi. in quodā ſermōe di. Nō decebat deū aliam matrē q̄ ẋginē nec virginē aliū filium habere q̄ deū. qz nec maior inter matres. nec maior inter filios naſci potuit. O igit dña mater p quā talē habemus fratrē. qd graciarū. quid laudis tibi retribuemus. ꝺ ille qui etiā ait. Deuz decebat hmōi natiuitas qua nō niſi de ẋgine naſceretur. Talis cōgruebat ⁊ ẋgini partus vt nō pareret niſi deus. voluit itaq; deus illā eſſe virginez de qua immaculata ſmaculatꝰ ꝓcederet olim maculas purgaturus. Et bñ Amb. ſupr. Ut corpus eius verū oſtenderet ex femina. ſed vt oſtenderet ei⁹ diuinitas naſcitur ex ẋgine. Tertia rō ōr pfectionis vniuerſe nature ſm enim Anſel. quattuor modis poteſt deus ꝓducere hominē ad eſſe. Aut ſine viro ⁊ femina ſicut ꝓduxit Adam Geñ. j. aut de viro ſine femina ſicut Euam Geñ. ij. aut de femina ⁊ viro vt oēs cēteri generant. aut de femina ſine viro. ⁊ hoc decuit fieri in incarnatione filij dei. rōne ſingularissime puritatis. Et hāc rationē tangit dñs Bonauē. vbi. ō. ⁊ Eccho. in. iij. parte ſumme. q. xxxj. ar. iiij. que pōt ſic cōfirmari Sicut em vt dixit. b. Andreas apls Egee pconſuli. Primus adā fuit formatꝰ ex terra ẋgine q̄ ante nō fuerat laborata. ſed ſolū paradiſū fluminibus rigabat. Geñ. ij. ſic congruū fuit vt ſcḃus adā fieret ex intactu ẋgine q̄ laborata nō eſſet viri complexibus ſed ſolum rigata celeſti gra tanq̄ paradiſi fluminib⁹ Et hec eſt terra de q̄ po. lxxxiij. ait ꝓpheta. Dñs dabit benignitatē. ⁊ terra noſtra dabit fructū ſuū. Quarta rō dicit complexionis ſcz gre diuine in ipa ẋgine. Vñ Anc. ſ. dictū eſt ei p angelum. Aue gra plena. Nō fuiſſet aūt plena gratia. ſi virginitatis virturē ⁊ aureolam non habuiſſet

Qnitā rōnē ponit Aler. lōbardus. in. iij. diſt. xij. q. vl. di. q̄ ſicut lapſus hūane generis factus eſt in ꝓtoq; ſexu et inchoatus ē in muliere ac conſumatus in viro. ſic etiā congruū fuit in reparatiōe vt ſexus vterq; interueniret. ⁊ ſicut eua ẋgo petrū inchoauit ſic maria ẋgo ſalutē gnaret. ⁊ ſic p mulierē inchoaret reparatio ⁊ cōſummaret p virū ſcz xpm dūm. et hec ratio dici pōt reparatiōis. Sexta autē ōr cōmēdatiōis ſcz ipſi⁹ virginitatis. nā vſq; ad aduentus xpi hec virtus neſciebat cū tñ ſit p̄cipua ⁊ ſingularis. Qua ſemp imperator. i. xps ꝺuxit eſſe colendā ⁊ venerādā. l. ſi qua. C. ad ſena cōſul. or. Sed omnes illi p̄cepto ſe obligatos ſentiebāt: Geneſ. ſ. c. Creſcite et multiplicamini ⁊c. ⁊ ad hoc intendebant. hoc; affectabāt. Cōgruū ergo fuit vt hec virtus nobis oſtēderetur: ⁊ in vtroq; ſexu vt viri haberent quē imitarent ſcz xpm virginē ⁊ mulieres quā ſeq̄rent. ſ. ei⁹ matrē ẋginitas em eſt illa q̄ replet padiſus. c. nuptie. xxxij. q. ſ. Ipſa em eſt potēs deo cū fiducia hoīs alias pſentare. ℌ. ſancim⁹. in auf. delleno. et p glo. in. l. ij. ff. de origi. iu. ⁊ in auf. de mo na. ℌ. penul. col. ſ. Septima ratio ōr cōditionis ſiue ꝓprietatis ipſius verbi generan: Verbuz em abſq; corruptione corpis concipit q̄mmo cordis corruptio pfecti verbi conceptionē nō patitur. qz ergo caro xpi ſicut fuit a ẋbo dei aſſumpta vt eſſet ipſius caro ꝓpria conueniens fuit q̄ etiam ipſa ſine corruptione cōciperetur. Unde in quodaz ꝑmone epheſini cōcilij dicit. Neq; verbū noſtrū cum parit corrūpit matrem

A

neq; deus ẋbā ſubſtātiale partū eligēs pmit ẋginitatē. Octauā rōnē ponit Augu. in li. de ſcā virginitate di. Oppitebar caput noſtrū inſigni miraclo ſm corꝑ naſci de virgine: vt ſignificaret mēbra ſua de ẋgine eccliā ſm ſpīm eſſe naſcitura. ℌ ille. Et hec rō pōt dici ſignificatiōis. Hāc etiaz veritatē ꝓbare poſſum⁹ tali rōne. Si enim ſummus ſacerdos nullā corruptā poterat ducere in vxorē. vt habet Leui. xxi. quanto magis ſpōſa dei patris debuit eſſe incorrupta ⁊ omni mūdicia plenissima.

B Concepto xpi fuit iocūdiſſima.

Pars tertia huiꝰ ſermonis de bñdicte annūciationis iocūditate.

Nā iocūda fuerit annūciatio ℌ hodierna die facta: hūanus non valet ꝓbis enarrari. Fuit em ꝓmio iocūdiſſima deo. Sicut em q̄libet rer ſolennizat ⁊ letic̄iā facit ac ſerius fieri ꝑcipit. vt l. gl. i rubrica. C de feriis. q̄n ei⁹ filiꝰ ẋhit mīmoniuz. Sic deꝰ pater ineffabilē ſolēnitatē fecit q̄n ei⁹ filiꝰ cū hūana natura p incarnatiōnē ſe copulauit. Jō or. Mat. xxij. Sile eſt regnum celoz hoi regi q̄ fecit nuptias filio ſuo. ſi eñ letaꝝ eſt abrahā i ortu ⁊ oblacratiōe filij Geñ. xxi. Quāto magꝭ deꝰ pater de filij ſui ꝑceptu ⁊ incarnatiōe: Scḃo fuit iocūdiſſima angelis oīb⁹ q̄ ineffabilr letati ſunt de filij dei incarnatiōe: qz a ſua creatiōe nūq̄ fuerūt ita honorati. Sicut em ſerui exaltātur q̄n ſoror eoz germana ẋhit cū dño ſuo vt hr in li. veſter de iudeoz pplo exaltato er veſter cū aſſuero rege cōtrahente: ſic angeli q̄n alia xpi fuit vnita ⁊ deſponſata ẋbo honorati ſunt. Eſt eñ aliam ſoror germana angeloz. qz ab eodē patre eis filio eſt ꝓducta ⁊ de eadē matre. i. de ſpūali natura. De hac aūt iocūditate inquit Aug. in ſermone annūciationis. Egerūt in celo feſtum dum gabriel rediit ⁊ ẋgo cōcepit. agam⁹ et nos in terris gaudia nouā. qz ẋgo cōcepit ⁊ peperit. Tertio iocūdiſſima fuit toti humano generi qō cū deo pacificauit. fuerat eñ in maxima diſcordia cū ſuo creatore deo q̄ cōtra eñ iratus ſteterat p quinq; milia annoz: ſed in illa die xps ſe fecit mediatorē ⁊ reconciliatorē. ⁊ fuit cōueniētiſſim⁹ mediator. qz erat de ꝓgenie vtriuſq; partis. Jō or lapto angulario. quia vtriq; parietē cōiunxit. Vñ canit eccliа. Pacē deꝰ reddidit in ſe reconciliās ima ſummis. ⁊ hoc in hac bñdicta annūciatiōe ſceptū eſt. qō poſtea in paſſiōe completū fuit. Quarto fuit iocūdiſſima ſctis patrib⁹ in limbo exiſtētib⁹ fuerūt em certificati p diuinā reuelationes de incarnatiōe meſſie quā totis deſideriis exſagitabāt ⁊ expectabāt. Ptē credendum eſt q̄ gabriel angelus multis alijs angelis ſociat⁹ ſtatim facta annūciatione btē virgini ꝑrexerit ad ſinuz abrae in quo erant illi ſcti patres. atq; cū maxima exultatione notificauerit eis cōceptū eſſe dei filiuz ex virgie. dixitq; illis. Gaudete patres ſcti. quia hodie puella illa ſctiſſima de qua ꝓpheta ſtio in figuris puticiatis. humiliter ſua deū de celo ad terrā traxit. ⁊ in ſuo virginali vtero cōcepit. O igitur pater noſter Adā iſaac. o iacob. o eſaia. o hieremia. o alij patriarche ⁊ ꝓphete: dicite mihi quantuz ex ultaſtis quantumq; gauiſi eſtis hodierna die. ꝑfecto maximā letic̄iā ⁊ inerrabilez iocunditatē habuiſtis. vñ ⁊ annunciantі angelo riſidere potuiſtis illud. iij. Regū. vij. mon. Ꝓuer. xiij. q̄ deſideria cum cōpleta fuerint delectatiōnē pariūt. nō eſt ambigē dum vos inirū in modus delectatos fuiſſe audiēdo ſummū oīm deſideriozum vtoz eſſe adimpletū. Credo etiā q̄ vobis in illis obſcuriſſimis tenebris caligātib⁹. in quib⁹ p tot milia ānoz nō videratis lumē. hodierna die ad cōſolationē veſtrā ⁊ tanti gaudij certificationē miranda ⁊ clariſſima lux apparuerit cuiꝰ viſiōe cōfortati in dei laudes ⁊ gratiaz actiones ꝓrumpitis. ⁊ rīe verificatū fuit illud qō ſaluator iudeis dixit Joh. viij. Abraā pr veſter exultauit vt videret diē meū: vidit ⁊ gauiſus eſt. Quito fuit hec annūciatio ⁊ icarnatio filij dei iocūdiſſima ipſi virgini. ls hāc iocūditatez ei ꝓpio factā pus ponere debuiſſem. ſed in fine dimiſi. qz que in fine dicuntur: meliꝰ meōrie ſimprimunt. vt ait Grego. in quadā homel. ⁊ ꝓbatur p. c. liqdo. de cōſe. diſt. ij. Cōtēplari aūt poſſum⁹ qnātū brā ẋgo exultauerit que ſeruā ſe facere cupiebat ſilij virginis. q̄ cōcipere ⁊ parere debebat ſaluatorē. cum ei apparēs angel⁹ gabriel dixit. Aue gratia plena dña tecū. q. d. O Maria virgo ſup oēs ꝑelecta tu nō eris ſerua. nō ancilla. nō peditſequa. ſed dña dnaz ⁊ mater dei ab eterno ꝓordinata. Tu es illa virgo de qua locuti ſunt oēs ꝓphe. tu es regina celoz ⁊ imperatrix oīum hoim ⁊ dagc

Universidad de Deusto
Biblioteca

Z, loy ⁊ olim gr̃a dei receptacul̃. Quãtã ho dulcedinẽ l cõceptione sui bñdicti filij senserit cũ in vẽtre suo oĩs paduã dulcedo intrauit. q̃o explicet hmonĩb⁹? q̃s b ercogitare poterit? O maria nõne p̃e suauitate cõmota sunt oĩa viscera tua? Nõne p̃ mellifluitate iubilauit aĩa tua? nõne p altitudinẽ mysterij in extasi retã ẽ mẽs tua. pfecto si q̃s dixisset tibi illud Judicũ. xiij. q̃d dulci⁹ melle? tu rñdere potuisses: est hõ dei l carnatũ l vtero meo. sic ei dulcedĩẽ magnã ꝓstat dei timẽtib⁹ se. vt ait ꝓpheta ꝑ. xxx. pfecto supra omnẽ itelligentiã hũanã fuit dulcedo quã dedit de⁹ sibi concipienti se.

Pars. v. huius sermõis q̃ ⁊ rpalitatis.

Pro rpalitatẽ incarnatõis filij dei ⁊ ꝯtra rpõs nõ debuit stati p lapsu incarnari ⁊ ꝯtra ꝓpter tria.

Pro rpalitatẽ incarnatõis filij dei ⁊ ꝯtra ꝓpter tria. Primũ ⁊ expectatõis. scõm determinatõis. tertiũ ⁊ attributis onis. Quãtũ ad primum q̃ ⁊ expectatõis. miranf q̃dã ⁊ curiose inq̃rũt. cur dei ⁊ q̃ est clemẽtissim⁹. ⁊ cui ꝓpriũ est miseri semp ⁊ parcere rãdiu continuit in ira mag̃ suã. Videf enim eis q̃ statim post lapsum hũani gñis incarnari debuiss. Amor enĩ facit accelerare donũ. Cũ g̃ bñficiũ incarnatõis fuerit puri amoris ⁊ extreme charitat̃. iurta illũ Joh. iij. Sic dei dilexit mũdũ vt filiũ suũ vnigenitũ daret. Et ad Eph. ij. Propter nimiã charitatẽ suam qua dilexit nos de⁹ misit filiũ suũ in similitudinẽ carnis pcti. videf q̃ citius debuisset illuꝫ mittere. nã charitas nõ tardat amico subuenire. ꝟm illud Prouerb. iij. Ne dicas amico tuo. vade ⁊ eras dabo tibi. cũ statim possis dare. Cõfirmatur q̃s hec rõ. q̃ vt ait Cassio. lib. iij. epl̃ar̃. epla. xl. Nõ possum⁹ existimare tocũdũ q̃s nimis fuerit dilatiõe suspẽsum. Spes enĩ q̃ differt affligit aĩam Prouerb. xiij. Un̄ Matthes poeta in poetria pre. j c. f. canit. Pollicitũ languet vltrioꝛe mora. ⁊ Statius i. ij. thebaidos inq̃t. Nõ grauior misere fs mortalib⁹ addita cura Spes vbi lõga venit. Et Yẽris̃ samarien. li. ij. ait. Nã mora denigrat donũ meritũq̃ minorat. Sed cita grãdificat munera pua manus. Jdeo Jacob⁹ benedictanus fui li. c. xx. dicit. Cũ spondes aliq̃d manus illico ꝟba sequat: Auget enĩ meritũ q̃ cito soluit idẽ. Dicit etiã i cõi puerbio. Qui dat cito bis dat. dare nescit q̃ dare tardat. ⁊ Cassio. li. vj. epl̃ap. epla. xx. inq̃t. Omne siquidẽ iustũ cũ celeritatis cõmodo trãsit ad dñm. cũ

Ex quib⁹ oĩb⁹ videf q̃ deꝫ iustissim⁹ ꝏbuerit accelerare bñficium incarnatõis sue. ⁊ marie qvt dicũt q̃dã. si ꝓ⁹? i mãdũ veniss. multi forte fuissent salui q̃ nõ sunt. Sed ad hãc curiosã disputationẽ rñdet Alex. de ales in. iij. pte sum. in tract. de cõuenientia incarnationis. ⁊ drãs Beñ. iij. dis. j. ar. ij. q. iiij. ⁊ Rich. ibidem p oĩa. ⁊ Alex. Iombardus in eadẽ di. ⁊ Tho. in. iij. pte sum. q. j. dicẽs. q̃ valde congruũ fuit rpm differre incarnationẽ suã. Prio rõne punitõis ⁊ curatõis. Scõo rõne cõmẽdatõis. Tertio rõne cõseruatõis. Primo nãq̃ fuit ꝺgruũ b bñficiũ differre ꝓpter punitẽdũ hois pec carũ. nã facilitas venie incẽtiuũ tribuit delinq̃ẽdi. c. q̃ fũt. xxviij. di. ⁊. l. ita vulnera tua. ff. ad. l. aq̃. Unde mõtanarius in luna celeri inq̃t. Ofsie frequentari facit impunitio crimẽ: Accẽdit culpã facilis dimissio pene. Eadẽ etiã ratione hr̃ in. ca. sed illud di. xiij. ⁊. c. q̃ lapis. l. di. ⁊ dis. xciij. c. penul. ⁊ ex de vi. ⁊ honesta. cle. c. vt clericoꝝ. cum ibi no. ⁊. j. q. vj. c. exigũt. xxj. q. ij. c. placuit. ⁊. xxiij. q. iij. c. Ẽ iusta. ⁊. xxv. q. iiij. c. loci. Qꝛ igit Adam putauit se pctũ leue ⁊ veniale cõmisisse. vt air. j. Bona. in. ij. di. xxij. arti. j. q. ij. vr deus sibi ⁊ posteris suis ostẽderet q̃ graue fuit eius pctũ. ꝓueniẽs fuit bñficiũ redẽptiõis differre. ne si statim cõcessum fuisset quodãmõ er pctõ suo hõ cõmodum reꝑtaret ⁊ peccare in deũ parũ formidaret. licẽs aũt hoc bñficium dici possẽ liberalius si statim cõcessum fuisset nõ tñ hũano gñi fuisset vtilius. cui er tarditate incarnatiõis ostẽsa fuit grauitas pcti. preterea cũ certũ hoies proni facti sint ad malũ. vt hr̃ Hes. viij. ⁊ j. c. oĩs eras. xij. q. j. ⁊. §. si quis igitur. i auk. de mona. col. j. ⁊. §. sanctimus in auk. de leno. col. iij. ⁊. §. charitas aũt. de peni. di. ij. ⁊ di. iij. c. aduc instãr. ff. scimus ⁊ melius in. c. pcliu⁹. xx. q. iij. cõgruũ fuit vt in ꝓmo pctõ deus seueritatẽ ostenderet vt sic timore humanam audaciã coerceret. Ostẽdit aũt diuine vltionis seueritas maxime in hoc q̃ tãtos clamores ⁊ luctus sanctoꝝ patrum tanto tꝑe sustinuit anteq̃ descẽdere vellet. ⁊ iple adã cũ tota posteritate sua etiã iusta exul fuit a paradiso. ⁊ detẽtus in limbo: penituit eũ in hoc mũdo decẽtũ. annis. ⁊ tñ opoꝛtuit eũ expectare in carcere q̃si ꝛ̃uos milibus annis. Et ideo dicas ad argumentũ in contrarium. q̃ ꝓcedit q̃n exhibito dom celeriter dati profecit

Omnia suo tpe sunt facienda

ei cui datur ⁊ nõ aliter. Nã ꝛpater non dat sabbaz suo filio q̃nisi eũ amet nisi q̃n sciuit posse ꝓdesse. Medicus q̃s q̃nis egrũ diligat. nõ tñ starĩ: fs opportũo tpe illi tribuit medicinã. Uera est enĩ sñia Ouidij in. j. de reme. amo. dicentis. Epibus medicina valet: data tpe ꝓsunt: et data nõ apto tpe vina nocẽt. Quia igitur oĩa tpa habẽt. Eccle. iij. ⁊ omni negotio est tps opportunitas vr ꝺ⁹ eiusdẽ li. c. viij. Unde autor li. de moribus medicoꝝ. c. xv. inquit. Omnia fructificãt cũ venit apta dies. Et Bellin⁹ in speculo vite pre. j. ais. Tpe cuncta suo q̃q̃ pity ogit. Jdeo deꝫ piissim⁹ medicus q̃ cuncta fecit bona in tpe suo. vt inq̃t Salomõ Eccle iij. expectauit opportunitatẽ tpis ad incarnationẽ suã. Et merime cũ ipse sit iudex iustus. vt ꝺ⁹ ꝑo. vij. Fecit q̃ ad boni iudicis officiũ spectat. De q̃ Ouid. inq̃t in. vj. ó tristibus. Judicis officium est vt res: ita tẽpora rerũ Querere. Ipse enĩ iudex vniuersorum deꝫ nõ regit ꝟm impetum amoris. fs ꝟm regulã sapiẽtie rõnis. Et iõ dona eius non accelerant nisi seruato debito ordine. Pre terea sapiẽs artifex ad nihil trahit inuitus cui dedit semel arbitrij libertatẽ. Sic ergo debuit humanus genus reparare deus. vt salutẽ inueniret q̃ vellet. ⁊ qui nollet ꝛ̃es re n sua malicia dãnaretur. Nullus autẽ querit medicũ nisi se cognoscat egrotũ. Cõgruũ ergo fuit sic curare hoiem vt suam infirmitatẽ agnosceret ⁊ medico gratã exhiberet cognoscẽs se ꝓpria virtute nõ posse curari. Un̄ sup epl̃am ad Gal. inquit. glo. Augu. Magno cõsilio factus. est vt post hois casum nõ statim dei filius mitteret. Relicta enĩ deus hoiem prius in libertate arbitrij vt videret nature sue cognoscere. ⁊ ita infirmitate sua cognita clamaret ad remediũ ⁊ gratie implorato auxiliũ. Ad illud etiã q̃d ꝺ⁹ q̃ multi fuissent saluati si citius venisset. Rñdetur q̃ bonus cõe ꝓponitur singulari ⁊ bono vniuersi bono priuato. j. ethi. ⁊. iij. pol. ⁊. c. licet q̃uslibet. de regula. c. dilectissimi. viij. q. ij. ⁊. c. bone memorie. el. j. ꝺ post p. ⁊. c. scias. vij. q. j. ⁊. c. vbi piculũ. §. cetus de elec. in. vj. ⁊. l. ff. C. cõia. ꝺ leg. ⁊. l. j. ff de fol. Et iõ cũ ꝓdicti ordinis congruẽtia reqreret q̃ incarnaret̃ in fine tempoꝛ. ꝓ cõi ⁊ vniuersali vtilitate. nõ debuit ꝓpter singulares ꝑsonas acceleraꝛi. Secũdo decuit b bñficiũ ꝓrabi ꝓpter ipsũ bñficii cõmẽdationẽ ꝙmodale ac tantuꝫ bñficiũ quale est

Sic debuit rediꝛe vt liberatas arbitrij maneret.

incarnatõis filij dei merito erigebat vt ereꝛ fidei firmissima rebarbare feruentissima diligeret tanq̃ remediũ altissimũ atq̃ saluberrimũ. Jõ congruentissimũ fuit vt ante rpi aduentũ preiret multa testimonia ꝓphetarũ tã explicita i ꝛ̃bis q̃ implicita in figuris. vt multis firmissimis testimonijs q̃ erat secretũ ⁊ altũ certissimũ fieret ⁊ in dubitabile ad credẽdũ. ꝓrẽt etiã multiplicia ꝓmissa ⁊ ardentissima desideria: vt sic ꝓmissum expectaref. expectatũq̃ differref. ac dilatum ampliori feruoꝛe desideraref. ⁊ sic desideratũ tandẽ gratissime exhibitum amantissime susciperef: marimaq̃ sollicitudine custodiref. Unde ens Lassiod. li. ix. epl̃aꝝ. epl̃a. xviij. Dꝛ hoc humana ꝓditioꝛ ceciderit adepta fastidio sint. Dux omne ꝓcessum vilescit oblatũ. dulcis? aũt accipit q̃ sub aliqua dilatiõe ꝓstatur. Et Prosper. in li. epigrã. comit. Gratioꝛ est fructꝰ q̃ spes ꝓductioꝛ edit. Et quid? omnib⁹ ꝑ quãta sit ingratitudo immo stultitia nisi tpis: ꝙ redẽptoꝛẽ incarnatuꝝ ⁊ ꝓ nobis mortuum nõ tãtũ diligim⁹ quantũ sancti patres affectabãt ⁊ amabãt ꝓmissum ⁊ venturus. Un̄ Ber. sermone. ij. sup Cãt. dicit. Ardoꝛẽ ꝺti deꝛij patrũ suspiratiũ rpi in carne pitiam frequentissime cogitãs, cõpũgoꝛ ⁊ cõfidoꝛ in semetipso. ⁊ vix cõtineo lachrymas cõsideratiõe miserabiliũ tẽpoꝝ hoꝛ: ꝙ nũq̃ nobis tantũ igerat gaudiũ gratia hui? ꝛ hibitio quãtũ ictis veteribus ꝓstabat desideriũ promissorum. hec ille. De hac autem causa dilationis aduẽtus christi loquitur Augustinus qui super epistolam pauli ad Gal. inquit. Multi dicent. quare non ante venit christus. Quibus respõdendum est. Quia nõdum venit plenitudo tẽporis moderante eo qui fecit tẽpora. Sciebat enim quando venire debebat. ⁊ etiam pati ⁊ cetera facere. Ante tamẽ per longa tempora series preconũ premittẽda erat. diu enĩ ꝺicẽdus erat qui semper erat tenẽdus. quanto q̃ maioꝛ inder veniebat tanto preconũ series longioꝛ precedere debebat. hec ille. Et quod factum est ad declarandam excellentiam iudicis: etiam fieri debuit ꝓ deꝫ monstranda eminentia sue matris. Tertio decuit hoc ꝓpter ordinis conseruationem. Requirebat enim maxima dei sapientis vt omnia ordinata essent ꝟm loca et tempora. faciunt ea que notantur in. c. nõ debet. de consangui. ⁊ affini. Inter omnia

Ut cõmendaret bñficiũ incarnatis filij dei

Ut ordo temꝑoꝝ seruaret̃ distulit incarnari.

Universidad de Deusto
Biblioteca

aūt opa diuina hoc est pfectissimum p qō facta sunt oīa. Oīa aūt ꝓcessus ab impfecto dr esse ad pfectū ⁊ nō ecōtra. ſ. ad Lōz. xiij. Cūq; uenerit qō pfectū est. tūc euacuabit qō er pte est. Fuit ergo cōgruū vt illud opꝰ fieret in fine tēpoꝝ. vt sicut primus hō factꝰ est ſerta die: sic seōs fieret in ſerta etate. Nā illa etas est apta ad exercitiū sapientie ꝓpter. ſ. multā experientiam. Dr enī Eccli. xxxiij. Uir ī multis expertus multa cogitabit. Et qm cōstat antiquos multoꝝ habēt experientiaz: ideo dr Job. xij. In antiquis est sapiētia ⁊ in multo tpe prudentia. Et iō p ferunt iuniores. l. ij. ff. de fi. instru. Nā magis cōuenit cōcupiscētie carnalis habēt senes q̄ iuuenes. Un Tullius in lib. de senectute ait. O pelagius opus senectutis. aufert enī nobis qō ī adolescētia est vitiosissimū. ſ. libidinē corpis. Sic in ſerta mūdi etate vigebat sapientia ꝓpter multas ꝓphetias que ꝓcesserant. ⁊ minor concupiscentia carnis ꝓpter multa iudicia dei terribilia q̄ bois experti fuerāt quibꝰ ꝓcedētes etates non sic abūdauerūt. Que oīa cōfirmat Aug. insti. Cur qō ⁊ quō dr. c. vij. di. Qñ redēptor hō fieri dignatus fit. aut ipse nobis donauit aliquātulū intimꝰ. Pater satis tūc aliquem multo ampliori auxilio indigere qñ grauiori necessitate urgeſ. ⁊ tanto dignius subsidiū ꝓmereri q̄nto diutiꝰ atq; omniꝰ id operando quieuerit. Diabolus nāq; qui nunmū deceptionis boibus accōmodauerat. cū maximis ⁊ intolerabilibꝰ usuris illū instanter exigebat. ⁊ tādiu hoc facere ꝓsueuerat q̄ ias hereditario iure se oēm carnes possidere putabat. Unū. b. Job dicit. Absorbebit diuitias ⁊ nō mirabitur ⁊ hȝ fiduciam q̄ influat iordanis in os eius. Unde aperte ostenditur q̄ hostis antiquus oēs ante saluatoris aduentū ita suos esse arbitrabatur ei patrum de illis erat. vñ etiam credebat se obtinere posse oēs in ꝑpō crediturōs. ī. baptizandos. quos per iordanē intelligimus. in quo fuerūt sacrate baptismi primitie. Scimus equidē quia deus. vj. diebꝰ operatꝰ ē ⁊ in. vij. requieuit. illr q̄ mundū istum per ſer etates distinxit. quē nō ampliꝰ fluctuare ꝑspicuit ꝙ ī etate septima oīa cessarēt ⁊ a suis actibꝰ quiescerēt. hoc vtiq; diabolꝰ sciens. cū iam per. v. etates valde effrenate sup hoīes dñiū suū exercuisset. tūc tanto efrenatius se ad debellādos hoīes preparabat. quāto intelligebat nō nisi ſert ā etatē ſibi supesse. qñ ergo diuina pietās ȝgruentius hoībus succurreret: q̄ cum illoꝝ necessitatē vndeq; ingraueſcere cōspiceret ⁊ cū mūdi finē iaz nūc imminere sciret. Ex nimiis fortasse iō tādiu venire distulerat vt magnū remediū merito magnū ꝑcurreret de fideiū. vel etiā vt hoiem quē die. vj. cōdiderat. vj. etate redimeret. Inſupportabilem manū gen⁹ qō iā fere ad occasū ꝙuenerat ⁊ ꝓ pctō suo totū ad ima tendebat. cui nemo aliꝰ succurrere poterat nisi desuriusꝰ venyer q̄ hō factꝰ illud erigeret. ⁊ de se velut podiū faceret vt q̄q; illi podio tenaciter adhereret ab imis resurgeret. cū illo dñico podio celos ascēderet. ibiq; eternaliter p illō subsisteret. hec ille. Quātū ad scām ī hac pte qō dr determinatiōis ȝrīk. quare non expectauit vsq; ad vltimā finē tēpoꝝ. ſs incarnatꝰ est in ꝙ tpe determinato. Et ī dek 6m ꝓdictos doc q̄ ꝙ fuit valde ȝgruū multiplici rōne. ⁊ omissa ꝑma rōne q̄ dr capitaliter. q̄ rps sit caput ecclē. vt dr Col. ſ. Sicut habuit aliq̄ mēbra ꝓcedētia. ita hre debuit aliq̄ seq̄ntia. ne caput fieret in cauda ⁊ dice ille ferek mōstrū. Secām rōnē ponem⁹ q̄ dr repitorio. hūana esse natura ꝑcliua ē magis ꝑpere ad malū q̄ ad bonū. tiō si diuꝰ ꝓtraxisset hoīem incarnationē: ⁊ fidē ⁊ spē ꝓdidisset. Puꝰ er decuit go venire ipm in carne nō decuit rōnibꝰ ꝑ ad victū dictis. Si aūt diutius tardasset: repuisset mō in feruoꝝ in corde hūano q̄tidie. vñ orabat ꝓ carnari ꝓphēta di. Exurge dñe ⁊ ne repellas in finē. Tertio fuit ꝙ ꝙuenies rōne opportunitatis. Decebat esse ductoꝝ ꝑfectū tūc seculi ostendere cū eēt opportunitas currēdi ad brauiū hoc ē in fine tēpoꝝ. nec tū aū terminū vt ꝓ timoꝝ iudicij stimulati ac ꝑ spē ꝓmiꝰ attracti. ⁊ ꝑ erepti informationē aiuti sed posse mꝰ efficaciter ducē nostrū. Glo. 9o i cle. ſ. de sum. trī. ⁊ fi. ca. circa ꝓin. in 9bo. et tpe ꝓdicta cōfirmās sic ait. Dubitari posset de tpe incarnatiōis q̄re tūc ⁊ nō ꝓius vel tardiꝰ. Canoniste dicūt satis eē dicere cū paulo. O altitudo diuitiarū ꝛc. Ro. xj. ⁊ de pe. di. iij. c. si er bono. Nā in ꝓte miserentis est qñ ⁊ quātū misereri velit. facit q̄ de. di. j. c. si enī ī ḡr. vltra medīū. ℞. sicut. ⁊ qō no. eē q̄ cle. vel 9o. c. ſ. Dicunt tñ theologi: q̄ certū est nō fuisse ꝙuenies añ pctū deū incarnari: cū opus incarnatiōis ꝓncipaliter ordinet ad abolitionē pcti. qvt dr Lu. v. Nō sanis sed infirmis opus est medico. Nec venit vocare iustos sed peccatores. ij. q.

ſ. c. multi. ⁊ ō pe. di. ſ. c. libēter. Ite nec fuit cōueniēs statim post pctm deus incarnari. Cū enī er ſuperbia pctī puenisset. sic liberādus erat hō vt hūiliatꝰ recognosceret se liberatore indigere. qō magno cōsilio dilatū fuit vt cognita sui infirmitate hō clamaret ad medicū ⁊ gr̄e posceret auxiliū. Ad finez 9o seculi nō debuit differri vt de imperfectione hūane nature ꝑ incarnationē puenīret gradatim ad pfectionem gliē sine seculi. Ite fuit equū post datā legē moysaicā ⁊ ꝓphēticā quā multi spernebāt. iustificari deo genus humanū ꝑ incarnationē ⁊ tpe gratie. Qō si dilatū fuisset ad finē seculi: forsan reuerētia ⁊ noticia dei ⁊ moz honestas in terris fuisset abolita. Fuit etiā hoc cōueniēs ad manifestandā diuinā virtutē saluantē ꝑ fidē ꝑterit. ꝑsentis ⁊ futuri. vt no. Ber. ī rubrica huꝰ ritūl. hec glo. vbi. ß. Quātū ad tertiū qō dr attributionis querit quare tpi incarnationis dñice attribuitur plenitudo. iuxta illud ad Gal. iij. Ac vbi venit plenitudo temporis misit deus filiū suū natum ex muliere ꝛc. Ad qō respōdet ex quandā glo. sup ꝓdicta verba apli. q̄ est tps vacuū. tps semiplenū. ⁊ tēpus plenū. Tēpus vacuū fuit ante legē. qñ hoīes dei cognitiōe vacui erāt. ⁊ ideo creaturas ⁊ multa alia adorabāt. iuxta illud ad Ephe. iiij. c. Tenebris obscuratū habentes intellectū. alienati a vita dei per ignoātiaz que est in illis. Tēpus semiplenū fuit sub lege. qñ data ē cognitio vnius dei. sed nō dabatur gratia per quaz possent pfecte implere mādata dei. Tēpus aūt plenū est modernuz. quia modo datur gr̄a ꝑ quā implere possumus diuina mandata. Et hoc ꝑ incarnationez 9di cōsequti sumus. Sed predicti doctores vbi. ß. diffusius assignāt causas huiꝰ attributiōis. Prima dr cōparatiōis siue respectus ad deū ⁊ ad angelos ac ad hoīem. Ad deū dico. quia tunc facta ē plena vnio ⁊ participatio deitatis a creatura quia diuinitas fuit vnita humanitati xpi. quod prius factū nō fuerat. nec fiet in eternū. Ad angelū 9o. qz ruina angelica reparaē er electis boibus ꝑ redēptionem iuxta illud ꝑs. cīr. Judicabit in nationibꝰ implebit ruinas seȝ angelos. Ad hoīem autē multiplr. tū ꝓpter plenā liberationē a culpa. 6m illud ad Col. ſ. In ipso complacuit omnī plenitudinē deitatis inhabitare: ⁊ ꝑ eū reconciliari oīa. tū ꝓpter cōsecutionem omī bonoꝝ necessariorum ad salutē. nā quātū ad intellectū reuelata est veritas. quantū vo ad effectū donata est gr̄a ⁊ charitas iuxta illud Joh. ſ. Gr̄a ⁊ veritas ꝑ Jesum xpm facta est. Fuit etiā ꝙ cōueniēter dictū ꝑ cōparationē ad oēm creaturā q̄ ex incarnatiōe filij dei pfecta est. Cū enī oīa creatura ordinata sit ad hoīem ⁊ humana natura vnita sit diuine ꝑ incarnationē ꝛbi cōpleta ⁊ pfecta per ꝙ fuit oīa creatura. Et ꝙ est qō ait apls Ephe. ſ. Scām būplacitū eius qō ꝓposuit in dispositiōe tēpoꝝ instaurare oīa in xpo. Et ꝙ est rō Alexā. de ales. vbi ß. Scām 9di tpis plenitudinis rōne pfectionis. tū qz oīa erāt parata. qz sicut venit dare nobis pacem pectoris: ita voluit repire pacē tpio. tū qz oīa ꝓmissa pribus tūc fuerūt impleta. vt dicit glo. 6m. ſ. Boh. i. iij. distinctione. ꝛc. vt ꝓphete tui fideles inueniāntur. Tertio dr tēpus plenitudinis etiā 6m Alexā. vbi. ß. rōne terminatiōis. tū qz nullum aliud tpis expectaē post tpa xpi. Quia seculoꝝ deuenerūt. Un ait dño Mar. xxiij. Nō preteribit ḡnatio hec donec oīa fiāt. tum quia in isto tpe implebitur numerus electoꝝ iuxta illud Apoc. vj. Sustinete ad huc modicū tēpus donec impleatur numerus fratrū vestroꝝ. tū quia oīa que scripta sunt a ꝓphetis: hoc tpe impleri debebant. Nā nō solū de preteritis: sed etiam de futuris ꝓphete ꝓdixerūt. Que oīa in ista sexta etate mūdi ꝛpleta erant. ꝙurrēte septima in qua mūdo terminato electi oēs glorificādi sunt: ꝑstante ipso q̄ in ipsa tpis plenitudine carnē assumpsit de intemerata virgine: vtilli ꝑ amorē adherentes in hac vita: eius ipso postmodū gaudeamus in aliaz per infinita secula seculorum. Amen.

De eadem annūciatione ⁊ incarnatione filij dei. Sermo. iij.

Dod nascetur

q

er te sctm vocabit fili⁹ dei. Lu. ſ. Beata ẏgo Maria in cōceptiōe filij sui ꝓmo fuit pfectissime sctificata. sicut ꝓdictū fuerat ꝑs. xlv. Sctificauit tabernaculū suū altissimꝰ. Sed ꝛo gr̄a plene fecūdata. Luc. ſ. Tertio in plenitudie consummata. vt dicit Piero. i 6mō ad Eusto. ⁊ Ricde sctō victore interpositiōe. Ecce ẏgo con

Priuilegia marie cel sa in cōceptiōe filij dei

Universidad de Deusto
Biblioteca

ciplet lib.ij. Tanta em tue plenitudine gre deus ois dit marie dedit: quata ei p futuro ꝓmereri debere conspexit. Quarto dominis spūssancti replera. qi spūssanct⁹ venit sup eā excellētiori modo ꝙ vnq̄ fecerit in p aliqua pura creatura sce cōcipiēdo. Lu. j. Quinto fuit in gra confirmata. sicut asserit Rich. vbi. ij. t Ber. in epistola ad lugdunēses. Nō em habuit potentia ad peccādū post conceptionē filij dei. vt ait. s. Bona. in iij. di. iij. ar. j. q. vj. t beat⁹ Tho. i. iij. parte sum. q. xxvij. ar. v. in responsione ad. ij. arti. t Alexan. de ales in. iij. parte sum. q. ir. mē bro. iij. ar. ij. §. ij. et Ric. de media villa. in iij. di. iij. ar. j. q. iij. Sexto fuit de pleuerantia in gratia t stabilitate finali certificata nā cū seuerit Maria magdalena de parte optima electa que nō auferet ab ea. Luce. x. t apli de ꝓmansione spūssancti in eis in eternū Job. xiij. t Paulus de inseparatione sua a charitate xpi. ad Ro. viij. Non deby hoc beatissime virgini defuisse. q̄ oia priuilegia aliis cōcessa obtinuit ꝑm Bern. Et hanc certitudinē habuit vel habere potuit diuina inspiratione vel reuelatione. Septimo fuit spū ꝓphetico radiata. sicut ptz in suo cantico. Luc. j. in q̄ triplici lumine ꝓphetico se illuminata ostēdit. scz ꝓsentis. ꝓteriti t futuri. Octauo sacre scripture mysteria ei fuerunt reuelata. sicut ptz i eodē cāntico ibi. sicut est locut⁹ ꝛc. Non fuit ei dei facies vt pie creditur reuelata. vt ait magister Bartho. pisanus in li. b. brē virginis. Xpo ꝑm q̄ possibile est in ꝓsenti vita fuit recreata. t hoc sequitur ad predictū. Vñ et̄ petrus visa glia transfigurato iesu dixit. Dñe bonum est nos hic esse ꝛc. Mat. xvij. q̄d facere debuit virgo beatissima degustata eius deitate. Decimo mater dei est facta t vocata quo nihil potest dici maius ad eius laudē. t hoc est q̄ ꝓdixit ei angelus in ꝓpositis scs. Q̄ō nascetur ꝛc.

Undecimo sup oēs puras creaturas meritis t glia est exaltata. atq̄ oibus benedictionibus repleta. sicut ipsa inquit in suo cantico di. Luc. j. Quia respexit humilitatem ancil. sue: ecce em ex hoc bea. me dicēt oēs ge. De qua cōceptione sacratissima tres pulchras considerationes faciemus.

Prima dicetur missionis.
Scōa actionis:
Tertia do collocationis.

Pare. j. huj⁹ ꝑmonis q̄ dicit missionis.

Nquit. b. Ber. sup missus est. Vox die virgo regio gēmis ornata virtutū: geminoq̄ mētis t corpis pariter decore ꝓfulgida. spē sua t pulchritudie cesli ciuis in se ꝓuocauit aspectū: ita vt regis animū in sua cōcupiscētia delinaret. t celeste ad se nuncii de supnis educeret. Ꝫ ille. Ad q̄rū declarationē queunt plura t ꝓmo

Vtrū cōueniēs fuerit incarnationē filij dei annūciari. b. Virgini p angelū. Ad q̄ō rñ det Ric. nr. i. iij. di. iij. ar. ij. q. iiij. q̄ sic. t bō ꝓbari multiplici rōne. Primo rōne ordinatiōis. vt. s. seruaret⁹ ordo quē de⁹ statuit quo mediātib⁹ angelis diuina hoib⁹ ministrāt. Ait em Dion. iiij. c. celestis hierarchie. Diuinū ieiu benignitat⁹ mysteriū angeli ꝓmū edocti sūt. postea p ipos ad nos cognitiōis gra trāstuit. Et in eodē li. etiam inqt. Diuinas visiones gloſ ꝓces nri adepti sunt p medias celestes virtutes. hec ille. Scōm enim Ysido. vij. ety. angeli greco lingua nūcij interpretant. ab eo q̄ dñi volūtatē pplis nūciarāt. Merito ḡ angelus ad annūciandā filij dei incarnationē missus est. vt ātiq⁹ ordo seruaret. q̄ si ꝙs arguat dicēs ꝑm supias Dion. vij. c. celestis hierar. q̄ supmis angelis fit reuelatio immediate a deo. ꝓpter eox dignitatē. sed mr dei est sup oēs angelos dignificata. ꝙ immediate a deo debebat sibi annūciari b. mysteriū. Rñdet ꝑs Tho. in. iij. pte sum. q. xxx. q̄ mr dei supior erat quātū ad dignitatē ad quā deputat⁹ eligebat: sz quantū ad statū ꝓtis vite inferior erat angelis. q̄ t ipe rpo rōne passibilis vite modico ab angelis minoratus ē. vt ꝛ Heb. ij. verūm q̄ rpus fuit simul viator t cōprehēsor quārū ad cognitionem diuinox. nō indigebat ab angelis instrui. sz mr dei nō erat in statu cōprehēsox. ideo de diuino cōceptu p ágelos instrucda erat. Et si ad ꝫ obiciat: q̄. b. Ygo er lumine gre t fidei cognoscebat dei filiū incarnādū. et credebat ꝫ fidelissime. q̄ in vtero matris fuerat sertificata. iō nō videt q̄ tale mysteriū deberet ei p angelū reuelari. Rñdetur q̄ licz Ygo fidē haberet de mediatore ante annūciationē. tn et humilitate cordis sui nō cogitauit se ad tale mysteriū sublimandā. igit de hoc debuit p angelus ꝓmoueri.

Scōa rō, ꝛ modificationis, vt. s. modo redēptionis correspondeat modo perditionis. vt sicut Eua a malo angelo edocta occasio fuit nostre pditionis. sic maria ab angelo bono istructa fieret cā nre salutis. Bonus ergo modus fuit holem reparandi vt annunciatio salutaris fieret ab angelo: sicut prima suggestio fuerat a diabolo. t sic diabol⁹ hoīs ꝓuerunerat dānationē: ita bonus angelus eū adiuuaret ad salutē. Et sicut diabolū miserat maledicta turba infernalis ad euū vt ei inferret ꝓnaꝫ plusationē t mēdacē assertionē ac fallacē ꝓmissiones. Sic ágelus mitteretur a collegio būdicte trinitatis offerēs ei reuerēdā salutationes cū dixit Aue ꝛc. et verā assertionē di. Jnuenisti ꝛc. ac vtilē ꝓmissionē di. Cōcipies ꝛc. Et hāc rōnem tangens venerabilis Beda sup Lu. inqt. Aptū ꝓfecto humane restaurationis ꝓncipiū vt angelus mitteretur ad Yginē partu cōsecrādā diuino. q̄ ꝓma humane pditiōis fuit rō cū serpens mitteba a diabolo ad mulierē spūsuꝑbie decipiēdā. Imo ipe diabolus veniebat q̄ genus humanū deceptis ꝓmis parētib⁹ inim ornatu tis glia denudauit. Quia igit mors intrauit p feminā: apte redit⁹ vita p feminā. illa a diabolo seducta viro gustū necis obtulit hec edocta p angelū mūdo salutē autorē edidit. hec ille. Ad hoc etiā pōt adduci illō q̄ dr in. l. oīa. ff. de reg. iu. s. oīa q̄ vno sure ꝺtrahunt ꝛio iure pereūt. Jtē ad hoc posset applicari illō Prouer. xviij. Mors t vita in manu lingue. In manu em lingue serpētis fuit mors pestifere suggestionis. In manu aūt lingue eue fuit mors stulte dubitatiōis. In manu ligue ade fuit mors stulte excusatiōis. sz in manu lingue btē Yginis fuit vita nre salutis. Tertia rō ꝛ reformationis. vt. s. iter hoīes t angelos par reformaret. Angel⁹ em odiebat hoīem: q̄ ipsius sua restauratōe defraudauerat. hō so odiebat angelū: q̄ ipm deceperat inquātū diabol⁹ ē angelus p̄ natura t q̄ rpus carnem assumebat vt vtrosq̄ recōciliaret. iuxta illud ad Eol. s. pacificans p sanguinē crucis q̄ in celis sunt t que in terris. Ideo vtriq̄ debuerunt in hoc negocio ministeriū exhibere. Quarta ratio ꝛ inflāmationis sue elevationis ipsi⁹ Yginis i deū vt sic per amorē in ipm elevata t charitate inflāmata maiori deuotiōe ad cōceptū efficeret. et ꝓinde eū cōciperet mente ꝙ corpe. de quo Augusti. in li. d Yginitate ait. Beatior fuit Maria cōcipiendo fidem xpi ꝙ concipiēdo carnē xpi. t iterū idē inquit. Materna ꝓximitas nihil marie ꝓfuisset nisi felicius ꝑs

Connebat xpm p angelū cari

Maria supior t infer or erat ágelis.

corde ꝙ carne gestasset. hec ille. Quinta rō ꝛ certificationis. vt. s. tanto certior fieret de hoc mysterio quāto pluries t variis modis sup eo fuisset instructa. s. mētaliter t vocaliter. t etiā vt fides nra de incarnatiōe ꝛbi pluribꝰ testimoniis mūiret. vt ait Rich. vbi. ꝛ. Sexta rō ꝛ demōstrationis. s. vt eis purius ostēderet. vñ Piero. s. sermone ad Eusto. inqt. Bene angel⁹ ad virginē mittit. q̄ semp angelis est cognata Ygnitas. ꝓfecto in carne ꝓter carnē viuere nō humanum fuit sed celestis. vñ in carne angelica gliam acquirere maioris est meriti ꝙ habere esse quippe angelus felicitatis est. ee Yginē virtutis dū hoc gra obtinere mirū q̄ hz angelus er natura. hec ille. Septima rō ꝛ reparationis. Quia em ꝑ incarnationis mysteriū ruina angelica erat reparāda. inquātus anime sancte debebāt assumi ad ordines angelicos a quib⁹ mali ones ceciderāt. ideo cōueniēs fuit vt ágelis eo fieret interuentu. ꝑm Rich. vbi. s. Octava ratio ꝛ minorationis. Pro minoribus em negocijs deus angelū mittere cōsueuit ratū. vt habet Tob. vij. t Gabrielē ad liberationē captiuorum Dan. xx. Misit ꝺs michaelē ad expugnationem inimicox. vt hz Apoc. xij. Congruū ergo fuit vt angel⁹ mitteretur ad annunciandum illum qui veniebat ad infirmitatis curationē ad captiuox liberationē t ad hostis expugnationē. iuxta illud Esa. lxj. Spūs dñi sup me vt medicarer cōtritos corde. Ecce infirmox curatio. t ꝓdicarem captiuis indulgentiā. Ecce captiuox liberatio. t diē vltionis deo nro. Ecce inimicox expugnatio. Nona rō ꝛ conuersationis. quia em beata Ygo Yginitatē deuouerat t eam ꝓfectissime obseruare volebat: ideo hominum consortia fugiebat. q̄ er re angelos videre cōsueuerat. q̄ ergo solebat sepe ab angelo visitari cōueniēter debuit ab eo de tanto mysterio commoneri.

Decima rō ꝛ cōtractionis. debebat em cōtrahi spūale matrimoniū inter naturas diuinā t humanā ꝓ incarnationē verbi: et ideo cōueniēter debebat interuenire aliq̄s idones mediator. sed nulli⁹ potuit esse magis idoneus angelo qui eos creaturas dignitate excedebat. ergo ipse angel⁹ debuit interuenire vt eo medio coniungeretur consensus Yginis cū diuino ad ꝓfectionē matrimonij q̄ cōtrahitur ex partib⁹ ꝺsensu. l.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nuptiao. ff. ō. reg. in. Et sine quo nō pōt eē matrimoniū. c. cū locū. ⁊ .c. tua nos. ō spō. ⁊ .xvij. q. ij. c. sufficiat. Et hanc rōnē tangit beat⁹ Aug. in sermo. de annūciatiōe di. Secreta pingis celebrata sunt i marie thalamo ꝺbus Gabriel paranimph⁹ interfuit ne admiraref ꝺgo brā dō spūsanctus promittebaf esse marit⁹ vt nasceret filius ⁊ pudor maneret illesus. Petiſ ergo maria celsitud⁹ regnis. Mittiſ angel⁹. Rer ipse stellato micans folio mādata dirigit. Locionante igiſ deo mirant sedes stupent throni. ac diuinus fulget exercit⁹. vade inqt Gabriel ⁊ ethereas sedes rūpe. ⁊ cōsiliū nostrū ꝺgini defer marie. hec incolit pua nazareth menia. sed ibi patēt regna celestia. huic ergo vnicū filiū meum donare volo vt sit illa mr eo⁹ cuius ego sum pr. Et subdit Aug. Gratis igiſ cūcto celi audiēte senatu mādato gabriel accepto. flāmineos oīaqꝫ tonātia paueō arcano paruit tremefact⁹ impio. mor igiſ a strifer volatu rabido secauit. aerem pcussit lumie noctē. ac flāmeos art⁹ vibrās velut pano vniuersi colorꝫ radijs solis obtect⁹ p medios celi sinus ferebaf donec extrema marie tecta comitans ingreditur dicēs. Aue gra plena dns tecū. hec ille. Et cui⁹ verbis etiā apparet ꝙ iste angelus nō est missus ab alio q̄ a deo. ⁊ hoc triplici de cā fieri debuit. Primo rōne negocij. p quo mittebaf. qō tā graue erat ꝙ ad illum mitti nō debuit alt⁹ subdelegat⁹. sicut fuisset āgelus q̄ fuisset missus ab alio q̄ alto angelo. Scōa cā est rōne ꝺginis. q: ꝺm Ber. nō fuisset cōueniēs ꝙ deus tale secretū diuersis angelis specifice reuelasset pri⁹ p beate ꝺgini. Tertia cā fuit qa debebat mitti a patre. q: hoc erat opus potētie. a filio q: erat opus sapiētie. ⁊ a spūsancto quia erat op⁹ gratie ⁊ mīe. O igitur admiranda legatio o dignissima annūciatio ⁊ er omai pre veneranda: qua nec primā similem visa est nec habere sequentem. Scōo in hac pte queritur de quo ordine fuerit iste angelus Gabriel. deq̄ loquēs Frā. de may. sup missus est dicit. ꝙ hoc nomē nō est officij nomē sd pone. ⁊ ꝙ oīa nōia angelica in diuina scriptura exp̄ssa. ⁊ sanctis patrib⁹ reuelata terminant in el. sicut Michael: de quo habeſ Dañ. x. ⁊ Raphael: ō quo habeſ Tob. iij. ⁊ Uriel. de quo in. iij. li. Esdre bſ. ⁊ Gabriel. de quo habeſ Lu. j. ⁊ Dañ. viij. ac. ix. c. Nō aūt huius terminatiō: o est ꝺm eundē docto

P

Opio frā. de mayo,

Q Ui solo deomitti debuit angelus.

R Gabriel de q̄ ordine erat.

rem ibidem. Ut denotetur vltimata cōiunctio quā sancti angeli habēt cū deo i ꝺmone beatifica. Ifud esi nomē el. in hebreo idem significat qō deus in latino. Ad que stionē aūt ꝓpositā. Rūdetur ꝙ q̄ꝺā ꝺcerint eū fuisse de infimo ordine. l. angelico. quia Luce. j. 81. Missus ē Gabriel angelus a deo ⁊c. Prem le alij dicerunt eū fuisse archangelū. sicut inqt Albertus sup missus est. c. xvij. Archāgelor: aūt ordo est medius infime hierarchie. ⁊ hoc videf approbari ꝑ illud qō canit ecclia dicēs. Gabriēlē archangelus scim⁹ diuinitus te esse affatū ⁊ hanc opinionem etiam tenet beat⁹ Thom. iij. scripto sen. dis. xij. ⁊ in. ij. par. sum. q: xxx. tū videtur esse tenēda opinio eor: q̄ dixerūt ipm fuisse de supmo ordine spirituū beator: q̄uis em ꝓprie dicanf angeli illi q̄ sunt in vltimo choro ⁊ i fine vltime hierarchie. tū large oēs soūs beati de q̄uisc̄q ordinib⁹ appellanf āgeli ꝺm Jsi. vij. etym. ⁊ sic non obstat dictum euangelij cum appellātis angelū. quia etiā seraphin nuncupantur angeli. Nō etiā obstat ꝙ ecclia: eus appellat archangelus. quia vt ait Diony. i li. angelice hierarchie. Angeli supmi ordinis in se cōtinent pfectiones inferior: ordinum vñ eor: nominibus appellari pñt. sicut ⁊ sacerdos in se hz pfectionē oīus: ordinū inferior: vñ ⁊ subdiacon⁹ ⁊ diacon⁹ appellari pōt. Qō aūt fuerit iste angelus de ordine seraphico. pbatur per illud Esa. vj. vbi dicit. ppheta. Volauit ad me vnus de seraphin. Si ergo de hoc ordine fuit q̄ Esaiam ad ppheticū incarnationē purgauit: multo magis de ipso ordine esse debuit q̄ ipsā incarnationē nūciauit. pie ergo tenendū videtur. ꝙ iste angelus fuit vn⁹ de principalioribus ordinis seraphici. qō tenere videtur Ber. sup missus est di. Non arbitror hūc angelū ad ꝺginē missum de minorib⁹ esse: qui qualibet er cā solent ad terras crebra fungi legatiōe. qō er eius nōie palam intelligi datur. qō interpretatur fortitudo dei. hec ille Dicūt ergo quidaz doctores ꝙ iste angel⁹ Gabriel pncipalior fuit oīum spirituum beatorum post luciferum ⁊ hoc videtur verisimile. quia cuz princeps vult aliq̄d magni facere p virū apud se fidelissimum id agere solet. Sic deus eternus volēs hoc omniū maximū operuz suoz: faceret. s. incarnatiōem filij sui que excedit omnia opera dei ꝺm Aug. in. xiij. de trini. nō fecit

Qō Gabriel fuerit de ordine seraphi ē co.

S

nisi ꝺmediante angelo fidelior: ⁊ gratior. ⁊ per consequēs altior. q: tanto quis apud deū est altior. quanto ei est gratiosior. Cuz ergo iste angel⁹ fuerit legat⁹ dei ad spōsam suā nō debuit esse legatus minor: legat⁹ latere. ⁊ hāc opinionē tenet Fran. de may. vbi. ō. Qui illa verba. Missus est Gabriel āgelus a deo. sic exponit. s. ꝺmediate. quia cōiter angeli ab archangelis transmittuntur immediate. ⁊ archangeli a superioribus scz a thronis ꝺm beatū Greg. in moral. Et ista autem immediatione videnf accipi q̄tuor theologica argumēta. Primum est ꝙ iste angelus videf esse deo immediatus q: talis est ordo in missionibus qualis est ordo in perfectionibus angelor:. p eo ꝙ inferiores semp mittunf a superioribus ꝺm beatū Diony. in li. de angelica hierarchia. cuius rō est: quia ordo diuine sapiētie reqrit vt vltima disponanf p media ⁊ media p suprema Et ideo cū iste fuerit immediate a deo missus videtur ꝙ in ordine hierarchico sit ei immediat⁹. Scōm argumētū est ꝙ iste angelus videf esse simplr oīm supmus q: cuz oēs angeli sint inuicē subordinati vsq̄ ad primū quem appellat bīs Dionysius in li. de diuinis noibus summus seraph. Solus supremus deo est ꝺmediatus: q: a supmo vsq̄ ad nouissimum subordinate extenditur claritatis sue radius celestis pater. Tertiū argumētū est ꝙ iste angelus est hierarcha in ordine seraph. quia cū sit in ordine illo supremus. ista est hierarcha in vnoq̄ ordine qui in illo est supremus nisi forte dicaf ꝙ nullus angelus in hoc ordine seraph est hierarcha. q: nullus attingit ad tantam p fectionē quantam lucifer in illo ordine habuisset. ⁊ ideo illa dignitas erat fortiā hominī reservata. Quartū argumentus est ꝙ iste angelus videtur hierarcha vlis in tota hierarchia celesti fuisse. Quia cuz ordo supmus seraphin principaliorib⁹ aliis ordinibus. vt ptz in li. Diony. celestis hierarchie ille qui principatur in supremo ordine. oībus simpliciter principaf. Ista tn argumēta nō ꝺcludūt eu dēter nisi ꝺmo suppposito Nam angelor: merita sunt nobis in cognita. sed ꝑter intēsam affectionē pure mētis ad rpi ꝺconia. istū celestē nūciū quātus valemus alijs nō ꝓdicando nec determinando efferimus. Dec ille vbi. ō. Qui etiaz respōdet quattuor oppositionib⁹ que fieri possent contra ꝓdicta. ⁊ maxime si q̄s dicet ꝙ cū ꝺm beatū Diony. in li. de angelica hierar. illi. de ordine seraphico nō mittaf ad exteriora. non videf iste angelus fuisse de illo ordine. q: rñdet predictus doctor ꝙ hoc verū est de cōi lege. nō tn est ꝓra eoꝝ dignitatem si ex priuilegio singulari q̄nq̄ mittanf sicut fuit in hac sacratissima annūciatione. cū ꝑsona ꝺbi q̄ in infimū est eis nobilior fuerit in hoc mysterio incarnationis missa. Sed ō ꝓdicta argui posset ꝙ ecclesia in officio angelor: ꝓmo notat sanctus Michaelē q̄m Gabrielem in hymno ad laudes q̄ dignior ē Jrē appellat eū ꝓpositum paradisi dicens. Michael ꝓpositꝰ paradisi quā honorificat angelor: cives. Jrē appellat eū ꝓncipem celestis exercitus. vñ cant. Collaudamus venerantes oēs celi militeq̄ sed ꝑcipue ꝓmatem celestis exercitus. Michaelē in ꝺtute ꝓterētem zabulon. Ipse em est qui supauit in bello luciferus vt habeſ Apoc. xij. vnde videf esse supmus. Quibus oībus rideri posset ꝙ sicut i q̄ꝺber regno militie: q̄ ab oībus militib⁹ regis venerat ⁊ eū ꝑ hoc nō sequif ꝙ ipe sit scōo a rege vel dignior oīm in regno eius. quia sepe reperiunf aliqui iplo primiores regi. ⁊ dignores apud illū: sic ⁊ in ꝓposito. Qō aūt Michael luciferū debellauit. hoc nō egit in virtute ꝓpria: sed dei q̄ ad maiorē confusionē supbie luciferi fecit eū non ab excellentiori angelo paradisi sed ab vno alio non supmo superari. iuxta illud. j. ad Eoz. j. Infirma mūdi elegit deus vt cōfunderet fortia. ⁊ ꝑpter hanc victoriam forte postea eū ꝓfecit asabus in celuz deferendis ⁊ ideo ecclesia cum primo notat ⁊ particulariter venerat. Uerū q: de his non reperif certa determinatio in sacra scriptura. faltē op⁹ concludere ꝙ Gabriel angel⁹ est apud deū excellentissim⁹. Eius aūt magnitudo apparet ex tribus magnis officijs q̄ deus in curia sua Michaeli cōmisit. Primū est revelatio secretorum gnitu vt ait glo. super illud Dañ. viij. Gabriel fac do. Gabrielem intelligere visionē. Scōm est victoria bellis ꝓliorū vnde dicit quedā glo. sup Dañ. Qō missus gabriel ꝓpositus est a deo ꝓlia gerendis. appuit Tertiū est assistētia ante deū vñ ipse dixit Lu. j. Ego sum gabriel angelus q̄ asto ante deū. Magnus est igiſ secreta revelare. maius est victorias ꝓliorū cōcedere. sed marium est ante deus semp assistere. De ipso etiā angelo inqt Greg. in quadam homel

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad hoc mysteriū summus angelū venire dignū fuerat: q̄ summū olim nūciabat. Cōueniens ēt fuit q̄ p tanta re singularissima singularis nūcius mitteret. qui esset olim angelor excellētissimus. Dicit etiā Grego. vbi. ō. Dictus est aūt gabriel. quod nomen efficio suo cōgruit. Gabriel ēt dei fortitudo noīat. per dei nāq; fortitudinē nūciandum erat q̄ dtutū dīa t potēo in prelio ad debellandū potestates aer eas veniebat.

Gabriel malitiplr interptat

Secundū q̄s fm Piero. q̄ hoc nomē Gabriel pōt multiplr interpari. Primo vt. ō. dictum est. fortitudo dei. quia diuina fortitudo magis cōuenire videtur fuisse in ista incarnatione q̄ i mūdi creatione plus ēt distat deus a qualibet creatura q̄ creatura a nihilo. arg. in. c. damnam⁹ de sum. trī. t fi. ca. t ideo plus fuit facere hominem deum q̄ producere de nihilo mundum. Secundo gabriel interptat fortus vostra deus: q̄ virtute diuina concepit ihc non humana. vt declarat Damas. in. iij. inlatū suarū. Tertio gabriel interptat fortauit me dei. angelus ēt ex parte dei cōfortauit virginem. Quarto gabriel interpretat firmatio dei q̄ per ipsius annūciationem confirmatum est cor beatissime virginis. Unde i officio diuino

Gabriel elvisibilit⁹ marie apparuit.

canit ecclia. Cōfirmatū est cor virginis in quo diuinū mysteriū angelo nunciante suscepit. Tertio in hac parte queritur an iste angelus apparuerit beate virgini in visione corporali. Et rūdet Rich. nr vbi. ō. et Tho. in. iij. parte sum. q. xxx. t Alber. super Missus est. c. xx. q̄ sic. Et possumus hoc p hare auctoritate Aug. in sermone annūciationis dicētis in plona ihc. Venit ad me q̄dam magn⁹ paranimphus xpi. non patri archa primus aut pphēta egregius. sed Gabriel archāgelus facie rutilans. veste corruscans. incessu mirabilis ꝛc. Que oīa pertinere nō possunt nisi ad corporeā visionem hoc aūt cōueniens fuit. Primo rōne similitudinis. quia illud q̄ annūciabat erat incarnatio dei invisibilis. vnde conueniens fuit vt ad hui⁹ rei declarationē: invisibilis creatura formam assumeret in q̄ visibiliter appareret cum etiā oēs apparitiones corporales veteris testamēti ad hanc apparitionē ordinate fuerint qua dei filius apparuit in carne. Scō fuit conueniens rōne certitudinis. ea enī q̄ sunt oculis subiecta certius comprehēdim⁹ q̄ ea que solū imaginamur ut illō Horatij in poetria dicētis.

Segnius irritāt aīos demissa p aures q̄ q̄ sunt oculis subiecta fidelibus t q̄ō inquit imperator in. §. fi. insti. de gradibus. l. veritas magis oculata fide q̄ per aures animis hoīum infigit. t Boēt. vbi. ō. Certior aure arbiter est oculus. vñ dicit Ebrard. sup Mat. q̄ angelus nō in somnio: immo visibiliter ꝟgini astitit. Nam q̄ magnū valde reuelationē ab āgelo accipiebat cgebat tā te rei euentus missione solēni. Tertio fuit conueniēs rōne altitudinis. l. propter altitudinē t dignitatē mris dei que nō solū i mētem sed etiā in corpeo vētre erat dei filium receptura. t ideo nō solū mens eius: sed etiam sensus corporei erāt visiōe angelica delectandi. Si q̄s obijciat q̄ fm Augu. xx. super Gen. ad lram intellectualis visio est potior t dignior corporali. t pcipue ipsi angelo magis cōueniens. Nā visiōe intellectuali videtur angel⁹ in sua substantia. visione aūt corporali videt solū in figura assumpta corporea. igit angelus annūcians magis oppa rere debuisset invisione intellectuali q̄ corporali. Rīdet brūo Tho. vbi. ō. q̄ intellectualis visio est potior q̄ imaginaria vl corporalis si sit sola. Sed ipsemet Augustin⁹ ibidē dicit q̄ est excellentior pphetia q̄ hys simul intellectualē t imaginariā visionem q̄ illa que hys altera tm̄ beata aūt ꝟgo nec solū pcepit visionē corpalē sz etiā intellectualem illuminationē vñ eis appartio fuit nobilissimo. Dicit aūt alber. sup missus est q̄ iste angel⁹ apparuit beate virgini in humana specie pulcherrima t in forma iuuenili t in veste candida et clara. t facta fuit hec salutatio mane. l. in ortu diei vt significaret veri solis conceptū. l. xpi. Fuerunt ibi circa hoc varie opiniones q̄s refert Frāde May. sup. Missus est. Nam aliqui dixerunt q̄ hec annunciatio t incarnatio verbi fuit facta media nocte. iuxta illud Sapiē. xviij. Dum medium silentiū teneret omnia t nox in suo cursu mediū iter haberet. omnipotēs sermo tu⁹ dīe a regalibus sedibus venit. Alij vo dicūt q̄ facta est hora tertiarū quia sicut primus homo fuit illa hora pdamnatus. ita eadem hora debuit recipi xp̄s. t ad autoritates allegatas de media nocte rndēt q̄ intelligit de aduētu ex mris utero i mundum. t nō de aduētu de sinu p̄ris in uterū ꝟginis. t dicunt q̄ uterus ꝟginis dr regalia sedes filij dei. Alij etiā dixerunt q̄ hec incarnatio facta fuit vesptina hora. l. in sero

appuit i specie bñana

hora cōpletorū. q: illa hora multū priuilegiata fuit illustrata martime q̄ hac hora fm eos fuit sol creatus: q: sicut hō tangit excellentior facta est post ora alia. Gen. j. ita sol luminare maius post ora luminaria. t sic. in sero. Dicit ergo isti q̄ fuit quinta q̄ deus hora qua sol corporeus format⁹ fuit ex luce primaria: etiā formaret sol iustitie de ꝟgine intacta. Sed Fran. vbi. ō. videtur q̄ mysteriū incarnationis fuit inceptum hora vesptina q: i sero appuit gabriel angelus brā ꝟgini t eā salutauit t incarnationē filij dei ipsi annūciauit. Et pter h eccle sia in sero facit pulsari Aue maria. vt inquit sermo Bonauē quē refert Frā. vbi. ō. Sed collocutio inter beatissimā virginē t angelū durauit vsq; ad horā matutinā in qua brā virgo ꝟsensum pstitit t filiū dei pcepit t pter hoc fm nrū eccle post matutinus ses l hora incipiēte aurore sonat Aue maria vt deo t bte virgini de cōpletione tam excelsi mysterij gratiaq; debite actiones referant. Dicit q̄s Fran. vbi. ō. fm illam Augu. in. viij. de trini. q̄ xp̄s incarnat⁹ fuit t passionat⁹ in mēse martij. sex. xxv. die. Et rō quare in tali mēse voluit incarnari t patifieri. pter mira pnilegia istius mensis, martime duo. Primū or primordialis creationis. q: isto mēse or mūdus cū suo ornatu creatus. Et iō dixit dīa Eroō. xij. de hoc mēse. Mensis iste principiū mensiū. primus erit vobis in mensibus anni. Secūm priuilegiū fuit israelitice liberationis: q: isto mēse fuit pplus israeliticus liberatus de egypcia captiuitate. t eduxit q̄ moyses tronsito mirabilis mari rubro. t ideo congruum fuit vt ei daret tertiū priuilegiū ses renouationis p xpi incarnationem. de qua pdictū fuerat Iere. xxxj. vbi or. Nouū faciet dīus sup terram femina circundabit virū. Pter t quartū. l. liberationis hūani generis de seruitute diabolica per passionē eiusdem. Oīa aūt hec annūciatio facta fuerit in martio. patet Luce. l. vbi habet q̄ facta est in mense sexto a conceptione sctē Elizabeth. que pcepit beatū Iohannē baptistā. xviij. septē bus. vt pz ex eius natiuitate: quia presupponit steriisse in utero matris nouē mensibus. sicut fieri solet cōmuniter. t sic sextus mēsis a conceptione beati Johannis fuit martius. Unde Beda in homl. quadam inquit. Quia xpi incarnatio sexta erat seculi futura etas: rec e sexto mense concepti Johannis missus ad Mariā angelus nascitu rū nūciat saluatorē. Mense aūt sexto martius intelligimus. cui⁹. xxv. die dīa noster t cōceptus traditur t passus sicut t. xxv. mēsis decēbris ē natus. Dicit autē Fran. vbi. ō. q̄ in tali die in quo xp̄us incarnatus est ꝟso creauit fieri mūdi creatio. Nam in illo creauit deus celū t terrā. naturā angelicā t in cem primariā. vt dicūt aliqui doctores. et ideo congruū fuit vt in tali die crearet aīa xp̄i que celo t natura angelica est dignior t luce primaria splendidior. t formaret eius corpus q̄ est terra incōparabilr preciosior. Item ibidem dicit pdictus doctor q̄ incarnatio dñi nostri facta fuit in sexta feria in qua sicut xp̄us voluit pati. vt pater. Johannis. xix. ita etiam voluit incarnari. et hec eius opinio probari potest. Nam sicut primus homo formatus fuit de terra sexto vt scō Adam eadem die formaret de virgine maria. Dicit quoq; Fracischus de mayronis in sermone annūciationis q̄ sexto mille nario annorum a creatiō mūdi: facta ē incarnatio filij dei. Sicut enim in sexta die formauit hominē ad imaginē t similitudinem suā impressam. In isto senario formauit deus illū hominē qui est imago dei vel eius similitudo expressa fm apostolum. Et sicut die illo fuit homo lapsus. isto mille nario fuit reparatus. et sicut in isto anno agebatur septuagesima secunda generatio ab adam. sic iste homo lxxij. discipulos habuit. Hec ille. Albertus autē vbi. ō. c. xxxj. dicit. q̄ xp̄us rationabiliter in ciuitate. cō cepi debuit: dicens sic Christus nō in mari pis q̄ est locus piscium nō in aere qui est locus auium. nec in campo qui est locus agrestiū animaliū: sed in ciuitate qui est locus prius hominū concipi debuit qui propter nos t propter nostrā salutē de celo descendit. t ibidē etiā dicit. Est t alia ratio quare dīus voluit in ciuitate concipi. dīus enim quādo de celo descendit: non fine celis nec fine regno celorū venit. sed celum celorum secū tulit. hoc enī luciferi non fecit: quia sicut fulgur de celo cecidit. t celum ibi totū reliquit ignem suū modo secum deferens quocūq; vadit. Dīus autē id quod fuit permansit t ad matrē venies de bonis paternis nō expulsus fuit. vnde nunq̄ extra regnum celorū fuit vnde t quando in utero conceptus fuit ipsa ꝟgo suū regnum celo-

Dua hora fit cā salutatio

fm mayronis xp̄s incarnatus t passus.

A

In sexto mille nario incarnat⁹ xp̄s

Universidad de Deusto
Biblioteca

rum fuit. De hac ergo ciuitate glosa dicta sunt. qñ oia q̄ ad pfectionem ciuitatis pri
nent in beatissima virgine inueniri ⁊ de ipa dici possunt. fuit enī fundata sup hūilitatē p castitatē murata turrita p charitatē. di
tata p pauptatē: custodita p discretionem libera imunitate petōz. pacifica supatiōe tentationū. diuino officio ornata p elegan
tiā morū. edificata in refugiū petōz. popu
losa vtute ⁊ oīm donoz gratuitoz. irrigua
B In ga- abūdantia oīm miserationū in altissimo' ñ
lilea in ta p excellentiā pulegioz. Vec ille. Qui
carnat⁹ in capitulo sequēti querens q̄re in' galilea annūciatus sit tandē pduxit ad. Dicim⁹ q̄ annūciatio ⁊ conceptio diuina debuit fieri in galilea. ⁊ ppter factū qō fiebat. et ppt finē ppt quē fiebat. Dño enī incarnat⁹ fu
it vt iudeos ⁊ gētiles saluaret. ppterea in regione que ab vtrisq; habitabat annun ciari ⁊ concipi voluit. Qō aūt abvtrisq; in habitaret ptz. ⁊ primo q̄ a gētibus. Ysaie ix. p hoc qō dr trās iordanē galilee gentiū q̄ aut̄ a iudeis. ptz p euangelistā Lucom qui dicit. ij. c. Ascēdit aūt ioseph a galilea ciuitate nazaret in iudeaz. ⁊ sic in regione eōz concipi voluit. q; p eōdem nasci voluit nō enī iudeoz deus tm; sed etiā est gentiū Item regio illa suo nōie pprietatem incar natiōis ꝓprissime expressit: galilea em̄ in terpretatur reuelatio siue trāsmigratio. In hac aūt annūciatiōe fiebat summi secretos rum reuelatio qñ verbum qō in principio erat apud deū ⁊ lucē inhabitat inaccessibi lē quā nemo vnq̄ vidit caro factū est. ⁊ vi dit oīa caro saluatore dei nr̄i. qō libius ape ruit ⁊ signacula eīa solum ⁊ nobis oīa que cūq; audiuit a patre nota fecit Simili mo do fiebat hic trāsmigratio maxia de igno rantia in sciam de culpa in gr̄iam. de vmbra in veritatē. de fuitute in libertatē. de timore in amorē de gravitate in leuitatez. de austeritate in benignitatē. de diuinita te in humanitatē q̄ maxima transmigratio fuit: q; in ea primū ad vltimū: in vnam plo nā trāsmigrauit. Vec Alber. vbi. ō. Franci. aūt de mayro vbi. ō. dicit. Galilea fuit re gio felicissima vñ multitudo aplica a dño ibidez incarnato fuit electa. et ppter hoc dicebāt iudei Actuū. ij. Nōne oēs isti gali galilei lei sunt. Scōm aūt beatū Vieronymus interp⁹ galilea hz quadruplicē interpretationē in tat qua carnatiōis mysterio congruentē. quarum druit. prima est q̄ galilea dicit, rota ⁊ istud con
uenit incarnationis mysterio quia vbi rota diuinitatis fuit vnita quadrato nostre hu manitatis. Unde ait quidā. in hac ꝺbi co pula in qua fallit oīa regula circuli quadrat. Rota quippe significat diuinitatem q: circularis figura non hz principiū nec finez. Sicut eternum ꝺe est sine principio ⁊ fine fine. Vñ quidā pbus diffinies quid est deus dicit q̄ dei est circulus cuius cen trū est vbiq; ⁊ circūferētia nusq;. hic autez pbus fuit Paul⁹ trimegistus. cui⁹ diffinitio nē etiā refert Alexā. de ales in. iij. pte sum me. in tractatu de conuenientia incarnatio nis xp̄i. q. ij. Sequitur Franci. vbi. ō. q̄dra tus ꝺo qui ex oī parte est finitus in puncto designat naturaz creatā. Et idcirco circul⁹ tūc fuit quadrat⁹ quādo deus erinit humā natus. Scōa interptatio est q̄ galilea ꝺr volubilis. ⁊ istud significatū huic ineffabi li mysterio cōgruit. quia sicut in motu quo voluitur aliquod nobile coniungit finis motus cū principio. vt pater in celo. ita in cornationis mysterio prima natura sez di uina q̄ est primū principium oīm. ⁊ huma na q̄ est vltima in genere intellectualium ē simul copulata. vnde dicit dūs Dionys sius in lib. de diuinis noibus q̄ in isto my sterio deus nostram eternitatē reduxit ad suū principiū. Tertia interptatio est q̄ ga lilea dicitur trālmeans. ⁊ ista significatio huic mysterio est cōuenīēs: q; in eo natura hūana trāsmeauit ad suppositū aliene na ture cū esset nata suppositari in suppositō ꝓprio de suo gñe. ⁊ tamen fuit suppositata in suppositō diuine nature. Sm illud ad Heb. ij. Non angelos apprehendit. sed se nem abrae. Quarta interpretatio est q̄ ga lilea ꝺr trālmigratio mea ⁊ cōuenit isti my sterio. q; in eo dei filius semetipsum exina niuit dū verbū caro factū fuit. Job⁹. j. vñ sicut natura hūana fuit eleuata per assum ptionem. ita persona diuina fuit inclinata per susceptionē. ⁊ ideo dei filius fuit dict⁹ viator. ⁊ per consequēs transmigratio sibi conueniebat. Unde dicit ei Hieremi. xxxij. ca. Quare sicut colonus futur⁹ es in terra ⁊ q̄si viator declinās ad manendū? Quare futurus es velut vir vagus? Et sm hec oīa dño iesus xp̄s cōuenienter in regione gali lee incarnatus fuit ⁊ galileus appellatus est. Sed ꝺdictis oppoi potest q̄ vt ha betur Joh. vij. iudei dixerunt Nicodemo. Scrutare scripturas ⁊ vide: quia a galilea

ppheta nō surgit. sed rūdeī q̄ ipsi fuerūt errecati, existimantes oēm regionē ꝑter in
deam ppetuo a diuinis bñficijs eē repellē
dam. Item si oppoanatur q̄ iudei dicebāt Jo. vij. nunq̄d a galilea xp̄s vēiet: q̄si dice rent non. ⁊ reddebant rōnē dicētes. Nōne scriptura dicit q; ex semie dauid ⁊ bethleē castello vbi erat dauid venit xp̄s. Rūdetur ipsis pfidi iudei i hoc decipiebāt: q; puta bant xp̄m in nazareth natū vbi fuerat edu catus. cum tñ esset natus in bethleem. vt habetur Luc. ij. Si tñ iudei mente fidei et nō obstinata scripturas inspexissent. pote rant dirigi p illud vaticiniuz Ysa. ix. Terra zabulon ⁊ terra neptalim via maris trās iordanē galilee gentiū. ppla q̄ ābulabat in tenebris vidit lucē magnā. habitātibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. sicut inducit euāgelista Mat. iij. Vec Franci. ō
C Cons may. vbi. ō. Alb⁹ aūt vbi. ō. c. xxxi.
grue cō pbat cōgruū fuisse xp̄m ꝺcipi in nazareth
cipitur que flos interpt̄at. Vñ etiā ait. Bene ergo
xpus in in nazareth cōceptus fuit qui sicut flos de
naza flore sine mixtione de matre salua virgini
reth. tatis decore ꝓcessit. Unde Ber. sup missus est inquit. In nazareth ergo annūciat xp̄s nasciturus: quia in flore sperat fructus p cessurus. Nomen igit ciuitatis in qua con cipit exprimit statum tpis ⁊ finem operis ad quez venit. Cum enī xp̄s in nazareth cō cipit hyems trāsijt. tps innouatiōis adue nit. fructus appropinquauit. omnibus se exhibuit. medicinaz cōfecit. Ieysum refecit. cotonādis petōribus venit. Vec em̄ sūt. p pr erates flores. ꝓpter quos congruit naza reth ad locum diuine conceptionis. Dec il le. Merito ergo nazareth vocat⁹ ē locus i quo conceptio floris illius annunciata est qui inquit Cañ. ij. Ego flos campi ⁊ lilium conuallium. Ad hanc q̄z annunciationem fa ciendā congruebynus er angelis missus est Angeli em̄ dicunt flores padisi. Nazareth autem est in quadaz valle montibus valla ta firmissimis. vbi abundat salutia. ruta. et ortomilia. per salutiam autem sapientia. p rutam iusticia. per ortomiliam ꝺo ꝺ omnes designat. que omnia pfecte fuerūt in filio dei rege angelor. In illo etiam loco exāt vestigia eiusdem ecclie que fuit a primitiuis christianis fabricata. ante cuius altare adhuc est columna quedam que ꝺr media stituta in medio oratoriū. Cōceptuo q̄z fuit xp̄s in nazareth vt adimpleretur ppheta Ysa. xj. dicens. Egredietur virga de radice iesse ⁊ flos de radice eius ascēdet. Ubi fm veritatem hebraicam habetur ⁊ nazareus de radice eius ascēdet. Mat⁹ em̄ dicitur radix filij. ⁊ filius appellatur flos matris. xxiij. q. iij. c. tunc saluabitur. vbi glo. Ite⁹ hoc ideo factum est vt beate virginis erecti lentia figuraretur. vt em̄. ō. dictum est na zareth flos interpretatur. Et floris tri pler est ꝺditio que virgini competit. ſ. pul Floris tripler cōditio chitudo. redolētia ⁊ fructuositas. quas cō ditiones posuit Bernardus in sermone de assumpcione dicens. Cōmendat flores pul chitudo. suauis redolentia ⁊ spes fructus gratia tripler. Prima igitur conditio dicit pulchitudo. quia flores sunt pulcherrimi Sic ⁊ beata virgo in corpore ⁊ anima pul cherrima fuit cui dicitur a sponso suo cele sti. Cañ. iij. ca. Tota pulchra es amica mea macula nō est in te. Super que verba ait Hugo de sancto victore. Pulchra in corpo re: pulcra in mente: corpore decora. mēte sincera. Scōa conditio floris est redolētia ⁊ suauitas odoris hinc ⁊ beatissima virgo suauissimum reddebat suarus virtutū odo rem. Ideo in persona ei⁹ dicit Eccli. xxiiij. In plateis sicut cynamomum et balsamus aromatizans odorē dedi quasi myrrha ele cta dedi suauitatem odoris Fuit autez hic odor beate virginis exemplaris ⁊ immacu lata. vita. Unde Amb. lib. j. de virginitate ait. Fuit vt virgula fumi er aromatib⁹ myr rhe. quia multis erat repleta virtutuz odo ribus manna ꝺo. quia er ea fragrabat sua uissimus odor etiam spiritibus angelicis Et Vieronymus ad Paulam et Eustochiū in sermone de assumptione inqt. Vere hor tus deliciarum beata virgo in quo confita sunt omnia floris genera ⁊ odoramēta vir tutum. Tertia conditio floris est fructuosi tas. sic ⁊ a virgine florentissima fructꝰ ille dulcissimus exijt Jesus benedictus per cu ius gustum oēs electi salui fiunt. vñ Eccli. xxiiij. dicit. Ego mater pulchre dilectionis timoris ⁊ agnitiōis ⁊ sancte spei in me oīs gratia vie ⁊ veritatis. in me omnis spes vi te ⁊ virtutis. trāsite ad me oēs qui cōcupi scitis me ⁊ a generatiōibus meis pdimple mini: spūs em̄ meus super mel dulcis ⁊ he reditas mea super mel ⁊ fauus. Ipsa q̄z vir go flos est campi de qua ortum est pretio sum lilium conuallium qua deletur ⁊ culpa

Universidad de Deusto
Biblioteca

p

fm Aug. i sermone de natiuitate virginis Er ꝗbus oib⁹ ꝓ expositio euangˢ ꝙ Luc. j. dicetis Missus est angel⁹ gabriel a deo in ciuitatem galilee que vocatur nazareth.

Nazareth hȝ ser mꝫ pretationes.

Glo. ℞o super Lucam inquit. locus quo mittitur angelus nazareth vocatur: quia nazareus. i. scrutatorꝫ nunciabat venturus Franciscus aũt de may. vbi. ħ. approbans predicta sic dicit. Nazareth ciuitas gloriosissima noīe suo habet ser interptationeꝫ huic mysterio cōgruētes. Quaꝝ prima est ꝙ nazareth interpretat flos: q̄ significatio competit incarnationis mysterio. qz sicut flos gignit ex subtilissimis humoribus virgule, ita xp̄s dñs nō fuit generatꝰ ex humano semine: sed ex purissimo sanguinibus ℟gis benedicte fm beatū Dio. iij. de diuinis noīb⁹. t ī Esa. xj. ō. Egredietur virga de radice ieſſe. pio btā virgine. t flos de radice ei⁹ ascēdet ꝓ ipsū felici ple. Sc̄o nazareth interpretat sanctitas. t hoc cōuenit p̄senti mysterio: qz licz beatissima virgo fuerit sanctificata in matris vtero. tñ illa sanctificatio nō fuit ita plena sicut sanctificatio sc̄a q̄ xp̄m concepit. ꝓ qua sc̄a sanctificatione dicit ei angelus Lu. j. Spūssanctus superveniet in te. t virtus altissimi obumbrabit tibi. Tertio nazareth interpretat cōsecratio. t hoc etiā optime congruit p̄sti mysterio. qz res ōr ꝓsecrata que ꝓ aliq̄ sacrīm est deo dicata. idē em̄ est deo dicare t ꝓsecrare fm glo. in. c. j. de reli. do. t ꝓbat in. ca. ecclesiꝫ. t. c in sancta de ꝓse. dis. j. Sequitur Franc. Ista aũt ciuitas fuit deo dicata per sacrīm sue incarnationis ibidē celebrate. t hoc est dignissimū sacrīm inter oīa ptinentia ad ꝑsonam dñi nostri ihesu xp̄i fm tp̄us eo modo quo sacrīm ōr sacrū secretū. t isto modo ista ciuitas fuit sacratissima. Quarto nazareth interpretat vnctio. t hoc etiā cōgruit huic sacramento: quia tunc fuit illa vnctio celebrata. de qua fuit ꝓpheria pronunciata Dan. ix. vt q̄n vngeret scūsscrōꝫ induceret iustitia sempiterna. Xp̄s autem qui ōr sanctus sanctorum in hac ciuitate fuit vnctus. qz in primo instanti sue conceptionis spūsancto sine mensura fuit repletus. sicut loquitur Petrus apl⁹ Act. x. dicens. Unxit eū dñs spūsancto. t virtute. Quinto interpretatur mundicia que competit incarnationis misterio. qz in verbi cōceptione ita fuit purgata virgo gl̄iosa mox angelico vt purgatio dicatur esse quidaꝫ actus hierarchicus: q̄ ipsa nituit tali puritate q̄ maior sub deo nec̄ intelligi. vt dicit Anselm. in lib. de cōceptu v̄ginali. ꝯ sibi fuerit maior puritas rpi q̄ est deus. Certo interpretat custodia. qz ibi fuit custodia assignata per deū ad custodiendū ihū v̄ginē benedictam. Unde Orig. tractās illud euāgelicū Inuenta est in vtero habens de spūssancto querit a quo inuēta et cui innupta. t dic. Ab angelio obseruātibus eā ad honorē eius qui ab ea generādus erat. Sed attendendū est q̄ xp̄us dñs noster in sacra scriptura ōr fuisse de ℟gali ciuitate aspiciēdo ad diuersas ꝓphetias. Primo q̄dē de ciuitate ihȳ ꝓgenitꝰ fuit a regib⁹ de stirpe dauid ibidē succedētib⁹. Mat. j. Sicut reges sicilie dicunt franci. qz in frācia ꝓgeniti sunt ab ātiquo Sc̄o ōr fuisse de ciuitate nazareth. qz ibi fuit in vtero natꝰ ꝓ ceptionē i annūciatiōe. de q̄ natiuitate dixit angelus ad ioseph. Mat. j. qō in ea natū est: de spūsc̄o est. Tertio ōr fuisse de ciuitate bethleē qz ibi est natꝰ ex vtero. vt hȳ Lu. ij. Quarto ōr fuisse de ciuitate hierusalē: qz ibi sepultus fuit, sicut ōr sanctus petrus de roma. t sanctꝰ Jacobꝰ de galicia. t sanctꝰ Ludouicꝰ ō marsilia. t sc̄us Antoniꝰ ō padua. Intelligēdū tñ q̄ ꝑter oēs istas appellatiōes: nazareth obtinuit principatū. tū qz populus dicebat in solēnitate de ramis palmarū. Ihesus ꝓphēta a nazareth galilee. Mat. xxi. Unum qz iudei volētes capere dñm. dicebant q̄ querebāt iesum nazarenū. Jo. xviij. cui⁹ qz in titulo triūphali scripsit pilatꝰ. Jesus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. Jo. xix. Unde t credētes in xp̄o nazareni fuerūt appellati. t xp̄i colarum societas dicta est secta nazarenoꝝ Act. xxiij. Dec Fran. de may. vbi. ħ. Cū ergo xp̄us sit oriundus ō ciuitate nazareth. clarū est q̄ hanc ciuitates q̄ est patria sua valde diligit. vera est em̄ illa vlg. in bucolicis. j. Dulcis amor patrie que probatur per. l. qui habebat. ff. de le. iij. t ibi alibi. de rosa. Unde Ouid. in. j. lib. de ponto canit. Nescio qua natale solum dulcedine cunctos allicit. immemores nec finit esse sui. Et Gualterus in Aleran. li. j. ait. O patrie natalis amor sic gl̄icioſōēs ꝛc. t lib. vj. Dulcior est patrius alieno cespite cespes: t Virgilius vbi. ħ. Nos patriā fugimus et dulcis linq̄mus arua. t Cassiod. epl̄arum. lib. j. epistola. xxj. inquit. Unicuiq; patria sua charior est. Si autem p̄dictis opponat

Xp̄s ōr fuisse de quat tuor ciuitatib⁹.

Unicuiq; ꝙ dulcis ā natale ꝛc. solū

qō scriptū est Joh. j. ꝯ cōſ Philipp⁹ apl⁹ dixisset Nathanaeli. Quez scripsit moyses in lege. t in ꝓphetis inuenim⁹ iesum a nazareth. ipe naranael rndit. A nazareth potest aliquid boni esse: ſ ihs diceret nō. Et sic videt ꝙ xp̄us nō debuerit esse de ciuitate nazareth. Rndet ꝙ si nathanael hō ꝓphetica dixit dubitatiue vel negatiue. vt exponit Chrys. errauit. t ideo Philippus eū duxit ad xp̄m vt ab eo instrueret. dicēs ei. Veni t vide vel melius ōr fm Nicolaum de lyra sup hoc passu ex mēte sc̄i Augustini ꝙ nathanael erat doctus in lege. t ideo sciebat xp̄m debere cōcipi in nazareth fm vaticiniuꝫ. Esa. xj. t ideo dixit p̄dicta hō affirmatiue. sez a nazareth potest aliq̄d boni esse. Quarto in hac parte ad maiorem

e

declarationē p̄dictoꝝ sez mensis in quo facta est incarnatio verbi qui fuit martius. vt. ħ. dixim⁹. t ita tenet sancta mater eccle

Quare sia. Queritur ꝛe potius in isto mense facta est ꝙ in alio? Et respondet fm sentētiā Bernardi sup missus est. ꝙ hoc tempus fuit valde cōgruū rati mysterio. Uñ dicit⁹ tarisi causa dico ꝙ rēpus fuit cōueniēs ꝓpter tria. Primo ꝓpter nouitatez. nam vt inquit Ysi. v. li. etymol. Dic mensis apellat mensis nouarū a romanis. Tunc enim oīa virent. rident terra t arbores. cessant niues t glacies. t fit agrio serenitas. Uentorum arbores impinguant t oīa florescunt. In hoc tempore nouo: nouus homo venit in mundū: Unde Piero. ad Eustoc. ait. Uerus nouū t oīm nouitatū supereminēs nouitas quādo deꝰ quem ferre nō poterat mūdus. nec̄ videre aliq̄s vt viuere possit sic egressus est hospitium ventris vt pudoris claustra nesciret: sic gestatus vt rotus deus in eo esset. Cōueniēter ergo in hoc mense debuit concipi qui autor est mundi. In

In ꝺceptione xp̄i fuerūt q̄tuor noua.

cuius ꝺceptione facta sunt quattuor noua. Primū fuit noua angeli salutatio. vñ Bernar. in ℟mone de annūciatione ait. Innuitur angelo noua sallutatio t nouum ℟gi ꝓfessa virtutē noue salutationis honorat obsequio t Piero. vbi. ħ. inquit. Non simpler vel cōsueta fuit ista salutatio. sed ossi admiratione digno. Sc̄m nouū fuit virginis sine viro conceptio. Unde Bern. in quodā sermone pētecostes ait substantialiter vtero virginis elapsus de spūsc̄o conceptus est xp̄s. O magna miracula concepſus fuit sine pudore, partus sine dolore mater sine corruptiōe. Tertiū nouū fuit tūte maiestatis abbreuiatio. Unde Ber. supmissus est ait. In cōceptu parturq; virginali noua, ac mira ꝓfecto inspicit qui diligēter inārit potro ibi agnoscit lōgitudo brevitio. latitudo. angustia. altitudo subdita. Quartū nouū fuit oīs creature renouatio ꝙppe oīs creatura erat antiq̄ta. et a ꝓpria vsu elōgata. quia post primus pctm nulla creatura habuit vsum suū debitū facta est em̄ vt hoī seruiret existenti sine pctō t subdito deo. qñ ergo homo peccauit: debitum seruitiū creaturaꝝ amisit xp̄o aūt in carne veniēti oīs creatura pstitā exhibuit seruitutē. t tanq̄ renouata ministeriū suuꝫ hoī impēdere cepit cōsuetum. t ad hoc exponit illud Apoc. xxj. ecce noua facio oīa. ꝓpter delitiositatē. Nam xp̄e veris solēt q̄dā flumia ꝓncipalia inūdare vt phison. t tigris. In incarnatione aūt filij dei facta est influētia spūaliū charismatū t donoꝝ. iuxta illud Eccli. xxviij. Ego sapia effudi flumia sez gr̄e. t scie. Dicit ꝛs Isido. v. etymolo. ꝙ ver dicit⁹ est q: viret. t post hyemē vestitur tellus herbis t floribus t ꝓ hoc dicit ꝙ ver est pictor terre Tertio fuit ħ cōueniēs ꝓpter ꝓformitatē. Tali em̄ mēse vetus Adam est de limo formatus. t in paradiso collocat⁹. t inde ꝓpter ꝓuaricationē expulsus. Nam inter oēs mēses primus fuit martius vr. ħ. dixim⁹. licz em̄ apud iudeos apl⁹ habeatur primus. vt ōr in. ℣. primū. Exrvj. dist. t ꝙ glo. in. c. celebritatē. de conse. dist. iij. tñ roman⁹ martiū primum mēsem reputauerūt. vt inqt Archiē. in. c. ieiuniū. Exrvj. di. quē mēsem primū Romulus ꝙ romā condidit vocauit appellari martiū in honorē martis patris sui. vt historiographi tradūt t poete. qz igit martius erat primus mēsiū. ideo septimus mēsis ab eo appellat september. t decimus decēber. t sic de singulis vt ꝙ glo. in. c. fi. que incipit. oblatiōes. Exxv. di. t in l. j. ff. de aqua quoti. t esti. vnde dicit Joh. an. in cle. j. de reliqui. t venera. sanctoꝝ. ꝙ multus antiquitus appellabatur quintilis. t augustus sextilis. i. a primo mense martio: sed postea iulius appellat⁹ est hoc nōe ad honorem iu'ij cesaris t augustus ad honorem augusti imperatoris t ibidez dicit ꝙ antiq̄tus nō erat nisi decē menses anni apud romanos quoꝝ ꝓm⁹ erat martius: sed postea additus fuit ianuarius t februarius

Quia mēsis ām fuit ꝓmus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad artius ō: mensis nouaꝝ frugū.

Ste aūt mensis martij appellatur mensis nouarū frugū. Ero. xiij. quod nomen dicit Fran. de mayro. super millus est esse cōuenies ꝙuis nōdum sint tunc fruges formate: q: eo tēpore germina sunt nouiter prodeuncta. ⁊ ideo vocantur noue fruges. Aut ideo sic dicit. quia mūdus qui principium habuit in hoc mēse fuit pductus cū fructibus suis. nam non produxit terra hac prima vice fructus vt nūc facit cū tēpore: sed in instanti ad imperium dei. de quo dixi in ſ. parte rolarij ꝙmonū. ꝙmone. iiij. parte. j. Vel sic appellatus. q: in paradiso terrestri vbi positus fuit dōs Adam est talis dispositio aeris. vt ait Fran. vbi. ō. ꝙ in hoc mēse sunt mature noue fruges. Tali ergo mēse lapso primo Adam: conueniēter fieri debuit reparatio p nouū Adam in eodem. Et ideo tunc est ꝛpus incarnatus ⁊ in paradiso vteri virginalis collocatus vt custodiret illus. Eodē in sup die quo vetus Adā suos per lignū dānauit nouus Adam eos per lignum reparauit. Ō igit Adā gratias age virgini būdictę illū concepit qui oīa mala tua ⁊ pcā venit abolere.

Pars scōa huius ꝙmonis q̄ ōr actionis

F Maria in salutatione fuit cō templatiōe.

Verū p expeditōne hui⁹ partis qd agebat brā virgo qn ad eā intrauit angel⁹ salutā dās. Et rūdet ꝙ erat i actu cōtēplationis. Dicit enī Esa. xxx. in silentio ⁊ spe erit fortitudo vestra. Sed dña nostra hic maxime indigebat fortitudine fidei. ergo debuit esse in silētio: spe. sed hoc est in contēplatione ergo ⁊c. ꝙm enī pbm vij. Phyſ. anima sedendo ⁊ quiescendo fit prudēs. Itē Osee. ij. c. dicit deus. Ducā te in solitudinē ⁊ loquar tecū. ⁊ p hoc tangit status cōtēplationis. Item Thren. iij. ōr. Sedebit solitarius ⁊ tacebit. se super se. ⁊ hoc facit contēplatiuus. Cum ergo in hoc mysterio deberet beata virgo eleuari super se ⁊ ad deū appropinquare. sequit ꝙ hoc faciebat per contēplationē. Item nobilissima operatio congruit nobilissimo statui. vt arguit ad ꝙ ꝓpositū Alberti⁹ vbi. ō. c. xxvj. Sed ꝙ fuit nobilissima operatio sex ceptio filij dei. ergo debuit fieri nobilissimo statu sex⁹ contemplationis. Item super illud Gen. xxviij. Scalā vidit Jacob. ait glosa. Illi diuina cōspiciunt qui ab appetitu rēporalissi oculos claudūt. sed beatissima virgo in hoc opere dei fortissimū aspectū habuit. ergo maxime oculos a tpalibus clausos habuit ⁊ sic maxime contēplationi vacauit. Et hoc verū esse affirmat Albert⁹ vbi ā. c. sequē. dicēs. Cōcedimus ꝙ beatissima virgo in actu contēplationis fuit quando ad eā ista annūciatio venit. Ipsa enim in hac annūciatiōe in summo pure creatura eleuabat caulaliter in summā potestatem q: sup naturā deus gennit ad ꝙ eleuabat fideles iuxta illud Adaret. ir. Omnia sunt possibilia credēti. Item in summa dignitatē: q: per hoc totis creature p creationē mater effecta est. ⁊ ad hoc eleuabat humilitas iuxta illud Luc. xiij. Qui se humiliat exaltabit. Descēsus enī ei⁹ p humilitatem ascēdere magis eā faciebat per cōtēplationē iuxta illō Luc. x. Reuelasti ea parvulis idest hūilibus. Item eleuabat in summa charitatem. q: deo per hoc summa ⁊ maxima ꝓpinquitate ꝓpinquissima extitit: vt potē q̄ ipsius filia mater ⁊ soror ac sponsa fuit. ⁊ ad hoc eleuabat diuinus amor. iuxta illud Prouer. viij. Ego diligētes me diligo. Itē eleuabat ad summā dei familiaritatē ⁊ illā faciebat cassitatis. iuxta illō Gap. vj. In corruptio facit esse primū deo. Omēs aūt iste virtutes pparabant ad hoc mysteriū suus potētias eleuādo habituali⁹ mariā virtus hūilitatis. de q̄ loquēs Augu. in quodā ꝙmone ait humilitas genuit nobis deū. i. gnari fecit charitas tūstāq̄ forma et vinculum perfectionis fecit coniunctionem actuali⁹ ⁊ cōplementum. Unde de ipsa dicit Hugo de sctō victore ꝙ deum captiuum maria er ligarum de celo duxit in hunc mundum Hec Albertus. Dicunt aūt doctores ꝙ angelus ingressus est ad virginē orantes. suspirantem ⁊ lachrymātē. Primo ingressus ad eā orantē. q: illa hora oratioi ardētissime inuigilabat. Unde Beñ. super missus est inquit. Quo ingressus in secreto cubiculo vbi clauso super se ostio orabat pfem in abscondito. Si enim cōceptio precursoris fuit denūciata patri preoccupato in sacro officio. multo probabilius est ꝙ conceptio saluatoris fuit denūciata btē virgini in oīone ⁊ deuotione acutoꝛi existēti. ⁊ p hoc dicto Augustini lib. iij. de mirabilibus sacre scripture dicētis. Mater domini oīās ꝑbo angeli annūciāta fine vllo incredulitatis aut inobedientie obiecto ꝑsensit. Ex q̄bus verbis accipit argumentum Fran. de mayro. vbi. ō. ꝙ Gabziel angelus

inuenit virginē beatissimā in deuota oīone existentē q̄s eam salutauit. De q⁹ oīone ad miserendum humano genere deus inclinante verificata fuit illa Ouidij sūa in j. de arte amandi di. Flectitur iratus voce rogante deus. Scō ingressus est adeā suspirantē. Nā per primā sanctificationem beata ꝙ inflāmata fuit ad desiderium ī carnationis filij dei ⁊ salutis oīum electorum. Ubi omnis virtus mētis sue in id qđ postea in ea factum est toto conatu ferebatur. Ipsa enī fuit felix clauicula tot⁹ exercitationis ⁊ desiderij ⁊ postulationis aduētus boni Jesu. in qua omnia desideria sanctoꝝ patrū precedētiū cōsummari ⁊ terminari videtur. ꝓpter qđ oīno est inerrabile nobis illud feruidum desiderium oīonis ſtuose suspirij quo suspirabat ad deus⁹ vt filiū suū mitteret dignaret ad nostram assumēdam naturā. Nō credas aūt ꝙ ad ipsius recipiēdū in carne sua se dignā reputaret: q: gra sctificatiōis que eā omni ſtute repleuit. sic a ꝓncipio ipam mētē ꝟginis in omnū ſtutū radice. i. sancta hūilitate imbuit ꝙ sicut nulla post filiū creatura tātū ascēdit in hūilitatis pfectissime recognitione rita nec alicui pure creature datus est in via tantū gustare nihilū esse. nec rātus se hūiliare sub voluto maiestatis diuine. ꝓpter qđ nō mirus si oratio talis hūilitatis nō solū penetrabat nubes: sed etiā oēs angelicas cohortes. ⁊ cōtinuo sistebatur ante ac ceptabilissimū cōsistoriuꝝ sctissime trinitatis. Jn ipsa ergo hora sue annūciatiōis cū suspiriis multis filiū dei ad incarnādū deprecabatur. Tertio ingressus est ꝟgelus ad eā lachrymātē ꝓ deuotiōe ⁊ ꝓ dulcedie quā cōcipiebat cū cogitabat deū hominibus adeo fore ꝓpriū ꝙ ꝓ eis carnes assumeret. lachrymātē insup ꝓ cōpassione totius humāi generis sauciati ⁊ vulnerati ⁊ captiui sub iugo angeli tenebrarum O si vidisses ꝟginē pauloante aduentū angeli in hac oīone feruida forte ⁊ cor tuum mollires dulcedine deuotionis. Erat q̄dē ipsa vt puto in hac oratione plus solito fer uentissima mētali eleuatione intētissima ⁊ diligētissima ad perscrutāda deuote mysteria incarnationis. Cōe humiliter corde deuoto plāgētibus oculis ⁊ vultu ad celestia reuocato dicebat deo. O clemētissime dñe deus. rex regū. q̄ bonitate tua mundū creasti de nihilo ⁊ post angelos hoīem ad tuaꝝ imaginē formasti dīm cōstituisti creaturarū vt tibi seruiret ⁊ te diligeret tibiq̄ ī omnibus obtēperaret: miserere etiam ꝓdito⁹ ꝓ peccatū miserere bonitate tua miserere clemētia ⁊ charitate tua. aperi celos ⁊ descende. iam tot annoꝝ milia percurrerūt ⁊ sancti ꝓphete ⁊ ꝓphete ⁊ patriarche ⁊ amici tui in tenebris habitāt expectātes lumen tuū. veni obsecro pater benignissime. veni ⁊ ne respicias peccata hoīm. descēde de celis ve tus deus. verū lumē. gaudiū. solatiū. dulcedo ⁊ cōsolatio afflictoꝝ. O si oculis ꝓpriis tam grāde mysteriū aspicerē. O q̄ letarer cū deū ī carne viderē. O quantū sancti patres gaudiū susciperēt. Rūpe moras creator optime ⁊ veni ad liberādū nos. Fac mihi hāc gras vt tue matris ancilla ⁊ pedisseriar illā būdictā ꝟginē que pitura est meū me seruū facerē ⁊ illis temp mādatis obtēperarē. Jn his deuotissimis suspiriis ⁊ lachymosis oronib⁹ occupata repperit āgelus ꝟginē immaculatā quā dulciter salutauit. ⁊ iocūdissimo vultu ac suauissima voce illi dixit. O maria omni gratia dei plenissima. O virgo sup oēs alias būdicta. O puella dei eterni cōiugio deputata. si videre appetis ꝟginē ōi filiū paritura aspice tecum Si desideras creatura incarnari. prepara deuote habitaculuꝝ sacratissimi vteri sui. Si optas saluatore de celo descēdere ꝑsentialiter ꝑ cipietur ex te. Te enī in spōsam suā pater eternus elegit. te filius in matrē sua ante secula deputauit. Te spūsanctus super oēs virgines adamauit. Quō igit ⁊ letare. q: rex regū ⁊ dñs dñantiū atq̄ imperator angeloꝝ nascetur ex te.

Ad Angelū

Angelꝰ Annuit eā ꝓ deuota, one la chrimā tem.

Maria ꝟre tur bata.

Pars. iij. huius ꝙmōis q̄ ōr collocutiōis.

Z Et inq̄t euāgelista Luc. ſ. bta virgo audita angelica salutatiōe

v turbata ē in sermōe ei⁹. ⁊ cogitabat q̄lis esset ista saluratio

Ubi apparet lapsus ꝟginis in auditu. ī affectu. ⁊ in cogitatu. Jn auditu enī laudat modestia. q: audit ⁊ tacet. Jn affectu verecūdia. vñ turbata ē. Jn cogitatu ꝓ prudētia: q: cogitabat q̄lis esset ista saluratio. Turbata ē aūt vt ait Nico. de lyra sup Lu. ⁊ Frā. de may. i. iij. di. iiij. nō de vitiōe angeli q̄m sepe angelos videre ꝙsueuerat. sed q: nūq̄ talia loq̄ntes audierat. ob nouitatē igit locutiōis admirari cōpulsa fuit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fuit ergo turbatio nō impatientie: sed ad miratiōis. pudoris ac timoris. est igit turbata. i. verecūdata. Angelus enīz vt supra dictū est. ei apparuit in forma pulcherrimi iuuenis. nō in etate senili. qz illa etas dicit vetustatē z defectū in virtute z sensu. nō i etate pueril. qztiz illa etas dicat nouitatē tū etiā ostēdit iperfectionē. z ideo ōcuit z cōueniēs fuit vt appareret in etate iuuenili. qz hec etas dicit nouitatē z pfectionē. z ille āgel⁹ nūciare venerat eū q erat nouꝰ quantū ad humanitatē. z pfectus quātum ad diuinitatez. Beata igitur virgo. Maria illum iuuenē pulcherrimū videns z nōdū eū angelum esse cognoscēs z se solam cum eo in thalamo inuenies. fuit turbata idest nimium verecūdata. Ūñ Iero. ad Eusto. ait. Tante puritatis Maria erterit vt esse mater dei mereret. Ad quam cum Gabriel in viri spē descēdisset cōternata ac perterrita rūdere nō potuit. Nā si esset a viro aliquo fuerat salutata. z Ambr. sup Lu. dicit. Trepidare quidē ꝯginis est z ad oēs viro rū ingressus pauere ac oēs eoꝝ affatꝰ vereri. Discāt ergo mulieres ꝓpositꝰ pudoris imitari. Maria pauet angelica salutatione. Scōo turbata fuit. i. expauefacta. Angelus quippe cum lumine z cū cādida z luminosa veste sibi apparuit. vt. ō. dicunt. z ideo et tali fulgore expauefacta fuit. Non esset venit angelus in veste nigra. sed fulgida z candida. qđ quidē cōueniebat multiplici ratiōe. vt ꝓbat Alber. vbi. ā. c. xxvi. Primo este fulgida appuit. mo rōne annūciātis. qz cādoꝝ vestimēti designabat fulgorem z claritatē atqz innocētia angeli. Scōo rōne annūciati. qz annunciabatur ille qui ē cādoꝝ lucis eterne z speculum sine macula. Sap. vij. Et assumpsit primitias nostre masse cū immunitate culpe z sic in omnimoda puritate z claritate. Tertio rōne illius cui fiebat annūciatio q̄ fuit tota candida. quia ab omni pctō penitus aliena. Quarto rōne modi ꝓcedēdi i hac incarnatiōe. qz fuit sine corruptiōe z sine diminutione: z sine mixtiōe. sicut lux ꝓcedit de luce. Cuꝰ ergo conceptꝰ iste fuerit purissimus: z purissima fuerint oīa que cōcurrerūt in hac incarnatiōe cōgruebat angelū venire in clara veste. Beata igit virgo videns angelum venire cum tanta claritate z cuꝰ tam fulgida veste fuit turbata i. expauefacta. Ūñ canit eccla. Et expauit ꝯgo de lumine. Tertio fuit turbata. i. nimis admirata. z hoc maxime de duobus. Primo de eo q angelus in forma humana ostio clauso intrauit ad eam. Ūñ Bern. vbi supra. ait. Non est suspicāduz q angelus aperto tum inuenerit virginis ostiū. cui nimirum erat in ꝓposito frequētias hominū fugere z colloquia vitare. ne vel orantis silentiuz turbaret. vel cōtinentis castitas tēteretur clauserat itaqz etiā illa hora sup se habitacūlū suū prudentissima virgo sed hominibꝰ nō angelis. vnde etsi potuit ad eā intrare angelus: nulli tñ hominuz facilis patebat ingressus. Intrauit ergo angelus nec fuit illi difficile q ostiolum clausum abdita virginis penetrauit. cui vtiqz et nature sue subtilitate quo libz corpꝰ quātēcunqz solidū z spissum penetrat est ac facile penetrare.

Maria fuit admirata de duobus.

Secōo admirata fuit de eo q tam nouaz z inauditā salutationē sibi fecit. q. s. deꝰ ō beret esse secū nō tñ in mēte pergrām: sed etiā in ventre per susceptā humanā naturam. Ūñ Petrus raue. in quodā sermone ait. Quānis motu blādo: affectu pio ꝯgnuez sibi in matrē: famulāqz sibi pertereret in parentē. viscera tñ eius turbata sunt: ipsaz ꝯtremefacta humana cōditio: cū eius cōdito: deus quē tota creatura non capit: totus intra pectus virginis se recepit. Nā vt angelum vidit: mens eius contremuit: cuius ingressū deitatis sensit ingressuz. hec ille. Ūñ si Salomon desiens edificare deo templū dicebat. 1. Paral. vj. Quis ego sum vt edificē ei domū dignā. Si cēli celoꝝ capere eum nequeunt: quantus ego sum vt edificem ei domum? Multo magis debebat hoc dicere beata virgo que debebat deuz non in templo materiali: sed in vtero suo recipere. z ideo fuit de hoc i magna admiratione. Franciscus autem de Mayro. in. iij. dist. iij. dicit. q virgo sanctissima in hac sua turbatione cogitabat mysteriuz incarnationis verbi qđ sibi in salutatione ostendit reuelatū. sed non modus erat sibi certus. s. q virgo pareret. z ideo timebat ne hoc esset vel fieret cū virginitatis diminutiōe. Ūñ subdit i euāgelio ꝓdicto. Et cogitabat qlis esset ista salutatio. Circa qttuor autē cogitatio eius cogitatio versabatur. Primo circa salutantis qualitatē. s. vtrū esset bonus an malus. Sciebat esti q diabolus sepe circa se trāsfigurat in angelum lucis. c. licet. de re uulgaribus. z. rer. s. q. v. ca. nimirum. et. rec. q. s. §. s. z. ij. ad Cor. xj. Sed per dei reuelationem statim cognouit q erat bonus angelus z dei spālis nūcius. vt ait Ber. sup missus est. In hoc aūt obseruauit beatꝰ ꝯgo illud Catonis consilium di. Nō vbi suspectū est ꝓfestin discute quid sit. Nōqz solet primo que sunt neglecta nocere. Secūdo eius cogitatio versabat circa salutationis nouitatē: quia a seculo non est auditū q aliqua femina ab angelo sit vocata gratia plena. vel benedicta. z ideo talis nouitas verboꝝ quodā modo eam turbauit z in admiratiōnē duxit. Unde Petrus raue. vbi ā. ait. Venerat angelus in specie blādus i sermone terribilis. humana preferēs. diuina reprimittēs. vnde z virginē quam leuiter solicitauit visus. turbauit auditus. Et Aug. in sermone de annunciatione inquit post illius benedictionis preſagiū terref virgo nouitate verboruz. Certo sua cogitatio versabatur circa suam indignitatē. quia indignā se reputabat tali visione et salutatione. Unde Ber. vbi. ā. ait. Nimirū indignaz se angelica salutatione reputabat: z forsitā in mente talia meditādo reuolnebat. vnde hoc mihi vt veniat ad me sic salutādam angelus dñi. Quarto eius cogitatio versabatur circa dei bonitatē que tāta erat q per ipsam humanā genus saluare et redimere disponebat. vnde illi inquit Ber. vbi. ā. Inuenisti quod ante te inuenire nemo potuit gratiam. s. apud deum: dei z hominū pacē mortis destructionē: z vite reparationem. et Dieron. in sermone ad Eusto. ait. hec est que dedit angelis gloriam deum terris. finem vitiis. vite ordinem z moribus disciplinā. Ista igitur quattuor in corde suo revoluēs noluit statim respōdere. sed cogitabat qualis esset ista salutatio. seruās illud cōsiliū poete dicētis. In respōdēdo nunqz celer esse memēto. vñ Petrus raue. vbi ō inquit. Cito nāqz rūdere fatuitatis est huius. cogitatio vo ponderis est maximi z iudicij prematuri. z Ber. vbi. ā. ait. Turbata est sed non perturbata. q ergo turbata est fuit verecundie virginalis q nō perturbata fortitudinis. q tacuit z cogitauit prudētie. Turbatꝰ suꝰ inquit ꝓphera z nō fuit locutus. Cogitauit dies antiquos. Sic brā virgo turbata est. z non ē locuta. si cogitauit qualis essz ista salutatio. Ideo sequitur in euangelio ꝓdicto angelica ꝓfortatio. Nolite timere maria. s. de salutatiōe insolita. cuius causa subditur. Inuenisti enim

Differt ⁊ bonus a malo

tionem statim cognouit q erat bonus angelus z dei spālis nūcius. vt ait Ber. sup missus est. In hoc aūt obseruauit beatꝰ ꝯgo illud Catonis consilium di. Nō vbi suspectū est ꝓfestin discute quid sit. Nōqz solet primo que sunt neglecta nocere. Secūdo eius cogitatio versabat circa salutationis nouitatē: quia a seculo non est auditū q aliqua femina ab angelo sit vocata gratia plena. vel benedicta. z ideo talis nouitas verboꝝ quodā modo eam turbauit z in admiratiōnē duxit. Unde Petrus raue. vbi ā. ait. Venerat angelus in specie blādus i sermone terribilis. humana preferēs. diuina reprimittēs. vnde z virginē quam leuiter solicitauit visus. turbauit auditus. Et Aug. in sermone de annunciatione inquit post illius benedictionis preſagiū terref virgo nouitate verboruz. Certo sua cogitatio versabatur circa suam indignitatē. quia indignā se reputabat tali visione et salutatione. Unde Ber. vbi. ā. ait. Nimirū indignaz se angelica salutatione reputabat: z forsitā in mente talia meditādo reuolnebat. vnde hoc mihi vt veniat ad me sic salutādam angelus dñi. Quarto eius cogitatio versabatur circa dei bonitatē que tāta erat q per ipsam humanā genus saluare et redimere disponebat. vnde illi inquit Ber. vbi. ā. Inuenisti quod ante te inuenire nemo potuit gratiam. s. apud deum: dei z hominū pacē mortis destructionē: z vite reparationem. et Dieron. in sermone ad Eusto. ait. hec est que dedit angelis gloriam deum terris. finem vitiis. vite ordinem z moribus disciplinā. Ista igitur quattuor in corde suo revoluēs noluit statim respōdere. sed cogitabat qualis esset ista salutatio. seruās illud cōsiliū poete dicētis. In respōdēdo nunqz celer esse memēto. vñ Petrus raue. vbi ō inquit. Cito nāqz rūdere fatuitatis est huius. cogitatio vo ponderis est maximi z iudicij prematuri. z Ber. vbi. ā. ait. Turbata est sed non perturbata. q ergo turbata est fuit verecundie virginalis q nō perturbata fortitudinis. q tacuit z cogitauit prudētie. Turbatꝰ suꝰ inquit ꝓphera z nō fuit locutus. Cogitauit dies antiquos. Sic brā virgo turbata est. z non ē locuta. si cogitauit qualis essz ista salutatio. Ideo sequitur in euangelio ꝓdicto angelica ꝓfortatio. Nolite timere maria. s. de salutatiōe insolita. cuius causa subditur. Inuenisti enim

Universidad de Deusto
Biblioteca

totaq; diaboli ptātez de obsessis corpibus effugauit. Subdidit aūt angel⁹ ad maiorē virginis ꝓfectionē. hic erit magn⁹ t filiꝰ altissimi vocabitur ꝛc. Vbi notādū q; rpo ōz magn⁹. t maior angelo. respectu diuinitatis. ꝑm illud ad Hebr. ſ. Tāto melior angelis effect⁹: quāto differēti⁹ pre illis nomē hereditauit. ōz. q; minor angelo. cōsiderata humanitate ei⁹ i se sine diuinitate t ita intelligit illud ps. viij. si referatur ad rpm. minuisti eū paulominus ab angelis.

Hec aūt audiēs Maria ab angelo: Rndit vt hz Lu. ſ. Quō fiet istud qm virū non cognosco. i. nō cognoscere ꝓpono. Vbi notā dū q; inter angelū t virginē gḷiosam quasi quidā dialogus fuit fact⁹. t ꝑm quosdā cepit a media nocte ꝛdurauit vsq; ad auroꝛā ꝑm alios autē incepit ab auroꝛa t durauit vsq; ad ortū solis. Aliꝰ aūt vt. ū. diximus dicūt q; incepit in sero t perdurauit vsq; ad horā matutinā. Naz virgo angelū interrogauit requirēs de mō. angelus nō exposuit Deinde virgo consensum ꝑbuit. t ꝓsentiēs vt sic fieret rogauit. Primo igit interrogauit t modā q̄siuit dicens. quō fiet istud ꝛc. vbi Petr⁹ raueñ. ait. Interrogauit Zacharias angelum. t punitus fuit. Interrogauit Maria t laudata fuit. erat em interrogationē diuersitas. t cā per diuersa hec cōtra naturā credidit. ille pro natura dubitauit. hec integre rei ordinē quesiuit ille qđ deꝰ iubebat fieri non posse putauit. b ad fidem sine exēplo ꝑcucurrit. ille impellentibus exēplis ad fidem non accessit. b mirabat de partu virginali. ille de ꝛceptu dubitabat ꝛuigali. t sic pt⁹ q; virgo nō dubitauit de facto. ſs tm̄ q̄siuit ō mō. vñ Ber. vbi ō. ait. Nō dubitat virgo ō facto: sed modū querit t ordinē: nō em̄ querit an fiat sed quō fiat. Et Amb. super Luc. dicit. Non de effectu ꝛgo dubitauit: ſs accōmodauit affectū t spondit obsequiū. Negz em̄ nō credere angelo maria debuit negz ras temere vsurpare diuina. vñ dixit. Quō fiet istud? Temperatio: ē ista rnsio q; verba sacerdotis. b nit. Quō fiet istud? Ille rndit. Tm̄ hoc sciā. Negat ille se credere. et quasi fidei adhuc alium querit autorem. Ista se facere ꝓfitetur. nec dubitat esse faciendum qō quomodo fiat inquirit. legerat em̄ maria. Ecce virgo cōcipiet t pariet filiꝰ. ideo credidit futurū sed quō fieret ante nō legerat. Non em̄ quemadmodū fieret vel ꝓphete tanto fuerat reuelatū. Tantū enim mysteriū non hoīs fuit. sed angeli ore ꝓmendū. hec ille.

Mulier ex tribus modis filiū generat.

Sciēdum est autem q; tribus modis pōt aliquā mulier filiū generare. aut spūaliter sicut fit in baptismo vel ſ conuersione adſi dez. iuxta illud. ſ. Cor. iij. In rpo ihesu per euangeliū ego vos genui. Aut naturaliter ſcz de viro vt fit cōiter. aut supernaturaliter ſcz opatiōe spūſſancti sine viro. Dixit ergo bā virgo. Quō fiet istud angele dei. i. quō intelligis tu q; istum filium debeā generare: Si dicis q; spūaliter. quia. ſ. erit mei⁹ filius spūalis. magnū quidē erit talē filium spūalez habere. sed tū nihil ad me pertinebit. q: ō mea substantia nihil habebit. Si vō intelligis q; naturaliter generabo: t q; voluntas dei sit q; de Joseph sponso meo ipsum debeam generare: gaudebo quidem de tam nobili ple. sed tū dolebo de perdita virginitate. Si aūt intelligis q; supernaturaliter t diuina virtute generabo: gaudebo quidē de prole tam magnifica t de vgnitate cōseruata. Vñ Ber. super missus est ait in persona virginis. Cum dūs testis cōscientie mee sciat votū esse ancille sue virus non cognoscere: q̄ lege quo ordine sibi placebit vt illud faciaz: Si me oportuerit frā gere votum: vt talem pariam filium t gaudebo de filio. t dolebo de ꝓposito. Fiat autē volūtas ei⁹. Si aūt q; virgo ꝛcipiā t virgo pariā: qō vnq; sibi placuerit impossibile ei non erit. tunc sciam se q; respexit humilitatem ancille sue. Scō angelus modum sibi exposuit q; scz nō spūaliter. nō naturaliter: sed supernaturaliter t mirabiliter filium generaret dicēs. Spūſſanct⁹ superueniet in te. hoc est non cōcipies de humano semine: sed mystico spiramine. quia spūſſanctus in te descendet: t de tua carne virginea accipiet. t corpus xpi suavirtute perficiet. Et qm̄ virgo posset dicer. quomō ipsa cum sit pura creatura: posset diuinam lucē que est inaccessibilis sustinere. Angelus subiūnit. Et virtus altissimi obumbrabit tibi. Deus quidē est ignis inextinguibilis. Debe. xij. Deꝰ noſter ignis ꝛsumens est: t lux inaccessibilis. ſ. Timo. vj. Lucem habitat inaccessibilē. Ea etiā dulcedo ineffabilis. Eccli. xxiiij. Spūs meus super mel dulcis ꝛc. habendo ergo beata ꝛgo deū in vtero habuit diuinū ignem: diuinā lucem et diuinam dulcedinē. Si igit caro tactus modici carbonis non potest sustinere. Si

Angelus exponit modū. de primo

oculus solem non pōt respicere. Si palatū mel dulcissimū nō pōt ferre. quō pura creatura posset pati tantū caminū diuinitatis: posset respicere in solem tam infinite claritatis: posset sustinere suauitatē tam infinite dulcedinis? Ꝓculdubio nō potuisset nisi virtus altissimi sibi obūbrasset. Et iō dixit angelus. t virtus altissimi obumbrabit tibi ignis enim inextinguibilis t dīn⁹ se sibi obūbrauit qñ inter se t aīas virginis corpꝰ assumptū posuit. t sic tantū ardorē sustinere potuit. Tunc Maria humiliter consensit dicēs. Ecce ancilla dñi. Nō em̄ filius dei in ipsaz venisset nisi ꝓsensum prebuisset: inuito em̄ nō dūcitur non conferk. l. inuito. ff. de reg. iu. Non est aūt credendū q; verba ꝓdicta ita nude protulerit: sed q; ipa genuflexa

Ecce q̄d demonstrat.

oculisq; t manibus ad celuz leuatis aggrauimito gaudio lachrymas continere nō valens: cū magno cordis desiderio exclamauit. Ecce ancilla dñi ꝛc. Istud aūt aduerbiū ecce aliqñ facit demonstrationē ad oculuz: sicut Johā. ſ. Ecce agnus dei. Aliqñ ad intellectum sicut ibi Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet ꝛc. Non enim fiebat demonstratio ad oculum. quia virgo beata nōduz erat nata sed fiebat demōstratio ad intellectū. Aliqñ ꝓ demōstrat affectum: sicut habet Johā. ij. cuz iudei dixerūt de rpo qñ super Iazaz lachrymatus est. Ecce qō amabat eum. qñ igitur virgo dixit. Ecce ancilla dñi. pōt esse demōstratio ad oculum: vt sit sensus. Ecce ꝓsens est ꝓmpta t parata ancilla dñi ad obediendum. Et pōt fieri demonstratio ad intellectum tanq; si dicat virgo ad angelū Questui a te modus concipiendi t exponi sti. Et ecce ancilla dñi: modum ipsum intelligeri. q; scz non naturaliter sed supernaturaliter concipere debeā. Potest etiā demōstrare affectum: vt sit sensus. Ecce ancilla dñi. Offert deo suo sensus. desiderū t affectū. Et ideo ipse meū affectum cōpleat per effectus. vltimo modo ꝛauit vt sibi sic veniat vt angelus dixerat. cum ait. Fiat mihi ſm verbū tuum. Istud signorum est Josue. xv vbi ōr q; Achra filia Caleph sedens in asino dixit patri suo. Pater terram arentez t aulam dedisti mihi da mihi t irriguā. de quo ꝛcz ei irriguā superiuz: t irriguā inferiꝰ Achra sedēs in asino est virgo maria que dominabatur corpori suo: que habuit terraz arentem: id est carnez ab omni humore cōcupiscentie exiccatā, terrā quoq; australeꝰ

Quare Zacharias interrogās punit⁹ fuit et non Maria

Q

P

idest alaz affatu ſpūſſancti inflammatā: t tamē petijt irriguum superius t irriguum inferius quādo dixit. Fiat mihi ſm verbū tuū. Nihil enim superius diuinitate. nihil inferius mortali carne. Tūc igitur irriguū superius t inferius habuit quādo in eius vtero verbum caro factuz fuit. vt. ſ. nobis gr̄am suā daret in presenti seculo t vitam eternam in futuro. Amen.

De eadem filij dei incarnatione ex virgine. Sermo. iiij.

Virtus altissimi

obūbrabit tibi. Aug. ſ. Beatus Augustinus in quodam ꝓmone alloquens gloriosaz

V

virginē mariam inquit. Dic mihi tam queso sancti sanctorum mater ꝛc. vide. ū. in. iij. parte huius operis. sermone. iiij. parte. ij. in. ſi. Etiam dicit in sermone annunciationis. Audite fratres Mariam nobiscum loquentem. carne absentem. spiritu presentē diu virginitatis t indicantem quomō mater effecta sit creatoris. inquit ergo Maria In domo mea erā puella indea de dauid regis stirpe generata. adulta sum t desponsata: desponsata sum ꝛuxi: t placui alteri. nō interuenīēte adulterio: sed interuenīēte ſpūſancto. desponsata sum homini ideo: t placui altissimo. desponsauit me vir iudeus t amauit me ihesus deus. ignorauit Joseph sponsus meꝰ q; me adamasset deus meus. t putauit q; de adulterio intumuisset venter meus. virtus autem altissimi obumbrauit mihi. vt dicunt verba ꝓpositra. Super quibus duas tm̄ considerare t oneo faciemus.

Prima dubitationis appellabitur.

Scōa ꝓ fructificationis.

Pars prima huius sermōis que dicitur dubitationis.

B

*Q*riadā nō peccasset vtrum rpa incarnaꝰ fuisset

Ro expeditiōe p̄me partis mouet vna dubitatio. ſ. vtrum si

P

adā nō peccasset filiꝰ dei incarnaꝰ fuisset? Ad quā respondet

brūo Tho. i. iij. scripto. di. ſ. ar. iij. t in. iij. parte sum. q. ſ. ar. iij. cum suis seqcib⁹: dicēs q; nō. t b⁹ pbat ꝓmo rationib⁹. scōo autoritatib⁹. Prima ratio dicitur diuine sapiētie sic. Diuina sapiētia in omnib⁹ modum cōgruū t ordines debitū adinuenit. vnde q̄a hō debito deo ad corpalia reuersus lapsus

Universidad de Deusto
Biblioteca

fuerat. ideo Fuenicis fuit vt de⁹ carne assu
pr̃et ea corpalia salutꝫ remedia boi adhi
beret. Q̃ ita propter Aug. sup Joānez ait.
Ciro. te erexerat: caro te sanat. qñ sic
venit xp̃s vt de carne vitā carnis extingue
ret. Sic̃o idē pdestōne diuie mie sic. De
er mia sua pmittit petā fieri: vt ex ip elici
at maiꝰ bonū. nā vbi abūdauit iniq̃tas: su
pabūdauit t gr̃a. vt dicit apls ad Rom. v.
Et qz esse potuit aliq̃d maius humana na
tura t pcipue vnio humane nature t diui
ne in psona xp̃i. ideo divina mia culpaz
in homine permisit esse: ppter illud bonꝫ
maximū inde elicien duꝫ. vel propter vnio
nem diuine nature t humane in xp̃o. pro
pter qō Greg. in bñdictiōe cerei paschalis
inquit. O felix culpa que talē ac tantū me
ruit habere redēptorē: Tertio idē pbatur
rōne diuine prudentie sic. Predestinatio t
puidentia dei t quantū ad factū t quātū
ad modū falli nō pōt: sicut nec pscientia dei
q̃ futuroꝝ est. Et ideo sicut de⁹ pdestinauit
saluti alicuius: hoīs p oportuno aliquoꝝ im
plendā: ita pdestinauit opus incarnatiōis
i remediū hūani peccati. Preterea autori
tatibus idem pbatur. Nā hoc affirmat au
gustinus sup illud Mat. j. Ipe enī saluū
faciet pplm suū a petis eoꝝ: dicēs. Si hō
non peccasset: virgo nō peperisset. t iterum
exponēs illud Mat. viii. Venit filius ho
minis quere re t saluus facere qđ perierat
Dicit em Augu. in lib. de vbis apostoli. si
homo nō peccasset: filiꝰ hoīs nō venisset
sc̃s in carne. Pretꝫ super illud. j. ad Timo. j.
Xp̃s iesus venit in hunc mūdum peccato
res saluos facer. ait idē Aug. Nulla causa
fuit venendi xp̃o dñō: nisi petītes saluos
facere. tolle vulnera. tolle morbos. t nulla
erit causa medicine. Cum ergo remota cau
sa remouear effectus. c. cum infirmitas. de
peni. t re. c. cum cessante. de appel. cum si
milibꝰ. vt etiā ait pbus. ij. phy. videt dicē
dum q̃ si peccatū non fuisset: filiꝰ dei car
nem non assumpsisset. Hoc etiam pbat
auctoritate Greg. quaꝫ in missa recitat ec
clesia dicēs. Nihil nobis nasci profuit: nisi
redimi pfuisset: sed redemptio non fuisset
si seruiꝰ peccati nō extitisset. ergo si petīs
non fuisset. filiꝰ dei tēporaliter natus non
esset. Aug. quoq̃ in quadā ōne ad beatā
vgine ait. vt quid em nescia peti p pecca
toꝝ pareres. si velles q̃ peccasset: aut qđ
mater fieres saluatoris: si nulla esset indigē
tia salutis. Et Leo papa in sermone de tri
nitate sic dicit. Si ei hō ad imaginē t simi
litudinē dei facꝰ in suo honore mansisset:
creator mūdi creatura nō fieret: neq̃ eter
nus tpalitatē subiret: et equalis deo patri
filiꝰ formā serui nō assumeret. Amb. etiaꝫ
sup Lucam sic inquit. Ille iustus venit ad
pctōres. vt er petōrꝫ faceret iustos: pius
venit ad impios vt nos faceret pios. humi
lis venit ad superbos vt er superbis faceret
humiles. Et Ber. i sermone ad milites ait.
Venit medicꝰ ad egrotos: redēptor ad vē
ditos: ad errātes via. ad mortuos vita. Hꝫ
ille. Ex quibꝰ oībꝰ rationibus t auctoritati
bus videt pbari t ocludi q̃ xp̃s nō fuisset
incarnatus si homo nō peccasset. Sed his
argumētis nō obstātibꝰ. Credo q̃ sit vera
opinio Alexandri de ales in. iij. pte sum. in
tract. ō incarnatiōe christi. t Scoti in. iij.
dist. vij. q. ij. dubio. j. t Petri de aquila ea
dē di. t Rich. in. iij. di. j. arti. ij. q. iij. t san
cti Bona. ac Fran. de may. ac Alexādri lō
bardi in eadem dist. sc̃z q̃ etiā si homo nō
peccasset dei filiꝰ incarnatꝰ fuisset: sed car
nem passibilē. t mortalem nullo modo as
sumpsisset. t hoc pbatur multis rationibꝰ
Primo ratione similationis sic. Sm philam
autoris in lib. vj. principioꝝ. Tanto vnum
quodq̃ pfectius est quāto magis assimi
latur suo principio. Cū ergo vt habet Deu
tero. xxxij. dei pfecta sunt opera. sequit q̃
deus qui creauit mundum. vt ō: Genē. j. et
Eccli. xviij. vbi scriptū est. qui viuit in eter
num: creauit omnia simul. Ut ipsas res in
quātum capacitas earū attingebat perfe
ctas faceret: voluit in eis ponere similitu
dinē suā. Unde bonitas diuina in creādo
mūdum posuit similitudinē suā in eo q̃ fe
cit eum bonū. t magnitudo in eo q̃ fecit eū
magnū. t eternitas in eo q̃ fecit eum dura
bilē. t sic de singulis. q̃a sm pbm. ij. phy.
t. v. metaph. Omnes effectus naturaliter
assimilātur sue cause. Cūc sic arguit. Om
ne illud p̃ quod dignitates diuine melius
t pfectiꝰ ostēdunt pfectiones suas t simi
litudines. t quietātur in mūdo deū facere
cōgruum fuit. Cum iste sit nobilior finis q̃
ques mūdus vl aliqua creatura sit creata.
Sed hoc em deus creauit mundum vt in eo
ostēderet seipm t operationē suā. intrinsece
cam. sed si natura humana est assumpta a
diuina i vnione suppositi t psone. que q̃dē
persona sit verus deus t hō: ꝓes diuine di
uinitatis habēt pfecte suas similitudines in
hoc ope. quia bonitas diuina nō potest
melius opꝰ facere de creatura. nec magni
tudo magis bonā. nec eternitas magis du
rabilē. t sic de aliis dignitatibꝰ diuinis. er
go ꝛc. Nam si non esset assumpta a diuina
ipsa humana natura. nulla dignitas diui
na haberet pfectionē nec quietē i pūctio
ne mundi. q̃ potestas diuina semp posset
facere maiꝰ opꝰ i mūdo: t melius quocūq̃
ope facto. Ista ergo fuit vna er causis scar
nationis dei vt dignitates diuine ostende
rent pfecte similitudines suas in creatura
t quierarer in ea. cum in nullo alio ope er
trinseco potuissent ꝺetari oīs dignitates
diuine nisi in isto. In isto autē quierantur
oēs diuine dignitates t opatio totalis nūdi. tanq̃ in ope summo t nobilissimo. Se
cunda ratio ꝺr dilectiōis. Cū em quilibet fi
delis teneaf deuꝫ diligere toto corde. tota
anima t tota mēte. vt precipitur. Deut. vj
Mat. xxij. Luc. x. et. Mar. xij. transsumpti
ue i. c. omnis. xiij. dist. t. c. vnico. §. hoc vn
guēto. de sacra vncti. sequitur q̃ fuit con
gruū deū facere omne illud per qō melius
flecti posset t magis moueri ad talē dilecti
onē. si em deus nō fecisset in natura huma
na id per qō ipse magis ab ea diligi posset
nollet se totaliter t intime diligi ab ea. qō
est impossibile cū ipse sit summū bonū t p
ꝺsequēs summe diligibile. Uel vellet se di
ligi summe t totaliꝰ a natura humana ipo
nō faciēte in ea totū illud p qō plus eū ꝺs
diligere. Et sic requireret ab ea qō non ꝺs
erigere. t vellet rationē amoris ponꝰ fun
dari i ea q̃ in seipo qō est impossibile. si em
vt ait pbs. j. metaphys. vnūquodq̃ entiū
utitur natura sibi ꝓpria. t sm cōmentato
rem. ij. metaphys. vnūquodq̃ sm q̃ se hꝫ
ad entitatē. ita se habet ad operationē. Et
deus ē infinita bonitas: debet dilectio ma
xīa fundari in eo q̃ i natura humana. que
est finita. t per cōsequens congruū fuit ad
mouendum creaturā humanā ad diligen
dum eum q̃ ipsa natura humana assume
retur a diuino. ita q̃ deus et homo esset in
vnitate suppositi t psone. Et hanc rationē
approbat Augustinus in lib. Eur quādo t
quomodo deus. c. vj. dicēs. Deꝰ homo fie
rī dignatus est. quarenus tanto illum ple
nius diligamus atq̃ laudemus. quāto cla
rius eius benignitaꝫ erga nos cognouis
mus. Tertio ratione ordinationis sic. Fi

nis omnio creature est hō. Iuxta illud phi
in. ij. physic. t. ij. de anima dicētis. Hoc si
mus quodammodo finis omnīū. t vtimur
rāq̃ ꝓpter nos omnib⁹ que sunt. t hoc du
pliciter. scz intrinsece t extrinsece. Intrinse
ce quia omnis creatura ad ipsum ordinat
tanq̃ ad finē sub vltimo fine deo. Sm bea
tuꝫ Bona. in. ij. dist. xv. arti. ij. q. j. Et patet
hoc etiaꝫ Genē. j. quādo dixit deus. Facia
mus hominē ad imaginē t similitudinem
nostrā vt preſit piscib⁹ maris t volatilibus
celi t bestijs terre. Extrinsece ho. quia vlti
mo inter omnia creata facꝰ est homo. Cū
igitur deus vt habetur Apocal. j. t penul.
sit alpha t o. principiū t finis. cōgruū fuit
vt deꝰ fieret hō t sic ꝓncipiū ingerek cū fi
ne. t idem esset. ꝓncipiū t finis. Figura em
est pfectissima. Sm arithmeticos. Finis au
Johā. viij. Ego suꝫ principiū qui t loquor
vobis. ergo ꝛc. Et iste rationes militāt etiā
tur ampliatiōis sic. Capacitas humane na
ture nō est per peccatum in aliquo amplia
ta. Sed post peccatū natura humana fuit
capax tanti boni vt deo vniretur. et a deo
assumeretur in vnitate persone. Ergo ante
peccatum multo magis istius boni capax
fuit. Ergo deus humanā naturā assumpsis
set etiā si homo non peccasset. immo mul
to magis sed nō fuisset passus nec mortuꝰ
quia sm philosophū. ij. de generatōe. Defi
cīēte causa. i. peccato: defecisset etiā effectꝰ
scz mortis t passionis filij dei. t isto modo
habent intelligi omnes rationes et autori
tates alterius opinionis. quibus etiaꝫ clas
rius sic potest respōderi. q̃ quotiēscunq̃
ad causandum vnū effectum plures cause
eque principaliter cōcurrunt cessante vna
tm. nō cessat effectus qui potest causari ab
altera earū causarum. vt notatur in. §. affi
nitatis. insti. de nup. t. l. si ventri. §. in bo
nis. ff. de ꝓui. credi. t in. l. liberorum. ff. de
bis qui notā. infa. t per Bartolum. in. l. ita
stipulatus. ff. de verboꝝ obligatione. t. lo
quitur de causa finali duplici ad vnus effe
ctum concurrente sicut est in ꝓposito nō
t dicit q̃ vna cessante non cessat effectus.
posito ergo p vero q̃ vna causa incarna
tiōis xp̃i fuerit peccatū: nō cū alie ꝑplures
fuerint ad hoc simul ꝓcurrētes: ō ꝑ hus su
pradictū est t dicetur in sequētibus. q̃ uis

Rūsio ad rationes. j opinio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cessasset ipsum pctm: non cessasset incarnatio remanetib⁹ aliqs causa. qz ho solū peccatū fuit causa passiōis ⁊ mortis xpi. ideo cessante. pcō: cessasset mors et passio eius

Quinta ratio ōr cōicationis sic. ꝑm Dionysiū in. iiij. ca. de angelica hierarchia. Bonū vt bonū naturaliter est sui ipsius cōmunicatiuū. sed deus est summa bonitas. in abstracto. ergo summe debuit ⁊ dz esse communicatiua: ita vt si possibile essz ꝙ a creatura participaret infinite deberet ei cōicari. Cum igitur maior sit cōicatio per cōiunctiōē psone diuine: ipsi nature humane i vnitate psone: cui fit in coniunctione gratuita: glorificata: que erit in visiōe ⁊ fruitiōe dei i patria. qz cuz illa erit ista. ⁊ non ecōtrario. ergo vt deus summe cōicaret bonitatē suā: etiā si hō non peccasset: carnez assumpsisset. ⁊ hoc ꝓcipue' vt in ipsa natura humana bonitatē suā cōicaret omni creature: qz ꝑm Greg. in homel. sup illo Mar. vlti. Predicate euāgelium omni creature. Omnis creature nole intelligi hō. qz commune aliqd hz hō cū omni creatura. Lapides nāz sunt: sed non viuūt. Arbusta sunt viuūt sed nō sentiūt. Bruta ho sunt. viuūt sentiūt. sed nō discernūt. Voles ho sūt' viuunt: sentiūt ⁊ discernūt atqz cū angelis intelligūt. Ergo vt omnis creatura bonitatē dei participaret in homine. debuit etiam si homo nō peccassz carnē assumere. Secto ides ꝓbatur ratione occasionis sic. Ostendit deus qō deus prendit fiendum a ꝓncipio ⁊ angeli ꝓuiderūt: ita debuit fieri nulla alia occasione accedente. quia summū bonū in natura humana non dz esse occasionatum sed incarnatio filij dei est summū bonū in humana natura quā a principio creatiōis mūdi ostēdit dez nonnullis angelis ḡ non debuit esse occasiōata. s. ꝓpter pctm facta nisi cum precisione. s. ad passionē ⁊ mortem ergo ꝓs ꝓpositū. Oō aūt ante peccatū ꝓuisuz ⁊ preostēsum fuerit hoc mysteriū angelis. ostendit Bern. sup illud Jone. ij. ꝓpter me venit hec tẽpestas. Exponēs illud verbum de ꝓsona filij dei dicēs. ꝙ lucifer ꝓuidit rationalē creaturā assumendam in vnitatem persone filij dei. vidit ⁊ invidit. vnde invidia fuit causa casus diaboli. Et mouens ipm ad tentādum hominē: cuius felicitati invidebat vt per pctm demereret hūana natura assumptionē vnibilitatem ad deum. Ex quoptz ꝙ lucifer intellexit vnionē humane nature. ⁊ ipsum lapsum intellexit vt impedimentū vnionis. ꝓpter qō ⁊ ꝓ curauit lapsum. Ex hoc ergo relinquit ꝙ circūscripto lapsu ad huc est ponere quemtiā incarnationis. Hec Alexāder. ⁊ de b fūdamēto etiā tractabit in sequēti sermone parte. s. Septimo ides probatur ratione prestignationis. i. sacri mrimonij. certuz est essi ante lapsum fuisse institutum matrimonij sacramētū. dicēte dño Gen. s. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. Et Adam hoc os est ex ossibus meis. ⁊ hec caro est ex carne mea. hoc aūt dicit apls esse sacramētum magnū in xpo ⁊ ecclesia ad ephes. v. Si igitur sacrm hoc institutū est. ⁊ mānisset etiā circūscripto lapsu: pater etiā qz ipa res sacra futura erat. i. incarnatio filij dei: cuius ipsius erat signū. Octauo probatur rone ostēsionis sic. Cū multi essent modi redimendi genus humanū ꝑm Augu. xiij. de trini. voluit tū deus illud redimere isto modo. vt magis alliceret hominē ad amorem sui. sed magis allicebatur ad amorez sui si fuisset assumptus in statu innocentie ergo etiā si hō nō peccasset vt nos ad amorē suū magis alliceret carnez assumere debuisset: Et hec veritas confirmatur auctoritate Augustini in quodam sermone dicentis. Que maior causa veniēdi deo. nisi vt ostēderet nobis dilectionē suam. vt si amare pigeat reamare nō pigeat. Ille. Nono idē ꝓbatur rone punitionis sic. Nullus inde dz reportare commodū vnde meretur supplicū. l. i. ⁊. l. ne ex dolo. ⁊. c. ex tenore. de rescrip. vbi habet ꝙ nemini malicia sua dz patrocinari. ⁊ nullus ex dolo suo dz lucrum cōsequi. ⁊ nemo ex delicto suo dz facere ꝓditionem suam meliorē. l. trāsactione finita. C. de trāsac. ⁊. l. non fraudatur. §. nemo. ff. de reg. iu. ⁊. qō ibi no. ⁊. xvj. q. j. c. legi. hoc est esset cōtra iusticie ordinē. Si aūt deus nō incarnatus fuisset nisi peccasset hō. maximū commodū de suo pctō reportasset. Cuz essz nullā maiorē dignitatē nullūqz maius donū ⁊ bñficiū excellētius potuerit deus dare homini qz ꝙ suā naturā assumeret. hoc aūt beneficiū nō habuisset si nō peccasset Quis non videt quantū bonū: quātūcūqz bñficius assecutus est ex suo pctō. Ex quo ꝑm ordinē diuine iusticie meruisset eternū supplicium. Decimo ides probatur rone beatificationis. Nā tripler reperit beatitudo holo ꝑm doctores. Prima est substantialis

que consistit in anima ⁊ hanc solus in deo habet que cōsistit in tribus ipius aīe dotibus videlicet fruitione. tentione ⁊ visione. Secūda est consubstātialis: que cōsistit in beatitudine corpis videls claritate agilitate. subtilitate. ⁊ impassibilitate. Tertia dicitur accidentalis'. quia sine ista esset ādez homo beatus: sed non oīno: qz ipsi sensus corporei non haberēt plenā leticiā quantū ad pñs spectat. Presuppono etiā saluo meliori iudicio ꝙ oēs sensus hoīs debeāt esse in actibus suis in completa perfectione vt corpis btitudo plenissima sit. qua plenior esse nō possit. qz btūdo nō est cui boni aliqd deest quod habere potest ꝑm Augu. in lib. de vera innocētia. ⁊ tunc arguo sic ꝑm predictos doctores ⁊ Bonauen. in. iij. disti. j. ar. s. q. ij. homo totaliter debet beatificari. sed nō beatificat nisi in deo ꝙ solus est eius merces sicut ad abraam ait Geneb. xv. Ego sum merces tua magna nimis. nec beatificat totaliter nisi beatificetur in aīa ⁊ corpore totaliter sensus aūt exterior nō pōt beatificari nisi in re corporali. ergo si tota beatitudo hominis in deo esse debet: ⁊ nō ab aliq mendicari: congruit deū esse corporeum. Ꝫ est sibi vnire corpus in quo tangis in ꝓprio obiecto corpis sensus possint sua beatitudinem inuenire. Et ls. quis diceret ꝙ sensus habuissent suos actus. etiā sine hoc ꝙ deus esset incarnatus. vt pote vsus de quo ptm cipaliter loquimur: ⁊ cuius appellatiōe oēs quādoqz sensus hoīs cōtinent. vt in. l. vnica. §. videamus. C. de rei vxo. act. ⁊. ff. de legā. ij. l. si mihi. ⁊ Titio. in princi. ⁊ de iniurijs. l. item apud. §. si quis. et de triti. vino oleoqz. le. l. ervsu. ⁊. C. de omni agro deserto. l. qui agros lib. xj. Nā vīus noster delectatus fuisset ab sqz eo ꝙ deus factus esset corporalr visibilis. Vidisset enī pulchritudinem celoz ⁊ alia corpalia oīa. ⁊ maxime sociādatus fuisset videndo pulcherrima corpora sanctorū. Respondeo ꝙ verū est: non tamē in deo solū fuisset beatificat' ꝓ hanc visionē: i quo deberet totus homo beatificari. Unde hoc est singulare gaudius beatorum ꝙ vident nostram humanitatē vnitā diuinitati. Hinc Bern. ait. Plenū profluo omni suauitatis dulcedine. videre hominē holū conditorē. Ecce enim dulce lumē ⁊ delectabile oculis videre solē iusticie christū dñm. de quo Malach. iij. Vobis timentibus nomen meū orief sol iusticie. Et hoc singulare gaudiū Esaias expressit. c. xxxiij. dicēs. Regē in decore suo videbūt. Istam rationē confirmat Augustinus in libro de spū ⁊ anima dicēs. Propterea deus factus est homo vt totū in se hominē beatificaret vt siue homo ingrederet intus per intellectum: siue egrederetur extra per sensum. in creatore suo pascua inuenirent. Pascua intus in cognitione deitatis. pascua foris in carne saluatoris. Vec il'e. Et quib⁹ oībus claret ꝙ si considerak incarnatio ꝑm circūstantiā. vt pote quia assumpsit carnē passibilem ⁊ mortaley. sic est vera ꝑma opinio: quia vtiqz nō fuisset deus incarnat⁹ si hō non peccasset. si aūt considerak in se simpliciter. tenendum est ꝙ filius dei ꝑm opinionem secūdam incarnatus esset: etiaz si homo non peccasset rationibus ꝓdictis. Aliisquoqz fundamentis potest eadem veritas declarari: que ponenk in sermone sequenti parte. i.

Paro' secunda huius sermonis que dicitur fructificationis.

E generatione ⁊ sceptione filij dei ex vgine ꝓpheravit Esaias ꝓpheta sui libri. ca. xlv. dicens. Rorate celi desup ⁊ nubes pluant iustū. aperiat terra ⁊ germinet saluatorem. Unde est notandus ꝙ incarnatio xpi pluuie assimilat. quia pluuia trib⁹ modis generatur scz virtute caloris attrahētis ⁊ vaporis ascendentis. ac venti colligentis. Venti enī volātes supra mare multum humorē sepe colligūt: ⁊ secum ad aeres attrahentes in pluuiā dissoluūt. Et similiter bta virgo hīo tribus modis hanc celestem pluuiā generauit. Gratia enī dei est amor dei Amor aūt est ille ignis de quo ipe saluator ait Luce. xij. Ignem veni mittere in terrā. Quia igit benedicta virgo fuit plena gratia ⁊ amore dei. ⁊ ꝙsequēter igne ⁊ calore. ideo virtute istius caloris diuinū fontē ad se traxit ⁊ istam celestē pluuiam generauit de qua ꝓ. lxv. dicit. Descēdet sicut pluuia in vellus. Item filius dei est vapor frutis dei. Sapientie. vij. Iste igitur vapor inter virginis viscera sue sui incisiōe siue apertione se occultauit et postea in pluuiam se diffudit quādo mūdum famelicum satiauit. Juxta illud ꝓ. lxxxj. Pluit illis manna ad manducandū. Beata autē virgo ait illud Ecclesiastici. xxiij. Quasi libanus non incisus euaporaui habitationem meam

Incarnatio assimilat pluuie

Filius dei vapor

Tripla beatitudo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Spūs scūs ventus

Jtē spūsanctus dicit ventus. iurta illud Johānis. iij. Spūs vbi vult spirat. Jste autem ventus stans in maria eius humores collegit ⁊ corpus xpi formauit ita vt saluarem pluuiā generauit que vniuersus mūdus fructificare facit. Dicit aūt Jacobi. v. Nō pluit per annos tres ⁊ menses ser. Anni tres sunt tria tempora que precesserant lex nature culpe ⁊ legis scripte in quibus pluuia benedictionis nō venit. Quartū aūt tempus est gratie. ⁊ in isto etiā non venit vsq; ad menses ser. Jn isto aūt mense sexto missus est angelus Gabriel a deo. Luce. j. ⁊ tunc roraueruūt celi desup: ⁊ nubes virginalis pluit iustum. atq; aperta est terra. i. ipsa virgo benedicta: ⁊ genuit saluatorem.

Utilitates carnationis

Sed p maio. i declaratione pcedentiū est sciendū: q filius dei incarnatus est ppter multas utilitates homini ⁊ toti mūdo cōferendas. Primo vt mundus malignitate inflammatū refrigeraret. ideo assimilatur ros in verbis gallegatis. Ros eñ calorem temperat: ⁊ refrigerium prestat. iurta illud Eccli. xviij. Nonne ardorē refrigerat ros? ⁊ flantē iste ros temperauit estum ꝓ cupiscentie. Jurta illud Eccli. xliij. Ros obuians ardori venienti in humilē faciet eum. Item ad durū refrigerū gratie iurta illud Daniel. iij. Fecit medium fornacis quasi ventum roris flantem. Secundo incarnatus est vt mūdus aridū impinguare. Ros eñ ḡdas pisces maris impinguat: ⁊ in aliquibus regionibus oues ros pascunt ⁊ impinguantur. Sic iste ros mundū aridū impinguauit. cui dici potuit illud Gen. xxvij. Jn pinguedine terre ⁊ rore celi desup erit benedictio tua. Jmpinguat eñ in christo ex consideratiōe sue humanitatis que appellatur terre pinguedo. ⁊ consideratione sue diuinitatis que dicitur ros celi. Tertio incarnatus est vt mūdū sterilē fecūdaret. locus eñ vbi ros nō descendit est sterilio: sic mūdus erat sterilis a bona opatione: sz descendit ros iste in ipm ⁊ germinare fecit iurta illud Osee. xiij. Ero quasi ros ⁊ israel germinabit quasi lilium. Quarto incarnatus est vt mūdum famelicum saturaret. Unde Numeri. xj. dicit Cum ꝺescenderet nocte super castra ros. descēdebat parit ⁊ mana. Jsto tamen manna non pascunt homines comuni. i. per peccatū denigrati. sz pueri. i. homines mansueti ⁊ per puritatē albi. Nā pulli columbarum ḡdin habēt pilas albos a

parentibus relin quūtur. ⁊ tunc eleuantes capita ⁊ aperientes rostra celesti rore pascunt. Un po. xlvj. inqr. de deo. Qui dat iumētis escam ipsorum. ⁊ pullis corui nocātibus eum. Quādo autē nigrescere incipiūt a parentibus suis nutriunt. ⁊ hec dicit glosa super predicta verba psalmiste.

Quinto incarnatus est vt potestatem demonū coerceret. ros enim nocturno tempore cadens venenosa animalia arcet ⁊ ideo venenū eorū non rātū nocet denocte quantū de die. Jm pbm raro eñ pungūt serpentes ḡdiu stant iter herbas irroratas. Sic iste ros celestis ad nos veniens malicia demonis refrenauit. Unde ipsi filio dei dicitur Esaie. xxvj. Ros lucis ros tuus et terram gygantum. i. superbos demonū detrahes in ruinam. Notandum ꝺo q ros generatur in medio aerio interstitio a temperate calido ⁊ temperate frigido. Tria aūt sunt interstitia. scz celum. mundus ⁊ infernus. Christi igit incarnatio non est effecta in supremo interstitio. i. in celo qi angelicam naturam non assumpsit. Unde ad Hebre. ij. inquit apostolus. nusq; eñ angelos apprehendit. Non etiā est facta in inferno. quia demones nō redemit nec eis pepcit. iurta illud. ij. Petri. j. Deus angelis peccātibus nō pepercit. sed facta est in medio interstitio. i. in mūdo. quia naturā humanā assumpsit. iurta illud apostoli ad Galath. iij. ca. Misit deus filiū suum factum ex muliere. factus sub lege. Jsta aūt rotatio. i. filij dei incarnatio facta fuit ex calido ⁊ frigido. Duo eñ indurerunt deum vt homo fieret. scz abundantia charitatis ex parte sui que fuit quasi calor. iurta illud ad Romā. v. Cōmendat deus charitatez suam in nobis ⁊c. et miseria gñalis ex parte nostri q̄ fuit ḡsi frigus. Unde ps. xj. inquit. Propter miseriam inopum ⁊ genitū pauperum nūc exurgam dicit dñs. Jn hoc aūtez fuit distinctio inter naturalē rotationem. ⁊ istam supernaturalē. scz dei incarnationem. quia in naturali est tempatus calor: ⁊ tempatū frigus. Jn hac aūt supnaturali fuit nimis calor amoris iurta illud ad Ephe. ij. [Deus qui dives est in misericordia ꝓpter nimiam charitatē suā qua dilexit nos. cuz essemus mortui peccato vinificauit nos in christo. Item fuit nimius frigus languoris. iurta illud ps. xviij. ⁊ lij. Omnes declinauerūt sīl inutiles facti sunt; non est q̄ faciat bonū non

est vsq; ad vnum. Jste autez ros celestis descendit in beatā virginē que facta est instar conche marine que ex rore celesti generat margaritam. Nam sicut dicit Jsidorus in libro etymol. Concha marina certo tempore se aperit ⁊ rosē celestem recipit. et sic margaritas inter sua viscera gignit. sic virgo beata animā suuz cōsentiendo aperuit quando dixit. Ecce ancilla dñi: et tunc ros spūsancti in eam descendit. ⁊ sic filium dei generauit. Et hanc apertionem beatissime virginis ⁊ descensum spūsancti in eam ac saluatoris incarnationē ex ea: peredat prophēta Esaias in verbis gallegatis dicens. Rorate celi ⁊c. Hec etiam virgo benedicta fecundata fuit ad instar terre. que rōre celesti persusa: generat viridem herbam. iurta illud Deut. xxxij. Fluat vt ros eloquium meuz: quasi stille super gemmen. Et ideo cantat ecclesia de christo dicens. Descendit in vterum virginis quasi ros super gramen.

Maria gedeonis vellus

Fuit etiā beata virgo ad instar velleris gedeonis quod roze impletū fuit. ⁊ deide rotauit aream et impleuit conchā. vt habetur Judicum. vj. Jstud eñ vellus figurauit vterum beatissime virginis in quo descendit plenitudo roris. i. totius diuinitatis. Ex qua plēitudine concha. i. omnis ecclesia repleta est. Unde Bern. in quodam sermone inquit. Rigaturus aream dominus celesti rore: totum vellus prius in sundit: redemptur? eñ gen? humanū vniuersum precium contulit in maria. ō qua dici potest illud Prouerbioz. xxx. c. Sicut ros super herbam. sic ⁊ hilaritas regine. Cuius ēm er celestis isti regine arrisit quando de celo sicut ros in eius vterum descendit: et eam velut herbam bonam fructificare fecit Unde ipa dicere potest illud Job. xxix. c. Ros morabit in messione mea. Dē ipa etiam exponi potest illud Exodi. xvj. cap.

Castrū Maria

Quane quoq; ros iacuit per circuitum castrorum. Castrum eñ dei fuit beate virginis aīa nis animus qui ira vallatus fuit et munitus ꝙ nunq; potuit ingredi inimicus. Castra etiā dei dici possunt eiusdē matris dei viscera in quibus diuina maiestas ad habitandum de celo descēdi. Unde canit ecclesia. Caste parentis viscera: celestis intrat gratia. vēter puelle baiulat secretu que nō nouerat. Dicta sunt eius castra ab obseruatione castitatis quam obseruabant milites antiqui. vt ait quedā gl̄o. in. l. qui cuz vno

ff. de re mili. Castra etiam aliquando exponunt. i. hospitia. vt. C. de mercatis. l. oēs. in principio. lib. xj. ꝓprie ꝺo dicunt loca i quibus est exercitus ad pugnaz. vt in. l. qui mittunt. ff. ff. ex quibus causis maio. ⁊ ideo beate virginis viscera in quibus hospitatus et stetit nouez mēsibus dominus exercituum fortis et potens in prelio. merito castra appellari possunt. Jn istis ergo castris. i. castis visceribus intemerate virginis genitus est ros celestis. i. dei filius. de quo pater eius eternus inquit Job. xxxviij. Quis genuit stillas roris? quā diceret nisi ego. De descensu quoq; istius roris celestis exponi pōt illud ꝺo. xxxij. Sicut ros hermon qui descendit in mōtem syon. Jpe etiam dei filius volens intrare ḡginis prerum dicebat illud Canticoꝝ. v. Aperi mihi amica mea columba mea: immaculata mea: quia caput meum plenū est rore. Dic ergo ros suauissimus in sacrario vteri virginalis vouem mensibus requieuit. sicut dicit dominz. ego quiescam. in loco meo sicut nubes roris in die messis. Sexto pcipaliter incarnatus est filius dei: vt mundum per peccatum tenebrosum illuminaret. Unde verificatū est illud Esaie. ix. Populus q̄ ambulabat in tenebris vidit lucez magnam habitantibus in regione vmbre mortis lux orta est eis. Erant eñ homines in tenebris ignorātie obcecati ⁊ facti sicut bestie. iurta illud ꝺo. xlviij. Homo cum in honore esset non intellexit. comparatus ē iumentis insipientibus. ⁊ similis factus ē illis. Et in signum huius fecit deus primo parentibus post peccatum tunicas pellicias que facte erant de pellibus animalium in signū sue ignorātie bestialis. beata aūt virgo eis genuit eum qui dicit Johis viij. Ego sum lux mundi. de quo Johānis primo ca. dicit. Erat lux vera que illuminat omnē hoīem venientez in hunc mundum

Septimo incarnatus est vt mundum in dominio diaboli positū a seruitute eis liberaret. Ante aduentum nāq; saluatoris nostri diabolus erat vt mūdi ḋns ⁊ princeps. c. pudor. xxxj. q. ij. Nō erat autem potestas super terram que compararet ei qui facta est vt nullum timeret. Job. xlj. Venit ergo deo de tribu iuda vt contra illū dimicaret ⁊ humanus genus de manibus eius eriperet; ⁊ ipsum de mundi dnio ejiceret. Unde

ipse dño dicebat Johā. xij. Nunc princeps mundi huius eicietur foras. Octauo incarnatꝰ est vt nos seruos ꝑ peccatī furta ea que habenꝫ ad Roman. viij. ¶. ij. q. vij. ca. quid ergo ad libertatē innocētie perduceret. ¶ de vituperio ¶ ignobilitate vitioꝝ: virtutum nobilitate insigniret: ¶ nos iniustos ¶ sceleratos per passionē ¶ mortē suā deo patri reconciliaret. Unde Hieronymus super Amos ꝓpheam inquit. Per filium ꝟginis de seruis facti sumꝰ liberi. de ignobilibus nobileꝫ: de peccatoribꝰ iusti: quia satisfecit ꝓ nobis qui eramus debitores mortis. Dicamus ergo oēs saluator noster. O domine iesu. O redemptor noster. O fili dei benedicte. ecce nos seruos tuos esse ꝓfitemur cuꝝ illa que angelo respōdit qui ei incarnationē tuam nūciauerat. ecce ancilla domini fiat mihi ꝟm verbū tuum.

Quibus verbis sanue celestis hierusalem aperte sunt nobis in quas introduci meremur ipsius benedicte virginis intercessione: ¶ recuꝝ ac cum illa regnare in secula seculorum. Amen.

De eadem sacratissima filij dei incarnatione. Sermo. v.

p

As admirabile

opus excelsi. Eccli. xliij. c. Ille dicitur esse artifex sapiēs ¶ bonus qui non solū. scit vas de nouo fabricare: sed etiā si sit destructū in melꝰ reparare: Nas subtilitas artis ꝓ opera difficilioꝝ cognoscitur. difficilius est autē vas confractum reparare ꝙ nouū facere. ¶ ideo ināt imperator: i. l. j. §. cunctꝫ. C. de vete. iu. enucle. ꝙ laudabilior est is qui factum subtiliter emēdat eo qui primo adinuenit. facit etiam ad predicta ꝙ facilius est aliquid de nouo acquirere ꝙ perditus recuperare. c. sunt qui arbitrant. ¶ ibi glo. de peni. distin. j. ¶. c. reperiuntur. de peni. dist. iij. Deus igitur est optimꝰ artifex. nā vniuersum mundum ex nihilo fabricauit velut vas nouū. Deū. f. tanqꝫ! Et vas destructum. scz hominē in melius reparauit. In hoc enim vase depicta erat imago dei. quod vas ꝑmi parētes incaute seruantes confregerunt: quia mutauerūt gliam incorruptibilis dei ¶c. ad Roman. j. Igitur ꝓ reparatione huius vasis plorauit genus humanū ānꝭ milibus annis vltra: dicens cum ꝓ. xxx. Factꝰ sus tanqꝫ vas perditum. Eādem audiuit deus pater eius clamorē: ¶ misit sapientissimū artificē scz spiritū sanctū. de quo dicitur Sap. j. Omnium enim est artifex: qui potest facere. mundum de immundo conceptuꝫ semine Job. xiij. Et operatione istius artificis filius dei incarnatus istud vas reparauit in virgine gloriosa preciosius ꝙ priꝰ. quod figurarū fuit Hieremi. xviij. vbi dictum est Hieremie. Descende i domū figuli. qui descendit: ¶ vidit fieri vas quoddaꝫ luteum. sed vas illud totū contritus est. Deinde de ipsa massa assumpta fecit figulus vas optimum quēadmodum ipe voluit. quo facto dedit illud Hieremie: in signū ꝙ deꝰ eque repararet hierusalē destructam vt figulus illud. Spūaliter em̄ per primū vas: intelligit prima mulier quam diabolus tentans totam adeo contriuit: ꝙ nō remansit in ea nec in suis posteris tantū integritatis vt posset reponi scintilla diuine gre in ea. Fecit ergo deus de eadem massa hūani generis aliud vas admirabile sicut dicit verba ꝓpheta. scz beatam virginez mariā per cuius conceptum vas illud humani generis destructū reparauit. ¶ supernā hierusalem in repletione angelice ruine per filium suū restauranit: ita ꝙ felicius est quod per ipam virginez lucrati sumus ꝙ quod per Euam pdidimus. Unde illi Chrysostomus super. Missus est inquit. Aue gratia plena vltra iam non diabolus aduersum te. vbi em̄ primꝰ vulnerauit bellator: ibi sumus medicus antidotum per mulierem posuit. Per mulierē decurit fallacia. p mulierem emanant meliora. Non vereatis culpatam condemnationē. Mater em̄ illius qui condemnauit efficietis. Aue animatū ꝛplum dei celi terreꝫ domina "Dec ille. Et Gregorius nazanzenus super Lucam dicit. Zabulas nostre nature quas culpa confregerat denuo verus legislator de terra nostra sibi dolauit ¶ absqꝫ cōcubitu diuinitatis sue corpus sui ceptibile creans quod diuinus digitus sculpsit scz spiritus sanctus supernieniens in virgine. De hac igitur reparatione in vtero virginis facta: tres considerationes faciemus.

Prima dicetur assumptionis.
Secunda reparationis:
Tertia ꝺo operationis.

Pars prima huius sermonis que dicit assumptionis.

a

Inquit Augustinus in libro de vera innocētia. c. lxij. Diuinitas ꝟbi equalis patri facta ē particeps mortalitatis nostre non de suo: sed de nostro accipiēs vt ¶ nos efficeremur participes diuinitatis eiꝰ. nō de nostro: sed de ipsius dono. hec ille. Hoc aūt fuisse congruū. scz deū humanā carnez assumere ꝓbari potest vltra dicta in supiori sermone multis rationibꝰ. vt elicit ex dictis Alexādri de ales i. iij. parte summe in tractatu ꝺ ꝓuenietia Incarnatiōis. ¶ Rich. ac beati Bonauen. i. iij. distin. j. ar. ij. q. j. ¶ sancti Thome i iij. parte summe. q. j. ar. vj. Et primo ratione ostētionis diuine potētie Nunqꝫ em̄ potentie perfecte ostendit nisi effectꝰ virtuti cause coequet. Cū igit potētia dei sit infinita pfecte non ostēdit nisi in actu infinito. Omne aūt quod creatus est finitatē habet. ergo cōgruū fuit deū incarnari vt ostēderet infinitā potentiā suam in coniūctione tam distantiuꝫ. scz creatoris ¶ creature. Magna em̄ ostēsa fuit eius potētia in coniunctione disparium elementoruꝫ vtriqꝫ contrariarū qualitatū i vno corpore et in tāta ꝓcordia ¶ equalitate sicut fuit in corpe Ade ante lapsum. Maior autez fuit ostensio potentie sue in coniūctione illoꝝ ad spūs humanos. Maxima ꝺo in ꝺiūctione vtriuslꝫ. s. corpis ¶ anime ad spūs icreatū. inter que est maxima disparitas ¶ distātia. De qua ꝺiūctione loquit Bernū i sermone de natiuitate di. Talia opa fecit illa oīpotens manifestans in assumptione nre carnis ista mirabiliter singularia. ¶ singulariter mirabilia. vt talia nec facienda amplius super terrā verbū quippe ¶ anima ¶ caro in vnaꝫ cōuenere psonam ¶ tria vnū sunt. non confusione substantie sed vnitate psone. hec ille. Opus ig incarnatiōis diuine fuit ostēsiuū infinite virtutis eiꝰ ¶ potētie ꝟm Damasc. lib. iij. c. j. Nihil em̄ maius ꝙ creatorez fieri creaturā. Seōa ratio dicitur declaratio nis summe sapie diuine. sapientis enim ꝟm pbm. s. Metaph. est ordinare. Ordo autez vt ait Augu. xix. de ciui. dei. est pariū disparium ꝙz rerū vnicuiqꝫ locū suum tribuens dispositio. Accipit aūt hic locus non ꝓpe sed ꝑ congruentia. p dignitate pro gradu vnicuiuscqꝫ. Ergo ad manifestandā summā sapiētiā dei. ꝙ rū fuit summā fieri ordinationē ig em̄ a deo sunt. ordinata sunt. ad Roman. xiij. Ordinatio autē summa in creatura est dū furta oēm possibilē modum reducit in suū fontem quo vnit suo principio. Hoc aūt nō potest fieri nisi illuminatur psonaliter. Quaecūqꝫ enī alia data: hec maiorest ¶ pstantior. In hac ergo vnione ostēdit deus suā infinitā sapientiā. Unde Ber. in quadā epla inqr. Nemo nouit homines nec nosce potest ad plenū: quid boni ad gratiam. quid de corpe ad gliam quid commodi ad salutē penes seipam cōtineat huius venerādi mysterij. s. hūane redēptiōis inscrutabilis altitudo. Hec ille. Tertia rō dicitur attractionis. quia enī homo naturaliter attrahit ad visibilia ¶ illis afficit. Ideo cōueniens fuit vt deus p assumptionē humane nature visibilis fieret vt ex visibili eius humanitate ad cognitionem et amorē eius diuinitatis inuisibilis homines vtruꝫ deus potuerit aliter humanū genus redimere ꝛ ꝙ incarnationē suā. dicit in li. de agone xpiano. Poterat quidē sed si aliē faceret sibi nostre stulti cie displiceret. Si enim non apparet oculis petōꝝ: lumē eiꝰ vtriqꝫ eternū quod per interiores oculos videt inquinatis meritibus videre nō posset. Ideo aūt nos visibiliꝫ cōmonere dignatus est vt ad inuisibilia ꝓparet. ꝺ ille. Quarta rō ꝺ demonstrationis infinite bonitatis diuine. Deus enim cū sit summe ¶ infinite bonꝰ ꝙ nihil melꝰ cogitari valꝫ ꝟm Anselm. in lib. monologiō. debuit se summe diffundere pōte creatura: q: sicut de natura bōi est se diffundere in alios. vt dictum ē ū. in sermōe pcedēti. ita de natura summi boni est se summe diffundere: q: vnūquodqꝫ nitē natura sibi ꝓpa. s. Metaph. ſz nō se sūme diffunderet pōte creatura nisi humane nature vniret: ergo ¶c. Ricz enīz deꝰ pater se diffuderit plenissime in filiū per generationē ¶ pr̄ ¶ filij in spūsctū ꝑ spirationē. tū hec diffusio facta est creatura nō psente ¶ etiā si mundꝫ facta fuisset aliꝫ creatura: vñ si summū bonū non se summe diffudisset creatura pōte fuisset cogitare maiorem diffusionē: ¶ cū maiꝰ diffusio maiorem urguat bonitatē: fuisset etiā cogitare maius bonū ipo deo qđ ē impossibile esse. ad demōstranda ig summā bonitatez suā ipi creature decuit deū fieri incarnari. vñ Joh. iij. dicit sic deus dilexit mūdū vt filiū suū vnigenitus daret. Quinta rō ꝺ corroborationis. ꝟm eūm Richar. vbi. ō. ꝑ incarnationez filij dei

Declaratio dei sapia.

Demōstratur dei bonitas.

S

Corroboratio speculi.

corroborata est spes nra vt deo possimus coniũgi p clarã beatã visionem et pfectam fruitionẽ. vñ Augu. xiij. de trini. c. xij. in qr. Oõ si natura filius dei mia factus est filius hois ꝓpter filios hois: quãto credibilius est natura filios hoim gra fieri filios dei? Et iste oẽs gnationes locũ hñt et si homo nõ peccasset, ꝙ hant ꝙ deꝰ humanã carnem assumpsisset ꝓpter pctm aũt carnẽ mortales assumpsit vt ꝓ hoie satisfaceret, et ꝛtra hostẽ illum diabolũ decertaret et ꝑ hoc est gõ Aug. i li. Cur gñ, et quomodo deꝰ. c. vj. dcludendo dicit. Subtilr ergo subtilẽ inimicus deus expugnare voluit: et ꝗ subelca hñanitatis hamã celauit diuinitatis. quatenꝰ ille qui oẽm carnez quasi merito inuaserat carnes inueniret q̃ sibi prorsus nil deberet quã dũ illicite contingeret merito eã quaꝫ ꝙdãmodo licite possidebat amitteret. Sic quippe hostis antiquꝰ deludẽdus erat. vt qui hoiem deluserat ꝙ hoiez deuꝫ deludus et ipe fieret, et sicut incautus hoiem, callide sibi subiecerat. ita ꝙ hoiez cautũ non callide sed sapiẽter subiceret. hec ille. Adagis aũt congruũ fuit deũ assumere naturã humanã ꝙ angelicam vel alteriꝰ creature. qõ ꝓbat ꝑ sanctũ Bonauẽ. i. iij. di. ij. artu. j q. ij. et beatũ Thomã. in eadẽ distic. ar. j. Et Alexandrũ de ales. vbi. ẽ. et Richardũ de media villa in. iij. dist. ij. ar. j. q. iij. Et pmo ratione ꝓsonalis distinctionis sic. Nicꝫ esset etiã i angelis reperiat ꝓsonalitas sicut in hoie: quia angelus est persona. vt ꝺr in. ij. senten. disti. iij. tamẽ magna est differentia inter hoiem et angeluꝫ in hoc ꝙ in hũana natura est ꝓsonalitas ꝑm originẽ. et in angelica non. Una esset ꝓsona hũana originat ab alia: quia filius est a ꝑe. qõ ita non est reperire in angelis. Unus em angelꝰ non est ab alio. sed omꝰ simul creati sunt, et hec habent a magistro vbi. ẽ. et ideo magis cõgruebat ꝙ deus assumeret eaꝫ naturã in q̃ esset talis distinctio ꝑm originẽ sicut est in diuinis ꝓsonis tanq̃ magis conforme distinctioni earũ. Scõa rõ ꝺr exẽplaris representationis. homo esset magis expresse ꝓsentat deũ ꝙ angelꝰ rõne cui? ꝺr microcosmus grece. i. minor mundus latine ꝑm ꝓb. m. viij. phyꝰ. Anima esset hũana et rationalis non tm repꝛtat deũ. put ꝓsiderat in se. sed etiã inquantum vnit corpori. et illud regit. et in quo toto habitat sicut deꝰ in mundo. est esset tota i toto: et tota in qua libet eius parte. ꝑm Augu. in. vj. de trinita. quod qualr intelligat expoui in secũda parte rosarij sermonuꝫ, sermone. x. parte. j. Et ista ratione magis dicit homo factꝰ ad imaginem dei q̃ angelus ꝑm Alexandruꝫ de ales vbi. ẽ. et in secũda pte summe in tractatu de angelis et beatum Bonauen. in. ij. dist. xvj. ar. ij. q. j. Et ratiõe huiꝰ maioris similitudinis huꝰ maioꝛ ratio vnibilitatis: qz omne simile appetit suuꝫ simile. Eccli. xiij.

Tertia ratio dicit maioris compositionis homo esset compositus et ex natura corporali et spuali, et quodãmodo cõmunicat cũ omni creatura. vt dictũ est. ẽ. sermone precedenti. parte. j. hinc est ꝙ cum homo assumitur et deificatur. quodammodo oĩs creatura in eo exaltatur dũ suo simili deus vnitur. Et ideo assumptio humane nature magis facit ad perfectiones vniuersi q̃ assumptio angelice: quia in homine maioꝛ est cõmunitas, cum omni creatura q̃ in angelo. Congruum etiaꝫ fuit vt carnem assumeret nostri generis ꝑm beatuꝫ Bonauen. in. iij. dist. xij. ar. j. q. ij. et Richardũ in eadẽ disti. et Aleran. in. iij. parte summe in tractatu de conuenientia incarnationis. et ꝓbari potest multis rationibꝰ habendo respectũ ad peccatum. Et ꝓ ꝺr dicit cõservationis diuine iusticie. vt videlꝫ eiusdẽ generis esset premiator: et satisfactor. Tam si alterius generis esset: nõ attribueret eidem generi satisfactio cui et offensio. ac per hoc nõ recte seruaret iusticie rectitudo que ab illo genere requirit emẽdam in quo repperit processdentẽ offensam. l. sanctissimo. C. de penis. et l. si pena. ff. eodẽ titu. et. l. ob maioꝛ. C. ne vxoꝛ pro mari. et. co. romana. de sententia. lib. vj. cum si. Unde Aniel. in libro. Cur deus homo. dicit. Si nouũ hoiez faceret non ex genere Ade. non ptinebat ad genus humanũ. quare nõ debuit satisfacere ꝓ eo qui non venit de illo: sed sicut iustũ est ꝙ culpa hois homo satisfaciat; ita iustum est vt ille qui satisfecit sit idem aut eiusdẽ generis cũ eo qui fecit pctm, aliter nec Adam nec aliqꝭ satisfacere, pro se potuisset. Secũda ratio dicit indicationis diuine dulcedinis et misericordie vt videlꝫ deus q̃ ab hoie contemptus fuerat tanq̃ ab aduersario et inimico. ipse idem generi humano vniretur in xpo in vnitate suppositi. in hoc em manifestatur mira dei condescensio qui voluit sibi cõiungere ꝙ indissolubile vinculũ humanũ genus ꝑ inimicus. Iuxta illud ad Roman. v. Cõmendat autez deus charitatem suã i nobis quia cũ inimici essemus reconciliati sumus deo ꝙ mortem filij sui.

Tertia ratio ꝺr diuine sapientie determinationis que nullo potest infringi vitio Decreuerat esse deus et ordinauerat vt totus humanã genꝰ multiplicaret ex vno ꝓpter repꝛsentationẽ illius vniuersalis ꝓncipij quod est deus. Hoc aũt ꝙ peccatũ infringi nõ debuit. et ideo mediator dei et hominum xpus homo verus nõ aliũde. sed de massa totius generis hũani debuit formari. vnde apostolus ad Heb. ij. ait. Qui sanctificat et qui sanctificat. ex vno oẽs. sed christus est qui sanctificat. qui ꝺo sanctificatur est humanus genus. ergo apparet ꝙ xpm debuit esse de genere humano. Notãdus quoꝛ ꝙ nõ fuit congruũ ꝙ xpm assumeret ipsum hoẽm ꝓmũ s. Adam ꝑm Alexandrum de ales. vbi. ẽ. et sanctuꝫ Bonauen. sternum vbi ẽ. q. ij. et hoc tripliciter respectu. Primo enim nõ cõueniebat respectu ordinis creatoris. vt videlicet ꝓsona xpi hoiem assumeret peccatorem cum ipe in forma assumpta deberet pctoꝛes iudicare. et nullatenus de peccato argui posse. nec ꝑm naturã assumptam. ꝑm quas naturas cõpetit ei iudiciaria potestas. Unde ipe dicebat. Joh. viij. Quis ex vobis arguet me de peccato? Sed si xpꝰ assumpsisset Adam sequeret ꝙ ꝓprietates que cõueniunt adeo conuenirent christo homini. igit esset dicere de ipso sicut de Adam ꝙ peccauit. et. Sed ipe est deꝰ et ꝓprietates que conueniũt illi homini assumpto. conueniũt filio dei cui vnit. ergo diceret filius dei peccauit. qõ est impiũ dicere et impossibile esse. Secũdo non cõueniebat respectu ꝓmi hominis: quia nemo de sua malicia debet reportare cõmodũ vt diceũ est in sermone precedẽti. vt habeat etiã in. c. et lris de dolo et ꝛtu. Sed si Adam ꝓpter satisfactionem de sua culpa commissa assumeret a verbo reporturet in effabilem sublimitatẽ et vtilitates. quod est absurdũ dicere. vt videlicet ille qui tantus se deiecerat ꝙ culpã: xtus exaltaretur vt esset deus. sufficiebat nãq; sibi nimiũ vt saltem ei recõciliaretur. necnon ꝙ ipse deus efficeretur. Tertio hoc nõ conueniebat respectu humani generis. quia cã ille homo eẽt pene debitoꝛ: vt pote ille q̃ erat reus oĩum animarũ nostrarũ, nõ eẽt eius passio tãtuꝫ deo grata quantum si esset innocens et vitã sufficeret ad satisfaciendũ ꝙ se. necnon cum aliis satisfactionẽ suaꝫ posset cõicare.

Potest quoq; ꝓbari vltra ꝓdicta conueniens fuisse filium dei assumere carnez humanã aliis rõnibus. Et primo rõne diuine predestinationis ꝑm Aleran. de ales. in. iij. parte summe i tractatu de predestinatione christi. et Richar. in. iij. di. vij. ar. ij. q. ij. et Bonauen. in eadem dist. ar. vltimo. q. ij. et Aleran. lombar. eadẽ dist. vbi dicũt ꝙ hec est vera ꝓpositio ꝙ filius dei fuit ꝓdestinatus esse homo. b est. fuit ꝓnisus ab eterno ꝙ assumeret humanã naturam. vel ꝙ ꝓdestinatũ fuit ab eterno ꝙ filꝰ dei fieret hõ. et hoc ꝺcedit magister in predicta dist. vij. Nam qui ꝓdordinatur ad aliquid dicit ꝓdestinari ad illud. sed anteq̃ filꝰ dei esset homo: preordinatum est vt fieret homo. et go ꝛc. Item hec est vera propositio: homo vbi. ẽ. et Richar. et Bonauen. vbi. ẽ. q. iij. et Alexandrũ lombardum eadẽ distinctione exponendo sic. Homo ꝓdestinatus est esse filius dei. hoc est anteq̃ esset homo. preuisus est esse filius dei. Vel sic. homo predestinatus est esse filius dei. i. predestinatum est vt homo sit filius dei. et ita intelligitur illud apostoli ad Roman. j. dicẽtis de xpo homine. Qui ꝓdestinatus est filius dei in virtute. vbi ait glo. ꝓdestinatus est Jesus vt qui futurus erat in carne filius dauid: esset in virtute filius dei. Conueniens ergo fuit vt si Adam non peccasset filius dei humanã carnẽ assumeret. cuꝫ diuina predestinatio nõ posset falli. Scõo ides ꝓbatur rõne angelice cognitiõis qui statim et quo creati sunt cognouerũt incarnationem dei futuram. Unde sanctus Maximꝰ in ꝙdaꝫ sermone ait Utrus angeli cognouerunt suã incarnationẽ ãbigi nõ oꝛ. Latuit aũt eos suestigabilis dñi ꝺceptio atq; modus qualr totus in genitore. et totus manebat in olbno. necnon et in virginis cellula clausus. Un et angelus gabriel cã virgo ꝙsset quõ fiet istud. in generali rñ rndit. Spũs sanctus supueniet in te. Un dicit Bern. in quodã ꝑmone. ꝙ deus pater statim angelꝰ creatis ostẽdit filiũ suũ incarnandũ. et ea oĩbus obtulit ad honorandũ vnde lucifer superbia intumescẽs et inuidia cõtabescẽs homini assumẽdo a filio dei noluit subiici sed seipm equalez deo facere appetijt et iõ

V

Xpꝰ ñ debuit assumere ꝓmũ hoiem

N

Filius dei fuit ꝓdestinatus esse homo.

B

Angeli statꝫ cognouerũt incarnationem filij dei

Universidad de Deusto
Biblioteca

merito corruit vt scriptum est Esa. xxiv. Et
tunc factum est prelium magnum in celo inter
luciferum & sequaces ex vna parte: & angelos bonos ex altera. vt scriptum est Apocal.
xij. Unde pjecto dracone cum seqcibus suis
contrahit angeli dicentes. Facta est salus et
virtus & regnum dei nostri et potestas christi
eius. Tertio idem probatur rone demonstrationis festinate mor enim ade formato demonstratum est incarnationis christi mysterium quando missi deus sopori in eo. Gen.
ij. quem sopor magr vocat extasim. I. xiij.
di. xcix. tunc enim in formatione Ade erat
vere ipsius Ade: intellexit & postea predixit
spiritu prophetico vniones dei cum carne
humana quando dixit de vxore sua. q figurabat ecclesiam sicut ipe xpm hoc nunc os
ex ossibus meis et caro de carne mea. Un
dixit. Aler. vbi. s. q ad hoc significandum
facta est Eua, ex corpe Ade: vt sicut ipsi qui
vnum corpus carnale erant: sic xpus & ecclesia
quasi vnus corpus spuale: q ecclesia de ipo
formata est. Unde ad Epheb. v. ait apls.
Membra sumus corpis eius et de carnibus
eius & de ossibus eius Et quibus oibus paret
q etiam si adam non peccasset dei filii humanam carnem assumpsisset. Et potest alia rō
dicta nobilitationis et pfectionis assignari. Nam deo cōueniebat nobilitare et perficere oia per suam incarnationē non obstante
peccato. Unde per eam nobilauit et perfecit
naturam humanam nobilissimo indiuiduo: et
genus corporeum nobilissimo corpore. et
genus spuale nobilissima anima. que oia
facta nō fuissent xpo non incarnato. Item
oia elementa p xpm dedicata sunt et sanctificata tam in vnione nature ad naturas q
etiam per singularē eius operationem nam
terra sanctificata est in grano frumenti in
eucharistia & vinus & aqua in eius pciosō
sanguine aq etiā in baptismate in quo sanctificauit oem creaturā aer in assumptiōe
xpi. ignis in missione spiritussancti in linguis igneis & sic de aliis.

Paro secūda huius sermonis que dicit reparationis.

Ro expeditione huius partis querit quare deus magis voluit humanam naturam assumere & eam reparare q̄m angelicam. Ad quam dubitationem quia risum est in. iiij. parte huius operis. Smōe. v. parte. ij. ideo hic nō multum insudabo tamē ad maiorem declarationē dictoꝝ vbi. ū. dico q̄ put potest colligi ex dictis Alexan. de ales. in. in. parte sum. in tractatu de necessitate incarnationis et Rich. in iij. disti. ij. ar. j. q. iij. & beati Bonauen. in eadem dist. ar. j. q. ij. & a theologis in. ij. sen. dist. xxj. Multis ex causis non debuit repari angelica natura Peccatum enim luciferi & sociorum eius fuit irremissibile & primo respectu arbitrij. Nā liberum arbitriū angeli ante electionē se habs mutabiliter. post electionē vo se habet immutabiliter. liberū vo arbitriū hominis se hs mutabiliter ante electionē & post electiones vsq̄ ad mortē. Unde pbo in. iij. de regimine principū ait. Liberi sumus vsq̄ ad finē ad hoc et ad illud ad bonū & malū. Angelus ergo sic fuit cōditus vt ante electionē posset renolui tam ad malū q̄m ad bonum sed postq̄ elegisset aliquid horum siue malū siue bonum non posset amplius mutari. sed haberet liberum arbitriū confirmatū in illo: siue bono siue malo et non posset illud detestari. quia angelus cum aliquid intelligit non facit sicut homo qui cognitiones suas accipit in tempe & nō totū simul intelligit: sed vnum post aliud. & vnū ex alio. sicut ex principio accipit cōclusionē angelus. essi accipit statum totū non conferēdo sed sine tempe sine discursu & nō vnū post aliud. vel vnū ex alio. Et sic sm statū sue cōditionis iudicat de re tota simul. & iudicādo videt eam totam simul. et sic certissime iudicat & non potest decipi sicut homo. ergo cōsequenter nec excusari. Cum ergo semel elegerit lucifer malum in quo fuit confirmatus eius liberum arbitrium. vt ait sctus Bonauen. in. ij. di. vij. & habet per glo. in. c. qui epus. xxij. dist. nō potest amplius penitere siue p penitentiā culpas suā delere maxime quia voluntas non pōt detestari peccatū in se existens sine gratia gratis data disponēte & pueniente. Voluntas aūt diaboli sm sctm Bonauē. & Rich. in pdicta di. caret. oīa gra liberū arbitriū disponēte. Cū igit petm non possit remitti sine gratia gratū faciente et sanante. & ad pane pingi nō possit sine pdicta gra pueniente & disponēte. qua diabolus puatus e. pater q̄ eius petm est irremissibile. Scien dū ergo q̄ angelo fuit a deo pretitus status merendi vsq̄ ad pmam voluntatē bonā vel malā. Ideo sicut homo postq̄ tps meredi ptransijt. s. tpo vite qui tūcunq̄ soluꝰ vnus mortale petm fecerit nō potest vltra bonas

Angeli' cā natura non debuit repari sed hūana

E Petm angeli fuit irremissibile.

P

D Angelo fuit pūs tus ne rendi.

voluntatē acquirere sicut etiā fuit de angelis. vñ Damasce. inquit. Doc ē in angelis casus qō in hominib⁹ motus. & Aug. in li. ō us vt q̄ vellēt: ppetuo boni essent: & q̄ nolent: nunq̄ eoꝝ diuino munere repararet. Propter casum igitur angeli ablata est ei gra merendi. vñ q̄n angelus cecidit: status nō eriuit statu 5 merēdi. ideo se disponere potuit ad obtinendam miam dei. Un māt Rich. in. ij. di. xxj. ar. j. q. iij. q̄ natura hūana non precipitauit se in profundum ex tō to conatu sicut angeli mali qui in malo obstinati sunt & indurati. Sedo fuit irremissibile respectu ēlitatis peccati. & hoc triplici ratione. Primo ratiōe generis peccati. nam tas angelus q̄m homo peccauit per superbiā. sed differēter. homo em peccauit appetēdo sciam dei. Gen. iij. vbi dixit diabolus primis parētib⁹. Eritis sicut dij scientes bonum & malū. sed angelus peccauit appetēdo omnipotentiā. vt habetur Esa. xiiij. vbi dixit angelus. Ponam sedē meam ad aquilonē: & ero similis altissimo. Quam quidē omnipotentiā nunq̄m voluit deus cōmunicare alicui creature. quia sm illam est omniū principiū. quia igitur angelus appetijt esse principiū & esse similis deo: ppter hoc appetijt illud ad qō nullo modo erat ordinatus. & ppter hoc nō habet excusationem aliquā. & sic eius peccatū est inexcusabile & irremissibile. Ad sciam autem est homo ordinatus in gloriam: non autem ad omnipotentiā. peccatū ergo hominis est excusabile respectu pdicto. & consequēter remediabile. non sic dūt fuit peccatū angeli. q̄ illud appetijt qō propium erat creatoris.

S Secōo idem probatur ratione circūstātie peccati. Nam in Adam fuit aliqua ignorātia. quia mortale credidit esse vēiale. sicut dicit Augu. super Gen. Angelus autem nō habuit ignorātiā in peccādo. & ideo peccatum hominis fuit remissibile: nō aūt peccatum angeli. Possumus etiā dicere q̄ Adam peccauit ex quadam infirmitate humana. Ideo peccauit i parē. Eua ex quadā ignorantia feminea. ideo peccauit in filium. Diabolus aūt peccauit ex ppria & ex certa malicia. & ideo peccauit in spūmsanctū. quod peccatū vt ait saluator Mat. xij. nō remittitur in hoc seculo nec in alio. q̄ etiā habetur de peni. di. i. c. de quo similis. Tertio idē pbatur ratione occasionis peccati. q̄ homo alio instigante & eum decipiēte peccauerat: & ideo ignoscēdus fuit ei qui quo catus ita fecit. l. qui maior. §. fi liberus. ff. de bo. liber. Decepto em & subueniēdū. l. ij. ff. ad tertu. & l. ij. §. hec bba. ff. ad velle. & c. inter. de dona. & c. cum vniuersos. ō re. permu. ipse vo sathanas nullus instigatorē habuit: sed seipm ad peccatum ex sua pauitate reflexit. Quapropter homo qui per alium ceciderat etiā ab alio reparari debuit. Un magister in. ij. di. xxj. ait de Adam. Qui aliquā lieꝝ modicā cadēdi occasionē habuit. idcirco per desgfam iuuari debuit & potuit ad ventū vt qui p alium ceciderat ad malum: non iniuste repararetur ad bonū. Diabolus vo q̄m sine tentatione non debuit nec p se potuit. Ideo irremediabile eius petm extitit. Peccatū vo hois sicut per alium habuit initium: ita per alium nō apls ad Ro. v. dicēs. Si em per vnius delictum multi mortui sunt: multo magis gra in plures abundauit. Tertio principaliter. pbatur petm luciferi fuisse irremediabile rone ppietatis diuine iusticie. In primis em parentibus erat tota natura humana, vt ait Aug. xxj. de ciui. dei. ca. iiij. q̄ per eos postea erat multiplicāda & altis. sed in angelo peccāte nō erat tota natura angelica. immo iam tota erat multiplicata. & propter hoc diuine iusticie & gruā fuit vt non statim puniret hoiem vel iudicaret q̄m cito peccauit donec spēs hūana multiplicaret & marime numerus electoꝝ. & tūc iudicarētur & punirent q̄ essent puniēdi. sed statim debuit punire angelum: quia in eo non habuit locus pdicta dilatio. Homo igitur debuit iudicari in fine vite sue. & i die iudicij & tunc nullū erit remediū sicut nec mō angeli. Quarto idem probatur ratione cōditionis diuine misericordie. Cum em vt supradictū est in primo homine esset tota humana natura: ipso perditō tota fuisset corrupta & pdita. Cuius natura angelica in aliquibus cecidisset: paro tñ maior persisterat: sm magistrum in. ij. di. xxj. sed vbi maior est indigentia: ibi maior opus est misericordia. L. si quis ad declinādam. §. penul. C. ō epil. & cle. & l. vnica. C. publice letitie.

V Deus statim debuit punire angelus & non hominem

Universidad de Deusto
Biblioteca

ti.rnj. Quia igitur angelica natura nō ceci-
derat tota: humana autē sic: quia i radice
peccauit. ideo nō fuit congruū diuine mise
ricordie ⁊ summe pietati vt ita nobilē crea
turaꝫ sicut est humana natura et toto fine
ret pire. Unde ad hoc ꝓpositū adducit ma
gister in.ij.di.rrf.c.preterea. Aug. in li. en
chiridion. c. xxvij. dicentē. Placuit vniuer
sitatis creatori ⁊ moderatori vt qui nō to
ta multitudo angelorꝫ deum deserendo pe
rierat: ea q̄ perierat in eterna damnatione
remaneret. que aūt cum deo illa deserente
perstiterat: de sua certissime cognita felici
tate gauderet. ar ꝺo creatura rationalis q̄
in hominib⁹ erat: qm̄ peccatis atq; suppli
cijs tota pierat. et parte reparari placuit.
vñ angelice societati suppleretur qđ ruina
illa minuerat. hec ille. Quinto idem pro-
batur ratione diuine sapiētie. Nam q: an
li sunt conditi in ꝓpinqua dispositiōe ad
gloriam: tum ratiōe loci quia in celo empyreo: dicit
co a diuina sapietia tēpus meriti est eis tā
mereri. homini ꝺo quia cōditus est in cor-
pore animali. ⁊ ita in dispositiōe remotiori
ad gloriā: quia corpus qđ corrūpit aggra
uat animā. Sap. ix. ⁊ etiā datus est ei loc⁹
ideo pfectus est ei terminus longus. ⁊ eius
peccatū remediabile fuit. angelicū ꝺo irre
mediabile ⁊ inexcusabile: q: angelus ē spi
rit⁹. ⁊ ideo debebat esse fortis et ꝓptus:
homo ꝺo habebat carnē que ad bonū sem
per est infirma. dicēte dño Mat. xxvj. Spi
ritus quidē ꝓptus est: caro aūt infirma.
Infirmitas ꝺo aliqualiter excusat. l. queri
tū. ff. de re iudi. ⁊ etiā fragilitas naturalis
L.ij. §. si quid autē. C. de vete. iu. enuc. Aliā
etiā rationem assignat beatus Bona. in.ij.
dist. xxj. arti. j. q.ij. dicens. Diuina sapiētia
iuste voluit iusticiaꝫ suā ⁊ severitatē sui iu
dicij in homine exercere ꝑter eternā dānā
tionē in hoc ꝙ hominē in carne mortalem
morti tradidit ⁊ hominis ānocētis mortē
ꝓ satisfactiōe suscepit. sic vt ipūs inuit⁹
desereret corpus: ⁊ mors eriga̅tur in pena
sicut cōmissa fuerat in culpa. angelus aūt
ita natura immortalis erat: ⁊ ideo nō erat
via ad exercēdum in ipso severitatē nisi ꝑ
mortē dānationis eterne. hec ille. Quare
autem natura angelica post peccatum nō
fuerit capax penitētie sicut humana diffu-
se tractat Alexan. de ales in. iij. parte sum
me. q. lv. art. j. cui dicto breuitatis causa
pertranseo.

Pars tertia huiꝰ sermonis que dicitur
operationis.

Z

Ti hac pte querit a quo operata
i sit incarnatio filij dei? Et rñde
tur ꝙ hāc incarnationem verbi
tota trinitas effecit. vt hr extra
de sum. trī. ⁊ fi. ca. c. firmiter. opa eñ trini
tatis sunt indiuisa ab ee. vñ Aug. i. j. ō tri
ni. c. iij. ait. ꝙ sicut pr̄ ⁊ filius ⁊ spūsc̄tus i
separabiles sūt. ita ⁊ inseparabiliter opantur.
⁊ in. xiij. li. eiusdē op⁹ inqt. qō facit pater
facit filius ⁊ spūsc̄tus. ac ola simul ⁊ filij ac
ambox spūs pariter ⁊ cōcorditer opanf. ō
ille. Quāuis autem tota trinitas in incar
natiō ēdi opata sit. tñ ꝓsona filij sola hu
manā carnē assumpsit. Un magister in. iij.
dist. j. ait. Dicimus ꝙ nihil oparur filius si
ne patre ⁊ spūsancto: sed vna est hox opa
tio indiuisa ⁊ indiuisibilis. ⁊ tñ filius nō pa
ter vel spūssanct⁹ carnē assumpsit. ipaꝫ tñ
carnis assumptionē ipsa trinitas opata est
sicut inquit Augu. de fide ad petrū. c. ix. di
cens. Reconciliati sumus per solum filium
ꝺm carnē: sed nō soli filio ꝺm deitatē. tri-
nitas eni nos sibi reconciliauit ꝙ hoc ꝙ fac
tū ēhū carnē ipa trinitas fecit. Sicut enī
inseparabilis ē vnitas trinitat⁹: ita ⁊ ope
ratio. Nō tñ eandez trinitatē nato de virgi
ne crucifixā ⁊ sepultam: catholici tractato
res docuerūt: sed tantūmodo filiū. Nec es
dē trinitatē in specie columbe descēdisse sup
rem: sed tñ spūmsanctū. Lu. iij. nec eandē
dixisse de celo. Tu es filius meus dilectus
sed tñ vocē patris factam fuisse ad filium
Lu. iij. ⁊ Mat. xvij. ⁊ j. Pet. ij. Huius pater
⁊ filius ⁊ spūssanctus inseparabiles sūt. ⁊
ita inseparabiliter operentur. hec est mea
fides: qm̄ est hec fides catholica. Uez ergo
solus filius carnē assumpserit: ipam tamē
incarnationē cum patre ⁊ spūsancto opa-
tus est, hec magister ybi. ē. Nec autem hic
ri posse declarat Augustinus in sermōe de
nativitate dñi per tria exempla. Primum
est de anima. nam in anima est ratio. ⁊ vna
et anima ⁊ ratio: sed anima aliud agit. et
aliud ratio. anima enim viuit. ratio nō sa-
pit. ad animā pertinet vita. ad rationem sa-
pientia. ⁊ tamē nec anima est sine ratione.
nec ratio sine anima. ⁊ cum vnū sint: anima
tamē sola suscipit vitā. ⁊ ratio sola suscipit

sapientia. Sic pater ⁊ filius licꝫ vnū sint.
⁊ vnus deꝰ. ad solā tamē rpm pertinet co
ro: sicut ad solam rationē ptinet sapientia

D Sēdo exemplum est de sole. ex vno enim
solis radio ꝓcedit calor et ilūdor. si calor
exiccat. splēdor illuminat. Aliud igitur sus
cipit calor. aliud splēdor. licꝫ calor ⁊ splen
dor ab inuicem nequeat separari. na̅ splen
dor suscipit illuminationē nō feruorem. ca
lor ꝺo suscipit feruorem nō illuminationē
aliud q̄ simul aliud ꝺo singulariter agunt
⁊ tamen ab inuicem nō separātur. Sic ⁊ fi
lius suscepit carnem ⁊ non deseruit patrē:
nec se diuisit ab eo. In diuinitate ergo est
equalitas in carne sola filij proprietas. Et
P tamen ab eo patrio et spū sancti nunq̄
recessit diuinitas. Tertium exemplum est.
Nam vt cythara musicus melos sonis ꝺui
sis reddat: tria pariter adesse videntur.
sex ars. manus et chorda. Ars dicat. ma-
nus ragit. chorda resonat qđ auditur. ⁊ ta
men nec ars nec manus sonum reddunt:
sed ea cum chorda pariter operantur. Sic
nec pater nec spiritussanctus carnem susci
piunt: ⁊ tamē cū filio pariter operanf. sola
chorda ercutit: ⁊ carnē solus filius recipit
operatio tamen i. tribus consistit. quomo
do ergo pertinet ad solā chordam soni red
ditio. sic pertinet ad solum filiū carnis hu
mane suscepto. hec ille ybi. ē. Que exem-
pla etiam ponit in libro de virginitate btē
virginis. Solet etiaꝫ ad hoc dari exemplū
de tribus domicellis siue sororibus que ex
ceptis vnā induūt aliquā vestē quādo nu
bit: omnes enim tres eandem operationē
facūt: ⁊ tamē vna illarum sola induitur ⁊
nubit. Dari quoq; potest exemplū de igne
in quo est substantia: splendor: ⁊ calor. ⁊ ta
men quādoq; splendor ēvidemus. substan
tiam autem ⁊ calorē non percipimus. nam
in candela iplendor em quidē percipimus
calorem autem minime videmus. Sic in
propositio filius dei solus carne vestit⁹ ap
paruit: cum tamen eius operatio a patre ⁊
spiritu sancto diuisa non sit. Qō autē vna
persona diuina incarnari potuerit sine alia
probat petrus de aquila in. iij. dist. j. q. ij. ⁊
sanctus Bonauentura in eadez ꝑtit. arti. j.
q. ij. ⁊ Richardus ibidem per omnia. ⁊ Ale
xander de ales in. iij. parte summe in tracta
tu de conuenietia incarnationis. cuius ra
tionem causa breuitatis omitto. Sed hic
queritur cum incarnatiōe filij dei tota ſ

trinitas operata. quare totiēs in sacra scri
ptura ⁊ in articulis fidei appropriatur hec
operatio spiritui sancto: dum dicitur. Qui
conceptus est de spiritu sancto. Respondet
sanct⁹ Bonauentura in. iij. distinctione. iij
articulo. j. qō. j. et Alexāder de ales in. iij.
parte summe in tractatu de cōceptione xpi
⁊ Richardus in. iij. distictiōe. iij. articulo
j. q. j. ⁊ beatus Thomas i. iij. scripto. distī.
vij. articulo. ij. q. j. ⁊. iij. parte summe. q.
xxxj. articulo. iij. ꝙ hoc fit triplici de-cau
sa. Primo ratione cause mouentis deus ad
humane nature susceptionez: que fuit cha
ritas. ex amore enim maximo venit filius
dei vt carnē sibi assumeret in vtero virgi
nali vt habetur Johannis. iij. Unde magi
ster in. iij. distinc. iij. hanc rationez appro
bans ait. Non enim ideo operatio incarna
tionis spiritui sancto sepi⁹ attribuitur: q;
spūssanctus est charitas ⁊ donus patris ⁊
factum est. et inestimabili dei bono: filius
vt ostenderetur ꝙ nō ex aliquibus meritis:
sed ex sola liberalitate ⁊ gratia dei carnem
assumpsit. attribuitur christi cōceptio spūi
sancto: qui est ipa gratia. Secundo idem
probatur ratione virtutis preparantis. si
cut enim charitas dei ad hominem monit
deum principaliter: sic charitas ipsius vir
ginis eam maxime disposuit ad hoc donū
suscipiendum. vt dicit sanctus Bonauentu
ra ybi. ē. Illud autem quod maxime pre-
parauit virginem fuit amor. Unde quem-
admodum mulier concipit per viri dilectio
nem et ipsius ad ꝑfectiones. que est causa de
siderioꝝ in amore virtutis generatiue.
Sic beata virgo propter amorem singulari
tatem: singulariter cōcepit deum ex deo. et
ideo cōcepisse dicitur de spiritusancto. Un
de Hugo de sancto victore in quodam li-
bello inquit. Concepit virgo maria de spi
ritusancto: non ꝙ de spiritusancto semen
partus susceperit. sed quia per amorem in
operatione spiritussancti ex carne virginis
diuino partui substantiam ministrauit. hec
ille. Tertio idem probatur ratione repa-
mende siue excludēde falsitatis. ideo nāq;
dicitur ꝓceptus de spiritusancto. vt carna
le corp⁹ interuenisse nō credatur. ⁊ vt oma
nis peccati cōtagio excludatur. ⁊ ne creda
tur ꝙ se imiscuerit feditas cōcupiscētie ac

Quare
appro
priatur
cōceptio spi
ritui sc̄o
opatio
incarna
tionis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

per hāc peccatū originale. vt inḡt sanctus Bona. vbi. ā. Patet ergo vt inḡt magr vbi ā. q frequēs notatio spūssācti ab illo ope patrē ⁊ filiū non excludit. sed potiꝰ vno nominato tres intelliguntur: sicut fit sepe in aliis opibꝰ. vñ Augu. sup hoc mouēs qstionē in lib. enchiridion. in hūc modum eā determinat dicēs. Cū illā creaturā quā ℣go concepit ⁊ pepit ihūs ad solam personā filij pertinētes tota trinitas fecerit: neqꝫ essi sepa rabilia sunt opa ad initatis: cur in ea sola creēda solus spūssanctꝰ notatus est. An ℣o qñ vnus trium in aliquo ope nominat: vniuersa opari trinitas intelligit. Ita ℣e est ⁊ exemplo doceri pōt. Audistis ꝓpositā questionē eiusdēqꝫ solutionē. Nec magr vbi. ā. | Patet ergo q̄ liꝫ incarnatio xpi facta, fit opatione totius trinitatis: ñ singulariter spūisancto attribuit qui i gliosaꝫ virgines supenier sicut ei angelus gabriel predixit Aug. s. dicēs. Spūssanctus supenier in te. qđ exponit beatꝰ Tho. i. iij. dist. iij. Primo supeniet in te. i. super possibilitatē ⁊ cursum naturę dando fecunditatē ⁊ seruando virginitatē. Sēo supeniet in te: idest super te ō celis veniet: quia omne datū optimū desursum est. Jaco. j. quod notat glo. i l. ij. ff. de legi. Quarto supeniet in te. i. supra merita tua ⁊ supra merita omniū creaturaruꝫ. Quinto superueniet in te. i. supra oēs qui ante te fuerūt. Et virtus altissimi idest dei filius qui est sapientia patris, vt dicit. j. Lozꝛ. vj. obumbrabit tibi. i. sub vmbra carnis tue latebit. sub vmbra ei carnis tue latuit virtꝰ deitatis. Sed hic ad maiorē ꝑdictoꝝ declarationē dicere possumꝰ q̄ incarnatio filij dei ē facta. celesti nūcio mediāte: ⁊ spūsctō operāte: ac ipa virgine materiā ministrāte. Primo igitur dico q̄ facta est mediante celesti nūcio: qꝫ nullus est Gabriel angelus a deo ⁊c. De tali autem nuncio exponi potest illud Prouer. xxv. Aqua frigida est animę sitiēti. ⁊ nuncius bonꝰ de terra longinqua. Aqua frigida sitim sedat estum tēperat, ⁊ quadā iocūditate in bibēdo delectat. beata autē virgo Maria valde sitiebat aquā diuīe gratie. habebat etiā estum magnum. i. magnū desiderium de humani ḡnis salute. habebat quoqꝫ magnaꝫ iocūditatem de promissa deo virginitate, et ideo Gabriel angelus fuit sibi sicut aq̄ frigida. quia plenitudinē gratie sibi predixit dicēs. Aue gratia plena Salutē quoqꝫ humani ganeris per eā fiendā asserunt dicēs. ⁊ vocabis nomē eius Jesum. i. saluatorem ℣ginitatē etiā illibatā sibi seruādā ꝑdixit dicēs q̄ cōciperet de spūssancto ⁊ nō de semine humano: dū ait. Spūssanctus supenier in te ⁊c. Sēo facta est hec incarnatio operatiōe spūssancti. vñ Beda super Lucam ait. Spūssanctus in virginē supenit q̄ in eꝰ vtero redēptoris corpus opatione sua sine viri semine de eius virginea carne creauit. Et Aug. in sermone de annūciatiōe ait. Dixit angelus O maria virgo dei: filia: dei ⁊ a me reḡris: quō virgo paries ⁊ post partū virgo pmaneas. vel quomodo fiat in te qui fecit te audi me ⁊ non pertuberis in te. Spūssctūs supenit in te. ita vt nec ēstum patris libidinis ⁊ mater filij creatoris. Et. Beru. super missus est inquit Ecce ℣ speies ⁊ paries filiū. Cōcipies quod caro nescit. nō habet cōditio: natura nō admittit. O beata ℣e beata virgo maria q̄ preter generandi curas. ꝑ materna fastidia: ad rātam gloriam germinis peruenit

Tertio dico q̄ hec incarnatio facta est ipa virgine materiam ministrāte: quam materiā spūssanctus fit sctificauit. q̄ nunqꝫ vlius nisi diuino apta fuit sicut dicit Hiero. in sermone ad Eusto. exēplū lane adducēs vbi ait. Ante. quidē aduentum spūssancti i vtero virginis vterus eiꝰ q̄uis impollutꝰ et sctūs. adhuc tū vilitate pānitatis erat indutus tanq̄ lana cādidissima. ad quā cū accessit spūssanctꝰ velut eadē lana cōficitur sanguine cōchili vel muricis vertitur in purpurā. versa est ⁊ ipa sine coitu in matrē dei vt iā nō sit qđ fuerat sꝫ purpura mātissima ad indumētū summi regis diuinitus aptissime dedicata. De hoc etiam dicit Alchimius in li. de trinitate. Etā maria lana mūdissima fuit. ⁊ per virginitatem clarissima. q̄ sola esset in se filij dei recipe dignitatē. sicut lana conchili sanguine intincta vt ex eadē fieret purpura. imperiali maiestate trinmodo digna: quāqꝫ nullus esset dignus induere: nisi augusta predestinatus dignitate. hec ille. De cuiꝰ virginitate maculate dei filius mirabiliter cōcipiēte ⁊ parturiēte inquit Augustinus in sermone de natiuitate dñi. Virga Aaron subito produxit flores ⁊ frondes ac nuces. virgo peperit ℣ginem matrem. Deum hominem. Virgo manens fetum gerit. Virgo manens parturit. Virgo manens nutrit. Virgo manens regnat. Quid mirum? Hoc ille. Et Ber. in sermone de assumptione. Quis inquit audiuit talia? quis vidit huiusmodi? Celum ⁊ terra plena sunt gloria dei. et ipa gloria dei virgo ꝑ excellentiam plena est gratia. Ipa est enim paradisus deliciarum dei. in qua ipe deus delicias suas collocauit. Ipa est hortus conclusus. fons signatus. ciuitas dei. Ipa est tabernaculum dei cum hominibus. Ipa est sancta sanctorum. Ipa est thalamus sponsi. Ipa est aula regia. Ipa est sedes salomonis. Ipa est arca testamenti. Ipa est thronus gloriosus. Ipa est mater misericordie. Ipa est mater pulchre dilectionis. Ipa est mater sancte spei. Ipa est mater gratie. Ipa est mater glorie. Ipa est mater ecclesie. Ipa est mater omnium electorum. Ipa est mater omnium sanctorum. Ipa est mater omnium fidelium. Ipa est mater omnium christianorum. Ipa est mater omnium hominum. Ipa est mater omnium creaturarum. Ipa est mater omnium rerum. Ipa est mater omnium bonorum. Ipa est mater omnium malorum. Ipa est mater omnium peccatorum. Ipa est mater omnium iust

Universidad de Deusto
Biblioteca

deus p̄ incarnationē

tos atq; in limbo per totū milia annoꝝ stetisse incarceratos. sup hoc scīēter per doctrinā sacre scripture se nō posse ab illo carcere liberari nisi aduentu messie, consilium fecerunt inter se qđ agendum foret. Inter alios aūt erat dauid rex rōne dignitatis regalis principalior. qui hortatus est eos vt mitterēt legationem ad dīm p̄ hac gratia impetrāda Legatus eñ fidelis sanitas est Prouerb.xiij. Et quia vt ait Cassiod. lib.ij. epistolarū: epistola. vj. Omnis legatio virum sapientē requirit. t eoꝝ secura substantia est que cōmittitur approbatio. Ideo dixit ipse dauid aliis scīis patribus illud ps. xlix. Congregate illi sanctos eius qui ordinauerūt testamētū eius sup sacrificia. Egerunt igitur viginti de seipsis sanctis patribus patriarchis t pphetis. qui electi fuerūt illud qđ vij. Eneidos. Ocius omīs Imperio leti parent ac iussa facescāt. Quo fū primus fuit Abel iustus: qui cōtra deo p̄ cidēs dixit. O benignissime deus: tu semel ereasti adā patrē meū ad fidē beatitudinē. vt per theologos in.ij. dist.j. sed si nō facimus iam nunc̄ peruenīet ad finē ad quē cuncta posteris eius ipsum creasti. Ergo debes illius misereri t eū cū posteritate sua ad felicitatē perducere. qđ eñ semel placuit amplius displicere nō debēs. c. qđ semel. de reg. iu. li. vj. l. si quis te. C. ō testi. l. p fundū ff. de seruitu. rusti. prędi. t. l. pōponius. ff. de negocijs gestis. c. p tuas. de pba. c. quēadmodum. de iureiurando. t. c. horrendus xxxij. q. v. Et ideo vt poeta inquit. Te facere econtra: gloria nulla tibi. Scō fuit Noe qui ait. Dñe tuus est misereri semper t parcere. Cui ōi in ps. l. Cor contritum et humiliatū deus non despicies. Hoc eñ est propium magnanimi animi. furta illud. Ouiō. iij. de tristi. Quo qsq; est maior: magis est placabilis ira: Et facilea mot' mēs generosa capit. Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni: Pugna suū finē cum iacet hostis habet. Cū igitur ād magno dolore de peccato suo penituerit t humiliatus fit. debes ei clemēter indulgere. Tertius fuit abrāā dicēs. Volo p̄bare q̄ tibi debitum est parcere humano generi. quia si in te deficit misericordia que est ppriet̄s diuinitatis. c. qz deitatis. de pen. dist.j. desisteret etiā deus esse qđ est impossibile. Si ergo vis esse deus fac mīam. Quartus fuit Isaac qui dixit. Dñe odia sunt restringenda fauoreo do ampliādi. c. odia. ō regu. iu. li. vj. Licez ergo petrus de fuerit valde odiosus. t magnā meruerit penā tñ maior debuit esse tua misericordia. Ut eñ ait quedā glo. super illud Gene. iiij. Maior est iniquitas mea q̄ vt venīā merear. Maior est dñi misericordia q̄ oīum hominū miseria. Ergo amplifica misēdias tuas q̄ saluos facis ipse rātes in te. vt. ōi ps. xvj. Quintus fuit Jacob patriarcha qui inquit. Scriptū est de te Eccli. ij. pius t misericors est dns. Et iō nō debes humano generi mīam denegare. Tu eñ es deus clemēs t pius. Exo. xxxiij. t de peni. di. j. c. quē peniter. Tu es ille de quo dicit. Magnus es deus t magna mia eius. de pse. dist. ij. c. accesserūt. Tu es dns magnus t saluator noster. in Auc. de eccle. titul. §. si qs in nomīe dei magni. Tu es bonus medicus animarū. de peni. dist. iij. c. adhuc instant. xxiij. q. iiij. c. Nabuchodonosor. t. xj. q. iij. c. quō. Tu es iudex misericors xxxij. q. j. c apud misericordē. t ideo debes nostri misereri t animabus nostris medicinam p̄stare. Sextus fuit moyses qui ait illud qđ ipse dixerat Exo. iiij. Obsecro dñe: mitte quē missurus es. quasi diceret: Ādā peccauit t grauiter punit' est: tēpus ergo est vt ostendas mīam tuam. Septimus fuit Josue qui dixit. Cum scriptum sit ps. cxliij. Suauis dns vniuersis: t miserationes eius sup omnia opa eius. Nō debes ītra humanū genus esse crudelis. Octauus fuit Dauid q̄ ait illud ps. lxxxvij. Oste de nobis dñe mīam tuā. t salutē tuā da nobis. Et illō. ps. cxliij. Inclina do. ce. tu. t desce.

Nonus fuit Salo. q̄ ait. Non debet, quis odio alteri' pgrauari. c. non ds. de reg. iu. lib. vj. t damnū qđ ḡ sua culpa sentit: sibi t nō alteri ds imputari. c. damnū. de regu. iu. lib. vj. t. l. qđ quis ex culpa. ff. co. ti. t. c. viri. de homicidio. t. c. sepe. t hi q̄ septimo l. di. t facit. c. nullius. j. q. iij. cum similib⁹ Cū igitur tot sint patriarche t pphete sancti t iusti: nō debēt tanto tempore suppor tare penas pro peccato ade. Misericordia eñ digni sunt qui alieno labore: aut vitio. l. legem. C. de natura. lib. Decim⁹ fuit Ysaias prophetā qui inquit. O dñe: ego libri mei. c. vij. te inspirante prophetam dixi. Ecce ego cōcipiet t pariet filiū. t vocabit nomen eius emanuel. i. nobiscū deus. Non ergo debes mēbris ipius tuus. fac igit implere illud qđ impetrauisti sum eiusdem libri. c.

xlv. di. Rorate celi desuper t nubes pluant iustū: aperiat̄ terra t germinet saluatorem. iam eñ tps instat de q̄ tu per os meū locutus es. di. libri mei. c. xxiij. Prope est vt veniat tps eius. t dies eius nō elongabunt. Ad hereditē eñ deus iacob et israel salnabitur.

Undecimus fuit, Hieremias qui dixit. Ego dīs ex precepto tuo libri mei. xxxj. c. notum faciet dñs sup terrā. Femina circūdabit virū. Fac ergo hāc puellā ab eterno ordinatā sine vlla dilatione filiū tuū in sacratissimo vtero suo circūdare. Duodecim⁹ fuit Malachias prophetā qui ait. Cur me mēdacē apparere permittis. Nōne a te inspiratus filios israel cōsolatus sum: dicēs libri mei. c. iij. Statim veniet ad tēplū suum deus quē vos quęritis. t angelus testamēti quē vos vultis. Delectāt igitur ōnes. deus fortis pater futuri seculi. t princeps pacis. vt. ōi Isa. ix. Tredecim⁹ fuit Aggeus pphēta qui inquit. Tu promisisti mittere messiā ad saluandū mundū quādo dixisti per os meum. ij. libri mei. ca. Adhuc vnū modicū: t ego moueho celum t terrā t veniet desideratus cūctis gētibus. Cum ergo non deceat regē labiorum mendax. Prouer. xvij. Et cum omne pmissum sit debitū l. j. ff. de pac. c. qualiter. ex eo ti. t. l. non mīnorem. C. de trāsac. Cunct̄ sit vera illa sniā Jacobi beneuētani dicentis sui libri. c. xx. Nō dare noluerīs nulli spondebis amico. Dedecet hoc cūctos precipueq; bonos, grāue est eñ fidē fallere. l. j. ff. de cōsti. pecu. t l. cū vēderē. ff. loca. t. l. gnalr. C. de non numme. pecu. Ideo nō debes messie aduentus ampli⁹ p̄crastinare. Decimusquart⁹ fuit Zacharias pphēta qui ait. Ego te inspirante libri mei. c. ix. prenūciaui aduētum messie dicēs. Exulta satis filia syō. iubila filia hierusalē. ecce rex tuus venit tibi iust⁹ t saluator. veni ergo dñe t noli tardare. Decimusquintus fuit Habachuc pphēta qui inquit illud libri sui. j. c. vsq; quo dñe clamabo? t nō exaudies? vociferabor vim patiēs t nō saluabis. Et illud ps. lxxxix. Ut quid deus repulisti nos iratus est furor tuus super oues pascue tue. Quare fac. ē tuā auersionē: obliuiscēris inopie t tribulationis nostre. Exurge dñe adiuua nos: et libera nos ppter nomē tuū. Decimussex⁹ fuit Job qui dixit illō. xxxiij. Nunqđ in eternū iraseceris nobis, aut extendes iram tuam a generatione in generationē. Tu ergo exurgens misereberis syon quia tēpus miserēdi eius: qi venit tēpus. ps. cj. Quid eñ fac̄as tibi o custos holm: quare posuisti me cōtrariū tibi: t factus sū mihi metipsi grauis. Cur nō tollis peccatū meū: t quare nō aufers iniquitatē meā. Job. vij. Nōne oportet me nosti q̄ vniuersa vanitas omnis hōis vocāt. ps. xxxix. Et q̄ hōyanitati similis factus est. ps. cxliij. t de peni. di. ij. §. vltī i fi. cū ergo illū fragilē feceris: q: de limo terre cum formasti. Esa. ij. t Eccli. xvij. trāsitum petue in. c. hi duo. de cōse. dis. j. debes eius fragilitati cōpati. nō est eñ hoīs via eius. Piere. x. Fac ergo vt versificet de hoīe quē Salomō ait. Ibit hō in domū eternitatis filiū tuū qui omniū saluādoꝝ erit via veritas t vita Jo. xiij. t. c. si cōsuetudinē. viij. ta qui ait ps. xxxv. Domines t tumenta saluabis domine, quenadmodum magnificasti misericordiaꝝ tuā deus. t illud ps. xlij. Exurge quare obdormis dñe. exurge et nē repellas in finē. Decimusoctau⁹ fuit Daniel pphēta qui ait. Tu me appellasti virū desideriox: libri mei. c. x. Adimple ergo desiderū meū: t humanā assume naturā. vt verificet illō Baruch. iij. c. qđ de tua futura inter hōmines cōuersatione locutus ea tanq̄ de preterita dicēs. Hic est deus noster et nō estimabit alius aduersus eus hic adinuenit oēm viam discipline et tradidit eā Jacob filio suo t israel dilecto suo. post hec sup terrā visus ē t cū hominib⁹ cōuersatus est. Decimusnon⁹ fuit Ezechiel pphēta qui ait. O filij dei būdicte: tu promisisti ecclesie tue q̄ ad eā despōsandaꝝ in carnem venires. dicēs illud Osee. ij. Despōsabo te mihi i fide. Ecce ergo q̄ ipsa spōsa tua. i. ecclesia fidelis. desiderat te videre t amplecti. dicēs illud Can. j. Osculetur me osculo oris sui. t ideo ne moreris venire. sed intra per illā sacratissimam portam de qua ego pdixi libri mei. c. xl. q̄ tibi soli erit aperta: t nulli vnq̄ hominū ingredietur per eā. Eliceſ mus fuit sapiēs Ecclesiasticus q̄ dixit. Cuius vera sit illa fabulosa poetica in. ij. de ponto vbi Ouiō. ait. Regia crede mihi res est succurrere lapsis. Tu q̄ eo rex regnus t dns dominantium: humano debes sapisui subuenire

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ miserere marime amore amicoꝝ tuorum patriarcharū ꝛ pphetaruꝫ quos i diuinis scripturis filios tuos. imo deos appellare fecisti. iurta illō ps. lxxx. Ego dixi dij estis ꝛ filij excelsi omnes. Et iō qdlibet eoꝝ in miserijs cristēs dicere tibi pōt illud Ouid. in epīis. Turpe erit i miseris veteri tibi rebꝫ amico. Auxiliū nulla pte tulisse tuū. Quanto em̄ magis ꝙ indigent: tāto ampliꝰ inno tescit amici ei? chari tas. iurta illō vulgare puerbiū. Albisogno se cognosce lamicoꝝ Esopus fabulator. inquit. Sors aspa mōstrat amicos. Quis amet ꝛ ꝙs nō sola pcella docet. Et auct: lib. qui dr̄ facet?. c. vj. ait Fidus in aduersis cognoscit? ois amicus ꝛ Jacobꝰ beneuētanus. c. xxxiij. Nocꝫ in aduersis ois amic? erit. Amor igitur quo miseris patrib? ipius afficeris te dr̄s iducer ad succurrēdum eis gratis: ꝛ nō expectare ab eis pciū vel mercedē quā reddere non possent. vt em̄ inqt Claudianus in maiori volumie. Nō q̄rit pciū virtꝰ qui dr̄s amoꝝ. Nō ergo factas eos amplis? te expectare. ꝙ dicere pōt illud Ouid. in epīis. Auribꝰ interdū voces captamus. ꝛ oēm Aduētus strēpitū credimus esse tui. O igit dīe dei? pater misericordiarū ꝛ deꝰ totiꝰ cōsolationis ꝙ cōsolaris nos in omni tribulatiōe nostra. n. ad Cor. .j. cū ipo pater noster. iurta illud. Deut. xxxij. Ipe em̄ est pater tuus ꝙ possedit ꝛ fecit ꝛ creauit te vñ dicimus tibi . pr̄ nr̄ ꝙ es in celis. Adat. vj. ꝛ. c. ō q̄tidianis. de pen. di. iij. Si tamē pater oīb? p:eesse vis: singulos pnt potes adiuua ꝛ singulos releua ꝙ singulos habes sollicitudine. c. clemens viij. q. j. pater enim̄ dīligit suos filios. l. iiij quidē. ff. qō me. cau. ꝛ. l. fi. C. de cura. fu. et thesaurizat filio suis. c. cum apostolus. eē de cens. ꝛ iō nobis debes dare thesauros eterne beatitudinis. Nōcuꝫ debes facere cōtra naturalē instinctū omniū bonoꝝ patrū qui desiderāt ꝙ filij sint bonoꝝ suorum heredes. l. scripto. ff. vñ li. ꝛ. l. de emancipat C. de legi. hered. ꝛ. l. penul. ff. de. bo. dā. Hāc aūt hereditatē habere nō possumus nisi p filiū tuū qui est pignus hereditatis nostre ad Ephe. .j. Quapropter debes eum mittere ad incarnationē: vt veificet illud ps. cxxvj. Cū dederit dilectis suis somnū: ecce hereditas dominī. f. iij. merces fructꝰ ventris.

Factū est aūt cū venissent filij dei ante dīm affuit inter eos ꝛ satha. Job. ij. c. qui lus vo: Diabo? Sturus hostis habēs mille nocēdi, modos quibus conatur humanū genus pūertere lenisps rvj. q. ij. c. visis ifrs. Qui semp bonū pertit dire in timalū. ꝛ in electis maculā imponit. ij. q. carnati vij. c. j. Qui hꝰ suggestiones callidas ꝛ illa oneim. quantes. c. neru. ꝛ ibi glo, xiij. di. Qui eos natur leges dei destruere. c. sexto die. xxxv. di. Qui est hostis antiquus. c. sacerdotes. lxxxj. di. q. Sathanas. ꝛ draco appellaf Apoca. xij. ꝛ. c. audi. xj. q. j. qui semper circūit q̄rans quem deuoret. c. nulli dubiū. iij. q. j. ꝛ vj. q. j. §. verū. Qui est leo insidiās. ō pen. dist. ij. c. si em̄ iquit. §. liberi arbitrij. Ipse igitur cōsurrexit cōtra israel. ꝛ incitauit regē. i. deum. j. Paral. xxj. ꝛ dixit Absta a deo impietas: tab omnipotēte imāgas. opes em̄ hois reddet ei. ꝛ iurta vias singulorꝫ suas tribuet eis. Job. xxxiij. Et iterū loqus deo ait Dñe q̄d est hō qꝫ memor es eius aut filius hois. qꝫ reputas eū. ps. cxliij. Ipse em̄ dolose egit vt inueniat iniquitas eius ad odiū ps. xxxv. Tu aūt iustus es ꝛ oīa iudicia tua pera sunt. Job. ij. Da ergo illis ꝑm opera eoꝝ ꝛ ꝑm nequitiā adinuentionuꝫ ipsoꝝ ꝑm opera manuū eoꝝ tribue illis. ps. xxvij. cōuertant ur ad inferos peccatores in infernum. ps. ix. Tu em̄ de ipsis dixisti p pphetā. Dele aūt de libro viuentiū: ꝛ cū iustis nō scribantur. ps. lxxxvj. Audietes aūt humani genes legatū illū ꝙ eos aduersariū ius exisse. de quo dr̄ Job. xlj. non est pr̄ius sup terrā q̄ cōparet ei qui factꝰ est vt nullū timeret: potentia aduersarij phoreis cēt eos. c. statutum §. cū ho. de rescrip. li. vj. defecerūt viribus ꝛ timuerūt valde. dicerūtqꝫ illud Esa. xxxvij. Dies angustie dies hec. potentiobus est parcs esse non possumus. l. j in princ. ff. de alie. iudi. mu. cau. fac. ꝛ. ff. ō rei pen. ꝛ. l. officiū.

Possumus aūt hic meditari ꝙ auditis vtriusqꝫ ptis allegatiōib? de cernere volēs deꝰ in hac cā tas ardua. sedebat super solū excelsum ꝛ elevatū. Esa. vj. Videre est ꝑ tribunalis in sentētijs. pferēdis multū operaf. qz sua aliter nō valeret. ar. l. j. §. ꝛ bonoꝝ. ff. qs o:do in bono. pol. ꝛ facit. C. de. officio ciuilius iudicū. l. j. ꝛ in auc. de iudi. §. sedebūt. ꝛ. C. de. sen. ex pi. reci. l. fi. de quo per Albucium de rosate in. l. fi. cum suiam. C. de. sen. ꝛ interlo. omi. iudi. Angeli aūt stabant in circuitu throni. Apoc. vij. Quos equillimus iudex nō dedignabatur facere suos assessores in hac decisiōe difficillima. vt cūctis magis innotesceret iustitia sua. ꝙs ipse nullius egeat. con

Deꝰ contra rias deter minās

filio. quisoīa scit anteq̄ fiant. c. deꝰ. ij. q. j. ꝛ. c. fi. in fi. xxv. q. v. ꝛ ideo dr̄ theos. i. videns vel prurrens. nā oīa videt ꝛ percurrit ꝑm Papiā. ꝛ notaf per Archid. in. c. existimant. xj. q. iij. Deus ergo oīpotens vt nos a tenebrīe pcipitande. plationē compesceret. ꝙs oīa nuda ꝛ apta sint oculis eiꝰ et oīa sint ei manifesta. tñ et nobis exēplum daret inq̄rēde ꝛ diligēter examināde veritatis ꝛ nature. pcedēdi i causis decidēdis voluit hoc ipe obseruare vt dr̄i. c. deꝰ eloquēs. ij. q. j. Ipse igit iudex discret? q̄ perscrutatur corda ꝛ renes. c. tua nos de simo. ꝛ qui scit corda ꝛ volūtates hoīm. c. nouit. de iudi. ꝛ. c. j. eē ne sede vacā. ꝛ q̄ est testis oīum que agunt in hoc mūdo. i auf. qui. mo. natessi. le. §. penul. ꝛ ex dessumitur. c. ꝛ si rpus. Cuiꝰ est thesaurus oīa scie. c. legim?. xxxvij. di. A quo legum latores ꝓferendi leges licēt iam acceperunt. in auf. vt hi qui obseha. phi. res mi. in prin. de quo per Albucius de ro. in. l. leges sacratissime. C. de legi. ꝛ super rubrica. ff. eo. ti. ꝙs nullius consilio regatur quia oīa regit sua infinita sapientia iurta illud Boeti. in. de cōsola. dicētis. O qui perpetua mundum rōne gubernas ꝛc. Unde de illo dr̄ Esa. xl. ꝛ ad Rom. xj. Quis cōsiliarius eius fuit. quasi dicatur nullus. ipe em̄ est magnus cōsilio ꝛ irreprehensibilis opere. xxxj. ꝛ consiliuꝫ eius in abysso magna. Eccli. xxiij. ꝛ ipse habet cōsiliū ꝛ intelligentiā. Job. xij. cuiꝰ cōsiliū in eternuꝫ manet. ps. xxxj. ꝛ ipse est terribilis in consilio sup filios hoīs. ps. lxv. De filio q̄s dei q̄ est sapia pris dr̄ Prouerb. viij. Ego sapia habito in cōsilio. tñ vt ponderet verā eē illā suam. Prouer. xiij. Qui oīa agūt cū consilio multa reguntf sapia. ꝛ ideo asturus oīa agit cū cōsilio. vt ibidē dr̄. Que em̄ cum cōsilio fiūt. fructu nō carebūt. l. humanuꝫ. C. de legi. ꝛ. l. dubiū nō est. C. de repu. ꝛ ea ꝙ sunt cū consilio sapientū ꝑmunt benefacta. l. epale. C. de epi. au. ꝛ. d. l. humanū. C. de legi. ꝛ nō solent inducere pniam. vt allegio. in autē. de appell. §. j. in verbo plenissime. Voluit se habere p modū consultentis maxime vt ei? inia ab omnib? eqssima approbaref. iurta illud ps. lxxxvj. Deus qui gloriosus in cōsilio sanctoꝝ. Et ideo licet sciat? omnib? legib?. seruare tamen eas voluit. sicut etiam facit terren? imperator. l. diuꝰ vos. C. de legi. Et ea ꝙ leges circa accessiones statuerūt obseruauit. de quibus tractatur. C. de assess. ꝛ dome. ꝛ. ff. de of. assess. per totum ꝛ in. c. statutuꝫ. §. assessor. de rescrip. li. vj. A. locutus est igitur deꝰ vnuersos celoruꝫ ciues ꝛ dixit illud Job. xxxiij. Judicium eligam? nobis ꝛ inter eos videamus ꝙd sit melius. Et illud. ij. Reg. xvj. Inite consiliū ꝛ videte ꝙd agere debeam?. Interrogauit ergo rex assueri?. i. deus sapiens angelos. quoꝝ sua regina. i. humana natura subiaceret. Hester. j. Factū est aūt silentium magnū in celo ꝙsi media hora. Apoc. viij. vt scilꝫ melius deliberaret quid dicere deberēt quia vt dr̄ Eccli. xxj. labia prudentium statera pōderanf ꝛ nemo aliqd debꝫ dicere qō prius mēte non agitauerit. l. labeo §. fi. ff. de supelle. le. ꝛ consilia non sunt precipitanda. sed cum deliberatione ꝛ maturitate danda. c. pōderet. circa prin. l. di. facit l. humanuꝫ. C. de legi. ꝛ. c. cum in veteri. de elec. Prem sua diffinitiua nō dr̄s ferri sine magna deliberatione. xj. q. v. c. cum apud. ꝛ. c. sc. ꝛ. C. de penis. l. ꝙ sententiam. ꝛ de etiam importano debet fieri sine deliberatione. c. licꝫ. cl. j. xlv. dist. deliberatio em̄ est valde vtilis ꝛ necessaria. c. anteriorꝫ. ij. q. vj. ꝛ. xj. q. iij. c. illa ꝓpostroꝝ. ꝛ. c. se. Verum uerunt igit ꝛ scij angeli illud. ij. Reg. xxiij. deliberā ꝛ vide ꝙd respōdeas. Sciendū est aūt ꝑm Diony. in li. de diui. no. ꝛ magrm̄ i ij. di. ix. tres esse hierarchias angeloꝝ. quarum quelibet continet tres ordines spūum beatorum. Transacta igitur media hora dixit rex celestis cuilibet hierarchie illud. ij. Reg. xiij. ꝙd das consilium. Respondit autem principalis angelus prime hierarchie nomine oīm aliorum dicens. Potestas tua dñe potestas eterna que non auferef. ꝛ regnum tuum ꝙd non corrumpef. Dan. vij. Tu habes ꝓtatem vite ꝛ mortis. Sap. xvj. Sed quanto potentior. tanto debes esse misericordior. q: ꝑm ꝓpheta ps. lxx. Potestas tibi est ꝛ tibi dñe misa ꝛ misereris omnium qui omnia potes. Sap. xj. ꝛ natura tua clemens est ꝛ pia. magisqꝫ ad miam q̄ ad vindictam prona. c. quia deitatis. de pen. dist. j. vbi etiam dicitur ꝙ nullatenus vis mortem peccatoris. sed vt magis conuertatur ꝛ viuat quod fuit principaliter dictū Eze. xviij. in quo. c. etiam tu dixisti. In quacūqꝫ hora ingemuerit pecātor: oīum iniquitatum eiꝰ quas operatus fuerat non recordabor. tranſumptiue in. c. ponderet. l. di. ꝛ iij. c. ij

Rūsio pmi? liarij.

Oīa cū cōsilio sunt facienda

Universidad de Deusto
Biblioteca

petrus.kriij.q.j. Facias ergo homini ingemiscenti propter sua petā miām: ne dicant aduersarij nri. nō potuit eos introducere i terrā quā eis se daturū promisit. Deutero. ir. Tūc surgēs ille angelus q̄ erat pncipalior scōe hierarchie dixit. Princeps que sunt digna pncipatu cogitabit. ꝛ ipse super duces stabit. Esa. xxxj. Scio aūt dñe q: i multitudine ppli dignitas regis. ꝛ in paucitate plebis ignomnia pncipis. Prouer. xiij. Non ergo permittas vt contrus ppls tuus minnatur. Diristi em̄ vt colloces eum cum principib⁹: cū pncipibus ppli tui. ps. cxij. Ut sedeat cū pncipibus ꝛ solū glie teneat j. Reg. ij. Cunc iurrent angelus principatio: tertie hierarchie ꝛ dixit. deus eorum ꝛ dñs dñantiū. Deut. r. Dñe vniuerse creature eraudi me. Judith. ix. Regnū em̄ tuum est regnū oim̄ seculoꝝ: ꝛ dñatio tua in oēs generatiōē. ps. cxliij. Et tu es rex oīum regū. ꝛ dñs oim̄ potestatū. viij. dis. c. que cōtra. parce ergo dñe: parce ppl̄o tuo ꝛ ne des hereditatē tuā in perditionē: vt dominent eis nationes: ꝛ dicant i gētib⁹: vbi est deꝰ eoꝝ. Joel. ij. Is cognoscant q: nomen tibi dñs. Tu sol⁹ altissim⁹ super omnē terrā. ps. lxxxix. Tu ergo q̄ parasti in iudicio thionū tuū ꝛ iudicas ppl̄os in eqtate ps. ix. nunq̄d pdes iustū cuꝝ impio. Absit a te vt hanc rē facias: ꝛ occidas cū impio iustum: fiatq; iust⁹ tient impi⁹. Non est enim hoc tuū q̄ iudicas omnē terram. Nequaq̄ ergo facias hoc iudiciū. Gen. xviij. Cognouit em̄ q̄ eqtas iudicia tua. ps. cxviij. Cum igitur irat⁹ fueris: mie recordaberis. Habac. ij. Robora dextrā em̄ clemētia thion⁹ tu⁹ Prouer. xxv. Tu etiā qui es scientiarū dñs. j. Reg. ij. Qui es sapientissim⁹ ab eterno. Ecclī. j. Deus q̄ iuder sapiēs indicabit ppl̄m suū ꝛ principatus senfari stabiles erunt. Eccli. r. Et rex sapiens stabilimentū est populi sui. Eccli. vj. Tu ergo pncipatū quē super hostem habes stabilē te seruare decet.

Cum em̄ tu dñe sapiens sis. ij. Regū. xiij. debes suscipe animas pauperū. Qui enim suscipit alias paupes sapiēs est. Prouer. xj. Non ergo velit deus perire animas: sed retractet cogitāo ne pereat penitus q̄ abiectus est. ij. Reg. xiij. Deus igit iudicium tuum regi da: ꝛ iustitiā tuam filio regis. ps. lxxj. Ipse em̄ est sapia tua ad. Eccl. ij. ꝛ sapiētia eoꝝ qui se obseruāt liberabit: q̄m omnibus potētior ē sapia. Sap. x. Fac ergo vt hoies per sapiam tuā liberati verificari faciāt illud Sap. ix. Ses Sapiētia tua liberati sunt oēs quicūq; placuerūt tibi ab initio. Sed quid vltra possum vociferare ad regem. ij. Re. xix. Nisi q̄ deus charitas est. j. Jo. iiij. ꝛ c. abijt. xj. q. iij. Et ideo parcere debes oibus: q̄m oīa tua sunt q̄ amas oīa. Sap. xj. Nunq̄d em̄ obliuiscet misereri deus aut cōtinebit i ira miās suas. ps. lxxvj. Quis aūt est homo vt imaculat⁹ sit. ꝛ iustus appareat⁹ de muliere. Ecce inter sanctos tuos nemo immutabilis ꝛ celi non sunt mundi in cōspectu tuo. quāto magis abominabilis homo ꝛ inutilis. Job. xv. Recordare ergo dñe hoīm: quia caro sunt: spūs vadēs ꝛ nō rediēs. ps. lxxvij. Misericordia aūt eius ple na est terra. ps. cxviij. ꝛ tō cōgruū est te humano generi misereri. Tunc rex celestis talib⁹ allegationib⁹ audituis suam tuli clam geloꝝ approbādo p̄alū. ꝛ reprobādo sug gestiones diaboli. ꝛ ait illō Prouer. xj. De fideriuꝰ iustoꝝ omne bonū prestolatio impioꝝ furoꝝ. Annuēte igitur deo beatoꝝ angeloꝝ petitioni. ꝛ sanctoꝝ patrū supplicationi direxit oēs primates sctōꝝ angeloꝝ regi celesti. Consiliū inierūt oēs principes regni tui vt edictū iperatorū crear. Nunc itaq; rex firma sulam. ꝛ describe decretū vt nō mutet Dañ. vj. Tunc rex supernus cō solatus est sanctos p̄eo dicens eis. Nolite timere. cōfortent manꝰ vestre. Sicut enim cogitaui vt affligerē vos cū ad iracundiaꝰ prouocastis me sic conuersus sum vt bene faciam vobis Zach. vj. Dixit q̄s David regi illud ps. cxxxj. De fructu ventris tui ponam super sedem meam. Tunc exultantes omnes sancti patres q̄ de semine iudaico deberet nasci filius dei. sez de brā virgine que fuit de stirpe david ceperūt dulciter canere illud Hester. viij. dicentes. Judeis nona lux orirī visa est gaudium. honor ꝛ tripudium apud oēs ppl̄os. vrbes atq; prouincias.

Dixit aūt deꝰ pater filio ꝛ spūisancto. Legatū opꝰ nos mittere ad illā nostrā spōsam pudicissimā qui eā animet ad consensum p̄standū. annūciet q; sic ex ea filium debere pcreari q̄ nō p̄uabit pudicitia virginali. Quib⁹ alacriter cōsentientib⁹ vt ait Aug. in sermone. j. de annūciatione. Tunc ingro Gabriel, minister effectio terribilis sacramēti. abscondito obfecūda miracula Ad redēptionē ꝛ redemptionē errantis Ade p̄meio cogor descēdere sedibus. illum, emq̄ quē ad imaginē meam creaui: petiꝰ inuestigauit: tabefecit quē feci: offuscauit quez plasmaui decorē. lupus meū depascit pecꝰ deserta est paradisi possessio. lignū vite ab ignea rōphea seruat. clausus est voluptat⁹ angelus miseros erranti ꝛ apprehendere cupio hostē. latere aūt volo oēs celestes ordines. tibi soli pando secretū. Ad virginē mariā pgo. Vade ad animatā ciuitatē. de qua dr. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. vade ad rōnalē meū paradisus. perge ad ostē talē spendidā portā. vade ad mei verbi diguū habitaculū. perge ad scōm in terra celū. vade ꝛ denūcia ei mee pñtie imbrem. perge ad pparatiōnē mihi sanctuariuꝰ. vade ad sponsam incarnationis filij mei: inūdū thalamū natiuitatis eius. loquere i aures rōnales arcana. prepara mihi aurio introitū: sed ne cōturbes nec terreas ygnis anim̄a. delicatā mihi sacrariū appara: primā mei vocē gaudij pclama. tu dicito virgini marie. Aue grā plena. vt misereat ego malignitati ene. Audiuit angelus hec ꝛ intra se cogitabat dicēs. Stupendum est hoc miraculū: ꝛ oīs scientie precellit sensū. Qui in cherubin terribilis est: ꝛ in seraphin inuisibilis: et in oīb⁹ virtutib⁹ angelicis incōprehensibilis. puelle sui habitaculi p̄ sentiā repromittit. ꝛ qui ēā p̄dēnauit ei⁹ familiā glificare intātum cogitat: vt dicat preparari sibi per anrē ingressum. ꝛ potest vetus cape eū quē nō capit celum. Hec ꝛ hmōi angelo cōgitāte ait ad eū dñs. Quid turbaris ꝛ miraris o gabriel: nunquid nō puns a me missus es ad Zachariam sacerdotē. ꝛ natiuitatem johānis ei nunciasti. Nōne pro incredulitate sententiā ei silentij. protulisti. nunq̄d nō cōdemnasti senem si ne voce eū esse faciēs: nunq̄d nō decreuisti ego autē cōfirmauit: nunq̄d nō nūciatiōis tue effectus, p̄secutus est: nunquid nō effugata sterilitate cōcepit sterilis. ꝛ matureuacatio aufugit: nunquid non tunc est segnis illa sterilis facta q̄ iam arebat: nunq̄d impossibile est apud me quicq̄ q̄ creaui oia verbo: Cur ergo ambigis. Ad hec angelum respondēte audiamus. Dñe inquit sanare culpas nature dissoluere passionū lāgoreꝫ deficentiū artꝰ ad vitalē reuocare beatem impare nature, p̄creationis filioꝝ effectū. soluere sterilitatem. ꝛ vetustissimoꝝ membroꝝ vetustam ariditatē in viriditatis reformare starum sterilicq; aruo manipulorus

repente ostēdere patrum. opus exhibit tue virtutis quod ex more perficit. Zelsis est sara ꝛ post illā rebecca. ꝛ iterū Anna. que miserie ꝛ sterilitati simul seruientes a te liberatē acceperūt virginem autem parere que de viro genitura nō est sup omnē legū naturā. Et tuā quomodo puelle annuncia bo presentiam. Te em̄ celi ꝛ terre nō capiēt fines. ꝛ quomodo vter⁹ capiet virginalis. aut quō ferret maria ignez deitatis tue sedis. Et dñs ait. Si lenit ignis plentia in solitudine rubū. ledereticq; ꝛ mariā mea presentia. Si do ignis ille qui figurauit diuini mei ignis e celo aduentū inflammabat quidē rubum non aūt comburebat. Quid vticq; dices de veritate non in ignis flāmatis⁹ in persona dei ꝛ angeli.

Para. ij. bus ꝰmonis q̄ ō: societatis

p

Errerit igit angel⁹ Gabriel ad sacratissimā virginem Mariā que erat sociata duodecim puellis siue domicellis. vt potest colligi ex euāgelio Luc. j. Que virtuose domicelle instruebat eam in tam alto mysterio. Prima quarū fuit domina secreta seu clausura siue solitaria: que instruebat beatam virginē vt in secreto meditaretur illud ps. lxxxiij. Benedixisti dom̄ine terram tuam: auertisti captiuitatem jacob. Remisisti iniquitates plebis tue ꝛc. Sciebat aūr brā virgo q̄ delicata est diuina visio ꝛ nō datur admittentib⁹ alienā. vt ait Bernardus in quodā sermone. vnde inquit Jacoponus noster in suis laudib⁹. Sola soleta che la trouai. ꝛ tō stabat solitaria ꝛ secreta. p̄fecte seruans illō documētum Senece ad Lucillum dicentis. Fac quod facere consueuisti: et a turba quantum potes te separa. Primū argumentum compositē mētis cristimo posse consistere ꝛ moueri secum. inimica aūt est multorū conuersatio. Recede ergo in te quantum potes. Et iterꝫ ad eūdē scribit. Crede mihi notatū qui nihil agere videntur maiora agūt: humana diuinaq; simul tractant. Nō igitur inuenio cum quo te malim esse q̄ tecum. fuge ergo multitudinē. fuge paucitatē. fuge etiam vnū. Et quic quid facias: cito redi a corpore ad animum illū. noctibus atq; diebus exerce. omniaq; impedimenta dimitte ꝛ vaca bone mēti. Nemo enim ad illā pueuit occupatus, hec ille, Seruabat

Quō Maria habuit locias q̄ ea in struc. bāt.

Universidad de Deusto
Biblioteca

etiã btã ẏgo illõ Quintiliani li. viij. dicẽtẽ. Etiã in tuba. in itinere. in cõsilio faciat tibi cogitatio ipa secretum. Nouerat nãq; beatissima ẏgo verã esse illã Prosperi sententiã in li. epigrãmatuz dicẽtis Scrutari legẽ possunt vtcũq; quieti. Si mũdi astrepitu libera corda vacẽt. Et iõ faciebat illõ qõ hortat Bern. in quodã ẏmone di. O ala sancta. sola esto. vt soli olim dño seruies te ipam quẽ tibi ex oĩbus elegisti. Fuge publicũ. fuge t ipsos domesticos. Secede abunicis t inimicis. mente intentione t spũ. An nescis te verecundũ habere sponsuz q̃ nequaq̃ suã velit tibi indulgere pentiam pentib⁹ ceteris. Vñ de ipsa virgine solita ria verificabat illa sententia Viero. ad pũdiũ dicẽtis. Habebis cellulã que te solum capiat. imo nõ eris sol⁹. Angelica tecũ turba ysabit. Tot tibi erũt socij: quot sancti. fabulabit tecũ Iesus. Nunq̃d poteris talẽ alium tuis ẏmonib⁹ habeꝛ cõsortẽ: Ad h etiã adduci põt illud qõ inqt Theophrastus in aureolo tractatu õ nuptijs dicẽs. Sapiẽs nunq̃ solus esse põt. hz em secũ oẽs q̃ sunt quicq; fuerũt ynq̃ boni. t animũ liberum quocũq; vult trãsferꝛ. que oia confirmans diuus Amb. in li. de ẏginibus ait. Maria ad ipos ẏgressus angeli inuẽta est domi in penetralibus⁹ sine cõitez: ne quis intrẽtionẽ obrumpeꝛ ne quis obstreperet. neq; em si comites feminas desiderabat. q̃ bonas comites cogitatiões habebat. Quinetiam tunc sibi min⁹ sola videbaꝛ cũ sola essz: cui tot sctĩ aderãt: tot angeli. tot ppbete. Denicq; etiã gabriel eã vbi reuisere solebat inuenit hec ille. Beatissima igit ẏgine manente sic clausa in secretario oratoꝛij sui. statiq; affuit angel⁹ ad ostiũ pulsans. Cucurritq; protinꝰ dña secreta. nec tamẽ ei subito aperuit: sed aspicies p fenestras: pspiciens per cancellos. arcq; angelum dei cognoscẽs domestica angelorum ait. Deo gras. Et angelus respondit: semper. Interrogauitq; dña secreta. t ait illud. s. Reg. xvj. Pacifico ne est ingressus tuus? Qui respondit: pacificus. Ego em sum angelus a deo missus ad hãc ẏginẽ vt annunciẽ ei totius mundi salutẽ t pacem. Tũc h sancta seruitrix beate virgini annũciauit ei dicens. Ecce virgo sacratissima q̃ angelus dei stat ad ostium pulsans t dicẽs tibi illud Cant. v. Aperi mihi soꝛoꝛ mea. sez sm naturam. sponsa sez eterni patriꝰ. Et nisi fallaꝛ vox eius est archangeli gabrielis. Cui purissima ẏgo vt aperiret assentiẽs. rndit illud pdicti pb. Irruit. sup quo tunc meditabatur. scz Iudiam q̃d loquat in me dñs deus. qm̃ locuturus pacẽ in plebem suaz t sup sctos suos etc. vsq; in finẽ. tunc dña secreta aperuit ostium.

Scõa domicella fuit domina intelligẽtis que instruebat beatã virginẽ vt peteret intellectum eoꝝ q̃ legerat in libro. Esa. pphete. ca. vij. scz Ecce virgo concipiet etc. Unde ipsa dicebat deo illud pb. cxviij. Da mihi intellectum t scrutaboꝛ legem tuam. Cũ declaratio sermonũ tuoꝝ illuminat. t intellectuz dat parvulis. i. humilibus. Et subito angelus ingressus ad eã dixit. Aue gratia plena dñs tecum. Aue sponsa dei. Aue futura genitrix creatoris tui et mei. Aue animatũ templuz dei. Aue sacrarium spũssancti. dñs tecũ. per gratiã qui statim in vtero tuo erit per assumptã humanã naturã. Possumus etiã dicere q̃ hec secunda domicella appellabatur dña audiẽtia que omnẽ ambassiatum virgini missam auscultabat'attẽte. Et hec est germana intelligentie. Quia vt inquit Tullius. in. s. aris veteris. Ad maxime docilis est qui attentissime paratus est audire. De hac autẽ domicella sit mẽtio Luc. x. vbi post predicta verba angeli ꝺr de btã virgine. Que cũ audisset. Ecce. q̃ dña audientia presens est per quã attentissime audiuꝛ sanctissima virgo nõciũ dei. põderãs quodlibet verbũ tante salutatiõis nunq̃ ais audire. De quo sanctus Bern. sup Missus est inquit. Merito ꝓcupiuit rez decoꝛẽ ẏginis. Fecit em q̃d longe premonita antea fuerat a patre suo Dauid dicentẽ sibi. Audi filia t vide et inclina aurẽ tuã. t obliuiscere populũ tuum t domũ patris tui. Quia nec populum augere. plis successione. nec domũ patris sui relinq̃re curauit heredem. Sed quicquid honoris in populo. quicqd de paterna domo rerũ terrenarum habere potuisset oĩa arbitrata est tanq̃ sterco: vt xpm lucrifaceret. Nec fefellit eam intentio. q̃m t xpm sibi filiũ vẽdicauit. nec ꝓpositũ violauit. Nec ille. Qui ergo beatissima virgo intenta erat intelligentia diuinoꝝ. ideo meꝛuit audire dñz sibi dicentem. per pb. xxv. Intellectũ rndi dabo t instruã te in via hac qua gradieris. firmabo sup te oculos meos. scilꝫ gratiam meam in te solidabo. Noluerat aũt beata virgo vtrũ esse sententiam

Lectio Isidori in lib. de summo bono dicẽtis. Cũ communẽ oramus: ipm cum deo loquimur. Cum legimus deus nobiscũ loquit. Omnis ergo p fectus er lectione t meditatione procedit. Que em nescimus: lectiõe discimus. quod aũt didicimus. meditatione cõseruamus. Geminũq; cõfert bonũ lectio sacrarũ scripturarũ: siue quia intellectũ mẽtis erudit. seu q̃ a mũdi vanitatib⁹ abstractuz hoiem ad amorẽ dei pducit. Tanto em vana spes mortalitatis huius nobis vilescit. quanto amplius legẽdo t audiẽdo spes eterna claruerit. Hugo de sancto victore in libro de sacra scriptura ait. Nihil in hac vita dulcius sentit. nihil auiditius sumit. nihil ita mẽtez ab amore mũdi separat. nihil sic animũ cõtra tẽtationes roborat. nihil ita hoiez excitat t adiuuat ad oẽ opus bonũ t ad omnẽ laborez sicut studiũ sacre scripture dare ad nostrã vtilitatem. vt dicit apls ad Roma. xv. qui ait. Quecũq; scripta sunt. ad nostrã doctrinã scripta sunt. vt per consolationes scripturarũ spem habeamus. Amb. quoq; in sermone de q̃dragesima inquit. Quisq; verbo christi pascit. terrenũ pabulum non requiret. Nec em potest secuꝛ panẽ capere qui panẽ reficit saluatoꝛis. Negligit famẽ corpis qui pabulo lectionis intendit. nec ventris curã habere poterit qui alimentuz verbi celestis acquirit. Nec em est refectio que satiat alam. q̃ impugnat viscera: cum de oĩbus scripturis cibũ eloquij perẽnem accipim⁹. Nec ille. Beatissima igit virgo q̃ ad tẽtissime dei verbo itẽdebat adeo q̃ ips incoꝛde t corpe suo recepit. dicere poterat illud Piere. xv. Inuẽti sunt sermones tui: et comedi eos. Et factũ est verbũ tuũ mihi in gaudiũ t leticiã cordis mei. Tertia domicella fuit dña erubescentia siue verecundia qua beatissima virgo erat ornata. nã naturaliter inest virginib⁹. xxx. q. iij. c. nec illud. ergo multo magis inerat ẏgini. De qua virtute inqt Bern. super Cañ. Aliud oꝛnamentũ spõse est verecundia. Nescio autẽ si q̃d gratius verecundia in moribus hoim deprehendi q̃at verecundia em oim est ornatꝰ etatũ: ysi teneriori etate ãplꝰ pulchritudo cernit'ur. Quid ãbili⁹ verecũdo adolescente. q̃ pulchra hec est t splẽdida gemma moꝝ in vita t in vultu adolescẽtis: q̃ ha t minime dubia bone nũciaspei. bone indoles inder: t virga discipline q̃ pudẽdis affecti bus iumenis lubrice etatis motus actusq; leues coerceat t cõprimat insolẽtes. Quid ita stulti loquũ t ois deinceps turpitudo fugitans. Gozoꝛ ptinentie est: nullisq; cõ manifestuz indiciũ colũbine simplicitatis, necnõ etiã est innocẽtie testis lampas est pudice mẽtis iugiter lucens vt nihil in ea turpe: nihil idecoꝛ residere atteꝛ q̃ non illico illa ꝓdat. Ipsa expugnatrix ẽ malorꝝ t ꝓpugnatrix puritatis innate. ac spãsa gñe scie. est fame custos vite decꝰ. virtutuz sedes: virtutũ primitie. nature laus. t instgne toris honesti. Rubor ipe genarũ quem forte inuerit pudoꝛ quãtuz gre t decoris suffusio afferre vultui solet. hec ille. Aristoquoq; p. viij. ethi. c. x. inquit. Laudam⁹ inuenẽ verecũdũ. Sapiẽs etiã Ecclesiastici. xxij ait. Ante grandinẽ pibit coruscatio t ante verecũdiã pibit gra. Btus aũt Ber. vbi. s. ꝓpinas viroꝝ laudes: Et quo apꝑet quãtũ fuerit beatissima virgo hac virtute insignita scz angeli. Nã mẽs eius est alterata ex celsitudine audite laudis sue. vnde t facie rubozem verecũdie demõstrauit. quod etiaz euenit ꝓpter aspectũ angeli in forma virili. De quo Amb. in lib. de virginib⁹ dicit. Angelũ maria quasi viri specie mora trepidasuit vt agnoscas aures religiosas t oculos verecundos. Et quo percipere possimus quantuz erubescebat cõsortia hominũ que turbaf t erubescit in sermonibus angelorꝝ perfectissime em seruauit illud qõ inqt imperatoꝛ in. l. vnica. C. de manima. lib. vj. dicens. Verecũdia castis moribus pseueret. Nec mirũ si fuit decẽda cũ esset nobilissima. verecundia em nobiles ꝓdit natales. c. s. vbi Arch. de regul. lib. vj. Quarta domicella fuit dña taciturnitas q̃ instruebat eam vt non statim rideret: sed puꝰ cogitaret intra se altitudinẽ consilij diuini super salute generis humani. Unde Bern. inqt. O annunciatio mirifica. O saluratio peregrina: plenitudinis copiã portãs t ẏgieñ corpus illustrãs. Preueniẽs itaq; indices preco tam pclarus t mitis: festiuꝰ ꝓperat vt in prozio ẏginitatis suscipi possit deus maiestatis. Cogitabat aũt virgo q̃lis esset ista salutatio: q: de plenitudine ipius debebant accipe vniersi. Captiui redẽptionẽ. tristes consolationẽ. peccatoꝛes veniã. insti graz. angeli leticiã. Denicq; tota trinitas gliaz: t filius dei carnis hũane substanciã

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sapientissima igit virgo ornata erat discretissima taciturnitate. Icirco verā esse iniam Macrobij lib. iij. saturnaliū in exordio dicens. Nihil tas congruū sapie q̄ locis t tēporibus aptare sermones. Unde seruabat illud quod inqt Amb. in. j. de offi. c. viq. dicens. Sapiens vt loquar multa cōsiderat q̄ dicat. cui dicat quo i loco t tempore. Et autor astrolabij canit. Prouident ante diu quid recte dicere possit Ut sapiēs itultus immeditata refert. Obseruauit q̄s prudentissima virgo illud q̄ inqt Paphilus poeta sui lib. ca. viq. scz Verbi precipiū. f nē q̄s respice verbi. Ut melius postea premeditata loqui. Itē seruauit documentum Benece ad Lucillū dicēs. Tarduloquū esse te iubeo. Nihil em vnq̄ dicebat nisi pus matura premeditata essz. Sciebat ei q̄ vt ait pbo j. Politi. Magnū ornamentum mulierum est silentiū. Unde de eius taciturnitate: ab alijs virginib⁹ imitāda. ait Amb. sup Luc. Dulce virgo verbo⁹ vitare lasciuiā. Maria etiā salutatione angeli verebat. cogitabat em qualis esset ista salutatio. Et ideo cum secūdia q: pauebat: eū prudētia. nā bene dictionis nouā famulaz mirabat: q̄ nusq̄ lecta: nusq̄ ante fuerat comperta. Dec ille

Q Ustra domicella fuit dña timorosa. Sapientissima em virgo seruauit illud Eccli. xviij. Nō sapiēs in oib⁹ timet. habebat aūt nouz scrutile ied castū t reuerētiale timorē. Et maxime timebat omnia que castitatem eius in aliquo possent maculare. Et ppter hoc timuit in visione angelica. Un Bern. sup missus est ait. Solent virgines q̄ vere virgines sunt semp pauere: t nunq̄ esse, secur. t vt caueāt timēda etiā in tuto ptime scie. scientes se in vasis fictilib⁹ thesaurū portare pciosuz. ac puide q̄q̄ nouum. q̄quid subitū fuerit ortū. suspectas habēt insidias. t totū cōtra se existimauit machinatū. t idcirco maria turbata est in sermōe angeli. Dec ille. Quapropter necesse fuit ipam ab angelo confortari. vñ Ber. vbi. s. inqt. Angel⁹ intrat⁹ virginē t varias secū voluere cogitatiōes facilime deprehendēs pauidā consolat. Et familiariter vocāo eam nomie benigne ne timeat pluadet. De hoc quoq̄ aureus Augustin⁹ inqt in sermone annūciationis. Salutat angelus puellam viri salutatiōis ignarā. terret⁹ virgo non tare verbo⁹. Ad quam angelus. ne timeas maria. ne inqt aspectu meo mater dñi mei terrearis. Ego sceptionis tue minister aduenio: nō vt virginitatē amittas iterum. ipse me misit ad te q̄ est nasciturus ex te. Et ille dixit dña timorosa. Vic est bonus angelus consortans t letificans. Uerba domicelle fuit dñi honesta q̄dicebat dē virgini filiō j. ad Cor. xiij. Ota honeste t sm ordinem fiāt i vobis, mozes enī honestas est seruāda oib⁹. l. vnica. C. de anima. li. vj. honestas nāq̄ versat circa mores. l. leges oportet. §. penult. ff. de tutorib⁹ et curatorib⁹ oandis ab his. t vnuz de iuris ceptis est honeste viuere. l. iusticia. §. j. ff. de iusticia t iure. et inst. eodē. §. iuris, ceptra. Et idē ponit in premio decretaliuz. Habuit ergo bēvirgo honestatez in oibus gestis suis. et maxime in oculoz regulatione. Quia em vt ait Ecclesiasticus firman⁹ in li. de beata vita. c. xiij. li bido aspectu marie scitat. Et Quintilian⁹ in prima declamatiōe inqt. Oculi nri sunt tota luxuria nra q̄ nos in ofa q̄die pcipitāt vitia. t Sen. ad Lucillū scribit. Oculi sunt irritamēta vitioz t duces scelerū. Ipa virgo būdicta seruauit illō Eccl. ij. vbi Salomō ait. Oculi sapiētis i capite eius scz sunt bene regulati. trassumptiue in. c. accepisti. de cōsecra. dist. iij. t de sacra vnct. c. vnico. §. quia vo. Et qz ē duplex oculus. s. oculus mētis de quo hr i. c. q̄nūda. d eccli. vj. vbi Jo. an. dicit q̄ dz esse purus. per illud. c. t. j. q. j. c. multi. Itē oculꝰ corporis qui silr dz esse purus. xxxij. q. v. c. q̄ videris impudicus em oculus ipudici cordis est nūcius. c. nec solo. eadez. q. t causa. Jo. ita puros habuit bta ihc oculos nō solū mētis. sz etiā corpis vt de vtrisq̄ dictuz fuerit Lan. v. Oculi eius sicut colūbe. transluminātes. §. Ecce. xxv. di. Dec em pulcherrima eius domicella dña honesta instruebat ipaz vt starent cū oculis depssis ad terrā t cum multa modestia. Tanta aūt fuit eius honestas vt nemo vnq̄ tētationes carnalem de ipa habuerit. vt in aliis sermonib⁹ dixim⁹. Nihil em vt ait Amb. in li. de virginitate fuit i maria totuū i oculis, nihil i vbis, pcax nihil in actu inuerecūdū. nō gestꝰ fractior nō incessus solutior: nō vox petulantior: sz omnis honestas. Septima domicella fuit dña prudētia q̄ instruebat bēatā virginez. vt prudēter de modo icarnatiōis inqreret. Ideo ipa ait. Quō fiet istud q̄m virum nō cognosco? Quō habebo filiū q̄ nescio virū? Quō portabo ferū que fugio partuz? Quō

pacuo vtero generabo? Unde pbebo lac labijs infantis lugere pōstulāris? Et merito ista inqrebat prudentissima vgo. Ut enim ait Boetius. ij. de pso. Rerū exitus prudentia metit. Ad hanc aūt inqsitionez beatissime vginis rndit angelus. cuiꝰ verba ponit Aug. in quoda sm̄one dicens in eiꝰ persona Ne timeas maria, neq̄ expauescas virgo partū: neq̄ metuas: neq̄ formideo. mtuz inexpta. tm̄ crede t pcepisti. Anna t pepisti q̄m meruisti gram apd deū. Et quaz gram dei t hoim pacē. mortis destructionez: vite reparationē. Concipies em̄ t paries filiū: nō cuiuslibet meriti hoiem. sed tori⁹ seculi saluatorē. Recole maria in libro Esa. prophete vginem quā paritura legisti t gaude ac exulta q: tu esse meruisti. Cu ibi pres figurata es vgo. Ecce em̄ in vtero pcipies nō de viro. sed de spūsancto grauida eris: t incorrupta manebis. Paries q̄des filiū: t vginitatis nō patieris detrimentū: effi cieris grauida t eris mater semp̄ intacta.

Nota de ocul ipudicis

Octaua domicella fuit dña pudicitia q̄ instruebat bēatā vginē. vt vorū qd̄ fecerat de ppetua virginitate suauda inuiolabiliter custodiret. t ita sillibate castitatis pposito vsq̄ ad mortem immobilr pseueraret. Pudicitia em̄ est virtꝰ animi q̄ violentiā non sentit. xxxij. q. v. in princi. t. c. de pudicitia. Qui vo castitatē deo vouerūt. irritū faciendo vorū damnationē incurrūt. xxvij. q. j. c. j. Dicebat aūt hec domicella beate virgini sicz sit vera illa sua montanarij in luna celeri. Res est difficilis castam bene ducere vitam. Nulla fere maior q̄s caste viuere pena. Sola nāq̄ sui⁹ finit morte duellus. Un dicit q̄ castitatē suare est p via artissimaz t difficilē scedere. c. de his. xxviij. di. xxxij. q. v. c. tunc saluabit. circa medi. Un etiaz dicit q̄ castitas nō nisi deo inspirante hr. dicto. c. de his. Lamen quia deus hanc tibi inspirauit qui⁹etiā res penitus desperatas ad optatū finē pducere potest. l. j. §. j. C. de veteri iure enuc. Ldi diuina gra replete facilimū erit eā obseruare t posito q̄ tibi esset difficile: debes memisse q̄ virtus sm̄ fit circa bonū t difficile. ij. Ethicoz. Et q̄ vt inqt poeta. Absq̄ labore gradi non pt magna; parari. Nullo igit modo pudicitia est violāda que est mulierū ornamentum maximū. §. qui vero eas in suū. quō oportet. Licz dicer⁹ t angelus q̄ de spūsctō cōcipies t virginitatē nō amittes. Un difficile

Difficilia res caste vi uere.

videt in concipiendo filiū nō sentire aliqō libidinis t cupiscentie incendiū. t nō maculare in aliquo pudicitie pudorē. Et ideo cū dicat in cōmuni puerbio. Non de pōte cadit qui cū sapiētia vadit. Sapiēter puo inquire si taliter fiet hec pceptio q̄ ea totaliter cessabit nō solum corpis t spiritus corruptella: sed etiā necminim⁹ in ipa libidinis motus sentiet nec aliquis indecens actꝰ in hac generatiōe intereniret. De hoc aūt loquit Ambro. in. ij. lib. de virginib⁹ dicens. Unde quantā pudicitiā virginales in animo sunt. que nō solum odiūt corporis t ipsius corruptellā: sed etiā oēm actum libidinis quantūcūq̄ fieret sine offensa dei t sederat odio habuit. Unde merito pēlandū est q̄ fuerit hec pcipua causa qre modus fuerit sibi diuinit⁹ reuelat⁹. vt vbo t actu ille. Cognoscens aūt angel⁹ dño reuelans dissima vgo expauescere. Noli o puginitatis pmanentia sollicitudinē gerere. Intacta pmanebis. t de pie gaudeb. Si ne cōiunctione mortalis viri efficieris mater altissimi. proinde non est. q̄ metuas. sed inde est q̄ gaudeas. Tunc em̄ dolor sequeret partū si pcederet libido conceptuz. Tunc vo spūsanct⁹ supueniet in te. t virtus altissimi obumbrabit tibi. i. refrigerabit te sub vmbraculo spūsancti. Nō ergo calores cōcupiscentie pati verearis. Noz in te erit conceptio t non cōcupiscentie libido. Non em̄ erit estus vbi vmbram faciet spūsanctus. Nona domicella fuit sancta obedientia que ab Eua fuit repulsa: sed a beata virgine gratāter acceptata. Sciebat enim q̄ hec est virtus omniū virtutū moralium preclarissima. vt declarat beat⁹ Thomas ij. ij. q. clij. ar. ij. Item q̄ sola est que fidei meritum possidet obedientia: sine qua infidelis quisq̄ conuincit. etiā si fidelis esse videatur. c. sciendū. viij. q̄stione. j. noverat quoq̄ q̄ obedientes magnā a deo recipiunt remunerationem. c. nulla. xcvij. dist. Unde dicit glo. in. l. deserto. §. in bello. ff. de re mili. Magna est virtus obedientia. Sciebat etiā q̄ melius est obedire q̄ sacrificare. j. Regū. xv. t dicto. c. sciendum. viij. q. j. t. c. illud de mato. t obe. t sq̄ Prouerbioz xxi. scriptum est, Obediens imiti meditabitur

Universidad de Deusto
Biblioteca

obedientiam. Et ideo semp̄ medit⁹ bat beatissima ℣go quō melius diuine voluntati p̄ oia obediret. Scio⁹ ver⁹ esse illā Virgiliū inflam in lib. geor: gicor⁹ dicentio. Est legū seruāda fides supma potestas: Quod mādat fieriq; iuber parere necesse ē. Sicut aūt mūdani reputāt lucrū quod dā quādo satisfaciūt voluntati, pp̄ue. l. cū seruus. ff. de ꝺdi. can. da. cā nō se. ita ipa lucrus mariā existimabat satisfacere volūtati diuine Qua propter sic perfectū obedientiā semp obtinuit q̄ p eā sum⁹ a morte liberati sicut per inobedientiā p̄mor⁹ parentū fueramus ad eternā damnationē condēnati. vñ Aug. in ꝑmone de nativitate ip̄ius virginis ait. ꝑ inobediētia obediētia cōmutat. fides ꝑ perfidia compensat. Et iterū. O felix obedientia. o insignis gratia. que dum humiliter fidem dedit celi in se opifice⁹ incorporauit Hec fuit ℣a obꝺiētia oī sacrificio gratior hec volūtas cunctis hostijs acceptior: hinc ꝑmeruit gliam quā postmodū cecinit ꝺi. Ecce ecce ego mitto angelum meum. et ꝓparabit viam ante faciem meam. Et statim subdit. Et statim veniet ad templum suum dominator quem vos queritis. et angelus testamenti quem vos vultis. Ecce venit dicit dominus exercituum. Et quis poterit cogitationem diei eius. aut quis stabit ad videndum eum. Ipse enim quasi ignis conflans. et quasi herba fullonum. et sedebit conflans et emundans argentum. et purgabit filios leui. et colabit eos quasi aurum et quasi argentum. et erunt domino offerentes sacrificium in iustitia. et placebit domino sacrificium iuda et hierusalem sicut in diebus seculi et sicut in annis antiquis. Et quis dies iste nisi dies natalis ihesu christi. Et quis templum nisi corpus christi. Et quis angelus testamenti nisi ipse christus. Et quis angelus nisi nuncius. Et quis nuncius nisi ioannes. Et quis ioannes nisi vox clamantis in deserto. Et quis vox nisi sonus. Et quis sonus nisi aer. Et quis aer nisi spiritus. Et quis spiritus nisi deus. Et quis deus nisi verbum. Et quis verbum nisi caro. Et quis caro nisi homo. Et quis homo nisi anima. Et quis anima nisi mens. Et quis mens nisi ratio. Et quis ratio nisi sapientia. Et quis sapientia nisi christus. Et quis christus nisi rex. Et quis rex nisi fortis. Et quis fortis nisi potens. Et quis potens nisi omnipotens. Et quis omnipotens

Universidad de Deusto
Biblioteca

qđ erat in pncipio apud deū fiat caro de carne mea fm ꝟbū tuū. Fiat obsecro mihi verbū nō platū qđ trāseat: sed ꝓceptuꝫ vt maneat: carne videlꝫ indutū: nō aere. Fiat mihi non tū audibile auribus sed visibile oculis. palpabile manib⁹. gestabile būeris Nō fiat mihi verbū scriptū ⁊ mutū. sed incarnatū ⁊ viuū. hoc est non mutis figuris mortuis in pellibus eraratū. sed in forma hūana meis castis viscerib⁹ viuaciter impressuꝫ. Et hoc nō mortui calami depictione. sed spūsancti operatione. eo em̄ modo fiat mihi quo nemini ante me factū est. nemini est post me faciēdū. Porro multipharie multisq; modis olim de⁹ locut⁹ est patribus in ꝓphetis. ⁊ aliis quidē in aure. aliis in ore. aliis in manu factū esse verbū dñi memorat. Adhibitaūt oro vt in vtero fiat iuxta verbū tuum. ꝟbū igit qđ ab alio fieri nō pōt dignet in me ⁊ mihi fieri fm verbū tuū scz sīlēter inspiratū pfonaliter incarnatū: ⁊ corpaliter inuisceratū. hec ille in persona virginis. O igit beatissime spōse dei ardentissimū desideriuꝫ. qđ tante efficacie fuit vt illū facere mereret sibi filiū p quē facta sunt oīa. ⁊ ꝓpt qđ de⁹ eraudiuit desideriū omniū sanctoꝝ patrū. ⁊ tāc verificatuꝫ fuit illud ꝓphete ps. ix. Desiderium pauperꝫ eraudiuit dñs. Duodecima domicella fuit dña fidelis siue dña credentia q̄ exhortabat illam vt si qđ optabat cōpleri vellet in fide firmissima persisteret. qz omnia possibilia sunt credenti. Mar. ir. Dicebat qꝫ ei per fidē tuā facies montē elevare se ⁊ proicere in mare. Luc. xvij. idest dei filium q̄ est mōs dei. mons pinguis ō celo. venīē tē facies in mare vteri tui descēdere. Dicebat etiā illud Cassiō. lib. iij. epkarū: epla iiij. Illi firmiter credere debetis quem vestris vtilitatib⁹ arridere cognoscitis. s. angelo annūciāti. ⁊ deo eū mittēti. ⁊ iterū illud Quiō. in. iij. de tristibus. epla. iij. Credē qđ ē ⁊ ius ac define tuta vereri. Deqꝫ fide certo sīe tibi certa fides. Cuius domicelle salutatibus monitis pfectissime obtēperauit beata ꝟgo. vñ Luc. j. eā laudauit elizabeth de credulitate: dicēs ei. Bātā que credidisti: qm̄ pficient in te que dicta sunt tibi a dño. Ipa igit virgo ab his duodecim domicellis sic bene plusa. alacri animo et vultu iocūdo inquit fm Augu. in quodaꝫ sermōe. Cōtingat mihi o Gabriel archāgele fm verbū tuū. veniat ad cubiculū suū q̄ in sole posuit tabernaculū suū. oriatur mihi virgini ꝑmanēti sol iustīcie in cuius pēnis eterna ꝑmanet sanctitas. Cui ꝑpetua castitate floreſcēs mea ꝑduret integritas. Egrediat sicut splēdor iustus. ⁊ salvator vt lampas accēdatur. Procedat iam sponsus de thalamo suo. qz secura facta sum de ꝓposito meo. Nec mora. reverritur nūcius. ⁊ ꝟginalē thalamū ingredit ꝟbs. efficit subito ꝑgnās brā dei genitrix. ⁊ cūcta p secula ꝑdicatur hec felix. Sine mora vt assensus ꝟginis pāditur: celestis spōsus immaculate cor⁹ ingredit: ⁊ qui toto mūdo nō capitur: puelle intacte mēbris infundit. Credit monita qđ audiuit. ⁊ meruit sanctificata qđ credidit. beniqꝫ tantū se ad celi fastigia subleuauit vt verbū apud deū in principio. i. dei filiū de summa celi arce susciperet. Mor nāq; vt btissima ꝟgo annūcianti angelo assensum ꝓbuit: spūsctūs in eaꝫ descēdit. de quo dei filiū concepit. hec ille. O igitur respōsio gratissima. O verbū efficacissimū. O inestabilis virtus Marie virginis. O inexcogitabilis clemencia creatoris. O incōpꝛehēsibilis altitudo mysteriorum dei. vna mulier hebrea fecit inuasionem in domo regis eterni. vna puella fic diuinam sapiam circūuenit q̄ ipse deus illi: inquit. Cañ. iij. vulnerasti cor meū soror mea sponsa. vbi glo. ait. p tuo amore carnē assumpsi. Et ꝟginis ergo carne de⁹. summā altitudinem vestiuit humilitate summas delitias penalitate. summā opulentiā paupertate. summā lucē tenebris. summū honorem opprobrijs. ⁊ p eius dilectiōe summū amabile exposuit flagellis. Cōcepto aūt dei filio ex ꝟgine angelus gabriel in celū se recipiens filij dei mcarnationē supernis ciuibus nūciauit: q̄ in cāt⁹ suauissimos ⁊ innumerabiles grāz actiōes ꝓruperūt. Pie q̄ꝫ creditur vt. ō. dictū est sermone. ij. huius partis pte. iij. q̄ hoc donū nouuꝫ etiā sanctis patrib⁹ in limbo exīstentibus annūciauit: Et ideo letati sunt gaudio magno valde. Surrexerūt aūt ꝛtuor ꝓphete cōfortantes ⁊ ante oēs qui erāt in limbo. Porro surrexit Moyses ⁊ ait. Manna de celo descendit. Num. xj. gaudeāt ergo ⁊ reficiant omnes exuriētes. Secūdo surrexit David ⁊ dixit. Exortuꝫ est in tenebris lumen rectis corde misericors ⁊ miserator et iustus dñs. pec. xcj. Gaudeāt ergo ⁊ illuminent omnes cohortientes. Tertius ꝺo qui surrexit fuit Salomon qui ait. De vinea celi botrus erupit gaudeāt ⁊ vino preciosō repleant cuncti sitientes. Bibite ergo oēs ⁊ inebriamini charissimi. Cañ. v. Quartus fuit Daniel q̄ surrexit ⁊ dixit. Xpūs sine manibus de monte precisus est Dan. ij. Gaudeāt ergo oēs fideles. Miserūt aūt legatos ad bñdictā virginē q̄ gras illi egerūt bñditerūtq; eā vna voce ex pte olim dicēteꝫ. Tu glia hierlm. Tu letitia israel. Tu honorificētia ppli nri q̄ fecisti viriliter. ⁊ ꝓfortatuꝫ est cor tuū. eo q̄ castitatē amaueris. eriscq; bñdicta i eternū. Judith. xv. Rndit aūt eis brā virgo dicēs illud Job. xij. Bñdicite deū celi. ⁊ cotā omnib⁹ viuētibus cōfitemini ei: qz fecit nobiscū misericordiam suam:

Pars tertia huius sermonis que dicit mirabilitatis.

Ingulare diminitaꝫ op⁹ cui nū q̄ simile factum est: nec fuit. fuit incarnatio filij dei ex virgine. De q̄ ipse de⁹ inqt Ieremie. xxj. Op⁹ grāde ego facio. De hoc etiaꝫ inquit ille ꝓpheta Abachuc. iij. sui lib. c. Dne op⁹ tuū. i. magnū est. in medio annoꝝ viuifica illū. Quapropter Aug. in ser. vij. de natiuitate dñi ait. O mira ⁊ inestīmata cōmutatio deus q̄ erat creator efficitur creatura. qui immensus est capitur. diuites ꝓpter nos paup' efficit. incorporeus carne vestitur. sermo carnem sit videtur inuisibilis. palpatur impalpabilis cōprehēditur incōprehēsibilis. immortalis occiditur. ⁊ quē celum ⁊ terra nō capit in ꝓsepio angusto locatur. numerat in secula qui est ante secula homo christus ieſus. De his mirabilibus opationibus loquebat dauid ps. cxxxviij. dicēs ꝺeo. Mirabilia opa tua ⁊ anima mea cognoscet nimis. Getendum est autem fm Tho. in. iij. scripto. di. iij. ar. ij. ⁊ in. iij. parte summe. q. xxxij. ar. iij. ⁊ Alex. ō ales in. iij. parte summe in tractatu de cōceptione christi p spūm sanctuꝫ. ⁊ Rich. in. iij. di. iij. ar. ij. q. iij. ⁊ seraphicum Bonauen. in eadē di. ar. vi. q. ij. ⁊ in questionibus circa litteraꝫ. ⁊ Alexandrum lombardum in eadem dist. q̄ formatio corporis xpi de virgine fuit miraculosa. Unde Anselmus in. ij. de cōceptu virginali. c. xiij. inquit. Spiritussanctus ⁊ ꝟtus altissimi de virgine muliere virum mirabiliter ꝓpagauit. Rones aūt adductas a theologis vi. ō. quare hic formatio fuerit miraculosa cā breuitatis ꝓtāseo. adeo aūt. est mirabilis q̄ a nobis est incognoscibilis. vñ Chrys. i homel. de natiuitate dñi ait. Scio quia verbū caro factuꝫ est. ſz quō factuꝫ sit nescio. Miraris quia ego nescio. Omnis creatura ignorat. hec ille. Multis ergo ex causis miranda est dei incarnatio.

Primo quia in ea dñs fact⁹ est seru⁹. deus em̄ est dñs vniuersoꝝ. ij. Mach. viij. Et certe ipe filij dei ē rex regnū ⁊ dño dñantium Apoc. j. ⁊ cle. ij. §. fi. ō sen. ⁊ re iuō. Et tñ vt ait apls Phil. ij. Exinaniuit semetipm formā serui accipiēs. ⁊ venit ministrare ⁊ non ministrari. Mar. xx. Scdo fuit mirāda. qz filio. ⁊ quid vilius limo. ⁊ tñ tāta dignatiōne descendit deus in limum, ⁊ tanta sublimatiōe alcēdit limus in deū: vt q̄dā ī illo mus ꝓtulit: deus in illo ꝓtulisse pdicef. qz idem est deus ⁊ hō. Et non mō hō: ſz vilissimus hominuꝫ est reputat⁹. Esa. liij. immo nec vt hō habit⁹ sicut ipe testat p ꝓphetā ꝓbrij. di. Ego aūt sum vermis ⁊ nō hō: opprobriū hoiꝝ ⁊ abiectio plebis. Tertio fuit mirabilis. qz fact⁹ eternus est tpalis. Eternus ēt in symbolo Athanasij. Et tñ nūc tēpore incipit mēsurari. ⁊ incipit hēre principiū q̄ erat in principio apud deū patrē. Jo. j. Et q̄ in celis nō est posterio: patre: incipit eē posterior matre in terris. vñ t eternus nūc ōz infans octo dierū. ⁊ nunc puer. xij. annoꝝ Lu. ij. ⁊ quasi incipiēs. xxx. annoꝝ. Luc. iij. Quarto fuit mirabilis qz imēsus fact⁹ est parvus. Immēsus em̄ est pr. immēsus filius immēsus spūsanct⁹. vt i eodē symbolo habet. ⁊ tñ ille q̄ sua magnitudine celū terrā implet. vt ōr Hieremi. xxiij. ⁊ qui dixit Esaie. lxvj. Celū sedes mea ⁊ terra scabellū pedū meoꝝ. tam parvus fact⁹ ē vt vix humanis oculis mēbroꝝ eius distinctio videri posset iuxta illud Esa. ix. Parvulus natus est nobis ⁊ filius dat⁹ est nobis. Quinto est mirabilis hec incarnatio qz incōprehēsibilis fact⁹ est localis. Qui em̄ ol rei adest p ꝑntiā potētiā ⁊ essētiā. vt declarat beat⁹ Tho. in. j. par. sum. q. xl. i angustoꝑtris loco pclud̄tur. ⁊ qz nō ē ei locus i diuersorio, reclinat i ꝓsepio. Xto. ij. Certo est mirāda ꝟ icarnatio qz simplicissim⁹ p eā videt cōponi. de⁹ enim vt ait pbo. ij. meta. est summe simplex cui⁹ nature, vt ait Leo papa in quodā sermone

Formatio corporis xpi de virgine fuit miraculosa.

nec addi pōt nec minui. ¶nllne incipit hēc corp⁹ ¶ anīmā ¶ mēbra diuersa. ¶ quasi in se haberet aliquid supfluū voluit circunci di. Lu.ij. Septimo fuit mirabilis. q⁹ sapia dei patris quasi ignorās facta est. vñ et ad modū addiscētis se habuit audiēs ¶ interro gās legis doctores. ¶ dicit⁹ est pficere ætate ¶ sapiētia coīā deo ¶ hominib⁹. Lu.ij. Octa uo est admiranda. quia fortis per eam fa ctus est ifirmus. Ipse enī est dei virt⁹ sicut ¶ dei sapiētia. j. Cor.i. ¶ tñ nūc ab vna iuuē cula vincit. cū mēbra pānis inuoluta ꝯgo mater alligat. ¶ manus pedesq; crura stri cta cingit fascia. Nono est mirāda. q⁹ p eas diues fact⁹ est paup. Nā gloria ¶ diuitie in homo eis⁹. ps. cxj. In quo iūs diuitie ¶ glia Prouer. i. ¶ nūc ita paup fact⁹ ē vt non ha beat vbi caput suū reclinet. Mat. viij. Pro pter'qō Thren. iij. ipe inqt. Recordare pau pertat⁹ mee. Decimo fuit mirabil. q⁹ pānis eluiuit. panis i quā ille q̄ de celo descēdit. Jo. vj. ex q̄ ois hō viuit. j. ō vbo dei. Deut viij. ¶ Mat. iiij. ¶. c. inter cetera. de offi. iu. di. Jtē ille q̄ dat escā omni carni. vt ō⁹. ps. cxxxv. eluriit in infantia cū infantib⁹ ¶ cuz virtis vir pfectus. Mat. iiij. ¶. xxj. Undecī mo fuit mirāda. q⁹ fons fluxit. Fons iquā ille q̄ dat aquā vitā salutē in vitā eternā. Jo. iiij. Ūñ canit ecclia. paruoq; lacte pa stus est: p quē nec ales eluriit. Sitiuit fati gatus ex itinere. Job. iiij. Sitim q̄s se pati ostēdit in cruce dum dixit Sitio. Job. xxj.

Qcō fuit admirabilis quia deus fact⁹ est hō. iuxta illud Jo. j. Verbū caro factuz est ¶ habitauit in nobis Audite ergo celi ¶ obstupescat terra. q̄d enī mirabilius. q̄d'i scrutabilius q̄ ex ꝯgine fact⁹ fit deꝰ hō. O ꝯgo gloriosa. o ꝯgo sanctissima. o ꝯgo incōparabilis. o ꝯgo rot⁹mūdo admirabi lis que factorē tuū fecisti. que creatorē ge bis pcreasti. que gētorē vniuersoꝝ genui sti. que maiestatē diuinā in tuo vtero rece pisti. que altitudinē dei ad tantā humilia tionē inclinasti: amore illi⁹ quē ꝯcepisti impetra nobis ab eo gaudia paradisi.

Dc eadē beatissime ꝯginis annūciatiōe

Sermo. vij.

Ue gratia ple

na. Lu. j. Jnqt dñs Andre⁹ as siculus dictus barbari⁹. sup. c. conquestus. de feriis P ondero vnū ex ter. huius capli. q⁹ non commemorat nomē ppriū. sed dicit bre ꝯginis ¶ sic exprimit nomen di gnitatis. ¶ nō nomē ppriū. Et sepe mirat⁹ ium q⁹ xpiani nominet illā illustrissimam dñam noīe ppio. q̄ nominanda esset noīe sue ꝯprehensibilis dignitatis. hec ille. Et q̄b⁹ dixerīt q̄dā q⁹ in salutatiōe ꝯgelica nō dꝰ pont Maria: qō nomē nō posuit ange lus. Ad euangeliū enī nō dꝰ saltē q̄d apponi. iuxta illud Apoc. vlt. Si q̄s apposuerit ad hec: apponet deꝰ plagas sup illuz scriptas in libro isto. Sed sciēdum est ꝑm Alber. sup missus est. c. lx. q⁹ angelus rōnabiliter reticuit nomen ppriū beatissime ꝯginis i salutatiōe. nuz dignius eaz salutauit noīe noue excellētie ¶ dignitatis. vt p̄ mutatio nē noīs mutatio stat⁹ denotaret. In colla tione etiā magnaz dignitatū solet fieri mu tatio nominū. vt ps i papa nouiter creato vñ Jo. j. dixit xps petro. Simon iohānis tu vocaberis cephas. Quare aūt pape no uiter electo mutetur nomen. ponit Johā. and. in proe. vj. in verbo Bonifacij. Angelus ergo ppriū nomen ꝯginis bndicte q̄ est Maria mutauit dicēs gratia plena. Et cē verificatū est illud Esa. lxij. Vocabit ti bi nomē nouū q̄ os dñi noīauit. Hoc aūt nomen gratia plena circulocutio est tñ. Q pn̄ noīs beate ꝯginis ¶ persone ipsius q̄ nulli alij cōuenit ppie nec deo nec creatu rio. ꝑm q⁹ plenitudo gratie intelligit fusce ptiue tñ. Deus enī nihil hꝰ gratie suscepti ue. ¶ nulla alia pura creatura plena est gra tia susceptiue pter beatā ꝯginem. que sola tantū recepit de gratia q⁹ nulla pura crea tura plus recipe potuit. vñ hoc illi ita pro prium fuit q⁹ ei angelus illud p̄ ppio noīe imposuit. Principes nāq; ¶ maximi pōtifi ces non solēt ppio noīe salutari. Et iō an gelus solū exp̄sit nomē eis⁹ ppie dignita tis salutādo eam: neq; enim. vt quidam di cunt: credēdū est q⁹ sancta trinitas dixerit angelo. vade ad Mariā: sed vade ad illaz excellentissimā virginē gratia plenā. Zs au tem eius nomē ppriuz angelus reticuerit predicta rōne: ecclesia tñ apposuit i salura tione Maria ppe gratia plena. vt per gra tia plena recolat beatissime virginis digni tatem per Mariam autem inclinet eaz ad subleuandam nostram necessitatem. Et iō ecclesia non errauit. Ad illud autem q̄ in pdictuz est nō debere ad euāgeliū appo ni. Rñdet q⁹ intelligit de appositione talis

tatis. vñ apls ad Gal. j. ait. Si angelus de celo venerit ¶ aliud euangelizauerit vobis q̄ q̄ euangelizauimus vobis: anathema sit. De annūciatione aūt ipsius beatissime ꝯginis duaz tñ considerationes faciem⁹. Prima dicet exēptionis. ibi. Aue.

Scōa ro gratificationis. ibi. gra plena.

B Pars. j. huj⁹ sermōis q̄ ō: exemptiōis.

Os antiquissimus est q⁹ cuz alī q̄ō amico suo occurrit vel ifram aut ambasiatā ei mittit: in pnci pio ponit ꝺda salutationis. Di uersus aūt modus salutatiōis inuenīt in sacris scripturis. Nā ōns Jesus post resurrectionē apparēs apls dixit eis Par vobis. Luc. xxiiij. ¶ Job. xx. Jtem oēs Diuer ¶ currēs mulierib⁹ venientib⁹ a monumēto se salu⁹ suo: salutauit eas di. Auete. Mat. vltio. et tatiōes Joab princeps militie exercit⁹ Dauid oēs in scis currens amase: vt amicū salutauit eum di pturis. Salue mi frater. ij. Regu⁹. xx. Et iudei qui erant hierosolymis mittentes ifras eis qui erāt in egypto amcis suis ¶ generis sui: sa lutauerūt eos dicētes. Saluē ¶ pacē bo nā scz mittim⁹ vobis. vt habef. ij. Macha. j. Angel⁹ aūt raphael ingressus ad Tobiā salutāseū dixit. Gauduū tibi sēp sit. Tob. iiij. Saluator quoq; noster p̄cepit apl'is vt in quacūq; domū intrarent: salutarēt eos qui in ea essent dicentes. Pax huic domui. Mat. x. ¶. Luc. x. Summi aūt pōtifices p salutatiōe dicūt. Salutē ¶ apostolicā bene dictionē vt pt⁹ in pemio lib. decretaliū. et vj. ac clementinarū. Angelus aūt Gabriel nō sine magna causa salutauit beatissimaz ꝯginē: dicēdo Aue. qō fecit vt ostēderet ex parte cuius eā salutabat scz totius trinita tis. Nam hec dictio aue hꝰ tres ifras innuē tes psonas diuine maiestatis. scz patris et filij ¶ spūssancti. Prima enī ifra que est A. significat spiritūsctm. Ipe enī spūssanctus vt ait Grego. in quadam homel. amor est. Secda ifra est. v. significans personā filij q̄ est verbū patris. ¶ medius nō situ sed nu mero inter patrem ¶ spiritūsanctuz. Nam tres sunt qui testimoniū dant in celo. Pa ter verbū. ¶ spūssctūs. ¶ hi tres vnū sunt. j. Joh. v. Tertia ifra est e. ¶ significat patrē. nā vt dicit Hilarius in lib. ō. trini. Eternī tas est in patre. nō ita tñ q̄n filius ¶ spūs tussctūs etiā sit eternus cum eo. sed quia ei appropriat magis. Eternum enī importat quid sine principio. Filius aūt ¶ spūssctūs q̄uis nō habeant principium creationis nec factionis. habent tñ principiū emana tionis. q⁹ emanat filius a patre: ¶ spūssanc tus ab vtroq; ¶ sic ab eterno. Solus aūt pater est sine aliquo pncipio: qz a nullo ipe emanat. Dicit ergo angelus Aue: quasi dis cat. Tota trinitas me mittit ad te. q⁹ ¶ ipa tota operabit ista incarnationē in te. Vel possumus dicere q⁹ per a. que est prima lit terarum quam greci vocāt alpha. ¶ hebrei aleph significat diuitas. Per v. aūt q̄ ꝑm Priscianū in. j. lib. est vltima ifraz alpha betī ꝑm latinos: significatur natura huma na. que est vltima inter naturas intellectua les. Per e. aūt significatur beata ꝯgo Ma ria. vel quia fuit hebrea. vel q⁹ egregia. et excellentissima est inter oēs mulieres. Ap parēs ergo angelus beate ꝯgini dixit Aue quasi diceret. Diuinitas humanitatē recī piet ex te hebrea ¶ egregia. atq; excellētissi ma virgine. Notandū quoq; q⁹ vera est illa vulgaria sententia. Omnes dicūt e. vl er vtero matris. Nascūtur ab eua. scz in egressu ploratus est ꝑm Aug. in li. de ci. dei. quasi quedam ppheria nostri incolatus. signifi cans er hoc q⁹ in vallem lachrymaz ¶ mi seriarū intram⁹. Et masculus quidē in plo ratu suo nascēs profert A. quasi dicat. Si milis suz Ade masculus petō ¶ miserijs ac multis calamitatibus ¶ morti ppter eum subditus. Femina vo nascēs plorando pro fert e. quasi dicat. Femia sum: Eue similis cuius miseriis ¶ maledictis subjacio: Sed quia Adaz ¶ Eua cū filijs ¶ filiab⁹ suis ab eis mortificatis vinificanf per virginē ma trē. qō significatur per. v. que est media in ter a ¶ e. Ipsa enī ꝯgo fuit mediatrix geni trix ¶ vita. ideo illi dixit angel⁹ Aue. quasi dicat. Tu es illa q̄ vinificabis Adā ¶ Euaz cū posteris suis. Sciendum etiā q⁹ ifra hu ius dictionis Aue: cōtrario modo se habēt ifra huius noīs Eua. Et ideo dixit angel⁹ beē ꝯgini Aue. quasi diceret. Tu in totum contraria es Eue. ideo salutando tibi dici mus Aue. Et b est qō canit ecclesia dicens Sumens illud aue gabrielis ore: funda nos in pace mutās nomē eue. Ipa enī eua suos filios fecit inimicos dei. Beata aūt virgo nos pacificauit deo. Eua superbiuit cōtra dñm volens esse similis deo. Maria se pfundissime hūiliauit vocans se nō ma trē dñi sicut erat, sed ancillā eius. Eua cor

Universidad de Deusto
Biblioteca

poralis mater electoꝝ viuentiū spūalis eo
rū interfecerit; fuit a deo mltipliciter mas
ledicta. Maria spūalis mater oīm saluan
dorum: ipsoꝝ viuificatrix: fuit a deo bñdi
ctionibus repleta. De hoc autē inq̄t sctūs
Maxim⁹ in quodā sermone. Eua posteros
er sua carne nascētes trāstulit ad inferos:
bñdicta dñs er sua prole natos dirigit ad
celos. Er carne Eue nati dicunt filij hoīm
er carne marie filij renati dicūtur filij dei.
Cedat ergo nūc impropⁿium Eue. q⁹ vni
uersi sumus leti per partū btē dñi nr̄i ma
rie. Et vitā quam destruerat Eua reparat
dñs Maria. hec ille. Et ideo dixit ei angē
lus: Aue. qđ est oppositū de eua. Scien
dū quoq; q⁹ ista a. expssa voce formatur in
gutture. ⁊ in gutture cōmuniter hebrea lo
cutio formak. Ū pnunciatur in labijs ea
acuēdo. ⁊ latin⁹ in labijs quodāmodo loq̄
tur in palato. ⁊ in palato grecus, sua, verba
pnūciat. Apte ergo inquit angel⁹ btē dñi
ni aue. quasi diceret. Oīs lingua tam he
brea q̄ latina ⁊ greca te laudat. hoc ofhis
doctrina attestatur mysteriū. Sciendū
etiā q⁹ hoc vbo Aue ostendit singularitas
Marie. Sibi em̄ ꝓprie cōuenit hoc verbū
qđ denaturꝰ vb a qđ est fine ⁊ ve qđ est in
teriectio dolentis. quasi fine ve. Ele enim
importat miseriā. nulla aūt pura creatura
fuit fine ve sicut btā virgo. Unde inquit
Alber. super missus est. c. lix. Concedim⁹ q⁹
beata virgo fuit diuersimode fine diuersis
ve. Fuit enim fine ve cōmuni oībus hoī
bus, fine ve speciali mulieribus ⁊ fine ve p
prio matrib⁹. Er pte em̄ corporis oīs hō p
petrū incurrit tripler ve ꝛc ipsius corpis
distēperationē. ⁊ naturaliū appetituum in
ordinationē. Itē ipsius corporis ante mor
tē ad alam repugnationē. ꝝm q⁹ caro cōcu
piscit aduersus spm̄. ad Gal. v. Item post
mortē corpis incinerationē. de quibus ꝺ:
Gen. iij. Maledicta terra i ope tuo. In la
boribꝰ comedes ex ea cūctis diebꝰ vite tue
spinas ⁊ tribulos germinabit tibi. ⁊ come
des herbas terre. In sudore vultus tui ve
sceris pane tuo donec reuertaris in terram
de qua sumptus es. q⁹ pulvis es ⁊ in pul
uerē reuerteris. hec ibi. In maledictione
aūt operū notak inordinatio appetituū na
turaliū. In spīmo ⁊ tribulo cōcupiscentie
cōtra spm̄. In labore ⁊ sudore corporis dis
tēperatio. p reuersionē i pulverē incinera
tio. Primo igit̄ homini dictū fuit illud tri

ꝑler ve. i. ve maledicta terra in opere tuo
ideſt corp⁹ de terra factū. In sudore vultus
tui vesceris pane tuo. Per sudores aūt fi
gnificak corp⁹ distēperatū cui⁹ hūores re
soluunt in sudorē. Spinas ⁊ tribulos ger
minabit tibi. i. corpis pūctiones ⁊ pruritus
ꝺcupiscētie ꝺ spm̄. donec reuertaris in ter
rā de qua sumpt⁹ es. i. p incinerationē. Sz
ab isto triplici ve libera fuit btā virgo. que
corp⁹ habuit eucraticū. ⁊ cū spū p oīa pacifi
cā ⁊ nūq̄ in cinerea resolueadū. hic Alb.
vbi. s. In ea tñ nō fuit aliq̄ inordinatio
passionū. nec distēperantia humoꝝ vel ins
ordinatio operū. q⁹ ordinatissima fuit in oī
bus. ⁊ nullus etiā prim⁹ motꝰ ad peccādū
seu rebellādū ꝺ spm̄ fuit in ipa. Un dictus
fuit de illa Gen. iij. Ipa cōteret caput tuū.
Caput em̄ serpētis antiq̄ sunt primi motꝰ
peccī quib⁹ iple insidiak afe. Sed dñs Ma
ria illud cōtriuit ex toto extinguēs. Itē in
cinerata post mortē non fuit. sed glificata
in corpe regnat cū filio. vñ Aug. in quodaꝫ
sermōe ait. Putredo ⁊ vermis sunt oppro
briū hūane cōditionis. a quo Marie⁊ nam
ra excipitur quaꝫ de ea Jesus assumpsisse
ꝓbatur. Similr̄ er parte anime tripler ve
oīs hō incurrit ses erroris. doloris: ⁊ pudo
ris. Error aūt est tripler ses in eligendo. in
discernendo ⁊ in exequendo. Errare aūt est
aliud ꝑ alio putare ses falsum ꝓ vero. vel
bonū ꝓ malo. iuxta illud Esa. lxij. Oēs nos
q̄si oues errauim⁹ ses ꝓpter petrū. ⁊ Aug⁹
in quodā sermōe inq̄t. Error nō est natura
hoīs instituti: sed pena dānati a deo ꝓpē
petrū. In eligēdo aūt errāt qui eligūt ma
lū ad operādum sub rōne boni. iuxta illud
Prouer. xiiij. Errant q̄ operant malum. Ea
les em̄ eligūt malū vt bonū. sicut incurios
sus eligit delectationē carnis ꝺ felicitate
sua. Et cōtra tales electorꝫ ꝺ: Esa. v. ⁊ in
c. si quis hoīem. ⁊ in. c. si q⁹ dixerit. ⁊ in. c.
ve vobis. xx. q. iij. Ue qui dicitis malum
bonū ꝛc. In discernendo vero errāt qui ad
qnē finē operant nō discernūt sed ꝓpter
ter agūt que faciunt. contra illud Catonis
documentum. Quicquid agis prudenter
agas ⁊ respice finē. Omnia em̄ denominā
tur a fine. ij. de afa. ⁊ l. si is q̄ dragginta. §.
sed si op⁹. ff. ad le. fal. ⁊ l. stipulatio. §. op⁹
ff. de no. ope. nū. ⁊ intētio nostra operi nos
stro nomen ꝺponit. vt sit Amb⁹. in lib. de
offi. In exequendo aūt errāt q̄ nō operan
tur ⁊ exequunt bonū qđ ꝺceperūt. vel tar

Maria fuit sine offi ve.

Triplex error.

de er pigritia agūt qđ nō operādum decre
nit. Ut em̄ ait ꝓbo i ethicis. Ops ꝓfiata
velociter exequi. Ab isto triplicato ve er
rauit in eligendo. Nam optimam partem
elegit que nō auferet ab ea. Lu. x. Itē non
errauit i discernēdo. q⁹ semp opata est ꝓfi
lio manuū suaꝝ. Prouer. vi. i. in opib⁹ suis
ꝓfiliū habebat discendēdo debitū circum
stātias ⁊ optimū finē. Nō etiā errauit i ere
quēdo: q⁹ ergrgens abijt i mōtana cū festi
natione ꝛc. Lu. i. Et sic in opibus suis fuit
ferūs ⁊ velox. Oē aūt nullū ve erroris fue
rit in ipa ꝺgine ꝓbat Alb⁹. vbi. s. inter alia
dicēs. quia sine spūsancti cōsilio nihil fe
cit. ideo sine ve erroris fuit. Deve aūt dolo
ris habetur Eccle. xj. vbi ꝺ: Cuncti dies ei⁹
pleni sunt labōibus ⁊ erūnis. Sed qđ di
cimus de virgine q⁹ non habuit ve doloris
cum ve dicit Damascenus doloris partus
fuerunt ei reseruati in passione filij. Cune
em̄ alam ei⁹ pertrāsiuit gladius. vt ꝓdires
rat sanct⁹ ille Symeon Luc. ij. Pro isti⁹
oppositionis declaratione est sciendū ꝝm
Alber. vbi. s. q⁹ sapiens nō turbatur sicut
ꝓbat Seneca ad serenū hoc modo Validi
us est qđ ledit eo qđ leditur. ⁊ fortior non
est nequitia ꝺrute sed infirmior. Nō ledit
aūt q⁹ is nisi a malis. ergo nō ledit sapiēs
Item ibidem dicit. Quicquid fit in sapien
tem peruliter. supbe ⁊ ꝑuerse tentatur fru
stra iterū. Dimittati non nocetur sed oīs
sapiēs participatiue deus est ergo sapien
ti nō nocet. Itez oīs iniuria est alicuius rei
que perdi pōt. Sapiēs nihil pōt perdere
quia cū omnia in se reposuerit nihil credi
dit fortune. sed omnia bona sua habet i so
lido. ⁊ sic nihil fortuna sibi eripere potest.
Unde nulla turbatio cadit in sapientē: q⁹
nō turbatur vel contristatur quicqđ ei acci
derit. Si ergo nulla turbatio cadit i sapiē
tem: cum omne ve doloris sit turbatio. sequ
tur q⁹ in sapientem non cadit ve doloris.
Sed circa deū beata ꝺgo fuit omni sapien
te sapientior ⁊ ꝑfecta. ergo in ea non fuit ve
doloris. qđ intelligit quantū ad rōnem. q⁹
dolorē sue rationi dominātez nūq̄ habuit
que in omnibus ⁊ sup oēs potētias ordina
tissima fuit. et in qua rō semp superior ⁊ dos
minans inferioribꝰ viribꝰ erūnt. vñ quicqđ
doloris sustinuit in corpe ꝝm sensualitatē
vt in passione filij: in materiam amoris et
gaudij semp totū cessit ꝝm rationē. ⁊ sic in

sapiēs nō turbatur

ea dolor maximus i passione filij ꝝm sensi
tiuaz: nūq̄ cōtrarius fuit gaudio rationis
qđ habebat er cognitione, qua nouerat q⁹
er passione filij sequebatur dei honor ex re
dēptiōe humani generis. Sine ve ergo do
loris in rōne fuit. q⁹is aūt in ceteris sapi
entibus ⁊ ꝑfectis viris hoc aliq̄n fuerit. vi
ses ꝝm rationē nō habuerint turbationem
vel dolorē in aduersis. nō tñ ita vniuersaꝝ
quin aliq̄n turbatus fuerit ⁊ offuscat⁹ ocu
lus rationis etsi nō excecatus. qđ non fuit
in beata virgine. Ses etiam in omnib⁹ homi
nibus veniat ve doloris mortis. iuxta illō
ꝑb. xviij. Circundederunt me dolores mor
tis. qui sunt maxim. quia vltimum: terribi
lium est motus. iij. Et hi. tñ ab hoc ve beata
virgo libera fuit que in morte a filio visita
ta, ⁊ ad felicitē de hac vita migranduz in
uitata cuz indicibili tocūditate de hac vita
decessit. ⁊ tunc verificatū fuit illud Can. v.
Anima mea liquefacta est vt dilect⁹ locut⁹
est. Tertium ve pudoris incurrit hō per
tanocētē⁊ Gene. iij. q⁹ erant nudi ambo
tes se nudos erubuerūt. vñ ꝓpter pudorē
fecerūt sibi perizomata ad cooperiēdū se.
Istud aūt ve pudoris trāsiuit i oēs qui fa
ciunt cōfusione digna. iuxta illud ꝑb. xxviij.
Tota die verecūdia mea ꝺ me est. ⁊ cōfusio
faciei mee cooperuit me. Sed ab hoc ve im
munis fuit btā ꝺgo. q⁹ nihil turpitudinis
vnq̄ gessit. nec in se habuit vel sustinuit.

Sciendū q̄z q⁹ er pte cōsūcti. i. ale ⁊ cor
poris reperit i huma no genere tripler ve
ses ve culpe ignorantie ⁊ pene. Ue culpe ē
tripler ses originalis. actualis mortalis. et
venialis. De primo ꝺ: Piere. xv. c. Ue mihi
mater mea q⁹ genuisti me virū rixe. Et con
ceptu em̄ contrahitur petm̄ originale cū q̄
nascitur hō cū rixa carnis ⁊ spūs inuicē ad
uersantib⁹. vt. ꝺ: ad Gal. v. Et ab hoc ve li
bera fuit beata ꝺgo. que vt patuit i prima
parte huius operis concepta fuit sine pec
cato originali. et ideo licz omnis puer nas
cens ploret suū miserabile statum dicens
ha ha. quasi dicat. O quante guas q̄ er adā
⁊ eua descēdit expectat. Beata tamen ꝺgo
ab hac peccati miseria immunis de matris
vtero ridens exijt. ac si dicere vellet. Gola
ridere possuz que ab originalis peccati ca
lamitate sum pr̄seruata. Ule autez culpe
mortalis actualis est tripler ꝝm Albertuꝫ

tripler ve

Universidad de Deusto
Biblioteca

vbi.3.f.ve auaricie in ope.luxurie i corpore.t sapie i corde.Et de isto triplici ve ois Apoca.viij. Ue veve habitantibus in terra. Ps ergo vera sit illa fnia.f. Jo.ij. Omne qđ est in mundo aut est cupiscentia carnis aut concupisentia oculoz.aut superbia vite.Ex i beata virgine ista nō fuerunt.in q fuit summa liberalitas ꝫ auaricia.summa castitas ꝫtra luxuriā.t summa humilitas cōtra superbiā.vt pbatum est in .f.parte huius operis. 8 Septē ve pcti mortal' Septē aūt sunt ve huiꝰ culpe actualiꝫ mortalis.De quibꝰ: Esa.f. Ue genti peccatrici.populo graui iniquitate. semini nequā.filijs sceleratis.derelicquerunt deum.blasphemauerunt sanctū israel.abalienati sunt retrorsus. In hac esī antonita te notanf septē peccata capitalia.quibꝰ debetur ve eterne dānationis .a quibus omnino beata ẏgo immunis fuit.t ideo bene ois ei ave.i.sine aliquo istoꝝ ve. Primū esī est vitiū gule.t huic dedita gens ois peccatrix.qđ importat habitū permanentē: nullum esī vitium est in nobis ita permanēs vt gula.qđ vitiū est in homine quasi habituatum.t citius exercetur.De quo petꝰ ois Esa.v. Ue qui consurgitis mane ad ebietatē sectandaz.t ad potandum vsqz ad vesperam. Scōm ve est pctm accidie.que aggrauat animū vt nihil boni agere libeat.vt inquit Damascenus. Et de hoc ve dicit Eccli.ij. Ue dissolutis corde.i.negligentibus t corde tepidis. Tertium ve est luxuria q semen nequiter effundit. De quo vitio ois Amos.vj. Ue qui opulenti estis in syon.q lasciuitis in stratis veltris. Quartū est auaricia.cui vitio dediti sunt filij scelerati.qz nihil sceleriꝰ auaricia, vt ois Eccli.x. De qđ ois Abacuc.ij. Ue qui congregāt auariciā malam domui sue. Quintum est superbia. quo vitio homines derelinquunt deuz. Et de isto dicitur Esa.xxviij. Ue corone superbie. Sextum est ira per quaz homines pessimi blasphemant deū. De quo vitio ois Eccli.xj. Ue his qui pdiderunt sustinentiam. idest patientiā victi ab ira. Septimum est inuidia.cui vitio dediti dicuntur alienati retrorsum a deo. Deus esī bona sua communicat. Contra quod facit inuidus q dolet de bono primi.vñ Yoratius in epistolis.ait. Inuidus alterius rebus marescit opimis ꝛc. De hoc aūt vitio ois in epistola Jude. Ue his qui abierūt inviam Chayn t Chore. Vi esī ex inuida morte sunt. Primus cōtra Abel. Scōo cōtra Abysen. Ab omniꝰ aūt pdictis ve libera fuit totaliter beata ẏgo que nullū vnq̄ peccatū cōmisit dicēte Aug. in li. de natura t gra. Esī ō peccatis agit nullā ꝑsus de brā ẏgine habere volo questionē. Scimꝰ esī q̄ plꝰ gratie ei donatuz fuit ad vincendū er omni parte petm que cōcipe t parere meruit quem cōstat nullū habuisse petm. Fuit esī cādoꝝ lucis eterne t speculū sine macula. Sap. vij. De ve aūt pcti venialio cui debef si hic nō purgetur pena purgatoꝝ. intelligi pōt illud Michee.vj. Ue vobis q̄ cogitatis iurtle nā cogitatiōes inutiles cōiter sunt pcā venialia a quibꝰ etiā pfecti nō abstinent. iuxta illud Prouer. xxiij. Septies in die cadit iustus.trāssumptiue i.e. septies .de pedi.iij. Doc aūt ve, nō fuit i ipsa ẏgine. q̄ nūq̄ habuit aliqđ petm etiā veniale. vt i quit sanctꝰ Bonā. i. iij. dis. iij. Ue ignorātie etiaz est in hominibꝰ. Nescit esī hō finem suū.t ignorat vtrū amore an odio dignus sit. Eccle. ix. Ignoramus nāq̄ diez mortis nostre t q̄ pgemus. f. ad penāvel gloriaz.t an simꝰ in gratia dei. Sed brā ẏgo ab isto ve fuit imunis. qz certa erat nō solū q̄ gratiā dei habebat sz etiā q̄ plena erat gratia angelo sibi hoc nūciante qui mētiri nō potest. Iterꝑ diuinā reuelatōes sciuit diē obitus sui.t q̄ maximā gliam ꝓsecutura erat Ignorantiā etiā nullā habuit de ptmentibus ad salutē. per eū esī plene edocta fuit cuiꝰ vnctio docet ō oibꝰ. vt ait Alb. vbi.s. 9 Triplr vepene Inuenitur etiam in hominibꝰ ve pene. Et pōt esse tripler. f. ve pene pne. q̄ ꝓscia remordet de petō. iuxta illud Aug. in. f. cōfessionum. Jussisti dñe t ita est: vt omnis animus inordinatꝰ sit pena sibi ipsi. Et pba in ethicis dicit. Ois malus ipleb̄it penitudine. Doc aūt nō fuit in brā ẏgine. q̄ nūq̄ habuit remorsum cōscie. vt ait sanctꝰ Bona. vbi.s. Scōm ve pene est inclinatio ad alia mala perpetrāda. vñ Gzego. in moral. dicit. Peccatū q̄ō per pnām non diluitur mor suo pōdere ad aliud trahit. Et de hoc ois Osee. vij. Ue eis q̄si recesserunt a me dicit dñs. f. peccādo. Beata aūt ẏgo hoc non habuit. quia nulla fuit in ea inclinatio ad malū. t semp in bono pmānit. Tertiuz ve pene purgatoꝝ. de quo exponi potest illud Viere. xlv. Ue misero mihi. f. dicit ille qui est in purgatorio. Item ve pene gehēne. o quo exponi pōt illud Job. x. Si impiꝰ fuero ve mihi. f. quia ad infernū descendā. Ab his aūt oibus ve beata virgo libera ertit q̄ nullū petm purgandum. vel ꝑpter q̄ō in fernaleo penas tiere deberet vnq̄ habuit.

J Triplr ve mulierum Tripler etiam ve contingit mulieribus specialiter. Virginibꝰ ve sterilitatis. Cōiugatis ve subiectiōis. §. his ita. xx. q. iij. t. c. addit. xxvj. q. ij. Viduis aūt ve desolationis. Quibꝰ vltimis duobꝰ annexū est ve corruptiōis. Ad isto aūt triplici ve vt dicit Alber. vbi. ō. immunis fuit btissima dei mater q̄ fuit ẏgo sine sterilitate. imo cū fertilitate ac fecūditate diuine ꝓlis. Fuit etiā ꝓiugata sine corruptiōe: qz cū viro suo ẏgine mansit. vt dictū est i ꝑcedēte pte huius opis. ser. vl. Fuit etiā sine seruitute. nō esī in ea ipletū est illō Ben. iij. Sub viri ptāte eris t ipe dñabit tui. Nā ipa nō fuit subdita ioseph. sz ipse illi: cui t dei filiꝰ subditus fuit Lu. ij. Fuit postea vidua: sed non desolata. Nā fuit filio suo diuino associata. Et post eiꝰ mortē filio adoptiuo Jobi cōmendata. Jo. xix. Matribꝰ ꝑs ẏtigit multipler ve. Unde saluator ait Mat. xxiij. Ue aūt ꝓgnantibus t nutrientibus. Est nāq̄ ille tripler ve. f. damnificentie. indigentie t officientie. Damnū aūt tripler icurrit femina cuz mater efficit. f. quia in conceptu pdit ẏginitatis thesaurū impciabilē: post conceptū corpis venustatez t sanitatē: Nō enim mulieres grauide apparent ita pulchre sicut ꝓius. nec ita sane. qz subijciunt multis alterationibꝰ ꝑpter cōceptum. In partu aūt pdunt hoim societatē. Non esī possunt viri accedere ad eas. Sed ab his oibus dampnis fuit exempta beata virgo. Nam in cōceptu non amisit ẏginitatē. sed aucta fuit eius puritas. Unde canit ecclia Rubū quē viderat moyseo incōbustū consernatum agnouimus tuam laudabilē virginitatem ꝛc. Pulchritudinē etiā non minuit eiꝰ conceptio: imo ita fuit aucta eius pulchritudo. vt eā ioseph ispicere non posset fixe facie ad faciē. Et merito. qz ter eterne glie erat in ea. t hoc dicit glo. sup illud Lu. ij. Et nō cognouit eā donec peperit filiū suū primogenitū q̄ ait ioseph. Abarta facie ad faciē nō poterat videre quā spūssan ex a ꝯceptione penit repleuerat. t iō non cognoscebat facie ad faciē quā despōsauerat donec vterus eius euacuaret. Item in partu nō pdidit hoim societatē: imo tunc mediatris dei t hoim constituit pnde t in puerperio a pastoribꝰ t regibꝰ visitat. Jn currunt etiā matres ve indigētie triplicis. Nā ad ꝯcipiendū indigēt cōparare. i. viro gētie de q̄ cōcipiant post cōceptū indigēt ꝑte. in pariēdo obstetricatione. Nec aūt btissima ẏgo i cōceptu nō habuit cōparē: qz cōcepit ispūssancto coopante. Iō esī in ea natō est de spūssancto est. Mat. f. Jtez post cōceptum non indiguit ꝑte. qz non debilitata fuit sz roborata. Un habef Lu. f. Subito post conceptū erurgēs abijt in mōtana cū festinatione ad visitandum Elizabeth t seruiendū ei. Jtē in pariēdo nō idiguit obstetricatione. qz vt inqt Piero. Nulla ibi obstetrix fuit nulla obsceña mulierū. Et tunc verificatū fuit illud Esa. xxv. Germinās germinabit lerabūda t laudāo. f. deū circūstās angelis t canētibꝰ. Glia i excelsis deo. K Abortiꝰ ẏtingit multiplexve. Z Tertio principaliꝫ matres incurrūt vexationē t corruptiōe post cōceptū pudore. quia tot matrimonio nō erubescat. Item afficit ꝑtu maximo dolore. Un ad ostendēdū gravitatē doloris mulieris pariētis. dicit Jer. xlvij. Ibi dolores vt ꝑturientis. t Beñ. iij. Ꝑpme mulieri dixit deus. In dolore t erūptus tuos emittes trāssumptiue in. e. cum contra dixit. v. vbi etiā ois de muliere tali. In carnis commixtione voluptas est iu ꝓlis ẏo ꝑtu dolor t gemitus. De ipa etiā muliere cōiter ois. Inter partuz oneroſa. in partu dolorosa. t post partum laboriosa. Beatissima aūt virgo sine ymōi ve fuit. Nā concepit sine libidine t corruptiōe. Un de illa canit ecclesia. Domꝰ pudici pectoris tēplū repente fit dei: intacta nesciēs virū verbo cōcepit filiū. Non etiā habuit ve pudoris que nō fuit supposita viro. Unde canit ei, Gaude ẏgo mater ẏpi: q̄ paruē concepisti gabriele nūcio. Item sine grauamine filiū suū benedictū in vētre portauit: immo cuz maxima suauitate. Habebat enim in vtero gaudia paradisi. Un Ber. in quodā sermone ait. Ponꝰ amoris rollebat pōdus gravedinis. Esa. ꝙs. xxv. ois. Ecce dñs ascendet sup nubē leuem. Nubes esī eius fuit ẏgo maria. que grauamē in portādo dei filium in vtero nō habuit. Peperit q̄s sine dolore. immo cū indicibili iocūditatē saluatorem mūdi. Et tunc impletuz fuit illud Esa. lxvj. Anteq̄ parturiret peperit masculū. Unde

Universidad de Deusto
Biblioteca

cānik illi. Gaude quia deo plena peperisti sine pena cum pudoris lilio. De his autem inquit Ber. sup missus est. Fuit maria sine corruptione secūda. sine grauamine grauida. ⁊ sine dolore puerpera. Quare autez nō doluerit assignat tripler rō a btō. Tho. in. iij. parte summe. q. xxv. ar. v. ses naturalis legalis ⁊ diuinalis. Prima ratio est naturalis. qz dolor parturientis causat ꝑter aptionē meatuū. p quos ples egredit. Sz xps egressus ē vtero mris clauso. nullusq; meatus est apertus. ⁊ per phs non debuit mater eius ipm pariēdo dolorem sentire. Et ad pdicta adduci posset illud quod ait Aug. in li. de symbolo dicēs. Nascit ipse ex virgine sicut flos ex virga sine semine ⁊c. Secūda rō est legalis. Naz iustus ⁊ innocens nō dz punir. l. grace. C. ad. l. iul. ō adul. ⁊ c. cognoscētes. de consti. Cum ergo hic dolor datus fuerit prime mulieri qz peccauit: beata virgo que fuit innocētissima debuit ab hoc dolore esse immunis. Tertia rō est diuinalis. Nam vbi fuit cāra dulcedo ⁊ suauitas nō potuit esse dolor. Duo essent contraria nō possunt in eodem instanti inesse eidem subiecto sm pbm in pdicamēto quātitatis ⁊ i. q. Dopi. ⁊ no. in. l. si ancilla. ff. de vsuca. p suo. ⁊ in cle. gratie. de rescrip. de q̄ plene per Lar. flo. in. c. f. de cōsti. Immo inclusio vnius contrarij est alterius exclusio. ij. Dopi. ⁊. l. cū pretor. in princ. ff. de iudi. ⁊. l. hec verba. ff. de verb. sig. ⁊. c. cū reuīciat. xxxij. q. f. Et etiā ōr qꝺ ꝓtrario vno posito tollit reliquus. vt no. f auf. de man. prin. §. nec; autē. Cum igit beatissima ꝝgo haberet in vtero spūssancti suauē inhabitantiaz ⁊ filium dei qui est dulcedo infinita. vt ait Aug. in li. de vero cultu. pfecto dolere non potuit. Nam si vt ait Aug. in quodā sermone: tam ingēs ⁊ taz maxima est dulcedo dei qꝺ si in inferno vna gutta descēderet totam dānatorum amaritudinem dulcoraret. Quid ig cunditas sentire debebat ⁊ dulcedinis ipa ꝝgo dignissima que i suo sacratissimo vtero fontez diuine dulcedinis habebat. ⁊ pariēdo eū suauissime effundebat. Er pdicto igit pz qꝺ ꝓgruenter dixerit angel⁹ btē ꝝgini. Aue quasi sine ve. i. sine omni vel. qz in diffinita ecpollet vniuersali sm iura. l. f. §. cum videm. ff. de offi. prefec. vr. ⁊. l. si plurib⁹. ff. de leg. ij. ⁊ ibi Albucius de rosate. ⁊ c. si romanoꝝ. xix. dis. ⁊. c. quia circa. de priuilegijs. ⁊. c. vl. de conuersio leprosorum. et ff. de serui. vrbanoꝝ ꝓdioꝝ. l. seruitus. §. j. ⁊. l. si domus. §. qui edificium. ⁊ ibi Jacobus butri. ff. eodē titu. ⁊. ff. de rebus dubijs. l. si is qui. §. vtrū. in fi. ⁊. c. vt circa de elec. in. vi. ⁊ ibi gl. ⁊. c. pastoralis. de donat. ⁊. l. cum autem. ff. de auro ⁊ argento legato. ⁊ per Bar. in. l. si cum dies. §. plenus. ff. de arbi. ⁊ per Dinum. ex de reg. iur. in phemio li. vi. ⁊ per doctores in. c. saluator. j. q. iij. ⁊. c. qꝺsi domierit. xx. q. i. Sicut autē est terminus comminationis cōtra peccatores sic aue est terminus consolationis consortationis ⁊ benedictionis iustis. Recte itaq; dicimus cum angelo ipsi dñe nre Aue. Non enim fuit in ipsa illud ve de quo dicitur Eccles. iij. Ue soli quia cum ceciderit non habet subleuātem. Ipsa enim nunq̄ fuit sola. Is semp deo ⁊ āgelis cōtata. Nec etiam illud Ecclesiastes. x. Ue tibi terra cuius rex est puer. Beata etenim virgo que in diuinis scripturis appellat terra. a puero non fuit recta. sed a deo gubernata. de quo Daniel. vij. dicitur. Antiquus dierum sedit. scilz in beata virgine. Non fuit etiam in ea illud Eccli. ij. Ue duplici corde ⁊ labijs sceleratis ⁊ manibus malefacientibus ⁊ peccatori ingredienti terram duobus vijs. Nec fuit simplici corde ⁊ lingua optima ac manibus mundissimis decorata. ac sine vila duplicitate. Non etiam fuit in ea illud Esa. iij. Ue impio in malum cum omni pietate fuerit repleta. Non etiam fuit in ipsa illud eiusdem libri. v. capi. Ue qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis. In ipa nāq; nulla vnq̄ iniquitas vel vanitas fuit. Nec illud quod in eodē caplo scriptum est Ue qui sapientes estis in oculis vestris. cū in sua reputatione esset vilissima et valde abiecta. Nec etiam illud eiusdez libri. c. vj. Ue mihi quia tacui. Ipsa enim non tacuit vbi opus fuit. sed locuta est cum angelo cū sensum suum conceptioni christi prebēdo. Nec illud eiusdem libri. c. xxij. Ue qui predatis. Non soluz enim aliena non abstulit sed omnia sua pauperibus erogauit. Nec illud eiusdem libri. c. xlv. Ue qui contradicit factori suo. Nec illud Hieremie. xlv. Ue nobis quia peccauimus. Ipsa enim semp voluntatem suam diuine voluntati conformauit. Et vt ō. dicam: est nunq̄ peccauit. Nec etiam fuit in ea illud Amos. vj. capi. Ue qui opulenti estis. Nec illud Esaie. v. Ue qui potentes estis ad bibendum vinū

Maria pepit sine dolore

Ipa enim summe abstinētie fuit in cibo ⁊ potu. Nec illud Mat. xviij. Ue homini illi per quem scandalum venit. Non enī vnq̄ aliquē scandalizauit. sed oēs bene edificauit. Nec etiam in illa fuit illud Matthei xxiij. Ue vobis hypocrite. Ipsa enī hypocrisim summe detestata est ⁊ euitauit. Nō etiam fuit in ea illud Luce. vj. Ue vobis qui saturati estis. Ipsa enī de ipsa cecinit Luc. j. Esurientes implent bonis. scz deus Nec fuit in ea illud eiusdē cap. Ue vobis qui ridetis. Uel illud. Ue vobis diuitibus Ipsa nāq; nunq̄ dissolutionib⁹ vacauit nec diuitias habere voluit: sed semp orationibus ⁊ deuotionib⁹ dedita fuit. et diuitias cōtēnere paupercula esse voluit. Ipsam ergo congrue salutamus dicētes. Aue Maria: qz nullam vnq̄ ve fuit in ea qō ei nocumentū quouis modo afferret.

n Para. ij. huj⁹ sm̄onis q̄ dr gratificatiōis ꝓ Ratia dei fuit multiplicit̄ in Maria. Unde Ber. in quodā sermone inquit. qꝺ habuit gratias corporales mētales ⁊ celestes. Gratias aūt corpales habuit quattuor que fluxerunt in carne eius quia ipsa fuit virginitatis primiceria. sine corruptione secunda. sine grauedine grauida. ⁊ sine dolore puerpera. vt. ō. dictū est Gratie mentales siue spūales fuerūt quattuor que fluxerunt in eius mente scz deuotio humilitaz. reuerētia pudoris. magnitudo credulitatis ⁊ martyriū cordis. Gratie celestes simil⁹ fuerūt quattuor que fluxerūt de celo. scz eius in vtero sanctificatio angelica salutatio. spūssancti supuentio ⁊ filij dei cōceptio. Possumus quoq; dicere qꝺ beata ꝝgo septēplicem habuit gratia rū diuersitatem. Primo gratie inuentionē Unde dixit ei angelus Luce. j. Inuenisti gratiā apud deū. Ubi Ber. ait. Inuenisti gratiam quam querebas. inuenisti quod ante te inuenire nemo potuit. Possunt ergo petōres secure sibi dicere. Redde nobis gratias quam pro nobis inuenisti. quia nisi nos peccatores fuissem⁹ tu talem ac tantam gratiam nō inuenisses scz vt esses mater redēptoris. Secundo habuit gratie in ventre repletionem. Ideo vocauit eam angelus gratia plenam. Est autem tripler plenitudo. Quedaz est instar fluuij. ⁊ ista fuit in christo iuxta illud po. Ixviij. Flumen dei repletum est aquis. Quedam est instar riuuli. ⁊ ista fuit in stephano ⁊ in ceteris sanctis. Unde ps. predicto dicit. Riuos eius inebrians. Et quedam est media inter has duas. qꝺ est instar fontiū. ⁊ hec fuit in maria. quia semper fuit plena. ⁊ nunq̄ in aliquo diminuta. ⁊ sic eius plenitudo fuit maxime dia inter plenitudinem diuinam ⁊ humanaz. ita qꝺ eius plenitudo fuit minor qꝺ diuina. sed maior qꝺ oēs alia plenitudo humana. Unde Ber. ait. Legimus stephanū plenum gratia. ⁊ apostolos plenos spū sancto sed longe dissimiliter a maria. quia nec in illo habitauit corporaliter diuinitatis plenitudo. nec illi cōceperūt de spūsancto. Hec ille. Et ideo de beata virgine que a deo recepit plenitudinem gratiarum ⁊ in sacra scriptura appellat terra. exponi potest illud ps. lxxij. Dni est terra ⁊ plenitudo eius. Qō etiam habet. j. Cor. x. ⁊. viij. distinc. quo iure. ⁊ xiij. gōne. ij. c. in ecclesiastico. ex de decimis. c. tua nobis. Beatus quoq; Hieronymus super illud Luce. j. Aue gratia plena. inquit. Zalibus decebat virgo gratia plena. que dedit celis gloriā. terris deum pacemq; refudit. gentibus fidem. finem vitijs. vite ordinem. moribus disciplinā. Certio habuit gratie accumulationes quia ea que alij sancti habuerūt particulariter: ipsa habuit vniuersaliter. Unde Hiero. in sermone assumptionis ait. Bene gratia plena. quia ceteris quidez per partes gratia prestat. Marie vero tota se infudit gratie plenitudo. Descendit ꝺppe sicut pluuia in vellus. ⁊ stillicidia stillantia super terram Plane celestis imber lapsu placido virgineū vellus infudit. et tota diuinitaz vnda in eius carne se contulit. ac demū p crucis patibulum erpssum oībus terris pluuiam salutis infudit. ⁊ humanis mētibus stillicidia gre pstitit. Uere ergo plena p quam largo spūssancti imbre superfula est ossis caro. Qō ꝯo ipsa habuerit omnes gratias vniuersaliter quas ceteri habuerunt particulariter: patet. quia Abraam quidem habuit fidem: sed ipsa fidelior. Moyses mansuetudinem: sed ipsa mansuetior. Dauid humilitatem: sed ipsa humilior. Johannes virginitatem: sed ipsa purior. Martha hospitalitatem: sed ipsa liberalior: qꝺ nouem mensibus christus in suo vtero portauit. Magdalena cōtēplationez: sed ipsa in contemplatione sublimior. Nicolaus

Septē plicem gratiaz habuit

Triplex plenitudo gre

Universidad de Deusto
Biblioteca

ilam:sed ipsa clementior:quia mater mie appellat. Quarto habuit gratie accumulate impermixtionē. Alij nāq; sancti habuerunt gratiā sed cū permixtione venialiū. in ipsa aūt nulla fuit peccati admixtio. iuxta illud Cāticoz. iiij. Tota pulchra es amica mea t macula nō est in te. Ipsa em fuit pulchra. quia sine peccato originali. Fuit tota pulchra qz sine peccato actuali. Fuit etiam sine macula: qz sine pctō venali. Quinto habuit grē impmixte pseruationē t confirmationē. Adeo nāq; in grā cōfirmata fuit t pseruata q ab illa nunq; cadere potuit. eo q diuina sapia septē ei colūnis munisuit. Bap. ix. Per septem autē columnas vr ō. dictū est intelligi possunt septē spūsancti dona quib? ipsa plena fuit. Uel possunt intelligi septem vtutes. tres theologice: t quattuor cardinales siue politice: quas ipsa habuit. Unō Eccli. xxiij. ait. In me oīs gratia vite t vtutis. Uerro habuit gratie pseruate remunerationē. Qz em deus dat mensurā glie ꝑm quantitatē hūilitatis et gratie. ideo deus sibi immēsitatē glie contulit: qz immēsam humilitatē t gratiā habuit. Qm em profunde se humiliauit. ideo alte sublimari ꝑmeruit quātū ad locū subiectū t affectū. Nam quia ipsa recubuit in nouissimo loco. ideo exaltari meruit super choros oīm angelor. Et qz humilitatē habuit interius in corde. t mansuetudinē exterius in corpe. iō exaltari ꝑmeruit quantū ad totū suū subiectū scz corp? t aīaz. qz t aīa eius fuit glificata. t corpus fuit veste immortalitat? indutū. Et qz se humiliauit sumēdo ancille officium ideo cōmissuz est ei officiū illuminandi sanctos q sunt in via. t illos qui sunt in pria. Unū Bern. inqt. Marie pūtia totus illuminat orbis. adeo vt ipsa celestis patria clarius runlet virginee lāpadis illustrata fulgoribus. Itē propter hoc q se appellauit t reputauit ancilla facta est dei mater et dña angelor. Unde poeta vulgaris inquit illi. Qñ desti riposta al messo sctō. Ecco lancilla del signore dicēdo leterna verita suo carnal manto Fece del sangue del tuo cor ptende no. Sopra di te tāta gratia infōdēdo che ciascun angel de la summa altura. Ci se subiecto come bon fameglio. Septimo habuit gratie remunerate emendationem siue diffusionē quia sup nos miam t gratiam suam longe late sublimiter t ꝑfunde diffundit

Unde Ber. ait. Quis o benedicta mie tue longitudinē. latitudinem. sublimitatem t profundum inuestigare possit. Longitudo eius vsq; in diem nouissimū subuenit vnisuersis. Latitudo eius repler orbē terrārū vt misericordia eius plena sit omnis terra. Sublimitas eis? ciuitatis supne ruinas instaurauit. Profunditas eis? sedētibus in regione vmbre mortis redēptionē obtinuit Tu ergo pietatis gratiā quā apud deū inuenisti nota facias mūdo. obtinendo reis veniā. egris medelā. pusillis corde robur. afflictis cōsolationes. periclitātibus adiutoriū t liberationē hec ille. Sed q maiori ꝓdictoz declaratiōe. est sciēdū. q brā ẽgo habuit gratiā purā plenā t supplenā Habuit nāq; gratia purā sine alicuius cō trarij admixtiōe. habuit plenā gratiam sine aliqua diminutione. habuit gratiā supplenā cum larga diffusione. Primo habuit gratiā purā sine cōtrarij admixtione. Sctī essi. alij in vita presenti etsi haberent gras tamē cum ea habebant admixtionem. Primo timoris. scz ne essent ingruti deo Eccli. ix. Nescit hō etc. Uel ne caderent a gratia. ſ. ad Corin. x Qui se existimat stare videat ne cadat. Istam autē admixtionē timoris beata virgo non habuit: quia certa erat se gratiā dei habere. vt. ō. dictū est. cū ei angelus ex parte dei dixisset. Aue gratia plena Sciebat etiam q a gratia cadere nō poterat. Unde dicere poterat illud Ecclesiastici xxiij. Usq; ad futurum seculum non desinam. Secundo scrūti dei habent admixtionē laboris: quia oportet eos multū laborare ad sensualitatē obdomandam t rationi subyciendā. iuxta illud. ſ. ad Cor. ix. Castigo corpus meū t in seruitutem redigo etc. Istam aūt admixtiones laboris nō habuit virgo bñdicta. quia nullos motus rationi contrarios vnq; persensit. Unde Bernar. ait. Beata ẽgo ictus impugnatiōis nunq; pertulit: t incentiua carnis non toleranit caput serpentis contriuit. ira q eam fugiens expauit. Tertio sancti viri habēt admirtionem. dolorus: ex eo q multos defectus habere se vident. t si aliquis defectū se habere sē crederet. tunc ipe omnes haberet iuxta illud Bernardi in quodam sermone. Omnia illi desunt qui nihil sibi deesse putat Istam autē admirtionē beata ẽgo non habuit: quia nullus defectus gratie vnq; in ea fuit, sed omnes gratios et virtutes

D Maria habuit gratias plenas

habuit gratias plenas

semp habuit. Et q sequit q habuit grām plenā sine aliquo defectu vel diminutione Magnū quippe est habere potentiā recepti uam gre quaz habēt pctōres dū sunt in mūdo. sed ea carēt dānati in inferno. t illō est magnū chaos qō est in inferno, impotentia scz ad grām recipiendaz. iuxta illud Ap. xvj Inter nos t vos est magnū chaos Maius aūt est habere gustū siue guttam gratie quā habēt boni dū ad hue sunt imfecti. t ista gutta gre valet eis ad bonoruz operū fecundationē. t ad vitioz refrigerationē. ac ad sitis mundane extinctionē De duobus primis ō: Cañ. v. Caput meū plenum est rore: t cincinni mei guttis noctiū

De tertio dicit Aug. in quodā sermone. Qui biberit de fluuio padis? cuis vna gutta maior est oceano restat vt in eo sitis humāi mūdi penit? extincta sit. Maximū ño ē habere calicē plenū gre quē habent viri pfecti. De quibus ō: Act. ij. Repleti sūt oēs spūsancto. Et iste calix gre valet eis ad salutem acquirendā ad fiduciā de deo obtinendā. t ad cōsolationē mūdanā oblituōi tradendam. De duobus primis ō: ps. cxv. Calicē salutaris accipiā t nomen dñi inuocabo. De tertio ō: ps. xxij. Calix meus inebrians q pclarus est. Permaximū aūt est habere fontē gre quem hñt beati. t iste fons eos viuificat t lariat ac iebriat. iuxta illō ps xxxv. Inebriabunt ab vbertate dom? tue: t torrēte voluptatis tue potabis eos. Iō Cañ. v. c. ō: Bibite amici t iebriamini charissimi. Ad istuz aūt fontē sitiēs puenire ꝑ pheta t ibi sanari perebat dicens ps. xlij. Sitiuit anima mea ad deū fontez viuū etc. Sup maximū ño est non tñ habere potentiam receptiuā gre t gustum gre atq; calicem gre. sed etiā fluuiū omniū gratiarum Et istam plenitudinē hz beata ẽgo maria. De qua ō: Cañ. iiij. Fōs hortoz puteus aq̄rum viuentiū que fluūt impetu de libano. Ipsa est em puteus aquarū viuentium inquantum peccatores mortuos viuificat a peccato. Est fons hortoz inquantū bonos fecundat in ope bono. Est fluuius vadens cum impetu inquantuz beatos letificat in celo. iuxta illud ps. xlv. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. Tertio habuit t hz gram superplenā cā larga t plena diffusione. Unū Ber. inqt. Beata ẽgo velut alterum solem induit: quia sicut ille super bonos et malos indifferenter oritur sic ipsa quoq;

habuit gratias supplenas. iiij.

preterita merita nō discerni: sed omnibus erorabile t clementissimaz se exponit. oīmq; necessitates amplissimo miserat affectu.

Tam copiosa aūt est t tam plena q eis plenitudinē sensit infernus. quia per eaz exp latus fuit. Sensit terra. qi mortuos reddidit. Sensit celū qō se aperuit. Senserunt angeli qui fuerunt reparati. Senserūt peccatores qui fuerunt iustificati. Senserunt iusti qui fuerunt beatificati. Addit etiam Ber. Virgo brā pclosum illud balsamū tanta copia tātaq; diffundit plenitudine vt copiosissima inundent circūquaq;. Et iterū ait. Quāto ergo deuotiōis affectu Mariam a nobis honorari voluit deus qui toti? boni plenitudinez in ea posuit vt si q̄d in nobis est spei si q̄d grē vl salutis: ab ea nouerim? redūdare que ascēdit affluens delitijs. Loris ergo medullis cordis veneremur Maria? qz sic est voluntas eiz q totaz nos hēma ẽgo plenitudine grārū. Sz notādū est q quadruplex est plenitudo. Prima ō: sufficiētie. quā habēt oēs electi. qui quidē habēt oīa que sunt eis sufficientia ad salutem. De q plenitudinē ō: Act. vj. Stephan? autem plenus gra etc. Secūda est plenitudo abūdantie quam habuerūt apli. q preceteris sanctis spūsctō in maiori abūdantia receperūt. Et ita intelligit illō Act. ſ. Repleti sunt oēs spūsctō. Tertia est excellentie quā habuit beata ẽgo. t ita intelligit saluratio angelica dicens. Aue gra plena. Ipa em excellētissime supoēs apl̄os t sanctos spūsctō recepit. iuxta illō Proue. vlt. Multe filie congregauerūt sibi diuitias tu ño supgressa es vniuersas. Cetere enim habuerūt mensurā gre. Maria aūt fontez gratiarum. Cetere habuerūt vtutes t grāa ptes. Maria ño habuit omnes vtutes vniuersaliter. Quarta est plenitudo effluentie quā habuit xps. Unō de ipo ō: Joh. ſ. De plenitudine eius oēs accepim? gratiam p gratia. Prima aūt plenitudo q ē in scīs assimilat plēitudini vasis. Uas em habet plenitudinē mensurata ꝑm suā ꝓportionē sic t deus ꝑm q homo disponit vas anime dat sibi mensurā gratie. iuxta illud ad Eph. iiij. Unicuiq; data est grā ꝑm mensuram donationis xpi. Secūda plenitudo que est in aplis assimilat plenitudini riuuli decurrētis. Ipsi em riuos doctrinarū suarum ꝑparserunt, t ipm mundū infecundū germinis

D Quas drus plen est plenitudo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

re fecerũt iurta illud ꝓ.lxiij. prealleg. Riuos eius inebriãs multiplica genimina eius ꝛc. De istis riuis ỏr Esa.xxxiij. Locus fluuiorũ riui latissimi ⁊ patẽtes. Sicti eñ apostoli fuerunt locus fluuiorum per plenam a deo receptam sapientiam: ⁊ fuerũt riui per manentẽ doctrinã: ⁊ furrũt patentes p sanctã cõuersationẽ aptã. Tertia plenitudo que fuit in ẋgine assimilat plenitudini fontis vt.ẽ. dictus est p illud Cañ.vij. Fons hortoꝝ ꝛc. Habet enim fructuosam germinationẽ. ⁊ ideo dicit fons hortoꝝ. Habet ꝑpetuã effusionẽ. ideo dicit puteus aquarũ viuentiũ. Habet velocẽ ⁊ abũdãtẽ emanationẽ. ⁊ ideo sequit. que fluũt impetu de libano. Quarta plenitudo q̃ fuit in xpo assimilat plenitudini fluminis: qr a nullo alio flumie incipit ꝭ a mari ꝓcedit ⁊ semp fuit. De quo ỏr ꝓ. ꝓdicto. Flumen dei repletum est aquis ꝛc. Istud aũt flumen sic impletũ mrem suaz spũsancto sic impleuit ꝙ seipm qui est cib⁹ angeloꝝ in ea prepauit i cibũ hoim. Ideo subdit. Paraſti cibum illoꝝ: qm̃ ita est ꝑparato eo. Deinde emisit riuos. i. apostolos. quos sic inebriauit. i. in tãta abũdantia impleuit ꝙ ꝑ eos germinaꝝ fidei ꝑ totus orbẽ multiplicauit Ideo subdit. Riuos eius inebrians multiplica genimina eius. Deinde illud flumen emisit stillicidia. i. in cordib⁹ aliox sanctox missit spũsanctũ dona per q̃ gaudenter eos germinare fecit per bona opera. Ideo subditur. In stillicidijs eius lerabitur germinans. Istum aũt plenitudinẽ supefflnẽtem xp̃s donauit matri sue. qr de plenitudine eius accipiũt vniuersi. nõ tamen omnib⁹ eq̃liter se diffundit. sed ꝑm dispositionem recipientiũ dat mensuram gratiarũ. Habz eñ quadruplicẽ mensurã. de qua ỏr Luce vj. Mensuram bonam ⁊ conferta ⁊ coagitatam ⁊ superefluentem dabunt in sinum vestrum. Ipsa nãq; quosdã facit bene mereri per gram incipientẽ. ⁊ istis dat mensuram bonã. Quosdã facit in medio proficere per gratiaz ꝓgredientẽ: ⁊ istis dat mẽsuram conferta: qr maiorẽ gram eis cõfert Quosdam facit semp plenerare. ⁊ istis dat mensuram coagitatã. ꝙa gratia dei sic eradicat eos ⁊ confirmat ꝙ ab ipsa nunq̃ cadunt. Quosdam ỏo facit superfluere. per gratiam efficientem per quam ipsi effundũt modo per verba edificatoria. modo per bona exẽpla. ⁊ modo per misericordie opa

Maria hz q̃dru plicem mẽsurã gratiarũ.

Notandũ aũt ꝙ sunt q̃tuor signa plenitudinis. Primũ est nõ resonare. sicut ꝓz in vase pleno vino. qõ repcussum nõ resonat Ideo ỏr Job.vj. Nunquid mugiet bos cũ ante presepe plenum fuerit. Sicm est non plus appetere. sicut ꝓz i stomacho pleno qui non plus appetit eo ꝙ saturitatem hz Ideo ỏr Prouer.vj. Anima saturata calcabit fauum. Anima ꝛo etiã amarus ꝓ dulci sumet. Tertiũ est supfluere sicut pater in fluuio inũdãte. Unde Eccli.xxiij. dicit. Qui impler quasi phison sapientiaz. Phison est fluuius paradisi terrestris qui de paradiso egredit̃ ꝛterrã cuilath circũit ⁊ inũdat. Quartũ signũ est põderosus esse. sicut ꝓz vas qõ qñ est vacuũ est leue sed qñ est plenũ est põderosum. Ista autez quattuor signa fuerũt in beata ẋgine. per que ostendit ꝙ fuit gra plena. Primo eñ nunq̃ resonauit p impatientiã vl murmuratione. hz multas tribulationes ꝓpessa fit hz semp de oibus deo gras egit. Sco quia adeo cor suũ fuit plenum amore celestũ ꝙ nunq̃ mũdana appetyt: hz semper terrena despexit: qr celeste dulcedinẽ degustauit nõ ois dulcedo mundana sibi amara fuit. Unde Prouer.vj. ỏr. Gustauit ⁊ vidit qr bona est negociatio eius. Nã sicut dicit Chrys. Here non hz qõ sup terrã amet q̃ celeste dulcedinẽ degustauit. Tertio ꝑ cõtinua bũficia nunq̃ effluere cessauit. Unde Ber. sup Missus est ait. De plenitudine eius accipiũt vniuersi. captiui redẽptionẽ. ceci illuminationẽ. eger curationẽ. tristis ꝛsolationẽ. petẽs veniaz. iustus gram. angeli leticiã. filij dei humane carnis subam ⁊ tota trinitas gliã ita vt nõ sit qui se abscondat a calore eius. Quarto intantũ fuit ꝑ maria gre plenitudine põderosa ꝙ ei ipsa sola in vna statera ponerez ex vna pte. ⁊ ceteri oẽs sancti tam noui ꝙ veteris testamẽti ⁊ oẽs agẽli i alia ipa ampliꝰ põderaret. Unde Ber. vbi. ẽ. expones illũ Ecclī.xxiij. In plenitudine sctoꝝ detẽtio mea. inqt. Here i plenitudine sctoꝝ detẽtio ei⁹ cui nõ defuit fides ꝓphetarũ nec spes ꝓbarũ nec ꝛsolatoꝝ nec constantia martyrũ nec sobrietas ꝓfessoꝝ nec castitas ẋginũ. nec fecũditas cõiugatarũ. nec puritas angeloꝝ. Si aut̃ gra q̃dr brissima ẋgo gram tantã inuenit. est sciendũ ꝙ Eua ꝑ tria gram dei amisit. hz ꝑ superbiã. inobedientiã ⁊ curiositatem vanaz Ecõtra ẋgo buditra ẋgo gratiã dei inuenit

Quãtũ tuor ẽ signa plenitudinis i maria.

meritõ hũilitatis qua hũit. s. qñ se ancillã vocauit. Sup quẽ locũ dic. Ber. Semp solet esse gr̃e diuine familiaris hũilitas. q̃ cedere nõ nouit honorib⁹ ifolescere gl̃ia nesciũt. mr̃ dei eligit. ⁊ ancillã se nolat. Nõ est magnũ in abiectiõe esse humilẽ. magna ⁊ rara virt⁹ est hũilitas honorata. Scõo inuenit gram meritõ obedientie quaz deo exhibuit qñ dixit. Fiat mihi ꝑm verbũ tuũ. Unde Augu. in q̃dã ser. ait. Eua occidẽdo obfuit. maria vnifficãdo ꝓfuit ꝑ inobedientia eñ obedientia cõmutat. fides ꝑ ꝓfidia cõpensat. Tertio inuenit gram meritõ solitudinis. nõ eñ fuit curiosa. hz deo ⁊ sibi vacauit. Unde angel⁹ nõ inuenit eã in foro tanq̃ mundanis curis inhiantẽ. sed in thalamo tãq̃ soli deo vacãtẽ. Dicit eñ Amb. sup li. de ẋginib⁹. Nõ ỏz ẋgo esse vulgaris. i. de vulgo nõ in foro. nõ i platea voce q̃rula gestu lubrica facil audituꝰ vl affatu. Quicũq; igitur ꝑ tria hz. s. hũilitatẽ. obedientie ꝓptitudinẽ ⁊ mẽtis vacationẽ. dei gram potest inuenire. sur illi Esa.lxvj. Sup quẽ reqescet spũs meus nisi sup hũilẽ ⁊ quietũ. ecce mẽtis trãsgressiones. ⁊ tremẽtẽ sermones meos ⁊ er ꝑ adiplẽtẽ. ecce obedientie velocitas. Si ỏo q̃rat̃ ꝓpr q̃d brã ẋgo inuenit tantã gram: Rndet ꝙ nõ tm̃ ꝑ se hz etiã ꝑ nobis vt de eis plenitudie accipiamus. vñ Ber. vbi. ẽ. inqt. Copiosissima charitate brissima ẋgo sapiẽtib⁹ ⁊ ĩsipientib⁹ debitricẽ se fecit. oib⁹ mse sue finũ apit. vt de plenitudine sua cuncti recipiãt. hec ille Cui padicta aũt q̃st oia confirmat Albert⁹ sup missus ẽ vbi inf alia dicit. loquẽdo de plenitudine gr̃e ꝙ est distinguere triplicẽ plenitudinẽ. Prima ẽ effluxiua ⁊ non receptiua. ⁊ appellat plenitudo eterna. ⁊ b est in deo solo q̃ dat gram ⁊ nõ recipit a quo ẋpo. Unde illud ps. lxxxiij. gratiã ⁊ gl̃iam dabit dns. Et hec plenitudo q̃ dei est sub figura Assueri q̃ interpretat beatitudo describitur Hester. iij. vbi ỏr. Vidi te dñe q̃st angelum dei. ⁊ ꝓturbatũ est cor meũ ꝑ timore gl̃ie tue. valde enim mirabilis es dñe. ⁊ facies tua plena est oĩm gratiaz. Hanc plenitudinẽ recepit ẋgo maria in se. qr deũ in mente habuit plenũ oĩm gratiaz ⁊ in vẽtre ꝑ incarnationẽ. ⁊ ꝑ modo nullꝰ alius habuit plenitudinẽ gratiaz nisi ipsa vt ait Bern. vbi. ẽ. Scõa plenitudo fuit in xpo ꝑm hũanitatẽ iurta illud Johã. j. plenũ gr̃e ⁊ veritatis. ⁊ Esaie. xj. ỏr. Requiescet sup eũ spũs dñi.

Propter hoc inuenit tãtam gram

Sed sciendũ ꝙ omnib⁹ sctis data ẽ gr̃a ad mẽsurã ꝛs nobis ignotã. sed illi notissimã q̃ oia cõstituit in pondere nũero ⁊ mẽsura. Sap. xj. boi aũt xpo. i. aie eius infusa fuit gra ab initio sue ꝓceptionis sine mensura. Sm illud Job. iij. Nõ eñ ad mensurã dat deus spm̃. s. ipsi xpo. Fuit ergo plenus gra. qr inquãtũ hõ habuit ꝑ gratiã q̃ deus habz ꝑ naturã. Unde dicit Jhõ. in li. de trinitate. ꝙ trinitas sibi soli nota est ⁊ hoc assumpto. Uerũ qr alia xpi carni fuit vnita in ventre ẋginis. sic etiã potest dici ꝙ ista plenitudo sine mensura fuit in ẋgine vt dicatur gra plena. ⁊ ista intelligit illud Vicro. ad custo. In maria totꝰ gr̃e q̃ in xpo fuit voluit plenitudo. Tertia plenitudo est illa q̃ data sctis ad mensurã. vr. ẽ. dictũ est Dicuntur aũt pleni ꝑm capacitatẽ suã Et hec plena. vt ait Alber. vbi. ẽ. tantaz gram habuit. Nã nisi ipsa esset deꝰ nõ posset maior ergo mẽsura gratiaz tantũ abundans fuit in ẋgine quãtũ ad recipiendũ fuit data copia citra vniuerse creature. Et merito tantam recepit gr̃az. qr vt inqt Tho. in. iij. pte summe. q. xxvij. quãto aliq̃d magꝭ appropinq̃t ꝓncipio in quolibz genere. tãto magis participat effectũ illius principij. Unde dicit. Dionysius. iij. c. celestis hierarchie. ꝙ angeli qui sunt deo ꝓpinquiores magis participant de bonitatibus eius. xp̃us aũt est ꝓncipiũ gr̃e ꝑm diuinitatẽ autoritative. et ꝑm humanitatẽ instrumentaliter. iurta illũ Joh. j. Gra ⁊ veritas ꝑ ihesus xp̃m facta est trãssumptiue in. c. lib ẽter. de pe. dist. j. ⁊ in c. vnico. eẽ de puri post par. ⁊ de consecr. dist. j. in pin. ⁊ dist. ij. c. in calice. Cum igit̃ beatissima ẋgo maria ꝓpinquissima ei fuerit ꝑm humanitatẽ. quia ex ea accepit humanã naturã. ergo ꝑ ceteris maiorez debuit a xpo plenitudinem gr̃e obtinere. Et ideo Albertus vbi. ẽ. c. cxxxvij. exponẽdo illud Luce. j. Inuenisti gratiam apud deum. inquit. Inuenisti gram i creatam ⁊ in illa et cũ illa omnẽ creaturam. Uenerunt eñ tibi omnia bona pariter cum illa. Sap. vij. ca. Hec autem omnia inuenisti apud deum. Apud deum dico propinquissima similitudine. dignitate. familiaritate et natura vnitate ⁊ hoc apud deus creatorẽ. recreatorẽ ⁊ glorificatorem. Dic ille. Qui etiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

thusdē li. c. cerrvj. exponens ꝓdicta verba ait. Propriū est regine apud regem esse iuxta illō ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis. Mater ꝛ matris ꝓprium esse apud filiū. ij. Regū. ij. vbi dr. Positus est thronus matris regis/apud thronū regis. Ire sicut dr filius esse apud ꝑem ꝓpter idētitatē nature. iuxta illō Job. j. ꝛ verbū erat apud deū. Sic etiā dici pōt matrem esse apō filiū propter idētitatē nature in/qua est vnū cū matre. sicut ꝛ in alia natura est vnū cū patre. Nec ille. Er quibꝰ ptz gloriosam virginem prop ter ꝓpinquitatē filij plenitudines gre ab eo suscepisse. Subdit quoq; ꝓdictꝰ doctor eiusdē lib. c. cviij. c. Jam ergo sufficienter ostēsum est qualr bta ꝝgo gratia plena fuerit. quia oēs gras generales ꝛ speciales oim creaturarū in summo habuit ꝛ etiam illas a quibꝰ ols creatura vacua fuit. nam ꝛ gram increatā in se totā continuit. ꝛ sic p omnē modum gratia plena fuit. Unde fuit vas dei gra plenū. De quo Eccl. xliij. dicitur. Vas admirabile opus excelsi. Et ideo illi sic replete ol gra dicere possumus illō ps. xliij. Diffusa est gra in labijs tuis propterea bndixit te deus in eternū. Cū enim deꝰ mansuetis det gram. Prouerb. iij. Et q bonꝰ est hauriet sibi gram a dño. Prouer. xij. Et si gratia dei ꝛ mia est in sanctis eis. Sap. iij. Et si quāto quis est maior ꝛ magis se humiliat tanto maior ē apud deū inuenit gratiam. Eccli. iij. Nam deus humilibus dat gratiā. Jaco. iij. ꝛ. j. Deꝰ. v. Prophecto beatissima virgo. mānuetissima. optima. sanctissima atq; būllima: debuit amplissimā a deo consequi gratiā. Et si pro reuerentia accedit nobis dona gratia. Eccli. xxxij. Merito in hac virgine olim reuerentissima supueniet indicibilis gra dei. Unde dicit sctūs Bonauē. in. j. dist. xliij. ar. j. q. iij. ꝙ deus de potētia ordinaria nō pōt dare tantam gratiam alicui pure creature quantā dedit virgini marie. Dane autem gratiā ipsa sola habuit que regis regum ꝛ dñi dñantiū ꝛ dei creatoris omnium mater fuit. Quia ergo tantū deo gratiosa est. ideo pre oībus sanctis quicquid ab eo petierit impetrabit. Si em ipetrauit nobis filiū dei. quanto magis impetrabit remissionē peccatoꝝ. Propter tantas autē gratias quas habet nobis obtinet: appellat thronus gratie dei. Ideo aplꝰ ad Heb. iij. inquit Adeamus cuꝝ fiducia ad thronum gratie eius vt mlaim consequamur. ꝛ gloriam sueniam⁹ cū auxilio opportuno. Ad quā ille nos puenire faciat qui in seculum seculi vuit ꝛ regnat. Amen.

De eadem iocundissima annunciatione Sermo. viij.

Uce splendida

fulgebis. Job. xij. Fenestra vitrea talis est nature. ꝙ ꝑ ipam intrat lux. sed non pulvis nec aqua. Ratio est quia vitrū est corpus diaphanum quod aptum est ad lucem recipiendā. ꝛ est cum hoc magne soliditatis. ꝛ ideo impenetrabile. Spiritualiter autem dico ꝙ beata ꝝgo maria fuit fenestra lucidissima luce ferens oīum saluandoꝝ. ꝛ tam corpus eius ꝙ ſpūs fuerunt diuina gratia ita soliditati ꝙ licꝫ per ipam eterna solis lux nobis illuxerit tamē in eam nec culpa nec macula vnq; intrare valuit. Figura autē huius habek Gen. vj. In arca em Noe erat fenestra vitrea ꝑ quā lux intrabat habitātibus in arca. ꝛ tamen aque diluuij per fenestram illam nō potuerunt intrare. Per arcam em figurat beata virgo in qua Noe. i. vera ḡes sc̄z filius dei requeuit. Eccli. xxiij. Et q creauit me requeuit in tabernaculo meo. Aures em btē virginis fuerūt diaphane vt per ipam intraret vera lux angelo nūciante. ꝛ hanc lucem oīs cōcauit. Un ipsa inquit Eccli. xxiij. Ego in celis feci vt oriretur lumen indeficiens. Sed cū fuit tante soliditatis vt nullius pcti aqua potuerit in ipsam introire: volens igitur ad eternā patriā peruenire. hāc lucē tota adhesione debꝫ aspicere. Un ait Amb. in lib. de virginitate. Sit nobis tanq; imagine descripta virginitas vitaq; Marie in qua velut in speculo refulget species castitatis ꝛ forma virtutis. De cuius virginis annunciatione duas tm̄ considerationes faciemus.

Prima dicet habitationis.

Scda ꝝo benedictionis.

Pars. j. huiꝰ ꝑmonis que dr habitatiōis

Fenestra

Virit angelus beate virgini Ave. j. Dñs tecum. In quibꝰ ꝑbis denotatur habitatio dei in virgine. Sciendū ergo ꝙ in magistrum in. j. senten. dist. xxxv. ꝙ deus dicitur esse in omnibꝰ rebus creatis tripliciter sc̄z per essentiā ꝑsentiam et potentiā. ꝛ in sctis suis ḡrto modo. s. ꝙ inhabitationem gram. vel hic incoatā vel in futuro cōsummatā. Oībus aūt his modis erat dñs deus cū bta ꝝgine pfectꝰ q̄ in ceteris oībus. Dicit em deꝰ esse in creaturis p essentiam inquātū p suā cōtinuū influxū cōseruat creata in esse. vñ Greg. inq. Ola sūt nihilū redirēt nisi ea manꝰ oipotētis sustētaret. ꝛ sic exponit Chry. illō Job. j. Sistactū est nihil est. Quāto aūt aliq̄ creatura vel in spē vel ī individuo hꝫ pfectꝰ esse: tā to magis pōt aliquo modo dici deꝰ ibi magis esse ꝑ essentiā. Unde hoc modo magis dr esse in homine q̄ in brutis. Et quia btē Marie dedit nobilissimum esse. qz optime formata ꝛ cōplexionata fuit sup oēs. vt dictum est ꝛ ꝓbatū in. ij. parte huius opis. sermone. xiij. ideo illi recte dixit angelus. dñs tecū. Per ꝑsentiā aūt dr esse deus in oībus creaturis. nouit ola intima creature. Oia essi nuda ꝛ apta sunt oculis eius. ad Heb. iij. De quo habetur in. j. sniarū. dist. xxxv. Unde dicit glo. in. 9. alie. insti. de actio. ꝙ deus scit intentionē et corda omnium. De hoc etiā habetur in. c. deus omnipotēs. ij. q. j. ꝛ. c. erubescant. in. dist. ꝛ. c. tua nos. de simo. In beata aūt ꝝgine fuit deus p presentiā. quia nō solum vidit oia secreta eiꝰ sc̄z affectus/ ꝛ cogitatus oculo cognitionis sed etiā oculo approbationis. nā oēs actꝰ eius interiores ꝛ exteriores vt scitissimos approbauit. Per potentiā aūt dr esse ī creaturis. qz oībus dat virtutē operādi. Unde Job. xv. dicit saluator. Sine me nihil potestis facere. Et quia dedit btē ꝝgini virtutē operādi pfectius q̄ alteri creature. ideo dicit ei perfectius q̄ alijs. dñs tecuꝫ. Per gratiaꝫ aūt est in sctis. Unde. j. Johā. iij. scriptā est. Qui manet in charitate in deo manet ꝛ deꝰ in eo. qō etiā habek in. c. abijt ij. q. iij. Sed certe, nullꝰ pōt equari in charitate btē ꝝgini que ītquit Cas. j. Introduxit me rex in cellā vinariā. s. gratie sue abūdantiā. ꝛ ordinauit in me charitatē. Ergo excellentius fuit deus in illa ꝙ in ceteris sanctis. Sed vltra ꝓdictos modos essendi fuit modo mirabilr a seculis ꝛ stupēdissimo in ꝝgine sc̄s per ꝑsentiā corporalē q̄n verbū caro factū est in ea. vt inquit Ber. super missus est. qui exponit dñs tecū. s. cito erit per incarnationē. Si aūt dicak ꝑmissa pbm Sermonez inquirendi ꝛ faciendi sunt ꝑm

potentiā. ꝛ in sctis suis ḡrto modo. s. ꝙ inhabitationem gram. vel hic incoatā vel in futuro cōsummatā. Oībus aūt his modis erat dñs deus cū bta ꝝgine pfectꝰ q̄ in ceteris oībus. Dicit em deꝰ esse in creaturis p essentiam inquātū p suā cōtinuū influxū cōseruat creata in esse. vñ Greg. inq. Ola sūt nihilū redirēt nisi ea manꝰ oipotētis sustētaret. ꝛ sic exponit Chry. illō Job. j. Sistactū est nihil est. Quāto aūt aliq̄ creatura vel in spē vel ī individuo hꝫ pfectꝰ esse: tā to magis pōt aliquo modo dici deꝰ ibi magis esse ꝑ essentiā. Unde hoc modo magis dr esse in homine q̄ in brutis. Et quia btē Marie dedit nobilissimum esse. qz optime formata ꝛ cōplexionata fuit sup oēs. vt dictum est ꝛ ꝓbatū in. ij. parte huius opis. sermone. xiij. ideo illi recte dixit angelus. dñs tecū. Per ꝑsentiā aūt dr esse deus in oībus creaturis. nouit ola intima creature. Oia essi nuda ꝛ apta sunt oculis eius. ad Heb. iij. De quo habetur in. j. sniarū. dist. xxxv. Unde dicit glo. in. 9. alie. insti. de actio. ꝙ deus scit intentionē et corda omnium. De hoc etiā habetur in. c. deus omnipotēs. ij. q. j. ꝛ. c. erubescant. in. dist. ꝛ. c. tua nos. de simo. In beata aūt ꝝgine fuit deus p presentiā. quia nō solum vidit oia secreta eiꝰ sc̄z affectus/ ꝛ cogitatus oculo cognitionis sed etiā oculo approbationis. nā oēs actꝰ eius interiores ꝛ exteriores vt scitissimos approbauit. Per potentiā aūt dr esse ī creaturis. qz oībus dat virtutē operādi. Unde Job. xv. dicit saluator. Sine me nihil potestis facere. Et quia dedit btē ꝝgini virtutē operādi pfectius q̄ alteri creature. ideo dicit ei perfectius q̄ alijs. dñs tecuꝫ. Per gratiaꝫ aūt est in sctis. Unde. j. Johā. iij. scriptā est. Qui manet in charitate in deo manet ꝛ deꝰ in eo. qō etiā habek in. c. abijt ij. q. iij. Sed certe, nullꝰ pōt equari in charitate btē ꝝgini que ītquit Cas. j. Introduxit me rex in cellā vinariā. s. gratie sue abūdantiā. ꝛ ordinauit in me charitatē. Ergo excellentius fuit deus in illa ꝙ in ceteris sanctis. Sed vltra ꝓdictos modos essendi fuit modo mirabilr a seculis ꝛ stupēdissimo in ꝝgine sc̄s per ꝑsentiā corporalē q̄n verbū caro factū est in ea. vt inquit Ber. super missus est. qui exponit dñs tecū. s. cito erit per incarnationē. Si aūt dicak ꝑmissa pbm Sermonez inquirendi ꝛ faciendi sunt ꝑm

materiā de qua tractatur. vt habetur in. ij. Ethi. vñ in materia amoris nō debet poni nomē timoris. qō est hoc nomē dñs. iuxta illud Malach. j. Si ego dñs vbi est timor me⁹. Cū ergo tractaret hic materia summi amoris. scilz incarnatio filij dei. videtur ꝙ non debuerit dicere angelus. dñs tecū. sed par vobis vel par tecū: sicut ꝛ filij dei salutabat quos diligebat. Ruder Alb. vbi. ā. ꝙ in ista salutatione in eo ꝙ dr: dñs tecū duo intēdūtur. Unū vt ꝑsona mittentis ꝓprie exprimak. Alterū vt liberū arbitriū beate ꝝginis ad credendū ꝛ assentiendū incline tur. Ista em duo pfectissime ꝛ propriissime exprimit hoc nomen dñs. qō a potētia imdā sermone inquit ꝙ dñs est nomen potē tie. ꝛ qñ absolute dr soli deo appropriatur Alij vo dñi dicunt serui illius. et sunt dñi aliquorum particulariter. vel alicuius loci quia est dño oīz. cui dr Deut. xj. Dñs vniuersoꝝ tu es. qō soli deꝰ est ꝓprium. ꝛ sic ꝑsone mittēs ꝓprie nominat in hac salutatiōe. Per ide⁹ tria liberū arbitriū brissime ꝝginis ad credendū inclinak. Ad credēdū eni mirabilia ꝛ cōsentiendū in ea maxime disponit fides de oipotentia. qua credit ꝛ aduertit deū oīa posse facere. naturaliaꝫ mutare. ꝛ eis impare. Unde cū hic oim nouorū nouissimus annūciaret btē virgini: ad cor eiꝰ inclinādū ad credendū: cōgruentissime poni debuit hoc nomen dñs. qō est oipotentie demōstratiuū. Quia vo liberū arbitriū beatissime ꝝginis etiā ꝑ se facile erat ad credēdū paratū. nō indiguit expressissima oipotētie insinuatiōe cū terrore vt dicerek dñs ompos. vel dñs exercituū. ſs sufficit ipsiꝰ leuis annūci atio tāſi obscura expressio potētie. q̄ ꝑ hoc nomen dñs importak. Dicit ḡ ei angelꝰ. dñs tecum. qñ apte dicat. Nihil credas tibi ipossibile q̄ scis te dñm in foctū hr. ſs dic confidenter. Oia possum in eo q̄ est mecū. si em alicui duo vnum officiū debeāt opari. qd impedit si vnus est debilis cuꝫ alter adeo sit fortis vt ꝑ se officiū possit ꝓficere isto etiā nō iuuāte: Et ergo hic ptz solutio ad obiectū. qz hic dñs ponitur ad denotandū potentiā fiēdi. nō timorē vel terrorem. Possumꝰ etiaꝫ aliter exponere hoc verbū angeli ꝑm Alber. vbi ō. Dñs tecū. s. dñs tecū. i. tu es regina eiusdē regni cū cōiugio ipse est rex. ꝛ ideo tu es secum: ꝛ ipse ē mitur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tecū. qⁱ etiam vt ait Athanasⁱ⁹ in simbolo Dño est pater ⁊ dño filius: ⁊ dñs spūssanctus. ⁊ tñ vnus est dñs. Ideo exponit ꝺm Ber. sup Missus est: sic dicēs. Pater tecū qui filiū suū facit ⁊ tuū. Filius tecū qui adcondendū in te mirabile sacramentum: quo modo sibi fecit sacrariū. ⁊ tibi seruat' genitale signaculū. Spūssanctus tecū qui eū patre ⁊ filio tuum sctificat vterū. Et qⁱ patri attribuitur potentia. filio sapiētia. spūi sancto bonitas ⁊ beniuolētia. ideo exponitur dñs pater tecū exercēs summam potentiā. dño filius tecū ostendēs eximiā sapientiā. dño spūssanctus tecū exhibens nimiaz beniuolētiam. Dño ergo patet potentiam suā tecum mōstrauit qui facit magna ⁊ inscrutabilia ⁊ mirabilia absq; numero. vt ōr Job. v. Is em̄ magnum fuerit creare celum ⁊ terrā et nihilo. magnū quoq; in diluuio saluare in arca homines. ⁊ de omni genere alaliū. magnū etiā liberare populum israel de egypto tantis mirabilibus. magnum in super cōducere populū illū in tanto numero per desertū. xl. annis de celo mānā pstito. Magnū quoq; oēs gentes cum regib⁹ suis de terra promissionis per Josue exterminare. Magnū etiaz rpm cecos illuminare. demones effugare infirmos sanare. et mortuos resuscitare. tñ oia ista magnalia excedit mysteriū incarnationis qō est infinite potētie. ideo recte ōr dño tecū. scilꝫ pater qⁱ fecit tibi magna qui pōtēs est. Tu. ſ. Sedo dño filⁱ⁹ qui est dei virtus ⁊ sapientia. vt ōr. ſ. Coz. ⁱ. tecum est qui te infinita sua sapiētia fabricauit. iuxta illō Prouer. ix. Sapiētia edificauit sibi domuz. Dño q̄s spūssanctus tecū qui ex dilectione ⁊ amore in te descēdit. ⁊ filiū dei incarnari fecit. iuxta illud Esa. lxiij. Spūssanctus ductor eius fuit. Prędicta autē oīa confirmat Ber. vbi ō. dicens inter alia. Cū dño sit cū omnibus sctis spāliter tamen est cū maria. cum qua vtiq; tanta ei cōsensio fuit vt illius non solū voluātatem sed etiā sibi carnē conāgeret ⁊ de sua virgīnali q̄z substātia vnū xpm efficeret vel potius vnus xps fieret. q̄ etsi nec totus de deo nec tot⁹ de virgine. totus tñ dei ⁊ totus ꝺginis esset. nec duo tamē filⁱ sed vnus vtriusq; filius. Ait itaq; angelus dñs te cū. nec tm̄ dño filius tecū quē carne tua induis. sed etiā dño pater tecū q̄ genuit quē cōcipis. ⁊ deus spūssanctus tecū: cuⁱ⁹ ꝺtute generās ꝺgo pmanebo. Btūs autem Marinus in quoꝺā ser. ait. Dñs tecū in mente. tecū in vētre. tecū in utero ⁊ tecū in auxilio. Nos aūt dicere possum⁹ ꝺgīni. Tecū dñs pater cuⁱ⁹ spōsa facta es. tecū filⁱ⁹ custus venerāda mater es. tecū spūssanct⁹ cuius sacrariū electa es. tecū pr eternus qui ante cē esses te elegit in filꝫ sui matrē. Unde tu dicere potes illud Prouer. viij. Ab eterno ordinata sum. Tecū filius quē nouē mensib⁹ in utero tuo sacratissimo portasti. tuo lacte pauisti ⁊ educasti. Tecū spūssanct⁹ q̄ est dator grāz ⁊ caput influens in nos ⁊ tecollā fecit p qō grē descēdit. ⁊ sicut in stomachū cib⁹ nō nisi per collū mittit. sic nonnisi p te nobis grā destinat. Vnde sponsus celestis te alloquit Cant. vij. di. Collū tuū sicut turris eburnea. Sicut aūt angelus dixit gedeoni. vt habet Judicū. vj. Dñs tecū vir⁹ fortissime. sic dixit tibi. dño tecum mulierum fortissima purissima ⁊ sctissima. Ille inquā dñs de q̄ ōr Deut. x. Deus Deorū ⁊ dñs dnantiū. deus magnus ⁊ potens ⁊ terribilis. ⁊ cui Judith. ix. ōr. Tu es ipe deus nr̄ qui cōteris bella ab initio. ⁊ dñs est nomē tibi. Et. xvj. eiusdē li. c. Adonai dñe deus magnus es tu ⁊ preclarus in ꝺtute tua. et quem nemo superare pōt. De ipo etiā ōr Psal. xvij. Dñs est regnū. ⁊ ipse dnabit gentium. ⁊ ps. xviij. Dñs fortis ⁊ potēs. dñs potēs in plio. Et ibidē. Dñs ꝺtutū ipse est rex glie. Et ps. cxxiiij. Dñe nomen tuū in eternum: dñe memoriale tuū in generatione ⁊ generationē. ⁊ Eccli. xlviij. Terribilis dñs ⁊ magnus vehemēter: ⁊ mirabilis potētia ipⁱ⁹. Igitur ille dñs tecū quē vidit Esaias. qui inquit sui lib. c. vj. dicēs. Vidi dñm sedentem sup soliū excelsum ⁊ elevatū. et plena erat oīs terra maiestate eius. Dñs ille est tecū qui in te adimpleuit illud Esaie. xxxiij. Dñs iudex noster dñs legifer noster. dominus rex noster: ipe veniet ⁊ saluabit nos. Et illud eiusdem lib. c. vj. Non erit amplⁱ⁹ sol ad lucēdū p diē. nec splēdor lune p noctem illuminabit te. sed erit tibi dñs in lucē sempiternā. ⁊ deus tu⁹ in gloriaz tuā. Tu vero virgo gloriosa potuisti domino deo dicere quē tecū esse audiebas illud. ij. Machab. viij. Tu dñe vniuersitatis qui nullius indiges ⁊ qui es dño oīum et diuis in omnes equus qui inuocant te. ad Roma. x. qui es rex regū dñus dominantiū. qui solus habes im̄ortalitatē ⁊ lucē habitas inaccessibilem quem nullⁱ⁹ hoim̄ vidit nec videre potest.

cui est honor ⁊ gloria ⁊ imperiū sempiternum. ſ. Timo. vj. qui habes investimento ⁊ in femore tuo scriptuz. Rex regū ⁊ dñs dominantiū. Apoc. xix. Quare cū hac paupercula esse ⁊ habitare dignaris licꝫ em̄ dicat poeta. ij. Metaſi. Non bene ꝺueniunt nec in una sede morantur. Maiestas ⁊ amor tñ maiestas tua cum tanto amore mecum morari delectatur. Et ideo postq̄ tu vis esse mecum ego q̄s sicut semper fui. ita ⁊ semper volo esse tecum. Tu em̄ deus omnipotens es merces mea magna nimis. Gen. xv. Tu es fortissimus deus spiritus⁹ vniuerse carnis. Num. xvij. ⁊ non est alius deus in celo vel in terra qui possit facere opera tua ⁊ cōparari fortitudini tue. Deut. iij. Tu deus meus es spūs incorporeus. qui nec mēdris distingueris. nec mole cēseris. xviij. q. iij. c. quidā. ſ. antropomorphite. qui incremētum das nobis ad bene agēdum. xix. dis. c. scōm. ſ. q. ſ. c. ſi fuerit ō ꝺse. di. iiij. ca. aliud est ⁊ ex de dec. ca. cum non sit in homine. Tu es deus dñs et magister sine aliq̄ petō c. iij. ō simo. ⁊. xxvj. q. ſ. c. qui sine saluatore Tu es deus in quo viuimus. mouemur et sumus. c. nō obseruetis. xxvj. q. vij. Tu deus meus es ignis ꝺsumens ⁊ emulator. Deut. iiij. Tu es deus fidelis ⁊ absq; vlla iniq̄tate. iustus ⁊ rectus. Deut. xxxij. Tu es deus pius ⁊ clemens misericors ⁊ longanimis ⁊ multe miserationis. Nec. ix. Tu es rex oīs terre des. ps. xlvj. Tu es deus adiutor noster in eternū. ps. lxj. Tu es ille de quo inquit ꝓpheta. ps. lxxij. q̄ bonus israel deus his qui recto sunt corde. Tu es deus cordis mei ⁊ pars mea deus in eternū. Ibidē. Tu es deus rex nr̄ ate secula. qui modo operaris salutē in medio terre. ps. lxxiij. O deus meus filius erit tibi. ps. lxxxij. Tu es deus abscōditus. Esa. xlv. Tu es dñs deus vere deus vivens et rex sempiternus. Hiere. x. Tu es dño deus fortitudo mea. Habachuc. iij. Tu es dñs deus oīum creator. terribilis ⁊ fortis iustⁱ⁹ ⁊ misericors q̄ solus es rex bonⁱ. solⁱ⁹ ptestās oīporēs et eternⁱ. ij. Mach. ſ. Tu es vnⁱ⁹ deus et pater oīm q̄ es sup oēs ⁊ per oīa ⁊ in omnib⁹ nobis. Eph. iij. Tu es deus qui operaris i nos velle ⁊ pficere p bona voluntate. ad. Phil. ij. Diligā igit te dñe fortitudo mea dñs firmamētū meū ⁊ refugium meū ⁊ liberator meus. ps. xvij. Quia autem angelⁱ⁹ direxerat beate ꝺgni. dño tecū. Ipsa dixit dño illud Quiꝫ, in epistolis, epla, vz Et tua sum tecūq; fui qui puerili ab annis Et tua qō super est tpis esse preco.

Pars secunda huius sermonis que dicitur benedictionis. D

Benedicta fuit ergo maria ink mulieres. in mulieribⁿ. ⁊ sup mulieres. De pma bñdictōe ōr. Lu. ſ. b Bñdicta tu inter mulieres. de secūda ibidē. benedicta tu in mulieribus. de tertia i figurā Judith. xiij. Benedicta es tu filia a dño excelso p oīb⁹ mulieribⁿ sup terrā. Ista aūt tripler bñdictio sic pōt accipi. Prima em̄ q̄ ōr bñdicta inter mulieres accipit penes statū qⁱ ipa ꝺuenit cū statu oīm mulierū. ſ. cū ꝺginib⁹. qⁱ fuit ꝺgo incorrupta. cuⁱ⁹ ꝺiugatis q⁹ fuit ꝺiugio copulata. cuⁱ⁹ viduis. q⁹ fuit vidua derelicta. Si em̄ tē pore passionis ioseph spōsus eiⁱ⁹ virisset. nō est dubium q⁹ ipa eā recōmendasset alteri dauerat inuenculaz. Propter hanc aūt tripliciē statuz pōt sibi ꝺuenire illud Eccli. xxiij. In iacob inhabita. i. in ꝺiugatis q̄ fūt in luctu mūdane tribulationis. ⁊ in israel hereditare. i. i viduis. que debēt in orōnibus deū ꝓtēplādo videre. ⁊ in electis meis ꝺgit vt sibi ministrent ꝓpter suā mūdiciam iuxta illud pō. c. Ambulans in via sine macula ta: hic mihi ministrabit. In ipsis em̄ beata ꝺgo radices mīsit q̄ prima virginitatis sancte votū emittens aliis vt in ꝓpetua ꝺginitate. pfisterent n agistra tcā fuit. Secōo bñdictio ōr benedicta in mulieribⁿ accipit penes fructū suū ⁊ meritū. Ipa em̄ habuit fructū ⁊ meritū oīm femināz. habuit em̄ fructū trigesimū q̄ debet ꝺiugatis. fructuⁿ sexagesimū qui debet viduis. ⁊ fructū centesimū qui debet ꝺginib⁹. Ipsa em̄ in domo dei fuit sicut lapis angularis q̄ est in vno quoq; pariete. nō tñ est tot⁹ i vno. nec totⁿ in altero. sⁱ eminet toti edificio. Ipsa nāq; fuit i numero matrū quoad fecūditatē. in numero viduaz quad sponsi subtractionē. ⁊ in numero ꝺginū q̄a incorruptionez. ⁊ tñ nec ex toto fuit in pte matrū: qⁱ fuit incorrupta. nec ex toto in pte viduaz qⁱ fuit sp celesti spōso associata nec ex toto i pte virginū: qⁱ fuit fecūda. Cuius aūt sic fuerit in his pribⁿ. tñ eminet vniuersis. Prouer. vltⁱ. vbi ei ōr. Tu aūt supergressa es vniuersas. Tertia bñdictio q̄ ōr benedicta sup omnes mulieres; accipit penes quoddā singulare

tripler ben edictio ma rie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

priuilegiū qō ipsa hȳ respectu omniū mulierū. ſ. hginū: viduarū ⁊ cōiugatarū. qz de qđ boni fuit in eis ipsa habuit. ḋequid ho malī ipsa vitauit. Jn hginitate em̄ est vnū bonū. ſ. integritas carnis. ⁊ vnū malus. ſcs sterilitas plis. Bīl ſ viduitate est vnum bonū. ſ. libertas animi. ⁊ vnū malū. ſ. solitudo plor. Bīl in ꝓiugio est vnū bonū. ſ. tocūditas. plia ⁊ vnū malū. ſ. corruptio carnis. Bt̄ aūt maria fuit hgo sine sterilitate vidua sine solrudine. ⁊ ꝓiugata sine corruptiōe. Uel fuit bn̄dicta sup oēs mulieres. ſcs sup virgines ꝓioritate qz puma hginitatē seruauit. ⁊ puritate. qz post deū maiorem puritatē habuit. ⁊ fecūditate. qz hgo ⁊ mr extitit Fuit q̄s bn̄dicta sup viduas qz fuit in oīb⁹ ferueētissima. in opib⁹ pietatis magis assidua. ⁊ in castitate magis pura. Fuit aūt bn̄dicta sup cōiugatas. qz i ea fuit ples dignios. fides integrios. ⁊ sacrm. i. habitatio indiuisibilios. Sed de istis bn̄dictionib⁹ diffusi⁹ ⁊ clarī⁹ dicim⁹ ifra in hac eadē ꝑte. Aliter q̄s pōt accipi ista tripler bn̄dictio q̄ ō: bn̄dicta inter mulieres. i mulieribꝫ. ⁊ sup mlieres. Puma em̄ mulier supbiuit vsq; ad deū. i. vsq; ad diuinitatē appetitū. cōtra deuz. i. ꝺ dei ꝓceptū. ⁊ supra deū in hoc. ſ. qꝺ voluit id qō deꝫ voluit eaz velle. ⁊ iō volūtatē suā supra dei volūtates posuit. et qz sic supbiuit, iō maledicta fuit. Bt̄aūt maria humiliauit se vsq; ad mulieres ꝓ formitatē. qz tā hȳna illaz se eis cō formabat. sicut ꝑs in sui purificatione. ⁊ iō bn̄dicta fuit iter mulieres. humiliauit etiā se ꝑpter mulieres. i. ꝑpter eaz salutē. Nā qō Eua supbiendo abstulit. marie hūilitas mulierib⁹ restituit. ⁊ iō fuit benedicta ī mulieribꝫ Pumiliauit etiā se iter mulieres qñ se ancillā appellauit. ⁊ iō bn̄dicta fuit sup oēs mulieres. qz q̄ se humiliat exaltabitur Lu. xviij. De benedictiōe etiā ei⁹ in mulieribꝫ dicit Ber. vbi. s. Benedicta tu ī mulieribꝫ q̄ generalē mulierū euasisti maledictionē. vt nec sterilis maneas nec cū dolore paries. Cōcipies q̄ppe sine cl'pa. grauida eris sz nō granata. paries sed nō cū tristicia. nescies virū sz gigues filiū. illi⁹ eris mr cuius deꝫ ē ꝑ paterne charitatis erit corona rue castitatis Bapla paterni⁹ cordis erit fructꝫ ꝑteri virginalis. deū oēm̄ paries ⁊ de celo ꝺcipies. De benedictiōe inter mulieres dicit Petr⁹ rauen⁹. sup Missus est. Uere benedicta inter mulieres que celo fuit maior terra fortior. ⁊ orbe latior. deū nāq; quē mūdus non capit sola cepit. portauit eum qui portat orbem. suūq; genuit genitorē. ⁊ nutriuit omniū viuētiū nutritorē. De benedictione sup oēs mulieres dicit Piero. in sermone de assumptiōe. Benedicta inq̄t ī mulieribꝫ. i. ꝑ⁹ benedicta q̄ oēs mulieres. q; qui⁹cquid maledictionis per euā diffusum est torū. Marie benedictio abstulit. Jn sup gratiā refudit. Jdē ſ alio sermone ait. Eua obfuit. Maria profuit. Eua lurit, Maria illurit. Ladat imꝓperiū eue. quia lori⁹ mus vniuersi ꝑ partū hginis marie. Uel ōr fuisse bn̄dicta sup oēs mulieres. qz oliꝫ triplici maledictiōi mulieres erāt subdite scs opprobriꝫ q̄ ad nō ꝺcipiendo. Un dixit rachel cū peperisset. Gen. xxx. abstulit deus opprobriū meū. Peccati quoad ꝺcipiendo iurta illud ps. l. Ecce em̄ in iniquitatibꝫ cōceptus sum. Et supplicij quoad pariendo. Gen. iij. Jn dolore paries filios tuos. Sola igitur maria sup oēs mulieres est benedicta. cuius hginitati additur fecūditas ⁊ fecūditate ſ cōceptu sanctitas ⁊ sanctitati in partu tocūditas. Omnia aūt supradicta cōfirmat Alber. in loco allegato. c. cc. inter alia di. q; ꝺrupler est rō benedictionis. ōr em̄ benedictio q̄ñq; maledictionis enuacuatio. iuxta illō ꝑb. xxcviij. Benedixisti dne terram tuā auertisti captiuitatē iacob &c. Sed o ōr fecundatiōis amplatio. iurta illud Gen. ſ. bn̄dixit eis. di. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā. Tertio ō: singularis grē collatio. iuxta illud. benedixit dns abrahā Gen. xxij. Quarto ō: cōgratulatium collaudatio. Unde Abac. iij. dicebat ꝑpha ꝙ. Benedictus q̄ venit ī noīe dñi. Et ꝑm oēm modū istū ⁊ rōnē fuit benedictissima hgo in mulieribꝫ bn̄dicta. Primo nāq; fuit benedicta euacuatōe maledictiōis mulierū. de quibꝫ in ꝓcedēti sermone tractauimus. ꝓbando ꝙ omnes hę mulierū ablatū fuit a gliosa hgine. Inter alias aūt maledictiones est sterilitas. Nam vt ait Ambr: o. Pudor est feminis nuptiaz ꝓmia nō habere. i. filios. Jdeo opprobriū vidēt feminis nō habere. plē quibus hec est cā nubē di. c. ſ. xxxj. q. ij. ꝑpter ꝙ vt hȳ. j. Reg. j. Fenēna exprobrabat anne eo ꝙ sterilis esset. q; sterilitas lege oīnabatur. Ab hac aūt maledictione fuit beata hgo libera: q hginitatē sterilē in mūdo nobilitauit ⁊ exaltauit ac in se dedicauit deo ⁊ cōsecrauit vtrē

E Benedicta ſ mulieribꝫ eris ponit.

F Qua drupler rō bñdictionis

excellentē ⁊ gratissimā deo ⁊ angelis. qz replet paradisuꝫ bris. c. nuptie. xxxij. q. ſ. ⁊ fic tion solū enacuata est hec mulierū maledictiōe. immo eaz maledictione in bn̄dictionē mutauit. Euacuata quoq; fuit maledictione illa de qua inquit Piero. sup Mat. ⁊ habef i. c. cōnubia. xxxj. q. ij. vbi. ait. Contra illo quo cōiugales actus gerunt ꝑsentia spūsanctidat. etsi ꝓpheta esse videat quiofficiū generatiōis obsequit. hec ille. ⁊ hoc est ꝑpter libidinē ⁊ delectationē inordinatā a qua hm̄ pbm rō absorbetur. Nec em̄ maledictio nō fuit in hgine beatissima que sine carnali concupiscentia generauit. Un sup illud Lu. ſ. Benedicta tu ī mulieribꝫ. ait glo. q̄ sine erēplo mulieb⁹ conditiōis hgo ⁊ mater deū genuisti. Jn quibus hbis tangit euacuatio predictaz duarum rat; ampliatio seu superaltatio. Nulla em̄ mulier vnq̄ fuit vel erit sic excellentissime fecunda sicut bta virgo. q̄ virgo imaculata ꝑmanēs deū ⁊ hoīem cōcepit ⁊ pepit creatorē ⁊ redēptorē seculi. ac recōciliatorem ⁊ reformatorē pacis inter deū ⁊ hoīem. Et ō est qō ecclesia canit di. Uirgo ꝺeiſe floruit: hgo deū ⁊ hoīes genuit. pacē deꝫ reddidit in se recōciliās ima summis. Benedicta ergo inter oēs mulieres fuit hec mulier. que diuinā maiestatē diuini vteri sui carne vestiuit. Oō in figura ꝑmonstratū fuerat Jone. ij. vbi ōr. q̄ rex ninive descēdit de solio ⁊ indutus est sacco. ad placandā irā dei cōtra niniuē. Dei em̄ filius rex regū. descēdit de celesti solio. ⁊ in vtero hginali indutꝫ est sacco nre mortalitatꝫ. in quo erat thesaurꝫ sanguinis sui. cui⁹ ꝑcio perituꝝ mūdū reconciliauit patri. Tertia bn̄dictio ōr fecūdi laris grē collationis. Un ꝑ⁹ maior: declaratiōe dictoꝝ in ꝓncipio huiꝫ pris. est sciēdū q̄ tripler bonū reperit a deo collatum cōiugatis. viduis ⁊ hginibus mulieribus sc; bonū meli⁹ ⁊ optium. De quibus Beda in quodā ſmone ait. Bona est castitas coniugalis. melior cōtinētia vidualis. sed optima est integritas hginalis. Que ois excellētissime fuerūt ī virgine bn̄dicta. Jn qua fuit vr. ō. dicerū est hgitas cōiugalitas ⁊ viduitas. ⁊ quicqd ꝑfectionis reperit in eis. Jn virginitate em̄ est tripler bonum. ſ. carnis incorruptio: nulli viro subiectio. ⁊ angelica conuersatio. De primo ōr Sapien. vſ. Carnis incorruptio facit primū deo. Et rō est. q: vt ait Greg. in quodā homel. Canto vnusq̄sq; a'lapso amore diffungit quāto inferi⁹ delectat. Et sic q̄ ꝑfectarū tāto magis vnusq̄sq; deo approximat ⁊ coniungit quāto magis a delectationib⁹ terre mo abstrahit. vñ qz q̄ virginitatē abstrahit hō a maximis delectationib⁹. iō magis approximat ⁊ cōiungit deo. ⁊ hac de cā sibylle et ſ gētiles. ꝓpt virginitatē credunt recepisse ſpm̄ prophetie. Sed bta virgo maria in hoc oēs hgines excessit. q̄ ab oī motu ⁊ cogitatiōe turpi incorrupta fuit ⁊ in puritate angelos superauit. Scōm bonū virginum est. qz nulli viro subdi⁹ciunt sicut coniugate. De quib⁹ Aug. xxxj. q. v. in. c. dolnit. inq̄t. q̄ dīs statuit coniugatas esse q̄si famulas virginum ſcs in dispositiōe dom⁹ ⁊ familie. bere. ſ. ad Cor. vij. Bta aūt virgo licz cōiugata non fuit subdita viro sed eius dna. vt patuit. ō. sermōe precedēti. Unde Joseph erat sicut ſle maritus q̄ vrorē suā appellabat dominā suā sanctissimā. ff. de annn. le. l. ticia. §. qui marco. ⁊ als allegatur. l. qui marco. Jte erat sicut ille qui suā vrorem appellabat dominā suā reuerendissimā. vt in auk. vt indi. fine quoquo suffra. §. hoc olno col. ij. Tertiū bonū virginitatis est angelica conuersatio. Oīe em̄ ſle appetit suū ſmile. Eccli. xiij. Et oia similia coniunguntur. phyb. ⁊ vij. ethi. Cū ergo vr ait Piero. ad Eusto. angelis sit cogitata hginitas. iō angeli cū virginib⁹ delectant conuersari. Unde angelus apparēs Johanni virgini ostēdit ei illa mirabilia. q̄ scripsit in Apocalypsi. ⁊ gabriel danieli castissimo duplicē aduentū saluatoris manifestauit. Sed nulla vnq̄ pura creatura maiorem habuit hginitatis puritatē. nec simile btē virgini hginitatē habuit maiorē angelorū cōuersationē. Recte igit ei ōr. Benedicta tu in mulieribꝫ. ſ. hginib⁹. Jn cōiugatis etiā tripler reperit bonū. ſ. fides. pleo. ⁊ sacramentum. vt ait August. in lib. de nuptijs. ⁊ theol. in iij. di. xxx. Fides quidem vt alter alteri seruet fidelitatē: nō cōmiscēdo se cum altera ꝑsona. Sed bta virgo nō solū cum altero se nō cōmiscuit: sed nec etiā cum viro. suo Joseph. Unde vt ait Aug. in li. de nuptijs Tanto eius coniugium fuit sanctius quāto castius. Bonū aute ꝓlis sequitur ex cōiugio. ⁊ ꝓpter hoc est institutū mr̄imoniū.

G Triplex bonum collatū virgini bus.

H Triplex bonum cōiugatorum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hoc autem bonū fuit in beata virgine que sup oēs ꝓlegatas. vt ait Sedulius po eta Gaudia matris habēs cū virginitatis honore. Nec prima simile visa est nec habere sequēte. Proles eñ aliarū coniugatarū est pura creatura ⁊ peccatrix. sed ꝓles ꝝginis fuit deus ⁊ hō sctissimus. Tertiū bonū coniugij est sacramentū de q̄ aplūs ad Eph. v. inquit. Hoc autē dico magnū sacramentū in xpo ⁊ ecclesia. Significat eñ cōiunctionem xpi cū ecclesia. i. cū bonis fidelibus p dilectionē ⁊ hoc quoad cōsensum mutuum voluntatis expressus per verba. Quo autē ad cōiunctionē corpoꝝ per copulā: significat coniunctionem dei cū nostra hūanitate in vna ꝑsona. ⁊ sic indissolubilis est talis coniunctio. Nunq̄ eñ separata est deitas ab humanitate postq̄ eam sibi vniuit. Vide est q̄ matrimoniū cōsummatū per copulam nūq̄ dissolui pōt. vt correspondeat signum signato. Hoc aūt sacramentū implerū est in vtero virginali in quo facta est talis vnio. ⁊ ideo ꝑmaxime bonū istud cōiugatoꝝ reperit in virgine. In viduis aūt reperitur triplex bonū scz libertas contēplatiōis Triplex bonū viduarū.
Vñ de Anna ꝓphetissa vidua dr Luce. ij. q̄ tēplū frequētabat seruiēs deo in orationib⁹ die ac nocte. Scōm bonum est carnis maceratio. Nam vt ait apls. j. Ti. v. Vidua in delitijs viuens mortua est. Vñ ⁊ sancta Judith vidua ieiunijs insistebat cōtinuis vt habet libri sui. c. viij. Tertiū est exercitiū in opibus pietatis ⁊ mie. vt ostēdit aplūs in palegato. c. Unde ⁊ vidua il la sareptana Heliam cibo necessario pauit. vt habetur. iij. Regū. xvij. Hec aūt oia fine con
R p aratione fuerunt in bta virgine Maria nam ieiunia nō solū in lege mādata seruabat: sed etiā vt ait Amb. in lib. de ꝝginib⁹. alia addebat. totaq̄ dedita erat oīoni ⁊ cōtemplationi. christiq̄ mendicū ⁊ pauperē de sua pauptate nutriebat. Ultra aūt has gratias bonis mulierib⁹ cōmunes habuit alia singularez q: omniū mulierū immo et viroꝝ mater ⁊ dña effecta est. cū eū genuerit qui oia creauit ⁊ oēs redemit. Recte ergo illi dicitur. Bñdicta tu in mulieribus scz quoad specialē gratiā sup oēs. Quarta benedictio ꝺr cōgratulatio laudantiū. De qua in cantico trium puerorum qui orabāt in camino ignis ꝺr Daniel. iij. Benedicite oīa opa dñi dñō: laudate ⁊ superexaltate eū in scula. Hec autē bñdictio est triplex in bta virgine super oēs mulieres. Nec eñ alia Triplex benedictio mulieres fuerint collaudate de virtutibus benedicte ab hominibus: vt Judith: ⁊ cetera de alia alie. nulla tñ earum vt maria. Collaudata eñ fuit benedicta ꝝgo ab angelis. vt patet ex p̄cedentibus. cū ei dicit angelus Gabriel. Bñdicta tu in mulieribus. ⁊ merito. q: genuit angelorū restauratorē. ⁊ cōiunxit suoꝝ redēptorem. Restaurauit nāq̄ filius suus reddendo p equipolētia deperditum ac multiplicādo numerū ⁊ augmētando superadditū. s. quartā hierarchiā. Unde ipse est gl'iosus sup omnez hierarchiā cū matre sua assumpta in celū de quo gāudētes angeli laudantes benedicūt dñm. vt canit ecclesia. Voces q̄z laudauerūt beatā ꝝginē p elizabeth dicētes Lu. j. Bñdicta tu in mulieribus. Et rōnē huius benedictiōis assignat Aug. in quodā sermōe dr. Que vita viris ⁊ mulieribus peperisti. Laudata q̄z fuit ⁊ continue laudat ab oīb⁹ corporalib⁹ rebus. q: eā immutauit causaliter innouādo. q: filiue ei⁹ est ille qui inquit Apoc. xxj. ⁊ alaude lev. Ecce ego creo celos nouos ⁊ terram nouā ⁊c. Item oia corpalia nobilitauit per filiū suū. cuius corpus aliquo modo cū oīb⁹ corporib⁹ cōuenit ⁊ excedit. ⁊ ideo istius de causa bñdicta est nō solū in mulieribus. sed etiā ab oīb⁹ mulieribus ⁊ vniuersis creaturis benedicit. Unde sicut de dño dicimus. Benedicite oīa opa dñi dño. Ita de ipa dicere possum⁹. Benedicite oīa opa dñe oīm.
Z Alber. ꝺr super Miss⁹ est. c. ccj. dicit q istā bñdictionē ꝝginis cōprehendere in se oēm aliā benedictionē: facile est. videre singula discurenti. Nos vero in hoc sermone solū duas benedictiōes explicabim⁹ cū hac uitatio: alijs in sequēti sermone dimissis. benedicto
Predicta aūt doctor in. c. sequēti inqr. Prima benedictio est illa qua bñdixit deus diei septime inq̄ requiem ab oi ope q̄ patrarat Bene. s. Est aūt ista benedictio operū consummatio. ⁊ eterne requi prefiguratio. Ista btissima ꝝgine fuit pfecte operū cōsummatio. q: oīa creata i vno hoie vnuntur cū creatore. ⁊ primū fit vltimū ⁊ vltimū primum. Nō eñ est pfectio motꝰ nisi in circulo. Ita ea etiā fuit non solū future requiei signum sed etiā causa. Si ergo dies septima est benedicta ꝓpter sabbatū diei: ⁊ tamen excellentior est sabbatismus recreationis q̄ creationis. ergo ⁊ maior benedictio. in oibus eñ requiem quesiuit Eccle. xxiiij. ⁊ in ipsa

sola inuenit. in qua inuenit oia q̄ebq̄ q̄stinuit. vñ ⁊ in tabernaculo eius requieuit. vt in allegato. c. ōi. Hec est eñ ꝺs syon quā elegit dñs in habitationē sibi. ibi requies sua in seculū seculi. ibi habitabit quā elegit eā ꝺs. xxxj. Et quid⁹ apparet quō beata ꝝgo habuit septime diei benedictiones. Seq̄tur q̄s idē doctor in. c. ccciij. dr. Scōa bñdictio
Benedictio Jacob q̄ bñdixit deus fuit illa quā dedit Adē ⁊ Eue dr. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrā ⁊ subiicite eā ⁊ dñamini. piscib⁹ marisq; ⁊ volatilib⁹ celi ⁊ vniuersis animātib⁹ q̄ mouent sup terram. Gen. ij. Hec aūt bñdictio tria cōplectit in se. i. nature fecundationem terre subiectionē. ⁊ animaliū dñationē. Festissima aūt ꝝgo virāq; habuit in summo vt ꝓtz ex ꝑce dentib⁹. Unde de ipsa dr. Oīm bonoꝝ mater est. Gap. vij. habuit etiā terre subiectionem in summo. Terrā nāq; corporis sui ꝓe omnibus habuit sibi subiectam ⁊ in omnibus rationi parentes. vt. s. declarū est in precedenti sermone. Dominationem q̄s habuit ⁊ subiectionē omniū animaliū. Mas dominatur piscib⁹ marisq;. i. demonibus in amaritudine inferni ꝺstitutis. Dominatur etiā volatilib⁹ celi. i. cleuatis angelis ⁊ volantib⁹ i celū ⁊ ad altitudinem cōtemplationis dei. Dominatur etiā ꝑ misericordiaꝫ vniuersis animantibus que mouentur super terram. i. oīnib⁹ hominibus in mobili vita constitutis. Et sic
Benedictio Jacob ipsa beatissima virgo habuit benedictionē primorum parentum. Sequitur idē doctor sequenti. c. di. Isaac benedixit Jacob. Gen. xxvij. dr. Det tibi deus de rore celi ⁊ ō pinguedine terre: abūdantiaꝫ frumēti vini ⁊ olei. ⁊ seruiāt tibi ppli. ⁊ adorent te tribus. esto dñs fratrum tuorū. ⁊ incuruent ante te filij matris tue. Qui maledixerit tibi sit ille maledict⁹. ⁊ q̄ benedixerit tibi benedictionib⁹ repleatur. Hec q̄s benedictio i tribus consistit. s. in abundantia necessariorum. vt ibi. det tibi deꝰ ⁊c. In dignitate honorū ibi. Esto dñs fratrum tuorū. ⁊ in amotione incommodoꝝ. ibi. Qui maledixerit tibi ⁊c. Istes per rorē celi intelligitur gratia ꝓtem plationis. ⁊ per pinguedinē terre gra actionis. ⁊ er his fit frumētus fidei. ⁊ vinū spei ac oleum charitatis. Sed ꝑstat q̄ beatissima virgo hec omnia habuit in summo. scz cōtemplationē. actionē. fidem. spem ⁊ charitatem. ergo principiū huius benedictionis

Benedictio Jacob

Um descēderet ros descendebat pariter et māna. Nume. xj. Ꝓpter quā philomena cantat. ros cū incipit descēdere ⁊ campi germinare. quia imber abijt. Spiritualiter donec mūdus fuit in hyeme pcti ꝓpter peccatū primoꝝ parentum: p̄natus fuit rore. i. gratia spūsancti. Unde Aggei. j. dr. Prohibiti sunt celi ne darent rorem. Sed canente philomena. i. gabriele archāgelo illud dulce carmē. Aue gratia plena. descendit ros de celo. s. filius dei in vterus virginis. ⁊ cum eo dulcedo benedictionis ⁊ gre cessauitq; gelu. amaritudinis et doloris. Hoc autem figuratum fuerat Judicum. vj. vbi legitur dñm dedisse signū Gedeoni q̄ liberarent filij isrl de manu Madian. per hūc modum. s. q̄ ipse Gedeon pe

Universidad de Deusto
Biblioteca

lus in area poneret. & ibi trī ros descenderet nō in aliqua pte terre. qō & factū ē. & sic postmodū percusso Madian' q̄uenit israel mlto tpe. Spūaliter aūt illō fuit si gnū qō gen⁹ humanus petebat a dño deo. Vñ ps. lxxxv. inqt dauid. Fac mecū signum in bonū vt videāt q̄ oderūt me & cōfundant Dñs ho dedit signū de rore celi q̄ descenderet in vginē marīā. vnde Ysa. vij. dr. Propterea ipse dominus dabit vobis signū. Ecce vgo concipiet & pariet filiū &c. Qō signum cognoscēs dauid ait ps. lxxi. Descēdet sicut pluuia ī vellus. & sicut stillicidia stillantia sup terrā. Nā ipsa vgo btā fuit vellus quo celestis agnus coopert⁹ est. Ipsa igit sola fuit in qua ros descēdit. cui canit ecclesia. Sancta & imaculata vginitas q̄bus te laudibus efferā nescio. q: quē celi cape nō poterāt tuo gremio ptulisti. Unde Ber. super missus est exclamat dī. O venter capacior celis. diffusior terris. latior elemētis. q̄ illā ptinere valuit qui trib⁹ digitis molē terre appēdit. hec ille. In h aūt signo benedicto pcussus est madian. i. diabolus. set liberati sunt filij israel. i. fideles xpi & lōga. i. eterna requies data est illis in ecclia cū angelis dei Jō Ber. btē vginī vbi. ē. inqt. Et hoc bestā te dicūt oēs generatiōes. q: oib⁹ generationib⁹ vitā & gliam inuenisti. Ju te essi angeli letici. fusti grām. petētes veniam meruerūt ī eternū. Merito igitur in te respiciūt oculi tot⁹ creature q: ī te & per te & de te benigna manus omnipotētis dei q̄cquid creauit recreauit. hec ille. De qua benigna virgine duas in hoc sermone, considerationes faciemus.

Prima dicetur consecutionis.

Secūa vo confirmationis

Paro prima huius sermonis que dr cōsecutionis.

Beata virgo vt etiam. ū. diximus sermone pcedenti. osecuta ē oēs alias bñdictōes q̄ ī sacra scriptura reperiūt. Inter alias recepit benedictionē oīm duodecim patriarchārū quā dedit singulis eor Jacob pr ipsor. vt habet Gen. xlix. Sed q̄uis oēs dicant bñdictiones. qđā tñ illar sunt magis pphetie vel maledictiones. quibus omissis illas solum q̄ vere sunt benedictiones qualiter cōprehēdant sub benedictōe benedicte virginis marie declarabimus. Dicit aūt Alber. sup missus est. c. ccv. q̄ cum filij Jacob diuersas significent virtutes. Judas significat charitatē. Et ideo in persona iude. xvij. dī ponuntur ppietates de charitate. Una de dicitur ei sic. Juda laudabūt te fratres tui. manus tua in ceruicibus inimicorum tuor. adorabūt te filij patris tui. catulus leonis iuda ad predam ascendisti fili mi. recūbens accubuisti vt leo & quasi leena. quis suscitabit eum: Non auferetur sceptrus de iuda. nec dux de femore ei⁹ donec veniat q̄ mittendus est. & ipse erit expectatio gētiū Ligās ad vineam pullum suum. & ad vitem o filī mi asinam suam. Lauabit in vino stolam suam & in sanguine vue pallū suum. Pulchriores sunt oculi eius vino: & dentes eius lacte candidiores. Prima ergo ppietas est q̄ charitas est dignissima oīum virtutum. iuxta illud. j. Cor. xiij. Maior⁹ horum est charitas. Primeq̄s Cor. xij. dr q̄ est via excellētior. Qō etiā habetur de pe. di. ij. ca. charitas. Et hoc intelligitur per hoc quod dr. Juda laudabūt te fratres tui. Scōa est q̄ ipsa est expugnatrix peccator. iuxta illō j. Pe. iij. Charitas operit multitudinē peccatorum. Transsumptiue in. c. multe. j. q. j. & xxiij. q. iij. c. ipa pietas. & ij. q. vij. c. quēadmodum. & ō peni. dis. iij. c. intantū. & est de bap. c. maiores. Et idem hr Prouer. j. & Jaco. vlt. Et hoc intelligitur per hoc quod dr. Manus tue in ceruicib⁹ inimicor. tuor. Tertia est. q̄ dat virtutibus essentiam virtutū. Et hoc intelligitur cum dr. Adorabūt te filij patris tui. Quarta est q̄ amatrix est arduorum. Et hoc intelligitur cum dicitur Catulus leonis iuda. Quinta est q̄ expugnatrix est demonū. Et hoc intelligitur cum dr. Ad predam ascendisti fili mi. Sexta est q̄ victrix est passionū. & hoc intelligitur cū dr requiescēs. Septima est q̄ superatrix est tētationū. & hoc intelligitur cum dr. Accubuisti vt leo. Octaua est q̄ facit pro dilecto animā ponere. & hoc intelligit cū dr. leena. Nona est q̄ nihil pōt eā a dilecto separare qui inseparabiliter est vnita deo. de pe. dist. ij. c. charitas. Et ideo dicebat Paul⁹ Rom. viij. Quis nos separabit a charitate dei. & hoc intelligitur cum dr. Quis suscitabit eā Decima est q̄ facit in eternum regnare. j. Cor. xiij. Charitas nunq̄ excidit. Cassiuptiue in. c. charitas nūq̄. ō pe. dis. ij. & hoc intelligitur cum dr. Nō auferetur sceptrus de iuda. Undecima ē q̄ facit filios deo generare. qđ intelligit p ō qđ dr. & dux de femore eius. Duodecima est q̄ facit rpm descendere & hoc intelligit cū dr donec veniat q̄ mittēdus est. Tredecima ē q̄ vnit mēbra ecclie in se. er ꝙ totū corp⁹ ē cōnexū & cōpactū. et hoc intelligit cū dr. ligans ad vineā pullū suū. Decimaq̄rta est q̄ vnit et ligat mēbra cū capite. & hoc est qđ dr. & ad vitē o fili mi asinas suā. Decimaq̄nta est q̄ facit rpm suo sanguine nos lauare iuxta illud Apo ca. j. Qui dilexit nos & lauit nos a petā nris in sanguine suo. & hoc intelligit cū dr. lauit in vino stolā suaz. & in sanguine vue pallū suū. Decimasexta est q̄ fecit cū p doctrinā vocare. iuxta illō Jo. vl. Simon iohānis diligis me. pasce oues meas. & hoc. ī telligit cū dr pulchriores sūt oculi ei⁹ vino Decimaseptima est q̄ fecit rpm nos sibi p sacra incorpare. & hoc est qđ dr. Dentes eius lacte candidiores. & sic ī vniuerso sunt decē septē pprietates charitatis. s. q̄ est dignissima virtutū expugnatrix pctor. dās victoriā eē virtutum. armatrix arduor. spoliatrix demonū. victrix passionū. triūphatrix tētationū. facit aīam p dilecto ponere. & nūq̄ ab eo separi. ī eternū regnare: filios dei gnare rpm de celo descendere, vnire mēbra cū capite, sanguine rpi lauare. p doctrinā vocare. p sacra incorpare qđ intelligit p hoc qđ dr. Dentes eius lacte candidiores. Per lac em intelligit māsuetudo sacramentor. de carne rpi & passiōe fluētiū. Iste ergo sunt ppietates charitatis in quib⁹ assistit benedictio iude. Sed ad nobiliorē subam sequunt nobiliores ppietates. ergo q̄cūq̄ hȳ charitatē in summo: hȳ & has ppietates in summo & p oēs bñdictiones iude in summo. Sed beatissima oīm dñarū dña habuit charitatem in summo. ergo & has proprietates habuit in summo. De bñdictiōe q̄s zabulon inqt idē doctor. c. sequēti q̄ zabulō interp⁹ tat zelus aīar⁹ sm magr̄m Rich. de scō victore q̄ ait. Iste est zabulō q̄ iracēdo iram dei placare zsueuit q̄ pie seuiēdo dū hoīm vitia peutit. quasi nō parcēdo melī⁹ parcit Absq̄ dubio nihil sic pl⁹ deo. nihil sic placat deū q̄ zel⁹ aīar. Dr aūt zabulō nō solū delinquētes corrigere. sz etiā rpe pscutiōis cōtra persequētes defendere. & promptior esse ad mala ferenda q̄ inferenda. Et q: hȳ necesse q̄q̄s p culpa eorum irasci: amplius debet dolere cum cogitur eos p culpa percutere q̄ cum cogitur p eor⁹ defensiōe punīri. Libenter ergo se occurrentibus periculis obiecit. & ptra seuientiū p cellas tempestatū se sponte opponit. vt tempestatib⁹ diu fatigatos. & tandez sitt⁹ibus ereptos blāde recapiat & benigne foueat. Et qui scimus fieri venationē aīar. q̄cq̄ p occultas suggestionē demonū & q̄cq̄ per apertam pscutionē hoīm. vtrūq̄ nouit zabulon, cōphēdere & caute detegere. vigilatq̄ cōtra seuitiā pseqentiū. & ptra fraudulētiā insidiātiū. Nescio aūt si pōt hō a deo i hac vita aliq̄d mai⁹ accipe. Ignoro si cui possit hec grā maior ē aliquā deus hoi cōferre. q̄ vt ei⁹ ministerio pueri hoīes in melī⁹ mutent & de filijs diaboli filij dei efficiant. An fortare. Ergo ne mai⁹ erit suscitasse carnē mortuā sterū morituram q̄ aīam in eternū victuram ergo ne maius erit restituisse carni gaudia mundi q̄ aie gaudia celi. O q̄lis dos. Nō decuit celestē spōsum sponse sue aliam dotē donare q̄ vt p adoptionis grām posset multos filios gignere deo. & filios ire filios geheñe regni celestis heredes ascribere. hec ille. Et quidus vt ait Alber. vbi ꝑ. intelligit q̄ per zabulon zelus aīarum significat qui hȳ decez ppietates. Prima q̄ odit pctm. Et ideo zelo iusticie iusti peccatoribus indignant. c. vera. xlv. di. Scōa q̄ ma rime placat deū. Tertia q̄ nō parcendo pl⁹ parcit. Quarta q̄ nihil pl⁹ placet deo. Quinta q̄ promptior est ad mala ferenda q̄ inferenda. Sexta q̄ blāde recipit penitentē. Septima q̄ vigilat ptra persecutores & manifestas insidias. Octaua q̄ hō nō pōt maius donū accipe. Nona est q̄ est dos quam celestis spōsus dat spōse sue. Decima q̄ filios dei generat. s. qui est discretus sicut ē dr c. nō ī ppterū. xxiij. q. iij. Indiscretus enim nec correctionē inducit nec salutē. c. cū beatus. xlv. dist. Iste ergo sunt ppietates zeli in q̄bus assistit bñdictio zabulō. Sz ad nobiliorē subam sequunt nobiliores ppietates. Ergo quicūq̄ hȳ zelū aīarū in summo. habet has ppietates ī summo. & per ꝑa benedictionē zabulō in summo. Sed brissima vgo habuit zelū aīarū ī summo. ergo benedictionē in summo. De benedictione q̄s Jachar dicit idem doctor. c. ccvij. q̄ fuit in beata vgine. Dicitur em Gen. xlix. Jachar asin⁹ fortis accubās iter terminos vidit terrā q̄ esset bona & requiem q̄ esset optima. & supposuit humerū suū ad portā

Decē & septē ꝑ pētata charita tū.

Zelus aīarū hȳ decē ppietates.

Universidad de Deusto
Biblioteca

lum factus ꝙ est tributis seruiēs. vbi glo. inquit. Recte post nativitatem gad ⁊ aser Lya talem filium genuit. qui nisi per abstinentiā ⁊ patientiā mēs humana ad verum gaudiū nō pringit. Oportet eū non solum delectatiōne falsam. sed ⁊ vanā perturbationē excludere qui vult de veritate gaudere. Et iste filius Jsachar. i. merces ōr. qui illud gaudiū verū tanꝙ mercedē oīm laborū expectamus. Scimus aūt ꝙ mare semp fluctuat. terra aūt i eternū stat. sic ⁊ cetera elemēta semp in motu sunt. ⁊ sola terra stāte cetera stare nesciunt. Et scimus quia oēs ꝙ per varia desideria fluctuat quēs adhuc secularū caularum pcella eragitat. ad illud eternaū gaudiū nō admittit. ⁊ illo torrente voluptatis nō potat. quāto min⁹ inebriat Dec est terra illa bona trāquillitas mētis qñ mens in se tota colligit. ⁊ in vno eternitatis desiderio immobilis frigit. Dec est terra quā pmisit dñs di. Beati mites. qm ipi possidebūt terrā. Pro hac terra Isachar asinus factus ⁊ fortis effect⁹ libēter supponit humerū ad portandū ⁊ factus est tributis seruiēs. Adultū eñ sibi subiro viluerat ꝙ se asinū animal pene ceteris vili⁹ reputabat. Adultū pcupiuit terrā quā vidit ꝙ qua ad omnem laborem fortis perduraūt. Viderat nichilominꝰ ꝙ sane ad pulchitudinem illius terre oēs pulchitudines iustitie nostre sunt vt pānus mēstruate. Viderat nihilominus ꝙ nō sunt cōdigne passiones huius temporis ad futurā gliaꝫ. In vno ergo sibi vilis in altero fortis effect⁹. de vno humilat⁹ ⁊ de altero roborat⁹. fortitudinis sue humerū ad oēm laborē libēter inclinauit. ⁊ i acḡrēdo diuina non sua. ꝺo regi tributū psoluit. Unde ps. lxxij. Ut iumētū factꝰ sum apud te. Item ꝓpterte mortificamur tota die. Quia ꝺo huiꝰ vite bona ad necessitatē nō respuebat. hanc terrā penitus non deserebat. Quia ꝺo futurā vitā adhuc capere non poterat inter terminos habitabat. nam istā tolerabat ad necessitatē. ⁊ illā concupiuit ad iocunditatē. fatagebat istam penitus deserere. ⁊ in illam penitus intrare. Fecit ergo quod potuit quotidie in illā nitebatur. ⁊ ista manere cogebaf. ⁊ sic inter terminos morabaf. hec glo. Ex qbus cōcludit Albertus sic dicens. Ex his cōcluditur ꝙ per Jsachar gaudiū internū interpretatur cuius in his verbis decē ꝓpietates exprimunt. Prima est ꝙ falsam delectatio-

Gaudiū mētis hꝫ decē ꝓpietates.

nem excludit. scōa ꝙ vanā perturbationē elidit. tertia ꝙ ē merces laborū. quarta ꝙ mētē stabilit. iurta illud Statij in .j. achilleidos. dant gaudia vires. quinta ꝙ aiam roborat. Unde Hugo de sancto vict. in discō. li. vj. ait. leticia animos reparat. sexta ꝙ holem humiliat. septima ꝙ animum ꝺelenat. octaua ꝙ terrā. i. vinentiū pspicit. nona ꝙ requiem sentit. decima ꝙ gliam deo ascribit ⁊ reddit. Iste ergo ꝓpietates sunt interni gaudij. in qbus cōsistit benedictio Jsachar. Sed beatissima ꝺgo habuit gaudium in summo. ergo ⁊ ꝓpietates eius in summo: ergo ⁊ bñdictionē Isachar in summo. hec ille. Qui etiā capꝰo sequēti inqt. Sequit benedictio Dan. de quo ꝺr. Dan iudicabit pplm suū sicut ⁊ alia tribꝰ in israel. Glo. ꝺo ait. Per officiū Dan illecebrosas cogitationes comprehendimus. arguimus ⁊ damnamus. Recte eñ Dan iudicium vocatus est. Et quibus ait. Al bertus. collige restrictio cogitationum inutilium. iurta illō Piero. ad Eusto. di. Nolo sinas cogitationes malas intrare animam tuam. sed duc parulus est hostis eum allide ad petram ⁊c. Jstam aūt restrictionem beata virgo in summo habuit. que taliter oēs cogitationes ordinatas habuit. ꝙ null⁹ vel parum motus illicit⁹ intra eā erurgere potuit. ⁊ hec benedictionē Dan habuit. De bñdictōe etiam Gad dicit. c. ccix. Sequit benedictio Gad. Gad accinctus preliabit ante eum. ⁊ ipe gad accinget retrorsum. Ubi glo. inqt. Quia ad dan ptinet disciplina cogitationum ad Gad pertinet disciplina sensuum. vnus est sedare ciuilē discordiā ali⁹ repellere hostilē pugnā hic vigilat ꝺ ciuilē pātionē ille cōtra hostiū incursionē. Frustra aūt in obseruāda ciuiū ꝺcordia laborat nisi eodē studio gad ciuitatē nostrā per sensuū disciplinam munit⁹ ⁊ hostilium vitiorum agmina instante ꝺlio acriter ferit. Unde ꝺr Gad accinctus preliabit ante eum. Gad ꝙ cuidubio tunc sic accingit. quando sensuū dissolutiōes per disciplinā restringit. Sic fortiter dimicat qū carnalia desideria per carnis mortificationē trucidat. hec gl. Ad que bortaf pba. m. Ethic. c. tj. dicens. Que admodum puerū oportet sum preceptū pedagogi viuere sic ꝺcupiscibile rationare nisi ⁊c. Et ij. Poh. c. iij. iterum dicit. Magis oportet concupiscentias regulare ꝙ substantias. Et Ouidius in epistolis inquit

Restrictio cogitationum

Spne voluptates: nocet empta dolore voluptas. Et ꝓdicta aūt benedictōe dic Alb. colligi ꝙ p gad disciplina sensuū intelligitur. cuius sut tres ꝓpietates. Prīa ꝙ ciuitatem mentꝫ custodit. Scōa ꝙ hostilē pugnā repellit. Tertia ꝙ hostes p abstinentia diuertit. Has aūt ꝓpietates in summo habuit bta virgo que ciuitatē sui cordis taliter custodiuit ꝙ nunqꝫ aliquis hostiū ipam impugnare attentauit. ergo benedictionem Gad in summo habuit. Idē quoqꝫ Alb. in sequēti ca. dicit. Sequit benedictio Neptalim. de quo ꝺr. Neptalim ceruus emissus dās eloquia pulchitudinis. Ubi glo. ait. Sicut ad dan ptinet per representationē pene reprimere erurgētia ītra vitia. sic ad Neptalim ptinet per cōsolationem priora inflamare bona desideria. Quia ꝺo quicḡd scriptū reperit ad spūalē intelligētiam cōuertit. cōuersionis nomen accipit. Sed notandū ꝙ nō ait volanti. sed ceruo currenti cōparat. Nā anis quidē volando lōge a terra suspendit. Ceruus aūt ad dandos salt⁹ terre vicinat: sed nec in ipis suis saltib⁹ separat a terra. Sic nimirū neptalim dū p rerū visibiliū formā qrit invisibiliū naturā quosdā saltus dare. non aūt ad plenū volare consuevit: quia in eo ꝙ se ad summa erigit. rerū corporaliū secū vmbrā trahens. ima-oino nō ꝺserit. Sic nouit neptalim carnalia spūalibus miscere: ⁊ p corporalia scripalia describerevt vtraqꝫ horis natura in eius ꝺdictis conueniat. vt se mirabiliter reficiat. qui ex corporea ⁊ incorporea natura constat. Illud autē in hmōi dictis valde mirabile est ꝙ tunc fere semp blandiun f quādo turba sensum litere mihi sonare videnf. quale est illō. Capilli tui sicut greges capiarū. ⁊ illud. Dentes tuos sicut turris libani ⁊ similia. nisi forte in hmōi dictis hoc quod tā libēter amplectimur ex focāda quadā vt ita dicaꝫ littere fatuitate ad spūalē intelligentiā consurgere coartamur. Hec glo. Ex quib⁹ dicit Alb. vbi. ō. colligi. ꝙ per Neptalim intelligit contemplatio invisibiliū per visibilia cū doctrina Ad quam contēplationē deus hoiem creauit. ⁊ ideo dedit ei oculos erectos ad celuꝫ iurta illud Ouid. in. j. metamo. Pronaqꝫ cū spectent alia ceteri terrā: Os homini sublime dedit: celumqꝫ videre Jussit: ⁊ erectos ad sydera tollere vultus. De hoc etiaꝫ inqt Bernardus silvester, in micro cosmo.

Discipulus suus hꝫ tres ꝓpietates.

Sex ꝓpietates nēplationis.

Contēplatio invisibiliū

Biuta pater habēt tardos alia sensus Cornua deiectis vultibus ora ferunt. Sed materiatē mētis testante figura: Tollit homo erectū solus ad astra caput. Ut celi leges indeflexosqꝫ meatus Exēplar vite posit habere sue. Assistunt oēs operi cū quinqꝫ ministri Sensus que cernūt exteriora docent. Nūcius ingredit sensus mētēqꝫ quetam Euocat: vt certa res ratiōe probet, ⁊c. Debemus ergo oēs cum neptalim erigere animos nostros ad cōrempalnda celestia. Dicit nāqꝫ Senecalib .v. de naturali questione. O ꝙ cōtempta res est homo nisi supra humana se extenerit. Inqt aūt Albertus vbi. s. ꝙ hui⁹ benedictiōis Neptalim sunt sex ꝓpietates. Prima est premiorum cōsideratio. Scōa desideriorum inflamma tio. Tertia scripturarū ad ipiālē intelligētiam conversio. Quarta est nec visibilium solitario. Quinta est p absurditatem littere ad spūalem intellectū coartatio. Sexta est spūalis doctrine instructio. Dec aūt ossia ipsa ꝺgo benedicta habuit in summo. que habuit contemplationē. ⁊ oīa scripturas sm oēm sanctis spūs sensū intellexit. ⁊ verbo incarnato vetus. ⁊ nouū testamentū expresse docuit. cuius ⁊ ipa ore ⁊ opere disciplinā dei doctrit. immo glosa fuit. ⁊ sic benedictionē Neptalim in sua benedictione induxit. Dec ille. Qui etiā in. c. cxl. inqt. Sequitur benedictio Aser. de quo dicitur Aser. pinguis panis eius. ⁊ prebebit delitias regibus. Ubi glo. dic. Aser ꝙ uis multū esuriat panē iusticie. dedignatur tamen eum comedere nisi fuerit conspersus oleo misericordie. Ex multa eñ delitiarū affluētia que sibi semp abūdat ex spoliis pro frequēti victoria inultū est delicatus effect⁹. Nec etiā sapit panis vilus quātūcunqꝫ nitidus: nisi sit oleo conspersus: intantum vt de ipo pronūciet scriptura dicēs. Aser pinguis panis eius. Si eñ gaudium est super vno peccatore penitentiam agente: quanta tunc solēnitas erit super quolibet iusto libēter pro iusticia moriente? Vere pinguis panis eius prebebit delitias regibus O qualis panis eius. o quales delitie eius que tantū sapiunt regibus talibus. Certe reges isti iam ad nuptias introierunt qui ad illud eternum conuiuiū sedent. Jamqꝫ illo pane angelorum delitijs eternis ve-

Universidad de Deusto
Biblioteca

scunk iã korrẽte voluptatẽ inebriank. ⁊ ad huc aser delitias insatiabiles esunt. Gz vñ ei diuitiarũ abundantia? nisi vt est dictũ de hostiũ spoliis in tã freguẽti victoria? Quã to? em̃ ampl? arreptunk hostes iustitie tãto vberius cumulank gaudia cõscientie. Postibus ergo fugatis ⁊ oib? pacificatis. nil obstat quin illa ciuitas nra experiak q̃ sit illa par dei que erupat omnẽ sensum. ⁊ q̃ magna sit m̃litudo dulcedis tue dñe quã abscõdisti timẽtib? te. Quid g̃ mirũ si eã q̃libet amator? mũdi nescit quã deus diligentibus se abscondit? Qui em̃ in bonis falsis spẽ fingũt bona vera inuenire nõ possunt. Unde dicũt. Quis ostẽdit nobis bona? Est em̃ mãna absconditũ q̃ nemo nouit nisi q̃ accipit. Mẽs em̃ q̃ laudibus hoim delectatur quid sit internũ gaudiũ expiri'non meret. b glo. Et q̃bus colligit vt ait Alber. vbi. ã. q̃ per Aser intelligit mox iustificatio. cuis hic nouẽ ꝓpiciates ponunk. prima est esuries ꝓ iustitia. secũda delectatio i mia. tertia diuitiarum abũdantia. q̃rta de litiarũ affluẽtia. q̃nta hostiũ frequẽs victoria. sexta celestiũ cõuiuarũ prepatio. septima cõscientie exaltatio. octaua supne pacis expientia. nona abscõdite dulcedinis pgustatio. Cõstat aũt q̃ in btissima virgine in summo fuit esuries iustitie ⁊ excellẽtia victorie. sicut ⁊ diuitiarũ ⁊ delitiarũ spualiũ affluẽtia. ⁊ conuiuaꝝ ⁊ pacis ⁊ delectationis eminentia vtpote q̃ nos iustificauit et mater m̃se extitit serpentẽ pre oibus cõtriuit oẽs filias in diuitijs supgressa abũdauit. delitijs affluẽs innixa sup dilectũ ascẽdit panen angelorũ ⁊ vinũ oibus dedit: mirum pre oibus cõsortibus suis oleo exultationis vncta fuit per quã par vera de celo descẽdit. ⁊ vex mãna nouẽ mensib? in se abscõditũ habuit. ⁊ tũc oibus in cibũ manifestauit ⁊ donauit. ⁊ sic Bndictio sua bñdictionẽ aser includit, b ille. Benedictio aũt ioseph bñ in dicto: c. xlix. Beñ. cũ aliis oibus precẽtib? ⁊ sequẽtib?. vbi iacob sic ait. Filius accrescẽs ioseph. filius accrescẽs vt decorus aspectu. filie discurrerũt sup murũ. sed exasperauerũt eũ ⁊ iurgati sunt. inuiderũt q̃ ei habẽtes iacula. Sedit in forti arcus eius et dissoluta sunt? vincula? brachior? ⁊ manuũ illi? per manus potentis iacob. Inde past?: egressus est lapis isr? deus patris tui erit adiutor tuus ⁊ omnipotẽs benedicet tibi bñdictionib? celi desup. ⁊ bñdictionib? abysli iacẽtis de ors? bñdictionib? vberũ et vulue. bñdictiones patris tui cõfortate sunt de bñdictionib? patrũ ei? donec veniret desiderio collis eternor?. Fiãt in capite ioseph ⁊ in vertice nazarei inter frẽs suos. hec ibi. Dicit autẽ Alber. vbi. ã. c. sequẽti. q̃ hec bñdictio ioseph ꝑm itelle cũ sit valẽ diuidit in decẽ et septẽ ptes ipas integrates. Prima est dei filiatio. Scõa dei una imitatio. ⁊ hec intelligunk per filium bis positũ. Tertia ẽ augmẽtũ sapie. Quarta augmentũ gre. ⁊ iste due intelligunk p accrescẽs bis positum. Quinta est bona fama quãtũ ad seipm. et hoc intelligit pilud q̃ ds decorus. Sexta est edificatio per exemplũ. et hoc itelligit p illud q̃ ds. filie discurrerũt sup murũ. Septia est patiẽtia ab ope. ⁊ hec intelligit per illud q̃ ds. sed exasperauerũt eũ. Octaua est patientia ab oe. et hec intelligit p illud quod dicit. et iurgati sunt. Nona est patientia cordis in iuria et hoc est q̃ ds. Inuiderũt ei habentes iacula. Decima est liberatio a malo culpe. et hoc est q̃ ds. sedit in forti arcus eius ⁊ dissoluta sunt iacula. Undecima est tpalis ouis. et b est q̃ ds. Inde egressus est pastor. Duodecima est tẽrationis supatio. et b est q̃ ds. deus ptis tui erit adiutor tuus Decima tertia est collatio boni gr̃ie. ⁊ hoc est q̃ ds benedictionibus celi de sup. Decimaquarta est collatio boni gre. et hoc est q̃ ds. benedictionibus abysli iacẽtis deorsum. Decimaquinta est collatio boni nature et hoc est quod dicit. benedictionib? vbex et vulue. Decimasexta est collatio boni hereditarij. ⁊ hoc est q̃ ds. benedictiones patris tui confortate sunt de benedictionib? patrũ ei? donec veniret desiderio collium eternor?. Decimaseptima est bonitas ꝑ alios heredicotio. ⁊ hoc est q̃ ds. In capite ioseph et in vertice nazarei inter fratres suos. in his aũt integrat benedictio ioseph. Sed cõstat q̃ hec ocosa fuerũt in beatissima virgine in summo que fuit summa filia dei ⁊ perfectissima eius imitatrix. habens plenitudinẽ sapiẽtie. gratie fame exẽpli. patiẽtie ĩmunitatis. culpe tẽporalis origo xpi. plena etiã bono gr̃ie gratie ⁊ nature. que omniũ ꝓgenitor? studeo eũ excellentia habuit. ⁊ sua gratie plenitudinem ad omnes trãsmisit. Et sic patet qualr benedictio ioseph ꝑ btissime v̄ginis benedictione inclusa sit. hec ille. Benignitas aũt Beniamin lup? rapax. mane comedet predã. ⁊ vespe diuidet spolia. Dicit Yo Alber. vbi. ã. c. ccrliij. q̃ hec benedictio ꝑtribus ostitit. Primũ est pditor? eius ereptio a culpa. Scõm de ereptione ogratulatio in gr̃a. Tertiũ in futuro oium ⁊ singulor? gloriatio in glia. Et hec in btissima v̄gine fuerũt in summo. q̃ summã in ereptõe habuit victoriã summãq̃ de ereptis ꝑ pñtẽ leticiã ⁊ summã in futuro. gliam. ⁊ sic sua benedictio benedictionẽ betamin includit. Si aũt ꝑm tropologicus sensum. q̃ ioseph itelligit gr̃a discretiois in actiõe. Per bẽiamin vo gr̃a cognitiois in ꝓplatiõe. Cõstat q̃s q̃ hec in summo habuit beata virgo. ⁊ sic omnes benedictiones filior? iacob in benedictione domine nostre cum excellentia sunt incluse. hec ille.

Pars secunda huius sermonis que dicitur confirmationis.

p Redicta v̄itas. s. oẽs sacre scripture bñdictiões fuisse i maria v̄gine benedicta cõfirmak declarãdo benedictiões Balaã data applo israel. Quarũ pma habet Num. xxiij. vbi ait. De summis silicibus videbo eũ. ⁊ de collibus ꝑsiderabo illũ ppls sol? q̃ habitat ⁊ inter gentes nõ reputabit. Quis dinumerare possit puluerẽ Jacob. ⁊ nosse numerũ stirpis israel. Moriatur anima mea morte iustor?. ⁊ fiãt nouissima mea hoꝝ filia. hec ibi. Que benedictio ꝑm Alber. vbi. ã. c. ccxxiij. habet q̃q̃ particulares benedictiões. Prima est quersationis g̃titudo. ⁊ hec est dupler. vel imitatione angelorũ. ⁊ hoc est q̃ dicit. De summis silicibus videbo eũ: vel imitatione sanctor? ⁊ pfector? hoium. ⁊ hoc est q̃ dicit. de collib? ꝑsiderabo illũ. Scõa benedictio ẽ a malis separatio. ⁊ hec dupl'r vel a cõmunione demonũ. ⁊ hoc est q̃ dicit. ppls solus q̃ habitat. vel a pssortio malor? hoium ⁊ hoc est q̃ dicit. inter gentes nõ reputabit. Tertia benedictio est in se pfectio. ⁊ hec dupl'r vel in actione. ⁊ hoc est q̃ dicit Jacob. vel in cõtẽplatione. ⁊ hoc intelligit per israel. Quarta ẽ seminis multiplicatio. ⁊ hec dupl'r. vel est multiplicatio spũs ⁊ hoc est q̃ dicit. numerũ stirpis israel. vel ꝑm carnem ⁊ hoc est q̃ dicit: puluerem iacob. Quinta ẽ bona mors. ⁊ hoc est quod dicit. moriatur anima mea morte iustor?um. ⁊ benedictio post mortem. ⁊ hoc est q̃ dicit. fiant nouissima mea hoꝝ filia. Et sic hec benedictio prima cũ suis subdiuisionib? decez habet benedictiones. Quarũ prima beatissima ego habuit in summo cuius quersatio summe angelica fuit ⁊ in v̄tutũ deifformitate. ⁊ in virginitatis dignitate. In carne em̃ ꝑter carnẽ viuere: non est humana vita s̄ angelica. Scõam habuit s̄r in summo. q̃ oẽs pior? patrũ mores ostẽdit in se sed excessit eosdẽ. Ita ⁊ in altissimis habitat hoim ⁊ angelorũ. Tertiã etiã habuit in summo. Summa em̃ humilitas q̃ in ista fuit: cum supbia diaboli nihil cõe habuit. Itẽ ab errore vel peccatis gẽtiliũ inuiolatissima fuit. ⁊ sic quartas benedictionẽ habuit. Quintã etiã i summo habuit. q̃ sola ꝑfectã ꝓplationẽ habuit i bitrij meruit. Septimã etiã habuit. q̃ qualibet actiõe liberi ors cũ diratẽ carnis simul cuꝝ integritate posset filios spũali regenerauit. ⁊ sic etiã octauas morte gloriosa ⁊ sine dolore ⁊ cum amore sine ĩ aĩa ⁊ corpe resurrexit. Et sic ps qualr benedictiones, primo datas omnes virgo gloriosa' cum excellentia recepit. hec. Aug.

Scõa benedictio Balaã principalis habet etiã Num. xxiij. vbi. ds. Nõ est idolum in Jacob nec videtur simulacrum in israel. dominꝰ deus eius cũ eo est: ⁊ clãgor victorie regis in illo. Deus eduxit eũ de egypto cui? fortitudo filii est rhinocerotis. Nõ est augurium in iacob: nec diuinatio in israel. Tempor? suis dicetur iacob. ⁊ israel q̃d operatus sit deus. Ecce populus vt leena surget. ⁊ quasi leo eriget. Non accubabit donec deuoret predã. ⁊ occisor? sanguinem bibat. Dec ibi. Que benedictio ꝑm Alber. vbi. ã. c. sequẽti silr ponunt decem particulares benedictiones. Prima est immunitas pcor?um corporalium. ⁊ est quod dicit. Nõ est idolũ in iacob. vel immunitas pcor?um spualium. ⁊ hoc est quod dicit: nec videtur simulacrũ in israel. Secunda est diuinum auxiliũ. ⁊ hoc est quod dicit. Dñs deus eius cũ eo. Tertia est admonitio predicatorũ: et b est quod dic. clangor victorie in illo est. Quarta est de mũdo eductio: ⁊ hoc ẽ quod dic. Dñs deus eduxit eos de egypto. Quinta est in regno ꝑfirmatio ⁊ roboratio. ⁊ b est q̃ dic cui? fortitudo filius ẽ. rhinocerotis.

Bñdictio Balaam.

Scõa benedictio Balaã

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sexta est humane sapientie evacuatio .et hec est duplex.vel quantum ad animalem intellectū ⁊ hoc est quod dicit: Non est augurium in iacob, vel quantū ad carnalem effectū. ⁊ hoc est qđ dicit:neq; diuinatio in ysrael. Septima ē diuine sapiētie repletio. ⁊ hec itez ē dupler. vl quātū ad tpalia, ⁊ b est qđ dicit. Ex ibus suis dicetur iacob. vel quātū ad spūalia. ⁊ hoc est qđ dicit. ⁊ israel qđ operatus sit deus. Octaua est confidentio in fide. ⁊ hoc est quod dicit. Ecce ppls vt leena. Nona est exaltatio in spe. ⁊ hoc ē quod dicit: quasi leo erigef. Decima est resectio in charitate. ⁊ hoc est quod dicit. Nō accubabit donec deuoret predā. Sunt aūt iste benedictiones cum suis subdiuisionibus tredecim quas oēs benedicta virgo ex ellentissime recepit. Primam em scōam in summo habuit. q̄ nec venialiter vnq̄ peccauit. Tertiam etiam habuit in eo q̄ gracia plena fuit. Quartam habuit:quia oīm perfectissime doctrix fuit opere. Quintam habuit. q̄ de mundo eius segregatissima fuit. Sextaz habuit. q̄ in regni solio iuxta regem;glie ipsa in reginam mie sublimatu fuit. Septimā habuit:quia animalem sensum oīno euacuauit Octauam habuit: q̄ sup omnis fidei eminentiā eminebat. Nonam habuit. q̄ carnalem affectū nullā habuit.ā qua etiā fomes peccati extinct fuit Decimā habuit. q̄ diuina sapia plena fuit que ipam sapiam generauit. Undecimaz duodecimā ⁊ terciadecimā habuit i sūmo. que fide spe ⁊ charitate oēs antecessit. Et sic ps qualr scōa pncipalis bñdictio balaā in benedictione bñdictissime ginis cū oī excellentia comprehensa fit. Hec Albertus

B Tertia benedictio balaam.

Tertia ho benedictio principalis ipsius Balaam habef fluūi. xxiij. vbi ait. Quam pulchra tabernacula tua iacob: et tentoria tua isrl vt valles nemorose. vt horti iuxta fluuios irrigui: vt tabernacula q̄ fixit dns quasi cedri prope aquas; fluet aqua de situla eius. ⁊ semē illius erat in aquas multas Tollet;ppter Agag res eius: ⁊ auferet sceptrum illius. Devorabūt gētes hostes illius ossaq; eorū ofringent, ⁊ pforabūt sagittis. Accubās dormiuit vt leo: ⁊ q̄s leena quam suscitare nullus audebit. Qui benedixerit tibi:erit ⁊ ipe bñdicf. ⁊ q̄ maledixerit tibi i maledictiōe reputabif. hec ibi. Dicit aūt Albertus vbi. ē. c. ccxvj. q̄ in hac bñdictiōe nouez bñdictiōes sunt comphense, Prima est multiplicatio ecclīasticarum actionum Et hoc intelligif per illud qđ dicit. Quam pulchra tabernacula tua. Scōa est pulchritudo religionum. ⁊ hoc est quod dicit. tentoria tua israel. Tertia est ordo et institutio predicatoz. ⁊ hoc est qđ dicit. Fluet aq̄ de situla ei⁹. Quarta est regni iudaici trāslatio. ⁊ hoc est qđ dr. Tolletur ppter Agag res eius. Quinta est regni gentium ecclesie subiectio. Et hoc est qđ dicit. Devorabunt gētes hostes illius. Sexta est demonū confractio. ⁊ hoc est qđ dicit ossaq; eoz ofring gent. Septima est antixpi interfectio. ⁊ b est qđ dicit. ⁊ perforabūt sagittis. Octaua est a somno mortis resurrectio. ⁊ hoc ē qđ dicit. Accubans dormiuit vt leo. Nona est bonoz ⁊ maloz remuneratio. ⁊ hoc est qđ ait. Qui benedixerit ⁊c. Qualiter aūt ista tertia principalis benedictio cum suis partic̄lis conueniat beatissime virgini. facile est declarare. Ipa em fuit vt. ē. sepi⁹ dictū est summe actionis pfectionis ⁊ de trīne. ⁊ in suo partu abstulit regnum tadeoq; que regē genuit xpianoz. ⁊ per pleq; nēs destruxit regnū gentiū. ⁊ demonum ⁊ antixpi. quem filij sui oze interficiet ⁊m sniam pauli. ij. ad Thessa. ij, ⁊ oēs bonos ⁊ malos remunerabit. que remuneratoz ē oīm gene

C Quarta Balaā

rauit: ⁊ ipm nobis in premiū donauit. hec Albert⁹. Quarta benedictio principalis Balaam. q̄ non taz ōr benedictio. q̄. hec ta benedictionis causa. habef etiā Num. xxiij. dicit⁹ vbi. ait. Orief stella ex iacob. ⁊ psurget vir ga de israel ⁊ percutiet duces moab. vastabit q̄s omnes filios Seth. Et erit idumea possessio eius hereditas Seyr ceder inimicis suis .israel ho fortiter aget. De iacob erit qui dominef. ⁊ perdat reliq̄as ciuitatis. Hec. ibi. Hec autem benedictio ⁊m Albertū vbi. ē. c. sequenti. dividit in septem partes. Prima est benedictissime virginis generatio. Scōa filij dei ex ipa incarnatio Tertia vitioz destructio. Quarta hominū liberatio. Quinta bonoz cōfirmatio. Sexta bonoz dominatio. Septima malorum damnatio. Prima intelligif per hoc qđ dr. Orief stella ex iacob. Scōa ex hoc qđ dicif ⁊ psurget virga de israel. Tertia ex hoc qđ dr. ⁊ percutiet duces moab. Quarta p hoc quod dicitur. ⁊ erit idumea possessio eius: Quinta per hoc quod dicitur israel ho fortiter aget. Sexta p hoc quod dr de iacob erit qui dōnf. Septima p hoc quod dicif.

⁊ pdat reliquias ciuitatis. Pater ē qualr hec quoq; pres oēs benedictiōib huiꝰ vltime pcedūt ⁊ depēdēt a benedictiōe brīssime ginis que est radix ⁊ causa oīm benedictionum. Quicqd em est causa cause est causa oīm sequentiū causatoz. Unde cum brīssima ego fuerit causa generatiōis corporalis filij dei. ⁊ illa sit causa oīum benedictionū: pz q̄ in ipa sua benedictiōe alie oēs benedictiones causalr sunt inclusē. hec Alber. Et ideo nō solū illi dicere possumus cū angelo. Benedicta tu in mulieribꝰ. sed benedicta tu in oībus creaturis per quam creature omnes sunt a filio eius benedicte. cui sit honor ⁊ perēnis gloria per infinita secula seculoꝝ. Amen.

D De cadē ginis annūciatiōe. Sermo. x.

Enedixisti domine terrā tuā auertisti captiuitatē iacob. Remisisti iniquitatē plebis tue. ps. lxxxv. Per salutationē angeli

b

cā factā btē virgini. er parte dei hūana natura que pmo erat maledicta ⁊ ercōmunicata. rebenedicta ⁊ absoluta ac reconciliata fuit. Dicit em ista q̄ si papa er certa scientia aliquē er cōmunicatum saluauerit a eo eum absoluēdi: ginis verba absolutionis nō direri: eo ipso absoluit ab ercōmunicatione. c. si aliquādo. ⁊ ibi glo. de sentētia er cō. argu. in. c. cuz olim ei Jenuo. de priuile. ⁊. c. Adrianꝰ. xxiij. di. ⁊. c. ,pacem. de ,sacra. dist. ij. Nazꝰ ⁊ pncepa sola voluntate mamittit seruū. l. apud euz. ff. de manumiss. Ergo multo magis absolut salutatio dei. benedicēs beatā virginē in ploria totꝰ humane nature. De qua possunt ad ꝓpositū nostrū exponi ꝑba ꝓposita. Sup quibus duas tñ cōsiderationes faciemus.

Prima appellabif adimpletionis.

Scōa ho ⁊ vltima fructificationis.

Circa prima huiꝰ sermonis que dicif adimpletionis.

i

Ni beatissima ginē adimpletas esse omnes benedictiones per Moysen datas filijs israel: nō est difficile demōstrare. Unde sciendū est q̄ ipe moyses benedixit populū israel obseruātē precepta dei. vt habetur Deute. xxviij. di. Benedictus tu in ciuitate. benedictus in agro .benedictꝰ fructus ventris tui: ⁊ fructus terre tue. fructus scz iumentoꝝ tuoꝝ: et greges armentorum tuorū. ⁊ caule ouiū tuarum. benedicta horrea tua ⁊ benedicte reliquie tue. benedictꝰ eris ingrediēs ⁊ egrediēs. Dabit dns inimicos tuos q̄ consurgent aduersum te corruētes in cōspectu tuo. per vnam viam venient cōtra te ⁊ per septē fugient a facie tua. Emittet dns benedictionem sup cellaria tua: ⁊ super oīa opera manuū tuarum benedicetq; tibi in terra quam acceperis. Suscitabit te dns in populū suū sicut iurauit tibi. si custodieris mādata dñi dei tui ⁊ ambulaueris in vijs eius: videbuntq; oēs terrarū populi q̄ nomen dñi inuocatus sit super te et timebunt te. Abūdare te faciet dns oībus bonis. Fructu ventris tui. et fructu iumentorum tuorum. fructu terre tue quā iurauit dns patribus tuis vt daret tibi. Aperiet dns thesaurum suū optimum celū. vt pluuiā tribuat terre tue in tempore tuarū. ⁊ fenerabis gentibꝰ multis. et ipse a nullo fenus accipies. Cōstituet te dns in caput et non in caudam. ⁊ eris semper supra ⁊ non subter. Hec ibi. Ubi ⁊m Alber tum super Missus est. c. ccxviij. ponuntur decem et nouem benedictiones. Prima est gratia contemplationis. ⁊ hec significatur cum dicif. Benedictus in ciuitate. Secunda est gratia actionis. Et hec denotaf cum dicif. Benedictus in agro. Unde glosa ibidem ait. idest habebis benedictionē contemplatiue. ⁊ actiue. Tertia est puritas deuotionis. ⁊ hec notaf cum dicif. Fructus ventris tui. Quarta est vtilitas bone operationis ⁊ hec significatur cum dicif. fructus terre tue. Quinta est in alijs fructificatio. ⁊ hec est tripler scz in laicis in clericis. ⁊ religiosis. primum significat per iumēta. scōm p armēta. tertiū ho per caulas ouium. Sexta p armēta. tertiū ho per caulas ouium. Septima est virtutum frugalitas. et hec est duplex. vel quantum ad actū ⁊ hec notaf cuz dicif. Benedicta horrea tua. vbi glosa ait. virtutum custodia. vel quantum ad habitum. ⁊ hoc est quod dicitur; benedicte reliquie tue. Unde glosa ibidem ait. Idest bona voluntas q̄ remanet post opera. Septima est felix consummatio. et hec est duplex. felicꝰ quantū ad operationem boni et hoc est quod dicif. Benedictus ingrediēs. vel quātum ad cuasionem mali. ⁊ hoc est quod dicitur. Benedictꝰ egrediens vbi glosa ait. Ingrediens in perceptione

Moysi

Universidad de Deusto
Biblioteca

premū. ⁊ egredies ab hac vita ad eternam
Octaua est victoria tentationū. ⁊ hoc ē qđ
dr. Dabit dñs inimicos tuos ⁊c. Nona est
cū tēptatione puerus. ⁊ hoc est qđ dr. p vnā
viā veniēt ⁊c. Decia est spūalis refectio. et
hec est duplex scz de gra cōtēplationis vel
contritiōis. Et ppter hoc dr. Emittet dñs
benedictionē sup cellaria tua. Uel de labo
re satisfactionis. Et hoc est qđ dr. ⁊ sup opa
opa manū tuarū. Undecima est celestium
bonoꝝ multiplicatio. Et hoc est qđ dr. Ben
nedicet tibi in terra quam acceptis. Unde
tbi glo. Jair Gra celestium multiplicatio do
norū. Duodecima ē scrōꝝ associatio. ⁊ hec
notat cū dr. Suscitabit te dñs deus tuus
tibi in populū sanctū. Tredecima est hostis
bus timoris incussio. Et ppter hoc dr. Ui
dunt oēs ppli terraꝝ q nomen dñi inuoca
tū sit sup te ⁊ timebunt te. Quartadecima
est spūaliū ⁊ tēporaliū successio. Et ppter
hoc dr. Abūdare te faciet dñs oibus bonis
Quintadecima est in subditis ꝓsperatio.
Et hec est tripler. Uel in religiosis. Et hec
notat cum dr fructu vteri tui. Uel in leri
cis. ⁊ hec significat cū dr. ⁊ fructu/ sumen
torū. Uel in laicis. ⁊ hoc est qđ dr. ⁊ fructu
terre/tue. Sextadecima est abundantia di
uine sapie. Et propter hoc dr. Aperiet dñs
thesaurū suū optimū. Decimaseptima est
doctrine preemnētia. Et hoc est qđ dr. vt
pluuiā tribuat in tpe suo. Decimaoctaua
est bonoꝝ operū frequentia. Et hoc est qđ
dicit. Benedicetq; cūctis operib⁹ manuū
tuarū. Decimanona est dignitatis excellen
tia. Et hec est tripler scz in dando ⁊ nō acci
piendo. qz beatius est dare q accipere. Act.
xx. ⁊. xvj. q. j. c. ꝑdicator. et de cele. missa. c.
cū marthe. ver. sane. Et propter hoc dicit.
Tu fenerabis gentib⁹ multis. Uel in regen
do ⁊ nō subessendo. Et hoc est quod dicit.
Cōstituet te dñs in caput ⁊ nō in caudam.
Uel in exaltādo ⁊ nō deprimendo. Et ꝓpt
hoc dr. ⁊ eris semper supra et non subter.
Ubi glo. ait. Quia eris magister ⁊ nō disci
pul⁹ domin⁹ ⁊ non seruꝰ plat⁹ ⁊ non subdi
tꝰ. Iste autez omnes benedictiones ꝑm
Albertū vbi. ē. conuenūt btissime ꝟgini,
vt ptis singulas discurrenti. quas declarare
particulariter in ipsa ꝟgine causa breuita
tis omitto. maxime qz patent et dictis in
sermōe ꝓcedenti. Bādictiones q̄s dare ab
ipo moyse filijs isrl singulis in particulari
cidē beatissime ꝟgini cōuenīt. que habē

tur Deuter. xxxiij. vbi ait ad Ruben. Uiuat
Ruben ⁊ nō moriat. ⁊ sit parvus in nūero.
Ubi tria dicunt de ruben. Primū q̄ viuat
p gr̄am. quia gr̄a dei vita eterna. ad Ro.
vj. Et hoc intelligit per illud qđ dr viuat.
Scōm est q̄ nō moriat per penā. Anima
ei⁹. q̄ peccauerit ipsa morietur. Ezech. xviij. ⁊
xxiij. q. iij. c. si habes. Et ppter hoc dr. non
moriat. Tertium est q̄ paruus sit numero
idest paucos sibi similes habeat in bono.
Que oia excellētissime fuerūt in ipsa virgi
ne benedicta in qua oīs gratia vite fuit. et
que nūq̄ peccauit. et nullas sibi similē in
fr̄ut⁹ habuit. Uec Albert⁹ vbi. ē. c. ecclr.
Qui etiā. c. sequēti ait. Hec aūt est benedic
tio Jude. Audi dñe vocem Jude. ⁊ ad po
pulū suū introduc eum. Manus eius pu
gnabit p eo ⁊ adiutor illi⁹ contra aduersa
rios ei⁹ erit. In qua bādictione quattuor
ponunt. Primū precum eruditio. Scōm
ad pplm introductio. Tertiuz est sumptus
defensio. Quartū est alioꝝ protectio. Uec
aūt omnia excellētissime fuerūt in beatissi
ma ꝟgine. in qua fuit eruditio in summo
Nam. iij. Regū. ij. ipsi dictū fuit in persona
Berſabee. Pete mater mi quod vis. nō enim
fas est vt auertam faciem meaꝝ a te. Et in
persona Uester ei ō: Uester. v. c. Et si dum
diuꝝ regni mei petieris. impetrabis. Ipsa
sam erā virginem filij ei⁹ nihil ei negans
honorat. Prem introductio populi ei cōue
nit. que vt columba nubis populus in ter
rā ꝑmissionis introducit. Jrē sumptus de
fensio in ipa in summo fuit: quā hostis nō
q̄ vel leuiter ledere potuit. Jtez alioꝝ pro
tectio i ipa fuit que nos ab hoste maligno
ꝓtegit. hec Alber. Benedictio autē leui
fuit hec. Perfectio tua ⁊ doctrina tua a vi
ro sctō tuo quē ꝓbasti in tēratione. ⁊ iudi
casti ad aquas contradictiōis. Qui dixerit
patri suo ⁊ matri sue. nescio vos. ⁊ fratribꝰ
ignoro vos. ⁊ nescierūt filios suos. hi cu⁹
stodierūt eloquiū tuū. ⁊ pactum tuū seruā
uerūt. Judicia tua o Jacob ⁊ legē tuā isrl
stū sup altare tuū benedic dñe fortitudini ē
ius. ⁊ opera manū illius suscipe. Percus
te dorsa inimicoꝝ eius. ⁊ qui ediunt illum
nō cōsurgant. Uec ibi. In qua benedictio
ne nouē ponuntur. Primum est vite perfe
ctio ibi. ꝓfectio tua. Scōm est doctrine ab
stitudo ibi. ⁊ doctrina tua. Tertium est spi
eductio ibi. a viro sancto tuo. Quartum est

omniū obnegatio: ibi. q̄ dixerit patri suo ⁊
matri sue nescio vos: seruando exhortatio
nē saluatoris Mat. xix. dicētis. Oīs q̄ reli
querit patrē aut matrē ꝓpter me cētuplū
accipiet ⁊ vitā eternā possidebit. Quintū
est ꝓceptoꝝ ꝟsilioꝝ impletio. ibi. q̄ custo
diuit eloquiū tuū ⁊c. Sextū ē ꝑ aliꝰ inter
cessio. ibi. ponent thymiama in furore tuo
Septimū est de passione glīatio. ibi. bādic
dñe fortitudinē eius. Octauū est remune
ratio de opib⁹ bonis. ibi. opa manū eius
suscipe. Nonū ē hostiū destructio. ibi. per
te dorsa inimicoꝝ eiꝰ. Qualiter aūt in bene
dicta virgine hec oīa fuerint. vt ait Alber.
vbi. ē. c. ecclr. est facile videre. Ipa enī fuit
ꝑfectissima in vita. ⁊ altissima in doctrina
que totā legem scivit. Xp̄m q̄s de suo vtero
dieb⁹ minꝰ q̄uit. Jtē oīa abnegauit. ⁊ pfe
cōsilia in summo impleuit. ⁊ aliꝰ inter
cessio excellētissima in alia fuit. que oibus
dñs placauit. ⁊ adhuc ꝑ nobis continue in
buit: ⁊ summā hz de passione gloriationē.
Jtē quia summas ⁊ nobilissimas actiones
habuit summā etiā remunerationem rece
pit. Jtē quia sibi ⁊ oibus nobis hostem vi
cit a quo nūq̄ victa fuit. sup⁹emū de hoste
triūphā reportauit. ⁊ sic ꝓs qualiter brissi
ma virgo habuit bādictionē Leui. hec Al
bertus. Bādictio ō benīamin dilectus dñi
habitabit confidenter in eo quasi in thalamo tota die com
morabitur: ⁊ inter humeros illius requie
scet. hec ibi. In q̄ bādictione ꝑm Albertus
est ꝓ oīb⁹ dilectio. ibi. benīamin amātissi
mus dñi. Scōm est secura habitatio. ibi.
habitabit confidenter. Tertiū est diuina inha
bitatio. ibi. q̄si in thalamo tota die cōmo
rabitur. Quartum est in opib⁹ illius delecta
tio. ibi. inter humeros illius requiescet. Uec
aūt oīa habuit in summo beata virgo. q̄ su
per oēs puras creaturas dilecta est a deo
⁊ securissima habitat in regali solio. ⁊ in q̄
habitauit diuinitas corpaliter. ⁊ q̄ ꝓuden
tissima mulier in oīb⁹ delectabit virū ⁊ fi
lū suū. hec Alber. Bādictio autez Joseph
hec fuit. De bādictiōe dñi terra eius. de po
mis celi ⁊ roze atq̄ abysso subiacēte. de po
mis fructuū: solis atq̄ lune: de vertice anti
quoꝝ montū. de pomis collium eternoꝝ. ⁊
de frugib⁹ terre ⁊ de plenitudine eius bādi
ctio illi⁹. Qui apparuit i rubo veniat sup
caput Joseph. ⁊ sup vertice nazarei inter fra
tres suos. ꝟ ibi. Que bādictio ꝑm Alber.
vbi. ē. c. ecclr. i octo ꝟsistit. Primā est di
uine dulcedinis ꝓgustatio ibi. de pomis
celi ⁊ roze. Nos q̄dē illuminat intellectū
pomū inquātū reficit affectū. Scōm est in
humanitate xpi delectatio. ibi. atq̄ abysso
subiacēte. Tertiū est in opib⁹ xpi refectio.
ibi. de pomis fructuū solis. Quartū est de
gratijs ecclesie iocūdatio. ibi. ⁊ lune. Qui
tā ē de gratijs et fr̄utib⁹ antiquoꝝ patrū
exultatio. ibi. de vertice antiquoꝝ montium
tio. ibi. de pomis eternoꝝ colliū. Septimū
est de gl̄ia ecclie triūphātio exultatio. ibi.
de fructib⁹ terre ⁊ de plenitudine eius bādi
ctio illius. Octauū est glorie xpi hoīs pars
rubo. Hec aūt omnia beatissima virgo ha
buit in summo. q̄ summā dulcedinis
nō tm ꝓgustationē: sed etiā comestiones ⁊
humanitate dilectionē ⁊ delectationē has
buit q̄n ludebat coras eo in orbe terrarū ꝑ
singulos dies. Prouer. viij. Jtē de ꝑfectu
ecclie cōgratulationē. q̄ summā ad ipam
habuit charitatem. Jtez de patrū scitate
exultationē a q̄b⁹ duxit originē. ⁊ quorum
possederat ꝑfectiōes. Jtē de ꝑfectu moder
noꝝ ꝟgratulationē habuit. Quib⁹ oīb⁹ ipa
magistra fuit ⁊ dux ac exēplū. Jtē de eccle
sie triūphātis gl̄ia summe gaudebat: vt po
te illi⁹ ꝑ speratrix ⁊ regina. De gl̄ia aūt hoīs
xpi nō ꝑtē ꝟs torū habebat. cū quo vna ē in
natura familiaris in gratia. in gl̄ia ipm et
suā gl̄iaz pulcꝝ se. suā ꝑpriam dilexit ⁊ di
ligit. Sic igit ꝟstat manifeste btissimā ꝟgi
nē oēs bādictiōes ioseph i sūmo habuisse
hec Alber. Bādictionē aūt Gad hec fuit
Benedict⁹ i latitudine gad q̄si leo requiet
cepitq̄ brachiū ⁊ vertice. ⁊ vidit principatuꝝ
suū q̄ i ꝑte sua doctor esset reposit⁹. q̄ fuit
cū principib⁹ ppli sui. ⁊ fecit iusticias dñi
⁊ iudicia sua cū israel. hec ibi. De q̄ bādi
ctione dic Alber. vbi. ē. c. sequēti. q̄ ser cōs
ꝑhendit. Primā ē regni dilatatio: ibi. bā
dictus in latitudine Gad. Scōm est ꝓfor
titudinē reqetio: ibi. quasi leo requiet. Ter
tiū ē hostiū subiectio: ibi. cepitq̄ brachiuꝝ.
Quartū ē ipeꝝ adeptio: ibi. ⁊ vidit. Qui
tū est sui principatus cognitio. ibi. ⁊ vidit

Universidad de Deusto
Biblioteca

pncipatū suū. Gertuz est doctoris apud ſpm repositio: ibi. gy in pte sua doctor esset repositus. Hec autē ofa in sūmo habuit beatissima ygo. s. ptio regni dilationē. qz a sortu z occasu beatā ipam dicūt oēs gnationes q̄ est regina celi z mūdi z angelorz atqz hoim: que fortitudinē z requiē atqz de hostibus victoriā habuit in summo. vt iā plenius declaratū est. summā imperij adeptionē habuit. suiqz pncipatus cognitionē habuit i sūmo. quia sup oēs choros angelorū z puras creaturas exaltata: diuinā operationē in se z gliaz plenius cognouit. Hē doctoris repositio apud ipam fuit i summo. qz ille magistrorz optimus. nouē mēsibus repositus requeuit in vtero eius. Et sic ptz sūliter beatissima ygo habuit būdictiones gad in summo. hec Alber. Benedictio aūt Dan hec fuit. Dan catulus leonis fluet largiter de basan. Que būdictio ſm Alb. vbi. ē. c. eccxv. tria cōplectitur. Primū est hūilitas: ibi. catulus. Scōm fortitudo ibi. leonis. Tertiū est largitas: ibi. fluet. hec aūt būdictio in ipa ygine gliosa excellētissime fuit que vt. ē. in parte. iij. huius opis sermone iij. t. iiij. pbarū est sup oēm creaturaz fuit humillima atqz fortissima: adeo q̄ vicit mūdum: deū z diabolum. Tres fuit largissima. nam deo dedit mūdum. homini regnū celorz z ipm deū. Benedictio ño Neptalim hec fuit. Neptalim abūdantia pfruetur. et plenus erit de benedictionib⁹ dñi. mare z meridiē possidebit. Dicit aūt Alb. vbi. ē. c. sequēti. q̄ būdictio ista ꝓphēdit ḡtuor. Prim⁹ est abūdantia donoz spūaliū: ibi.. abūdantia pfruet. Scōm est plenitudo donoz celestiū: ibi. plenus erit benedictiōib⁹ dñi. Tertium est potoz cōuersatio: ibi. mare Quartū est iustoz cōuersatio: ibi. meridiē possidebit. Hec aūt ofa i summo fuerūt in beata virgine q̄ z gra plena fuit. z sup oēs gliosa z potoz recōciliatrix z mediatrix ac saluatrix: z iustoz cōseruatrix. Et sic būdictiones Neptolim habuit. hec Alber. Benedictio aūt Aser hec fuit. Benedictus in ifrael Aser. sit placens fratribus suis. tinguat in oleo pedem suum. ferrum z eo calciamentū eius. sicut dies iuuentutis ita z senectus tua. hec ibi. Hec autem benedictio ſm Albertum vbi. ē. c. eccxvj. continet ser. Primū est filioz multiplicatio: ibi. benedictus in filijs Aser. Scōm est fratrum dilectio: ibi. sit placēs fratribus suis. Tertiū est misericordie abūdantia: ibi. tinguat in oleo pedem suum. Quartum est incorruptibilis patrie: ibi. ferrum. Quintū est sonoza doctrina: ibi. eo calciamētum eius. Sextum est in bono ptinuatio perseuerantie: ibi. sicut dies iuuētutis tue. Hec aūt omnia mirabiliter fuisse in beata virgine pater ex pdictis. cuius sit omniū bonoz mater ac plena charitate ad deuz z dilectione ad pximū. reginaqz misericordie. summeqz patiētie. z doctrine. atqz in bono pseuerātie. hec Albertus. Post hec autem posuit Moyses vbi. ē. Deut. xxxiij. c. benedictionē omnium simul dicēs. Nō est deus alius z directissimus ascēsor celi auriliator⁹ tuus. Magnificētia eius discurrūt nubes. habitaculum eius sursum. z subter brachia tua sempiterna. eiecit a facie tua inimicum. et locutus est. conteret. habitabit isrl' ꝑfidēter z sol⁹. Oculus Jacob i terra frumenti z vini celiqz caligabūt roze. beatus es tu israel. quis similis tui populus q̄ saluaris' in dño scutum auxilij tui. z gladius gloie tue de⁹ tuus. negabūt te inimici tui z tu' eoz colla calcabis. hec ibi. In hac aūt būdictione ſm Albertū vbi ē. c. sequēti. nouē cōtinentur. Primū est veri dei cognitio: ibi. Nō est deus alius vt deus rectissimus. Scōm ipi⁹ dei auriliatio: ibi. ascēsor celi auriliator tuus. Et hec auxiliatio est quadrupler. Primo apostolis spūs sanctū in terram mittēdo: ibi. Magnificentia eius discurrunt nubes. Scōo ꝓ nobis patrē interpellādo. ibi. habitaculum eius sursum. vbi glo. ait. Corpus a mortuis suscitauit. z i dextera patris collocauit. z pro nobis intercedit. Tertio gram preueniēdo z cooperātē porrigēdo: ibi. subter brachia tua sempiterna. Quarto hostē impedientē repellendo: ibi. a facie tua inimicum. intra illud Job. xij. Nūc princeps huius mūdi ejcietf foras. Tertium principale in benedictione ista est timoris mali ablatio: ibi. habitabit israel cōfidenter. Quartū est saturitatis boni possessio. ibi. solus oculus iacob in terra frumenti z vini. Quintū est perfecta visio dei. per speciē: ibi. celiqz caligabūt roze. vbi glo. ait. ꝓ subtili ac lucidissima dei cognitiōe. Sextū est summe beatitudinis cōprehēsio. ibi. beatus es tu israel. Septimū est omnibus creaturis prelatio ibi. q̄o similis tui populus q̄ saluaris? Octauū est diuina subuentio. Et hec est duplex vel nos iuuādo cōtra malū: ibi. in dño

fectum auxilij tui vel ad bonū operandū. ibi. gladius gloie tue de⁹ tuus. Nonū est hostium subiectio. z hec etiam est dupler. Una q̄ nos puniēdo modo faciunt nobis coronas in futuro. Et ad hoc ꝓpositum ponit quedam glo. illud ps. cxviij. Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores. z prolongarunt ibi. negabunt te inimici tui vbi glo. ait. f. in ꝑsenti vita. Alia vero quia de eoz pena nobis in futuro erit exultatio ibi. tu eoz colla calcabis. Extra intelligit illud ps. lvij. Lerabitur iustus cum viderit vindictam. Hec autē omnia beatissimo virgo possedit in summo. Ipsa enim super oēm creaturā deū cognouit. z nobilissimo auxilio innixa. f. super filioz suū dilectissimum corpore z anima gloziosa ascēdit. et immunissima omnis timoris mali sub ymbra illius requieuit. z rorētē voluptatis eius sup oēs inebriata fuit. pfectissimāqz humanitatis z trinitatis ḡtie cognitionē habuit in summo. z supremā post filium benedictionē apprehēdit: ac super oēs puras creaturaz ordines vt superior exaltata fuit. diuinūqz auxiliū sup oēs habuit. cū quo maxima z excellētissima opa fecit. Et inimicū nō tm i celo sed etiaz in terra sub pedib⁹ calcauit. Sic ergo ptz qualiter beatissima ygo benedictiones singuloz singulariter. z vniuersoz vniuersaliter. singulos z vniuersos possedit i supremo. hec Albertus. Et nō solū ipsa fuit benedicta. sed etiā ꝑ eam oēs homines sunt benedicti. Un ipsi nascenti dicere potuit deus illud Gen. xxj. In te benedicent vniuersecognationes terre. Ipsa est fuit illo semē abrae cui dictū fuit Gen. xxij. Benedicent in semine tuo omnes gentes terre. Quāta aūt supra beatā ygiē venerit dei benedictio. demōstrari ꝑ p illo Proner. x. vbi ōz. Benedictio dñi sup caput iusti. Cū ergo ipsa fuerit omnium iustissima. vt pbatum est. ē. in. iij. parte huius operis sermone. iij. nō potest dubitari ipaz super oēs alios fuisse a dño benedictā. Si igitur benedixit de⁹ Obededon qui arcam suā recepit in domo sua. ij. Reg. vj. z. j. Paral. xiij. quanto magis. benedixit beatissimā ygine q̄ ipm in vtero suo recepit. Et si deus benedixit olbuo qui timent ipm. vt ōz ps. cxij. Et si ille qui ꝓnus est ad miaz benedicetur. Prouer. xxij. vnde z. ij. Reg. ij. ōz. Benedicti vos qui fecistis miam. profecto de ipa matre dei. que super oēs habuit donuz timoris dei. z in misericordia sup oēs excellit. verificatū fuit illud Eccli. xxxiij. inter benedictos būdicef. vñ illi dicere possumus illud Judith. xiij. Benedicta es tu filia a dño deo excelso. z illō. xv. eiusdē ibi. Benedicta eris in eternū. Et nō solū ipa fuit benedicta. sed etiā oēs opationes eius vnde de ipa pōt dici deo illō Job. j. Operibus manuū eius benedixisti. Preterea illi dicere possum⁹ illud. ij. Reg. xxviij. Benedixerūt eloquium tuum. Si ergo in die iudicij dicet dei filius electis Mat. xxv. Venite benedicti. z. profecto sue charissime genitrici dicit. veni mater mea sup omnes benedictissima ad paratum tibi regnum a constitutione mundi.

Pars secūda huius sermonis que dicitur fructificationis.

Qualiter ipa fuit benedictus,

Uper illa ꝑba q̄ dixit fēta Elizabeth ygini benedicte Luc. j. f. Benedictus fructus ventris tui. ait Bernedicta. sed q̄ ille benedicet⁹: ō tu benedicta. q̄m ille in benedictionib⁹ te preuenit. Qualiter aūt sit iste fructus ventris ygialis benedictus: ostendit Albertus vbi. ē. c. cxxx. dicēs q̄ de benedictiōe iste fructus possumus loqui ſm tres vias. vel quantū ad significationē. vel quantuz ad suppositionē. vel quantū ad substātiam. Quoad primū dicit q̄ ista benedictio hz quattuor significata. Est esti būdictio maledicti euacuatio. z est benedictio oīs boni possessio. z est benedictio fecūditatis superaltatio. z ē būdictio cōgratulātiā collaudatio. z quolibz istoz modoz z oī alio modo fuit benedictus btē ygīnis fructus. Primo em quoad maledicti euacuationē. z hoc tripliciter. Incidit enim hō perpetū triplex maledictū. Primū maledictus est fomitis punctio. i. inclinatio ad malum. z delectabilia carnis. iuxta illud ad Rhoma. vij. Video aliā legez in mēbris meis repugnātē legi mētis mee. z captiuū me ducentez in lege peccati. Sed beatus fructus ventris beate ygīnis. f. Jesus ab omni fomite peccati z inclinatione ad malū fuit immunis. Unde. j. Pe. ij. ōz. Qui peccatum nō fecit: nec dolus inuentus est in ore eius. Immo ipse est agnus dei q̄ mundi peccata abstulit. Joh. j. De quo Augu. in. c. nemo. de ꝑse. di. iij. ait. Nemo rollit peccata mūdi nisi christus qui est agnus dei tollens peccata mundi. Scōm maledi

tripler maledicū hominis

Universidad de Deusto
Biblioteca

ctus inductū per peccatū est labor inuenīē de sanctis. vñ Sap. ix. 01. Difficile estimamus q̄ in terra sunt: t que l̄ pipectu sunt cū labore inuenimus. que aūt in celis sunt quis inuestigabit? Fructus aūt btē ỹginis fuit benedict9. q: nullā ignoratiā habuit: sc oēm sciaz. Ola em̄ que fuerūt sunt vel erūt. in actu sciuit aīa xpi. iurta illud ad Hebre. iiij. Ola nuda et aperta sunt oculis eius. Tertiū maledictū ē necessitas incinerationis. De qua habet Genē. iij. Cinis es t in cinerē reuerteris. Vñ hoc 01: Eccli. x. Quid superbis terra t cinis. Sed fructus Abrahe ab hoc maledicto fuit immunis. de quo inquit pphera. ps. xv. Non dabis sanctum tuū videre corruptionē. Scōa significatio bñdictionis est oīs boni possessio. vñ illud dictum Abrae. Genē. xij. Bndicā tibi et magnificabo nomē tuū. s. quoad tpalia t naturalia: eritq̄ benedict9. s. quoad spūalia t gratuita. t in te bñdicent oēs gentes sc quoad diuinalia. q: p xpm fructum brē ỹginis q̄ descendit ab abraā recipiūt hoīes bñdictionē glie. Fructus aūt hic marie benedict9 ē oīs boni possessione triplr. Prio q: habuit bonitatē hūane nature in summo. vñ Damascen9 dicit. q assumpsit dei filius nitas hūane masse. i. humānatem t ea puritate que fuit in Adam in statu innocentie. t ppterea 01: Esa. vij. q emanuel part9 et ỹgine butyrū t mel comedet vt sciat reprobare malū t eligere bonū. s. gre Dicitur aūt comedisse. i. visse. sicut q̄ comeditur incorporal t vnit comedēti. Butyrū q̄ est pingnedo lactis. i. innocētiam. t mel dulce. i. sapiētiā. Scōm bonū q̄ in se habuit xps: est bonū diuine nature in summo: q: fuit verus deus. Vñ apls ad Col. ii. Iquit. In quo. s. xpo habitat plenitudo deitatis corporaliter. t Act. x. 01: Deus erat in illo t c. Tertium bonum est et ꝯiunctione diuine nature cum humana: t sic omne bonū possedit in summo. De hac aūt ꝯiunctione inquit Leo papa in quodā sermone. Salua igitur vtriusq̄ pprietate nature: t in vnā cōeūte personā suscipitur a maiestate humilitas. a fortitudine infirmitas. t ab eternitate mortalitas. vt q̄ nostris remedijs congruebat: unus posset et vno t resurgere haberet et altero. Tertia significatio bñdictionis est cōgratulatio laudatio. De qua oīa xps Raphael angelus ad Tobiā t filiū eius inquit. Benedicite deum celi. et coram oībus viuentib9 cōfitemini illi. quia fecit vobiscū misam suā. t hec est triplex sc angelorum: hoīm. t rerū corporaliū. Angeli em̄ laudāt t benedicūt fructū ventris marie. Quia p ipm restaurarus est numerus diminutus eor. Vñ ecclesia canit deo patri. Per quez sc xpm maiestatē tuā laudāt angeli: adorāt dñationes: tremūt ptātes. Celi celorūq̄ virtutes ac btā seraphin socia exultatiōe cō celebrant. Vocem vo benedicere t laudare debēt dñm iesum. q: factus est eor frater: ductor ac redēptor. in quo credētes saluantur. vt ait apls Act. iiij. Et ideo Matt. xxi. 01. Et qui p̄cedēbāt t qui sequebant clamabāt. O sanna filio dauid. Benedictus q̄ venit in nole dñi osanna in excelsis. Osanna aūt idē est q̄ obsecro salua nos. Vi igitur qui p̄cedēbāt significabāt patres veteris testamēti. q̄ oēs debent gaudere t congratulari de saluatione nra facta p xpm. Tertio etiam alia corpora habent congratulari t laudare mō suo ppter fructū vētris marie. q: aliq mō vnita sunt cū suo creatore inquantum ipse factus est hō qui participat cuz oībus corporibus inquantū t ipse corpus habet t ipse oīa demum renouabit t meliorabit. Et ideo vt habet Dan. iij. Cantabant tres pueri in fornace dī. Benedicite oīa opera dñi dño t c. vsq̄ in finē. Benedict9 ergo est fructus vētris marie p̄m triplicē significationē benedictiōis. Quātū vo ad suppositionē bñdictio ista hz tria appellata. t p oīb9 hīs redditur locutio vera. Est em̄ bñdictus fructus iste triplici bñdictiōe. s. naturre. gre t glie. t q̄liber horū est tripler. Benedictio em̄ nature in eo fuit tripler. habuit nāq̄ corpus benedictū. aīam benedictā. t deitatē benedictā. Corp9 ei9 fuit bñdictum triplr. Primo quoad materiā: q: ex materia incorrupta. s. ex purissimis sanguinibus beatissime ỹginis fuit formatus. vñ Sap. viij. inq̄t diuina sapiētia. Ad corpus incoinquinatū accessi. Scōo fuit bñdictū i armonia: q: optime pportionatū cum oīmoda pportione humorū adeo q̄ non incurriret aliquā infirmitatem si diu viuisset: et morte violēto nō fuisset occisus: sed semo defecisset vt inq̄t Aug. Tertio fuit bñdictū in forma. t b triplr. s. i pgruētia quātitatis in elegātia dispositiōis. t i venustate coloris. t sic in statura in figura ac i colore fuit pulcherrimus ỹginis fructus. Cui inq̄t p

pheta ps. xliij. Speciosus forma pre filijs hoīm. diffusa est gratia i labijs tuis. ppterea bñdixit te deus in eternū. Habuit quoq̄ aīam bñdictā. iurta illud Sap. viij. Sortitus sum animā bonā. Fuit aūt aīa ei9 bñdicta triplr. Primo rōne mali ab ea elongati sc mali pcti fomitis t ignorātie. Secūdo rōne boni in ipsa p̄cepti. s. intelligētie acutissime. memorie tenacissime. volūtatis ad omne bonum sine difficultate p̄ptissime. habuitq̄ omniū naturaz naturales cognitionē. virtutū politicaz pfectionē. t supremam dei dilectionē. Habuit q̄s ad deū sūmam imaginis similitudines. t ad corpus nullam cōtrarietatē. Unde de xpo inq̄t ps pheta ps. xx. deo patri. Dñe p̄uenisti eum in bñdictionib9 dulcedinis. Tertio fuit bñdictū. quia habuit bñdictā diuinitatē. t sic sumus illud q̄ canit ecclia. sc9. Benedicta sit sancta trinitas atq̄ idiuisa vnitas. Confitemur aūt ista sancta in xpo. est sancta eius caro. sancta aīa t sancta deitas. t in ea indiuisa vnitas. s. in psona. q: vna est psona deus t hō. nō due psone nec duo suppositā sed vnū. Habuit quoq̄ fructus iste virginalis bñdictionē gre triplr. s. cū parte gratiā increatā t ꝯiunctā p vtrūq̄. Vñ quoad p̄mum. quoad scōm dr inq̄t Joh. vij. Mea doctrina nō est mea. sed eius qui misit me patris. Quoad tertium aūt ait Leo papa in quodaz sermone. Verbū dei deus dei filius vt liberaret hoīem ab eterna morte factus est hō. t tanto federe vtrāq̄ naturam conseruit. vt nec inferiorē ꝑsumeret glorificatio nec superiorē diminueret assumptio hec ille. Habet etiā a patre triplicē gratiaz increatas. s. q̄ est deus cū eodem patre coeternus. q̄ est eius filius naturalis. q̄q̄ cuz eo est spirator spiritussancti. iurta illud Joh. xvj. Mittā vobis a patre spm̄ ditatis. Cum matre etiam triplicē gratiā creatam habuit. Primo. s. quia oēm gratiā t gratis datam t gratū facientē t singulariter pūlegiatā habuit. vt sicut ipsa dr gratia plena. ita t fructus ventris ei9 dicatur gratia plenus. vt habet Joh. j. excellentius tn ḡ ipa vt. s. patuit sermone. vij. huius partis. Scōo quia sicut ipsa cōcat alios gratiam Bern. sup Missus est. Sic de plenitudine fructus eius oēs accepim9. Joh. j. Plectus tn de plenitudine xpi q̄ ỹginis. Tertio q: dat remissionē peccatoz. aliter tn dat filius q̄ mater. q: filius in quantū deus dat efficienter. t inquantū hō meritorie. mater vo suffragio oīonis sue impetrādo peccatoribus penitētibus remissionem peccatorum

Ex parte etiaz conūncti. i. ex conūctione deitatis cū hūanitate habuit triplicez gratiam. Una q̄ fuit. s. ii9 plurū. Nā mater eius habuit patrē t matrē. nō deū sed hominez tm̄. Pater vo xpi nō habuit patrē nec matrē nec deū nec hominem. Ipse aūt xps habuit patrē t matrē. s. deū patrē t hominez matrē. Scōo ex ipa conūctione dei cū homine hz q̄ fit redēptor. iurta illud Mat. ir. Filius hoīs venit dare aīam suā in redēptionē p multis. Itē per hāc conūctionē factus est sponsus animaz. Vñ. ij. ad coz. castā exhibere xpo. Itē per candē cōūctionē factus est sacerdos siue pōtifex fidelium. fer futuroz bonoz t c. Facit quoq̄ ē iudex ter omne iudiciū dedit filio. Tertio ex hac conūctione hz q̄ fit beatitudo omnis. Vñ Joh. xvij. 01. Hec est vita eterna vt cognoscant te verū deum: t quē misisti iesum xpm

Bñdictio etiam glorie qua bñdict9 est fructus Marie est multiplex. Habuit em̄ gloriā comprehensoris dñi fuit viator. q̄ nulla creatura habuit. Nā in mūdo quilibet sanctus est solū viator t post hāc vitā solū cōprehēsor. Xps vo in hoc mūdo fuit viator inquantū mortalis: t merebat. cōprehēsor etiā simul fuit. quia aīa eius clare intuebatur diuinitatē cui erat vnita vt nūc. t summam aureolā habuit sup oīa aureolas et premia accidētalia oīa in summo. vt aperte intelligat de eo illud Eccli. xlv. Dilectus deo t hominib9 cuius memoria i bñdictione est. similē illi fecit in gloria sctoz. s. etiā dum hic viuit. Nō solū aūt fuit viator t cōprehēsor: sed etiā viatoz ductor. cōprehēsorum coronator. t viatoz: uz ac cōprehensoz adiutor. Habuit etiam gloriam redemptoris. nā fuit hominū liberator. demonuz superator. t nature humane exaltator. Item gloriā creatoris. ipse enim est misericordia in sanctis. iusticia in dānatis. et gloriosus in seipso. hec Alber. vbi. s. Ex quibus apparet q̄ recte dictum fuit beate virgini. Bñdictus fructus vētris tui. Nō solū aūt ipe

Bia xpi fuit bñdicta triplr.

Triplr benedictio gre in xpo

Triplr benedictio glorie in xpo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est bñdictus:sed etiã nos bñdicit in esse nature gratie ⁊ glorie. Itẽ bñdicit nos bñdictiõe tẽporali spũali ⁊ celesti.⁊ ꝓpter hoc inquit Dauid ꝓ.lxvj. Bñdicat nos deꝰ deꝰ noster bñdicat nos deus.ter em̃ dicit deus vt ostẽdat hãc triplicẽ bñdictionẽ.⁊ noster vt denotet fructũ ventris marie.q; ꝓ b est factꝰ noster deus singulari modo duꝫ er ea carnẽ nostrã assumpsit. Et ideo ⁊ nos debem⁹ eũ triplr bñdicere.s.corde.vñ ꝓpheta inquit ꝓ.cj. Bñdic alã mea dño ⁊ oĩa que intra me sunt nomini sancto eius. Itẽ ore eu⁹ bñdicere debem⁹. iurta illud ꝓs.xxiij. Benedicam dñm in oĩ tpe:semp laus eius in ore meo. Itẽ benedicere eũ debem⁹ ope.sicut faciebat.ꝓs.lxij.dicẽs. Bñdicã te in vita mea. Quantũ ad subaz est benedictꝰ iste fructus ꝑm Ber.sup missus est.in odore.in sapore.in specie vel decore.est etiã bñ

Eꝑs bẽ dictus plenitudine gr̃e. Primo igit̃ dico nedictꝰ ꝙ eius odoꝛ tãtus fuit ꝙ patrem recõciliꝫ offerre nit. Vñ ī ꝑsona dei patris ꝺ: Geneſ.xxvij. Ecce odoꝛ filij mei sicut odoꝛ agri pleni cui benedixit dñs. Oõ exponẽs Ber.ait. Ager plenus ꝺ: virgo maria de cuius vtero vite fructꝰ fluxit credẽtib⁹.⁊ nos oẽs ꝺ plenitudine eius accepimus. Secõ tantus fuit iste odoꝛ ꝙ demones oturbauit:ideo assimilatur odori vitis que hoſes delectat ⁊ bufones cõturbat.vnde Eccli.xxiiij.ipa inquit. Ego quasi vitis fructificaui suauitatẽ odoris. Assimulatur etiã odori myrrhe. Vñ ibidem ait.⁊ quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris. Sicut enim myrrha expellit vermes.sic odoꝛ isti⁹ fructus expellit ⁊ conturbata demões. Tertio tãtus fuit isti⁹ fructus odoꝛ ꝙ totã mũdũ suauitate repleuit ita vt q̃liber clamet ⁊ dicat Cañ.j. Trahe me post te:in odorẽ curremus vnguentoꝝ tuoꝝ.⁊ illud Job.xl. dicere põt xp̃us. Dies mei trãsierũt quasi naues ꝑoma portãtes. Sicut em̃ in nauibus post poma remanet odoꝛ.sic cõpleta mortali⁹ xp̃i vita qui ꝑ mare huiꝰ mũdi nauigauit:odoꝛ sue conuersationis nr̃e discẽ remansit. Secõ iste fructꝰ

R Benedi ctꝰ est benedictꝰ ī sapore. Et primo animã nostrã delectat.vñ Cañ.ij.ꝺ:. Fructꝰ eius dulcis gutturi meo. Eapropter Petrus in xp̃i trãsfiguratione tãta istius fructus fuit repletus dulcedine ꝙ voluit ibi semp manere vt hꝫ.xlviij.xvij. Et de hoc ꝑdicerat propheta.ꝓs.xxxiij.dicens. Gustate ⁊ videte q̃m suauis est dñs. Et ꝓs.xxx. Quam magna multitudo dulcedinis tue dñe quã abscondisti timẽtibus te. Secõ appetitũ provocat. Vñ Ber.sup missus est inquit. Fructus iste semel guſtatus dulcedine sua magis excitat appetitũ nosq; inuitat ad se dicens. Qui edũt me adhuc esurient. Tertio oĩa amara dulcorat.vñ Deuꝛ.xxiij.ꝺ:. Inũdationes matris q̃s lac sugit. Ille em̃ inũdationes maris q̃s lac sugit qui mũdanas amaritudines delectabiliter recipit.⁊ Judith.v.scriptũ est. Fõtes amari dulcorati sunt eis ad bibẽdum.vñ Paulus in suo raptu de dulcedine isti⁹ fructꝰ guſtauit.⁊ omnia aduersa postmodũ gaudẽter sustinuit. Et ideo dicebat.ij.Coꝛ.xij. Gaudeo in tribulationib⁹ meis. Quarto oĩa alia dulcia in amaritudinẽ ⁊ insipiditatẽ cõmutat.vñ de Job.xxvij.ꝺ:. Ala saturata.i.dei amore repleta.calcabit fauũ.i.despiciet oẽm dulcedines mundanã ⁊ terrenam. Tertio iste fructus est benedictꝰ in specie siue decore. vñ ꝓs.xlix.ait. Ex syon spẽs decoris eius. Eius aũt ꝑs primo est tam pulchra ⁊ speciosa ꝙ reꝙrit a nobis magnã purificationẽ. iurta illud Mat.v. Beati mũdo corde: q̃m ipſi deũ videbũt. Secõ est tam gratiosa ꝙ ī ea habemus nostrã delectationẽ. iurta illud .j. Pet.j. In quẽ desiderãt angeli prospicere.⁊ Hester.xv. Facies tua plena est gratiarũ. Tertio est tam gliosa ꝙ in ea habemus nostrã beatitudines. iurta illud ꝓs.cxxvj. Cum dederit dilectis suis somnũ ecce hereditas domini filij merces fructus ventris. Dicit aũt xp̃us fructꝰ terre ꝺ: ginalis.nõ rõne seminis:sed rõne soli. ar.l.j.q̃ scit.ff.de vsuris.⁊ in.l.partũ.C.de rei vendi. Quarto iste fructꝰ est bñdictꝰ ꝓpter triplicẽ gratie bñdictionẽ que fuit in ipso Prima est gr̃a vnionis.de qua ꝺ: Joh̃s.j. Verbũ caro factũ est.⁊ habitauit in nobis Secõ est gr̃a influtionis. Nã ipe est caput ecclesie ⁊ in illaz influit sensum fidei recte. ⁊ motũ opationis bone. iurta illud Joh.j. De plenitudine eius omnes accepim⁹ ꝛc. Tertia est gratia immẽsurationis. ipe enim habuit gr̃as sine mẽsura. Joh.iij. Ista autem bñdictio tripler significata est Deute. xxxiij. vbi ꝺ:. Bñdictꝰ in filijs Aser sit placens fratrib⁹ suis. tingat in oleo pedẽ suũ Ferrũ ⁊ eo calciamentũ eius. Per Aser enim qui interpretat benedictꝰ. intelligit xp̃s q̃ verã ⁊ sempiternã hꝫ beatitudinẽ. ipse aũt qui est caput ecclesie, ad Col.j. ⁊ de sacra

S. Xp̃s benedictꝰ in ipẽ

T Triplex gr̃a in Christo

vnct.c.vnico. §. ad exhibẽdum. hꝫ gratiam influtionis in mẽbra fideliũ. Et iõ est placẽs ⁊ gratus.⁊ hoc est qõ ꝺ:. sit placẽs fratribus suis. Habet em̃ gr̃am copiosam sine mensura. Ideo ꝺ:: tingat in oleo pedẽ suũ. Ceteri em̃ sancti vix tingũt in oleo spũsancti digitum suũ. Xp̃s autẽ a capite vsq; ad pedes totus ī illo oleo tinctus fuit. ⁊ ideo ecclesia gratias agit deo. ꝓs.xxij. ꝺ:. Impinguasti ī oleo caput meũ. i. xp̃m. Habet etiã gratiã vnionis.⁊ ꝓpter hoc ꝺ: ferrum ⁊ eo calciamentũ eius. per. ferrũ em̃ qõ oĩa dominat: intelligitur potẽtia dei. per eo ꝺ: qõ est imputribile: intelligitur eternitas dei. Fuit em̃ iste fructus ꝺ: ginalis calciatus ferro ⁊ ere. quia inseparabiliter fuit vnit⁹ ꝺ: uinitati que ꝺ: insuperabilẽ potestatẽ:⁊ interminabilẽ eternitatẽ: cũ quo benedictissimo dño nostro hic mereamur vniri ꝑ amorem vt in futuro seculo illi coniungi valeamus per infinitam gloriam Amen.

De iesu benedicto fructu beate virginis Sermo vndecimus.

Go sum lux mũ

di. Joh.viij. Ꝑe noctis obscure res que cadit inter sordes vt pluries inueniri non põt nisi accẽso lumine diligẽter quer̃at:⁊ euertatur loca vbi est perdita. Spũaliter aũt humana natura de manibus primoꝝ parentuꝝ cecidit iter sordes ⁊ pulueres peccati diabolo suadẽte.⁊ adeo immersa est vt inde reduci non potuerit. q; non erat in eã lux gr̃e:ſ caligo pctī occuparat vniuersuꝫ mũdum. Sed venit beata virgo maria q̃ accẽso lumine diuino q̃siuit ipam humanã naturã perditã:⁊ inuentaꝫ associauit ⁊ copulauit celesti ãgeloꝝ collegio. Ꝺ: aũt ꝑ figurã significatũ est Luc.xv. vbi ꝺ:. ꝙ q̃dã mulier hns decez drachmas cũ vna earũ esset perdita accẽdit lucernam ⁊ euerrit domũ ⁊ quesiuit diligẽter ⁊ inuenit eã ⁊ ea inuẽta cõuocauit amicas ⁊ vicinas dicẽs. cõgratulamini mihi. quia inueni drachmã pdit̃. Per decez nãq; drachmas denotant nouẽ angeloꝝ ordines ⁊ hũana natura:er q̃b⁹ ꝓfitit celoꝝ ornat⁹ ⁊ pulchritudo:q; denarij⁹ numer⁹ est cõpletissim⁹:habitũ aũt drachmaꝝ vna. s. hũana natura de manu inocẽtie cecidit:⁊ sordib⁹ est imersa ⁊ nõ erat q̃ eã inde posset eruere. Ex Ꝺ: autẽ erat totũ genus turbatũ. q; suo gaudebat decorẽ. sꝫ tãte calamitati cõpatiẽs sanctissima mulier. s. beata virgo maria ſpleuit suo mẽtis lucernã oleo sacre hũilitatis in quaꝫ lumẽ diuine maiestatis descendit. Vñ ipa inquit Eccl.xxiiij. Ego feci ī celis vt oriret lumẽ indeficiens reuoluitq; totam domũ quia sc̃s ipsam humanã naturã quasi euertit ⁊ mutauit vt ipsa fieret mater.⁊ virginitatis pudicitiam nõ amitteret. Releuauit igit̃ hãc drachmã de luto ifernali sordiũ.⁊ angeloꝝ ꝓsortio adiũxit. Quo facto vocauit amicas ⁊ vicinas. i. animas saluãdoꝝ dicens illud Ꝓuerb.viij. Venite ad me oẽs q̃ cõcupiscitis me:⁊ a generationibus meis adimplemini. Hec aũt oĩa facta sunt in incarnatione verbi diuini in ipsa virgine mediante angelica salutatione. in qua in vtero virginali lux ꝺa descẽdit q̃ illuminat oẽm hoiem venientẽ in hãc mundum. Joh.j. Vñ ipse ait Joh.xij. Ego lux in mũdum veni. qõ etiã insinuant verba themata vnam tñ considerationem faciemus. q̃ dicetur nominationis.

Quare fructus vteri virginalis noſ atus sit iesus ⁊ de triginta excellentijs istius nominis. Consideratio vnica.

Excellẽ tissimꝰ iesus

Ecc̃dum sanctũ Bonauẽturã in euãgelio Lu.⁊ beatũ Ebo.i.iij. parte summe.q.xxxvij.ar.ij. Fructus vteri virginalis filij dei conuenientissimi appellatꝰ est iesus ī sua circũcisione. sicut hr Lu.ij. vbi ꝺ:. Vocatũ est nomẽ eius iesus. q; nõ ꝺ: debẽt ꝓpietatibꝰ rerũ esse correspondẽtia. §. sed ſ q̃s in dñ. de cõsue.⁊ §. est⁊ aliud. insti. de dona. cõmunitis hlib⁹. hoc autẽ nomẽ cõuenit ꝓprie ꝓpietati verbi incarnati. quia iesus saluator interꝓtat. c.j. de immu. eccle. li. vj. Ipse ꝺ: filius dei incarnatus est vt mũdus saluaret. vt ꝺ: Joh̃s.iij. De hoc igit̃ sacratissimo noie loq̃ aliquid volẽtes. possum⁹ q̃ inumeras ei⁹ excellentias demonstrare. quarũ triginta solũmodo causa breuitatis explicabimus.

Prima autem dicit predestinationis. Ab eterno em̃ hoc nomẽ predestinatum ⁊ ꝓnominatũ fuit. vñ Esa.lxiij. ꝺ:. Dñe a seculo nomen tuum ⁊ propheta Dauid ꝓs.lxxj. inquit. Sit nomen eius benedictũ in secula aute solẽ ꝑmanet nomẽ ei⁹. In libro etem eterne predestinationis quẽ scripſit deus de quo hr Exoꝺ.xxxij. q̃ ꝺ: liber vite:i q̃ nos sunt scripti oẽs electi. vt habetur Dañ xij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

De quo etiã facit mentionẽ saluator Luce
r. dicens aplis. gaudete. q; nosa vestra scri
pta sunt in celis. scriptũ est in ꝓncipio hoc
nomẽ melliflũ iesus. Ũñ ipe ait ꝑs. xxxix.
In capite libri scriptum est de me. De hac
etiã eterna nois Jesu ꝓdestinatione ⁊ ꝓno
minatione inꝺt prophetа ipi filio dei. Esa.
lxj. vocabit tibi nomẽ qꝺ os dñi nois ault.
⁊ eris coꝛona glie ⁊ diadema regni ĩ manu
dei. Scꝺa excellentia ꝺ̃ prefiguationis
Jstud eñ nomẽ prefiguratũ fuit in veteri
testamẽto. Triplicẽ eñ Jesum legimus in
iudea fuisse. Primus fuit Jesus naue qui
fuit Josue. ⁊ hic ꝺ̃ saluasse ꝓplm israel. q;
introduxit eũ in terrã ꝓmissiõis. quã etiaꝫ
ei diuisit. vt habetur Josue. xiij. ⁊ xviij. ca.
Et fuit figura dñi nostri Jesu xꝑi. qui intro
duxit oẽs electos inglias sempiternã. Se
cundus fuit Jesus filꝰ Josadech. qui fuit
sacerdos sanctissimꝰ qui reedificauit tem
plum. de quo Zach. i. ꝺ̃. Ostẽdit mihi dñs
sacerdotẽ magnũ Jesum. Jste igitur figura
uit filꝝ dñm nostrũ iesum xꝑm. qui fuit sa
cerdos ⁊ obtulit seipm patri in sacrificium
atqꝫ tẽplũ gratie ⁊ vitatis edificauit. Ter
tius fuit Jesus filꝰ Siracḥ. q̃ fuit ꝓpheta
⁊ doctoꝛ sapientissimus: atqꝫ renouauit sa
pientiã de coꝛde suo. vt ꝺ̃. Eccli. l. ⁊ iste filꝰ
modo figurauit dñm nostrũ Jesum xꝑm q̃
fuit ꝓpheta magnus in ope ⁊ sermone. et
sapientiã nouꝰ testamẽti suo sctõ spũ inno
uauit. Tertia excellentia huꝰ dignissimi
nois ꝺ̃ ꝓphetationis. De illo eñ ꝓphete
per multa tẽpoꝛa ante ꝛcarnationẽ ipsius
filij dei. ꝓnũciauerũt. Unde Abachuc sui
libꝛi. c. iij. dicebat. Ego aũt ĩ dño gaudebo
⁊ exultabo ĩ deo iesu meo. Et. iij. Esdre. vij.
dicit deꝰ pater. Et erit post annos hos mo
rietur filius meus iesus ⁊ conuerteꝫ ꝛ ses
culum. Quarta excellentia ꝺ̃ annũciatio
nis. Fuit eñ hoc nomẽ mirificũ per angeꝛ
lum annũciatuꝫ bñdicte virgini duꝫ ei di
xit Luce. j. Paries filium ⁊ vocabis nomẽ
eius iesum. Quinta excellentia ꝺ̃ reuela
tionis. vt enim habetur Mat. j. hoc nomẽ
magnificũ a deo per angeluꝫ reuelatũ fuit
Joseph sponso btẽ virginis. Sexta excel
lentia ꝺ̃ saluationis. quilibet eñ deuotus
huius sanctissimi nominis: saluteꝫ cõsequ
tur eternaꝫ. Ũñ vt habetur Mat. j. Ange
lus apparẽs Joseph ĩ somnis ⁊ ei ꝓcipiẽs
vt filium ex virgine nasciturũ appellari fa
ceret iesum. assignauit rationẽ ꝺ̃. Jpe eñ
saluum faciet populum suũ a ꝓcatis eoꝝ
et Act. iiij. dixit Petrus. Non est aliud no
men sub celo datũ hominbus ĩ quo oporꝛ
teat saluos fieri credẽtes. ⁊ ꝑs. cv. inꝺt Da
uid. saluabit eos ꝓpter nomẽ suũ. Ipse er
go filꝰ dei rectissime iesus. i. saluatoꝛ dicꝰ
est a saluãdo. c. decet. de immu. eccle. li. vj.
vbi Archi. quia ẽ ille qui ait Esa. xliij. Nõ
est absqꝫ me saluatoꝛ. ⁊ Osee. xiij. Salua
toꝛ nõ est ꝓter me. Jpe est ille quẽ incarna
ri desiderabat Esaias dicens sui lib. c. xlv.
Aperiatur terra ⁊ germinet saluatoꝛẽ. Ille
est de quo zach. ix. dicit. Ecce rex tuꝰ venit
tibi iustus ⁊ saluatoꝛ. Nomẽ eñ iesu saluꝫ
tonis est nomen regale. Unde pilatus scri
ꝑsit super eius crucẽ. Jesus nazarenus rex
iudeoꝝ vt habetur. Joh. xix. Jpe inquã est
ille de quo dixerũt angeli pastoꝛibꝰ Luc. ij.
Annũcio vobis gaudiũ magnuꝫ qꝫ natꝰ est
hodie vobis saluatoꝛ. De quo etiã dicebat
apls ad Phil. iij. Saluatoꝛẽ expectamꝰ do
minũ iesum ⁊c. De quo similiter inꝺt Joh.
sue prime canonice. iij. c. Pater misit filiũ
suum saluatoꝛem mundi. De quo etiam ꝺ̃
Lu. xix. Filius hominis venit saluũ facere
qꝺ perierat. Et. j. ad Tim. j. Ihesus chꝰ
venit in hunc mundum vt peccatoꝛes sal
uos faceret. De hoc qꝺ noꝫ ꝓdictum fue
rat Job. xxx. vbi ꝺ̃. Et si corruerit: ipse sal
uabit. Septima excellentia huius nois ꝺ̃
remissionis. Unde sciendum est qꝺ antiqui
tus i veteri testamento erat terribile nomẽ
dei. ita q̃ inquit Ysaias ꝓpheta sui libꝛi. c.
xxx. Ecce nomen dñi venit de longinquo ar
dens furoꝛ eius ⁊ grauis ad portandũ. sed
hec dei terribilitas temperata est in fonte
misericoꝛdie ⁊ pietatis. idest in utero ꝺ̃gi
nali per iesum xꝑm dñm nostrũ. Intantus
autem hoc pretiosum nomen iesu diuinam
iram cõtra peccatoꝛes mitigat. ⁊ tantuꝫ a
celesti patre veneratur. q̃ nullum est adeo
grande. peccatũ quod ab eo si per hoc nomẽ
venia deuote postuleturꝛ non protinus re
mittatur. Unde Act. x. dicebat petrꝰ: Nunc
omnes prophete testimoniũ perhibent re
missionẽ peccatoꝝ accipere per nomẽ eius
omnes qui credunt in eum. Et. j. Joh. ij. ait
apostolꝰ. Scribo vobis filioli mei. quia vo
bis remittũtur peccata vestra ꝓpter nomẽ
eius. Eapropter inquit sanctus Bernardꝰ
nus in q̃dragesimali suo de religione chꝛ
stiana sermone. xlix. Sicut grauiter estuan
ti ⁊ longo fitis ardoꝛe succensu: fono frigi

Z
Doc nomen saluatoꝛis

A
Remissio peccatoꝝ

dus, salubꝛis. ⁊ gratus efficit. sic mẽtibus
iniquitate depꝛis. nomen Jesu culpe gra
uedinẽ, peccati meroꝛem expellit. Dicitur
eñ Act. xxj. Ablue petã tua invocato noꝛe
iesu, vñ ꝑs. xxiij. dicebat. Propter nomen
tuũ dñe ꝓpciaberis pctõ meo. multũ ẽ eñ
Vecille. Et quibꝰ colligi ꝓ ꝺ̃ ꝙ quicunqꝫ
etiã sceleratissimus in vltimo fine vite con
stitutus non valẽs aliter de ꝓcatis suis pe
nitentiã agere nisi ꝑ cordis ꝓtritionẽ. tunc
si ꝺ̃ invocat corde hoc nomen iesus. remis
sionem consequit suoꝝ pctõũ. Scriptum
est eñ Joel. ij. ⁊. ad Roñ. x. Oẽs quicũqꝫ
invocauerit nomẽ dñi salꝰ erit. transiim
ꝓtuꝛ ꝙ. c. adhuc instant. de pe. di. iij. Ideo
ꝑsal. dicebat ꝑs. lxxviij. Propter gloriã no
minis tui dñe libera nos. ⁊ ꝓpciꝰ esto pec
catis nostris ꝓpter nomen tuũ. Magnam
eñ misericordiã facit deꝰ. ⁊ humanissime
iudicat ⁊ punit peccata eoꝝ q̃ fuerũt ama
toꝛes nois sui. Unde idẽ ꝓpheta ꝑs. cxviij.
inꝺt. Aspice in me ⁊ miserere mei. ꝑm iudi
cium diligentiã nomen tuum. Octaua ex
cellẽtia ꝺ̃ iustificationis. ⁊ hec sequit̃ post
precedentẽ. de q̃ inꝺt apls. j. ad Coꝛ. vj. di.
Sed abluti estis: ⁊ sanctificati ⁊ iustificati
in nomine dñi iesu xꝑi. Nona excellẽtia
dicit receptionis. i. spiritussancti per hui
sanctissimi nois invocationeꝫ. Unde. j. ad
Coꝛ. xij. ꝺ̃. Nemo potest dicere dñs iesus
nisi in ꝑspũsancto. Qꝺ exponit Alexãder de
ales dicẽs: ꝙ nemo potest dicere coꝛde oꝛe
⁊ opere dñs iesus nisi in virtute ꝑspũsancti
⁊ nullus etiam potest predicto modo ꝓ
ferre hoc sanctissimũ nomẽ. q̃ in illa platõe
efficiatur dignus vita ⁊ glona sempiterna
Nam oms actus qui eliciunt a ꝑspũsancto.
meritoꝛij sunt glie sempiterne. vñ magni
thesauꝛi ⁊ diuitie recõdunt in hoc nomine
iesu. hec ille. Et ideo illud deuotissime ado
rare debemus. Ait eñ Petrus raneñ. sup.
Missus est. Cum nomẽ iesu adoram⁹. totã
deitatis maiestatẽ adoram⁹. Si ergo ados
ranꝫ reges. i. cũ reuerẽtia adeunt. ij. Regũ
j. ⁊ ꝓncepꝰ terrenus dicit adoꝛari modo
predicto. l. ij. C. de fabꝛic. lib. xj. Item ado
ꝛari dicit eum salutat. l. ij. C. de consu. lib.
xij. ⁊. l. j. C. de silẽtiarijs eodẽ. li. ⁊ similiter
quãdo ꝓncipis nomẽ nominat detectione
capitis venerat. multo magis hoc fieri ꝺ̃
sanctissimo impatoꝛis celestis nomini. q̃
sicut adoꝛãdo imagines. non picturaꝫ. sed
picture repꝛesentationẽ veneramur. c. pla
cuit. de conse. disti. iij. Unde metrice dicit.
Effigiem christi cum transis pronus adora
Non tamen effigiem sed quid designat ho
nora. Jta etiã debemus adoꝛare ⁊ honoꝛa
re particulaꝛ aliqua reuerẽtia nomen dñi
nostri iesu xꝑi quod totiꝰ deitatis repũtat
maiestatiꝫ. Decima excellentia ꝺ̃ cumu
lationis. scꝫ gꝛarũ ⁊ meritoꝝ. Ũñ Chꝛyso.
in quodã sermone ait. Quo nomen dñi dilt
git ꝓfundius. ⁊ invocat frequẽtius. eo ex
altat in deũ altius. s. ꝓ meritoꝝ ⁊ gratiaꝝ
cumulationẽ. Ideo hoc intelligens sapiẽs
Ecclesiasticus fuit li. lj. c. inquit domino iesu
Laudabo nomen tuum assidue. ⁊ collauda
bo illud in cõfessione. Idcirco etiã dicit de
beatis. cxliij. milibus sequẽtibus agnum
eius scriptũ in frontibus suis. Undecima
excellẽtia dicit eraudicionis scꝫ orationuꝫ
nostraꝝ in virtute nois iesu. Jpe eñ inꝺt
Job. xvj. Si quid petieritis patrẽ in nomi
meo dabit vobis. Supꝛãꝺ ꝺ̃bis ait Aug.
Non petit in noie saluatoꝛis. quod petitur
ꝓtra rõnẽ salutis. ꝓinde sancta ecclia que
semp salutaria petit. in oꝛbus oꝛonꝺ̃ suis
⁊ petitionibꝰ eraudit: qꝛ in eis semp adim
plet in officijs sacris. Per dñm nrm iesum
xꝑm. Unde Ambꝛ. sup Job. inꝺt. Nemo ꝺ̃s
cat se esse pauperẽ cuꝰ petat patrẽ in noie
filij: qꝛ accipiet dona dei. Sicꝫ fiet diues
in dño qui deuotꝰ extiterit eiꝰ noi gloriosꝺ̃.
Sunt nãqꝫ pleriqꝫ qui in necessitatibꝰ suis
cõfidunt in temporalibꝰ bonis. sed iusti cõ
fidũt in invocatiõe dñi nostri iesu xꝑi. Ujj
ꝓpheta ꝑs. xix. ꝺ̃. Hi in curribꝰ ⁊ hi i eqꝫ
nos aũt in noie dñi dei nri invocabimus.
transsumptiue. xxiij. q. iij. §. Jtẽ ab aliquo.

Duodecima excellẽtia dicit deductionis
Uirtus eñ huiꝰ saluberrimi nominis nos
deducit ꝓ viam ꝛrutis. Unde ꝓpheta ꝑs.
xxij. inꝺt. Deduxit me sup semitas iustitie
ꝓpter nomẽ suũ. Et ideo quia oẽs sumus
vt paruuli in via dei: nos exhoꝛtatur idem
ꝓpheta adlaudandũ hoc sctissimũ nomen
quo diꝛigimur ꝓrectã semitam dicẽs ꝑs.
cxij. Laudate pueri dñm. laudate nomen
dñi. Possumus eñ dicere dño iesu christo
illud ꝑs. xxx. Propter nomen tuũ deduces
me ⁊ enutries me. Tredecima excellentia
dicit honoꝛationis. hoc eñ sanctissimum
nomen ab angelis maxime veneratꝫ. Unde
Origen. in quadã homel. inꝺt. Nomẽ iesu
nomẽ est gliosuꝫ. ⁊ oĩ cultu dignissimum.

B
Nomẽ iesu ꝺ̃ adoꝛari.

C
Eraudiꝛ mur in nomie iesu.

D
Bono rãduꝫ nomẽ iesus

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dicūt aūt quidā deuoti doctores maxime sctūs Bernardinꝰ in quodā sermone q̄ cū Paulus raptus fuisset in paradisum sicut ipe attestat.ij.ad Cor.xij. Tunc dicitur nomen dñi iesu pfecte ab oībus adorandum. Possumꝰ eñ exemplari q̄ in priuata visione ipe Paulus vidit gloriosum iesum q̄ cōstituꝰ erat in glia dei pris in celestib⁹ sup oēm pncipatū t ptātem t omne qō noīaꝫ nō solū in hoc seculo.sed etiā in futuro. Cū igit cerneret illū in tantā gliaꝫ sublimatuꝫ torno spūali inflāmatiōe accēsus et amore illius magna voce exclamauit dicēs. Jesu amor meꝰ.iesu dilecte mens:iesu redēptor meus ad cuiꝰ noiationē oēs ciues bti adorauerūt cū maxima reuerētia.quia vt dicit Alex.de ales.t sanctꝰ Bonauē. Jesus ē nomē deitatis relate ad humanitatē relatiōe rōnis. Ebustus aūt ē est nomē hūanitatis relate ad diuinitatē relatiōe reali. In ipsa igit angelox veneratiōe intellexit spūsctō edocēte q̄ nomē iesu esset adorandum ab oībus. Cū postea e celo regrediēs ac illa q̄ viderat recolēs scripsit illō qō bf ad Phil. ij. In noīe iesu oē genu flectat celestiū terrestriū t infernox.celestiū.s.p gliam. terrestriū p gras.t infernox p iusticiā sempiternā. Eapropter ecclia volens hoc ab oībus adimpleri statuit in.c.decet.de imu.eccle. di. Cōuenientes in ecclia:nomē illud quod est sup oīe nomē a quo aliud sub celo non est datū hoibus in q̄ saluos fieri oporteat credentes.nomē videlicꝫ iesu xpi qui saluū facit ppm suū a pctis eox exhibitiōe reuerētie spālis extollant. t qō generaliter scribit vt i noīe iesu oīe genu flectat singuli singulariter in seipsis implētes pcipue cū agunt missaꝫ sacra solemnia. gliosum illō nomē q̄cūq; recolit. flectāt genua cordis sui quod vel capitis inclinatiōe testentur. hec ibi. Et fuit hoc ordinatū a papa Greg. in cōcilio lugdun. Sitgit nomen dñi iesu ab oībus angelis sic venerat t adorat. prꝫ quāta debet ab hoibus reuerētia honorari.quantūcūq; peccent illi huius sanctissimi noīs inimici.qui ꝓtra ecclie pceptū:immo cōtra mandatū apli cū t verius spūssancti faciēres. nō solū ipsi nō adorāt:sed nō adorandū p̄dicant atq; illud adorantes persequunt. Dicit aūt huius noīs manifestator gliosus sctūs pater meꝰ Bernardinus vbi s. Vere venerabilis reuerētia t veneratio reuerēda, vt dignitaꝫ tāti noīs haberet in terris.gō angelox hierarchie venerauit in celis. Cū singularis eñ reuerētie est nomē iesu:q̄ ab eius venerabili laude nullꝰ erecipit statꝰ.nullꝰ excludit locꝰ.nullū pscribit tps.nullum remouendū est opus. Primo eñ nullus excipit status. Unde ppha ait pō.antepe. Reges terre t oēs pncipes terre. Juuenes t virgines senes cū iunioribus laudēt nomē dñi. quia exaltatū est nomen eius soliuꝰ: Confessio eius super celū t terrā. Reges autem terre dicim⁹ optime se regentes. t voluptatibus corpoꝛ impantes. iuxꝫ illud poetici. Cu fi animo regeris res eo.si corpe seruus. Que ꝑba dixit sancta Katharina marētio impatori. Dicunt etiā ppli quicūq; sunt in vnū ad honorandū nomē dñi nri Jesu xpi in vnitate fidei cōgregati. pncipes ꝑo t iudices sunt angelici ciues. principātes p potentiā. t iudicātes psapiam. iuuenes sunt charitate feruētes. virgines castitate fulgētes. senioꝛes aūt a voluptate deficiētes. t a libidine frigescētes. iuniores sunt balbutientes. Laudēt inquit nomē dñi. vt nullꝰ status.nō dignitas nō sexus. non etas ab eius laude intelligat excludi. Quia exaltatū est nomē eius solus. t cōfessio eiꝰ super celū t terrā. Vocaūt confessio laudē illā designat. que tanto noīe phibet in terris. etiā celebrari in celis. tū nō imerito sup vtrūq; cōsistit. quia nec celestia nec terrestria pāt illis laudib⁹ equalia reperi. Scīo ab eius laude nullus excludit locus. vñ Eſa. enumeratū est. In doctrinis glorificate dñm. t in insulis maris nomē dei isrl. Ubi est eñ locus vbi nō sit diffusum nomē dulcis iesu vt verificetur quod scribit Can.j. Oleum effusum nomen tuū. ꝓpterea apostol⁹ ꝓcō gliosi noīs iesu diffūdebat hoc venerabile nomen vbi nō fuerat noiatū iuxꝫ qō dñs Act.viij. dixit ad Ananiaꝫ. Vas electionis est mihi iste vt portet nomē meum coram gētibus t regibus t filijs israel. Jnde ē q̄ tibi dñe iesu xpe possumꝰ cū ꝓpheta testimoniū phibere dicētes. Scīm nomen tuū deus. sic t laud tua vsq; in fines terre. Dicit eñ in toto orbe terrarū noīs iesu reuerentia dilatat sic in ecclia que ꝓtorū mundū distēdit ipsi devotio laudis offertur t ministratur Unde ꝓpheta inquit. Oēs gentes quascūq; feciſti venient t adorabūt coram te dñe. t glorificabunt nomen tuum. Et ne locum aliquez credas exclusum, audi cūctē

prophetam dicentes. ꝑo.cxij. A solis ortus vsq; ad occasum laudabile nomen domini Tertio ab eius laude nullū pscribit tēpus Nam sicut localiter nō circūscribit: ita nec tēpaliter diffinit. ꝓpterea iquit ꝓpha vbi.s. Sit nomē dñi benedictū: et hoc nūc et vsq; in seculū. Sicut eñ ipe eternus est quē oēs creature in vnū laudant t cōmendant. ita t laus eius noīs in eternuꝫ plenerat. hoc ergo est nomen quod permanet in eternū sicut ꝓpheta inqt dicēs: Sit nomē eius benedictuꝫ in secula. Quarto ab eius laude nullū remouendus est opus. Unde apostolus ad Col.iij. ait. Oīe quodcunq; facitis in ꝑba aut in opere: in noīe dñi nostri iesu xpi facite. Optimus eñ ordo est vt totius ꝑbi vel opis nostri a noīe iesu initiuꝫ et origo sumat: t in iesu consūmatio. reseratur. Nam et p dñm nrm iesum xpm oratiōes ecclesie terminantur. Quare si dormitū accedis. si inde resurgis. si cibū vel potū sumere incipis vel desinis. si scribis vl legis seu aliqd aliud operis. nomen iesu reuerē tialr interponas: exemplo pauli q̄ hoc suadebat. Unde Act.ix. scriptū ē. Disputabat aūt Paulus in synagoga p oīe sabbatuꝫ, interponēs nomen dñi iesu, hec sctūs Bernardꝰ.

Demones timent nomen iesu

Decimaquarta excellentia huiꝰ dignissimi noīs ē timoratiosa. Demōes eñ hoc sacratissimuꝫ nomē valde primescūt. Nam de credētibus Marc.vl. dixit dñs. In nomine meo demonia eiicient. Dāc eñ ptātes dedit discipulis suis Matth.x. di. Ejcite demonia. Qō explentes. lxxij. discipuli vox Luce.x. reuerti sunt cū gaudio dicētes. Dne in noīe tuo demonia subiciunt nobis. Quibus xpus rndit. Uidebam sathanam sicut fulgur de celo cadētes. q.d. Nolite mirari si nomen meuꝫ demones expauescunt. quod eos ab hoie pellit euꝫ virtute eius sathanas cū oībus angelis suis de celo sicut fulgur ceciderit. Unde Apoca.vij. de angelis bonis q̄ pugnauerūt cū lucifero t vicerunt eum ox. Et ipsi vicerūt eū ꝓpter sanguinem agni t verbū testimonij quod habebāt. scz noīs iesu. vnde eruditēs canebant. Facta est salus t virtus t potestas christi eius. Nec mirū si p hoc nomē demones effugant eius eius terroꝛē t fortitudinem sustinere non possint. Un Piere.x. ox. Magnus es dne: et magnū nomē tuū in fortitudine. t ꝑo. inqt ꝑo.cx. Ejcit t terribile nomē eiꝰ. Sanctū quippe est angelis bonis, Terribile ꝑo est demonibus t viris impijs. vnde ꝑo. cxviij. etiaꝫ ox. Cōfiteant nomini tuo magno. qm terribile t sctm ē. Si igit volumꝰ demones superare. debemꝰ facere sicut fecit dauid. de quo legit. j. Reg. xvij. q̄ in pera sua accepit q̄nq; lapides de torrēte t accepto baculo suo p:erit ꝓtra goliā philisteū. t interfecit eū. Sic eñ t nos debemꝰ in pera. i. in mente nostra accipe q̄nq; lapides de torrēte. i. q̄nq; vulnera saluatoris meditādo devote eius passionē que p torrētes significat. iuxꝫ illu d ꝑo.cix. De torrēte in via bibit. t cum baculo. i. in ꝛkute crucis ire ꝓtra philisteū. i. diabolū. t pternere eū in noīe dñi Jesu xpi. Nō pōt eñ diabolus hoc sctissimū nomen supportare. Unde legit q̄ q̄daꝫ nocte voluit ipse malignus sathanas sctm Antoniū de padua dormientes suffocare qui ꝓpter strictura euāgilās atq; ptinus nomen dñi iesu invocās liberat⁹ est. Nā diabol⁹ statiꝫ audito hoc noīe aufugit. Ja civitate q̄s papiēsi q̄dā nobilis matrona nomīe dña Katharina vxor dñi Piero. de lotombus i cuius domo ego eram scholaris morabar: dū quadā vice ad domū pterisset cuiusdaꝫ sue. habebat in domo pedissequā demōiacam t loqui inciperet ipa dña Katharina cuꝫ diabolo. ipse diabolus dixit illi. Cu bonam fortunā habuisti. quia cuꝫ ego vellem intrare in corpus tuū: fui phibit⁹. Cui illa ait. Quādo hoc fuit: t quare intrare in me nō potuisti: rndit diabolus. Ualī die q̄n tu eras in supliminari ostij sale. ego volui intrare in corpore tuo. sed tu invocasti illud nomē quod ego sustinere nō possum: t sō intrare nō volui. Cūc illa sup hoc cogitūs recordata est t mihi retulit q̄ illa die sibi erāt. in ipso loco tāta horroꝛ in ipaꝫ venit q̄ videbat ei q̄'a mille demonibus circumdata esset. vnō t pre nimio horroꝛe capilli eius erecti sunt. ipsa ho exclamauit. O iesu quid est hoc: t statim fuit liberata. Nam omnes demones protinus anfugerunt.

Exépla

Jn quadam etiam Jtalie ciuitate vt mihi retulit quidam frater noster fidedignus. erat quedam monialis que diu vexata fuit a diabolo. t tandez decepta fuit abeo t inducta vt seipsam suspenderet per gulam Et cum ipsa respondisset diabolo si bi visibiliter apparēti q̄ nō habebat chordam idoneam ad suspendium. statim diabolus dedit ei vnam cathenaꝫ ferream cuꝫ qua se suspēdit. Casu ho abbatissa vadēs

Oīes statuꝫ debēt nomē iesu honorare.

Nō nomē iesu fugat demones

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad locū in quo erat illa monialis sūspensa. ⁊ videns eam sic suspēsam grauissera cepit fortiter clamare ⁊ dicere. O iesu. ⁊ statim illa catena confracta est ⁊ euanuit ⁊ illa monialis que adhuc mortua non erat liberata fuit. omniaq; sicut p ordinē acciderant ipsi abbatisse ⁊ pdicto fratri q̄ hec mihi retulit enarrauit. Narrauit q̄s mihi q̄dā frater noster noīe pacificus de triuilio q̄ nūc morat mecū in hoc loco sctē marie de angelis apud mediolanū. q̄ cuy ipse esset confessor cuiusdā ꝓgregationis monialiū nostrarum diabol⁹ assū mpsit formā cuiusdā monialis er antichristo⁹ ⁊ magis reputatis in monasterio ⁊ dicit cuidā moniali iuueni. O si scires q̄d pater nr confessor dicit de te. tu non haberes in eo cōfidentiā. nec vnq̄ ires ad cōfitendū ei. ipe em de te derisuy facit ⁊ hys malā opinionē. Credēs aūt ipsa monialis q̄ illa psona q̄ ei loq̄bat esset monialis pdicta: adeo cepit diffidere ō suo cōfessore q̄ nūq̄ ibat ad illū: imo etiā vocata ire differebat: ⁊ ofa diuerticula q̄rebat vt nō iret Dubitās aūt confessor q̄ diabolus aliqua versutia ipam decepisset: fecit randē illā hys cū magna difficultate ad se venire. Quam iterrogās de cā ire ad eū nō veniebat sicut alie moniales ad cōfitendū. ipa tandē cuy mlris lachrymis ⁊ suspirijs rndit q̄ talia ⁊ talia audierat de eo: non noīando tamen psonā q̄ sibi ista dixerat. Cognoscens aūt confessor diaboli falaciam dixit illi. Vade et dic illi psone q̄ tibi hec suggessit q̄ mētiē per gulā. Tunc illa ad cellā suā ire volens: cū iret sup quādā scalā: ecce q̄ diabol⁹ in forma pdicte monialis sibi denuo appuit ⁊ interroganit eā dicēs. Quō fecisti cū confessore. ⁊ q̄d dixit tibi: Cui illa respondit. Dixit mihi q̄ vos mētimini p gulā. Tunc diabolus rndit. ipe est vn⁹ ribaldus ⁊ bene mētit p gulā. nō ät ego. Hoc ät audiēs ipa mōialis ⁊ horrēs tulit a se audire ō suo pfessore exclamauit di. O ibu: q̄d audio hodie: Ad hanc aūt noiatione dñi iesu statim diabolus disparuit: ⁊ illa monialis territa cucurrit ad cellā illius monialis in cuius forma sibi diabol⁹ apparuerat: ⁊ ofa ei narrauit q̄ acciderāt p ordinē: ⁊ ab ea intelligēs q̄ ipa nunq̄ sibi talia dixerat de cōfessore nec cogitauerat: illa inuenis perrexit ad confessorē ⁊ fallacias diabolicam ei detexit declarās, quō ad nomiationē iesu euanuit. ab oculis suis ⁊ fugit. Aliud q̄s mirabile accidit. Nā cū btūs Bernardus papiam de mediolano peruisset, quidā vrorez suam demoniacā ad illū adduxit. Cūc diabolus p os eius dicere cepit. Nunquid me de hac femina expelles. Cui Bnus dei Bernardus rndit nō Bernardus ejciet te: sz dñs iesus xp̄s. Ador autez yr sctūs Bernardus orare cepit: ipūs nequā dimit. Quam libēter egrederer, sed nō possum. quia nō vult de⁹ magnus. Cui sanctus. Et q̄s est de⁹ magnus: Ad quez ille. Jesus nazarenus. Cui rursus ait Bernardus. vidisti ne vnq̄ illum. Quo rñdente q̄ sic. iterum interrogauit eum dicēs. Vbi vidisti eum: Et ille. in gl̄ia. Cui sctūs. Et tu in gl̄ia fuisti. Qui ait vtiq̄. Cui ber. Et quō inde existi: Et ille. cū multis cecidimus. Et quidē ofa pdicta voce lugubri per os vetule ofibus audientib⁹ loq̄batur. Cui etiā ait sctūs Bernardus. Nūquid in illaz gl̄iam redire velles. Et ille magno eiulatu exclamans ait. Tarde est. Tunc vo orante viro dei egressus est. Sed cum beatus Bernard⁹ inde abisset: eo iaz elōgato iterū diabolus inuasit illā. Vir aūt eius ad sanctū Bernardum accurens quod acciderat indicauit. At ille pcepit collo: ei⁹ alligari chartulaz, in qua verba hec scripta erāt. In nomīe dñi nostri iesu xp̄i. precipio tibi demone hanc mulierē ptingere presumas. quod cum facturus fuisset. postea ad eam accedere nunq̄ ausus est. Et q̄bus ofibus concludit q̄ demones vehemēter timēt virtutē nois iesu. Unde exclamabāt Matth. viij. Quid nobis et tibi iesu fili dei: Cur venisti ante tēpus torquere nos: Fugiūt ergo demōes cū hoc sanctissimū nomen inuocari sentiāt ac si torquerent. ⁊ horribile tonitruū sentirēt: inz illō pa. lxxvj. Vox tonitrui tui in rota. Unde magister Johānes alemanus in suo quadragesimali, sermōe. xix. inqt. Cum nomen dñi iesu deuote inuocat: expellitur statim diabolus. Un ps. xvij. ait, Laudans inuocabo dñz ⁊ ab inimicis meis salu⁹ero. Et hunc modū inuocādi nomē dñi habuit nobilis hō ille qui purgatoriū sancti patricij ingrediens. offert diabolicas illusiones euasit cū dixit. Jesu fili dauid miserere mei Hec ille. Decimaquinta excellentia huius benedicti nois dicit superationis. s. omnis tēptationis. Consuetuz est quippe q̄ quādo quis cupit ⁊ querit derelinquere prauam vitā. ⁊ in nouū hoīem se mutare diabolus suis insidijs ⁊ toto conamine se opponit. Ve

Contra tentes pugnat per nomē iesu

Pericula q̄ nomē iesu deuitat.

Impetrat quod cat nomē iesu

Pinde Eccli. ij. 61. Fili accedēs ad seruitutē dei sta in iusticia ⁊ timore: ꝑpara aiam tuā ad tēptationē. Unde ⁊ Greg. sup Lucaz dicit. Appropinquāte saluatore, appropinqt tēptatio: lucē rectitudio sequit' vmbra tēptationis. Unde si insurgit diabolus. noli timere: sed sta in acie fortiter dimicando. apphende arma ⁊ scutuz ⁊ erige ostia cum veritā salutis: q̄ est iesus iuocādo illum. Nullū em est validi⁹ remediū ctra diaboli tēptamēta: ⁊ mūdi blandimēta, atq; ꝑ carnis spurcitias ō frequēs iesu nolatio. Un Bern. sup Cant. sermōe. xv. ait. Tristat aliq̄s vestrum ventat in cor iesus ⁊ psallat in ore. ecce eorū lumē nois vmbram effugat atq; serenū reddit. labit q̄s in crimen: currit insup ad laqueū mortis, desperādo: nōne si inuocet nomē vite cōfestim respirabit, ad vitā: Cui aliq̄n sterit ante faciem salutaris nois duritia vt assolet cordis, ignauie torpor: rācor animi languor: accidit: Cui fons forte siccatus lachrymarum iuocato iesu nō ctinuo erupit vberior: ⁊ suauior. Profecto nihil ita ire, furorē cohibet: supbie tumorē sedat: sanat liuoris vulnus, restringit iurgia murū: extinguit, libidinis flamā: frim rēperat auaritie: ac totius coipis fugat ptuginē. Siquidem cū nomino iesum hoīem mihi ꝑponо mitē: humilē corde: benignū: sobriū: castum. misericordē. ofaq; honestate ac sctitate ꝓspicuū. Cū deniq; ipm deū oipotentē exoro q̄ suo me sanet ⁊ roboret adiutorio. hec ofa mihi simul sonant cū sonuerit iesus. hec ille. Sctūs quoq; bernardin⁹ vbi. ā. postq̄ ostēdit q̄ nomē iesu nos defendit a demonibus: ꝯcludit dicēs. Jgit si ostipēt acies si ostāt castra si eurgat aduersus te prelia nō formides periculū. nomē iesu sonet in corde deuoto. nomen invoca virtuosus. Quia vt dr Exodi. xv. Dipotēs nomē eius curr⁹ pharaonis ⁊ exercitū ei⁹ ꝓiecit i mare. ⁊ electi liberat⁹ ē pp̄l⁹ dei. Ju huiꝰ q̄s mysterij iesus naue successor moysi fortis in bello. iā nois iesu strutez nō ꝑa de hostib⁹ triūphabat. Ad hoc etiā exhortādū audi prelij ducē increpantē in spū. n. ad Ti. ij. dicentem. Fili mi confortare in gr̄a q̄ est in xp̄o iesu. quasi diceret. arma tua ne reijcias ex timore: sz alacrit pugnā aggrediaris invocato nois iesu ⁊ fugient pres aduerse. Ne queāt em aduersa tartaree noctis fantasmata tāti nois lucē tantaq; odoris fragrātiā spurcissimi spūs illi. atq; tantā ptātem iesu xp̄i nominis sustinere. Hec ille.

Decimasexta excellētia huiꝰ ꝓciosi nois dr deuitatiōis. Per illud em pericula ⁊ aduersa deuitant. Multis em periculis ⁊ casibus fortuit' subiecti sum⁹. De q̄b⁹ loquit' Augu. xxj. de ciuitate dei. ⁊ Paulus. ij. ad Cor. xj. di. Periculis in mari ⁊c. Casus autē fortuiti humana nequeūt ꝓuidētia ꝑ caueri. l. q̄ fortuitis. C. de pigno. act. ⁊. l. in rebus. i ꝑn. ff. cōmo. ⁊. l. ij. §. si eo tpe. ff. de admi. re. ad ciui. p. fac. l. vez. ff. de mio. Et ideo in his ⁊ silibus innocandū est nomen salutis dñi nostri iesu xp̄i. clamando cuz ꝓpheta. ps. liij. ⁊ dicendo. Deus in noīe tuo salvuz me fac. Jpse em ait ps. xc. Clamauit ad me ⁊ ego exaudiā eū. cū ipo sum in tribulatiōe. eripiā eū ⁊ glificabo eū. Et iterū ibidem. Quā in me sperauit liberabo eum. ꝓtegam eum quā cognouit nomen meum. Jn oibus igit aduersitatibus debem⁹ recurrere ad turrim defensionis nostre. De q̄ inqt Salomō Prouer. xviij. Turris fortis riganꝭ debem⁹ frequētare invocationē nominis bni⁹ būdicti. vt ex frequētatiōe accꝰ generet habit⁹. ⁊ ad hoc faciendū vltra cōsiliū apostoli ad Col. iij. ā. allegatū. inuitamur etiā i actib⁹ apl̄oz. c. xxij. ⁊. xx of. q. v. c. non licent. q̄ observabat impator dicēs in. l. i noīe dñi. C. de offi. prefe. preto. afri. Jn nomine dñi nostri iesu xp̄i ad ofa consilia: ofiesq; actus gerēdos semper ꝓgredimur. Per ipm em iura imperij suscepimus per ipm pacem cū persis in eternuz confirmauim⁹. p ipm acerbissimos hostes ⁊ fortissimos tyrannos deiecimus. per ipm per multas difficultates superauim⁹. p ipm et africam defendere: ⁊ sub nostro imperio redigere nobis cōcessum est. p ipm quoq; vr nostro moderamine recte gubernetur ⁊ firme custodiatur cōfidim⁹ hec ille. Qui etiā in auc. de armis. in pn. inqt. Magnū deuz ⁊ saluatorez nostrū iesum xp̄m ⁊ eius auxilium invocātes studem⁹ oēs nostros subiectos quoq; regimē cōcessit nobis de⁹ ille sos ⁊ sine calūnia custodire ⁊c. Rationem autē quare debemus frequenter invocare nomen dñi: assignat sctūs Bernardin⁹ vbi ā. dicēs. Ex hoc em mēs imbuta atq; habituata sancto noīe iesu xp̄i: in oī subitāneo casu: atq; instanti piculo eructabit verbū bonū. atq; invocabit nomen dñi nr̄i ihu xp̄i

Universidad de Deusto
Biblioteca

Gemp noiek nomen iesu.

Ipso dño teste qui Mat. xij. ait. Bonꝰ hō de bono thesauro cordis sui profert bona. Sicut experientia docēte videmꝰ q̄ q̄ nomē diaboli aut blasphemias ex assuetudine frequētat ocentrēte repētino ac periculoso casu idipm euomit. dicente dño vbi. ū. Malus hō de malo thesauro cordis sui p̄fert mala. q̄r ex abūdantia cordis os loq̄t. Et habitu ig̃r abundantie thesauri nois dñi ihesu mēs in repētino piculo invocans nomē eius in adiutoriū. sentiet sibi statim iesum esse pīntē. scriptura teste q̄ Exo. xx. c. ait. In omni loco in quo fuerit memoria nois mei. veniam ad te. Dīne in psona hui⁹modi ppba iquit Tribulatiōes ⁊ doloꝛē inueni ⁊ nomē dñi invocaui. Et iter dicit. Dirupisti dñe vincula mea: tibi sacrificabo hostiā laudis: ⁊ nomē dñi invocabo. ℞ ille. Beatꝰ quoq; frater michael de carcano in suo q̄dragesimali de fide i sermōe. viij. natiuitatis inq̄t. Lege scriptura sacra. ⁊ ibi ota filia euāgelica nō inuenies invocantes hoc nomen accepisse repulsas. Audiui etiā q̄z plurimos enarrātes in multis periculis siue equitando: siue itinerādo: siue p mare eūdo: siue cadēdo: in hui⁹ nois invocatiōe illeso euasisse. Deficiet em̄ mihi tpo enarrare q̄tiēs a magnis piculis memini me p invocationē hui⁹ nois liberatū. Q̄n q̄ lectū intraris i nōe iesu. q̄n comedis aut bibis in nōe iesu. q̄n equū ascēdis aut descendis i nōe iesu. q̄n aliq̄d opus inchoatis ⁊ relinq̄ris in nōe iesu. q̄n loq̄ incipitio in nōe iesu facite. ⁊ sic in oībus liberi eritis hec ille. Unde ps. ait ps. ix. Sperent in te qui noverunt nomē tuū: q̄n nō dereliq̄sti querentes te dñe. ⁊ ps. xliij. iterum dicit. Exurge dñe adiuua nos ⁊ libera nos ꝓpt nomē tuū: Ihm em̄ est illō nomen de quo dic⁊ Exō. xv. Oīpotēs nomē eius. Ideo id̄m ps. dicebat ps. cxxiij. Adiutoriū nrm in nomine dñi. q̄ fecit celū ⁊ terrā.

℟ Mirac. fiunt per nomen iesu.

Decicula est maxima excellentia ōz curationis. Per hoc em̄ nomē infirmitates sanant. ⁊ multa miracula fiunt. Unde petrus raven. ait. Hoc est nomē quod dedit cecis visum. surdis auditum claudis cursum. sermonem mutis. vitāq; mortuis. totāq; diaboli potestatem de obsessis corpoꝛib⁹ effugauit. hec ille. Proinde Albn. de rosati in suo lectionario in verbo iesus dicit. Nomē iesu e vnō solum miseroꝝ refugium. ⁊ lugentiū ac mestoꝝ solatium. sed etiā infirmoꝝ remediū. vnde em̄ esse quasi tyriaca. de qua dicit Auicenna. ij. canonis q̄ est sublimioꝛ oīm medicinaꝝ. et melioꝛ carnꝰ ꝓpter sui multitudinē inuamēti. et addit q̄ illi qui ꝓpt̄ tyriaca tpe sanitatis nō nocēt venena ⁊ fit securꝰ ab egritudinib⁹ pestilētie. Et re vera hoc nomē iesu vō solū ꝓtra mala presentia expellēda valet: sed etiā ꝓtra futura repellēda. ⁊ vlr ꝓtra oia. hec Albn. vbi. ū. Et ideo si qua infirmitas tibi vel tuis occurrit: nō spreto remedio naturali recurre ad invocationē iesu. Sepe q̄dē ꝓtingit q̄ nō pīnt remedia naturalia adhiberi. vel ꝓpter eoꝝ carētiā. aut ꝓpt̄ morbi ⁊ infirmitatis ignoꝛātiam: is q̄ est q̄si irremediabile malū. ꝓpter q̄ recurrēdū est ad remedia q̄ fidelib⁹ suis Mar. vlr. reliq̄t deus sup terrā di. Signa aūt eos qui crediderint h sequent. in nōe meo demonia ejcient. linguis loq̄nt novis. serpētes tollēt. ⁊ si mortiferū q̄d biberint nō eis nocebit. sup egros manꝰ imponēt ⁊ bene habebūt. Nec recurrendus est ad fatuos et insanos ⁊ omnino erroneos incātationes quoꝛūdaꝝ q̄ credūt se invocare nomē dñi: ⁊ invocat nomē diaboli in incātationib⁹ suis. eo q̄ sepe nōia ignota sibi ponunt atq; sepe mēdacia interponunt. Is. sepius Pater noster. ⁊ Ave maria ad opimentū malicie dicūt: ⁊ ꝙnio alii q̄n liberari videant aliq̄ hmōi incātationibus. ⁊ permittēte iudicio dei. demō ipe q̄ ex versutia sua fecit hoīem vel puerū egrotari. eo invocato p impiam incantationem auferēs ipam infirmitatē ⁊ languoꝛem: infligit p infidelitatē ⁊ erroꝛē culpam mortalē in corde Proinde ꝓpheta ps. xxxix. hoc ꝓuidens ait. Beꝰ vir cuius est nomē dñi spes eius. ⁊ non respexit in vanitates ⁊ insanias falsas. De pluribus autē relatione fidedigna testimonio nr̄io temporibus audiuimus. qui iuncta verbū dñi sup egrotantes manu impōsita ad invocationē huius gl̄iosi nois liberati sicut. Nā sicut effusum vnguentū ministrat gram sanitatis in corporibus sic nomē iesu dat salutis gratiam ad ambos simul ⁊ corpibus. Unde ps. cv. ꝓpheta ait. Sanauit eos ꝓpter nomē suum vt notā faceret pl̄is potētiā suā. Et quod mirabilius est etiam petōres infideles ad invocationē nois iesu fecisse miracula ⁊ sanasse infirmos manifeste cōprobatur. Unde de beato Dionysio ariopagita legitur q̄ cū adhuc gentilis esset disputaret atheis

nis cum Paulo. quadā vice cecus quidam a natiuitate trāsibat p̄ vias. quem videns Dionysius ait. Paule. Si vis vt credam q̄ predicas de iesu nazareno quez asseris esse filiuz dei. dic huic ceco vt in nomine eius videat. ⁊ si illuminatꝰ fuerit ad invocationem ipsius credā illi. Sed ne vtaris ꝓbis magicis. ego ꝓscribā tibi formā ꝓbandi: Dic ergo tu. O cece. in nōe iesu christi nazareni de v̄gine. crucifixi ⁊ mortui. q̄ resurrexit et ascendit in celū. vide. Respondit autem Paulus. hoc est minimū ⁊ facillimū virtuti nois dñi nostri iesu christi. Sed vt oīs suspitio mali de medio tollatur. volo q̄ tu eadem verba ꝓferas. Luz ergo Dionysius predicta ꝓba diuisset illi ceco. statim. perfectissime illuminatꝰ est. ⁊ Dionysius credidit in dīm nostrū iesum christum. Multa quoq; alia exempla adducere possumus que causa brevitatis omitto. Sicut est de illo clauda do cryteo marīs sue qui stabat ad portā tēpli hierosolymitani mendicās quem vt habet Actuū. iij. erexit ⁊ perfecte liberauit Petrus i nōe dñi nostri iesu xpi dum ei dixit. In nomine iesu christi surge ⁊ ambula. ⁊ confestim surrexit ⁊ ambulauit. Unū mirabile exemplum referam q̄ mihi retulit pater frater Bartholomeꝰ de portu diceno q̄ cuz quadā vice esse cum beato fratre Jacobo de marchia ordinis nr̄i ⁊ transiret ꝓpe domū cuiusdā nobilis qui egrotabat infirmitate maxima. deuicti precibus cognatoꝝ ipius infirmi. intrauerunt domū eius. quos cum infirmus vidisset rogauit ipm fratrem iacobū vt illi daret benedictiōes suā. Cū ergo ipe benedixisset in nōe iesu: ille infirmꝰ statim surrexit sanꝰ.

℟

Decimaoctaua excellētia hui⁹ mirabilis nois ꝺ glificatiōis. de q̄ inq̄t ꝓpheta ps. v. Gliabūtur i te oēs q̄ diligūt nomē tuū. Qui vult ergo de hostib⁹ victoriā reportare. ⁊ i effectis actib⁹ suis honorabiliter euadere ꝺs deuote hoc sacratissimū nomē iuocare. Decimanona excellētia dicitur societatis. Cum illius esse mozaf ⁊ familiariter stat dñs noster iesus christus qui in devotione sui nois perseverat. Unde Matthei xviij. ipe ait vbicūq; fuerint duo vel tres congregati in nōe meo ibi sum ego in medio eoꝝ. trāsumptiue in. e. cuz scriptura. j. quest. one. j. Vigesima excellentia dicitur ꝙsolationis. De qua inq̄t Hugo de sancto victore in quodā sermōe. Jesuꝰ nomē dul-

℟ Nomē iesu ꝙsolatiū

ce. nomē delectabile. nomēq; valde confortans peccatoꝛē. De hac etiā dicit sanctus Bernardinus vbi. ū. Tanta est consolatio anime quelez in ipo iesu. vt paupertas pro diuitijs asperitas ꝓ delitijs. ⁊ vilitas ꝓ honoꝛib⁹ reputēt cūctaq; supplicia pro nōe eius illi dulcia fiant. vnde plus ei catena placet q̄ regius honoꝛ aut corona.

Propter hoc em̄ vt dicit Actuū. v. Ibant apostoli gaudētes a cōspectu concilij: q̄s digni habiti sunt ꝓ nōe iesu cōtumelias pati. Igitur si mētez tuam tristicie caligo demerget. si gravis imminear ac ꝓcellosa tempestas. si patriotus ingesserit se turbo ventoꝝ. si maria terrificum mugitum ⁊ horrendum deꝓmāt. si contrarieq; litora maris ⁊ naui cula quoq; fluctibus impleatur. iesum invoca. qui in navib⁹ dormire putaꝝ. ipz q̄ nec dormit nec dormitat et plena fide dic ei. Exurge dñe iesu. quare obdormis? dñe vel eos similis dormienti? Exurgens em̄ ꝓcul dubio iesus vēro cōminabitur ⁊ dicet mari. Tace. ⁊ obmutescet. et ventiq; cōfugient ⁊ complanabunt tumi de vnde fluctuū. ⁊ collem equalitatis ꝓpe terminos nō excedēt. Procella conuertetur in auraꝝ ⁊ tempestas cōmutabit in serenū. Sed hi qui vt dicit Prouer. ij. letanꝰ cum maleffecerint ⁊ exultant in rebus pessimis hec de nōe iesu ipi sentire nō possūt. Nō est mīr. quia delectatio est cōiunctio convenientis cuz conuenīente. Quia enim iesus est pax que exuperat oēm sensum. non sapit superbo qui semper iurgia querit. qui est mundicia summa. Non sapit luxurioso q̄ semper mente ⁊ corpe querit in luxuria delectari velut sus in volutabro luti. Et q̄ est summa liberalitas non sapit avaro qui affectu temporalū insatiabili desiderio cōcupiscentie fit agrat. Et q̄ est summe mitis. non sapit viro turbulento ⁊ iracundo. Et quia est summa leticia ⁊ hilaritas sempiterna non sapit accidioso ⁊ spiritui tristi. qui desiccat oīum vtutum ossa. Quia ꝺo est charitas cōsūmata nō sapit inglunie dedito cuiꝰ deus vēter est. Sapit em̄ aie mūde. aie sancte. aie charitate ferride. quia talis cuz ꝓpria dicere potest. Ego aut̄ in dño gaudebo ⁊ exultabo in deo iesu meo. Dec sanctꝰ Bernardinus. ideo psal. inq̄t ps. ix. Letabor ⁊ exultabo in te. psallam nomini tuo altissime. ⁊ ps. cxxv. etiā ait. Laudate dñm q̄s bonus. psallite nomini ei⁹ quoniaꝝ suave.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Nomẽ iesus illumiat intellectum.

Vigesimaprima excellẽtia ór illumiatiónis de q̃ sctús Bernardinꝰ, vbi. ẽ. ait. Illumia tur (intellectꝰ ad deuotã inuocationẽ nois iesu xpi. quia vt scribit Zach. vj. Onés no mẽ eius. i. veluti sol radiãs hũanã mentẽ. Sicut em̃ sol iste materialis diffundẽs ra dios suos ostẽdit oia q̃ in mundo sunt: et materialẽ exhibẽs claritatẽ. sic solare nomẽ iesu. mẽtes irradiãt vt videãt ea que sunt in deo sm̃ perspicuã veritatẽ. Nõ em̃ illu minat hoc nomen in supficie trũ. sed in me dullis sensuũ. claritatẽq; rationũ ⁊ veritã te sententiarũ. Vnde in pyncipio Apoca. habet. Apocalypsis iesu xpi quã dedit illi dñs facere palam seruis suis. Apocalypsis em̃ reuelatio interptat q̃ p iesum xpm fa cta est. Unde Joh. ix. c. cecus illuminatus mystice ait. Ille qui dr iesus lutum fecit. ⁊ vnxit oculos meos. ⁊ dixit mihi. Vade ad natatoria siloe. ⁊ laua. et abij et laui ⁊ vidi. Visio em̃ ptinet ad cognitionẽ. vnctio vo ad delectationes. Nouimus em̃ dici q̃ si quis oleũ in oreste nuerit. ⁊ ad aquarum pfunda descẽdẽs illõ eruffauerit. reddit aque superficiẽ clariorẽ ⁊ abscondita pdu cit in lucẽ. In tenebrio vsq; huc sum⁹. cali gat noster oculus cespitat gressus non re cipimus visum nisi iesus sue refulgentie lu mine radioso notum faciat in cordib⁹ nr̃is lumen suũ. lumen em̃ est nomen iesu quod ethere cordis nostri mystica referat. sicut lumen sol' materialis manifestat. Rñ. Ber. Nõne hui⁹ nois luce deus vocauit nos in admirabile lumen suũ? In hoc fidẽ libro illi patres antiqui p meditationẽ ⁊ ptem plationẽ sic studebãt. q̃ diuinis mysterijs eruditis. iris mortuis ⁊ palpãdo non ege bant. Eu vo quãro magis a terra subtrahe ris. ⁊ ad alta te sustollis. ⁊ ad iesum quer tis intuitũ mẽtis. tanto magis recipis ve rum lumẽ. Nam vt ór Mat. xvij. apostoli ad'mõtis supciliũ iam assumpti. ⁊ in mon tis specula cõstituti. leuãtes oculos nemi nẽ viderũt nisi solũ iesum. ꝓpter hoc enim erat in gl'ia ppls indeor. Quia nos in iu dea deus. in israel magnũ nomẽ eius. Nunc vo qr nõ crediderũt iesu cecitas pseuerat in eis. hec ille. Vigesimasecũda excellen tia ór inflãmatiónis quã ponit sctús pater meus Bernardinus. qui nois hui⁹ fuit sin gular' simus pdicator. Unde etiã ad hoc ostendẽdũ deus transtulit eũ de ẽ mundo ad celũ. qñ in choro fratrũ canebaf in vi gilia ascẽsionis illa antiphona ad magnifi car. Pater manifestaui nomen tuũ hoib⁹. nunc vo ad te venio. Dicit em̃ pdict⁹ sctús vbi. ẽ. Aliã gram speare debet ala in nois regis iesu: que nosaf inflãmatiónis sm̃ em̃ Bern. Per nomẽ dñi venitur ad rem nois quia p cognitiones sui nos venif ad dilec tionẽ ⁊ fruitionẽ nominis hi cps. liij. ait. Confiteb or nomini tuo dñe: qm̃ bonũ est. Sup quo Augt. inqr. Nomẽ dñi bonũ est. quia ipm̃ bonũ est quo boni sumus vt ipm̃ diligamus ⁊ totũ eo: ponam⁹ ad eum amã dum ⁊ laudandũ. hec ille. Vigesimater tia excellẽtia dicitur roborationis. De qua idem sanctus Bernardinus inquit vbi. ẽ. Alias quoq; gram in nomine iesu alia sperare debet que dr roborationis roborat em̃ spũs in virtute huius nois ad oia aspa perferen da. In cuius mysterium Act. xxj. prophet Agabus tulit zonã pauli. ⁊ alligãs sibi pe des et manus dixit. hoc dicit spũssanctus viꝝ cuius zona hec est. sic alligabunt iudei ⁊ tradẽt in manus gentiũ. Respõdit autẽ Paulus ⁊ dixit. Non solũ alligari sed ⁊ mo ri in hierlm paratus sum ꝓ nomine dñi iesu xpi. Ecce cohortis humane Centurio ⁊ duc xpiane militie nõ fractus piculo. non supa tus plio. strute dimicãs nõ furore. nõ cedit gladijs. sed magis hostibus dat pano: em ne despicit vniuersa supplicia sic solet her ba putrefacta cõtemni. ⁊ sicut adamas fer ri despicit sectionẽ. minas ⁊ verba tyrãno rum ludũ quendã estimat puerox. qñ pre miũ erat ei dissolui ⁊ esse cũ xpo. Gratus igitur miles inuictus depositoq; ase ⁊ cor poris robore. fragilitatẽ nostrã cõsolidat ⁊ puocat ꝓ nomine iesu ad viriliter dimican dũ. sui ducis exẽplo de victoria iã securi. q̃ ad Ro. viij. inqr. Certus sũ q: neq; mors neq; vita neq; creatura aliq̃ poterit nos separare a charitate dei que est in xpo iesu dño nostro. Uicesit equus q̃ terrã vngula fodit. exultat audacter. In occursum pgit ar matũ. cõtemnit pauorẽ. nõ metuit vulne ra: nõ discrimia. neq; sanguinẽ. neq; mor tẽ. Alacri ac securo corde pericula inbit ar matus nomine iesu xpi. Sili ardore nois iesu flagrabat in corde ille pusillus grex duo denari⁹ eccliep̃ munus. Unde virtute illius tot vicit ⁊ fregit gẽa bestiarum quot ingo nois iesu xpi subdidit differẽtias nationũ Uere bellatores inclyti. qui fideli non po terant. sed occidi: phibentes testimoniũ

Nomẽ iesu, res friges rat.

verbo dei: testimoniũ. i. iesu xpi cũ ꝓpheta dicẽtes. In nomine tuo speremus qui surs gẽtes in nobis. hec ille. Debem⁹ ẽ esse con stantes in omnib⁹ aduersitatib⁹ tolerandis cto eis speraumus. Uigesimã quartam ex cellẽtiã ponit beatꝰ frater Michael de car cano vbi. ẽ. que dr refrigerationis. ⁊ est ãfi tãe cõ precedente. ait aũt sic. Dico igit q̃ ẽ nomẽ Jesu est refrigerij patiẽtibus. Quã uis em̃ dñs seruos suos in tẽtatione succũ bere nõ pmittat: nihilominus pmittit eos sustinere afflictiões. sed desperãdũ nõ est. nec obliuiscẽdũ tũc nois dulcis iesu. sz tũc maxime inuocãdũ: prouide Ysaiãs dicit eis Mat. v. c. ipse dñs ait. Beati eritis cũ maledixerint vob hoies: ⁊ psecuti vos fue rint ⁊ dixerint oẽ malũ aduersũ vos mẽtiẽ tes. ꝓpter nomen meũ. Gaudete ⁊ exultate qm̃ merces vestra copiosa est in celis. imo mẽti inflammate amoris Jesu inestimabi lis letitia est ꝓ nois eius patr: solũ ex ines timatione sui amoris ⁊ appetitu filiitudinis cordis ei⁹: nullo alio pmio expectato. Non ne septus est gaudiũ homini pati pro ami co mortali: ertã cum nescit ille ꝓ quo talis passio sustinetur? Quanto magis pro dño immortali Jesu xpo qui tanta ꝓ nobis pas suꝰ est? Ideo Augu. inquit. Dat̃ me gnã au diam nomen dñi scriptũ in cordibus tu stoꝝ cõtra impetũ maloꝝ: vt patiẽter tole rerur ⁊ prudẽter eurrerur. Un btã Agatha iudici sibi tormenta aspera cõminãti: innui ⁊ o animo rñdit dicẽti. Si feras mihi ꝓmit tua: audito xpi nois manuescũt. Si ignes adhibueris: roẽ saluificũ mihi de celo an gelꝰ ministrabũt. Propter virtutẽ em̃ hui⁹ sancti nois martyres in tormẽtis omnib⁹ triũphabãt: dicẽtes. cũ ppha. ps. cxvij. Ad tutoriũ nostrũ i nomine dñi ⁊c. Nec mirũ si cũ tanto gaudio tanta martyres sustinuerũt: qñ ipse erat q̃ in eis oia supportabat. sicut apla ad Phil. ij. air. Opatur i nobis velle ⁊ pficere ꝓ bona voluntate. Un ⁊ Apoca. ij. c. anime patiẽti ꝓpter nomẽ sunm dño di cit. Patiẽtiã habes et sustinuisti ꝓpter no mẽ meũ. ⁊ nõ defecisti. Ille nempe ꝓpter nomẽ dñi iesu sustinet: qui passiõe sua glo rificat nomẽ xpi: non propter nefaria ope ra sed ꝓpter sacra virtutũ instituta xpiane religiõis psecutiões sustinet: patiẽter. sicut beatꝰ Petr⁹ sue. j. canonice. ca. iiij. dicit. Nemo vestrũ patiat qñ fur vel homicida; aut maledicus: aut alienoꝝ appetitor. Si aũt vt xpianus nõ erubescat: glorificet aũt nomẽ dñi iusto nois. hec ille. Nos vo hui⁹ ex cellẽtie possum⁹ dare exẽplũ de btõ Ygna tio epo antiocheno. q̃ ductus roma ⁊ a tra ignaꝰ iano imperore exhortat⁹ vt negaret dñm ie sum xpm. Rñdit: ꝙ hoc facere nõ ꝓterat q: habebat nomẽ eius scriptũ in corde suo Un cũ fuisset martyrizatus: extractum fui cor eius a corpe: ⁊ inuentũ fuit nomẽ Jesu scriptũ i eo tris aureis: ⁊ in quasq; ꝑtes diuidebaf. semp inueniebatur ẽ melliflũ nomen Jesus ipsis aureis inscriptum. Vices simaqnta excellẽtia ór refrenationis. i. ma larũ cogitationũ. Un sanct⁹ Bernardinus vbi. ẽ. ait. Scimus ꝙ impossibile est men nobis ẽ ꝓpter quãtitatẽ quorundã diuersis cogitationib⁹ nõ pturbari: sed in sitatẽ sub disciplinę regula reformari. Si em̃ memoriter nomẽ Jesu tenuerimus mẽ tia nõ euagabimur cogitatione. Semp est cõmendandũ: qõ ruminatũ iugiter pascat auidius appetitũ. Et licz ipsum nomen Je su sub effectib⁹ varijs imprimere; memorie valeamus. Scio ꝙ multũ iuuat ⁊ expedit ipsum imprimere sub triũphali titulo ⁊ be neficio passionis. vt iuxta aplm ad Hebre. xij. Aspiciam⁹ in auctorẽ fidei ⁊ cõsummatorem Jesũ q̃ ꝓposito sibi gaudio sustinuit crucẽ: cõfusione cõtempta. Baltem igitur aliqua dei bona recogitemus dñice passio nis insignia. ad fruẽdũ suauiter in conscia recolendũq; fideliter in memoria. ⁊ psequ dum firmiter in actionis industria. Ante em̃ pietatẽ exhibite satis ẽ impiũ obliuisci cũ pegrinatis atq; recedentis amici pñtiã sub memoria cuiusdam reneam⁹ signi. hec ille. Ad hoc aũt peragẽdũ nos hortaf ipse dñs Cañ. viij. di. Pone me vt signaculũ su pra cor tuũ. ⁊ Bern. sup Cañ. dicit. Nomen Jesu semp tibi in sinu sit: semp in manu. q̃ tui oẽs in iesum ⁊ sensus dirigant ⁊ actus. Nihil em̃ ita exercitatos repat sensus. Vir tutes roborat. vegetat bonos mores atq; ho nestos. castaq; fouet affectiones. Si em̃ p mẽtis pigricia atq; torpoꝝ ẽ sedes. sanat te ipsus. habes em̃ in nomine iesu vñ act⁹ tuos vel pianos corrigas. vel minus perfectos adimpleas. Jrẽ vñ tuos sensꝰ aut seruos vt nõ corrũpant aut si corrũpantur sanes. Beatus q̃z frater Michael de carcano vbi

Nomẽ iesu roborat.

Refrenat mala cogitationes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ā.ait. Frequēti? factis experimur dilectissimi in nobis: ꝙ subito replemur redio ⁊ lāguore: mestic̃ieq; pōdere premimur ⁊ aridi reddimur. horret cesa. lecto displicet vagatur anim⁹. tepor ⁊ rigor in toto sentiunt affectu: quantūcunq; plongef oratio: magis tepiditate grauatur ꝙ suauitatis dulcedine cōdiat. nec regni desiderio. nec gehēne supplicio. Somnus iste letargicus aut soluitur aut fugat: sed facto modico tpis interuallo: ex intimo cordis affectu: inuocato ihesu solitary resonē?: subitoq; alacritas gaudij tam immēsi qō nec lingua loquitur nec vocabuli ofone ꝓfertur. vñ Job. xl. Cū nō ederat Jesus: monitur Lazarus mestic̃ia repletur domus. sed ecce Jesus domū ingreditur sorores plenas mestic̃ia. ex sua p̄sentia ꝛsolatur. Lazarusq; resuscitatur. Debet igit quicūq; fidelis nomē iesu semp in corde gerere. Ait enī Ber. sup Cañ. Qui sequūtur agnū debēt habere nomē eius. ⁊ nomē patris ei? scriptū i frontib⁹ suis. Sicut enī radix arboris quāto magis figit in profundo. tanto eius fructꝰ amplius expandit in excelso. Sic nomē iesu in intimo cordis fixum atq; solidius radicatum euenire facit abūdātius' ⁊ vberius inundantiā grarum.

S Nomē iesu est desiderabile

hec beatus michael vbi.ō. Vicesimasexta excellētia ōr desideratiōis. De q̄ scūs Bernardinus vbi.ā.ait. Nomē regis iesu est desiderabile. nisi enī desideriuꝫ in alta puocaret Esa. xxvi.c. non affirmaret dicens. Dñe nomē tuū memoriale ei desiderio aie. ō ille. Qui etiā ibidē exponēs illud Esa. xij. Hauritis aquas in gaudio de fontib⁹ saluatoris sequit. De tuo nole dulcissime Jesu xpe. vberrate sup irrigua fundunt aque copiosissime saluatores. que nō solum sitim tēperāt peccator. sed magis puocāt desiderii ⁊ esturare faciūt ad fruitiones dilecti donec inueneri? qō reqrit. hec ille. Et ꝓpter hanc cām apli baptizabāt oēs q̄ cōuertebāt ad fidem in nomine dñi iesu. vt habef Act. ij. ⁊ x. c. Qō peragebāt ad inducēdū oīs ad amorē ⁊ deuotionē hui⁹ sanctissimi nois. De ipso etiā vbiq; p̄dicabāt. Cū bēāt Johānes euāgelista dicebat. pcōsuli. Nec rp̄s dām meū negabo. nec a p̄dicatione nominis eius quieā donec ꝛsummē cursus ministerij qō suscepi. Vicesima septima excellentia ōr de' ectatiōis. De qua loquitur sanct⁹ Bernardinus vbi.ā. di. Nomē Jesu est delectabile. quis enī ignorat ꝙ si deside-

Ē Est dele ctabile

riūm nomine iesu impleaf delectat anim̃ ꝓptera. ps. cxviij. ait. Psallite nof eius qm̃ suaue. Tanta est enī suauitas nois Jesu xp̄i qua ꝙ interni gustus experientia palatū cordis afficitur. ꝙ oris labijs nō ꝓfertur. vñ Apoc. ij. scriptum est Vincēti dabo mānna absconditū. ⁊ nomē nouum scriptuꝫ qō nemo scit nisi q̄ accipit. Mānna quippe absconditū Jesus est. q̄ penitētes ⁊ agonizātes in solitudine mūdi ⁊ in certamine carnis suauitate sua reficit ⁊ oblectat. Nomē aut̄ nouum scribitur cū nominis iesu noticia ⁊ dulcedo interiora penetrans labijs cordis infundit. qō quis ē per solā experientiam gustus spūalis agnoscitur. q: virtutē hui? nominis nemo scit nisi q̄ accipit. hec ille. Jdeo Dauid ps. lj. dicebat. Expectabo nomen tuum quoniam bonum est in conspectu sanctorum tuorum. Et de electis ōr ps. xliij. Memores erunt nois tui dñe. in omni generatione ⁊ generationē. s. in vita eterna. iuxta illud ps. lxviij. Et qui diligūt nomē eius habitabūt in ea. Qne omnia cōsiderans idem ꝓpheta dicebat ps. ci. Bāda dies mea dño. ⁊ omnia que ītra me sunt nomini sancto eius. Et loquens deo iterus dicebat. Cōfiteamur nomini sancto tuo et gloriemur in laude tua. Vicesimaoctava excellentia ōr admirationis. de qua Esa. ix. dicit. Et vocabit nomen eius admirabilis consiliarius ⁊c. Adeo enī admirabile est h nomē ꝙ deus voluit illud multis antiq̄s patrib⁹ revelare. Nas Moysi dicentis sibi Exo. iij. Si dixerint mihi filij israel qō nomen est tuū. q̄d dicā eis? Rūdit deus. sic dices illis. qui est misit me ad vos. Propter ea salomō dicebat Proner. iij. Qō nomen est ei? ⁊ qō nomē filij ei? si nosti. q. d. est inscrutabile. Tanta est enī claritas hui? nois vt pfecte inuestigari nō possit. vñ sanctus Bernardinus vbi.ō. ait. Quantūcūq; ptē das purissimā oculoꝝ aciē. si nō habueris per' gfam organi sanitarē videre non potes ꝓ excessiuā improportionabilis luminis claritatē. Si enī in ortu solis. cum effulget sup hemisperiū nostrū. claritatē radioꝝ eius nequis aspicere. ꝙ reverberatio lumis ortentis. quō solis iusticie splēdoꝛē videl⁹ nos mīstio iesu p vniuersa mūdi climata runtiāda poterit cōprehēdere. Quapropt in hui? mysteriū Ben. xxix. collocrantes iacob dixit angelus magni cōsilij iesus xp̄s. quid quereris nomē meū qō est mirabile. Stupet

Et est mirabile

celū tremūt: ā̄geli: creatura nō sustinet: natura nō sufficit: rō nō agnoscit incarnatio nis mysteriū ꝙ nois iesu incōprehēsibile sacramētū. qō pacē terris: gliaꝫ celis: salutē ḡtibus: vitā mortuis: inestimabili pierate dispensat. Vere igitur nomen mirabile qō verbis mirificat ⁊ figuris qō sub modio latere nō potuit. ꝙ supeffulsit. licꝫ renitētib⁹ ḡtibus ⁊ iudeis. q: virtute magna reddebāt apli testimoniū resurrectionis dñi nostri iesu xp̄i. ⁊ gra magna erat in omnibus illis. Act. iiij. Longū esī esset ꝓsequi mirabilia ⁊ miracula que in hoc nole facta sunt ēpozib⁹ nris ⁊ q̄tidie fiūt: q̄ memorias fallunt ⁊ sermonē excedunt. ac in numerādis mirabilib⁹ tāti nois oīs lingua angelica vl humana reperiur penit⁹ inequalis. Cū ꝓpheta polens nec valens explicare mirabilia eius: quasi subsistēs in illo nole. pedēq; retrahēs. ait ps. viij. Dñe dñs noster ꝙ admirabile est nomen tuū in vniuersa terra. Nā in terra viuētiū mirabilis est hui? nois gl̄ia. Et in terra peregrinātium mirabilis est hui? nois gra. Et in terra mortuorū mirabilis est huius nominis iusticia. vt iuxta apl̄m. Jn nole iesu oē genu flectat celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ. ⁊ oīs lingua cōfiteat q: dñs noster Jesus xp̄s in gl̄ia est dei patris. hec ille. Qne omnia cōfirmat ⁊ faciendā approbat ꝓpheta. ps. cxliij. di. Laudatione dñi loquetur os meū ⁊ benedicat omnis caro nomini sancto eius in seculum: ⁊ in seculā seculi. Et ps. lxviij. iterū dicit. Laudabo nomē dei cū cantico ⁊ magnificabo eū in laude. ⁊ ps. lxxi. ait. Benedictus nomen maiestatis eius in eternū ⁊ replebit maiestate eius omnis terra. Et ps. lxxiij. etiam ait. Cōfitebimur tibi deus: confitebimur' ⁊ inuocabimus nomen tuū. Vicesimanona excellentia dicit exaltationis. de qua Esa. xlj. ōr. Mementote q̄m excelsum est nomē eius. Nullū enī nomen ita magnificauit ⁊ exaltauit deus sicut nomē dñi nostri Jesu xp̄i. Unde apl's ad Phil. ij. ait. Deus exaltauit illum. ⁊ donauit illi nomē qō est sup omne nomē. Et ideo optime facit ecclesia instituēdo particulare festum de triūphanti nomine iesu cū speciali officio ab vniuersa xp̄icolis celebrādum. qō quidē officium ego ipso domino iesu adiuuante cōposui.

Ē Est ecs celsus.

y

Tricesima excellentia ōr deuotionis. Nā nomen Jesu est dulce vnguētum medicatum. iuxta illud Cañ. j. Unguētum effusum nomen tuum. ideo adolescentule dilexerūt te nimis. Quod exponens Origenes ait. Planum est ꝙ ad effusionem olei sequitur loci impinguatio in quo facta est olei effusio. sic est necessariū vt in cordibus fideliū in quibus fuerit nomē dñi frequētatū pinguis deuotio subsequatur. que adolescentulas. idest nouas aias in penitentie labore ad currendum post dilectum ardentissime excitet in amores. hec ille. Bancrus quoq; Bersi. super Cañ. sermone. xy. inquit. Jesu dulcis memoria dans vera cordis gaudia. sed sup mel ⁊ omnia eius dulcis presentia.

Jnuehit ō in imicos nois xp̄i

Nil canitur suauius. auditur nil iocūdius ille. Qui iterū. ait vbi. ō. Non tm̄ est lux noris quotidiē iesu recordaris: oleū est nomē Jesu arridusq; est omnis anime cibus nisi re videtur ex labijs innocētis qū doctus a deuota matre nō valēs adhuc dicere pater nat' nomē Jesu. Nas nomē iesu mel est in ore. ⁊ melos in aure. Hoc est enim nomen de quo inquit dei filius Exo. xxj. Nomen meū adonay, non indicaui eis. s. in deuotiōe ⁊ persequētibus nomē meū. Quid ergo dicemus de quibusdā religiosis de quib⁹ scripsit sanct⁹ Bernardin⁹ epistolā manu propria cuidam reuerēdissimo cardinali legato Bononiēsi se lamētans valde ⁊ conquerēs ꝙ cū ipse multis sadoub⁹ nomē dñi iesu per totam italiā discurrens fecisset vt dignū erat ab omnib⁹ veneran. ipsi obstitutiones quasdā fecerūt pcipuē cōfessoribus suis ne aliquē in cōfessione audirēt q̄ hoc gloriosus nomē in domo sua scriptū vel depictū teneret. ⁊ qō crudelis ⁊ abolibilius est. eō ouersi ad querendū panē pergerēt. clamabāt in plateis ⁊ ad portas domorū alta voce. Foras iesu Facieb⁹q; sibi portari ab eo nō dicā deuotis ss ꝓplicib⁹ oēs iesus scriptos ⁊ depictos ⁊ cū maximo iesu xp̄i dñi nr̄i vituperio cōburebāt. i muris aūt depictos seu sculptos rostris ferreis deuastabant. O turchis ⁊ saracenis peiores o tigrib⁹ ⁊ feris omib⁹ crudeliores. Vos estis illi de quib⁹ inquit Dauid loquēs deo. ps. lxxiij. Polluerūt tabernaculum nois tui. ⁊ sibi dē. Usq; q̄ deus ꝓpropabit inimic⁹ ⁊ irritat aduersari⁹ nomē tuū in finē. ⁊ iterum. Memorēsto huiꝰ, inimic⁹ improperauit dño et

Universidad de Deusto
Biblioteca

ppls inspicēs incitauit nomē tuū. De glio so aūr Bernardino pauptatis amatore ⁊ se quacibus eius nomē dñi iesu magnificāti bus ⁊ defendentib⁹ pphetauit idē ppheta in p̄dicto. p⁹. dicens. Paup ⁊ inops lauda būr nomē tuū. Edtra vos ꝯo rebelles huic sctō nomini impcaf deū ⁊ rogat vt vos pu niat. p⁹. lxxvij. Di. Effunde irā tuā in gētes que te nō nouerūt ⁊ in regna q̄ nomen tuū nō inuocauerūr. Transsumptiue. xxij. q. v. ℔ hic notādū. O p̄ti inimici nōis iesu p fecto isti faciūt ꝫ illud p̄ceptū dei Leui. xix. Nō pellues nomē dei tui. De talib⁹ queri tur dei filius di. Esa. lij. Nomē meū tota die blasphemaf. s. ab ipsis de ābus dici pōt il lud Esa. lxiij. Non est q̄ invocet nomē tuū. Isti eīm voluerūt facere sicut iudei dicētes illud Viere. xj. Mittamus lignū in panes eius ⁊ nomē eius nō memoret amplius. De talib⁹ dicit pōt illud Act. iij. Ignorantes fe cistis crucifixerūt eū. Nos ꝯo debemus ser uare illud Esa. xj. Cōfitemini dño ⁊ invo cate nomē eius. Annūtiate inter gētes adinuentiones eius. Memorate q̄m excelsum est nomē eius. Et sūc dicere poterimus dño no stro Jesu xpo illud Viere. xxij. Nomē tuum invocatū est sup nos. De nobis q̄s dici po terit illud Sophonie. iij. Sperabūt in nomine dñi ⁊ illud Amos. v. Stabūt in sublimitate nois dñi dei sui. De nobis etiā q̄ descēdi mus de populo gētili ⁊ honoramus nomē dñi iesu dicere pōt ipse dñs illud Malach. j. Magnū est nomē meū in gentib⁹. ⁊ iterū ibidem. Nomē meū est honorabile in gēti bus ⁊ iterū. Offertur nomini meo oblatio mūda. s. a nobis. Istis ꝯo q̄ non solū insur gere ausi sunt ymo p̄cioso sanguine ipsi⁹ ⁊ puritatē matris sue sed etiā de nois san cto suo vituperiū facere psumpserūt. dicere valet illud Malach. j. Ubo polluistis no mē meum. ⁊ pater celestis dicere pōt filio illud Ose. j. voca nomē eius nō pplus me⁹ De ipso q̄s dño nostro Jesu xpo dici pōt ils lō. s. Mach. vj. Dedit se vt liberaret pplm ⁊ acquireret sibi nomē eternum. Rogem⁹ ergo ipsum dñm Jesum xpm. vt nos faciat annumerari cū illis ō quib⁹ dr Apoca. xxij. Uidebūr facie eius ⁊ nomē eius in frontib⁹ eoz. Propter tantas aūr excellētias būdi

Bernar dinus tollit nomen Jesu.

nois huius erclamat scūs Bernardinus vbi. s. di. O nomē dei iesu exaltatū sup om ne nomen. O triūphale nomen. O gaudiū angelor. O letitia iustor. O pauor infero rū. in te omnis spes ⁊ emolumentū. in te omnis spes gratie. in te omnis spes glorie. O nomen dulcoroſum: tu peccatorib⁹ venias p̄stas. tu mozas renouas. tu mētes diuina dulce dine reples. tu fantasmata pellis. O nomē gratiosum. per te alta mysteria reuelantur per te anime ad diuinū amoꝛ inflamant. roborātur in pugnis ⁊ a cūctis periculis li berantur. O nomen gloriosus nomē deside rabile. nomen delectabile. nomen admira bile. nomē venerabile. tu dulcissime nomē regis iesu sic paulatim ad celi fastigia per gratias charismata mētes fideliū sursum rapis. vt oēs q̄ ad'deuotionē huius nomi nis intrant vbiq̄re ei⁹ gloriā inueniāt ⁊ salu tem per iesum xpm dñm nostrum. hec ille. Ad cuius amoꝛem nos hortatur ipa virgo immaculata que nobis benigne offert ad amplerādum ⁊ osculandū ipm bñdictū fru ctum vētris sui iesum dicēs: Ama iesu tuo sponso dilecto. Ama iesu: con tuto il tuo cuo ſ fecto: Ama iesu: con vero amore perfecto. Ama Jesu: o anima inamorata. Ama Jesu che ti vol tanto bene. Ama iesu che fu mor to per tene. Ama iesu che pati tante pene. Ama iesu che tha ricomparata: Ama Jesu che al suo amor tinuita. Ama iesu dolcezza infinita. Ama iesu che p gratia to ita. Ama iesu che te ha liberata. Ama iesu sensa vlla mensura. Ama iesu con lamēte pura. Ama iesu sopra ogni creatura. Ama Jesu alqual sei desposata. Ama iesu che tāto ben te pia sta. Ama iesu e ka de lui gran festa. Ama Je su e za mai non resta. Ama iesu e seraȝ sa ta ta. Ama iesu e cō lui tabiaza. Ama Jesu e esso sol te piaza. Ama Jesu e'col suo amor talaza. Ama Jesu alqual te ha creata. Ama iesu chi reda dolce lacte. Ama Jesu che toi nemici abate. Ama iesu alqual per te com⁹ bate. Ama Jesu dal qual sei guidata. Ama Jesu che solo e tua vita. Ama Jesu e sia ne impedita. Ama iesu e sta cū lui vnita. Ama iesu dalqual sei cōsolata. Ama iesu anima mia dilecta. Ama iesu dalqual sei refecta Ama iesu enel cielo recepta. Ama iesu dal qual sarai ornata. Ama iesu e in lui tuta te gita. Ama iesu con charita non ficta. Ama iesu che te fara star dūro. Ama iesu de esso inebriata. Ama iesu che ello tanto te ama. Ama Jesu e damarlo sempre brama. Ama Jesu como la tua mama. Ama iesu con lui standa bzazata. Ama Jesu con tuto il tuo core. Ama iesu con grande feruore. Ama ie su de dolce amore, Ama iesu essendo abrac

sata. Ama iesu ilqual te fa godeꝛ. Ama Je su con tuto il to podere. Ama iesu sensa al tro amoꝛ volere. Ama iesu in lui trāsforma ta. Ama Jesu abzazata conesso. Ama Jesu regratiādolo spesso. Ama iesu e sempre stol li apzesso. Ama iesu con lui damoꝛ ligata. Ama iesu che he tua speranza. Ama Jesu che ogni dilecto auanza. Ama iesu dilqual se lamanza. Ama Jesu che te fara beata. Amen.

De eadē beatissime virginis annuncia tione. Sermo. xij.

Ues qui liberaſ

t ab omni malo. Sap. xvj. Unigenitus dei filius volēs humanum genus de manu diaboli liberare incarnatus est et liberauit nos sicut liberauit codrus rex atheniensium populum suum. De quo narrat Augu. xviij. de ciui. dei. c. xix. q̄ cum regio sua ⁊ ciuitas ingenti bello hostium de bellaref. humani auxilij diffidentia ad oraculum apollinis confugit: ac scisceratus est quomodo tū graue bellū dissolui posset Respondit autē apollo q̄ hoc fieret si ipe hostili manu occubuisset: qđ cum in hostili castris itellectū fuisset: ordinauerūt q̄ nullo modo regem atheniēsium occiderēt. Ille dens igitur Codrus ciuitatē suā nullo mo do pacem habere posse: nisi ipse ab hostib⁹ interficeretur. depositis regis insignia ⁊ habitum pauperis induit. ⁊ castra hostium est ingressus. vbi quēdam ad pugnādum ꝓuocans: interfectus occubuit. ficq̄ ciuitatem suam liberauit. Simili etenim modo verbū dei rex ecclesie militātis videns humanū genus ⁊ ciuitatē huius mūdi ab infernalib⁹ hostib⁹ obsessas ⁊ captiuatā: cognoscens q̄ eā nō posse aliter ita ꝓgrue ⁊ iuste liberari q̄ per incarnationē ⁊ mortē suā. cū in forma dei esset exinaniuit semetipm formam serui accipiēs. in similitudine hominū factus ⁊ habitu inuentus vt homo. ⁊ factus est obediēs vsq̄ ad mortē. vt dr ad Phil. ij. Et sic liberauit humanū genus. vt dr ei in verbis thematis nostri. Doc aūr mysterium incarnationis ⁊ passionis sue voluit hostib⁹ no stris demonibus esse occultum. Quia vt di cit. j. Ad Coꝛ. ij. Si cognouissent nūq̄ dñs glorie crucifixissent vel, crucifigi fecissent. Ideo ipse dño Jesu incarnato inquit Esa. Pphēta sui libri, c. xlv, Uere tu es deus ab

p Ossetaliq̄s querere q̄ de causa beatissima virgo maria cū angelo sibi annūciāte incarnationē filij dei loquens appellauerit se ancillā dicēs Lu. j. Ecce ancilla dñi ⁊c. Cui rndeo hoc fe eā dixisse. q̄ ipa erat optima dei ancilla habēs oēs bonas q̄litates bone ancille que sunt q̄ttuoꝛ inter alias. Primā do i hūilitate semp se ꝓseruet. ⁊ talis an cilla fuit Hester. que vt habetur sui libri. c. xiij. dixit deo. Tu scis dñe q̄ abominer si gnum superbie ⁊ glorie mee ⁊ nūq̄ lectara sit bilis eīm fuit tanta humilitas. que cū esset regina. tñ sic erat humillima. Dumilitas nāq̄ honorata multū est deo grata. Ysaȝ aūr humilitatem habuit virgo maria. que lȝ ab angelo reuerēter fuerit salutata. licȝ a patre celesti ab eterno fuerit spōsa electa ⁊ preelecta. licȝ fuerit a filio dei vt mater eius esset ante secula deputata. licȝ a spūsancto fuerit omni gratia repleta. licȝ a tota trinitate fuerit in reginā celoꝛ assumpta. tñ re cognouit se minimā ancillam dicēs Luc. j. Respexit humilitatē ancille sue. Nō medio cris em humilitas est oblata tāta glia humilitatē nō obliuisci. ⁊ honorib⁹ nō insolescere nec extolli. sed quāto plus honoꝛatur magis humiliari. sicut fecit beata virgo. vt inquit Bernar. super Missus est. Bcōm

Condi tiones ancille.

figū bone ancille est q̄ dñm iratū placat ⁊ reconciliat. Et talis ancilla fuit abygail q̄ Dauid iratū placauit. Un ipsa dixit. j. Re gum. xxv. Loquatur obsecro ancilla tua in auribus tuis. ⁊ audi verba famule tue ⁊c. Talis q̄s ancilla ⁊ multo melioꝛ fuit beata vir go maria. que deū contra genus humanū iratū, sua humilitate placauit. Eua habuit duos dños. s. maritū ⁊ dei filiū. sed vnū fecit eici de paradiso. alū fecit suspendi i li gno. Bta aūt virgo habuit duos dños sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

dei filiū ⁊ genus humanū⁹ cuⁱ⁹ ipsa fuit filia.sed vnū.s.dei filiū de celo ad terrā deduxit.⁊ nouē mēsib⁹ in vtero suo habitare fecit Aliū.s.genus humanū deo reconciliauit vñ Aug.in ser.natiuitatis ei⁹ inqt.Mater generis nri pena tulit mūdo:genitrix domini nostri salutē attulit mūdo ⁊c. Tertius signus bone ancille est qñ inimicos dñi sui non recipit:ꝫ:ipsos ꝓfugat ⁊ expellit.Ꝫ essi facere tenet quilibet bon⁹ seru⁹ ⁊ subditꝰ. ⁊ ꝓtra facies peccat.iurta notata p Cynum ⁊ Bal.l.i.ſi quis testib⁹.C.de testi.⁊ p Bar. in.l.ſi accusatio.ff.de legi.⁊ p doc.in.l.ſ.§. cū patronus.§.certe.ff.de offi.pfec.vr.vbi glo.dicit q⁹ vasallus ꝺñs amicitiā cū inimico dñi sui amittit feudū.⁊ allegat.l.liberi.C.de inofficit.test. Talis aūt bona ancilla fuit iudith que holoferuez interfecit.⁊ dixit:vt habetur sui libri.c.xiij. Nō pmisit me dñs ancillā suā coinq̄nari:sed fine pollutione pctī reuocauit me vobis gaudētē inuictoria sua,in euasione mea ⁊ liberatione vestra.Talis q̄ꝫ ⁊ melior ancilla fuit brā virgo:que caput demonuꝫ.i. ipm principē demoniorū cōtriuit.vt predixerat deus Beñ. iij.Que potestatē ei⁹ ligauit,iuxta illud Job xl. Ligabis eum ancillis tuis . Que in domo nabuchodonosor.i.in tota curia infernali fecit cōfusionē magnā. Ista talē ancillam suā non pmisit deus coinq̄nari.q; seruauit eius virginitatē.Et ipa fuit sine pollutione peccati.naꝫ habuit oīa peccati immunitatē. Ytez de inimico dei magna fecit victoriā. Ité euasit oēm spurciciā carnis:⁊ opata est nostrā liberationē. Qualiter aūt potestatē demonis ꝺtriuit dicit Ber.q̄ ait. Maltis versutus serpēs insidiat⁹ est calcaneo Marie.sed sine causa. Qm̄ vniuersam prauitatē heretica ipsa sola cōtriuit. Aliusq̄dē illā nō de subā carnis sue rpm edidisse deg natiꝫabat. Alī⁹ de spūsctō nō cōcepisse nolebat. Alī⁹ post partū virginem cognitā blasphemabat. Sed ꝺtriti sunt in fidiatore⁹ ꝺculcate supplātatores ꝺfutati derogatores.⁊ beatā eā dicūt omnes generationes. Quartū signū bone ancille est qñ fideliter seruit dño suo. Nam seruus ⁊c a seruiēdo.facit.l.naturalis in princi.ff.de prescrip.§.⁊.xxiij.q.ſ.c.nulli. Vel ⁊c a seruando.l.⁊ in seruoꝝ.⁊.l.libertas.§. seruitus.ff.de ſta.ho.⁊.§.seru. insti.de iure.p. Appellatiōe aūt serui comprehendit etiā ancilla,l,seruis legatis.ff,de le,in,⁊,l.i te

D Seruꝰ vñ ⁊c.

stamento.§.serui.ff.de ſ.fig. Illa ergo est bona serua ⁊ ancilla dño suo que ad omnē obediētiam eius est parata.iurta illud ps. xxxij. Ecce sicut oculi seruoꝝ in manib⁹ dominoꝝ suoꝝ.Sicut oculi ancille i manib⁹ dñe sue:ita oculi nostri ad dñm deū nostrū ⁊c. Per oculos aūt intelligūtur affectiones ⁊ intellect⁹ Per manū autē dei intelligit eius potentia.vel filiꝰ dei. Sicut eñ hō p manū operatur.sic per verbū dei facta, ille omnia.iurta illud ps.xxxij. Verbo dñi celi firmati sunt ⁊c. Vel⁹ manū dei intelligit eius volūtas.Quia sicut hō operat manu sic ⁊ deus operatur sua volūtate. Unde dicit Aug.q⁹ dei facere est a se fieri velle.Bñ igit⁹ tur virgo ancilla dei suos oculos.i.affectiones suas ⁊ intellectū semp habuit in manibus dei.i.in potētia dei,cōsiderādo i se ipa opera sue potētie.Un ipa dicit Lu.ſ.Quia fecit mihi magna qui potēs est. Ité ibidē Fecit potētiam in brachio suo ⁊c. Habuit etiā intellectū ⁊ affectū in dei manu.i.in filio dei ipm super oēm intellectū angelicū cognoscēdo ⁊ eū sup omnia diligendo. Habuit etiā oculos suos ⁊ totum affectū ⁊ intentionē suā i manu dei.i.in volūtate dei. Quia quicq̄ deus voluit ipa semp voluit Nā cū deꝰ voluit vt votū virginitatis emitteret,statim emisit.Cū eñ ait voluit vt matrimoniū cōtraheret:statim cōtrahere consensit. Ytez cū voluit vt filium dei ꝺciperet statim desiderauit ⁊ consensum pstitit. Cū eñ ia voluit vt in egyptū fugeret:statiꝫ iuit. Ytez cū voluit vt inde rediret:statiꝫ redijt. Et sic oculi eius semp fuerūt in manu dei Et consequēter merito dicere potuit. Ecce ancilla dñi. Ista aūt ancilla figurata fuit ſ. Reg.xxv.vbi dr.q⁹ eus Dauid:ideꝰ deus misisset nuncū.s.gabrielē archangelū ad abigail dr. Rex dauid,i.deus pater rex celestis,misit me vt accipiat te in vxorem. Ipa respondit. Ecce famula tua sit tua ancilla vt lauet pedes seruorum dñi mei.⁊ festinauit ⁊ facta est vxor eius. Un beata igit⁹ virgine est falsificata illa snia Gualteri de castilliōe li.vij. dicētis. Ante feret stellas retlus septēq; triones Abluet ocean⁹:⁊ siccū piscis amabit Quam serui ad dñm sit vera nemus amoris. Inter eos nulla est concordia.nā ly extra Par prēdatur odio constigit tur inter. Paces vult⁹ hꝰ agitant precordia bellū. Ipse eñ loq̄t de seruis coactis: qlibus nō fuit brā ꝙ deo seruiunt ex amore.

iurta illud Quid⁹.in li.fine titulo. Est q̄ seruitiū ferre fatet amor. Oēs ꝙ ꝑ deuotiōes debem⁹ effici filij huⁱ⁹ ancille.vt vnusq̄sq; nostrū dicere possit deo cum prophetа ps. lxxv. Saluū fac filiū ancille tue.

Pars ſcḋa huius sermonis que ꝺr commendationis.

e Jcut dicit Ber.sup missus est. Salutatio ⁊gelica i secretario
f trinitatis dei facta ē.et digito dei scripta.et cū i ꝺsistorio sup
celestio palatij ⁊notatōe huius maiestatis sumpsisset originē. vnī de fo-
rissimio palatij.s.gabrieli.data ē ad deferē dō. Jn q̄ quidē salutatione dat intelligi q⁹ brā virgo habuit oēs gras spūales q̄s ceteræ mulieres hre desiderabant tpaliter. Deside habuit rāt eñ habere pulchritudinē.nobilitates. oēs gra diuitias vbertatē.spōsus pulchrū ⁊ nobilē tias spūs fāmā celebrē.⁊ nobilē prolē. Primo nāq; rituales beata virgo habuit magnā pulchritudinē primo spūalē.q; nullā vnq̄ habuit macu lām peccati.vt diffuse ꝓbaui i.ſ.parte ꝓncipali huius operis. Item habuit formositatē corporalē.vt ꝓbaui i.ij.pte principali huⁱ⁹ opis.ser.iij. Et quoad oēs istas formositates dixit ei spōsus eius celestis Can. iij. Tota pulchra es amica mea et macula nō est in te. Non eñ fuit aliqua macula in eius corpe.nō in sua mēte vel memoria vl affectu. Nō inq̄ macula originalis peti. non actualis mortalis aut venialis. Et nō ad cōmendandū eā de hoc dixit ei angel⁹. Aue.i.sine vlo alicuⁱ⁹ culpe vel macule.et cōsequēter tota formosa. Cū illi dicit Dugo de sanctovictore sup Can. Quā pulchra es ⁊ suauis quā scrutator rerū probat.quā inspector⁹ cordiuꝫ laudat:quā diligit autor pulchritudinis:cui testimoniū phibet magister veritatis.hec ille. Sco⁹ habuit magnā nobilitatē.vt ꝓbatū est in scḋa parte huⁱ⁹ operis.sermone.ſ. Habuit eñ nobilitatē originis de regali stirpe.vt ibidem patuit. Ité nobilitatē moris:quia fuit oīum bonoꝝ moꝝ honestate preclara.vt ait Ambro.in lib.de virginib⁹. Ité nobilitatē virtutis.q; omni virtute fuit repleta.vt dicit Eccli.xxiij. Et hāc triplicez nobilitatē tangit ꝓpheta ps.xliij.dicens. Astitit regina a dextris tuis. Ecce nobilitas originis. In vestitu deaurato.ecce nobilitas moris. Circūdata varietate.Ecce nobilitas virtutis Istam ergo triplicez nobilitatē matris dei

5 insinuamus cū eā Mariā in ꝑdicta salutatione appellam⁹. Ut eñ dictū est i.i.q. prehui⁹.opis. Inter alias interpretatiōes Maria interpratur maris stella:a māchoī cum virtutū firmitate. Et sic ptz nobilitas virtutis. Jtē interpratr illuminata. Et p hanc denotat nobilitas moris ⁊ oīs honestatis i ꝺb⁹ illuminata fuit. Jtē interpratr dña.et quo denotatur nobilitas originis . Recte ergo ei dicimus. Aue maria.i.dña nobilissima. Ad perfectū aūt dñm sicut dicit Dionysi⁹ in lib.de diuinis nominib⁹.tria requirunt ſcs peminētia, ꝓminētia⁊ pmanētia. Si eñ dr esse aliqū pfect⁹ dño.ops q⁹ aliquib⁹ preeminear.⁊ q⁹ aliqs possideat⁊ sub se ꝓtineat ⁊ ab ipo dño non cadat. Ista ño tria hꝰ ista dña nostra. vñ ipa dicit Eccli.xxiij. Abminētia. Ipa eñ ante oīa secula creata sum . Ecce pmanētia. Ipa eñ ante oīa secula preceſſit nō tpe sed dignitate. Et vsq̄ ad futurū seculū nō defina. Ecce pmanentia.⁊ in hierlm pogine et dñe dicere possum⁹ illud ps. Regnū tuū regnū omniū seculoꝝ: ⁊ dominatio tua in omni generatione ⁊ gnationē Tertio habuit spūaliū diuitiaꝝ vbertates. iurta illud Prouer.vi. Multe filie congregauerūt sibi diuitias :tu ño supgressa es vniuersas. Vere eñ dño supgressa est.q: ea q̄ ceteꝝ habuerūt ꝓtic⁊iter.ipa habuit vniuersaliter.vt.ſ.pluries est declaratum. Sicut eñ ꝑm pḋm ea que sparsa sunt i aſalibus per naturā collecta sunt in hoie per rōnem. vr simplicitas in colūba: benignitas in agno.liberalitas in leone. Jta oīa gratie que sparsim alijs date.sunt:in Maria insimul fuerūt collecte. Et ꝓpter hoc ei dicimus gratia plena. Quarto habuit sponsum nobilē.ſ.deum. Jdeo ei.dr.dñs tecuꝫ. Fuit eñ secū dñs pater,qui sponsam.suam fecit valde potentē. Dñs filius qui matrem suam fecit valde sapientē. Dñs spūsanctꝰ qui dilectam suam fecit valde clementem. iurta illud Prouer.viri. Manum suam misit ad fortia. Ecce q̄ potens.⁊ oa suum aperuit sapientie. Ecce q̄ sapiēs.⁊ ler clementie in lingua eius. Ecce q̄ clemēs. vñ Bernardus in quodā sermonē inquit. Tecum dño vt te sanctificet tecuꝫ vt te cōseruet:tecum vt faciat matrem de filia,⁊ reginaꝫ de ancilla ac celū de terra. Tecum pater cū filio,filꝰ cū paraclero.tota trinitas ope idē uiſo,hec ille, Qualiter aūt brā virgo fuerit

Universidad de Deusto
Biblioteca

sponsa omnipotēs dei declaratur fuit in
precedēti parte huj⁹ opis. ser. vlc. ideo p
transeo. Quinto habuit famā celebrem.
Ideo ōr ei Lu. j. Bñdicta, tu in mulieribꝰ
i. sup oēs mulieres bñdicta & laudata. vbi
Ber. inquit. Bñdicta tu in mulieribꝰ. quia
singularis meriti es. Bñdicta. q; mulierux
saluatrix es Bñdicta. q; virgo & mater es.
O ve femina sup omnes femlas benedicta.
o ve gemma inestimabilis de thesauro ce
lestis sapientie pducta. & totius trinitatis
artificio incomparabiliter adornata. ve tu
es bñdicta in mulieribꝰ. q; tu es martyrux
glia. virginū decꝰ. innocētie speculū. casti
tatis exēplar. & integritatis forma. Sexto
habuit nobilē prolē. ideo ei ōr. Bñdictꝰ fru
ctus vētris tui. De ista aūt bñdictōe fructꝰ
ōr. Beñ. xxvij. i bñdictiōe facta Jacob. Det
tibi deus abundantiā frumēti, vini & olei.
In xpo fūtres subsiā ⁊c. In isto eñ fructu beate virginis. i. dño ihu
xpo sunt tres substātie. i. caro que significa
tur p frumentux. que fuit mortua in passio
ne. sed pullulauit in resurrectione. & multū
fructū attulit in spūsancti missione. iurta
illud Joh. xij. Nisi granū frumēti cadēs in
terrā mo:tuū fuerit: ipm solum manet. Si
aūt mortuū fuerit multū fructū affert. Per
oleum ꝙo intelligit eius gia: que oleo spi
ritussancti totaliter fuit vncta. iurta illud
ps. xliij. Unxit te deus deus tuus oleo le
ticie. Per vinū autem qō fm ps. Letificat
cor hominis: intelligitur ei⁹ diuinitas. in
cuj⁹ visione consistit gaudiū & iubilus om
niux sanctoꝝ. iurta illud Job. xxxiij. Unde
dis facie eius in iubilo. De isto autē frumē
to oleo & vino venter beate virginis ꝓfecit
nobis vn gustum mirabile ad curāda & ꝓ
fecte sanāda omnia vulnera nostra. iurta
illud Eccli. xxvij. Unguentarius faciet pi
gmenta suauitatis & vnctiones cōficiet sa
nitatis: Et quibus omnibus patet qualiter salutatio beate virginis omnes causas
comprehēdit propter quas ipa merito cō
mendari debet.

Pars tertia huius sermonis que dicitur dictionis.

Salutatio angelica a pfe ad que
specetat auctor fuit impata. a fi
lio q̄ est pria sapiētia fuit dicta
ta. & a spūssancto fuit p̄scripta
De q̄ ppba inq̄t. ps. xliij. Lin
gua mea calam⁹ scribe velociter scribētis.
& tota trinitate vt sup dictū est fuit ga
brieli cōmissa. Et ista salutatio talis & tāta
cū deuotōe maria est dicēda. Videam igit
a quib⁹ debeat dici. qualiter & ꝓpter quid.
Primo autē dico q̄ ox dici maxime a viris
celestib⁹ et deuotis. qō significat p hoc q̄
ista salutatiōe treg cōposuerūt. s. angel⁹
q̄ dixit. Aue gra plena dñs tecum bñdicta
tu in mulieribꝰ. Ecclesia ꝺo addidit Maria. Elizabeth aūt adiunxit. Et bñdictꝰ fru
ctus vētris tui. Et rationē assignat Nico.
de lyra super Lucaꝝ. Quia quādo angelus
salutauit beatā virginē nōdū ꝓceperat dei
filiū. Et ideo nō dixit. bñdictus fructus vē
tris tui. Sed q̄ ipsa virgo salutauit eliza
beth habebat in vtero dei filiū benedictū.
Angelus autē est celestis & purus. vñ Dio
nysius in li. de angelica hierarchia ait. An
gelus est speculū purū: clarissimū & incōta
minatū. incoinquinatū ac immaculatū. Ec
clesia etiaz est sine macula & ruga. vt ōr ad
Ephe. v. & in. c. ecclia. de pe. di. j. Elizabeth
ꝺo fuit insta & sine querela. vt ōr Luc. j. Et
quibus datur intelligi q̄ quicūq; ipsam sa
lutationē virgineā digne et meritorie vult
dicere: debet habere cor purū & angelicum
quantū ad deū. & esse sine macula petī quā
tum ad seipsum. & esse sine querela quantū
ad prīmū. Uel potest dici q̄ per angelux
significantur virgines. iurta illud Bernar
di. Quid decentius virginitate que de homi
ne angelū facit. Per ecclesiam ꝺo significā
tur vidue. Ecclesia enim quodammodo vi
dua mansit. q̄n sponsus suus ad celum ascē
dit. Per Elizabeth que erat copulata cōiu
gio intelligūtur coniugati. Illi igitur qui
seruāt virginitatē. & qui digne custodiunt
suam viduitatem. & qui licite vtuntur copu
la matrimoniali: hanc salutationem digne
dicere possunt. Nihilominus tñ etiā pecca
tores nō debēt ab ei⁹ cessare laude. Unde
Piero. in sermone ad Custo. ait. Si virgo
es lauda quia meruisti. esse q̄ laudax. si cō
tinēs es venerare & lauda. quia nō aliūde
cōstat vt possis q̄ gratia xpi. que fuit ples
nissime in maria quā laudas. Oō si pluga
ta aut certe peccatrix es. nihilominus cōfi
tere & lauda. quia inde misericordia omni
bus p̄murit & gra vt laudent. Et q̄uis nō
sit speciosa laua i ore petrōis. noli tñ cessa
re. q; inde tibi p̄misit venia. vñ & oibꝰ vt
laudes. hec ille. Secō videndux est quali
ter ista salutatio sit dicēda. Et respōdet q̄
est dicenda frequenter, humiliter & deuote

Qui debeāt dicere Ave Maria

Qualiter sit dicēdā Ave Maria

Primo quidē frequēter beatā virginē salu
tare debemus: q; frequēter ab ipa bñficia
multa recipim⁹. Ideo ad hoc peragenduꝫ
exhortamur: Esa. xvij. vbi ōr. Gme citha
rā. i. salutationē angelicā. q̄ q̄n ōr fac virgi
ni quādā melodiā. & circūl eluitarē. i. glo
sam virginē mariā. in q̄ oēs eluem. i. cogita
tiones fuerūt vnite in vnā fidē. & ōr circūl
q; tota & in circūitu est laudāda. Nihil eñ
in ea fuit qō nō fuerit laude dignū. Deide
subdit ppba. bñ cane. frequēta canticuꝫ
memoria tui sit. Ille eñ bñ canit qui corde
ore & ope eā laudat. Ille canticū frequētat
qui ab eius laude nūq̄ cessat. & talis virgo
bta hy memoriā: q̄ eos copiose remunerat
dñs vita eterna eis donat. Iurta illud Eccl.
xxiij. Qui me elucidāt vita eterna habebūt
Scō ista salutatio est dicēda humiliter.
Et illa hūilitas non tñ ox esse in corde. sed
etiā in corpe. s. in genuflexione. Nō est eñ
magnū si ad ista salutationes mortalis hō
genua ponit in terrā. ad cui⁹ platiōnē rex
glie de celo descēdit i terrā. Nō est magnū
si ad illā salutationē se humiliat vermicul⁹
ad cui⁹ platiōnē altissim⁹ factus est puus.
Nō est magnū si ser⁹ se humiliet & genua
flectat. q̄n reginam celi & terre salutat. Cui
dici pōt illud Judith. xj. Dumlium ⁊man
fuerox semp tibi placuit deprecatio. Tertio
dicēda est hec salutatio deuote. Tunc autē
deuote ōr. q̄n ox cum cordis attētione cum
recta intētione. & cū fide & spei certitudine.
Debet igit dici cū attētione cordis. ne ipsa
cōqueraē & dicat illud Esa. xxix. Ppius hic
labijs me honorat. cor aūt eius longe est a
me. Debet etiam dici cum recta intētione
Multi eñ salutāt psonas nobiles vt vide
tur eis familiares. Et sic multi salutāt bea
tam virginē vt deuoti eius esse videant & credant. De talib⁹ pōt dici illud Mat. vj.
Amen dico vobis receperūt mercedē suaz.
Debet etiā dici cuz fide & spei certitudine.
vt. s. ea q̄ petim⁹. ab ipa nos hre sperem⁹.
Gapba est eñ illa dña q̄ salutates non re
salutat. Et q; regina nra est hūillima. ideo
eos q̄ deuote eā salutāt ipam digne laudā
do. resalutat etiā ipa ad se iuitādo & dicēdo
illud Eccli. xxxiij. Erāsite ad me omnes qui
cōcupiscitis me ⁊c. Tertio videndū est in
Quare hac parte ꝓpter quid ipa salutatio sit di
sit dicenda? Et respōdet q̄ ꝓpter tria. s. propter
dū Ave debitā exemplū: & fructum. Primo ꝓpter
Maria debitū, quia salutatio debet amicis bene

Z

Tres gre dāntur salutanti busma riam.

ficia & dñio: & ipa est amica nra. iurta illud
Eccli. xxiij. Ego mr pulchre dilectionis. i.
que pulchre diligo & pulchre amari volo.
Can. ij. Surge ꝓpera amica mea. Est etiaz
benefica nostra. Ideo ōr. Bap. vij. Propo
sui p luce habere illā ⁊c. Et infra. Veneruī
aūt mihi oia bona piter cū illa ⁊c. & eiusdē
lib. c. viij. Proposui hāc adducere mihi ad
cōsuandū. scieō q̄n mecū cōcabit de bo
nis suis. De beneficijs aūt que ab ea recipi
mus dicit Augustinus in quadam ofone:
Per te virgo beata hereditamus miam mi
seri & ingrati gratiam. peccatores veniam
sublimia infimi. celestia terreni. deū homi
nes. mortales vitā. patriā peregrini. Ideo
illi potest cōuenire illud ad Romā. vlti.
Salutate mariā. quia multū laborauit in
vobis. Laborauit quidē filiū nutriendo. in
egyptum fugiēdo. discipulos docēdo. pau
per etiā dña nostra. cui canimus in officio q̄ti
biro esta nobis salutanda. Secō debem⁹
de hoc exemplū ab angelo qui eā salutauit
in thalamo. Unde dicit Luc. j. Ingressus
angelus ad eā dixit. Aue ⁊c. & Jobe etiam
qui eā salutauit in vtero. Unde dicit Luc.
j. Exultauit infans in vtero eius. & christo
etiam salutata est in celo. quod in figuram
habet. iij. Regū. ij. vbi dicit. Surrexit rex
in occursum matris. adorauitq; eā. i. salu
tauit. quādo ser ipam in celum reduxit. De
bemus ḡ erubescere eā nō salutare postq̄
eam tales salutāt. iurta illud Eccli. xlj. ca.
Erubescite a salutantibus de silētio. Unde
Bern. inquit. Imitar nos ad marie saluta
tionem Gabrielis exemplum. Johānis tri
pudiū & resalutationis lucrū. Tertio de
bemus eam salutare ꝓpter fructū. Si eñ
eā salutamus cū deuotione, ipsa nos resa
lutat cū gratie erbibitione. Specialr aūt
tres gratias eā salutātib⁹ dat. De quibus
habet Eccli. xv. vbi dicit. Obuiabit illi q̄si
mater honorificata. Obuiam⁹ illi eñ nos
ctis desideriis & laudibus deuotis. Ipsa
ve nobis obuiat auxilijs opportunis & ꝓ
mo dat nobis panes gratie. Ideo sequitur
ibidē. Cibabit illā pane vite & intellectus.
Secūdo dat virtutē pseuerātie. Ideo sub
ditur. & firmabit illo & non flectet. Ter
tio dat exaltatione glie. Ideo sequitur. &
exaltabit illū apud ꝓximos suos. Quidam

Universidad de Deusto
Biblioteca

gāt deuōtus p̄dicatōr dicit. q̄ quādo ip̄az benedictā virginē salutam⁹: imponim⁹ manus in ofa eius merita ⁊ grā. Nā cum de ercōicato dicat in scōa Jobis canonico. Qui dicit illi aue. cōicat opibꝰ⁹ maligni⁹ De quo etiā habeꝯ in cle. si summ⁹ pōtifex. de sen. ercō. Et ideo dicit glo. in. c. si aliqñ. co. ti. q̄ ercōicatū non debem⁹ salutare. sed dicere ubi possum⁹. Deus faciat te emēdare. Profecto si salutando malū dicimur ponere manus in opibus eius prauis. multo magis salutādo beatā virginē optimā: ei cōicamus opibus bonis. q; bonū naturaliter est suipsius diffusiuū ⁊ cōicatiuum. vt ait Dion⁹. iij. de di. nolbus. Et ideo ofiles seruare debem⁹ illud documentū metricū.

Virginis intacte cū veneris ante figuras:
Os venerando caue ne fileatur aue. Nome

esti vꝝ cardinal facit reuerētiā alteri. ⁊ illi obutans euz salutat ⁊ ab illo resalutatur.

Scriptū est esti Ecci. xliij. Erubesce a salutātibus de filētio. Multo ergo magis debemus virginē gliosam salutare deuote.

Pars quarta huius sermonis que dicitur conditionis.

Ad Cui? cōditiōis sit Bue ⁊ Maria

J querak qualis ⁊ cui⁹ ꝺditiōis sit angelica salutatio: ⁊ ñdetur q̄ est diabolo valde odiosa. Beatissime añt virgini valde gratiosa. ⁊ nobis valde fructuosa. Primo dico q̄ est diabolo valde odiosa. nec mirum. q; per illā fuit territus. Unde ōr Cañ. vj. Terribilis vt castrorum acies ordinata. Per illam etiā fuit confusus. iuxta illud Judith. xiij. Una mulier fecit cōfusionem in domo Nabuchodonosoꝛ regis. Per illaz quoq; fuit cōtritus. vt p̄dictuz fuerat Ben. iij. vbi dꝰ dixit diabolo. Ipsa cōteret caput tuū. Per illam etiā fuit mortuus. Unde figuraliter dicit Judicū. iiij. Interpedes Jahel ruit. defecit ⁊ mortuꝰ est sisara. i. diabol⁹. Interpretat enī sisara exclusio gaudij. ⁊ significat diabolus qui a celesti gaudio est exclusus. ⁊ alios excludere querit. Quando igit diabolus salutationē angelicā audit. ita ē ei sicut si audiret terribile contruū quo terrere. iuxta illud. p̄s. lxxvj. Vox tonitrui tui in rota. ⁊ sicut si ebꝰ⁹ rotaret. ⁊ sicut si videret baculū siue clauā qua pcutiat iurgantiō Nume. xxiij. Consurget virga de israel ⁊ percutiet duces moab. i. demones. Jtez ita est sibi ac si videret gladiuz quo vulneraretur ⁊ iugularetur. iuxta illud Judith. xiij. ca. Amputauit Judith caput Holofernis. Judith enī interpretat confitens. ⁊ significat beata virginē que semp deū glificauit. Holofernes autez interpretat infirmitas dissensionis. ⁊ significat diabolus qui multos robustos enervat. ⁊ multos pacificos ad dissensionē puocat. Cūc ergo iudith caput holofernis amputauit qm̄. b. ꝑgo diabolo dñium abstulit. Jrē ita est sibi ac si videret clauū ⁊ malleū quo ercerebraret. De quo in figurā ōr Judicū. iiij. Sinistrā manum misit iahel ad clauū. ⁊ dextrā ad malleum tempus fixare valide perforans. Secūdo dico q̄ ista salutatio est beatissime virgini valde gratiosa. Cū enī eam audit valde gratiose recipit. q; i ea recitauit ser. p̄uilegia que ipa habuit. Primus est. q; ipa fuit speculū totius mūdi iuxta illud Sap. vij. Est dor est lucis eterne ⁊ speculū sine macula. ⁊ hoc notak cū ei dicit. Aue. i. sine vbe alicuius culpe vt. s. dictū est. Scōz est q̄ ipa est lucerna ciuitatis supne. qō notak cū ōr maria. q̄ interptak illuminatrix. Cūm illud quod ōr de dño nostro iesu xpo Apoca. xxj. scz lucerna eius est agnus pōr dici de ipsa b. virgine. Sicut enī i celesti palatio xp⁹ est sol. ita beata virgo est sicut luna. Etiō Ber. inquit. Marie p̄ntia fotos illuminatur orbis. adeo vt ⁊ ipsa supna ciuitas clarius rutilet ꝺgnee lāpadis illustrata fulgoribꝰ Tertiū est q̄ ipa est aḡdnctus celestis gre sicut habet Eccli. xxiij. quod notak cuz dicit gra plena. Unde Bern. hoc affirmans ait. Propterea generi humano fluēra gratie defuerūt. quia nōduz steresserat aqueductꝰ. Quartū est qō ipa fuit thalam⁹ regis glie in quo noue mēsꝰ requieuit. ⁊ de quo p̄cessit tāq̄ sponsus ꝓcedēs de thalamo suo. ps. xix. Et hoc notak cuz ei dicit. dominus tecū. Quintū est q̄ ipa est facta receptacu lum bñdictionis eterne. quod notak cū ōr bñdicta tu in mulieribꝰ. Eua etenī incurrit maledictionē. ipa vo attulit benedictionē. Unde Aug. inqt. Maledictio cue in bñdictionē mutak marie. Sextū est q̄ est mēsa refectionis supne. quod notak cum dicit. bñdictus fructus vētris tui. Jstū enī bñdictum fructū vētris sui dat nobis ad comedendu⁹ ⁊ bibendum. Unde ait Cantic. v. Comedite ⁊ bibite amici ⁊ inebriamini carissimi. Dat etiā seipam nobis ad mandu candum per deuotionē. Unde inqt Eccli. xxiij. Qui me edunt adhuc esurient. ⁊ qui

bibunt me adhuc sitient. Tertio dico q̄ salutatio ista est nobis valde fructuosa: qz liberat a confusione eterna ⁊ pseruat a culpa. ac dignos facit vita eterna. Unde ipsa ꝑgo beatissima inquit. Ecclesiastici. xxiij. Qui audit me nō confundet. Secce primus. et qui operant in me nō peccabūt. Secce secundā. ⁊ qui elucidēt me vitā eternaz habebunt. Secce tertiū. Jsta autē regina tz sit tam nobilis ⁊ alta q̄ nō potest digne laudari a nobis ꝓpter suam sublimitatez. est tamē taz humilis ⁊ pia q̄ laudes nostras libenter recipit ꝓpter suam benignitatem Quapropter eaz omes salutare et laudare debem⁹. ideo illud ipā ꝺ deo dicit Eccli. xliij. possum⁹ de ipa dña nostra dicere. scz Benedicētes eā exaltate quātum potestis maior enī est omi laude. Nullus enim sufficiēter illaudare potest illā quā sic humilr salutauit angelus quā sic singulariter elegit pater eternus. iuxta illud qō dicit. Elegit eam deus ⁊ preelegit eam. quam sic reuerenter honorauit filius. Jxta illud Luce ij. Et erat subditus illis. cui sic totaliter se cōmisit spūssanctus. Juxta illud. Luce. j. c. Spūssanctus supueniet in te. Quā sic vniuersaliter adorat et collaudat totus mundus. Unde ipsa ait vbi. s. Ecce enim ex hoc beatā me dicent oēs generationes. Rogemus ergo ipam virginē beatā vt nobis gratiaz impetrare dignetur a filio suo qua sic eam benedicam⁹ in hoc seculo. vt postmoduz cum illa benedicta esse mereamur in futuro. Amen.

Jncipit sexta pars huius sermonarij quod Mariale appellak. in qua tractatur de benedicte virginis Marie visitatione.

Ad Quare virgo abyt in montana.

Sermo primus.

Surgēs maria abyt in montana. Luce. j. Quinq̄ de causis beatissima virgo post angelicam salutationē abyt in montana ad salut ādū elizabeth. Primo propter pietatem pietas enī ipam ad hoc induxit. Sō in spiritu prouidit Salomō Cantic. iij. di. Que est ista que ascendit per desertū sicut virgula fumi ex aromatibꝰ myrrhe ⁊ thuris. ⁊ pulueris pigmentarij? Fuit nāq; brissima virgo virgula. i. flexibilis ad pietatem. quam ⁊ si habuerit ad oēs vniuersaliter. particulariter tñ ⁊ precipue ex ercuit eaz circa elizabeth. Dicit autē ex aromatibus. quia fuit plena odoribus omniū graruꝫ. Nec mirum quia vt ait Horati⁹. libro primo epistolarum. epistola. ij. Quo semel est imbuta recēs seruabit odorez Testa diu. Ilas essi sō a principio lue nature fuit repletū aliquo bono odore. seruabit diu odorem illum. Et sic virgo ab exordio sue conceptionis plena deo. in quo sunt oēs virtutes remāsit semp eius aromatizatium virtutum odoribus respersa. iuxta illud puerbiū. Sō noua testa capit inueterata sapit. Addit añt vniuersi puluerio pigmentarij. quia oēs gras quas alij sancti habuerunt particulariter ipa habuit vniuersalit. Scōo eā visitauit ꝓpter sanctitatē. Maria enim venit ad Elizabeth ⁊ quo ad iohannez vt ipm sanctificaret. sicut etiā postea vēit ad baptismū iohānis vt eū sctificaret. vt inqt simone sic ait. Jēcirco etiā maria post conceptū ad elizabeth ꝓperat: quia xpo qui in vtero suo erat iobem adhuc parvulum in vētre mris postꝰ sctificare festinat. hec ille Tertio eā visitauit ꝓpter cōgratulationem ⁊ officiositatē. Unde Amb. in occurrentis diei homel. inquit. Morale est oībus vt q̄ fidē erigūt: fidē astruāt. Et iō cū angelus abscōdita nūciaret vt fides astrueret exemplo senioris femine sterilisq; ꝑceptus marie vgini nūciauit: vt possibile deo ofie quod ei placuerit asserent. Ubi añt hoc audiuit maria: non quasi incredula de oraculo. nec quasi dubitās ō exēplo: sed ꝙsi leta ꝓ voto religiosa ꝓ officio. festina ꝓ gaudio in mōtana ꝓcessit. Quarto visitauit eā ꝓpter impellentē charitatē siue ꝓpk spūssti gratiā elevantē. Unde Amb. vbi. s. ait. Quo enim ā deo plena nisi ad supiora ꝺgo cū festinatione cōscenderet. nescit enī tarda molimina spūssancti gra. De hoc etiā Petr⁹ rauēnas vbi. s. ait. Accepto igit ꝛsensu ꝺgis vt sine virili semīe ꝑcipet dei filiū: discessit angel⁹ ab ea. pfuz vnq; subtrahēdo nō famulatū atq; celestia petit. Quē ꝺgo sequit. dum in montana ꝓgredit. Jnsuper plane ⁊ vltra angelos gra supueniente puenit. Est ergo nimirū ⁊ in angelis charitas q̄ supeminuit in maria. Dec ille. Quito visitauit eaz ꝓpk humilitatez. Eandē esti humilitatez quam angelo maria exhibuerat di. Ecce ancilla dñi: boibus etiā exhibere curabat. ⁊ iō festināter abyt in montana ⁊ zacharie domū

sūtrauit vt elizabeth visitaret. ac ꝑgnanti
perule iuuencola mīstrarer. Unde Ambro.
ybi. ē. ait. Didicistis ꝑgines pudorē marie
discere hūilitatē. venit ꝑpiꝰ ad ꝑmā iu
nioꝛ ad seniorē. nec sola venit. sꝫ etiā prioꝛ
salutauit. Decet eīm vt quāto castioꝛ virgo
si tāto hūilioꝛ. Nouerit de ferre seniorib⁹
sit magra hūilitatis in q̄ est ꝓfessio castita
tis. est ꝛ cā pietatis. est etiā norma doctri
ne. cōtuendū est eīm q̄ supioꝛ venit ad infe
rioꝛē vt inferioꝛ adiuuet. Maria ad eliza
beth. ꝛps ad iobem. Dec Ambꝝ. Uane etiaꝫ
cām visitādi affirmat Aug. in q̄dā sermone
di. Deniqꝫ in mōtana cū festinatiōe virgo
abijt ꝛ elizabeth salutata in eiꝰ ministerio
quasi mēibus tribus humilr stetit. Tertiꝰ
hic fuit virginis ascensꝰ vt difficile rōpe
tur. triplex funiculus. Feruebat siquidē in
querenda gratia charitas. splēdebat in car
ne ꝛginitas. in obsequio eminebat hūilitas.
hec ille. De quo visitatione virginali tres
cōsiderationes faciemus.

Prima dicetur ꝓlis expositionis.
Scōa moralis instructionis.
Tertia ꝺo virtualis ascēsionis.

B Postilla euangelij

Pars prima huius ꝑmonis que dicitur
litteralis expositionis.

Erat euāgelij hodierni Lu.
ii. descriptus q̄ maria exurgēs
i. a quiete oꝛonis ꝛ deuotiōis
q̄ erat preuia oībus opib⁹ suis
vt inḡt Nico. de lyra sup hoc ꝺbo. Abijt in
mōtana ꝓuīa est nome loci ꝑm quosdā. q:
loc⁹ in quo manebat zacharias erat altioꝛ
galilea a qua recessit maria: distans circa
lxxiij. miliaria a domo zacharie que erat
ꝓpe hierlm circa quattuoꝛ miliaria. Theo
philus aūt expositoꝛ ait. Propter hoc autē
abijt in montana. q: zacharias in mōtanis
habitabat. Cuꝰ festinatiōe. qō exponit Nico.
de lyra eā fecisse. vt oñderet q̄ ꝛgo non ds
moꝛari i loco publico. nec ibi ꝓtrahēr colloq̄a. Origen. aūt dicit. Jesus q̄ in vtero illi⁹
erat: festinabat adhuc in vētre mr̄is iobes
positū sanctificare vel abijt ad visitandum
elizabeth cū festinatiōe. q: op⁹ bonū q̄nto
fit citi⁹: tāto eterno regi est gratiꝰ. iuxꝫ illud
Prouer. xxj. Uidisti hoiem velocē in opere
suo coram regib⁹ stabit. Dicit eīm q̄ q̄ cito
dat bis dat. vt notat in. §. itē si ille. illi. de
fideiuss. ꝛ in. §. plus autem. instit. de acti. Et
salutauit elizabeth. quod fecit ꝑm Nico. de
lyra. tum q: erat humillima. tuꝫ quia erat
iunioꝛ. ideo ꝑius eaꝫ salutauit. forte dicens
illi. Pax tibi. sicut dixit postea filius eius
discipul. Pax vobis. Job. xx. et Lu. xxiiij.
quia etiā ad eius obsequiū venerat. iō ꝓ
eam salutauit. Et factū est vt audiuit salu
tationē marie Elizabeth ꝛc. Oō exponens
Ambꝝ. ybi. ē. ait. Cito aūt euentus marie. ꝛ
ꝑfrie dñice beneficia declarauit. Nā sequit
Et factū est vt audiuit salutationez marie
elizabeth: exultauit infans in vtero eius.
Ubi distinctionē singulorūq̄ ꝺbor ꝓpheta
res vocē prioꝛ elizabeth audiuit: sed iobes
ꝓioꝛ grām sensit. illa nature ordine audiuit
dñi sensit aduentum. Grecus ꝺo. expositoꝛ
super Lucā dicit. Prophetā eīm parēte acu
tius videt ꝛ audit. salutatq̄ ꝓpheratū sed
q̄m verbis nō poterat: saltat i vtero quoā
modo infirmi existit in gaudio. quis vnq̄ nouit
tripudium natiuitate antiq̄us. insinuauit
gra q̄ nature ignota extiterāt. reclusus vē
tre miles agnouit dñm ac reges oriturum
vētris tegmine nō obstāte mystice visioni
inserit namq̄ nō palpebris sꝫ spū. Origes
aūt inḡt. Nō antea repleꝰ fuerat spū ꝺo
nec assisteret q̄ rpm gerebat in vtero. Tūc
aūt ꝛ spū erat plen⁹ ꝛ resalutabat i ventre.
vnde sequit. ꝛ repleta spūssancto elizabeth
ꝛ exclamauit voce magna di. benedicta tu
inter mulieres. Cuiꝰ rōnez assignat Orige.
di. Nulla eīm vnq̄ tante fuit grē particeps
aut esse poterit⁹ni⁹ei diuini germis parēs
est vnica. Beda ꝺo dicit. Eadē aūt voce ab
elizabeth q̄ a gabriele bñdicit. q:en⁹ ꝛ āgē
lis ꝛ hoibus veneranda mōstret. Theophi⁹
lus ꝺo addit. Quia aūt alie sancte mulies
reo fuerūt que tñ genuerūt filios peccato
inq̄natos. adiūgit. ꝛ bñdictus fructꝰ vētris
tui. Origen. etiā inquit. Fructū aūt vētris
dei genitricis dīm dixit. quia nequaq̄ ex
viro: sed ex sola maria ꝓcessit. Nā q̄ semen
sumpserūt a pribus fructus eoꝝ existunt.
Severus ꝺo ait. In qua pte emergit Eu
tichis redargutio. dum fructus vētris ꝛpis
asseritur. Oīs eīm fructus est eiusdem natu
re cum planta. Unde ꝛ ꝛginem relinquit
eiusdem. fuisse nature cuꝫ secūdo Adaꝫ qui
tollit peccata mundi. Sed ꝛ qui fantasti
cam opinionē de carne ꝛpisti confingunt.
in vero dei genitricis partu erubescant.
nam ipse fructus er ipsa substantia proce
dit arboris. Ubi sunt etiā dicēres quasi ꝑ
aqueductū ꝛpistū transisse per virginem.

Aduertant er dictis Elizabeth quas reple
uit spūssanctus rpm fructū vētris. hec ille
Sequit. Unde ḥ mihi vt veniat mater dñi
mei ad me. Ista aūt vt ait Nico. de lyra. nō
poterat scire Elizabeth nisi ꝑ reuelationez
spūssc. Sup q̄bus verbis inḡt Ambꝝ. ybi
ē. iō q̄ ignoraō dicit. scit eīm esse sctispūm
ad ꝓfectū sui pignoris saluter. sed q̄ nō
humani hoc meriti sꝫ diuine gre mun⁹ esse
cognoscat ira dicit. Origen. etiā ait. Conue
nit autez hoc dicēs cum filio. nam ꝛ iobes
indignū se sentiebat aduētu ꝛpi ad ipsum.
Diuina aūt ꝓuisio durerat mariā ad Eli
sabeth vt iohānis testimoniū ob vtero per
ueniret ad dīm. Tunc eīm iohannē dīs in
ꝓphetam constituit. hec ille. Qui iterū ait.
Uenerat autē mater dñi visura Elizabeth
miraculosum conceptū quē retulerat ange
lus. vt per hoc sequaf credulitas potioris
ad virginē manaturi. Et ad hanc fidē facit
sermo elizabeth dicētis. Et beata q̄ credidi
sti. q̄m ꝑficient in te ea que dicta sunt tibi
a dño. Ubi Ambro. inquit. Uideo minime
dubitasse mariam sed credidisse. ꝛ ideo fru
ctum fidei consecutam. Beda ꝺo inḡt. Nec
mirū si dñs redēpturus mundū oportunē
suā inchoauit a matre. vt per quā sal⁹ om⁹
nibus parabat. eadez ꝑsona fructū salutis
hauriret et pignore. Ambrosius aūt super
Lucaz dicit. Sed et vos beati qui audistis
et credidistis. Quecunq̄ eīm crediderit ani
ma: ꝛ cōcipit et generat dei verbū. ꝛ opera
eius agnoscit. Beda ꝺo addit. Oīs autem
anima que verbū dei mēte cōcipit. virtutū
statim celsa cacumina gressa ascendit amo
ris. quatenus ciuitatē iuda. i. confessionis
ꝛ laudis arcez penetrare. ꝛ vsq; ad ꝓfectio
nem fidei spei ꝛ charitatis quasi tribus in
ea mensibus valeat cōmorari. Gregoꝛ⁹ au
tem super Ezechielē dicit. Simul ꝛ de pte
rito ꝛ de ꝑsenti ꝛ de futuro per ꝓphetie
spūm Elizabeth tacta est. que ꝛ eā ꝓmissio
nibus angeli credidisse cognouit. ꝛ matrē
dīi. quia redemptorē humani gene
ris in vtero portaret intellexit. Et cum oīa
ꝑficēda prediceret. quid etiā de futuro se
quereturꝰ asperit. Dec ille. Dicit autez Am
brosius ꝛ Bernar. super Lucam q̄ cum in
primo aduentu virginis er salutatione ei⁹
tantā visitatiōis senserit bt̄us Johannes ꝛ
mater eius: ꝑfecta constat eos multū pio
feciſſe ex diuturna eius mansione. ſ. ꝓtres
mēses. q̄bus mōtana traxit in domo Elyza
beth. Quia ꝺo dicit euangelium q̄ exultas
mr iobes in vtero mr̄is. Est sciendus q̄ est
differētia inter gaudere ꝛ exultare. q: gau
dere est in animo letari. exultare autem est
oſtendere gaudiū aliquo signo extrinseco ꝛ
manifesto. Et si quesꝝ q̄ fuit hoc signum?
Respondet q̄ vt dicūt physici maxime sui
cēna. xxi. iij. c. de generatiōe embrionis. Fi
lius existēs in vtero matris tenet terga seu
spatulas versus ventrē matris. Faciem ꝺo
versus terga ꝛ spatulas matris. Cuꝫ igitur
beatissima ꝙ ꝺo salutaret ꝛ dulciter amplexaret sanctā elizabeth. statim. b. iohannes
duos fletus adorauit rpm existentē in vtero
q̄si benedicere quasi querēs ampletari
trē eius. Non eīm dissabat nec separabat a
ergo iobes non solus interius in animo et
tali signo mirabili voluit indicibilē exulta
tionem suam demonstrare.

Dīnt gaudere ꝛ exultare

Pars scōa huius sermonis que dicitur
moralis instructionis.

C Que est empto Marie facere ꝺbem?

Si occurrēti euāgelio dicuntur
octo de. b. virgine q̄ ꝛ nos ei⁹
imitatione debem⁹ facere: Pri
mo q̄ erurgerit statim post cō
ceptionē filij dei. vt nos ītrue
ret q̄ statim q̄n ꝺcepim⁹ ꝓpositū bonum ꝛ
salubre. iurta illud Esa. xxvj. A facie tua cō
cepim⁹ ꝛ q̄si ptum⁹ spūm salutis. debemus
erurgere a sensualitatib⁹ ꝛ pctis. ꝛ a torpore accidie. iurta cōsiliū ꝓphete Esa. lij. dic.
Consurge cōsurge induere fortitudine tua
syō. Et pauli Ephes. v. exhoitātis ꝛ dicēti
Surge qui dormis ꝛ erurge a mortuis: et
illuminabit te rps. Et Prouer. vj. inḡt Sa
lomō. Usq; quo piger dormis? q̄n exurgeS
a somno? Scōo ōz q̄ abijt. ſ. a galilea. que
interp̄tat rota vel volubilis. vt nos instrue
ret discedere ab amore ꝛ affectione rerum
mūdanarū volubilū. ꝑm consiliū Michee
ij. dist. Surgite ꝛ ite. quia nō habetis hic
requiē. vel vt instrueret nos statim ꝑcepto
ꝓpositoꝰ bono abire ad illud in opus ꝓdu
cēdū. iuxꝫ illō Job. v. Surge tolle grabatū
tuū ꝛ ambula. Tertio addit cū festinatiōe
vt instrueret nos oebere cē feruētes ꝛ velo
ces ad bn opandū. ꝛ ad currēdā viā dīoꝝ
ꝑceptoꝝ. vt dicere deo valeam? cuꝫ ꝓpha

ꝑ.cxviij. Viã mandatoꝝ tuoꝝ cucurri cuꝫ dila. cor meũ. de q̃ via etiã ꝓioue.xiij. inq̃t deus. Viã sapie monstrabo tibi. ⁊ ducã te ꝑ semitas eq̃tatis q̃o cuꝫ ingressus fueris nõ arctabũ gressus tui. ⁊ currẽs non hẽbis offendiculũ. Beda ꝙ dic. Festinãter ire est nõ pedũ gressus accelerare. ꝭ in fide semp ac ꝙ̃tute ꝓficere. Ji hoc egit vt nos ĩstrueret sine mora ⁊ festinãter cõuerti ad pniam iuxꝝ illud Eccli.v. Ne tardes ꝺnerti ad dñm ⁊ ne differas de die in diẽ. Sicut ḡ maria festinauit. ita ⁊ nos debemus festinare ad bona opa. accelerãdo. ⁊ quicq̃d boni agere valem⁹. iſtãter opando. iuxꝝ illud Eccle.ix. Quodcunq̃ põt facere manꝰ tua instanter opare. q̃ nec opꝰ: nec rõ. nec scia. nec sapia erit apud inferos quo tu ꝓperas. Ait em⁹ Chryſ. ſ. quodã sermone. Nihil est q̃ vitã nostrã ita valeat euertere. vt opeꝝ actiones dissimulare: semp̃q̃ differre. sepe em⁹ illud ofnibus nos bonis facit ercidere. Vec ille. Ũ diterũt aliq̃ sapiẽtes q̃ bonũ opꝰ nũq̃ ꝙ est differendũ. ne forte aliq̃ casu supuenien

Bonus nõ ẽ dif ferẽdũ.

te impediat. iuxꝝ illud Lucani ĩ pmo. Lolle moras: semper nocuit differre paratis. Et iõ Cato moral. in suis documẽtis ait. Rez tibi quã noscis aptã dimittere nolit: Ne rursus ḡras q̃ ias neglexeris añ. Et Horatius in epla ĩq̃t. Tu quãcunq̃ deus tibi fortunauerit horã. Grata sue manu: nec dulcia differ in horam. Et Prosper in lib. epigrã. canit. Quid iuuat in lõgũ causas ꝓducere mortẽ? Cur dubiũ expectat eras hodierna salus. Martialis ꝺo ait. Viuendi recte facturus ꝓcrastinat horã. Et Ouiꝺ. ĩ primo de reme. amo. exhortat di. Sed properа nec te venturas differ in horas. Qui nõ est hodie eras min⁹ aptus erit. Et ibidem. Dicit ego q̃ ꝓmo fuerat sanabile vulnꝰ Dilatũ lente dãna tulisse more. Dicũt etiã ꝓdicti sapientes q̃ malum semper differri debet. ſi forte aliq̃o casus supuenies impediat eꝝ ppetrationẽ. Quarto addit in montana. vt nos instrueret ꝙ̃scẽdere ad vite altitudinem. appetendo celestia ⁊ apptopinquando ad ea

Celesti bus ap ꝓpia q̃s nostrum illud ꝓ. lxxxiij. Ascensiones in cõde ꝺisposuit in valle lachrymarũ ĩ loco quem posuit. Etsi benedictionem ꝺabit legislaꝝ. ibũt de virtute ad virtutẽ. videbit deus deoꝝ⁹ in syõ. Ebijt q̃s in mõtana, vt

fernando ꝓsiliũ angeli q̃ dedit loth Geñ. xix. c. ꝺi. Ne steꝝs in oĩ loco circa regionem: ostẽderet q̃ licꝫ via virtutũ sit difficilis. ſi: Ety. tñ non ꝺs homo rõne difficultatis desistere: sicut nec illa cessauit ab ascẽsu montana. incedẽdo p viã sarolam ⁊ arduam et pedester. ambulando. Ad acquirẽdas enim ꝟtutes nõ sine labore puenit sicut nec ad montana. sine difficultate ascẽdit. Ũ mestrice ꝺr. Ablq̃ labore graui nõ pñt magna parari. In hoc etiã labore quem sustinuit beata virgo ascendẽdo p hanc viã difficilẽ ostendit nobis verã esse illã Senece sniam in. ij. lib. de ira dicẽtis. Nihil est tam difficile ⁊ arduũ quod nõ humana ꝑsẽs vincat. Et sideo ls verus sit quod ait ĩpator in. H. sanctus. in auc. de mona. ſ. q̃ non facilis est vite mutatio: sed cum magno sit animi labore. Nos tñ scientes q̃ animꝰ ola vincit atq̃ ettã ꝓires corpus habere facit ẽm sententiã Ouidij in. ij. de ponto. Debemꝰ ꝓficisci p viã aꝝtam que ducit ad vitas. Adatvij. ſ. per viam virtutis que est arcta: ⁊ nõ ire per viam facilẽ que descẽdit ad infernũ vt inquit Virgilius. vj. Eneyõ. in persona Sibylle dicẽs. Facilis descẽsus auerni ⁊c.

Quinto addit. in ciuitatem iuda. Judas aũt confitens interꝓetatur. vt nos instrueret ad confitendꝫ pctã nr̃a ⁊ diuulgandas ꝺiuinas laudes maxime eũdo ad ecclesias ad ꝓdicationes ⁊ missas ac alia ꝺiuina officia. Vel abijt ĩ ciuitatẽ iuda. vt nos ĩstrueret ad intrandũ claustrum regularis obseruantie quod est ciuitas cõfitentiũ peccata ⁊ laudes deo canentiũ. De qua ciuitate ponit moraliter potest illud Eccl. x. Labor stultorum affliget eos qui nescit in vibes pgere. Sexto addit. in domũ zacharie. vt nos instrueret non debere sequi cogitationes vanas. sed semp memores esse mandatoriũ ꝺei ad faciendũ ea. iuxta illud Numer. xv. Memores ꝓceptorum ꝺñi faciant ea. Zacharias enim memor ꝺñi interꝓetatur Intrauit etiã in domũ zacharie vt seruiret Elizabeth mater regis matri militis. In quo ꝺedit nobis exemplum humilitatis ꝙ seruemus illud Matthe. xx. c. Quicũq̃ voluerit inter vos maior fieri. erit vr seruus. Quod faciebat Paulus qui dicebat. ſ. ad Corinthi. ix. Cum liber essem ex omnibus. omniũ me feci seruũ plures lucrifacerem. Voc aũt pfectissime adimpleuit magister humilitatis ꝺns noster iesus christus qui de seipo inquit Matthei. xx. Non veni ministrari sed ministrare. Et Luc. xxij. dicebat

apostolis. Ego aũt in medio vestrum sum tanq̃ qui ministrat. Ob quã causam papa vocat se seruũ seruoꝝ dei. vt ꝓtz in ꝓmio decretaliũ: serti ⁊ clementinarũ. Et simil⁹ vt in. l. ſ. circa pn. C. de offi. ꝓcfe. pre. afri. Jtẽ intrauit in domũ zacharie senis ⁊ mutos infirmoꝝ. ⁊ sani fratres vt infirmis ministrẽt. Suadeo. cõsiliũ Eccli. vj. dicẽtis.

Non te pigeat visitare infirmũ. ex hoc enim dilectione firmaberis. Septimo addit. in dilectione firmaberis. ex hoc ẽm ditur. ⁊ salutauit elizabeth. vt nos instrueret in solo deo sanctitatẽ nostri desiderij ⁊ eus ꝓpheta illud ps. lxxij. Deus cordis nr̃i ⁊ pars nostra deus in eternum. Elizabeth nãq̃ dei nostri sanctitas interꝓetat. Jtez salutauit elizabeth: vt nos ĩstruerer bonũ ꝓpositum ⁊ gr̃am ꝓceptã primis cõsicare. sicut ipa fecit elizabeth ⁊ puero eius. Jtem salutauit Elizabeth pregnantem. vt nos instrueret debere cõgaudere de bono ꝓposito ab altero cepto. Quia scriptum est Eccli. xliij. Erubesce a salutatibꝰ de silẽtio. Vbe ergo illis qui ꝙgnates spũalr̃ faciunt aboꝝtiri. ⁊ prauio cõsiliꝭ suffocãt partum in vtero. Scriptum est em⁹ Amos. ſ. Super tribus sceleribus filioꝝ Amon. ⁊ sup ꝙtuor non conuertã eum. eo ꝙ dissecuerũt pregnantes Galaad. Item beata virgo intrauit domũ ⁊ salutauit elizabeth intus. in domo. vt ostẽderet ꝙ illi qui extra vagantur indigni sunt eoꝝ salutatione. Quia inquit ꝺns Matthe. x. Neminẽ ĩ via salutaueritis Et Amos. v. dicit. Jn cũctis que foris fiũt dicit vhe. Ambitiosi nãq̃ amãt salutationes forenses. ſ. salutari in foro. vt inq̃t ꝺns Matth. xxij. Esau aũt quia foris erat amisit benedictionẽ paternam primogenite. Gene. xx. Chryſ. autẽ sup Matth. inquit ꝙ ideo visitauit Elizabeth: vt arcanum ꝺei incarnationis mysteriũ quod ꝓpalare nolebat: ipsi Elizabeth cognate sue sancte aperiret. ⁊ simul cum ea de acceptis a deo beneficijs gras illi referret. Alys ẽo non manifestauit rõne quaꝝ Chryſ. vbi. s. assignat dicens. Celabat que. s. dicta sunt in se ẽo. nec cuiꝙ hoim pandit. Non enim credebat ad alios posse fidẽ adhiberi mirãdis relatibus: imo magis putabat se passi cõuitia si diceret. q̃si volẽs scelus ꝓpriũ palliare, Grecus ẽo expositor sup Lucam

Ti sacra scriptura dicit q̃s exurgere tripliꝝ. Aliquãdo a somno culpe. vt dictũ est in pte precedẽti. Unde dicebat apostol⁹ ad Roman. xiij. Hora est iam nos de somno surgere. In peccatis enim permanẽs. dicit ꝺormire: quia sicut in somno dormiens nil meritoꝝ operis agit quia vsus liberi arbitrij est ligatus. ita peccator in tali statu q̃s opus agat de genere bonoꝝ nihil meret quoad vitam eternã cõsequendam. Et sicut ꝺormiẽs in somnis videt sibi aliq̃s habere multas ꝺiuitias ⁊ delitias. ⁊ in eis gaudere

Z Erurge redi q̃s tripliꝝ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed euigilãs se illis vacuũ videt. ⁊ q̃s illusum vñ tristat. ita pcõi videt q̃ ista bona mũdi teneat ⁊ possideat. ⁊ duz sperat se in eis pmanere. in morte q̃s euigilat. ⁊ tunc cernit illa bona falacia fuisse ⁊ transitoria ⁊ ea carere. seu illa dimittere p mortẽ sicq; affligit ⁊ multuz doler. Usi ps. lxxv. inquit Dormierũt somnũ suũ ⁊ nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus suis.

Aliquãdo aũt oz erurgere penitẽo in spe venie. Quãdo em̃ quis de pctis suis penitentiã agit oz sedere p humiliationem sui. Nã ⁊ de more loquendi est: vt cũ q̃s humiliaf dicat postmodo ad sedendũ. Unde xpus p ps. ps. cxxviij. humiliationẽ sue passionis vocat sessionẽ: dño patri ait. Tu cognouisti sessionẽ meã. i. approbasti ⁊ gratã hõi sti h umiliationẽm meã Zali igit humiliato ⁊ sedenti in penitẽtia oz vt erurgat. s. speranda venias peccatoz. ⁊ adiutoriũ gratie ad bene opandũ. Nam vt ait Amb. de penitentiã. dist. s. c. nemo. Nemo potest digne agere pniam nisi qui sperauerit veniam. Unde ipsis penitentibus dicit pphet̃a ps. cxxv. Surgite postq̃ sederitis qui manducatis panem dolorꝰ. i. vos qui pascimini dolore ⁊ lachrymis cõtritionis. postq̃ sederitis. s. humiliauerit̃is vos. surgite ad spem venie. Aliquãdo vo oz quis surgere ad pfectũ gratie eleuãdo se ad cõtemplandũ celestia ⁊ ad illa festinando. Et isto modo loquitur spũssanctus anime a deo dilecte. Can. ij. c. dicens. Surge ppera amica mea columba mea. formosa mea ⁊ veni. s. ad cõtemplationẽ supernoz. ⁊ pfectionẽ vtutũ. Jam em̃ hyems. scz peccatoz. trãsijt imber s. passionũ. abijt ⁊ recessit. flores. s. sanctoz deũ derioũ apparuerũt in terra nostra. i. in alia sancta. Et isto tertio modo surrexit bñdicta ds go cum oz. Erurgẽs maria abijt in mõtana cũ festinatiõe. Unde dicere possumꝰ quia maria. s. pmo in mõtana diuinoz. s. sanctuz me trinitatis. Nas tota trinitas in ea suos excellẽtissimas pprietates posuit.

Multi plicit̃ a mõtana.

Scdo abijt in montana angeloz. Oẽs em̃ eoz dignitates ⁊ ofa eoz misteria ipa vna ⁊ sola in se comphẽdit. Tertio abijt in montana celoz. quia recte ipa oz celum ꝓpter sui amplitudinẽ habuit em̃ amplũ affectũ ad diligendũ. amplũ vterũ ad deũ capiendum. amplũ intellectũ ad cognoscendum. ⁊ amplũ sinum ad compatiendũ. Quarto abijt in mõtana patriarcharũ: Oẽs q̃q; gratias ⁊ excellẽtias q̃s habuerũt patriarche q̃bus deo fuerũt accepti. multo excellẽtius habuit beata ds go. Quinto abijt in mõtana ꝓphetarũ. Ipsi em̃ q̃q; ꝓphetabãt de ꝓterito. quãdoq; de futuro. ⁊ quandoq; de ꝓsti occulto. Beata aũt ds go oibus his modis excellẽtissime prophetauit. Uerto abijt in mõtana seminarũ. Oẽs em̃ benedictiones quas habuerũt dñe veteris testamenti sparsim ⁊ singulatim: hec vna virgo simul completa est. Septimo abijt in montana creaturarũ. s. recipiẽs in se oẽs perfectiones earũ. q̃ ofa quia patent ex dictis in aljs sermonib̃: breuitatis causa ptranseo ad pns. solũ intendens hic declarare quõ ipa gliosa ds go ascẽdit in mõtana vere bñ militaris. fraterne charitatis ⁊ contẽplatiue iocunditatis. Quãtũ ad ꝓmũ. s. de vera humilitate potest exponi illud Genes. xxi. In mõte saluus te fac. Nam vt ait Gratianus in. ꝟ. taciturnitas. de peni. di. s. Sine humilitate nemini põt esse salus. Dicitur autem humilitas ⁊ vallis ⁊ mons diuersis respectib̃. Nam vallis oz q̃ est in imo. Per humilitatẽ aũt habet vera cognitio ꝓprie vilitatis! Est enim humilitas vt ait Bern. ꝟtus qua homo veritima sui ꝓspitus cognitione sibi vilescit. Et sm hoc exponit illud ps. cxij. q̃ ait deo. Emittis fontes. s. gratiarũ in cõualibus. i. mẽtibus humiliũ. Adõ q̃ oz humilitas inquantũ ꝓam elongat mẽs ad cognitionẽ dei ⁊ aliarũ virtutũ. et demũ exaltat in celuz Quia qui se hũiliat exaltabit. Matth. xxiij. Et sm hoc Anselm. in lib. de similitudinibus assimiliat eam monti ad quẽ ascendit septẽ gradibus. Erurgens igit maria ascẽdit hunc mõtẽ vere humilitat̃. ⁊ visitauit Elizabeth se humiliando inferioi. pgens regina ad vasallam. dña ad ancillã. mater dñi ad matrẽ seruuli. Quod intelligẽs elizabeth visitata ⁊ a spũsancto edocta. exclamauit voce magna. Oẽ exponens Bern. ait. Non tã clamorosa q̃ deuota. Deuotio em̃ clamor est. Nas Eroñ. xiij. moyses. ⁊ Dan. xiij. susanna. ⁊. s. Regum. s. anna sine voce clamauerũt. Unde non clamor: sed amor clamat in aure dei. Exclamauit autem. s. ex pleno clamauit. Repleta em̃ spũsancto Elizabeth tacere nõ potuit. Nam ex abũdantia cordis os loq̃t. Matth. xij. Dixit aũt. Unde i. qua iusticia vel ꝓbitate meis scilz vel meritis accidit hoc mihi fideli seruli sui ac maledicte vt veniat mater dñi mei. virgo fecũda. iuuenis ac benedicta ad me ⁊ nõ ego ad illã dominã ⁊ reginã meã. Et ita exponit brñ Amb. in q̃dam homel.

Ubi Charitas ꝺ̃ mons.

Scõo. brã ds go ascẽdit in mõtana fraterne charitat̃. Charitas em̃ oz mõs ille de q̃ isqt̃ ꝓpheta ps. xlvij. Mons dei mõs pinguis: mõs in quo bñplacitũ est deo habitare in eo. Deꝰ nãq; charitas est. s. Jo. iiij. Et trãsumptiue i. e. abijt. vj. q. iij. Per istã igitur montẽ ascẽdit brãtissima ds go vt saluta ret Elizabeth q̃ eam consolaret de donis a deo receptis. ⁊ illã a verecundie pena liberaret. Et em̃ oz Luce. s. erubescebat Elizabeth se grauidã reperi in senectute. ⁊ carnalibꝰ actibꝰ operã dedisse. ⁊ tõ occultabat se verecũdabat̃ se esse grauidã. postea in dño gloriabat̃ se ꝓphetã ⁊ plusq̃ ꝓphetã concepisse. vt isqt Amb. vbi. s. Ascendit ergo regina celi sup illuz montem charitatis: vt sua serissima salutatiõe spũsctõ repleri faceret brũ iohãnẽ ⁊ matrẽ ei9. Uñ oz i euãgelio hodierno. Et factũ est vt audiuit salutationẽ marie. Elizabeth: exultauit infans in vtero ei9. ⁊ sic spũsctm recepit ꝟtute verbi virginei. ⁊ ꝓ ipm spiritũsctm babtizatus est ⁊ ab originali pctõ mundatus est. vt inquit Petrus damianus in quodã sermone. Quam repletionẽ spũsancti sentiens beatus Jobes filiũ dei ventre ad se. ꝓ gaudio in matrẽ vtero tripudiauit: ⁊ motu saluauit quẽ voce nõ potuit. Exultauit em̃ quasi gestiẽs salutare dñm suũ ⁊ matrem ei9: eisq; assurgere. Jõ Chrysо. super Luc. ait. Ideo xpo fecit Maria salutare Elizabeth: vt sermo ꝓcedens de vtero matris vbi habitabat dño. per aures Elizabeth ingressus ad cor descenderet ad Jobem: vt illic eũ vngeret ꝓpheta. Dec ille. De repletione quoq; spũs scti ipsi⁹ Elizabeth et virtute salutationis ꝙualis oz vbi. s. Et repleta est spũsancto Elizabeth. ⁊ ppheta dixit brẽ virgini dicẽs. Bñdicta tu inter mulieres. s. inter oẽs mulieres bñdictas maiozi bñdictione ꝓ signis furta illud Eccli. xxiij. In multitudine electorũ habebit laudẽ ⁊ inter bñdictos benedicet. Item benedicta tu singulariter q̃ eos virgo cuz fecũditate. ⁊ mater eõ ꝙginitate ⁊ genuisti deum qui creauit te. Ecce ꝺo

Deus de Maria fuit et Maria dei.

fuerũt in brã virgine ꝓpter q̃ singulariter fuit bñdicta. Primũ fuit hũilitas. quia em̃ se vacuam ostendit. ideo impleri meruit. Unde ei dixit angelus. Ave grã plena. Secundũ fuit ꝙginitas. quã vt melius custodiret frequentias hominũ fugiebat. ꝓpter qõ dñm comitem habere meruit. Uñ ei dictũ est. dño tecũ. Tertium fuit dei ⁊ primi charitas cuius amore hominum maledicta cõtẽpsit. ⁊ ideo bñdicta fuit ab angelo. q̃ triũphantẽ ecclesiã reparauit. Bñdicta q̃s fuit ab elizabeth. quia ecclesiã militantem iam quasi mortuã suscitauit. Quantuz em̃ fuerit beatissima virgo repleta charitate. apparuit ex hoc q̃ ipa postq̃ salutauit elizabeth mãsit cum ea quasi tribus mensib̃. Quia em̃ vt habetur Luc. s. quãdo ipsa bñdicta dei mater concepit filium suum. erat sextus mẽsis cõceptionis beati Johannis. Ideo ipsa pissima virgo voluit ibi circa tres mẽses ꝓmanere vt interesset natiuitati beati Johãnis. ⁊ illi charitatis obsequia nam angeloz in tuo ortu tibi ministrantẽ gine celi charitas. que deũ in vtero suo habens: cognate sue Elizabeth ac puero eius vt empticia ancilla humillime seruiebat.

Tertio ascẽdit in mõtana cõtemplatiue iocũditatis. Contemplatio em̃ est mons ꝛ cunditus. de quo inquit deus Esa. lvj. Adducam eos ad montẽ sanctuz meũ. ⁊ letificabo eos in domo orationis mee. holocausta eorũ placebunt mihi sup altari meo: q̃ domus mea domus orationis vocabit̃ cũctis populis. hec ibi. Figurat aũt mons iste p montẽ thabor: ad cuius summitatẽ ducẽs Jesus Petrũ Jacobum ⁊ Johannẽ trãsfiguratus est ante eos. Mat. xvij. ostendens eis aliqualiter gloriã suam. Et cuius visionis suauitate inebriatus Petrus ait. Dñe bonum est nos hic esse. Ad huꝰ ergo montis ascẽsum oportet ducere Petrũ qui' interpretat discalciatus. ⁊ Jacobũ qui interpretat supplãtãs. ⁊ Johanem q̃ interpret̃ in quo est grã. i. oportet mundũ contẽnere diabolum ⁊ eius cõtationes supplantare. ⁊ carnis castimoniã gratiosam habere. ⁊ per hanc contẽplationẽ ascendit mens humana vsq; ad exercitius patrie supne. de qua Esaie. lj. oz. Gaudiũ ⁊ letitia inuenietur in ea gratiarum actio ⁊ vox laudis. Per hunc montẽ contẽplationis trãsiuit beata virgo que mentẽ semper in diuinoz contẽplatione eleuatã tenuit. qõ clarissime in suo mirabili cãtico mysticis sententijs pleno ostẽdit. de quo m'sequẽti sermone disseremus.

Contẽplatio

ff

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quõ nos ascẽdere in montana ꝺ bemus

Wemp quoꝯ delectata est habitare ī montanis.q: fundamẽta eis fuerũt in montib⁹ sctis.vt ꝺr ps.lxxxvj. Debem⁹ igit & nos p mõtana nra ascẽdere & ibi trib⁹ mensib⁹ moari.i, in alto cõremplatiõis pseuerare q̃usq; ī nobis defecerit ioꝺinat⁹ amor mũ di nri & nr̃oꝝ. Sic ꝺ̃ menslo a mene ꝺr.qõ est defect⁹. Et ꝺ ẽ qõ dictũ est Abrahã. Gen. xij. Egredere de terra tua & de cognatione tua.& de domo patris tui. & vade in terrã quã mõstrauero tibi. Ad hoc aũt facieꝺũ nos hortat ꝺ⁹ dicens cuilibet nostrũ illud Ezo.xxiij. Accede ad me in mõte & esto ibi Iste nãq; est mõs ille de q̃ spãliter exponi potest illud qõ in eodem.c.ꝺr.ſ. Habitauit gl̃ia ꝺ̃i sup montẽ synai. In isto monte erauꝺit ꝺeus oõnes sibi factas.vñ dicebat p̃s.in. Erauꝺiuit me ꝺ⁹ mõ. sctõ suo. Ops aũt nos esse mũꝺos coꝺe si cũ purissima ỽgine ad summitatẽ hui⁹ montis volumus puenire. Dicit ẽnim ꝓpheta p̃s.xiiij. Pñe q̃s habitabit in tabernaculo tuo: aut q̃s requiescet in mõte sctõ tuo? Et rñdet. Innocẽs manib⁹ & mõꝺo coꝺe. Jõ ꝺormientes in pctis & somnolenti ac pigri non pñt ascẽdere montẽ istũ. iuxta illõ Ezo. xix. Nõ poterit vulgus ascẽdere in montẽ. In mõtẽ.ſ. cõplationis.ꝺe q̃ ps. lxxxiij. ꝺr. Mõs syon in quo habitasti in eo. Syon q̃ppe interp:etat speculatio. quẽ montẽ ꝺ⁹ valde diligit ꝺicente ꝓphet̃a.ps.lxxvij. Jnꝺurit eos ī montẽ sctificatiõis sue.montes syon quẽ ꝺilexit. Qui aũt sup istũ montẽ ꝺeuote ascẽꝺerit:saluabit̃. Scriptum est ẽm Abꝺie vnico.c. In mõte syõ erit salvatio. Nõ est ꝺo mirãꝺũ si, btã virgo libẽter montana ascẽꝺit. nã & filius ei⁹ solit⁹ erat ascendere mõtes cã oꝛõnis. vñ Mat. xiij. ꝺr. Ascẽꝺit in montẽ solus oꝛare. Et iꝺeo habeꝺ Mar. vj. Iste est mõs ꝺ quo Apoc. xxj. inq̃t btũs Job. euãg. Susturat me in spũ in monteꝫ magnũ & altũ. Jn istis quoq; mõtonis cõplationis btissima virgo bibebat aquas ꝺulcissimas ꝺiuine ꝺolationis. Prophetarũ ẽm fuerat Johel. iij. & Amos. ix. Stillabũt montes ꝺulcedinẽ scs mri ꝺei. De istis etiam montib⁹ p̃ꝺixerat ꝺauiꝺ. ps. cix. Rigãs scs ꝺei. montes ꝺe supioꝛib⁹ tuis⁹ montes stabũt aque scs ꝺiuine ꝺolationis. Jn istis quoq; montib⁹ pascit filiꝰ ỽginis ꝺeuotos suos tanq̃ in pascuis. ꝺe q̃b⁹ ꝺicipõt illud Job. xxxix. Circunspicit montes pascue su.e. Jn istis montib⁹ stanti virgini ꝺilecte ꝺ⁹ benedicte veniebat eius ꝺulcis filiꝰ ad eaꝫ recreanꝺas. Vñ ipsa in q̃t Cañ. ij. Ecce iste venit saliẽs in mõtibus. Sup istos montes er charitate & cõpassione deflebat ipsa virgo pissima peccata hominũ. sicut pphetarum fuerat Jheremie.ix. vbi ꝺr. Super montes sumam fletũ. Ẽn & nos ꝺebemus in istis montib⁹ peccata nostra deflere. vt simus ꝺe illis ꝺe quibus ꝺr Ezc. vij. Erunt in montibus sicut colũbe. Columba enim habẽs gemitus ꝓ cantu. Jn istis aũt montibus pascẽtur simul cum beata virgine aie nostre spũalis consolationis refectione. sicut ꝓꝺictum fuit Ezech. xxx iij. vbi ꝺr. Jn pascuis pinguib⁹ pascẽtur sup mõtes Jsrl. Jsrael ẽm viꝺẽs ꝺeũ vel ꝺei visiõ interpretatur. Et iõ ꝺe⁹ nos hortat ascẽꝺere montes istos Josue. ij. ꝺi. ad montana conscẽꝺere. Verificabit ẽm ꝺe nobis illud Judicũ. ſ. Fuit ꝺns cũ Juꝺa:& mõtana possẽꝺit. Ad ista aũt montana non pñt puenire cũ beatissima virgine illi q̃ sunt implicati in terrenis cupiꝺitanꝺ⁹ qui ꝺicere possunt illud Job. xvij. Nõ poterim⁹ ad mõtana cõscẽꝺere. Ad ipa mõtana marie ꝺebẽt pastoꝛes & ꝓlati ascẽꝺere. Scriptũ ẽ Jhere. xxxij. Habitaculũ pastoꝝ ī ciuitatib⁹ mõruosis. Jn mõtib⁹ ẽm istis inueniet beatã virginem que visitabit eos sicut visitauit cognatam suam Elizabeth. Ꝑ qua nos etiam faciet visitari ipse benedictus eius filius. Amen.

De eiusdem sanctissime virginis visitatione. Sermo. ij.

Agnificat anima mea ꝺnm. Luc. ſ. Inquit ꝺiuus ambrosius sup Lucam. Sicut peccatum a mulieribꝰ incepit.ita & bona a mulieribus inchoãtur. Unde nõ ocium videtur q̃ & ante Johãnem Elizabeth prophetizat. & Maria ante ꝺñi generationem. Sequitur aũt vt marie quo persona melioꝛ.eo ꝓpheta fit plenioꝛ. hec ille. Beatus vero Basilius addit ꝺi. virgo ẽm intentione sublimi ac speculatione pfunda inmẽnitatẽ cõtemplãs mysteꝛij. quasi pfundus gradiens magnificat ꝺeum ꝺicens. Magnificat anima mea ꝺnm. Hoc autem ꝺulcissimũ canticũ tympanistria nostra de cantauit in ꝺomo elizabeth. q̃ visitata & salutata ipsa cognata sua: sentiẽs humilitãm ꝺei mater se beatam ꝓꝺicari ab eliza-

beth ꝓtinus ī laudes ꝺei ꝓrupit. verba thematis nostri ꝺecantans. q. ꝺ. ꝑm Nico. ꝺe lyra super Luc. O Elizabeth tu me magnificas. sed ego totus ꝺeo attribuẽs. ipm magnifico in hoc cantico. De quo treꝫ considerationes faciemus.

Prima ꝺicetur sublimitatis.

Scõa modalitatis

Tertia ꝺo appellabitur causalitatis.

Circa primã huius sermonis que ꝺicit sublimitatis.

Excellẽtia cãtici magnifici ostẽꝺitur.

Sublimitas & excellentia cãtici ỽginalis ostẽꝺitur tripliciter.

Primo rõne oꝛdinatiõis. Nam vt ꝺicũt ꝺoctores catholi. oĩa cãtica veteris testamẽti sũt sub oꝛdinata canticis noui testamẽti. maxime ist⁹ excellẽtissimo cãtico mris ꝺei. cui oĩa illa cantica velut vmbꝛa ꝺeseruiũt. Precessit enim primo canticum Moysi Exo. xv. scs Cantemus ꝺño &c. Et ꝑm spũalem sensum significat liberationẽ a seruitute petẽꝺus. Secundo canticum populi Jsrael. ſ. Ascenꝺit puteus &c. Numeri. xxi. Et notat largitatem gratiarũ & ꝺonoꝝ. Tertio canticum Delboꝛe. ſ. qui spõte obtulistis animas vestras &c. Judi. v. & insinuat obeꝺientiã subꝺitorum. Quarto canticus eiusꝺem Moysi. ſ. Audite celi que loquor. Deuter. xxxij. & ꝺemonstrat instructionẽ ꝺiuinoꝝ eloquiorum. Quinto canticum Anne. ſ. Exultauit cor meum in ꝺño. ſ. Reg. ij. Et signat ꝓbatem gratuitorum. Sexto cantica ꝺiuersa Dauiꝺ in psalmis. & figurant varietatẽ ꝺulcium sonoꝝ. ſ. gauꝺioꝝ mentalium. Septimo cantica canticoꝝ Salomonis. & signiſicant conjunctionem amoꝝ. Nec aute⁹ omnia cantica ꝺeseruisse cantico virginali paret. Nam ipse tympanistriam nostraꝫ ꝺescribit euãgelista a virtꝰ ꝺenuꝺatam: cuꝰ ei per angelus ꝺr Aue. i. fine vbe. i. fine pecc̃ato. Item gratꝰ fecunꝺatum cũ subꝺit. gratia plena. ac ꝺei solius imperio subiugatam cum infert. ꝺominus tecum. benedicta tu in mulieribus. quasi ꝺiceret. Mulieres cetere sub viri potestate sunt tu soli ꝺño qui est tecum. Jtẽ insinuat eã ꝺiuinis eloquijs illustratã. qñ cogitabat q̃lis esset ista salutatio. ruminãs scripturas & iteruꝫ querens. Quomoꝺo fiet istuꝺ. Jtẽ tanti filii ꝺeitꝰ plenam: quia inuẽta est in vtero habẽs ꝺe spũsancto. & modulatis gauꝺijs ꝓꝺotatã. ac ꝑ amorẽ totaliter ꝺeo cõiunctam cũ ad montẽ cõtẽplationis & ꝺiuine laudis ascẽꝺens cecinit ꝺicens. Magnificat anima mea ꝺnm. Et exultauit spiritus meꝰ in ꝺeo salutari meo. Et aꝺuertẽ ꝺiligẽter q̃ quicꝺ in canticis canticoꝝ peritꝰ aut factũ esse ꝺescribitur: totũ & plus hic lucide habitũ insinuatur. Nam ibi petit oscu lum cum ꝺr. Osculetur me osculo oris sui vt habetur Cañ. ſ. c. hic habetur cõiunctio scs ꝺiuine nature cũ humana. Ibi postulat tractio ꝺum ꝺr in eodem. c. Trahe me post te. Vic habetur ꝺiscursio. nam Maria pergit cũ filio in vtero aꝺ Elizabeth. Ibi queritur locus pastus & accubitus ꝺum ꝺr in eoꝺẽ. c. Jnꝺica mihi quẽ ꝺiligit aĩa mea. vbi pascas. vbi cubes ī meꝺie. Vic habeẽ mẽtis. Item videbatur longe saliẽs ī mõtibus. vt. habeẽ. ij. c. hic festinãter ꝺucit in montanis. Ibi querebat in lectulo & non reperiebat. vt ꝺr. iij. c. hic clauꝺitur in cor lectus vt ꝺescẽꝺat. vt ꝺr. vj. c. hic humiliatur vt se ostẽꝺat. Ibi cõuersio ei⁹ aꝺ humanã naturã speratur. vt habetur. vij. c. hic ifacta ꝺemonstratur. Ibi incarnãꝺus petebatur aꝺ oscula & amplerus. vt habeẽ. viij. c. hic incarnatus alitur & ꝺatur omnibus eius ꝺesiꝺerantib⁹ amplerus. Scõo apparet huius cãtici excellẽtia ratiõe cõprehensionis. Voc ẽm canticum cõprehenꝺit in se canticũ vite eterne siue significationẽ eius. De quo celesti cãtico ꝺr Apoc. xiij. q̃ sancti cantabant canticum nouum ante sedem ꝺei et agni. Sciendum ergo q̃ primꝰ gradus et summus beatitudinis est visio ꝺiuinitatis: in qua coasistit felicitas. c. ieiunias. ꝺe consecra. ꝺist. v. Et ex hoc gradu ranq̃ ex fonte omnis alius gradus beatitudinis ꝺerivatur. vt inquit beatus Thomas in. iiij. ꝺist. xlix. q. omnes alij theologi ibiꝺes. Jn qua visione anima elevata mox ꝺeuꝰ magnificat: vt primꝰ versus insinuat Et quia tanti boni visio sine immenso gauꝺio esse non potest: statim exultat spiritus in ꝺeo salutari suo. vt ꝺicit scõs ꝺnus. Jn hoc aũt lumine & gauꝺio anima seipsaꝫ cognoscit. & viꝺet se illa tanta gl̃ia inꝺignaꝫ & sic fatetur se humilẽ ancillam. vt terrius versus sonat. Vnꝺe cõparat premia ad merita & premiatũ ad premiantẽ. & aꝺꝺit. Oꝛ fecit mihi magna. mihi ꝺigno magna p̃mio tribuenꝺo premiãs qui potens est. vt

Ois in cãticis septa ī magnificat diꝺicuntur

R Magnificat cõprehendit cãticuꝫ vite eterne.

Universidad de Deusto
Biblioteca

habetur in ẽrto versu. Inde ho pspicit nõ ex meritis humilitatis, ꝫ ex mera mia dõs beatos beatitudinẽ cõsecutos, ⁊ dicit i ẽdẽ to versu. Et mia eius a pgenie in pgenies ⁊c. Postmodũ de ipsa imp3portionata p portione. s. premij ⁊ premiate anime disse rẽs. cũ anima habeat vltra id gõ de sui na tura ꝓsequi põt: fatetur id euẽire ex mera dei potẽtia dicẽs i sexto versu. Fecit poten tiam in brachio suo Sed ipsa potẽtissima manu iutuet equissimã iustitiã malos me rito punientẽ ⁊ dicit. Dispsit supbos. mẽte cordis sui: ⁊ deposuit potẽtes de sede. i. vij versu. Et qm nõ est parua portio illis sum me felicitatis societas beatoꝝ replera ad superabundantiã, ⁊ inebriata ab vbertate dom dei. ipsoꝝ intuetur. ⁊ ait in versu. viij Esurientes impleuit bonis ⁊c. Qm ho ista esuries non est in patria sed fuit in via. ibi intuetur ꝓmissiones factas sub duplici te stamẽto testãte. ps. xlvij. Sicut audi. sic vi dimus ⁊c. exultatoꝝ i tali pspectu. iuxta il lud Cañ. s. Exultabimus ⁊ letabimur in te memores vberũ tuoꝝ. i. testamentoꝝ. Et si cut sunt duo testamẽta, sic submittit duos versus. s. Suscepit israel puerũ suũ, ⁊ sicut locut est. p nouo testamento. Sic igit ap paret quõd istud canticum canticoꝝ. s. Ma gnificat. omnia cantica continet paradisi. vbi effectualiter sine cessatione cantat hoc canticum nouuꝝ magnificat. ꝑm illud ps. celir. Cantate dño cãticũ nouuꝝ. laus eius i ecclesia sanctoꝝ. Qõ canticũ dr nouuꝝ no uitate vniuersitatis. qr factuꝝ est a matre ⁊ dña vniuersoꝝ. Itẽ nouitate potestatis. qr nunq̃ visa est tanta potestas sicut illa de q̃ dicit. xxxj. Nouum faciet dñs super ter ram femina circũdabit virum. Item noui tate iocũditatis. Nullum essi canticuꝝ can tatur in ecclesia tanta iocũditate sicut ma gnificat. hec iohãnes ꝺ dñici cardinalis sup Magnificat. Magister ho Johannes gerson cancellari' parisiẽsis in suo tracta tu ꝑmo sup magnificat dicit. Quid appro priatius q̃d ve diuinius poterimus accipe re q̃ ipmmet psalterũ. Marie decachor dum habẽs decẽ versus quasi totides chor dul3 sonoriſſimas ꝛformiter ad illud vni uersale decachor: cũ totius rationalis crea ture. qõ cõnectitur er. ix. ordinib angeloꝝ quasi. ix. fidibus arguris. tucta er homini bus decima quã in primis parẽtib ꝓ pec catũ ruptã summ noster cytharista repa rauit. vt cõcordaret psalteriũ iocũdum cũ cythara. Est itaq̃ prima huiꝰ psalterij ma rie chorꝺula sonãs dei magnificẽtiã. qr do minꝰ est cuꝰ elevata ẽ magnificentia. sup celos. Magnificat inq̃t aia mea dñm. non dicit illũ vel illũ, ꝫ simplr ⁊ antonomatice dñm. Scõo magnificat in salutatiõe. pio pterea vocat ipm salutare. qr dñs est salus Tertio magnificus est in respectiõe humi liũ ⁊ beatificatõe. qm excelsus dño ⁊ humi lia respicit. Quarto magnificus in magna rũ opatione ⁊ nois sui sanctificatione. Qr inquit fecit mihi magna q̃ potẽs est: ⁊ scũm nomẽ eiꝰ. Cõsonat ps. cxxvij. Qr magnifi casti sup omne nomen sanctũ tuũ. Quinto magnificus est in mia ⁊ miseratione timẽ tibus eũ. Sexto magnificus in superboꝝ mẽte. cordis sui deiectione siue dispersiõe Septimo magnifice in humiliũ exaltatõe potentibus de sede depositis. Octauo ma gnificus in esurientium impletione cuꝰ di uites dimisit inanes. Nono magnificus in perditoꝝ liberatione. qr suscepit israel puerum suum. Decimo magnificus in pro missoꝝ suoꝝ cõpletione. Sicut locutꝰ est ad patres nostros abrãã ⁊ semini eius i se cula. hec ille. Cui cũ respõdisset eiꝰ discipu lus sibi placere hãc expositiões. Nõ ille tra ctatus ꝓcedit per dialogũ. subiũxit pdictꝰ doctor dicẽs. Quidho celestes si varios om niũ organoꝝ sacre scripture modulos: imo voces oĩs generis musicoꝝ ꝛcordare face remus cum hoc Marie psalterio decachor do. Et iterũ dicit. Sciasꝰ filꝰ q̃ in auribus suis nostra psaltes copiosissime ⁊ distincte fine faciebat resonare voces oĩm musicoꝝ dum mẽtis intuitũ simul cũ plectro medi tationis liberrimo discursu miraq̃ celeri tate diffundebat vbiq̃. dum quasi simul in oẽs ⁊ singulos de diffãdebat affectꝰ. quos solet humana mens singulatim variare ea nẽdo. hec ille. Et ideo possumus dicere q̃ beata ẽgo figuraꝝ p philomenam. qr sicut ista auis supar oẽs alias aues in cantu: ita beata ẽgo oẽs sanctos. Et hõ illi dicere pos sumus illud qõ canit Ouiõ in lib. de philo mena di. Dulcis amica veni noctis solacia prestãs. Inter aues etenim nulla tui simi lis. Tu philomena potest vocã diserimina mille. Mille vales varios rite referre mo dos. Nã q̃is alie volucres modulamina tentent. Nulla potest modulos equiualere tuos. Insuper est auius spacijs garrire si

urnis. Tu cãtare simul nocte dieq̃ potes. Scrã rñ dño depromis mũera laudis ⁊c. Et quisꝰ oĩbus ps sublimitas huiꝰ cantici rõne comprehensiõis. qr in se cõprehendit oĩum aliorꝝ canticorꝝ pfectiones. Tertia rõ ondens excellentiã ⁊ sublimitatẽ huius ꝺr cõcordatiõis. Hoc esi cãticũ concordat cũ oratõne dñica qua fecit saluatoꝝ noster ⁊ docuit vt habet Mat. vj. scs Pater noster ⁊c. Et hanc concordantiã declarat Bobes dñici. vbi. ō. cuiꝰ ẽba causa breuitatꝭ omis to. Post oratõnẽ q̃ dñica nulla est excel lẽtior. nulla sublimior. nulla dignior. nulla vtilior ac salubrior isto dñico cãtico. Et ideo cuilibet deuoto inquit prophera Esa. xxiij. Bene cane: frequẽta canticũ. Et Eze. vj. Canite tuba. i. voce sonora. preparenꝭ oẽs scs ad canendũ deuote hoc cãticũ. hoc esi est illud canticũ qõ suaui sono canitur Eze. xxiij. Hoc etiã est illud cãticũ de quo predixit Dauid ps. xxxix. ꝺ. Immisit in os meũ canticũ nouũ. carmen deo nro. Unde dicebat ps. lxviij. Laudabo nomen dei cuꝰ cantico ⁊ magnificabo eũ in laude. Et ps. xcv. oẽs inuitabat ad canendũ ꝺi. Cantate dño canticũ nouũ: cantate dño oĩs terra. ⁊ Eccli. xxxix. ꝺr Collaudate canticũ ⁊ bñ di cite dñm. ⁊ Esa. xlij. Cantate dño canticum nouũ: laus eius ab extremis terre. ⁊ Abi chee. ij. scriptũ est. Cantabiꝭ canticum cum suauitate. Btã autẽ virgo dicebat cuꝰ pro phera. ps. xij. Cantabo dño q̃ bona tribuit mihi: ⁊ psallã nõi dñi altissimi. Et ps. lxviij. Ut cantẽ fortitudinẽ tuã. qõ fecit cum di xit. Fecit potentiã in brachio suo ⁊c. Item dicebat illud ps. lxxxix. Misericordias do mini in eternum cantabo. Quod fecit cum dixit. Et mia eius a pgenie in pgenies ⁊c. Ipsa ergo seruauit preceptum spiritussan cti dicentis p os Dauid ps. xcviij. Cantate ⁊ exultate ⁊ psallite. Unde ⁊ in eiꝰ persona pdixerat idem pphera ps. lxx. Exultabunt labia mea cũ cantauero tibi. Dicebat quoꝝ q̃s ipsa benedicta virgo illud ps. c. Misericordiã ⁊ iudiciũ cantabo tibi dñe. Quod fecit quãdo cecinit dicens. Deposuit potẽ tes de sede. ⁊ exaltauit hũiles. In hoc aũt cãtu suo dedit beata virgo exemplum illis qui sunt diuino cultui deputati. vt deuote cantarẽt cantica diuina ꝑm ordinem eccle siasticũ. c. in die. de cõsecra. distꝭ. v. Et cum ipsa exultauit in deo: dedit exemplum can tandi ⁊ iubilandi magis rõne q̃ ote. sicut postea ordinauit ecclesia in. c. non mediocriter. de cõse. distꝭ. v. ⁊. c. cantantes. vbi glo. xcij. distꝭ.

Pars scõa huius sermonis que dicitur modalitatis.

El lyra expõit magr.

Tquit Nicolaus de lyra super Lucã q̃ in cantico beate virgi nis primo ponitur modus cã tandi. ⁊ hec ẽ pars ꝑsens. Se cundo subditur causa cantãdi. ibi. Quia respexit ⁊c. ⁊ hec est pars sequẽs Circa primũ declarat laus virginis tanq̃ magna cum dicit. Magnificat. Scõo vt deuota ibi. anima mea. non tñ labia mea. Tertio vt debita. cum ꝺr. dñm. cui debetur laus ⁊ honor. Quarto vt iocunda ibi. Et exultauit spũs meus. Quinto vt recta. ibi. In deo salutari meo. Et dicit in deo ratio ne creationis. salutari ratiõe recreationis meo ratione assumpte humanitatis. quia ille. Dicit autem. Magnificat anima mea maiestatis magnitudinem. qr immẽsa est. nec augeri potest nec minui. vnde Eccli. xviij. dicit. Quis inuestigabit magnitudi nẽ eius? nõ est minuere nec addere nec in uenire magnalia Dei. Magnificauit autẽ eũ eius magnificentiã oĩbus nunciando, si cut faciebat Dauid dicens ps. xxxiij. Ma gnificate dñm mecũ. Et hanc expositionẽ approbat Johannes gerson vbi. ō. dicens Dño a creatura magnificat. nõ in augmen tũ sui in se. sed qr magnus esse ꝓdicat. ca nitur ⁊ laudat. aut certe qr magnificã facit animã cui magna facit qui potẽs est. nã in quos iustificauit hos ⁊ magnificauit. Hũs quid paruꝝ tibi videtur magnificata beate marie virginis aĩa. que operationi supiã modũ magnifice fuit ausa ꝓbere cõsensum Fiat inquit mihi ꝑm verbũ tuũ. i. fiam ma ter illius filij cuius est pater deus. Quid er celsius. quid sublimius ⁊ magnificentius poterit cogitari? quod ⁊ vidit cũ pphetice subiunxit. Ecce enim ex hoc beatam me dicẽt oẽs gnationes. hec ille. Item Maria ma gnificauit dñm humiliando se. iuxta illud ps. lxiij. Accedet hõ ad cor altũ. ⁊ exaltabi tur deus. Magnificauit dñm: illum oĩbus preponẽdo: dicens cum pphera ps. cxliij. Exaltabo te deꝰ meus rex ⁊c. Magnifica uit dñm eiꝰ corꝑ mysticuꝝ augendo. iuxta illud Esaie. xxxij. Magnificatus est dñs

de quõ magnificatur

Maria deũ magnificauit.

qñ repleta est syon iudicio ⁊ iusticia. Magnificauit dñm ips laudando ac dicēdo eū pphetā ps.lxviij. Magnificabo eū in laude. Magnificauit dñs ipm benedicendo iuxta illō Eccli.xlinj. Benedicētes dñm exaltate illū quantū potestis. qz est maior oñi laude. Magnificauit dñs eis inimicos expugnādo. iuxta illud Exo.xv. Cātemus domino gliose enī magnificatus est ⁊c. Dicebat ergo ptinue ipsa btā virgo sponso suo celesti cū ps.lxx. Repleat os meū laude: vt cantē tota die magnitudinē tuā. Itē dicebat cū eodē pphetā. Magnificabo eū in medio laudis meo. Ois quoq; inuitabat ad idē faciendū dicens cum pphetā ps.lxvj. Oēs gētes magnificate eū. Dicebat autem deo illud Exo.xv. Quis similis tui magnificus in sctitate? Et illud ps.viij. Exaltata est magnificētia tua sup celos. Et hoc oīs cantico apparet excellentia ⁊ altitudo atq; audacia istius dignissime ēgnis. que illuz magnificare attentauit. de q̄ dr Eccli.xlinj. Quis magnificabit eum sicuti est. quasi dicat nullꝰ. Ipse nāq; est ille de quo.b. Job xxxij. sui li.c. dicebat. Nolo multa fortitudine ne cōtendat mecū. neq; magnitudinis sue mole me premat. Et rationem assignabat. xxxix.c.di. Est enī magnꝰ fortitudine ⁊ iudicio ⁊ iusticia. ⁊ enarrari non potest. Vera est enī pphete sua dicentis ps.xlvij. Magnus dns ⁊ laudabilis nimis: ⁊ magnitudinis ei nō est finis. Et tamē ista nobilissima puella eū magnificauit idest magnum fecit. Quia enī dꝰ magnus in eius vtero paruulus factꝰ est. ⁊ in visceribus eius creuit. ⁊ lacte eius nutritus magnus factꝰ est Ideo merito inquit eius mater se illō magnificare. i. maiorē facere. Getūs aūt Ber. inqt. Nō laudat hic magnus dns ⁊ laudabilis nimis. sed parꝰ dominꝰ ⁊ amabilis nimis. Dicit ēo btā ēgo. Magnificat aīa mea. quia lingua nō sufficit. Unde glo. inq̄ sit. Q: tanto munere dns me sublimauit vt nullo lingue officio explicare possim. nō tm animi interioris affectū in agēdis gratiarū laudib⁹ offero. Vel dicit. Aīa mea. q. d. nō solū cor: pus ⁊ lingua: sed principaliter aīa mea magnificauit dominū. Desm vr..ō. dicimus magnificādus est laudandus magis mente q̄ voce. iuxta illud apli Ephe.iinj. Cantātes in cordib⁹ vestris deo vnde dicebat. Psallam spō psalā ⁊ mente Et q̄b⁹ ps suauitas cātici huius ēginalis

Licz enī dicat Eccli.xl. Lybia, ⁊ psalterium dulce faciūt melodiaz ⁊ sup vtrūq; lingua suauis, tamen dulcior est cātus spūalis scz iubilus cordis ⁊ mentalis melodia. Beatus Gaudi tas' hu tus cau tici.
ptū est enī Eccli.xxx. Non est oblectatio supra cordis gaudiū. Quis ergo erit tāte sufficiētie vt valeat explicare vel pcipere quā te melodie est cāticū qō istrumēraliter virginis sctē aīa cātat. Cōsidera si vales qlis sit cytharedа. qlis cythara. qualis ⁊ cātici materia. Nā etiā bonus cātor si voce rucha vrat: male cantat. ⁊ bonus cytharedа fracto instrmēto male cytharizat. Nec etiam sufficit vox pulchra ⁊ instrumentuz nobile si autor artis sit impitus. nā illud Ouid. in.iij.li.de pōto.c.x. Nō bene cātantes laboz est audire puellas. Itē data pertia juctis ⁊ instrumētoz compositione pfecta. si materia sit displicibilis. de suauitate cytharizātiū ⁊ canentiū aliq̄d subrahit. Ad faciēdā ergo pfectā ⁊ delectabilē melodiaz requirit bonꝰ magister. bonū instrumentū ⁊ materia suauis ⁊ delectabilis q̄ ofa erāt in eo: de quo inqt Virgil. in.j. eney. Lythara chmitus iopas pulsat aurata docuit q̄ maximus atlas. In isto aut cantico cytharedа est spūssanctus. qui etiā in oñi instrumento inepto ⁊ vili suauiter sonat. Ut enī inquit Bre. in sermone apli. Zetigit puerus cytharedā Dauid ⁊ psalmistā fecit Zetigit etiā puez iuniorē Danielē. ⁊ iudicē senū fecit. Pastorē armentariū Amos: ⁊ pphetā cōstituit. Piscatoz Petrū: ⁊ principē aploz ordinauit. Theolonariū ⁊ publicanū Matthēū ⁊ apostolū ac euangelista creauit. Persecutorē fidelius Paulū. et predicatorē gentiū fecit. Qualiter ergo cōtabit ⁊ armonisabit spiritussanctus vbi instrumentum est aīa virginis sanctissime: Et adde nobilissimo cytharedē: ⁊ suauissimo ac optimo instrumento pciosaz ac delectabilē materiam. Quia in hoc dignissimo cantu cancantur magnalia diuine laudis. Unde bene cecinit virgo gloriosa dicens Magnificat aīa mea dominū. Qui diceret cum pphetа. Confitebor dño nimis in ore meo. ⁊ in medio multoz laudabo eum. Psalmo cviij. Nimis inquit nō respectu magnificati, sed respectu audientiū q̄ tam magna capere nequeūt. Vel melꝰ exponendo. Confitebor domio nimis in ore meo. i. si voluero magnificare deum in ore meo: nimis esset ⁊ nimis ptolizū. immo impossibile. vnde ⁊

Spūs sctus cytharedа.

Paulus q̄ in paradisovidit loqui nō potuit. ij. ad Corith.xij. Magnificat ergo aīa mea dñm. que rapta est ad videndū eis magnificentiū. qz verbis hoc bene fieri nō posset. Et bene notandū est q̄ dicit anima mea. Nullus enī ppie dicere pōt aīa mea nisi q̄ totaliter hꝰ aīam liberam ab oi seruitute. vrinquit Brehiepo florentino in. iij. pte summe. ti. xv. c. xxviij. §. ij. vbi etiā dicit q̄ tripler est seruitus a qua ops esse liberā ⁊ immunē vt sit anima sua. Prima est seruitus criminis siue vitioz de qua dr Job. viij. Qui facit pctm seruꝰ est pcti. Sed peccatum sicut est triplex: ita ⁊ eius seruitus est tripler. Est enī tripler pctm. s. mortale. q̄ pfecte facit hoiem seruū pcti ⁊ diaboli. iuxta illud. ij. Pe. ij. A quo q̄s superatꝰ est ei⁹ ⁊ seruꝰ ē. Et vt dicit Aug. Quis est seruus tot dñoz quot vitioz. ⁊ hoc maxime impedit aīam ne possit deo vacare. Per originale aūt pctm sensus hois ⁊ cuncta cogitatio eius prona est ad malū ab adolescētia sua vt dr Gen. viij. ⁊ c. omnis etas. xij. q. j. Nec liberatur anima ab impedimento talis seruitutis pugne carnis contra spiritum. vñ non pōt ita libere volare ad deum per cōtemplationē ⁊ vocare diuinis. Nec aliquo sacramēto circūcisionis vel baptismatis vl alterius liberatur a tali seruitute. Iz fabletur plus ⁊ minus. sed semp remanet pugna carnis que aīam captiuā ducit sub lege peccati ꝑm inclinationē. etsi non dominetur omnino. Ueniale aūt repefacit aīaz ⁊ pigriorem reddit ad ascendendū in deum feruoremq; tollens spūs. Beda seruitꝰ est sanguinis siue ppinquoz. que etiā aīam aliq̄liter tenet captiuā ne in deum totaliter vadat. Sicut ps de illo qui xp̄m sequi cupiebat sz tm retinebatur ne eū secretur dicēs. Permitte ne prius sepelire patrez meum. Mat. viij. Cōtra quē defectū. s. nimie affectionis ad parentes venit dñs mittere gladiū separationis dicens. Veni separare filium aduersus patrē. ⁊ filiā aduersus matrē suam ⁊c. vt hꝰ Mat. x. ⁊ Lu. xij. Et hoc ideo. quia caro ⁊ sanguis: regnū dei nō possidebunt. vt ait apls. s. ad Corinth. xv. Uñ ⁊ Ambro. inqt. in. c. cui portio. xij. q. j. Nec est vera sacerdotis fuga. abdicatio dome stico. ⁊ quedam alienatio charissimorum vt suis se abneget qui deo seruire gliscit. Ille. Tertia seruitus est mundialium ⁊ terrenaz rerū. spinis suis sollicitudinū aīam ligatā tenentiū: ne libere deo seruire valeat vt ps de illo qui domino seruire cupiebat pfecte. Cui interrogāti dominum de via pfectiōis eā ipe dominus respōdisse. Si vis pfectꝰ eē: vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da pauperib⁹ ⁊ seqre me tristis retrocessit discedēs ab eo. qz habebat multas possessiōes. vt dr Mat. xix. Necesse est ergo vt aīa q̄ vult intelligere magnalia dei. ⁊ in cōspectu eius soliꝰ semper meditari. a iugo cuiuslibet harum seruitutuz sit libera ⁊ immunis. In cuius figurā dixit dominus abrae Gene. xij. Egredere de terra tua. i. de mundanis cupiditatib⁹ ⁊ de cognatione tua. i. de amicis ⁊ attinentibus. ⁊ de domo patris tui. i. de vitijs ⁊ criminibus per que quis efficit filius diaboli: ⁊ de domo ac familia eius iuxta illud Jo. viij. Uos ex patre diabolo estis ⁊ desideria patris vestri: idest diaboli facere vultis. Sequitur in dicto. c. Gene. Egrediar ⁊ veni in terram quam monstrauero tibi. Scz contēplationis ⁊ suauis perfectionis. Talis autez potest dici. filius dei renatus non ex sanguinibus iniquitatem. neq; ex voluntate carnis necessitatuz amicoz. neq; ex voluntate viri. i. mundi vanitatū. Et consequenter potest dicere aīa mea. Cum autē nullꝰ creature pure anima. sit que non fuerit subiecta peccato. Quia si diximus q̄ peccatum nō habemus: ipsi nos seducimus. ⁊ veritas in nobis nō est. vt dicit Johannes in canonica sua. excepta sanctavirgine. vt dicit Augu. Que etiam parentum amorem oblita est segregata ab eis in sua infantia: ⁊ deo totaliter mancipata. vt historia nativitatis eius edocet. et ab omni terrena cupiditate elongata. Restat vt talis ēgo ab omni iugo seruitutis excussa totam animā suā possideret ⁊ dicere sola potuerit. Magnificat aīa mea dominū. ⁊ ita decinerit vsq; i finē. Poterat enī dicere. cuz ps. xviij. Meditatio cordis mei in ospectu tuo semp. hec Archiepo florentino. Cuius verba aūt nō excludūt intentum. aut necessario est dicēdum. q̄ beata ēgo fuit totaliter libera ⁊ immunis a perō originali. aliꝰ nō semp potuisset dicere aīa mea. vt ipe p̄ supponit. Nam pro illo tōe vel instāti quo fuisset i peccato originali: nō fuisset libera eius aīa. sed serua diaboli ⁊ pcti. vt diffuse ꝓbauimus i parte prima huius opis. Sola ergo beata ēgo inter puras humanas creaturas potuit dicere illud Exe. iiij Anima

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

V

mea non est pollata ab infantia mea vsq; nūc. Et illō p̄o. rrſ. Ālia mea illi viuer. ſ. semper ⁊ nunc̄ diabolo seruiet. Et cōſequēter semp magnificabit dñm. Jn q̄bus ꝟbis apparet ꝟtus ⁊ ſanctitas ꝟginis. q̄ nō egit ſicut multi alij ā carmina vel alia opa ediderūt. in quib⁹ deſcripſerunt facta egregia magnoꝝ viroꝝ. vt ab eis vel ab eoꝝ poſteris diuitias vl honorē ꝓſequent. Alij vō laborauerūt tractare materias delectabiles ⁊ obſcēas vt poete. Alij ſubtilia vt phi. alij lucratiua vt iuriſte. Alij tēpoꝝ ſucceſſus vt hiſtoriographi. Et ſic vt cōiter ad capeſſendam vel ꝛpalē cōmoditatē. vel gl̄iam ⁊ famā: vt i ꝓpetuū duraret eoꝝ memoria. Sicut Ouid⁹. q̄ inq̄t in vlti. metamor. Jamq; opus exegi quod nec Jouis ira nec ignis. Nec poterit ferrum nec edax abolere vetuſtas. Uſi de talib⁹ ꝟificat illō Eccl̄s vl. ſ. faciēdi plures libꝝos null⁹ eſt finis. Bt̄a aut̄ virgo hoc canticū edidit ꝓpter ꝓpoſe ad decātandas dei laudes. ⁊ hic eſt eius oō finis ⁊ intentio. Et ideo dicit. Magnificat aīa mea dñm. Et nota q̄ nō dicit deū. nō ſpōſus nō filiū. nō patrē. q̄uis quodlibet hoꝝ diſcere potuerit ꝛe. Sed tm̄ dicit dñm. vt oī via p̄ruas laudes fugeret. ⁊ diutius tm̄ i tēderet. Si em̄ diciſſet deū ſuā humilitatē tacuiſſet. q̄ fieri nō poterat cū ea vsq; ad redundantiā plena eſſet. ⁊ omni ꝟbo. tactu geſtuq; ſe humilē ⁊ viles p̄dicaret ꝓ poſſe. Qui em̄ dicit deū ſui dicētis nullam conditionē exp̄imit. cū de⁹ nō dicatur relatiue. Si aūt diciſſet ſponſus. patrē vel filiū: multum ſe laudaſſet. Et ideo dicit dñm. q̄ nomen eſt relatiuū ad ſeruū ⁊ ancillā. q̄ hoc nomen ſeruus ⁊ ancilla eſt nomē vilitatis Et ſic ſicut reſpondit angelo .Ecce ancilla dñi. ita nunc cecinit. Magnificat aīa mea dñm. Quia ergo beata virgo non queſiuit famaꝝ vel gloriaꝝ ſuam. ſed ſemp. diuinam ideo deus reddidit eā glorioſam ⁊ famoſam. Ipſe em̄ inquit. ſ. Reg. ij. Qui me glorificauerit glorificabo eū. Et non ſolū ipſa eſt famoſa: ſed etiam hoc eius canticum eſt famoſius omnibus aliis canticis. vñ omni die cantatur. ⁊ hora multum apta. ſ. in veſperis. ⁊ modo multū grator ⁊ ſolēni magiſtro oīa alia eccleſie cantica. Alia q̄ rōne dixit benedicta virgo dñm. vt. ſ. hoc ſummum canticum diuine laudis redderet magnificat ē cum. Nam ad magnā laudem quattuor requiruntur. ſ. vt ſit a magno laudante. magno modo. de magnis factis. ⁊ de magnis perſonis. Et quibus omnib⁹ hoc canticum redditur magnificū. Nam laudans eſt magna. ſ. aīa virginis talis ⁊ tanta. Mod⁹ eſt nobiliſſimus. q̄ exultauit ſpiritus eius ꝛc. Item de magnis factis que in ipſo canticō narrant. Reſtabat ergo vt a ꝛ̄fto magno laus diceretur vt eſſet tota magna. Et hoc fit cum ait dñm. Et prudenter dixit abſolute dñm. nō illum vel illum quia non loquitur de aliquo dño alicuius portionis⁹ munidi. vt fecerūt tragici. comici ⁊ hiſtoriographi. ſed de dño vniuerſali. Cui ō⁹ Peter xiij. Dñs vniuerſorum tu es. ⁊ in ditione tua cuncta ſunt poſita. De illo loquitur cui ſoli ō⁹ illud Ero. rrſ. Dñs bonus innocens. Qui eſt deus deoꝝ ⁊ dñs dominātiū. Deut. x. Et cui ō⁹ Judith. ix. Dñs nomen eſt tibi ſolꝰ. qui ſolus eſt dñs fortis ⁊ potens. dñs potens in ꝓelio. p̄o. xxiij. Qui ſol⁹ eſt dñs virtutus. p̄o. xlvj. Qui eſt dñs excelſus terribilis ſuper oēm terrā. ibidē. Cui iquit idem ꝓpheta. p̄o. lxxiij. Nomen tibi dñs. tu ſolus altiſſimus ſuper omnē terrā. Cui etiā ō⁹ Eccl̄s. xliij. Terribilis dñs ⁊ magnus vehementer. ⁊. ij. Mach. xiij. Tu dñe vniuerſoꝝ qui nullius indiges. Eſt ergo hoc canticum valde magnificum. quia de tanto domino loquitur. Et ideo eſt excellētius omnibus ſcripturis mūdialibus. Quo ad diuinas ſcripturas eſt ſciendū ſm quoſdam catholicos doctores. q̄ tria ſunt que p̄ferunt ſcripta ſcriptis. ſ. tempus in quo adinuenta ſunt. forma tradendi. ⁊ dignitas perſone tradentis. Reſpectu primi iſtud canticum p̄ponitur omnibus ſcripturis veteris teſtamenti. Reſpectu ſecundi p̄ponitur omnibus epiſtolis. actibus ⁊ ꝓphetis noui teſtamenti. Reſpectu tertij ꝓponitur omnibus ſcriptis in euāgelio exceptis his que de ore xp̄i emanauerunt. quia nulla perſona poſt xp̄m dignior reperitur. Et ideo hoc canticum eſt frequentandum ſm predictos doctores. qui etiam dicunt q̄ alia quoq; ratione dixit beata ꝙ dñm. vt ſcz mentē ad timorē ⁊ reuerentiaꝫ dei excitaret. Quia initiuꝫ ſapiētie ē timor dñi Eccl̄s. j. Iſte em̄ terminus dñs includit timorē filialem que eſt amoris. iuxta illud .Malach. j. Si ego dñs: vbi eſt amor meus. Jrē dixit dñm. vt ꝓpietates dei explicaret dicat. q̄ nō eſt dñs ſicut tyrānus tpalis⁹. q̄ a debita ꝓpe datione ſubditoꝝ ō⁹ dñs: quaſi dominus.

Pſim dicit non deū vel ſile aliquid.

Z Cātico magnificat ē

Tria p̄ ſcrt pta ſcri pris.

Dñs

ſimo nihil. ſz multū ⁊ cuncta ſurripio. Sz a largitione beneficioꝝ ō⁹ dñs q̄ ſi do munus. Et hoc inſinuauit. cū eis beneficia cōmemorauit. Primo data ſibi in particulari dicens. Fecit mihi magna q̄ potens eſt: ⁊ poſtmodū beneficia data oībus dicens. Et ſcā eius ꝛc. Scdō a liberatione oppreſſoꝝ ō⁹ dñs. quaſi do manu. i. adiutoriū. Et hoc inſinuauit cum eum ſalutarem appellauit ideſt ſalutem dantem. Item cum dixit. Deposuit potentes de ſede. ſ. opprimentes alios. ⁊ exaltauit humiles. ſ. a potentibus depreſſos. Tertio a debellatione inimicoꝝ ō⁹ dñs: quaſi do manu⁹ bellib⁹. Et hoc inſinuauit cum dixit. Fecit potentiam in brachio ſuo diſpſit ſuperbos mēte cordis ſui.

A Expoſitio grecā ⁊ Ori genis.

Grecus aūt expoſitor ſup Lu. exponit ꝟba virginis. Magnificat aīa mea dñm dicēs. q̄ hoc inq̄t beata virgo. q̄ſi dicerer. Admirabilia q̄ deus ꝓnunciauit. in meo corpore exercebit. Sz aīa mea ſtructuoſa apō deū nō erit. Cōuenit aūt mihi ⁊ voluntatis fructū afferre. Nā quāto amplo doceor miraculoꝝ tāto teneor glorificare in me mirabilia operantē. Quāre. aūt ſup hoc paſſa in q̄t. Si aūt dominus nec augmentū nec detrimentuꝫ recipe pōr q̄d eſt q̄ maria loquit. Magnificat aīa mea dominū. Sz ſi p̄ſides ꝛ̄ dominū ſaluatorē imaginē cē inuiſibilis dei ⁊ aſaz factā ad eius imaginē: vt ſit imago imaginis. tūc videbo q̄m in exēplo eoꝝ q̄ ſolēt imagines pingere. quādo magnificauero aīam meā ope. cogitatiōe ⁊ ſermone. tūc imago dei grādio efficit vt ipſe dominus cuius imago eſt in aīa mea magnificet. ꝟ ille Et idē dicit dñs Ambro. ſup Lu. q̄ ait. Magnificat dominus. nō q̄ humana vox ei aliq̄d adiūgat ſz q̄ magnificat i nobis dū aīa nra q̄ ad imaginē dei eſt creata. p iuſticiam ſe ꝛpo ꝓformat q̄ eſt imago p̄rio. Et ſic dux ip̄m ꝛp̄m imitādo magnificat. q̄dā ꝓticipatiōe magnitudinis eius ſublimior fit vt illas imagine ſplēdido bonoꝝ colore factorum ⁊ quadā emulatiōe ꝟtutis i ſe videat exp̄imere. Magnificat ergo dominus nō in ſeſz i nobis. ſicut etiā ō⁹ ſctificari. Unde ei dicit⁹. Sctificet nomē tuū. Vāc aūt magnificationē diuinā fiendā ab aīa bēt ꝙ ginis p̄ diuerat ꝓpha dauid. q̄ i eiuſdē ꝓſona inq̄t. po. ciij. Benedic aīa mea domino. domine deꝰ meus magnificat⁹ es vehemēter. Sed q̄ aūt bta ꝙ ginis i cātico ſuo dicēs. Et exultauit ſpūs meus in deo ſalutari meo. Q̄ exponēs Hugo cardinalis dicit. q̄ aīa ⁊ ſpūs idem ſunt. Iſaīa ō⁹ inquātū aīa ⁊ viuificat corpus vade hic bene vinēdo magnificat deū q̄ fecit eā. Spūs aūt ō⁹ inquantus ſupcelestia cōtemplat. cui⁹ ꝓpue eſt exultare i deo. Et hec exultatio multū diſplicet diabolo. vnde. ſ. Reg. iij. Philiſthim ingemuerūt dicētes. Uhe nobis. Non em̄ fuit tanta exultatio heri ⁊ nudiuſtertius: Uhe nobis. Quis nos ſeruabit de manib⁹ ſublimiū deoꝝ iſtoꝝ Bis aūt ō⁹. Uhe nobis. q̄ duplex eſt exultatio q̄ diſplicet eis. Una ꝓpria triſticiā ſeculi. De qua ō⁹. ij. ad Corīth. vij. Triſticia ſeculi. mortē operat. Alia ꝺ triſticia carnis q̄ ſpūi deycit. de qua Prouer. xxij. ſcriptū e Jn merore animi. i. aſe deijciet ſpūs. Et ꝓpter hoc ō⁹ ad Pphil. iij. Gaudete in domino ſemp iterū dico gaudete. Nec exultatio ſiue hoc gaudiū q̄ eſt in deo. eſt ꝓpria gaudiū diaboli. cōtra gaudiū mūdi ⁊ ꝓpria gaudiū carnis. Gaudiū vō diaboli ē impietas contra deum. Prouer. ij. Leꝛauk cū malefecerint. ⁊ exultant in rebus peſſimis. Gaudium mundi eſt vanitas contra primum. Job. xxj. Gaudent ad ſonitum organi. ducunt in bonis dies ſuos: ⁊ in pūcto ad infernа deſcendūt. Gaudiū carnis eſt voluptas contra ſeipm. De quo Prouer. xiiij. ō⁹. Extrema gaudij luctus occupat. Jn his aūt nō gaudebat beata virgo ſed in deo. Et iō inquit. Exultauit ſpūs meus in quo nulla ē ſimulatio. Jn deo ſalutari meo. i. in filio ſaluatore. nō in mūdi honore. nō in carnis voluptate. nō in generis nobilitate. non in corporis pulchritudine. nō in mūdi ꝓſperitate. ſz in deo ſalutari meo. iuxta illud ꝑo. lxxiij. Cor meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. ⁊. j. Reg. ij. Exultauit cor meū in dño: ⁊ exaltatū eſt cornu meū in deo meo. Dicit aūt Augu. in quodā ſmone. Exultat in domino qui terrena nō curat. quē ꝓſperitas nō emollit quē aduerſitas tēporalis non frāgit quē ſola dei memoria delectat. iuxta illud Threno. iij. Memoria memor ero. ⁊ tabeſcet i me anima mea. Poteſt etiā ſic exponi. Exultauit ſpūs meus in deo ſalutari meo. ſ. a me ſm carnē ꝺcepto. Unde ſpa ſola ⁊ ſpecialiter pōt dicere eū ſuū. Hec Hugo predict⁹. Sed ſz hec expoſitio ſit bona: tamē rectius ⁊ melius diciſſet exponēdo in terminis in quib⁹ loquit bta ꝙ eū appellās ſalutare ſuū. q̄ ſic fuit ſuū ſalutare vt nūq̄ eo mō fuerit alter⁹ qz nullus

Quō ſpūs Marie exultauit.

B Alia et ſpiritus tā ſit.

C

Universidad de Deusto
Biblioteca

saluauit redimendo a pctō originali p gratiam p̄seruationis. nisi ipsam quā dignissima modo redemit. Sicut canit ecclesia in officio ꝯceptionis di. Nullum redemit filius er omni gente dignius. qui te seruauit prouide mūdam paterno scelere. Et iō xp̄o ōr salutare beatissime ꝙginis particulari ⁊ singulari modo. ⁊ ita pantonomasiam appellat ⁊ null⁹ alius pōt sic eum nūcupare. Vera est em̄ illa sniā quas ego metrice scripsi dicens beate ꝙgini. Te crimine solā immunē natus ⁊tulit esse tuus. nō potuisset aūt būdicta ego dicere deū saluatorē suū spālem. nisi ab originalis pctī casu ⁊ damnatione p̄seruasset ⁊ saluasset. Hāc ō particularē ac dignissimā saluationē puidens in spū Abachuc ꝓphera dicit ī pſona ꝙginis beatissime sui libri. c. xlt. Ego autem i dño gaudebo. ⁊ exultabo in deo iesu meo. Jesus em̄ idem est qō saluator. David q̄s ps. lxij. ait in pſona eiusdē. In velamento alarū tuarū exultabo. Deꝰ em̄ alis benignitatis ⁊ mie ostendit aīam virginis. nehn fici posset immūdicia pctī originalis. De q̄ velatione ipa tunc ⁊ etiam in hoc cantico exultauit: ⁊ nō solū ipa. ꝓpter hoc exultauit sed etiam tota ciuitas celestis. ita vt posset dici illud Hester. viij. Exultauit tota ciuitas. ⁊ de oībus sanctis angelis de saluatione ⁊ p̄seruatione dñe sue gratulantib⁹ dici posset illud. ij. Esdre. iij. Exultauerunt cū muscio ⁊ letitia dei. De ista q̄s exultatione virginis ꝓpter p̄seruationē a casu originalis peccati predixit Dauid p̄. xv. in pſona eius dicens. Prouidebam dñm in ꝺspectu meo semp: q̄m a dextris est mihi ne cōmouear. Propter hoc letatū est cor meū ⁊ exultauit lingua mea ⁊c. Exultare aūt debuit maria ad gratiarū actionē deo reddendas: q̄ ipse deus exultanit in vtero eius vt gygas ad currēdā viā. ſ. sue salutis ⁊ tot⁹mūdi. p̄. xviij. Un dicebat illud p̄. lxv. exultaui sub lingua meo. In pſona q̄s eius dicerat Dauid p̄. lxv. Exultabunt labia mea cum cantauero tibi: ⁊ aīa mea quam redemisti. ſ. ab originali pctō p̄seruando. Innitabaretiā alios ad exultādū illud p̄. lxxv. Exultate deo adiutori nostro. Et p̄. xciij. dicebat. Uēite exultem⁹ dño. iubilem⁹ deo saluatori nr̄o. Ad hōc etiā exultationē exhortabat beatā ꝙginē Joel ꝓphe. ij. c. sui libri d cēs. Exulta ⁊ letare terra. Per terrā em̄ vt sepe declarauimus intelligit spūalr

Un spiritꝰ marie exultauit.

virgo benedicta. Nec mirum si ipa exultauit. Nam de aliis sanctis scriptum est p̄. lxxxiij. Exultauerunt in deum viuum. Et p̄. lxxxix. in pſona eoꝝ ōr. Exultauim⁹ ⁊ delectari sumus. Et p̄. cxxxj. etiam canit David dño di. sancti tui exultēt. Et. cxlviij. ⁊ iusti tui exultabunt. p̄. q̄s. xlvj. dicit electis iubilate deo in voce exultationis. ⁊ p̄. cvj itez de ipsis ait annūcient opa eius in exultatione. Et p̄. cxxj. scriptū est. Uor exultationis in tabernaculis iustoꝝ. Et p̄. cxv. in exultatiōe metēr. Et iterū. Uenient cum exultatiōe portātes manipulos suos. ⁊ p̄. cxxj. Sctī eius exultatiōe exultabūt. Quid ergo credendum est fecisse istā sanctissimaꝫ ⁊ sup oēs a deo electā ꝙginē: p̄fecto credendū est q̄ semper exultabat ī dño sicut de ea supradictū fuerat Esa. xlj. vbi ōr. Exultabis in dño. ⁊ in sancto israel letaberis. Un ipa dicebat illud Esa. lx. Exultabit alā mea in deo meo. Ipa ergo faciebat in terris quod sancti faciēt ī celis. De q̄bꝰ⁹ p̄. penul. Exultabūt sancti in glia. Et iterꝝ. Exultationes dei in gutture eoꝝ. ⁊ Esa. lxv. illis inquit dei⁹. Gaudebitis ⁊ exultabitis vsq; in sempiternū. Basilius ꝺo exponēs predicta verba cātici huius. ſ. exultauit ⁊c. ait. Primus fructus spūs est par ⁊ gaudiū. Quia ergo virgo sancta totꝰ sibi hauserat spūs gratiam merito subiungit. Et exultauit spūs meus in deo salutari meo. Et idē aīam dicit ⁊ spm̄. Cōsuera aūt in scripturis exultationis platio: insinuat alacrē quēdaꝫ ⁊ iocosam habitū aīe in his q̄ digm sunt. Primo ergo exultat in dño ineffabili cordis triplicio ⁊ resultatiōe in strepitu honesti effectꝰ Beda aūt exponens illud. In deo salutari meo. ⁊ assignās causam huius exultationis inqt. Q̄ eiusdē iesu. i. saluatoris spūs virginis eterna diuinitate letat: eius caro tpali ꝓceptiōe fetat. Ambro. ꝺo dicit. Magnificat ergo aīa marie dñm'. ⁊ exultat spūs eius in deo. eo q̄ aīa ⁊ spū patri filioq; ꝛc. uota vnū deū p quez oīa pio venerat affectu. Sit aūt i singulis marie oīa vt magnificet dñm. Sit in singulis Marie spūs vt exulteꝫ in dño. Zeophilus autem inquit: Ille deū magnificat q̄ digne seq̄tur xp̄m. ⁊ dum xp̄ianus vocat christi non minuit dignitatem magna ⁊ celestia operando. et tunc spiritus eius. i. spūale christma exultabit. i. perficiet ⁊ non mortificabit. Origenes. ꝺo ait. Prius autem aīa magnificat dñm.

vt postea exulteꝫ in deo. nisi em̄ antea crediderimus exultare nō possum⁹. Nec ille. Exultare aūt ſm̄ Papiā. Uuguitionem ⁊ Catholicō. est valde vel extra saltare. ⁊ est gaudiū q̄ nō solū verbio' exprimit. ſs etiā gestu corpis p̄e nimia letitia ostendit. et talis fuit exultatio btissime ꝙginis q̄ exultauit. ſ. extra totū humane nature facultatē. saltauit ⁊ exiluit. ac tota in eterne maiestatis ꝓtēplationē absoꝛpta: gaudio ac letitia inexplicabili in aīa ⁊ in corpore repleta fuit. Qz ꝺo dicit exultasse spūm suū est notādū q̄ spūs m̄ltipliciter accipit. ſs quātū ad p̄ma spectat dico q̄ accipit p̄mo pro flatu hoīs. Juxta illud Deū. n. Inspirauit in faciez eius. ſ. Ade. spiraculū vite. i. spm̄ siue flatū. Pro aere etiā quo respiram⁹ sustinet spūs. Jurta illō p̄. cxviij. Os meus aperui ⁊ attraxi spm̄. Iste ergo spūs marie sez flatus. exultauit ī deo. qui totus ad gloriā dei diffusus pandit magnalia sua. Spiritus etiā inquantuz aer ōr suus dici potest inquantū nō solū aer. sed etiā totus mundus factus est suus cū dei sit. ⁊ per consequēs dña oīm. Aer ergo iste ingrediēs per os ꝙginis ad suū creatorē qui eius latebat in vētre: modo suo exultabat. qz magis purificatus. atq; radijs diuinitatis impletus dulcissime resonabat. Scōs spūs ōr angelos! Jxta illud p̄. cij. di. deo. Qui facis angelos tuos spūs. Quelibet aūt aīa a ꝓncipio creatiōis sue hz angelū ad sui custodiā deputatuz. vt ait Hieroymus super Mat. et ponit magister sententiarū in. ij. distin. xj. Beata igitur virgo habuit inter alios vnū spiritū supremum. qui fortassis nec ante nec postea datus est alicui ad custodiā. sed soli virgini huic ab initio reseruatus. Sicut em̄ sola fuit mater vnigeniti filij dei. ⁊ in gratuitis vniuersis mirabiliter singularis. sic etiam sane dici potest custodiam sibi singularē datā fuisse. Si em̄ habuit singularissimū spōsum ad seruitiū ⁊ electissimū apostolum ad obsequiū. qua re nō credaf babuisse nobilissimū spm̄ ad aurilia. Dic igit ur spiritus angeli cus data sibi ad custodiā. prius eruitauerat de obediētia hūilitate ⁊ aliis ſtutibus ipsius virginis alme. Ar vbi verbum dei eius est carne vestitū exultauit in deo salutari. i. ie su marie filio: qz deputabaf ad custodiā. sic ue potius ad obsequiū domini dei sui. Si tenere quis velit, q̄ angeli patris sit etios angeli ꝓpis donec nascaf. ſm quosdā dicētes q̄ qui filius nascif: accipit angelū proprium. qz tūc est sicut fruct⁹ ab arbore matre pisciuo. sed donec est in vētre matris ē sub custodia angeli materni tanq̄ aliqua pars matris. Fructus em̄ pendēs ōr pars fundi. l. fructus. la. ij. ff. de rei vendi. Et hec opinio fuit beati Thome in. ſ. parte summe. q. xxxij. arti. v. Uel vt aliq̄ allegāt. in. xxxij. q. v. Quis ergo explicare poterit quāto gaudio exultabat spūs ille qui p̄mo vidit deum incarnatū? Qui fuit primꝰ spūssancti minister ad illud ineffabile opus. Qui primus corpusculū illud aut formauit aut formāti assistit. Qui primus inuisibiles cunas deo parauit. Qui primꝰ cibū de mre in os diuinū exp̄sit. Qui sicut assistit visiōe in celo coram patre. sic assistebat in terris filio incarnato. Qui primus illud vidit desiderato virginis responso ⁊ verbo dei incarnato. p̄primus ad celū totus iocundus ac exultans celestē curiam letificaturus ascendit. Iste aūt marie spūs certus de presenti. pro tota hierarchia celica exultabat. Exultabat nāq; hic optimus marie spūs qm̄ videbat ipas dei m̄rem effectā: ⁊ tāto filio dignam.

Tertio dicit spūs aīa. iuxta illud Eccli. xlj. Quis scit si spiritꝰ filiorum Ada? ascendat sursum? Et vltimo eiusdē libri. c. dicit. Reuertaf puluis. i. corpus in terrā suam. ⁊ spūs. i. anima. ad deum qui dedit illum. Et iste spūs marie exultauit. Et est sensus q̄ spūs. i. anima exultat que magnificauit deum quo ad alios. etiaꝫ exultat quoad se ipam. ita q̄ sicut dilataf deꝰ. ideſt magnus ostenditur per os ꝙginis in corda audientium eius magnificationem. sic etiam crescit in ipso spiritu vel anima sua per maiorem inherentiā. capacitatē ⁊ dilectionez eiꝰ. Uel est dicendū de mēte quorūdam doctorum q̄ anima Marie cōiuncta corpi magnificauit dñm. spiritus ꝺo raptus a cōiunctione corporis quātum ad sensuz actualis informationis exultauit in dño. Unde magister Johannes gerson in tractatu scō sup Magnificat. dicit. Beata virgo fuit in excessu spiritus vel in extasi mentis respectu illorum quorū non poterant ex sua virtute vel intelligentia ꝓpriam cognitionem accipere. vt quid esset deus in se ⁊ in sua magnificentia. Quid angeli per oīa. Quid felicitas quam nec oculus vidit, nec auris

Spūs ōr mutiplr.

Angelꝰ custos Marie ad cuꝰ custodiā exultauit.

Spūs

Aiama rie exultauit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

audiuit.nec in cor hois ascendit. Vecille. Et qua visõe supnaturali exultauit in dño spũ meus exultare possit in deo salutari tuo ꝛ meo. O beatissime spũs virginis gloriose: q̃ semp in deo exultauit. nec mirum q̃ in se deũ habuit qui habitat in humili spũ. Esa. lvij. Ipsa em̃ seruauit illud Eccli. vij. Humilia valde spũ tuũ. Et ideo deus semp habuit curã de spũ ipi⁹ ẽginis Unde dicere poterat deo illud Job. x. Visitatio tua custodiuit spũ meus. O bñdicte spũs marie de qua dicit põt illud ps. xxxj. Nec est in spũ eius dolus. Et ideo cõfidenter dixit in morte illud ps. xxx. In manus tuas dñe cõmendo spũ meũ. Quarto accipit spiritus p feruore mẽtis. iuxta illõ ad Rom. xij. Spũ feruentes: dño seruiẽtes. Et. j. ad Timo. v. Spũ. i. feruorem nolite extinguere. Et iste feruor deuotiõis virginis gloriose exultauit in dño. i. ipsam exultare fecit: Quinto accipit spũs p deo: quia spũs est deus. Joh. iij. Vel particulariter accipit pro psona spũssancti. Istum aũt spũ suũz dicit beata virgo exultasse in deo. q̃ ipam exultantem fecit in se deo salutari suo: Sicut etiã dicit ad Roma. viij. Ipse spũs postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus: quia nos postulantes facit ꝛ gementes. Exultauit ergo btẽ ẽginis spũs affatus roꝛe spũssancti. Sicut etiam dicitur de xp̃o Luc. x. In illa hora exultauit iesus in spũsancto. De hac affflatione spũssancti in ipam dei mãtrem prediterat Dauid dicens deo patri ps. cxlvj. Flabit spũs eius ꝛ fluent aque. sc̃z diuinarũ laudum ab ore ẽginis p hoc mirabile canticum. O maria quis erat ille spũs q̃ tantuz exultare faciebat spm̃ tuũ? Profecto erat ille de quo dicitur Sap̃. xij. O q̃ bonus ꝛ suauis est dñe spũs tuus. Et Eccli. xxiiij. inquit ipe deus Spũs meus super mel dulcis. O beatissima virgo tu semp habuisti istum spm̃ paraclytũ. i. consolatorẽ qui te semp in oĩbus tuis sctis opibus direxit. Unde dicere poteras deo illud ps. cxlij. Spiritus tuus bonus deducet me i terrã rectã. De te quoq̃z dici poterat illlõ Esaie. lxij. Spũs dñi ductor eius fuit. ꝛ ideo eam mirabiliter exultare fecit. Tu etiam dicere poteras illud Ezech. iij. Eleuauit me spiritus inter celũ ꝛ terraz. Et illud Apocal. xvij. Sustulit me in spũ. Adeo em̃ eleuabat mentẽ tuã spũs sanctꝰ. vt de spũ tuo dici posset illud. j. ad Cor. ij. Spũs omnia scrutatur etiã pfunda dei. Et ideo continue exultabas tu in deo salutari tuo. Sed dic mihi obsecro o genitrix dei sctissima. Quis est iste deus in quo exultabas: Certe respõdere potest. Iste est ille qui inquit Gene. xvij. Ego sum deus oĩpotens. ꝛ ideo fecit mihi magna q̃ potẽs est. Ipse est ille cui dicit Nume. xvj. Fortissime deus spũum. Et ideo exultauit in eo spũs meꝰ. Iste est ille de q̃ ō: Deut. iij. ꝛ ad Heb. xij. Deus noster ignis consumens est. Et ideo igne sui amoris accendit spm̃ meũ ac eũ exultare fecit. Ipse em̃ est de⁹ cordis mei: ꝛ pars mea deus in eternuz ps. lxxij. Ipse est deus salutor meus. Esa. xij. Ipse est deus absconditus scz in vẽtre meo. Esa. xlv. Ipse est deus dñs fortitudo mea. Abachuc. iij. Ipe est deus totius consolationis. ij. ad Corinthios .j. Iste est ille deus qui locutus est in sancto suo. ps. cvij. idest in corde meo. ꝛ fecit me exultanter canere laudes suas in cantico isto. q̃ vult ab omnibus frequentari. ac dici cum inbislo. Unde dixit mihi Esa. lix. Spũs meus qui est in te. ꝛ verba mea que posui in ore tuo nõ recedent de ore tuo: ꝛ de ore semis tui amodo vsq̃z in sempiternum. Sicut ergo ego exultaui in dño. ita et semen meũ fuit ipsi. ps. xij. i. hoc cãticuz deuote decãtando. ꝛ tũc de semine deuotoꝝ meoꝝ rũverificabitur illud ps. xxxvj. Et semẽ illiꝰ in bñdictione erit. Quilibet ergo deuotus meꝰ debet magnificare mecũ in hoc cantico filiũ meũ: ꝛ exultare ei ac dicere cũ propheta ps. xlj. Tu es salutare vultus mei et deus meus. Exultent ergo oẽs gẽtes: quia gẽtibꝰ missum est hoc salutare. Act. xxviij. Ipse est enim ille de quo dicebat Iacob deo. Geñ. xlix. Salutare tuũ expectabo dñe. et erit expectatio gentiũ. Ipse est ille de quo dauid rogabat deũ ps. i. di. Redde mihi leticiam salutaris tui. Et ps. lxxxij. Ostende nobis dñe miam tuã. ꝛ salutare tuũ da nobis. Ipe est ille cuiꝰ incornationes videtes pphete in spũ exultabãt. vñ Esa. lij. sui lic. a. dicebat. Uidebũt omnes fines terre salutare dei nostri. Si ergo sãcti patriarche ꝛ pphete tantũ exultauerunt ppter huiusmodi salutaris expectationem; quare exultare

Spũs i. feruor Marie exultauit

v

nõ dꝰ spũs meꝰ in deo salutari meo quẽ in carnarum habeo in vtero meo:

Paro. Cuius sermonis que dicitur causalitatis?

3 c Glosa huiꝰ cãtici ẽginalis vt in q̃t Nico. de lyra sup Lu. fuit vt dei beneficia cõmemoraret ꝛ ei gras referret. Uñ primo cõmemorat beneficia sibi collata singulariter. ibi. Quia respexit humilitatẽ ancille sue ꝛc. Secõo beneficia collata pplo iudeoꝝ spãliter. ibi. Suscepit israel puerꝝ suum. Circa primũ dicit. Quia respexit humilitatẽ ancille sue. q. d. dñs Nico. de lyra. vbi. ō. Bñ debeo magnificare ꝛ laudare dñm. Quia respexit humilitatẽ ancille sue. Nam ls er oĩbꝰ ẽtutibus fuerim dispõsta ad acceptionẽ filij dei specialr̃ in hoc fuit ex humilitate. Uñ dicitur Piero. in suo transitu inquit. Maluit deus de beata maria incarnari ꝓpter humilitatem q̃ ꝓpter aliã quãtãcũq̃ ẽtute. Hugo autẽ cardinalis exponit hec verba. Respexit humilitatez ancille sue. i. me humilẽ ancillã. Placuit em̃ ei humilitas ancille. cui displicebat supbia Eue vt sicut p superbiã eue mors intrauit in mũdũ. sic p humilitatẽ ancille vite pandat. introitus. Unde in figurã dixit Lya Geñ. xxix. Uidit dñs humilitatem meã. nũc amabit me vir meus. Habuit aũt humilitatẽ beata virgo a patre suo dauid. qui dixit. ij. Reg. vj. Ludam ꝛ vilior fiam plus q̃ factus sum: ꝛ ero humilis in oculis meis. ꝛ cũ ancillis de q̃bus locuta es gloriosior apparebo. Jrez⁹ filio qui dicit Mat. xj. c. Discite a me quia mitis sum ꝛ humilis corde. Sed hic est notãdũ q̃ multipl̃r respicit deus hoies. Primo pctã dimittẽdo. sicut respexit Petrum. Lu. xxij. Secõo respicit penam infligendo. Ut Exo. xiiij. ō. Respiciens dñs super castra egyptioꝝ interfecit exercitũ eoꝝ. Et Abachuc. j. inãt deo pphet⁹. Quare nõ respicis iniqua agentes. Tertio respicit occulta cordiũ cõsiderãdo. iuxta illud Cant. ij. Ecce ipse stat post parientẽ nostrũ. respiciẽs p fenestras. pspiciẽs per cancellos. Et hoc mõ respexit deus virginẽ benedictã. cuiꝰ occulta cordia semper tendebant in deuz. Quarto respicit aliquem eius opera acceptãdo Geñ. iij. Respexit deꝰ ad Abel ꝛ ad munera eius ꝛc. Transumptiue in. c. scriptum. xxiij. q. v. ꝛ de pe. di. j. c. nũqd. ꝛ di. v. c. cõsideret. ꝛ. iij. q. vij. c. i grauibꝰ. Et hoc modo respexit deus, opera virginis gloriose que illi erant gratissima. Quinto respicit gratiam inspirando. Unde oriat ps. dicẽs. Respice in me ꝛ miserere mei. Et hoc etiã mõ semper respexit eam cui plenitudinem suarũz gratiarũ infudit. Sexto respicit approbando. iuxta illõ Abachuc. j. vbi dicit ei ppheta. O cuti rui mũdi sunt. ꝛ non poteris respicere ad iniquitatẽ. i. eã approbare. aliter nõ eẽt summe bonꝰ. Et isto quoq̃z modo respexit matrẽ suã: cuius omnia opera approbauit. Septimo respicit remunerando. iuxta illud Heñ. xxij. Laborem manuũ mearum respexit deus. Et hoc etiaz modo respexit beatissimam virginem. cuiꝰ operationes magnifice remunerauit. Octauo respicit ad inimicia defendẽdo ꝛ ab oĩ mala liberãdo. iuxta illud Exoꝺ. ij. Respexit deꝰ filios israel ꝛ liberauit eos. Hoc q̃s mõ singulariter respexit deꝰ virginem benedictã quam ab oĩbus hostibus ꝛ malis liberauit ꝛ preseruauit. Et ideo ipsa sola semp deum magnificauit. ꝛ exultauit i deo salutari suo Ipsam nãq̃z solã saluauit preseruando ab oĩginali pctõ. ꝛ ideo deus ita fuit hoc mõ salutaris suus. Ꝙ nunq̃ fuit nec erit alteri. Rationem aũt huiꝰ magnificatiõis ꝛ exultationis assignat dicens. Quia respexit. i. semper oculo amoris ꝛ gratie aspexit. hũs humilitatem ancille sue. i. me que semper fui humilis ancilla eiꝰ. Non em̃ vnq̃ seruiui diabolo per pctm̃ originale. ſ semp fui eiꝰ seruitijs mãcipata ꝛ ẽdicata. In his ergo oĩbus beata ẽgo ostẽdit se fine oriĝinali pctõ fuisse conceptã. ꝛ de hac pseruatione gras agit deo salutari suo. Uñ notandus est. q̃ sicut beata ẽgo si concepta esset in peccato oriĝinali nõ semp magnificasset dñm nec exultasset in deo salutari suo. Quia in illo instãti quo fuisset i pctõ magnificasset diabolũ: ꝛ exultasset in eo. sicut peccatores dicunt exultare in reb⁹ pessimis. Prouer. ij. Ita etiã non semp fuisset respecta a deo. q̃ in illo instãti fuisset ab ipso deo reprobata ꝛ despecta. nec in illo instanti potuisset se appellare ancillam dei. q̃ fuisset ancilla ac seruа diaboli. O igitur glosa ẽgo semp a deo respecta. roga eũ qui dixit Leui. xxvj. Respiciaz vos ꝛ crescere vos faciam. vt nos respiciendo p gram sc̃iat in bonis opibus ꝛ virtutibꝰ pficere. Tu q̃s o benedicte deꝰ si cut respexisti humilitatem ancille tue ꝛ domine mee. ita nũc respice de sanctuario tu.

Des respexit hũilitatẽ ma rie.

Des multiplr respicit. hoiem.

R Oꝛad ẽginẽz vt nos respicis ꝺeus

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deuf.ctvſ.ꝛ reſpice ad oſones ſerui tui.ti. Re.viij. Reſpice ꝛ eram.me dñe.ps.xij. Tu qui reſperiſti humilem ancillā tuā ꝟginem mariam.reſpice ad humiliratē noſtrā. Judith.vſ. Reſpice dñe in ſeruos tuos.ps. lxxxix. Non eſt aūt mirandū ſi deus reſpexit virgines mariā pauperculā. Nam oculi eiꝰ in pauperē reſpiciūt.ps.x. Et q̄d mirꝰ ſi humilitatē reſpexit ille ſuiq̄ humilia ſemp reſpicit.ps.cxij.ꝛ. cxxvij. Ille ergo cui humiliā ꝛ manſuetoꝝ ſemp placuit de peccatio. Judith.ix.ꝛ qui ſemp reſperit in oſonem humiliū.ps. cj. ſemp eraudiuit ꝛ gratā habuit oſones huiꝰ humilis ancille ſue. Unde ipa merito dicere poteſt deo illud ps.xxx. Reſperiſti humilitatem meam Ipſe eſt inquit Eſa.lvj. Ad quem reſpiciet niſi ad humilē ꝛc. Quia etiam hec humilis ancilla dei fuit in fide ſtabiliſſima.iō eam reſperit deꝰ. Lui ōr Piere.v. Pñe oculi tui reſpiciūt fidem. O igit ancilla dei.tu eo illa q̄ dicere potes illud Heſter.xiij. vbi Heſter regina i figurā tui dixit deo. Tu ſcis q̄ nūq̄ letatꝰ ſit ancilla tua niſi in te dñe deꝰ In tui quoq; figurā dixit Abygail.j. Reg. xxv. Famula tua ſit in ancillam. O ancilla dignißima q̄ ꝓpter humilitatē tuā facta es angeloꝝ regina. Tu bene ſciebas vt ait Ambro. q̄ nulla maiōr eſt dignitas q̄ deo ſeruire.cui ſeruire regnare eſt. Fac ergo ꝛ nos ſuos tuos ꝛ ex benignitate tua filios tuos. vt vnuſq̄ſq; noſtrū poſſit dicere deo illud Sap.ix. Ego ſum filius ancille tue. O humillima dei ancilla. nūc ſup oēs angeloꝝ choros exaltata. ꝓfecto adipleta eſt ꝓphetia tua in q̄ pnunciaſti di.ecce enī ex hoc beatā me dicēt oēs ḡnationes. Oꝛ enī deꝰ ab humilibꝰ honoraſ. vt ōr Eccli.iij. iō te oīm humillima voluit ab oībus meritō honorari ꝛ beatificari. Unꝝ q̄ vt inq̄t filius tuus. Luc.xviij. Oīs q̄ ſe hūiliat exaltabit. Et deus humiles ponit in ſublime. Job.v. Et q̄ humiliatꝰ fuerit erit i gloria. Job.xxj. Nō immerito fecit te in celeſti curia ſuper oēm ſanctoꝝ gliam exaltari.q̄ humilitate tua oēs ſuperaſti.ꝛ cūctos ad ſalutē pduxiſti. Unde exclamat Aug. in ſermone de aſſumptiōe di. O vera humilitas que deus hoībus peperit.vitā mortalibus edidit.celos inouauit. mūdū purificauit: padiſum aperuit.ꝛ hoīm aīas liberauit. Facta eſt marie humilitas ſcala celeſtis: p quam deꝰ deſcēdit ad terras. Quid enī eſt dicere. Reſpexit humilitatē ancille ſue. niſi approbauit. Multi enī videnť in ſpectu hoīm boni mites eē: ſz eoꝝ hūilitas a deo nō reſpicit. Si enī veracit hūiles eſſent: ab hoībus nō ſe laudari vellēt.ꝛ nō in mūdo: ſz in deo ſpūs eoꝝ exultaret. hec ille. Beda ō ſup Lucaꝝ de bñdicta ꝟgine loquēs ait. Luiꝰ humilitas a deo reſpicit: recte beata ab oībus colaudať. Athanaſius aūt dicit. Si enī ꝑm ꝓphetā beati ſunt qui habēt ſemē in ſyon ꝛ primos in hierlm. q̄ntū ds eē ꝓmiſſi dixine ac ſacroſctē ꝟginis marie q̄ ꝑm carnē verbi genitricē eſt effecta. Grecꝰ ō ait. Non aūt ſe beatā appellat iani vexata gliā. Uñ enī loc' in ipa ſuphie q̄ ſe ancillā dñi nūcupauit. Sed ſacro tacta ſpū q̄ futura ſunt ꝓ ſciuit. Hugo aūt cardinalis exponens illa verba. Ecce enī ex hoc beatā me dicēt oēs ḡnatiōes. inq̄t. Jdeſt oēs gētes.ſ. iudeoꝝ ꝛ gentilium. viroꝝ ꝛ mulieruꝝ. diuitum et pauperū. angeloꝝ ꝛ hoīm. q̄ oēs ꝑ ipſam ſalutare beneficiū acceperūt. Hoies reconciliationē. angeli reparationē. Chriſtꝰ enī dei filiꝰ operatꝰ eſt ſalutē in medio terre.i. in vtero marie que quadaꝝ mirabili ꝓpietate terre mediū appellaſ. Ad illaꝝ enim reſpiciunt vt' Ber. inquit ꝛ qui habitant in celo.ꝛ qui habitat in inferno.i. in purgatorio.ꝛ qui habitant in mūdo. Primi vt recarticulent. Ecōdi vt eripiant. Tertij vt reconcilient. Et hoc ergo beatam me dicent oēs generationes o beata virgo: q̄ oībus gñationibus vitam gratiā ꝛ gliam genuiſti mortuis vitam. pctōribꝰ gratiā. miſeris gliam. Jdeo ōr Judith. xv. Tu gloria hierlm. tu letitia iſrael. tu honorificentia populi noſtri. que feciſti viriliter. Primum eſt vor angeloꝝ quoꝝ ruina per ipſam reparata eſt. Ecce vor hoīm. q̄ noꝝ triſticia ꝑ eam letificata eſt. Tertium eſt vor mulierū. quarum infamia per ipſam delata eſt. Quartū eſt vor mortuoꝝ quoꝝ captiuitas per eam reducta eſt. hec ille. Qui etiam vbi.ō. declarat quō oēs generationes beatificāt glioſam virginem: ſcz incipiētium. ꝓficientiū perfectorum ꝛ beatorum. Et iterꝝ inquit q̄ mūdus illos dicit eſſe beatos qui diuites ſunt. iuxta illud ps. cxliij. Beatum dixerūt pplm cui hec ſunt. Sed ꝓpheta inq̄t. Beatus pplꝰ cuius dñs deus eiꝰ. Et talis fuit beata virgo. Item ait q̄ omnes dicūt beatum illum a quo beneficia receperunt. Et ideo nos oēs debemus dicere beatā ꝟginē

Ad diuīa gñatio beatā dñe ma riam.

Matrā: q̄ ab ea multa recepimꝰ beneficia marime quattuoꝛ ſcz Preciū noſtre redemptionis.ſ. ad Loꝝ.v. Medicamētuꝝ noſtre egritudinis. Eccl.xxviij. Uiaticum noſtre pegrinatiōis. Job.vij.ꝛ premiū noſtre retributiōis. Deu.xv.ꝛ Eſa.lxj. Beatiſſima igit virgo ab oībus gñerationibꝰ bñdicať. Et ꝓmo a gñeratione diuina. ō qua insquit pater filio. vt habeť ps. cix. Ante luciferū genui te. De qua etiam. Eſa liij. ōr. Generationē eiꝰ q̄s enarrabit: ſcz eternā. q. d. nullus. Ipſe igit deus pater poſtq̄ cūcta creauit p verbū ſuū cuꝝ ſpūſancto. bñdixit bte virgini in figurā. ꝛ beatā eam dixit qñ bñdixit diei ſeptime i qua requeuit ab omni opere q̄ patrarat. Gen.j. Et aūt iſta bñdictio operū cōſummatio. a petis vacatio. et eterne requiei ꝓfiguratio. que oīa perfecte reperiunť in beatiſſima virgine. Fuit enī in ea pfecta opeꝝ cōſummatio: qñ oīa creata in vno hoie vniunť cū creatore. ꝛ primū fit vltimū ꝛ vltimū ꝓmū. nō enī eſt pfectio motus vbi opis'n iſi in circulo. Fuit ſcō in virgine ſancta a petis vacatio. in qua nullum vnq̄ fuit petm originale vel actuale. mortale aut veniale. Tertio hec requies non dñi fuit future requiei ſ ignū ſed etā cauſa. Si ergo ſeptima dies eſt benedicta ꝓpter ſabbatum dei. i ceſſationē ab opib'. ꝛ tm excellentioꝛ eſt ſabbatiſmus recreationis, qua ſcz requeſcens in virgine mundū recreauit ſabbato recreationis. ergo et bñdictio maioꝛ. In oībus enī requies quieuit: et in ipa ſola ſuenit in qua inuenit oīa quecūq̄ q̄ſiuit. vñ in tabernaculo eiꝰ requeuit. Eccli. xxiv. Poſtq̄ vō ipſe dei filius de virgine natus puerſatꝰ eſt in mūdo. ſemel ꝑdicas mulieri exclamant ꝛ dicēt. Btūs vēter qui te portauit ꝛc. Rñdit. Quinimmo beati qui audiunt verbū dei. ꝛ cuſtodiunt illud. q. d. Nō ſolā illa que me portauit beata eſt. ſed etiā oēs qui audiunt verbum dei ꝛ obſeruant. ꝛ complēt illud ope beati ſunt. Et q̄ ipa virgo perfectius audiuit ꝛ obſeruauit oīa mādata dñi ꝛ ꝑfilia. ideo btiſſima ꝛ benedicta eſt ſup oēs. Et ſic patz quō divina generatio beatam dicit virginē gloriosam.

Nā ḡnatio angelica beatificat eā ſm ꝙ eſt mariam.

Ecō eā dicit beatā generatio angelica de qua pōt exponi illud Geneſi.j. Iſte ſunt generationes celi ꝛ terre dicitur ibi generatio creatio a deo. ꝛ generatio celi eſt creatio angeloꝝ. ſicut Auguſti. ſuper Gene. ad lit. Et ſm exponi illud. In principio creauit deus celuꝝ ꝛ terrā. i. angelicā naturā. Hec aūt ḡnatio celi. i. angeloꝝ btificat laudat ꝛ bñdicit multiplicat virginē gloriosā. Uñ gabriel pro oībus dixit illi: Aue grā plena cū tibi nūciauit ꝓceptū filij dei. Ad partuꝝ ō eius poſtq̄ angelus cū magna luce apparēs nūciauit paſtoribꝰ cū magna iocunditate nariuitatē filij virginis. factꝰ eſt cū ipo multitudo militie celeſtis. i. angeloꝝ canentiū. Gla in altiſſimis deo ꝛ in terra pax hoībus bone volūtatꝫ Luce.ij. q̄ dicerēt. Glia parat' in celis ꝓpter deū natū ex ꝟgine maria. Et par reconciliationis cū eo hoībus habentibꝰ bonā volūtatē. Jn aſſūptione ō eiꝰ cū aſcēdit in celū. vt canit ecclēſia. gaudēt angeli ꝛ laudātes benedicūt dñm. ac admirantes de tā excellenti gloria dicūt. Que eſt iſta q̄ ꝓgredit quaſi aurora ꝓfargens. ꝛc. Cañ.vj. Tēpore quoq; magni gregis ꝑ vrbē Romā cū omni clero ꝛ populo ad rogandus deū pro ceſſatione ſeuiſſime peſtis que Romanos videz inuaſerat deferri faceret quandā tabulā vbi depicta erat imago bte virgis marie ꝑ verſillo ante ꝓceſſionē viſi ſunt angeli circa figuram beate virginis canētes in laudē eius. Regina celi letare alleluya. Quia quē meruiſti portare alleluya. Reſurrexit ſicut dixit alleluya. Cui addidit gregorius. Ora pro nobis deū alleluya. De hac autez beatificatione angelica habeť Cañ.vj. vbi ōr. Surrexerunt filie ſyon ꝛ beatiſſimā predicauerūt eā. Filie enī ſyon dicunť angeli nō propter ſexū ſed ꝓpt intelligētiā ꝛ claritatē optimā ſpeculationem diuinoꝝ. Uñ nāq̄ interpretať ſpeculatio. Et ad hoc creati ſunt angeli. Qui oēs ſurrexerūt ad laudandā ꝛ beatificandā reginā ſuā virginez benedictā ḡnatō

O

Tertio beatā dixit eā ꝛ dicit generatio hūana humana. de qua ōr Eccl'o.j. Generatio ꝓ: mariaꝝ terit ſcz per mortem. ꝛ generatio aduenit beataz ſcz per natiuitatē aliorum hominum. Eſt dicit, aurē tripler hominū generatio ſcilz reproboꝝ electoruꝫ. ꝛ doctoꝝ. Et he omnes generationes beatā dicūt eam ꝛ ladant. De generatione prava reproborum dicitur. Deutero. xxxij. Generatio peruerſa eſt ꝛ infideles filij. Et Matthei.xv. inquit ſaluatoꝛ. Generatio prava ꝛ adultera ſignum querit ꝛc. Iſta aūt ḡnatio prava ac infidelis ꝛ adultera. eſt gentilū iudeoꝝ ſaracenoꝝ turcoꝝ. armenianoꝝ. indianoꝝ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

geoigianoꝝ ĥestorianoꝝ. ⁊ oĩm scismatico
rũ ac hereticoꝝ. grecoꝝ ⁊ latinoꝝ malorũ
q̃s xp̃ianoꝝ. qui tñ oẽs modo suo bñdicũt
beatã ꝝginẽ. Saraceni cñi ⁊ turci bñdicũt
eã venerantes in tẽplis suis. ⁊ ei thurifi
cãtes. ⁊ nomẽ eius in tali reuerentia habẽ
tes. q̃ blasphemãtes illã grauĩ pena mul
ctant. ꝙ ꝓ in alchoꝛano machometi lege
eoꝝ. In quo libro dicit sic de ipa ꝝgine. Di
xerũt angeli. O maria deus annũciat tibi
verbũ ex ipso ⁊ erit nomẽ eius Jesus filꝫ
marie. Et iterũ ibidem dicit. Dixerunt an
geli. O maria: deꝰ vtiq; elegit te clarã sup
mulieres seculoꝝ. Et multa alia ibi dicun
tur ad laudes virginis gl̃iose. De paganis
ño ⁊ gentilibus latinis ꝓ̃z in Ouidio q̃ in
lib. de vetula multa ꝓdixit de ꝝgine bñdi
cta ad eius cõmẽdationẽ. Item de Virgi
lio. q̃ in lib. buccoli. ait. Jam redit ⁊ virgo
redeunt saturnia reg̃. Jam noua ꝓgenies
celo demittit alto ⁊c. Hinc quis Piero. di
cat Virgilium non hec intẽdisse dicere de
xpo vel matre ei⁹. tamẽ possibile est etiam
q̃ sicut Cayphas ꝓphetauit de salute mũ
di ꝓ morte vnius, sic xpi. nõ hoc mrẽdens
nec intelligẽs. ita ⁊ Virgilius de xpo ⁊ ma
tre ei⁹ bene dixerit vt sentit Aug. ⁊ similr
dici potest de Ouidio ⁊ aliis paganis. Et
grecis ño fuerunt multe Sibylle. q̃ multa
ad cõmendationẽ xpi ⁊ matris eius dixe
rũt. de quib⁹ infra dicam in parte sequẽti
huiꝰ operis sermone. ſ. Scismatici quoq;
⁊ heretici essẽ in multis errẽt. vl quia dñi
si sunt ab vnitate fidei. vel quia male sen
tiunt de aliquib⁹ articulis fidei veneranꝫ
tñ beatã virginẽ exceptis illis q̃ asserunt
ipam habuisse alios filios ex Joseph. qõ
blasphemũ est ⁊ iniquum dicere de matre
dei. Sed ⁊ mali xp̃iani modo suo bñdicũt
virginẽ gl̃iosam. Nã ⁊ homicide adulteri
incestuosi. blasphemi. ꝓditores ⁊ oĩum vi
tioꝝ spurcitia infecti aliquãdo venerantur
ipam. ieiunantes in honorẽ ei⁹ die sabbati
vel die occurrente annũciationis sue ꝓ to
tã annũ semel in hebdomada. ⁊ ieiunates
ei⁹ vigilias in pane ⁊ aqua. ⁊ facientes ele
mosynas amore ei⁹. imo etiã multe mere
trices ĩ die sabbati nõ peccarẽt ꝓpter reue
rentiã ꝝginis. ⁊ multi videnꝫ beatã virgi
nẽ in matoꝛi veneratiõe habere. q̃ ꝛpm fi
lium eius magis ex simplicitate moti q̃s sci
entia. Sed quia honoꝛ matris redundat
in filiũ. Prouer. xvij. Patientiã habꝫ filius

Peccatoꝛes ẽt blasꝛẽã dicunt

dei de hac quotidã virotũ ⁊ mulierũ simꝫ
plicitate. Ecclie q̃s plurime ꝓ vniuersum
orbẽ cõstructe ⁊ dedicate ad honoꝛẽ ipius
ꝝginis plene imaginib⁹ eius ostẽdũt devo
tionẽ erimiã etiã armigerotũ ⁊ aliotũ mil
dantio deditoꝝ. q̃ ad ipam pyssimã ꝝginẽ
se cõmẽdantes cũ votis gr̃as ab ea innũme
ras recipiũt. ⁊ cuasiones ex picturis maꝛia
mis. Gnatio ergo etiã reprobotꝝ benedicit
⁊ beatificat mrem dei. Generatio quoq;
rectoꝝ ⁊ electoꝝ. de qua ꝓ̃. cxj. inq̃t. Gene
ratio rectoꝝ benedicet. Et iterũ. Hec est ge
neratio querentiuꝫ dñm. Et Sap. iiij. ō: O
q̃ pulchra est casta generatio cũ claritate.
Que generatio cõprehendit cõgregationẽ
oĩm bonoꝝtũ fideliũ. similiter quãtuꝫ potest
beatificat virginẽ benedicẽs. ⁊ ũ nõ tantũ
quantũ meretur. Unde statuit ecclia offi
ciũ priculare qõ ōr singulis diebꝰ ad hono
res ipsi⁹ virginis sicut aliud officiũ ad ho
noꝛes dei. ⁊ ꝙ singulis diebus ter pulsent
cãpane ad honoꝛẽ eiusdem bñdicte matris
dei maxime de mane ⁊ de sero. vt oẽs ipam
immaculatã virginẽ gemibus fletib⁹ ador
tes venerent ac beatificẽt. ⁊ ei se recõmen
dent. ⁊ de perceptis ab ea bñficijs gratias
agant. Generatio ergo electoꝝ ⁊ oĩm fide
liũ beatam dicit dñam nostrã. quod patet
er multitudine ecclesiaruꝫ sub eius titulo
edificatarũ. Nõ ẽ essi ciuitas vel castrũ seu
villa que non habeat ecclesiã vel saltem ca
pellã aliquam ad honoꝛẽ virginis marie.
immo plures reperiunt ecclie ei intitulate
q̃ in honoꝛem saluatoꝛis ⁊ aliotꝝ sanctoꝝ
oĩm. Et in ipsis ecclesijs ⁊ domib⁹ ꝓpatis
vbiq; depingit eius imago. q̃ oẽs attrahit
⁊ accẽdit ad ei⁹ amoꝛem ⁊ devotionẽ. Ta
les nãq; picture sunt libri ignorantiũ lite
ras. in quib⁹ legere possunt ⁊ incitantur
ad devotionẽ. c. platũ de conse. dist. iij. Et
vbi in ecclesijs in parte inferioꝛi eaꝝ quasi
in sctã sctoꝝ ⁊ in loco ꝓpiciatoꝛij. ſ. tabule
altaris: ponit cõiter figura beatissime vir
ginis cũ filio in vlnis. vt mediãte ipsa spe
remus ꝓpiationem a petio nostrio apũ
filiũ suũ. hoc autẽ salubriter institutũ est.
vt dñi sacerdos diuina sacramenta pertra
ctat mariam intuens: cogitet qualis fuit
cui creditum est solo verbo verbum car
nem efficere ⁊ qualis debet esse sacerdoꝫ

Constãtia sanctoꝝ ⁊ doctoꝝ beatam eã dicunt.

qui verbo suo vel potiꝰ xp̃i a se ꝓlato vult
corpus xp̃i ⁊ sanguinẽ efficere ex substãtia
panis ⁊ vini. ⁊ crẽplo sue hũilitatis ⁊ puri
tatis discat humilẽ ⁊ purã gerere mentẽ.
ac mediatricẽ ponat ipam ꝝginẽ pyssimaꝫ
ad ꝙ se interpellandũ. ad digne ⁊ fideliter
ministrandũ tantũ sacramentũ. Fiũt in ec
lesijs ꝓcessiões annuatim ad honoꝛẽ sal
uatoꝛis in die Palmarũ. ⁊ sili⁹ ad honoꝛem
matris sue in die purificationis ad corre
spondentiã ad ipsum diẽ Palmaꝝ. Nãq; si
cut tũc portant rami oliue cũ palmis in si
gnum ĩ victoꝛiẽ xp̃i de morte ꝙ resurrectio
nẽ futurã. ⁊ ad significãdũ etiã non habẽ
tes victoriã de virtꝰ per pniam ad vitam
gratie resurrecturos. ita in die purificatio
nis cãdelas accensas gestamus in manib⁹
lumen ardẽtissime charitatis ipsi⁹ ꝝginis
designãtes. ⁊ eã vnã. i. ꝓpitiã in nr̃is ope
rib⁹ ⁊ necessitatib⁹ habere. ⁊ semp habitu
ros ꝓtestantes. Ipam quoq; beatã piedi
cant ⁊ beatificãt oẽs sermocinantes ⁊ pdi
cãtes xp̃icolis: eoꝛũdũ ꝓ gratia impetran
da a salutarẽ angelica facientes. Preterea
cũ octo sint solẽnitates particulariter deo
cõsecrate. vt natiuitatis dñi. Circũcisionis
Ephyphanie. Resurrectionis. Ascensionis
Trinitatis. pẽtecostes ⁊ corporis xp̃i. Ita
octo sunt celebrates ad honoꝛẽ virginis
bñdicte. ſ. eius imaculate atq; sacratissime
cõceptionis. Natiuitatis. Presentationis
eius in tẽplo. Anũciationis. Uisitationis.
Purificatiõis. Assumptiõis ⁊ festũ nimis.

O Sancti ⁊ doctoꝛes beatam eã dicunt.

Tertia hominũ generatio est sctoꝝ do
ctoꝛũ. de qua aplus. ij. ad Coꝛ. iij. inquit.
In xpo ieiu ꝙ euangelium ipse vos genui
toꝛes ⁊ ecclie ꝓlati eos quos sua doctri
na trahũt ad bene operãdũ. Beata aũt vir
go a generatiõe oĩm sanctoꝝ doctoꝝ tam
noui q̃ veteris testamenti est beatificata.
Nã oẽs sacre scriptuꝛe testamẽti veteris. ⁊
oĩm autoꝛes qui eas ediderunt: ipsam vir
ginẽ in figurã beatã dicunt. Ubi Ruth. iij.
dr. Ruth er qua nata est beata ꝛgo. Bñdi
cta tu filia a dño. ⁊ Judith que caput am
putauit Holofernis. ⁊ figurat ipsam virgi
nem gl̃iosam. similiter ab Oma principe
populi Jsrael multipliciter benedicit. Ubi
ei dicit vt habeꝫ Judith. xiij. c. Bñdicta es
tu filia a dño deo excelso pre omnibus mu
lieribꝰ sup terrã. ⁊ bñdictus dño qui te di
rexit in abscissiõe capitis principis inimi

coꝝ nr̃oꝝ. qz nomẽ tuũ ita magnificatũ ẽ:
vt non recedat laus tua de oꝛe hoim q̃ me
mores fuerint ꝛtutis tue. Et iterꝫ ibidẽ dr
q̃ vniuersi filij Jsrael adorauerũt dñm di
cẽtes ad eaꝫ. Bñdixit te deꝰ in virtute tua.
qz ꝓ te ad nihilũ redegit inimicos nostros
Achior q̃s ex gentili factus iudeꝰ ad eã dix
it. Bñdicta tu a deo rno qñ in ossi gentꝫ
que audierit nomẽ tuuꝫ magnificabit deꝰ
Jsrael super te. Et xv. eiusdem lib. c. dr q̃
Joachim pontifex summus de Dierusalẽ
venit Bethuliã ad videndũ eã cum pbyte
ris suis vniuersis. ⁊ bñdixerũt eã oẽs vna
voce dicẽtes. Quia fecisti viriliter ⁊ cõfor
tatũ est coꝛ tuũ. ideo eris benedicta in eter
nũ. ¶Que ośa fuisse incõparabiliter ꝓfecti⁹
in inclyta mũdi regina per istam duas mu
lieres figurata apertissime ꝓ. Ofhco
dictiones gl̃iose ꝝginis ⁊ eius excellentiã
bñdicere ⁊ ꝓdicare hãc virginẽ gloriosis
simã q̃ ꝝginitatis gl̃ia permanẽte huic mũ
nostrũ. Unde cunit ecclesia. ⁊ fuit dictum
beati Gregoꝛij dicẽtis. Beata es Maria q̃
dñm portasti creatoꝛem mũdi genuisti qui
te fecit ⁊ in eternũ ꝑmanes ꝛgo. Et iterꝫ
Benedicta ⁊ venerabilis es virgo Maria
que sine tactu pudoris inuẽta es mater sal
uatoris ⁊c. Oẽs etiam alij sancti immẽsis
eã extollũt preconijs. Et sic paret quomõ
ipsam beatã dicũt oẽs generationes. Et si
dicaꝫ ꝙ aliqui inueniuntur ita scelerati ꝙ
eã nunq̃ benedicur sed maledicũt. Item
aliqui sunt nõ solũ infideles: sed etiã de ba
ptizatis qui de illa noticiaꝫ nõ habent. vt
sunt paruuli. ⁊ ideo eã actualiter nõ bene
dicãt. Dico ꝙ põt exponi oẽs gñatiões. i.
aliqui de ꝺoꝛibus generationib⁹. q: de oĩb⁹
generationib⁹ aliqui sunt cõuersi ad fidem
qui laudãt beatissimã virginẽ. ⁊ eã beatifi
cant. ⁊ ita exponit Nico. de lyra. ⁊ est distri
butio ꝓ generib⁹ singulorꝫ. sicut iepe distri
buit terminꝰ vniuersalis ĩ sacra scriptura.
⁊ etiã in iure canonico. vt in. c. nam concu
piscẽtia. de cõstitu. ⁊ in. c. cum humilitatis
xxj. q. ij. ⁊ in. c. ĩ quis omnẽ. ſ. q. vij. ⁊ in. c.
mulier. xv. q. j. De qua distributiõe habeꝫ
per theologos. in. xiij. distin. xlvj. Dicere ta
men possumus vt. ŝ. est declaratũ. ꝙ quasi
oẽs de singulis generationib⁹ beatificant
modo suo ꝝginẽ bñdictã. ⁊ ideo eã semper

Universidad de Deusto
Biblioteca

Qz btā ideo ip bñdicē da.

debem⁹ bñdicere. qz verificabīf de ea illō Nūeri.xxiij. Qui bñdixerit tibi ipe enī bñ dictus. Admirme aūt eā collaudare ⁊ btifi care debemus de hoc stupēdo ac valde mi rabili cārico ob ipsa edito. ⁊ dicere ei illud ſ. Regū.xxv. Benedicētū eloquiū tuū. Et il lud qō ait magister Johes gerson in.iiij. tractatu super Magnificat dicēs. Digna re nos laudare te virgo sctā. o ter quaterq; beata. Beata primo que credidisti clamat Elizabeth. Beata secūdo quia gratia plā ñm Gabrielis salutationē. Beata tertio et bñdicta. qz bñdictus fructus ventris tui. Beata quarto. qz fecit tibi magna qui po tens est. Beata quinto. qz mater dñi. Bea ta sexto. qz fecūdata ỽginitat⁊ honore. Bea ta septimo. qz nec primā similē visa es nec habere sequētē. hec ille. Aberito ergo dirit dña nostra. Beatā me dicent ⁊c. In eis essi figurā pāterat Lia Gen.xxx. Hoc p beati tudine mea beatā me quippe dicent oēs mulieres. Magister aūt Johānes gerson in.v. tractatu suo super Magnificat. assi gnat rationē quare ipsa gliosa ỽgo beatifi cetur ab oib⁹ generationib⁹. dices q hoc ſō est. qz ipsa mater est illi⁹ q̄ fecit oēs gnā tiones celi ⁊ terre. ⁊ oīm que in eis sunt. Item qz ab initio ⁊ ante scla ipsa fuit pde stinata vt affinis esset oīm gnationū in oi genere affinitatis. ideo eā bndicunt ⁊ laus dant omēs gnationes. Est essi nostra soror ab hūana specie. est mater ex nostra post fi liū regeneratiōe. est cognata angelis ⁊ no bis ex similitudine intellectualis nature. est vnū cor nobiscū ⁊ vnus spūs ex dilectio nis obligatiōe. Maxime aūt eā beatificāt oēs gnationes. quia cognoscunt bñficioz largitiōes ex ea procedere. Ideo ipa dicit Eccli.xxiij. Memoria mea in gnatione se culoz.

Sequit aūt virgo benedicta in suo cantico exponēs quare ab omnibus sit beatificanda. ⁊ dicit.

Qz fecit mihi magna q̄ potēs est. Oō exponēs Theophilus⁹ait. Ostēdit ỽgo nō per suā virtutē se beatam predicādā. sed causam assignat dicens. Qz fecit mihi magna qui potens est. Que tibi fac magna? credo vt creatura ederes creā torē. famula dñm generares. vt per te mā dum de⁹ redimeret. p te illuminaret. per te ad vitā reuocaret. Dicit aūt deus potens essentialiter. qui a per se ⁊ er se oia potest. Un ad Roma.xj.ō: er quo oia. per quē oia ⁊ in quo oia. Ipse enim est ỽe potēs. qui a de paruis ⁊ infimis facit magnos ⁊ fortes pauperē em facit ⁊ ditat humiliat ⁊ sublē uat. ſ. Regū.ij. Beda ỽo dicit. Respicit aūt hoc ad inutiū carnīs vbi dictū est. Magni ficat anima mea dominū. Gola essi anima illa cui dño magna facere dignatur digne eū preconijs magnificare potest. Si quis ỽo querat que fuerint ista magna que de⁹ omnipotens fecit beate virgini? Respōdit Hugo cardinalis. q̄ inter alia possunt. xij. assignari. Primū fuit in vtero matris san ctificatio. ⁊ nos addere debemus. ⁊ ab ori ginali peccato preseruatio. Scōm angeli salutatio. Tertiū gratie plenitudo. Quar tū filij cōceptio. Quintus fecūda ỽginitas. Sextus virginalis fecunditas. Septimum honorata hūilitas. Octauū obedietie pfē ptitudo. Nonum fidei deuotio. Decimū est prudēs verecūdia. Undecimum verecūda prudentia. Duodecimū dominius celi. hec ille. Nos autem dicere possumus: q̄ deus nunq̄ fecit nec faciet aliqua tam magna ⁊ excellentia in aliqua pura creatura sicut fe cit in virgine gliosa. Licz essi magnum fue rit creare de nihilo celum ⁊ terram ⁊ oēm ornatum eorū. tamē hec q̄uis sint amplia nō sunt adeo magna vt sint divie maiesta tis capacia. Corpus ỽo virginis minimus formauit: in quo essentialiter totus est de⁹ contentus: dicente apostolo de christo ad Col.ij. in quo habitat oīm pleni tudo di uinitatis. Et pter hoc canit ecclesia. Sāc cta ⁊ immaculata ỽginitas: quib⁹ te laudi bus efferā nescio. Quia quē celi capere nō poterāt tuo gremio cōtulisti. Magnū pre terea fuit qn de⁹ ppl⁹ Isrl ỽ manu Pharaonis regis egipti figno magnis ⁊ pdigijs liberauit: ipso Pharaone cum suis in ma ri submerso. vt habetur Exo.xiiij. Sed ma ius fuit in ỽgine. quia nō vnū populū tñ sed genus humanū saluauit diabolo infer nali decreto per eius filium. qui dicit Joh. xij. Nūc princeps huius mūdi ejicietur fo ras. Magnū fuit quādo māna de celo de scendit Numeri. xj. sed maius est q̄ de⁹ in ỽginis vterū descēdit. Magnum preterea fuit q̄ deus pauit populū Isrl in deser to quadraginta annis māna de celo. Item q̄ de quinq̄ panib⁹ xpus magnā hominū multitudinē satiauit. Mar.xiiij. Sed ma ius fuit q̄ in ỽgine panē angelor⁹ se xpm formauit. qui totū humanū genus sui cor ponis sacramēto pascere ⁊ satiare venit. vñ

ipse inquit Joh.vj. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi. Si quis māducauerit de⁹ qñ edurit mel de petra oleūq; de saxo durissimo. vt habetur Deutero.xxxij. Sed tā illā a qua fluxerūt aque gratiaz ⁊ oleū rint⁹.x. Bibebāt aūt de spirituali cōsequen te eos petra. petra aūt erat xp̄s. Magnus fontem. vt habetur Josue.iij. ⁊ etiam. ps. xcvij. Sed maius fecit in ỽgine: qñ antiquus dierū ⁊ canus eternitate vidit ỽginē. ⁊ res trocessit ad infantiaz diei vnius. sicut pdi xit Daniel ppheta. vij. sui li. c. dicens. Anti quus dierū sedit ⁊c. Et vt breuib⁹ oīa ma gna in creaturis facta cōprehēdā: nihil in ỽgo gliosa oēs eruperet. Maximū essi om niū que vnq̄ facta sunt aut fiēt: factus est i ỽgine. qñ deus qui fecit oīa. ⁊ a nullo est fact⁹ nec creat⁹ fact⁹ est filius ỽginis. ⁊ er tnamuit semetips formā serui accipiēs ad Phil.ij. O mirabilissima ⁊ stupendissima dignatio diuina. q̄ in ỽgine creator fact⁹ fit creatura deus homo ⁊ homo deus. infi nitus factus si finitus. eternus tēporalis. immortalis ⁊ impassibilis. passibilis ⁊ mortl subiect⁹. ditissimus pau⁹ ⁊ egenus. immē suo paruul⁹ ⁊ abiect⁹. Quis vnq̄ audiuit talia: natura non capit. ysus nescit. rō hu mana nō cōprehēdit. caligant oculi. stupe scūt aures. turbant oēs sensus. ecce q̄ mū dus pugillo cōtinetur. sphera cētro claudi tur in centro jacet circulus. de vase. pdit fi gulus. fonte excedit riuulus. paraſ excedit rotū. iur monstrat per ignotū. stella gignit solē. ⁊ vna puella regit deū. Dicit ergo bea ta virgo. Ille qui facit magna ⁊ inscrutabi lia ⁊ mirabilia quoz nō est numerus vt di citur Job.ix. et cui inqr ppheta ps. lxxv. Tu es deus qui facis mirabilia. Et de quo etiam dicit ps. cxxv. Qui facit mirabilia magna. fecit mihi mirabilissima ⁊ iesstima bilia. Unde dicere pōt deo ipsa ỽgo bñdis cta illud ps. lxxix. Misericordia tua ma gna est sup me. Sed o ỽgo gratissima nun quid tu aliquid fecisti deo. Nūquid vicē ei red.tidisti. Profecto si fas est dicere. tu fm vniuersū genus humanum. volo ergo ego di cere. q̄ tu. ex humilitate reticuisti. Tu enim solus cecinisti. Quia fecit mihi magna qui potens est. ego ỽo cano ⁊ dico. Quia fecisti maiora ei qui potens est. Deus namq; hos minē de limo terre formauit. Tu ỽo beatis sima ỽgo deū de tuis purissimis sanguini bus generasti. ⁊ illum purissima carne tua cooperuisti ⁊ velasti. Un dicere potes illud Eccli.xxiij. Ego feci in celis vt oriret lumē indeficiēs. ⁊ sicut nebula tegi oēm carnem Purissima aūt caro tua pualet oīb⁹ re bus mūdi. Jrē de⁹ hoiez ō fructib⁹ paradi si educauit. ⁊ tu ipse de⁹ pausti vbere de ce lo pleno. cui⁹ lactis vna gutta pualet oīb⁹ lignis paradisi. fructibusq; omnib⁹ totius mūdi. Deus q̄z hoiem pellicea induit veste ⁊ tu ỽgo gliosa dei filiū tuū pānīculis in uoluisti. ⁊ postea tunica inconsutili induisti rēdo pbare possum. q̄ tu ỽgo dignissima xp̄o q̄ de⁹ hoi i sue creatiōis pmordio. Si cut essi quanto plona cui dānū ⁊ iniuria in cēsef dānū maioris dignitatis: tanto maius iuriū. ⁊.l. ptor. §. atroc. ff. eo. ti. Ita bñficia tiora quāto excellētio: est plona cui pferūs tur. ⁊ ō tua erga dei filiuz obsequia ⁊ illa q̄ ei bñficia ptulisti dignissima. excellentissi ma. atq; quodāmō incōparabilia fuerūt. Ut tū vt tā magna facere posses deo. fuit vnū de illis magnis q̄ fecit tibi ipse q̄ potēs est ⁊ sctū nomē eius. O igit̄ btā p oēs gnatiōes hebreoz. grecoz. latinoz. ⁊ oīm gnatiū nationū ⁊ linguaz. O scā sctāz. o pulcherri ma ⁊ pudentissima feminarū. Quid mirus si p nomē sanctū suū fecit tibi tam magna tam stupenda tamq; admirāda qui potēs est. Nōne ipse est q̄ dixit Gen.xxxij. Quid queris nomē meū qō est admirabile. Non ne ipse est qui ait Exo.xij. Ego sum qui sum hoc nomē mihi in eternū. Nōne ipe qui di xit Exo.vj. Nomē meū adonay non indica ui eis: Quia ergo ō nomē mellifluū ſdicas sit tibi. fac vt etiā nobis eius virtutē ostē dere dignetur. Fac vt eius nomē bñdictus deuote frequentetur a nobis. vt dicat ipse filij tui de nobis illud.ij. Paral.vj. Elegi Hierusalem vt ſt nomen meū in ea. O glo riosum nomen. de quo propheta inquit ps. cr. Sanctus. ⁊ terribile nomen eius. Profe cto nullus vnq̄ ō benedictū nomen tanto deuotione veneratꝰ est sicut hec sapientissi

Et sctū nom en eius.

Quid Maria fecerit deo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mā tympanistria nostra. que illud Eccli. li. dicebat deo. Laudabo nomē tuū assidue: ⁊ collaudabo illud in cōfessione. Un p fruē ipsius diuini nois se ad tantā altitudinē pueniſſe pfitef dicens. Fecit mihi magna qui potēs est: ⁊ sanctū nomē eius. Sup q bus ꝓbis dic Nico. de lyra. Quisq sanctitatis pōt cogitari totū eminenti? est in eo. Hugo aūt cardinalis exponit dicēs. Sanctū ōr ab effectu. q participes sui facit sanctos: idest firmos ⁊ mundos. ac finaliter beatos. intra illud Johelis. ij. Omnis q inuocauerit nomē dñi sal? erit. Sequit aūt beata ꝙ in cātico suo dicēs. Et mīa eius a ꝓgenie in ꝓgenies timentib? eū. In quibus ꝓbis connumerat beneficia cōiter toti humano generi collata. Dicit ergo. Et mīa eius. s. in me inchoata, dilatatur. continuatur ⁊ multiplicat. a ꝓgenie. s. iudeorū in ꝓgenies gentium. i. in oēs ꝓgenies mūdi quas creditur as prenidit. Et hoc est qō subdit timentibus eum. Nō mundum, non diabolū ꝑm qō exhortatur dñs Mar. r. dicens. Nolite timere eos qui occidūt corp⁹ ⁊c. Et ita exponit Hugo cardinalis super Lucam. vbi etiam dicit. q talibus timentibus deum fit mīa ab ipso. iuxta illud Abdiach vl. Vobis timentibus nomen meum orieꝝ sol iusticie: ⁊ sanitas in pennis eius. vñ. Eccl. r. inquit beatus Petrus. In veritate comperi q̄a nō est acceptator persona rū deus: sed in omni gente qui timet deum acceptus est illi. Nicolaus ꝺo de lyra exponit. Et mīa eius. i. beneficium incarnationis quod ex misericordia dei factū est. Un de petebat Danid dicens. Ostende nobis domine misericordiam tuā. quasi diceret. Ostendisti potentiā in creatōe mūdi de nihilo ⁊ sapientiā tuā in mūdi gubernatione sic ordinata ⁊ iusticiā tuā in peccatorū punitione. sicut in diluuio ⁊ submersione Sodomet gomorre. Et ideo ostēde nobis dñe misericordiā tuā in filij tui incarnatione a ꝓgenie. s. iudaica. Quia sicut dicit Jo. iij. Saluꝰ ex iudeis est. Quia scarnatio dei facta est in ꝛgine iudea natiōe. Sed q̄ beneficium incarnationis ad totuꝫ mundū diffundit. ideo subdit. In ꝓgenies. s. omnium nationū. Uerūtamē q̄ sic hoc beneficium incarnatiōis se extēdat ad oēs quantū ad sufficientiā. nō tn quātū ad efficaciā. sed tm ad iustos. Ideo subditur. timentib? eum. s. timore filiali ⁊ casto. hec ille. Beda ꝺo inqt. A specialibus se donis ad generalia dei indicia cōuertēs: totius humani generis statum describit subdens. Et mīa eius a ꝓgenie in ꝓgenies timentibus eum. quasi diceret. Non solum mihi fecit magna qui potens est: sed et in omni genere qui timet deum acceptus est illi. Orig. aūt ⁊ Aug. inqt. Misericordia dei non in vna generatione: sed in sempiternuꝫ extendit a generatione in generationem. Ipsa etenī deus inquit Deut. v. Ego sum dñs faciēs misericordiā in multa milia diligentib? me ⁊ custodientibus ꝓcepta mea. Et idem habet Exo. xx. ⁊ ꝓs. cvj. ōr. Misericordia dñi manet in eternū. Hec eius ꝺo expositor aut. Et misericordia eius. s. quā habet in generatione generationū nostraꝝ tractans salutem solius suꝰ intuitu pietatis: Misereꝰ autē non qui buscūq. sed his quos timor eius cōpescuit in qualibet natiōe. vñ dicit. timētibus eum qui. s. ad fidem ⁊ ꝓfessam cōuertuntur. Nam qui obstinati sunt incredulitatis vitio clauserūt sibi sanuaꝝ pietatis. Theophylus aūt dicit. Uel ꝓ hoc innuit q̄ timētes deū misericordiam ꝙsequent in generatiōe ista. i. in ꝓsenti seculo. ⁊ in futura. i. in seculo futuro. in hoc seculo centuplum accipientes ⁊ in alio multo maiora. s. vitam eternam. Illio aūr qui nō timent deū nec penitētiā agūt de peccatis suis: sed assidue peccant nō miserꝫ dei. c. diaconi. xciij. dis. Quia facere misericordiā malis nō ē aliud q̄ ipsis fauere. xliij. q. vj. c. si res aliena. Progredit aūt ꝺgo būdicta in cārico suo dicēs. Fecit potentiam in brachio suo ⁊c. ybi ait Hugo cardinalis. q̄ quia vt inquit ꝑs. xxiij. Uni ⁊c. uerse vie. dñi misericordia ⁊ veritas. Ideo cōmendata misericordia dei i mēt̄ib? eum cōmendat ꝺgo prudēs iusticiā in cōcepto ribus. ostēdens q̄d mereanꝰ: ⁊ quid fecit illis dicēs. Fecit potentiaꝫ in brachio suo. id potenter per filiū opatus est per quem oīa creauit ⁊ recreauit ⁊ glorificauit. ⁊ potestates aereas debellauit. Dicitur aūt filiꝰ brachiū patris. Quia sicut a corpore exit brachium ⁊ ab eodē. ⁊a brachio manus. ita a patre filiꝰ ⁊ ab eodē patre ⁊ filio spūsūct⁹ vñ Eccli. xxxvj. ōr Glorifica manum ⁊ brachiū dextrū. Ytē quia ver ipm opat pater. Et aūt filiꝰ vt brachiū figuli q̄ vasa filiosa de luto facit. iuxta illō Eccli. xxxviij. Figulus sedēs ad opus suū i brachio suo formabit lutū. ⁊ aū pedes suos curuabit virtutē

Filius brachium

suā. Ytē est vt brachiū pugilis q̄ pugnādo brachiū regis egypti. s. diaboli ꝓfregit. Un ōr Ezech. xxx. Filii hois brachiū Pharaōis regis egypti ꝓfregi ⁊c. Ytē est vt brachium nutrici ad portādū pnulos. Esa. xl. In brachio suo congregabit agnos. ⁊ Ose. xj. dixit deꝰ. Ego quasi nutrici? effraim in brachijs portabā eos ⁊ nescierūt q̄ curarē eos. Jō ōr Esa. xxxj. Esto brachiū eoꝝ in mane ⁊c. Ytē fecit ipe filiꝰ dei potētiā in brachio suo in cruce extēso. q̄ diabolū supauit. ⁊ capti nos de inferno liberauit. ac electos oēs ad supna leuauit. de ꝓmo aūt ⁊ scōo dicit ꝑs. cxxxv. Qui percussit egyptū cū ꝓmogenit eo rū: ⁊ eduxit isrl de medio eoꝝ in manu potēti ⁊ brachio excelso. De tertio aūt ꝓdixit ipse dñs Job. xl. Cū exaltat? fuero a terra ossa trabā ad meipm. De b etiā brachio solū electis salutifere reuelando ōr Esa. liij. Et brachiuꝫ dñi cui reuelatū est? Hoc est illud brachiū quo territi demōes amittūt vires suas. iuxta illud Exo. xv. Irruat super eos formido et pauor in magnitudine brachij tui. Fiāt immobiles q̄si lapis ⁊c. De ipo etiam brachio fit mētio Job. xl. c. vbi dicitur. Si habes brachiū sicut deꝰ. De b etiaꝫ brachio inqt ꝓpheta deo patri ꝑs. lxxvj. Rede misit in brachio tuo pplm tuū. Et ꝑs. lxxvij. In brachio virtutis tue dispsiti immici eos meos. Ipse ꝺo deus in eodē ꝑs. dicit de electo suo. Brachiū meū cōfortabit eum. Salomon q̄s Sap. v. de deo inqt. Brachio sancto suo defendet illū. Et. xvj. eiusdē li. c. loquēs deo de malis. ait. per fortitudinē brachij tui flagellati sunt ⁊c. In isto igitur brachio dei debēt oēs potentiā ⁊ fortitudinēs atq̄ spēs suā ponere. ⁊ non facere sicut Contra quidā q̄ ponūt spem suā in hominib? vl ponens reb? mūdāis. Cōtra q̄s scel? inqt Viere. p ꝑ ꝓpheta. xvij. sui li. c. Maledict? hō qui cōfi in hoīe: ⁊ ponit carnē brachiū suum. ⁊ a dño recedit cor ei?. De tali etiā ōr. ij. Parachie. xxx. Cū eo est brachiū carneum. Et Eze. i. q̄s ipe reputat esse validū. vñ ⁊ Piero. xlviij. de tali cōfidēte in hūano auxilio fragilissi. ⁊ brachiū eius cōtritum est. Econtra ꝺo est de cōfidēte in brachio diuino. Unde inqt Orige. Timētib? aūt se fecit potentiā in brachio suo. quia ly infirmus ad deum ac cesserit. si timueris eū. ꝓmissam ḥrutē ose queris. Uenerabilis aūt Beda exponens pdicta ꝺo cātici ꝛginalis ait. hūani gene

Et mīa eius ⁊c.

Fecit potentiam

Dispsit supbos

Duplex supbia

Universidad de Deusto
Biblioteca

dispſit edificãtes turrī babel ſup faciē vni
uerſe terre. Geñ.xj. Jrē diſpgit iurutiolos
idest pmittit diſpgi a luxuria. nō tm mēte
cordis. ſz etiā passione corpis. Ūñ ps. luxuj
iuḡt. Diſpierunt i endos q interptat fons
gnatiōis. Vbi diſpgit auaros. i. dispergi
pmittit ab auaritia t mēte t corpe. Unde
Ezo. v. dr. Diſpſus eſt pples p vniuersas ter
rā egypti ad colligēdas paleas. Recte aūt
diſpſus dr auarus. q: colligs rei qnā possi
det dar vnā ptē cordis sui. t iō Eccl. r. sept
uz ē. Auaro nihil ē celestis. In vita eñ sua
piecit stima sua. i. cor suū. Ūñ ps. in perso
na auari dic. ps. xxj. Effusus. ſ. siē aq t di
ſſūt oia ossa mea. Sicut essi de aḡ nihil re
manet cū effunditur. ita de corde suo nihil
remanet auaro, sed totū effundit externus
sup reb? suis. b ille. Ego ño dico q cū ra
dix ois peti sit ſuphia Eccl. r. p superbiaz q
est rebellio ꝺ deū intelligit oe petm. Et iō
btā ḡo in his ẏbis. Diſpſit ſupbos ꝛc. in
tellerit oēs pctōres qs de? a facie sua disp
dituet ad eternā dānationē diſpdet. De ihs
exponi moraliꝫ pōt illud Geñ. vj. Diſperdā
eos cū terra. Et ſuper. xxj. Eos repete diſ
perdā. Et ps. lxxvij. dr. In malicia eoz diſ
perdet eos. Et ps. cxliij. Ces pctōres diſ
perdet. Et ps. lxxxvij. inquit pphēta deo.
Diſperſiſti inimicos tuos. Et ps. xcj. dr. Dis
pergentur oēs qui operant iniq̃tates. Hoc
aūt nobis ītimauit vt hortaret nos ad pe
nitētiā. Sciebat eñ q t ſuphis t quibuſ
cūq; pctōrib? se p pniam hūliantib? deus
indulget. iuxta illud. ij. Paral. xj. vt ipse
dño inquit. Quia hūliati sunt non diſper
dā eos. Unde t pphēta ait ps. lxxvij. Pro
pitij? fiet pctis eoz: nō diſpdet eos. O igi
tur pyſſima virgo que nos sic benigne ad
monuiſti tu bñ vides verificatū esse de no
bis illō. ſ. Mach. xj. Diſperſi ſūt vnuſq;
in locuz suū. Ūñ etiā dicere potes illud. ij.
Reg. xxj. Vidi israel diſperſuz in montem
Et illud. ſ. Paral. x. Dereliquerūt vbes su
as. t huc illucq; diſperſi sunt. Et iterū Eccl.
xlviij. Diſperſi sunt in omnē terrā. Vides
benigna dña q de grege filij tui. i. de ogre
gatiōe xpianoz dici quadā modo pōt illō
Dicit. r. Oīo grex eoz diſpſus est. t q mul
ti q ōberēt esse sci t filij tuo vnitj p deuo
tionē ab eo recesserūt. t per petñ diſperſi
sunt. Ūñ de illis dici pōt illud Thren. iij.
Diſperſi sunt lapides sanctuarij. t ipe bñ
dict? pastoz noster dicere pōt illud Ezech.
xxxiij. Diſpse sunt oues meē. roga igit ipſ
bñdictū filiū tuuz qui nō vult mortē pctō
ris: sed vt magis cōuertatur t viuat. Exe.
xviij. De quo scriptū est Eſa. xj. Diſperſos
iuda colliget a q̃tuoz plagis terre. Obſer
ra eñ qui cōgregat Jſrael. Eſa. lvj. Qui et
te hūanat? est vt filios dei q erant diſperſi
congregaret in vnū. Joh. xj. De quo etiā pdi
xit Dauid ꝓgenitoz tuoz ps. cxlvj. dr. Diſper
siones israel cōgregabit. vt nos ad se revoca
re t sibi vnire dignet. Cu q̃ o dña ufa cui
tam magna fecit q potēs est: cōgrega diſp
ſionē nostrā. ij. Mach. j. vt tecū magnifica
re dñm valeamus t exultare in deo saluta
ri nostro. Et nō simus cū illis sociati de q
bus in sequēti ẏsiculo cecinisti dicens. De
posuit potētes de sede. Sed de illis hūili
bus quos eraltādos pnūciasti. Hec aūt
ẏginis bñdicte ẏba exponēs Hugo cardi
nalis dicit. Deposuit potētes de sede. i. de
ponet. q: glia petōz stero t ẏmis. ſ. Mac
chab. ij. Eraltauit. i. eraltabit hūiles. Per
potentes aūt hic intelligi pōt supbi. Unde
glo. sup pdicta verba inquit. Potētes sunt
supbi qui supra modū se erroll̃ūt t non in
dei ſrute. sed in sua potentia cōfidūt q de
ponūtur. Ita vt inqt Seneca in lib. trage
diarū. Supbos sequit victoz a tergo deus
et saluatoz ait. Oīo qui se eraltat hūilias
bit ꝛc. Mat. xxiij. t Luc. xviij. Supbia eñ
deorsum trahit. t hūilitas sursum eleuat.
xcvj. di. c. cū ad verū. Merito aūt debent
humiles eraltari: t potentes deponi qui
hūiles t imporentes oppꝛesserūt. q: qui in
uno aggreuaſ debz in alio sublevari. i. cuz
qui. ff. de iurei. Potētes eñ solēt imporē
tium vires absoꝛbere. l. gñaliter. ff. de fide
iuſ. t de solu. l. si duo. t. xvj. diſt. c. ſiquis. et
lxxvj. di. c. ieiunius. t. xliij. q. ſ. c. rogamus.
t ex qui cle. vel no. c. meminimus. t. c. rur
sus. t de cōſ. preben. c. auctoritate. lib. vj.
Mystice aūt exponitur ſm predictum doc
toꝛē sic, deposuit potētes de sede. i. demo
nes eiecit de celo. t eraltauit hūiles. i. hoſ
mines loco eoruz sublimauit. Ūñ Eccl. r.
ōr. Sedes ducū superboz destruit: t sede
re fecit mites p eis. Et hoc autem pcedit
q demones ita inuidēt hominibus. quia
homines tenēt p humilitatē locū eoz quē
ipſi amiſerūt q superbiaz. Uel per humiles
intelliguntur angeli boni in sede felicita
tis eterne liter exaltati. vt ait magiſter Jo
hannes gerson in. viij. tractatu sup Mag

E Judei sunt de positi de sede

gnificat in scōa partitiōe. Jrē deposuit potētes. i. iudeos. de sede. ſ. Ipſis intelligē tibus in qua quiescebāt nō intelligēdo ipſa ꝑ ſi Mar. xxij. inquit dñs. Sup cathedram Moyſi sederunt scribe t pharisei. t exaltauit humiles. i. gētiles ob hūilitatē ad ſpūa lem intelligentiā ad pdicandū fidē euāgelicā sublimauit. vñ Eccli. x. predictum fuit Radices gētiū supbarū arefecit deꝰ. t plā tauit humiles er gentib?. t Mat. xxij. inqt saluatoꝛ iudeis. Auferet a vobis regnum dei. t dabitur genti faciēti fructū eius. Et ꝺ ſignificatus fuit. ſ. Reg. xiij. vbi dr q Hely sacerdos nō poterat videre lucernā. ſ. ſpūa lis intelligētie. t cecidit de sella capta arca. idest finito sacerdotio. vñ ad Heb. vij. inqt Paul?. Trāſlato eñ sacerdotio necesse est vt t legis trāſlatio fiat. hec Hugo. Et ista fuit expoſitio Nico. de lyra. q ait. Deposuit potētes de sede. i. iudeos qui erāt potētes in lege t ꝓphetis. dimittēs eos er suo de merito in ꝓfundo erroꝛis. Sm q dr Ro. xj. Cecitas ex parte cōtigit in israel. Et eraltauit humiles. i. gētiles humiliter t deuote pdicationē aploz suscipientes. Cyrillus ño pdicetas expoſitiōes approbans inquit magna sapiebāt demones t diabolus gēti liū: sapiētes pharisei t scribe. hos tm depo suit: ereitq; humiliātes se sub potēti ma nu dei. dās illis ſrutē calcandi serpētes t scoꝛpiōes. oēmq; potestatē inimici. Erāt t qnēq; indei ptāte supbi. ſz pſtrauit hos īcre dulitas. ex gētibus aūt ignobiles t hūiles p fidē ad pacē cōscenderūt. Greg. aūt dicit Deitatis tribunal noſter ſtrellectus esse co gnoſcitur. ſ; inique potestates poſt trans gressionē incubuerunt pcordijs ꝓplaſti tanꝺ in ꝓpio solio. Ob hoc ergo veit do min? ac ſpūs iniquos eiecit a sedib? volu tatū. t pſtratos a demonijs exultauit eo rū cōſcientias purgans t eorū mentem ſta tuens ꝓpiam sedem. hec ille. Hugo autez cardinalis etiā exponit dr. Depoſuit potē tes de sede. sicut Paulus superbientē de le gali doctrina. t eraltauit humiles. i. ipſum humilem tum factū ad predicandum fidei euangelij sublimauit. Moraliter autē ſm eundem: pōtētes sunt qui nō in dei sed in ſua ſrute confidunt. vt. ō. dixmus. De qui bus Eſa. lxc. dr. Confidunt in nihilum t lo quuntur vanitates. Humiles sunt q se ni hil reputāt t in solo deo cōfidūt. Illos igi tur deponit. i. deijcit dñs. Vos ño exaltat. Unde Job. xij. dicit. Effudit oppꝛessionem sup principes: t eos qui oppꝛessi fuerāt re leuauit. Et tunc verificatur illud Eccli. xlix. De carcere caremis? interdum vnus egre ditur ad regnuz: t alij? natus i regno inopia cōsumitur. Erēplū aūt depoſitionis sup boz in se confidentiū. t exaltationis humi liuz habemus in Saul rege superbo depo ſito: t Dauid humili sublimato. ſ. Reg. xv. t de Sobna de summo sacerdotio dispoſi tos Eliachis exaltato. vñ Eſa. xxij. inqt dñs de stratōe tua. t de miſterio tuo deponā te t vocabo seruū meū Eliachim t induaz illū tunica tua. t potestatē tuā dabo in manus eius. Per potētes etiā ītelliguñ vane glo riosi qui in fama ponunt suā potentiam q runt illi de quib? dr Geñ. vj. Jſti sunt potē tes a seculo viri famosi ꝛc. Ytes deponunt illi potētes de quib? inquit Lucanus lib. viij. Uiri? t summa ptās nō coeūt. q. ſ. sūt vitiosi. Jtē deponunt illi potētes. de q̃bus dr Eſa. v. Ue q potentes estis ad bibendū. Et p istos intelliguñ gulosi. Jrē de ponūtur iracūdi. q sunt potētes ſ vindicta faciē da Ūñ in figura dr Judicū. v. Oēs potē tes i Esebon pſtrauerūt. Esebō eñ interp taſ cingulum tristicie vel cogitatio mero ris. t significat iracūdos, tristes t indigna tos t cogitātes se vlcisci de hoſtib?. Depo nunt ergo illi q volūt eē potētes i hoc mūdo sup alios. vt eos cōculcare possint t oppꝛi mere sicut Nemroth. De q dr Geñ. x. q̃ ce pit esse potēs in terra. Et idē dr. ſ. Para. ſ. Cū eñ desit solus ter potēs: vt ait apls. ſ. ad Tim. vj. Nō vult hāc suā potentiam ob aliquo vsurpari. Et iō deponit eā q illā psu mit vsurpare. vñ Exe. vij. dicit. Quiescere faciā ſupbiā potētis. Econtrario ño exaltant humiles. i. illi qui seipos viles repu tant. ac p oīa diuine volūtatis dispoſitiōi se subjiciunt. seruātes illud. ſ. Pe. v. Humi liamini sub potēti manu dei vt exaltet vos in tpe visitationis. Scriptū est eñ Eccli. xj. Sapientia humiliati exaltabit caput il lius. Inter oēs aūt humiles tm principatū teneꝰ o humillima ḡo ancilla dei. q̃ semp dicere potuīti cū pphēta ps. cxxx. Dñe nō est exaltatū cor meuz. neq; elati sunt oculi mei. Neq; ābulaui i magnis. neq; in mira bilibus sup me. Si nō humiliter sentiebaz ꝛc.

D Officia pctōrū deponē tur.

E Hūiles exaltan tur

Universidad de Deusto
Biblioteca

Et ō ſ̄ſp oēs exaltata fuiſti. Qz em̄ tu fuiſti vt vallis depſſa p humilitatē.iō merito ſublimari debuiſti. Scriptus eſt em̄ Eſa.xl. Oēs vallis exaltabitur. Quapropter dicere potes illud Eccl.xxiij. Quaſi cedrus exaltata ſum in libano.⁊ quaſi cypſſus in monte ſyō. Quaſi palma exaltata ſux in cades. ⁊ quaſi platan⁹ exaltata ſum iurta aquas.

¶ Eſurientes ſaciauit ꝛc. Proſequitur aūt beatiſſima ꝙgo in cantico ſuo di. Eſurientes impleuit bonis. ⁊ diuites dimiſit inanes. Qō exponit Nico. de lyra di. q⁹ p eſurientes deſignant gētiles: q̄ cū magno ōſiderio ꝺbū dei receperūt. Per diuites ꝺo legiſperiti diuittiꝫ ſcripturarū pl⁹ repleti. quos dimiſit inanes p erceca tionē eoꝝ. ⁊ falſum intellectū ſcripturaꝝ. Hugo ꝺo cardinalis dicit. q⁹ p eſurientes. intelligunt nō ſolū gētiles. ſed etiā oēs iuſticiā ⁊ gloriaꝫ deſiderātes. ſuꝫ illud Mat. v. Beati q̄ eſuriūt ⁊ ſitiūt iuſticiā. q̄m ipſi ſaturabunt. Trāſſumptiue in.c. acceſſerunt. de cōſe.di.ij. Et de hoc in figurā habeb. iiij. Reg.iij. vbi Heliſeus repleri fecit vaſa vacua non pauca. Et ad hoc adduci pōt illud ſ. Re.ij. Repleti pu⁹ p panib⁹ ſe locauerūt ⁊ famelici ſaturati ſunt. Prouerb .xiij. ꝺz. Juſt⁹ comedit ⁊ replet aīam ſuā. vēter autē impioꝝ inſatrabilis. Vñ ſequit .⁊ diuites. i. ſuperbos. vel diuites ad lr̄aꝫ dimiſit inanes. i. vacuos omni bono ⁊ frute. iuxta illud Gualteri in alexādriade. Aufert pecunia mores. nō afferre ſolet. Et hec ītelligūtur de acquirēnb⁹ diuitias p fas ⁊ nefas q̄ remanēt priuati lumine diuine cognitiōis ⁊ tene brati in peccatis. c. nōne. xxxvi. diſt. Ad hoc etiā facit q⁹ difficile eſt ſimul virtutes ⁊ diuittias poſſidere. ⁊ omn⁹ pōdere auri xp̄m pauperes nō pōt ſeq̄. c. ſocrates. xij. q. ij. Et ita exponi pōt illud p̄s. xxiij. Diuites egerūt ⁊ eſurierunt. Vel exponaſ inanes. i. fraudatos a ſpe ſua. Scriptū eſt eſi Job. xxvij. Diues cū dormierit nihil ſecū afferet. aperiet oculos ſuos ⁊ nihil ſueniet ⁊ Hab. vij. Spes impij ſic lanugo q̄ a vento tollit. ⁊ tanq̄ ſpuma gracilis q̄ a procella diſpergit. ⁊ tāq̄ fumꝰ q̄ a vēto diſſipus eſt ⁊ Apoc. xij. Tu dicis q̄ diues ſum ⁊ locupletat⁹ ⁊ nullius egeo. ⁊ neſcis q̄ tu es miſer ⁊ miſerabilis ⁊ pauper cecus ⁊ nudus. De tali etiā diuite inqt Proſp⁹ in lib. epigrā. Terrenis opib⁹ cū diues gaudet inſipiens: Ueris ſe miſerū neſcit egere bonis. Cū lices adueris⁹ ceſſantib⁹ otia parcāt, Lege tū mortifer ſatisfaciēdus fopo. Merito ergō tales diuiteſ demittunt inanes. q̄ terreni ſunt. Terra aūt ō⁹ ianis ⁊ vacua beñ. ſ. vñ Vier. iiij inqt ppha. Aſperi terrā: ecce vacua erat. Eſurit auaꝝ.

Jtē remanēt auari inanes. q⁹ auar⁹ nō implebit pecunia. vt ō⁹ Eccls. v. Vñ Horatius eplis ait. Semp auar⁹ eget. ⁊ Piero. ſup p logo pncipij. bīblie dicit. Auaro deeſt tm q̄ ō habet q̄ nō h⁹. Auarus ergo cū nō poſſit ſolere. pecunia. nō pōt etiā i aliō alia reſpleri. q̄ nihil aliud amat. ⁊ ſeip⁹ ⁊ aīa ſua vēdit amore pecunie: vt ea ipleat arcā. vñ Eccli. x. ō⁹. Nihil ē ſceleſti⁹ q̄ amare pecuniā. hic em̄. ſ. amator pecunie er auari cā aīam ſuā venalē h⁹. Er q̄bus p⁹ declaratio huiꝰ vſticuli. Eſurientes ꝛc. Sup q̄ etiā dicit glo. Qz humana ꝓſperitas p̄cipue in honorib⁹ potētatuū. ⁊ in abūdātia diuitiarū cōſiſtere videt. poſt delectionē potentis ⁊ exaltationē humiliū. de diuitū ruinamiſerone. ⁊ paupez repletiōe mētionē facit. Bn ſli⁹ ꝺo appoſita pdicta. ait. Diſponit q̄dē non ꝓna ſꝺū etiā quo ad ſēſibilia: edoctus rerū mūdanarū incertitudinē. Caduca ſic dē ſunt hec ſic vnda q̄ ab ipetu vēton hinc de diffundit. Intellectualiter aūt ſumēdo eſuriebat gen⁹ humanū excepti ſideles. hos nāq̄ diſtinxerat legis traditio. ⁊ ſanctorum dogmata ꝓphetaꝝ. Qz ſo nō humiliē hec ſerūt ꝺbo būmanato. dimiſſi ſunt inanes nihil deferētes. nō fidē. nō ſcīam. ⁊ ſpe bonoꝝ p̄uati ſunt. ⁊ a terrena hierlm ⁊ a vita futura excluſi. Quos ꝺo de gētibus fames ⁊ ſitis ꝛtriuerat: cum heſſent dño repleri ſunt ſpālib⁹ bonis. hec ille. Glo. aūt dicit. Qui eterna toto ſtudio q̄ſi eſurientes deſiderāt ſaturabunt cū xp̄o appuerit i gl̄ia. ſz q̄ terrenis gaudēt. i ſine torū bt̄itudinis inanes dimittent. Magr̄ ꝺo Job. gerſon i tractatu. ir. ſup Magnificat: ait Eſurientes nobis neceſſaria eſt ſi tātis querim⁹ impleri bonis. Eſuries autē cauſatur ex euacuatione ſtomachi a nocīs humorib⁹. hāc ꝺo pauptas ſpūs facit. Exemplum habemus Jeſu xp̄i crucifixi: q̄ non vult bibere vinū ſeculāris delectatiōis. q̄ myrrhatū. q̄ felleū quia acetoſum eſt ſpūi. Vñ dicit cū ꝓphēta. Renuit cōſolari aīa mea. memor fui dei ⁊ delectat⁹ ſum. hec ille. Qui ītez ibidē inquit. Si eſurientes implenk bonis. ſi beati ſunt q̄ eſuriūt iuſticiā: cuꝫ beatitudo nihil aliud ſit q̄ dei fruitio. q̄ eſt omne bonum cōſequēs eſt q⁹ eſurientes de q̄b⁹. Maria lo

quiſ ſint beati. Dicit etiam ibi predict⁹ doctor. Sicut maria pre ceteris puris in via eſurijt iuſticiā: ſic pre ceteris puris viatoris bus ipleta fuit bonis ex illo in illo. ⁊ p illū q̄ eſt oē bonū dicēs aīe ſue. Bñdic aīa mea dñm q̄ replet i bonis deſideriū tuū. Quib⁹ aūt bonis repleta fuerit in hac vita ſub tali fert idē doctor di. Maria ſicut p ceteris in via cognouit credidit ⁊ ītellexit figuras legis ⁊ nature xp̄i ſacerdotiū p̄ſignātes. ſic i illaut p illas māducauit fruitiue bñdictū fructū ventris ſui. ⁊ ſpūal⁹ etiā ſacrm. vñ exultauit ſpūs ei⁹ i deo ſalutari ſuo. Et ites rū ait. Maria dū legebat dauid p̄ſem ſuū dicentē xp̄o filio ſuo. Tu es ſacerdos i eternū ſm ordinē melchiſedech qui. i. panē ⁊ vinū obtulit. extūc iutelligebat ⁊ māducabat ſpūal⁹ hoc ſacrm benedictus. vnde cecinit. Magnificat aīa mea dñm. Jtē pſalles illō ꝑs. cr. Memoriā fecit mirabilium ſuorum miſericors ⁊ miſerator dñs: eſcā dedit timētibus ſe. Credebat ⁊ intelligebat hāc eſcaꝫ ſacrālem figurari ⁊ i figura comedebat eaꝫ ⁊ teſtim ſpabat hereditatis eterne. ⁊ nō minus refecta eſt ⁊ ipleta bonis huiꝰ ſacrī q̄ p̄ſes antiq̄. de q̄bus ait apls. q⁹ eādē eſcaꝫ ſpūalē māducauerūt. ⁊ eūdē potū ſpūalem biberūt. Biberūt aūt de ſpiritali ſequēte eos petra. petra aūt erat xp̄us. q̄ eſt vē panis q̄ de celo deſcēdit. Jtē maria ſtans vel orās in templo. aſpiciebat. credebat ⁊ intelligebat ſoēs oblatiōes. victimas ⁊ holocauſta ſacrificia inſup matutina ⁊ veſpertina māducās ipleba⁹ bonis hui⁹ bñdicti ſacrī etiā ante oceptū bñdicti fructꝰ vēntris ſui. Et ſicut ītellexit filiū ſuū fuiſſe agnū q̄ occiſus eſt ab origine mūdi. put Iobeo i Apoc. loq̄tur. Sic recolēs ſacrificiū Abel ⁊ ei⁹ martyriū fruebat xp̄o agno q̄ fuit figuraliter oc ciſo in eo in quo fuerūt primitie martyꝝ q̄b⁹ fuit ꝺginitat⁹ conſecrator. ⁊ dū celebrabat phaſe ſiue paſcha indeoꝝ. celebrabat xp̄i⁹ nia cū exultatiōe ſpūs paſcha nr̄z q̄ ō imolatus eſt xp̄s. q̄ epulabat in azimis ſinceritatis ⁊ veritatis fermēto vetereꝫ reiecto. ⁊ fermēto malicie ⁊ neq̄tie. Jtē quocūq; loco fuerit corpal⁹ in veſpere cene dñi. co medit aīa ⁊ poſt inſtitutionē hui⁹ ſacrī verū corp⁹ ⁊ bibit ſpūaliter verū ſanguinē filij ſui pl⁹ appropriate q̄ apli receperūt. Jtē veſpere dicte cene dicēda eſt fruitio corpe ⁊ ſanguine filij ſui plus a ꝓpriate q̄ ipe xp̄s ō⁹ ſe ci balle codē pane ⁊ vino myſtice cōſecratis, Eſurit auar⁹. Quib⁹ bonis Maria fuerit repleta. qz non in fide ſed in clara viſione. nec in augmentum charitatis ſeip̄o fruitus eſt. Jtē ꝺcto veſpere ⁊ ſi non fuit inſignita charactere ſacerdotalis officij. mihilomin⁹ tunc ⁊ antea ⁊ poſtmodū fuit in regale ſacerdotiū p̄ie ꝺſortib⁹ ſuis inſecta. nō q̄dē ad conſecrādū. ſꝫ ad offerendū hāc hoſtiā paramꝫ plenā ⁊ pfectā in altari cordis ſui. i q̄ ſemper ignis ardebat holocauſti. fuit em̄ rub⁹ ardens incōbuſt⁹. Jtē pl⁹ cōplacuit deo ⁊ pl⁹ hūano gñi. pfuit poſt xp̄m bñdictus fructū ſiue filiū ſuū offerēdo ipm ſpōtanee in holocauſtū in ara cordis ſui feruentiſſima charitate ſuccēſi: q̄uis hoc primit⁹ fieret i enigmatib⁹ ⁊ figuris ante cenā hanc bñdictā fructus vēntris ſui. Nec ille Qui etiam ibidē alloquēs ſaluatorē nr̄m ait illi. Jeſu tua fruitio eſurientes replēs bonis ꝺtuoſi affecit marie ſpūi q̄ corpalis ꝓtractatio et lactatio ſua ſuauiſſima tuipſius q̄ es bñdict⁹ fructꝰ ventris ſui. Nō. quia cū maiori meriti ſuo. Er iterū ait. Jeſu tua fruitio ſeu mā ducatio mirabilior fuit ⁊ ꝺtuoſior ſuo mō in maria. q̄ ſola ꝓtractatio vel viſio corpalis dñi natus es in bethleē inde. dū recli natus ſup fenū iacuiſti in medio duotum aīaliū in p̄ſepio quaſi pabulū iumentoꝝ. Erexerte cōparatus eſt homo iumētis inſipiētibus. ⁊ ſilis fact⁹ eſt illis q̄bus dediſti cibū. ⁊ ad quotū vilia ⁊ ſordida corda ſepe venis ꝺcinnentib⁹ cū eccl̄ia chorus angelorū. Gloria in altiſſimis deo: ⁊ in terra pax hoīb⁹ bone volūtatis. Jbidez etiā p̄dict⁹ doctor ſubnectit dicens. Jeſu tua refectio dum maria recepit eccl̄ie ſacrm etiaꝫ ſacraliter marime poſt aduentuꝫ ſpūſancti qui cepit hoc ſacrm freq̄utari. fuit admirabilior ſuo modo q̄ maternalis generatio verbi dei.

Quō mandu catioſa cri realis pleuit mariaꝫ bonis

Hec eſt fruitio ſacramentalis ponit generationē verbi dei ⁊ aliud multum vltra in admirationeꝫ ⁊ vtilitatē oīum a ꝓgenie in ꝓgenies timētibus eū. Jeſu tua fruitio ſacramētalis. quia maria impleta ē bonis exemplar erat ⁊ eſt oībus fidelibus. q⁹ eſuriant hoc ſacrm. ⁊ impleant bonis ei⁹ cum fidei certiſſime firmitate. Jeſu tua fruitio ſacramentalis ipleuit mariā pri⁹ bonis q̄ obiret. i. obitā tibi xp̄o iret. ⁊ aſſumeret i celū. Nec abhorret a pietate fidei. q⁹ tu bñdictus fructꝰ vēntris ſui tot⁹ feſtiuus adueniens dederis ſibi ſicut poſtmodū Dionyſio in carcere myſterium hoc tui corpis di.

Universidad de Deusto
Biblioteca

V Ofoad dñaria plenus mur bonis.

Accipe hoc mater mea qđ mor complebo tibi in regno meo.hec ille. Recurramus ergo oēs ad hāc bñdictissimā ỹginē ⁊ dicamꝰ ei. O claugerarīa cellariꝰ regis pacifici. O repleta oibus bonis filij tui. Ecce ꝙ nos esurientes querimur ad te esurientem olim.ad te pauperē spū ⁊ humlē ancillaꝝ rpi.tā beatā tā bñdictaꝝ p oēs gnationes. Tu ꝯ pissima ỹgo nūc etiā epulis semp obūdātissime plena porrige nobis panem de q̄ ātidie splēdide epularis. noli negare aliq micarū. fragmenta vlceroſis nobis ⁊ mēdicis quoꝝ sunt tot lingue clamantes ad tuā miam.quot sunt vlcera nostrā ostendētia miseriā.panē ergo tuū cū esurientibus ⁊ egenis comede.Tob.iiij. Imitare filium tuū qui alam tuā esurientē satiauit bonis p̄a.crvj. Qui dat escā esurientib⁹ p̄a. cxiv. O igit ỹgo benignissima alam esurientem ne despereris.Eccli.iiij. Sed frāge esurienti panē tuum.Esa.lviij. Anima etiā nra esuriens dabit tibi gliam.Baruch.iij.si eā impleri facies bonis filij tui. Obsecra ergo illū vt nos nō dimittat inanes bonis motibus ⁊ plenos pctis.sicut dimisit illos diuites.de q̄b⁹ōr.Michee.vj. Diuites eis repleti sunt iniq̄tate. Sed fac nos cōsequi illas veras diuitias de q̄b⁹ dicit apl̄s ad Ephe. iij. vt scs det nobis diuitias gratie sue. Fac nos ꝙsequi inuestigabiles diuitias gratie rpi. vt in eodē.c.inq̄t apl̄s. Fac nos habere remissionem peccatoꝝ ꝑm diuitias gr̄e eius.⁊ adipisci diuitias glie hereditatis eiꝰ Ephē.j.

J Gurce pit ꝛc l puerꝰ ꝛc.

Sequit aūt in cantico ỹginali Suscepit israel puerū suum:recordat⁹ mie sue ꝛc. In q̄bus v̄bis beata ỹgo tāgit beneficium i estimabile exhibitū toti humano generi cōiter.sed pp̄lo israelitico specialr Unde exponit Nico.de lyra sic. Suscepit israel puerū suū.quia deus accepit carnez puerilē de populo israel. qđ fuit beneficiū illi populo collarū particulariter. maxime quantū ad credētes de populo illo. Recordatus mie sue. Ad modū essi recordātis se habuit:quando filiū suū patrib⁹ antiquis ꝓmissum incarne misit. Jō subdit. Sicut locut⁹ est ad pres nostros.i. ad pīarchas ⁊ ppheras abraam ⁊ semini eius.ꝑm q̄ dr Gen.xxij. In semine tuo bñdicent oēs gentes terre. In secula.quia caro humana ps manebit eternaliter deitati vnita. hec ille. Hugo aūt cardinalis exponit sic. Suscepit israel.i.pp̄lo iudaico.puerum suum.non dicit dñm quia venit ministrator⁹ non dominaturus. Ezech.xx. Filius hominis non venit ministrari sz ministrare. Unde dicere debebāt iudei illud Esa.ix. Puer. natus est nobis:⁊ filius datus est nobis ꝛc. Recordatꝰ mie sue.i.sibi promisse.iuxta illud ps.lxxij. Miserationū dñi recordabor. Uel sic. Suscepit israel puerū suum.i.pplm iudaicū vel magis pplm xpianū videnter deū.ad sanandum vt medicus infirmū.inf illud p̄a. cij. Qui sanat oēs infirmitates tuas. Uñ Eccli.xxxviij.ō. Honora medicū.ppter necessitatē eīm illū creauit altissim⁹. Item suscepit eū ad docendū.vt magr discipulū. Joxiij. Uos vocatis me magr ⁊ dñe ⁊ bene dicitis.sum etenim. Unde ps.xciij. inq̄t. Qui docet hoiem sciam. Et iterū. Beat⁹ hō quē tu erudieris dñe.⁊ de lege tua docueris eū Item ad regēdū vt gubernator regit nauem Unde dicebat ꝑpha p̄a.xxj. Dñs regit me ⁊ nihil mihi deerit. Item ad pascendū vt pastor gregē suū. Uñ dicebat Jo. x. Ego sum pastor bon⁹.⁊.Esa.xl.ō. sicut pastor gregē suū pascet ꝛc. Item ad lauandū pollutū. iuxta illud Apoc.j. Ipse dilexit nos ⁊ lauit nos a pctis nostris in sanguine suo. Item ad solueudūvinctū de carcere peccati ⁊ inferni ⁊ illuminandum cecum.iuxta illud p̄a. cxlvi. Dñs soluit cōdemnatos dñs illuminat cecos Item ad ditādū pauperem. Uñ.ij. Cor. viij. ait apl̄s. Propter nos egenus fact⁹ est cū esset dives.vt illi⁹ inopia nos diuites essemus. De hoc etiā ōr.j. Reg.ij. Dom⁹ pauperē facit ⁊ ditat pauperē facit spiritu pctio.⁊ ditat spūsancto. pauperem facit ad modicū.⁊ ditat in eternū. Dis modis suscepit israel puerū suū. Uñ p̄a. cxviij. rogabat dicēs. Suscipe dñe seruū tuū in bonū. Aliq̄n eīm puer accipit ꝑ seruīte vel ꝑ seruo.l. pueri.in prin.ff.de ỹ.slg.⁊.le.iij.l.vxorem.§.testamēto.⁊ no.in.c.inveteri.lxxvi. di. Recordatus mie sue.i. ꝓmissionis sue misericorditer facte ⁊ misericorditer adimplēde. Habacuc.iij. Cū iratꝰ fueris mīe recordaberis sequit. Sicut locut⁹ est ad patres nostros.q̄bus promisit se filium suum daturū. Abraam ⁊ semini eius.i. imitatoribus eius. Nam Rom.iv. inq̄t Paulus. Nō omnes qui ex israel sunt hi sunt israelite. Neq; qui ex semine sunt abrae omnes filij sunt Abrae. Non enī filij carnis hi filij dei sunt. Sed qui sunt filij promissionis estimant in semine. Et ad Galath.iij. dicitur.

Puer ꝑ xp̄o sumitur

Qui ex fide sunt hi sunt filij Abrae. Et notantur notanter Abrae in particulari. qz inter fuit facta spālis ꝓmissio de xp̄o nascituro. vt ptz Gen. xviij. ⁊. xxj. et. xxij. Item vidit Gen. xviij. ipe Abraā tres⁹ vidit ⁊ vnū adorauit.quē per spūm intellexit gerere figuraꝝ filij dei icarnādi. Item spāliter expuunt, quia primus apte p̄dicauit fidē Uñ etiā ō⁹ pater fidei nostre.ad Rom. iiij. In secula. Quia q̄si bō⁹ nunq̄ defecturꝰ:sed in eternū durabit. Uel in secula.i. semini duraturo i secula seculoꝝ. Nos aūt dicere possumus ꝙ in sacra scriptura aliq̄n puer accipit ꝑ puulo Jesu.vt in missa natiuitat⁹ eis dum canit. Puer nat⁹ est nobis ꝛc. Dicit aūt puer q̄si pure.aerea puritate. ꝑm Archid. in.c.j.de cle.egro.li.vj. Et ꝑm Albricū ō rotate i suo reptorio in primo alphabeto in v̄bo puer. Puer.ꝑ xp̄o sic p̄t etymologizari. Per.p. patris.per.u.verbū.per.e.eternaliꝰ per.r. regnās significat, Uel per.p.partus. per. n.ỹginis.per.e.hereditatē.p.r. restituens Uel. p.p.pastor.p.u.verus.per.e.errantes per.r.recōciliās vel renouās. Uel per.p.panis.per.u.viuus.per.e.esurientes. per.r. reficiēs. Ipse eīm est ille qui corpe suo⁹ preciosō sanguine reficit oēs fideles. Et ꝑ predixit ꝓphetice beata ỹgo dñ cecinit. Esurientes implenit bonis. i. implebit more prophetico. Predicta aūt expositio Hugonis accepta est a glosa super Magnificat. In qua expositione huius penult. ℣ sicut dicit comemoratiōnē ad singularem noue incarnatiōis dispensatiōnē conuertit verba dicentis. Suscepit israel puerū suum quasi medicus egrū. visibilis in hoīe factus vt faceret israel.i. videntē puerum suū. ⁊ addit Beda. Obedientē. sc̄s ⁊ humlē nam qui contemnit hūiliari nō potest saluari. Basilius ꝙdicta in p̄cedentib⁹ approbans ait. Israel. dicit nō materialē quem sola nobilitat appellatio.sed spūalem qui nomen fidei retinebit. habēs oculos tendētes ad deū vidē ꝑ fidē. Pōt etiam ad israel carnalē hoc aptari. cuz ex eo quasi infiniti crediderint. Doc autem fecit deus recordatus mie sue Sicut locut⁹ est ad patres nostros Abraaz ⁊ semini eius in secula. Nam Abrae dixit deus. Statuam pactum inter me ⁊ te. ⁊ semen tuum post te in generationibus suis fedēre sempiternō. vt sim deus tuus ⁊ seminis tui post te.cuius ꝓmissionis dei genitrix recordata memoriam fecit. Beda ꝙ etiā inqt. Memē aūt dicit non tam carne ꝙgenitus ꝙ fide eius vestigia secuta. cui aduentus saluatoris i secula promissus est. Illi eīm dicuntur filij Abrae qui eius fidē imitant. xxij. q.ij. §. item opponitur. Unde saluator Joh⁹. viij. inquit. Si filij Abrae estis:opera Abrae facite. Glosa aūt exponens in secula ait. Quia ipsa ꝓmissio hereditatis nullo fine claudet. ⁊ vsq; in finem seculi credentes non deerunt ⁊ beatitudinis gloria erit perennis. Si autem queras nationem filij sui? Possumus inter alia causas assignare vltra predictaliq; qz ipse fuit primus qui presbyter idest senior appellatus est. vt dicitur in.c. vltimo. lxxxiij. dist. Ideo Jesus puer illi meritō est ꝓmo promissus. O igit sanctissima virgo cuius meritis ⁊ interuentu suscepit de⁹ puerum suū Israel. qui vt dictum est. interpretat videns deum fac ⁊ me videre deum filium tuū. fac vt in lumine tuo videā lumē Tu eīm Maria, i. illuminans vel illuminata vocaris. fac ergo etiam me illuminatrix ⁊ videntem. vt mihi dici possit illud Benesis. xxxij. Israel appellabitur nomē tuū Deus eīm filius tuus bona promisit israeli, Numeri. x. Fac vt in me verificetur illud Deutero. xxxij. Brūs tui israel. quia similis tui? Diligit eīm deus israel et vult saluare eum in eternū. ij. Paralip. ix. Et in Israel magnum nomen eius. ps. lxxv. vnde ipe inquit Esa. xlv. Hereditas mea israel. Fac vt sim ille de quo dicit Esa. xlv. Israel saluatus est in domino salute eterna. Fac vt sim ille de quo dicit Osee. xiij. cap. Israel germinabit quasi lilium. Et Baruch. iij. Israel dilecto sibi. Ita vt mihi dicat filius tuus deus meus illud Sopho. iij. Jubila tu israel. Et illud Jobis. j. ecce vere israelita in quo dolus nō est. Sed non sufficit ꝙ sim israel nisi etiam puer fiam. sc̄s innocentia. humilitate ⁊ obedientia qualis appellatus est Dauid annosus. ⁊ Abraam centenarius. Ecce essi o virgo dignissima ꝙ deus meus ꝓ salute mea factus est puer tuus Unde Math. ij. de magnis dicit. Invenerunt puerū cum Maria matre eius. Et in eōd. ca. dicit Joseph ab angelo. Tolle puerū ⁊ matrē eius. defuncti sunt essi q̄ querebant aiam pueri. Et Luce. ij. etiam dic. f.

R Ofoad moriaꝝ vr suscipiat nos spiritualr iste vt puerꝰ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cū cōpleti essent dies octo vt circūcideret puer. Et ibidē. Cū inducerēt puerū iesum ꝛc. Et iterū. Puer aūt iesus crescebat ꝛ cōfortabat ꝛc. Cū igit illūdo sit causa amoris. viij. Ethic. Non est mirū si puer tuus ita pueros diligit. Vñ Luc. ix. 01. ꝙ iesus apphendēs puerū: statuit illū secꝰ se. ꝛ ait discipulis suis. Quicunq; susceperit puerū istū ī nōie meo. me suscipit. ꝛ Mar. ix. etiā 01. ꝙ accipiēs pherū statuit in medio discipulorū. quē cū completꝰ essꝫ ait. Quisq; vnū ex hmōi pueris recepit ī nōie meo me recipit. Itē Luc. xviij. scriptū ē. ꝙ offerebāt infantes ad illū vt eos tangeret. Oō cū viderēt discipli increpabāt illos. Jesus aūt cōuocās eos dixit. Sinite pueros venire ad me: ꝛ nolite eos vetare. talium enī est regnū dei. Et postea trulit di. Quicūq; nō receperit regnū dei vt puer nō intrabit in illud. Et iterꝫ Mar. xviij. 01. ꝙ querentibus discipliis qs maior esset in regno celorū. Jesus aduocās puerū statuit eū in medio eoꝝ ꝛ dixit illis. Amen dico vobis: nisi conuersi fueritis ꝛ efficiamini sicut pueri: nō intrabit' in regnū celorū. Quicunq; ergo hūliauerit se sicut paruul' iste: hic maior est in regno celorū. Quia ho discipuli bn audito effecti sunt sicut pueri. iō dño me ꝛ filꝰ tuꝰ o ego būdicta eos postea appellabat pueros di. Jobis. xxj. Pueri nunqd pulmētū habētis? Maxime aūt btūs Johānes euāgelista. ꝛ ipe f liꝰ tuus adoptiuꝰ ꝛ tibi a filio tuo deputat' vt puer effectus erat. de quo vt canit ecclia dixit idez filius tuus. Ecce puer meꝰ dilectus quē elegi posui sup eū scriptū meum. Facergo ꝛ me esse talē puerꝫ. ꝛ non de illis de quib' 01. ſ. ad Coꝛ. xiiij. Nolite pueri effici sensibus. nō inquā illū puerū malusꝫ. de quo 01: Esa. lxvj. Puer centū annorū morietꝫ. Et de quo dicit in ca. Paulus. ij. q. vij. Maledictus puer centū annoꝝ. Non de illis malis pueris qui fetēt vina. Per vinū aūt fetentē q̄ de corpe egredit: significant exteriora opera mali exempli. Contrarium aūt faciebat aplūs Paulus tanq̄ bonus puer: dāo omnibus odorē suauem boni exempli. Unde dicebat. ij. ad Corinthios. ij. Christi bonus odor sumus in omni loco. Non etiam facias me effici de illis pueris qui sunt timidi ad bonū aggrediēdū ꝛ pagendū. iuxta illud Judicū. viij. Timebāt qi puer adhuc erat. Non de illis de quibus dicitur. ſ.

Z Ofoad fginem ne fiꝰ efficiaꝫ de malꝰ pueris

Regum. ij. Erat peccatum puerorū grande nimis coram domīo. Non de illis qui sterquilīnāt modo in lecto. modo in gremio matris. ꝛ significāt luxuriosos ꝛ corruptioni carnali deditos. Iuxta illud Johel. ſ. Conputruerūt iumēta ī stercore suo. Et eiusdē libri. iij. c. Polluerūt puerū in prostibulo. Talis fuit quidaꝫ puer q̄ in septimo gnō generauit filiū. de quo per. glo. xx. q. j. c. in summa. ꝛ p doct. in. c. iij. de despō. impu. ꝛ in. c. fi. de eo qui cogno. confan. pro. suez. ꝛ per Posti. in summa. in ti. de peni. §. cui confitendi. ver. cui pueri. Non de illis qui semp habēt facies ꝛ manꝰ immūdas. Per faciem autem significaꝫ cōscientia qua cognoscimurꝫ a deo cognitōe approbationis quādo est bona. Per manus ho significantur actiones corpales. Ecōtra ho boni pueri habēt faciem. i. cōscientiā mundā quaꝫ sepe lauant per cōfessionē. seruantes consilīū prophete dicentis Esaie. ſ. Lauamini mundi estote. Et salnatoꝝ nostri qui ait Matth. vj. Faciez tuā laua. Similiter haber manus. i. actiones corpales impollutas custodientes illud Eneb. xxxviij. Manus vras seruate innocuas. Non etiā faciās me effici de illis pueris qui stant in luto ideſt dediti sunt terrenis que tanq̄ lutū sunt in cōparatione celestium. iuxta illud Sapiēs tie. vij. ca. Tan q̄ lutuꝫ estimabitur argentum in cōparatione illius. Boni aūt pueri rogant deū cum pphera ps. lxviij. dicentes. Eripe me de luto vt non infigar. Non facias me effici de illis pueris q̄ sunt debiles ad opera virtutum. iuxta illud Esa. xl. Deficiēt pueri ꝛ laborabūt. ꝛ iuuenes in infirmitate cadent. De hoc etiam habetur. Ezechielis. ij. vbi dicit. Cum deficeret paruulus ꝛ lactēs in plateis. Non de illis qui generant vermes. Per vermes autem qui rodunt viscera ꝛ intestina. significant secrete detractiones ꝛ crudeles infamationes impioꝝ. Unde. ij. Machab. ix. dicit. ꝙ de corpore impij Antiochi scaturiebant vermes. Non de illis qui non habent verū iudicium ratiōis. Et ideo non accipiūtur in testes. l. iij. §. ler iulia. ff. de testi. ꝛ insti. de testa. §. testes. ꝛ. iiij. qōne. iij. c. j. ꝛ. ij. Non de illis qui dant preciosuꝫ iorale ꝑ pomo de quibus dicitur Ezechielis. ſ. Dederūt preciosa queq; pro vino ꝛc. Non de illis qui a mane vsq; in sero semper comedunt ꝛ significant gulosos. de quibus dicitur

Esa. lvj. Canes impudentissimi nescierunt saturitatē. Nō de illis q̄ nō clare loquunt. iuxta illud Hierem. ſ. Puer ego sum: nescio loqui. Transumptiue in. c. scripturis. viij. Esa. viij. scs celestem inferorū dns suus. ꝛ ne sciunt eū laudare. sicut eis pcepit pphet. ps. cxiij. dicēs. Laudate pueri dñm ꝛc. Nō de illis qui multū dormiunt. de qb' 01: Esa. lvj. Dormientes ꝛ amantes somnia. Multus etiā dormire est multus in peccatis iacere. ar. in. c. pōderet. l. di. Nō de illisqui magis diligunt nutricē etiā seruam q̄ matrem. i. qui magis amāt laudari q̄ corrigi ꝛ reprehendi. Nihil autē est miserius illo q̄ vanis laudib' ꝛ adulationib' delectaſ. ca. nihil. xxiij. di. Non de illis de qbus 01: Prouer. xxj. Stultitia colligata est in corde pueri. Non sicut ille cui inſt Ouid. in. ſ. de reme. amo. Tu puer eo nec te dcp̄ nisi ludeꝫ opz. Nude, decent alios mollia regna tuos. Nō de illis qui seipsos disperdunt. ꝛ ad domū reuerti nesciunt. domus. ſ. celestem. errāteq; in deserto huius mundi. iuxta illud ps. cvj Errauerunt in solitudine: ꝛ viam ciuitatis habitaculi non inuenerunt. Non de illis q̄ inuicem rixantur. iuxta illud Gen. xxv. Colidebāt in vtero eius paruuli. Non de illis qui clamorosi sunt. iuxta illud Ezech. ij. Cernens paruulum vagientē. Sed fac me puerozꝫ malozꝫ imperfectiones euitare cū Paulo. qui. ſ. ad Coꝛ. xiij. dicebat. Cū essem paruulus loquebar vt paruulus. sapiebam vt paruulus. cogitabam vt paruul'. Cū autē factus sum vir: euacuaui q̄ erant paruuli.

Ad Petrū vt fiat de bonis pueris ꝛponit Dñs ea nea cū

Faciet' ī me esse de illis pueris q̄ puero tuo dño iesu assistant. q̄ sunt innocētes 'seruitores illō. ſ. ad Coꝛ. xiij. Malicia paruuli innocēs mādicia manuū suarū. Fac vt sim macula. Item de illis q̄ paucis p̄ēti sunt. hoīs aqua ꝛ panis. ꝛ domus ptegēs turpitudinem. Unde apls qui bonus puer erat dicebat. ſ. ad Timoth. vj. Habentes alimēta. ꝛ qbus tegamur his cōtenti simus. Et sic seruant sobrietates boni filij. Qui etiā ī limo siue in puluere sedēt, seruantes illud Esa. xlviij. Descende sede in puluere. Et sic seruāt humilitatē: q; hamilē spū suscipiet gloria. Prouerb. xxix. Fac o mr dei btūssima vt dicere possim illud. iij. Reg. iij. Ego sum puer paruulus. ſ. humilitate. Item vt sim de illis bonis pueris q̄ mot' carnis nō sentiunt. ꝛ castitatē pfectā seruauit. De qua 01: Bap. vj. Custodia legū cōsummatio incorruptiōis. Incorruptio aūt facit esse primū deo. Et adimplēt consiliū apli dicētis. ſ. ad Timoth. j. Teipm castum custodi. Fac me esse de illis pueris. de qb' dicit. ſ. Regū. xij. Ab ūdi sunt pueri a mulierib'. Itē de illis qui largi ꝛ liberales sunt etiā canib' vnde Mar. xv. 01. Catelli edūt de micis dñoꝝ. Sciūt enī q̄ Prouerb. xxij. scriptuꝫ est. Ut etoriā ꝛ honorem acquirit qui libenter dat munera. Unde seruāt illud consiliū dñi. dicētis Lu. vj. Omni petēti te rnbue. Qui obediunt parēntibus. iuxta illud Eccli. iiij. Filij sapientes ecclie iustoꝝ ꝛ nario illoꝝ obedientia ꝛ dilectio. Jōo 01. ſ. Pe. j. Quasi rnj. Ut obediens loquetur victorias. Qui amant se mutuo. quia Eccli. xiij. 01. Omne animal diligit simile sibi. Et sic habēt charitatē. ꝛ sunt veri discipuli salnatoris qui ait Jo. xiij. In hoc cognoscent oēs q̄ discipuli mei estis si dilectionē adinuicē habueritis. Qui nō cōfidunt in se sed in pre suo scs celesti. Sciūt enī scriptū esse Hiere. xvij Maledictꝰ qui cōfidit in hoie. ꝛ ponit carnem brachiū suuꝫ. ꝛ būdictus vir q̄ cōfidit in dño. Unde vnusq̄sq; eoꝝ dicit cū ppha ps. r. In dño cōfido ꝛc. Qui clamorem de iniurijs sibi illatis referūt patri suo. ſ. celesti iuxta illud ps. cxix. Ad dñm cū tribularer clamai ꝛc. Qui nō sunt solliciti de aliquo. seruantes illud qd' ait saluator: Mat. vj. scz Nolite solliciti esse dicētes. qd māducabim': aut qd bibem': aut quo opiemur. Et illud. ſ. Pe. v. Omnē sollicitudinē vraꝫ pūcientes in deū: qm ipsi cura ē de vobis Qui cito ꝛ de modico placank. seruātes illud Eph. iiij. Sol non occidat super iracūdiam vestrā. Et illud Mat. vj. Dimittite et dimittef vobis. Et illud Eccli. xxviij. c. Relinque primo tuo nocenti tibi. Qui homines psonatos expauescūt ꝛ fugiūt. Vñ Seneca ad Lucillū ait. Pueri hos amant cuꝫ quibus ludere consueuerunt. ꝛsi personatos videant expauescūt. Scripū est enim Eccli. xx. Longe esto ab hoie pūtem occidendi habēre ꝛ non suscitandi. Et eiusdem li. iij. c. Aduocatꝰ a potēte discede. Quisq; verecūdi sunt. Ait enī Beꝛ. vbi. ſ. Verecundia bonum est in adolescente signū. Unde

Universidad de Deusto
Biblioteca

Comicus poeta ait. Erubuit: salua res est. ℣ Eccli. vij. ☞. Verecundia eius sup aurum. Et eiusdē li. xxvj. c. ☞. Gratia sup gratiam mulier sancta ℣ pudorata. Qui faceo sunt seruantes illud Epb. iij. Deponētes mendacium loq̄mini veritatē vnusq̄sq; cū p̄ximo suo. Scriptū est enī Prouer. xij. Labiū veritatis firmū est in ꝑpetuū. Ideo de puerīs innocētibus ☞ Apoc. xiiij. In ore ipoꝝ nō est inuentū mēdaciū. Qui nō glorian tur de pōpositis ℣ vanis vestib⁹, seruantes illud Eccli. xl. In vestitu ne gloriēris vnq̄. Qui p̄mittunt se regi a supioribus suis sapientib⁹. iuxta illud Ouidij in lib. de arte amādi. In puero ꝯē etas mollis ℣ apta regi Qui simplices sunt ℣ sine dolo ac duplicita te. iuxta illud. j. Pe. j. Sicut mō geniti infantes sine dolo. Seruāt enī illud saluatoris cōsiliū Mat. x. estote p̄udentes sicut serpentes: ℣ simplices sicut colūbe. Et illō Ro. xvj. vbi apls ait. Uos volo esse sapientes in bono. ℣ simplices in malo. Simplicitas enī iustoꝝ dirriget eos Prouer. xj. ℣ cū simplicibus sermocinatio eius. scz dei. Prouer. iij. Ideo ☞ Gap. j. In simplicitate cordis querite illū. Qui libēter ploraī ℣ libenter ridēt. iuxta illud Jo. xvj. Amen dico vobis q̄ plorabitis ℣ flebitis vos. ꝙ tristicia vestra vertet̄ in gaudiū. Ꝓps enī est ridēdi ℣ ꝓps flendi. Eccle. iij. Qui ploraīdo nascūt. iuxta illud Gap. vij. primā vocem simile ☞ oīb⁹ emisit ploraīs. Beati enī qui lugent: q̄m ipsi ꝯsolabuntur. Mat. v. Qui nō verecūdaī manducare panem. iuxta illud Thren. iiij. Paruuli petierūt panem. i. qui ab oīb⁹ addiscere nō verecūdant. sed oīm panes. i. doctrinam comedūt tanq̄ in gemoīi pueri: sicut fuit Salomō qui de se ait Gap. viij. Puer eram ingeniosus. Qui semp sunt hilares ℣ bono. iuxta illud Eccli. xxvj. Dimitis ℣ paupis cor bonū. ℣ i omni tempore vultus hilaris. Hilarē enī datorē diligit Deꝰ. ij. Cor. ix. Qui credūt p̄missionibus. s. humanis. ℣ ideo cōsequuntur eas. Unde Nume. xiij. inq̄t dñs. Parvulos introducam in terram que displicuit vobis. Qui amāt vestimēta decentia ℣ nitida. seruātes illō Eccli. ix. Omni tpe sint vestimenta tua candida. Qui deū laudāt. iuxta illud ps. viij. Ex ore infantiū ℣ lactentium perfecisti laudē. vñ q̄ñ ꝫ eis daī ipōs ꝓphetie. ymo illud Lu. j. Tu puer ꝓpha altissimi vocaberis. Talis puer erat apl's q̄ dicebat. j. Thes. ij. Facti sum⁹ sicut pauli i medio vestrū. Sciebat enī q̄ dñs vocat pusillos ad regnū celoꝝ dicit. Prouer. ix. Si q̄s ē parvulus veniat ad me. Et q̄ pusilos in oculis suis elegit ad regnū. j. Reg. xv. vbi dictū ē Saul. Cū esset pusil⁹ in oculis tuis. vnxit te dñs i regē. Nouerat etiā q̄ dñs sapiam ꝑstat parvulis. ps. xviij. vt inq̄t Salomon Prouer. viij. Intelligite pauli astutiaꝫ. Et iij. eiusdē li. c. Possidebūt pauli astutiaꝫ. Itē q̄ dñs custodit pusilos. ps. cxiij. ℣ q̄ intellectū dat parvulis. ps. cxviij. vnde saluator ait patri suo Mat. xj. Abscōdisti hec a sapiētibus ℣ p̄u. ℣ reuel. ea pusillis. ℣ idem hī Lu. x. Sciebat q̄s q̄ boni pueri habitāt cū deo. iuxta illō Lu. xj. Pueri mei mecū sūt in cubiculi. O igit̄ beatissime beatoꝝ virgo pissima q̄ vides q̄ ego non sū puer bon⁹ sicut desiderat videri filius tuus. rogo vt compatiaris mihi ℣ de me puero tuo dicas ei illud Mat. viij. Dñe puer meus iacet i domo paralytic⁹ ℣ male torquet. ij. tu dic verbo ℣ sanabit puer meus. Luc. vij. ℣ tūc oscitabit puer septies. iij. Reg. iij. ℣ verificabitur in me illō. j. Para. xxxiij. Cū puer esset cepit querere dñm. Dic virgo sanctissima filio tuo. Ne auertas faciem tuā a puero tuo. ps. lxviij. dic ei non illud ps. lxxv. Da imperiū puero tuo. sed vt exaudiat me clamantē ℣ dicentē sibi illud Gap. ix. Noli me reprobare a pueris tuis. quoniā seruus tuus sum ego ℣ filius ancille tue. Et tūc ex sua benignitate de me dicet tibi illō Osee xj. Puer meus israel ℣ dileri eū. Et illud Esa. xj. Ecce puer meus exaltabit̄ ℣ sublimis erit valde. Que ꝛba habenī ibi ymmā translationem. Tūc q̄s dicet tibi benigne filius tuus illud Gen. xliij. Ego suscipio puerū. ℣ illud Job. xlij. Faciem eius suscipiā. Ego aūt ei exultās dicam. Exaltabo te dñe q̄m suscepisti me ps. xxix. Quia me ꝓpter innocentiā meam suscepisti. ps. xl. ies. admirētur impetrata. Itē q: me suscepit dextera tua. ps. lxij. Item quia salus tua deus suscepit me ps. lxviij. ℣ cum gloria suscepisti me. ps. lxxj. Tunc etiam dicam ei. Suscepisti me de vtero mris mee. ps. cxxviij. Facietā o sanctaꝫ sanctissima vt puer tuus ostendat se mihi: quia eā ex defectu meo pdidi Unde dicere possum illud Genes. xxxvij. Puer nō cōparet: ℣ ego quo ibo. Dic ergo ei de quo dicit̄ ps. cvj. Suscepit eos de manu iniquitatis vt me quoq; iniquus suscipere dignet. Ego aūt dico tibi o puer dñe mee illō qō in eodē ps. habet scz Suscipe me ꝛm eloquiū tuum. Tu enī dixisti Piere. iij. cap. Reuertere ad me ℣ ego suscipiam te. Ego ex toto corde reuertor ad te. ℣ prodicens illud Actuū. vij. cap. Domine Jesu suscipe spiritum meum. vt te cum beatissima matre tua semp magnificare possim ℣ exultare i te deo salutari meo. cui sit honor ℣ gloria. Amen.

Incipit pars septima huius operis qō Adnuntiate nuncupatur. in qua tractatur de beatissime virginis Marie parturitione

Hec aut̄ pars ꝓprio ac particulari nomine

a

Annuncio vobis

gaudiū magnū q: natus est hodie saluator mundi. Luc. ij. Et in euāgel. occurrentis solēnitaī. Inq̄t Leo papa i sermone natiuitatis dñi. Saluator noster dilectissimi hodie nat⁹ est. gaudeam⁹ nec; enī fas est locū esse tristicie vbi natalis est vite. q̄ cōsumpto mortalitatis timore ingerit nobis de promissa eternitate leticiā nemo ab huius alacritaī participatione se ceretur. vna efectus leticie cōis est rō: q: dñs nr̄ peti mortisq; destructor. sic nullū a reatu liberū repit. ita ꝓ liberādis oībus venit exultet ictus. q: appropinquat ad palmā. gaudeat pctōr: q: invitaī ad veniā. alienus gētilis: q: vocaī ad vitā. ℣ ille. Que verba accipit originaliter ab Aug. in ser. iij. huius solēnitaī. Oēs igit̄ in hac celeberrima festivitate nō solū corde iubilare debemus: sed etiā ore ℣ lingua leticiā nostrā demōstrare vt possim⁹ parvulo nato dicere cū ꝓpheta ps. cxxv. Repletū est gaudio os nostrum: ℣ lingua nr̄a exul. Causam aūt huius tanti gaudij assignat angelus in ꝛbis thematis nostri: sup quibus tres solūmodo deuotas considerationes faciemus.

Prima dicet ꝓphetationis.
Scda declarationis.
Tertia cōsolationis.

Prīa ps huius ymōis q̄ ōr ꝓphetationis

b Uia de ꝓphetijs incarnatiōis ℣ natiuitaī rpi diffuse tracta

q ui in. j. ꝑte rolarij sermonū ser. xiiij. parte. iij. ideo ꝰ breuis ꝓ trāseo. Solū aūt quinq; ꝓphetias refers ꝓphetarū veteris testamenti.

Sermo. II. De visitatione marie CCXL

vt appeat verificatum esse illud Amos. iij. Nō faciet verbū scs incarnari ℣ nasci quin pus loquaī ad ꝓpheras suos. Varū aūt ꝓphetiorū ymo de natiuitate eius et ꝯgine sepi⁹ allegata in precedētib⁹ ymonib⁹ habet Esa. vij. vbi ōr: Ecce ego cōcipiet ℣ pariet filiū. ℣ vocabiī nomē eius emanuel. i. nobiscū deꝰ. Scōs q̄ debeat nasci media nocte habetur Sap. xviij. vbi inq̄t salomō Dū medius silentiū tenerēt oīa. ℣ nox i suo cursu medium iter haberet oīpotēs sermo tuus dñe a regalib⁹ sedib⁹ venit. Tertio q̄ deberet nasci in via ℣ nō habere domū vel habitationē ꝓpriā. habet Piere. xiij. vbi ill̄ dicit ꝓpha. Quare sicut colon⁹ futurus ea in terra. ℣ q̄si viator declinās ad manēdū. quare futur⁹ eo velut vir vagus. Quarta q̄ debebat nasci apō bethleē habet Mi chee. v. q̄ ꝓpheria recitaī etiā Mat. ij. vbi ōr. Tu bethleem terra iuda minima es in milib⁹ iuda. ex te enī exiet dux q̄ regat populū meum israel ℣ egressus eius ab initio a diebus eternitaī. Quinta ꝓpheria. q̄ filius dei q̄ i veteri testamēto dederat leges filiis Israel debebat corpaliter cū hoīb⁹ conuersari ℣ illis dare legem euangelicā. habet Baruch. iij. cap. vbi dicit de eo. Die est deus noster: ℣ non estimabit̄ alius aduersus illum. hic adinuenit omnē viā discipline. ℣ tradidit eā iacob filio suo. ℣ israel dilecto suo. post hec sup terram visus est ℣ cū hoīb⁹ conuersat⁹ est. Et m. c. sequēti immediate subinferī. Dic liber mandatorū deiꝰ ℣ lex q̄ in eternū manet. omnes qui tenēt eam perueniēt ad vitā. qui aūt dereliquerit eam in morte. Hec ibi. Non solum aut̄ ꝓphete dei de xpi natiuitate pāierunt: sed etiam infideles ℣ pagani. Inter quos fuit Albumasar li. vj. introductoꝝ sui in astrologia qui ꝛm translationē Hermāni secundi ℣ Johannis hispalensis dixit q̄ vna virgo hebrea. pulchra atq; honesta ℣ munda. atq; a viro suo intacta. debebat parere ℣ nutrire filium quem appellaret Jesum. Plato quoq; de hoc predixit ꝛm Dionysium ℣ Augustinum in. vij. libro confessionum. Unde refert Ethicus philosophus in commentario super illo verbo Boetij. de disciplina scholarium. scilicz Platonis probata diuinitas. q̄ in tumba Platonis inuenta fuit lamina aurea super pectus eius in qua scriptū erat. Credo in Jesum xpm nasciturum de ꝯgine. passurūq; ꝓ humano

c Qō infideles ꝓ direrit̄ carnationem xpi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

genere. ⁊ tertia die resurrectorū. ⁊ mercebū
tur iusti videre dñm deū suū iesum. regēq;
suū verbū patris atq; ꝓncipiū cū eo cuctа
cōponēs. hec ille. Dicit etiā. b. Tho. ij. q.
ij. ar. vij. q; multis gentilib facta fuit reue
latio de xpi incarnatiōe. sicut ptz in Balaā
qui pdixit de natiuitate xpi. Nume. xxiij.
di. Orief stella ex iacob ⁊c. Et i brō Job. q̄
cū esset de ppl'o gētili. ꝓphetauit de ea su
lib. ca. xix. loquēdo more ꝓphetico de futu
rio tanq; depterito dū dixit. Scio q; redēs
prox meus vivit ⁊ in nouissimo die de terra
surrecturꝰ sum ⁊ rursum circūdabor pelle
mea. ⁊ in carne mea videbo deū saluatorē
meū ⁊c. Recitat quoq; idem doctor. vbi. s.
inueniri in hist'ia romanoꝝ. q; tpe Con
stantini augusti ⁊ Velene matris eius inuē
tū fuit quoddā sepulcrū in quo iacebat hō
lamina aurea habēs in pectore in qua scri
ptū erat sic. Christus nascef de vgine ⁊ cre
do in eū. O sol: Velene ⁊ constantini tem
poribus iterū me videbis. i. videri facies.
Et quidā putāt hoc esse idē cum illo qō re
fert Ethicus pbs. scs fuisse corpus Plato
nis talē laminā in pectore habētis: Legit
quoq; in chronicis regū Castelle. q; apō.
Zollerū sub quodā saxo inuentꝰ est liberve
tustissimꝰ q̄ scriptꝰ erat littera hebrea. gre
ca ⁊ latina. ⁊ in illo dicebat sic. Xps filius
dei nascef de vgine maria. ⁊ p salute hoīs
patief. Virgilius q̄s in bucolicis canit. Ulti
ma cumei iā venit carminis etas. Jam re
dit ⁊ vgo: redeūt saturnia regna. Jā nova p
genies celo demittitur alto. Silī Ouid. in
lib. de mutatiōe vite q̄ intitulaf de vetula
sic ait. Una quidē tolis felicis tpe nuper.
Cesaris augustī fuit anno bis duodeno. Ā
regni nouitate sui. Qui significaut post
annū seculi nasci debere ꝓpterā ablq; ma
tris coitu de vgine ⁊c. Sibylle quoq;
D Quō si bylle p direruṫ de xpo. tij. predixerūt de xpi natiuitate. sicut declа
rat scūs Aug. xix. de trinitate. Et Lactan
tius. li. j. ⁊. iij. diuinarū institutionū. quas
rū solūmodo quinq; dicta ad pōs recitabi
mus. q; de aliis dicim⁹ in dicto sermone ro
sarij nostri. Prima ꝓphetia est Sibylle
pscie. que ait. Ecce bestia ꝑculcaberis ⁊ na
scef dñs in orbē terrarum ⁊ gremiū vginis
erit solus pplox. Jnuisibile verbū palpa
bit. Secūa ꝓphetia est Sibylle Lybice
que ait. Ecce veniet dies ⁊ illuminabit do
minus ꝑdensa tenebras. ⁊ soluetur nerus
hynagoge. ⁊ delinet labia ꝓphetarū ⁊ vide
bunt regē viuētiū. ⁊ tenebit illā in gremio
vgo dño gentiū. ⁊ regnabit in mia. ⁊ vter⁹
matris eius erit statera cūctoꝝ. Tertia
ꝓphetia est Sibylle erythree dicēs. In vl
timo etate, humiliabif de⁹. humiliabit ꝓ
les diuina. vnief hūanitati diuinitas. ia
cebit in feno agnus. ⁊ puellari officio edu
cabit deus ⁊ homo. Signa autē ꝑcedent
apud iudeos. Mulier vetustissima scs Eli
sabeth puerū cōcipiet. Stella orbis mira
bif. ⁊ ducatus prestabit. scs magis. ad ortū
scs xpi. Vic habēs annos trigintatres. elis
get sibi de piscatoribus ⁊ electis homib⁹
numerū duodenarium. vnūq; diabolū. scs
Judam. non in gladio bello ve eneadē vi
dem scs Romā. regesq; subiicet. sed in ha
mo piscatoris scti Petri. Vnic q̄tuoꝝ aia
lia. i. quattuoꝝ euangeliste surgent in tehs
moniū. Vnic cōtradicetur a bestia scs anti
christo. Erit aūt bestia horribilis. scs Mar
humeth. ab oriente veniēs cuius rugitus
vsq; ad gentes punicas audietur. hec illa
Quarta ꝓphetia est Sibylle tiburtine
que ait. Nascef xps in bethleē annūciabi
tur in Nazareth regnante tauro pacifico
⁊ fundatore quietis. O felix illa mater cu
ius ybera xpm lactabunt. hec illa. Et i hoc
cōcordant cū deuota muliere. que vt habe
tur Luc. xj. exclamauit dicens xpo. Beatus
venter qui te portauit ⁊ vbera que suxisti.
Per taurum autē in ꝑdicta ꝓphetia intel
ligitur ꝑm glo. Octauianus imperator: qui
appellatꝰ est taurus. quia habebat tantū
ꝑ insigni. Pacificus quoq; dict⁹ est. qui a
multis annis vt infra dicetur. in magna pa
ce mūdum rexit. cuiꝰ tpe xps natus est.
Quinta Sibylla est Cumica in talia na
ta. q̄ fuit tpe Tiume pōpilij scdi regis Ro
manorum: sic dicēs. Jn dieb⁹ illis exurget
mulier de stirpe iudeoꝝ nomīe Maria: ⁊
habebit spōsum nole Joseph. ⁊ pcreabit
ab ea fine cōmixtione viri de spūscto filius
dei nomie eius. ⁊ ipa erit virgo ante ⁊ post
partū. qui vo ex ea nascef erit verus deꝰ ⁊
verus hō. sicut omies ꝓphete ꝑdicauerūt.
hec illa. Et q̄bus oībus apparet, nequitia
⁊ dānosa iudeoꝝ obstinatio qui nec suorū
dictis prophetarū nec gentilium de xpo sic
declare loquentiū volunt credere in ipm. De
quibus canit ecclia in missa occurrent. Si
byllinis versibus hec ꝑdicta.
Pars. q. huj⁹ sm̄onis q̄ ō⁹ declaratiōis

E Natiuitas xpi miracu lis declarat.

Atiuitas filij dei ⁊ parturi
tio matris ei⁹ diuersis est
miraculis ⁊ ꝑdigijs decla
rata. Quoꝝ primum ponit
Jnnocentius papa. iij. di
cēs. q; Rome duodecī an
nis p̄ fuit. vñ romani tēplum pacis pul
cherrimū ꝓstruxerūt: cōsulueruntq; Apol
linē quantū durare deberet ꝑdictū tēplū.
Qui rādit q; duraret vsq; quo virgo pare
ret. Qō audientes dixerūt. q̄ in eūm dura
bit. Credebā ei q; nūq; pareret vgo. prout
etiā ipossibile erat p̄ naturā. Quas ex re in
nū. scs in ipsa nocte in qua vgo būdicta pe
perit filiū suū dñs Jesus xpm templū illud
Marie noue in quo ego fui. Scdm ꝑdi
dicentes q; in dse natiuitat' dñi fons aque
tyberim tota die illa largissime emanauit
Ꝓphetauerat eni sybilla q; qn nasceref sal
uator. pnūperet fons olei. ⁊ ibi est mō eccle
tiū. ppigū ponit Chrys. sup Mat. dicens
q; magis sup quodā more otātibus in no
ctе natiuitatis dñi: stella sup eos apparuit
q̄ formā pueri pulcherrimi habebat ⁊ ei⁹
capite crux pēdebat. q̄ magos alloquēs di
xit. Jte in iudeam: ⁊ ibi puer natū qui est
⁊ in audēa perrexerūt querētes ⁊ dicētes.
vbi est q̄ natꝰ est rex iudeoꝝ: Vidimus eni
stellā eius in oriēte: ⁊ venimus adorare eū:
vt habef Mat. ij. Quartū miraculū po
nit magister Bartholomeus pisan⁹ in suo
mariali di. q; vince engaddi facientes bal
samū in nocte nativitatis dñi miraculose
flouerūt. ⁊ liquoꝝ suū dederunt. ⁊ hoc fa
tis fuit vt significaref impleta esse scriptu
ras que in ꝑsona beatissime vginis inquit
Eccli. xxiiij. Sicut cynamomū ⁊ balsamum
aromatizans odorē dedi. ⁊ ibidē. Quasi bal
samū nō mixtū odor meus. Eius aūt spōsus
ait Cāt. vj. Vinea nra floruit. ⁊ fructꝰ eius
dulcis gutturi meo. Quintū ꝑdigiū fuit
de boue ⁊ asino recognoscentibus xpm mo
do ino. Nā cum: vt infra dicef: deberet Jo
seph a galilea ꝑsiscsci i bethleē cū beata
vgine pregnāte, duxit secū boues: fortevt ip
sum vēderet. ⁊ cēsum ꝑ se ⁊ prore sua sol
veret, ⁊ de residuo viueret, maxie q; time
bat ipsam debere ante reuersionē parere.
Asinā quoq; duxit secū forte vt sup eā vgo
bndicta grauida veheref. Eā aūt brissima
vgo filiū suū peperit statim bos ⁊ asinus
genib⁹ flexis creatorē suū adorauerunt. Et
hoc ꝑdictū fuerat Esa. j. vbi dr. Cognouit
bos possessorē suū: ⁊ asinus ꝓsepe dñi sui:
Isr aūt me nō cognouit dicit dns. De quo
etiā ꝓphetauerat Sybilla. famia a somo i
sula dicta q̄ ait. Ecce veniet dies ⁊ nascef
de pauperecula: ⁊ bestie terrarū adorabunt
eū: clamabūt ⁊ dicēt. Adorate eū in atrijs
celoꝝ. b illa. De hoc etiā ꝑdixerat ipse dns
Esa. xliij. dicens. Glificabit me bestia agri.
Ors a comestiōe feni sup qō puer Jesus ia
cebat abstinuit bos ⁊ asinus. Sertū p̄ De so
digium ponit beatus Piero. sup Esa. ix. c. domitꝰ
dicēs q; in hora natiuitatis xpi oēs sodo mortuꝰ
mite ꝑ vniuersuꝝ orbem mortui sunt: quos is i na
assumpserat rāta immūdicia inuenirētur. te xpi
Unde quidā dicūt Virgiliū qui illo vitio
infectus erat illa hora mortuū esse. Propt
hoc etiaꝝ abominabile scelus deus mittit
fames. terremotꝰ ⁊ pestilētias. vt ait impa
tor. in auf. vt nō intra. cōtra naturam. col.
vj. circa medium. ⁊ glo. in. c. flagitia. xxiij.
q. vij. Qō petrus ꝓpter sui turpitudinē ap
pellatur nefanda libido. vt in. ℌ. istē lex iu
lia. insti. de publi. iudi. ⁊. c. in eo. xxxij. q.
iij. Item appellaf fedissima nequitia. C.
de adulte. l. fedissimā. Tam horrendū etiā
est vitiū contra naturā q; vt ait Augu. de
videns humanā naturam eo vitio cōtami
natam ferre deffit incarnari. Septimum
ꝑdigiū posuit Eusebi⁹ ⁊ magister histoia
rū dicētes. q; in die natiuitatis dñi inoliē
te apparuerūt tres soles qui paulatim ad
invicem appropinquātes in vnū solē reda
cti sunt. per quod significabaf q; cognitio
vnius dei ⁊ triū personaruꝝ diuinarū tori
mundo inninebat. ⁊ q; deus verus creator
⁊ rector solis natꝰ erat. qō ꝑdigium quia
infideles ⁊ obstinati non intellexerunt q̄d
significaret. ideo in errore suo remanserūt.
Unde dicere potuerunt illud Virgilij. iij.
Eney. Eris adeo incertos ceca caligine so
les Erramus pellago. Octauū ꝑdigiuꝝ
ponit Orosius Eutropius ⁊ Jnnocentius
iij. dicentes. q; octauianus imperator vni
uerso orbe ditioni romanorum subiugato
inātum senatui placuit vt eum ꝑ deo co
lere vellent. Pradens autem imperator se

Universidad de Deusto
Biblioteca

mortalem cõsiderans ⁊ cognoscẽs: immo talitatis nomen noluit vsurpare. Ad illoꝝ autẽ importunã instantiam Sybillam prophetissam aduocauit, scire volẽs per eius oracula si in mũdo aliqs eo maior aliquando nasci deberet. Cũ ergo in hac die natiuitatis dñi cõcilium super hac re cõnocasset ⁊ Sybilla in camera imperatoris oraculis insisteret, hora circiter tertia, vel secundum alios sexta aere liq̃do, puro ac sereno existẽte: circulꝰ aureus circa solem appuit, et in medio circuli ℟go quedam pulcherrima stans sup aras puerum gestans in gremio. Tũc Sybilla hoc cẽsari ostẽdit. Cum aũt imperator ad prefatam visionem plurimũ admiraretur, audiuit vocẽ de celo dicẽtẽ. Hec est ara celi. Dixitq; ei Sybilla. Hic puer maior te est, ⁊ ideo ipm adora. Intelligẽs igitur imperator q̃ hic puer maior se erat: ei thura obtulit ⁊ deũ se appellari nõ pmisit. Ipsa ẽo camera ad honorẽ beatissime ℟ginis dedicata est. vñ vsq; in hodiernũ diẽ dicitur sctã Maria ara celi. ⁊ est in ordinis nostri monasterio, ⁊ ego in ipsa ecclesia ⁊ cappella missam celebraui. Legitur quoq; q̃ qñ Hieremias ꝓpheta in egyptũ descẽdit dedit egyptꝰ signũ q̃ tunc idola sua corruerent qñ ℟go pareret. Eriõ sacerdotes egypti imaginẽs ℟ginis cũ puero in secretario tẽpli adorabãt. sed in nocte qua b̃ñdicta virgo filium suum peperit omnia idola corruerũt. Rome etiam erat quedam magna statuta in aere diabolica arte sublimata, de qua respõsum erat ab idolis q̃ nõ caderet donec ℟go pareret. Unde in sacratissima nocte natiuitatis dñi cecidit, p qõ significatum est q̃ potestas principis demonũ p virgines cõtrita fuit. Ad cuius benedictẽ virginis gloriam hanc deuotã laudẽ dicamus. Salue regina misericordiosa ⁊c, vide in corona nostra, c.xxxviii.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur consolationis.

O magne gẽe pie stans i natiuitate domini fideliꝫ

Ecõsolationiꝫ ex hac benedicta xpi natiuitate habitꝫ nemo posset sufficienter fermocinari. tñ pro consolatione vra quinq; ad pñs referem⁹. Prima ẽ diuinalis scripturꝫ dei. Solẽt em pñcꝰ qñ eis nascit filiꝰ maxime pmogenitꝰ tanta in letitia ⁊ gaudio pstare, q̃ etiã nũcianti sibi partutionẽ ipsam: aliqua in signũ boni ⁊ gratissimi nũcij munera largiuntur ⁊ eo maxime qñ per multa ⁊pora in desiderio habẽdi ipm filiũ pmanserunt. Cuꝫ igitur deper multa milia annoꝝ steterit in desiderio habẽdi filiũ ex immaculata ℟gine. vt ptꝫ Esa. xliv. vbi ipe ait. Nunquid ego qui alios parere facio ipse non pariã? Ego qui alijs generationẽ tribuo: nunquid sterilis ero. q. d. nõ. ꝭ tẽpore debito ⁊ ordinato filiũ ex purissima ℟gine habebo. Sequit q̃ in hac sacratissima natiuitate filij sui dilectissimi signa maxime dilectiõis ostẽdit, ⁊ donaria gratie sue abũdantissime elargitꝰ est. ⁊ annuatim in die ista elargit. nã soluꝫ autẽ pater celestis gaudiꝰ est: sed etiã spiritussctũs. q̃ huius generationis mediatoꝝ fuit. Esa. lxiij. Et ipse filius in die natalis sui cõmixtꝰ fecit: ⁊ omni anno facit primatibꝰ suis. i. angelis ⁊ sctis ac deuotis suis Sicut ⁊ de Herode legitur. Mat. xiij. et Mar. vj. q̃ in die natalis sui fecit cenã principibus suis ⁊ tribunis ac primis galilee.

Oẽs igitur in hac die cõsidenter postulẽt a deo quascũq; volũt gras: et facillime eas poterũt impetrare. Magni etenim principes in natalitijs suis se subditis suis liberalissimos solẽt exhibere. Scõa consolatiõ ẽ spũalis. s. spirituũ btõꝝ. oĩm videlicẽs angeloꝝ. q̃ in hac natiuitate indicibili letantur gaudio iubilarũt. Ũñ vt habetur Luce. ii. postq̃ angelꝰ nũciauit pastoribꝰ natiuitatẽ saluatoris: facta est cuꝫ eo multitudo celestis exercitꝰ laudãtiũ deũ ⁊ dicentiũ. Gloria in excelsis deo. ⁊c. Quas enim deo referãt ⁊ valde exultabãt, q̃ natus erat ille q̃ eoꝝ ruinã venerat reparare. De quo ꝓphetauerat Dauid ps. cix. di. Judicabit in nationibus iplebit ruinas. De hoc aũt gaudio angeloꝝ inquit Augu. in sermone. r. de natiuitate dñi dicẽs. Hodie xp̃s in letitia est: ⁊ diabolus in luctu. Hodie angeli in exultatiõe ⁊ demones in cõfusione. hec ille.

Tertia cõsolatio dicit pastoralis. Sed antecq̃ ad eius declarationes veniam⁹: est sciendũ q̃ natiuitas dñi fuit a tribuo generibus creaturarũ inter alios venerata. que aliquid morale nobis innuunt. Primo ab angelis. qui vt. ii. dictum est annunciauerunt ꝓpter quos. significantur innocentes ⁊ iusti qui partum virginis digne celebrant. ⁊ deo cantant in cordibus suis deo. Secõ ab animalibus fuit honorata, felicꝫ a boue et asino iuxta

R Tria li bẽter videmus

ꝓsepe astantibus ⁊ circũdantibus regẽ natum. ⁊ ista animalia simplicia ⁊ laboriosa significãt boies simplices ac bene opãtes q̃ partũ virginis ꝓpa miserecordie venerant. Quos ⁊ ipse dño in celesti patria honorabit. iuxta illũ ad Ro. ij. Gloria honor ⁊ pax omni operãti bonum. Tertio fuit honorata a pastoribꝰ. p quos significanf alii electi plati. qui vigilãt sup gregem suũ. Unicuiq; em plato inquit dns Job. xxi. Pasce oues meas. Prelati igitur oẽs debent de subditis suis diligẽtẽ curã habere: si nature. ⁊ cũ ipsis in hac die cõsolationẽ de partu le su recipe. Fuit em hec natiuitas valde cõsolatoria ꝓdictis pastoribꝰ. qui custodiebant vigilias noctis sup gregẽ suũ. Et erat ille locus ꝓpe ciuitatẽ Bethlee ꝓ vnũ miliare. q̃bꝰ vt ꝺr Au. ij. apparuit angelus dñi. ⁊ claritas dei circũfulsit illoꝝ. ⁊ timuerũt timore magno. Dicentes em angelos monebantur Judi. xiij. Scõm autẽ Bedã super Luc. apparuit angelus cũ claritate, q̃ in nulla alia apparitione angelica facilẽ. qui illuminare venerat eos q̃ i tenebris ⁊ in vmbra mortis sedẽt. ad dirigẽdos pedes ꝺos in viã pacis. Luce. i. Dixit aũt illis angelus. Nolite timere. Ecce em euãgelizo vobis gaudiũ magnũ q̃ erit oi pplo. q: natꝰ est hodie saluator: qui est xp̃s dns i ciuitate Dauid. Et hoc vobis signũ. s. inuenietis infantem pannis inuolutum ⁊ positum in ꝓsepio. Cõsidera ergo o aĩa deuota quãtũ exultauerũt sancti pastores Messiam natum esse ab angelo audientes ⁊ videntes multitudinem maximã angeloꝝ post istã annũciationem cum ipso angelo dulciter canentem ⁊ in celum ubi lando ascendentem. Sequitur aũt in ẽuãgelio. Et factum est vt discesserunt angeli ab eis in celũ, pastores loquebanf adinuicem dicentes. Trans eamus vsq; Bethleem ⁊ videamus hoc verbũ q̃ fecit dns ⁊ ostendit nobis. Et venerũt festinãtes ⁊ inuenerunt Mariam ⁊ Joseph. ⁊ infantem positum in ꝓsepio. Uidentes aũt cognouerunt ⁊ omnes qui audierant mirati sunt de his que dicta erãt a pastoribus ad illos. Et reuersi sunt pastores laudantes ⁊ glorificantes deum de omnibus que audierant ⁊ viderant, sicut dictum est ad illos. Sed ꝓ maiori declaratione ꝓdictoꝝ est sciendum q̃ hõ libẽter videt tria. Primo rẽ dilectam ⁊ charã. vbi em est amor: ibi oculus libenter respicit. Et iõ pastores affectuose ꝓ rege rũt ad videndũ xp̃m fidelissimũ amicũ qui venerat in mundũ ꝓpter nimiã charitatẽ suam vt saluaret eos. Ũñ apls ait ℟b. v. X̃ps dilexit nos. ⁊ tradidit semetipm ꝓ nobis ⁊c. Secõ libẽter videt hõ rem pulchrã. Ideo vt dicit Aug. vj. musice. Nihil amamus nisi pulchrũ. Ũñ etiã Diony. in lib. de diuinis no. ait. Bonũ ⁊ pulchrũ sm oẽm rõnes cẽcta desiderãt intueri. Quia aũt xp̃s erat speciosus forma ꝓ filijs hoim. vt ꝺr ps. xliij. ideo eum videre summopere desiderabant. Tertio videt hõ libẽter rẽ nouã ⁊ rarã. vñ vulgo ꝺr. q̃ ola nouã placent. ⁊ q̃ sunt pulchritudine decorata. vt in. §. i. scõo in ꝓoe. ff. Perrexerũt ergo pastores ad videndũ olm nouissimoꝝ nouissimũ. s. deum humanatũ. O pastores currite, currite ⁊ videbitis admirandã nouitatẽ. videre em q̃ ad terrã patris sedet in feno reclinatum ⁊ illũ cui celũ sedes est ꝓsepio angustia detineri. ⁊ q̃ vniuersuꝫ mũdũ nouo vestitu ornatu pannis vilibꝰ inuoluí. ⁊ q̃ dñs est angeloꝝ collocari in medio iumentoꝝ. ⁊ q̃ totus mũdo dñatur. alieno nasci. ⁊ cui oĩs creatura seruire tenet obstetricũ in sua natiuitate carere famulatu. habẽtẽ diuersoriũ ꝓ palatio ꝓsepe ꝓ solio. pannos pauperculos ꝓ purpureo ⁊ regali indumẽto. ac ĥuta animalia ꝓ regia familia. videre parumꝑ iuuenitum. Et ideo ꝺr. videtes cognouerũt de verbo. s. incarnato q̃ dictum erat illis de puero hoc homine. s. puulo nato. Cogitate igit o deuoti xp̃iani quale fuit gaudiuꝫ istoꝝ pastoꝝ. q̃n domũ illã plenã multitudine angeloꝝ. ⁊ celesti claritate irradiataꝫ ingressi saluatorẽ mũdi natum inuenerũt oculis ꝓpriis conspexerũt. ⁊ forte. vt piuꝫ est credere. manibus cõtrectauerũt. ⁊ dulciter osculari fuerũt. Possumus aũt deuote cõtẽplari q̃ statim q̃ pastores domũcula illam intrauerũt. videntes puerulum ipsum tã pulchrũ ac formosuꝫ a cuiꝰ facie radij claritatis exibãt. ⁊ quem angeli adorabant ⁊ laudabãt. ꝓoni in terrã maxima humilitate ⁊ reuerentia adorauerunt eũ. Deinde beatissimã virginẽ ceperũt, magnificare. hanc deuotissimã laudẽ dulciter decantantes. Laudata sempr̃e sia. ¶Qui sta X̃gen'delicata, ¶Matre de lo gran messia,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ad dio eterno cõsecrata. Gaude gaude Maria Perche hogi ride e cãta. La celeste compagnia e iubila tuta quãta. Gloria cantar vdimo. Guardando nostre peccorele. E pero da te venimo p saper queste nouelle. Fa adancha o Maria benedire dal to putino Lassane per cortesia abraxar el mamolino. Videns aũt beata virgo sanctos illos pastores desiderãres osculari benedictũ filiũ suũ: vultu iocũdo intuebatur ipm: scire affectans vtrum esset cõtentus. Pius autẽ puer facie placida ⁊ alacri ispiciebar illos beatos pastores. atq; signis quibꝰ poterat manuũ ⁊ vultꝰ demõstrabat se esse cõtentissimũ immo eos inuitare ad se osculandũ ⁊ ãplerãdũ videbat. Quapropt brissima ỹgo filij sui voluntatẽ cognoscens: eis filiũ suũ osculãdũ ⁊ ãplerãdũ porrexit. q̃ reuerẽtissime ac deuotissime ãpleraro. atq; ab eo benedictiõe recepta pleni ineffabili ỹsolatõe recesserũt. Letenr itaq; pauper. qr ditissimꝰ olim pauꝑ factꝰ omniporẽs deꝰ pius se pauperibꝰ manifestauit. Letenr q̃s parvuli. qr altissimus ⁊ cunctoꝝ maximus se infimus ac minimũ fecit. Vñ hoc festũ est maxime fratrũ minoꝝ. Et ad hoc iũnandũ voluit ipse paruulꝰ. Jesus locum natiuitatis sue esse sub cura fratrũ ipsoꝝ. Tũc aũt deus factus est homo. q̃ boies volebãt dij estimari. Tũcq; factus est puer paruulus. q̃ homines desiderabãt magni reputari. Nõ tñ p susceptionẽ huiꝰ paruitatis tpalis ⁊ humanitis est in aliquo inhonorata vel diminuta magnitudo diuinitat̃ eternal. Sicut enĩ dicit Tho. ſ. iij. pte summe. q. ij. diuinitas suscepit humanitatẽ quasi p modum insertionis. prout enĩ est ramus in arbore sic quodãmõ hõ in verbo. Itẽ quasi p modum inhabitationis. Vñ sicut inhabitatio domus nõ mutat inhabitantẽ: sic nec hũanitas diuinitatẽ. Per modũ q̃s iduitionis iuxta illud Phil. ij. Habitu inuẽtus vt hõ. Sicut ergo vestis nõ mutat eã ponẽtẽ: ita nec humana paruitas diuinam celsitudinem. Modus tñ istius vnionis est ineffabilis. Vñ Johannes baptista dicebat Joh. ſ. Cuius nõ sum dignus corrigia calciamẽti soluere. Per corrigiã nãq; que adaptat calceãmentilegit eius diuinitas. que glorificauit ⁊ sibi. comunit humanitatẽ: ac ñ diceret h. Johãnes. Ego nescirẽ nec auderem exponere hãc inexplicabilẽ vnionẽ. Et ideo q̃dã predicator dicebat ẽm sanctũ Bona. Quãto piu fu la vorai explanare. tanto piu se astringero el groppo de la chorda. De hac tñ admirabili vnione habem⁹ caulam maxime exultatiõis et leticie. Gaudeant ergo oñes fideles cũ ipsis pastoribꝰ in tãta buonis dei festiuitate. qõ fieri debere vt ostenderet sctã mater eccl̃ia: ordinauit q̃ iubet nõ habẽs vorũ abstinẽdi a carnibꝰ in sctã feria. possit eas comedere i signũ leticie: si natiuitas dñi venerit in dicta feria. c. fi. de observa. ie. Eridem dicendũ est de sabbato c. quia dies. de cõse. di. v. ⁊ ibi doc. Ad hãc aũt leticiã nos hortatur Aug. in quodam sermone de natiuitate dñi di. Exultate virgines xpi: cõsortes vestra est mater xpi. Exultate vidue xpi: qr ipse fecũdat virginitatẽ cui vouistis ptinẽtie castitatẽ. Exultate cõiugati fideliter viuẽtes. ⁊ oẽs xpiani dum̃na pceptа obseruãtes: qr estis mẽbra ei⁹ si factis volũtatẽ patris eius. Ipse enĩ dicit. ſ. Mat. xij. Qui fecerit volũtatẽ patris mei qui in celis est. hic meus frater ⁊ soror ⁊ mater est. Ego aũt dico. Exultate ⁊ vos peccatores. qr liberatoꝝ vester nat⁹ est ꝺ⁹ cuius ortu in figurã Wanson dictũ est matri eius Judi. xij cui angelus ait. Cõcipies ⁊ paries filiũ: cuius caput nõ tãget nouacula. erit enĩ nazareꝰ dei ab infantia sua ⁊ ex matria vtero. ⁊ ipse incipiet liberare israel de manu philistinoꝝ. Iste enĩ filius virginis per angelũ annũciatus. ab vtero mris nazareus. i. sanctꝰ de manu philistinoꝝ. i. demonũ. cepit petores liberare in natiuitate sed cõsummauit in sua passiõe. Figura autẽ eius aduentꝰ põt illa assignari que habet̃ ij. Re. vi. vbi di. Porro rex israel mutauit habitũ suũ. ⁊ ingressus est bellũ. venit enĩ mutatis vestibꝰ. i. assumptis hũane nature qualitatibus ne a diabolo agnosceret. ⁊ vt cõfidentẽ demonẽ de sua potẽtia aggrederet. ⁊ manu ad manũ atq; ictu ad ictus cũ eo decertaret. illũq; pternens. petores de manu ipsi⁹ eriper. Jubilet ẽ hodierna die oẽs tã iusti q̃ petores. qr cõno otristãtur maledicti demones. Vñ legit q̃ cũ quãdã predicator veller in craſtino pdicare de natiuitate saluatoris. sathanas voluit eus strangulare: sed nõ potuit. Et interrogatus ab eo quare hoc facere voluisset. ñdit. qr nihil põt pdicari. ppter qõ tantũ nos affligamur: ⁊ potẽtia mea diminuat: quãrõ p. pter filij dei incarnationem ⁊ natiuitatẽ. Exultẽt itaq; vniuersi fideles. ⁊ dulcia can-

Quõ hũana natura sit assũpta a ỹbo.

vortal hodie oẽs debere gaudere.

tica modulenr. facta est eñ pfecta cõsonãtia ſter naturã acutã ⁊ granẽ. i. inter facturam ⁊ factorẽ. Et iõ inqr ps. xcvij. Psallite dño in cythara: in cithara ⁊ voce psalmi: in tubis ductilibꝰ ⁊ voce tube cornee. Jubilate in cõspectu regis dñi. moueat mare ⁊ plenitudo eius: orbis terraꝝ ⁊ q̃ habitant in eo ⁊c. Quarta cõsolatio fuit sanctorũ patrũ in limbo existentiuꝫ. Cõtẽplatur enĩ quidã deuoti dicentes q̃ ille angelus qui nativitatem xpi pastoribꝰ annũciauit. vel alij ad limbũ descẽdit cuꝫ claritate magna poterẽ erpectarũ ex ỹgine natũ esse. Quidaꝫ autem dixit q̃ in illa hora qua xpus natꝰ est nõ solum obscuritas noctis in meridiana lucẽ cõuersa ẽ sup hemisperiũ nrꝫ ⁊ totius orbis superficiẽ illuminauit. sed etiaꝫ vsq; ad limbum descẽdit. de quo maximo splẽdore stupefacti sctẽ patres desiderabãt scire vñ tanta claritas pcederet. Tunc surrexit rex Dauid in mediũ ⁊ dixit. Nonne recordamini patres ac fratres q̃ hodie iuxta nouẽ mẽses ab illo die quo nobis angelus filiũ dei incarnatũ esse annũciauit? Gaude itaq;. qr ista lux est illa de qua ego pdixi ps. cxj. Exortuꝫ est in tenebris lumẽ rectis corde: misericors ⁊ miserator: ⁊ iustus. Tũc surrexit Esaias ꝓpheta ⁊ ait. Nec lux est illa de qua ego prophetaui libri mei. c. ix. di. Populus qui sedebat in tenebris vidit lucem magnã: habitãtibus in regiõe vmbre mortis lux orta est eis. parvulꝰ natꝰ est nobis: ⁊ filiꝰ datꝰ ẽ nobis ⁊c. Setã q̃s Vester lib. mei. viij. c. fuit pdictũ. secꝫ Judeis noua lux orriri visa est. gaudiũ. honor ⁊ tripudiũ apud oẽs pploꝝ: videbis atq; puincias. Ipse ẽ sctio patribꝰ in hac festiua collocutione existẽtibꝰ apparuit angelꝰ dñi: ⁊ iocũda voce ait. Annũcio vob gaudiũ magnũ ⁊c. Tũc Moyses canere cepit di. O se beata nox q̃ expoliauit egyptios ditauit hebreos. b nox est de q̃ scriptũ est. Et nox sicut dies illuminabit. ⁊ nox illuminatio mea in deliciis meis. b nox est q̃ sola meruit scire tpõs ⁊ horã qua ipꝰ de ỹgine nasci dignatꝰ est. Tũc oẽs sctі patres ceperũt brãm virginẽ collaudare dulciter decãrãteꝝ ⁊ dicẽteꝝ

Laudiamo tuti quanti
El Messia incarnato
Faciamo dolce canto
El putino hogi nato

Ex patres in limbo gaudebant

Quõ Maria de natiuitate filij gaudebat.

O Gitio de Maria
Fesu christo gratioso
Hauene per cortesia
Da lo limbo tenebroso
Eru vergene cortese
Spesa del eterno dio
Fa chel nostre grande offese
Tle perdoni el ruo fio

Quinta ꝓsolatio fuit brissime ỹginis q̃ debuit poni ante pcedẽteꝫ. sꝫ iõ eã in fine posui. qr ea q̃ ſ fine dicunr melioꝫ memorie imprimunr. vt no. in. l. ꝝ liqdo. ff. ō cõdi. ⁊ demõ. Et idẽ dicẽ Greg. i homel. pẽtecostes Dico igit q̃ brissima ỹgo de parturitiõe ⁊ nativitate filij sui bñdicti indicibilẽ consolationẽ recepit. q̃ sine vllo dolore. immo cũ maria iocũditate ⁊ suauitate eũ parturiuit sicut. ŝ. pbatũ est in pte pcedẽti huiꝰ opis ser. vij. pte. ſ. Et hr a theologꝫ in. ij. di. iiij. ⁊ ibi. b. Bona. ⁊ Aleran. lõbardus art. ſ. q. vij. Vñ ipa bñdicta ỹgo revelauit brẽ Brigitte. q̃ in parturitiõe sui filij tota repleta fuit dulcedine. nõ solum quoad oĩa mẽbra corpis. sed etiã quoad oñs potentias aĩe. Gaudebat etiã q̃ peperat suam ỹginitatẽ cũ pudoris lilio. Vñ legitur i chronicis ordinis nostri. q̃ deꝰ semel revelauit beato Egidio nostro. q̃ ꝓtoribat ad eũ vt interrogaret q̃liter virgo parturiret. Cui frater Egidius perrexit obviã cũ baculo in manu. Et cum ei appropinquasset: dixit illi. Scio q̃d queris. Tũc aũt levauit baculũ terram pcutiẽs ⁊ dicens. ỹgo ante partũ. Et ecce statim lilium ortũ est. Deinde iterꝫ dixit: virgo in partu. Et ecce aliud lilium. Percussit etiã tertio dicens. ỹgo post partũ. ⁊ statim aliud lilium ortũ est in signũ pudicitie ỹginalis. Jocũdabat etiã de filio. qr sibi erat vnicus ⁊ totꝰ suus. in cuiꝰ ỹgnatione nullꝰ patꝰ habebat partẽ. Et ideo sicut ẽm Sco tũ in. ſ. sen. Tota ẽtus eterni patris est in filio ẽm diuinitatẽ. sic in ipsi⁹ xpi hũanitate erat totꝰ virꝰ matris. Cõsolabat̃ etiã summopere cõsideraꝝ quãtũ bonũ esset ipam peperisse talem filiũ. Vñ nõ solũ gaudebat de se: sed etiã de oĩbus saluãdis p suũ partũ. secꝫ hoc bus preteritis pñtibus ⁊ futuris. Jubilabat insup. qr vt inquit Petꝰ Johãnis sup Luc. Nõ solũ considerabat hũanitatẽ pas nullꝫ: sed etiã diuinitatẽ verbi eterni. ⁊ clarius q̃s fecerit Paulꝰ qñ raptꝰ fuit ad celũ iij. Coꝝ. xij. Et q̃s Stephanus videns celos apertoꝝ: et Jesum stantem a dextris dei.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ack.vij. A corpore etiã filij sui morte a vultu iocũdissimo exhibat splẽdor mirabilis totũ illuminãs vnundũ.t sapor ac ardor indicibilis maternũ letificans corpus t animã possum? aũt deuote otẽplari.q̃ bñdicta ẽ go t Joseph scientes natiuitatẽ xpi in primo imminere diligenter se pparabant ꝓm suã paupertatẽ ad recipiendũ filiũ dei virgo parabat pãniculos t alia necessaria vt faciũt mulieres q̃ sunt ppe partũ. Joseph ẽo emit vitulũ vt faceret festũ. Cum autẽ audisset fieri preceptus impatoris: vt oẽs ad ciuitates a quib? trahebãt originẽ pficiscerẽtur.de quo melius dicetur in sequenti ꝓmone.cepit flere.t sic lachrymãs perrexit domũ.t cũ maxima tristicia t dolore narrauit ꝑconiuge qõ sub pena mortis senserat fieri ipsi beate virgini: t dicebat. Ven mihi misero.quia cũ necesse habeam ire ad ciuitatẽ Bethleẽ:non potero videre sanctã natiuitatẽ filij dei a seculis patribus ita desideratã.nec potero spõsã meã adiuuare.t fuire ei sicut merek.ducere aũt illã p tam longam t laboriosam viã periculum est.Pussima aũt virgo cõsolabatur eũ dicẽs Ne ploretis.ego eñ deo adiuuante incolumis venã vobiscũ.t ibi pariam filiũ meũ sicut ꝓphete pdixerũt. Melius eñ sciebat t intelligebat ꝓphetias q̃ ipsi ꝓphete.q̃ eas scripserant. Cũ ergo sctus Joseph eã reuerẽter ponẽs sup asinã manu ducebat vitulum. Ecce quõ regina celi vadit comitata Et tũc verificata fuit ꝓphetia Aggei.ij.c. di. Adhuc vnũ modicũ dicit dñs:t ego mouebo celum t terrã,mare t aridam.t mouebo oẽs gẽtes.t veniet desideratus cunctis gẽtibus. Modicũ dixit.q: paruũ tps transiuit a ꝓphetia Aggei vsq̃ ad natiuitatem xpi. Tunc aũt deus mouit celũ.qn angelicos spũs totaq̃ celestẽ curiã ꝑ natiuitate filij sui gaudio t letitia ac tripudio repleuit. Itẽ mouitterrã.i.virginẽ Mariaz vt sicut terra dat nobis fructũ corporalem ita ipa nobis fructũ vite pariendo ꝓduceret. Mouit q̃s mare t aridam.q: oẽs gentes tũc t p mare t p terrã ꝓficiscebantur Quõ lo singuli ad suas ciuitates natiuas. Jn ciuitate ergo bethleemitica cũ tande pernemarias nissent ꝓpter paritatẽ hoꝛe:rificatũ fuit ꝑuãte in ipso illud cõe ꝓuerbiũ. Semp caret bono sues no hospitio t bona cena q̃ ad hospitandum hoꝛ vadit tarda hora. Nã licz oibus indifferẽs spiritus ter debebat fieri hospitalitas.c.quiescamus filij.di. que etiã apud barbaros inuiolabiliter custoditur.c. offerat.xxxij.q.vj. Jn ipso:q: forte sine pecunia erat:nullus hz cum magnis pẽib? t amore dei rogarẽt; hospitare voluit. Unus'cñ hospitalari? videns Joseph pauperculũ t beatã virginẽ grauidã:cogitabat,q̃ ipa occuparet totã vnã camerã,vñ dixit eis. Si citius venissetis habuissetis hospitiũ. nũc ño tota dom? plẽa est hospitib?.t iõ recedite. Alis ño cogitãs q̃ paruũ cuz eio ꝓssit lucrari dixit. Ego expecto vnũ magnũ dñm cũ magna comitiua.t iõ nõ possuz vos hospitari. Alter aũt interrogãs sctm Joseph vñ veniret, Intellecto itinere qõ fecerant.dixit ei. O stulte senex q̃ magna fuit indiscretio tua ducere istã puellam tã delicatã per tam asperã t difficilẽ ac longam viam.nollo in domo mea hospitari gẽtes indiscretas. Ad aliuz ergo cuz peruenisset;ille cepit eum irridere dicẽs socijs suis. Videre istuz insipientem senẽ q̃ est zelotipus sue vxoris.t iõ ipsam vbiq̃ secũ ducit. Unde igitur senex fatue quia nolo stultos nec zelotipos tenere in domo mea. Aliuz aũt dixit ei. O senex demẽtate.quare circũducis per totã ciuitatẽ hanc iuenculã grauidã? Reduc eã ad hospitale mulierũ.Cũ ergo'ad illud peruenisset requirẽs hospitiũ: Nullum ei fuit q̃ illud erat hospitale ifirmoz. vñ ibi non poterat hospitari. Alter ño hospes inquit. O inuenterate dierum malorz.crudelis t impie:egreditere domũ tuã cum vtero tãz magno t partui ꝓpinquissimã cuz piculo arbosus in tam magnũ tumultũ hominũ adduristi?quare nõ dimisisti'eam requiescere in domo tua:ne credas q̃ velis ꝓmittere q̃ pariat i domo mea.et cõturbet mihi totũ hospitium. Vade ergo t quare alibi habitaculũ. Nec anteẽ omnia fiebãt diuina dispositione.quia hospites illi erãt mali.t nõ merebãtur hãc gratiã vt in eoz domo ipe nasceretur. Aliis igitur vituperose repulsam habẽs necesse habuit ad diuersoriũ dẽclinare. Jn q̃ introducta dilectissima spõsa dei:a sãctis oibus honorifice susceptus ẽ.Jn quo erat beata ꝝgo.t cũ ea luce ꝓriter descendit magna multitudo angelorz sedẽ hierarchie dulcissime canentium t dicentium. Ecce iã venit desideratus cũctis gentib?. Jn hora ño medie noctis venit de celo maxima lux .que'nõ solũ domũ illam in tra t extra cooperuit.sed etiã totã ciuitatẽ immo etiã totũ mũdum illuminauit.ita vt quilibet mirarek.q̃ media nocte dies clara videbat.t cum ea luce pariter descendit maxima multitudo angelorz tertie hierarchie dulcissime canẽtiũ illud Esa.xlv. Aperiatur terra t germinet saluatorẽ.t istis;oẽs angeli in humana spẽ pulcherrima apparebãt.t beatã ꝝginẽ laudabãt.atq; ei grãs referebant: q: eoz restauratorẽ generasset. O benedicte Joseph dic mihi qd tũc facere nõ poteras. Ipsa ño ꝝgo beatissima tonitua absorpta in abyssũ diuine cõtemplationis t ꝙsolationis.sentiẽs i utero suo sacratissimo mouerisiliũ suũ t extre velle .eleuauit deuotissime manib? t oculis i celũ.atq; repit dulcissimũ filiũ suũ.q̃ ab ea tanq̃ radius de luce ꝓcessit,eũq; ptiis? reuerẽtissime

Diõvir gio par tui vici ne ad peum.

beata ꝝgo adorauit'simul cũ Joseph t oibus illis ãgelis q̃ dulcissimas faciẽtes melodias decantabãt illo ꝑe.xliij. Speciosus forma ꝑ filijs hoim. diffusa ẽ gra i labijs tuis. ꝓpterea bñdixit te deus in eternuz. O ꝝgo benedicta.o ꝝgo sanctissima. o ꝝgo felicissima.quid egisti tũc de filio tuo. Cũ ne osculata et amplexata fuisti. ꝓfecto tue ineffabili pietati congruit.vt nobis aliqd de tuis consolationibus reuelare digneris de eo tibi dicere possuz illud Jacoponi nostri in'suis laudibus dicentis.

Dimaria dolce con quanto desio
Mirasti el tuo fiolo homo t dio
Quando tu parturisti, senza pena
La prima cosa credo che facesti.

Si lo adorasti o de grazia piena ꝛc. vide l corona nostra.c.vij. Possumus aũt conẽplari.q̃ postq̃ bñdicta ꝝgo filiũ pepit t adorauit.cõsideras eius diuinã maiestatẽ nõ audebat eũ tãgere. Uidẽs.cñ eũ nudũ in tanti frigoris algore t cupiẽs eũ pãnis inuoluere,atq; affectãs ipm osculari t amplecti.quẽ animalia tam ferina calefaciebãt itaq; ebat iocũda facie filiũ suũ bñdicterũ. rogans'eã vt sibi ostẽdere dignaretur qd agere deberet. Ipse ño amoꝛosus Jesus i maternis brachijs ire gestiẽs:manib? t pedibus atq; alacri vultu. t oculoz nutib? indicabat matri t efflagitare videbat vt eũ reciperet in gremio suo. Tũc beatissima ꝝgo inquit filio.postq̃ me ita alacriter intras . postq̃ in brachijs meis venire'desideras'.postq̃ meo'lacte cibari affectus.postq̃ i gremio meo resciscere appetis.qui i utero meo,ix. mẽib? habitasti.cõfidenter te in brachijs meis accipiam;t amplexabor. Tũcq; reuerenter eum accipiens . osculata est suauiter t amplexata. Ipse ño dulcis filius matrem suam similiter suis parunlis brachijs ad collũ eiz appositis amplexat? ẽ t osculatus illius labijs impressit.t de vberibus eius lac de celo ꝓpinatum hausit. Ipsa ño virgo beatissima.vt dicitur Luc.ij.pannis eũ inuoluit t reclinauit in presepio.quia non erat ei locus in diuersorio. Et considerans ineffabiles filij dei humilitatẽ:cepit non sine lachrymis eũ alloqui dicẽs. O fili bñdicte.quãta est tua erga humanũ genus benignitas t clementia. Tu eñ q̃ es eternus factus es temporalis t puerulus:tu immortalis t impassibilis fact? es passibilis t mortalis. Tu osum creator factus es creatura.

Maria alloqr puerũz natum

Universidad de Deusto
Biblioteca

tu dñs angelor ac rex regum ⁊ dñs dominantiū forma serui accepisti. tu sanctissanctor similitudine peccator assumpsisti. tu omnipotens des factꝰ es hō infirmus. tu sapiēta ⁊ eloquētia patris factus es ifans ⁊ q̄si loquele ignarus. tu omniū dirissimus factꝰ es paupculus. tu panis angelor factꝰ es famelicus: tu qui vestis aures celi. natꝰ es nudus. tu. qui regis orbē vniuersum ab olio regeris ⁊ gubernaris. tu quē celi capere nō possunt: i hoc vili tugurio detineris. O marima maiestatis tue humiliatio. O indicibilis mansuetudo. O incōparabilis benignitas. O admirāda diuinitatis tue vilificatio. Alij reges nascunt de potēti regina tu imperator celi ⁊ terre natꝰ es de virgine pupcula. alij reges nascunt i ciuitate metropolitana. tu natꝰ es apud paruulū oppidū. alij imptores nascunt in regali palatio. tu natꝰ es i vilissimo diuersorio. alij reges q̄ nascunt reclinantur i lecto aurato molli ⁊ plumeo. tu reclinatꝰ es in abiecto ⁊ pūgenti psepio. alij reges tegunt pānis sericis ⁊ aureis. tu tuolutꝰ es vilib⁹ panniculis. alij imperatores hāt multitudine regū ducū. baronum. famulorūq; ac seruorū eis astitiū rseruetiū. tu habes bouis ⁊ asini fimulatū ⁊ istis pupcule matris tue obsequiū. Post hec aūt vba videns. b. ygo q̄ dulcissimus eis filꝰ desiderabat iterū redire in brachia maternis rursum accepit eū in vlnas ſ. ihs. ⁊ ab oculis eis cessare nō poterat. Et aspectus oculos eis pulcherrimos dicebat. Isti sunt oculi q̄ cōrēplant bonos ⁊ malos manus aūt tegēs dicebat. Iste sunt manus que celos formauerūt. ⁊ pedes illr tangēs dicebat. Isti sunt pedes quor scabellū adoratur. Tu es deꝰ meꝰ. tu es pūtor meꝰ. tu es filius meꝰ. tu es dñs meus. tu es saluator mūdi. tu es expectatꝰ ⁊ desideratꝰ a cūctis populis. tu es vita mea. Tu tota spes mea. tu cōsolatio mea. tu gaudiū angelor tu dulcedo paradisi. tu gloria beator. tu requies animar. tu fabricator celor. Decātabat q̄s beata ygo ponēs filiū suum dulcissimū in gremio ⁊ dicebat. Gremio matris recipiet sapiētia patris. Filius iste meꝰ regnat vbiq; deus. Et in his dulcib⁹ eloquijs oscula batur. nūc frontē. nūc oculos. nūc genas nūc ora. nūc manus. nūc pedes dilecti filij sui. ſ. ygo omni consolatione replentissima. hec obsecro ⁊ non vel aliquid minimum de istis consolationibus tuis sentire. maxime cum ipse filiꝰ tuus a te suauiter amplexus ⁊ osculatus ac suis collum tuū suauiter stringēs brachijs lambebat lac virgineum de mamillis eis. Porrige nobis si nō totū filiū tuum ample xādum sicut fecisti pastoribus. saltē summitatē pedis vel manus eius ad reuerēter tāgendum ⁊ osculādum. ⁊ cōcede nobis vt sic te cum filio tuo dstigamus ⁊ veneremur in hac vita: vt postmodum regnemus in eterna secula seculorum. Amen.

De eiusdem beatissime virginis partu ritione. Sermo. ij.

Germinans germinabit ⁊ erultabit letabunda ⁊ laudans. Esa. xxv. Suscepit equidē beatissima virgo iesum habile gaudiū cū vidit se peperisse sine corruptōe ⁊ dolore. Nō aūt gaudiū pōr assignari. Nam si vt habet Jo. xvj. mulier cū parit tristiciā habet. cum autem pepererit puerum: iam non meminit pressure ppter gaudiū. q; natꝰ est hō in mōdum. multo magis gaudere debuit beneficta mr dei. que peperit sine dolore. neq; habuit tristiciā. nec vt quidā fatue arbitrant iacēs peperit filiū suū. neq; obstetricū habuit adiutoriū. Un Piero. aduersus heluidius ait. Nulla ibi obstetrix fuit. nulla mulierū sedulitas intercessit. ipa pānis inuolauit. ipsa mater ⁊ virgo. Credo igitur q̄ appropinquante hora partus senserit ygo purissima tantam intus leticiā quāz nō senserat vnq̄ oībus diebus vite sue. ⁊ omnes sensus spūales ⁊ corporales quadā mirabili suauitate replebāt. ⁊ sic repleta gaudio cum immēso dulcore a nulla vnq̄ creatura gustato peperit melliflum filium suum. O gaudius vbe incogitabile. cum virgo gloriosa videbat oculis corporeis. quos sancti patres ceteriq; electi tantum affectauerūt videre. quem etiam non alterius filius esse sciebat q̄s sunpsius ⁊ dei. De hoc aūt gaudio beate ygīnis pdixit Esaias pphēta in vbis thematis nostri. Super quibus quatuor considerationes faciemus.

Prima dicetur temporalitatis.
Secōa localitatis.
Tertia paupertatis.
Quarta ho causalitatis.

Pars prima que dicitur temporalitatis.

PRo expeditiōe huius ptis est sciēdum q̄ rp̄s tanq̄ dns ⁊ ꝺditor oīum elegit sibi tpe in q̄ nascer̄. sicut etiaz elegit sibi mrem de q̄ nascer̄ vn̄ noluit nasci in estate. ſs ſ pfūdo hyemis. ſ. vij. kal. ianua rij q̄ asperitas hyemalis est maior. ⁊ sic non delectabilē estatis: ſs asperitatē hyemis ad natiuitatē suā elegit. vt extūc carnis affectionē iam pateret ꝑ salute nr̄a. Cuius tpis conuenientia ⁊ ꝺgruitas ad natiuitatē rp̄i assignat bn Tho. in. iij. parte summe. q. xxxv. ar. viij. tribus rōnib⁹. Et pmo rōne radicatis gmēū recipit. ⁊ iō tūc rp̄s nasci voluit qn̄ ipse veniebat vt hoīes crederēt in lucē diuinam. ac tandiu in hac luce pficerēt ꝺdu ptingerent vsq; ad pfectū die vite eterne ⁊ vt demōstraret q̄ ipse est lux vera que illuminat omnem hoīem venientē in hāc mundum. Jo. j. Unde Aug. sermone. x. de natiuitate dñi ait. Hodie natus est rp̄s. illumi natus est mūdus. exultate ergo virgines. sancta ygo nobis pepit cui sine corruptiōe nubatis. exultate oēs xp̄iani. natalis ē rp̄i exultate serui. natalis est dñantis. exultate liberi. natalis est libertat ſ. exultate debiles ⁊ egroti. natalis est redemptoris. hec ille.

Scō congruū fuit rp̄m tali tpe nasci. ſ. tpe Octauiani cesaris. nā tunc erat totus mūdus sub imp'io p'pius imperatoris romani in pace. Et ideo xp̄s voluit isto tpe nasci sup Esa. ixōt. Ueteres revoluamus historias videbimus q̄s ad. xxviij. annū cesaris Augusti in toto orbe terrarum fuisse dicitur diam ortā. orto aūt dño bella cessauerunt. furta illud Esa. ij. Non leuabit gens ꝺ gentem gladiū. ad ostēdēdū q̄ rp̄s iō nasci voluit vt filios qui erāt dispersi ꝺgregaret in vnū vt esset vn⁹ pastor ⁊ vnū ouile. Jo. x. hec ille. Non ri solū cessauerūt tūc bella. quinimmo ante rp̄i natiuitatē p. xij. annos maxima pax fuit in toto mūdo. ad ostēdendū q̄ ille nasceb̄at qui est pax nostra faciens vtraq; vnū. vt ait apls ad Eph. ij. Hinc ē etiā q̄ auctoritate istius vnius p̄cipis ⁊ imperatoris tot⁹ mūdus descriptꝰ est iuxta illō Lu. ij. Exiit edictum a cesare augusto vt describeretur vniuersus orbis. vbi Greg. ait Quid est q̄ nascituro dño mundꝰ describit nisi quia ille veniebat in carne qui electos suos ascriberet in eternitate. qō contra de reprobis p ps. lxviij. 6z. Deleant de libro viuentiū. ⁊ cū iustis nō scribant. In q̄busdaz vo chronicis legit q̄ appropinquante xp̄i natiuitate Octauian⁹ p mundā vias publicas fieri precepit ⁊ osa debita romanis dimisit vt ostēderet q̄ ille in mundum veniebat qui debita pctōrum volebat dimittere. cui debebāt viā cordiū ad illius susceptionē oēs p̄parare. iuxta illud Esa. xl. Cōsolamini pple meus dicit dns. loquimini ad cor hierlm dimissa est iniq̄tas illius. ſ. p incarnationem filij dei suscepit de manu dñi duplicia pro oībus petis suis. Vox clamātis in deserto parate viam dñi. rectas facite semitas dei nr̄i. Predictus aūt imperator Octauianus vt scribit Suetonius ⁊ eutropius. natꝰ est er patre octauio senatore ⁊ matre actia nepte iulij cesaris genita ex iulia sorore ipsius cesaris q̄ nupserat lucio balbo. De hoc Octauiano refert Plinius in. ij. lib. natural' historie q̄ cū quadā vice vbē romanā intraret apparuerunt stelle in modū corone poste sup caput eius. Dic sedatis ciuil' bellis orbem totū subegit impio romano cūctis inimicis ⁊ turbātibus imperū romanū deuictis. Un canebat Ouid. in. ſ. de fastis. Jupiter arce sua totus cū spectat in orbē: Nil nisi romanū q̄ tueatur hz. Que verba dixit tempore huius Octauiani i mperatoris. Regnauit aūt ānis. lvj. Duodecim cū marco antonio ⁊ marco lepido. ⁊. xliij. per se. Et vt dicit Solin⁹ de mirabilib⁹ mūdi. tpe huius augusti p̄simū arma cessauerūt ⁊ ingenia valde floruerūt. Fuerūt essi tūc boratiꝰ flacc⁹. virgili⁹. Ouidi⁹. macer. catull⁹ verones. terēci⁹ varro. marc⁹ tulli⁹ cicero appollidorus. valerius mesalla. valeri⁹ marini⁹. salustius ⁊ alij q̄ p̄simi. ⁊ vt dicit Orosius Octauianus ipe rediēs victor ab oriēte cū triplici triūpho vrbem ingressus est. ⁊ tunc Augustus appellatꝰ est ⁊ salutatꝰ eo q̄ imperiū romanū auxisset. Cū ergo pacē cum teneret imperiū edictū fecit. vt. ē. dictū est. vt describerēt vniuersus orbis vt sciret q̄s pulcre ⁊ q̄r hoies essent in toto orbe ⁊ dicebatur descriptio: q̄ numer⁹ eor⁹ qui cēsum ferebāt redigebat in scriptis. vt refert magister in historia scholastica. dicebat etiam p̄fessio. quia q̄libet offerēs denariū suum p̄sidi ponebat illū sup caput suū ⁊ pp̄rio ore p̄fitebat se esse subditū imperio romano. Regnāte igit isto imperatore pacifico

Octauiano cesare.

Con gruit ē de rp̄o nasci voluit.

Epa cis vo luit na sci.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rp̃s dei filius nasci voluit rone quaz ponit venerabilis Beda sup Lu.di. Nascitur⁹ in carne dei fili⁹ sicut de ꝟgine nat⁹ diuinitatis sibi dees ostendit. esse gratissimũ. sic pacatissimo tpe seculi ꝓcreaꝝ qui pacẽ ꝯferre docuit ⁊ pacis sectatores reuisere dignaꝝ. Nullã aũt potuit maius esse pacis indiciũ ꝙ yna totũ orbẽ descriptione cõcludi. cui⁹ moderator Augustus tãra. xij. annis circa tẽpus dñice natiuitatis pace regnante vt bellis toto orbe sopitis ꝓphetie ꝓsagium ad ifam videaꝝ impleſſe. hec ille. Theophilus ẽo dicit. Cõueniẽs erat vt per rpm multorum deorum cultus deficeret ⁊ vn⁹ deus coleret. vñ vn⁹ rex orbi impasse describitur. Nec estimare debem⁹ regem regum tesum rpm sub descriptione mundi natum absq; mystica ⁊ rõnabili causa. q̃ propter Origenait. Diligẽtius intuẽri manifestũ est: sacramẽtũ quoddã inde significari ꝙ in totius orbis ꝓfessione describi oportuerit rpm vt cum oibus scriptus omnes sanctificaret.

Tertia rõ ꝙre taliꝫ tpe nasci voluit rp̃s ꝺ subiectiõis. quia sc̃s tũc iudei sub iugo ser
Tpe re uitutis erãt. ⁊ ideo qꝫ rp̃s venit nos de stagis alie tu seruitutis in statũ libertatis reducere: nigene sicut mortalitatẽ nr̃am suscepit vt nos ad iudeoꝝ vitam reduceret: ita vt dicit Beda. sc̃ipm nasci voluit rp̃o. nascens seruituti subdidit vt a seruitute liberaret. Vñ Chry. sup Mat. air. Quãdo in daica gẽs sub indaicis regibus ꝓuio peccatoꝝ erat ꝓphete mittebãt ad remediũ eius, nunc aũt qñ ⁊ dei sub potestate regis iniqui tenebaꝝ nasciꝫ rp̃us. qꝫ magna ⁊ desperabilis infirmitas medicum artificiosiores querebat. hec ille. Preterea voluit ⁊ rp̃s nasci tpe regis alienigene. vt impleret ꝓphetia Jacob. Gen. vlt. dicẽtis. Non auferet sceptrum de iuda: nec dux de femore eius donec veniat q̃ mittẽdus est ⁊ ipse erit expectatio gentiũ. ⁊ ideo isto die debemus deo laudes reddere ⁊ eternã gliam tota mẽte cogitare. qñ eñ deus fecit singulariter gliosum filiũ sui natiuitate. Vñ Aug. sermõe. xxiij. de natiuitate dñi ait. Hodie veritas de terra orta est. rp̃s de carne nat⁹ est gaudete itaqꝫ ac solẽniter hunc diẽ celebrate eternaqꝫ dona ꝙpitissima ꝓcupiscite. f. liꝫ dei esse accepta potestate ꝓsumere. ꝓpter nos eñ tpalis effect⁹ est temporis effector. ꝓpter nos in carne appuit mũdi ꝑditor. ꝓpter nos creat⁹ est creator. q̃d ad hec mortales reb⁹ mortalib⁹ oblectamini. ⁊ fugitiuã vitam si fieri posset tenere cõsimini spes longe clarior effulsit in terris: vt terrenis vita promitteret in celo. hec ille. Ex q̃bus oibus patet q̃ cõgruo tpe rp̃s de virgine natus est.

Pars secunda huius sermonis que dicitur localitatis.

Sicut dñs nr̃ elegit tp̃s natiuitatis. ita etiã elegit locũ. vnde
S scindũ p̃s Tho. in. iij. pte sum. q. xxxv. q̃ rp̃s spãle ꝙtuor ciuitates elegit. s. nazareth sue pcptiõi. bethleẽ sue passiõi. romã ecclie principatui. ⁊ bethleẽ sue natiuitati. Primo enim voluit in nazareth ꝓcipi ⁊ nutriri. ad exprimẽdã hũiliationẽ: ⁊ extirpãdã elationem. Ñ supbi boles de hoc ꝓcipue gliant q̃ de ciuitatib⁹ nobilib⁹ ducũt originẽ inquib⁹ volũt ꝓcipue honorari. Rp̃s aũt vt suã humilitatẽ ostenderet ⁊ istoꝝ supbiã ⁊ inanem gliam ꝓfutarer. Ñ hũ fecit q: apud ciuitatẽ paruã ⁊ ignobilẽ voluit concipi ⁊ nutriri. Vnde Jo. j. dicebat nathanael Ã nazareth pt̃ aliquid boni ee. quasi admiratꝫ q̃ rp̃s de tã vili ciuitate esset oriundus. Sciõ ergo hierlm passioni. tum vt in ea ꝓpter sui nobilitatẽ sedẽ regni construeret ⁊ tẽplum dei edificaret. ⁊ sic hierlm eet finis ciuitas regalis ⁊ sacerdotalis. Sacerdotiũ autem xpi ⁊ regnũ eius ꝓcipue cõsummatũ est in passione ei⁹. Tum ꝓpter sui humiliationẽ ⁊ nr̃am eruditionẽ vt dictũ est. ⁊ hinc de causa noluit in hierlm nasci sc̃s potius oppidũ parui. Tertio insup noluit nasci i roma. qꝫ sicut ꝺr in quodã sermone ephesini pcilij. Si maxima romã elegisset ciuitatẽ propter potentiã ciuiũ mutationẽ orbis terrarũ putarẽt. si ẽo filiꝰ fuisset imperatoris vtilitati huius mũdi ascriberẽt. Sed vt humanitas xpi ondereꝫ. ⁊ diuinitas cognosceretur orbẽ trãsformasse terrarũ paupcula elegit mrem ac paupiorẽ ⁊ mobiliorẽ prius. Vñ vt dicit aplꝰ. j. ad Cor. j. Infirma mũdi elegit deus vt confundat fortia. Sed bñ elegit romã ecclie sue pncipatui vt videꝫ ipa eet caput eccle. tum in signũ ꝓfecte victorie. tũ vt eride fides derivaret ⁊ diffunderet ꝙ vniuersuꝫ mũdũ. tũ vt sua potestas magis agnosceretur ſm illud Esa. xxvj. Ciuitatẽ sublimẽ humiliabit ⁊ ꝺculcabit eã pes paupis ⁊ gressus egenoꝝ. i. aplorum Petri ⁊ Pauli. Roma eñ est caput omniuꝫ ciuitatũ iusti. de sanctis

Roma caput orbis da. tu. §. fi. ⁊ etiaꝫ est caput totius ꝺrbis. l. nemi. C. de ꝓsue. lib. xij. ⁊ est cõis patria. l. roma. ff. ad muni. ⁊ . olim terrarũ ac nationũ ꝓtinet ꝓncipatũ. ij. q. vj. c. dñi. Quarto elegit bethleẽ sue natiuitati vt. ō. dictũ ẽ qꝫ in oib⁹ actib⁹ suis se humilẽ exhibere voluit. vñ ꝺr i euãgelio huiꝰ festiuitatis Lu. ij. ꝙ cũ post emanatũ edictum impatorio ō descriptiõe orbis roõs irẽt vt ꝓfiterẽt singuli in ciuitatẽ suã. ascẽdit ⁊ Joseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeã ciuitatem ⁊ familia dauid vt ꝓfiterẽt cum maria de
Z sponsata sibi vrote pgnãte. Dauid eñ erat de ciuitate bethleẽ. vt habet. j. Regũ. xvj.
Quare in bethleẽ voluit nasci Tres aũt rõnes possum⁹ assignare. ꝛre apõ ciuitatẽ istã voluit xp̃s nasci vltra predictas. Quaꝝ ꝑma ꝺr adimpletiõis. sc̃s ꝓphetie q̃ hr̃ Mich. v. Tu bethleẽ ⁊c. quaꝝ posui in ꝓcedenti ser. ꝑte. j. Secũda rõ ꝺr interptationis. qꝫ ſm Greg. in moral. bethleẽ interptat⁹ dom⁹ panis. Ipe aũt xp̃s ait Jo. vj. Ego sum panis viuꝰ q̃ de celo descẽdi. ꝙ ad hãc interptationẽ verificãda in bethleẽ eũ nasci cõgruũ fuit. vñ Grego. in homel. nati. dñi ait. Locꝰ in q̃ dñs nascit dom⁹ panis antea vocat⁹ est: qꝫ futurũ ꝓfecto erat vt ille ibi ꝓ natura carnis appareret q̃ electorum mẽtes in eterna sacietate reficeret. Tertia rõ ꝺcit significationis. qꝫ vt Greg. in ꝓdicta homel. inqt. Propter hũanitatẽ quã assumpserat qñ ⁊ alio nascebat nõ ſm ptãtẽ sc̃s ſm naturã. ⁊etiã dicit Beda. In diuersorio loco eger vt nobis multas mãsiones in domo ꝓprio sui ꝓpparet. vt dicit Aug. in. ij. ſmõe de purificatione ꝛgis. In ꝓsepe dignatus est poni vt esset ꝓuꝰ cibariꝰ animetoꝝ. qui etiã Augũ. ꝓpt̃ ꝓdicta hortat fideles ad reuerentiã hui⁹ loci in quo xp̃s natus est in. li. j. ꝺctra iulianũ ꝺi. Venerare natiuitatẽ q̃ terrene natiuitatis vinculis liberatus es. honora bethleem pusillam ⁊ minimã per quam tibi regressus ad paradisum patefactus est.

U Primo genit⁹ dicitur Paru tertia huiꝰ ſmonis q̃ ꝺr pauptat⁊ Luce. ij. ꝺr. Factũ est autem cum esset ibi sc̃s apud bethleẽ ꝛpleti sunt dies vt pareret. ⁊ peperit filiũ suũ ꝓmogenitũ. Ꝺ aũt nõ accepit ꝓmogenit⁹ respectu sc̃di. sicut i. l. qui duos. j. rubo. ff. de reb⁹ dubijs. sed ꝺr ꝓmogenit⁹: qꝫ eñ nemo antecedit. sicut in. l. primus. ff. de ver. signi. ⁊ etiã habet in dicta. l. qui duos. sequit in euãgelio. ⁊ pannis eũ involuit ⁊ reclinauit in ꝓsepio: qꝫ nõ erat ei locus in diuersorio. ⁊ tũc verificatũ ẽ illꝺ. Lu. ix. Vulpes foueas hñt. ⁊ volucres celi nidos. filiꝰ aũt hois nõ ꝺz vbi caput suũ reclinet. Diuersoriuꝫ ẽo q̃d sit tractãt legiste in. l. si horreũ. q̃ est lex tertia. ff. in q̃b⁹ caupignꝰ vel hypo. ℨ. ⁊ cononiste in. c. qñ. xix. q. iij. Ꝺz ſm magrm in scholastica historia ꝺr optimentũ qꝺ est inter duos domos sub quo eũtes ad colloquẽdũ vl ꝓpt̃ aeris intẽperiẽ diuertebant. Ju ꝺ q̃ diuersorio ſm quosdã ioseph q̃ faber erat paraui ꝓsepe boni ⁊ asino. vel ſm alios ibi erat ꝓsepe ꝓ mãtra tpa factũ ad fantiũ. trãseunciũ. Dicũt aũt quidã deuoti doc. ꝙ cũ Joseph cũ btã ꝛgine veniss ad ciuitatẽ bethleẽ. tum qꝫ pauper erant. tũ qꝫ tarde venerant. planeq̃ eñ ꝛgrexãt: qꝫ beatissima ꝛgo erat vicina partui. vñ fuerãt de vltimis. Itẽ qꝫ ex ipsa ciuitate mãri reges ⁊ potẽtes plene ori
Diuersoriũ ẽ. gine ꝛrarãt. tã multe gẽtes aduenerant q̃ oẽs habitationes erãt occupate. cũ hospitijo. vnde non potuerunt hospitiũ inuenire ⁊ necesse habuerũt ad diuersorium se reducere. Nos ẽo dicere possumus ꝙ hoc diuina volũtate factũ ẽ. vt nobis daretur exẽplũ hũiliat⁊ ac pauptatis amplectẽde. Itẽ vt ꝺificaret ꝓphetia Esa. j. Cognouit bos possessorẽ suũ ⁊ asinꝰ ꝓsepe dñi sui ⁊c. ⁊ Baruch. iij. c. ꝺr filio dei. In medio duoꝝ animaliũ cognosceris ſm vnã trãslationẽ. Voluit aũt dñs poni in medio istoꝝ duorũ animaliũ: vt ostenderet ꝙ ꝓpl̃m iudaicũ ⁊ gentilẽ cõiungere debebat ad suã fruitionẽ. Nay tunc arat in boue et asino qñ diuerse ꝓfessionis homines simul cõiunguñt in vno officio. c. in nouis. xvj. q. vj. Admirare quesoaia deuota ꝙ extrema fuerit paupertas regis celoꝝ ⁊ oim creaturaꝝ ꝓ re nascẽtis
Z Exclamatio ironyca. ꝛ Audi Piero. ad marcellaꝫ dicentem. Quo sermone qua voce spelunca tibi saluatoris exponã. ⁊ illud ꝓsepe in quo infantulus vagit. silẽtio magis q̃ ſmone honorandũ ꝓsepe dñi. est. vbi sunt late portic⁹. vbi aurata laquearia. vbi domus damnatorum penis laboret q̃ pictile. vbi instar palatij opibus extructe basilice. vt ille corpusculum hominis pretiosius ambulet. ⁊ quasi mundo quicq̃ non possit esse ornatius tecta sua magnifice lit aspicere ꝙ celus? Ecce in hoc paruo terre foramine celorum conditor natus est: hic inuolut⁹ pãnis. hic visus a pastoribus

Universidad de Deusto
Biblioteca

hic demõstrat9 a stella, hic adorat9 a magi. Et idẽ ad eustochiũ inqt. Ille cui9 pugillo mũdus cõcludit: plepis cõtinet angustia. Quid erat videre filiũ dei inuolutũ pannis, vagentẽ lachrymãtẽ ꝛ ꝑ frigore tabescẽtẽ. Eam9 omn9 q̃lo cũ pastorib9 ꝛ dicam9 tibi. O angelor9 rer dignissime qui ꝓ nobis ad hanc necessitatẽ venisti ꝛ er paupcula mr̃e nat9 i tugurio vilissio nõ habes9 vbi caput reclines. Quid vig a nobis? q̃d tibi gratus ꝓsolueꝛe possum9? vis aurũ vel argẽtũ, placent tibi gẽme vel tocalia yl ꝑciosa quecũq; delectabilia. ꝛ si forte ista ꝓtereris que tã cũt tñ ad ornatũ nõ ꝓ tua necessitate, domũ accipes ad habitãdũ ligna ꝛ pannos ad calefaciendũ. ꝛ mor infantulus iste clamabit. O rationales creature: nolo mundi diuitias nolo delitias nolo magnificentias, ecce carnẽ assumpsi vt ꝓ vobis triginta ꝛ tribus annis laborans affligar indefinẽter, in fame ꝛ in sitj, in vigilijs: in pegrinationib9, in angustijs, in ꝓsecutionib9 i plagis, in verberib9, ꝛ in sanguinis effusione vsq; ad mortẽ si mihi placere cupitis qui vos tã diligo petã vr̃a mihi donate: illa super hũeros meos ponite dolẽtes in coro vro de oĩbus cõmissis vr̃is. ꝛ ego ꝓ nobis oĩbus satisfaciã. ego oĩm penitentiã ponta bo. O hũani cordis durities cur non mollitis. cur nõ flecteris, cur nõ moueris ad vocẽ saluatoris. Is ro q̃d faciebas o ẽgo pissimus: q̃n factorẽ oĩm videbas in assũpta carne tã inf mo in loco natũ? credo ꝙ lachrymas ꝓtinere nõ poterãt oculi tui que tãto magi cõpatiebaris quanto eras certior de altitudine sacramẽti. Nẽpe animꝰ hũana excogitare nõ sufficit qualr tu virgo benignissima dilecti filij tui artissimã paupertatẽ defleuisti. Sed o bñdicta ẽgo aliquã tulã consolare: cõsiderans ꝙ filiũs tuꝰ fecit more bonor9 ꝛ excellentiũ imperatorũ qui ante se deferri faciunt vexilla sua q̃ ad pugnã ꝓra hostes deferre intendũt. Filius eñ tuꝰ in hũc mundũ veniẽs signũ ꝛ vexillum luz ante se portauit in q̃ picta est hũilitas paupta ꝛ austeritas: quibus malignum hostem diabolũ debellabit.

Para quarta huius ꝑmonis que dicitur causalitatis.

P Ro expeditiõe hui9 ꝑtis queritur qua de causa i nocte natiuitatis dñi missa celebrẽt cũ i alijs festiuitatibus tñi in die celebrare liceat. Ad qõ rñdet Theleſphor9 a petro papa. iiij. vt hꝫ de ꝓfecra. dis. j. c. nocte scrã. ꝙ nocte scrã natiuitatis dñi saluatoris missas celebrãt ꝓsbyteri ꝛ hymnũ angelicum scꝫ Glia in excelsis. in eis soleniter decantãt. q̃n ꝛ eadẽ nocte ab angelo pastoribus est nũciatus. ꝛ subito facta est cũ angelo multitudo milicie celestis laudantiũ et dicentiũ. Glia in excelsis deo. sup quo dicit glo. ꝙ hec verba tñi dicta sunt ab angelo. sed alia. j. ꝛ in terra pax hoĩb9 bone volũtatis addidit Hylarius. Querit9 scõo q̃re tres misse celebrantur. Respõdet Bñ. in glo. eẽ de cele. mis. c. cõsuluisti. ꝙ celebrant ꝓpter mysteriũ. q̃n per illas tres missas representant tres status. s. status ante legẽs sub lege. ꝛ status gr̃e. Nam illa que cantat in nocte repsentat statũ illor9 qui fuerunt ante legẽ. q̃n omes erant in tenebris. Et ideo in al quibus ecclesijs dicit in prima missa. Pplus qui ambulabat in tenebris. Scda missa dicitur in aurora et significat tẽpus sub lege in quo iã incipiebãt er pare scire xp̃m ꝓpter dicta legis ꝛ ꝓpheras sed nõ plene. ꝛ ideo cantatur inter diem ꝛ noctẽ. Et in troit9 dicit lux fulgebit. Tertia dicit in die per quam designat tẽpus gr̃e scꝫ pñs in quo orta est lux xp̃s dñs noster. et tñ in officio misse dicit. Puer natus est nobis. Alij aũt dicũt ꝙ qi in xp̃o sunt tres sube. s. diuinitas aĩa ꝛ corpus. Jõ in eius natiuitate tres cãtant misse. vna in nocte ꝓfunda ad significãdas diuinitatẽ q̃ oĩno nobis est occulta. Alia i aurora ad denotãdã ei9 aiam q̃ nobis partim fuit occulta et partim manifesta. Tertia cantat luce clara ad significandas eius carnẽ que nobis fuit manifesta. Tertio querit9 q̃re xp̃s nasci voluit tpe pacis? Rñdetur vltra rõnes ꝺ. allegatas. ꝙ hoc fecit vt impleret ꝓphetia Ysa. ij. Conflabũt gladios in vomeres: ꝛ lãceas o suas in falces. non leuabit gens contra gentẽ gladiũ nec exercebunt vltra ad prelia. Itez vt ait Hugo cardinalis sup Luc. ij. Hoc egit vt ostenderet ꝙ ipe reformatur9 erat pacẽ inter deũ ꝛ homines. inter iudeũ ꝛ gentilẽ inter hoiem ꝛ angelus fecerat liquidẽ pacẽ in celo. ꝛ venit facere pacem in terra. Unde Job. xxv. dicit. Qui facit cõcordiã in sublimib9 eius. Item ad demonstrandũ ꝙ ipse est rex pacificus. vt canit eccla in solẽnitate occurrenti. et sic appellat eũ Greg. ix. in ꝓlogo decretalium

Z Quare rex missus dicitur? Ideo quia talis

A Quare rex pacis natus scribitur.

Quia ergo autor pacis non bene colit nisi tpe pacis. cle. ij. §. scim9. ꝺ sepul. ꝛ. c. decet. de sñm. eccle. li. vj. Jõ voluit vt tpe natiuitatis verificaret illud Ysa. xxxvi. Sedebit ppls meꝰ in pulchritudine pacis. i reqe opulẽta ꝛ in tabernaculis fiducie. transumpturus. s. c. fundamẽta. §. pinde officij. de elec. li. vj. q. d. nascẽdo. Pacis lenitas sopiat q̃ belli calamitas introdunt. l. j. ĩ pin. C. de eadu. tol. Intãtũ nãq; est amator pacis ꝙ Unde vt ait ps̃al. ps. lxxv. Factꝰ est in pace l nobis eẽ pacẽ. iuxta illud ps. lxxxiij. Audiã q̃d loq̃r in me dñs deꝰ q̃m loq̃r pacem ditã si volumꝰ paruulũ virginis filiũ liberter cõuersari nobiscũ. Un apls. ij. ad Cor. xiij. inquit. Pacẽ habete ꝛ deꝰ pacis erit vobiscum. scꝫ. hic per gratiam ꝛ in alia vita per gloriam. Amen.

¶ De eadem beatissime virginis parturitione.

B Sermo. ij.

Peperit filiũ suũ

P primogenitũ. Luc ij. Decet regiã maiestatẽ aliqñ visitare gẽtẽ suã ꝛ ꝑmittere se videri9 suis suis. ꝛ cũ illis i terrã loc̃ eisq; gras elargiri, ꝑcipue q̃n raro ab eis visus est. Cõsuevit aũt rex ista facẽ ꝓparari facere solitũ. vel thronũ ei9 decori regio ꝛgruentẽ. q̃ q̃dẽ thron9 multiplici remot9 stetit a suo pplo ꝺignat9 ꝓpter culpã humani generis illis primis parentib9 transfusam. Sed tpe plenitudinis aduenẽte quia voluit rer nr se pplo suo manifestare: ꝛ ipꝰ pfonalr visitare: fecit sibi thronũ pulcherrimũ. s. virginẽ gliosam ꝑ quas visus est cã hoĩb9 conuersari. ꝛ puelle bra chijs batulari. de quo throno inqt ꝓphe ta. ps. lxxviij. Thron9 eius sicut dies celi. De huj9 quoq; throni innocentia habet. ij. Reg. xiij. vbi dr. Rex ꝛ thronus eius fit in noctes. Nam nõ solã xp̃s sed etiã btãvirgo ab omni pctõ immunis fuit. Unde aũt throni admirabilis figura habet. iij. Regũ. c. vbi legit salomonẽ fecisse in domo libani thronũ de ebore grandẽ quẽ vestiunt auro mũdissimo. ꝛ habebat ter grad9. Inferioritas aũt ꝛ summitas eius rotũda erat. ꝛ in ꝑte posteriori erãt due manus tenentes sedile hincinde. ꝛ duo leones stabãt iuxta man9 ꝛ duodecim leũculi stabãt sup grad9. ꝛ i illo solio sedẽs rex salomõ cõferebat gras. Spũalr nãq; ꝑ hũc thronũ intelligit ẽgo Magliola q̃ fuit de ebore ꝑ ẽginitatẽ ꝛ deau ria perrata ꝑ ꝑfectã charitatẽ. ter grad9 ih throni thronũ sunt ter genera sanctor9 sup quos sublimata salomonta sedet vltra chetos angelorum. s. patriarchas ꝓphetarũ. apostolor9. martyrũ. cõfessor9. ꝛ virginũ. Sũmitas ẽo huj9 throni tur. ꝓ tanto ẽt rotũda. qr rotũditas in figura ꝑfectionem significat eo ꝙ sit capacior oĩbus figuris. nã sublimitas glor̃ iose virginis genitricis dei oĩbus est latior ꝛ perfectior. Ipsa enĩ cũ cherubin est sapientissima cũ seraphin est ardentissima oẽsq; alias hꝫ ꝑfectiões angelor9 ꝛ sanctor9 ipsis oĩb9 excellentis. Un Paulinus ꝺyaconus in sermone ẽginis ait. Nec mirũ fratres charissimi si hec admirabilis virgo sanctor9 celsitudinẽ transcendit mortaliũ cũ in hac pte etiã erceilar beator9 agmina angelor9. Nec ille. Due aũt manꝰ tenẽt ipsam. s. due naturẽ xp̃i humanitas ꝛ diuinitas. duo ẽt leones iuxta ipsam q̃ ad custodiã existẽtes. ꝛ ab hereſibus custodiẽtes sunt duo testamẽta. Duodecim ẽo leũculi sũt. xij. articuli fidei q̃s habuit ꝛ semꝑ tenuit. In ẽ ergo throno sedẽs xp̃s rex pacificꝰ ꝓbet se pplo clementẽ ac benignũ. ac ꝓpto oĩb9 ad hunc thronũ accedẽtib9 dona elargit. vñ Anselꝰ in meditatiõib9 btẽ virginis dicit ipsi mri dei. Tu dña porta vite. ianua salutis. aditus reparationis aula vr̃is pietatis: ac gñalis reconciliationis vas ꝛ rẽplũ ꝛ salꝰ vniuersor̃. tu oñdisti mũdo dñm. ꝛ deũ suũ quẽ nescie bat. Tu visibilẽ exhibuisti mũdo creatorẽs suũ quẽ pri9 nõ videbat. Tu genuisti mũdo restauratorẽ q̃s pditus indigebat. Tu pepe risti mũdo reconciliatorẽ quẽ reus nõ habebat ꝑ fecũditatẽ tuã pctor̃ immund9 est iustificat9. ecal reduct9. celũ. sydera. terra. flumina. dies nox. ꝛ q̃cũq; potestati humane vel vtilitati sunt obnoxia ĩ amissio. de quibus valde gratulanꝰ sunt ꝓ te quodãmõ resuscitata quadã ineffabili gra dotata. hec Anselꝰ. De cuius ymaculate virginis puritione tres considerationes faciemus.

Prima dicetur exultationis.
Secunda certificationis.
Tertia ẽo fructificationis.

¶ Pars prima huius sermonis que dicit exultationis.

Exclamatio Anselꝰ ẽ ẽginẽ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Qualit de nati uitate dñi gau dere de bemo

Vantū gaudere ⁊ exultare ī hac celeberrima festiuitate debeam⁹ vltra dicta in ser. ſ. hui⁹ ptis pre vl. ondit er hoc ꝙ gaudium hui⁹ sacratissime natiuitat⁹ dñi nr̄i. a stelle magis ī oriēte. ⁊ a hybilla octauiano in occidēte. ⁊ ab angelo pastorib⁹ in iudea. ꝙ ē ī medio mūdi cū maxima letitia ēnūciatū. Si ergo tñ exultat sublimitas ǵelor. multomag⁹ iocūdari ⁊ gaudere d⁹ humilitas hoim ito p hoc sublimata: qz nat⁹ est ꝓncipal⁹ nobis. Nō em̄ vt ait apls ad Heb. ſ. ǵeloꝝ ſs semē obtinet apphendit de virgine nat⁹. Filⁱ eterni dei vt hoiem liberaret ab eterna morte fact⁹ ē hō. vt ait Leo papa ī ser. natiuitatis. ⁊ hoc de cā marie d⁹ ferari humanū gen⁹. nā ſi ī aliq̄ ciuitate obsessa a pessimis inimicⁱ⁹ Poles ill⁹ ciuitatis fame sīti deficientes cēs in ꝓnectu eſſent vt traderenf in ore gladij ad mortē. ꝙ dāq̄ aduenieno eos liberaret. ꝙs ibi eēt q nō sūme gaudeēt ⁊ solēnia ageret. Cū igit̄ ciuitas hui⁹ mūdi obsessa esset ⁊ possessa a diabolo ⁊ ǵelis ei⁹ adeo ꝙ deficiebāt homines fame ẋitatis ⁊ siti bonitatis. vñ hic migrātes ad mortē eternā descēdebāt. venit de celo vteri v̄ginalis rer magn⁹ pater⁹ dñs fortis ⁊ potēs: dñs potēs ī plio Dantiquū hostē ⁊ nos de manu ei⁹ eripuit ⁊ liberauit. ⁊ iō summope nos opz gratulari. Figura añt hui⁹ hr. iiii. Re. xix. vbi d⁹ ꝙ tepe Esechie regis iude obsessa fuit ciuitas regalis Hierlm ab immēsa multitudine exercit⁹ Sēnacherib regis assyrioꝝ. et sta coartata ꝙ hoses ei⁹ timebāt capi atq̄ in multa amaritudine anxietateq̄ lachiz⁹ māteo residebāt. ſs media nocte angel⁹ dei descēdēs de celo liberauit eā occisis. clxxv milibus viroꝝ de exercitu Sēnacherib. ꝓpter qō deuici⁹ ⁊ cōfusus reuersus est iterā suā. pp⁹ is añt liberat⁹ multis diebꝫ festi nauit gras agēs deo repler⁹ mīris diuitijs de spoliis inimicoꝝ. Quanto ergo magis exultare debet gen⁹ humanū de aduētu regis angeloꝝ: q in carne apparēs ꝓstratis hostib⁹ eius de ipsoꝝ supnis cubilib⁹ gloriosq̄ sedibus. atq̄ celestib⁹ opib⁹ illamico pios⁹ distauit. Sup oēs añt hoseo gaudere debuit ipsa q illā pepit virgo benedicta. Sed forte q̄s dicet. vñ gaudiū habere potuit de partu isto cōsola esset cū vetulo Joseph sponso suo. nō in domo a frigore ⁊ ventis ꝓtecta: sed in p̄dochio vndiq̄ tenebroso: ⁊ magis⁹ gelib⁹ ꝙs hoib⁹ ꝓpto nō cōfortata a societate mulierū eam visitantiū: ſs ab omnibus feminis segregata. non in lecto quiescēs. ſs in terra vel lapide durō. vbi nō erat ignis deseruiēs sed frigus intēsum medie noctis. vbi etiā non erant cibi delicati q̄bꝫ indigent mulieres ī partu. nō cōfectiones. nō vina preciosa: sed asperitas ⁊ pauptas immensa. Que ergo illi fuit causa gaudēdi. Ad hec respōderet beata virgo si ꝓsens adesset. Gaudiū est perta sue cōdelectationē q̄ declarari nō p̄t Illud em̄ vt ait deuotus meus Bern. super Ecclesiasticū. solū est verū ⁊ plenū gaudium. qō nō de creatura sed de creatore concipitur. cui cōparata oīa. aliūde iocūditas mea ror est. omnis suauitas dolor est. omne dulce amarum est. omne postremo qō delectare pōt molestū est. Si em̄ prophet⁹ gaudebat in dño ⁊ exultabat ī deo ihesu suo. Habachuc. iij. quare ego gaudere ⁊ exultare in eo non debui er vtero meo nato. Si abrāā alonge p̄uidēs filij mei natiuitatem exultauit. vt hr̄ Joh. viij. quō ego sine ingēti gaudio ⁊ exultatōe esse potui. cū ipm̄ messiam er me genitū viderī. certe cor meū ⁊ caro mea exultauerūt in deū viuū. qui cuꝫ sit fons ⁊ origo oīs bōitatis. oīs dulcedinis ⁊ suauitatis. cuius odore resuiscunt mortui. cuius aspectu letificanf angeli. cuius iussu mouētur celi supabūdabaꝝ gaudio ipm̄ er meis viscerib⁹ generatū aspicīdo. nec egebam ꝛsolatiōe humana cū abūdarē diuina. nec societate mulierū cū adesset exercit⁹ angelorꝝ canētiū. nec terrenū cibū affectabā: qz panē viuū de celo missum oēm saporē ⁊ oē delectamentū in se ꝓtinentē ⁊ omnē appetitū satiantē habebā. Mirabili igit̄ modo gauisa ē btissima virgo: cū vidit eternam felicitatē er se pgenitā. nam gaudiū oritur er bono adepto. Isi Job. iij. ōr. quasi effodientes thesaurū. gaudentq̄ vehementer cū inuenerint sepulchrum. ⁊ hoc q̄ sperant ibi inuenire thesaurū quē cupiūt. Antiqui em̄ in sepulcris dñoꝝ cum eis ponebant thesauroꝝ. cū ergo quāto mag⁹ est bonū tāto maius gaudiū sequat cum hr̄. ꝓceto est summo⁹ vsi bono habito a benedicta virgine er partuitione sui filij ineffabilis ei cōsolatio causata est. Maxime do gaudebat. q̄ Is alie mīres nō possint ī veritate dicere filiū er toto eē suū cū er ꝓte sit viri ipa tamen sola peperit filium er toto suum

Quō maria de partu gaudebat.

D muere maria voluit obedire edicto cesaris.

Possumus aut̄ deuote meditari circa parturitionē beate v̄ginis. ꝙ Is ipa bñdicta v̄go non esset obligata edicto Augusti cesaris de descriptiōe faciēda. qz erat manifestū p̄ceptionē eis effectu. tñ ad ostendēdū erēptū obedientie ⁊ reuerētie maiorib⁹ ⁊ ꝓsidēt⁹. etiā secularib⁹ ⁊ discholis suis illud. ſ. Pe. ij. Subditi estote dñis vris malis ⁊ ꝓpter eandē causam voluit etiam filⁱ⁹ eius obedire ꝓceptio principū secularium sūpt̄ Greg. in. c. q̄d ergo. xj. q. iij. Quid ergo mirū si pct̄or homo obedientie in ꝑtis pitre ⁊ hoim tenuit: Beā igit̄ v̄go vt dictū obedientiā adimpleret discessit a ciuitate sua nazareth q̄ erat in ꝓuincia galilee. ⁊ perrexit in bethleē q̄ erat in ꝓuincia iudee cuius discessio fuit valde molesta ill⁹ bonis 'muliēribꝫ q̄ erāt vicine habitationi v̄ginis ī nazareth. vt cōtēplat dño Jobō dñici in q̄dā ser. Nā videtes beatā v̄ginē grauidā Is ꝛcepere eā er Joseph cōcepisse. expectabāt cū magno desiderio ꝑtū esse in ꝑtu eius. Erat em̄ tāta pulchritudo ⁊ honestas ⁊ santitas affabilitasq̄ ⁊ sapiētia eius ꝙ vide baf q̄s vna fruitio cōuersari cū ea ⁊ loqui secū ꝓpter qō vicine eius affectabant esse cū ea. Sed ipsa se totā deo reseruans amabat solitudinē. ac rarissime ad ostiū dom⁹ se reperiebat. nūq̄ ad fenestras aspiciebat sed in tēplo ⁊ in domo oīoni vacabat hoīs cōuersationē fugiēs vt cū deo ⁊ angelis famulari⁹ cōfabularef ⁊ in lege dñi meditaref die ac nocte. Verā em̄ sciebat esse ꝓphetā speri suam in lib. epigrā. dicent⁹. Scrutari legē possūt vt cūq̄ sereni. Si mundi a strepitu libera corda vacēt. Poterant ergo ille vicine dicere inter se veniet ꝓ certo dies ꝑtus eius ⁊ rūc indigebit nr̄o adiutorio. ac vocare non faciet ad adiuuandū. intrabimusq̄ domū ei⁹. ⁊ habebim⁹ copiā conuersandi cū ea. O q̄s erit gratiosus fructus tam sctē tamq̄ honeste ac pulchre iunēcte. ita hūlis est ⁊ amorosa ꝙ dare alij nolet ad lactandū filiū suū sed ipm̄ suis vberibus lactabit. ſs cū tenebit illū in gremio vel brachijs suis. nos aliquādo reuerenter auferem⁹ illū de manib⁹ suis. ⁊ ducemus in domos nostras. ⁊ consolationē habebimus de filio suo ⁊ ita ipa necesse habebit

Quō ioseph ho spitū que rēs desidef.

gnḡ ꝓuersari nobiscū. ſs diuis dispositiōe ꝑdicte mulieres fraudate sūt a suo desiderio. Nā ipa pissima v̄go cū sponso suo Joseph ad bethleēmiticā vrbē ꝓfecta ē. vbi vt cōtemplaf. ſ. Elincen. in quodā ser. cum ad qōdā hospitiū diuertisset. hospes cernens Joseph vilib⁹ vestibus indutū ⁊ pauperem arbitrat⁹ dixit ei. Non possum bone senex vos hospitari. qz plures nobiles expecto isto sero. ⁊ tūc. ſ. Joseph cognouit verā esse illā Ouidij sniam in. ij. de arte amā. Ꝓpe ſs venias musis comitat⁹ homere. Si nihil attulerio ibis homere foras. Et in. ſ. de fastis. pauper vbiq̄ iacet. Perrexit ergo ad aliū hospitē qui interroganit eum dicens. Dñe quot eḡtaturas ⁊ famulos habet⁹. ꝙ respōdit nullas sed asellū ⁊ bouē ⁊ vxorē meam tm̄. At ille inquit. Istud hospitium nō est ꝓ vobis. sed ꝓ habētibus multā pecuniaꝫ ad erpēdendū. ire ad hospitale pauperum. Iuit igit̄ ad aliū hospitē qui dixit illi. O senex miser: quō nō erubuisti ducere in vrorem tā delicatā iuuēculam. vade ad aliud hospitium. quia hic nō poteris manere. et sic pauperculus Joseph nesciebat quo iret. ⁊ precipue dolebat de beata virgine quam sciebat matrem dñi ab omnibus hominibus venerandā. ⁊ nouerat teneram esse v̄ginis verecundiā. vnde valde dolebat de derisionib⁹ que eis fiebant ꝓpter pauptatem. iuxta illō Juuenalis. lib. j. Nil habet infelix pauptas duri⁹ in se. q̄ ꝙ ridiculos hoīes facit. Sed cōfortabat eum. b. Ygo dicēs illud Sene. ad Lucillu: Placeat nobis q̄cquid deo placet ob hoc ipm̄ q̄ illi placet. ⁊ etiā forte cōfortando eū ꝙ hes tristicis verteretur in gaudiū. dicebat illō Ouidij. in libro de ponto. Sepe creat molles aspera spina rosas. Nō ergo diffidam⁹ de diuina bonitate: sed firmiter supernū expectem⁹ adiutoriū. Nam nō est abbreuiata manus dñi. eamus igit̄ ad aliquem locum remotum a tumultu hoim. vt possimus quietius deo vacare. ⁊ ipe cui est cura de oīb⁹ ꝓuidebit nobis. Querētes ergo inuenerūt diuersoriū siue crotā atq̄ tuguriū. in quo intrantes peperit ibi v̄go ꝙ Ihesum suū benedictum filiū gaudiū matris habens cū virginitatis honore. Ut ait Origen. sup Lucā. Sicut Abacuc intrauit ad Danielem in lacu leonum deferens ei prandium dñi ⁊ exiuit non apertis ostijs sed clausis. sic beata Maria saluis clausuris pudoris

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōcepit ⁊ peperit filiū suū ꝓmogenitū. cui ꝑtin⁹ genuflectēs ⁊ eū adorās dixit. Salue mi dilecte fili. adoro te deū meu⁹ qui dignat⁹ es ꝑ salute mea ⁊ oīm hoīm hāc valem lachrymarū intrare. postmodū vo de osculata est facieꝫ gratioſā filij sui di. O facies pleno oium gratiaꝝ in quā desiderāt angeli ꝓspicere. Deinde deosculās manꝰ dicebat. O manꝰ btissime quot infirmos estis sanaturе. q̄t miracula opaturе? osculabaſ etiā pedes di. o sctissimi pedes quāꝰ tū discurretis per varias ciuitates ⁊ castra ad docendū ⁊ laborandū ꝓ cōuersione peccatoꝝ? ⁊ in talib⁹ suauissimis eloquijs dulciter amplerabaſ suū charissimū vnigenitū tota repleta dulcedine a b eo ſlr suauissime amplexata: ita vt dicere posset illud. Cañ. ij. Leua eius sub capite meo: ⁊ dextera eius amplerabit̄ me. ⁊ ipse pulsus Jesus ybera mris lambēs ⁊ osculās. dicere poterat illud Cañ. iiij. Quā pulchre sunt mamme tue sor: mea. sponsa mea. pulchriora sunt ybera tua vino. ⁊ odor: vnguēt oꝝ tuoꝝ sup oīa aromata. fauus distillās labia tua sponsa mel ⁊ lac sub lingua tua. ⁊ odor vestimēt oꝝ tuoꝝ sic̄ odor: thuris gaudebat ḡ beatissima virgo ⁊ simul valde obstupebat de admirabili natiuitate filij sui. q̄ nat⁹ erat de ipa matre sine patre. mirabaſ ꝙ eterni tas facta sit noua. īmēsitas parua. pulchritudo deformis. maiestas abiecta. sapiētia muta. fortitudo infirma. iusticia vt rea. et opulentia facta sit egena.

¶ Pars secūda huiꝰ sermonis que dicit̄ certificationis.

E maria fuit de ptuso certissima.

Illa mulier de suo partu vnḡ fuit certior: btā ẏgine. vt patet xij. dist. Currendo. Primo em̄ fuit certificata de materna habilitatiōe. i. ꝙ erat electa a deo vt esset mat filij dei. vñ illi inḋt angelus Luce. j. Inuenisti em̄ gr̄am apud deū. ecce ꝓcipies in vtero ⁊ pies filiū. ⁊ sic fuit certificata ꝙ erat idonea mr̄ filij dei. Deo certificata fuit de future natiuitat⁹ vaticinatiōe. Si em̄ alij ꝓphete ꝓphetantes fuerūt certificati a deo intrinsecus de veritate quā p̄dicebāt q̄ hec erat verū sicut ipſi spū ꝓphetico videbant ⁊ annūciabāt. sic ipa filr cognit certissime facta reuelatiōe angelica spū ꝓphetico q̄ erat illa vera futura mat filij dei quā prophete p̄dixerant. Tertio fuit certificata de materni amoꝝ? duratiōe. Multe nāq̄ sunt mr̄es q̄ pariūt filios. que tñ in ꝓcesso tpis pdūt gram viroꝝ ⁊ filioꝝ. ⁊ Maria nō in solū in suo cōceptu certificata fuit ꝙ i suo vtero fieret inclusibilis vnio diuinitatis ⁊ hūanitatis in vna ꝑsona: sed etiā fuit i gestatione ꝑpetuata sm̄ oēs theol. in. iij. sen. dist. iij.

Quarto certificata fuit de re le filij dei ꝓ nulgatiōe. ⁊ hoc q̄n dixit illi angelus vt hēs Luc. j. Hic erit magn⁹ ⁊ filius altissimi vocabit. q̄ factū est quādo dedit illi deꝰ nomē q̄ est sup omne nomē sm̄ ꝙ ait apls⁹ Phil. ij. vt scs nosek deꝰ ⁊ filr deꝰ. Quinto certificata fuit de regni filij sui ꝑ petua duratiōe. ⁊ hoc quādo dixit illi angel⁹. ⁊ regni eius nō erit finis. In cuius signū habemus ꝙ oīa regna ⁊ impia finē habuerunt ⁊ verificata fuit sentēcia Goffredi in poetria dicent̄. c. xxxiij. Hoc vñ ꝑcipere poterit q̄ nulla ptās esse mortalis pōt. q̄ res forti na scōas Jmpat esse bteues. si vis excipere ꝓtes Relpice fortunas emarcuit illa potentum Florida ꝓsperitas. minos subuertit athenas. Jlio atrideus ⁊ magne cartaginis arces Scipio. sic multi romā. fuit alea fatiſ Tempe versa breui. breuis est distatia leti Vola ⁊ mesti. nor est vicina diei. Nec aliter na docēt. ⁊ te tua fata docebūt. hec ille. Nichil em̄ est stabile ac ꝑpetuū in hoc mundo holbus. l. ij. §. Si q̄ dine. C. de vete. iu. enucl. ⁊ §. vt aūt in auk. de nō alie. aut pinu. rec. ecclc. ⁊ §. hāc dicēdo. in auk. vt oēs obedi. De dnationib⁹ aūt cito trāseūntibus. nō illō Tullij Cicer̄ i. j. Sūmisq̄ negatū stare diu. Pater discurrēdo breuiter ⁊ considerando finitionē trium regnoꝝ potentissimoꝝ. Finitū nāq̄ est regnū assyrioꝝ in. Mccclxiij. annis. Regnū medoꝝ nō durauit nisi annis. cclxx. Regnū romanoꝝ sub regibus durauit. cclxij. annis. Jn signū ꝙ ꝙ regnū xpi nō habebit finē: ita durauit. Mccccxcvj. nec vnq̄ terminabit. Certo certificata fuit in Johānis exultatiōe Lu. j. vbi dixit Elisabeth. Exultauit in gaudio infans in vtero meo. Nec em̄ exultatio fuit inanitata ⁊ ideo miraculosa maxime q̄ facta fuit in infante vtero ⁊ etiam accelerat⁹ fuit in infante vsus rōnis ⁊ volūtatis. vt posset inter viscera materna agnoscere. credere ⁊ consentire. Septimo certificata fuit in elisabeth restitutiōe. quia dictum fuerat per angelum. Luce. j. Ecce elisabeth cognata tua. ⁊ ipsa concepit filium in senectute sua. Cumq̄ maria iuisset in montana

⁊ salutasset Elisabeth. ipsa tñitinica fuit ꝓba angelica fore vera di. Vñ hoc mihi vt mater dñi mei veniat ad me. Octauo certificata fuit Joseph approbatiōe. Cui angelus apparuit i somnijs Mat. j. di. Noli timere accipere mariā cōiugē tuā. q̄d em̄ in ea natū est de spūsc̄o est. Q̄d factum Joseph approbauit dū ipsam in vxorē duxit. ⁊ sīlr cū eo vginitatē ꝑpetuā vouit. Nono certificata fuit pastoꝝ veneratiōe. quibꝰ in hac nocte apparēs angelus dixit illud Luc. ij. Annūcio vobis gaudiū magnus q̄ erit oī ꝑplo. q̄ natus est vobis hodie saluator ⁊c. Qui pastores venerūt ⁊ inuenerunt iuxta verbū angeli. ꝙ quoꝝ pastoꝝ veneratione fuit certificata btā Maria. Decimo certificata fuit angeloꝝ subsatiōe. Vñ Luc. ij. c. legit ꝙ facta fuit multitudo celestis exercitus cū angelo canentiuꝝ ⁊ dicentiū. Gloria in altissimis deo. Unde cimo certificata fuit sci Symeonis ampleratione. Vñ legit Luce. ij. ꝙ cū q̄dragesimo die a natiuitate xpi Maria ⁊ Joseph portauerūt Jesum in templum tunc Symeon fuit ductus spū in tēplū. Cūq̄ vidisset iste senex puerū Jesus eodē spūsc̄o inspirat⁹ cognouit eū mundi saluatorē. Aperiēs aūt brachia sua semiā ipsum ampl exat⁹ est di. Nūc dimittis seruū tuū dñe ⁊c. Que verba cū ampleru tā feruido fuerunt ꝑ Marie manifestatiua filij sui natiuitatis iocūde. Duodecimo ⁊ vltio fuit certificata scē Anne vaticinatiōe. Nam legit Luce. ij. ꝙ ipsa nō recedebat de tēplo seruiens deo die noctuq̄ ieiunijs ⁊ orationibus vacans. ⁊ spū dei mota in ipsa hora quia puer fuit plentatus sup altare. superuenit ⁊ ipsa. ⁊ oīm laudabat. ⁊ spū ꝓphetico plena oībus ꝑsentib⁹ expectātib⁹ redēptionem Jsrael loquebaſ. q̄ scs hic paruus huius nup nat⁹ erat mūdi saluator. Et est aduertendū sm̄ Tho. pte. iij. q. xxvj. ar. v. ꝙ iste due manifestationes sunt excellentiores alijs reuelationibus.

Pars. iij. huiꝰ ꝙmo. q̄ ō: fructificatiōis.

Utilis tatelus ti. xpi.

N Quit Leo papa in quodaꝫ sermone. Que b sacramētū meus cōprehēdere: que hanc gratiam valeat lingua narrare. q. d. nulla. nihil em̄ vtilius saluberiusq̄ humano generi contingere potuit ꝙ xpi ortus: de cui⁹ vtilitatib⁹ aliq̄d breuiter in hac pte loquemur. Ommittēdo ergo ꝙ xpus per humanitatē quā assumpſit facer⁹ est me diator⁹ noster ⁊ satisfactor⁹ ꝑ pctis. atq̄ redēptor⁹ hūani gñis. iuxta illud Apoca. iiij. vbi ei dr. Redemisti nos dñe de⁹ i sanguine tuo ⁊c. Solū referā ser fructificatiōes. Prima quaꝫ dr inclinatiōis scs diuīe maiestatis. Nā videmus tpaliter q̄ nō parua gratia sibi deputāt fieri subditi. si rex aut pnceps eoꝝ dignet̄ visitare sua habitacula. Quātū ergo gratiā fecit nobis dñs deꝰ nr̄ creator⁹ ⁊ gubernator oīm creaturaꝝ? Ad nos descēdit de celis ⁊ tenebras nr̄as visitauit. Et quo colligit Amb. in quodam sermone. cū quāta solicitudine hoīes se ꝓparare debet ad xpi natiuitatē suscipiēdā di. Ecce si q̄s nostrū seniorē suū in domū suaꝫ suscipe debuisset: ab oībus foris dib⁹ ⁊ immūdis reb⁹ ipam̄ domū mundasset ⁊ quecūq̄ necessaria essent sm̄ suā possibilitatē ꝓparasset. Et si hoc facit mortalis suscepturus mortalē: quāto magis se mūdare dz creatura vt suo creatori apparēti in carne nō displiceat. hec ille. Qui ibidē ponit dei dignationē di. Ille iust⁹ venit ad nos pctōres vt er pctōrib⁹ faceret iustos. pius venit ad impios: vt ex impijs faceret pios. humilis venit ad suphos: vt ex suphis faceret hūles. quid plura? Ille naturā bon⁹ venit ad nos homines q̄ pleni eramus oībus malis. hec Amb. Sed si istā inclinationē meli⁹ vis attendere. cōsidera ꝙ ex hac dñi nostri natiuitate ipe q̄ est creator ⁊ pater noster. de quo Deut. xxxij. dr. Ipe em̄ est pater tu⁹ q̄ possedit ⁊ fecit ⁊ creauit te. dignat⁹ est fieri frater noster. Quā inclinationē tangit Augu. in. xiij. de trini. Vñ apls Heb. ij. ait. Nō cōfundit eos vocare fratres di. Narrabo nomen tuū fratribus meis. ps. xxj. Ipse q̄s in quit Magdalene. vt habet Joh. xx. Vade ⁊ dic fratribus meis ascēdo ad patrē meum ⁊c. Et nō ipse dñs a nobis appellat̄ frater noster. vt in. c. oliꝫ. viij. q. j. O q̄ ingēs est hec gra. O ꝙ benigna diuine maiestatis inclinatio. vt is qui vniuersoꝝ est dñs fiat frater miseri ꝑctōis. Sic filij Jsrael audientes q⁹ deꝰ visitasset eos adorauerūt ꝓni in terrā. Exo. iiij. Jn cuius figuraꝫ Areuna vidēs regē Dauid ad se venientē. egressus est obuiā illi. ⁊ adorauit ꝓno vultu in terrā ac dixit. Que causa est vt dñs meus rex veniat ad seruū suū. vt habet. ij. Reg. vi. ⁊ j. Paral. xxj. Sic q̄libet alia deuota considerātio tantā dignationē ⁊ inclinationē altissime maiestatis dei dicere debet illud quod

Q̄d xpus est frat noster.

Universidad de Deusto
Biblioteca

habeꝫ Job.vij. Quid eſt hō qꝫ magnificas eū. aut quid apponis erga eū cor tuū: Viſitas eū diluculo: ⁊ subito ꝓbas illū. Et. ꝓo. vij. Quid eſt hō qꝫ memor es eius. aut filius hois qꝫ viſitas eum. Vnde aūt ſic dño ſuo obuianti occurret ipſe rex celeſtis. ⁊ amplexūs illū dicet ei. Ego ſum frater tu? noli timere. Veſter. xv. Dec igit fuit ꝓma vtilitas natiuitatis dñi noſtri ieſu xpi. qꝫ frater noſter effect? eſt. Quā quidē poſt cōceptionē ſuā deſiderabat ſancta mater eccliā di. illud Cāt. viij. Quis mihi det te fratrē meū ſugentē vbera mris mee vt inueniā te foris. q. d. licꝫ p incarnationē frater meus fact? ſis deſiderio tamē te foris videre ſecz ex vtero iam egreſſum p natiuitatez. vt te deoſculer ⁊ te adorē. Scōa fructificatio dr ſublimatiōis. Non eſt enī adeo paupcula ⁊ infirmi generis mulier que nō nobilitet ſi a nobili ducaf i matrimoniū. ⁊ vticz iuxta nobilitatē viri eſt etiā nobilitas vxoris ꝺm leges. C. de legib?. l. mulieres. ⁊. ff. de ſenatorib?. l. femine. Cū ergo natura noſtra iuncta ſit matrimonialiter ipſi regi regū ⁊ dño dominātiū Apoc. xix. c. ⁊ de iſtecta dei filio quis digne poſſit exp:imere ipſius exaltationem. De hoc enī matrimonio ait apl's Epheſ. v. Sacramentū hoc magnū eſt in chriſto ⁊ in eccleſia. transſumptiue in. c. debitus. ex. de biga. Vāc enī ſibi copulauit Xpc ſcz naturam noſtrā in thalamo vteri virginalis. Vinc Grego. ait. Jam intelligit charitas veſtra quis eſt rex regis filij pater. ille vticz cui per ꝓphetā. Iſai. 61. Deus iudicium regi da. ⁊ iuſtitiā tuā filio regis. Qui fecit nuptias filio ſuo. Cūc enī deꝰ pater de o filio nuptias fecit. quādo hunc in vtero virginis humane nature cōiunxit. qū dīm ante ſecula fieri voluit hominē in fine ſeculorū vterus autē genitricis ꝟginis huiꝰ ſponſi thalam? fuit. de quo 61 ꝓphetia. xviij. Tāq ſpōſus ꝓcedēs de thalamo ſuo. De hoc ⁊ Leo papa in ſer. in natali dñi ait. In natali enī dñi fratres charissimi qñ in nuptijs ſpōsa libus ſponſe ſue eccleſie xpc adiūctus eſt. Cūc veritas de terra orta eſt. tunc iuſticia de celo reſpexit. cūc ꝓceſſit ſpōſus de thalamo ſuo. hoc eſt verbum dñi de vtero ꝟginali. ꝓceſſit enī de ſponſa ſua eccliā. i. humanā carnem ſuſcepit. Cū itaqꝫ ex nobilitate ſpōſi ſpōſe meriaf nobilitas. quāta eſt nobilitas iſte nature q̄ dei ſbo eſt communicatū tāta vnitas eſt inter hoiem illū ⁊ deum vt deus dicaf hic homo. O magna nobilitas. o mira noſtre nature ſublimitas et intāte ſublimitatis ⁊ exaltationis ſinū attigit qui ante natiuitatē ſe ab hoibus adorari patiebaf. vt ꝓphetat Heſ. xvj. ⁊ in pluribus alijs locis: hoc poſt xpi incarnationē ⁊ natiuitatē nō patiunf. vt ꝓphetat Apoc. vi. vbi qñ bꝰ Job. euāgel. voluit angelus adorare phibuit angel? dicēs. Vide ne feceris. conſeruus enim tu? ſum ⁊ fratrū tuoꝝ. Cūc Greg. in homel. ſup illud. Erāt appropinquātes ꝛc. ſic ait. Timet angelus ab homine adorari qſi natura humana videat i deo ſic ſublimata vt fieret vna ꝓſona. ⁊ ideo confidentes p incarnationē filij dei humanam naturā nobilitatā ⁊ exaltatā inſtruimur vt eam diligenter conſeruem? ne eaz ſinquinem? ⁊ maculem? peccando. Unde Aug. in lib. de vera reli. ſic ait. Demonſtrauit no bis deus q̄ excelſum locum inter creaturas habeat natura hūana in hoc hoibꝰ q̄ in vero hoie apparuit. ⁊ Leo papa in ſermone de natiuitate dñi ſic dicit. Agnoſce o xpiane dignitatez tuam. ⁊ diuine cōſortem facta nature noli in ventrem vilitatē degenere conuerſatione redire ꝛc. Et Ruis hec diuinctio. frer. i. perſonā diuinā ⁊ humanā naturā fit facta i conceptione. in natiuitate tamē inn otuit tanꝝ ſi in cōceptione fuiſſet deſpōſatio. hic ſo bānū nuptiarū ⁊ etiā traductio. Quapropter Augu. ait. Augu. gnificat iſtā natiuitatem in ſermōe ꝓmo ō excedētibus ad gratiam dī. Dec nat uitas mira eſt. quia qualē genuit talis ⁊ genuit. ideo ego mater. q̄a verbā caro factū eſt. ſi enim hec q̄ genuit talis eſt. illō qō genuit quale eſt? Uis noſcere qualis eſt qui ſic natus eſt? Audi q̄ ⁊ quant? eſt. Verbū ꝓfector mūdi. lumen celi. pax terre. integritas virginis. fecūditas matris. angelorum laus. hoim ſal?. deſertorum via. errantium venia. vulneratorū medicina bonoꝝ iocūditas. martyrū victoria. infantium palma. Adhuc amplius audi. Qui ſic natus eſt ex tinctor? mortis. oꝑſſor? diaboli. pctra fundamēti. lapis angularis. mōs dei. ſcala celi. ianua paradiſi. ciuitas regis magni. agnus ⁊ palcula. ſponſus ⁊ ſponſa. reſurrectio et eterna vita. qñ per ipm ⁊ ex ipſo ⁊ in ipſo ſunt oīa. hec ⁊ quecunqꝫ diximus de deo parua ſunt. Non enī ſufficit lingua enarare vel laudare quā mēs pauida et infirma nō valet comprehendere. hec tū Maria q̄

talem peperit ego ⁊ mater. gratia fecunda. ſpūſancto impgnata. nouū germen. noſtrus partus agnoſcit. videt oculis miratur mente. integro ꝓcedit in carne. Amplexetur membꝝ quē portat mūdum regentē. Lac ſuſcipit celeſti potu. figit dulciſſima oſcula pia mater ego. quia miſericordia ⁊ veritas occurrerunt ſibi. ⁊ quē oculus carnis intuetur filiū mente ſpicit deum. ſuſcepiſſe ſe gaudet perpetuā poſtentatē nō amiſſa integritate. vitā fert in gremio veritatez portat in corde. qſi veritas de terra orta ē ⁊ iuſticia de celo ſpexit. Maria de homine pater terra xpus ex maria ſine hoie prēſitas ex terra. hec ille. Qñ igit iſta oīa cōueniūt xpo ꝺm humanitatē: ꝓpter q̄ natura humana ex incarnatiōe ⁊ natiuitate filij dilecto dei multū fit ſublimata. Tertia vtilitas ad nos. in hoc ꝓtu ō: oſtēſionis. i. dilectiōis dei ad oſtēdit nos. Cum enim ex magnitudine doni ſolet magnitudo amoris. iuxta illud Greg. in homel. pentecoſtes. Probatio dilectiōis exhibitio eſt opis. vñ ad hoc ꝓpoſitum dñs appːobauit diſcipulis Lu. vij. Certe ex xpi incarnatione ⁊ natiuitate maximus amoː dei ad nos oſtēdit. Quid enī natus. q̄d ſublimiꝰ nobis dare potuit q̄ filiū ſuū equalē ſibi. Cūc ⁊ ipſe xpc ex b argues ait Job. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret vt oīs qui credit i illū nō pereat ſed habeat vitā eternā. Dinc bene exclamat Greg. di. O ineſtimabilis dilectio charitatis. vt ſeruū redimeres filiū tradidiſti. Unde ē qō canit eccliā. Propter nimiā charitatē ſuam qua dilexit nos deus: miſit filiū ſuū in ſimilitudinem carnis peccati. vt habeat Epheſ. ij. ⁊ Roma. viij. Magnā enim charitatē deꝰ nobis oſtēdit in eo q̄ miſit legatū ad nos. iuxta illō Abdie. i. Auditū audiuimus a dño ⁊ legatus ad gentes miſſus. De quo 61 Prouer. xiij. Legatus fidelis ſanitas. Et. j. Job. iiij. dicit deus filium ſuum vnigenitū miſit in mundus: vt viuamus per eum. Maxima ho. q̄ dor: paterne glorie nō ſoluꝫ carnis nube velaretur. ſed etiaꝫ ſimilitudine peccati deni graretur vt pctōr enim circumciſus eſt ⁊ redemptus. Zac. iij. Vinc iterum. j. Joha. iij. 61. In hoc eſt charitas nō quia nos dilexerimus deū. ſꝫ quoniā ipſe ꝓior dilexit nos. ⁊ filiū ſuū miſit. ꝓpitiatorē ꝓ peccatis nr̄is

Maria

dilecto

Uere nō video quō maius ſignū dilectiōis deꝰ pater nobis oſtēdere potuiſſet. Unde Bern. li. de diligēdo deo. excellentiaz huiꝰ dilectionis ꝓſideras ait. Multū meruit deꝰ ō nobis qui ⁊ in meritis ſeipm dedit nobis. Quid enim melius ſeipſo poterat dari. ergo ſi dei meritū queriſ illō eſt ꝓcipuū quoniā ipſe ꝓior dilexit. dignus plane vt reamef. ꝓſertim ſi aduertaf quis. quos. qre ⁊ qntū amauerit. qꝺ eoꝝ. nōne is cui oīs ſpūs cōfitetur deꝰ. meꝰ es tu. quoniā bonoꝝ meorū nō eges. ꝓs. xv. Vera hn? charitas manifeſtatis ꝺppe nō querentis que ſua ſunt. ſ. Cor. xiij. Quiꝺ aūt tāta charitas exhibeꝫ Cum adhuc inquit inimici eſſemus ꝓ mortē filij eius reconciliati ſumus. vt 61 Ro. v. Dilexit ergo nos deꝰ gratis ⁊ inimicos. ſꝫ quantū dilexit: ſic vt filiū ſuum vnigenitum daret. Sup quo ait Chryſ. Nemo amator carnaliū. etiā ſi ſit ſupra modū inflāmēs ita erarderescere pōt i amorē dilecte ſue quēad modū deus effunditur in amorē animarū noſtraꝝ. ⁊ certe nō paruū donū. nō paruā vtilitas eſt oſtēdiſſe ſe tantū hoēm diligere. Quapropter Aug. in ſer. de natiuitate dñi ait. Sic ergo peccatū ⁊ pena peccati que ꝓ ſcelus corrupte mulieres intrauit in mūdū. ꝓ inuiolate ꝟginis partū auferf. et qi i ꝓditiōe hūani gnis ꝓ mulierē q̄ ſolo viro ſacta eſt ꝓtingit vt mortis vinculo teneremur obſtricti. b in redēptiōe hūani generis diuina bonitas egit. vt ꝓ virū q̄ de ſola muliere nat? eſt vita hoibꝰ redderef. Illic humanā naturā neciſſima deceptione ſibi diabolus i peccati ſimilitudie ſociauit humanā. b deꝰ naturā in vnitate ꝓſone ſuſcepit. ibi femina decepta ē vt fieret filia diaboli.. hic ego gra replecta eſt vt fieret mat ſummi atqꝫ incōmutabilis vnigeniti dei: Ibi angelus delectꝰ ꝓ ſuꝑbia ſeductor mulieris atum obtinuit. b deꝰ humilitās ſe ꝓmiaz vterū incorrupte ꝟginis ex ea naſcitur? ſm placuit. Dei enim filius Jeſus xpc q̄ i forma dei erat. ipſe ſm aplm ſemetipz exinaniuit formā ſerui accipiēs. formā ſerui. i. naturā ſerui in ſuam accepit illam deus perſonaz atqꝫ hominā factor: i ſilitudine hoīs facti habitu ſuēt? vt homo. ⁊ humiliauit ſemet ipſum factꝰ obediēs pri vſqꝫ ad mortē crucis. hec ille. Quarta vtilitas dicitur ado i filiōptionis. Nō enim ſufficere diuine maieſtati vilum eſt ſi nos viſitaret: ſi noſtram ſibi naturā mrimonialiter copularet. niſi nos

adopta

per xpi

natiuis

talem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

diligere summe demōstraret: sed vt omnes dilectiōis gradus expleret. Nos q̄s voluit adoptare in filios. vt ofideter dicere posse mus. Pater noster q̄ eos in celis ⁊c. Mat. vj.c. qō ante incarnationē nō poterāt dicere sancti. Ob hoc enī vt ait Aug. in quodaꝫ sermone de natiuitate dñi. vnigenit⁹ q̄ est in sinu patris dignat⁹ est nasci er hoīe vt hō: vt nos nasci faceret er deo. Voc autem apls ostēdit dicēs ad Gal. iiij. Cū aūt venit plenitudo tpis: misit deus filium suum factum ex muliere factū sub lege. vt eos q̄ sub lege erāt redimeret. vt adoptionē filioꝝ reciperem⁹. Ecce enī fm Aug. vbi. ō. quemadmodū natus de⁹ hō fecit vt nos hoīes nasceremur er deo. Sō eriā ostēdit. b. Jo. j.c. euangelij sui dicēs. Quotquot aūt receperūt eum dedit eis potestatē filios dei fieri his qui credūt in noīe eius. Et hāc adoptionem recepimus in homine sc̄o quā pdideram⁹ in primo. hec ille. Per xp̄m ergo hominē filij facti sumus saltē meritorie. Et h tangit. s. Bona. ⁊ alij doc. in. s. di. xxvj. ⁊ in iij. dist. r. maxime ipse. s. Bona. ar. vj. q. ij. di

Dāplr cēs. q̄ si queratur an simus filij adoptōis sum⁹ si per xp̄m. Voc pōt dupl̄r intelligi. aut fm ij adocausam effectiuā. aut meritoriā. Si imoprimi rat causa meritoriā vel dispositionē. ablq̄ dubio verus est q̄ sumus filij adoptōis p xp̄m. Ipse enī nobis meruit gratiā p quam sumus filij adoptiui. inquātū est caput ecclesie. vt habet Col'. s. ⁊ ad Ephe. v. vt cle. vnica. in prin. de iureiu. ⁊ in. c. vnico. ℌ. sed vbi. de sa. vnc. ⁊ hoc nō solum respicit diuinam naturā. sed etiā naturam assumptam Si ho ipsorum causam effectiuā adhuc vez est. Deus enī pater nos adoptauit p filiuꝫ ⁊ spm̄sanctū quoad ꝓsummationem. Ad nostrā enī adoptionē duo cōcurrūt. s. redēptio que facta est p filij missionē. ⁊ gratificatio que facta est p millionem. spūssancti Et hoc est qō dicit Aug. in lib. de spū ⁊ asa c. vj. A patre p filiū ⁊ spm̄sanctū ad nos diuina descēdāt. pater si quidē tradidit filiū quo redimeret seruos. misit spm̄sanctum q̄ seruos adoptaret in filios. filiū dedit in pciū redēptionis. spm̄sanctū in priuilegium adoptōis. hec ille. Vanc aūt vtilitatē certolit Job. apls in. s. cano. c. iij. di. Videte q̄lē charitatem deus pater nobis ostēdit. vt filij dei nominemur ⁊ simus. Sic apls Paulus Gal. iij. dicit. O ēs enī filij dei estis per fidem que est in christo iesu. Et vt ostēdat quanta vtilitas tibi inde puenīat etiam vt tra dignitatē filiationis arguit sic Rom. viij. dicēs. Nō enim accepistis spūm seruitutis iterum in timore. sed accepistis spiritum adoptionis filioꝝ dei. Ipe enī spūs testimonium reddit spiritui nostro q̄ sumus filij dei. Si aūt filij ⁊ heredes. heredes q̄dē dei coheredes aūt xp̄i Ecce quanta vtilitas vt heredes dei simus. Hāc eandem salsam cōfirmatiā Gal. iij. ca. dicens Jā nō est seruus sed filius. q̄ si filius ⁊ heres per deū. ⁊ merito. Nā nō solū filius naturalis. sed etiam adoptiuus est heres patris adoptātis. l. pe. C. de adop. ⁊. l. si pater ff. eo. ti. ⁊. §. item adoptiuos. inst. de here. que ab intesta. defe. Et predictis etiam patet quantuꝫ nos diligat pater noster celestis filios suos. Nam filius dicitur a filios grece q̄ est amor: latine. vt no. inst. qui da ri tu. pot. §. fi. Item quāta sit dignitas nostra. nā filius adoptatus cōsequitur nomē dignitatis paterne. l. cū adoptiuus. C. de decu. lib. r. vnde filij regis vel comitis dicit rer vel comes. xxiij. q. j. c. vj. Et ideo nobis inquit ps. lxxj. Ego dixi dij estis. ⁊ filij excelsi omnes. O quanta gratia. cū vt ait Augu. Qui serui digni non eramus filij efficimur. ⁊ sic ps quārta vtilitas. Quinta ho

Filius adoptiuus est heres

Z

Perfi natura tatē de fidenfa consola

ra. ⁊ q̄ naturaliter indidit nobis vt beati immortalesq̄ esse cupiamus. manēs btūs susciperēq̄ mortalitatē vt nobis tribueret qō amaꝫ ꝓpterēdo contēnere docuit qō timemus. hec ille. Preterea charitas nostra ad deū p icarnationē ⁊ natiuitatē filij dei maxime excitat ⁊ inflāmat. Ihn Aug. i. li. de catheciz̄dis rudib⁹ ait. Que maior est cā adueat⁹ dei nisi vt ostēderet dilectionē suā in nobis? Et primo subdit. si amare pigebat. saltē nō reamaꝫ pigebat. Jtē pnatiuitatē filij dei regulata ē nra opatio. q̄a ipa nobis crēplū prebuit ⁊ recte viuēdi ⁊ recte opandi. vñ. Augu. in quodā sermone d natiuitate dñi sic ait. Vomo sequendus nō erat q̄ videri nō poterat. vt ergo exhiberet hoī. ⁊ qui ab hoīe videretur. ⁊ quē homo sequeret deus fact⁹ est hō. Et i lib. de agone xp̄iano idem ait. Dec medicina hoīm tāta est quāta nō pōt cogitari maior. Nā que supbia sanari pōt. si humilitate filij dei nō sanatur: ⁊ que auaricia sanari potest si pauertate filij dei non sanat? Que iracundia sanari potest si patientia filij dei non sanatur. Que impietas sanari potest: que charitate filij dei non sanatur. Postremo que timiditas sanari potest. si resurrectione xp̄i nō sanatur? Erigat ergo spē suā genus humanum ⁊ recognoscat naturā suā. Videat quantū locuꝫ habebat in operibus dei. hec ille. Postremo er natiuitate filij dei ꝓducitur homo ad sui plenā fruitionē. Nā p humanitatem xp̄i collata est nobis ad plenū participatio diuinitatis q̄ de est beatitudo hominis. vnde Aug. in quodam sermone de natiuitate dñi sic ait. Factꝰ est deus homo: vt homo fieret deus. De ista autem ⁊ alijs predictis vtilitatibus. ait idem Aug. gustinus in sermōe. viij. de natiuitate dñi Cesset omnis sollicitudo xp̄s ad nos charitas venit. cesset omnis infirmitas. hodie salnator apparuit. cessent bella: desināt lites: hodie pax vera de celo descendit. cesset hominis amaritudo. hodie per totum mundum mellifluꝰ facti sunt celi. Fugiat moꝛs quia vita nobis est data de celo hodie supterram. gaudent angeli. letantur archangeli. gloriātur prophete. inuitantur sancti. turbantur mali. gratulātur boni. Jn plenti per gratiam. et in futuro per gloriam in secula seculoꝝ. Amen.

De eadem beatissime virginis partu ritione.

Sermo. iij.

Quia igitur fides nostra magis certificaret hoc q̄ nō angelo vel homini. sed ipi deo loquēti credit. voluit filiꝰ dei incarnari. vñ Aug. xj. de. ci. dei ait. vt hō fidēlius ambularet ipsa vītas dei filiꝰ homine assumpto cōstituit atq̄ fundauit. hec ille. ⁊ sic prs. v. utilitas. Certa autez ōt cōfirmatiōis. s. spei nostre. Quis enī nūc pōt esse desperationis locꝰ vbi se videt hō effectū dei filiū illūq̄ suū fratrē effectum. de hoc Ber. ait. Merito mihi spes magna est in xp̄o. puto enī q̄ nas me spernere nō poterit oꝰ de ossibus meis ⁊ caro de carne mea. hoc enī moꝛ uit fratres soseph ne euꝫ interficerēt Genxxxvij. cū iudas dixit. Caro enī ⁊ frater noster est. sic xp̄s iesus er quo hō factꝰ ē ⁊ frater noster miserē nostri: etiā ipso iure pinquitatis. Nemo enī carnē suā vnq̄ odio habuit sed nutrit ⁊ foneꝫ eā. vt ait apls ad Eph. v. trāssumptiue i. c. nō estimem⁹. xiij. q. ij. Jtē ois hō naturaliter diligit primū sibi Ecc. xiij. ⁊ tenet eū diligere. xxiij. q. iij. c. ds hō. ⁊ de peni. di. ij. §. primos autez. ⁊ §. pinde. Dicit aūt mōtanarius in lanx̄ce seri. quisq̄s amat seruit. ergo xp̄s ds nobis succurrere tanq̄ noster primus. oēs enim hoīes rōne eiusdē nature dicuntur primi. de peni. di. ij. c. charitas. §. itē nō illi. Unō nobis p beatā virginē factꝰ est debitor: exq̄ factus est hō. Bit enī Cassiod. li. xij. epistolaꝝ: epla. v. gratificāte natura illius amplius debem⁹. q̄ nobis aliqua primitate iūgunt. Possumus aūt inducere dñm iesuꝫ ad subueniēdum nobis ⁊ eū rogare ne ꝓmittat nos eōdem igne infernali discēdo illi illud Horatij in. ij. li. epistolaꝝ epla. xix. Nā tua res agitur paries cum proximꝰ ardet. Preterea p hoc q̄ filiꝰ dei est vnitus nobis nostrā assumēdo carnem maxime spes nostra erigitur q̄ diligamur ab eo. vñ Aug. xiij. de trin. ait. Quid est enī q̄ tantū mentes erigat. ⁊ ab immortalitatis desperatione subleuet q̄ q̄ nos tāti fecit de⁹ vt ei⁹ filiꝰ immutabilr bonꝰ i se manēs q̄ erat: ⁊ a nob accipiēs q̄ nō erat dignet nr̄s iire ꝓcriū mala nra monēdo pferre? Et. r. de ci. dei. c. xxx. ait. Sīa dei nō potuit gratius cōmendari q̄ vt ipse vnicus dei filiꝰ in se incōmutabiliter manēs indueret hominē ⁊ spē de lectiōis sue daret hominibus homine meditando quo ad illū ab hoīb⁹ veniret. q̄ th ōge erat immortalis a mortalib⁹ icōmutabilis a cōmutabilib⁹ iust⁹ ab impijs. btūs a miseris. ⁊ q̄ naturaliter indidit nobis vt beati immortalesq̄ esse cupiamus. manēs btūs susciperēq̄ mortalitatē vt nobis tribueret qō amaꝫ ꝓpterēdo contēnere docuit qō timemus. hec ille. Preterea charitas nostra ad deū p icarnationē ⁊ natiuitatē filij dei maxime excitat ⁊ inflāmat. Ihn Aug. i. li. de catheciz̄dis rudib⁹ ait. Que maior est cā adueat⁹ dei nisi vt ostēderet dilectionē suā in nobis? Et primo subdit. si amare pigebat. saltē nō reamaꝫ pigebat. Jtē pnatiuitatē filij dei regulata ē nra opatio. q̄a ipa nobis crēplū prebuit ⁊ recte viuēdi ⁊ recte opandi. vñ. Augu. in quodā sermone d natiuitate dñi sic ait. Vomo sequendus nō erat q̄ videri nō poterat. vt ergo exhiberet hoī. ⁊ qui ab hoīe videretur. ⁊ quē homo sequeret deus fact⁹ est hō. Et i lib. de agone xp̄iano idem ait. Dec medicina hoīm tāta est quāta nō pōt cogitari maior. Nā que supbia sanari pōt. si humilitate filij dei nō sanatur: ⁊ que auaricia sanari potest si pauertate filij dei non sanat? Que iracundia sanari potest si patientia filij dei non sanatur. Que impietas sanari potest: que charitate filij dei non sanatur. Postremo que timiditas sanari potest. si resurrectione xp̄i nō sanatur? Erigat ergo spē suā genus humanum ⁊ recognoscat naturā suā. Videat quantū locuꝫ habebat in operibus dei. hec ille. Postremo er natiuitate filij dei ꝓducitur homo ad sui plenā fruitionē. Nā p humanitatem xp̄i collata est nobis ad plenū participatio diuinitatis q̄ de est beatitudo hominis. vnde Aug. in quodam sermone de natiuitate dñi sic ait. Factꝰ est deus homo: vt homo fieret deus. De ista autem ⁊ alijs predictis vtilitatibus. ait idem Augustinus in sermōe. viij. de natiuitate dñi Cesset omnis sollicitudo xp̄s ad nos charitas venit. cesset omnis infirmitas. hodie salnator apparuit. cessent bella: desināt lites: hodie pax vera de celo descendit. cesset hominis amaritudo. hodie per totum mundum mellifluꝰ facti sunt celi. Fugiat moꝛs quia vita nobis est data de celo hodie supterram. gaudent angeli. letantur archangeli. gloriātur prophete. inuitantur sancti. turbantur mali. gratulātur boni. Jn plenti per gratiam. et in futuro per gloriam in secula seculoꝝ. Amen.

Ñ Charitas nra excitat per xp̄i natiuitatem.

De eadem beatissime virginis partu ritione.

Sermo. iij.

Edimittas legē
matrē tuā. Prouer.j. Nulla res est adeo difficilis quam nō reputet pficere maternus amor. Et plū videm⁹ i gallina que cū sit aial infirmū t debile. p lide ratiōe cū pullos aggreditur fortiora se. vt canē imo t hoīem. t pariter p educatione filios sollicite laborat. Doc p tanto dicit est: vt ostendatur q mater ferventi affectu filios diligit spūaliter. Petōr in psenti vita olim est cōsilio destructa: nisi ihūs mater: que singulari progatiua ōr mater peccatoz t aduocata. adiuuet interuētu. Nec em̄ ol sollicitudine se iterponit p filijs tuis. etiā cōtra fortiorē se. qi cū petō p culpā mereat mortē ipsa totis viribus deum inuadit pcibus t suffragijs. t pio petōre intercedit. ideo si ḡa ei⁹ consilio acq̄uerit de filio pditiōis filiū faciet heredē glie. Cuius figura habef Beñ. xxvij. vbi rebecca dedit Jacob filio suo cōsiliū de habenda hereditate pmogeniture. vide ibi hystoriā. per rebeccā nāq; que interpſat multū accepit. significaf beata ihū Maria q sup oēs alios plenā gre accepit. cui ōr illud Prouerb. xxj. Tu supgressa eos vniuersos. per patrem Jacob isaac qui interpſat risus intelligit xps dispensator hereditatis supne. Sed nota q hec hereditas debef sctō t iusto. de quo inquit de⁹ p ps. lxxxviij. t ego pmogenitum ponā illū ꝛc. p Jacob aūt lenē. i. politū. intelligit petōr fructib⁹ spoliatus. Igit hec pissima mater cupiēs hunc petōrē ducere ad pniam. t ad hereditatē celi obtinēdā dicit ei. Audi consiliū meū fili mi iurta illō ps. xxxij. Venite filij audite me. porta inqt duos hedos. s. ptritionē t cōfessionē. t ego eos igne charitatis decoquaz. dabilq; eos patri tuo ihū vt tibi bñdicat ante mortez. Sed rñdet petōr. Ego sum⁹ ens⁹ s. sensualitatibus t delitijs t spoliat⁹ fructib⁹ ac meritis. Qui ho hereditatē pmogeniture vult obtinere ds esse pilosus. i. fructibus plen⁹. cognoscet ergo me peccatorē t fine virtutibus ac maledicet mihi, sed cōfortat eū mater sua. t sic ei⁹ cōsilio obedies pgit ad gremē fideliū t rediēs ad patrē xpm tangit ab⁹co. q̄ inueniēs eū vestitum fructib⁹ per humilitatē. t habentem manū pilosam p effectū boni operis dicit. Vor quidem vox Jacob est, sed manus: manus sunt Esau, ac si dicat, vox que intonuit ītra me ppter peccata tua erat vox peccantis. sed manus tua videt manus iusti. t sic nō cognoscat xpm. qi ipe ait Esse. xviij. In qnacunq; ora ingemuerit petōr oīm iniquitatū ei⁹ quas operatus fuerat nō recordabor. Būdicit ergo eū in roze celi t pinguedine terre. tribuens hic ei gram: t in futuro gloriā. Quia igit bonū est consiliū matris nostre. ad illaz recurrere debemus. vñ Beñ. in quodā sermone ait. O peccator si ad maiestatē filij dei non audeo accedere vt nō liquefias quasi cera a facie ignis. vade ad matrē misericordie. t ostēde illi tua vlcera. t filius ostendet patri latus t vulnera pater non negabit filio postulāti. nec filius negabit matri iterpellāti. nec mater negabit peccatori plorāti. Dec ille. Ipsa em̄ iemp p nobis orat suum dilectissimū filium. De cuius partu tres considerationes faciem⁹.

Prima dicetur appellationis.
Scōa meritationis.
Tertia ro filiationis.

Pars. j. huius ꝓmo. q̄ ōr appellationis.

Ro expeditione huius ptis ītr nunciād brā vgo p eo q̄ pepit dñm nr̄m iesum xpm vē appellāda sit mater dei. Et respōdet Ric. nr̄ in. iij. dist. iiij. arti. ij. q̄ brā virgo be appellāda est mater dei. quia oīa que requiruntur ad rationē maternitatis fuerūt in ipsa respectu iesu xpi. vñ sicut xps ōr verus filius virginis. ita ipsa ōr eius vera mater. primus patz Luce. s. cū ei dixit angelus. parues filiū ꝛc. Luce. ij. ōr. peperit filium suū primogenitū. t in eodem. c. etiaz habetur. q̄ beata virgo dixit dño iesu xpo: fili quid fecisti nobis sic? Scōm ho patet Matth. ij. vbi angelus dixit ioseph. Accipe puerū t matrē eius. t Luc. ij. ōr. dixit mater eius ad illū ꝛc. t Johā. ij. scriptum est, erat mater iesu ibi. Jdeo Joh. damascen⁹ inquit. Theotocon ve sanctam Mariā piedicamus virginē. t in. c. cyrilli approbatis in epheſma synodo ōr. si quis nō cōfitetur sanctā virginez genitricem dei. anathema sit. t sancta mater eccl̄ia in diuinis officijs illā sic crebro nominat. vnde in officio missē inducit principium cuiusdam salutationis sedulij poetesqui ait. Salue sancta parens enixa puerpera regem: Qui celum terrāq; regit p secula. cui⁹ Numen: t eternō cōplectens omnia gyro: Imperiū sine fine manet. que ventre beato Gaudia mīrio baccās cū ḡnitatis honore. Nec prima illez visa eo nec hīe seqntē. Sola sine exemplo placuisti femina rpo. Et itez. Virgo dei genitrix quē totus nō capit orbis. In tua se clauste viscera factus hō. In eadē etiā misa canit ecclesia. Post partū ḡo inuiolata permāsisti: dei genitrix intercede p nobis. Et in vesp̄is. Aue maris stella dei mr̄ alma. t in cōpletorio. Sub tuū presidium confugimus sancta dei genitrix. Et in letanijs. Sancta dei genitrix ora pro nobis. Si em̄ eius filius nō fuisse deus t hō quō. xl. diebus stetisset i deserto sine corporali cibo Mat. iiij. t sup undas maris siccis pedib⁹ ambulasset Mat. xiiij. t ppria virtute reddidisset ceco nato visum. Joh. ix. t quadriduano mortuo vitā. Jo. xj. t facie suā in solio claritatē trāsformasset in trāsfiguratione. Mat. xvij. t furētes indeos t pilati milites vnica voce ad terram pstrasset. Joh. xviij. t quō primus mortē tam fortiter clamasset vt petre scinderent̄. Mat. xxvij. Et si nulla ablēditus. Merito igitur gl̄osa ōr concedit Maria pisse t peperisse deus. Quare aūt hec sit mā: cōueniēs t ppria locutio. declarat. s. Boñ. xxv. ar. iij. quia omne nomen significans qualibet hypostasi illius nature. Cum aūt vnio incarnationis sit facta in hypostasi. manifestū est q̄ hoc nomen deus pōt supponere p hypostasi habente humanā naturā t diuina. t ideo q̄cquid puenit diuine nature t humane. pōt attribui illi p̄sone sine hypostasi. ꝑm q̄ pio ea supponit nomē significās humanā naturā. Cōcept autez t nasci p̄sone attribuuntur t hypostasi ꝑm naturā illā in qua cōcipitur t nascitur. Cū ergo in ipso principio cōceptionis fuerit humana natura assumpta a diuina persona. cōueniēs est q̄ se posset dici deū esse cōceptū t natus de vgine. Et hoc em̄ ōr aliqua mulier alicuius mater. quia em̄ concepit et genuit. Quare t brā vgo se ōr mater dei. nō q̄ sit mater diuinitatis. sed quia p̄sone habētis diuinitatē t humanitatē est mater ꝑm humanitatē t ideo ōr mater dei ppter cōmunicationē idiomatū. Et ita exponi debet. in. xj. dist. iiij. q. iij. Verbum caro factum est. Et beatus Tho. in. iij. parte. q. xxv. ar. iij. quia omne nomen significans filiū cōcreto naturā aliquā. pōt supponere p

Universidad de Deusto
Biblioteca

excogitare queat q̄ gratissima fuerit ꝺo-
rum cōuersatio amoris pinguedine plena
Cōtinuebāt pfecto dulciter. colloquebātur
suauiter. ⁊ ꝯgo ore mellifluo fili mi sepius
ingeminabat. audiebatq; rudentē filiū cui
omni reuerētia. Genitrix mea colēdissima
mr mea dilectissima parēs mea amantissi-
ma suauissimaq; filiunciscem oscula propi
nabant.

Mā maria meruerit fierimr dei.

Pars scōa huius sermo. q̄ ō meritatiōis.

RO expediriōe huius ptis q̄rit. nunqd bā ꝺgo meruerit fieri mr dei. Et rndet ꝺm Ric. i. iij. di. iiij. ar. iij. q. j. q̄ icarnatio filij dei pōt cōsiderari dupl'r. scz quātū ad essentiā: ⁊ quātū ad circūstātias. Primo mō nullus vnq̄ potuit mereri icarnationez filij dei. qō ꝓbari pōt multipl'r ꝫ ad pīa solū ꝓbabim⁹ duob⁹ modis. Prio q'r fūdamētū meriti nō pōt cadere sub merito. ꝫ incarnatio filij dei semp fuit fundamētū oīs meriti post lapsuz humano nature. inquantū sine fide eis implicitaue explicita nūq̄ potuit ꝯs mereri vitaz eternā. vñ Aug. in li. enchiridion. c. penul. di. Nec aliquoz q̄cūq; instoz pter fidē xpi salutem potuit suemire. ergo ⁊c. Ideo inq̄t ap'lus ad Titū. iij. Appuit benignitas ⁊ humanitas saluatoris nri dei. nō ex opib⁹ iusticie q̄ fecim⁹ nos. ꝫ ꝺm snā mīam saluos nos fecit Et ꝓfirmant ꝓdicta p illō qō ó ad Ro. xj. scz si gra dei iā nō ex opib⁹. alioq̄n iā nō ex gra. hec ibi. q̄ eīm nō dat gratis nō est gra c. gram. j. q. j. ꝫ ꝺm Augu. xiij. de trinit. c. xiij. Ja reb⁹ p tps ortis illa summa gra fuit. q̄ hō i vnitate plone ꝺiuc⁹ ē deo. ergo nulli⁹ merito est de⁹ icarnat⁹. sed ex mera gra. Eius incarnatiōnē nō potuisse ab aliq̄ mereri ꝓbat alio mō sic. Nā incarnatio filij dei fuit infinita. tum quia deus est infinite excellentie. iuxta illud ꝓ. xlvij. Magnus dominus ⁊ laudabilis nimis. ⁊ magnitudinis eius nō est finis. Tum quia fuit ad reparādam humanā naturā. que ꝑuis nō habuerit infinitatē individuoz i actu habuit tamen potentia. vt ait. Porphirius in vniuersalibus. quia nisi deus p̄exisset numerum: erat apta nata communicari i infinitum. Ergo meritū nullis⁹ hominis puri. imo nec omniū hominū simul sufficere potuit ad impetrandā filij dei incarnationem per quam humana natura erat reparāda.

Si aūt loquamur de ꝓdicta incarnatōe scō'm̄. s. quantū ad circūstantiā. hoc pōt esse dupl'r. s. aut quantū ad circūstātiā temporis: aut quantum ad circūstantiam ploc̄ ne in qua debebat icarnari. Primo mō potest dici. q̄ sancti patres veteris testamēti meruerūt q̄ filij⁹ dei naturā humanā assumeret eo tpe quo incarnat⁹ est. Ipsi eīm fuerūt ferventissimis desiderijs ⁊ oronib⁹ ꝑsupposita filij dei incarnatiōe futura meruerūt eis acceleratiōnē. Nā ꝺm oēs theologos maiores sanctā Bona. in. iij. di. iiij. ⁊ Rich. ibidē ar. iij. q. ij. ⁊ m. iiij. di. xv. ar. iij. q. vij. ⁊ beatum Tho. ij. ij. q. lxxiij. ar. xvj. Ille qui orat pie. humiliter ⁊ reuerēter. fideliter ⁊ pseueranter. ⁊ petit necessaria ad salutē: meret exaudiri a deo: iurta illud Mat. vij. Omnis qui petit accepit. ⁊ qui querit inuenit. ⁊ pulsanti aperietur. Sed sancti patres qui fuerūt ante xpi aduentus: sic petierūt filij dei incarnationē eis necessariā ad salutem dicentes illud Esa. xlv. Rorate celi desuper ⁊ nubes pluant iustum: aperiat terra ⁊ germinet saluatorē. ergo ⁊c. Si ho loquamur quoad circūstātiā persone. distinguendum est de merito ꝺm theologos. maxime Rich. ⁊ sancti Bona. in. iij. dis. iiij. ⁊ etiam in. ij. di. xxvij. ar. ij. q. ij. Unde ꝓ maiori declaratione ꝑmittendo hic quis dicatur beneme-
ritus ꝺm legistas. de quo late per Bal. in. l. iubemus. C. de sacrosan. ecclē. vbi allegat multa iura. et ꝺm canonistas. de q̄ glo. in. c. ij quos de sermis. in. j. q. ij. sequēdo solum doctrinā theologicā. Dico q̄ est meritum cōdigni. meritū cōgrui. ⁊ meritū condigni. Meritus cōdigni est illud in quo reperitur pfecta ratio merendi: qñ. s. est adequatio meriti ad premiū. vt puta si q̄s per vnum diem seruit alicui laboriōso fidelit. meretur de cōdigno certam mercedē siue premiū. vt puta grossum vel carlinum. Meritum digni ⁊ cōgrui est. quādo nō est pfecta adequatio meriti ad premiū. Sed differentia est inter meritū digni ⁊ congrui: quia meritum digni est cōpletum in actu. Meritum ꝺo cōgrui est meritum non omnino perfecte cōpletum. sed tamen exigūm habens defectum. Uel est perfecta dispositio ⁊ ꝓpinquitas ad cōsequēdam aliquam mercedē in futuro. Exemplum autem vtriusq; sic dare possumus. Quidam rex postentissimus ꝓ sua magnificētia ꝓclamari facit. q̄ si quis per vnā diem ei seruierit ꝺabit ei decem milia talēta auri. tunc si q̄ ei seruierit per illam diem. merebitur ipsa decem milia talenta. nō merito condigni. quia maⁱ est premiū q̄ sit meritum laborio. ⁊ sic nō est adequatio meriti ad ꝑmiū merebit tamen ipsa talenta merito digni. quia eīm sic placuerit regi ꝑmittere ille qui ei seruiuit p diē facⁱ est dignⁱ ipo premio ex regia liberalitate ꝓparato. Sed posito q̄ ꝺo seruierit per illā diē: sed ex lassitudine per aliquā hore mōmā quieuerit a seruitio siue labore. ꝫ nec merito cōdigni nec merito digni mereak ipsa talenta quia nō laborauit pfecte p integraz diē. tū merito cōgrui dicēt mereri illud premiū. quia q̄ minimū est ꝑ nihilo reputak. l. q̄ minimū ff. de re. iu. c. reuera. vbi glo. de conse. di. ij. Et ille si quis cum a principio diei ceperit feruenter laborare ⁊ pseueranter vsq; ad xxiij. horā. ⁊ vlterius ꝓsequak laborando ille qui videbit eū prope finem laboris dicet. Iste merek decem milia talenta auri. Uel dicet. Iste lucrat⁹ est decē milia talenta auri. quia est ꝓpe complementū meriti. ⁊ parū deficit. ⁊ est dispositⁿ ad perficiendum ⁊ consequendū ꝑmiū. vnde posito casu q̄ aliquo supueniēte impedimento sine culpa sua nō potuerit perficere. licz nec merito ꝺigni nec merito digni mereatur ipsa talenta: tamē ipsa merebit merito cōgrui. Modo ad ꝓpositū nostrū dico. q̄ Maria ꝫ beata virgo maria non meruerit merito condigni concipere xp̄m. quia beneficium incarnationis est supra merita oīum angelorum ⁊ cunctarum creaturarū. vñ ⁊ supra merita ipsius virginis benedicte. tamen q̄ ex benignitate sua de⁹ diffiniuit ꝓ salute humani generis carnez assumere de vna muliere. ipsa beatissima q̄go a principio suo vite vsq; ad incarnatiōnē filij dei merebatur esse mater dei merito cōgrui. q̄ ꝓpter excellentiā sācitatis. sue ⁊ pfectionē virtutum. ad hoc erat magis idonea ⁊ disposita q̄ omnes alie mulieres que vnq̄ fuissent aut future essent in mūdo. Et vbi ꝺba illa sanctissima. fiat. licz Ecce ancilla dñi: et sui consensū verbo firmauit: ilico meruit merito digni concipere xp̄m: ⁊ effici mater dei. Tunc eīm inuenta est excessisse merita oim electoz. Et maxime ꝓpter eminentiaz quartuo: virtutus. Prima fuit obedientia dum dixit. Ecce. Exhibuit nāq; se tātū ꝓmptissime ad obediendum deo quanto fieri potest a pura creatura ⁊ intēssima fuit illius voluntas quantum intendi potuit vnde non tantū intēsa fuit volūtas Abrae dū voluit filiū immolare. aut quozcūcunq; q̄ ꝓ dei obedientia dura ⁊ aspera q̄cq; pati non recusarūt. Scōa virt⁹ fuit humilitas quā demonstrauit dū ait: ancilla dñi. Tūc eīm tantū descēdit in nihilū respectu dei. q̄ nulla vnq̄ creatura ita viluit sibipī. ꝓ deo sicut ipsa. ⁊ ꝫ magna fuerit hūilitas abrae cū dixit Hēn. xviij. Loquar ad dñm meum cum sim puluis ⁊ cinis. Et Job. cum dixit xvij. c. sui libri. Putredini dixi. pater meus es. mater mea ⁊ soror mea vermib⁹. Et Dauid ꝓ. xxj. dum ait. Ego aūt sum vermis ⁊ non homo. opprobriū hominū ⁊ abiectio plebis. Ex humilitas virginis benedicte superauit ista oīum⁹ quozcūcunq; aliorum humilitatē. Propterea in cantico suo cecinit. Lu. j. Respexit humilitatē ancille sue: ecce eīm ex hoc beatā me dicēt oēs gnationes.

Tertia fuit eis fides quam explicauit dum ꝓsecuta est. Fiat mihi. Tūc eīm captiuauit oēm intellectus in obsequiū dei. credidit q̄ simpl'r ⁊ purissime q̄cq; fuerant ꝺbi per angelū intimata. Unde Elizabeth commēdans illam dixit. Beata que credidisti: q̄ñ perficient in te que dicta sunt tibi a dño. Quarta virt⁹ fuit charitas. quam demonstrauit dum ait. ꝺm verbū tuū. Tunc enim omne cor suū. ⁊ omne esse. atq; omne obtulit voluntarie deo. Quapropter tantam dei gratiam in hoc acta recepit q̄ sicut perfectiōes diuine oī intellectui sunt incomprehensibiles. sic pfectiones gratiarum quas beata q̄go suscepit in conceptione filij dei solo diuino intellectui. ⁊ ale xp̄i fuerūt cōprehensibiles. Unde credit q̄ ad illā abyssum impscrutabilē omniū charismatū spūs sancti que in ipam dei genitricē descenderunt in hora ꝛceptionis filij sui intellect⁹ humanus vel angelicus nunq̄ potuit attingere. Multa nāq; plura operat⁹ est deus in q̄gine ⁊ ꝺem grandia q̄ ea que scripta sunt aut excogitata ꝺm snām dini. Piero. in sermone ad Eusto. Pio ꝛclusione autē huius partis dico. q̄ qz ꝺtā q̄go fuit purissima ⁊ nunq̄ aliqua peccati sorde maculata atq; oīm⁹ virtutib⁹ redimita. meruit ex hoc ei mater dei merito cōgrui iurta illō Aug⁹. in li. de cōceptu q̄ginali. Decuit vt ꝛceptio illius hois de matre fieret purissima tanta puritate qua sub deo nequeat maior intelligi ⁊c. Unde canit ecclesia. Beata viscera

Triplex meritū condigni cōgrui

Conclusio.

Marie ḣginis que meruerūr portare eternū patrē filium.

Pars tertia huiꝰ sermonis que dicit filiationis.

Et patere pōt erpdictis. sicut beata ẋgo est vera mater dei. ita ⁊ dei filiꝰ est verus filiꝰ virginis. ita ꝙ ipsa benedicta ẋgo habet vnū ⁊ eundē filiū cū deo.

Triplex est filiatio.

Notandū ꝫ ꝑ matrone declaratione ꝓpriꝰ ꝙ quātū ad ꝑnās spectat tripler reperit filiatio. s. naturalis legalis ⁊ spūalis. Is quinq; genera filiorū distinguunt a iuristis. vel ꝓglo. insti. de adop. i prin. ⁊ in auk. ḡdmo. na. essi. sui. § ij. Filiatio naturalis est aut ex ḡdō efficit filiꝰ per carnalē ḡnationem

Maria habuit tres filios

Filiatio legalis est que fit per imperialem adoptionē. Filiatio spūalis est que fit per spūalem baptismi regenerationem. Et ꝑm hanc triplicē filiationē ẋgo maria habuit tres filios. Primꝰ fuit rps quem ꝑ naturalem generationē habuit, quia eū de suis visceribus generauit. Unde Bala. inq. dicit apls. Misit deus filiū suū natū ex muliere ⁊c. ⁊ Rom. j. Qui factus est ex semine David ꝑm carnez. Ex ḡbus verbis habetur ꝙ beata ẋgo ex ꝓgenie david duxit originē. Si enī xps ꝑmcarnē ex semine david natꝰ est. ergo carne xpi nō fuit nisi semē ẋginis. manifestū est ipam ex semine david descendisse. Non solū aūt hoc ostendit ex apostolica auctoritate. sz etiaz ex testimonio ecclie que errare nō pōt. Alit enī. Nativitas gloriose ẋginis marie ex semine Abrae: orta de tribu Juda clara ex stirpe david. Ostenditur etiaz hoc ex voce ipius david ꝓphete ipsam exorātis vt Gabrieli assentiat. dicēs ei. ps. xliij. Audi filia ⁊ vide ⁊c. Quia igit beata virgo fuit mater filij dei. ⁊ ipse dei filiꝰ ex tali maternitate tria consecuta est.

Maria ex filia tōe sua tis.

Primo materne auctoritatis imperium. Unde Luce. ij. dicitur. Et erat subditus illis. Jdeo Augu. inquit. Voc singulariter. Ita ose femina habuit vt sibi habeat nascēdi hūanitate subditum quem non solum humana ⁊ ḡrā etiam angelica natura veneratur ⁊ adorat altissimū. Scō consecuta est misericordie ⁊ pietatis perfectū affectum. Unde Ber. in quodā sermone inquit. Quātum viscera alia virtꝰ pietatis affecit. sz qui bus nouem mēsibꝰ pietas requieuit. nam ⁊ ante mentem ꝙ ventrem repleuit. ⁊ cum ex vtero ꝓcessit ab animo nō recessit. Terrio consecuta est sublimationē ad filiū. Vñ Damas. inquit. Decuit matrez ad filiū sublimari. vt ad ipm ascenderet sicut ipse ad illam descenderat. Scō filius beata virginis fuit Johānes euāgelista. qui fuit ex filio ꝑ imperialē adoptionē. Est aūt adoptio quedam legalis filiatio inducta ad solatiū eoz qui filios non habēt. l. cum cum. C. de adop. ⁊. l. adoptio. ff. eodē titu. Quia aūt beatissima ẋgo erat in monte nāti salutatione pr nanda suo dilectissimo filio. ↄ ad aliqualē ꝓsolationē eius: ipe imperator celestis in tribunali crucis existens. publico edicto Johannē matri sue in filiū adoptauit dum ait. Mulier ecce filiꝰ tuus. Ex illa autē adoptione Jobes tria priuilegia habuit. Primum est ꝙ factus est gabrielis archangeli socius. Un Petrꝰ Damianꝰ inqt. gia. Johānes archāgelo Gabrieli ad custodiam dei matris socius est datꝰ. vt ille integram ẋginez inuisibiliter custodiret. ⁊ iste fominee fragilitati feminee obedientie sue ministerium exhiberet. Scōm est. ꝙ factus est verbo dei magis intimꝰ. Unde idē doctor ait. Quāto johānes familiarioꝛ cum matre dei cōseruat: tanto vicinioꝛ verbo efficit. Tertium est ꝙ factus est quasi spūali gratia frater saluatoris. dicēte eodē doctore. Sicut dixit dño matri. Dic est filius tuus ita dixit discipulo. Hoc est corpus meum. ex cuius verbi effectus. vt illi eo panis ille dñi cuz fieret corpus. Ex quadam itaq; similitudine si dicere audeam. beatus Johannes non solum filij positus est nomine. sed ꝓpter ista ḡdā dñica quodam maius necessitatis sacramentum opō beatā virginē meruit obtinere. Tertius filius fuit Johannes baptista. qui fuit ex filius per spūalem baptismi regenerationem. Ipse enim eum baptizauit nō baptismo fluminis. sz baptismo flaminis. sicut dicit Chrysosto. Cum enim beata virgo maria salutauit Elizabeth: vox salutatiōis per auricius ingredies ad. puerū descēdit: virtute cuius salutationis puer spūsanctum accepit. Unde dixit Elizabeth. ḡdicte virgini. Ecce enī vt facta est vox salutationis tue in auribꝰ meis: exultauit in gaudio infans in vtero meo. Per illaz ergo virginis salutationem recepit Jobes spūsancti infusionem. sicut ꝓdixerat Gabriel angelꝰ patri suo Zacharie Lu. j. di. Spūsancto replebitur adhuc ex vtero matris sue. Per illum

aūt spūsancti repletionē meruit a peccato originali emūdationē. Si ergo ad vocem salutatiōis marie puer spūsancto repletus est ab originali pctō purgatus: aperte claret ꝙ btē virginis spūalis filius effectus est. quia per spūsanctū per eā fuit baptizatus. Sciendū est igit ꝙ btūs Jobes in vtero materno exstēs. trute salutationis

Jobes baptista ḡtia ꝓphetie rogatus accepit.

brā virginis quatuoꝛ ꝓrogatiua accepit. Primo exultationem: quia exultauit in vtero mātris audiēs melliflua verba btē virginis. Secūdo a peccato originali purgationem. vt. ↄdictum est. Tertio spūsancti receptionē. q. ia deū in vtero virginali esse cognouit. ⁊ illum vt potuit per illā exultationem in vtero adoꝛauit. Quarto spūsancti repletionē: q̄nia nō solum ipe repletus est spūsancto ꝓphetico: sed etiā matrē repleri fecit. Unde Lu. j. Postꝙ dictū est ꝙ exultauit infans in vtero eius sequit. ⁊ repleta est spūsctō Elizabeth. ⁊ prophetauit ⁊c.

Jobes habuit tria ꝓuilegia

Sed his duabꝰ vltimis filiationibꝰ dimissis cōcludamus nostrum sermonē in filiatione naturali dñi nostri iesu xpi ex virgine. de qua ⁊ de eius effectu loquēs Bern. inquit. Quānis deus cū omnibus sit. sue tamen est cum maria: cū qua tanta vtiq; cōtentio fuit: vt illius nō solum voluntatē: sed etiā carnem sibi cōiungeret et de sua virginea substantia vnū xpm efficeret. vel potiꝰ vnꝰ xpus fieret. qui licz nec tot ꝰ de deo nec totus de virgine. totus tñ dei ⁊ totus virginis esset nec duo essent filij sed vnus vtriusq; filius. qui est benedictus in secula seculorum. Amen.

De eiusdem benedicte virginis partu rition.

Sermo. v.

Ratia mulieris

6 sedule delectat virum suū Eccli. xxv. Multū honoꝛ ↄferꝰ viro suo vꝛor sollicita

ſ cōtingat pegrinos ad domū suā declinare qui cōmode nō posset illo ministrare nisi vꝛoꝛ mediāte. Quedaz esti mulieres sunt ita prompte. ⁊ vt vulgariter ↄ. aulsare. ꝙ dicto citius vt ita loq̄r. videnſ oīa ad viri nutū ministrare. Spiritualiter, paterfamilias domus est deus pater. qui volēs mortalibus pegrinis nimio frigore fatigatis prouidere de cibo. voluit ẋginē mariā suā esse sponsam cui? sollicitudine ecclie filios ad cōuiuiū diuinum verisimilibus ꝓpararet necessaria. De qua spōsa ↄ. ꝓn. cxxvij. Uꝛoꝛ tua sicut vitis abūdās in lateribꝰ domꝰ tue. Et figurat Ben. xviij. vbi ↄ. ꝙ cum tres angeli in forma trium virꝝ venissent ad tabernaculū abrae: vocauit abrā vꝛoꝛē suā Sarā. ⁊ dixit ei. Accelera tria sata similē cōmisce. ⁊ fac subcinericos panes. Per tres autē viros intelligunt tres potētie aie. ḡbus ipsa ala deo tangebis assimilat. Uel per tres viros intelligit tripler hoim genus. seu tripler ꝛpōsez tēpus legis nature. scripture ⁊ gre. In oīm em̄ tpe fuerūt oēs potētie aie pegrine a deo post lapsum Ade. Item oēs homines cuiuscūq; generis ⁊ cōditiōis fuerūt pegrini. ⁊ necesse habuerūt applicare ad tabernaculus abrae. i. ad fidem eius quā habuit de messia vēturo. Uolēs ergo deus oībus hoībꝰ tā veteris q̄m noui testamenti patere de vero pane. i. de filio suo. qui ē panis viꝰ de celo descendens. Johānis. vj. cap. Elegit ẋginē benedictā. que tria sata similē cōmiscuit: vt in ꝛ Bern. dū in vtero suo nouum. antiquū ⁊ eternū coniunxit. nouū scz animā xpi de nouo creatam. antiquum id est corpus eiꝰ de natura veteris Ade productum. ⁊ eternum. i. dei verbum qua conjunctione mirifica oēs fideles reficit. non solū posteros per sacramēti susceptionem sed etiā ꝓnos per credulitatē. Unde inqt Leo papa in quodā ꝓmone. Uerbi incarnatio hoc ꝛtulit facilē do q̄ fecit ꝙ sacramētū salutis humane in nulla vnq̄ antiquitate cessauit. nam q̄ predicauerūt apostoli hec annūciauerūt ꝓphete. nec sero ē implerū quod semꝑ est creditus. nec minus adepti sunt qui in illū crediderūt promissum q̄m q̄ receperūt donatū. hec ille. Fuit ergo beata virgo maria mulier illa sedu'a. que virum suum. i. sponsum celestem deū oblectauit. dum venientibꝰ ad eū peregrinis. i. hominibus per fidem. panem dulcissimū. i. filiū suum concipiendo ⁊ parturiendo protulit. De qua dei matre ⁊ eiꝰ partu quinq; considerationes faciemus.

Prima dicet conditionis.
Scōa commendationis.
Tertia ostensionis.
Quarta inductionis.
Quinta ḡo expositionis.

Pars ꝑma huiꝰ sermonis que dicitur conditionis scz partus virginalis ⁊ ipsius virginis parturientis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

A Pñtia partꝰ marie ⁊ aliox mulier

Ro expeditione ꝑme ꝓtis ꝫmonis nr̃i. est sciendū primo q̃ ꝑtus bt̃ ꝟginis fuit dissimilis a partu aliarū mulierū. Cetere em̃ mulieres ante partū hñt timorē ne in ptu pericliten. In partu hñt dolorē. ⁊ post ptū incurrūt lãguorē. Bt̃a aũt ꝟgo nec ãn ptū timorē habuit, nec in partu dolorē nec post partū lãguorē. Primo em̃ ãte partū timere nō potuit. q̃ se ab eterno a patre celesti electā sciebat in sponsam. iuxta illud ps. cxxv iij. Elegit dñs hyon: elegit eam in habitationē sibi. Per hyon nãq̃ intelligit bt̃ãgo q̃ semp dei gl̃ia speculabat. Hyō em̃ ista speculatio interpt̃at. Nō etiã debuit timere q̃ dei filiū in vtero habebat. Eccli. xxxiij. Qui creauit me requeuit in tabernaculo meo. Timere nō potuit in quã spũs scꝰ em̃ plenitudine gr̃e supuenit. Luc. j. Spũs scꝰ supueniet in te: ⁊ quã dei angelus custodiebat. Angelus em̃ eam custodiuit ⁊ in mãdū veniẽtē: ⁊ in mũdo existẽtē. ⁊ de mũdo recedentē. Hãc ipsa dicere poterat illud Judith. xiij. Eluit dñs qm̃ custodiuit me angelus ei⁹. ⁊ hinc euntē. ⁊ sbi cõmorante ⁊ inde reuertẽtem. Scõo in ptu nō habuit dolorē. ⁊ hoc cõueniẽs fuit multis rationibus de q̃bus tractaui in. v. pte huius opis sermo. vij. parte. j. de q̃b⁹ vnã tãgit Hugo de scõ victore di. Eius postq̃ malã delectationē cõceperat: q̃ filios in dolore paritura esset audiuit. vt aperte demonstraretur q̃ nõ idcirco pariat cuꝫ dolore eo q̃ a viro sed q̃ ex libidine cõcepit. Beata aũt virgo nõ solũ sine libidine cõcepit. sed nec de semine viri accepit. ⁊ ideo sine dolore filium edidit. Etiam etiam rationē tãgit p̃dictus doctor dicẽs. Absit vt tristicia ⁊ gemit⁹ ibi interuenerit vbi gaudiũ omnimode p̃dicaf. Gaudebat em̃ in immẽsum de tanta pl̃is maiestate. de cõseruata sibi ꝟginitate. de hũani generis saluatione. ⁊ de angelica tubilatiõe. q̃ ibi angeli aderant qui epitalamũ decãtabãt. Et iterum idem ait. Absit vt ibi tristicia interuenerit. ad cuius partũ multitudo angelorum cecinit. Tertiam rationẽ assignat Damas. qui inqt. Beata virgo dolores quos effugit paries. hos in xpi passione sustinuit. Tertio post partũ nullũ sensit lãguorē. Non em̃ potuit languere q̃ medicinã celestẽ. i. filium dei in vtero portauit. qui sicut dicit Mat. viij. Sanat oẽs lãguores. ⁊ oẽs infirmitates. Itẽ nõ potuit lãguere illa cũ qua erat gygas fortissimus qui oẽm imbecillitatẽ sustẽtauit. de quo ꝺr ps. xviij. Exultauit vt gygas ad currendã viã ⁊c. Unde Aug. in quodã ꝫmone in persona ꝟginis loquit̃ di. Qui natus est et vẽtre meo. exiuit vt gygas magnificus. ⁊ ventre meus nõ est pudore euacuat⁹. Non potuit etiã lãguere illa cũ qua erat dei virtus q̃ ipam cõfortabat ⁊ firmiter roborabat. ō quo ꝺr Esa. xl. Qui lapsis dat ꝟtutẽ. et his q̃ nõ sunt fortitudinẽ ⁊ robur mlt̃iplicat. q̃ sibi refrigeriũ p̃stabat. ⁊ nullã pati mole stiã pmittebat. vñ dixit ei angelus Luce. j. Virt⁹ altissimi obũbrabit tibi.

B Scõo p̃a ꝟginis fuit multe puritatis. ⁊ hoc dupl̃r. s. ex parte mr̃is ⁊ ex parte ptolis. Primo em̃ in matre fuit tanta puritas. q̃ nec ꝑceptu nec in partu suo potuit violari virginitas sed seruata puritate virginali ipsa eum cõcepit ⁊ peperit. Nec mirũ: q: ipa est sydus dei. iõ pepit filium tanq̃ diuini splendoris radiũ sydus em̃ radiũ suũ emittit sine sui corruptiõe. ⁊ ꝟgo pepit filiũ suum sine sui violatiõe. Unde canit ecclia. Sicut sydus radiũ. pfert ꝟgo filiũ pari forma. neq; sydus radio: neq; mr̃ filio fit corrupta. Dine etiã est q̃ ꝓpheta ortũ xpi assimilat inquit dicẽs ꝑo. xcvj. Tur orta ẽ iusto. Et ꝑo. cxl. iterũ ait. Erortũ est in tenebris lumen rectis corde. Itez quia beata ꝟgo est campus dei. ideo filiũ suũ generauit tanq̃ florem amenũ. Sicut em̃ flos de campo. nõ fit sine cãpi fossione. sic xp̃s de ꝟgine natꝰ est sine mr̃is corruptiõe. Unde ipe inquit Cañ. ij. Ego flos campi. Quia ꝟo est libanus dei. iõ generauit thus odoriferũ. Sicut aũt thus quod emanat cortice non inciso est magis odoriferũ ⁊ pciosum. sic filius virginis qui egressus est nõ inciso cortice. i. nõ violato ꝟginali pudore totũ orbem suo odore repleuit. Unde ipsa ꝟgo inquit illud Eccliastici. xxiiij. Quasi libanus non incisus exhalaui odorem habitationem meam. Secũdo ista paritas ostenditur ex parte ptolis. In christo enim est diuinitas. anima ⁊ corpus. Eius autem diuinitas. est purissima. de qua Sapientie. vij. dicitur. Candor est lucis eterne: ⁊ speculum sine macula. Eius quoq; anima a deo fuit purissima creata. Unde ipse filius virginis dicere potest illud Sapientie. viij. Sortit⁹ sum animam bonam. Et ei⁹ caro fuit pura; quia de purissimis sanguinib⁹ virginis assumpta. Unde Dama. ait. Templũ cõstruerat sibi xp̃s ex castis ⁊ purissimis sanguinib⁹ ꝟginia rõnali ⁊ intellectuali alatuꝫ primitias masse nostre. Tertio in hac parte dico q̃ partꝰ ꝟginis fuit multe pauptatis. vt. s. declaratũ est in. ij. sermone huius partis. ptej. Caruit em̃ beata ꝟgo oibus illis q̃ cetere mulieres in partu suo desiderãt habere. Primo nãq̃ caruit seruiẽtiũ peritia. quia nullã seruitricẽ habuit: sꝫ ipa vt inqt Hiero ny. Ꝫ Veluti diũ. puerũ pannis uoluit ⁊ in p̃sepio collocauit. Nulla em̃ mulier assistere voluisset paupcule pegrine i diuersorio posite ⁊ in media nocte. loco aũt domicellarũ habuit bouẽ ⁊ asinũ. Scõo carnit pannoꝝ copia q̃bus se ⁊ puerũ tegere posset. Unde Beda in quodam sermone de dño nr̃o ait. Qui totũ mundũ vario vestit ornatu pannis vilibus inuoluit. Tertio caruit ignis p̃sentia. qui multũ utilis fuisset ꝓpter hyemẽ ⁊ noctem: tam ad calefactionẽ pueri et membroꝝ ꝓsolidationẽ: q̃ etiã ad illuminationẽ loci tenebrosi. Quarto caruit cibo rum abũdantia: quia cum esset paupcula parce viuebat. ⁊ puerũ nõ nutricib⁹ dabat lactandum: sed ꝓpꝛijs uberibus nutriebat. Unde canit ecclia. Ipsum regem angelox sola virgo lactabat vbere de celo pleno.

C Pars Marie fuit mr̃ te puꝛ gatio.

Quinto caruit camere pulchritudine ⁊ lecti mollitie. nam ꝓ camera habuit stabulũ quod nõ est habitaculũ hoĩm sed iumẽtoꝝ. Ꝓ lecti mollitie puer habuit ꝓsepe ⁊ fenũ. Istam aũt tantam pauptatẽ xp̃s in se ⁊ in matre eligere voluit vt diuitũ superbiã cõfunderet. ⁊ pauperibus consolationem daret. Unde Ber. inqt. Nimirũ si voluisset venire poterat mouẽdo celũ ꝛcutiendo terrã ⁊ emittẽdo fulgura. non sic aũt ꝓcessit. sed non tñ homo factus est. sed etiã pauper: ⁊

D Pars Marie fuit mr̃ te nouꝛ tatis.

pauperẽ matrẽ elegit que careret cunis q̃bus infantẽ reclinaret. ⁊ hoc fecit humana pietate ꝛ poteno ꝛculeare supbiã. hec ille. Quarto caruit nouitatis. accipiẽdo nouũ ꝓprie. Nõ enim ōr nouũ quod alꝫ est vetatũ. i. nõ est nouũ ubi doc. ff. de legi. nec ōr nouũ q̃ aliq̃n factum est. Iꝫ modo renouef. c. achaci⁹. xxiij. q. j. ⁊. c. latis. xxiij. q. j. ⁊. c. preceptis. xij. dist. sed illud ꝓprie ōr nouum quod nunq̃ fuit. c. auaricie. ⁊ ibi Archiđ. de elec. lib. vj. Ista autem nouitas maxime fuit triplex. Nam primo fuit nouitas generationis. nouа enim ⁊ inaudita generatio fuit quando de sola matre voluit nasci. Un̄ dicit Aug. in sermone de natiuitate dñi. Precesserat ꝓma gl̃iatio sine viro ⁊ femina sicut i adaꝫ Scõa de viro sine femina sicut i eua. Erat tertia de viro ⁊ femina sicut in nobis. Restabat ergo quarta sine viro de femina cũctis viuẽtib⁹ desiderata. q̃ tres ꝑdictas liberauit. Scõo fuit ibi nouitas vnionis: quia ꝓm Ber. i ynã personã vnita sunt tria. s. nouũ. antiquũ. ⁊ eternũ. vt. s. dictuꝫ est. s. aia caro. ⁊ diuinitas. Itẽ vnita est supiema natura. s. ipa diuinitas. ⁊ natura media. i. aia ⁊ natura infirma. i. caro. Tertio fuit ibi nouitas signoꝝ. de qua inqt. Ber. in ser. de natiuitate dñi. Innona dñe signa: inuita mirabilia. q̃m ipa ꝓsuetudine viluerũt ꝓiora plane solis ortꝰ ⁊ occasus. terre fecũditas temporꝝ vicissitudo. miracula magna sunt sed totiẽs visa viluerũt. Ecce inquit noua facio omnia. ⁊ de noua miracula conceptus fuit sine pudore partꝰ sine dolore ⁊ mater sine corruptiõe. ꝟgo peperit. ⁊ post partuꝫ virgo inuiolata pmãsit. fecunditatem matris habens cum virginitatis honore. De ista etiã mirabili nouitate dicit Aug. in li. de symbolo. Parit mr̃ ⁊ ꝟgo fetꝰ ⁊ intacta factor oim fit creatura. portaf manib⁹ qui regit oia. lambit vbera regẽs sydera. tacet ⁊ verbum est. necdum quis esset demõstrabat ⁊ vniuersa creatorem suũ indicabãt. ⁊ hec sufficiãt quoad cõditiones partus virginalis. Quantũ ꝛo ad ꝓditiones ipsius ꝟginis mr̃is ꝓtulit̃is est sciẽdũ q̃ mater xpi ꝓmo fuit filio valde vnita. Un̄ ipa inqt fuit ꝓpo Cañ. ij. Dilect⁹ meus mihi ⁊ ego illi. Et. vij. valde eiusdẽ li. c. iterũ ait. Ego dilecto meo ⁊ ad vnitame cõuersio eius. Intantũ aũt fuit mater filio vnita. q̃ sine ea nõ cõcipit. Nã Lu. j. dixit ei angelus. Ecce ꝛcipies i utero ⁊ paries filiũ. Nec mirum: q: eius vterus erat flos puritatis iuxta illud Cañ. j. Rectulus noster floridus. sine matre filij nõ inuenit. Unde Mat. ij. Intrãtes domũ inuenerunt puerum cum maria matre eius. Nec mirũ. quia ipa est via veritatis. que Eccli. xxiiij. inqt. In me oĩs grã vite ⁊ veritatis. Sine mr̃e filiꝰ nõ crucifigit. Un̄ Joh. xix. ōr. Stabat iuxta crucem ihesu mr̃ eius ⁊c. Nec mirũ: quia ipa est mater pietatis. ⁊ ex pietate materna ibi stabat. ⁊ cũ filio crucifigi parata erat. Nax ei ꝑdictus fuerat Luc. ij. Tuam ipsius animam pertrãsibit gladius.

E Maꝛia xpi ꝓmo fuit filio valde vnita

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sine matre spūssancto a filio nō destinat. Unde Eccl.ij.ōr. Erant oēs perseuerantes in oratione cū mulieribꝫ ⁊ maria mre iesu. et sic oratōem receperūt spūsanctū. Nec mirū quia ipsa est aqueductꝰ gre spūalis. intra illud Eccli.xxiiij. Ego quasi aqueductꝰ exiui de paradiso. Scdō dico qꝫ mater xpi fuit filio valde chara. quod quidē ille ostēdit. quādo in cruce eā tantam curam de ea habuit qꝫ illam iohāni recōmēdauit. Christus namqꝫ in hac vita ānqꝫ habuit ⁊ possedit. Habuit quidē aliquādo quandaꝫ res paruā. pro expēsis sibi datā pecuniam habuit corpꝰ ⁊ animaꝫ habuit matrem et ecclesiam. Ea aūt que fuerūt vilissima custodi vilissimo. ea vō que fuerunt chara ⁊ charissimo custodiēbꝫ charis ⁊ charissimis commendauit. Nam pecuniaꝫ quam cōtempnibilem ⁊ vilissimā reputauit custodi vilissimo. i. Jude scarioth recōmēdauit. Corpus vero suū charis custodibꝫ dimisit. s. Ioseph de arimathia ⁊ Nicodemo. Ecclesiam autem quam habebat charior ex: charior custodi tradidit. s. petro apostolo sed marrem quā habebat charissimam: charissimo custodi commendauit. s. Johāni euāgeliste. Alam vō quaꝫ habebat supercharissimā: custodi supercharissimo recommendauit. scz xpi eterno. dicens. Lu.xxiij. Pater in manus tuas commēdo spūm meū. Et hoc aūt qꝫ Johānes a xpo super omnes alios discipulos dilectus. vt Job. xxj. habetur mariam in custodiā accepit: ostendit qꝫ ipa būdicta ꝟgo filio suo charissima fuit. Tertio dico qꝫ fuit in maxima reuerentia filio. qō patꝫ er quinqꝫ. Primo. quia sibi subdit⁹ esse volut iuxta illud Lu.ij. ⁊ erat subditus illis. Secundo: quia ei⁹ voci ꝑtin⁹ obedit. sicut pater Job.ij. Cum enim vinum in nuptijs defecisset: ⁊ virgo dixisset ministris. Quod cunqꝫ dixerit vobis facite. statim vt filius cognouit qꝫ mater hoc dixerat: miraculum fecit: ⁊ aquam in vinum mutauit. Tertio ex eo qꝫ filius in occursum perrexit. qñ. s. ipsa de hac vita trāsiuit. Quarto ex hoc qꝫ ipaꝫ ad suam dexterā collocauit. Quinto ex hoc qꝫ eam nostram petitionariaꝫ fecit. de quibus trib⁹ vltimis habetur. iij. Reg. ij. sub figura Berſabee matris Salomōis vbi ōr Surrexit rex i occursum matris adorauit eā. Ecce quia reuerēter sibi obtulit. positusqꝫ est thronus matri regis que sedit ad dexteram ei⁹. Ecce quia eam ad suā dexteram collocauit. Deinde subdit. Dixitqꝫ ei mater. Petitionē vnā parvulā ego deprecor a te ne confundas faciem meam. Dixitqꝫ ei rex. Pete mater mi. neqꝫ enī fas est vt auertā faciē meaz a te. Ecce qꝫ nr̄am petitionariaz eam fecit. Quarto dico qꝫ beata ꝟgo fuit dei filio mater vera. qō ꝑs fuit ex eo qꝫ sibi carnis substātiam ministrauit ⁊ ex atqꝫ conuenientem locū ac conuenientia nutrimentum ei exhibuit. ⁊ nouē mēsibꝫ eū in vtero portauit ⁊ fouit. ⁊ ei nato de necessitate prebuit. Ideo ipe dño noster Sapiens. vij. inquit. In ventre matris figurat⁹ sum caro. Ecce locus pueniens. nouem mensiū tempore coagulat⁹ sum in sanguine. Ecce quia in eius vtero nouē mēsibus steti. ita qꝫ sicut dicit Aug. ⁊ Damas. ō decimo aliqā tetigit. potest. enim mulier portare filium decem mēsibus in vtero ⁊ nō plus. sicut per duos dies vltra decimū mensem. l. in testamēto. §. fi. ff. de suis ⁊ legi. he. ⁊ §. mulier. vbi glo. in auf. de resti. ⁊ ea que pa. col. inc. ⁊. l. gallus. in pin. vbi glo. i verbo mēses. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊ ibi per Bal. ⁊. ff. de statu ho. l. septimo mense. vbi glo. Postea sequitur ex semine hominis. Ecce qꝫ ei substantiam carnis. ministrauit et dicit hominis nō hominū. Ceteri enī sunt nati ex semine hoim. christus aūt solum ex semine hois. de virginis vnde xpc non vocat se filiū hominum. sed filius hominis. vt habetur Mar. xvj. ⁊. xxvj. ⁊ Mar. ij. ix. ⁊ x. ⁊ Lu. v. ⁊. vj. et Job. xxj. c. ⁊ vocatur ibi semē ei⁹ sanguis virginei⁹ a spiritusancto totaliter deauratus. Deinde subdit. Et delectamento somnu conuenientis. Ecce conueniens nutrimentum ⁊ ministeriū. Ipsa enim vt vera mater eū natū pannis inuoluit ⁊ suo lacte pauit. Unde canit ecclia. Membra pānis inuoluta ꝟgo mater alligat. ⁊ manus pedesqꝫ crura stricta cingit fascia. Et iterum. Ipa regem angelorꝫ sola ꝟgo lactabat ꝛc. Ideo qñ ipsa ꝟgo vultū nobis filiū placare potest dicere illud. ij. Macch. vij. Fili miles rere mei que te in vtero nouem mensibus horaui. ⁊ lac trienio dedi ⁊ alui. ⁊ in eratē istam pduxi. Quinto dico qꝫ beata ꝟgo fuit christi tota mater. quia ei totaz substantiam corporalez ministrauit ita qꝫ nullus pater filio aliquid sibi dedit. Ideo ōr. Hiere. xxxj. Nouū faciet dñs super terram femina circūdabit virū. Volet aūt homo circūdare qō suū ꝓprium est, stulta ergo mulier inquam

6 Maria fuit in maxima reuerētia xpo

7 Maria fuit xpo valde chara

puerū perfecte circūdedit. quia caro pueri tota sua nō fuit. sed pater sibi partē habuit Virgo aūt beatissima filiū suū in vtero circūdedit: qz sibi de alieno nihil fuit. Ein fuit sicut figura circularis. Nay alie figure ſm Augu. ex pluribꝫ lineis ꝓficiuntur. figura vō circularis vna trā linea claudit. corpus autē xpi formatum est trā vna linea. i. sola carne ṽginea. Illud etiā quod est circūdatū er omni parte est clausum. Nam si aliqua aptura ibi fuerit bene circūdatum non erit. Nulla igit mulier puerū in vtero circūdedit: quia nulla clausa in cōceptione. sz oēs opera fuit. sola aūt ṽgo filium circūdedit quia er oīi parte clausa fuit. i. ante partū in partu. ⁊ post partū. Et ideo dicit Cant. iij. Hortꝰ cōclusus. fons signatus ꝛc. Sed tto fuit filio suo pia ⁊ studiosa mat. quia et sollicite oīa pietatis officia exhibuit vt diffuse tractaui in. iij. pre huiꝰ opis ſmone. j. parte. ij. Et hic pertranseo.

Pars. ij. huiꝰ ſmo. qꝫ ōr cōmendationis.

Liquit deuota qdā mulier dño nostro iesu xpo. vt habet Luce xj. Beatus venter qꝫ te portauit ⁊ vbera que suxisti. ⁊ cōtinuo ait Marcellina pedissequa sctē Marthe. In quibꝫ ꝓbis commendat ventrem illum sanctissimus qui dñm nostrū iesum xpm pertulit. ⁊ vbera eius sanctissima que ipsum ṽgineo lacte nutrierunt. De primo autem scilicet de ventre ṽginali dixit deus sponse sue Cantic. vij. Similiter tuus sicut acervus tritici vallatus liliis. Eius em̄ venter fuit plenus illo tritico. de quo dicit Johā. xij. Nisi granū frumenti cadens in terrā mortuum fuerit ꝛc. Hoc aūt triticū fuit instar acerui. Acervus enim tritici in imo est latus in medio portim latus ⁊ partim angustus. christus autē quantū ad naturā infirmā. i. humanā fuit nobis manifestus. quā ꝛō ad naturam mediā. i. aīam fuit primo occultus. ⁊ partim manifestꝰ. sed quantū ad naturā summā. i. diuinaz fuit nobis valde angustus. i. occultus. Illud autē triticum fuit generaruz in ventre ipsius benedicte ṽginis qui fuit vallatus liliis. Et dicit liliis in plurali. qz oīa que in ipsa fuerāt pura ⁊ mūda fuerūt. habuit em̄ mūdas cogitationes. intentiones. locutiones. ⁊ operationes. Et dicit vallat⁹. quia vēter eius liliis puritatis ⁊ mūdicie undiqꝫ fuit circundatus

Uēter marie commē dat

I Maria

sez intus ⁊ ex. sursum ⁊ deorsum. a dextris ⁊ a sinistris. aī ⁊ retro. ita qꝫ hostis in eū eoz nunqꝫ intrare potuit. nec aliqua ipuritatē immittere valuit. Nam intus inuenie bat liliū puritatis. ex liliū castitat⁹. sursum liliū contemplationis. deorsum lilium humilitatis. a dextris liliū temperante. a sinistris liliū patientie. ante liliū ꝓuidētie de futuris. retro liliū insticie de preteritis. Et ꝗbus patz ḡ̃ se locuta sit ꝓdicta mulier dicēs. Beatus vēter ꝗ te portauit. Nos vō dicere possum⁹. Btūs vēter marie ṽginis qui fuit thalamus xpi iuxta illud ps. xviij. Lanqꝫ sponsus. procedens de thalamo suo. qui fuit reqes saluatoris sui. Ein ipa virgo inqt Eccli. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Qui fuit fons omniū gratiarū. iuxta illud Cap. iij. Fons hortoꝝ putei aquarū viuentiū ꝛc. In hoc autem differt ille fons ab alijs fontib⁹. qꝫ alij fontes aquā hauriūt ab inferiori: ⁊ redūdant ad supius. Iste vō fons celestis aqa suarū gratiarū habuit a superiori. i. ab altitudine trinitatis ⁊ fluit ad nos inferius per dona sue largitatis. O beatissime venter matris dei. ꝓfecto tu fuisti aporheca oīum charismatū dei. Unde Bern. inqt. Apotheca est maria oīm gratiarū. in q̄ celestis pigmentarij cum omnib⁹ suis vnguētis se collocauit. ⁊ cū omnib⁹ deliciis accubuit. Tu fuisti spūsancti habitaculū. vñ inqt angel⁹ Lu. primo. Spūsanct⁹ superueniet in te. Ne enī supueniat: qz super oēm alīā creaturaz in te descēdit. Tu fuisti armariū diuine sapiētie continens illā de q̄ ōr. ad Col. j. In q̄ sunt oēs thesauri sapie ⁊ scie dei abscōditi. Tu fuisti receptaculū lucis eterne: recipiēs illā de quo scriptū est Sapie. vij. Candor est lucis eterne ⁊ speculū sine macula. Et Heb. j. Qui cū sit splendor glorie ꝛc. Tu mundo ꝓduxisti suauitatē diuini odoris. vnde dicere potes illud Eccli. xxiiij. Ego ql vitis fructificaui suauitatem odoris. ideo adolescentule. i. anime deuote. clamant ⁊ dicūt illud Cant. j. Trahe me post te. in odorem curremus vngūentoz tuoz. Tu peperisti paradisū dulcorem. illū videlis q̄ dixit Cant. j. Spūs me⁹ sup mel dulcis. Tu prulisti ignē eternū diuini amoris illū. s. de q̄ scriptū est ad Heb. xij. deus noster ignis consumens est. Qui quidem ignis in te nouem mensibus habitans. totam te charitatis ardore incendit. Unde Dicro. in sermone ad Eu-

Estapotheca

Universidad de Deusto
Biblioteca

stochium ait. Maria tota impleuerat spi
ritus scō ac totam incanduerat diuinus
amor. ita vt in ea nihil esset qō mūdanus
violaret effectus. Sicut esi aurū ad ꝓsen
tiā ignis diuini tota liquefacta fuit. Unde
ipsa ꝙgo beatissima dicebat illud Cant. v.
Anima mea liquefacta est. Eius q̄s venter
dulcedine indicibili repletꝰ est. Et ad hoc
exponi potest illud quod ipa sponsa dei in
quit Cant. v. sc̄s venter meus intremuit ad
tactus eius. s. ex nimia ⁊ insolita suauitate
quā sensit in cōceptione illius. De hoc san
ctissimo vētre exponi pōt illa ꝙba Prouer.
xviij. si attribuātur deo, sc̄s De fructu oris
mei replebit vēter eius. Iste est ille venter
beatissimus qui nobis ꝓpepit fructū lt mer
cedem salutis eterne. Un dauid ꝓ. cxxvj.
inquit, Cum dederit dilectis suis somnum:
ecce hereditas ꝺñi filij merces fructꝰ vētris
De quo fructu ad dei dexterā exultādo po
tuit deus dicere ipsi beate ꝝgini illud ꝓ.
cxxij. sc̄s. De fructu ventris tui ponā super
sedem meā. De secretis aūt ꝓsolationibus
huius beatissime vētris virginalis possu
mus dicere illud Prouer. xj. Quis inuestis
gabit oīa secreta vētris. De quo etiam ven
tre pleno aqua diuine dulcedinis ꝓpria
liter intelligi debēt ꝙba saluatoris nostri.
Joh. vij. dicētis. De vētre eius fluēt aque
viue. Talem ergo cōsideremus ventrē ⁊ re
plebimus mentē. exclamemꝰ quoq; cū de
uota muliere ꝓdicta ⁊ dicamꝰ dño nostro.
Jesu xp̄o. Btūs vēter qui te portauit. ven
ter sc̄s immaculatꝰ, vēter intactus, venter
sanctus puritate plenus innocētia decora
tus, vterus illibatꝰ, vterus mundissimus,
vēter impollutus. Btūs venter qui eterne
beatitudinis aditū reseruit. beatꝰ venter
qui oꝛbē vniuersū ꝺñicitōe repleuit. bea
tus vēter ꝙ quē petōes, veniā, iustū gra
tum. angelū letitiā: filiꝰ dei humane carnis sub
stantiā. totaq; trinitas gloriam percepit.

Cōmē dantur vbera Marie ꝙ tria habent

De beatitudine ꝺo vberū sequit. ⁊ vbe
ra quę suxisti. s. sunt btā. ipa em̄ pauerunt
pascentem omnia. Sed sciendū est ꝙ beata
ꝝgo habꝫ vbera spūalia quę sunt eius pie
tas ⁊ charitas quib⁹ nos consolat ⁊ nutrit
iuxta illud Esaie. lxvj. Satiamini ab vberi
bus cōsolationis vestre. Habent autem
vbera vim attractiuā conuersiuam ⁊ effu
uam. Primo habent vim attractiuā cū sint
spōgiosa ⁊ porosa. Et eodem modo vbera
virginis ꝺicte habēt vim attractiuā. qꝛ
nos ad se ⁊ ad deū trahūt. Sunt aūt quat
tuor que naturaliꝫ trahūt. s. simile colidum
⁊ quedā ꝓpietas rerū. sicut ꝓꝛ adamātē.
⁊ vacuū. ⁊ similr ista quattuor inducit bea
tā virginē. vt ꝙ vbera sue charitatis ⁊ pie
tatis nos ad se trahat. Unde ꝓpter ista quat
tuor possumꝰ sibi dicere illud Cant. v. Apes
ri mihi soror mea amica mea colūba mea
⁊ immaculata mea. Primū quidē quod at
trahit est simile, ⁊ ideo ipsa nos debet at
trahere propter similitudinē nature. vnde
ei ꝺr. Soror mea. vt em̄ scriptum est Eccli.
xiij. Omne animal diligit simile sibi. Scōm
quod attrahit est calidū ⁊ iō ipsa nos deꝫ
bet attrahere ꝓpter calidū charitatis inti
me. Et hac ratione ꝺr amica mea. i. que me
intime diligit vnde ipsa inqt Cañ. v. Ego
dilecto meo sc̄s intrēdo ꝙ amorē. ⁊ ad me cō
uersio eius. Certum quod attrahit est ꝓ
pietas naturalis. sicut apparet de calami
ta attrahente ferrū. ⁊ ideo ipsa virgo nos
ferreos. i. in malo obstinatos ⁊ ꝺūros debꝫ
attrahere ꝓpter proprietatē sue mīe. sicut
em̄ deo est ꝓpriū misereri semꝑ ꝙ pare
re: sic etiā matri eius. ⁊ ideo subdit. Colū
ba mea. sicut em̄ colūba caret felle. sic ⁊ ip
sa non habꝫ fel amaritudinis. sed tota ple
na est dulcedine pietatis. Jdeo ei dicitur
Cantic. s. Melliora sunt vbera tua vino fra
grantia vnguētis optimis. Ubera em̄ Eue
fuerūt plena vino. i. sentētia mordaci iusti
cie. Sed vbera ꝺn̄e ꝝginis fuerūt meliora.
quia plena sunt lacte dulcis mie. Quartuꝫ
quod attrahit est vacuum. ⁊ ideo ipsa nos
debꝫ attrahere ꝓpter vacuū hūilitatꝫ ꝓ
funde. vñ subdit. Immaculata mea. Ipsa
em̄ oīno se euacuauit ab oīb⁹ macula cul⁹ mū
di maxime a macula ſuphie. Sicut em̄ ſug
bia cor facit inflatū. sic hūilitas cor facit va
cuū. qꝛ autē illud ꝺr vacuū in quo nihil est
l. ſi. ff. de. iuſto. rup. irritoꝫ test. Ipa ꝙgo
būdicta recte vacua ab oī ſuphia fuit que
nihil elationis vnq̄ in se habuit. ⁊ ideo a
tali vacuitate regine nostre debem⁹ attra
hi. vt nō alta sed hūilia sentiam⁹. Scōo
dico ꝙ vbera habent vim conuersiuā. sunt
em̄ posita in pectore: vt cordi sint vicina vt
sic p calorē cordis fiat decoctio sanguinis
⁊ in materia lactis faciliꝰ conuertatur.
Unde lac dicitur sanguis bis coctꝰ. semel
in ſpumis. ⁊ semel in mamillis. ⁊ ſm̄ Pa
piam ꝺicit lac a leuco grece qō est albus

Ubera habent vim co uersiuam

latine, quia sanguis in mamillis efficit al
bus. vt inquit archidiacon. in. c. Denicꝫ. iiij.
diſt. Jstā autem vim cōuersiuam in nobis
habent vbera ꝝginis gloriose. faciant em̄
in nobis quattuor cōuersiones. ꝓpter qō
ipsa dicit Eccli. xxiiij. Ego mater pulchre di
lectionis ꝛc. Primo namq̄ per vbera sue
charitatis et pietatis ipsa cōuertit frigus
eorum in calorem quādo a nobis expellit tor
porem ⁊ nobis dat feruentē amorē. Jdeo
ego mater pulchre dilectiōis. i. que frigus
⁊ torporem expello ⁊ calorem diuini amo
ris induco. Scōo cōuertit nostrū merorem
in gaudiū ⁊ delectationē. quādo sc̄s aufert
tristiciā seculi. ⁊ dat timorē dei. s. filialem
qui quidem est delectatio cordis. iuxta illud
Eccli. j. Timor ꝺñi delectabit cor. ⁊ dabit
leticiam ⁊ gaudiū ⁊ longitudinem dierū. ideo sequitur. ⁊ timoris. De ista autem
delectatione ꝺr Esa. xv. delectabit infans
ad vbera. Quis ſi in propria significatione
accipiat infans sc̄s ꝓ eo qui fari nō pōt. vt
in. l. mulier. ff. de verbo. ob. vñ puer statim
cum egreditur de vtero matris ꝺr infans. l.
arenſa. ff. de ſta. ho. Ista ꝙba ꝓncipaliꝰ
intelligi possunt de ꝺño nostro iesu xp̄o in
quantū q delectabatur sugere vbera sue mat
ris matris sue benedicte. Tertio cōuertit
tenebras nostras in lucē. quando sc̄s expel
lit a nobis ignorantiā ⁊ errorē ⁊ dat veras
dei cognitionē. Jdeo subdit. ⁊ agnitionis
lr. mamilla regum lactaberis. Reges enim
fuerunt apostoli. ⁊ sacri expositores. ho
rum ꝺn̄o regina fuit btā ꝝgo Maria. Cūne
aūt istoꝝ regum mamilla lactamur quan
do sc̄s ꝓ eoꝝ sacris doctrinis ac meritis ⁊ erem
plis in dei eruditur cognitiōe. Quarto cō
uertit tempestatē in tranquilitatē. q̄n scis
uxerit dubietatem vacillantem. ⁊ dat spem
ale. ⁊ tranquilitatem: ideo subdit. ⁊ sancte
spei. spes em̄ a ſam firmat et tranquillam
facit. iuxta illud ad Hebre. vj. Cōfugimus
ad tenendam ꝓpositā nobis spē. quā sicut
anchoram anime habemus tutam ac firmā.
Jstā spem ꝓpheta ab vberibus beate virgi
nis se recepisse gloriabat dicēs. ps. xxj.
Spes mea ab vberib⁹ matris mee. Ter
tio vbere habet vim effusiuā: qd̄ a celsum
dunt. est aūt lac candidū. nitidum. frigi
dum. ⁊ pingue ⁊ significat quattuor bene
ficia que recipimus ab vberib⁹ charitatis
⁊ pietatis beate ꝝginis Marie, de quibus

Ubera habent vim effusiuā

ꝺr Ezech. iiij. Candidiores nazarei eius nive
nitidiores lacte, rubicūdiores ebore anti
quo sapphyro pulchriores. Est em̄ lac cādi
dum. qꝛ nazarei. i. eius deuoti ab ipsa reci
piunt candorem innocētie. ideo ꝺr. Candi
diores nazarei eius nive. Scōo lac est mun
dus. qꝛ eius deuoti recipiūt ab ea nitorem
munditie. ideo subditur. nitidiores lacte.
Tertio lac est natura frigidū. qꝛ recipiunt
ab ea refrigerium cōtra ethām cōcupiscen
tie. ideo subditur. rubicūdiores ebore anti
quo. Ebur em̄ est natura frigidum. Quar
to lac est pingue. qꝛ ab eius vberibus reci
piūt pinguedinē deuotionis interne. ideo
subdit sapphyro pulchriores. Sapphyrus
em̄ hꝫ colorē ethereū. vñ significat celeste
desiderū. Ex ꝓpter vnusquisq̄ deuotus
ad alterū dicat illud Prouer. vij. Veni ine
briemur vberibus. s. ꝺñicte ꝝginis. Ipsa
em̄ dat nobis triplex lac spūale. Primū est
lac celestis doctrine. sicut em̄ nutrix grossa
cibaria comedit. ⁊ sibi incorporat. ⁊ in lac
conuersa puero infundit. Sic btā ꝙgo ma
gnas ⁊ difficiles ⁊ subtiles materie cōmenda
bat. iuxta illud Luc. ij. Maria cōseruabat
oīa verba hec cōferens i corde suo. Et illa
postmodū sic digesta discipulis effudit. vt
ait. Beda super Lucā. Scōo dat nobis lac
pietatis ⁊ misericordie. sanguis em̄ in nos
bis sepe accēditur. ⁊ sic cor ad iracūdiā cō
citatur. Sed l. beata virgine torꝫ sanguis
iracūdie conuersus fuerat in lac dulcis mi
sericordie: quia nihil in ea seuerum vel au
sterū fuit. sꝫ tota lactea ⁊ mellea. i. dulcis
⁊ pissima extitit. iuxta illud Cantico. mel
⁊ lac sub lingua eius. Un Bern. ait,
Revolue torā scripture seriem. ⁊ si quid in
Maria austerū inueneris, de cetero eaꝫ in
specta habeas ⁊ ad ipsam accedere vereas
ris. Tertio ipa dat nobis lac spūalis grē.
Un dicere potest illō Esa. lv. Venite emite
absq; argēto. ⁊ absq; vlla commutatiōe
vinū ⁊ lac. Per que intelligimus gratiam
dei letificantē et dulcorantē animam. Ad
pstandū aūt istam gratiā non requirꝫ beata
ꝝgo a nobis magnā precum sonoritatem:
sed trīs mētis affectum. ⁊ ideo dicit. absq;
argēto. nec requirꝫ vt cū ea commutationē
aliquā faciamus sed gratis ꝺonat. Et ideo
inqt. ⁊ absq; vlla cōmutatiōe. Nec mirum
si de hoc vino ⁊ lacte ipsa nobis abundan
ter effūdit: cū eo plena sit. vnde Cañ. v. ait
Bibi vinū meū cū lacte meo. Sciendū aūt

ꝙ sanguis qui cōuertitur in lac er illa duplici decoctiõe de qua supra dictũ est non solũ trahit albedinẽ: sz etiã saporẽ ostrat ẽ t vbertatẽ. Lac igit brẽ ẽginis ꝓmo habuit albedinẽ quã trahit a duplici decoctione.

lac maria habuit. trio.

Prima decoctio fuit facta ab igne spũsancti in vtero mris sue. qñ spũsancti⁹ eã scripturis cauit. Gen. xxv. dõ in filij dei cõceptiõe. qñ in eam sp̃ũsancti⁹ supuenit. Scõo ei⁹ lac habuit saporosũ tẽ quam trahit a spũsancti⁹ depuratione. Nunq̃ em alia q̃ mulier habuit lac tã saporosum sicut ipsa. Et rõ est. qz lac aliarũ mulierũ hz multum impuritatis. Et iõ nõ põt esse multum magni saporis. Lac aũt brẽ virginis sic fuit a spũsancto depuratũ ꝙ factũ est dulcissimũ t nimium saporosus. t qz fuit optimi saporis. iõ fuit optimi nutrimẽti. de q̃ lacte inqt Aug. in sermone annũciatiõis. Lacta maria creatorem tuũ panẽ celi preciũ mundi. Prebe lãbenti mamillã vt ille ꝙ te percutiẽti pbeat maxillas lacta eũ qui fecit te talẽ vt ipse fieret in te Tertio eius lac habuit vbertatem a celesti subministratione, nõ em lac suũ fuit a natura ꝓpinatum. sed de celo largiter subministratũ. Unde canit eccha. Ipsum regem angelorũ sola virgo lactabat vbere de celo pleno. Josa igit ẽgo tam dulci ac saporoso lacte mamillas plenas habens de filio suo nato gaudebat. dicẽs illud Can. j. Inter vbera mea cõmorabitur. t ipsi filio suo blãdiẽdo dicebat illud Can. viij. Dabo tibi vbera mea. De istis aut vberib⁹ ꝓpterat spũsus celestis qui in eodẽ. c. inqt. Erunt vbera tua sicut botri vinee. Dance aũt matrẽ iactãtẽ filiũ dei t ipsum parvulũ iesus desiderabat videre synagoga que dicebat Can. viij. Quis det mihi te fratrẽ meũ suggentẽ vbera matris mee? Ipsi quoq; ẽginj dicebãt patres veteris testamenti illud Can. j. Exultabimus t letabimur in te memores vberũ tuorũ. De istis etiam vberibus exponere possum⁹ illud Esa. lxvj. Sugetis t ad vbera portabimini. t sup genua blandietur nobis sicut mater blãditur filio suo

Para tertia huius sermonis que dicit ostensionis.

Natiuitas xpi oĩb⁹ est ostensa

Incarnatio t natiuitas filij dei oĩb⁹ creaturis rõnabilibus est postẽsa. Primo angelis. vt inquit Aug. v. sup Gen. ad lram Er. j. Ber. super Bone. j. c. di. ꝙ

Lucifer cognouit naturã humanã debere puenire ad, hãc dignitatẽ vt esset deꝰ. Hoc quoq; mysteriũ ꝓcognitũ fuisse angelis declarat btus Dyo. ij. q. ij. arti. vij. Scõo hoc mysteriũ fuit ostensum patriarchis. vt delicꝫ Abel. in quo fuerũt tria iuditie ꝓconia. scz ẽginitas. sacerdotiũ t martyriũ quib⁹ ipse ꝓmus gessit figurã xpi. vt inqt Aug. in li. diuersarũ questionũ ad Dyosciũ t etiã sup Matt. Ut dit etiã hoc mysterium Noe in arca federis de quo Genes. ix. dixit deus. Hoc erit signũ federis inter me t terrã. Arcũ meũ ponã in nubib⁹ celi. Oõ exponẽs Dyobes euãgelista Apoca. x. dicit Vidi alterũ angelũ forte descendentem de celo amictũ nube. t iris i capite eius. Iste aũt angel⁹ est filius dei. Nubes ẽ leuis est hũanitas de ẽgine sumpta. Un Esa. xix. ẽ Ascender dñs sup nubẽ leuẽ. Arcus fauues iste est diuinalis miseratio. Nam in arcu sunt due ꝓtes. ꝓma q̃ est fortis est lignum sccm debilis est linus. Et in ꝓte debilior. scz linũ sine chorda inclinat partẽ fortiorẽ scilz lignũ. Et sic in xpo hũanitas ratiõe ꝓtis debilioꝛ inclinat diuinitatẽ fortiorẽ ad sag. trãdũ diabolũ t miserendum hominꝫ. Et iste arcus appuit in celo. i. in vtero ẽginalis spũsancto obũbrato. Luc. j. Per lampadẽ ẽo intelligitur xp̃s. iuxta illud Esa. lxij. Saluator eius vt lampas accendatur. Ideo gaudens est Abraam. vt dicit Job. viij. videꝫ diẽ dñi incarnãdi. Ipsam etiam vidit hoc mysteriũ per figurã q̃ habet Gen. xxviij. vbi dr. ꝙ Abraam dixit ad seruũ seniorẽ domus sue. Nõ accipies vxorem filio meo in quorum terra habito. sed ibis ad terrã t cognationẽ meã. Ipsi scilz j. t in t nate de accipies vxorẽ filio meo Isaac. Et ista ꝓsponsa tandẽ fuit Rebecca de qua infrodẽ ꝓc. dr. ꝙ eo tẽpore Isaac ambulabat p viã que ducit ad puteum. cui⁹ nomen est ois puteus. t egressus fuerat ad meditandum in agro inclinata iam die. Cunq; leuasset oculos vidit camelos venientes procul. Rebecca quoq; inspecto Isaac descendit de camelo: t tollens cito pallium operuit se. seruus autem cuncta que gesserat narrauit Isaac. Qui introduxit eam in tabernaculum Sare matris sue. t accepit eã in vxorem. t tantum dilexit eam ꝙ dolores qui ex morte matris sue acciderat tẽperauit. Allegorice autem exponẽdo dico. ꝙ p Abraam qui interpretatur pater multarum gentiũ significatur deus. qui est pater omniũ per creationẽ. Seruus autem suus fuit Gabuel cui deus dixit cum incipere vellet mysterium incarnatiõis sue. Nõ accipies vxorem filio meo in quoꝛ terra habito. i. de celo i quo principaliter habitat. vbi est angelica natura. Nõ enim fuit volũtas dei patris. ꝙ filius suus angelicam naturam assumeret sed humanã. Unde ad Hebre. ij. dicitur. Nusq̃ em angelos apprehẽdit sed semen Abrae. Igitur accepit filius dei vxorem in alia terra in qua non cognati eius scz per animã creatã ab eodem patre habitant̃no. Hec autem vxor Rebecca significat humanam naturã sue ecclesiam. Rebecca em interpretatur multã accepiꝛz: magnã fuit: immo maximum ꝙ filius dei se ei sociaret: t plus ꝙ si totum mundum t totus celum sibi daret. Isaac ẽo qui interpretatur risus. est dei filius. qui risus est t gaudium omnium electoꝝ. t qui in sua natiuitate totum mundum letificauit. Ipse vero egressus est ad meditandum in agro. i. in mundo. quando disposuit omnia que ptinent ad salutem nostrã. Ambulabat autẽ per viam que ducit ad puteum. Nec ẽo via est charitas. de qua Aug. de laudibus eius inquit. Via igitur es o charitas. Qualis via. supercelleus. Cuius via. hoꝛs ad deũ. t dei ad homines. Per istam viaꝫ venit filius dei ad puteum. Puteus autem fuit xp̃s ẽdicta. Puteus certe plenus aquis salutaribus. Unde ipsi inquit angelus. Aue gratia plena. Puteus inquã altus cõtemplatione t profundus humilitate. puteus latus charitate. puteus irriguus sanctitate puteus apert⁹ omnibus gratiositate. Puteus enim est aptus. i. fluminus. ff. ff. de dam. infec. t als allegatur. l. si dãni. ff. item videamus. eodem titu. cũ ibi nota. Iste est puteus qui appellatus est viuentis et videntis Gen. xvj. Vic est puteus aquarum viuentium. Can. iij. Et ideo cuilibet nrm dicitur Prouer. v. Bibe fluenta putei tui. Sequitur autem in predicta historia. t inclinata erat iam dies. i. vltima etas t finis tempoꝝ erat. Cunq; leuasset oculos suos intendens in fines mundi. vidit camelos.

idest gentiles ad fidẽ venientes dorso curuo. quia idolis erant dediti. Rebecca ẽo. i. ecclesia. viso Isaac. i. christo. descendit de camelo. i. de conuersatione veteris vite. et pallio se operuit. quia pristinam conuersationem erubuit. t pallio honestatis se cooperuit. quam Isaac. i. christus intantum dilexit. ꝙ eam sibi in sponsam copulauit. t dolorem qui ex morte matris. i. Eue vel synagoge acciderat ꝓpter ꝑpuricationem tẽperauit. Hãc aũt meditatiõnẽ Isaac. i. ꝙ tunc cognouerit christum incarnandũ. declarat ecclesia que canit de christo. Uergẽte mundi vespere vti sponsus de thalamo egressus honestissima ẽginis matris claustra. Quib⁹ verbis aliqualiter tãgit hãc figuram. Jacob etiam vidit hoc mysteriũ Quia vt habet Gen. xxviij. Vidit scalam super terram. cuius cacumen pertingebat ad celum: t angelos dei ascẽdentes t descẽdentes per eã. t ait. Vere dominus est in loco isto. Et iterũ Genes. xxviij. inqt. Vidi dñm facie ad faciem t salua facta est anima mea. Per hanc autem scalam intelligitur humanitas christi cui ꝺiuncta est diuinitas quod est tercia angelorũ. Joseph q̃s cognouit mysteriũ dominice incarnationis. qñ exposuit somnium pincerne Pharaonis de tribus ꝓpaginibus invite: dicẽs. Tres ꝓpagines tres adhuc dies sunt. post q̃s recordabit̃ pharao ministerij tui. t tũc restituet ẽ in gradum pristinũ. Gen. xl. Tres em dies significant tria tẽpora. i. legis naturalis scripte t gratie. In tertio aũt tẽpore deus pater misertus est generi humano. t ipsum restituit ad participandã gloriã diuinitatis in christo. Tertio principaliter dico. ꝙ ꝓphete viderũt hoc mysteriũ. Moyses vidit licet in rubo ardẽte t nõ cõbusto. Exo. iij. Per ignem enim figurabatur spũsanctus eni⁹ virtute virgo cõcepit. quo igne desiderat ecclesia aduri dicẽs deo. Ure igne sanctiꝰ spũs renes nostros t cor nostrũ dñe. ꝛc. Per rubum ẽo figurabat vter⁹ virginalis iuxta illud quod canit ecclesia dicens. Rubum quem viderat Moyses incõbustũ cõservatam agnouimus tuam laudabilẽ virginitatem dei genitrix intercede ꝓ nobis. Aaron autem vidit hoc mysterium quando virga sua ficca t arida floruit. frondiit. et fructũ amigdalinum fecit. Num. xvij. Per hanc em virgã figurabat brã ẽgo. de qua

Prophetia ostensa est incarnatio. xpi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Esa.xl. ꝓdictū fuit Egredietꝫ virga de radice iesse: ꝛ flos de radice eius ascēdet ꝛ hoc nō naturaliꝫ sed tute dei. Hedeon ꝫ hoc mysteriū vidit in vellere. qñ pluuia descendit in vellere terra nō madefacta. Judi. vi. Per pluuiā enī figurabat dei filiꝰ qui descēdit in vellere. i. i vtero virginis. iurta illud ps. xxi. Descendet sicut pluuia in vellus. terra nō madefacta. i. ſginitate mris incorrupta. iurta illud quod canit ecclesia.

Qñ natus es ineffabiliter ex ſgine. tunc implete sunt scripture. sicut pluuia in vellꝰ descendisti. vt saluū faceres genus humanū ꝛc. Josue etiam vidit hoc mysteriū in statione solis qñ dixit. Sol contra Gabaon ne mouearis. ꝛ stetit sol spacio vnīꝰ diei in medio celi. Josue. x. Quia sol. i. filiꝰ dei. de quo Malach. iij. ō. Vobis timentibus nomen meum oriet̄ sol iusticie. stetit in medio celi. i. in vtero virginali. Unde ps. xviij. inquit. Suscepimus deus miam tuā in medio templi tui. Dauid quoꝫ hoc mysterium preuidit quando prophetauit ps. lxxiij. di. Veritas de terra orta est. ſ. filius dei. qui inquit Jo. xiij. Ego sum veritas et vita est. ortus de terra. i. de virgine Maria. Similiter hoc mysterium cognouit Daniel ꝓpheta. qui ait sui libri. c. vij. Aspiciebam in visione noctis. ꝛ ecce in nubibus celi quasi filius hominis veniebat. ꝛ dedit ei dñs potestatē. honorē ꝛ regnum potestas eius potestas eterna que nō auferetur. ꝛ regnū qō nō corrūpetur. Quarto principaliter cognouerūt hoc mysteriuꝫ ꝛij. sybille. Quaꝫ prima. ſ. persica depingit̄ vestita aurea veste cum pelo albo in capite. Secūda ꝺo. ſ. lybica. depingit̄ ornata serto viridi florum in capite. vestita pallio honesto. ꝛ nō multum iuuenis. Tertia aūt Delphica vestita veste nigra. ꝛ capillis circūligatis capiti in manu cornu tenēs ꝛ iuuenis. Quarta ꝺo chimica vestita celebina veste deaurata. capillis per scapulas sparsis ꝛ iuuenis. Quinta aūt. ſ. Erithea monachali veste induta nigro velo in capite. manu gestans gladiū nudum. non multum antiqua. mediocriter facie turbata. habēs sub pedibus circulum aureum ornatum stellis ad similitudinē celi. Sexta ꝺo. ſ. sanctia iuuenis. habens formosum pect⁹. subtili velo capite cooperto. manū ad pectus tenēs ensem nudum sub pedibus habens. Septima aūtem. ſ. cumana vestita aurea veste. librum apertum ꝛ altuꝫ in manu gestans. ꝛ alium librum in sinistra habēs super genu capite discooperto. Octaua ꝺo. ſ. Helespōtina vernala ꝛ antiqua. veste rurali induta. ligato velo antiquo capite sub gula circūuoluto vsq; ad scapulas ꝙſt despecto habitu. Nona autem. ſ. Frigia induta veste rubea. nudis brachijs. antiqua facie saturnina crinibus sparsis per dorsum digito indicans. Decima. ſ. Tyburtina multum senex. veste rubea induta. desuper ad collum pelles hircinā per scapulas habēs capillis discoopertis. breue in manu tenēs. Undecima. ſ. europa. decora. iuuenis. facie rutilāte. velo subtilissimo capite ligato. ſdu ta veste aurea breue ī mānu tenes. Duodecima. ſ. Agrippa vestita rosea veste. nō multū iuuenis. manum tenēs in gremio quasi admirans. ꝛ sinistraꝫ manum tenens ostendendo deo ſsum cum breui scripto. Quarum dicta hic non refero. quia supra posuī ī primo sermone huius partis. Et in ſpuma parte. rosarij sermonum. sermone. viij.

Quinto principaliter dico. ꝙ hoc mysteriū fuit ostensuꝫ ꝛ declaratum visibiliter patribus noui testamēti. quibꝰ inquit ipse saluator Luce. viij. Vobis datum est nosse mysteriū regni dei. Unde etiā apostolis ibi cebat Au. r. Beati oculi qui vident ꝙ vos videtis. ſ. filium dei humanatum ꝛ natum ex virgine.

Quod

Xpo ne mit tem ne ter nostri.

Quō

Xpus le qui multas legit lectiones. Prima est. ꝙ git multa legendum. Ratio est. qꝛ ipse puoꝛ dilexit nos ctiō ea. ꝛ tradidit semetipsuꝫ ꝓ nobis. ī. Joh. iij. Secūda ꝙ ei est instanter obediendus. quia ipse ꝓ nobis factꝰ est obediēs ꝛc. ad Phil. ij. Tertia ꝙ ꝓ ipso ꝛ priorimo est monendum. ſ. ꝑ. Petri. ij. Christus pro nobis passus est vobis relinquens exemplū vt sequamini vestigia eius. Quarto ꝙ oportet semper orare ꝛ nunq; deficere Luc xviij. Ipse enī non solū in vita: sed etiam priorimꝰ mortī oranit in cruce. vt ōr ad Heb. v. Quinto ꝙ a peccō est abstinendū. Ipse enī venit effundere sanguinē: vt nos saluaret a peccatis

Parsquarta huius sermonis que dicit inductionis.

J querak ād idurerit filiuꝫ dei ventre in hūc mūdū. Rñdet vi tra ꝓdicta. Ēs sanctū Bonauē in vitima ōſtione ꝓlogi solaꝫ ꝙ ipse dñs venit vt esset magister noster. Si enī ipse nō doceret frustra ō le gēdo laborarent. Legerat ipse in illoſ studio celesti subtilē theologiā: theonicasq; altissimos spiritibꝰ angelicis in throno diuinitatis in medio trinitatis. Et nūc venit practicare stādo inter Mariā ꝛ Joseph ī medio bouis ꝛ asini. Quia enī homo ꝙ peccatū fact⁹ erat vt bestia. iurta illud ps. xlviij. Homo cū apparatus est iumētis insipientibꝰ. ꝛ similis factus est illis. Ideo in stabulo ꝛ inter bestias eū quesiuit. ibiq; poluit suā cathedrā ad legendū oēs scientias taliter ꝙ ꝙlibet de quacūq; scientia ibi potest̄ discere sciuit a nego. Dixit ille ꝓceptoꝛ interrogans puerū

Quot sunt ptes oōnis? Et ipse respōdet. Octo. ſ. Nomen. verbū ꝛc. Et ego dico tibi ꝙ iuenies practice oēs has ptes in ō puero. Primo enim est nomē. qꝛ Jesus. Secō bū ſ. eternū. Tertio ptcipiū. qꝛ capit nomē ꝛ bū. i. hūanitatē ꝛ diuinitatē. Quarto est ꝓnomen. qꝛ appellet xpus. ꝛ nos nūc dicimur xpiani a xpo. ꝛ in paradiso appellabimur iesuani a iesu. Quinto est ꝓpositio cui vnum tñ accidit. ſ. qꝛ seruit casui. ꝛ tñ accusatiuo ꝛ ablatiuo. nō nōiatiuo. i. illis ꝙ appetūt nolari ꝛ exaltari sup alios et superbia. Nō genitiuo. ſ. bis ꝙ gloriantur de genere. vel qui generationi lasciue. i. luxurie deseruiūt. Nō datiuo. i. bis qui dāt adrodendā primo. Nec vocatiuo. i. adulatoribus ꝛ simulatoribꝰ ac hypocritis qui dicit dñe dñe ꝛc. Seruuit tamē accusatiuo. qꝛ orauit ꝓ accusatoribꝰ ꝛ crucifixoribus. Et ablatiuo. i. bis qui sibi abstulerunt honorē. ꝓ quibus apud patres intercessit. vt habet Luc. xxiij. ꝛ predictū fuerat Esa. liij. O rhetorice ꝛ tu ād queris? Nonne ita ornate eloqꝛis vt corda flectere possis? Sed quid tārā inferet mūdā quantū doctrina xpi? Unde humanum genus potest dicere de xpo illud quod dicit in. iiij. Eneid. Sonus hic inflexit sensus animōq; labantem impulit. O dialetice ād queris? Certe veritatem. Veni igitur ad puerū istum ꝙ est veritas. Johā. xiij. ꝛ c. qui contēpta. viij. dist. O arithmetice ād queris? Nōne numerum? Unde incipis numerare dicens. Unus. duo. tres ꝛc. Ecce ꝙ ī hoc puero est vnus. idest vna ꝑsona. duo. idest diuinitas ꝛ hūanitas. ꝛ tres. idest ānam. corpus: et eterna maiestas. O geometra: quid queris nisi figuras circulares ꝛc. Audi ād de deo dicit Trismegist⁹. Deꝰ est sicut sphera intelligibilis cuius centrū est vbiq; circūferentia vo nusq;. Sed in ſpo quadratur circulus. qꝛ ipe deus factus est homo qui est de quartuoꝛ elemētis ꝛ humoribus. O musice: veni si vis audire melodiā diuissimaꝫ. Nusq; enī audistī tam suauē armonias de fa nature acute ſ. facroris. in fa nature grauis. desit fa crucis. ꝛ inter has notas cantāt omnes angeli ꝛ sancti. O astronome: vis bene diuinare? veni ad ꝓsepiū ꝛ inuenies pulcherrimā astrolabiū in quo poteris videre tuam fortunaꝫ. vade ꝛ inspice ꝛ videbis solem in virgine inter scorpionem ꝛ libram. i. ocā iratū ꝛ iuste punicatē. O no-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nostris Apōs. s. Certo q̄ mūdus est spernendus sicut ipse postea fecit fugiēs cum iudei vellent eū facere regē. Johannis. vj. Septima q̄ inimicis est parcendum. sicut ipse postea fecit suis occisoribus. Xu. xxiij. Octaua q̄ ab incepto opere bono non est cessandū sicut ipse postea egit qui ab incepto humane redēptionis opere nunq̄ cessauit donec pfecte cōpleuit. Unde in cruce dixit. Consumatū est Joh. xix. Item licet sibi a iudeis suggereret vt descenderet de cruce. Mat. xxvij. Ipse tamē noluit: sed in cruce voluit mori ꝛ terminare. Nona q̄ pene ꝛ aduersa sunt patienter toleranda. qō postea ostendit facto. ipse enim in tot tribulationibus nō aperuit os suū. vt p̄dictū fuerat Esa. liij. Decima q̄ caro est macerāda. iurta illud ad Lor. iij. Mortificate mēbra vestra ꝛc. Ipse enī vt nos ad p̄dicta animaret. venit ad tolerandū multa mala ꝛ spōte subdidit corpus multis afflictionibus. Unde inquit Esa. l. Corp̄ meū dedi percutientib⁹ ꝛ genas meas vellentib⁹. Faciem meā non auerti ab increpantib⁹ ꝛ conspuentib⁹ in me. Ante enim q̄ deus incarnaret dicebant hoies. Dio a ha bon tēpo. Non p̄uoo mai vno affano al mūdo. Et iō ipse venit experiri ꝛ pbare. vt exemplo eius discamus aspera sufferre. ꝛ sensualitatem mortificare ꝛ refrenare. Et poter hoc erūt in magna siti potari voluit aceto et felle Job. xix. Undecima lectio fuit q̄ cōtinue debemus animā nostram deo cōmendare Qō ipse postea fecit qui in cruce spūs suus patri cōmendauit Luc. xxiij. Duodecima lectio fuit de oībus virtutib⁹. Superbis enī legebat de humilitate quā in seipo ostēdebat. q̄ exinaniuit seipz ꝛc. ad Phil. ij. Auaris de euāgelica pauptate. q̄ inuolut⁹ erat vilibus paniculis. ꝛ sic de singulis. Stabat autem ad pedes Salomonis regina Saba. i. virgo bñdicta. audiēs sapientiaz eius qui fact⁹ est nobis sapientia a deo. s. Corꝫ. ij. Vos autē lectiōes cepit legere magister iste eximius in diuersoꝝ gymnasio. quas repetiuit postea in doctoꝝ medio in tēplo. Luce. ij. Sed lectura suā cōpleuit in cruce pulpito. Venit q̄z filius dei ī mūdū vt infinitā suam charitatē ꝛ clementiā demōstraret. Ut enī dicit Pe. dami. in. iij. tēr enit In hoc christi mysterio profundū pelagus diuine clementie demonstrat. Aperte sunt enī cathoracte celi et descēdit abūdantis bonitatis diuine. Un apls Eph. ij. ait. Propter nimiā charitatē suam qua dilexit nos deus: cū essemus mortui pctis: cōuiuificauit nos rpo. cui⁹ gratia saluati sumus. vt ostēderet abūdantes diuitias gr̄e sue bonitate sup nos in rpo iesu. Et. s. Joha. iij. ēz In hoc apparuit charitas dei ī nobis. qm filiū suū vnigenitū misit in mūdū vt viuamus per eū. o xp̄iane: ama benignū filium ꝑ ginis quē amor transportauit de celo ad terrā. O charitas omnipotēs ligans omnipotentē. O dulcissime parvule. o benignissime Jesu. o clementissime dne celi ꝛ terre quare ī mundū venisti? Certe si digneris mihi respondere: dicam. Per farte inamorare. Fecerat nāq̄ deus hoim ad imaginem suam Gene. i. Sed videns q̄ nec sic amabat eū: ait. Ego faciam me ad imaginē ꝛ similitudinē eius. vt vel sic amet me in seipso. i. in sua imagine ꝛ sīlitudine. q̄ similitudo est causa dilectionis. viij. Ethi. Ama ergo fratrē tuū ꝛ carnē tuā. ꝛ die parvulo Jesu illud Lanc. viij. Quis mihi det, re fratrem meū sugentē vbera matris mee vt inueniā te ꝛ deosculer. ꝛ iā me nemo despiciat: nō pōt aūt quis se erubescere. q̄ fact⁹ est pisibus ꝛ oībus sensib⁹ sensibilis. vade igitur ꝛ amplectere eum. Sed dicet aliquis. Si fuissem ego in Bethleē qñ nat⁹ est recepissem eū ꝛc. Sed quō recepisses tūc cum nō cognosceres ſ nūc cognitū non recipis? Et quis'eius corpus in hac festiuitate eis qua conuenit deuotione ꝛ pparatiōe recepit?

Cantā ergo clementiā demōstrauit deus sciens q̄ ad faciendum se amari nulla melior ē via q̄ amare. Et dixit. Et quo homo me nō amat. tūta signa amoris ei ostendos q̄ me affabit ligabo enim eum catena amorea dilectōis ꝛ charitat⁹. Quia aūt ab oībus debet amari: ideo voluit aduentū suū toti mūdo innotescere. Un sicut qñ dñs papa vult egredi de palatio: tota roma hoc intelligit ad excussionē bombarde de castello sctī angeli. Ita egressus marinus pape. i. filij dei de vtero ginali intimat⁹ fuit p intonatione impialis edicti. Unde Luce. ij. Exiit edictū a cesare augusto ꝛc. Et sic totus orbis cognouit aduenisse suum dñm. vnde celum misit stellaz. aer splendorem. Sol ho vt ait Ambro. acceleravit ortus suum vt ad Maria nuptias veniret. Pergamus igitur et nos ad visitandā puerū benedictū ginis Et ne timeamus ad illū ire q̄ aliquando eū

offenderimus. Scimus enī q̄ puer turbatus de facili placatur. Da ei pomū. ꝛ pax erit. Unde ergo ꝛ da isti puero pomum id est cor tuū in sāmatū ꝛ rubicūdū p feruorē. qō ipse apperit. dicēs illō Prouer. xxiij. Prebe mihi cor tuum ꝛ oculi tui vias meas custodiant. Venit q̄z saluator noster in mūdum vt quattuor dura ꝛ quasi inflendi Venit vt dura flecte rent. lia mollificaret ꝛ flecteret: que erant ista. s. Celum neminē recipiēs. Angelos hoim nō diligēs. Deus humano generi reconciliari nolens. Et mors nemini parcēs ꝛ oēs adhoc hēs. Sed ista q̄ttuor fecit ginis filius fleri bilia. Un ps. xxij. de illo ait. Inclinauit se los ꝛ descēdit: ꝛ caligo sub pedib⁹ eius. Facta est enī flebile celum vt hoies susciperat Venit vt dñā hret. Angelum. vt hoēs diligat. Ipse deus descēdit ꝛ hoies reconciliauit. Et caligo sub pedib⁹ eius fuit. quia mortē suppeditauit. Ue nit insuper vt pfectū dominū mūdi habere videretur. sm enī Dionysium ad perfectū domini tria requirunt. s. preeminētia. continentia ꝛ pmanentia. Sed deus nō videbatur dñari in mūdo nec quātū ad peminentiā. iurta illud Esa. lxvj. Facti sumus quasi in principio cū nō dñareris nri. nec quāsi ad ꝓtinentiam. cuiusdē li. c. xxvj. Dne dei nr possederūt nos dñi absq̄ re. Nec quantū ad pmanentiā. q̄ videbat a dominio ecclesie ꝛ alio renūciasse. iurta illō Esa. xix. Tradam egyptū in manu dnoꝝ crudelium. Sed q̄ naturaliter suum. ipsum dominium. recuperauit. vñ Lu. s. dictū fuit. Pic erit magnus: ꝛ filius altissimi vocabit. Ecce pemittis. Et dabit illi dñs sedez David patris sui ꝛc. Ecce cōtinētia: Et regni eius nō erit finis. Ecce pmanentia. Venit q̄z vt nos ad bene operādū habilitaret. Ante aduentum enī ipsius homines nullū bonus p qō iustificarent facere poterant. Un dicebant Venit vt ad iustificarem operam illud Esa. liij. Oēs iustitie nostre quasi pānus menstruate. Et ideo indigebant iustificatore. sic ꝓpter hoc fact⁹ ē nobis iustitia Un apls ad Ro. v. ait. Justificati ex fide pacem habeamus ad deum per iesum xp̄m.

Venit etiā vt verificaretur illa ꝓphetia Esa. ix. Populus qui sedebat ī tenebris vidit lucez magnam. ꝛc. Tenebre nanq̄ quasi noctis incōmoda inducūt. s. horrorem. obscuritatem. tristiciā ꝛ frigiditatē. Ante ipsius autem aduentum hoies erant in tenebris quia erāt in horrore ꝛ timore. et eo q̄ erāt in potestate demonū traditi. Un tunc dicit poterat illō Exo. x. Facte sunt tenebre horribiles in vniuersa terra egypti. Erāt etiaz ſ obscuritate q̄z erāt multiplici ignorantia inuoluti. Un dicere poterāt illud Job. xxx. vij. Nos quidē luoluimur tenebris. Erant quoq̄z in tristicia. quia dei visione erāt priuati. Unde dicere poterat humanū genus illud Tob. v. Quale gaudiū mihi est q̄ in tenebris sedeo ꝛ lumen celi non video. Erant etiam hoies in frigore. quia erat ab igne diuini amoris elongati. De quo dicit ipse saluator Xu. xij. Ignē veni mittere in terrā. Iste aūt pplus ambulās in tenebris hodie vidit lucē magnā. s. dōm Jesum. qui ait Jo. viij. Ego sum lux mundi. Xur autē hz assecurare. illuminare. letificare ꝛ cales facere. Primo ergo xp̄o assecuravit homi- B Xur fa citquat nem expellēdo ab eo timorē ac refrenando tuor. demonis potestatē. Unde ps. cix. inqt. Ortus est sol. i. xp̄us. ꝛ congregati sunt. s. demones. ꝛ in cubilib⁹ suis collocabūtur. Sēo nos illuminauit. dans verā dei cognitionē iurta illud Xu. s. Illuminare his qui in tenebris ꝛ in vmbra mortis sedēt. ad dirigēdos pedes nostros in viam pacis. Tertio nos letificauit restituens dei visiones. de q̄ exponi potest illud Prouer. xv. Xur oculorum letificat animā. Quarto nos inflāmauit infundēs diuinū amorē. Unde ps. citꝫ inquit. Ignem misit vt luceret eis p noctē Ista quoq̄z quarto hodie angelos de celo nobis attulit. Remouit enī obscuritatez ꝛ indurit illuminationē. Unde de pastoib⁹ dicitur Xu. ij. Claritas dei circūfulsit illos Remouit etiā timorē ꝛ indurit securitatez cū'aīe. Nolite timere. Remouit q̄z tristiciā ꝛ indurit leticiā dicēs. Ecce euangelizo vobis gaudiū magnum. Hoc aūt gaudiuz Gaudi fuit magnū quantū ad quadruplicē dimen um ma sionē. Nā fuit altuz taliter q̄ vsq̄ ad celos gnū in ascēdit. ꝛ angelos sic letificauit q̄ celos re natiui liquerunt. ꝛ ad pastores venientes suuz eis tatepſi gaudiū retulerūt. Fuit etiam pfundum. q̄ ifernū penetrauit. ꝛ sanctos patres q̄ erāt in limbo letificauit. iurta illud Esa. ix. Vadite populus in regiōe vmbre mortis lux orta est eis. Fuit quoq̄z longum q̄z fuit vsq̄ in orientem et magos sic letificauit. q̄ sua regna reliquerunt et ad puerum cucurrerunt. Fuit etiam in occidentes vbi augustū letificauit. ita q̄ ipsi xp̄i imagine vsa thurgilli obtulit. Unde Sapien. viij. dicitur. Attingit a fine vsq̄ ad finem fortiter ꝛc.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Fuit ḡlup ista q̄ ipsa fuit p̄ errores. Jo. viij. Abraam ꝙ̄ vester exultauit vt videret diem meū vidit & gauisus est. Erat saluator. Item p̄ secutus. Vt angelus dixit pastoribus. Annuncio vobis gaudiū magnū qđ erit omni populo. Lu. ij. Ire cū illo ad fratres. vñ Ambro. ait. Nec est festa natalis dñi vt in futurū transeat ad p̄destinatos & i p̄terita maneat ad deuotos. Quarto angelus remouit frigiditatē. & addidit verū ignē cū annunciauit xp̄i ortum dicēs. Natus est vobis hodie saluator &c. Sēdo venit xp̄s in mūdū.

E Venit xp̄s vt infirmitates sanaret.

vt humani gñis infirmitates sanaret. Dō em̄ inter alias pariebat quinq; infirmitates. s. rumorē superbie. cecitatē ignorantie. insipiditatē in mente. vulnerationē culpe. & feroīē cōsuetudinis prave. Sed ab ipsis infirmitatibus nos sanauit filius virginis p quinq; remedia que adduxit. Portauit em̄ carnē de qua fecit emplastrū. sanguinē ꝙ̄ fecit collyriū. spūs humorū de quo fecit mel dulcissimū. animā que fuit vas vnguentariū. & diuinitatē que fuit balsamū p̄ciosum. Prima igitur infirmitas erat tumor superbie. ꝙ̄ primo ortus est in celo. Deīn de interrestri paradiso. & tandē sparsus est in toto mūdo. Et ideo xp̄s de sua carne fecit emplastrū qđ ipsum tumorē maturauit & fregit. Fit aūt emplastrū de herbis & floribus abscissis. tritis & coctis. Caro autē xp̄i fuit herba siccut & nos. iuxta illō Esa. xl. Oēs caro fenū. Fuit etiā flos. & hoc p̄pter innocentiā & puritatē. & fuit abscissus per mortē Esa. liij. Abscissus est de terra viuentium. & contritus per flagellationē. Ibidē Attritus est p̄pter scelera nostra. Et coctus per penarū nimiā adustionē. Vñ inquit p̄ po. cf. Ossa mea sicut cremium aruerunt.

Ecce humilitatis exemplū: superbie medicamentū. Sēda infirmitas erat cecitas ignorantie. Et ideo xp̄s de sanguine suo fecit collyriū ꝙ̄ cecū illuminat. Et p̄pter hoc dī: Aperi oculos tuos. Collyrio vnge oculos tuos vt videas. Istud aūt collyriū factū de saliua et terra. Jo. ix. i. de deitate & humanitate. Et de melle & cera. i. de diuinitate mellifua & carne incorrupta. Figura aūt huius collyrij habetur. s. Regū. xiij. de Jonatha. ꝙ̄ gustauit de fauo mellis. & illuminati sunt oculi eius. Tertia infirmitas erat insipiditas in mente. qua spūalia sibi deficiebant. Et ideo xp̄s de spiritu suo mel dulcissimus fecit. qđ insipiditatē boīs dulcorauit. Vnde ait Eccli. xxiij. Spiritus meus super mel dulcis. Eius autem dulcedo non sentiebatur quando in vase corporis clausa tenebatur. Sed quādo inclinato capite tradidit spiritum. tūc eius dulcedo replenit celū et mundum. Vnde canit ecclesia. Postea q̄ totum mundū mellifori facti sunt celi. Quarta infirmitas erat vulnus culpe. iuxta illō Esa. i. Vulnus & liuor & plaga tumens &c. Et ideo christus de anima sua fecit vas vnguentarium in quo continentur omnia vnguenta omnium vulnerum & infirmitatum. Omnia em̄ vulnera anime causant aut ex infirmitate. aut ex ignorantia. aut ex malitia. Sed Job. i. dicitur. Videmus gloriam eius. i. gloriosam misericordiam eius que sanat vulnus causatus ex malicia: sequitur paulopost. Plenus gratie & veritatis. Gratia autem eius sanat vulnus causatum ex infirmitate. veritas xp̄s vulnus causatum ex ignorantia. Quinta infirmitas erat fetor. Christus attulit diuinitatem tanq̄ balsamum p̄ciosum. cuius odorem sensit Lazarus q̄driduanus ac fetid⁹ et reuixit Joh. xi. Est autem prima dies mala delectatio. Secunda malus consensus. Tertia malus opus. Quarta mala consuetudo. & tunc hō efficitur fetidus coram deo & mūdo. Quiego ad odorem istius balsami non resurgit magis est insensibilis q̄ mortuus fetidus & immundus. Propter hos autem curationes inquit p̄phera de xp̄o p̄o. cij. Qui sanat omnes infirmitates tuas. & Aug. predicta confirmās inquit. Magnus de celo venit medicus. quia per totum mundum magnus iacebat egrotus. Possumus aūt dicere mirari q̄ q̄dā infirmitas causat in boie ex come diuersionē. & tal mō infirmat⁹ est Adā: q̄ de po medio vetito comedit. & ideo infirmitatē men autem tis & corpis incurrit. hoc aūt vitiū gule bodie in multis dominat. & tō sepe infirmantur & moriunt. Scriptū est em̄. Eccli. xxxvij. In multis esca erit infirmita. & propter crapulā multi perierūt. Vanc aūt infirmitatem venit saluator noster sanare per dieram ieiunando q̄dragīta diebus &c. Mat. iij. vt etiam nos doceret abstinere a nocivo cibo. & gulam refrenare: si volumus sanī viuere. Qui em̄ abstinens est adiciet sibi vitam Eccli. xxxvij. Sēdo causat infirmitas ex nimia frigidatione. Peccatus est mortale est notabiliter frigidū. ita q̄ ignes diuini amoris extinguit. vñ Dicretū. vj. dī.

Sicut frigidum facit cisterna aquam suam. sic frigidam facit malicia animam. qđ frigus peccati facit animā pigrā in bono opere. iuxta illō. Prouer. vj. Propter frigus piger arare noluit. i. cor suū scindere p cōfessionē & serere p bonū opus. Hanc aūt infirmitatē sanauit per sudorē sanguineū. In sudore enim lachrymarum homo frigidus inflammat. Vnde ait Grego. de Magdalena q̄ frigida venit ad xp̄m sed inflammata recessit post lachrymas. Ignis igit amoris qui erat in xp̄o fecit sudare sanguinē. Vnde Luce. xxij. Et factus est sudor eius vultus eius sicut gutte sanguinis &c. Et sic nam infirmitatē frigiditatis curauit. Tertia infirmitas causat ex nimietate & corruptione sanguinis. Sanguis aūt nimis ꝺ abundāria terreno q̄ sepe est cā pcti. Vñ ps. lxxij. air. Prodiit quasi ex adipe iniquitas eor. Sanguis autē putridus ꝺ ipsa carnalis concupiscentia que iam maculat. & coram deo putridam facit. De hoc aūt sanguine exponi p̄t illud Esa. j. Cū multiplicaueritis orationes vestras nō exaudiam vos. Manus em̄ vre sanguine plene sunt. Et Osee. iij. Sanguis sanguinē tetigit. Hanc aūt infirmitatē sanauit per minutionē sanguinis in manib⁹ & pedib⁹ & latere &c. Istā aūt munitionē nos facim⁹ q̄n venim⁹ ad oīo nostri in cōfessione aperim⁹. Unde Prouer. x. ꝺ. Vena vite os iusti. os aūt impioꝝ operit iniquitates. Quarta infirmitas causatur ex humou. i. vitioꝝ corruptione. Vñ ps. xiij. air. Non est q̄ faciat bonum. nō est vsq; ad vnū. Corrupti sunt & abominabiles facti sunt &c. Et istā infirmitatem sanauit filius virginis per assumptionē amare medicine. de qua ipse air ps. lxviij. Dederunt in escam meam fel. & in sitim meā potauerunt me aceto. Et ideo & nos debemus bibere amaram potionem cōtritionis & doloris pcōꝝ nostroꝝ. iuxta illud Jhere. xxxi. Pone tibi amaritudinem &c. Que medicina quanto erit amarior tanto erit efficacior ad malos humores expellendos. De qua exponi potest illud Esa. xxxiij. Amara erit potio bibentibus eam. Alias q̄s infirmitatem humanam venit xp̄s sanare vnguentis sue gratie. De quibus ꝺ Eccli. xxxviij. Unguentarij cōficient unguēta sanitatis. Venit etiā in mūdū filius dei perdi

Dñs p̄ nos saluare

tos saluare venit. i. in humana carne. Caro em̄ xp̄i non ꝺ terra sed medium terre. Natura quippe nostra habuit duplicē extremitatē. Unā q̄ fuit sub innocentia. Alia ꝺ qua modo est sub miseria. Xp̄s ergo assumpsit naturam nām cū innocētia. & quātū ad hoc participauit cū prima extremitate. Iteꝝ assumpsit eā cū miseria. i. cū penalitate. & quantū ad hoc participauit cum seōa. Natus ꝺ est vt reduceret exules & pegrinos. & ꝺ venit portans secum regnum. Propter qđ ꝺ: Esa. ix. Factus est principatus super humerum eius. Iste aūt principatus est dignitas regalis quam portauit vt nos reges faceret. vel est onus peccatoꝝ nostroꝝ qđ portauit vt nos alleuiaret. iuxta illō Esa. liij. Vere languores nostros ipe tulit. Vel est crux quam ipe suis humeris portauit. vt nos tāq̄ ad vexillum colligeret. iuxta illud Esa. xi. Levabit dñs signū in nationes &c. Quia igit filius dei tantus nos honorauit. quia fecit nos sibi in creatione. & fratres suos in redemptione. & faciet coheredes in glificatione atq; humanas est p̄ nostra salute. Jō meritō debem⁹ ei honorare. & debitas ei gratias referre. Modus aūt referendi gratias aliqñ fit p solā vocis expressionem. aliqñ per manuū eleuationē. aliqñ p genuflectionē. aliqñ per totā corpis p̄strationē. Et hoc significatū est Gen. xviij. vbi abrā audita futura natiuitate Isaac. cecidit in faciē suam ses gratias referendo. Oēs ergo nō solum corde & corpali veneratione gratias pueruli nato referamus. sed etiā sermone. dicentes illud. xiij. Reg. vij. Nec dies hodi nūcij est si tacuerim⁹ & noluerim⁹ nunciare sceleris arguemur. In terram q̄s nos p̄sternere debemus saltes corde. vt de sua visitatione sibi gratias rendam⁹. Sicut figuratū fuit Exod. xxxij. vbi ꝺ: Au sierūt q̄ p̄stitasset dñs filios israel. & p̄ni adorauerūt. Legit q̄s Jone. iij. q̄ rex indutus est sacco. & sedit in cinere. & oēs serui eius idē fecerūt. Tunc autem rex xp̄s sedit in cinere. q̄n indutꝰ est carne. Et ideo & nos debem⁹ ei cōformari in humilitate & gratias illi referre tympanū assumentes & dicere illud Exo. xv. Cāremus dño &c. In tympano esse ē forma spherica. pellis rasa & per eā caulas melodia. Et sic in xp̄o est diuinitas eterna. coro q̄ fuit crucifixa. & asa omni habitatiōe plena. Iteꝝ tympanū fit de corio in ligno extenso & virga pcusso. & corio. i. corpus xp̄i fuit extensum in cruce. iuxta illō ps. cxij. Extēdēs celū sicut pellem

Gratias referri in multiplr

Universidad de Deusto
Biblioteca

Er pcussum disciplina pris. Esa.liij. Propter scelus ppli mei pcussi eum. Istō ergo tympanū debem⁹ assumere p meditatiōem t sibi cōtare p grārum accionē. iuxta illud aplī.ij.Thessa.ij.dicēs. Nos aūt gras agere debem⁹ deo semper. Item debem⁹ dicere deo cū ppheta ps.xxxij. In psalterio decez chordarū psallā tibi. Per psalteriū enī decem chordaruz intelligit xps incarnat⁹ in quo fuerūt q̄nq; chorde. i. q̄nq; vulnera q̄b⁹ ostēdit eis humanitas. t q̄nq; alie q̄b⁹ ostēsa fuit sua diuīa maiestas. s. naturitas supnaturalis. gloria resurrectionis. maiestas ascensionis. missio spūssancti. t iudiciaria potestas.

Para quinta huius sermonis que dicit expositionis.

E Edo:⁹ litates circa xpūm agitum. Olens aliq̄d moralitatis tāgere circa expositionē cuāgelij p sentis solēnitatis. d'eo q̄ p ma riā q̄ illumiata interpret signi ficat aīa a deo inspirata t illuminata. q̄ tūc ebcipit t parit iesum. i. salua torē q̄ bonū ppositū pcipit corde. t post modū illud pducit in ope. Et ideo boni religiosi qui a deo ispiruti de intrāda religione pfessionē in ea fecerunt: possunt dicere deo illud. Esa.xxvj. A facie tua cōcepimus t parturiuim⁹ spūm saluatis. Istū aūt puerū sic conceptuz extrahit de ventre matris nutrientes vite carnis t iubilās in pensis mortificatiōe carnis cū paruulo vagiente. Pauptas aūt illū pānis involuit. humilitas ꝺo ia psepio reclinat. Et iste tres virtutes sunt quasi tres optime obstetrices. Sz o religiose si istū paruulū in te natum vis nutrire⁹ t fouere: attēde q̄ est involuendus reclinandus custodiendus. leuandus. lauandus. deducendus t cibandus. t ad hec oīa querēde sunt nutrices gratiose ꝺgineo. q̄ est ꝺginitatis filius. i. speciose ꝺtates. Et eludēde aūt sunt rugose vetule. i. inueterate malicie. q̄ a malo ocplo tenellū parvulum solēt fascinare. Iste aūt bone nutrices non debēt esse sole: q̄ ꝺtutes cōsociank in charitate. Ait enī ppba p⁹. cxliij. Adducentur regi. f. nato. ꝺgines in pluroli. vt. f. seruāt seculo officio. post eam reginā que xp̄m ꝺ spūssancto genuit. debēt ergo esse gemine ad oīa officia. Primo aūt inuolucā⁹ est paruulus: sed non nisi mūdis pannis. Ferant igit due puelle pānos mundos. Una pannos abluat q̄mitteno⁹ q̄ eos q̄tidie lauabit. t hec est ptritio q̄ dic. Lauabo p singulas noctes lectū meū. lachrymis meis ꝺ stratū meū rigabo. ps.vj. Altera pānos extendit vt deficcēnk ad soles. t hec est cōfessio. q̄ abscondita pducit in lucē di. Dirī ofitebor aduersuz me iniustitiā meā dño. &c. ps.xxxij. Scōo ad reclinandū puerū due se offerūt. vna lectū parat. t hec est sancta meditatio q̄ sternit cor: floridū scripturarū t cantat eis spōsa. Lectulus noster floridus. Cañ.j. Alia puerū reclinat. t hec est charitas q̄ iesum amplexat brachijs amoris. t inter sua suauissima vbera facit eū dormire di. Fasciculus myrrhe dilectus meus mihi inter vbera mea cōmorabit. Cañ.j. Tertio ad puerū custodiendum due se offerunt. Una eū custodit a strepitu intrinseco. t hec est tranquillitas q̄ claudit cubiculū. t si modicum q̄d sinistruz audierit dicit. Quis eo tu qui clamas t inquietas reges. s. Reg.xxvj. Altera eū custodit ab incursu extrinseco. t hec est emulatio q̄ nihil sinistrum sinit intrare in tota domo cordis vel cor⁹. Que si viderit oculū. aurē vel aliquem sensum aliquid ap portare nociuuz clamat. Filij mortis estis vos. q̄ non custodistis ꝺm vr̄m regem. s. Reg.xxvj. Danc.b. Petrus clauicularius regis nostri locat ostiariū multo meliorem q̄ illa qui inuenit i domo principis sacerdotū. Jo.xviij. Et magis sollicitā q̄ illa q̄ purgāt tristicum Jdoseth: obdormiunt. ij. Reg.iiij. Quis est inquit. b. Petr⁹ q̄ nobis noceat si boni emulatores fueris. s. p. c. iij. Ānima mea pancloca ad tanuum cordis si vis xp̄m custodire. q̄ vnra sicut infernus emulatio. t lāpades eius lampades ignis atq; flāmarū Cañ.viij. Quarto ad puerum leuandū due se offerūt. Una eum erigitat t euoluit quotiens sonuerit horologiū amoris. t hec est sollicita deuotio que singula mysteria voluit t ruminat. q̄b⁹ q̄si pannis involut⁹ est puer nr̄ iesus q̄ amictus est lumine sicut vestimēto. ps.ciij. Renela oculos me⁹ t ꝺsidē. mira. de le. tua. Deuotio nāq; est ferue⁹ mentis revoluens aīam in xp̄m. Unde ppba ait p⁹. lxij. Deus deus me⁹ ad te de lu. vigil. Sitiuit in te aīa mea. q̄ multiplr tibi caro mea. Altera ꝺo cū alloquit. Sy non nisi de legitima licentia ipsius. t hec est attenta oīo que dicit. Pone labia mea apies &c. ps.l. Ymō aūt vos estis dulcis puulo. t iō postea simul cantant deuotio t oīo. Exurge quare obdormis dñe

erurge t ne repellas in finez. ps.xliij. Quis to ad puerū balneandū due se offerūt. vna balneū parat. t hec est pietas. q̄ videns lachrymantē puerū. t audiēs ei⁹ ploratū edu cit aquā calidā abāditer de fontib⁹ cordis sui. di. Alia mea liq̄facta est vt dilect⁹ locus tuus est Cañ.v. Et nō solū aq̄ abluit: sed vngūento ungit t ait. Factū est cor meū tanq̄z cera liquescēs. ps.xxj. vñ illi dicit psulus. Odor vngūentoz tuoz̄ super oīa aromata Cañ.iiij. Altera ꝺo puerū tenet t hec est pseuerātia q̄: tādiu tenet donec sibi placuerit in hac lachrymarū valle in aḡ nr̄e miserie balneari dicens. Tenui illū nec dimittā. Cañ.iij. Sexto ad puerū deducēdū due se offerūt. Una eū gestat dicēs eū paulo. j. ad Cor.vj. Glorificate t portate deum in corpe vro. t hec est obediētia nō coacta q̄ a posteriori supra dorsum portat onera ꝺtra cor. sed materna t voluntaria que filiū a parte anteriori portat supra pectus delitio se inter brachia. t sic vult portari psulus nr̄ iesus di. Pōe me vt signaculū supra cor tuū. t sicut signaculū super brachiū tuum. Cañ.viij. Altera precauet ne gerula offendat ad lapidē impatiērie. t sic leda t paruula q̄quacūq; occasiōe. et hec est circūspectio q̄ iugit clamat obediēti iusto. Qui se existimat stare videat ne cadat. s. ad Cor.x. Cañ.ij. Age ergo he due deducētes puulū. Incipit aūt obediēta iubilās in operib⁹ t dicit. In manib⁹ portabūt te. Et respōdet circūspectio pessima ab exteriozib⁹. ne vngz offendas ad lapidē pedem tuū. ps.xc. Septimo ad puerū cibandū due se offerūt. Una eū pascit. t hec est mia. que mēbra eius reficit. Unde ipse dño ait Mat.xxv. Esurivi t dedistis mihi manducare &c. t subdit. Quāmū eni vni ex minimis meis. i. mēbris. meis fecistis. mihi fecistis. Nec ramē nō de fursum cibo porcoz imitatrix Coyn. sed de simila delicatissima imitatrix Abel parat pocentū. deinde in manu pueri ponit pomum cantās. Omnia poma noua t vetera dilecte mi servani tibi. Cañ.vij. Altera ꝺo cum lactat t portat. t hec est manuetudo. que de cordis vberibus dulces sermones eliquat Nonne inquit sapiens. ardorem refrigerabit ros: sic t verbum. Eccli.xviij. Dec dicit paruulo. Dabo tibi vbera mea. Cantic.viij. Et iterum. Dabo tibi poculum ex vino condito. Cañ.viij. Ipse aūt puer respondet si. Favus distillāns labia tua: mel t lac sub lingua tua. Cantic.iiij. Istis autem nutricibus officiū suū dulciter explētibus. t nūc reclinātibus nunc erectātibus. nunc pascēntibus. nunc deducentibus. &c. in spūali tripudio enutrit⁹. puer iesus crescit etate sapiētia t gratia coram deo t hominibus Luc.ij. Et tunc dicere possumus illud Esaie. Paruulus nat⁹ est nobis. t filius datus est nobis. Loquēdo aūt de xp̄o ad litteram dico q̄ licz ipse dño iesus hodie fuerit paruulus. quantū ad etatem matrē staturam. familiā. pomū. lectum. cibū. t vestimentus Potest tamē dici q̄ fuit paruulus triplici alia ratione. Primo: quia offensus de facili potest placari. vr. ē. ditimus. Qui enim ante diserat tanq̄ implicabilis. Ezechiel. vij. Nō parcet oculus meus super te. t nō misereb⁹. modo dicit Esaie. xl. Predicate annum placabilem dño. Secūdo q̄ emendo faciliter decipi potest paruulus. vnde aliquando p vno pomo dat totā suā hereditatē. Olim autem dev regnum suū valōchare vendebat. quia nulli⁹ ipsum emere poterat nec p aliqua grauī penitentia nec p̄o morte aliqua: sed modo dat ipsum regnum p̄o calice aque frigide. Matthei.x. Immo etiam p vna bona voluntate. Unō inquit ps.ix. Desiderium pauperum exaudiuit dñs. Ideo deum quodāmodo decipimus: quia eius regnū quasi p̄o nihilo abeo obtinemus. Unde ps.lv. dicit deo⁷ p̄o nihilo saluos facies illos. Et de beatis in figurā iterū ait. P̄o nihilo habuerūt terrā desiderabilem. Tertio ꝺ paruul⁹: quia ad instar paruuli debet a nobis spūaliter concipi per bona propositā. t postea parturiri p bona opa. vt predixim⁹ iuxta prealleg̃atam auctoritatem Esa.xxvj. A facie tua concepimus &c. Sed multi sunt qui aborsum faciūt: quia bonū ppositū ad op⁹ non perducūt. iuxta illud Esaie. xxvj. Venerunt filij vsq̄z ad partum: t vir⁹ non est pariendi Debz quoq̄z nutriri per perseverentiam. t ideo cuilibet fideli dicit deus pater illud Exodi. ij. Accipe puerum istū t nutriri mihi. Debet etiam portari per patientiam iuxta illud Ecclesiastici. vj. Subtice humerum tuū t porta illam. sez sapientiam que xp̄us est. Si enim spūs saluatorem portauerimus per deuotionem in hoc seculo: ipse nos ab angelis suis portari faciet in celuz perēniter regnaturos cū eo qui est benedictus in secula seculoz̄. Amen.

F Quare xp̄o nat⁹ fuerit paruulus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pars octaua huiꝰ sermononꝫ qꝫ Mariale appellaf. in qua tractaf de benedicte matris dei purificatiõe. Dec aũt pars propꝛio ac pticulari nomine dedicatio sancti sanctoꝝ nuncupaf. Sermo. j.

Amẽ ad reuela

tionẽ gentiũ. Luc. ij. Vodie sacrosca mater eccl'ia. summa cũ veneratiõe ⁊ reuerentia ac honoꝛe solẽnitatẽ devotissimꝫ purificatiõis imaculate ꝯginis matris dei ac redẽptoꝛis nr̃i festiuis laudibus venerar. q̃ obtẽ congruum videf vt ⁊ nos ꝓoli ei⁹ devoto mẽtis affectu de tãta festiuitate memoriã recolamus. Cũ qꝛ inquit pbs. s. Ethi. q̃ sermões inq̃rendi sunt ꝑm materiã de q̃ sunt. tũc em̃ sufficiẽter dicef si ꝑm sabiecta materiã dicef. Jdeo licz de taz celleberrima solẽnitate sermocinari me ineptũ videã. rñ ꝓ modulo ingenij mei aliq̃d eloqui amore ciusdẽ pissime ꝯginis de scissima ipsius purificatione conabor. Bit em̃ Leo papa in ꝑmone de dñica infra octauã natiuitatis dñi. Nõ adest nõ tacendi vbi ouꝝ difficultas fandi. Maxime aũt ad predicandũ de hac festiuitate me induxit diui Amb̃. dictum in lib. de virginitate q̃ ait. Talis fuit Maria vt eius vita oĩum sit disciplina. Unde nõ est vilatenus dubitandũ q̃ q̃dcuꝝ pegit: ⁊ maxime cũ puulũ filiũ suũ in tẽplo pntauit. cũ ingẽti mysterio ⁊ ꝓ oĩm hoim eruditione pfecit. Ipsa nãq; fuit lumẽ qꝫ gẽtib⁹ i tenebris cecutiẽtib⁹ solẽ iusticie dei filiũ reuelato facie contemplãdũ ostẽdit. De cuius purificatione quatuoꝛ cõsiderationes faciemus.

Prima dicef illuminationis.
Scõa causationis.
Tertia dubitationis.
Quarta vo appellabit purificationis.

Pars ꝑma huiꝰ sermonis que dicitur illuminationis.

Quare cãdele accense hodie ponũt.

Qre intelligere desiderãt mlti, quare ecclia ordinauit q̃ isto festo purificatiõis ꝯginalis portent candele i manib⁹ accẽse. ꝓter quod hec festiuit ab eisdellaria appellaf. ⁊ aũt statuit hoc fieri in annũciatione q̃ est tã magna festiuitas ⁊ maioꝝ ista: nec etiã in assumptiõe que est maioꝝ oĩm virginis festiuitatũ. Nõ etiam in natiuitate eiusdẽ sed solũ in purificatione. Unde em̃ eis q̃ soltes in assumptione deberẽt potius portari cãdele accẽse, ad significãdum q̃ sicut in celis illo die a tota curia celesti cũ hymnis ⁊ canticis ge laudibus honoꝛata est. sic et in terris honoꝛari debeat. Uũ q̃ plures moveñt nomine re rñ videtes in pñti solẽnitate ꝓfuere plebẽ ad ecclias. ⁊ cũ luminaribꝰ ꝓcessionaliꝫ pergentẽ. Quibꝰ vt tute admiratiõis eẽ tollatur, ⁊ devotiõe potiꝰ q̃ admiratiõe leitenẽ satisfacere cupiens dico q̃ q̃rupliꝫ rõne hoc cõuenientissime ecclia ordinauit. Primo ꝓpt remouẽdã erroneam ꝓsuetudinẽ. scõo ꝓpt ostendendã ꝯgiã puritatẽ. tertio ꝓpt colendã hodiernã pñtationẽ. quarto ꝓpt nr̃am ĩstructionẽ. Quo ad ꝑmã rõnẽ dico q̃ vt refert autoꝛ rõuaꝫ dũc ꝓ. Roma idolatꝛ ni q̃n cultuꝛis idoloꝝ dedita erãt. de quoꝝ numeꝛo in q̃tũ annũ in kls februarij ad honoꝛem Pani, febꝛue mꝛis Martis. quẽ deũ belli appellabãt. lustrabãt vicẽ tota nocte cũ cereis et facib⁹ accẽsis. vt eis filiũ eis de hostibus victoriã daret: cuiꝰ genitricẽ tantis laudib⁹ ꝑconijo efferebãt. Et illud spociũ dicebãt lustrũ. Unde canit eccl'ia. Lustris sex q̃ iam peractis. Ser em̃ lustra fiũt. rrr. annoꝝ. Nam spaciũ. v. annoꝝ appellaf lustrum. vt in auc. ḃ ꝑsti. ĩno. ꝑsti. in medio col. vi⁹ ⁊ not. l. ea si q̃s nec cãm. §. penultꝛ. ff. si cerpe. ⁊. l. ites querit. §. si impleto. ff. loca. Jta eodẽ etiã mẽse sacrificabãt Plutoni q̃ dicebãt Febꝛuꝰ. ⁊ reputabãt ab eis oĩm̃ inferni vt ipse cũ ceteris diis ĩfernoꝝ ꝓpitiaretur aĩab⁹ dãnatoꝝ. Cui etiã offerebãt hostias soleñes: ercubãtes cũ laudib⁹ in tẽplo cum cereis accensis. Arbitrabãt etiã romani sequẽtes quoꝝdã poetaꝝ fabulas. marito me Ouiꝺ. in. iij. de fastis. ⁊. v. Meraꝫ. q̃ in ꝓncipio huius mensis Pluto de vibe tulerit Proserpinã ob eius formositatẽ. quã fecit deaꝫ. vade cereꝰ mater eius ⁊ cognatꝛi cũ facibus eam questerũt in nocte in mõte etheꝫa qui est in Sicilia. in quo ꝺr esse porta inferni. ꝓpter q̃ mulieres romane bis diebus festꝰ luminaꝝ ererebant Et istã historiam vel verius fabulã repetentes vibẽ romanã cũ facibus luminarib⁹ circũibant. Quos abominabiles ergo eis considerans Gregoꝛius papa. simul ⁊ cognoscens q̃ difficile est ꝛesistere consuetudini que assimilatur nature. vij. Ethi. Unde ꝓsuetudo dicef alteꝛa natuꝛa. vt ait glosa in. l. j. ff. ad macedo. ⁊ de postu. l. j. §.

bestias. ⁊ de acquiꝛe. do. l. naturale. §. in his. ⁊ de libe. ⁊ posthu. l. si q̃s posthumos in ꝑin. ⁊ instit. de re. di. §. cernens. vbi glo. Aduertẽs q̃ ꝓdictas hereticas ⁊ diaboli cas superstitiões adhuc eẽ recẽtes in ꝓplis xpianis rõne assuefactiõis: q̃s oportebat ingenio sub iugo xpi flecti pia cautela: statuit hũc diẽ cũ certis bñdictis ⁊ pcessiõe solẽni per orbẽ terrarũ ad honoꝛẽ brissime ꝯginis marie mꝛis dñi iesu xpi dei nostri celebꝛari q̃ non fuit rapta a Plutone deo infernali. sed suscepta in spõsam a deo omnipotẽti ⁊ eterno q̃ fecit celũ ⁊ terram. nec fuit mꝛ martis dei belli: sz illis q̃ solus est vere deꝰ q̃ fecit pacẽ eterni pris sui cũ hoste. Remãsit ergo eadẽ solẽnitas pcessiõis et illuminatiõis. sed alia fit intẽtiõe q̃ pri⁹. Fit em̃ ad significandum ꝓ pulcherrima atq; lucidissima dei genitrix fuit illud lumẽ q̃ orbẽ vniuersum p filiũ suũ illustrauit.

Ut oĩs ꝯginis puerꝛitatẽ. Ut virginis puꝛitas.

Scõo hoc fuit ordinatũ ꝓpter oĩdẽdã ꝯginis puerꝛitatẽ. Quia em̃ brissima virgo semꝑ fuit pura. munda. clara. ⁊ immaculata volẽs ecclia hãc suã puritatẽ ⁊ operum claritatem oĩdere. ne aliq̃s deceptus vocabulo purificatiõis crederet eã aliq̃n fuisse maculatã. statuit vt oẽs cũ cereis accensis nõ mortuis eã honoꝛarẽt. volẽs ꝑ lumen significare ꝓ ipsa virgo benedicta fuit tota splẽdida ⁊ luminosa int⁹ ⁊ foris. Intus ꝑ puꝛã ꝺsciam ac sinceritatẽ ⁊ sanctã volũtatẽ quã ꝓ̃cta semꝑ habuit cũ deo. Exteriꝰ ꝺo ꝑ oĩmodã sanctitatẽ. Unde de ipsa fulgentissima mꝛe dei dicere possumus illud Apoca. j. Facies eiꝰ sicut sol lucet in fortitudine sua. Tertio hoc institutũ fuit ꝓpter recolẽdã hodiernã pñtationẽ. Sicut em̃ declarabit i pte vltima huiꝰ sermonis. hodie cor ꝓprie pntatus fuit dño iesus in templo. Tibi statuit ꝛtuoꝝ festissimi hoies: qui cum laudib⁹ ⁊ iubilo ac luminaribꝰ ipm̃ honorabãt. s. Maria ⁊ Joseph. Symeon ⁊ Anna ꝓphetissa. q̃ oẽs cũ aliis etiã adoranes ꝛẽuerẽter ipm̃ dñm nr̃m iesum xpm: qꝛ non est veriste q̃ sanctꝰ ille senex esset solꝰ q̃ beata virgo in tẽplo pntans filiũ suum dedit illũ in vlnas eius. Hoc igit ecclia representans facit ꝓcessionẽ cũ cereo accẽso qui in manibus portaf. per quẽ significat ipse dñs iesus. qui hodie ad templũ est portatus. Tria em̃ sunt in cereo accenso. s. cera licinius siue stupinũ ⁊ ignis. que significant tria que sunt ⁊ erant in xpo. Cera em̃ significat carnẽ xpi sine cõmixtione ⁊ corruptione viri. Licinium vo album in cera latens significat aiam xpi purissimã. ⁊ omni sanctitate candidissimam in corpoꝛe latentẽ. Ignis vo siue lumen significat diuinitatẽ xpi quia vt ꝺr ad Hebꝛ. xij. Deus ignis cõsumens est ⁊ sepe legif apparuisse in igne vt in rubo. Exoꝺ. iij. Et in columna ignis. Exo. xiij. Item descendit in igne super mõtem Synay. Exo. xix. Et ideo inquit quidam versificator. Danc in honoꝛe pie candelaz porto Marie. Accipe p̃ceram carnem de virgine veꝛã. Bombicis puritas animam poptime notat. Per summe lumẽ deitatis tolle cacumẽ Quarto hoc fuit institutum ꝓpter nr̃am instructionẽ. Jn hoc em̃ instruimur q̃ si volumus ante deũ esse purificati ⁊ mũdi tria nobis sunt necessaria. s. fides vera actio bona ⁊ ĩtẽtio recta. Duo ꝓma. s. fides vera cũ opatione bona significanꝫ ꝑ candelã in manu accẽsam. De q̃bꝰ inq̃t Greg. in quoꝺã omel. Ille se credit q̃ exercet operando q̃ credit. Sed hic est notandũ q̃ tria sunt q̃ custodiũt candelaz ne extinguaf. s. quando absc̃ꝺit a vento aliq̃s cãdelis associat. ⁊ ei sufficiens pabulũ ministrat. Qui ergo nõ vult extingui absc̃ꝺat a vento laudis humane. aggregef ⁊ vniat cõgregationi sancte. ⁊ habeat pabulũ oꝝ omis ꝺtinue. Tria quoq; sunt q̃ impediũt ne cãdela extincta reaccendaf. s. remotio humectatio. ⁊ grossi corꝑis interpositio. Multi ergo sunt qui nõ accẽdunt siue q̃ ꝑdicatoꝛibꝰ nõ appꝛopinquant nec adiũgunt. Deut. xxxij. Qui appꝛopiquãt pedibꝰ eiꝰ accipiũt de doctrina illi⁹. Siue q̃q̃s delitiaꝝ humectantuꝛ. s. ad Cor. ij. Animalis homo nõ pcipit que sunt spũs dei. Siue q̃ amoꝛ terꝛoꝝ in eis interponitur. Mat. xiij. Sollicitudo seculi isti⁹ ⁊ fallacia diuitiarum suffocant verbum. Sciendũ est etiã q̃ sicut candela sine lumine dicitur mortua. ⁊ lumẽ ꝑ se sine candela non bene lucet: sed mortuũ esse videt. ita ⁊ operatio sine fide ⁊ fides sine bona operatione mortua est. Jaco. ij. ⁊. c. fertur. ⁊. c. sicut vrgeri. ⁊. §. opponiꝫ. j. q. j. ⁊ de pe. di. ij. c. si enim. ⁊ di. iij. c. querat. §. illud autẽ. ⁊ de sacra vnctione. c. vnico. §. quia. vo. Ad quod applicari potest illud quod dicũt iuriste. s. q̃ nõ sufficit fides nisi ꝓbate artis experientia subsequat. l. j. ceteꝝ ꝓin. ff. de pẽ. inspi. ⁊. l. j. C. de decre. abꝛ. lib. ⁊. l. j. in. j. colũna. C.

Ut moꝛaliꝫ instruere mur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

de iusti. cõdi. cõ. Per licinii aũt significat
interiora recta que stat intus in anima sicut
licinium in candela. Nam aliqñ fit opus
quod aperta videt bonũ. ⁊ est de se de ge-
nere bonoꝝ. sed ꝓpter malã voluntatẽ nõ
est meritoriũ. imo vitiosum. puta si mulier
pauptate crucíaret ⁊ tu de tua substantia
ei puideres. hoc quidẽ est de se bonũ. ⁊ ab
extra videt laudabile ⁊ meritoriũ. est enim
opus mie. Sed si tu hoc faceres mala intẽ-
tione. vt scz per hanc elemosynã eã trahere
possis ad ꝑsentiendã pcõ. vel vt vanã glo-
riam cõsequaris ab aliis totum hoc opus
esset ad demeritum. Ecce ergo q̃ intentio
bona requirit. vt scz oĩa opera tua facias
amore dei ⁊ cũ intẽtione bona. ⁊ hoc modo
portabis candelam accensam in manibus.

Vodie triplici de causa cãdelas deferim⁹.

Pro maiori etiã declaratione ꝓdictoꝝ
dicere possum⁹. q̃ cãdelas in purificatiõe
deferim⁹ rõne virginis. cpi ⁊ nri. In virgi
ne eñ fuerũt quattuor ꝓrogatiue que per
cãdelã intelliguñ. Prima est ꝙ ingressas in
carne. q̃ significat ꝙ ceteram q̃ apes gere
rant sine corruptiõe. De ipsa aũt dicit Esa.
vij. Ecce virgo cõcipiet ⁊c. Secũda est puri
tas in mente: que significat per licinii can
didum intus in cera occultatum. De ipsa
nãq̃ dr ꝓs. xliij. Oĩa gl̃ia eius filie regis
abintus. Tertia est sanctificatio in vtero. q̃
significat ꝙ hoc ꝙ ille cãdele sanctificanꝰ
⁊ bñdicunꝰ. De ipsa etenim dr ꝓs. lxv. San
ctificauit tabernaculũ suũ altissimꝰ. Quar
ta est claritas inuestiatiõe. q̃ significat p
lomẽ. De q̃ dr Sap. iiij. O q̃ pulchra ẽ casta
generatio cũ claritate. Secũdo candelã
deferim⁹ rõne cpi. Candela enim hec signifi
cat xpm rõne ꝓpositionis ⁊ cõsumptiõis.
Quoad primũ dico ꝙ in cãdela accẽsa sũt
tria. s. cera. licinium. ⁊ lumẽ. vt. ã. etiã dicim⁹
⁊ in xpo est tripler substã. s. caro. sine semine
gñata. Vñ ps. ꝓs. xxi. inqr in persona xpi.
Factũ est cor meũ sicut cera. s. in gñatiõe.
sed liquescẽs in passione. Secũdo est ibi licii
nium. i. ala candore innocẽtie decorata. in
ets illud Sap. vii. Candor est lucis et erne
⁊c. Tertio ibi est lux. i. diuinitas luminosa
iuxta illud Jo. j. Erat lux vera ⁊c. Et sicut
ignis vnit cere mediante licinio. sic diuini
tas vnita ẽ carni mediãte aĩa. De his aũt
tribus dicit Cañ. v. Dilectꝰ meꝰ candidus
est. s. per candorẽ mũdicie. ⁊ rubicundus. s.
per fulgorẽ diuinitatis. electus ex mi
libus ꝙz propter incorruptionem cornis.

Tcio xpo significat p candelam ratione xpi
cõsumptionis. sicut enim candela accensa se ipsa
tota glumit in nostrũ seruitiũ. sic xpc totũ tulit per
se cõsumpsit in nrm obsequiũ. Nã consumꝰ candela
pstit carnẽ suã p vulnerationẽ ⁊ attritionẽ.
Unde Esa. liij. dr. Iose vulneratꝰ est ꝓpter
iniq̃tates nras. ⁊ attritꝰ ꝓpter scelera nra.
Cõsumpsit etiã sanguinẽ p totalẽ effusio
nem. Unde angeli admirãtes dixerunt ei
Esa. lxiij. Quare rubrũ est indumẽtũ tuũ
⁊ vestimenta tua sicut colcantiũ in torcula
ri. Cõsumpsisse quoq̃ dr animã per tristi
ciã ⁊ dolorẽ. Vñ Mat. xxvj. ipe ait. tristis
est anima mea vsq̃ ad mortem. Prem con
sumpsit vitã corporalẽ p abstinentiam.
Unde in persona eius dr Esa. xxxviij. Pre
cisa est velut a texente vita mea. Consum
pstit etiam substãm rpalem vsq̃ ad denuda
tionẽ. Unde de spoliatibus cum in morte
ipe ait ps. xxj. Diuiserũt sibi vestimẽta mea
⁊c. Tertio ꝓncipalr cãdelas deferim⁹ rõ ꝓpter
ne nostri. Per cãdelã enim accẽsam significa
tur q̃ debem⁹ habere vitã sanctã ⁊ romam ꝓ-
pleclarã. Primo aũt vitã sanctam faciunt
bona opera fides recta ⁊ intentio sincera.
Operatio bona significat p ceram. quia sicut
cera mediante rore celesti gignit. sic bona
operatio a deo tm̃ habet iustra illud ad Phi
lip. ii. Deus est q̃ operatur in nobis velle ⁊ ꝑfice
re. p bona voluntate. Fides aũt intelligitur
per lumen. Ut enim cãdela sine lumine non
lucet. sic nostra operatio sine fide deo non
placet. iuxta illũ ad Heb. xi. Sine fide im-
possibile est placere deo. Tertio do recta
significat per licinium quod est occultum ⁊ can
didũ ⁊ luminis baiulũ. Sic enim intrinseca no
stra debet esse occulta. Unde Greg. in quadã
homel. ait. Sic aũt fit opus i publico vt tri
nitio maneat in occulto. Debet etiã esse
cãdida. i. pura iuxta illũ. Mat. vj. Si ocu-
lus tuus fuerit tuus corpus tuũ lucidũ
erit. debet q̃s esse luminis baiulo. q̃ do opa
nostra coram deo pnare. ⁊ ab eo remunera
tionẽ expectare. de quo Mat. vj. inqr salu
ator. Et pr tuus q̃ videt in abscõdito reddet
tibi. Secũdo p candelã significat fama pre
clara. Candela enim accẽsa lucet. abscõdita
nõ emittit splendorẽ: ⁊ extincta fetet. Sic
aũt quidã feruẽtes i viro ⁊ lucidi in doctri
na. q̃ sunt velut cãdele accẽse. ⁊ de singulo
rum dicit ꝓtest illud Jo. vj. Ipse erat lu
cerna ardens ⁊ lucens. ante dñm. Alij do
sunt contenti habere bonam vitam tm̃. et

abscõdit su i doctrina. ⁊ isti sunt sicut can
delia abscõdita. facientes ꝑtra dictũ saluato
ris qui ait Luc. xi. Nemo accẽdit lucernam
⁊ abscõdit eam sub modio ⁊c. Sunt etiam
alij q̃ nec ardent nec lucẽt: sz ferunt p mala
opa. Et isti sunt sicut cãdela extincta. que
quidẽ nõ lucet. sed fetet. Et de istoꝝ fetore
dicit Esa. xxxiij. De cadaueribus eoꝝ ascẽ
det fetor. Anime enim pcatoꝝ sunt cadavera
quia sunt mortue. iuxta illũ Eze. xviij. Alia
q̃ peccauerit ipsa morietur. c. si habes. xxiij.
q. iij. c. pctm̃ enim est mors anime. Et de tali
bus cadaueribus ascẽdit fetor p malũ exem
plũ. Nos ꝙ illos nõ imitari debemus ser
mone illu i quod admonet saluator Mat.
v. dñi. Sic luceat lux vestra coram hoibus. vt
videãt vestra bona opa. ⁊ glorificẽt patrem
vestrũ q̃ in celis est. Et tunc poterimus di
gne intereſſe cãdelarũ pcessioni in hac fa
cratissima die. Dec est enim illa solẽnitas tã
tis decorata mysteriis tant sz honoribus
sublimata. qn̄ do ꝙs ꝓpria debẽt deuotio
ne celebrare. Unde Augu. in quodã sermone
inqr. Celebrem⁹ ergo die festũ non hũane
deuotionis sed diuine dignatiõis nõ iuxta
meritũ sz eternitatis. nõ informatiõis: sed
reformationis oĩs nostri iesu xpi. hec ille.
Ad pcessionẽ quoq̃ populi cũ pfunda
humilitate ⁊ deuotissima meditatione inces
dere debes. recogitãdo dignationẽ altissi
mi dei. qui hodie puulum ad templũ portari
voluit. vt nos magnos in celesti faciat fe
licitate. Considerãdo insup ꝙ p hãc pcessi
onẽ repitam⁹ tã salutiferũ magnũq̃ sa
cramentũ. Summa q̃ cũ reuerentia ⁊ bone
state debeo associare bñdictã dei matrem
ad templũ incedentẽ cũ illo suo pulcherri
mo. xl. dicrũ gigãtello i brachijs atq̃ illum
cũ ea eterno patri ꝓ tori⁹ mũdi salute of-
ferre. Candelas etiã bñdictas magna cum
deuotiõe in domibus suis debẽt singuli cu
stodire. Ad audiendã quoq̃ ꝓdicationẽ de
tã celeberrima festiuitate debẽt oẽs cũ pu
ritate cordis ⁊ aĩe mũdicia accedere. ibi de
bent mũdi ⁊ puri esse ab omni pctoꝝ im
mũditia quãtũ humana fragilitas patit.
qui purissime ⁊ immaculate dñinis purifi
cationes volũt ꝓpis declarare. Eisdemus
cẽsi ꝙ si aliqñ indigꝰ loquat de aliqua re
cellẽti ac nobilissima ꝑsona. illi dr ꝙ puꝰ
vadat ad lauandũ os suũ. Omnes ergo qui
volunt de hac purissima dñgine loqui ꝓpꝰ
debẽt mẽte ⁊ labijs esse mũdati. Unde qui
libet pctor sentiẽs in se aliqua pcti immũ
ditiã dr dicere illud Esa. vj. Vir pollutus la
bijs ego sum. ⁊ in medio ppli polluti la
bia habẽtis ego habito. Deinde rogare dr
dñm̃ vt mittere dignet seraphin de celis q̃
tangẽs labia iniq̃tatem auferat ⁊ pcordia
emũdet. quo de tã excellentis regine puri
ficatione digne valeat predicare.

Quare pueri debent efferri i templũ xl. die

Pars scda huius ꝙmonis q̃ dr causatiõis
Ro expeditiõe huius ptis querit
p qua de causa deus ordinauerit
preceptum cerimoniale ꝑsenta
tiõis pueri in templo quadrage
simo die natiuitatis eius. qõ ba
bet Leuiti. xij. Ad qõ respondent exposito
res ibi. ꝙ hoc fecit multiplici de causa. Pri
mo vt p hoc intelligat ꝙ sicut corpus pue
ri q̃draginta dieb⁹ in materno vtero orga
nizat. ⁊ q̃dragesimo die aĩa corpori infun
dit sicut in templũ. vt inquit Augu. in lib.
lxxiij questionũ. ⁊ Alexã. de ales in tertia
pte summe in tractatu de sctificatione bte
vgĩnis. q. vj. ⁊ glo. or. sup Leuit. xij. c. ⁊ de
b etiã tractat legiste i. l. gallus. i ꝑn. ff. de
lib. ⁊ post. ⁊ canoniste. v. di. i ꝑn. Ita q̃dra
gesimo die a natiuitate puer in templũ ma
teriale dño debet ꝑsentari. Secũdo vt sicut
aĩa post quadraginta dies corpi infusa sta
tim per culpam peccato maculat. sic puer
quadragesimo die templũ ingrediens per
hostias ab ipsa macula amplius expietur
Tertio ꝙm Fran. de may. in ꝙmone ꝑsenta
tionis solennitatis. vt dek intelligi ꝙ sicut in
quadraginta sunt quattuor. ⁊ decẽ: ita illi
qui volunt templũ celeste ingredi. debent
decẽ ꝓcepta cũ fide q̃tuor euangeliorũ ꝑse
cte seruare. Quia do corpus femine organi
zatur in octuaginta dieb⁹. et octuagesima
die aĩa corpori infundit ꝙm ꝓdictos doctos
reos. Ideo ꝙm preceptum predictum legis
puella debebat ꝑsentari in templo octua
gesima die. Sciendum ergo ꝙ quãdo mu-
lier pepererat masculũ: efficiebatur immũ
da septẽ diebus a consortio hoim̃ ⁊ ab ing
ressu templi. post septem autem dies effi
ciebatur mũda quoad consortiũ hominum
sed quoad ingressum templi remanebat im
munda vsq̃ ad quadragesimum diem in
quo presentabat filium in templo ⁊ purifi
cabatur. Si do peperisset feminã remane
bat immunda quoad cõuersationem hoim̃
⁊ quoad ingressum templi. xliij. diebus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

post quos efficiebat munda quo ad hoim puerperationē. remanebat aūt immūda quo ad ingressum tēpli vsq; ad. lxx. dies in quo

Oz corpis femine mietatis ganizatur.

pūtabat filios in tēplo. t purificabat. Et ō corpis ola habent Ieuiti. xj. Causas aūt q̄re deus voluit tantā esse differētiā in organizatiōne corpis femine t pueri. t infusiōe alie eorū assignant doctores vbi. ō. Prima est qa rps assumptus erat carnē in sexu virili. iō vt ipm honoraret. t ampliorem sibi grām faceret. voluit vt citius formaretur. t mater citius mundaret. Scōa vt q̄m mulier priusq; peccauit q̄s vir. t fuit causa pcti viri. vt in c. Adā. de pe. dist. vj. Vñ Eccli. xxvij. ōz. A muliere initiū factū est pcti. t p illā oēs morimur. t p cōsequens deū plus fatigauit qui pr̄is malis opibus fatigatur iuxta illud Esa. xlij. Seruire me fecisti in pctis tuis. t pbuisti mihi laborē in iniq̄tatibus tuis. Sicut erūne et ab erūnis viri dupliciter sunt exteri? in mūdo. Vñ inq̄t glo. ordinaria sup Leuiti. xj. q̄ tota maledictio. Adā data est sup Euam. Et vltra ei addidit dns. In dolore t erūmna paries &c. Ita etiā duplicarent eis erūne in vtero. Tertia cā est. vt ōnderet q̄ semp mulier debz esse subiecta viro. Jō noluit eā dns ante virum formare. nec eqliter: sed post in duplū.

Pars tertia huius sermōis que dicitur dubitationis.

Oō virgo non indigebat purificatione

On merito hic q̄r̄i pōt nunqd̄ bta v̄go indigebat purificari?

Et respondet fm oēs doctores sup euāgelio hodierno. et btūs Tho. in. iij. pte summe. q. xxxvj. q̄ non. Unde dico q̄ nō indigebat nec ratione sui partus. nec rōne pl̄is. nec ratione legis. nec rōne mysterij siue significatiōis. Primo non indigebat rōne sui. nihil esset purificak nisi immūdū: sed ipa tota erat purissima. tota sanctissima t tota mūdissima. Siquidē spūssanctus sctificauerat eius mentē. iurta illud Luc. j. Spūssanctus supueniet in te. Filius dei sctificauerat eius ventrē. Ideo et dictū fuit vbi. ō. t. virtus altissimi obūbrabit tibi. Pater vocelestis sctificauerat eius ventrem. t mentē. iuxta illud pō. xlv. Sactificauit tabernaculū suū altissimus. Secdo nō indigebat purificatione rōne pl̄is. quia in filio nulla fuit impuritas. sed oīmoda sanctitas. In ipso nāq; fuit triplex natura. s. diuinitas vera alia lucida. t caro immaculata. Vñ Bap. vij. ōz. Lūdor est lucis eterne. quoad alam lucidā. t speculū sine macula. quoad carnē immaculatā: t imago bonitatis dei. quoad diuinitatē verā. fm quā filius dei est imago dei p̄is iuxta illud Col. j. Qui est imago dei inuisibilis. Qō etiaz nō indiguerit purificatione rōne pl̄is p̄z. Nā vas plenū flore ameno t repletū balsamo. ac pfusum solari radio nullā ex his immūdiciā cōtrahit. sed efficit magis purū t magis odoriferū ac magis lucidū. Tertio nō indiguit purificatione rōne legis. ler enī purificationis posita Leuit. xij. c. tria supponebat scz fractionē v̄ginitatis. vnde dicit mulier q̄ significat femina fractionē in cōcipiendo t pariendo. Supponit etiā seminū cōmixtionē. t ideo ōz. si suscepto semine. Tertio supponit assimilationē. vt scilz filij sint filiis parentibus in natura. Ideo ōz pepit masculum. Ista aūt tria in v̄gine nō fuerūt. Nam in ea nulla fuit fractio v̄ginitatis. sed ppetua illibatio. quia fuit v̄go ante partū. in partu. t post partū. Ibi etiā non fuit seminū cōmixtio. qz nō cōcepit ex seminū cōmixtione: sed ex mystico spiramine. t ideo ad hanc legem nō tenebat in qua ipsa non cōprehendebat. Qū enī aliqua lex dat sub cōditione. nō obligat nisi illos quos tangit illa cōditio. vt ait Fr̄ācīscus de may. vbi. s. Cū q̄ler dicat. Mulier si suscepto semine pepit masculū imūda erit &c. Concludit q̄ bta v̄go q̄ nō peperit suscepto semine non fuit immūda. qz obligatio sub conditione nō ligat ante impletā conditionē. l. cedere die. ff. de. s. fl. l. legata. ff. de condi. t de. l. j. C. de cōdi. inser. c. de illis. t. c. verū. ex de condi. appo. t nota. in. c. non solū. xxxj. q. vlt. Dicit ergo glo. sup Leuit. xij. c. q̄ Moyses ipū dei cognoscens q̄ beata v̄go debebat cōcipere t parere filiū sine seminis susceptione. t consequēter non fieri immunda mysterialr addidit. Si suscepto semine &c. quasi diceret. Nemo intelligat hāc obligationē immūditie attrahēde cōprehendere matrē filij dei. quia ipsa nō cōcipit nec pariet filius de semine suscepto sed de spū sancto. t idcirco immaculata permanebit. De quo Bern. in quodam sermone inquit. Putas enī q̄ dicturus Moyses mulierē q̄ peperisset filiū imūdā esse nō timuerit super matre dñi blasp hemiam irrogare? Et idcirco p̄mittit. Si suscepto semine aliōn si non pariturum preuidisset sine semine

Ler pl̄ificationis nō cōp hendebat mam.

v̄ginis: q̄ necessitas erat de suscepto semine facere mentionem? Pater q̄. q̄ ler illa matrē dñi nō includit q̄ nō suscepto semine filiū pepit. hec ille. Vñ inq̄t. Frā. de may. in. 5mone occurrētis solēnitatis. In institutiōe huius sacramenti clare pphetauit Moyses q̄ v̄go erat paritura sine virili semine. t sic isti? sacramenti institutio infert v̄ginis partū cā dicit. Si suscepto semine peperit masculū &c. Nā q̄n dr in alia lege vl pacto aut p̄missiōe vel iuramēto apponit cōditionem: p hoc dat intelligere q̄ casus ille q̄nq; eueniet. vel saltē euenire posset sine tali conditione alioq̄n illa cōditio frustra t in vanū esset apposita. Exēplū de lege habem? Exo. xx. vbi deus dedit legem Si quis occiderit primū suū cū hac conditione q̄ hoc fecerit p industriā. ab altari in quit meo euelles eū. Ista aūt cōditio apposita dat intelligere q̄ aliqs erat occisurus t non p industriā. t ille non erat euellendus ab altari. vt ibi pat̄. Exēplum de pacto habem? .ij. Reg. iij. vbi David fecit pactū cū Abner principe militie ppli Israel cum hac cōditione q̄ redderet ei vxorem suam michol. Ex quo dedit itelligere q̄ aliter poterat euenire factū pactū. t ideo dixit. Nō videbis aliter faciem meā. Exēplū promissionis habemus Iosue. xx. vbi caleph promisit dare filiā suam vxorē cū hac conditione scz si aq̄ caperet ciuitatē quaz expugnabat. quia notū erat q̄ poterat dare sine tali cōditione. t ideo posuit cōditionē. Exemplū iuramēti habemus p̄s. cxxxj. vbi dr q̄ deus iurauit Dauid dare regnū sempiternū filijs suis: si custodirent legē suā. dās intelligere q̄ aliter esset si cōditio nō euenisset Deus ergo q̄ dixit q̄ Moysen. Mulier si suscepto semine peperit masculū &c. dedit intelligere q̄ q̄q; mulier esset paritura masculū semie nō suscepto. aliter frustra addidisset. si suscepto semine cum via naturali aliter parere non posset. Sicut nō pōt videre sine oculis aptis. nec ambulare sine motione pedū. hec ille. Nos autem dicere possumus ex mente ipsius doctoris. q̄ hec locutio diuina de muliere pariente p̄tinet duo scz vnū affirmatiuū ex verbis eū dicit Mulier si suscepto semine peperit masculum erit. Aliud ho negatiuū virtualiter cōtinet scz si mulier nō suscepto semine pepit masculū: nō erit imunda. Quo ipposito dico q̄ si pdicta locutio negatiua que in affirmatiua virtualiter includit nō fuisset verificabilis. dei verbū quod p Moysen dixit fuisset ridiculosum. sicut ridiculosa esset p̄missio si q̄s princeps diceret subditis suis. si quis ambulauerit sine pedibus. vel locutus fuerit sine lingua vl viderit sine oculis: dabo. tibi centum. Et iō vt sacra dei scriptura nō dicatur ridiculosa posuisse cōcludendum est Moysen diuino spiritu illuminatū de cōceptione t parturitione purissime virginis in p̄dictis verbis pphetasse. que sine virili semine concipiēs immūda fieri nō debebat. Et ideo venerabilis Beda super Lucam ait. Si legis ipsius verba diligenti? inspexeris: pfecto repies q̄ ipsa dei genitrix sicut a cōmixtione virili: sic a legali iure fit immunis. Nō enī omnis mulier pariens. sed ea que suscepto semine peperit designatur immūda. rituq; legis docetur esse mūdāda. ad distinctionē scz illi? que v̄go concepit t peperit hec ille. Lir etiam expositor vbi. ō. ait. Reuera non incūbebat necessitas v̄ginis sacre vt dies purgationis ei? expectaretur. que cum ex spūsancto concepisset carnit coniugio. Tertio nō fuit in filio v̄ginis tm̄ assimulatio nature humane. sed fuit etiam ibi sublimitas nature diuine. Virgo enī, peperit filiū t sibi similē quantū ad natura hūanā: t sibi dissimilē quantū ad naturā diuinā t iō obligatio legalis in ea locū hr̄e nō potuit. Quarto nō indiguit purificatiōe rōe mysterij siue significatiōis. Ler enī p̄cepit vt puer die. xl. t puella de. lxx. ratione assignata in pte p̄cedenti in tēplo p̄tarek. scz qz vsq; ad illō tps organiz ek corpis t infundit aia. Sed istud mysterij siue significatio non habuit locū in tpo. qz in eodē instanti cōceptiōis sue fuit plene organizatū corpus ei?. t aia eidē corpi infusa. t vtrūq; scz aia t corpus diuinitati vnitū fuit. t statim pfect? deus t perfect? hō fuit fm offes doctores catholicos. marie Aug. in li. de fide ad Petrum. t Grego. sup Cantica t Alexandrū de ales in. iij. parte summe. i tractatu de sanctificatione v̄ginis. t Nicolaum de lyra super Hieremiā. t Fr̄ācīscum de mayro. super Lucas. t Richardū de media villa in. iij. sententiarum distin. ij. arti. j. q. iij. Ergo nulla indiguit purificatione ipsa immaculata mater ei? Maria.

Pars quarta huius sermonis que dicit purificationis.

V Quare voluit purifi cari.

Octe aliq̃ dicet. Cū vt. ſ. pba tā eſt briſſima ꝙ non idigue rit purificatiõe. nec filꝰ ei⁹ pre ſentatiõe: quare voluit iſtā cerimoniā purificatiõis ⁊ pſen tationis obſeruare? Ad qđ rñdent doctores pdicti marie btūs Iho. ⁊ Frā. de mayro. vbi. ſ. ꝙ b rationabiliter fecit. Nos aũt dicere poſſum⁹ ꝙ xv. de canſis hoc egit. Primo rõe hūilitatꝫ Decebat eñ vt ꝙ ꝑpter hūilitatem ſuā electa fuerat mater dei ſubderet ſe legis cerimonijs. nec pre aliꝭ ſe oñderet ſingularē qđ fuiſſet ſtignū ſuphie. ſꝫ cū ceteris mulierib⁹ ſe hūiliter cõformādo filiū ſuū imitaret. de quo Ber. ait. Qui ſine pctõ eſt nõ dedigñatur peccator reputari. Vñ ides Ber. ſ. ſer. purificatiõis inqt. Putas nõ poterat animus virginis cõmoueri ac dicere Quid mihi opus eſt purificatiõe? Cur ab ſtineã ab ingreſſu tẽpli cuiꝰ vter⁹ neſciens virum facꝰ eſt templū ſpũſancti? Cur nõ ingrediar tẽplū q̃ pepi templū dñi? Nihil in hoc cõceptu. nihil in parta impurū fuit nihil illicitū. nihil purgandū. nimirū cum proles mea iſtā purgationē venerit facere delictoꝝ. Vere o btā virgo non habes cām nec tibi opus eſt purificatioue. Sed nunꝫ quid filio tuo opus erat circūciſione? Eſto inter mulieres tanꝫ vna illarū. Nā ⁊ filꝰ tuus ſic eſt in medio pueroꝝ. Nec eñ hūilitas nõ ſolū er parte matris fuit. ſed etiaꝫ er parte filij q̃ ſimiliter legi ſe ſubijcere voluit. In natiuitate eñ habuit ſe vt pauper hõ. i circūciſione vt paup ⁊ petõr ⁊ hõ. ſed hodie vt paup. peccator ⁊ ſeruꝰ. pauperem eteñ ſe oſtẽdit i eo ꝙ pauper oblationem elegit. petõr in eo ꝙ ipe cuꝫ matre voluit expirari. ſeruꝰ ẽo in eo ꝙ baptizari voluit nõ ꝑpter culpā pargādā. ſed ꝑpter ei⁹ ma rimā vtilitatē oſtẽdendā. Vnde ille. Sicut aũt mater dei dedit nobis exẽplū hũilitatis et cõtatis dū voluit aliꝭ mulieribꝰ eſſe cõſita etiā dedit exẽplū pauptatis. vbiq̃ eñ regina celi pauptatē ſnauit. vt patꝫ i ſuo cõiugio. qꝫ nõ fuit deſpõſata imperatori ſed paupi fabro. Ꝛrē in ſuo puerperio. in quo nõ habuit rerũ abundantiā ſed magnā penuriā. In ſuo ãꝫ nutrimento. qꝫ fleut dicit Diero. colo ⁊ acu victũ acq̃rebat. vñ ſe et ſaluatorē mũdi nutriebat. In ſuo etiaꝫ offertorio hodierna die pauptatis exẽplum dedit. qꝫ oblationem humiliũ ac vtiliũ perſonarũq̃ pauperũ obtulit. Sic̃o hoc

egit rõne approbationis. vt. ſ. approbaret legẽ veteris teſtamẽti hoc ꝓcipientẽ a deo eſſe datā ꝓtra hereticos q̃ dixerũt eas datā ꝓdiſſe a diabolo. ⁊ hãc rationẽ tãgẽs Orig. ut habet in q̃dã homel. mãr. Vbi ſunt q̃ deum legis negãt a rpo fuiſſe in eua ꝓdicatũ. an putã dũ eſt q̃ filiũ ſuũ boꝝ dei ſub lege inimici fecit quã ipe non dederat? In lege enim Moyſi ſcriptũ eſt qđ ſequit. Quia oẽ maſculinũ adaperiẽs vuluã ſcrm dño vocabitur. hec ille. Tertia rõ dicit obſeruationis vt legis. Licꝫ eñ puncepꝰ ſit ſolutus ſuis legibꝰ ſuntꝫ l. princeps. ff. de legi. tñ decet eũ legibꝰ viue re. l. digna vox. C. eo. tit. l. ex perſe. to. C. de reſt. n. q. vij. c. nos ſi incõpetẽter. ⁊. c. cõſtituimus. ⁊. c. ideo. §. his ita rñdet. xxv. q. j. ⁊. c. tuſtũ eſt. ſr. di. ⁊. c. cũ oẽs. de conſti. ⁊. ff. qđ quiſq̃ in. per totum. maxime in. l. j. vbi dr Quis aſpernabit ides ſus ſibi dicꝰ qđ ipſe alijs dixit vl fecit: qđ ꝺs in alterius perſona nã equũ eſſe credidit: id in ſua qꝫ ꝑſona valere patiat. Ideo rpꝰ voluit ſuare legem quã ipe dederat. ſꝫ ad eã nõ teneret ꝑ natã ſuã. nec mater eius ꝑ ſui grãm. qꝫ augſto er grã imperatoꝛ gaudet ꝓuilegijs etc. d. l. ꝓnceps. Femie eñ cozuicãt radius maritoꝝ. §. ſi xo. ⁊ alꝰ aliegatur. §. hec tractatꝰ in auꝝ. de cõſu. ⁊. l. femine. ff. de fena. ⁊ hãc rõnem ꝑbam⁹ dicto eiſdem ſaluatoris nr̃i qui inqt Mat. v. Nõ veni ſoluere legẽ ſed adimplere. Quarta rõ dr verificationis vt ſcꝫ ſignificarent ea q̃ ꝑdixerant ꝑphete de ꝑpetuatione rpi in templo. maxime Aggeꝰ. vbi ipſe dr inqt dꝰ. Adhuc vnã modicã eſt. ⁊ ego commouebo celũ ⁊ terrã. ⁊ veniet deſideratus cũctis gẽtib⁹. ⁊ implebo domũ iſtã glia ſcꝫ tẽpliꝫ Salomonis. Item Dañ. vñ. inquit ꝑpheta. Aſpiciebã ego in viſiõe noctis. et ecce in nubib⁹ celi q̃ſi filꝰ hominis veniebat. ⁊ vſq̃ ad antiquũ dierũ puenit. ⁊ in cõſpectu eius obtulerũt eũ. Pũ. quoq̃ ꝓs. ⁊ cecinit dicens. Dño in tẽplo ſuocto ſuo ſcꝫ veniet. ⁊ Malach. in. ꝑdicũ fuerat. Statim veniet ad templũ ſanctũ ſuum dñator quẽ vos queritis. ⁊ angelꝰ teſtamenti quẽ vos vultis. Quinta ratio dr exculatiꝛ. Et ei⁹ nis ſcs ne tempore ſue ꝓdicationis iudei ſe culpare poſſent ⁊ dicere rpo. Doctrinam nouã tuam nolumus accipe. quia diſſimilis eſt legi. patrib⁹ noſtris. ⁊ legis traditiones nõ obſeruas. Vt ergo eis omnes cauſas obloquendi ⁊ reſiſtendi auferret: voluit legis cerimonias obſeruare. Et hãc rationẽ tãgit

T vt figura ceſſa ret.

beatꝰ Tho. in. iij. pre ſum. q. xxxvij. Secunda rõ dr liberatiois. Ut eñ dei filiꝰ nos liberaret a iugo ꝓceptoꝝ cerimonialiuꝫ legis antiquæ: voluit ipſe eã cũ matre ſua ꝓfecte adimplere: Et hãc rõnem tãgens venerabilis Beda i ſer. feſtiuitatis hodiernæ inquit. Ut nos legis vinculo ſolueremur ſicut rpꝰ ita ⁊. b. Maria legi eſt ſpõte ſubiecta. Intantũ aũr eſt lex purificatiõis ablata. ꝙ mulier ſi vult põt eadẽ hora qua filiũ pepit intrare tẽplũ dei vt ei grãs referat. ⁊. ſi mulier. de ꝑſe. diſt. v. ⁊. c. j. de pœn. poſt par. Doc etiaꝫ eſt illud qđ inqt Paul⁹ Gal. iiij. di. Miſit deus filiũ ſuũ natum ex muliere factũ ſub lege: vt eos qui ſub lege erãt redimeret. Beatꝰ Tho. in. iij. parte ſum. q. xxxvij. ar. iij. addit dicẽs. Et vt iuſtificatio legis in ſuis mẽbris ſpũaliter impleretur. Nã ꝓpter hoc ipm voluit hoſtias legales ꝓ ſe offerri q̃ erat vera hoſtia. vt ſiguram veritati ꝓiungeret. ⁊ ꝙ veritatẽ figura approbaret. hec ille. Et ergo lex purificationis ⁊ purationis terminaret. voluit ipſe ad eã venire. Nã ſicut experientia videm⁹ aduenire luce ceſſant tenebre. ⁊ aduenĩẽte ſplẽdore ſolis recedit vmbra. ⁊ tra ad typica. i. figuratiua purificatio. Sicut eñ in circũciſione xpi euacuata eſt lex circũciſionis. ⁊ mutata fuit circũciſio in baptiſmũ ſic nãc in purificatione innocentiſſimi xpi ⁊ puriſſime matris eius euacuata fuit illa purificatio antiqua. Vnde Aug. in quodaꝫ ſermone ait. Dñs quidem ſuſcepit circunciſionem ablaturus ipſam circũciſionẽ. ſuſcepit vmbrã daturus lucẽ. ſuſcepit figurã im pleturus veritatẽ. Ipſe eſt nobis legẽ dedit. hec ille. Xp̃s nãq̃ nobis verã purificationẽ attulit. i. fidẽ. iuxta illud Act. xv. Fide purificãs corda eoꝝ. Et ergo rpꝰ ille vere purificãs cordã eoꝝ. Et ergo rpꝰ ille vere purificatiõi finem imponeret, ⁊ h anouam ac nobiliorẽ. ſ. fidem induceret voluit purificari. hinc eſt ꝙ patres de ceteris nõ tenenꝫ ad ſolutionẽ illaꝫ antiquarũ ſolutionũ ꝑ filiꝫ. nec matres ad purificationẽ vel tẽpli ingreſſionẽ. nec filij ad illam redẽptionẽ de qua i ſequẽti ſermone dicetur qꝫ rpa oſa abſtulit vñ merito honorandus ⁊ glif. candꝰ eſt. Dicit Aug. in q̃dã ſer. Quãſo igitur fratres chariſſimi nõ adoret puerũ ⁊ nouiſſimũ initiũ ⁊ finẽ. Quis iquã nõ adoret eũ ꝙ quẽ aſpirauit dies et fugate ſunt vmbre: nonꝰ eñ ẽ imperator: vt abſolueret petõr. Dñs namq̃ ieſus tribuit nobis magnã ſpẽ ꝙ carnem quã ſuſcepit. magnã grãm. magnã ꝙſolationẽ. hec ille.

Septima rõ dr occultationis. ſ. diaboli. Nã ſicut inquit Aug. in. de trini. Diabolus multa põt virtute ſue nature. a qbus tamẽ ꝑpbidef diuina drute. vñ tute ſue nature poterat diabol⁹ cognoſcere matrẽ dei non fuiſſe corruptã. ſꝫ ẏginẽ remãſiſſe. phibit⁹. tñ eſt a deo cognoſcere modũ part⁹ diuini. Nã in infantia xpi oportebat ipedire malicia diaboli. ne eũ aeri⁹ pſeq̃ref qñ rpꝰ nec pati diſpoſuerat. nec dtutẽ ſuã oſtẽdere volebat. ſed oĩb⁹ alijs ifantib⁹ ſe ſilem exhibere. vñ Leo papa in ſer⁹. Ep̃lie ait, ꝙ magi inuenerũt Ieſus ãtrate puũ. aliene opis indigẽtẽ fandi impotẽtẽ. ⁊ nulla ab humane infantie ꝙalitate diſcretũ. Cũ ergo btã ẏgo venit hodierna die i tẽplũ vt purificaret occultatã fuit diabolo ꝙ ipa eẽt mater dei. Octaua rõ dr abiectiõis ne. ſ. rpꝰ ab infidelib⁹ abijceret tanꝫ illegitime natus vñ Ambro. ſup Lu. di. Quid iudeis. qđ hes rodi poſſet aſcribi: ſi natus er adulterio videret⁹ ꝓſequi. Nã de natis er adulterio dr i. c. ſi geno. lvj. di. de tali cõmixtione meretriciꝫ exiſtimãũ eſt degenere populos ignobiles ⁊ furẽtes libidine fore. ꝓcreandos ⁊ ad extremũ vniuerſaꝫ plebẽ ad deteriora ⁊ ignobilia vergentẽ. ⁊ nouiſſime nec bello ſeculari fortẽ. nec ſtabilẽ. nec honorabilem hoib⁹. nec deo amabilẽ eſſe ꝓteruam hec ibi. Propterea ẏgo btã hodie offert filiũ ſuũ i tẽplo vt approbet er lege ꝙ non ẽ nat⁹ ex fornicatiõe. Nona rõ dr defenſionis. vt. ſ. defenderet. be. ẏgo ne occideret. Nã er parte matris ſue erat de ſtirpe Aaron. vt dictum eſt in. ij. pte principali huius opis. ſer. ſ. pte. ij. Virgo aũr de ſtirpe ducer dotali, ꝑpter ſtupriũ occidebat. ſicut ſcriptũ eſt Leui. xxj. ſili⁹ Ym legẽ. lapidabat nõ ſolũ illa q̃ iã erat deſpõſata, vel nupta. ſꝫ etiã illa que i domo patris cuſtodiebat vt ẏgo qñq̃ nuptura. Dr eñ Deut. xxij. ſi nõ. eſt in puella inuẽta ẏginitas. lapidibꝰ obruẽt eã viri ciuitatis illi⁹ ⁊ morief. qñ nefariũ fecit in iſrael vt fornicaret in domo ꝑris ſui. btã igit virgo maria hodie venit in tẽplũ vt ſe reddat immunẽ ab hac pena. ne. ſ. a iudeis tanꝫ adultera occideret. Decima ratio dr deteſtationis. deteſtãdus eñ erat error hereticoꝝ q̃ male de humanitate xpi ſenſerũt, maxime Deluſiq̃. q̃ dicere pſumpſit

V Ut diabolus ſterius celaret

Ne a iudeis ab iiceret.

Ne vt adulteꝛa occideretur

Vt hereticꝰ furarer tur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

matrē xpi a Ioseph post partū fuisse cognaliter cognitam. hoc enī derogat dignitati sanctitati matris dei que ingratissima videret si tanto filio cōtenta nō esset. et si ingnitatē q̄ i ea miraculose pseruata fuerat spōte pdere voluisset p carnis pcubitum. Deceptus etiā fuit error manichei. q̄ dixit. xpm nō vere sed fantasticē corp⁹ habuisse. Hoc enī derogat dignitati pfone assumētis. q̄ enim sit veritas. nō decuit vt i ope ei⁹ aliq̄ fictio esset. Reprobandus etiā fuit error Valēriani: q̄ dixit xpm attulisse corp⁹ celeste. q̄ sic nō saluaret veritas humane nature in xpo Refutant aūt hi errores p hoc q̄ btā ẏgo fuit vera mater xpi. vt hr Mat. s. vñ in capitulio cyrilli approbatis i ephesina synodo dr. q̄ si ẏgo nō cōfitet. b. virginē genuisse pm carnē verū deū. anatema sit. et Ro. ix inātapls. q̄ ex iudeis est pm carnē xps q̄ est sup oīa deꝰ bndict⁹ in secula. Nō est aūt ex iudeis nisi meditāte. b. ẏgine. Jō hodie ipa pūtat ipm in tēplo tanq̄ ei⁹ vera et naturalis ac digna et imaculata mr. detestans

Et tem plū sci ficaret, suprādictas erroneas opiniōes hereticoꝝ. Undecima rō dr sctificatiōis. s. tēpli. vñ Aggei. ii. post ꝓphetiā suprascriptaꝝ de aduētu xpi in tēplū subditur. Et magna erit glia domꝰ istius nouissime plꝰ q̄m prime. et infra Et dse ista bndicaꝝ ꝛc. Malach. ḡ. iii. post suprascriptā ꝓphetiam subdit. Ppe est ignis cōflāns et q̄si herba fullonū. et sedebit cōflāns et emūdans argētū. et purgabit filios Leui. Sicut ergo vt sctificaret baptismum Jobis venit ad baptismum. vt ingt Piero. Aug. et Chryso. sup Mat. Ita vt sctificaret tēplū voluit in eo pūtari. vñ Greg. nisi nemo sup Luc. ait. Qui terrene ꝓtagia corrupte le nō sensit. nō indigebat in tēplo sctificari

O Propter mysticā significationē. Nā Aquil. tri. c. pcipit. vt illi q̄ possent offerret agnū sil et turturē siue colūbā p filio vel filia. q̄ ẏo nō sufficerēt ad offerēdū agnū. offerret duos turtures aut duos pullos colūbe. Xpo ergo q̄ cū duos esset. ꝓpter nos egen⁹ factus est. vt si ivinopia diuites essem⁹. vt dr. n. ad Co. viij. p se paupē hostiā offerre voluit sicut et in ipa natiuitate pānio suo legit et relinat in pcepto. Voluit aūt de istis aliis duob⁹ p se oblationē offerri ꝓpter eoꝝ significationē. Turtur em̄ quia est auis loquax predicationē et confessionē fidei significat, quia ẏo est animal castum significat castitatem. et quia est solitarium animal significat cōtemplationē. Colūba ẏo est aial mānsuetū et simpler. vñ significat mānsuetudinē et simplicitatē. Quia aūt est animal gregale significat vitā actiuam. Vtrōq̄ aūt istoꝝ animaliū ꝓpter cōsuetudinē gemēdi pentes sanctoꝝ luctus denegnat. Sed turtur q̄ est solitariꝰ significat oratiōnum lachrymas. Columba ẏo q̄ est gregalis significat publicas orationes ecclesie. Utrōq̄ aūt animal duplicatū offert vt sanctitas sit nō solum in anima sed etiā in corpore. Et hec oīa ꝓbant per dicta sanctoꝝ expositoꝝ pentis euāgelij simul illa ꝓpositā. Dicit em̄ Beda in homel. Hostia aūt hec pauperis erat. ꝓcepit q̄ppe dīus in lege. vt q̄ possent agnū ꝓ filio aut filia offerre. et turturē siue colūbas offerrēt. Qui ẏo nō sufficiebant ad offerēdū agnū: duos turtures vel duos colūbe pullos offerrēt. Ergo dīus cū duos esset paup fieri dignat est. vt nos sua paupeate diuitiarū suarū donaret esse participes. Cyrillus ẏo ait. Eudendus est aūt quid hec oblata insinuāt. Nimirum loquissima est turtur in anib⁹. at colūba est animal mansuetū. talis aūt factus est ergo nos salnator: mansuetudinē pfecte colēs et vt turtur orbē alleuit: replēs horrū suum ꝓpria melodia. Occidebat ergo turtur et columba vt ipe p figuras nobis pādat passurus in carne. p vita mūdi. hec ille. Et Beda vbi. s. dicit. Vel columba simplicitatē turtur indicat castitatem. quia et colūba simplicitatis et castitatis amator: et turtur: ita vt si cōiugem casu pdiderit: nō vltra aliam querere curet. Merito ergo turtur et colūba dīo offerunt in hostiā. q̄ simpler et pudica fidelium ꝙuersatio est illi iustitie sacrificium gratū. Athanasius aūt addit. Jdeo ẏo bina iussit offerri. q̄ hoīe assistēte et ofa et corpore duplum a nobis poscat deus castitatē. s. et mansuetudinē nō solum corpis sed etiā anime. alioquin erit hō fictor: et hypocrita gerens in regumentū occulte malicie innocentiā apparentē. Beda ẏo vbi. s. etiā dicit. Cū aūt vtrōq̄ omis ꝓpter ꝙsuetudinē gemendi pentes sanctoꝝ luctus deleguet. in hoc tū differūt. q̄ turtur solitarie, columba aūt gregatim volare consuevit. et ob id iste secretas orationū lachrymas. illa publicos ecclesie conuentus insinuat. Vel

columba q̄ gregatim volat actiue vite frequentiā demonstrat. turtur vero q̄ singulariter gaudet speculatiue vite culmina desiderat. Et q̄ ea ne vtraq̄ conditio accepta esset hostis cōsulte Lucas vtrū turtures an pulli colūbaꝝ ꝓ dño sint oblati non distinxit. ne vnus alteri viuendi ordinē pferret. sed vtrumq̄ sequendum doceret. hec ille.

D Nota lizano, oblatio num: Per oblationes ergo que fiebāt in tēplo in purificatiōe. significabat oblatio quam facere debēt qui volūt intrare tēplū celeste. Ut em̄ sepe suprādictū est oēs debebāt offerre aut agnū aut duos turtures vl duos pullos columbaꝝ. Bta aūt ẏgo nō obtulit agnū vel q̄ paupcula erat. vel quia verus illā agnū dei offerebat q̄ abstulit pcta mūdi. vt dr Job. s. Illi ergo offerētes agnū in gredient templum celeste q̄ deo offerūt in nocentia. turtur illud pa. rry. Ego aūtem in innocentia mea ingressus sum: redime me et miserere mei. Et isti dicunt diuites vt ait Ybgo cardinalis sup Lucā. quia redēptio

Colum bā offe rant. alie viri diuitie ꝓprie. Prouer. xiij. Illi ẏo offerētes turturē intrant celeste tēplū qui vitā sequunt cōtemplatiuā. Sed illi offerūt columbā et ingredient tēplū paradisi qui deuote vitā ducūt actiuā. vtraq̄ autem auis bina ponit: q̄ et vtraq̄ hz gemitū pro cantu et vita cōtemplatiua hz habere duplicē oculū. vnū ad cōtemplandū et desiderādum celestia. et aliū ad videndum et despiciendū terrena. Et similiter vita actiua hz hz duplicē actū animi scz vnū erga se ad sui gubernationē. et alium erga ꝓximū ad illius edificationē. Utraq̄ etiā vita debz habere duplicē gemitū pm Greg. Nā contēplatiua debet habere gemitus amoris q̄ sit pro desiderio patrie celestis. et gemitus denotionis quit sit ꝓ cōsideratione dulcedinis. Similiter et actiua vita debet habere duplicē gemitū. vnū cōpunctionis p pctis ꝓpriis et aliū cōpassionis p pctis vel contēplatiuax peragens vitam dicere possit illud Thren. s. Multi sunt gemitus mei. Deinde gemitu aūt amoris exponi potest illd Cā. ii. Fulcite me floribus. stipate me malis q̄ amore lāgueo. De gemitu ẏo dolōnis illud Rom. viij. Spūs postulat nobis gemitib⁹ inenarrabilib⁹. De gemitu aūt doloris ꝓ pctis ꝓpriis exponitur illud ẏo. xxvij. Rugiebā a gemitu cordis mei. De dolore ẏo cōpassionis primi illud

Thren. s. Oēs porte eius destructe. Jdeo sacerdotes eius gemētes. Tredecima rō dr pūrationis. quā ponit Arbanasius sup Lucā dicens. Sed q̄n a paternis aspectibus latuit dīus. aut q̄s locus est cipit ab eis impio vt ibi existendo semot⁹ a patre sit nisi afferat hierosolymā et introducat in tēplū: Sed forte causa nri hmōi scripta sunt. Sicut em̄ nō gra sui hō facta est et circūcisus in carne sz vt nos p gratiā faceret deos. et vt spūaliter circūcidamur sic ꝓpter nos sistitur dño vt discamus deo pūrare nosipsos. Beda q̄s ybi. b. ait. Post trigesimū aūt et tertiū circūcisiōis diē dño sistitur mystice insinuās neminē nisi circūcisum vitijs dñicis dignū esse conspectib⁹ neminē q̄z nisi mortalitatis nexib⁹ absolutā supne curiaꝝ gaudia posse pfecte subire. b. ille. Decimaquarta rō dr instructionis. vt sez nos instrueret q̄ si volumus temꝑ plus eternū supne patrie introire debem⁹ nos renouare. q̄ renouatio figurat per aliā in tēplo deo offerēda. Vñ sciendū q̄ in veteri testamento precipue fiebat oblatio de ser generib⁹ aialiū. de tribus volatilib⁹ que sunt passer. turtur et colūba. et de tribus gressibilibus. que sunt bos. ouis et capra. ad demonstrandū peccati reatū. Deus enim creauit hoīem innocentē. q̄ si in innocētia pstitisset: nō fuisset necesse ipsum aialium sanguine expiari. nec ꝓpriā sensualitatē et carnē mactare: q̄ significatur in aialium morte. Sed postq̄ cecidit oportuit ipsum redimi p immolationē agni immaculati. et p pretiū sanguinis iesu xpi. vñ p sacrificia illoꝝ aialiū nō auferebat pctā: sed significabat immolatio iesu xpi. Et p illa sacrificia instruebat hō immolare suā sensualitatē seu bestialitatē sui ꝓpi desiderii. et quoad pctā spūalia q̄ designant p aues. et quoad pctā carnalia q̄ p bestias denotant. Nā hō i statu innocētie habuit ser sez sagacitatē quo ad intellectū. rectitudines quoad iudiciū. bonitatem q̄ad volūtatē. strenuitatē quo ad effectū. sobrietatem q̄ad victū et mansuetudinem quoad cōuersationē cū alijs. Sed p pctū oīa ista pdidit Cecidit em̄ a sagacitate in hebetudinem. a rectitudine in obliquitatem. a bonitate in maliciam. a strenuitate et fortitudine i segnicie et timiditatē. a sobrietate i ingluuie. et a mansuetudine i furorē et crudelitatē. Renouari ergo dz hō ab hebetudie in sagacitatē p solici

Ut dis ceam⁹ nos ꝺo pūtare

Q Ut nos instrue ret.

In inocentia fuit hab buim⁹.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tudinē vigilātie. Ideo offerebat passer, vt habef Leui. xxiij. Et ppter hoc ps. ps. cj. inqr. Vigilaui: ⁊ factꝰ sum sicut passer soli tarꝰ in tecto. Renouari etiā dꝫ ad rectitudinē p simplicitatē. ⁊ cō offerebat colūba. Leuit. xij. Et ppter hoc dr inqt saluator Mat. x. Estote simplices sicut columbe. Renouari etiā dꝫ ad bonitatē p dilectionem sinceram ⁊ cō offerebat turtur qō est aīal fidele ⁊ diligēdo. Et ppter hoc dr in euāgelio hodierno. Obtulerūt par turturū. Renouari etiā dꝫ ad strenuitatē p obedientiā. ⁊ cō offerebant tur boues. vituli ⁊ vacce. q̄ sunt aīalia obediētia. vñ Prouer xiij. dr. Vbi nō sunt boues plene vacuū ē. Renouari etiā dꝫ ad sobrietatē p austeritatem pnitonie. ⁊ cō offerebant capre siue hedi. q̄ sunt aīalia habētia pilū ⁊ cibū aspez. ⁊ ppter hoc dr Cān. iij. Capilli tui sicut greg capraꝝ. Renouari etiā dꝫ ad māsuetudinē p tolerantiam. ⁊ cō offerebant oues siue agni q̄ sunt aīalia māsuetissima. Et ppter hec dicebat saluator discipulis suis Mat. x. Ecce ego mitto vos sicut oues i medio luporū. Decima quinta rō dr purgationis. q̄ em vt inquit apls Rom. xv. Quecunq; scripta sunt ad nostrā doctrinā scripta sunt. Ideo debem⁹ scire q̄ saluator noster voluit simul cū matre sua ad purificationem ire vt nobis mīs nuarer. q̄ si ipse q̄ fuerunt sine crimine vos luerūt purificari: multo magꝫ nos petōres ⁊ maculis oc vitioꝝ immūditijs inuoluti debem⁹ purgari. ſ. intꝰ ⁊ extra. Intus em dꝫ volūtas purificari ab oī mala affectiōe iuxta illō ps. lxxvj. Exercitabar ⁊ scopebaꝫ spūs meꝰ. Ite intētio ab oī duplicitate. iuxta illud Jaco. iij. Purificate corda vestra duplices ālo. Ite ratio ab oī pnrbatione Sicut em in aqua turbida imago nō lucet sic rō turbata verū nō videt. Jō Prouerb. xv. dr. Auser rubiginē de argēto. ſ. pturbationē ab alo. ⁊ egredietur vas purissimū. ſ. rō erit clara ⁊ pura. ⁊ Eze. xij. inqt deus. Purissimas reddā aīas eiꝰ. Ūde em dr aquam purissimā reddit q̄ rōnē turbatā claraꝫ ⁊ pacificā facit. Sicdo debem⁹ purificari extra quantū ad omēs sensus corpis exteriores. Nā debent purgari oculi ab illicita visione. vñ ps. dicebat deo ps. cxviij. Auerte oculos meos ne videant vanitatē. Ite aures ab illicitoꝝ auditōe. iuxta illō Eccli. xxviij. Sepi aures tuas spinis: ⁊ noli audire linguā nequā. Ite os a puā locutiōe dicente apostolo Eph. iiij. Omnis sermo malus de ore vestro nō pcedat. Ite manus ab illicita opatione. dicēdo cū ps. ps. xxv Lauabo inter innocentes manus meas. Ite odoratꝰ a laudibus odoratiōe. iuxta illō Amos. vj. optimo unguēto delibuti ⁊c. Ista aūt oīa purgāda sunt a negligētia ⁊ torpore. iuxta illō Eccli. vij. de negligentia purgate te cū paucis. Debem⁹ quoq; purificari opib⁹ pietatis. Misericordia em ⁊ elemosyna purgat pcā. vt dr Tob. xij. ⁊ Prouer. xv. scriptus est q̄ per misericordiā ⁊ fidē peccata purgant. ⁊ Luc. xj. ait dns. Date elemosynā ⁊ ecce oīa mūda sunt vobis. Sicut enim aqua extinguit ignem: ita elemosyna pctm. Eccli. iij. Ite p confessionē fit ista purgatio. Unde vt dr j. Macb. iij. templum purgatū fuit p Judam ⁊ socios eius. Judas ꝛo interpretat confessio. Erudeamus ergo esse taliter mūdati ab oī vitio vt de nobis verificari possit illō Judic. xvj. Purificati obtulerūt sacrificia. ſ. simul cū purissima ſgine que hodie obtulit p nobis filiū suū in tēplo. Qui est bñdict⁹ in secula seculoꝝ. Amen.

De eadem intemerate virginis purificatione. Sermo. ij.

Uscepimus deꝰ

misericordiā tuaꝫ in medio tēpli tui. ps. xlvij. In sacra scriptura aliqñ accipit tēplum pro tēplo spūali. de quo inquit apls j. coꝝ. iij. dr. Nescitis q̄ templum dei estis vos. ⁊. vj. eiusdē epistole. c. iterum ait. Nescitis q̄ mēbra vestra templum sunt spūs tus sancti q̄ in vobis est? Et ij. Coꝝ. vj. etiā dicit. Vos em estis templum dei. Super omnes aūt electos beatissima dei genitrix virgo est templū diuine maiestatis. Unde de ipa merito intelligi possunt ꝟba ppheta. De quo tēplo etiā intelligi spūaliter potest illud qō inquit deus. iij. Regum. ix. dr. Templū qō sanctificaui nomini meo ppsiam: Sed hec quia de q̄busdam hodie verificatum est illud. ij. Paralipo. xxiij. Dereliquerūt tēplū dñi dei sui. Et illō. ij. Esdre j. Polluerūt templū sanctū dñi. Et illō ps. lxxviij. vbi ppheta inquit deo. polluerunt templuꝫ sanctū tuum. Quidam enim non solum dereliquerūt deuotionem quam habere renentur erga beatā virginē Mariaꝫ sed etiā eā blasphemāt. ⁊ eam maculatā ⁊ pollutā ostēdere querūt. Et ideo nō est mi

Maria templus

rum si eius excellētiā ⁊ maiestatē cōtēplari: atq; illius puritatē ꝛceptiōis intelligere nō possunt ppꝛ suā obstinationē. Un de illis verificat illud. ij. Paral. vj. Nō poterant sacerdotes ingredi tēplū dñi. Quia ſfo nāt cōiter oēs ꝛpiam huius sacrari ſſimi tēpli ſginalis sanctitatē venerāt. iō de illis verificatū est illō. iij. Reg. vj. Ingressus est oēs pplus templū dñi. Meritō aūt ꝺr beata virgo templū qō interpretatur. i. tectum amplum ſm Jsido. xv. etym. ⁊ Arch. xvj. q. vj. c. ⁊ hoc dicimus. q̄ fuit tā ampla charitate vt deum in se recipere potuerit. Jn hoc tēplo laudabat dñm princeps prophetarū david. Uñ dicebat ps. v. Adorabo ad tē. sanctū ⁊ confitebor nomini tuo. Doc em est illud templū de quo spiritualr intelligi pōt illud Eze. xlij. Ingressa est gloria dñi templum. Et illud Apoc. xv. Impletū est templum dñi maiestate eius. Doc etiaꝫ est illud templū de quo ꝺr Apoc. xj. Apertus est templū dei in celo. Beata em virgo semp est parata subuenire recurrentib⁹ ad eam. Cōfugientes ad ecclias

atq; eos defendere ab omnib⁹ malis. Quē admodum etiā ecclesia defendit ⁊ adiuuat paruulos expositos ante eam. c. ſſi. lxxvij. dī. Et sicut rei ad ecclesiā cōfugientes nō debēt ſm iura extrahi violēter de ea. vt ꝺr in c. rerus. xvij. q. iij. ⁊ c. inter alia. de immu. ec. ⁊. l. presenti. C. de his qui ad ec. confu. Ita ad beatā ſginē recursum habētes salui sunt ab hostib⁹ ⁊ liberant. Unde ipa figura fuit p illud tēplus. de q̄. j. Macb. x. dr. Quicūq; cōfugerint ia tēplū obnoxij regi i omni negocio dimittant. Litteraliter ꝛo templū accipit p ecclesia materiali. vt l. c. et matris. ſ. q. iij. ⁊ ita exponere possumus ꝟbum thematis nostri. in quibus omnes xpiani debent deo grās referre. q̄ recepere sunt saluatorē in tēplo p matrē suā hodie ꝓsentatū. ꝟsum nāq; recepit senex ille Symeon in vinea sua de finu gloriose ſginis. cui tanq; ꝓsone cōi ⁊ totꝰ humane nature ꝓcuratori ipsa pnissima ſgo filium suū donauit ⁊ liberaliter obtulit. de q̄ sanctissima solēnitate ꝓsentatiōis domini nri ihesu xpi ⁊. purificatiōis matris eius iteruꝫ quattuor considerationes faciemus.

Prima dicetur expositionis.
Scōa subiectionis.
Tertia declarationis.
Quarta ꝛo appellabit consolationis.

Pars pma huius ſmonis q̄ ꝺr expositiōis

Olens moralit exponere euāgeliū hodiernū. dimittā expositionē ystalez illoꝝ verboꝝ. post q̄ cōpleti sunt dies purgationis marie ⁊c. In pcedenti ſmone patuit q̄ nō fuit purgata ab aliq̄ macula. ſs voluit seruare cerimoniam purgationis ad tēplū vere humilitatis. Dec em est vera hūilitas q̄ nō vult humilis pdicari ſs vilis reputari vt ait Ber. Aliꝰ q̄s de capsis hoc agit qō ibidē retulim⁹. Sz addere possum⁹ q̄ etiā voluit ad tēplū ire p purificatiōe ppter erēplū ⁊ meritū obedientie: que pl⁹ facit q̄ tenet facere. vt inqt Hugo cardinalis sup Lu. vbi etiā dicit q̄ bta virgo hoc etiā fecit in signū futuri ⁊ faciēdi Cōceptus em est Marie ignificat ꝛceptū fidelis aīe. cuius spōsus est rpꝰ. iuxta illud Jo. iij. Qui hꝫ spōsaꝫ spōsus est. Ipse em illi inqt Ozee. ij. Desponsabo te mihi in fide. Semē spōsi est eis gra q̄ fecundat eaꝫ. iuxta illud Esa. vj. Semen sanctū erit qō stetterit ſ. ea. Et hoc aūt semine nascunt filij sancti. i. sancta desideria ⁊ bona ꝓposita ac opa. Unde suscipienti tale semen inquit ꝓphera. Pone. xxvij. Et videas filios filioꝝ tuoꝝ. Sicut aūt beata virgo maria voluit purgari ꝛ nō indigeret. ita post partum bonoꝝ operum debet se anima reputare immūdā. iuxta illud Job. ix. Uerebar oīa opera mea sciens q̄ nō parceres delinquenti. Et infra. Si lotus fuero quasi aquis niuis. ⁊ fulserint velut mūdissime manus mee. tamen sordib⁹ intinges me. Moraliter etiam p maria significatur vita actiua et contemplatiua. Dicit em stella maris. vnde stella ad cōtēplationē ꝓtinet. mare ꝛo ad actionē. Purgari aūt ꝺr vita actiua a sordibus operum ⁊ ab immūdicia affectionuꝫ. ⁊ a turpitudine cogitationum. que ꝛia tanguntꝰ Esa. ſ. euꝫ ꝺr. Lauamini. i. ab immūdicia affectionū. mūdi estote. ſ. ab oīb⁹ immūdis operibus. ⁊ auferte malum cogitationū vestraꝝ quoad ꝛtiū. Cōtēplatiua aūt vita purgati ꝺr ab affectibus ⁊ cogitationib⁹ tm. Uīs contemplatiua dici pōt illud Josue. xvij. Non habebis sortē vnā. sed ascēdes i montē. i. ꝓtēplationis. ⁊ succedes tibi atq; purgabis ad habitandū spacia. ſ. fugiēdo oīa mūdana. Dā aūt ꝺr in euāgelio. q̄ Maria ⁊ Joseph tulerūt puerū Jesum in hierusalē ⁊c. Jn hoc datur forma parentibus vt offerat filios suos domino. eos ducēdo

Quō vtraq; vita ꝺr purgati.

Et filios offerri deo debere dicit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad ecclesias ⁊ pdicationes. ⁊ instruendo in bonis moribꝰ ⁊ dnīb⁹. seruādo illis Eccli. vij. Filij tibi sunt eruditi illos ⁊ flexum eos a pueritia eoꝝ. ⁊ Leui. xv. dr. Docebitis filios israelꝫ caueāt immūditias ⁊ nō monank ſ sordib⁹ suis. Prouer. xx. iiij. inqt Salomon. Nas ⁊ ego fili⁹ fui prīs mei tenell⁹ ⁊ vnigenit⁹ coꝝ matre mea ⁊ docebat me.

Sed multi offerūt filios suos pot⁹ diabolo q̄ deo curiose. ac vitiose ornādo. ⁊ virtutibꝰ ac malis moribꝰ eos imbuēdo. Ex hō. de illis inquit. Ps. cv. Immolauerūt fi. suos et fi. suas demonijs. Est etiaz notandū q̄ hic dr iesus portari in hierlm. nam Mat. ij. dr portari in egyptū. ⁊ Mat. iiij. dr duci i desertū ⁊ portari⁹ in montē excelsus. ⁊ sup pinnaculū templi. Hierlm em̄ est vita cōtemplatiua. vbi est vere pacis visio. sic em̄ interpr̄at hierlm. Un canit eccl̄ia. Urbs beata hierlm dicta pacis visio. Egypt⁹ ho significat vitā actiuā vbi est meror ⁊ turbatio. sic em̄ interpr̄at egypt⁹. Et iō inquit dns discipulis suis Jo. xvi. In mūdo pressurā habebitis. ⁊ Lu. x. dr q̄ Maria sedebat sec⁹ pedes dñi. Martha ho sollicita erat ⁊ turbata circa plurima. Desertū ho est claustrum vbi seiunct ⁊ diabolus. separatur. Mons excelsus est fastigium prelationis. Pinnaculus tēpli est sedēs magistralis. In his igitur ūnem̄ locis inueniri pōt Jesus. i. salus. Ex hīs cōsiderandum est quis eum ibi portauerit. Nam in hierlm ⁊ in egyptū ipsum portauit Maria ⁊ Joseph. ſ. augmētū. ſ. fides ⁊ charitas. Spūs aūt sanctus duxit eū in desertum. In montē ho ⁊ sup pinnaculum tēpli tulit illū diabolus. Jdeo ix etiā deus ferat aliquos super montē prelationis et super pinnaculus cathedre magistralis. nō valde timendū est rā prelatis q̄ magistris ne eos diabolus in ipsum montē prelationis ⁊ sedis magistralis portauerit. Un maria flens ⁊ dolens dicebat Jo. xx. Tulerunt dominum meū ⁊ nescio vbi posuerunt eum. ſ. an super montē. an sup pinnaculū. Dicit aūt glo. sup Lucā. q̄ quattuor psone portauerunt Jesum in hac die. ſ. Maria. ioseph symeon ⁊ anna. p quos significat q̄ ipse p gratiam a quattuor psonis portat. Primo ab illis qui habēt pnām amarā. qui significantur per marias. que amarum mare interpretantur. ⁊ taliter portabat apls̄ dicens ad Gal. vj. Ego enim stigmata dñi iesu in corpore meo porto. Et ad Hebr. xiij. Exeamus ad eum extra castra improperiū eius portantes. Scdo portat ab illis qui habēt bonā operationē cōtinuā. q̄ significant p Joseph qui vt dictum⁹ interpr̄atur augmētum. Tales em̄ ab adolescentia incipiūt et vsq; ad mortē nō deficiūt. vñ Ezech. xij. dicitur. Bonus erit viro cū portauerit iugum dñi ab adolescētia sua. Tertio portatur ab his qui habēt etiā in aduersis longanimitatē ⁊ pseuerantiā. seruātes illud Eccl̄i. vj. Subuce humerū tuum ⁊ porta illas. ſ. diuinam sapientiā. Quidā autē subijciunt eos qui sciunt alios inducere ad pniam. Quidā digitos. qui aliqualē seu modicam habent patientiā. Quidā manus sinistrā. qui sunt patientes in paruis tribulationibus ⁊ aduersis. Quidā manus dexterā qui sunt patientes in pſperis. Quidam ho subiciunt humeros. qui sunt patiētes in grauibꝰ tribulationibus ⁊ penis. Quarto portatur ab illis qui habent puritatē ⁊ mundiciam. q̄ significant p Annā que mundiciam ⁊ cōtinentiā seruauit. Portāt em̄ xpm q̄ habent mūdiciā corporis. ſ. Cor. vj. Glorificate et portate deū in corpore vestro. Ite illi q̄ habēt puritatē mētis. Un spōsa inuitat sponsum Cañ. ſ. dicēs. Lectulus noster floridus. Beat⁹ igitur ille de quo verificabit illud Gen. xlix. Suppositus humerū suus a portantum. ſ. dñm iesum. Ipse em̄ saluator in monte eius dicet illud Exe. xij. In humeris portatus sum. ſ. a te. ⁊ ideo ego nunc portabo te in celum. Per oblationes autem q̄ fiebant in purificatione moraliter significabatur oblatio quam quilibet xp̄ianus redemptori suo debet offerre. De qua Ber. in quodam sermone inquit. Quis mihi tribuat vt oblationē meā dignetur matrōna tāta suscipe. Duo minuta habeo dñe corpus ⁊ animā dico. Et hec tibi perfecte possum in sacrificium laudis offerre. Bonū em̄ mihi lōgeq; gloriosius atq; vtilius est vt tibi magis offerar q̄ deferar mihipsi. Nam ad meipsum anima mea cōtrahitur. hec ille. Omnes ergo deuote offeramus nos dño nostro iesu xpo. qui p nobis obtulit seipm deo patri. ⁊ quotidie pſentemus ista nra mūera sicut faciebat q̄dā religiosus dicēs et. Quid ribi p tāris reddā dulcissime gratis Saluator. meritis nīl saltis eē pōt. Ut tū erigua vel saltes in parte rependā. Quē potero tota munera mētē feram. Omne igit toto mihi q̄ ōtingit in orbe. Atq; aiam tū

ſba pōt⁹ tat⁹ est ad dñm uersalo ca.

X Jesus q̄tuor pſonis mystr por. af.

cto corpe semp habe. O igit deuoti xp̄iani vr, nō ingrati simus dño nro iesu xpo de tāto nobis collato beneficio. ſi non habem⁹ re tempo⁹ales quas illi offeramus saltem offerre festinemus sibi cor nostrum immaculatum. Hoc est em̄ q̄ ipse a nobis habere desiderat dicens illud Prouer. xxi. Fili pbe mihi cor tuū. O igit fornicator⁹ ⁊ adulter. o luxuriose ⁊ immunde: ſi aliud offerre nō prualeas. saltē offer illi pctī cordis tui ⁊ tu quare insatiabilitatem tuā. ⁊ tu pessime petōr attritionē o sīn petōr ruor⁹ qr cor attritū humiliatū deus nō despiciet. ps. l. Unde idē pphet⁹ inqt. ps. lxxxiij. Audiam q̄d loquat⁹ in me dñs deus. qm̄ loquet pacem in plebē suā. Et sup sctōs suos. ⁊ i eos qui cōuertunt⁹ ad cor. Sequit⁹ in eāgelio. Et ecce hō erat in hierlm cui nomen symeō ꝛc. Pro cuius declaratiōe est notandus q̄ dño sciēa multos se habere debere contradictores. multos abhibuit sue incarnationis testes. ſz magis credat⁹ duob⁹ affirmantib⁹ q̄ multis negātib⁹. ⁊ cōtradicentib⁹ Jnno. in. c. q̄d psonale. de ẏ. sig. ⁊ Jo. an. in. c. ſ. de rescrip. li. vj. ⁊ glo. in. l. dīc. ẏ. ſi plures. ff. de arbi. Uolunt etiā hīc testes dignior⁹ ẏb⁹ magis credit. etiā q̄n tot sūt ab vna pte quot ab alia ſm glo. in auth. de test. ẏ. q̄n. ẏ. porro. ⁊ pbat in. l. iij. in pn. ff. de testi. Dño aūt adhibuit mariā ⁊ ioseph Scdo āgelos. Tertio pastores. Quarto reges. ſ. magos. Quinto symeonem ⁊ Annā. Sexto q̄ oēs nato dño testimoniū reddiderunt. Johannes ho ⁊ elisabeth nōdum nato ſz ꝛcepto testimoniū suum dederunt. Prophete aūt ⁊ patriarche ab initio mundi factis ⁊ dictis nec cōceptum nec natum ſz p̄scipiendō ⁊ nascitur⁹ ac passur⁹ plagiari sunt. Apli ho natū. passum ⁊ glorificatum vbiq; ꝓdicauerūt. Sēo ergo tibi testes fuerunt dnice incarnationis. Quib⁹ Esa. xlix. ipse dñs ait. Uere vos oēs testes mei. De hac aūt testificatione inqt Ambro. sup Lu. ⁊ a precursibus: ſz etiaz a senioribꝰ ⁊ iustis generatio hominū accepit testimonium.

Sequit⁹. Et homo ille iustus ⁊ timoratus tribus. Primo em̄ quantū ad primū dr in Merito aūt post iustitiā subdit timor: qr ipse timor est custodia iustitie. iuxta illud Eccl̄i. ſ. Qui sine timore est nō poterit iustificari. Tertio dr. Et spūssanctus erat in eo. quātū ad se. In ipo aūt dat forma cuilibet bono sacerdoti. qui debet esse homo p mansuetudinē. Nam Mat. v. dr. Beati mites. qm̄ ipsi possidebunt terrā. i. ecclesiā. Sēo debet esse symeon. i. audiens meroꝛem per compassionē. sicut faciebat ꝓpheta qui ait Exe. iij. Uenī ad transmigrationem ⁊ sedi vbi illi sedebāt. ⁊ mansi ibi septem diebus mercēs in medio eoꝝ. Tertio dr esse iustus alioq̄n māsuetudo ⁊ compassio ⁊ facilitas venie occasionē tribueret delinquēdi. c. vt clericoꝝ. ex de vita ⁊ hone. cleri. ⁊. c. pr. vbi. glo. de transla. prela. ⁊ in auth. vt hi qui obli. se. ha. phi. reo mi. ẏ. vt aūt nō demus ⁊. c. est iniusta. xcvij. q. iij. Et ꝓpter hoc dr q̄ nimia māsuetudo crudelitas est. c. ipsa pietas. eadē distione ⁊ cā. Jdeo inqt Salomon Sap. ſ. Diligite iusticiam q̄ iudicatis terrā. Quarto dr esse timorat⁹. Scriptū est em̄ Eccl̄i. xxvij. Si non in timore dñi tenueris te instanter sc̄to subuertet domus tua. Quinto dr ee sollicit⁹ p cōmunitate. Un dr hic. Er peccās ꝓsolationē israel. Seruabat em̄ illud Act. xx. Attendite vobis ⁊ vniuerso gregi. Serto debet esse habitaculū spūs sancti p humilitatem. Quia humilib⁹ dat grām dr Jac. iiij. Un dr. Et spūssctūs erat in eo. Scriptū est em̄ Esa. vlti. Sup quē respiciam nisi sup humilē ⁊ quietū. Pōt⁹ aliter exponi ſm moralitatē hoc q̄ dr. Et ecce homo erat in hierlm ꝛc. Hierlm em̄ q̄ vt. ō. dictū est interpr̄at visio pacis. significat eminentiā vite claustralis. Er qua videri pōt pulchritudo pacis celestis. in quam ascendit ꝓphus dei. Qui aūt sunt in imo vite secularis. nō possunt ẏ remota sunt videre. Symeon ho figurā tenet bonorum claustralium. Un dicunt hic ser de eo q̄ debent esse in bono claustrali. Primus est vt sit audiens tristiciā. q̄ hoc nomen Symeon sonat. nā ea que ad luctū pnialem excitant liberter debet audire. nō ea que cōmouēt ad risum. Sit em̄ salnator. Beati qui lugent. qm̄ ipsi ꝓsolabunt. Mat. v. Econtro ho dissolutus inqt Lu. vj. Ue vobis q̄ ridetis quia lugebitis ⁊ flebitis. In hoc ergo nobis Symeon insinuat nobis amo: disciplinę. Scōm est amor obedientie. q̄ notat ibi iustus. Uulgariter em̄ ille iust⁹ dr q̄ nihil vult de alieno habere. Just⁹ ergo est ille q̄ de his que a se alienauit cuz claustrū intrā

Symeon ẽforma bonī sacerdotis.

Z

Symeō tenyformā bonī claustral.

Universidad de Deusto
Biblioteca

uit nihil vult habere. Ideo Bern. dicebat fratribus suis. Qui vestri curam semel nos bis commisistis: quid rursus de vobis vos intromittitis. Terrā est timor. vñ addit timorat⁹. Initiū em̄ sapientie timor. dñi. Ecclī. j. Debet ergo claustralis esse talis vtverificet de eo illud Esa. xj. Et replebit eum spūs timoris dñi. Quarrā est q̄ habeat cōtinuā anhelationē ad spūales ⁊ supernas ꝓsolationes. Ideo ór. expectās ꝓsolationē israel. Non em̄ debet ḡrere mūdanā consolationē que amittere facit diuinā. dicente Ber. Delicata est diuina ꝓsolatio. ⁊ nō dat admittēnibus alienā. Quintū est desideriū ꝓficiendi. Ideo ór. Et spūssctūs erat in eo Ut em̄ ait Ber. Zelus inhabitātis ⁊ trahētis spūssancti est bona voluntas. Nā sicut apparet invelis cū a ventis ferunt. sic bñ apparet cū vēt⁹ spūssancti cor hominis pcutit: qr'enim ad bonū ꝓpositū ⁊ op⁹ virtuosus implēdū inducit. iurta illud ꝑs. cxliij. Spiritus tuus bon⁹ deducet me in terrā rectā. Certū ē q̄ desideret videre xp̄m aīa mortes suā. Iō ór. Responsum acceperat symeō a spūsancto nō visurū se mortem nisi videret xp̄m dñi. Debet aūt apetere illam visionē quam efflagitrabat ꝑs. cv. di. Visita nos in salutari tuo. ad videndum in bonitate electoꝝ tuoꝝ. Apparet em̄ dñs ihesus. nā non semper corporaliter. nō virtualiter ⁊ spūaliter per internam consolationē electionis suis ⁊ vt quasi certos eos redda de salute sua dicens aie fideli illud ꝑs. xxxiij. Salꝰ tua ego sum. Ihū ipsi electi talē fiduciā de salute sua habēres in hac vita dicēt cum apl'o illud Phil. j. Cupio dissolui ⁊ esse cū xp̄o.

Sequit euangeliū. Et venit in spiritu i templū. Hoc aūt factū est vt ostendat q̄ et nos debem⁹ in spūsancto obuiare xp̄o dño venīēti in templo. vt possit de vnoq̄sn̄m dici illud Esa. lxiij. Occurristi letanti ⁊ facienti iustitiā. Propter hoc aūt ista solēnitas nō solū purificatio ⁊ candelaria sed etiā hypopanti. i. occursus vel obuiatio appellatur. vt ait Alex. de ales. in. iij. sui cōpendij. Debet igit̄ quilibet intrare ecclīam ex deuotione ⁊ nō ex cupiditate. sicut aliq̄ faciunt qui solum ꝓpter pecuniā ad ecclīas vadunt vt cantēt sicut dicebat quidā. Dñe miserere. ꝛa candille ꝛa dane. Nō dz etiam quis intrare in templū in spiritu superbie sicut ambitiosi qui sibi vsurpāt dignitates ecclīasticas. Nō in spiritu auaricie sicut

A Qualr obuiar xp̄o de bemus

Symon magus. Non in spū inanis glorie sicut illi qui se ornāt pompatice: vt appareāt hoibus alijs maiores ⁊ dignores. Non in spū simulationis sicut hypocrite vt videantur alijs sanctiores. Non in spū luxurie sicut illi qui ideo ad ecclīas vadūt vt mulieres videant: ⁊ mulieres vt videant viros. ⁊ ocupiscant vel ocupiscant. Non in spiritu vanitatis. sicut illi qui vadūt ad ecclīas. cō solatij. vbi vana loquant̄ siue de temporalibus. Nō in spū accidie. sicut illi qui in ecclesijs dormiunt q̄n dicunt diuina officia. vel q̄n p̄dicat ⁊ nō orant nec stant attenti. Tales em̄ nō inueniunt xp̄m. nec illū amplexant brachijs spūalibus anime. In spū ergo sancto debet vnusq̄sq; rēplum intrare. vt possit puerum iesum videre. ⁊ amplecti cū sancto symeone. Sequit aūt ihesū

B Quālto q̄ beati oculi qui viderēt dñm. Grego. desidē ho. xviij. moraliū inqt. In quo etiā discim⁹ nosq̄ quāto desiderio ex plebe israelitica sancti ds tātas viri incarnatiōis eius mysteriū videre cupierūt. Beda aūt dicit. Videre aūt mortem xp̄m vi e rpiari eā significat. Ad ultīq; felix mortē videbit carnis. quicūq; xp̄m dñi pus oculio carnis videre sategerit cōuersationem habēdo in celesti hierlm. ac templi dei limina frequētando. hoc est sanctoꝝ. in quibus deus habitat exēpla sectando. Eadem aūt spūs gratia qua olim venturū pcecognouerat. ⁊ nūc venientē cognouit. Unde sequit. Et venit in spū in tēplū. Ubi inqt Origenes. Et tu si vis venire xp̄s ⁊ ample tari manibus oīm laboze nitere vt ducem habeas spūm. veniasq; ad templū dei. Grego ho. ait. Quā bñs ille sacer ad sacra introitus! per quem ad vite terminū maturauit beate manus q̄ verbū vite palpauerūt. ⁊ vlne quoq; quas ad susceptionē pauit. Beda aūt inquit. Accepit aūt iustus fm legem puerū Jesum in vlnas suas. vt significet iusticiā operum que ex lege erat per manus ⁊ brachia figuratorum. humilquidēs sed salutari fidei euangelice gratie amirāda. Accepit senior infantē xp̄m vtinguet hoc secalum quasi senio iam defeteū ad infantiā ⁊ innocētiā christiane religionis reducturum. hec ille. In quibus verbis confirmat ea que superius diximus de senectute Symeonis. Origenes ho de eo dē Symeōe loquēs ait. Si ad tactum fimbrie vestimēti mulier sanata est quid putā dū est de Symeone qui in suos vlnas accepit infantem. ⁊ gaudebat videns paruulū a se gestari qui venerat ad vinctos soluendos? scies neminē eū posse de claustro cor poris emittere cū spe venture fite. nisi eum quē in brachijs cōtinebat. Aug. aūt i Symone hodierne festiuitat⁹ de tāta filij dei humilitate ⁊ tam grādi mysterio exultās exclamauit dicēs. O omnipotentia nascētis o magnificētia de celo ad terram descēdentis. Adhuc in vtero portabatur. ⁊ ex vtero matris a Johanne baptista salutabat. In templo p̄sentabat. ⁊ a Symeone sene. fa moso annoso probato. coronato cognoscebat. Cunecognouit. tunc adorauit. tunc dixit. Et nūc dne dimitte seruū tuū in pace. Quia viderūt oculi mei salutare tuū. Disse rebat erire de hoc selo: vt videret natum p quē conditū est seculū. Agnouit infantem senex. ⁊ factus est in puero puer. Innouatus est in etate: quia plenus erat pietate. Rogo fratres charissimi quis sit iste senex Symeon? quaꝝ magnitudinē sentiebat in parulo? Qō videbat mater portabat. qō intelligebat mūdū regabat. Ipa ferebat. ⁊ rp̄s regebat. Symeō senex ferebat rp̄s in fontē rp̄s regebat Simeonē in senectute. Quid igit̄ dixit Symeon audite. Nūc dimittis dne seruū tuum in pace. In pace inquā quā commendatur? eo discipulis tuis dī. Pacem meaꝝ do vobis: pacem relinquo vobis. Dictū enim fuerat ei a dño. q̄ non gustaret morte nisi videret christū dñi nastum. Natus est christus. Ille vensebat: et iste ibat. Sed nisi veniret ille iste ire nolebat. Jam senectus matura excludebat: sed sincera pietas detinebat. At vbi natus est xp̄s. At vbi eū a matris manib⁹ portatū vidit. ⁊ diuinam infantiā pia senectus agnouit. Accepit eum in manibus suis ⁊ dixit. Nūc dimittis dne seruū tuum in pace. Impletum est desiderium senis in mundi ipsius senectute. Ipe ad senem venit q̄ mundum inueteratum inuenit. In isto quidem seculo dñs esse nolebat. christum in hoc seculo videre cupiebat. cantans cū ꝓpheta ⁊ di. ꝑs. lxxxiij. Ostēde nobis dne misericordiam tuam. ⁊ salutare tuum da nobis. Deniq; vt noueritis ita esse istiusmodi letitiā concludit dī. Nunc dimittis domine seruū tuū in pace: Quia viderūt oculi mei salutare tuū. Hec sunt testimonia tua domine iesu. anteq̄ tibi sternerent fluct⁹ maris. campi cederēt imperāti. anteq̄ ventē iubente siluisset. mortui te vocante surrexissent. sol te monente palluisset. terra te

D Extrās admiratur Augu. hūilitatez rpi⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

resurgente tremuisset. celū te ascendere pauisset. Adhuc em̄ in manib⁹ mris portabaris. ⁊ iā dño orbis agnoscebaris. ℞ ille. Dixit ergo Gymeō Nūc dimittis seruū tuū dne

E Cāticū Nūc dimittis exponitur.

Ubi Theophil⁹ ait. Qō dicit dne cōtristat est q̄ ipse mortē est ⁊ vite dño. ⁊ sic puerum quē suscepit deū ꝓfitetur. Origē. ℣o addit Quasi diceret. Quādiu xp̄s nō tenebā clausus erā: ⁊ de vinclis exire nō poteram. Basilius aūt dic. Si voces iustorum inq̄ras, oēs sap̄ ℞ mūdo ⁊ eis flebili mora ingemiscunt Heu mihi dicit dauid. q: incolat⁹ meus ꝓ longat⁹ est. Ambr. ℣o māt. Vide q̄ iustū velut corpee carcere molis inclusum pelle dissoluī vt incipiat esse cū xp̄o. Sed q̄ vult dimitti veniat in tēplum. veniat in hierlm. expectet xp̄m dñi. accipiat in manib⁹ sbuz dei. ⁊ contēplet velut q̄busdā fidei sue brachijs. tūc dimittet vt nō videat mortē q̄n videret vitā. Grecus aūt expositor ait. Symeō būdicebat deū iter cetera. q̄ ꝓmissa sibi facta sortita erā efficacie veritatē. Nā ꝓsolationē isrl oculis perspicere meruit ⁊ manib⁹ portare. hec ille. Desiderū em̄ si cōpleat delectat aīam. Prouer. xiij. Et homo se reputat lucrari q̄n q̄ desiderat obtinet. cū seru⁹. cū. ibi no. ff. de ꝺdi. cau. ba. cau. nō se. Et iō valde delectat⁹ est Symeon ō cōpletione ꝓmissi diuini. In pace aūt dixit se dimitti. Qz de sancto ꝺz Eccli. xlviij. Copa ipoz̄ i pace sepulto sunt. Unde dauid ℣o. xiij. dicebat. In pace in idipm dormiaz ⁊ requiescā. Gre. ℣o nisenus inquit. Quia postq̄ xp̄s culpā hostilē destruxit. nos q̄s patri recōciliauit. facta est translatio sanctoz in pace. Origē. aūt dicit. Quis est qui de seculo isto recedit in pace nisi is q̄ intelligit q̄ deꝰ erat in xp̄o mundū recōcilians sibi. nihilq̄ habet inimicus deo. sed bonas pacē bonis i se opibus assumpsit. Grecus ℣o ait. Fuerat aūt sibi repromissum nō visurū se mortē nisi prius videret xp̄m dñi. Et ideo impletū ostēdens subdit. Qz viderunt oculi mei salutare tuum. Quod exponens Hugo cardinalis sup. Lucam dicit. Oculi sc̄z exteriores ⁊ interiores. Interiores deū. exteriores hoīem. ḋa ipm quez tenebat in brachijs. verū deū ⁊ verū hoīem credidit. ⁊ tandē visurum se facie ad faciez sperauit. Sicut etiā de Abrāā dixit dñs iudeis. Abrāā pater vester exultauit vt videret diem meū. vidit ⁊ gauis⁹ est. Johannis vij. Beati ergo fuerunt oculi Symeonis

Inq̄t em̄ saluator discipulis suis Luce. x. Bti oculi q̄ vident que vos videtis. Dixit aūt Symeō. Salutare tuū. i. xp̄m. de quo ℣o Luc. ix. Filius hois nō venit pdere sed saluare. Sequit aūt. Qō paraſti ante faciē oīm populoz. quia oēs popli eū desiderabant ⁊ expectabant. De iudeis em̄ habet Esaie. lvij. vbi pphēta in ꝑsona oīm dicebat. Utinā disrūperes celos et descenderes. De gētibus aūt Gene. xlix. vbi ℣o. Et erit expectatio gentiū. Et Aggei. ij. Veniet desiderat⁹ cūctis gētibus. De virisq̄ etiam Esaie lij. ℣o. Preparauit dñs brachiū sanctū suum in ꝓspectu oīm gētiū: ⁊ videbūt oēs fines terre salutare dei. Cyrillus aūt dicit. Fuerat xp̄i mysteriū quod patuit in vltimis tēporibus scīi ꝓparatū ante mūdi ꝓstitutionē. Ubi sequit. Qō paraſti ante faciē oīm ꝓploz. Grego. ℣o inquit. Attēde etiā sagacitate digni ⁊ venerādi sensi. anteq̄ dignū videret btē visionis prestolabat consolationē isrl. vt aūt qō postulabat obtinuit. exclamauit se vidisse salutē oīm populoz. Adeo infantis ineffabile iubar illustrauit eum vt ꝓpter ꝓssū tpis secutura mor sibi fieret nota. Theophil⁹ aūt addit. Signāter dicit. ante faciē. vt scz oībus eius incarnatio appareret. Hoc aūt salutare dicit esse gentiū lumē ⁊ gliam israel. Unde sequitur Lumē ad revelationē gentiū: ⁊ gliam plebis tue israel. Qō exponēs Athanas⁹ ait. Gētes ante xp̄i aduentum in vltimis terre bis erāt constitute: ac cognitione diuina ꝓuate. Cyrillus ℣o addit. Sed xp̄o adueniēte facē⁹ est lux reuelhoīsse ⁊ erraticis ḡs diabolica mano ꝓssit. vocati sunt aūt a deo ꝓpe ad noticiaz filij q̄ est lux vera. hec ille. De hoc aūt ꝓdictū fuerat Esa. ix. vbi dicit. Ppls gentiū q̄ ābulabat in tenebris vidit lucē magnā habitātib⁹ in regione vmbre mortis lux orta est eis. Greg. aūt nisen⁹ ait. Deo signāter dicit. plebis tue. quia nō ab eis tm̄ est adorat⁹. sed insuper ex eis est fin carnē natus. Beda ℣o ait. Et bñ revelatio gētiū israelis glie ꝓtexit. quia cū plenitudo gentiū introierit tunc oīs israel saluus erit. Dec ille. Doc aūt inq̄t Paul⁹ ad Rom. xi. Ugo autēear. vbi. ē. exponēs hoc ℣bum Lumē ad revelationē gentiū ait. Nō q̄ ob hoc ℣bo hūt occasionem eccla vt cū tumultibus faceret ꝓcessionē. Est aūt candelabrum quasi quidā liber laicoz. eis ostendēs quasi liter ignis charitat⁹ xp̄i. ⁊ nr̄a. scripturas

erpēdit. Ubi ⁊ nos debem⁹ ad hoc attēdere vt ei incē bonoz opez repēdamus. Cōcludēdo aūt hāc partē dico. q̄ scūs Symeō i hoc cātico laudauit punctū tesum q̄drupliciter. Primo q̄ sit par. De quo Ephe. ij. ℣o Ipse em̄ est pax nra ⁊c. et ad Col. j. Pacificans p sanguinē suū siue q̄ in celis siue q̄ in terris sunt. Scdo q̄ sit salu⁹. vñ Mar. j. dictum fuit ioseph. Ipse em̄ saluum faciet populum suum a peccatis eoꝝ. Tertio q̄ sit lumē. de quo Jo. j. ℣o. Erat lux vera que illumin⁹ omnez hoīem venientē in hunc mundū. Quarto q̄ sit glia. de quo inquit Dauid ps. xvj. Satiabor cum apparuerit gloria tua.

Pars secunda huius sermonis que dicitur subiectionis.

B Oblatꝰ hodie facto se hostiem ostēdit

Ubi primo angelos ⁊ primo hō lumē gre amiserūt. ꝓpter superbiaz suā. lumē rapere volentes diuine glie: pusillim⁹ deꝰ hoiez q̄ i tenebris sedebat huius mūdi. ⁊ lumē celi videre non poterat. vt dixit Tobias raphaeli angelo. Tob. v. decernēs illumina re. ⁊ viā ducentē ad lumē glie verbo ⁊ exēplo ei ostendere. lumen. s. verbū diuinū. De lumine patre gentiū misit in mundū ꝏbūbratum carne humana. ℣m illud q̄ ꝓmiserat per Eze. ꝓphetā ei⁹ li. xxxij. c. di. Soleꝝ nube regā. i. ꝺ etatē verbi nube humanita. Ubi humanitatē docuit verbo cuz dixit Mat. xi. Discite a me q: mitis sum ⁊ humilis corde. Et hodie facto se ostēdit humilez quādo in rēplo voluit ꝓsentari ipe q̄ suos electos facit sibi rēplum ac vt quidā dicunt. dingz fidēs redimi tanq̄ serū⁹ q̄ est dominꝰ vniuersoꝝ. ⁊ ꝓ se sacrificiū offerri tanq̄ si esset petōr expiandus oblatione. q̄ cunctoꝝ infirmi⁹ est deportat⁹ q̄ immēsuo oīa portat ⁊ sustētat verbo virtutis sue. Unde Ambr. dicbu in ymone hodierno inq̄t. Offert hā maria milita: virgo tanq̄ legē obseruans in rēplo quem tādmi edidisti. vt nō oīb⁹ ꝑs paucis reuelef. Quis rarum est iste quē genuisti. o q̄ pu⁹. o q̄ magn⁹ ē deo. at quē pepisti. puus in hūanitate. magn⁹ in fectnes diuinitate puus in regno iudeoꝝ. magn⁹ i dicare inter hoīscemodi obsequia animi tui sensus cū hinc cerneres ex te natū tantū ifantē. illinc attēderes deū immēsum hinc creatū. illinc creatorē. hinc infirmum. illinc fortissimū. hinc alendū. illinc alētes

hinc nō loquentē: illinc angelos docentē: quis inquaz spectonis tui arcana revelare valeat q̄bus modis cogitatū ad vtrāq; fletebas. cū vnā dei atq; hois filiū i manib⁹ tenēs hinc adorares vt dominū. illinc osculareris vt puulus. Quis ad tam ineffabile miraculū nō obstupescat. Quis non penelinguis fiat. Tenet' puella in gremio suuz ⁊ oīm creatorē. O admirandū spectaculuz ad quod nō solū humana: verū etiā angelica stupescit natura hec ille. Hoc etiā est illud lumē q̄ ꝓparauit deꝰ pater ante faciē oīm populoz: vt ꝑ suū erēplū omnis ꝑfectionis semitam nobis ostēderet. Oīs em̄ xp̄i actio nra est istructio. c. solēnitas. el. ij. ⁊ ibi glo. de ose. di. j. ⁊. c. si sol⁹. viij. di. facit c. domin⁹ nr̄. lvj. di. ⁊. c. significasti. de elec. ⁊. c. deus oīpotens. ij. q. j. Ipse ergo xp̄s fuit luminare maius quod deus dedit nobis vt vniuersum orbē illuminaret. Beata aūt virgo fuit luminare minꝰ cui⁹ vita ⁊ cleritas cūctos illustrat ecclīas. Et ideo Hodie in signū huius dant candele accēse in manibus fideliū. cādela em̄ rēpresentat beatam virginē. q: sicut in cādela est cera mollis ⁊ ductilis significās būilitatē. ⁊ licinū albū significās puritatē. ⁊ lumē ardēs innuens charitatē. ita ipa in summo habuit ista perfectissime. in q̄b⁹ eā debem⁹ imitari: q: ei⁹ vitā nobis deꝰ dedit in exemplū. Unde. b. Eho. in. iij. par. summe. q. xxxvij. ar. iij. ait. Sicut plenitudo grē a xp̄o derivat in matrē. ita decuit vt mater ei⁹ humilitati cōformaret. ⁊ ideo sicut xp̄s lz legi nō eēt obnoxi⁹. voluit tamē circūcisionem ⁊ alia legis onera subire. ad demōstrādū būilitatis et obedientie exēplū. cadē rōne voluit ⁊ mīrem suā ꝺplere legis obseruātias: q̄b⁹ tū nō erat obnoxia. hec ille. Uñ sciendū q̄ ipa bn̄dicta ℣go se subiecit triplici cerimonie legis. Primo se subdidit legi purificatōis q̄ data erat mulieribus generantib⁹ filios ꝺm modū naturalē. vt ōr in speculo historiali. Nam cōiter oīs mulier cōcipit cū libidine sa delectatione q̄ ꝓuenit et corruptione peccati primoꝝ parentū. Et ideo deꝰ ordinauit oēs mulieres sic cōcipientes debere purificar ab hac immūditia. Quā ordinationē voluit immaculata ℣go obseruare vt se cōformaret filio suo: q̄ cū esset innocentissima inter pctores reputat⁹ est. vt pāis ertū fuerat Esa. liij. Et formam serui accepit in similitudinē hoīs facti. ad Phil. ij. O igit

V

Quō ma ria subiecit se triplici legi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

pfunda hūilitas atq; pfectissima obedientia gliose ꝯgio qua meruit de diabolo pfectā victoriā reportare. Sicut em diabolus vicerat eā in obedientē diuino mandato. ita ipa obediens illū superauit. Scriptū est em Prouer. xxiii. vir obediens loquit victoriā. Scdo se subiecit legi pūtatiōis. Vñ sciendū q; de ple nata dupler ꝓceptū trade bat i lege. Vnū quidē gnale quātū ad oēs vt sc; cōpleris diebꝰ purificatiōis matris: in tēplo pſentaret & offerret .p ea sacrificiū siue esset masculꝰ siue femina. vt hꝫ Leuit. xij. Et hoc quidē sacrificiū vt inqt glo. sup Leuiticū fiebat ad expiationē pcti. in quo ples erat ꝓcepta & nata. q; regulariter oīs q̄ nascit in originali pctō nascit. Et ls per circūcisionē pdictū pctū origiale tollerek. tñ etiā purificato. & pſentatio erat i dicta ad ꝛfirmationē circūcisionis & matrōe detinctes; omitis ipsꝰ pctꝫ. sicut etiā nūc ls p baptismū tollat pctū origiale tñ postea suscipit sacrꝫ ꝛfirmatiōis & cbulmat baptismꝫ. c.j. & ibi glo. de ꝛse. di. 9. Vñ inqt glo. in. c. nlo. de sen. excō. q; cōtemnens sacrm confirmationis post baptismū nō est rpianus. facit etiā ad hoc glo. su. c. veniens. de transac. Presentabat q̄s ples in tēplo nō tñ ad expiationem; sed etiā ad quandā consecrationē ipsius. Et ideo aliquid offerebatur in holocaustuꝫ & aliquid ꝓ peccato. Diuites em offerebant agnum in holocaustū & turturem aut pullum columbe ꝓ eo pctō. Pauperes vero par turturū vel duos pullos columbarum: vnum in holocaustum: & alterum pro peccato. Vñ aūt quera; quare deus iussit offerri pullos columbarum & non columbas. Rūdet Ber. & Hugo cardinalis super Luc. q; hoc ideo fecit q̄a lasciuam auem in tali etate offerri decuit ꝓ saluatore: in q̄ lumi aperta non esset. Aliud ꝫo erat ꝓceptū de primogenitis tā in hoībus q̄ in iumētis. Vñbi em dñs deputauerat omne primogenitum ysrael ꝓ eo q̄ ad liberationem populi ysrael percusserat primogenita egypti ab hoīe vsq; ad pec; primogenitis ysrael reseruat: vt hꝫ Exo. xiij. & Deut. xv. Primogenita aūt leuitarū nō redimebant: q; deputati erāt ad ꝓpetuū dei cultū. Aliꝫ ꝫo primogeniti aliarū tribuū redimebant q̄nq; siclis argēti. vt hꝫ Nume. xviij. Et ideo alicꝫ dicūt dām virginē redemisse filiū suū q̄nq; siclis. Sed aliꝫ & forte melius dicūt eā nō redemisse eo; q; totaliꝫ diuinis erat mancipata offerēdo. & sacerdos erat in eternū ꝛm ordinē melchisedech. sic predictus fuerat ꝓ. cix. Et hoc pfectionis figurata fuit. j. Reg. j. q̄n Anna obtulit filium suū samuelē dño cōtā hely summo sacerdote. Vñ pari mō immo excellētiori obtulit bta virgo filiū suū dño cōtā sancto sanctissime ꝛgnie. vt hꝫ Lu. ij. sed etiā ꝓmogenit⁹ in multis fratrib⁹. Ro. viij. & est sanctꝰ sctōꝝ Dan. ix. Et iō ipi soli q̄uenit ꝓprie illud qō lex dicebat. i. q̄ oē primogenitum masculinū sanctū deo vocabit. vt hꝫ Exo. xiij. & etiā recitat in euangē. hodierno. Vñ Greg. nyssen⁹ inqt. Solus aūt hic pars⁹ masculinus sanctius esse cōspicit qui nihil de femineitate culpe portauit. Vñ & gabriel q̄ si hoc decretum ad ipsum solum pertinere memoians dicebat. Qō er te nascet sanctū vocabitur filius dei. & in ceteris quidē primogenitis sanctos illos vocari cuāgelica solertia statuit tanq̄ oblatione diuina sortitos bmōi nomē. Et in toto⁹ primogenito creature qō nascit sanctū pnunciat angelus quasi ꝓprie sctū cristō. Ambro. aūt idē affirmāt. Sol⁹ ꝓ oīa in natiō de femina sanct⁹ fuit dño ihesus. quē ꝓ figuram futuri mysterij legis diuine ꝓcepta signabant. eo q̄ sol⁹ sanct⁹ eccle virginis ad generandos populos aperiret genitale secretum.

Terno subiecit se beata ꝯgo cerimonie oblatiōis offerens ꝓ se & filio qō i lege fuerat ordinatū. De qua oblatiōe facta .ꝓ ipo admiratus sanctus Cyrillus erclamat dicens. O pfunditas sapientie & scientie dei offert hostias q̄ ꝓ singulos hostias bonos rat cū patre. Figuras legis custodit virtus qui legis est ꝓditor. sic deus legez custodit vt homo. Vñ sequit. vt darēt hostiā ꝛm q̄ dictū est in lege dñi. par turturū aut duos pullos columbaꝝ. Sed hic q̄ri pōt q̄nam fecerit bta ꝯgo de thesauro illo qui ē obtulerūt magi filio suo in magna quātitate. & quo infra sic paucos dies a die Epiphanie fit facta. adeo paupcula q̄ non potuit emere agnum ad offerendum. Ad qō respōdet q̄ ipa nō fecit vt faceret multi q̄ thesaurizat in hoc mūdo & pauperibus nihil impēdūt sed seruant illud pa. ex. Dilgnt dedit pauperibus. vñ nihil sibi reseruauit. Et ratiohui⁹ pōt assignari. Quia vt inqt Auerrois li. de suba orbis. materia repleta vna forma non suscipit diuersas formas. vt dicit Auer. ij. de celo. & mundo. com. xxxij. Et ideo ꝯgo de opio no. nū. Et iō finis marime est attendend⁹. l. denicq. ff. de mune. & l. papinian⁹. §. meminisse. ff. de inoffi. testa. Deber q̄s vbi esse Joseph q̄ interpraf accrescens vel augmētū ad denotandū qñ q̄s aliquam deo oblationē facit apando aliq̄d boni p amore ei⁹. dz hꝫe volūtatē crescēdi semp de bono in meli⁹. iurta illud pō. lxxiij. Ibūt de virtute in virtutem. & plus faciendi ad pūs si posset. Bona ei volūtas p facto reputabit q̄n p non nō stat q̄n ea effectui mancipem⁹ l. cum heres. §. illicitus. el. ij. ff. de statu. li. & ad idē facit ter. i. c. dixi. & multis caplis sequentib⁹. de pe. di. j. Ad tertiū rūdet ꝓ dñm nr̄m ihesum xp̄m tulerūt & ꝓtouerūt deo. ad denotandū q̄ ille qui vult deo gras tū sacrificiū offerre. debꝫ sibi dñm Jesum pūtare. i. vitā suam ipsius vite cōformare. Qui em vt ōr. j. Joh. ij. dicit se in xp̄m credere. dz sicut ille ambulauit & ipe ambulare. maxime in hūilitate cōsiderando q̄ ille qui est via. veritas & vita Joh. xiiij. se duxit ab alia tanq̄ ignarū pmisit. Vñ euangelista inqt. Cū inducerent puerū ihesum &c. Et ille q̄ solus sctus & bonus est. tanq̄ immūdus voluit cū matre expiari. Et ille q̄ celo non capit & oia regit. hodie in vinis sentis se recipi & portari permisit. Ad quartuꝫ rūdet q̄ ad tēplū obtulerūt ad denotandū q̄ debemus ecclesias frequētare. & ibi orationes nr̄as deo offerre. di. ꝑo. lxvij. Jn ecclesijs bñdicite deo dño de fontib⁹ ysrael.

Ad q̄ntū rūdet q̄ ad simeonē sacerdotē tulerūt. ad significādū p cui⁹ manꝰ debeat fieri sacrificiū nr̄m. q; p manꝰ Simeonis qui interpraf obediēs. Quere ergo tibi in pfem spūalē aliquē timoratū iustū & diuinis mādatis obedientē; quia male poterit alijs ꝓcipere q̄ non didicit obedire. Assume tibi aliquem ductorē in quo sit spūsanctꝰ q̄; sit antiquus. i. practicus & expertus. q̄ sit mūdus & liber a vitijs. ne per malū exemplū vl doctrinā pestiferam ad illa te inducat. Elige ergo virū irreprēhēsibilē sub cui⁹ gubernatione regaris. quia stat⁹ subditoꝝ est integritas presidentiuꝫ. c. miramur. lxj. distin. Contra ꝫo languescēte capite cetera mēbra sub ipo dolent. c. sunt plurimi. et c. ex merito. vj. q. j. Et propter hoc leges ordinauerunt vt assumendus ad docendum alios. precellat ceteros moribus .l. magistros. C. de profes. & medic. libro. x. Ideo Seneca hortabatur Lucillum epistola

ꝛra. Pulpitū posti⁹ habuit ista formā non pōt habere aliā manente ꝑma. Sile; vana mulier hōo frōtē mezetrici nō pōt habere frontē seu facie honestatis. & cor plenū immūdicia nō pōt esse plenū puritate. Cū igitur. b. ꝯgo fuerit repleta pietate circa primū & amore diuino: non potuit repleri cupiditate & amore rez terrenaꝝ. Et ideo dedit paupib⁹ & dispēsauit thesauꝝ pdictū vt sic pietatē erga primū cōseruaret. & sctitatis formā nō amitteret p terrenoꝝ abūdantias. Noverat em filiū suū amatorē esse paupertatis. & oculos ei⁹ in pauperē respicere. vt ait dauid pō. x. Et verā ee illā Sen. ad Lucilū sniam q̄ nemo alꝰ est deo dignior q̄ q̄ opes cōtēpsit. Sciebat q̄s q̄ omnib⁹ pōderes aurī ꝛpm pauperē nō pōt sequi. c. socrates. x. q. ij. Sed p moralī declarationē pdictoꝝ possent b fieri ser q̄sta. Primum vñ mouet offerēs hāc oblationē. Scōm q̄ dēbet talis oblatio. Tertiū q̄d est ista donatio. Quartū quo dirigit tal oblatio. Quintū cui daf talis offerēda benedictio Sertū q̄ fuerit huj⁹ pitationis associatio. Ad primū rūdet q̄ a bethleē mouet offerēs illā oblationē. ad significādū q̄ quiēs q̄ vult de se facere cū ielu sacrificiū primo recedere dz a bethleem. i. a cura carnis. q; ait aplꝰ Rom. viij. Si ꝑm carnē vixeritis morieminī scz vita spūali. Et iterū. Qui in carne sunt deo placere nō pōt. Licz em antiqui doctores dicant q̄ bethleē interpraf domus panis. tñ moderni interpētant domus carnis. Qui ergo vult deo mūdā oblationez offerre: dz recedere de domo carnis q̄ est sensualitas. & sollicitudinis tpalis. Et dicente sibi. Egredere de terra tua & de cognatiōe tua & de domo patris tui. Ad hoc etiā faciendū hortaf ꝓphera di. ꝓ. xliij. Obmutescere ꝓpm tuū & domuꝫ pris tui. & concupiscet rex ꝛpēm tuam. Domus aūt pris nr̄i est caro quā a pre nro recepimus. vt in ea ꝑdm & vitium⁹ habitem⁹. a qua domo recedere debemus. i. ab. ei⁹ concupiscentijs elōgari. Ad scdꝫ dico q̄ Maria & Joseph fecerūt hāc oblationē. Et hoc ad insinuandū q̄ ad hꝫfaciendū debꝫ te dirigere pura ꝯgo maria. i. pura & recta intentio q̄; vt ait Amb. in lib. de officijs. Intentio tua opi tuo nomē ꝑponit. & alia denominanf a fine. ij. de aīa. & l. si io qui. xl. §. sed si opus. ff. ad. l. fal. & l. stipulatio. §. opus. ff.

Quid debeamus offerre.

Universidad de Deusto
Biblioteca

lij. dicēs. Vlq; eligē doctorē quē magl admireris cū videris q; cū audieris. Ad sertus rūdet q par turtur aut duos pullos colūbar simul in pñtatione xpi obtulerūt Si aūt dicam q etiā q; ficlos p redemptiōe dederūt. b fuit ad denotādā q; q; sensus corpis debēt offerre deo i sacrificiū vt quidā deuoti doctores dicūt. Ideo aūt euāgelista spūsctō ductus posuit distinctue par turturū: aut duos pullos colūbarū qz aliqbus cōuenit offerre turtures. aliquibus ho colūbas. Nec oēs volūt offerre turtures. nec oēs colūbas. Aliqui enī q volūt deo sacrificiū offerre. t remanere i vita actiua. t habitu laicali: secū debēt deferre par turturū. i. vnitatē. q denotat p vnū par. et fidelitatē q; p turtures designat. Tu g; q; in laico habitu vis te deo sacrificare. hua vnitatem vt non q; rso vel seq; ris sectas. diuisiones. ptialitates. t huiusmodi. sed vnionē dilectiōis. t charitatis dādo elemosynas. t subueniendo pximis. faciendo illud qđ dr Tob. iiij. Si multū tibi fuerit abūdāter tribue. si exiguū habueris. ex hoc exiguo communica. Serua q; fidelitatē faciēdo illud qđ in eodē. c. dr. sec; Attēde tibi ad oī formatiōe. t pter vroz. tuā nō patiaris crimen scire. Serua fidē legēdo. t audiēdo sacras scripturas audiēdo diuīa officia pdicationesq. t illis credēdo opib; adimple. Et sic offeres dño par turturū. Alij ho volūtes se perfecti; dño consecrare intrando religionē debent offerre duos pullos columbarū per binarū autē numerū q; est ptineis piā diuisiōis. designat q; tales debent esse diuisi. i. sepati a mūdanis. q; inter se debēt esse q; vnū par. i. simul vniti. t fine diuisione. Q; inqt ppha ps. cxxij. Ecce q; bonū. t q; iocundū habitare frēs in vnū. Colūbarū pulli sunt calidi q; casti. ad innuendū q; religiosi debent esse calidi. i. feruētes in diuino amore: q; puri; t mūdi a carnalitate. Quando illud Luc. iij. Sint lūbi vestri precincti. t lucerne ardētes in manibus vris. Columbarū pulli nō volāt discurrēdo. sed clausi manēt in nidis suis. Sic t religiosi nō debēt discurrere vagi p ciuitates. t villas nisi p magna necessitate vel; vtilitate: qz religiosus; ex cella sua vel monasterio est sicut pisces ex aquā. c. placuit. xvj. q. j. Debēt ergo remanere clausi i cellis. t in claustris suis. qz locus est pseruatiuus locati. vt dr. iiij. physic. Colūbe gemūt loco cātuo, et

Quid q;tui debeāt offerre.

Quid pfecti debeāt deo offerre.

ira religiosi debent lugere pctā sua. t bonū eis elemosynas ne sint de illis q;bus dr ps. cxxvj. Qui mādueat; panē doloris. Debēt q; q; summare vitā suā in fletu. t merore pnie. Vñ monachus dr a monos grece qđ latine dr vnus. t achos qđ est tristis. q;si vnus. t tristis. d. ca. placuit. xvj. q. j. Debem lugere in hoc scło vt post mortē gaudeat i celo. iuxta illud Vērici samarītis li. ij. Una serena dies multos nubila pēlat. et lucē tergit qđ facit vnda solū. In illa vā felicissima die trāsitus boni religiosi ois mestitia in sempiternū gaudiū conuertet. Sicut etā colūbe habitāt in cauernis petre. petra autem erat xps vt ait apls. s. Cor. x. Sic vita religiosoū dr esse confixa in cruce cū xpo. vt vnusquisq; eorum dicere possit cū Paulo ad Gal. vj. Mihi aūt absit gliari nisi in cruce dñi nostri ielu xpi. Columbe habeat collū variatū ac q;si depictū. t totū fulgens. Et sic religiosi debent esse speculū aliorum. t lux mūdi per bonū exemplū. seruando illud quod hortat saluator Mat. v. dicens Vos estis lux mundi. Sic luceat &c. Job. aūt andree l. c. vnico. de sacra vncto. ponit septē ppietates columbe dicēs. q; significant septē dona spūssancti. Ista septē peccata mortalia. Sed hic de ppetatibus aliis colūbe pertranseo. quia in. ij. parte rosarii sermonum. f. mone. xxxviij. parte. iij. posui sedecim eius ppietates. Solum dicā illud quod inquit saluator Matt. b. r. c. sec. Estote simplices sicut columbe. vt positis cum purissima virgine Maria hodierna die oblationem mūdam offerre.

Quid q;tui debeāt offerre.

Quid pfecti debeāt deo offerre.

Para tertia huius sermonis que dicit declarationis.

Ro maiori declaratiōe predictorū sunt videnda duo primus est circa significationem sacramēti purificatiōis. secūs circa purificationem beate ḡginis.

p

Quoad primū dicit Fran. de may. vbi. s. Mater q; ḡm sensuz mysticum mulier decubās in puerpio immūda. est ala peccatrix q; contra fidem pit petrū p̄sentiendo. t peperit pfidiā. edo. De quo pceptu. t ptu infelicissimo dicit Jac. s. Cōcupiscētia cū cōceperit parit peccatū. Petrus ho cum consummatum fuerit generat mortē. Ista aūt mulier post talem partū immūdissimū. t doloroſuz cōuertens se ad lepam. t intelligēs peccatum ppriū. debet primo cōsummare suam immundi

Sermo. II. De purificatione marie. CCLXXIII

ciam septē dieb;. i. septē psalmis penitentialib; quibus culpa abstergit. Quoz pus mus est petri recordatio assidua. sicut dicebat scrūs Ezechias. vt habet Esa. xxxviij. dūxit deo. Recogitabo tibi oēs annos meos in amaritudine aie mee. Sc̄s dies est petri cōsideratio pfunda vt intēte consideret quantū malū fecit in eo q; dei maiestatē leraliter offēdit. sicut faciebat scrūs David ps. xxxvj. di. Qm̄ iniq. meā annūciabo. t cogitabo p petō meo. Ad qđ hortat propheta Hiere. ij. dicens. Vide vias tuas in cōvalle. s. humilitatis pfunde. Tertius dies est petri detestatio amara vt tibi peccasse displiceat et petm̄ abhorreat. sic faciebat ps. xxxvij. di. Iniquitatē hodio habui. t abominatus sum. Quart; dies est petri renūciatio pfecta vt pponat firmiter nūq; ad ppetrata redire nec ppetratis delectari. sicut illi qui letant cū male fecerint. t exultāt in rebus pessimis. vt inqt Salomō Prouer. ij. Quint; dies ē petri lamētatio vt ploret et lugeat propter petā cōmissa. sicut faciebat ps. qui dicebat ps. vj. Laboraui in gemitu meo laua. p singu. noctes lec. meū: lachrymis meis stratū meū rigabo. Des em̄ et cōtritione plangenti petā sua pareit. t indulget. Ad qđ applicari posset illud Ouid. in. j. de pōto dicētis. Parcēdū ēi o miserabile vulnꝰ habēti. Seculi; etiā inqt. Culpa fugit. cedūt lachrymis delicta refusis. Sanat aūt est dns cui; mētis dolorē oculi carnis nequēt declarare. vt ait Augu. de pe. dis. in. §. his autēib;. t ala allegat. c. sunt plures. Sext; dies est remissiōis expectatio vt nō desper ō mia dei q; ē maior oī culpa. qz desperauit pdit; ille Cayn q; dixit Genesis. iij. Maior est iniq;tas mea q; vt veniā merear. Septim; dies est remissiōis exoratio: vt rogare deum nō cesset p remissione tantoz peccaminū dicēs cū publicano Luce. xviij. Deus ppitus esto mihi pctōi. Et cū ceco mēdico. Jesu fili Dauid miserere mei vt in eodē. c. Lu. hr̄. Istis ho cōsummatis septē diebus. s. i actib; fructus quib; immūditia petī cōsumit. dr ista mulier. i. ala peccatrix octauo die circūcidere puerū quē peperat polluta. i. sordidatū actū. Ista aūt circūcisio fit per actū cōfessionis in qua praeciditur petm̄ sicut in circūcisiōe carnis ppuis. In illo die circūcidet dño cor tuū t animā tuā. Et. r. eiusdē ub. c. inquit deus. Circūci

dite pputiū cordis vestri. Q; post istā emūdationē septē dierū dicit ler. q; illa mulier dz manere i sua purificatiōe trigintatrib; diebus. Iste ār. xxxiij. dies figurat vitā xpi q; vixit trigintatrib; annis sicut docemur in euāgelio. qz postq; est a peccato emūdata: nō pōt pseuerare in bono nisi imitādo ea que xps operat; est in sua vita. sicut docet Augu. in li. de vera religione. Et tādem in fine istius vite pcedētis pfectos trigintatres dies: talis ala offert sacerdoti nostro. idest xpo qui est sacerdos in eternū sm̄ ordinē Melchisedech. ad ostiū tabernaculi. idest ad introitū paradisi: duos pullos columbarū. i. intellectū t volūtatē fertilissimā fructib; bonoz̄ opez̄. Vel p duos pullos colūbarū intelligit aīa et caro castissima. quibus oblationib; talis aīa intromittitur i tabernaculū patrie celestis. t eterne felicitatis. Quoad scōm de purificatiōe ḡginis est sciendū. q; vt legit in quadā historia. t etiam refert magister Albertus de padua in sermōe pūtis festiuitatis. Festū purificatiōis gliose ḡginis antiquit; non fiebat. Tēpore aūt Justiniani augusti apō Cōstantinopolim facta est magna hoium mortalitas. Cūq; plaga ualesceret. nec vllum remediū posset reperiri. reuelatum' est cuidam sancto viro: vt. iiij. nonas februarij purificatio beate ḡginis celebraret: et sic dolo mortalitas cessaret in hoibus. Quā solēnitatē dū fideles celebrarent omnis pestis abscessit. Dicit quoq; Francis. ō may. vbi. ō. q; beata virgo post partū filij steterit in bethleē vbi peperat vsq; die quadragesimū. in quo venit in Hierusalez. t obtulit deo filiū in illo tēplo i quo ipsa fuerat educata. In quo tēplo morabat Anna pphetissa que diu ibi steterat. Nam vt habetur Lu. ij. Dec sanctissima mulier cum vixisset septez annis cum viro suo. trāstulit se post mortes viri ad tēplū. t ibi morā traxit vsq; ad annos. lxxxiij. Scōm aūt cōem opinionē habebat annos. xx. quando ad habitandū in templo accessit. Ex quo colligimus q; in eo steterit annis. lxxiij. Cū igitur mater dñi ibi fuerit educata. Unde dicit Augustin. in quodā sermone. q; Joseph acceperit eam de templo dñi. quo tēpore nullo dubitante erat ibi ipsa Anna pphetissa. nam ad huc non transierat annus a tempore quo beata virgo fuerat de templo assumpta. Constat q; ipsa dei mater vndicta fuit sub cura

Nota Vnde q;n fit festum b festū Miracū

mm ma-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Y
Do symeō sene ctute detēt rūsuzac cepit a spūsctō

stius sanctissime prophetisse educata. hec Franci. Qui etiā ibidem inquit. q̄ senectus sc̄i Symeonis fuerat a deo detenta in hoc seculo ne transiret donec posset sanctis patrib⁹ in limbo detētis nunciare nouā dñice natiuitatis. Quēadmodu⁹ aliq̄n contingit nuncios retineri vt videāt rerū euentū ad certius nunciandu⁹. Unde rpo viso dixit. Nūc dimittis ꝛc. Et tūc impleta fuit ppheta Maleb. iij. vbi de⁹ dixit. Ec. ce ego mitto angelū meū. i. Symeonē. qui pparabit viā ante te. Et ibidē dr. Et statim veniet ad templū sanctū suū dñator quem vos queritis ꝛc. Sicut enī dr̄ō Johānes prenūciauit patrib⁹ rpm ad inferna venturum ſm Gregoriū. Ita sc̄is Symeō prenūciauit eum ad terrā venisse. Ipe em̄ fuit primus q̄ illuc puenit de sanctis post rpi aduentū. hec ille. Tempore aūt istius Symeonis vt dicāt doctores erat communis opinio apud oēs intelligentes q̄ imminebat aduētus rpi ſm signa a pphetis ꝛ patriarchis data. Quapropter Symeō seruētius deū patrē rogabat pro emissione redēptoris. Et ideo vt dicit euangeliū occurrentis festiuitatis. Rūsum accepit a spūsctō. scs̄ q̄ in ipo erat. vt dicit glo. non visurū. i. experturum se mortē nisi videret rpm dñi. Ut dicere poterat illud Job. xix. In carne mea videbo deū saluatorē meū. Dicit aūt magister Albertus de padua vbi. ō. Notādum q̄ respōsus nō datur nisi petenti ꝛ interroganti. vnde cum dicitur q̄ iste homo recepit respōsam a spiritu sc̄to. datur intelligi q̄ frequēter cū suspirijs lachrymis et gemitib⁹ oādo clamabat ad altissimus vt mitteret consolationez Israel. ꝛ forte ꝺba ploratis ꝛ orantis hec erant. O dñe quare tardas: quare facie tuam auertis: obliuiscēris inopie ꝛ tribulatiōis nostre. Ut̄ essi dilusisti rpm tuum vsq⁹ adhuc. sed instat tēpus opportunū: nūc ē expediēs. Mitte ergo saluatorē pditis. captiuis redemptorem, ꝛ consolatorē mestis. veni dñe libera nos. scio aūt quia nō longe ē tempus adūentus tui. ꝛ ideo nolo moti nisi te videam per quē moto inimica vincetur. volo viuere donec fontē vite āplectar: nolo er hoc seculo recedere nisi tu venias p quem conditum est seculū. Quibus dictis: rursus ad lachrymao ꝛ gemitꝰ cōuertebatur deprecās deum vt hec suum desiderū adimpleret. Unde respōdit ei spūssanctus illō Dan. x. Noli timere vir desideriorum: cōfortare ꝛ esto robustus. Dixit quoq⁹ ei dens. Cōfide senior. vigorem sume. non te frangat etas grauior. nō te cōcutiat mors vicinior. non morieris nisi videas. nisi etiam tangas nisi viterius āpiereris rpm. Quo respōso senex sanctus valde confortatus est. ꝛ quasi iuuenis effect⁹ ex feruore. Sed de hoc latius dicetur in sequenti parte. que nullatenus contrariatur his que hic dicūtur. Nā potuit esse q̄ sanctus Symeon multo tēpore rogauit deū pro missione Messie: quē tamē nesciebat de spūsancto cōcipi debere. ꝛ sic perseuerando in hac sua petitione tandem certificatus est. ꝛ respōsum habuit in egpto. vt in dicta parte sequēti dicet. Pro conclusione autē huius partis est sciendū q̄ vt inqt Franci. de mayro vbi. ō. exponēs illa verba euangelij hodierni. Postq̄ impleti sant dies purgationis marie. in cele Cōsti uentur. quorum primus est ſm contine tio exigētia. ꝛ isto modo sunt plene anime plene sctōz diuina gloria. q̄ data ēeis felicitas mia ſm exigētiam suorum meritorum de qua plenitudine ad litteram dicit ppheta. Isa. xv. Adimplebis mē letitia cum vultu tuo: delectationes in dextera tua vsq⁹ in finem. Scōs gradus est ſm cōtinentis sufficientiam. ꝛ isto modo sunt plene gratie voluntates angelorꝫ. quia nō solum ſm exigētiā meritorꝫ. sed etiā ſm sufficientiam naturalij donorꝫ acceperunt magnā felicitatē. vt dicere possint deo illō ppheticū ps. lxxxix. Repleti sumus mane misericordia tua: et exultauimus ꝛ delectati sumus. Tertius gradꝰ est secūdū continentis excellentiā vltra quam nihil capi potest. ꝛ isto modo est plena donis gratie alia xpinis hūdicere quantū capere pōt. q̄us nullius angeli capacitas sit taliter sic adimplera. De qua plenitudine scribit Johānes. f. c. euāgelij sui dicens. De plenitudine eius nos oēs accepimus ꝫam p ꝫa. quā ꝺdem ꝫam communicauit matri sue. Quia so q̄n aliq⁹ vas est totaliter plenū ſm totā suā excellentiā impossibile est illud ad aliquā ptē inclinari quin redūdet. Ideo quia mater dñi hoc modo est ꝫa adimpleta; denotat est ptm

esbus scisuāda. vt sup nos redūdare faciat de sua gratia. Rogemus, igitur ipsam pissimam virginē. vt sicut cōsolata est sanctū Symeonē sic dum eum rangere ꝛ osculari potuit filiuꝫ suum. ita etiam dignetur nos bis suū imparturi patrocinū. ꝛ impetrare a paruulo suo iesu hanc pro nobis gras. q̄ si eum non possumus quia non meremur videre i hoc seculo, saltē feliciter videamus in futuro.

Pars quarta huius sermonis qui dicit consolat⁹ tortio.

De eis cōsolatione.

Ic beata ꝫgo maria i hac die habuerit aliquātulus⁹ dolorisz habuit tū plissolatiōis. vñ videndū est i hac pte. Primo de eis⁹solatiōe. Secūdo symeōis exultatione. Quoad primū dico. q̄ decet ꝺa fidelis dz denote cōemplari quāto fuerit benignitas saluatoris dñi nri iesu xpi. q̄ hodierna die ad tēplū velut petōr volvit deportari. ꝛ puul⁹ q̄dragita diez i sacerdotis manib⁹ plentari. Cogita ergo o deuota alia quō infantul⁹ xpo puulo⁹ more ꝓpter frigus plāgebat. ꝛ dic ei. O iesu dulcis. O imperator mūdi. O saluator noster. Quid plangis bone iesu. Quid ploras fili dei. O peccator: ecce q̄ plāgit impassibilis peccatū tuū. cogitabat nāq⁹ hodierna die dulcis iesus. q̄ sicut nunc offerebatur in tēplo ita alia vice offerri debebat in cruce ad columnas. ad effusionē sanguinis. ad puncturas spineas. ad mortē in medio latronum lanceari perforari. clauis trāsfigi ꝛ virtuose occidi. Flebat igitur ꝫmater eius pissima. sicbat ioseph. ꝛ ea lachrymis continere non poterāt videntes dei filium lachrymari. Et tamen tristicia ꝫginis ꝛ sponsi sui ꝓtinus in cōsolationē versa est q̄n in tēplo cristen tes audierūt Symeonē ꝛ annā tanta ꝓconia de paruulo iesu ꝓdicantes. atq⁹ illum tanq⁹ verū deum adorātes. o quanta ꝛsolatio fuit tūc ipsius ꝫginis q̄n suo sposo celesti cum indicibili humilitate ac reuerentia obtulit filium suuꝫ būdictū. ac auditis sponsum suū gratiose eius oblationem suscipiente. atq⁹ ꝺbis suis dulciter respondentes. Possumus em̄ isti deuote meditari. q̄ ipsa ꝫgo būdicta cū peruenisset ad tēplum gestans reuerēter in brachijs nobilissimus filium gigantelium speciosuꝫ forma ꝓ filijs hominū. gemib⁹ fletib⁹ atq⁹ manib⁹ tactis cum ꝓfundissima cordis deuotiōe oblatio nem sacrificii di. O būdicto e gratioso dio E son lācilla tua quella Maria. E cui mādasti, lalta ambassaria. Che parturir douessi el tuo fio. Dona te offerisco el gran messia: Questo gentil purino homo e dio. Riceue aduncha prego p cortesia: El saporito fructo de vētre mio. E se lofferta mia ti he accepta. Rimete omay al homo el gran defecto. Et benedire tipiaza sposo dilecto. El mundo per lopeccato maledecto. Ad hec autem verba purissime ꝫginis descendit lux magna de celo, que illam ac puerum i nuꝫ cooperuit. repleteq⁹ est templū gloria domini. Audiitq⁹ ipa benedicta virgo sponsum suum celestem in hec verba sibi respondentem. O Maria virgine pura, danisselà gratiosa. Sopra ognaltra creatura tu sei bella e virtuosa. O chara mia e dilecta sposa. tu hai cosi gentil figura. Tanto clara e luminosa, che li ragi solari obscura. O Maria el tuo dono tanto me acceptato e grato che per tuo amore perdono al mundo tristo e scelerato, e qualuncha di puro core portarati deuotione. Ai daro per tuo amore leterna cōsolatione. Sia aduncha bona nutrice de mio fio delicato. E sarai impatrice e regina del mio stato. O quale gaudium. o quanta suauitas, o q̄ immense dulcedo. o q̄ ineffabilis iocunditas tūc animam purissime ꝫginis repleuit. cum ex vna parte audiret benignum sponsum suū hec sibi mellifluꝫ verba propinantem. Ex alia ꝺo videret multitudinem angelorum copiosam filium suū reuerēter ꝺorantem. Et alia autem teneret in brachijs ipm dulcissimum filium suum suaues amplexus eius collo. ac mellifluꝫ oscula oris suo dulciter impimentē. Flebat sanctus Jo sep ex deuotione. audiens ꝛ videns hec mirabilia ꝛ totus cōsolatione replebatur. Post cōsolationē ꝺo Marie ꝛ Joseph subsecuta est cōsolatio sancti senis Symeonis. Pro cuius meliori declaratione est sciēdū ſm magistruꝫ historiarꝫ q̄ Ptolomeus philadelphus rex egypti fuit valde studiosus ꝛ librorum cupidus. Unde sue bibliothece prefecerat quendam sapientes nomine Demetriū a quo cuꝫ q̄siisset numerū librorꝫ qui erant in sua bibliotheca. Respōdit adesse librorꝫ xxiij. milia volumia. ꝛ cito posse accrescere vsq⁹ ad. l. milia volumina. Addiditq⁹ nunciatū sibi esse iudeos habere legem, viuinā digito ipsius dei viui scriptaꝫ.

De bibliotheca Ptolomei.

ptō qua summopere erat insudandū. vt er
hebreo in grecū traducta eloquiū. in arca-
nis regalib⁹ haberet. Sed nullū eē q̄ pos-
set b agere nisi natiōe hebreū. Nā theopō
pus cū historias quas scribebat hācvoluis-
set interserere: in amentiā versus est. Et ob
eandē causam Theotectus factꝰ est cecus
Quare mi dñe rex Ptolomee tibi supplicā
dus est summo iudeox pōtifici. vt destinas
re dignet viros greca t hebraica lingua pi
tos. q̄ hāc legē de hebreo i grecū traducāt
Voc aūt andreās q̄dā ex principib⁹ regis ari
steus nole acicalamitati iudeox cōpatiēs
subiūxit dicēs. Bonū est mi rex q̄ Deme-
trius insinuat. Ip vt facilius obtineas q̄ im
petrare opꝰ redde pōtifici captiuos quos
detines iudeox. Cuiꝰ ꝓfiliū placuit regi. et
iudeox captiuoo. cxx. milia liberauit. Insu-
per q̄ dari eis. cxx. marchas auri vel argēti.
Quo facto Eleazar summus sacerdos ei de
stinauit ex singulis. xij. tribub⁹ sex viros sa
pientissimos vtraq̄ lingua qui sunt nume-
ro. lxxij. vt legē diuinaꝝ interptarent. Qui
cum ad regē peruenissent facta prius ma-
gna disputatiōe t pbato in ꝓspectu Pto-
lomei. qm̄ vnus est deus. date sunt singu
lis singule camere, t deputatis custodibus
nullus alteri loquivel scribere poterat. vel
quouis modo aliq̄d insinuare. Et diuisa bi
blia. ꝓcipit Symeoni seni liber Esaie inter
pretandus. Qui cū venisset ad illuꝝ locum
Esa. vij. Ecce virgo ꝓcipiet t paret filium.
Stupefactus ac timēs ne Ptolomeus di-
ceret in diuina scriptura esse mendaciū. q̄r
impossibile videbat q̄ ego ꝓciperet t pare
ret filium. abiasit ly virgo. t scripsit alma.
hoc. eñ vocabulū aliq̄n idem significat q̄ō
ego absc̄dita. Aliq̄n alma idē est q̄ sanc-
ta. t sic accipitur in. c. alma. ō sen. exc. lib.
vj. t in. c. j. de reli. t ve. san. eodem li. vbi ōr
Alma mater eccl̄ia, t ira etiā accipit i. c.
antiquis. ic. q. iij. vbi ōr. alme sedis nostre
&c. Et almus idē est q̄ sanct⁹. Unde sanc-
tus Benedictus ōr almificus. i. c. sunt nō
nulli. xvj. q. j. Aliq̄n alma idem est q̄ pul-
chra vel excelsa, t ita accipitur in. l. j. C. ne
gociatores ne militent. lib. xij. vbi ōr. in al
ma vbe. Nō solum aūt interptāf sancta
vel pulchra vel excelsa: sed etiā nutriens vt
ait Catholicon. De qua interpretatiōe tra
ctat Archi. in. c. gloriosus. de reli. t ve. san.
li. vj. vñ etiā illa q̄ non est virgo ōr alma., t
ita appellāt poete venerē q̄ virgo non fuit

Historia trāslatiōis bibliep
tuj. ij. pte
reg.

qō ostēdit Virgilius qui in. j. Eney. introꝰ
ducit Didonez que enee inquit. Tu nellia
neas quem dardanio anchise Alma ve-
nus frigū genuit symeontis ad vndā. Cum aūt
symeō scripsisset. ecce alma ꝓcipiet reppit
postea diuinitus ibi scriptum. Ecce ego cō
cipiet. Unde scō abiasit virgo t scripsit al
ma, t iterum postea repperit scriptuꝝ. Ecce
virgo concipiet. vñ rursus t tertio abiasit
virgo t scripsit alma t similiter postea rep
perit scriptum. Ecce virgo concipiet. t illa
dictio virgo erat scripta lris aureis. Qua
propter cognoscens symeon hoc esse cele
ste mysterium. pstratus in terram orauit
dñm vt ei reuelare dignaretur quid nā hoc
significaret. an mater redēptoris debebat
remanere virgo i ꝓceptu partu t post par
tum rogauitq̄ deū vt sibi cōcederet videre
ipsam virginē cū filio anteq̄ moreretur. et
respōsum accepit q̄ illa virgo pareret mes
siam filiū dei qui redimeret israel. Et q̄ ipse
nō moreret donec ipm recipet i vlnis suis
t ꝓpter hoc ōr in hodierno euangelio. Re
sponsuꝝ acceperat symeon a spūsancto nō
visurum se mortē nisi videret xpm dñi. Et
venit in spū in templū. vbi dicit glo. q̄ cū
ibi beata virgo aduēnasset spūssanct⁹ reue
lauit Symeoni t dixit. Ecce symeon q̄ com
pletum est desideriū tuum. ecce q̄ iam vide
bis messiam tibi ꝓmissum vade igitur cito
ad templū. t ibi eum reperies. t in brachijs
tuis accipies t deuote adorabis. Cogita
ergo o alia deuota quāto cum gaudio t ex
sultatiōe ac feruore sanctus ille senex Sy
meon ad tēplū pperauit. t quāta cum reue
rentia saluatorē mūdi adorauit. considera
etiā quāta fuerit benedicte ignis clemētia mes ad
oscul̄andū t amplexandū liberaliter obtus peranda
t benignitas que filiū suum ipsi Symeoni tēplū q
dimisit. Quē ad cruꝝ pectus dulciter de
sti. t iocūdo vultu tibi arridentē t blādien
tē contēplat⁹ ea. nōne creatorem vniuersi
t saluatorē mūdi? O felicia brachia. O bti
oculi tui. O felices man⁹ tue q̄ meruerunt
tanto priuilegio decorari. Peccatabat ergo
iste benedictus senex t dicebat. Nūc dimitte
seruū tuū dñe ꝑm verbū tuū in pace. Quia
viderūt oculi mei salutare tuū. Uiderunt
nō p somniū, nō p fantasmata. non in figu
rā. sed viderūt corporaliter viderūt pntiali
ter. viderūt certitudinaliter. viderunt facie
ad faciē saluatorē seculoꝝ ac plasmatorem
meū. O dulcis iesu, iam conrentus moriar
tam securus er hac vita recedam. iam gau
dens primos parentes cum patriarchis t
ꝓphetis visitabo. t annunciabo eis q̄ te
palpabilem predixisti in manib⁹ peccatoꝝ
annūciabo eis q̄ te tetigerunt man⁹ mee.
q̄ te amplexata sunt brachia mea. q̄ vide
rūt te oculi mei. O si quis vidiss illū bti

Quā suauia figebas oscula. O deuoti ipsi
ni rogemus t nos pissimā virginē vt etiā
nobis porrigere dignet sicut obtulit Sy
meoni puerū suū benedictū: vt possimus euꝝ
amplecti t osculari. Arbitror aūt q̄ san
ctus ille senex symeō habēs dñm rerum in
manib⁹ exclamauit t dixit. O benedicte puer
tu es creator meus. tu es deus me⁹. tu es
redēptor me⁹. tu es expectatꝰ a cūctis gēti
bus. tu sanctoꝝ glia. tu angeloꝝ dñs. Iste
sunt manus que vniuersum orbē fabricaue
runt. hi sunt pedes quoꝝ scabellum adorat
Isti sunt oculi bonos t malos contemplan
tes. nūc videntē te oculi mei. nūc tractāt te
manus mee. Nūc ergo dimitte me exire de
hoc seculo vt vadā ad scōs patres q̄ sunt
in limbo t portē eis hoc bonū nouum. Di
mitte me ne videā te in cruce suspēsum. ne
videā te inter duos latrones crucifixū. O
Maria ecce q̄ tuā ipsius aiam pertransibit
gladius. que ꝓba lachrymādo dicebat san
ctus Symeō ipi bte virgini. O quot gemi
tus. quot suspiria. quot lachrymе ibi sunt
effuse ab isto scō senе vna cū ipa ꝙgine ex
recordatiōe passiōis xpi. Sed omissa hac
lugubri meditatiōe reuertamur ad exulta
tionē ipius Symeonis. Credo esti q̄ tanto
gestiuit gaudio videns saluatorē mūdi ac
eus in vlnis suis baiulans vt verbis expri
mi non possit. O benedicte senex quem accepi
sti in vlnis tuis. Nōne regem regū t dñm
dñantiū? Quē ad tuꝝ pectus dulciter de
duxisti? nōne filiū dei? quē suauiter aspe
xisti? t iocūdo vultu tibi arridentē t blādien
tē contēplat⁹ es? nōne creatorem vniuersi
t saluatorē mūdi? O felicia brachia. O bti
oculi tui. O felices man⁹ tue q̄ meruerunt
tanto priuilegio decorari. Peccatabat ergo
iste benedictus senex t dicebat. Nūc dimitte
seruū tuū dñe ꝑm verbū tuū in pace. Quia
viderūt oculi mei salutare tuū. Uiderunt
nō p somniū, nō p fantasmata. non in figu
rā. sed viderūt corporaliter viderūt pntiali
ter. viderūt certitudinaliter. viderunt facie
ad faciē saluatorē seculoꝝ ac plasmatorem
meū. O dulcis iesu, iam conrentus moriar
tam securus er hac vita recedam. iam gau
dens primos parentes cum patriarchis t
ꝓphetis visitabo. t annunciabo eis q̄ te
palpabilem predixisti in manib⁹ peccatoꝝ
annūciabo eis q̄ te tetigerunt man⁹ mee.
q̄ te amplexata sunt brachia mea. q̄ vide
rūt te oculi mei. O si quis vidiss illū bti

Quā suauis

E
xultatio sy
meōis
dū accī
peret
puerū.

D
esiderio

senem. postq̄ amplexato t adorato dño re
cessit vt ad domū suā pergeret t ibi ex hac
vita migraret. nō potuisse a lachrymis
pie deuotione cōtinere. Existimo enim q̄
per viam ibat dulciter decantando. Nunc
dimittis seruum tuū domine &c. Et cū his
dulcibus cantic⁹ cum ad domū suam per
uenisset genib⁹ flexis in terram manibusq̄
t oculis in celum elevatis gras agens deo
de tanto mysterio sibi reuelato et ostenso
feliciter migrauit ad dominum. cui sit hos
nor t gloria in secula seculoꝝ. Amen.

Incipit para nona huius sermonarij
q̄ Mariale appellat. Nec autē para hor
tus deliciarum siue paradisus voluptatis
proprio nomine nuncupatur. Et in ea tra
ctat de beatissime matris dei assimulatio
ne. Sermo. j.

Peciose et deli
care assimulaui te filia syō
Hierem. vj. c. Inquit magi
ster Bartholomeus pisan⁹
in suo mariali. Omnium ra
tionabiliū t intellectualiū spirituū apperi
tus. studius. solicitudo. t cura. etsi ad sum
mi boni plenitudinē obtinendaꝝ velocissi
perfecti ad pfectū. effectus ad cām. inquie
ti ad quietē. t q̄ sunt finis ad finez: tendat
inciterur t pergat. prout experiētia cōtin
cit pbis pariter attestantur t sancti. Ad id
vtiq̄ bonū percipiendū obtinendumq̄ sic
humana natura inualida cernitur t pba
tur. vt gratia remota nec ad ipm querēdū
assurgat. t intellectus attingere neq̄at na
turalib⁹ cūctis fretus. Nostram ergo natu
ram ad deū participandū vt finē ab ipso
autore omniū deo conditā t creatā. sed ad
cōsequendū impotentes effectā tam pecca
to q̄ viribus cernēs t attendens altissimꝰ
tiq̄s lucem inaccessibilē habitet. vt ad ipm
hō haberet accessum tam p futuro q̄m in p
senti tenebras posuit latibulum suū. videlꝫ
carne se vestiendo humana. vt quē cernere
hic in sua deitate non possumus. in nostra
saltem mortalitate cōsistentē videremus.
sed quo in loco hoc nostrū celebratum est
gaudium vt deus nobis personaliter unireꝫ
fieretq̄ deus hō. et summa imis. terrenis
celestia. t diuina mortalib⁹ necterērur. nisi
in horto cōclulo. fōte signato. paradiso mes
dio. thalamo veri sponsi. salomonis lectus
lo. cubiculo q̄sueti. summi dei replo celo. log

Universidad de Deusto
Biblioteca

eō ⁊ ōjaculo. ventre. sc̄z ⁊ vtero intemerate
ꝑginis marie. Voc in sole altissim⁹ tabernaculū locauit carnēq; et eius purissimis
sanguinib⁹ alluꝑsit ⁊ vt gigas potēs er ea
integra manēte exiuit. ac se p filiū hoīs spectatū ꝓdijt. Maria ḡ cū mediū fuerit vt lux supna in pūri
pādere⁊ hoīb⁹ indubitāter est tenēdū ipaz
nūc in glia esse portā. viā. scalā. ⁊ iannā. vt
deitas in patria cernatur beatifice ⁊ fideli
b⁹ referek. hec ille. Si igit̄ btā ꝟgo a nob
ꝙrat dicēs illō Eſa. xl. c. Cui assimilastis me
Non solū eā assimilare poterim⁹ ꝓdictis. sed
etiā vnusq̄sq; nostrū ei rndere poterit verba themat̄is nr̄i. Sup quib⁹ videbim⁹ q̄n
decem afflationes ipsius bñdicte ꝟginis.

B Maria padis⁹ ꝑpter qui.

Oō mr̄ dei assistatur paradiso voluptat̄ ⁊ ō: hortus delitiaꝝ. Assistatio. j.

d

E bñdicta ꝟgie ō: l figura Beñ. ij. Plantauit de⁹ paradisuꝫ voluptatis. i. Mariā. a ꝓncipio. i. in partib⁹ oriētis. scs gre. In q̄ posuit hoīes quē formauerat. q: de⁹ in ei⁹ vtero posuit rpm quē opatione spūsancti formauit. Ille aut̄ locus est valde amen⁹. q: ibi sunt oīa illa que viridariū faciant amenū. que etiā fuerūt in btā virgine. Et inter alia sunt q̄nq;. Primū est diuersitas arbor⁹ vñ ō: Beñ. ij. Produxit de⁹ oīe lignū pulchrū visu ⁊ ad vescendū suaue. Vita aūt diuersitas arbor⁹ fuit in matre dei que dicit Eccli. xxiiij. Quasi cedr⁹ exaltata sum in libano. ⁊c. Ubi ponunt̄ ser differētie arbor⁹ que fuerūt in ea. s. cedr⁹ contēplationis et celse. cypressus odorifere fame. palma gl̄ie victorie. rosa patiētie. oliua mie. ⁊ platan⁹ fidei pfecte. Platanus em̄ h⁹ folia ad modū scuti: ⁊ significat fidē. siue q: ad modu⁹ scuti h⁹ tres angulos. i. tres articulos ꝓncipales quib⁹ credit in sanctā trinitatē⁊ siue q: ad modū scuti defend̄ ⁊ habek in ea. i. in pūti vita. ⁊ nō in dextera. i. in btitudine. q: ꝟ est fides ibi viho ⁊ spēs. siue q: fides est nobis scutū cōtra diaboli tēptamēta. vñ ap̄ls ad Ephe. vj. ait. In oīb⁹ sumentes scutū fidei vt possitis oīa tela inimici ignea extinguere. Non tm̄ aūt̄ in paradiso erat diuersitas arbor⁹. sed maxime fuit ibi a deo positū lignum vite in medio paradisi. Beñ. ij. De quo sic dicit Aug. ꝟgo Maria paradisus ō:. In cui⁹ medio positum est lignū vite. cuius folijs sanantur infirmi. cuius odor viuificat mortuos. cuius sapor dulcorat amaros. cui⁹ vmbra refrigerat miseros. cuius aspectus lenificat angelos. hec ille. Scō⁹ in paradiso fuit locū ditas riuulorū. vnō Beñ. ij. ō:. Fluuius egrediebak de loco voluptatis ad irrigandum paradisum. qui diuidit in quattuor capita. Iste fluuius paradisi est abundantia spūsancti q̄ fuit copiosissime in Maria. ⁊ diuiditur in quattuor capita. q: vnū mittit ad contēplatiuos: dans eis gratiaꝫ ⁊ deuotionē oādi. Aliū mittit ad actiuos dans eis gratiā perseuerādi. Aliū mittit ad platos: dās eis gratiā presidendi. Aliū mittit ad subditos dās eis gratiā obediendi. Tertio fuit in paradiso aure⁊ re nuis: gratū refrigeriuꝫ. vnde Beñ. ij. ō: de Adā. Cū audisset vocem dñi deambulātis in paradiso ad aurā post meridiem. Istud aut̄ refrigeriū fecit in btā virgine spūsancti gratia. iuxta illud Luc. j. Spūssanctus superueniet in te. ⁊ virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. i. ab omni estu carnalis cupiscentie te refrigerabit. Quarto in paradiso fuit cantus aiū maxime spūaliū scs angelor. qui laudē dei semp cantant. iuxta illo Job. xxxiij. Cū me laudarēt astra matutina. ⁊ iubilarēt oēs filij dei. Iste igit̄ audidest angeli ad honorē bñdicte virginis decantauerunt in suo ortu. iuxta illō Pesther viij. Judeis nova lux oriri visa est ⁊c. Cantauerunt etiā in suo partu dicētes. Gloria in excelsis deo ⁊c. Luc. ij. Ite in sua assumptione. vñ in figura ꝓdictā fuerat. ij. Regz vj. Deducebāt arcā dñi. i. beatā virginē cū iubilo ⁊ clangore tube. Et etiā modo cantant in sua glorificatione. ⁊ similiter ꝟbus eis laudat matrē suā. iuxta illud Proner⁹. vl. Surrexerūt filij ei⁹ ⁊ beatissimā predicauerunt. vir eius et laudauit eam.

Quinto in paradiso terrestri fuit dulce/ do fructū. de quib⁹ licitū erat comedere. dicent dño Beñ. ij. de oīi ligno paradisi comede. Unus tm̄ fruct⁹ fuit ꝓhibitus. de quo ibidem subdidit de⁹. De ligno aūt scīe tie boni ⁊ mali ne comedas. Beata autem ꝟgo Maria melioꝛē ⁊ dulciorem fructum ꝓtulit. illius sc̄s de quo ipā virgine dictum fuit Luc. j. Bñdictus fructus ventris tui. Iste etiā est fruct⁹ ille q̄ inq̄t Joh. vj. Ego sum panis viu⁹ qui de celo descendi. Fructus quidem scientie boni ⁊ mali fuit occasionaliter causatiuus mortis dicente dominо Beñ. ij. primis parentib⁹. Quacumq;

hora comederitis er eo morte morieminī. hic aūt fructus btē ꝟginis est viuificatiu⁹ vñ dixit. Ego sum panis viu⁹. fructus etiaz ois paradisi terrestris fuit de humo producens. iuxta illud Beñ. ij. ō:. Produxit aūtez dñs deus de humo omne lignum ⁊c. Sed fructus⁹ virginalis fuit de celo delat⁹. vñ ait. q̄ de celo descēdi. Iterū fructus ligni vite positus in medio paradisi conseruabat vitā corporalē. vñ post pcīm Ade dixit de⁹ angelis Beñ. ij. videte ne forte sumat de ligno vite ⁊ viuat in eternū. Iste aūt fructus celestis dat nobis vitā celestē ꝑpetuā. vñ ō: Jo. vj Si q̄s manducauerit ex hoc pane viuet in eternū. Btā igit̄ virgo q̄ nobis attulit hūc cibū bñdictus. fuerat est q̄si nauis institoris B Exorat autorit̄ beatā ꝟginē. delonge portās panē suū. Prouer. vl. O igit̄ dñe de⁹ q̄ formasti Adā in agro damasceno. ⁊ postea cū trāstulisti in paradiso terrestri. Beñ. ij. ⁊ tibi Nico. de lyra. ⁊. c. illud. ad muni. ⁊ p magistrū sen. in. ij. sen. di. xvij ⁊ p magistrū in historia ecclīastica. Adhe q̄s de agro damasceno in q̄ est terra rubea. i. de rubedine peti eripe. ⁊ libera me de sanguinib⁹. ps. l. ac trāsfer in paradisum terre sc̄e ad deuotionē bñdicte matris tue. q̄ est amen⁹ paradisus illo terreno. Facyt supēēēs in amore hui⁹ amenissimi paradisi. vt in bono dicak de ꝑme illō Ezec. xxxj. Cedri nō fuerunt altiores illo in paradiso dei. trāssumptiue s. c. principiū. de pe. di. ij. Hic est em̄ ille paradisus de q̄ inq̄t filius dei Eccli. xxiiij. Ego sicut aq̄ductus exiui de paradiso. Iste aūt virginalis paradisus oliuz paradisuꝫ ꝓdurit vñ dixit illi ei⁹ sponsus celestis. Can. iiij. Emissiones tue paradisus. Et ib⁹ ipe paradisus celestis dño nr̄ postea dixit latroni puerso. Hodie mecū eris in paradiso. Luce. xxiij. ⁊ transsumptiue in. c. baptisint vicē. de ꝑe. di. iij. O igit̄ dñe Jesu vnḡ ō hoc padiso voluptatis sicut elecisti ada Beñ. ij. ⁊. c. Adā. ⁊. c. qliber. xl. di. Ho esti huy⁹ bñdicte matris tue q̄ est sicut paradisus in bñdictionib⁹ Eccli. xxiiij. Fac ergo vt dicere possim cōtinue illud Beñ. ij. Odorem vestimenti mihi dici possit illud Eze. xxvij. Introibo in delitijs paradisi dei fuisti. sed perpetuo dicatur illud. ij. Cor. xij. Raptꝰ est in paradisum. ⁊ illud Eccli. xliij. Translat⁹ est in paradisum. Et tūc ero securus ⁊ cōsolat⁹ cum eis de paradiso materiali dicak Beñ. ij. q⁹ de⁹ collocauit ante paradisum voluptatis cherubin. ⁊ flāmeū gladiū atq; versatilem ad custodiēdū ne q̄s introeat. Adulto magis ad custodiā ish⁹ celestis paradisi collocauit multos angelos. ⁊ flāmā ignis spūssancti ad defendēdū ne alīq̄s demō vnq̄ eum introiret per peccatū. ⁊ nō solū ad custodiendum ipsum paradisuꝫ. sed etiā eos qui in illo per deuotionem ingrediunt. O igitur felix. o fortunatus. o beat⁹ ille q̄ in paradisum istum deuoto mētis affectu introierit. Nam inquit saluator noster Apocal. ij. Dabo ei edere de ligno vite q̄ est ⁊ paradiso dei mei. In hoc etiā paradiso inueniet omnia bona que dicuk fuisse in paradiso materiali. de quo ait Damasce. li. ij. Paradisus in oriente positus est omni terra excelsior. ꝛeperato ⁊ tenuissimo ac purissimo aere fulgēs. plantis semp floridis comatus. ac bono odore plenus luminecq; repletus. hec ille. Et idem dicit Augustinus super Beneſ. ⁊. xiij. de ciuitate dei. Bern. etiam super Cañ. inquit. Habitabat homo in paradiso. ⁊ in loco voluptatis conuersatio eius. vbi nihil doloris. aut molestie sentiebat odoriferis stipatus malis ⁊ pomis. fulcitus floribus. honore et gloria coronatus. et magna claritate ob insigne diuine istrudinis refulgebat. Et erat ei soro atq; societas cum beata plebe angelorum. ⁊ cū militia celestis curie atq; exercitu. hec ille. Albricus autem de rosate in suo dictionario ꝑ verbo paradisus dicit. Iste paradisus dicitur amenissimus ex mirificis insertionibus. ex pulcherrimis plātationibus. ex fragrātissimis aromatibus. ex vernātibus floribus. ex tēperatissimis rorib⁹. ex moderatissimis ventis. ⁊ flatibus. ex amenissimis auiū cantibus. ex purissimis fluminibus. ex validissimis sepibus. ⁊ ex oculissimis custodib⁹. Ibidē etiā inq̄t ꝓcerus doctor ꝙm Catholicon. q⁹ paradisus ō: quasi ꝑās dei visum. Que oīa excellētissime fuisse in paradiso nr̄o virginali possent moraliter declarari. sed brevitatis cā pertrāseo relinquēs illa cōtemplāda sagacissimo ac prudētissimo lectori. q̄ nouit sugere mel de petra oleūq; de saxo durissimo atq; de exiguis erimis cogitare. Scō⁹ ꝓcipaliꝰ in hac ꝑte dico q⁹ btā ꝟgo est hort⁹ deliciarū quē quidē hortū de⁹ manu sua plātauit Unde in figura ō: Pesther. j. c. Pulsit rex. i. V' Maria assistat horto ō tiarū.

Universidad de Deusto
Biblioteca

deus cōuiuiū ꝓparari in vestibulo hortī et memoris. i. i ytero ẏginis. qō regio cultu ⁊ manu constitū erat. Tōc em deus ibi parauit cōuiuiū: qñ naturā humanā sue diuinitati vniuit. De ista etiā plātatione ōr Eccli xlvj. Plātauit illā dñs Jtē de ipa dicta ẏgine pōt exponi illud Eze. xvij. Plātabo eā ⁊ erūpet in germē ait dñs. Et illud eiusdē li. c. xlvj. Sup aquas multas plāta ē Scō deus istū hortū plātatū conseuit diuersa arboubꝰ. i. diuersis virtutibꝰ. Ūñ in huiꝰ significatione pōt exponi illud qō ōr Eccls. ij. vbi ait Salomō. i. deus. Feci hortos ⁊ pomeria. ⁊ conseui ea cuncti generis arboubus. Et dicit hortos in plurali. quia deus cōseuit ⁊ hortū sui corpis ẏginitate ⁊ hortū sue mētis humilitate. Tertio ipm Jsertum diuersis riuis gratiarū irrigauit ⁊ quodammodo inebriauit. iurta illō Eccli. xxiij. Rigabo hortum plantationum mearum, ⁊ inebriabo partus mei fructum. Quarto ipm irrigatū totū amenissimū fecit, iurta illud Eze. xxvj. Terra illa iculta. i. Maria que fuit integra ⁊ illibata. facta ē vt hortus voluptatis. ⁊ in istum hortum sic delitiosum de⁹ descendit ⁊ ibi comedit. qz carne ⁊ sanguine virginis se ibi pauit ⁊ lilia collegit. quia in eius puritate multum delectatus fuit. Unde Cañ. vj. inquit ipsa sponsa celestis. Dilectus meus descendit i hortū ad areolam aromatum vt pascatur i hortis ⁊ lilia colligat. Jste autē hortꝰ fuit clausus. irriguus. amenus. ⁊ fructiferus.

Primo nāq; fuit hortus clausus quia semp habuit beata virgo cor clausum malo. ꝙ nūq; in illud subintrauit aliq; demonis. suggestio vl prana delectatio. ⁊ hoc est qō ōr Cañ. iiij. Hortus conclusus ego soror mea sponsa. fons signatus. qō ideo ōr. quia nūq; eius cor subintrauit aliqs prauus cōsensus. Deus em ipsos signauit ⁊ clausit. ⁊ ipe solus clauē portauit. cuius thelaurus intus latebat. Qō aūt predicta ẏba cantis cor intelligañ de beata virgine ps ꝙ glo. in. c. omnibus. xxiij. q. s. Et notandum ꝙ in prealligata auctoritate bis ōr hortus cōclusus. quia ẏgo gliosa in corpore ⁊ in anima fle ab omni infectiōe ⁊ vitio clausa fuit ꝙ nunq; aliquā maculam recepit. Secundo fuit hortꝰ irriguus. iurta illud Cañ. iiij. Fons hortoꝝ puteus aquarum viuentium que fluūt impetu de libano. Aque em gratiarum istius horti donos fecundant, ⁊ ideo ōr fons hortorum. Boni em sunt hortus dei. qui sensus suos clauserunt contra delectamenta mundi. Jste etiam aque peccatores mortuos in peccatis viuificant. Et ideo dicitur puteus aquarum viuentium. Mali enim qui sunt ꝓfundati in peccatis sunt putei diaboli. ⁊ iō deo de malis dicit ꝑs. liij. Deduces eos in puteum interitus. Unde etiam erozabat deum idem ꝓpheta dicens. ꝑs. lxviij. Neq; vrgeat sup me puteus os suum. Aque igitur beate virginis ideo dicuntur viue. quia ipsos peccatores per peccatum mortuos ad vitam gratie reuocant. Jste etiam aque beatos in celo letificant. Et ideo dicitur. que fluūt impetu de libano. Unde ⁊ ꝓpheta inquit ꝑs. xlvj. Fluminis impetus leticat ciuitatem dei.

Tertio iste hortus fuit amenus. Et ideo postq; spōsus celestis sponsam suā cōmendans dixit. Hortus cōclusus es ⁊⁊. statim amenitatem istius horti describit dicens. Emissiones tue paradisus malorū punicorū cum pomoꝝ fructibus: Cyprus cum nardo ⁊ crocus cū fistula. ⁊ cynamomū cū vniuersis lignis libani. Myrrha ⁊ aloes cū omnibus primis vnguētis. Ecce ꝙ amenus ⁊ deliciosus est hortꝰ iste. qz emissiones sue. i. virtutes quas emittebat fuūt quasi paradisus. i. deliciose et amene. Deinde ostendit suā amenitatē. quia ibi fuerūt mala punica cum pomoꝝ fructibus. i. virtutū odoribilitas ⁊ deuotiōis myrrha suauitatis. Nā mala punica habent grana ordinata. ⁊ poma sunt dulcia. Ad ista aūt poma ipa sponsa inuitat spōsum suum. dicēs Cañ. v. Veniat dilectus meus in hortum vt comedat fructū pomoꝝ suoꝝ. Jbi etiaꝫ fuit cyprus cū nardo. i. fama odorifera. ⁊ humilitas ꝓfunda. quia cyprus est herba humillima. ⁊ nardus est ordoris boni. Ūñ Tabulus ait. Illius puro distillāt tēpora nardo. Jbiq; fuit nardus ⁊ crocus. i. feruens charitas et celestis contemplationis sublimitas. Nardus em est herba calida. ⁊ crocus habet colozem aureum. Unde virgilius. tin. georgi. inquit. Et glaucas salices. casiam crocūq; rubentem. Et de hac herba fit optimum et vtilissimum vnguentum. vt inquit Plinius xxj. lib. naturalis histo. Unde ꝓpertius cāit. Et crocino nares myrrheo vngat onix. Jbi etiam fuit fistula ⁊ balsamum cū vniuersis lignis libani. qz in ea fuit puritas conscientie, odoꝝ bone fame, ⁊ incorruptibilitas in carne. Fistula em hꝫ suam ẏtutē in medulla. ⁊ cynamomum hꝫ odorē suum in cortice. lignum ẏo libani est ꝑputribile. Jbi qz fuit myrrha ⁊ aloe cum oib⁹ primis vnguētis. qz in ea fuit amaritudo tribulationis ꝓ filij sui passione, ⁊ amaritudo compassionis ꝓ miseroꝝ cōpassiōe ⁊ afflictiōe utq; suauitas deuotiōis in mēte. Myrrha em est amara. ⁊ sīc aloe. vnguenta ẏo sunt suauia. Quarto iste hortꝰ fuit fructiferus. Tunc aūt hortꝰ fructificat qñ bene irrigat. ⁊ vētus frigid⁹ ⁊ siccus ab eo amouetur. et vēto calido ⁊ humido bene perflatur. ⁊ sic iste hortꝰ fuit fructiferus. Nam primo fuit bene irrigu⁹. modo lachrymis doloris pre filij passione. Modo lachrymis compassionis ꝓ miseroꝝ afflictione. Mō lachrymis deuotiōis ꝓ desiderio celestis pfie. Et mō lachrymis lamētationis ꝓ incolatu⁹ pfitis. miserie. vñ sibi pōt cōuenire illud quod ōr. Esa. lviij. Eris q̄si hortꝰ irriguꝰ. ⁊ sicut fons cuiꝰ nō deficiūt aque. Scō vēt⁹ aquilonalis ab isto horto fuit exclusus. nam ab austro spōsancti fuit perfusus. vñ Cañ. iiij. in ẏba celestis spōsus. Surge aq̄lo. Alia autē hortū meū. ⁊ fluāt aromata illi⁹. p aq̄lonē aūt intelligit suggestio diaboli. Aq̄lo em est vētus frigid⁹ ⁊ siccus ac pluuie dissipatiꝰ. Diabol⁹ em infrigidat a dei amore. iurta illud Eccli. xliij. Frigidus vent⁹ aquilo flauit. Item desiccat ⁊ euacuat ab oi deuotione. iurta illud Job. xxvj. Qui extēdit aq̄lonē supvacuū. Item dissipat celestis grē. pluuiā. iurta illud Prouer. xxv. Vēt⁹ aq̄lo dissipat pluuiaꝫ. sed iste vēt⁹ ab hortū virgi nali penitus fuit fugat⁹. Nō em potuit ali quod frig⁹ immittere. qz ipa semp fuit feruentissima nec ī aliq̄ deficcare. qz semp fuit deuotissima. nec aliquā guttā celestis pluuie ab ea expellere. qz omi grā fuit plenissima. Per austrū aūt intelligit afflatio spūsancti. Auster em est vent⁹ calidus ⁊ humidus ⁊ fecūdatiꝰ. q̄ ꝺdes hortū virginalem pflauit. qz fecit ipam calidam ꝓ charitatez humidā ꝓ pietate. ⁊ fecundam ꝓ operū ubertatē. ⁊ sic fluxerūt aromata odorifera. qui odor ad instar balsami quodammodo deū recreauit ⁊ ad instar cynamomi hoīes confortauit. qz cynamomū stomachum confortat. ⁊ ad instar myrrhe demones effugauit quia odor myrrhe vermes expellit. Et propter ista tria ōr in ꝓsona ẏgis Eccli. xxiij. Sicut cynamomum ⁊ balsamum aromatizans odores dedi. ⁊ quasi myrrha electa dedi suauitatem odoris. De isto aūt horto ab hoc austro perflato inqt Ber. in sermone de natiuitate virginis Hortꝰ plane delitiarū ē maria quā nō solū afflauit veniens sed etiā perflauit supueniens auster ille diuinus ve vndiq; fluāt aromata illius. In isto etiā horto fuit viola humilitatis. lilium virginitatis, rosa charitatis. ⁊ vinea floruit fecūditatis. Ista aūt austro spūsancti pflata magnā fecerūt odorē. Nam humilitas odorē fecit deo. ẏginitas odorē fecit angelo. charitas odorē fecit diabolo. q̄ odorē ipm pcussit. Ūñ i ẏginis figurā ōr deo Judith ix. Percutiens eum labijs charitatis mee. Fecūditas aūt istius vinee odorē fecit mūdo iurta illud Eccli. xxxiij. Ego quasi vitis fructificaui suauitatē odoris. In istum hortum sic delitiosum introiuit rex celestis. vñ Vester. vij. ōr. Introuit rex in hortum arboribus cōsitum. Ipe q̄s celestis sponsus inquit Cañ. vj. Descendit in hortum meum vt videres poma convallium. ⁊ inspiceret si floruisset vinea ⁊ germinassent mala punica. Et ipa sponsa dei inquit filio suo illud Cañ. vij. Veni dilecte mi. Mane surgamus ad vineas. Videam⁹ si floruit vinea si flores fructus parturiūt. si floruerunt malapunica. Ibi dabo tibi vbera mea roia poma nova ⁊ vetera dilecte mi seruaui tibi hec tibi. Rogemus ergo oēs vt etiaꝫ nobis dare dignetur de istis pomis suis. ⁊ dicamus ei singuli illud Cañ. viij. Tu que habitas in hortis fac me audire vocem tuam. De ipa em quē erat futura hortus dei. ꝓdictum fuit Esa. lvij. Erit quasi hortꝰ voluptatis terra cotā eo. Terra nāq;. i. beata ẏgo fuit coram deo quasi hortus voluptatis. Facigit o benedicta ẏgo vt nos cōtinue habitem⁹ in hortis istis. ⁊ verificet de nobis illud Amos. ix. Faciēt hortos ⁊ comedēt fructus eoꝝ. Tu em es ille hortus in quem introiuit iesus Jo. xviij. Fac ergo vt mihi dicat pr̄ eternit illud Jo. xviij. Ego te vidi in horto cum eo. Beat⁹ em illeerit. qui hortulum istum bene coluerit. ⁊ in eo delectationē suā posuerit. Ipse nāq; dñs ꝺsesus hortulan⁹ est. Jo. xx. Nō em errauit magdalena q̄ vt ibidem ōr eius hortulanum putauit. Jste est ille hortus q̄ fructum vite eterne. nobis ꝑdr. iter florē paradisi generauit. Et tō nō imerito dicere possum cuilibet fideli illud poeticus

Universidad de Deusto
Biblioteca

pauca verba mutando. Potuit iste parit fructum cum flore perenem. Cū fructu florem collige, carpe duo.

AD Cō brā ego ☞ cedrus. Assimilatio. ij.

Cedrus significat beatā ginem mariā q̄ inq̄t Eccli. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano.

c Sūt aūt duo gña cedroꝝ. vnuꝫ qō nascit in libano. Aliud ꝺo cedri genus qō nascit in locis maritimis. Primū genꝰ cedri ꝑsiderat quātū ad arborem fructū ⁊ succum. Primo eius arbor est alta, ꝑputribilis, odorifera, ⁊ semp virens: Et sic beata ego maria fuit alto p celestius cōtemplationem, vnde ipa ait Eccli. xxiij. Ego in altissimis habitaui. ⁊ de illa pōt dici illō Amos. ij. Altitudo cedroꝝ altitudo eiꝰ. Fuit etiā imputribilis p omnimodam incorruptionē. Fuit eñ figurata p arcā dei q̄ facta fuit de lignis sethim imputribilibus. Ero. xxv. Fuit q̄ odorifera p repletionem oim virtutū ⁊ charismatū iuxta illud. Cañ. iij. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ super oīa aromata, vnde Hugo de scō vict. in q̄dam sermone alloquēs ipam beatā ginē ait. Nullus in gra tibi filius esse potuit p quam gratia super oēs hoīm filios venit. Spiritus sanctus in tua singulariter humilitate venit: q̄ in tua virginitate miraculum nulli cōparabile fecit. Ideirco odor vngentoꝝ tuoꝝ sup oīa aromata. Filium tuꝰ vnctus tu q̄s es vncta. Ille quidē super te ⁊ pre cēteris participibus tuis accepit vngūēti plenitudinē. Tu ho post ipm pre cūctis suauitatem. Fuit etiā semper virens: q̄ plātata fuit sup aquas ofum gratiarū. iuxta illud. Viere. xvij. Erit quasi lignū qō transplātat ſ aquas quod ad humorē mittit radices suas ⁊ nō timebit cum venerit estꝰ. Et erit foliū eius viride. ⁊ in tpe siccitatis non erit sollicitū. vñ Viero. in sermone de assūptione de hac sacratissima ginē secretoꝝ contemplatrice celestiū. sup illud quod de ipo canit eccla dicēs. viāi speciosus quasi columbā ascēdentē desup riuos aquarum ait. Oma sup aquam refectionis edificauit eam dño. ex ea multi riui deducti totā terram irrigant delitiarū. Scō cedrus confiderat quantum ad fructū. Nam poma illius cedri ī aliqua parte sunt dulcia. ī alia ho acetosa. ⁊ in alia inter dulce ⁊ acetosus sunt media. Sūt virgo aliquando fuit plena, dulcedine, aliquando amaritudine, aliquando ſ simul utroq;. Nam fuit tota plena dulcedine in ꝛpi ꝛceptione. iuxta illud. Cañ. iij. Fauus distillans labia tua sponsa. mel ⁊ lac sub lingua tua. Que verba ꝛponēs. Hugo de sancto vict. in persona ꝛpi ait. Mel erat diuinitas mea, cera ho būnitas tua. Inde metipm feci fauum mellis quod eñ impressum est in te. assumptum est de te. hec ille. Qui etiā alloquēs beatā virginem inquit. O q̄ dulcis ⁊ suauis eo. que sola digna eras. vt superne dulcedinis oscalū in tuo ꝛceptu susciꝑes ⁊ totiꝰ mundi suauitatem ī partu stillares. Ideo mel ⁊ lac sub lingua tua, hoc est verbū patris sub carne tua. ⁊ sub lingua tua. q: abscondit⁹ mel ⁊ lac deus homo. Mel diuinitas ⁊ lac humanitas, q: mel de ꝛte celi. ⁊ lac erpmitur de carne. Scō fuit plena amaritudine in filij passiōe. sicut ꝑdixerat ei Symeon Lu. ij. dicens. Et tuam ipsi⁹ animā ptransibit gladius. Unde Ber. alloquens beatam ginē ait. Animā xpi non attigit crudelis lancea, quia xpo taꝝ ſpiā suus emiserat. sed tua ibi erat. Nam gladius dolorū animaꝝ tuā ptransiuit. vt te pl⁹ q̄ martyrē nō immerito ꝑdicemus. In qua nimirū sensum compassionis excessit affectꝰ cōpassionis. Tertio fuit dulcis ⁊ amara post xpi ascēsionem. Amara quidem ꝓpter filij subtractionem. Un Viero. vbi. ē. inq̄t. Quātis puras virgo filij doloribus afficiebat. q̄ desiderio estuabat dum animo reuolueret cuncta que viderat ⁊ audierat. Puto q̄ quicq̄d humane virtutis est cogitare non sufficiat ꝛc. Fuit etiā plena cōsolatione ꝓpter filiū quem ad patris dexteram sublimare videbat. Et ꝓpter fidelium instructionem. quia eoꝝ magistra remanserat, ⁊ apostolos ac discipulos docebat. Un Viero. vbi. ē. ait. Ecce dño iesu ascēdente in celū ego vacat in schola virtutum ac meditat in lege mandatoꝝ dei. vt ipa sit forma discipline xpi ⁊ exemplū pfectionis. Cōuersat cū senatoribus celi infra curiā paradisi sub disciplina spūssancti. Inuenit prima iter primas cohortes summi regis, quoꝝ vita sas nō erat de terrio sed de celis. Tertio cedrus confiderat quantū ad succū qui multipliciter habet ꝛtutē. Nā caliginē oculoꝝ detergit, tumorē deprimit, carnes a putrefactiōe cu⁹ stodit. et contra morsus serpentem nobis multa. ſ ubuenit. vt ōr in li. de ꝓpte. re. Iste autem succus est amor siue charitas btē virginis

Cedri arbor

Cedri fructus

q̄ in nobis mlta bona facit. Nā detergit caliginē ignorātie lumine sue veritatis. et iō vocat Eccli. xxiij. Mar agnitiōis, q: ignorantiā repellit. ⁊ verā de deo nobis cognitionē infundit. Un de ipa exponi pōt illud Proverb. xiij. Sapiēs mulier edificat domū suā. Scō depmit tumorē supbie exemplo sue humilitatis. Nō est eñ aliquis ita supbus nec ita sublimis qui nō debeat humiliari ex ꝑsideratione tāte humilitatis. ⁊ tūc bta virgo de supbis ad hūilitatem suo exemplo renocatis dicet illud Eccli. xxiij. Olim excellentiū ⁊ sublimiū colla propria strate calcani. Tertio custodit a putredine luxurie tute sue ginitatis ⁊ puritatis. ⁊ ideo assimilat m yrhe Eccli. xxiij. vbi ipa ait Quasi myrrhe electa dedi suauitatē odorē. Sicut eñ myrrha cōseruat carnē a putrefactione, sic eas puritas ⁊ virginitas conseruat nos ab oīi fetore carnalis ꝛcupiscentie. Quarto subuenit nobis cōtra morsus serpentū, i. demonū imperio sue potestatis. Nā Geñ. iij. dicit de⁹ diabolo. Ipa conteret caput tuū. Tunc eñ maria caput serpentis cōterit q̄n prauas suggestiones demonū a nobis expellit. Sicut igit cedrus libani qui cādidatio ſterpientē odore suo fugat serpētes ⁊ interficit vermes. sic ipsa beatissima virgo fugat serpētes. i. demones et extinguit vermes. i. prauas cogitatiōes ⁊ reddit candidas mētes. Scō dico q̄ est quedam cedrus maritima q̄ est pua sed fructifera ⁊ odorifera ⁊ figurat beneditaꝫ virginē que fuit parua per humilitatē. fructuosa p fecunditatē. ⁊ odorifera p sanctitatē. Poma aūt istius cedri triplicē habēt substantiā. Prima est calido. media tēpera ta. vltima ho est frigida. fructus igit istius cedri significat benedictū fructū beate virginis dñm nostrū iesum rpm qui constat ex tribꝰ substantijs. scz diuinitate. aia. ⁊ carne. Quarū prima scz diuinitas est valde calida. q: est oim virtutū cōsumptiua. et ofum Deus noster ignis consumens est. Media aūt scz anima fuit valde tēperata. q: oīs virtutes in ipa sua tenuere medium. ⁊ nulla vltra q̄ ad aliquod declinauit extremum. Ultima vero scz caro fuit frigida. q: ab oīi inordinato calore fuit penitꝰ aliena. O igit tur benedicta ego tu es illa arbor diuina. sup omnes fructuosa. de qua potest expo ni illud ps. lxxix. Arbusta eius cedros dei.

Cedri maritime.

Et erat in beata ginis

O Cedri fructus

⁊ illud ps. xcj. sicut cedrus libani multiplicabit⁹ ⁊ illō Nume. xxiij. Quasi cedrus p pe aquas. scz diuinoꝝ gratiarū. Et illud ps. ciij. Cedri libani q̄s plātauit. scz. dextera dei ⁊ sequit in eodem ps. Illic passeres nidificabūt, passeres. i. hūiles. Passer nāq; est auis parua. In tuo eñ exemplo ⁊ patrocinio o virgo humillima oēs deuoti tui faciunt suū fundamentū. ⁊ nidū sue deuotionis in te constituunt. Tu etenī es illa de qua predixit deus Ezech. xvij. dicens. Sumā de medulla cedri sublimis. ⁊ plantabo sup montē excelsum ⁊ eminentē. In monte sublimi isrl plantabo illam ⁊ erumpet in germen. ⁊ faciet fructū. ⁊ erit in cedrū magnā. ⁊ habitabūt sub ea oēs volucres ⁊ vniuersum volatile subumbria frondiū eius nidificabit. ⁊ scient oīa ligna regionis. quia ego dño humiliaui lignū sublime ⁊ exaltaui lignū humile. hec ibi. De te quoq; expōni pōt illud Eccli. I. Quasi plantatio cedri in monte libano. Sicut eñ hec cedrus est altissima ⁊ oīs arboꝝ dña ⁊ regina. vt ait Rabanus super ps. ita ⁊ tu es oīm sanctoꝝ altissima atq; regina. O igit dñe deus mitte mihi obsecro ligna cedrina de libano. ij. Paralip. ij. idest deuotiones beatissime ginis matris tue. vt possim dicere cū alijs deuotis eius illud Cant. j. Ligna domoꝝ nostraꝝ cedrina. Et vt cordi nostro quod est ostiū aīe, faciamus illud quod dicitur Canticoꝝ. viij. scz. Cōpingamus illō tabulis cedrinis. Facigitur o bone Jesu vt faciā voluntatem tuam in lignis cedrinis. iij. Regum. v. Fac vt verificetur in me illud. iij. Regum. vj. Texit domū laquearibus cedrinis. Et iterū illud. operuit domū lignis cedrinis. ⁊ parietes domus intrinsecus tabulatis cedrinis. Fac vt de portis cu anime mee verificē illud quod in. vij. eiusdē libri. c. habet. scz Porticum texit lignis cedrinis a pauimento vsq; ad summitatē. Fac etiā vt de me dici possit illud qō in eodē. c. scriptum est. scz Tabulatio cedrina vestiunt totā cameram. i. animā. Et illud quod in. vj. eiusdem libri. c. habetur. scilicz Cedro oīnsa domus intrinsecus vestiebatur. ⁊ iterum ibidem. Omnia cedrinis tabulis vestiebant. nec omnino lapis apparere poterat in pariete. Per lapidem enim hic moraliter intelligi potest peccatum qō in die iudicij nō apparebit in illo qui fuerit vestit⁹ hoc cedio pciosio. i. deuotione

Universidad de Deusto
Biblioteca

beatissime virginis. Fac igit̄ o denigne ie-
su vt tibi in veritate dicere possim illud. ij.
Regū. vij. Vides q̄ ego habitem in domo
cedrina? Et illud. ſ. Para. xvij. Ego habito
in domo cedrina.

Maria libanꝰ.

Qō btā ẏgo ōr libanꝰ Assimilatio. iij.

I Zcet p̄m grāmaticos libanus in
masculīo accipiat̄ p̄ monte. In
feminino p̄ arbore. Et in neutro
pro thure. Ēn scriptura sacra q̄
aliq̄n transgredit regl̄as donati vt certius
erp̄mat intellectū spūſcti, ⁊ q̄ nō est subie
cta regl̄o Pusciani. vt in. c. Idignū. xxxviij.
di. accepit in masculino libanum p̄ arbore
cui assilat brīſſ ma ẏgo. Ūñ ipa ait Eccli.
xxiij. Ego q̄ſi libanꝰ nō incīſus euaporaui
habitationē meā. Ab ista ēñ arbore q̄ſq̄
fluit ihus cortice īcīſo. ⁊ illō nō est ita bo-
nū q̄ſq̄ ẏo fluit cortice non incīſo. ⁊ b̄ est
magis lucidū ⁊ magis electū. ⁊ tali libano
nō īcīſo assilat brā virgo. In quacūq; aūt
significatōe libanꝰ accipiat̄ cādorē sonat
In ẏgine ẏo fuerūt tria cādida. ⁊ nō incī-
ſa. scīz spūs, aia ⁊ corpus de q̄bus ōr. ſ. ad
Thes. v. Ipe aūt deꝰ pacis sctificet vos p
ota vt integer ispūs vr ⁊ aia ⁊ corpus ī die
dñi nostri iesu xp̄i sine q̄rela fuer. sicut aūt
ōr hic libanꝰ mōs. hec libanus arbor. et b
libanū thus. sic ōr nunc ab aplo hic spūs.
hec aia. hoc corpus. Spūs ẋ marie dicat̄
mons libani. corpus ẏo ipius dicat̄ thus
libani. sine libanū. Ista ēñ tria nō solum
fuerūt cādida per puritatē: vsi illis nomen
libani optime cōgruit. sed etiā fuerūt non
incīſa ⁊ nunq̄ diuīſa. Et ideo dñs dixit bea
tissima ẏgo, q̄ſi libanꝰ nō incīſus ⁊c. Spi-
ritus ēñ eius nunq̄ fuit a deo diuīſus: q̄
nunq̄ ab eo p̄ petm̄ aliq̄ō separatus fuit.
Alia quoq; eius nunq̄ fuit diuīſa a rōne:
q̄ ab eiꝰ dñio nunq̄ recessit. Corpus etiaꝫ
xp̄i nūq̄ fuit diuīſuꝫ. q̄ semp integrū ⁊ in
libertū remāsit. Talis ergo libanꝰ euapora-
ri habitationē suā. q̄ illos in q̄bus habi-
tat q̄ gram euaporat. i. odore bono replet
q̄ odorifera cōscientia. Unde ibidē ipa ait.
⁊ sicut cynamomū ⁊ balsamū aromatizāns
odorem dedi ⁊c. Quoldā ēñ cōfortat vt p
ſcurrent in domo gratie. ⁊ istis est odor cy-
namomi. q̄ cynamomū habet confortare.
Quosdaꝫ ẏo pſernat a corruptione culpe
⁊ iste est odor balsami: quia balsamū: a cor
ruptione pſeruat. Et quibusdam aūt fu-
gat vermes tēptationis diabolice, ⁊ istio est
odor myrrhe que fugat ūmes. Beatissima
igitur virgo seruauit illud Ecclīastī. xxiv.
Quasi libanꝰ odorem suauitatis habete.
Et ideo de ipa dici potest illud Canticoꝝ
v. Species eiꝰ vt libani. ⁊ illō Ysaie. xxv.
Gloria libani data est ei. De illo quoq; ex-
poni pōt illud quod predictū fuerat Osee.
xiiij. Erumpet radix eius vt libani. Aperi
igit̄ o libane portas tuas Zach. xj. c. vt in
me discurrat fons horroꝝ ⁊ puteus aquā-
rum viuentiū que fluūt impetu de libano.
Canticoꝝ. iiij. Et tu domine iesu qui ī hac
mōte cādido natus es. dic mihi illud Ie-
remie. xxj. Ascende libanum. ī. demonios
nē matris mee. Felix ēñ ille qui de ligniſ
istius libani faciet sibi ferculum. sicut Sa-
lomon in figuram fecit Canticorum. iij. ca.
Fac vt de me verificēt illud Ysaie. lx. Glo
ria libani ad te veniet. Et illud Ezechielis
xvij. c. Aquila grandis magnarum alarum
longo membrorum ductu plena plumis ⁊
varietate venit ad libanum ⁊ tulit medul-
lam cedri et summitatem frondium eius.
⁊ transplātauit eam in terram pro semine
vt firmaret radicem super aquas multas.
et cum germinasset creuit in vineam la-
tiorem. ⁊ fructificauit in palmites. ⁊ emi-
sit propagines.

Qō beata virgo dicit cypressus Assimi-
imlatio. iiij.

C Cypr.

Jungunt fabule poetarū q̄ ḋā
puer noīe cyparissus in sui no-
minis arborē cōuersus est. De
f quo per Ouid̄ tractat̄ in. x. li.
Meta. De hac ẏo arbore que cyparissꝰ ōr
loquitur Virgilius in. iij. Eneid. ōr. Bere
quercus ⁊ conifere cyparissi. ⁊ Marcialis
ait. Daphineas platanos. ⁊ aereas cypa-
rissos. Dane tamē arborem latini cōmuni-
ter appellant cypressum. quā etiam aliquā
mutato. y. greco in. u. nostrum appellāt cu-
pressum. intra illud Virgilij in. ſ. Georgic.
Et teneraꝫ a radice ferens siluoſne cupressum
de quo vide. C. de cypressꝰ ex luto damna
torum super rubrica lib. xj. Sacra aūt scrip
tura appellat dictam arborem cypressum
cui assimilat̄ beata virgo que inquit Eccli.
xxiv. Quasi cypressus in monte syon. ⁊ quasi
exaltata sum. Est autem cypressus ar-
bor odorifera, solida et virtuosa. vt ait Ysi
dorꝰ. xvij. etymologis. Quoad primum ōr
co q̄ lignum cypressi exiccatum magis re-
dolet q̄ viride, ⁊ igni appositum, vel soli

erpositū multū redolet. huiꝰ q̄ꝫ ligni odor
fugat serpentes ⁊ vermes. Et rōne ist̄ odo-
ris ōr cypressus virgo benedicta. Fuit ēñ
odorifera. primo q̄ fuit ab omni humore
mūdani amoris penit̄ exiccata. scōo quia
fuit igni spūſsancti appositā. imo tota fuit
in ignem amoris conuersa. tertio q̄ꝫ fuit
ſolt diuino expositā. immo ipsa fuit ipso so
le tota vestita vt ōr Apoca. xij. Et q̄ꝫ sic fuit
toto odorifera. ideo odor sue sanctitatis ex
pe lit serpentes. i. diabolicas tētationes. ⁊
R vermes. i. malas cogitationes pſeuentiam
corrodentes. Scōo cypressus est arbor so
lida. Et qua soliditate accidit q̄ nō pōt pu
trefieri, nec aliq̄ pōdere fleci. ⁊ q̄ est apta
cōseruationi. vt ait Ysido. vbi. ō. ⁊ eodem
modo btissima ẏgo sic fuit in dei gra soli-
data q̄ eius corꝰ nūq̄ potuit putrefieri.
nec in vita p̄ aliquam corruptionem, quia
fuit pdita ẋgimitate. nec i mōte p̄ aliquaꝫ
resolutionē. q̄ fuit vestrā immortalitate.
Sicut etiā cypressus pōdere aliq̄ nō curuat
ſ semp in sua rectitudine pseuerat. sic btā
ẏgo intrātus fuit ī dei gra solidata q̄ nullo
pōdere alicuiꝰ tribulatiōis vnq̄ fuit a sua
rectitudine icuruata. Passa est ēñ magnā
pōdus tribulatiōis q̄n puella tenera ⁊ deli
cata ⁊ de nouo surgēs a partu in egyptum
fugit. ⁊ p̄ septē annos ibi pegrina remānsit
Passa etiā est magnū pondus tribulatiōis
q̄n filiū suū vidit añ oculos suos crucifigi ⁊
vulnerari. Sed q̄n solidata erat in gra dei
tō flecti nō potuit p̄ aliquā impatientiam
sed semp tenuit rectitudinē iusticie ⁊ fidei
ac gre. Nec mirus ſi fuit sic firma ⁊ solida.
q̄ septē columnis. i. septeꝫ donis spūſsancti
fuit stabilita ⁊ fundata. iuxta illō Prouer.
ix. Sapiētia edificauit sibi domū. ⁊ excidit
colūnas septē. Est etiā lignū cypressi aptum
ſ ornationi. Et ppter hoc de ipo fiunt ca
pselle ⁊ alia vasa in q̄bꝰ scīoꝝ reliq̄e pseruā
tur. q̄ ppter suā soliditatē nō patiꝫ vt res
ponsite in eo aliquaꝫ recipiāt corruptiones.
Quia igit̄ beatissima virgo fuit valde soli
da in ẏpposito virginitatis, ⁊ imo humilis
tatis, nō ei virtus fuit ſdonea ad recipien-
dū ac ſeruandū ⁊ retinēdū dei filiū nouez
mēsibus in vtero eius. Tertio cypressus
est arbor ſ tuosa. Ossa ēñ q̄ in cypresso sunt
medicinalia ⁊ ſtuosa existūt. ſ. folia. cortex
⁊ fructꝰ. vt dic̄ Platearius ⁊ Diascorides. put
etiā ponit in li. de ẏpie. re. Et ſilr ossa que
fuerūt in beata virgine virtuosa extiterūt.
Primo folia. i. ei⁹ verba fuerunt valde vir-
tuosa. Nam vnū verbū dixit. ſ. Ecce ancilla
dñi Lu. i. qō fuit tante ſtutis q̄ deū incar-
nari fecit. Aliud etiā verbū dixit. ſ. salutādo
Elizabeth. vt ibidē habet. qō fuit tāte vir-
tutis. vt ipam elizabeth repleri spūſsancto
⁊ iohānem in eius vtero exultare fecerit.
Aliud q̄ꝫ verbū dixit. ſ. Fili q̄d feciſti nobis
sic. qō fuit tāte ſtutis q̄ deū holoꝝ subditū
fecit. Ūñ sequit. Erat subditus illis. Lu. ij.
Aliud insuper verbū dixit. vt hī Jo. ij. ſ. vi
tium non habent qō fuit tante virtutis q̄
aquam in vinum conuerti fecit. Eius etiaꝫ
corter. i. ornatio. tāte fuit virtutis ⁊ gra-
tiositatis q̄ faciebat deo magnā gliam an
gelis magnā letitiā, ⁊ holoꝝ magnā honoꝝ
ficentiā iuxta illō Judith. xv. Lu glia hie-
rusalē. i. dei in q̄ est visio pacis nre. Lu leti
cia israel. i. angeloꝝ. qui vidēt deū facie ad
faciē. Lu honorificētia ppli nr̄i. i. totiꝰ ge
neris hūani. Eius etiā fructꝰ. i. opa fuerūt
magne ſtutis. Ūñ de illa ōr. Prouer. vlt.
Manū suaꝫ misit ad fortia. Jsta aūt fortia
q̄ fecit notant Judith. xv. vbi post p̄dicta
verba. Lu glia hierlim ⁊c. subdit. Quia fe-
cisti viriliter. ⁊ cōfortatū ē cor tuū. eo q̄ casti
tatē amaueris. ⁊ post virum tuuꝫ alium ne
scieris. Jō manꝰ dñi cfortauit te. ⁊ eris be
nedicta in eternū. Et q̄b⁹ ẏbis colligit q̄
q̄ttuor fortia ⁊ magna opa fecit. Primū q̄
diabolicā virtutē cōfregit. qō notat̄ cū ōr.
Quia fecisti viriliter ⁊ cōfortatū est cor tuū
Ūñ ēñ viriliter egit q̄n caput holofernis
idest virtutē diaboli cōfregit. Secūm est: q̄
carnalē concupiscentiā in se penit̄ resecauit
qō notat̄ cum ōr. eo q̄ castitatē amaueris
⁊c. Tertiū est. q̄ manū diuini auxilij ad se
inclinauit. qō notat̄ cū ōr. Ideo manꝰ dñi
confortauit te. Quartum est. q̄ sibi benedi
ctionem eterne glie acq̄siuit. qō notat̄ cuꝫ
ōr. Eris benedicta i eternū. Propter supra
dictas aūt ſlitudines quas hꝫ beatissima
ẏgo cum cypresso. possumus de illa dicere
illō Eccli. l. Sicut cypressus in altitudine
se extollens. ſ. fuit.

Qō btā ẏgo ōr palma Assiliatio. v.

Alma significat btām ẏginem
Ūñ ipa inqt Eccli. xxiv. Quaſi palma exaltata suꝫ in cades
p vbi dicit Hie. de lyra. q̄ cades
est locꝰ in quo optime crescunt
palme, sicut etiā libanꝰ ē locꝰ in q̄ optime
crescūt cedri ⁊ mons syon cypressiꝰ, ⁊ vic

richorosis valde ꝟgruit. ⁊ sic de alijs locis magis aptis ad argumentū certarū arborum que nominant in sacra scriptura. maxime i prime allegato. c. est dicendū. Beata etenim dei mater ideo illis arboribꝫ natis in loco sibi magis ꝓuenientibꝫ assimilat: vt ostendat ꝙ ipa habuit in se pfectionē oēm q̄ in talibus arboribꝫ pōt reperiri. Sed quoad plenā assimilationē est sciendū. ꝙ palma ꝓsideran pōt quātū ad arborē. ⁊ quantum ad folia. ⁊ quantū ad fructꝫ De primo inqt Ambꝝ. in quodā sermone. Est plane palma umbrosa ad requiē honorabil ad triūphuꝫ semp virēs. semp vestita folijs atq; ideo nō marcescat. Quas palme ꝓprietates etiā ponit Ysido. xvij. etymꝝ. Bꝛūs ꝙ Greg. in moral. ait ꝙ palma inferius est angusta. superius ꝙ ramoꝝ erpānōe est lata. Primo igit palma est umbrosa ad requies. q; eius umbra ad refocillandum est grata. Et sic vmbra beate ꝟginis marie q̄ē ꝓsideratio vite sue refrigeriū nobis ꝓtat. ⁊ malū ignē refrigerat. Nam ꝓsideratio sue paupratis refrigeriū dat ꝓtra estum auaricie. Consideratio sue humilitati refrigeriū dat contra estum ambitionis humane. Consideratio sue castitatis dat refrigeriū cōtra estū carnalis concupiscentie. Unde quilibet sic refrigeratꝰ potest dicere illō Can. ij. Sub umbra illius quē desideraueraꝫ sedi. Secō palma est honorabilis ad triumphum. vñ antiquitus in signuꝫ victorie dabatur palma in manibus triumphantis. vt inquit Ysido. xvij. etymꝝ. Et in hui⁹ significatione dr de martyribꝫ qui mundū vicerūt. Apoc. vij. ꝙ palme erant in manibꝫ eoꝝ. propter hoc etiā ponit palma ꝓ victoria siue ꝓ fine laboris. vt. C. de ꝓcu. agē. ire. l. j. li. rij. cū ibi nota. Et in hoc sensu potest exponi illud Deut. xxv. quem iustum consupererit illi iusticie palmā dabūt. Et illud qō canit Prosper in li. epigrā. epigram. xx. dicens. Palmam qui capitur gloria finis habet. Sed notandū ꝙ sunt quidā qui nō habēt palmā in manibꝫ: ꝭ habere ꝓponūt. quia modo non vincunt sed vincunt. in futuro aūt vincere intendūt. ⁊ istō est incertū. Alij ꝭo sunt q̄ non habent palmaꝫ in manibus sed in ore. quia multū bene loquunt. alios docere artem vincēdi: sed se ipsos nō docent. ⁊ istud est vanū. Alij aūt sunt q̄ habēt palmā in manibus. i. in operibus. q; pugnāt ⁊ vincūt. ⁊ hoc est pfectū. Duo prima Paulus apostolus a se remouebat ⁊ tertium se habere dicebat. Nō em volebat currere siue pugnare in futuro tm. q; hoc erat incertum. et ideo dicebat. j. ad Cor. ix. Ego igit sic curro non quasi in incertū. Nec volebat pugnare verbo alios instruendo ⁊ ꝓpe succumbendo. q; hoc fuisset vanū. ⁊ tō subdit. Sic pugno non quasi aerem ꝟberās vor em nihil aliud est q̄ aeris tenuissimꝰ ictus sed pugnabat facto hostem. i. corpus suum feriendo. ⁊ ideo subdit. Sed castigo corpꝰ meum ⁊ in seruitutem redigo ⁊c. Beata vir go maria non in futurum. nec solo verbo. sed facto pugnabat. Et quia faciebat illud qō de machabeis dr. ij. Macha. ij. Manum quidem pugnantes. sed deum corde semp orantes. ideo semper vincebat. ⁊ palmā in manu tenebat. Un Prouer. vlti. dr. de illa Manum suam misit ad fortia. tunc em manum ad fortia misit qñ mundum cum suis vanitatibus superauit. Tertio palma est semper virens. ⁊ similiter beata virgo semper habuit virides cogitationes: q; fuerūt sancte. virides intentiones. quia fuerunt recte. virides affectiones: q; fuerunt mūde. ⁊ virides operationes: quia fuerūt meritorie que oia valde fuerūt deo grata. iuxta illud Eccli. xl. Oram ⁊ spēm desiderabit oculus ⁊ sup hec virideo fationes. De hac viriditate. be. ꝟginis exponi pōt illud Viere. xxij. vbi ꝑdictū fuit. Et erit folium eius viride. De ipsa q̄s exponi pōt illud Heū. j. vbi dicit deus germinet terra. i. b. virgo maria quēadmodū scriptura diuina appellat terra. herbas virentem. Ipsa etenim virgo semp fuit virens. Unde sicut palma hꝫ viroriꝫ ꝓperitatem ⁊ diuturnis vestit folijs. ⁊ ea cōseruat. non solū in estate. ꝭ etiā in hyeme. Sic gloriosa ꝟgo virorē fidei semp tenuit. ⁊ nūq̄ amisit nec tpe estatis. i. ꝓsperitatis. nec tempore hyemis. i. aduersitatis. ⁊ tpe passiois qñ discipuli ⁊ alij fideles ꝑdiderūt fidē. Quarto palma nō marcescit. Et sic ꝟgo nunq̄ fuit corrupta: ꝭ semper remansit integra ram q̄ ad spm q̄ quoad aiam. q̄s etiaꝫ quoad corpus. iuxta consilium apli. j. ad Thessal. v. Corpus eius eis corrumpi nō potuit. q; fuit diuinitate imbalsomatū. iuxta illō. Eccli. xxiv. Sicut cinamomū ⁊ balsamū aromatizās ⁊c. Alia q̄s ipsius corrupi non potuit. quia anima filij suspensa fuit. imo quodammodo de duabus aiabus vna facta est. q̄ sinuit Zu. ij. dum beate ꝟgini p symeones

Palma quātū ad arborem

Palma dat virtutibꝫ.

Palma ꝓ virtute

Palma nō marcescit

dixit. Tuā ipsius aiam ptransibit gladius tuā ipsius aiam. i. aiam tuā q̄ ipsi⁹ est. vel aiam ipsius q̄ est tua. Spūs etiā eius non potuit corrupi: q; fuit totus deificatus. et quodāmodo totꝰ i dei amorē puersus. Un Dierony. in ꝟmone ad Eusto. ait. Tota eam spūsancti repleuerat grā. totas inconduerat diuin⁹ amor. Postum⁹ etiā hic dicere. ꝙ sicut palma hꝫ stipitis firmitatē. Est em trāscus eius magne et imputribilis firmitatis. Sic trucus ipsi⁹ bte ꝟginis habuit imputribilē ꝟginitatē: q; fuit ꝟgo nō solū ante partū: sed etiā in partu ⁊ post ptū. Quinto palma vt. ā. dictū est infer⁹ est angusta. superius ꝙ est lata. ꝙ q̄ significant tria de sctis viris. vt dicit Grego. in mora. Primo ꝙ infer⁹ sunt arti ⁊ angusti ad appetendū terrena superius vero sunt lati ad amandū ⁊ appetendū spūalia ⁊ eterna. Quoad primū facit illud q̄ dr. j. ad Ti. vj. Habentes victum ⁊ vestitum: his cōtenti simus ecce ꝙ augusti sunt ad terrena. De secūdo dr. j. Corinth. v. Charitas dei diffusa ē in cordibus vestris ⁊c. Ecce ꝙ lati sunt ad spūalia ⁊ eterna. Et de hac similitudine visi cū palma habet in. c. oēs. xlvij. dist. Secūdo dicit Grego. vbi. ā. ꝙ serui dei inferius sunt infirmi corpe. supius vero sunt fortes in mēte. Unde Paulus. ij. Corinth. xij. dicebat. Cum infirmor: tunc potēs sum. Tertio dicit Grego. ꝙ serui dei a paruis incipiunt. sed ad magna ꝓueniunt. iuxta illud Prouerb. iij. Justorum semita quasi lux splendens ꝓcedit. ⁊ crescit vsq; ad perfectum diem. Maria igitur fuit angusta in infimio amore terrenorum. sed alta in summo in amore celestium. quia semp ibi habitabat intra illud Eccli. xxiij. Ego in altissimis habitaui. Fuit etiaꝫ debilis corpore. ꝭ fortis in mēte. que quidē fortitudo spōsum suū celestem multū delectabat. iuxta illud Prouer. xxv. Mulier fortis obletat virū suū. Incepit etiā ab infimo loco humilitatis. ⁊ ꝓuenit ad summū locū beatitudinis. Un inquit Luc. j. Respexit humilitatem ancille sue. Ecce q̄s infima. Ecce em ex hoc beatā me dicēt oēs generatiões. Et ce ꝙ summa. Secō ꝓncipaliter dico ꝙ palma cōsideraf quantū ad folia. cuius quidē folia sunt sursum eleuata. in infimo sunt punctione acuta. in lateribꝫ sunt incisa. in medio plana ⁊ suauia in longuꝫ protēsa. ⁊ sunt semp virētia vt dr in ſlō. de ꝓpse. re. Ista igit folia significant verba marie. q̄ ipa dixit in cātico suo. Nā ibi dixit ꝟba sursum eleuata q̄n deū magnificauit. ⁊ in ipo exultauit dicens. Magnificat aia mea dñm. Et exultauit ⁊c. Secō ibi dixit ꝟba acuta q̄bus demones perfodit cū ait. Quia respexit humilitatē ancille sue. Nihil em est q̄ ita hostē superbū superet ⁊ ꝓsternat sicut vera hūilitas. Tertio habuit ꝟba plana ⁊ suauia. quib⁹ dei beneficia in se cognouit dr. Quia fecit mihi magna qui potens est. Quarto habuit verba in longū ꝓtensa. quib⁹ vsq; in finē mundi a generatione in generationem dei misam oībus affuturā esse ꝓdixit cū ait. Et mia eius a pgenie in pgenies timentib⁹ eum. Quinto habuit ꝟba incisiua q̄bus vitia incidebat. Nā a potentib⁹ incidebat superbiā dr. Fecit potentiam in brachio suo: dispersit superbos ⁊c. A diuitib⁹ incidebat auariciam dicēs. Esurientes ipleuit bonis. ⁊ diuites dimisit manes. Certo habuit verba virentia q̄bus admonuit ꝙ beneficiū incarnatiōnis diuine in cordib⁹ nostris semper debet virere dicēs. Suscepit israel puerū suū ⁊c. vsq; in finē cātici. Tertio ꝓncipaliter dico ꝙ palma cōsideraf quantū ad fructꝫ quos pducit. Sed nota ꝙ palma multū fructificat quando est plantata in terra arida. vel quando radius solis est exposita. vel quando palme masculine est vicina. quia afflata a vento masculine palme femine fructificant. Et hec oīa ponit Plinius. xiij. lib. natural. histo. c. v. ⁊. Bri. i li. de vegetabilib⁹ ⁊ plātis. ⁊ etiam ponunt in li. de ꝓprietatibus. Optime etiā fructificat quando est antiquata. Dicit em ꝙ palma generosa non fructificat ante centū annos ⁊ tūc facit fructꝰ dulcissimos. Beata igit ꝟgo fructū illum ꝓtulit de quo dr Can. vij. Ascendā in palmā ⁊ apphendā fructū eius. nec mirū si hec palma ꝟginalis ita bñ fructificauit. Fuit em ꝓmo eius aia plantata in terra arida. idest in carne ab oi humore carnalis concupiscentie desiccata. Et de hoc moraliter exponi potest illud Heū. j. Congregent aque q̄ subcelo sunt in locū vnū. i. in totū alium mundum. ⁊ appareat arida. i. virgo maria ab omnib⁹ aquis concupiscentie penitus aliena. Secō fuit radius solis exposita. Sicut em sol magis lucem suam diffundit in lunam et postea in stellas. et postea in nubes. et postea in montes. deinde in valles. Sic

Palma ꝓ virtute

Palma in arbus in folia

Universidad de Deusto
Biblioteca

sol iusticie ꝛps claritatē suā principaliꝫ diffundit in lunā.i.in būdictā ꝛginē mariā.ꝛ postea in stellas.i.in angelos. et postea in nubes.i.i aplos.ꝛ postea in mōres.i. i doctores.ꝛ vltio i valles.i. i subditos būiles. Tertio fuit spōso suo deo nō tm̄ vicio.ꝛ nō tm̄ cōiūcta.sed totaliꝫ innixa iuꝫ illō Cañ. viij. Que est ista que ascēdit de deſto delitijs affluēs:innixa sup dilectū suū? Quarto fuit antiquata. Est aūt quātū ad pñs ꝓpositū spectat tripler antiqtas. Una est quā fecit sensus maturitas. iuꝫ illō Sap. iiij. Canī eīm sunt sensus hoīs. Ista ꝺo antiqtatē maturitatis habuit btā ꝛgo de qua ꝺr Luc.ij. Maria ꝑseruabat oīa ꝝba ꝺ conferens in corde suo. Beāa antiqtas est illa quā facit vite sctitas. iuxta illud qō in pollegato.c.habeſ.f.ꝛ etas senectuꝫ vita imaculata. Et istā etiam antiquitatē habuit.qꝫ fuit sine macula. Cañ. iiij. Tota pulchra es amica mea ꝛ macula non est in te. Tertia est quam facit moꝝ grauitas ꝛ honestas vñ de tali sene ꝺr Sap.iiij. Cōsummatꝰ in breui explevit tpa multa.ꝛ ibidem. Senectus eīm venerabilis est nō diuturna neq; nūero annoꝝ cōputata. Et iō de iuuene tē pote sed sene moꝝ ꝺr Job.xlj. Existimabit abyssuꝫ quasi senescētē. Diabolꝰ eīm magis timet ꝛ plus dolet cū videt iuuenem in abyssō hūilitatis ꝛ alsarū ꝛrutū immersuꝫ ꝙ cū aspicit senem eiſdē ꝛrutibus deditū Et iō semp. valde timuit beatā ꝛginē que a ꝓmeua etate fuit ꝓmersa in abyssō oīm bonorū moꝝ ꝛ sapie diuine.ꝓdictū eīm fuerat de illa Eccli.xxiij. A mari abundabit cogitatio eiꝰ.ꝛ consiliū illius in abyssō magna. Et in eodē.c. ipa inqt. Profundū abyssi penetraui.ꝛ ꝓsequenter ꝺ tertio modo antiq fuit.ꝛ iō summe fructuosa. Aliō ḡs ratio nibꝰ ipa beatissima virgo assimilaſ palme sicut eīm palma hyrudicis ꝓfunditatē. habet eīm radicē in terra multū defixā. sic benedicta ꝛgo habuit radicis ꝓfunditatē.i. cordis ꝓfundissimā hūilitatē. ꝛ ideo deus respexit hūilitatē ancille sue Luc.j. Item sicut palma hꝺ culminis sublimitatē qꝫ est arboꝝ magne ꝓceritatꝭ ꝛalitudinis.sed ad cedri altitudinē non ꝓtingit vt dicē glo.sup ꝓs. Sic btā ꝛgo magnā hꝺ altitudinē meritorū ꝛ ꝓmoꝝ. iuxta illud qō superius allegatū est Eccli.xxiij. vbi ipa ait. Ego i altissimis habitani. sed tm̄ non peruenit ad altitudinē cedri.i.xpi ꝓpt hanc oīm altitudines de ipsa ꝛgine dici pōt illud Cañ. vñ. Statura tua assimilata est palme. Sicut etiā fructꝰ palme.scz dactili sunt suauissimi: ita etiā fructꝰ brissime ꝛgis fuit suauissimꝰ de q̄ ipse ꝛgini ꝺr Luc.f. bñdictꝰ fructꝰ ventris tui. Qui etiā fructus palme tāto dulcior et saporosiꝰ est quāto imediatiꝰ radijs solis exponit.non est mirū si fructꝰ ꝛginalis fuit dulcissimꝰ ꝛ sapidissimus cum radijs eternū solis.i.diuīs splēdoꝝ imediate sit cōiunctus. imoipe ē splēdor glie diuīe. ad Heb. j. Sicut etiā palma est arbor pulcherrima. Ecli Ecclī.xxiij. dixit deus filijs ysrael. De primo mense septimi sumet fructꝰ arboris pulcherrime.spatulasq; palmaꝝ ꝛ letabimini coram dño deo vestro. Sic etiam brissima virgo fuit pulcherrima.cui dixit ei celestis spōsus Cañ.f. O pulcherrima mulierum pulchre fūt gene tue ꝛc. Sicut etiā palma longissimo tpe pdurat iuꝫ illud Job.xxix. Sicut palma multiplicabo dies.ita btā virgo nō solū longissimo tpe sed in eternū pdurabit. vñ ipsa inquit Eccli. xxiij. Usq; ad futurū scīm nō desinā. Ut autē mater dñi nr̄i iesu xpi dicit in sacra scriptura ciuitas dei. vt ps ꝓs. lxxxvij. ideo merito etiam appellaſ vrbs palmaꝝ. qꝫ hꝺ oēs ꝓprietates ipsius palme. Felix igit ille erit q per deuotionē i ista vrbe semp hītabit. Btūs ille de q̄ i morte sua potuit dici illō Judic.ix. Possedit vrbē palmarū. ꝛ illud eiusdē libꝝ iij.c. Sedebat sub palma.i. sub vmbra et ꝓtectiōe ꝛginis glioſe.ꝛ de eis alā dici potuit illud.xj. Paral.in. sculpsit i eis palmas O igit bone iesu q̄ dixisti Ne eīm. viij. Ego ferre ramos palmaꝝ. Concede mihi vt tibi obniam deuote veniam cum ramis palmarum sicut dū adhuc mortalis esses tibi obuiauerunt pueri hebreorum. Johānis, vij. Fac. vt deuotio matris tue nunq̄ a me discedat. vt de me possit dici illud Eccli.l.c. Steterūt circa illum quasi rami palmarum ꝛ illud Ezech.xlj. Palme celature erant in pariete templi.i. animi mei. Non est autem mirū si mater tua appellaſ palma. nam ꝛ de capillis tuis ꝺr Cañ. v. Come eius sicut elate palmarum. Preterea ſſde quoddam sancto ꝺr ps. ꝛc. Justus vt palma florebit. Quare mater tua sanctoꝝ sanctissima ꝛ iustorum iustissima tanꝰ palma excellentissima floruisse non credaſ?

Oō Beata virgo dicitur rosa ꝛ assimilatio.vj.

Osa ꝺr bellissima ꝛgo. vñ ipa in ẽt Eccli.xxiij. Quasi plantatio roſe i hiericho. Hiericho ꝓpe interpraſ luna.ꝛ figr ecclesia militārē q̄ ad modū lune q̄diu est i pñti vita mlros defectꝰ hꝺ. In hac ergo hiericho brā ꝛgo ē plātata.qꝫ iter nos ꝛ deū est media cōstituta. Rosa aūt pōtatē.ꝛ fruē. Pīo q̄litas ei⁹ est q̄drupler. Una est q̄ rosa est frigida in foliis ꝛ calida in semine.ita ꝙ passiones calidas sanat frigiditate foliorū.ꝛ passiones frigidas caliditate seminuꝫ. Beāa est ꝙ rosa est aḡsta ꝛ rorida.i.rore plena. Tertia est ꝙ rosa est aḡsta ꝛ to plꝰ ꝺtractaſ.tāto maioꝝ ei⁹ odor sentiſ. Quarta est ꝙ rosa de spinis nascitur.ꝛ tm̄ spinā nō hꝺ nec illam imitaſ. Et ꝓpter hec oīa brissima ꝛgo rose affligatur. Quidā eīm sunt frigidi in amore dei.ꝛ istā frigidā passionē ipsa sanat dū eoꝝ corda ad dei amorē timebit domui sue a frigoribus niuis. Oēs eīm domestici ei⁹ vestiti sunt duplicibus. Frigꝰ niuis est frigiditas mētis. Contra qō frigus ipa suos domesticos.i. deuotos vestit duplicibꝰ.i. charitate dei ꝛ proximi q̄dꝫ ꝺo alij sunt calidi.i.malo ignis cōcupiscētie inflāmati. quoꝝ calidā infirmitatē ipsa sanat. qꝛ in eis ignē male cōcupiscētie extinguit et rorē gratie refrigeratis infundit. Et iō ꝺr Eccli.xlij. Ros obuias ardori veniēti hūlē efficit eū. Beāo ipsa est tota rorida.i.rore spūali plena. vñ angelus ei ditit. Ave gra plena. Luc.j. Jstuꝫ aūt rorem diuine gratie ab ea ercutimus q̄n ipam p desideria ferueūtia exoramus. Istu ante ercussio aliq̄n fit calore solis.ꝛ aliq̄n calore ignis. Sol est ꝛps. iuxta illud Malach.iij. Vobis timētibꝰ nomen meū orie tur sol iusticie. Ignis est spūs sanctus. de quo saluator ait Luce.xij. Ignē veni mittere in terrā. Oñ ergo ad ipsam vehementer afficimur et eo ꝙ solem iusticie in suo utero habuit. tūchtute solis ab ea rorē gratie efficimur et eo ꝙ ignis spūs sancti in eā super uenit ꝛ eius ſtute dei filiuꝫ generauit tūc ſtute ignis ab ipsa rorem gratie imperramus. Ista aūt desideria ferueūtia ipsa i nos ſtute ipsa sanat. qꝛ in eis ignē male cōcupiscētie extinguit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quoꝫ ipm rpm qꝫ eis facies valde est spe-
ciosa. Vñ in palegato ps. xliij. ei dictū fu-
it. ꝓcupiscet rex decorē tuū. Ipe em Can. ni.
illi inqt. Ostendi mihi faciē tuā. sonet vox
tua in auribus meis. Vox em tua dulcis ⁊
facies tua decora. Et ꝓpter ista tria ōr ei
illud Judith. xv. Tu glia hierlm. i. rpi qui
est par nra. ad Ephe. ij. Tu letitia isr'l. i. an-
geloꝝ q̄ in celo semp vident faciem patris
Mar. xviij. Tu honorificentia ppli nri. i. ge-
neris hūani. Nā ossie holm gen⁹ ī terris fi
milī ꝙlurgit ab ortu ⁊c, vt ait Boet. in. iij.
de cōso. c. xij. Os em homes traxerūt origi
nē ab Ada. Eccli. xlix. ⁊ iō dicūtur ḃ respe
ctu vn⁹ ppls. In vitiōe g̃ faciei btē v̄ginis
rps gliaf. angelus letaf. ⁊ hūanū gen⁹ ho-
notaf. Scō delectat spūalē olfatū ꝓe sui
odoris imēsitate, de quo odore ōr Cāt. iij.
Odor vestimentoꝝ tuoꝝ. i. virtutum. sicut
odor thuris. qꝫ ⁊ deo fuit gratū sacrificium
⁊ recreauit animū nostrū. De isto etiā odo-
re dicit ps. xliij. Myrrha ⁊ gutta ⁊ casia a
vestimētis tuis ⁊c. Myrrha em q̄ est ama-
ra significat castitatē siue carnis mortifica
tionē. Gutta q̄ tumores frangit significat
humilitatē. Casia ḋo q̄ in aḡs nascit signi
ficat fides q̄ in baptismo ꝓcipit. Iste nāq;
tres vtutes fuerūt in ipsa valde odorifere.
Nā castitas siue v̄ginitas fecit odorē ange
lo. hūilitas deo. ⁊ fides eius odorē fecit ro
ti mūdo. Tertio delectat spūales gustū sua
suauitate. Unde ipa inqt Eccli. xxiiij. Qui
edūt me adhuc esurēt. ⁊ qui bibūt me ad-
huc sitiēt. Ipsa em reficit memoriā cogita
tionib⁹ scīs: intelligētiā intētionib⁹ rectꝫ
⁊ volūtatē affectionib⁹ mūdis. Et ideo ōr
Eccli. xv. Cibabit illū pane vite ⁊ intellect⁹
⁊ aqua sapiētie salutaris potabit illū. Ipa
nāq; cibat memoriam pane vite. qñ talib⁹
cogitationib⁹ eā reficit. ⁊ intelligētiā pane
intellect⁹ qñ rectis intētionib⁹ eā pascit: ⁊
voluntatē potat aq̄ sapientie salutaris: qñ
sapidis affectionib⁹ eā nutrit. Quarto de-
lectat spūalē tactū sua humanitate ⁊ leni-
tate. Unde Bern inqt. Quid ad Mariā trep
das accedere hūana fragilitas. Nihil auste
rū in ea, nihil terribile inuenies. tota suā-
uis est. Quia igit est ita suauis: ab oībus
est querēda arripienda ⁊ amplerāda. Ques
tēda ꝓ meditationem iuxta illō Sap. viij.
Hāc amaui ⁊ exquisiui a iuuētute mea. Arri
pienda ḋo est ꝓ imitationē. ⁊ ampleranda ꝓ
deuotionē. Et iō ōr Prouer. iiij. Arripe illā

Rosa dele ctat ol-fatum.

⁊ exaltabit te. ⁊ glorificaberis ab eā esi ex-
fueris amplerat⁹. Dabit capiti tuo augmē
ta gratiaꝝ ⁊ corona inclyta ꝓtegēt te. Pro
pter ista aūt ola canit ecclesia. Speciosa fa
cta es ⁊ suauis in delitijs tuis scīa dei ge-
nitrix. Per hoc em q̄ ōr speciosa. notaf q̄
ipa delectat spūalē affectū. Per hoc q̄ ōr ⁊
suauis. notaf q̄ ipa spūalē delectat gustū.
p hoc ḋo q̄ ōr scīa dei gēnitrix. notaf q̄ ipsa
delectat spūalem olfatus. In hoc em q̄
dei genitrix fuit in vtero suo balsamum pa
radisi habuit. ⁊ ideo tota odorifera fuit.

Rosa.

Certio rosa pōt cōsiderari quātū ad suā
vtutē. siquidē er rosis aliq̄n fit electuarius
aliq̄n oleū vel collyriū aut emplastrū. ⁊ di-
uerse ꝓparatiōes ꝫ diuersas infirmitates.
Maxime aūt hȳ rosa vtutē sup quadruplī
cē infirmitatē. Ipsa em stomachū ⁊ cor cō-
fortat. siquā vētris refrenat. oculos clarifi
cat. ⁊ doloꝛē capitis sanat. vt ōr in li. de ꝓ
pte. re. qs vtutes rose cū multis aliis ponit
Plini. vbi. s. Et simlr btā virgo cor confor
tat dando charitatē dei. q̄ intrātū cor fortē
facit. vt ꝓpter rpm vitā etiā paruipendat
⁊ mortem libenter subeat. iuxta illud Cāt.
viij. Fortis est vt mors dilectio. Vñ Augu-
stin. Fortis est vt mors dilectio. Vñ Augu-
stin. Omnia seua ⁊ immania facilia ⁊ ꝓpe
nulla facit amor. Ipsa qs siquā peccatoꝝ
refrenat dādo timorē qui petā vitare facit
iuxta illud Prouer. xv. In timore dñi declī
nat oīs hō a malo. Ipsa quoꝫ oculū intel
lectus clarificat dando diuinoꝝ cognitio-
nē. qne quidē cognitio oculū mētis illumi
nat. iuxta illō ps. cxviij. Declaratio sermo
nū tuoꝝ illuminat. ⁊ iterū. preceptū dñi lu
cidum illuminās oculos. Ipsa etiā caput
mētis q̄ est spes sanat. qñ spē nostrā repidā
ad celestia desideria subleuat. Nō em spes
sit caput mētis ꝓbatur per illō. j. Thess. v.
⁊ galeā spem salutis assumite. Propter ista
autē oia ōr Eccli. xxiiij. ego mater pulche
dilectiōis. Ecce q̄ co: cōfortat ꝓ charitatē
timoris. Ecce q̄ siquā vitioꝝ refringit ꝓ
timoris. ⁊ agnitiōis. Ecce q̄ spūalem visum
clarificat per diuinoꝝ illuminationē. ⁊
sancte spei. Ecce q̄ caput mētis sanat per
spei subleuationē. Pro conclusione aūt hu
ius partis dico. q̄ btā virgo fuit illa rosa.
de qua exponi posset illud Virgilij in cui
ce dicentis. Et rosa purpureo crescit rubi
cūda colore. Semp em fuit quasi rosarum
flos in dieb⁹ vernis Eccli. i. Seruauit nāq;
q̄ documentum qō in eiusdē li. xxiij. c. ḃa

betur. vbi ōr. Quasi rose plantate super ri-
uos aquarum fructificate.

Oliua arbor

Qō beata Ago ōr oliua. Assimilatio. vij.

b Carissima Ago ꝙ oliuam figuratur
Oliua est cōsideranda pōr quātū ad
arborē ⁊ quātū ad fructū ⁊ quantū
ad liquorē. Quantū au primū est sciendus.
q̄ oliua est viriditatis cōtinue est signū re
cōciliatiōis facte. est signū victorie assecute
⁊ est fecūda in sobole. Et quantum ad ista
q̄tuor ostendit de btā Ag̃ine q̄lis fuit quā
tum ad seipsam. ⁊ quantū ad deum. ⁊ quā
tū ad demones. ⁊ quātū ad nos. Primo igī
tur oliua est viriditatis cōtinue. q̄ viret in
estate. in hyeme. in vere. ⁊ i autūno. Et quā
tū ad hoc ostēdit de btā Ag̃ine qualis fuit
quātū ad se. viriditatē sue sanctitatis nūq̄
amisit. nec in estate ꝙlaribus. nec i hyeme
tribulatiōib⁹. vnde dicere poterat illō Job
xxvij. Donec deficiā nō recedā ab innocen-
tia mea. Justificationē meā quā cepi tene
re nō deserā. Tenuit etiaz viriditatē sancti
tatis invere inuētutis ⁊ in autūno senectu
tis. q̄s eūdem feruoꝛē quē habuit in iuuen
tute seruauit in senectute. Unde pōr sibi que
rit illō Deut. xxiij. Sicut dies iuuentu
tis tue ita ⁊ senectus tua. Secō oliua est si
gnificare qñ reconciliatiōis facte. vñ ōr in historijs
ecclesiasticis romanoꝝ. q̄ qñ legati romanoꝝ mittebā
tionis, tur ꝓ pace facienda. portabāt ramos oliua
rum. prout etiā refert Isido. xvij. etym. Et
quantū ad hoc ostēdit qualis fuit btā Ago
vn in signū huius reconciliatiōis facte angeli
in eis parturitiōe cāruerūt. Elia i ecclesia
deo. ⁊ in terra pax hominib⁹ bone voluntā
tis. Lu. ij. Hec est illa mulier sapientissima
que reconciliauit Dauid filio suo. ij. Reg.
xxiij. ⁊ q̄ deū reconciliauit generi humano
hec est illa colūba innocētissima que porta
uit in arca noe ramū oliue virētibus foliis
in ore suo Gen. viij. trāssumptiue in. c. vnī
co. ff. qs ḋo. de. sa. vne. ꝙ hoc idicās deū ho
Oliua mini esse reconciliatum. Tertio oliua est sig-
signū nū victorie assecute. Naz olim apud Athe
victorie, nas victores ramis oliuarū cōsueuerāt co-
ronari. sicut dicit plinius li. xvij. naturalis
historie. ⁊ ponit etiaz in li. de ꝓprie. re. Et
quantū ad hoc ostēdit qualiter beata Ago
se habuit quātū ad demones. qs eos supa-
uit ⁊ vicit. Ipsa q̄ppe cōtriuit caput diabo
li ex suggestionis. iuxta illud Gen. iij. Ipsa
cōteret caput tuū. Et cōfudit astutiaz ser-

deceptionis. iuxta illud Judith. xiij. Una
mulier hebrea fecit ꝓfusionē in domo Na
buchodonosor. Et cū eiecit eū a dñio sue po
testatis. iuxta illud Judith. ix. Erit memo-
riale nominis tui cū manus femine deiece
rint eū. Quarto oliua est fecunda in so-
bole. qꝫ multas nouellas plātationes gene
rat. ⁊ quātū ad ḃ ostēdit qlis fuit btā Ago
quātū ad nos. Ipa em tanq̄ mulier fecun
da multos filios g̃nat in fide ⁊ gra. vñ dice
re pōt cum ppha ps. lj. Ego aūt sicut oliua
fructifera in domo dei ⁊c. Et cū ei dici pōt
illō ps. cxvij. Filij tui sicut nouelle olivaꝝ
rū in circuitu mense tue. Ipa ḋo filios q̄s
generat postea secū in mēsa cibat. iuxta illud
Eccli. xv. Cibabit illū pane vite ⁊ intellect⁹
Ipa em cibat intellectū dei cognitiōe ⁊ af
fectus dei amore, qui amor est vita anime.

Oliua est secū dalobo le.

Fructꝰ

Secō oliua ꝓsideraf quantū ad fructū.
Secōm aūt Isid. vbi. s. Fructꝰ oliue ꝑimo
rubescit. postea virescit. deinde nigrescit. ⁊
similiter beata virgo fuit rubea ꝓ charitatē
viridis per v̄ginitatē. ⁊ nigra ꝓ humilitatē
iuxta illud Cāt. j. Nigra sum. ecce nigredo
humilitatis. sz formosa. ecce rubedo v̄ginita
tis. nē pelles Salomonis. ecce rubedo cha
ritatis. Vel pōt dici q̄ fructꝰ isti⁹ oliua fuit
rps. q̄ fuit viridis in tota sua ꝙuersatione:
iuxta illud Lu. xxiij. Si in viridi ligno hoc
facīt: in arido q̄d fiet. Fuit etiā rubeus i
passiōe. vñ angeli dixerūt ei in eis ascēsione
illud Esa. lxiij. Quare rubrū est indumētū
tuū. Fuit aūt niger i morte iuxta illō Apoc.
xvj. Sol factꝰ ē niger ⁊c. Tertio oliua cō
sideratur quātū ad liquorē. De quo liquo-
re sic dicit Isid. xvij. li. etym. Gurgit oleū
ex amaritudine radicis in pabulum lumi-
nis in refectionē esuriētis. ⁊ in medicinam
vulneris. Sic igit oleū oliue est valde vti-
le mortalibus. Nam lucernis ponitur ad
illuminandū ⁊ ad ignem nutriendū. ⁊ lan
guidis mēbris apponit ad medēdus. ⁊ ci-
bis additur ad condiendū. Sic oleum beate
virginis. i. pietas eis illuminat tenebrosos
in dei agnitione. vñ appellaf mater agni-
tiōis Eccli. xxiiij. qō quidē facit lumine sue
gre. ⁊ ideo ipsa inquit in predicto. c. Pene
trabo inferiores partes terre. et inspiciam
oēs dormientes. ⁊ illuminabo oēs sperā-
tes in dño. Ipa qs curat languidos ⁊ sanat
vulneratos medicina sue mie. iuxta illud
Eccli. xxiij. Medicina omnium in festina-
tione nebule, i. in festina miseratōe marie,

Liquoꝫ oliue.

Possum' etiaz dicere q̄ eos cōsolidat dei timore qui expellit petrū. Eccli. j. petrū aūt est languor anime. Et ꝓpter hoc ipsa discit mater timoris Eccli. xxiij. Ipsa q̄z cibat t nutrit suos deuotos multiplicio solatione t satiat famelicos dulcedine gr̄e t visitatio nis sue. iurta illō Prouer. vi. De nocte surrexit t dedit predā domesticis suis. t cibaria ancillis suis. immo nos oēs inuitat di. Eccli. xxiij. Trāsite ad me oēs q̄ concupiscitis me. t a ḡnationibus meis adimplemini. Nō immerito igitur oliua significat miam beate ꝟginis. Ūn ipse inquit Eccli. xxiij. Quasi oliua speciosa in cāpis. Et qui busdā bis habetur q̄ ipsa hz miam excellentem cōgruentē t patentē. Primo aūt habz miam excellentem. t hoc ps p hoc q̄ vocat oliua. sicut enim oleum supereminet omnibus liquoribus. t si subtus ponat supnatat. sic misericordia beatissime ꝟginis supeminet. omnib' alioz sanctoz miserationibus. Ūn de ipsa exponi pōt illud Eccli. xxvij. Misericordia hoīs. s. cuiuslibet alterius circa primū suū. Ad ipsa aūt ei' sup oēm carnem. Scdo hz miam cōgruentē. quia tunc maxime miaz exhibet. q̄n maioz necessitas imminet. q̄ notat p hoc q̄ dr speciosa. q̄ sicut dr Eccli. xxv. Speciosa est mia in tpe tribulatiōis. Tertio hz miam cōmunem et patentez. q̄ notat p hoc q̄ dr in campis. Ad oliuas em̄ hortoz nō ps omnib' ingressus. ad oliuas aūt campoz omnibus est accessus. Quidam em̄ sancti sunt sicut olive hortoz. quia tenēt misericordias suas clausas. eo q̄ digni nō sumus eas recipe. Beata aūt virgo hz misericordias omnibus cōmunes t apertas. Et ideo ipsa oēs inuitat ad suā misericordiā. dicēs illud Prouer. ix. Venite comedite panē meū. t bibite vinū quod miscui vobis. Et illō Esa. lv. Omnes sitientes venite ad aquas &c. Potest etiā dici q̄ p hoc q̄ dr. quasi oliua speciosa in campis. denotatur q̄ ipsa habet misericordiam naturalē. totalē t vniuersalē. Primo em̄ habet misericordiam naturalem. quod notatur cum dr quasi oliua. Solus em̄ deus ē ꝓprie oliua. i. ipa mia. quia ipi naturale est t ꝓprium misereri semper t parcere. vt canit ecclesia. Beata autem virgo est quasi oliua. q̄ intantū est misereri. assueta: et ad misericordiam ita prompta. q̄ quodammodo est deo simillima. Scdo hz miam totalem' q̄ notat p hoc q̄ dr. Speciosa. q̄ in omni sui parte est pulchra. s. in ramis. i solijs. t in fructu. Aliq̄ em̄ habēt miam ingramis. i. in corde per affectum compassionis Alij vero in folijs. i. in verbis per effectum ꝓsolationis. Alij aūt in fructu. i. in ope per effectū exhibitionis. Virgo autē maria est oliua speciosa. q̄ hz miam in corde exhibēdo materne cōpassionis affectuz. Et in ore p nobis aduocādo apud deū. Et in opere exhibēdo nobis sue miserationis iamtiā. Et tio hz miam omniales. q̄ notatur p hoc q̄ dr in campis. Sunt em̄ quidam sancti qui videnf habere miam specialē. q̄ aliqbus subueniunt. t aliquibus non. Alij. do particularem. quia super aliquibus infirmitatibus videnf accepisse a deo potestatē curandi. vel in certis gratijs subueniēdi. sicut beatus Antonius super adustione ignis. Et sanctus Leonardus super inclusos in custodia carceris. t hmōi. Quidam vo sancti videnf habere miam localē q̄ maiora bñficia prestare in aliquibus locis sicut in loco sue sepulture. vel vbi reliquie conseruantur. Quidā aūt temporalē. quia aliquib' tēporibus magis subuenitur. sicut patet in martyrib' t in alijs sanctis qui tēpore sue passionis vel canonizatiōis. q̄n. s. efficiunt noui ꝟpi milites: sunt se. inuocantibus magis liberales. Mia autez beneficete virginis est sicut oliua in campis. quia omnib' est vniuersalis. atq̄ cōis omnibus plonis. sup omnib' morbis curandis t gratijs cūctis cōcedendis. t in ōmnibus locis atq̄ tēporib'. Possumus etiaz dicere q̄ beatissima ꝟgo assimilat oliue multis aliis ex causis. Maz oliua in arbore siue ligno hz soliditatem: t similiter ipa fuit valde solida in fide. Ūn de illa dici pōt illud. Eccli. Quasi vas auri solidum t sicut lignū olive multum est imputribilis puritatis. sic ipa fuit imputribilis t purissima in carne. Fuit nāq̄ illud lignum de quo dr Esa. xl. Lignum imputribile sibi elegit artifex sapiēs. Ites sicut oliua in medulla est multe humorositatis. ita ipa fuit plena humore gratie in mente. iurta illud Lu. j. Ave gr̄a plena. Ites sicut oliua habet in fronde viriditatē. nanq̄. s. dicimus. folia olive semper virēt. sic foliadest verba beate ꝟginis. semp fuerunt virtuosa. i. virtuosa. In omni enim verbo suo rore virtutis apparuit. Cuo enim prudentia apparuit in inquirendo. q̄n dixit angelo. Quō fiet istud &c. Lu. i. Humilitas autē

Triplex mia mane.

Maria habuit miam naturalē. totalē t vniuersalē

in ꝓsentiēdo. q̄n dixit. Ecce ancilla dñi &c. Ibidē. Deuotio aūt in laudādo deū cū ait Magnificat aīa mea dñm. Ibidē. dilectio charitatz. I querēdo q̄n dixit. Fili q̄d fecisti nobis sic. ego t pater tuus. Lu. ij. Pietas in cōpatiēdo: cū dixit. Vinū nō habēt Joh. ij. t sic de aliis ei' ꝟbis. Ites sicut oliua hz in flore suauitatem. nā flores eius suauiter redolēt. ita flores btē ꝟginis. i. ei' mores odore honestatis plurimū redolebāt. Nam tā eius aspectu oēs tētatio carnalis ab eis in spiciēte fugaretur. sicut ait Piero. Et ideo de illa dicī pōt illud Joh. xv. Letef q̄fi oliua floruit. Sicut etiā oliua hz in fructu vnctuositatē. t quāto olive sunt nigriores exterius tāto sūt maturiores t vnctuosiores interius. t ad exprimendū ex eis oleū sunt aptiores. Simili fructu. i. opationes beatissime ꝟginis. q̄nis exterius nigrescerent humiliationē. tñ interius habebant immensam gratie t deuotionis vnctionē. Et ideo oēs debem' hoc oleo vngi. vt de quo liber nostrū verificetur illud ps. cxij. Ut exhilaret faciez ei' in oleo. transsumptiue in. c. vnico. §. quia ꝟo. de sacra vnctio. Ele aūt illō de quo verificetur illud Deuter. xxiij. Olivas habebis: t illis nō vngeris. Beati aūt illi qui direxit huic oliue. Impera nos bis Judicū. ix. Nec est em̄ oliua pulchrior Eccli. xxiij. Nō solū autē ipsa dicitur oliua sed etiam eius filius. Ūn de ambobus dici pōt illud Zach. iiij. t Apoc. xj. Duo sūt due olive. Quia igitur dñs noster de hac oliua natus est potest dici de eo illud Osee. xiiij. Erit quasi oliua ramus eius. Et propterea de illo propheratū fuit Zach. xiij. vbi dicitur. Stabūt pedes ei' super montez oliua rum qui est contra Jerusalem ad orientem Jn ipso etem̄ monte oliueti Jesus libenter morabatur. vt ptz Mat. xxvj. Marci. xj. et Joban. viij. O igitur amenissima oliueta iesu xpi t beatissime ꝟginis. Et beati illi de quibus dici poterit in eoz̄ morte illud Neemie. ix. possederunt olivetа t ligna pomifera. Ysti aūt dici potest illud Deute. vj. t Josue. xxiij. Dedit vobis deus olivetа que non plantastis. O igitur dñe deus: qui principio nobis illud Neemie. viij. dixisti ferte frondes oliuarum. Fac vt in me verificetur illud Deute. viij. vbi populo israel dictum est Introducet te dñs in terram in qua nascunt olive. Si em̄ me in hoc oliueto semel introduxeris: tātū nō solū de frondibus sed etiā de oliuis colligā q̄ tibi placitū sacrificiū de ipsis quotidie offeram.

Qō btā ego dr platanus. Assimilatio. viij

p Platano assimilatur virgo benedicta. Primo ratiōe adaquationis. quia sicut platanus optime crescit iurta aq̄s. ꝟm illud Ouidij in. j. de reme. amo. Quā platanus riuo gaudet: q̄ populus vnda. Et q̄ limosa canna palustris humo. Ita btā virgo optime creuit iurta aquas diuine gratie. t ideo illis verbis nos addere possumus t dicere. Gratia sic sanctam fouit diuina Mariā. Et ꝓpter hoc ipsa inḡt Eccli. xxiij. Quasi platanus exaltata sum iurta aquas. Scōn assimilatur platano ratione equationis. quia sicut platanus licz ascendat in altum. iurta illud Virgilij in culice. Nā primū prona surgebāt valle patentes Aeree platani. tñ ad altitudinē cedri lybani nō ascēdit. iurta illō Ezech xxxi. Et platani non fuerūt equales frondibus illius. trāssumptiue in. c. principiū. de pe. dist. ij. Sic beata virgo licz in altum ascenderit p virtutū omnū sublimitatē. nō tamē pervenit vsq̄ ad altitudinē cedri. i. filij sui. Certio assimilatur platano ratione insertionis q̄ sicut platanus licz de se sit sterilis. tñ si inseratur facit bona poma. iurta illud Elisei filij in. ij. Reor. Et sterilem platani malos gessere valētes. Sic beatissima virgo licz propter votū virginitatis esset sterilis. tñ per insertionem ꝟpūssancti produxit ex se t ptulit in vtero suo pomum dulcissimū paradisi. Quarto assimilat platano ratiōe dilationis secz filiorum. Platanus enim est arbor sic dicta ꝓpter latitudinē filioz. vt ait Jsiō. xvij. li. etymol. eo q̄ ei' folia sunt patula t ampla. Nō platos grece planum ꝛr latine. Folia autem virginis bndicte. i. ei' virtutes quibus ornata fuit eius vita: fuerūt patula per exemplū. t ampla p meritū t tamē plana. i. humilis per despectum. q̄ quantūcunq̄ esset gratia t ḡtuitū plena. tamē se semper humiliabat t despiciebat ancillam dei se vocādo. Quinto assimilat platano ratione completionis. quia platanuo est arbor frigida t sicca: vt dicit in lib. de ꝓpue. re. t beata ꝟgo ab omni ardore auaricie frigida fuit. t ab omni humore cōcupiscentie sicca. q̄ terrena toto corde des-

Universidad de Deusto
Biblioteca

sperit. ⁊ nihil in se concupiscentie habuit. Sero assimilat platano rone curationis. Nã folia platani ad curãdas passiões calidas ⁊ hũidas infirmitatũ sunt valde vtilia. q; humores deficcãt ⁊ calorẽ tẽperant. reuma restringũt. ⁊ cõtra tumorẽ calidum oculoꝝ iuuant. ſm Diasco. put etiã ponit ſs li. de ppie. re. ⁊ a Plinio l. xij. lib. naturalis histo. Similiter etenim folia btẽ virginis. i. eiꝰ verba qñq; ardorẽ auaricie tẽperant. sicut qñ dixit in suo cant. co. Esurientes impleuit bonis ⁊c. qñq; ſo humorẽ luxurie desiccant. sicut qñ dixit angelo: qm̃ virgã nõ cognosco. Nec. ſ. Qñq; etiam fluxuꝝ reumatũ. i. cogitationũ coartant. Nam velut reuma capitis ad inferiora fluens est cogitatio mentis ad inferiora tendẽs. quã virgo benedicta suo ſbo ⁊ exẽplo ad supiora reuocat ⁊ restringit dicẽs. Magnificat ãa mea dñm. Et exultauit spũs meꝰ in deo saluatori meo. Dicit enim in deo ⁊ nõ in mundo Itẽ otra tumorẽ. i. superbiã iuuat eiꝰ ſba cũ dicit. Fecit potentiã in brachio suo: dissipauit superbos ⁊c. ⁊ Deposuit potẽtes de sede ⁊c. Dicit qꝫ vnicuiq; superbo illud Job xv. Quid te eleuat cor tuũ: ⁊ quasi magna cogitãs attonitos habes oculos? Quid tu met contra deũ spũs tu?.

Qõ btã ſgo ꝺr cynamomũ. Assimilatio. ir.

Cynamomo assimilat virgo beatissima: que Eccli. xxiiij. inquit

A c Sicut cynamomũ ⁊ balsamum aromatizãs odorẽ dedi. Est aũt cynamomum spẽs ficca. calida ⁊ aromatica. ſm Diascoridẽ ⁊ Platearium put etiam ponitur in lib. de proprie. rerum de qua specie fit mentio in. l. fi. ff. de publi. Et similiter ipsa fuit ficca in corne p tẽperãtiã ⁊ parcitatẽ. Calida in aãa per feruorẽ ⁊ charitatẽ. ⁊ aromatica in vtroq; propter mundiciã ⁊ puritates. Est aũt sciendum. q; cynamomuꝫ cognoscitur per quinq; signa quando est bonũ. ꝓpter que virginẽ bñdicẽs merito repleuit. Primo er colore. qz nõ ꝺs esse pallidũ. nec nigrũ: sed subrufum vt dicit ſ in lib. de pp:ie. re. Et similiter btã ſgo nõ fuit pallida per vanaꝫ gloriam. nec nigra per alicuiꝰ petĩ maculã: sed subrufa p charitatẽ succensam. tertio illud qõ inqt

Cynamomũ cognoscit per quinq;

Diero. in sermone assumptionis di. Totaꝫ ipam incanduerat diuinus amor. totamq; repleuerat spũsancti gratia: vt in ea nihil esset qõ mũdanus violaret affectus. sed ardor continuꝰ. ac ꝑfusi amoris ebrietas rẽi Scõo cognoscitur ex odore: qz ex sua aromaticitate multũ cõfortat cerebrũ. ⁊ fluxũ restringit. vt õr in ꝓdicto lib. ô propie. re. A cerebro aũt fluũt sensus ⁊ motus. Odor igitur sanctitatis beate virginis confortat virtutẽ motiuã: dum eã alliciꝫ ad bñ operandũ. confortat etiã virtutẽ affectiuã: dum illã inflãmat ad diligendũ. Itẽ virtutes intellectiuam: dum eam illuminat ad cognoscẽdũ. Ipse etiã odor sue sanctitatis restringit fluxũ carnalitatis. ⁊ ideo assimilat odori thuris. cuius virtute restringitur fluxus reumatis. Vñ ei ꝺr Cañ. iiij. Odor vestimentorũ tuoꝝ sicut odor thuris. Tertio cognoscitur cynamomũ er sapore. qz appetitum acuit: ⁊ ideo in salsamentis poni consueuit. ⁊ sllr btã ſgo inflãmat nostrũ desiderium ⁊ acuit appetitũ. Unde Eccli. xxiiij. ipsa inquit. Qui edũt me adhuc esuriẽt ⁊c. Quarto cognoscit ex subtilitate. grossum enim cynamomũ non est bonũ: sed subtile. vt ꝺr in ꝺicto li. de prope. re. Et simili͂r btã virgo nõ fuit grossa p superbiã. sed subtilissima p marinã humilitatẽ. Vñ illi dicit deus Ezech. xvj. indui te subtilibꝰ. Subtilibus eñ ea vestiuit. qñ dedit ei hũilitatẽ in corde. ⁊ mansuetudinẽ in conuersatione. cynamomũ etiã in hoc figurat humilitatẽ ipsiꝰ ſginis. qz situ breui nascitur ramo humili ac depresso. vt inquit Solinꝰ in li. de mirabilibꝰ mũdi. Quinto cognoscitur cynamomũ er fructu. Qñ eñ est bonũ ac laudabile. hꝫ multiplicẽ virtutẽ. vt ꝺr in ꝓdicto li. de pprie. re. de qua etiã tractat Plinius li. xij. naturalis histo. ⁊ valet marine contra lapsiones defectũ. i. petã locutionũ. Ista aũt lapsus locutionũ vulnera sanat btã ſgo sua locutione moderata. Omia eñ sua verba fuerunt nostroꝝ vulneꝝ medicina. ⁊ nostrarum lapsus locutionũ exẽpla. Ipsa eñ fuit discreta in loquirẽdo. bũlis in obediẽdo. ⁊ pia in cõpatiendo. vt declarauimꝰ in. vij. pre huiꝰ sermonis. Itẽz fuit curialis in salutando. qñ saluauit Elizabeth Luce. ſ. ⁊ fuit grata in regratiãdo. qñ sez dei bñficia recognoscẽs regratiata est deo di. Magnificat ⁊c. Itẽz fuit moderata in reprehẽdẽdo. qñ vt hꝫ Zach. xij. dixit. Fili qd fecisti nob sic? Fuit ꝺs sapiens in cõsulẽdo. qñ ministris nuptiarũ dedit. Quodcũq; dixerit vobis facite. Johã. ij. Propter istas autẽ ꝓpietates quas habuit beatissima virgo. dicit de illa sponsus eius

celestis. Fistula ⁊ cynamomũ cũ vniuersis lignis libani ⁊c. Ipsa qꝫ suo sponso dicere põt in bonũ illud Prouer. vij. Aspersi cubile meum cynamomo.

Qõ beata virgo dicitur balsamum. Assimilatio. r.

D b Carissima virgo assimilat balsamo: Est aũt balsamũ arbor siue frater duoꝝ cubitoꝝ in quã titate. similiq; viti in stipite. ⁊ foliis ſo rute vt dicit Jſiõ. xvij lib. etyss. ⁊ sicut dicit glo. sup. iij. Cañ. oliꝝ balsamũ nascebat i vineis engaddi. ⁊ istar vinee colebat. ſ. i duobꝰ hortis regis. quorũmaior. xx. iugerũ erat. vt etiam inqt Plinius li. xij. natu. histo. Sed sicut legit in qdã historia facta captiuitate indeoꝝ Cleopatra regina illas vites in egyptũ trãstulit. ⁊ uit. In vno quoꝝ fontiũ dicta ſgo duxit egyptũ fugerent ꝺr: lauasse puerũ ielus. ⁊ fasciis ⁊ alijs linteaminibus qbꝰ inuoluebatur eiꝰ corpꝰ. vñ dicũ ille vites nõ ferre fructũ nisi a rpiano solummodo excolant. ⁊ si ad dũ nec radices facũt nisi cũ ꝓdicti fontis aq̃. Ꝺm cũ ꝓdicta aqua nutriunt. Sicut aũt dicit glo. sup Eccli. xxiiij. Ois q̃ in balsamo sunt suaues sunt. ſ. ligno. fructus ⁊ liquor. de cuius fructibꝰ ponit Plinius ubi. ô. ⁊ diffuse ponitur in li. de ppti. re. sed breui tanq̃ cã offeo eius ppietatis non refero. Sufficiat aũt i ginali dicere. q; vt dicit Plinius ubi. ô. Balsamum est arbor tota medicinalis. liquo q̃dẽ est fructuosus ⁊ odorifer. fructꝰ vtuosior. liquor aũt est vtuosissimus ⁊ suauissimꝰ. Et iõ bñ p balsamũ ſgo bñdicta significat. qz ois q̃ in ipsa fuerunt ꝺr fructuosa ⁊ odorifera extiterũt. p ligno aũt intelligit eius corpus ſgineũ. cortex vo huius ligni fuit eiꝰ conuersatio exterior. semẽ aũt huius balsami fuit eius aãa bñdicta. in terra mũda. i. in carne virginea seminata. Diuinitas aũt ſginẽ intrauit. i. corpus virginale. ad suũ vterũ. vñ ipsa ſgo inqt Cañ. ſ. dum esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odorẽ suauitatis. Nardꝰ eñ est herba aromatica ⁊ nigra. de q̃ etiã ꝓiosum ꝓhibet vnguẽtũ. ⁊ significat beatã ſginẽ cuiꝰ corpꝰ fuit aromaticũ p odorẽ puritatis. iuxta illud Eccli. xxiiij. Sicut cynamomũ ⁊ balsamum aromatizans odorẽ dedi. trãssumptiue in c. vnico. § ad exhibendum. de sa. vnc. Sed ipsa habuit nigredinẽ humiliratis. iuxta illud Cañ. ſ. Nigra sum sed formosa. Itẽ plena fuit vnguentis omnũ gratiarum iuxta illud Cañ. ſ. Trahe me post te. in odorẽ curremus vnguẽtoꝝ tuoꝝ. Scõo fructus balsami est ꝓciosus. est aũt i colore rubicũdus. in odore aromaticus. ⁊ inter. ꝰ videt esse melliflus. Et significat btẽ virginis fructũ bñdictũ. ſ. dñm nostruꝫ Jesum rpm. In quo fuerunt tres substãrie. ſ. caro q̃ fuit in passiõe rubicãda. iuxta illud Esa. lxiij. Quare rubrum est idumẽtũ tuũ ⁊c. ⁊ aĩa q̃ fuit aromatica ideſt odore oĩm virtutũ repleta. iuxta illud Cañ. iij. sicut virgula fumi ex aromatibꝰ. Et diuinitas q̃ est dulcedo ⁊ suauitas nostra. iuxta illud Eccli. xxiiij. Spũs meꝰ sup mel dulcis ⁊c. Tertio dico q; in balsamo est liquor preciosissimus. Nam eñ balsami rescinduñ. ⁊ inde stillat liquor balsami miri odoris vt ait Jſiõ. xvij. li. etymõ. Et iste odor fuit in beata virgine. que dicit Eccli. xxiiij. Quasi balsamum nõ mixtum odor meꝰ. Et põt intelligi iste odor vel de odore vteri virginalis. vel de odore sue sanctitatis. Qñ essi ipsa benedicta virgo habebat in vtero rpm tunc ibi habebat balsamum. ⁊ ideo ibi fuit odor balsami nõ mixti. Nulla eñ fuit commixtio naturarũ: qnia natura diuina ⁊ humana nõ fuerũt mixte sed vnite. Vñ canit ecclesia. Jd qõ fuit pmansit et qõ non erat assumpsit. Nõ etiã ibi fuit cõmixtio semis nõ: quia virgo nõ ꝺcepit de humano semine. sed mystico spiramine. Nec etiaꝫ fuit in benedicta virgine cõmixtio vitiosa q̃ aliqõ petĩ. aliter nõ posset inveritate dicere ꝑdicta verba. qñ balsamũ nõ mixtũ odor meꝰ. Nõ eñ fuisset balsamũ nõ mixtũ si. cum ea commixtũ fuisset originale peccatum. Erubescãt ergo ⁊ iam suis cauillationibꝰ fines ponãt. qui hactenus ostẽdere conati sunt hoc purissimũ atq; imp̃mixtissimuꝫ balsamũ fuisse putredine atq; fetore originalis peccati cõtaminatũ. Quãuis aũt in cõceptione virginali non fuerit aliqua mixtio. fuit tñ ibi triplex ꝟiunctio. Nam sicut dicit Ber. cõstricta sunt adinuicẽ deꝰ ⁊ hõ. mr et virgo. fides ⁊ cor hũanũ. Si aũt p illa ſba quasi balsamũ nõ mixtũ odor meꝰ. iteliga mꝰ odorẽ sanctitatis virginalis. Est sciẽdũ q̃ balsamo aliqñ admiscẽt oleũ. aliqñ mel ⁊ sic sophisticat et falsificat atq; corrũpit. ficatio.

Balsamum

Sāt em̄ quidā admīsti mellī carnalis delectatiōis. ⁊ aliqui qui habēt solū oleū erterioris nitoris. ⁊ iō sunt balsamū sophistica tū. Brā aūt ꝺ̄go fuit balsamū nō mirrum. qz nūq̄ dilexit mel carnalis delectatiōis. Is seruauit semp integerrimaz ꝺ̄ginitatē. nec habuit ꝫ̄ oleū erterioris nitoris. sed dilexit interiorē sanctitatē. iuxta illud ꝑ. xliij Olā glia ei⁹ filie regis ab intus. Balsamus aūt nō mirrū ⁊ verū a balsamo mirro ⁊ sophisticato ꝙ quattuor signa cognoscīt. per q̄ etiā ꝺ̄go brissima esse balsamū verū ⁊ nō mirrū ꝓbaf. Primū signū est qz balsamus purū si ponaf in veste vel ſ pāno lineo. ipꝫ nō maculat nec ifcit. vt dicit. Ysi. li. xvij. etymi. ⁊ etiā ponit in li. de ꝓpri. re. Si autē est mirrū ſtati ꝙ maculas se diffundit. Pulchritudo mulieris sepe aspicientē cōmaculat q̄si balsamū mirrū. iuxta illud Eccli. ix. Propter spēm mulieris multi pierūt. Pulchritudo aūt brē ꝺ̄ginis q̄si balsamū purū nullū aspicientē vnq̄ maculabat. sed ꝑpotiꝫ odoꝝ sue sctitatis corda penetrās maculas abstergebat. ⁊ illicitos mot⁹ extinguebat. Scōm signū est. qz si balsamū purū ponaf in aqua ſtatuz fundū petit. ⁊ ibi q̄scit. Si ꝺ̄o est balsamū mirrū. ſtatim sup aqua ē enatat. vt ait Ysido. vbi. ſ. Aqua aūt est flumus mūdanaz delitiaz. diuitiaz ⁊ honorū. In qua aqua cū aliq̄ ponunf mor⁹ supenatāt ⁊ extollunf tanq̄ balsamū mirrū. Brissima aūt ꝺ̄go in matimo honore posita se nō extulit. sed mor fundā humilitatis petijt di. Ecce ancilla dñi. Tertiū signū est. qz balsamū verū si ponaf in lacte ſtatim coagulaf. balsamū ꝺ̄o mirrū in ipso lacte diffundif. vt ait Ysid. vbi. ſ. Sciēdū est autē ꝙ est quoddā lac liquidū. ⁊ quoddā coagulatū. ⁊ quoddā pingue. Ceteri ꝺ̄o scti fuerūt lac liquidū. qz a diuina gra aut effluerunt. aut effluere potuerūt. Et ideo dicebat apl̄s ad Heb. ij. Opz nos obseruare ea q̄ audiuimus ne pefluamus. Apl̄s aūt post aduētū spūs sancti fuerūt q̄si lac coagulatū. qz fuerunt in gra dei solidati ⁊ firmati. vñ cōtatur de eis. sicut lac coagulati sunt. Brā aūt virgo nūq̄ fuit lac liquidū. qz fuit in instanti iue cōceptiōis sanctificata. ⁊ in cōceptiōe diuini ꝺ̄bi taliter in diuina gra cōfirmata ⁊ stabilita. Vñ de illa exponit pōt illō ꝑ. xlvij. Mons dei mons pinguis. Mons in q̄ ꝺ̄n placitū est deo habitare i eo. Fuit em̄ mōs ꝙ virtutū altitudinē. ⁊ coagulat⁹ ꝑpt̄ gre cōfirmationē. ⁊ pinguis ꝓpter spūsancti plenitudinē. Quartū signuz est. qz si balsamū verū in manu teneaf. ⁊ radio solis exponaf ſtati calescit⁊ ignescit inatvrir i manu teneri possit. Sm Ysi. vbi. ſ. Balsamus aūt mirtus nihil hoz facit. Radi⁹ solis est virt⁹ spiritussancti q̄ ſtad verū balsamū. i. ꝺ̄ginis animum ita calefecit. ꝙ totū igne diuini amoris iflāmauit. ⁊ quodāmodo in solē cōuertit. Et ideo Apoca. xxi. describit ipsa ꝺ̄go amicta sole. Recte ergo beatissima virgo per balsamū designaf. Et maxime quia ipsum balsamū significat odorē bone fame. c. vnico i fi. ꝑme col. de ſa. vne. Et ipa totū mōdū sue bone fame odore replemit.

Balsamus cognoscitur.

Oō brā ꝺ̄go ōr murrha. Assimilatio. xj.

Ciendū est ꝙ tripler myrrha in Ecclia inuenitur. ſ. myrrha prima electa et ꝓbatissima. Myrrha prima est pnia ⁊ amaritudo icipiētiū siue penitentiuz. De qua dicit Cañ. v. ⁊ in. c. vnico. §. hoc vnguento. ꝛ. ſa. vne. Manus mee distillauerunt myrrham. Myrrha electa est pnia claustraliū. qui dicunt cum ꝓpheta ꝑs. lxxxiij. Elegi abiectus esse in domo dei mei magis ꝙ̄ habitare in tabernaculis peccatoz. quoz q̄libet recte viuēs dicere potest illud Eccli. xxiij. Quasi myrrha electa dedi suauitatē odoris. Myrrha ꝓbatissima est pnia pfectoz. quoz q̄libet dicere pōt illud Cañ. v. Digiti mei pleni sunt myrrha probatissima. Isti em̄ solo desiderio celestis patrie et dei amore affligunt. Brā aūt ꝺ̄go voluit habere myrrham primā cū penitētib⁹. cū tñ ipsa esset innocentissima. Myrrhā q̄z electā cū claustralib⁹. cū tñ olim claustraliū esset magistra. ⁊ myrrhā ꝓbatissimaz cū pfectis. qz ipsa fuit sup oēs puras creaturas pfectas pfectissima. Et iō illi inq̄t Dauid ꝑ. xliij. Myrrha et gutta ⁊ casia a vestimentis tuis ꝛc. Et ipa brissima ꝺ̄go dicere pōt in bono illud Prouer. vij. Aspersi cubile meū myrrha. Ipa em̄ habuit in se oēs ꝓpietates myrrhe. o q̄s tractat Pli. in. xij. li. naturalis histo. ⁊ Dioſco. ⁊ autor li. de ꝓpri. re. Inter alias aūt virtutes myrrhe. est reumata ⁊ fluxus inor⁹ ꝓpter dinatos restringere. digestionē confortare. vlcerosos humores purgare. a putrefactione ꝓseruare. ferotē emūdare. labioz vlcera curare. cerebrum cōfortare. vermes necare. carnē supflua corrodere ac bonam ⁊ sanaz cōseruare. Beata autem virgo nos a fluxu

illicito restringit. ad bene incepta digerenda ⁊ perficienda cōfortat. malas a nobis affectiones auferēdo. cor nostrum purgat. a peti patrefactiōe nos ꝑseruat. ferozē mali erēpti a nobis elōgat. a delicto labiorū sanat. intellectuz nr̄m ꝺ̄fortat vermes carnalitatū occidit. a nobis curas supfluas tollit. ⁊ in bono ꝓposito nos ꝺ̄firmat ⁊ ꝑsenare facit. Quia igit̄ dña nr̄a i se hz oēs virtutes myrrhe ⁊ aliaz aromatū ⁊ vnguētoz. Ideo de ipa inq̄t ei⁹ sponsus celestis Cañ. iij. Myrrha et aloe cum omnib⁹ ꝓmis vnguētis. ⁊ ꝓterea cū de ipa humanitatem accepit. dixit illud Can. v. Messui myrrham meā cū aromatib⁹ meis. Recte ergo filius ꝺ̄ginis appellaf myrrhe fasciculꝰ. vñ ipse de illo ait. Cañ. ſ. Fasciculꝰ myrrhe dilectꝰ mei mihi. Inter vbera mea cōmorabit. Et euāgēli. c. v. de ipso etiā ait. Labia ei⁹ lilia distillātia myrrhā primam. O igit̄ dñe deus da mihi hāc grām vt vadā ad montē myrrhe ⁊ ad colliē thuris Cañ. iij. Iste est mōs myrrhe odorifere est virgo beatissima mr̄ tua q̄ semp fuit tota odorifera. Et quid mirū cū ipsa fuerit vas plenū balsamo tue ſapie Eccli. xxiij. Quasi balsamū nō mirtū odor⁹ me⁹. ⁊ hoꝝ plen⁹ lilio oſa mundicie. Cañ. ij. Sicut lilium inter spinas. sic amica mea inter filias. Alabastrū q̄s plenū vnguēto denotiōis ⁊ gre. Cañ. iiij. Odor vnguentorum tuoz sup oīa aromata. Ipsa etiaz fuit apotheca plena aromatib⁹ ꝺ̄turū. Cañ. v. Bene tue sicut areole aromatū. Ubi Bern. ait. Si vas pigmētarij diu seruat aromatū fragrantiā. quanto magis apotheca oīum gr̄arū. in q̄ celestis pigmētarius cū oīb⁹ suis pigmētis se collocauit. ⁊ cū oīb⁹ suis delitijs accubuit. Fuit etiaz cellarij plenum vino celestiū doctrinaz. Un ipa inq̄t Cañ. Cañ. vij. ei ōr. Guttur tuū sicut vinum optimū. Notandū est autē ꝙ odor multiplr causari cōsueuit. Primo er concrematione sicut thus ꝓcremarū in igne reddit odorem iurta illud Eccli. l. Quasi thus redolens in diebꝰ estatis. ⁊ q̄si thus ardēs i igne. Aliqñ ꝺ̄o causaf er ꝓtritione. sicut aromata intera parū redolent. si contrita ⁊ i pulverem redacta magnū odorē faciūt. Aliqñ autem er aptione sicut balsamus in vase clausum odorē nō reddit. sed vase fracto vel aperto odores diffundit vnde de Magdalena ōr. Io. xij. ꝙ postq̄ alabastrum vnguenti fregit. domus impleta est er odore vnguenti. Aliqñ e iam causaf er diuersoz floz ⁊ herbarū redolentiū aggregatiōe. sicut pratum plenū diuersis floribꝰ ⁊ herbis redolentibꝰ magnū facit odorez. Unde dicebat Ysaac de filio suo Jacob Gen. xxvij. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni cui bñdixit dñs. Maxime aūt tūc flores ⁊ herbe ꝺ̄sueuerūt redolere q̄n a vēto australi fuerint pflarez iuxta illud Cañ. iij. Surge aquilo et veni auster perfla hortū meū. ⁊ fluant aromata illi⁹. Istis aūt ꝺ̄tribus modis odor causabatur in ꝺ̄gine gl̄iosa. Primo er cōcremationē. Ipa em̄ triplici igne tota fuit cōcremata. ſ. igne doloris. dum filij sui acerbas passionem cogitabat. Igne desiderij. dum ad filiū suū pergere estuabat. ⁊ ea q̄ dixerat ⁊ fecerat memoria reuoluebat. ⁊ igne amoris qz tota erat ignita ⁊ i amorē conuersa. De quo triplici igne dicit Hiero. i sermone assumptiōis. Quātis putas ea dē. ꝺ̄go filij doloribꝰ afficiebat. quo amore cruciobatur ⁊ quo desiderio estuabat. dū ilo reuolueret cuncta q̄ viderat ⁊ audierat. Puto q̄ hoc quid humane ꝛnitis est cogitare non sufficiat. Nam si diligebat er toto corde x̄pm. nobis tñ in flāmabat q̄ridie pñtia ei⁹ abñs affectib⁹ desideriozq. quā nimirū tota spūs sancti⁹ repleuerat gr̄a ⁊ totum incanduerat diuin⁹ amor ꝛc. Er tāta igit̄ isti⁹ ignis concrematione magnuz de corde suo holocaustū faciebat. qđ deo magnum odorē reddebat. Un in huiꝰ figura ōr. Gene. viij. ꝙ noe obtulit sup altare holocaustuz deo. odoratusq̄z est dñs odorē suauitatis. Dicit autem holocaustū sacrificiuz qđ totū est incēsum Cor igit̄ btissime ꝺ̄ginis deo fuit odoriferū holocaustū. qz totū fuit incēsum igne doloris ⁊ igne desiderij celestis. ⁊ igne amoris. Scōo causabat in ea odor er ꝓtritione siue pulverizatione. vñ de ipa inq̄t eius celestis spōsus quasi admirādo Cañ. iij. Que ē ista que ascendit per desertū sicut virgula fumi er aromatib⁹ myrrhe ⁊ thuris. ⁊ vniuersi pulveris pigmentarij. Per aromata em̄ intelligunf dei bñficia. que ipsa pistillo deuotiōis in corde suo terebat. dū illa mēs tesedula cogitabat. Per myrrhaz ꝺ̄o significanf amaritudines passionis filij sui. qs ipa pistillo doloris i corde suo terebat. duz eas freq̄nter mēte sedula cogitabat. ⁊ amara suspiria emittebat. ꝙ thus aūt significantur eius inflata ⁊ odorifera desideria. que

Odor causaf multiplr per.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipsa pistillo amoris terebat. dū es in corde suo nouis desideriis renouabat. Per vniuersos ꝺo pulueres pigmētarij stelligunt eius ſtutes. quas ipa pistillo laboris terebat: dum virtutes suas per opa cōtinua exercebat. Illi em̄ habent ſtutes integra q̄ eas habēt otiosas. ⁊ per multa bona opa exercitat ao. Dicit ergo. q̄ est ista q̄ ascēdit ꝛc. Thirgula fumi ꝓcedens ex aromatib⁹ est beneficioꝝ dei assidua recogitatio. Thirgula ꝺo fumi ꝓcedens ex myrrha. est passionis sui filij amara recordatio. Thirgula ꝺo fumi ꝓcedens ex thure. est desideriorꝝ celestiū cōtinua renouatio. Thirgula aūt ꝓcedens ex vniuersis pulueribus pigmētarij. est virtutū suarū assidua exercitatio. Magnū ergo odorē faciebat deo q̄ sic terebat eā bōficia p meditationē ⁊ filij sui supplicia p doloꝛē ⁊ celestia desideria p feruoꝛē. ⁊ omnes ſtutes p exercitationē. Unde de ipsa dicit pōt illud Nu. rj. Frangebat mola ⁊ terebat in mortario. s. cordis sui ofa p̄dicta. ex q̄ cōtritione emanabat fragrantissimus odor.

Tertio causabat odor in ea ex apertione. Odor em̄ suus non fuit clausus sꝫ apert⁹ ⁊ manifestus in tātū ꝙ ascēdit in celū. ⁊ penetrauit ifernū. ⁊ diffusus est per totū mūdū. Nā odor sue humilitatis ⁊ virginitatis in celum ascendit. ⁊ deū a: angelos letificauit. ⁊ ideo assimilat nardo. Cañ. j. Dū esset rex in accubitu suo nardus mea dedit odoꝛē suauitatis. Nardus em̄ est herba pua ⁊ odorifera. ⁊ inquātū est pua significat eius humilitatē. Inquātū ꝺo est odorifera significat eius ꝛginitatē. Odor autē sue sanctitatis infernum penetrauit. ⁊ cētos patres in limbo exītes recreauit. ⁊ demones terruit ac cōturbauit. ⁊ iō assilat odori vinee Cañ. ij. vbi ꝺr: Vinee florentes odoꝛē dederūt. Odor em̄ vinee ꝺolens recreat, sꝫ serpentes otarbat. ⁊ filr odor sctitatis eis sanctos patres cōfortauit. ⁊ demones expulit ⁊ cōtristauit. Odor ꝺo sue fecūditatis totū mūdum suauitate repleuit ⁊ ideo assimilatur odori vnguentoꝝ. In tantuꝫ em̄ oēs boies odoꝛe fecūditatis sue sunt attracti ꝙ post ipaꝫ trahi ⁊ currere semp exoptāt dicētes. Cañ. j. Trahe me post te. in odoꝛes curremꝫ vnguentoꝝ tuoꝝ. Quarto caulabatur i ea odor ex diuersoꝝ floꝝ ⁊ herbarū. i. virtutuꝫ aggregatione. Nam in ea fuit liliū mundicie. rosa rubēs charitatis immēse. viola humilitatis ꝓfunde. myrra penitie, cū ceteris floribus virtutū ⁊ gr̄e. Iste autē ſtutes in ea fuerūt valde odorifere. qz antro spūssctī fuerūt pstare. Auster em̄ est vētus calidus humidus ⁊ fecūdatiꝰ. Auster igit spūssctī inflāmauit p amoꝛem. ⁊ humectauit per deuotionē. atq; fecūdauit p bonoꝝ operuꝫ multiplicationē. ita ꝙ ipa semp deo obtulit holocaustū suauissimi odoris atq; incēsū sicut ꝓcipit offerri Nu. xxviij. O igit virgo odorifera q̄ scis ꝙ vnguēto ⁊ variis odoribus delectat cor ꝓpter. xxvj. ofide. mihi cellā aromatū ⁊ odoramētoꝝ vnguēti optimi Isa. xxxix. vt odoꝛes suauitatis suscipiā. Eze. xx. Ue etem̄ illis qui nares habent et nō odorabunt. ps. cxiij. Ue illi de quo dicit pōt illud Eccli. xxx. Nō manducat nec odorabit. s. odoꝛē tue deuotionis ⁊ sanctitatis quē p orbē vniuersum diffudisti. odoꝛem. s. bonē opinionis ⁊ fame. de quo tractat in c. licꝫ. de accu. Odoꝛē iniquā oſo boni exempli. Eu em̄ semp dicere potuisti illud. ij. ad Coꝛ. ij. Xpi. bonus odor sumus in omni loco trāssumptiue in. c. Nabuchodonosoꝛ. xxxj. q. iij. ⁊. j. c. vnico. §. adhęc ibē dū de fa. vn. Tu itaq; instāti tue ꝓceptionis odoribus olim gr̄arū repleta es. ꝙ semp illā fragrantiā renuisti. iuꝝ illō cōe puerbiū. Oō nouā vestā capit inueterata sapit. Et illō q̄ inqt Noratius in epis. Quo semel ē imbuta recēs seruabit odoꝛem Testē diu.

Oō btā ego ꝺr vitis. Assilatio. xxj

Ipsi assimilat. b. ego multis rōnib⁹. Primo rōne radicis. Nam vt vitis fructificet bonū liquoꝛ vitis ꝛē ꝺr esse plantata ⁊ radicata i ter ra loco in quo reuerberet calor solis. ⁊ vbi sit puritas aeris ⁊ dulcedo terre. Calor em̄ solis est viti necessarius. ⁊ quanto directius ⁊ diuturnius respicit solē. tanto fructū exhibet dulciorem. Item aer clarus ⁊ purus est viti valde ꝓficuus. ⁊ econtrario aer nybilosus ē illi mltū nocius. Ipsa terra dulcis est ei valde vtilis ⁊ ad bonum fructū ꝓducendū adiuuatiua. ⁊ ecōtra est de amara. ſm Uirgi. in. ij. Georgi. Et ꝓpter hoc in collibus bene altis ac soli exꝑtis rōne dulcis humoris ⁊ puri aeris ac fortis calōris vinee multum bene fructificant. ⁊ supradicta ofa habent in li. de ꝓpte. rerū. In isto loco alto radicata fuit beatissima virgo. i. in altitudine cōtēplationis ⁊ sanctitatis. Uñ ps. lxxxvj. ꝺr. de illa. Fūdamenta eiꝰ in mōtib⁹ sctis. Ipse rodiꝛ sui cordis

fuit optime reuerberata radijs ⁊ calore solis. i. feruore charitatis et diuini amoris. Uubuit etiā serenitatē ⁊ claritatē aeris. i. nitoꝛē puritatꝫ i mēte. Ipse dulcedinē terre (ideſt dulcoꝛes benignitatꝫ in ꝓuersatiōe ⁊ suauitatē virginitatis in carne. Sēbo fuit filio vitis rōne stipitꝫ. Stipes em̄ siue lignū vitis inter arboꝛes multū crescit. vñ supra domos ⁊ arboꝛes ⁊ circa fenestras domoꝝ circūduci pōr. Et filr btissima virgo super oēs sctos ⁊ sctās magis creuit in merito ⁊ in gr̄e cumulo. iuꝝ illud Ꝓuer. vi. Multe filie ꝙgregauerūt sibi diuitias tu ꝺo supergressa es vniuersas. Ipse ipsa circuit semitas ⁊ domos. i. alias suoꝝ deuotoꝝ sua ꝓtectione. iuꝝ illō Sap. vj. Dignos se ipsa circuit querēs ꝛc. imo ipa circuit totū mūdū ⁊ c. Uñ Cañ. iij. dic. Surgā ⁊ circūibo ciuitatē ꝛc. O vitis dignissima q̄ nō solum circuit vniuersum orbem ꝓtegendo. sed etiaꝫ circuit celū illustrādo. Unde ipa inqt Eccli. xxiij. Gyrū celi circūiui sola. Tertio fuit filia vitis i palmite. Palmes em̄ vitis naturaliter est flexibilis. ⁊ illud q̄ apphendit ꝗualibꝫ capreolis ꝗl. ꝗbuslꝫ brachijs cō stringit. quoꝝ admiculo i alta se erigit. ⁊ a vētis ac pluuijs tutus ꝑstitit. vt dic. Jsiō Ꝓv. etymo. Et filr animꝰ btē ꝛginis fuit ꝓ fidē ad consentiendū flexibilis. cū dixit angelo. Ecce ancilla dñi ꝛc. Ipse rpm filiū suū nō solū brachijs carnis dulciter strinxit et tenuit. sed etiaꝫ brachijs aīe. s. intellectu ꝓ fidē. ⁊ affectu ꝓ charitatē. ita. ꝙ ipm nūq; dimisit. Unde Cañ. iij. inqt. Tenui illū nec dimittā. ⁊ cū illo alcendēs in altū de virtute in virtutē sic ad alta puenit. ꝙ nec vento persecutiōis. nec pluuia tēptationis ab eius fide vel amoꝛe discessit. Quarto assilatur viti rōne frondiū siue foliorꝝ. Folia em̄ vitis vulnera mūdāt. ⁊ mūdata sanant. vt ꝺr ba sicut q̄dā saluberrima folia vulnera vitioꝝ nr̄oꝝ mūdāt ⁊ sanāt vt patere pōt ex dictis in. vsij. ⁊. xx. ꝑte huius ꝑmo. Quinto floret. ⁊ odoꝛ florentis vinee expellit omne venenosum vñ fugiūt serpentes dū vinea floꝛet. vt ꝺr in predicto lib. de ꝓpte. rerum Cañ. igit floꝛes vitis fuerunt moꝛes beatissime ꝛginis. q̄ tanti odoris. i. tāte honestatis fuerūt. ꝙ oēs ꝛpentes. i. venenosas cogitatiōes ⁊ tēptationes a cordibus aspientiū effugabā ꝛ. vt. ū. sepe dixim⁹. Uñ dicere possim⁹ illud Cant. ij. Flores apparuerūt in terra nr̄a. i. in ꝛginē maria. Certo assilatur viti in liquoꝛe. Er vite em̄ procedit ꝑmo liquoꝛ aque. qz ab ipsa vite putata ⁊ icisa erit oꝫ ad modū lachryme. Nā cū vitis vulnerat ꝛpe veris. lachrymas de se emittit. ⁊ filr qñ ꝛpe veris fuit. b. ꝛgo vulnerata ꝓpt passionē filij sui. iuꝝ illud Nu. ij. Et tuā ipsius aīam ꝑtrāsibit gladi⁹. amarissimas lachrymas emisit que tāte fuerūt ſtutis. ꝙ ad cōpassionē filij ei⁹ inclinouit. vñ ea er cōpassione discipulo cōmēdauit dicēs i cruce. b. Jobi enāgel. Ecce mat tuus. Er vite etiam ꝓcedit liquoꝛ vini. q̄ moderate sumpt⁹ coꝛpa plus ꝙ oēs alij liquoꝛes cōfortat. ⁊ letificat coꝛ homis. ps. ciij. ⁊ no. in glo. in. l. j. ff. de peri. ⁊ commo. rei ven. Ipse mlras infirmitates ⁊ moꝛbos curat atq; nutrimentū bonū ꝓstat. vt inqt Jsiō. xxj. li. ery. Et filr ꝑdicta oia facit beatissima ꝛgo deuotis suis. Nā deficiētes confortat de quibus dicere pōt illud Zach. x. Confortabo eos in dño. Letificat etiā mes rētes. vñ ait Isa. lvj. Letificabo eos in dño ⁊ viere. xxxj. Consolabor eos ⁊ letificabo a ꝺolore suo. Item curat lāguētes. Unde de ipsa exponi potest illud Job. v. Manꝰ eius sanabūt. Et ipsa inqt deuoto suo illō Vieꝛe. xix. Sanabo te a vulneribꝰ tuis. Suos quoq; deuotos nutrit cibo ⁊ potu celesti. Uñ illi dicere possumus illō Sap. xvj. Angelοꝝ esca nutristi populū tuū. ⁊ panem de celo ꝑstitisti eis omne delectamentū in se habentē ⁊ oīs saporis suauitatem. Hec autē diuina vitis inqt Eccli. xxiij. Ego q̄si vitis fructificaui suauitatem odoris. ⁊ floꝛes mei floꝛes honoris ⁊ honestatis. In q̄ bus verbis ostendit qualis fuerit respectu filij ⁊ respectu sui. Primo em̄ respectu filij ipsa fuit vitis que ꝓtulit fructū pulchrum suauissimū ⁊ odoriferum. ⁊ ideo dixit. Ego respect⁹ q̄si vitis fructificaui. Primo aūt ꝓtulit fructū pulchrum. quia fuit a deo patre sanctificata. ⁊ ab oī ſmundicia preseruata. Si em̄ terrenus agricola purgans vineā facit vt fructū plꝰ afferat. vt dicit Job. xv. Quāto magis celestis agricola sanctificando et preseruando hanc vitem dignissimā ab oī imperfecti ōe ⁊ supfluitate: facit eaꝫ super oēs alias vites q̄ putatione indigent fructificare. Sanctificauit igitur deus pater hāc vitem celestē. ꝑmo in ei⁹ plantatione: ideſt i sua conceptiōe. ⁊ ideo ꝓtulit fructū

Qualis fuerit maria

Universidad de Deusto
Biblioteca

magnū ⁊ pulchriū. Jtē eā sctificauit i spūsc̄to sup eā missione, ⁊ tnc ꝓtulit fructum pulchriorē ⁊ maiorē: sc̄z cū sctificauit eā splendoris sui. i. filij in ei⁹ vtero incarnatiōe. tūc ꝓtulit fructū maximū ⁊ pulcherrimū. Becādo hec vitis fecit fructū suauissimum: qr fuit calore spūsc̄ti excocta. ⁊ iō dicit in verbis ꝓallegat. fructificaui suauitatē. Tunc em̄ vitis dulcē fructū ꝓduxit qñ radius solis ei⁹ vuā erurit. Et iō ꝺr Cañ. j. Botr⁹ cypri dilectus me⁹ mihi in vineis engaddi.

Olim aūt loc⁹ ille vocabat oculus solis. qr sē ꝺr. sol recto radio locū illū respicit ꝓpter qō vuas illas valde erurit. ⁊ sic vinea illa vinū suauissimū ꝓduxit. iuxt illud Cañ. vj. Fructꝰ ei⁹ dulc⁹ gutturi meo. Brā aūt ꝺgo uit tota igne spūsc̄ti calefacta. vt ait ⁊ Iero. in ser. ad Sabb. ⁊ iō fructū suauissimū tanq̄ optima vinea ꝓdurit. Hñ Cañ. vij. dixit ei sponsus celestis gutt⁹ tuus sē vinū optimū dignū dilecto meo ad potādum labijsq̄ ⁊ dentib⁹ illi⁹ ad ruminādū. Tertio ista vit⁹ fecit fructū odoriferū. er eo ꝙ fuit ꝙ dei filio imbalsamata. ⁊ iō subdit i ꝓbis allegatis. odoris. Fili⁹ em̄ dei ꝙ est verus balsamū: nouē mensibus in ei⁹ vtero habitauit. ⁊ tādem de ipa in natiuitate exiuit. Et iō ipa bene tūc dicere potuit ꝓba allegata. s. botr⁹ cypri ⁊c. Jlle em̄ vinee illo tpe balsamū ꝓducebāt: vñ ipsa fuit vinea engaddi. q optimū ⁊ pfectissimū balsamū ꝓdurit. s. dñm nr̄m Jesum rpm. iuxta illud Eccli. xxiij. Sicut cynamomū ⁊ balsamus ⁊c. Et ibidē. Quasi balsamū nō mirrū odor me⁹. Sicut igit vitis aquā putrefactā conuertit in vinum suauissimū ⁊ odoriferū, sic btā ꝺgo amor⁹ mūdi qui est tanq̄ aq̄ putrida ꝙuertit i nobis in amorē dei q est tanq̄ vinū suauissimū ⁊ odoriferus replēs aiam suauitate deaotiōis. ⁊ ipsam inuitans ad odorē sue imitatiōis. Quo gustato statim erclamat dicēs illud Cañ. s. Trahe me post te. in odorē curremus vnguentoꝝ tuorum

U Qualr fuit materies spectu sui.

Scō o principalr dico ꝙ virgo bñdicta ostēdit. qualis vitis ipsa fuerit respectu sui cus vbi. ē. ait. Et flores mei flores honoris ⁊ honestat⁹. Flores em̄ ei⁹. i. ₹tutes fuerūt corā deo ⁊ hoibus valde odorifere. in tātū ꝙ earū odor deū delectabat ita vt de ipso dici posset illud Gen. viij. Odorat⁹ est dñs odorē suauitatis. Voces q̄z recreabat. vnd Cant. ij. ꝺr. Vinee florentes dederūt odorē suū. Demones etiā effugabat. Ad qō applicari pōt illō Cant. ij. Capite nobis vulpes paulas q demolliunt vineas. nā vinea nostra floruit. Jtē ipam in extasim rapiebat. Hñ exclamabat Cañ. ij. Fulcite me floribus q amore langueo. Jstos aūt flores. i. ipsas ₹tutes habuit cū fructib⁹. i. bonis operib⁹. et ideo inqt vbi. s. floresmei fructus honoris ⁊ honestat⁹. Sic ei flores oīno sūt inutiles nisi fructus sequat. sic ⁊ ipe virtutes oīno sunt vacue si opa bona non subsequant cū fieri possunt. Et iō inqt. aplūs. ad Cor. vj. Hortamur ne i vacuū gr̄am dei recipiat⁹. De fructib⁹ aūt istoꝝ floꝝ bē virginis ꝺr Cant. vij. Videam⁹ si vines floruit si flores fructus parturiūt. Ipsa em̄ nō habuit ₹tutes ociosas. vñ de illa ꝺr Prouer. vlt. Panē ociosa nō comedit. Qr aūt ois opa sua faciebat ad honorē dei, tuās illud aplī. s. ad Cor. ir. Siue comeditis siue bibitis. siue aliqd aliud facitis: oīa in honorē dei facite. ideo ꝺr ibi. fructꝰ honoris. da in ossi ope suo gl̄iam ⁊ honorē dei intēdebat. qr etiā opa sua faciebat ad vtilitatē et edificationē primi. iō subdit. ⁊ honestat⁹. Eius em̄ opera tā honesta erāt. ꝙ ossa videntes attrahebāt. Ut em̄ inqt Tullius in s. rheto. Honestū est qō sua vi ad se nos allicit. ⁊ dignitate trahit. De hac etiam virte pōt intelligi illud quod ꝺr Gen. xl. Videbam coā me, vitem in qua erant tres ꝓpagines crescere paulatim i gemmas. ⁊ post flores matureſcere. Ex qbus ꝑbis habetur ꝙ in ista vite fuerūt tres propagines: etas qlibꝫ ꝓpagine fuerūt tria scꝫ gēme, flores ⁊ vue. Per tres propagines intelliguntur tres in trinitate pſone. p alia tria q fuerūt in ꝓpagine ₹elligunt⁹ tres i rpo substātie. Jsta igit vit⁹. scꝫ ꝺgo bñdicta habuit tres ꝓpagines in se. i. tres pſonas diuinas. per sonā. s. patris qui xpi incarnationem in ea fecit. pſonā q̄z spūsc̄ti q silr p gr̄am sāctificat in tali gnatione cooperatus est. Item pſonā filij dei. qui in eius vtero hūanatꝰ est. In illa aūt ꝓpagine. i. in rpo fuit gemma fuerūt ⁊ flores. ⁊ vua. i. natura diuina. ala⁹ carne. Per gemmā em̄ que est ꝓncipiū florum ⁊ fructum intelligit eius diuinitas. que est causa ⁊ ꝓncipiū oium rerū. vñ interrogans rpo a iudeis quis esset? Rndit principium q ⁊ loquor vobis Joh. viij. Per flores aūt intelligitur eius anima que oīm virtutum odoribus fuit plena. Unde de illa dici potest illud quod ꝓpheta ꝓdixit ꝺe. ca-

Tanq̄ flos agri sic eſſ⁹ oredit. Per vuaꝝ ꝺo intelligit ei⁹ caro q fuit plena musto. i. sanguine pciosa. ⁊ tandē fuit posita in torcu lari crucis. ⁊ inde emanauit mustū nostre redēptionis. vnde qñ angeli dixerunt rpo illud Esa. lxiij. quare rubrū est indumentū tuū sicut calcantiuꝫ in torculari. Jpe rsidit torcular calcaui solus ⁊c. De ista etiam vite pōt exponi illud qō ꝺr Judicū. ix. vbi i pabola recitat. ꝙ ierūt ligna vt vngerēt sup se regē ⁊ dixerūt ficui oliue ⁊ vitiyt eis imperarēt. Que cōsentire noluerunt. Rūdit em̄ ficus ꝙ nolebat deserere dulcedinē suā. Oliua ꝺo ꝙ nolebat deserere pinguedinem suaꝝ. vitis aūt inqt. ꝙ nolebat deserere suā jocunditatē. Per ista em̄ trio. scꝫ ficū. oliuā. ⁊ vites, intelligit beata ꝺgo. Ipa em̄ ꝺr ficus ꝓpter dulcedinē sue ꝑcratis ⁊ mie. Item oliua ꝓpter pinguedinem spūalis gratie. Vitis ꝺo ꝓpter leticiam iocunditatis interne. ligna aūr siluarū fuerunt inuidi desiderij ⁊ infructibiles ac siluestres q̄ libenter⁹ vol uissent ꝙ beata virgo fuisset principes sue synagoge q̄z rpi eccl̄ie. Et ideo dixerunt ei. Veni impera nobis. i. veni ₹relin quas rpm tuū ⁊ sis dña synagoge nr̄e. Sz ipa dña renuit. qr si ꝺ fecisset amisisset dulcedinē sue ꝑcratis. ⁊ pinguedinē gr̄e spūalis. ⁊ leticiā interne iocunditatis. Propter quod pater suus dauid p multos annos anteqū nasceret eas admonuit vt synagogam omnino dimitteret. ⁊ rpo regi filio suo semper adhereret. dicens ps. xliij. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurē tuā: ⁊ obliuiscere pplm tuum ⁊ domū patris tui. Et concupiſcet rex decorē ruum. qm̄ ipe est dñs deus tuus. O igit ꝺgo beatissima, quantū nos rpiani tibi obligati sumus. q vitis illa fuisti que illud dulcissimū vinū ꝓtulit quod letificat deū ⁊ hoies Judicū. ix. De qua vite nunq̄ verificatū illud Esa. xxiij. Infirmata est vitis. Nec illud Viere. viij. Nō est vua in vitis⁹. Tu em̄ nunq̄ infirmata es per petm̄. ⁊ semper plena vuis fuisti virtutum. Beatus igit ille de quo dici poterit illud Gen. xlix. ligans ad vitē asinū suū. i. corpus suum ad imitādā castitatē dē ꝺgnis astringēs. Beati oēs nos si de vnoꝫ nr̄m dici poterit illud. iij. Reg. viij. ⁊ j. Macha. xiij. Unusquisq̄ redit sub vite sua. O reqes suauissima sub hac diuina vite reqescere. ⁊ de dulcissimo illius fructu capere ⁊ comedere. Non solū aūt hec benedicta virgo ꝺpritiꝫ, sz etiā vinea dei electa quā ipe plantauit. vt dicit Esa. v. Unde ipe air Viere. ij. Ego te plātaui vineā electam. Et ideo eius filius se appellat vitem Jo. xv. dicens. Ego sum vitis vera. s. in hac vinea nata. Sed heu quia de multis cōqueri⁹ dei fili⁹ dicēs illud Esa. ij. Uos devastati estis vineā meā. Et nos dicere possum⁹ dño nr̄o iesu rpo illud Viere. xij. Pastores multi demoliti sunt vineā tuā De q̄libet etiā pphanante ꝺceptione brissi me ꝺginis. ⁊ ipius innocētie cultū ac veneratione pfitērē conḡit idē saluator dicēs illud Johelis. j. Posuit vineā meam in desertū. Beatus aūr ille de quo dici poterit in morte sua illud Prouerb. vlt. De fructu manuum suarum plantauit vineam. Pone igit me o dñe deus custodem in hac vinea tua. Nō em̄ dicā. Uineā meā nō custodiui. Cañ. j. Sed sepe circūdabo eā. ⁊ fodiam in ea torcular. ⁊ i medio ei⁹ edificabo turrim. Matth. xxi. Ut eā devastare nō possint bestie agri. Tu ergo clemētissime dē q dicis nobis illō. iij. Reg. xix. Plantate vineas ⁊ comedite fructus earum. Qui etiam dixisti Ese. xxvj. Plantabunt vineas ⁊ habitabūt confidenter. Et Amos. ix. Plantabunt vineas ⁊ bibent vinum earum. ⁊ Mich. iij. Sedebit vir subt⁹ vineam suā. ⁊ Zach. iij. Vocabit vir amicū suum subter vineā suā. Et eiusdem libri. c. viij. Uinea dabit fructū suum. ⁊ Malach. iij. Non erit sterilis vinea in agro. Da mihi istam vineā tuā fertilissimā vt faciā eā mihi hortum electus. iij. Reg. xxj. vt mediante tua gr̄a per laborem et ministeriū meū crescat hec vinea i deuotione fideliū. ita vt verificet de illa qō dicitur Ese. xvij. s. creuit i vineā latiorē. Tu igitur paterfamilias qui plantasti vineam. Luc. xx. ⁊ Mat. xxj. Qui existi primo mane conducere operarios in vineam tuā. Mat. xx. q diristi eis. Jte i vineam meam: ⁊ quod iustum fuerit dabo vobis. vt i eodem. c. habetur. Dic etiam mihi illud Mat. xxj. Fili vade hodie opari in vineā meā. O suauis opatio. O dulcis labor. O melliflua cultura huius vince. ex qua colligit vinum illud quod est exultatio aie ⁊ corporis. Eccli. xxj. De quo vino verificabit illud Prouer. ix. ⁊ Jobel. ij. Uino torcularia redundabunt. ⁊ illud Viere. xxj. Omnis lagūcula implebitur vino. ⁊ illud Esa. xxiij. verificabitur de nobis. s. cū gaudio bibēt vinū. Ipa em̄ ꝺgo bīllima ꝓtor tua q̄ ē sicut vitis abun-

Universidad de Deusto
Biblioteca

dans in laterib⁹ domꝰ tue. ꝓ. xxxvij. nobis continue ꝓfert vinū suū dulcissimū dicēs. Bibite amici mei ⁊ inebriamini charissimi. Cantico⁹. v.

Oō beata virgo dicitur nardus. Assimilatio. xiij.

y n Nardus figurat beatā virginē. in cuius persona cantat ecclia illud Can. j. Dum esset rex i accubitu suo nardus meus dedit odorem suum. Sup quib⁹ ꝙrdio tria sunt videnda ꝓmo q̄d sit nardꝰ. scōo quis sit iste regis accubitus. tertio q̄s sit iste odor tam gratus.

Circa primū notandus est. ꝙ nardus est herba parua odorifera calida. ⁊ virtuosa. vt inqt Jsiō. xvij. li. etymō. Jnquātū aūt est parua significat gliose ꝯginis ꝓfundꝰ humilitatē. ꝓp⁹ ꝯtutib⁹ et nobilitate esset maxima. ⁊ in mētem dei electa: semp tū se reputauit paruā ⁊ abiectā ex humilitate. ⁊ propterea a diuīa gratia fuit respecta. iux̄ illō Luc. j. Respexit humilitatem ancille sue ⁊c. Jnquantū ꝰo est odorifera significat eius ꝯginitatē. cui⁹ memoria deo ⁊ hoib⁹ facit odorē. iuxta illud Sap. xiij. O ꝙ pulchra ē casta generatio cū claritate. Jmmortalis est enī memoria eius. qm̄ apud deum nota est ⁊ apud hoīes. Jnquantū aūt ē est calida significat beatissime ꝯginis feruentē charitatē. qua tāta fuit ꝙ deū de celo ad terrā traxit. Un̄ Aug. exclamat di. O charitas q̄ magnas vires habes. deū de celo ad terrā deposuisti. Jnquātum ꝰo est ꝛtuosa denotat eius pietatē. Uirtus aūt nardi siue spice eius ꝑm Dialco. ⁊ Plateariꝰ. ⁊ sicut dr̄ in li. de ꝓpr. herbarum: est. q⁹ cerebrum et stomachū atq; cor debile confortat. Jnstaurat enī q̄s stomachi deprimit. ⁊ fluxum ventris restringit. Et similiter pietas gloriose virginis confortat in tribulatione. deprimit cor ab elatione. et restringit ventrem a carnali delectatione. Possumus q̄s dicere ꝙ quia in cerebro est sensus. in stomacho appetitus. ⁊ in corde amoris affect⁹. Xp̄s quasi spica nardi sensus nostrū cōfortauit. per fidem. appetitus excitauit per spem. et affectum inflāmauit per charitatē. Docuit enī nos cognoscere diuina. appetere superna. ⁊ diligere eterna. ⁊ docuit nos in deum credere: in ipsoq; ꝓfidere ⁊ eū amare. Jtem nardus siue spica eius masticata humorem lingue desiccat. ⁊ surditatē auriu⁹ sedat. et quia incisiua ⁊ decisiua ē ꝙq; ad in intimā penetrat. Unde ꝛlapidē frēgit. vt dr̄ in li. de ꝓpr. re. ⁊ hec oia compleūt beate ꝯginis. que suo exemplo nos docuit linguas cōtinere. aures deo aperire. ⁊ gladio doloris alām penetrare. si quidez ēm pauca ⁊ rōnabilia dixit. Aures angelo diligēter apuit ⁊ tpe passiōis filij sui eius alām doloris gladius pertrāsiuit. Jn primo docuit nos humorē lingue desiccare. i. lubricitatē loquacitatis refrenare. quia os lubricus operatur ruinas. Prouer. xxvj. Jn scō ab auribus cordis surditatem fugare. ne foret verificet de nobis illud ꝑs. cxiij. Aures habēt ⁊ nō audiēt. ⁊ illud ꝑs. xxxvij. tanq̄ surdus nō audiebā. Jn tertio aūt docuit nos gladio verbi dei vel doloris de petō alām perforare. ita vt lapis. i. cordis lapidei duricia. iuxta illud Job. xlj. Cor eius indurabitur quasi lapis. frangat ⁊ dirumpat. ⁊ verificetur illud ꝑs. cxiij. Dirupit petrā ⁊ fluxerunt aque. lacrymas ex contritiōe. Circa scōm principale est sciendum. ꝙ iste rex ꝯs habuit inter alias quatuor accubitꝰ. Primum quem semper habuit ⁊ habebit est in sinu patris. iuxta illu i Jo. i. Unigenitus qui ē in sinu patris ipe enarrauit. Scōs est uterus matris. de quo ipa inquit Eccli. xxiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. et quasi cupressus in montibus syon. Ego quasi vitis fructificaui suauitatem odoris. et flores mei fructus honoris et honestatis. Ego mater pulchre dilectionis. et timoris. et agnitionis. et sancte spei. Dedit michi deus eloqui illud quod est ei⁹ voluntas. et laudare in illo opera sua. Tertius fuit lignū crucis: in quo ipe xp̄us accubuit ⁊ obdormiuit. Unde ei dr̄. Can. j. Jndica mihi vbi cubas in meridie. Ad litteram erat in meridie acubuit in cruce. Et hoc ei ꝓdictū fuerat i persona Jude Scariot. vbi dr̄. recūbens accubuisti vt leo Jpe. erat fuit leo de tribu Juda Apoc. v. Ad ꝓdicta etiam amplicari p̄t illud Psalme. xxvij. Accubans dormiuit vt leo. Quartus accubitꝰ est cor hominis. in quo xp̄s p veram fidem habitat ⁊ requiescit. iux̄ illud ad Eph. iij. habitare xp̄m p fidē in cordibus vestris.

B Circa tertium principale est videndum quis sit iste odor tam gratus. p⁹ eo ꝙ dicitur. Nardus mea dedit odorem suum. Ad quod respondetur ꝙ dum esset rex. i. xp̄us manens in accubitu suo. i. i sinu patris. odorē dedit Marie humilitas. que ipm adeo delectauit ꝙ ad eis vterū descendit. Cum enim se humiliauit di. Ecce ancilla dñi ⁊c. statim christus de sinu patris ad eius vterū venit. Dum aūt esset iste rex i scōdo accubitu. i. in vtero ꝯginis. odorem dedit marie virginitas. quia xp̄s in vtero matris virginitatem ipius ⁊ puritate pascebatur, iuxta illud Can. ij. Qui pascit inter lilia. i. inter puditica ⁊ ꝯginitate fragrantia bte ꝯginis viscera. Dum ꝺo iste rex esset in tertio accubitu idest in ligno crucis. odorem dedit marie charitas. que tāta fuit ꝙ iurta crucem filij stabat parata ꝓ humano genere martyriū sustinere. Un̄ Amb. sup Lu. inquit. Forsitas se q: cognouerat p filij mortē mūdi redemptiones futurā putabat aula regalis se sua morte publico iuri aliquid additurum. Jn quantū autem iste rex est in ḡrto accubitu. i. in corde hominis. odorem dat marie pietas que nunq̄ defuit. sed semp deū ad miam ⁊ pietatem induxit. Unde. Hugo de scō victore in quodam ꝓmone ait. Maria est stella. xp̄s sol. Et ideo petōres velut in nocte a maria consolant. iusti ꝰo tanq̄ in die a xp̄o illuminant. Itaq; si pertimescis supplicaturꝰ ad xp̄m accedere. ad mariam respice. Gen⁹ tuū conspicis nihil illic qō timeas inuenis. Et quib⁹ omnib⁹ patet ꝙ bene ꝓprietates nardi odorifere fuerūt in bta virgine. Si aūt Magdalena frangens alabastrū nardi spicati pretiosi. vt habetur Mar. xiiij. replevit tota domū ex odore ipius vnguenti. vt dr̄ Joh. xij. Quanto magis illa q̄ coram deo fregit alabastrū cipri cum nardo. ⁊ nardi cū croco. fistulaq; ⁊ cynamomo cū omnib⁹ primis vnguētis. Cant. iiij. dedit ei odorē suauissimū. De ipsa igit bta ꝯgie semp dici potuit illō Tibulli. Jlli⁹ puro distillat tempora nardo.

Oō beata virgo figurat per galbanū

B Assimilatio. xiij.

Tquit gliosa dei ḡtrix Eccli. xxiij. Quasi storax ⁊ galbanus ⁊ vngula ⁊ gutta vaporauit habitationē meā. Assimilat aūt galbano rōne virtutis siue efficacie eius. Galbanus fit de arboribus. li quoris ⁊ virtutis. Primo rōne arboris. Arbor enī galbanifera ꝑm Jsiō. xvij. li⁹. etymol. ⁊ dr̄ ferula vt idē dicat a ferendo: q⁹ pueri ⁊ puelle solent de ramis hmōi vapulare. l. j. §. impuberes ff. ad lille. ⁊ c. felicis. §. cū autez. de penis. li. vj. Bene ergo virgo bñdicta dicit ferula quia diabolū ferut. Diabolus enī habebat magnā potentiā magnam astutiam ⁊ magnā malicia. Jpsa ꝰo contriuit eius potentiam: sicut ꝑdictū fuit Bene. iij. dū ipsi dicto dolo dñs ait. Jpsa cōteret caput tuū. Confudit quoq; eius astutiā. iuxta illō Judith xiij. Una mulier hebrea confusionem fecit in domo Nabuchodonosor ⁊c. Ꝑtē duxerit eius malicia. iuxta illud quod in ipsius persona dicit eiusdez lib. c. ix. Erit memoriale nois tui cum manus femine deiecerint eū

Scōo assimilat galbano ratiōe liquoris qui dicit galbanꝰ a galla quod est lac. Est etiam pigmentū ex illo succo ⁊ diuersis speciebus confectū. Jtez ē gutta magni odoris. Unde Exodi. xxiij. dicit Moyses. dño. Sume tibi galbanū boni odoris. De qua spē facit mentionem Lucanus lib. ix. di. peregrinaq; galbana sudant. Per istam autem speciem significatur virgo beatissima. q̄ ad instar lactis fuit alba. idest pura ⁊ munda. iuxta illud Cant. v. c. Oculi eius sicut columbe super riuos aquarū que lacte sunt lote. Ipsa enī fuit columba ꝓpter simplicitatē ⁊ sinceram intentionē. ⁊ fuit super riuos aquarū ꝓpter gratie plenitudinem ⁊ fuit lota lacte ꝓpter maximā puritatez vnde illi dicere possumus illud Cant. iiij. Mel et lac sub lingua tua. Et ipsa dicere potest deo illud Job. x. Sicut lac mulsisti me. Instar quoq; pigmēti fuit diuersoꝝ turum aromatibus plena. Unde Cant. iij. de illa dicit. Que est ista que ascēdit p desertum sicut virgula fumi ex aromatibus ⁊c. Jtez est ⁊ fuit tota odorifera. ⁊ ideo illi dicit. Odor vnguētoꝝ tuoꝝ super omnia aromata. quia eius odor ad instar cynamomi confortat cor contra fetus tribulationū ⁊ ad instar balsami preseruat a putredine peccatoꝝ. ⁊ ad instar myrrhe fugat vermes tentationū. iuxta illō Eccli. xxiij. Sicut cynamomū ⁊ balsamū aromatizās odorē dedi ⁊ q̄si myrrha electa ⁊c. Tertio assimilatur galbano rōne virtutis siue efficacie eius. Ista enī species aromatica est tante ꝛtutis ꝙ vulnera sanat serpentes fugat. frigidas passiones curat ⁊ morbū caducū alleuiat. vt dr̄ in lib. de ꝓpriet. herbarū. Et similr bta virgo sanat vulnera petōꝝ. Naz fugat petrī superbie et cōsideratiōe sue hūlitatis. ⁊ petrī luxurie ex cōsideratiōe sue virginitatis. ac petrī auaricie ex cōsideratiōe sue paupertatis. ⁊ sic de singulis. Et iō cuilibet petōri ad eā recurrēti potest dicere ipa virgo pissima illud ꝑbie. xxx. A vulneribus tuis saluabo ⁊c. Scōo fugat tēptationes de mōnū. Un̄ Judith. xvj dr̄. in figurā. Tradidit eū dūs in manu femine ⁊ confudit eum. Jpa enī hz demonē sua prāte ⁊ eū q̄si vult potest expellere, ⁊ fugare. Tertio inflāmat

Uirtus nardi

Quid sit nardus.

Accubitus xp̄i

Odor nardi

Galbanū

Odor ferula.

D virtus galbani.

frigidos ad amorem celestiū. Unde dicitur Prouer. vlt. Non timebit domui sue a frigoribus nimis. Oēs enī domestici eius vestiti sunt duplicibus. Ipsa enī habet duplicia vestimēta. s. vestimentū deauratū. & vestimentū varys coloribus contextū. iuxta illud ps. xliiij. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varietate. Et ista duplicia vestimēta induit domesticos. i. deuotos suos dū eis vestimentū deauratum i. aureā charitatē. & diuersis coloribus contextū. s. virtutū varietates. Et ideo illi q̄ sunt sic induti. nō timent frigus petōz. q: semp calescūt p amorē celestiū. Quarto alleuiat in auaris affectū terrenoz. Auaricia enī est sicut morbus caducus. sicut enī laborantes morbo caduco cadūt in terram. sic auari sp adherēt terrenis. Beata autez virgo istum morbū sanat exemplo sue paupertatis. quia oīa terrena desperit. Unde Bern. in q̄dam sermone de ista inqt. Quicq̄d honoris in populo. quicq̄d de paterna domo reruz terrenarū habere potuit. oīa arbitrata ē vt stercora vt christuz lucrifaceret. Quilibet ergo qui isto morbo caduco infirmus est: debet rogare virginem gloriosam dicens ei illud Ecclesiastici. xxiij. Ne finas me cadere in illa exprobatione. & omne malum desiderium auerte a me.

Q̄ō beata virgo dicitur lilium Allimilatio. xv.

E Icet multis alijs arboribus et plātis atq; herbis odoriferis & rebus aromaticis assimilet virgo beatissima: tñ breuitatis cā p nūc solū priculariter declarabo in h̄ sermone quō ipa ōr lilium. Dimittas ergo ad plenū declarare q̄dre ipa appellet storax vngula & gutta Eccli. xxiij. Item ḡre ipsa dicat in eodē. c. Ego q̄si terebinthus extendi ramos meos & rami mei honoris & gratie.

Maria storax. Sufficiat aūt cōpēdiose dicere de p̄dict. assimilationib⁹ q̄ storax ſm Isido. xvij. ety. est arbor arabie. cui⁹ fumus purgat aerem corruptū. & fugat omnē vaporē et fumum pestulentē. Et sīc beata virgo q̄ est sicut virgula fumi er aromatibus Cant. iij. purgat aerē corruptū. i. asam nām siue spm̄ hostes corruptiōes petōz. Illi de illa dicere possumus illud Iob. xij. Ipsa est q̄ purgat petā fugat etiā oēm vaporē. & fumū pestulentes malorū suggestionū diaboli. Unde de hoc fumo ḡnali dicere possumus illud Iob. vj. Fumus eius effugat omne genus demoniorū. et de malo vapore peccati ab eis fugato dici pōt illud Sap. ij. Nebula dissolue q̄ frigida fugata est a radijs solis. Ungula q̄q; est vngula spēs aromatica sic dicta ſm Isid. in li. xvij. etymo. & Nic. de lyra sup. xxiij. c. Eccli. qz est vngui similis. Et alio nōe ōr onicha. & hec spēs ponit in cōfectiōe thimiamatis. vt h̄r. Exod. xxx. Et figurat beatā virginē de qua cōfectū est odoriferum thimiama. s. dūs ihesus xp̄us q̄ suo patri oblatus est sicut sacrificiū gratissimū sup oīa alia. vñ ipse inquit de extensione manuū suarum in cruce ps. cxl. Elevatio manuū mearū sacrificium vesperinū. Ipse etenī solus p̄fecte implevit mādatū quod habet Exod. xxx. vbi dicitur Ad vesperū vret thimiama sempiternum. Dicit aūt ſm Isid. lib. iiij. etymo. thimiama a thimo flore odorifero. q: hec cōfectio p̄ciosissima q̄ appellat thimiama: redolet suauiter sicut thimus. Sola igit beata virgo que cōposuit hoc p̄ciosum thimiama ex pretiosissimis sanguibus suis tanq̄ ex spēbus aromaticis sicut bona vngūtaria. & illud obtulit deo in p̄fatione in templo: seruauit p̄ceptū dei q̄ habet Exo. xxx. vbi dicit. Species thimiama cōpositū opere vngūtarij mirū diligēter & purū ac sctificatione dignissimū. & pones ex eo coz̄ testimonij tabernaculo. sanctūq; sanctoz erit vobis thimiama. Et tales cōpositionē nō facietis in vsus vestros. q: dño sanctū est. De gutta etiā que est spēs aromatica. & est lachryma cuiusdā arboris & a medicis appellatur arabica. vt ait Isid. xvij. etymol. solū ē dimonijs. Ora trahaam ad me scz non solū deum & hoies sed etiaz angelos & alias creaturas. Ista aūt sunt tria lilia que beatā vginem marime circūdederunt scz hūilitas. vginitas. & charitas. De quib⁹ dicit Ber. in ser. de natiuitate eiusdē. Xp̄us qui nūc inter lilia pascit vitā copiosiū apud Mariam pro filiorum multitudine pascebat. Ein nō lilia sunt decus vginitatis. in signo hūilitatis cū superminentia charitatis. Scōa causa q̄re vgo beata ōr liliū est. q: liliū habz recētū hastile turium. sed in folia eius sunt pendentia deorsum. & quātū flos eius altius in hastili erigitur: tanto caput submissius inclinatur. Et sīc animus dēt virginis tāto ab eo recepti regratiādo. & in ipm̄ humilio ab eo recepti regratiādo. & in ipm̄ spiritualr erudiēdo. Sicut enī liliū quicq̄d habet odoris & candoris totum mittit ad summus. sic ipsa quicquid habuit sanctitatis & gratie totū temp remisit ad deum. Folia aūt. i. Verba habuit inclinata deorsum. de se humilia proferendo. Un inquit Luce. s. Magnificat aīa mea d̄nm &c. Ecce hastile rectū. Sed audi folia deorsum pendentia Quia respexit humilitatē ancille sue. Quāto enī est magis exaltata: tanto est ad maiorē hūilitatē inclinata. In hui⁹ aūt figurā ōr Exod. xxv. Facies candelabrū ductile de auro mundissimo hastile eius & lilia ex ipso procedentia. Candelabrū enī dei facta est Maria. que fuit ductilis per obedientiā. & de auro purissimo p charitatē pfectā Eius hastile fuit ei⁹ intentio. recta. & lilia fuerūt ei⁹ verba hūilia que oīa. p̄cedebant ex ipsa. Mādauit aute hoies ecōtrario habēt hastile retrō deorsum p obliquā intētionem. iuxta illud Mat. xij. Omnia opa sua faciūt vt videantur ab hominibus Folia aūt. i. verba habent elata sursum p iactantiā. supbiā & elevationē. iuxta illo ps. lxxij. Iniq̄tatem in excelso locuti sunt. Et iterū. Posuerūt in celū os suum. scz viris sanctis & celestib⁹ detrahēdo. & se vsq; ad celū magnificādo. sed tñ vt subinfert idē ps. lxxij. Lingua eoz trāsiuit i terra scz de terrenis loquēdo. & ea diligendo. Tertiaria ḡre bta virgo ōr liliū est. quia liliū integrū. redoler. sed cōfricatum postea fetet. Corpus aūt beatissime virginis fuit tanq̄ liliū integrum. quia semp permansit illibatum. & ideo semp fuit odorifera. Fuit enī unctum vnguento odorifero. q̄ quidem vnguentū fuit confectū de trib⁹ speciebus aromaticis de quib⁹ ōr Eccli. xxiij. Sicut cynamomū & balsamū aromatizās &c. Fuit enī cōfectū de cynamomo hūilitatis. Cynamomū enī h̄z colorē cinereū. & ppter hoc ōr cynamomū ſm glo. super Ecclesiasticum. & ideo eius hūilitate replentur. Fuit etiam confectū ō balsamo disinitatis. Unc enī dei eius virtū inbalsamauit: q̄n diuinitatē suā ibi posuit. Fuit q̄z cōfectū de myrrha castitatis. Myrrha enī cōseruat corpus a putredine & significat castitatem. q̄ preseruat corpus a corruptiōe. Isto igit pretiosissimo vnguento ei⁹ corpus inuiolatū semper remansit integrū atq; odoriferū. De quib⁹ vngūtis ōr Cant. iij. Odor vnguentoz tuoz sup oīa aromata. Nostra aūt corpa cum sint corrupta sunt ferida. iuxta illud Isaie. xxiij. De

Maria lilium. Radix etiam terebinthi i vino decocta stomachū cōfortat. & dolorē capit. tunat. vt ait Plin. in. xxiij. lib. p̄dicti opis. c. vj. Et sīc bta virgo q̄ ōr radix Isa. xj. & bñ. nam mr in ſt. & ibi no. Decocta in vino spissesci stomachū nīm. i. animū cōfortat. & dolorē capitis. i. mētis nostre q̄ ōr caput. vt i. c. vnis & iō ipsa cuilibet deuoto suo inquit illud Cant. viij. Dabo tibi poculū ex vino condito

Maria lilium. Liliū aūt dici pōt ppter mltas causas. Prima est. qz liliū abertra est candidū. ingo fuit extra in carne cādida p virginitatez. Scdo int⁹ in mēte fuit aurea per charitatē. Sicut enī aurū nunq̄ pōt corrūpi. sic nec ei⁹ charitas vnq̄ potuit extingui. nec extinguere charitatē. Tertio intus & extra fuit odorifera p humilitatē habuit enī hūiliatem int⁹ in corde. & exterius in cōuersatiōe. Et ista hūilitas deo grātū odorifera fuit ei⁹ sponsus celestis illō Cant. j. Trahe me post te &c. & nō tñ deū ad sui amorē traxit sed etiam oēs hoies ad se trahit. Et ideo de illa dici potest illō Job. xxj. Oēm hoiem ad se trahit. Et ipsa dicere potest illō Job. xij. Ora trahaam ad me scz non solū deum & hoies sed etiaz angelos & alias creaturas. Ista aūt sunt tria lilia que beatā vginem marime circūdederunt scz hūilitas. vginitas. & charitas. De quib⁹ dicit Ber. in ser. de natiuitate eiusdē. Xp̄us qui nūc inter lilia pascit vitā copiosiū apud Mariam pro filiorum multitudine pascebat. Ein nō lilia sunt decus vginitatis. in signo hūilitatis cū superminentia charitatis. Scōa causa q̄re vgo beata ōr liliū est. q: liliū habz recētū hastile turium. sed in folia eius sunt pendentia deorsum. & quātū flos eius altius in hastili erigitur: tanto caput submissius inclinatur. Et sīc animus dēt virginis tāto ab eo recepti regratiādo. & in ipm̄ humilio ab eo recepti regratiādo. & in ipm̄ spiritualr erudiēdo. Sicut enī liliū quicq̄d habet odoris & candoris totum mittit ad summus. sic ipsa quicquid habuit sanctitatis & gratie totū temp remisit ad deum. Folia aūt. i. Verba habuit inclinata deorsum. de se humilia proferendo. Un inquit Luce. s. Magnificat aīa mea d̄nm &c. Ecce hastile rectū. Sed audi folia deorsum pendentia Quia respexit humilitatē ancille sue. Quāto enī est magis exaltata: tanto est ad maiorē hūilitatē inclinata. In hui⁹ aūt figurā ōr Exod. xxv. Facies candelabrū ductile de auro mundissimo hastile eius & lilia ex ipso procedentia. Candelabrū enī dei facta est Maria. que fuit ductilis per obedientiā. & de auro purissimo p charitatē pfectā Eius hastile fuit ei⁹ intentio. recta. & lilia fuerūt ei⁹ verba hūilia que oīa. p̄cedebant ex ipsa. Mādauit aute hoies ecōtrario habēt hastile retrō deorsum p obliquā intētionem. iuxta illud Mat. xij. Omnia opa sua faciūt vt videantur ab hominibus Folia aūt. i. verba habent elata sursum p iactantiā. supbiā & elevationē. iuxta illo ps. lxxij. Iniq̄tatem in excelso locuti sunt. Et iterū. Posuerūt in celū os suum. scz viris sanctis & celestib⁹ detrahēdo. & se vsq; ad celū magnificādo. sed tñ vt subinfert idē ps. lxxij. Lingua eoz trāsiuit i terra scz de terrenis loquēdo. & ea diligendo. Tertiaria ḡre bta virgo ōr liliū est. quia liliū integrū. redoler. sed cōfricatum postea fetet. Corpus aūt beatissime virginis fuit tanq̄ liliū integrum. quia semp permansit illibatum. & ideo semp fuit odorifera. Fuit enī unctum vnguento odorifero. q̄ quidem vnguentū fuit confectū de trib⁹ speciebus aromaticis de quib⁹ ōr Eccli. xxiij. Sicut cynamomū & balsamū aromatizās &c. Fuit enī cōfectū de cynamomo hūilitatis. Cynamomū enī h̄z colorē cinereū. & ppter hoc ōr cynamomū ſm glo. super Ecclesiasticum. & ideo eius hūilitate replentur. Fuit etiam confectū ō balsamo disinitatis. Unc enī dei eius virtū inbalsamauit: q̄n diuinitatē suā ibi posuit. Fuit q̄z cōfectū de myrrha castitatis. Myrrha enī cōseruat corpus a putredine & significat castitatem. q̄ preseruat corpus a corruptiōe. Isto igit pretiosissimo vnguento ei⁹ corpus inuiolatū semper remansit integrū atq; odoriferū. De quib⁹ vngūtis ōr Cant. iij. Odor vnguentoz tuoz sup oīa aromata. Nostra aūt corpa cum sint corrupta sunt ferida. iuxta illud. Isaie. xxiij. De

Universidad de Deusto
Biblioteca

3 cadauerib⁹ ascendet fetor. Quarta cā quare virgo immaculata ō: liliū est. quia lilium oritur de spinis ⁊ tamen spinas non hꝫ. ⁊ silr virgo beata nata est ⁊ cōcepta de parentib⁹ per pctm originale spinoso ⁊ tñ ipa vllā spinā nūq habuit. Et ideo de illa inquit eius spōsus celestis Can. ij. Sicut liliū iter spinas: sic amica mea inter filias. Itē sicut liliū inter spinas natū ꝑpter hoc nō amittit suū colorē nec odorē imo quāto plus a spinis pūgitur tāto magis ei⁹ odor lentif. Sic btā virgo licꝫ inter spinas. i. iudeos spinosos ⁊ malos cōuersata fit. ⁊ ab eis se pi⁹ p tribulatiōes puncta fit. tñ nūq amisit candorē sue innocētie. nec odorē sue fame. immo quāto magis pungebaf afflictionib⁹: tanto maiorē ſpirabat odorē patientie ⁊ sanctitatis. ⁊ ideo ipla fuit q̄si liliū in transitu aque Eccli. Quis quāto aqua tribulatiōis per ipam trāsit: tanto magis illā redolere fecit. Sed hic est considerandū q̄ q̄si lilia ponūtur cū liljs: maiorē reddunt odores. Q̄n nō sunt cū spinis: nihilominus seruāt suū odorē. Q̄n autē spine ponūtur cū spinis: tunc dāt sibi mutuas punctiones. Q̄n em̄ boni sunt insimul. tūc sunt lilia cum liljs. ⁊ tot dant odores quot habent ⁹tutes. vñ Mat. xviij. dicit dñs. Ubicūq; fuerint duo vel tres ꝛgregati in nōe meo: ibi ero in medio eoꝝ. Ipe em̄ est liliū qui ait Can. ij. Ego flos campi ⁊ lilium cōuallium. sancti aūt viri sunt hort⁹ dei. in quo crescūt lilia virtutū. Et ideo Can. vj. iq nit beata virgo. Descēdit dilectus me⁹ in hortum suū ad areolam aromatis. vt pascatur in hortis ⁊ lilia colligat. Q̄n igit sancti dei sunt insimul congregati. tūc sunt sicut lilia cum liljs posita in horto diuino. ⁊ ipe ꝛps qui est amator liliorꝫ est i medio eoꝝ. ⁊ colligit lilia virtutū. Q̄n aūt boni sunt cū malis: tūc lilia sunt cum spinis. ⁊ tūc boni debent seruare cādorem sue innocētie. ⁊ odorem sue fame. Et tale liliū cum spinis erat ꝑs. qui dicebat ꝑs. cxix. Cum his qui oderūt pacē erā pacifi⁹. Q̄n vero mali sūt cū malis. vt supbi cū supbis ⁊c. tūc spine sunt cuꝝ spinis. ⁊ se mutuo pūgunt. iuxta illud Prouer. xiij. Inter supbos semper iurgia sunt. ⁊ Naum. j. Sicut spine se inuicem rodunt. Quinta causa quare virgo gliosa ō: lilium est. q: liliū habet ser folia. ⁊ habꝫ ser angelos in radice: iuxta numerū ser folios. Per aūt folia fuerūt sex verba q̄ dixit beata virgo. Duo angelo. s. quō fiet istud. ⁊ Ecce ancilla dñi Luc. j. Unum Elizabeth. Ecce ancilla dñi Luc. j. Unum Elizabeth. q̄n eam salutauit ⁊ deum dñi dixit. Ibidem. Duo filio. s. Fili quid fecisti nobis sic Luc. ij. ⁊ q̄n dixit. Unū nō habēt Job. ij. Unū autē iam cū ministro nuptiarū cū ait. Quod cūq; dixerit vobis facite. Ibidem. Ista folia ser folia siue verba ꝓcesserūt ex radice charitatis quia omnia fuerūt charitate ⁊ pietate plena. Et q̄uis sit vna radix charitatis. tñ hꝫ ser dilectionis modos: sicut radix liljs q̄uis sit vna tñ hꝫ ser angulos. Primus modus fuit quo ipla diligit deū: illā super omnia reuerēdo. Secūs quo diligit animaꝫ suā ꝑpetuā in oī sanctitate custodiēdo. Tertio quo diligit corpus suum: ipsum in virginitate conseruando. Quartus quo diligit dominicos ⁊ ꝓpinquos ipsos bonis moribus informando. Quintus quo diligit amicos in deū. Sext⁹ quo diligit inimicos propter deū. Dicit enim Greg. in quadā homel. Ille veraciter charitate hꝫ q̄ amicū diligit in deū ⁊ inimicū diligit ꝓpter deum. Secta cā quare dicit liliū ē. quia thalami ⁊ cenacula regum liljs adornantur vt iocūde ḧeſcāt ⁊ vescantur. Et q: vter⁹ trē virginis fuit thalam⁹ ⁊ cenaculū ꝛpi. ideo tot⁹ fuit liljs adornatus ⁊ circūdatus. iuxta illud Cant. vij. Uēter tu⁹ sicut acerus tritici vallatus liljs. Tota em̄ fuit liljs vallata. Nam a supioꝛi fuit vallata lilio eminētis charitatis. ab inferiori lilio ꝓfunde humilitatis. Ab interiori lilio ꝑpetue puritatis. Ad dextris lilio tēperātie in ꝓperis. A sinistris lilio patiētie in aduersis. Ab anteriori lilio in prouidentie in futuris. a posteriori lilio in discretione in ꝑteritis. quia ꝓ ꝑteritis bñficijs deo semp grās referebat. ⁊ hoc debuit ⁊ debet q̄libet facere. Et quia fuit liljs vallata. Sicut ⁊ circūdata. ideo ō ipa cantr ecclia. Sicut dieo verni circūdabant eā floꝛes rosarū et lilia conuallium. Inter ista aūt lilia ipa pascebatur. Unde ipa inquit Cant. ij. Dilectus meus mihi ⁊ ego illi qui pascitur inter lilia. Nam modo pascebat lilio superiori. q: delectabatur in eius charitate. Modo pascebat lilio inferiori. q: delectabat in eius humilitate. Modo illo inter eos qua: delectabat in eius puritate. Modo lilio ex dextris. q: delectabat in eius virginitate. Modo lilio a sinistris. quia delectabat in ei⁹ patientia. ⁊ sic de reliquis.

Et q̄si sic tota fuit flouida: ideo omnia que ꝑ ipsam deo offerim⁹ sunt ei accepta. vñ Ber. in sermone de natiuitate ipsius ꝙginis inquit. Quicqd illō est qō deo parat⁹ offert: gratissimis manibus marie trade. Nix candidissima quedā lilia sunt. nec cauebitur ille liliorꝫ amator: inter lilia nō inuenerit. hec ille. Septima cā quare ō: Ille⁹ aſt. qi liliā multiplices habet virtutes de quib⁹ tractat⁹ Plinii. in. xx. lib. naturalis histo. put etiā ponit in li. de ꝓprie. re. Inter alias aūt ⁹tutes est. q̄ tumorē sedat. salit beata virgo sanat tumorem superbie exemplo sue humilitatis. purgat q̄s sanie in ture exemplo sue ꝙginitatis. ⁊ curat morsum serpētis auaricie exemplo sue paupertatis. Auarus em̄ est cibus serpētis quia diligēdo terrena efficitur terra. que est cibus serpētis. cui inquit deus Gen. iij. Terrā cōedes cūctis diebꝰ vite tue. ⁊ tō auar⁹ est da Esa. lxv. Serpenti panis puluis eius. iuxta illud genius ergo dñm nostrū iesum xpm vt virtute hui⁹ pciosissimi sui ꝙginalis nō pmittat nos a ꝛpēte maligno deuorari dicētes cum ꝓpheta ꝑo. lxxiij. Ne tradas bestijs animas cōfitentes tibi. Sed introducat in paradisum suaꝝ delitiaꝝ. vt i eo pascamur ⁊ delectemur inter lilia fragrātia virtutum genitricis sue benedicte. per infinita secula seculorum. Amen.

De alijs quindecim assimilationib⁹ beate virginis. Sermo. ij.

Eus ostēdet splēdorem suum in te qui sub ceſlo ē. Baruch. v. c. In creatione beatissime virginis deus demonstrauit suam potentiam infinitam. Tanto em̄ princeps ecclesiasticus vel secularis maiorem potentiam se habere ostendit. quanto maiora facta peragit. Et ideo romani in hoc se habere magnam potentiam ostenderunt. q̄ vniuersum orbes suo imperio subingarunt. Unde regnum eorū ferream describitur Dan. ij. ad innuendum q̄ sicut ferrum domat reliqua metalla. sic ipā sibi subdiderunt omnia mundi regna. Potentia ergo dei infinito in hoc ostenditur. q̄ ipsum regnum romanorum cū toto orbe non vi armorum: sed per simplicius ⁊ illiteratorum apostolorum predicationē in ꝓuincias floꝛes romanoꝝ ritu ⁊ fidei ch̄istiani subegit. Magis tamen eius potentia in mundi creatione relucet. Omnes enim mundi principes cum omni sua potentia non possent vel vnā paruulam formicam aut vermiculuꝫ vnū creare. Unde concludit beat⁹ Tho. j. parte sū me. q. xl. ar. v. q̄ creare non potest esse ꝓpria actio nisi solius dei. Et Augu. in. iij. de trini. inquit. q̄ nec boni nec mali angeli possunt esse creatores alicuius rei. Et ratio est ista. quia vt dicit magister in. ij. dist. j. Creare est de nihilo aliquid facere. Iꝫ cum inter nihil et aliquid sit infinita distantia. vt ait sanctus Bonauentura in. iiij. dist. x. et Francis. de mayro. in quodam sermone de corpore christi. Ad hoc vt quis de nihilo possit aliquid agere. necesse est vt habeat infinitam potentiam. quam non habent omnes simul creature. Et ideo solus deus potuit omnia de nihilo creare. Qui dixit ⁊ facta sunt. mādauit ⁊ creata sunt. ꝑo. ante penul. ⁊. c. reuera. de conse. dist. ij. ⁊. c. frater nitatis. xxv. q. x. Er quo patuit eius infinita potentia. Sed si magnam ostendit potentiam in creando celum et terram angelosq; cum aliis creaturis. multo maiorem ostendit in creatione gloriose virginis marie. quia ipsa est nobilioꝛ ⁊ excellentioꝛ omnibus creaturis simul. cum ad nobiliorem ⁊ excellentioꝛem finē et effectū sit a deo electa et creata. Et ideo vt inquit sanctus Bonauen. in. i. di. xliij. et beat⁹ Tho. in. iij. pte sum. q. xxv. ar. vlt. Si oēs creature quantūcunq; ascenderent in gradib⁹ nobilitatis essent ꝓsentes. oēs deberēt reuerentiā matri dei. Et hoc inq̄ q̄ deus eam elegit et creauit. atq; tam altam et magnam constituit. summā ⁊ infinitā potentiā suam demōstrauit. Scōo ostendit summā sapiētiā suam in eodem opere. Magna etenim sapiētia in bellatore cē dinoscitur. q̄n armis aduersarij sui eum vincit. Sicut ille disputator qui aduersariū suum super easdē rationes ⁊ autoritates quas ille ad defensionē suā adduxerat cōuincit. magnā sapientiaꝫ se habere ostendit. Et idem est dicendū de pugnante in bello militari. qui hostē suuꝫ ꝓprijs armis ipsius prosternit. Et ideo in hoc ostendit deus sapientiam suam. q̄ diabolum hostem suuꝫ qui mediante femina genus humanū sibi subiecerat. etiā per feminā voluit debellare. que fuit ei⁹ bene

Potentia dei ostēdit in creatōe marie

dicta mater. que caput ipsius diaboli cõtriuit. vt ꝓdictũ fuerat Gen. iij. Tertia ostẽ-

Ostẽdit etiã benignitatẽ dei.

dit suã benignitatẽ clemẽtiam ⁊ cõdescẽsionẽ. Magna enĩ benignitas est ielyti pulcris qũ se ostẽdit affabilẽ benignũ ⁊ domesticũ suis inferioribꝰ ⁊ subditis. ⁊ quãto humiliores ⁊ viliores sunt illi quibus ostẽdit familiaritatẽ ⁊ affabilitatẽ. tãto benignior iudicatur. Et ꝓpter hoc laudatur xp̃us de benignitate. quia etiã cũ publicanis ⁊ peccatoribus mãducabat. vt habet Matth. ix. Item quia tam humaniter cum muliere samaritana loquebat. vt ꝺr Johã. iiij. de q discipuli eius mirabant. vt ibidez ꝺr. qõ ꝓcedebat ꝺm Aug. ⁊ Chryꝺ. non ꝓpter mali suspitionẽ aliquã. sed stupebãt q̃ tã sapiens ⁊ pspicui ingenij mulierẽ iopẽ ⁊ samaritanã alloq̃ret Sed sup omnẽ benignitatis sue demõstrationẽ hec fuit stupenda est admirabilis clemẽtie ⁊ humilitatis ostensio. q̃ nõ solum homini voluit domesticus fieri ꝫ etiã illoꝝ obediẽtie submitti. eligẽs hãc immaculatã virginẽ cui vsq̃ ad mortẽ obediret. ⁊ nõ solũ ipsi etiã spõso eius ꝓpter ipsam. vt hꝫ Luc. ij. Quarto ostẽdit ꝓ hanc electionẽ ipsũ benedicte ꝝginis singularẽ excellentiã ⁊ vnicã prerogatiuã. Sibi enĩ soli ꝺcessit maximũ priuilegiũ oĩ bus priuilegijs excellentius que vnq̃ ipse deus ꝺcessit vel ꝺceder tam angelis q̃ etiã quibuscũq̃ puris hominibꝰ. ꝛ. vt esset mater dei. Et quo apparet ipsius dñe nostre sublimitas ⁊ celsitudo ineffabilis ⁊ incomprehensibilis. Cum enĩ ꝺm logicos tria sint genera correlatiuorum. scz equiparationis vt amicus. similis ⁊ vicinus. suppositionis vt filius. seruus ⁊ discipulus. ⁊ superpositionis. vt pater ⁊ mater. dñs ⁊ magister. Cũ beata virgo sit mater dei ⁊ deus filius eius. ⁊ omnis filius sit naturaliter inferior matre ⁊ subditus eius. ⁊ mater prelata ⁊ superior filio. seq̃ꝫ q̃ ipsa benedicta ꝝgo sit superior deo. q̃ ipse deus sit subditus ei ratione humanitatis ab ea assumpte. Et iõ de hoc loquens Bern. in quodam sermone inquit. Vita est beate ꝝginis gloria ⁊ excellens prerogatiua. q̃ vnã eandẽq̃ illi cũ deo patre meruit habere communiã. Et Ambro. super Lucã ait. Bene gratia plena ꝺr. q̃ gratiã quã nulla alia habuit a deo cõsecuta est. q̃ mater dei. ẽ effecta. Quare autem ad tãtam sublimitatẽ sit elevata. ostẽdit Ansel. dicens. Maria ꝓpter petõres fa-

Ostẽdit excellẽtia matris.

cta est mater dñi. quia sanctior ea. castior ⁊ humilior in genere humano nulla potuit inueniri. Et. Ber. in quodã sermone inquit Non dicebat deus alia mater q̃ virgo. nec virginem alius filius q̃ deꝰ. q̃ nec maior inter matres. nec maior inter filios nasci potuit. Quinto beatam virginem munido edidit deus: vt ostenderet se esse perfectissimum artifices ⁊ magistrũ. Ad hoc enĩ vt quis sit perfectꝰ opifex requirit q̃ sciat facere omnia pertinentia ad illam artem Ait enĩ pbꝰ. vj. ethi. Ars est habitus q̃dã cum ratione vera faciendi ⁊c. Quia igitur quattuor modis põt hõ ꝑduci. ſ. sine viro ⁊ femina. vt Adaꝫ. vel sine femina de viro. vt Eua. vel de viro et femina vt omnes homines communiter generãtur. voluit deus fabricare virginem benedictam. vt in ea cõciperetur eius vnigenitus sine viro. ⁊ sic pmã quartũ modum generatiõis se summũ opifices humani generis declararet.

Q Ostẽdit esse pfectissime magꝝ.

Sexto eam fabricauit vt nostre indigẽtie subueniret. Quia enĩ boni iudicis officium est alligare aduocatũ orphanis ⁊ miserabilibus ꝑsonis. ſ. ne quicq̃. §. aduocatus. ⁊. §. plerũq̃. ⁊. §. obseruare ff. de of. ꝓcon. ⁊ le. et ff de postu. l. ſ. §. ait ꝓtor. ⁊. l. proinde nus C. eo. ti. ⁊. ff. ex qui. can. maio. l. ab hostibꝰ. §. sed gõ simpliciter. ⁊ facit. eẽ de off. iudic. l. vbi gl. Post. ⁊ alij doc. ⁊. c. j. vt lite nõ cõtestã. Vnde in constitutiõibus regio Sicilie cõtinetur q̃ aduocatus fisci teneat ꝓtrocinari ⁊ aduocare ꝓ causis miserabilium ꝑsonarũ. ideo deus omnipotẽs videns miserabilitatẽ humani generis. tanq̃ bonus iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. promidit nobis de optima aduocata. fabricãdo hanc sapientissimã virginẽ. vt apud ipm ꝓ nobis ꝓmineret intercederet. ⁊ causas nostras peroraret.

Septimo ipsã fabricauit. vt regnũ imperij sui exornaret. ornamentus eterni regni est habere nõ solum regẽ. sed etiã reginam ⁊ impery nõ tm̃ habere imperatorẽ. ſz etiã imperatricem. Hũ videmus q̃ deus posuit ꝛc. vnit virũ: dixit Ber. ij. Nõ est bonũ hoĩ mine esse solũ. faciamus ei adiutoriũ simile sibi. ⁊ tũc creauit mulierẽ quã ei mirabiliter associauit. ⁊ constituit eos reges terre Adomandi enim igitur regni terreni est q̃ habeat regẽ ⁊ reginã. Et propt hoc q̃ illis quos rex nõ habet ꝓtectos eius subdit plerũq̃ ei supplicãt vt eam accipiat. Cupiens ergo celoꝝ regnũ volẽs rex eternus ⁊ impe-

R Maria est mater omniꝝ ad vocata

ratoꝛ omnipotẽs decorare fabricauit hanc beatissimã virginẽ. vt illaꝫ regni ⁊ impery sui faceret dominã ⁊ impatricẽ. vt verificaretur ꝓphetia Dauid ꝑs. xliiij. ei dicentis. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circundata varietate. Astitit enim beata virgo a dextris dei. quia in potioribus bonis eius vltra omnes sanctos post filiũ exaltata resedit. et bene ꝺr esse ornata vestitu de aurato. quia est in celesti patria cum corpore glorificato. ex cuius splẽdore post filiũ suũ tota lucescit ciuitas beatorũ. Circũdata autẽ est varietate grãꝝ. Tantũ ꝺo differt gloria ipsius beatissime ꝝginis a gloria aliorꝝ beatorꝝ quantũ sol differt a ceteris luminaribꝰ celi. Et quod amodo fiant cetera luminaria illustrank a sole. sic tota celestis curia a gloriosa virgine letificat ⁊ decoratur. vñ Ber. in sermone de assumptione eius inquit. Gloriosa virgo dum celos ascẽdit. etiã supernoꝝ gaudia ciuiũ copiosis augmẽtis cumulauit. Nã si paruuli nec dum nati Jobis alia liquefacta est vt Maria locuta ẽ: quen ã fuit illa exultatio ciuiũ supnoꝝ. cũ ⁊ eis audire vocẽ ⁊ videre facie ipsius beata ꝑfrui ꝑtia meruerũt: Augꝫ si sermõe de natiuitate virginis illi ait. Ipsum celũ quez penetrasti o virgo beata. nec nõ cũcta que in eo sunt cõtenta: nouas ⁊ ineffabili gloria decorasti. priusq̃ eis gloriã vltraq̃ dici põt tua ꝑsentia magnifica fraudãs. immẽsaq̃ gratiaꝝ tuaꝝ luce plusquam inquit Marie ꝑsentia totus illustrat orbis: adeo vt ipsa etiam celestis patria clarius rutilet virginee lãpadis illustrata fulgore. Propter que omnia ipsis dñicere ꝛgini optime conuenire possunt verba rthema tis nostri in quibus ei predixit ꝓpheta dicens. Deus ostẽdet ⁊c. Super quibꝰ alios ry. assimilationes ꝑscrutabimur eidez dñe nostre conuenientes.

Oĩ beata virgo per Niuem figuratur.

Assimilatio. ſ.

Quare fit festũ niuis ſ fiatũ.

a Oĩet aliquĩ curiose inãrere quare scã mater ecclesia ordinauit festũ particulare ad honorẽ beatissime virginis. v. augusti. ꝓpẽ vnũ miraculũ niuis ab ea factũ in tali dẽ. Cui nõ ꝑtereat momẽtũ tpis qõ non illustretur multis ⁊ ꝗ̃ ĩ finitis miraculis eiusdẽ intemerate matris dei, Causa au-

tẽ huius inquisitionis originatur ex quadaꝫ iuristarũ sola dicentiũ. q̃ vbi est eadem ratio ibi debet esse eadez iuris dispositio. l. a tritio. ff. de verbo. ob. l. ſ. C. de libe. ꝓcre. vbi ethe. c. translato. de cõsti. ⁊ de similibꝰ idẽ debet esse iudicium. vt ait pbꝰ. ij. Top. cor ⁊ no. in. l. seruis legatis. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. non possunt. ff. de legi. ⁊ in. l. ſi libellũ. C. ꝺ diuer. re. ⁊ in. l. loci. § ſi fundus. ff. ſi seruꝫ vẽ. ⁊. ij. q. ſ. c. multi. ĩ fi. ⁊. ij. q. vj. c. q̃ sentit. ⁊ in aut. quibus mo. na. effi. legi. §. liceat igitur. Quapropter eis videtur q̃ eadẽ ratione deberent ab ecclesia festiuari oẽo illi dies in quibus ꝓdigia magna ipsius glie se virginis videmꝰ cozuscare. Quoꝝ hestationi volẽs satisfacere. licꝫ dicaꝫ in. l. nõ omniũ. ff. de legi. Nõ omniũ que a maioribus nostris cõstituta sunt ratio reddi põt. Tamen ꝺm paruã ingenij mei cognitionez videtur. q̃ ꝺdicta dei genitrix voluit miraculuz hoc niuis a nobis sup alia particulariter festiuari ꝓpter multã similitudinẽ quã ipa habet cuz ꝓpriet ratibus niuis. De quibus habetur in diuersis sacre scripture capitulis. in quibus ipsa beatissima mater dei assimilatur niui. Maxime autem Dañ. vij. vbi ꝺr. Antiquus dierũ sedit. vestimentũ eius album sicut nix. Deus enim qui est antiquus dierum. ſ. ante oẽs dies. q̃ est eternꝰ. sedit in vtero gloriose virginis. ⁊ in eo reꝑeuit nouem mensibꝰ. vestimentũ autez eius fuit albũ sicut nix. q̃ ipa virgo purissima que tanq̃ vestimẽto circũdedit eum suo sacratissimo vtero. iuxta illud Viere. xxxj. Nouũ faciet dñs sup terrã: femina circũdabit virũ. que eius diuinitatez texit. ⁊ induit sua carne. fuit candidissima per innocẽtiã.

Pro cuiꝰ veritatis declaratione tria mysteria contemplabimur de niue. Primum erit de eius aspectu. Scõm de ipiꝰ tactu. Tertiũ ꝺo de illius effectu. Quoad primũ dico. q̃ nix est aspectu alba. pulchra ⁊ disgregatiua. Albedo autẽ. vt dicit Algazel in sua physica. ⁊ ponitur etiã in lib. de ꝓprietatibus. est color ex luce clara ⁊ multa in corpore perspicuo generatꝰ. vnde quanto ĩ materia pspicua est iur clarior. tãto albedo est intensior ⁊ nigro impermixtior. Et cãbuꝰ albedinis in niue est frigidus. quia q̃ materia substãtialiter est humida. ⁊ in illa dominatur frigiditas generatiõ ex ea est album. Et vt dicit pbꝰ. iij. de animalibꝰ. Nix. generatur ex aere vaporoso declinãte ad humidi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tatē aqueom. ⁊ hoc per frigidi actionē. Frigus enī albificat humidas materiā. Virgo aūt sacratissima a superna luce in suo corpore albedinē ꝟginitatis habuit. q̄ aliē pī nō pōt. iurta illud Bap. vij. Scio q̄ aliter cōtinēs esse nō possas nisi ds dederit. Od aūt per albedinē ſgnificet ꝟginitas patet sacre scripture testimonio. Ilas Apoca. iij. de ꝟginib⁹ inq̄t dns ihesus. Ambulabūt mecū in albis. q̄ digni sunt. Et eiusdē li. vj. c. ō. Date sunt eis singule stole albe. Et. vij. c. amicti stolis albis. Beatā ꝟo matrez dei sine ꝟginitatis violatione cōcepisse ⁊ pepe risse filiū suū ꝓbat per illō qō de ea predictū fuerat Ela. vij. vbi ō. Ecce ꝟgo cōcipiet ⁊ pariet filiū ⁊c. Nec obstat hereticoꝝ sue pbozꝝ oppositio dicētiū q̄ duo corpa nō possunt esse in eodē loco. iij. physico. Ergo xps exiēs de vētre matris debuit frangere claustrū sue ꝟginitatis. Quia rndet q̄ iste exitus fuit miraculosus ⁊ nō naturalis. vl ſm beatū Tho. in. iij. di. xxx. ar. vl. rndet. q̄ xps nascēs habuit dotē subtilitatis. vñ Aug. inquit. Sicut xp̄us exijt de sepulcro clauso. ita nat⁹ est de ꝟgine clauso ꝟginitatis claustro. Beda q̄s sup Lucaz ait. Sicut xp̄s in summa pace natus est: vt se pacē diligere ostēderet. ita de virgine nasci voluit: vt virginitatis deꝝ sibi gratissimū esse mōstraret. Ds ergo q̄ virginitatez in se suauit matrē virginē habere voluit. Putatiuū patrē Joseph virginē cōseruauit. Johānē baptistā precursoꝛē suū ⁊ euāgelistā sibi familiarē custodiuit ꝟgines. Sepe illō prophetico in se repicās. Ambulans in via immaculata hic mihi ministrabit. hec ille. Dico etiā q̄ per albedinē nitis figurat innocentia ⁊ puritas ipsi⁹ immaculate virginis q̄ nunq̄ fuit maculata vel denigrata p aliqō peccatū. iurta illud Caſi. iij. ⁊ macula non est in te. Erubescāt ergo illi qui hāc niuem candidissimā nigrā quādoq̄ fuisse ostendere conantur. Qui ei⁹ albissimā animam nigredine peccati deturpare affirmare nō verenf. cū ꝓpheta in ꝟbis allegatis dicat de xpo. Estimēta ei⁹ alba sicut nix. ⁊ non nigra sicut corui⁹. Nos vero candidissimaz dominā nostrā denigrare abhorrentes: ei⁹ innocentiam quanto possum⁹ veneremur. ⁊ in ista niue nos ab omnī criminū nigredine dealbare conemur. vt verif. cēt de nobis illud ps: lxvij. Niue dealbabūtur in selmon. Selmon enī ſm Piero. interpretatur

Dō ma rialbe dinēvir ginitatis habuit

Nix ſignifi cat innocentiaz

virtutis obumbraculū ⁊ ſignificat ipaz virginē benedictā. sub cui⁹ puritatis ⁊ sanctitatis vmbra pcōres dealbāur. Recurre ergo o peccator ad patrocinū beate ꝟginis Requiesce sub vmbraculo sue pietatis. et dic ei illud ps. l. ⁊. l. dist. c. cum exaudiero. ſ. Zauabis me ⁊ sup niuē dealbabor. Secundo nix est aspectu pulchra. ⁊ hoc ꝓpter albedinē. vñ cum videmus iuuenem albū dicimus. O q̄ pulcher iuuenis. Et mulieres lauant faciez vt fiat alba. ⁊ ipse dicant pulchre. Sacra etiam scriptūra eū aliquā pulchrum vult insinuare: cōparat illud nix. vñ Matthei. xvij. ō pulchritudie vestrā xpi in transfiguratione eius inquit euāgelista, vestimenta eius facta sunt alba sicut nix. ⁊ Mar. xj. ō. Vestimenta eius candida nimis sicut nix. Et Apoca. j. Caput eius ⁊ capilli eius tanq̄ nix. Non immerito igitur nix comparat beatissima virgo ꝓpter suā pulchritudinem de qua satis dictū⁹ in scōa pte pncipali huiꝰ operis. ser. iij. Ita enim fuit pulchra. q̄ nulla mulier quanta cūq̄ decorata fuerit formositate. in eius cō parationē videretur pulchra. Non Europa ob cui⁹ pulchritudinem. vt dicit q̄das. tertia pars mūdi dicit europa. Nō meduſa q̄ se aspicientes reddebat immobiles. vt fabule referūt poetarum. Non Joel. cui⁹ amore insaniuit Hercules. Nō Dianira. ꝓpter quam bella gesserūt Achelous ⁊ Hercules Nō Argia. quā tam ardenter amauit Polinices. Adippi rex thebarū. Non Pantasilea. in cui⁹ facie totus intuebat exercit⁹ tanq̄ in speculō. nam quasi sol videbat in terris Non Polixcena que ad suum amorē traxit Achillē fortissimū. Nō Helena greca ꝓpter cui⁹ pulchritudinē origine habuerūt bella troiana. Nō Dido sidonia. quā tantū amauit sicheus hercules sacerdos. Non lauinia filia regis latini cuius amore captus rex Turnus tot bella gessit cū Troiano Enea. Non Lucrecia romanoꝝ mulierum dec⁹. Non aliqua mulier hebrea. etiā ex illis que in sacra pagina dicuntur fuisse pulchre animis idest valde. Sic eñ sepe exponitur in diuinis scripturis. vt ibi. Timis honorati sunt amici tui deus: nimis confortatus est principat⁹ eoꝝ. ps. cxxxviij. Et etiam ira exponitur ſm leges. vt no. in. l. in testamēto C. de suis ⁊ legi. ⁊ in. l. iij. C. de here. actio. Oēs igit pulchritudines que fuerūt raz in viris q̄ in mulieribus: sunt nihil i compara

Et Virgo christi dicitur Maria ꝟginis.

tione formositatis xpi et matris eius que de seipa inquit Eccli. xxiij. Ego mater pulchre dilectiōis. vbi glo. ait. Pulchra mater dicta est que pulchritudine pcepit filiū ⁊c. Est ergo vt nix beata ꝓpter pulchritudinē iurta illud Threnoꝝ. iiij. Cādidiores naza rei ei⁹ nive nitidiores lacte: sapphyro pulchriores. Legitur aūt q̄ pdicātib⁹ aplis. et aliquoo nōvalētibus conuertere. mittebat eos ad brissimā ꝟginē. q̄ admirātes formositatē bñdicte matris dei. ⁊ ei⁹ sapiētissima eloq̄a. cōuertebātur ad fidē. cognoscēres ilum esse verum deū qui tanta pulchritudine reuestiuit. Et cū ipse ascendisset matrē suā. Ipsam eñ formositissimam virginē ad nos destinauit deuoꝛt cūctis pplis ostēderet pulchritudi Nix alſ nē ei⁹ Pester. ſ. Tertio nix est aspectu dispectuꝝ gregatiua scz visus. ⁊ hoc etiā est rōne albe castum dimo. Albedo eñ ē disgregatiua visus. vt ꝟginis ō. in lib. de sensu ⁊ sensato. Etiō i li. de proſignifi prie. re. sic scriptū est. Nix cādore suo ⁊ pulcat. chritudine ad sui aspectū oculos intuentiū puocat. sed si nimis diu aspiciat. spēm visibilē disgregat ⁊ immutat. hec ibi. Sic igit si q̄s longo tpe fixis oculis aspiciat niuez: fidi immutat spēm visibilē. ⁊ ei generat ver tigine quādā. ita vt postea nō bn discernat nec capiat voluptatē ex alicui⁹ rei pulchre aspectu. Sic bte ꝟginis aspect⁹ erat disgre Abaria gatiu⁹ visus. ita quātuncūq̄ ds eēt: libidi a cōspi nosus si in eū aspiciabat: statim ardor cōcu cientib⁹ piscētie ⁊ libidinis ab illo diuerrebat. vn non po q̄ inquit Bier. de aleo. in. iij. parte summe tuit cōs tractatu de sanctificatōe beate virginis. q. cupisci. viij. Et sanctus Bonauē. in. iij. sen. dist. iij. Doc aūt ꝓcedebat multis ex causis. de quibus tractauimus in. ij. pncipali huius opis. ser. v. ptc. vij. Quādā eñ radu q̄s sola res ex ei⁹ vultu incidissimo cōsecabāt. ita vt eam fixis oculis nemo posset intueri. vt ibidē dixim⁹. Nec mirū. Si eñ deo apparente in nube sup mōtē synai ⁊ loquēte cū Moyse: non poterat ipse Moyses intueri abyssum claritatis eius. sed ponebat velamē super faciem suā Exod. xxxiij. Multo minus poterāt homines intueri claritatez beatissime virginis i qua erat ds. nō vt in nube: sed vt i matre. que erat illa stella fulgentissima. de qua ortus est sol eterne claritatis. Et hoc etiaz dicit Nico. de lyra sup Mat. c. j. allegās ſmilitudinē vulr. Moyſi. cuius claritatē nō poterat intueri pplus Israel. q̄ locut⁹ fuerat cum deo. sicut recitat Pau. ſ. Cor. iij. Multo itaq̄ magis radiabat ꝟginis beatissime facies. que nouē mēsibus deū portauit in vtero. ⁊ ideo erat cōcupiscētie disgregatiua. Possumus q̄q̄ dicere. q̄ hoc etiā ꝓcedebat ex diuina vtute. Experientia eñ teste videmus. q̄ demonū fallacia ⁊ incitatione sepe viri quidā cōtemnūt: vxores suas pulcherrimas. ⁊ earū pulchritudine nō mouētur ad ꝓcupiscētiā sed potius ex aspectu cōcubinarū turpium. Multo igit magis potuit hoc deus in bono operari in virgine. vt ei⁹ pulchritudine nemo ad ꝓcupiscentiā ꝓcitaretur. sed potiꝰ distraheretur. Dicunt ergo quidam deuoti doctores q̄ inspicientes beatā virginē remanebāt vt attoniti ex ei⁹ claritate. Videmus eñ q̄q̄ aliquē ita occupatū ⁊ abstractū in aspectu alicui⁹ figure. vt nō sentiat etiam si vocetur. Morum etiam honestas ipsius benedicte virginis etiā lasciuos homin⁹ mētes ad bene viuendum inducebat. Mulier eñ facie pulchra si bene morigerata fuerit bonos incitabit ad deuotionez ampliorē. malos aūt plerūq̄ ad ꝓpunctionem. Ad quod facit exemplum quod retulit pater frater Ludouicus de vincentia ordinis nostri. dicēs q̄ in quadā naui ex vna parte erāt duo fratres minores. ex alia vero erat quedam meretrix cuz multis scholaribus qui per paduaz ibāt a Ferraria paduā. In qua quidez naui dicta meretrix cū ipis scholarib⁹ dissolutiones multas faciebat. Mor aūt vt semel intuita est illos fratres honeste stantes. ⁊ deuote in ipsa naui magno rubore dimisit ſtima oculos. ⁊ nūq̄ postea ausa est illos leuare. Scholares vo hic inde ipsaz stimulātes. nutibus increpabāt ipsa autē eos repiehēdebat ⁊ hortabat vt attenderent ⁊ imitarent predictoꝝ fratruꝫ honestatē. Postea vo applicata naui ad litus hora vespertina cuz hospitati fuissent apud quendam indeuotum hospitē. ⁊ nec dum pransi fratres etiam de cena diffiderent. Meretrix illa ad se vocauit hospites. ⁊ dixit vt fratres ipos bene tractaret. quia de sua pecunia omnia solueret. quod ille ꝓtinus fecit. Videntes autem fratres tantā abundantiā escaꝝ timuerūt ne hospes spe lucri ista eis tam copiose ministraret. Quibus nō audentibus comedere. q̄ nō habebāt vnde solueret. dixit hospes predictus Nolite timere. nam illa meretrix omnia se solutura promisit que in naui vobiscū fuit

Quō honeste mores malos alliciūt

Cũc fratres deo gr̃as referẽtes cibum sum
pserũt. Postea do cõpleto prãdio sine cena
dicta meretrix velut altera Magdalena
lachrymis madefacta venit ad eos dicens
O patres. O angeli dei. O serui Ihesu xpi
fideles. bñdicti vos a dño qui me honestas
te vr̃a reuocastis a carnis mee putredine.
vnde post fratrum monita pniam egit. O
sancta honestas. tu es illa ō qua dr Eccli.
xxvij. Gr̃a sup gr̃am mulier sancta t pudo
rata. gratia. s. honestatis in se. t sup gr̃am
in alma libidinẽ extinguẽdo. sicut fuit ī vir
gine bñdicta. Et ideo inq̃t Ambro. ī. ij. lib.
ō virginibus. Sit nobis tanq̃ in exẽplari
descripta virginitas vitaq̃ Marie. de qre
lut o speculo refulget spẽs castitatis t for
ma frutis. hĩc sumat̃ licẽt exẽpla. vbi tãq̃
in exẽplari magisteria sunt expssa pbitat̃.
que quid corrigere. qd fugere. quid tenere
debeatis ostẽdunt. primus distendit ardor
nobilitas est matri. Quid nobilius dei ma
tre: quid splẽdidius ea quã splẽdor elegit:
Quid castius ea que sine ꝓtagione genera
uit. nã de ceteris virtutib⁹ eius qd loquar.
Virgo erat nõ solum corpore sed etiã men
te. que nullo doli ambitu sincerũ adultera
ret affectũ. corde humilis. ẽbo grauis. ani
mo prudẽs. loquẽdi parcior discẽdi studio
sior. nõ in incerto diuitiarũ sed in ꝑce pau
peris spem reponẽs. Intẽta operi. verecun
da sermõi. arbitrũ mẽtis solita non boies
querere sed deũ. nullã ledere. omib⁹ bñ vel
le maioribus assurgere. equalibus nõ inui
dere. fugere iactantiã. rationẽ sequi. amare
virtutẽ. Quãdo ista vultu lesit parẽtes. qñ
fastidiuit humilem. quãdo derisit debiles.
quãdo vitauit inopem. Eos solos cetus vi
ror inuisere solita erat quos misericordia
nõ erubesceret neq̃ verecũdia ꝓteriret. Ni
hil torum erat in oculis eius. nihil in ver
bis procar. nihil in actu inverecũdum. non
gestus fractior. nõ incessus solutior. nõ voc
petulãtior. vr ipsa corporis species simula
crum fuerit mẽtis t figura probitatis. Bo
na ꝺ̃ne domus in ipso vestibulo ds agno
sci. Ut primo pretẽdat ingressu nihil intus
latere tenebrarum. t mens nostra nullis re
pagulis corporalibus impedita. tanq̃ lu
cerna lucẽs intus posita foris luceat. Quid ḡ
erequar ciborum parsimoniam. officiorum
redundantiã. alterum vltra naturã super
fuisse. alterum ꝺ̃ ipsã nature defuisse. Plic
ris illa tempora intermissa hic congemina

Amb. describit honestatẽ Marie

tos ieiunio dies. Et si quãdo volũtas fuit
cessisset. cibus plerumq̃ erat obuius qui
mortem arceret. non delitias ministraret.
Domũre nõ prius cupiditatis ḡ necessita
tis fuit. t tamẽ cũ quiesceret corp⁹. vigilas
bat animus. qui frequenter in somnis aut
lecta repetit. aut somno interrupta conti
nuar. aut dispositа gerit aut gerẽda dispo
nit. Prodire domo nescia: nisi cũ ad eccliã
cõueniret. Et hoc ipsum cum parentibus t
ꝓpinquis. Domestico operosa silẽtio. fore
si stipata comitatu. nullo meliore tamẽ suo
custode ḡ seipsa. In incessu aspectuq̃ vene
rabilis. que non tam vestigium pedis cole
ret. ḡ gradus virtutis attolleret ꝛc. Et in
fra. Sic Maria intẽdebat omnib⁹ quasi a
plurib⁹ moneretur. sic aĩa implebat. vir
tutis officia vt nõ tam disceret ḡ doceret.
Talem euangelista mõstrauit. talem ange
lus reperit. talez spũs sanctus elegit. Quid
in singulis moror. hanc parẽtes dilexerũt:
extranei predicauerũt. que digna fuit er ḡ
dei filius nasceretur. hec Ambro. Alia etiã
er causa non fuit concupita. quia pulchri
tudinem suã quantum poterat occultabat
t membra sua optime cooperiebat. Nã ho
neste vestes que corpus bene tegũt. preter
uant a concupiscentia. Econtra ꝺ̃ vestimẽ
ta inhonesta tornatus meretricius est cau
sa concupiscentie. Nam videntes iuuenes
mulierẽ sic indutam arbitrãtur eã esse' mer
retricẽ. vel habere animũ fornicãdi. Talis
enim quisq̃ esse presumitur qualem eã ve
stes indicant. l. item apud labeonem. §. si
quis virgines. ff. de iniurijs. exteriora nãq̃
demonstrant interiora. l. fulcinius. §. illud
scẽdum. ff. ex quibus causis ī possessionẽ
eatur. t. §. cervos. insti. de rerũ diuisione
l. naturalẽ. §. in his. ff. de acqu. rerũ do. Et
ideo eam cõcupiscãt. quis sperãt illam sue
maledicte volũtati cõsensũ pbiturã. O igi
tur femina vana. rete diaboli. o mulier la
sciua. o bestia infernalis. o iuuenca fetida
vt qd ostẽdis pect⁹. spatulas t mamillas.
Quare sic infasciata incedis. Cur sic in ho
neste vestitis. quare faciẽ tuã depingis. qre
ipsas lras. cur pellem extẽdis. cur mẽbra
tua ostẽdere hominib⁹ queris. nisi vt ossa
ad cõcupiscentiã tuam prouoces. nisi vt il
lor animas capias. nisi vt eas tecum ad in
fernales cruciatus perducas. Si enim nõ
haberes carnes venales. non portares eas
ad macellũ. Sicut ḡ signũ vinivel alterius

Ꝺ Ponit se ver stes pu lentas a concupi scentia

rei venalis facit bonã ꝓsumptionem iuris
q̃ralia sũt venalia. l. nec emere. C. de emp.
t ven. sic tua inhonestas t expositio ac pu
blica ostensio carniũ tuarum insinuat q̃ in
animo es corrupta. t carnes ipas venales
habes. Absconde igit nuditatẽ tuam. cela
carnes tuas. t fuge virorũ consortia. exẽplo
virginis de qua inq̃t Ambro. sup Lucam. Di
scite virgines non circũcursare per alienas
edes. non demorari in plateis. nõ aliquos
in publico miscere sermones. Maria in do
mo sera. ꝛc. O igit femie dissolute. o pictri
ces faciẽ. o platearie. o balchonarie. o mu
lieres inhoneste. que totũ studiũ vestrum
posuistis in demõstratiõe vr̃e pulchritudi
nis. an nescitis q̃ ille thesaurũ sancte virgi
nitatis amittere cupit: qui illuz frequenter
in publico gerit: Capite ergo exemplũ bea
tissime virginis. de qua inq̃t Ambro. vbi. s.
q̃ videri frequentẽ in publico displicebat
t ideo neminẽ ad ocapiscentiã ꝓvocabat.
sicut tu balarina impudica facis. quod est
maximũ pctũ t grauissima pena crucian
dum. Noli igit̃ amplius tot xp̃ianoz ani
mas illaqueare. t pretiosum sanguinẽ ihesu
xpi oculcare impudicitijs tuis. Ex exẽplo
beatissime virginis induere vestimẽtis al
bis honestat̃. Et sic nõ incitabis aliquẽ ad
libidinẽ ꝺ̃ vnusq̃sq̃ seruabit de te illũ. Pro
nuer. vj. Nõ ocapiscet pulchritudinẽ eius cor
tuũ. Et Eccli. xxv. Nõ ocapiscas mulierẽ in
specie. Noli sic frequẽter morari in porta.
sic libẽter ꝓdire ad spectacula cõsiderans
q̃ Dina filia iacob qꝫ ad videndũ mulie
res regionis prexit. qꝫ in publico apparuit
quia pulchritudinẽ suam ostẽdit. plututa
fuit Heñ. xxxiij. Et ideo te hortat̃ ꝓpheta
Dicens. ij. c. exclamãs t dicẽs. Reuertere
virgo ad ciuitates tuas. i. ad cõsentias in
camera tua. sicut faciebat intemerata vir
go maria. Sed magnum mysteriũ de niue est de
dicta ni ipsius tactu. Pro cuius declaratione dico. q̃
uis ma nix ẽ tactu frigida. porosa. t elapsiua. Quo
rie hũ ad primũ non oportet venire ad probatio
nem. quia quod patet expresse nõ est ꝓbare
C. de accu. Manifestũ est ei niuẽ esse frigi
dam. que etiã frigefcere facit manũ tãgẽtis.
Vñ ō. Eccli. xliij. Vent⁹ aq̃lo flauit aquam
frigidã. i. ninem. De qua ō. Prouerb. xxv.
Sicut frigus niuis ꝛc. Et ciuidez lib. viij.
c. ō. Non timebit domui sue a frigoribus
niuis. Beata igitur virgo frigida fuit. i. hu

X Frigis

milis. Voles enim frigus habẽtes vadunt
strictis humeris. capite flexo. t humiliter
in manib⁹ suffiant. Vnde gio. super illud.
Apoca. iij. Vtinã frigidus esses ꝛc. ait Ber
nus sibi idoneã dns frigidũ oprat. vt fri
gore nuditatez agnoscat. t pãnis indigere
sciat. t humilis reddat ad poscẽda pecti
menta t regumẽta nuditatis. Eidem⁹ cũ
q̃ pauper humili⁹ elemosynam petit tem
pore frigoris ḡ in estate. Dicunt esti intra
se tẽpore estatis. Si nõ inuenero in ciuita
te panẽ. ibo ex̃ t comedaz fructꝰ agroz. In
hyeme aũt nõ sunt fructꝰ in agris. nec au
dent demorari in plateis ꝓpter frigus. ma
xime qñ sunt male induti. Et sic instantius
t importunius petunt elemosynas tempore
frigoris. Frigꝰ namq̃ hũiliat non tm pau
peres. sed etiã diuites. quos aliquando de
lectat aprare ignem: t apponere ligna sub
ferculis. Dicite o femine livate t scolate.
nũquid i hyeme libẽter coopitis nuditatẽ
vestram: t quid pgebatis in estate incessu
maturo t graui ac fastu pleno? In hyeme
celeriter ꝓperatis. Frigida ḡ fuit bñdicta
virgo. i. caloze supbie vacua. iꝫ frigore hu
militatis plena que tam humilis fuit vt
nullibi legat̃ q̃ se matrẽ dei appellauerit.
non reginã. non dñam: sed ancillã di. Ecce
ancilla dñi Lu. j. Sed ō nitẽ porosa tãq̃
spongia susceptibilis aquarũ. t hinc est q̃
magna niuiũ quantitas si premat̃ reducit
ad modicam quantitatẽ. Et sil̃ porosa fuit
beatissima virgo. que tantaz gr̃az vmbrem
suscepit. vt er eius abũdantia ois creatura
repleta sit. Unde Bern. exponens illa ꝓba
tici virginalis. Ecce em̃ erhoc beatã me
dicent oẽs generationes. ait Ecce intuens
tis est aduerbiũ t demõstratis. ac si dicat.
Ecce iã video quid futurũ sit de me. Quis
fructꝰ ꝓcedet ex me. que t quãta bona non
mihi soli. sed omnib⁹ generationib⁹ proue
niet ex me. Nam t angelicarum generatio
num numerꝰ per meũ genitũ reintegrabit̃
t hoies generatio in Adam maledicta per
vẽtris mei fructꝰ benedictionem. ad eternã
generationes regenerabit̃. hec ille. O igit̃
virgo oim gratiarũ capacissima. que illum
in se suscepit. quem totꝰ mũdꝰ non capit.
que illum continuit qui magnitudine sua
oẽm celoz capacitatẽ excedit. que tantam
infusionẽ gratiarũ recepit q̃ nũq̃ aliqua
pura creatura similez habuit vel habebit.
Ait em̃ Piero. in sermone ad Eutichianum

Y Porositas nitis capacitas tẽ gr̃az Marie signat

Universidad de Deusto
Biblioteca

Z Elabili tas ni uis ma nie inet plicabi lē eluci datiōes ſignifi cat

Ceteris p partes gratia preſtatur. Marie ſo tota ſe iſudit gratie plenitudo. Tertio nix eſt elapſiua. Si enim de niue corp⁹ be ne ſphericā formaueris cito elabitur e ma nibus. vel pila diu palmis tractata liqueſcat. Que quanto fortⁱ⁹ ſtringitur: tanto ci tius elabit. vel in aquam ſe cōuertit. Et ſi militer benedicta virgo de ꝓtrectantiū ma nibus elabitur. quia ſua magnitudine ſeri ptores ſuarū laudū elaboraⁿt: ⁊ nec quidem minimā partē ſufficiēter tractare ſeu exp mere poſſunt. Nam de illis geſtis dici po teſt illa legalis ſentēcia q̄ plura ſunt nego cia q̄ vocabula. l. ij. §. negocia. ff. de neg. geſt. ⁊. l. hec ꝙba. ff. de preſcrip. ver. Et ideo ſi oēs oratores ⁊ poete qui fuerūt ⁊ erunt adeſſent. ⁊ de ipſius virtutibus ⁊ excellen tijs ſcribere velleⁿt. in eluciđādo. vel vnam de ꝓrogatiuis. verificaret illa Mantua ni poete ſentēcia in. j. Eneid. ſcs. Ante dies clauſo componet veſper olimpo. Si enim tota maris arena. ⁊ aqua ſe in linguis con uerteret. ſi folia arborū loquerent ſi omnes creature loqui poſſent. ⁊ laudare beatam virginem velent. ⁊ ſi omnes beati ſpiritus ⁊ ſancti dei eius dignitatem ⁊ excellentiam ac gloriam exprimere attentarent. non va lerent ad plenū explicare nec attingere lou des conuenientes illi que deus parere me ruit. Et ideo eximius prophetarum dauid. licꝫ diceret ꝑo. xliij. Lingua mea calamus ſcribe velociter ſcribētis. Tamē in laudib⁹ beatiſſime virginis exp̄mēdis ſe in ſufficiē tem confeſſus eſt dicens ꝑs. lxxiij. Deficit aia mea in atrijs dñi. Ipſa enim ſacratiſſi ma. virgo dicit in ſacra ſcriptura atriū dei vt declarauim⁹ in. iij. parte principali hui⁹ operis ſermone. v. parte. v. Ego ꝙo in hoc opere fatigatus. dico cum beato Job libꝝ eiuſ. c. xix. Quis mihi tribuat vt ſcribantur ſermones mei. quos ſcs pre nimia ſublimi tate ⁊ copioſitate virtutum beate virginis ꝓferre non poſſum. De quibus non im merito dicere valeo illud Job. vltimo. Nec ipſum arbitror mundum capere poſſe eos qui ſcribendi ſunt libros. Et quibus omni bus patet quantum ille ſit deceptus. q̄ꝫ parum de glorioſe virginis excellētia ⁊ vir tutibus informatus. qui oſſe quod de illa dici poteſt ſeptem ſe aſſerit poſſe explicare ſermonib⁹. Tertiū myſteriū eſt de niuis effectu. Nix em̄ habet plures effectus. qui ponunt in libro. xj. de ꝓprietatib⁹ rerum

A Sicut terram

in. c. de niue. quoꝝ ſolum referam ⁊ dēcla rabo ſemptem. ꝓpter ſeptem virginis ipſi⁹ gaudia. ⁊ erunt tanq̄ ſeptem thelauri. de quib⁹ dicit Job. xxviij. Nūquid ingreſſus es theſauros niuis? Quantū ad primum effectum ſic dicit ad litterā in p̄dicto libro de ꝓprietatib⁹ rerū. Exmoza niuis ſuper terrā humus impinguat. Sua em̄ frigidi tate poros terre claudit. vñ reuocato colo re ad interiora radicum ⁊ ſeminū fit humo rum interiorum attractio ad radices et ip ſorum immiſcatio et qua terra impinguat. vnde nix herbas malas ⁊ ſuperfluas morti fica t ⁊ attenuat. bonas ꝙo nutrit ⁊ impin guat. hec ibi. Et ſimiliter beata virgo ipſa impinguat. terrā. i. nos terrenos qui eram⁹ mach lenti pre penuria panis celeſtis. qui nō dus erat in terram deſtinatus. quem ipſa nobis oīm fecit. Unde ipe fruct⁹ vteri virginalis inquit. Job. vj. Ego ſum panis viuus qui de celo deſcēdi. De q̄ benedicto pane come dimus ⁊ impinguati ſumus. ſicut ꝑs. ꝓphe dixerat dicens. ꝑs. lxxiij. Pinguefcet ſpecio ſa deſerti. ⁊ exultatione colles accingentur Beata igit virgo nō fuit ſicut ille nimes q̄ corruperunt ſegetes de qui⁹ in. l. fitulos. §. fi. ff. de cōtrahen. emp. Sed fuit illa nix que a deo miſſa eſt in mūdū vt ſua cooperi tione veſtiret ⁊ impſguaret terram hanc generatiōis. Unde de deo inquit ꝓpheta ꝑs. cxlvij. Qui dat niuē ſicut lanā. Hec eſt illa que quēlibꝫ ſuū deuotū impinguat cō ſolationib⁹ diuinis. Ad q̄ applicari poſſet illud Eccli. xxvj. Bēa mulieris ſedule dele ctabit virū ſuū. ⁊ oſſa illius impinguabit.

Scōs niuis effectus ponitur in p̄dicto lib. de ꝓprie. rer. vbi ſic dicit. Nix etiā ſua p̄ſentia loca fetida ⁊ fimalia ⁊ ſterquilinia tegit⁊ occultat. Et ſili⁹ beatiſſima virgo o cultat turpitudinē delictoꝝ noſtroꝝ. dum eius interuētu veſtimur indumēto innocē tie ⁊ ſcitatis. quod ipa nos aſſumere ho tat dicens illud Apoc. iij. Veſtimēta albis induaris. vt non appeat cōfuſio nuditatis tue. Petrōi enim dixit deus Ysai. xlvij. Nu dauī femora tua ꝛtra te. In cuius figuram. Adam ⁊ Eua poſt peccm ſe nudos cognoue runt et erubuerūt Geneſ. iij. Sicut autem illi nudi fuerūt ꝓ culpā ita ecōtrario virgo benedicta veſtita fuit ꝓ innocentia. Unde de ipa inquit Dauid ꝑs. xliij. Aſtitit regi na a dextris tuis in veſtitu deaurato ꝛc. Et quia ſic eſt bene veſtita, etiaz nos veſtit de

B Sicut fetida, ita ma ria tur pitudi nēs

ſua ſupabundātia. Quaꝓpter deſuus de uotis dr. Prouer. vi. Oēs domeſtici eius veſtiti ſunt duplicib⁹. ⁊ ipa eſt indumentū noſtrum ſicut in ꝙbis pallegaris oſtendit ꝑs. diceno. ꝑs. cxlvij. Qui dat niuem ſicut lanā. i. beatā v̄ginez ſicut noſtre nuditatis tegumentū. Tertius niuis effect⁹ ponit in p̄dicto li. de ꝓprie. rerū. vbi ſic dr. Item nix feris ⁊ aſalibus nocumētū ꝓſtat. quia cor tegit paſcua ⁊ veſtigia manifeſtat. vñ tempe niuis fere a venatorib⁹ de facili ca piunt. Et ſimilr virgo benedicta nobis do los ac iſidias ⁊ machinatiōes diaboli ma nifeſtat. vt in laqueū cadat quē noſtris pa rauerat pedibus. vt de quolibet nūm deui cente diabolū ſtute ⁊ intrepide ipſi⁹ v̄gis dici poſſit illud. ij. Regū. xxiij. et. j. Paral. xi. Interfecit leonez in medio cisterne tpe niuis. Quartus niuis effectus ponit in eodē libro de ꝓprie. rerū. vbi. ſic dr. Tē nix vi caloris reſoluta terrā imbuit. remollit. et inebriat. quā ante reſolutionē frigiditā tis ſue coartatione in ſua ſuperficie fortⁱ⁹ durabat. vt dicit Greg. hec ibi. Et ſili⁹ beata v̄go ſuo exemplo nos duros. i. fortes ⁊ con ſtantes facit cōtra tēptationes mūdi. carnis et diaboli. dicēs nobis illud quod canit ec cleſia in officio apoſtoloꝝ. Eſtote fortes in bello ꝛc. Et poſtq̄ victores euaſim⁹. vi ſue ꝓtatis nos liq̄facit ⁊ iebriat deuotiōe bunt ad vbertate domus tue: ⁊ torrēte vo luptatis tue potabis eos. Quintus niuis effectus in p̄dicto libro de ꝓprie. re. ponit vbi ſic dicit. Item nix ꝓpter ſue ſubſtantie mollicie ⁊ leuitatē in ſuo deſcēſu ſtrepitum vel ſonum nō generat: immo inſenſibiliter de occulto aeris deſcēdens interſtitio ſua uiter ſupficiei terre ſe applicat. ⁊ equaliter ſe coaptat. Et ſimilr benedicta virgo de al tro nos reſpicit. ⁊ ad nos deſcēdit nō in ſtre pitu aut furore magne ſeueritatis ꝓpter peccata noſtra. ſed in dulcedine ⁊ pietate humaniter ad nos venit ⁊ equaliter. i. tam ad iuſtos q̄ ad petōres et preſto eſt oībus inuocata. Unde de illa dici poteſt illō Ba pie. vj. Puſillū et magnū diligit. ⁊ equalis eſt ei cura de oīb⁹.

C Sicut veſti mēta ſanc tis dr Maria

D

E

F Maria

Sext⁹ niuis effect⁹ ponit in p̄dicto lib. de ꝓprie. re. vbi ſic dicit. Item aqua niuea potentiali et actuali frigiditate ſua flurū vētris rēpmit et cōſtringit. Et ſimilr aqua gre virginalis ſtringit rēpunt luxurios ne cadāt in fornicationes et adulteria. Quot em̄ ipſi⁹ virginis adiū torio ⁊ deuotione: ac eius puritatis et ho neſtatis exēplo abſtinent a labe carnalitatis? Quot fratrū obſeruantium caſtitatem mona ſteria? quot monaliū clauſure? quot in ſeculo dimiſſi ⁊ dimiſſe? quot virgines vtriuſq; ſexus? quot vidue honeſte? q̄t ma ritate ſernāt thoros illibatos? quot q̄ pri⁹ fuerunt. pcliui ad libidines ſe reſtrinxerūt. ⁊ effluere p voluptates ⁊ ſpuriciias ceſſa uerunt. Iſta em̄ nix reſtringit venas libidi num. vnde de quolibet tāgente iſtā nimem per deuotionem ⁊ bibēte aquas gratie ei⁹ verificabitur illud Oſee. xiij. vbi dr. Sicca bit venas eius. Septimus niuis effect⁹ ponit etiā in p̄dicto libro de ꝓprie rerum. vbi ſic dicit. Item loca alta ⁊ mōtuoſa nix frequentat ⁊ diutius in montib⁹ q̄ in val lib⁹ perſeverat: quia venti frigidi liberi⁹ in montib⁹ q̄ in vallib⁹ cōſalēſcūt. Inſuper valles ſunt mōtib⁹ calidiores ꝓpter ma iorem aggregationem ⁊ fractionē radio⁹ ſolis. ⁊ ideo niues in montib⁹ pl⁹ abūdāt. hec ibi. Mōtes aūt in ſacra ſcriptura ſignifi cāt ſanctos qui ſunt alti per celeſtiū con templationē. ⁊ ita accipit in ꝑs. cxxiij. vbi dr. Montes in circuitu eius. Et ꝑs. cxiij. Montes exultauerunt vt arietes. ⁊ colles ſicut agni ouiū. In his aūt montib⁹ deſcen dit libēter beata v̄go. quia hoīb⁹ devotis ⁊ ſanctis dat abūdantiam conſolationū. ⁊ ſup eos deſcendere facit gram ſpūſſancti q̄ frequēt per niuē deſignat. vt ipſa virgo dixit Libe. i ſcdo rio pape. ſicut legit in officio niuis. ⁊ iō de deſcen dit quolibꝫ deuoto habēte gram beate v̄ginis poteſt exponi moraliter illud. j. Macb. xiij. Erat ibi nix multa valde. Nec mirum ſi be nedicta v̄go libēter in mōtibus moratur ⁊ gras ſuas effundit. Nam ⁊ dilect⁹ filius eius magnificat fecit in montib⁹. In mōte enim trāſfiguratⁿ eſt Matth. xvij. Orauit in mō te Lu. vj. ⁊. xxj. docuit diſcipulos in mōte Job. vj. ⁊. Matth. v. In monte q̄s deſcen dit deus ad Moyſen Exod. xix. O igit ho mines terreni. o mortales depſſi iniquita te. o onuſti peccatoꝝ ſarcina. deponite pō dus tam graue. Vos em̄ eſtis illi de quib⁹ dicit Exod. xix. Non poterit vulgus aſcen dere in montem. ſcs cū grauamine tantoꝝ criminū. Contendit ergo leuitare virtutuꝝ aſcēdere in mōte dei ad illū. ſ. de q̄ inqt ꝑs. lxvij. Mons dei mōs pinguis: mōs in quo bn̄placitū ē deo habitare in eo. Et em̄ dñs

Universidad de Deusto
Biblioteca

habitabit in fine. Mõs. i. deuotiõis ⁊ ītẽplatiõis. de quo moraliter intelligit illo Esa xiij. In mõte saluũ te fac. Ibi esi inuenies niue. i. ẽginẽ gliosaz niue candidioꝛẽ. quã ad te mittet de⁹ de quo ỏz. Job. xxxvij. Qui ꝓcipit niue vt descẽdat sup terrã. Et Eccli. xliij. Impio suo accelerauit niues. Mitte igit ad me istam niuem o die deuo beatus esi ero cũ bene lotus fuero quasi aquis nisuis. Job. ix.

℣ Qõ beata virgo dicit scala celi.

Assimilatio. ij.

Eata virgo maria ỏz scala quaz vidit Jacob patriarcha Genes
b xxviij. stantez super terram cuꝰ cacumẽ celũ tãgebat. Angeliqz ascendebãt ⁊ descendebãt p eaz et dñs ipsi schale inherebat. quã visionẽ exponẽs Damascen⁹ in quodã ℟mone ait. Intellectualis scala est virgo maria. ex terra esi habet natiuitatẽ. caput aũt ad cellũ. Ois quippe mulieris caput est vir. sed hec qñ virũ non cognouit caput habet deuz. hec ille. Dicit autẽ scala. quia sicut per scalam ab alto ad ima descenditꝛ. sic p istam scalam filius dei ad nos descẽdit. qui nunqz descẽdisset nisi ista scala affuisset. qua hũilitate sua ac puritate deum inclinauit vt p ipam descenderet. ⁊ ipsi inhereret. Unde ipsa ait Luce. j. Quia respexit humilitatez ⁊c. vbi Ber. ait. O vera humilitas que deũ hoib⁹ peperit. vitam mortalibus edidit. celos innouauit mõdum purgauit. ⁊ animas hoim a morte liberauit. Facta est marie humilitas scala celestis p quã de⁹ ad terrã descendit. virgo quidẽ ẽginitate placuit: sed hũilitate concepit. hec ille. Nam humilitas ipsius bñdicte ẽginis super omia deo placuit. vñ tũc er humilitate facta est mater dei cui⁹ dixit. Ecce ancilla dñi ⁊c. Luce. j. vbi Cassiodoꝛ inquit. Erubescãt elati. vbi esi locũ credũt habere superbiam cũ celũ ⁊ terrã ab hũilitate videãt occupatos? Dicit etiã scala: qa per ipam angeli ad nostraz ꝓtectionem descendũt. ⁊ gratie diuine per eam nobis donantur. ⁊ nõ nisi per hanc scalam celũ scandere possum⁹. Esi inqt Bern. O ẽgo scala sublimis: q̃ in sublime verticem sanctum erigis vsqz ad sedentẽ i throno: et vsqz ad dñm maiestatis. o q̃ in altũ mitris radices humilitatis. Cui ꝓfecto scale dñs innitus est. qz nihil nos deus habere voluit quod per marie manuz non transiret, ⁊ nihil ex opibus nostris sibi esse gratuz nisi per manus marie offerat. Ideo modicuz illud qõ deo offerre desideras gratissimis Marie manibus cura tradere si repulsam non vis habere. hec ille. Doc etiam patet exemplo quod legit in chronicis nostris. i. q̃ quadã die sanctus franciscus vidit duas scalas. vnã rubeã cui christus innix⁹ erat. ⁊ aliam albam in qua virgo erat. Et cum ad montã beati Francisci fratres, scalam rubeam ascendere congrederentur. dum ire inciperent. retro multi cadebant. et ascendere non poterant. de qua re sanctus Franciscus nimio dolebat. Cui christ⁹ dixit. Fac vt fratres tui ad matrem meam currant. ⁊ ad scalã albã: atqz per eam ascendant. Tunc beatus Franciscus exclamare cepit dicens. Currite fratres ad scalam albam: et ascendite per eã: Quod facientes fratres a beata virgine leta facie suscipiebantur. et in celum cum facilitate ascendebant.

Qõ beata virgo dicitur mare.

Assimilatio. iij.

Jcut declarauit in tertia ꝓte ꝓn
ſ cipali huius opis. sermone. ij. parte. ij. Beata virgo ỏz Maria a mari. quia habet i se proprietates maris. Dic autẽ addere possum⁹. q̃ sicut in mari. vt dicit in libro de ꝓprietatibus rerum. sunt duo vapores. s. humidꝰ et siccus siue subtilis ⁊ grossus. ⁊ per motum et agitationẽ vndaruz pars subtilior resolui⁹. et remanet grossior. que virtute solis calefacta fit falsa: ⁊ adusta efficitur amara. Sic in beata virgine fuerunt duo vapores, amores erga filium. Unus naturalis ad illius humanitatem qui erat vt vapor grossior. Alius spiritualis ad ipsius diuinitatem qui erat vt vapor subtilior. Et sm hoc vapor habebat de eo duas consolationes. vnam rez sm sensualitatem, aliam ẽo sm rationem. mari Jn passione autem filij sui ꝓpter motum duoꝝ et agitationem vndarum. i. afflictionem et amaritudinem penarũ et doloruz christi pars i marisubtilior. i. consolatio sm rationem videbatur resoluta. abundabat autem in ea vapor amaritudinis. idest affectio naturalis. que intantum calefacta est et adusta calore solis. id est feruore cruciatus et mortis christi quia est sol iusticie. ḋa tota facta est amara. Esi Job. xl. caplo dicitur. Feruescere facit sicut ollam profundũ maris. i. cor virginis. quod quantum feruebat amore, tantum

vrebat dolore. Et ideo ipsa ad modum olle
℟ bullientis extra fudit aquas lachrymarum.
Quõ ꝓprie. re. sm pbm in li. de animalib⁹. q̃ a mare
Mare ri põt abstrahi salsedo. Nam si hõ accepit
du⁹ cor⁹ vas cereũ nouũ crudum. ⁊ clauserit eis⁹ orficium ⁊ miserit ipm vacuz in mari. aqua maris in eo intrans esi ciet dulcis. Illud vas cereum nouũ ⁊ crudum fuit corpus filij virginis post resurrectionem. Per ceram eim que mollis est intelligit eius caro delicatissima. que noua erat inquantũ erat no usitate incorruptibilitatis et imortalitatis induta. Dicitur aũt huiꝰ caro cruda. qz oĩs decoctio penalitatis ⁊ passionis ꝓterite ab ea fuit ablata. Orificiũ ẽo huiꝰ vasis, clausum fuit ꝑ clauorũ impassibilitatis. ne in trare amplius possit in eo aliqua amaritudo tribulationis. Et sic vacuum omni amaritudine positũ est in mari. i. ostensum pisci fine virgini. que er amaritudine erat pelut dulcẽ. ⁊ in dulcem aquã duertit. ⁊ in se hausit dum cor eius indulcorauit inuysione ⁊ cõtemplatiõe sui corpis resuscitati ⁊ glorificati. indicibili suauitate ⁊ gaudio eius benedictus filius letif. cauit. Figura autez
℣ huius amaritudinis virginalis er passiõe
Figura Filij sui ⁊ dulcoratiõis ex resuscitatione ⁊
reiure apparitione eius potest assignari Tob. x.
ctionis vbi ỏz q̃ misso Tobia a patre suo cum angelo sibi comite in Rages ciuitate medoꝝ
ꝓ recuperãdo debitis ꝓtesiro eidem filio redeundi termino. Mater eius interim valde dolebat ꝓ absentia filij sui. ⁊ quotidie reditum expectabat: ⁊ omni die pergebat ad loca ỹ que sperabat filij aduentũ. Quadã aũt die cum sic insp̃iceret circũquaqz. vidit filium suum venientẽ: ⁊ ante eum magnã familiam ⁊ diuitiarum multitudinem. vnde post lachrymas multas iocũdata ẽ summope de filij visiõe. Per Tobiam eim potest intelligi humanitas xpi. ꝑ angelus cui sociatus est Tobias põt intelligi diuinitas que ipũ humanitati xpi vnita erat. Ipse eim xps descẽdit in Rages ciuitate medorum. i. ad infernũ habitationẽ demoniũ. ⁊ recuperauit decẽ tribus. i. decimum ordines humani generis lenta. i. declinantes a celo collocandus. cui er obligatione chirographi diuini decreti debebatur mors eterna ꝓpter ꝑctiñ. vnde ipse dñs iesus lacerauit chirographum obligationis, ⁊ ipsa decem talẽta recuꝑauit. qz sanctos patres de limbo infernali eduxit. ⁊ humanũ genꝰ de morte ꝑpetua liberauit ꝑ virtutem sue passionis. Usi apls ad Col. ij. de ipo inqt. Delẽs qõ aduersus nos erat chirographũ decreti qõ erat cõtrarium nobis. ⁊ tulit de medio affigẽs illud cruci. Cum igit filius ẽginis ablentatus esset ab ea ꝑ passionem ⁊ mortẽ ad quaz missus erat a pre suo celesti. qui ait Esa. liij. Propter scelus populi mei percussi illũ. Unde ipe saluator ait Petro Jo. xviij. Calicẽ quẽ dedit mihi pr̃ non vis vt bibã illũ. Mater eius dolotibus plena remãsit. ⁊ lachrymas amaras emittens numerabat dies quos pr̃ eius ꝑ resuscitatione ipsius assignauerat. ⁊ ecibat ad loca sacre scripture q̃ loquebant de eis⁹ resurrectione. Cum aũt hora resurrectionis immineret. ⁊ anꝰ ꝑ eiꝰ reditu lachrymaretur ecce q̃ vidit magnã familiaz. i. angelorum multitudinem suũ filiũ precedentes. ⁊ ipm filium totũ gliosum aduẽtare. ḋ ei dixit se quẽtia ℟ba q̃ ponit Einsel. in quodã sermone. O maria vigo virginũ. singularis rosa celice amenitatis. plucidũ syd⁹. lucerna diuini luminis susceptiua. In tuo iesu ꝓle oĩs
b⁹ gaude gaudio magno. qz quez vt hostem
Dialog⁹ g⁹ Mar ie xp̃o resurgẽ te.
peperisti. ⁊ ꝓtijs vberib⁹ lactasti. ⁊ quẽ vidisti in cruce pẽdentẽ. nũc vides in celo resgnantẽ. ⁊ omnẽ latitudinẽ. celestiuz. terrestrium ⁊ infernoꝝ maiestati eius inclinatã ⁊ oẽm inimicoꝝ exercitium attritum. Post hec aũt verbaꝝ dulces amplexꝰ dixit beata ẽgo. Bñdictus q̃ venit in noĩe dñi. Et nũc fili ⁊ dñe mi suscipe ꝓces ancille ⁊ matris tue. ⁊ ꝑsta vt q̃squis ad me q̃ris petiõ⁹ acceleret tua indulgẽtia peritur⁹ illã abũdãter impetrare se nosca. ⁊ calidi hostis insidias in hui⁹ vite trãsitu secur⁹ ꝑtrãseat. Et ait ad ipsam dñs. O intemerata ⁊ i eternũ bñdicta mater mea. qz er incõparabili charitate tua illud petiti quod me sumopere adimplere delectat. ego te facio matrẽ misericordie ⁊ clemẽtie. Cõstituo te reginã angeloꝝ magistrã apostoloꝝ gubernatricem totiꝰ ecclie mee. o: bis vniuersi dñam ⁊ imperatricẽ. ⁊ do tibi ꝑtem impetrandi qõcunqz volueris: ⁊ volo q̃ sis i terrorem demonum ⁊ q̃ etiã quicunqz scelerati peccatores habeãt spem ⁊ cõfidentiã ad te recurrendi. faciocqz te aduocatã petiõ⁹ ⁊ fontem pietatis ⁊ gre. ⁊ volo q̃ tu sis adiutoriꝰ ⁊ ꝓtectio, iustoꝝ. vt oẽs gaudeãt de te, cõfo

sentur p te: ⁊ letenť in te. Tu es gloria hie
rusalē. tu leticia israel. tu honorificentia po
puli mei. Aduerto igit virgo maria ōr fuis
se illa maris aqua q̄ per vas cere nouę fuit
in dulcedines conuersa. Sc̄o assimilatur
Sicut mari: q: sicut mare. vr ōr⁹ p̄dicto li. de pp̄.
marie ⁊re. ⁊ fuit fusa. pbi in. ſ. Meta. ⁊ Auicēne li.
origo ir. naturaliū questionū. est origo ⁊ princi
omniū pium omnium aquarū. caput ⁊ hospitium
aq̄r. sic fluminū. ⁊ fons imbriū. Ita ipa benedicta
maria ꝯgo fuit principiū diuinarū gratiarum. in
gratie. quantū principaliter ꝑpter ipsam filiꝰ dei
incarnatus est. per quē eis gratia mundo
elapsa est. Item eis gr̄e plenitudo in ipam
descendit tanq̄ in hospitium idoneū ⁊ per
eius merita ⁊ intercessionē in alios diffusa
est. Item ꝛ terra. i. ecclia. militans aliq̄n a
nubibus que sunt in aere. i. a sanctis q̄ sunt
in celo. ⁊ a fluminibus. i. a sanctis viris et
mulieribus qui sunt in mūdo irrigetur. i.
eoꝝ orationibꝰ diuine gr̄e graciam ⁊ adq̄
tionem recipiat. tamen abundantius ⁊ fe
quentius a mari. i. ab ipsa gloriosa virgine
attrahit pluuiā salutis ⁊ influentiā gratia
rū. Nam gratie aliox sanctox sunt minime
respectu gratiarum eius. Unde de illis di
ci potest illō Eccli. xvij. Quasi gutte aq̄ ma
ris deputati sūt. Dicit q̄s in p̄dicto li. de
ꝑpte. re. q̄ mare est subsidium in necessi
tatibus: ⁊ refugium in periculis hac trine
rio compendiū. ⁊ laboratis lucrū. Que oia
conueniūt ipsi beatissime virgini q̄ ē spes
⁊ refugiū oim periclitantium ⁊ miseroꝝ ac
tribulatorū. Un illi dici pōt illud ꝑo. lxxiij.
Spes oim finiū terre ⁊ in mari longe. Itē
per eius mediū citius peruenit or̄ ad portū
salutis. Un deo inq̄t ꝑo. lxxvj. In mari via
tua. Item sicut illi negociatores qui volūt
cito diuites fieri ꝟquentāt mare. Sed ad
ipsam beatam virginem recurrentes. siue
contemplando eius exempla. siue eam de
uote salutando ⁊ commendando eius pre
conia. vel implorando ipsius suffragia ce
lestis gratie thesauros cumulant. Unde in
huiꝰ figuram ōr de discipulis xp̄i q̄ perre
xerunt ad mare Jo. vj. Item ſm Jūō. xiij.
etyū. mare dicit pelagus quasi pelleno va
das. ⁊ similiter beatissima virgo repellit o
nobis vndas temptationum. Unde in figu
ram dicitur Jone. j. q̄ tulerūt ionam ⁊ mi
serunt in mare. ⁊ cessauit tēpestas. Per Jo
nam aūt mozaīce intelligitur oratio pura ⁊
deuota. que tūc in mare mittitur q̄n beate

virgini marie porrigit. ⁊ tūc tēpestas men
tis nostre eius interuentu sedat. Multe
alie ꝑpietates maris ponunt i ꝑallegato
li. de ꝑpte. re. l. i ipso mari ꝑcreant diuer
si lapides ⁊ gemme mirevirtutis. ⁊ vndar
eius attritu polite. per motū ipsius ad littora
iactant. Item mare oia cadauera ⁊ immū
da a se ejcit. Item mare per occultas sue
abyssi venas tam fontibꝰ q̄ fluminibus mas
terią fluxus administrat. vt dicit Piero. in
p̄ Eccle. Item est aialiū multiplicis formę p
ductiuū magis q̄ terra. vt inqt Rabanus
super Eccli. xliij. ibi. Illic preclara ⁊ mira
bilia opa ⁊c. Un ps. ait. ps. civ. Illic repti
lia quoꝝ nō est numerus. Item est multi
plicis infirmitatis curatiuum. Sanat enim
aqua maris hidropicos. vlcerosos. et leos
biosos. ⁊ multas alias egritudines vt dicit
Constantinus. Que omnia possent beatis
sime virgini appropriari. Sed breuitatis
causa deuotis mētibus hec speculanda re
linquo.

Oō beata ꝯgo ōr aurora Assimilatio. iij.

Nquit Salomon de ꝯgine glo
riosa Cañ. vj. Que est ista q̄ p
greditur quasi aurora ꝓsurgens
pulchra vt lūa. electa vt sol. ter
ribilis vt castrorum acies ordi
nata. Quibus verbis indicat virginis ex
cellentiam. In die enim nihil est pulchrius
sole. In nocte nihil pulchrius luna. In cō
simio dici ⁊ noctis nihil pulchrius aurora
In certamine vero nihil pulchrius acie ca
strorum bene ordinata. Nec aūt Salomo
nis verba quotidie recitat ecclesia in offi
cio p̄me ipsius benedicte virginis. ⁊ ideo
illa exꝑlanare intendo. Sed in hac parte
solus declarabo quō appellatur aurora. bis
enim eius ꝑpietates. de quibus ōr in li. de
ꝑpte. re. Aurora est finis noctis ꝓcedentis
tis ⁊ diei sequentis principiū. ⁊ ōr aurora
quasi aurea hora eo q̄ rutilantem adhuc
dum auri diffundit colorem vt dicit Jūō.
Unde ⁊ sol i aurora a grecis chrysostomos
idest auri domus appellatur. Nam radii
eius splendētes aureas comas demōstrāt.
Et sic beata virgo fuit finis noctis culpe.
principium. dei. i. gratie. quia ipa p̄ma cō
cepta fuit sine culpa originali et cum ruti
la iusticie ⁊ gratie. Quod bene Job. iij. ca.
prenuntiatum fuit. vbi de peccato origina
li dicitur. Obtenebrent stelle. i. sanctri cali
gine eius. expectet lucem. i. christum. ⁊ non

videat. nec ortum surgētis aurore. i. virgi
nis gloriose. Et ideo in officio conceptiōis
ōr. Aurora a lumine incipit ⁊ semp in lumi
ne ꝙcrescit quousq̄ soli iungatur. ⁊ nunq̄
lumine ꝓuaſ. Et similr maria virgo pu
rissima a lumine diuine gratie in cōceptio
ne sua inciptēo. nullis vnq̄ est peccatorum
tenebris obscurata. sed semper in virtutuꝝ
olim claritate succrescēs. tandem eīs sole in
sticie dulcissimo filio suo in celesti glia mi
randus circūdata fulgoribus est cōiuncta.
Ideo eis claritatem intueno Ysaias dicit.
Sicut lux meridiana clara est. Oō habeť
eius libri. xviij. c. Salomon quoq̄ de illa
Sicut inquit Sap. vij. Candor est lucis eterne et
ros ina ne ad Eustochiū dicit. Nihil est cādoris. ni
aurora hil est splēdoris. nihil est numinis gō non
sic Ma resplendeat in virgine gloriosa. Ite in p̄e
ria xps dicto li. de propte rerum dicit q̄ aurora
gnat dicit quasi aura roīo. eo q̄ in aurora ros
generať ⁊ descendit. et cuiꝰ humectatione
infundit terra. ⁊ aeris caliditas tēperatur
⁊ herbe in sua viriditate cōseruanť. Et simi
liter btā virgo generau ⁊ rorem celestem. i.
dei filiū. qui gra sua rotā terram. i. mundū
inkudit. ⁊ caliditatē concupiscentie tēpera
uit. ⁊ matrē suā i viriditate ꝯginitatis con
seruauit. Unde de illo canit ecclia. Descen
dit in vterum virginis sicut ros super gra
ma. Item sicut mana descendebat in auro
ra Exo. xvj. nā quādo descēdebat ros: descē
debat pariter ⁊ mana. Nume. xj. Ita tota
dulcedo paradisi in eius vterum descendit
⁊ postea in natiuitate per vniuersum orbem
sparsa fuit. Unde in die natiuitatis dñi cas
nit ecclia. Hodie per totū mūdū melliflui
facit sunt celi. Item sicut ros descēdens in
aurora conchas marinas fecūdat. ⁊ in eis
gignit margaritas: ita spūssanctꝰ in ea su
Sicut perueniēs. eā fecūdauit. ⁊ preciosas celi mar
ros est garitā in ipsa generari fecit. Possumus
decora quoq̄ dicere q̄ ros istius aurore est deco
tus sic ratiuus. dulcoratiuus. ⁊ refrigeratiuus ac
Maria fructificatiuus. Ipsa enim beatissima vir
go quasi aurora diuine gratie rorem nobis
abundanter infundit. de quo exponi pōt il
lud qō ōr Gene. xxvij. In rore celi desuper
erit bñdictio tua. Et iste ros est decoratiuꝰ
quia vt ōr in dicto li. de propte. rerum.
In aurora conche marine se aperiūt. ⁊ ros
rem suscipiētes margaritas cōcipiūt. que
postea in ornamētis ad decorem ponunť.

et filr aīe deuote dum isti aurore. i. virgini
benedicte ꝑ affectū deuotionis se apenūt.
rorē gratie superne suscipiūt. p quē marga
ritas cādidas. i. affectiones purissimas cō
cipiunt. que sunt anime ornamēta. Et ideo
isti aurore dicitur Eſa. xxvj. Ros lucis ros
tuus. quia lucidas ⁊ mūdas generat affec
tiones. Item iste ros est dulcoratiuus. quia
sicut mana dulcis ad modū mellis descen
debat in aurora. vt. ſ. dicimus. ita ista au
rora infundit interne dulcedinis gratiam
hiis q̄ tribulato sunt corde. Et iō qn pcece
dia nostra sentiunt dulcedines ab ipsa vir
gine immissam. pōt de illis dici illud Exo.
xvj. Suauis ros iacuit per circūitū castro
rū. Item iste ros est refrigeratiuus: quia
in nobis refrigerat estū ⁊ ardorē libidinis
iuxta illud Eccli. xviij. Nonne ardorem re
frigerabit ros? Et eiusdem lib. c. xlij. Ros
obuians ardori venienti humilem efficiet
eū. Iste etiā ros: fructificatiuus est q: nos
fructificare facit in bonis opib⁹. Unde ipa
virgo dicere pōt illud Osee. xiij. Ego qua
si ros. israel germinabit quasi lilium. Dicit
quoq̄ in prealligato lib. de ꝑpte. rerū q̄ p
aurora lumē a sole impetrat. Et simlr ipa
virgo bñdicta velut aurora rutilans nobis
impetrat lumen diuine cognitionis et in
spirationis. Unde de ipsa dici potest illud
ij. Regum. xxiij. Sicut lux aurore magne
ab⁹q̄ nubib⁹ rutilat. Jn p̄dicto quoq̄
lib. de ꝑpte. re. ōr. q̄ in ortu aurore flores
p̄mo clausi aperiunť. ⁊ herbe. que estu pre
cedente marcescūt. in aurora erigunt. vi
res aiales in aurora cōfortanť ⁊ animaliū
egritudines allevianť et diminnunť. au
rora imitať naturam veris. ⁊ in ea humor
sanguineꝰ dñat. ⁊ ideo somnus dulcior est
in aurora. Unde ōr. aurora. q̄si aurea hora
desť optima. Item in aurora aues letifican
tur. ⁊ ad cātandū excitanť. vnde dicit au
rora quasi auiū hora. Que oia possunt bea
tissime ꝯgini appropriari. Ipsa enim est que
flores clausos. i. mētes humiliū aperit ad
bene agendū. vt odorem boni exempli vn
diq̄ circūsūdant. Ipa de ꝑsos ⁊ marcidos
animos per merorē erigit per spūs cōsola
tionē. Per ipsam quoq̄ infirmi recipiunt
anime ⁊ corpis sanitatem. vires alie recipi
unt vgtorē sanguis dulcedis ⁊ deuotionis
recipit augmentatiorem ⁊ omnes eius de
uoti capiūt illam suauem dominationes. de
qua dicit ꝑo. c. xxvj. Cum dederit dilectis

Alie ro
r oppe
rates.

Universidad de Deusto
Biblioteca

suis somnū: ecce hereditas dñi filij merces fructus ventris. Ipsa etiā ōr illa aurora q̄ aueo. i. deuotas mētes in altū per cōtēplationē volātes erexerat ad dei laudē. dicens illud p̄s. rcix. Jubilate deo oīs terra. Psite dño in leticia. Jtē sicut aurora est latronuz expulsiua, nā latrōes q̄ de nocte i tenebris exeūt. apparēte aurora fugiūt. t se abscondunt. iuxt illō Job. xxiiij. Si subito apparuerit aurora arbitrant vmbrā mortis. sic demones tanq̄ infani t exterriti fugiunt cum hāc auroꝛā. i. v̄ginē gl'iosam in corde alicuius p deuotionē fulgere cognoscūt. Nō solū aut ista aurora refulgens demōes i fugā cōuertit: sed etiā in p̄fundū inferni demergit. Unde in huiꝰ figuram ōr Exodi. xiij. q̄ aduenientē aurora siue vigilia matutina submersus est in profundum totus exercitus, Pharaonis. dicit quoq; aurora ipsa virgo gl'iosa. q̄ sicut aurora expellit tenebras noctis t adducit lucē diei. sic ipsa ola noctis vitioꝝ tenebrosa opera t cūctas tenebras pctoꝝ a nobis expellit. t lucem diuine grē nobis adducit. Unde dicere tūc possimus illō ad Rom. xiij. Nox p̄cessit dies aūt appropinquauit abiciamꝰ ergo opa tenebrarū t induamur arma lucis. sic vt in die honeste ambulemus. Sicut etiā in aurora volucres cantꝰ resumūt. vt. ū. diximus. sic in ortu istius auroe angeli letificati fuerūt. in tantū q̄ ipsi angeli qui p̄ꝰ nolebant nos illuminare: purgare t p̄fficere: postea aduētē ista aurora ceperūt nos disponere ad suscipiendū illuminationem gratie. purgationē culpe. t p̄fectionē glie. Et ista tria significant Jacob Gen. xxxij. Nam cū angelꝰ dixisset Jacob dimitte me: q̄m aurora est. Jpe Jacob cū dimittere noluit donec tria bñficia ab eo p̄secutus est. scz purgationē sue affectionis. t hoc notat cū ōr. q̄ exaruit nerus femoris ei⁹. Jtem illuminationem intellectionis. qđ notat in b̄ q̄ iposuit sibi nomen isrl. i. vir videns deū. Jtem p̄fectiones glie t hoc notat p hoc q̄ benedictionem ab eo obtinuit. illā. i. de qua dicit ad Eph. j. Benedixit nos oī benedictione in celestibus De aurora etiā sic dicit in p̄dicto li. de p̄sapie. re. Oriē lucifer in aurora t orientis solis p̄tia nunciat esse p̄ma t vicina. p̄cedit enī aurora solis ortū. t eius visione oēs letant. Et simil⁹ lucifer gratie diuine ortus est in hac aurora. i. in virgine maria. Et ipsa gēmio virtutū oīm adornate xp̄m solē iusticie non solū p̄monstrauit quinimmo in suū vterū traxit. t nobis peperit. qui est lux eterna est oīm̄ creatura. vñ Beri. illi inquit. Recte o maria auroꝛe officium implesti. Ipse enī sol iusticie de te p̄cliturus oritur suū quadā matutinali irradiatione p̄uenies in te lucis sue radios copiose transfudit. ō ille. Merito etiā aurora cōsurgēs dicebrā. virgo. q̄ sicut fere t bestie ad latibula cōfugiūt aurora cōsurgēte. t homines audaciores sunt in aurora q̄ nocte tempore. sic exorta t nata hac aurora v̄ginali bestie infernales expulse sunt ad latibula sua. t homines audaciā receperūt q̄ p̄ius muniti eoꝝ potentiā p̄timescebāt. Ēn aduentum nāq; huius v̄ginis totū p̄cedens ipsa fugauit t obscuritas in q̄ habitabat genus humanū petō primorū parentū obtenebrans t fere infernales. i. demones audentiꝰ contra ipm̄ seuiebāt t eis dñabant. Et homines timidi erant in conspectu dei t angelorū propter maculas peccati. Sed hac benedicta aurora radiāte fugit diabolꝰ ad latibulum suū. t hūanū genus factus est audax t securū apparere corā deo t petere ab eo grām. Figura aūt huius habef Gen. xxxij. vbi habef q̄ eū Jacob valde timeret aduentum Esau: apparuit ei deꝰ in forma angeli. cum quo ipe Jacob luctatꝰ est tota nocte. Aduēnte aūt aurore dixit ei dñs. Dimitte me. iā enī ascēdit aurora. Jpe vō Jacob nūdū dimittā te nisi p̄ius benedixeris mihi. Et benedixit eū in eodē loco t dixit. Si contra deū fortis fuisti. quanto magis contra homines p̄ualebis? Et tunc Jacob ait. Vidi dominum facie ad faciē. t salua facta est anima mea. ortusq; ē ei stati sol. hec ibi. Significat aūt p hoc significatur. q̄ homo p̄pter peccatū factꝰ valde timidus poterat dicere cū p̄s. lxiij. Timor t tremor venerūt sup me et cōtexerunt me tenebre. Unde laborās cum deo in lucta petitionis t obsecrationis per totā noctē culpe nō potuit eus vincere. vel inclinare admisericordiaꝫ. Sed surgente hac fulgētissima aurora ait dñs. Dimitte me. ecce aurora miserecordie maria ascendit. q̄si di. Ad illam amodo recurre. ab illa postula quicquid vis. Non vocaberis vltra Jacob. idest luctator. sed isrl. idest videns deū humanatū. t qui p̄ius vltroꝝ cum bas cognoscēs redēptorē. Nec quoq; aurora mirabiliter consonauit homines. Ante eīm eius ortum homo infestabat multipliciter

tentatiōe. Impediebat a bono opere. t retrahebat a finali cōsumatiōe. Sed in aduentu istius auroe oīa hec cessauerūt. Ēn propheta ait p̄s. cij. Ortꝰ est sol. i. v̄go Maria nata est in mundo. t congregati sunt. i. demones. t i cubilibꝰ suis collocabunt. i. i infernū. Ecce tentationuꝫ cessatio. Et exibit hō ad op⁹ suū. Ecce ad bñ operandum expeditio. t ad oratiōnē suā vsq; ad vesperā. Ecce Auro ra t dy luculū ide fūr. in bono opere p̄mercētia t finalis p̄summatio. Notādū ꝫo ꝑm Jsiō. in li. etym. q̄ idē est aurora t diluculū. vt etiā ōr in li. de p̄prietatibus. re. Et ōr diluculū. q̄ est dei lucidū t luminosū p̄cipiū. vñ aurora dicit ab aere p̄mo illuminato. diluculū ꝰo a luce. Ūñq; tū p diluculū intelligit Xp̄s. t p auroꝛam v̄go benedicta. Et ita p̄t exponi illud Job. xxxviij. Nunq̄d post ortū tuū p̄cepisti diluculo. t ostendisti aurore locū suū? Jnquit aūt magꝰ Jacobꝰ de vocagie in li. brē q̄ lux de se est inuisibilis oculis corpalibꝰ nisi incorporeꝰ. vñ adueniente ad nostrum hemisperiū luce solari: incorporat grossiori aeri. t sic diluculū t aurora efficit. Deꝰ igitur q̄ est lux. vt ōr. j. Joh. j. t q̄ lucē habitat inaccessibilē. i. ad Ti. vj. de seerat inuisibil. sed aduentē ad nostrā habitationē grossiori materie. i. hūane nature se vniuit. et sic diluculū fecit. q̄n. f. verbū caro factū est. t habitauit i nobis Joh. j. Vpa etiā lux in vero virginis se posuit. t sic auroꝛaꝫ fecit. Deus igitor diluculo p̄cepit. q̄n filiū suū qui est vera lux incarnari constituit. auroꝛe vocē ostēdit. q̄n in bātā virgine Maria habitationē elegit. iurta illud p̄s. cxxvj. Eleget eaꝫ i habitationē sibi. Dicit aūt aurora t ipsa v̄go est mediatrix inter noctē t diem. Ūñ legit in chronicis ozdinis nr̄i. q̄ cum deꝰ ꝫ indigne esset iratus ꝓpter peccata. t vellet ꝑtra eū vltionē sua exercere. interpoñs se virgo bātā eiꝰ sniam renocauit. Nec aūt aurora rutilās dat petētibus radiū sue mīe. Et ꝫ ei canit eccha. Maria mat gr̄e mat mīe. Matrē igitur dñi diligere t Maria querere debēt etiā peccatores. t ad eam re diliges currere sicut ad matrē. Nā t canum catuli re t̄he matrem diligūt. t adhuc ceci voce t odore re des eā cognoscūt. ac māmas eiꝰ querūt. t dētibꝰ pec acumine cōprimentes vberiꝰ effundere coatores gaut. Qui etiā esurientes materna vbera quesrula voce petunt. Sunt autem velut canū idest demonū catuli oēs petētes. qui filij sunt diaboli. nō natura sed imitatiōe t malicia. Unde illis dicit dñs Joh̄ā. viij. Vos ex patre diabolo estis. Vi tn matrē mīe reuereri t diligere debēt. q̄ ipsa non desinit etiā petētes adiuuare. Et licꝫ ipsi sint malicia intus ceci. ita vt eiusdē virginis bonitatē t gloriā nō videāt cōtemplando. voce tn t odore eā cognoscere debēt. t audire vocē ipsius vocantis t dicētis illō Eccli. xxiiij. Transite ad me oēs qui cōcupiscitis me. et a generationibꝰ meis adimplemini. Prima debēt cognoscere eiꝰ odorē in exēplis vite ipsius. t eā imitari studere. t querere mammas deuotionis eiꝰ. t acutis dentibꝰ. i. instantibꝰ t feruentibꝰ oratiōnibus premere vbera mīe eiꝰ vt abūdāter eis propinet lac sue dulcedinis t pietatis. Ad cuius degustationeꝫ debēt cōtinue anhelare. t querula voce t affectu eam efflagitare. vt verificetur de eis illud Esaie. lxvj. Repleamini ab vberibus consolatiōis eiꝰ. Et vnusq̄sq; p̄tōr dicere debet illud p̄s. xxj. Spes mea ab vberibꝰ matris mee.

Oō bta virgo ōr luna. Assimilatio. v. R
Eatissima virgo merito appelꝰ Lune
laꝰ luna. q̄ hꝫ omēs bonas p̄s ꝓpeta
b prietates lune. De q̄bꝰ Basilius reg
us in li. hexamerō mentionē facit di. Luna est ōcor noctis. mīroris ministra hūoris. dñatrix maris. mensura tēporis. emulatrix solis. et l'muratrix aeris. Que septē ꝓprietates optime conueniūt matri dei. Primo igit dico q̄ luna est decor noctis. nō solū q̄ ipam noctē. illuminat. sed etiam q̄ in nocte decor ipsius lune apparet. p̄cipue q̄ndo est plena. Et simil⁹ beata virgo in nocte. i. in obscuritate p̄sentis vite exist̄ fuit plena luce diuine grē. Ūñ ei angelꝰ dixit. Aue grā plena. Luce. f. Jtē luce diuine p̄sentie. Unde ibidē subūrit angelꝰ. dñs. tecū. Jtem luce virginalis mūdicie. iurta illud Sap. vij. Cādor est lucis eterne. ꝛc. Sed notandū q̄ ipsa virgo ōr luna pulchra. Cant. vj. pulchra vt luna. Jtem luna plena. Ūñ de illa dici p̄t illud Eccli. l. Quasi luna plena in diebꝰ suis lucet. Jtē luna pfecta. Ūñ p̄s. dño inq̄t ps. lxxxviij. Thronus eiꝰ sicut sol in conspectu meo. t sicut luna perfecta in eternū. Primo Maria aūt ōr luna pulchra ꝫmo pulchrior ꝙ luna Luna enī hꝫ lucē mutuatā: eclypsatā. varia pulcra. tā t maculis respersam. Primo q̄dē habet

Universidad de Deusto
Biblioteca

lucē mutuatā: qz nō lucet luce ppria. sed a sole mutuata. Hypocrite autē habent lucē mutuatā. non a dō sole iusticie: sed ab hūano fauore. Ūñ Job. v. inqt saluator hypocrite. phariseis t scribis. Quō potestis vos credere q̄ gloriā ab inuicē accipitis. t gl'iam q̄ a solo deo est nō queritis. Ipa dō gliosa virgo habuit quidē lucē mutuatā, sed a sole iusticie. nō ab exteriori fauore. iuxta illō ps. xlviij. Ois gl'ia eius filie regis ab intus ꝛc. Scdo luna habz lucē eclyplatā. lur autē dē dñis in passione sui filij ꝓpter dolorꝭ vehemētiā er pte corporis eclyplata vi sa est t obscurata p tristiciam: sed tñ er pte aie tenuit spūs fulgorē p fidei firmitatē t cōstantiā. vñ licz alia luminaria mūdi. sccz apli fuerint eclyplat tunc fidē pdendo. ipsa tñ semp luxit fidei lumē seruādo. t de h in ꝑsona eiꝰ ꝓdictū fuerat Eccli. xxiij. Usqz ad futurū seculū nō desinā. Tertio luna hz locē variatā. qz sepe in luce variat. Ūñ dr Eccli. xxvij. Stultus vt luna mutatur. Est autē quadrupler mutabilitas. Prima in mente. q̄ p diuersas affectiones sepe mouet. Scda in corpore qō multiplici mutabilitati t corruptioni subijcitur. Tertia est fortune qz ipsa tpalia continue variantur. Quarta est culpe q̄ est in pctōrib⁹. qui de vitio semp fluūt in vitiū. Sed istā quadruplicem mutabilitatem semper iuſ pedib⁹ habuit btā ⁊go. iuxta illō Apoc. xij. t luna sub pedib⁹ eiꝰ. qz oēm animi mutabilitatē t instabilitatē semp vicauit. t gloria incorruptibilitatis in corpore induta est. terrena quoqz t tpalia cūcta cōculcauit. t ab oi culpa semp immunis extitit. Quarto luna hz lucez maculo respersam. cui⁹ multiplex causa assignat in li. de proprie. re. Beata aūt virgo nullas vnq̄ maculas habuit. nec in cogitationib⁹. qz semp fuerūt recte Ūñ ei dr Cañ. iij. Tota pulchra es amica mea. Nec in affectib⁹ q̄ semp fuerūt mūde t iō ibidē subditur. t macula non est in te.

Ona⁹ drupl⁹ mutabilitas

Scdo dico q̄ ipa ⁊go bñdicta fuit luna plena. Tūc aūt luna est plena. qñ hz plenitudinē in luce. in frute t in figura. Et istaz triplicē plenitudinē habuit btā ⁊go. Maria. Primo eñ habuit plenitudinem lucis idest puritat⁊ in carne. iuxta illō Sap. vij. Nihil inquinatū in illā incurrit. Lādor est eñ lucis eterne t speculum sine macula. et imago bonitatis illius. In carne eñ sua nihil fuit corruptionis. t ideo dr nihil inq̄ natus in illā incurrit. Ytē nihil impuritatis t iō dr. Candor est eñ lucis eterne t speculū sine macula. Ytē nihil impugnatiōis. qz ad ſiñtudinem t imaginez filij sui in carne sua pacifica t quieta fuit. Et iō subdit. Et imago bonitatis illi⁹. Scdo habuit plenitudinē frutis. i. pietatis in ope. Ex eñ opus pietatis ostendit sup amaricatos. qz sicut luna hz frutē sup mare. ita ipsa extendit suā pietatem sup positos in angustia t amaricatōe. t ꝓpter hoc oppellat etiā stella maris. Eius q̄ pietas ostēdit sup debiles t infirmos. qz sicut crescente luce lune meliorant oīa humida. vt dr in li. de ꝓpte re. Ita apparēte ⁊gine pietate fortificantur oīa infirma. Undit insup sup tenebrosos. qz sicut luna lucet de nocte. ita btā ⁊go nobis data fuit diū sue illustrationis t consolationis in tribulatiōe. Ostendit quoqz sup aridos t ideuotos. qz sicut crescēte lune crescūt medulle. vt dr in li. de ꝓprietate lune crescūt medulle. ita aduemente ⁊gine lucē crescit hō in deuotiōe. Deuotio eñ est medulla t riga nō ossiū. i. virtutū iuxta illud Prouer. in Samaras quippe erit vmbilico tuo. t irrigatio ossiū tuoꝝ. t ideo quilibet indeuotꝰ t aridꝰ spū dꝰ rogare hanc lunā plenam. vt impinguet ossa sua. t impleat medulam deuotiōis. dicēs ei cū ps. cxlv. Esa mea sicut terra sine aqua tibi. t tūc de illo verificabitur illud Eccli. xxvj. Ofa mulieris sedule idest ⁊gnis Marie delectabit virū suū. i. suū deuotū t ossa illi⁹ impinguabit. Tertio habuit plenitudinē figure. tūc eñ luna est plena qñ hz figurā pfecte sperice lune. tūdam. Figura aūt spherica est mobilis. ea par t fine carens. Et ista ꝓpter eā cōgruit charitati pfectissime ipsi⁹ gloriose ⁊gnis q̄ ad modū figure rotūde sine spherice sue it mobilissima. i. ꝓmptissima ad bene operādū t oib⁹ subueniendū. latissima ad eapiendū diuinū amorē. t ad oēs ad ea recurres sulcipiendū. iuxta illud Eccli. xxxiij. Trāsite ad me oēs ꝛc. Ytē fine carens. i. in deficētissima ad perseuerandū. Ūñ de eba ritate ei⁹ que fuit vestimentū anime potest dici ei illud Deutero. viij. Vestimenta tua nequaq̄ vetustate defecit. Et ipsa poterat dicere illō Esaie. lj. Justicia mea non defecit. Et de opere eius fructuoso verificatur illud Ezech. xlvij. Non deficiet fructus eius. Beat⁹ autem erit ille de quo verificabit illud Prouer. vij. In die plene lune ve-

G Maria luna plena

H Maria luna ꝑfecta.

nerretur in terrā suā. Terra eñ nostra paradisus est. ad quā ille ingreditur qui habz ipsa q̄z beata ⁊gine dici pōt illud Eccli. l. Quasi luna plena i diebꝰ suis lucet. Ter tio dr luna pfecta. tūc aūt luna est perfecta qui habēt lucē plenā. qz habēt vitā actiuā t contemplatiuā. Alij dō semiplenam. qz habēt vtraq̄z. Btā aūt ⁊go semp fuit luna perfecta. quia vtraq̄z vita refulsit. Luna etiam medio ac in fine. Imperfecta dō q̄n solū lucet in principio vel in medio aut in fine. Būt aūt btā q̄ fulgēt in ꝓncipio noctis. sūt incipientes. alij in medio sicut bene pfi cientes. alij dō in fine. sicut bn pseuerātes. Btā aūt ⁊go fuisse in suo ꝓncipio. qz in cōceptiōe sua fuit iusticia originali decorata. t vtero matris sanctificata. In medio. qz per spūm sanctū de filio dei fuit fecundata. In fine dō. quia ad rpi dexteram gloriose fuit assumpta. Ūñ deus pater p ꝓphetam ait ps. xxxvij. Chronus eius sicut sol i cō spectu meo. t sicut luna pfecta in eternum. t testis in celo fidelis. Ipa eñ fuit sicut luna pfecta in sua cōceptione t sanctificatione. Et sicut sol in filij dei ꝓceptiōe t partu ritione. t sicut testis in celo fidelis in nra apud deū aduocatione. Unde pōt dici q̄ ipa est thronus dei inquantū deus in ipsa sedet. t requiescit. t sicut sol inquātum iustos dat lucem sapiētie. t calorē diuine gratie. sicut luna perfecta inquātū lucet peccatoribus q̄ sunt in nocte culpe. Et sicut testis fidelis inquantū dicit veritatē cōtra deo pro

Maria sp adiu tōriū ēz tatis p ber.

uersis. cz. i. iustis t peccatoribꝰ. qz sicut dicit Prouer. xxiij. Testis fidelis nō mentietur. Sciendū est q̄z q̄ per noctē significatur tribulatio vel tentatio sine obscuritas peccati. Quidam aūt sancti adiuuāt in principio tentationis seu tribulationis. alij aūt in medio. t aliqui in fine. Ipsa aūt in principio. medio t fine dat adiutoriū suū in ⁊gnitate t tentatione. Item peccatoz tenebras inuolutos nūq̄ cessat lumine sue benignitatis illustrare. vt de ipis te nebrio valeāt exire. Et ideo dr Gen. j. Fecit dꝰ duo luminaria magna. Luminare maius. i. rpm vt preesset diei. i. iustis. t luminare minus. i. beatam virginez vt preesset nocti. i. peccatoribus. Sicut etiā luna cete-

I Maria habuit treoma gnas tribulationes.

ris planetis citius ꝑficit suū cursus. vt dr in dicto li. de ꝓprie. re. ita beatissima ⁊go Maria pie ceteris sanctis suū velocius piebet peccatoribus et tēptatis ac tribulatis auxiliū. Et sicut luna ceteris planetis t syderibus est magis terre vicina. ita ipsa in omnibus necessitatib⁹ est nobis pie cūctis alijs sanctis ꝓpinqua. Sicut etiam a paganis luna dicebatur regina celi. vt ps dicit. xlviij. Ita beata ⁊go est celi domina. Unde illi canit ecclesia. Aue regina celoz. De ipa etiaz luna dr Eccli. xlj. sm vnā lram. vas castrorū in excelsis in firmamēto celi relplēdēs gloriose. Luna essi dr vas castrorum. quia olim mulieres caste t viri ipsam colebant. t eaz Lucinam appellabant. Unde Virg. in bucolicis ait. Casta fauе lucina. tuus iaz regnat apollo. Nabebāt eñ ⁊gines pagane duas quas deas putabant. i. Lucinam t Vestā. Nec aūt lucina per syncopam dicitur luna. Istud aūt vas castroz fuit ⁊go beata. que intra viscera sue pietatis recipit omnes q̄ habent mundicias castitatis. t relplendēt in firmamento celi gloriose. qz in ecclesia militante omnibus dat exēplum virginitatis perpetue. Sicut etiaz de nocte absente sole luna inter sydera primatum tenet. t tanq̄ absente rege. i. ipso sole ipa regnaz vt regina gubernat. Similiter qñ rex ꝑsonaliter aliqua causa faciem suam alicui abscondit. tūc ⁊go bñdicta maxime misericordiā suā ostendit. Nec mirum si ista luna virgo talis est ira pia. ira propitia. atq̄ ita tribulatis cōpatiens. Ipsa enim in mundo multas tribulationes est passa. Ūñ pōt dicere illud quod inquit Dydo troianis tribulatio. prout refert mantuan⁹ poeta. i. Eneidō. Non ignara mali miseris succurrere disco.

Quēadmodum enim luna tripliciter obscurata videtur. sm q̄ dicit Augustinus. Aut quando est vacua. aut quando est nube terra. aut qñ est eclyplata. Et similiter ipsa beata ⁊go in hac vita tres habuit magnas afflictiones t tribulationes. Una fuit quando Herodes voluit interficere filium suum. t ipa in egyptum fugit. Tunc enim omni consolatione vacua fuit. que eniz cōsolatio sibi esse poterat quādo ipsa puella delicata que de parta recedere iurrexerat in terram longinquam pervias asperas fugere cogebatur. et puerum sic tenellum per tam longum iter atq̄ inter tanta pericula secum ferre. et inter idolatras manere.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Scōam aūt tribulatiōne habuit qñ filiuz
suū amisisse credidit. Tūc em̄ fuit nube te
cta, qz nūbes obscura dolouis ⁊ tristicie ei⁹
aīmā occupauit; Ūñ ipsa postmodū filio
dixit Luc. ij. cū dolore ipsum requisiuit.
Tertia tribulatio beate Vginis fuit in filij
sui passiōe, ⁊ tūc fuit eclypsata. Luna enim
qñ eclypsatur, tota sanguinolenta videtur
Et ipa in morte filij sui fuit doloris gladio
vulnerata ⁊ cruciatu. Ūñ Joel. ij. ōr. sol. ⁊
lūa conuertetur in tenebras. s. p mortē. ⁊ luna
idest virgo maria in sanguinē. s. p mer oziz
⁊ dolorem. Et Apoc. vj. ōr. Luna tota facta
est vt sanguis. Sed de his tribulatiōibus
beate virginis dicam in. x. parte principali
huius operis. ser. s. ⁊ ideo hic pertranseo.

Scōo ꝓprietas lune ē. q ipsa ōr mater
rois. vt habet in li. de ꝓpte. re. Nam hu
miditatē aeri imprimit ac infuit, ⁊ ipsum
aerē alterās ⁊ immutās in ipsius supficie
rotem gignit. vñ manifeste videmus q̄ esti
uali tēpore quanto luna est clarior ⁊ conse
quēter aer serenior. tāto abundantius ros
sup gramina se ertēdit. Rori aūt assimilat
filij dei vt declarau in. v. pte principali hu
ius operis. sermo. iiij. pte. ij. Vnde aūt rozis
ipsa ꝙ benedicta mr fuit. Justū nāq̄ rorem
deus totū posuit in vtero eius. qui postea
ex eo p natiuitatē ꝓcedens totū mundum
irrigauit. vñ Ber. inquit. Rigaturus areā
dñi celesti rore. totū vellus prius infudit.
Redempturus em̄ genus humanum, vni
uersum preciū cōtulit in Maria. Tertia
lune ꝓprietas que habet in ꝓdicto li. de p
pte re. est. quia ipsa est humoris ministra.
Nā ibi ōr. Luna est omniū humoꝝ augmē
tatiua, quia per occulta nature spiramina
fluxus ⁊ reflexus augmentātur. vñ in eius
decremento in ossibus medulle in capitis
buo cerebro. ⁊ humores i corporibus dimi
nuunt ⁊ in eius incremēto multiplicantur
vñ eius defectui oia cōpatiunt. ⁊ eius de-
crementū est miseroꝝ detrimentus. hec ibi
Et ob hāc cām melius est minuere sangui
nē in lune augmēto q̄m in decremēto. Sed
ligna ꝓ edificijs incidere, ⁊ arbores insere
re vel plātare est melius in decremento q̄m
in augmēto. ⁊ rō est qz cū in augmēto lune
crescāt humores. si tūc arborē ifereres vel
plātares humor⁹ nimius q̄ in planta abun
daret a natura bene regi nō posset. vñ fru
ctus ꝛmiculosos faceret. Ligna em̄ tūc in
cisa edificijs nō sunt apta. qz ꝓpter humi

Notali
gna qñ
cidi de
bēt vel
arbores
plātari

ditatē inclusam ad putredinē sunt' parata
et a vermib⁹ facilius corrodūtur. Bā aūt
virgo nullū humorē supfluū genuit. ſs om
nis humoris domi ministra fuit. Tres aūt
humores lter alios ministrauit. s. ꝛceptio
nis. nutritionis. ⁊ deuotionis. Ꝛceptiōis
humoꝝ administrauit spūsancto. qz ipa
de purissimis sanguinibus suis materiam
ministrauit generatiōi filij dei. Spūs aūt
sanctus ipm̄ corpus organisauit ⁊ forma
uit. vñ ipsa benedicta ꝙ fuit vera mater
xpi. qz ſm pbm hoc solū ptinet ad rōnē ma
ternitatis vt materiā administraret ꝛcepti
oni. ⁊ iō ōr. Mat. j. Cū esset desponsata mat
Jesu Maria ⁊c. Scōm humorē nutritio
nis administrauit xpo qñ eū lactauit vbere
de celo pleno; ꝓpter qō ōr Lu. xj. Beatꝫ vē
ter q̄ te portauit: ⁊ vbera q̄ suxisti. Tertiuz
aūt humorē deuotiōis administrat cuilibz
suo filio adoptiuo. hz em̄ duo vbera quib⁹
lactat filios suos adoptiuos. ex vno insun
dens humorē grē iustis. ⁊ ex alio hamoꝝ
mie pctōib⁹. ⁊ iō ecclia vocat eaz matrem
grē ⁊ mie. Beatꝫ igit ille q̄ quotidie pascit
lacte ab isto vberib⁹ ꝓpinato. Tantū enim
dulcedinem sentiet q̄ dicet ipsi dulcissime
virgini illō Cañ. j. Meliora sunt vbera tua
vino fragrātia vnguētis optimis. Quar
ta ꝓprietas lune est q̄ dominatur mari.
Nam ōr in dicto li. de ꝓpte. rer. Luna est
aquarum maris attractiua. Sicut em̄ ada
mas trahit ferrum post se. sic luna mouet ⁊
attrahit post se oceanum. vnde in suo ōr
tu intumescit mare ⁊ crescit ex parte orien
tali, ⁊ decrescit ex parte occidentali ⁊ econ
uerso q̄n est in occasu crescat mare ex parte
occidētali atq; decrescit ex pte orientis. Et
ſm q̄ luna plus vel minus ꝓficit in lumi
ne. sic plus vel minus in suo fluxu se extens
dit vel retrahit ipm̄ mare. vt dicit Martia
nus. Macrobius vo in lib. Ciceronis sit.
Oceanus in incremento lune retinet mo
dum istū. Primo em̄ die crescentis lune fit
copiosior solito ⁊ abūdat in summo. Is scō
die decrescit per. vij. dies. ita q̄ in. viij. die
est iterū plenū in summo. Ūñ in nouilunio
semp est mare plenissimū ⁊ extā in plenilu
nio. hec ibi. Mare aūt moraliter accipit mūd
tribus modis. Nā vno mō ōr mare hui⁹ vi
te amaritudo. ⁊ sup hoc mare btā virgo bz
fluxū. qz eiz pietas. vt ō. dicimus offendit
super illoz q̄ sunt in tribulatiōis amaritu

dine positi. vñ de illa dicere possum⁹ illud
Mat. viij. Venti ⁊ mare obediūt ei. p ven
tos aūt intelliguntur aduersitates exterio
res. ⁊ p mare amaritudines interiores. vel
p ventos intelligūtur violētie tēptationū ⁊
p mare pturbatio tribulationū. Scōo ma
ris vocat pctōz inquietudo. vñ Esa. lvij. ōr.
Impij qñ mare feruēs qō quiescere nō
pōt. Sed qñ ista luna oritur pctōib⁹ eos
luce sue mie illustrādo. tūc crescit mare. i.
eoz eoz er pte oriēt̄j grē. ⁊ decrescit er parte
occidentis culpe. Sed ecōtra: qō deꝰ auer
tat: si ista luna eis occideret. i. per suā miaz
ſpio nō adesset: tūc mare cordis eoz cresce
ret er pte culpe occidentis. ⁊ decresceret er
pte oriētis grē. Tertio vocatur mare mūdi
vicissitudo seu mutabilitas. iurta illud pō
Mat. viij. Motus magnus factꝰ est in ma
ri. Sicut autem. ā. ostensum est mare ꝛtru
te lune hz quadruplicē mutabilitatē. Una
est repletiōis. ⁊ ista est in nouilunio. Scōa
est diminutiōis. ⁊ ista est vsq; ad septimaz
diē. Tertia est augmētatiōis. ⁊ ista est vsq;
ad. xiij. diē. Quarta est iterate repletionis
⁊ ista est i plenilunio. Et similiter ꝛtrute. i.
aurilio btē virginis pctōres in ira dei eri
stētes replent aqua penitentie. ⁊ decreseit
in eis miserie culpe. ⁊ augeꝫ profectus gra
tie. ⁊ tandez pueniūt ad plenitudinē glie.

Luna ē mēsura tēporis

Quinta ꝓprietas lune est illa de qua in
quit ꝓpheta ps. civ. Fecit lunā in tēpore
Nā ipsa est mensura tpis. qz ſm motū lune
accipiūtur anni lunares qui apud iudeos
obseruant. vñ Eccli. xliij. ōr. Luna i oibus
in tpe suo ostensio temporis ⁊ signū eni. Et
cōtinet annus lunaris. cccliij. dieo. vñ ꝓz
ſj. dieb⁹. Quapropter iudei ⁊ arabes seruā
tes annū lunarē factūt suū annū minorem
ꝙ sit noster. xj. diebus: preter quadrantem
vnius diei. Jtē ſm lunā distinguūtur men
ses lunares. vñ mensis ōr a mene grece qō
luna latine. eo ꝙ hebrei ex cursu lune mē
ses vocabant. Et accipitur mensis lunaris
apud iudeos ⁊ arabes ſm cursum lune in
toto zodiaco. donec solē attingat. qō fāt in
xxx. dieb⁹ cū dumidio. vt astrologi dicunt.
Et hec oia habent in lib. de ꝓpte. re. Dies
autez lunaris ſm arabes incipit in sero ab
occasu solis. eo ꝙ ortus lune fit tempore
occasus solis. ⁊ sic ſm eos nor precedit diē
Sed greci, ⁊ alij qui non vtūtur in mensib⁹

Luna dūatur

suis visione none lune computant dies ab
ortu solis cū nocte sua vsq; ad ortuz sequē
tis diei. ⁊ sic ſm eos dies pcedit noctes. vt
dicit alphagranus differentia prima. Et si
militer accipit dies ab ecclesia quoad festi
celebrationē. c. s. ⁊. c. qñ. de feri. sed quoad
esum carniū. ⁊ ieiuniū icipit dies a media
nocte. ⁊ sic seruatur ter more romano. ff. de
feri vbi ōr. More romano dies a media no
cte incipit. Et ꝓdictis aūt patz q̄ luna hz
dies menses ⁊ annos: sed tamē habz men
ses ⁊ annos breuiores q̄ sol. Et simr bea
tissima ꝙ que ōr luna habuit plenitudi
nē grāz ⁊ virtutū ⁊ donoz sicut ⁊ xps qui
sol ōr. sed rñ in minori gradu. licz excesserit
oēs alios electos. Et ad hoc moraliter pōt
exponi illud Eccli. xxxiij. Dies die superat
⁊ annus annū. Sexta ꝓprietas lune est
q̄ ipsa ōr emulatr solis. Nā aliquādo ipsi
soli est ante. aliqñ retro. aliqñ sup. et aliqñ
subit⁹. vnde luna aut est cū sole vt in cōiun
ctione qū ascendit. aut a latere vt quādo a
sole recedit. vel qñ ad solem reuertitur. aut
in plena oppositione. qñ solꝰ totaliter soli
opponit. Et similiter btā virgo ante xpm
q̄ est sol iusticie. fuit quantū ad etatem car
nis. ⁊ sic mater est ante filiū quoad hūanī
tatē. sed quoad diuinitatem ipsa virgo de
eo dicere poterat illud Joh. j. Ante me fa
ctꝰ est. Jtem fuit post xpm quātū ad mortē
q: xpc mortuꝰ est primo ea. Jtem ipsa fuit
super xpm materna autoritate. qz ipse dñs
humiliter ei subiectus fuit ⁊ sibi obediuit
vt ptz. Luce. ij. Jtē fuit sub xpo: nō solū ra
tione dignitatis inquātū ipse erat deꝰ: sed
etiam sitꝰ localitate cū erat in cruce suspen
sus. Tūc em̄ ipsa steterit inferiꝰ sub eo iurta
crucē. vt hr Joh. xix. Sed notādū q̄ qñ lu
na est sub sole: ita q̄ recto diametro est in
terꝰ nos ⁊ solē: soler esse eclypsis. i. defectus
solis causatiua. ⁊ hoc fuit in passione xpi.
quia beata mater sub filio merens steteꝫ
eclypsis solis. i. mortis xpi pro tanto cau
satiua fuit inquantū naturam q̄ pati ⁊ mo
ri posset ex ipsa xpus assumpsit. Sed nota
q̄ eclypsis solis ſm naturā nō pōt accide
re nisi in coniunctione solis ⁊ lune qñ sol
est in capite draconis ⁊ luna in cauda vel
ecōtra, vt ōr in li. de ꝓpte. re. vñ dicit Al
bumasar in lib. de motu planetaꝝ. Si lu
na inter nos ⁊ solē obuiat: defectū radiorū
nobis facit in capite vl in cauda draconis
Et similiter ista luna virginalis dupliciter

E Maria luna

Universidad de Deusto
Biblioteca

solē.i.tpm dr quodāmodo obscurasse. primo qñ ipsum cōcepit ⁊ carne vestiuit. Tūc em paulominus ab angelis minoratus est quādo exinaniuit semetipsum formā serui accipiēs. vt dr ad Phil.ii. vñ hoc fuit quasi in cauda draconis.i.in humana carne que fuit caput ⁊ principiū peccati. Quando in morte xpi q̄ fuit in cauda draconis inquantū draco infernalis suum dñm terminauit. ista luna solē obscurari fecit inquantū tenebias sui doloris ad cor filij transmisit. Tunc em vt dr Mat.xxvij. Facte sunt tenebre super vniuersam terrā. qz tenebre amaricationis ⁊ afflictiōis replenerūt virgines Marīā que terra in scriptura appellatur: ⁊ ipa cū tanta obscuritate se soli.i.xpo sub cruce opposuit. q̄ eum similr ex sui cōpassione obscurari fecit. Dicit quoq; in predicto li.de proprie.re.q̄ quando luna est sub sole: q̄uis lumen perdat ex parte terre. nō tn perdit ex parte celi. Tn quando soli coniungitur nihil luminis ad terrā dirigit. sed tn ex parte celi in plena illuminatione pstit. Et simlr beata ꝟgo q̄uis in passione filij ex parte terre.i.terrene carnis videretur obscura. ex parte tn celi. idest ale celestis ⁊ rationis erat clarissima per fidei lumen. Ipsa aūt luna tūc fuit imperfecta solis coniunctione quando super dilectū suū innixa ad celum est assumpta. Nunc vero a latere eius manet. quia ad filij dexteram in throno collocata est. iuxta illud ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis ꝛc. quod per figurā p:cessūm fuit in matre salomonis. iij. Reg. ij. Fuit aūt oppositā soli in annūciatione. quia tūc quāto sol.i.dei vel angelꝰ ex parte dei eom commendabat. tanto ipsa econtrario magis se vilificabat dicens. Ecce ancilla dñi. Tn quia tunc luna bene implet lumine quando est soli opposita. iō beata virgo ex tali oppositione repleta est diuino splēdore. Et ideo dixit Lu.i. Respexit humilitatē ancille sue ꝛc. Septima

D Luna i mutat oerem. proprietas lune est q̄ ipsa ē immutatrix aeris ⁊ mediante aere marine immutat corpora hūana. vñ Hippocrates in principio pnosticoꝝ de luna loq̄ns ait. Est quoddaꝫ celeste sed⁹ in q̄ opportet medicū prouidere cui⁹ sit rāta sit prudētia. mirabilē nimisq; stupenda. ⁊ Galien⁹ in commento de diebꝰ creticis dicit. Rem certam q̄ non fallit intēdat medic⁹. quam docuerunt astrologi egyptiorꝫ. q̄ per coniūctionem corpis lunaris cū stellis fortunatis fiūt egritudines terminabiles ad bonū. et cōtrarijs ꝟo contrarie sez ad malū. Itē dr in li.de pprie.re. q̄ circa hūani corpis mutationē lunaris virtus potissime operat. ⁊ hoc accidit tū propter sui motꝰ velocitatem. tū etiā ꝓpter ipsius ad nos vicinitatē. tū ꝓpter occultā. sibi naturaliter insitā potestatē. ⁊ ideo motꝰ boꝝ mutationem medicꝰ pfecte non discernit: qui lunare effectꝰ in corpibꝰ non cognoscit. Sicut ꝑ lunā hꝫ dñiꝫ sup infirmitates corpales. vt etiā dr Hippocrates in lib. de iudicijs infirmitatis ꝑm lunam. sic btā ꝟgo hꝫ dominiū sup morbos tā corporales q̄ spūales. vt sez faciat eos sanari vel ad mortē terminari ꝑm deuotionē vel Ite ꝑ indeuotionē ipsoꝝ infirmoꝝ ad eam. Simil pertinet alij effectus ⁊ ꝓprietates lune ponūtur lune. ti alij effectus ⁊ ꝓprietates lune ponūtur lune. in pdicto li.ō pprie.re.l. quā luna hꝫ notabilē speculo q̄ lumen recipit ab alio ⁊ illud postea reflectit. Itez q̄ luna est sue forme ⁊ figure mutatiua. Diuersāo em facies sui luminis ostendit ad terrā. q̄ nunc circulare. nūc arcualem aspectibus hominū se ostendit. Item q̄ ipsa luna est fecunditatis ministratiua terre seminibus. ⁊ iō a gentilibus appellabaf proserpina ⁊ dea seminū que proiciūtur in terra. Item dicebatur diana ⁊ dea siluarꝫ ⁊ nemorū. quia feris de nocte pascua querentibꝰ in nemoribus ⁊ in fluuis luminis bñficium administrat. Et ideo gentiles eā etiā appellabant deam venatoꝝ. quia venatio fit in siluis. ⁊ ꝓpter hoc dianā cum arcu depingebāt. eo q̄ venatores arcubꝰ vtebant. Ites vt dicit Albumasar vbi. ō. luna est aeris mundificatiua. Motu enim suo continuo aerē rarificat. Tn si non esset motꝰ sphere lune. aereꝫ ex nocturna vapoꝝ exhalatione grossities inficeret. ⁊ nō modicā corruptionē generaret. Que omnia devotꝰ contemplator potest beatissime ꝟgini applicare. sed breuitatis causa in his nō insisto. Solū autem aliq̄ pauca ꝑ conclusione huiꝰ partis dicā. Primo q̄ luna appellatur beata virgo pro luna ꝑ pter suam hūilitatem. quia luna est omni⁹ alterius planetis inferior. ⁊ ipsa būdicta virgo fuit omnibꝰ sanctis humilior. Tn i numeratio virginū apl̄oꝝ voluit in fine olim numerari tāq̄ omni inferior ⁊ vilior. vt ptz Act. i. Habet aūt hu est etiā hanc ꝓpriū. quia crescit vsq; ad diē xiiij. luna vel. xv. quousq; in ipa cuiusdam hominis luna imago integra videatur. ⁊ vltra nō crescit sed poste a decrescit. Et eodē mō bta virgo creuit vsq; ad etatis sue annū. xiiij. vel. xv. in eius vtero apparuit vir pfectus. nō quo ad etate. sed quoad sapiētiā ⁊ omnū gratiaꝝ plenitudines. iuxta illud Ysaie. xxxiij. Nouū faciet dñs sup terrā. Femina circūdabit virum. Postq̄ aūt infantū creuit. statiꝫ in sua reputatione decrescere cepit. vñ non vocauit. Luc. j. Et iō dr Eccli. xliij. de luna ne quia ꝟgo beata multū se humiliauit in na multum creuit in filij sui cōceptione. Iez pōt dici q̄ ista luna postmodū decreuit pre tristicia ⁊ dolore in eius passione. Luna aūt crescēs hꝫ cornua versus solis ortum. decrescens vo versus solis occasum. vt dr in predicto li. de ꝓpri. re. cuius causam ꝓnunc pertranseo. Et sīlr beata virgo habuit duo que ꝑas disposuerunt ad xpi ortum. i. humilitatez ⁊ virgini tatē. cum quibus quasi cū duobus cornibꝰ eius ortū respiciebat. Eius aūt occasum. i. passionē respexit cum duobꝰ aliis cornibus. lez cū dolore quē habuit de ipius morte. ⁊ cum gaudio quē habuit de redēptione generis humani. Secūdo. ⁊ vltimo dico. q̄ ipsa virgo fuit perfectior luna. qō denotat per hoc qō Apoca. xij. Luna sub pedibꝰ eius describitur. Pro cuius declaratiōe est sciēdum. q̄ per lunā designat mutabilitas q̄ sunt mutabiles ꝑ naturā. sed imutabiles facti ꝑ gratiā. De quibꝰ dr Job. xij. Ecce q̄ seruiūt ei nō sunt stabiles et in angelis suis reperit prauitatē. Secūa est fortune in rebus temporalibus. iuxta illud Eccles. j. Vanitas vanitatum ⁊ omnia vanitas. ⁊ nihil stabile sub sole. Unde Ber. in li. de improbatione vitio rū. c. ix. ait. Omnia que cernis vanarū gaudia rez. Umbra velut tennis veloci fine recedunt. Tertia est culpe in peccatoribꝰ. s. de culpa in culpā. iuxta illud Osee. xiij. Sanguis sanguinē tetigit. i. vnū peccatū ad̄ali ad trahit. Quarta est miserie in humanis corporibꝰ. iuxta illud Job. xiiij. Homo natus de muliere. breui viuēs tēpore. repletꝰ multis miserijs. qui quasi flos egreditur ⁊ cōterit ⁊ fugit velut vmbra. ⁊ nūq̄ in eodē statu pmanet. ⁊ ipator in. l. ij. §. si q̄ diuine C. de vete. iu. enu. ait. Humani iuris ꝓditio semp in infinitum decurrit. ⁊ nihil est i ea quod stare perpetuo possit. Multas etenī formas edere natura nouas deproperat. ⁊ in aur. vt oēs obe. iu. §. dicentes. etiā dicit Nihil pene in semetipso manet. sed currit natura semp multas euoluēs mutationes quas neq; preuidere facile est. neq; ꝓdicere. Et in aur. de nō alie. aut pmu. re. eccl. §. vt autē. terū inquit. Quid enim erit stabile inter hoses cū oēs noster status sub ppetuo motu cōsistat. Et Ouiō. xv. metam. ait Cuncta fluunt. omnisq; vagans formatur imago. Ipsa q̄z assiduo labunt tēpora motu. Nō secus ac flumē. neq; em ꝓsistere flumen. Nec leuis hora pōt hꝫ vt vnda impelli tur vnda. Vrgeturq; eadē venies. vrgetq; priorē. Tēpora sic fugiūt pariter pariterq; sequunt. Et āsit in eisdē post ver robustior annus. Fitq; valēs iuuenis. neq; em robustior etas Ulla nec ve hemētior. nec q̄ magis ardeat vlla est. Nec spēs sua cuiq; manet. res rūq; voratrix Et alijs alios reparat natura figuras. Sīl equidē durare diu sub imagine eadē Ere dicerim. sic ad ferrū venistis ab auro. Tempora sic torqueo versa est fortuna locoꝝ. Dec aūt quadrupler luna. i. mutabilitas. fuit sub pedibꝰ beate ꝟginis. Prima em mutabilitas. creature celestis. eius subiecta est imperio. Un ipsa dicere pōt illud Ben. xxxvij. Uidi solem ⁊ lunā ⁊ stellas adorare me. Per solē em intelligif supma ageloꝝ hierarchia. p lunā media. p stellas aūt infima. Oēs em angeli ipam btissimā ꝟginē adorāt ⁊ venerant. Mutabilitatem q̄z fortune sub pedibꝰ habuit. q̄ seruauit illud apl̄i Phil. iij. c. dicēs. Oīa arbitratus sum vt stercora. vt xpm lucrifacerē. Et quia p voluntariā paupertatē cūcta tpalia despexit. inamissibiliter ⁊ mutabiliter oia posse dixit. iuxta illud Deut. xj. Ois loc⁹ quē calcauerit pes vester. vester erit. Mutabilitatē etiaz culpe sub pedibꝰ habuit. qz ab oi petō innocētissima fuit. Un illi inquit ꝓpheta ps. cxx. Per diem sol non uret te. neq; luna per noctē. quia nec in die ꝓsperitatis cecidit in peccata p amorē male inflammantē. neq; in nocte aduersitatis ꝑ desperationē Unde a ps. ipsa nō simpliciter dr lūa. sz luna ꝑfecta in eternū. Luna em tūc erit perfecta. q̄n sine macula erit. Et verificabit illud Esa. xxx. Erit lux lune sicut lux solis. qō in beata ꝟgine impletū fuit. vñ ⁊ quartaz mutabilitatez humane miserie sub pedibꝰ posuit. Nā impletuz est in ea illud ps. lxxj.

Offitis mutabilitas fuit sub pedibꝰ Marie

Universidad de Deusto
Biblioteca

Quietur in diebus eius iusticia ⁊ abundãtia pacis. donec auferatur luna. i. mutabilitas ꝑm glo. Sicut em̃ luna crescit ⁊ decrescit. sic ⁊ corpus humanũ multiplici mutabilitati subiacitur. iurta illud ad Ro. vnj. Vanitati creatura subiecta est ⁊c. Et quia ipa miseria mutabilitatis tolletur in resurrectione. ideo subditur. Et ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptiõis. Ab ista aũt seruitute beatissima ꝝgo liberata est. q̃ pfecta sui corpis imutabilitatẽ possidet. ⁊ sup oẽs choros angelos in aia ⁊ corpore glorificata est. Et ideo de illa exponi põt illud. ũ. Reg. xxj. Caligo. i. humana mortalitas sub pedib⁹ eius. Et ascẽdit super cherubin ⁊ volauit: volauit super pẽnas vẽtorũ. Quadrupliciter igitur beata ꝝgo lunaꝫ posuit. sub pedib⁹ suis. s. celestẽ naturam ei prefãdẽdo. ꝓsperitatẽ tẽporalẽ eã despicẽdo. oẽm culpã ipsaꝫ penitus euitãdo. ⁊ humanam miseriã immortalitatẽ induendo. Ipsa est ergo luna icedẽs clare. Job. xxx. De q̃ etiam ⁊ Abachuc. iij. Sol. i. xps. ⁊ luna. i. beata virgo Maria steterũt in habitaculo suo. quia semp firmi permanserunt in omni opere virtuoso.

Q̃ beata virgo Maria dicitur sol. Assimilatio. vj.

a Satissime ꝝgini inḋt deuot⁹ Ber. O ꝝgo sublimis. tu vestis iesum
b deum summe maiestatis carnis subba q̃ re ineffabiliv̄ vestit glia. tu vestis solẽ nube. ⁊ sole ipa vestitio. hec ille. Hoc aũt esse verũ testat. b. Johannes euãgelista Apoc. xij. vbi ait. Signũ magnũ apparuit in celo. mulier amicta sole ⁊c. ꝑ quam intelligit ipsa ꝝgo bñdicta. que ⁊ amicta sole. i. ornata clarissimo fulgore gre spũs sancti. ⁊ b gratia fuit septiformis ꝑm. vij. dona spũs sancti que fulserũt in ea ⁊ repsentantur in. vij. effectib⁹ solis. Septẽ effect⁹ solis. Primus solis effectus est calefactio. ⁊ significat donũ sapiẽtie. quo spũs incalescit in amores dei. Unde Eccli. xlviij. ⁊ ⁊. Sol tripliciter exurẽs montes. i. excelsos mẽtes in flammiõ. Tripliciter aũt inflãmat. s. amore dei. sm ⁊ proximi. vel in amorẽ dei inflãmat triplr. s. ex toto corde et tota anima. ⁊ ex tota mente. Sequitur autẽ in ꝑdicto Eccli. c. ⁊ radios igneos eruptiõis. i. calidas affectiões immutans. Uñ. ij. Macb. j. ⁊. Refulsit sol q̃ puerat in nubilo. ⁊ accẽsus est ignis marim⁹ spũs em̃ gultiõ deũ. ꝑ donũ sapie iardescit in amorẽ ipsi⁹. vñ Augu. inquit de⁹. Gustaui. ⁊ esurio ac sitio: tetigit ⁊ exarsi in dẽscientiã tuã. Beata aũt ꝝgo vt ostẽdat se habere hũc effectũ inḋt Eccli. xxiij. Qui edũt me adhuc esurient. ⁊ q̃ bibunt me adhuc sitiẽt. Scõd effect⁹ solis est illuminatio. ⁊ p tiner ad donũ intellect⁹. vñ Eccli. xliij. dicit Sol illumiñs p oia respicere facit. In celo summa gaudia. In inferno summa supplicia. In mũdo pñuras ⁊ ãgustias. In homine in seipso pcã ⁊ negligẽtias. Unde. s. Macha. vj. ⁊. Refulsit sol in clypeos aureos. i. in xp̃m ⁊ virginẽ Mariã. ⁊ resplẽdue rũt montes ab eis. i. electoꝝ mẽtes. Et tertius effect⁹ solis est denuditio. q̃ facit pectus eruere. Et ad donũ consilij referrtur q̃ docet veterẽ cõuersationẽ ⁊ secularẽ vitam deponere. iurta illud Mat. xix. Si vis perfect⁹ esse vade ⁊ vẽde oia q̃ habes. ⁊ da pauperibus. ⁊ veni sequere me. Et hũc effectũ etiaꝫ habet beatẽ ꝝgo Uñ quelibet anima ei denota põt dicere illõ Cañ. j. Nolite me considerare q̃ fusca sim. q̃ decoloravit me sol. i. colorem pristine conuersationis mutare me fecit. Quart⁹ effect⁹ solis est consolidatio. ⁊ ad donuꝫ fortitudinis pertinet. ꝑ q̃ spũs consolidatur. Unde Eccli. xxvj. ⁊. Uñ sanct⁹. i. firmus in sapiẽtia manet. De beata aũt ꝝgine dici põt illud. j. Pe. v. confirmabit solidabitq̃. Quint⁹ effect⁹ solis est totis humane vite regulatio ⁊ ad donũ sciẽtie ptinet. ꝑ q̃ scim⁹ bene cõuersari in medio nationis praue atq̃ peruerse. Unde ipa ꝝgo benedicta hortatur deuotos suos dicẽs illud ad Phil. ij. Ola facite sine murmuratione ⁊ hesitatiõib⁹. vt sitis sine ꝛa ⁊ simplices filij dei sine reprhẽsione i medio nationis praue ⁊ puerse. inter quos tu cetis sicut luminaria in mundo verbũ vite cõtinẽtes ⁊c. Sext⁹ effect⁹ solis ẽ liquefactio. ⁊ ptinet ad donũ pietatis quo liquescit anima ad cõpassiones ꝓximi. Unde Eccl. xlvj. ⁊. Cum incalesceret sol liquefiebat manna Et Sap. xvj. scriptum est. Q̃ ab igne nõ poterat exterminari. statim ab exigno radio solis calefactum liquefiebat. Beata aũt virginis pietas liquefacit corda nostra ad compassionem. Unde illi dicere possumus illõ ps. cxlvij. Flabit spũs eius ⁊ fluent aque. Septimus effect⁹ solis est deficcatio humoꝝ. ⁊ pertinet ad donuꝫ timoris quo carnalis cõcupiscentia deficcatur. Uñ Jaco. j. ⁊. Exort⁹ est sol cũ ardore ⁊ arefecit fenũ. i. carnem. q̃ oẽs caro fenum ⁊ oia gl̃ia eius ẽ flos agri. Esa. xl. Propter hoc aũt septẽ solis effect⁹ ⁊ Esa. xxx. Lux solis septemplr erit sicut lux septem dierũ. Dat hos ꝝo septẽ effect⁹ solis diuini saluat homo. Et ideo ⁊. j. Reg. xj. Eras erit vobis salus cum incaluerit sol q̃ nescit occasum.

b Uñ esa. lx. Et ⁊. Nõ occidet vltra sol tuus. xvij. ⁊ de deo. In sole posuit tabernaculũ suũ. Q̃ exponẽs Hic. de lyra dicit q̃ ꝝgo maria recte notaꝫ sol ꝓpter plenitudinem gre. Et q̃ in ea habitauit xp̃s sicut ⁊ tabernaculo suo. Propter q̃ in ꝑsona eius ⁊ Esa. xxiij. Qui creauit me requieuit i tabernaculo meo. Possum⁹ aũt dicere. q̃ ipa bñ dicta ꝝgo assimilat soli ꝓpter septẽ excellẽtias in ea reptas. Prima est nobilitatis. Sicut em̃ sol oriẽs er alto cũ splẽdore mundo. sic bntissima virgo maria orta est er alta ꝓgenie. s. er regali stirpe: ⁊ cum sanctitatis splẽdore. Nõ em̃ orta est cũ originalis pcti obscuritate. ⁊ ideo ecclia facit festũ de eius em̃ gliosa virgine dici põt illud Eccli. xxvj. Sicut sol oriẽs mũdo in altissimis dei: sic mulieris bone sps in ornamentũ domus suę. Sicut etiã sol est planeta nobilis cõdi tionis ⁊ materie ⁊ forme. vñ materia eius ita satiaꝫ sua forma. q̃ vltrioꝛẽ formã nõ appetit. ⁊ ꝓpter hoc est incorruptibilis sicut alij celi. vt trabi põt er dictio. b. Tho. in ſ. parte summe. q. lx. ar. ij. Ita aũt inferiora. vt vegetabilia ⁊ sensibilia sunt corrupti bilia. ⁊ forme eoꝝ nõ sunt ita nobiles vt sua materiã. immo vt ẽt. ſ. physicoꝝ. Materia semp appetit formas ⁊c. Ita beatissima ꝝgo est ita nobili materia ⁊ forma decorata q̃ alia ãpli⁹ nõ appetit cũ sit sicut fundata solis ꝓprietas ẽt formositatis. habẽs em̃ pulchritudinẽ in aspectu. licꝫ em̃ multi planẽte sint formosi. vt venus. iupiter ⁊ luna. tñ olꝫ formosior ⁊ ad videndum delectabilior est sol. Unde Eccli. xj. ẽt. Delectas oculis videre solẽ. Et illr beata ꝝgo fuit plena pulchritudine super oẽs alios post filiũ. Uñ et ẽt a deo Cañ. iiij. Tota pulchra es amica mea ⁊c. ⁊ dicit tota. i. intus ⁊ extra sine ad differentiam hypocritarum qui habent apparentiam sanctitatis. Tertia solis ꝓprietas est imminubilitatio. Uidem⁹ em̃ ꝑ experientiaꝫ q̃ sol transit sup sordes ꝑ feces ⁊ lutum ⁊ alia immũda ⁊ sordida. ⁊ tñ non inficit aliqua macula. q̃ natura ei⁹ est imperm̃tibilis. i. nõ põt p miscetis alijs rebꝰ extraneis. Et similiter beata ꝝgo. licꝫ fuerit in hac vita q̃ est fetibus pcõꝝ plena. ⁊ in qua fine peccato nullo viuit. elv. di. c. licꝫ. tñ nulla peccati macula fuit infecta. sed semp remãsit mundissima ⁊ innocẽtissima. Et ideo in ꝑdicto Eccli. c. subinfert ei⁹ spõsus celestis. ⁊ macula nõ est in te. Quarta ꝓprietas solis est luminositatis. Sicut em̃ sol lune ⁊ oibus planetis ⁊ syderibus dat lumen. vt ẽt in. xij. de ꝓprie. re. ⁊ vniuersum orbem illuminat. Ita beatissima virgo dedit lumen. scꝫ boni exempli toti mũdo. vnde Ambro. in li. ij. de ꝝginitate ait. Talis fuit maria vt ei⁹ solius vita sit oium disciplina. Sancta aũ mater ecclia de illa canit. Cuius vita gliosa luces dedit seculo. Et iterum. Cuius vita inclyta cũctas illustrat ecclias. Quinta ꝓprietas solis ẽt fructuositatis. Uidem⁹ em̃ q̃ blada legumina. aliq̃ fruct⁹ matureſcũt. ⁊ saporositatẽ acquirũt ꝑ tute solis. Si autem nõ esset in sinẽria eius. ꝑdicta oia remanerent acerba ⁊ insipida arq̃ ipfecta. O igit ꝝgo lucidissima: ẽ tu es sol nr fructuositissimus. q̃ oẽs fructus nostri te mediante efficiunt maturi. i. oia opa nostra. vt ieunia orones. elemosyne. ⁊ similia mediante tua intercessiõe sunt deo grata ⁊ nobis vtilia. Et sine illa sunt acerba ⁊ a deo nõ acceptanꝫ Et ſ. Bern. inḋt. Adodiceꝫ illud q̃ deo offerre desideras gratissimis illis ⁊ oi acceptatione dignissimis manib⁹ cura tradere si nõ vis repellaꝫ sustiere. Nihil em̃ nos de⁹ habere voluit q̃ ꝑ manus eius nõ trãsiret. hec ille. Sicut etiã sol oia inferiora fecũdat. ⁊ eoꝝ generatiõi potentiam excitat. adiuuat ⁊ ꝑfortat sic ipa bñdicta vir ꝝgo nos fructificare facit operibus bonis ꝑ donũ timoris dei. De quo ẽt Eccli. xv. Qui timet deũ faciet bona. Ipsa em̃ ẽt mater timoris Eccli. xxiij. Qui aias sibi deuotas ad timendũ deũ inducit. Et ſ. oẽs debem⁹ quotidie depcari istũ solẽ vt nos in vitavirtuosa pleuerare ⁊ fructificare faciat. iurta illud Sap. xvj. Oportet preuenire soles ad benedictiones. ſ. obtinendã. ⁊ ad ortũ solis adorare. Serta ꝓprietas solis ẽt generalitatis quia oritur generalr sup bonos ⁊ malos Mar. v. ⁊. xxviij. di. c. fi. Et oẽs tam iustos q̃ pctores calefacit. Et illr beata ꝝgo

Universidad de Deusto
Biblioteca

est ḡneralis ⁊ vnīuersalis dīm aduocata. Ūñ Ber. ināt. Quēadmodū sol oīs̄ super bonos ⁊ malos indifferenter. sic marie benignitas nō discernēs merita sēse exorabilē oīb⁹ ⁊ clemētissimā p̄bet. oīm denīq; necessitates amplissimo mi⁹ eretur affectu. Et iterū ipam benedictā ꝯginē tōt doctor allo quens ait. Peccatorē o maria quēlibet ferdum nō horr̄es: nō despicis si ad te iuspirauerit. Tu illū a desp̄ationis baratro pia manu retrahis. spei medicamē aspiras ac toti mūdo despectū materno affectu amplecteris: foues nec deseris. quouscq; tremēdo iudici reconcilies. hec ille. O igit peccator. o peccatrix. etiā si fecisses oīa peccata q̄ committi vel excogitari possint. ⁊ que vnq; oēs mūdi hoies ⁊ mulieres commiserunt. Et si tua scelera in numero excederēt numerum stellarum in celo. et arene maris. et multo plures essent q̄ frōdes arboꝝ ac folia herbarū. noli in desp̄atiōē venire sed ad ihesum solē statim recurre. ⁊ iniquitas tua ficut nebula dissoluet que fugata est a radijs solis Sap. ij. Septima p̄prietas solis dicit incomp̄ehensibilitatis. Videmus em q̄ sol est incomp̄ehensibilis. ita q̄ in sua rota vi deri nō p̄t. Tanta em est sua lux. ⁊ tāta est debilitas oculoꝝ nostroꝝ q̄ nō possumus oculis fixis solē aspicere. ⁊ si oculos ad eum figimus ledunt. quia ōr in. ij. de aīa. Excellens sensibile corrumpit sensum. Nec autē p̄prietas competit beatissime virgini. Nā ipsa concepit ⁊ peperit filium dei claustris suis virginalibus semper p̄seruatis integerrimis intactis ⁊ inuiolatis. Quō autē hoc potuerit esse naturali ratione ⁊ via humana cape ⁊ intelligere nō possum⁹ nisi q̄ nō est impossibile apud deū omne verbum. Lu. j. Unde Viero ī sermone ad Eusto. ait. Quō natura nō habuit. vsus nescivit. ignorauit rō. mēs nō capit humana. hoc totum gestū est in maria. Predictis q̄s p̄prietatibus addere possum⁹. q̄ btā ꝯgo habet si militudinē cum sole in stru. nā sicut sol positus est in medio planetarum. habēs tres supra se. ⁊ tres infra se. Sic btā ꝯgo exaltata est ⁊ sublimata in sua assumptiōe. ita q̄ supra se non habet nisi tres p̄lonas diuinas. ⁊ infra se habet tres angelicas hierarchias. ⁊ per consequens totā curiam angelorū ⁊ hominū qui erunt ad ordines angelicos assumendi. Et ideo de illa inquit deus ps. lxxxviij. Thron⁹ ei⁹ sicut sol in p̄spectu meo. Item sicut sol habet maximā velocitatem. quia quotidie currit ab oriēte in occidētē. sic ipsa ꝯgo intemerata velocissima fuit in motu obediētie. q̄ diuine voluntati p̄angelum sibi expositē cito cōsensit dicens. Ecce ancilla dñi ⁊c. Item in motu benivolentie. quia statim abiit in montana cum festinatione. ⁊ salutauit Elizabeth. Lu. j. Ipa dedit nobis exemplū alacrēdi ad superna per p̄fectū ⁊rutum sine negligētie tarditate. Item in motu diligētie. q̄ solicite requisiuit filiū suū qui remāserat in templo. Lu. ij. Item sicut motu solis generat calor ⁊ inflammatio in corpore ei exposito. vñ videtur in p̄spectiua q̄ ad experientiā videtur si contra speculū concauus stupa ponat et soli exponat⁹ a calore generato incenditur. Item beata ꝯgo mēres puras ⁊ ubi devotas q̄ sunt vt specula mūda: inflammat ad dei dilectionē. Unde ipa mr̄ pulchre dilectionis appellat Eccli. xl iij. Item sicut per irradiationem solis oia nobis detegunt. ⁊ inter oēs colores discernim⁹. ⁊ nigrum ab albo distinguim⁹. Sic ipsa mentibus nris dat lumē discretionis. ⁊ verā cognitionem vitioꝝ atq; virtutū. vñ ōr mater ignitionis Eccli. xxiij. Hoc aūt lumine carent illi mali seri qui reuerentiā nō habēt erga illaz: sed potius contra eā infelices linguas suas relarant ipam blasphemantes. Item hoc ultimo sunt p̄suasi illi q̄ eius puritatē p̄sentiunt. Unde dicere possunt illud Sap. v. Justicie lumē nō luxit nobis. ⁊ sol intelligētie nō est ortus nobis. Et illud Eccli. xlvj. de quolibet eoꝝ dici p̄t. Non vidit solem nec cognouit distantiā boni ⁊ mali. De aliquib⁹ eriā istoꝝ dici p̄t illud ps. lvij. super cecidit ignis. s. obstinatio⁹ vel vane glorie et p̄prie reputatiōis. ⁊ nō viderūt solē. Item p̄terinā de quibusdaz dici nō possit illud p. ciij. Ortus est sol. s. in mētib⁹ fidelium. ⁊ cōgregati sunt. s. ad obscurādū illum. Spero aūt q̄ verificabit illud Naū. iij. Ortus est sol. ⁊ aualauerunt locuste. Ue tamen illi q̄ ex malicia conabit obscurā reddere seu vt deberi facere ilkum solez clarissimū. ita vt de illo dici queat illud Eccli. xlvj. Ju tractātibus eius impedit⁹ est sol. Non solā aūt ipa beata nedicta virgo appellat sol. vnde de illa dicit p̄t illud Judi. v. Sicut sol. s. ortu suo ita pulcher. sed etiaz de ea dici p̄t illud Sap. vij. Hec est speciosior sole. ⁊ illud Eccli. xxxij. Oculi ei⁹ multo iocundiores sunt sup solem.

Alie solis p̄p̄etates

O igit sol fulgētissime rogo vt sup nos lucē tuā diffundas. ita vt de nobis verificetur illud Malach. iij. Uobis timētib⁹ nomē meū orief sol iusticie dicit dñs. Et illud Mar. iij. ⁊ Mar. iiij. Ortus est sol ⁊ estuauerūt. s. charitat⁹ ⁊ deuotiōis calore. O sol clarissime illumina oculos meos ne vnq; obdormā i morte. ne q̄n dicat inimic⁹ meus p̄ualui aduersus eū. ps. xij. ⁊ facie tuā illumina sup seruū tuum. ps. cxix. Sicut enim sol habet ⁊rutē fortificatiuā. vnde in eius ascēsu sup nostrū hemisphēriū ⁊rutes oīa ad diē medij augmētant. ⁊ fortiores efficiunt ⁊ vsq; sum declinat debilitant. ⁊ ideo in somnus agunt. qui in eiꝰ occasu claudunt. Sic tu o beatissima ꝯgo deuotos tuos confortas ⁊ roborazo. ⁊ ad spē eterne vite consequēdā eos sublevas. vnde mater sērē spei appellaris Eccli. xxiij. Ue aūt illi in cuiꝰ corde occidit lumē istius solis. Tā de illo verificabit illud. xiij. Regū. xxviij. Mortuꝰ est occidere sole. Pro cōclusiōe aūt huiꝰ partis dico. q̄ sicut btā ꝯgo est velut aurora peccatoꝝ. et tanq; luna tribulatis. sic ē tāq; sol iustis q̄o duplr illuminat seq; p̄ exemplum diuinū in q̄ debēt oēs speculari. de quo ōr. Sap. vij. Candor est lucis eterne. ⁊ speculū sine macula. Sco o lucet oīb⁹ p̄ bīficiū. Ūñ inquit Eccli. xxiij. Ego mater pulchre dilectionis ⁊ timoris ⁊ magnitudinis ⁊c. Dat em nobis dilectionē p̄ quā inflāmemur. timorem p̄ quē hūliemur. magnitudinem per quā ad tolerandum aduersa roboremur. ⁊ sanctā spem p̄ quā ad sperandū celestia animemur. Alterā. aūt de alēs sup ps. xvij. inquit. Sol. dicit btā virgo. quia sicut sol illuminat. ⁊ ipsa q̄ abstulit oīes hereses ꝯgo. ecclesias hereses sola interemisti in vniuerso mūdo. Et quia sicut sol ferē sup lunaz signū magnū in celo. mulier amicta sole. i. maria habēs p̄prietates solis. Ihē quia sicut lumē solis nunq; deficit: sic ipsa virgo sola steterit in fide in passione. vnde Cantic. vij. ill⁹ ōr. Statura tua quasi palme assimilata est palme. que virorem suum nunq; amittit sicut nec tu fidei virtutem. Item dicit sol. quia sicut sol lunaz. ita virgo illuminat ecclesiam. Unde Bern. ait. Sol

I Maria sē sol duplr illūat.

le mariā. quid restāt nisi tenebre. Ihē dicit Maria astronomus solē occiso esse maiorez terra. maior Et simil⁹ btā virgo octo habere p̄uilegia oīb⁹ ḡbus maior est omn⁹ terra. i. omni femina alio fc vel omni rōnali creatura. Ipsa em nec p̄ minus. mā similē visa est nec habere sequentē. Prima est nona p̄fessio ꝯginitatis. Ūñ Lu. j. ipsa ait. Qm̄ virū nō cognosco. i. me nō cognoscituram ꝓpono. Nulla aūt ante ipsaz p̄fessa fuerat virginitatem. Unde recte ōr virgo ꝯginū quasi signifera ⁊ exēplar virginitatis. Secūda excellentia est humilitatis Unde Luc. s. ait. Ecce ancilla dñi. Et respexit humilitatem ancille sue. Tertia concepcio sine libidine. Unde Lu. j. ei dicit. ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi. ⁊ hoc p̄ rubus significat Exo. iij. Quarta part⁹ sine dolore Unde Luc. j. ei dicit. Aue gratia plena ⁊c. Quinta secunditas sine corruptiōe. Unō ei dictum est. Luce. j. Quod ex te nascetur sanctū vocabit filiꝰ dei. Certa virginitas singularis. multe peperunt duces ⁊ reges sola maria peperit filiū dei. Unde ipsa dicere potest. Quasi cedr⁹ exaltata sum in libano Eccli. xxiij. Septima ministratio specialis. Multe alie ⁊ multi alij receperunt filiū dei in domibus suis: vt Martha Luce. x. ⁊ Zacheus. xix. Sola Maria in p̄cipio vtero. non vno die sed nouez mēsibus Eccli. xxiij. Qui creauit me ⁊c. Unde in assumptione leḡ euangeliū de Maria ⁊ Martha. quia beata virgo vtrūq; officium plenissime habuit. Contemplativa em fuit ⁊ solitaria. Unde ingressus est angelus ad eam Luce. j. Item maria cōseruabat omia verba hec conferens in corde suo. Luce. j. Sicut magdalena sedens secus pedes dñi audiebat verbum illius Luce. x. Item martha habuit officium quia christū in hospitio vētris sui recepit. ⁊ ei multis ōnis ministrauit. ⁊ Elizabeth cognate sue Luc. j. ca. Octaua dignitas fuit suscitatio corporalis de qua Jeremie. xxiij. dicit deo. Soli⁹ gloriē tue recordare nec irritum facias fedus tuum nobiscum. hec ex Alexandro. Beata em virgo fuit solum super quo sedit deus quod valde fuit in sublime eleuatum. iuxta illud Esa. vj. Uidi dominū sedentem super solū excelsum ⁊ eleuatum. Unde deus potuit dicere illud Esa. xxiij. Super astra celi exaltabo solium meum.

Qō beata virgo dicit acies castrorum. Assimilatio. vij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tentatio a diabolo maria ē acies castroꝝ

Catissima ꝑgo tēptatio ⁊ a diabolo afflictis est in eoꝝ adiutorio velut castroꝝ acies ordinata sicut eaꝫ vidit in spū Salomō Cant. vj. Dicit em Ber. in quodā ꝑmone. Nō sic timent hostes visibiles quālibꝫ castroꝝ multitudinē copiosam sicut aeree potestates marie patrocinium vocabulū ⁊ exēplu. Fluunt em ⁊ pereunt sicut fluit cera a facie ignis. vbicūq; inuenerint crebꝛ ipsi⁹ recordationē. deuotā inuocationē. ⁊ sedulam imitationē. hec ille. Quia em beata virgo contriuit caput diaboli. vt ꝓdixerat dō Benē. iij. Et figuratum fuit in. Judith amputante caput holoferni Judith. xiij. Ideo ipe diabolus eā sum mopere timet. Quapropter sicut illi q̄ ambulare habēt ꝑ viā periculosam. vt ꝑ desertū ⁊ nem⁹ plenū feris crudelibꝫ vel latronibꝫ transeūtes occidēt⁹ querūt fortē ⁊ bonā societatē q̄ eos adiuuare possit. ⁊ mariā me qñ nocturno ⁊ tenebꝛoso tpe necesse habēt trāsire per loca ipa horribilia. Ita nos q̄ ꝑ desertū hui⁹ mūdi necesse habem⁹ traducere vitā nostrā. si volum⁹ puenire ad patriā celestē. In quo deserto sunt bestie infernales ⁊ hostes terribiles q̄ nos occidere querūt ⁊ alias nr̄as vna cū corꝑib⁹ rapere ad tormēta. qō etiā desertū plenū est tenebꝛis petōꝝ ad ꝓfandū iferni trāseūtes ōnergi facientiū: debem⁹ ꝓ nostra optima socia accipe deuotionē ipsi⁹ bñdicte ꝙgis. q̄ nobis in tenebꝛis ambulātib⁹ lumis sui claritatē mīstrabit. ⁊ ꝫ oēs bestias atq; hostes defensiōis sue procinīū ꝓstabit. ⁊ ipos inimicos nr̄os in fugā ꝙuertet. Ait em Benē. sicut fluit cera a facie ignis. ita ad inuocationem ꝙginis tot⁹ malignoꝝ spirituū exercit⁹ dissipab. Et iterū. Leti rident. angeli gaudēt mūd⁹ exultat infern⁹ contremiscit demōes fugiūt cū ō: Aue maria. Btūs igit⁹ ille q̄ semp est cū virgine gl'iosa ꝑ devotionē ⁊ dicit illi. Pone me iuxta te. ⁊ cuiusdis man⁹ pugnet ꝫ me Job. xvij. Nam ⁊ si ābulauero in medio vmbre mort⁹: nō timebo mala qñ tu mecū es. ps. xxij. Demones em eā vidētes dicūt. Deu heu q⁹ castra dei sunt hec Benē. xxxij. Ue nobis. ve nobis. q⁹ arca federis dñi venit in castris. j. Regum. iiij. De habēte etiā adiutoriū ⁊ ꝓtectionē ipsi⁹ virginis dicēt demones. Multa sunt inimis castra eius. Jobel. ij. ⁊ castra fortia valde. j. Macha. iij. Sed heu quia de multis dici potest illud. s. Machab. ix. Multi subtraxerunt se de castris. i. de societate et deuotione ipsius virginis. De qua inquit eius sponsus celestis Cantic. vij. Quid videtis in sunamite nisi choros castrorum scilꝫ quibus parata est defendere ab inimicis omnē devotorum suum.

Ob hāc virgo fuit terra in qua tota trinitas scripsit. Assimilatio. viij.

Terra ꝙgo maria ō: terra rōne ꝓductionis: qm̄ sicut ex terra flores ꝓducunt ⁊ pullulāt pleni amena fragrātia. sic ex ipa virgine gl'iosa flos oi⁹ suauitate fragrātissimus iesus ꝙpductus est. q̄ de seipo dixit Cāt. ij. Ego flos campi ⁊c. Itē ō: terra ratiōe subuētionis. quia sicut terra cultib⁹ nostre indigētie subuenit Nā in cibū grana frumenti. hordei. ⁊ alia semina segetum genera ꝓstat. omiculas nutrit ve de vestimentis nobis ꝓuideat. ex boū coꝝ pelle calciamēta ⁊ sic de alijs ꝓparat. Et filij gloriosa ꝙgo cibū oia bona in se cōtinentē ex sua purissima carne generauit. videlicet ꝙm gloriosum. Unde de illa dicere possum⁹ illud ps. lxxvij. Dedit illis mānā ad māducandū. ⁊ panem celi dedit eis. Panem angelōꝝ manducauit homo: cibaria misit eis in abundantia. Et ipsi gloriose virgini dicit potest illud Sap. xvj. Panem de celo ꝓstitisti eis omne delectamentū in se habentem ⁊ ois saporis suauitatem. Item ō: terra ipsa ꝙgo pissima rōne repletionis. Terra em vt ō: in lib. de ꝓpte. rerū fm q̄ inquit Aristo. quādo est ipongiosa: patit faciliter motum ⁊ agitationem ex vento subintrante poꝛos suos ⁊ replente. ex cuius agitatione generat terremotus. Et similiter virgo benedicta fuit spongiosa per pietatē ⁊ compassionem. vnde pētrus idest dolor tribulationis ⁊ passionis filij in eam intrans replenit. atq; terremotus in ipsa fecit. licꝫ em in loco subsisterent per fidem firma. fuit tamen anxietate valde conquassata. Undecitur Matthei. xxvij. capto. Ex terra mota est idest virgo Maria tota in lachrymas et suspiria commota est. Et ad inflnuandum suam stationem in fide et commotionem ex compassione. canit ecclesia. Stabat mater dolorosa: iuxta crucem lachrymosa. dum pendebat filius. Et quid mirum? Ubi enim mater stare debebat nisi iuxta lectum filij sui dilecti morientis. et cum eo trasfigi in corde qui trasfixus

erat in corꝑe. Tanto autē fuit tunc repleta dolore ꝙ ꝙgo in cruce cernēs mr̄em lachrymis rigantē vultū. ⁊ anxietatib⁹ repletissimā. volēs eā aliqualr cōsolari ⁊ alloqui. dixit ei. Mulier ecce filius tuus. Nam non voluit eā nōie matris appellare. ne er tali maternitatis vocabulo. quod est nomen dulcedinis ⁊ pietatis ipam vehemēti⁹ ad dolē dum cōmoueret. Triplici autē er cā ipsam Johānī cōmēdauit. Primo rōne sui. Decebat em ꝑsonē vtpe ꝓditor legis legē suā obseruare de honorandis parētib⁹. Exo. xx. Secōo rōne nr̄i. vt nos instrueret de parētib⁹ nr̄is curā debere habere nōnolū in vita. sz etiā in morte. Tertio rōne ꝙginis. cui amittens filiū ꝑ ꝓsolatione legauit fidelē discipulum. De hac tñ cōmutatione ingēt Benē. Qualis cōmutatio Johānes ei ꝑ Jesu trasdit. seruus ꝑ dñō. discipulus ꝑ magistro. filij⁹ zebedei ꝑ. filio dei. purus hō ꝑ verus deo. hec ille. Non est ergo mirū si ꝙginalis terra tremuit que tale cōmutationē sensit. Duius aūt terre ꝙginalis ꝓparator arator. seminator ⁊ cultiuator fuit spūssanct⁹. ut nasceret⁹ in ea fructꝰ bñdict⁹ tot⁹ mūdi unda illud Zac. j. Spūssanctus supueniet in te ⁊c. Congruus nāq; erat vt amor materiā ꝓparet ⁊ dispone⁹et ac mediator ⁊ operator existeret illius coniunctionis ⁊ generationis q̄ ex maxima dilectione fiebat. cū ꝓpter grandē amorē erga humanā naturā verbū eternū caro factū fit. iuxta illud Jo. iij. Sic dē⁹ dilexit mūdū vt filiū suū vnigenitū daret. Et ad Titū. iij. Appuit benignitas ⁊ humanitas saluatoris nostri dei. nō ex operibus iustitie q̄ fecimus nos. sed fm suā mīam saluos nos fecit. Ipsa q̄z ꝙgo sanctissima fuit illa terra de q̄ ꝙponi pōt illud Jo. viij. Jesus aūt declinās se deorsum digito scribebat in terra. Jesus em ad eam ꝑ mysteriū incarnationis se inclinauit ⁊ in eam scribēdo multiplr dñdirit. Ego aūt mōnis venaī ⁊ capiā. Nam vtait Ysi. xij. lib. etymō. vnicornis est aial ferocissimus ita appellat⁹. eo q̄ habeat in fronte vnuꝫ cornu fortissimū ⁊ acutissimū. quod quicquid impetierit: aut vēnlat aut pforat. Et idē etiaꝫ ponit⁹ in ij. de ꝓpte. re. vbi etiam dicit. Rhinocerō qui idē est qō monocerō. idest vnicornis. cū elephante sepe certamen hs. quē vulneratū invēire ꝑsernit. Tāte autē est fortitudinis vt nulla venantiuꝫ virtute capiat. Sed sicut asserūt qui de naturis rerū scripserūt. ꝙgo puella ꝓponit. que veniēti sinū aperit. In quo ille omi fero fero citate deposita caput ponit. sicq; soporatꝰ vel inermis capit. Et plinius li. viij. c. xj. ait. Rhinoceros in media fröte hūs cornu hostis est elephātis. vnde suū cornu limat ad sara ⁊ acut. ⁊ sic ꝓparat pugne ⁊ inclinatione aluū impetit elephātis quem scit partē corꝑis esse molliorem. Unicornis autem iste figurat vnigenitū dei filiū qui. Nume. xxj. fortissimus deus olim spūm vniuerse carnis nūcupat. qui habet inimicū diabolum. quē ꝙtute diuinitatis ꝓstrauit. Hunc seti ꝓres ⁊ diuersi venatores multis annis cape conati sunt. ⁊ nunq̄ potuerunt. Nam Abel. Noe. Abrā. Jsaac. Jacob Moyses ⁊ alij patriarche cuꝫ suis retibus. i. suspirijs ⁊ clamorib⁹ ꝓcenti sunt. ⁊ nunq̄ eū vincere valuerunt. vnde tunc sua retia longissima ⁊ amplissima. s. figuratiōe circa habitationē ipsius vnicornis extēderunt in quibus tandē incideret ⁊ capi posset. Post illos aūt venerūt alij venatores. nō min⁹ immo magis audaces. qui ipsi vnicorni ꝓpius accesserūt. s. Dauid. Esaias. Jheremias. Daniel. ⁊ alij ꝓphete. multiq; in venatione ei⁹ fatigati sunt. Qz videtes ꝙ illum capere nequirēt. retia sua. s. ꝓphetationis circa ei⁹ habitaculum expanderūt. a quib⁹ exire nō posset: sz tādē in eis incidēs capek Hunc q̄z fortissimū vnicornes btūs Jobes baptista cū vidisset i deserto ꝓtremuit ⁊ nō aus⁹ fuit illū capere. Un canit ecclesia. Baptista cōtremuit. ⁊ non est aus⁹ contingere sanctū dei vertice. Ipm aūt vna puella virgo. s. dña nr̄a sue fragrantie humilitatis. ꝙginitatis. charitatis aliarumq; odore virtutū ad se traxit. atq; ei suauissimum fidei sue sinū aperiens illū mansuetissimū fecit. adeo q̄ in ei⁹ utero reqeuit. vñ illus posteā alijs venatorib⁹ eā querētib⁹. s. aplis tradidit capiēdā. Et iō saluator nr̄ eis dixit Lu. x. Amen dico vobis qm̄ multi reges ⁊ ꝓphete voluerunt videre que vos videtis ⁊ non viderunt. Quapropter ipsi virgini inḡt Aug. in ser. natiuitatis einsdē. Gratulare beata ꝙgo: cp̄s rer ex solio suo venit in vtero tuo. ex sinu patris dignatus est descendere in uterū matris. Quod autez in sacra scriptura dei filius appellet vnicornis. ps ꝙxxvij. vbi ō: Dilect⁹ quemadmodū filij vnicornium. Et ꝑo. lxxvij. iterum scriptum est.

Maria cōmendat Johānī ex triplici causa.

Natura vnicornis descriꝫ.

Unicornis xp̄s figuratiue.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Edificauit sicut vnicornis sanctificiū suū in terra quā fundauit in secula. i. dei filius parauit sibi reclinatoriū instar vnicornis in virgine maria. Doc aūt reclinatoriū vt tāto habitatori sidoneum esset tota trinitas in eo inscripsit tres mirabiles pprietates. Nā pater inscripsit suā potentiam faciens tam potentē q̄ valet oēm subuenire. & diabolū tyrannū ferocissimū subiugare ac fugare. De q̄ singulorissimo dono ad laudem ipsius eterni prius in suo cantico cecinit dicēs Exo. f. Quia fecit mihi magna q̄ potēs est. Magnū q̄ppe est oēm bestiā nocitua posse fugare: is diabolum ferocissimū tyrānū posse subiugare: eni in potētia nō est filius in terra Job. xli. est maximū & tāto maius quāto ipa vtute sua facit vt nō audeat appropiare. Nec mirū. q̄ si cedri naturaliter tāte est potētie q̄ solū p ymbrā fugat serpētes & oīa venenosa: quāto magis ipsa cedrus dei in celi libano exaltata p singulare suā vtutē fugat serpētes antiquū diabolū. ita vt hoī ipam deuote inuocāti appropinq̄re nō audeat vel nocere. & ideo debem⁹ eius Innocentio petere & dicere. Aue dei mr alma: q̄ ex dignitate q̄ mr dei es: impare potes ageliis & demonijs. cōpesce demōes ne nobis noceant: peipe angelis vt nos custodiant. Virgo aūt ipa figurat p lapidē pretiosum q̄ vocat italipis. quē q̄cunq̄ super se portauerit. vt ōr in li. de ppte. re. securus et turus reddit. Et sīlr quicūq̄ secū habuerit deuotionē. & affectuosam inuocationē beatissime vginis: tutus ac securus efficiet ab inimicis ḡbuscūq̄. Unde legit q̄ quidam monach⁹ fuit in q̄dam congregatiōe deuotissim⁹ ac familiarissim⁹ virginis gliose. q̄ semel instigante inimico tantū bibit in cellario q̄ sint sensu oino putabat. Et cū esset sero. & sic ebrius cellariū exiēs vius ecclias tenderet p claustrū. apparuit ei diabol⁹ i forma cuiusdā tauri mire magnitudinis. demonstrans q̄ eū vellet comed⁹ perforare. Et ecce subito vidit quādā pulcherrimam puellā venientē. cesariē sup humeros diffusam habentē: & in sua manu dextera lineā virgam tenentē. Que diabolū increpauit. quia talia facere famulo suo p̄sumpserat & iussit vt cito discederet, nec ei q̄cūmali face re auderet. Quib⁹ dictis demon disparuit Deinde cū. ceptū iter monachus ille pageret. & ecclie appropinq̄ret. diabolus q̄ eius nimio terribilio er impetuoso in eū p̄silijt. Et itez p̄dicta puella affuit & demones repulit. Demon illo intrāte ecclīam. tantus cus terribilior q̄ primo velut leo immanissimus aduersus eū rugiēs quasi eū deuoraturus apparuit. Sed puella q̄ primo & secūdo eū liberauerat: iterū apparēs diabolū acriter virga quā in manu tenebat verberauit dicēs. Quia mihi obedire noluisti. hec adpūs hīc meruisti. Et statī⁹ diabol⁹ vt fumus euanuit nec vltra appuit. Postea ḡo puella illa puella manu apphendēs ipm monachū ad lectū suū reduxit le eumq̄ discooperuit. ac ipm intra locauit. & caput eius clinauit. ac crucis signū in eius fronte pressit. Et cuz mirari cepisset dicēs. Que es tu bona puella que tāta mihi benificia p̄stitisti. Respōdit. Ego sum maria mr dei. Et statim disparuit. Que cū ille monach⁹ postea aliis p eadē enarrauit: atq̄ vitam suā in melius emēdauit. Die sane ppendi quāto potens est beatissima virgo q̄ nos quantū potens est beatissima virgo q̄ nos existētes in medio leonū. in medioq̄ draconū & serpentū infernaliū defendit. ne ab eis deuorem⁹. occidamur. strangulemur. q̄mordeamur. & ne ab ipo hoste nostro diabolo ad infernales penas deportemur.

Erēplū quōmaria suos defēdit

Si ḡo aūt querat. quare eū diabol⁹ tempore Tobie. vij. viros Sare strangulauerit. ppter potiū eoz. vt habet Tob. vij. nō etiā nunc trucidet oēs quos i manus suas tradunt petā mortalia. Rndeo. q̄ hoc ideo p̄cedit. q: deus dedit homibus hāc virginem potentissimam que hs in manu virgis in ferream ad arcēdas bestias infernales & ipsos demones effugandos. Unde illi inqt Psa. ij. Reges eos in virga ferrea. & tāq̄ vas figuli cōfringes eos. Nec aūt ptās ipsa gliose vginis figurata eū. Exo. vij. in virga aaron que fīa est in colubrū. et deuorauit virgas mēātoz. Ptās em ipsa est tanq̄ virga gracilis et vtilis. et nobis terribilis demonijs. & deuorat potētā spirituum tenebrarū. Hoc etiam figuratus est in Judith. de qua habet sup libri. xiij. c. q̄ Holofernē pessimū hostē ppli. dei occidit. Ipsa em beata virgo a deo ptām accepit defēdendi suos deuotos ab insidijs & p̄secutionibus diaboli. Et sicut filij israel glorificabant ipsam Judith de victoria cōtra

holofernem obtēta. Ita & nos gliificare et magnificare debem⁹ mrem dñi nr̄i de sua potētia & magnificētia. vt de nr̄o illorum inueniamur. de q̄bus ppheratū est Psa. cxlij. Eliam regni tui dicēt & potētiā tuā loquentur. Cōuenies aūt fuit q̄ de⁹ tāta potentiā gliose vginī ꝺferret triplici rōne

Debuit de⁹ dare marie magna p̄tem

Primo q: elegerat eam vt esset regina celi. nr̄i sue Bersabee. Pete mr mea. neq̄ enim fas est vt auertā faciē meā a te quāto magis decuit eternū patrē vt nullā sue potentie peritatē oīdaret ei quā elegerat vt esset celoz imperatrix. Et tō illi dr. Psa. xliij. Astitit regina a dextris tuis &c. Secō ei tantā potentiā cōtulit. q: p illā gra q̄ petīt p̄dita fuo. Inuenisti gras apud. deū. p̄diderat em eas ipa aurtq̄ mr nra Eua. & v. milibus ānis triosa eā adinuenit. Un Ber. illi inqt. Inuenisti gram quā querebas. & quā ante te inuenire nemo potuit. Tertio ei otulit deus magna potentiam: q: ipsa eius filio christo simus sanguinibus in vtero suo formare. & lactē suo sacratissimo enutrire. & cum q̄ vestit oīa induere. ip̄mq̄ tot⁹ mūdi gubernatorē regere & gubernare. Et tō ipa i cātibus est &c. De hac aūt potēti vture ab ipso deo ipi vginī ꝺferēda inqt āgel⁹ eidē Lu. j. Et ecce altissimi obūbrabit tibi. q̄ sez te facias potētissimā. & vture fortitudis plenaz

Maria adiuuat in martiriū

Tātā aūt potētiā sua exercet bra vgo nos adiuuādo. nobilēq̄ subueniendo in vita. in morte & post mortem. Cōsidera ḡo deuote xpiane. q̄ si haberes amicā q̄ oēm vite tue indigētiā subleuaret: tibi char⁹ eēt. Is si nō solū in vita. Is etiā i morte tibi succurreret chariot. pfecto crisseres. Si aūt in vita & in morte ac post mortē subuenire tibi nūq̄ cessaret. iste p̄culdubio charissim⁹ esset. et ois inspice. q̄ i hac vita sit amic⁹ tuus. Si ois in amicitia tua antecelleret. Sed pauc⁹ mādā xp̄i: decipit. Si porēt eo & cōsanguineos ipsi te mortuū associabunt tumulo et recedēt. te solus ibi sepultum relinquētes Beatissima aūt virgo holbs duo p̄stat bñficia in vita. vnū iustic. f. gre diuine. aliud ꝺpetōribus scz diuine mie. & ideo eā appellat ecclia matrē gratie & matrem mie q. d. O maria que es gratiarū diuinarū distributrix & cōseruatrix. cōserua iustos in gra qua nihil est melius. & quā qui hs. vt Aug. inquit. oīa alia habet. qui eā nō habz: frustra cetera conatur habere. Tu quoq̄ o maria que es mater ieu rp̄i. q̄ est summa misericordia. ora p petōibus. Tu es eia mulier misericordie oībus inuocātibus te. ps. lxxxv. Secō in morte adiuuat i qua diuersa plia demones hominib⁹ iferūt quādoque rificatur illud apostoli ad Ephe. vj. Nō est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem sed aduersus principes & potestates aduersus mundi rectores tenebrarum harū. Ipsa em pissima ego sua adiutoriū nobis pber. Et ideo eas rogat eccl'a dicens Tu nos ab hoste protege. Tertio subuenit post mortē. quādo sez aīa transit de corpe ne demones illam rapiāt. Et ideo eam orat eccl'esia dicēs. & hora mortis suscipe. Ipsa autē virgo clementissima nec in tali hora deserit suos deuotos. Sed eis morientib⁹ astat amenissimo virginū cetu comitata. & cantantib⁹ angelis animas ipsorum devotorum suoz ad paradisi gloriā facit deportari. O igit virgo benignissima succurre mihi in illa hora horribili. Scio em q̄ oīa potes Job. xlij. ca. De te namq̄ dici potest illud Sapiētie. vij. Cum sit vna sez dei spō sa: omnia potest. Tu misereris oīm. quia omnia potes Sapiētie. xi. Et subest tibi cū voluerīs posse Sap. xij. Tu ergo si vis potes me mundare Luce. v. Et ideo sicut potes adiuua nos. Esther. ix. Tu es facies faciem. & potens potentis. ij. Regum. xxvj. De re namq̄ dici potest illud Sapie. x. Oīum potentior est. & ideo sic vt de te dicere possim illud. ij. Regum. xxij. Liberauit me ab inimico meo potentissimo. Omnia es possibilia sunt tibi. Marci. xxiij. Et tu dicere potes illud Gene. xxxix. ca. Nec quicq̄ est quod nō in mea sit potestate. tu etiam dominaris potestati maris motum autē fluctuus eius tu mitigas. ps. lxxxvij. Et de te possumus dicere illud Ecclīastici. xxvij. Dedit illi de⁹ potestatem eorum que sunt super terram. & tu dicere vales illud Ecclesiastici xxiij. In hierusalem potestas mea. De te quoq̄ verificatum est illud Danielis. iij. Potestas tua in terminos vniuerse terre & iterum. Potestas eius potestas eterna in generatione & generationē & illud Josue. ix. Audiuimus famam potētie eius. et illud Eccli. xlij. Mirabilis potentia ipius

V Et ideo ō potētissima creaturarū potētissima. Et cita potentiā tuā ⁊ veni vt saluos faciaꝫ nos. ps. lxxix. Scdo principaliter dico ꝙ filius dei scripsit in mīe sua sapiam suā: faciēdo ipam sapiētissimā. Nec mirū si gloriosa ℞go facta e: ita sapiens: cū ipa in vtero suo nouē mensib⁹ tenuerit fontez sapiētie ⁊ sciētie dei. ⁊ in gremio suo sepius baiulauerit eū. de q̄ ōr Prouerb. ix. Sapia edificauit sibi domū. i. dei filius q̄ est sapia patris elegit sibi beatā virginē ad habitādū. ⁊ ideo sapia ipam repleuit, vnde dicere pōt illud Sap. vij. Omnium artifex docuit me sapiam. Cōuenienter autē sapiētissima fuit. quia sicut prima mulier Eua per suā inspientiā. maximam dedit occasionez nostre damnatiōis, ita scda mulier in qua immutatū est illud nomen Eua in aue. sua sapientia debebat esse occasio nostre salutionis. Et sicut ille maledictus artifex diabol⁹ infinitos quodammodo habet nocendi modos ꝙ malicia suā. vt dicit Aug. in li. de natura demonū. ⁊ facit. c. sciendū. xxvj. q. iij. Sic ista virgo benedicta q̄si infinitos h⁹ modos nos docedi ⁊ reuocādi ab erroribus per sapientiaz suā. vt reuocet alias singulos a corruptiōe. Job. xxxiij. Ipa quoq; est illa que p sapientiā suā placat iram dei ne cōtra mundū deseuiat in vltiones. Cum enī in sacra scriptura sepius inueniāt pctā acriter punita a deo fuisse. vt pctm inobedientie Ādā p quo eū cū posteritate sua eiecit de paradiso. Ben. iij. Et pctm luxurie tēpore quo misit diluuiū delēs oīa animalia exceptis paucis in arca saluatis Gene. vij. Item peccatū elatiōis in edificatione turris babel tpe gygantiū ꝓpter quod dispsit eos p vniuersū orbem ⁊ misit confusionem linguarū Gen. xj. Itē peccatū contra naturam ꝓpter quod subuertit Sodomā ⁊ Gomorrā ⁊ alias ciuitates hoc vitio infectas igne ⁊ sulphure. Gene. xix. Peccatū quoq; murmurationis dathan et abyron quos a terra viuos deglutiri fecit. Numeri. xvj. Et pctm vane glorie Dauid in numeratione ppli ꝓpter quod. lxx. milia virorū pestem mori fecit. ij. Regū. xxiij. Et peccatū irreuerentie seu irrisionis. ꝓpter quod ignis de celo descendit ⁊ consumpsit duos quinquagenarios cum socijs eorū missos a rege iuda ad heliam. iij. Regū. j. Item peccatū blasphemia Gennacherib. ꝓpter quod. clxxv milia virorum pugnatorum ab angelo dei interfecta sunt. xij. Regū. xix. Quid est q̄ hodiernis tēporib⁹ in quib⁹ tot committuntur sobedientie ꝓtra deū. tot fūt fornicationes, tot sodomie tot regnāt elatiōes ⁊ superbie ac vane glie tot murmurationes. ac irreuerētie dei ⁊ sctōꝝ eius. totq; blasphemie dei nō flagellat mūdū. nō eū totaliter subuertit: cū nunq̄ tanta fuerint in ipso flagitia sicut in istis miseris diebus? ℣ pfecto hoc ideo ꝓcedit q̄ hec nostra sapientissima ad Cassian⁹ hec considerans ait. Tu patronam generis. tu cunctis afflictis medicina singularis. Quis tuo non eget munere cū sit peccare cōe? Figurata aūt fuit dē ista sapia in Hester regina sapientissima q̄ alienigeni regis iram mitigauit. ⁊ ppīm israel ne deleret liberauit Hester. vij. Ītē de ipsa verificatū fuit illud Eccli. xxix. Collaudabunt oēs sapiētiam ei⁹. ⁊ vsq; in seculū non delebit. ⁊ nomen ei⁹ reqretur a generatione in generationē. Oēs igit ad istam sapientissimā aduocatā debēt recurrere cū deum cognoscunt ꝓpter sua peccata cōtra eos iratū esse. Unde Bern⁹ ait. O pctōr si ad cōspectū patris accedere times neliqueseas ista cera a facie ignis. vt ad mediatricem matrem mīe. ⁊ ostēde ei vulnus ⁊ vlcera. ⁊ ipsa ꝓ te ostēdet filio pectus ⁊ vbera ⁊ filius patri latus ⁊ vulnera. Pater nō negabit filio. Filius nō negabit matri. ⁊ mater non negabit tibi. hec ille. Nemo igit desperet cum causam suā tali patrono tutari valeat. Nullus in errore permaneat cū ad istā sapientissimā magistram semp recurrere ⁊ ab ea instrui possit. Illi enī in mundū venīti dixit deus illud. iij. Regum. iij. Dedi tibi cor sapiēs ⁊ intelligēs intantū vt nullus ante te similis fuerit. nec post te surrecturus sit. De ipa quoq; exponi potest illud Prouer. xiij. Sapiēs mulier edificat domū suam. i. ecclīam catholicā. ⁊ illud. iij. Reg. iij. Erat sapiētior cūctis hoīb⁹. ⁊ illud. ij. Paral. ix. Sapiētior ⁊ potentior fuit sup oēs. ⁊ illud Judith. xj. Mirabant oēs sapiam eius. et Hester. xij. Sapiētie et fide ceteros pcellebat et illud ps. cxlvij. Sapiētie eius non est numerus. Ipsa quoq; dicere potest illud Eccls. j. Preceßi sapiētia oēs qui fuerunt ante me. ⁊ transiui ad cōtemplandas sapiētiā. ⁊ sapientia perseuerauit mecum. ⁊ illud Sap. vij. Optaui et venit in me spūs sapiētie ⁊c. ⁊ Ecclīastici. ij. In sapiē. ia pone

X Descri pōit in maria clemen tiam.

anima mea. Tertio principaliter dico ꝙ spūsctus scripsit in ecclīa ℞gine clemētiā suā. ⁊ fecit eā clemētissimā. Dignū est fuit thronus altissimi ⁊ clementissimi pncipis esse debebat. iuxta illd Prouer. xx. Roboratur clementia thron⁹ ei⁹. Nā thron⁹ diuine mie. Figurata aūt fuit clementia ei⁹. ij. Reg. xvij. in illa muliere q̄ Jonathā ⁊ Achi mā fugiētes a facie Absalonis querēt eos occidere. absc̄ōdit ex clementia in puteo et quousq; serui ipius absalonis eos quererent ꝙ petōres qui deū pctis offendunt: mater misie occultat velo clementie in pfunditate hūilitatis sue. si ad eas cōfugerint quousq; ipius ℞ginis eccellit oēs alias que in creatis repīri pāt. vñ sicut Virgilius collaudat Dianā sup alias deas paganoꝝ. ⁊ Dydonē sup alias mulieres dicēs i. s. Eneyd. Regina ad templū forma pulcherrima dydo Incedit magna iuuenū stipāte caterua Cualis in eurote rpio: aut p ruga cynthi Exercet diana choros: quam mille secute Hinc atq; hinc glomerant heroades: illa pharetrā. Fert hūero: gradiēq; deas sup eminet oēs. Talis erat dydo: talez se leta ferebat Per medios instans opi: regnisq; futuris. Similr nos sup oīa creaturas laudare debem⁹ gloriosam virginem de clemētia ⁊ benignitate que sup oēs scrōs instat operationi nostre salutis. ⁊ regnum nobis eternum in futura vita ꝓcurat ⁊ ꝓparat erma est promptissima ad subueniēdum. vñ Ber. in quodā sermone eā alloquēs inquit. Ille solus o virgo beata laudes tuas fleat qui te fideliter inuocata senserit in suis necessitatib⁹ defuisse. Et q̄d mirū si inuocata adest que etiā nō vocata ꝓsto est? De illa ergo dicere possumus illud Prouer. xvj. Clementia ei⁹ quasi imber serotinus. Et. xxxj. Ipius est benignitas et ille de qua dicit Prouer. xj. Clementia preparat vitaz. Licz eñ sit alta regina. quia est celi terreq; dñatris sed clementis. Tñ dicere pōt illud Pes subiugassem: volui nequaq̄ potētie abuti magnitudine. sed clementia: ⁊ lenitate gubernare subiectos. vt absq; vllo terrore vitā trāsigentes: optata cūctis mortalib⁹ pace fruerentur. O igit clementissima dña que nunq̄ petitiōes denote tibi supplicantiū repellis. ozo vt audias nos ꝓ tua clementia Alc. xxiij. Possumus quoq; exponere illud qō ōr Job. viij. sez digito scribebat in terra, dicendo ꝙ ad actū scribēdi ꝙttuor requirunt. sez scriptor. instrumentum siue res scribēda atramentū ⁊ chartha siue alia materia. ⁊ tūc talis scriptura pōt tradi ad legendū cuilibz legere scienti. Spiritualr aūt hec oīa cōcurrerūt in liberatione mulieris adultere. de qua habet i pdicto euāgelio. ꝙ quā figurat hūana natura in pctō lapsa. qz ibi fuit digitus dei. sez spūsanct⁹ scriptor. atramentum fuit rubens sanguis rpi. Charta aūt in qua scripta est: fuit btā ℞go Maria que fuit liber in quo primo prophete designauerunt modū incarnationis ⁊ natiuitatis filij dei ex ea. ⁊ passionis ei⁹. ⁊ omne mysteriū hūane redemptionis fiendo per verbū dei. Fuit eñ beatissima ℞go tanq̄ mundissima charta. mentaliter rpi sanguine aspersa. sm illud Luce. ij. Et tuaz ipsi⁹ animam pertrāsibit gladius. In ista autem charta siue terra purissima fuerunt scripta septez dona spūsancti. Et ibi possumus legere quanta passa fit. ⁊ quāta nobis cōtulerit. Figura aūt huius habetur Exod. xxiij. vbi Moyses aspersit ppiciatorius qō erat in tabernaculo sanguine vituli digito suo. vt ꝙ hoc accedentes ad tabernaculū inuenirent remissionē pctōꝝ. ⁊ eis ppiaret deus. Spiritualr eñ p altare: ad qō solus summus sacerdos accedebat: significat immaculata virgo ad quam sol⁹ summus sacerdos filius dei descēdit. vt ibi cōficeret hostiā quā ꝓ nobis imolaret. Ipa vo beatissima virgo septies aspsa est sanguine vituli. qi septies pcussa est gladio passionis redēptionis nre. Primo a Symeone. Scdo qñ tota nocte audiuit ipm flagellari. Tertio qñ mane ad domū Pilati vidit eum spinis coronari. Quarto qñ audiuit eū ad mortez cōdēnari: ⁊ sup humeros ei⁹ crucem ponī. Quinto qñ audiuit eum cruci affigi. Sexto qñ vidit ipsm in cruce expirare. Septimo qñ vidit latꝰ ei⁹ lancea transfigi ⁊ aperiri. Cōpatiebat eñ ei tanq̄ vna caro cum dilecto filio suo. ⁊ passiones oēs que fiebāt ipsi filio: erāt tot vulnera in corde matris;

V

Maria charta ꝙ scripta est passio rpi.

vt inquit Piero. in quodã sermone. Fuit ergo pulcherrima virgo altare in cuius corde oreciſus est vitulus sacrificij. et illi⁹ sanguine septies aspsa est aia ei⁹. Frem ipa facta est liber federis. in quo scripsit spūssctūs septē dona sua ceteris abūdanti⁹. Cupientes ergo ad vitā eternā puenire studeāt in libro isto die ac nocte. et in eo se faciant alcendi p deuotionē. Vic em est tale liber. ō quo dicit deo ps. cxxxviij. In libro tuo oēs scribēt Vic est liber vite et testamentum altissimi et agnitio veritat⁊ Eccli. xxiij. In ꝺ libro oēs etiaz idiote legere pñt. de quo ꝺr Esa. xxix. Dabit liber nescienti lras. ⁊hz aūt illis indeuotis de ꝯ dicit propha ps. lxviij. Deleant de libro viuentiū: et cū iust⁊ nō scribāt Quid⁹ etiam ait de⁹ Esa. l. Quis est hic liber repudij matris vestre: q̄ dimisistis eaz? Spero tñ q̄ de aliquibus verificabitur illud Esaie. xxix. In modico et in breui audient surdi ꝟba libri de tenebris et caligine et oculi cecoꝝ videbūt. et adent mites in dño leticiā. et pauperes hoīes in scō Israel exultabūt etc. Vic etiā est liber mandatorūm dei Baruch. v. In die aūt finali verificabitur illō Dañ. vij. Judicij sedit: et libri aperti sunt. Cunc em vnusq̄sq; iudicabit nunq̄d in ꝺ libro studuerit. et inspiciet si in eo scriptus sit. Saluabit nanq; oīa qui scriptus inueniet in libro vite Dañ. xij. O vtinam et ego de illis inueniar. de quib⁹ ꝺr Apoc. iij. Quoꝝ nola scripta sunt in libro vite. Facio btā virgo vt de me verificet illō Apoca. x. Accepi librum de manu angeli. et cum deuorassem illum: factus est in ore meo tanq̄ mel dulce. Scio em o bñdicta dei mater. q̄ non intrabit in ciuitatē supernā mſ q̄ scriptus est in libro vite agni. Apoc. xxj. De indeuoto aūt tuo ait filius tuus eiusdem libri c. iij. Deleb⁹ nomen ei⁹ de libro vite. Qui aūt nō est script⁹ in libro vite mittet in stagnū ignis Apoca. xxj.

Qō beata virgo dicitur speculum dei. Assimilatio. ix.

Enedicta ꝟgo Maria ꝺr speculus q̄druplici de causa. Primo ꝓpt speculi cōpositionē. Speculū em cōponit ex vitro et plūbo. Per vitrū aūt q̄ est lucidū

Maria speculū propt q̄ttuor.

a b

significat eius virginitas q̄ fuit lucida coram deo. iuxta illud Sap. iij. O q̄ pulchra est casta generatio cū claritate. Per plumbū ꝟo q̄ est ductile: et habet colorē cinereū significatur eius hūilitas. quia veri humiles de facili ad oīe bonū ducūtur. et reputāt se cinerē. iuxta illud Geñ. xviij. Loquar ad dñm meū cū sim puluis et cinis. Et sicut plumbū p se et vitrū p se nō facit speculum nisi insimul iungant. sic nec Marie humilitas sine virginitate. nec eius virginitas sine hūilitate fecisset eā speculū dei. in quo eius imago refulsit. sc⁊ xpo. De ista contexte virginitatis et hūilitatis inqt Virgo de scō pictore. O virginitas et humilitas quō in vnum conuenistis? Quid fecistis? Sic sublimastis hūilem. sic fecūdastis virginē: vt ꝟgo dei pariat dei filiū. et humilis habeat spōsum deū. Sicut aūt speculū recipit in se figuram ei⁹ qui fecit illū. ita btā ꝟgo in suo vtero recepit eū q̄ creauit ipam. Un in eius ꝑsona ꝺr Eccli. xxiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. sicut ꝙ fabricator speculi quantūcūq; magno fit tñ totā imaginē suā in eo conspicit. Ita licet deꝰ q̄ beatā virginem fecit sit immensus. tñ totū se in ea recepit. Un Esa. xij. ꝺr. Exulta et lauda habitatio syō. i. virgo bñdicta quia eo speculum dei. Syon em speculatio siue speculū interptatur. q̄ magnus in medio tui scīus isrl. ꝑs. quoq. lxxvj. ꝺr. Nunq̄d syon dicet hō: et hō nat⁹ est in ea: et ipe fundauit eam altissim⁹. Sicut aūt speculū nisi esset versum et clarū nequaq̄ ꝙs imaginem suā in eo conspiceret: sic deꝰ imagines suam ideſt filiū suū in virgine non posuisset nisi purissima fuisset. Et ꝺ dicit ō ea Sap. vij. Cādor est lucis eterne: et speculū sine macula. Ozi igitur suo imponat silentium qui clarissimū dei speculū predicat fuisse originali vitio maculatū. Scōo ꝺr speculū propter radij solaris penetrationē. Sicut em radius solaris intrat et exit speculū sine ipius speculi corruptione. sic et xps q̄ est ver⁹ sol iust⁊ intrauit et exiuit virginē. et exiuit vt mos ista speculū intrauit in conceptu. et exiuit in partu sine ꝙginitatis ei⁹ violatione. De quo inqt Aug. in ſmone ō natiuitate dñi. Solis radius speculū penetrat et solidita-tē ei⁹ insensibili subtilitate ꝓtēsit. et talio videt intrinsecus qualis est extrinsec⁹. Ita q̄ nec cū ingredit. nec cū egredit illū violat. egressus vitiare potuit diuinitat: q̄ dicat nō. Tertio ꝺr speculū propter rerū representationē. Omia em que ibi sunt rep-

lucēt in speculo. Et sic in btā ꝟginē tāq̄ in speculo dei oēs debent inspicere. et postea maculas suas diluere et tergere. Naz superbi cognoscēt ibi suaꝫ maculaꝫ respicīdo ad ei⁹ humilitatē. Auari respiciēdo ad illius paupertatē. Luxuriosi respiciēdo ad illius ginitatē. Sic em Piero. i ser. de assumptio ne. Xpo ꝟgines matrē elegit vt ipsa oībus esset exēplū castitatis. Oēs igit perōies in hoc speculo inspiciēties videbūt quō et q̄ erpte sint infecti. Et ecōtra ꝟtuosi itueri poterūt statꝰ et bonos mores ipsi⁹ q̄o debēt imitari. Sicut em sancta romana eccl'ia est speculū et exēplū oīꝫ fidelib⁹. c. enimuero pli oīb⁹ epiamis. et iō inqt beat⁹ Ambr. in ne descripta virginitas vitaq̄ marie aq̄ velut e speculo refulget species castitatis et forma virtutis. Et hoc figuratus fuit Exo. xxxvj. vbi ꝺr q̄ moyses fecit labiū eneū: cū basi sua de speculis mulieruꝫ Sacerdotes essi in illis speculis maculas faciei sue respiciebant et eas lauabant. vt sic mūdi accederēt ad sacrificandum. sic em et nos maculas mentis nostre in hoc speculo virginali debemus inspicere et eas lauare vt sic possimus mundo corde et corpe deo seruire. Sicut aūt speculū imagines olim tam paruos fit pulchras vel deformes veritates indicat. Sic et ꝟgo gl'iosa oēs ad se venientes recipit intra viscera sue pietatis. et ad istar speculi oībus sui status qualitatem ostendit.

Quarto ꝺr speculū ꝓpter ipsius speculi fulgorē. ꝟ pa eremi tota fuit fulgida. Unde Piero. inqr. Bene credo q̄ virgo maria tota fuit fides in credēdo. tota oculꝰ i cognoscēdo. tota charitas i diligēdo. tota virtus in operādo. tota cādor i capiēdo. tota splēdor in pariēdo. et tota decus in ascendēdo.

Qō beata virgo ꝺr arcus celestis siue irio. Assimilatio. x.

Arcus celestis significat virginē gl'iosaꝫ ꝓpter gnationē. dispositionem et colorationem. Primo ergo. vt ꝺr i li. de ꝓpe. re. generat nubibꝰ in nube lucida ꝺcaua et aquosa ex reflexione radij solaris i eā. Beata aūt ꝟgo et celestiū ꝓplationē. et fuit lucida p fulgorē

Maria sicut arcus habet ꝙtuor colores.

aquosa p cōpassionē et pietatē⁊. quia ꝺr cor molleū et ductile ad cōpatiēdū. Radij igit solaris. i. gra dei refulsit i maria: q̄ fuit nubes lucida. concaua et aquosa. et sic arcus celestis fuit effecta. Scōo ꝺr arcus celestis propter dispositionē. Arcꝰ em ille sto est dispositꝰ q̄ est sine chorda et sine sagitta. et dñus nos tenet comua. Quida aūt sunt sicut arcus cū chorda et sagitta. q̄ extendunt. a nimia indignatiōe. et iaculāt sagittas. i. cōminationes cū nimia crudelitate: et tenēt cornua ꝙ suo se. s. indulgētiis et būficentiā. qa inimicis suis nolūt sdulgere. nec amicis bñficia exhibere. Ex bñdicta ꝟgo ē sine chorda indignatiōis. q̄. est tota mitissima. et est sine sagitta comminationis. q̄ est tota dulcissima. vñ Ber. sup missus ē ait. Quid humana fragilitas trepidat accedere ad mariam. nihil austerū in ea est. nihil terribile tota suauis est. Ex aūt duo cornua. s. grām et miam. et ista tenet versus nos. q̄ iustis dat gratiā. et peōrib⁹ indulgētiam et misericordiā. i tō appellat⁊ mater gratie et mie. Dum ergo iste arcus sine chorda et sagitta declinat ad nos cornua. significat q̄ btā virgo non vult nos ferire. sed nobis misereri et parcere. et q̄ ꝓpter suā immensam pietatē semp filiū suū inducit ad parcendum et nō ferendū. dicēs illud Joel. ij. Parce dñe parce populo tuo etc. Tertio ꝺr arcus celestis ꝓpter colorationez. Ut enim dicit Beda. et habetur etiam in li. de ꝓpe. rerū. arcus ille ex quattuor elemētis contrahit colores. nam ex igne ꝙtrahit colorē rubeū ex aqua celuleū. ex aere hyacinthinū. et ex terra gramineum seu viridem. Et similiter isti quattuor colores fuerūt in beata virgine. habuit em colorē rubeum. q̄ tota fuit igne diuini amoris inflammata. et istum colorem traxit ab illo igne. de quo ꝺr Deu. iij. Deus noster ignis cōsumēs est. Scōo habuit colorē ceruleū. q̄ tota fuit p cōpassionē liquida effecta. iuxta illud ps. xxj. Factum⁊ est cor meum tanq̄ cera liquescens in medio ventris mei. Et istud colorem traxit ab aquis. i. ab omnibus tribulationibus et miserijs. vel ab aquis diuinaꝝ gratiarum de quib⁹ ꝺr Esa. lv. Oēs sitientes venite ad aquas. Tertio habuit colorē hyacinthinū q̄ semper fuit in celestib⁹ conuersata. iuxta illud ad Ephe. ij. Nostra aūt conuersatio in celis est. Et istum colorē traxit ab aere. i. a mentis sue puritate. q̄ in mēte ei⁹ semper

Universidad de Deusto
Biblioteca

fuit serenitas puritatis. Quarto habuit colorē viridez. qz tota fuit in cōuersatione viridis ⁊ amena ⁊ istuz colorē traxit a terra idest a sua aia. ex qua virtutes generabant p quas gratiosa deo ⁊ hoibus reddebatur Eius aūt viroz virtutū oīm aliozz sanctoz virtutes supabat. vñ Eccli. xl. dr. Gratias ⁊ speciem desiderabit oculus. ⁊ super hec, virides sationes. i. virtutes virentes ex terra virginea pcedentes. Qualiter autem ipsa fuit deo ⁊ hominibus gratiosa. dicit Bilbertus epō. Virtutes marie depromebant incogitatiōe ⁊ affectione cordis ineffabilem armoniā quaz ipsa creatrix ⁊ inhabitatrix eiꝰ dei sapiētia delectabaf audire. Corusca bat qs foris. ⁊ in superficie sermonis. ⁊ intus. Vñ possent hoies glorificare deū. ⁊ exempla salutis accipere. hec ille. Possumꝰ qs dicere qp per colorē igneū siue rubeus significaf feruor charitatis. p hyacinthinuz nitor sanctitatis p ceruleū teneritudo pietatis. p viridē ḍo viroz ḡnitatis eiꝰ. Bta igitur virgo figurata est p illū arcuz de q̄ dr Ben. ix. Dixit. de⁹. Hoc est signū federis qō do inter me ⁊ vos in generationes sempiternas. Arcum meū ponā in nubibus. et erit signū federis inter me ⁊ inter terram. Cūq; obduxero nubib⁹ celū. appebit arcus meus. in nubib⁹ ⁊ recordabor federis mei qō pepigi vobiscū. ⁊ nō erūt vltra aque diluuij super terrā ad delendā oēm carnē. videbo eū arcū meū in nubib⁹. ⁊ recordabor federis sempiterni. De ipa ergo bñdicta virgine dicere possumus illud Eccli. l. Quasi arcus refulgēs inter nebulas glie. ⁊c. Et illud Eze. j. Quasi arcus cū fuerit in nube i die pluuie. Et illō Habacuc. iij. exponi pōt de ipa virgine. vbi deo inqt ppheta. Suscitās suscitabis arcū tuū iuramēta tribubus q̄ locut⁹ es. Itē illud Apoca. iiij. Sedes posita est in celo. ⁊ supra sedē sedēs. i. filiꝰ dei ⁊ yzis erat in circuitu sedis ⁊c.

B Qō beata virgo dr collum. Assimilatio. rj.

c Ollū i scriptura appellatur virgo bñdicta. Vñ Can. j. dr. Collū tuū sicut monilia. Primo aūt videbim⁹ ḡre dicaf collū. Scdo ḡre dicaf sicut monilia. Primo ergo est sciendum q̄ ipsa assimilaf collo per respectum ad deum. ⁊ ad seipsam et ad nos. Primo per respectum ad deum dr triplici ratione collum triplici ratione. Primo ratione cōiunctionis. Sicut enī collum cōiungit capur corpori. sic ⁊ ipsa xp̄m qui est caput nr̄m struz ecclesie que est corpus suuz vnit. Ideō enī xp̄s fit caput ecclie ps p aplm ad Eph. j. Hec aūt cōiunctio ⁊ vnio in eius vtero facta fuit. qn̄ ō ea xp̄us carnē assumpsit ⁊ filiū vniuit. qn̄. j. verbuz caro factum est ⁊ habitauit in nobis Jo. j. Scdo dr collū ratione mediatiōis. Sicut enī collū est mediū inter caput ⁊ corpus: sic ⁊ ipsa est mediatrix inter deū ⁊ nos. Vñ dr medius templi. Apo. xi. In tēplo quidē sunt tres diuisiones. Prima est sacrariū. Ultima est corpus ipm. Media vo est chorus. Sicut ergo chorus est mediꝰ inter sacrariū ⁊ corpus. sic ⁊ ipsa est mediatrix inter deum ⁊ humanum genus. Tertio dicitur collū ratiōe rectitudinis. Sicut enī collum est rectum. sic ⁊ ipsa in omnib⁹ que agebat rectā itētionē habebat. Unde Can. vij. dr. Collū tuū sicut turris eburnea. Dicif enī turris ppter rectitudinē. ⁊ eburnea ppter puritatem. Scdo dr collum p respectū ad seipsas. ⁊ hoc ppter tria. Primo ppter eminētiā ⁊ dignitatem. Sicut enī post caput collus eminet omnib⁹ mēbris. sic ⁊ ipsa post xp̄m eminet omnib⁹ sanctis. Et iō assimilaf cedro. Eccli. xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Sicut enī cedrus excedit oēs arbores i altitudine. sic ⁊ ipsa excedit oēs sctōs in dignitate. Scdo ppter eloquētie gratiositatē. Sicut enī in colo formanf verba. sic ⁊ ipsa i cōspectu dei p nobis loquif bona. Unde vere ipa ita de⁹ libenter audit vt dicat ei Can. ij. Sonet vox tua in auribus meis. vox enī tua dulcis. Tertio ppter cōpassionē ⁊ pietatē. Sicut enī collū de facili flectitur. sic ⁊ ipsa ad cōpassionē de facili cōmouef. Flectit aūt collum modo a dextris. mō a sinistris. aūt collum modo a dextris. mō a sinistris. modo ad ante. ⁊ mō ad tergū. Et sīlr ipa modo flectitur ad illos qui sunt in dextris. idest i pspiritate dādo eis rēperantiā. modo ad eos qui sunt a sinistris. i. i aduersitate dando eis patiētiaz. Modo ad illos q̄ sunt ante. ⁊ modo ad eos qui sunt a tergo. Boni quidē habēt faciē suā ante deū. Mali aūt habent tergum iuxta illud Hiere. ij. Uerterūt ad me tergū. ⁊ nō faciē. Flectitur ergo ad illos qui sunt ante deū cōmiserando eos i gratia. ⁊ ad illos qui sibi vertunt tergum reducendo eos ad pnitentiā. Et tio dicif collū p respectū ⁊ ad nos. Et hoc ppter tria nobis necessaria. Primo ppter sustentationem. sicut enī collum sustentat

caput. sic ⁊ ipa nos oēs supportat. Et ppt hoc etiaz dr colūna. de qua scriptū est Eccli. xxiiij. Exaltaui me⁹ in colūna nubis. Exaltauit enī dei fuit bta virgo. qua etiā est colūna inquārum nos sustentat. ⁊ est nubes inquātū nos a terrenis eleuat. Scdo dr collum ppter subministrationē. Sicut enī a capite mediāte collo descēdūt in corpora oia nutrimēta: sic a xp̄o per virginē in nos venīunt oīa bona. Ipsa aūt nō est quasi sed manus semper aperit ⁊ nobis ḡas spūales tribuit. vñ Prouer. vj. dr. Manū suam aperuit inopi. ⁊ palmas suas extendit ad pauperē. Tertio ppter respirationē. Sicut enī a collo interiozaer emittif. sic p ipam nra deuotio deo pūtatur. Et sicut exteriozaer per collū ad corpus trahif. sic p ipam nobis omnis gra inspiratur. Unde Eccli. xiij. dr. Gratia illius fili⁹ suus vitā inspirat. Scdo vis dendū est quare dicaf. sicut monilia. Circa qō est sciendū. q̄ monile est ornamentum pectorale qō cōtexit ex auro ⁊ argēto ⁊ lapidibus pciosis. ⁊ ex his tribus confectum est istō monile dei. Ista aūt sunt illa tria. de ḥbus dr. j. ad Tim. vj. Integer spūs ⁊ anima ⁊ caro seruef sine querela. Ipsa enī habuit corpus aureū. i. incorruptū. alam argenteā. i. lucidam ⁊ purā ⁊ spūm coram deo preciosū. Dicif aūt monile a mūere. qz spō suetuerat vt se ornarēt. vel dr a muniēdo: qz ornamentū spōse munit: ne aliquis malꝰ impetus capitis iungit. ⁊ qz vnū de ipsis facit. Et iō dr monile a monos qō est vnū. vel sic dr a monēdo. qz admonebat videres abstinere ab illa re q̄ p coniugata. Oliz enī solebāmodo supra deferebat monilia. ⁊ sic ptz q̄ monile ḡtuor habebat facere. i. pectoris munire. diuisa cōiungere. ⁊ oēs admonere. Et sīlr ista quattuor facit nobis illud monile dei. Naz nos ornat suis exemplis. Unde Eccli. xxv. dr. Sicut sol oriens mūdo in altissimis dei. sic mulieris bone species in ornamentū domꝰ sue. Scdo munit pectoris nostri suis pūdis. ne demones illō intrare possint. Et ideo dr Can. vj. Terribilis vt castroz acies ordinata. Tertio diuisos ⁊ separatos a deo coniūgit. pcā em a deo diuidūt. Unde Esaie. lix. dr. Iniquitates vestre diuiserūt inter vos ⁊ deū. Sed istos ⁊ diuisos ipa deo vnit cū veniam eis acquirit. Quarto ista nra signat. per quod de

D Maria sicut colūba cōmendabilis.

mone⁹ admonenf ne ipas contingāt: cum sint sponse dei. iuxta illō Osee. ij. Desponsabo te mihi in fide. Istud aūt signaculū ab oībus recipi debere admoneꝰ dr. Can. viij. Pone me vt signaculū supra cor tuum.

Qō bta ego dr colūba. Assimilatio. xiij.

c Olumba significat beatā virginē ppter plura in qbꝰ ipa colūba cōmēdabilis est. Primo em cōmēdabilis est quoad nidum qz non nidificat in terra. nec in arbore: sed in foramine petre. ⁊ sīlr bta virgo nō nidificauit: nec cor suū posuit in terrena cupiditate. nec in sublimi elatione: sed in filij sui vulneribus ⁊ passione. Unde ei dicit Can. ij. Surge ppera amica mea. columba mea: ⁊ veni in foraminibus petre. Ista igitur colūba habitabat in petre foraminib⁹. qz p recordationē cōtinuā semper erat in xp̄i vulneribus. Unde dicenti filio illud Thren. iij. Recordare pauperatis ⁊ trāsgressionis mee. idest transgredientis ex excessiue passionis mee. ⁊ absinthij ac fellis. Ipa rndit illō qō in eodē. c. habef. Memoria memor ero. et tabescet in me aima mea. Ut potest dici q̄ xp̄s in hac vita habuit plures nidos. s. presepiū patibulū ⁊ sepulcrū. Et i istis nidis hec diuisa colūba frequētissime habitabat qz loca habitatiōis xp̄i cū deuotione marima visitabat. vñ dicit sctūs Odilo. Si volumus scire qd dei genitrix post filij resurrectionē agebat. sine dubio loca dñice nativitatis passiōis. sepulturē ⁊ resurrectiōis frequenter visitabat. in eis lachrymas fundebat. ⁊ osiis sui sctissimi oscula imprimebat. Uiero. quoz in ser. de assumptiōe ait. Fortassio pre nimio amore in loco quo filius eius sepultꝰ est eaz habitasse credim⁹. quo pyo pasceretur interius amoz obtutibus ⁊c. Scdo cōmendabilis est colūba quoad cibū. qz non cōedit cadauera scz electa grana. Et sīlr bta virgo nō afficiebatur circa terrena ac mūdana. sed circa celestia ⁊ eterna. Pascebat em illo grano frumēti. de quo dr Joh. xij. Nisi granū frumenti. cadens in terra mortuū fuerit ⁊c. Granū nāq; frumēti hz reficere ⁊ satiare. ⁊ quātū ad b significat xp̄i diuinitatē. ⁊ in b sensu exponi pōt illō ps. cxlvij. Et adipe frumenti satiat te. Itē hz cerei⁹ rubozem. ⁊ quantū ad b significat eius carnē sanguie rubicundā. iuxta illud Esa. lxij. Quare rubrū est indumētū tuū ⁊c. hz q̄s interiorē cādoreꝫ. ⁊

Universidad de Deusto
Biblioteca

quãtũ ad ħ ſignificat eẽ alam cãdore mandicie fulgidã. Gop. vij. Cãdor est lucis eterne. Et ppter ista tria dic. b. ħgo Cañ. v. Dilect⁹ me⁹ candid⁹ quantũ ad alam fulgidã ⁊ rubicũd⁹. quantũ ad carnẽ cruentatam. electꝰ ex milib⁹. quãtũ ad diuinitatẽ sapiẽ. Ista igit colũba hoc grano delicatissimo vescebat. qz circa xpi diuinitatẽ plenissime delectabat. Tertio cõmendabilis est colũba quãtũ ad gemitũ. qz nõ hz cãtuꝫ vanitatiꝫ sz gemitũ cõpassiõis. Ipa etem ħgo cũ aliꝫ sctis mulieribꝫ in xpi passione gemit⁹ emittebat. Ũñ dicere potest⁹ illis. Quasi colũbe meditantes gemem⁹ Esa. lx. De gemitu aũt eius inqt deuot⁹ Anselm⁹. O dña mea miserecordissima: quos fontes lachrymaꝝ dicam erupisse de pudicissimis oculis tuis: cũ attenderes vnicũ filiũ tuum innocẽtẽ coraꝫ te flagellari. ligari mactari. ⁊ carnes de carne tua ab impijs crudeliter dilaceari? Quibus singulribus existimabo purissimã pectꝰ tuũ veratum esse cũ audires. Mulier: ecce filiꝰ tu⁹. Quarto commendabilis est colũba quãtũ ad volatũ. qz nõ volat solitaria: sed gregatim ⁊ associata. Bta aut⁊ virgo est illa mulier amicta sole de qua dr Apoc. xij. q̃ date sunt ei due ale ad volãdã in desertũ. Iste eñ due ale sunt amor: ⁊ spes quib⁹ volabat ad celũ: dicens cũ ps. liij. Quis mihi dabit pẽnas sicut columbe: ⁊ volabo ⁊ requiescã. Nõ aũt sola volabat: sed alios ad volandũ secũ trahebat. scs apl⁹. Ũñ. s. Odilio ait. Deinde ad nostrũ sibi refugiũ. scz aplicã cõsortiũ: circũitu dñicoꝝ locoꝝ peracto cum gaudio remeabat. Piero. quocꝫ in ħmone de assumptione iñqt. Post ascensionẽ xpi Marie cõuersatio ad exẽplũ humane vite cũ aplis vsq; ad dispersionem fuit. qõ Lucas in actibus apl⁹ cõmẽorat di. c. s. Hi oẽs erãt perseuerantes vnanimit⁊ in orõne cũ maria matre Jesu. Quinto cõmendabilis est colũba quoad simplicẽ contuitũ. habz eñ colũba magnã simplicitatẽ. iuꝫ illud Mat. x. Estote simplices sicut colũbe. Bt⁊ aũt ħgnus inquit eis⁹ celestis sponsus Cant. s. Oculi tui colũbaꝝ. i. simplicit⁊ aspicientes. vñ Piero. in sermo. ad Eusto. de illa inqt. Erat candida maltis meritoꝝ virtutib⁹. ac dealbata nue candidioꝝ spũsseti muneribus. ⁊ in oculis colũbe spem reperiens. qz quicqd in ea gestũ est totũ puritas ⁊ simplicitas. totum fuit ⁊ grã fuit. totũ mia ⁊ iusticia que de celo pspexit. Vñ igit. b. ħgo simplicissꝫ in intrẽtione. qz semp dei gliam ꝯsuit. in affectione. qz deũ sine admixtiõe mũdani amoris semp dilexit. in ꝺopatione qz oia q̃ faciebat ad honorẽ dei ⁊ pximi vtilitatẽ facie bat. Talis aũt simplicitas multum est deo grata. vñ illi dr. s. Parab. xxix. Scio deꝰ qz simplicitatẽ diligis. Et id Gop. s. inquit. Salomõ. In simplicitate cordis ħrite illũ

Sexto cõmendabilis est colũba quantũ ad residẽtiã. qz residet iurta fluẽta aquarũ iurta illud Cañ. v. Oculi tui sicut columbe super riuulos aquarum. q̃ lacte sunt lote. ⁊ residẽt iurta fluẽta plenissima. De bta aũt virgine Piero. exponens illud Cañ. Vidi speciosam sicut colũbã ascẽdentẽ desup riuos aquaꝝ: ait. Quasi colũba speciosa fuit qm illi⁹ colũbe spem ac simplicitatẽ demõstrauit q̃ sup ꝛõm venit. desup riuos aquarũ. qz sup aquã refectionis educauerat eos dei⁹. ex qua mlti riui deducti totã terrã irrigãt. Dicit aũt q⁹ colũba iõ sup riuos aquarũ morat⁊. vt inde ymbriã accipitrio aspiciat. vel vt stim⁊ sua extinguat. vel vt ꝟ estus ⁊ refrigeret. Et sic bta virgo semp morat⁊ iuxta plenitudinem spũsseti vt insidias diabolicas a suis fidelib⁹ pceueri faciat. ⁊ iõ figurata fuit⁊ p reginã Vester. q̃ fraudulentã amon recognouit. ⁊ pplm suũ saluauit. Sexto stim amoris mũdani p diuinũ amores penit⁹ in se extinxit. qz sicut dicit Aug⁹. Qui biberit de fluuio paradisi cuius vna gutta maior est oceano. restat vt in eo stim mundi penit⁹ extinguat⁊. Tertio ꝑra estus oĩm tribulationũ se refrigerauit. iurta illos Piere. vj. inuenietis refrigeriũ aliabus vestris. Fert q⁹ in partibus vltramarinis volẽtes reges ⁊ pncipes aliq̃ magna signi-

ficare: bñt apud se columbã cui⁹ pulli sint ibi in regiõe illa ad qsã noua trãsmittere cupiũt. Et ligantes lras ad pedes colũbe. dimittunt illã q̃ neq̃q̃ desciscat q̃sq; ad regiones illas q̃ueneꝛit in q̃ ꝑpos filios eẽ nouit. ⁊ tũc gẽtes regiõis illi⁹ cognoscũt illã esse colũbã regiã. et accipientes lras de pedib⁹ ei⁹ cognoscũt nona q̃ mittit eis dñs suus. Gpõalr. Examino oẽs i regiõe ymbre⁊ mortis propter culpã. ⁊ nullũ bonũ nouũ scire poteram⁹ de placatione eterni regis ergã nos. Sed veniens hec diuina colũba cõdidissima. s. gliosa virgo maria a supemo rege missa. portauit nobis primlegiũ nostre reparationis ⁊ salutis. Et figura huius bo-

betur Deñ. viij. vbi dr. q⁹ columba reuersa est ad arcã portãs ramũ olive virẽtis. ⁊ tũc cognouit Noe ⁊ q̃ inundi erãt sup terrã. Spũsl⁹ aũt sig-nificat q⁹ genus hũanũ erat in arca origina-liter pclusum. ⁊ detentũ. Cooperuerant eñ aque hui⁹ culpe mẽtes ⁊ colles. i. sctõs terrẽ apparere ac erire. Sed veniẽs hec columba eis portauit oliuã virentẽ pacis ⁊ reconciliatiõis. qz ipa effudit ⁊ dedit saluatorẽ nr̃m nobis reconciliatꝰ. vñ de carcere isto educt⁊ ad celi palatiũ pduc⁊mur. Ũñ Ber. bta ergo grom quã nemo aũ te inuenire potuit. infernũ. s. captiuationẽ. perꝺr libertatẽ. oẽm mũdi restaurationẽ. celi reparationẽ. angelor⁊ q̃ hoim consolationem.

¶ Prope dicto est elephas.

Q̃ bta ħgo dr elephas. Assiratio. xiij. b Cara ħgo figurat⁊ p elephantẽ de q̃ inqt Jsi. xl. Ety. q⁹ dr ab elphio grece qõ est mõs latine ⁊ b est ppt maximas sui corpꝰ quãtitatẽ. qõ quidẽ aſal. vt dr in libro de ppte. re. ⁊ ponit Jsi. vbi. s. inter bellicos aptũ est. Jn his eñ aſalib⁹ medi⁊ pse ligneis turribꝰ ⁊ castellis collocant. de quoꝝ pugna habet. s. Mach. vj. Subinfert qs ibidẽ Jsi. q⁹ cognitõe ⁊ memoria p ceteris bꝛutis aſalib⁹ vigẽt. gregatim incedũt. ⁊ motu q̃ valent se salutãt: vt dicit Golin⁹ in li. de mirabilib⁹ mũdi. nec amplis q̃ semel gignũt ⁊ vnũ tm filiũ. Jtẽ hoim errantẽ sibi obuiũ viderit in solitudine. primo ne spm terreat aliquãtulꝫ declinat. ⁊ sic spm pcedẽs vlã ei ostẽdit. ⁊ si draco. il li occurrerit viriliter se ei opponit et holes ter ofa aſalia est maxie bꝛutis. ita q⁹ vir in hoibus tãta ꝑtas inuenit. Nã certo tpe balneãt. ⁊ postea sibi nuticẽ inclinãt ⁊ ad lo cũ suũ redeũt. Et iuuenes suos eundo ⁊ reuertẽdo ante se ire facũt. quos diligẽti cu ra custodiũt ⁊ instruũt ad simile faciendum Jtẽ q̃ filij coꝝ egrotãt. quasdã herbas saluberes eis cõgrãt ⁊ antequ eis vrãtur. supino capite eas ad celũ leuãt. ⁊ quadã reli

Que oia possent. b. ħgini applicari. Ꝺs eñ breuitatis solũ explicabim⁹ ⁊ declarabim⁹ Maria v. elephãtis ꝑpietates. Quarũ ꝑma est. q⁹ sicut est inter oia agrestia aſalia est magis obediẽs elephas vt dicit Arist. li. de aſalib⁹. De quo ertã Sc obediẽs tinuo vbi. s. ait. Elephas suũ liberatiẽtem fuit. diligit. ⁊ eidẽ obediẽs mãsuescit. Ista aũt obediẽtia fuit in btã ħgine que nõ tm obediunt deo suo ꝯsilio ⁊ pseruatoꝛ ac liberatoꝛi ab originali pcõ. ⁊ ab oibus alijs vitio. sed ertã sue inferiori. s. Elisabeth. apud quã tribus mẽsib⁹ stetit. ⁊ sibi in partu seruiuit. Obediuit etiam suo equali. s. Joseph q̃ inquãtũ spõsus suꝰ sibi erat equalis. Nã secuta est eũ pregnans in Bethlẽ. Secuta quoꝫ est illũ in egyptũ exitẽ ⁊ inde reuertentẽ. Scõa ꝑpetas elephãtis est quã ponit Plinꝰ li. viij. vbi ait. Boni sunt sensus. Et idẽ dicit Aristo. viij. de animalibus. Segnif Plinius. Et sunt animalia ita docilia. q⁹ regẽ cognoscere ⁊ quasi adorare in struunt ⁊ nituntur quasi reuerentie gratia genua sua flectere. Jtẽ ad nutum magistri sui elephas aquam de fluuio vel de situla hauriꝛit ⁊ circũstates aspgit. ⁊ hoc ego vidi oculis ꝑpnis in ciuitate Mediolanẽñ fieri ab vno elephãte. Et sic beata virgo supoẽs ꝑuas creaturas sensu viguit ⁊ intellectu supera uit. qz dei ꝑfunda mysteria cetera amplius cognouit. Ũñ Bern. sup missus est ait. Quis excepta fortassis illa que hoc sola experiri meruit. stellectu capere possit qualiter ille splendoꝛ inaccessibilis ħgineis visceribus se infudit. Nos qõ sola p se trinitas in sola ⁊ cũ sola ħgine voluit e pari. soli datũ est nosse cui⁹ soli datuꝫ est experiri. Ipsa q̃s sup oẽs regem celestẽ adorauit. et aquã de situla ei⁹. i. grãm cũ abũdãr hausit q⁹ oẽs nos aspsit. Ẽñ de illa exponi põt illud qõ fuit Esa. lxj. ꝑdictum. s. aspger gentes multas. Tertia ꝑpietas elephãtis est quã ponit Aristo. viij. de animalibus. s. q⁹ est maxime domesticabilis. nam de facili domestica⁊. ⁊ cũ hominib⁹ pacifice cõmoꝛatur. Et sic. b. ħgo fuit domestica per cõformitatẽ moꝛũ. Nõ eñ fuit singularis iste cõtus. Nã volvit cõuenire cũ virginib⁹. ⁊ iõ ħginitatẽ vouit. Et cũ ꝓnugat. s. ⁊ iõ mirabiliter ꝓtrarit. Jtẽ cũ viduis. ⁊ iõ post mortẽ Joseph vidualẽ vitã duxit. Jtẽ fuit ꝑsona cõis. qz deo. angelis ⁊ hoibus placere studuit. vñ Bern. in quodaꝫ ser. ait. Bta virgo Maria dicitur gra plena. qz deo angelis

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ hominib⁹ fuit grata. Deo ꝓ humilitates angelis ꝓ virginitatē. ꝛ hoib⁹ ꝓ fecūditatē

Quarta ꝓprietas elephātes est illa de q̄ inquit pb⁹ xiij. de aialib⁹. ꝛ ponit in li. de ꝓpie. re. vbi dr. Sūt elephātis naturalit benigni. q; felle carēt. Accidentaliter tamē elephas efficit seuerus q̄n ad plium conci tat. aut q̄n nimis puocat. Et sīl. b. virgo nō hs fel alicui⁹ indignatiōis vel iracūdie. sed tota est dulcis. suauis ꝛ benigna. Un ei cant ecclia. Speciosa facta es ꝛ suauis ꝛc. ꝛ Ber. sup Missus est ait. Quid humana fragilitas accedere trepidas ad mariā. nisi hīt in ea austerū. nihil terribile inuenies. tota enī est suauis. Efficit tn seuera demos nib⁹ q̄n contra eos ꝓ nobis pliat. Et iō dr Cañ. vj. Terribilis vt castroꝝ acies ordina ta. Quinta ꝓpetas elephātis est q̄ pu gnat cū draconе. est enī ei⁹ inimic⁹. Un dr Plini⁹ li. viij. Inter elephātē ꝛ draconē est ꝓpetua dimicatio. Et sīl⁹ inter beatā virgi nē ꝛ diabolum est ꝓpetua inimicitia. sicut dns ipsi diabolo ꝑdixit. Gen. iij. di. Inimi Sicut citias ponā inter te ꝛ mulierē. ꝛ semē tuū elephas ꝛ semē illi⁹. Notādus est aūt q̄ elephas draco ꝛ quadrupedia draconē vincit. Primo caput nem sic eius conterendo. ꝛ tunc draco terribiliter maria plangit. iuxta illud Michee. j. Faciā plan diabo⁹ ctū velut draconū. Scdo aquā in ei⁹ facie lum. ꝑcūdo. Nā in flumine se ꝓiciēs q̄n draco sibi appropinquat. ꝛ aquas cū rostro i ei⁹ facie ꝓicit. ꝛ sic eum excecat ꝛ a se repellit Et eodē mō. b. ds diabolū supauit. Primo enī p suā humilitatē caput diaboli. i. eius supbiā cōtriuit. sicut ipse diabolo ꝑdixerat deus Gen. iij. dicēs. Ipsa ꝑteret caput tuū vnde Abachuc. iij. illi dr. Percussisti caput de domo impij. Sicut em diabol⁹ Enaz vi cerat p supbiā. sic a maria victus est p̄hus militatē verā. vñ Ber. inqt. Ena per superbiā dei creaturā se esse nō ꝑsideraūs deo pa rificari voluit. Maria ds humiliter facto ri suo se subdēs ꝙlli se nominauit. Jōq; illa est abiecta. ista ds electa. Scdo diabo lum vicit ipm quodāmodo excecando. ꝛ in facie ei⁹ aquā ꝓiecīdo. Diabolus enī obser dat si aliqā aliqua virgo conciperet. vt sic mysteriū dñice incarnationis scire posset. Sed ds ego ipm excecauit. ꝛ in facie ei⁹ aquā ꝓiecit qn vterum accepit. q; tūc illud mysteriū sibi occultauit. vñ Ber. ait. Jō ds desponsat. q; per hoc a secretis celestib⁹, hostis excluditur. Et Ambro. inqnit. Jō deus celauit natiuitatis sue sacramentum. ꝙ si princeps huius seculi cognouisset. nūq; ꝓ salute nostra xp̄m crucifigi ꝑtrasset. Bea te igitur virgini que omnes demones su peravit ꝛ debellauit. dici potest illud Esa. li. Vulnerasti draconem. Et illō Apoca. xij. Apprehendit draconē serpentē antiquū.

Qō beata virgo figuratur per gallinas. b

Assimilatio. xiij.

Galline habēti pullos assimilat pissima dña nra. Nec em galli
g na ꝓ ceteris alijs aūb⁹ ꝛ gal linis ꝙtuor de novo assumit scs cōpassionē. sollicitudinem magnanimitatem. ꝛ in fouendo ova curaꝝ assiduam. Primo assumit compassionem.

Quia super pullos parvulos ꝛ infirmos tantā cōpassiones hs q̄ videtur simul infir mari. ꝛ ipsam compassionē ostēdit ꝛ i plu mis siue alis. quia tota efficit hispida. Et in voce. q; efficitur tota rauca. Scdo assu mit sollicitudinē. ꝛ hoc in trib⁹. s. in pascen do. q; grana vndiq; querit. ꝛ cū inuenerit. pullos vocifērādo illuc venire facit. Scdo custod ēdo. q; sub alis⁹ suis eos custodit ab insidijs milui illos ꝓegit. Un dñs in quit Matth. xxiij. Hierusalem hierusalem quotiēs volui cōgregare filios tuos quē admodū gallina cōgregat pullos suos sub alas ꝛ noluisti. Tertio assumit magnanimi tatem. quia cū naturaliter cetere galline et aues fiat pauide. ipsa tn boles sequentes pullos suos nō solum nō fugit. sed etiaꝫ in ipsos insurgit. eosq; rostro ꝛ alis ac clamo rib⁹ inuadit. Assumit ꝛ quarto magnā cu rā ꝛ diligētiā in fouēdo ova. q; ceteram ne gligit. ꝛ sup ova sp incūbit. Propē igit ista ꝙtuor. b. ds ꝙ gallinā ipam figurat gallina Primo ꝓpter cōpassionē quā ipsa ostendit Fecit enim se hispidam. idest vilem ꝛ abie ctam ꝓpter magnā sui corporis afflictionē Et ideo poterat dicere illud Cañ. j. Nolite me considerare q̄ fusca sim. quia decolora uit me sol. Ac si dicat. postq̄ sol. i. ꝛpus se ō colorauit sustinendo vilissimā passionem. ꝛ ego decoloraui me per materiā corporis mei afflictionē. Intantum enim compassa est filio suo patienti. ꝙ quodammodo fa cta fuit rauca. De ipa nanq; sic inquit ma gister Jacobus de voragine ordinis ꝓdi catoꝝ in libro suo beate ds. Raucedo accidit vel ex nimio clamore vel ex nimio labore siue fatigatiōe. Ipsa igitur filio in

cruce existēte tantū clamauerat tinūdo. et tantū mēbra sua fatigauerat pectus contū dendo brachia obstringēdo. mans alliden dō. ꝙ tota facta erat lāguida ꝛ tota rauca. Tārā etiā flenerat. ꝙ oculi ei⁹ quodāmodo defecerāt. ꝛ ideo merito dicere potuit cū ꝓ pheta. ps. lxviij. Laboraui clamans. rauce fa. sūt fauces mee: defecerūt oculi mei ꝛc. hec ille Scdo assimilat hmōi galline ꝓpter ma/ gnā sollicitudinē quā de nobis hs in pascē do ꝛ in custodiēdo. nā dū esset in ꝑsenti vi ta nos pascebat cibo doctrine. iuxta illud. Prouer. xxx. Os iusti ꝓmit sapie. ꝛ ler cles mētie in lingua ei⁹. Modo etiā nos pascit cibo grē. Unde ibidē dr. de nocte surrexit dedit ꝓdā domesticis suis. ꝛ cibaria an cillis suis. Habet etiā sollicitudinē in cu stodiendo. q; sub alis⁹ suis nos custodit. et ab insidijs diaboli nos ꝓtegit. Jps ei est illa mulier cui date sunt due ale magne Apoc. xij. Una est ala mie sub qua peccatores con fugiūt vt deo reconcilientur. Alia est ala grē sub qua fusti cōstitūt vt in grā conseruent. Primi ꝑtinet illi dicere cū ps. xvj. Sub vmbra alarū tuarū ꝓtege me: a facie impiorū qui me afflixerūt. Scdis aūt dr. ꝛ cuilibet eoꝝ ps. xc. Scapulis suis obūbrabit tibi: ꝛ sub pennis ei⁹ sperabis. Quilibet em iust⁹ vi uēs sub ꝓtectiōe beate ds̄ginis pōt sperare q̄ ꝓsequet gliam eterne felicitatis. Tertio assimilat hmōi galline ꝓpter magnanimi tatē. Est em rā magnanimis ꝛ rā fortis. ꝙ pellit. Est ei sicut dr. Cañ. vj. Terribil⁹. vt ca stroꝝ acies ordinata. Sicut em acies bene ordinate hostibus sunt in magnū terroꝛes sic ꝙ statim sepe fugiūt ꝛ frangunt. sic de/ mones ipsam valde timent. ꝛ a facie ei⁹ fu/ giunt. ꝛ oēs eoꝝ acies confringunt. Unde Cañ. vij. dr. Quid videbis in sunamite nisi chorosꝝ castroꝝ. Quarto assimilat galline qui diligenter nos fouet donec in filios dei nos generet. Unde potest dicere illud. s. ad Cor. iij. In xpo ihesu ꝙ euangeliū ego vos genui. Notandū est aūt q̄ gallina sepe fo uet ova ꝓpria ꝛ ova anatū ꝛ pauonum. ꝛ cū omnes creuerint. veri pulli eius ipsū nō adherent pulli ꝙ anatū in aqs se immer gunt. Pauones antē de sua pulchritudine multos fouet ꝛ nutrit. ꝛ in ꝓgressu tēpis veri filii ꝛ deuoti ipsam semp sequūtur per deuotionē. Alieni ꝙ deserunt eā ac se aqs delitiarū immergūt. Alij ꝙ de suis mūda/ nis honorib⁹ gliantes ꝛ intumescentes eā deuoti eē dedignant ꝛ eas derelinquūt. Un ipa ꝓt ꝙri ꝛ dicere cū ps. xvj. Filij alie/ ni mēriti sūt mihi. filij alieni inueterati sūt ꝛ claudicauerūt a semitis suis. Sepe em beata ds̄go illos q̄ erant adeo alieni assumit ad fouendū ꝛ nutriendū. ꝛ postq̄ eos nu triuit sibi mentit. q; eas deserūt. ꝛ ingrati sibi existunt. ꝛ insuper in peccatis inueterascūt. Nonnulli ꝙ claudicāt volētes seruire diabolo ꝛ sibi. ꝛ ideo ipsa non immerito dicit ꝓdicta verba. s. Filij alieni ꝛc.

Qō ouis dei dicitur beata virgo

Assimilatio. xv.

Ouis dei dicit gliosa virgo ꝓpt v
quinq;. Primo ꝓpt fetū. Oues
o em sunt multū fecūde: tale ipa sic fuit fecūda ꝙ illō fructū ꝓ talit q̄ totū mūdū saturauit. De quo ipa in cāt Eccli. xxiiij. Ego q̄si vitis fru ctificaui suauitatē odoris. Ubi notandū ꝙ ille fructus est suauissim⁹ in sapore. ꝛ ideo dicit fructificauit suauitatem. Est amenissi mus in odore ꝛ iō addit odoris. Et est ho norificus et honestissim⁹ in specie siue de core. et ideo subdit. Et flores mei fructꝰ ho noris et honestatis. Et dicit flos ꝓpt ame nitatē ꝛ fructꝰ ꝓpt satietatē. Scdo dicit ouis quātū ad pastū. nā ouis non comedit herbā putridā: q; herbā virētē. Verba pu trida ē amor pcti facies aiam putrescere et fetere. iuxta illud Jobel. j. Cōputruerūt iu mēta i stercore suo. Verba ds̄ sicca ꝛ arida est amor mūdi q̄ cito siccat et arescit. iuxta illud Jaco. j. Exortꝰ est sol cū ardore ꝛ arui fenū ꝛ flos eius decidit. et decor ei⁹ deperiit herba aūt virēs est amor dei q̄ alios facit vi rētē ꝛ deo gratā ac placētē. Primā ꝙtherbā b. virgo abhorruit. Scdā ꝓtēpsit ꝛ tertiā ger minauit. iuxta illud Gen. j. Germinet terra herbā virentē. Ista ei terra figurat. b. ds̄gi nē q̄ herbā virētē germinauit. q; dei amore sp plena fuit. Jstū pastū hecouis dei hūit in hac vita. Modo ds̄ hēalia pascua glo riosa. de q̄b⁹ dr Eze. xxxiij. In pascuis vbe rimis pascā oues vras ꝛ in montib⁹ excel sis: ꝛ ibi requiescet in herbis virēdis ꝛ pascu is pinguib⁹ pascent sup montes isr. Ubi nota ꝙ ei⁹ pascua sunt vberrima pinguia ꝛ pascua virētia. Primo sunt vberrima q; pascit in Marie cognitōe sāme veritatis. sine em ꝛgrediat ad cōtemplandā diuinitatē: sine egrediat

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad cōsiderandā xpi hūanitatē vbiq; inuenit vberrimā satietatē.iuxta illud Job.x. Ingrediēr.t egrediēr.t pascua inueniet. Scdo pascif in delectatiōe summe suauitatis.t ista sunt pascua plguia. Ubi ipsa mēt cum ps.lxx. Sic adipe.t pinguedie repleat aīa mea.t illi dici pōt illud ps.xlvij. et adipe frumēti satiat te. Illi.i.frumēti de quo ōr Job.xv. Nisi granum frumenti tc. Tertio pascif in viroze summe eternitatis.t ista sunt pascua vīrētia q̄ nūq̄ siccari poterūt: sed sp vīrētia erūt:t iō dicere pōt cū ppha ps.xvij. In loco pascue ibi me collocauit.

Tertio dicāf ouis ppf simplicitatē verā habuit em simplicitatē aḡlinaz.colūbinā. Maria t ouinā. Simplicitas aḡlina est.qi simplihūit tri ci intuitu respicit celā t solē:t iō pulos suplicem os q̄ viderit cū vno oculo respicere ad ceslimpli lū.t cū alio ad terraz tanq̄ degeneres a se citatez abiect. Et sīr.b.virgo simplici intuitu corde suo sp ad deū respexit.nec ad trā oculos suos vnq̄ reflexit.t ideo opera lucida sp hūit.iux illū.r.Mat.Si oculꝰ tuꝰ simplex fue.to,cor.tu.lu.e.Scdo hūit simplicitatez colūbinā.Colūba em vt.ā.dictū est in assimilatione.xij.caret felle.t diligit cōparem simplici amoze.t ipa carnit felle amaritudinis t tota fuit plena melle dulcedinis et suauitat.vñ ipa ait Eccli.xxiiij. Spūs meꝰ sup mel dulcis tc. Tertio hūit simplicitatem ouinā.ouis em nullā ledit.sz oībꝰ fuit q̄ de lacte suo nutrit.et de carne pascit ac de lana vestit.t sīr.b. Ego nullū vnq̄ lesit sz nos nutrit suis doctrinis.pascit suis meritis.t vestit suis exēplis. Uel melius dicere possum? q̄ nos nutrit lacte sue deuotiōis. pascit carne filij sui quā ipa ḡnauit.de qua tpe eius filꝰ inq̄t Job.vj. caro mea ve est cibꝰ. Uestit etiā nos vestimēto gre in b seculo t glie in futuro.t ppt b ōr Pꝛouꝰ. vir. Oēs amici eius vestiti sūt duplicib⁹. De illa ēz exponi pōt illud ps.cxxvij. Qui dat nisuā sicut lanā. Quarto ōr ouis ppt obe Maria tribus obedidiētiā spōtaneā. Oues em multū sunt obeit. dientes voci p̄storis.iuxta illō Jo.x. Oues mee vocē meā audiūt. Magna obedientia est audire vocē dei p̄cipientis.maior audire vocē dei consulentis. Iz maxima est audire vocē dei inspirātis. Beata aūt virgo tanq̄ bona ouis dei oībus his vocib⁹ obediuit. Preceperat em deꝰ q̄ ter in āno festa solenia celebrarent.vt pz Exoꝰ. xxiij. Et oēs in hierlm ascenderēt ac templū visitarent. sez in festo pasce.pētecostes.t sceno phegis q̄ q̄dem pceptū ipa obseruauit: vñ puerū sūū duodenariū secum duxit Luc.ii. Scdo obediuit deo cōsulēti.seruare ei ḡmitatez nō est pcepti.Iz p filij. Ubi ōr.j.ad Cor.vii. De ḡgin⁹ pceptū dñi nō hō. cōsiliū aūt do tc.t istō p filiū ipa suauit q̄ ḡginitatez deo vouit.t iō dixit angelo. Quō fiet istō qm virū nō cognosco.i.nō cognoscere ppono.Lu.j. Tertio obediuit deo inspirāti. Cū em angel⁹ gabriel sibi aduētū filij dei nūciasset ista tā grādia et tā insolita.i.q̄ Ego cōcipet t pareret deū credere nō potuisset. nisi deus sibi interi⁹ inspirasset:t iō diuine inspiratōi.acquiescēs p̄tinuo obediuit dicēs ecce ancilla dñi tc. Propter hec tria precipue p̄dixerat ei pr eꝰ dauid ps.xliiij. Audi filia t vide t inclina aurē tuā tc. Quinto Xpus ōr ouis ppter cognitionē mutuā Oues ei agnus cognoscūt pastorē.t pastor cognoscit oues suas. Unde saluatoꝛ nr dicebat Jo.x. Ego cognosco oues meas.t cognoscūt me meę. Et sīr xpo,qui ait vbi.ē.Ego sum pastor bonus.cognouit mēz suā t vita sibi tāq̄ filio obediēdo Lu.ij. Cognouit etiaz i mōtes.cū discipulo cōmēdando Joh. xix. Cognouit etiā post mortē eā ad eternā gliam deducēdo.t ad suā dexterā collocando. Beata igit ⁊go fuit illa scā t imaculata ouis q̄ nobis pepit filiū imaculatū agnū.de q̄ ōr. Joh.i. Ecce agnꝰ dei qui tollit peccata mundi. Et Diere.xj.ipse ait. Ego quasi agnꝰ mānsuetꝰ qui portat ad victimā. Ut em dicit Augu. Xpꝰ ppter multa dictꝰ est agnus maxime ppter pietatē t māsuetudinē. Agnꝰ em ōr ab agno grece qō significat piū latine. Agnus nāq; oculo pio et mansueto aspicit suū occisorē.t ipse pius iesus oculo pietatis inspiciebat suos crucifixores.t p eis pīem orabat Lu.xxiij. Itez pio oculo respexit latronē qui eū pauloāte blasphemauerat. et ait ei. Amē dico tibi.qm hodie mecū eris in paradiso Lu.xxiij. Itē dicit agnꝰ ppter multas alias ppietates. Nam agnꝰ inter oīa alia maxime inuenit innocentia. vt ōr in li.de ppie.re.t ponit Ysido.xij. etymo. Nullū em ledit dēte nec cornu. nec vngue. Quicqd in eo repit totū vtile est.sez caro t q̄ q̄d in eo repit totū vtile est.sez caro ad cibū:pellis ad varios vsus.pilus ad instrumentū fimus ad terre ingrationem. vngula t cornu ad medicationē. Item q̄ videt supū gradū figit.t sibi simplici vultu pci perit,captus ab hoste ligatꝰ z carnifici

re nō se defendit.t siue spoliet vellere siue cute sicut agal innocuū jobmutescit. Siue em ducat ad pascua siue deferat ad victimā.nec gemit nec murmurat.nec calcitrat sed obedit. Que oīa dño nr̄o ihesu xpo optime applicari possunt. Sed brēuitatē cā solū explanabo dictus Ysō. vbi. ē. qui ait. latini agnū ab agnoscēdo putant dictū.eo q̄ pre ceteris aīalibus mrem suam noscat. adeo vt in magno grege statim ad balatus voces noscat parentis.hec ille. Et sīr dño noster agn⁹ bonus t pius in cruce pendēs agnouit vocē mris sue balātis.i.lachzymātis.vñ et rndit di. Mulier.ecce filius tuus Joh.xix. Et iō in missa cantat agn⁹ dei tc. qui dicat ecclia. Agne dei q̄ agnouisti mrem tuā obediēdo misere nobis. Agne dei q̄ agnouisti mrem tuā recōmendando misere nobis. Agne dei q̄ agnouisti mrem ei cōpatiendo in cruce t post mortē suā illā ad paradisū eternā deducēdo dona nobis pacē. Bis multer t mater a gult filiū in vtero eū nouē mēsibus fouēdo. Utez extra vterū eū lacte ḡgineo nutriēdo. Agnouit in mūdo sibi tanq̄ filio fiducialr impādo. Unde ait. Job.ij. Unū nō habent.q.d. Miraculum facq̄uā in vinū puertendo. t sic eis vinū impēde. Agnouit etiā euz in patibulo ipm sollicitādo. Ubi.Cap.ij.inqt. Dilectus meus mihi.i.mtēdit,t ego illi. Et eiusdē ij.c.vij. eius. Dec est illa ouis dei q̄ impleuit pcepta de duabꝰ tunicis.qō hr Luc.iij. vbi.ōr. Qui habz duas tunicas det vnā nō habēti. Sic ei ouis vnā supabūdāte tunicā .sez pilozz dat tonsori. t aliā seruat sibi.ita ista ouis bēignissima q̄ in maria abūdantia hz indumēta diuine gre.de illa nob⁹ ol anno, ifac erā nos oues eē.ci.i.fideles t innocentes. Oues em dicunt fideles ppli innocentes fructꝰ dāres vt pz p Jnno.in.c. in scriptis.in ȳn. vtj.q.j. Itē oues appellant oēs boni xpiani. vt pz p glo . in epla inter ebo. Filius em tuꝰ missus est ad oues que pierāt.Mat.xv.t.ij.q.vij. ecce ostensum Fac ve simus de illis ouib⁹. de q̄bus inqt pastor bonꝰ filꝰ tuꝰ Job.r.di. Alias oues habeo que nō sunt ex hoc ouili. i. iudaico. trāsumptiue in.c. hanc societatē. de penitē.di.iiij. De illis inquā de quibus idē filiꝰ tuus dixit. Bonus pastor aiam suam ponit pro ouib⁹ suis. Johan.x.t.xviij.q.iij. ca.tres psonas. Fac vt filio tuo dicere valeamus cū propheta ps.lxxviij. Nos aūt populus tuꝰ t oues pascue tue confitebimur tibi in scīm. Amē.

De eiusdem intemerate virginis assimilatione, Sermo. iij.

M medio eccle

sie laudabo te. ps.xxj. Ele. de aleo super ps.lxxx. expo nēs illa ꝛba eiusdē ps. Zesimoniū in Joseph posuit ait. Joseph filiꝰ accrescēs t pri charissimꝰ religiosus est in q̄ posuit deꝰ testimonium honorīs btē ✠gis.q: pvotū castitatez eius ✠ginitatē honorat p votū obedientie obediētiā ancille dñi.p votū pauptatis illius pauptatem.q̄ vt dicit Diero.ita paup erat q̄ colo t acu acq̄rebat vnō se t saluatoꝛem mūdi pascebat. posuit etiā testimoniū in io Joseph.q: ipa btā ✠go ē testis t aduocata in cā eoz q̄ eā honorāt. vñ freqnēter cantamus de ipsa. Eya ḡ aduocata nr̄a tc. De ꝑ testimonio dicat deus pater in ps.lxxxviij. Et thronus eius sicut sol in cōspectu meo idest btā ✠go q̄ est thronꝰ veri salomonis xpi.t testis i celo fidel. Ubi em testat t allegat p nobis. Ubi quidam sctus hō narrauit.q̄ cū quidā religiosi frequēter cātarent illā antiphonā. Salue regina. dicerēt versū illud. Eya ḡ aduocata nr̄a tc. pluries viderāt in spū,ipam matrē dñi sūi filiꝰ sui presterni pnīā. t p rori⁹ illius ordinis conseratiōe pcari. Q ille.t iō ordo noster semper studuit hāc beni gnā aduocatam magnificare.t ipa dñdicta mater dei hoc vidēs dedit dotē suā tpalē quā habz in hoc scło scz loca terre sancte in manu t gubernatione ordinis nostri.er quo innuit q̄ ipa dz ab ordine isto singulariter magnificari.t honorīpius t filiꝰ sui defendi. quapropter ego ordinis istius seruulus quotidie dico.d.virgini verba thematis nostri.scz in medio ecclesie.i.oim christianoꝝ laudabo te. Super quibus verbis solum septem alias assimilationes contemplabimur.

Qō beata virgo per ebur figurata'est.

Assimilatio pīa.

Bur hz cādorē.ruborē.frigiditatē t soliditatē.cādor figit marie puritatez t ✠ginitatē.t iō ei ōr Cant.v. Uēter tuus eburneus

distinct? sapphyris. Œ eī vt dictū est ebur hȝ cādozē sapphyr? ȝo hȝ colozē celestes.p hoc dat intelligi q̄ eis puritas ⁊ fuit cādi dior hūana.⁊ celestior q̄ ãgelica. Unde Ber.in ser.assumptiōis inqt.Si diligenter attēdas in maria singulas virtutes inuenies singulares esse q̄ videbantur cões.q̄ essi vel angelica puritas ꝟginī illi audeat comparari q̄ digna fuit sacrariū fieri spūscti ⁊ habitaculū filij dei. Rubor aut̄ significat eis charitatem q̄ in ipa nunq̄ extingui potuit.iuxt illud Cāt.viij. Aque multe non potuerūt extinguere charitatē. Et q̄ diabolus peussit ⁊ pforauit iuxt illud Judith.ix. Percutiā eū labijs chantatis mee. Et q̄ ipsam ꝟginē decorauit ⁊ ornauit. iuxta illō Cāt. iij. Ferculū fecit sibi rex salomō ⁊c.sequit. media charitate pstrauit.⁊ eiusdē li.c.n.ipsa inqt. Ordinauit in me charitatē. De eius aūt charitate inqt Ber. Ipa ē mulier amicta sole q̄ velut alterū solē induit.q: sic ille sup bonos ⁊ malos ḋifferent? oriꝫ.ita ipa pterita merita nō discutit.sz olꝫ ero:abilē ⁊ clementissimā se exponit ⁊ olim nēcitates amplissimo mūdo affectu. Frigiditas figit refrigeratione spūscti ⁊ extinctione fomitis vñ dixit illi ãgel. Lu.i. Spūscto superueniet in te,i.te ab oī estu pcupiscētie refrigerabit.vñ Aug.in ser.ãnūciatōis ait. Spūscto supueniet in te.vt nec estus patioris ishdēs ⁊ mr filo creatoꝛ(. ⁊ subdit. Idcirco q̄dē eā dei virt? obūbrat:ne portās deū frogilitas hūana succūbat.⁊ vt esꝫ corpis nesciat quā dei virt? obūbrat. Soliditas aūt significat pstantiā sue virtutis q̄ tāta fuit q̄ ꝟ tpe passiōis xpi,oēs apli fuerīt pfracti ipsa tñ solida ⁊ firma pmansit. Un figurata fuit iiij. Reg.ir.vbi ꝺr. Fecit sibi salomon thronū de eboze grandē. Ipsa essi fuit thronus dei.q: deꝰ i ipa requieuit Eccl.xxiij.⁊ fuit de eboze.q: solida ⁊ firma pmāsit. Et fuit grādis:q: eiꝰ dignitas oēm ãgelicā dignitatē trāscēdit. De eiꝰ aūt pstantia inquit Amb. sup Lu. Maria fugientibꝰ aplisquante crucē. stabat ⁊ pijs oculis vulnera filij spectabat. q.quoq; Paral.ir. ꝺr. Fecit salomō solium eburneū.i.xps.b.ꝟginē q̄ fuit solū ipiꝰ salomonis celestis.⁊ nō illi inquit ppba po. xliij. Sedes tua deus in se.le.tc.⁊ infra. a domibꝰ eburneis er q̄bꝰ delec,te fi.reg.in ho.tuo. Astitit regina ⁊c. Ipsi q̄s ꝟginī inq̄t eiꝰ sponsus celestis Cāt.vj. Collū tuū sicut turris eburnea. De illa etiā dici potest illud Zach.xiij. Cādidiores sūt nazarei eius nie.rubicūdiores eboze antiq̄ ⁊c.Ꝟ autem ebur pciosius deferꝫ de india.vt hȝ Ese.xxvij. vñ Virgi.canit. Indis mittit ebur. De pulchritudie etiā ipsius dicere possumus illō Ouid.iij.metam. Impubesq̄ genas ⁊ eburnea colla decusq̄. Ebur essi significat pulchritudinē.q: res eburnee ḋnt pulchre vñ Virg.iij.geo.canit. Uippodamiq̄ bine rocq̄ pelops insignis eburno. Et ꝓpernius inqt. Siue lyre carmē digit} pectit eburnis.i.eburneis.Sicut etiā Tibullus accipit di. Vane pmū veniēs plectro modulatus eburno. De ipa q̄s virgine būdicta expedi posset moralr illud Vester.ſ. lex q̄ pētoria regis asueri que erāt aerei coloris ⁊ cubitū et hyacinthini sustentabantur funibꝰ byssinis ac purpureis qui eburneis erant annulis inserti erāt.⁊ colūnis marmoreis suffultebant.sed breuitatis causa ptranseo.

Oō btā ꝟgo ꝺr dicꝰ. Assumptio.ij.

Jes ꝺr a dyō grece qđ est claritas latine vt dicē Jsido.in li.ety. et figit.b.ꝟginē.q̄ tota fuit celesti claritate pfusa. Si essi alij sancti dicunt dies.iuxt illud.ſ.ad Ti.v. Ostia vos filij lucis estis ⁊ filij diei. Ex q̄bus tñ aliqs fuit altq̄ tenebra culpe.Multo fortius alij ꝺr dici dies i q̄ semp lux diuīa effulsit nō q̄ aliq̄ tenebra locū hūit.vt ait magr Jacobus de voragine in li.b.ꝟginis.vbi etiā dicit. Et in isto mundo visibili corp? opacū.i.terra. soli se nō interponere.tūc sol semp diē faceret ⁊ nūq̄ nox essꝫ. Ex maria igit̄ mihi videꝫ q̄ fuit opacū.nihil terreni nihil rōni contrarii.⁊ tō nulla nox vnq̄ ibi cē potuit sed semp tunc̄ dies lucida radiauit b.ille. Et allegat illō Zach.xiij. Erit dies vna q̄ nota ē dño. Nō dies necq̄ nox.i.non videbitur do diei⁊ noctis. Ista talis dies q̄ nunq̄ habuit noctem est.b.ꝟgo maria.q: sicut ꝺr Sap.vij. Vec est speciosior sole. Et quibus ꝺbis pdicꝰ doctor aut nō ꝓcludit intentū aut necesse est ꝓcludere ex eis q̄ ꝟgo lucidissima nunq̄ obscurata fuit per originale petrī. De isto etiā ꝺre ꝺs.xxxiij. Dies diei eructat verbū.⁊ nox nocti indicat scientiā. Xp̄o em̄ fuit dies.⁊.b.virgo fuit. Quando igitur insimul erāt.⁊ mutuo loquebant tunc dies cum die erat.⁊ dies diei verbum eructabat.econtra Jo Adam erat nox.⁊ similr.⁊ ambo scientias dei voluerunt habere.⁊ ideo nox nocti indicauit sed non

Sciendū est q̄ dies hȝ tres partes ꝓncipales. Prima mane appellat̄.a mene quod ē bonū.q: nihil ē luce melius. vt ait Jsi.in li.etymo.⁊ hec ꝓs est finis dormitionis i actū opationis.hora sobrietatis.⁊ celebrate digestionis.vt ꝺr in li.de ꝓprie.re. Que ofa optime ꝓueniūt.b.ꝟginī. Nā pri mo fuit finis dormitionis. Peccatores essi dormiūt in peccatis.iuxta illō.ſ.Thess.vl. Qui dormiūt nocte dormiūt. Ipa igit̄ virgo benedicta est finis dormitionis. q: finē fecit vitijs ⁊ petis. Un Hiero.in ser.assumptionis de illa inqt. Dedit celis gliam .terris finē. vite ordines ac moꝛibꝰ disciplinā. Secundo est initiū opationis. Ante aduentum demones eos impediebant. Ex ipa demonum impedientes expulit.⁊ hoies ad bñ operandum expeditos fecit.iuxta illō ps .cix. Ortus est sol.i.ꝟgo maria.⁊ ꝓgregati sunt sicꝰ demones.⁊ i cubilibꝰ suis collocabunt⁊ ad opationē suam vsq̄ ad vesperam. Tertia fuit magne sobrietatis. Habuit essi manifuisse locuta. Unde glo.sup Lucaꝛ ait. Si maria inuenit ante ꝓceptum apli tacuisse debem? post ꝓceptuꝫ apli magis docere q̄ docere. Habuit etiā sobrietatē in cibo. Un Ambro.in li.de ꝟgi. Si maria esuriebat̄ cibus plerūq̄ obuij qui mortē arceret nō deliciās ministraret. Habuit q̄s sobrietatē in actu licito .sicut est mrimoniū. Potuit aq̄ voluit abstinere ⁊ virginitatem seruare. Sciebat em̄ vērā esse sniam Ouid. Desine q̄ potuisse cētio leuis. Est virt? placitis abstinuisse bonis. Ꝙ alpa diei est meridies. q̄ dē magis clara.⁊ magis eqlis siue media: q: tūc sol est in medio celi.⁊ equalr ab ortu et occasu videt̄ distare.vt ꝺr in li.de ꝓprie.re. vbi etiā habet̄ q̄ meridies ꝺr quasi media ꝺies.vel quasi mera dies.q: tunc clarior⁊ purior est sol q̄n de medio celi rutilat.⁊ totū orbē illuminat pari claritate. Beata igit̄ virgo ꝺr meridies.q: ceteris sanctis est magis calida.i.dei amore accēsa. imo tota fuit i ignē amoris uersa.vt ait Hiero.i ꝑ. ad Eusto. Prem fuit ceteris sanctis magis siccā.i.ab oī humore ꝺcupiscentie penitus alienā. vñ vocaꝫ terra sitiēs.iuxta illō Esa. liij.⁊ sicut radix de terra sitienti. Fuit etiaꝫ ceteris sanctis magis clara. i. luce diuine sapiētie magis plena. Un Apoc.xij. vocat mulier amicta sole.i.sapie diuine splēdore Nā sicut dicit Beda.q̄n.b.ꝟgo elizabeth salutauit spūsctūs ipi elizabeth scisꝫ pūtū pteritoꝝ.⁊ futuroꝝ dedit. Pūtus q̄des.q: ipsam dei matrē ē cognouit.⁊ fructū ventris sui ē bñdictū pdicauit. Preteritorum aūt.q: Jesum sam marie credēs intellexit. Futuroꝝ Jo.q: a dño pficiēda q̄ illi dicta fuerāt annūciauit.deinde subdit Beda. Quis ergo dicere vel estimare sufficiat.q̄ tūc gra spūsancti dei genitricē repleuerit:cū tanta in matre pcurrois lux celestis emicuerit.

Est etiā media.i.mediatrix inter deū ⁊ nos effecta. De quo medio inqt ps.xxxij. Suscepim? deꝰ mi.tuā in medio tēpli tui.i.in vtero ꝟginali. Et iterū ps.lxxiij. Deus aūt rex noster ante secula:operat? est salutem in medio terre.i.in maria virgine. Tertia pars ꝺiei ꝺr vespa.a quadā stella occidētali que ꝺr vesperꝰ siue hesperꝰ.que solē occidentes sequit̄.⁊ tenebras sequntes comitat.vt dicit Jsi.vbi.ō.⁊ ponit̄ in li.de ꝓprie.rerū.vbi etiā ꝺr q̄ hora ista ꝺr sero a ianuis clausis siue seratis.q: q̄n venit vespa fores seranꝫ tur vt ois in domo maneāt mutiota. In hora aūt vesptina q̄n hō a labore reqescit mercedē accipit.⁊ i domo se recolligit. Et sic dā ꝟgo tunc̄ helperꝰ semper solem.i.xp̄m comitata est.⁊ sero.i.in fine vite.quattuor suis fidelibꝰ facit. Primo nāq̄ a laboribus suis eos q̄escere facit.iuxta illō Apoc.xiiij. Amodo em̄ iam dicit spūs vt requiescāt a laboribꝰ suis ⁊c. Scō eis mercedē tribuit Illa essi merces est fructꝰ vētris sui.i.eius benedictꝰ filiꝰ.iuxta illud ps.cxxvij. Cū dederit dilectis suis somnum.ecce hereditas dñi filij merces fructꝰ vētris. Tertio cū deuotis suis cenā facit. In qua cena illis apponit panē vite. Illū.ſ.qui ait Jo.vj. Ego sum panis viuus qui de celo descendi: Illū etiā panē de quo ꝺr Eccli.xv. Cibabit illū pane vite ⁊ intellect?. Apponit etiā cibū delectabilē.i.seipam q̄ ait Eccli.xxiiij. Qui edūt me adhuc esurient:⁊ q̄ bibūt me adhuc sitient. Apponit etiam diuersa cibaria.i.diuersas refectiōes ⁊ gaudia. Un Prouer.ix. ꝺr. Dedit cibaria ancillis suis. Quarto deuotos suos i domū celestē introducit.⁊ tō vocaꝫ porta paradisi ⁊ fenestra celi. Un canit ecclia. Intret vt astra flebilis celi fenestra facta ego. De ista die exponi potest mora

Universidad de Deusto
Biblioteca

liter illud qđ dicunt iuriste. Is ad aliud pro
positū. s. q dies interpellat p hoiē. ēt de lo
ca. c. vlti. ⁊ C. de contra. ⁊ commit. stipu. l.
magnam. O igitur xpiani mementote diei
huius in qua egressi estis de egypto. s. petī
⁊ de domo seruitutis. s. diaboli. Ero ō. xiij.
Dec em dies boni nunciꝫ. q. Re. xiij. Dic est
sctūs dies dñi. Sleemie. viij. ⁊. ij. Esdre. ix.
Dec est dies quā fecit dñs exultem⁹ ⁊ lete
mur in ea. Ps. cxvij. O sctissima dies in qua
verificata fuit ꝓphetia dauid dicentis ps.
cxxvj. Fecit sole in ptāt dei. Sol em iusti
cie xps in ptāt dat⁹ est sue genitricis. Ys
heu q: multi indeuoti btē ẋginis pñt dice
re illō Zu. xxiij. Inclinata est in dies. Vo
bis aūt o deuoti dico illud Ro. xiij. Nox p
cessit: dies aūt appropinquit. Abiciam⁹ er
go opera tenebrarum ⁊c. Ecce nunc dies sa
lutis. q. ad cognit. b. vj.

Qō btā ẋgo ō: fons. Assimilatio. iij.

Ons est. b. ẋgo maria. iurta il
lud Can. q. Fōs hortoꝝ pure
aḡrū viuentiū q̄ fluūt ipetu de
libano. In q̄b⁹ hīs notari pōt
q̄ ipa hs hortū. cāpū. ⁊ virida
riū. ita q̄ q̄d hortū ipa est fons. q̄d cāpū
est pute⁹ aquarū viuētū. q̄d viridariū do
fluuius q̄ fluit cū ipetu. Per hortū aūt sī
gnificāt boni ⁊ btē ẋginis deuoti q̄ sensus
suos clauserūt. De q̄ibet em bona alia spō
sa dei pōt dici illō Can. viij. Hort⁹ cōclusus
fons signat⁹ ⁊c. Debet em claudē os suū
a vanis verbis. ⁊ manus suas ab operib⁹
prauis. ⁊ sic de singulis sensib⁹ co:palib⁹. ⁊
tunc erit hort⁹ conclusus. Item dz sigillare
cor suū a cogitationib⁹ immūdis. ⁊ tūc erit
fons signat⁹. In isto aūt horto sunt herbe
virētes ⁊ redolentes. i. sancte virtutes ⁊ de
uote meditatiōes. Sūt etiā flores. i. mūde
affectiones. ibi etiā crescūt arbores folia vi
rentia fructus suaues habētes. Per arbo
res aūt intelligunt diuine ꝺtēplatiōes in
altū se erigentes. p folia aūt sctā ꝺctā. ⁊ per
fruct⁹ bona opera. ⁊ iō subdit i predicto. c.
Emissiones tue paradisus. Sed notandū q̄
nec iste herbe. nec flores. nec arbores pos
sūt fructificare nec crescere nisi iste fōs ẋgi
nalis mittat eis aquas sue gr̄e. Adueniente
aūt aq̄ isti⁹ fontis herbe virtutū ⁊ sctōz de
fideriōz crescunt. q: benedictionem ab isto
fonte accipiunt. Un Ysa. vj. ō:. Terra sepe
veniēt sup se bibēs ymbrē: ⁊ generās her
bā optimā illis a q̄b⁹ colit accipit benedi/

Maria fōs horto
rum.

ctionē a deo. Flores etiā crescūt: q: mundē
affectiones magis redolēt coā deo. iurta il
lud Can. ij. Flores apparuerūt vinee flores
tes odorē dederūt. Arbores etiā pducūt fo
lia sctoꝝ ẋhoꝝ ⁊ fructū bonoꝝ operū. Un
Piere. xvij. ō:. Erit foliū eius viride ⁊ in tp
siccitatis nō erit sollicitū. nec aliqn desinet
facere fructū. Et iō bñ ō:. q̄ ipa est fōs hor
toꝝ. Per cāpos aūt intelligunt mali ⁊ petō
res q̄ nō habēt aliquā clausurā. nec i eor
suo. q: illud larāt ad detractiones. nec i mas
nib⁹ suis. q: illas extēdūt ad illicitos ope
rationes. nec in corde suo. q: ibi recipiūt im
mūdas cogitatōes. Et ō talib⁹ ō:. Prouer.
xxiij. Per agrū hois pigri trāsiui. ⁊ per vi
neā viri stulti. ⁊ maceria lapidum erat de
structa. Un q: non hs aliquā clausurā nec
maceriā. iō male bestie. i. demones vadūt
⁊ veniūt in eoz eis. Ad q̄ exponi pōt illud
Job. xx. Uadēt ⁊ veniēt sup eū horribiles.
Et q̄n tales male bestie vadūt ⁊ veniunt:
iō herbas ꝺculcāt. flores dissipāt. ac fructꝰ
devorāt. q: oēs virtutes ⁊ affectiones ac de
sideria ⁊ cūctā bona opa destruūt ⁊ consu
mūt. ita q̄ ofa efficiuntur arida ⁊ mortua
Un Ysa. xv. ō:. Aruit herba. i. redolentium
virtutū. ⁊ defecit germē. s. bonoꝝ operū. et
nitor oīs interiit. i. virētiuꝫ affectionū. Sic
tū istis cāpis in q̄bus sunt ofa arida ⁊ mor
tua. bā ẋgo sepe est pute⁹ aqrū viuentiuꝫ.
Aque em ei⁹ sunt viuētes: q: faciūt remur
scere in corde oēs mortuas volūtates. ⁊ vi
rere oēs aridas affectiones. ⁊ ꝺfrer fructū
care p bonas opationes. Un inq̄t po. Arun
Et campi tui replebuntur vbertate. Et iō
bene ō:. Pute⁹ aquarū viuentiuꝫ. Iste sunt
ille aque viuentes de quib⁹ dicit Ese. xlvij.
Ois ad que venerit torrens viuet. Per
viridariū vero intelligit paradisus in quo
sunt diuersi flores. s. rose martyrū. viole cō
fessoꝝ. ⁊ lilia virginū. Itē diuerse arbores
Quidam ēm ibi sunt qui fuerūt vt cedrus p
eminentē vitā. alij vt cypressus p odoriferā
famā. ⁊ sic de singulis. Quas grās cōcessa
ti sunt mediāte virgine. Unde ipsa dicere
pōt illud Eccls. ij. Feci hortos ⁊ pomeria ⁊
seui ea cūctis generib⁹ arborū. In isto vir
dario siue pomerio virgo beata ꝺspatatur
mō inter lilia virginū. modo ster violas cō
fessoꝝ. modo inter olivas pīarcharū. qui
fuerāt dediti operib⁹ mīe. Modo inter pal
mas apostoloꝝ. qui totū mūdum fugaue
runt. Modo inter cedros prelatorum qui

E Maria fons viuens

fuerūt eminētes dignitate. Modo iter cy
pressos religiosoꝝ. q̄ odore sue puritat⁹ ser
pētes. i. demones a se fugauerūt. In istud
viridariū siue pomeriū iste fōs siue flu
uius mittit aḡa suas cū impeta. i. largiter
⁊ abūdāter. Ad hoc aūt q̄ fluant aq̄ cū im
petu tria req̄rūt. s. q̄ de alto veniant. q̄ in
abūdātia fluāt. ⁊ q̄ nullā resistētiā inveni
ant. Istas igit aḡas iste fons fine fluius ce
lestis efficere facit in viridarium paradisū a
mōre altissimo trinitat⁹. ⁊ facit eas effluē
re in abūdātia maria plenitudinis q: nul
lus pct̄i obstaculū inuenīt i btis. Et iō bñ
dicit. Que fluunt ipetu de libano. De istis
impet⁹ lenificat quitatē dei. Sed p ma
re qualis est iste fons virginalis. ⁊ quales
sunt aque eius. ⁊ qualr iste fons diuidit.

Circa pmū aūt est notandū q̄ iste fōs est
signat⁹. ⁊ apud deū poste⁹. ac in fluiū con
dico q̄ est fons signat⁹. iurta illō Can. iiij.
Hortus conclusus soror mea sponsa. hort⁹
conclusus. ⁊ semel signat⁹. Bis autem ō: hort⁹
ẋginis fuit hortus dei. q: pien⁹ erat fide. ⁊
pien⁹ erat amore dei. Uterus ei⁹ fuit fons
dei. q: pleni erat aq̄ celestis gr̄e. Deꝰ igit
clausit ei⁹ intellectū vt nihil in ipm intra
re posset ignorātie vl̄ erroris. Clausit etiam
eius affectū. vt nihil in ipm intrare posset
mūdani amoris. Signauit ho suū vterū si
gillo virginalis pudoris. Scō fuit fons
apō deū positus. Unde ps. xxxv. inq̄t deo.
Q̄m apud te est fons vite. ⁊ in lumine tuo
videbim⁹ lumen. est em fons. q: refrigerat
ab estu concupiscentie. Et est vite. q: vitali
cat a morte letalis culpe. Et est luminosus
ne. ⁊ est apud deum positus. ⁊ ideo copio
se potest effluere. Tertio est fons in flumen
crescit in flumen maximū. ⁊ in aquas pluri
mas redūdauit. Ipa em fuit paruus fons
in sua hūili conuersatione ⁊ reputatione;
sed crevit in flumen maximū in filij dei cōs
ceptione. ⁊ redūdauit in aquas plurimas
in sua in celum gloriosa assumptione. vbi
in tantum redundat q̄ de sua plenitudine
nō cessat effluere. Et illis qui sunt foras. i.
qui adhuc sunt in exilio. Et illis qui sunt

Quā maria est fōs signat⁹

in plateis celestis hierlm. iuxta illō Prouer.
v. Deriuent fontes tui foras. ⁊ in plateis
aḡs tuas diuide. Accipit aūt aliqn flumen
ꝓ aque superabūdātia. vt. ff. de aqua plu
ar. l. j. §. Denicꝫ ait Que quidē aque cele
stis supabūdantia fuit in ipa ẋgine. ⁊ ideo
eā nobis cōceauit abūde. Quarto est fons
perpetu⁹ iuxta illud Esa. lvj. Erit quasi hor
ti irriguꝰ. ⁊ sicut fons aquarū eius non de
ficient aq̄. Amor nāq; mūdi nō est ꝑpetuꝰ
sed cito labitur. quia est sicut aqua cisterne. Un conquerit deus Piere. ij. dicens;
Me dereliq̄runt fontem aque viue. ⁊ fode
runt sibi cisternas dissipatas que continere
nō valent aḡa. Mūd⁹ enim est sicut cister
na perforata. q: non habz cōsolationē verā
sed fictā nec pmanentē sed cito effluentē.
nec plenā sed vacuā. iurta illud. ij. Job. ij.
Mūd⁹ transit ⁊ concupiscentia eius. Quin
to est fons dulcis ⁊ amenus. Sed nota q̄ ꝑ
fons de mari ouf. s. ꝑ meat⁹ subterraneos
dulcoratur. ⁊ sic ipsa aqua dulcorata fonti
immittit. ⁊ potabilis reddit. Et simil ipsa
bñdicta ẋgo de ꝑpho iudaico amaricato ꝑ
pct̄i originale fuit orta sed tñ sine ipsius
pct̄i originalis amaritudine fuit concepta
quia ꝑm aliquos in lumbis parentū fuit se
men quo ipa debebatur cōcipi purgatū. ⁊
sic ipa gr̄a dei pueniente ⁊ sanctificante fic
tota⁊ fuit dulcedie repleta. q̄ vndicꝫ emis
sit aquas dulcissimas gratiarus. Unde de
progenitorib⁹ beate virginis fuit verifica
tus illud Judith. vij. Fontes amari dulco
rati sunt ad bibendū. Scō principal⁊
est videndū quales aquas habz iste fons.
Et ꝰndeꝫ q̄ aque ipsius sunt valde ꝺtuose
Nam multiplicē habēt virtutē. Primo naz
q̄ habent virtutem refrigerativā. Et ideo
valde grate sunt anime sitienti. i. deum de
siderāti. iurta illud Prouer. xxv. Aqua fri
gida homini sitienti. Sed notandum q̄
aqua fontis in estate est frigida. ⁊ in hye
me est calida. ⁊ maxime aqua putei q̄ etiaꝫ
dicitur fons. ⁊ similiter beata virgo in esta
te prosperitatis dat aquam frigidam. i. dest
gram refrigerativam. ne mēs nimis inar
descat terrenoꝝ affectibus. In hyeme vo
aduersitatis dat aquam calidam. i. gratiaꝫ
inflammantem. ne mens aduersitatibus
pressa a dei amore tepescat. Ipsa autem in
aduersitate fuit feruentior. quia iurta cru
cem stabat. In prosperitate vo humilioꝝ
quia dei ancillam se nominabat. Secundo

X quales aquas maria habeat

Universidad de Deusto
Biblioteca

hȝ virtutem eleuatiuā. Ūñ põ dicere illō Job.xiij. Aqua quā ego dabo fiet i eo fons aque salientis in vitā eternā. Sed nota ꝙ aqua quātū descēdit tantū etiā ascēdit. Et simlr aqua gr̄e tantuȝ hoiem subleuat ad celestia quātū ipe descēdit despiciēdo infima ⁊ terrena. Sūt aūt quidā qui retinent sibi necessaria ⁊ supflua. ⁊ nihil pauperib⁹ largiunt. Et talio erat ille dines qui induebaf purpura ⁊ byſſo. vt ōr Lu.xvj. Œ igit isti nihil descēdunt, iō nihil ascendūt. Alij sunt q̄ retinent necessaria ⁊ superflua, dant tñ partē supfluoꝝ pauperibus, de quibus ōr Luce.xj. Qō supest date elemosynā. ⁊ ecce oīa mūda sunt vobis. Et isti quo parū descendūt, ideo etiā parum ascendūt. Alij ꝺo sunt q̄ dant pauperibus oīa supflua. ⁊ sibi retinēt necessaria. de quib⁹ ōr Luce. iij. Qui habet duas tunicas det vnā non habenti. Una eñ est tunica necessitatis ⁊ alia superfluitatis. Tūnica aūt necessitatis põ retineri. supfluitatis ꝺo ds pauperibus erogari. Et isti multū ascēdūt, q̄ etiā multā descendūt. Alij aūt oīa relinquūt tam necessaria q̄ supflua. ⁊ se amore dei pauperes faciūt sicut fecerūt apli q̄ dixerūt xpo Mat.xix. Ecce nos reliq̄mus oīa ꝛc. Et de hijs mīsti inueniunf viri pfecti qui mūdo totalr renūciantes ⁊ religionē intrātes votum pauptatis faciūt. Et isti q̄ maxime descendunt etiam maxime ascendūt. s. vsq; ad xpi societatē. ⁊ vsq; ad iudiciariā potestatē. Ūñ Mat.xix. inq̄t ipe saluator. Amen dico vobis ꝙ vos qui reliquistis oīa ⁊ secuti estis me in regeneratione cū sederit filius hoīs in sede maiestatis sue sedebitis ⁊ vos sup sedes. xij. iudicantes duodecim tribus isr̄l. Tertio habet frutē vimificatiuā. quā desiderabat humanū genus ante huj⁹ virginis aduentū. dicēs illō Psal. xx. Dñe deus meus exaudi clamorem ppli mei. ⁊ operi eis thesaurū fontis aque viue. Et dicit aperi. quia desuper ⁊ a deo est hmōi aq̄ effusio ⁊ emanatio. q̄ fluxit in btām v̄ginē a supiori. i. a spūctō. Unde Luc. j. dixit ei angelus. spūssanctus supueniet in te ꝛc. Ipsa aūt bñdicta virgo cōmunicauit eā nobis inferioribus. ⁊ nos vimificauit. Ūñ illi dicere possum⁹ illud Psal. Nemie. ix. Tu vimificas oīa hec. Oēs ergo qui volūt vimificari accipiāt de aqua ihus bñdicti fluminis. Ista eñ flumina de sureḡtū sunt publica. ff. de acquir. re. do. l. adeo. §. ꝙ si tuto alueo, de quo etiaȝ tangit in, l. iiij. ff. de re. di. Et iō in flumine publico oībus nauigare licet. ff. vi bi flu. pu. na. li. per totū. Quarto habȝ frutē irrigatiuā ⁊ germinatiuā. De irrigatione ōr Gen. ij. Fons ascendebat de terra irrigās vniuersam superficiē terre. De germinatiōe aūt ōr Esa. lv. Descendit ymber de celo. ⁊ vltra non reuertit: sed inebriat terrā ⁊ germinare eam facit. Dicit aūt saluator Mat. xiij. ꝙ terra ꝓmo germinat herbā deinde spicā. ⁊ postmodū plenū frumentū in spica. Iste enim fons celestis terrā aīe nostre facit pmo germinare herbā. i. dei timorē. qui est principiū noue vite. Deinde spicā. i. pfectā charitate. Quia sicut ōr ad Rom. xiij. Plenitudo legis est dilectio. Quinto hȝ frutes mūdatiuā. Nā in isto fonte mundant̄ ⁊ actiui ⁊ contēplatiui. ⁊ etiā ipi petō res immundi. vñ Zacha. xiij. ōr. Erit fons patens dom⁹ Dauid habitantibus hierlm in ablutionē peccatis ⁊ menstruate. Per domus enī intelligunt actiui. Per hierlm ꝺo que interpretat visio pacis intelligunt contemplatiui. Nole aūt peccatis intelligunt̄ illi qui cōmittunt petā mortalia carnalia. Nomie ꝺo mēstruate intelligunt̄ illi qui committunt petā mortalia spūalia. Oēs enī in isto fonte celesti debent lauari. Nam actiui q̄ committunt aliquam negligentiā. Cōtemplatiui q̄ peccant per aliquā ināne gliam siue ineptā leticiam. ⁊ petōres tam carnalia q̄ spūalia peccata cōmittētes habent in anima multiplicē maculā. ⁊ iō in isto fonte debent extergere illā. Tertio ꝓncipale est videndō qualr iste fons diuidit. Et respon. Quia dek ꝙ diuidit in quattuor capita. vt patet marci. Ber. Maria eſt ginitate placuit: ſs er hūili dicta egressus est xp̄s qui i nos fluxit quat vidimus. Oēn. ij. Et hoc ideo quia de virgine bene fons diuinorū maxima beneficia ses creatiōis, recreationis, iustificationis ⁊ glificationis. Et ista dicuntur flumina, quia flumen ciuitatis in quā fluxit quattuor beneficia in ferre consueuit. Nam necessaria apportat, superflua exportat, sordes abluit. ⁊ sitim extinguit. Beneficiū eñ creationis oīa necessaria genēri humano deportauit. Beneficium recreationis oīa superflua exportauit oīa sordis petā ⁊ opera diaboli. Beneficium iustificationis oīa immūdicia abluit. Beneficium aūt glificationis sitim extinguit. iuxta illud pō. xxxv. Inebriabunf ab vbertate domus tue: et torrente voluptatis tue potabis eos

Qō beata virgo dicitur nauis:

Ad similatio. iij.

Z Maria ōr nauis. Ūñ ōr bñdicta mater dei multiplici rōe. Pmo rōne cause efficientis. q̄ tota trinitas eā fecit ac fabricauit. Nā deꝰ pr̄ i ea potiā suā potentiā inquātū potens fuit suā sapientiā inquātū sapiens, filiū suū i ea posuit suā sapientiā inquātū sapiens, spūsanctū i ea posuit suā iquātū benignus. Spūsanctus scrās gr̄e sibi dedit. Et ideo de qualibet psona dicit pr̄ illud. ij. Parak. xx. Parricepsa fuit vt faceret nauē q̄ iret in tharsis. Secundo dicit nauis rōe cause materialis. De materia eñ huius nauis habet Eccli. xxiiij. vbi ipa ait. Quasi cedrus exaltata sum in libano. Est igitur ista nauis facta de cedro virginitatis que cedrus fecit ipsaȝ deo gratas ⁊ odoriferā. ⁊ eis carnē seruauit incorruptā. Pretiosa facta est de cypresso charitatis, que cypressus est tante fortitudinis ⁊ soliditatis q̄ nulli oneri cedit. Et sic charitas bt̄e virginis nulli tribulatiōi vnq̄ cedere potuit. Fortis enī est vt mors dilectio. Ex ibidē. Aque multe non potuerūt extinguere charitatem. Item facta ē de oliua pietatis q̄ semp viret. q̄ eis pietas nūq̄ alicui deest. nec i vere iuuētutis, nec i autūno senectutis, nec in hyeme tribulationis nec in estate alicuius mali seruitis. Facta ē etiā de platano humilitatis. Est ei platanus arbor amplissima. ⁊ hūilitas sic beatā virginē amplissimā fecit q̄ illū i vtero suo recepit quem celi capere nō pñt. Nā sicut dicit Ber. Maria eſt ginitate placuit: ſs er hūili cepit quem celi capere nō pñt. Tertio ōr nauis rōne cause formalis. Forma eñ nauis est. q̄ superius est ꝑ angusta. ⁊ in medio lata. ⁊ sili bt̄a v̄go fuit supius apta ad amorē celestiū. inferius clausa ad amorē terrenoꝝ. fuit etiaȝ in principio stricta. q̄ in fonte natiuitatis filij et pturitionis sue cor eius fuit strictū afflictionē. occidere. vnde necesse habuit in egyptū fugere. Fuit ꝺs in fine. s. vite filij sui angusta q̄. gladio passionis eius fuit vulnerata. Fuit etiā i medio lata. q̄ tota trinitario nobile ne cause finalis. est eñ facta vt deū de celo ad terrā portaret. iuxta illud Prouer. viij. Facta ē vellut nauis institoris delōge portās panē suū. Iste est ille panis q̄ ait Joh. vj. Ego sum panis viuꝰ qui ō celo descēdi. Quē panē nobis. b. v̄go delōge portauit. Ista eñ dictio delōge dicit distātiā locorū q̄ de celo ad terrā ē maxima distātia. Uel dicit distantiā meritoꝝ. q̄ nulla nr̄a merita meruerūt vt deꝰ hō fieret. Uel dic distātia statuū. Ūñ eñ tres fuerint status hoīs: vnus ante pctm̄ sub innocētia. scōs post peccatū sub culpa ⁊ pena. tertius sub gr̄a. ⁊ q̄r tuus erit sub gr̄a. Xp̄s carnē humanā accepit delōge. i. de primo statu humane nature. quo. s. fuit sine pctō ⁊ sub innocētia. nihil ominus tñ de singulis statib⁹ xp̄s aliquid accepit. Nā de primo accepit immunitatē. de scōo penalitatē. de tertio gr̄e plenitudinē. de q̄rto ꝺo gl̄iosam fruitionē. q̄ eis alia beata fruebaf diuinitate. ad istā panes cōmedendū ipa v̄go nos inuitat dicēs illud Prouer. ix. Cōedite panes meos: ⁊ bi. vi. gō misi. vo. Idē aūt vocaf vinū ⁊ panis. s. xp̄s ipm aūt vinū. b. v̄go miscuit q̄n aquam humanitatis vino diuinitatis vnīit. cū. s. de suis purissimis sanguinib⁹ materiā hūanitatis deo ministranit. Panē q̄s istū ipsa fecit. ⁊ hoc significatū fuit p illā mulierē de qua iudē saluator Mat. xiij. ꝙ tria sata farine miscuit. q̄ btā virgo cooperante gratia spūssancti corp⁹ ⁊ aiam ac diuinitatē in xp̄o vnīit. Fermētū aūt in hac cōmixtiōe fuit fides ipsius v̄ginis bñdicte. Quīto dicitur nauis rōne arboris q̄ in ista nauī erecta fuit. de qua arbore ōr Ezechie. xvij. Cedrū de libano tulerāt vt facerēt malū. Ista arbor fuit xp̄us q̄ in ista naue virginis fuit erect⁹. qui assumlaf cedro non solū ꝓpter sui sublimitatē: ſs etiā ꝓpter fructus q̄s ista tē. Poma eñ cedrina in aliq̄ sui parte sunt dulcia. f. aliqua acerba. ⁊ f. aliqua inter dulce ⁊ acerbum sunt media. per q̄ significant̄ tres in xp̄o nature. nā in xp̄o est diuinitas dulcissima. caro q̄ fuit amaritudie plena ⁊ ala q̄ fuit dolore repleta inquantū sue nature relicta patiebaf. ⁊ erat dulcedie plena inquātū diuinitate fruebaf. Uerro dicitur nauis rōne veli q̄ sbi appēsum fuit. s. xp̄s. de quo velo exponi põt illud Ezechiel xxvij. Byssus varia de egypto ꝓterta est tibi in velum. Dicitur aūt istud vellus fuisse variū. q̄ pictū fuit de colore albo. rubeo et aureo. Ex carne eñ xp̄i fluxit color albꝰ pu-

Universidad del Pais Vasco Biblioteca

pter suã puritatẽ. er ola color rubeus pp
pter suã charitatẽ. er diuinitate ho eius co
lor aureꝰ ꝓpter suã ꝑciositatem. Unde ipa
btã virgo inqt Cañ. v. dilectꝰ me candidꝰ
quoad primũ. ⁊ rubicũdus quoad scõm. et
electꝰ. er milibꝰ ꝙad tertiũ. Septimo ꝺr na
uis rõne merciũ quibꝰ onerata fuit. q̃ qdẽ
fuerũt eiꝰ ꝓtutes: ⁊ gre marie hũilitas. vir
ginitas ⁊ fecũditas. Nã ꝑ mercẽ hũilitatꝭ
fuit grata deo. ꝑ mercẽ virginitatis ãgelo.
ꝑ mercẽ ho fecũditatis toti generi hũano.
Et propter hec tria illi ꝺr illud Judith. xv.
Tu gla hierlm. i. dei. Hierlm em visio pa
cis interptaf. q̃ pax ꝺa in solo deo hr. tu le
tricia israel. i. angelox. qui semp deũ vidẽt.
Israel em dei visio siue speculatio interpre
taf. tu honorificẽtia populi nri. i. totiꝰ ge
neris hũani. De ista naui exponi põt illud
Mar. vi. Erat nauis in medio maris. In
quibus verbis tria tãgunf de ipa bñdicta
virgine. Primũ ꝺr fructuositatis: ibi. erat
nauis. scõm officiositatis: ibi. i medio. ter
tiũ ho gratiositatis: ibi. maris. Inquãtũ
em appellaf nauis ostẽdit eiꝰ fructuositas
Nauis em valet ad multas opportunitates
Quia igit nos i mari tẽpestuolo hui⁹ mũ
di positi multis indigem⁹. ideo deꝰ nob de
dinata. Et ideo ꝺr Gap. xiiij. Erigno signo
credũt hoies alas suas. ⁊ trãseuntes mare
ꝑ ratẽ liberati sunt. Bñ aũt ꝺr erigno ꝓp
humilitatẽ. Uñ etiã ipa ait. vt recitat eccle
sia. Cũ esses parvula placui altissimo. Nec
est illa nauis de qua ꝺr Lu. v. Ascendit ipa
in nauis q̃ erat Symeonis. q̃ interptaf obe
diẽs. Scõo principaliter ostendit. q̃ ista
nauis est officiosa. cũ ꝺr. erat in medio. est
em mediatrix dei ⁊ hoim. Erat aũt in me
dio triplici de causa. Primo ad excusanda
nra facinora. De quo Ber. ait. Dña nostra
mediatrix nostra. aduocata nra. tuo filio
nos recõcilia. tuo filio nos recõmenda. ex
cuset apud deum integritas tua culpã nrẽ
corruptionis. ⁊ hũilitas tua deo grata no
stre ventiã impetret vanitati. Hinc. De ipsa
q̃s exponi põt illud Esa. xix. In die illa erit
altare in medio terre egypti. ⁊ clamabunt
ad dñm a facie tribulãtis. ⁊ mittet eis sal
uatorẽ. Scõo stat in medio ad impetrãdo
rpi charismata. De quo Ber. inquit. per te
accessum habem⁹ ad filiũ o bñdicta tuneꝰ
trix gre. genitrix vite. mr salutis. vt p te su
scipiat nos qui p te datꝰ est nobis. Et idem
Ber. etiã dicit. Opus em est mediatore ad
mediatorẽ dñm. nec alter nobis vnicus est
q̃ maria. fidelis em est q̃ sanctis antidotis
⁊ viris ⁊ mulieribus ꝓpinauit. Et Exech.
xxvij. ait dñs. Dabo sanctificationẽ meam
in medio eox in ꝑpetuũ. i. Mariã sanctifica
tionẽ nob ipetratẽ. Ut em inqt. Ber. filiũ
nos habere volue qõ non trãsiret p mans
Marie. Et de b etiã exponi põt illud Ecc
clie. xxviij. Posui te i mõte sancto dei i me
dio lapidũ ignitox. i. oim scrõx. tãq̃. i. oo
minã ⁊ reginã. ⁊ qñ gle datricẽ ꝙhanlatri
cẽ. Et b est qõ petebat Ber. di. Mediatrix
nra fac p gram quã inuenisti. p progenitã
quã meruisti. p miricordiã quã ꝓpulsti. vt
cui te mediãte fieri dignaꝰ est particeps ia
firmitatis ⁊ miserie nre. te quoq; interce
dente participes nos faciat glorie ⁊ beati
tudinis sue. Tertio principaliter demons
tratur in verbis predictis eiꝰ gratiositas
dum dicitur. maris. Est enim in mari non
vt vallata fluctibus. sed tanq̃ directa et
liberatiua a tempestatibus. Et ideo dicit
maria quasi maris stella. Unꝺ em salutat
ecclesia di. Ave maris stella. Possumus em
dicere deo illud Sap. xiiij. Dedisti in mari
viã ⁊ inter fluctus semitam firmissimã. De
ipsa q̃s Ber. inqt. Tolle corpus b solore q̃

Maria ista nauicula puidit. Cñ notãdũ q̃. b. ꝺr
vtnauis vt spũalis nauis valet marie ad tria. Prio
valꝫ ad ad trãsfretãdum occursus piculosos mun
tria. dialis occupatiõis. scõo ad deferẽdũ puẽ
rus delitiosos diuinalis cõsolatiõis. tertio
ad debellãdũ incursus angustiosos demo
nialis tẽtatiõis. Primo igit nobis valet
ad trãsfretãdũ hoc mare qõ cõtinue ventis
cõrarijs flãtib⁹ nauigamus. i. mare istius
mũdi. de quo inquit ps. ciij. Hoc mare ma
gnũ ⁊ spaciosum manib⁹ etc. In quo q̃dem
mari in maximis piculis submersionis sta
mꝰ. Unde nobis dici põt illud Eccli. xliij.
Qui navigant mare enarrant pericula eiꝰ.
In quibꝰ omnib⁹ piculis ipsa bñdicta ꝺr
nos adiuuat. Et ideo Ber. inqt. Si incurs
ris scopulos tribulationũ. si insurgũt vẽti
tentationũ. Mariã cogita: mariã invoca.
Ipa em est nauis de qua spũaliter exponi
põt illud Act. xxvij. Nisi in naui manserint
vos salui fieri nõ potestis. Scõo nobis de
tulit thesaurũ maximũ. i. xpm in quo sunt
oẽs thesauri sapiẽtie ⁊ sciẽtie dei absc̃diti
Col. ij. Tertio nobis valet ad debellãdũ pi
ratas istiꝰ maris. i. demones. De ipa em ꝺr
Cañ. vi. q̃ est terribilis vt castroꝝ acies or

illuminat mũdũ. vbi ꝺicꝰ. Tolle Mariam
maris stellã. maris vtiq; magni ⁊ spaciosi.
q̃d erit nisi caligo inuolnũs ⁊ vmbra mor
tis. Dico cõclusiõe aũt hui⁹ ptis dico q̃ tot
sunt tantiq; huius mũdi insuffrãt piculos
pẽti q̃ nisi hec nauis tutissima haberetur.
vix vn⁹ de mille salvaref. Vãe igit nauem
oẽs debẽt ascẽdẽ. q̃ ad portũ ererne salutꝭ
volũt. pspere vel feliciter puenire. vñ Ber.
ait. O hõ si ad ꝑspectũ dei pris accedere ti
mes. ne liquefcas quasi cera a facie ignis.
vade ad mediatricẽ matrẽ mie. ⁊ ostẽdet ei
vulnus ⁊ vlcera. ⁊ ipa ꝑ te ostẽdet filio lac
⁊ vbera. ⁊ filiꝰ ostẽdet patri latꝰ ⁊ vulnera.
Pater nõ negabit filio. nec filiꝰ matri. nec
mater tibi. hec ille. Ipa aũt brãissima virgo
est illa nauis de q̃ exponi põt illud Mar.
vi. vbi ꝺr. q̃ ascẽdente iesu i nauicula se
curi sunt eũ discipuli eiꝰ. Si ergo ascẽderi
mus ipam nauẽ. poterim⁹ nauigare mare
⁊ flumina. n. Ecclie. iiij. Dec etem nauis est
principalis iter eas. de quibus ꝺr. ps. criij.
Illic naues ptrãsibãt: et Job. ix. Quasi na
ues poma portãtes. Licꝫ aũt ꝓpie nauis
sit marina. ⁊ ratis fluuialis. vt no. ff. ꝺ fer.
i. soler. Tamẽ ꝑ nauẽ sepe intelligim⁹ siue
marina siue fluuialis sit. ff. de exerci. i. ſ. §.
nauẽ. ⁊ de incẽ. ru. ⁊ nau. i. ſ. ⁊. in. ⁊. i. ratis
Et talis est benedicta virgo. qua meditãte
euadimus securi ⁊ liberi ab omnibus pe
riculis maris ⁊ fluminum.

Qñ mater dei dicitur nubes.

Assimilatio. v.

Nubes triplic̃iter põt cõsiderari
a scꝫ quãtũ ad eius gñationẽ ꝺli
tatẽ ⁊ frutẽ. Fit aũt generatio
nubis. vt ꝺr in lib. ꝺ propri. re.
aliqñ ex vaporib⁹ maris. aliqñ
ex vaporib⁹ terrenis. ⁊ aliqñ ex vaporib⁹ cor
poreis. Et sm hec nubes ꝺr bta vgo. ⁊ etiã
holera rerum ⁊ corrupti. Ipa aũt bta vgo
Et nubes inquãtũ ex maris vaporib⁹ gnaf
Talis enim nubes generatur qñ virtute ca
louis solaris marini vapores attrahuntur.
et in nubem condensantur. ⁊ eadẽ virtute
omnis amaritudo illoꝝ vapoꝝ in dulcedi
nẽ cõmutatur. Et similiter in beata virgine
tanq̃ in divina nubecula omnis amaritu
do maris. i. hũani generis. s. peccati origi
nalis in dulcedinẽ suerla est tustitie origi
nalis ꝺtute radij solaris. i. filialis ꝑsua
tiõis. Un. iii. Reg. xviij. ꝺr. Ecce nubecula
parua ascendebat de mari. ⁊ tamẽ ipa erat
dulcis ⁊ mellifua. Possumus etiã dicere
q̃ in ista virginea nube fuerũt multi amaꝝ
ri vapores. idest multe amare tribulatiões
vnde ⁊ maria amaꝝ amare interptaf. Que
tñ tribulationes virtute solis. idest diuini
amoris in dulcedinẽ sibi ꝙuertebant. Un⁹
vapor marinus fuit tribulatio quã ab Ve
rode passa fuit. que ipsam vsq; in egyptuꝫ
fugaret. Sed tñ istud exiliũ leẽter ⁊ patiẽ
ter sustinuit. Alius vapor mariaus fuit tri
bulatio quaꝫ habuit in passione filij. ⁊ iste
dolor temperabatur ex eo q̃ ꝑ filij mortem
expectabat humani generis salutẽ. Dolor
etiã partus ⁊ dolor mortis sunt quidaꝫ va
pores marini. q̃ tñ in ipsa totaliter in dul
cedinẽ sunt cõuersi. quia sine dolore pepit.
⁊ sine dolore de hoc mũdo trãsiuit. Secũ
do nubes significat homines terrenos. qñ
scꝫ ex vaporib⁹ terrenis generaf. Vapores
em terrestres sunt affectiones hoim mun
danoꝝ ⁊ terrenis implicatorum. q̃ per se ad
celestia ascẽdere nõ pñt. Sꝫ beata vgo vir
tute sui caloris. i. amoris. ab amore terre
noꝝ corda eox elevat. ⁊ inter viscera sue
pietatis quodãmodo ea in nubeꝫ ꝺẽsat.
⁊ ad amorẽ celestiũ sursuꝫ levat. Tertio ge
neraf nubes ex humoribꝰ corruptis. ⁊ tunc
aeris corruptio ⁊ pestilẽtia subsequit. Iste
aũt nubes ex corruptꝭ humoribꝰ generate
sunt immũdi spũes. de quib⁹ ꝺr Joel. i.
Cõputruerunt iumenta in sterc̃ore suo. Et
ideo alios inficiũt. iuxta illũ. i. ad Cor. vi.
Corrũpunt bonos mores, colloquia mala.
Et. j. Cor. v. Modicã fermẽtum totã mas
sam corrũpit. Scõo nubes considerantur
quãtũ ad qualitatẽ. Est em cõcaua. Itẽ est
a terra elevata. ⁊ motu continuo agitata.
Primo quidẽ est cõcaua. ⁊ ad modũ spõgie
cauernosa. vt ꝺr in lib. de ꝓprie. re. Et ideo
impressiuꝫ celestiũ de facili est receptiua.
Et sic̃r bta virgo fuit cõcaua ꝑ humilitatẽ.
Et adeo valde idonea fuit ad recipiẽdũ cele
stiũ grãꝫ infusionẽ. quã recepit non in pte
sicut alij sancti. sed tota eis plenitudinẽ. vt
ait Hieroni. sermõe ad Eusto. Et quia pre
ceteris sanctis habuit grãm. etiam pre ce
teris recepit gloriam. iuxta illud Exo. xvi.
Gloria dñi apparuit in nube. Ipsa etiã vo
catur luna. de qua ꝺicitur Eccli. xliij. Vas
castroꝝ in firmamẽto celi resplendẽs glo
riose. Luna em ꝺr vas castroꝝ quia nõ so
lũ a sole. sꝫ etiã a stellis ⁊ planetis ꝺr recipe
re lignã imuratiõnem. Et sic̃r. b. virgo a sole

Nubis glitas.

Universidad de Deusto
Biblioteca

klest a deo recipit oim gratiaꝝ infusiones, ꝛ a stellis. i. ab angelis ꝛ sctis recipit cōtinue glias ꝛ honorē. Scō nubes est a terra eleuata. ꝛ ls de terra genereť. tñ in terra nō morať. Et quāto nubes fuerit magł eleuata. tāto videť esse minor. Quāto aūt est terre vicinior tāto videť esse maior. Et sīlr bta virgo. licꝫ fuerit in mōdo nata. tñ conuersabať in celo. ꝛ erat a terreno amore eleuata. ꝛ quāto plus ad celū eleuabatur tanto magis de se hūilia sentiabat. vñ ē eleuata vsqꝫ ad maternitatē dei. ꝛ vsqꝫ ad regnū celi ꝛ dominatū mūdi. tñ se vilissimā reputabat di. Resperit hūlitatē ācille sue. Vomines aūt mūdani quāto plus vicinantur terre. tāto magis elōgant a celo. ꝛ de se tāto maiora sentiūt. ꝛ ampliꝰ p supbiā intumescūt. Tertio nubes est motu cōmoꝝ agitata. que agitatio siue motio proceđit a sue nature lenitate. ꝛ ab aeris subtilitate. ac a vētoꝝ ispulsione. Nos aūt nō sumꝰ agiles. ls pigri ꝛ desides ad bñ opandū. ꝛ habemꝰ impedimētū a corpe qō hꝫ corruptiones. ꝛ ab alꝫ q̄ hꝫ terrenā affectionē. De qbus ꝺr Sap. ix. Corpus qō corrūpit aggrauat aiam et deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantē. Vabemꝰ etiā impedimētū a spū nostro. q̄ qī nō hꝫ deuꝫ est ībi pondus grauissimū. vñ Aug. in lib. cōfessionū inquit deo. Qīī tui plenus nō sꝰ oneri mihi sum. Beata aūt ꝟgo maria ad bene operādum fuit velocissima. ꝛ habuit corpus leue. et eo ꝙ fuit incorruptissima. Et habuit aiam subtilē. quia fuit tota purissima. ꝛ ab omni peccato penitus aliena. Vabuit etiā spīm deo plenū. q̄ eā mouebat ad omne bonum. quia fuit spūsancto piessima. ꝛ ideo vocať nubes leuis Esa. xxx. vbi ꝺr. Ascēdet dñs sper nubē leuē. i. beatam virginē ꝛ ingrediet egyptū. i. mūdum Beata em ꝟgo leuis fuit. quia nullā peccati grauedinē habuit. Neuis fuit. quia ꝟginitatis integritatē seruauit. Zeuis fuit. qꝛ nulli niā deo placere studuit. leuis fuit. qꝛ sine corruptiōe. de spūsancto pcepit. Tertio nubes cōsideratur quantū ad effectum siue operationē ꝛ virtutē. Nubes em terrā fecūdat. estum mitigat. ꝛ arcū celestē generat. vt ꝺr in lib. de ppe. re. Et simīliter btā ꝟgo ymbre suaꝝ gratiaꝝ totā ecclesiā irrigat ꝛ fecūdat. Est em fons paradisi quiveniens terrā irrigat. ꝛ in quattuor capita diuiditur. quia quibusdā dat ꝟtutē prudētie. vt ībi puideāt a piculis futuris. Quibusdā virtutē iustitie. vt deo satisfaciāt de offensis preteritis. Quibusdā virtutē fortitudinis. vt sint constantes in aduersis. Quibusdā ꝺo virtutē tpantie. vt sint abstinentes in pperis. Scō nubes estū mitigat nam interponēdo se inter nos ꝛ solem. vnā generat ꝛ refrigeriū prestat. Et simīliter beata virgo inter solē ꝛ nos se interponit. duꝫ dei iusticiam ad misericordiā flectit. et sic nobis refrigeriū magnū facit. Sīr etiā multi qui patiūtur estus tribulationem ꝛ carnalitū ꝺcupiscētiarū. Bꝫ ipsa hos estus roꝛe sue gratie refrigerat. duꝫ eis patiētiā tribuit. ꝛ ꝺcupiscētiā carnalē extinguit. iuxta illud Eccli. xvij. Nōne ardorē refrigerabit ros. Ipsa ergo ꝟgo est illa nubes omniū maloꝝ nostroꝝ mitigatiua. de qua ꝑs. ciij. ait. Expandit nubē in protectionē illorū. Tertio nubes arcū celestē in se parit. Qui quidē arcus hꝫ coloꝛē igneū. viridē et celestē. Quia igit beata ꝟgo erat ꝺcnua. i. humilis. et rozida. i. gratia plena. ideo in se genuit arcuꝫ celestē. i. chīstū. q̄ est signū federis inter nos ꝛ deū. per quē deꝰ promisit dare gratiā ꝛ gloriā. Qui quidē habet colorem igneū quoad diuinitatem. iuxta illud Heb. xij. Deus noster ignis cōsumens est. Itē coloꝛē viridem quoad carne. que roꝛe puritatis semp refloruit. ꝛ etiā mortua fetere nō potuit. sed semp viroꝛe emituit. Vñ ipse dñs inquit ꝙ ꝑs. xxvij. Refloruit caro mea ꝛc. Vabuit etiā coloꝛē celestem quoad aiam. que semp in celestibꝰ habitabat. iuxta illud Job. iij. Nemo ascēdit in celū nisi qui ꝛ descēdit filius hominis q̄ est in celo. Merito igitur bñdicta ꝟgo ꝺr nubes. maxime quia sicut nubes est solaris radij incorporatiua. ꝛ tamē radij q̄ in ipa nubem corporaū ipam penetrās ꝛ exies nō scindit nec ipa nubes diuidit. Sic ipa dña nostra filiū in se recepit ꝛ carne vestiuit. ꝛ sine sui corruptione peperit. Vñ de ipsa loquēs celestis pater inquit Ezech. xxxij. Solem non betegā. Itē sicut nubes laboriū ē requies tua. sic ꝛ ipsa est ois laboris nostri cōsolatiua. Unde Eccli. xxxv. ꝺr. Speciosa misericordia dñi in tpe tribulationis. quasi nubes pluuie in tpe siccitatis. Itez ipsa est sicut nubes resoluta in pluuiā. que est feminum fecundatiua. germinatiua. nutritiua. impinguatiua. augmētatiua. ꝛ multiplicatiua iuxta illud Job. xxxvij. Frumentū de

b Nubiū effect⁹.

siderat nubes. Vñ de ea dici pōt illud Esa. xvij. Nubes roris in die messis. Nam ipsa infundendo diuine gratie roꝛem facit nos multiplicare bonoꝝ operū messem. Ipa ꝺr figurata fuit per illā lucem. de qua dicitur Exo. xvij. Nubes lucida obumbrauit eos Et qua figura fuit btē virginis claritas in nocētie demōstrata. Naturaliter eī nubes nō est lucida. immo ꝓpter suā densitatē ꝛ obscuritatē ꝑuat nos radijs solis. Ideoq̄ ꝙ sit lucida habꝫ supra naturā. cuius ergo omnis alia pura creatura humana ab adā descēdens fuerit nubes obscura per peccatum originale offuscata. tñ hec diuina nubecula. puta. ſ. ꝓ humilitatē. in q̄ rex eternus transfiguratꝰ est. ꝛ de terribili iudice ꝺa ꝙ supnaturalē ꝟtutē ab oīstenebra ꝑsonata. Et figurata fuit per nubē illā. que vt habetur Exo. xliij. ducebat filios israel per desertū. Vñ perduxit eos ad petrā oreb vbi data est aqua populo. que nubes in die ꝓtegebat a sole. nocte vo illuminabat ostendo illis viā ꝓ quam ābularēt. Ipsa em virgo gratiosa nos ꝓtegit ab incēdijs tēptationū. ꝛ illuminat in nocte tenebriosa ignorantie. ꝛ ostēdit nob viā celestis patrie. ꝛ nos ducit ad fluenta diuine gratie. Hec est illa nubes de qua exponi posset illud. ſ. Cor. x. Patres nostri oēs sub nube fuerūt. trāsiūstriuē ſ. e. nequaq̄. de ꝙ se. dist. iij. Sed q̄d mirū si mr dei nubes appellaf. cū etiā ꝑdicatores oēs sancti tali nole nūcupētur: vt ꝑꝫ ſ. c. reuertimini. xvj. q. ſ. Vñ esa. lx. c. de Zaleo aūt nubes placent deo. v. di. in fi. et ꝑs. di. in ꝑin. Et ideo ipa gliosa virgo olim ꝑdicatoꝝ magistra fuit. ꝛ est deo super oēs gratissima. Ista est illa nubes de qua dicī pōt illud Flume. x. eleuata est nubes de tabernaculo federis. O igitur dñe deꝰ pone sem ō illis. de q̄bꝰ dicit ꝑs. lxxxv. Dedurit ad ꝑs. cxiij. Qui ponis nubē ascēsum tuū. Et vt thron⁹ meꝰ sit i colūna nubis. Ecci. xxiij. Et cum mediāte hac clara nubecula ascēdero in celū. dicatur de me illud Eccli. xlv. Induxit illum in nube. Facergo vt dominā mea verificēt illud Ezech. x. Dom⁹ repleta est nube. i. virginis deuotione.

Os beata virgo dicitur mons synai.

Mons synai. vt ꝺr i lib. de ppe. re. ē in arabia. vt etiā ait apls ad Gal. iiij. Et est in prouincia Madian. De quo Joseph⁹ i li. antiq̄tatū mq̄r. Synа mōs est excelsus ꝛ ad pascua egregius: optimas herbas ferens. Erantq̄ opinio ibi habitare deū. Et iō primit⁹ ibi nemo pascebat oues. q̄ pastores illuc minime ambulare ꝓsumebāt. Huic mōti appropinquās Moyses ꝓ digitū vidit. ſ. igneū rubū nō cōburētē. ꝛ eius viriditatē ꝛ florē nullatenꝰ depascētē. ꝛ eius ramos fructiferos in ullo incēdio deuastantē. q̄uis flāma velox ꝛ vehemēs nimis ēēt Vñ de illo igne dñs ad moysen locutꝰ est. Idē quoq̄ Josephus. iij. lib. ait. Ascendit Moyses in synа. q̄ mōs est excellētissimus in illis regionib⁹. Et q̄ sermo erat deū circa eū habitare. ꝛ erat terribilis. ideo circa radices huius mōtis hebrei sua tabernacla locauerūt. ꝛ ibi deū videre in igne ꝛ in nube ꝛ ipm ꝓsonaliter loquētē audire meruerūt. Dicitur itaq̄ mōs synai mons diuine habitationis angelice frequētatiōis. mōs luminis ꝛ inflāmatiōis. mons pluuie ꝛ roris. mons pascue ꝛ refectionis. mōs sapiētie ꝛ eruditiōis. quia de illo mōte dominus Moisen ꝛ ꝓplm instruebat. ꝛ ei legē conferebat. Mons misericordie ꝛ ꝓmissiōis. q̄ inde bona inaudita populo promittebat. Mons iusticie ꝛ cōminationis. quia timorem inspicientibus inferebat. Mons amicitie ꝛ cōfederationis. quia mediante lege populū ibidem sibi sempiterno federe deuiebat. Mons mūdicie ꝛ puritatis. mōs leticie ꝛ iocūditatis. quia nulli ad montē accedere poterāt nisi q̄ mente ꝛ corpe mūdi erāt. Ibi etiam illi qui mūdi erāt coram dño cum leticia comedebant ꝛ bibebāt. Dicitur etiam mons clemētie ꝛ pietatis siue ꝓpiationis. ꝛ mōs sacrificij ꝛ oblationis. nā ibi dño immolabāt. ac precibus Moysi et supplicatiōibus deū sibi placatū ꝛ ꝓpitiū audiebāt. hec ibi. Que omnia possent beo dicte ꝟgini optime applicari. ls b. ieuita militatio gratia solum referā octo similitudines dignas quas ipsa. dña nostra hꝫ cū isto mōte sancto. Primo est. q̄ sicut mons ille fuit mōs synai misericordie ꝛ ꝓmissiōis. quia in eo apparuit mari rens dño moysi in rubo. ꝛ cōpatiens afflictioni ꝓpli sui. ꝓmisit liberare eū a seruitute Pharaonis egyptioꝝ per manus ipsius Moysi. vt hꝫ Exo. iij. Sic. b. ꝟgo rāq̄ mie

Universidad de Deusto
Biblioteca

regina fuit ꝓmissa ⁊ figurata in illo eodez rubo. sicut ecclesia cãtat di. Rubũ quem viderat moyses ineõbustũ cõseruatã agnouimus tuã laudabilẽ ꝯginitatẽ dei genitrix intercede ꝓ nobis. Trẽ ꝓmissio facta moysi deliberatõe ꝓdicta. q̃ figurabat liberationẽ generis humani de seruitute diaboli. ⁊ oẽs alie ꝓmissiões facte i veteri testamẽto ꝓ dicta liberatiõe in ipa ꝯgine cõplete sunt. Nã in eã descẽdit filius dei. ⁊ carnẽ humanã assumpsit ꝓ nr̃a liberatiõe. Et iõ de illa dici põt illud Exo. xix. Descendit dominus sup montẽ synai. Scõo. q: fuit mõs angelice frequẽtationis. Ibi eñ frequẽter angelus ex ꝑsona dñi apparuit. ⁊ locut⁹ ẽ moysi. vñ 9 Act. vij. ꝙ appuit illi in deserto mõtis synai angel⁹ i igne flãme rubi ⁊c. Et in eodem. c. 9 de Moyse. Dic est q̃ fuit in ecclesia i solitudine cũ angelo q̃ loq̃bat ei in mõte syna ⁊ cũ patrib⁹ nr̃is. q̃ accepit ẽba vite dare nobis. Et sñr. b. Ego fuit ab angelo visitata ⁊ sanctata. ⁊ de verbo vite edocta. sicut ꝓ3 Luc. j. Tertio q: synа fuit mõs luminis ⁊ inflãmatiõis. nã i eo apparuit dñs in flãma rubi. Exo. iij. Trẽ eiusdez lib. c. xix. 9. q̃ tot⁹ mõs synai fumigabat. eo ꝙ ascẽdisset dñs sup eũ in igne. ⁊ ascendebat fum⁹ ex eo q̃n de fornace. Et h̃ factũ est in btã ꝯgine. q̃n sp̃ssctũs q̃ est ignis. i. amor diuin⁹ in eã supuenit. ⁊ ipam etuati desiderio fumare fecit. ⁊ mentẽ eius torã illuminauit ac inflammauit. Luc. j. vbi ei dixit angel⁹. Spũssctus supueniet i te ⁊c. Quarto. quia fuit mõs pluuie ⁊ rosis. Et sic fuit btã virgo in filij dei ꝯceptiõe. Eñ ꝓpheta ꝓdixerat ꝓ. lxv. Descẽdet sicut pluuia in vellus: ⁊ sicut stillicidia stillantia superterram. Dãc autem pluuiam ⁊ irrorationẽ meruit beata ꝯgo suscipe. q: humillima erat. nas a supbis ⁊ elatis fugit. Vñ. Reg. j. 9. Montes gelboe nec ros nec pluuia veniat super vos. Quinto. q: synа fuit mons diuine habitatiõis. Et sñr btã ꝯgo fuit habitaculum dei. Eñ ꝓ. lxvij. ait de ea sub nois mõtis. Mons dei mons pinguis: mõs in quo bñplacitũ est deo habitare i eo. Etenim dñs habitabit in finẽ. i. seculoz. i. i vltima etate mũdi. Et iterũ idẽ ꝓ. lxvij. ait. Dñs in eis in synai i sancto. Sexto q: fuit mõs sapiẽtie ⁊ eruditiõis. vñ Deut. xxvj. 9. Vec sunt precepta atq; iudicia ⁊ leges quas dedit dñs inter se ⁊ inter filios Israel i monte synai ꝑ manũ Moysi. Et sñr btã virgo illũ mũdo edidit q̃ est verbũ ⁊ sapiẽtia patris. qui est dus ⁊ legifer noster. ꝓ quem reges regnãt. ⁊ legum cõditores iusta discernũt. Septimo q: est mõs iusticie ⁊ cõmiserationis. ⁊ sñr brissima virgo sicut sibi devotis ⁊ reverẽtib⁹ est salutis refugiũ. ita ꝓtẽptoribus ⁊ blasphematoribus erit ad mortẽ ⁊ pditionis iudiciũ. vñ Exo. xix. 9. de mõte synai. Cauete ne ascendatis in montẽ. nec tangatis fines illius. Oia eñ qui tetigerit montem morte morietur. Octauo q: synа erat mons pascue ⁊ refectionis. vñ 9 Exo. in. ꝙ deus apparuit Moysi cũ minasset gregẽ ad interiora deserti ad mõtẽ dei Oreb. q. d. ibi erãt bona pascua. Oreb eñ ẽ pars montis synai. vt 9 in li. de ꝓpri. re. Et sñr btã virgo in assumptione sua puenit ad pascua eterne felicitatis. ad que etiã gregem fideliũ ad se recurrentiũ suo exẽplo ⁊ actu torio iugiter introducit.

Oõ beata virgo dicitur thronus.

Assimilatio. vij.

t Thron⁹ dupliciter accipit. i. ꝓ tertio ordine supreme hierarchie q̃ 9 ordo thronoz. et ꝓ solio regali. Et oib⁹ istis modis btã virgo Sed ꝓ thron⁹ dei põt appelliari. Prio eñ dici põt pertaut thron⁹ er eo ꝙ hs ꝓperates illoz angelos ipsam q̃ throni nũcupant. que quidẽ sunt ser sun yum. Dionysium in lib. de angelica hierarchia. Pria est maxima celsitudo: q̃ btẽ virgini cõuenit q̃ ait Eccli. xxiiij. Ego in altissimis habito: ⁊ thron⁹ meus in colũna nubis. Ipsa eñ habitat in altissimis. q: sup oẽs sctos ẽ exaltata ⁊ sublimata. ⁊ ad dexterã filij collocata. Vñ 9 i figurã. iij. Reg. ij. ꝙ posita est thronus matris regis ad dexterã eius.

Scõa ꝓprietas est regis circũdatio. que etiã ipsi cõuenit. de quo 9 Dicre. xxxj. Nouum faciet dñs sup terrã. femina circundabit virũ. In quib⁹ 9bis tripler nouitas denotatur. Prima est. q: circũdat. i. finc; corruptione generat. Illud eñ est circũdatus q̃ est ex omni parte clausum. Scõa est. q: circũdat virũ. vñ Ber. ait. Si diuisset infantẽ vel paruulũ nec nouũ videret nec mirũ. Sed vir erat Iesus. necdũ etiã natꝰ sapiens tis nõ etate. nõ quãtitate corpis ꝛs animi vigore. Habuit eñ plenitudinẽ sapientie ⁊ virtutis ab instanti sue cõceptiõis. Tertia est quia 9 est sup terrã. ecclia quidẽ generatquotidie filios in celo sine corruptõe ⁊ cũ gratie plenitudine. Eñ obitus ſctoz nata-

le dicitur. quia tũc nascũtur. ⁊ illud nõ est nouum. Sed ꝙ ista talis generatio fiat super terrã illud est omnium nouoz nouissimũ. Tertia ꝓprietas thronoz est stabilis collocatio. Et ista sñr beate virgini conuenit. que stabilis fuit filio in vita. in morte ⁊ post mortẽ. Nam in vita fuit sibi stabilis ꝓ amorẽ. q: nũq̃ ab eius amore discessit. In morte fuit ei stabilis ꝓ associationẽ. q: iuxta crucem eius semp stetit. Et post mortẽ fuit stabilis ꝓ fidẽ. q: nũq̃ eã amsit. Quidam eñ discipuli ab eo discesserũt ꝓ fidem ⁊ societatẽ. sed non per amorẽ. vt apostoli. Illi discesserũt a fide. sed nõ ab amore nec a societate. sicut sancte mulieres que iuxta crucem christi steterunt. Beata autẽ virgo semper immobilis stetit ⁊ in fide ⁊ in amore ⁊ in societate. Quarta ꝓprietas thronoz est regis susceptio. Et ista etiam cõuenit btã virgini. que excellentiori modo prece teris christum suscepit. Omnes eñ eum bonꝰ ꝙ malꝰ christũ suscipiũt ꝓ essentiaz ⁊ ꝓsentiã. Boni ẽo ipsum suscipiũt per inhabitationẽ gratie. Virgo autem btã ipsum suscepit per gratie plenitudinem in mente ⁊ ꝓ ꝓsentiã corporalẽ in ventre. Quinta ꝓprietas thronoz est regis delatio. Et ista simul ter conuenit beate virgini q̃ christum de celo detulit. Et ideo vocatur ferculum a deferẽdo. iuxta illud Cañ. iij. Ferculum fecit sibi rex Salomon ⁊c. Vocat etiã nubes Esa. xlv. vbi dicitur. Ascendet dominus super nubem leuem. ⁊c. Ipsa enim nobis christum tanꝙ pluuiam salutarem contulit. iuxta illud Esa. xlv. Nubes pluãt iustum ⁊c. Vocatur etiam nauis. quia deportauit nobis panem angelorꝰ. Unde Prouer. vltimo dicitur. Facta est quasi nauis institoris de longe portans panem suum.

Maria stabilis fide.

Maria solius fẽ nui regi

Maria aptꝰ ad apparitio. Et ista similiter beate marie cõuenit. Familiarius enim ⁊ apertius mysteria incarnatiõis sibi christus manifestauit q̃ ceteris sanctis vel angelis. Nam ꝙ Salomon dixit se illud ignorare Prouerbiorum. xxx. dicẽdo. Tria sunt mihi difficilia. ⁊ quarta penitus ignoro. i. viã iuuenis in adolescẽtia sua. i. viam christi in incarnatione sua de virgine intacta ꝑn expositionẽ Nicolai de lyra. Johannes etiam baptista dixit se nõ esse dignũ soluere corrigiam calciamẽti xpi. Job. j. Idest non esse sufficiens tẽ ꝓponere profunditatem tanti mysterij.

Gabriel quoq; angelus de modo requisitꝰ ipsum nõ exꝑsolut. sed ad spũm sanctũ virginẽ remisit dicens. Spũs sanctus supueniet in te ⁊c. ac si diceret sim Bersũ. sup Mattheum est. Quid a me queris q̃ ipsa mox experteris. Scies scies ⁊ feliciter scies. sed illo doctore quo actore. Ego missus tuz nunciare virginalẽ cõceptũ nõ creare. Virgo autem bñdicta illud mysteriũ nõ tñ secuit ꝓ infusam sapiẽtiaz. sed maxime per experientiã. Unde Ber. vbi s. air. Qualiter solẽdor ille inaccessibilis virginis se ifuderit visceribꝰ solꝰ datum est scire cui soli datum est experiri.

Q Mariꝰ solius fẽ nui regi

Scõo dico ꝙ ipsa fuit thronus. i. sedes ⁊ solium summi regis qui sedit in vtero suo. Et nũc est thronus dei in mundo. et etiã erit i iudicio. Xꝑs eñ fecit eã thronũ suũ dũ esset in vẽre eis. In cuius figuraz 9 iij Regũ. x. ⁊ ij. Paral ix. Fecit rex Salomon thronũ de ebore grande. ⁊ vestiuit eũ auro fulvo nimis. Iste eñ thronus fuit de ebore ꝓ ꝯginitatẽ. ⁊ de auro ꝓ feruẽtẽ charitatẽ. ⁊ grãdis ꝓ maximã humilitatẽ. nam quãto fuit humilior tanto coram deo facta est sublimior. Christus ergo reꝙeuit in eius virginitate. quia dilexit mũdicias. ⁊ in eius charitate. q: amat fraternã concordiã. ⁊ in ipsius humilitate. quia dilexit meorẽ tranquillam. Scõo ipsa est thronus dei peccatoribus qui sunt in mũdo. Et ideo dicit ad Hebre. iij. Adeamus cũ fiducia ad thronũ gratie vt miam consequamur. ⁊ gratiã inueniamus in tempore opportuno. Quidã enim peccãt ex timore male humiliante. sicut petrus qui timore mortis christũ negauit. Et isti accedẽtes ad eũ. magnã põt bre fiduciã. ⁊ iõ 9 Adeam⁹ cũ fiducia ad thronũ gr̃e. Alij ꝛo peccãt ex amore male inflãmante. sicut Dauid q̃ malo amore inflãmatus in adulteriũ ceꝛidit. Et sicut Matthei mala cupiditate allectꝰ illicita lucra exercuit. Et tales ad istum thronũ accedentes inuenirũt miam. ⁊ iõ subdit. vt miam cõsequamur. Alij ꝛo peccãt ex ignorãtia excecãte. sicut apls qui ait. j. ad Ti. j. Ignorans feci in incredulitate. Et tales ad istũ thronum accedentes inuenirũt gratiaz. Et ideo additur Et gratiaz inueniamus in tẽpore opportuno. Tertio ipsa erit thronꝰ christi in iudicio. ⁊ hoc quantũ ad illos q̃ erunt a Maria dextris. Nam illos qui erũt a sinistris ipse thronꝰ iudicabit. Unde Apocal. iij. dicit. De thio xpi i iuno procedunt fulgura ⁊ voces et tonitrua dicto

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ipse enī xp̄s oēs ad iudiciū citabit dicēs. Surgite mortui venite ad iudiciū. Et talis citatio dr tonitruū. Item citatos examinabit dicēs. Esuriui ⁊ nō dedistis mihi mādu care ⁊c. Et ille sunt voces q̄ de throno pce dūt. Ultimo ꝺ citatos ⁊ examinatos sniaʒ fulmiabit dicēs. Discedite a me maledicti in ignē eternū ⁊c. Et ista ꝟba dicunt fulgu ra de throno ꝓcedentia. Illi ꝟo q̄ erunt a dextris. ad x̄ginē gliosam tūc̄ ad throuuʒ gr̄e ⁊ mie cōfugiēt. Unde p̄s. lxxvij. inq̄t deus. Thronꝰ eiꝰ sicut sol i cōspectu meo. ⁊ sicut testis in celo fidelis. J pla enī in iudi cio existēs erit cora deo sicut sol. q̄ prie ceteris habebit maiorē splēdorē sapie maiorem caloꝛē gr̄e ⁊ glie. Et erit sicut testis fi delis. q̄ cora filio suo de nobis bonuʒ testi moniū phibebit. Un i quodā officio canit ipsi virgini. Recordare virgo mr̄ dñi stete ris in cōspectu dei sicut sol refulgēdo. vt lo quaris pro nobis bonū testimoniū. ⁊ auer

Multa fuerunt in throno Salomonis.

tas indignationē suā a nobis. Alexander aūr de ales sup ꝓdicto p̄s. lxxvij. inquit. Notādū q̄ multa fuerūt in throno Salo monis q̄ mystice in throno xp̄i. i. in btā vir gine possumus assignare. q̄ in his ꝟsib⁹ cō prehēdi p̄nt. Signa. sedile. manꝰ. ebur. au rum brachia. scamnuʒ. Argentum. leo. rex. purpura. pina. gradus. Jn btā enī virgine fuerūt ligna fortitudinis ⁊ pseuerātie. Un Cañ. iij. dr. Ferculum fecit sibi rex Salomō de lignis libani. idest de cedris q̄ sunt for tiores ⁊ imputribiles. Sunt ⁊ alia ligna li bani que ei cōpetūt. Un ipa dicit Eccli. xxiiij. Quasi cedrus exaltata sum in libano. ⁊ sicut cypressus ⁊c. Pre sedile ⁊ manus. iij. Reg. x. Due manus tenētes sedile. Sedile est charitas btē virginis ꝺm q̄ Cañ. iij. dr. media charitate cōstrauit. Adam⁹ dne opa priuilegiata humilitatis ⁊ pietatis. Ebur castitas. iij. Regū. x. Fecit thronū de eboꝛe grādem. Fuit enī de eboꝛe p mūdiciam. et grādis in ptinentia. q̄ in ea extinctus fuit fomes. Auʒ. ſ. sapiētie. iij. Reg. x. Uestiuit eum auro fuluo nimis. ⁊. ij. Paral. ix. auro mundissimo. Brachia longa ad defensionē nostram. ⁊ ad dandum adiutoriū longe po sitis. idest peccatoribus. ij. Paral. ix. Bra chiola duo altrinsecus. Forte x̄ps puer bra chiolo illis ampleratus est illā. Scānū. ij. Paral. ix Et scabellū aureum. quasi dicat. Diuitias ⁊ sapiētiā terrenā pedib⁹ cōculca uit. Apocal. xij. Mulier amicta sole ⁊ luna sub pedibus eius. Jtē pedes. i. affect⁹ eius vrebantur auro rōnis. Argēteus. i. eloquen tia. quia ipsa est aduocata nostra. Cant. iij. Columnas eius fecit argenteas. Leo. Sic cut aūr dr. iij. Regū. x. ⁊. ij. Paral. ix. quat tuordecim leones erāt. Quis ergo leo ē ter ribile animal. quattuordecim leones sunt septē virtutes beate x̄ginis. ⁊ septē donaq̄ quoq̄ odor tenet serpentē veterē. idest dia bolum. Unde de ipa dr Cañ. vj. Terribilis vt castrorum acies ordinata. Rex. quia so luꝰ rex sedet in throno. ⁊ solus christus in beata virgine. Ezechie. xliij. Princeps ipe sedebit in ea. Purpura. idest martyrium. Cañ. iij. ascensum purpureū. Martyr aūt fuit beata x̄go. et ſ nō corpore tamē mēte ꝺm illud Luce. ij. Et tuā ipsius aiam pertransibit gladius. Pina. iij. Regū. x. Dum mitas throni rotūda erat. Cañ. iij. Reclina torium aureum. idest perfectio firma fue angulis ⁊ scrupulis. Gradus ser quib⁹ ascē ditur ad eam ꝺm qđ dr. iij. Regū. x. ⁊. ij. Pa ral. ix. Et sunt sex partes veneratiōis. ſ. re uerētia. deuotio in corde. salutatio ⁊ gratu lificatio in ore. obsequiū ⁊ prestatio in ope. Et in quolibet gradu sedet leo. idest timor domini. Eccli. xxvij. Timor dñi super omia se superposuit. De hoc ergo throno christi sicut deus pater. Et thronus eius sicut sol in cōspectu meo. Sol splendet et calet flue ardet. in quo notatur gemina stola quam vtrāq; pie creditur habere beata x̄go i cō spectu dei vt spendeat et fulgeat sicut sol ꝺm stolaʒ corporis. ⁊ amoꝛe feruens ꝺm sto laʒ aīme. Et sicut luna perfecta in eternū. Dicit autem Innocētius papa q̄ sicut ra tionabiliter asserunt qui de naturis rerum edisserunt. luna frigiditatē causat ⁊ humi ditatem. Frigiditas designat virginitatē. ⁊ humiditas humilitatē. Jgnis enī de quo venit siccitas naturaliter sublimia petit. Aqua ꝟo aqua procedit humiditas quasi grauis naturaliter petit humilia. Frigidi tas igitur ⁊ humilitas lune virginitas et humilitas est marie. que frigida fuit cōtra estū luxurie. ⁊ humida cōtra fastū superbie. Quia ꝟo sp pleuerauit in x̄ginitate ⁊ hū litate ⁊ in gl̄ia etiā appareret eis x̄ginitas ⁊ hūilitas. ideo bñ dr q̄ est in ꝓspectu dei sicut luna pfecta i eternū. q̄. ſ. nunq̄ patit detrimētū. Et testis in celo fidelis. Jpa enī orat ibi p pecōrib⁹. ⁊ testat q̄ filios dei p eio facti⁹ est hō. Un dicit Ber. Mater, ostendit

filio pectus ⁊ vbera. Propter quod dicitur Cāt. viij. Solij gl̄ie tue recordare. ne ir rītū faciaʒ fed⁹ tuū nobiscū. Brā igit x̄go est throno⁹. sol. luna ⁊ testis. Quis throno⁹ est iudicē ordinet: q̄ sol ꝓducit terrena ascentia quia luna nocturnis tenebras discutit. quia te stis. causas absoluit. Si pītores et times iudicē hec tenet eū. Si penitens cupis de terrenis curis ecire. hec sol. calorē ꝓducit. Si nor aduersitatū pel ignorantie re ꝓmit luna est. Si cautus veraris a spiritib⁹ īmū dis vel desideriis importunis: vel in morte imperteris. testis tibi erit ſ eā inuocasti ad videndū opa tua ⁊ vitā. Unde in generali confessione dr. Cōfiteor deo ⁊ btē marie ⁊c, quasi dicat vnusquisq;. Uolo q̄ ipsa sciat pniam meā ⁊ sit testis confessionis mee ipsa et oēs sancti. Unde Osee. xj. in fine dr. Jus dabit testis desecdit cū deo ⁊ cū sanctis fidelib⁹. Nec tñ est testis sed testis fidelis Studeas ergo habere bonā causam. q̄ ꝓ nō mentiet. Prouer. xiiij. Zestis fidelis te nō mentiet. hec Aler. vbi. ō. Unusquisq; ergo deuoꝛ btē virginis pōt dicere illud Job. xvj. Jn celo testis meus. Quā gliosam virgi nē oro vt ꝓ me testificari dignet i tpe quo banda erit sn̄a vite mee vt eius testimonio mēdacia aduersarij falsitatibus superaris ab omnib⁹ impugnationib⁹ absoluar. ⁊ cū ipa patrona mea ascēdere merear ad degu standa paradisi gaudia. per infinita secula seculoꝝ. Amen.

De eiusdem sacratissime virginis assimi latione. Sermo quartus.

Iberasti me do

mine ꝺm multitudinē mi sericordie tue. Eccli. lj. Bis gnū magne liberatis ⁊ no bilitatis exaltatiū⁹ ciuitatis vel terre si ipa aliis oīb⁹ tributū soluētib⁹ nō sit trebutaria. Et quo apperet libertas et nobilitas būdicte x̄ginis marie. Nam cum oīs creatura pure humana fuerit peccato subdita. ⁊ ꝓsequēter demoni tributaria. ip so tñ immaculata x̄go ab hoc tributo fuit exepta. qui a cuiuscūq; peccati macula fuit aliena. Duiꝰ aūr figura habef Gen. xlvij. Nā ista magna egestate ⁊ charistia grauitora terra egypti fuit tributaria Pharaōi excepta terra sacerdotali que libera fuit et ꝓuilegio regis. Qua figura denotaf q̄ tēpe quo fuit tāta egestas gr̄e. Et quando erat penuria illius frumēti de quo factꝰ est panis celestis. ſ. xpus tota hūana natura fuit per petrū tributaria petro. Bolaq; mater sacerdotis magni x̄pi fuit ab eo immunis ex diuino puilegio illā pseruāte. De ipa aūt dira fuiture hūana dr Ezech. ſ. Quo sedet sola ciuitas plena pplo? Facta est quasi vidua dña gētiū ꝓncepa puinciarū facta est sub tributo. Uocat nanq; humana natura dña aliarū creaturarū inferioꝝ. iuxta illd. Ouid. in. ſ. Metam. Sancti⁹ his animal mētisq; capacius alte Deerat adhuc. et qō dñari in cetera posset. De liberatione vero huiꝰ terre dixit pphet⁹ ps. lxxxvj. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Dec igitur fuit terra sacerdotalis de q̄ nat⁹ est summ⁹ sacerdos q̄ ⁊ hostia ꝓ nobis est immolatus. Unde Leo papa in sermone de natiuitate eiusdē x̄gis ait. Obsecro dilectissimi frēs mei hanc nostre salutis historiam intēdite diligēter corda vigilēr. oculi nō dormiant creatoꝛ nāq; olim de bntissima x̄gine carnē sumēs sine pctō nat⁹ est ⁊ in mūdo conuersatus. Ecce sacerdos magꝰ nulla in se habēs pctā. Et idcirco dignꝰ ⁊ potens fuit vt sacrificiū offerēs aliena mūdaret pctā. Qui igit in reb⁹ humanis inueniri non poterat pciū nr̄e redēptionis. redēptoꝛ noster semetip̄m obtulit hostiā in odoꝛē suauitatis Sicq; ipe factꝰ est sacerdos. sacrificium. redemptoꝛ ⁊ pretium. hec ille. Bene igit decuit reginā illā secūdam que talem ꝓduxit fructū liberā fieri ab ol tributo peti. Un augu. in lib. de natura ⁊ gratia ait. Excepta beata x̄gine. de qua ꝓpter honorē dñi nullam prorsus cum de pctis agit habere volo questionē si oēs sancti ⁊ sancte dei cum viuerēt interrogati fuissent vtrū sine peccato fuissent. oēs vna voce dixissent. Si dixerimus q̄ pctm nō habem⁹ ipi nos seducimus ⁊ veritas in nobis nō est. Et ideo de hac immunitate ⁊ singulari sua liberatiōe a peccato ipa benedicta virgo gratias agit deo in verbis ꝓpositis. De qua innocētissima x̄gine adhuc octo alias assimilationes perscrutabimur.

a Qō btā virgo dr vellus. Assimilatio. ſ. Zerander de ales exponēs illō ps. lxxj. Descendet sicut pluuia in vellus ⁊ sicut stillicidia stillantia sup terram. ait. Uellus est virginitas marie. terra hūilitas ip̄s pluuia est deitas vel gr̄a. stillicid

Universidad de Deusto
Biblioteca

dia abūdantia grāy ⁊ donoy. Dic ꝙ ppba. Descendet sicut pluuia in vellus. i. deus in vterū virginis. Vellus eīm maria fuit rore grē ⁊ diuinitate plena. area. i. iudea sicca p manente. Unde Piero. ait. Vellus cum sit de corpe nescit corpis passiões. ⁊ similiter beata virgo immunis fuit ab oī immūditia. Et nota q̄ ppietates velleris á bīē ꝙgini cōueniunt in his verbis cōmenf. Succida vellis ouis nō sentit. nō sonat icra. Virta pilo molli bibulo. rugitq̄ parato. Pectunt. nēt terūt. q̄ frigorā pellat ⁊ omet. Succida est beata ꝙgo. i. succo pietatis plena. Judicū. vj. Expresso vellere conchā rore cōpleuit. Nos sumus cōche. Itez vestis ouis est maria. i. ptrecto simplicitū ⁊ innocentū. Prouer. vj. Oēs domestici eius vestiti sunt duplicibus. i. stolla gemina. Item nō sentit beata ꝙgo motus carnales. Non sonat icra. Luc. ij. Et tuā ipsi⁹ asam ptransibit gladius. Et de charitate dr. s. ad Cor. xiij. nō irritat. Itē hirta. i. hirsuta. i. simul se tenēs. Actuū. j. Di erant oēs orantes in cenaculo cū mulieribꝰ ⁊ maria matre iesu. Et ad iram hirsuta fuit q̄ nō erat cāpta. s. Pet. iij. Quarum non sit exterius capillatura. aut circūdatio aurī ⁊c. Pilo molli. i. cogitatiōe pia. Unde bene puenit et illud Piere. xvij. Ego cogito cogitatiões pacis. Item bibulo. supple verbi dei. Luce. ij. ca. Maria ꝛseruabat omnia verba hec conferens in cōde suo. Itez rugitq̄ parato. q̄ fuit verecunda. Eccli. xxvj. Gratia sup gratiā mulier sancta ⁊ pudorata. Luce. i. Turbata est in sermone eius. Itez pectunt beatam virginem bone ancille. i. dilatāt laudibus ⁊ honoribus. sicut lana carpinata amplius dilatatur. Eccli. xxiij. In medio populi sui glorificabitur. Item nēt subtiles predicatores de beata virgine. Ero. xxv. Mulieres docte dederūt que vouerant. i. predicatores docuerūt que cogitauerunt. Item terunt pīras oīoneo. Job. ij. Ibat Anna ad opus terrinū quotidie. Itez pelitur frigora infidelitatis. Unde cātat ecclia Gaude maria virgo cūctas hereses sola interemisti in vniuerso mūdo. Item ⁊ ornat Actuū. ix. Ostendebāt tunicas ⁊ vestes q̄s faciebat illis dorcas. Dorcas interpretat͡ caprea vel damula. ⁊ significat. b. virginem quā cōparat spōsus celestis capree dicens Cān. iij. Duo vbera tua sicut duo hynnuli capree ⁊c. hec oīa Alexander vbi. ō. Pollus

Velleris ꝓpietates.

mus autem dicere ꝙ beata virgo dicit vellus propter hoc ꝙ cause. Primo eīm dicit vellus. quia vellus est de carne excisus, sed sine carnis corruptione. Et sic ipa virgo benedicta erat sa fuit de carnali iudea. et tamē nō fuit petō corrupta. Un Bern. ait. Quid Gedeonis significat, vellus. quod vtiq̄ de carne: sed carnis vulnere decisum in area positū est nisi carnē assumptā de carne virginis. ⁊ sine detrimēto virginis? Ecce maria velleri comparat. que deū in concepit vt eum toto hauriret corpe. nec euidē corporis scissura pateref. sed esset mollis ad obsequiū solida ad sanctimoniā. Quānto igit vellꝰ fit de corpe cū nescit corpis passiones. quia maria si fuerit in carne. tamen vitia carnis nescivit. nec vnq̄ corruptionē sensu, sed semp impollutā ⁊ illibata pmanst. Scōo dr vellꝰ quia fuit rore spūssancti pfusa. Qō fuit figuratū Judicū. vj. vbi dr. q̄ vellus Gedeonis impletus est rore area sicca remanēte. qō gedeon exprsit ⁊ cōchā impleuit. Vellus qdē bibulū est ⁊ multum roris recipit. ⁊ expressum leuiter effundit. Lor eīm beate virginis erat bibulū. i. valde sitibundū ad rorē spūssancti suscipiendus. Et ideo recipe meruit plenitudinē gratiarū. Unde petrus ianen. incr. Iste celestis ymber elapsu placido sei ꝙgineū vellus, effudit. totaq̄ diuinitaſ vnda bibulare nostre carnis in vellere se locauit. vnde patibulo crucis expressa terris oībus pluuiam salutis effunderet. ac vitalibus partita stillicidijs fideī germina irrigaret. Quia igitur istud vellus virgineum sic est plenum. ideo nō potest tam leui desiderio tangi vel exprimi q̄n statim impleat concham. i. animas ad ipam recurrentē. Hoc aūt vellus repletum fuit rore originalis iustitie. area. i. iudaica gēte in siccitate peccati remanēte. Tertio dicit vellus: quia fuit celesti pluuia madidū. Unde Bernar. exponens illud Psal. Descēdet sicut pluuia in vellus ⁊c. ait. Pluuia voluntaria quā segregauit deus hereditari sne placide pri⁹ ⁊ sine strepitu oparōis humane suo sacratissimo elapsu virgineus se demisit in vterum. Postmodū aūt vbiq̄ terrarū diffusa est p opera predicatorum. nō tam sicut pluuia in vellus. sed sicut stillicidia stillantia sup terrā cū quodā strepitu verboꝝ ac sonitu miraculorum. Vnde quoq̄ inquit. Plane celestis ymbre virgineū vellus infudit, ⁊ tota diuinitatis vnda

Et Maria vellus ꝙ

in carne se exuit. Deide p crucis patibulū expssum oībus terris pluuiā salutis. effudit. ⁊ auidis mentibꝰ stillicidia grē pstitit.

Quarto dr vellꝰ. q̄ ad instar velleris fuit tincta ⁊ maxime, colore rubeo. Et sic eīs ca ro facta est purpura celestis imperatoris. Unde alchuinus in lib. de trinī. ait. Beata maria lana mundissima fuit ⁊ virginitate clarissima. que sola digna esset ī se filiū dei recipere dignitatem. sicut lana conchilij sanguinem. vt ex ea fieret purpura imperialis maiestate tm̄modo digna. quāq̄ nullus dignus esset induere nisi angusta pdi tuoldignitate. Quito dr vellꝰ. q̄ ad vestimenti xpi preparationem ⁊ fabricationem fuit valde idonea. De lana quidē ouis sine ipsius onis lesione assumit ⁊ indumentuꝫ preparat. Tripler aūt vestimentuꝫ fecit Maria filio suo beata virgo. Primū fuit materia fecit tri le. fecꝫ tunica incōsutilis quam ipa benedictus q̄ puero crescente crescebat. Scōm vestis, mentum fuit corporale. Nam spūssancti de christo. eius carne assumpsit. ⁊ corpus xpi sine virginitas violatione preparauit et fecit. qō etiā dici pōt vestis incōsutilis. Aliorū eīm corpa ex duab⁹ partibus. i. et semine' pfis et matrio psurunt. Corpus aūt xpi fuit insuꝫ Illud Job. xxvj. De vellerib⁹ ouiū meaꝝ calefactus est. Ouea aūt xpi sunt virgines eius. Earū ꝙ vellera sunt iparum merita ⁊ exempla. Precipua aūt ouis dei est ꝙgo bndicta q̄ suis meritis nos induit ⁊ calefecit. Unde Prouer. vltimo dr. Non timebit domui sue a frigoribꝰ nimis. Oīes eīm domestici eius vestiti sunt duplicib⁹. Duplicia aūt vestimenta sunt fideo ⁊ opera. vel platina. Que duplicia indumēta deuotio suis imperrat ⁊ ideo ab eis omne frigus expellit ⁊ fugat.

Qō beata virgo dr lux. Assimilatio. ij.

Inquit saluator Johannis. x ij. Dum lucem habetis credite in lucem: vt filij lucis sitis. Supponit verbis ad maiorē declarationem ⁊ confirmationē dictoꝝ in sco parte pncipali huius operis, sermone. iij. in ex. dico q̄ beata virgo dicit lux. quia

lux tenebras repellit. iuxta illud Jobis. j. Et lux in tenebris lucet. De ipa aūt virgine inquit Damasce. Auferlucem. ⁊ omnia in tenebris: ⁊ oīa incognita remanebunt. Sic beata maria dum verum lumen mūdo effudit. cecitatis et infidelitatis tenebras effugauit. vnde maria interpretatur illuminatrix. Ipsa eīm est filia lux aurore. que onēre sole' mane absq̄ nubibus rutilat. vt dicitur. ij. Regū. xxiij. Ipsa nanq̄ peccatores purgat a tenebris peccatorum lumine gre sue. Et ideo dicit lux aurore. Quia ꝺo frigidas mētes calefacit: ideo assimilatur luci solis orientis. Et quia estum concupiscentie refrigerat. ⁊ a nubibus carnalium passionum animas serenat. ideo assimilat luci matutine que est cū refrigerio. et luci serene que est absq̄ nubibus. De ipsa etiā exponi potest illud Pester: viij. Judeis nona lux oriri visa est. gaudium. honor ⁊ triumphus pudium ⁊c. Est eīm gaudiosa infipientibꝰ. quibus spūales consolationes impendit. honorabilis proficientibus quos ab oībus impugnationibus pregit. Sed tripudiosa est perfectis quos ad celestia gaudia introducit. Sicut etiam lux insidias pandit. nā latebras illustrat ⁊ patefacit in quibus insidie absconduntur Sic ipa insidias diabolī deuotis suis patefacit ne decipiātur. Et ideo diabolus istam lucem multum timet ⁊ fugit. iuxta illud Jobis. iij. non venit ad lucem vt non arguantur opera eiꝰ. Sicut etiam lux securitatem parit. vn de hoīes q̄ de nocte paescunt in die securi vadunt. et hoc ideo procedit: quia nō timent offendiculum. iuxta illud Jobis. xj. Qui ambulat in die nō offendit. quia lucem huius mūdi videt. Non aūt timēt qui in luce vadunt. aut pedis offendiculū. aut hostis latentis incursus. vel fantasmatis terrētis aspectū. Et similiter illi qui beatam virginem sequūtur ⁊ ei adherent per deuotionē. illuminātur ⁊ protegūtur a hea. vt neq̄ cadāt peccando nec a demonib⁹ decipiant. nec a fantasmatibus terreantur. Et ideo oībus christianis dico illud ad Roman. viij. Induamur arma lucis sic vt in die honeste ambulemus. Arma eīm lucis sunt exempla beate virginis. que quicunq̄ indutus fuerit. sec illa sequēdo. tutus erit ab omnibus predictis. Sicut etiā lux celestium corporum virtutes ad nos vehit. Unde pm Aurelium lux ipsa est vehiculum virtutum celestium

Universidad de Deusto
Biblioteca

qz.ſ.celeſtia luminaria mediãte luce agũt ⁊ mouẽt iſta inferiora. Ita mediãte. b. virgine deuenit ad nos xps q̃ eſt dei virtꝰ. vt ỏz.ſ.ad nos. Mediãte ḡ iſta diuina luce celeſtis gr̃a nobis infundit, ⁊ deueniũt ad nos diuine miſerationes. Et iõ dicam⁹ deo iſtud Eccli.xxvj. Miſerere nr̃i dꝰ omniũ ⁊ reſpice nos ⁊ oſtẽde nob lucẽ miſeratiõnum tuarum. Sicut etiã lux diuerſas res naſci facẽ. Vñ dicit Diony. iij.c. de diuinis no. q̃ lux oĩbus corpibus gram ꝓfert. Sic btã ẋpo genuit illã qui multos naſci fecit dei filios p gr̃am. ⁊ addurit eos in gl̃iam; q̃s nõ dedignat vocare fratres. ad Heb.ſ. Oĩs aũt qui xpi fratres ſunt pñt dici filij ſpũales huiꝰ lucis ſicut innuit ẏba in pñcipio huiꝰ ptis poſita. Abſit ergo vt velim⁹ hanc clariſſimã lucẽ tenebris pcrõp obſcurata pdicare: ne de nobis dicat. Oĩs q̃ male agit odit lucẽ ⁊ xpi tenebras. ſ. in ea ẽuenire. xviij. q. ij. c. pnicioſus. Ne ſim⁹ de illis de q̃bꝰ ỏz in. c. hinc eterñ. xlix. di. Albuginẽ habet in oculo qui veritatis lucẽ videre nõ ſinit. qui arrogantia ſue ſapie ececat. Pupilla nãq; oculi nigra videt. Albuginẽ ẏo tolerãs nihil videt. Qui eñ ſibi cãdores ſapiẽtie tribuit a luce ſupne cognitiõis ſe excludit. ⁊ eo claritatem veri luminis neq; penetrat. quo ſe apud ſe per arrogantiam exaltat. ſicut de q̃buſdam ỏz in epiſtola ad Romañ. dicẽtes ſe eẽ ſapiẽtes ſtulti facti ſunt. hec ibi. Nos ẏo hãc lucẽ ſereniſſimaꝫ quantũ poſſum⁹ extollam⁹. Dñinẽ. ſ. fulgentiſſimã cui competũt oĩa ꝓpetates lucis, quas ponit Aug. ſup Geñ.ad lr̃am di. Lux eſt ſubſtãtia ſumme ſimplex ſumme multipler in efficatia. ſumme mobilis ⁊ abſolute penetratiõſa. ⁊ minime reſiſtẽtie ⁊ ſumme, diſparis ⁊ ꝺtrario generãs ⁊ cõelians ſumme ꝓpertibilis. Oĩa naturã moriẽtia ꝓncipiũ et ortho. ſumme pfectibilis. ſũme iocũda. ſumme cõicabilis. Unde lux ſ. coꝛporibus nihil eſt vtilius. nihil cõſus. nihil pulchriꝰ. nihil velociꝰ. nihil ſubtiliꝰ. nihil impaſſibiliꝰ. nihilq; virtuoſius inueniꝛtur. hec ille. Et loquit de luce creata. Btã enim ẋpo fuit ſumme ſimpler. ſimplicitate colũbina. ſeruãs illud Mar. x. Eſtote ſimplices ſicut columbe. Item ſumme multipler in efficacia. nã⁹ multiplices filios ſpirituales quotidie generat deo. Unde illi predictum fuit illud Job. v. Multipler erit ſemen tuũ Et hoc eſt illud ſemẽ de q̃ dixit dꝰ ſerpẽti antiquo. Geñ. iij. Inimicitias ponã inter te ⁊ mulierẽ. ⁊ ſemen tuũ ac ſemen illius. Semẽ ergo diaboli ſunt oĩa mala ẋpianis aduerſaꝛy. Semen aũt. mr̃is dei ſunt oĩa eius fideles ⁊ devoti. Multipliciter quoq; inſtruit deuotos ſuos. Unde illi dici poteſt illud Job. viij. Spũs multipler ẽ mo oĩa tui. Item eſt ſumme mobilis. vñ ꝑ hac ex ꝓpetate ac ꝑ pcedẽti poſſumus allegare illud Sap. vij. vbi ỏz. Eſt enim in illa ſpũs intelligentie ſctũs. multipler ſubtilis. mobilis. diſertus. diſcretus. mobilis incoinq̃nat⁹. certus. ſuauis. amans. bonus. acutus. q̃ nihil vetat bñfacit. ⁊ human⁹. benign⁹. ſtabilis. ſecurus. oĩa habẽs virtutẽ. oĩa ꝓſpiciẽs. ⁊ qui capiat oĩa. ſpũs intelligibilis ⁊ mũdꝰ. Oĩbus eñ mobilib⁹ mobilioꝛ eſt. ⁊ attingit vbiq; ꝓpter ſuã mũdiciã. Dec ibi. Et ẋpus etiã pat⁹ alia ex ꝓpetas. ſ. q̃ eſt ſumme penetrationis. Ipſa ḡ eſt ſumme ⁊ ſumme reſiſtẽtie. Sũme diabolo quẽ ꝺtinue impugnat. ⁊ cui ꝑ noſtra ſalute reſiſtit. minime aũt nobis. q⁹ nobis ad eã recurrẽtibus nõ reſiſtit. ſed ꝺtinuo nos ſub ſua ꝓtectione recipit. Ipſa etiã diſparia ⁊ ꝺtraria gñauit et cõciliauit. Homo eñ erat ꝺtrar⁹ deo ꝑ pctñ. ⁊ maxima ẽ diſparitas inter creatorẽ ⁊ creaturã. adeo q̃ nõ põt rãta diſſilitudo notari q̃n ſit etiã icõparabilꝭ maioꝛ. c. damnamus. de ſum. tri. ⁊ fide ea. Btã igit ẋpo deũ generãs ⁊ hoiem. cõiunxit diſparia in vnitate pſone. ⁊ humanã naturã diuine cõciliauit. Alie etiaꝫ ꝓpietates lucis ſup poſite aptiſſime patent cuilibet deuote ſpeculanti q̃ ſcz fuerunt in ipa bñdicta virgine. De quibꝰ etiã aliquas tãgit Salomõ. Bap. vij. vbi poſt predicta verba ſtation ſubdit. Vapoꝛ eſt enim ẏtutis dei. Et ideo nihil inquinatũ in illã incurrit. Cãdoꝛ eſt enim lucis eterne ⁊ ſpeculũ ſine macula ⁊ imaginẽ dei ⁊ imago bonitatis illius. Et cũ ſit vna oĩa põt. ⁊ pmanẽs in ſe oĩa innouat. ⁊ in alias ſanctas ſe trãſſert. ⁊ amicos dei ⁊ ꝓphas conſtituit. hec eſt ſpecioſior ſole. ⁊ ſup oĩm ſtellarum diſpoſitionẽ luci ⁊ comparata inuenit ꝓtor.

Prope tatẽ lucis ma nifeſtũe niunt.

Qõ beata virgo ỏz lampas accenſa. Aſſimilatio. iij.

f Ynito cõpletorio in eccl̃ia extinguunt omnia luminaria excepta lampade q̃ die ac nocte ardet coram altari maioꝛi. q⁹ vbi corpus dñi eſt. Et quando ſacriſta vel alius frater

lumine indiget. vadit ad lãpadẽ ⁊ ſuenit. Spãlr. ipe paſſionis xpi offe fidei lumẽ quodãmodo fuit extinctũ. q⁹ oĩs discipuli aduerſary. Gemen aũt. mr̃is dei ſunt oĩa eius fideles ⁊ devoti. Multipliciter quoq; inſtruit deuotos ſuos. Unde illi dici poteſt illud Job. viij. Spũs multipler ẽ mo oĩa tui. Item eſt ſumme mobilis. vñ ꝑ hac ex ꝓpetate ac ꝑ pcedẽti poſſumus allegare illud Sap. vij. vbi ỏz. Eſt enim in illa ſpũs intelligentie ſctũs. multipler ſubtilis. mobilis. diſertus. diſcretus. ſuauis. amans. bonus. acutus. q̃ nihil vetat bñfacit. ⁊ human⁹. benign⁹. ſtabilis. ſecurus. oĩs habẽs virtutẽ. oĩa ꝓſpiciẽs. ⁊ qui capiat oĩs. ſpũs intelligibilis ⁊ mũdꝰ. Oĩbus eñ mobilib⁹ mobilioꝛ eſt. ⁊ attingit vbiq; ꝓpter ſuã mũdiciã. Dec ibi. Et ẋpus etiã pat⁹ alia ex ꝓpetas. ſ. q̃ eſt ſumme penetrationis. Ipſa ḡ eſt ſumme ⁊ ſumme reſiſtẽtie. Sũme diabolo quẽ ꝺtinue impugnat. ⁊ cui ꝑ noſtra ſalute reſiſtit. minime aũt nobis. q⁹ nobis ad eã recurrẽtibus nõ reſiſtit. ſed ꝺtinuo nos ſub ſua ꝓtectione recipit. Ipſa etiã diſparia ⁊ Ꝺtia gñauit et cõciliauit. Homo eñ erat ꝺtrar⁹ deo ꝑ pctñ. ⁊ maxima ẽ diſparitas inter creatorẽ ⁊ creaturã. adeo q̃ nõ põt rãta diſſilitudo notari q̃n ſit etiã icõparabilꝭ maioꝛ. c. damnamus. de ſum. tri. ⁊ fide ea. Btã igit ẋpo deũ generãs ⁊ hoiem. cõiunxit diſparia in vnitate pſone. ⁊ humanã naturã diuine cõciliauit. Alie etiaꝫ ꝓpietates lucis ſup poſite aptiſſime patent cuilibet deuote ſpeculanti q̃ ſcz fuerunt in ipa bñdicta virgine. De quibꝰ etiã aliquas tãgit Salomõ. Bap. vij. vbi poſt predicta verba ſtation ſubdit. Vapoꝛ eſt enim ẏtutis dei. Et ideo nihil inquinatũ in illã incurrit. Cãdoꝛ eſt enim lucis eterne ⁊ ſpeculũ ſine macula ⁊ imaginẽ dei ⁊ imago bonitatis illius. Et cũ ſit vna oĩa põt. ⁊ pmanẽs in ſe oĩa innouat. ⁊ in alias ſanctas ſe trãſſert. ⁊ amicos dei ⁊ ꝓphas conſtituit. hec eſt ſpecioſior ſole. ⁊ ſup oĩm ſtellarum diſpoſitionẽ luci ⁊ comparata inuenit ꝓtor.

Qõ btã ẋpo ỏz vas dei. Aſſimilatio. iij.

Ro dei appellaſ. b. ẋpo multipliciter. Primo vas purũ ⁊ no uũ. iuxta illud qõ in figurã ỏz. iij. Regus. ij. Afferte mihi vas nouũ ⁊ mittite ſ illõ ſal. Iſtud eſt vas nouũ fuit vterus ipius ẋpianis. q⁹ vt ait magr̃ Jaco. de voragine in lib. b. virginis. ideo ỏz nou⁹. q⁹ ab oi vetuſtate culpe penit⁹ fuit mũdus. Jn iſtud aũt vas ſal ſapiẽtie miſſum fuit. q̃n xps q̃ eſt dei ſapiẽtia in vterꝫ eiꝰ intrauit. Non ſolũ aũt illud vas fuit nouũ ⁊ purũ. ſed etiã fuit puriſſimũ. iuxt illud Prouer. xxv. Aufer rubiginem de argẽto: ⁊ egredietur vas puriſſimũ. Deus eñ vm aliq̃o⁹ abſtulit rubiginẽ ac infectiõẽ oĩm a ſemine quo debeat ipſis ẋpianis. ⁊ ſic egreſſus eſt vas puriſſimũ corpis ſui. vel ſaltẽ ante infuſionẽ alẽ ẋpianis ſanctificauit altiſſimus tabernaculũ ſuũ. i. corpus virgineũ. ps. xlv. Et ſic p cõceptionẽ egreſſum eſt in eſſe vas puriſſimum. i. ipa virgo que fuit vas diuinũ oi puritate repletiſſimum. Poſſum⁹ etiaꝫ dicere q̃ ipa virgo in ſua imaculata cõceptione fuit purum vas q̃ ab originali pcõ fuit ꝑſeruatũ. Jn conceptione aũt verbi dei fuit vas purius q̃ a peccabilitate fuit liberatũ. Fuit enim tũs ipa virgo in gr̃a confirmata: ita vt nõ poſſet peccare nec mortaliꝛ nec venialiꝛ. ſm theologos in. iij. di. iij. Jn aſſũptione autem eius gl̃ioſa. q̃ in corpe ⁊ alia fuit gl̃ificata. vas iſtud factus ẽ puriſſimũ. q⁹ immortalitate ac ꝑpassibilitate: atq; eterna fuit puritate decoratũ. Vcbo fuit vas ꝓfundũ p ꝓfundã humilitatẽ. ⁊ ideo meruit dei gr̃a profunde adimpleri. Cor nãq; nr̃m eſt vas quod tũc ꝓfunde foditur q̃n profunde humiliamur. Sed ſunt quidã quoꝝ cor tm̃ cauat ⁊ foditur in ſuperficie. q⁹ humilitatẽ habẽt in ore ⁊ exteriori ꝯuerſatione. Superbiã vo habẽt in corde. iuxt illud Eccli. xix. Eſt qui neqter ſe humiliat: ⁊ interiora eius plena ſunt dolo. Alij vo ſunt qui habẽt cor foſſum ⁊ concauũ vſq; ad mediũ. ſicut ſunt pedes dei. q̃ ſic humiliant exterius in ſigno cõuerſatiõis. ſic etiã humiliant interius a medio cordis de quibus ỏz Michee. vj. Humiliatio tua in medio tui. Nullus aũt vnq̃ fuit qui habuerit cor concauũ vſq; ad profundũ. i. qui

Ꝛ Maria vas ꝓfundũ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ita se humiliauerit sicut xps & beata ego. Ille enī pfunde se humiliat qui tantū descendit quātū descēdere pōt, Christus aūt ō egit quādo descēdit vsq; ad susceptionē nature nostre, & vsq; ad tolerationem pene & mortis vitupose. Unde inquit aplus ad Phil. ij. Oō exinanuit semetipsum formam serui accipiēs &c. Similiter & brā virgo nō potuit profundi descendere: nec magis se hūiliare. q̄ quādo ipa que erat celi terreq; dna & dei mater electa: se ancillā & pedisse quā appellauit. Et quia pfundi se humiliauit q̄ aliqua creatura: ideo tantā grām recepit quantā aliqua pura creatura recipere potuit. Tertio vas ōr solidum, quia nunq̄ frangi potuit. Unde de illa dici pōt illud Eccli. l. Quasi vas auri solidū ornatū omni lapide pretioso. Cetere aūt mulieres frangūtur in concipiendo per virginitatis violationē siue defloratione. In pariendo aūt frangunt p dolorē & afflictionē. Frangunt etiā in vita p multos pctōs ppetrationem: quia quodlibet pctm frangit cor humanū. Unde Ecc. xxj. dicitur. Cor fatui quasi vas confractū: oēm sapiam nō tenebit. Frāgunt etiā in obitu p incinerationēs seu corruptionē. Ipsa aūt benedicta virgo fuit vas solidū, quia in suo ꝓcepru habuit integritatē: in parru iocūditatē, in vita virtutis stabilitatē in obitu ꝺo induit imortalitatez. Quarto fuit vas admirandū, iurta illud Eccli. xlix. Vas admirabile opus excelsi. Si enim esset aliquod vas qō maius seipō ꝺtineret, ita q̄ sup capacitatē rotius nature create ꝺtentū esset in infinitus mas ius ꝺtinēte, & tm ab ipō ꝺtineret. istud eēt vas mirabile & stupendū. Sed ū vas erīs clausum reciper i se aliq̄d & effunderet sine aliq̄ sui aptione: istud vas diceret mirabilius & stupendi. Si ꝺo esset aliquod vas quod vinū & aquā simul sine aliquo medio ꝺtineret, & tm nulla cōmixtio fieret, pfecto istud vas esset mirabilissimū & stupendissimū. Tale aūt vas fuit. b. Ego. q; illud quod in suo vtero ꝺtinebat matrem in infinitū se erat. Istud ergo vas virgineū qō cōtinuit deum quē celi, celi, celoꝝ capere nequeūt. ij. Parol. vi. fuit mirabile & stupendū. & ideo canit ecclia. & fuerūt verba diui Augu. di. Sctā & imaculatā ginitas. q̄bre laudibꝰ efferā neicio. q; quē celi ca. nō po. tuo gre. ptu. Ipsa etiā eīs clausa dei filiū i vtero suo recepit ꝓceptiōes. Et similiter itgetis

Glas so lidū.

Maria vas mirabile.

claustris ginitatis illū effudit p puritōes. Et ideo vocat Cant. iiij. Portus cōclusus & fons signatus. In isto etiā vase sui veri habuit vinū diuinitatis & aquā hūanitatis & tamē nulla facta est cōmixtio seu cōfusio naturarū. Unde canit ecclia. Deꝰ hō factus est. id quod fuit pmānit. & qō nō erat assumpsit nō cōmixtionē passos negꝫ diuisionē. Quinto fuit vas aromaticū. In eius enim vtero & alo fuerūt ispecies oim aromatū. & virtutū. De q̄bus ipa inq̄t Eccli. xxiiij. In me ois grā vie & veritatis. in me ois spes vite & virtutis. Nā ipa est ispes aromatica q̄ vitificat mortuos. & ideo ait. In me ois spes vite. Ipa etiā est ispes illa q̄ illuminat cecos. & ideo subdit. & veritatis. Ite ē illa ispes q̄ sanat infirmos & desperatos & ideo dit. In me ois spes vite. Iterꝫ est illa spes que roborat & pfirmat debiles & languidos & ideo subiūgit. & virtutis. In isto etiā vase ꝺtinent vnguēta ꝓta oēs infirmitates. Nā in ea est unguētū qō deprimit tumores, supbie scz cōsideratio sue pauperratis. Ite illud quod extinguit hydropisim auaritie scz consideratio sue paupertatis. Et illud quod expurgat immundiciam luxurie scz consideratio sue honestatis. & virginitatis & sic de singulis.

Oō beata virgo dicitur rota dei.

Assimilatio. v.

b

Ecit Ezechiel ppheta xxi. c. f. Apparuit rota vna sup terram iurta q̄tuor animalia. habēs q̄tuor facies. Nec aūt rota significat bras virginē. Ipa el fuit deo nibus terribilis. Sicut em leones terrent qñ audiūt strepitū rotarū, ita ipi demones fugiūt cū audiūt inuocari & nōari hāc rotā diuinā. Uñ deo inq̄t pō. lxxvj. Vox tonitrui tui in rota. Ista autez rota sup terram fuit a terrenis eleuata cogitatiōe, affectiōe & cōuersatione. Item fuit iuxta q̄tuor animalia que ꝺm expositores significāt euangelistas iuxta quos ipsa fuit cum eis conuersando: atq; eos instruēdo. Habet quoq; quatuor facies. i. quattuor ꝺrutes cardinales. f. iusticiā, prudentiā, fortitudinē. & tēperantiā. Uel quattuor facies. i. q̄tuor aspectꝰ, quorū vnū ꝺtit ad deū ꝓ nob. intercedēdo. Aliū ad paradisum. i. ad btōs. eos letificando. letificant em sancti q̄ sunt in celo nō solum aspectu regis sed etiā regine. q̄ mediante saluati sunt. Tertiū ꝺo pertit ad mundum

Mater tra se dendo tetatur

miserēdo & ptegendo. Quartū aūt vertit ad diabolum errerēdo & expellendo. Unde de ipsi demonibus esse terribilis vt castroꝝ acies ordinata. Cañ. vj.

Oō beata virgo dicitur sedes dei.

Assimilatio. vj.

Nquit aquila volans Johānes euange. Apoc. iiij. Ecce sedes posita erat in celo. & supra sedem sedēs &c. Nec aūt sedes fi artificij, q; ad modū sedis fuit artificiata. Nā sedes est a terra eleuata. & inferiꝰ clausa. & supius aperta. Ipa aūt benedicta virgo fuit eleuata a mūdo, clausa verō. & apta deo. Et ideo ꝓpheta inq̄t deo pō. xliij. Sedes tua deus in seculum seculi &c. Ista aūt sedes posita est in celo. f. empyreo. ad hūc vsūs posita erat affectione & cōtemplatione. Unde ides ꝓpheta ait pō. x. Dñs in celo sedes eius &c. Uel posita est. i. p fidem firmiter stabilita. in celo. i. in ecclesia militante. Supra hanc autem sedem virgineaz erat sedens scz christus dei filius, qui licz super ipam esset dignitate, tamen in ea sedit & quieuit incarnationis humilitate. iuxta illud Ezech. xliij. Princeps ipe sedebit in ea. De hac antez sessione predictum fuerat Esa. xvj. vbi dicit. Preparabit in misericordia solium & sedebit super illud in veritate. Et pō. ix. inquit dauid. Sedisti sup thronum qui iudicas iusticiam. Sedere enim pro tribunali in sentēcijs ꝓferēdis multū iudices. vt per glo. in. c. bone. de postu. prelas, quia sentēcia aliter nō valeret, argu. ff. & facit. C de offi. ciui. indi. l. j. §. & bonorum. di. §. sedebūt & C. de sen. ex. peti. reci. l. fi. Super istam igit regalē sedem oīa iudicia sua deus facit. Unde pō. xxvij. ōz. Sedes dit dño rer in eternum. Et pō. xlvj. Deus sedet super sedem sancti suam. De qua sede etiā inquit Esaias ppheta. c. vj. Uidi dñm sedentē super solium excelsum & eleuatum &c. Ista autem sedes excelsa & eleuata ab omni stercore peccati fuit deo ante secula ordinata. Unde ipsi deo inquit ppheta pō. xcij. Parata sedes tua ex tunc a seculo tu es. Et rōnē huius assignat pō. xcviij. diceno. Nōquid adheret tibi sedes iniquitatis; qua fingit sibi, Qbrit, De hac etiam sede idem propheta ait pō. xcj. Dñs in celo parauit sedem suā. & regnū ipius omnibꝰ dominabitur. Qui ergo vult a deo obtinere aliquam grām: debet eum rogare & dicere illō Sapientie. ix. Mitte illā de celis sanctis tuis: & de sede magnitudinis tue. Sicut antez deus cui dicitur Baruch. iij. Qui sedes in sempiternū semper sedit in virginē per grām. & nunq̄ permisit diabolus in illa sedere per culpā. Ita etiam ipsa benedicta virgo sub vmbra gratie eius semper sedit. Unde inquit Cantico. ij. Sub vmbra illius quem desideraueram sedi. Ipsa etiam ꝓpe filium suum sedet in celo, iurta illud pō. xlviij. Astitit regina a dextris tuis &c. Licz enim aduocati nō debeant sedere cum iudicibus. vt in auc. vt ab illustribus. & qui supra eos sunt. §. sancimus. & C. de postu. l. quisquis. Tamen hoc fallit in quibusdam aduocatis propter eorum dignitatez. C. de offi. diuer. iudi. l. fina. Et talis est beatissima virgo.

Oō benedicta virgo dicitur ciuitas dei

Assimilatio. vij.

Xean. de ales super. pō. lxxvij. exponit illum psalmū de beata virgine sic dicēs. Fundamenta eius in montibus sanctis. i. in ꝓphetis patriarchis & regibꝰ ex quibꝰ ipsa beata virgo originē traxit, sicut ptz in genealogia eius Mat. f. Ipa etiam dr syon. Esa. xxviij. Mittam in fundamentis syon lapidē. lapidē probatū angularez preciosum in fundamento fundatū. Cuius syon porte fuerūt quinq; sensus qui clausi fuerunt contra omne nocium & inhonestum et aperte ad bonum. Unde aures eius que clause erāt cōtra mūdi strepitꝰ quando ingressus est angelus ad eam, aperte sunt salutationi eius. Et porta eius cordis que contra cōsensum viri clausa erat, apta fuit diuine voluntati quando dixit. Fiat mihi ꝺm verbum tuum. Ezechiel. xliij. Porta hec clausa erit & nō aperiet et vir nō transibit per eā. quontā dñs deus isrl ingressus est per eam. Dicit aūt beata ego syon. q; sicut syon erat locus eminentissimus et turritissimus in hierlm. sic beata virgo i ecclia etiam triumphāte. Diligit ergo deus portas syon. i. sensus beate virginis. super oīa tabernacula iacob. i. plusq; corpora aliarum virginum. Corpora enim dicuntur tabernacula. ij. Petri. j. Uelox est depositio

Exponitur pō. Fundamenta eius.

a

b

c

Universidad de Deusto
Biblioteca

rabernacula mei. ad Heb. vlt. Habem⁹ altare de quo edere nō habēt potestatem q̄ tabernaculis deseruiunt. Virgines aūt benedicunt iacob. q̄ lętate sunt. t supplātauerunt fomitē. q̄ in beata virgine oīno extincta fuit. Sequit. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Beata virgo est ciuitas dei de q̄ multa gl̄iosa dicta sunt t predicta p̄ pphetas. vt est illud Esa. vii. Ecce ego cōcipiet t pariet filiū. Et Esa. xi. Egredietur virga de radice iesse ⁊c. Et Viere. xxi. Nouum faciet dñs sup terram ⁊c. Et Cant. vi. Pulchra es amica mea. suauis t decora sicut hierlm. Et multa alia gl̄iose dicta sunt de hac ciuitate. Sunt aūt multe rōnes q̄bꝰ beata virgo dr ciuitas quia multa in ea fuerūt que in ciuitate cōtingit repire. Ꝑ quē notari in his versibus. Rex. p̄sul. populꝰ. defensio. tēplū. domus. lex. Fons. schola. ludus. opus. cōmercia. par. cibus. arma. In beata enim virgine fuit rex ihc̄s. de quo Apo. xix. Rex regū t dñs dnantiū. Item in ea fuit presul ipe ihc̄s assistens pontifex futurorū bonoꝝ. ad Heb. ix. Item in ipa fuit ppls. quia visceribꝰ mīe sue offes continebat. t adhuc continet. Unde dr. mater mīe. sicut Paulus habebat in se pplm cum dicebat ad Phil. i. Sicut ē mihi iustū h̄ sentire pro oībus vobis. eo q̄ habeam vos in corde meo. Et ad Gal. iiii. Filioli mei quos iterū parturio ⁊c. Ergo habebat eos i vtero: Item defensio. Cāt. viii. Ego murus t ubera mea sicut turris. Item templa. Apoca. xxi. Dñs deus omnipotens templū illius est. Et ad litterā multa tēpla et ecclesie facte sunt ad honorem ihc̄s. Item dom⁹ est in ea. i. virginalis aula. in q̄ ihc̄s habitauit. Prouerb. ix. Sapiētia edificauit sibi domū. Et lex. de qua Prouer. vlt. t lex clemētie i lingua ei⁹. Et fons. Eccli. xxiiii. Quasi fluuius doctr. t quasi aqueductus exiui de paradiso. Et schola. Luc. ii. Maria ꝑseruabat oīa verba hec ꝑferens in corde suo. Et ludus. Zach. viii. Platee ciuitatis implebunt infantibꝰ t puellis ludētibꝰ. ij. Reg. vi. Dauid saltabat totis viribꝰ coram arca. i. Xp̄s ante beatā virginē. q̄n adduxit eā i supernā hierusalē. Unde canit eccl̄ia. Assumpta est maria in celum: gaudent angeli laudātes benedicūt dñm. Ecce ludus. Et opus virtutis t gr̄e. Unde dixit ei angelus Luce. i. Aue gr̄a plena. Prouer. vlt. Multe filie cōgregauerūt sibi diuitias. tu ꝓ supergressa es vniuersos

Maria dr ciuitas

Item cōmercia. Prouerb. xxiii. Emite veritatem et ne vendas sapiētiā. t Prouer. viii. Sindonē fecit t vēdidit t tradidit cingulum cananeo. Et par. ꝑ. cxlvii. Qui posuit fines tuos pacē. q̄ in beata v̄gine nō fuit rebellio carnis contra spīm. quia oīno extincta fuit fomes in ea. Item cibꝰ. Cāt. vii. Venter tuus sicut acerus tritici. In eius est ventre sunt granū frumēti. cibus angelorū t heimel venter. i. pietas. Item arma. Cant. iiii. Mille clypei pendēt ex ea. Oīa armatura fortiū. Memor ero raab t babylonis scientium me. i. gentiliū t petōꝝ vt ad me quertant. Et postea in particulari determinat dicens. Ecce alienigene. i. gētiles. t tyri. i. petōres alij q̄ sunt in angustia penitentie sicut priꝰ erant in angustia vitioꝝ. Tyrus est interp̄tat āgustia. Et ppls ex quo. i. vitiosi qui erant deformes t nigri p̄ peccatis. Memor igit ero. i. ad misereōr t non punies. Neemie. v. Memento mei ꝙ in bonū Raab. Per Raab aut̄ meretrices intelligit ois q̄ se p̄strauit vitijs. Raab est latitudo scripturarum. t significat eos qui vadunt p̄ latam viā que ducit ad p̄dition̄. Mat. vii. Babylon ꝺo confusio interpretatur. et significat oīam confusam ꝓpter petā. quoꝝ olim ego memor ero et misereōr scientius me. i. me laudantiū. t ad me deuoto corde recurrentiū. Nūquid syon dicet. Hoc etiā de beata v̄gine exponit. que syon dicit eo q̄ de syon idest de iudeis nata est. sicut ꝓphetarū est ꝓ. cix. Virgā virtutis tue emittet dñs ex syō. Item ōr syō. q. cōtēplativa erat. De hac ergo dicit. Nūquid syon. i. btā v̄gō prem plās celestia dicet corde vel ore de filio suo homo. i. purus est quasi dicat. non. Quia Osee. xi. ipse ait. Ego deus et nō homo. sed tū in medio tui sctūs ⁊c. Quia aūt creditura erat eū esse deū t hoiem. ideo de vtraq̄ natura subiūgit. Nō natus est in ea. Ecce humanitas. Et ipse fundauit eā altissimus. Ecce diuinitas. Hoc em̄ esset impossibile in puro hoie. Qui em̄ fundauit ciuitatē prior est ipa ciuitate. Qui aūt nascit in ciuitate posterior est illa. Homo natꝰ est in ea. Non dicit puer sed homo. Hiereh. xxxi. Nouum facit dñs sup terrā femina circūdabit virū. Hoc dicebat Salomō se ignorare Prouerr. Quartū penitus ignoro. Etiam viri in adolescētia. i. in v̄gine. Et ipe nō angelus fundauit eam. i. beatā v̄ginē. Hec est enim

ciuitas fundamēta habēs: cuius artifex et conditor deus. ad Heb. xi. Eccli. xxiiii. Qui creauit me requeuit i tabernaculo meo. Fūdauit. i. in virtutibꝰ. sicut ciuitatē vel tēplū. Ipsa em̄ fuit ciuitas summi dei. t templū veri Salomonis. de cuius fundatione. iii. Regum. v. in fine dicitur. Precepit rex vt tollerēt lapides grandes t lapides preciosos in fundamentū tēpli. i. virtutes eminētes in fundatione beate marie. Nec mirus Quia vt dr. i. Paral. xxii. Non homini paratur habitatio sꝫ deo. Dñs narrabit. i. narras expositas t directas ad populos. t in scripturis populoꝝ. i. per scripturas principū horū qui fuerūt in ea idest Moysi t ꝓpheraꝝ t apłoꝝ. In multo em̄ sunt scripturis narrat de btā v̄gine. Vel populos possumus vocare paupes ꝓpheras sicut fuit Amos. Principes ꝺo dicuntur nobiliores sicut Dauid t Esa. Vel populo ꝓ Job qui gētilis fuit. Et principū. i. ꝓphetaꝝ de iudeis. Vel principes dicuntur editores scripturarū. vt ꝓphete t euāgeliste tāpli. Populi ꝺo expositores eorūdem. vt Dieronymus. Augu. t alij. Vel populi dicunt sancti alij ab apostolis. Principes ꝺo apostoli. ꝑ. xliiii. Cōstitues eos principes sup oēm terrā. Et hi oēs fuerunt in ea idest cōcordes fuerūt in laude v̄ginis. non cōtra ea vt hereticī t pharisei. Sicut letantium habitatio in te sancta dei genitrix Esa. lxi. Gaudium t letitia inuenient in ea. In forti em̄ munitiōe habitant homines sed tū t leti. in infirma aūt sunt timidi. Item spes t refugiū. Et sīlr ad beatā v̄ginē oēs in magna munitione t opulenta oium est cōfugere debēt que est turris fortissima et inexpugnabilis. et terribilis inimicis vt castrorum acies ordinata. Cāt. vi. Opulenta est virtutū t gr̄aꝝ abundantia. q̄ gratia et gloria plena. Maxima aūt est charitatis amplitudine qua oēs amplectitur. Unde et canit eccl̄a. Sub tuū p̄sidiū confugimus sctā dei genitrix ⁊c. Bene em̄ ei cōperit q̄ de filio eius ōr Deut. xxiii. Dilexit ꝑ. Oēs sancti in manu eius sunt. Propter h bene dr. Sicut letantium ⁊c. Quia er his omnibus multa est letitia hīs qui ad eam cōfugiūt. Esa. vi. Letamini cū hierusalem t exultate in ea oēs qui diligitis eā. Nos ꝺo possumus et debem⁹ ei dicere illud Iudith. xv. Tu gloria hierusalē. tu letitia isrl

tu honorificentia ꝑpli nostri. hec Alexāder ybi. ē. Nos ꝺo supradictū psalmū possumus ad litterā exponere de īmaculata conceptione btē virginis. Cuius preseruatio ab originali peccato volens declarare eximius ꝓpheta Dauid dixit. Fundamēta eius in montibus sctis. In montibus scīlo. Oī ptione qualiter inteligatur expositi in. j. pte ptīs civali huius operis sermone. ij. in exordio. Volens ergo Dauid ostēdere q̄ btā virgo que est viua ciuitas dei: nunq̄ fuit a diabolo dei inimico per petā possessa ait. Fundamēta eius in montibus sanctis scīs in montibus innocētie t puritatis. in monte iustitiae originalis. t in monte diuine gratie preseruātis. quasi diceret. Quia in his montibus fuit fundata. idest cōcepta. ideo nunq̄ ab hoste maligno fuit capta. Nunq̄ em̄ diabolus his montibus appropinquare potuit. Rationē aūt quare deus voluit beatā v̄ginē fundare in his montibus. t cōsequēter preseruare ab originali peccato assignat dicens. Diligit dñs portas syon super omnia tabernacula Jacob. quasi dicat. Nolite mirari q̄ deus fecerit hanc singularem gratiā sue matri. Nam diligit dñs portas syon idest ipsam benedictā v̄ginē que est porta celestis ciuitatis sctē paradisi sup̄ omnia tabernacula Jacob. idest super oēs angelos t sanctos. Et ideo voluit eā maiori puritate fulgere. t maioribus priuilegiis gaudere. ac magis gloriosam esse. Et propter hoc subdit. Gl̄iosa dicta sunt de te ciuitas dei. De nulla em̄ pura creatura vnq̄ dicta fuerūt tam gl̄iosa q̄m de virgine hec benedicta. Quia ꝺo Dauid hic appellat ipsam ciuitatē deiest scīēdū q̄ oīs anima potest dici ciuitas. Sed ala cuiuslibet reprobi dr Babylon. Sed ciuitas Babylonis. que vt supra dictū ē. in ciuitas terpretatur cōfusio. q: plena est cōfusione petōꝝ. Et in ea regnat Nabuchodonosor. idest diabolus in superbia sua. Anima autē cuiuslibet electi dr Hierusalē. que interpretatur visio pacis. in qua regnat Salomon rex pacificus. idest xp̄s. Hierusalem autem edificat vt ciuitas ex auro t argento ac lapidibus pciosis. i. ex operibus dilectionis dei t primi cum meditationibus t contēplationibꝰ pciosis super fundamentum fidei Jesu xp̄i. de quo fundamento dr. j. ad Cor. iii. Fundamentū aliud nemo ponere potest preter id q̄ positū est quod est xp̄s Jesus. Nisi autem dñs custodierit animā

Universidad de Deusto
Biblioteca

ciuitatem: frustra vigilat qui custodit eam. Ho. cxvi. Uerum nulla anima tam proprie potest dici ciuitas dei sicut beata ⁊go post filiū. Ipa em per excellentiā dicit ciuitas maxime ꝓpter tria. Primo ꝓpter plenam vnionem. Dicitur em ciuitas quasi ciuium vnitas; ꝙm Isidorū. xv. etymol. Unde saluator noster cum misit duos de discipulis suis ad ciuitatē Hierosolymā: qt plena erat sectio ⁊ diuisionibus a peccatis non dixit Ite in ciuitatem: sed in castellum: vt habet Mat. xxi. seruans illam regulam. Si re puueris: nec nomē habere meretis. Nomina em debent esse rebus cōsona. ℌ. est ⁊ aliud cū similibus. infti. de dona. In alia autem nostra sunt quasi ciues multi ⁊ varij cogitat⁹ ⁊ affect⁹ ac desideria quasi viri. passiones ℌo quasi mulieres. Qui oēs debent cōuenire in vnū, sc̄z vt cōformēt se diuine voluntati querēdo semp gloriā dei ⁊ profectū salutis. Unde Alexander de ales sup psalmo xly. ait. Tunc erit ciuitas ꝯ ciuius vnitas ꝯ omnes cogitatiōes. affectiones ⁊ desideria vnanimiter in deum tendant. Oō quidē excellentissime fuit in ipsa Būdicta virgine. de qua inquit scīus Odilo i quodam sermone. Omnis Marie actio semp intenta fuit in domio. Et Alexander de ales vbi ō. exponens illud eiusdem ꝑo. xlv. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. de ipsa gloriosa virgine: ait. Ipsa fuit ciuitas quā ꝯ ciuium vnitas: quia in ea fuit rationis ⁊ sensualitatis plena cōcordia. Scīo dicitur ciuitas ꝓpter congruā ꝓuisionem. Oportet enim ciuitati bene ꝓuideri ne faciliter capiatur ab hostibus. ⁊ ideo requiritur vt circunquaq; habeat fossata ne possint hostes appꝛopiquare ad muros. Voc autē fit circa ciuitatem anime per humilitationē qua quis seipsum deijcit. ⁊ infra se statuit ꝙ sumptius reputationē: cognoscēs se ad ima descēdere et ꝓpria conditione et inclinatiōe ad mala. Debet etiam ciuitas esse in portis bene custodita. ⁊ habere bonas portas ac fortes ne facilter possint ad terrā ꝓsterni. ⁊ sic ciuitas ipsa ab hostibus depredari. Porte autē anime sunt sensus exteriores. ſ. visus, auditus, gust⁹, odorat⁹ ⁊ tactus. qui etiā appellātur fenestre per quas intrat mors peccati ad animā. iuxta illud Uiere. ix. Mors intrauit ꝑ fenestras nostras. Oportet ergo nos solicite vigilare circa custodiā harum portarū. Non enim sufficit custodia angelor⁹. de qua dicit dñs Esa. lxij. Super muros tuos Ierusalem constitui custodes. i. angelos. Tota die nō tacebūt, sc̄z excitantes aiam ad bonū ⁊ ad deū laudandū. Sed necesse est ꝙ quilibet per se vigilet ꝓ cōsideratiōnē ⁊ discretionē ne ingrediatur inimicus alicui⁹ ponitatis ꝑ ipsas portas. ⁊ ne tanq̄ ciuis ingrediat sub specie alicui⁹ boni defect⁹ curiositatis. Unde in figura legitur. ij. Reg. iiij. ꝙ Isboseth filius Saul regis Israel pcubuerat ancillā ad custodiam porte palacij sui, que nō stetit vigilans sed dormitauit. Unde ingressi per postam principes latronum Rechab ⁊ Banas clam occiderunt illum in lecto quiescentē. Ex quo significat ꝙ q̄n consideratio ⁊ discretio q̄ debet custodire portas sensuum dormitat ⁊ non vigilat ad custodiendū. ipsi demones latenter sugestionibus malis subintrant. ⁊ ablatis frugibus virtutuz animam occidūt. Oportet etiam ciuitatem esse fulcitā victualib⁹ ⁊ agnis ne fame ⁊ siti pereant inhabitantes. Victualia autem anime sunt sacramēta que ipsam pascunt ⁊ reficiūt. Aque vero sunt doctrine sacre quibus cōtra calorem labor⁹ ⁊ tentationū refrigerātur. Omnia aūt ista fuerūt perfectissime in beata ⁊gine. ⁊ ideo per excellentiaz ciuitas dicit. Fuit em humilitas te ꝓfundissima. Unde ipsa ait Luc. j. Respexit humilitatem ancille sue. Et quanto magis se humiliauit ⁊ rutes suas occultando: tanto magis deus illā manifestauit. vt impleretur illud quod inquit filius eius Mat. v. Non potest ciuitas abscondi supra montes posita. Ita ideſt sup altā perfectionem virtutū. Optime etiam custodiuit sensus suos. Et ideo nihil inquinatū intrauit in illā. Sap. vij. Sacramēta quoq; suscepit rēpore suo. vt diffuse declarauimus est in. iij. parte principali huius operis. sermōe. xj. parte. ſ. ⁊. nō. In eo etiam nunq̄ defecerunt aque salutaris doctrine. Unde Luce. ij. ōr Maria conferebat omnia verba hec sc̄z dicta de filio et a filio conferēs in corde suo sc̄z cū his que de eo prenūciata erāt a ꝓphetis. Et sic fuit minis impetus sc̄z feruētis sapiēte lenitas cui⁹ ciuitatem dei. ideſt beatam virginem.

Tertio ōr ciuitas ꝓpter rectam guberationē. Ad bonitatē em ciuitatis requirit vt habeat bonū regimen ⁊ quidam guber ⁊ rectationes. Nam Eccle. x. ōr. Ue terre cuius gubernator puer est, i. cuius rector sensibilibus ꝓpositus

⁊ vanis intendit vt puer. Econtra ℌo dicit Gratianus. viij. dist. ℌ. j. ꝙ ℌm Platonem illa ciuitas iustissime ordinat⁹ in qua ℌsq; propios nescit affectus. i. passiones ⁊ appetitus suos inordinatos. Est ergo in ciuitate ale vt rex vel regina voluntas que habet imperare omnib⁹ potentio. Unde Augustinus in libro de conceptu virginali ait. Uoluntas est regina ⁊ domina in toto regno anime. Q̄n aūt voluntas peccato cōsentit. tam non est domina siue regina sed serua. ⁊ nō nisi male potest talis ciuitas animalis gubernari. Ne igitur erret regina ista ⁊ de dīa efficiatur serua debet semp habere consiliū cū rōne. Unde ꝓuerb. xiij. dicitur Qui cūcta agūt cum consilio multa gubernant sapiētia. Et ideo inquit sapiēs Eccli. xxxij. Fili sine ꝓsilio nihil facias. ⁊ post factū nō penitebis. Que em cū ꝓsilio fiūt dñr plurimū fiūt. l. hūanū. C. de le. l. dubius ℌ est. C. de repu. Item cōsiliū ⁊ deliberatio homīes a malo iudicio retrahit ⁊ refrenat. vt notat Archiō. in. c. anteriorz. ij. q. vj. Ratio igitur cōsiliarius sit anime si dei ciuitas vult esse. Synderesis aūt secretarius qui nūq̄ fallit. arguēs illicita ⁊ approbāns licita ⁊ salutifera. Imaginatio autē ⁊ memoria referendarij. Cogitationes ℌo deliberari. Et tūc poterit de ipsa anima dici illud Esa. j. Ciuitas fidelis. Justicia habitauit in ea. Que omnia fuerūt excellentissimo mō in beatissima ⁊gine. que semp fuit recta a ꝓpriusancto. Unde de illa dicit ꝓpter illud Esa. lxij. Spiritusanctus ductor eius fuit. ⁊ omnia ꝙm dictamē rationis et bone cōscientie fecit. Et ideo fuit illa incly ta ciuitas dei de qua exponi potest illud q̄ inquit beatus Johānes Apoca. xxi. di. Uidi ciuitatē sanctā hierusalē descēdētem de celo a deo paratā sicut sponsam ornatā viro suo. ⁊ habentē claritatez dei. ⁊ lumen eius simile lapidi precioso iaspidis. ⁊ sicut crystallum. ⁊ habebat murū magnū ⁊ altū ⁊ habebat portas duodecim. ⁊ murus ciuitatis habens duodecim fundamenta. Et hec ciuitas in quadro posita est. ⁊ longitudo ac latitudo ⁊ altitudo eius equalis. Et erat structura muri eius ex lapide iaspide. Ipsa ℌo ciuitas de auro mundo simile vitro mūdo. Fundamēta muri ciuitatis omni lapide precioso ornata. Fundamentum primū iaspis, Scōm sappbyr⁹. Tertiū calcedonius. Quartum smaragdus. Quintus sardonix. Sextus sardius. Septimū chrysolitus. Octauum berillus. Nonum topazius. Decimus chrysopassus. Undecimum hyacithus. Duodecimū amethist⁹. Et duodecim porte. duodecim margarite sunt per singulas. ⁊ singule porte erant ex singulis margaritis. Et platee ciuitatis aur mūdū tanq̄ vitrum perlucidum. Et templū non vidi in ea. Dñs em deus omnipotēs templum illius est ⁊ agnus. Et hec ciuitas nō eget sole neq; luna vt luceant in ea. nā claritas dei illuminat illam. Lucerna eius est agnus. hec ibi. Et quibus omnibus patet munditia ⁊ claritas incōparabilis huius ciuitatis. Nemo igitur eam immūdā fuisse aliquādo affirmare presumat. Licet autem omnia ꝓdicta de ipsa exponi possent tamen vitāde pluritatis causa solum dico, ꝙ ipsa benedicta virgo optime dicitur ciuitas dei sancta. qz fuit munda. deo dicata ⁊ firma. Unde ipsa ait Eccli. xxiiij. Et sic in syon firmata sum. Fuit etiā Ierusalem q̄ interpretatur visio pacis. Ipsa enim ait ꝓv. viij. In omnibus requiez quesiui. Ite dicitur descendisse a deo. quia ab eo fuit edificata. ⁊ data in ciuitatē refugij peccatoribus. Et ab ipsa deo parata. i. virtutib⁹. Et vt spōsa ornata omni gra. vt. ſ. esset sponsa ipsi⁹ dei ꝑtis. ex qua virtute spūssancti generaret redēptor humani generis. De qua fulgentissima ciuitate gloriosa dicta sunt, maxime triplici rōne qua ipsa dicitur ciuitas dei. Primo quia deus ipsam fundauit Sicut Alexander ales sic est dicta. quia Alexander ipsam fundauit. Et vbi Roma sic dicta est a Romulo eam fundante. Unde de ipsa benedicta dei ciuitate ait ꝓpheta ꝓv. xlvij. Sicut audiuimus. ſ. ex veteri testamēto figuratū. sic vidimus implerā in ciuitate dei nostri. ſ. virgine gliosa. Deus fundauit eā in eternū. Unde ipsa ait Eccli. xxiiij. Ab initio. i. a deo qui est initiū oīs creature. ⁊ ante secula. ſ. rpalia creata fuz. ſ. ꝑdestinatione in mente diuina. Si ergo deus fundauit eā in eternū, ergo i ꝓceptōe sua nō corruit ꝓ originale pctm. Et ꝓpter hoc canit in officio cōceptionis. Gliosa dicta sunt de virgine Maria. qz fundauit ⁊ ꝓtexit eam altissimus ollā. Scīo ōr ciuitas dei. qz cōtinue possedit eā deus ⁊ semp possidebit. Peccator⁹ em possidet a diabolo per culpā. iuxta illud Luce. xj. Cum fortis

Maria sicut ciuitas fuit congrue ꝓtecta.

Maria ciuitas dei ꝓpter triplicem rationem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad ipsum reuertūtur ⁊ continue fluunt. Et ideo etiaz dicūtur aque propter motuz. qz sicut aque sūt in continuo motu. ita etiam natura humana. vñ. Quidā. xv. metamor. air. Cūcta fluūt omniqz vagans formatur imago: Non secus ac flumen. nec esti consistere flumen. Nec leuis hora potest ⁊c. Et ideo dicit Job. xiiij. Homo natus de muliē breui viuēs tempore repletur multis miseriis. Qui quasi flos egredit ⁊ conteritur: et fugit velut vmbra. ⁊ nunqz in eodem statu permanet. De quo etiā tangitur in. l. ij. §. sed qz diuine. C. de pere. iu. cun. ⁊ in. §. aut. in auk. de non alie. aut per. eccle. ⁊ in. § hanc dicentes. in auk. vt oēs obedi. in. De ãgelis quoqz dicit Job. iij. Qui seruiūt non sunt stabiles sez p nr̄orum. Itē populi dicūtur aque propter vilitatem elementi. quia aq̄ vilis ⁊ qsi pro nihilo reputat. Et sic creatura in cōparatione creatoris. iuxta illō Esa. xl. Gentes quasi stilla situle. ⁊ qsi momentū stare reputate sunt. Unū oēs dicere possunt illud Bap. ij. Et nihilo nati sumus. i. creati. Itē dicūtur aque propter pfunditatem iuxta illō Dicre. xvij. Prauū est cor hominis ⁊ inscrutabile. quis cognoscet illō? qsi dicat. nullus nisi solus deus. Sēdo btā virgo dicitur castellū quasi alta casa ex alto edificio virtutū. quia in alto cacumine virtutū sublimata est. In ipsa em cōpletū fuit illud Luce xviij. Induamini virtute ex alto. vñ dicef potest illō Eccli. ij. Adam meas extendi in altum. Tertio dicitur castellum. i. casa alta ex dignitate fabricatoris. quia architector huiꝰ castelli fuit ipse deus qui fundauit ipsam beatam virginez vt dicitur psalmo. xlvij. ⁊. lxxxvj. Quia em ipse est altissimus: voluit illud castellum altum fabricare vt in illo posset habitare iuxta illud. pō. cxij. Quis sicut dominꝰ deus noster qui i altis habitat. Voluit itaqz saluator noster ab ista casa alta ⁊ ab hoc castello altissimo trahere originem secūdum carnem. iuxta illō Luce. j. Visitauit nos oriens ex alto. Non enim solus intelligitur de ortu eterno quoad diuinitatem: sed etiam de temporali quoad humanitatem. Quarto principaliter virgo gloriosa dicitur castellum ratione dominationis. Nam christus non introuit in omne castellum. sed tertio euangelicus testatur ipsum introisse in quoddam speciale castellum quod de nominatur Bethania, de quo habef Joh. xj. Interpretatur ānteū Bethania obedi tia seu domus obedientie. ⁊. per quam virgo gloriosa signficatur. Nam ipsa se obtulit promptā ⁊ obtemperantem diuine voluntati in incarnatione diuini verbi respondens angelo. Ecce ancilla dñi ⁊c. Quinto principaliter dr castellum ratione expugnationis. Nam filiꝰ dei venit in Mariam vt assumeret arma humanitatis quibus armis indutꝰ nouem mensibꝰ in ipsa virgine occulte permansit. vt sic expugnaret inimicum hūani generis. ⁊ ex illo castello fecit te amicis suis aditorium pberet. Et in hac ipsa virgo figurata fuit. j. Reg. iij. vbi dr. Surge dñe in requiē tuā: tu ⁊ arca sanctificationis tue. Venit in castra tua ⁊ erūt ecce. Venit deus in castris. ⁊ tegmentū. O quot liberati sunt ab inimicis ⁊ a manibus demonū p protectionē istiꝰ castri sez Marie. Et quot amici habuerūt peccatis in tribulationibꝰ. in infirmitatibꝰ tempestatibꝰ. persecutionibꝰ. necessitatibus. ⁊c. Nam Maria facta est aditorium ⁊ refugium peregrinātiū tanqz castellum i deserto. Et ideo ecclesia hoc cōsiderans ei cantat. Sub tuū presidium confugimꝰ sancta dei genitrix ⁊c. In hoc ergo castello castitate decorato humilitate munito. excellentia sublimato. obedientia ditato. munitione repleto. ⁊ virgine bēdicta. intrauit Jesus. i. saluator noster. vt omnibus presidiū faceret. ⁊ nos ab inimicis pregeret. ⁊ liberaret. Quarto castellū est locus q̄ vice ciuitatis regit. vt notaf. ff. de le. j. l. si heres. §. vicis. ⁊ de le. ij. l. ticia. § fi. ⁊. C. de fundis limitrofis. l. ij. ⁊ de offi. pre. pto. afri. ⁊. l. in nole dñi. §. in terrea. ⁊ per Archi. in. c. statutuz. §. ij. in per assimilationem ciuitatis posui immediate assimilationē castelli. Dr autē accipiat castellū pro receptaculo ad aquā suscipiēdā. vt. ff. de aqua quo. ⁊ essi. l. j. §. antepenul. ⁊ no. ff. de seruit. vr. pre. l. fistulam in prin. ⁊ acti. emp. l. fundi. §. fi. Etiā ipsa beneditta virgo conuenientissime dicit fuisse hoc castellum. qz fuit receptaculuꝫ essentie aquaꝫ gratie diuinaꝫ. Sēdo principaliter dicitur castellum. in. quo habef Luce. x. vbi dr. In quoddam castellum intrauit mulier. Nam hic mūdus recte appellatur castellū babylonis. i. confusionis: contrarium cuius castello hierosolymitano. i. diuine

visionis. Et dr castellū assassinoꝝ ⁊ de rebellantiū. maxime propter spīē pessimas cōditiones q̄ an habet. de quibus dicā in. ij. parte principali huius operis sermone. ij. par. j. In hoc ergo rebelle castellum. ideſt in mundū intrauit filiꝰ virginis. Jo. j. Intrauit ꝫ quidē vt ipsum eterno patri suo subiugaret. ⁊ iste introitus factus est i virgo eā recipiēs figurata est p Martham. Martha per quam dr diffusius dicā loco supradicto. Nā illa mulier que in suo castello recepit dñz fuit Martha. vt hꝰ Luce. x. Que hebraice interpretaf quocās. qđ optime cōgruit brē vīe gini. Nulle em pces patriarchārū. nulla ꝫs oracula ppheturum. nulle insup voces seu desideria sanctoꝝ patrū. quocreyaqz deū valuerūt vt in castello huius mundi intraret. p salute humana. Sed humilis virgo eū quocauit ⁊ induxit. Et ideo angelus ei dixit. Inuenisti gratiam apud deū. Luc. j. Unde ipsa recte dicere potest illud qđ scriptum est. j. Reg. j. Ego sum illa mulier que stetī coram te orans dñm. p puero isto. Ora ui ⁊ dedit mihi dñs petitionē meā quā postulaui. Ipsa ꝫs benedicta virgo continue prouocat deum ad misericordiā super peccatores. Unde de sermone eius cum filio suo potest dici illud Judith. viij. Iste ē ser mo qui misericordiā prouocat. Prouocat ⁊ pcōreu ad penitentiaz. iuxta illud Thren. v. vt ee ad penitentiam prouocarent. Item de ipsa potest dici illud Deutero. xxxij. Sicut aquila prouocans ad volandū pullos suos. Sēdo figuratur per Marthaz quia Martha synace interpretatur domina. Ipsa ꝫo benedicta virgo facta ē domina vniuersi. Et maledictionē mulierum in benedictionē cōuertit. Unde dixit ei angelus Luc. j. Benedicta tu in mulieribus. Item earuz subiectionē in dominiū cōmutauit. qz ipsa facta est regina angelorꝝ ⁊ hominū. Ella in ea verificatā est illō. ij. Esdre iij. O portet nos scire qz mulieres viris dominant. Tertio figuraf p Martham que latine interpretatur martes. tenēs q̄ dicebaf deus belli. Ipsa em gloriosa virgo tenuit ⁊ conculcauit martē. i. diabolū inimicū humani generis. sicut predictuz fuerat Gen. iij. Itē Judit. xiij. vbi dr. In manu mulieris tradet Sysara. Ipsa igit virgo benedicta sola meruit recipere dei filiū in vtero suo: Quia de ipsa dici potest illō Judith. xj. Non est inuēta talis mulier super terrā. in aspectu. in pulchritudine ⁊ in sensu verboꝝ. Per ipsam igit saluator noster venit in castellū mundi. vt superbiā rebellantiū humiliaret. ⁊ duriciē obstinatoꝝ mollificaret. ⁊ imūdiciā ad mūditiā reduceret. ⁊ isti portas mīe aperiret. ac a vitijs abstinere doceret. ⁊ ad primi dilectionē induceret. ⁊ ad diuinū timorē ⁊ amorem homines pvocaret. Cui benedicto saluatori nostro sit mal cum pfissima matre sua sit infinita gloria per eterna secula seculorum. Amen.

¶ Incipit decima pars huius sermonarij qđ Mariale appellat. in qua tractatur de passione beate virginis. ⁊ gaudiis. ⁊ meroris ⁊ particulari ac ppria nōie a dignioꝝ parte eruditarie matris dei nuncupatur.

De passione pissime virginis ⁊ de planctu eius. Sermo. j.

a

Jes tribulatiōis ⁊ āgustie dies h. Eie. xxxvij. Omēs dies hebdomade sctā mr ecclīa sic dispēsat. qp dñi cū die sanctissime trinitati. diem lune definctis. die martis martyribus ⁊ sanctis omnibus. Is aliqui dicāt qp peccatoribus. dies ꝫo mercurij angelis die iouis spūsctō. die veneris passiōi xpi die aūt sabbati beate virgini Marie dedicauit. Istū aūt die ipi bēdixit nr̄i dei mis er causas appropriauit. Primo rōne requiēdis. Sicut em in die sabbati deꝰ requieuit ab omni ope qđ patrarat. Gen. ij. Ita xps intrās beatissime virginis vterū requieuit in ea. Nam spūsanctus in nullo sanctoꝝ inuenit plenā requiē nisi in xpo ⁊ dtā virgine: qz in omnibꝰ alijs sanctis saltez habuit repugnantiā peccati originalis vel venialis sed in xpo ⁊ matre eiꝰ nullā repugnātiā inuenit. ⁊ iō in eis pfecte quieuit. Et hoc figuratū fuit Gen. viij. vbi dr. qp columba deorsa emissa nō inuenit vbi requiesceret pes eius. sed reuersa est in arcam. Et similiter spūsanctus nō inuenit in diluuio peccatoꝝ requiē nisi in maria. Si ergo dies quo desciuit a creatione rez tēporaliū sanctificatus est. qz summus opifex deus suā operationē cōpleuit in eo. Cū opus recreationis sit maioꝝ ope creatiōis. qz in recreatiōe

Fabbatus marie appropriatur.

ad ipsum reuertãtur ⁊ continue fluunt. Et ideo etiaz dicãtur aque propter motus. ḣ sicut aque sũt in continuo motu. ita etiam natura humana. vñ. Quidã. xv. metamor. air. Cũcta fluũt omniq; vagans formatur imago: Non secus ac flumen. nec ẽ̃ consistere flumen. Nec leuis hora potest ⁊c. Et ideo dicit Job. xiiij. Homo natus de muliere breui viuẽs tempore repletur multis miseriis. Qui quasi flos egredit ⁊ conteritur: et fugit velut vmbra. ⁊ nunq; in eodem statu permanet. De quo etiã tangitur in. l. ij. §. sed qz diuine. C. de vete. iu. enu. ⁊ in. §. aut. in auf. de non alie. aut per. eccle. ⁊ in. § hanc dicentes. in auf. vt oẽs obedi. iu. De ãgelis quoq; dicit Job. iij. Qui seruiũt non sunt stabiles sez p̃ naturam. Itẽ populi dicũtur aque propter vilitatem elementi. quia eẽ vilis ⁊ q̃si pro nihilo reputat. Et sili creatura in cõparatione creatoris. iuxta illõ Esa. xl. Gentes quasi stilla situle. ⁊ q̃si momentũ stare reputate sunt. Vñ oẽs dicere possunt illud Sap. ij. Et nihilo nati sumus. i. creati. Itẽ dicũtur aque propter ꝓfunditatem iuxta illõ Piere. xvij. Prauũ est cor hominis ⁊ inscrutabile. quis cognoscet illõ? q̃si dicat. nullus nisi solus deus. Sẽõ btã virgo dicitur castellũ quasi alta casa ex alto edificio virtutũ. quia in alto cacumine virtutũ sublimata est. In ipsa eñ cõpletũ fuit illud Luce xxiij. Induamini virtute ex alto. vñ dicẽ potest illõ Eccli. xl. Manus meas extendi in altum. Tertio dicitur castellum. i. casa alta ex dignitate. fabricatoris. quia architector huius castelli fuit ipse deus qui fundauit ipsam beatam virginem vt dicitur psalmo. xlvij. ⁊ lxxxvj. Quia eñ ipse est altissimus: voluit istud castellum altum fabricare vt in illo posset habitare iuxta illud. ps. cxij. Quis sicut dominꝰ deus noster qui i altis habitat. Voluit itaq; saluator noster ab ista casa alta ⁊ ab hoc castello altissimo trahere originem secũdum carnem. iuxta illõ Luce. i. Visitauit nos oriens ex alto. Non enim solus intelligitur de ortu eterno quoad diuinitatem: sed etiam de tempotali quoad humanitatem. Quarto principaliter virgo gloriosa dicitur castellum ratione dominationis. Nam christus non intrauit in omne castellum. sed tertio euangelicus restatur ipsum introisse in quoddam speciale castellum quod denominatur Bethania, de quo habet Job. xi. Interpretatur ãtem Bethania obedientia seu domus obedientie. ⁊. per quam virgo gloriosa significatur. Nam ipsa se obtulit promptã ⁊ obtemperantem diuine voluntati in incarnatione diuini verbi respondens angelo. Ecce ancilla dñi ⁊c. Quinto principaliter ꝺ castellum ratione expugnationis. Nam filius dei venit in Mariam vt assumeret arma humanitatis quibus armis indutꝰ nouem mẽsibꝰ in ipsa virgine occulte permansit. vt sic expugnaret inimicum hũani generis. et ex illo castello secrete amicis suis adiutorijs ꝓberet. Et in hoc ipsa virgo figurata fuit. i. Reg. xiij. vbi ꝺ. q̃ philistum. i. demones cognoscentes q̃ arca dei. i. Maria de qua dicitur ps. cxxxj. Surge dñe in requiẽ tuã: tu ⁊ arca sanctificationis tue. Venit in castra timuerũt dicentes. Venit deus in castris. ⁊ ingemuerunt. O quot liberati sunt ab inimicis ⁊ a manibus demoniũ p̃ protectionẽ istius castri scz Marie. Et quot animi habuerũt pñdiũ in tribulationibꝰ. in infirmitatibꝰ tempestatibꝰ. persecutionibꝰ. necessitatibus. ⁊c. Nam Maria facta est adiutoriũ ⁊ refugiũ peregrinãtiũ tanq; castellum i deserto. Et ideo ecclesia hoc cõsiderans ei canit. Sabtuũ presidiũ conjugium sancta dei genitrix ⁊c. In hoc ergo castello castitate decorato humilitate munito. excellentia sublimato. obedientia ditato. munitione repleto. scz i virgine bñdicta. intrauit Jesus. i. saluator noster. vt omnibus pretiũ faceret. ⁊ nos ab inimicis ꝓtegeret ac liberaret. Qz vero castellũ est locus q̃ vice ciuitatis regit. vt notat. ff. de le. j. l. si heres. §. vicis. et de le. ij. l. licia. §. fi. ⁊. C. de fundis limitrofio. l. vj. ⁊ de offi. pre. pto. afri. ⁊. l. in nose dñi. §. interea. ⁊ per Archi. in. c. statutus. §. ij. in verbo ciuitatibus. de rescrip. li. vj. Ideo post assimilationem ciuitatis posui immediate assimilationẽ castelli. Dr autẽ accipiat castellũ ꝓ receptaculo ad aquã suscipiẽdã. vt. ff. de aqua quo. ⁊ esti. l. j. §. antepenul. ⁊ no. ff. de seru. vr. pre. l. fistulam in pun. ⁊ ō acti. emp. l. fundi. §. fi. Etiã ipsa benedicta virgo conuenientissime dicit fuisse hoc castellum. qz fuit receptaculus ois aquarũ. i. gratiarũ diuinarũ. Sc̃õ principaliter dico q̃ Jesus intrauit in alio castello. scz babylonico. i. in mũdo. Nam hic mũdus recte appellat castellũ babylonis. i. confusionis: contrarium castello hierosolymitano. i. diuisionis. Et ꝺr castellũ assassinorũ ⁊ dco rebellantiũ. maxime propter sp̃ẽ pessimas cõditiones q̃ ad habet. de quibus dicã in. ij. parte principali huius operis sermone. ij. par. j. In hoc ergo rebelle castellum. idest in mundũ intrauit filius virginis. Jo. j. Intrauit ⁊ quidẽ vt ipsum eterno patri suo subiugaret. ⁊ iste introitus factus est i virgine virginali. Ju q̃ castello ipsa bñdicta virgo eñ recepiẽs figurata est p̃ Martham. vt dixi. Ideo dicã loco supradicto. Nã illa mulier que in suo castello recepit dñm fuit Martha. vt hꝫ Luce. x. Que hebraice iterata ꝓuocãs. qñ optime cõgruit btẽ virgini. Nulle eñ pces patriarcharũ. nulla q̃s oracula ꝓphetarum. nulle insup voces seu desideria sanctoꝝ patrũ ꝓuocarevnq; deũ valuerũt vt in castello huius mundi intraret ꝓ salute humana. Sed humilis virgo eñ ꝓuocauit ⁊ induxit. Et ideo angelus ei dixit. Inuenisti gratiam apud deũ. Luc. j. Unde ipsa recte dicere potest illud qñ scriptum est. j. Reg. j. Ego sum illa mulier que steti coraz te orans dñm ꝓ puero isto. Ora ui ⁊ dedit mihi dñs petitionẽ meã quã postulaui. Ipsa q̃s benedicta virgo continue prouocat deum ad misericordiã super peccatores. Unde de sermone eius cum filio suo potest dici illud Judith. vij. Iste ẽ sermo qui misericordiã ꝓuocat. Prouocat ꝑcõres ad penitentiã. iuxta illud Ezech. xij. vt te ad penitentiam prouocarent. Item bonos prouocat ad bene operandum. Unde de ipsa potest dici illud Deutero. xxxij. Sicut aquila prouocans ad volandũ pullos suos. Sc̃õ figuratur per Marthaz quia Martha syriace interpretatur dominans. Ipsa ẽo benedicta virgo facta ẽ domina voluerũ. Et maledictionẽ mulierum in benedictionẽ cõuertit. Unde dixit ei angelus Luc. j. Benedicta tu in mulieribus. Item earuz subiectionẽ in dominũ cõmutauit. qz ipsa facta est regina angelorũ ⁊ hominũ. Un in ea verificatũ est illõ. ij. Esdre iij. O potuit nos scire qz mulieres viris dominant. Tertio figurat ꝓ Marthã que latine interpretat martes. tenẽs q̃ dicebat deus belli. Ipsa eñ gloriosa virgo tenuit ligauit ⁊ conculcauit martẽ. i. diabolũ inimicũ humani generis. sicut predictus fuerat Sen. iij. Itẽ Judit. viij. vbi ꝺr. In manu mulieris tradet Sysara. Ipsa igit virgo benedicta sola meruit recipere dei filiũ in vtero suo: Quia de ipsa dici potest illõ Judith. xj. Non est inuẽta talis mulier super terrã. in aspectu. in pulchritudine ⁊ in sensu verboꝝ. Per ipsam igit saluator noster venit in castellũ mundi. vt superbiã rebellantiã humiliaret. ⁊ duriciẽ obstinatoꝝ mollificaret. ⁊ imãditiã ad mũditiã reduceret. ⁊ isti portas mic aperiret. ac a vitijs abstinere doceret. ⁊ ad primi dilectionẽ induceret. ⁊ ad diuinũ timorẽ ⁊ amorem homines ꝓuocarer. Cui benedicto saluatori nostro cũ matre sua sit infinita gloria per eterna secula seculorum. Amen.

¶ Incipit decima pars huius sermonarij qñ Mariale appellat. in qua tractatur de passione beate virginis. ſ gaudij. ⁊ meroris ⁊ particulari ac ꝓprio more a dignatoꝛi parte exultatio matris dei nuncupatur.

De passione pissime virginis ⁊ de planctu eius. Sermo. j°

a

Jes tribulatiõis ⁊ ãgustie dies b. Ese. xxxvij. Omẽs dies hebdomade sctã mr ecclia sic dispẽsat. ꝙ dñi eũ die sanctissime trinitatis. diem lune defunctis. die martis martyribus ⁊ sanctis omnibus. ꝛs aliqui dicãt ꝙ peccatoribus. dies ẽo mercurij angelis die iouis spũsctõ. die veneris passioi xpi. die aũt sabbati beate virgini Marie dedicauit. Istũ aũt die ipi bñdicte mr dei matris er cautis' appropriauit. Primo rõne requietionis. Sicut eñ in die sabbati deꝰ requieuit ab omni ope qñ patrarat. Sẽ. ij. Pro rõne intrãs beatissime virginis vterũ requieuit in ea. Nam spũsanctꝰ in nullo sanctoꝝ inuenit plenã requiẽ nisi in rpo ⁊ btã virgine: qz in omnibꝰ alijs sanctis saltez habuit repugnantiã peccati originalis vel venialis sed in rpo ⁊ matre eius nullã repugnãtiã inuenit. ⁊ iõ in eis pfecte quieuit. Et hoc figuratũ fuit Gen. viij. vbi ꝺr ꝙ columba de arca emissa nõ inuenit vbi requiesceret pes eius. sed reuersa est in arcam. Et similiter spũsanctus nõ inuenit in diluuio petronius requiẽ nisi in maria. Si ergo dies quo desseruit a creatione rez rõnabiliũ sanctificatus est. qz summus opifex deus suã operationẽ cõpleuit in eo. Cũ opus recreationis sit maioꝛ ope creationis. qz in recreatione

Sabbatus marie appropriatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

deus hō factus est. iurta illud Job. j. Verbum caro factū est. pfecto etiā ↄ multomagis debuit vnus dies hebdomade deputari ad recolendū hoc mysteriū requietiōis xp̄i in vtero virginali ad honorē ipsius virginis. Et q̄ sabbato iste benedictus Jesus quasi ab oīb⁹ opib⁹ vacans cōplera hūana redēptione ↄ recreatione in sepulcro. vt infra dicet requieu. cōuenīter talis dies deputatus est ad honorē ipsi⁹ matris dei. de q̄ ipe inquit ps. cxxxj. Hec requies mea in seculū seculi. hic habitabo qm̄ elegi eam. Scōo hoc factū est rōne būdictiōis. q̄ sicut ipsa dies sabati fuit a deo būdicta. Gen. ij. ita ↄ brissima virgo fuit a deo p̄e oīb⁹ būdicta Ūn illi dixit angel⁹ ex p̄te dei Au. j. Būdicta tu in mulieribꝫ. Pater em̄ eterꝰ benedixit eā accipiēdo in spōsam. filiꝰ in nyfem ↄ spōsanctꝰ in suā sacrariū. Angelus q̄s nō solū in pson̄a dei. sed etiā ex p̄te oīm angelorꝫ ↄ cunctarum creaturarū eā benedixit Et iō sup illa ẏba Auc. j. Beatā me dicent oēs gnatiōes. ait glo. Nō solum create sz etiā increate. Tertio hoc factū est. quia sicut sabbatū est medīū inter diē gaudiosum j. dōicum dies. ↄ diem dolorosum. j. feriā sextam. ita ipsa virgo est mediatrix inter deum ↄ hominē. Quarto rōne sepulturē. q̄ per totā diem sabbati corpus dñi in sepulcro sepultus iacuit. die em̄ veneris in sero beatissima virgo suo būdicto filio vt infra videbit cū immēso dolore ↄ lachrymis sepulturā impēdit. ↄ q̄n illud sacratissimum corpus pfecte in sepulcro reconditum fuit. iam inceperat nox sabbati. Iz initiū sepulture incepisset in fine ipsi⁹ diei sexte. Et sic ad memoriā istaꝫ exequiarū ad eis honorez sabbatū fuit dedicatū. q̄ sicut corpus filij sui illa die fuit in tumulo clausum. ita cor ẏginis fuit dolore pclusuꝫ. Quinto hoc fuit institutū rōne derelictiōis. Naz fides xp̄i ab omnib⁹ discipulis derelicta est. ↄ b die in ipsa sola ẏgine pstitit. que domi remāsit expectās resurrectionē filij. Bz q̄daz arguūt ↄ etiā alij habuerint fidē tali die. Ita Johānes etiā ipse secutus est xp̄m ad crucē. ↄ ibi manebat cū ipsa ẏgine. Jo. xix. Jtē creditur interfuisse sepelitiōi xp̄i cum ipsa virgine. Lucurrit etiā cū Petro ad monumentū oīt. vt habet Jo. xx. Item vt dicit Aug. sup Jo. Petrus qui negādo xp̄m fuit mortuus. plorādo resurrexit ↄ remisit.

Preterea Maria magdalena secuta est dominū cū aliꝫ mulierib⁹ vsq̄ ad crucē. q̄ tante mulieres sue sepelitioni interfuerūt atq̄ postea vnguēta parauerūt vt vngerent corpus iesu. ↄ cū ipsis vnguētis prexerunt ad monumentū. vt habet Mat. xxvij. Mar. vj. Luce. xxiij. ↄ Jo. xx. ↄ cōsequēter videt habuisse fidē. Quid⁹ sesponderur ↄ i sola virgine remāsit pfecta fides i passione xp̄i Ūn sup illa verba Jo. xxiij. Et cū factū fuerit credatis. ait gl. Jn aplis nulla fides remānsit in passione dñi. ↄ Aug. sup Jo. dicat ↄ aplī nō solū carnē xp̄i reliquerunt. sed etiā mētis fidē. ↄ Nico. de lyra. sup. iij. sen ten. inqt ↄ sabbato sancto tota fides in pectore virginis remāsit. ↄ iō illi sabbatū dedicatū fuit. Et hoc ostēdit eccla in illis tribus diebus ꝑpe pascha i matutino i ḡnde cim cādelis accēsis. que oēs extinguuntur preter vnā alīs altiore que vsq̄ ad finem remanet accēsa. Iste em̄ candele significāt pj. apostolos. ↄ quattuor marias. j. marias magdalene. salome. alphei. ↄ matrē domini. Oēs em̄ hi erant tanq̄ candele. accēse per fidē. Judas em̄ āte passionē xp̄i obscuratus ↄ extinct⁹ fuerat a chr̄isti fide ↄ amore. Omnes autez iste candele extincte fuerunt in passione xp̄i preter ipsam virginem in qua remānt lumē fidei occultum. q̄ postea patefactum est ad omnes suo exemplo illuminandū. Propter hoc etiam in missa sabbati permiscetur tractus cū Alleluya. j. dolor est de apostolorum incredulitate ↄ nihilominus gaudium de Marie fide ↄ xp̄i resurrectione. propter hoc etiam in eadem missa omittitur offerenda. quia apostoli non erant conuersi vt per veram fidem domino possent offerri. Ad autoritates autem cōtrarias respondetur. q̄ triplex fuit grad⁹ in negatōe siue i incredulitate apostolorꝫ. Primus q̄ omnes fugerūt. Mar. xxvj. Secundus q̄ vigore assumpto quidā eoꝝ secuti sunt eus fuit Petrus ↄ Johānes tanq̄ nones. sicut de Petro habetur Mar. xxvj. et postea Mar. xiij. ↄ Lu. xxij. ↄ de eodem simul cus Johanne. Jo. xvij. Tertius gradus est q̄ mortuo christo oēs increduli effecti sunt. solo beata virgine immobili remanēte ecō stantissima in fide. Jn medio autez gradu fuerunt Petrus ↄ Johannes ↄ mulieres pdicte. Vel dicēdum q̄ secuti sunt eū prescidenti apostoli ↄ etiam mulieres. nō q̄ habe rent verā fidē dei ei⁹ diuinitate. Iz ex q̄dā

Triplex gradus incredulitatis

amoris ↄ dilectionis cordialis attractiōe. ↄ cōpassionis affectione. O igīt magnus feminarū preconiū. vt in solo pectore femineo tota fides recōdita fuerit. Nam naturaliꝫ natura feminea est fragilis ad resistendum mobilis ad pseuerandū. ↄ pui iudicij ad cōsulendū. De primo. j. de earū fragilitate. habetur iusti. quibus alie. li. vel nō. Ex j. De istabilitate ↄ inconstantia hr̄. xxxij. q. vij. c. ꝙ pposuisti. ↄ in. l. filia. C. de inoffi. testa. ↄ in. c. foīne. §. j. de ver. sig. ↄ no. l. c. j. de clā. deispō. ↄ. c. vj. de pa. li. vj. ↄ. xxxij. q. v. c. mulier. ↄ de frigidis ↄ ma. c. vj. De constantia autem ↄ iudicio earū inutili vel nocuo hr̄ in. l. iij. C. de spon. ↄ in. l. filia. C. de inoffi. te. Dunc aūt triplices defectū beata virgo abstulit a natura feminea q̄ intolerantia passionis ↄ in cōstantia fidei ↄ dilectionis. ↄ in pspicacia iudicij ↄ actiōis q̄scunq̄ viros incōparabiliꝫ excessit. q̄ p̄z ex eo ꝙ discipulis p̄e timore mortis fugientib⁹ ↄ in fide vacillantib⁹. ipsa sēcussa steterit ↄ constantissima pseuerauit. ↄ in omni casu semꝰ melio⁹ elegit. q̄ p̄z ex eo ꝙ salutez hūani ẏgnis magis ꝑm rōnez voluit q̄ filij sui acerbissima pena liberationē. Potiusq̄ voluit eū pati asperrimā passionē q̄ humanū genꝰ eternā dānationē. vt in plenti sermone videbit. Unde Anselmus in quodaz sermone ait. Debet ergo maria merito laudari. q̄ ipsa est domus firma. quaz nec flumina nec venti nec ymbres. i. varia genera passionū xp̄i q̄ irruerūt in eā subuertere potuerunt a fide subuertis oībus aliis qui tā alacriter patere. Et Aug. inqt. O beata maria quis tibi valeat iura grarū ↄ laudū ꝓconia ipēdere q̄ tuo singulari merito mūdo succurristi pdito? Quas tibi laudes fragilitas humani generis pſoluet. q̄ tuo singulari cōmercio recuperandi aditū inuenit.

Serto depuratū ē ei sabbatū rōne passionis. Passio em̄ sanctoꝝ eoipso die ꝓfecrari soleт quo mortē ꝑ xp̄m suscipiunt. Et ideo equissimuꝫ est vt illa dies virgini dedicet quo ꝑ xp̄m eius filio dilecto est passa. Sed die veneris sancta ↄ die sabbati passio ipi⁹ virginis pdurauit. ergo illi duo dies debent eidē virgini dedicari. Verū q̄ ecclesia diem veneris passioni filij dedicauit. saltē die sabbati sue matris martyrio ↄ passioni debuit dedicare. in quo indicibili cruciatu afflicta fuit. ↄ eius aiam filialis passionis gladius ptransiuit. vt p̄dixerat ei sanctus Symeon. Lu. ij. Unde ipsa dicere poterat verba thematis nostri. Super quib⁹ tres considerationes faciemus.

Prima dicetur veritatis.

Secunda casualitatis.

Tertia ẏo ↄ vltima multiplicitatis.

Paro prima huius sermonis que dicit veritatis.

c An maria tam dolouerit ↄ fleuerit sic scribit.

q Verū ꝙ expeditione hui⁹ ptis nūq̄d btā virgo tot ↄ tātos dolores habuerit ex cōpassio ne filij tantūq̄ fleuerit sicut de ea scribit ↄ p̄dicat. Et rndēt q̄dam nō bene itelligētes scripturas. nec pierate ẏginis pſiderates. iz de suo capite legē facientes ꝙ brissima virgo nō fleuit in morte filij. nec etiā doluit. Quaz erroneaz opinionē suā conant palliare trib⁹ fundamentis. Et primo dicūt ꝙ ipsa benedicta virgo nō erat sicut relīq̄ femine ad lachrymas ꝓna sed erat sapiēs ↄ in oībus cōformis voluntati dei. Unde q̄ sciebat ꝙ deus ordinauerat filiū suū debere mori ꝓ salute gnīs humani. non dolebat ꝑm eos. nec dolorem exterius ostendebat. ne a voluntate diuina discordare videret. Secōo dicūt ꝙ ipsa sanctissima ẏgo fuit plena charitate. ꝓpter qō comparat soli relucenti. iurta illud. Ps. xviij. Jn sole posuit tabernaculum suum. Quapropter ex charitate liberationē hūani gnīs multū desiderabat. Sed non ignorabat hanc liberationē ꝑ mortē filij sui debere fieri. ergo ꝑm eos non dolebat. sed de morte ipsius filij exultabat. Tertio quia sciebat mortē filij sui cito tranſiturā. ↄ post triduū filiū suū de morte ad vitā gloriosaz resurrecturum ↄ postea in celum quadragesima die ascensurū. ↄ indicibiles gloriam ꝓpter tolerationez mortis cōsecuturū. Un istis ꝑsideratis potiꝰ debuit ꝑm eos gaudere q̄ flere. ↄ ad mortē incitare filiū suum. sicut mr̄ machabeoꝝ hortabat ad tolerandā passionē filios suos. de q̄ ↄ. ij. Macha. vij. Supra modū aūt mr̄ admirabil ↄ bonoꝝ memoria digna q̄ petes septē filios sub vno die ꝛpe cōspiciens bono animo ferebat ꝓpter spem quam in deū habebat Et singulos coꝝ hortabat voce prīa fortiter repleta sapiētia. ↄ femineē cogitationi masculinū animū inferens ꝛc. Sed iste rōnes sunt frivole. vane erronee et nulle. Immo si quis eas ꝓtinaciter tenere vellet

Alia opinio

Universidad de Deusto
Biblioteca

vt aliqui dicūt hereticos putarec. Et ſm ſanctum Bonauē.in.iij.diſt.xvij.arti.j.q.j. iſdem rōnib⁹ poſſet ꝓbari ipſum veraciter nō habuiſſe paſſionis doloꝛē.⁊ ſic euacuaretur tota noſtra redemptio. Nam et rp̄s fuit ſapiētiſſimꝰ.⁊ predicta oīa cognouit. ⁊ cuꝫ volūtate diuina quoad humanitatē ſe per omnia conformare voluit. Et ſm veriſſime in ſenſualitate ſua doluit. Dico igit̄ ſm ſniam beati Tho.vbi.ſ.⁊ Scoti in eadem diſtinctione.q.ij. ꝙ ſtingit acerbitatem doloꝛis eſſe in ſenſualitate. vel in ratione. Fuerunt ergo predicta conſeruata in parte rōnali ipſiꝰ virginis. Ūñ gaudebat quoad ipſam rōnē.ſed per hoc nō tollitur quin chriſtus ⁊ virgo ſint paſſi in parte ſenſuali ſm predictos doctores. Habuit ergo virgo benedicta p̄dictas ꝓſiderationes in rōne: cōſeruāteꝫ ipſam in vera patiētia. ⁊ cōfoꝛmantes eā diuine volūtati ſm rōnez. Et inquātū ipſa cōſiderauit fructum paſſionis filialis.ſ.redemptionē humani generis: contenta erat ſm rationem ꝙ potiꝰ ipſe ſic moꝛeꝛetur ꝙ humanuꝫ genus eteꝛnaliter periret. imo in pre ſupioꝛi rōnes in qua ipſm fructū mortis filij ſumme appetebat ⁊ deſiderabat. etiā ſumme gaudebat: q̄ charitate plena. Sed in parte inferioꝛi et ſenſuali ſumme dolebat in corpoꝛe ⁊ aia ex compaſſione filij ſui. vt etiaꝫ dicit doctoꝛ ⁊ theologus irrefragabilis Alexander de ales.in.iij. parte ſumme. in tractatu de conceptione chriſti.q.xxj. in reſpoſſione ſeſſi argumenti. Unde inquit Hieronymus ad Euſtochium.⁊ Richardus de media villa.i.iij.diſt.xxiij.arti.vij.q.iiij. ꝙ licꝫ ipſa benedicta virgo nō fuerit coꝛpoꝛaliter martyrizata, tamē tanta pena ⁊ anxietate eam cruciauit tempoꝛe paſſiōis filij ſui. ꝙ ſuit Maria plus ꝙ martyr. Et hoc p̄nunciatum fuerat ꝑ Ioel.ij. vbi dicit. Sol vertetur in tenebras ⁊ luna in ſanguinem. Sol enim.i. chriſtus qui eſt ſol iuſticie. verſus eſt in tenebras per mortem. ⁊ luna.i. virgo Maria verſa eſt in ſanguinem per compaſſionem. Tanto eſt grauius paſſa eſt ipſa glorioſa virgo ꝙ alij martyres. quāto ſuum martyrium fuit anime ⁊ ſpūs. Aliorum vō martyrum fuit coꝛpale. Ipſoꝝ eſt martyrum coꝛpoꝛa p̄trāuit gladius materialis. beatiſſime aūt ⁊ puriſſime virginis animam pertrāuit gladius compaſſionis. Ūñ quanto anima eſt nobilioꝛ coꝛpe, c, ſi ſolite, de maioꝛitare ⁊ obediētia. ⁊.c. ſi habes. xviij. q. iij. Tanto eius martyrium fuit acerbius: q̄ gladius penetrās nobilius ⁊ delicatiꝰ ſubiectum. maioꝛē cauſat doloꝛē q̄ ſi penetraret ſubiectum minus nobile ⁊ delicatum.

Acerbitas doloꝛis iſt duplicit.

Et cōfirmat Alco. de ſyria. ſup. iij. ſniarum predictā concluſionem dicens. ꝙ bēā virgo ſuſtinuit in paſſiōe chriſti maiꝛ martyrium ꝙ aliquis martyꝛ. Et monet hac ratione. Quia doloꝛ paſſionis oꝛit̄ a leſione carnis cum p̄ceptiōe ſenſus. ⁊ redūdat in animaꝫ. Doloꝛ vō compaſſionis oꝛitur ⁊ incipit in aſa. ⁊ redūdat in ſenſum ⁊ carnē. Quanto igit̄ anima eſt potētioꝛ ⁊ magis dominans ſup carnes. Et caro delicatioꝛ ⁊ magis ſubiecta anime. tāto ſit maioꝛ redūdantia. Et maioꝛ doloꝛ eſt qui incipit ab anima ꝙ ille qui incipit a carne. Quia igit̄ ita erat in glorioſa virgine. ergo maioꝛ doloꝛ fuit compaſſionis in ipſa ꝙ doloꝛ paſſionis q̄ eſt ex parte nature coꝛruptibilis. hec ille. Et alexander de ales ſuper ꝓ. Iereviij. eandē veritatem affirmat allegans Piero. ſic dicens tem. Beata dei genitrix ex parte paſſa eſt que impaſſibilis habetur, ⁊ ideo vt ita ſic teaꝛ. quia ſpiritualiter ⁊ atrociuſ paſſa eſt gladio paſſionis: pl⁹ ꝙ martyꝛ fuit. Et Bernar. beatā virginē alloquens ait. Ō impie crudeli lancea filij tui latus aperuit. ipſius anima ibi nō erat. ſed tua plane auelli non poterat. Cuā ergo animam ptranſiuit vis doloꝛis vt te nō imeꝛito plus ꝙ martyrem p̄dicemus. Si quis aūt queraꝫ quare ipſa benedicta virgo in tāto doloꝛibus non eſt moꝛtua. Reſpondeō ꝙ ſingulari dei priuilegio fuit p̄ſeruata: vt fides chriſtiana in ea cōſeruaret. Item multis alijs eꝛ causis nō mouetur ꝓpter quas deus voluit eam moꝛi cum martyꝛibus filio. nec aſcēdere eā eo in celum. Is dimiſit ſanctus eam in hoc mūdo per multos annos poſt doloꝛis aſcenſionem filij ad celum. De quibus dicemus in ij. parte huius operis. ſermone ſ. parte. iij. Alia q̄s ratione probari poteſt beatam virginē multā ꝛoluiſſe in paſſione filij. maxime fundamento topico q̄ ponit ꝓbo.ij. Topicoꝝ. dicens. Si de quo minꝰ ergo ⁊ de quo magis. Sꝫ beatiſſima virgo doluit q̄ nō habuit tantā cauſam doloꝛis ꝙ quādo perdidit filiū ſuum in hieruſalē cum remāſiſſet in templo. Unde cum poſtea reperiſſet eum. dixit illi vt habet Luc ij. Pater tuus et ego dolentes querebamus te. Et tamen vt inquit Origenes.

Quare

non credebat filium ſuum eſſe captum aut moꝛtuum: ſed dubitabat ſibi factum fuiſſe aliquid quod ei diſpliciſſet. ⁊ ideo ipſum aſcendiſſe in celum. Quanto igitur magis credenda eſt doluiſſe tempoꝛe paſſionis eius. Idem quoq; probatur per illam reſpoſionem quam ponit Bernardus in epiſtola ad canonicos Lugdunenſes dicēs. Cō paucis moꝛtalium eſt conceſſum. non eſt credendum beate virgini fuiſſe denegatuꝫ Immo ipſa benedicta virgo habuit oīa gratias ⁊ omnia priuilegia que fuerunt in alijs ſanctis. Si igitur alicui moꝛtaliū cōceſſa eſt gratia dolendi de paſſiōe filij dei et ei compati profecto excellentius eſt collata ſue matri. Sed beatus Johannes de alſerna ordinis noſtri tantam gratiam habuit ꝙ dum videbat chriſtum in cruce lachrymas continere non valebat. Similiter beatus frater Jacopoꝰus de tuderto eiuſ ipſe ordinis noſtri. audiens legi euangelium paſſionis chriſti. nō ſolum lachrymas emittebat. ſed etiam ſuſpiriꝫ ⁊ magnis clamoꝛibus nō poterat abſtinere. Ūñ de propter hoc ereno de eccleſia coꝛrebat ad cellam vt ibi amariſſime deſleret paſſionē chriſti. Seraphicus quoq; Franciſcus ex abūdantia lachrymaꝝ ex doloꝛe paſſionis oīm emiſſaꝝ. cecitatem oculoꝝ incurrit. Si igitur iſti ſolum imaginē ſeu ſimilitudinem crucifixi aſpicientes vel paſſionem eius nominari audientes. ſeu eam meditantes ſam p̄teritā. tātum doloꝛem habent ⁊ amariſſime flebant. quid facere debebat pia mater eius ipſum filium ſuum in cruce poſitum ⁊ cruciatum. occiſumq; intuēdo? Nunquid ipſa minoꝛem habuit amoꝛem et compaſſionem filio ſuo ꝙ extranei? O crudelitas maꝛima eoꝝ qui nec ſant pietatem et compaſſionem virginis benedicte. Quid dicam de illo qui in ſermonario cuiuſdam ſancti qui predicabat egregie de doloꝛibus virginis. inſeruit opinionem hanc eroneam cum allegatiōnibus nōnullis ⁊ eidem ſancto attribuit? O obſtinata malicia et duriſſima cervicoſitas. Certe ſic vere concludam. Impugnaꝛ compaſſionis matris dei. Aduerſarius innocentie ⁊ puritatis ei⁹. Deriſoꝛ ſeu deſtructoꝛ euangelice paupertatis. Deſtructoꝛ et inſectatoꝛ operum pietatis. Inimicus glorioſi nominis Jeſu. ⁊ perſecutoꝛ pieſſimi, ſanguinis domini noſtri Jeſu chriſti. quid eſt aliud ꝙ p̄curſoꝛ antichriſti. ⁊ coꝛruptoꝛ chriſtiane deuotionis et fidei? O peruerſa rabies. Nam adhuc non ſunt quinquaginta anni. ꝙ in quadā ciuitate lombardie dum quidam predicatoꝛ deplāctu virginis populo predicaſſet. quidaꝫ cōpaſſionis ⁊ pietatis eius aduerſarij. ipſum predicatoꝛem quaſi hereticū demoꝛaſtrare conati ſunt: ſi tamē in diſputatione remanſerunt confuſi. Si quis autem ecōtra me inſurgere temerarie auſus fuerit: quia pietatē matris dei predicem. ſpero veꝛificabitur viſio illius deuoti veriſimoꝛis qui metrico ſermone vulgarizauit. Jo vidi vñ como vitelo a lo macello molto terribil. El becho inſanguinato longo e acuto a modo de coltello. Contra il columbo leuor infuriato. Ma di che molto fui marauegliato. Da poi vidi el mäſuero vcello. Da capo o pedi molto ben armato. Quello animale bruto. nigro e fello. Sotto li ſoi pedi haueꝛ gitato. Unde ſi piccone de le mal nouelle. Ma lui eſſendo tuto ſpiꝛgiato Pebe di gratia de ſaluar la pelle. Et ſe partite tuto vergognato. Sed reuertendo ad propoſitum noſtrū: dicit Damaſcenus ſuper Lucā. Doloꝛes quos virgo effugit patiens: hoc in paſſione chriſti ſuſtinuit. Et Bern. inquit. Fugientibus apoſtolis in facies ſ. filij ſe opoſuerat mateꝛ. ac gladio doloꝛis eius anime ifixo: vulnerabatur ſpiritu ⁊ cruciabatur affectu. Et quod in carne chriſti agebāt clauꝰ ⁊ lancea. hoc in eius mēte faciebat compaſſio naturalis et affectionis materne anguſtia. De lachrymis etiam ipſius virginis loquens Anſelmus in quodam ſermone ait. O domine quos fontes lachrymaꝝ dicam erupiſſe de pudiciſſimis oculis tuis. cum attenderes vnicum filium tuū innocentem coꝛam te flagellari. ligari. mactari. ⁊ carnem de carne tua ab impijs crudeliter diſſecari? Magiſter quoq; Jacobus de voragine ordinis predicatoꝝ in ſermone de planctu beate virginis: ait. Maria ſtabat iuxta cruces lachrymis plena ⁊ doloꝛibus immerſa. Et in eodem ſermone allegat predictoꝝ autoritatem beati Anſelmi. Idē quoq; doctoꝛ in opere ſuo de beata ꝛgine quod incipit. Cogitoui dico ārioꝛes. in verbo mare dicit ꝙ mateꝛ dei appellat moꝛtem a mari quoſi omoꝛ moꝛ. q̄ ſicut in mari eſt amaritudo aq̄rū: ita in ipſa fuit amaritudo doloꝛ in paſſione filij

Iuues vir contra ſā dam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Dolor ꝟginis fuit magꝰ triꝑiciter

Circunspecte ꝟgo

Et ibidem etiã dicit ꝙ dolor ipius virginis ꝙ causabat ex filij sui passione fuit magꝰ triplr. sez intẽsiue. qz vsqz ad aiaꝫ penetrauit. Luc. ij. Tuampius aiam tc. Fuit magnus extẽsiue. qz p diez quattuor ꝓtinuos se extẽdit. Nã incepit ei⁹ dolor feria. quarta. quia tũc mors xpi fuit tractata ⁊ firmata. ⁊ cõtinuatus fuit in ãtra feria. qz tunc in sero fuit captꝝ. collaphizatus ⁊ illusus. Cõtinuatus etiã fuit vsqz in feriã sextã. qz tũc filius eius fuit crucifixus. Item vsqz ad diẽ sabbati. qz tũc in sepulchro fuit clausus. Fuit quoqz magnꝰ ostẽsiue. qz dolorez suũ ostẽdebat ⁊ manifestabat singultu cordis. abũdantia lachrymarũ. vocis clamorose conquestione. pectoris tõsione. ⁊ manuũ allisione. hec ille. Que ego fidelit ertrari ad ꝛram in libro antiquo ⁊ in mẽbranis scripto. Et iõ nos de brã ꝟginẽ lachrymãte amarissime in nocte passiõis filij sui bñdicti dicere possumꝰ illõ Threñ. j. Facta est quasi vidua dña gentiuꝫ. Plorans plorauit in nocte ⁊ lachryme eius in maxillis ei⁹. Nõ est qui consoletur eam ex oĩb⁹ charis eius. Iteꝝ pissime ꝟgini dicere possumꝰ illud Threñ. ij. Cui cõparabo te. vel cui assimilabo te filia hierlm. cui adequabo te. et cõsolabor te ꝟgo filia syon? Magna est velut mare contritio tua. Quis medebit tui? Deduc quasi torrentẽ lachrymas. ⁊ p diem ac nocte nõ des requiẽ tibi neqz taceat pupilla oculi tui. Ipsa ꝟgo respondere potest illud Threñ. j. Submersum est cor meum i memetipsa qñ amaritudine plena sum.

Predictus etiam magister Jacobus de voragine in ꝑdicto ẽmone de planctu ꝟginis i exordio inãt. Tanta est pietas huius ꝟginis matris nõ solum erga filium naturalem. sed ꝛa cui⁹ crucẽ stabat Lu. xix. Sed ⁊ erga filios suos adoptiuos tanta facultas ipetrandi qõ velit apũ deũ patrem: vt sermocinãtes quicqz nutricẽs populoz non aliũde confidant lac doctrine per eos ꝓpinãdũ nisi meritis ei⁹ ⁊ precib⁹ procuratum. Ad quod efficiendũ cythara dulciſſone salutationis ad eã vrunt. Sed ꝙluetudo ecclesie cũ de passione filij ei⁹ ihesu est sermo. Patientẽ dicere videt illud qõ Velile⁹ propheta ait Hyezt discipulo suo de sunamite morte vnigeniti sui deplorãti. iiij. Regom iiij. Sclis dimittere eã. ala ẽm ei⁹ in amaritudine. est quasi diceret. Non salutes eam. nam cythara illa angelice salutationis in luctum versa apporet. Nos quomodo aue ei dicem. ab a quod est sine. ⁊ ue derivatum quo dolorib⁹ plena ẽ. vt dicere valeat illud Michee. Ve aie mee. qz defecit timens a terra filius mei⁹ qñ implenit spũs timoris dñi. meriã abte nũcupare non possum⁹ ꝓpt dña vel illuminatrix interpretat. cum ioris obscura q̃si luna eclyplata inueniat. Nolite ergo vocare me Noemi. i. pulchras sed vocate me mara. i. amarã. qz amaritudine repleuit me dñs. dicere potest cum illa Noemi q̃ de felicitate ad infortuniũ deuenerat Ruth. j. Nã nõ gra plena. sed vacua dicor hodie. Flecto ẽm genua mea ad patrẽ dñi mei ihesu vt misereat filij cõmunis. ⁊ me nõ audit. Deꝓcor ipm filium vt suis verbis mellifluis me consoletꝝ ⁊ mihi non loquit nisi illud. Ecce filij tuus. Oõ verbũ vt gladius ptransiuit aiam meã. cum pio magistro ⁊ filio mihi datur discipulo. Judeis supplico vt amodo cõpatiantur filio meo. ⁊ ipsi cõtumelijs et subsannationes adiungũt. Morte invoco vt post filiũ suppetes non remaneã ⁊ fugit a me. Jurta crucem sita ad ipam clamo. Flecte ramos arboz alta. tẽra tara viscera. vt deoscules filium meũ. ⁊ rigida ac immobilis pseuerat. Dñs tecuꝫ. ptiqz ĩ me vsqz nunc dñs filius fuit mecum. me cõfortans. me reficiens. et ego secuꝫ ipm sequẽs. Oba ei⁹ dulciora super mel ⁊ fauũ audiẽs. miracula ei⁹ videns. et gliam dei ex ei⁹ operibus magnificari prospiciens. Nisi aũt me reliquit aiam ⁊ cor? pote egredientẽ patri recõmendans. Bñdicta me in mulieribus angelus dixit que nãc infelicior cũctis mulieribus inuenior. Nam que mater vnq̃ fuit que in presentia filij constituta angustijs ⁊ afflictionibus circũdati nõ valuerit vel in aliquo refrigerij illi ꝑstare. Audi eũ ad mortẽ vsqz fidentem ex maxime penis. ⁊ nec potum aque frigide porrigere ei valeo. sed video ꝑsonã aceto plenam ⁊ felle ad os eius apponi. Et si felix fui ⁊ benedicta in mulieribus in partu eius non sentiens dolorem. nunc mihi video reservatos ⁊ aductos cruciatus qñ nulla mater tantuꝫ dolorem vnq̃ sensit in partu filij sicut nunc ego in passione christi. Sed nec martyr aliquis vel aliqua in suis ꝑtis cruciandus vnq̃ tantam penam pertulit. vt nunc ego. Est ne benedictus fructus ventris mei Jesus cui omnes maledicunt iudei et gentiles

Unus eũ appellat malefactorẽ. alius sedentem. alter blasphematorẽ. multi ambientes. ⁊ regnũ vsurpare volentẽ. reliqui mẽdacẽ. aut seductorẽ. vt vermis ⁊ nõ homo. opprobriũ hoim ⁊ abiectio plebis est effectus qz ⁊ ꝑm legẽ maledictꝰ omis qui pẽdet i ligno. i. infamis. Et quo ergo in luctũ conuersa apper cythara illa angelice salutationis. Dimitte ergo vocare me Noemi. i. pulchras sed vocate me mara. i. amarã. qz amaritudine repleuit me dñs. dicere potest cum illa Noemi q̃ de felicitate ad infortuniũ deuenerat Ruth. j. Nã nõ gra plena. sed vacua dicor hodie. Flecto ẽm genua mea ad patrẽ dñi mei ihesu vt misereat filij cõmunis. ⁊ me nõ audit. Deꝓcor ipm filium vt suis verbis mellifluis me consoletꝝ ⁊ mihi non loquit nisi illud. Ecce filij tuus. Oõ verbũ vt gladius ptransiuit aiam meã. cum pio magistro ⁊ filio mihi datur discipulo. Judeis supplico vt amodo cõpatiantur filio meo. ⁊ ipsi cõtumelijs et subsannationes adiungũt. Morte invoco vt post filiũ suppetes non remaneã ⁊ fugit a me. Jurta crucem sita ad ipam clamo. Flecte ramos arboz alta. tẽra tara viscera. vt deoscules filium meũ. ⁊ rigida ac immobilis pseuerat. Dñs tecuꝫ. ptiqz ĩ me vsqz nunc dñs filius fuit mecum. me cõfortans. me reficiens. et ego secuꝫ ipm sequẽs. Oba ei⁹ dulciora super mel ⁊ fauũ audiẽs. miracula ei⁹ videns. et gliam dei ex ei⁹ operibus magnificari prospiciens. Nisi aũt me reliquit aiam ⁊ cor? pote egredientẽ patri recõmendans. Bñdicta me in mulieribus angelus dixit que nãc infelicior cũctis mulieribus inuenior. Nam que mater vnq̃ fuit que in presentia filij constituta angustijs ⁊ afflictionibus circũdati nõ valuerit vel in aliquo refrigerij illi ꝑstare. Audi eũ ad mortẽ vsqz fidentem ex maxime penis. ⁊ nec potum aque frigide porrigere ei valeo. sed video ꝑsonã aceto plenam ⁊ felle ad os eius apponi. Et si felix fui ⁊ benedicta in mulieribus in partu eius non sentiens dolorem. nunc mihi video reservatos ⁊ aductos cruciatus qñ nulla mater tantuꝫ dolorem vnq̃ sensit in partu filij sicut nunc ego in passione christi. Sed nec martyr aliquis vel aliqua in suis ꝑtis cruciandus vnq̃ tantam penam pertulit. vt nunc ego. Est ne benedictus fructus ventris mei Jesus cui omnes maledicunt iudei et gentiles cosa ꝑdicare. Eũ illa alta suspiria ⁊ gemitus emittẽs. Tandẽ visa est mihi i hec verba fidisse. Et q̃ nõ possum hodie ꝓ liberatione filij mei gram inuenire. quõ possum tibi succurrere. Ubi est discretio tua: vbi est prudẽtia. vbi est sapiẽtia tua qui deberes mihi compati ⁊ cõdolere p me vis grattiam inuenire. Noli noli in auriꝰ huꝰ infelicissime mris hodie salutationẽ angelicã ploranre. que toti die mihi i amaritudine rota est cõuersa. Non igit mihi dicas aue. i. sine vbe. Cum essi tota plena doloriꝫ ꝓpter passionem filij mei. Unde de dicere possũ illud Threñ. j. Posuit me desertam totis diebus meroze cõfectã. Et illud Job. xiij. Uersa est in luctũ cythara mea. ⁊ organũ meuꝫ in vocem flentium. Ne dicas mihi maria. i. illuminata. quia hodie sum lumine priuata. ita vt dicere possim illud Threñ. v. meritum factũ est cor meum. ideo cõtenebrati sunt oculi mei. Nõ dicas gra plena. Mea ẽm gratia plummata fuit in duodecim stellis de qbus Apoca. xij. Ot In capite eius corona stellarũ duodecim. Hodie vero possum dicere illud Threñ. v. Cecidit corona capitis mei. Nõ etiã dicas dñs recũ. quẽ tãgere nõ valeo. Propterea dicere possim illud quod in eodẽ. c. scriptũ est. i. Defecit gaudiũ cordis mei. Nõ dicas Benedicta tu in mulieribus. nã hodie preoibus mulieribus maledicor. Unde dicere valeo illud Esa. lxj. Nomea meum tota die blasphemat. Ne dicas: bñdicꝰ fructꝰ ventris tui. qui ab oĩbus maledicit. accusat. cõspuit ⁊ flagellat. Eũ verificat i eo illud quod Esa. j. scriptũ est. Blasphemonerunt sanctũ israel. Quapropter dicere põt illud Threñ. iij. Factꝰ sum in derisuꝫ omni ꝑplo canticũ eoꝝ tota die. hec illa. De doloribus etiam virginis loquẽs devotus Ubertinus de casali. lib. iij. c. xv. inquit. Cogita quãtũ potes quãtũ fuerit in corde ꝟginis doloꝝ mensura. Nulla ẽm rõ fuit in corde virginis non solũ que minueret. sed nõ augmẽtaret huꝰ doloris virtutẽ. ꝙ si mens tua semper dei diminues bona dicat ꝙ nõ debuit tantum dolore cum sciret ipm ista pati voluntarie. ⁊ seipsum si veller de morte de pena posse redimere. Scirez etiam ꝙ omnes electos de infernali gehenna sua liberaret morte. et ꝙ sicut dei filius tertia die debebat resurgere ⁊ ex ista morte a deo patre debebat accipere nomen super omne

& Bonau.

Universidad de Deusto
Biblioteca

flemen. quo in nomine eius flectere& oēs ge
nu. celestium scz terrestriū ⁊ infernoꝝ.
⁊ nō solum ipsi iesu. sed etiaꝫ ꝓpter ipsum
ipsimet virgini eius matri. Aduertus car
nalis anima . ꝙ hec oia dolorem pietatis
materne multipliciter augmentabant. Et
istorum etiaꝫ respectu doloꝝ aculeus ꝰpi?
pungebaf. Ad quoꝝm euidentiaꝫ no
ta duplex foꝛe genus dolorum. Quidā ma
nantes ex impatientia ⁊ desperatione men
tis a deo. ⁊ ex odescendēna odij in ꝓmū
quibꝰ anima inabyssatur in angustia ꝙ de
deo vel de ꝓmo se vindicare non potest.
⁊ꝙ velit nolit penas oporteat sustinere ab
eisdem. Isti sunt dolores infernales ꝓ
phani qui solum reprobis reseruanf nec in
figunf electis nisi inquantum ad tempus
ꝓ suis peccatis illi impie ciuitati iungunf.
Absit autem talis doloꝛ a christo ⁊ a corde
materno. ⁊ ab omni eiꝰ electo. nunqꝫ enim
de hoc dolore vel modicū degustauit. Est
aliud genus doloꝝ quod ex complacentia
voluntatis assumif. ⁊ ꝑm virtuales regu
las ab eterna influctis dei in electoꝝ men
tibus mensuraf. Nec istius doloris posset
vnā stillā habere creatura aliqua in seipsa.
Est enī ex spūssancti influxu agitātis men
tem ad dolendū quantum dolere debet. Et
sicut iste doloꝛ est semꝑ vtuosus. ita ē sem
per volūtarius. Et quāto magis est volūta
rius tanto magis est intēsus. ⁊ quanto ma
gis est gratia in aīa: tāto est magis volūta
ria ad augmētādū in se omnē virtualē do
lorem. Unde ⁊ dolores ineffabiles corpis
iesu a gratia vnionis sumpserūt sue immē
surabilitatis augmētū. Ūn ⁊ ab aliquibus
ꝛ ꝙ illi dolores fuerūt in corde Jesu a di
uina sapientia dispensati. Quod ñe ego in
telligo ꝙ diuina sapiētia vidēs infinitates
culparū offensionū. vidit quantū doloꝛem
requirebat plena ⁊ abūdās satisfactio eo
rādem. Et q: nulla creatura tanta poterat
in se doloꝛum mensurā nisi ꝑ vnionem di
uini suppositi dilatare in summo. ideo sta
tuit hoīem assumere in vnitate persone. et
ex tali vnione illam dilatare assumptam na
turam ad illius inestimabilis mensuratio
nis receptandam capturam. Unde omnis
obiecta occurrētia aspectui mentis xpi nō
debuerūt eis virtuosum doloꝛē diminuere
sed augmentare. Tantū enī dolores debuit
christus assumere: ⁊ tantū sibi debuit diui
na sapiētia infundere; quantus sufficeret
ad predicta omnia bona conquirenda et
eius passiōe. Et ideo si iste non fuisset sub
secute gratie de sua morte. nunqꝫ voluisset
non solum tantū doloꝛe. sed etiā nihil tale
rabile assumpsisset. Quanto aūt ipse vide
bat vicinius resurrectionē instare. tāto sci
uit ꝙ tpe passionis ꝛ impleꝛem oportebat
angustiam assumere. vt posset illoꝝ dolo
rum a diuina sapientia disꝓtoꝝum exi
gente iusticia immensurabilem mensuram
adimplere. Et quibꝰ aliqualiter potest vi
deri quomodo dolores christi inestimabi
les fuerūt. Unde ⁊ rōnes cōtradicentium
fantasmata sunt errantiuꝫ. ⁊ ignorantium
doloꝝm in iesu radicē ⁊ causam.

Sicut ergo fuit in christo homine. sic et in ipsius
reuerēdissima matre ꝙ ad illam immēsu
rabilem mensurā doloꝝ iesu supra omnes
creaturā spūsancto influēte accessit quātus
status materne puritatis. dignitas partu
cipij Jesu. ⁊ nature consortiū requirebat.
Unde cum isti dolores sint radix omnium
virtutū reducte post deviationes peccati.
nullū dubiū est ꝙ in mētes humanas ipsius
ditur sola influentia spūssancti. Et q: fun
damentū ⁊ radix omnis gratie ⁊ meriti est
doloꝛ cordis ⁊ corporis crucis christi iesu.
pere omnis creatura maternali ītaru non
euecta. Modo cogita ⁊ mēsura mentē vir
gineam. ⁊ aliquātulū nauiga in latissimo
mari oceano amaritudinis doloꝝ viscerū
materniorum. Et cum isti doloꝛes in amo
re fundenf. oēs rōnes intrēdentes amoꝛes
intendēt non dubium pariter ⁊ doloꝛem.

Et sicut non minus dilexit christū quā sci
uit eum esse filiū dei de se naturaliꝫ geniti
ita nō minus. immo inestimabiliter plus
doluit. q: vidit filiū dei sic horribiliter tra
ctari. vilificari ⁊ occidi in assumpta et de
suis visceribus ꝓcepta natura. Et sicut non
est minus diligendus dei filius. quis ista
vidit ꝙ nostra redēptione esse assumenda.
ita sibi magis est condolendū. q: sic amo
rose tam immensos ꝓ nobis sustinuit dolo
res. Et sicut ipse maiores doloꝛes assum
pſit ꝓ redēptione humani generis ꝙ si
nullum redemisset electus. ita ⁊ bēa virgo
Maria sibi magis condoluit. quia ipsa vi
debat ꝙ doloꝛes oim in se portabat. Im
mo sicut ipse fuit oim redemptoꝛ. ita ipsa
fuit oim genitrix. mediatrix. reconciliatrix

Duplex genꝰ doloꝝ.

Doloꝛes xpi fuerūt a deo dispēsati

ercusatrix ⁊ aduocata omniū peccatoꝝm.
Et ideo cū ipsa esset aduocata mūdi: tantū
doloꝛes spūssa nectus suis infudit visceribꝰ
quantū sufficiebat omniū electoꝝm genī
trici ad excusandā ingratitudinē mūdi. q
sic dura morte de sui fabrica suum expelle
bat autoꝛē: qui ad ipsos eruēdos de fauci
bus mortis de sinu patris aduenerat ser
uitem assumendo naturā. Unde ipsa ꝓ se
et ꝓ toto mūdo dignū deo morienti ⁊ de
se genito exhibebat lamentum. Et quanto
certius sciebat seipam per filij mortē redi
mi. tāto magis sibi grata suo coniungebaf
doloꝛi. Et quanto sciebat breuiꝰ esse tēpus
quo mors ad solā triduū debebat in mem
bris xpi includi. tāto magis satagebat sibi
toto corde commori ⁊ consepeliri. ⁊ tanto
magis vacabat doloꝛi nullo modo volens
a doloꝛe mortis eius ⁊ participatione pas
sionis fraudari. Et sicut ipa sola ꝓ gratiam
redemptoris ipm redemptoꝛē genuit. sic ꝓ
eandē gratiam doloꝛē sue mentis plenissi
me sola pricipauit. electrix essi gratia que
ipam ad cōpassionē maternā elegerat: totaꝝ
ad cōpassionē morientis filij impellebat.
vnde tunc menti ꝛginee nulla ratio occur
rebat de filio nisi in ratione amaritudinis
et transfigentis doloris. Et si aliqua ratio
menti carnali videaf posse occurrisse ma
terno aspectui: sic absorbebaf ab amaritu
dine materneꝝ viscerū sicut gutta aq̄ dul
cis ab amarissimo mari. Et sicut in fluuio
sim fluuioꝝ i mari i amaritudinē puertū
rur. sic oēs cogitationes mare cordis virgi
nei in amarum lamētū absorbebat. ⁊ ideo
ipsa est speculum ⁊ exemplū omniū lamen
tantium mortes christi. ⁊ area ⁊ armarium
doloris corpis boni Jesu. hec Ubertinus
vbi. s.

Ipa se ꝓpis flexit.

Qui etiā in capitulo sequēti ꝓ
bat oim nostrum. Jesum christum sepius
potuit dicī Sap. vij. Primā vocē simulem
omniū emisit ploratus. Item fleuit in resu
scitatione Lazari. Jobis. xj. Fleuit quoq
super cinitatē hierusalē destruendā ꝓpter
peccata inhabitantiū. Luc xix. Dixit autē
predictus doctoꝛ ibidē de christo. q dixit.
Beati qui lugent &c. Matth. xv. Non seipsuꝫ
huius beatitudinis benedictiōe. priuauit
marime cum in eius luctu tanqꝫ in radice
meriti omniū electoꝝm lucrus a diuino mi
sericordia acceptef. Ūn in patibulo crucis
abunde fleuit. Quod declarans apostolus
ad Hebreos. v. dicit ꝙ cū clamore valido
et lachrymis seipsum offerens exauditus
est ꝓ sua reuerētia. Oō si lachryme sicut
credendum est respondebant clamoꝛi vo
cis ⁊ affectibus mētis ⁊ statu sui corpis
non solum fleuerunt illi ꝓ oculi. sed fon
tes fuerunt irrigui lachrymarum. Unde ⁊
omnis mens deuota sitre cupiēs: hauriat
sibi aquas de fontibus saluatoris. Propter
hec autem non immerito edocta per spi
ritūsanctum sancta mater ecclesia tempo
re christi mortis in eius persona deplorat
Caliguauerunt oculi mei a fletu meo. Non
est ergo admirandum si totum maternum
cerebrum defluat in lachrymis. quando et
corpus filij totū fluere sanguinem. ⁊ ocu
los eius in lachrymas quasi fontes effluc
re suo doloꝛoso contuebatur aspectu. hec
ille. Erubescant ergo negantes in beata
virgine nō fuisse cōpassionem de morte fi
lij. cū predictus doctoꝛ eiusdem libri capi
tulo. xiiij. dicat. Christus matri sue dedit
primarum compassionis vt esset mare ma
gnū omnis deploratiōnis et lamentatio
nis mortis sue. Ludolfus quoq carthusiē
sis in meditationibus vite. Jesu christi ca
pitulo. lxiij. inquit. O qualiter tunc ani
ma matris intimi doloris gladio penetra
ta erat: cum sic pene filium suum deficere.
languere lachrymari. clamare ⁊ mori ⁊ se
in mūdo derelinqui in tāto doloꝛe ⁊ angu
stia videbat. Et qualiter clamauit. si tamē
loqui poterat. ⁊ dixit. O fili mi dulcissime
quid faciam ego mestissima. Cui me misē
ram cōmendatam dimittis. O pater om
nipotens in manus tuas commēdo filiuꝫ
meū. immo dominū meum et filiū tuum.
Jam enim deficio. et ante filium eum in
eius conspectu mori desidero. Talia dicēs
estimio. ꝙ propter angustiaruꝫ multitudi
nem vel absorpta erat et quasi insensibilis
vel semimortua facta. ꝙ se sustinere non
valens corruit in faciem suā super terram.
Nullus enī cogitare aut dicere posset quan
ta mesticia patientem et morientem filiuꝫ spectre
suspiraueriꝫ ⁊ doluerit. Unde ipsa sustine logris
bat intus quod filius tulit foꝛis. Devotus
etiam sanctus Bernardus in sermone de
planctu beate virginis qui incipit. Quis
dabit capiti meo aquas &c. ait. de beata
virgine. Credo firmiter ꝙ ipsa erat inter
illas feminas que christum sequebantur
ministrantes ei. Nullus autem debet

Circūs

Universidad de Deusto
Biblioteca

mitrari ſi ſecbak. illū cū ipſe eſſet totus eis dulcor ⁊ deſideriū. Hāc arbitror fuiſſe iter illas dolētes. inter illas gementes que lamentabant flētes dñm. Poterat hec etiaz eſſe inter illas filias hierlz ad q̄s ieſus non clarus imperio. ſed olen⁹ opprobrio. ſputis illitus. et flagris afflictus. ſbicz in angustiā mortis baiulans crucem conuerſus ait. Filie hierlz nolite flere ſup me: ſz ſuper vos flete. O vtinā o dūlis q̄s dolor ille ſic quotidie inhereret viſceribꝰ meis. vt tuc inheſit tuis. Obſecro lachrimas illas mihi infunde quas habuiſti in filij tui paſſione. Dic mihi ſi eras in hierlm quādo filij tuus captus fuit ⁊ vinctus et ⁊ ductꝰ ad annam. Et illa. In hierlm erā quando he: audivi ⁊ greſſu quo cunqz potui ad dñm meū flens pueni. Cū illū fuiſſem ſtrictꝰ pugnis pcuti. alapis cedi ſpinis coronari. ⁊ opprobrium hoim fieri. cōmota ſunt oia viſcera mea. et defecit in me ſpūs meus. ⁊ nō erat mihi fere vor neq; ſenſus erāt ⁊ mecum mee ſoro: res ⁊ alie femine plāgētes eū quaſi vnigenitum. Inter quas erat maria magdalena que ſup oēs alias excepta illa que loquiſ tecū dolebat. Dum xp̄us clamante p̄cone ⁊ imperante Pylato baiulans ſibi crucē tra herer factus eſt cōcurſus pplox. Alij autez ſup ipm plāgentes ſeqbant. alij ꝺo ludentes ridebant. Seqbat ipm put poterat eius meſtiſſima mater cū mulieribus q̄ fuerant ꝑmodū ſecute eū a galilea miniſtrātes ei. A quibꝰ velut emortua trahebat quouſq; peruentū fuit ad locū vbi crucifixerunt eū. vbi ante oculos eius fuit in cruce leuatus. et ligno duriſſimo clauis affixꝰ. et ipſe tanq̄ agnꝰ coram tondēte ſe vocē non dabat. nec aperiebat os ſuū. Aſpiciebat ancilla dñi ſuū in cruce pendentes morientemq; turpiſſime. Tanto dolore vexabat in mēte q̄ nō poſſet plicari ſermone. Admirabat eſſ ſanguis et quattuoꝝ parrib⁹ riganꝫ vndiq; ligno manib⁹ pedibuſq; clauis ofixus. De vultu illiꝰ pulchritudo efflurerat oīs. et qui erat p̄ filio hoim ſpecioſus. videbat indecorus oīm. Videbā q̄ cōplebatur ꝓphetica illud in eo. Vidimus eū ⁊ non erat aſpectꝰ neq; decor. q̄ iniquo liuore ⁊ verbera ſedauerāt vultū eius. Videbaz me deſeri ab ipſo quez genui. nec ſuperat alios q̄ mihi erat vnicus. et ideo nō poterat capi in me dolor meꝰ. Vor mea fere perierat oīs. ſed dabā gemitus et ſuſpiria. volebam loqui ſed dolor verba rōpebat. quia verbum iamdudum cōceptum dā ad formationem ꝑfecti deret oris. ad ſe imperfectū reuocabat nimius dolor cordis. Vor triſtis ſonabat foris vulnus denūcians mētis. verba dabat amor que raucum ſonabant. Nam lingua vocis magiſtra ꝑdiderat vſum loquēdi. vt debā mori quē diligebat anima mea. ⁊ tota liq̄fiebam p̄e doloris angustia. Aſpiciebat ⁊ ipſe benigniſſimo vultu me matrem plorantē. ⁊ me voluit pauciſ verbis conſolari. ſed ipa cōſolari nō poterā. ſed flebam di. Fili mi: fili mi quis dabit vt ego moriar p̄ te: Mori⁊ filiuꝰ. cur ſecū non morit miſera mater: Amor vnice fili dulciſſime nō ſi me derelinquere poſt te. trahe me ad te ipſum. vt ipſa moriar tecum. Male ſoluo moſteris. tecum morte perimatur iſta tua genitrix. O mors mihi miſere noli parce re. Eu mihi ſola p̄e cūctis places. Exercere vires tuas. ⁊ trucida matrem ⁊ cum filio perime ſimul. Fili dulcor vnice deſiderium gaudiū. vita anime mee ⁊ eſſe deſiderium fac vt moriar tecū: q̄ te ad morte genui: ne mſe noli mori. Recognoſce me miſeram ⁊ eraudi precē meā. Eraudi me obſecro. in tuo me ſuſcipe patibulo. vt q̄ vna carne vnimus vna morte pereām⁹. O iudei impiiſſimi. nolite mihi parcere. q̄ natū crucifixiſtis ⁊ matrem crucifigite aut alio quocūq; mortis te ſeua me perimite dūmodo cū filio meo ſimul: orbas orbē radio. me iudex finiat ſimul: orbas orbē radio. me iudex finiat. ⁊ ſalito gaudio ⁊ dulcore. Vita mea mouit: ⁊ ſalus pimit. ac de terra tollit oīs ſpes mea. Cur ergo viuit in dolore mater poſt filiū: Tollite. ſuſpēdite mrem cum ſuo pignore. Nō parcis pli. nō parcas et mihi. tu mihi ſoli mors eſto ſena. Tūc eſſ ſumme gaudiū. Melius eſſ rē ſi cū xp̄o meo mori poſſem. Melius eſt mihi mori q̄m vitā ducere mortis. o fili chare. o benigniſſime nate miſerere matris. ſuſcipe p̄ces. define nūc eē dur⁹ matri q̄ ſemper genitrix. O mors mihi miſere noli parce mihi. Eu mihi ſola p̄e cūctis places. Exercere vires tuas. ⁊ trucida matrem ⁊ cum filio perime ſimul. Fili dulcor vnice deſiderium gaudiū. vita anime mee ⁊ eſſe deſiderium fac vt moriar tecū: q̄ te ad morte genui: ne mſe noli mori. Recognoſce me miſeram ⁊ eraudi precē meā. Eraudi me obſecro. in tuo me ſuſcipe patibulo. vt q̄ vna carne vnimus vna morte pereām⁹. O iudei impiiſſimi. nolite mihi parcere. q̄ natū crucifixiſtis ⁊ matrem crucifigite aut alio quocūq; mortis te ſeua me perimite dūmodo cū filio meo finiar ſimul: orbas orbē radio. me iudex finiat. ⁊ ſalito gaudio ⁊ dulcore. Vita mea mouit: ⁊ ſalus pimit. ac de terra tollit oīs ſpes mea. Cur ergo viuit in dolore mater poſt filiū: Tollite. ſuſpēdite mrem cum ſuo pignore. Nō parcis pli. nō parcas et mihi. tu mihi ſoli mors eſto ſena. Tūc eſſ ſumme gaudiū. Melius eſſ rē ſi cū xp̄o meo mori poſſem. Melius eſt mihi mori q̄m vitā ducere mortis. o fili chare. o benigniſſime nate miſerere matris. ſuſcipe p̄ces. define nūc eē dur⁹ matri q̄ ſemper genitrix. O mors mihi miſere noli parce mihi. Eu mihi ſola p̄e cūctis places. Exercere vires tuas. ⁊ trucida matrem ⁊ cum filio perime ſimul. Fili dulcor vnice deſiderium gaudiū. vita anime mee ⁊ eſſe deſiderium fac vt moriar tecū: q̄ te ad morte genui: ne mſe noli mori. Recognoſce me miſeram ⁊ eraudi precē meā. Eraudi me obſecro. in tuo me ſuſcipe patibulo. vt q̄ vna carne vnimus vna morte pereām⁹. O iudei impiiſſimi. nolite mihi parcere. q̄ natū crucifixiſtis ⁊ matrem crucifigite aut alio quocūq; mortis te ſeua me perimite dūmodo cū filio meo finiar ſimul: orbas orbē radio. me iudex finiat. ⁊ ſalito gaudio ⁊ dulcore. Vita mea mouit: ⁊ ſalus pimit. ac de terra tollit oīs ſpes mea. Cur ergo viuit in dolore mater poſt filiū: Tollite. ſuſpēdite mrem cum ſuo pignore. Nō parcis pli. nō parcas et mihi. tu mihi ſoli mors eſto ſena. Tūc eſſ ſumme gaudiū. Melius eſſ rē ſi cū xp̄o meo mori poſſem. Melius eſt mihi mori q̄m vitā ducere mortis. o fili chare. o benigniſſime nate miſerere matris. ſuſcipe p̄ces. define nūc eē dur⁹ matri q̄ ſemper genitrix. O mors mihi miſere noli parce

Plāctꝰ Marie ad filiū ⁊ eūtēad mortē ꝑmodū dialogi

charissime oīa poſſibilia ſunt tibi. Sed ſi nō p̄o vt moriar tecū: reliinqne mihi aliq̄ benignū conſilium. Cui dño iam anxius in cruce oculis ⁊ vultu annuēs: de Johanne ait. Mulier. ecce filiꝰ tuus. Et erat ipſe Johānes p̄ſens vultu triſtis ac plorās. ac ſi ei diceret. Mater dulciſſima mollis ad flēdū de te carnem ſumpſi vt p̄ crucis patibulū ſaluarē gen⁹ hūanū. Sed noli flere mulier ſurgā: tibiq; apparebo. Depone ergo dolorē. q̄ ad patrem vado. Nō te deſerto. nō te derelinquo. tecū ſum tecū ero oī tpe ſeculi Bi ſm carnem ſubiaceo impio mortis. ſm ꝺiuinitatē ſum fui ⁊ ero ſemp immortalis ⁊ impaſſibilis. Bene ſcio. vñ p̄cepi ⁊ veni. Nō ergo triſteris ſi illuc aſcēdo vñ deſcendi. Temp⁹ eſt vt reuertar ad eum qui miſit me. ⁊ quo ego vado tu nō potes mō venire venies autem poſtea. Interim Johes q̄ eſt nepos tu⁹ tibi reputabiſ filiꝰ. Cura habebit tui. ⁊ ipſe erit tibi ſolacū fidelisſimuz. Et tunc Johannem intuit⁹ ait. Ecce mater tua. ei ſeuias curam habe illi⁹. eam tibi cō mendo. ſuſcipe matrē tuā. ſuſcipe matrem meā. Hec pauca dñs dixit. Illi duo dilecti ſemp fundere lachrymas nō ceſſabāt. Ante loq̄ nō poterāt. Illi duo xp̄ines merentes audiebāt xp̄m loquētē. ⁊ ipm videbāt paulatim morientē. nec poterāt rūdere vbā q̄ illū q̄ mortuū videbant erant iſti duo veiut mortui. vñ ſpūs illoz voces exaltare loqui nō ualebāt. defecerant eīs ſpūs eo rē ⁊ amiſerant fratrē loquēdi. ſols illis dolor lucruſq; remāſit amicꝰ. Amabāt flere et flebāt amare. Amare flebāt q̄ amare dolebāt. nam gladius xp̄i aias vtroq; tranſiebat ac ſeu perimebat vtrūq;. Que magis amabat ſeu⁹ flebat. In mente mater ſenſeui fuerūt torores i aia mris. Mēte mat erat pcuſſa culpide teli. quo xp̄i mēbra fine foderūt iniqui. Jplam circūierant immēſi dolores. nec poterant extra refundi intus atrocius ſeuientes. Dolores nati matris aiam gladiabant. in carne xp̄o ſoluebat de matris. Interim cōmendata matre Johās illi dixit ſtrio ⁊ dederūt ei illi qui crucifixerunt eum q̄cetū cū felle miſtū: quem cū gu

Plāctꝰ Marie metricus autoris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

christi populum incitare studeas dolores matris ex cõpassione filij simul immiscere Illis em̃ qui non cõpatiũtur ꝝginis angustiis. nec eas recitant pplis. potest dicere ipsa ꝝgo illud. ſ. Reg. xvij. Non est qui vicẽ meã doleat. & tõ ad fletũ & cõpassiones populũ inclina. Bta igit virgo tota fuit doloribꝫ repletissima. Ũn dicere tũc poterat illud. iij. Regum. iiij. Caput meũ doleo. Et Viere. iij. Uentre meũ doleo. Et illo Job xx. Os meũ perforat doloribꝫ. Expectabã bona & venerũt mihi mala. pstolebar luces & eruperunt tenebre. Interiora mea effer buerũt absq; vlla req̃e. puenerũt me dies afflictionis. In ipsa etiã verificatũ fuit illud Eze. xxx. Quasi parturiens dolebat. Et ipa cũ lachrymis loquẽs cũ filio vt eã secũ mori faceret dicere poterat illud. ſ. Reg. ſ. Et multitudine doloris mei locuta sũt. Et illud Job. vj. Uerba mea doloze sunt plena. De associantibꝫ aũt eã dici poterat illõ Job. ij. videbant doloreꝫ ei⁹ esse vehemẽtẽ. Et ipsa etiã dicere poterat illõ ps. xvij. Circũdederũt me dolores mortis. & ps. xx. Defecit in dolore vita mea. & ps. xxxviij. Dolor meus renouat⁹ ẽ. & ps. lxviij. Sup doloreꝫ vulnerꝫ meoꝝ addiderunt. & ps. cxiij. Tribulationes & doloꝛ inueni. Et de illo dici poterat illud Viere. xlix. Eremor apprehẽdit eã. Angustie & dolores tenuerũt eã ꝙſt parturientẽ. De fletu etiã ipsiꝰ verificatus fuit illud Tob. v. Cepit flere mater eius. Et ꝛ. eiusdez li. c. flebat maꝛ ei⁹ irremediabiliꝫ lachrymis. Et q̃d mirũ ſi mr̃ pissima flebat cũ etiã de angelis dicat Esa. xxxij. Angeli pacis amare flebũt. Si etiã lugebant & flebãt apli ꝓpter mortẽ magistri. Mar. vltio. quãto magis lugere debebat mater ꝓpter mortẽ filij. Profecto ipsa tãtũ fleuit ꝙ dicere poterat illud Thren. ij. Defecerũt pre lachrymis oculi mei. cõturbata sunt viscera mea. Et illõ Viere. xiij. dicebat. Ploraõ plorabo & deducet oculus meus lachrymas. & illõ ps. vj. Lachrymis meis stratus meũ rigabo. Ũc quoq; verificatũ fuit illõ Esa. xxxij. Lurit & elanguit terra. i. ipsa. b. ꝝgo que terra appellaf in sacra scriptura. Voc aũt predictũ fuerat Viere. iij. vbi dr. Lugebit terra & merebũt celi desuper. Respondeant igit mihi impugnantes pietatẽ virginis gliose. ſi ipa seruauit oĩa consilia sacre scripture q̃ potuit seruare. Et ſi dicãt ꝙ sic. & iup oẽs perfectissime. vt omnibus manifestũ est. cõsiderẽt qõ dr Eccli. xxxviij. de quolibet mortuo etiã extraneo. In mortuus ꝓduc lachrymas. & q̃ſ dira passus incipe plorare. hoc ibi. Quid ergo fecit sup filiũ mortuũ. que etiã ex compassione flebat sup defunctũ extraneũ? Audiãt tales quid dicat Ouiõ. li. ſ. de reſi. amo. Quis matrẽ niſi mẽtis inopa ſ funere nati flere vetat? Quid aũr flẽdo diceret ponit quidã deuotus vulgari sermone di. Jncomenso afar vn gran lamẽto soto la croce in vna bruna vesta. Et dire Fiol mio. Ecco il ꝓtento che spectaua hauer date vna grã festa: hora ti vedo i tãto tormẽto. Piange maria e suspror nõ resta. poi soto la croce forte lãgue e ſi bafaua el preciolo sangue. Zangelo me dire chera benedeta sopra ogni dona che nascesse in terra. Cũ io staua in camera soleta. Dor son abandonata in tanta guerra Poi in zenogi a la croce se getta. E quella sanguinosa abiaza e serra. Estaua ꝓstrata a piedi del fiolo. Forte piãgẽdo cõ amaro dolo. Poi dire. Zomel amẽto amaramẽte con ſsperi lachrymoſi in pianto e luctu. helysabeth me dire hũilmẽte chera bñdecta el mio fructu. Et ogi come latro. ſtra la gẽte e stato tormentato e morto a ruto. Da questi cani iudei senza rasone. E posto in croce fra doi latrone Juda the thauea facto el mio fiolo. Che lo vendiſti a quel popul ingrato. Tracto thauea di tanto affano e dolo haueari ogni iiuria pdonato cõmo signore del superno polo. E tu ingrato maligno e scelerato per tanto bñ mal it hai renãto. O che nõ fusti al mõdo mai nasuto. Poi dire a magdalena. vede el signore che creo el celo. laere e la terra. Per dare pace a chesciun pctõre. hogi i croce sostene tãta guerra Vede quel ciodo che mi passa ſl core che tãto lun pie su altro serra. Vede le mã cõficre al scrõ ligno p far el pctõre di grã digno. E tãto sangue da quel cor po vsito. Zura la croce ha facta vermilia. Poi al suo fiolo sa transito. Za ꝝgine maria also le ciliа. E dire fiol mio a che partiſti to. Adi lassi tu che son tua matre e filia. E con gran piãto la croce abiazaua. Del sangue del suo fiolo ſl bagnaua Poi dire. Dio uanne el tuo fratello che tul suo pecto taſſuat & lacero rutilãs de corpe sanguis. Et gno de la croce. Multos alios plãct⁹ ipſi⁹ virginis ad maximã deuotionem inducentes posui in. ij. parte Rosarij sermonum sermone. xv. quos hic brevitatis causa per transeo.

Pare secunda huius sermonis que dicitur causalitaris.-

q Uidã deuotus sacerdos q̃rit a bta ꝝgine causaz sui fletꝰ i paſſiõe filij dicens mrrice. Quid ploras summi genitrix venerãda tonãtis. Et gemino tristes lumine duas lachrymas. Tu tuꝰ atroci solinos carcere vinctꝰ Filꝰ in lachrymas pro cubuisse iubet. Te pietas materna mouet te nobile corꝑ. Te q̃s pura fides. te pia cãmouet. Qõ mortiſ nullo dãnatꝰ crimie nas. Inter latrones. res miserãda. duos. Qõ nullo ſ toto corpe corꝑ hꝫ. Qõ nitidis stro phis dolor eximit ocellis. Qõ quatiat te

patre habi pieta di me dolente matre. Cũ fiol nascesti pone ramẽte in bethleẽ. il celo ti fece honore. Uenerno li trei magi da oriente. A offerir a te cõ grãde amoze. Et ogi in sula croce stai pẽdente ſl vergognato in tanto deshonoze. Fiolo ionel teplo te offerire. Et hora sono p te cossi afflicta io te trouai nel templo a disputare. hora ti trouo i sula croce morto. Fiol tu me volui a compagnare. hora ta cõpagno a ſi amaro potto. Sempre volesti. i. poueri adiutare. hor porge tua matre qualche cõforto. Fiol tu apristi el cel al pctõre. E con la lanza a te e apto el core. Tu facesti fiol de laqua vino. ſi te fu dato a beure aceto e felle. Tu libesti el grande el picolino. E ognũ te stato aspriſſimo e crudelle. O creator altrissimo e diuino. Adiuto porge a tuo matre fidelle Che tanto dole e ſi languise forte che dolce a lei saria lamara morte. Nõ he alcun ſi gramo e tribulato che nõ habi riposo o q̃l che fine. Ma tu fiolo stai col capo quino i cotonato de pongente spine. El tuo corpo e tutto i sanguinato. Oime chemoze o dolce fiolino. chel gran doloze il coꝛ tanto mi serra che tramortita hora vado per terra. Quisui corse giuuane magdalena. Jacobo e ſalome e marra acotra vedendo la cadere in tanta pena. Credẽdo ciaschuno che fusse morta. Presto adiutorno la matre serezo con vna amara voce. E, ſi abiazo el li gno de la croce. Multos alios plãctꝰ ipſi⁹ virginis ad maximã deuotionem inducentes posui in. ij. parte Rosarij sermonum sermone. xv. quos hic brevitatis causa per transeo.

b

Distantia doloꝛis xpi a dolore alioꝝ.

Ca maximi doloris marie.

ꝫ

nerũ chana seelesta caput. Fedaq; ꝙ pulchros deturpẽt vndiq; vultꝰ Sputa. ꝙ in funda gẽs ruit arte feroꝛ. Qõ nato raptim certãt illudere capto. Et noua ridiculis cõcitat acta iocis ꝛc. Sed vt clariꝰ causam doloris & fletꝰ ꝝginalis cognoscam⁹. E sciẽdũ ꝙ multis respectibꝫ ipsa btã virgo habuit causas maximi doloris. Et ꝓmo rõne cognitiõis. Ipa esſi sapiẽtissima sciebat ꝙ filiꝰ ei⁹ tolerabat ineffabiles dolores. & ꝙ nullꝰ vnq̃ fuit nec erit in mũdo sic crudeliter martyrizatꝰ quin filiꝰ suꝰ acerbiores penas tolerauerit. Ipsiꝰ em̃ doloꝛ fuit maximꝰ oĩm doloꝝ pnãs vite. Sm Ric. i. iij. di. xv. ar. iij. q. ij. & ſ. Bona. in eodẽ li. di. xvj. art. ſ. q. ij. & beatũ Tho. in. ij. p. sum. di. xlv. ar. iij. p totus. & hoc multis de causis. Primo rõne violatiõis. de q̃ ipse dñs ait p ps xxxvij. Et vim faciebãt q̃ q̃rebãt aĩam meã idest vitã mihi auferre. Jn oſb⁹ em̃ illis locis in q̃bꝰ estimatũ est vitã hoĩs ꝓsistere secerũt maximã vim. Jn capite p cotonã spineã. in corde p aprionẽ lateris. i epate vel sanguine p flagella in dorso. p clauos i manibꝫ & pedibꝫ vt exiret torꝝ sanguis. Ũn ipe ait Esa. lxiij. Torcular calcaui solꝰ. & de gẽtibꝫ non est vir mecũ. q: sola vna mulier. i. mater sua secũ fuit passa p perfectã cõpassionẽ. Sciẽdũ est aũt ꝙ tãta est distãtia inter crucigtũ xp̃i in passiõe. & crucigtum alioꝝ scrõꝝ. quãtũ distat pur⁹ hõ a xp̃o. qõ inuit ipse dñs q̃ vt hr̃ Lu. xvj. I horto oraꝛ p calice passiõis trãsferẽdo. nullus est o discipulis quãtũ iact⁹ est lapidis. petra esſi seu lapis. vt dr. ſ. Coꝝ. x. est xp̃s. q̃ ſſi in infinitũ distat in pfectiõe ab aliis. Quia ho corꝑ xp̃i erat de sba ꝝginis. tõ illa ei fuit ꝓpinquissima i doloribꝫ. Scõo doloꝛ xp̃i fuit maximus rõne causatiõis sne occasionis. Tanto esſi q̃s magis affligiſ patiẽdo quãto nõ p sua sed p culpa aliena patitur qꝛ tũc ꝓtra iusticiã & equitatẽ cruciaf. Ũn q̃ſ quis videt se pati qõ merek. mitigaf ei⁹ pena. Jdeo Ouidꝰ in epis ait. Leniter er merito quicquid patiare ferendũ est. Que venit indigne pena dolẽda fuit. Sed ecõtra q̃ſ quis patitur non pro sua sed p aliena culpa. fit doloꝛei⁹ maximus. Jõ Mar. xvij. dicebat latro conuersus alteri. Nos quidẽ digna factis nostris recipimus. hic aũr q̃d Xp̃s igiſ patiẽs p alienis delictis nõ p suis maximã habuit cãm doloris & tãto maioꝛẽ q̃nto oẽs penas ptulit q̃ oĩbus

Universidad de Deusto
Biblioteca

hominib⁹ debebant pro eox peccatis. Vñ Esa.liij.ō: Vere languores nostros ipe tulit ⁊ dolores nostros ipe portauit. Ipe vulneratus est ppter iniq̃tates nostras.attritus est ppter scelera nra. Oēs nos q̃si oues errauimus.vnusquisq; in viā suā declinauit.s.p diuersa petā.⁊ dns posuit in eo iniq̃tatē oim nostrū.Cū ergo p quolibet mortali peccato debeatur pena infinita ⁊ infernalis.pena ipius dñi Jesu dei ⁊ hois qui satisfecit p oim hominū peccatis fuit incōparabilis. Vñ i persona eius inq̃t ps.lxxxvij. Repleta est malis anima mea. ⁊ vita mea inferno appropinquauit.i. p alienis delictis penas q̃si infernales toleranit. Et ideo Ber. inq̃t in ser. passionis. O bone Jesu q̃d tibi est ⁊ morti. Morti nos dediti sum⁹ et tu solus.nos peccauim⁹ ⁊ tu luis. Et itez O hō cōsidera mentali oculo quāto remuneratiōis debito astrigaris. Respice iudicē sanguineū.alapaꝝ cōtumeliā. flagellū duriciā.coronā spineam.spuri ludibria. crucis suspendiū.oculos languentes. oris pallorē.fellica cibaria.acetola pocula.caput inclinatū.⁊ denicq; mortis supplicius. Cū igit filij beate ⁊ginis fuerit sanctissim⁹ ⁊ sine vlla macula q̃ petiā non fecit. nec inuētus est dolus i ore eius. Esa.liij. Idcirco summe dolere debuit.qz vt sceleratissimus occisus est.vñ Esa.eodē.c.de illo ait.⁊ cum sceleratis reputat⁹ ē. Exclamabat ergo virgo beatissima . O fili mi beatissime.tu qui es omniū sanctoꝝ sanctissimus petōr maximus reputaris.tu sapiētie cōditor stult⁹ estimaris.tu qui p ineffabilib⁹ virtutibus tuis glaz ⁊ laudē ꝓmereris.vt malefactor crudelissime pnecaris et quo dolor tuus ⁊ meus est ingentissimus. Tertio dolor xpi fuit maximus rōne complexionis . Dicit enī pbs in li.de sensu ⁊ sensato.q̃ nobiliores potentie sunt magis apprehensiue obiectoꝝ.qō ps.nā cū oculus sit nobilior ⁊ delicatior manu.manus nō delicatior calcaneo. hinc est q̃ eadē passio eqliter facta ī pdictis . grauiorē pēna exhibebit oculo q̄ manui vel calcaneo.quo pposito dico, q̃ cus xp̃s deus ⁊ hō habuerit nobilissimā cōplexionē sup oēs humanas creaturas p fecto in morte maximam sup oēs dolores habuit affectionē. Et cōfirmatur sic. Dicit pbs in li.de sensu sensato . q̃ ois pena est principalr in tactu , vñ q̃ quis hyemē mē brū freneticū vel indormitatū,sentit quasi nihil vel modicū pcturas i eo factas.⁊ ꝓpterea habētes nobiliorē tactū magis sunt passibiles.⁊ quāto sēsus tact⁹ est vtuosior tāto dolor est acutior. vt dz.ij.de aia. Cum ergo xp̃s habuerit sensuz tact⁹ purissimū q̃ ei⁹ nobilissimū corp⁹ fuit formatū ⁊ute spūsancti.⁊ illa q̃ imediate fuit a deo sunt nobiliora ⁊ pfectiora.dicēte autore in lib. de causis. Quicqd facit cā sēda, nobilius ⁊ altius mō facit cā ꝑma. ergo ⁊c. Tāto igit̄ purissima virgo maior cruciabat dolore ex xp̃i passiōe quāto sciebat corp⁹ ei⁹ nobilissimū ⁊ delicatissime cōplexionis acerbiores pena tolerare. Quarto grauissima fuit pena xp̃i rōne modificatiōis. Tāto enī pena est acerbior quāto velociꝰ ⁊ute nature destruit.maxime vbi mēbrū aliqō nō cōsumpsit. Sed xp̃s in cruce suspēsus adeo cito ē passus mortuus vt etiā pīses miraret . ergo ⁊c. Modus aūt patiēdi fuit grauissimus. tus qz patiebat locis maxime sensibilib⁹.s.in manib⁹ ⁊ pedib⁹ in quib⁹ est magna nerorum abundantia.in q̃b⁹ maxime viget sensus tact⁹.tū ꝓpter dolorus vniuersitatē.qz passus est p totū corpus. Vñ verificatū est illud Esa.j.A plāta pedis vsq; ad verticem capitis nō remānit i eo sanitas . Caput enī illō sanctissimū gazophilacū sapiētie dei pūcturis acutissimis corone spineevsq; ad cerebrū penetrātib⁹ pforatus est. Oculi eius purissimi in derisum velati sunt. Facies eius pulsima gr̄az deturpata est sputis ⁊ sanguine ita vt leprosus videret.iuxta illud Esa.liij. Vidimus eū quasi leprosum.vñ nec reputauim⁹ eū. Bene eius cadide ⁊ rubicūde alabastro pcusse sunt. Vñ ipse ait Esa.l. Corpus meū dedi percutientib⁹.⁊ genas meas vellentib⁹. Aures ille q̃ melos audiunt angelorum replere sunt blasphemijs.detractionib⁹.cōtumelijs ⁊ irrisionib⁹ populoꝝ. Vñ ipe ait ps.xxj. Oēs videntes me deriserūt me, locuti sunt labijs ⁊ mouerūt caput. Viares eius dissime,ad cuius odorē remuiscunt mortui. fatigant ferozib⁹ canes ⁊ coluare loci. Capili delicatissimi capitis eius ⁊ barbe violenter tracti aut euulsi sunt. Os eius qō tā suauitatis manā sapidissimā.tāqz vtilissimā ⁊ veritatis doctrinā ꝓtulerat. Penitus est.⁊ tanq̃ eius ad occisionē ducti nō aperuit os suum Esa.liij. Collum eius suauissimū colaphis attritum est.manus eius potentissime, ex quarum tactu infirmi sanati sunt ⁊ leprosi mūdati sunt,cruciq; durissimo crucis affixe

Nobilior pplexio in xpo

Modus

sunt. Pedes eius quoꝝ terra scabellū est. quiscz discurrentes p ciuitates.villas ⁊ castra tantū laborauerunt pro hoim salute in cruce pforati sunt. Vñ ipse ait per ꝓphetā ps.xxj. Foderūt manus meas ⁊ pedes meos:dinumerauerunt ossa ossa mea. Totum corpus illud dulcissimū quod in cibū salutiferū nobis reliquit.mltis diris flagellis cesum,dilaceratū ⁊ cruentatū est. Vñ ipse ait per ps.lxxj. Ego fui flagellatus tota die. Ossa eius conquassata sunt lingua ipsius acero ⁊ felle amaricata. Unde ipse inquit per ps.lxviij. Dederunt in escam meaz fel.⁊ in sti mea potauerunt me aceto. Deinū eo mortuo nō sariati de cruciatibus vulnerūs latus eius iam mortui lancea transfixerūt. Unde ipse conqueritur Job.xvj.dicens. Circūdederūt me lanceis suis.vulnerauerūt lūbos meos. Et nō solū ei iniuria ti sunt.sz etiā vestibus eius. Unde ipse conqueritur per ꝓphetā ps.xxj.dicens.diuiserūt sibi vestimenta mea ⁊ super vestē meaz miserunt sortē. Que omnia cōsiderans beatissima virgo doloribus plenissima: dicebat illud Thren.ij. Oculus meus affligetus est.nec tacuit:eo q̃ non esset requies donec aspiceret ⁊ videret dñs de celo.idest non tacui a fletu.eo q̃ non esset requies donec mēbro filij mei donec aspiceret dñs.scz ipsum resuscitādo a mortuis. Quinto grauissimus fuit dolor ratione derelictionis. Diuinitas enī ita nunq̃ dimiserit humanitatē xp̃i quoad vnionē: tamē dereliquit eam quoad cōsolationem tēpore passiōis. Unde sciendū est q̃ vt dicunt doctores: tāt⁹ fuit dolor xp̃i.vt valde mirū esset quare non moreret.nisi qz physici dicūt.q̃ nesse dolor cōmunicetur sensualitati. Sed diuinitas xp̃i permittebat sensualitates pati vsq; ad propinquitatē mortis. Deinde virtutes nonā ei cōmunicabat vt magis paterētur. Unde non solum semel: sed pluries dolorem mortis sensit. Et ideo dicit doctores. q̃ si diuinitas dimisit humanitates fortificatinam. tunc clamauit in cruce cum lachrymis ⁊ clamore valido. vt ait apostolus ad Heb.v.di. Deus me⁹ deus me⁹ vt q̃d dereliqsti me. Mat.xxvij. q̃si diceret. Clamauit iusti ⁊ domin⁹ exaudiuit eos. ps. manerūt iusti ⁊ domin⁹ exaudiuit eos.ps. xxiij. Pfeo veteris ⁊ noui testamenti in tribulationib⁹ suis ⁊ cruciatibus dñs exaudiuit.etsi nō semp liberādo ab illis pensis.tū semp consolando mentem eox. Ego aūt clamabo per dies ⁊ non exaudies. Fuit igitur asperimus dolor eius.q̃ diuinitas nullus ei refrigerū prestitit sicut ceteris martyribus.sed ipm quoad ossie gaudius ⁊ consolationē dereliquit. Derelict⁹ etiam fuit ab hoibus. Unde ipe inquit per ps.lxviij.di. Qui me consolaretur nō inueni. Nō enim pslabat sicut fieri solet morti adiudicatz a ducētib⁹ eos:sed cōtristabat ab omnib⁹ Nā iudei illudebant ei cū principib⁹ sacerdotū ⁊ blasphemabāt eū.gentiles ꝛo coronam spineā capiti imponētes percutiebāt illud. Dereliquerāt eū discipuli qui cum eo erāt. Unde ipse conquerit per ps.lxxxviij. di. Longe feci.no.me.a me posuerunt me abominationē sibi. Dereliquerūt eum alie Marie. que fidē diuinitatis ei⁹ amiserant Sola igitur purissima virgo tāto acrius dolebat. ⁊ ei vehementius compatiebatur: quanto eā ab alijs oīb⁹ derelictū cognoscebat. Sexto non modica fuit causa doloris in xp̃o patiēte ⁊ matre cōpatiēte ex hoc q̃ cū latronibus crucifixus est. Et ista rō potest dici associationis. Sicut enī pati iustum ⁊ innocentē cū alijs sanctis ⁊ probis viris ⁊ iniuste cōdenari ad mortem est aliqō refrigerū.ita ecōtra condemnari cū sceleratis est augmentū pene.cū ex hoc videtes iudicent eū sceleratū. Et ideo hoc xp̃us horrebat sm sensualitatē orabat per ps.xxv. dicens Ne perdas cū impijs deus aiam meā:⁊ cū viris sanguinū vitā meā. Septimo erat dolor xp̃i acerbissimus ratiōe suspensiōis sez i cruce. Crux enī illo tēpore erat supplicium valde abominabile.quia scriptum erat Deut.xxj. Maledictus omnis qui pendet in ligno. Mors ergo ipsi⁹ fuit maxime infamie.⁊ cōsequēter acerbissime pene. Unde Augu.in sermone passionis ait. Ipse rex regū ⁊ dns dominātiū mortez sustinuit immaturā qz in flore iuuentutis:violentā qz ab alijs ⁊ bñficiatis.⁊ acerbissimā qz crucis ac vilissimā.quia in medio latronū. Et Bernar.sup Cāt. inquit. O humile ⁊ sublimē. o altissimū ⁊ nouissimū.o oprobriū hominum ⁊ glia angelorum.nemo sublimior,nemo despectior. Esto vilis quantum potes. nunq̃ xpo vilior eris. Ipse siquidē rex regū ⁊ dns dñantiuz fuit vilissimo precio venalis expositus.a vilissimo populo vilissima passus, vilissimo loco crucifix⁹. crucis

Universidad de Deusto
Biblioteca

supplicio traditus, inter latrones positus. cū iniquissimis ⁊ vilissimis hominibus deputatus, modo vilissimo tractat⁹. Etenim tanq̄ malefactor bon⁹ dño copitur, tanq̄ furiosus manuet⁹ vinculis astringit: tāq̄ pestifer saluator accusat⁹. tanq̄ homicida vita hoīm morti dānatur. tanq̄ leprosus ⁊ īmūdus mundator⁹ criminum extra menia ejcitur. tanq̄ latro crucifigit. tanq̄ flagitiosissimus consutandus ab oībus ⁊ intuē dus mudatur. ⁊ tanq̄ vermis vilis ⁊ vilissimus summus deus conspuitur ⁊ conculcatur. hec ille. Que ola inferius patebunt clarius. ꝓpter q̄ bñdicta ⁊go inefabiliter

Condi/tio pio ne pati entis.

dolebat. Octauo dolor xpi fuit grauissimus ratione conditionis. Quanto eī⁹ dignior est persona que offenditur tanto maior est offensa. ⁊ per consequēs sustinēti. et oi ei attīnēti arcte eī diligēti occasio maioris doloris. Cū igit dño Jħu esset deus et hō: dignior ꝑsona eē non poterat. Et q̄uis diuinitas sua pati non posset. tñ q: hūana tas illa erat organū quoddā ⁊ q̄si vestimentū diuinitatis. vñ aplus ad Phil. ij. ait. ei habitu inuentus vt homo. Jdeo oīa iniuria facta illi humanitati ⁊ corpori põt dici facta deo. sicut qui frangeret vel spueret i vestes regis vel imperatoris qua indutus est. diceret facere iniurias nō vestri: sed regi vel imperatori. Inquantū etiā homo erat de stirpe regali ⁊ sacerdotali genitus. rex ⁊ sacerdos summus. innocentissimus et sapientissimus: ⁊ miraculis ac sanctitate ⁊ doctrina famosissimus. Cum igitur ei fuerint illate tot cōtumelie irrisiones. maledictiones. infamatiões ⁊ afflictiões corpori. imō magnus sibi exurgebat dolor ⁊ matri eius Unde ipsa exclamat dicens illud Bernar. Peu mihi. quis captinox libertas capitur gloria angelox illuditur. deꝰ oīm flagellatur: cando: lucis eterne ⁊ speculū sine macula conspuit⁹. Et cū vita oīm occidatur quid restat nobis miserijs niſi vt eamus et nos ⁊ moriamur cum eo. Dolebat siquidez piissima ⁊go de iniurijs tanti filij tam sēti tam innocentis. ⁊ maxime de offensa dei.

Nono grauissimus erat dolor xpi ⁊ matris ei⁹ ratione iliationis. Quāto eī⁹ plures concurrant ⁊ diuersox statuum ⁊ magistratuum. ⁊ amici ⁊ valde bñfici. ⁊ illi q̄ repatantur iusti ad inferēdam iniuriā ⁊ mortem valde ignominiosam alicui tanto maior dolor ⁊ afflictio sequitur in passo. et in quolibet attīnēte ⁊ amico eius. Deb ad in

ferendā passionē tam amarā ⁊ opprobriosam sam ꝯginto filio cōcurrerūt de omni gene re ⁊ statu. ⁊ etiaz vnus qui prius erat discipulus ⁊ bñficiatus. Et ideo ⁊go mater eox dilectissima summe doluit. videns impios plenum esse illud qđ ait ꝓpheta Ps. ij. Astiterunt reges terre: ⁊ principes cōuenerūt in vnū aduersus dñm ⁊ aduersus xpm eius. sex ad mortē ei inferēdā. Reges quidē astiterunt sex Veroden rex galilee. qui spernens eum cū exercitu suo. ⁊ indutū veste alba vt fatuū: remisit illum ad Pylatū. vt iudicaret eum. Luce. xxiij. Rex Romanox sex imperator Tyberius. ⁊si non in ꝑsona ꝓpria. tamen ꝑ suū locūtenentem Pylatū tulit sententia mortis cōtra eum. Mat. xxvij. Principes quoq; sacerdotum ⁊ pharisei. q̄ erāt inter alios principatioꝛes. ⁊ iusti homines reputabātur. collegerunt cōcilium vt xpm morti traderēt ⁊ occiderent. Joh. xj. Et ipsum tanq̄ malefactorem Pylato ꝑsentarunt occidendū. Mat. xxvij. Omnis etiam populus acclamauit coraz Pylato vt xpm crucifigeret. ⁊ Barrabam sceleratissimum dimitteret. ⁊ sic factum est. vt in prealegato. c. habetur. Affuit quoq; passioni christi seruus femineus sex ancilla ostiaria vilissima que licz nō posset adire Jesum ad eum illudendum ꝓpter occupationes ⁊ effec. ꝓpter frequentiā populi ipsum dominum circūdantis ⁊ illudētis. tamē vltras nequitie sue erercuit in discipulū eius Petrū volens eum facere detineri cū christo. Unde ⁊ manifestauit eox dicens. Et tu ex discipulis es hominis. istius. Joh. xviij. Jtez dixit. Et tu cux Jesu nazareno eras. Mat. xxvj. ⁊ Mar. xiiij. Addītes quoq; Pylati: q̄ gentiles erāt post liberatiões ⁊ opprobria atq; diuersas afflictiões dederūt eī ad patibulum crucis. ⁊ sic omnes cōuenerūt ad eius mortem. Nam ipse ꝓpio dominus multa beneficia fecerat populo hebreox ⁊ patribus eoux. ⁊ ista vna erat causa maximi doloris in ipso. Unde in cruce dicere poterat cum psalmo. cviij. Et posuerūt adversum me mala ꝓ bonis. et odium ꝓ dilectione mea. Jtem dicebat illud Michee. vj. Populе meus quid feci tibi. aut in quo molestus fui tibi? Respōde mihi. Ego patres tuos Jacob et filios eius tempore famis in egypto enutriui. ac ꝑ

reo. et postea te multiplicare feci in morisum numerum. ⁊ de dura egyptiox seruitute eduxi. Et flagellis quibus tota egyptum percussi te liberaui. ac mare rubrū tibi aperui. vt ꝑ illud sicco vestigio ꝑtrāres ⁊ Pharaonē persecutorē tuū cum exercitu suo demersi. Quanno de celo te p. xl. annos in deserto paui. aquāq̄ de petra tibi eduxi gentem Amorreox. ⁊ Og regē basan gigantem. Terrā fluentē lac ⁊ mel donaui tibi. ⁊ in ea. xxx. reges ⁊ plurimas nationes tibi aduersantes interfeci. In mōte synai tibi legē dedi ⁊ de captiuitate per Elām Nee me Antiochi regis te per Judā machabeū ⁊ fratres ei⁹ excussi. Ego de genere tuo carnem sumpsi. ⁊ deꝰ sum factus frater tuus. Ecce ciuitates ⁊ terras tuas ꝑ curādo saluē discurri cū auricularijs ⁊ laboribus q̄ plurimis. tibi predicādo regnū dei. Cecos tuos illumi nai. leprosos mūdaui. claudos erexi demones vestibus liberaui. surdis auribus sanitatē. mortuis vitā Precepta dei tibi declarani. errores cōfutaui. vitia repressi. cōsilia dedi. ⁊ vitā ꝑfectiōis tibi ostendi. Quid aliud tibi facere potui ⁊ non feci Decime reddis dño tuo populе stulte ⁊ insipiēs. Que omnia cōsiderās ⁊go bñdicta mei ingemitib⁹. Decimo aggrauabatur dolor xpi ⁊ matris eius rōne festinatio nis. Erat eī⁹ solēnitas paschе seu azymox. q̄ erat peipua sup oēs alias. Jn q̄ tenebatur ex lege oēs iudei ꝓuenire in Jerusalē ad tēplū de quibuscunq̄ ciuitatib⁹ ⁊ locis ad sacrificandū. Et quia per varias captiuitates eox erant satis dispersi per orbē. s. in Italia. Asia. ⁊ Africa ⁊c. vt ꝑz Act. ij. de omni pene natione cōuenerāt Jerusalez ad illud festū. Quādo aūt quis dānatur et ducitur ad mouē ꝑter maleficiū cōcurrē te maioꝛ concursu populi. tanto maioꝛ ei⁹ infligit pena cōfusionis ⁊ erubescentie. cō siderat enī q̄ q̄libet videns narrabit alijs sua referet ⁊ diuulgabit ibi de ei⁹ damnatione ⁊ vituperosa morte. ⁊ sic vbiq̄ infamabitur. De graui aūt crimine calūniosoꝛ de blasphemia dei. que erat grauissimū

R Exo. c. pasche addi. dos Jesu xpi

peccatum apud iudeos accusatus fuerat. quia filium dei se dixerat. Item de crimine lese maiestatis. q̄ erat grauissimum apud gētiles q̄. s. voluisset se facere regē iudeox ⁊ ꝓsequenter ex ambitione vsurpare imperium romanox. Unde in titulo crucis scripserūt. Jesus nazarenus rex iudeox. quasi dicerent. Hec est causa passionis ei⁹. Et vt omnes possent legere. exquo de omni gente ibi erant. s. Hebreox. grecox. ⁊ latinox. scripserūt ipsum titulū. tris grecis. hebraicis ⁊ latinis. vt habetur Jo. xix. Considerans igitur piissima ⁊go tantā filij ꝓfusionem. tamq̄ publicandā p orbē eius diffamationē. non poterat nō valde dolere. Cū dicebat illud Thren. j. Audite obsecro vniuersi populi ⁊ videte dolorē meum. Undecimo aggrauabatur dolor eius rōne vilificationis. s. et loci vilitate in quo crucifixus est. s. caluarie. in quo erāt ossa mortuorum ⁊ alia cadauera. ⁊ ibi occidebātur vilissimi homines ⁊ sceleratissimi malefactores. ex quo ipse dño ⁊ mater eius augmentū habuit doloris. Unde dicebat pissima virgo illud Thre. j. Jccirco ego plorans. ⁊ oculus meus deducet lachrymas. quia lōge factus est a me consolator. Jdeo aūt amarissime flebat. vt alias offes mulieres suas socias ad lachrymas ꝓuocaret. Duodecimo aggrauabatur dolor eius rōne perditionis. Nam cum copiosa fuerit apud deūredemptio. adeo q̄ preciū sanguinis xpi nō solum mundum. sed mille mundos redimere potuisset. tñ ipse xps ⁊ mater eius videbāt fructū passionis paucos debēr cōsequi ꝓpter ignauiam ⁊ ingratitudinem. Sicut igitur ex magno lucro qđ quis videt se ꝑsequi ex suo labore. multum gaudet et consolatur. ita econtra cum aliquis maximo labore affligitur ꝓ acquisitione alicuius rei. ⁊ videt se modicum fructum posse cōsequi valde cōtristatur. Quapropter xps videns q̄ multi sunt ꝑ passiones sua redēpti quoad ipsum ⁊ ad celestē patriā vocati. pauci vo saluabunt ꝓpter eox maliguitatem'. dicebat illō Michee. vij. Uhe mihi. q: factus sum sicut qui colligit racemū in autumno Nā tūc vindemiata vinea non reperit nisi aliquis paruus racemus. Et similiter christus paucos colligebat racemos. idē paucos ad fidem suaz cōuersos. ex passiōe sua. Unus racemus fuit latro cōuersus. Alius vo cē turio. qui cum filiuz dei esset cōfessus. vt habetur Mat. xxvij. Marci. xv. ⁊ Luce. xxiij.

S Locus similis.

T Fructus passionis ad didit dolorē.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Jesus igitur scīes oīa que vētura erāt. Jo. xviij. vidēs quor̄ privabant merito passionis sue. ⁊ sic vita eterna. dolore tam marimo cruciabat. q̄ poterat dici quasi infinit⁹. tū q: numer⁹ dānandor̄ q̄ privabūtur merito passionis sue ōr infinit⁹ quoad nos. tū q: privandi sunt vita eterna ⁊ infinito. tuz q: dolor dānandor̄ erit infinit⁹ ⁊ eternus. vñ Ambro. inḡt de dño Jesu. Tristis erat ⁊ tristis videbat. nō p̄ sua passiōe. sed p̄ nr̄a dispersione. Fuit ergo dolor ipsius ex consideratiōe. ingratitudinis humane. ⁊ paucitatis saluandor̄ maior q̄ cruciat⁹ flagellationis ⁊ crucifixionis. ac mortis corpalis. Ūñ em̄ ignit Tho. super. ij. physicor̄. er positione finis magis augef dolor q̄ er positione eor̄ que sunt ad finē. Nā videmus q̄ q̄ aliquis per totū ānū erudanit ad laborāduz agrū seu vineam. si postea veniat tēpestas seu pruina auferēs fructus cāpi. aut vinū. talis grauius de hoc dolet q̄ de labore ⁊ sudore totius anni. Quo p̄supposito clarū est q̄ ips hoc fine voluit crucifigi ⁊ ad hoc elegit in cruce suspēdi. iuxta illud Job. vij. Suspendiū elegit sibi anima mea vt. s. oēs hoīes grati exister̄t de cāto beneficio ⁊ saluarent. Et ideo cū videret aīas futuras ingratissimas ⁊ p̄uandas merito passionis sue magis doluit q̄ de crucifixione. Videmus nāq; q̄ mercator̄ qui toto tē pore vite sue inundauit ad congregādas merces. xxv. milia ducatorum. si postea veniat in mari tempestas que nauē cū mercibus submergat. tantū in se dolorē inscipit quā tū estimauerat valorē ipsar̄ merciū. Cum igit filius ḡnis vt prudēs mercator̄ spacio. xxxiij. Annor̄ semp insudauerit p̄ salute humani generis. videns p̄pter ingratitudinē pdi. ⁊ in vanū effundi p̄ciosum sanguinē suū quoad damnādos vehemētissime doluit. Ūñ. b. Bona. in. iij. dist. xvj. art. vlt. q. vl. introduxit dictum. Philippi cancellarij parisiēsis. qui in persona xp̄i mātr O hō vide que pro te patior. non est dolor sicut quo crucior. Ad te clamo qui p̄ te morior. vide penas quibus afficior. vide clauos quibus cōfodior. vide lanceā cum qua transfigor. Et cuj sit tantus dolor exterior exrat interius planctus pregrauior. te cum ingratum tantum experior. Propter p̄dictas aūt omnes afflictiones dicebat ipse filius virginis illud ps. xxxvij. Afflict⁹ sum ⁊ humiliatus sum nimis. Ipsa autez mater eius dolorosissima exclamabat dicēs illud Thren. j. O vos omnes qui transitis per viam attendite ⁊ videte si est dolor sicut dolor meus. Filius enim cognoscebat dolorē matris ex sui cōpassione. ⁊ magis dolebat de hoc q̄ de sua passiōe. beata virgo cognoscebat immēsitatem dolor̄ que patiebat filius. ⁊ etiam cognoscebat q̄ ille magis dolebat de matris afflictione q̄ de ppria afflictione: ⁊ ppter hoc vnus alteri cōcabat dolorē suū. ⁊ magis afligebatur vnusq̄sq; eor̄ ex dolore alterius q̄ ex ppio. ⁊ sic dolor vnius gladiabat ⁊ penetrabat cor alteri⁹. vt ait Hugo pancera in meditationibus passionis christi. Scōo principaliter dico. q̄ pissima virgo maxime angustiata fuit. ⁊ ingentes dolores sustinuit. vt alijs rationib⁹. primo quia mulier erat. secundo quia vnigeniti mater erat. tertio q̄ presens erat. quarto quia ipsum summe diligebat. quinto quia eū iuuare nō poterat. Primo autem doluit quia mulier erat. Maturaliter enim mulieres magis cōpatiunt tribulatiō q̄ viri. vnde mulier dicitur quasi mollier. a mollice sic dicta. mutata lra. vt ait Uarro. quē refert Lactanti⁹ in lib. q̄ opificio dei. c. xij. Ideo sm̄ pḃm in li. viij. de animalibus. Mulieres sunt molliores ⁊ maioris pietatis ⁊ cōpassiōis q̄ viri. vñ mater magis dolet de aduersitate ⁊ morte filij q̄ pater. Nulla autez mulier vnq̄ fuit sic pia ⁊ compassiua sicut virgo pissima. ergo nulla vnq̄ sic fuit afflicta ex morte filij sicut ipa. Secūdo maxime doluit. q: vnigeniti mater erat. Si em̄ alios filios habuisset super eis consolata aliquantulum fuisset. Sed amissio vnigeniti est nimium dolorosa. vnde scriptura quādo vult exprimere aliquem luctum multum dolorosum assumit cum luctui vnigeniti. Unde Piere. vj. dicitur. Luctum vnigeniti fac tibi planctum amarū. vbi glo. ait. Nihil dolentius vnigeniti morte. ⁊ ideo quia dolor damnatorū erit grauissimus. ideo ōr Amos. vltimo. Ponam eas quasi luctum vnigeniti. s. solacia mūdanor̄. Sicut igitur amor vnigeniti excedit alios amores. vñ matrimi⁹ omnes ⁊ reos cōparant amori vnigeniti. iuxta illud ij. Reg. j. Sicut mr̄ vnicū filiū diligit. sic diligebā te. Ira nō ē dolor maior q̄ demonstrāte ipsius. Quā magna etiā sit pena de amissione vnigeniti vel oim filior̄ fil. q̄ ad id tendit. p̄z. Job. j. vbi Job audiēdo q̄ oīa

bona sua tpalia pdiderat non ostendit ūgna doloris. sed audita morte filioz scidit ⁊ ronso capite corruit in terraz. Tertio maxime doluit. q: presens erat ⁊ filium suum affligi videbat. Ūñ est alīq̄ mr̄ audit filiuz suū mortuū multū doler. Ūñ aūr audit eū horribili morte occisū. magis dolet. Sed q̄n aute oculos suos cernit ipm̄ crudelissime mactari. tūc maxime dolet. Vera est em̄ illa Horatij in poetria di. Segnis irritant aīos demissa per aures: Quam q̄ sunt oculis subiecta fidelibus. Et illud pḃi. j. ij. de aīa. j. q̄ potentia ppinqua melis percipit obiectū q̄ remota. Virgo igit pissima videns suū benedictū filium pati penā iguominiosam. de qua dixerunt inter Sap. ij. Morte turpissima condēnemus eū. Item penā diuturnam. quāb illa hora noctis qua captus est vsq̄ ad horam nonā in q̄ expirauit in supplicijs ⁊ doloribus semp fuit. Item penā intensā. q: sicut dr̄. j. Pe. ij. Petrū non fecit. nec innenr̄ est dolus in ore ejus. Erat autem iudicanti se iniuste. Item pena dolorosissima ⁊ acerbissima. ineffabiliter cruciabat. Ūñ Piero. in quodam sermone ait. Quot lesiones in corpe xp̄i. tot vulnera in corde mr̄is. quot claui pforantes. q: tot ictus penetrates ⁊ carnē rūpētes. tot sagitte p oculos intrātes. ⁊ totū cor ⁊ aīam virgineam vulnerātes. Quarto causabat in ea maximum dolor̄ ppter immēsum amorē erga eū. Secūm em̄ doctores virgo benedicta sola magis dilexit xp̄m q̄ simul oēs creature. Et ideo ipa dicebat Cañ. ij. amore lāgueo. Cū ergo amor sit vir⁹ trāsformativa amātis cū amato. vt ait Dion. in li. de. no. Cū xp̄s doluerit supra id q̄ lingua humana exprimere potest. et minima percussura facta in corpe eius excellent passiones quas pati. sunt vel in futurū patiēf alīq̄ in hac vita. cū ergo amās debeat p̄cipare ⁊ sentire ista incōmoda sicut cōmoda amici. vt notat̄ in. l. ūē et diuerso in fi. ff. fami. ber. Lēgs amicie debeat habere ad amicuz sīē alter ipse. vt ait pḃs. ix. Etb. q: amicus est Ūcludit q̄ pissima ḡo indicibili dolore afflicta fuit. Cāto em̄ qs magis tristat de morte alicuj⁹ quāto eū plus diligebat ⁊ ei magis vtilis et fidelis erat. Ūñ magis ḡo doler de morte filij iuuenis prudētis. pulchri. sapientj. ⁊ sibi obedientis ac reuerētis q̄ de obitu alteri⁹ has qditiōes nō habentis. Quis ergo ḡo benedicta amittebat filiuz optimū. ⁊ oēs pfectas qditiones in summo habentē. ⁊ de summopere diligētes. Unde Eccli. xvij. appellat mr̄ pulchre dilectionis p̄ filiū pdebat sibi tam reuerentem. vnde ibidē ō: mr̄ timoris. Filiū q̄s eam in cruce pio affectu agnoscentē. Unde in eodem. c. appellat mater agnitionis. Item filium ei pium ⁊ clemētē. Unde vbi. s. ōr. mater sancte spei. Ideo maior fuit dolor q̄ quis exprimere vel cogitare valeat. Unde exclamabat dicens illud Piere. ix. Quis dabit capiti meo aquas: ⁊ oculis meis fontes lachrymar̄. ⁊ plorabo die ac nocte filiū meū. Nec mirū si ipsa benedicta ḡo pietate et charitate repletissima tantus dolorē sentit de morte dilectissimi filij: cū etiam quelibet mater cōiter magis diligat filiū q̄ seipam vt inḡt glo. in. l. videamus. ff. de iureiur. et in. l. isti quidem. in fi. p̄ illum tertū. ff. quod me. cā. Et ideo potius vellet mori ipsa q̄s filiū. sicut faciat. Penelope. dicēs illud qđ ponit Ouiđ. i epīis. Dij precor hoc iubeāt vt euntibus ordine fatis. Ille meos oculos comprimat. ille tuos. Desiderabat em̄ ipsa pus mori cū viro suo q̄ Calamach⁹ filius suus. Quid ergo debebat facere ipa virgo sanctissima. Et si filij⁹ stultus mestitia est mr̄is sue. Prouer. x. q: mr̄ dolet de dementia naturali etiā filij sui. s. q̄ patiatur hoc vituperiū. quid debeat agere mater pissima vidēs sapientissimū filium suum tanq̄ stultissimū ab oīb⁹ despici. ⁊ illudi. Quanto summe dolebat. quia ipm̄ iuuare nō poterat. Magna est em̄ consolatio matri q̄n filium in sua morte osculari. ⁊ amplecti ac adiuuare pōt. Nec aūt mestissima mater in nullo filium suū poterat adiuuare. Audiebat ipm̄ dicentē. Sitio. Jo. xix. Et non valebat ei potū porrigere. Uidebat eū vulneribus plenū. ⁊ nō poterat vulnera alligare. Conspiciebat ipm̄ sanguine irrigatum nec valebat linteo abstergere. Caput male tenētē. nec poterat sustentare. Ipsuz cernebat in cruce flentē. nec valebat cōsolari. Uidebat sanguinē eius in terra fluentem. ⁊ nō poterat recolligere. Cōspiciebat ipm luto ac immundicijs repletum. nec valebat mūdificare. Uidebat eū expirare. nec poterat osculari vel de cruce deponere. Eū dicere poterat illud. s. Regū. j. Mulier infelix vimis ego sum. Cū em̄ discipuli fugissent

Universidad de Deusto
Biblioteca

nō habebat adiutores vel ꝓfiliatores i tantis anxietatib⁹. Vñ dicere poterat illō Eccli.xl. Respiciēs erā ad auxiliū hoīm ⁊ non erat. Nō etiā habebat ꝓsolatores. Vñ dicere poterat eū ꝑs.lxviij. Sustinui ꝙ sil' ptristaret ⁊ nō fuit ⁊c. Et iterū dicebat deo cuy eodē ꝑphera. Elōgasti a me amicum ⁊ proximū. ⁊ notos meos a miseria. Et illud Job. xix. Dereliqrunt me ꝑpinq mei. ⁊ q̄ me nouerūt obliti sunt mei. Exclamabat aūt bta ihc cernēs tāta dulcissimi filij sui tormenta. ⁊ dicebat illō Ber. i sermone de passione dñi. Caput angelicis tremebūdū spiritib⁹ dēstrate spinay pūgit. Facies pulchra pre filijs hoīm spurtis iudeoy deturpat. Oculi lucidiores sole caligant i morte. Aures q̄ in celo audiūt angelicos cantus. audiūt peccatoy insultus. Os qō docet angelos felle ⁊ aceto potat. Pedes quoy scabellus adorat. cruci clauo affigunt. Manꝰ q̄ formauerūt celos sunt i cruce extēse. ⁊ clauis affixe. corpus verberat. latrūcea ꝓfoīat. Et q̄d plura Nō remāsit in eo nisi lingua vt ꝓpetuos eroraret. Auc. xviij. De his afflictionib⁹ beate ihc̄ginis loquēs Aug. sermone. viij. de passiōe dñi ait. Iuxta crucem stabat maria cōsiderans vultu benigno ꝙm pendētem in crucis patibulo. pedib⁹ innixos. manus leuabat ampleras cruces. ruens in oscula eiꝰ. qua parte sanguinis xpi vnda rigabat. vt xpm valeret amplecti cum non poterat. sursum volebat ascēdere. Sperat amor: nō tamē que raro fieri possunt. Sibi cedere cūcta amor: impatiēs credit. Volebat amplecti xpm in altū pendētē: sꝫ manꝰ frustra in se copiose redibāt. se leuās sursuꝫ e terra erigebat ad christū. ⁊ cū tangere eū neq̄bat manu collidebat ad terram. ⁊ ꝓstrata iacebat immensitate dolous depressa: sed eam erigere magna vis amoris immensi compellebat. impetu amoris surgebat intensi que manib⁹ cupiebat attractare christum. Cum do vis nō esset: deuicta dolore terram iterū petere cogebat. hec ille. Et q̄d mirum si pissima ihc̄ dolebat ⁊ flebat i vnigeniti sui morte cui compatiebant oēs creature. Unde mertice ōr. Et angeli del celo piāgō amara mēte. El mundo se cōturba. La terra e in tremore. Lo sole abscurato monstrasse dolente. De la crudel morte del suo creatore. Spezate yon le petre. aperte le sepulture. Per che ele morto christo in tanta pene dure.

Para tertia huius sermonis que dicit multiplicitatis.

Ultipliciter ihc̄ gl'iosa i hoc fuit dolorib⁹ plena. Puo in circūcisiōe filij. Ipe cū benedicit eis filꝰ eius iesus sicut pudico mercator: volēs emere naturas humanā ꝓcio sui sanguinis. vt de nobis posset dici illō. j. pe. j. Nō corruptibilib⁹ auro vl'argēto redēpti estis. sꝫ ꝓcioso sanguine iesu xpi. In circūcisiōe sua cepit effūdere sanguinē suū in arrā pēn i die pascues inp banchū crucis integraliꝫ psoluēdi. Bonꝰ cōs mercator q̄ aliq̄d emit. pmo dat arrā in signū rei empte. ⁊ postea facit plenas solutionē. Et sīr xpꝰ in circūcisione effūdens suū sacrū sanguinē: fecit pncipiū nre redēptionis. ⁊ cepit apire portas paradisi. Ut cōs dicit. Diero. Sanguis xpi clauis est paradisi. Debet igit̄ q̄libet fidelis ei cōpati. scies q̄ martirū dolorē in ipsa sanguinis effusione sentiebat. Ut cōs scriptum est Leuit. xvij. Alia ois caruis in sanguine est. Cogitā ḡo aia deuota quāto dolore debebat cruciari ihc̄ pissima. Aliqui aūt dicūt q̄ ipa non erat pnis circūcisiōi filij sui. sed ibi ꝓpe diuersoīū circumcisus. q̄ mīr nō potuisset vidēre cruciari filiū suū. ⁊ carnem eiꝰ teneri mātricidi. Sed tū audiebat vocē filij lachrymātis ⁊ pagiētis ex dolore. vñ cum lachrymis exclamat di. O fili mi charissime q̄ cito incipis pati ⁊ cruciari. Filij ꝙ dicunt q̄ erat pnis. vñ credēdū est q̄ igēti dolore affecta est vidēs incidi carnē illā delicatissimā ac passibilē in summo rōne delicatissime cōplexiōis ⁊ teneritudinis cū esset solū octo diey. Existimo aūt q̄ ipse dulcis puerꝰ i tātis doloribꝰ ⁊ tormētꝫ suis aspiciebat matrem ⁊ lachrymosis vocib⁹ exterritꝫ brachyō i mātro sinu foueri ābelabat. Ipa dolens ihc̄ in sinu foueri ābelabat. Ipa dolens flēte filio amoras fūdēs lachrymis eum cū flēte filio amoras fūdēs lachrymis eius pueri octo diey. Existimo aūt q̄ ipse dulcis puerꝰ i tātis doloribꝰ ⁊ tormētꝫ suis aspiciebat matrem ⁊ lachrymosis vocib⁹ exterritꝫ brachyō i mātro sinu foueri ābelabat. Ipa dolens ihc̄ in sinu foueri ābelabat. Ipa dolens flēte filio amoras fūdēs lachrymis eius pueri octo diey. Existimo aūt q̄ ipse dulcis puerꝰ i tātis doloribꝰ ⁊ tormētꝫ suis aspiciebat matrem ⁊ lachrymosis vocib⁹ exterritꝫ brachyō i mātro

Universidad de Deusto
Biblioteca

valeāt ⁊ amici. Tuq; hierosolymis in syon
vertice cēplā. Dixerat. hinc celeres pariter
Ioseph atq; maria Contorquent gressus. ⁊
semita cepta tenēt. Vesp̄a defessos ambos
aſſumit ꝙs lassus. Vera domi locat. in qua di-
uerticula ville Cōmodioia ioseph reputa-
uit. ptim; vinis Excepit puerū ꝑpinq; ter-
req; reclinat. Ipse sinu mris erept; vagit
⁊ inde Vir dat opē dñe satagēs descendat
aſello Collapſu facili. hospes dat stabulum
paleaſq;. Angent ligna focum. gremio mor
ſ̄go receptū Fasciolis euoluens infantem
igne manuq; Blanda ꝓtrectās refouet ⁊c.
Et infra. Lur orīt. surgūt. incedunt limite
cepto. Post iter emensum duri multiq; la-
bouis De pcul inspicit̄ quesiti terra cano-
pi. Vinc horror subitus amborū corda pa-
uorq; Cōcutit ipa ls mēs iconcusa resistat
Vir prior alloquit̄ sponsam. cognosco deco
ra Cō ſlio o dña: genus ista libidine ferdeq;
Fedis vrgetur stimulis: ſi sciuerit vror Cō
mea ſlis. mihi quid nisi mors o ſ̄go paraſ
Atq; pudicitie tibi discrimen. pharaonis
Ducet ad aspectū mor te manus improba
serui Gotz indigna nimis. quid faciemus
Blande puer: fugimus neu te vnū perdat
herodes. Deserimus dulcesq; lares. cha-
roſch; ꝑpinquos. Ecce ꝙ ārritimus in tāta
picula soli Ignori atq; ſopes. lingue igna
ri. deus alme Nobis quid facere noluiſti?
quelo maria Filia die mea ſlis. hoc etas cre
dere verū Suadebit. reliquū auxilio com-
mitto sapno. Jure q̄dem dilecte ioseph no
bis ita semp Sperandus. ficca lachrymas
trepidus pauor absit: Virgo refert. nonne
memor nos mente tenemus Etatis pisce
miracula. qualr abrā. Qualr ⁊ saram dño
saluauit: ⁊ aurit. Est opportuno protector
tēpore summus ⁊c. Et infra. Plurim; hinc
aditu explorator: quolibet astat Inuigilāſ
gentēq; locamq; requirere solere: Dū pe-
netrare suos aliquis vult aduenq finem:
Scire volens vbi nam ſ̄go pepisse referk.
Pone merū dña dixit cui copia fandi Pri-
ma fuit. faciem regis visura beatā Te repu
ta. trū dic qua regiōe venisti. O bone vir,
consunt ne tua hec vlla filia fare Quis pater
infantis. q̄ formosissimus alto Sanguine
le natum vultus splendore fatetur. Pauca
ioseph grataq; refert doctissimus heros.
Nobis mēphitici nullas ſpendere dignas
Sufficim; grates quoq; dignatio tantum
Pandit in occursu pmo solamen opemq;.
Jsrael a terra nos sors infesta coegit. Vas
oras petere. infelix quā cernis huius in
fantq; mater mihi filia sola relicta ē. Nāq;
pater pueri residet regione remota. Fama
loquar anlā regis. cito garrula totam Egy
pti impleuit celebri venisse puellam Urbe
hierosolyma. cuius decor atq; venustas
Tanta erat vt ml vltra cetus clamitat eis
Ergo ſtotim veniat. veniat. videatur. ador
ret Regem. ſitq; suis proceribus annumera
ta. Urbis in ingressus. certatim cura viden
di Conglomerat pplos. variāt hi verba vi
cissim. Vi nutus ad reges. alij comitantur
eūtes. Cotā quo positi tu virgo ioseph;q;
puerq; Poplitibus fleris solitos deferis
honores. Bit lies idolatra. fit flagitiosus.
in ſpō Solus adoratur deus a quo cuncta
porestas. Ar rer cōtēplatus eos. interpte
lingua Multa petit. causaſq; vie. sortē ges
nus. ortū. Si que ꝓterea virgo ꝓpernisset
hebrea. Virgo siler demisso oculo verbum
capit heros Grandeuus. sanctusq;. mouet
sua spūs ora. Rer i sempiternū vite. solus
tibi qui nos Afflictos ſopes oculo spectas
re benigno Dignaris. tua sit qui condidit
oia merces. Est nobis o rer cellus galilee
ꝓuincia Fertilis ⁊ diues fuit in qua nobis
le regnū. Reges insignes. ſs nil mortalib;
vsq; Turā vl stabile est alienigeno ditatu
Nunc premit. dicūt. tamen his oracula va
tum. Regē venturu pulcop ex sanguine
regum. Quoz ꝓcipui dauid ⁊ ſolomon nu
merāt. Quos genuere prēs abrās. isaacq;
iacobq;: Dec cui ꝑdiues olim fuit hospita
terra Ad sortē. sed rer venio que compulit
istam Et me cā puero fugitare ferocis he
rodis Impiuy: qui cūcta timens deseuit in
oēs. Et modo dū regnet cōfundit falsq; ne
fascq;. Dui; obinde pater infantis cedere
iussit. Vanc miserās me dās comitē parere
molestū. Aofuginus noctu p tot discrimi
na rerum. Tot varios casus. deus huc nos
appulit. o rer Ergo tuum perſceptrū ⁊ ma
ieſtatis, asylum. Regia per ſiam clemen
tia cepit egenos. Atq; peregrinos nri tra-
ctare fuōre. Rer fer opem ꝓfugis petit
hāc infantul; iste Cum gemitu. petit banc
noua nupta puerpera paup. Nulli nos eri
mus oneri. panē neq; gratie. Sed partum
mus oneri. panē neq; gratie. Sed partum
ꝓpriis manibus quesse voluntas. Rer
iubet. extemplo def domus ⁊ locus aptus.
Nil durū fiat vis nulla. iniria nulla. Pe-
ro memor repetit. gtuo ſ̄ginis vilus. In

suda fuerit, ita verbū tpat heros: Ur neq;
scire neget. neq; se cognosse reuelet. Nup
ait vari; sup hoc rumor fuit orti. Urbe hie
rosolyma scribaq; turba sacroq; Cū fuit re
leges vatū rūsa tuoq;. Ēps eis dubiū. ſs p-
stolatio certa. Offert sceptrū rer tāgēdum
munera donat. Impar vr surgāt deducanf
q; domū mor. Aulica tota cohors resonat
plaudit. bādicit Implet tussa libēs regem
colludat ouāter. Cū fremitu vario ioseph
admiraf ab isto. Facūd; laudat alt̄ spēm
uulteriq. Alt̄ cōpatif̄ puero bladiq; deco
ro. O pr̄ opa q̄s nō spauerit in te. In cui;
sunt corda manu regūq; hoimq;. Quo vis
flectis ea rer en ⁊ lubuc; asp. Plebs incō
nimis. tractātq; pudice. Volpitū ꝑbent
quo tu te virgo receptas. Cū ſpōso ꝙ puero
p seruo sedit asell;. Ligno. cibū mēsaq; vir
pparat. ar pia mr̄ Jnfantē lactat. euoluēs
balneat. inde Jn cunis optans dormit. q̄s
ēps in illud. Dāt laudes pēsa. quotiens o
corda leuarunt. Cū manib; dño post tanta
picula tuti ⁊c. Et infra pdictus doctor allo
quif̄ dūm resum ⁊ interrogat de mō sue re
uersionis de egypto oi. Quis tibi septēni
puero modus in gradiēdo Tunc fuerit du
bium est. baiulandus vtriq; parēti. Tu nō
apparet sat idoneus aspa ferre. Quō longa
vie dispendia pes tener. ar q̄ Nō asino tua
mēbra satis suffulta locares. Curriculus
quales modo vir fabre fecerat rursus. In sup
ne vehit. forsan te virgo Jesumq;. Cōscius i
erates diffudit grata vires. Jn corpus vt
Z ter peragat breuiore dieta. Virtus angeli
Dolūt: ea nec deesse ministra parāda est ⁊c. Ter
maria! tuus dolor beate virginis fuit q̄n in templo
triduan filij remāsit. ⁊ ipia p triduū ea in templo
na pdi: cruciatu q̄uit. vñ inuēto eo dixit vt habe
tōe filij tur Lu. ij. Fili q̄d feciſti nobis sic. pr̄ tuus
⁊ ego dolentes q̄rebam; te. Jn q̄b; verbis
ipla ecclie titulū magni honoris ⁊ affectū
magni doloris. Magn; eīm honor i hoc no
taf q̄ eā vocat filiā. Un Ber. sup missus est
ait. Ecce marie ꝓuilegium. Quis eīm hoc
audeat ageloz. sufficit eīm eis ⁊ ꝑ magno
hōr q̄ eā sint ſpūs ex ꝑditione ex gra facti
sant angeli. i. nūcij dei. Marta ō deū ma-
leitatis ⁊ ohm angeloz suuz appellauit fi;
lia dei. Fili q̄d feciſti nobis sic. Dolorē autes
expiciſſe eā subdidit. Ecce pr̄ tuus ⁊c. Iste
aūt dolor causabaf ex triplici timore. Un;
erat ꝑn Origenem. q; timebat ne iudeoꝝ

tanq; indignos reliquisset. ⁊ ad pdicandum
gēti; loge recessisset. Sedo erat ꝑm eūdez
Origē. q; timebat ne ad pfem qui miserat
eū redijsset. ⁊ sic humanā redemptionez sic
erigētibus demeritis generis humani nō
fecisset. Terti; erat. q; timebat ne iniman-
bus filioꝝ herodis deuenisset. Ur eīm ait
Ouid. i epīs. Reo est solliciti plena timo-
ris amor. Un inqr glo. sup Lu. Metuebat
b. virgo ne q̄ herodes in eius infantia pa
trare āsserat. hoc archelas in ipā puericia
suēta opportunitate pficeret. De isto a ūr do
lore virginis ⁊ ioseph tractat magr Jo. ger
son in sua iosephina dicēs dño ieiu in perso
na virginis ⁊ ioseph q̄ reperūt eū in tem-
plo. Fili q̄d nobis feciſti paīte totum Per
triduū? nā nos nimis anxia cura Loquebat
q; dolor valid;. rursus ne pdere rere: Que
rer i ꝑcerus charissime seua tyrāni Quid
ne putas agun;. pume dū nocte diei Una
dom; recipit nos amboꝝ te fine fili: Fit no
bis nor vna vigil siemulq; pēnes. Primo
mane cito ꝙsurgim; atq; ꝑpinquos Nunc
hos. nūc illos inter te grere cura est. Tecq;
die tota fili nō inuenientes. Ofi tertia lux
orīt repedam; ad vrbē. Deu nimiū tristes
defess; anhelat vteriq; Jlti; sed remouet
inuento leta dolorē. Oram; fili ne taliter
egeris vltra. Nō facia. remanebo domi pa
rebocq; vobis. Rndit puer ⁊c. Alios alios
dolores habuit. b. virgo in pīti vita. vr q̄n
necesse habuit eīus grauida ⁊ vicina par-
tui ꝑficisci ad ciuitatē bethleemiticā. ⁊ ibi
cū multis incōmodis ⁊ fine hospitio cōde-
centi stare ⁊ filiū suū ibi parere. de quo a:
satis dixi in. vij. parte principali huius opis
hic ptranseo. Silr non declarabo hic dolo
rē quē habuit de morte ioseph. de q̄ dixi in
v. parte ꝑn. huius opis in sermone despon
sationis eius Non etiā referā dolorem quez
habuit q̄n filio suo ascēdente in celū ipsa i
miserijs huius mūdi remāsit. de quo dicā in
xſ. parte ꝑn. huius operis. ser. j. ētē ꝑtranſ
bo dolores q̄s passa est ꝓpter tribulatiōes
ei datas a iudeis. de quibus dixi i. iiij. pte
ꝑn. huius operis. Solū referaz alias duas
afflictiōes quas habuit ꝓpter cōpassionē
filij. quarū ꝑma q̄ est quarta in ordine fuit
i ei; passiōe. Un Ambro. sup Lu. ait. Quan
uis multe tribulationes trasfoderint anis-
mā marie: tñ illa speciali materna trasfi
xit viscera dño in cruce morientē. de qua p
dixit Symeon, ⁊ tuā ipi; alam ꝑtranſibit

A Maria habuit multos alios dolores.

Universidad de Deusto
Biblioteca

gladius. tanꝫ si diceret. Maternis tuis vi
ceribus gladio tribulationis transuerbe
raberis. Clidebis in cruce pendentem quez
angelo nũciante in virginitate pmanẽs fi
liũ edidisti. Et ibidẽ etiã ait ipse Ambro.
Deniqꝫ illo pẽdẽte in cruce iudei pũeos vt
descẽderet insultabãt. apli fugiẽtes de cru
ce illũ descẽdere posse nõ credebãt. Que vt
vidit maria: necesse fuit materna piaqꝫ vi
scera er eiꝰ cõpassione gladio tribulationis
trãsfigi. Sed vt intelligere valeam⁹ quãt⁹
in ea fuerit dolor. videam⁹ quantuz in illa
fuerit amor ad ipm filiũ. Cũ enĩ non solum
hoẽs sed etiã oĩa alia animalia naturalr dili
gãt filios suos. viij. Ethi. pfecto amor ipi⁹
ꝰginis erga filiũ suũ fuit i explicabilis. qz
ipe dñs iesus erat tot⁹ ipsi⁹ ꝰginis filius sine
pẽ carnali. Cũ amor ad dꝫ eẽ in pre & mre
ad filiũ. tot⁹ erat in sola virgine erga suum
vnigenitũ. vt aũt vnita fortior ẽ dispa. vt
dr in li. de causis. Ites eũ sup oẽs creaturas
diligebat quẽ sciebat se diligeꝛ sup omnes
creaturas. & esse suũ creatorẽ. vñ tanto af
fectu amoris eiꝰ afficiebat: vt miꝫ sit qꝫ ex
tãri amoris ardore nõ sit liqfacta. vbi aũt
est maior amor: ibi etiã sequitur maior do
lor de malo dilecti. Cum igit inueti fuerit
aliqui parẽtes q̃ tantũ doluerũt de morte
filioꝫ qꝫ ipi expirauerũt. qd putanduz est
doloris sensisse ipam pyssimaz matrẽ in tã
horibili sui filij occisione? nemo enim vnqꝫ
carnẽ suã odio habuit. ad Eph. v. Cõsidera
te vos pie matres quo dolore ãgustiaremi
ni si vnigenitũ filiũ vestrũ sctũ. gratiosum
iuuenẽqꝫ oĩb⁹ virtutib⁹ plenũ sic crudeliꝫ
in ꝺspectu vro mactari videretis. Magne
aũt cõpassionis fuit motus xpi. qz iudeis ei
uio nõ pepercerũt. etiã mortuo misereri no
luerunt. si vn⁹ eoꝝ lãcea lat⁹ ei⁹ iã mortui
trãsfirit. de quo ipe cõquerit di. Job. xvj.
Concidit me vlnere sup vulnus. & irruit in
me quasi gygas. Et Ber. in q̃dam sermone
ad mrem ei⁹ ꝺuersus ait. Vere beata ꝰgo
aiam tuã gladius pertrãsiuit: qñ crudelis
lancea filio tuo. iã mortuo lat⁹ aperuit. Et
ꝛb⁹ oĩbus ps qꝫ ipsa benedicta virgo mul
tipliciter passa est martyriũ: qz vt ait Ber.
Maria multiplicer passa est martyriũ. vbi. ã. oẽm sensus corporee passionis excessit
affect⁹ sue cõpassionis. Aliud q̃s martyriũ ge
n⁹ passa est ex filij commutatione qñ ei dixit
martyriũ pertulit. Jesus in cruce. vt habetur Jo. xix. Mulier
ecce filius tuus. de quo Ber. vbi. ã. ait. An
pon piu qꝫ gladius fuit sermo ille, reuer
ra fuit pertransiens vsqꝫ ad diuisiones ale
& spũs. O iniqua cõmutatio. Johannes p
iesu traditꝛ. seruꝰ p dño. discipul⁹ p magro
filiꝰ zebedei p filio dei. pur⁹ hõ. p vero deo
Quõ vo tuã affectuosissimã aiam non per
trãsiuit hec auditio qñ & nra ls sacra. ls fer
rea pectora. sola scindit recordatio. Et Ber
sel. inquit. Dña nra qbus singultib⁹ estima
bo purissimũ pectus tuũ verarũ esse cũ au
dires. Mulier. ecce filius tuus. Quãto ls
dolore cruciata sit cũ iniqssim⁹ barrabas la
tro prepositus fuit in liberatione suo filio
benedicto quis enarrabit. Estimo aũt qꝫ cũ
eiulatu maximo exclamauit sentiẽs suum
dulcissimũ iesum xpi crudelissimo homici
de post poni di. O inscrutabilia dei iudicia. o iniquus
iudiciũ bon⁹ despicit & iniquus postulat.
iustus punit & pcõ liberat. agn⁹ occidit &
lupus acceptat. vita deseritur & mors ei
seruat. Mat. xvij. Passa aũt etiã passa est volũtatis.
qz tantũ dolebat er cõpassione diuinationis
humani generis qꝫ p redemptione eoꝝ pas
rata erat & desiderabat in cruce mori cũ fi
lio si opus fuisset. Cũ Ambro. vbi. ã. ait.
Virgo maria fugiẽtibus apls ãcrucem
stabat. & pijs oculis vulnera xpi spectabat
Et qz cognouerat p eiꝰ mortez mũdi redẽ
ptionẽ futurã. purabat aula regalis se sua
morte publico muneri aliquid additurum
Sed ipse xpc qui factꝰ est sicut homo sine
adiutorio inter mortuos liber. suscepit qꝫ
dẽ maternũ affectũ. sed nõ qñuit aurium
Passa qꝫ fuit sacratissima virgo martyrium
macerationis. Intantũ enĩ in filij. passiõe
corpus suum & oĩa membra macerauit qꝫ
quodãmodo martyrium sibi intulit. vt ait
magr Jacobꝰ de voragine in suo lib. beate
ꝰginis. in verbo martyrũ. vbi allegat Au
gu. sic dicentes. Ipsa qppe pia mr immanis
dolore eiulãs. pectoraqꝫ delicata ꝛtudens
ita ipa viscera, ceteraqꝫ fatigauerat mẽbra
vt iam deficiens ad xpi funus vix poterit
peruenire. Predictus etiã doctor vbi. ã. dicit. qꝫ martyriũ ipsius virginis habuit qꝫ
tuor cõditiones graues. qz in mẽte martyrizata est. Unde atrocis passa est dũ passio
nis xpi gladiũ in oĩa sua sustinuit qñ si cor
porali pempta eẽt. vt ait Piero. ad Eusto.
Jrem qz eius dolor non fuit pticularis. sed
vlis. quia tota aiam repleuit. & nulla in ea
corde remansit pricula que doloribus non
fuerit plena. Unde Piero. vbi. ã. ait. Con
stat nepe qꝫ maria intantuz doluit vt tota

aiam eius ptrãsiret ac posset dicere vlo dolo
ris ad testimoniũ eximie dilectiõis. Jtẽ qz
eius dolor nõ fuit superficialis: sz pcordialꝫ
nã vsqꝫ ad cordis intima pertransiuit. Nec
mirũ. qz morte xpi fecerat suã. Cũ Piero.
vbi. ã inqt. Eiꝰ nimirũ dilectio morte fortior
tior erit. qz mortẽ xpi suã fecit. Item quis
eius dolor nõ fuit momẽtaneꝰ sz diuturnꝰ.
Nã etiã post filij resurrectiones & ascensio
nẽ eius passiones in memoria retinebat. &
fine magni doloris gladio de eis recordari
nõ poterat. Cũ dicebat illud Cañ. s. Fasci
culꝰ myrrhe dilectꝰ meus mihi. inter vbe
ra mea cõmorabit. Fasciculꝰ essi myrrhe
vocat collectionẽ amaritudinũ & passionuꝫ
xpi qa ipsa inter vbera ase. i. memoria de
ferebat. Et er his vulnerabat pre dolore.
cruciabat pre amore. & estuabat pre desi
derio & maxima cõpassiõe. hec ille. Ultimus
dolor brẽ ꝰginis explicandꝰ in pñti sermo
nẽ ꝺr sepelitiõis filij sui. Non aũt sine cor
dis teneritudine possum⁹ mẽorie cõmẽda
re penã & affectionẽ. imo gladios. & lãceas
dolorꝫ eoꝝ ipsiꝰ ꝰgis penetrantes in filij sui
sepultura. Cũ contẽplanꝫ quidã deuoti. qꝫ
cũ brã virgo staret iuxta crucẽ iesu filij sui
tam defuncti. ibiqꝫ associata iobe euãge. et
magdalena & aliꝫ deuotꝫ mulieribus ama
rissime deploraret. & iã sero appropinquan
te cogitaret quõ filij sui corpꝰ de cruce de
poneret. ecce qꝫ vidit alõge venire nicode
mũ & ioseph ab arimathia cũ scalis & mal
leis ceteris qꝫ instrumẽtis ydoneis ad depo
nendũ corpꝰ ubiqꝫ centũ myrrhe & aloes
ad vnguẽdũ seu inuoluẽdũ cũ eis ipm cor
pus iesu. qꝺ illa cõspiciẽs. & qz pre miroꝝ
dine lachrymarũ eꝝ oculi caligabãt nõ co
gnoscens cepit valde erpauescere dubitãs
ne essent scribe & pharisei venientes vt de
corpe filij sui sic mortui etiã diuersos stra
ges facerẽt: trahẽtes illud p totã ciuitates
sic magnis malefactoꝛ ꝺb⁹ fieri consueuit. q
uauore perterrita. ad iobem & socios dixit.
heu mi qz canes rabidi iudei venĩãt nõdus
paturati morte crudelissima filij mei vt coꝛ
pori eiꝰ noua oppꝛobria inferãt. & his dictꝫ
in terrã semimortua collapsa est. Quã cir
cõstantib⁹ maruꝛ. & eã sicut melius poterunt
ei. aliquãtisp obuiam illis prerit. vt vide
lis veniret. Cũ ꝺo cognouisset nicodemum
& ipm ioseph statim ad ipam virginem cu
currit ꝓsolãs eã & di. Bono aio estote dña &
mater mea. Illi essi q̃ veniũt sũt discipli fi
lij xpi ac magri ac dñi mei. q ad auriliũ no
strũ veniũt. vn⁹ essi est nicodem⁹ amic⁹ nr
alter ioseph ab arimathia q licentiã sepe
liẽdi dñm obtinuit a pylato. Et ꝛb⁹ verbis
ꝰgo bñdicta aliquãtulũ recreata surrexit.
Aduenẽtes q̃ pdicti viri deuoti. nigris vt
pie credit vestib⁹ induti. pmo quidẽ filium
dei i cruce pẽdentẽ genuflexi adorauerunt
cũ ploratu magno. Deinde eõres vt visita
rẽt ꝰginẽ pyssimã. vidẽtesqꝫ ipam mestis
simã mrem squalidã & afflictã: & totam la
chrymis malefactam. ceperunt lachrymas
emittere & gemitꝰ. nihil pre doloꝛe loq va
lentes demum aliqualiꝫ spiritꝰ resumentes
postqꝫ bñdicte virgini lachrymosis verbis
ꝓdoluerũt de morte filij ad petitiones ꝰgis
ipm corpus sctissimũ de cruce deposuerũt.
Cõsidera igit oĩa deuota & diligẽter atten
de depositiõis modũ. Ponunt due scale a
lateribꝰ crucꝭ oppositre. Joseph ascẽdit sca
lã lateris dextri. & nicodem⁹ ascẽdit scalam
sinistri lateris. Joseph igit reuerenter ex
trahit clauũ manus dextre. postmodum ni
codem⁹ extrahit aliũ man⁹ sinistre. Deinde
descendit nicodemus. & venit ad clauũ pe
dis. Joseph ꝺo sustẽtabat coꝛpꝰ dñi. Cũ
pyssima mater q̃ stabat pedib⁹ quantũ po
terat eleuata. brachijsqꝫ extensis vt filiũ in
sinu suo recipet. Primo manũ dextram pen
dentẽ suscepit reuerẽter posuitqꝫ ad vultũ
suũ intime deosculãs eã cũ lachrymis & va
lidis suspirijs. dicebatqꝫ ꝛba rata cõpassio
ne digna qꝫ etiã sarea coꝛda ad pietatẽ flẽ
ctere potuissent. Euulso aũt clauo pedum
paulisp descẽdit ioseph & ipsa bñdicta vir
go accepit coꝛpꝰ filij suis in brachijs. & illõ
renterrime osculabat. postmodũ in terram
sedens posuit illud in gremio. & osculabat
nũc caput. nũc manus. nũc os. nunc pedes
nunc vulnus lateris omẽsqꝫ eius plagas
amaris lachrymis lauabat ploratib⁹ oĩbus
q̃ aspabãt. Et hecqñ oĩa ponit Bern. in ser.
de plãctu ꝰginis di. Stabat maria leuans
brachia in altũ. & cũ rogare eum valuit ca
put man⁹ & brachia eiꝰ dependẽtia trahe
bat supra triste pectꝰ suũ. atqꝫ i oscla & am
plexꝰ mẽs de suo dilecto ls extincto. satia
ri nõ poterat. Sed dũ de cruce in terrã coꝛ
pus depositũ fuit. sup ipm mẽs pre inconti
nẽtia doloris & immẽsitate amoris qñ mor
tuus stabat. Stabat ad coꝛpus extincti filij

Universidad de Deusto
Biblioteca

sui mater maria lachrymis faciem rigans. ac per diuersa torquebat suspiria frontēq; t genas oculosq; t ora frequentius oscula/bat ipsius.lachrymarūq; ruta vbertas ef/fluebat.vt carnē cū spū oēm in lachrymas dissolui putares.hec ille. Magr aūt Jac. de voragine vbi.ē.ait. Vespe aūt depositū sacratissimū corp9 p Nicodemū et Ioseph suscipiēs in gremio mr. quot lachrymarum flumina.q; amarissimos singultꝰ.q; alta suspiria.que vba mestitie plena ex ea pro/cesserint qo posset exprimere. cum singula mēbra pquireret tam dire cruciata. tā tur/piter delusa osculareť. t lachrymis irrigaret sociata maria magō. t alijs marijs et deuotis mulieribꝰ. Cū aūt sero factū esset: deuoti holes pie t deuote corpus illud de brachijs mris accipiētes posuerūt in mo/numēto mēte sepultu cū eo.hecille. Qui dā aūr deuotus verificato: vulgaris inqt Comehbe m elle brase el fiol scrò con infi/nite lachryme fi lo bagnana.e fi non vide may el magior pianto. Tutte quante le piache fi le basana. Zi ogi la bocha el cor/po tuto quāto.e di tocharie su non fi facia/ua. Poy dire.fiol mio cuy quanti affani sei morto p laltrui malicie e igani. Gō qsti li pedi.son queste le mani cheran dei mio fi/ol iesu dilecto.son questi i membri angelici e sopzani chaueua el mio fiol senza difecto che pareno stati ne le mane di cani. Et sono strazati tuti a dilecto poy fi casco sul pecto del fiolo. Forte piangendo cō amaro dolo. Joseph e le marie e giouani magdalena martha e nichodemo veduti hano maria in tāri affani ognū dicena de la sua mor/te temo. Alha p leuar via piu noye.pene e dāni. Il corpo di iesu noy supe tiremo. In vn sepulcio nouo che i quella horto. Et da remo a maria alchun conforto. Ego autem arbitror qp aduenīente nocte ipsa bādicta ꝧgo sepiuo rogata fuit vt eis traderet cor/pus filij sepeliendū. Sed ipsa dicebat. di/uittite me hiemoi cū filio meo. vel saltem pmittite me iterū osculari eū. t tunc osculabaf loca clauoz. tāgebat coronā spineaz. multosq; magne compassionis actus facie/bat. atq; ad filiuz dicebat. O fili dilectissi/me. cur mihi nō loqris: nōne hoc est oo illud bādictū qō iudeis fic dulcit pdicebat? nōne iste sunt ille man9 que tanta miracu/la faciebāt: nōne isti sunt illi pedes quoruz scabellum adoraf. o fili dulcissime, vbi est ille tas delectabilis aspectus. vbi vultꝰ tus letus t iocundus. vbi est facies illa serena: vbi est visus ille amabilis. o fili mi speciosꝰ pre filijs hoim quō factus es deformis t opprobriū hoim. vbi est o fili loquela tua suauis t uersatio mansueta: q̄re remanet fine filio mater. q̄to erit vita mea fine te fi/li mi. Tu mihi pr erao. tu mihi mr. tu mihi frater. tu mihi sponsus. tu mihi blandus filius tu mee delitie. tu mea gloria. tu mihi oia eras fili mi. In his vel similibꝰ lachry/mosis fletibus pseuerante ipsa mestissima ꝧgine quadam scrā importunitate instabat magō. t alij vt corpus illud sacratissimum tradi pmitteret sepulture ꝓpter supuenie/tem nocte. quibꝰ tandē cōsentiens t corp9 a suis brachijs abstrahi pmittēs. post mo/dicum rogabat vt iterum dimitterent illud semel osculari. et postea illud eis tradere differebat. t tandē traditum iterū repete/bat. et toties pie teneritudine deficiebat quotiēs dabat vel accipiebat. tandē sepul/tū fuit. t manibꝰ ꝓpriis ab ipa ꝧgine in se/pulcro coaptatū. qz vt inqt glo. in. c. vbi ri. q. iij. melius ossa cubāt manibꝰ tu/mulata suoz. De hac aūt sepultura inqt de/uot9 Uber. de casa. l. iij. c xxvj. Cogita alia deuota si corp9 illud fuit a sanguine lotum vt ꝛōditure aromatū esset idoneū. illamq; loturam sanguinis bibe cū amoris dulco/re. immo teipsam totam in aquam conuer/te vt mereare illi sacro corpi applicari. co/gita quāto affectu ille sctē mulieres sibi se/dule ministrātes dū viueret. illud sacrum corpus nitebant contingere t se materno sctibꝰ sociare. sz t ille dilectꝰ iohannes ex/pertus amoris memoria t corpalis aspectus figura doloꝝ pariter pfossus. totā se lamen/to sacri corpis. t quali poterat refrigerio suspirijs maternis exhibebat. vnde puto qꝫ istoz plongatione fletuū t deuotoz lucta/minū q̄buo mater a filij corpe auelli nō po/terat t quibꝰ ipa illoz corda reliqbat in la/chrymas. vsq; adhorā cōpletorū est sepul/tura ꝓtracta vt hora cōpletorū pro tardius accipiaf vespis aute solis occasum vt quasi possit dici sepultꝰ in vespis. Duz aūt cēset tationē dilationis sepulture inter deuotas ꝧginem et aduenīētes discipulos. deuotꝰ lamentator passiones iesu et eximius do/ctor Bernardꝰ in quodam describit tractatu de sacre virginis planctu. terminato autez sepulture officio cogitu cum quantis

gestibus ipm sacrū sarū sepulcri materna cōplectebanf brachia. rigabant oculi. oscu labanf labia. t tot9 gestuū corpis strā sua pcordia absorbere videbaf sepulcrū: aples ctere sepulcrū pia mater. t sup ipz iugemi/na mirata suspiria in tuo recessu. ipsumq; in tuo dolore asporta. hec ille. Rudolphus aūr cbarrusen. pdicta oia cōfirmās t lati9 explicās li. meditationū vite iesu rpi p. ij. c. lxv. ait. Hora vesptina meditaberis mēte lugubri t lachrymabili quō mr dni t alij quattuoz stār ppe crucē. nesciētes qd face re debeāt. corp9 em deponere t sepelire nō possunt. qz nec vires sufficiētes habēt nec sic manēte non audēt. t diu manere nocte appropinquāte nō valēt. vide in quāta sūt ob ari. aūt Joseph ab arimathia ciuitate iude. de quō pe ramatha. vii fuerūt helchana t anna pare tut cor9 tes samuelis. diues t nobilis genere. t de ꝓ ibu curio. i. de ordine curie. t officia curie im/ plendū se quoad deū. t iust9 quoad primū ac disci pulus iesu. nō de. xij. vel. lxxij. sed de multis discipli vocabanf. sed occult9 ppter metū iudeoz ne de synagoga expellerenf. qui non consenserat neci dni t actib9 t ꝓsilijs alioz xpm psequentiū. q t ipse sicut t alij discipu/li expectabat. f. certitudine spei regnū dei. non tpale t terrenū. sz celeste t eternū. i. re gnū celoz a xpo discipls ꝓmissum. venit ad sepeliendū xpm aīq; intrarer sabatū in quo talia facere non erat licitū. qz em erat discipulus dni. iō cura de corpe ei9 bñe vo/luit: vt cū honore sepelirenf. t nō sicut dāna tj corpus ꝓijceretur. hic ꝧtute sanguinis xpi tam fuit roboratus audacter oi timore depposito t cōfidenter introuit ad Pylatū nec iudeoz timēs inimicitias. nec Pylati potestatē. t petijt magno munere: vt de ei9 licentia tolleret corpus Jesu de cruce. t ses pelliret illud honorifice. b preferens omni thesauro quantūlibet pciosō. Petijt aūr b ibi cōcedi. qz fm legeo humanas corpora dānatoꝝ nō debēt sine licētia deponi vt se peliri. t. ꝓ. pter Pylatus. tū ppter petitis reuerētiā. tū ppter xpi innocētiā ibi notā t qz plura in morte eius viderat miracula In quadā aūt historia habet. qꝫ Joseph seruierat quinq; annis Pylato. t pro seruitio petijt t obtinuit corpus Jesu ab eo. Fit aūr hic sectlaris dignitaf Joseph mentio nō ꝓ euāgelista hanc cōmender. sed qz ad ꝓfidē nisi talis accedere nō poterat. Quia seph ergo diues erat valde illignis ac pylato no tus t familiaris. potuit de facili ad Pylas tū itrare. t ab eo ipetrare. Quia Jo bon9 t iustus. dignus fuit hoc mysterio. t meruit corpus Jesu sepelire. Vñ Beda. Magne quidē Joseph iste dignitaf apud sctm. sz maioris apud deuz meriti fuisse laudaf vt t p iusticiā meritoz sepeliēdo corpe dnico dign9 foret. t p nobilitatem potētie secula ris idem corpus accipe posset. Nō em quilibet ignor9 aut mediocris ad ꝓfidem acce dere. t crucifixi corpus poterat impetrare. Vñ t Aug. Joseph fiducia dignitatis qua ꝓdit9 erat familiariter intrauit ad Pylas tū. Zā minus curās de iudeis q̄ntis antea in audiēdo dño deuitaret inimicitias corū Vñ etiam Greg. Fuerat qnq; Joseph occul tus xpi discipulus. deniq; vincula timoris rumpēs. feruentior factus dñicū corp9 tur piter pēdēs a ligno deposuit. cōparās pre ciosam margaritā ꝧtutū modestia. Cōside ra nūc fortitudinē Joseph. qz non solū au/ det corpus xpi petere. sed etiam sepelire. si cut hō poreſtatē habēs ꝓpria virtute q̄ ex adiutorib9. Unde Chrysa. Inspice aūt hu/ius viri fortitudinē. In mortis em periculū se tradidit. inimicitiā ad oēs assumens ppter benuolentiā xpi. Cūr t Theophilus audet qusum laudabilē. non em cogitauit Ut iudeis decidā. t expellar a iudeis si cor/pus petā eius qui est ꝓdēnatus. hec Theo phi. Qui ergo pr9 imperfectione meticulo/ sus t occult9 discipul9 dñi fuerat propter metū iudeoz. vitās tūc inimicitias eorum nunc exēplo mortis xpi animos ac ꝧtute ei vigore auctus manifestat se. ac palā t ferō cōtetur ac ostēdit xpi discipulus petendo eius sepulturā. t erequēdo min9 curās de illis in hoc extremo officio. Loceſſo aūt si bi corpore: vocauit ad se quēdam nole Nis codemū virū sapientē t legisperitū. similit discipulū xpi occultū. Joseph igitur mer/ catus syndonē. i. pānū lineū cādentem et mūdum. venit ad crucifixionis locum por/ tās secū instrumenta. quibus clauis exul/ tis corpus de cruce deponeret. t ipsas syn/ donē qua ipsum inuoluerent. Iste aūt pan nus mūdus t candidus innocentiā dñi et lilioſaꝝ significat cōstitatē vt qui rubicu

De Ni codes mo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tus fuerat sanguine passiõis: candidaretur syndone innocẽtissime castitatis. Vñ ois in canticis. Dilectus meus candid⁹ ⁊ rubicũdus. Venit ergo Nicodemus cuꝫ eo ꝙ prius timidus nocte ad Jesuꝫ venerat. i. ãte passionẽ ferens secũ mixturaꝫ myrrhe ⁊ aloes libras ꝙs centũ ad ipsum condiendũ. quia hec sua amaritudine arcẽt ꝟmes a corporibus mortuoꝝ. ⁊ ꝑplurimũ ea conseruant. nec cito corruptioni subiici permittũt. Iste ante passionẽ xpi erat eius discipulus sed occult⁹. Post passionẽ vo manifestauit se ⁊ factus est publicus. sed nõdum habebat veram fidem de resurrectione. quia attulit myrrhã ⁊ aloes quasi corpus ei⁹ muniri ad digeret a putredine. licz ex deuotiõe istam vnctionẽ faceret. corpus em̃ xpi non indigebat vnctione cõseruãte ꝓtra putrefactionẽ. Scriptũ nãq; est. Non dabis sanctum tuũ videre corruptionẽ. Vñ Chrysosto. Adhuc em̃ vt de nudo homine disponebant: sed tamẽ multã dilectionẽ demõstrabãt, ⁊ loquitur de Nicodemo ⁊ Joseph. Per Joseph autẽ. qui interpretatur accrescẽs: significatur persona crescens in fructibus. que corpus dñi postulat. quando pro digna receptione eucharistie deũ suppliciter orat. Per Nicodemũ vo peritũ significatur doctor bon⁹ ferẽs mixturam. i. doctrinã ex auctoritatibus sacre scripture confectã. ad vngendum corpus xpi mysticũ ad eius salutẽ. In syndone etiã munda paupertas ⁊ castitas notatur. ⁊ i aromatibus virtutũ varietas designatur. Felix talis cõscientia cui nõ deficit beatitudo pauptatis contra mundum. mõdicia castitatis cõtra carnẽ. ⁊ fragrãtia fructũ cõtra diabolũ. Cum autẽ Joseph ⁊ Nicodem⁹ fuerũt ppe crucifixioꝝ locũ. genua flectentes adorauerunt dñm. Quos dum vidit mater volẽtes deponere corpus: quasi de morte ꝓsurgens paululũ reuixit ipsius oculos. ⁊ applicãtes recepti fuerũt p eam reuerenter. ⁊ parauerũt ei ad deponendũ. cũ quibus ipsa qõ poterat ministrabat adiutoriũ. Corpe aũt dñi in terraꝫ depositoꝝ: dña suscepit caput cum scapulis suis i gremio. Magdalena vo pedes. apõ quos olim tantã gratiã inuenerat. Alii autem circũstabant. ⁊ plãctum magnũ faciebãt. Cõsidera quõ felicissimus Joseph brachia corpus amplectit. ac suo stringit pectori. ⁊ ꝙ dulciter. ꝙꝫ diligenter beatissimus Nicodemus sacratissima membra eius tractat digitis: ⁊ fouet vnguẽtis. vt sit Ansel. Clemens ⁊ tu charissime deuotis gressibus ⁊ spũalibus accessibus ad deponendũ dñm deũ tuum de cruce. ⁊ ad plangendum eũ cũ sua bñdicta matre ⁊ dicas. Deus meus bone Jesu concede mihi. vt qui cuꝫ matre tua ⁊ alijs qui tũc aderãt corpore interesse, ⁊ ea facere nõ merui. fideli tamen deuotiõe hec eadẽ mẽte pertractãs illum ad te deũ meũ pro me crucifixũ ⁊ mortuũ compassionis affectũ experiar. quem innocens mater tua ⁊ penitẽs magdalena in ipa passionis tue hora senserũt. Et sicẽdum ꝙ ꝙus ista depositio dñi de cruce non fuerit sibi i penã. q; corpus erat exanime. Jstud tñ factũ depositionis in se valde miserabile fuit ⁊ lamẽtabile. ꝙ videlꝫ corpus tante nobilitatis tanꝙ cadauer tractabatur. et duo de beata virgo: que ibi aderat. penã in hoc sumens acto sensit matrimam ex hoc autẽ articulo de tra re de positionis dñi de cruce habenꝫ duo documẽta. Primũ est ꝙ fideles cõcites ⁊ accedãt ad xpi pietes corpus dñi de altari. equiparantur ꝝ illis qui ipm deposuerũt de cruce. par em̃ est. immo plus. ipi corpus sumere de ara altaris ꝙꝫ de ara crucis. Illi em̃ acceperũt eum in brachijs ⁊ manibus. sed isti sumit in ore ⁊ cordibus. Secm̃ documẽtũ est. ꝙ ⁊ nos debemus libẽter xpm cũ Joseph de cruce deponere. Quanditi enim peccatoꝝ in peccatis est. xpm in cruce distentũ quantũ in se est vinculat ⁊ crucifigit. Peccata em̃ nostra fuerunt causa ꝙ xps crucifixus est. Sed mor cum per penitentiã ad deũ conuertitur. ipm de cruce soluit ⁊ deponit ⁊ in te brachia sua ipm recipit. Unde sicut ꝙs cõplectens aliquẽ inter sua brachia potest facere de eo ꝗcquid vult. maxime si ille nõ repugnet. Sic peccator conuersꝰ per penitentiam. cõstringẽs iam xpm brachijs amoris potẽ est de eo oĩa que voluerit obtinere. Nequaq; enim xps repugnat penitẽti. sed paratꝰ est ad dandũ gratiã ꝙ ille ad recipiendũ. Ad conformandũ autẽ se huic articulo recogitet hõ ꝙ lamẽtabile fuit ꝙ tale corpus qõ erat des sic tractaretur ad modũ cadaueris. ⁊ ꝙ corona gloriacuit sic supina ⁊ pstrata in terra. qẽ etiã planctuꝫ tũc beata virgo fecerit super corpe dilecti. Post aliquã vo mortuꝰ rogat Joseph dñum. vt permittat corpꝰ dñi pertingi ac linteaminibꝰ inuolui ⁊ sepeliri. Ipse vo prendebat discẽs. Nolite amici mei tã cito

mihi filiũ meũ auferre. Illũ adhuc paulum relinquite mihi vt facie ipsꝰ valeã conplari. ⁊ videdo inde aliquãtulum cõsolari. Illi volebãt eũ tradere sepulture ⁊ ipa volebat eum retinere, ⁊ sic erat hec pia lis ⁊ miserãda cõtentio inter eos. Flebat illa lachrymis irremediabilibꝰ. rigabat lachrymis faciẽ ⁊ extincti filij corpus. ⁊ perfundebat vndiq; plagas eius. lapidẽ qs quo corpus eius positũ ⁊ locatũ fuerat lachrymis madebat. in quo adhuc lachrymaꝝ ei⁹ indicia apparere dicunt qui nũc i ingressu eccle ⁊ terstivulnera eius cruentata ⁊ osculabãt ea. ⁊ faciẽ ei⁹ sacratissimaꝫ. Aspiciebat vulnera corpis. ⁊ vultuꝫ eius ⁊ caput videbat spinarũ pũcturas depilationes barbe. Faciẽ ex sputis ⁊ sanguine deturpatam. et de aspiciẽdo ⁊ flẽdo nõ poterat satiari. Virgi nis dolores narrari nõ possunt. q; male illi erat sicut esse poterat. Et ideo quantas lamẽtationes vulnatus. plãctus ⁊ fletꝰ super eundem corpus vnigeniti filij sui tunc fecerit verbis explicari non posset. Credenduꝫ tamen est ꝙ nullos planctus irrationabiles fecerit. quia dolor eius ad rationẽ superiorem non pertingebat. Magdalena vo pedes dñi quos alia vice lachrymis compũctionis rigauit. tũc multomagis vndis lachrymaꝝ cõpassionis largiter lauit. Aspiciebat pedes sic vulneratos et perforatos. deficcatos ⁊ sanguinolentos ⁊ flebat amarissime. ⁊ pie dolore videbaf deficere'. Similiter flebãt vehemẽter ali, ac etiã angeli presentes ibi. Unde Augu. O quis angelos vel archangelorũ illic nõ flemisset. vbi deus mortuus homo iacebat. Videbãt corpus ei⁹ sic male tractatuꝫ ab impijs sic laceratum iacere ⁊ Mariam totã suo cruẽ tatã in cruore sic amarissime flere. ⁊ nullo modo poterãt suas lachrymas refrenare Sicut em̃ possibile fuit deũ per assumptuꝫ hominẽ mori. sic possibile fuit angelos videos in morte dñi sui dolere. hec Aug. Plãge ergo ⁊ tu charissime amare. ⁊ clama cuꝫ Bernardo dicente. O bone Iesu ꝙ dulciter cum hominibus cõuersatus es. ꝙ magna ⁊ abundãtissima eis largitus es. ꝙ dura pmisti ⁊ aspera pro eis passus es. dura verba, dura verbera. durissima crucis tormenta. Contemplare etiam bene dñm ⁊ saluatorẽ tuum. gyra ⁊ regyra, volue ⁊ reuolue, a late re in latus. a planta pedis vsq; ad verticẽ capitis. ⁊ nõ inuenies in eo sanitatem. sed vndiq; dolorẽ vbiq; cruorem. Non em̃ est in eo mẽbrum vel sensus corporis. qui suã afflictionẽ ⁊ infirmitatẽ vel passionem nõ senserit. Vide quid in quolibet sensu vel in qualibet parte sustinuit. In capite spinas in auribus appropriatꝰ. i. oculis fletũ. in ore fel ⁊ acetũ. in facie alapas. ⁊ sputa. in collo colaphos. i naribꝰ fetorẽ. qz i loco ex cadaueribꝰ corrupto fuit crucifixus. clauos in manibus ⁊ pedibus. flagella in dorso. lanceam in pectore. Quia enim genus humanum vulneribus peccatorũ fuit plenũ. fm illud. Esa. j. Omne caput languidũ ⁊ omne cor merens ⁊c. Ideo Iesus in omni parte corporis sui plagas suscepit. vt p eius liuores i toto sanaremur. Homo em̃ erat infirmus in capite. i. in intentiõe que est caput anime. quia in hijs que faciebat nõ sanam intẽtionẽ habebat. Erat infirmus in manibus. quia faciebat opera mola vel remissa Erat infirmus in pedibꝰ. quia habebat affectionẽ immundam aut terrenã. Pes em̃ anime est affectus ⁊ amor eius. qz sicut corpus vadit pedibꝰ sic anima vadit affectibꝰ. Erat infirmus in corde. qz habebat cogitationes nocias ⁊ vanas. Erat infirmus in toto corpore. qz habebat totã virũ mundanã ⁊ cõuersationẽ vanã. Ut igitur christus suis liuoribꝰ ⁊ vulneribus nos sanaret. voluit vulnerari in capite. vt sanaret omnes nostros obliquas intentiones. voluit vulnerari in manibus. vt sanaret nostras malas et pessimas operationes. voluit vulnerari in pedibꝰ. vt sanaret nras immundas ⁊ terrenas affectiões. voluit vulnerari i corde. vt sanaret nras nocias ⁊ vanas cogitatões. voluit flagellari ⁊ vulnerari in toto corpe. vt sanaret totã nostrã vitã ⁊ peruersationẽ. vñ Ber. Meditare inquit positionẽ corporis crucifixi. vide si aliqd est in eo qõ nõ peroret p te ad patrẽ. Diuinũ illud caput multiplici spinarũ densitate densatũ vsq; ad cerebri teneritudinẽ confixũ est Ad qd hoc. Ne doleret caput tuum. ne tua vulneraret intentio. Coligauerũt in morte oculi sui ⁊ illa luminaria magna ꝙ firmamẽt orbem. ad horã erroneta sunt. Nõne illis obtenebrãtibꝰ tenebre facte sũt sup vniuersam terraꝫ ⁊ illa duo luminaria magna cũ illis luminaribꝰ semota sunt. Hoc aũt totũ factũ ẽ vt auerteret oculi tui ne videret

Quos signent isti duo scilꝫ Joseph et nicodemus.

Zimi ⁊ rãbile supius dicta.

Ecce ꝙs modo singlis xpo crucifixus orat p nobis.

Vanitatē. ⁊ si videret nō adhereret. Aures ille que in celis audiūt sanctꝰ sanctꝰ sanctꝰ dñs deus sabaoth, audierūt i terra demoniacoꝝ voces dicentes crucifige. crucifige Ut qđ istud. Ne aures tue obturdescerent ad clamoē paupis. ne reciperēt auditū vanum. ne detractionis virus aperiis portis vsq; quaq; susciperēt. Speciosꝰ illa facies speciosi forma pre filijs hominū spurcissima est afflicta collaphis, addictaq; delusionibus. Quare hoc. Ut facies tua illuminatā confirmaret. ⁊ diceret de te vultꝰ ei? nō sunt amplius i dinersa mutati. Os illud qđ angelos docet. boues instruit qđ dicit ⁊ factū est. felle potatū est ⁊ aceto. Sed hoc factū est vt veritatē ⁊ iudiciū loqueretur os tuū. ⁊ confiteret dñm deū suum. Manus ille que fundauerūt celos extense sunt in cruce. clauisq; transuerberate durissimis vt manus tue extenderent ad inopem. Pectus illud in quo sunt oēs thesauri sapientie ⁊ scientie dei absconditi lancea militari pfossum est vt pectus tuum a prauis cogitationib⁹ mūdaret. mūdatū sanctificaret. ⁊ pseruaret sctificatū. Pedes illi qrū scabellū adorare debem⁹ qui sctus ē. dura trāfixione trāfixi sunt. ne pedes tui festinaret ad malū. sed curreret p viā mādatoꝝ dñi. Quid plura. Pro te carnē ⁊ aiam posuit vt corpus ⁊ spūs tuū sibi vendicaret Totū toro se te cōparauit. Vnde igit oīmē vitā tuā o hō debes. quia vitā suā pro tua posuit. ⁊ cruciatus amaros sustinuit ne tu perpetuos sustineres. Cui no iustius viuā ꝯ illi q̄ si nō moreref. ego nō viuerem. hec Ber. qui etiā ait. Vide hō quo amore te dilexit dñs deus tuꝰ. vt vestigia eiꝰ sequaris p te ligarꝰ est vt te a vinculis peccatoꝝ absolueret. p te flagellatꝰ est vt te a flagellis eterne dānationis liberaret. p te coronatꝰ est spinis vt te coronaret in celis. p te vulneratus est medicus vt tu sanareris egrotus. p te crucifixus est vt tuas cōcupiscentias crucifigeret. pte mortuꝰ ē vt te a mortuis suscitaret. pro te sepultus est vt. ī te vita sepeliret. hec ille. Cuius sepulture modum predictus doctor carthusiensis ybi. ā. c. lx vj. ponit dicēs. Tardate hora rogat Johānes dñam vt pmittat aptari ⁊ sepeliri corpus dñi nostri anteq; intret sabbatū. Ires ne ꝓpter nimiā morā possent a iudeis pati calumniā. Tandem dña tanq; grata et' discreta. recogitās q; ipsi Johāni esset p filiū cōmissa. ampliꝰ ītendere noluit. ac signās ⁊ benedicēs corpus. vt volebāt aptari permisit. Tūc vnxerūt corpus ⁊ involuerūt in syndone munda quā Joseph emerat. ⁊ lis gauerunt illud linteis etiam aliis. ies iudario qđ capitī adhibebatur. ⁊ institis seu fascijs quibus totū corpus alligabāt. q̄ erāt etiam de lino erant. ⁊ vt creditur Nicodemus attulerat. ⁊ cōdierūt corpus aromatibus sicut ꝓsuetū erat iudeis sepelire personas venerabiles. quē ritū acceperūt a patribus suis seniorib⁹. Dña tū semper tenebat caput ipsius in gremio suo. qđ sibi reservauit aptādū. ⁊ Magdalena pedes. apud quos misericordia est cōsecuta. Tandē dō Magdalena pedes lachrymis rigatos de uore abstergit. ampleratur osculatur ⁊ inuoluit. ac aptat fideliter q̄s melius nouit. Sic ergo aptato reliquo corpore respiciāt ad dñam vt ipsa cōpleat. ⁊ oēs placētā recipiunt. Oēs em̄ sic amarissime flebant vt vix quisq; eoꝝ loqui posset. videbant enim matrē omni solatio destitutā. ⁊ sup illā dabāt potius planctū q̄s sup extinctum dñm suū. Recipe etiā ⁊ tu planctus si forte dispiceras eum. Tūc dña videns q̄s amplius differre nō posset. ponit vultū sup faciem ei? ⁊ irrigat eū lachrymaꝝ multitudine. ⁊ inundātia lachrymaꝝ multomagis lauit faciem q̄s Magdalene pedes. abstergit aūt ⁊ deosculatur os eius ⁊ in quodam iudario caput ipsius inuoluit ⁊ diligenter aptat. ⁊ iterū benedicit euꝫ ⁊ signat. Et tūc Dñam oēs adorātes flexis genibus ⁊ pedes eius tā sepe osculātes accipiūt ⁊ portāt eū ad monumē tus qđ a monte caluarie distat passibus. i. Dña tenebat caput ⁊ Magdalena pedes. reliquit ꝺo erāt in medio. vñ Anselm. Neque recessit reliquit ⁊ tu pciosissimā celi terreq; thesaurus ecce ⁊ tu pciosissimā celi terreq; thesaurus et porta. vel pedes vel manꝰ brachiaq; iustissima. Terre desuentes minutatim pciosissimi sanguinis guttas curiosꝰ colligē. ⁊ pulueres pedū eius linge. Dolorē quē Abarta in exequijs filij sui roleraūt. olim dauid in exequijs Abner ꝓfiguraūt. Abner a Joab fraudulēter interfectꝰ erat. Cui⁹ interfectiō nē rex dauid feretrū seqns lugebat. ⁊ cetus nouit. Sic ergo aptato reliquo corpore respiciāt ad dñam vt ipsa cōpleat. ⁊ oēs placētā recipiunt. Oēs em̄ sic amarissime flebant vt vix quisq; eoꝝ loqui posset. videbant enim matrē omni solatio destitutā. ⁊ sup illā dabāt potius planctū q̄s sup extinctum dñm suū. Recipe etiā ⁊ tu planctus si forte dispiceras eum. Tūc dña videns q̄s amplius differre nō posset. ponit vultū sup faciem ei? ⁊ irrigat eū lachrymaꝝ multitudine. ⁊ inundātia lachrymaꝝ multomagis lauit faciem q̄s Magdalene pedes. abstergit aūt ⁊ deosculatur os eius ⁊ in quodam iudario caput ipsius inuoluit ⁊ diligenter aptat. ⁊ iterū benedicit euꝫ ⁊ signat. Et tūc Dñam oēs adorātes flexis genibus ⁊ pedes eius tā sepe osculātes accipiūt ⁊ portāt eū ad monumē tus qđ a monte caluarie distat passibus. i. Dña tenebat caput ⁊ Magdalena pedes. reliquit ꝺo erāt in medio. vñ Anselm. Neque recessit reliquit ⁊ tu pciosissimā celi terreq; thesaurus ecce ⁊ tu pciosissimā celi terreq; thesaurus et porta. vel pedes vel manꝰ brachiaq; iustissima. Terre desuentes minutatim pciosissimi sanguinis guttas curiosꝰ colligē. ⁊ pulueres pedū eius linge. Dolorē quē Abarta in exequijs filij sui roleraūt. olim dauid in exequijs Abner ꝓfiguraūt. Abner a Joab fraudulēter interfectꝰ erat. Cui⁹ interfectiō nē rex dauid feretrū seqns lugebat. ⁊ cetus nouit.

Modꝰ sepultu re dñi narrat

In quo nondum quisq; positus fuerat. in quo sepelierūt eum reuerēter ⁊ deuote fideles viri? genib⁹. magnis singultib⁹. ⁊ suspiriis validis. ⁊ sic dñm vite dederunt sepulture mortis. Tūc vt ait Aug. ad illius exequias angeloꝝ multa miliū decurrebāt qui oēs cōlaudes. sed Maria dabat gemitus ⁊ suspiria cordis. Quare aūt in alieno sepulcro sepeliri voluit. ponit Ambro. qui ait. Salua moriebat salute. vt qđ em̄ illi ꝓpria sepultura qui ꝓ aliena turo qui in se ꝓpriaꝫ mortem nō habebat: Theophilus ꝺo dicit. Qui domum in vitacro recōditur. ⁊ nudus existens a Joseph operiē vt ostēderet abundantiā pro nobis aliēpte pauptatē. ⁊ Ansel. inqt. Pauper⁹ fuit rpus vt nō in suo. sed in aliena domo nasceret. ⁊ vinēs in hoc mūdo nō haberet vbi caput suum recinaret. nec moriens. vñ nudit atē suā regeret. nec mortuꝰ vñ inuoluereꝝ. nec sepulcrū aut locū vbi corpꝰ suum poneret. Sepulto aūt dño mater ei? omni corde ampleraba ꝫ sepulcrū. ⁊ quas poterat voce benedicebat filiū suū. ad sepulcrum seies inuita filij manus extendebat ⁊ desup illud oculās amaro nimis dñm singultu deplorabat. Accessit Johannes. ⁊ lugens eriā ipe multū leuauit eā lugentē. Et exeā magnū ad ostiū monumēti posuerunt lapidem

Appropiquāte aūt nocte dixit Johānes dñe q̄ eis expediebat recedere. quia non uitatē redire. Tūc dña prout pōt surgit et erit ur ⁊ bñdicit. Nas cruciata gemitibus. fatigata doloꝝ. afflicta ploratuꝫ nequit stare pedibus. Tamen sicut poterat a mulierib⁹ seris adiuta: cēteris ploratib⁹ finul cū ea cepit recedere. Cum autem venerūt ad crucem. ibi ipsa genuflexit. ⁊ crucem adorauit similiter ⁊ oēs fecerūt. Cogitare tamq; potes q̄ ipsa fuit prima q̄ crucē adorauit. Adorata aūt cruce incedebant versus ciuitatē hierusalē. sed pia dña sepe se vertebat retro aspiciens ꝓ cōpassionem. Intrantib⁹ aūt filiꝰ ciuitatē multi videres hominū moti pietate super illius dolore ad luctum cōvertebātur amarū. ⁊ cōcurrebāt vndiq; bone matrone ⁊ ꝺgines am-

bulātes post ipam ⁊ associātes eā ꝓ viam ⁊ cōsolantes ac etiā lamentantes eam. Sed ⁊ boni hoies ꝓ quos trāsibat cōpatiebant eidē ⁊ mouebant ad fletum. vndiq; fit planctus magnus ⁊ luctuꝰ. Nā dolorꝰ ei? multos faciebat dolētes. vir lachrymas continere poterāt quicq; eā plorantē videbāt. Fiebat luctus quocunq; transibat Maria plorabat ipsa. plorabāt ⁊ oēs ambulantes cum ea. plorabāt ⁊ multi venientes obuiaq; ei Sic vtiq; deducit a ploratibus plorans quousq; perueniū est ad domū Johannis Cū autem ventum esset ad domū. tūc ipsa vertens se versus illas dñas inclinauit se gratias agēs. ille ꝺo inclinātes se eidē valedixerūt ⁊ cū lachrymis recesserūt. In domū ergo intrās flebat ⁊ lugebat valde cuꝫ Johāne ⁊ Magdalena ac sororibus suis. Soluebat dolor amaras lachrymas. Deplorabatq; ꝺgo filij sui mortē nimis amarā in corde suo recolēs. ac passionis loca ⁊ cuncta que passus fuerat in animo volues hec oīa ꝓdictus doctor carthusiēsis. Aliꝰ autem deuotus ꝓdicatorꝰ inquit: q̄ postq̄ pissima virgo sepelliuit filiū suū. rogauit beatū Johannes qui fuerat presens in ostibus locis in quib⁹ steterat filiꝰ eius postq̄ recessit ab ipa bethania cuꝫ iret ad passionē vt eā in eis duceret. ⁊ quid in eis filius suus operatus erat. vel passus fuerat aperiret. Sed breuitatis cā ptāsco quomodo per viam euntes inuenerūt in loco vbi rpꝰ ceciderat cū cruce lapidē sanguine vultus sui cruentatū. ⁊ ibi btā virgo amaras effudit lachrymas lapideq; illū asportauit ad turonis comitē: ptermittā eriaꝫ quō eunte illa in montes syon occurrit ei cum fletu ⁊ mestitia dñs domus q̄ receperat hospitio filiū suū ⁊ eiparauerat ceiā. erat em̄ discipul⁹ iesu ⁊ secū ꝺoluit de morte ei?. Itē q̄ audiēs pissima ꝺgo q̄ in eo loco filius eius olim aplis lauisset pedes genuflexus ante eos. ⁊ eis suū corpus in cibum ⁊ sanguinē in potū dedisset. rephēdit ipsos aplos dicēs. O ingrati de tanto benef. cio. beu nōne debebatis potiꝰ mortē subire q̄ tā piū ⁊ dulcem magistrū vr̄m derelinquere: Solū dicā q̄ cū peruenisset btā ꝺgo ad hortā in quo captꝰ fuit ei? filius. ex in quo cū priusq̄ apprehenderet factꝰ in agonia ꝓlixius orabat. ⁊ factꝰ est sudor eius sicut gutte sanguinis defluētis in terrā. vt dicit Luc. xxij. videns pissima ꝺgo terrā sanguie

Universidad de Deusto
Biblioteca

madefactū. ⁊ intelligens q̄ ille sanguis defluerat de facie filij sui. ex repsentatione memoria future passionis: cepit altius ingemiscere ⁊ planctus ac dolores pteritos renouare. O miserabile spectaculum. O res non sine lachrymis memorāda cū mestissima mater semimortua in terrā se pternit osculatur sanguinē preciosū dilecti filij sui ⁊ suis sanctissimis manib⁹ illū recolligens dicit. Terra tu nō es digna possidere tā nobilem thesaurū. Quis posset a fletibus cōtinere vidēs būdictā virginē habentē manus sanguine filij sui rubricatas: ⁊ illū sanguinem cū terra illa madefacta reverenter portantē ad domū Johānis. Quis ho ex nimio planctu deficate erant lachrymę ab oculis eius. ipsa cū suspirijs ⁊ singultibus forte dicebat: O fōti. o mare. o flumi. o vui torenti surgite precor laqua a loci mei. Si che resolia in plāti i sentimenti. Cū qua bñ dicta dña nostra ⁊ nos plāgamus ex recordatione passionis filij sui. vt ad eius gaudia postmodū perueniamus. ⁊ cuz ea letemur in gloria paradisi. Amen.

De passione gaudij ipsius beatissime virginis. Sermo. v. in hac parte.

A gaudio eius

Gaudium mātis.

i nō milcebit extraneꝰ. Prouer. xiij. Quātū fuerit gaudiū in mēte ꝯginis atq; letitia ⁊ ꝓsolatio, ac iocunditas ⁊ exultatio. etiā in hac vita, nulls explere posse: ls nec cogitare. ipa aūt sola nouit que sola experta est. Et ad hoc applicari possent ꝟba thematis nr̄i. Dic aūt nō loquimur de gaudio mūdano de q̄ dr Eccle. ij. Risum reputaui merorē. ⁊ gaudio dixi: q̄d frustra deciperis? Dicit em̄ Ber. in quo dā sermone de hoc vano gaudio tēporali. Extrema gaudij luctꝰ occupat. hic est trāsitorie letitie finis hic fructus glorie tpalis Et Job. xx. scriptū est. Gaudium hypocrite ad instar puncti. Iste autem hypocrita. vt erpone Brego. in mora. est mundus. q̄ hominē fallit. ꝓmittēdo ei dare verā letitiaz quā dare nō pōt. Tale gaudiū. htā ꝯgo habere noluit, que in vanitate mūdi nūq̄ delectata fuit. Habuit autez gaudia ola que pōt cū merito habere aliqua pura creatura. Ut de ipsa exponi possēt illō. ij. Macch. iij. Gaudio ⁊ letitia repletū est tēplū. Ipsa enim. vt alibi declarauimus ꝺr tēplū dei. De illa etiā exponi posset illud qd fuit pdictum Esa. lj. scz Gaudiū ⁊ letitia inuenietur in ea gratiarū actio ⁊ vor laudis. Cui ipsa dicebat illud Esa. lxj. Gaudens gaudebo in dño. ⁊ exultabit aima mea in deo meo. Et illud habac. iij. Ego aūt in dño gaudebo. et exultabo in deo Jesu meo. Quis enim vnq̄ hoc melius dicere potuit q̄z mater ei⁹. Cū etiaz dicit Prouerb. xxiij. Justus laudabit atq; gaudebit. Quinto magis gaudia fuit ⁊ deuz semper laudauit iustissima genitrix illius. Et si rectis corde est letitia. ps. xxvj. Quam letitiam sentire recti simū cor innocētissime virginis. Et si ofbus iustis ⁊ fidelib⁹ xp̄ianis dicitur Matth. v. Gaudete ⁊ exultate. q̄m merces vestra copiosa est in celis. Et Luc. x. Gaudete quia nosa vestra scripta sunt in celis. quanū exultare debuit ego gliosa. cuius merces sup oēs alios erat copiosissima. et cuius nomē post nomen filij dei erat in celis descriptū. Et si ofbus se disponētibus ad gratiā recipiendaz ꝺr Esaie. xij. Hauretis aquas in gaudio de fontibus saluatoris. Quantā debuit haurire letitiā illa q̄ super oēs se disposuit ad gratiā recipiendā. Propterea ipsa fuit primiceria eoz in quoz persona dicebat Dauid ps. cxv. Repleti est gaudio os nostrū. ⁊ lingua nostra exultatione. Unde dixit Luc. j. Exultauit ispūs meꝰ in deo salutari meo. In eius enī persona predictū fuerat per figuram illō. j. Regnaꝝ. predictū fuerat per figuram illō. j. Regn. ij. Exultauit coꝛ meum in dño. Et ideo dicere potuit in ipso ingressu in mundum illō Esa. lx. Exultabit aīa mea in deo meo. Post quoq; cōuenire potest illō Johelis. ij. Et nolite timere terra. Nā beata virgo terra inuicta ⁊ letare terra. Nā beata virgo terra in sacra pagina appellatur. Et illud Zach. ix. Exulta satis filia ꝯgo. inbila filia Dicrusalem. Quare aūt ipa sup alios letari deberet manifestū est. Nam ps. cxiij. ꝺr. Zeterum cor querētū dñm. Et. ij. Paral. vj. Sancti tui letētur in bonis. ꝺr deo. Et ps. cxj. Zelus letabit iustꝰ in operib⁹ suis. ⁊ Prouerb. xv. Zetaꝰ hō in sciēcia otis sui. Et eiusdē lib. c. xxiij. qui sapientem genuit letabit in eo. Absq; dubio ipsa que semp dñm quesiuit et toto corde ei adhesit. que etiam iusticia plena. sanctissima ac omnib⁹ bonis operibus ornata fuit. atq; sapientissima existens dei sapiētiā genuit sup oēs creaturas poterat dicere deo illō ps. xxix. Conuertisti planctum meum in gaudium mihi. Et ps. xxix. Dedisti letitiā in corde meo. Tūc ei cōtinue dicebat illud ps. xx. Zetabor ⁊ exultabo in te. Adeo aūt superest dei ciuitas, iuxta illō ps. xlv. Fluminis impetus letificat ciuitatē dei. ꝙ ipsaz letificā omnib⁹ cōcabat. ⁊ omnes cum ea Jherusalem dulcedine ⁊ iocūditate replebat. Unde Sap. viij. ꝺr. Non hz amaritudinē puersatio eius. Nec tedium cōuictus illius. sed letitia ⁊ gaudiū. Quia etiaz beata virgo erat semp leta ⁊ plena gaudio diuinoz. ideo hz naturaliter esset pulchra. tūc hoc apparebat pulchrior. Aīt em̄ Statius lib. j. achillei. O quātuz gaudia forme adneciūt. Et Pamphilus poeta sui libri. c. iij. ait. Est cuz letis cia pulchrior oīs hō. Seruauit namq; mr Maria habuit gaudiū multi⁹ plicit. dei illud Ad Phil. iiij. Gaudete in dño semper iterū gaudete. Gaudiū aūt habuit multiplicit. ad Gal. v. ꝺr. Fructus autez spūs est charitas, gaudium. pax ꝛc. Gaudiū enim ⁊ pax sunt effectus q̄ immediate nascunt a spūsancto. vt ait beatus Tho. ij. ij. q. xxviij. Habuit etiā gaudiū in spūsancto. in quo cōsticia bone consciētie. De qua Prouer. xvij. ⁊ secura mens quasi iuge cōuiuiū. Econtra ꝺo est de mala cōsciētia. iuxta illud Augu. in. j. cōfes. dicētis. Iusstisti me dñe ⁊ ita est. vt omnis animus inordinatus sit pena sibiꝑsi. Et Esa. vij. ꝺr. Cor impij quasi mare feruēs quod quiescere nō potest. Et in eos dem. c. etiā scriptū est. Non est pax impijs Ipsa ergo habuit in summo illud gaudiuz de quo ꝺr Eccli. xxx. nō est oblectamentum supra cordis gaudiū. Nā iocūditas cordis est vita hominis. Sācta quoq; ⁊ colūbina eius simplicitas mentē eius letā tenebat ⁊ felicissimā reddebat. Inquit em̄ Greg. xij. mora. Nihil est simplici corde felici⁹. quia quo innocētiā circa alios exhibet. nihil est q̄ pati ab alijs formidet. Habz em̄ q̄si arcem quandā fortitudinis simplicitatē suā. nec suspect⁹ est pati. q̄ se fecisse nō memi nit. Uñ ⁊ dñs ꝓ ylo. Prouer. xiij. ꝺr. In timore dñi fiducia fortitudis. Qui ⁊ rursus ait. Secura mens. q̄si inge cōuiuiū. Quasi enim cōtinuatio refectionis est ipsa tranquillitas mētis. hec ille. Flos etia virginitatis nō parū letitie mēti eius intulit. Ait enim Piero. in plogo sup Johānē. Virgi neo merito in deo delitias inuenit. q; amore eius delitias carnis relinquāt. Sanctissima quoq; eius humilitas. pia deuotio. obedientia prompta. laudabilis prudentia ceterarūq; virtutū decor mirū in modū mentē ipsius letificauit. Ait em̄ Greg. Ab sit vt tāta sit delectatio in vitijs quanta est in virtutib⁹. Et magister sen. in. j. di. j. inscr Uirtutes ꝓpter se petēde ⁊ amāde sunt. q; suos delectāt possessores syncera ⁊ pura et sancta delectatiōe. ⁊ in eis pariūt. gaudiū spuale. Sup omnia aūt in hoc mūdo eā letificauit gratia diuina. ⁊ septez spūsancti charismata. Nā sup illud Prouer. xiij. Lux iustoz letificat. ait. glo. Gra est coelis delectatio. Quāta ergo habuisse gaudia credenda est que spūsancti gra fuit repleta. ⁊ que in vtero suo angelozꝝ gaudiū cōcepit. Et iō Ber. super Missus est. inquit. Necesse erat non modico leticie ⁊ amoris preueniente inflāmari incendio. que filium paterne dilectionis cum gaudio sanctispūs mor erat conceptura. neq; enim nisi in deuotissimo atq; purissimo corde tanta se capere poterat dulcedinis ⁊ alacritatz affluentia. hec ille. Sed de his omnib⁹ gaudijs pmunc pretermittamus loqui. Et iterum de gaudio eiusdem virginis q̄ filium amissum quem per triduz cum marimo dolore quesierat in tēplo inuenit. Credendū est em̄ q̄ summopere exultauit. vñ cum maximo gaudio dicebat vicinio suo illud Cant. iij. Inuenī quem diligit anima mea. tenebo illuz nec dimittā. Pertransibo etiā gaudium q̄ habuit ipsa benedictissima virgo ereo q̄ ipa sola est electa mater filij dei. Ire nō referā eius exultationem quā continue habebat ex ꝺsideratione. q̄ p eius filiū tota humana natura liberata est ab eterna dānatione. Si essi gaudiū magnū est angelis sup vno peccatore penitētiā agente Lu. xv. ⁊ Matt. xviij. ⁊ c. q: tuo. l. diſt. ⁊. xxij. q. iij. ℌ. ex his Quāto magis ipsa exultare debebat de tota humana natura per sui ventris fructum reconciliata. Quantuz etiā letari. debebat cum videret se fuisse causam restaurationis angelice mediāte filio suo. De quo ꝺr Col. ij. Pacificās p sanguinē suū q̄ in celis sūt ⁊ q̄ in terris ꝛc. Solnz aūt in hoc sermone de gaudijs illis differem⁹ de q̄bus cōiter ab ecclia laudat. q̄ i his cāticis describunt cū ei canit. Gaude ꝯgo mr xp̄i que p aurem gaudia Septē ꝯginis
decepisti Gabriele nūcio. Gaude q: deo plena peperisti sine pena cum pudoꝛe filio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Gaude quia magi dona tuo nato ferūt bona quē tenes in gremio. Gaude quia turta legē obtuliſti mūdi regē in templi ſacrario. Gaude quia tui nati quē dolebas mortem patī fulget reſurrectio. Gaude xp̃o aſcēdente qui in celis te vidēte metu fertur ꝓpio Gaude ꝰgo qꝝ miſit paraclytū quē promiſit ſanctoꝝ collegio. Gaude que poſt ipſum ſēdio. ⁊ eſt honoꝝ tibi grādis in celi palacio. Ubi fructus vēris tui per te nobis detur frui in perenni gaudio. Amen. Ꝑtonius aūt gaudioꝝ primum ōr ſalutationis ſiue cōceptiōis ſcōm parturitionis. tertiū adorationis ſiue oblationis. quartū ꝓſentationis. quintū reſurrectionis ⁊ aſcenſionis. ſextū miſſionis ſiue receptionis. ſeptimū ꝙ appellatur aſſumptionis.

Pars prima huius ſermonis de primo gaudio beate ꝰginis qō ōr: ſalutatōis ſiue conceptionis.

E

Si aliqs magnꝰ imperator deſtinaret vnū de ſuis ꝓncipalib⁹ ſecretarijs ⁊ ambaſiatorib⁹ ad aliqnā paupculā iuuenē ad accipiēdux eā in ſpōſam dilectū ipſi⁹ imperatoris. certe indicibiliter ex hoc illa gauderet. Quātū ergo gaudiū puellā eſt habuiſſe ſacratiſſimā ꝰginē. cū ei celeſtis panymphus Gabriel genuflexo corā illa tanqꝫ dña ſua reuerēter decantauit ex parte celeſtis ſperatoris ⁊ dixit. Aue gratia plena dominus tecū. Quis enarrare ſufficiat quanta ſuauitas ⁊ exultatio nō ſolū mentē. ſz etiā corp⁹ ipſi⁹ ꝰginis intrauerit cū ipſa ꝰgo dicēs. Ecce ancilla dñi ⁊c. felicitatē eternā in vtero ſuo clauſit ⁊ incarnari fecit. Sed de hac ꝓlatiōe dicit in. v. pte principali huius opꝰ. ſimone. ij. pte. iij. Nunqd enī nō ſam mopere exultare debebat que non ſoluꝫ ſe gratia plenā. ſed etiā in ea ſtabilitam ⁊ confirmarā cognoſcebat. ⁊ ſecura de immarcebili gloria ſua facta erat. Atqꝫ ſe nō ſolū matrē creatoris factā eſſe videbat atqꝫ ſpōſam eterni patris. ſed ⁊ totius mūdi dominam ⁊ angelorꝝ reginam. Et ideo Auguſtinus in ſermone natiuitatis eius inquit. Exulta beata virgo chriſtus ter ex ſolio ſuo venit in vtero tuo. Ex ſinu patris in vterū dignatꝰ eſt deſcēdere matris ⁊c. Ipſa qꝫ ſbdicta virgo alios ad cōgaudendū ſecū mutat dicēdo. Congratulamini mihi omnes q diligitis dominū. quia cum eſſem parvula placui altiſſimo. ⁊ de meis viſceribꝰ genui deum ⁊ hominē. Unde ⁊ ſancta eccleſia admirans ait. Genuit puerpera regez cui nomen eternum. Et gaudius matris habens cum virginitatis honore. Nec primas ſimilem vſa eſt nec habere ſequentē. Nec aūt gaudium recepit beata virgo enſiēs i oratione. vt oſtendatur qꝫ deus mittit gratias ſuas ōrationi vacantibus. Unde magiſter Johānes gerſon in ſua ioſephina ait Ubi ego diuinius intrat. Mentis in arcanum ſuſſulit ſeſe ſuper ſe. Ultra ſuper rapitur. ce los ſupenolat omnes. Cuncta creata fluēt fruitur caligine diua. Nullum interturbat tandez fantaſma quietē. Excedit mēs acta deo. loquiturqꝫ ſilenter. Alme pater tonēs hominum miſerate labores. Nāc miſerere precor. etenim tempus miſerēdi venit. q̄ dire fraudis ianua mortis. Quo celoolres ſereq. vtinā diſruperis illos. O celi roxate pluāt o nubila iuſtum. Germinet et terra ſaluatorē benedictū. Eōcurrunt pariter ſacroꝝ carminū vatum. Qō dominus propere. qꝫ gens quē deſiderat omnis. Aduenier. Ꝑpera. iaz non tardaueris oro. Jam ſeptrū iuda ſublatum. iam danielis Uiſio cōpleta. iam virgo puerpera fiet. Jamqꝫ virum mulier circūdabit hemanualē. Sic ſymeō ſic anna ſenes dixere recenter. Dum me dei ſici templi ſecreta tenerēt. Myſteriū ꝓgrā de nimis quis noverit illud. Quis cupiet. ſed certa fides preſtanda ꝓphetis. Ꝓpoſitis articulo tali de lapſus ab alto. Ꝓcera diua gabriel totus feſtiuꝰ eo qꝫ Mittit ad talem. talē deferre ſalutem. Oratio qua celſo. qua par ſit reddita terris. Infima que iūgat ſummis. deꝰ ac hō fiat. Uirgineo ingredit thalamū cū luce corrulca. Cum pulchro nimium vultu. cultuqꝫ decoro ⁊c. vide ibi. quia nimis eſſet longum omnia metra recitare. Inferius aūt dicit. Dum prulit ore. Ecce ancilla dei. fiat miſſum mihi verbum. Formatur ſubito nouus atqꝫ nouiſſimus adā. Immerſuſqꝫ deminimos ſimul et nubit. Et infra. Audijt vt gabriel rēſa fidelia. nouit Uirginei vētris thalamo vertute repēti. Qō verbum caro factuꝫ eſt. illud pronus adorat. Atqꝫ peracta videns mandata receſſit ab illo Glorificās dominū. celeſtis cōcomitatur Multa cohors iubilans hymniſqꝫ canora melodia. Gloria ſit celis dñe ſit pax bona terris. Mater ⁊ ipſa nouo grato nouꝫ gaudio corde Zeta canit ſed

Gaudius habuit maria in ſalutatione angeli.

Gaudius habuit maria viſitatione elizabeth

Dic ptranſeo aliud gaudiū qō ipa ꝰgo habuit dū creatorē celi ⁊ terre ac dñm ageloꝝ ⁊ iudicē ſeculoꝝ in vtero ſuo hūs gaudioꝝ ⁊ ſuauitate repleta in montana perrent ad viſitādū elizabeth tota ſpūlancto plena erat. ad ſalutationē ſuam repleta de ſpūſancto eſt ipſa elizabeth. ⁊ exclamauit di. Bñdicta tu ſter mulieres. ⁊ bñdictꝰ fruter vētris tui. Et vñ hoc mihi vt veniat mater dñi mei ad me. Ecce enī vt facta eſt vox ſalutatiōis tue in auribꝰ meis. exultauit in gaudio infans in vtero meo. Et bta q credidiſti qñ pficienter in te q dicta ſunt tibi a dño. Tunc maria tanta leticia amplivocem tare nō pualēs cū inbilo ⁊ exultatione mē tis cecini dñi. Magnificat aīa mea dñm ⁊c. Cōclude do ergo primā prē huius ſermonis dico qꝫ hoc primū gaudiū brittime ꝰginis cauſabaf er ꝙtuoꝝ. Primo er eo qꝫ effectꝰ erat mr illi⁹ cuiꝰ deus ſolus erat pr. De q

Doc gaudiū cauſabaf er ꝙtuoꝝ.

Aug. in ſermone aſſumptionis inqt in ploa dei angelo gabrieli. Unde ⁊ antiquū cō filiū virgini defer marie. Nunc ego vnicū fi lū meū. quo charioꝝ alter nemo fuit. et vt plenius dicā. alterū me donare volo vt illa ſit ei⁹ mater cuiꝰ ego ſum pr. De q etiam loquēs Ber. inqt. Uirgo maria te matrem ſtitit gra nō natura. Beatricē te dici voluit pietas qua nō ſinebat ſtegritas. Sco cauſabaf gaudium hoc er eo qꝫ cōcipiebat operatione ſpūſancti ⁊ nō ex ſemine viri. Unde Aug. vbi. ō. etiā in plona dei patris inquit. Exiet de ſancta ſanctū per illibatus vterus. eritqꝫ ſine merito mr. cuiꝰ ſum ego ſine cōſuge pater. Beda ho ſup. Lucaz ait. Spūſcius in ꝰgine ſupuenit q ⁊ mentem ipſius ſcificauit. ⁊ in eiꝰ vtero redēptoris corpus operatione ſua ſine virili ſemine de ipſius ꝰginis carne creauit. Jdeo Piero i ſermone aſſumptiōis inqt. Cū ad mariam accēſſit ſpūſcī⁹ ſicut lana cū inficif ſanguine ꝙchilꝫ vel muricis vertif. i purpurā ſic illa ꝙuerſa eſt ſine coitu in mrem vt iam nō ſit qō fuerat. ſed purpura veriſſima ad indumēta regis diuini⁹ aptiſſime dedicata. Tertio cauſabaf hoc er eo qꝫ fuit viſitata ⁊ ſalutata a tam nobili nuncio celeſti. Unde Aug. vbi. ō. ait. Secrera coniugia celebrata ſunt in virginali thalamo q̄bus gabriel angelus paranymphus interfuit. Unde inqt deus Gabriel ſtrum virgini nununcia. marie. Nec incoluit parua nazareth menia. ſed ibi patent celeſtia palacia. Quarto cauſabaf gaudiuꝫ eiꝰ er eo qꝫ p eaz debebat fieri ſīgnis ſūmi ſalvatoꝝ. Un de Aug. in q̄dā ſermone inqt. Maria ſplena eſt gratia. ⁊ eua euacuata eſt a culpa maledicto. eue in bñdictiones mutat marie. Eua peccādo obfuit: Maria viuificādo ꝓfuit percuſſit illa. ſanauit iſta.

Pars ſecunda huius ſermonis que dicitur parturitionis.

Eōm gaudiū ſpūſ ꝰginis fuit in pturitione. de q dicim⁹ in vñ. pte ꝓncipali huiꝰ opꝰ ſermone. j. pte vj. Fuit aūt canſarū er ꝙtuoꝝ. Ꝓmo er tā nobili ꝓgenie. Un inqt angelꝰ Lu. j. Hic erit magnꝰ ⁊ filiꝰ altiſſimi vocabif. Sup quē lo cō dicit Ber. Altiſſimꝰ nāqꝫ pr q̄uis oīpotēs ſit. nō tñ inequalē ſibi filiū gignere potuit. Fecit igif angelū magnū. iz nō altiſſimū. Solū aūt vnigenitū qi nō fecit ſed genuit. ipm ſibi p oīa comparē. nec iniuriam eſtimat nec facturā. Secūdo cauſarū eſt gaudiū hoc er ꝙſeruato pudore. Un Aug. i ſermone de nati. dñi ait. Uir nō trāſibit p portam ſtent dñs ad ezechielem dixit nili dñs deꝰ iſrael. vbi euidēter oſtdit. qꝫ ſcā maria ſemꝑ fuit ꝰgo. i. ante partū. i partu. et poſt partū. Cōcipit ⁊ ꝰgo eſt. gñat ⁊ virgo eſt. lactat ⁊ virgo eſt. Utiqꝫ corrūpi nō potuit q̄ integritatē gñauit. Tertio eiꝰ gaudiū cauſabaf er angelica iubilatōe. Audiebat enī angeloꝝ iubilātes. Unde canit eccla. Dū partus ⁊ gandes ⁊c. Et Hugo de ſctō vict. inqt. Ad eiꝰ partū multitudo cecinit angeloꝝ. Abſit igif vt inter angeloꝝ diſcurſus immūda ſederit. vij. diebus. Et Ber. ait. Fulget in tenebris lux noua de celo. gaudium magnuꝫ euāgelizat angelus de excelſo. laudat multitudo militie celeſtis datur gloria deo et pax hoibus bone voluntatis. Quarto cauſabaf hoc gaudiū er eo qꝫ pariebat ſine dolore. Un Ber. inqt. O beata ſumme inter mulieres benedicta. ſola a maledictione generali libera. ⁊ a dolore parturientū alienata. nec mirū. ſi dolorē nō intulit matri qui tulit dolores totiꝰ mundi. O ſe nouitas inaudita. ꝰgo peperit. ⁊ poſt partum inuiolata pmanſit. fecunditatē pulcritudinē cum carnis integritate. ⁊ gaudiū matris habēs cū ꝰginitatis honore. Et Hugo de ſancto victore ait. Beata virgo maria non ſolum ſine libidine ꝓcepit. ſed neqꝫ de ſemine virili partum q ⁊

5 Gaudium qꝫ habuit ſpturitiōe cāſabaf er ꝙtuoꝝ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cepit. ⁊ ob hoc fine dolore filium edidit. Et Aug. in sermone natiuitatis eiusdē dicit. Precipuum est in ea illud. Eue infelicitatis eulogium. s. in tristitia paries filios. quia ista in leticia dñm parturiuit. qz illa peccatorem. ista edidit innocētes. Ipsa igit̄ ꝟgo benedicta in pariēdo dulcissimū filiū suum tantā sensit suauitatem. rantoq; gaudio ac exultatione fuit repleta vt nostris neqneat sermonib⁹ referan. Oēs em̄ sui sensus corporales ⁊ spūales inenarrabilē ꝟsolationē pceperunt. O ineffabile gaudiū marie. cui⁹ v⁹ dixit se pepisse regem angelor. saluatorez mūdi. creatorē omniū. ⁊ deum deorum. ac dñm dominantiū. radios sue diuinitatis a toto corpe emittentē. Cū oculis corporeis cernebat messiā a sanctis patrib⁹ tot⁹ orbis desideratum. Cūq; illum in brachijs suis susciperet. dulciter ad pectus stringebat. et suauiter illi lac suum virgineum propinabat. Et ideo in corona nostra illi dic. De fame gustare vn pocho o maria. De quel piacere e smisurato ardore. Che de dolcezza ti passaua el core. Quando el to fiol in brazo haueni. Eiu del tuo lacte se nutriua E poi con soi brazeti ti stringiua Si che di gaudio tuta te ripiua. Quis cogitare sufficiat quantus gaudio fuerit qñ vidit pastores filium suum reuerenter adorantes. qui dixerunt ei. Gaude gaude maria. p che oggi ride e canta la celeste compagnia. e inbila tuta quanta. O inestimabilis iocunditas. O incomparabile gaudium. O ingentissima virginis inbilatio. Si em̄ natiuitas filij sui gaudium attulit vniuerso mundo in ꝛta illud Luc. ij. Annuncio vobis gaudium magnū quod erit omni pplo. quātū iocunda fuisse putāda est ei⁹ dilectissime genitrici. Nam de bō Jacopono de tuderto ordinis nfi legit. qm in solennitate natiuitatis dñi nfi iesu xpi. cū in choro audisset tonari. Gloria in excelsis deo ⁊c. ex memoria melliflue natiuitatis xpi ex ꝟgine et prie dulcedine scissum est cor. ⁊ plenus inbilo ⁊ suauitate migrauit ad dñm. Sctūs aūt Franciscus cū in nocte natiuitatis dñi in loco grecij post euangeliū p̄dicaret pplo de parturitiōe vrginis. visus est a multis hre in brachijs suis dominū iesum in forma pueruli. ex cuius amplexibus mirum in modū consolabatur.

Pars tertia huius sermonis que dicit adorationis siue oblationis.

Ertiū gaudiū virginis gloriose fuit in magoꝝ adoratiōe. Unde sciendū p matoi ⁊ius gaudij declaratione qm̄ b⁹ Esa. xlv. dño nō iesu xpo. Vere tu es deus absc̄ dit⁹. sanct⁹ israel saluator. Deus em̄ pf dedit eū manifestū fieri nō oi pplo. sed testibus preordinatis a deo. vt ait Petr⁹ Act. x. Pertinet em̄ ad diuine sapie ordines vt eidona ⁊ secreta nō equaliter ad omnes. sed immediate ad quosdā p̄mouent. ⁊ per eos ad alios deriuent. Unde hoc etiaꝫ debuit circa dñi iesu natiuitatez obseruari vt non oibus manifestarek. sed q̄busdā. per quos posset ad alios puenire. Quapropter sanctus Tho. in. iij. pte summe. q. xxxvj. ar. j. dicit. Natiuitas xpi nō debuit oib⁹ cōiter ē manifesta. Primo quidē. qz p hoc impedita fuisset humana redēptio q̄ per crucem perfecta est. qz vt ōr. s. ad Cor. ij. Si cognouissent nunq; dñm glie crucifixissent. Sctō manifestare hoc diminuisset meritū fidei per quam ipse venerat homes iustificare. Rm illud ad Rom. iij. Justicia dei p fidem iesu xpi. Si em̄ manifestis indicijs xpo nascente eius natiuitas oibus apparerer. ꝛz tolleret rō fidei que est argumentū non apparentium ad Heb. xj. Tertio quia p hoc venisset in dubium veritas humanitatis ipsi⁹. Un Aug. dicit in epla ad Volusianū. Si nullas ex ea mirabilr faceret: auferret qđ mirericorditer fecit. Unde de gratia dei saluatoris erudiendi erant oēs homes ad solutem. non in principio natiuitatis ei⁹. sed postea tpe p̄cedente post⁹ opatus est saluteni in medio terre. Un post passionē ⁊ resurrectionē suam dixit discipulis Mat. vlt. ca. Euntes docete omnes gentes. hec ille. Notandū ho est q̄ natiuitas xpi quatuor generibus hoim fuit manifestata. Primo ipsi beate virgini ⁊ ioseph spōso eius qui instructi erant de natiuitate dei ante q̄ nasceret. quia ad eos pertinebat reuerentiam habere proles concepte in vtero. ⁊ obsequi nature. Sed quia eorum testimonium ꝑter hoc q̄ domesticū fuisset habitum suspectū circa magnificationem christi. Nam testimonium domestici reprobat ⁊ non valet. l. iure ciuili. C. de testib⁹. quia familiaritatis

ꝓpinquitatis. et cōsanguinitatis affectio peritatez impedire solet. c. accusatores. in. q. v. Ideo oportuit vt alijs manifestaretur extraneis. quoꝝ testimoniū suspectus esse non posset. ꝓterea ioseph certificatus est ab angelo Matthei. j. duz ei dixit. Joseph fili⁹ dauid noli timere accipe mariā coniugem tuam. Oē em̄ in ea natum est de spū scō est. Scō manifestata fuit pastorib⁹ ab angelo. Luc. ij. Tertio ista magis qui venerūt ad xpm. tm. die natiuitatis eius quo die festā Epyphanie. i. manifestatiōis siue apparitionis celebrat. quia nona stella ipsis tribus magis apparuit. vt infra videbitur. Si em̄ reuoluto anno aut etiam duobus annis post xpi natiuitatem peruenissent ad christum. non inuenissent eum in bethleem. cum scriptū sit Luce. ij. qm postq̄ perfecerūt omnia ꝑm legem dñi ꝛez puerū iesum offerētes in templo ꝛreuerti sunt in galileā in suam ciuitatem nazareth. Quare autem manifestata est iustis in templo. ꝓphetauerūt. vt habet Luce. ij. ⁊ isti oēs poterāt dicere cum magis. Vidimus stellam eius. Matt. ij. ca. De his ho magis

Tres reges dicti sunt magi.

ho oblationis. Quoad primum dico q̄ isti reges appellati sunt magi. i. malefici. Un Exodi. vij. malefici pharaonis dicuntur magi. ⁊ similiter omnes incantatores ⁊ diuini dicunt magi. xxv. q. v. c. nec mirum. et. l. nemo. C. de male. Dicit autem Chrysosto. super Matheum istos fuisse maleficos sed postea quersos quibus voluit dominꝰ suam natiuitatem reuelare ⁊ eos ad se adducere: vt p hoc p̄ceptoribus spem venie prederet. ⁊ sic post conuersionem retinuerunt denominationem. sicut etiā Symon leprosus post curationem. ⁊ qui semel fuit fugitiuus. ff. de ediū. edic. Vel dicuntur magi. idest illusores. quia illuserūt herodem per aliam viam reuertentes ad regionē suam. Matthei. ij. Vel fm Rabanum sup Mat. theū. Magi sunt q̄ de singulis rebus philosophantur. Magus enim hebraice dicitur sciba. grece philosophus. latine ho sapiens. Unde dicuntur magi. i. sapientia magni. vt etiā dicit Archiē. in. c. legimus C. sed econtra. xxvij. distinctione. et in. cap. nec mirum. xxv. questione. v. in verbo magi. De his ho magis dicit Remigi⁹. Sciendum est q̄ varia est de magis opinio. Quidā em̄ dicunt eos fuisse chaldeos. Chaldei em̄ stellā p deo colebāt. ⁊ ideo dixerunt q̄ nūcupanti⁹ eorā deo ostendit verū deū natum. Alij ho dicūt q̄ fuerūt pse. Nonnulli etiā dicūt eos de vltimis terre finib⁹ fuisse. Alij aūt asserūt eos fuisse nepotes. i. descendētes balaam: ⁊ magis est credendum Balaam em̄ inter ceteros ꝙ ꝓphetauit. dixit Sctūeri. xxiij. Orietur stella ex iacob. ⁊ consurget homo de isrl. eius igitur descendentes habētes hanc ꝓphetiā mor vt viderūt stellam nouā intellexerūt regē natum ⁊ venerūt. hec Remigi⁹. Dicit etiaꝫ Chrysosto. super Matheū. q̄ descēdentes de genere Balaam elegerūt de seipsis duodecim. et si quis eoz moriebat. filij eius aūt aliquis ex ꝓpinquioribus in eius locum substituebāt qui singulis annis certo tēpore sup montē victorialē ascēdebant. ⁊ ibi tribus diebus orabāt deū vt eis stellā illā de qua balaam ꝓdixerat ostenderet. Quadā ho vice dum sic ibidē manerēt tres reges. stella quedaꝫ ad eos sup montez venit. que habebat formam pulcherrimi pueri. sup cuius caput crux splēdebat. que magos allocuta est dicens. Ite velociter in terraꝫ iuda. ⁊ regem quē queritis inuenietis. De hac autem stella diuerse fuerūt opiniōes. Quidā em̄ direrūt vt ait Remigi⁹. q̄ spūssanctus qui postea datus est apīis in forma ignis rite his magis apparuit in specie stelle. Chrysosto. ho sup Matth. videtur tenere q̄ fuerit angel⁹ qui in tali specie apparuit. Doctores autem cōiter tenent q̄ fuerit stella realiter de nouo creata. vt ponit Nicola. de lyra super Mat. Unde glo. sup illo verbo vidimus stellā eius. ait ley ꝓpriā. dā hanc creauit ad ostēsionem sui. Quoad scōm aūt videndū de magis. s. Quare per stellaz facta fuerit magis demonstratio xpi nati? Respondet beatus Thomas in. iij. parte summe. q. xxxvj. arti. v. di. Sicut manifestatio syllogistica fit per ea que sunt magis nota ei cui est aliqd manifestandū. ita manifestatio q̄ fit p signa debz fieri per ea q̄ sunt familiaria illis quib⁹ fit. Manifestū est aūt q̄ viris iustis est familiare ⁊ consuetū interiorē spūssancti edoceri instinctu absq; signoꝝ sensibilis demōstratione. ley per ipm̄ ꝓphetie. Alij ho corporalibus rebus dicūt per sensibilia ad intelligibilia

Opinio ones de stella magorum.

Quare xpo nato se p stellam demonstrauit.

deducūt. Indei tñ ꝓfueti erāt diuia rūsa p angelos accipe. p quos etiā legē accepant ſm illud Act. vij. Accepistis legē in dispositione angelorū. Gētiles ño t marie astrologi consueti sunt stellarū cursus respicere et ideo iustis. i. Simeoni t anne manifestata est rpi natiuitas p interiorē instinctū spūs̄ intra illō Lu. ij. Rūsum accepit symeō a spūsancto ꝛc. Pastorib⁹ aut̄ magis tanq̄ reb⁹ corpalibus dedit̄ manifestata est rpi natiuitas p appitiones visibiles. et q: hec natiuitas nō erat pure terrena: sed quodāmō celestis. tō p signa celestia vtriq; manifestat. Ut ēsi Aug. dicit in ſmone de epīa. Celos angeli habitāt. t sydera ornant. Utriq; ergo celi enarrant gl̄iam dei Rōnabil⁹ aūt pastorib⁹ tanq̄ iudeis apō quos frequēter facte sunt appitiones angelorū reuelata est natiuitas rpi per angelos magis aūt assuetis in cōsideratōe celestiū corporū manifestata est per signū stelle. q: vt dicit Chryſ. per cōsueta eos dño vocare voluit eos cōdescendens. Grego. aūt dicit in homel. sup Matth. Iudeis tanq̄ rōne pventibus rōnale aīal. i. angel⁹ ꝓdicare debuit. gentiles ño q vti rōne nesciebant ad cognoscēdū deū nō p vocē sed per signa p ducunt. Et sicut dñs iam loquētes annunciauerūt gētib⁹ ꝓdicatores loquentes: ita eū nōdū loquētē elemēta muta ꝓdicarent. Aug. aūt dicit in ser. epīe. Abrae innumerabilis erat ꝑmissa succesſio. nō carnis semine: ſs fidei fecunditate gñanda. t tō stelarū multitudi ni est cōparata. scz Gen. xv. vt celestis ꝓgenies ſperaret. et tō gētiles in syderibus designati ortu noui sydēris excitant vt properent ad rpm p quē efficiuntur semen Abrae. Nec aūt stella nō fuit vna de stellis celestib⁹ ab initio creat̄. vñ Aug. in li. ꝯtra faustū dic̄. Non'er illis erat stella q̄ ab initio itinez suoꝝ ordinem sub creatiōis lege custodiūt. sed nouo ꝛginis partu nouū sydus appuit. Btūs ño Tho. in. iij. ꝑte summe. q. xxxvj. ar. vij. inq̄t. Sicut Chryſ. dicit sup Matth. q illa stella que magis apparuit non fuerit vna celestium stellaꝝ multipl⁹ manifestā est. Primo qui dē quia nulla stellarū hac via incedit. hec ēsi stella ferebat̄ a septērione in meridiē. Ita ēsi iacet iudea ad pfidem vnde magi venerunt. Secdo apparet hoc ex ꝑte. Non solū ēsi appebat in nocte: sed etiaꝫ in meridiē t suū fulgorē ostendebat quod non est Qualis fuerit stella magis visa.

ſtrus stelle. sed nec lune. Tertio q: q̄nq; apparebat. t q̄nq; occultabat. ēs ēm magi intrauerūt hierlm occultauit se: pāt. Denīde vbi herodē reliquerūt ostēdit seipam. Quarto quia no habebat continuū motus sicut alie stelle. ſs cuꝫ oportebat ire magos ibat. q̄n autem eos oportebat stare stabat sicut t de colūna nubis q̄ erat in deserto Exo. xiij. Quinto q: nō sursum manēs partū ſginis demōstrabat: ſs deorsum descendēs hoc faciebat. Ult Mat. ij. dicit. q̄ stella quā viderāt magi in oriente aūcedebat eos vsq; dū veniens staret supra vbi puer erat. Et quo ꝑtz q̄ verbū magorum dicentiū. Vidimus stellam eius in oriente. non est sic intelligendū quasi ipsis in oriēte positis stella apparuerit eis in terra iuda. ſs quia viderūt eam in oriēte existentē. t pcessit eos vsq; in iudeā: Non potuisset aūt distincte domū demōstrare. nisi fuisset terre vicina. erat ergo nō in firmamento celi collocata. ſs in aere vicino terre. vt qui Fulgētius. t ſm volūtatē dei moueba. vnde Leo papa dicit in sermone epīe. Tribus magis in regione orientis stella noue claritatis apparuit. que illustrior ceteris. pulchrior q̄ syderib⁹ in se intuētiū oculos animosq; conuerteret. vt cōfestim aduerteretur nō esse ociosuꝫ q̄d tā insolitū videbat. hec ille. Et quid⁹ ofibus ꝑtz quō ꝟ stella ab alijs differebat Origine. quia nō fuit creata illis ꝛa cōi alijs a ꝓncipio mūdi. sed solū in nativitate rpi. Itē officio. quia alie stelle facte sunt vt sint in signa t ꝛpa. Gen. j. hec aūt facta est vt duceret magos. Itē duratiōe. quia alie stelle sunt ꝑpetue. hec aūt, vt ait. Nicolaꝰ de lyra finito suo ministerio rediit in preiacentē materiaꝫ. Itē in situ t locatione. vt ō. dictū est. Itē in radiatione q: ceteris stellis erat lucidior. ita q̄ splendor solis eam obscurare non poterat. et etiam in meridie splendidissima apparebat. Item in motu. quia nō mouebat motu circulari. sed progressiō. Item in sui demonstratione. t celatione ad tēpus. Dicit quoq; beatus Thomas vbi. ſ. ar. v. Stella que rpi nativitatē manifestauit oēm occasionē erroris subtraxit. Et ēsi Aug. dicit cōtra Faustū. Nullū astrologi ita constituerunt nascentiuꝫ hominū fata sub stellis. vt aliquam stellarum homine aliquo nato circūitus sui ordinem reliquisse. et ad eum qui natus est perrexisse assererent. sicut accidit circa stellam

que demōstrauit natiuitatez rpi. Et tō ꝑ hō cōfirmaſ error eoꝝ qui forte nascentiū horas astroꝝ ordini colligari arbitrantur. Nō aūt credūt astroꝝ ordinē ad horas natiuitatē posse mutari. Silr etiā vt dicit Chryſ. so. nō est hoc astronomie opꝰa stellis scire eos q̄ nascunt. ſs ab hora natiuitatis futura ꝓdicere. Magi aūt rpo natiuitatis non cognouerūt. vt hinc sumētes. initiū a stella rū motu futura cognoscerēt. sed potiꝰ econuerso. Et sicut Aug. dicit i ser. Epīe. Alia gi ab angelis aliqua monitione relenatio nis audierūt. q̄ stella rpm natū significaret. t ꝓbabile videtur q̄ a bonis q̄n in rpo adorando salus eoꝝ iam querebat. hec ille Et idem Augu. in li. questionum nouꝰ t veteris testamēti ait. Regem intellexerūt natum cū stella iudice tpalis rex soleat desiguari. Vt ēsi magi nō maluolētia astroꝝ expsum. sed rerū curiositate speculabant Leo aūt papa in ser. epīe dicit. Preter illā stelle spēm q̄ corporeū incitauit obtutuꝫ fulgētior vitatis radi⁹ eoꝝ corda ꝓdocuit. Beda ño Tho. vbi. ſ. ar. vij. inquit. Magi sunt ꝓmitte gentiū in rpo credentiū. in q̄b⁹ apparuit sicut in quodā ꝓlagio fides t devotio gentiū venientiū a remotis ad rpm Et ideo sicut deuotio t fides gētiū i absq; errore p inspiratiōē spūs̄ancti. ita etiam credendū est magos a spūsancto ispiratos sapienter rpo reuerētiā exhibuisse. hec ille. Quoad tertiū ño. ſ. de oblatiōe magnoꝝ ꝓdictoꝝ inqt Chryſo. super Mat. Si magi regē terrenū querentes venissent. fuissent cōfusi. quia rāti itineris labores, sine causa suscepissent. vñ nec adorassent. nec munera obtulissent. Nūc aūt q: celestē regē ꝛre/ rūt. tñ soly stelle testimonio contēti adorauerūt. Viderunt ēm hoīem t adorauerunt deū t obtulerūt munera dignitati rpi conuenientia. Aurū quidez quasi regi magno. Thus q̄si in dei sacrificio ponit̄ immolant vt deo. Myrrha qua mortuoꝝ corpora condiunt ꝑhibet tanq̄ ꝑ salute oīm moriturorū. Greg. q⁹ in homel. ep̄ie idem confirmans ait. Magi ño aurū thus myrrhas deferūt Aurū quippe regi congruit. thus ño in dei sacrificio ponebat. myrrha aūt mortuorum corpa cōdiunt Cū ergo magi quē adorant etiam mysticis munerib⁹ ꝓdicant. Auro regē thure deū. myrrha mortalē. Alij autem quidā doctores dicūt q̄ obtulerunt aurum in pauperis subsidiuꝫ, thus in tabularis ferotis remediū, myrrhā ño in teneritudinis puerilis obsequiū ad vnguenda mēbra illius debilia t tenera ac delicatissima qui nās penalitates t infirmitates assumpſit. Nos aūt bīos magos admirabiles nobis reddit labor itinerationis: q: lōgitudo viarum nō retrahit eos q̄n ꝑgerēt ad dīm nostruz iesum xp̄m. Non etiā difficultas temꝑoꝝ. q: in hyeme. Non multitudo expensaruꝫ quas oportebat facere. Nō teneritudo cōplexionū: q: erāt delicate pſone. Nō periculū pſonarū. q: eis poterāt fieri multe infidie. Non timoꝝ vsurpationum. ſ. ne sua regna ab alijs interim vsurparent. Venerabiles etiā eos reddit audacia confessionis q: coram herode qui regnuꝫ iudaicum sibi vsurpauerat ꝓfessi sunt rpm natū eē regez iudeoꝝ. Sed hic queri pōt. quō in. xij. diebus potuerunt magi venire de vltimis terre finibus. vl̄ saltē de terra lōginq̄ vsq; in hierlm q̄ est in medioterre habitabilis cū a patria eoꝝ vsq; in hierlm eēt via vnius anni ſm Chryſo. Et respondet remigius q̄ puer ad quē ꝓperabāt. eos in tā breui spacio ꝓducere potuit. Vel dicēdū ſm Hiero. q̄ super dromedarios venerūt. qui sunt velocissimi. t tantū currūt vna die quantum equi in multis. Et tūc ipleta est illud Esaie. Inūdatio camelorū opiet te. dromedarij madian t epha. Si etiaꝫ queraſ. qre potiꝰ in hierlm perrexerūt q̄ ad aliā ciuitatem ad querendum rpm. Rndet Remigius q̄ hierlm magna erat ciuitas t regalis. t tō credebat q̄ talis puer non nisi in regia ciuitate nasci deberet. Vel ibi preterit vt tocū natiuitatis xp̄i certiꝰ discere possent q: ibi sapientes scribe t legis doctores residebant. vt impleret q̄ dictū est ꝑ ꝓpheram Esa. ij. De syon exibit lex. t verbum dñi de hierlm. Item vt studio magoꝝ damnaret pigritia iudeoꝝ vt scz essent inexcusabiles quia potuissent dicere. Nos quidē locū natiuitatis scimus. sed rpm ignoramus. Et tō magi ofidērūt eis rpm: t didicerūt ab ipsis locū. O quāta igit̄ fuit desidia iudeoꝝ qui cum q̄ scripturas inuenirēt rpi aduentum esse ꝓpinquū viderētq; reges a finib⁹ terre venisse ad eū querendū t adorandū. iuxta ꝓphetā david ps. lxxj. Reges tharsis t insule munera offerēt. reges arabum t saba dona aducēt. Et adorabunt eū oēs reges ꝛc. nō curauerūt ad locum natiuitatis rpi

Magi cōmendant.

Quare magi venerūt i hierlm

Universidad de Deusto
Biblioteca

eis vicinꝭ ⁊ ab ipsis demonstratum magis
vna cū illis ꝓpare. Sz hoc deo pmittente
factū est ꝓpter eoꝝ malicia. Ut essi ōz i cōi
puerbio. A chi dio vol male li role el seno.
Ut etiā dicit Grego. vbi. ſ. Jō stella dispa
ruit ꝓpe hierlm vt magi necesse haberent
pconsuli principes iudeoꝝ de ortu messie
⁊ sic duplici testimonio firmarentꝰ in fide.
lez stelle ⁊ sacre scripture. Ipsi essi scribe et
pharisei allegauerūt ꝓphetiā Michee .v.
vbi ōz. q messias nasci debebat i bethleē.

Quare magi tā lōgā viaz assumpserunt.

Sed hic inqrēdū est. q causa magos im
pulerit ad sumēdā tā lōgā ⁊ difficilē viam.
Et rnder Aug. in sermone ꝑdicto sic dicēs.
Cū alꝰ multi nati essent reges indeoꝝ
nunq̄ quēq̄ illoꝝ ad adorandū q̄sierunt.
q nec quēq̄ illoꝝ de celo loquētē dedice-
runt. Non itaq̄ regi indeoꝝ q̄les illic esse
solebāt. hunc tā magnū honorē longinqui
alienigene ab eodē regno extranei a se de-
beri arbitrabāt. sed talē esse natū didicerāt
i q̄ adorādo se salutē q̄ ꝑm deū est ꝑsecutu
ros minime dubitarēt. Neq̄ ei etas cui saltē
adulatio humana seruiret. nō in membris
purpura. nō in capite diadema fulgēs. nō
pompa famulantiū. nō terror exercituꝫ. non
gliosa fama ꝓcliorꝝ. hos ad eū viros ex re
motis terris cū tāto voto supplicatiōis at
traxit. Jacebat in ꝑsepio puer ortꝰ recēter
exiguus corpe. contemptibilis pauptate.
Sed magnū aliquid latebat in paulo qō
illi hoies primitie gētiū. nō terrena prāte:
sed celo narrāte didicerāt. hec ille. Cognos
uerāt enī p apparitionē illius stelle. q na
tus erat ille q̄ dixit Apoc. vlt. Ego sum genus
⁊ radix dauid. stella splēdida ⁊ matutina.
Quare autem ab oriēte venerint. assignat
Chrysos. sup Mat. rōnē dicēs. Ab oriēte ve
nerūt magi. quia vnꝰ dies nascit. inde ini
tiū fidei ꝓcessit. q fides lumē est aiarū. vt
q oēs qui ad xpm veniūt. ab ipo ⁊ per ipm
veniūt. Cur aūt herodes rex turbat⁹ sit.

Quare herodes turbat⁹ est

treo inter alias possunt cause assignari.
Primo. ſ. vt celsitudo maiestatis xpi mon
straret. Unde Greg. vbi. ſ. dixit. Celi rege na
to rex terre turbatus est: q nimirum terre
na altitudo confundit. cum celsitudo cele
stis aperitur. Scdo vt eius iudiciaria pos
testas cognosceret vel figuraret. Un Aug.
vbi. ſ. dicit. Quid erit tribunal iudicantis.
q̄ superbos reges cuna terrebat infantis
Tertio vt delectio regni diaboli oñderet.
Unde Leo papa vbi. ſ. inquit. Non tantū
herodes in semetipso turbat quātū diabo
lus in herode. Herodes enim hostem xpm
estimabat. sed diabolus deus. ⁊ ytero⁊ re
gni sui successorē timebat. diabolꝰ celestem
sed herodes terrenū. Supflue iū timebat
herodes. q xps nō venerat regnū terrenū
in terra habere. Unde Leo papa vbi. ſ. ait
ipsi herodi. Non capit xpm regno tuo. nec
mūdi dns ptāto tue sceptris est ꝓcentus
angustis. Osa etiā hierosolyma turbata ē
de natiuitate xpi. cum tū summe gaudere
deberet. q⁊ vt inquit Chrysost. De aduenta
sussi non poterant gaudere inqui. Uel tur
batā se ostendit. ly nō esset vt se suspectum
nō redderet tyrāno: si se letā ostendisset de
natiuitate regis iudeoꝝ. Et forte hac de cā
nemo iuit cū magis ad videndū eum. Cuꝫ
aūt ipsi magi discessissent ab herode mali
gno ⁊ fraudulēto. q̄ q̄rebat occidere xpum
simulāsqñ cū magis se velle adorare eum
Ecce q̄ vt ōz Mat. ij. iterum eis apparuit
stella q̄ primo disparuerat. Et in eodē. c. ōz
Uidentes aūt stellā magi gauisi sunt gau
dio magno valde. In tota aūt sacra scriptu
ra nullibi reperiunt tot verba leticie simꝫ
posita. que quidē verba sunt vnita ad deno
tandū ineffabile eoꝝ gaudiū. Per tria aūt
verba leticie. ſ. gauisi sunt gaudio magno
significat leticia olim triū potentiarū ani
me que tote erant intente ad querendū et
inuentēdū ẏginis filiū. que letate sunt ve
hemēter. Dū aūt addit valde. denotat gau
diū ois sensus corpis repleti letitia ex in
uētione xpi. Uidētes enī stellā. certificati
sunt q ipm indubitāter in ꝓmo inueni
rēt. cū bethleē vbi natus erat ꝓpe ad ōqꝫ
milliaria eē cognouissent. Unde sequit in
ꝑdicto euāgelio. q ipsa stella ꝓcedens eos
durit ad locū vbi erat puer. ⁊ ibi firma ste
tit. indicās eis q ibi i illo tugurio erat sal
uator mūdi cū virgine benedicta mre sua.
Unde sequit. Et intrātes domū inuenerūt
puerū cū maria mre eius. O iocūda inuen
tio. Desideria essi cum completa fuerint de
lectant animam. Prouer. xiij. Et ꝓcidentes
adorauerūt eum. Ubi Bern. exclamat di
Quid facitis o magi quid facitis. Tacten
tem puerum adoratis. in tugurio vili. i ve
tibus pannis. Ergo ne deus iste. Et vbi est
regis aula: vbi curie regalis frequntia? Nū
quid aula est stabulū: thronus ꝓsepium.
frequētia ioseph ⁊ maria. Iste insipientes
sunt vt fierent sapientes. hec ille. Sequitur

antē. Et apertis thesauris suis obtulerūt
eī munera aurū⁊ thus ⁊ myrrham. In quo
nes bo actu mystice designauerūt conditiones q̄s
nebla ds habere bona oblatio ⁊ elemosyna. Dum
tāsisyf essi oscit aptis. ostenditur largitas eī⁹. the
elemo- sauris bonitas. suis ꝓpueros. Et nō solus
syne. gna copia ⁊ de bonis rebus. non corruptis
aūt addit obtulerunt. denotat celeritas ⁊
vultꝰ ⁊ cito ꝓuiendo petitionē pauptat⁊
⁊ nō expectando vt ꝑ dus ertoꝛ q̄k. Dum
vero dicit ei significat discretio elemosyne
diuiti siue nō indigenti. nec er vana gloria
vel alio malo fine. sed sincere ex charitate
⁊ amore dei. vt ei sit datum q̄ eius causa
datur pauperi. Dum aūt additur munera
ostenditur liberalitas elemosyne vt quod
ex debito ⁊ ꝑ sua mercede debet q̄s habe
re ei non dek tanq̄ elemosyna. ⁊ ne detur
aliquid alicui sub ꝓtextu pietat⁊. vt postea
amplius habeat ab eo. dum aūt ōz aurum
thus ⁊ myrrhā q̄ tria quilibet eoꝝ obtulit.
vt dicūt docto. unde falsa est illa sententia.
Caspar fert myrrham. thus melchior. bal
thasar aurum. Er hac diuersoꝝ munerum
oblatione denotatur varietas elemosyne.
Non enī sufficit paupi dedisse panez. si vi
no vel vestimento indigeat ⁊ quis ei subue
nire potest. Quid aūt mystice designarent
hec tria munera circa ꝑsonaꝫ christi: supe
riꝰ diximus. De quo etiā ecclia in officio
epyphanie canit. Tria sunt mūera ꝓtio
fa que obtulerūt magi dño in die isto⁊ has
bēt in se diuina mysteria. In auro vt osten
datur regis potētia. In thure sacerdotem
magnū confitera. ⁊ in myrrha dominicam
sepulturam. Notandū ꝙ est q̄ quis ex
cellētie ⁊ valoris alicui cultus exhibeat
honoris ⁊ reuerentie. c. statuim⁹. de maio.
⁊ obe. Unde cuꝫ magnus cultus honoris
ꝓpendatur in munez oblatione. magnis
tia sunt donaria facienda ⁊ offerenda. Nam
vt ōz in. c. ⁊ si quēstiones. de simo. In acci
ꝓdūm vt dandis muneribus ꝑsone dantis
⁊ accipientis est qualitas attendenda. nō cum
ipsi offerentes essent sapientissimi ⁊ cogno
scerent nobilitatē rerū. ⁊ essent diuites. q̄a
reges ⁊ posset offerre vellēt ei q̄ poterus est

Magi cōgrue tria obtulerunt.

in celo ⁊ i terra. qui dixit Matthei. xxviij.
Data est mihi oīs potestas i celo ⁊ i terra.
Congrue elegerunt facere ei oblationes de
trib⁹ quoꝝ quodlibꝫ in genere suo est opti
mū. Aurū em ē potionis valoris inter me
talla. thus potionis odoris inter aromata
myrrha potionis vigoris inter vnguenta.
Recte ergo dño iesu obtulerūt aurū. quia
ipe est rex regum ⁊ dñs dñantium Apoca.
xix. Aurū nāq̄ afferk regib⁹ ꝓ tributo. ca.
si tributum. rj. q. j. ⁊ p glo. in. c. generali. in
vbo regalia. de elec. li. vj. Unia vo in thure
sapia designatur. vt ait. Salomō Sap. vij
dicēs de sapientia q̄ infinit⁹ est thesaurus
hoibus. Jdeo cōgrue illud obtulerūt ei in
q̄ sunt oēs thesauri sapie dei absc̄diti. ad
Col. ij. Et sic i auro ⁊ thure eū ꝓfessi sūt ee
verā regez de regio genere dauidico q̄ ꝓ
missus erat in lege super isrl regnaturus.
atq̄ summū sacerdotē de stirpe aaron qui
debebat sacrificare suū ꝓciosissimum corꝑ
super aram crucis. ⁊ deū ac dñm sunm. per
myrrhā vo eū designauerunt debere ꝑ hu
mani generis redēptione mori. ⁊ in sepul
cro myrrha eius corꝑ conditi. sicut postea
factum fuisse patz Job. xix. Jn hio quoq̄
muneribꝰ designauerūt tria mūera q̄ ois
fideles christiani debēt offerre dño Jesu:
Nam apto thesauro suo debent de scrinio
cordis sui offerre ei cordialē dilectionem ⁊
charitatē que ꝑ aurum figurat. quia sicut
aurū est valore maximū. ⁊ vtute optimuꝫ:
nā eo: debile restaurat ⁊ confortat. ⁊ ꝓpter
hoc ponit in electuariis infirmoꝝ. Item
in tenore solidū multūq̄ durans. sic chari
tas inter oēs vtutes ꝓciparū tenet. ⁊ qui
de ea plus habz. plus valet. ⁊ qui nihil chari
tatis habz. nihil valet. vt pater. ſ. ad Corin
thios. xiij. vbi apostol⁹ ait. Si linguis ho
minum loquar et angelorum. charitatem
autē non habeā nihil sum. Item charitas
supueniens restaurat oīa merito deper
dita. ⁊ confortat corda debilia ad opandus
instanter opera virtuosa. Et ideo charita
tem non habēti dicit dominꝰ Apocalypſ.
iij. cap. Dicis quia diues sum et locuples
⁊ nullius egeo. Et nescis quia tu miser es
⁊ miserabilis. pauper cecus et nudus. sed
suadeo tibi emere a me aurum ignitum vt
locuples fias. ⁊ offeras deo tuo. Charitas
etiā est solida. quia tenet hominē solidum
⁊ firmuꝫ in bono. Unde de ea inqr aplus
vbi. ſ. charitas nunq̄ excidit, translum-

Universidad de Deusto
Biblioteca

ptiue in.t. charitas nunq̄. de pen. dist. ñ. Et ideo de habēre charitatē dici pōt illud Eccli. l. Quasi vas auri solidū. Itez q̄libet fidelis debet dño iesu offerre thus deuote laudatiōis t orōnis. quia ipse ait pō. xlii. Sacrificium laudis honorificabit me ꝛc. Et ideo vnusq̄sq̄ dz dicere cū eodez ppba ibidē. Dirigat dñe orō mea sicut incensus in cōspectu tuo. Elevatio manuū mearum sacrificiū vespertinū. Et tūc de q̄libet tali dici potest illud Eccli. l. Quasi thus ardens in igne positū. Itez debem⁹ illi offerre myrrham carnalis afflictionis t mortificatiōis. penitētie q̄ t macerationis. Sicut em̄ myrrha licz sit amara: tñ habz odorem bonū t vigorē cōseruatiuū a putrefactione sic penitētia licz videat esse amara quoad sensualitatē. tñ est odorifera deo t nos preseruata a putrefactione vitiorū. t est valde vtilis t fructifera. iuxta illud Jac. j. Omnis disciplina in presenti quidem non videt esse gaudij sed meroris postea vo fructū pacatissimū affert exercitatis per eā. Et tunc dicere potest quilibet nostrum illud Eccli. xxiij. Quasi myrrha electa dedi suauitatez odoris. Et illud Cañ. v. Manus mee distillauerunt myrrham. t digiti mei pleni sunt myrrha ꝓbatissima. Et ꝓdicta ḡsl osa con-

Quātū firmat Greg. in homel. epyphanie. Sed iā gaudiū ad ꝓtēplandū ḡnis gaudium veniamus maria Si em̄ tantū gaudij sunt magi de vna iesu habuit xp̄i visione: quātū gaudere debebat ea ma de regū ter de quotidiana ei⁹ amplexatiōe. oscula/ oblati/tione. lactatiōe. t dulcissima cōuersatione?

one,, Cogita aliquātulū o paupcula mulier q̄ si esses in puerpio de cubans cum filio t in maxima pauptate. quantum gaudium haberes si aliqs preporens oēs cozā eo genu flecteret t ei preciosa mūera offerret. Quātum ergo gaudere debebat ḡgo benedicta que paupcula existens vidit istos tres reges sapientissimos ac potētes qui cū tanta comitiua de tā lōginquis partibus advisitandū filū snū venerant stella eos ducente eidē filio suo adorato tanq̄ eoz ḡo deo. tā ꝑciosa munera abundanter offerre. t suis oībus necessitatib⁹ copiosissime satisfacere. Possum⁹ aūt deuote meditari q̄ existēs benedicta ḡgo sola in diuersorio cū puero suo atq̄ ioseph ac boue t asino. sentiens tot gentes. equos. pedites camelos. milites baronesq̄ cū turba magna venire. cepit timere ne isti venirēt ad perdēdū filiuz suū vnde subito accipiēs eū posuit in ꝑsepio t feno cooperuit. O iesu dulcis. O imperator mūdi. O infinita maiestas. O summa potentia t bonitas. Quō stas. Ubi cunabas. Ubi quiescis. Cōsidera modicū o iesu suplis t carnalis qui gaudes mūdo t delitijs. vñ Ber. inquit. Quid vltra gloriaris o dives in voluptatib⁹ lecti picti ꝛc. Absconso igit dulci iesu inter bouem t asinum cepe appropinquant scutiferi t famuli alioq̄ gē teo. Stella aūt stabat supra locuz vbi erat dñs iesus. nec vltra ꝓgrediebat. Arbitrantes ergo q̄ ibi esset. intrantes ipsi reges et neminē videntes nisi mariam pauperculam puellam t ioseph. egredrunt t aspicientes stellam vidēt eam firmaz stare supra ꝑsepium et iterum egrediunt. t non videntes eum iterum egrediunt. t videntes stellam stare immobilē. tertio ingrediunt. querentes vbi erat puer q̄ nat⁹ erat rex iudeorum. Quibus cum timore dixit benigna virgo. O reges. ꝓncipes. rogo amore dei ne molestetis me pauperculā matrē. Tunc illi hoc audientes direrunt. O virgo sancta. O virgo illibata. O mater dei ne timeas. Videmus em̄ stellā ei⁹ in oriente venim⁹ cū munerib⁹ adorare eū. Nos venim⁹ benefacere t non male. Set tardes obsecram⁹ ostēdere nobis desiderij cordis nostri. O spes nra vbi es. O gaudiū nr̄m. O expectatio nra. O dulcis iesu ostende nobis faciem tuam t salui erimus. Videns aūt puellā virgo eorum magnam deuotionem et fidem perrexit ad ꝑsepium. Considera modo quo modo illi reges t barones summa cū reuerentia ac deuotione ipsam sequūtur eum tem ⁊ suus ꝑsepiū. t subito brā ḡgo cum vellet vbi erat filius genuflexit. t illi similr. et tunc discooperuit benignissimū iesum et ostēdit illis. Quē illi videntes subito deposuerūt eum t nō potuerūt lachrymas continere. sed cū fletu ecclamauerūt dicētes. O diuina bonitas vbi iaces. O saluator mūdi. O gaudiū angelorū quō te humiliatis O quantus feruor. O magnanima fides istoz regū qui nō suspicati sunt indignum regis habitaculū. Non pauperatez matrē. nō vsles pānículos. non aspernatē fen. nō feditatē stabuli. nō parsitatē pueri. sed in abiecto loco et aspero feno mirabant fūm dei humilitatē. qui erubuit semetipsum ad Phil. ij. In pauptate matris stupebant

de indicibili eius pauptate. In vilib⁹ pānículis attēdebāt splendorē virtutū. In mortali carne cōsiderabāt ineffabilē ei⁹ dignationē. Possumus autem cōtemplari q̄ diabolus abelus conatus est auertere magos a fide xp̄i. t ꝓbare q̄ nō erat deus: sed purus hō sicut alij prophete. Et primo sic arguit diabolus dicēs. Iste puer generādus annūciatus est femine a fide p ergo est tm hō t nō deus. Cōsequētia pz. decē ar gumenta. qz isaac. samson. t Johānes baptista annūciati sunt parentib⁹ suis qui tū non fuerūt nisi homines. Rūdit beata virgo. Verū est q̄ iste puer annūciat⁹ est mihi nasciturus ex me sed virgine remanēte. quod de alijs non fuit. De me em̄ predictus fuit Esa. vij. Ecce virgo cōcipiet t pariet filiū t vocabit nomen eius emanuel. i. nobiscū deus. t Eze. xliij. Vidi portam in domo dñi clausam ꝛc. Et Dan. ij. lapis abscisus est de mōte sine manib⁹. Scdo dixit diabolus. Iste puer cōceptus est in vtero femine. ergo est hō t non deus. pz cōsequentia. Quia deus cū sit infinitus omnia implet. vñ ait Jerem. xxiij. Celum t terram ego impleo. ergo non potuit claudi ꝛginis vtero. Respōdit beata virgo illud Augu. in li. cōtra Faustū manichēus di. Non plane catholica fides que christum dei filiū natum ꝑm carnem credit ex virgine ꝓlio modo. eūdem dei filiū fic in vtero mulieris includit: quasi extra nō sit. quasi celi t terre administrationes deserue rit. quasi a patre recesserit. sed vos manichei corde illo quo nihil potestis nisi corpo ralia fantasmata cogitare. ista omnino nō capitis ꝛc. Dixit quoq̄ illud eiusdez Aug. in epistola ad Volusianū. Dominus iste sen suo est nihil nisi corpora valentiū cogitat. quoz nullum pōt vbiq̄ esse totū. qm̄ p in cesse est. longe alia est natura anime q̄ corpis. quanto magis dei qui creator est anime t corpis. qui nouit vbiq̄ totus esse. t nulo cōtineri loco: nouit venire nō recedēdo vbi erat. nouit abire nō discedendo quo venerat. vñ nō est facta mutatio in deo: sed i homine assumpto. Tertio arguit diabolus di. Iste puer natus est ex femina. ergo est hō t nō deus. Patet cōsequētia. quia sicut mors hominū subsecuta est ex ꝓcō ꝓmoz ꝑentū. iuxta illud Gen. ij. Quacūq̄ die cō mederitis ex eo morte morieminī. ita etiā pol⁹ pari⁹. ꝑm illud Gen. iij. In dolore pa

ries filios. Sed hoc nō fuit puenies deo nasci cū dolore mris parturiētis. q̄ ꝛc. Rūdit bta ḡgo. Ille mulieres pariūt filios cū dolore que cōtraxerūt pcm̄ originale. ego autem fui illa de qua dr Cañ. iij. Tota pulchra es amica mea: t macula nō est i ꝛc. Et iō peperi filiū meū sine dolore. Uñ de me ꝓphetatū fuerat Esa. xxv. Germinans germinabit sicut lilium. t exultabit letabūda et laudans. Quarto arguit diabolus di. Iste puer natus est apud ciuitatē paruos. ergo est hō t non deus. pz consequētia. qz Esa. ij. dr. De syon exibit lex: t verbū dñi de Jerusalē. Si ergo iste puer erat deus. nasci debebat in Jerusalē. Respōdit virgo bndicta. Filius dei debebat nasci de semine Dauid ꝑm carnē cui dixit deus pater pō. xxxij. De fructu ventris tui ponā super sedē tuā. t iō apud Bethlem nasci debebat a qua Dauid originē traxit. t in qua natus est. j. Regum xvj. vt implerēt ꝓphetia Michee. v. dicēs Tu Bethleē terra ephrata parvula es i milibus Juda. Ex te exiet dux qui regat populum meū ysrael. t egressus eius ab initio a diebus eternitat⁹. vbi trāslatio chaldaica hz ex te egredietur Messyas. Quinto diabolus arguit dicēs. Iste puer natus est plorabilis. ergo est hō t nō deus. Antecedens pz Sapiē. vij. Simile vocē omnib⁹ emisit plorabilis. Ipse quētia etiā pz. quia vt ait Sibylla agrippa. est leticia sempiterna: Rūdit sapientissima virgo di. Iste plorat⁹ congruus fuit fini incarnatiōis. qz ad hoc filius dei carne ex me assumpta venit in mūdum. vt p peccato generis humani satisfaceret. De cui⁹ fletu predixit ꝓdicta sibylla di. Flebit deus letitia sempiterna. Unus aūt p peccato alterius satisfacit. qui penā pcō illi⁹ debitā in se suscipit. plorat⁹ autē ē pena peccati. qđ est i mundū p Adā introducta. Et ideo cōgruū fuit ad finē incarnatiōis: vt filij⁹ mei penalitates hanc t alias susciperet. sicut ꝓdictum fuit Esa. liij. Vere languores nostros ipse tulit. t labores nostros ipse portauit. Certo inquit diabolus. Iste puer inuolutē pānis. ergo est hō t nō deus. Antecedēs pz Lu. ij. ibi. Inuenietis infantē pānis inuolutū. Cōsequētia etiā pz. qz si deū celi celorū capere nequunt. ij. Paral. vj. multo minus pānis pōt inuolui. Rūdit bta virgo illud beati maximi in sermone de natiuitate dñi. Si tibi sensuū tuoz fragilitate minus dignū videt filiū dei de femina natū crede

Universidad de Deusto
Biblioteca

re: virginē cogita pepisse. Si tibi pānī q̄b⁹ inuolutus est forte aſſe vilescūt: angelos collaudāres: ⁊ multitudinē celestis exercitus admirare. Deꝰ ergo ostētis voluit suolui pānīculis. iuxta illud q̄ canit ecclia. Mēbra pānis inuolura virgo mꝫ alligat. ⁊ manus pedesq; crūra stricta cingit fascia. vt homīnē in pcis suolutū ⁊ ligatū dissoluerer.

Septimo arguit diabolus di. Iste puer natꝰ est inter alia. ergo est hō ⁊ non deꝰ. Antecedēs ptz Baruch. iij. vbi ōr. In medio duoꝝ animaliū cognoscēris ītm vnam translationē. cōsequētia ptz. q; absurdū videtur deū sapiētie cōditorē inter bruta animalia nasci. Rūdit bēa ygo. q; hō p̄ peccm factꝰ erat vt bestia. Ūñ de eo ps. xlviij. inquit. Cōparatꝰ est iumentis īsipiētib⁹. ⁊ similis factꝰ est illis. Jō dei filiꝰ vt bestialitatē eiꝰ in rōnabilitatē cōuerteret natus voluit ad ꝫ insinuādū in medio bestiaꝝ reponi. Jtē vt vticarek ꝓphēta Eſa. j. cognouit dos possessorē suuꝫ ⁊ asin⁹ presepe dñi sui. Jtē vt p̄ ꝫ designaret cōuersio indeoꝝ ad eius fidē. qui figurātur p bouem. vt patuit ī pastorib⁹. Et gētilis q figurabat p asinū. vt nūc ptz ī magis. Jtē p bouē designatur maturitas discretionis. q̄ est in aīa filij mei pfectissimo mō. Et p asinū austeritas oneris q̄ erit in corpe eius. Octauo arguit diabolꝰ di. Iste puer natꝰ est in diuersorio. ⁊ reclinatꝰ in pleptio. ergo est hō ⁊ nō deꝰ. Antecedēs ptz Lu. ij. Reclinauit eū in pleptio. q; nō erat ei locꝰ in diuersorio. Consequētia etiā ptz. q; ꝫ indecens videt diuine maiestati. Rūdit beatissima ygo illud sancti Maximi in sermone de natiuitate dñi. Di pleptio in quo infans iacuit despicis. erige paulisper oculos. ⁊ nouā in celo stellam pretante mando natiuitate dñi cōtueri. Si credis vilis. crede mistice. si de his que humilitatis sunt disputas. q̄ alta sunt ⁊ celestia venerare. Lactam micantē stellā. cuius ductu isti reges huc venerūt. sicut p̄dictū fuerat Eſa. ix. dum ōr. Et ambulabūt gētes in lumine tuo. ⁊ reges in splēdore ortus tui. Non dixit diabolus. Iste puer vocatur nole humano ielus. ergo est hō ⁊ nō deus. ptz cōsequētia q; Exo. iij. dixit deus Moysi. Quid queris nomen meum qđ est mirabile? Rūdit bēa virgo illud qđ inquit deus Eſa. ix. Propter hoc scies pplo meus nomen meū in illa die. q; ego ipse q loquebar ecce adsum. Decimo arguit diabolꝰ di cēo. Isti magi obtulerūt myrrhā huic puero. ergo est hō ⁊ non deꝰ. q; myrrha dat ad preseruationē a corruptōe q̄ nō conuenit diuinitati. Rūdit bēa virgo. Quia imortalis deus pro hoīm salute factꝰ est mortalis. ideo debuit ei myrrha offerri. p qđ mortalitatē assumptio designat. Ūñ can. ūn. iple autē. Eladā ad monte myrrhe ⁊ ad collē thuris. De oblatione autē istoꝝ regū ꝓpheratum fuit Eſa. lx. vbi ōr. Oēs de saba venēt aurū ⁊ thus deferētes. ⁊ laudē dño annūciātes. Cūe diabolus cōsulsus recessit. Ipsi vo magi in fide roborati feruentiores facti sunt. Et credēdū est q̄ ipe benedict⁹ virginis filius illos reges qui tanto labore et quiete rāt. ⁊ eū tam reuerēter adorauerāt. ac tāto venerabātur affectu. absq; leticia ⁊ magna cōsolatione abire nō permisit. Idcirco pie deremus qualiter in brachijs materns ex stēs: aspiciebat magos hylari facie. Ipsisq; gestu ac nutu blandiebat. ⁊ signis quibꝰ poterat ostēdebat se ierū de illoꝝ visitatione. de quo beatissima virgo īmmopere gaudebat. Joseph vo lachrymabat pre deuotione ⁊ gaudio. Nō em̄ credēdū est ipm Joseph fuisse absentē. qñ magi adorauerūt filiū virginis. vt quida opinant assignātes rationē. q̄. l. dei nutu hoc factum est. ne magi ipm putarēt de Joseph generatum. Nec enī opinio nō videtur vera. Nā spūs sanctus qui duxerat magos. ⁊ instruxerat in via de pertinētib⁹ ad incarnationē filij dei. eosq; instruxerat de ministerio Joseph. q̄ datus esset virgini spōso ad habendā custodiam pueri. ⁊ ipsius virginis. Et ideo credendum videtur. q̄ fuerit presens tali gaudio. Unde Johānes gerson in sua Joseph̄ina inquit. Juuenisse Joseph parcere ita mirabilit. Mentio nulla fit hic de aliquo bono honorio. Unus mysterij mantile putabis fuisse: Preterim reges quia non cesserunt reperiri. De redditu vero nā sompnio ut refert. Quid q̄ muneribus est aperta recipiēdis. Neq; recondendis. an sola celata videtur Mater cum puero. quando vaga fama per vbem. Insonuit foram: regem venisse potentes. In dromedarijs. in pulchro ⁊ diuite cmru. Quid q̄ forsitan precedit grandis fulgida stella Unde fuit multis. signo que stella peracto Mater⁊ redit. vnde fuit formata priore. Tantos nōne Joseph tecuꝫ miranꝫ honorem? Nūquid no matri cōgaudes tristia passe. Multa primo puto

quid vult hec veneratio queris? Respōdet virgo. vates memorata priores. Mī virgo mi domine. salvandas credito gentes. Et sua perfundet fidei lustratio corda. Primi tie venīēt. inter miracula nullum Maius predictum est totoq; implebitur orbe. Fiet ecclesia de gentib⁹. est synagogā Magna p parte cecidit deuius error. Diuitias restus cēplus eū doris⁹ amplis. Plurima dona ferent. q̄ mystica plura docebūt. hec ille. Credendū quoq; est. q̄ mitissima ⁊ humanissima virgo maria cernens in his magis tantā fidem. tantāq; deuotionē. multa eis verecūdo ⁊ benigno sermōe de filio suo locuta est. enarrādo quō illum angelo nūciante. ex spū sancto. Gloria in altissimis deo ⁊c. ⁊ quomodo filij sui natiuitas ab ągelo fuerat pastoribus nūciata. Cōmendabat insup magnificētiā. qui ad ipsum videndū tam cito properauerāt. ⁊ de oblatis muneribus grās referebat. Videlicet ipsa bēdicta ygo. q̄ dulcis eius filius ostēdebat signis. q̄ libenter in brachijs magorum iuisset. quos tam liberaliter vidēbat. illis eum liberalissime promittit amplexādum ⁊ osculandum. O virgo mitissima. o gratia supercelestia orientalium regū. quia virgine matre filium dei incarnatum inter sua pectora stringendum susceperūt. Notāndum ꝫo q̄ isti magi. vt habetur Matth. ij. admoniti in somnis ne redirent ad Herodem. per aliam viam reuersi sunt in regionē suam. Licz esset Herodes dirutus eis. fuit ⁊ interrogare desiderauit de puero. ⁊ cum inueneritis renunciate mihi vt et ego veniens adorem eum. hoc malitiose dixerat. Unde Grego. in homel. Epyphanie. Adorare eum se velle simulat. vt videlicet hunc si inuenire possit extinguat. De hoc eriā loquēs Jobes gerson vbi. ē. ait. Scelus illum reges venīūt. ⁊ in vibe Sancta dum sistūt. cōquerūt. est vbi natus Judeoꝝ. ret. hec vbe questio turbat. t. Te perturbato nimiū crudelis herodes. Jugiter anxia sit domināndi. seua cupido. Turba sacerdotum scriburūq; agmine multo. Cōmoniti veniunt. ⁊ dant responsa petenti. Nascetur. xps in Jude bethleē vbe. Sicut diuina depīō pfert voce michee. Auxilio munia humano qui fidere querunt. Perdūt diuinum. sit in vbe recondita stella. De foris inspicitur reges precedit ad vsq; Clara domus supra pueri cōsistere vsa. Congaudēt valde eius delis claꝫ primo ipsis Rex accersitis fallax cōdixerat. ire. Querite de puero vt veniēs deuotus adorem. Mentiris. fraus ficta tibi. nam perdere queris. Non colere infantem. sic se perquirere verum Fingit hypocrita. vult expugnare repertū. hec ille. Propter hoc igitur ipsi magi per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Et ideo Herodes ratus q̄ esset ab eis illusus. fecit in odium eorum cōburi offes naues tharsis. quia ipsi reges erāt ō partibus illis. Et ista exponitur illud qō predictum fuerat p Dauid ps. xlvij. In spiritu vehemēti contereres naues tharsis. Nec autem reuersio magorum nobis aliquid insinuauit faciendum. Unde Grego. vbi. ē. ait. Magnum ꝫo nobis aliquid magi innuūt. cum in regionem suam per aliam viam reuertuntur. In eo ficet. nāq; quod admoniti faciunt. pfecto nobis insinuāt quid faciamus. Regio quippe nostra paradisus est. ad quam ihesu cognito redire per viam qua venimus prohibemur. Si regione ereſi nostra superbiendo. inobediendo. vitibilia sequendo. cibum petitum gustādo discessimus: sed ad eandem necesse est vt flendo. obediendo vitibilia contemnēdo. atq; appetitum carnis refrenādo redeamus. ergo per aliam viam ad regionē nostrā regredimur. quando qui a paradiso gaudijs per delectamenta discessimus ad hec per lamēta reuocamur. O igitur deuota anima. cōsidera quantum erubescebat virgo beatissima. que videbat puerum suos bonis regib⁹ sic venerari. ⁊ a malis rēs timeri. De quo iquit Aug. i sermōe epyphanie. In spepe iacebat ⁊ magos ab oriēte vocabat. Absc̄ōdebatur in stabulo. ⁊ agnoscebatur in celo. vt agnitus in celo manifestaretur in stabulo. ⁊ appellaretur epyphanie dies iste. quod latine manifestatio dici pōt. Sunul eius celsitudinē. humilitatēq; commendans. vt qui in aperto celo sydereis signis mōstrabat i angusto diuersorio ōes inuenirēt inualidꝰ in infātilib⁹ mēbris involutꝰ in pānis adorarēt a magis. timerēt a mal. Pie ḡ timeāt reges ad pria deterrā sedērē. quē rex impi⁹ timuit adhuc mīs vbera lābentē. Et ibidē exclamat idem Augu. di. Quis est iste rex tā paruꝰ tā magn⁹

Universidad de Deusto
Biblioteca

nondum in terris loquēs. & iam i celio edi-
cta ꝓponēs. O felices reges otiētales. qui
istis magni regis famuli facti estis. Ut aūt
dicit Chrys. sup Mat. cū ad patriā suam re-
uersi essent ꝓdicātes multos erudierūt. Et
deniq; cū. b. Thomas aplis post ascensionē
dñi in illa regione perrexisse: ab eo bapti-
zati sunt. & facti sunt adiutores ꝓdicatiōis
eius. Quoꝝ corpora post felicē mortē prio
Corpo- per Helenā Cōstātini matrē repta Cōstan
ra regū tinopolim trāslata sunt. Deinde p sanctuz
vbi sint Eustorgiū mediolanēsem epm Mediolas
nū sunt ꝓducta. Et vltimo p Federicū im
peratorem Coloniā theutonie sunt delata.
Ut vt sit. semp cū facie respiciāt dñs Me-
diolanū. & si aliquando reuoluātur. iterū se
vertūt versus ipsaꝝ ciuitatē. in qua multis
annis steterūt. Eoꝝ ꝺo anime cum dño ie-
su xpo: et ipsa beata virgine matre eius in
celesti regno triumphant.

Pars quarta huius sermonis que dicit
Presentationis.

℟ E quarto gaudio būdicte ꝝgis
satis diri. i. viij. ptē ꝑncipali hu
ius opis. tiō hic breuiter prīā
ꝺ eo. Bi em Symeō tantū gaudi-
sus est in ꝑnatione pauli Jesu
in tēplo. vt viso & amplexato e o cōtauerit.
Nūc dimittis seruū tuū dñe ꝛc. quātū ꝺebe
bat iubilare mat ei? videṁ sctū Symeonē
spūsancto feruētem obuiare filio suo. & co-
ram eo genua flectere. eūq; vt dñm & deuz
suum adorare adhuc in maternis brachijs
existentē. atq; cū humilitate & deuotōe ma
xima extendentes brachia sua. & dicentem
eidem pyssime virgini. O bona dña. o geni
trix dei mei. o regia celi. obsecro placeat vo
bis dare mihi osculādum & amplexādū. ac
in vlnis meis fouendum dulcissimū filium
vestrū saluatorē meū. quē tanto tēpore ex-
pectaui. & videre desideraui. & de cuius visi
one resōsum a spūsancto accepi. Ego em
ad hoc offīi a deo electi? suꝝ. ad hoc missus
sum & huic ministerio reseruatus. Cui cum
benigna virgo filiū suū liberaliter obtulis-
set. et cui? būdicti pueri facie radij lucidissi
mi exibāt. ille lachrymis et dulcedie decur
rentibus eum reuerenter & suauiter ample
xatus & osculatus exclamauit. O felix ma
ter que te benedictū saluatorē meū genera
uit. beatus pēter qui te portauit. & vbera q̄
suxisti. Excelsiimo aūt ꝙ ipse Symeō ebrius
spiritu exclamaret. Currite currite oēs gē-
tes. & videre puerum qui fecit celos. Curri
re ꝺgines. & festinate cum Maria currite
vir. & accelerate virtute cū sctō Joseph
currite vidue & predicate ac būdicite hunc
sanctissimū parvulū cuꝝ Anna Currite an-
geli & obstupescite eū in templo offerri cui
omnia offeruntur sacrificia. Currite iusti ac
cipite letici. Currite peccatores & accipite
veniā. Currite senes & cātate mecū. Nūc di
mittis seruū tuū dñe ꝑm verbum tuū in pa
ce. Quia viderūt oculi mei salutare tuū. ꝛc.
In quo cāticō laudauit filiū ꝝgnis de tri-
buus. primo ꝙ esset saluator mundi. secūdo
ꝙ esset ūme totiꝰ orbis. tertio ꝙ esset glo
ria plebis Jsrael. quia magna est gloria in
deoꝝ. q filius dei natus sit de eoꝝ stirpe.
Non solum aūt gaudia est hīā virgo de sun
cto Symeone cōmendante filium suū. sed
etiā de beata Anna ꝓphetissa. que mirabi
lia de xpo omnibꝰ ꝓdicabat. De his autem
oībus tractat Jobes gerson vbi. ē. dicens
Respōsuꝝ Symeō accepit de sup olim. Non
te mora rapiet nisi xpm videris ante. xpus
vbi venit quid gratia suggerit audit. Ecce
tia celestis radians bonitatis im ago. Ecce
suum venit ad templū dñatoꝝ. Juste se
ner timorate dei quē spūs implet Interno
affatu. fac occurras venieti. Ulnas accipito
puerꝝ būdictio dicēs. Dimittis dñe me nūc
in pace. ꝑm Uerbū sancte tuū qui suꝝ seruꝰ
tuus alme. Nāq; tuaꝝ propriꝰ oculis nūc
cerno salutē. Siue salutare q̄ cūctoꝝ po-
pulo: Lutre paras faciē. lux gentibus alta
reuelās. Jsrael ipe tue salus est & glia ple
bis. Mēbra sener ergo. Quis lāguore gra
uata. Corde vigente moueat. tēplū petit. oz-
nat. ouāter. Nuc ea. nūc illa loca tēpli suas
det alacris. Sic faciāt alij quia mox veniet
dñator. Prospicit er aditus rempliq; per
atria quando Promissus veniat. vidit pio
cedere tandem Bethleem er vibe te virgo.
Joseph pueriq; agmine cū sancto vicino
ram atq; parētum. Spiritus er tēplo san
ctus sibi ꝓdidit. hic est. Exilit & iubilat. nō
se capit. atq; inuētus. Est aquile vis. mens
in dño renouatur. Fore sacerdotuꝝ sancta
de sorte beati Tunc aderāt cuꝝ te puero pes
nerande Johānes. Ui zacharias. & olim
sterilis sua pinnr. Uenerat ana senex octo
genaria vates. Deq; iesu cūctis multo ser-
mone loquuntur ꝛc.

Pars quinta huius sermonis de quinto
gaudio beate virginis q̄ dicitur resurre-

ctionis & ascēsionis.

Gaudi- ℣ Ti ista parte ꝺtinet gaudiū da
um ma- pler q̄ ipa virgo būdicta ha
rie de buit de filio suo. Primū est de
resurre- eiꝰ resurrectiōe gn. i. vidit dile
ctione tū filiū suū quē sepulcro ipa reposuerat
dñi totū liuidū & plagatū. cū tanta glia & triū
dio & suauitate splēdidissimū corꝑ filij sui
deosculabat. icipiēdo a capite. discurrebat
q̄ p singula mēbra dicēs. O fili mi q̄ pul
cri sunt capilli tuiq̄s a iudeis dilaniatos
et sperit. Quā pulchra est facies tua. quam
tor am liuidam & sanguine infectaꝝ vidi. &
℟ps re sic de singlis mēbris dicebat. Decātabatq;
surgēs cum ꝓpheta dicēs ps. xxix. Cōuertisti plan
ꝑlo ap ctum meū in gaudium mihi. Scīēdum est
paruit aūt q̄ saluator noster primo apparuit sue
Marie matri post resurrectionē q̄ alicui alteri. vñ
virgini Ambro. in lib. de virginibus ait. Resurre
ctionē dñi Maria virgo primo vidit & cre
didit. Quic aūt opinioni nō cōtrariatur il
lud q̄ dicitur Mar. vi. l. q̄ surgens Jesus
apparuit primo Marie magdalene. Quia
illud dictum intelligitur sicut illud Mat.
xi. Inter natos mulierum non surrexit ma
ior Johāne baptista. Ex quib? nō ꝺbis nō
sequitur quin xpo & beata virgo sint maio
res ipso Johanne baptista. licz sint na ti er
mulieribus. Sed per illa verba voluit sal-
uator intimare. q̄ inter illos qui eciderāt
per peccatū originale nemo surrexerat ma
ior Johāne baptista si ejus verba intelligā
tur quoad habēdam gloriā celestē. Ex q̄bꝰ
cōcluditur q̄ xps & beata virgo q̄ non ceci-
derūt in peccato originali. & p ꝑsequēs nō
surrexerūt ab eo sūt ipo Johanne maiores.
Et ideo ipe dñs in predictis ꝟbis studiose
& notāter dixit. nō surrexit. nō aūt ait. non
est vel erit maior. Et similiter intelliguntur
predicta verba Mar. s. q̄ xps resurgēs pri
mo apparuit Marie magdalene. q̄ alicui
alteri er his qui aliq̄n peccauerāt. Et ideo
notāter post illa verba statim subinferē. a
qua ejecerat septem demonia. Et hanc opi
nionē tenet sancta mater ecclesia. Et in fi
gnū q̄ xps primo apparuit virgini gloro
se in die resurrectionis dñi. stationem cele-
brat apud sanctā Mariā maiorem in vrbe
Roma. In qua ecclesia cuꝝ in vrbe
missam decātaret sanctꝰ Gregorius & dixi
set. Pax vob. sic semper vobiscū. angelꝰ dei
altra voce rūdit. Et cum spū tuo. Et ob hoc
cum in die pasche papa ibi celebrat. i. testi-
monū huiꝰ miraculi. q̄n dicit. Pax vob ꝛc.
mihi sibi respōdet. Si aūt queratur. qua Quare
re de hac apparitione facta matri nulla fa euāgeli
cit euāgeliste mentionē? Respōdet docto stem hil
res. q̄ apparitiones xpi exhibite matri: et dicit ō
familiaria iter eos colloquia. atq; amoris appari
sublimia signa: intactū fuerūt intellectum tione
humanū excedentia q̄ nec potuerūt bn sci Marie
ri. nec ab inferioribus dici. nisi cum tāta di
minutione. q̄ illa dicere esset nobis eoꝝ er
cessuꝝ quodāmodo denigrare. Ite spūsan
cto & euāgelistis ꝓpositū erat illas appari
tiones describere que carnalib? hominib?
possent de resurrectione xpi fidedignuꝝ tes
timoniū ꝟbere. Et ideo noluerunt ponere
apparitiones factas matri. cuius testimo-
nio ꝙ filio nō creditur. l. videamus. ff. ō in
litem iu. Si enim ꝟba extraneaꝝ psonaꝝ
deliramēta visa sunt iudeis multo magis
matrē p filij honore delirare. Pōt aūt hec
apparitio sic ꝓbari. Primo debuit xps ꝑlo
lari illos quos plus dilexit. & a ꝙbus plus
dilect? fuit. & a quib? plura bñficia recepit.
& quos magis tribulatos & afflictos relēvā
rat de passione sua & morte. q̄ alios. Amor
em bꝺ esse reciprocus. ii. Ethi. Et bñficiatꝰ
esse bꝺ gratus suo bñfactori. l. sed & si lege
§. cōsuluit. ff. de peti. here. & c. cū in officijs
de testa. & c. de forma. xxj. q. v. Cū igit ipse
dominus Jesus nullū habuerit in hoc mū
do charioꝛē amicū. nec a quo plura bñficia
recepit q̄s matrē suā. cui ex ꝑcepto legis de
bebat parricidē reverētia & honore Exo-
xx. Deut. v. Mat. xv. Et quā eiusdem prece
pti obligatōe tenebat cōsolari ꝑ suo posse
ꝑm sniaꝝ Aler. de ales in. iij. parte summe
in tractatu bꝰ ꝑceptis decalogi. sup. iiij. pre
cepto. Ergo indubitāter tenendū est q̄ pri
mo eā cōsolatus est. Nullus em erat i hoc
mundo qui tantū doluerit de morte ipsius
dñi Jesu quantū cordialissima mater sua.
Cū igit ille q̄ in vno grauat: in alio debeat
subleuari. l. eū qui. ff. de iureiu. Cūq; es sit
cōmoda sequi qui incōmoda sequit. l. ꝑm
naturā. ff. de regu. iu. & §. cum aūt. instit. de
emp. & ven. & l. id q̄ ff. de peri. & cōmo. rei
vē. & c. charitatē. xx. q. ij. & ca. qui sentit. bꝰ
reg. iu. li. vj. Ideo non est dubitādū: q̄ bea
ta virgo que prima fuit in dolore filij sentiē
do: fuit etiā prima in participāda eius con
solatione. vt essent socij ꝰsolationū sicut so
cij fuerāt passionum et tribulationū. c. s. de

Universidad de Deusto
Biblioteca

Appa/rēs rps e⁹ ihs ihesus sue benedicte matri totus iocūdmarie eā gaudio repleuit

sepul.⁊.ij. Cor.j. Apparuit ergo ipse dulcissimo suo filio ⁊ ei⁹ ihesu ineffabili gaudio ⁊ tanto merore quē ex quattuor causis precedebat. Primo ex eo q̄ filij sui immortalitatem induerat. iuxta illud ad Roman.vj. Christus resurgens ex mortuis: iam non moritur: mors illi vltra non dominabitur. Unde Leo papa in quodam sermone inquit. Post passionē christi rupte vinculis mortis. infirmitas i virtutē. mortalitas in eternitatē. ⁊ cōtumelia translata in gloriam. Scōo causabatur ex eo q̄ videbat filium sum eduxisse sanctos patres ō limbo. sicut prenūciatum fuerat Zach.ix. vbi ō: christo. Tu quoq; in sanguine testamenti tui eduxit vinctos de lacu in q̄ non erat aqua. Tertio causabatur ex eo. q̄ filij eius nobis omnib⁹. ⁊ principaliter sibi de resurrectione spem dabat. iuxta illud. ij. ad Cor.iiij. Qui suscitauit Jesum: ⁊ nos cum Jesu suscitabit. Cū ergo caput nostrū Xp̄us resurrexit. pro certo tenere debem⁹ q̄ et̄ā nos resurgemus. quia corpus sequitur naturam sui capitis. l. cuz in diuersis. ff. de reli. ⁊ sum.fu. ⁊ accessorius sui principalis. l. cum principalis. ff. de reg. iu. ⁊. c. accessorium. eo. ti. li⁹. vj. Et ideo inquit apostolus j. ad Cor.xv. Si xp̄s resurrexit. quō quidā in vobis dicūt: q̄m resurrectio mortuo⁹ nō erit? Quarto causabatur ex eo q̄ videbat ⁊ cognoscebat. q̄ filius eius angelicā numerum adimplebat. ⁊ eorum ruinam restaurabat. iuxta illud ps. cir. Judicabit i nationibus implebit ruinas: Et ideo p̄m Greg. in homel. Pasche. Angelus q̄ annūciabat xp̄i incarnationē. dū in veste alba apparuit: de sua reparatione suum gaudium demōstrauit. Contēplemur ergo deuote hoc gaudiū virginis ⁊ dicamus ei. O Maria che festi quando el tuo fiol videsti. Prima credo laboresti. e poi ridēdo li dicesti. O fiolo delicato. Tuto bello e iocundo. Adesso hai cōsolato. El mio core gemebundo. O Maria fame gustare quella cōsolatione che facesti in abiazare Jesu da poi la passione. Possumus autē deuoto corde meditari. q̄ pusillus cōz ma virgo maria que per treo dies afflicta templa steterat. ⁊ in cōrinus suspiriu⁹. acueuitēre tiu⁹ ma tertia die a passiōe ⁊ morte fil⁹. affectuose rie tribu⁹ expectabat resurrectionem ei⁹. idubitāter ē die res credens q̄ tertia die resurgeret. ⁊ ei statim surreiti apparet. vñ plorādo ⁊ lachrymando. cor quis de ⁊ ore ille dicebat. O pater eterne: ecce iā tempus instat vt filium tuum ⁊ meū a mortuis renoces. Suscita ergo illum ⁊ ad me mitte tanto merore pro sua passione afflictam. Deinde ad filium dicebat. O fili mi dulcissime. O fili iocundissime. O fili amātissime. O fili desideratissime. O fili gratiosissime. O fili suauissime. quez vidi plagis repletū. spinis coronatum crudelicp̄ morte extinctum. ⁊ in sepulcro positum. quādoviq̄ debo te ex mortuis trūphasse? Diuisti me hi sepi⁹ o fili dilectissime. Die tertia resurgam. Ecce iam dies tertia imminet. Surge ergo dñe in requiez tuam. vt prenuncia uit Dauid ps. cxxij. ⁊ veni vt videā te solatiuz anime mee. ⁊ verificetur illud q̄ inq̄t propheta ps. xxix. Ad vesperam demorabitur fletus: ⁊ ad matutinū leticia. Que ybat cum diceret virgo b̄dicta tota lachrymis madefacta. Ecce q̄ in ipsaz intrauit incendibilis dulcedo ⁊ ꝑsolatio. q̄ nequibat amplius dolere. vñ extra se cepit dicere. Unde hoc gaudium mihi. Nōne mortuus est filius meus? Est ne forte resuscitatus? Et rūc ad filium cōuersa dicebat. Die mihi o fili charissime: es ne tu ille qui venis ad me? Que verba cum diceret. Ecce apparuit dūs ihesus: associatus omnib⁹ sanctis patribus quos de limbo extraxerat. Qui dulciter salutans matrē suā predilectā amplexans osculatus. Et dixit illi. Resurrexi et adhuc sum tecuz. ps. cxxxviij. Regina celi letare alleluya. quam que meruisti portare alleluya. resurrexit sicut dixit alleluya. Unus autem seraphin habebat coronam fulgentissimaz in manu. qua volebat dominus Jesus coronare matrē suā. Dixit ergo iterum ipse dominus noster matri sue. O dona del paradiso. Per cui li angeli hano religato. e son quello che hai concepto partorito e nutricato latrogiorno vedesti morto. crucifixo e vulnerato. vedemi resuscitato tuto quanto glorioso. E son tuo figliuolo. Da lo limbo tenebroso. E son tuo imperatore e signor del vniuerso. Per lo mūdo redēptor e del homo chera ꝑso. Alma tre mia benedicta cessa hor may de lachrymare. Pur nō star cosi smarrita. In cōmemoratione ⁊ laudare. Pone i capo la corona laqual ga a indilare. Pone le caposa corona laqual ga a indilare. Pone le caposa corona laqual ga a indilare. Pone le caposa

sermõe. ſ. 7. ñ. 7 ideo hic ſuccincte ptrãſeo. Quantũ ẽo gauiſa ſit in gl̃iosa ſua aſſumptione. nullus hominũ mortaliũ cognoſcere põt. Hoc autẽ eius gaudiũ cauſabatur ex quattuor. Primo ex eo q̃ in celum aſcendebat in anima 7 corpore. Vñ Aug. in ſermone aſſumptiõis ait. Letatur Maria leticia inenarrabili corpe 7 aia gl̃ificata per ppriũ filiũ quẽ in vtero geſſit. quẽ genuit. quẽ couit 7 aluit dei genitrix. dei miniſtratrix. deiq̃ ſeruatrix. de qua q̃ſi aliter ſentire nõ audeo. aliter dicere non preſumo. hec ille. Hec ſunt gaudia q̃ cõmuniter ad honorẽ ipſius beatiſſime virginis recolãtur. Sed ſciẽdum eſt. q̃ vt legitur beatus Thomas archiepc̃ cantuarienſis. quotidie cum magna deuotione repetebat predicta gaudia dicẽs. Gaude virgo mater chriſti 7c. Semel autẽ cum eadem gaudia more ſolito in ſuo oratorio diceret. apparuit ei ipa virgo bñdicta. 7 dixit. Cur fili mi tãtũmodo gaudes de gaudijs meis que tranſierunt. Et non potius letario de illis gaudijs que modo habeo in celo. et q̃ perpetuo durabunt. Gaude igitur 7 letare de cetero ac exulta mecũ. quia gloria mea excellit dignitatem 7 letitiã oim ſanctorũ et cunctorũ ſpirituũ beatorũ. 7 maiorẽ gloriam habeo ipſa ſola q̃ oñs ſimul angeli 7 ſancti. Gaude q̃ ſicut ſol illuminat diẽ 7 mundũ. ſic claritas mea illuminat totũ orbẽ celeſtẽ. Gaude q̃ tota militia celi mihi obe-

Gaudius aſſũptiõis Marie fuit'er ẽtuor.

dit. me venerat 7 honorat. Gaude q̃ filius meus mihi ſemp eſt obediẽs. 7 mea voluntatẽ. 7 cunctas pces meas ſemper exaudit. Gaude quia deus ſemp ad bñplacitũ meũ remunerat ſeruitores meos in hoc ſeculo. 7 in futuro. Gaude quia prima ſedeo ſuncte trinitati. 7 veſtita ſum corpore meo glorificato. Gaude q̃ certa ſuꝫ 7 ſecura. q̃ bona mea gaudia ſemp habẽt 7 nũq̃ finient vel deficiẽt. Et quicũq̃ cuꝫ his gaudijs ſpialibꝫ letãdo in hoc ſeculo me venerabitur in extremo ale ſue de corpore preſentiã meã obtinebit. et ipſam animã ab hoſtibus maligniſ liberabo. 7 ꝯſpectu filij mei vt mecũ gaudia poſſideat preſentabo. Et de hoc habet exẽplum in miraculis apũd virginis. vbi legitur q̃ quidam quotidie dicebat ſeptem eius gaudia. Qui cũ veniſſet ad mortem. et ipſam bñdictã virginẽ totis affectibus inuocaret. venit illa virginibus comitata. et cũ maxima angelorꝫ multitudine. 7 dixit illi infirmo. Chariſſime lõgo tpe mihi gaudia ꝑpũtaſti. veni g̃ ſecure. q̃ nobiſcũ p infinita ſecula pmanebis. p q̃bꝫ verbis ille miſ rũ in modũ exultauit. 7 cũ gr̃as egiſſet. feliciter migrauit ad dñm. cuꝫ ipa dei genitrice eternio gaudijs potitur. Quã virginẽ glorioſaꝫ obſecro: vt aiam meã cũ ea hoc ſeculo migrauerit i celeſti palatio ceraꝫ dilecto vnigenito ſuo felicit̃ ꝑtare dignet. Amẽ.

Incipit vndecimo pars huiꝰ ſermonum quod Mariale appellatur. In qua tractatur de gl̃iose virginis Marie aſſumptiõe. 7 particulari ac ꝑprio nomie iubilatio angelica nuncupatur. Sermo primus.

Leuauerunt ar/

c caꝫ in ſublime. Geñ. vij. Benedicta dei genitrix ẽgo q̃ 'arcaꝫ Noe figurat. Quia ſicut illa arca preſeruauit ipſa Noe cuꝫ filijs ſuis a diluuio. ita ipa 7 mater excellentius ſaluauit totuꝫ humanũ genus ab eterna damnatione. 7 de inferni ꝓfundo. Unde illi canitur in corona noſtra. Archa che ſolua chi vole a te romane dolo diluuio mortal che ei profunda. Figuratur etiam per arcam teſtamenti ſiue federis. et hoc quadruplici er cauſa. Primo er cauſa efficiente. Illam enim arcam fecit Moyſes ex preceꝑto dei Exoꝺ. xxv. Beatam autẽ virginem fecit ipſe deus 7 habitauit in ea ſuxta illud ps. lxxxvj. Homo natꝰ eſt in ea.

Erẽplũ de ſep. tem gaudijs Marie

et ipſe fundauit eam altiſſimus. Deus eſt in beata virgine fuit altus quando eam in vtero ſanctificauit fuit altior quando de ea integra eius virginitate nasci voluit. Fuit ẽo altiſſimus quando ipam ſuper omnes angelos eraltauit. Ratione igit cauſe efficientis iſta arca virginalis fuit nobilior 7 dignior arca federis. Secundo ipſa arca federis figurat beatam virginẽ ratione cauſe materialis. fuit enim facta de lignis ſethim Exoꝺ. xxv. que ligna ſm Diero. habẽt leuitatẽ pulchritudinẽ. fortitudinem. 7 imputribilitatẽ p que intelligũtur quattuor dotes corporis eius. Corpus enim gloriosuꝫ ſpũs beatiſſime virginis eſt leue p ſubtilitatẽ. pulchrũ p claritatẽ. forte p agilitatem: 7 imputribile p immortalitatẽ. Tertio ipſa arca dñam noſtram figurat rõne cauſe formalis. quia vt habẽt Exo. xxv. 7 xxxvij. habuit i longitudine duos cubitos 7 ſemiſſem id eſt. v. palmos. Joſeph? ei vocat hic cubitũ duos palmos. In latitudine añ habuit tres palmos. 7 in altitudine cubitũ 7 ſemiſſis fuit. v. palmoꝝ i longitudine. qꝛ ipa beata virgo q̃ntũ ſenſus ſuos vſq̃ in fines puriſſimos ſeruauit. Fuit erã 7 triũ palmoꝝ in latitudine. qꝛ reſtaurationẽ angelorꝫ ac ſalnationẽ hoim. 7 renouationẽ omniũ creaturarũ ꝓcurauit. Habuit etiã hec arca cubitũ 7 ſemiſſem in altitudine. qꝛ ei? celſitudo humanã 7 angelicã naturam exceſſit. ſed vſq̃ ad filij ſui excellẽtiã non peruenit. Quarto ipa arca beatã virginẽ figurat ratione cauſe finalis. Dicta eſt arca ſacra fuit 7 virgã aaron. 7 vnaꝫ aãream in qua erat mãna. Deca autẽ arca ſpũalis ſcꝫ beata virgo intra ſe ꝓtunuit xpm i quo ſunt tres ſubſtãtie. ſ. diuinitas dulciſſima p manna ſignificata. 7 ala ſapientiſſima p tabulas teſtamẽ 7 caro mãdiſſima que reſurrexit. 7 per virgã aaron que fronduerat deſignata fuit Iſtam igitur arcam eleuauerunt angeli in ſublime vt dicunt verba ꝓpoſita. ſcꝫ i die ſacratiſſime aſſumptionis eiuſdem. de qua in preſenti ſermone ſeptem conſiderationes faciemus.

Prima dicetur optationis.
Secunda allegationis.
Tertia cauſationis.
Quarta ꝺomũtionis.
Quinta conſolationis.
Sexta reſurrectionis ſiue aſſumptionis.
Septima ẽo 7 vltima appellabitur iubilationis.

Pars prima huius ſermonis que dicit. Optationis.

Letiſſima virgo maria videns filium ſuũ gloriosum aſcẽdẽtẽ in celũ. cũ ipo parterea ſcẽdere eroptabat. Cauſe añt huiꝰdeſi deriũ poſſũt. v. aſſignari. Prima ꝑpt appetitũ naturalẽ vltimi finis. Secoa ꝑpter inſtinctũ interiorẽ naturalis legis. Tertia ꝑpt clarã ꝓplationẽ filialis pulchritudinis. Quarta ꝑpter longã 7 redioſam ꝓgationẽ ſue pegrinatiõis. Quinta ꝑpter affectuoſaꝫ expectationẽ curie triũphãtis. Prio igit dico q̃ mouebat beatã virginẽ ad bñ deſiderãdũ appetitꝰ naturalis vltimi finis. Nã vt ait Ber. in li. de vita eremicoꝝ. c. xxvj. Naturali deſiderio oẽs ſummũ appetimus bonũ nec eſt in nobis deniſi eo adepto. Et Boeti? in. iij. de conſola. pſa. ij. inçt. Oẽs mortaliũ cura quã multiplicẽ ſtudioꝝ laboꝝ exercet. diuerſo quidẽ calle ꝓcedit. ſed ad vnũ tandẽ bñtudinis finẽ nitit̃ puenire. Et in eodẽ lib. et ã dicit. Eſt enim mẽtibus hominũ veri boni naturaliter inſerta cupiditas. ſed ad falſa deuꝰ error abducit. Et Aug. xiij. de trinitate ait. Ad appetendã bñtudinẽ natura cõpellit. cui ſumme bonꝰ 7 imurabiliter bñs creator hoc indidit. Et. x. de ci. dei. iterũ dicit. Omniũ certa ſnia eſt qui rõne quoquo mõ vti poſſunt bñs eſſe oẽs holes velle. Et rõ huiꝰ deſiderij eſt. q̃ finis nr̃ eſt bñtudo. Sm magiſm ſen. in. ij. di. ſ. Et ibi ſctus Bonauẽ. parte. ij. ar. ij. q. ij. Et. xix. di. ciuſdẽ li. ar. ſ. q. ſ. 7 p oẽs theologos i. iij. di. xix. maxime ſctm Bonauẽ. 7 Ricb. ar. ſ. q. ſ. 7 btm Tho. ſ. ij. q. viij. ar. iij. in corpe. q. Cũ ergo omnia appetant ptingere ad finẽ ſuũ. vt ait pbus ij. 7. viij. phyb. Non eſt mirũ ſi erã nos appetimus felicitatẽ 7 ſummũ bonũ. Omnis eñ bonã appetit. ſ. et b. ſ. rheto. iij. topic. 7 iij. meta. Dic añt ytim? finis nr̃ 7 b ſummũ bonũ eſt filiꝰ virginis. q̃ de ſeipſo inqt. Apoc. ſ. Ego ſum ꝓncipiũ 7 finis. ꝓncipiũ videlꝫ a quo oẽs creatura ſumpſit exordiũ finis vo ad quem oẽs creatura redigitur 7 terminat. 7 p quẽ oẽ bñficabile felicitat. Et ideo dicit Dauid. Finem tanto vehemẽtioꝝ deſiderio maria appetebat: quãto

Maria optat patrũ aſcẽdẽs relcendere.

Universidad de Deusto Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca

illā plus cognoscebat. ⁊ quāto fortiꝰ amabat. Est enim amor pondus spūs rōnalis. dicēte Augu. xiij. ꝯfes. Pōdus meum amor meus. eo fero: quocūq; feror. Quanto igit hoc pōdus est maiꝰ: tāto magꝭ inclinat ad amādū. Et qꝫ brā virgo sup oēs creaturas hunc finē. i. deū ambat: ideo plus oīb⁹ in eū desiderio ferebat. ⁊ ad ipm ptingere. ac cū illo conjūgi cupiebat. Scō eā ad hoc inducebat instinctꝰ legis natural. Naturale enim instinctꝰ est oīb⁹ animalibus ad dilectōes filioꝝ. Unde. viij. phīi. Arist. vt generātis ad genitū naturalis est amicitia. Vie autē instinctꝰ est maxime in hoibus. Naꝫ pater magis diligit filiū q̄ seipm. l. isti quidem. in fi. ff. qō me. cau. vbi glo. dicit idē esse de matre. Immo dico q̄ mat teneꝛius diligit suū filiū q̄ pater. qꝫ magis est certa eā esse suū filiū. l. quia semp. ff. de in ius vo. Amāt aūt parētes filios tanq̄ aliqđ sui nā pater ⁊ mater est radix filij, filius ꝛo flos eius. xxiij. q. iij. c. tunc saluabif. Unde etiam dr q̄ pater ⁊ filius cēsent esse vna ⁊ eadē ꝓsona. l. fina. C. de impu. rali. sub. ⁊ vor patrno vor filij. §. ei qui. insti. de inuti. stip. Dicit. quoq; q̄ nullꝰ amor vincit paternū. l. fina. C. de cura. fu. nec maternū. l. videamus. ff. de in litem ju. Et hec oīa patent ex etymologia vocabuli. Filiꝰ em̄ dr: a philos grece qō est amor latine. vt no. i. §. fin. insti. qui darit tu. pos. quia igit in brā ẏgine instinctꝰ nature erat ordinatissimus: ipam inclinabat ad tenerime diligendū filiū suum vnigenitus. qui totus erat suus quoad humanitatē. quia qō alij filij habuerūt ab vtrisq; parētibus, hic filiꝰ suus totū receperat ab ipa. Amabat ergo eū tanq̄ aliqđ sui quantus ad carnē. Et tanq̄ aliquid ererni ꝓis quātū ad diuinitatē. ⁊ tanq̄ desiderabiles quātū ad vtrūq;. Unde immēsitas amoris eius non sinebat illā ꝺescere in triduo quādo puer Jesus remansit in hierusalē Luce ij. quod ostendit diligētia inquisitionis. De q̄ Can. iij. habeꝭ vbi ipa ait. Gurgam et circuibo civitatē p vicos et plateas. queram quē diligit aīa mea. Ubi Bern. ait Aurora rutilās conquesta est se diem perdidisse iacentem. Stella matutina admirata est triduanaꝫ solis absentia. Si ergo desiderauit filij sui ꝓsentiam adhuc exitio in terris: sic q̄ quiescere nō poterat. quantū desiderauit ꝓsentiam eius regnantis in celis.

D Tertio ipsam mouebat ad hoc appetens dum clara contemplatio filialis pulchritu dinis. Quāuis em̄ nō sit hesitandū ān bta ꝑgo in hac vita pluries ⁊ manifeste non p enigmata vel figuras divine maiestatis vi fionem habuerit. quod asserit de Moyse ⁊ Paulo. de quib⁹ etiā illud asserit Augu. ad Orosium. Tamen per aggrauationem corpis lumen in quo fit talis visio. nō ēt anima pmanēs habitualiter: sed trāsiens. Et ideo beata virgo affectabat in celis adē dere cum filio suo, vt sine discrīnatione eternaliter ptēplaretur eius diuinitatem. Unde Can. j. illi inquit. Indica mihi quē diligit anima mea. vbi pascas. vbi cubes in meridie. Ubi dicit Bern. Vic pascis. sed nō i saturitate. Pertransigit ergo optabat frucꝰ suauissimo vteri sui. de quo ps. xxvj. in quit ꝓpheta. Cum decerit dilectis suis somnū. ecce hereditas dñi filij merces fructus ventris. In rpo em̄ est vera diuinitas quam videre est merces et gloria beatorū. iuxta illud quod inqt deus abrae. Ben. xv. Ego sum merces tua magna nimis. Item est vera humanitas. que fuit fructus beate virginis. ⁊ banc etiā videre gloriosam est felicitas sanctorū. iuxta illud Joh. xvij. Hec est vita eterna vt cognoscant te verū deum. ⁊ quem misisti jesum xpm. Cupiebat ergo virgo pissima semp ⁊ sine interruptione filium suum dulcissimū videre. in quē desiderant angeli ꝓspicere. j. Pe. j. Quarto ad hoc ipam inclinabat lōga ⁊ rectosa fidi p rogatio sue pegrinationis. Uidebat em̄ ēt ꝙ nā diu viuisset in hac lachrymarum valle. Unde dicebat cū ꝓphēta ps. cxix. Heu mihi quia incola fuit aīa mea. Erat etiam illi tediosa pegrinatio huius vite. q: habitabat inter malos ⁊ p fidos iudeos. Un dicebat cum eodē ꝓpheta ibi. ē. Heu mihi qꝫ incolatus meus ꝓlōgatus est habitaui cū habitantibus cedar. Cedar em̄ interꝑtat tenebre. et significat indeos tenebrosos iter quos ipa habitabat. Dicebat ergo ipa benedicta virgo illud ad Phil. j. Cupio dissolui et esse cum christo. Quinto ad hoc ipsaꝫ inclinabat affectuosa expectatio curie triumphantis Mouerat enim virgo gloriosa. ꝙ tota celestis curia eaꝫ tanq̄ reginā suā cū marimo desiderio expectabat. Et ideo dicebat filio suo illud qō hr̄ ps. cxlj. Educ de custodia aīam meaꝫ ad cōfitendū nomini tuo. me exspectāt iusti donec retribuas mihi. Et ideo me debes tecū assumere in celū, quod non

E Maria natura li instinctu deū dera batalcē dere.

E Jacob tus filij

F

solā mihi erit iocundū. ꝛs etiam toti curie tue celesti gratissimum.

Pars secūda huius sermonis que dicit Allegationis.

Carissima virgo que optime scis allegare ꝓ alijs : etiam bene b sciebat allegare ꝙ seipsa. Inter alias autem rationes quas addam ⁊ perducendaꝫ secum in gloria celesti quadruplici vsa est fundamento. Quasra tiones tāgit Alexander de ales ij. tij. de laudibus beate virginis. c. xiij. Naꝫ is de ipsa ait mētio. nomē nihil obstat cōtemplatiōis grata aliq̄ meditari. Dixit ergo dulcio fili dum essem paruula blāda manu sepius leniter traxi. nūc itaq; in recommendatione felici me manu misericordie tue trahe ad te in glia paradisi. Ad quod facit illud Viero. in lib. de honorādis parētib⁹. Memēto parentū ꝙ talis es. quoꝝ manibus incremento sumpsisti. Secūdo sic ait. Tu qui de meis viscēribus hec traxisti virginei. trahe me post te ad tuus celeste consortium. dicitur scz Ecclie fili quod debes. ⁊ officiis debita qualiscūq; exhibe famulatu. quia parētibus nemo potest reddere quod debetur. Sit tibi grata vita illoruꝫ quibus tu vicem colēde pietatis. Tertio sic inquit ergo tua passio mihi et tibi fuit cōis. quasi non cōmunis est gloria: Scīm naturam sequitur. l. fin naturas. ff. de regu. iu. ⁊ qui in vno aggrauaꝫ in alio debet sublevari. l. cum qui. ff. de iureiu. Quarto sic dirit. Optima pars carnis mee iam celos tenet quia partus est pars viscerum matris. l. si. ff. de ven. inspi. et. c. ñ ad matris. de consan. habitationis est depressa. Accessorius enim debet sequi naturam sui principalis. c. accessorium. de regu. iur. libro. vj. et. l. cū principalis. ff. eodem titu. Tu ergo qui dixisti electis tuis Osee. ij. Trahāmos in vinculis charitatis. Tu qui es brachium eterni patris: trahe me post te. Cantic. j. ca. de exilio scilicet ad patriam. de morte ad vitā. de tenebris ad lucem perpetuam, ⁊ de miseria ad eternam felicitatem.

Pars tertia huius sermōis que dicit Causationis

Ro declaratione huius partis querit. q̄ de causa xp̄s matrem p suā in tā pia petitionibus nō exaudierit. cum em̄ bonū filiuꝫ deceat exaudire matres suā iuxta illud. iiij Reg. ij. Pete mr̄ mea. neq; ei fas ē vt auertam faciam meā a te. Admirabile quidē videt q̄ xp̄s tam venerabilem matrē suaꝫ. quā tam tenero amore diligebat exaudire nolnerit vt eam secuꝫ ad gliam adduceret. sicut ipse tam ardo affectu appetebat. sed potius eā in hac lachrymarū ⁊ calamitatū atq; tenebrarū caligie remanere voluerit. Sed hīs hesitationib⁹ satisfacere volens. dico q̄ licet deus in suis opibus nr̄a actiōne nō indigeat cū certuꝫ sit q̄ omnia facit debito ordine. certaq; rōne: qꝫ iustus dñs in oībus vijs suis. ⁊ sanctꝰ in oīb⁹ opib⁹ suis. vt in ꝑ. cxliij. Eū pro deuotione augēda fidelū. ⁊ oī frustra opīōe ⁊ dubitatiōe a cordibus xp̄ianoꝝ. inf̄ alias posituos exsumꝰ assignare ẏtuoꝝ causas quibus ipse sanctus dñs noster rōnabilr mr̄em suā dilectissimā Christus secum assumere noluit. Prima aūt dr consolationis respectu remanentiū. Scō a inftrui voluit actionis respectu scribētiū. Tertia confortat matres tiōis respectu patientiū. Quarta ꝛo hono secuꝫ ad rationis respectu obviantiū. Primo igit sumere dico. q̄ xp̄s dimisit mr̄es suā in terris post suam ascēsionē rōne ꝓsolatiōis respectu remanētiū. l. apostoloꝝ ⁊ aliorū fidelium. Un sup illud Joh. xix. Erabat iuxta cruces Iesu ⁊c. dicit Augu. Migraturꝰ er hoc mundo dñs ita ordinauit. vt vtraq; eccle portio. triumphās videls ⁊ militās visibil ⁊ invisibili solatio frueret ꝙ ipm. Discēdens enim in celū sanctꝰ ascb⁹ ⁊ āgelis suā diuinitatē ⁊ humanitatē ꝑpetuo ꝓtēplādaꝫ exhibuit. vt sive ingrederent. sive egrederēt pascua inuenirent. Ecclesie ꝛo adhuc in terra militanti solatiū q̄dē visibile ꝓmisit quod in die pentecostes impleuit qñ ipsum cōsolatorē cordibus fidelū immisit. Solatiuꝫ ꝛo visibile quod de corporali eius ꝓsentia habebat fidelibus suis subtrahere iam voluit. Et idcirco matrem ecclesie consolatricem vice sui dereliquit. vt dum beati angeli in celio aspicerēt illum homines fideles in terris intuerent cum gaudio eiusdē hominis veraꝫ mr̄em. hec ille. Et reuera valde gaudiosum erat ⁊ consolatiuꝫ videre in

D

E

F

Universidad de Deusto
Biblioteca

terris femina hñtes filiū regnantes in celis
Cristimo enim q̄ sicut modo fit ad limina
apostolo⁹ sic fiebat tūc ad ipa⁹ pegrinatio
fidelitū. reginā celi ⁊ terre videre cupietiū.
vt scribit btūs Ignatius ad btūm Johānes
euāgelistā. Et legit de btō dionysio. q̄ val/
de desiderabat videre ꝝginē gliosam. Cum
aūt ipsum vidit. cōsideras magnitudinem
gratū eius. ⁊ excellētiā vtutū. ac honestatem
mor⁹ singlarēq̄ vite sue sanctitates ⁊ mi/
rabilem ipsius pulchitudinē. dixit ei. Si
de tui filij diuinitate nō fuisses mihi a Pau
lo apostolo p̄dicatū. facil⁹ te crederem esse
deū. Nec mirū si fideles ad videndā beatā
virginē currebāt. cū legam⁹ multos diuer
sas mundi partes lustrasse. vt aliquos ho/
mines viderēt ⁊ audirēt: sicut recitat Die/
ro. in epla ad panlinum. Que visitationes
ipsi visitātibus maximā consolationem af/
ferebant. ⁊ ipsi virgini in magnū honorez
cedebāt. Si em gīa est mīi vni⁹ martyris
vel alterius scti. quāto honore debebat ve
nerari mak sancti sctō⁹ filij dei: Dimisit er
go xp̄s mīem suā in terris. ⁊ noluit eā ad
ducere secū in cel. q⁹ apostolis nimis durū
fuisset simul quari p̄sentia solis ⁊ lune.

R Māsit l krioyt scriben tes in struēret

Sedo dimisit eā in terris post suā ascen
sionē rone instructiōis respectu scribentiū
vr. s. fideles instrueret de rudimētis fidei.
maxime de his de quibus nulli mortalium
nisi ipsi cōstare potuit. Quāuis aūt euan
geliste spūsancto dictāte euangelia sua scri
pserint. nihilomin⁹ credi p̄t. ⁊ verissime ē q̄
de talib⁹ cū ipsa ꝝgine cōferebant. Simil⁹
⁊ alij fideles legētes euangelistarū scripta
ab ipa q̄rebāt si hec ita se habebāt. Et non
est dubitandū q̄n spūsctūs plura btē virgi
ni revelanda servaverit. Quis em melius
scire potuit de magis venientibus cū stella
de fuga in egyptū. de angelica salutatione
⁊ vbis inter xp̄as ⁊ archangelū gabrielem
factis de natiuitate xp̄i. ⁊ de circuncisione
eius. ⁊ de oblatiōe ipsius in tēplo. et de re
liqs ad filiū suū ptinētib⁹. q̄ ipa q̄ singula
fuit erpta. ⁊ cūcta xp̄i opa p trigita ⁊ tres
annos oculis ppriis asperit. Un̄ d: Lu. ij.
Maria aūt p̄servabat oīa vba hec p̄ferēs
in corde suo. Et ob hoc forte Lucas plura
de xp̄i infātia scripsit tanq̄ familiari⁹ vir
ginī. nāz cappellan⁹ eius asserit fuisse. Re
liq⁹ ergo dñs mīem suā magistraz aplorū
ceterorū fideliū. Unde Viero. in p̄mone ad
Eustochiū loquēs de btō Jobe euāgelista
seruiente ipsi virgini. pestes subdit. Nō q̄
eximius ille sanctoz chorus apostolorum
eam deseruerit. inter quos post resurrectio
nem dñi intrās ⁊ exiēs familiarius contu/
lit de xp̄i incarnatione. tāto si quidē verius
quāto ab initio p spūsanctū plēn⁹ cuncta
didicerat ⁊ p̄sperat plenius vniuersa. Ig
er apostoli p eundē spūsanctū oīa cogno/
uerint. ⁊ in oēm edocti fuerint veritatem.
hec ille. Tertio eam dimisit rone p̄fonta
tiōis respectu patiēnū. Sciebat em chus⁹ fideles suos statim post ascensionem suam
inf̄ plecutiōes debere fluctuare. ⁊ q̄ si ma/
trē suā secū duxisset. grex fidelū deperare potuisset. ⁊ dicere q̄ charioces secuz trāsse
rēs ceteros traderet oblitoni. Sed quāto
chus⁹ fideles videbāt. q̄ ipam sctissimam
mīem suam hic reliquerat multis tribula/
tionibus ⁊ plectionibus affligendā. suas
passiones eq̄nimiter tolerabāt ipsius vir/
ginis patiētissime exēplo. Q̄ aūt gliosa
virgo multa aduersa post ascensionem dñi
perpessa sit p̄sertim a iudeis testat beatus
Ignatius. qui in epistola ad Jobem euan
gelistam ait. Maria salome quam diligis
filia Anne. hierosolymis quinq̄ mensibus
commorās. ⁊ quidaz alij noti. referunt ma
riam mīem Iesu omniū gratiarū hec aban
dantiā. ⁊ dicūt eā in tribulationib⁹ et perse
cutionibus hilarē. in penurijs ⁊ indigētijs
nō querulā. iniuriātibus gratā. et q̄ moles
stata letaf miserio ⁊ afflictio⁹ confficta. Et
infra. Mirum aūt est q̄ cum ab omnib⁹ ma
gnificef. a pharisēis tamen et scribis et de
trahitur. hec ille. Si ergo dñs Jesus suam
dilectissimā matrē que nunq̄ peccatū com
miserat in hoc mūdo patiuoluit. quāto ma
gis nos digne patimur qui quotidie pecca
mus? Et ideo inq̄t Cato in suis documen/
tis. Q̄ merito pateris patienter ferre me/
mento. Quarto dimisit eā rone honora
tionis respectu obuiantiū. Pro cui⁹ decla vt ho/
ratione est cōsiderandū. q̄ pudēs mercā notare
tor tractās p̄ciosas merces. prius tractat ⁊ tur ab
p̄sideratione facit de loco cōgruenti ad il/ obuiare
larū repositionē. ⁊ illū locum optime co/ bus.
aptat ⁊ ordinat. similr cognoscens dei fi/
lius mīem suā virginem gliosam esse inter
oēs creaturas p̄ciosam. prius voluit illo
cum p̄parare p̄ciosum. ⁊ amenū in quo ipa
sublimaref. ⁊ postmodū. de celo descēderet
ad ipam assumēdam. Et hāc rōnem tangit
Viero. in sermone assumptiōis di. Alcēdit

et p̄parauit huic sctissime ⁊ gliosissime virg̃i locū imortalitatis. vt cum eo regnare
posset in eternū. Et irez ibidē ait. Precessit
eā dño ad celestia. vt pararet ei sic p̄ suis
reptomiserat discipulis in ethereis māsio/
nibus locū. Voc aūt in figura significatus
fuerat. ij. Reg. vj. vbi legit dauid regem se
esse tabernaculū nr̄e domū suā p reponen
da arca federis. ⁊ q̄ postea descedit ipse cū
electis filijs israel. ⁊ tulit arcam de domo.
Aminadab q̄ erat in gabaa. et posuit eam
sup plaustrū nouū. quā cum Oza tetigisset
p cussus est a dño. deinde dauid cū ipsis fi/
lijs israel associauit arcaz ipam cū cythara
⁊ cāticoribus. ⁊ cū magnis festiuitatib⁹ repo
suit illam in loco sibi pparato. Per arcam
ergo. q̄ tali federe ordinata est vt ipsa esset
illud fedus vt ꝑpter nos saluatorē cō
ciper. ⁊ p ips⁹ ꝑpiationē nobis ꝑcuraret.
Un Augin quodā sermōe inq̄t: Aid te gra
plena loquar. er gra debeo o p̄ssima esse
gratiosa. cui nimirū p̄cōz restauratio tan
quā. Sed si est multū audeo multum gau
deo. Nos em tibi reōz nobis mira necessitu
do confederat. cū de p nobis habeas illud
esse q̄ habeo. Si em nulla p̄cessisset trās/
gressio nō foret secuta redēptio nostra. ⁊ si
necesse non fuisset nos redimi. non fuisset
necesse parere redēptorē. s. xp̄m. q̄ taberna
culū. i. locū sublimē in celis btē virgini sup
ꝑauit. Deinde in die assumptiōis eiusdē
virg̃is. ⁊ recepit arcam de domo aminadab.
qui interp̄tat ppls. gabaa vo vallis. i. edi
ficij. sed in plaustro nouo. ⁊ de valle lachry/
marū. sed in plaustro posita. i. i lacto corpe
culū in significari p̄cepo sacerdotū. q̄ cum porta/
ret corpus beate ꝝginis ad sepulturā. pre/
cessum/ cepit apponere manū ad feretrū in quo
sumpsit
facetum terrā detigeret sed statim vigore brachioꝝ
destitutus est. ⁊ doloribus maximis affli/
ctus. Qui ad exhortatiōē apostolo⁹ peni
tentiam agens. tacto sacratissimo corpore
immaculate ꝝginis cōualuit. vt legitur in
quodā hystoria de assumptione ipsius. Hāc
autem arcam assocauit. Dauid cum canto
ribus. quia xp̄s cum angelis ⁊ sanctis dul
citer canentibus ac psallentibus eam in ce
lum comitatus est. Et nota q̄ plaustrus di
citur fuisse nouus. super quo posita fuit ar/
ca. quia corpore benedicte virginis resu/
scitato ⁊ incorruptibilitate dotato reddita
est anima. et sic ad dexteram filij sui est in
gloria sublimata. Unde Augu. in sermone
assumptionis eiusdē ait. Ala hanc gloriam
tu gliosa perfecte ꝓsecutes. vt iuperno
rege nihil habeas supius in supnis. Que
angelicam transīs dignitatē vsq⁹ ad ium
mi regis thronū es sublimata. Ubi enim
posuit ides rex filius tuus quod ex te susce
pit. ibi te posuit reginam de qua illud sum
p̄sit. Nec em fas est alicubi te esse q̄ vbi est
id quod a te genitū est. Vinc nos per te he
reditamus misericordia miseri. ingrati gra
tiam. veniam peccatores. sublimia infimi
celestia terreni. deū homines. mortales vitaz.
⁊ patriam peregrini. hec ille. Ista igit fuit
ꝑcipua causa quare xp̄us nō assumpsit ma
trem suā secum vt videls postea cū maiori
honore susciperetur in celū. ⁊ ipse cū tota
celesti curia illi veniret obuiaz. Er hāc cau
sam assignat Anselm. in libro de excellentia
beate ꝝginis. c. vij. dñm nostrū alloquens
⁊ dicēs. O bone Iesu. quomō pati potuisti
vt te ad regnū glorie remeante illā beatam
matrē tuā in miseriis mūdi relinqueres. et
nō statim tecū regnaturā assumeres? Fortas
sis dñe hoc agere voluisti. ne tue curie
veniret i dubiū cui potius occurreret. tibi
scz dño suo ꝑmo in assumpta carne celum
petēti. An ipsi matri similiter i ipm regnū
materno iure tecū ascēdenti. Prudentioꝝ
ergo ⁊ digniorū consilio p̄cedere illā voles
bas: quatenus ei locuz immortalitatis i re
gno tuo preparares. ⁊ sic comitat⁹ tota cu
ria tua festiua illi occurreres. eamq̄ sicut
decebat matrez tuā per te ipm exaltares. Ad
ille. De his aūt causis remissionis sue i hoc
mūdo post ascēsionē filij certificata ab ipo
filio suo. benedicta ꝝgo cōtētissima remāsit.
Non em perebat vt assumerek cū filio nisi
sub cōditione. s. si deo placeret. ⁊ nō aliter.
⁊ hoc non fuit velle aliqd otra diuinā volū
tatē. sed potius suū velle diuine voluntati
subiacere. Beatissima ereni virgo q̄ nunq̄
peccauit: nunq̄ aliquid cōtra diuinā volū
tatem voluit. Et in hac sua petitione con/
ditionata fecit sicut postea egit filius ei⁹
qui. Matthei. xxvj. inquit. Pater si possi

Universidad de Deusto
Biblioteca

bile est trãseat a me calix iste. Verũtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. Fiat voluntas tua.

Pars quarta huius sermonis que dicit dormitionis.

Verũt quidã nãqd glosa virgo sit mortua an no sine morte fuerit in celũ assumpta sicut factus fuisset de nris pmia parentib⁹ si nõ peccassent. nã Aug. sup Gen. 7 recitat magr i. n. di. rr. di. q si nõ fuissent trãsgressi diuinũ pceptũ sine morte fraturo cõpose fuissent ad meliorẽ statũ. hoc est ad beatitudinẽ trãslati. Ad quã dubitationes rñdet. q̃ ls beatissima ẽgo nãq̃ habuerit aliquod pctũ actuale, nec etiã originale vt inconuincibiliter ꝓbatũ est in pma pte pncipali huius opis. cũ rõnabile fuit ipam mori vt in eadẽ pte declarauit rñdendo ad argumẽtũ q̃ dici posset debuisse cessare morẽ in beata virgine cessante in ea petõ. quã rñsionẽ vide ibi i. ij. sermone. pte. ij. Et hãc veriss̃imã opinionẽ tenẽt catholici docto. Unde Aug. in sermone de assumptiõe virginis inq̃t. Memores ꝑditionis humane mortẽ illã ꝛepositalẽ subisse matrẽ dei dicere nõ metuim⁹. Idẽ quoq; dicit Damasce. in duobus sermonib⁹ assumptionis eiusdẽ. Et Viero. in ser. ad Eusto. vbi ait. Cuz vtro fecto nihil cõster nisi q̃ hodierna die gliosa migrauit a corpe. Fuit autẽ hoc decens quadrupliciter rõne. Primo ꝓpter filij sui cõfirmationes. Cum em̃ xps naturã nostram assumpserit vt eadem natura qua peccaue⁹ rans̃tificaret, decuit vt hoc manifeste ostẽderet ad cõfutãdas multas hereses quas futuras ꝓnouerat. Fuerũt em̃ heretici non nulli q̃ non solã naturam nostrã, hoc est de genere adã eũ assumpsisse negauerunt. sed oĩs eũ corpus fantasticũ habuisse asseruerũt. Inter quos fuerũt manichei. valẽtin⁹ aũt hereticus dix. xps celeste corp⁹ assumpsisse. Ut ergo ostenderet q̃ xps vẽ de illo genere erat qõ mortẽ meruerat: decuit vt ei⁹ genitrix mortes sustineret. Si em̃ sine morte ad gliam fuisset translata, faciliter creditũ fuisset vel q̃ nõ fuisset de humano genere. vel nõ de illa stirpe p̃moz parentũ. Et sic si beata ẽgo nõ fuisset credita esse de stirpe humana ob adã descẽdente, illr creditũ fuisset de xpo ei⁹ filio. Et ꝓinter vilum fuisset q̃ xps ꝓ ipo humano gñe ꝓgruẽtes satisfactionẽ nõ fecisset, 7 q̃ idoneus redẽptor non fuisset. Mors aũt ipsius bñdicte virginis ostendit illã fuisse veraciter de humano genere. 7 de illa ꝓpagine de q̃ dicit Deb. ir. c. Statutũ est hoibus semel mori.

Scõo conueniens fuit ipam mori ꝓpter filij sui cõformationẽ. Negerũ decuit eam melioris esse cõditionis q̃ filiũ. qui se deo 7 homo est. Inconueniẽs nãq; esset q̃ membrũ pcederet caput. cũ oia membra sequãtur naturã sui capitis. i. cũ in diuersis. ff. de reli. 7 sumpti. fu. Cũ igit filius brẽ virginis fuit caput totius ecclesie. vt ait ꝓphẽta ad Col. j. Cui⁹ vtriq; 7 virgo est membrũ. Et ipe mortẽ sustinuerit. imo vt inq̃t Augu. in. vi. libro de baptismo pnlos. si nullus eũ interficisset senio defecisset. pfecto decuit vt beã quoq; virgo moreret que filio suo esset ꝓsimilis.

Tertio hoc ꝓueniẽs fuit ꝓpter sui meriti augmẽtationẽ. Decuit em̃ gẽa plena non solũ mereri bonis opib⁹. sed etiã passionibus 7 tribulationib⁹ equanimiter tolerati. Patiẽtia em̃ opus pfectum habet. Jaco. j. Et ꝓpterea deus sepe immittit aduersa ad augmẽtũ virtutis 7 meriti. vij. q. j. c. quidam. 7 rs. q. iij. c. in cunctis. Et q̃si vltimũ terribiliũ est mors. vt ꝛõ in. iij. eth. enim. Le vltimum ff. de penis. Ideo voluntaria 7 patiens eius sustinẽtia summũ patiẽtie gen demonstrat. vnde meritũ auget. 7 tãto magis in beata virgine meritũ augmentauit quanto ꝓ ullo suo crimine mors illi debita non fuit. Quarto hoc congruũ fuit ꝓpter nostrã ꝓformationẽ. Naturaliter em̃ effugimus mortẽ timemus. scitẽs veram esse sentẽtiã Quintiliani i lib. declamationũ. declamatiõe. v. dicẽtis. O q̃ graue est mori sc̃s quo ad sensualitatẽ carnis. q̃nto autem hic ꝛ mor sublat⁹ fit q̃n xps dei filius mortẽ sustinuit. tũ posset homo cogitare 7 dicere. Bñ sustinuit q: non solũ hõ. sed etiã deus fuit. Virgo autẽ brã in qua fuit pura hũanitas mortẽ libẽter sustinẽdo nos offies hortata est seruare illud Juuenal. de cumẽtũ. ii. iij satyra. j. dicẽs. Fortẽ posce animũ mortis. terroze carentẽ. Nã vt inq̃t Lucan⁹ ii. vij. Mors vltima pena est nõ metuẽda viris. Cũ Tullius in Tusc. questio. lib. j. in fine dicit Eneam⁹ 7 nihil cẽseamus esse malũ quod sit a natura datũ oibus. Mors enim nõ est mala. nec in sorte malor⁹ computanda. v. q. j. c. illa in fi. Et ideo ꝓdicit Tullius in eiusdẽ opis li. ij. ait. Qui id quod virari nõ põt metuit, is viuere a⁹o q̃ro nullo mõ

potest. Qui ẽo mortẽ nõ timet: magnus ia pñdiũ sibi ad beatã vitã cõparat. Et Quintilian⁹ in lib. pallegato. declama. iij. inquit Faciam⁹ potius de fine remediũ. 7 de nescitate solatiũ. Et Bes̃. ad Lucillũ lib. v. epl̃az epl̃a. j. dicit. Uita cum expectatione mortis data est. Ad hanc itur quam timere demẽtis est. q̃ certa expectantur. dubia dimittunt. Mouẽs itaq; alacri animo bñdicta virgo nobis 7 oĩbus hoib⁹ dicebat illud q̃ inq̃t Quintilian⁹ vbi. s. di. Ereamus spõte cõsilio pleni. securitati gras agẽtes. Sol⁹ vivit quoad voluit q̃ mori q̃ viuere maluit. Infirme aũt prorsus terrenetq; mẽtis ẽ vt nameren⁹ annos. Et em̃ ait Plinius lib. vii. naturalis historie. c. liij. Natura nihil hoib⁹ brevitate vite pstitit melij. Nã vrdicẽ Bes̃. in lib. tragediarũ. Mors sola portus eraniis dabit. Et Jsid. li. j. soli loquiorũ. c. j. inq̃t. Mors calamitatũ terminus preber. eoĩ em̃ calamitatẽ adimit. Cũ Boe. lib. j. de cõsol. camr. Mors hoĩm felix, 7 Franciscus petrarcha in suis triumphis ait. Za morte be fine duna pfone scura. A ia non gẽtili. A tal̃ri be noie. chã posto nel fango ogni lor cura. 7 Ber. i q̃dã ser. inq̃t. Mors est finis miserie. victoria pugne ianua vite adepte corone. bi trudimur plen⁹ ingressus in locũ tabernacli admirabilis vsq; ad mortẽ dei. 7 ideo dicebat Salomõ Prouer. xiiij. Sperat iustus in morte sua. Justus em̃ si morte ꝓoccupat⁹ fuerit in refrigerio erit. Sap. iij. Preciosa in conspectu dñi mors sanctor⁹ eius. ps. cv. Cũ õt. Eccls. vij. Dies mortis die natiuitatis. Vis ergo erhortationibus beate virginis 7 eius exẽplo nos debem⁹ mortẽ ptimescere, sed cũ gaudio 7 exultatione expectare. q̃ vt inquit Caro est finis olim maloꝝ. Et ob hanc causam deus q̃s alia assignare rõnẽ quã ponit. i. Tho. in iij. parte summe. q. xxvij. arti. iij. in solutõe primi arg. di. Beata virgo nõ fuit liberata a morte 7 alijs penalitatib⁹ vt ꝓ illos pena latores tota ecclesie thesaurizaret.

Pars quarta huius sermonis que dicitur consolationis.

Q Querat que bta ẽgo in morte sua habuerit solatia? Rñdetur q̃ iz sacra pagina de hoc nõ faciat mẽtionẽ ih ex alijs scripturis possum⁹ cõpẽdere dormitionẽ btissime mris dei mltis ꝓselationib⁹ fuisse repleta. Pro cui⁹ declaratiõe ẽ sciẽdũ q̃ Viero. in sermõe assũptionis vocat illũ libellum apocriphum. i. dubium. qui intitulatur de transitu virginis. qui quidem liber etiaz appellat apocriphus in. c. sancta rv. dist. Apocripha aũt dicunt illa scripta quorum autor ignorat. vel que in canone scripturaz nõ habent. vel q̃ nõ sunt in publico legenda tanq̃ autẽtica. vel que sunt dubia ꝑm Jsid. vj. Ety. Et rideo dicit, Viero vbi. s. loquẽs de predicto libro. Ne dubia pro certis recipiatis. Nõ ergo reprehendit illum tanq̃ falsum. sed vult aliquando haberi dubium. Et predicta de significatione apocriphi approbat glo. in. c. canones. rvj. dist. que ait. Apocrypha. i. sine certo autore vt sapientia Salomonis. liberi Iesu filij Sirach. qui dicitur ecclesiasticus. 7 liber Judicũ 7 Tobie 7 liber Machabeoz. hi apocrifi dicũtur 7 tamẽ legũtur. sed forte nõ generaliter. hec ibi. Quãuis ergo in dicto libro aliqua contineanẽ que non oĩno cõsonant veritati nihil tamen obstat etiam ibi plura vera contineri. Unde pro deuotorũ cõsolatione dicere possumus q̃ benedicta virgo in transitu suo quattuor habuit solatia inter alia multa. Primũ fuit angelice reuelationis. Cuius em̃ filius beatissime virginis celum ascendisset, ipa continue desiderabat cum illo pungi. simulq; cum ꝓphẽta dicebat ps. xlj. Quẽadmodũ desiderat ceruus ad fontes aquarũ: ita desiderat anima mea ad te deus. Sitiuit anima mea ad deum fontem viuum quãdo veniam et apparebo ante faciem dei. Fuerunt mihi lachrymẽ mee panes die ac nocte dum dicitur mihi quotidie vbi est deus tuus. Si ergo desiderium iusti omne bonum Prouerbiorum. xj. capo. Profecto desiderium iustissime matris dei certũ erat inter circa summũ bonũ filiũ suũ. Unde eũ sepe ꝓoratione alloquebat dicẽs. Quãdo farai contento il core mio. Tollendome dal mundo cenebroso? Quando adimpliasse il mio desio E vestiremi il palio glorioso? Quando vedro i chori di beati. E ce o dolce benedetto filio. Con tuti quanti i angei aschieruti Che a venire me ⁊rai del cielo? Quãdo in quel abisso de dolceza. Dei sol vedino el tuo stelle coronata. Maro ob sorta. e piena dalegreza. Apresso al tuo throno subimata? Tu bis autẽ oculibus piecibus atq; suauibus

Nota q̃ Maria in morte hũt ẽtuoz solatia

Nbri ꝓcrifi ꝓbi sũt ꝛecti liberde trãsitu virginis

Universidad de Deusto
Biblioteca

petitionibus exñte ipa benedicta virgine. Ecce ꝙ vr ō in dicto libro de trāsitu eius. apparuit ei angel⁹. s. gabriel tot⁹ jocūdus cū ramo palmarū in manu. in signū pfecte victorie quam habuerat de mūdo. carne. et diabolo. Erat autē totus lucid⁹ ꝛ in forma hoīs pulcherrima. Et credo eum multoꝝ angelorū comitiua fuisse sociatum. Qui reverenter gl'iosam virginē salutans dixit ei. Aue madona de grande cortesia. Aue maestra dogni sctitade Aue benigna virgine Maria. Aue fontana piena de caritade Aue del mundo dignissima regina. Aue o specio dogni veritade. Aue reparo di nostra ruina. Aue dogni fidel secura guida. Aue lucente stella maturina. Aue speranza in cui ognum se fieda. Aue recorso de tuti i peccatori. Aue apezo che cognasticta aida Aue vaso di lucidi splēdori. Aue donzella a dio despōsata. Aue belleza di supni chori dōs tecū virgo ihalsamara. Che i te oposti tuti soi theseri. Er rāta gl'a te ha apparegiata. Ecco il tempo da te desiderato. Fra trei giorni sarai glorificata. A questo dirte da dio son māndato. Cō añ angelus apparuerit beate virgini annūciāo ei diem felicē trāsitus sui nō est vlaten⁹ dubitādū quia cuꝫ ad alios miserit deus angelos ad annūciandū eis finē vite. pfecto etiam est credēdū simīliter eā fecisse mīssue p illam sñam Beñ. in epla ad canonicos Lugdunenses. dcād alijs licz paucissimis est concessum. nō est credendū gl'iose ꝙgini fuisse denegatū. Si ergo bnō Martinus revelatione supna obitus suū longe ante pscivit ꝛ Petrus scivit ꝙ breuis esset depositio tabernaculi sui. ꝛ Paulus ꝙ tpo sue resolutionis instabat. ꝛ sūr brōs Johānes euāg. ꝛ sanct⁹ Frācisc⁹ ꝛ alij ꝙꝫ plures scti. vr in eoꝝ legēdis habef. multo magis hoc scivit beatissima ꝙgo. vt arguit Alb. sup missus est. c. clxix. Gloriosa aūt virgo illis angelis qui ei annūciauerāt cū gabriele archāgelo hoc bonum nouū. cum recedere vellēt dicit Ilad Cañ. v. Nunciate dilecto meo. qa amore langueo. Scriptū est quoqꝫ in q̄dam legēda assumptiōis ꝙ beato ꝙgo p angelū tres grās a filio petijt. s. vt oīs apostolos sue dormitioni pntes haberet. vtqꝫ diabolum nō videret. ꝛ vt oēs qui erāt in purgatorio a penis in suo obitu exper. q̄ omnia obtinuit. de pma aūt grā immediate dicemus. Scōs solatiuꝫ beatissime virginis

Angel⁹ Marie nuncia uitmortem.

in trāsitu suo fuit apostolice adūtationis. Apostoli cū essent in diuersis. mundi partibus dispsi in quib⁹ fidē xpi pdicabant rōnes desiderāte beatissima virgine illos videre gregum ante mortem suā. affectāsqꝫ eos esse pntes in sue dormitioni ꝛ eius corpi impendere les pulturā. dōs noster ihesus xp̄s filius eius in ictu oculi eos fecit esse ante conspectū matris sue dilectissime. qui cū p angelū suum fecit Abachuc ꝓpheā in momēto rapi p capillū de iudea in babyloniā deferri ꝓ danieli ꝓphete prandiū portaret Dan. vi. ꝛ beato Frācisco socios suos per mūdum dispsos videre cupiēti cōgregauit ad eius pces potuit etiam apl̄os ꝛ discipulos suos ministerio angelorū i instāti facere deportari. vt genitrici sue morīēti debitū exhiberēt obsequium. Vel dicere possum⁹ ꝙ spūs dñi quirapuit philippū aplm ꝛ statim inuent⁹ est i azoto Act. viij. Similiter elevari facit apostolos oēs. ꝛ primus inuenit in xpi habitaculo. Affuisse aūt apl̄os dormitioni eius affirmat sctūs Dionysius asserens in lib. de di. no. se⁊ btūm Timotheum. ac plurimos xp̄i apostolos ꝛ discipulos morti btē virginis interfuisse. De hoc etiā inquit Damas. i quodā sermōe. Ex antiq ꝛ veritissima traditione accepim⁹ ꝙ tempore gl'iose dormitionis beatissime ꝙginis. cū oēs sancti apostoli ad saluādas gētes orbes terre pagrarent in momēto temporis in altū sublati hierosolymis cōuenerūt. Ibiq angelica eis visio facta est. et diuina hymnodia potiorꝫ audiebat virtutus. Cum aūt sancti apostoli intelligerēt dei genitricis trāsitus iminere. cōmuni ea voce collaudabāt dicētes. Cur in huius mundi incolatu te o celeberrima ꝙgo haberem⁹ colhabitatricem. q̄s ipm dñm deū ꝛ magistrū videtes consolabamur. Nūc vo quia te trāsmigrandam cognouimus. hoc solus nobis remanet refrigerij ꝙ te mediatricem habebimus apud deū. Filius tuus creator oim vocat te. Nemo est quē phibeat matrē a filio. ipa natura docet honorari. Nec decet te amplius p manere in medio nationis ptaue ꝛ puerse. Vade ergo in pace et placa nobis deum. Donec enim moraberis in terris modicate terre portio detinebat. Cum aūt assumpta eris i celis. cōe ppiciatorū totus habebit mūdus. hec ille. Patet ergo huiꝰ scīi testimonio apostolos morti gl'iose ꝙgis fuisse ꝓsentes. Dicit autem in predicto libro de

trāsitu virginis ꝙ eo tēpore quo angelus nos mestos ꝓsolabitur? Quis dilecti magistri nostri recordationē dabit? Ecce tu per gis ad alta. nos remanem⁹ in imo. Tu ascē dis. nos opprimimur. Te angelorum consuentus circūdabit. filius amplectetur. pater osculabitur. spūs sanct⁹ inflāmabit. nos cōuentus malignātū ꝛ perfidoꝝ synagoga indeoꝝ flagellis afficiet. vicolis astringet. tormentis cruciabit ꝛ gladio feriet ac mactabit. Sed tu mater nostra. tu pia' omniū aduocata: deprecare filiū tuū vt nobis assistat. ac nos in tantis tentationib⁹ ꝛ tribulationib⁹ nō deserat. Quib⁹ benignissima dña inquit. Pugnate filij mei viriliter. ꝛ recordemini verboꝝ magistri vestri dicētis Mar. vlt. Ecce vobiscū sum omnib⁹ diebus vsqꝫ ad cōsummationē seculi. Et iterꝫ Nolite timere eos qui occidūt corpora tantū añ occidere nō possunt. Luc. xij. ꝛ rursum Mat. x. Cū steteritis ante reges ꝛ pīdes nolite cogitare quō aut quid loquamini. dabitur em̄ vobis in illa hora qd loquamini. Non em̄ vos estis qui loquimini. sed spūs patris vestri qui loquit⁹ in vobis. Cū igitur filius meus semper ꝓmātur⁹ sit vobiscū. ego q̄s nunqꝫ recedēs ab eo vos non deserā. sed ad pugna cōfortabo. apud filiū aduocabo. Vos ergo estote fortes i bello ꝛ pugnate cū antiquo serpente. ꝛ accipietis regnuꝫ eternū. Certiū solaciū fuit deifice apparitionis. quia dñs noster ihesus xp̄s filius ei⁹ eam i infirmitate visitavit. de quo beatissima ꝙgo indicibile ꝓsolatione pcepit. Si ei iacob patriarch⁹ desiderauit ante mortē suā videre filios suos. Beñ. xlvj. ꝛ cum Joseph vidisset ait. Jam lętus morior. quia vidi faciē tuā Beñ. xlvj. Quantū debeat pissima ꝙgo apperere visionē vnigeniti sui ante mortē. qui tum ve er ipsius visitatione cōsolari? Ipsum aūt visitasse i morte matrē suam nullaten⁹ est dubitādū. Si em̄ apparuit beato Johanni. ꝛ dixit ei. Veni dilecte mi ꝛc. multo magis credēdū est em̄ apperuisse matri tue dilectissime ꝛ infinitū charioti. vt dicit Albertus supmissus est. c. xvij. Jnꝺ retiā Grego. iij. dialogoꝝ ꝛ exēplis ꝓbat. ꝙ aliqñ ad ꝓsolationē egredientis anime ipe solet apparere autor vite. Si ergo alijs apparuit multo magis matri. ꝓ supradictā Bernardi sentētiā. Quicqd alijs ꝛc. dicitur aūt in ꝓdicto lib. de trāsitu ꝙginis ꝙ ipse dñs ihesus de celo descēdit cum angelicis ordinibus. cū' ceteris virginis ꝙ eo tēpore quo angelus nos mestos ꝓsolabitur? Quis dilecti magistri nostri recordationē dabit? Ecce tu per gis ad alta. nos remanem⁹ in imo. Tu ascē dis. nos opprimimur. Te angelorum consuentus circūdabit. filius amplectetur. pater osculabitur. spūs sanct⁹ inflāmabit. nos cōuentus malignātū ꝛ perfidoꝝ synagoga indeoꝝ flagellis afficiet. vicolis astringet. tormentis cruciabit ꝛ gladio feriet ac mactabit. Sed tu mater nostra. tu pia' omniū aduocata: deprecare filiū tuū vt nobis assistat. ac nos in tantis tentationib⁹ ꝛ tribulationib⁹ nō deserat. Quib⁹ benignissima dña inquit. Pugnate filij mei viriliter. ꝛ recordemini verboꝝ magistri vestri dicētis Mar. vlt. Ecce vobiscū sum omnib⁹ diebus vsqꝫ ad cōsummationē seculi. Et iterꝫ Nolite timere eos qui occidūt corpora tantū añ occidere nō possunt. Luc. xij. ꝛ rursum Mat. x. Cū steteritis ante reges ꝛ pīdes nolite cogitare quō aut quid loquamini. dabitur em̄ vobis in illa hora qd loquamini. Non em̄ vos estis qui loquimini. sed spūs patris vestri qui loquit⁹ in vobis. Cū igitur filius meus semper ꝓmātur⁹ sit vobiscū. ego q̄s nunqꝫ recedēs ab eo vos non deserā. sed ad pugna cōfortabo. apud filiū aduocabo. Vos ergo estote fortes i bello ꝛ pugnate cū antiquo serpente. ꝛ accipietis regnuꝫ eternū. Certiū solaciū fuit deifice apparitionis. quia dñs noster ihesus xp̄s filius ei⁹ eam i infirmitate visitavit. de quo beatissima ꝙgo indicibile ꝓsolatione pcepit. Si ei iacob patriarch⁹ desiderauit ante mortē suā videre filios suos. Beñ. xlvj. ꝛ cum Joseph vidisset ait. Jam lętus morior. quia vidi faciē tuā Beñ. xlvj. Quantū debeat pissima ꝙgo apperere visionē vnigeniti sui ante mortē. qui tum ve er ipsius visitatione cōsolari? Ipsum aūt visitasse i morte matrē suam nullaten⁹ est dubitādū. Si em̄ apparuit beato Johanni. ꝛ dixit ei. Veni dilecte mi ꝛc. multo magis credēdū est em̄ apperuisse matri tue dilectissime ꝛ infinitū charioti. vt dicit Albertus supmissus est. c. xvij. Jnꝺ retiā Grego. iij. dialogoꝝ ꝛ exēplis ꝓbat. ꝙ aliqñ ad ꝓsolationē egredientis anime ipe solet apparere autor vite. Si ergo alijs apparuit multo magis matri. ꝓ supradictā Bernardi sentētiā. Quicqd alijs ꝛc. dicitur aūt in ꝓdicto lib. de trāsitu ꝙginis ꝙ ipse dñs ihesus de celo descēdit cum angelicis ordinibus. cū' ceteris

Qualiꝫ Jobes ꝛ alij a postoli fl' pene runt ad morē. Mar.c

Xp̄s appuit Marie in mortē sua.

patriarcharū.cū martyrū exercitu.cū virginū choro.cum societate confessorū ⁊ omnium sanctorum. Qui oēs ipso domino incipiēte subsequētes dulcia cātica circa lectū beatissime virginis frequētabant. Quantum solatiū fuit mirifice dulcoratōis. Ipse cū dño Jesu post suauissima oscula ⁊ dulcissimos amplexus dixit dilectissime matri sue illō Cāt.iij.dicēs. Veni de lybano speciosa mea.veni coronaberis. Beata aūt virgo rndit.illud ps.xxxix. Ecce venio.quia in capite libri scriptū est de me vt faciā voluntatem tuam deus meus volui.⁊ legē tuam in medio cordis mei. Et iterū ait illud ps. cxvj. Paratū cor meū deus:paratū cor meum. Omnes aūt angeli ⁊ sancti decantabāt illud Sap̄.iij. Dec est que nescivit thorum in delicto habebit fructū in respectōe animarū sanctarū. Beatissima igit virgo videns dulcissimū filium suū iocūdissimo vultu extensisq; brachijs eū animas vt eriret expectantē. dixit illō Luc.j. Beatam me dicēt omnes generationes. Qui fecit mihi magna qui potens est:⁊ sanctū nomen eius. Ad filium autem conversa ait illō ps.xlij. In manꝰ tuas domine comendo spiritū meū Sicut autem ab omni corruptione carnis fuerat extranea.ita ab oi dolore mortis fuit aliena. Immo cum indicibili leticia ⁊ inexcogitabili suauitate exijt illa bñdictissima anima cantantibus angelis.⁊ tota celesti militia.⁊ in brachijs chari filij sui est recepta. O igit mira ⁊ iocūdissima exultatio. O immensum gaudium. O ineffabilis iubilatio.cum ipsa sacratissima virgo audivit meliꝰ suam vocē dilecti filij sui eam sic dulciter invitantis. O felicissimus transitus. O mors ab aliorꝰ cōmuni morte penitꝰ diuersificata. Alij enī doloribꝰ conquassant in morte. Ipsa aūt virgo consolationibꝰ replebaf ⁊ suauitate. Quātus aūt ista mors ei fuerit dulcedo:ramē eius tolerantia non fuit sine magnis meritis.quia beatissima virgo eam etiā ꝛ asperrima fuisset pari voluntate parata erat. Fuit ergo in ea mors naturaliter horribilis.sed per gratiā cōcupita ⁊ delectabilis. Sicut igitur de beato Stephano canit eccla. Lapides torrētis illi dulces fuerūt. Et de sancto laurētio legitur ꝙ prune ignis eius carnē adurentes illi refrigerium prestabant. et qua tamen gratia non est ablatum meritū. Similiter ⁊ multo magis est credendum de morte felicissime virginis. Est autem dicēdum in prē dicto lib. de trāsitu ipsius beate ẏginis do Dēs minus noster precepit apostolis vt corpus matris sue deportarēt ad sepeliendum in valle iosaphat in monumento nouo qō ibi inue nirēt. Alcēdit aūt celos dño nr̄ Jesus ipius cū anima gloriosa sue dilectissime matris cum ineffabili totius curie celestis tumulatione.⁊ ad dexterā throni sui in glia eā collocauit. Statim aūt post illius bñdicte assumptionem cum tres pudice virgines que ibi aderant corpꝰ illud sacratissimum lauare vellēt. tanto splendore corruscare cepit ꝙ tangi q̄dēs poterat sed nō videri. Et tādiu ibi pmānit ille splendor lucis mirabilis donec ablutū fuit corpus ipius ⁊ vellitus. Qō cū ab apostolis in feretro esset collocatum. dixit beatꝰ Johannes Petro. Tu petre debes portare palmam ante feretrū quia dño te nobis pretulit ⁊ pastorē ovium sui dereliquit. Cui respondit Petrus. Tibi magis conuenit eā portare q̄ a dño es virgo electus. Unde dignū est ⁊ cōgruum ꝙ virgo deferat ẏginis palmā. Tu etiā supra pectus dñi iacuisti a quo hausisti flumina diuine sapientie.⁊ magis ab eo dilecꝰ fuisti. Justū igitur videtur vt tu q̄ a virgine filio plꝰ gratie recepisti etiaꝫ matri eius preferes plus honoris.cuius filꝰ effici meruisti. Ego vero portabo feretrū in quo repositum est corpus eius alijs apostolis illud ciūdantibꝰ ⁊ deo laudes referentibꝰ. Dixit autem Paulꝰ.⁊ ego qui sum minimus omniū vestrū etiā portabo feretrū tecum. Eleuans igitur Petrꝰ cū Paulo feretrū alijs quoq; apōlis adiuuantibꝰ. incepit ipse Petrꝰ cantare ⁊ dicere. Egredere iust de egypto:domus iacob de populo barbaro. Facta est enim maria sanctificatio eius. et in hierusalē potestas eius. Dño aūt cooperuit feretrū ⁊ aplos vna cādente ⁊ lucidissima nebula:taliter ꝙ ipsi nō videbant.sed tm tōmodo eos vor audiebaf.cū quibꝰ erant etiam angeli cāntes. ita ꝙ repleverūt totam terrā canticis ⁊ sonis mirabilis suauitatis. Uñ princeps sacerdotū cū maxima populi multitudine currens vt corpꝰ beatissime ẏginis cōburi faceret: percussus est brachioꝝ destitutione ⁊ cruciatu maximo. sed p penitētiā postea curatus. vt supra dictū est. Populus autem qui cū eo erat cecitate fuit percussus. imposita aūt illa palma sup eos qui penitentiā quecbaf ⁊ credere

in dñm volebāt oēs sanabātur. Sicq; bene dicte ẏginis corpus solēnibus exequijs est tumulatū. Et forte ipe dñs Jesus sicut sua dilectissima mater corpus eius mortuū sepelierat.ita etiam voluit corpꝰ ipsius mīs ppriis manibus in sepulcro coaptare. vt ius ossa cubant manibꝰ tumulata suorum. Cū igitur des sepelierit moysen Deuſ. vlr. marthe hospite sue vt in eius legēda habetur. quanto magis credendum est ipm genitrīcis sue exequias honorē impendere voluisse? Opus enim misericordie est sepelire mortuos. ergo ipse pater misericordiarum dñs Jesus matris sue sepulture in propria persona voluit interesse.

Pars sexta huꝰ sermonis. que dī resurrectionis siue assumptionis.

Qō mariasit assumpta cū corpore et alia probatur.

Jes bñs Hieronymꝰ in sermōe assūptiōis dubitative locutꝰ fit de resurrectiōe ⁊ assūptōe bte/simē ẏgis q̄ad corpꝰ. cū Aug. et Hugo de sctō vict. aliiq; docto. dei matrē in corpe gliose resuscitatā ⁊ celuꝰ indubitāter tenet ecclia. q̄ sicut nūc de immaculata virginis conceptione solēnitates facit. de qua antiquis tēporibus certis dosta diui Augustini efficacissimis motiōnibus ⁊ principaliter sancti spūs inspiratiōe gloriosam dei matrē in anima ⁊ corpore beatificatā esse nō ambigit. De quo etiam notat Archidia. in. c. ne innitaris. de consti. Quā quidem veritatē ꝙ plurimꝰ probare possumus fundamētis. Et primo rationi perfectiōis. Certū est enim ꝙ beata virgo fuit gratia plena et perfecta sicut ei ānūciauit angelꝰ Luc. j. Unde Viero. ubi Marie vero tota se infudit gratie plenitudo. Nec ergo gratie plenitudo nō solū fuit in eius anima sed etiaꝫ in corpore. q; Matronymꝰ aūt non dixit ꝙ gratie plenitudo se infuderit in anima virginis: sed i ipa virgine maria. Plenitudo ergo Fuit etiam in corpore virginali in quo habitauit plenitudo diuinitatis. vñ ipa inquit Eccli. xxiv. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Cū itaq; filia debeat equari genitrici. iuxta illud Eccli. xliij. Exequabit gloriam gre ei⁹. Cōcludit ꝙ sicut ipa bñdicta virgo fuit plena ⁊ pfecta gra in corpore ⁊ alia etiā fuit in eis pariter glorificata. Uñ Ber. in quodā sermone inquit. Quantum gre in terris est adepta pre ceteris, tantū ⁊ in celis obtinet glorie singularis ⁊. Aug. in sermōe assumptiōis ait. Si merito pie oībus mulieribus marie donata ē gra. eidem in morte erit minuēda? Absit. Si em̄ mors aliorꝝ sanctorꝝ est pciosa in conspectu dñi, mors marie erit preciosissima. Sed q̄ differētia esset inter mortē ẏginis ⁊ aliorꝝ si non est in corpore assumpto? ⁊ Ebry⁹. in quodā sermone inquit de beata ẏgine. Plena gra plena virtutibꝰ nō pōt nō plene gratiā possidere. ergo rōne sue perfectiōis arguitur eius assumptio totalis. Secundo idē pbatur rōne restauratōis. Debuit esse restauratio correspondere puarationi. in paradiso aūt terrestri fuit vterq; parēs. s. Adam ⁊ Eua. licet prius Adā q̄ Eua. vt ps Hēr. y. Cuius ergo nō sit pfectior paradisus terrestris q̄ celestis. debuit etiam in celesti paradiso esse vterq; parēs gratie. s. ipe qui nos regeneravit suo sanguine. ⁊ beata virgo que nos pauit sue pietatis lacte. Ui esset in quibꝰ culpa nūq̄ fuit extra paradisum esse non debuerūt. alioq̄n melior quoad hoc fuisset cōditio parentū culpe q̄ gre. Xpus igitur prius celū ascēdit. ⁊ postea btā virgo Sicut em̄ vterq; serus extra paradisum expulsus fuit ad ostendendā plenā dānationē. ita vt ostēderet plena redēptio. vterq; serus debuit in celesti paradiso introduci. als quō sperarēt mulieres se esse pfecte redēptas? In alabus aūt non est discretio sexus. Et ideo inqt Aug. in sermone assūptionis. Letef maria vt dignū ē leticia inenarrabili glorificata in aia ⁊ corpe in filio prōpuo. p filiū ppuū. ⁊ cū filio propio. Certio idē pbatur rōne cōparationis. Cū enim multi sancti iam sint in celo cū corpore glorificato. quare nō credamus ꝙ etiaꝫ ibi sit beata virgo que est sanctior vniuersis? Et hanc rōnē tangit Viero. in sermone assumptionis. Ut enim scriptuꝫ est Mat. xxvij. Multa corpora sanctorꝝ qui dormierāt resurrexerūt cum rpo. ⁊ introierūt in sanctam ciuitatē. de quibꝰ ibi dicit glo. ꝙ iā sunt cū corpore in gloria. ala vt etiam refert Viero. ubi. s. veri testes resurrectiōis nō fuissent. Scribit quoq; idem Viero. ad Heliodorum

Universidad de Deusto
Biblioteca

de morte nepotiani qō illi resuscitati visi sunt cū corpib⁹ ū celesti hierlm. Amb. etiaz in sermone paschali ꝛfirmat hoc de Johāne euāgelista. Item ibidem videtur velle ꝙ quotiēs celebrat festum resurrectionis dñi aliqui mortui ex sanctis resurgūt ꝛ in celuz cum corpore glorioso assumunt. Cum ergo mater dei nulla gratia fit priuata que etiaz paucissimis fuerit concessa. profecto etiam ipsa resurrexit ꝛ in celū gloriosa assumpta fuit. Quarto idem pbatur rōne precep-
B tionis. Mandauit em deus Ero. xx. Deut. v. ꝛ Mat. xv. di. Honora patrē tuū ꝛ matrem tuā. ꝛ apls ad Eph. vj. addit. Hoc enim iustum est. i. iusticia naturali ꝑm pbm. viij. Eth. in. ñ. ꝛ. i. veluti. ff. ō iusti. ꝛ iure. iūcto. §. legis precedētis. Cū igitur xps non venerit soluere legem sed adimplere. Mat. v. profecto voluit in omnib⁹ matrem sue veneran-
de honorē cōseruare sicut etiaz honorificauit patrē suū. Ūñ ait Jo. viij. Ego honorifico patrē meū. Honorauit enim eam in vita ei obediendo. Nam cum sederet in templo in medio doctoz vocatus ab ipsa statiz fuit cum ea relictis doctoribus. ꝛ erat subdit⁹ illi. Lu. ij. Honorauit etiā eaz in morte cū in cruce illā cōmendauit discipulo. Jo. xix. Ergo ꝛ in obitu eiusdem matris ꝛ post mortem debuit illi honorem exhibere. Filius enim tenetur quantum potest succurrere parentibus suis ꝛm. Alex. de ales in iij. parte summe in tractatu de quarto pcepto decalogi. Sed dicet forte aliqs ꝙ christus eā honorauit pre omnibus in anima. Cui respōdeo ꝙ hoc nō suffeciisset. Nā filiꝰ nō solū tenetur anime patris ꝛ matris benefacere. sed etiā eoz corporib⁹. c. ceterum lxxxvj. di. Sed ꝑ maiozi cōfirmatione hu-
Maria debuit in aia ꝛ corpe assumi. ius argumēti dico ꝙ xps debuit assumere matrē suā in anima ꝛ corpore. quia hoc conperebat sue iusticie. sapientie. bonitati immense ꝛ sue potētie. Primo enim diuine iusticie sue hoc cōpetebat. Nam cū ipse deus tantum honorē corpora sanctoz. ꝛ a nobis honorari faciat. profecto iusticie debitum esset ꝙ ſl corpus matris sue super terram foret ꝛ a nobis illud faceret venerari. Videmus enim corpora ꝛ reliquias siue cineres. sanctoz in locis in quib⁹ requiescūt cōseruari veneranbiliter in vasis aureis ꝛ argenteis. ꝛ in rēplis curiosis. ac in mausoleis margaritis ornatis. Legimus ꝙz quorundā sanctoz corporib⁹ angelos ministe-
rio monumēta preparata. ꝛ ipsa corpa divina virtute integra ꝛ incorrupta ꝑseruata. Videmus insuper sanctoz ossa seruis ꝛ pciosis linteaminibus circūdari. ꝛ cum materia ad veneretia adorari. ꝛ qñ oscēdunt lumināria accendi. ꝛ a diuersis mūdi climatib⁹ cōfluentibus gentib⁹ vsitari. sicut ꝑ de apostolis Petro ꝛ Paulo rome. ꝛ de sancto Jacobo in galicia. ꝛ sic de reliquis. Legimus quoqz ꝙ cū quōdā sanctoz corpa essent in loco despecto collocata. facta est reuelatio vt inde amouerent ꝛ in loco venerabili collocarent. sicut ꝑs de corpe beati Stephani ꝓmartyris de cuius inuentiōe ecclesia festū celebrat. Et similiter exemplificare possumus de corporib⁹ beatoz Bernabi et Prothasij ꝛ Nazarij ac Celsi martyz. ꝛ de multis aliis. Si ergo deus sic honorari facit corpa sanctoz existētia sup terrā qz fuerunt habitacula spūssancti. ꝛ ad eoz sepulturas facit cecos illuminari. paralyticos sanari. leprosos mūdari. surdos audire. claudos ambulare. ꝛ mortuos resurgere. tandēqz honorē seruos suos ꝛ amicos mundo facit manifestos. Quantomagis si corpus matris sue esset in terra illō manifestaret vt ad visitandū ꝛ adorandum ipsum ex toto orbe terrarū populus ꝛfluer et. ipsumqz reliquias ꝛ sepulcra maioribus ſligus ꝛ pāgis illustraret. Ex quo ergo in nullo loco terraz ſginis corpus veneraf nec reperiſ. profecto cōstat ꝙ tāto thesauro non fuit digna. ꝛ ꝙ est in loco hominib⁹ inaccessibili ꝛ dignior ꝙz terra. i. celo. l. empyreo. i. paradiso. i. vita eterna. Ūñ maiozi cū honore ds habeti corpus illō qō fuit spūssancti sacrariū ꝛ xpi spāle domicilū ac totius trinitatis nobile triclinius. ꝙ ossa corpora aliozqz sanctoz. Si aūt corpus ipsius ſginis de nōdum surrexisset: cum nec in celo nec in terra venerareſ minus honoris illi impenderet ꝙz aliis sanctoz corpibus ꝛ reliquiis. qō valde absonū ꝛ incōueniēs esset. Et hāc rōnem tangit. Bern. in quōdā sermone. Ossa sanctoz corpora ꝑciosa deus sublimauit. vt puta Petri ꝛ Pauli que tam gloriosa venerabilia reddidit. ꝛ honore tam mirifico sublimauit vt ꝛ ipsis deputetur locus venerationi cōgruus. ꝛ ad ipsa mundus properet vniuersus. Si marie corpus sup terram esse dicatur cum nec deuota frequentatione fideliū vereref. nec eidē deputet locus honoris. nimirū xps videbitur honorē

materni corporis cōtempsisse. cuz tū superna virtute integra ꝛ incorrupta ꝑseruata. Videmus insuper sanctoz ossa seruis ꝛ pciosis linteaminibus circūdari. ꝛ cum materia veneretia adorari. ꝛ qñ oscēdunt lumināria accendi. ꝛ a diuersis mūdi climatib⁹ cōfluentibus gentib⁹ vsitari. sicut ꝑs de apostolis Petro ꝛ Paulo rome. ꝛ de sancto Jacobo in galicia. ꝛ sic de reliquis. Legimus quoqz ꝙ cū quōdā sanctoz corpa essent in loco despecto collocata. facta est reuelatio vt inde amouerent ꝛ in loco venerabili collocarent. sicut ꝑs de corpe beati Stephani ꝓmartyris de cuius inuentiōe ecclesia festū celebrat. Et similiter exemplificare possumus de corporib⁹ beatoz Bernabi et Prothasij ꝛ Nazarij ac Celsi martyz. ꝛ de multis aliis. Si ergo deus sic honorari facit corpa sanctoz existētia sup terrā qz fuerunt habitacula spūssancti. ꝛ ad eoz sepulturas facit cecos illuminari. paralyticos sanari. leprosos mūdari. surdos audire. claudos ambulare. ꝛ mortuos resurgere. tandēqz honorē seruos suos ꝛ amicos mundo facit manifestos. Quantomagis si corpus matris sue esset in terra illō manifestaret vt ad visitandū ꝛ adorandum ipsum ex toto orbe terrarū populus ꝛfluer et. ipsumqz reliquias ꝛ sepulcra maioribus ſligus ꝛ pāgis illustraret. Ex quo ergo in nullo loco terraz ſginis corpus veneraf nec reperiſ. profecto cōstat ꝙ tāto thesauro terra non fuit digna. ꝛ ꝙ est in loco hominib⁹ inaccessibili ꝛ dignior ꝙz terra. i. celo. l. empyreo. i. paradiso. i. vita eterna. Ūñ maiozi cū honore ds habeti corpus illō qō fuit spūssancti sacrariū ꝛ xpi spāle domicilū ac totius trinitatis nobile triclinius. ꝙ ossa corpora aliozqz sanctoz. Si aūt corpus ipsius ſginis nōdum surrexisset: cum nec in celo nec in terra venerareſ minus honoris illi impenderet ꝙz aliis sanctoz corpibus ꝛ reliquiis. qō valde absonū ꝛ incōueniēs esset. Et hāc rōnem tangit. Bern. in quōdā sermone. Ossa sanctoz corpora ꝑciosa deus sublimauit. vt puta Petri ꝛ Pauli que tam gloriosa venerabilia reddidit. ꝛ honore tam mirifico sublimauit vt ꝛ ipsis deputetur locus venerationi cōgruus. ꝛ ad ipsa mundus properet vniuersus. Si marie corpus sup terram esse dicatur cum nec deuota frequentatione fideliū vereref. nec eidē deputet locus honoris. nimirū xps videbitur honorē intus pulcher sed turpes exteris sicut sunt serui dei qui sunt pulchri intus per puritatē sed turpes exterius per asperitatē. Jte qz a mūdanis hominib⁹ cōtēnūtur. Alie eius domus sunt pulchre intus ꝛ foris. sicut sunt beati in aia ꝛ corpore glorificati quoz corpus est lucidū ꝛ aſa lucida ꝛ formosa. Dominus igitur beatissime ꝛginis in pūri vita fuit tota pulchra ꝛ intus in anima ꝑ puritatē. ꝛ extra in corpe ꝑ virginitatem. Si ergo sapientia dei in hac vita edificauit sibi domū tāq pulchrā. ad eandē sapientiā ptinuit post hāc vitā pulchritudinē ei⁹ nō diminuere. ſs augere. vt eēt pulcherrima intus in anima ꝑ felicitatē. ꝛ extra in corpe ꝑ im-
mortalitatē. Et ideo spōsus ipe celestis eaz alloqtur dicens Cāt. iiij. Tota pulchra es amica mea ꝛ macula non est in te. Tertio
D hoc ꝓperebat immēse filij dei bonitati. Bo Bonitas ni em filij est magis ꝓdere matri sue ꝙ tēri de fibi. tam bonꝰ aūt fuit filius ipe dño ꝛesus cuit sic ꝙ in hac vita potius voluit matri sue succurrere eiqz ꝓdere ꝙ fibi. matrēqz suam re-
assume Maria voluit gaudere in partu. iuxta illud qō ei ca nit. dñi paris ꝛ gandes ꝛc. Ipe aūt voluit fere. iuxta illud qō in eis persona ꝺr Sapi vij. Similē vocē omnib⁹ emisit ploriōs. Cū igitur post hāc vitam corpus suū fibi rēus cōseruauerit a putrefactiōe. iuxta illud ps. xv. Nō dabis sanctū tuū videre corruptiōnē. ꝑfecto etiā est credēdū ꝙ matrē suam fil⁹ a corpis corruptione preseruauit. Boni quoqz filij est matris habere memoriam et inter aduersa ꝛ iter ꝓspera. Xps ergo ꝙ vt bonus filius inter aduersa sue passiōis curā habuit matris. dū adhuc esset passibilis ꝛ mortalis. ꝑcul dubio postqz fuit inter ꝓspera. i. inter bona paterna. ꝛ postqz factꝰ est immortalis ꝛ gliosus de illa nō minorē curā gessit. Boni etiam filij est magis velle
E ꝙ mr honoretur ꝙz ipe. Xpus ꝙ optimus filius qui tantū honorauit matrē in terris nūquid eā honorare desperit in celis? Boni quoqz filij est velle vt magis seruiat matri ꝙz fibi. Olim aūt a dño date fuerūt due insle Gen. iij. vna. l. cōmunis viro ꝛ mulieri. l. cinis es ꝛ in cinerē reuerteris. Alia foꝛtis pertinens mulieri. l. in dolore paries filios. Christus ergo qui vt bonꝰ filius matrē suā a particulari mulierum maledictione preseruauit. vt. l. sine dolore immo cum marima suauitate pareret. Profecto erigit ab alia omnibus hominib⁹ cōmuni ipam

Sapiē tia dei decuit marias sic assu mere
c
Sicut enim dicitur Prouer. ix. Sapientia ędificauit sibi domū. Sapiēs aūt edificare eius domū facit pulchram intus ꝛ extra. Sunt ꝺo quedam domꝰ polchre foris. sed intus turpes. sicut hypocrite. de quib⁹ ait Dño Matth. xxiij. Ve vob scribe ꝛ pharisei hypocrite qui similes estis sepulcris dealbatis. que foris apparēt hominibus speciosa. intus vero plena sūt ossibus mortuo rū ꝛ omni spurcitia. Alie autem domꝰ sunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

preseruauit ā ḡna ipe exit excepto. Quarto
Potuit hoc ēpetebat sue potentie. de quo inquit
ergo deꝰ Aug. in sermōe assumptōis. Si in potesta
fic assu te saluatoris est de sepulcro capite capillum:
mere nō perire, est ⁊ matrē suā in aīa ⁊ corpe in
Mariā tegrā posse seruare, ꝙ si nullus fidelius du
bitat hoc ēe posse cur dubitandū est etiam
eē velle? Legitur Jonā in vētre ceti preter
naturalē vsum seruasse incorruptū sola mi
sericordia, vt habet Jone. ij. Mariaz ergo
incorruptā preter naturā nō seruabit gra
tia? Seruat⁹ est Daniel in intēperantissima
fame leonū, vt habet Dan. vlt. ⁊ nō est ser
uata maria tot dotata meritis dignitatū.
Potuit ergo a putredine ⁊ pulvere alienā
facere qui ex ea nascēs potuit ḡginē relin
quere. hec ille. Que omnia optime possunt
adduci ad phādū ꝙ xp̄s p̄seruauit matrē
suam a peccato originali. Quinto princi
paliter beataz virginē fuisse in aīa ⁊ corpo
re glorificatam probāt rōne dedicationis
Qd enī semel est deo dedicatū nō ē amplꝰ
ad vsus humanos transferendū. c. manci
pia. de rerū permu. ⁊. c. ligna. de cōse. di. j.
⁊. xij. q. ij. c. que semel. vbi precipit ꝙ mōa
steria semel deo dicata nō puertātur in do
mos secularū. Et similiter nec hospitalia.
⁊ idem de rebꝰ sacris. vt vestibꝰ sacratis ⁊
vasis ecclesiasticis. Sed de corpe ḡnis di
citur ps. xlv. Sanctificauit tabernaculum
suū altissimꝰ. ergo si non debuit humanis
vsibꝰ contrectari, multo minus decuit ipꝰ
a vermibꝰ corrodi ⁊ pulueribꝰ maculari. Pre
terea in. c. ij. de cultu. ecclia. precipit vt ec
clie materiales seruentur mitide, ita vt re
splēdeāt. ⁊ ibi etiā dr ꝙ minus adsurdū vi
detur in sacris sordes negligere q̄ dedece
rē etiā in pphanis. In eodē etiā. c. rephē
duntur clerici tenētes corpalia seu vasa ec
clesiastica immūda. Corpꝰ igit virginis cū
sit deo eternaliter dedicatū sup omnia cor
pora, nūq̄ debuit aliqua sorde maculari. sy
ri summꝰ decor ⁊ reuerentia deputari. Non
ergo iacet sub terre pulueribꝰ sed gl̄iosum
venerat in celi splēderibꝰ. Et hanc rōnem
tāgit Aug. vbi. ā. di. Thronū dei, thalamū
dei, tabernaculū xp̄i, dignū est ibi esse vbi
ipse est. Tam p̄ciosum thesaurū dignis est
seruari in celo q̄m in terra. ¶ Quarto idem ꝙ
batur ratione figuratiōis. Et enim supra
declaratū est in exordio huius sermōis. Per
arcam testamenti figurat beata virgo. Cū
igitur p̄ceperit deus Exo. xxv. ꝙ arca te
stamenti intus ⁊ foris tota deauraretur ⁊
esset de lignis imputribilibꝰ. ꝓfecto signi
ficauit ꝙ virgo gloriosa arcanoꝰ dei cor
pus in tēpus nunq̄ putresceret, nec corpus eius in
cineraretur. sed tota deauraret intus in ani
ma ⁊ extra in corpore per glorificationem.
Quā quidem arcam deiferam vidit beat⁹
Johannes euangelista in spū dō esse in
sula pathmos. Unde dicit Apoc. xj. Aperi
tum est templum dei in celo ⁊ visa est arca
dei in tēplo. Hāc quoq; arcam preuidit in
spiritu dauid ꝓpheta debere resurgere cū
dicit dño ihesu xp̄o ps. cxxxj. Surge dñe in
requiez tuā: tu ⁊ arca sanctificationis tue.
Septimo idem probāt ratione vnionis.
Caro enī ḡnis ⁊ caro christi est qualibet
⁊ cadez caro. vt ait Aug. in sermone assum
ptiōis di. Caro ihesu xp̄i caro est sancte ḡg
nis marie quā super nostra transuexit bono
rās omnē humanā naturā. ⁊ multo magis
materna. hec ille. Cū ergo vt dicūt philoso
phi. Ignis de sua natura congreget homo
genea ⁊ disgreget etherogenea. Nō ē dubi
tandū ꝙ ignis diuinus qui fecit vt beata
virgo esset vnā cū xp̄o in terris fecit etiam
vt illi cōiūgerēt in celis. Et hāc rationem
tangit Augu. in sermone assumptionis di.
Putredo ⁊ vermis sunt opprobriū humane
conditionis. a quo opprobrio cuz ipsa
alienꝰ sit: marie quoq; natura excipit quā
iesus ō ea assumptisse probatur. vt quo fer
tur vna pars feratur ⁊ reliqua. Et Chrysos.
inquit. Si pars est cum xp̄o ⁊ pars cū vir
gine qd̄ illū? acrum de quo xp̄s carnem ⁊
naturam hūanam assūpsit tradidit corru
ptioni. Et Aug. vbi. ā. iterū dicit. Quantū
intueor ⁊ quantū video quātūcūq; intelligo
Marie anima fruitur christo ⁊ possidet in
christo corpꝰ qd̄ genuit. Cur ergo nō etiam
possideat illū? per quod genuit? Octauo
idem probāt ratione situationis. Nā xp̄us
etiam nūc dicitur vere filius virginis. ergo
est. Nam ab eo qd̄ est vel non est dicit ora
tio vera vel falsa. j. peryher. sed corelatiua
posita se ponūt ⁊ perempta se perimūt. vt
ait Aristo. in predicamento ad aliqd. sed nos
tant legiste in. l. fi. C. de acceptil. Ergo ḡgo
maria nūc vere dicitur. ⁊ est mater christi:
sed anima eius non est mater christi. ergo a
ima nō sit ex traduce. vt ꝓbat magister i. ij.
sen. di. xvj. c. vltimo. nec anima sola sit pto
na ꝑm Alexandrū de ales in. iij. parte sum
me in tractatu de assumptiōe humane na

ture. q. vj. vbi dicit magistrū in hoc non di
cisse verum in. iij. di. v. vbi erat aīmā solaz
esse personā. quē ēt̄ā reprobat sanctus Bo
na. in. ij. dist. vlt. in questionibus circa litte
ram. ⁊ Scotus in. iij. dist. j. in. j. q. Si ergo
anima nō est pꝑsona nec homo. ꝓfecto ani
ma ḡginis nō homo nō pōt dici mater nas
turalis christi hominis. Nō etiam caro so
christi cū homo mortuus nō sit homo ꝑm
theo. cōmuniter in. iij. di. trij. q̄ reprobant
ibi magistrū. Si ergo virgo Maria sit ve
re mater christi ⁊ appellatur de presenti vt
quotidi ē eaz nominat ecclesia, sequitur ꝙ
vere cōiuncta est anima eius cum suo cor
pore. ⁊ sic est beata in vtroq;. Nono idem
probatur ratione perfectionis. In ipa ēm
virgine est omnis perfectio ⁊ beatitudo p
fecta vt de ipsa canit ecclesia. Cum igitur
omnis pars sit imperfecta extra suū totuz.
vt ait pbs. v. meta. et. iij. physi. Si anima
beate virginis necdum assumpsit suū corp⁹
necdum habet omnē perfectionē seu essen
di modum. Cum autē angeli omnē suaz in
essendo perfectionē habeāt: minus esset p
fecta beata virgo ꝙ angeli quod est incon
uenies. Et hanc rationē tāgit magister in
iij. dist. xiiij. loquēs de imperfectione ani
maz separataz. ⁊ allegat Augu. sup Gen.
ad litteram lib. xij. circa fīnē di. Si quis que
rat quid sit opus spiritibus defunctoz sua
test sine corporibus sua beatitudo preberi
secte diffiniri ꝛc. ⁊ tādem concludit dicens
quia in eis est naturalis quidaz appetitus
corpus ministrādi quo retardātur quoda⁊
modo ne tota intentione pergant in illud
summū bonuz donec ille appetitus cōquie
scat. Et hoc non solum dicit Augu. vbi. ā.
sed etiam Bern. in lib. de diligendo deum.
Si ergo anima virginis nōdum hz suum
corpus, nōdum habet totalem ⁊ perfectissi
mam beatitudinē. ⁊ necdum videt deum ita
clarato appetitu sicut videt angeli. qō esset
valde absurdum. Decimo idē, pbatur ra
tione cōmunicationis. Imperator enim cō
municat sua p̄uilegia imperatrici. l. ꝓncipe
ff. de legi. cū ergo ipe resurrexerit gl̄iosus.
veretricē virginem. s. gloriosam debuit re
surrectionē virginem. s. gloriosam debuit re
surrectionē virginem. s. gloriosam debuit re
surrection

Universidad de Deusto
Biblioteca

benignitatē xpi. honorabiliusq; susceptam ceteris quas gratia honorauit pre ceteris. atq; ad cōem hūanitatē nō esse addnctam post mortē. putredinis videlz; vermis ⁊ pulueris que suū ⁊ omniū genuit saluatorem. Xps igitur letari facit Mariā in anima et corpore nec vllam sequi corruptionis erūnam quā nulla secuta est in pariēdo filium integritatis corruptio. vt sit semp incorrupta quā tāta perfudit gratia vt integriter viuēs omniū genuerit integras vitam. hec ille cū multis alijs. pbationibus quas breuitatis causa hic pertranseo.

D Condicio fgt nalisear guit eā eē assūptam.

Duodecimo idē. pbatur rōne. ꝓginalis. cōdicionis que requirebat eā assumi ī anima ⁊ corpe ⁊ non in cinerē cōuerti. Fuit enī in ea magna dignitas. ⁊ maxime quintupler. Prima quia mater fuit xpi. deifera. ⁊ ideo debuit venerari vt supra probatū est. Videmus enī qō xpus totus voluit esse matris sue. quia patrē carnalē noluit habere. voluit etiam matrē totam esse suā quam alios filios noluit generare. Qui ergo eā noluit communicare homini. nunquid eam cōmunicabit vermibus? Et q̄ ex ea noluit generari filios. nunquid ex ea voluit generari vermes putridos? Siebat enī q̄ indecens filij est parens sine honore Eccli. iij. Secūda dignitas est. quia fuit christi fidelis ministra. ⁊ ideo debuit exaltari. dicēte dño Job. xij. Vbi sum ego illic ⁊ minister meus erit. Administrauit enim ei ipsum ꝓcipiendo. in vtero gerēdo. pariēdo. in ꝑsepio reclinādo. fouendo. nutriendo. in egyptum deportando. ⁊ inde reportādo. omnēq; eius infantiā pio mentis affectu ꝓsequēdo. ⁊ vsq; ad crucē ab eo nō recedendo. ⁊ nō solum eum secūdo pedus gressu. sed etiam imitationis effectu. Fuit ergo fide ⁊ opere christi ministratrix ⁊ vsq; ad eius mortē deuota seruitrix. ⁊ ideo inqt Augustinus in quodam sermone. Si vbi christus ministros suos esse vult ipsa non est. vbi ergo erit? Et si ibi est. nunqd gratia pari? Et si equali gratia. vbi est equa dei censura qui reddit vnicuiq; ꝓm merita.

Tertia dignitas est. q̄ fuit vestis christi deaurata. ⁊ ideo debuit integra reseruari. vñ Aug. in sermone assūptiōis inqt. Si elegit diuina voluntas inter ignū flammas puerog; vestimēta seruare illesa. vt habetur Dan. iij. cur abnuat in matre ꝓpria qō elegit in veste aliena? Quarta dignitas est. q̄ fuit dei arca sanctificata. et ideo debuit in templo celesti collocari. Unde Damascenus in sermone assumptōis dicit. Hodie virgo celesti templo inuehitur. hodie sacra dei arca in templo non manufacto reponitur. Columba innocens auolāo ex arca. i. corpore quā deus suscepit pedibus requiē adinuenit. Quinta dignitas est q̄ fuit thesaurus ⁊ gemma preciosa. et ideo debuit in gazophilatio celesti reponi ⁊ nō terre pluuiis fordidari. vt inquit Augu. Decimo restitides. pbatur rōne ꝓfortationis. Sicut enī xps ex resurrectiōe sua ⁊ ascēsione magnaz spē dedit hominib⁹ q̄ ⁊ ipsi resurgēt ⁊ in celum assumēt̄ur. vt inquit apls. i. ad Cor. xv. ita etiā ex matris sue resurrectiōe ⁊ assumptione magnā spē dedit mulieribus q̄ ⁊ ipse resurgēt ⁊ assumēt̄ur in celū ipsaq; matrū in modū cōfortauit qō ⁊ facere debuit. Xpe enī dño vt Aug. inqt vtriusq; sexū curaturus aduenit. pfecta aūt curatio ⁊ liberatio in resurrectōe manifestat̄. ergo resurrectio in vtroq; sexu manifestari debuit in testimoniū pfecte curationis. Sicut igit̄ ḡa tū ad virile sexū manifestata est xpo resurgente. ita ⁊ in femina debuit apparere. in nulla aūt femina manifestari cōgruentius potuit vel debuit atq; decuit q̄ in dulcissima matre dei que in vita libera exuit ab omni corruptione. Et hoc est qō ait ꝓpheta in ꝑsona xpi. ꝑa. xxxviij. di. Thronus eius sicut sol in aspectu meo. ⁊ sicut luna perfecta in eternū. ⁊ testis in celo fidelis. Thronus enī filij dei est mater eius que in aspectu ipsius sicut sol fulget quātū ad gloriam anime. ⁊ sicut luna pfecta in eternū quātus ad gliam corporis sine defectu. ⁊ est testis in celo fidelis q̄ nō solū viri resurgent. sed etiā mulieres. Decimoq;to idē. pbat ratione sublimationis. vt. i. natura humana in xpo et in matre. ⁊ sic in vtroq; sexu superōes angelos sublimaret. Xpō enim angelis sciebāt naturā humanā esse eis superiorem ex quo ipse resurgēt ⁊ assumēt̄ur in celū ipsaq; matrū in modū cōfortauit qō ⁊ facere debuit. Xpe enī dño vt Aug. inqt vtriusq; sexū curaturus aduenit. pfecta aūt curatio ⁊ liberatio in resurrectōe manifestat̄. ergo resurrectio in vtroq; sexu manifestari debuit in testimoniū pfecte curationis. Sicut igit̄ ḡa tū ad virile sexū manifestata est xpo resurgente. ita ⁊ in femina debuit apparere. in nulla aūt femina manifestari cōgruentius potuit vel debuit atq; decuit q̄ in dulcissima matre dei que in vita libera exuit ab omni corruptione. Et hoc est qō ait ꝓpheta in ꝑsona xpi. ꝑa. xxxviij. di. Thronus eius sicut sol in aspectu meo. ⁊ sicut luna perfecta in eternū. ⁊ testis in celo fidelis. Thronus enī filij dei est mater eius que in aspectu ipsius sicut sol fulget quātū ad gloriam anime. ⁊ sicut luna pfecta in eternū quātus ad gliam corporis sine defectu. ⁊ est testis in celo fidelis q̄ nō solū viri resurgent. sed etiā mulieres. Decimoq;to idē. pbat ratione sublimationis. vt. i. natura humana in xpo et in matre. ⁊ sic in vtroq; sexu superōes angelos sublimaret. Xpō enim angelis sciebāt naturā humanā esse eis superiorem ex quo ipse resurgēt ⁊ assumēt̄ur in celū ipsaq; matrū in modū cōfortauit qō ⁊ facere debuit. Xpe enī dño vt Aug. inqt vtriusq; sexū curaturus aduenit. pfecta aūt curatio ⁊ liberatio in resurrectōe manifestat̄. ergo resurrectio in vtroq; sexu manifestari debuit in testimoniū pfecte curationis. Sicut igit̄ ḡa tū ad virile sexū manifestata est xpo resurgente. ita ⁊ in femina debuit apparere. in nulla aūt femina manifestari cōgruentius potuit vel debuit atq; decuit q̄ in dulcissima matre dei que in vita libera exuit ab omni corruptione. Et hoc est qō ait ꝓpheta in ꝑsona xpi. ꝑa. xxxviij. di. Thronus eius sicut sol in aspectu meo. ⁊ sicut luna perfecta in eternū. ⁊ testis in celo fidelis. Thronus enī filij dei est mater eius que in aspectu ipsius sicut sol fulget quātū ad gloriam anime. ⁊ sicut luna pfecta in eternū quātus ad gliam corporis sine defectu. ⁊ est testis in celo fidelis q̄ nō solū viri resurgent. sed etiā mulieres.

D Totalis assūptio est in ea testimoniū resurrectionis

Quis est iste q̄ venit de edom. tinctis vestibus de bosra? Ille formosus ī stola sua gradiēs in multitudine fortitudinis sue. De matre est ista q̄ ꝓgredit quasi aurora ꝓsurgēs ⁊c. Cōdecēs aūt fuit vt sicut angeli habebant rōm regum ⁊ imperatores suū in anima et corpore gl̄iosum ita etiaz haberēt matrem eius reginā ⁊ impatricē suā sil̄r gl̄ificatazq;

D Maria meruit ita assumi.

Vnde aūt sublimationē meruisse būdicerā. virginē ⁊ corpus ei⁹ immortalitate debuisse vestiri. ꝓbat sanctus Anselmus quodā sermone dicens. Non dubitandus est beate marie. merita apud deū incōparabil̄r excelluisse. nec aliquē sanctoz singularit̄ nec etiā oēs cōiter illi soli equari posse. Justū est autez vt eā maiora eius sint apud deum merita. excellentiora etiā ab eo percipiat ꝓmia. Deum potro cōstat nihil quod iustū est negligere. Quapropter beatā mariā iam gl̄ia resurrectionis dotatā ⁊ ꝑpetua immortalitate vestirā nostra ꝑsumit credulitas. Cum enim ampliorē fit ei⁹ iusticia ⁊ copiosior ei fuerit data ḡa. quō corpori ipsi videlz; dei cōpiū spes adhuc resurgēdi maneat? spes q̄ oīm alias felici expectatione solicitat? Nūc nō ꝑsumptuosum est si credamus q̄ illa ossa sanctoz pcessit in ꝓmio quā scimus oēs pcessisse in merito? Cōuenit certe dei iusto iudicio vt magnitudo muneris amplificet velocitate retributōis. ꝑsertim cū p̄ donis liberalitate nihil donatoris detrahat collatāq; merita. atq; accēdat fides nostra. Item post ascensionē dñi q̄nis de credulitate gentiū gauderet. non erat ei perfecta leticia eo q̄ careret filij presentia. Desideraret aūt matrē plis ꝑsentiā si sentiā. puto q̄ nō delinquo. Desiderare aūt nō exilis ter sed ꝑfecte. vt nō solū anima. sed ⁊ corpus eius quod fuerat ei⁹ deitatis cōsciū ⁊ receptaculus filio suo assisteret. Filij aūt piā dubitādū. Nam cū apls dicat. nemo vnq̄ carnē suā odio habuit: multo magis ipa q̄ aliquis carnē suā dilexit. Et cui⁹ saluatorē nunqd scitebat ꝑdisse triclinio sicut spōsus thalamo. Voluerat ergo beata dña vt caro que omni studio seruierat dño cum alia. q̄ prime astaret filio. Restituisse aūt filius voluntati genitricis sue quis credat? Cum ipe in lege parētes honorare ꝓcipiat. ⁊ in qualibet remota barbarie ꝓles parēti honorez deferat. nisi si quis est belua que nec ab amore pentū ē vtiq; aliena. Ipse igit̄ pietatis autor ⁊ nature dñs parenti nō exhibuit quod ⁊ ipse fieri precepit ⁊ natura liter q̄libet solo instinctu sanguinis facit? Ipse ergo perfectū honorē exhibuit matri dulcissime quem ipam intellexit velle magnope. Non esset aūt honor perfectus nisi illud virgineū resuscitaret corpus. vt tota assisteret filio in cuius tota laborauerat obsequio. Celo igit̄ corpus maternū. suus scz habitaculū reposuisse credēdus est. Nāq; cū etiā sancti nō se pfecte beatos existimēt nisi cū in illa resurrectionis gl̄ia stolam secūdā induerint. hec dña q̄ pleno gustu hauserat q̄ suauis est dño ad pfectam beatitudinē sufficere sibi crederet si tabefacto corpore solo spū pientiā suam filio exhiberet? Nec ño putandum est q̄ semimutilata et quodāmodo trōcata felicitate matrez celo inducerer. Immo credenduz est oēm ei honorem exhibuisse quē potuit. Quātū aūtez possit quis explicet. Ample? scriptū est alta iusti sedes est sapiētie. et ideo maiori et excellentiori sanctitate caro poliebat eius q̄ cuiuslibet sancti spūs. Porro fides nostra nō ambigit sanctorum animas iam regnare in celestib⁹. Cum ergo ille sanctorum anime que minoris apud deū sunt scitatis. deum plentioliter videāt. inmutū videf maioris sanctitatis cōsciam nō idem saltez munus meruisse. Potro sanctorum corpora que fuerunt spiritibus repugnātia. carnis compage soluta. quia aggrauauerunt animā ⁊ in peccatū traxerunt. inobediētiā tabe luunt. ⁊ in terreus elementū abeūt. Interim longa spe resurrectionis a sordib⁹ per corpora cōtractis purgant. Rebelle aūtez nō fuit spūi corpus beate virginis q̄ nullā vnq̄ habuit anime et corpis dissonantiaz immo cumulata ⁊ equata ꝓportione virtutum omniū tenuit armoniam. Quapter iniustū est eius corpus paluescere qō nūq̄ anime blanditū est in scelere. Preterea cuz credamus corp⁹ dñi in celo esse et toti mūdo imperare: cur nō credamus eiusdez corporis materiā. ⁊ vt sic dicak opificē. virginalē scz carnez ibidē esse? Sed ne suspitionibus agamus audi breuem distinctionem. ꝙdclude. Corpus sancte marie. aut est in celo. aut in terra. Immersum enī mari vel p̄ aiane aeris rotari nemo puto nūi demens dicet. Est q̄ vel in celo vel i terra. In terra

Universidad de Deusto
Biblioteca

aūt nō est credibile esse. Nam filij eius qui tāto miraculoꝝ fulgore quotidiē sanctorūm copia clarificat. multo mirabiliꝰ sue corporis in quo notes mensiū gratissimū habitaculuꝫ habuit: si vspiā terrā esset in gloriam iacere pmitteret. Non ibi fleret miraculorū gl̄ia. cūcti em̄ ex oībus vicibus migrarēt peregrini. Quia igit̄ nec in terra. nec i aere nec in mari esse verisimile est: restat vt in celo esse credatur. hec ille.

Pars septima huius sermonis q̄ dicitur iubilationis.

¶ Assumpta est cum honorabili societate.

O intelligendā iubilatiōne virginalis assumptionis est sciendum q̄ ipa bñdicta ꝯgo primo assumpta est cum honorabili societate qō figuratū ē. ij. Reg. vj. vbi ō: q̄ dauid ⁊ oīs israel deducebāt arcā dñi cū gaudio. ⁊ erāt cū dauid septē chori. Per dauid em̄ intelligit xp̄o: per septē autē choros vniuersitas angeloꝝ ⁊ sc̄oꝝ. quia septēnarius numerus est numerꝰ vniuersitatis. Unde Grego. i homil. magdelene inquit. Quia septem diebus offic̄ xp̄us completēdit recte septēnario numero vniuersitas figurat. vel per septem choros intelligunt angeli. patriarche. pphete apostoli. martyres. cōfessores. ⁊ v̄gines. qui omnes ipam honorabiliē deduxerūt. ⁊ merito: q: omnes isti eā honorate tenebantur. s. angeli quia ipa angelicā vitam duxit. patriarche quia ipa de eoꝝ stirpe descēdēs eos honorauit. pphete. quia ipa spūs pphetie plena fuit. apostoli. q: eorum magistra extitit. Et intelligendū est de illis apostolis qui iam ad celos p mortem ascēderāt. Alij vo qui adhuc vite bāt erīā ipsi spiritu eam in celū associabāt cātantes ⁊ dicētes illud qō cānit ecclesia. Virgo prudētissima quo pgredieris quasi aurora valde rutilās ⁊c. Martyres quoq; ea honorabāt sicut tenebant. quia ipsa gladio passionis perforata fuit. Item confessores quia ipa sola in passione xp̄i fidē tenuit. et xp̄m cōfessa fuit. v̄gines etiā quia ipa pniceria v̄ginū extitit ⁊ magistra. Dicit autem quidam doctor q̄ bis euacuata est celum. Primo quando christus ascēdit. q: tunc nullus angelus fm ipm in celo remāsit. sed oēs obuiā xpo venerunt. Secōo vo quando beata ꝯgo assūpta fuit. Unto omnes angeli ⁊ anime sanctorū ⁊ ipe xp̄us obuiā sibi venerunt. Tertio autem ea suadit in iudicio vniuersoli quando oēs in valle iosaphat cōgregabunt. Secundo assumpta fuit cū ineffabili iocunditate. qō fuit significatus est. ij. Reg. vj. vbi ō: q̄ dauid et pr. ⁊ oēs filij israel deducebāt arcam testamenti cū iocunditate. tuncq; dñi in iubilo ⁊ in clāgore buccine. ⁊ q̄ ipse bñ dauid ⁊ oīs dom̄ israel ludebat coram dño cantibus in oībus lignis fabrefactis ⁊ cytharis et lyris. vbi notandum q̄ sicut dicit Aug. super ps. Triplex est sonus musicus. vnus qui fit cū voce sicut in cantu. alius qui fit cū flatu sicut in buccina. tertius vo qui fit cum pulsu sicut in cytharis. Primus ergo que fit cum voce tangit cū dicit in iubilo. Est enim iubilatio cantus modulatus. Secūs vo qui fit cum flatu tangit cum ō:. In clāgore buccine Tertius aūt qui fit cū pulsu tangitur cū ō:. In oībus lignis fabrefactis ⁊ cytharis. Et quibus oībus dat intelligi q̄ in deductione istius arce diuinalis in celū fuerunt omnia genera musicoꝝ. Unde xp̄ificatū fuit illud ij. Paral. v. Cymbalis ⁊ psalteriis ac cytharis ⁊ tubis ac voce concrepabant et cūctis pariter i organis et lignis diuersi generis musicoꝝ cōcinentibꝰ ac vocem in sublime tollētibus longe sonitꝰ audiebat. Si em̄ pro reparatione templi materialis sacerdotes habētes stolas cū tubis. et leuite habētes cymbala collaudabant et benedicebāt dñm et ei canticū decātabant ⁊ pplꝰ israel tuba ecinit magnifice. et clamauit voce magna cum gaudio magno. vt habetur. ij. Esdre. v. Quāto magis debebant decātare celestiū agmina beatorū pro reparatione et resuscitatiōe atq; glorificatiōe tēplivi i diuini corpis. s. genitricis creatoris sui. Et cum ad honorationē statue quā nabuchodonosoꝝ fecerat fuerit sonus tubeet fistule et cythare. sambuce. psalterij. ⁊ simphonie ac vniuersi generis musicorum. vt habetur Dañ. iij. Quare in deductione ⁊ exaltatiōe regine celi nō credam̄ vniuersa sonorū et canticoꝝ genera affuisse. De hac aūt iubilatione inquit Piero. in sermone ad Eusto. Legimus q̄ sepe ad funera. sepulturasq; sanctorū angelos adueniss̄e et ad ereā eoꝝ obsequia p̄stitisse. nec mirū alias eorum vocꝫ adicelos cū hymnis et laudibꝰ deuenisse ⁊ celestē mīlto lumie resplēduisse. Pusillum per adhuc viuētes i carne ibi miri odoris fragrātiā psensisse. Si igit̄ talia ⁊ tāta circa defunctos deus dignatus est exhibere. Quanto magis eius genitrici in die obitus sui credendū est celorum militiam obuiam

aduenisse. cuiꝰq; ingenti lumine circūfulsisse et vsq; ad thronum glorie pduxisse? Nulli dubium est totā illam celestē curiā superne hierarchie ineffabili letitia tunc exultasse ⁊ iocundatā fuisse in dicibili charitate. tunc q; omni gratulatione iubilasse. Quonā festiuitas hec que nobis reuoluitur annus illis erā q̄ ipe saluator per se totus festinus occurrerit. ⁊ cū gaudio secū in throno collocauerit. alioqn quō crederet implesse qō ipse in lege pcepit. honora patrē tuū et matrem tuā. hec ille. Tertio assumpta fuit cum mirabili claritate. de qua ō: Cant. vj. Que est ista que pgredit quasi aurora consurgens ⁊c. Fuit aūt̄ tūc multiplici claritate pfusa. Primo luce sup substātiali. quia xp̄us q̄ est vera lux obuiā sibi venit. ⁊ eam sponsa' ornī luce ⁊ gl̄ia illustrata. ⁊ tūc impletus fuit in ea illud Esa. lxiij. Implebit dñs splēdoribꝰ aiam tuā. Tertio luce corporali. quia eius corpus immortalitate ⁊ claritate resplēduit. Si em̄ iusti fulgebūt sic sol Matth. xiij. quanto magis eius corpus fulgere debet que deus portauit? Quarto luce rōnali. quia oēs sancti q̄ erant in celo eā associauerūt. Unde in officio assumptionis canit ecclesia. Sicut dies verni circūdabāt eam flores rosarū ⁊ lilia conuallium. Flores rosarū sunt martyres. lilia conuallium sunt confessores ⁊ virgines. Quāto luce intellectuali. scz angelica. quia omnes angeli eam associauerūt. quoꝝ quidā pcedebāt tanq̄ domicelli. Quidam subsequebant tanq̄ fideles ministri. Oēs aūt̄ iubilabant tanq̄ seruitores deuoti. Ecce q̄ lumiosa ascēdit a supion illuminata fuit luce supsubstātiali. ab inferiori luce intellectuali ⁊ rōnali. ab interiori luce spūali. et ab exteriori luce corporali. De hac etiā iubilatione canit ecclesia. Assumpta est maria in celū gaudent angeli laudantes benedicūt dñm. Et in corona nostra dicit. Assumpta est maria nel alto celo. Cō tale honore con festa sincera Che admirando: dize ciascuna biera Ihrona e sol senza riuello. E de sture par summa lumera Dero' chel suo splēdore imenso era. In q̄lla alma digna e corpo bello Ma de si dolce dubio in breue pziro. Quādo vidi mo monarcha in alto giro. Elhora li angel

¶ Assumpta cuius

e sancti grande festa. Cō soni e canti incon menzar sudito. Cō dolce armonia che ancor non resta. Quanto assumpta est cum terribili potestate. iuxta illud Cāt. vj. Terribilis vt castrorū acies ordinata. Tā terribilis nanq; fuit demonib̄ eius assumptio q̄ omnes de isto aere caliginoso in q̄ mo terribilitate hec que nobis reuoluitur annus illis erā q̄ ipe saluator per se totus festinus occurrerit. ⁊ cū gaudio secū in throno collocauerit. alioqn quō crederet implesse qō ipse in lege pcepit. honora patrē tuū et matrem tuā. hec ille. Tertio assumpta fuit cum mirabili claritate. de qua ō: Cant. vj. Que est ista que pgredit quasi aurora consurgens ⁊c. Fuit aūt̄ tūc multiplici claritate pfusa. Primo luce sup substātiali. quia xp̄us q̄ est vera lux obuiā sibi venit. ⁊ eam sponsa' ornī luce ⁊ gl̄ia illustrata. ⁊ tūc impletus fuit in ea illud Esa. lxiij. Implebit dñs splēdoribꝰ aiam tuā. Tertio luce corporali. quia eius corpus immortalitate ⁊ claritate resplēduit. Si em̄ iusti fulgebūt sic sol Matth. xiij. quanto magis eius corpus fulgere debet que deus portauit? Quarto luce rōnali. quia oēs sancti q̄ erant in celo eā associauerūt. Unde in officio assumptionis canit ecclesia. Sicut dies verni circūdabāt eam flores rosarū ⁊ lilia conuallium. Flores rosarū sunt martyres. lilia conuallium sunt confessores ⁊ virgines. Quāto luce intellectuali. scz angelica. quia omnes angeli eam associauerūt. quoꝝ quidā pcedebāt tanq̄ domicelli. Quidam subsequebant tanq̄ fideles ministri. Oēs aūt̄ iubilabant tanq̄ seruitores deuoti. Ecce q̄ lumiosa ascēdit a supion illuminata fuit luce supsubstātiali. ab inferiori luce intellectuali ⁊ rōnali. ab interiori luce spūali. et ab exteriori luce corporali. De hac etiā iubilatione canit ecclesia. Assumpta est maria in celū gaudent angeli laudantes benedicūt dñm. Et in corona nostra dicit. Assumpta est maria nel alto celo. Cō tale honore con festa sincera Che admirando: dize ciascuna biera Ihrona e sol senza riuello. E de sture par summa lumera Dero' chel suo splēdore imenso era. In q̄lla alma digna e corpo bello Ma de si dolce dubio in breue pziro. Quādo vidi mo monarcha in alto giro. Elhora li angel

¶ Assumpta cuius

Maria

later in radice se prodit in vigore virge. In ipa aūt virgine oīs frutis pfectio reperit vnde ipsa ait Eccli. xxiij. In me oīs spes vite ⁊ virtutis. In ei⁹ etiā vigore ac fructu refulsit oīs virtus radicis. Radix enim ex qua hec virga prodijt fuerunt patriarche. In quibus quic q̄d gratie ⁊ frutis fuit totum in beata virgine eminentiꝰ apparuit. Unde in ei⁹ natiuitate cāt' ecclesia euangelium Matth. s. descripsus in quo ponunt tripler genealogie patriarchā. Notādū quoq; virtus q̄ in virga tripler virtus inuenit fm q̄ ex virge. triplici substantia componitur. scz cortice. ligno ⁊ medulla. Mediante autem medulla nutritur. mediante ligno sursum erigit ⁊ mediante cortice ptra exteriores contrarietates defensatur. In beata vo virgine tanq̄ medulla nutriēs fuit ei⁹ interior gr̄a de qua angelus ei dixit Luce. s. Ave gratia plena. lignū aūt erigens fuit eius cōtemplatio assidua. iuxta illud Cantic. iij. Que est ista que ascendit quasi virgula fumi? Ubi notandū q̄ virgula er quo ascendit: sursum tendit ⁊ suā summitatem versus celum erigit. ⁊ quāto magis a terra recedit ⁊ sursum tēdit: tāto amplꝰ semper subtilioꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

fit. Et ille beatissima ꝟgo maria sp sursum rẽdebat intentione ⁊ affectione. vnde scrũs Odilio scluniacẽsis in quodã sermone ait. Unus quippe sem⁹ p certo ⁊ assis marie vita ⁊ actio intenta fuit semp in dño. Ires summitates; i. mentẽ semp ad celum dirigebat. i. in contemplatiõe ⁊ oõne. ⁊ quãto a terra p terrenoꝝ contẽptũ recedebat. ⁊ sursum ad altũ per affectũ celestiũ accedebat, tanto in contẽplãdo subtilior erat. Cuiꝰ aũt corter exterius defensans fuit in beata ꝟgine diligẽs sui custodia, seruauit eã illõ Proner. xiij. Omni custodia serua cor tuũ ⁊ ppter hoc Cañ. viij. appellat hortꝰ pclusus Ipa igit fuit illa virga virtuosa. de q̃ inqt dauid ps. cix. Virgam virtutis tue emittet dñs ⁊c. Scdo assimilat ꝟgine rõne germis Nascit essi flue germinat ex virga flos. et flos ipe de ꝟga egrediẽs virgã ipsam non violat. sed secũdat. ꝟga etiã nõ accidit fecũditatis grãz nec germinãdi potẽtiã et aliqua seminis cõmixtione. sed ex solis calore ⁊ celesti roze. Et similiter ex virga nostra idest ex brã virgine egressus est flos. i. dñs Iesus q̃ incarnat⁹ ⁊ nat⁹ ẽ ex illa ablq; vteri eius violatione. Unde sic est secũdata q̃ tñ nullat⁹ violata. qz sicut ante partum fuit virgo. ita etiã in partu ⁊ post partũ remãsit. nec etiaz ex virili semine habuit generãdi potentiã: is solã ex roze celestis gre ⁊ ex solis calore. i. spũssancti operatiõe. vt hr Lu. i. dñs dixit ei angelus. Spũssanctus supueniet in te. ⁊ vtus altissimi obumbrabit tibi. ⁊ ita exponitur illud Esa. xi. Egredietur ꝟga de radice Iesse. ⁊ flos de radice ei⁹ ascendet. Tertio assimilat virge rõne culminis. Utunq; essi ꝟga pcipue illi q̃ sũt in aliquo culmine dignitatis ꝓstituti sicut reges ⁊ dñi. ⁊ ppter hoc, beata ꝟgo dr virga. quia dñs dnorum deus vsus est illa. et quotidie vtit ad regendũ nos. quia ipam fecit nr̃am gubernatricẽ. Et ideo ps. xliij. inqt deo de beata ꝟgine. Virga directiõis virga regni tui. De aliis assimilationibus virge posui in. ij. parte pncipali hui⁹ operis in exordio. ij. ⁊. iij. sermonis. De erectione autem huius virge in celum per ascensionem. ⁊ de percussione demonum pphetatum fuerat Nume. xxiij. vbi Balaam dixit. Consurget virga de israel ⁊ percutiet duces Moab. vastabitq; omes filios Seth. huius essi virge notatio. salutatio ⁊ laudatio est demonib⁹ valde terribilis, quando

Maria percutit demones

essi audiunt ipam beatã virginẽ nominari ita est ac si sentirent clauũ cum quo percutirentur. Unde vt legit in miraculis est. cum in forma humana apparẽs diabol⁹ cuidam mulieri eam vehementer veraret. ⁊ illa nec per aquã benedictã. nec per signum crucis ipam ro talirer expellere posset. tãdẽ a quodã sancto viro edocta dixit. Sctã maria de tua me. ⁊ statim diabol⁹ quasi clauo percussus aufugit dicens. Diabolus intret in os illius qui hoc te docuit. Quãdo etiam demon audit salutationes eius. ita est ac si audiret tonitruũ quo terreret. intra illud ps. Vox tonitrui tui in rota. ps. lxxvj. Et ideo de assumptione huius virginis exponi potest illud Exõd. ix. Extendit moyses. i. christus virgam in celũ. ⁊ dominus. i. deus pater dedit tonitrua scz demonibus. Unde verificatus fuit illud Exõd. xix. Cepernut audire tonitrua. Et de ipsa virgine et de demonib⁹ in ascẽsione eius territis potest exponi illud Job. xxvj. Quis sz̃ demonum poterit tonitruũ magnitudinis eius intueri? Et illud Apocalyp⁹. viij. ⁊. xvj. ca. Facta sunt tonitrua et voces ⁊ fletus. i. lamentationes demonũ in gloria ascensione virginis. Quapropter dicere possum⁹ ipsi benedicte virgini de demonibus illud ps. ciij. A voce tonitrui tui formidabunt. De ipsa quoq; dici potest illud Apocal. xiij. De throno proceduntfulgura ⁊ voces et tonitrua. ⁊ illud Ouiõ. ij. Metam. Unde solet tonitrua ⁊ fulmina mittere terris. Sctã ergo demonũ pcutit beata virgo tanq̃ tonitruum. Unde illi dicere possumus illud Exech. xliij. c. Vor tonitrui tui verberauit eam. Quãdo etiã diabolus audit ipam immaculatam dei genitricẽ laudari ita est ac si sentiret gladium quo iugularet. Et hoc figuratus fuit Judith. xiij. Ubi iudith puella enim interpretatur confitẽs vel glorificans deum. ⁊ significat beatã virginem q̃ semper deum glorificauit. In cuius assumptione demones quasi gladio percussi sunt. Et ad hoc applicare possumus illud quod predictum fuerat Dieremie. xx. Corruent gladio inimici. De ipsa quoq; beata virgine verificatum est illud quod inquit deus Zach. ix. Ponam te quasi gladium fortium. Et ideo vnicuiq; christiano dicit deus illud eiusdem lib. v. c. Sume tibi gladium acutum, et illud Judicuz. iij. et. j. Regum. xxj

Accingere gladio tuo super femur tuũ potẽtissime ps. xliij. Voc inquam gladio. de quo dr Pereiff. xlviij. Maledictus qui phibet gladiũ suũ a sanguine. i. a dei monũ vulneratiõe mediãte huius sctissime virginis deuotione ⁊ inuocatione. Oibus essi fidelibus inst deus illud Ezech. v. gladium euaginate post eos. Iste est essi gladius quo deus pegit castra fidelium. Ad quod applicari posset illud qõ dr. j. Machab. iij. ca. Protegebat castra gladio suo.

Omes

Sed dimissis demonibus ex dñe nostre ꝟgeli in dilationẽ spũum beatorũ, de quibꝰ inquit Maríe Beran. de ales sup Cañ. lib. vj. c. j. Instantẽ assumpta. essimo nõ solũ angelos inferiores ordinis, sed etiã alioz ordinum gliole matri dei debitum honorem impendisse. Uidere essi mihi videor angelos inferioris ordinis nũciasse matri dei voluntatem filii eam vocantis ad solũ glone. Archãgelos fortes intueor ad irruendum in potestates tenebrarũ ne molirẽt forte insidias latenter se pparasse. pncipes figuferos q̃ agenda erant disponẽtes pncipalr. Dnationes ꝟo vt huius none solẽnitatis diem agant celeberrimũ specialiter inuitãtes. Throni illam reginã decẽter locauerũt ad dexterã filii in solio regni sui. Cherubin prudenter ⁊ discrete debitã impẽderũt reuerentiam. Seraphin igne charitat̃ pleni feruentissimo amoꝛe venerabant dnam suaz. ⁊ sic Dñi cum tubilo hec ille. Dieronym⁹ quoq; in sermone assumptionis ait. Non credo q̃ essi magna fuerit in xpi ascẽsione sctã videt fuisse solenniot. hec ille. De qua pcessione assumptiõis ꝟginalis etiaz pa solẽniot, Inuenim̃t quippe angeli soli filius ipse cum tota celesti curia tam angelorum q̃ iustoꝝ hoim occurrens. euerit eã ad beatam sessionẽ. hec ille. Similiter crescit Bernardus de maro. in quodã sermone, cũ alab⁹ qui erãt in purgatorio aliquam gratiaz facram fuisse, vnde forte plurime. ⁊ forsan oẽs brãm virginem assorciantes ad requiẽ eternã euolauerũt quod ego existimo idubitãter factuz fuisse. Quã Quã re aũt venerabiliter sit suscepta a tota trinitate non potest humanis verbis explicari sit sufficiẽs filio ꝓdigo iuxta parabolã saluato pri ris pater occurrit cũ gaudio. ⁊ cecidit sup collum eius. ⁊ osculatus est eũ. Lac xv. O tate. quãto cum gaudio deus pater hãc nõ prodigam filiã, sed liberolissimã acoptissimam bonoꝝ suoꝝ dispensatricẽ receꝑit in sue felicitatis consortiũ? Quãto cũ exultatiõe paraclytus spũssactus recognouit suum sacratissimũ habitaculũ. Quantis ꝺo cum iubilationibus dei filii hũanitatis sue illustrauit hospitiũ. Audi Bernardũ in sermone assumptiõis dicẽtem. Quis ei etiã si linguis loquat hominũ ⁊ angelorum explicare queat quẽadmodũ superueniẽte spũsctõ ⁊ obumbrante virtute altissimi caro sit factum verbum dei. p qꝺ facta sunt omnia: ⁊ dñs vniuersitatis quem nõ capit vniuersitas creature inter ꝟginea se se clauserit visscera factus homo? Sed et illud cogitare quis sufficiat q̃ gliole hodie mãdi regina ꝓcesserit. ⁊ quãto deuotionis affectu tota in eius occursu prodierit celestiũ legionũ multitudo? Quibus cãticis glie ad thronũ sit deducta. q̃ placido vultu. q̃ serena facie. q̃ dinersis amplexib⁹ suscepta a filio: super omnẽ exaltata creaturaz. Cũ honore inquã illo quo tanta mater digna erat. Cũ illa gla que decuit tantũ filiũ. Felicis prorsus oscula labijs ipiessa lactentis cui virgineo mater applaudebat in gremio. Nũqd nõ feliciora censebim⁹ que ad ore sedentis in dextera patris hodie beata salutatione suscepit cũ ascẽderet ad thronũ glie cãtãs ⁊ dicens. Osculef me osculo oris sui? Xpi generationẽ: Marie assumptionem quis enarrabit? hec ille. In quib⁹ verbis innuit deuotus doctor q̃ sicut xpi incarnatio explicari nõ potest: sic nec gaudiũ virginalis assumptiõis. Et in eodẽ sermone arguẽdo eriã dicit. Si nec oculꝰ vidit. nec auris audiuit: nec in cor hominis ascẽdit que ꝑparauit deus diligentibus se. i. Esa. lxiij. ⁊. j. ad Corinth. ij. Quid ꝑpauit genitrici sue? Sanctus quoq; Gerardus epus ⁊ martyr de iubilatione virginalis assumptionis in suis homeliis sctr. Hodie brãm ꝟginẽ celi susceperũt leticia. angeli gaudẽdo. archangeli iubilãdo. throni exultãdo. dnationes

Universidad de Deusto
Biblioteca

psallendo. pcipatus armonizādo. ptātes cyt harizādo. cherubin ⁊ seraphin hymnizando. atq; ad supnū diuine maiestatis tribunal deducēdo. hec ille. Et Bere. l. sermone assumptionis ait. Hec est dies preclara in qua vsq; ad thronū celsitudinē intemerata mater ⁊ virgo pcessit. atq; in regni solio sublimata post xpm gl'iosa resedit. Sic itaq; vbiq; cōfidenter de illa scrā dei cant ecclia. qō de nullo sanctoz fas est credere vt vltra angelōz merita transcenderit: qz fidelitudo pmittit veritas denegat. Ad cui⁹ pfecto ereq̄tas quātū fas est credere famulabant angeli. ⁊ vniuerse celi cōgratulabant curie quia credēdū est militiā celorū cū suis agminib⁹ festiue obuiā venisse genitrici dei. eiq; vsq; ad thronū olim sibi ereā ante constitutionē mundi pparatū cū laudibus ⁊ canticis spūalib⁹ pduisse. Cū essi gaudiū sit i celis de quolibz peccatore cōuerso. multo magis pntandū est p tāte virginis exultatione ⁊ gl'ia q⁹ exaltatio sit in supernis Cuius nimirū festiuitas olim supnoz est gloriatio. celicolarūq; congratulatio. pcertim quia ei⁹ celebritas laus ⁊ fanor est saluatoris. Unde credimus q⁹ nō hunc tm diem solēnē ducūt p ei⁹ amore annuū: verūetiam continuū ⁊ eternum iocūditatis ⁊ letricie. veneratiōis ⁊ obsequij cum omni tripudio amoris ⁊ gaudij. Nec immerito oīe illa celestis ciuitas congratulat ⁊ venerat matrē cui⁹ spadonat filiū regē. ante quē tremūt pīates ⁊ curuat omne genu. Quā si diligēter aspicias nihil frutis est. nihil speciositatis ⁊ glie qō nō in ea resplendeat. Et ideo si placet tolio et tanta ego. placeat ⁊ opus frutz ei⁹. Cuius vita olim ē disciplina. cui⁹ mores instituta sunt olim ecclīarū. que precellit cunctis. et sapeminet vniuersis. Propteres quecunq; ego tibi ab ipsa optat premiū ⁊ ipsorat ab illiū. debet ei⁹ imitari exemplum. Unde et Bern. in sermone assumptionis dicit. Preciosum hodie mun⁹ terra nostra direxit in celū. vt dando ⁊ accipiēdo feliciamicitiaz federe. copulent humana diuinis. Illo em ascendit fructus terre sublimior: vnde data optima descendūt. Ascendens in altum ego sancta maria: dabit quoq; ipsa dona bolbus. Siquidē nec facultas ei deesse potest nec voluntas. Regina celoz misericors est mater vnigeniti dei. Nihil em sic potest potestatis eius seu pietatio magnitudinē cōmēdare. nisi forte aut nō credit dei filius honorare matrē. aut dubitare quia potest oīno effectuz i charitatis transisse marie viscera in qbus dei charitas nouem mēsibus corporaliter requenit. Et hec qđē pter vos dilectissimi fratres. vt tū interim filiā bificiaque p ipius glorificatiōe pspiciamur. Si eaz diligim⁹ gauderemus vtiq; quia vadit ad filiū. nisi forte qō absit inuentrici gratie offendimodis inueniamur ingrati. Quem em in castellū mūdi huius intrantē pius ipsa susceperat. ab eo suscipit hodie sancta ingrediens ciuitatē. Sed cum quanto pcessu honore. cum quāta exultatione. cum quanta gloria? Nec in terris locus dignior virginalis vteri templo in quo dei filium maria suscepit. nec in celis regali solio quo brām maria hodie filius sublimauit. Denotuq; quoq; Anselm in quodā sermone ait. Cū xpc. Qui⁹ matrē in regnū suū assumere ⁊ ei magnificentiam glorie decreuisset ostēdere. cuius apparatum pecoz dignitatio ⁊ honoris apparatibus in tm extendebat tota curia angelōz. quibus vocibus fit exultationis atq; salutis resonabāt vniuerse pta. sa tabernacula antiquoz patrum ipsi curie tunc nup associatorum? Certe credideritis oēs illius patrie ciues festiuitate solito et sublimioris decoris nitore ad aduentū matris dñi sui pparari. ac noua qdā ⁊ ineffabili iocūditatis gr̄a pro tāte rei expectatōe cōimbiare. Et qđ mecū: Ipse em iesus deus ⁊ dñs oīm illiusq; casti⁹ virginis ⁊ domine rerū. ei sicut vnice mri sue totus festinus occurrere voluit. ne aliquis de familiaribus suis se arāti gaudij immēsitate subtraheret. Utiq; moris inter hoies esse scitur. vnūquēq; bonū seruum cuiuslibet pepotētis dñi. eo maiori gaudio in aduentu amici sui exultare quo ipsum dñm suum cognoscit aduentātē amicū magis amare. Cum ño de aduentu parentū dñi. sui agit de quoz speciali dilectione nullis vlla dubitatione tenet. Ille nimirū magis felicem se estimat qui maiori iubilo ⁊ festiuo ocursu leticie frena relaxat. Si ergo hec ita se habent apud hoies. quibus fi q bonitas est lōge tam supnoz cuiꝰ bonitati impar est. cōtemplēt anim⁹ quaso. potest q gaudio. quia festiuitate. qbus cōcentibus iubilabant oēs beatoz spirituū ordines quando ⁊ vnicā matrem dñi sui adūēare. ⁊ ipm dñm deum suum ei videbant oī gloria sua decoratuz velle occurrere. Stupenda utiq;

mille milibus: imo innumeribilib⁹ angelorū agminib⁹ deus ipe huic pissime mri sue de hoc mūdo migranti occurrit. eamq; super oēs celos exaltatā. cūcte secū creature perenni iure dominaturā in throno glorie collocauit. O dies tāti occursus gloriosa. Tother O felix dies tā pclare exaltationis. Beata ⁊ celebrio dies tam sublimis glorificatiōis clama: ⁊ oi seculo admirabilis. Dies enim tawser festiua ⁊ oi seculo admirabilis. Dies enim mei Sn illa non solum te dōum ineffabiliter sublimauit. sed eriā ipm celuz quod penetrasti. felini. mabili gloria decorauit. Nona quidē gratia celum decorauit. qua priores gloria eius ⁊ pscntia tua vlra q⁹ dici possit aut cogitari magnificauit. Nam tu dña illuc ascendens nouū illud ac pcellenti virtutū tuarū dignitate irradias. Immēsaq; nūsceratio⁹ quoq; dies tui ascensus eos qui ciues celi ob initio creature esse meruerunt solito fe stiuiori exultationis gaudio induit. Quia nāq; p gloriosam fructū fecūde virginitatis tue videt semiruptā ciuitatē suā integra ri. Re in tuo aduentu p quē tantū bonum meruerunt gaudij sui magnitudo iure debuit augmentari. Terrā etiam dies exaltationisq; e beatissima feminarū miro gr̄a irrigauit quia dū te quā de se ⁊ in se alioz hoim lege p genitaz nouit. vsq; ad creatoris oīm thronū exaltari recognoscit antiq; filioz suoz se merito exceptisse sciebat iam per tāte benedictionis tue abūdantiā se eua maledictionis penā quā in pcto primorum dicere indubitāter credebat. Quid amplius dicere possum dña. Immēsitatē q̄ppe gr̄e ⁊ glorie tue cōsiderare cupienti sensus deficit. lingua fatescit. Quēadmodū em oīa q⁹ in celo intra per glorificationē tuā ineffabiliter decorauit. ita p eandē glorificationem cūcta que in terra subsistūt mirabili sublimauit. Singula nempe que p tuā beataz ⁊ integerrimā virginitatez deum suū quem non cognouerāt agnoscere ⁊ cognitum colere atq; amare meruerūt. Immēse dignitatis deus receperūt quādo te sup omes celos ascendere ac i dextera dei sui benedicti filij tui exaltari cognouerūt. Ju eo etiam didicerūt se cūcte deo suo rorū debere quod sunt. quādo tu que inter illa ⁊ de illis vna fuisti tanta dignitatis eminētia meruisti. Nihil igitur ad idolis hoieo aut vlle alie terrus speciez idoloz cultoribus se debere intellexerūt. quādo ⁊ singulares autorē sui er castissimo vtero tuo ad restitutionē pme creationis sue pgenitū susceperūt. Et re p quā amissam dignitatē suā recuperauerūt omni creature tā sublimiter pponi intellexerūt. Quas igit laudes quas ve gratiarū actiones nō solū humana. sed etiā omnis creatura huic sacratissime virgini ds. Purissima nāq; sanctitas atq; sanctissima puritas pissimi pectoris eius. omnez omnis creature puritatē. seu sanctitatē incomparabili sublimitate trāscēdens hoc pmeruit vt opatrix perditi orbis dignissime fieret. Unde q̄d laudis p taz ineffabili bono. ipe p eam reparato⁹ mundus ei iure debeat cor alicuis sub carne mortali viuētis estimare nullatenꝰ sufficit. Utiq; cūcta q̄ deus fecit ⁊ pfiter bona in eo statu quo condita fuerunt esse destiterūt. sed p hanc beatissimaz fginē in statū pstinū restituta sunt. Sicut ergo deꝰ sua potētia cūcta patrando pater est ⁊ dñs oīm. ita dñā maria suis meritis cūcta reparādo mater est ⁊ dña rerū. Deus em est dñs omniū singula in sua natura p pria iussione cōstituendo. ⁊ maria est dña rerum singula cōgenite dignitati per illam quam meruit gr̄am restituēdo. Et quēad modū deus ex sua substātia genuit eum p quem cuncta originē dedit. ita Maria de sua carne pepit illū q̄ in decorē pme creationis oīm cūcta restituit. Jtez sicut nulla rerū spēs nisi p dei filiū facta subsistit. stabiliter debite dānationis neminez defecit nisi quē ab ea filiꝰ marie absolvit. Quis igitur ista recto sensu ⁊ corde sincero perpendens plene pcipere queat excellentiaz dñe huiꝰ. p quā taz ineffabili gr̄a. ⁊ taz inestimabili erectione erectꝰ est mūdus. Quis inquam mirā ⁊ oi rei preter hāc inauditam mulieris istius gr̄am oculis mēus aspiciēs non obstupescat. ⁊ nō modo elinguis. verūetiā tāte rei cōpbensione prorsus inanis fiat? Quapropter ea q̄ nobis ipenetrabilia sūt interemittētes precibꝰ impetrare nitamur vt qō itellectu capere nequimus saltuari effectu obtinere mereamur. Ascendat igit fidelis anima in mētis speculam: ⁊ quantū potest videat in quāta sublimitate locata sit dña nostra. Oīa natura a deo est facta. ⁊ deꝰ est ex maria factus Deus olim factor se ex maria fecit: ⁊ sic cūcta refecit. qui potuit oīa ex nihilo facere noluit ea violata sine maria reficere, Deus igitur est, pr̄ rex

creatarū ⁊ maria est mater rerū creatarū. Deus illū genuit per quem sunt oīa facta. ⁊ maria illuz gennit per quem sunt oia refecta ⁊ saluata. Per has ergo rōsinatiões impossibile est vt aliquis homo ad eam cōuersus ⁊ ab ea respectus damnetur. quia ipa genuit eum p quem mortua reuiuūt. ⁊ p quē boies ex peccato saluātur. Et qi non est iustificatio nisi quaz ipsa in vtero fouit nō est salus nisi quā ipa peperit. Ypa ergo est mater iustificatis ⁊ iustificatoū. Ypa mater saluātis ⁊ saluādoz. Igit mater dei qui solus damnat. qui solus saluat. quem solus timemus. in quo solo speram⁹ est mr nostra. iudex ⁊ saluator: pr ē frater noster. Quomodo ergo despemus cum salus sine damnatio ex boni fratris ⁊ pie matris pē/deat arbitrio? Si quid sustinebit bon⁹ frater puniri fratres quos redemit? Bona mr damnari filios suos quoz ipa redēptoiem genuit? Dulcis mater rogabit dulcez filiuz suum pium fratrē nr̄m filiū p filio vnigenitū p adoptatis. pius filiꝰ audiet libēter p filio. vnigenitus pro his quos adopta/

A Voto/ tur laudet creaturis vniuersis pur possumus. ⁊ toles ginez ⁊ ac tantā virginē matrēq; pissimam p nr̄o modulo laudare studeam? Ad qō nos hodie ex rof Diero. vbi. ū. di. Hodie gloriosa semp assum/ ptione virgo maria celos ascendit. rogo gaudete: qm̄a ineffabiliter sublimata ē xp̄o regnat in eternū. Regina mūdi hodie de terris ⁊ de pīti seculo nequā eripit. Iterum dico gaudete. qi secura de sua īmarcescibili gloria ad celi iam puenit palatium. Exultate inquā ac gaudete ⁊ letēt omīs orbis. quia nobis hodie olbus interuenientib⁹ ei⁹ meritis salus aucta est. vobis quoq; diligētib⁹ eam honor ⁊ virtus ampliozq; prestatur ⁊ gr̄a. Idcirco dilectissimi letamini ⁊ exultate quia si deū ore pphetico in sanctis eius laudare iubemur. multo magis eux in hac celebritate beate ginis mrīs ei⁹ oportet eux hymnis ⁊ cāticis diligētius extollere. ⁊ digna deo iubilare pconno ac mysticis honorare muneribus. Nulli ē dubiū est ēm totū ad gl̄iam laudis ei⁹ ptineat q̄cq̄d digne genitrici sue impēsum fuerit ac solē/ niter exhibitus. Propterea hortor vos ⁊ cō/ moneo in hac sacra solennitate genitricis dei marie nolite cessare a laudib⁹. q̄ sīgo eo gaude. qi meruisti esse ex tu qō laudas tātū cura vt filio q̄ digne laudare possis. q̄ si contin̄s es ⁊ casta venerare ⁊ lauda. qi nō aliunde cōstat vt possis esse casta q̄ ex gr̄a xp̄i que plenissime fuit in maria quam laudas q̄ si conisgata certe es aut pecca/ tis nihilomin⁹ p̄sistere ⁊ laudo. qi ide ois/ misericordia p̄stitit ⁊ gr̄a vt laudent. Et ēm̄is non sit speciosa laus in ore pcōis. noli cessare a laude. quia inde p̄mittit tibi venia vnde ⁊ oīb⁹ vt laudes. Alioq̄n nō ī̄ laudare studeamus quo ex fm q̄ canimo intra multitudinē magnitudinis ei⁹ laude re poterimus? Omnino hoc pretermittem dū nō est qō impleturi sim⁹ quādoq; fin q̄ ōr. Beati qui habitāt in domo tua dñe. in secula seculoz laudabūt te. Ofies ergo in secula seculoz laudabūt te. Ofies ergo pariter festiuitatē gl̄iose semp ginis ma/ rie deuotissime celebrem⁹. quia hec ē dies pclara in qua meruit exaltari sup choros angelorū. ⁊ p uenire vltra q̄ nr̄e hūanitat̄ est natura. vbi nō substātia extollit. is glie magnitudo mōstrat. cū eleuat ab deterior patrie. vbi rp̄s introiuit p nobis pontifex factus in eternū ad celi palaciū. Per iquaz est pīntis diei festiuitas. in qua gloriosa et felix ad ethereū puenit thalamū. Que pfe cto festiuitas sicut ⁊ ego incōparabilis est ceteris ginibus. ita ⁊ incomparabilis est omnīū sanctoz festiuitatibus ⁊ admiran/ da etiā ētuibus angelicis. Propter qō et persona supernoz ciuiuz in eius ascēsione admirās spōssanctus. ait in cāticis. Que ē ista que ascēdit p desertū quasi virgula fu mi ex aromatibus? Et bene quasi virgula fumi. quia gracilis ⁊ delicata quia diuinis ertenuata disciplinis. ⁊ concremata intrinsecus holocaustū incēdio pīj amoris ⁊ desiderio charitatis. vt virgula inḡ fumi ex aromatibus. Nimirum q; multis erat repleta virtutum odoribus. manāsq; ex ea fragrabat suauissim⁹ odor etiaz spīritibus angelicis hec ille. Beat⁹ ho Ansel. vbi. s. regat beatam virginem sic exaltatā dicens. Cogita pquesum? ⁊ recogita apō te pissima mater. tu quia nō ad dānandum. sed saluandū pecca tor. tores ꝺditor noster factus est homo ex te. Cur itaq; non tuabis nos pctōres que in tanta celsitudine ex pter nos elemēta. vt pro te ūam habeat. ⁊ venerēt tota parte ex tura? An ideo vtq̄ pereamus amplius nō curabis: quia quicq̄d de nobis miseris vi cra euenīat. gloriē tue nulla iactura inde

proueniat? Et hoc quidē fortassis alicui mo/ do bona dna posses: si p tui solius exalta/ tiōe ⁊ vtilitate mater dei facta fuisses. sed tota deus q̄ hoiem assumpsit ex tua castis/ sima carne: hoc fecit p tua ⁊ nostra cōmu/ ni salute. Si ergo tu q̄ plena salute es po/ tita nō intendis vt eadem sal⁹ pro modulo sufficiēs cōmodoz: nostroz negligens esse videberis. que pro tot⁹ mundi saluatione meruisti fieri mr altissimi. hec Anselmus. Brūs aūt Aug. eandē virginē alloqnēs in quodā sermōe: ait. Accipe itaq; qualecunq; mer̄ tuis iperares gratiaz actiōes ⁊ lau des. Et cū susceper̄ vota: culpas nr̄as oīa exurias pie eruditionis. ⁊ reporta nob. an/ tidotū reconciliationis. Sit p te excusabile q̄ te ingerimus. fiat impetrabile quod fida mente poscimus. accipe qō offerim⁹. ⁊ impetra qō rogam⁹. excusa qō timemus. quia nec potiorem meritis inuenimus ad placandā irā iudicis q̄ te que meruisti ma/ ter existere eiusdē redēptoris. Succurre er biles. ora p ppolo. iterueni pro clero. inter cede pro monachoz choro. exora pro deuo/ to femineo sexu. sentiāt oēs tuū iuuamen quicunq; deuote celebrant tuā assumptio nē. Sit tibi compassio pro afflictis. fit pius affect⁹ super celoz peregrinis. Et cum te semp letantes aspicis. flect⁹ quoq; nostros ad deū ipsa admittas. Eūq; vt propitiū fi/ ēm adhuc in hac terra affligimur. oppro/ briis afficimur. exarimāmur. sitimus. somnū patimur. in carcere retinemur. Tu ho in ce lestib⁹ regnis plata es cūctis virginū cho/ ris. Tu agnā quocunq; pierit sequeris. Tu ginecos choros ⁊ ab incētiue cornus il lecebris alienos p albētia lilia. rosasq; ver mantes. ad fontem perēnis vite potandos quia nō ad dānandum. sed saluandū pecca tores ꝺditor noster factus est homo ex te. Cur itaq; non tuabis nos pctōres que in tanta celsitudine ex pter nos elemēta. vt pro te ūam habeat. ⁊ venerēt tota parte ex tura? An ideo vtq̄ pereamus amplius nō curabis: quia quicq̄d de nobis miseris vi cra euenīat. gloriē tue nulla iactura inde

Omini est assū/ ptio nostra. ⁊ sancti Israel regis nr̄i. ps. lxxxviij. Glo/ riose assumptionis ginalis festū respectu vltimi fi/ nis est maior solennitas oim festiuitatum ip⁹ bīssime matris dei. Bi em oim hoīz finis vltimus est felicitas. vt p theol. in. ij. di. s. beatificande in summo virginis finis summa erat felicitas qnā p̄secuta est i sua sacratissima assumptione. Quia ergo ēm Solonis p̄bi sniam. p̄hia solūmodo a fine

Festus assum ptionis est ma/ ius os/ bꝰ alijs

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōsecrat⁹ t finis est postrema perfectio rei. vt in.l.ſ.ff.de iusti. t iu. t res pl⁹ attribuitur fini q̄ principio. vt. ff. ō aqua. quo. t esti. l.ſ. §. h interdictū. Itē finis hȝ ratiōnē optimi. t est causa causaȝ. ij. phyſi. Ūñ Aristo. ſ. t. v. meta. inquit. Finem optimuȝ esse in vnoquaqȝ re esse dicimus: qt esse rei cōfert. Et. iij. topi. ait. Melior est finis omnib⁹ que sunt ad finem. Dicat quoqȝ cōmētator: sup. ij. metaph. Qui destruit fines destruit omne bonū. Et pbo. iij. phyſi. t. ſ. de celo t mūdo inquit. Uanū est ossie qō suuȝ nō attingit finē. Ūñ in vanū ille hō viuit q̄ ad suū felicē finē nō ptingit. Ad quē null⁹ puenire pōt donec est in hac mortali vita. iurta illud Ouidij. iij. metaſ. vltima semper Expectanda dies homini. dicitq̄ beat⁹ Ūñ. obitū nemoq̄ supmaq̄ funera dȝ. Jō ipsa pyſſima ẏgo toto cordis affectu hunc suū felicissimū finē quotidie post filij ascensionē: vt in precedēti sermōe diximus expectabat. Ūñ dicebat suo sposo celesti. Che fa hormai contento il me desio. Che cōtemplar te possa o dolce sposo. E videreto aspecto glorioso. Grato e gētil dil me fiol adorno. Quando sara: quādo sara quel giorno. Che cō dolceza teposſa goldere? Quādo sera che possa possidere. El mio fio ō chi ma morata sono? Poi che fiol me festi el primo dono faſcendome de ti inamozare. Fame ſcōo. e non mel debegare. Che pīto vega al disiato fine. Jn quele pietre reducente e fine. Nel lāpezare lustri di ogī toi: fame spezziare fiol poi che ne foi. Ferita e sagitata in mezo el core. Succore fio a q̄sto graȝ dolore. Cō toi suaui e p̄ciosi vnguēti. De fiol mio fa che tāto nō stēti. E cosſi hormai el mio lachrymare. Chi me dara le pennie da volare. E vfiro fora de cotante spine. Toto me fora de le triste confine. Del tenebroso e fastidio mūdo. E volaro dal me fiol socūdo. Fiol' decoro e candido gilio. E soto lumbra del dolce mio fio. Staro gaudente e leta in sempiterno. Jui nel grembo di quel signor eterno. Darome pace e viuaro sozo fa. Fra tāta turma electa e gloriosa. Ogni virtu e gratia dona ornata e bella. Ada trista miche anchora nō sono a quela. Nō vedo anchora el charo fiolo mio. Fin che nō giongo al fin dil me desio. Cessar non poterro mai de dolere. Fia pero, fiol el to volere Dio vel similibus verbis deuȝ frequenter virgo, hōdicta deprecabatur, Si quis aūt illam interrogasset qū ad ethereas mansiones esset pernētura. Ipsa respondere posset verba thematis nostri. Super quibus vij. alias cōsiderationes faciemus.

Prima dicetur electionis
Secunda inuitationis.
Tertia introductionis.
Quarta trangressionis.
Quinta obuiationis.
Sexta ostensionis.
Septima ẏo t vltima appellabitur sublimationis.

Pars p̄ma huiȝ p̄monis q̄ ẏo electiōis.

Ro expeditione p̄me p̄tis dicere possum⁹ de matre dei illō
p qō recitatur ſ euāg. sue assumptionis. t est ſcriptū Lu. c. vbi dȝ. Optimā p̄tē elegit sibi Maria: que non auferet ab ea in eternū. transsumptiue in. c. nisi cū prudem. §. nec puteo. de renū. Ista eñ ẏba ꝓprie non cōueniūt alicui sancto, nec alicui angelo, nec etiam ipſi deo. sed tm ipſi ẏgini gloriose. Luz eñ optimā dicaf cuius bonitati non est possibilis additio. Optimū nāq̄ significat principalem gradū bonitatis. ff. de ẏbo. obli. l. vbi aūt nō apper. ẏ. at cū optimā. Cū non sit aliqs ſcūs vel angel⁹ ad cuius perfectionē non possit aliqd addi. ideo nulli ſcō vel angelo poterūt ẏba ista ꝓprie conuenire. Et cū des non habeat partes bonitatis ſed totū. Ipse eñ vt ait Aug. in lib. de ẏo cultis. Et plato in timo. ſ. Est bonitas infinita Et vt inquit Anſel. in lib. monologion est summū bonū quo nihil maius cogitari potest. ideo nec ipſi deo p̄dicta verba possunt cōuenire. Sola autem gloriosa virgo optimā partē habet. Ad cuius p̄fectionem inquantū est pura humana creatura aliquid addi nō pōt. Et ſcūm media inter creatores ſ totū tenet t oēm aliā creaturā que partem bonā vel meliorē possidet. ipsa namq̄ partē optimā obtinet. Jnuenitur eñ bonum melius t optimū. l. erigēdi. in glo. C. de p̄cu. t. l. ſi mulier. ff. de minō. Et ſimilit triplicit per est electio. ſcs boni a malo rep:obato. electio de q̄ in. c. hinc etenim. xlix. di. t hec est inci pientiū. Gēa electio est melioris inter bona quod semper est preeligendum. ſ. ethi. t iij. topico. t. ca. non mediocriter. de consecra. diſt. v. t hec electio ē p̄ficientiū. Tertia est optimi inter meliora quod semp dȝ eligi, vt in quſ. de defensione ciuitaȝ. circa

principiū. t ista est electio perfectoꝝ. Manifestum est aūt q̄ cum ipsa virgo esset perfectissima non tm elegit simpliciter bona. nec tm de bonis meliora. ſed de melioribꝫ. optima. Jſtam ẏo optimā partē elegit in mundo t in celo. Prima pars optima quaȝ elegit in mūdo multipler fuit. Primo eñ elegit partē optimā de castitate. Castitas aūt tres habet partes. Una est castitas cōiugalis de qua ad Hebre. xiij. dicitur. honorabile ꝯiugium. t thorus immaculatus. et ista est para, bona. que habet fructum'. rrr. Alia est castitas vidualis. t hec est melior. quia habet fructum. ir. Tertia ẏo est castitas virginalis. t hec est optima. quia habȝ fructum centesimum. t istam partem elegit sibi Maria. Et tm ostēderet q̄ nullum bonum ei defuit. t q̄ fuit omnibus' communibus. t vidualē viduis. t immaculata virgo cum virginibus immaculatis. vt inquit Bernar. in quodam sermonel. Et quoniam multe fuerūt que ſernādo virginitatē eius exēplo post eam partē optimaȝ elegerunt. Jdeo ipsa elegit partē super optimā. ſ. virginitatē cum fecunditate siue fecunditates euȝ virginitate. vnde Bernardus in ſermone assumptionis inquit. Optimā partem elegit sibi Maria. quia bona quidē est fecunditas coniugalis. melior est castitas vidualis. optima ẏo fecūditas virginea seu virginitas fecunda'. t istud priuilegiū soli datum: Secūdo ipsa beata virgo elegit partē optimam de humilitate. Dumilitas eñ habet tres partes siue gradus de quibus tractat glo. in cle. ſ. de relig. do. Primus gradus est subijci suo superiori. et de hac dicitur ad Hebre. xiij. Obedite prepositis vestris et vos subijcite illis. Et ista est pars bona. Secundus vero gradȝ est, subijci suo equali. iurta illud ad Ro. xij. honore inuicem preuenientes. Et isto est pars melior. Tertius gradus est subijci, inferiori. iurta illud Lucas. xxij. Qui maior est vestrū: fiat sicut minor. t facie de' penitē. diſt. ij. ca. ſ. Et ista est pars optima quam elegit. Maria quia nō tantū fuit obediens suo superiori ſcs deo dicens Luce. j. Ecce ancilla dñi fiat mihi ſm verbū tuum. t nō solum suo equali. ſcs Joseph sponso suo quez ibi prepone bat dicens christo Lu. ij. Pater tuus & ego ẏ, ſed etiam suo inferiori se subiecit ſcs, eli

Castitas hȝ tres gradȝ.

E Dumilitas hȝ tres gradȝ.

sabeth apud quam tribus mensib⁹ mansit et ei humiliter seruiit. Ipsa enim de deo sentiebat digna. de se parua de ꝓximo vero magna. Sed multi contrarium faciūt. contra quos dicitur Leuitici. xxj. non accedēt ad ministerium dei qui fuerint grandi vel paruo vel torto naſo. Illi aūt habent grandem naſum qui de se ſentiunt magna sicut sunt vane gloriosi. Illi ẏo paruum qui de ꝓximo sentiunt modica sicut sunt p̄sumptuosi. Illi autem habent tortū naſum qui de deo sentiunt indigna sicut sunt heretici q̄ in ſcripturis ſanctis tortas expositiones faciunt. t de deo erronea dicunt. Tertio elegit beata virgo optimam partem de perfectione vite. Est enim vita actiua que est para bono Alia est contemplatiua. et hec est melior. Tertia ẏo est ex vtraq̄ compoſita. t hec est optima. quam elegit Maria. Jdeo figurata est per Martham que fuit actiua. t Magdalenam sororem suam que fuit contemplatiua vt ait Grego. t Augustinus super Lucam. Luce enim. x. tria discuntur de Martha que sunt pertinentia ad vitam actiuam. t optime inueniuntur ꝓfisin benedicta virgine. Primum est q̄ ipsa excepit Jesum in domum suam. Secūdum quia. q̄ satagebat circa frequens ministerium Tertium vero q̄ solicita erat et turbabaf circa plurima. Primū enim op⁹ significat christi conceptionem in vtero virginali sacram. Quod igitur dicitur in euangelio assumptionis q̄ intrauit iesus in quoddam castellum. significat ingressum filij dei in hunc mundum. Dicitur autem mundus castellum. quia haber conditiones castelli rebellis. Primo quia fundamentō eius instar castri est in alto superbie et vane glorie. p̄opter reputationis ac pōpe. t ab ipa superbia. vt dicitur Tob. iij. sumpſit initiū omnis perditio. Secundo quia est munitum lapidibus duris qui frangi non possunt. ſcs obstinationibus. t construct⁹ ex sario durissimis ſcs quarine. viure. rapine. fraudulentie t ſymonie. Jſti enim lapides ita sunt duri vt non franganf malleo verbi dei. Quis enim est q̄ velit restituere vsuras. furta t rapinas. t beneficia ſymoniaca relinquere. De auaro nāq̄ verificatur illud Job. xlj. Cor eius indurabitur quasi lapis. Tertio quia habet fossatū plenū aq̄s immundis t fetidis luxurie. cum ranis clamantib⁹ t persuadentib⁹ in eis permanere

Mūdus dicit castellum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

De luxuriosis essi mō alaqr verificaretur illud Exo. viij. Ebulliet fluuius. i. libido ⁊ concupiscentia ranas. i. malas cogitationes ⁊ locutiones. ⁊ illud qō in eodē. c. habet. s. ascendēt rane. opuerunt̄q terrā egypti. Et de his tribus malis cōditionibus huius castelli mundani dr. s. Jo. ij. Omne qō est i mundo. aut est concupiscentia carnis. aut concupiscentia oculoꝝ. aut superbia vite. Quarto quia est clausum cum pōtibus eleuatis ac ianuis ⁊ seris? Et similiter castellū mūdi est clausum non recipiēs dilectionē ꝓximi per inuidiā. Unde dominico dici potest illud. iij. Re. xxv. Clausa est ciuitas. s. mendacii sue. Quinto q: habet prouisiones diuersarū escarum per gulam. Unde de vētre gulosi verificatur illud Eccli. xxxj. Omnem escam mandūcabit venter. ⁊ est cibus cibo melior. De gulosis etiam dicitur ad Phil. iij. Quoꝝ deus venter est. Sexto quia habet arma diuersoꝝ generum per iras. vt blasphemiā. contumeliā. ⁊ maledictiones. Unde de sraēcidis dicitur ps. lvj. Dētes eorum arma ⁊ sagitte. ⁊ lingua eoꝝ gladius acutus. Septimo quia est quietū ⁊ securū per accidiā qua se reputat tutū in negligētia ⁊ pigritia ex ꝓsumptione sua. Unde de demonibus intrantib⁹ in accidiosis dici potest illud Judi. xvij. Uenerunt ad populum quiescentē atq; securū ⁊c. Quia autem istud castellum mūdi erat inobediens ⁊ rebelle deo patri. ideo ipse misit filiū suū ad ipsum subiugandum. quasi diceret ei illud Mat. xxj. Jte in castellum quod cōtra vos ē. Quod etiā habetur Mar. xj. ⁊ Lu. xix. Ipsum ergo castellum intrante dominorum mulier quedam Martha nomine excepit illum in domum suam. Martha autē interpretatur domina seu prouocans. Et significat beatā virginē que sua maxima humilitate ꝓuocauit dei filium vt veniret in domū vteri sui virginalis. ⁊ ipsa dīna aptissime dicitur. que sup omnes dominata est sue sensualitati ⁊ carni. nec alio alia creatura digna fuit recipere dei filiū in domus vteri sui nisi ipsa. Unde canit ecclesia. Domus pudici pectoris tēplus repente fit dei intacta nescīes virus verbo concepit filiū. Nunc̄q aūt factum fuit tam excellēs opus vite actiue sicut fecit ipsa virgo benedicta cōcipiēdo deum in vtero suo. Secundū

Quō ma opus actiue vite quod euangeliū narrat dīna xp̄o Martha est ꝙ satagebat circa frequēs ministerium. Et similiter hoc opus fecit beata virgo in christi cōuersatione. Et primo uir ta virgo in eius natiuitate ⁊ qua vt ait Dionysius Mar in nulla obstetrix fuit. nullus mulieris sedus litos interfuit. ipsa benedicta ꝓgo puerum de terra leuauit. ipsum nudū pannis inuoluit. cum famelicentē lacte eibauit ⁊ potauit. ipsa eum vestiebat ⁊ denudabat ⁊ infirmū etate brachijs suis portabat. Oc̄ frequenter eum vt filium suū osculabat. ⁊ vt deum amplexando venerabatur. Ipsa ei fecit tunicā inconsutilē. ipsa eum Jo hānes euāgelista venit ad nunciandum ei passionē filij eius captus erat. nō remanēbat ne in ea spiritus pie doloris. Et tandem ad se aliquantulū reuersa sollicitabatur quomodo posset eū videre ⁊ alloqui ante mortem. Cuius pergens de bethania in hierusalem mane obuiasset filio qui ducebatur ad pylatū. cernēs faciem eius iputis infectam. alapisq; tumefactam. ipsumq; more latronis ducī ad mortē manibus post tergum ligatis. vix valēs formare vocē ꝓ lachrymis quibus erat plena. vt ait archiepūs florentinus in. iij. parte summe tit. xv. c. xiij. §. j. dicens. Deu fili ego expectabā te isto mane ad prandium sed video ꝙ oportet te prandere in mensa doloris. Quando ꝓ ductus est ad caluarie locum baiulans sibi crucē olim

bat. Ven fili. qd faciam infelix sine te filio meo? Utinā daretur mihi illa crux ad portandum sicut te portaui in vtero meo. Cū aūt in cruce clamauit dicens. Sitio. multū lacrimabat vt posset ei aquam ad libendū tradere. Bis aūt dicitur in euāgelio Martha. Martha. qr affligebatur in vtroq; lectha in alta ⁊ in corpe. Turbabat quoq; dolore erga plurima. qr videbat apostolos fidem perdidisse de xpi diuinitate. sicut turbaret̄ qlibet perfectus xpianus si videret omnes xpianos fidem relinquere. Turbabatur quoq; ꝙ iudei de quorum stirpe ꝓcesserat filium suū crucifigi facerent. et quo dominū nōrētur. Turbabatur etiam de latrone maledicta est et vulneratione lateris filij sui. vnde dicere poterat illud ps. vj. Conturbata sunt omnia ossa mea. idest apostoli qui dicuntur ossa ecclesie. qr sustentauerunt corpus eius. Erant aūt ossa beate virginis in qua tunc erat tota ecclesia de quoꝝ conturbatione ipsa valde turbabatur ex cōpassione ⁊ dolore. vnde sequitur ⁊ dicit cū eodem Pphēta. Et anima mea turbata est valde. Et ps. celij. In me turbatum est cor meum. Et quibus omnibus patet quomodo beata virgo elegit optimam partē vite actiue per Martha designate. ¶ Quantū ꝫo ad Quō maria vita cō tēplati designate tria etiā notātur. Et primū ē qō dicitur. Maria sedens secus pedes dīni audiebat verbum illius. Qō quidem opus ipsa benedicta virgo fecit perfectius omni creatura. Nam Magdalena audiebat verbum dīni in paucis sermonibus respective. sed beata virgo non solum audiebat filiū suum publice predicantem. sed etiam in priuato a puericia vsq; ad mortē audiuit ab eius melliflua ore verba vite eterne. Ipsa enim prudentissima virgo quotidie interrogabat filium suū de secretis celestibus. ⁊ ille ad eius consolationē suauiter instruebat eam de celestibus. vnde possumus considerare ⁊ contemplari ꝙ ipsa bñdicta virgo sciens filium suum etiam in puerili etate tantas habere oīa scientias quantā nūc habz in celis. Ponebat illum ad sedendum. ⁊ ipsa stabat ad pedes eius. ⁊ dicebat. Rogo te fili dilectissime vt mihi dicas aliquid de oīdinib⁹ angelorū quō stāt in celis. qm̄ Moyses ⁊ alij prophete de hoc nihil direrūt. Item de animabus sanctis qualiter in angelicis choris collocabūtur? Cui dulcis ⁊ optimus filius respōdebat. Mater mea charissima scias ꝙ ego cum patre meo ⁊ spūsancto creaui celū empyreum. qō ita appellatur a pyr qō est ignis. qr ad modum ignis fulget. Qō q̄ dē celum nouē angelorū ordinibus repletur ꝙ angelis. archāgelis. principatibus. potestatibus. virtutibus. dīationibus. thronis. cherubin ⁊ seraphin. Et in istis ordinibus spiritūs btōꝝ collocabunt aīe sanctoꝝ ꝑm eoꝝ merita. In ordine essi angelorū collocabūtur illi q̄ de peccatis suis penitentiā facient. Unde primū thema ꝓdicationis meę erit. priam agite. appropinquabit enim regnū celorū. Matt. iij. In scdo ordine. s. archāgelorū qui est in decuplo pulchritudinis ⁊ ꝑfectior collocabūtur illi qui vltra penitentiā habebūt etiā actualē deuotionem que est plus ꝙ penitentia. ⁊ sic in optimis deuotis perseuerabūt. vt de ipsis verificetur illud Exō. xxxv. ⁊. j. Paral. xxix. Obtulerunt mente prōptissima atq; deuota primitias dño. In tertio ordine. s. principatuū q̄ est in decuplo ꝑfectior precedēte collocabunt misericordes in operib⁹ corporalib⁹ ⁊ spūalibus de quib⁹ ego dicā Mat. v. Beati misericordes: qm̄ ipsi miam consequentur. In quarto ordine potestatū adhuc in decuplo ꝑfectior precedēte collocabūtur patientes qui multa aduersa equanimiter tolerabūt quibus ego dicaꝝ Luc. xxj. In patientia vestra possidebitis animas vestras. In quinto seq; virtutū ponentur pacifici qui cū omnibus quantū in eis est pacē habēres. nulliq; malum pro malo reddentes: quesierūt etiā inter alios paces ponere. de quib⁹ ego dicam Mat. v. Beati pacifici: qm̄ filij dei vocabūtur. In sexto seq; dīationū beatificabūtur prelati tā ecclesiastici ꝙ seculares q̄ per portam intrauerūt ad dignitatem ⁊ nō per simoniaz vel ambitionē. ⁊ bene gubernauerūt subditos suos puniendo malos ⁊ premiando bonos. de quibus ps. cv. incipit Beati qui custo. iudi. ⁊ faciunt iusticiam in omni tēpore. De quibus etiam dicit apls Paulus. s. ad Timo. v. Qui bñ presunt duplici honore digni sunt. In septimo. seq; thronorū collocabūtur illi qui perfecte seculū deserētes paupertatē voluntariā obseruabūt. Qui mecū iudicabūt mundanos. sicut ego dicaꝝ eis Mat. xix. De ipsis etiā dicā Mat. v. Beati pauperes spū: qm̄ ipsorū est regnū celorum. In octauo seq;

Quō singuli singul ordinibus angelorū collocabuntur

Universidad de Deusto
Biblioteca

cherubico ordine erūt sapientes doctores animax qui nō solum ipſi bene viuent. sed etiā alios sua sapientia ⁊ doctrina ad vitaz eternā perducēt. de quibꝫ ꝺr Danielis. xij. Qui docti fuerint fulgebūt sicut splendor firmamēti. Et qui ad iusticiā erudiūt multos ꝙſi stelle in ꝑpetuas eternitates. Qui eñ fecerit ⁊ docuerit. hic magnus vocabit in regno celoꝝ. vt ego dicam Mat. v. In vltimo autē ordine scs seraphico qui sicut oēs alij precedentes sūt pfectiores in decuplo alijs inferioribꝫ. ita ipe ē pulchrior ⁊ pfectior in decuplo ipso cherubico ordine. stabūt illi qui erūt pfecti in ardenti charitate super oēs alios sicut apostoli ⁊ alij similes. Seraphin eñ ardēs interpretat. ⁊ isti implebūt preceptū meū Deuti. vj. vbi dicit. Ignis semper ardebit in altari meo. De q̄ igne amoris ego dicā Luce. xij. Ignem veni mittere i terrā. ⁊ qd volo niſi vt ardeat. Vix autē auditis. dixit ei virgo bñdicta. Et ego fili in quo ordine collocabor. Cui benignus filiꝰ respondit. Tu mat mea charissima. quia perfectior es cibus creaturis in nullo istoꝝ ordinum collocaberis sed sup oēs spūs angelicos eraltaberis. Nā due cathedre ⁊ sedes fulgentissime sunt nobis ꝓparate in celo. Una mihi in qua sedebo vt rex celoꝝ. ⁊ alia tibi ad dexteram meam in qua sedebis vt regina angelorū ⁊ omniū sanctoꝝ. Et hoc quidem figuratum fuit. iij. Regum. ij. vbi legitur ꝙ cuꝫ mater Salomonis iret ad eum. ipse Salomon assurrexit ei honorabiliter. et fecit parari matri sue sedem iuxta sedem suaz. Alia aūt die interrogabat virgo beatissima filium de ordine iudicij vniuersalis et de penis purgatorij ⁊ inferni. ⁊ sic per singulos dies doctrine eius intendebat. Quando autem cepit xp̄s publice ꝓdicare. sequebat virgo benedicto filium audiens deuote verbū eius. vnde venerabilis Beda super illud Luce. xj. Beati qui audiūt verbum dei ⁊c. ait. Beatam esse matreꝫ suaz saluator dixit que verbum dei audiuit. ⁊ pluſq̄ oēs mortales custodiuit. Secundū ops vite contemplatiue ostendit euangelium Luce. x. in eo ꝙ Martha dixit de magdalena. Soror mea reliquit me solam ministrare. Hoc autem op̄ fecit beata virgo ꝓcipue post xp̄i ascensionem que tota erat intenta orationi ⁊ contemplationi. vnde dicere poterat illud apostoli ad Philip. iij. Nostra autem cōuersatio in celis est. Tertiū vero opus quod potest notari de vita cōtemplatiua est in hoc quod dicitur. Porro vnum est necessarium. Ulita eñ cōtemplatiua solum illud cogitat. cupit ⁊ diligit qō est necessariū vltime perfectioni humane abstracta a pluralitate temporalium actionum ⁊ occupationum exterioꝝ. vnde inuenit magnam quietem ⁊ dulcedinem. ⁊ est sine mā dana perturbatione. Et ideo de sapiētia q̄ reperitur in contemplatione dicitur Sap. vij. Non habet amaritudinem cōuersatio eius. neq̄ tedium conuictꝰ illius. sed gaudium ⁊ letitiam. Et talis fuit beatissima ego que soli deo adherebat ⁊ illi ita conūcta erat vt ab omnibus terrenis penitus separata videret. dicebatq̄ cum ꝑo. Ixvj. Mihi autes adherere deo bonū est: ponere in dño deo spē meam. Unde de ipsa inquit Hieronymꝰ in sermone assumptionis. Pro quo quicquid cordis est. quicq̄ virtutis humane si totū adhibeas nō sufficiat vt cogitare valeas. quanto indesinēter crem̄abat ardor pij amoris. Quantis mouebatur recreta spiritusancto celestium secretorū incrementis dum reuolueret animo cuncta que audierat. ⁊ que viderat. ⁊ cognouerat nouis quippe inflammobatur quotidie desideriox affectibꝰ totamq̄ eam inundauerat diuinus amor ⁊c. Et quibus omnibus ꝓpter quomodo ipsa benedicta virgo elegit optimā partem non solum vite actiue sed etiā contemplatiue. qō etiaz manifestum est ex bis que scribit Hieronymꝰ in quadam epistola dicens ꝙ ipsa beata ego a mane vsq̄ ad tertiam orationi vacabat. A tertia ꝺo vsq̄ ad nonam circa aliqua opera honesta dedita erat. Post nonā aūt angelo deferente sibi refectionem cuꝫ parcitate ⁊ gratiaz actiōe eam sumebat. Reliquū vero temp̄s circa quattuor expendebat. quia aut legebat. aut orabat aut laborabat corpore. sed mēte deo vacabat. aut loca sancta visitabat scilz annūciationis angelice. natiuitatis christi passionis ⁊ sepulcri atq̄ locū ascensionis et cetera loca in quibus filiꝰ eiꝰ ali qua mirabilia operatꝰ erat. Quarto ipsa beatissima virgo elegit partem optimam de gratie cumulatione. Deꝰ enim habet quadruplicē gratie mensuram. de q̄ ha ꝓbetur Luc. vj. scs bonaz q̄ est accipientis in remissificationē. ⁊ hec est pars bona. confertam partem que alicui confert non solū ad sui iusticia elegit.

tionē. sed etiā ad aliox salutionē. ⁊ hec est pars melior. Coagitata q̄si deus gratiaz in anima agitādo quē ꝑfirmat. sicut facit his ma. Supeminentē aūt quā in tāta abūdā ne ſ alios affundat. ⁊ hec est pars optima. que fuit in ipa ⁊ beatissima virgine. vñ sic dicere possumus illud apli ad Ephe. j. Secundum diuitias gratie eius q̄ que supabundauit in vobis ⁊c. Quinto elegit optimā ptem de omni bono studio ⁊ opatione. Quidam enī intēdunt primo per eruditionez. ⁊ hec est pars bona. Alij intēdunt sibi per discudunt deo per vacationē. Et hec est ꝑs optima. Maria autem et ꝓrimo intendebat per doctrinā ⁊ sibi per custodiā. ⁊ deo p meditationē internā. Uli dicere poterat cum ꝑo. lxxvj. Meditatꝰ sum nocte cū corde meo et deo vacando. ⁊ exercitabar. ſ. ꝓtorimum eruciendo. ⁊ scopebam spiritus meū. ſ. contemplationem meam diligenter discutiendo. Secundo principaliter dico. ꝙ beatissima virgo elegit optimam partem in celo. et optimā hoc potest cōsiderari multipliciter. ⁊ primo scs in corpore ⁊ anima. Gloria enim quam deꝰ dat sanctis suis treo habet ptes. Una est qua glorificat eoruꝫ corpora in terris. sicut scriptum est Eccli. xx. Corpora eorum in pace sepulta sunt. ⁊ nomina eoꝝ viuent in secula. Et hec est pars bona. Alia est q̄ glorificat animas eoruꝫ in celo. de qua scriptum est Apoca. vj. Date sunt eis singule stole albe. ſ. dotes anime. et hec est pars melior. Tertia ꝺo est qua glorificat vtrūq̄. scs corpus ⁊ animam. quod erit in beata resurrectione. Et istam partē optimam Maria elegit que in corpore ⁊ anima glorificata fuit Petrus ergo ⁊ Paulus ac sanctus Jacobus ⁊ multi alij sancti habēt partem bonaz quia eoꝝ corpora honorant in terris. Dantur in celis. Sed non habent partem optimā. quia eoꝝ corpora adhuc iacēt in sepulcris. Alij sancti volant in celum cuꝫ vna ala. ſ. cum gloria anime. Ista autem est illa mulier amicta sole que volauit in desertum. ſ. in celum ab angelis derelictum cum duabus alis. ſ. cum glorificatione anime et corporis. vt ꝺr Apoc. xij. Alij sancti vestiuntur tñi vna stola anime. Dec aūt est illa mulier de qua dicitur Prouer. vltī. Byssus et purpura indumentum eius. Per byssus enī que est vestis candida intelligit glorificatio anime. Per purpurā aūt que est vestis regalis. vt notatur. C. nulli licere in fren. l. ſ. verbo chlamydibꝫ. intelligit glorificatio corporis virginalis. q̄ de regali stirpe descēdit. Secdo cōsideratur eius glorificatio quantū ad modum quo assumpta est. Quedā enim anime assumunt in celum per vnuꝫ angelum. iuxta illud Exoꝺ. xxiij. Ecce ego mittā angelū meum qui ꝓcedat te in locuꝫ quem parani tibi dicit dñs. Et ista est pars bona. Alie ꝺo anime assumūtur a pluribus angelis. iuxta illud Lu. xvj. Factum est vt moreret Lazarus mendicus. ⁊ portaretur ab angelis ⁊c. ⁊ ista est pars melior. Sed si omnes angeli ⁊ sancti ⁊ ipse xp̄s obuiaret'alē. ⁊ eaz gloriose duceret in celuꝫ ista esset pars optima. Et talē partē elegit beata virgo. vt supra declarauim⁹. Tertio ꝑsideraf quantū ad locū ad quē assumpta est. Alique eñ anime assumunf ad ordines infime hierarchie. ⁊ ista est pars bona. Alie ꝺo ad ordines medie hierarchie et ista est pars melior. Alie aūt ad ordines supreme hierarchie. et ista est pars optima. Beata igif virgo que sup omnes angelicas hierarchias. ⁊ sup oēm sanctoꝝ altitudines est eraltata. iuxta illud qō in figura ꝺr Gene. viij. Requieuit arca sup mōtes armenie. ſ. sup omnes beatos celestis curie. Et vltra hoc est locata a dextris filij. iuxta illud ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis ⁊c. Profecto optimā partē celi empyrei elegit. Quarto ꝑsideraf quātuꝫ ad officium sibi cōmissum. Deus eñ ei commisit q̄druꝑ officiū. ſ. sup iustos ⁊ bonos vt eos in gratia dei custodiat. Et ideo illi canit ecclesia. Maria mater gratie. ⁊ ista est pars bona. Jtē sup peccatores ⁊ malos vt ad pniaz recipiat ⁊ conuertat. Et ideo appellaf mater misericordie. Et hec dicit pars melior. Jtem sup morientes vt eos ab insidijs diaboli custodiat ⁊ protegat. Et ideo ei canimus. tu nos ab hoste ꝓtege. Et ista est ꝑs optima. Jtē sup mortuos. vt eoruꝫ animas suscipiat ⁊ in celū deducat. Et ideo ei canimus. ⁊ hora mortis suscipe. Et ista est ꝑs superoptima. Quinto cōsideraf quātuꝫ ad euasionem. scs omnio pene. Alique eñ anime iustorum vadunt ad purgatorium quod ē sub terra. In quo pena ignis valde

Universidad de Deusto
Biblioteca

terribili purgantur eorum peccata. de quo igne habetur in. §. hic autem. de peni. dist. vij. Et hec est pars bona. quia ly patiantur penas. tñ sunt in gratia dei: vt per theologo in. iij. dist. xlv. Alie autem anime ḡ non commiserunt peccata ita grauia. vt mereantur puniri pena ignis purgatorij. purgant aliqua pena leuiori in hoc mundo ꝑm Richar. in. iij. dist. ref. arti. ſ. q. iij. Et dist. xlv. arti. ſ. q. ij. Et sanctum Bonauen. in eodem lib. dist. xx. arti. ſ. q. vſ. Aliquas etiam animas sic purgari testatur Gregorius in. iij. dialogoꝝ. Et hec est pars melior. Alie ꝯo anime que nihil purgandum habent. sed plene bonis operibus trāseunt de hoc mūdo. statim ꝛ immediate celū ascendunt. Et hec est pars optima. De istis em̄ sic morientibus dicitur Apocal. xiij. Beati mortui q̄ in dño moriuntur. Amodo enim iam dicit spiritus vt requiescāt a laboribꝰ suis. Opera enim eoꝝ sequunt illos. Que verba non intelligunt de eunctibus ad purgatorium. quia illi nō requiescunt a laboribꝰ suis. immo maiores patiuntur afflictiones. q̄ ante patiebant i hac vita. Ista ergo parte optima sup omnes beatissima virgo elegit. que nihil vel minimū purgandū vnq̄ habuit. ꝛ omniꝰ virtutibus ornata de hac vita migrauit. Et ideo sup oēs sanctos exaltata in celesti gloria fuit.

Pars scā huius sermonis que dicitur inuitationis.

S Qualiꝫ ꝑ singulos celos fuit inuitata vt in eis maneret b racter

Egit in ꝑdicto li. de trāsitu beate ꝟginis. q̄ tertia die sue dormitiōis resurrexit ipsa bñdicta mr̄ dei plentiꝰ aplis. ꝛ in celū gliosa assumpta fuit. Sed cum Thomas solꝰ defuisset. ꝛ iō ipsaꝫ resurrexisse credere nollet. statim ex aere cincturam ipsi⁹ ꝟginis ad se delatā recepit. ꝛ sic credidit. hoc tñ apocryphū reputat. Legit aūt in historia ecclesiastica. lib. iij. c. xiij. q̄ resurgēte beata virgine ei⁹ vestimenta in monumento remanserunt cum sudario. sed postea Iuuenalis episcopus hierosolymitan⁹ misit illa Marciano imperatori in vrbe constantinopolitana vbi honorifice collocata sunt. Sed ꝓmptionis gratia dicit quidam deuotus ꝑdicator. q̄ ipsa benignissima ꝟgo inuitata fuit. vt sic gloriosa saltem remaneret in terra ꝑ aliquot dies. ꝛ potuerūt fideles xpiani eam accedere velle ad celum cernentes allegare multas similitudines ḡ ipse habet cum terra. Et ponit Alex. de ales aliquas eaꝝ sup ꝑo. xxiij. expoñs illa verba. Dñi est terra. i. virgo maria ꝛ dicit istas similitudines cōtineri in hijs versibus. Nigra. rotūda. capax. mediāa. circūdata. feta. Integra. stās. humilis. cibat⁹ eius cōtinet aurū. Nigra aūt ꝺr. q̄ fuit ad gene rē iudeoꝝ. qui nigri fuerūt ꝛ obscuri per infidelitatē erga xpm. Item q̄ fuit vilis ecclesius reputata ab eis. vñ ipse ait. Cāt. ſ. Nigra sum sed formosa. Ite̅ sicut terra est elementū qualitate obscurū ꝛ de se opacus. vt ꝺr. in. xxij. li. de ꝓpte. re. Item ipa bñdicta ꝟgo fuit nigra ꝛ obscura in passione filij per dolorē ꝛ afflictionē. iuxta illud Esa. xxiij. Nuuit ꝛ elāguit terra. Et eiuldē lib. c. ix. ꝺr. Ecce tenebre operēt terrā. i. beatā virginē Mariā. Scōo ad modū terre fuit rotūda. Sicut em̄ terra est elemētū figuratione spericū. vt ꝺr in ꝑdicto li. de ꝓpte. re. ꝛ ponit Basilius i li. heramerō. sic btā ꝟgo fuit rotūda. ſ. pfecta. Tñ illi inḡt spōsus ei⁹ celestis Cāt. vj. Veni colūba mea. perfecta mea ꝛc. Beata igit̄ virgo ꝺr fuisse figura sperice inquātū habuit plenitudinē gre. Nā sicut figura sperica ꝑbat a ꝑo esse pfectior oīm figuraꝝ. ita ꝛ ipsa fuit pfectissima feminarū. Id aūt qō ꝑbi vocāt speram terre: sacra scriptura appellat orbem terre. Gliosa ergo ꝟgo Maria est illa figura sperica ꝛ orbicularis. de qua ꝑo. lxxxviij. inqt deo. Orbē terre ꝛ plenitudines eius tu fundasti. Tertio sicut terra ꝳ respectu celi sit quātitate minima. est tñ in se maxima. Tñ est omnia viuētiū corporaliū receptaculū. vt ꝺr in ꝑdicto li. de ꝓpte. re. Et similiter beata virgo ꝳ respectu dei sit minima. tñ in se est maxima et capacissima. adeo quod vt ipsa inquit Eccli. xxiij. Qui creauit eam requieuit in tabernaculo eius. Que ergo fuit receptaculum dei. etiā oēs ad se cōfugientes recipiet. Ipa em̄ est refugiū ꝛ receptaculū securū omniū ad eā ocuote recurrentiū. Et ꝓpter hoc data est hominibus a deo. turta illud ꝑs. cxiij. Terrā aūt dedit filijs hominū. Tñ ipse non solū eos recipit benigne q̄n ad eā cōfugiūt sed etiā misericorditer inuitat vt ad ipsam recurrāt. dicēs Eccli. xxiij. Transite ad me oēs. qui cōcupiscitis me ꝛc. Nec enim est illa terra de qua inquit propheta ꝑs. xxxij. Misericordia dñi plena est terra. Quarto terra est medius mundi: vt ꝺr in dicto li. de ꝓpte. re. ꝛ ponit Jsiō. li. xiij. Etym. c. ij. Jsido. vbi. ē. Terra mater ē fecūditatis. q̄ nullū vegetabile potest crescere nisi in terrestri suba radicet. Et filij beatissima virgo fertilissima fuit. de cuius fertilitate exponi potest illud Beñ. ſ. Producat terra herbam virentem. i. omnis virtutis operationem.

Undecimo de terra ait Jsido. vbi. ē. q̄ naturaliter est frigida ꝛ sicca. Et filij btā virgo fuit frigida ꝛ sicca ꝑ carnis incorruptionem q̄ caruit humore luxurie ꝛ calore concupiscentie. vnde de illa exponi posset illud Judicū. xv. Terrā aridā dedisti mihi. et Deut. xxviij. Terra quam calcas ferrea est. Ferrū em̄ est frigidum et siccum. Duodecimo de terra inḡt Basilius vbi. ē. ꝛ ponitur in prediceto li. de ꝓpte. re. q̄ est corpus equalibꝰ spacijs a celo remotū. ꝛ ideo celi centrum a sapientibus est vocatū. vnde ꝛ ꝑbo inḡt. q̄ terra est ꝓpinqua equilibrata ponderibꝰ. Quelibet em̄ suaꝝ partiū suo pōdere nititur ad mūdi medīū. quo nisu ꝛ inclinatione singulariū partiū tota circa centrū eq̄librata suspendit̄ et equaliter immobilis retinetur sicut scriptū est. qui fundasti terram super stabilitatē suā. nō inclinabit in seculū seculi. hec Basilius. Et filij beatissima ꝟgo dicit centrum celi. quia ad ipsam oēs respiciunt tanq̄ ad mediatricē. ꝛ ipsa semper fuit sic missima in dei amore. sicut predixerat ꝑ Jerem. di. de deo. Firmauit orbē terre qui non cōmouebit. ꝛ equalibꝰ affectionū bonarū pōderibꝰ semp libriata fuit medio axe diuine charitatis. ꝛ ad hoc et ꝓpter posset illud Claudiani dicentis de deo li. ſ. Cellures medio librauerit axe. Decimotertio de elemento terre dicit Basilius. vbi. ē. q̄ est oīm corpoꝝ corpulentissimum ꝛ filr beata virgo fuit corpulētissima per priuilegiationē. qa ipsa corpus virgineū possedit in mundo. ꝛ corpus diuinū portauit in vtero. ꝛ corpus gloriosum possedit in celo. vnde de deuoto eius dici pōt illud. ſ. Parali. iij. Inuenerunt terrā latissimā. q̄etā ꝛ fertilē. Corpus em̄ brē virginis fuit terra q̄eta a passionibus carnalibꝰ ꝑ virginitatē. fertilis ꝑ fecunditatē. ꝛ latissima ꝑ glie eternitatem.

Decimo quarto de fra inḡt Jsido. vbi. ē. ꝛ ponit in dicto li. de ꝓpte. re. Quāuis terra superficialiter exterꝰ sit indecora. intrinsecus tñ continet multa pretiosa: ex quadā em̄ celestis influentie impressione in interioribus terre venis ꝑciose gemme ꝛ nobiles metalla generant̄. vnde ꝛ terre virtuositas

Et similiter beata virgo est medius ter deꝰ et hominem. que ita bene medicauit q̄ per eius medium salutem deus homini contulit. De quo ꝑo. inquit. ps. lxxiij. Operatꝰ est salutes in medio terre. Et figurata fuit ipsa bñdicta ꝟgo ꝑ hester q̄ liberauit populum Israel morti adiudicatū. Hester. iij. Et pro pter hoc in die passionis stetit iuxta crucez er pre aḡonis. quasi iter petētes et filium suū. Quinto sicut terra ē circūdata aḡs ta beata virgo fuit circūdata tribulationi bꝰ in morte filij. Et sicut aque non submergunt terrā. ita nec aque tribulationum potuerūt suffocare virginē gliolam. iuxta illō Cāt. viij. Aque multe non potuerūt extinguere charitatē. Certo sicut terra aque glutino seruat integra. vt ꝺr in ꝑdicto lib. de ꝓpte. re. ꝛ ponit Basilius i lib. heramerō. Ita beata virgo glutino aque diuine gre seruata est semp integra ꝑ virginitatē. iuxta illud. Esa. xj. Ecce virgo concipiet ꝛ c. et Eze. xliij. Porta hec clausa erit et nō aperiet̄. ꝛc.

Septimo sicut terra est stabilis. ꝛ generatio aduenit. terra aūt in eternum stat. Et ideo ꝓm Jsido. xiij. etymo. terra ois cibat. ꝛ nutrit omnia indigentia alimento. ꝛ similiter beata virgo ei⁹ dicerat ꝑo. lxxxiij. dist. Dñs. dabit benignitatē. ꝛ terra nostra dabit fructū suum. vnde btā ꝺr. Prouer. vlr. dedit cibaria ancillis suis. i. deuotis. Decimo de terra inquit Jsido. vbi. ē. Terra quoq̄ ꝑ se fecūditatis. q̄ nullū vegetabile potest crescere nisi in terrestri suba radicet. Et filr beatissima virgo fertilissima fuit. de cuius fertilitate exponi potest illud Beñ. ſ. Producat terra herbam virentem. i. omnis virtutis operationem.

Undecimo de terra ait Jsido. vbi. ē. q̄ naturaliter est frigida ꝛ sicca. Et filr btā virgo fuit frigida ꝛ sicca ꝑ carnis incorruptionem q̄ caruit humore luxurie ꝛ calore concupiscentie. vnde de illa exponi posset illud Judicū. xv. Terrā aridā dedisti mihi. et Deut. xxviij. Terra quam calcas ferrea est. Ferrū em̄ est frigidum et siccum. Duodecimo de terra inḡt Basilius vbi. ē. ꝛ ponitur in predicto li. de ꝓpte. re. q̄ est corpus equalibꝰ spacijs a celo remotū. ꝛ ideo celi centrum a sapientibus est vocatū. vnde ꝛ ꝑbo inḡt. q̄ terra est ꝓpinqua equilibrata ponderibꝰ. Quelibet em̄ suaꝝ partiū suo pōdere nititur ad mūdi medīū. quo nisu ꝛ inclinatione singulariū partiū tota circa centrū eq̄librata suspendit̄ et equaliter immobilis retinetur sicut scriptū est. qui fundasti terram super stabilitatē suā. nō inclinabit in seculū seculi. hec Basilius. Et filr beatissima ꝟgo dicit centrum celi. quia ad ipsam oēs respiciunt tanq̄ ad mediatricē. ꝛ ipsa semper fuit sic missima in dei amore. sicut predixerat ꝑ Jerem. di. de deo. Firmauit orbē terre qui non cōmouebit. ꝛ equalibꝰ affectionū bonarū pōderibꝰ semp libriata fuit medio axe diuine charitatis. ꝛ ad hoc et ꝓpter posset illud Claudiani dicentis de deo li. ſ. Cellures medio librauerit axe. Decimotertio de elemento terre dicit Basilius. vbi. ē. q̄ est oīm corpoꝝ corpulentissimum ꝛ filr beata virgo fuit corpulētissima per priuilegiationē. qa ipsa corpus virgineū possedit in mundo. ꝛ corpus diuinū portauit in vtero. ꝛ corpus gloriosum possedit in celo. vnde de deuoto eius dici pōt illud. ſ. Parali. iij. Inuenerunt terrā latissimā. q̄etā ꝛ fertilē. Corpus em̄ brē virginis fuit terra q̄eta a passionibus carnalibꝰ ꝑ virginitatē. fertilis ꝑ fecunditatē. ꝛ latissima ꝑ glie eternitatem.

Decimo quarto de fra inḡt Jsido. vbi. ē. ꝛ ponit in dicto li. de ꝓpte. re. Quāuis terra superficialiter exterꝰ sit indecora. intrinsecus tñ continet multa pretiosa: ex quadā em̄ celestis influentie impressione in interioribus terre venis ꝑciose gemme ꝛ nobiles metalla generant̄. vnde ꝛ terre virtuositas

Universidad de Deusto
Biblioteca

sub quadã extriseca deformitate occultak. hec ille. Et sic̃ bñdicta virgo in exteriorib⁹ sẽ paupercolã ⁊ vilissimã ostendebat. sed intus diuitijs spũalib⁹ donoꝝ plena erat. vñ de eius exteriori abiectione exponi põt illud Vieremi. xiij. Lsperi terras ⁊ ecce vacua erat. ⁊ illud Gen̄. j. Terra aũt erat inanis ⁊ vacua. De diuitijs ꝯo spũalibus ipsa dicere põt illo Gen̄. xlix. Crescere me fecit deus in terra paupertatis mee. Decimoquinto terra sua se tota est quieta. ⁊ non solum sibi. sed etiam alijs. vnde inquit Jsidor⁹ vbi supra. Terra dr solus. quia est elementũ solidum cuiuslibet corpis quãticũqꝫ pondero si sustineno totam molem. vñ quelibet gra uia sursum mota quousq; terrã stabiles trãsgãt permanẽt inquirta. sed cũ peruenerint ad terrã quietant. hec ille. Et sic̃ beatissima virgo semp fuit quietissima per mentis sue pacificationẽ. ⁊ ab omnib⁹ animi vagationibus remotionem. vnde ei attribuitur sabbatũ qđ est dies quietis. iuxta illud. Exu ix. xv. Sabbatum erit terre vestre. oẽs qꝫ ei adherentes per deuotionem quietos et trãquillos facit. ita vt de ipsis postea dici possit illud. ij. Paral⁹ xvij. Letat⁹ est ppls terre ⁊ quieuit. Decimosexto terra dr sedebellum pedum dei Mat. v. Et similiter fuit beata virgo p filij dei susceptionem. Quasi em̃ pedes dei q̃bus mediantib⁹ stetit in ei⁹ vtero fuerũt anima ⁊ caro xpi. Et iõ inquit ipse deus. Esa. lxvj. Terra est scabellũ pedus meorum. Decimoseptimo vtõr i pdicto li. de ppne. re. Bona terra si rore fuerit pfusa aut compluta mollificat. impinguat et melioraf. Et similiter quãto meli⁹ cultiuat. tãto maior fructuũ abundãtia ab illa pducit Et eõ rrario est de nõ cultinata. iuxta illud Ouidi. in. v. de tristibus. Fertilis assiduo si non renouef aratro. Non nisi cum spinis germen habebit ager. Et pari modo beatissima virgo fuit cultiuata aratro spũssancti ⁊ madefacta rore gratie dei. vnde de illa dr in figuram Judic. vj. omnis terra rore madẽs. Decimooctauo vt inquit. Jsido. xiij. etymo. Terra ideo sic appellatur. quia terit Et humus dicit ab humido mari cui coniungitur. Et tellus. quia fructus eius tollimus. Item dicitur ops. quia opem fert frugibus. vel quia ex ipsa consequit opẽvire ei⁹ qualiber corporaliter viuẽs creature Dicit quoq; arida. qr aratore ⁊ culture est apta. vel quia ab aqua siccitate ⁊ ariditate

5

6

b Terra dr humus tellus ops arida.

ppria est distincta. Dõ em̃ humida sit hoc ab aque vicinitate pcedit. Et similiter ipsa bñdicta virgo diuersis tribulationib⁹ attrita. cõgrue terra appellari põt. fuit em̃ a pfidis iudeis sepius cõculcata ⁊ dessecta. vt in precedenti sermone dixim⁹. Unde ipsa dicere põt illud ps. lv. Conculcauerunt me inimici mei. Appellari quoq; põt humus ab humido humilitatis. et tellus quia de gratijs eius omnes tollimus. iuxta illud Bernardi. De plenitudine eius accipiunt vniuersi. Item ops. qr ob⁹ ad eas recurrentibus opem impendit. vnde in corona nra ei dr. Per te han gratia tuti. J creature. Et a cuno afflicto in te remedio troua. Põt etiam appellari arida. quia vnusquisq; potest in ea arare per deuotionem. Unde de ipsa exponi põt illud Vierem. xxvj. ⁊ illud Ezechie. xj. Eyon quasi ager arabit. Quilibet aũt arans hanc aridã potest sperare ꝯ ma rimum fructum recolliget. iuxta illud. j. ad Eor. ix. Debet in spe arare ꝯ grat. Unde autẽ in dieb⁹ illis aũ verificabit de hac terra illud Gen̄. ij. Homo nõ erat ꝯ operaret terrã. Arida etiã dr. i. sicca sc̃s ab omni humore peccati. vnde qr nec in corpore nec i alia vnq; habuit vllam feditatẽ seu corruptionem peccati. ideo de illa exponi potest illud Judicũ. vj. Jn omni terra siccitas. ⁊ de ipsa etiã exponi moraliter potest illo Gen̄. j. Appellauitq; aridã terrã. Dec est illa terra õ qua dicit deus cuilibet deuoto suo illud Gen̄. xj. Veni in terram quam monstrauero tibi. de qua etiam in figuram dixit moysi. Gen̄. xv. Semini tuo dabo terram hanc. Quam quidem terram dedit nobis habitandã dicens illud Gen̄. xx. Ecce terra coram vobis est. Et ideo vnicuiq; deuoto cultiuatori eius inquit ipse deꝰ. In pigue dine terre erit benedictio tua. Gene. xxvij. Omnes ergo christiani negocient in hac terra que spaciosa ⁊ lata est Gen̄. xxvij. De qua etiã in figuram dixit deus Moysi Exo. iij. Terra in qua stas sancta est. O igif deuoti christiani considerate terram qualis sit. Nu. xiij. Quia si eam bene considerauerit tẽ in dieb⁹ illis aũ verificabit de hac terra illud Gen̄. ij. Homo nõ erat ꝯ operaret terrã. Arida etiã dr. i. sicca sc̃s ab omni humore peccati. vnde qr nec in corpore nec i alia vnq; habuit vllam feditatẽ seu corruptionem peccati. ideo de illa exponi potest illud Judicũ. vj. Jn omni terra siccitas. ⁊ de ipsa etiã exponi moraliter potest illo Gen̄. j. Appellauitq; aridã terrã. Dec est illa terra õ qua dicit deus cuilibet deuoto suo illud Gen̄. xj. Veni in terram quam monstrauero tibi. de qua etiam in figuram dixit moysi. Gen̄. xv. Semini tuo dabo terram hanc. Quam quidem terram dedit nobis habitandã dicens illud Gen̄. xx. Ecce terra coram vobis est. Et ideo vnicuiq; deuoto cultiuatori eius inquit ipse deꝰ. In pigue dine terre erit benedictio tua. Gene. xxvij. Omnes ergo christiani negocient in hac terra que spaciosa ⁊ lata est Gen̄. xxvij. De qua etiã in figuram dixit deus Moysi Exo. iij. Terra in qua stas sancta est. O igif deuoti christiani considerate terram qualis sit. Nu. xiij. Quia si eam bene considerauerit tis dicetis. Terra quã circiuim⁹ valde bona est. Nume. xiij. Dec est illa terra de qua in figuram dixit moyses Deuter. viij. Dominus deus tuus introducet te in terram bonam. terram riuoꝝ aquarũqꝫ ⁊ fontium in cuius campis erumpũt fluuiorũ abyssi. Terram frumenti ordei ac vineaꝝ, in qua

ficus ⁊ malogranata ⁊ oliueta nascuntur Terra olei ac mellis. in qua absq; vlla penuria comedes panem tuũ. ⁊ rerũ omnium abundãtia pfruerio. Eras igif agimus tibi dñe deus q verificasti in nobis illud Josue xxiij. vbi dixisti. Dedi vobis terram in qua non laborastis. vnde nos dicere possumus illud Judicũ. xviij. Vidimus terram valde opulentã. Et de nobis dici põt illud. j. Paral⁹. xiij. Jnuenerũt terrã latissimã quietã ⁊ ferticilẽ. Bñs igif ille de quo dici potest illud Job. j. Possessio eius creuit in terra. Qui cõfidenter dicere potest illud ps. xxvj. Credo videre bona dñi in terra viuentium. Omnes ergo peccatores qui volunt saluari debent per deuotionem virginis verificari facere illud ps. lxij. Jnimici eius solj dei. terrã lingẽt. ⁊ nõ esse de illis de quibus dicitur Proverb. x. Impij non habitabũt sup terrã. Dec est illa terra de qua dicit Cantico. ij. Flores apparuerũt in terra nra. quia primum. fructum recolliget. iuxta illud. j. ad Eor. ix. Debet in spe arare ꝯ grat. Unde autẽ in dieb⁹ illis aũ verificabit de hac terra illud Gen̄. ij. Homo nõ erat ꝯ operaret terrã. Arida etiã dr. i. sicca sc̃s ab omni humore peccati. vnde qr nec in corpore nec i alia vnq; habuit vllam feditatẽ seu corruptionem peccati. ideo de illa exponi potest illud Judicũ. vj. Jn omni terra siccitas. ⁊ de ipsa etiã exponi moraliter potest illo Gen̄. j. Appellauitq; aridã terrã. Dec est illa terra õ qua dicit deus cuilibet deuoto suo illud Gen̄. xj. Veni in terram quam monstrauero tibi. de qua etiam in figuram dixit moysi. Gen̄. xv. Semini tuo dabo terram hanc. Quam quidem terram dedit nobis habitandã dicens illud Gen̄. xx. Ecce terra coram vobis est. Et ideo vnicuiq; deuoto cultiuatori eius inquit ipse deꝰ. In pigue dine terre erit benedictio tua. Gene. xxvij. Omnes ergo christiani negocient in hac terra que spaciosa ⁊ lata est Gen̄. xxvij. De qua etiã in figuram dixit deus Moysi Exo. iij. Terra in qua stas sancta est. O igif deuoti christiani considerate terram qualis sit. Nu. xiij. Quia si eam bene considerauerit tis dicetis. Terra quã circiuim⁹ valde bona est. Nume. xiij. Dec est illa terra de qua in figuram dixit moyses Deuter. viij. Dominus deus tuus introducet te in terram bonam. terram riuoꝝ aquarũqꝫ ⁊ fontium in cuius campis erumpũt fluuiorũ abyssi. Terram frumenti ordei ac vineaꝝ, in qua

ra in qua placebunt mihi. Sed heu qr de quibusdaꝫ cõqueri potest deus dicẽs illud Viere. xvj. Contaminauerunt terram meaꝫ scilicet eaꝫ infamãdo ⁊ predicãdo fuisse. peccato cõtaminatam. Ego autem dico ei illud Johelis. ij. c. Noli timere terra. sed exulta et letare. exultatus est enim dominus terram. Et ideo facier ab oĩbus cognosci q nunc̃ fuit maculata. sed semp de ipsa ẽgine dici potuit illud Abachuc. iij. Et laude eis plena est terra. Ipam enim terram ab oĩ corruptione miraliter pseruauit deus. De quo dicit ps. xiij. Qui facit mirabilia in celo et in terra: Dixerũt ergo fideles christiani videntes beatissimam ẽginem in anima et corpore gloriosam velle in celum ascendere Postq̃ tot similitudines cum terra habuisti. ⁊ totiens in sacra scriptura nomie terre figurata fuisti: placeat maiestati tue morari aliquantulũ super terras. vt de hac terra materiali verificetur illud Esaie. vj. Plena erat oĩis terra maiestate eius. Beata autem virgo respodit paulo. qui forte erat vnus er postulantibus hanc gratiam. O Paule. nonne tu dixisti ad Colossen̄. iij. Si consurrexistis cum christo que sursum sunt querite. nõ que super terras. Preterea his temporib⁹ verificata est illa sentẽtia Juuenalis poete dicentis. Terra malos homines nõc educat atq; pusillos ꝛc. Et illud Osee iij. Non est veritas. non est misericordia. nõ est scientia dei in terra. Nam maledicũ homicidium. furtũ ⁊ adulteriũ inundauerunt super terram. Et ideo nolo remanere amplj⁹ in ea. Cũc vt cõtemplatur quidam devotus dixit ei vnus alius ex ipsis fidelibus christianis. O benedicta virgo si in terra habitare non vis: saltez super aquas alijs diebꝰ remanere digneris. Cu enim habes proprietates aque. de quib⁹ scriptũ est in libro de proprietatib⁹ re. vbi dicitur

Aqua est inter oĩa elemẽta vtilissimum elementũ. Celũ em̃ tẽperat. terram fecũdat aerez suis vaporib⁹ ico:poiat ⁊ condẽsat. iscondit in sublime. ⁊ celũ sibi pẽdicat. Aq̃ etiam sũt oĩm nascentium causa: qr fruges gignũt. ac arbores ⁊ plantas pducit. Jtes sordes deterg̃t. peccata abluũt. ⁊ potum sitientib⁹ tribuũt. Est insuper aq̃ terre constitutiua. penetratiua. ac repletiua. ⁊ nutritiua omniũ inferiorũ. caloriq̃ celestis temperatiua. nisi em̃ hec inferiora suis exhalationib⁹ temperaret; oĩa in nihilũ q

Aq̃ p:o prieta/ tes.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cōflagrationē vl calozis verterenk. Nec ab aialibus potata nutrimentū traducit in carnis vegetationē. Nec piscib⁹ dat spiraculū. sicut aer aiantibus prebet vitam ⁊ animationē. Nec sui diffusione per interiores partes terre facit partiū eis vnionem. Terra essi ꝓpter intensionē flecitat⁹ dissolueret in puluerē nisi pars cum pte humoziositate aquea vniret. Nec olz colozū ⁊ saporum est susceptiua. Nec mouet a fundo siue centro ad circūferentiā. nec sistit donec quietetur eis superficies fm equidistantiā a centro terre. Nec insup lucē a radijs solis receptā reflectit in celestia ⁊ refūdit. Et iō qz supficiē habet specularem. p actionem reflexi luminis rerū obiectarū immagines in se repītat ⁊ intuentiū facies ad modū speculi manifestat. Nec etiā radios solis ipōs subam penetrātes diffundit. ⁊ in āpliozē latitudinez extēdit. Et iō res in se vilas facit apparere maiozes cū sint in seipsis. Quas etiaz ꝓpetates tu beatissima ego ⁊ multas alias habes in teipa. sicut ꝓpendere pōt quilibet q̄ tuas velit ⁊trutes. ⁊ excellentias pscrutari Tu etiā figurata es per illam aquaz de qua ō: Tlume. xix. Qui aq̄ expiatiōis non fuerit aspersus imūdus erit ⁊ manebit spurcitia eius sup eū. De qua etiaz ō: eiusdē li. c. xxj. Quicūq̄ ignē non potuerit sustinere aqua expiatiōis sanctificat. Peccato: essi q̄ ignē diuine iusticie ⁊ vltionis sustinere non potest per te sanctificak vt igne infernali non comburak. Tu es aqua frigida. i. refrigeratiua anime sitienti. Pzouerb. xxv. Tu es illa aq̄ in qua resplendet vultus ꝓspicientiū. Pzouer. xxvij. Tu es aqua de petra altissima ꝓpinata. Sap. xj. idest a deo missa hoīb⁹. de qua dicit Esa. i. Computrescent pisces sine aqua. Pisces essi. i. homines qui in mari hui⁹ mūdi sunt positi. deficiēt sine deuotione ⁊ protectione tua. Sed heu qa tu conqueri potes de quibusdā indeuotis tuis ⁊ dicere illud Viere. ij. Me dereliquerunt fontē aquevive. Tu etiā es aqua pulcrissima de qua fit mentio Ezech. xxxiij. Tu es fons aq̄ splendide de quo habef Apoc. xxj. Tu es aqua vite. de qua dicitur ꝓsal legato ea. Accipe aquaz vite gratis. Tu es appellata maria a congregatione aquarū idest gratiarum in te. iuxta illud Genesis j. ca Congregationes aquarum appellauit maria. Et in eodē ca. ō:. Spūs dñi ferebatur super aquas. ergo et tu debes sup eas ferri. ⁊ nobiscū aliquamdiu cōmotari. Respōdit aūt beatissima virgo. Cum in sacra scriptura per aquas etiam significet pcti iuxta illud Canticoz. viij. Aque multe non potuerūt extinguere charitatez. Item cum p aquas tribulatiōes designent. Unde in ꝑsona filij mei in passione positi ꝓtestat ꝓpha ps. lxviij. Saluū me fac deus q̄m intrauerunt aque vsq̄ ad aiam meā. Et iō idem ꝓphet⁹ dicebat deo ps. cvj. Rivera me de aquis multis. non videf cōuenire q̄ ego remanea sup aquas que in anima et corpore glorificata dicere possum cū eodem ꝓpheta ps. xvij. Assumpsit me de aquis multis. Ascēdit ergo bta ego in aera q̄ appellak celū aereū. vt inquit Franciscus de mayzo. in quodaz sermone. quia sua spera tota terraz ⁊ aquam ambit. Et ideo demones habitātes in aere appellāt⁹ aues celi ⁊ volucres Mat. xiij. ⁊ Luce. viij. q̄ cursūq̄ volitāt. Oō aūt aer dicak celum. patet Prouerb. xxx. ibi. Viam aquile in celo ꝛc. ⁊. ij. Paral. vj. vbi dicitur. Si clauso celo pluuia non fluxerit ꝛc. Item appellak aer celum. insti. de rerum diui. §. fere. ⁊. ff. de vsufruc. l. si cuius. §. inde queritū. Inuitata autez fuit bta ego vt aliquo tēpoze remaneret in aere. Et potuit illi sic dici. cum vt dicit in libro de ꝓprietatibus rerum. aer naturaliter sit supius diffusiuus ⁊ ceteris fluus. trāsparentiq̄ ⁊ perspicuus. ⁊ celestis virtutis ac influentie ⁊ impressionis solaris luminis receptiuus ⁊ super oia alia elemēta lenissim⁹. ⁊ virtutem respirādi oibus animantibus ministratiuus. quas oēs conditiones aeris ⁊ multo plures ⁊ excellentiores tu virgo benedicta habes. sicut patet cōsideranti tuas ꝓrogatiuas. Tu enim gras tuas liberalissime oibus cōmunicas ⁊ diffundis. vñ dicere potes illud Sap. vij Sine inuidia cōmunico. Tu es oīb⁹ transparens per oīm ꝓvirtutū exemplaritatem. Tu celestis ⁊ diuine gratie er eterni solis influentiam sup omnes creaturas recipiens illuminatis. ita vt de te dici possit illud. Apocali. xxj. Claritas dei illuminabit eam. Et illud Sap. x. Dedit illi claritatez eternā. Nūq̄ essi aliqua tenebra peccati te obscurauit. Nā a tua conceptione remouit deus omnē pcti originalis tenebrositatez. ita vt de illo dici potuit illud Virgilij. v. eneydos. Aera dimouit tenebrosum et dispulit

Quō maria ꝑ aquā figt⁹

Quō maria ꝑ aquā figt⁹

nitissima et mansuetissima. Ut tibi dicit ecclia dicēs. Virgo singularis inter oēs mitis. Tu etiā es illa de qua dixi potest illud Zeb. xij. In cui⁹ manu aia omnis viuētis ⁊ spūs vniuerse carnis. Respōdet⁹. autem angeli dicētes. Que societas lucis ad tenebras. ij. ad Cor. vj. Quāuis essi aer in superiori parte sit luciduz ꝓpter solē superistēm. ⁊ in inferiori parte ꝓpter radioz solarium reuerberationez. in medio tñ interstitio est obscurus ⁊ tenebrosus. in q̄ habitāt demones. vt ꝓ theologos in. ij. sen. dis. vj. vbi Tho. ar. iij. Et ibi manēt ad hoīm exercitationē. secū tñ semp portātes infernum nō materialiter nec localiter. sed spūaliter vt inqt glo. sup Jac. ij. c. dicēs. Demones quocūq̄ vadūt semp secum infernum portant quo semp ardēt. In eodem q̄s loco vt inquit Bonauē. in. ij. dist. vj. in q̄stionibus circa fīam. est turbulētia ⁊ veratio ⁊ varietas impressionum. Et hinc est q̄ frequenter mouēt ventos ⁊ tempestates ac pluuias. In ipso etiā loco est frigid⁹ ⁊ tbi generant tonitrua. fulgura ⁊ grādines. Dicerūt ergo angeli dē ꝙgini. Ascēde supius. Luceram ignis peruenisset. rogata est vt ibi aliquantulū remaneret. Et potuit sic ei dici. Tu beata ego ꝑ charitatis ardorez semper eū deo manere delectaris. Dei aūt assimilatur igni. Un Deut. iiij. ō:. Deus noster ignis consumens est. ergo in igne debes aliquā tisper remanere. maxime q̄ ignis spūalia ceteri te super oēs alios amplius inflammauit. Unde sic inqt sanct⁹ Odilo in quodam sermone. Credim⁹ ipsam iterfuisse gaudijs ascēsionis dñice. ⁊ in die scō pētecostes. cū apostolis spūsancti grām percepisse quam constat eam a conceptione xpi plenissime habuisse. hec ille. Quia essi tu virgo ad receptionē ignis spūsancti te ceteris amplitudine custodisti. ideo ipse ignis spūsancti maiorē in te operationē ⁊ virtutem habuit. Quatuoz essi sunt dispositiua ad recipiendum spūsanctus. que oīa tu perfectissime habuisti. Primus est denota oratio. Ad qō inuitandum dixit saluator Jo. xiij. Ego rogabo patrē ⁊ aliū paracletuz dabit vobis. Unde canit ecclia. Oratiōs⁹ aplis deū venisse nunciat. Voc aūt tu virgo benedicta habuisti. De apostolis essi spūsancti recipiendū scriptū est Act. j. Ui oēs erant perseuerantes in oratione cum maria matre iesu. Deōm dispositiuum est profunda humiliatio. iuxta illud Esa. lxvj. Super quem requiescet spūs meus nisi sup humilem ꝛc. Tu ꝙ sup oēs humillima fuisti. Unde in tuo cāt⁹ cecinisti. Respexit humilitatem ancille sue. Quapropter Petr⁹ raueñ. super illud ait. Ecce quā vocauit angelus dñam. ipsa se agnouit ⁊ confitek ancillam q̄. deuotus animus infusio bñficijs crescit. ⁊ ad obsequiū augef ⁊ grām. nō autem ad superbiaz ⁊ arrogātiā ꝓficit vel promeruit. Tertiū dispositiuum est cordis purificatio. Unde ꝓpheta voīs petere spūsancti infusionem. Primo petit cordis mūdationem. dicēs ps. l. Cor mundū crea in me deus. et spūm rectum innoua in viscerib⁹ meis. Tu ꝙ hanc purificationem super oēs habuisti quam parer eternus sanctificauit. iuxta illud ps. xiv. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus. quem filius qui est splendor patris illustrauit. Unde Apoc. xj. appellaris mulier amicta sole. ⁊ quā spūsancti⁹ purificauit. iuxta illud Lu. j. Spūsanctus superueniet in te. Quartū dispositiuū est mentis trāquilla vacatio. Un ipse inqt aplis Luc. vj. Sedete in ciuitate quisq̄ ꝛduamini virtute ex alto. Sedete. i. a superfluis curis q̄ scite. Tu ꝙ perfectissime obseruasti semper illud ps. xxxiij. Gustate ⁊ videte q̄m suauis est dñs ꝛc. Qō aūt ignem spūsancti super oēs alios custodieris manifestum est. Nā quattuoz fuerunt que istuz ignē in te custodierūt. Primum est q̄ in te habuisti ignem diuinū ⁊ ꝑpetuū qui nunq̄ extinguit. i. dei filiū qui in vtero tuo nouē mensib⁹ habitauit. Nā iz ꝑ nativitatez tuā recesserit a tuo ventre. nō tñ recessit a tua mēte. Iz semper ignē spūsancti⁹ in te incēdebat. Ipse enim inqt Lu. xij. Ignē veni mittere in terrum. ⁊ quid volo nisi vt ardeat. Scōm est. q̄ habebas pabulū ꝓtinuū. i. bona opa. Nunq̄ em ociosa fuisti. Un de te ō: Pzouer. viij. Panē ociosa nō comedit. Et iō in te veniscatū est illud Zeñ. vj. Ignis semp ardebit in altari meo. i. in te que fuisti altare dei. Quē nutriret sacerdos. i. xpo summ⁹ pontifex. subijciēs ligna. i. virtutuz opa p singulos dies. Tertiū est. q̄ habebas suffitoriū idest amoz⁹ dei qui continue cor tuū incendebat ⁊ in cor tuū sufflabat. Quod quidem suffitoriū quis multi nō habēt. iuxta illud Viere. vj. Defecit suffitoriū in igne. Ideo

Quattuoz cō tuaues habuit spūsanctus in maria

ignem spiritussancti in se nequeunt conservare. Quartum est. qz habebas feruorez de fidelioꝝ qne se mutuo inflammabāt. Sicut em̄ ex collisiōe lapidū ignis erumpit. sic ex agitatōe sanctoꝝ desideriorꝝ calore spūs sancti mēs tua inflāmabat. t diuinis ꝓlationibꝫ repleba. iurta illud ꝓ. cij. Qui replet i bonis desiderijs tuum. Tu quoqꝫ o benedicta virgo virtutē ac opationez t ꝓpositū ꝓcurabāt ignis in te sup oēs alios habuisti Nam vt hr̄ in li. de ꝓpte. rerū. Inter alias ignis ꝓprietates est inflāmare: purgare. illuminare t vnire. Sicut ꝑz de duob⁹ ferris q̄ adinuicē vniri nō possunt nisi per ignem. Tu ꝰo btissima ꝝgo nō em̄ recepisti ignem spūssti in tua sctificatione t in filij dei conceptione. ac in linguis igneis in visibili descensione. qui te totā inflāmauit purgauit illuminauit t cū deo vniuit. sed etiā oēs ignis ꝓprietates in te recepisti. Tu em̄ inflammas frigidos. t ꝓpter hoc mr̄ pulchre dilectiōis appellaris. Eccli. xxiiij. quis ad dei amoꝛē t dilectionē frigidos t tepidos inflāmas t accendis. Item immūdos purgas a peccatis. t ꝓpter hoc in ꝓdicto. c. matrimonij notaris. quia vt hr̄ ꝓuer. xv. per timorē dñi declinat oꝝ homo a malo. Per ignorantiā q̄s tenebrosos illuminas ad dei cognitionē. t ꝓpter hoc i ꝓallegato. c. dicēris mater agnitionis. Itē homines elōgatos t diuisos a deo vnis t copulas ei. t ꝓpter hoc in eodē. c. vocaris mater sancte spei. p spem em̄ homo approximat deo ad Heb. vij. Tu etiā o gl̄iosa in sacra scriptura per ignez figurata es. Unde Exo. xiij. hr̄. q̄ dñs ꝓcedebat ꝓplin suum per noctem in columna ignis. De quo etiaꝫ ꝓphera ait ꝓ. cxiij. t ignem vt luceret eis per noctem. Te em̄ quasi nostram columnam misit dñs vt nos añcederes. t igne rue crēplaritatē illustrares. t in terrā pmissionis ꝓduceres. Dicit q̄s Exo. xix. q̄ descēdit dñs in igne. Tu em̄ fuisti ille ignis in quo deus descendit. Unde dicit Exo. ix. Apparuit dñs in flamma ignis in medio rubi. Tu em̄ fuisti flamma illa in q̄ apparuit deꝰ incarnatus. Tu es illa longuis perpetuꝰ qui nūq̄ deficiet. Leui. vj. Tu es q̄si ignis effulgens. Eccli. l. Et iō tua pūtia debet aliquātulū elemētū ignis decorare. Rūderūt aūt angeli dicentes. q̄ tam clarissime ꝝgini cōuenichat locꝰ incomparabilr dignior t clarior. Ignis nanq̄ in sua ꝑpera nō laceꝛ obstrepo. expādendo ipsē dorem suū ꝓpter defectū materie. Si enim obstrepo mitteret splendorē suum eclypsaret oēs stellas q̄s ꝓpinquas ipm sunt. Sicut manifestū est de duob⁹ cādelis accensis quarum vna alteri facit vmbram. Ex ergo ignis de sui natura sit lucidꝰ. tñ non diffundit suos radios p orbez rōne ꝓdicta. Unde Dio. li. de angelica hie. inqt. q̄ ignis in sua essentia est occultꝰ. inuisibilis t incognitus ac circūuelatus splēdoribꝫ. Que ꝛba exponens eiꝰ cōmētator ait. Dicit occultꝰ. q̄ in sua essentia sensibiliter nō videt. Inuisibilꝫ et incognitꝰ hr̄. q̄ sine subiecta materia nō ꝑcipit. Dr̄ etiā circūuelatꝰ splēdoribꝫ. nā splendidi ignis radij circūuelant. q̄ ad secretum substātie sue finū reducti ab humanis sensibꝰ occultant. Unde dicit s sanctꝰ noster bapt. inqt btē ẋgini. Ex o bñdicta dei mr̄ tu habeas ꝓdictas ꝓpetates ignis. t alias multas q̄s posuit Diony. vbi. s. di. q̄ ignis est corꝰ sensibile lōge excellētiꝰ t subtilius oibus alijs rebꝰ corꝑalibꝰ t nature ꝑsali. ꝓmū est tradēs se oibus sibi quoq̄ mō approximantibus mouēs vniuersa se ꝑcipātia. renouatiuus oim. nature custos. clarꝰ diffunguens t reflitens. sursum mouēs excelsus semp motuꝰ. comphensiuus t nutritiuus ac potēter actiuus. t ister oīa alia elementa naturā habēs purioꝛē ꝛc. Tñ quia vt hr̄ in li. de ꝓpte. rerū. Ignis de sui natura semp surſuz ascēdit. Ut etiā dicit pho. viij. metha. p hoc figurat q̄ tu q̄ tota fuisti ignea diuino amoꝛe. t semp in mūdo ascēdisti de altitudine vniꝰ virtutis ad altitudinē alterius. tudinis debes etiā nūc ascēdere in altum quātum potes ad locū tibi ab eterno deputatū. vt perficeꝝ de te illud ꝓ. xxxv. Ascendit super cherubin t volauit. volauit super pēnas ventoꝝ. i. oīu angelorꝝ. Tunc gabriel archāgel⁹ dulciter ironizat. Ascēde lupus o spes t decoꝛ totius cunie celestis. Ascendite ergo ꝰo beatissima celā lune in q̄ inuitata est vt aliquātulū moꝛaꝛeꝝ ꝓpter ꝓpetates. q̄s hr̄ quas ipsa habuit. t potuit et sic dici. Luna hr̄. quasi luminū vna. i. principalis t matrona. qz corꝑi solari in magnitudine t pulchritudine est finitima. vt hr̄ in lib. de ꝓpte. rer. vbi etiā hr̄. Luna est pulchritudo noctis. Que oīa tibi cōueniunt o bñissima femināꝝ. Un̄ appellaris Cañ. vj. pulchra vt luna. Sicut em̄ luna nocte illumiat. sic tu ꝛ gar tenebꝛias ambulātibꝫ in nocte mor ostēdit. sic tu vallē lachrymarū tenebꝛosam. sꝛ

Maria hꝫ ꝓpetates ignis.

Maria figuraꝫ p ignē.

misdi. t filiā feris plenā illuminas. errantes reducis. t pcōrdꝫ iter quo ad celestem patriā ꝓuenire possint ostēdis. Sicut etiaꝫ luna lumē suū recipit a sole t receptū refle ctit in terrā. vt in eodē libro hr̄. et fuit sua filio tuo illuminaris. iurta illud Apoc. xxi. Claritas eius erat sicut lapidis pretiosi. tanquam lapidis iaspidis sicut crystallum. Et ꝓ o de angelica hie. inqt. q̄ ignis in sua essentia est occultꝰ. inuisibilis t incognitus ac circūuelatus splēdoribꝫ. Que ꝛba exponens eiꝰ cōmētator ait. Dicit occultꝰ. q̄ in sua essentia sensibiliter nō videt. Inuisibilꝫ et incognitꝰ hr̄. q̄ sine subiecta materia nō ꝑcipit. Dr̄ etiā circūuelatꝰ splēdoribꝫ. nā splendidi ignis radij circūuelant. q̄ ad secretum substātie sue finū reducti ab humanis sensibꝰ occultant. Unde dicit s sanctꝰ noster bapt. inqt btē ẋgini. Ex o bñdicta dei mr̄ tu habeas ꝓdictas ꝓpetates ignis. t alias multas q̄s posuit Diony. vbi. s. di. q̄ ignis est corꝰ sensibile lōge excellētiꝰ t subtilius oibus alijs rebꝰ corꝑalibꝰ t nature ꝑsali. ꝓmū est tradēs se oibus sibi quoq̄ mō approximantibus mouēs vniuersa se ꝑcipātia. renouatiuus oim. nature custos. clarꝰ diffunguens t reflitens. sursum mouēs excelsus semp motuꝰ. comphensiuus t nutritiuus ac potēter actiuus. t ister oīa alia elementa naturā habēs purioꝛē ꝛc. Tñ quia vt hr̄ in li. de ꝓpte. rerū. Ignis de sui natura semp surſuz ascēdit. Ut etiā dicit pho. viij. metha. p hoc figurat q̄ tu q̄ tota fuisti ignea diuino amoꝛe. t semp in mūdo ascēdisti de altitudine vniꝰ virtutis ad altitudinē alterius. tudinis debes etiā nūc ascēdere in altum quātum potes ad locū tibi ab eterno deputatū. vt perficeꝝ de te illud ꝓ. xxxv. Ascendit super cherubin t volauit. volauit super pēnas ventoꝝ. i. oīu angelorꝝ. Tunc gabriel archāgel⁹ dulciter ironizat. Ascēde lupus o spes t decoꝛ totius cunie celestis. Ascendite ergo ꝰo beatissima celā lune in q̄ inuitata est vt aliquātulū moꝛaꝛeꝝ ꝓpter ꝓpetates. q̄s hr̄ quas ipsa habuit. t potuit et sic dici. Luna hr̄. quasi luminū vna. i. principalis t matrona. qz corꝑi solari in magnitudine t pulchritudine est finitima. vt hr̄ in lib. de ꝓpte. rer. vbi etiā hr̄. Luna est pulchritudo noctis. Que oīa tibi cōueniunt o bñissima femināꝝ. Un̄ appellaris Cañ. vj. pulchra vt luna. Sicut em̄ luna nocte illumiat. sic tu ꝛ gar tenebꝛias ambulātibꝫ in nocte mor ostēdit. sic tu vallē lachrymarū tenebꝛosam. sꝛ

D maria hꝫ ꝓpetates

mercurius.

fornicatoꝝ fuerit. Tu ꝰo semp virgo purissima fuisti. Et iō nō bñ ꝙueniunt nec i vna de mozank. Malecktas t amoꝛ. Mercurius q̄s in li. de ꝓpte. rerū modo masculinus modo femininꝰ ee describit. q̄ se conuertit ad naturā illiꝰ cui cōiungit. t cū bonis bonꝰ cū malis aūt malꝰ effici hr̄. Tu ꝰo o optima feminarū t semp intemerata ẋgo cū bonis bona es. t cū malis semp plena pietate fuisti. t eis tua bñficia impiorabit ꝓpitisti. ac eos tuo exēplo ad bonū cōuertisti. Ut em̄ scriptū est i. c. nō est. xxxij. q. j. Qui bonꝰ permanet non poluit si malo socie. Is potius suo exemplo malꝰ i bonū cōuertit. Quo dicto altiꝰ in celū euolauit. Intrāte aūt illa celum veneris inuitata fuit sic. Tu scis beatissima virgo q̄ venus a poetis appellat dea amoris. qz amore mentes inflāmat. et dura pectora mollia facit. vt hr̄ in predicto lib. de ꝓpte. rerū. Et tu filr̄ mater pulchre dilectionis appellaris. Eccli. xxiiij. Tu em̄ tā te charitatis extitisti t tutope deū amasti q̄ eū amore tuo captū ad te traxisti. eūq; tibi ſpōsuz ac filiū fecisti. Insup multaꝝ virginū corda eiꝰ amore inflāmasti. its vt post te filij tui amore ardētes ipm sequant̄ q̄ q; ꝓpererit. sicut p ꝓphām fuerat ꝓdictū ꝑ: xliij. vbi hr̄. Adducent regi virgines post eā. Ipsa q̄s veniꝝ vt hr̄ in li. de ꝓpte. re. hr̄ lucifer. qz semp ꝓcedit solē. habeq; colorem cādentē t refulgentē filem electro. t super oīa sydera splgentiꝫ lucet ꝓpt q̄ appellat tubar q̄si splendorē emittēs. Tu ꝰo ortū lucis eterni nō solū ꝓduisti: sꝛ etiā eū mūdo oriri fecisti. t nouē mentibꝫ i vtero tuo baptizasti. t illa stella q̄ solē ꝓpit fuisti. ac oīs splēdoris t decoris radios p vniuersum or bē emisisti. Un̄ de te ꝑ̄ dici illō Job. xxv. Sup quē nō splendet lumē illius. Et illud Ezech. xliij. Splendebat terra a maiestate eiꝰ. Ut etiā ait misael t ptolomeꝰ t ponitur in ꝓdicto li. de ꝓpte. re. Ubi hꝫ disponit ad pulchritudinē et od delectationez visus et odoratus. gustus auditus t tactus et facit cantores t amatores musicorum. Tu ꝰo o pulcherrima mulierū sola delectasti totam celestem curiam que de tuo conceptione immaculata natiuitateq; ac filij dei generatione t parturitione melliflus' cāticis ac inbilis eruditur. Et nūc cū hymnis t laudibus atq; omnis generis musicoꝝ sonis te ascendentem comitat. Statim aūt angeli rūderūt. Noli hic emoꝛari ẋgo bñdicta. q̄

Maria hꝫ ꝓpetates venerꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Vec vnq; a poetis adultera fuisse phibet. ⁊ sepius fornicata. vt cum mercurio. ⁊ cum troiano anchise. vt Virg. togit in. ſ. eneid. Tu aũt semp imaculata ꝯginitate seruasti. hec inflãmat pestifera libidine. iurta illud moral poete documẽtũ. Cũ te detineat veneris dãnosa voluptas. ꝛc. Tu ꝺo inflammas charitate. Ascende ergo supius. quia gliosior tibi corona multoq; dignior habitatio debet. Ascendẽs igit celum solis: ibi similr inuitata fuit et potuit ei⁹ dici. Tu bñ coguisti o ꝯgo sapientissima q; sol radios mittẽs i feces nõ inficit ab eis. Tu ꝺo intrans in humana gnatiõe pctõ ifecta nõ es ꝛamiata. imo asa tu. intrans corp⁹ ad modũ radij solaris. illibata et imaculata remansit a pctõ originali. Unde tibi canit eccliã. Sicut solaris radius corruptionis nescius intrasti mris viscera o gliosa dña. Item sol ỏr quasi solus lucẽs fm grãmaticos. sicut etiã ỏr in historia scholastica. ca. viij. eo q; sit fõs totius lumis cui⁹ radiatiõe supiora ⁊ inferiora radiant. Unde vt ỏr in pdicto lib. de pprie rerũ. est maior officinis lumiarib⁹ celi in quantitate ⁊ dignitate ac claritate ⁊ potestate atq; effectuum multiplicitate. Et in eodẽ etiã lib. ỏr q; sol suo ꝓprio motu ordinato et impturbato ordinat ⁊ pficit vniuersa. De quo inqt Ambrosius. in heamerõ. Sol ẽ oculus mũdi. iocunditas diei. pulchritudo celi. mẽsura tempoꝝ ꝛtus et vigor oĩm nascentiũ. ꝺomus planetarũ decor ⁊ pfectio oĩum stellarũ. Et Marcianus pbus. vt etiã recitat in pdicto libro de pprie. rerũ. dicit. Sol est ꝓncipiũ lucis. rex nature. mẽs mũdi. fulgor olympi. et moderator firmamenti. Et Plato in timeo ait. Sol a deo factꝰ est quasi conditor rerũ. intẽ emittens claritatem q; cetera illustrantur Et Aristo. in lib. de elemẽtis ꝙuit. Sol habet lumen ꝓpriũ. stelle ꝺo ⁊ luna lumen a sole acquisitũ. sic gñ a cãdela speculũ ei appositum illuminat. Item dicit Marcianus vt etiã refert in pdicto li. de pprie. rerus q; sol in medio signiferi incedens bissenos radios emittit ex se. q̃bus supiora ⁊ inferiora illustrant. Dionysius ꝺs in lib. de diui. no. c. v. de pprietatib⁹ solis loquens ait. q; nõ solũ illumĩat. ſs etiã renouat. nutrit. custodit. perficit ⁊ discernit vnit ⁊ refouet fecunda facit auget. mutat collocat. plantat. remouet et viuificat omnia. Hec ille. cui⁹ ꝺba exponẽs cõmentator dicit. q; sol in sua substantia ⁊ essentia habet summã ⁊ omnẽdam simplicitatẽ ⁊ ppetuã pmanentiã ac incorruptibilitatẽ. ⁊ summã ad motũ habilitatẽ agilitatẽ. sommãq; actiuitatem ⁊ ꝛtutẽ Nam habet ꝛtutẽ illuminatiuã. Lux enim eius lumẽ quoq; ab hoibus auferat. vt puta terre interpositiõe vel lune. tñ in suo iumine nunq; deficit. Item ꝛtutẽ renouatiuam. Nã potos terre aperit. Et virtutes latentẽ in radicib⁹ ad actũ pducit. ⁊ terre superficies herbis frondib⁹ ⁊ floribꝰ renouat et reuestit. Jtẽ h⁹ ꝛtutẽ nutritiuã: quia ad interiora radicũ et seminus solaris radius subintrãs: calore suo hũiditates terre dissoluit. ⁊ vi sua attractiua de illa hũiditate attrahit. ac in nutrimentũ terrenalẽ cũ conuertit. Jtez virtutẽ habet inferioꝝ cõseruatiuam et saluatiuã. nam elementa ꝓpter contrarietatem q̃ habẽt inter se. admirẽ se ꝺestruerent nisi ꝓ ꝛtutis celestis marime solis influentiã cõseruarent. ⁊ sic in esse debito saluarent. Jtẽ habꝫ virtutẽ pfectiuã q̃ calore elementaris incipit agere in ꝺigestione corpoꝝ. calor solaris perficit ⁊ deducit ad debitũ cõplementum. Virtutẽ quoq; discretiuã. nam colores et rerũ spẽs que in tenebris sunt cõfuse ⁊ incognite. ꝓ ꝛtutes solaris luminis agnoscuntur. ⁊ ꝺiscernunt. Jtez ꝛtutes vnitiuã. q; vnit et cõcordat ac cõciliat planetas i suis effectibus. ⁊ ꝓpter hoc collocatus est medius inter planetas. Habet quoq; ꝛtutem fundatiuã q; vim generãdi: ⁊ varias spẽs pducendi confert inferioribꝰ. Nihil em fructificat. vt crescit vbi solis radius non attingit. Et de hac ꝛtute tangit pbus. ij. Phyꝰ. dicens. q; sol ⁊ homo gnant hoies. Jtez habꝫ virtutẽ cõfortatiuã. qua mediãte corpa animalium in suis viribus fortificant. Et silr est de aliis viuẽtibus q̃ eis apprioratiõe in vigore meliorant. Et p eius elõgationes debilitantur ⁊ ꝺeficiunt. Et p eius appioratiões augentur. sicut pater de floribꝰ q̃ apeiunt i ortu solis sed i eius declinatione marcescũt et clauduntur. Virtutẽ etiã habet temporis et diei mutatiuã. ordinatiuã ⁊ distinctiuam. q; fm eius ascensum ⁊ ꝺescẽsum p signa australia et septẽtrionalia facit ea diuersa in qualitatib⁹ ⁊ dies lõgiores ⁊ breuiores. noctibus Item habet virtutẽ inferioꝝ informatiuã q; fm eius approqinquationẽ ⁊ elõgationem facies hoĩm. ⁊ animalium corpa calore et vigore ꝺisponunt. Unde dicit Ptolomeus vt etiã refert in li. de. pprietatibus rerum.

R maria hꝫ ppe tates solis.

ꝙ sol facit hominẽ corpulentũ. facie pulchũ ⁊ coloratũ ac magnoꝝ oculorũ. Et ꝺa mateo in sua constellatione facit pulchros ideo depingit i facie pulchri pueri. Unde etiã appellat phebꝰ idest pulcher. Habet q̃s virtutem purificatiuã. Radioꝝ em suoꝝ ꝺispertiõe subtiliat aerẽ ⁊ ꝺisgregat. ac cõ sumit vaporẽ infectiũ aerẽ. ⁊ ꝺispergit ac fugat aurã pestilentem. Jtẽ habet virtutes calefactiuã in flãmatiuaꝝ ⁊ vitiuam. iurta illud Virgilij. viij. Eneyꝺ. Sol mediũ celi conscenderat igneꝰ orbẽ. Et virtutem attractiuaꝝ. quia calore suo attrahit humores ⁊ vapores a mari ⁊ ab alijs aquis. q̃ postea in pluuias ⁊ niues ⁊ similia ꝙuertunt. Jtẽ virtutem vinificatiuã. q̃ inter omnes planetas marime ꝺisponit animalia ad animationẽ ⁊ vinificationem: ⁊ nihil posset vinificare in terra nisi inuarẽt solis vigore et influentia. Jtẽ habet virtutẽ sue marime quãtitatis ⁊ magnitudinis ac velocitatꝫ occultatiuã. Nam cũ sit octies maior tota terra. vt ꝺicit Macrobiꝰ ꝓpter altitudinem sui situs vix bipedalis videtur. ⁊ in eius aspectibus humanus decipitur. quia hominib⁹ videt maior in suo ortu ⁊ occasu q̃n ab eis magis elongatur ꝙ in puncto meridiei q̃n eis magis approꝙnquat. Item cũ continue moueatur velocius sagitta. tamẽ ab aliquo moueri non videt. pre nimie eius claritatis intensione ⁊ excessu: sicut eis q̃s titas: sic ⁊ mortus velocitas humanũ visus ⁊ ponũtur in pdicto li. de pprie. re. Omnes solis pprietates ⁊ multo plures tuas ꝺs ꝯdicta in te habere cognoscens si q̃s tuas ꝛtutes voluerit speculari. ⁊ ad spũale intelligentiã ꝛtutes ipsius sol redu cere. Tu es tanti de cõis. tante glorie. ⁊ tãti fulgoris vt tua pssentia supni resplẽdeãt ⁊ inferi vt. ⁊. c. fi. xxviij. di. ita claritatem tuam omnibus impartiris. Et non solum es mundi princeps ⁊ orbis oculus. sed si mille essent mũdi ⁊ orbes: omnes tuis radijs fulgẽtissimis illustrares. Tu cuius intelligentia sol appellat ꝺicẽte beato Cipriano in quodam sermone. Lego ⁊ intelligo ꝙ virgo maria quadas mũdus intelligibilis ⁊ admiranda est. cui⁹ terra soliditas hũilitatis. cui⁹ magnitudo charitatis. cuius celsitudo altitudo cõtemplationis. cui⁹ sol splẽdor intelligẽtie cuius luna ꝺecoꝝ mũditie. cuius lucifer fulgor sanctitatis. cuius arcturus gratia seriformis. cui⁹ sydera ceteraq; ornamenta virtutũ pulcherrima. Tu etiaꝫ que in sacra scriptura sol vocaris. ꝺicente prophete psalmo. In sole posuit tabernaculũ suũ. ſ. ꝺeus debes paulisper in solis celo demorari. Et eo matime. q; maiestatẽ tuã cõgruit sonis dulcissimis recreari: que in h celo percipi possunt. Dicit em i lib. de ppe. rer. Et motuo ꝺcursu orbiũ ⁊ motu ꝛtrario planetaꝝ ꝺicũt sapiẽtes generari cõcẽtũ ⁊ armoniacã suauitatẽ. Unꝺe Macrobius in li. Ciceronis air. In impulsu ⁊ motu ipsoꝝ orbium efficitur sonꝰ ille qui acuta cũ grauib⁹ temperans equales armoniã efficit ⁊ concentũ Ad hãc aũt armoniã celestẽ perficiẽdã hoc facit sol i suo circulo q̃ facit media chorꝺula i musico instrumento. hec ibi. Uꝺis autes auditis cecinerũt angeli illud Eccli. xxvj. Sicut sol oriens mũdo: sic mulieris bone spẽs in ornamẽtũ ꝺomꝰ sue. Que ꝺomꝰ nõ est hic quã videis ꝺomũ ista fulgentissima ꝯgo ꝺs ornare. ſs est multo altior. Et cõ ipsi angeli ꝺulciter decãtãꝺo beatissime ꝯginis diserũ. Ascende superius. Peruenerũt ergo ad celũ martis vbi etiã inuitata fuit. et potuit sic ei dici. Maria gẽribus ẽ appellatus ꝺes belli vt ỏr in li. de pprie. re. vbi etiã habet q; iste planeta ꝺisponit ad audaciã ⁊ fortitudinẽ ⁊ victoriam de hostib⁹. ⁊ etiã inclinat ⁊ ꝺisponit ad igneas opationes fabrioꝝ. ſ. ⁊ ferrarioꝝ. Tu ꝺo victoriosissima ꝯgo de oĩb⁹ hostib⁹ semper triũphãs ⁊ victoria habuisti. sicut ꝓꝺixerat ꝺns ꝺiabolo a te ꝓterẽdo ꝺicens Gen. iij. Ipsa ꝛteret caput tuũ. Item. quoq; xxiij. prophetatũ fuerat. Cõsurget virga ỏ Jsrael ⁊ percutiet duces moab. i. demones. Uñ in tu figura ꝛ Moysi ỏr Exoꝺ. xiiij. Extẽꝺe virgã tuam ⁊ extende manum sup mare. i. super malignos spũs qui ꝛturbant mare huius mũdi. Tu ꝺo mitines pusillanimes factos per pcm facis aiolos p gram eis impetratã. Uñ ꝺicis eis illud Esa. xxxv. Ꝺicite pusillanimes confortamini ⁊ nolite timere ꝛc. Tu ꝺas fidelib⁹ tuis de malignis hostib⁹ victoriã. vñ ꝺe te ꝺici põt illõ. ij. Mach. x. Prout sibi placet ꝺat dignis victoriã. Tu etiaꝫ charitate tua corꝺa mortalium omni metallo ouriora facis liquiꝺa ⁊ tenera p ꝺeuotionẽ. ita vt ꝺis ficetur illud Judith. xvj. Petre sicut cera liquescẽt. Tu ꝺebiles in seruitio ꝺei facis ex

maria hꝫ ꝓpe tates solis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

seruore fortes ⁊ robustos, ita vt de tuis bellatoribꝰ dici possit illud Job. x. Fortissimi bellatores eiꝰ. Rnderit aũt angeli dicentes nequaq̃ o dña hic pmanere debes, qꝛ iste mare appellat desbelli. tu ño deꝰ pacis. Die vt ꝺꝛ in dicto lib. ꝺ pphe. re. ad ira cũdiã ⁊ pturbationẽ cõmouer. tu ño ꝯtrez ⁊ trãquilitatem animi ꝓcuras. Ascende ergo superius. Ad celũ aũt iouis cũ peruenis set: etiã ibi inuitata fuit. ⁊ talibꝰ ꝺbis inuitatus eã vrl potuit. Tu nosti ꝙ fm fabulas poetarũ ⁊ gentiliũ errores iupiter ꝺꝛ quasi iuuans pater. qꝛ appellabat summꝰ deorũ ⁊ eoꝝ pater. Et hic planeta in lib. de ppe. re. ꝺꝛ esse benignꝰ. calidus ⁊ humidus. in suis qualitatibꝰ temperatꝰ. in colore argenteus. candidꝰ. clarus ac blandꝰ. Et ideo in eius circulo causam felicitatis antiqui pbi posuerũt. vt dicit Marcianus pbs. Et ipse repmit maliciã naturalẽ saturni. Itẽ i coꝛpore hominis coopatur ad pulchritudines ⁊ honestatẽ. pulchrũ em colorẽ niueũ ⁊ rubore pmixtũ causare solet. pulchrosq̃ oculos ⁊ dentes ac crines. barbasq̃ rotũdã. vt inquit Ptolomeus ⁊ etiã ponitur in predicto li. de ppte re. vbi etiam dicitur ꝙ pessimi aeri ⁊ sanguini. ac sanguinee complexioni Et sub ipso continent honores ⁊ diuitie ac optimũ ꝺumẽtũ. Itẽ fm astrologos indicat sapientiã. rationẽ ⁊ veritatẽ. Et quãdo apparet in ascẽdente designat reuerentias honestatẽ. fidem ⁊ disciplinam. ⁊ erit finis ad saluationẽ. ⁊ omniũ signoꝝ celestiũ consortat bonitatẽ. hec ibi. Quas oẽs ppheta tes tu ego benedicta in te habes. vt patet tuas excellẽtias intuẽti. Tu em es regina celi ⁊ dña angeloꝝ ⁊ oĩm sanctorum. ⁊ parens restaurativa omniũ creaturaꝝ. Tu benigna es. seruẽs ⁊ humiles. mediũ virtutis tenẽs. omni argẽto cãdidior. ⁊ quasi nouũ speculũ in quo sol splendet eterne quietis. que bonitate tua natũ er te deũ mitigas. ⁊ placatũ hominibꝰ reddis. Cuius figura habetur. j. Regum. xxv. de abygail. que accessit in occursum Dauid irati. ⁊ venientis cũ exercitu suo vt vlciscereturꝙ se de viro eiꝰ. Ea de sua humilitate ⁊ bonitate placauit illũ. Sub te quoq̃ o imperatrix mũdi ꝓtinent honores. diuitie ⁊ indumentũ optimũ. iuxta illũ qꝺ dicit deo ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circũdata varietate. Tu quoq̃ pepisti illũ q̃ est sapiẽtia dei patris. j. ad Coꝝ. j. Tu quo fũt oẽs thesauri sapiẽtie dei. ad Col. ij. Qui est vita. veritas ⁊ vita Jobes. xiiij. ⁊. c. ñ cõsuetudinẽ viij. ꝺi. Tu deuotos tuos facis pulchros in ꝓspectu dei rubicũdos charitate. nineosq̃ mũditia ⁊ puritate. reuerẽtes. honestos. fideles ⁊ mougeratos eosq̃ in oĩi bono cõfortas. ⁊ postremo saluos ac felices reddis. Quibꝰ diristi Prouer. viij. Qui me inuenerit inueniet vitã: ⁊ hauriet salutem a dño. Quibꝰ de causis i celo isto debes aliquãtulum saltez demorari? Rnderũt aũt angeli dicẽtes. Istõ est congruũ te o dña nostra in hoc celo morã trahere. Iste enim Jupiter a poetis infamatur ꝙ sepius cõmisit adulteria. de quibus tractat Ouid. in lib. metamor. tu ño es virgo illibata. Preterea vt legit in libro ꝓdicto de ppte. re. Jupiter in ix. signo significat seruitutẽ ⁊ tristiciam ac pauperratem ⁊ infirmitatem q̃ nullatenus tibi ꝟuenũt. Ascẽde igitur altius. quia in sublimiori loco expectaris. Ascendit ergo celũ Saturni. ⁊ ibi etiã inuitari sic potuit. O domina que consolaris mestos: ꝑspicers ꝙ Saturnꝰ vt dicit in lib. de propti. re. planeta est melancholicꝰ. maliuolus. frigidꝰ. siccus nocturnus ⁊ ponderosus. falsidicus ⁊ atq̃ instabilis. ⁊ senex depingitur cũ facie curua ac colore pallido aut liuido sicut plũbum. dualsq̃ hꝫ mortiferas qualitates. scꝫ frigiditatez ⁊ siccitatẽ. ⁊ ideo fertꝰ sub ipsis cõstellatione natus ⁊ conceptꝰ vel monitur vel pessimas consequit qualitates. Nã saturnus fm Ptolomeum in lib. de iudiciis astroꝝ. facit hominẽ plerũq̃ esse fuscus ac turpẽ. ⁊ ad malo opera inclinat. ⁊ ad pigritiam tristiciaq̃. Et ꝙnis iste planeta dicat saturnꝰ a saturando. vt dicitur in predicto li. de ppte. re. tñ nunq̃ a poetis habef quo ꝺãmodo in derisum. Vñ Ouiꝺ. in epistolis dicit. Saturnus pertꝛeperierũt ⁊ suo iuramẽto. Et ideo debes hic aliqñtisq̃ morã trahere. ⁊ eius pessimas qualitates et tus bonitate vel in bonas cõmutare. vel saltẽ aliqualiter tẽperare? Rndit aũt tũc ꝺñs ⁊ dixit sue ꝺilecte matri. Ziez in ꝓdicto li. de ppte. re. dicatur. ꝙ saturnꝰ ꝺisponit ad sciam ⁊ doctrinã. ⁊ tu sapientissima mater mea de tribꝰ semper dicere potueris illud Eccli. xxiij. In corde meo doctrina sapientie. Quibus eriã disponat ad diuitias congregãdas. de te aũt dicaf Prouer. viij. mo. Multe filie cõgregauerũt sibi diuitias tu ño supergressa es vniuersas. tñ nõ conuenit

te omni leticia ⁊ iubilatione dignissimaz in loco isto mestitie causatiuo demoꝛari. vel immutare eiꝰ naturalẽ qualitatẽ sibi ab initio indita ad decorẽ vniuersi. Et hic dictis cepit dulciter decantare illud Cañ. ij. Jam hyems trãsijt. ymber abiit ⁊ recessit. surge amica mea ⁊ veni. Et statim introduxit illã in celũ stellarũ. ⁊ soi posuit in capite eius coronã stellarã duodecim. de qua habetur Apocal. xij. In hoc autem celo vt pmanere vellet aliq̃diu sic potuit inuitari. O gloriosa virgo tu habes in te omnes stellarum proprietates. quas ego posui in. iij. parte ꝓne. huius opꝰ. sermone vlti. Tu es fuisti illa stella matutina. que tps eterne diei solez te nebuloso mundo adduxisti. Tu stella marina que tpiales naulgãtes per mũdi pelagꝰ ad portũ salutis adducis ⁊ dirigis. Cui in hoc figurã ꝺꝛ Abac. ij. Stella antecedebat eos vsq̃ dũ veniẽs staret sup vbi puer erat scꝫ Jesus. qui salꝰ interpretatur. Stelle autem istius nomine congrue tu vocaris. Quia sicut hec stella que vulgariter dicitur la tramontana. de loco suo nunq̃ moueri videtur. ⁊ tamen in spere circulo circũuoluitur. vt ꝺꝛ in li. de ppte. re. Sed quia circulum hꝫ breuissimũ. quasi non videf. vñ ⁊ immobilis ꝺꝛ. Sic tu o stella diuina. q̃tis in statu gratie immobiliter permãseris. ⁊ ab ipo per motũ alicuꝰ peccati nunq̃ recesse ris. tñ in spere. i. charitatis circlo motu dilectionis diuine velocissime cucurristi. Dicit eñ Ber. ꝙ qui amat vehementius currit velocius ⁊ puenit citius. Amor aũt tuus fuit ꝙ modum cuiusdã circulationis. quia motus circularis est ab codẽ in idem. Tu ño sic deũ amabas ꝙ omnia alia nõ nisi propter ipsum diligebas. Et sic omnis amor tuus ab eo incipiebat. ⁊ ad ipsum redibat vñ Eccli. xxiij. dixisti. Hymnum celi circuiui sola. q̃tũ celi. i. celestis amoris. Et bene dixisti sola. qꝛ nullius sanctoꝝ amor fuit ita in deuꝫ totalr directꝰ sicut amor tuus. Unde ꝓpter ⁊ breuissimũ circulũ habebat. qꝛ post ꝓtemplationẽ dei omnia que occurrebant statim referebas in eum. ⁊ omnis tua actio semper intẽta fuit i ño. Item sicut illa stella a polendo vocatur polus. qꝛ semp pollet hominibus. ⁊ nũq̃ occidit. vt ꝺꝛ in ꝓdicto li. de ppte. re. sic tu splendores tuũ nunq̃ minuendo subtrahis. Et sicut vt in pallegato libro ꝺꝛ ad hanc stellaz astrologi potissime respiciũt. quia ꝙ eius situ discernũtur termini ⁊ status aliarũ stellarũ ⁊ celestium circuloꝝ. sic sancti qui sunt veri astrologi celestia ꝓtemplãtes potissime ad te recurrũt ⁊ attẽdunt. quio situs syderũ. i. mãsiones beatoꝝ quas habẽt in celo. ⁊ termini celestiũ circuloꝝ. i. perfectiones angeloꝝ ꝙ te discernunt tanq̃ per ipsoꝝ dñam ⁊ reginã. ⁊ ꝙ te etiaz tanq̃ per celi portã oẽs qui saluãtur introducuntur. Itez sicut ista stella ꝙ gyrus arcturi sibi ꝓpinqui ab alijs stellis est distincta. a. cuius vicinitate polus articus est vocata. Arcturus em est currus septẽ stellaz que istã stellam circũeunt faciẽtes ei quasi circulũ ⁊ coronã. vt habetur in dicto li. de ꝓte. re. Sic tu coronis omniũ sanctoꝝ qui in septem ordinibus distinguũtur decoraris ⁊ coronaris. angeloꝝ. i. patriarchaꝝ. ꝓphetaꝝ. apostoloꝝ. martyrũ. confessoꝝ ⁊ virginũ. Quia ec re debes in isto celo tibi valde cõdecenti aliquãtulũ stare. maxime qꝛ istud celum est ornatũ varietate stellarum. sicut tu decoraris diuersitate frutũ? Rndit ast bta virgo. Celũ hoc sicut ⁊ alij inferiores semp mouetur ⁊ in stabile est. vñ Arist. in lib. de causis elemẽtoꝝ dicit. Celũ istud inquietum est et mobile naturaliter. cuius motus est renouabilis sup orem ꝛc. Ego autẽ in omnibus requiẽ quesiui. ideo in hereditate dñi morabor Eccli. xxiij. Quapropter ascẽdere volo superius. Peruenit ergo post hec ad celum crystallinũ. de quo dicit magr Sententiarum in. ij. dist. xiij. fm opinionẽ Bede. ꝙ factum est ex aquis in modum crystalli solidatis. Aquas enim sup celos collocatas scriptura nobis autoritas innuat. Nã Ben. j. dicitur de deo Diuisit aquas que erant sub firmamẽto ab his que erãt supra firmamentũ. Firmamẽtũ autẽ est celũ stellatũ. Nam in codez. c. ꝺꝛ. ꝙfecit deus stellas. ⁊ posuit eas in firmamẽto celi. ⁊ dicit firmamentuz quia est firmuz. i. solidum et incorruptibile ac in perpetuũ permanẽs. vnde hac ratione octaua spera stellarum que continet sub se alias septem speras planetarum vocatur firmamentum a deo in predicto. c. vbi dicitur. Appellauitq̃ firmamentuz celũ. Et ita exponit Nicolaus de lyra. In hoc autẽ celo quod est supra firmamentum siue octauam sperã vel celum stellarum quod idẽ est. inuitari potuit ad manendum beata virgo talibus verbis. Istud celum est nature subtilis ⁊ celestis: tu ño licz hactenus i tercia fueris, vitam tamẽ semp celibẽ actuasti.

Z Prope tarcsionis.

Maria hꝫ ꝓpe tarcsionis.

Arcturus ꝺcꝺ sit.

Y Celum crystallinũ q̃ re sit ꝺꝛ

Maria hꝫ ꝓpe tates ce li cry- stallini

Universidad de Deusto
Biblioteca

Tante subtilitatis vr in te filius dei in conceptione intraret. ⁊ in natiuitate sua extra te exiret ⁊ p te trāsiret nō aperto clausitis ꝟginalib⁹. sicut intrat ⁊ erit solis radi⁹ per crystallū. In isto etiā celo bñdicit deus. vñ Dañ. iij. canebāt tres pueri i fornace ignis dicētes. Bñdicite aque oēs que super celos sunt dño: laudate ⁊ superaltate eū in secula. Tu ergo que semp deum bñdixisti. et per oīa secula bñdicere iterēais. quare in bñdictiōis loco nō moraris? Cōsiderare etiaꝫ debes ꝙ aq̄ iste non sunt frigide fluxibiles humide ⁊ pōderose. sz diuina potētia sunt ita leuigare ⁊ subtiliare ꝙ i naturā celestē sunt cōuerte. ⁊ ideo permanēt fixe ⁊ solide perspicue q̄ trāsparentes sicut alij celi. vt ōr in pdicto lib. de ꝓprie. re. Tu vero nunq̄ habuisti frigiditatē alicuius peccati. Tu fuisti sine fluxu virioz. tu nō frigida per negligētias vel tepiditatē. sed feruida p charitatē semp extitisti. atq̄ ponderositatē inigtatis vel cōcupiscentiaruz nunq̄ habuisti. de quib⁹ inquit pa. xxxvij. Oīa inigtates mee supgresse sunt caput meū. ⁊ sicut onus graue gravate sunt sup me. Ez fuisti leuis ad volandum in altū per ꝓtemplationē. Unde de te sub nomine nubis dicitur. Ysaie. xix. Ecce dñs ascendet super nubem leuem ⁊c. Tu fuisti solida stabilisq̄ in omni virtute. In te quoq̄ transparet omnis ꝓfectio sanctoz. Tuq̄ fuisti perspicua per omnium bonoz motū exēplaritatē. Preterea sicut dicitur in prealleg. to lib. de ꝓprie. re. Celum crystallinum a supiori celo. i. empyreo recipit lumē ad tomiositatis plenitudinē quā in inferius celum effluit ⁊ effundit. Tu vo a celo diuine trinitatis tuā recipis claritatem quaꝫper orbem vniuersum diffundis. Ua tibi dicere possunt non solum mortales hoīes sed etiā sancti oēs cū ps. xxxv. In lumine tuo videbimus lumē. In te enim velut in crystallo relucet splendor omnis sanctitatis. vñ Ambro. in ij. de ꝟginib⁹ inquit Sit vobis tanq̄ in imagine descripta virginitas vitaq̄ marie. a qua velut e speculo refulget spēs castitatis ⁊ forma ꝟtutis. hic sumatis licet exēpla vbi tanq̄ in exemplari magisteria sunt expressa ꝓbitatis ⁊c. Et Hiero. in epistola ad Chromaciū et Heliodorū de te ait. In vigilijs inuenieb̄at puer. in sapiētia legis eruditior. in humilitate humilior. in carminib⁹ Dauid ꝓfectior. in charitate gratiosior. in puritate purior. et in omni virtute perfectior. hec ille. Preterea Celum si teneatur opinio quoruūdam astrologorum que recitatur in pdicto libro de proprietatibus rerum. i. ꝙ celum crystallinū supra firmamentū est collocatū ad imperus firmamenti moderandū. vel ad calorē generati et eius velocissimo motu repressiones. vt calor ille celestis ad tēperantiaꝫ ducerētur. ita ꝙ ex celi inflammatione mundus interiorius dispēdiū nō patiat. Hoc quoq̄ tibi conuenit que diuine vindicte imperā moderaris. ⁊ iracūdie eius calorē tēperas ac repimis atq̄ ab inflāmatione ⁊ exterminio ut ruētu tuo mundū conseruas ⁊ defendis. Et ideo sicut celū crystallinum est medium inter celum empyreū ⁊ stellarū. ita in te mediatrix dei ⁊ hoīnū. O igitur sponsa illius qui mittit crystallum suam sicut buccellas. ps. cxlvij. permane aliquāculus in celo illo crystallino. O intemerata mater ꝟbi aure cui⁹ fedē vidit beatus Johannes tanq̄ mare vitreum simile crystallo Apoca. iiij. Cui re etiā ostendit ide filius tuus fiuniū aque vite simile crystallo Apocal. xxij. Postq̄ ita placet crystallus filio tuo. placeat et tibi pauli super requiescere in eo. Nō enim frigidus vētus aquilo hic flauit. et gelauit crystallus ab aq̄a Eccli. xliij. Sed celuz illud crystallinū fabricauit diuina sapiētia. Hec in loco isto est aspectus quasi crystalli horribilis. de quo habet Ezech. j. Sed est pulchitudo muei candoris. Dis autem dicitur bā virgo illud Eccli. xxiij. Ego in altissimis habitaui. i. in mūdo per oim virtutū altitudinē. Et ideo nūc debeo eleuari ad altissima paradisi palatia. Angeli vo addicerūt, Non decet alibi collocari matres q̄ vbi est eius filius. quē altior locus tenet. Et ideo ascēde altius o virgo gliosa. ⁊ tā ingredere bā celi menia. Intrauit ergo bñdicta dei mater celū empyreum. De quo dicit Rabanus. ⁊ Basilius in hexameron. Celus empyreū est corpus purū natura simplicissimum. de corpulētia habēs minimū. qui subtilissimū est. ⁊ primū mūdi firmamentū. qui tate maximū. qualitate lucidū. figuratione sphericū. locali situ supremū. qi a cētro remotū. amplitudine spūum ⁊ corpoꝝ virtutū ⁊ inuisibiliū cōtentū. dei summā habitaculū. licet esse deus ubiq̄. tñ ipaliter dicitur esse in celo. qi ibi relucet potissime sue virtutis opatio. Et ideo celū ō: speciale sedes dei. Ysa. lxvj. Trem ō: thronus dei. Mat. v. Celum empyreum est.

Et. c. si christus. de iureiurando. De quo celo inquit sanctus Bonauē. in. ij. dist. vj. in questionib⁹ circa litterā. ꝙ potest recte appellari palatiū. tum propter spaciositatez. tum etiā propter amenitatē ⁊ claritatem. Est etiā clarissimū ⁊ splēdidissimū. De quo etiam ait Scotus in. iiij. di. xlix. ꝙ est lumine plenissimū. ⁊ omni iocūditate gratiosū. Cuius pulchritudinē admirās dauid inq̄t ps. lxxxiij. Quam dilecta tabernacula tua dñe virtutū. cōcu. ⁊ defi. aīa mea in atrijs domini. Et iterum ibidem dicit deo. Melior est dies vna i atrijs tuis sup milia. De ipo etiam celo ait sanctus Bonauen. in. ij. dist. xj. articulo. iij. q. ij. i. corpore questionis. ꝙ est maximū mole. quia omnia alia corpora continet. Et ideo Baruch. iij. dicit. O Israel ꝙ magna est domus dei. ⁊ ingēs locus possessionis eius. magnus ⁊ nō habēs consummationem. Et⁹ autem qualitates describitur Apoca. xxj. vbi beat⁹ Johannes inquit. Ostendit mihi angel⁹ ciuitatē sanctam Hierusalē habētem claritatē dei. Et erat structura eius ex lapide iaspide. Ipsa ciuitas de auro mūdo. Fundamēta muri ciuitatis omni lapide pretioso ornata. ⁊ porte eius erāt ex margaritis. ⁊ platee ciuitatis aurū mundū. Nec ciuitas nō eget sole nec luna vt luceāt in ea. qz nor non est illic. nā claritas dei illuminat illaz. ⁊ lucerna eius est agn⁹. hec ibi. Oō quidē celū Frāciscus petrarcha in suis triūphis appellat suauissimū montē oīs iocūditatis. De quo etiā ro bias loquēs dicebat sum li. c. xiij. Be ero si fuerint reliquie seminis mei ad videndā claritatē dei tm. i. supne. Et sequitur. Deute Hierlz ex sapphyro ⁊ smaragdo ⁊ p virtus eius cantabit alla. In ō ergo ad mirabilissimo celo introducta ipsa bñdicta virgine. ꝺo enarrare valeat ineffabiles sonos diuersoz mstrumētoz? ꝺs melodias? quis cant⁹ dulcissimos angeloz? ꝺs apparatū indicibilē explicare sufficiat? quis laudeꝫ ⁊ graz actiōes ei ab oībus sctis reddi tam potent cōtēplari? Videre aūt mihi visa bñdicta filia mra ꝺ de labijs nostris venit. ⁊ nos de omni maledicto eripuit. Pro phetas ho cārares ⁊ illā digito signātes ⁊ dicētes. Hec est illa de qua tam mira ⁊ stupēda ꝓpheta ꝓquirim⁹. Martyres ho dicebāt. Hec est illa gliosa ꝺs per quā animati sumus ⁊ ad prelia incitati. Cōfessores quoq̄ ⁊ anachorite dicebāt. Ja iā venit btā. iaz veni desiderata omnib⁹ nobis. Post quos procedebat marima ⁊ pulcherrima turba ꝺgi nū i capitib⁹ florida serta habentiū. ꝙ omnes bñdicte ꝺgini reuerētiā facietes dicebāt. Oras tibi innumerabiles referim⁹ sacratissima ꝺgo. que tuo exēplo nos de mūdi fetore ⁊ corruptione eduristi. ⁊ ad locū istū amenissimū peruenire fecisti. Tūc beatus Johānes baptista de ipsa bñdicta ꝺgine air omnib⁹ angelis ⁊ sanctis. Dñs in celo parauit sedē suā. ⁊ regnū ei⁹ omnib⁹ dñabitur. ps. cij. Ista enī est que ascēdit sup celū celi ad onētē. ps. lxvij. Ad ipsam aūt virginē conuersus dixit. Aperuit tibi dñs thesaurū suū optimū celū Deut. xxviij. Ut in veritate tibi dicere possuz illud ps. lxxxviij. Tui sunt celi: ⁊ tua est terra. Te enim fecit deus dominā ⁊ imperatricem vniuersi orbis. Et ideo tu potes dicere illud Job. xlij. Omnia que sub celo sūt mea sunt. In hoc ergo loco pmane o bñdicta ꝺgo. locus enī est spaciosus ad manēdum Eccl. xxiij. In optimo ergo ei⁹ loco fac habitationē Eccl. xlviij. Et alcende in locū habitationis glie tue. ps. xxv. Et tūc dicere poteris cū eodez ꝓpheta ps. xxx. Statui in loco spacioso pedes meos. Tūc aūt Dauid. i. rpo. ⁊ omnes filij israel. i. angeli. posuerūt arcā dñi in locum suū. ij. Reg. vj. ⁊ salomon. i. rpo. cum pplo dei. ideſt vniuersa curia celesti. ipsam arcam collocauit in tēplo. iij. Reg. viij. ⁊ ij Paral. v. ideſt in celo empyreo in loco altissimo. Et tūc beata virgo filiū amplexata dixit. Inuenī quē diligit aīa mea tenebo illum nec dimittā Cañ. iij. Dixit quoq̄. Hec requies mea in seculū seculi: hic habitabo quoniā elegi eam. ps. cxxxj.

Pars tertia huius sermonis que dicit introductionis.

a Eatā ꝺgine sup oēs celos debere ascēdere ꝓpheratā fuit Eccl. ij. vbi ōr. Et erit in nouissimis dieb⁹ pparat⁹ mōs dom⁹ dñi in vertice mōtiū: ⁊ eleuabit sup colles. Nostra aūt trāslatio dicit sup colles. i. sup oēs btōz ordines. In olb⁹ q̄ celis de- Quare buit introduci bñdicta mr dei ꝓp singlaria Maria pulegio q̄ ipa habuit. Ui dic q̄dā doctoꝝ introdu theolog⁹. ꝙ ipa introducta fuit in duodeci cta ē in celis materialib⁹. Quoz primū ōr aereum xij. celoꝝ quidē ascēdit p virtutē humilitatis sin

b

Universidad de Deusto
Biblioteca

gulorter in ea tenitētis plus ꝙ in ceteris creaturis. Quia sicut hoc celū est inferius ceteris, ita cor ipsius virginis humilis ꝙ omnibus sensit dum dixit angelo. Ecce ancilla dñi. Luce. ſ. Ūñ dicit Ber. sup Missus est. ꝙ cor virginis gliose i hoc ꝟbo penetrauit centrum terre p humilitatē. ꝛ ideo meruit exaltari. Et hāc causam exaltationis sue assignauit ipa dtā virgo Elizabeth dicens in suo cātico Lu. ſ. quia respexit hūilitatē ancille sue ꝛc. Scēdo ascēdit celū ethereū siue olympū. Licz aūt pbs faciat differentiam inter ūstos celos. vt refert i. lib. de ppri. re. tñ pnūc possum⁹ ꝙ eodes accipere. Ether aūt grece ꝺr splendor latine ſm Jſiō. in li. etymo. Et ꝺr ether supiema regio aeris in qua est perpetu⁹ splendor ꝛ nūq̄ est obscuritas. qz ymbra terre nō pōt illuc puenire. vt ꝺr in pdicto lib. de ppte. re. Et figurat beata virginē q̄ semper fuit splēdida. ꝛ ad quā nunq̄ peruenit ymbra peccati. Ūñ ꝺ ipa semp dici potuit illud Esa. xvij. Sicut lux meridiana clara est. Olympus autez, vt ꝺr in pallegato lib. de ppte. re. est mons macedonie excelsus nimis. i. valde, ita vt sub illo nubes esse dicant. Unꝺ air Virgilius. Nubes excessit olymp⁹. Et ideo apellatur celū. Tante em̄ est altitudinis ꝙ oēs excedit aeris turbines ꝛ passiōes. Ūñ pbs ibi ascendētes vt cursus ꝛ sit⁹ stellaꝝ inspicerēt. vt ibi possent viuere portabāt secum spongias aqua plenas. vt per attractionem aque aerē redderent spissiorē ꝛ grossiorez. Est enim ibi aer summe puritatis. vt dicit magister historiarū. Et figurat beatissimā virginē que super oēs mūdi turbines semper illesa permānit. Et vt ait Anselm⁹. tāta puritate renituit q̄ sub deo neq̄t maior intelligi. istud aūt celū ethereū siue olympū introuit virtute fidelitatis. Sicut em̄ hoc celū oēs tenebras expellit. sic ipa singularius ceteris creaturis per suā excellentē fidem omnem hereſim extinxit. Unde illi cantat ecclesia. Gaude maria virgo cūctas hereses sola interemisti in vniuerso mundo. Nam cū in passiōe dñi obscuritas infidelitatis intrasset corda omniū discipulorum. ꝛ apostolorū. ꝛ fides eoꝝ extinxisset. lumē ꝛ claritas fidei in ipa ✠gine sola remānit. Et ꝓpter hoc oēs cādele accēse in die parasceues in matutinis extinguūtur preter vnā.

Maria olymp⁹

In tertio cele lune bñdicta virgo meruit exaltari per gram sanctificatiōis. Quia ſ cut celum lune ꝓpter frigidā influentiā cō temperat caliditatē inordinatoꝝ ignis ꝛ solis in hec inferiora. ita gratia sanctificationis sue nedu⁹ fomitē ꝛ ignē cōcupiscentie tēperauit: sed etiam penit⁹ extinxit. Ūñ sup per illa ꝟba Lu. ſ. Spūssanct⁹ superuenet in te. ꝛ virtus altissimi obūbrabit tibi. ait Aug. in lib. de cōcordia euam. ꝙ illō obūbrare fuit fomitem extirpare. Quantum celum mercurij introuit per virtutem patiē tie. quia sicut. ō. diximus in parte precēdēti. Sicut Mercurius ꝺr dominari aquis. ita ipa p tolerantiā sup oēs aquas tribulatiō nū illesa permanēs, eis dominata fuit. Unde eū ſ virtutē patiētie in aduersis sup oēs alios victores. Cō patuit in martyrio animē ab ipsa tolerato tpe passiōis xpi. eis eā etiam ptrāsiuit gladi⁹ doloris Lu. ij. Cū ergo martyrū animē ꝛ spūs sit nobilis⁹ martyrio carnis. sequit ipsam bñdictā virginē sup oēs meruisse exaltari supra hoc celū p patiētie virtutem. In quinto celo veneris exaltata est p ſ virtutē pietatis. qz sicut hec celum est caliditiuū amicitie ꝓpter suā benignū influentiā. ita ipa ✠go gliosa⁹ post xpm maiores causauit amicitias ✠ oēs mundi homines qui vnq̄ fuerūt vel erūt. quia pacificauit deū ꝛ hoies. ꝛ amicitiā etiā cōtra hi fecit inter hoiem ꝛ angelū adeo ꝙ in celo sunt cōiuncti simul. nō solū p amorē. sed etiā p habitationem. Amicitia aūt est vnius ad alterū coniūctio. vt yo. in. l. ſ fuerit. ff. de re. du. Sertū celū solis ascēdere ꝓpter suā mirabilē ſapientiā. Sicut em̄ p ipsis solis illūinationes, oia visibilia videnť. ita bñdicta ✠go sua illuminata sapiētia oia itelligibilia intellexit. ꝛ luce claruis cognouit. Ūñ in ei⁹ ꝑsona exponi pōt illa verba que pāirit David ps. cxxxviij. Et cognouisti omnia nouissima ⁊ antiqua. Tu cognouisti omnia nouissima ⁊ antiqua dimis meruit exaltari. Quia sicut b celū ve predixim⁹ in pre precēdēti ad actū fortitudinis inducit. Sic ipa bñdicta ✠go nos ad fortitudinē inducit dicēs nobis illō qō canit ecclesia in festo aplor. Estote fortes in bello. ꝛ pugnate cū antiquo serpente etc. De eius autem fortitudine dicit Salomō Prouer. vlt. Mulierē fortē quis inueniet. quasi di. nullā similē ei inuenire potemus.

Super octauo celo ſ ouis exaltari ſ meruit

ruit ꝓpter ſ virtutē ꝛperantie. Quia sicut ſ pter est in qualitate temperatissimus. ita dñi mater fuit modestissima ꝛ temperatissima in suis sensibus. Gerauit nāq̄. modestiam nō solū i interioribus sensibus: sed etiaꝝ in exterioribus. iuxta illō Phil. iij. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus Nonum celum saturni ascēdit p virtutes paupratis Quia sicut saturnus ꝺr maliuolus omnibus hec oīa inferiora cōtemnit. Ūñ de mundo ipsa dicere potuit illud Judith. xi. Cōtēnit p ſ virtutē sue mie. Sicut enim hoc celum hz influentiā generales ad hec inferiora. sic ipsa post deū ġaliter influit tam iustis ꝙ peccatoribus salutis remedia. Ūñ ps. cxxxj. inquit. Misericordia dñi plena est terra. Que quidē terra est illa de qua idem ꝓphe ta dixit deo ps. lxxxiij. Bñdixisti dñe terrā tuā. Undecimū celū. ſ. crystallinum virgo bñdicta introiuit p virtutem perseuerātie. Sicut em̄ predictū celuꝝ licz sit de aqs fortissimatis que de sui natura sunt fluxibiles. tas men vt in precedenti parte diximus. nō fluit sed solidum permanet. Ita bñdicta virgo licz p creata sit de ludcis q̄ erant fluxibiles p peccm. tñ ipsa nunq̄ fluxit. sed cōtinue in dei gra stabilis ꝛ firma pseuerauit. ꝛ in omnibus virtutib⁹ solida pmānit. Ūñ de ea dicitur illud Eccli. l. Quasi vas auri solidum ornatū omni lapide pretioso. Duodecimū celū. ſ. empyreū ascēdit ✠ virtute sue glificatiōis. Sicut em̄ hoc celū est magis gliosum omnibus alijs celis. iuxta illud ꝓ. lxxvij. Gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Ita beatissima dei mater gliosior est omnib⁹ sanctis. ꝛ ideo debuit in loco gliosiori exaltari. ꝛ ibi sup oēs beatos collocari. De qua glorificatione predixit deus Esa. lx. dicens. Domū maiestatis mee glorificabo.

Pars quarta huius sermonis que dicit transgressionis.

Accēdēs bta ✠go ad ꝓparatū sibi a filio habitaculū visitatiōe mālōes oīs brōz. vt q̄dā deuot⁹ ꝓdicator ptēplat. de q̄ bus inqt saluator Joh. xiij.

In domo ꝓris mei mālones sunt. Et ꝓlo visitauit decimū chor. n q̄ vt inqt scīa. Bona. in. ij. sen. di. ix. sūt pueri q̄ post baptismū statis decedētes ꝛ alij pueroz q̄ nō fuerūt tāti meriti vt mererent pueni re ad ordines angelor. ſs solāmodo saluati sunt merito passionis xpi. Isti aūt beati rogauerūt beatissimā ✠gine vt i eoꝝ societate morarent. Cui ipa rndit. Quasi balsamū non mittū odor meus Eccli. xxiij. ego fui imperuirta ꝛ intacta ab oi feroze peccato. Vos aūt oēs corrupti fuistis pcō soltē originali. Et ideo vobiscū nō remaneo. sed tñ voa cōtinue gloie mee fulgoribus illustrabo. Elisitauit quoq̄ virginū ordiē, que oēs gensb⁹ steris obsecrarūt eā vt in earū societate remaneret dicētes. Tu fuisti magistra nostra. dña nostra. ꝛ mater ac abbatissa nostra. ordinemq̄ nostrū instituisti ordinasti. tenuisti ꝛ consecrasti. Decet aūt magistram morari cū discipulis. dñam cuz ancillis. abbatissaz cū subditis. ac matrem cū filiabus suis. ꝛ eo maxime. qz tu in te habuisti tres excellētias. ſ. puritatē in mēte. virginitatez in carne. ꝛ claritatē in cōuersatione. de quibus ꝺr Sap. xiij. O q̄ pulchra est casta generatio cū claritate. Nos aūt quātū nobis possibile fuit tibi similes fuimus. Cū ergo similitudo sit causa dilectionis ꝓiunctionis ꝛ associationis. Eccli. xiij. ꝛ. viij. erb. Ideo in nostro debes cōsortio pmanere. Respōdit aūt bñdicta ✠go. Omnes vos aliquo modo pdidistis puritatē vestrā saltē p peccatū veniale. Quia de vobis illud Prouerbiorum. verificatū est. ſ. septies i die cadit iustus ꝛ resurgit. Et illud. iij. Reg. viij. Non est homo qui nō peccet. Ego aūt quasi libanus nō incisus euaporaui habitationes meā Ecclesiastici. xxiij. Puritas enim mea nullo vnq̄ vel minimo peccato fuit incisa vel depriuata. Quapropter vobiscū remanere non debeo. Sed tñ faciam vos a filio meo coronari. cui canit ecclesia. Jesu corona virginū. Item decorabo vos sequela filij mei. cui iterum canitur. Qui ꝑscis interlilia sept⁹ choreis virginū. Et rursus. Quocūq̄ pergis virgines sequūtur. atq̄ laudibus post te caneres curritār. hymnoq̄ dulces personant. Elisitauit insuper cōfessos ꝓfessores ꝛ anachoritas. Qui direūt ei. Ut nam tibi placeret o domina gliosa habitare cuz seruis tuis. que deum corde, ore ꝛ opere cōfessa fuisti sicut et nos ad tui similationem cōfessi fuimus. seruāteo consilium archangeli Raphaelis dicentis Tob. xij. Confitemini et scaliez deo. quia fecit vobiscum misericordiam. Opera enim dei reuelare ꝛ confiteri honorificū est. Respōdit beata ✠go.

Choꝛ

Choꝛ ꝓfessoꝝ

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cōfitebor dño nimis in ore meo et in medio multoꝝ laudabo eum. ps. cviij. Verumtamen vobiscū non permanebo. qz sicut cedrus exaltata sum in libano Eccli. xxiij. i. sicut cedrus libani est alta super omnes arbores. ita ego exaltari debeo super omnes pfessores. voi perpetuā de vobis memoriā ego ⁊ filius meus coram patre eterno facie mus. Ipse enī ait Mat. x. Omnis qui confitebit me coram hominib⁹. cōfitebor ⁊ ego eū coram patre meo qui in celis est. Postea ño visitauit martyres qui ipam sūr inuitauerūt ad secum permanēdū dicētes. Tu in mūdo diuersis afflictionibus vexata fuisti. vñ Thren. ij. tibi ꝺr. Magna est velut mare cōtritio tua. In hoc autē dolore inexplicabili decorata fuisti cōstantia inestimabili. Nos ño tm exēplo multas patienter tolerauimus passiones. Vñ de nobis canit ecclesia. Ossis sancti quāta passi sunt tormenta ⁊c. Et ideo sicut tibi fuimus socij passionū debemus etiā esse ꝺsolationū. c. j. de sepul. Respōdit autem beata virgo. Vos fuistis martyres. ego autē plus q̄ martyr p passionem filij mei. In qua mea ipsius animam pertransiuit gladius. vt mihi ꝓdixit sanct⁹ Symeon Luce. ij. Cū enī latus filij mei lancea pforauit alia ejus in suo corpe non erat alia ño mea in meo corpe erat quā ipsa lancea pforabat. Dissecabat q̄z caro mea videns carnē suā genīti mei laniari. Dissecabaturq; aūt ala mea videns animā eius tam grauiter contristari. Dissecabatur quoq; spiritus meus videns diuinitatez ipius tam ignominiose tractari. Quia ergo anima est dignior corpore. c. cum infirmitas. de pen. et re. Et. c. sedulo. xxvij. di. Ideo martyrium animē q̄ est dignū martyrio corporis meretur altius exaltari. ꝛ propter ḥ ego quasi palma exaltata sum i cades Eccli. xxiij. per palmā autē victoria intelligitur. Cades ño interpretatur sancta. per eā vos estis significati. qui estis sancti. ideſt sanguie tincti. Licz aūt in vestro choro non morabor vos tñ mirū in modum cōsolabor. Nā sicut mes filius est rer vester. cui canit ecclesia. Rex gloriose martyrū. Ita ego ero vestra regina.

Ti Chor⁹ martyrum.

Visitauit quoq; māsiones apostoloꝝ. in quibus licz apostoli tūc nō essent. tamen si ibi fuissent inuitata esset. vel si forte tunc aliquis eoꝝ ibi erat. potuit eas suo nomine ⁊ aliox omniū sic ad ibi manendum exhortari. De nobis o virgo intemerata dicitur. ꝙ sumus sal terre. lux mundi. lucerna ardens. ⁊ ciuitas supra montē posita. Ex autem tanq̄ optimum sal terre ꝙ plurimos a peti putredine pseruasti. ⁊ insipidā mundū cōdiuisti. ac tanq̄ fulgentissima lux mūdi ad dei cognitionē illuminasti. ⁊ mundū tenebrosum illustrasti. ac tanq̄ lucerna ardētissima ad dei amorē multos inflammasti. ⁊ mūdum frigidum charitatis igne accendisti. Et tanq̄ ciuitas supra montē posita viscera ⁊ sinum misericordie tue oibus aperuisti. Cum sis ergo apostolorum magistra ⁊ gubernatrix. debes in eorum collegio demorari. Respondit beata virgo. Non relinquam vos orphanos. sed continue videbo vos. ⁊ gaudebit cor vestrū. Ego enī sum tanq̄ plātatio rose in hiericho Ecclesiastici. xxiij. Hiericho nāq; ītrpetatur luna et significat ecclesiam. ideſt apostoloꝝ cōgregationē qui ipsam ecclesiam plantauerunt. Quilibet autē vestrum o apostoli fuit vna rosa p aliquā specialē gratiaꝝ qua redoluit. Ego ño fui tanq̄ plātatio rose. quia in me fuerunt vniuersaliter omnes gratie que in vobis fuerunt singulares. Vos ergo estis rose coram deo redolentes. ego ño sum plātatio rose que inter vos nonloci situatione ⁊ mansione. sed per gratias quas habetis familiariter maneo. Nam maneo cum patro potuitatis et hūanitatis filij mei cōgruitionē. Quia ipe dixit ei vt habeſ Mat. xvj. Tu es christus filius dei viui. Cū Paulo per altam contemplationem. qui ait ad Ephe. iij. Nostra autem ꝙuersatio in celis est. Cum Andrea p precordialē ad crucem deuotionē. qui cū deberet ⁊ ipe in cruce poni. salutauit deuote ipam crucē dicēs. Salue crux ꝑciosa. que in corpore xpi dedicata es. et ex membris eius tanq̄ margaritis ornata. Suscipe discipulū eius qui pependit in te magister meus xps. Cū Jacobo autē fuit pvitioꝝ cuitationē. Cū Johāne per virginitatis cōseruationē. virgo enim electa a domino. virgo in eum permanſit vt canit ecclesia. Cum Thoma per fortiū operū aggressionē. Ipe enim dixit alijs apīis Joh. xj. Eamus ⁊ nos ⁊ moriamur cum eo. Cum Jacobo alphei. fuit per singulare in vtero sanctificationē. Cum Philippo per ipectaleta cum filio meo familiaritatem. sicut patet Johānis. vj. ⁊. xij. c. Cum Bartholomeo per feruentem orationē. vnde vt in eius legēda habetur clamabāt demones dicentes

D Chor⁹ apłoꝝ.

Bartholomee incendunt nos oꝝones tue. Cū matheo p terenoꝝ despectionem. Cuius sinone p mandatorum dei promptā executionem. Et cū thadeo p mundicīā et puritatem. nam in hystoria ecclīastica vocatur coxculus. i. cordis cultor. Visitauit post modū chorū ꝓphetarū. qui eā rogauerūt vt secū manere dignaretur. diteruntq;. Tu habuisti spīm ꝓpheticū sicut ⁊ nos. q̄re ergo non erit etiā cōis habitatio. Pares enī cū paribꝰ veteri puerdio fa cisle cōgreganſ vt inqt Terentius. Rndit bēā virgo. Alīq; aūt ⁊ cōsiter oēs de futuris. Ego aūt ꝓphe syō firmata sum ⁊ i ciuitate sanctificata silr requieui. ⁊ i hierlm ptās mea. Eccli. xxiij. Syon q̄pe speculatio ītrpretaſ. ⁊ figuri cat visionē ꝓphetica. in qua ego super oēs eleuata sum. Unde etiā dicere possuꝫ illud quod in eodē. c. habeſ. scz et quasi cypssus in mōte syō. Per cypssum nāq; cuius folia vt dicit Plateariꝰ sunt medicinalia. significaſ spūs ꝓphetie. Verba enī ꝓphetarum fuerūt aiab⁹ paide salutifera ⁊ medicinalia. Quia igit reḡunt in me spūs multipler p phetarū. multiplici debeo sup oēs ꝓphas gīa sublimari. De me enī verificatū est illō ij. Pet. j. Dabetis firmiorē ꝓpheticū ꝙmodum i ꝓphetia. Non tñ vos desolatos relinquā. Filij enī meus vult reddere mercedem huic suio ꝓphetis Apoc. xj. Uñ nunc scriptū est Matth. xiij. ⁊ Lu. x. Multi prophete voluerūt videre. scz. dñm iesum in carne ⁊ nō viderūt. Nā nō solū eū nūc videtis regē vestrū glorioſum. sz etiaꝫ me reginam vestrā i eternū videre poteritis sup omnia sydera incōparabiliter renitentem. Visitauit postremo choꝝ patriarchaꝝ. q̄ ei direxit Tu es filia nra. tu es oo et caro nostra. tu fuisti baculꝰ ⁊ ꝛga senectutis nre. Ergo tāq̄ filia debes pres tuos tua presentia honorare. tanq̄ caro nra debes tua pīa nos fouere. tanq̄ ꝛga nostra debes tua pīa nos fotis cōsolationem impendere. Dauid aūt q̄ appellaſ patriarcha Actuū. ij. subiūxit dicēs. Facet admpleaſ ꝓphia quam ego p genitor ruus posui po. xxij. dicens. Virga tua baculus tuus ipsa me consolata sunt. Respōdit aūt beata ꝛgo. Ego quasi oliua speciosa in campis. Eccli. xxiij. Solus enī deus dicit esse ipa oliua. per quam figuraſ misericordia quia ipse deus est ipa misericordia. Vos ño habuistis oleum misericordie: cuius operibus dediti fuistis. Ego aūt fui sicut oliua. qz misereri est mihi qsi conuersum in naturā. Sum etiaꝫ qsi oliua speciosa ⁊ formosa atq; pulcherrima in ramis. foliis. ⁊ fructu. quia misericordiā habui i corde exhibēdo materne cōpassionis affectum. ⁊ in ore pro salute mundi apud deum aduocando ⁊ intercedēdo. ac in ope conferendo miserationis auxilium vniuersaliter oib⁹ et vbiq; ⁊ in oīi necessitate atq; omnibus tēporibus: Item vos saluandorum numerū carnaliter auxistis et filiorum vestroꝝ ꝓpagatione. Ego autem quasi vitis fructificaui suauitatem odoris Eccli. xxiij. Illum enī fructū ꝓtulit sine quo nullus potest salnari. et qui orbē vniuersum salutari odore replenit. Unde dicere possum illud qō in pallegato capīo cōtinet. j. Ego quasi terebinthus erpandi ramos meos. Vestre enī generationes ⁊ vestre nuptie repleuerūt terrā. Mea aūt virginitas replenit paradisum. c. nuptie. xxiij. q. j. Et ideo debeo altiori loco sublimari. ⁊ maioris ac dignioris fructus mercedē excellentiorē. et copiosiorem reportare. Non enī de me dictū fuit illud Job. vj. In copulatione sanctorum patriarcharum admitteris. Sed in persona mea prenunciauit sapiēs Ecclesiastici. xxiij. dicēs. In habitatione sancta coram ipo ministraui. Non tamen vos desero patres negz dereliquo. licz maioia mihi oferanſ in celesti regno pmia. Ego enī omnibus sine inuidia cōmunico. Sap. vij. Unde de vobis dicit. j. ad Corinth. x. Patres nostri omnes sub nube fuerunt. Et illud Mat. xvij. etiaꝫ de vobis dici pōt. Ecce nubes lucida obumbrauit eos. Ego nanq; sicut nubes roris in die messis Esaie. xviij. communicabo vobis consolationes meas. et obumbrabo vos radijs glorie mee. Ita ꝙ verificabit de vobis illud Exodi. xvij. Non defuit eis columna nubis per diem. qui erit ꝓpetuus. Et illud Exodi. xxxij. Opuit nubes montē. Et illud eiusdē lib. xl. ⁊ Nume. xvj. Operuit nubes tabernaculū. i. chorum patriarcharum. Et illud Exodi. xvj. Gloria dñi apparuit in nube. Nunc ergo ascendente me supra vos verificabit illud Nume. x. Elevata est nubes De tabernaculo. Possumus quoq; deuote

C Chor⁹ patriarcharuꝫ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

meditari ch ipa benignissima virgo visitauit omnes beatorum spūum ordines. eosq; trāscendit. licet ab eis vt ibi morarek inuitata fuerit. De quib⁹ angelicis ordinibus inqt Rabanus in lib. de mysterio crucis. Nouem sunt ordines angelo⁹ vt scripture sancte nobis commēdat auctoritas. Hoc est angeli. archangeli principatus. potestates. virtutes. dnationes. throni. cherubin et seraphin. Cum ergo primū ordinē angelorū ingressa fuisset dixerūt ei. Tu nostī o virgo benedicta q officiū angelicū est custodire hoīem. iuxta illud ps. rc. Angelis suis deus mādauit de te. vt custodiāt te in omnibus vijs tuis. Sicut em tyroni ētti ad belum de bono pnicē magistro. qui sciat omnia ad bellū necessaria illi ostēdere. videlicet q er parte hostem aggredi debeat. ictusq; cauere. Sic misericors deus humanā fragilitatem cognoscēs esse in experta et ineptam ad bellandū et resistendā fraudulēto hosti infernali ne in aliquo ab ipso sathana decipiatur t per fraudulentiā vincak dedit vnicuiq; homini vnū er nob. angelis suis fide libus tanq; magistrū experti sciētē omnia necessaria pro humana salute. sicut dicunt theologi in. ij. distinc. xj. Item sicut ambulanti per viā nō tutam sed periculis plenam dank custodes t ductores. ita cuilibet homini q̄ diu est viator deputak vnus er nobis. ne fallatur ab illis malignis ac supbis spiritib⁹. de q̄b⁹ inqt p⁹. cxlj. In via hac q ambulabā absconderunt superbi laqueum mihi. Unde t Aristo. in lib. de secretis secretorum ad alexandrum ait. Nescis q̄ teste Hermogene egregio doctore duo sunt spiritus qui te custodiunt. quoz vnus stat ad dexteraz. et alius ad sinistram custodiētes t scientes opera tua. t referentes factori tuo quicqd feceris. hoc solā in veritate debet o Alexander te retrahere ab omni inhonesto opere. hec ille. Per quos angelos itelligit vnuz er nobis qui stat ad dexterā. t alium angelū sathane qui stat ad sinistram. vel q̄ erat p̄latus onos habebat bonos angelos custodes. vim quosdam. Nos ergo angeli dei custodimus hoīem multipliciter. i. removendo ab eo peccatā preteritū. increpādo eum vt a deo recedat. Unde vt habetur Judicū. ij. cum angelus increpasset filios israel ipsi eleuauerunt voces cum fletu. Item eripiēdo a peccato presenti. vt patet in eductione Loth t vxoris eius de sodomis. i. de peccati consuetudine Genes. xix. Item impediēdo peccatū futurū. vt patet Numeri. xxij. de balaam qui ad maledicendum pplo israel pergens. ab angelo impedit⁹ est. Unde Ber. inquit. Quotiens grauissima cernitur surgere tentatio t tribulatio vehemens imminere. inuoca angelū custodem tuum. directorem tuū. adiutorem tuum in omnib⁹ opportunitatib⁹ tuis. i tribulatione em nō dormitat. sed quādoq; ad tēpus dissimulat. Nos quoq; o bona domina pregamur homine. t in bono gratie studeam⁹ illū conseruare multipliciter. i. omne impedimentū ad bonū remouēdo. Unde Exodi. xxj. angelus percussit primogenita egypti. vt pper h pharao dimitteret populū dei sacrificare in deserto. t nō suffocare eum sicut prius faciebat. Item a pigritia excitando. Unde Zacharias inquit in lib. c. iij. Angelus dñi excitauit me quasi hoīem q̄ excitat⁹ a somno. Item in viam penitētie ducēdo t reducendo. Unde vt patet Tob. v. angelus domini Tobiam duxit in itinere suo. et etiam reduxit incolumē. Nos etiā iustificatione hominis procuramus multipliciter. Primo mouendo ad cōtritionē. quod in figurā patet Tob. xj. vbi ad documentū angeli de felle per quod intelligit contritio. linitī sunt oculi. scz cordis Tobie ceci. Secō purgando labia ad confessionem. Unde Esa. vj. Tobias Esaie purgauit calculo ignito. Tertio gaudēdo ad satisfactionez. iuxta illud Luce. xv. Gaudiū est angelis dei sup vno peccatore penitentiā agente. Nos etiam defendimus hoīem multipliciter. Primo potestatē demonis refrenādo. Unde Tobi. viij. Angelus religauit demonem in deserto superiori. Et Apocalyp⁹. xx. Angelus ligauit demonem et misit eū in abyssum. Secō pupillentiaz ipsius hois debilitando. Unde Gen. xxxij. Angelus tetigit nervum femoris Jacob et emarcuit. Tertio memoriam passionis ipsi humanis mentib⁹ imprimendo. Unde angelo dictum fuit Ezechiel. ix. Signa thau super frontes virorū gementium et dolentium. Defendimus etiā super hom̄ē ab inimicis. Unde Apocalyp⁹. vij. dicit angelus Nolite nocere terre t mari neq; arboribus Terra em̄ sūt pueri nouiter de terra nati. Mare sunt adolescentes et iuuenes velut mare feruidi et instabiles q̄ cōcupiscentias Arbores sunt senes in vita prolungati. De quibus omnib⁹ inquit p⁹. xxxvij. Immittit

Officiū ăgelor

Quasi ăgeli custodiāt hoīem.

Angeli pīotan, turbo⁹ uinces.

angelus dñi in circuitu timentiū eū. t eripiet eos. Nos quoq; psolamur hominem primo⁹ dies. Unde zacharias inqt sui li. c. i. Angelus loqbat in me vba psolatoria et bona. Scō corroborando et fortificando. Unde Tob. v. inquit angelus. forti animo esto rc. Et Dan. x. dixit angelus danieli qui corruerat in terrā. noli timere. par tibi. confortare t esto robust⁹. Tertio spem dando. Unde suo angelo p̄cepit quilibet homo dicere illud Hieremie. xxvij. Spes mea tu in die affrictionis. Quarto refrigerando. Unde Dan. iij. 6. q̄ angelus dñi descendit cuz tribus pueris in fornacē t excussit flammam ignis de fornace t fecit mediū fornacis q̄si ventū roscū flantē. t non tetigit eos omīno molestie. nec q̄ contristauit. nec quicq̄ molestie intulit eis. Nos etiaz o gloriosa dña adiuuamus homines ad p̄sentādū eis vota in pspectu altissimi. Unde Bern. inqt super Can. Angeli Descendit angel⁹ medi⁹ inter dilectū t dilectā. hoīs vocem vota offerēs t referēs dona rc. Item pīotan, turbo⁹ uinces. Psentant⁹ oones hoīes coīa. deo. Un Tob. xij. dixit angelus. Qñ orabas cum lachrymis ego obtuli oronez tuā dño. Allegamus insup coraz deo p ipso homine. Unde Job xxxiij. Si fuerit pro eo angelus loquens miserebitur eius. Et Zach. j. rndit angelus dño ot. Dñe exercituū vsq; quo tu nō miserebis hierlm t vrbium iuda quib⁹ iratus es? Item annūciam⁹ ei salutē t voluntatem dei. Unde Dan. ix. dixit angelus Danieli. Ego veni vt nūciare tibi. q̄ vir desideriorū es rc. Revelam⁹ q̄s hoī saluationē a se sue. Unde angel⁹ dixit Esa. lv. In leticia egrediemini. t in pace deducemini rc. Item a psentibus hominem pfernamus. Unde Judith xiij. dixit ipsa iudith. Uiuit dñs q̄ custodiuit me angelus eius. et hinc cūctē t ibi cōmorant. t inde reuertēt ē. Et Gen. xxxij. Cum iacob valde timeret esau angelos sibi obuios habuit ipm adiuuare paratos. vñ ait via q̄ ducit ad vitam. Unde Malach. iij. inqt deus. Ecce ego mitto angelū meū qui p̄parabit viā ante faciē tuā. Item q̄s hoīem per viā p̄parare in celū deducimus. Unde Exo. xxiij. dixit deus. Ecce ego mitto angelū meū q̄ custodiat te in via. t inducat in terrā quā p̄paui p̄fibus tuis. Et Luce. xvj. dicit. Factū est vt moreret lazar⁹. t portaret ab angelis in sinū abrae. Que ofa cum

Officiū archangelorū.

Officiū p̄cipa tuum.

Officiū ptātiū.

Ego

in hoc angelico collegio remanere q̄ nostro fungeris officio. Rndit bta virgo. Officiū vestrū est regulariter circa singulares personas. Nam vn⁹ angelus vnū hominez custodit. t aliū angelū custodiente habet vir. et alium mulier. Un sup illud Matth. xviij. Angeli eorū semp vident faciez patris. dicit glo. Vere. Magna est dignitas animarum vt habeat vnaq̄z ab exordio sue creationis angelū ad sui custodiā deputatus. Ego vo nō tm̄ vnū virum vel mulierē. sz oēs mūdi hoīes custodio. p̄tego t cōseruo. Un Ber. inqt. Maria omnib⁹ sinū misericordie sue aperuit vt de plenitudie ei⁹ capiāt vniuersi rc. Quapropter sum figurata per gallinam que pullos suos custodit sub alis suis. vt ot Mat. xxiij. Quia ergo officium vestrum supergredior. ió supra vos debeo eleuari. Tunc aūt oēs angeli decantauerunt ei illō ps. xliij. Specie tua et pulchritudine tua intēde pspere pcede t regna. Ascendit q̄ ad scām ordinē spūum beatoz qui sūr eam inuitauerūt dicētes. Nostrū officiū est custodire multitudinē gentiū t ciuitatem vel puincia. Un Esa. lxij. dixit dñs. Super muros tuos hierlz cōstitui custodes. vbi glo. inqt. i. archāgelos. Respōdit beata virgo. Ego nō tm̄ vnā ciuitatē seu gentem vel puinciā custodio: sed vniuersum orbē t oēs pulncias ciuitates t gentes. Unde. Bern inqt de me. Ipa preclara stella suis radijs totū illuminat mūdū rc. Et ió sup archangelos debeo sublimari. Cūc illi decantauerūt ei. Felix nāq; es sacra virgo maria t omni laude dignissima. t ió sup nos ascende. da nobis gl̄ia digna es. Cū igit ascendisset ad ordines principatuū. ab eis q̄s inuitatus fuit vt ibi moraret. q̄ sicut ipsa facit officiū eoz est custodire p̄ncipes t preesse regnis. vñ appellant̄ p̄incipat⁹ eo q̄ p̄cipib⁹ p̄sint vel q̄ eos custodiāt. Rndit aūt beata virgo. Ego nō solū p̄cipib⁹ terrenis p̄sum. sz etiā p̄cipi celesti. t ō eo curā t custodiā habui q̄ vt ot Apoca. ix. Est rex regū t dñs dñantiū. Item in ol pplo t in omni gente p̄matū tenui Eccli. xxiiij. Et ió officiū vīm excellēs. t altius mereor eleuari. Cūc principatus ei cecinerūt. Speciosa facta es t suauis in deliciis tuis sera dei genitrix. Et ideo asceude superius. q̄ nostra excedis pulchritudinem. Peruenit ergo ad ordinē potestatum a q̄b⁹ ēt iuitatus fuit vt cū eis p̄maneret. q̄ officiū eoz est arcere potentias demonum.

Universitat de Deusto
Biblioteca

Ūñ Ysi. in li. etymō. ait. Potestates sunt q̄ aduersis potestatib⁹ ꝓcipiant. ⁊ sua potestate refrenāt neq̄tiā spūūm malignoꝝ. ne plus q̄ ꝑmittunt a deo exercere audeāt ne quitiā suā. vel hūanis sensib⁹ iherere. Ipsa aūt Eccli. vj. appellat terribilis vt castrorum acies ordinata. Ūndit. b. vgo. Ego nō solū demonib⁹ in aere habitātibus vel in terra dominor. sed etiam ꝺ oēs infernales demones imperiū ptātis mee exerceo. Ūñ dicere possus illud Eccli. xxiij. Olim sublimium et excelsoꝝ colla ꝑpria vtute calcaui. ⁊ profundū inferni penetraui. Et hoies a me a demonib⁹ liberati. dicere mihi possunt illō Judith. xiij. Benedicet⁹ des q̄ p te ad nichilū redegit inimicos nros. Ūñc ptātes direruñt ei. Scriptū est. Ois alia ptātib⁹ sublimioribus subdita sit. ad Roma. xiij. xj. q. ij. ca. magnū. ⁊ xxij. q. v. c. pdest. ⁊ q. viij. i ꝑn. ⁊ de cens. c. oēs anima. Et ideo tibi subiecti erimus. Quapropter ascēde supra nrāz regionē. quia maiorē nobis habes ptātes. Ascendit ergo chorꝰ virtutū. a q̄bus sibi ad secum manendum fuit inuitata. quia ipsa multa fecit ⁊ cōtinue facit miracula. quod priner ad officiū vtutū. Unde Bern. in lib. de ꝓsideratione ait. Virtutes sunt quarum motu vel ope signa ⁊ ꝓdigia fiūt. Sed hīa ego rndit eis di. Ego officiū istud excellentius oīb⁹ vobis habui. Quia nunq̄ des fecit ad alicuius vestrū instantiam illō stupendissimū miraculū q̄ ad instantiam meam fecit. s. q̄ vna creatura respectu eiusdē cēt mr ⁊ filia. ⁊ q̄ in partu ⁊ post partū remaneret virgo incorrupta. ⁊ q̄ creatorē generaret creatura. ⁊ q̄ minor contineret in se maiorē. q̄ fuit olim nouitatū nouissimus iuxta illud Jheremi. xxxj. Nouū faciet dñs super terrā femina circūdabit virum. Quia ergo in vtero meo deus fecit miraculū miraculoꝝ in cuius cōparatione miracula pria sunt minima. iō maioti debeo collocari in glia. Cunc virtutes oēs direrunt ei. Beat oēs ppter mulieres te esse ꝺtutis. Ruth. iij. ⁊ q̄ in manu tua virtus ⁊ potētia. s. Paralip. xxix. Te igit laudat oēs virtutes celorum. ⁊ tibi est gloria in secula seculoꝝ amen. ij. Paral. vlti. Ascendit ergo ad ordinē dñationū. a q̄bus etiam inuitata fuit vt cū eis maneret. Quia officiū ipoꝝ est. vt ait Ysi. vij. etymō. alios inferioꝝ⁹ angelos ꝺdere ⁊ eis ꝓpe ac eos mittere. Ūñ Zach. ij. 6r. q̄ vnus angelus precepit alteri di. Curre et to ad puerū istū ēt. De quo btus Grego. inquit. Quādiu mūdus durat angeli angelis ⁊ demones demonib⁹ ꝓsunt. Ipse ꝺ benedicta virgo mittit angelos vbicunq̄ sibi placet ⁊ eis ꝑ est ⁊ dñat. Rndit aūt ipsa dei mater. Vos solū mittit⁹ inferiores angelos ⁊ eis pestis. ego aūt mitto omnes et oibus ꝓsus. quis omniū sum dña ⁊ regina angeloꝝ. ⁊ ideo dixit mihi de⁹ illud Deut. xv. Cu dñaberis dominationib⁹ pluribus. Cunc direrunt ei dñationes. Cua est gloria. et tu dñaberis omniū. s. Paralip. xxix. et regnum tuum omnibus dominabitur. ꝑs. cxliij. Cu igit collocari debes cum filio tuo super omnē principatū ⁊ potestatē ⁊ virtutem et dñationem. ad Ephes. j. Ascendit igitur virgo beatissima chorū thronoꝝ qui inuitauerunt eam dicētes. Nostrā debes tua presentia illustrare societatē que similes nobis habes dignitates. De nobis em̄ inqt Ysi. in. vij. etem̄. Throni sunt agmina angelorū qui sedes eloquio latino dicunt. sic vocati quia ⁊ illis conditor presidet. ⁊ sua iudicia per eos disponit. iuxta illud ꝑs. ix. Sedes sup thronū qui iudicas iusticia. Et ibidem. Parauit in iudicio thronū suum. De te vero dixit deus ꝑs. lxxviij. Thronus eius sicut sol in cōspectu meo. Respōdit aūt virgo benedicta. Voc officiū valde excellentius in me fuit in qua de⁹ sublimis requieuit ⁊ sedit ꝑ in vobis. Quia in vobis solāmodo spūaliter requiescat. ⁊ in me nouem mensibus spūaliter ⁊ corporaliter resedit. Unde dicere possum illud Eccli. xxiij. Qui creauit me requeuit in tabernaculo meo. Et ideo etiam dicā illud quod dixē habeb. ses Ego in altissimis habito. i. habitare volo. ⁊ thronus meus in colūna nubis. i. turris nubes humanitatis filij mei que sole regit diuinitatis. Et rūc mihi dici poterit illud. ij. Regū. vij. Thronus tuus erit firmus in perpetuum. Et prouerb. xxix. Thron⁹ eius in eternum firmabit. Ego quoq̄ sum thron⁹ mei nīo excellentior. q̄ vos. q⁹ p me thronū gratie et mīe eius. Deb. iij. Judicat deus populos in cōtate. ꝑs. xcvij. De me etiam intelligit illud Esa. xxvij. Spūs iudicij sedet super thronū. Cunc direrunt throni. Sleuet thronus dauid sup israel. ij. Reg. iij. ponatur⁹ thronus matris regis ad dexteraꝝ eius. iij. Reg. ij. Ad chorū autem cherubicum cum peruenisset inuitata fuit vt ipa que sapien tissima exitit super oēs homines. cum eis

permanerent in q̄bus singulari munere est licia dei. vt inqt Grego. sup Mat. ⁊ propter hoc cherubim plenitudo scie interpraf. Me spondit dña virgo. In me maior est scientie plenitudo q̄ in vobis. Unde Bern. de me ait. Profundissima diuie sapie penetrauit abyssus. Et ideo opz dicari illud ꝑs. xvij. Ascēdit sup cherubim ⁊ volauit. Debeo cū sociari filio meo cui dr ꝑs. lxxix. ⁊. cxxx. et Esa. xxxvij. qui sedes super cherubin. Cunc direrūt oēs cherubin videntes gloriosam virgiē supra se eleuari. Q̄a dñi dei assumpta est de cherub Ezech. ix. Ascendit ergo ad q̄ benedicta ad chorꝰ seraphicū. In q̄ eius primus i ordine allegauit excellētia suaꝝ q̄a ponit Jsido. vij. etym̄. ⁊ dixit. O virgo beatissima. tu nosti q̄ nos seraphin. i. ardentes appellamur. eo q̄ inter nos ⁊ deum nulli alii inter sunt. ⁊ ideo quanto ei vicinius collocamur. tāto magis claritate diuini luminis inflāmamur. ⁊ tāto maiori claritate illustramur. quāto ardētiori motu dilectionis intime inflāmamur. vñ nr̄m ꝑpriū officiū est ardere charitate ⁊ dilectiōe. Cu ꝺ sis seruāe illud q̄ de te in figura dictū fuit a deo Exo. xxix. Ardeat lucerna semp in tabernaculo. Et illud Leuit. vj. Ignis in altari meo ip ardebit. Mane ergo i ordine isto vt inqt Dion. in li. de ange. hie. Quia tu in gelus es interpraf missus. vt ait Ysi. vij. etym̄. Omēs nanq̄ angeli sunt administratorii ipōs missi. ꝑpter eos q̄ hereditatē capiūt salutis. ad Heb. j. Ūñ Bernar. ait deo Pte q̄d est homo q⁹ innotuisti ei. aut filius hoīs q⁹ reputas eū. Denicq̄ mittis ei vnigenitū tuū. mittis ipsi tuū. ꝑ mittis vultus tuū. ⁊ ne q̄d vacet in celestib⁹ ab ope solitis. citissime. illos etias btos spūs ꝑpter nos mittis in ministeriuꝝ nrm. hec ille. Angeli ergo inferioris ordinis mittunt ad singulares pugnas defensionē ⁊ releuationes. q̄d patuit. in. Regū. xix. vbi angelus portauit helie subcinericiū panē ⁊ vas aq̄. q̄ comedit ⁊ bibit. ⁊ ambulauit in fortitudine cibi illius vsq̄ ad montem dei. Archangeli ꝺ mittunt ad singuloꝝ rectoꝝ eruditionem ⁊ ad secretoꝝ maioꝝ revelationem. vnde gabriel vt archangelus zacharie pontificē docuit. ⁊ natiuitatē christi tibi o virgo l. cratissima nūciauit Luc. j. Principes mittūt ad principū instructiones. vt patet Dan. x. vbi ponunt tres principes. Persaruꝝ. grecoꝝ et medoꝝ. quos omnes angelus dñi instruit. Potestates mittuntur ad demonū ⁊ tentatiōū repressionem. q̄d patuit Exod. xij. vbi angel⁹ interposuit se inter egyptios plequentes filios israel exercitū pharaonis ⁊ ipos filios israel. Virtutes mittunt ad miraculoꝝ operationes. q̄d patuit Tob. xj. ō angelo qui tobiam illuminauit. ⁊ filiū eius a deglutione piscis eripuit. Dñationes mittunt ad seruitū sub dño rōnis subiugationē. q̄d patuit in figura Beñ. xvj. vbi angelus dixit Agar ancille. vt ad dñam suam rediret et ei se subijceret. Throni mittuntur ad iudicij informationem. dūt em̄ informare iudices vt legē intelligant ⁊ obseruent. Unde Sect. vij. dr. Accepistis legez in dispositiōe angeloꝝ. Cherubin mittunt ad scientiarum eruditiones. q̄d patuit Apoca. x. de angelo q̄ habebat librū in manu. Et eiusdē li. xviij. de angelo a cuius claritate terra illuminata est. Nos ꝺ seraphin mittimur ad cordiū inflāmationē. q̄d patuit. iij. Regū ij. in angelis q̄ in curru igneo ⁊ eqs igneis apparuerūt. Nec aūt oia dñficia in exhibes humano generi. ergo fiet fides habitatrix nr̄i tabernacli. Cuc oēs seraphin cesserūt eam rogare dicentes. O sctā dei mr ⁊ omniū. o sacra virgo virginū. o sctissima mediatrix dei ⁊ hoim. o dña ⁊ regina celoꝝ ram. o impatrix exercituū cūctoꝝ angeloꝝ decet te ardore ⁊ incēdio charitatis feruentissimā in supmo isto ordine nro nobiscum residere. vt tuo felici cōsortio perfruamur. Rndit aūt. b. virgo. Valō mihi complaceo ⁊ summe ogratulor de vro diuino ardore. Sed tñ decet me altius ascēdere. quia vos supa ut in amore. Si em̄ deus ab hoib⁹ est amand⁹. mlto magis ab illa cuius est filius. Non est aūt mirū si ego mr dei plus diligā filium meū q̄ alij eius subditi cuiuscumodi ordinis vos o seraphin ⁊ oēs alij angeli. Ego em̄ sum mr pulchre dilectiōis Eccli. xxiij. Preterea opz impleri scripturaꝝ Gene. j. vbi deus air. Non est bonū hoiem esse solū faciamus ei adiutoriuꝝ sile sibi. Cum ergo oēs sci ⁊ sancte dei associati sint vobiscum ⁊ alijs ordinibus inferioribus. ⁊ oēs alij in posterū glificandi simili modo debeant vobis sociari. ita q̄ nulli beatus solitari⁹ erit. sz hoīes cū āgelis erūt sotiate piūctj

X Officium virtutum.

Y Officium dominationum

Z Officium throno

A Officium potestatum

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſicut predictū fuit Pſalm. xxiij. vbi dicit de deo. Conſtituit terminos populorum iuxta numerū filioꝝ. i. angelorꝝ. Filiꝰ tñ meꝰ deꝰ & homo ſup oēs angelicos ordines merito eleuatꝰ non habet ibi ſocietatē ſibi quoad humanitatem. Et ideo ſicut ego in mundo fui ei ſocia in tribulationibꝰ. ita etiaꝫ ei de beo aſſociari in conſolationibꝰ. Et ſicut ille ibi aſcēdit vt continue appareat vultui dei pro hoibus. ad Pſal. xl. Ita ego debeo ibi aſcendere vt appaream vultui ipſius filij pro petītibus. Et ſic humanum genus habeat ſemper ante faciē dei adiutoriū ſile chriſto ad ꝓcurandā ſuā ſalutē. Unde ſcīa mater eccleſia in oꝛone ſecreta vigilie mee aſſumptionis ait deum di. Munera noſtra dñe apud clemētiā tuā dei genitricis cōmendet oratio. quā de hoc ſeculo tranſtuliſti vt pro petis noſtris apud te fiduciaſr intercedat. Aſcendā igit ſuꝑ vos ad patrem meū & patrem veſtrū. deum meū & deum veſtrum. Ipſe eſt me vocat dicens. Veni dilecta mater mea veni chariſſima genitrix mea & ponā in re thronū meū. Aſcēdēte aūt illa dicerunt quidā angeli obſtupeſcētes de immensitate glie eius. Que eſt iſta que aſcendit ō deſerto deliciis affluēs: innixa ſup dilectū ſuum? Cañ. viij. Quibus reſponderunt alij angeli. Iſta eſt ſpeciosa inter filias hieruſ Merito aūt beatiſſima virgo maria oēs angelorꝝ ordines tranſcendit que oēs coꝛ ꝓfectiones excellētioꝝ modo poſſedit. Un Alber. ſuper miſſus eſt. ca. xxxiij. ꝓcludens inqt. Patet ergo qualr btiſſima virgo oēs ꝓperates angelorꝝ habēs: ſup oēs angelos & oēs hierarchias eſt exaltata. ita ꝙ ſingulorum & omniū ꝓpꝛietates & dona ipſa ſola vniuerſaliter & ſingulariter in ſummo poſſidet vniuerſa.

Quōcuria celeſtis marie faſtūōe obuiat.

Paro ꝗnta huius ſermonis que dicit obuiationis.

Criptū eſt. iij. Regū. ij. ꝙ Salomon ſurrexit in occurſum Berſabee mris ſue & adorauit eaꝫ. et ſedit ſup thronū ſuum. poſituſq; ē thronꝰ mris regis que ſe lit ad dexterā eiꝰ. Quia aūt oia ſ figurā cōtingebāt illis. ſ. Ad Coꝛ. x. Nec obuiatio ſalomonis figurauit obuiationē xpi qñ in occurſum iuit eū curia celeſti mris ſue i celū aſcendenti. Quis antē excogitare ſufficiat ſupne patrie iocunditatē atq; ſolēnitates quando ſurrexit rex gloꝛius xpus feſtiuus et letus & regali decoꝛe laureatus, totāq; beatoꝝ ciuitatē cōmouit vt oēs celi ciues occurrerēt ſecū matri ſue. O ſolemnitas gloꝛiola. o ſubitus inexplicabilis. o feſtiuitas ineffabilis cū ſurrexit rex Salomō. i. xpus in occurſum mris ſue. Ecce ꝙ mirifica obuiatio. & adorauit eā ecce ꝙ ſtupēda veneratio. poſituſq; eſt thronus matris regis ecce ꝙ altiſſima ſublimatio. ſedituq; ad dexteram eius. ecce ꝙ immediatiſſima cōiunctio. non tñ aūt dñs ieſus hō laureatꝰ coꝛpoꝛe gloꝛificato occurrit ſue būdicte matri cum toto angelorꝝ exercitu. oīmq; ſanctoꝝ comitiua. ſed etiā ipe rex eternꝰ deꝰ trinus et vnus poteſt dici huic ſacratiſſime virgini triuꝑhaliter obuiaſſe. nō motu locali ſed ꝓ placētia fauoꝛabili & glificatiōis influentia principali. Primo eñ pater ꝑ quandam approbationē occurrit beate virgini. & ampleratus eſt ſponſam caſtiſſime dilectionis ſingulariſſime fecūdationis & ſollicitiſſime educationis. Que ſingulari mūdicia virginitatis. & ampliꝰ ꝓfundiſſima abyſſo humilitatis. placuit ſibi altiſſimo patri. cui & filiū ſuū vnigenitū dedit quez ipſa de ſuis caſtiſſimis viſceribus cōcepit & peꝛpit. & delicatiſſimis uberibus cōcepit & peꝛpit. & delicatiſſime enutriuit. Uāc ꝙ ſponſam coꝛa tota celeſti curia eternus pater recognouit matrē vnigeniti ſui. & regni ſui conſoꝛtem. & dixit illud Eſa. xl. Domū maieſtatis mee glorificabo. Uicq; būdicta virgo ꝙſi altera heſter de triclinio ſeminarū. i. de eccliaꝝ militante adducta eſt ꝙ toꝛum militū celeſtiū curie ad cubiculū ſupni regis. cui poſt duces amplerus dixit cū ꝑs Ixxij. Tenuiſti manū dexteꝛā meā. & in volūtate tua deduxiſti me & cū gloꝛia ſuſcepiſti me. Et tunc donauit illi deus fontalē fecūditatē ad gñandū ſpūaliter oēs electos & etiā ad lerificādos ipos angelos in aliquo guſtu & gradu et ex pteꝛtia diuinoꝝ. vt inqt ſcīus Bernardinus in ſermone aſſumptionis q incipit. Surge ꝓpera dñe in requiē tuā. Ipſa igit ſgo ex hoc ac cepit a patre rōnē paternitatis & ſublimitatis regalis ac impialis ſup oēm creatam naturā. Scdo occurrit ei ipſe filius in gloria ſue maieſtatis oibus manifeſtās hanc eſſe veriſſimā genitricē ſuā. q ipm concepit. peꝛpeꝛit & nutriuit. atq; ei in aſſumpta natura fidelr ſeruiuit. vñ reuerētia filiali ipam ut reuereꝛēr adoꝛauit. O bone ieſu qualis glie. quid eſt q mulieꝛē adoꝛas. Uolo inqt eam adoꝛare. quia duo faciunt ipſam adoꝛ

runāt. Primū eſt rō maternitatis. Scōm eſt meritū humilitatis. Nā i ea fuit maternitas ſingularis & humilitatis incōparabilis. Primo igit dñs ieſus adoꝛauit eam ratione maternitatis. nō vt qualēcūq; matrē ſ ſingularis ſufficiētie. magnificētie & diligentie. Filo ſingularis ſufficiētie. qi ſine viri femine ſola ex ſpūſancto cōcepit. Secūdo ſingularis magnificentie. quia nulla preter ipam deū genuit. nullaq; alia poſt partum mater virgo remāſit. Tertio ſingularis diligentie. qi nulla vnq; mater filiū tantū dilexit. atq; ſic ſollicita pro eo fuit. immo nec oēs alie ſimul ſūpte. Sicut ḡ i ipo ꝓceptu nullū habuit ſocium. ita & in iſto honoꝛe nullā habuit cōſortū. Et ſicut in tali filio nullā habuit parē. ſic & in b honoꝛe nullaꝫ habebit cōſimilē. Et ſicut in ꝓordiali ſolis ciuitate nullā habuit cōparabilē. ita & i glia nullā habebit creatura equalē. Scdo autē adoꝛat xps matrē rōne abyſſus humilitatis. Nā oēr Zu. xiij. Qui ſe humiliat exaltabit. Quia igit in hūilitate nō habuit creaturā ſimilē. in exaltatione non habebit conſortem. Eſt quippe tripler modus ꝓmādi & ſpe. quibꝰ euacuatis ſuccedit illo fidei & tertio ſpei. & de hoc modo facit mentionem Paulus. i. ad Coꝛ. xiij. dicēs. cum venerit quod ꝑfectū eſt. tūc euacuabit ſ ex parte eſt. Scdo modus eſt ꝙ completiones. vt in charitate & plarib⁹ virtutib⁹ cardinalibus quibꝰ addet complecio abſq; defectu. Deo quo modo rangit ſalomon Ꝓuer. iij. di. Iuſtoꝝ ſemita quaſi lux ſplēdens ꝓcedit & creſcit vſq; ad ꝑfectū diem. Tertiꝰ modus eſt ꝙ oppoſitionē. ſicut eſt in paupertate et curie ac luctu atq; humilitate. ꝙbus deus aduerſatur. & reprimittit. Nā ipe dñs teſtatur Matth. v. di. Beati pauꝑes ſpū. qñ ipſoꝝ eſt regnū celoꝝ. Beati qui eluriunt et ſitiūt iuſticiam. qñ ipſi ſaturabunt. Beati q lugent qñ ipſi conſolabunt. De humilitate autez dicit Job. xxij. c. Qui hūiliatꝰ fuerit erit in gloria. Uide ergo quā in virgine benedicta ſit humilitas & diuina bonitas quadaꝫ ꝓpa oppoſitione contendūt. Maria ſe humiliat. ſe vilificat. ſeipſam deſpicit & abiectam reputari appetit. deus ſo eā extollit & ſublimat & exaltat. Maria nō ſolum ſe humiliauit ſed in humilitate ſub omni rōne alicui creature ſe abyſſat. deus autē nō ſolū eam ſuꝑat. ſed ſuꝑa omnez etiā angelicā creaturam magnificat. & ſublimis deus eam vt ſuam reuerendiſſimā matrē reuereꝛenter adoꝛat. & ad eā venerādaꝫ honoꝛe ineſtimabiliſ coꝛpaliꝛ ſe inclinat. O ſtupendū ꝓdigiuz'ere ſtandite altitudio faſtigiū. vt a mulier dei filiꝰ recognoſcat ſuum eſſe humanū. Quid nō debuit virgini ꝛedere quā tantū voluit honoꝛare? Profecto iſto reſpectu honoris nō reſpiceret dei filius milleſies mille millia ſeraphin. & ifinities ſi dici; liceat infinitos. Sed nec ipi ſimul oēs poſſent be deū diligere. & vere ipſo frui vt filio vteri ſui ſicut fecit ipa brā virgo. Tertio occurrit ḡsini gliose ſpūſanctus recognoſcēs ſponſā ſui amoris. et officinaz ſue ſtupende operationis in q̄ er de q̄ fabricatū eſt coꝛpus mūdiſſimū filij dei & nouꝰ infuſa alia ambo ſi tanq; vnā naturā hūanā integrā atq; perfectam in ꝓſona filij dei vniuit. Oſtēdit autē ſpūſſctūs oīb⁹ electis exiſſe ꝙ in hac officina ꝑ eā fabꝛefecit q̄cq̄ in gra mirificū operat. Et ꝙ in hac totū igne operationis virtuoſe reclusit quem vnq; dare diſpoſuit creature rōnali. Sic ḡ tota trinitas vnitoꝛ mi & cōcordi volūtate hanc ſacratiſſimam virginem oſtēdit eſſe ſuā ſponſam incōparabilis charitatis. celi reginā. inattingibilis dignitatis mūdi dīam imperceptibilis potentatis. electoꝝ oīm genitricē piā inexplicabilis pietatis oīm dei hoſtiū conculcatricē triuꝑhātiſſimā inſuꝑabilis ſtrenuitatis oīm celeſtiū theſauroꝝ diſpenſatricē largiflua ꝓ ſue cōplacētia volūtatis. Oīs ſuper natꝝ deliriaꝝ & ꝑſolationū guſtatricē a ſuē tiſſimā in triclinio diuine maieſtatis. Uñ Beriñ. ſuper Cañ. ꝛponens illud Cañ. viij. Que eſt iſta q̄ ꝓgredit de deſerto deliciis affluens innixa ſup dilectū ſuū'ait. Super hunc innixa mater illa felicitiſſima & in aureo reclinatorio diuine maieſtatis recumbens. inter ſponſi ſimo filij ſui brachia reꝛeſcit. O quāta dignitas. q̄ ſpālis glia inuiſti ſuper illum quez reuerenturangelice potestates. hec ille. Abſurdū ḡ eſt vt tā gloriam virginē nō venerent lingue hoiez quā tota trinitas ſic honoꝛat. tātūq; veneratur ſublimitas angelorꝝ. Occurramus igitur et nos deuotione & ſpū ipſi būdicte virgini aſcēdiſti in celū. & eius triuꝑhantiſſimam aſſumptionē debita veneratione recolamꝰ dicentes. Cantizoioſi dolce melodia Facia mo:turi al humile maria &c. Uide in coto pꝰ noſtro virginis beatiſſime.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pars sexta huius sermonis que dicitur ỏstensionis.

Cõz sctñi Bernardinũ squodã sermõe assũptionis. ppõe dõ ostẽsa fuit i ipã excellẽtissima assumptio ⁊ exaltatio mris dei

Ũñ ait dño iesu xpo ps. xxxij. Surge dñe in requiẽ tuã. tu et arca sctificationis tue. Ꝑ est nõ solũ tu a mortuis resurge. ⁊ in requiẽ paradisi tui post labores humane redẽptionis ascẽde. sed etiã arcã tue sanctificationis. i. matrẽ tuã que te sanctũ sanctoꝝ genuit resurgere faciaꝫ. et eam in requiẽ assume sibi a te ante secula ꝑparatam. Beata es virgo appellat arca. Nam arca dr ab arcẽdo eo ꝙ arceat ⁊ prohibeat visum vt dicit sanct⁹ Bernardin⁹ vbi. s. Et simil⁹ beata virgo arcuit p nouem mẽses filiũ dei in vtero suo. Et addit sanctificationis tue. quia eam sanctificauit. contra illud ps. xlv. Sanctificauit tabernaculũ suũ altissimus. Dic ergo. tue ⁊ arca sctificatiõis tue. i. sicut fuistis sup oẽs creaturas in gra sublimati ita sup oẽs ascẽdite glificati. Simili etiaꝫ modo ostẽsa est glorificatio mris dei iohãni euangeliste in specie arce Apoca. xi. vbi dic. Visa est arca dei in tẽplo. et facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊ terremot⁹. Per ipam essi arcam intelligitur beatissima virgo. Nam arca vt alibi dictum est: facta erat ex lignis setim. vt habes Exodi. xxv. Signum autem sethim sin vero. habet leuitate pulchritudinem. fortitudinem et imputribilitatem. Per que intelligunt quattuor virtutes ipsius benedicte virginis. Noz leuitas ꝙuenit eis paup tati ꝙ fuit a terrenis affectib⁹ et sollicitudinib⁹ eronerata. Ũñ Eso. xix. dicit Descẽdet dñs super nubẽ leuẽ. i. Mariam pauperẽ. que nubes quidẽ fuit. qz ex terra nata est. sed tñ fuit leuis. qz a mũdi affectibus prorsus eronerata. Pulchritudo ⁊o cõpetit eius puritati per quaz immunis fuit ab omni ỏformitate peccati. cui ỏz Cañ. iij. Tota pulchra es ꝛc. Fortitudo autẽ competit eius stabilitati scz in fide et sapia. iuxta illud Prouerb. vi. Fortitudo ⁊ decor indumentum eius. Et Eccli. xxvj. Colũne auree sup bases argẽteas. ⁊ pedes firmi sup plantas stabilis mulieres. Imputribilitas ⁊o cõperit eius virginitati iuxta illud Sap. vi. clara est ꝙ nunq̃ marcescat. Tẽplũ autez in quo hec arca fuit est tripler. Unum in quo fuit fabricata ⁊ sanctificata scz vxer⁹ mris

Assumptõ marie fuit figurata

Quattuor virtutes hẽ virginis.

Triplex templũ arce.

suc. scz beate anne. Unde in figuram ỏz. iij. Reg. viij. ꝙ intulerãt arcam ỏñi in locum suũ. in oraculũ templi in sancta sanctorum Vec eñ arca fedetis fuit beatissima virgo quã deus auferens sterilitatem parentũ. et angel⁹ ꝓmissionẽ deferens. ⁊ Joachim ꝙ pphẽs introduxerũt in locũ suũ. i. in vterũ beate anne. de qua subdit. in oraculũ tẽpli. Ipsa eñ beata anna quoddam templũ dei fuit. cuius oraculũ erat mens eius deuota deo ⁊ ỏroni dedita. Jn cuius vtero beata ẋpo sanctificata fuit vt esset scrã sanctoz. i. sup oẽs sanctos sanctificata. vel vt ipa haberet ad se benedicta ẋpo in vtero mris ꝓparet ad generandũ sanctũ sanctoꝝ. Scõm templum in quo visa fuit hec arca fuit templũ Salomonis. in quo fuit purificata. ⁊ ideo obtulit filiũ suũ deo in die purificationis. Tertiũ vero templũ in quo fuit glorificata Dñs in tẽplo sancto suo. dño in celo sedes eius. Jn hoc igit tẽplo celesti deducta fuit hec sacratissima arca cũ indicibilibus ymnis iubilationib⁹. Et ideo i ꝓdicta visione iohannis ỏz. ꝙ facta sunt fulgura et voces ⁊ terremot⁹. Fulgura scilicet ad terrorẽ demonũ. qui oẽs ex terrore in fugã conuersi sunt. Uoces ⁊o oim sanctoꝝ atq̃ angelorũ iubilantium. Terremotus aũt. i. commotio iudeoꝝ cõcurrentiũ. Ostensa etiã fuit alio modo assumptio ipsius beatissime ẋginis ꝓdicto iohãni euãgeliste Apoca. xii. vbi air. Signũ magnũ apparuit in celo mulier amicta sole. ⁊ luna sub pedibus eius. ⁊ in capite ei⁹ corona stellarũ duodecim. Ex qbus verbis ostendit ꝙ ipsa bta ẋgo assumpta fuit vtiliter. sublimiter. mirabiliter et honorabiliter. Utiliter qdem si ꝓsideremus qñ ad qõ assumpta est. qõ ostendit i signo. Unde ait. Signũ magnũ appuit in celo. i. beata virgo maria assumpta est in celis vt esset nobis signũ. Sũt aũt quedã signa directiua. vt sunt cruces in via. Et signa distinctiua. vt sunt termini ẽ agros. Et signa ostẽsiua. vt circul⁹ ante tabernã. Bta igitur virgo fuit signum magnũ. i. magna signatum. Ipsa eñ nos dirigit sicut stella maris. Ipsa etiaꝫ nos a peccatis diuidit. sicut aurora ꝙ diuidit diẽ a nocte. Ipsa etiam ꝓ nobis est altera hester que apud regem ꝓ nobis assistit. Oẽs ergo signem⁹ alas nras deuotione istius magni sigui. vt sub ei⁹ ꝓtectione

vinam⁹ securi. Nã res ꝓsumunt esse ulis cuius est signũ qõ in ea reperit. vt ait Bal. in auc. hoc datꝫ. C. de bono. ate nup. de q̃ vide ꝙ Johannem ano. in additionib⁹ ad Specu. in ti. de ptescrip. Scõo fuit assumpta sublimiter ſt consideremus firũ. qz ipa apparuit in celo empyreo sup oẽs ordines angelorum iuxta illud ps. viij. Eleuata est magnificẽtia tua sup celos. Ite apparuit cum filio. Sm figurã. iij. Reg. ij. Ite⁹ apparuit tanq̃ aduocata in curia ad interpellãdum pro mũdo. Ũñ figurata est in illa saꝛpteliãdã ꝙ Absolone. ij. Regũ. xiij. Ite apparuit tanq̃ hospita ad recolligẽdũ in gredientes. Et ỏ in eis assumptione cantat euangelia de Martha que xpm recepit in hospitio suo. vt habetur Luce. x. Tertio assumpta est mirabiliter. qõ apparet si ꝑderemus seriũ. qz mulier. Mirũ est aũt valde ꝙ mulier appareat in celo que hominẽ expulit a paradiso. Sed notaꝫ beata ẋgo ỏz mulier serua discretiõe nõ corporis fragilitatem. intra illud Eccli. xxvj. Sicut sol oriens in altissimis dei. sic mulieris bone ornamentum eñ domus ecclesie fuit exemplus virginitatis ei⁹. Uel sicut sol oriẽs ⁊ in alto ẽristẽs illuminat mũdum. sic ipsa bñdicta ẋgo in assũptione ascẽdens illuminauit celum qõ ỏz dom⁹ dei. Unde Maria interpretatur illuminatrix. Nec ergo appellatione mulieris regulariter intelligat illa que fuit corrupta. ff. de contra. emp. l. alio qñ. ⁊ de ope. nouꝫ nũ. l. de pupillo. §. ⁊ generaliter. ⁊ edil. edi. l. querit. §. mulierem ⁊ de acti. emp. l. ex empto. §. si quis ẋginẽ. xxvi. q. j. c. nec aliq̃. Quandoq̃ tñ mulieris appellatione intelligitur etiam ẋgo. l. mulieris. ff. de ẋbo. sig. de quo dic vt ibi p doc. ⁊ in. l. mulier. eo. ti. Ũñ mulierib⁹ legat⁹ etiã ẋgines continent. l. seruis legat⁹. § mulieribꝫ. ff. de leg. iij. ⁊ de auro ⁊ argento le. l. argumento. §. ij. ⁊ sic accipit in proposito ex auctoritate. Ite ỏz mulier ẋgo dicta virgo ex pulchritudine. nõ ex mẽtis fragilitate. Mulieb⁹ enim sex⁹ cõtinet fragilitatem. quib⁹ ali. li. vel nõ. §. j. ⁊ ẽ instabilis. xxvj. q. vij. ca. qõ ꝓposuisti. ⁊ no. p glo. in. c. j. de clamde. del põ. ⁊ facit. c. vltimo. ỏ pec. lib. vj. Item ỏz mulier nõ ex fatuitate vel ex vitioꝝ mltiplicitate. sicut illa cui ỏz

Bonos habilit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

anima volauit ad celum. Petrus autez Johannis super Apocal'.rij. exponens pdicta verba. Mulier amicta sole ꝛc. ait. In illis vbis notant tria q facta sunt in die assumptionis. Primu est corpis ipsius glorificatio. q notat ibi. Mulier amicta sole. Maria amicta corpis glorificatõe. que cõsistit in ꝙuor dotiũ eius. s. claritate. agilitate. subtilitate ꝛ impassibilitate. que ota i sole significant. Radi⁹ enim solis est clarus et agilis. nã subito ad oriẽte in occidentẽ volat. Itẽ subtilis est. qi intrat vitrũ sine aliq fractõe. Itẽ est impassibilis. qi nec gladio nec lapide vel alio aliquo põt leđi. Et propter hoc dicit dñs Mat.xiij. Fulgebũt iusti sicut sol. Ubi dicit Ber. Quis erit splendor animaꝝ qñ solis splẽdores habebit lux corporꝝ. Dec etiã glorificatio anime ꝛ corporis figuratur Elia.xij. vbi dixit deus. Dabo eis coronam p cinere. idest gloriam anime p humilitate patientie. Et oleum gaudij. idest stolam seu gloriã corporis. pro luctu. idest pro miseria corporali. Oleũ enim est sanatiuũ. seu mitigatiuuz doloris. p qõ significat impassibilitaz. Item est penetratiuũ. per qõ significat subtilitas. Est etiaz leue. vñ oibus liquoribꝰ supernatat. p qõ significat agilitas. Item lucidum est ꝛ cibus luminis. p qõ significat claritas. Dãc igit̃ coronam cũ oleo habuit ego benedicto. que in anima ꝛ corpe glioso in celũ est assumpta. Fuit etiaz ipsa beatissima virgo in celo militãtis ecclie amicta sole. i. martyria castitatis claritate. Habuit nãqz castitatẽ clarissimã ꝛ altissimaz. Clara ẽ em ꝛ alta castitas pingat. clarior ꝛ altior castitas viduatis. sed clarissima ꝛ altissima fuit ei⁹ castitas virginalis. Unde. j. ad Cor. xv. dicit. Alia est claritas solis. alia lune. ꝛ alia stellarum. claritas solis est cõtinentia ꝛginalis. claritas aũt lune est continẽtia viduatis. sed claritas stellarum est ꝓtinentia cõiugalis. Omnes tñ has claritates habuit ipsa bñdicta mater dei. que fuit virgo cõiugata ꝛ vidua. Unde Eccli.xxiij. inqt. In me omnis graria vite. s. virginalis. pingalis ꝛ vidualis. In triũphante autem ecclesia in assumptione fuit amicta sole. i. cõi sanctoꝝ ꝯgregatione. qui cũ maximo gaudio eam ad thronũ glorie deduxerunt. Unde in figurã dicitur Numeri. x. Elevata est nubeo. idest virgo maria. ꝛ pfecti sunt filij Israel p turmas suaꝝ. ei comitando. nõ pre

Maria amicta sole.

dictum etiã fuerat Eccli.xxiij. vbi dicitur. In dño honorabit ꝛ in medio populi gloriabit. ꝛ in ecclesijs altissimi aperiet os ei⁹ ꝛ in cõspectu virtutis illius gloriabitur. ꝛ in plenitudine sancta admirabit ꝛ in multitudine electoꝝ habebit laudem. ꝛ interbãdictos bñdicet. Sicut ergo bñdicta virgo in terra tenuit primatum. Unde ipsa ait Eccli.xxiij. In omni terra steti ꝛ in omni populo ꝛ in omni gente primatum tenui. ita etiã in celo primatũ est ꝓsecuta sup omnes electos. ꝛ ideo in predicto. e. etiã dicit. Et radicaui in populo honorificato. ꝛ in ptes dei mei hereditas illius. ꝛ i plenitudine sanctoꝝ detentio mea. Dicitur aũt in sub pedibꝰ eius. idest omnis defectus ꝛ imꝑfectio. Tunc em repleta fuit omni bono sine aliquo defectu. vñ dicere potuit cõ prophera ps. xxij. Dñs regit me ꝛ nihil mihi deerit. in loco pascue ibi me collocauit. Quattuor aũt sunt que gerũt defectũ boni. Primum est superbia. iurta illud ps. ix. Defecerũt framee in finẽ. Et ille defectus designatur in luna. que a paganis dicebatur regina celi. Eñ dicebãt Hier. vij. Faciamus placẽtas regine celi. Sophia em vult audire placentas regine celi. Sophia em vult audire placentia. Uãe aũt lunam. i. defectũ superbie suppeditauit beata virgo ꝑ pera humilitatẽ. De qua Luc. i. ipsa inquit. Respexit humilitatẽ ancille sue. Secundũ est impatientia. iurta illud Job. iij. venit super te plaga ꝛ defecisti. Et hoc etiã vitiũ signatur in luna cũ dicit Johelis. ij. ꝙ luna retretur in sanguinez. idest anima in furorem ꝛ tribulatiaz. i. per impatientiaz ꝛ iram per quã sanguis ebullit. vel per quas sanguis effunditur. Et hãc quoqz defectum maria suppeditauit que tota mitis ꝛ patiẽs fuit. Unde ipsa ait Eccli.xxiij. Spũs meus super mel dulcis ꝛ hereditas mea super mel ⁊ fauũ. Tertiũ est auaritia. iurta illud Esa. xl. Deficiẽt pueri. idest auari. ꝛ laborabãt. Auari enim ad modum pueroꝝ plus sunt amatores bonoꝝ temporaliũ qꝫ regni celorum. ꝛ hic etiam defectus signatur in luna que eclypsatur ex umbia terre. idest anima er auaritia terrenoꝝ. Et de hoc põt ꝛponi illud Luce. xj. Luna non dabit lumen suũ. Sed hunc defectum beata virgo suppeditauit ꝑ paupertatẽ ꝛ terrenoꝝ omniũ contemptũ. Unde ei dicitur Cañ. iij. Tota pul chra es amica mea ꝛ macula. s. terrene auaritie, non est in te. Quartus est ꝓpitas glo

rie. iurta illud ps. lxxvij. Defecerunt in vanitate dies eoꝝ. Et hic etiam defectus designatur in luna mutabilitate. quia tẽporalis gloria est mutabilis. Unde Eccli. xxvij. dicitur. Stultus. i. hõ tẽporaliꝫ ꝙne gloriẽ deditus. vt luna mutabitur. Uũc quoqz defectũ maria suppeditauit que mũdi gloriã desperit. Desperit em oẽm gloriaz ertenorẽ: querẽs solũmodo interiorẽ. s. cõscientiã. iurta illud ps. xliij. Omnis gloria eius filie regis ab intus. Sed hic etiam est notandum ꝙ quattuor sunt que impediũt defectũ. Primũ est patiẽtia. de qua dr Jaco. j. Patiẽtia opus pfectũ hz. Et ibidẽ. Ut sitis pfecti ꝛ integri in nullo deficiẽtes. Secundum est spes cõstantis. Unde Esa. xl. dr. Qui sperãt in dño mutabũt fortitudinem. assumẽt pẽnas vt aquile. current ꝛ nõ laborabũt. ambulabũt ꝛ nõ deficient. Tertiũ est memoria diuine passionis. Eñ Heb. xij. dr. Recogitate eñ qui talẽ a peccatoribus aduersus semetipm passus est cõtradictionẽ. vt nõ fatigemini animis vestris deficientes. Quartũ est desideriũ celestium. iurta illud ps. xxxiij. Inquirẽtes autẽ dominum minuent oi. bono. ꝛ Gal. vi. dr Paulus. Bonũ facientes nõ deficiamus. Tẽpore em suo metemus nõ deficientes. Et hec oĩa fuerunt in btã ꝙne. vt patet eius vitã discurrenti. Corona autẽ xꝑi. stellarũz in capite eius significat plenã beatitudinẽ que cõsistit in. xij. gaudijs paradisi. que significant per. xij. fructus ligni vite Apoc. vlti. Quorum duo oritur a deo. s. visio diuinitatis. ꝛ gaudiũ de cõtemplatione humanitatis xpi. i quibꝰ consistit vita eterna Joh. xvij. Alia duo caulantur a loco. s. celo empyreo. quoꝝ vnum causat er celi speciositate. et aliud er eius speciositate. Alia duo a ploratio beatoꝝ. vnũ a societate angelorũ. aliud er societate hoim. Alia duo a mũdo. vnum de pulchritudine creaturaꝝ. aliud de stabilitate eaꝝ. Alia duo ab inferno. vnuz ab euasione. ꝛ aliud er clamatione. Alia insuper duo a seipsa. vnũ de stola anime. aliud aũt de stola corporis gloriosi. ꝛ ita exponit Petrus Iohannis vbi. Paro. vij. huius sermonis que dr sublimationis.

Quattuor impediũt defectũ

Maria plena bonis cõsistit in.xij.

Maria fuit bi eleuata tripliciter.

Nãt deuotꝰ Ber. i sermõe assũptionis. Sublimis ista dies et splẽdidior sole refulgurãs. i q ego ꝙlis ad thronũ dei ꝑtis euehit. ꝛ in ipsa trinitatis sede reposita natura etiã angelica sollicitat ad vidẽdũ. tota cõglomerat angelorũꝫ frequẽtia. vt videant reginã sedẽtẽ a dextris dñi virtutum. in vestitu deaurato ꝛ in cotpe immaculato circundatã. varietate gratiaꝝ. ꝛ distinctã multiplicitate virtutũ. Sanctus ꝙꝫ Bernardinus in sermone ꝓallegato ait. Sed quibus laudibus seruit⁹ hominũ reginã efferet angelorũ? que ꝓcinia dilatet mortalis angustia vel officia subministret cui celestis parẽt et famulãtur obsequio celici cines? Que fert eremia. quas laudes attenter humana penuria. cuius gloriam angelice mirantur ꝛ predicat potestates? Quid⁹ dignã honoribus plausus hominũ acclamabit in terris. quã spiritũ. agmia beatoꝝ iugiter venerãtur in celis? Nõ est ꝓfecto facultatis humane virginẽ gloriosam vt meref effere nobis qui votum gerimus obsequendi. talem credere sufficiat tantãqz fateri quantam nullus hominũ valeat explicare. Sufficere forsitan potest ꝛ illi cui summam ad ipsum cedit ad gloriam ꝙ hodie sup angelos aia ꝛ corpe exaltata. omniũ hominuz ꝛ voces excellit. ꝛ superat intellectũ. hec ille.

Uolens autẽ dñs noster iesus xpus mastrez suã dilectissimã resuscitare a mortuis ꝛ in celesti gloria sublimare. dixit ei illud Esa. li. Eleuare eleuare. cõsurge hierusalez. Ipsa enim ego bñdicta que fuit tota pacifica. ꝛ dei visiõe mirabiliter illustrata. merito appellatur hierusalẽ que interꝑtat visio pacis. Bis autem ait eleuare ẽmel consurge. vt eleuatiõnẽ tam mentis ꝙ corporis in gloria designare ostendat. ꝛ vt ad sui similitudinem a mortuis gliosa resurgat. Nec mirũ si ipsa virgo sacratissima elevata est sup oẽs beatos in celis. que in ꝑsenti vita super oẽs elevata est in terris. Elevata enim fuit in mũdo elevatione gratiosa triꝑliciter. Primo ꝑ eminẽtã sanctitatis supꝑiora mũdicia virginũ ꝛ angelorũ. Secõ per excellentiã cõuersationis supra obedientiam martyrũ ꝛ cõfessoꝝ. Tertio ꝑ altitudinẽ cõtemplationis supra eminẽtiã apostolorũz. ꝓphetaꝝ ꝛ patriarchaꝝ. et hãc triplicẽ elevationẽ vt inquit sanctꝰ Bernardinus vbi s. mystice nobis ostendit scriptura i elevatione arce Noe. in elevatione rote. ꝛ in'elevatiõe aquile. Primo quidẽ elevata fuit ꝑ eminentiã sanctitatis. proinde Heb. vij. dicitur. Multiplicate sunt aque. s. ꝓpter eminentiã gratie, sublimitatis ꝛ sanctitatis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Multiplicatio eſt aquaꝝ in area. denotat gratiaꝝ plenitudinē in maria. Ipſa enim eſt fons hortoꝝ et puteus aquaꝝ viuentiū, vt ſcribitur Cāñ.iij. Et hortus irriguus et fono aquaꝝ cuiꝰ nō deficiēt aque Eſa.lviij. De aureꝝ aque gr̄aꝝ eleuauerunt aream in qua ſalnatū eſt vniuerſus ſemen gñationis electoꝝ in ſublime a terra .i. ab omni terrenitate ⁊ amore infecto. Dicit aut̄ in ſublime. quia ad hanc puritat̄ ⁊ mūdiciā nulla pura creatura aſcēdit. nec angeli, nec virgines. Nā angeli mūditiā tm̄ habēt in mēte. ⁊gines vo i mēte ⁊ carne. Sed gloſa virgo cū quadā vtriuſq; pfectione ſup omnes creaturā eſt elevata in ſublime. Scdo aūt eleuata fuit p excellētiā cōuerſationis deſignataꝝ in eleuatione rote. de qua Ezech.j. dr. Apparuit rota ſup terrā iuxta quattuoꝝ animalia habens quattuoꝝ facies. et aſpectus rotarū ⁊ opus earū q̄ſi viſio marie. Et ſequiſ. Cum eleuarentur animalia de terra eleuabātur rote. ſpūs eſſi vite erat in rotis Per illa quattuoꝝ animaliā myſtice doctrina euāgelica deſignaſ. per rotam vo quattuoꝝ facies habentē virgo bñdicta denotatur. que q̄ttuoꝝ hꝫ virtutes ſm q̄s vita actiua regitur. ⁊ omnimoda perfectiōe ad euangelicam pformatur. Et q̄ſi he virtutes licꝫ vsitatur in gratia diſtinguuntur tm̄ in opatione ſua. io dr pluraliter q̄ rote ille eleuabātur. q: virtutes in ea fuerunt in ſummo pfectionis tam ad agēdū q̄ ad patiendū. et hoc in tantā incōprehēſibilitatē intellectui humano vt merito dicatur q̄ aſpectus rotaꝝ ⁊ opus earū erat quaſi viſio maris. Naꝫ inestimabiliter ſuperauit oēm obedientiam ⁊ actionē atq; cōuerſationē pfeſſoruꝫ ⁊ martyrū. Nā in omnib⁹ ipſis fuit pōdus difficultatis ad bonū ⁊ pronitatē ad malus Ju ipſa aūt virgine bñdicta nullū fuit omnino retardatiuꝫ. Fuit em̄ rota volubilis ſm oēm ſpūſancti motū. Tertio aūt eleuata eſt p excellentiaꝫ cōtemplatōis. ⁊ hoc deſignatū fuit in eleuatione aquile. de q̄ Job. xxxix. dr. Nūquid ad pceptum tuū eleuabit aquila. ⁊ in arduis ponet nidum ſuū? Ipſa em̄ beatiſſima virgo ſup oēs aplos. ppbas patriar. bas. ⁊ quoſcunq; mundi homines eleuata eſt per ſapientiā ⁊ cōtemplationem ſicut aquila eleuatur ſup oēs aues in aereꝫ Et de his tribus eleuationibus tangitur Cāñ. v°. vbi de ipſa beatiſſima ⁊gine dicit. Que eſt iſta que pgredit quaſi aurora conſurgēs. ⁊ hoc ſ ſanctitate. Pulchra vt luna ⁊ b in cōuerſatōe. electa vt ſol. ⁊ hoc in oratione. terribilis vt caſtroꝝ acies ordinata. et hoc ſ oſm predictoꝝ connexione. Que quaſi oia ponit ſcūs Bernardinus ad literā vbi. ſ. Ubi etiam dicit q̄ ipa bñdicta virgo trāſēs ex hoc mūdo eleuata eſt ad culmen tripliciſ dignitatis. ſ. altiſſime. latiſſime ⁊ firmiſſime. que tria in eleuatiōe diuine magnificentie. diuine ſedis. ⁊ mōtis immobilis figurātur. Primo quidem eleuata eſt ad culmen dignitatis altiſſime vt ſit regnū virginis altū. Et de hoc ps. viij. inq̄t. Porro ſinglaris magnificentia dei fuit brā virgo. q: in eius exaltatōe plus magnificatur. ⁊ etiā ipa bñdicta virgo i ſua humiliatione. deuotione gr̄aꝝ actione ⁊ omniū bonoꝝ dei fruitiōe plus magnificat deum q̄ omnis creatura alia ſimul ſumpta. Ubi me rito dr eleuata ſup celos. i. ſup angelos vniuerſos. Quia ſicut filiꝰ dei dns ieſus ſedet ad dexterā maieſtatis in excelſis. tanto melior angelis effect⁹ quāto pre illis differentius nomen hereditauit ad Heb.j. Cō nomen pfecto eſt vt be ſit deus. p gram vnionis. Sic ⁊ mater ipſius ieſu tanto omnibus angelis melior eſt quāto pre oib⁹ in dignitate maternali abundat. Secūdo eleuata eſt ad culmen dignitatis latiſſime vt ſit regnū eius latū. Uln. ij. Regꝫ. iij. dr. Quomodo intrauit Dauid. ſic faciā cū eo vt eleuet thronus eius ſup Judam. ⁊ Vicrſim a Dan vſq; Berſabee. Thronus aūt iſte in quo ſedit ⁊ requieuit Dauid qui manu fortis ⁊ vultu deſiderabilis interpratur. i. Ieſus dei filius. fuit gloſa virgo maria. que eleuata fuit ad latitudinē regni vt de ea dici poſſit q̄ non ſolū dominat a Dan vſq; ad Berſabee. ſed a mari gratie vſq; ad mare gloꝛie. ⁊ a flumine influxuū diuinoꝝ aſq; ad termi nos orbis terraꝝ regnās ſuper oēm creaturā. Tertio eleuata eſt ad culmē dignitatis firmiſſime. Unde Eſa. ij. dr. Erit in nouiſſimis diebꝰ preparat⁹ mōs domꝰ oīū in vertice montū. ⁊ eleuabitur ſuper colles. Mōs em̄ iſte in quo bñplacitā eſt deo habitare in eo. ⁊ de quo abſciſſus eſt lapis ſine manibus eſt gloſa ⁊gō. d: qua ſine humano opere natus eſt rp̄s ieſus lapis angularis qui repleuit vniuerſam terrā. Vicarius mons eleuatus eſt ſuper colles. q: virginis ipſius dignitas eſt ſup oēs ſublimiſſima et

latiſſima. ⁊ ſup cunctos firmiſſima ⁊ inconcuſſa. ita vt moueri non poſſit ſublimitas regnū matris q̄diu durat firmitas lapidis. nec q̄diu durat imperium plus. De cuius imperio dr Dan. vij. Potestas eius potestas eterna que nō auferetur ⁊ regnū q̄s non corrūpetur. Et hec tripler eleuatio premonſtrata eſt Eſa. vj. vbi inquit pphetā. Uidi dñm ſedentē ſuper ſoliū. quia immobiliter requieuit ſuper gloſam virginē ratione dignitatis firmiſſime. Solium inaltiſſime. ⁊ plena erat oſnis terra maieſtatis eius rōne dignitatis latiſſime. hec ſanctus Bernardinus vbi. ſ. Beatus q̄s Ber. dr locus fuit d̄ ginalis vteri tēpio: quo magis aſcēdit donec ad terminū ſine ſperā regali ſolio quo Maria marie filius ſubl i manit. i. in anima ⁊ in corpe ſicut ipſa deſiderabat dicens filio ſuo aſcēdēti in celum. trahe me poſt te. ſ. totaliter. non enim dicebat ſolūmodo cum Dauid ps. xlij. Sitiuit anima mea ad deum fontē viuū. ſed etiam ē bt̄ Job. ſui libri. c. xvij. Libera me domine ⁊ pone me iuxta te. ſ. totaliter quoad aiam ⁊ corp⁹. Tanta aūt excellentia eraltauit dei filius matrem ſuaꝫ ſuper oēs choros angelorꝫ q̄ ſicut dicit quidā doctor deuot⁹ ſi ibi vbi ipſa reſidet eſſet multitudo. nouā cōſtituereꝫ hierarchiā. Locꝫ autem nullus dubitet ipſam gloſam virginem mariam ſup oēs angelicas hierarchias ⁊ ſup oēs beatoꝝ ſublimatā. in hanc veritatem nōnulla probabimus rōnibus quo intellect⁹ habeat materiā ſpeculādi. ⁊ affectus inflamet deſiderio imitādi. Prima aūt ratio ſ puritatis. Sicut em̄ grauia naturaliter tendunt deorſum ita leuia ſurſum. iij. de celo ⁊ mūdo. Et quāto aliq̄d eſt leuius tanto magis aſcēdit donec ad terminū ſine ſperā ſue nature pfectā attingit. Creatura aūt rōnalis ſm ſpūm tanto eſt leuior quanto ē purior a peccō. vñ peccm appellat aplus pōdus Heb. xij. di. Deponētes omne pondꝰ ⁊ circūſtans nos peccm. Cuius grauedinē ſentiebat ps. xxxvij. cuꝫ dicebat. Oīa iniq̄tates mee ſupgreſſe ſunt caput meū: ⁊ ſicut onus graue grauate ſunt ſupme. Nulla aūt pura creatura fuit beata virgine purior. ergo nulla leuior. Sup oēs igit aſcēdit ratione ſue puritatis. Un dicit Anſelmus i quodā ſermōe. Sicut nulla pōt ſub deo maior puritas ⁊ginis puritate intelligi. ſic ſub deo locus ſibi ꝓpinquior itelligi nō dꝫ illo ad quē virgo eſt aſſumpta. Et ideo Ber. ſuper ps. inq̄t. O virgo ⁊gā ſublimis. q̄ in ſublime vertice ſancta erigis. vſq; ad ſedentem in throno. ⁊ vſq; ad dñz maieſtatē. Et vere. in quodā ſermōe ait. Qui i domo patris mā ſiones multe ſunt: creditur ſine dubio rē matri filiū preſtruxiſſe quam olim edificauit ſibi domū ſubnixā colūnis. vij. i. vij. ſpiritus ſancti domꝰ. Scdo ideꝫ pbatur rōne humilitatis. ineffabilis. Regula enim veriſſima a xpo eſt tradita Luce. xviij. q̄ oīs q̄ ſe humiliat exaltabit. Uñ aplus Phil. ij. arguit. q̄ ex chriſtus humiliatus eſt ꝛc. iō deus exaltauit illuꝫ ⁊ dedit ei nomē ſuper omne nomē. De hoc etiā habet Proue. xxv. vbi dr. gloriā pcedit humilitas. Cū ergo aliqua pura creatura nō repiat ipa brā ⁊gine humilior: cōueniēs eſt vt etiā nulla ſit in gloꝛia altior ⁊ ſublimior. vt ſicut aqua quāto magꝫ deſcēdit: tāto altiꝰ aſcēdit: ita ⁊ ipſa humillima ⁊go quanto in inferiori abyſſo humilitatis deſcēdit tanto in ſublimiori gloꝛie loco ſit elevata. De cuius profundiſſima humilitate loquens Berñ. ſup miſſus eſt inquit. Que eſt hec humilitas tāꝫ ſublimis que cedere neſcit honoribꝰ, inſolescere gloꝛia neſcit: nīſi dei elegitur: ⁊ ancillā ſe nominat. Tertio ideꝫ pbatur rōne dignitatis. Eidem⁹ em̄ q̄ dē quilibet reſpondet ſuꝫ locū ſm ſuā dignitatē. Terra eſt quaſi fex omniū in infimis iacet. Sup eaꝫ eſt aq̄ tanq̄ dignior. deinde aer. poſtmodū ignis poſt quē ſpera lune. ⁊ ſic de aliis celis quorū q̄libet tanto in maiori altitudine ꝓſtituit quanto maiori nobilitate ⁊ dignitate inferiora precellit. Sīc in locis collocari ſolēt hoies ſm eoꝝ dignitatem. Uñ parabolice loquēs dñs ait Lu. xiij. Cū inuitat⁹ fueris ad nuptias nō diſcūbas i pmo loco. ne forte honoratior te ſit inuitat⁹. ⁊ veniēs q̄ te illum inuitauit dicat tibi. da huic locū ꝛc. Cū ergo virgo bñdicta poſt deū ſit digniſſima. ⁊ ſup oēm puram creaturā excellentiſſima. eo q̄ ē mr̄ dei. pt̄s q̄ decet eā locū hre ſupremū inter oēs creaturas ⁊ deū. Quare to idē pbatur rōne gratioſitatis. Dre em̄ debet gla. iuxta illud ps. lxxxiij. Gratiam ⁊ gliam dabit dñs. Maiori aūt gr̄e maior debet gloria. ⁊ maxime maxima. q: ſicut ſe hꝫ ſimplr ad ſimplr. ita magꝫ ad magis. et maxime ad maxime ſm pbm. iij. Topico.

Universitat de Deusto
Biblioteca

Sed beata ẏgo sup oēs creaturas puras fuit gra plena. iurta illud Piero. ad Eusto chiū. Ceteris ꝙ ptes gra pstatur: marie au tē tota se ifudit gre plenitudo. ergo illi de betur sum⁹ glie locus. Unde Ber. i sermone assumptionis ait. Quātū Plus gre ade pta est in terris pre ceteris: tātū ⁊ in celis obtinet glie singularis. Quinto idē ꝓbatur rōne charitatis. Charitas em̄ ē me nsura ꝑm quā mēsurant ꝑmia. vt quāto plus charitatis ꝙs habuerit: tāto etiā plus glorie accipiat ⁊ in celis sublimior fiat. Quia ergo btā ẏgo sup oēs creaturas exarsit charitate. q: nō tātū amauit xp̄m vt deum. sed etiā vt filiū ꝑpuū. Ut Can. ij. dicebat. Fulcite me floribus. stipate me malis. q: amore languco. Ideo sup oēs creaturas quas supauit charitate debuit exaltari i celesti retributiōe. De ipa em̄ inqt Piero. ad Eusto. Tota eā incāduerat diuinus amor ⁊ ardor: continuus perfuū amoris. Cū igit charitas ⁊ amor sit spūalis ignis. de q̄ habek Luc. xij. Et ignis naturaliꝫ ascēdat: scēk ꝙ ipa ẏgo btā q̄ sup oēs igne diuīi amoris plena fuit: ad altitudinē glie super oēs

ascēdit. Certo idē ꝓbat rōne meritorio. Ut em̄ dr. s. ad Cor. ij. ⁊ m. c. pīo cleri cus. xx. q. ij. Unusquisq; ꝑpriā mercedē recipiet ꝑm ꝑ ꝓpriū laborē. Sed m ergo merituꝫ hic habitū habebit locus i ꝑmio. Sed ipa btā dicta ẏgo plus meruit sola q̄ oēs alie creature. Un̄ sanct⁹ Bona. in. iij. di. xiij. ar. ij. q. ij. dicit. ꝙ ipa pl⁹ meruit in celiue post annūciationē q̄ oēs scī ⁊ scē dei simul. ergo ⁊c. Septimo idem ꝓbatur rōne passibilitatis. Dicit ei apls. ij. ad Cor. j. Sicut locij passionū estis: ita ⁊ cōsolatiōis eritis ad qō etiā est rectus in. c. j. de sepul. Unde quanto plura q̄s tormēta toleravit ꝑ xp̄o tāto gloriosior erit in celo. Et ideo dicebat beatus Andreas. Tanto meo regi ero accepti: quāto ꝑ eius amore fuero ꝑmanens in tormētis confessor. Et ꝓpter h petēbāt apl̄os Johānē ⁊ Jacobo glie celitudines: Rādit dōs Mar. xx. Potestis dicere calicē quē ego bibiturus sū: Dicūt etiā doctores in. iij. dist. xlix. q̄ martyrib⁹ ꝓpter passiones toleratas datur aureola. Sed btissima ẏgo plus est passa q̄ aliq̄ martyꝝ. iuxta illud Zp. ij. Et tuā ipsius aiam pertrāibit gladius. Un̄ dicit Piero. ꝙ tant⁹ fuit dolor ipsius virginis. q̄ licz nō fuerit mortua tñ fuit plus ꝫ martyr. qō etiaꝫ inquit Rich. noster in. iij. dist. xxiij. ar. vij. q. iij. Ergo sup oēs alios est in celesti curia laudata ⁊ glorificata. Cuius exaltatio ⁊ sublimatio nobis valde proficua. Tā qñ retider iurta filiū tria militāri ecclesie patrocinia ꝓstat. Primo em̄ dirigit expeditō viā. Secō ꝙ tegit repellēdo pugnā. Tertio irrigat ipe trādo gram. Et hec tripler eleuatio figurata est in sacra scriptura. Prima em̄ qn dirigit figurata ē Exo. xiiij. vbi dīs ait Moysi Eleua virgam tuā ⁊ extēde manū tuaꝫ sup mare. ⁊ diuide illud vt gradiantur filij isr in medio maris ꝓ siccū. Nec em̄ virga ad cui⁹ eleuationē ꝓparat⁹ via ꝑpl⁹ dei. est gl̄iosa ẏgo maria. cuius patrocinio oēs pene amaritudo ꝑpl⁹ dei dulcorat. ⁊ iter ad ingrediendam terrā ꝑmissionis disponit. Un̄ ipsi bñdicte ẏgni dicere possum⁹ illud Sap. xiij. Dedisti in mari viā. ⁊ in fluminibus semitā firmissimā ossēdēs q̄ potēs es ex oībus sanare etiā si fine rate quis adeat mare. Secūa figura de ꝓfectione habetur Numeri. x. vbi dr. ꝙ cū eleuaret arca dicebat Moyses. Surge dñe ⁊ dissipētur inimici tui: ⁊ fugiāt qui oderūt te a facie tua. Et qua figura mistice innuit. ꝙ cū beatissima ẏgo eleuata est in celō demonis potentia imminuta est ⁊ dissipata. Un̄ ipa inqt Eccli. xxiiij. Supbos ⁊ sublimitū colla ꝓpria ꝓtute calcaui. Tertia ẏo figura de irrigatiōe habet Job. xxxviij. vbi dr. Nūquid eleuabis in nebula vocē tuā. ⁊ impetꝫ aquę operiet te? Vor i nebula eleuata est gra q̄ coronē virginis impetrata. ad aquā sequit impetꝫ aquaꝝ. q: ꝑ plam impetrat in tuē tia grāꝝ atq; remissio peccatoꝝ. Un̄ Eccli. xlij. Medicina ossm in festinatione nebule. hoc est in festina assumptione virginis bñdicte. q: oēs qui volūt ꝓficere ꝑ grē bñdicte. q: oēs qui volūt ꝓficere ꝑ grē sue. Ideo ipa i tāta gl̄ia sublimata oēs iuuat vt ad ipam recurrāt ꝑ gra impetrāda dicēs illud Eccli. xxiiij. Transite ad me oēs qui cōcupiscitis me ⁊ a ġnationibus meis adimplemini. i. in pātria vita recipiētes gratiam ⁊ in futuro eternā gloriā. Amen.

Incipit duodecima ⁊ vltima pa huiꝰ sermonis q̄ Martiale appellatur. Ja q̄ tractauit de brissime ẏgnis marie coronatiōe seu de glorificatione. Et proꝓrio ac particulari nomine. Triumphus domine paradisi appellatur.

p Osuit diadema regni in capite eius. Vester ij. Ad gloriā ⁊ honorē beatissime virginis matris dei ero: dium sumam⁹ a ꝓbis deuotissimi eius beati Ber. in principio cuiusdā sermonis de assumptiōe eiusdē ꝙ air. Dic totū decurat ingenium. ⁊ aureus sermo totus relucear maiestate. Voluntario oris mei bñplacita sibi faciat genitrix dei. dña mundi. regina celi. Ipsa sensum aceat. dirigat stilum. ⁊ lingua pauperis venustiori relpergat eloquio. qō ⁊ ipa mihi hodie im parmi dignet. vt de magnificētijs eius aliquid solē balbutiēdo depromā. Cui⁹ gl̄ias in ipō video. ꝓphera dauid inquit deo ꝑstitit regina a dextris tuis in vestitu deaurato. circūdata varietate. In quibus verbis ostēdit ꝙ ipsa gloriosa virgo tanq̄ regina celi diademate coronata sedet a dextris filij vestitu auratō charitatis indumēto. atq; circūdata varietate olim virtutum atq; gratiaꝝ. De cui⁹ triumphātissime virginis glorificatione locuturus tria deuotionis mentib⁹ speculāda mysteria propono. Primum dicitur coronationis. Secūm qualificationis. Tertiū ho recordationis.

Para prima huius sermonis que dicitur coronationis.

d Eccliosa virgine maria in cuius capite posuit deꝰ diadema regni celestis possumus dicere illud Eccli. xlv. Corona aurea sup capute eiꝰ. Et hic opprecium est videre nūcā ipa bñdicta virgo sicut nunc est regina celi. ita etiā cum viueret esset regina mūdi vel saltē regni iudaici. Pro cuius dubij declaratione querit ꝓmo. vtrū in regno successionē. Ad qō cōclusiue dico teneri ꝙ succedit ꝑ successionē. ꝑ ter. notabilē in. c. licz deuotō. ⁊ ibi Panor. in. ij. col. in. v. nota. ⁊ alle/gar bonam glo. in. c. denicq. vij. q. j. cū alijs allegationibus. Secus aūt est in imperio i quo succeditur ꝑ electiōes. ꝑm Panor. in. c. venerabilē. de elec. Et sic prima cōclusio ꝑcedit in regno particulari. nō autē in vniuersali. Et facit glo. in. c. Moyses. viij. q. j. Et ratio est ꝑm Bal. in. l. ex hoc iure. ff. de iust. ⁊ iu. quia indignus esset ꝙ monarchia imperij q̄ nemini subest iret ꝑ successionem in manibus pupilli vel pupille. Sed de regno particulari magis roleratur. quia est subditū imperio. Cōfirmātur quoq; pdicta q̄ regnū trāleat per successionem ad quencunq; de bono regis seruata ordinis ꝓrogatiua etiā vsq; ad centesimū gradum per ea que determinat Bal. in. c. j. in ꝓmio. in vlt. col. de feudo marchie. vbi hoc expresse tenet. Et corroborātur pdicta. quia in scriptura diuina in omnib⁹ libris Regū ⁊ Paralypomenon videmus q̄ succedebatur ꝑ gradus ordine successiuo. Sacra aūt scriptura pōt allegari ad decisionē causaꝝ ꝑm glo. in. §. fugiūt. in auc. vt iudices sine quo quo suf. col. ij. Secō ꝓ decisione ꝓme dubitationis queritur vtruꝫ infideles possint creari reges? Et respōdetur q̄ non. ⁊ si qui sunt: sunt de facto ⁊ non de iure. vt determinat Panor. in. d. c. venerabilē. de elec. ⁊ glo. in ꝓemio instit. Et ꝓpatet. quia reges vngūtur. c. j. de sacra vnctio. cuius nō sunt capaces heretici ⁊ infideles. Immo si rex christianus efficeret hereticus perderet regnum. vt inquit Bal. in. l. j. in. iij. columna C. de emanci. libe. in' repetitione. Tertio queritur nūquid femine possint succedere in regno? Et respondet Panor. ꝓsse in. ca. dilecti filij. in fine pumi no. ⁊ clarius in. iij. col. in glo. iij. ex de arbi. qō sic. et facit ter. in. c. cum deuotissimā. iuncta sup scriptiōe iij. q. ij. Idē quoq; tenet ꝓdictus Panor. i ca. significauit de rescrip. in. ij. no. Secus aūt est in feudo. vt determinat idē Panor. in locis allegatis. ⁊ oēs doctores in. §. et quia de his qui feu. da. pos. per illuꝫ ter. et glo. ibi que dicit q̄ femia nō succedit i feudis nisi in trib⁹ casib⁹. Primo qñ nomina est inuestitura. Secō qñ feudus redemit a dño. Tertio qñ dñs ei dedit ꝓpter seruitiū patrie. In quibus casibus ab aliquo ex parētibus nō est inquietāda. vt in. c. si quis sine filio masculo. quēadmo. feu. ad fi. per. Bal. autem in dicto. §. ⁊ quia. addit quartum casum. s. quando feudum est datuꝫ ad nullum seruitiū. quia nō extantibus masculis succedet femina. Quintū casum ponit Odofre. in sua summa scz quando feudum erat quesitum iure emptionis. ⁊ hoc est potius ex natura cōtractus q̄ feudi. Sextum casum addunt quidam in feudo ꝓcesso ad certū seruitiū qō femina pōt explicare ꝑ se vel paliū. ff. de vsufruc. ac. l. si qs titio. ⁊ l. si mulieri. ꝑm Jac. de belaper. q̄ dic q̄ fuit

Utrum infideles possint creari reges.

Eln femie succedāt i regnis

Universidad de Deusto
Biblioteca

in facto in regno Apulie: Feminas autē regulariter nō succedere i feudis. ptz in.c. filia. de succes. feu. Nō aūt deficientib⁹ masculis femine succedūt i regno ⁊ i comitatu. tenet etiā Bal. i. l. i multis. ff. de ſta. ho. ⁊ Archi. in. d. c. cum dilectissima. xij. q. ij. dicit hoc seruari de ꝓsuetudine. Et idē videt tenere glo. i. l. fi. C de arbi, vbi dat exēplum comitisse Capue ⁊ Matrelle. Cynus ds ideo affirmat in. d. l. fi. ⁊ dat exēplū de Matrilla que fuit filia regis Italie. ⁊ post mortē patris multas reuit ciuitates in Italia. ⁊ templa multa construit que adhuc extant. Et ista cōsuetudo maxime videt extare in partib⁹ gallicanis. d. c. dilecti. de arbi. Quarto querit. nūqd mulieres habeāt aliqn regna. iurisdictiōes ⁊ comitat⁹ et radijs marti quibus coruscant. l. femine. ff. ō sena. §. hoc itaq⁹. in aut. de cōsu. Et rndetur q⁹ sic vt determinat Panor. i dicto. c. dilecti filij. de arbi. Dis autem obstantibus ꝓsuppositis dico q⁹ dns noster iesus xpus fuit ille rex de semine Dauid. cuius regnū est fidele deo in perpetuū. vt diffuse ꝓbaui i prima parte rosarij sermonū. sermone. xiij. parte. iij. Qui quidem rex ꝓmissus fuit ipsi dauid a deo. vt habetur. ij. Reg. vij. Cū ergo offices nobilitates et dignitates reespectu sanguinis habuerit xps a sola matre sua. constat q⁹ ipa ꝑgo bndicta recta linea descendit de genere Dauid ⁊ ei debebatur regnū iudaicum q⁹ fuerat ab Herode alienigena vsurpatū. ⁊ hoc regnū ei cōperebat vel propter defectū masculoꝝ ex masculino genere recta linea a dauid descēdentiū. vel quia si q erāt. quia ingratissimi erant deo. vt habet Esa. j. ideo ad ipam ꝛginē gratissimā deuolutum erat ius regni iudeoꝝ q⁹ illis deus donauerat. Cū enim primogeniti sunt ingrati. tūc regnum trāsuoluitur ad proximiores in gradu. c. licet. vbi Jnno. de voto. Ex autem xpo nolueriit ꝺministrare regnum temporale. immo fugerit quando iudei voluerūt eum cōstituere sibi regē Johā. vj. tamen ꝺe erat rex iudeoꝝ. et nō solum. sed versū titulū scripsit Pylatus super crucem. j. Jesus nazarenus rex iudeorum. Johā. xix. Dance autem dignitatem ꝙ supra diximus. trānsmisit in ipius mater sua que fuit filia Dauid et regina sui regni. Un ipse Dauid cum diuisset ps. xliij. Astitit regina a dextris tuis ꝛc. immediate subiungit. Audi filia ⁊ vide. ꝛc. Jlud aūt regnum iudaicum quia erat particulare. potuit in mulieres ꝓuenire eo modo quo supra declaratum est. Et posito q⁹ fuisset. imperiū vniuersale. etiā ad ipsam pertinuisset. quia ratio assignata per Bal. quare ad imperiū non perueniat per successionē. nō militat in ipsa beata virgine que etiā in ventre matris fuit capax omnis rationis. ⁊ ad regimē totius mundi aptissima. Et posito sine ꝓiudicio veri q⁹ ipsa nō esset primo⁹ ad successionē ipsius regni iudaici. saltem non potest negari q⁹ ad ipsum Joseph de iure pertineret qui de regio semine descēderat per rectam lineam masculinā. vt patet Matth. j. Et cōsequenter ipsa virgo vxor regis erat regina. ⁊ gaudere debebat priuilegijs eius. l. princeps. ff. de legi. Jtem ipsa erat sponsa dei. vt declarauī in. iij. parte principali huius operis sermone. xij. parte vltima. Deus autem est imperator celi ⁊ terre. et consequenter ipsa erat imperatrix mūdi dum adhuc viueret. Preterea cum. vt supra diximus. imperans mūdo debeat per electionē promoueri. in electione autem electores teneant eligere meliorem ⁊ sapientiorē atq⁹ sufficientiorem. ꝑm q⁹ determinat Nicolaus de lyra super Johan. xxi. et beatum Thomas in quoli. vj. q. vj. Cunq⁹ ipsa benedicta virgo esset omnibus puris hominibus qui vnq⁹ fuerunt sapiētior⁹ ⁊ sufficiētior⁹ ⁊ plena donis spiritussancti. vt declaram in. iij. parte principalibus huius operis. sermōe. v. ⁊. vj. ergo ad ipsam et electione fienda pertinebat imperium ⁊ gubernatio totius mundi. Preterea xpo ꝑm humanitatē debit⁹ imperium et monarchiam totius mundi. Unde ipse ait Matth. vlti. Data est mihi omnis potestas in celo ⁊ in terra. Sed filio sine liberis mortui succedit mater. l. filio C. de senatusconsul. tertu. ⁊ inst. eo. titu. §. sed nos. ⁊. §. sed cum. ergo ipsa erat imperatrix totius mūdi. Sicut autem eius filius vt nos doceret fugere mundi honores noluit in regali sede ⁊ throno residere: sed voluit ministrare ⁊ nō ministrari Matth. xx. Unde licz suum esset regnum mundi. intra illud Johan. j. In propria venit ⁊c. tamen quia nō venerat imperiū exercere ait Johan. xviij. Regnum meū non est de hoc mūdo. Similiter fecit eius benedicta mater. que etiam noluit vacare regimini mundi. sue alicuius rēporalis regni. quia curam ⁊ gubernationem habebat dei filij sui. Maior

Utrum femine habeāt regna ꝓpter maritos.

Qō ad mariaz iure spectet regnū iudaicuz

eēt fuit incōparabiliter eius dignitas in regendo deum q⁹ fuisset in gubernādo totum mōdū. Sicut aūt absonū et valde indignū atq⁹ viruperosū esset q⁹ aliqs sapientissim⁹ atq⁹ nobilissim⁹ rer habēs gubernationem sui regni. vacaret gubernationi vni⁹ asini. Jta et multo magis absurdissimū fuisset q⁹ virgo gloriosa que gubernatrix constituta erat filij dei. attenderet et occuparet circa gubernationē alicuius talis ⁊ transitorij regni. O igitur regina nostra serenissima ꝑfecto tu dicere potes illud. j. Esdre. j. Osa regna terre dedit mihi dns. Et nos tibi dicere possumus illud Tobi. xiij. Jn osa sclā regnū tuū. ⁊ ps. cxliij. Regnū tuū regnum oim seculoꝝ ⁊c. Et Dan. ij. Regnum quod in eternū non dissipabit. veni ergo ⁊ super nos regnū accipe. Judicū. ix. De regno eēm tuo dici pōt illud ps. cij. Et regnus ipius oibus dnabit. Et Luce. j. Et regni eius non erit finis. Tu nanq⁹ in te habes officia boni regis ⁊ bone regine ꝑpetes. de quibus Aristo. tractat in lib. de regi. ꝓncipū. ⁊ Egidius in eodem tractatu lib. j. c. viij. vbi ait. Regem decet esse diuinū ⁊ semideum. Jn euidē etiā opis lib. ij. c. xix. iterum inqt. q⁹ rer nō pōsset nimis liberalis erga subditos suos. immo vir pōt pingere ad libertatem sibi cōuenientē. Tu vo ad ipaz per fectionē liberalitatis puenisti q nob. subditis ⁊ seruis in oib⁹ nris necessitatib⁹ liberalissime succurris. Quis. eēm q⁹ ait Ouidi. in. ij. de ponto. Regia credere mihi res est succurrere lapsis. Cōueniēs doi est hominem seruare voluptas. Et ideo dicere potes cuz Justiniano impatoze in. l. pulegta. §. fi. C. de sacrosan. ec. Dumanitatis nostre est egenis ꝓspicere. ⁊ dare operā vt paupib⁹ oliꝑfecto si non esses nostra regina rationib⁹ pulegatis. nos q summus ppls dei cōstituit tibi regēs. j. Regū. xj. et. ff. de orī. in. l. ij ⁊ in iustio. ⁊. §. eractis. Ad hoc eēm pagenos attraheret bonitas tua. Ait nāq⁹ Tullius in oratione ad cesarē. Nihil est tam populare q⁹ bonitas. O regina excellētissima. tu ⁊ filius tuus estis illi de quib⁹ ꝑlicter dixit deus Prouer. viij. Per me reges regnant ⁊c. Translumptiue in epistolis inter claras. C. de sum. trī. ⁊ fi. ca. Beati aures sunt illi qui audiūt sub vestro regimine. Uerificatur eēm illa Platonis sentencia quā refert Boetius in. ij. de conso. ſ. q⁹ btē essent ciuitates si aut phi regnarēt. aut reges philosophārētur. Quia eēm bonus rex debet habere oia iura in scrinio pectoris. l. oim. C. de testa. ⁊ debet esse plen⁹ sapiētia. l. penul. C. de his qui. vt indi. Unde ꝓbus in. j. rhetoꝝ. xx. ait. Principes opz sapere. Jdeo tu ꝑfectissime cum filio tuo seruasti illud qō inqt Salomō Sap. vj. di. Cōcupiscentia sapie deducet ad regnuz ꝑpetuū. Et ideo o reges populi diligite sapientiaz vt i ꝑpetuū regnetis. Diligite lumen sapientie omnes qui ꝓestis populis. Multitudo eēm sapientū sanitas est orbis terrarum. et rer sapiens populi stabilimentū est. hec ille. Tu quoq⁹ o clementissima virgo merito es regina. quia ꝑfectissime semp fuit in te pietatis ⁊ misericordie administratio q⁹ ad quemlibet bonū reges ꝓtiner. iuxt illud Prouer. xxj. Misericordia ⁊ veritas custodiāt regē et roborat⁹ clementia thronus eius. Et ciuilē lib. c. xvj. Clementia regis quasi ymber serotinus. Tu etiaz habes in te illā boni regis conditionem quā ponit Cassiod. lib. ij. epistolaz epistola. l. di. Felicitas regnantis est famulāres amare. Et Tulli⁹ in ꝓhilippicis lib. ij. inqt. Caritate ac benuolentia ciuiuz septuz opz esse principem magis q⁹ armis. Et Sen. in lib. tragediarum dicit. Decet. ti meri cesarem. sed plus diligi. Tu eēm fecisti illud quod postea nobis cōsuluit faciendū deuotus tu⁹ Jsido. lib. ij. solilocoꝝ. c. xl. di. A subditis venerari magis q⁹ timeri stude Talēq⁹ te redde subditis vt magis ameris q⁹ timearis. Nō sis terribilis in subditos. ne eis dnare vt delectet seruire. hec ille. Et ideo nos valde delectat seruire tibi. Licet eēm dicat q⁹ seruus morti cōparat. l. seruitutes. ff. de reg. iu. l. cū hic statu. §. fi dotor. ff. de dona. inter virū ⁊ vro. l. interdictū ff. de ꝓdi. ⁊ demon. ⁊ §. si vo. i aut. de nup. Eēm seruire tibi nobis ē vita et cōsolatio mēsa. Unde tu potes dicere de deuotis seruitorib⁹ tuis illud. ij. Paral. xij. Beāt dimātia seruitutis mee ⁊ seruitutis regni terraz. Et q⁹d mirz xpo benignissima si nob est tocūdū tibi seruire. cū seruierit Jacob ꝑ rachel septē. annis ⁊ videbant ei dies pauci pre amoris magnitudine. Gene. xxix. O bona dna tu scis q⁹ seruus tuus sum ego. ps. cxv. Ne igit transeas seruū tuum Gener. xviij. sed ꝑ tua benignitate dignare dicere de me, Erit mihi seruus sēpiternus. ij. Reg.

Etenim ipsa regina mundi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tryñ.ꝛ illud Esa.xlij. Ecce seruus meꝰ.suscipiam eñ.electus meus.complacuit sibi in illo aſa mea. Placeat humanitati tue dicere mihi illud Esa.xlix. Seruus meus es tu quia in te gloriabor.

Pars secūda huius sermonis que dicit qualificationis.

D Via.ſ.diximꝰ btissimā virginē o deo coronatā diademate.pulchrū erit videre qualis sit ꝛ qđ significet ista corona. Dicit aūt glo.in.cle.romani.de iureiurā. q diadema ꝓprie ōr corona imperialis vel regia.ꝛ sic ōr a dia qō est duo . et demo demus.qz er sai rotūditate principiū demit ꝛ fines ꝛ fit solū er auro ꝛ lapidibꝰ pciosis. Proistius aūt ptis expeditione declarabimus illud quod dixit btūs Johes eu ā g. Apoca. xij.scz. Signū magnū apparuit in celo, mulier amicta sole lunā sub pedibus habens ꝛ in capite eiꝰ corona stellarū.xij. In q̄bus verbis q̄tq̄ misteria designant . Primum dicit designationis.ibi . Signus magnum Scōm apparitionis.ibi. Apparuit in celo. Tertium glificationis:ibi. Mulier amicta sole. Quartū 3culcationis.ibi. Lunam sub pedibus habēs. Quintū 3o coronationis ibi,et in capite eius ꝛc. Quoad primum dico ſm sanctū Bernardinuꝫ in ser.assumptionis.qꝫ beata virgo ōr triplr signuꝫ magnū primo scz magne gre.scō magne glorie.tertio magne intelligētie. Primo nanq̄ fuit beata virgo signū magne gre incarnationis filij dei demōstrate ꝛ date. Signum eñ operit ꝛ claudit illud quod signatū est. Et similiter ipa btā virgo imaculato utero suo ex dono gre magne et ineffabilis claustit et operuit filiuꝫ dei p nobis. Un Ezech. xxxiij.dño ait. Solem nube tegā. i. rpm in virgine absconda. Et Esa.vij.ōr. Dabit dominꝰ ipe vobis signū, ecce ꝺgo ꝺcipiet ꝛc. Ipsa igit virgo sanctissima magne gratie nobis signū fuit dum deū p carnis assumptionē fecit esse nobiscum et gratia sua. Et ꝓpterea gabriel angelꝰ Au .l.ad eā inquit Inuenisti grām apud deū. Quia ipsa solaꝛ non alia creatura gratiā p cuam perditam nobis reinuenit. Unde ipsa dicere pōt generi humano illud Osee.xiiij. Ex me fructꝰ tuus inuētus est. Scōa ipsa benedicta virgo fuit signum magne glorie tam vtiq̄ magne q̄ vltra q̄ dici possit superat in gloria et letificat oēs angelos ꝛ sanctos. Unde Eccli.xliij.ōr.Aluna signum diei festi . Ad litterā em in principio lunaris mēsis luna aspectibꝰ hoīm occultatur, et ſn a sole illuminat ꝛ ei cōiunctissima est. Tunc etiam apud iudeos erat festum neomenie . Et ista beatissima virgo maria in assumptione sua oculis hoīm abscōsa ꝛ a tota trinitate dei formata, atq̄ filio suo in glie sa sede cōunc̄ta.festū superne ac magne glie nouo gaudio ꝛ letitia ꝓsecuit. Unde Prouerb. viij. ōr. Mulier gratiosa.i, beata virgo ꝺ gratiosissima, inuenit gloriā. ſ.nouā in paradiso. Et merito quidem inuenit gliam nouā in celo. q̄ amissam gratiam inuenit in terra Tertio beata virgo est signū magne intelligētie. Signū em ducit in signati cognitionem. Et similiter ipa ōgo gliosa supa oēm creaturaꝫ ducit in sapientiā ꝛ intelligentiā dei filij sui. Unde Esa.xlv.de ipa dño inquit Exaltabo ad pplm signū meuꝫ. i. p signum meū quod est ōgo bndicta altam intelligentiā dabo de meipso ꝛ de filio meo. Propter hoc etiā dicit porta celi. quia per eam altra ꝛ sacra celi ꝛ scripturarū ac sacramentoꝝ misteria referanť. De ipsa quoq̄ benedicta virgine dixit deus noēt filius eiꝰ in figuraꝫ Gen.ix. Erit signū federis inter me et vos. Quādo aūt aliquis habet verā devotionem ipsū virginī: signū habet de intrādo gliam paradisi. et illi pōt dici de ipsa illud Exodi. xvij. Erit quasi signuꝫ in manu tua . Ou ꝺ deus tāgit coꝛ alicuiꝰ devotione ipsius sacratissime ꝺgis pōt dici illud Psalter. Sceptrū aureū ptendit quo signū clementie demōstrat. Dicat ergo q̄libꝫ xpianꝰ deo illud ꝓb.xxxv. Fac mecuꝫ signuꝫ in bonum vt videāt qui oderūt me ꝛ cōfundātur. quia tu dñe adiuuisti me ꝛ ꝓsolatus es me. Dic tu dñe q̄ signū salutis oīm gentium de quo expedit ꝺcit ipe sanctꝰ Bernardinus q̄ apparuit ꝓlo in celo ecclesie, secundo in celo glie. tertio ꝺo in celo anime. Primo nāq̄ apparuit in celo ecclesie militantis. de quo exponi potest illud quod idem Johannes scripsit Apocalypp.xxj.dicens. Uidi celum nouū ꝛ terram nouam . In hoc em celo apparuit, vt omnibus bene viuēdi pberet exemplum. Unde Ambrosius in libro de virginitate ait de ipsa virgine. Ut de ceteris eius gratiis taceaꝫ virgo erat nō solū corpore sed etiā mente, corde humilis , ōgo grauis ꝛc. Et infra. Talis fuit maria vt eius solius vita omniū sit ꝺsciplina. Secundo hoc

virginale signū apparuit in cello glorie. cū scz m anima ꝛ in corpe in celum assumpta est ipsa virgo gloriosa. ex cuiꝰ illustratione tota celestis curia decorat. Unde Bern. in quodā sermone inqt. Marie ꝓsentia totus illustrat orbis. adeo vt ipa celestis hierusalē clarius rutilet ꝺginee lampadis illustrata fulgore. Et Eccli.xliij . dicit Species celi in visione glorie, ſ. matris dei . Tertio insup hoc virginale signū apparuit et quotidie apparet in celo aīe, de quo celo inquit ꝓb.xxiij. Celū celi dño. Celū em cū a celādo sit dictū, aīam designare potest que nobis celata manet. Celum aūt celi dicit. ꝓ eo q̄ ꝓ inhabitando celo creata est. Hoc igit virginale signū apparet in celo aīe quādo eaꝫ visitat ꝛ replet spūali consolatione. Debet ergo qlibet fidelis xpianꝰ deuotiōis oculos leuare ad ꝛemplādum hoc signum.ꝛ rogare vt animā suam dignet visitare, vt possit postea ei dicere illud Job.x. Visitatio tua custodiuit spūm meum. Tertiū mysterium a beato iohāne tactuꝫ in verbis pallegatis dicitur glificationis dum ait. Mulier amicta sole. Triplici em sole dicit amicta btā virgo maria. Primo sole amoris quoad voluntatē suam que dei amore feruet. Secundo sole splēdoris quoad intellectū qui dei lumine splendet. Tertio sole. fulgoris quoad corpus quod excepto deo totus paradisuꝫ vltra oēs beatos fulgoriꝺ replet. vt inquit sanctꝰ Bernardinus i loco prędicto, vbi ꝓsequēs addit. Primo igitur beata virgo dicit amicta sole. scz calidissimi et ignitissimi amoris q̄ supta oēs beatos diligit deum ꝛ humilitatem filij sui. Unde Bern. ait. Hoc enim amoris igne labia prophete purgātur. istoq̄ seraphin accenduntur. Longe ꝺ aliter hec virgo meruit non velut summatim tangi, sed operiri magis aut circūfundi. ꝛ tanq̄ ipo igne concludi. Bene cādidissimus atq̄ calidissimus huius mulieris amictus cuius omnia tam ex celenter irradiata noscūtur vt nihil in ea nō dico tenebrosum vel saltē minꝰ lucidū, sed nec rapidū liceat suspicari. hec ille. Secundo aūt dicit amicta sole splendoris, scz quoad luces glorie quā eius anima habet. Unde Bern. inquit. Denicq̄ ipa est mulier amicta sole, i. induta ineffabili claritate. Amicta inquā lumine sicut uestimento, de quo inqt apls. Induimini dñm ihesuꝫ xpm. Nam gloria ipsius dei sup oēm creaturam

Maria amicta triplici sole.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ornata fuit. Tertio etiã ōr amicta sole fulgoris quoad luces quã hȝ in corpe ex redundantia glie q̃ sibi a deo in aĩa dat. De quo Ber. ait. Quaȝ familiario ei facta es o dña q̃ prima. imo q̃ intima, vestiti enim subis carnis. & ille te glia sue maiestatis. vestisti nube solẽ & ipa sole vestiris. f. tã in corpe q̃ in aĩa. Quartũ mysterium qõr oculationis tangit. b. iobes vbi. ē. di. Lunam sub pedib⁹ hns. qõ exponit scrõ Bernardin⁹ in ser. pdicto de ipa brã ẋgine. Habet enim luna mutabilitatẽ. causat frigiditatem atq; luciditatẽ. Per mutabilitatẽ significant bona tẽporalia q̃ mutabilia & defectibilia sunt vt luna. Beata enim ẋgo ofa terrena contempsit. ne aliquo modo impediret aut retardaret ei⁹ dilectionẽ. ad xpm. Un merito ipa inqt Eccl. xxiij. Ego mr pulchre dilectionis. Amor enim cõmutabilis boni sp aliquo modo derogat amori icõmutabilis boni. Proinde Augu. in. x. confessi. ait deo Aman⁹ te amat qui tecũ aliq̃d amat qõ nõ pter te amat. Frigiditas autẽ significat mũdanã prudentiã frigidã atq; nocturnã Et hanc sub pedib⁹ ẋgo habẽs partũ spẽ uit atq; oculcauit eã. partimq; famulatui suo subiecit. qz ea tm ad dei laudẽ vsa fuit. Luciditas ẽo significat clarã creaturarum intelligentiã. Et hãc etiam sub pedib⁹ habuit. Nam oĩm creaturaȝ cognitionem in cõparatione ad supeminentẽ xpi scientiaȝ parui pẽdit. Cũ enim aplus paulus hoc fecerit. Unde ipse inqt ad Phil. iij. Que mihi fuerũt lucra: hec arbitratus sum pter xpm detrimẽta. Existimo enim oĩa detrimentum esse pter eminentẽ scientiam iesu xpi ꝛc.

B Maria oĩa terrena cõculcans uit.

Quãto magis ipa bñdicta ẋgo hoc egit q̃ mater exititit saluatoris? Quitũ mysteriũ a beato iohane tactũ in pallegatis verbis dicit coronationis: dũ ait. Et in capite eius ꝛc. Qõ fm sanctum Bernardinum vbi. ē. põt tripliciter intelligi. Primo modo vt duodecim stelle corone eius sint duodecim apostoli xpi. quia beate ẋginis meritis fuerũt electi. & post ruinã in xpi morte sunt ad fidem reformati. ac per eos instructionẽ edocti. Nam ipa gliosa ẋgo est singulariter ciuitas illa de qua scribit Apoca. xxi. c. In q̃ oēs electi mystice cõtinent. & l q̃ duodecim apostoli ponunt duodecim lapidũ pciosoȝ fundamẽta. Et similr duodecim margaritæ. et q̃bus fiũt duodecim portæ q̃ designãt duodecim patriarchas, q̃ offi lapide pcio

D Duodeci stelle i corõa Marie quid significent.

so ornati sunt. & per quos fides venit in filios dei ip⁹ beate virginis meritis ad posteros ptrãsmit. Sedo modo duodecim stelle eius corone sunt duodecim luminose cogitationes seu illuminatões mẽtis ẋginalis. Prima stella est cognitio corpalium naturarum. Secũda spũalium substantiarũ. Tertia clarus intellectualiũ. Quarta vtutũ affectualium. Quinta institutaȝ diuinitus legum. Sexta infusarũ a deo gr̃arum. Septima irrẽprehensibilius iudicioȝ. Octaua incomprehẽsibilium miraculoȝ. Nona innumerabilium meritoȝ. Decima remunerabilium premiorum. Undecima temporaliũ decursuũ. Duodecima eternaliũ rationũ. hec ille. Qui etiã subdit q̃ tertio modo duodecim stelle in corona ẋginis sunt. xij. priuilegia q̃ ea regnante et gliosa in celo. pcibus eius impetrant nob⁹ qui militam⁹ et laboramus in mundo. Prima enim stella est cecitatis illuminatio. Unde de ipsa ait Eccli. xxiiij. Illuminabo omnes sperãtes in dño. Secũdo lapsorum elevatio. iuxt illud Dan. xj. Cũq; corruerint sublevabunt auxilio paruulo. i. auxilio bte ẋginis que paruula dicit pter humilitatem. Tertio sordidorum lauatio siue purgatio. Unde in figurã dicit. f. Regũ. xxv. Ecce famula tua sit ancillã vt lauet pedes seruorũ tuoȝ. Dec esti inqt Abygail ad dauid. i. maria ad xpm. vult esti lauare conscientias nostras intellectum et affectum nostrum a sordibus vitioȝ. Quarta stella est desolatorum letificatio. Unde Cañ. f. illi dicit. Ubera tua sunt vbera tua vino. quod vt ait Pe. ciij. Uinum leti. cor hois. Quinta est tentatorum adiuuatio. Unde ipsa inquit Eccli. xxiiij. Quasi platanus que habet folia ad modum sceuti exaltata sum iuxta populos baptizatos. Et ideo in tentationib⁹ suis ds ille dicere quilibet xpianus illud Pe. xxviij. Apprehẽde arma & scutũ, & exurge in adiutoriũ mihi ꝛc. Sexta est in gãuersis roboratio. Unde Esa. xxviij. dicit. Urbs fortitudinis nostre syon. i. b. ẋgo maria. Septima est mortuoȝ resuscitatio. Unde ipa aĩ Eccli. xxiiij. In me oĩs spes vite & virtutis. Octaua induratoȝ mollificatio. Unde in figurã ōr Num. ij. Cũq; percussisset moyses virga bis silicez. egresse sunt aque largissime. Virga em est beata virgo. iuxta illud quod canit ecclia. Virga ielle floruit. ẋgo deam & hominẽ genuit ꝛc. Uiler est cor duorum, Bna aũt pcutio fit quãdo ipa virgo

facit pcõres declinare a malo & facere bonũ, a quo egrediunt aĩ largissime Ischyrismarum. Nona stella est ad ieiunũ xpm dirigio siue vie salutis demõstratio. Ipsa em fuit figurata p illã columnã ignis & nubis de qua habet Exod. xiij. q̃ introduxit filios Israel inferrã promissionis. iuxta illud ps. ciij. Dedit nubẽ in ptectionẽ eoy. & ignes vt luceret eis p noctem. Decima stella est in hora mortis subuentio. Unde Eccli. xv. ōr Undecima stella est cõtra ignes purgatorij refrigeratio. Unde Iere. xvij. ōr. Nunq̃d de petra agri deficiet nix lybani. i. refrigerũ de maria post mortem nr̃am. q̃s dicat nõ. Duodecima stella est in vita celesti sua pfitia omniũ beatoruȝ letificatio & delectatio. Unde ei dicẽt illud Judith. xv. Tu gloria hierlm, tu letitia isrl. tu honorificentia populi nostri. Quarto dicere possum⁹ q̃ p pallegia siue progatiue. Pria autẽ progatiua est spalis dei patris electio ad opus incarnationis filij sui. Unde in figurã predixit ad hauriendã aquã. ipa est quã preparauit deus filio dñi mei. i. xpo. Potuerunt esti esse verba angeli gabrielis loquẽtis de ẋgine maria q̃ prima egressa est ad hauriendam aquã grẽ. de qua Esa. liv. inquit deus. Ossa iustẽtes venite ad aquas ꝛc. De hac aut̃ electione etiam pdixerat. ps. dicens. Elegit eã deus & pelegit eam. Scõa pterogatiua est filij dei spalis desponsatio. Unde ad Coz. xi. ōr. Desponsi em vos vni viro virginez casta exhibere xpo. In veteri enim testamẽto summ⁹ pontifex nõ ducebat vroxem nisi virginem. vt habet Leuit. xxi. Terria est spũssancti fecũdatio. Unde Mat. j. ōr inuenta est in vtero habens de spũsctõ. Quarta est filij dei conceptio et parturitio ea est dei cõiunctio siue querlatio. Usi ipsa ait Cañ. ij. en dilect⁹ meus mihi et ego illi qui pascitur inter lilia. f. virginitatis & puritatis mee. vel iter verba et brachia mea Coz. vij. Mulier iunapta & ẋgo cogitat q̃ in libro vite descriptio. de qua ōr Apocaly. vij. Habes panca noia in sardis. i. in virgine q̃ non inquinauerũt vestimenta sua. i. virgia & nõ deiecto noia eoꝝ de libro vite

Ipsa aut̃ dicere põt illud ps. xxxv. In capite libri scriptũ est. de me. Octaua est celi ornatus & pulchitudo. iuxt illõ Ecci. xxiij. Spẽs celi glia stellaȝ. i. virginũ. q̃ dicunt stelle quia de die nõ lucent. sed in vesperis incipiũt apparere. i. in pũti latẽt. ſs in futuro apparebũt quid sunt. Unde. f. Job. ix. ōr. Filij dei sumus. sed nondum appuit q̃d erimus. Nona est pfecta dei assimilatio. de qua ōr Apoca. i. Uirgines sunt et sequunt agnũ quocũq; ierit. Decima est noui cantici decãtatio q̃ ꝛsimodo virgines decantabunt. iuxta illud Apoca. xiij. Cantabũt sctl canticũ nouũ. ꝛc. Usi pphãs ait ps. cxxvj. Quõ cantabim⁹ cantica dñi in terra aliena. i. in carne corrupta. Undecima est mansionis fructus pmissio. Nam sicut⁹ trigesimus pmittit diligatis seruabitis. vidabitis. cẽtesimus aũt virginibus. vt dicũt doct. in expositione pabole Mat. xiij. Duodecima est duplicis corone adeptio. quã ipsi debẽt aureas & aureolas. Unde in figurã ōr. f. Machab. iij. Ornauerũt aũt facie templi coronis aureis. Facies em est que est nobilior & altior pars corpis significat corpus virginale q̃ est nobilis & altius oĩm membroruȝ ecclie. Ornauerũt aũt facie non tm vna corona ſs coronis aureis. Aurea p charitate ei debetur. & aureola p ẋginitate. Et ſs he corone cõpẽtãt etiã alijs virginib⁹. tñ singulariter comperãt ipsi benedicte virgini. & ideo he duodecim stelle dicunt esse i corona capitis eius. q̃ ipa est oĩm ẋginũ pmitiua & regina. Quinto dicere possum⁹ q̃ ipse. xij. stelle sunt. xij. ordines. f. nouẽ angeloȝ & tres sanctoȝ. f. martyrũ, cõfessoȝ & virginum. q̃ oẽs eam coronãt. quia ipam pperue venerant. miranf & laudãt. Seraphin em mirãtur & laudãt in ea charitatẽ tam succẽsam Cherubin sapiaȝ ta pfundã. Throni pratẽ & quietẽ in deo sic tranquillã. Dnationes tantã sup angelos pceminentiã. Uirtutes tantã miraculoȝ efficatiã. Potestates tantam sup demones potentiã. Principatus tantam de oĩbus regnis puidẽtiã. Archãgeli tantã de oĩbus locis diligentiam. Angeli tantam de oĩbus & singulis hominib⁹ custodiã. Martyres tantã in tribulatione cõstantiã, Confessores tantã sobrietatem & tẽperantiã. Uirgines ẋo tantam ipis⁹ puritatẽ & mũdiciam. Cũ illi dicere possum⁹ illud. ij. Paral. vi. Te laudat omnis virtus celoȝ, & tibi ẽ gloria in secula seculoȝ. Amen

R Duodeci stelle sũt. xij. ordines in celo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Para tertia huius sermonis que dicitur recordationis.

Ro q̄ dr corona marie quō sit instructa.

Ti memorīā ⁊ recordationē triumphantissime recordationis dñe paradisi debent oēs deuoti xpiani quotidie coronā dicere deuota mente. Ad quā inducere pōt vnā quēq; ea q̄ in cōmēdationes angelice salutationis dicit in q̄nta parte principali huius opis sermōe. xij. In hac aūt corona dicunt xiij. Aue maria. in cōmemorationes annoz quib⁹ ipa virgo bēdicta vixit in hoc mūdo Licet em̄ de tpe annoz eius in presenti vita fuerint varie opiniones. tñ hec videtur cōmunior. Et possunt sic eius anni cōputari. videlz q̄ quando concepit dei filiū completer annū quartūdecimū. ⁊ intrasset q̄n tūdecimū ptātū tēpus q̄ postea q̄n pepit sumn̄ benedictū filiū compleuerat quintū decimū annū. Quia vero ei⁹ filius mortuus est trigintatriū annoz. ideo ipsa tūc habebat annos. xlviij. Post ascensiones ꝰo filij sui vixit annis quattuordecim cōpletis et intrauit q̄ntūdecimū annū. ⁊ sic ipa vixit in hoc mūdo annis. lxij. cōpletis et tetigit de. lxiij. Et ob hoc eius vita dr fuisse ānoz lxij. sicut ⁊ ei⁹ filius dr stetisse mortuus tribus diebus: quia tertio git de tribus dieb⁹. In hac aūt corona interponit Pater noster. et ab eo incipit. vt significet. q̄ oēm gram suaz recepit ipa benedicta ꝯgo a patre celesti a quo omne datū optimū ⁊ omne donū pfectum descēdit. Jaco. j. vt etiā dicit glo. l. j. ff. de legi. Sciendū est aūt q̄ aliq; postq̄ direrunt q̄nquies Aue Maria. dicūt vnus Pater noster. ad memorias q̄nq; vlnerum saluatoris. Alij ꝯo postq̄ direrit septies. ⁊ hoc ad memoriā septē gaudiorum ipius virginis. Alij postq̄ nomes direrunt Aue maria interponūt Pater noster vt significent q̄ beata ꝯgo exaltata est supra nouez choros angelorū. Alij ꝯo postq̄ direrunt decies. vt denotēt q̄ ipa gloriosa virgo est eleuata in decimo choro celesti. Alij autem postq̄ direrūt duodecim Aue maria dicūt vnū Pater noster in memoriā corone duodecim stellarū que est in capite ipius sanctissime ꝯginis vltimis. aureis tribus Aue maria interponit Pater noster ad reuerentias sanctissime trinitatis. Sed q̄ intercēdat dicak predicta corona rotū redūdat in laudem dei ⁊ ipius benedicte ꝯginis. Ego igit dico omnibus christicolis illud ad Roma. vltimo. Salutate mariā q̄e multū laborauit in nobis. Ad hoc autem faciendū nos inuitat sancta mater ecclia q̄ ea diuersimode salutat dicendo. Salue sancta parēs. Et Salue regina misericordie. Aue regina celoz. Aue maris stella ⁊c. Principalis vero eius salutatio deportata est a celo scz Aue maria. q̄ nō debet reputari res muliebris. vel solū ipūaliū gentium sed oīm xpianoz. Melius est autem dicere vnoz Aue maria corde deuoto ⁊ cum animi feruore q̄ centū cū tepiditate ⁊ indeuotiōe. c. nō mediocriter de cōse. di. v. Ipsam aūt coronā deo ⁊ v̄ re dicētes innumerabilia beneficia ab ipa tra benedicta p̄gine cōsequenf. De quib⁹ aliq̄ tangit ꝓpheta ꝓo. lxiij. dicēs. Benedices coronę anni benignitatis tue. et campi tui replebunt vbertate. Pinguescent speciosa deserti. et exultatione colles accingentur. Induti sunt arietes ouium. et valles abundabunt frumento. clamabunt etiā hymnum dicent. Que oīa possunt exponi multiplicaliter de facientibus coronam ipius virginis. Et quibus vbis possumus colligere tres fructus p̄cipales corone virginalis. Primus dicit benedictiōis. ibi. benedices corone ⁊c. Scōs impinguationis. ibi. pinguescēt speciosa deserti. Tertius ꝯo dicitur inchoationis. s. paradisi. vel cōformationis. ad primoz dicit ꝓpheta ipsi bēdicte ꝯgini. Benedices corone anni. i. annoz. Et ponit numerus singularis p plurali. sicut etiam Etoō. viij. dicit. Venit musca grauissima. Et virgilius in. vj. Eneyō. inq̄t. et armato milite complēr. i. armatis multitudo. Benedicit aūt beata ꝯgo corone annoz benignitatis sue. i. q̄bus ipa benignissima virgo in hoc mūdo. vnde faciētes coronaz. et ōiter rotius vite sue memoriā obtinēt multiplicez benedictionē. scz opatinaz. remissionem. Benedictionē aūt opatinā et cumulatiuam cōpensatiuā. confortatiuā et cumulatiuam deo. videlz a patre celesti. eo q̄ eis dilectissima sponsa a nobis in ipa corona veneratur. a filio. quia eis carissima mater honoratur. ⁊ a spūsancto. q̄ vas thesauri ipius a nobis in reuerētis habet. Cum em̄ cuilibet sancto dicat deus illud Geneſ. xxvij. Qui benedixerit tibi benedictionib⁹ repleat. Profecto ille qui faciendo coronā benedicit virgini marias. a tota trinitate benedicet. ⁊ de plenitudie benedictionum ipius ꝯginis recipiet

Non ergo amittet illa hora q̄ in facienda corona expendit. sed deo consecret et a tota trinitate acceptet. Quia ꝺo dei dicere ē facere. iuxta illud p̄o. antepenulti. Ipse dixit et facta sunt. Ideo eius benedicere est benefacere. Et sequenter deus q̄ facientes coronā benedicit eis benefacit. Remissis nāq; quoq; benedictionez q̄ q̄mur faciēdo coronam. Nam cum benedictio sacerdotis epi. cardinalis ⁊ pape remittat de peccatis venialibus ꝺm Franciscū de mairo ⁊ alios theologos in. iij. sententiarum distin. xx. ⁊ Johannem andree in proemio. vj. et ibi doctores super illud. Salutem et apostolicaz benedictiōez. Multo magis benedictio dei que est magis curialis. Sciendū est autem q̄ a diuersis summis pōtificibus ꝑcesse sunt diuerse indulgentie dicētibus aue maria q̄ licz credant esse maioris numeri q̄ nūc erunt. ꝺm colligendo ea solū que pio certo constat. Quando quis dicit Aue maria. con sequit indulgentias. cclxxxvij. dierum. Et quādo dicit iesus totidem. Et quādo dicit Sancta maria. habent quadraginta dies de indulgentia. Quia igit in corona dicitur septies tribus vicibus Aue maria et iesus ac sancta maria ⁊c. ideo in summa quis facit coronā consequit dies ducentos septuaginta tria milia trecentū q̄nquaginta octo de indulgentia. Beatus aūt frater cherubinus de spoleto ordinis nostri impetrauit a summo pontifice centū dies de indulgentia. pro omnibus faciētibus coronaz. Et sic in summa erūt ducenta septuagintatria milia septingenti q̄nquaginta octo dies indulgentie. p qualibet corona. Felicis aūt recordationis Sixtus papa. iiij. omnibus dicentibus in statu gr̄e infrascriptas oronez siue salutationē ipius ꝯginis q̄ a multis dicit an corona concessit indulgentiā duodecim milia annoz. p qualibz vice qua dicit. Aue sanctissima maria mr̄ dei. regina celi porta paradisi. ꝺna mundi. singularis et pura tu perpetua virgo. Eu conceptisti xp̄m sine pcō. Eu genuisti creatorē. ⁊ saluatorē mūdi in quo nō dubito. Libera me ab oīi malo. et oīa scelera mea. quoq; cōpensatiuā recipiet faciens coronā benedictus ⁊ ipse ꝺs et ipsi non solū a deo. sed etiaz a tota curia celesti. Oēs enī angeli ⁊ beati

Mari me co fortas mur p oronē coron

benedixerit tibi sit ipe benedictus. Hñ em̄ benedicimus ipam virginē et eius filiū. respōdet ipa dei genitrix et oīs paradisus secum. Sitis et vos benedicti. Dicit em̄ in cōmuni puerbio. Quale' verbū direris tale audies. Et vulgariter dr. Tal manico. e tal coltello. Ipsa ergo pyssima virgo nos resalutat' quādo eā salutamus. Aliter nō haberet in se vbanitatē ac curialitatē. Nam si alicui q̄s dicat. Bon⁹ dies ille si non est valde rusticus respondet. Bonus dies et bonus annus. Quanto ergo magis hoc faciat btā De cor/ ꝯgo nobis saluratrix⁹ eā: habet em̄ valde no octo giatas salutatiōes nras. Nā si Octauian⁹ vsanus imperator emit p decē milibus nūmoz vnū saluta cotuū cuiusdā romani q̄ instructus. ab illo ⁊c. salutauerat ipm. imperatorē reuertentem victoriosū de prelio dicens. Aue imperator inuicte. vt refert macrobius. Et sic imperator Tyberius et romani ita chaz habuerūt cotuū alium. quia eos salutabat in foro. q̄ postea de ei⁹ morte valde doluerūt. vt refert Plinius. r. natural⁹ histoie. Profecto mlti coriotes hz virgo benedicta illos q̄ ipsam cordialiter salutant. Hñ legit q̄ q̄dā abbas mortuus postea resuscitat⁹ et a monachis suis interrogat⁹ quid vidisset in alia vita? Rndit. O filij qui vult saluari sepe salutet mariā. Et em̄ inq̄t Ber. Non venit ad veniam qui nescit amare mariā. Benedictionem etiam confortatiuā recipimus deote faciendo coronam. Nam efficimur filij ipius virginis. ⁊ ꝺsequenter ab ea tanq̄ a bona mr̄e cōfortamur. Hñ sciendū est ꝺm doct. maxime card. Petrū dami. Franciscū de mayro. ⁊ Petrū iohānis sup Johannem q̄ ipse vt habet Job. xix. xp̄s in cruce dixit beate ꝯgini de iohāne. Mulier ecce filius tuus. Ētra fuit potentia hui⁹ verbi. q̄ fecit ipm iohēs verū filiū adoptiuū ipsi ꝯginis ⁊ dedit ei affectū filialē erga mr̄es ⁊ econtra simo maiorē q̄ sit cōiter inter filiū naturalē et matrē eius. q̄ maior est vis gratie q̄ nature. c. reuera. de conse. d. iv. Quia ꝺo iohānes interpr̄at in quo est gra. ipse iohes accepit hanc filiationē q̄ oibus qui voluerint esse ⁊ viuere in gratia dei ⁊ ipius virginis. Imperatorem celestis stans in triboli crucis nos adoptauit in filios matris sue dicēs ei de quolibet nr̄m. Ecce filius tuus quasi diceret. Ass igno q̄ tibi sint filij oēs qui voluerint esse tui deuoti. ⁊ te reuerēter sicut matrem salutare ⁊ venerari; Ut ideo

Universidad de Deusto
Biblioteca

ipa nos filios suos non potest refutare. sed cogit materna pietate ysolari: Uñ aut illud Esa. xlix. Nūquid obliuisci pōt mater infantuli sui. ⁊ si ipa oblita fuerit. ego nō obliuiscar tui. mater eñ dulcius amat filium q̄ pater. quis nō tantū passus est pater i ipso filio in locē pducēdo quātū mater. Debet igit ipsa benigna ⁊go nos tenere diligere sicut mēbra filij sui q̄ est frater noster. et pro indulso dare nobis paradisum ⁊ hereditatem celestes. Et hec corona est q̄s ptestatio quedā ⁊ depcatio filialis. ac si diceremus. Nos o piissima ⁊go sumus tui filij. et ideo petim⁹ bñdictionē maternā. da benedictio matris firmat domos filiorum Ecclesia. iij.

Per oones cotone cumulatiuum ḡ tiam.

Benedictionem quoq; cumulatiuam scz donorū spūalium ⁊ gratiarū atq; meritorum recipim⁹ faciendo coronā. Et iste ē fructus secūdus ipsius corone qui ōr impinguatio nis. ⁊ ideo subdit ppba. pe. lxiij. Et campi tui replebunt vbertate. Pinguescent speciosa deserti ⁊c. De ipa eñ virgine et de nobis potest dici illud ps. cvj. Benedixit eis ⁊ multiplicati sūt nimis ⁊c. De hac etiam bñdictione ⁊ fructu corone quo bñdicimus beatā virginē predictum fuit Prouerb. xj. vbi ōr. Anima que bñdicit impinguabitur Per campos aūt q̄ sunt lati. intelligūt mūdani qui fine districtu obedientie alterius viuūt in spū ppue libertatis. Et istis coronam facientibus dat beata virgo vbertatē fructuū. diuitiarū bonoris et gloie. ita q̄ etiā dormiendo ditant. Item consolationē filioz eis tribuit. atq; eis sue misericordie sinū aperit. Uel p campos intelligunt iustos vt exponit Aler. de ales. q̄ suscipiunt semen verbi dei ⁊ pluuiaz gratie diuine. ⁊ istis dat beata ⁊go vbertatē bonorum operū. Per speciosa aūt deserti intelliguntur boni religiosi ⁊ religiose fugientes campos. i. terrenas occupationes ⁊ mūdialiū puersationes Deserti eñ ōr monasteriū. q⁹ a mundanis voluptatibus est elongatū. In quo cuz posuisti filiā. non amplius recordaris de illa. vel raro ipaz visitas elemosynis. est tamen hoc deserti speciosum sicut paradisus. in q̄ frequētant angeli dei. Religiosos ḡ facientes sibi coronā facit beata ⁊go impinguari charitate ⁊ deuotione. Per colles aūt intelligunt dñi ⁊ principes tales quos replet consolationibus si coronā suam facere non omittāt. Sequit. Induti sūt arietes ouiū. idest capita spūalia vt sacerdotes epi et cardinales quos induz't vestimēto sanctitatis

Et valles abundabūt frumēto. i. pauperes ⁊ despecti habebūt ḡram dei p̄ fructē coronē. Et ideo nr̄ frater Jacobꝰ de le cose de puincia sancti Fracisci qui quondie faciebat multas coronas brē virginī horabat oēs vt facerent coronā. ⁊ instruebat quō eā facere deberēt. Unde eti ā epi non dilcedebāt ab eo quin p̄mitterēt ei facere coronas aūt virtutes recipiat facies coronā deuoto corde non posset vbis demōstrari. Tegit aūt q̄ quidā iuuenis dissolutus ⁊ a bono ppōsito deuiatus. facta deuotiōe coronē liberatus est ⁊ ad bñfaciendū reductus est. Mater etiā quedā habens filium prauum p̄ virtutem corone obtinuit illius emendationem. Quidam quoq; puīnus postmodū in pfūdo turris desperansq; posse euadere q̄nq; coronas dicebat indie. et sic liberatus fuit. Quadā etiā die cū nōnulli mercatores florentini venirent de lugduno vnā oz post socios remanens plane dicebat coronā. Et quia solus erit a latronibus aggressus est. qui totā eius vestimentum in frusta incidērūt. ⁊ coronā quam in manu habebat atq; cornez eius nō tetigerūt. In quodā quoq; lacu existente quodā deuoto beate virginis diabolus rātā tempestatē cōtraxit q̄ nauis siue barcha vsata est. Famulus autem eiusdē deuoti p̄ timore mortz strinxit collum eius. Ipse vo cū corona in manu illo cabat beatā virginē vt ipsuz adiuuaret. ⁊ sic liberatus est. Legit quoq; q̄ in quadā naūcula cū essent quidam pueri ludētes interolios erat tibi filius cuiusdā pauperis q̄ quotidie faciebat coronā vginis. Uñ subuenit quodā intrare ipm̄ facies atq; demōes in naui obus alijs suffocatis: ille liber superstes. Apoc. v. thionū. i. tue materie volumus. Et iō sumus mittentes coronas ante thionū

auicula ad gremium iuuencule est reuersa

Quantum ho ipsa angelica salutatio que dr in corona sit grata ipsi virgini ⁊ filio eius ptz. Nam legit qp quedam mulier docebat filos suos ⁊ alios parulos salutare beatā virginē. atqz effectuose desiderabat videre filiū eius. Quadā aūt die vidit quēdam puerulū valde decorū ⁊ formosum. ⁊ vocans illum cepit eū docere salutationē angelicā. Et cuz diceret. Bñdictus fructus vētris tui: Rndit puerul⁹. Verum dicis mulier. qz ego suz bñdictus. Et volēs mulier ipm puerulū in vlnis apphendere ait. Eya eo ne tu ille quē ego hodie videre desidero: Et in his vbis disparuit puerulus quē ipsa postmodum ferueni⁹ dilexit.

Legit etiā qp milles quidam diues ac nobilis seculo abrenūciauit. ⁊ ordinē cisterci⁹ intrauit nescīs ifrā. Erubescētes aūt monachi tam nobilē virū inter laicos deputare: dederunt ei magistrū si forte aliqd vel modicū addiscere posset. ⁊ sic inter monachos pmoneret. Qui nihil omnino preter hoc, scz Aue maria addiscere potuit. qō tam auide retinuit vt quocūqz deambularet ⁊ quicquid ageret illud incessanter diceret. Tandem mortē ⁊ in cimiterio cum aliis fratribus sepelit. Et ecce sup eius tumulū ercreuit lilium pretiosum habēs in quolibet filio Aue maria inscriptum litteris aureis. Currētes autem omnes ad tam grande spectaculū: terrā de tumulo effoderunt ⁊ radicē lilij de ore defūcti procedere reperierunt. Unde intellexerūt cū quāta deuotione illa duo vba dixerat quē ipsa beata ⁊go tanto prodigio illustrauerat. Legitur quoqz in cronicis ordinis nostri qp quidam frater noster ⁊ginis gloriose valde devotus solitus erat nunqz comedere in die nisi⁹ prius coronam ⁊ginis fecisset. Cōtigit autem vt quadam die cum reliquis fratribus prādere cepisset corone, immemor. Cū autē primū bolum comedisset recordatus est qp nōdum coronam fecerat. ⁊ tactus dolore cepit anxius causas ꝙquirere quomodo discederet ab aliis. ⁊ benedictā ⁊ginem ex more saluraret. Tandē innuit pri guardiano vt se ire dimittat quasi aliqua ducē necessitate. Quo ipetrato mox ecclesiā petit. ⁊ ante virginis figuram cepit coronā facere. Interuallo autē facto cum nō reuerterē. timens guardianus ne aliqd mali ei accidisset; precepit vni fratrum vt eum

Quam grata sit āgelica salutatio

pquireret. Qui per totū monasterium discurrēs ⁊ illum nō inueniēs, tandem ipsum reperit in ecclesia orantē ⁊ faciētē coronas ante imagines gloriose ⁊ginis. Eūdemqz ipsam benedictā ⁊ginem in forma pulcherrime mulieris. ⁊ ppe eā duos angelos. q de ore ipsius fratris dicentis. Aue maria accipiebāt vnā rosam in singulis. dum diceret Jesus poplite flexo ⁊ capite inclinato. ⁊s rosas ponebant in corona ipsius ⁊ginis. In singulis autem Pater noster formaliū interponebāt. Finita autem corona beata virgo illam in capite suo posuit. ⁊ sic in celū ascēdit. Qō videns frater ille stupefactus aliis fratribus enarrauit. Et extunc alii fratres habuerunt ipsum deuotum beate ⁊ginis in maiori reuerentia. atqz eius exemplo incitati sunt ad dicendam quotidie decē notius coronaz ipsius ⁊ginis benedicte p infinita secula. Amen.

De eiusdem dñe paradisi triūphanti coronatione.

Sermo.ii.

IN perpetuū co/

ronata triūphat. Sap.iiij. In exaltatione ⁊ginis gloriose in celum verificatum fuit illud quod in figuram dr.ij. Paral.vj. Facta est celebritas grandis i hierlm qlis nō fuit a diebꝰ Salomonis in illa ciuitate. Nec immerito. Tam honoris in illa ciuitate. Nec immerito. Tam honor est impēdendus illi quē pceperat. C. de domesticis ⁊ pretoribꝰ. l. vnica glo. vi. Unde si curiales pape videret ipm papā assurgere ad honorandū aliquē pfectō. etiā ipi illū ssimopere honorarēt. Hinc dentes igit omnes angeli ⁊ beati deum rātum honorare beatā ⁊ginē. ⁊ ipm regē celestem christū tanta celebritate ac iubilo obuiare sue matri in celum assumēde. atqz illam cū tantis festiuitatibus ad celum deducere: ⁊ in throno fulgentissimo collocare tam corona triūphantissima coronare. profecto etiaz ipā regine sue exaltationem fieri mirabilē ineffabilibus exultationibꝰ prosecuti sunt. Cōtemplat aūt quidā deuotus predicator. qp dum benedicta ⁊go deberet in celū deferri: fuit facta disputatio qū dei filius ⁊ ideo ad eum pertinebat. David dicebat qp quia etiam sibi promissa erat. ⁊ iple deferre. Exaltata est sancta dei genitrix super chos angelorum ad celestia regna. Secundam ho antiphonā decantauit tota humana natura dicēs Paradisi porte per te nobis aperte sunt que hodie gloriosa cum angelis triumphas. Tertiā aūt antiphonam decantauit beatus Johannes baptista dicens. Benedicta tu in mulieribus ⁊ benedictus fructus vētris tui. qui hodie te portauit in celis quem tu sepe portasti in terris. Quartā antiphonaz decinit Jacobus maior dicens. Specie tua ⁊c. Quintā sanctus Stephanus protomartyr dicens. Bdiuus bis eam ⁊c. Sextā omnes cognati ⁊ affines ipsius beate virginis dicētes. Gic vt letantiꝰ omnium nostrum ⁊c. Et similiter alias antiphonas diuersi intonabant prout eis Michael ⁊ Gabriel cantores principales recōmittebāt. Primā autem antiphonā ad laudes decātauit dñs Adā dicens. Assumpta est Maria ⁊c. Decūdam sanctus Noe dicens. Maria virgo assumpta est ⁊c. Tertiā abraā dicens. In odore ⁊c. Quartā oēs patriarche a quibus ipsa descēderat dicentes. Bñdicta filia tu a dño ⁊c. Quintaz omnes prophete dicentes. Speciosa facta es ⁊c. Completis autem psalmis et antiphonis. dominus Jesus sacerdos magnus paradisi. hebdomodarias in hac solennitate dirit orationē. s. Domine sancte pater omnipotēs eterne deus qui gloriosum habitaculum nostrū benedicte matris mee fulgoribus illustrasti atqz totam curiam nram eius dulci presentia letificasti. concede propitiꝰ. vt quisquis ipsiꝰ sacratissime ⁊ginis deuotus extiterit in terris. ei⁹ felici consortio perfrui mereatur in celis. Qui mecū et cuz spiritusancto viuis et regnas in secula seculorū. Omnes aūt angeli et beati respōderunt. Amen. O dies iocūdissima. O celebritas stupendissima. O solēnitas incōparabilis qua nunqz paradisus habuit maiorem. cum regina Saba cum tot aromatibus est in Jerusalē ingressa. iij. Regū. Ec cum scz gloriosa celoꝝ regina repleta omnium virtutū aromatibus sup omnes angelicos choros et ordines atqz hierarchias. in quarta hierarchia prope filium suuz est exaltata. vt probat Albertus super Missus est. ca. cc. Ubi etiam dicit qp ipa magis distat ab ordine seraphico in dignitate et gloria qp seraphicus ordo ab alijs inferioribus. De cuius virginis exaltatione inquit Augustinus in quodam sermone eam

bat delatio regine. Sanctus Joachim patri ipsiꝰ virginis. ⁊ ideo nō ad eos sed ad se dicebat. Ego ipsas semp portaui dū esset parula. ⁊ ideo etiam nūc debeo illam portare quia est mea filia. Itē quia cōuenientiꝰ est mulierem a mulīere deferri qp a viris aūt Joseph iust. Ego sum spōsus eiꝰ. ⁊ dum ero in egyptū. ⁊ inde eā reduxi. ⁊ debeo p me ipsam sponsam meaz sublimari ratione matrimonij. Indecēs esset si illa quam meo fui in miserijs humanis. nō haberem ertiā priorimā in cōsolationibus ⁊ iubilatio nibus supnis. Volo igitur adimplere illud Gen.ij. Relinquet homo patrez ⁊ matrem suā ⁊ adherebit vxori sue. Tunc dñs Jesus interrogauit matrem a quo vellet deferri Cui illa respondit. Manus peccatoris nō tangat me. ps.xxxv. Cū autem angeli hoc audierūt. dixerūt. Ergo ad nos pinet eam portare qui nunqz peccauimus. Tunc dño Jesus iquit matri sue. Uis mater mea ab angelis deferri qui omnes animas portāt Respondit benedicta virgo. Mihi adherere deo bonum est. ps.lxxij. Et iterum ait O dulcissime filī ego cum te peperi nolui seruitricē. sed meis pprijs manibus te pannis inuolui atqz nutrui ⁊ educaui. Tunc dño Jesus dixit illud Esa.xlvj. Ego feci. s. te. sic gloriosam. ⁊ ego feraz ⁊ portabo. s. ad sedē tibi ab eterno pparatā. Ut ho nihil ordinatū est laudabile. ⁊ inordinatū. i autorio ⁊ coronatio cū matrimo ordine facta ē Cum essi in celū delata esset cū pcessione seniori que vnqz facta fuerit in paradiso. ⁊ baiulo digniori qui esse possit. atqz cum ordinatissimo modo de quo preteritum est In superiori parte principali huius operis Inceperūt omnes angeli ⁊ beati celebrare festum dedicationis tēpli virginalis. et ex altationis atqz coronationis eius. Ubi sanctorum dicētes. Venite adoremus re gem regum eius hodie ad etherea⁹ virgo mater assumpta est celi. Et eis respondebant omnes chori simul sicut fieri solet in officio maturinali. Et postea hymno decantato. cecinerūt angeli primā antiphonā. s.

Universidad de Deusto
Biblioteca

alloquēs ⁊ dicēs. Tibi thronus glie regis collocat in aula regni. Tecū ipe rex glie vt matrē verā ⁊ decorā spōsam pre omnib⁹ diligens. amoris amplexu associat sibi. Que ꝺba exponēs alber. vbi. ū. ait. Et hac autoritate quattuor sequuntur ꝯclusiones. Si positus est ei thronus regis. ergo idē suus thronus et regis ẽt. ergo sup oēs thronos Itē si mater regis. ergo iuxta regē. Itē si spōsa regis. ergo iuxta regē. Itē si ipam in proportionabiliter plus ommib⁹ creaturis diligit. ergo improportionabiliter sup omnes collocauit. O dilectissimi hodie facte sunt nuptie in paradiso. Hodie rex asuerus fecit de⁹ fecit parare puluiū permagnificū principibus suis. ⁊ fecit nuptias Hester. i. gloriose sponse sue. nūciauitq; pacē cūctis pplis suis. Hester. ij. O igitur regina nra ad connubium eterni regis adducta. si non vis nobis seruilis tuis porrigere de pinguibus ⁊ delicatis cibis nuptiarū tuarum. saltē aliqua fragmēta micarum que cadunt de mēsa tua nobis sicut catulis porrige. vt de tua ineffabili iocūditate aliquid vel minimū gustare valeamus. Eios ꝙ o deuoti xpiani cōsiderātes ꝙ hodierna die ipsa virgo ascendit ad tam sublimes glias ne finatio illam abire nisi vt dicebat quidā deuot⁹ predicator. Prius dimittat vobis la bene andata. Tanta aūt est solēnitas huius diei ꝙ ecclia statuit in. c. olim mater. de sen. excō. lib. vj. ꝙ etiam si esset interdictum in aliqua terra vel ciuitate. debent in ipsa solēnitate aperiri porte ecclesiarum ⁊ pulsari cāpane. ⁊ officiū solēniter dici ad honorē ipius virginis hodie sic venerabiliter coronate. Verum qz in prima parte precedentis sermonis ꝓbauimus ipsam gloriosam virginē esse ympatricē mūdi. ad quam dignitatē sublimata fuit impuncto concepcionis filij dei. Ideo de eius coronatione loqui volentes. dicimus ꝙ ꝑm gliosam in cle. romani pncipes. de tureiu. Imperator coronatur triplici corona. f. ferrea vltra montes in aquisgranis. quam accipit ab archiepo colonien̄ ⁊ significat eius fortitudines. Argentea ab archiepo mediolanen̄ modoetie. ⁊ significat eius mundiciā ⁊ puritatem. Et aurea rome a papa. ⁊ significat eius superiouratez ⁊ excellentiam sup omnes reges. pncipes. gentes ⁊ nationes. Dicit ꝫ predicta glosa ꝙ Henricus imperator recepit argenteam coronam mediolani in ecclesia sancti Ambrosij. Albricus autem de rosate in suo repertorio fine dictionario in verba corona inquit. De illis tribꝰ coronis inueni in quodaz sermone in festo beati stephani hoc mō. Imperator recipit tres coronas. Primā in alemania ab archiepo maguntino. ⁊ hec est argētea. Et quando ipse archiepus dat sibi ipsiꝫ coronā dicit ei. Istā coronā mihi cōseruet. q̄si dicat. Q in aia sua ⁊ corpe suo ds esse mūdus ⁊ purus sicut argentum qđ est purus inter alia metalla. Scdam coronā recipit in mediolano ab archiepo mediolanēsi i eccla cathedrali ⁊ est ferrea. ⁊ recipit eam genuflecto. ⁊ archiepus dicit ei. Istam coronaz mihi defendes. nō intelligēs de ipsa corona materiali. sed sicut ferrum est metallus ex que fuit. infinitis labores. ⁊ est durissimum ⁊ fortissimū. ita. impator ds paratus esse ad sustinēdum omnē laborē corporalē ꝙ posse. ⁊ esse cōstantissimus ⁊ fortissimus in iusticia exhibendo. maxime pupillis ⁊ viduis. ac miserabilibꝰ ploris. Tertiā coronā recipit romē a summo pōtifice. vel ab alio loco ei⁹. ⁊ ista est aurea. Et q̄n papa eam sibi imponit dicit Esto fidelis vsq; ad mortē. ⁊ dabo tibi coronam vite. Apoc. ij. Et ista designat fidelitatē ⁊ prudentiā sciendi discernere malum a bono. Sicut e⁊ aurum est preciosius omnibus alijs met allis. ita scire discernere bonum a malo est dignius alijs scientijs. Istis ergo tribꝰ coronis fuit coronata materia ter dei. Cum e⁊ corona detur ꝓpter habitum victorie. vt l. j. C. de athletis. l. commodus. ꝓfecto ꝑ gliā victorie. vt. l. j. C. de athletis. ⁊ de re iudi. l. commodus. ꝓfecto ipsa gliosa virgo victoriis innumeris illustrata. in ꝓperuū coronata triūphar. vt dicunt ꝓdicte thematis nri. Sup quibꝰ duas

Z Impator coronat triplici corona

Ⱨ

Scda ꝙo lapidū preciosorum.

Tertia ꝙ ipius dñe nre declarabimus.

Para prima huius sermonis de corona excellentiarū beate virginis.

maria excellētissime puritatis.

Innumerabiles sunt excellētie bte ꝟginis quibꝰ tanq̄ fulgentissima corona illustrat. quarū prima potest dici mundissime puritatis. De qua satis dixi in j. ꝑte principali huiꝰ opis. In quo ꝓbaui ipsam intemeratam dei matrē purissimam fuisse. ⁊ ab omni labe peti penit⁹ elōgaram qđ fuit cōueniēs ꝓpter tria q̄ ponit sctūs Bona. in. iij. di. iij. Primo propter diaboli ꝓbrij nostrū auferre debebat. ⁊ nos p filiū ejus de diabolica seruitute eripere vellebat. ipm inimicū vinceret ⁊ superaret. vñ Ber. ⁊ Augu. exponens illud Gen. iij. Ipsa cōteret caput tuū ait. i. suggestionē tuā. qz nulle diaboli suggestio in mēte ipius virginis ingredi potuit. ⁊ sic ab omi petō immunis fuit. Scdo hoc conueniēs fuit ꝓpter nostrā intercessionē. Congruebat e⁊ vt illa que hūani generis aduocata esse debebat tanta puritate fulgeret. vt nullū peccatū haberet qđ eius cōscientiā remorderet. Tertio propter diuinā dispōsationē. Constituit eā fuit vt illa que placuit altissimo deo. ita ꝙ fieret eius spōsa. ⁊ mater vnigeniti filij sui. sic esset immaculata mente sicut erat intemerata carne. Indecens nāq; fuisset ꝙ petōrū aduocata esset peccatrix. corona ⁊ gloria iustoz iniusta. Sponsa dei polluta. Specialissimū reclinatorium verbi dei fractum ⁊ infectum. Sacrariū spūsan violatū. totiusch trinitatis triclinium contaminatū. ⁊ ideo inquit Ber̄. Decuit regiam virginū singulari priuilegio sanctitas ꝙ ꝑ ꝙ ꝓ ꝙ ꝓ ꝙ ꝓ

Universidad de Deusto
Biblioteca

posset esse simul mater t ꝯgo: hoc ideo est, quia deꝰ dedit hūc ordinē rebꝰ q̄ nō posset mulier cōcipere sine sui cōtaminatione. Cū ergo eiꝰ sit rollere cui? ē dare. l. qui dānare ff. de re iudi. pfecto ipse deꝰ hūc ordinē potuit mutare in matre sua vt ꝯgo peiperet. immo mutare posset in oībus mulieribꝰ si vellet. Et eñ dic brūs Tho. in. j. par. sum. q. cv. arti. vj. t habek ab Augo. rxvj. contra Faustū. Deus sic rebus certū ordinez indidit. vt tñ sibi reseruaret q̄ ipse q̄dꝫ aliter esset facturus. Nō eñ deꝰ est subiectꝰ ordini secūdarum causaꝝ, immo talis ordo est subiectꝰ deo. q̄ ab ipso deo pcedit. nō per necessitatē nature. sed parbitrū volūtatis Potuisset eñ t alīū ordinē rerū cōstituere vñ Dugo in li. de sacramētis ait. Qui fecit vt vnuꝫ corpus esset in vno loco: fecit quō voluit. Et si voluisset aliter facere potuisset hec ille. Et quib⁹ omnibus ptz q̄ nō recte locutꝰ est ille qui dixit q̄ ad hoc vt mater dei peiperet sine pctō origīali necesse erat q̄ cōciperet de ꝯgine incorrupta remanente post cōceptū. quasi deꝰ non posset facere mundū de immūdo conceptum semine. qō est cōtra diuinā scripturā Job. xiij. Sicut ergo deus q̄ ab eterno elegerat gloriosam virginē in matrē suā in ea mutauit ordinē generālē cōceptionis sue. vt. l. cōciperetur sine infectione pcti. Ita etiā mutauit ordinē cōceptꝰ sui. vt liꝫ ipsa cōciperet seruata virginitate qō fuit mirabile. vñ Ouge. in homelia natiuitatis dñi ait. O magne admirationis gratia. O inenarrabilis suauitas. O ineffabile magnūq̄ sacramētū. Ipsa brā virgo. ipsa mater dñi. ipsa eius ancilla. plasmatio eiꝰ ipsa quē genuit: Quis vnq̄ ista audiuit: Quis vidit talia: Quis cogitare potuit similia: vt mater virgo esset intacta. t generaret ac virgo permaneret: Nec etenī virgo ista genuit dñm. sed intacta permānsit. Mater effecta est. sed virginitatē nō amisit. Virgo genuit t virgo pmānsit. Mater filij facta est t cōstitutio figuli nō perdidit. hec ille. Quarta eius excellētia est. q̄ ipsa sola fuit mater dei ineffabilissima. t ista excellentia pōt dici maternitatis. Voc aūt priuilegiū si dñ cōsideres est maximū t stupendū. Liꝫ eñ magnum priuilegiū fecerit ꝛpo cecilie. Lucie. Kathaꝛine. Agneti. Agathe. Vrsule. t alijs ꝯginibus liꝫ q̄ sint eiꝰ comites. Vñ ipsā canit ecclesia. Quoq̄ ꝯgio ꝯginez sequunt ꝛc.

Zmaria solamater dei.

Jtē liꝫ magnū priuilegiuꝫ fecerit Ade. leꝫ q̄ i lūbis eius fuerit oēs homines mūdi: gloriose tñ ꝯginis priuilegiuꝫ hoc est maius. Omēs eñ supradicti liꝫ sint excelsi. sublimes t digni. tñ deo sunt subditi. t nō plasmes t digni. tñ deo sunt subditi. t nō plasti. Ipsa vo dicta q̄ liꝫ sit subiecta deo inquantū creatura. superior in illi ōi t pcreata inquātū est eius mater. Elī Auc. ti. dicit ꝛpō deo t homine scripturē est q̄ erat subditus illi. O ineffabilis dignitas Marie que impatori oīm meruit impare. De hac ꝛria excellētia loquēs Ber. inqt. Ista est nostre virginis singularis glia t excellens prerogatiua q̄ vnū eundēq̄ filiū cuꝫ deo patre meruit habere cōem. Et Ambro. sup Lucā ait. Bā gratia plena dicit q̄ gratia quam nulla alia habuit a deo aurore plecta est quia mater dei est effecta. Et Ysaie, inquit Maria ꝑpter peccatores facta est mater dñi. q̄ ea sanctior, ea castior, ea hūlior in genere hūano nulla potuit inueniri. Mentō ergo in tāta debuit excellētia collocari. hec ille. Quinta eius excellētia dicit familiaritatis. Jpsa eñ sup oēs fuit t est deo familiarissima. Licitum q̄ seculi homines habent familiaritatem dñoꝝ valde charā. t reputāt magnā gratiā q̄ fiunt eoꝝ intrinseci t domestici. Et quanto maior est princeps. tanto ceteris paribus maiores ei reputāt cubicularij. camerarij t secretarij eius. Quis autē est maior princeps: nōne deus qui est princeps principū. t dñs dñoꝝ: Ergo qui hꝫ magnā familiaritatem ipsius: habet magnū priuilegiū siue excellentiā. Liꝫ aūt magna familiaritatem habuerint apostoli cuꝫ christo. Tñ illis dicit Luc. x. t Mar. xiij. Beati oculi qui vident que vos videtis. Multi eñ pphete t iusti cupierūt videre que vos videtis. t non viderūt. Quia liꝫ aliqui ātiqui patres t pdecessores viderint ꝛpm p fidem alongē prophete viderint ꝛpm p fidem alongē pspicientes credo. nō tñ ipsum viderūt presentez inter eos cōuersando t docendo sicut apostoli. Et ideo dicūtur beati ꝑm Nico. de ꝛya. in eis fuit cōplerum qō antiquis patribꝰ erat pmissum. Quānis etiā magnaꝫ familiaritatē ostēderit ipse dñs Johanni euangeliste. quia in pectore suo illū recumbere pmisit. Job. xiij. de quo etiā fit mētio cuidē euāgelij. xxj. c. Liꝫ quoq̄ magnam familiaritatē ostēderit Magdalene cui pmisit q̄ lauaret sibi pedes. ac crine tergeret. osculaꝛet t ungeret. Lu. vij. inō parabole

ē maioꝛ fuit familiaritas quā secū habuit beatissima virgo. Quis eñ est magis domesticus alicuius filij ꝑ mater eiꝰ. Nōne domestica t familiaris fuit virgo bēdicta dñi Jesu que illū nouē mēsib⁹ in vtero suo portauit. t ex ventre suo ꝓtulit t peperit. t sui pectoris māmas ei dedit. t ꝓpriis manibus pluries lauit. t fascia ac pānis suos rossa sepius cōtrectauit. t dulcissima oscula labijs eius impressit. t suis manib⁹ pluries abauit. t cū eo vsq̄ ad mortē eiꝰ conuersata fuit. Ipsa igitur filio suo sup oēs fuit intrinseca. quia erat eius genitrix dulcissima que eum corde vesterat. ita q̄ totā humanitatē ei dederat. Vbi inquantum hō patrem nunq̄ habuit. t ipsa fuit sibi pater t mater t oīa. Capropter inquit Aug. Nec nisi Maria si dignat tibi cōgaudere deus natū totiēs osculata es in terris. Certa quit sanctꝰ Bernardinus in quodam sermone potuit facere de deo q̄ deus facere non pōt de seipso. Impossibile eñ est deū ex se generare filiū nisi deū eternum. infinitum t immortalē. t tñ beata virgo ex deo concepit t genuit filiū nō solū deū. sz etiā hominē ꝑfectum. finitum t mortalē. Ipsa q̄z sup oēs creaturas est potentissima. Ex eñ oēs sancti in celo potētes sint apud deū. tamen Ipsa eñ est mater celestis imperatoris. Jtez quia sancti sunt potētes apud deū ꝓpter merita. Tñ q̄ vnus meruit plꝰ alio. ideo est potentior eo. Ipsa aūt gliosa virgo plꝰ meruit sola q̄ oēs sancti simul. ergo apō deus eunctis est potentioꝛ. t ideo ipsa ait Eccli. xxiij. In hierusalē potestas mea. l. sup oēs alios sanctos. Sed quid tātu pocēria mare. Sed o ipsane bonū: nouum nūcio tibi Sicut maria apud deū omnib⁹ sanctis potentior est ita t ꝑ nobis apud deū diligentior est. ita t ꝑ nobis apud deū diligentius intercedit t feruentius. Et ideo pctōr si. sed cōfidenter ad istā potētissimā t clementissimā aduocatā recurre. Ipsa eñ oīno tibi succurret. q̄ et poterit. Si eñ potuit deū facere hoīes. et creatorē creaturā. infinitū finibilē. ꝑpassibilē mortalē. inmēsum parvulū. etc. ad tpalē. inuisibilē t incorporeum visibilē ac corporeū. atq̄ diuinā maiestatē sub forma serui. Et si suis blādicijs t virtutibus potuit deū trahere de celo in terram Multo magis t facilius poterit nos trahere de terra ad celū. O igitur serenissima regina nostra. q: subest tibi cū volueris posse Bap. xij. tō misereris olim q: oia potest Bap. xj. Tu eñ seruas illud Job. xij. Quō potueris. ita esto misericors. Septima excellentia ōr nobilitatis. de qua dixi i. ij. parte ꝓncipali huius operis sermone. j. parte. ij. Ubi declarauimus q̄ oēs dignitates et nobilitates que possunt esse in aliquo individuo humano ꝑm originem sanguinis fuerūt i ipsa beata ꝯgine. Et ideo debemus eā preferre i nobilitate omnib⁹ ꝓncipib⁹ et ꝓncipissis. regib⁹ et reginis. imperatoꝛib⁹ et imperatricib⁹. et oīb⁹ ꝓlātis et dñis. cetericq̄ hominibus quibuscūq̄. q: ipa iter omēs puras creaturas obtinet nobilitatis ꝓncipatū. Excedit eñ oēs q̄s appellat imperatoꝛ nobiles ꝓbaraq̄ ꝓnas. l. oium. C. de testa. Jtē illos de quib⁹ dicit in. l. nobiliores. C. de cōmer. et mercā. Nobiliores natalib⁹ et honoꝝ luce ꝑspicuos ꝛc. Octaua excellentia ōr preseruationis. de qua sic inquit sanctꝰ Bernardin⁹ in quodā sermone. Maria sola p multa annoꝝ milia ante q̄ nasceretur primo et principaliter Adā et eua et totā ꝓsteritatē ꝑseruat in esse. Constat nēpe q̄ ex ꝓpria transgressione Adā et Eua nō solū mortis sz etiaꝫ annihilationis exterminiū meruissent. et diuina vltio q̄ personaꝝ acceptionē ignoꝛat. sicut nec culpam angelicā. sic nec etia humanā dimisisset impune. Sed ob ꝓcipuā reuerētiaꝫ et singularissimā dilectionē quā habebat ad virgines ꝑseruauit. q: eaꝫ ab eterno sup oēs creaturas deo nō vnēdas q̄ creāde erāt supereminē sive dilexit. Propterea ꝑseruati sunt ꝓtoplasti nec vt merebant in nihilū sunt redacti. Nō huiꝰ est. q: hec bēdicta puella in lūbis erat Ade, sm seminalē rōnem. Potentiaq̄ pducēde puelle in primis parentib⁹ impōsla erat donec educeret in actum. De ipsa nāq̄ nasci debebat filiꝰ dei iesus q̄ solum sm corpulentā substantiam in adā exiēs. erat solū de ꝯgine t de nulla alia educēdꝰ. Induisti ergo misericors deꝰ parentib⁹ primis. nec eos annihilauit. q: sic nō fuisset exorta hec virgo. nec ꝑ ipā christꝰ siue deꝰ carnem vestisset humanaꝫ. Ergo ꝓpter istā nobilē creaturā deꝰ saluauit primos patrēs de primo eoꝝ trāsgressione. Gen. iij.

Maria nobilissima.

B Maria potentissima

D Maria deo familiarissima

Universidad de Deusto
Biblioteca

Noe de diluuio inūdante. Geñ. vij. Abraā de cede regis codorlaomor. Geñ. xiiij. Isaac de ysmaele. Geñ. xxj. Jacob de Esau. Geñ. xxvij. Judaicū ppl'm de egypto ⁊ de impia pharaonis manu. Exo. xij. Et de mari rubro. Exo. xiiij. De vitulo i deserto. Exo. xxxij. De manib⁹ diuersoꝝ regū tyrānoꝝ. i. de nabuchodonosor. Dañ. iij. De captiuitate babylonie. vt ꝓdictum fuit Esa. xlij. ⁊. xlvij. Et assyrioꝝ. iiij. Regū. xvij. Dauid de leone et viso. j. Re. xvij. De golia eodē. c. ⁊ de Saule. j. Regus. xviij. Et vt breui sermone cūcta comprehendam omnes liberationes. ⁊ indulgentias sacras in veteri testamento nō ambigo deum fecisse solum ꝓ huius benedicte puelle reuerentia ⁊ amore. quibus eā deus in sua predestinatione prehonorandam cūctis operib⁹ suis ab eterno preordinauit. hec sanctus Bernardinus.

E maria in merito excellētis sima,

Nona eius excellētia dicitur meritatiōis. de qua idē sanctus vbi. ē. ait. Plus meruit gl'iosa virgo in vno suo cōsensu. f. cōceptiōis filij dei ꝑ oēs siue angeli siue homines in cunctis suis actibus. motib⁹ ⁊ cogitationibus. Et quidem oēs qui meruerūt. nihil amplius mereri potuerūr. nisi ꝑm diuersos status et gradus felicitatis gloriā eterne. Hec autem virgo in illo consensu meruit primatum orbis o nūq mūdi sup oēs creaturas sceptrus regni plenitudinē omniū grāz. olim virtutū. omniū donoꝝ. omniū beatitudinū. olim fructuū spūs. olym scīaz ⁊ marie altissime theologie. interpratiōis sermonū. spūs ꝓphetie. discretiōis spirituū. opatiōis virtutū. gratie sanitatuꝫ. Meruit cecūditatē in ẏginitate. maternitatē in ẏginitate. maternitatē filij dei. ꝙ fit stella maris porta celi. Et super oīa ꝙ diuine mīe fit regina. ⁊ ꝙ regina mīe nominet. hec ille. Maximū aūt meritū ipsius ẏginis fuit ꝙ ipsa sola meruit esse mater dei. qō quante sit excellētie ostēdit sanct⁹ Bernardinus vbi. ē. dī. Persona ẏginis tante supercellentie est ꝙ nec in ꝑsonis increatis. nec in angelis vel hominib⁹ inuenit hec incogitabilis dignitas. f. ꝙ habeat deū filiū. nisi in ꝑsona diuina que est patris. ⁊ in ꝑsona humana q̄ est matris. Maxima ergo dignitas et excellētia gl'iose ẏginis q̄ gloriā ei⁹ magnā ostēdit est ꝙ fit mater dei. qō maius est ꝙ fit dña creaturaꝝ dei. hoc em̄ dependet ad illo sicut ramus a radice sua. Ergo certi tudinaliter tenendū est ꝙ ipsa est sup oēs ordines angeloꝝ tāq̄ ꝑ se implēs ⁊ ꝓinēs vnū integrū ac totalē statū. cui ꝑm rectum rōnem altera ꝑsona cōgrua non pōt addi. qz ipse status ex sui rōne ꝓpter dignitatem incōcabilē exigit vnitatē. Sicut em̄ nulla ratio decet plures esse christos nec deum plures homines esse. sic nullo modo decet deū filiū nisi vnaz solā matrē naturalē habere. Ꝑz rō naturalis ex gratuita lege aperte se directe dicerat ꝙ mr regis omniū est in sede regia sup oēs ordines ministroꝝ ⁊ militum collocāda. Ūn qz est electa in matrē. electa est ad dignitatē trāscendentes oēm gradum ministroꝝ ⁊ famulorum. qz rō materni amoris eius qui ferturin deū vr filiū sūm realē. a nullo alio effectu cuiuscūq̄ qui nō est realiter parēs dei ꝓeter ꝙ ab ipa vniꝫ participari pōt. Naz vt ōi ad Heb. j. Sicut filio dei Jesus sedet ad dexterā maiestatis in excelsis. tāto meliot angelis effect⁹ ḡnto differētius nomē ꝓe illis hereditauit. qō nomen est vt sit rē deus per gr̄am vnionis sic ⁊ mater dñi Jesu gl'iosa maria tanto melioꝝ angelis est effecta. quāto ꝓe oīb⁹ creaturis hereditauit vt obtineret dignissime matris nomē. Ūñ ꝓphera ait. ps. vij. Elevata est magni. tua sup ce. de⁹. Magnificentia em̄ dei dicta est ēgo Maria. Naz sicut in prima cōditione magnificauit est deus q: de nihilo tam sublime vniuersum ⁊ tam sublimes angelos cōdidit. Sic q̄s in reparatiōe nō minus magnificat⁹ est. q: de humana natura infecta. ꝑdita et dānata ꝑm hoiem ꝓpaguit. ⁊ de mulieb⁹ sexu i oīdine rōnaliū ꝑm cōem cursum infimo. ⁊ matre fibi. ⁊ toti celesti curie dedit. In q̄ eadem apparet ꝙ magnus ⁊ excelsus dñs humilia respicit. Et ō reperit humilitatē ancille sue. vt er hoc eā magnificēt oēs gl'iationes angelice ⁊ humane. Quia sicut magnificētia diuine ḃrutis ⁊ imperfectis ꝑsonis rōnalib⁹ resplender. Sic viscerosa tenera et materna magnificētia pietatis in christi matre splēdescit. Et hoc quidē int'itus q̄ sicut rpus spūaliter est genitus ⁊ cōceptus i eccl'ia de vnius cuiuslibz beati vel iusti. Sic erēpla naturalis matris filij dei oēs in ipm vt verum filiū marcescāt. Hec aūt matris magnificētia simplr magnificat deū ꝙ omnis creatura alta simul sumpta. Ūñ merito eleuato ō: sup celos. i. sup angelos vniuersos hec ille. Decimā excellentiā que dicit formulationis ponit sanct⁹ Bernardinus vbi ē. dī. Tot creature seruiūt gloriose Marie ẏgini. quot seruiūt trinitati. Oēs nēpe creature quēcūq̄ gradū teneāt in creaturis. ſi sue sint spirituales vt āgeli. siue rōnales vt homines. siue corporales vt corpa celestia vel elemēta. et oīa q̄ sunt in celo et i terra. siue damnati. siue beati. q̄ oīa sunt diuino imperio subiugata gl'iose virgini sunt subiecta. Ille em̄ q̄ filij dei est ⁊ virginis bñdicte. vo lēs vt sic dicā. paterno principatui q̄dāmō principatū eāparare maternū. Ipse q̄ deus erat matri famulabaf in terra. vñ Luce. ij. scriptum est de virgine ⁊ gl'ioso Joseph. Et erat subdit⁹ illis. Preterea hec est vera. Dignior Maria cunctis. de qua idē sanct⁹ vbi. ē. inqt. Celestis ḡra elegit eā ꝓ: successiōis ⁊ hereditario iure totiꝰ vniuersi mundi oīa. Quālis aūt bñdicta virgo post filium fuerit nobilior ꝑsona q̄ fuerit vel futura sit in orbe terraꝝ. Tante etiā ꝓfectionis ꝙ etiā si eō fuisset mater dei: nō mun⁹ debuisset esse dña mūdi. Tamen ꝑm leges q̄bus regitur mūdus. iure hereditario oēm mundi huius puerit ꝓcipatū ⁊ regnū. q: filiꝰ eius in primo instāti sue ꝓceptionis monarchiam meruit ⁊ obtinuit vniuersi: sicut ꝓphera eius ⁊c. Et iure ergo conceptionis filij dei virginī tot debebat totā illud ꝓcurare ⁊ administrare q̄ ertūc f. lio datū est. vsq̄ ad etatē legitimā filij sui. sicut ipsius diligens etaf. C. q̄. multi. of. tuto. vti possit. in auf. l. si q̄s sub ꝓditione. ⁊ ibi Cynus ⁊ Bar. ff. testa. tu. §. nāc dicendū. ver. vt aūt. ⁊ ibi Jo. and. in additiōib⁹. Sequit aūt sanct⁹ Bernadigna administrandi orbē curā omiserit. prigo verecunda. quarto q: puerpula. tertio q: virgo curre filij dei et sue erat totalr dedicata. secto q: nō credebaf mr dei. nec recipiebatur vt orbis dña. sicut nec filij⁹ ei⁹ q̄ vitaz totius orbis ⁊ mores ordinabat. ⁊ tū non est ꝓtan. vnde Jo. j. 6t. mūdus ꝑ ipsum factus est. ⁊ mūdꝰ eius nō cognouit. ⁊c. Scīēs igit mater in filio vim latētis diuinitatis curā administrādi rempublicaz derelict. At vbi honeste poterat ꝓ posse exeq̄bat. sicut ꝓz Jo. ij. q̄ in reipublice solatiū ⁊ augmentū vinū in nuptijs postulauit. Ac dolens quebat filiū ne mūdus pdidisset dñm. Quin immo cuz filij⁹ ei⁹ vnicus moreret in cruce. cū nec vllum habuisset in terris qui de iure succederet ei mater eius ꝑm oīa iura succedere sit. ac ꝙ hoc ꝓcipatū olim acq̄sitū. Successionē aūt hāc nusq̄ legim⁹ reuocatā. sed diuino munere opante. ⁊ gr̄a virginis impetrante. cernimus expressus elucidari q̄die dum eam dñam ⁊ reginā olim ꝓdicam⁹. De monarchia aūt vniuersi nunq̄ ꝑs testat⁹ est eo ꝙ sine matris ꝓuidicio nequaq̄ poterat fieri. Insup nouerat ꝙ pōt mat irritare filij testamentum si in iui pretudicium sit cōfectū. Itē pōt occulare vt inofficiosuz vt ꝓz per glo. in. l. cū filius. ff. de inoff. te. Sequit aūt ꝓdict⁹ sanct⁹ ꝛcludēs ⁊ dī. Et his oībus apertissime claret ꝙ mater iesu Maria hereditario iure olim q̄ sunt infra deuz hz regalē dñium. ⁊ inclytū obtinet ꝓcipatū. Duodecima eius excellētia ō: dispēsatiōis. de qua sanct⁹ Bernard. vbi. ē. ait. A ipe quo virgo maria concepit in vtero verbū dei quādā vr sic dicā iurisdictionē seu autoritatē obtinuit i oi spūsancti ꝓcessione tpali. ita vt nulla creatura alīquaz gr̄az a deo obtineat gr̄az vl' vuturē vsi ꝑm ipz pie matris dispēsatiōē. Vnc Bern. deuotissimus ait. Nulla gr̄a venit de celo ad terraz nisi trāseat ꝑ manus marie. Et Piero. leser. de assump. inqt. In rpo. fuit plenitudo gr̄e sicut in capite influente. In maria ro sicut in collo trāsfundente. vnde. Cañ vij. de virgine ad rpm Salomō ait. Collum tuum sicut turris eburnea. Hā sicut ꝑ collū vitales spūs a capite delcēdunt in corpus. sic ꝑ virginē a capite rpo vitales gr̄e i ei⁹ corp⁹ mysticū trāsfundunt. vnde iste est ordo diuinaz gratiarū deflux⁹ vt ꝓz a deo influāt in rpm atam benedictā. Deinde in atam virginis mr̄em. Deinde in seraphin ⁊ sic successiue i alios ordines angeloꝝ ⁊ sctoꝝ. Demū i ecclīam militantē. Cū em̄ tota natura diuina totū etiā posse scire ⁊ velle diuinuz intra virginis vterum erriterit clausuz. nō timeo dicere ꝙ oēs effluxus gr̄arū quandā iurisdictionē habuit hec virgo de cuius vtero q̄si de quodā diuinitatis oceano riui et flumina emanabāt olim gr̄az. Reuera materiras dei hāc in mūdo naturali iure obtinuit dignitatē vt regina mīe sicut ꝓdictum est merito nuncupet. et hoc ꝓpter filij ma

E Maria omniū gr̄arum dispensatrix.

regina

Universidad de Deusto
Biblioteca

gnificentiã q̃ est rex regum ⁊ dñs dñantiũ. Reperio nãq; in rege nr̃o xp̃o duas dignissimas dignitates. videlicet q̃ sit eternꝰ de genit⁹ ab eterno. ⁊ eternũ pducat. eo q̃ spiritũsanctũ spiret ⁊ ipse clausus in virginis vtero ẽ eternitate a deo patre deus gnabatur eternꝰ. Et in eadẽ eternitate ipse ẽ ventre matris deũ ispirabat ⁊ pducebat. Istã filij dignitatẽ. s. q̃ sit gliaꝰ a deo: tã ifinito mõ virgo benedicta participat vt iesus nõ dicaℓ veriꝰ filius dei q̃ filius virginis. nec maior. nec minor quoad diuinitatẽ. nec dignior est dei filꝰ in throno paterno sedens vestitꝰ claritate quã habuit ante q̃ mũdus fieret. q̃ pannis pauperũ inuolutꝰ, ⁊ intra fenũ in presepio reclinatꝰ. Et q: beata virgo est mater talis filij que pduxit spũsanctus ĩ oĩa dona virtutes ⁊ grãe ipsius spũsancti quibus vult. qñ vult. quõ vult. et quantus vult. p manꝰ ipsius administrantẽ. hec ille.

℟ Sꝫ de hac excellentia etiã dicek i. xxj. excellẽtia. Decimaquarta excellentia ei⁹ dicit cõ

20 Maria summationis. de qua idẽ sanctꝰ vbi. s. inq̃t dim pfe Oẽs mũdi naturas ⁊ pfectiões vltima sua crionꝫ pfectione virgo sacra cõpleuit. Ex effi deus cõsum ⁊ in mũdi creatione nihil pduxerit imperfematrix, ctũ. sed oĩa perfecta. sicut eoꝝ exigebat natura. tñ vltime pfectiõis ꝛsummatio vsq; ad partũ virginis dilata est. et soli virgini reseruata. Oĩa nãq; entia vnũ ens nobilissimũ appetebãt. viuẽtia vnũ nobilissimum viuẽs. Cõceptiones nobilissimum cõceptũ Natiuitates optimum nascibile. Rõnalia singularissimũ rõnale. Spũalia excellẽtissimũ spũale. Et breuiter oẽs creature appetebãt vnũ quoddã purũ creatũ. Vis aũt fle eristentibus pfectis, pulsum est mundo de vna femina sup oẽs benedicta q̃ vnico selo partu oĩbus generibꝰ rerũ summã ⁊ vltimã pfectionẽ adduxit. Aduerte diligens aĩa q̃ hec benedicta puella tãtam pfectionem attulit vniuersꝰ q̃ vlteriorẽ pfectiõis nõ est capax. Nec deꝰ pot ordinata potestate ipm pficere vlteriori pfectione. immo si ipse pater vel spũsctũs de femina nasceret nihil accresceret oĩbi. Quia quicq̃d nobilitatis quicq̃d dignitatis. et quicq̃d eternitatis est: totũ in orbe diffusum est, ⁊ pductũ p virginem in illo eterno suppolito q̃ generauit beata virgo. Nec virgini magnũ est q̃ perfectionibus oĩbis vltimã pfectionẽ adduxit eũ ⁊ ipsi vniuersitatis autori ve ita dixerim nõnulla adduxerit, puta eterno principio inceptiõis eoꝝdiuꝫ. Eternitati diuisat temporalẽ periodũ. Infinitati immense quãtitatem corporeã. Speciei eterne pulchritudinẽ nouã p q̃bus scriptũ est. Oĩs consummatiõis vidi finẽ qui. i. est btã virgo maria hec ille. Quarradecima excellentia ei⁹ dr̃onis. de q̃ inq̃t sanctꝰ Bernardinꝰ vbi. s. De carne virginis benedicte ⁊ in parte corporis ei⁹ precisa ꝛsistit. pficit ⁊ terminat totũ decus ⁊ pondus sacramẽtoꝝ ecclie dei. Certũ est em̃ q̃ oĩs institutio sacroꝝ et oĩa alia sacra tanq̃ in vltimũ finẽ ad sacramẽtũ oĩm sacramentoꝝ excellentissimũ ley eucharistie ordinanꝫ qõ q̃dẽ sacrm conficitur dũ pannis in corp⁹ xp̃i consecrat. qõ ipa q̃ go benedicta de suis purissimis sanguinibus generauit. Quintadecimaꝫ excellẽtia ponit idẽ sanctꝰ Bernardinus vbi. s. q̃ appellat retributiõis. sic di. Dola b̃dicta virgo maria plus fecit deo vel tantũ vt sic dicã quantũ fecit deus toti generi humano. De hoc aũt diximus in xerta pte p̃ncipali ser. ij. parte. in. ℟. vide ibi. Sextadecima excellẽtiam eius q̃ dr̃ incõphensibilitatis. ponit idẽ sanctꝰ vbi. s. di. Sicut diuine perfectiões oĩ intellectui icõphẽsibiles sunt. sic pfectiões grãe q̃s xp̃o suscepit i sceptiõe glorie filij dei soli intellectui diuino ⁊ xp̃o ac sibi cõprehẽsibiles exiterãt. ⁊ quidẽ q̃ deꝰ generaret deũ nulla req̃rebat i deo oĩpõ. cui conueniret vt p viã intellectꝰ p ducerer verbũ p ola sibi eqle. Immo impossibile erat q̃ nõ generet deũ. ppter suaꝫ fecũditatẽ. ꝛs q̃ femina cõcipet ⁊ pareret deum. est ⁊ fuit miraculũ miraculoꝝ. Optuit em̃ vt sic dicã femina eleuari ad quandaꝫ quasi dãmodo equalitatẽ diuinã p quandã quasi infinitatẽ pfectionã ⁊ grãꝝ. quã equitatem nunq̃ creatura expta est. Ẽt credo q̃ ad illã abyssum inscrutabilem oĩm charitatẽ spũsctꝰ q̃ in beatã virginẽ descenderit. hoꝛa diuine sceptiõis intellectꝰ angelicus vel humanꝰ nunq̃ potuit attingere. qõ declarãs angelꝰ gabriel Lu. ꝛ. cũ ab eo q̃reret. excellentia eius q̃ dr̃ incõphensibilitatis. po nit idẽ sanctꝰ vbi. s. di. Sicut diuine perfectiões oĩ intellectui icõphẽsibiles sunt. sic eterne ipse autor q̃ sibi soli hoc altissimum mysterũ reseruauit te p illuminatissimam experientiã edocebit. hec ille. Decimasexta excellẽtia dr̃ ꝛfirmitatis quã ponit etiã scõs Bernar. vbi. s. di. Alia xpi. ex cõditione q̃ hũana. ex multo perfectiori

parte creature seu create nature'. Grad⁹ aũt miꝛis ꝛformis est ipsi homi xp̃o cui⁹ humanitio ꝛtrãũ trãscendit oẽm ordines prime additionis. q̃ est oino extra ⁊ supra integritatẽ ordinis vniuersi. ⁊ ꝓpterea nõ potuit ꝓuenire ab vniuerso. Sed dignitas materna dei sic opi incarnatiõis onera est q̃ oino alie nõ potuit dari. Vñ ecclia ad virginẽ ait. Quẽ celi cape non poterat tuo gremio ꝓtulisti. Dic etiã ipa btã virgo Eccli. xxiiij. Spũ celi circuiui sola. Itaq; humana natiuitatis atq; mirne dignitatꝭ ordo est sup totalẽ integritatẽ ꝓmi ordis vniuersi. Et ꝓ pino sup totalẽ integritatẽ ãgelicoꝝ ordinũ atq; hierarchiaꝝ. Vñ Ber. in quodam ꝛmone ait. O vẽter capacior celis ditfusior terris. latior elemẽtꝭ. q̃ illũ cõtinere valuit quẽ toꝛs mũdus cõprehẽdere nõ potuit. et q̃ vndi digit⁹ molẽ terre appẽdit. Decima octaua eiꝰ excellẽtia põt dici tranq̃llitatis. de q̃ inq̃t idẽ scõs vbi. s. Xp̃i filialis aspectus ad matrem singularissimꝰ ⁊ amoꝛosissimꝰ ac trãcẽdentissimꝰ esse debꝫ. ita q̃ tota celestis curia simul sumpta pter matrẽ nõ debꝫ aspicere sub tali reuerentia. nec sub ordine talis aspectus seu amoris. Quanto aũt dei aspectꝰ altius fertur in aliquẽ btõꝝ fortius ⁊ altius p tricudinẽ se imprimit illi. et tanto eo. Itaq; inexplicabile est sub quãta altitudine. latitudine. ⁊ trinitate gliẽ in humãi aspectib⁹ btõꝝ. eoꝝ si quidem gliẽ sedes est. vbi antedict⁹ aspectus dei ad matrem suam regia sedes est. Et eius in eo sessio seu fixio ẽ eius regalis et gliosa corona

Octaua excellẽtia eiꝰ

pñs piero. in ꝛmone assumptionis ait. Non erit in cel sublimioꝝ locus regali solio q̃ mater filij sublimauit. Decimanona excellentia eiꝰ ꝺr capacitat⁹ de qua idẽ scõs vbi. s. ait. Pm Dionysiũ in regno celorum inferioꝝ dona in superioribus in tanta ꝛmissi sunt. q̃ ꝗsi nulla cõparatio est ergo btã virgo supra oẽm empireã sit in tantum se facit. ordinẽ inestimabilẽ sicut predicta est. sequit q̃ sup ifericꝝ oẽs ordines tam angelicoꝝ q̃ hoim simul sumptoꝝ. ipsa ꝛproportionabiliter ẽ plata. Et quicq̃d ẽ gliẽ in ꝛ inferiori glificata natura tã anglica q̃ hũana. et multo perfectius est in virgine mr̃e dei. Nec dubiũ hoc reddat alioꝝ beatoꝝ multitudo nũerosa et magna q: hoc nihil facit ad rẽ maioris gliẽ essentialis seu substãtialis. nã in spũalibus substãtialis maius q̃ ẽ melius reputaℓ. vñ pl⁹ de substãtiali gl̃ia est in vno seraphin q̃ sit in oĩbus inferioribus ãgelis si p impossibile hũ numerũ multiplicarent in infinitũ. Sup addendũ quoq; est q̃ nullus iter puras creaturas ordo in celis tantũ supat ordinẽ immediate sibi cõiunctũ quantũ gl̃ia matris dei supat oẽ q̃ ei inferi⁹ est. Et ad hanc intelligentiã manuducere põt cõsideratio graduũ ⁊ ordinũ ecclesiasticoꝝ. Nã quicq̃d possunt ordines inferiores. põt etiaꝫ sacerdotalis gradus. et incomparabiliter plus. Siceps sup sacerdotes. ⁊ papa super eꝝ os Idẽ q̃ intelligi valet in corporalib⁹ vniuersi. Nam oĩa supiora ꝛtinẽt oĩa inferiora. et etiaꝫ pl⁹. Et similr in gradibus gliẽ infinita sapia dei pleniss̃ime ordinauit. Nazꝫ ꝺm apostolũ ad Rom. i. Inuisibilia dei a creatura mundi per ea q̃ facta sunt intellecta cõspiciunt. i. conspecta intelligunt. hec ille. Vigesima eius excellẽtia dicit vnionis. qua idẽ sanctus vbi. s. sic declarat discens. Quãto bti magis vniunt cũ deo: tanto gliosiores fiũt in eo. Oẽs aũt creature simul iuncte nõ tantũ vniunt deo quãtum sola btã vgo. Ad cuius intelligentiã nota q̃ est q̃ ser sunt ascẽsus seu gradꝰ vnionis in deũ quib⁹ creature in eus gradatim ascendũt. primꝰ est creationis. scõs cognitiõis. tertiꝰ dilectiõis. qrtꝰ glificatiõis. qntus maternalis cõceptionis. sextꝰ pfectionalis vnionis. Primus aũt vnionis ascensus est creatiõis. i. per participationẽ effendi per quã entia cõiunguntur deo vt cause efficientis ⁊ finali. Secũs ꝛs cognitiõis fit per vim cognitionis siue intelligẽdi. p quã intellectualia vniunt deo vt subiecto intelligibili per gratiaꝫ fidei qua vniunt eiꝰ vt supernaturali credibili. Tertius ꝛs dilectionis fit p donum gratificãtis amoris. per quod vnimur deo tanq̃ amico ⁊ amato. Quartus ꝛs glorificationis fit per visionẽ ⁊ fruitionem gliẽ sempiterne per quam anima vnit deo vt obiecto beatificato facialr visio. Quintꝰ ꝛs maternalis conceptionis factꝰ est in incarnatiõe verbi per quã btã virgo facta est mater dei ita vt vna atq; eadem esset caro vginis ⁊ caro xp̃i nõ confidero: ta in xp̃o diuinitate ei⁹. Sextus aũt scilꝫ

℟ Ser gꝺ vnionis in deum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ponalis vnionis soli xpo cōperit. In quo liber aūt istoz crūm excedit i infinitū quem libet alteri⁹ inferioris gradus. Qz inferior in sua spe infinities multiplicet⁹ supiori eq parari nō valet. gō sic patere pōt. Primuz etsi pz: qz esse in infinitus excedit nō esse. qz talia infinita nō equalent minimo puncto essendi. Secūz etiā pz. qz infinita intellectualia intellectu carēnia vni intellectui equalere nō possunt. Tertiū etiā patz qz infideles et inimici deo non equalent vni fideli t amico dei. Usi Prouer. xvj. scriptū est. Melior est vn⁹ timēs deū q̄ mille filij impij. Quartū etiā pz. quicqd dari pōt extra visionem dei nō equalet vni btō qz oia simul sumpta nō facerēt vnū beatū. Quis p quāto maior gradus glie. spe t meritorie t p modum seminarij in domo glie cōprehendat. t quo dāmodo tale donuz dici valeat. quoad ād excedere inferioris glie gradū. Quintū q̄z pz nam illa vnio q̄ē p originalē siue maternalē cōceptionē. transcēdit oēs inferiorea in infinitū. put in hac vnione siue assūptione includit maternus amor sibi correspondens vt plenarie cōsummat⁹. qz sicut cōis amoris gradus cōsummat i glia. sic maternus dei amor cōsummat i maria. Bertū t vltimū insup pz. nā ascensus q̄ est p plonalē vnionē tante trāscendētie est q̄ reliq citra ipm infinities multiplicati nō possent illi equalere. Et loquor. put i plonali vnione includit beatificata inferio mentis plonaliter deo vnite. Ecce ergo q̄ntus ascēsus vnionis in deū. f. p maternalē cōceptionē: in infinitū excedit oēs alios p̄cedēres. Ex quo manifeste apparet q̄ quātū in p̄senti seculo talis vnio excessit alias vniones in gra tantū nūc in paradiso excedit in glia. hec ille. Eligesima p̄ma excellentia eius quā p̄dict⁹ scūs tangit in hijs propositio

S Maria super oēs glorificata

ōr glificationis. vnde etiaz ait vbi. s. sicut excepto xpo tanta gra a dño q̄gini data est quanta alicui creature dari possibile erat. ista data est illi largitas glie. nā in paradiso diuine glie participatio ceteris quodāmodo p partes dat. sed p̄m Bern⁹. Btā q̄go maria diuine sapie p̄fundissimas vltra q̄ credi valeat penetrauit abyssum. vt quātū fine plonali vnione creature p̄dicto patif illi luci inaccessibili videat immersa. hec ille. Qui etiaz ait. Scti collocant⁹ in celo inter angelorū hierarchias p̄m merita sua. Aliquis em collocat⁹ inter āgelos. alij⁹ aūt archāgelos. qz magis meruit. alij⁹ aūt archāgelus qz plus meruit. Cu ho mī dei dignissima vbi collocata est? An in p̄ma hierarchia. vel in scda. vel in tertia? Certe nō. sed alta. Pota est ei tibi sedes altissima p̄pe filiū tuum dulcissimū. Et iō būdicta tu sup oēs mulieres. i. sup oēs creaturas. p̄pter supradictum p̄legio t īnūerobilia alia q̄ tibi tuit dulcissima filia tua q̄ sit būdict⁹ in scla sclorum amē. Idē q̄z scribit vbi. ū. inq̄t. Dns air Joannis. In domo p̄ris mei mānōes multe sunt. i. p̄m glosam diuersa p̄mia meritoz. t. j. ad Coz. xv. dr. Stella a stella differt in claritate. i. btūs ab alio btō in btitudine. Unde est aduertendū p̄m Ric. t Bonauē. in. iij. di. xlix. q̄ in btitudine duo cōsiderāda sunt. Primo btitudo obiectū. i. increatū bonum q̄ crūs vnū t idē ab oībus p̄cipat. Secūdo fruitio. q̄ p̄sideranda est ipa dispositio btōz p quaz vnus lud bonū clare videndo t pfecte diligendo dum pticipat ipm. Ex parte igit obiecti pticipanti null⁹ alio beatior. t. q̄z oēs i glia sunt cōleos. q. idē est obiectū q̄ pticipat oēs. Ex parte dispōnis btōz. vn⁹ altero beatior est q. vn⁹ alio deū clarius videt t perfectius amat. Dis igit p̄missis notādū ē q̄ immensa dilectio btōz quā inter se hūt multiplicatur inter eos q̄si infinitū nūerus gaudioz p̄m pfectionē diligētiū t dilectoz. Ex quo ei scūt stupēdo modo differētie glie accidentalio inter illos. Treo em sunt differentie inter btōs. Quidā nāq̄z inter se in glia sunt amē. Idē q̄z scribo vbi. ū. inq̄t. Dns air Joannis. In domo p̄ris mei mānōes multe sunt in se q̄q̄z nō accepit. Si se accepisse t alio et ultet: Una cūct⁹ erit btitudo leticie. Quia nō vna sit oīb⁹ sublimitas vite. Et ab hac oībus sic p̄cordib⁹ honoz: t̄ q̄go btā. Primo ei sūt q̄dā i glia eēles. t hi duplicāt p̄dictā accidētalē glioz er mutuo amore. qz i eēles mē suua se diligūt. t se diligere cognoscunt vn⁹ q̄libet btūs de q̄libet sibi in glia coēli tātū gaudet quantū de semetipso. extenditur tm nō intēsue. t idē de p̄silib⁹ vltra dicendis p̄m Ric. vbi. ū. Scdo aūt q̄dā sunt in glia maiores. t hi duplicāt sibi gliam accidentalē p q̄libet q̄ in glia est sibi mior. qz de glia cuiuslibet illoz minoz tātū gaudēt quātū de sua propria. cum quēlibet ipsoz⁹ p̄m suā capacitatē intelligūt gliosum. Terno

do quidā in glia sunt minores. t hi totiens duplicāt sibi gloriā accidētalē q̄tiens glioz flores se esse cognoscūt eos q̄ p̄pter amores Maioz coz duplicāt gloriā suā. Tūc ergo ad p̄ē amor p̄fūi statum? ex vna pte iregulariter totū mimi amorē quē hūt sci admiscē. Atq̄ ex alte/ burē ad rapte amorem quo minor btūs diligit gloq̄ olim mi glioſi excedat omne aliū amorem beatoz totū simul sumptū. tam angelicū q̄ humanū nō inspiratū in beatā virginē vel i xpm ecce. Et credo q̄ talis amor minis horem. seu in spium deū. Et iz ad hoc plures possent rōnes dari. tū breuitatis ca q̄z tuor subūgam⁹. Primo rōne p̄ceptionis. Talis em minimus btūs clare cognoscit q̄ beata virgo cuz sit mr dei plus potuit p sua salute q̄ potuerit vel ponere potuerit tota rōnalis natura simul sumpta. considerata excellētia dilectissimi filij sui q̄ fuit instrumentū siue redēptionis saluationis t glorificationis. Cōsideratis etiā xpi meritis t suffragio ac exemplis. Scdo rōne compassionis. talis nēpe btūs apte itelligit q̄ tota rōnalis natura nō sustinuit nec sustinere potuit tantū dolorē t penam p sua redēptione quantam sola sustinuit dei mater p̄sūerata dilectione ei⁹ erga filium suum. Tertio etiā fuit dolor xpi in morte xpi quoldam. q̄ si in oēs creaturas q̄ pari posſant diuideret oēs subito iterirēt. Vic ih dolor tante spāssanct⁹ q̄ supuenit i eam in ipa ata claudebatur. nec sentiume parti cipio. ne ante debitū tps subito moreret permitebatur effundi. Tertio rōne glorificationis. Tanta est em gloria xpi mā cedit in gloria naturā angelicā t humanam simul iunctā quantificircūferētia firmamēti excedit in magnitudine suū centrū cū stelle pellitā. Quarto rōne dilectionis. Tāt⁹ est em amor beate xpi ad quēlibet minimuz gloriosum q̄ in regno celoz natura angelica t humana diligēs aliquē iā beatū est si cut p̄dict quasi centrū ad circunferentiam firmamēti. vel mius respectu amoris quo ipsa xpi gloriosa minimū beatū amat. con siderato fontali puncto vn⁹ talis amoz oris q̄ē habet. Et p̄pter hunc amorē virginis gaudiū duplicat dñs illā beatā iuxta capaci tatē suam cernit pleno et quieto desiderio quodā p quolibet sancto multiplicat xpi gis gaudiū i celo. Eiidem aūt minimus beatus tātā diligit a virgine q̄ p̄pter eū tāta in ea gloria crescit. inantū inflāmat i amorē ei⁹ ac tantū letificat de gloria ei⁹ q̄ quotiens itelligit eā se i gloria superet. totiēs de gloria ei⁹ plus q̄ de gloria p̄pria iocūdat. Si ergo minor sanct⁹ q̄ est in regno celoz tantuz a beata virgine dilect⁹ est. t tantum diligit eā necessario sequit q̄ oēs sancti q̄ in gloria sunt maiores amplius diligant ab ea. atq̄ ampli⁹ p amorē t dilectionis feruorē i mardelcāt in eā. Et quo accidētalis gloria in ea p̄pter illos. t i oībus p̄pter illā multiplicat. Quis ergo exprimere posset intimi tatē gaudij et amoris qb⁹ actiue et passiue gloriosa virgo maria hac accidentali gloria varie iocundat et honorat. Oēs aūt he differentie beatoz possunt dici luna sub pedibus ei⁹ collocata: qz tantū differt ei⁹ accidētalis gloria a gloria oīz p̄dictoz quātū sol a p̄prietatibus lune. hec sanct⁹ Bernardi.

Eligesima scda excellētia eius ōr commissionis. De qua sanctus p̄dictus vbi. ū. ait Uarieras qua circūdata assistit. Ego gloriosa a dexteris dei est gratiarū. q̄ scz nobis i hoc seculo peregrinis dispēsauit p eā. vñ maxime honorat. Ad hoc enim singulare officiū diuinit⁹ ab eterno electa ē. vñ ipa Prouer. viij. Testat⁹ dicens. Ab eterno ordinata sum. scz dispēsatrix gracioz celestiū. Et aūt hoc officiū suū facilius exequi posset: p̄pe sancte trinitatis maiestatē est in gloria sublimata. Et istud est diadema speciei t corona glorie q̄ virgo sup angelos coronat. vt intra trinitatis gloriā ipsa sola ap̄ls sit electa ac pl⁹ beatissime trinitat⁹ diligat gloriā capiat. sentiat t fruat. q̄ oīo alia pura creatura simul sumpta. de cuius gloria polt fieri participant vniuersi. hec ille. Qui etiā ibi dē exorat ipaz beatā q̄ginē ecclamās t dicens. O femia ab oīb⁹ t sup oia būdicta. Tu nobilitas t p̄seruatio generis humani. Tu meritū latitudo t p̄lummata ptās omniū creatoz. tu vnica mr dei. tu dia vniuersi regina mundi. Tu dispēsatrix olim gratiarus Tu consummatio vniuersi. t ecclie sctē dei. Tu nra satisfactio digna coram largitore cunctoz bonoz. Tu oim virtutū donoz t gratiarū incōprehensibilis magnitudo. Tu p̄electū. t dignissimū vasculū a primo artifice fabre factuz essentie dei capax templum dei. Tu hortus deliciarū. tu exēplum omniū bonoz. cōsolatio deuotoz. t totius

E maria omniū gracuz de dispensatrix.

Universidad de Deusto
Biblioteca

salutis radix ⁊ ornamentum. Tu porta celi leticia paradisi. ⁊ vltra q̄ dici possit gloria summi dei. Vere balbutiēdo has laudes et excellētias tuas pnunciam⁹. Sz tuā imensaz dulcedinem suppliciter exoram⁹ vt tu suppleas benignitate tua insufficiētias nostras vt te digne laudare possim⁹ p infinita scla seculoz Amen. Nos aūt dicere possum⁹ cōfirmando supradicta q̄ beatissima d̄na ego est cācellaria inceleſti curia. Nam videmus q̄ in cācellaria dñi pape cōcedunt tria generalia rarum. Quedā sunt simplicis iusticie Alie sunt pure gre. ⁊ tertie sunt mixte que ptinēt iusticiā et gratiā. Et sm hūc modum deus in curia sua celesti habz tres cancellarios. Pum⁹ ē ad quē spectat dare lras simplicis iusticie. Et iste est michael archangelus q̄ sm picturaz repūtationez ponderat alas in statera. s. rā bonas q̄ malas. vt bonis sm magnitudinē bonoz det magnitudo pmioz. iurta illud Zach. iij. Ereq̄abit gratiā gratie ei⁹. Malis aūt sm mensuraz delicti detur mensura supplicij. iurta illud Apoc. xviij. Quantū glorificauit se ⁊ in delitijs fuit tantū date ei tormentum ⁊ luctū. Et Prouer. xvj. Pondus ⁊ statera iudicia dñi sunt. Facit ad ꝓdicta ler pediuo. ff. de incen. rui. ⁊ nau. cum si. Scōs cancelarius ad quez spectat dare lras mixtas. s. iusticie ⁊ mie est beatus Petr⁹ apostolus qui i palatio dei est ianitor cōstitut⁹. vbi sunt due porte. s. porta iusticie ⁊ mie. Naz per portā iusticie ingrediunt illi qui saluant ex operibus iusticie. per portam vo misericordie ingrediunt illi qui saluant ex sola dei mia ⁊ gratia sine operibus. Et istā differentiam tangit apls ad Ro. iiij. di. Ei aūt qui operat merces nō imputat sm graz; sz sm debitū Ei vo q̄ non operat credēti aūt i ē iustificat impiū reputat fides ei⁹ ad iusticiaz sm ꝓpositū gratie dei. sicut ⁊ dauid dicit. beatitudinē hominis cui de⁹ decepto fert iusticiā sine operibus: cuz aīt. ps. xxxi. Beatus vir cui non imputabit dñs pec. hec ille. Vō Petrus pingit cuz duabus clauibus quia cum vna aperit portā iusticie. illis. s. q̄ dicere possunt cum ps. cvij. Aperite mihi portas iusticie. ⁊ ingressus in eas confitebor dño ⁊c. Cum alia vo aperit portā gratie ⁊ mie: sez illis quibus dr ad Ephe. ij. Gratia enim iustificati estis per fidem. ⁊ hoc non ex vobis. Dei essi donū ē. nō ex operib⁹ ne q̄s glorietur. Tertius cancellarius est ille

II
Despaz hz tres cācellarios in curia sua.

ad quem spectat dare lras pure gre ⁊ mie ricordie. Et hoc officiū habet beata virgo ⁊ ideo dr mater gre ⁊ mie. Hūc refert marilius ro. archiepis. q̄ cū quidaz beate marie deuotus in tribulatiōe multa esset. ipsa gliosa virgo sibi appuit ⁊ an se cognosceret. Quo rūdēte q̄ nō. Illa aūt. ego sū mie mater. Deinde subdit idē archiepis. O maria mater sancta gratie ⁊ mie mr pietatis ⁊ indulgētie. aperi sinū pietatis ⁊ suscipe mortuos in peccatis. Jstas aūt lras misericordie dat solū in presenti vita. Nā aliabus decedentibus quibuscūq̄ dat lras pure gratie. Alijs vo simplicis iusticie. ⁊ quibusdā mixtas. s. iusticie ⁊ gre. Quidam enī fuerunt sibi valde deuoti. ⁊ istis dat lras pure gratie. p quas mādat vt def. eis gloria sine aliqua purgatoij pena. Alij aūt fuerunt misericordes et eius indeuoti. et istis dat lras simplicis iusticie. p quas mandat vt eis fiat cōdigna vindicta. Alij vo fuerūt in deuotione tepidi ⁊ remissi. ⁊ istis dat lras iusticie ⁊ gre simul. p quas mādat vt pro purgatorij pena ꝓpter negligentiam et tepiditatem. Et ista significant in hester regina. q̄ vt habet Hester. viij. scripsit litteras vt iudei saluarent: ⁊ hostes interficerent. ⁊ pauperib⁹ munuscula darent. Judei enī figurant beate virginis deuotos qui ipsas lras dāt ⁊ glorificāt q⁹ iudeus interpretat cōfitens. ⁊ isti portāt secū litteras sue saluationis. Hostes sunt pctōres miseri. ⁊ isti portant secum lras sue damnationis. Pauperes sunt in deuotione tepidi ⁊ remissi ⁊ isti portāt secū litteras sue purgationis. p quas mandat vt dentur eis munuscula. i. parua ꝑmia. Nam fiet quidē eis gratia ꝓpter aliqualē deuotionez. sz parua ⁊ cū purgatorij pena ꝓpter negligentiā et tepiditatē. Eligit fimaterria excellentia benedicte ꝗginis de affectionis. p cuius declaratione. ꝓbabimus hāc verissima ꝙclusionez tribus rōnibus. s. q̄libet alia teneā affectuose et cordialiter diligere beatā virginē sup oēs puras creaturas. Prima aūt rō dr sublimitationis. refle em Beñ. v. de bñficijs. Quicūq̄ nō redditus equaleno p suscepto bñficio vitijs ingratitudinis incurrit. ⁊ Greg. ait. cum augentur dona. rōnes etiam crescūt donoz ⁊c. quadricat Brego. ⁊ Beñ. Tanta debet esse dilectio ⁊ charitas cuiuslibet erga benefactorem quanta est dignitas ⁊ bonitas donum

susceptī seu bñficij. gō ptz. Nam si ās sublimaret vaū vilissimū rusticū ad dignitatem militis. comitis. vel marchiōis. talis vtiq̄ tātā teneret illā diligere qui eum sublimaret quātū fuit domū sublimatiōis ⁊ digni tatis illi collocate. Multo aūt magis eū tenere tenet. Quo rūdēte q̄ nō. Illa aūt. ego sū mie mater. Deinde subdit idē archiepis. O maria mater sancta gratie ⁊ mie mr pietatis ⁊ indulgētie. aperi sinū pietatis ⁊ suscipe mortuos in peccatis. Jstas aūt lras misericordie dat solū in presenti vita. Nā aliabus decedentibus quibuscūq̄ dat lras pure gratie. Alijs vo simplicis iusticie. ⁊ quibusdā mixtas. s. iusticie ⁊ gre. Quidam enī fuerunt sibi valde deuoti. ⁊ istis dat lras pure gratie. p quas mādat vt def. eis gloria sine aliqua purgatoij pena. Alij aūt fuerunt misericordes et eius indeuoti. et istis dat lras simplicis iusticie. p quas mandat vt eis fiat cōdigna vindicta. Alij vo fuerūt in deuotione tepidi ⁊ remissi. ⁊ istis dat lras iusticie ⁊ gre simul. p quas mādat vt pro purgatorij pena ꝓpter negligentiam et tepiditatē. Et ista significant in hester regina. q̄ vt habet Hester. viij. scripsit litteras vt iudei saluarent: ⁊ hostes interficerent. ⁊ pauperib⁹ munuscula darent. Judei enī figurant beate virginis deuotos qui ipsas lras dāt ⁊ glorificāt q⁹ iudeus interpretat cōfitens. ⁊ isti portāt secū litteras sue saluationis. Hostes sunt pctōres miseri. ⁊ isti portant secum lras sue damnationis. Pauperes sunt in deuotione tepidi ⁊ remissi ⁊ isti portāt secū litteras sue purgationis. p quas mandat vt dentur eis munuscula. i. parua ꝑmia. Nam fiet quidē eis gratia ꝓpter aliqualē deuotionez. sz parua ⁊ cū purgatorij pena ꝓpter negligentiā et tepiditatē. Eligit fimaterria excellentia benedicte ꝗginis de affectionis. p cuius declaratione. ꝓbabimus hāc verissima ꝙclusionez tribus rōnibus. s. q̄libet alia teneā affectuose et cordialiter diligere beatā virginē sup oēs puras creaturas. Prima aūt rō dr sublimitationis. refle em Beñ. v. de bñficijs. Quicūq̄ nō redditus equaleno p suscepto bñficio vitijs ingratitudinis incurrit. ⁊ Greg. ait. cum augentur dona. rōnes etiam crescūt donoz ⁊c. quadricat Brego. ⁊ Beñ. Tanta debet esse dilectio ⁊ charitas cuiuslibet erga benefactorem quanta est dignitas ⁊ bonitas donum

Jncarnationis vnionē maria oibus alijs pl⁹ sola meruit

Jncarnationis ꝓbabit rōne cōiunctionis sue assimilatio ad deū. Zcirco dei filius ex clementia homo factus est vt homo fieret deus. qua clementia nullo alio potuit reperiri. Et q̄ hoc sit verus

Universidad de Deusto
Biblioteca

rationes ꝙre btā virgo facta est mr̄ dei ait. sup missus est. Vbilis em̄ fuit in corde. humilis in vbis. hūilis in factis. hūilis in conuersatione. hūilis et in obsequio. Dicit. ꝙs scūs Bonauē. in. iij. dist. xxij. art. ij. q. ij. ꝙ btā ego maria plus meruit dicēdo hūilit. Ecce ancilla dñi. ꝙ simul mereri posset oēs pure creature: Quarto hoc ꝓmeruit rōne charitat̄. Qr em̄ ois charitas t amor cuiuscūq; creature tā humane ꝙ angelice comparatus amori t charitati brē virginis est ꝙs quedā stilla liquoris in cōparatione aq̄ maris vt alibi declaratū est. Ideo dei sapientia q̄ ait Prouer. xxiij. Ego diligentes me diligo. cernēs se amari magis ab ipa ꝙ gine ꝙ ab oi alio individuo humane nature potius voluit vt dignū erat ei coniungi p amorē et nature vnionem ꝙ alicui alteri Et ꝓterea Piere. xxxj. inquit eidē. ꝙgini. In charitate perpetua dilexi te. iō attraxi te miserās tui. Quinto hoc ꝓmeruit rōne pietatis. Teste em̄ Amb. pietas et clemētia est preclarissima. atq; excelentissima ꝛtus. vñ Tullius in oīone facta p laude cesaris dixit. put etiā recitat Aug. in. iv. lib. de ci. dei. c. ir. Nulla de virtutibus plurimis gratior aut admirabilior est mīa. hoīes em̄ ad deos nulla re ꝓpius accedūt ꝙ salutē hoībus dādo. Pyssim⁹ ergo dei filij nō nisi in pissima virgine Maria debuit incarnari. Ipsa nāq; sup oēs creaturas puras pietate repleta fuit. Nam ante incarnationem filii dei adeo petōribus a vīa veritatis erantibus cōpatiebat. t p eis diuinaꝫ maiestatem fugit depcabat ꝙ de eis cōpassione ꝛi Thren. ij. Facta est magna velut mare contritio tua. Habebat em̄ maximū zelum aiarum ad imaginem dei creatarū. t ad implendā paradisi domus. vnde dicebat deo illud ps. lxij. Zelus dom⁹ tue comedit me. Filio quoq; suo mouenti magis cōpassa ē chois simul pura creatura. vt diffuse ꝓbaui in. r. parte ꝓncipali huius opis ꝑmone. s. Licet quoq; sic tenerrime compateret eidem vnigenito suo quē ꝓpius oculis conspiciebat a pfidis iudeis sic crudeliꝫ flagellari et crucifigi in eisdē compatiebat. t p ipis pīem et filiali affectu cordialiter deprecabat vt remissionē de tanto pcō t crimine tam horribili mererent accipere. vñ ꝑm Bernar. promptior erat in remissione iniuriarum a crucifixoribus suo filio illatarū ꝙ essent crucifixores in illatione earū. O charitas ineffabilis. O amor incōparabilis. O pietas viscerosa. O mia excellisa ꝙgnitas benedicte. Profecto si possibile fuisset ꝙ aliqua mulier cōcepisset t peperisset oēs angelos et homines. t hoīes occiderent̄ in pīna ipīs mīis t ipsa occidentibus eos iniuriā remittere: licet magna diceret ipsius clementia. Maior tamē fuit pietas et clementia ipīs pissime ꝙgnis dum liberalr pepcit illis qui suū et dei filiū occiderūt. Cuius vita oībus angelis t hoībus incomparabiliter erat magis estimanda. Reuertendo igit ad ꝓpositum. dico ꝙ cuꝫ hūana natura non potuit. qr nulla talis creatura maioris bonitatis vel gre atq; dignitatis capax fuit. vt ꝓtr er dictis beati Bonauē. in. j. dist. xliij. Et ideo ipsam dei mr̄em tenent oēs angeli t rationales creature diligere et revereri sup omēs alias creaturas. Immo si deus de nouo crearet alias angelorum atq; creaturarū intellectualiū species omnibus alijs creatis digniores. nullius in essent dignitatis vt sic loquar in comparatione dei genitricis: tenerenturq; ipsam sup omnes creaturas amare t reuereri. Tertia ratio ꝛi dilectionis. Cū em̄ amor debeat esse reciprocus. ir. Ethi. vt ꝓtr etiā i lenonibus t meretricibus. t qō plus est etiam in brutis Unde Esa. j. ꝛi. Cognouit bos possessorem suum. et asinus ꝓsepe dñi sui. Vnde est ꝙ cum beata virgo pnunquemq; cordialiter

Amor⁹ quintus plez

diligat. ꝙ vnusq̄sq; nisi sit peior adultero t cane atq; bestijs. eā et corde diligere debz ꝓz sic declarādo. Cū em̄ sit ꝙtruplex amor ꝛi Mar. xxiij. Et Luc. xj. Fidelis seruus t prudēs quē ꝓstituit dns sup familiā suā Scdo aūt amor socialis. de quo ꝛi Eccli. vj. Amico fideli nulla est cōparatio. t nō ē cōdigna pōderatio auri t argēti cōtra bonitatē illi⁹. et autor libri q̄ ꝛi facet. c. vj. ca Tertius ho ꝛi amor naturalis. put est patrenteꝫ ad filios. t ecōtra. q̄ maior est precedentibꝫ. de quo ꝛi. viij. Ethi. Generātis ad genitus naturalis est amicitia. sc̄z magna. Quart⁹ aūt est amor mr̄imonialis. s. viri et vroīs t ecōtra. t iste amor excedit supra dictos. vñ Gen. ij. ꝛi. Relinquet hō patres suos t matrē suam. t adherebit vroī sue. et erūt duo i carne vna: Sed ꝙtus amor ꝛi excedit oēs ꝓdictos. Est em̄ rāte pfectiōis t magnitudinis ꝙ solꝰ amor vnius angeli ad nos est perfectior t intēsior actu q̄ oēs amor quadrupler ꝓdict⁹ actiꝰ t passiuus in ꝓsenti vita. qm̄ er diuina visione causatur amor pfectior t efficatior ꝙ simplr er fide Et ꝓsito ꝙ angelus inferioris chori nos diligat cū mille gradib⁹ charitatis. clarum est ꝙ archāgelus q̄ est maioris capacitatis in decuplo nos magis diligit. s. cū decē millibus gradib⁹ charitatis. Ascēde ꝙ successiue vsq; ad seraphin sēper multiplicando amorē i decuplo. Quib⁹ pactꝫ. si ponat⁹ ab maria noo ꝑs vno latere oēs amor ꝓdictus ꝙtruplex. ab oībꝰ alio ho amor bñdicte ꝙginis. dico ꝙ ipsa ligit. sola incomparabiliꝫ nos plus diligit. maiꝰ q̄ charitate nobis affici q̄ oēs ꝓdicti simul. nā sicut ꝓdictū est ꝑm sanctꝰ Diony. in lib. de angelica hierarchia Charitas et amor supiorum ordinis in cōparatione inferiorum est sicut circūferētia ad suū centrum. Et cū cū btā ego sit sup oēs ordines t hierarchias angelicas exaltata intrātē ꝙ ipsa stat ordinē t hierarchiā incōcutibiliē vt ꝓdictū est in cōparatione eius est centrū terre in cō paratione ad circūferentiā ipsi⁹ terre t oīm ratione totiꝰ maris. Vñ de ipsa inquit Vincentius in sermone ad Eustochiū. Tota eā incāduerat diuinus amor sc̄z nō solū in amorē sui: sed etiā nostri. Et nō ipaꝫ cordialissima dilectione amare tenemur Ligesimaq̄rta excellentia eius ꝛi honorationis. Dei nāq̄ filius honorauit matrē suā in vita. i morte. t post mortē. Nā i vita ipīus matris sue ꝛttuor illi fecit honores. Primus honor fuit. qr magis famā ipsius q̄ ꝓpriā zelauit. Et h̄ qñ ipōsium illaꝫ habere voluit. Potuit em̄ voluit putari ad tēpus q̄ esset natus ex mr̄imonio. q̄ mr̄em suā infamari de adulterio. vñ Ambro. sup Luc. ait. Idcirco xp̄s matrē suam voluit despōsari. ne temerate virginitatis adquireretur infamia. Voluit aūt alijs de suo ortu q̄ de matris pudore dubitare ꝛc. Scdo eā honorauit qñ ꝓ ceteris mulierib⁹ q̄ fuerūt ante illā. t q̄ post ea fuerunt vt erunt ipsam elegit in matrē. Vñ ei dicit Sedulius poeta. Nec primā fuisse nec visa es. nec habere sequentē. Sola fuisse erēplo placuisti femīa xp̄o. Tertius honor fuit. qñ dignat⁹ ē eius filius vocari t subici. Vñ Ber. sup Missus est inqt. Eya deū regē hoīm t angelorꝫ suū audacter appellat filiū dicens. Fili q̄d fecisti nobis sic? Ecce Marie ꝑuilegiū. Quis em̄ hoc audeat angelorꝫ? Deinde descendit cū illis et venit i Nazareth. t erat subdit⁹ illis. quartus honor fuit qñ eā in cruce cristēs discipulo cōmendauit. Vñ Petrus dami. ait. Commisit dñs Petro claues ecclie. voluit t beato Johāni custodiā delegare. Marie Mater est Maria. t mat ecclia. Sed maria mater xp̄i. Ecclesia mater xp̄ianoꝝ. De maria xp̄us carnē suscepit. Ecclesiaꝫ ꝙ de latere sui carne ꝓdurit. Et maria prodijt ꝑm carnē natus. t ecclaꝫ protulit carne iā mortuus. Et maria voluit nasci t ꝓ ecclesia dignat⁹ est mori. Et maria semel natus est in ꝑsona sua. et ecclesia nascuntur quotidie mēbra sua. Dixit aūt dñs Petro. Tibi dabo claues regni celoꝝ. Sed nūquid t btā ego celā nō fuit. in cui⁹ vtero ꝙginali. nouē mēsib⁹ tota diuinitatis plenitudo ꝓmāsit. hec ille. Scdo honorauit xp̄s matrē suā in morte sua. qr ad eius obitū cum tota celesti curia aduenit. t ad feliciter eundū de miseria huius mūdi ipam inuitauit. dicēs illud Cañ. ij. Surge ꝓpera amica mea. columba mea. formosa mea et veni Jam em̄ hyems trāsijt. imber abijt t recessit ꝛc. Que ꝛba exponens Hugo de sancto vic. dicit. ꝙ hyems t imber est vita mortalis que tanꝙ hyems ad aggrediendū ho-

B Maria a xpo supoēs honoris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

num est pigra ⁊ ad pseuerandū est nubila ⁊ tanq̄ imber est ad malum lasciua. Nam hyems interius cōstringit. imber ho ereius soluit. Et sic̄ vita pn̄a interi⁹ constringit fraternā charitatē. exterius aūt dissoluit ad mūdi vanitatē. Hyems igit̄ transijt bē ꝯgini. ⁊ imber ab ea recessit. q̄ nunq̄ in fraterna charitate ⁊stricta. nec ad mundanas voluptates est dissoluta. Et ideo ad eternas delitias a suo bñdicto filio est inuitata. Tertio honorauit eā post mortē. qr tertia die sue dormitionis cuz tota celesti curia ad eā venit. ⁊ in corpe ⁊ aīa ipaz glorificauit. ⁊ in throno glie ad dexterā suam eā collocauit. vt declarauī. ō. in precedente parte principali huj⁹ opis. ser. j.

E mariaz nos ꝓ posse honora re debemus.

Sicut aūt r̄ps eā honorauit: ita ⁊ nos ꝓ posse debemus ipam honorare. Primo ratiōe virtuosstratis. Nam vt inquit pbus. iiij. Ethi. Virtuti pfecte nō potest fieri cōdign⁹ honor. Si ergo hoēs ⁊tuosi debēt honorari vt admoner ipator in. ℌ. illud. in auc. de mona. col. j. vbi ait. Vir deo amabilis i cōuersatione sancta longeuū vite peragens rēpus. pollēsq̄ animi virtutib⁹. ⁊ corporis operationibus veneref. qr in eo gra dei relucet. Profecto ipse virtuosissima dei genitrix sup omnes gratia dei ⁊ ⁊tutibus plena: debz sup oēs honorari. Scōo ratione suplositatis. Nā. j. Pe. ij. Oz. Regē honorificate. Si ḡ reges debēt honorari a subditis. multomagis regina ⁊ imperatrix totius orbis. Tertio ratiōe bñficialitatis. Nā ꝑm pbm. ix. Ethi. Bñficiatus quilibet dz in aliquo recōpensare. ⁊ gratitudinē ostendere erga suuz bñfactorem. Ad q̄ facit. l. sed et si lege. §. consuluit. ff. de peti. he. ⁊. c. de form. xij. q. v. ⁊. c. cū in officijs testa. Luz ergo a bñdicta virgine innumera bñficia receperim⁹ ⁊ quotidie recipiamus. nec in alio quo alio possim⁹ recōpensare seu reddere vicem nisi in reuerentia ⁊ amore. sequef q̄ ad ipsi⁹ honorē ⁊ reuerentiā debem⁹ quotidie aliq̄d facere. ipsamq̄ post deū toto cor de diligere. Nisi em̄ ipsa ꝯgo esset. ⁊iā sepiꝯ cōtra pōres ira diuina deleuisset. illosq̄ demisset. Sed beata ꝯgo tanq̄ pia mater eos abscōdit. iuxta illud p̄s. xxx. Abscōdes eos i abscōdito faciei tue. Sicut em̄ pauo vidēs pullos suos sibi nō assimilari: valde odit illos. ⁊ nisi mater eos abscōderet: statim ipsos occideret. Sz femella ducit eos in abscondito. ⁊ occulte nutrit eos. donec plume ipsoz assimilent paternis. q̄ pater cernens libēter postea videt eos. Sic diuina iusticia videns pōres dissimiles r̄po in operib⁹ odit illos. atq̄ perderet nisi mater pia ⁊ aduocata pōz ꝯgo bñdicta eos abconderet ⁊ pregeret sub alis sue mie. donec reuocet eos a pēnis. faciatq̄ ipos simi les r̄po in ⁊tutib⁹ ⁊ bonis operib⁹. ⁊ tunc eos repūrat p̄ri celesti qui illos oculo gre sue libēter ituet. Que oia cōsiderās Augin⁹ ipsi gliose ꝯgini. O brā ꝯgo maria q̄s digne valeat iura grāz ⁊ laudū ꝓconia ipē dere. q̄ tuo singlari assensu mūdo succurristi pdito? Quas tibi laudes fragilitas humana generis psoluet. q̄ solo tuo cōmercio recupandi aditū inuenit ⁊c. Et cuis verbis coligit. xxv. excellētia ipsius ꝯginis q̄ maior laudatiōis. Laudare em̄ eā debet oēs creat. ꝓpter debitū meritū ⁊ erēptū. Primo q̄dē sem⁹ pdit: ipsa nobis salutem attulit. ⁊ a morte eterna nos liberauit. Et iō ipsa dicere potest illud Eze. xj. Recordabunt mei liberati ⁊c. Scōo ꝓpter meritū q̄ inde cōsequmur. Nā er ꝺ liberamur a cōfusiōe eterna. Ipa em̄ inq̄t Eccli. xxiij. Qui audit me nō cōfundef. ⁊ qui opant in me nō peccabūt. Qui me elucidāt vitā eternā habebūt. Tertio debemus eaz laudare ꝓpter exemplū. Debemus em̄ exemplis ab angelo qui eaz tam reuerēter salutauit. A filio⁹ q̄ ipam in tāta reuerentia habuit q̄ ei subditus esse voluit. Luc. ij. A spūsctō qui i eā supenuit. Lu. j. Spūsctūs supueniet in te ⁊c. A patre celesti. qui eā sanctificauit. ps. xlv. Sctificauit tabernaculū suū altissim⁹. Et a toto mundo. qui eam beatā ꝓfitet ⁊ dicit. Unde ipsa Luce. j. ait. Ecce em̄ ex hoc beatā me dicent oēs ḡnationes. Nō possumus tñ sufficienter eam laudare ꝓpter ꝗtuor causas. Primo ꝓpter nām tāligni tatē. De qua Piero. i ser. ad custo. inq̄t. De tali tāq̄ ꝯgine loqui me indignum esse confiteor ⁊c. Scōo ꝓpter suā dignitatem ⁊c. De qua venerabilis Beda ait. Si rerum vniuersitas singulis distincta ꝓcesserit: in beate dei genitricis marie laudem magis quis succlamet vocib⁹. ramen dignitatem eius intelligētibus surditas hoc vel silentium apparebit. Et Damascenus ait. Licz mille oia. mille lingue. vocq̄ ferrea sit. Licz nec si omnes ⁊ingue homin⁹ cōuenirēt; cū

mirificis possent esserre preconijs. Olum em̄ preconū excedit magnitudines. ⁊ omne nūr. Tertio ꝓpter nostrā imbecillitatem. Ut⁹ Aug. inq̄t. O felix puerperiū. iocūdum angelis. optabile sanctis. necessariū perditis. congruū profugatio. Quid ego dicam pauper ingenio. cum de te quicquid dicere minor laus est q̄ tua dignitas meretur. Quid de te digne referā. cū nō sufficiat lingua carnis tuas enarrare virtutes. Et Palit mortalis hominis verbū. que de se ptulit verbū q̄ manet in eternū. Que lingua i eius laude inueniet̄ idonea. que illō gemunt cui oīa bene dicūt. ⁊ cum tremore obediūt elemēta? Imparesq̄ igitur illi sunt oēs te carnis sue visceribus cibū nobis ptulit saluarum. ⁊ vtero. vbi. ō. dicit. Profecto nec sanctitas nec facūdia mihi suppetit vt beā ⁊ gliosam virginē digne laudare queam. Oēs. vt verius fatear. quicq̄d humanis dici pōt ꝺbis. min⁹ est a laude ꝯginis ⁊c. Quare to eā sufficēter laudare nō possum⁹ ꝓpter verboz penuriā ⁊ paupertatez. quia. ſ. ꝺba ad hoc idonea nobis deficiūt. vnde Augu. dicit: O beata virgo si celū te vocē altior ea mater gentiū dicā precellis ⁊c. ⁊ Petrus dami. ait. Cū beatissime dei genitricis laudes scribere volumus. nulla inuenim⁹ verba quibus illas digne exprimendo suffice re valeamus. Tollit em̄ facultatē sermonis materia singularis. Et Berardus epūs et martyr inquit. Utinā tot mihi essent līgue quot sunt celi stelle. vt oēs illas possem cō uenienter laudē genitricis dei. nec tñ sic me valerē satiare. Ut̄ igitur estimaserta ei⁹ excellētia ꝺtis cōitatis. Ipsa em̄ fuit ꝑsona cōis nō singularis. vt cū omnibus cōueniret. et ad oēs se prinere ostenderet. Primo nāq̄ fuit cōtemplativa ⁊ activa. Quia em̄ activi sepe delpiciūt cōtemplativos. appellāres eos otiosos. ⁊ cōtēplativi activos tanq̄ terrenis actib⁹ nimis inētos. Ideo ipsa voluit esse in hoc duplici statu. vt vtrūq̄ approbaret. Et ideo appellaf sol Cañ. vj. quia sicut sol est in medio planetaz. sic ⁊ ipa est in medio ꝺtemplativoz ⁊ activoz. Planete q̄dē ꝺtemplativos. quia ꝺtemplativi significāt ꝺtemplativos. quibus gia appropinquāt ad celā. Planete ho inferiores significant activos qui magis applicant terrenis. Ipsa ergo benedicta ꝯgo tanq̄ sol est in medio. inflāmās contemplativos in diligēdo. ⁊ activos illuminans in agēdo. Scōo ipsa fuit religiosa ⁊ laica. sepe em̄ religiosi laicos cōdēnāt. ⁊ laici religiosos iudicant. Et iō beata ꝯgo fuit claustralis. qr in suo thalamo habitabat. ⁊ foras sine magna necessitate vel vtilitate nō exibat. Et fuit laicalis. qr ceteris feminis se conformabat. ⁊ cū eis ad tēplū ⁊ ad dies festos ibat. vt ptz Lu. ij. Et ideo significatur per tēplū. iurta illud ps. xlvij. dicētis deo. Suscepimus deus miz tuā in medio templi tui. Sicut em̄ tēplū est locus cōis laicis ⁊ clericis. sic ad ipsam oēs cōiter accedere possunt. Laici vt terrena sapiēter diligant. Et religiosi vt mundana contemnāt. Tertio fuit virgo ⁊ cōiugata. Virgines em̄ despiciebāt coniugatas. tanq̄ corruptas. Et cōiugate despiciebāt ꝯgines tanq̄ infecundas. Et iō ipsa in hoc duplici statu esse voluit. ⁊ vtrūq̄ approbare. Et iō significatur per firmamētū. qō est in medio aquarum. Nā aque superiores in crystallō conuerse significāt ꝯginitatē. Aque ho inferiores fluxibiles matrimoniū. Beata igitur virgo est tanq̄ firmamētū i medio illaz aquaz. virgines cōfirmās in ꝓposito castitatis. ⁊ coniugatas i studio bone operationis. Quarto fuit ꝓlata ⁊ subdita. sepe em̄ ꝓlati despiciūt subditos. ⁊ subditi iudicāt ꝓlatos. Et ideo ipsa fuit ꝓlata qñ in matrē dei fuit assumpta. ⁊ tñ fecit se subditā. qñ se vocauit ancillam. vñ significaf per lignū vite. de quo ō. Ben. ij. Lignū vite in medio paradisi. Paradisus em̄ significat ecclīam. in qua sunt ꝓlati ⁊ subditi. i quoz media est bta virgo tanq̄ lignū vite reficiēs ꝓlatos cibo sapiē iurta illud Eccli. xv. Libauit illā pane vite ⁊ intellect⁹. ⁊ subditos cibo salutaris obedientie. de quo ō. Jo. x. Oues cibus est vt faciā voluntatē eius q̄ misit me. Quinto fuit cōsolata ⁊ tribulata. Sepe em̄ tribulati cōsolatos iudicant. ⁊ ꝓlati tribulatos condemnāt. Et ideo ipsa fuit in maxima consolatione. qñ ei angelus aduentū filij dei nūciauit. ⁊ qñ ipm̄ saluatorē mūdi concepit. Unde dixit Luc. j. Exultauit spūs me⁹ in deo salutari meo. Fuit em̄ in maxima tribulatione qñ filū suū crucifixū vidit. ⁊ iō figuraf p̄ lunā Cañ. vj. Luna em̄ lucet i nocte. ⁊ qñ ꝙ em̄ appet in die. Ss tñ lux ei⁹ magis apparet in nocte. Et sic̄ beata virgo apparet his qui sunt in die cōsolatiōis eruditis

Maria oibz cōsolatrix.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ēos ne euanescāt per inanē leticiā. ⁊ his q̄ sunt in nocte tribulatiōis confortans illos ne frāgant p̄ ipatientiā. Magis aūt lucet his q̄ sunt in tribulatiōe q̄ illis q̄ sunt i cōsolatione Sexto fuit iusta. ⁊ tū nō vitauit pctōrū remedia. vt patuit in eis purificatōe Lu.ij. Sepe aūt iusti despiciūt pctōres. et pctōres vilipendūt iustos. ⁊ tū ipsa fuit iusta. vt iusti p̄ eā recipiāt grās. voluit pctōrū hr̄e remedia vt pctōres p illas speret in uentre veniā. ⁊ iō significat p aurorā Can. vj. ⁊ p stellā matutinā Eccli. l. Aurora em̄ ⁊ stella matutina sunt media inter noctem ⁊ diē. ⁊ ipsa est media inter pctōres ⁊ iustos Per ipsam em̄ pctōres recipiūt miam. ⁊ iusti felicitatē eternā. Septimo fuit diues et paup. Sepe em̄ diuites vilipēdāt paupes ⁊ paupes ipsos diuites dānādos putāt. et iō ipsa diuitias hr̄e voluit q̄n magi suo filio aurū obtulerūt. sed tū pauptatē elegit. q̄ illud pauplb⁹ erogauit. Ut er hoc daref intelligi q̄ ⁊ diuites ⁊ paupes p̄t saluari si tū tutior est via pauptatis q̄ vbertatis. Et iō significat p oliuā i cāpis Eccli. xxiij. ad quā oēs tū diuites q̄ paupes accedere p̄nt. Ad ipas em̄ accedūt paupes vt spūali bus diuitijs ditent. Accedūt ⁊ diuites vt ī suis diuitijs diriganf. Uigesima septima excellētia eius ōr cōtritionis. Ipsa em̄ cōtriuit caput serpētis infernalis sicut illi predixerat deus Gen. iij. di. Ipsa conteret caput tuum. Per caput aūt intelligi pōt eius suggestio vel potestas. aut astutia. Primum caput. i. suggestionem ipsa cōtriuit ⁊ fregit ita q̄ nulla diabolica suggestio ad ipsam appropinq̄re ausa fuit. vñ Fulbertus epus ait. Quid est caput rerere nisi principalem diaboli suggestionē resistēdo supare. Beata igitur Maria caput eius ꝺtriuit in ꝺ q̄ ꝛginitatē ⁊ hūilitatē seruauit. virginitatem nāq̄ extrīse ocupiscētia carnis ⁊ humilitate supbia mētis. Sēs caput diaboli. i. pestilentiā eis ipa ꝺtriuit p filiū suū p quē ipm diabolū suo dñio expoliauit. Un fili⁹ ei⁹ dicebat Jo. xij. Nūc princeps huius mundi ejicief foras. Tertium caput. i. astutia diaboli diuiditur in tria capita. i. in sapiētiam terrenā. animalē ⁊ diabolicā. sicut dicitur. Jaco. iij. Sed ipsa cōtriuit sapientiā terrenam per paupertatē. animalez. i. carnalem per virginitatē. ⁊ diabolicam. i. superbiam per humilitatē. Uel pōt dici q̄ diabol⁹ est malicios⁹. sumūs superbus. ⁊ astutus.

Ipsa igitur cōtriuit malicios⁹ q̄ charitatem suā. iuxta illud Judith. ix. Percutiam eū labijs charitatis mee. Sicut em̄ serpēs semper portat venenū i ore. sic diabol⁹ semper portat malicias in suggestione. ⁊ ē⁹ beata virgo semper portauit charitatis medelā in corde. ope ⁊ sermone. ⁊ sicut serpēs q̄n lapidib⁹ obruit fundit⁹ necat. sic diabolus q̄n oēnib⁹ bt̄ ꝛginis percutit ab oīni sua malicia enervat. ⁊ iō bñ ōr. Percutiam eius labijs charitatis mee. Labia em̄ charitatis marie sunt ei⁹ oīonis q̄s p nobis effundit ex intimo amore cordis. Sēs ꝺtriuit immundā per ꝛginitatē suā. Demones em̄ dicūt immūdi. q̄ immūditias diligūt. p̄ curāt ⁊ suadēt. ⁊ i cordib⁹ immūdos ibēter habitāt. Sed istos immūdos ipa ꝺtriuit mentis sue ꝛginitatis ⁊ puritatis. Un in figurā ōr Judith. ix. Erit memoriale nois tui cū manu femine deiecerit eū. Ista est em̄ illa manus femine de qua ōr Prouer. vl. Manū suam misit ad fortia. Que aūt sint illa fortia ōr ibidē. Accinxit fortitudine lūbos suos. roborauit brachiū suū. Un in figura ōr Judith per humilitatē suā. Un mulier hebrea fecit ꝑfusionē in domo nabuchodonosor regis. Sicut em̄ magna ꝑfusio esset alicui gigāti si vna puella ipm vinceret vel ligaret. Sic superbis demonib⁹ magna confusio fuit q̄n ista puella bñdicta per suā humilitatē eor̄ superbiā superauit. iuxta illō Job. xl. Ligaberis aūt ancillio tuis. vna em̄ de maioribus eius ancillio tuis. vna em̄ de maioribus angelis dei imo maior ois fuit bta ꝛgo q̄ per suā hūilitatē ligauit diaboli ptātē. Quarto ꝺtriuit diabolū astutū. iuxta illō q̄ si ti gurā dictū fuit Judic. iij. In manu femine tradet ysara. i. diabol⁹. Ppe em̄ diabol⁹ est valde astutus. vñ apls inqt. ij. ad Cor. ira Timeo ne sicut serpēs seduxit Euā astutia sua. ita ⁊ sensus vestri corrūpant ⁊c. Ergo aūt maria est valde sapiēs. vñ Prouer. mulier sapiēs edificat domū suā. i. ecclesiā militātē. Ipse igit ysara tradit⁹ est i manu femine. qi astutia diaboli tradita est sapiētie marie. qi illud q̄ diabolus astute cogitat. hoc ipse sapienter ordinat. Ista est illa mulier. de qua ōr. ij. Reg. ix. Exclamauit mulier sapiens de ciuitate. ⁊ infra. Ingressa est ergo ad omnē pplm. ⁊ locuta est eis sapiēter. qui abcisum caput sibi protecerūt ad Joab. Ppa em̄ ꝛgo Maria mulier sapiētissima ad deū clamat q̄ suis ordibus scīs cōmunes. De quolibz em̄ scto dicit Augu. q̄ in eternitate dei viget. in veritate dei lucet. et in dei bonitate gaudet. Iste aūt delitie cōmunes nobili⁹ sunt in ꝛgine q̄ in cereris scīs. qi iocundius gaudet. clarius videt. ⁊ nobilius viget. vñ Sapiē. vij. ōr. O q̄ pulchra est casta ḡnatio cū claritate. In hoc em̄ q̄ ōr casta generatio notat q̄ iocūdi⁹ gaudet et eo q̄ virgo pmansit ⁊ tū genuit. In hoc ꝺo q̄ ōr cū clāritate notat q̄ clarius videt. In eo autem q̄ statim subinferf. Immortalis est em̄ memoria illi⁹. denotatur q̄ nobili⁹ viget. Oō aūt ipsa bñdicta virgo clari⁹ videat deum oībus scīs prz per sententiā Dion. in lib. de angelica hierarchia dicentis. q̄ quanto vn⁹ angelus vel vna ala altiori fungit⁹ loco tāto clarius videt deū. Cui⁹ ⁊c. vñ Hiero. inquit. Menat sup oēs choros angelo⁹. vt possit speciem vultumq̄ videre saluatoris quem amauerat cōcupierat ex toto defiderio cordis. ⁊ Augu. ait. Marie anima claritate fruit xpi. gloriosis eius cōspectibus semp presens semper cōspicies semp videre stries inestimabiliter pascitur. Secō de delitie dicunt speciales: quas nō omēs scī possident. sed tū virgines martyres ⁊ doctores habētes aureolā. put dicit theologi in. xiij. di. xlix. Et has delitias excellentissime habz gloriosa ꝛgo. est em̄ coronata aureola virginū. qi ipsa est regina omniū virginum. Est coronata corona martyz. qi ipsa plusq̄ martyr fuit. vt ait Hieronym⁹ Est coronata corona predicatoz. qi in ipsa sola remāsit fides de filio dei quā alijs predicauit ⁊ eos in fide roborauit. Quad presens loquēdo nō solā de delitijs ꝛginū: di co q̄ hñt coronā siue aureolā in capite: qō significatū fuit Exo. xxv. vbi dns pcepit fieri supra arcā coronā aureā. Itē sunt fulgidi in corpe. iuxta illō Apoc. in. Ambulabūt mecū i albis: ⁊ cānt cānticū mirabile. vt habetur Apoc. xij. Et hñt familiaritatē xpi in societate. iuxta illō Apoc. xiiij. Ui sequūtur agnū quocūq̄ ierit. Ue aūt delitie gloriosius fuerūt in virgine maria. de qua ōr Apoc. xij. Mulier amicta sole. ⁊c. Alie em̄ ꝛgines habēt coronā aureolā. ipsa aūt coronā duodecim stellis adornatā. Alie decorātur veste alba. ⁊ ipsa est sole amicta. Alie sequuntur agnū pedibus suis. ⁊ ipa hab⁹ lunā sub pedib⁹ suis. i. ecclesiam militātem ⁊ triūphantē sub impio suo. Alie cānt pro

V Maria caput serpentis confterens.

R Delitie spāles.

pro nobis apud deū interpellat. Tūcz sapiēter ad pplm loquit q̄n eius inspiratione illuminamur. Tūcz caput sibi ampu tat q̄n diabolicas suggestiones frāgit penitus ⁊ eneruat. Uel pōt dici q̄ p b q̄ ōr Ecce ancilla dñi sup diabolū q̄druplici rone. Primo femina. Secō rone modi cōterēdi. qi nō fuit vi pcussit nec vulnerauit. sed cōtriuit q̄ em̄ cōterit mun q̄ viterius repaf. Tertio rone p̄cis quā cōtriuit. qi nō caudā. sed caput. i. suggestionē suā. serpēs em̄ in cauda peussit. Fecit ē brā ꝛgo more boni militis q̄ lāce frāgere chr̄e. Quarto rone pone quā cōtriuit. qi nō aliquē de paruis demonibus sed ipm principē demoniū cōtriuit. q̄ notatur cū ōr. Caput tuū. Pile em̄ serpēs qui Euā decepit figurabat lucifer q̄ est caput alioz demoniū. Ipsi igit benedicte virgini supplicabat bñdā gen⁹ dicens filio Eccli. xxvij. Colle aduersariū. ⁊ affige inimicos nros. et ter illō po. ix. Contere brachiū pctōris et maligni. ⁊ illō Job. xl. Cōtere ipios i loco suo. Ipsa ꝺo bñdicta ꝛgo ipis demonib⁹ dicit. Conteram supbiā duricie vestre Deut. xxxj. In ipsa igit gl⁹iosa ac victoriosa ꝛgine efficacē fuit illud Eccli. xlvij. Contriuit inimicos vndiq̄. Contriuit em̄ diabolū de supbia tentatē: malleo hūilitatis: tentan te de auaricia: malleo paupratz. tentatē de luxuria: malleo castitatis. tentatē ō gula malleo sobrietatz. tētatē de ira: malleo supportatiōis: tentatē de inuidia: malleo charitatis. ⁊ tētantē de accidia: malleo solliciti tudinis.

J Sa Maria spāles

Uicto ria ma rie sup diabo lum.

Sexagesimaoctaua ei⁹ excellētia est delitiositatis. Ipsa em̄ habuit delitias oīb⁹ de illō Can. vl. Que est ista q̄ ascēdit de deserto deliciis affluēs innixa sup dilectū suum. Primo em̄ hūit delitias in utra sup diabolū ⁊ de q̄b dic Ber. Quid nisi delitias diximus ꝛginitatz deo cū munere fecūditatis hūisse tatz. ⁊ signe. distillātis charitatz fauū mie sericordie. plenitudinē gr̄e. ⁊ progatiuā g̃lie singularis: hec ille. Secō habuit delitias celestes. ⁊ iste sunt i triplici differētia. Alique em̄ sūt g̃iales. alie speciales. ⁊ alique singulares. Prime delitie g̃iales sunt ois

Universidad de Deusto
Biblioteca

seruata virginitate. ⁊ ipsa p virginitate ⁊ fecunditate. ⁊ ideo ibi dr. In vtero habens.

Delitie marie singlares sup gtuor.

Tertio hr delitias singulares q notatur ibi dr. Innixa sup dilectu suu. Vbi notandu p qtuor inter alias sunt eius delitie singulares. Prima dr securitas qua maxime habuit in mundo. Secura ei erat p p periculu nullu cadere poterat q sup deum innixa erat. ait enim ps. cxviij. Qui confidit in dno sicut mons syon non commouebit ⁊c. Erat enim securissima de sua penitus gra ⁊ glia. qr p sctificationes erat in diuina gra confirmata. iux illud ps. xlv. Fluminis impetus letificat ciuitate dei. sctificauit tabernaculu suu altissimus deus in medio eius non commouebit. Scda dr magna dignitas. Innixa enim erat ei q angelice ptates reuerendo reflitur ⁊ in cuius aspectu aspicere tremut. iux illud qd canit ecclia. Tremut videtes angeli ⁊c. Et quem laudat angeli: adorat dnationes: tremunt ptates ⁊c. Tertia dr ptas. q enim alicui rei submittit virtute eius sibi assumit: ⁊ ea fit vult vnit. Et simili ipsa dei mr de oipotentia filij sui cui est innixa: quatu vult sibi assumit Et io dicit Eccli. xxiv. In hierusalem ptas mea. Et Bern. in qt. Quare misereri no poterit mater oipotentie? Quita est filij sui tota ppueras. qd notat cu dr. sup dilectu suu. Siqs enim filij no sunt totaliter mius: sed ertia sunt patris. Iste aut filius tot? tre virginis quoad hmanitate fuit qr nulli carnale pcem habuit. Et io ipa tota sup eum innixa fuit: ⁊ eis delitias abundantissime degustauit. ⁊ ppf b ipse illi in qt Can. vij. q pulchra es ⁊ q decora charissima in delitijs: De ista qs delicatissima dne verificatum fuit illud Job. xxij. Sup oipotente delitijs afflues: ⁊ elevabis ad deu faciem tua. Roga bis eu ⁊ exaudiet te: ⁊ in vijs tuis splendebit lume. Qui enim humiliat? fuerit erit glia ⁊ q inclinauerit oculos suos ipse saluabit. O igit virgo delitijs plena: q diriti. Prouer. viij. Et delitie mee esse cu filijs hoim Facyt de nobis verificet illud Neemie. ix. Abundauerunt delitijs a bonitate tua magna

Vbi maria deuocre ⁊ in uenire meruit

Vigesimanona excellentia bte virginis dr questionis. Ipa enim singulariter deu qsi uit. ⁊ inuenire meruit. eo q sicum qsiunt suo tpe: loco ⁊ mundo. Primo enim quesiuit eus suo tpe. f. gre. ⁊ ideo inuenire meruit gram dei: ⁊ per cosequens ipm deu. Et ideo dixit ei angel?. Inuenisti gratia apud deu. Lu. i. Et hoc significatu est Luc. ij. vbi dicit q post triduu inuenit filiu in tplo. Prima em dies fuit tpus ante legem: ⁊ no poterat inueniri. Na is rogasset Moyses dicens. Ostende mihi gloriam tuam. Obsecro dne mitte quem missurus es. no fuit exauditus. Secunda dies fuit tempus sub lege: in quo etia no potuit inueniri. Vn licz dixisset Esa. sui ii. c. lxij. Vtinam dirumpes celos ⁊ descenderes. tu no fuit exauditus. Tertia aut dies fuit tpus gre. Et in ista die si querit de sancti inuenit. Unde dr Esa. lv. Querite dnm dum inueniri potest invocate eu dum ppe est. Scdm qduit eus loco. Sed notandu e q xps tribus locis fuit quesitus scz in psepio a pastoribus. in tplo a parentibus. ⁊ in sepulcro a sctis mulieribus. Primo pastoribus fuit dictum Luc. ij. Inuenietis infantem in psepio. Vbi sactm Inuenietis infantem in humilitate: ⁊ no dicit. In quo xps inuenit in humilitate: ⁊ no dicit. In quo inuenietis infantem. Jte inuenit in paupertate ⁊ ideo subditur. pannis involutum. Inuenit etia in carnis maceratione ⁊ ideo additur positum in psepio. In his autem tribus locis maria deum quesiuit ⁊ inuenit. scz in humilitate qm se ancillam vocauit. In paupertate: qm oia terrena contempsit. ⁊ in carnis macerations siue asperitate: qm virginitatem deuouit. Homines autem mundani deum querere econtrario volut in delitijs. in diuitijs. ⁊ in honoribus. sed ibi no inuenit. iuxta illud Job. xxviij. Non inuenit in terra suauiter viuentiu. i. carnaliu ⁊ delitiosoru. Abyssus dicit no est mecum. i. humes supbus. Supbus em no est mecum. i. tumes supbia. Supbus em instar maris semp contra alios intumescit. semp feruet semperq est in motu ⁊ perturbatione. iuxta illud Esa. lvij. Coi impij quasi mare feruens qd quiescere no potest. Scdm xps quesitus fuit in tplo a parentibus. Ubi xps habet Luc. ij. dixit ei bta virgo. Pater tuus ⁊ ego dolentes querebamus ⁊c. Primo enim qsierut eu in comitatu: ⁊ non inuenerunt. Postmodu quesierut eu inter cognatos ⁊ notos: ⁊ illic no inuenerut. Tandem quesierut eu in tplo: ⁊ inuenerut. Est aut sciendu q reperit quadruplex amor scz purus humanus: domesticus: ⁊ diuinus. No potuerut igit ipsum inuenire apud scipsos: quia non inuenitur in amore propio. siue carnali. iuxta illud ij. ad Timo. iij. Instabut ipa pericolosa tempora erut homes seipsos amantes ⁊c. Scdo non

II Xps q fuit quesitus tribus locis.

O Jn tribus horis xps fuit quesitus.

inuenit i comitatu hoim mundanoru. qr non inuenit i amore mundano. iuxta illud Job. xxiij. Spus veritatis que mundus no pt recipere. Tertio no inuenerunt eu inter cognatos. ⁊ notos. qr no inuenit i amore paretu Luc. ij. Ber. in qt. Quo bone iesu inter cognatos meos te inuenia. q inter tuos minime inuenit?. Inuenerut aut ipsi i tplo dei. i. in amore spalt ⁊ diuino. iuxta illo Jo. xiij. vbi ipe ait. Si qs diligit me sermone meu seruabit. ⁊ ad eu veniem? ⁊ mansione apd eu faciem?. Et de his qrunt amoub? dicit idem Saluator Lu. xiij. Si qs venit ad me ⁊ non odit patre suu ⁊ matrem. Ecce amor domesticus. Adhuc adr ⁊ adam suam. Ecce amor spualis. Adhuc q no baiulat crucem suam. ecce amor mundan?. Ille em crucem baiulat q crucifixus est mundo ⁊ mundus sibi. ⁊ venit post me. Ecce amor spualis ⁊ diuin?. Tertio fuit quesitus in monumento a sctis mulieribus. sed idi eum iacentem no inuenerut. Et ppter hoc bta vir go ei eo ire noluit. siue ppter dolorem quem habuisset videndo sepulcru. siue ppter lan guorem quem incurrerat ppter filij sui obitum siue qr sciebat eu resurrexisse gloriosum ⁊ immortalitate indutu. Credendu est em q primo appuit ipsi matri q alteri post resurrectionem. iuxta illud Sedulij poete. Semp ad montes humisce visib? astans Luce pala

P Xps bene unit deu debito modo.

tus. Et defolate virginis appuisset. Tertio q deus fuit deu debito modo. Modus aut qrendi dns fm Dionys. est triplex. Primus est p sensibilia manducationes. iux illud Sap. xvij. A magnitudine speciei ⁊ creature cognoscibiliter poterit creator horu videri. Et Ro. j. dr. Jnvisibilia dei per ea que facta sunt intellecta conspiciunt. Et iste modus cognoscendi est magis parulor ⁊ incipientiu. Secus modus est p intellectualia operationes. ⁊ iste modus est magis puerorum ⁊ principiantiu. q relinquit sensibilia ⁊ visibilia. ⁊ puertit se ad intellectualia. ⁊ tales deu inueniunt. q ait Prouer. viij. Qui vigilauerit ad me inueniet me. Tertius modus est p immediata vnione. ⁊ iste est perfectorum. q relinquit sensibilia. ⁊ deserit sensibilia creatura creata ⁊ immediate ad diuina ascendunt ⁊ deiformes effecti deo se immediate vnisse. Et iste modus qrendi deu habuit bta virgo. Deus enim dicitur ignis sol ⁊ amor. Beata autem virgo intantum fuit igne diuino inflammata. p quodammodo fuit in

O Maris vacatone mentis in deu excellissima

ignem coversa. Cuius essi dicat Chrysostomus de Paulo. p sicut ferru immissum in ignem totum efficitur ignis. sic ipse charitate sue census totus effectus est charitas. Profecto hoc multomagis dici post de virgine bndicta. Item intantu fuit sole diuino plustrata. p ipso sole fuit amicta. vt dr Apoc. xij. Jte intantu fuit amore diuino repleta. p tota fuit in amore liquefacta. vu dicebat Cant. v. Alia mea liquefacta est vt dilectus loquutus est. Trigesima eius excellentia dr requietionis. Super omnes enim puras creaturas quietem interiorem hois ⁊ vacationem mentis semper dilexit. ⁊ io in thalamo suo clauso ostio morabatur. Unde inquit Bern. super Missus est. p non est credendus p angelus Gabriel qn ad eam salutandum perrexit ostiu aptu inuenerit, ss subtilitate nature sue clauso ostio introiit Voluit autem beata virgo tumultus fugere. ⁊ sibi vacare multis de causis. Primo vt orationes suas secreti deo offerret. Secundo vt suam castitatem cauti? custodiret. Et istas duas causas ponit Bern. vbi. ā. dicens Ingressus est angel? in secretariu pudici eubicali. vbi ipa clauso ostio orabat patre in abscondito. q: nimiru sibi i ppositu erat frequentias hoim fugere ⁊ colloqa vitare. ne vel orantis silentium turbaretur. vel contemplatis castitas tentaretur. Tertio qsiuit quietem mentis. vt ad suscipiendas gratia spiritussancti se habilitaret. qr requiescit superhumile ⁊ quietu. Esa. lxvj. Unde apli receperut spiritumsanctus sedentes. i. a curis secularibus quiescentes. Vnde etios est p filij israel mana recipere no potuerut p diu fuerut in egypto ⁊ donec habuerunt farinam egypti. ⁊ donec trasierat mare egypti. Ille em esse in egypto dr qui adhuc est in peto Et ille hs farina egypti qui retinet occasiones peti. Et ille no dum trasiuit mare egypti qui adhuc intrincat curis mundi. Quia igitur beata virgo perfectas mentis quietem habuit. ideo spiritussanctus in ea perfecte requieuit. Jn qbusdas em nullo modo requiescit. Jn alijs requiescit. sed no perfecte. Jn quibusdam vo requiescit pfecte. Na i petoribus no requiescit qr i eis e pugna ptinax. Jn sanctis vo pegrinantibus requiescit semiplene qr in eis e requies semiolea. Jn sctis aut triumphantibus pfecte requiescit qr i eis est requies pfecta. Et qr i bta p gine fuit requies perfectissima. et ipsa bndicta dei mr semp vacauit diuinis

Q Spussctus dicitur esse in mode hoibus quiescit.

ides spūssctūs pfectissime in illa requiesc
Ūñ ipsa inqt Eccli. xxiij. In oib⁹ requiem
quesiui. ⁊ in hereditate dñi morabor. tunc
pcepit ⁊ dixit mihi creator oim. ⁊ qui crea
uit me requieuit ī tabernaculo meo. In fi
gurā aūt pdicto⁹ legitur Gen. viij. ꝙ Noe
trib⁹ vicib⁹ colūbā emisit de arca. In prima
aūt vice nō reperit. qr loca paludosa inue
nit. In secūa no vice reperit. ſz nō pfecte. re
quieuit em aliquantulū in arbore olive. sed
cito ad arcā rediit. In tertia aūt vice repe
uit pfecte. qr vltra ad arcā nō rediit. Per qđ
dat intelligi. ꝙ corda paludosa. i. inmunda
spūssancto⁹ fugit. In cordib⁹ vero sancto
rū peregrinātiū quiescit sed non perfecte.
qr in eis aliquā carnis repugnātiam inue
nit. In cordib⁹ aūt sanctor⁹ triūphantium.
perfecte repescit. qr in eis nullaꝫ penit⁹ re
pugnātiā carnis reperit. Et isto mō ī bēdi
cta ſgine pfectissime repescit. cui⁹ caro spūi
nō repugnabat. nec aliquos mot⁹ inordinā
tos emittebat ſz rōni penit⁹ obediens erat.

S Maria requiem in se.

Possumus ꝙz dicere ꝙ ipa quietissima
virgo repescit in seipsa ⁊ repescit in nobis
Repescit em primo in seipa in hoc mūdo ⁊
nūc repescit in celo. In hoc em mūdo repe
uit ꝙđ corp⁹ ⁊ aiaꝫ. Quoad corp⁹. qr vt. ā.
dictū est ei⁹ caro cuꝫ aīa nō habuit pugnā.
ficut hȳ caro alioꝝ. iurta illō ad Gal. v. Ca
ro cōcupiscit aduersus spm. Aia vo ei⁹ per
amorē cū deo vnita fuit. ⁊ iō pfecte cuꝫ ipo
repescit. Ūñ dicere poterat cū pphēta ps.
cxix. In pace in idipm dormiaꝫ ⁊ requiescā.
Sēdo requiescit mō in celo in corpe ⁊ aīa.
Ūñ ipa inqt Eccli. xxiiij. In ciuitate sctī
ficata ſlr repescit. Repescit em eius corp⁹ in
deo quātū ad oēs sensus. Naz oculi eius re
quiescit in videndo faciē rpi. Aures eius i
audiēdo vocē illi⁹. nares ei⁹ i odorādo odo
rem rpi. os eius in loquēdo ore ad os cum
filio. manus ei⁹ in tangēdo pionā rpi. Sili
ei⁹ aia in deo pfecte repescit. eius intellect⁹
in pulchritudine summe veritatis. eius vo
luntas in dulcedīe summe suauitatis. eius
memoria in cōtinuatione eternitatis. Et p
pter ista ōr de quolibet beato. ⁊ multo ma
gis dici pōt de illa Esa. xxxij. Sedebit po
pulus meus in multitudine pacis. i taber
naculis fiducie. ⁊ in requie opulenta. Ipa
em mō sedet ⁊ requiescit ī multitudine pa
cis quantū ad visionē ⁊ pulchritudinē sum
me veritatis. ⁊ ī tabernaculis fiducie quā
tū ad eternitatis. ī securitatis. ⁊ in requie opu
lenta quātū ad dulcedinē summe suauitat⁹

Maria requiescit in no bis

Sēdo pncipaliter dico ꝙ repescit in no
bis Ūñ notādū est ꝙ ipa repescit in ner
nib⁹ pōs. ⁊ hoc tagit Eccli. xxiiij. vbi aūt ī ser
Gyrū celi circuiui sola. ⁊ profundā abyssi pe
netraui. ⁊ in omni terra steti. ⁊ in oi pplo et
in omni gēte primatū tenui. Per qđ
dat intelligi. ꝙ corda paludosa. i. inmunda
spūssancto⁹ fugit. In cordib⁹ vero sancto
rū peregrinātiū quiescit sed non perfecte.
qr in eis aliquā carnis repugnātiam inue
nit. In cordib⁹ aūt sanctor⁹ triūphantium.
perfecte repescit. qr in eis nullaꝫ penit⁹ re
pugnātiā carnis reperit. Et isto mō ī bēdi
cta ſgine pfectissime repescit. cui⁹ caro spūi
nō repugnabat. nec aliquos mot⁹ inordinā
tos emittebat ſz rōni penit⁹ obediens erat.

S Maria requiescit in se.

Possumus ꝙz dicere ꝙ ipa quietissima
virgo repescit in seipsa ⁊ repescit in nobis
Repescit em primo in seipa in hoc mūdo ⁊
nūc repescit in celo. In hoc em mūdo repe
uit ꝙđ corp⁹ ⁊ aiaꝫ. Quoad corp⁹. qr vt. ā.
dictū est ei⁹ caro cuꝫ aīa nō habuit pugnā.
ficut hȳ caro alioꝝ. iurta illō ad Gal. v. Ca
ro cōcupiscit aduersus spm. Aia vo ei⁹ per
amorē cū deo vnita fuit. ⁊ iō pfecte cuꝫ ipo
repescit. Ūñ dicere poterat cū pphēta ps.
cxix. In pace in idipm dormiaꝫ ⁊ requiescā.
Sēdo requiescit mō in celo in corpe ⁊ aīa.
Ūñ ipa inqt Eccli. xxiiij. In ciuitate sctī
ficata ſlr repescit. Repescit em eius corp⁹ in
deo quātū ad oēs sensus. Naz oculi eius re
quiescit in videndo faciē rpi. Aures eius i
audiēdo vocē illi⁹. nares ei⁹ i odorādo odo
rem rpi. os eius in loquēdo ore ad os cum
filio. manus ei⁹ in tangēdo pionā rpi. Sili
ei⁹ aia in deo pfecte repescit. eius intellect⁹
in pulchritudine summe veritatis. eius vo
luntas in dulcedīe summe suauitatis. eius
memoria in cōtinuatione eternitatis. Et p
pter ista ōr de quolibet beato. ⁊ multo ma
gis dici pōt de illa Esa. xxxij. Sedebit po
pulus meus in multitudine pacis. i taber
naculis fiducie. ⁊ in requie opulenta. Ipa
em mō sedet ⁊ requiescit ī multitudine pa
cis quantū ad visionē ⁊ pulchritudinē sum
me veritatis. ⁊ ī tabernaculis fiducie quā
tū ad eternitatis. ī securitatis. ⁊ in requie opu

Trigesima prima excellentia bīssime virgi
Maria nis ōr puneratione. Uulnerata enim fuit
multis multis gladiis siue sagittis ꝑ quibus in ce
gladijs lesit. sīla remuneratione maxima pcepit.
uine. Dum⁹ gladius fuit timoris. ꝑ quo rogat
Dum⁹ gladius fuit timoris. ꝑ quo rogat
deum ps. cxviij. ōr. Confige timore tuo car
nes meas. Ista em gladiū beata virgo ha
buit. per quē omnia carnis vitia resecauit
Habuit em non timorē seruilē sed filialem
qui gmanet in scenā seculi. ⁊ qui animam
facit pulchram. Ūñ ipa inquit Eccli. xxiiij.
Ego mater pulchre dilectionis et timoris.
Sēdo gladius fuit diuini sermonis. de quo
ōr Deb. iiij. Sermo dei est viuus et efi
cax. ⁊ penetrabilior omni gladio ancipiti.
Istum em gladiū maria in corde portabat
qr dei verba semp in corde suo cōseruabat.
Luce. ij. Maria aūt conseruabat
oia verba hec cōferens in corde suo. Unde
Ambro. inqt. Nec historia nec ife docent
beatā mariā gladio vitā finisse. Incertum
est aūt verum Symeon ꝑ gladio materiali
diceret. an ꝑ verbo dei valido et acutiore oi
gladio ancipiti. Certis gladi⁹ fuit amoris.
de quo ipa inquit sponso suo celesti. Uulne
rata charitate ego sum. De his tribus gla
diis inqt Bern. Est sagitta quedam timo
ris. qui carnis desideria ſfigit et interficit
vt spūs salutis fiat. Est etiam sagitta sermo
nis. vnus et efficax. penetrans vsqz ad dim
isionē anime et spūs. Est etiā sagitta ejecta
amoris rpi. q̄ iam marie non solum confrixit
sed etiā pertransiuit. vt nulla in pectore vir
ginali particula m vacuā amore reliquerit
aut certe pertransiuit eam vt veniret vsqz ad
nos. vt de plenitudine ei⁹ oēs accipemus.
Quart⁹ gladi⁹ fuit persecutiōis. qr multas
eum aplis persecutiones est ppessa. vt alibi
declarauī. Quintus aūt gladius ōr doloris
quo vulnerata fuit in filij passione. Unde
exponēs Bern. illa verba. Symeonis. Lu.
ij. Et tuā ipius animā pertransibit gladius.
inqt. Vere ita pertransiuit vt ea plus ꝙ mar
tyrem dicemus. In qua nimirum sensum
corpore passionis excessit compassionis affe
ctus. De his omnib⁹ gladijs victima ait. Am
bro. super Lucaꝫ. In scriptura sacra gladij
nolle expalis tribulatio figurat. iurta illud
Psa. xxxvj. Gladiū euaginauerunt pctōres. Et iterum.
Gladius eoꝝ intret in corda ipsorum. Et de
Joseph tribulato ōr. Ferrum pertransiuit
animā eius. Quāꝫ aūt multe tribulatio
nes animā transfoderint virginis brīssime

Maria deū sūme magnificans

illa tā ille specialiter designat. que mater
na transfixit viscera dñi in cruce moriente.
hec ille. Deus ergo quinqꝫ vulneribus sicut
filio suo fuit ꝓmissus. ita etiā facta est par
ticipes eius infinite consolationis. Tri
gesimanatecunda eius excellentia ōr magnifi
cationis. Nulla em pura creatura ita deum
laudauit ⁊ magnificauit sicut ipa. Būt au
tem inter alia decem per que deus magni
ficari ⁊ laudari potest. s. vor. humana tuba
psalterium cythara. tympanum. organum.
cymbalum. sistrum lyra ⁊ tibia. De quibus
generibus instrumentoꝝ legit. ij. Reg. vj. ꝙ
vbi ōr ꝙ dauid ⁊ oīs pplus laudabant dñm
in omnib⁹ lignis fabrefactis et cytharis. ⁊
lyris. et tympanis⁹ sistris ⁊ cymbalis ⁊c.
Cū aūt benedicta virgo deū magnificaue
rit oībus istis modis ostendit ꝑ canticum
eius. cuius decē versiculi istis decem instru
mētis optime concordāt. Quia em primo
humana lingua deus laudari debet. Ideo
b. virgo in principio sui cātici decantauit.
Magnificat anima mea dñm. quo quidem
modo vt ait. Thomas i. iij. di. xxij. sancti
in patria deū laudāt. Sēdo laudari potest
deus psalterio. Et ideo. qr. psalteriū exulta
re facit. ipsa ait. Et exultauit spiritus meus
in deo saluatori meo. Tertio laudare possu
mus deum tympano. Et quia tympanum
fit de cuio animino. quod est valde humile
et abiectum. ideo ait. Quia respexit humili
tatem ancille sue. Quarto laudatur de⁹ or
gano. Et quia organus ifestantibus pul
satur. ideo ait. Quia fecit mihi dñs ma
gna qui potens est. Quinto laudaf cymba
lis. ⁊ quia cymbalū est instrumentum pus
Ideo in quinto versu ostēdit magnam dei
miam concessam humano generi di. Et mi
sericordia ei⁹. ⁊c. Sexto laudaf deus sistro
Sistrum aūt est instrumentū qua verebātur
mulieres ad magnificandam victoriam et
potentiā dauid cōtra superbū Golyam. vt
hȳ. j. Reg. xviij. Et iō ait. Fecit potentiā in
brachio suo. Septimo laudaf tuba. et quia
tuba est instrumentū excitās belligeros vi
ros ad pugnā ad inimicos vincendos. ideo
cecinit. Deposuit potentes de sede. Octauo
laudaf deus tybia. que dulcem facit melo
diaz ⁊. quodāmodo suos audientes sua sa
uitat suauitate iō ait. Esurientes implenit bo
nis. Nono laudatur cythara. que in modus
humani pectoris formata est. ⁊ in brachio
pulsaf dulci melodia. ideo cecinit. Brachi

Universidad de Deusto
Biblioteca

pit israel puerum suum. Decimo laudatur deus lyra. & q; longa est & arcu pulsat. Jō ipsa virgo ostēdēs adimpleta q̄ longo rpe prīb⁹ fuerāt promissa. cecinit di. Sicut locutus est ad pres nros &c. Bene ergo decem verbō deū magnificauit vt ostēderet se oī bus instrumētis deū laudasse. Nō solū aūt ipa sic excellēter deū magnificauit. sz etiam alios ad eū magnificādū provocauit. Unde Bern⁹. in ser. aduēt⁹ ait. Angel⁹ ipse amplī⁹ hoī nō loqbat. priarcha defecerat. deerat ppha. sacerdos avaritie studebat. dur non inueniebāt qū venit dñs intantū: vt audēret diabol⁹ dicere. oīa regna mūdi fore sua. vt p; Mat. iij. Et ipe filī⁹ dei qui iā pdicare ceperat. nō inueniēs dñm laudantes. veraciter dixit se nō habere vbi caput suum reclinaret. s. Mat. viij. & Lu. ix. Erat igitur dñs nō solū puul⁹. s. fere null⁹ in cōspectu hoim. & eis⁹ laus toraliter defecerat. Jō q̄go sola mutefacta hoim labia ad dñm laudandū invitat di. Magnificat aīa mea dñm. quasi diceret. Oēs gētes magnificate eum ps. lxvj. Et q; ipsa super oēs magnificauit deū. ideo deus qui ait. s. Regu⁹. ij. Qui me honorificauerit glificabo eū sup oēs. illam in celesti gloria magnificauit et exaltauit.

Trigesimatertia eius excellentia ōr vnitatis. multas aūt alias ptranseo causa brevitatis. Si em̄ de illis loqui velles verificare illō qd ait Aug. i sermone. iiij. dominice de aduētu di. Facilius me ipm q̄ copia deficeret. Dico igit p expeditiōe huius partis q̄ maxima fuit vnitas inter benedictā virginē & deum. Est aūt quadruplex vnitas. scz cornalis que est inter virum & vxorem. qui sunt duo i carne vna Gen⁹. ij. Et ista vnitas fuit inter beatam virginem & deum. q; eam sibi in spōsam accepit. & spīale mīmonīū cū ea cōtraxit. iuxta illud Osee. ij. Despondabo te mihi in fide. Istud aūt mīmonium fuit initiatū p angelum p verba de futuro. qū ei dixit. ecce concipies et paries filium. Deinde fuit ratificatū p verba de presenti qū ipsa virgo consensit et dixit. Ecce ancilla dñi &c. Deinde fuit ꝯsummatuz qū filī⁹ dei in ea incarnat⁹ est. Et tunc fuerunt duo in carne vna. q; in corpe rpi gñando fuerunt duo. s. ipsa virgo & ipūsctus. q̄ de ei⁹ carne corp⁹ illud formauit. Scōa est vnitas naturalis q̄ est inter prem seu mrem et filium de qua ōr Gen⁹. xliij. vbi iudas aūt de fratre suo Beniamin. Si intravero ad patres meū & puer defuerit. cū aīa illius er huius aīa dependeat mutuō. Est ista aūt vnitas naturalis fuit q̄ mater debet diligere filiū tāq̄ rem suā. & filī⁹ debet honorare matrē tanq̄ causam suā. Et mr ac filius debent cōicare sibi actiōes & passiones suas. Ista igit naturalis vnitas fuit inter xpm & beatā virginē Ipsa em̄ filiū diligebat tanq̄ rem suā. Unde de poterat dicere illō. ij. Reg. j. Sicut mater vnicum diligit filium: ita te diligebat. Et filī⁹ honorabat matrē vt causam suam. vnde erat subditus illi Luc. ij. Et mater actiones filius cōmunicabāt adinuicē suas actiones Nam filius fuit tōte clemētie. q̄ creaturas suam fecit matrē suā. et mater tōte fuit excellentie q̄ creaturā suam fecit filiū suum. Cōmunicabāt etiam sibinuicē suas passiones. Nam in rpi passiōe & mater fuit vulnerata gladio doloris. vt. s. dictus est. & filius fuit vulneratus affectu maxime compassionis. vnde oblitus suorum vulneris. matrem cōsolatus est dicēs Jo. xix. Mulier. ecce filius tuus. Vel cōicatio passionis & actio nō potest aliter assignari. Est enim triplex cōpassio. s. accidētalis. qū ser⁹ compatitur dño suo. naturalis qū mater compatitur filio essentialis quando membrā compatiuntur capiti suo. Fuit em̄ virgo bndicta cōpassa rpo tanq̄ ancilla dño: & vt mr filio. Communicavit etiaz mr filio suam actionem in cōtrahēdo. quia ibi posuit suū consensum Item in generando. q; ibi posuit materiale principiū. Itē in saluādo humano genere quia ibi posuit suā solicitudinē & studium. Tertia vnitas est socialis inter amicum et amicum. s. de q̄ ōr Eccl. iiij. Multitudinis aūt credentiū erat cor vnū et anima una. et ista vnitas amicitie facit inter amicos oīa esse cōia. Amicorum em̄ oīa debent esse cōia. vt ait pba. viij. eth. c. vn Ista aūt vnitas cōicatio fuit inter. rpm & matrē eius. Nam oīa q̄ fuerūt filij fuerūt mr̄is. & oīa q̄ fuerūt matris fuerunt filij. Filius em̄ tria habuit scz carnes. aiam & diuinitatem. Et ista tria fuerūt matris. s. caro p gnationē. anima p amorē & diuinitas eius p fruitionē. Unde et mater habuit humilitatē. virginitatē. et fecunditatē. Et hec oīa fuerunt filij. q; ista ab illo ipa recepit. Quarta vnitas est spūalis. que est inter aiam & deum. de qua dr. s. ad Cor. vj. Qui adheret deo vnus spūs est. cū eo. Et ista vnitas fuit mīs ad filios

Maria charitate accensa.

Jnrantū aūt fuit cū eo vnita. q̄ vr. s. dictū est tota erat in amorē cōuersa. Et sic̄ ferrus mūssus in igne totū efficit ignis. sic eius aīa multo magz inflāmata fuit q̄ ferrū ignitū nā ferrū sic inflāmatū pōt aqua extingui. & retinet de materia ferre. & nō potest nisi cuspensionib⁹ flecti. Charitas aūt inflāmata ipsi⁹ bndicte vginis nullis aḡs tribulatio nū extingui potuit. vñ Cañ. viij. ōr. Aq̄ multe nō potuerūt extinguer charitatē. Insuper de amore mūdi nihil oīno habuit. sed tota amore diuino inflāmata fuit. Unde Piero. ducrat diuinus amor: ita vt in ea nihil esset qō mūdanus violaret affectus. Ad ipsam etiā flectendā ad miam non oportet vt malā violētia precū. sed leui deuotione cor: vnde Cant. iij. de ea ōr. Que est ista q̄ ascendit p desertū sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe & thurio. q̄ vniuersi puluerio pigmētarij: Ipsa em̄ habet flexibilitatem ad miam. & nō ōr virgula. Habet leuitatē p oīmodā. innocentiā. q; nunq̄ habuit aliqō peccī pōdus. & ideo ōr fumi. Habz etiā redolentiam per odoriferam famaz. & ideo ōr ex aromatibus. Itē habet deuotionem intertutū plenitudinē & abūdantiā. & ideo ōr. et vniuersi puluerio. pigmentarij. Trigesima quarta est excellentia ōr libertatis. Naz liberū arbitriū habuit in bono cōfirmatuz & iō nulli voluit consentire pctō. Potentia liberi arbitrij multis modis pōt considerari. Primo. put se habz indifferenter ad hoc & ad illud. i. ad peccādum vel non. Et hoc modo fuit in adā in statu innocentie. vnde dicit Eccli. xv. Deus ab initio constituit hoiem. & relict⁹ em̄ in manu consilij sui. Scōo cōsiderat cū dispositione ad peccandū. Et hoc est in regenerantis post baptismū qz adhuc remanet in eis fomes et dispositio inclinans ad peccandū. Tertio considerat cū quadā quasi necessitate ad peccādū et hoc modo est in regenerātis post baptismū. qz fomes in filiis non est tm̄ dispositio ad peccandū. sed quasi quedā necessitas. Quarto consideraf cū dispositione ad non peccandū. & hoc modo fuit in scrificatis in vtero. sicut in Jeremia et Johanne baptista. Et mīto excellentr filio in gloriosa virgine maria quam deus in puncto sue cōceptionis pservauit ab originali pctō et simul sctificauit omnē fomitem ad malum ab ipa penit⁹ elongādo. Quinto cōsideratur cū necessitate ad nō peccandū. Et hoc modo est in angelis et beatis. & fuit in ipa bndicta virgine ab instanti incarnationis xpi in ea in qua scōo fuit sanctificata et in gratia cōfirmata. ita q̄ post illam sctificationē nō habuit potentiā ad peccandū. Et quantū ad hoc fuit in statu angelor & btōr qz habuit liberū arbitrium in bono confirmatū. Unde Augu. in lib. de natura & gra inḡt. De btā virgine nullā prorsus cum de peccatis agitur habere volo questionem. Scim⁹ em̄ q̄ plus gr̄e ei fuit collatum ad vincendū ex omni pte petīm̄ que concipe et parere meruit quem constat nullū habuisse petīm̄. Sicut aūt angeli et scti in gr̄a confirmati hūt liberū arbitriū in bono confirmatū. ita ecōtrario demōes hūt ipm̄ liberū arbitriū i malo cōfirmatū. sm̄ theologos. maxime. s. Bonauē. in. ij. distin. vij. & sim̄r dānati. Btā aūt virgo hanc excellentiā habuit sup oēs puros homines. nā qō alij hūt post hanc vitā: ipsa habuit in hac vita scz cōfirmationē libri arbitrij in bono. Xri gesima q̄nta ei⁹ excellētia ōr liberalitatis. Sup oēs etenī puras creaturas ipsa fuit liberalis. vnde ei⁹ liberalitas multis reb⁹ assimilat. Primo solit: q'sicut sol oīt super bonos & malos. vt ait saluator: Matth. v. Ita eius liberalis mia relucet sup bonos vt eos in gratia custodiat. & sup malos vt illos a malo cōuertat. Unde Ber. ait. Virgo aūt btā velut alterus sol indutus. q'ille sup bonos & malos indifferēter oīt. Sic ipsa quoq̄ pterita merita non discutit. sed oībus exorabilē ac clemētissimam se exponit. oīmq̄ necessitates amplissimo misereatur affectu. Scōo assimilat elemosynarie liberali. Unō Prouer. vlt. ōr. Manū suam aperuit inopi. & palmas suas extendit ad pauperē. Cui⁹ liberalitas ostēdit & qz manū hz apertā. & brachiū extēsum ad paupes. & qz manū hz elemosynis plenam. Nulla enim laus esset elemosynarie liberali si manū apertā teneret. & brachiū ad pauperes extenderet. sed ipsam manū vacuā haberet. Beata igit virgo tanq̄ dei elemosynaria intantū est liberalis q̄ dat faciliter. et ideo tenet manuz apertam. et quia dat oībus cōiter. ideo tenet brachium extensum & quia dat oībus abundanter. ideo manū

Unitas ōdruplex inter deū et mariam.

Liberū arbitriū cōs deraf.

A Maria libera liſſima.

Universidad de Deusto
Biblioteca

habz elemosynis plenā. Tertio assūlat mulieri forti. Nā de ipa ōr Proner. vi. Surrexit ⁊ diuisit pdam domestic suis et cibaria ancillis suis et ibidē. Oēs domestici eoz vestiti sūt duplicib. Ipa essi q̄buldā dat cibaria gratiox. ⁊ iō ōr. Dedit cibaria ancillis suis. Alijs ño dat duplicia vestimenta ⁊rutuz licz theologicox ⁊ politicarū ⁊ iō ōr. Oēs amici eoz vestiti sūt duplicib. Quibusdam añt dat victoriā. qñ scz ipsos vincere mundū carnē ⁊ diabolū facit. ⁊ eis tanq̄ domesticis suis illos in pdā cōcedit. et iō ōr. Dedit qz pdā domestic sūs. Quarto assūlatur pulsime mr̄i. vñ ipsa dicit Eccli. xxiiij. Ego mr̄ ⁊c. Ipsa essi frigidos in amore dei ad dilectionē inflāmat. et iō dicit. Ego mr̄ pulchre dilectiōis. Supbos q̄s ⁊ plumptuosos ad sui recognitionē timore diuine maiestatis hūiliat. ⁊ ideo inqr. ⁊ timoris. Tenebrosos etiā ⁊ ignorātes ad cognitionē dei illuminat. ⁊ iō subdit. ⁊ agnitiōis. Ipsa insup in pfundum delpatiōis demersos ad spēz venie renocat. ⁊ iō subdit. ⁊ serē spei. Quinto assūlat hospiti munifico ⁊ curiali. vnde ipsi ōr Eccli. xxiiij. In Jacob inhabita. ⁊ in ist hereditare ⁊c. Er q̄bus ⁊bis habek q̄ ipa hospitat. ⁊ habitat cū tribus generib pson. Quidā essi sunt actiui. ⁊ cū his habitat dando eis firmā ad opandū constantiā. Et iō ōr. In iacob inhabita. Per iacob essi ō intelligat luctatoz intelligunt actiui q̄ sunt in multiplici luctatione istius mundi. Alij ño sunt cōtēplatiui eū quib habitat impetrādo eis visionē dei sincerā. ⁊ iō ōr. In israel hereditare. Israel essi interpt vir vidēs deū. Alij añt sunt pfecti qui habēt vitā actiuā ⁊ cōtēplatiuā. et cū his electis ⁊ pfectis habitat dādo eis vitā firmam ⁊ pseuerantē. Et ideo subditur. Et i electis meis mitte radices. Er quibus oībus ptz q̄ ipsa benedicta ño est liberalissima. Liberalis essi ōr ille qui est largus et munificus ⁊ qui libēter donat ⁊ non murmurat. Unde liberaliter exponit. i. large. magnifice. plene. ⁊ benigne. vt notatur p Archiō. in. c. statutū. §. insuper. de rescrip. libro. vi. que omnia fuerunt in ipsa dña nostra super oño. Si ño accipiatur liberalitas p bonitate. vt in. l. ne quis. ff. q̄ sen. si. ap. relci. etiā hoc mundo fuit liberalissima quia omnium optima. Ipsa essi est imago bonitatis illius scz dei. vt ōr Sapien. vij.

B Maria hospitat cū tribus ptonis

D Trigesima sexta eius excellētia ōr fulcepcionis. Oēs essi sanctoz virtutes tam ntī quam veteris testamēti a Fgine plenitudinez habuerunt. Unde Augustinus in libro de natiuitate Marie dicit. Jo. j. Claruit Jacob frater Jobis euāgeliste ⁊rute credulitatis. Essi ipse ⁊ ois hānes relictis oib secuti sunt xpm. Mat. iiij. Alter Jacobus virtute claruit sanctitatis. vñ ab oibus iust est appellat. Claruit Philippus virtute sollicitudinis. vñ ⁊ frater suo Nathanaeli dixit. Inuenimus messiam veni ⁊ vide. Joh. j. Claruit Bartholomeus ⁊rute predicationis. vnde ⁊ multas peregrinauit regiōes dei vbum seminādo. vt pz in legēda eius. Claruit Matthes virtute fidei. vnde ⁊ primus scripsit euāgeliū. Claruit Simon ⁊rute obedictie. vñ ⁊ Simon obediens interpretatur. Claruit thomas virtute humilitatis. vnde ⁊ dño humiliter respondit. Dño meus ⁊ deus meus Jo. xx. Claruit iudas thadeus virtute animositatis. vnde ⁊ contra hereticos epistolā scripsit dicens. Di sunt nubes sine aq̄. Judas añt scarioth suā virtutem perdidit. vnde et laqueo se suspendit. Quid de aljis dicam. O sancti ⁊ sancte dei. quot quātisq̄ virtutibus longe a nobis distantibus claruistis. Sed queso aia mea. audi Jsō. de sum. bo. li. ij. c. ij. Si ad boni inqt incitamētū diuina quibus mouemur pcepta deessent. pro lege nobis sanctorum vita sufficeret. Et cō ⁊ vita sanctoz boni operis exempla ppositis per partes. in maria añt tota se infudit gratie plenitudo. quare. ⁊c. Et ideo antiquis in virgine sancta futura sacrarum virtutum. et moderni ab ea iam dei matre fa-

altius intonuit dicēs. In pncipio erat verbum ⁊c. Jo. j. Claruit Jacob frater Jobis euāgeliste ⁊rute credulitatis. Essi ipse ⁊ ois hānes relictis oib secuti sunt xpm. Mat. iiij. Alter Jacobus virtute claruit sanctitatis. vñ ab oibus iust est appellat. Claruit Philippus virtute sollicitudinis. vñ ⁊ frater suo Nathanaeli dixit. Inuenimus messiam veni ⁊ vide. Joh. j. Claruit Bartholomeus ⁊rute predicationis. vnde ⁊ multas peregrinauit regiōes dei vbum seminādo. vt pz in legēda eius. Claruit Matthes virtute fidei. vnde ⁊ primus scripsit euāgeliū. Claruit Simon ⁊rute obedictie. vñ ⁊ Simon obediens interpretatur. Claruit thomas virtute humilitatis. vnde ⁊ dño humiliter respondit. Dño meus ⁊ deus meus Jo. xx. Claruit iudas thadeus virtute animositatis. vnde ⁊ contra hereticos epistolā scripsit dicens. Di sunt nubes sine aq̄. Judas añt scarioth suā virtutem perdidit. vnde et laqueo se suspendit. Quid de aljis dicam. O sancti ⁊ sancte dei. quot quātisq̄ virtutibus longe a nobis distantibus claruistis. Sed queso aia mea. audi Jsō. de sum. bo. li. ij. c. ij. Si ad boni inqt incitamētū diuina quibus mouemur pcepta deessent. pro lege nobis sanctorum vita sufficeret. Et cō ⁊ vita sanctoz boni operis exempla ppositis per partes. in maria añt tota se infudit gratie plenitudo. quare. ⁊c. Et ideo antiquis in virgine sancta futura sacrarum virtutum. et moderni ab ea iam dei matre facta sumpserunt originem ⁊ plenitudinem. Er ppter hoc ipsa inqt Eccli. xxiiij. In plenitudine sanctorum detentio mea. Da mihi quoq̄ aliās innumeras excellentias quas deuotis mentibus contemplandas relinquo. Solūmodo aliquas tangz q̄ incipiūt ab aliqua litterarum alphabeti scita nocādo ⁊ orando eā per dilectum singularum frārū. A. Aduocata humani generis defende causam nostrā ⁊ ora pro nobis. B. Benedicta super oēs mulieres. fac nos a tuo filio bñdici. C. Cōsolatio desperatoz ⁊ cōfortatio eoz. ne permittas nos in desperatiōis barathrū mergi. D. Dulcedo deuotorū. fac nos deuotiōis suauitate repleri. E. Excellentissima omniū creaturarū. recōmenda nos tuo ⁊ nostro creatori. F. Fons diuinarum grārum fluentiū ⁊ arētiū nobis aqs salutares effūde. G. Gratiosa deo. āgelis ⁊ hominib. fac nos spōso tuo celesti gratiosos. H. Honorificentia populi xpiani: fac nos intēros esse tue veneratiōi. I. Impera trix paradisi: impetra nobis vt efficiamur participes tui regni. K. Karismatuz dei dispēsatrix: paupertatē ⁊ mēdicitatē nostraz subleua. L. Laborantiū requies ⁊ refrigeriū: eternā nobis paulationē prepara. M. Mater nr̄a ⁊ dei: fac nos cū filio tuo fratre nostro cōiungi. N. Nobilitas mūdi: ne dimittas nos peccati ignobilitate cōfundi vel nutrix pupillox ⁊ orphanox: nobis misericors ⁊ orphanis subueni. O. Ornamentū vniuersi: fac nos virtutib ⁊ bonis moribus ornari. P. Pacificatrix discordātiū: nos discordes ⁊ rebelles tuo nato iubeas reconciliari. Q. Quarte hierarchie pādēs. nos i tertia fac locari. R. Regina celi ⁊ terre. nostros tuos tuos suscipe. S. Spes oīs tribulati adiuua nos naufragos in hoc mari. T. Tutela oppressoz seuientiū in nos irā cōpesce demonū. U. Ustia mūdi fac reclusi portas mortis ⁊ inferni. nosq̄ tecuz fac deduci in terra viuentium. Amen.

Pars scōa huius sermonis de corona lapidum prezioloruz. 5

E gliosa Fgine in celis triūphā trissime coronata. possum dicer deo illud pa. xx. Posuisti in capite eius coronā ō lapide pciosū. Hec añt corona est seragintatriū lapidū pciosoz vm numez annoz ch vsiz ipa benedicta ño maria in hoc mūdo. Quia ño nouē sunt ordines angeloz ideo hanc coz

Nota

D Sertas ginta tres lapides corone

Universidad de Deusto
Biblioteca

ronam ipſi angeli fabricãtes. ꝓ qlibet ordine poſuerãt. vij. lapides. Ita q̃ in ſupma hierarchia recepit. rſ. in media totidẽ ⁊ in iſima ſili. Supma aũt hierarchia ſm Dion. in li. de angeli. hſerar. ỏr grece epophonia. in qua dicunt eſſe tria loca trium colo⁹ iuxta ꝓprietates trium ordinũ angelo⁹ ipſi⁹ hierarchie. Primus locus ỏr eẽ colo⁹is rubei. ſcõs coloris albi. tertius ho⁹ colo⁹is flaui. Prim⁹ loc⁹ cõtinet ſeraphin qui depingunt in colore rubeo ꝓpter immenſe charitatis ardorẽ. ſunt eſſi imagia inflãmati amore diuino q̃ oẽs alij angeli. Et iſti ponũt ſeptẽ lapides ꝑciosos ad fabricandã coronã ardẽtiſſime ſeraphine. Primo. ſ.

Alabaſtrum. alabaſtrũ. qõ eſt lapis cãdidus intercinct⁹ parũs. coloribꝫ de quo inqt Iſido. xvj. lib. etym. c. v. q̃ vnguẽta intro poſita cõſeruat incorrupta. Et ideo Magdalena ſumpſit alabaſtrũ plenũ vnguẽto. Jo. xij. ⁊ effudit ſup caput ieſu. Iſte aũt lapis ſignificat incorruptionẽ q̃ fuit in beata virgine. ſine q̃ nõ fuiſſet digna ſuſcipe in ſe vnguẽtũ preciosum paradiſi. vt em ỏr. ſ. ad Cor. xv. Cor ruptio incorruptionẽ non poſſidebit. Ecõtra ho⁹ ỏr Gap. vj. Incorruptio facit eẽ pximũ deo. Bõs lapis ỏr auripigmentũ. ⁊ alio noſe vocaf arſenicus. auri ſpeciẽ pretendens in colore. ⁊ hꝫ virtutẽ diſſoluẽdi. attrahẽdi. ⁊ mũdificãdi. vt ỏr in lib. de ꝓpte. rerum. Et ſignificat inter beatam virginẽ ⁊ ioſeph diſſolutionẽ quãtũ ad carnale copulã. ⁊ mũdiciaꝫ caſtitatis vtriuſq; ac mundũ ⁊ purũ mrimoniũ cũ maxima amoris attractione. ⁊ quoad oĩa q̃ ad eſſentiaꝫ mrimonij reqrunf. de quo ſatis dixi in qrta parte principali hui⁹ opꝰ in ſermone vir.

Auripigmẽtũ

Tertius lapis ỏr adamas. de quo ỏr in li. de ꝓpte. rerũ. q̃ appellaf gẽma reconciliationis ⁊ amoris. Eſt aũt adamas vt inqt Iſido. xvj. li. etym. c. de cryſtalis. lapis indicus duritiei maxime. ⁊ valde fortis. qui nulli cedit materie. nec ferro q̃dẽ. nec igni nec vnq̃ incalefcit. Unde a grecis. vis indomita appellaf. Sed cum ſit inuictus ac ferri ignisq; cõtemptor. rumpif tñ ſanguine hirci calido ⁊ recẽti. cui⁹ fragmẽtis ſcalproꝫ in ſignandis ⁊ pforandis gemmis vtunf. que oĩa poſſent beate ꝗgini conuenienter aptari. ſed ſolũ vnã aſſimilationẽ explanabo brevitatis cauſa. ⁊ ſili⁹ faciaꝫ de aliis lapidib⁹. Is ponã diuerſas eoꝝ ꝓprietates relinquẽs ꝑſpicaci lectori eoꝝ applicationem. put ei videbif. Sicut ergõ ỏdamas nulli cedit metallo ſeu malleo penitenti. ita beata ꝗgo infragibilis ſtetit in patientia ⁊ nulli ceſſit ꝓſecutiõi. Lucta in ſanguine calido filij ſui fuit mollificata ad cõpaſſionem ⁊ in tenerrimã reſoluta. Quartus lapis ỏr amenſtus etiã ipſe indicus. q̃ inter gẽmas purpureas obtinet principatũ. ſm Iſid. vbi. ỏ. ⁊ leuiter fundit ac emittit quaſdã flãmas. ⁊ valet cõtra ebrietatem ⁊ facit vilem. Et vt ỏr in li. de ꝓpte. rerũ. valet ad repellendã malam cogitationẽ. et ad bonũ confert intellectũ. ⁊ ineſt ei mollicies ad ſculpendũ. Et ſili⁹ beata virgo ſuperat omẽs beatos charitate purpureo obtinet principatum. Nam de illa ỏr Proue. xxxi. Byſſus ⁊ purpura indumẽtũ eius. Ipſa eſt tota facta ẽ purpura. i. charitas. iuxta illũ Cañ. iij. Aſcenſum purpureũ media charitate conſtruxit. Quintus lapis ỏr achates. a flumine eiuſdẽ noĩs exiſtẽtis in Sicilia. iuxta quẽ hec gẽma primus fuit inuenta. vt dicit Iſiõ. vbi. ỏ. Modo aũt in pluribus locis inuenif. Et hꝫ diuerſas ꝓprietates ſm diuerſa loca. in quibus generaf. q̃ ſimul collecte ſunt. Iſte put ponif in li. de ꝓpte. re. valere eñ ỏr ad rẽpellendas. ad ſiſtendũ ſtumma. ad regum fontanas. ad vitandũ pericula. Item ỏr reddere hoſem gratũ ⁊ placentẽ ⁊ facundũ. ac pires cõferre. Item viſum fouere. contra ſtim ꝓ deſſe. ⁊ cõtravenenũ valere. Danc aũr gẽma merito poſuerunt ſeraphin in corona⁹ ipſius ꝗginis que ſuper oẽs creaturas fuit dil⁹ placidos ⁊ gratos. Eſt de illa dicere poſſum? illud ad Eph. ſ. Gratificauit nos dilecto filio ſuo. Septꝰ lapis ỏr albeſton. q̃ etiã ſm Augu. xxj. de ciui. dei. ỏr aſſueſcens ſemel accenſus nunq̃ extinguit. Et vt ait idem Aug. inuenif in orchadia. et Iſiõ. vbi. ẽ. q̃ apud gentiles in quodã templo veneris erat factũ candelabrum in quo erat lucerna ſic ardens vt nulla tempeſtate nulloq; imbre extingui poſſet. Et ſili⁹ dicit na⁹ beate ꝗginis fuit inextinguibile de quo in figuram dixit deus Moyſi. Exo⁹. xxvij. Ardeat lucerna ſemper in tabernaculo teſtimonij coram dño et perpetuus erit cultus ꝛc. Et Gap. vij. dicitur. Ineſtinguibile eſt lumen illius. O potentes ſeculi. O principes. O amatores mundi. quanto tempore durat lucerna laudum veſtrarum, Lucerna impioꝝ extinguef. Proue. xxiij. Zucerna aũr ꝗginea ſemp pleuerat ſepꝝ lucet. nullas patif renebras. Nunq̃ apud ipam virginem eſt nox. ſed ſemp meridies. qz vt ỏr Eſa. xvij. Sicut lux meridiana clarabit Iſiõ. vbi. ỏ. q̃ eſt ponderoſus et niger ſgne ſeptem dieb⁹ tenet calorem. Et ideo ſi gurabat beatã virginẽ. q̃ eſt ponderoſa. i. plena diuino amore. Quia vt ait Aug⁹. in libro confeſ. Amor meus pondus meus ꝛc. Erat etiã grauida ⁊ põderoſa diuine dulcedinis immẽſitate. nigrãq; hũilitate. Unde inquit Cañ. ſ. Nigra ſum ſz formoſa. Item diſtincta eſt venis rubentibus. i. omnium ſanctorũ ⁊ angelorum amoribus. qui p venam amoris ranq̃ per meatus quoſda ferũtur in illã. Iſte etiã lapis calefact⁹ ſgne diuino ſeptẽ diebus tenuit calorẽ. i. in omni tempore. Ait enim Grego. in quodã homelia de magdalena. Quia ſeptem diebus oẽ tẽpus cõprehendit recte ſeptẽnario numero ꝓuenientes figuratur. Poſt ſeraphin acceſſerũt cherubin offerentes ſeptez alios lapides preciosos in corona ipſius virginis. Cherubin autem depingunt in colore albo. quia vt ait Algazel. albedo cauſatur ex luce clara ⁊ multa in corpe perſpicuo. et hoc bene conuenit cherubin eo q̃ poſt ſeraphin ſunt viciniores diuine ſapientie a quia claritatem maximã recipiũt. Primus autez lapis ab eis oblatus dicif Alabandi na. ⁊ eſt gemma ſic dicta ab alabanda regione alie. cuius color ſimilis eſt calcedonio. vt dicit Iſidorus vbi. ẽ. ſm aſtr Diaſcoridem Alabandina eſt gemma clara et ſubruffa vt ſardius cuius virtus eſt ſanguinez prouocare ⁊ augmentare. et hec ꝓprietas optime conuenit beatiſſime virgini. Nam ſmalia modo congruentius fieri poſſet q̃ per effuſionem ſanguinis ieſu chriſti. vt probat Paulus ad Hebreos. ix. vbi etiam ait. Et ſine ſanguinis effuſione non fit remiſſio. Beata virgo iſtum ſanguinem prouocauit ipſum de ſua ipſius dei filium ad aſſumendam carnem ſanctam ſuam ipſius dei filium ad aſſumendam carnem ſanctam ſuam ipſius dei filium ad aſſumendam carnem ſanctam ſuam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Allectorius.

Et ad hoc applicari posset illud Johel'.ij. Stelle retraxerūt splendorem suum. Quartus lapis ōr allectorius. de quo ōr in li. de ppiet. re. q̄ valet ad faciendū hoīes ostātē ⁊ victorē. discretū ⁊ oratorē. ⁊ ad reformandū amicos. atq; sitim extinguit. Vas autē ꝑpetates. ⁊ silr alioꝝ lapidū ꝓdictoꝝ. ⁊ infra dicendoꝝ ls recitē vt ab alijs positas nō tñ ex hoc approbabo nec ī offi parte veras esse credo: sed solū ab alijs descriptas refero. ⁊ aliqñ earū ad veras btē ẏginis ꝑpietates assum. Jstius q̄ lapidis ꝑpietates ls oēs habeat būdicta dei mater. vnam tñ nō minimā hȝ scz extinctionis sitis. Ossis enī sitim habem⁹ felicitaſ eterne. et tanq̄ caneo fessi aridā emittim⁹ linguā anhelanteo ad aquā salutis ꝑpetue. q̄ beata virgo nobis ꝑparauit. De qua ipsa dicere potest illud Job. iiij. Qui biberit ex aq̄ quam ego dabo ei fiet in eo fons aq̄ salientis in vitam eternā. Ipsa nāq; ꝓtulit fontē paradisi. f. filiū suum q̄ aquas gratiaꝝ suaꝝ oībus sitientibus gratis ⁊ abundanter effūdit dicens Esa. lv. Oēs sitientes venite ad aquas et q̄ nō habeſ argentū ꝑperate ⁊c. Simlr et btā ẏgo nos imitat ad extinguēdā hanc sitim ⁊ ait Cañ. v. Bibite amici mei, et inebriemini charissimi. Vec enī est illa aqua ab ipsa dña nr̄a nobis procurata que sola inebriare facit ebrietate ꝑpetua. de qua ꝑ

R Asteriada.

pheta inqt deo pa. xxxv. Jnebriabunt ab ybertate domus tue ⁊ torrente voluptatis tue potabis eos. Quintus lapis ōr asterida. et est gēma cādida inclusam cōtinēs lucē sicut stellā intus se monstres. redditq; solis radios cādidantes. vt ōr in li. de proprie. re Er qua figurat ipa gkiola ẏgo que fulsit vt stella. vnde de ea predictum fuerat Nume. xxiij. Orief stella ex iacob ⁊c. Reddiditq; radios solis candidantes. Sol enī iste est xp̄s qui hȝ radios igneos quoad diuinitatē. iux̄. illō ad Heb. xiij. Deus noster ignis est. ⁊ iō ōr Dañ. vij. Fluuius igneus rapidusq; egrediebat a facie ei⁹. Sed iste lapis in se recipiēs hos radios. iuxta illud Job. xl. Sub. ipo erūt radij solis. fecit eos candentes per hūanitatē vnde ōr Dañ. vij.

S Amatistes.

Antiquus dierum sedit vestimentū ei⁹ albū sicut nix. Sext⁹ lapis ōr amatistes. q̄ vr̄ ait Jsido. li. xvj. etymo. c. x. si tangit vestē ignī apponendaꝝ ignis nō appropinquat. ⁊ in igne positus nō cōburitur. ⁊ omnibus magorum maleficijs obuiat ⁊ resistit. Que ꝑpietas ẏginis immaculate ꝑseuerantiē a petā significat. Nam vestis aie ōr corpus eius autē ala tangens. i. intrans et occupans qō rōne' originis erat igni cōcupiscentie apponendū. ex virtute sibi a deo indita ipsam ab offi cōcupiscentia ⁊ igne carnalis voluptatis ꝑseruauit. atq; ingrediens naturā humanā petō originali ignitā cōbusta non fuit. q̄nimmo illesa penitus in illa permanet ⁊ deserit. Septimus lapis ōr berillus. qui ſ

Berillus

vr̄ ōr in li. de ꝑpiet. re. venit de india. et est coloris aurei. ⁊ ōr habere ⁊ tutē contra perfidia hostilia. ⁊ cōtra lites facere inuictus et mitē. ⁊ valere ad bonū ingenium. ⁊ hoīem magnificare ⁊ amorem conjugalem nutrire. Sed horum determinatione dimitta. vna solā ꝑpietatē eius declarabim⁹ que ponitur in ꝑdicto libro scz q̄ oculos humidos sanat. Si quis ergo ex aliqua humiditate cecitatē incurrerit. virtute hui⁹ lapidis vr sum recupabit. Sicut igitur cecitas vr aut Cōstantinus est miserrima oīm passionum ita iste lapis curatiuus cecitatis est magne ꝑciosus. Cecitas aūt has malas conditiones habet. Primo essi sine vinculo carnis rat ⁊ ligat. Secō iudiciū rollit. Unde inde ꝑbus. f. Phyb. q̄ cecus nō iudicat de coloribus. Tertio decipit in accipiēdo vnum p altero vt argentū p auro. ⁊c. Quarto trāseundo pontes vl̄ malos passus cogit plus credere cecus cani q̄ sibi. Quinto sepe timet vbi nō est timendū ⁊ econtra. Sexto ruit cadit. Septimo nunq̄ est securus. Quia nullus aliqñ se putat rectū ⁊ oibus est contrarius. Sono facit eleuat ꝓsus solē. ⁊ a solis radijs nō illuminat. nec aliquid videre pōt. Dormo si puerū ductorē suū ꝓberat. ab eo punit nit ⁊ deseritur. Tres aūt magna infirmitates cecitas hec corporalis. maior tñ est ipsa cecitas spūalis. scz. pcti. Que ꝑmo facit aiam captiuā diabolo. q̄ a quo q̄s superatus est eius efficitur seruus est. ti. Pet. ij. Secō iudicij rationis obnubilat sicut de peccato ire dicit Cato. Impedit ira animū ne possit cernere verum. Et de istis duobus malis inqt Boetius in ſ. de cōsol. loquēs de aīa passionibus laborantis ceca. Nubila mens est. vinctaq; feronis hec vbi regnāt. Tertio talis cecus magis eligit mundi vanitates q̄ celestes et eternas diuitias. Quarto plus credere vult latrantibus ⁊ susurrantibus q̄ dei prodicatoribus. Quinto timet vbi non est

timendū. iux̄ illō ꝑo. xxij. Crepidauerūt tumore vbi nō erat timor. Timet ei offensam hoīs ⁊ nō offensaꝝ dei. Timet mala rpalia ꝑssi quo nihil est abominabilis. vt ait Augu. in meditatiōib⁹ suis. Dicit nāq; Greg. ⁊imo. Petri q̄ ꝑ pentētiaꝝ nō diluit mortem suo pōdere ad aliud trahit. Septio semper est in periculo dānatiōis. Scies q̄ ſi sic moriet esse dānat⁹. iuxta illud q̄ de pctōrib⁹ iudr̄ ꝓ. liij. Descēdāt in infernū viuētes Octauo scelera sua fiūt publica: ⁊ ipse ceredit se nō videri. ⁊ ab oibus signat digito ⁊ nō credit. nihil enī occultū q̄ nō reuelef. Mat. x. Nono orat ⁊ nō exaudit. quia pctōrem des non exaudit. Job. xv. Decimo angelū suū ductorē cōtēnit: q⁹ nō facit ⁊m eius monita. ⁊ ille deserit eū. dicēs illō Vie re. lj. Curauim⁹ babylonē ⁊ nō est curata: derelinquam eā. vbi glo. ait. Medici fūt angeli: quos a nobis repellimus dū eorum cōsilio nō acquiescim⁹. q̄ō est intelligēdus ⁊m. f. Bonauē. i. ij. di. ij. q̄ angel⁹ tūc nos ōr deserere q̄n eis custodia nō hȝ effectū et est sine fructu q̄d nos. O grādis infirmitas. O mala egritudo. O misera mortalitas. O cecitio. Attēde ⁊ ostendera vñ optatā possis recupare salutē. O cece pctōr: quē mundas manā voluptatuꝝ humiditas excecauit. de qua ōr Job. xlj. Habitat in locis humenti bus. f. diabol⁹: vt excecare possit voluptuosos. Recurre ād medicam q̄ te pōt ⁊ deside die sanat cecos: dicere pōt illud Job. xxix. Oculus fui ceco. Dic ergo ei. O alta. O supema. O incōparabilis cherubina. illumia oculos mētis mee: vt aliqñ videre merear in patria celesti filiū tuū ꝓbertat. ab eo punif filijs hoīm: ⁊ faciē tuā decorā ⁊ pulchrā ostēdim⁹. Tertio loco ꝓhibent coronauerūt ⁊ in eo corona imponētes. Dicunf aūt thro ni sedes eāratis vl̄ sedes dñi. eo q̄ dño per eos iudicia sua discernat ⁊ in eis iudicādo sedeat. In ipsis enī singulariter relucet iustitia. Unde ꝓpter hoc dicit Dionysi⁹ vbi. ē. ⁊ dicēs rectitudo: ⁊m q̄ ad Dionysi⁹ vbi. ē. ⁊ ista deputant in colore flauo qui est medius inter rubeū ⁊ albū. ⁊ significat rectitudinē iudicij ꝓcipātis de iusticia ⁊ misericordia. Primus aūt lapis dicitur calens ſ

Calcub

lus. qui vt dicitur in libro de ꝓpriet. rerū est rotundus. ac ꝑ durissimus. purus ⁊ ex

X Sardonicus

offi parte leuissimus. vñ ⁊ tactū delectat. Huic aūt cōtrar⁹ est alius lapis qui dicit scrupul⁹. Est enī asperim⁹ ⁊ si inter pedem ⁊ calceū inciderit valde nocet. ⁊ ab eo sarda dicunf scrupea. i. aspera. vt ait Jsid. xvj. li. etym. c. iij. Hic aūt calcul⁹ significat puriss imā ẏginē mariā: que est leuissima inquā tū nunq̄ habuit aliq̄ pondus petī. rotūda. q⁹ totū orbē gyrat sua mīa. iuxta illud q̄ ipsa ait Eccli. xxiij. Gyrum celi circūiui solā. Est aūt durissima demonib⁹: ſs mā suera hoībus. vnde ei canit ecclesia. Uirgo singularis inter oēs mitis. Ei aūt est cōtrarius scrupulus. i. diabolus qui insidiatur calcaneo ei⁹. vnde dixit deus ipsi demoni Gen. iij. Inimicitias ponā iter te ⁊ mulierem: ⁊ semen tuū ac semen illius. ⁊ tu insidiaberis calcaneo eius. Secūdus lapis dicit sardonicus siue sardonix: qui vt dicit Jsid. xvj. etymo. ⁊ ponitur in li. de ꝑpiet. re. constat ex trib⁹ coloribus. Nā niger est in imo candid⁹ in medio ⁊ rube⁹ q̄st minimum in suptemo. Jtē hec sola gemma in figillādo de cere substātia nihil euellit. Inuenit aūt apud arabes ⁊ indos. ⁊ luxuriā repellere ōr. ac valere ad humilitatem ⁊ pudicitiā. Huius aūt lapidis ꝓprietas dñe nostre corone optime cōuenit: que fuit nigra in imo per humilitatē iuxta illud Cant. ſ. Nigra sum ⁊c. sed cādida in medio: ꝑ puritatē mētis ⁊ carnis virginitatē. iuxta illud Eccli. xlvij. Pulchritudinē candoris eius admirabit oculus ⁊c. Jtē rubea m supremo per feruētem charitatē iuxta illō ꝓuerb. vl. Purpura indumētū ei⁹. Purpura enī rubeū habet colorē. Jtē ipsa sola būdicta virgo generando filiū: nihil de pctī corruptiōe accepit. Et docet suos deuotos eē castos in corporib⁹. hūiles in cordib⁹ ⁊ pudicos in moribus. Recte ergo figurat ꝑ gēmā sardonicā. ō qua ōr Job. xxviij. Nec lapidi sardonico pciosissimo. Ipa enī ē ꝓciosissima ⁊ nobis vtilissima gēma. Ter

Y Carbūculus

tius lapis ōr carbūculus. q̄ est ꝑciosissim⁹. sic dictus q⁹ lucet vt carbo ignitus. ⁊ lucet in tenebris adeo vt flammas ad oculos videt vt ignis. Color ei⁹ est igneus: ⁊ cādidā hȝ penā. ⁊ a grecis ōr antros. a vulgo rubinus. a q̄busdā balagius. Sed sunt diuerse species carbunculi. q⁹. m. assignat Jsid. li. xvj. etymo. c. xiij. ⁊ gignit in lidia ⁊m eūdem. Dic aūt lapis significat beatissimam virginem: que nobis peccatoribus lucet in

Universidad de Deusto
Biblioteca

nocte huius vite. ⁊ mittit ad oculos nr̄i intellect⁹ radios suos nos illūinātes. Candidā ꝙz habuit venā. qz mūdo lacte de celo misso i sua vbera filiū suū potauit tā suaui vena. Huius etiā sunt. rij. species. qz ipsa. rij. aplis doctrinaz dedit de filio suo: ⁊ taliter eos illuminosos fecit. vt postea p vniuersū orbē discurrētes radijs veritatis corda mortaliū illustrarēt. Quart⁹ lapis ōr chrysoZ Chryso passus ꝙ venit de ethiopia: quē lux celat: ⁊ passus ꝓdit obscuritas. De nocte eñ est ign⁹ de die aūt aur⁹. vt ait Jſiō. vbi. ē. ⁊ ponit in li. de ꝓpie re. Recte igit hic lapis ponit in corona ꝙgis vt significet ꝙ ipsa genuit eū qui p chrysopassum figurat. i. dñm nr̄m iesum xpm: quē lux inaccessibilis claritatis sue diuise celat ab oculis mortaliū iurta illud qō ipse ait Exo. xxxiij. Non videbit me hō ⁊ viuet. Deū eñ nemo vidit vnq̄ Job. j. Sed in nocte huius terrene vite passibilis est visus ⁊ cognit⁹ in nostra infirmitate ac vestitu hūano carne. vñ dicebat aplo thome. Vide manus meas ꝛc. ⁊ sequif. Quia ego ipe sum. Job. vi. Quintus lapis ōr A Calcedonius calcedoni⁹. qui figurat btām virginē rōne gnatiōis. qz vt dicit Jſiō. vbi. ē. supno imbre generat. Et tūc ipsa btā virgo fuit generata supno imbre. i. diuina gra cooperā te scz ꝙ miraculuz ex sterilib⁹ parentib⁹. sic legit in hystoria de natiuitate eius. De hac aūt generatiōe fit mentio Apo. xxj. vbi ōr. Fundamentū tertiū calcedoni⁹. Tria enim sunt hūani generis fundamēta. Primū est gra. sicut in his qui ꝓducti sunt immediate a deo. vt Adā ꝙ creationē. ⁊ Eua per miraculū de costa. qō totū fuit ex gra liberali Scōm fundamentū est natura: sicut in his qui ꝓducūtur per viam generatiōis ablq̄ miraculo: sicut oēs cōmuniter generantur hoīes. Tertiū ꝙ est mixtū ex gra ⁊ natura sicut in his ꝙ ꝓducti sunt ꝙ gram de parētib⁹ sterilibus. ⁊ sic fuit btā virgo. ⁊ iō ipsa fuit calcedoni⁹ habens tertiū fundamentū. Dicit etiā calcedonius ratione inuētionis. Nam vt ait Jſiō. vbi. ē. Ad repcussum lune plene inuenit. Quasi enim plenitudo lune. i. plenitudo gratie fuit quādo beata virgo nata est ⁊ mater saluatoris inuenta Propter qō inquit aplus ad Gala. iiij. Et vbi uenit plenitudo tēporis: misit deus filium suū natum ex muliere ꝛc. Jrē dicitur calcedonius ratiōe coloratiōis. qz calcedonius pallido colore est coloratus. Pallor aūt cōuenit timentib⁹ qz timētes palescunt Jrez cōuenit abstinētib⁹. vñ abbas Jſaac de lyra in suo li. de vita solitaria siue monastica ait. ꝙ decet monachi est pallor ⁊ macies. Qō aūt btā virgo habuerit pallorē timoris: ꝓz Eccli. xxxiij. vbi ipsa appellatur mater timoris. De abstinentia ꝙ ex fortia dixi. in. iiij. ꝓe. ꝓin. huius opis. sermōe. iij. ꝓe. iij. Et nūr. de dono timoris ex in radē ꝓe. v. Dicit etiā calcedonius rōne vigoris. qz vt ōr in li. de propie. re. ꝙ lapis sculpture resistit. Nā rante solidatio est vt nō sit susceptiu⁹ impressiōis ⁊ extra nec susceptionis. Et nūr btā virgo nullius carnalis impressiōis seu corruptiōis fuit. qz virgo ante partum in partu et post partū extitit. Dicit autē Dialco. vt recitat in li. de propie. re. ꝙ ille lapis valet ad vicēdas cauſas. ⁊ cōtra illusiōes demonū. Que ꝓpietas cōuenit gloriose ꝑgini ꝙ aduocādo ꝙ nobis apud deū nos vincere in oi causa facit. ⁊ cōtra demonū impugnatiōes ⁊ illusiōes defendit. Bertuc lapis ōr chrysolitus veniēs de ethiopia. ꝙ quo ōr in li. de ꝓie. re. ꝙ lucet vt aurū. ⁊ ꝙ terret ⁊ fugat demones ⁊ inuat ꝓra eos motes nocturnos. ⁊ cōfortat intellectū fimoteos. Jtem Dialco. que ois cōpetūt btē virgini. Jtem ibidez ōr ꝙ iste lapis melancholia minuit aut depellit. Est aūt melancholia hūor ipsius ⁊ grossus ex fece ⁊ turbulentia sanguinis generat⁹. ⁊ ōr a melan: qō est nigr⁹. ex choli qō est humor. vnde melācholia ōr nigger hūor. ⁊ a phyſicis cholera nigra appellatur. cui⁹ sunt plures mali effect⁹. Primo ei ista cholera nigra habētes semp tristes sunt fine cā alia ab ipsa cholera. Un licet gari ꝛre sic tristētur: respōdent se nescire. Scōo vt dicit galien⁹: mortē timent plus ꝙ debēt: qz fum⁹ melācholie occupat cerebrū. Tertio leui cauſa plāgūr. Quarto pertinaciter tacēt. Quinto se putāt plures esse ꝙ sint. Sexto melācholia ifirmātes incurabiles facit. Septimo difficilis est cognitionis. de q infirmitate fit mētio in. i. li. ifide edi. edi. Contrarios aūt effect⁹ habuit beata virgo. que primo semp ieiuna fuit. ꝓe. Jſciēte ser. enitare di. cū apto. ij. ad Eop. j. Gloria nostra hec est testimoniū conscientie nostre. Secundo mortem non timuit transitura ad vitā infinitam plena gloria. Unde dicebat cum eodem aplo. Mihi vivere xp̄us est, ⁊ mori lucrum. Ad philip. j.

Tertio pepit eū q̄ cām fletꝰ abstulit. vñ Augu. inqt. Eua lachrymas. Maria gaudium iter. ſs cato respōdit. Ecce ancilla dñi Augmo. Quinto nō se putauit pluris esse. sed se vilem reputauit di. Respexit humilitatez ancille sue. Certo sp fuit sana ⁊ fortis. De Mulierē forte q̄s inueniet? Septio fecit de nob. Cōgruit ergo ꝭ lapis coronę virgis. q̄ fuit plena leticia ⁊ nō melācholia. ⁊ q̄ ipam a nob melācholiā expellit. ⁊ leticiā atq̄ exultatiōem animis nr̄is infūdit. ⁊ ꝓpter ꝭ appellatur leticia israel. Judith. xv. Ān q̄ li E Chelido nius. dixti leticiā i corde meo. Septimꝰ lapis ōr chelidonꝰ. cui⁹ due sūt spēs. Alia ei celi dom⁹ sūt nigri. ⁊ alij rufi. Chelidoni⁹ niger vt dicit in lapidario. ⁊ in li. de ꝓpi. re. fac cōtra nocuos hūores ⁊ febres ⁊ lot⁹ aqua sanat oculos. Rufus aūt vt ōr in locis preallegatis inter alias ꝓpetates valet ꝭ anq̄ liquā dolorē ⁊ ptra insaniā. ⁊ ptra lunatiq̄ passionē. Lunatici aūt dicūt illi q̄ scremen di lune vel eis decremētū timēt. ⁊ marie in capite. Corpa ei nr̄a subiecta sunt corpibus celestib⁹. vt di. Alber. in suo introductorio in astrologia. Et cerebrū marie parif ex'in ſluxia lune. Duic aūt būdicte ꝙgini luna Apo. xij. Jrē ei ofa corpa celestia obediunt sup q̄b⁹ est exaltata. Uñ ipa ꝓdixerat illud Eſa. xlix. Super astra celi exaltabo solium meum. Et iō merito ē chelidonio coronata. In ſcba q̄s hierarchia dicūt ee tria loca trib⁹ color⁹ ꝑm ꝓditōes trib⁹ ordinū ągelorū Prim⁹ loc⁹ ōr purpure⁹. i. q̄ fūt dñatōes. Co lor aūt purpure⁹. plus hꝫ de rubedie q̄ de albedine. ⁊ plus habz de albedine q̄ de nigredine. ⁊ suenit in q̄busdaz pchulis maris ex q̄modā gutta rū sanguineaz q̄ addite colori rubeo acūt illā colorē vt ait Jſi. xlx. Ey. c. de victuris. Et ꝭ color ꝓuenit ordini dñatōnū q̄ vt ait Dio. vbi. ē. suadēt ⁊ istruit nos deponere seruilē timorē ⁊ totaliter in deū ferri. Et iō ꝓgrue describūt in loco purpureicoloris. q̄ acuit rubeū. i. acuit sanguinem ſpargēdā ꝓ xp̄o. vt nō timeamus eos q̄ occidūt corp⁹. Adat. r. Jste aūt dñatiōes ꝙ Crystallus. Donū septē lapides ꝑciosos in corona virginis. quoꝝ primus dicit Crystallus. qui ex aquis vertit in glaciē. ⁊ ex glacie multi ꝓpio frīk in lapidē durū. ⁊ tristꝰ ac cū melle potatus vbera replet lacte. ſi ex cā. calida lac sit amissus. vt ait Diaſc. ⁊ ponit in li. de ꝓpe. re. Qō aūt crystallus generet ex aqua ꝓbat Arist. in li. meta. ⁊ Grego. in mora. de quo scriptura sacra expressam mētionez facit Eccli. xlij. di. Flauit aquilo ⁊ cōgelauit crystall⁹ ab aqua. Jste aūt lapis conuenit btē ꝙginis corone. i. signū q̄ ipa fuit in multitudine aquarū. i. tribulationū. de q̄bus dixi i. r. ꝓe ꝓncipali huius opis ꝙmo. ſ. Uñ ꝓpterat dicere cū ꝓphēta ps. lxviij. Saluum me fac de⁹ q̄m intrauerūt aq̄ vsq̄ ad aiam meā. Sz ipa ipius aqs facta est magis forma solida ⁊ dura. i. cōstāo. qz diuine in omnib⁹ se cōformabat volūtati. Jrez ex aquis generata est. i. multitudine ac plenitudine grārū ꝓstipata ⁊ ornata. Ipsa q̄s vbera serē mīs ecclie in quib⁹ defecerat lac ex nimia caliditate pſecutiōis. repleuit lacte doctrine ꝙ educādis pueris. i. nouellis ſ fide. vñ dicere pōt cū aplo. ſ. ad Coy. iiij. Lac vob potū dedi. nō escā. Oēs ergo debem⁹ illud lac mellifluū ⁊ suauissimū degustare. iurta illud. ij. Pet. ij. Quasi mō geniti infantes lac cōcupiscite. Sexto lapis ōr ceramus E Ceramus. hūs colorē ceruleus. ⁊ inuenit in germania alter aūt inuenit in hyspania. rutilans vt flāma. ⁊ vterq̄ cadit de locis tonitrui. ⁊ ōr cōtra vim fulgurū opitulari. vt ait Jſi. xvj. Ety. c. xij. ⁊ ponit in lapidario. ⁊ in lib. de ꝓpe. re. vbi etiā dicit ꝙ valet in ꝓfis vigilēdis. ⁊ ad dulces somnos. O stulti. o populares. qui vota facitis solū aliquid⁹ sanctis. credētes ꝙ hi soli habeāt autoritatem cōtra grādinē et tonitrua et celi sagittam. Uerū est ꝙ ipsi possunt iuuare. sed nō sine virgine benedicta. Sagitta celi est pestilentia. fames bellū. infirmitas. ⁊ casus repentinus. ac omnis aduersitas. de quibus inquit Deut. xxxij. Inebriabo sagittas meas sanguine. ⁊ Dauid. ij. Regum. xxij. de ipsis ait. Misit sagittas suas. et dissipauit eos. fulgura multiplicauit. ⁊ conturbauit eos. Si vis ergo ab his sagittis liberari. recommenda te deuote btē virgini. Et tūc ꝓtegitur in ea illō ps. xc. Scuto circundabit te veritas eius. nō timebis a timore nocturno Sagitta volāte in die. a negocio pambulante in tenebris ab incursu ⁊ demonio meridiano. Si vis etiam habere victoriam in ꝓfis cōtra quoslibet hostes. ad ipsaz victoriosissimā dominā recurre, ⁊ spare poteris

Universidad de Deusto
Biblioteca

ab oīpotēte assturū victoriā.ñ. Mach.xij Facier q̄s te habere dulcissimū illū somnus de quo dicit ꝑo.cxxvj. Cum dederit dilect⁹ suis somnū ecce he. dñi filij merces fructus ventris. Tertius lapis dicitur corall⁹. de quo dicit Ysi.in.c.de gēmis rubeis. q̄ nascitur in mari rubeo. ꝛ q̄dm tegitur aq̄s ligneū est. ꝙ statī q̄ extrahitur et tangit aere in lapidē indurat. sunt aūt rami ei⁹ sub aq̄ cādidi ꝛ molles ꝛ extracti cū rhetibus rubescūt ꝛ lapidificant. Quāto aūt apō nos pretiosior ē indica margarita. tāto pciosior est corallus apud indos. vt ait idē Ysi⁹. vbi. ē. vbi etiā ait q̄ magi hūc dicūt resistere contra fulmē. ꝛ idē etiā ō⁹ in lapidario. ꝛ i lib. de ꝓpe.re. scriptū est. Ipsi⁹. ꝙ. corralli est mira prāa. Fulmia. typhones. tēpestates q̄ repellit. Est autem duplex. ꝙ. albus ꝛ rufus. et nunq̄ vltra semipedē lōgior inuenit. Rufus aūt marie valet ꝓtra oēm fluxū sanguinis. ꝛ contra epilētiā. ꝛ contra diabolica et vana mōstra. multiplicat fructus. et valet ad expediēdos fines et p̄ncipia negociorū. hec ibi. Que licz nō sint oīa vera. tū ipsa benedicta ꝙgo habet has oēs ꝓpietates. vt pz⁹ eius excellētias speculāti. Dicit aūt Zeroastes. q̄ corall⁹ marie cōfert cordi. ꝛ ipa virgo cor nostrū ꝓfortat dans nobis spem eterne salutis. Unde quilibet eius devot⁹ dicere pōt illud Eccli.li. Terarum est cor meū in ea. Quartus lapis ō⁹ corneol⁹ ō quo scriptus est in lapidario. q̄ inter alias ꝓpietates valet ad mitigādū iras. Cū igit deus p̄ nr̄ celestiū merito sit ꝑ nos iratus ꝓpter pcā nr̄a. ꝛ de iure posset nos ꝑuare hereditate celesti. q̄ fecim⁹ ei iniurias ꝛ cū malefactorib⁹ conversati sum⁹. ꝛ facti sum⁹ malefactores cū eis. ꝛ alia multa mala perpetrauim⁹. q̄b⁹ ſm leges pōt filij ꝑuari hereditate paterna. de q̄b⁹ habet in. §. cās. in auf. vt cū de appel. co. col. viij. ꝛ ꝙ glo. in. c. ūtnauall'. de iureiur. Iste tū lapis pciosissimus adeo irā ei⁹ mitigauit. q̄ remissa offi offensa in numero bonorū filioꝝ nos recepit. Un deo sic ab eo mitigato. ipsa inq̄t illud ps.. lxxiij. Mitigasti oēm iram tuam auertisti ab ira indignatiōis tue. Et ecclia ei di. Motū fluctuū eius tu mitigas. ꝑo. lxxxviij. Nos igit̄ qui pter eram⁹ filij ire mediante ipa ꝙgine facti sum⁹ filij dei. Unde sctūs Martin⁹ in q̄dam ser. ait. Eua posteros ex sua carne nascētes trāsmittit ad infelos. benedicta maria ex sua ple natos. dirigit ad celos. Et carne eue dicunt filij hoīm. nati ex beate marie filio renati dicunt filij dei. Cedat ergo nūc iptoperiū Eue. q̄ vnuersi sum⁹ leti ꝙ ptū scrē ꝙginis marie. hec ille. Quint⁹ lapis ō⁹ dionysia. Iste aūt lapis fl aq̄ cōterat vinum et ea fragrat q̄ ebrietati resistit. vt ait Ysi⁹. xvj. etym. et ponit in li. de ꝓpie. re. Ipsa aūt ꝙgo tacta ꝛ confricata aqua diuine gē fragrauit nobis illud vinū dulcissimus q̄ lectificat cor hoīs. ꝑs. ciij. Uinū inquā illud q̄ mūdane voluptatis ebrietatē extinguit. ꝛ q̄ confortat stomachus. de quo moraliter exponit Date siceram merētib⁹. et vinū his qui amaro sunt corde. Jn signū aūt hui⁹ ꝓprietatis ꝙginalis. aquarū hydrie ad nuptias sūt in vinū uerse Job. ij. Sextus lapis dicit diadocos. de quo dicitur i lib. de ꝓpie. re. q̄ est aptus ad rhisa a demonib⁹ obtinēda. Dic aūt lapis appellat sacer. et quez mons sternit abhorret. vt dicit in lapidario. Beatissima aūt virgo oīa q̄ vult rhisa obtinet a demonib⁹ illis iuitis. Nā sicut bonī angeli amore obediūt regine celi. sic demones timore. Ipso quoq̄ morientes in pcō mortali abhorret. ꝛ nullū eis auxilium p̄bet. Septim⁹ lapis ō⁹ electrū. Dic aūt lapis quadā arbore fluit q̄ dicit sucinum. et q̄ primo fluit de arbore habet liquorē gūmi. ſz post indurat calore vt frigore in duritiē lapidis perspicui. vt ō⁹ in dicto li. de ꝓpe. re. vbi etiaz ō⁹ q̄ clarius lucet iste lapis q̄ oēs q̄cūq̄ metalla. ꝛ pdit venenū. Aliud ē ens genꝰ electri. q̄ est metallum. sed de hoc ad pōs nō loq̄mur. Dico aūt q̄ huius lapidis ꝓpietas cōgruit btē ꝙgini. Nam ꝓ metalla significant sanctos in q̄b⁹ sculptē imago diuina. iuxta illud q̄ in figurā ō⁹ Ezech. ij. Jn ipis ostijs templi cherubī ꝛ sculptura palmarū ꝛc. Super oīa aūt ista metalla hic lapis ꝙginē⁹ fulget. Ipō enī. b. ꝙgo tacta fuit in lumine diuine claritatis absoluta sic aḡla altissime volās in lumine sol magē ce lo appropinq̄t q̄ alie aues. Ꝑt diaboli illusias suggestiōes pdit ꝛ mānifestat. Diabol⁹ tū sepe se trāsfigurat i angelū lucē. vt ō⁹. ij. Cor. xj. Sext⁹ locus ō⁹ nigri coloris. Est aūt nigredo puncto claritatis ſm p̄bm i li. de sen. et. sensa. Qui loc⁹ puenit p̄cipatibus

quoꝝ officiū est instruere q̄liter hoīes gradus inferiores debeāt subdi hoīb⁹ gradus superioris. ꝛ vt se priuatos existimēt ot reuelētie claritate in cōpatione supioꝝ quoꝝ mādata suscipiant q̄si a supno lumine. Vi pciosos lapides. quoꝝ pmus ō⁹ ethites. q̄ vt ō⁹ in li. de ꝓpie. rerū. inuenit in littore fl ō⁹ in lapidario. ꝛ est coloris puniceꝰ. vbi. ē. l. masculꝰ ꝛ femina. ꝛ semper bini in uenīunt in nidis aḡlaꝝ. nec sine his pares seruat i nido suo. De ꝫ etiā lapide ō⁹ in lapidario. ꝛ i dicto li. de ꝓpe. re. q̄ ꝓfert ad lobrietatē. ꝛ ad augēdas diuitias ꝛ amorē tibus facit eas cito parere. Vic aūt lapill⁹ masculꝰ significat feruorē charitatis ꝙginis dicte. Liter ꝺo femell⁹ figit humillimā ei⁹ ꝙginē. Dos esti duos lapides aḡla nr̄a nā dei filiū sine alīq̄ integritatis sue viola vt ō⁹ in li. de ꝓpie. re. venit de africa ꝛ in ō⁹ ꝫ oculoꝝ dolores ꝛ hz strutē cōstringendi fluxū sanguinis. ꝛ ō⁹ ab emat q̄ est sanguinē vomentib⁹. ꝛ dissentericiis singulare ꝑhibū est. hz etiā ꝙtutem ꝫ venenū et ō. oēm ponunt i ꝓllegato li. ꝓpietatū rerū. ꝛ singule pōt btē ꝙgini applicari soluz dico q̄ sicut serpēs antiquus momordit protoplastos. ꝑcō superbie q̄ est initium oīs ꝑcti. vt ō⁹ Eccli. x. Ita iste lapis diuin⁹ sanauit eos. i. brissima virgo sua būilitate. In quadā homelia inquit. Decebat vt sicut serpentis morsu Eua corrut. ita serpentis interitu ꝑ mariā resurgeret. Sicut aūt er ſuphie radice oīa vitia nascunt. sic ex fōte būilitatis oīa bona generant. ꝛ iō curata plaga. ꝛ ite; fecto ꝙcte sanguis pcōꝝ restringit. ꝛ effluere cessat virtute hui⁹ lapidis. Sāguis inquā ille de quo inq̄t deo ꝑ pheta Dauid ps. l. di. Libera me de sanguinib⁹. ꝛc. Tertius lapis ō⁹ electropia. ꝛ est gemma viridis. guttis puniceis ac venis sanguineis suꝑsperſa. Que si ponaf in aq̄ radijs solis opposita: eam ebulire facit. et aquā in vase posita resoluit in nebulam ꝛ post paululū resoluit i guttulas pluuiales vt ō⁹ in dicto li. de ꝓpie. re. vbi etiā sic hr̄. Nec gēma videt posse facere mira. Nā posita in pelui i aq̄ clara radios solis mutat. ꝛ er aerīs repercussiōe obūbrare videt radioꝝ solariuꝝ claritatē. ꝛ quēdam inducere in aere sanguineū colorē. ita vt quandā solis eclypsim facere videat. Et ꝓpter ꝫ electropia. i. solis auerso nūcupat. ꝛ ꝫ exprel se dicit Ysi. ꝛ Dia. et in lapidario ō⁹ Ex renomen hūs est electropia gēma: Que solis radijs i aqua subiecta bacillo Sanguineū reddit mutato lumie solē. Eclypsimq̄ nouā terris effundere ḡrit. ꝛc. Et dicit Ysi. q̄ ꝙ hoc manifestat incōtatoꝝ ꝛ magoꝝ stultitia. q̄ in suis pdigijs gloriant. Illudunt eīm hoīm aspect⁹ in his q̄ opant sicut facit gēma suprādicta. hec ille. Nec aūt gēma figurat btām ꝙginē mariā que q̄si palliauit diuinitatem hūanitate. ꝛ potentiā infirmitate. ꝛ sic sol diuinitatis xp̄s q̄si obscurat⁹ induit sanguineū colorē in colūna. ꝛ in cruce. q̄si eruit de corpe ei⁹ sanguis pciosus. Et de hoc tangitur Eccls. xl. vbi ō⁹ Lenes breſcat sol ꝛ lumē ꝛ reuertant nubes post pluuiam. Et Joel. ij. Sol vertet in tenebras: ꝛ luna in sanguinē. Quart⁹ lapis ō⁹ enidros. qui vt ō⁹ in li. de ꝓpie. re. lep deludat ꝛ emittit lachrymas. nec tū liquescit aliq̄ modo. nec fit minor. vñ in lapi. casu inf. Perpetui flet⁹ lachrymis distillat enidros: Qui velut ex pleni fontis scaturigine manat. Nec autez gēma figurat virginem piissimā. Quis eīm curare poterit ꝓtinuum ei⁹ fletum. amaras ei⁹ lachrymas. suspiria gemitusq̄ de morte filij sui. q̄n eū videbat in cruce agonizantē ꝛc. de q̄b⁹ satis dixi in r. ꝑte ꝓncipali huius opis. sermo. ſ. Licz aūt multū plorauerit. iux illud Thren. ſ. Plorās ploranit in nocte. ꝛ lachryme ei⁹ in maxillis ei⁹. tū ei⁹ patientie virtus ſ aliq̄ imminuta nō fuit. q̄ semp voluntatē suā cū diuino bñ placito ꝓformauit. Un de illa dici pōt illō ꝑo. lxxxiij. Ascensiones in corde suo disposuit i valle lachrymaꝝ in loco quez posuit.

Quint⁹ lapis ō⁹ epistites. de q̄ ō⁹ in li. de ꝓpe. re. q̄ est lapillus rutilās ꝛ rubicūdus q̄ soli oppositus ignē ꝛ radios emittit. ꝛ si in aquā feruētē fuerit. ꝓtinus cessat ei⁹ ebullitio. ꝛ post modicū frigefcit. vt dicit Ysi. ꝛ Diasco. Item ō⁹ coercere locustas ꝛ volucres. ꝛ nebulas nocuas ac grādines a fructibus terre. Et sic⁹ btā virgo existēs iurta

Universidad de Deusto
Biblioteca

solē iustitie filiū suū trēs radios emittit. Primū ꝫ locustas q̄ saliendo parū elevantur a terra: ⁊ significāt avaros qui q̄si vepreptāt sup terrā. ⁊ oīa devotare volunt sua auiditate. iuꝛ illō Deuk. xxviij. Locuste devorabūt oīa. Sed brā virgo radio suo illuminās avaros ipsos ab illa auiditate liberat. vñ de ipsa dicī pōt illud Exod. x. Flare fecit ventū ab occidente vehemētissimū. ⁊ arreptam locustam iecit i mare rubrū ⁊c. Secūm radiū mittit ꝫ volucres. i. sapbos: q̄ alte volare nitūt. ⁊ eos deiecit ad hūilitatē. iuꝛ illō Eccli. xxv. Alitrēs lapidē in volatilia deiciet ea. Tertiū radiū mittit ꝫ luxuriosos. ⁊ facit frigidā aquam q̄ prius fervebat igne luxurie. Vert⁹ lapis ōr excelliceros. q̄ invenit in libia. ⁊ est distinct⁹. rū. coloribus. ⁊ iō tale nomē accepit. atq; oculos aspiciētis hoīs fac̄ tremulos. vt ōr in li. de ꝓpriē. re. q̄ ꝓprietas etiā ipsi bñdicte virgini ꝑgruit. Nā q; dē conqueraꝛ q̄ quadraginta annis offensus fuerat a gnatione hac ꝑs. xciij. iō ego btā q̄draginta diebus post filij resurrectionē assidue oranit deū ꝓpetēdo⁹ tāq; pia mr Aeck. s. et isti quadraginta dies fuerūt q̄si quadraginta colores isti⁹ lapidis ꝑciosi. Dic q̄s lapis virgineus oculos mentes facit tremulētos: q; nēo tanti ingenij est q̄ recte intueri possit ipsi⁹ virginis dignitatē. Possum⁹ ꝑ tremere sꝫ ad plenus intelligere nequim⁹. Septim⁹ lapis ōr gagates. q̄ primo in sicilia i gagāte flumine fuit reptus ⁊ ab eo nōiatus. de q̄ ōr in li. de ꝓpriē. re. q̄ incēsus odore suo serpētes fugat demoniacosq; pdit. et demonib⁹ cōtrarius esse putaꝛ. Jtē virginitatē prodit vm Diasco. q̄ ait. q̄ aqua eius bibita si bibens est virgo nō vinabit. Si nō est virgo statim vinā emittet etiā ꝑtra voluntatē suā. Jtem hec gēma vt in dicto li. ōr. attritu digitorū calefacta paleas leues sibi appositas attrahere cōsueuit. Jtē potata ꝑfert hydropicis q: nociuū cōsumit hūorem. ⁊ ōr confortare epar. Jtē eis⁹ pulus appositꝰ dentib⁹ roborat debiles et laratos. Jtem multū ōr valere ꝺ fantasmata ⁊ noctiurnas demonum vexationes. Jtē ōr sedare dolores ventris q̄ stomach⁹ patit casu aliq; subversionē. Jtez valde accelerat partū ⁊ adiuuat parturientē. vt ōr in lapidario. De hoc etiā lapide dicit Jsi⁹. q̄ in aqua accendit: in oleo vo extinguit. qō est mirus. hec ille. Dicz tibi fuit mirabiliorū mirabilior: est. virgo benedicta. et ideo ꝓ hāc lapidē ꝑciosum est significata. Nihil em vnq̄ mirabilis fuit q̄ ꝓ ipsi⁹ virginis corpusculū tā breve cōmurit totū deū. totā dei potētiā: totāq; eius sapientiā ⁊ clementiā. Immo cōtinuit oēs creaturas. q: qō cōtinet vas etiam cōtinet vinū vasis. Virgo igit̄ continens deum in quo sunt oīa: consequenter cū creaverit continuit oīa creata. O igit̄ admirabilis femina que deū pepit. filiū lactauit virgo. ⁊ in ptero tenuit cuncta tenentē. tulit q̄s in brachijs oīa ferentē. Item ipsa prodijt virgo nitatē. q: deus non elegisset corruptam in matrē. Item fugauit fantasmata ⁊ illusiones demonū. q: pepit eū qui destruit oīa temploꝝ idola. ⁊ eiecit diabolū de mundi ꝓcipatu. iuxta illud Job. xij. Nūc ꝓceps huius mundi ejciet foras. Recte igit hic lapis ponit in corona virginis q̄ in aqua accenditur: q: in tpe tribulatōis tāq̄ bona advocata ꝓ nobis ferventi⁹ orat. In oleo vo extinguit: q: tpe ꝓsperitatis ad illā nō recurrentes illi⁹ adiutorio priuant. Tertius loc⁹ isti⁹ hierarchie ōr cimbiū coloris. qui a vulgo appellat sanguis draconum. Dum enim elephātes implicantur ꝑtra dracones: irruūt ipsi elephātes super eos: atq; ipsos dracones obruunt. quorū sulfuo cruor terrā inficit. fitq; pigmentū quic quid terrā tingerent. Iste aūt color congruit ordini potestatū. Prātes nāq; dicunt q: moliginis spiritꝰ eoꝝ potētia coercent ne tātus noceant quātū cupiūt. vt dicit Dion. in li. de angelica hierarchia. Bene ergo i colore cimbij diademata sua colocāt q: sunt q̄dā q̄si elephātes q̄ serpētes malignos humāt generis hostes interficiūt. Quare i signū victorie loca sue statōis rubricata dicuntur. Octauꝰ aūt filꝛ in corona ecclesie ponit septē lapides ꝑciosos. Quoꝝ primꝰ ōr galactides q̄ hꝫ colorem cinereū ⁊ est gustu suauis. ⁊ si attritꝰ fuerit quodā lac de se emittit. vt dicit Jsi. Vic lapis an ore clausus turbat mētem. ⁊ circūdatus collo vbera lacte replet. Et filꝛ beatꝰ ego hꝫ ōr colorē cinereū ratione hūilitatis. ⁊ est tota dulcis ac suavis ⁊ si atteraꝛ p frequētē invocatiōes. vel i colo. i. in corde oliger p devotionem repletur lacte. i. spūali cōsolatione. Si aūt quis ex ore posuerit: mentem eius turbabit. q: si quis de ipsa gloriosissima virgine loqui voluerit. quid de illa sufficienter dicat penitus ignorabit. Jtem vt Dieronym. in sermōe de

Z Verax pes. Eusto. ait. Quicq̄d humanis dici pōt ꝛbis minus est a laude ꝛginis. Scōs lapis ꝛrr. sed superat ꝓprietate colores. de q̄ etiā ōr in lapidario q̄ dilectū reddit ⁊ amabilem cum super quez est. Et filꝛ brā virgo maria nigra ꝓ humilitatē. superavit virtute humanā q̄dritonē. q̄ esset dei mater sit effecta mater. Ipsa q̄s si diligerem⁹ eaꝛ faciet nos deo dilectos ⁊ amabiles. Vñ dicere pōt illō Jo. xv. Qui diligit me diliget a patre meo. i. a deo q̄ est ꝓr nr̄ ꝓ creationē. ⁊ brē ꝛginis ꝓ spōsa q̄ est viridis coloris. ⁊ ōr repumere febres ac hydropisim in his qui gestant ipm̄ caste. ⁊ adiuuare ptu rientem ⁊ fugare fantasmata. ⁊ iter pericula facere hoiem turus atq; interietē refrigerare ardorē. ⁊ fluentes cōpescere sanguinē ac sudorē. ⁊ lurnā cōtinere. oculos purgare ac visus acuere ⁊ confortare ac malefitijs ⁊ incātationib⁹ rēsistere. ⁊ tot effect habere virtutes q̄t hꝫ diversas venulas ⁊ colores. vt dicit Diasco. ⁊ ponit in li. de. ꝓprie re. Quas oēs ꝓprietates hz brā virgo. sed solus declarabim⁹ quō curat hydropisim et sanat oculos acuens visum. Hydropes ei. i. avarus semp sitit. ⁊ oculos suos nūq̄ satiat. sꝫ semp aliena desiderat. ⁊ cōgregare maiores divitias anhelat. Vñ autor astrolabij inqt. Hydropico simꝫ nūq̄ satiat̄ avarꝰ. Et lucro lucri multiplicando sitim. Hāc aūt infirmitatem curat brīssimo ꝛgo suo exēplo. q: semp pauprime vixit. et ꝓpter hoc divino spūalibus a deo repleꝝ fuit. Vñ Lu. j. cecinit. Esurientes implevit bonis. ⁊ divites dimisit ianes. De ipis aūt hydropicis sic curatis ab hoc lapide ꝑ cielo ⁊ divino dicī pōt illud Bap. xj. Data est illis requies de lapide. Quart⁹ lapis ꝓprie. re. est mirabilis virtutis. quia aeri maxime se conformat. vt in nubilo fit nubilus. ⁊ in sereno sit serenus. Et ubi⁹ virꝰ est cōferre leticiam. ⁊ cōtrariari melācholi qualitati. est em̄ ꝑfortative virtutis. Sic fistule etiam diversis pestilentijs que solent in aere sepius generari. Ungorem etiaꝫ das sitim. ⁊ cum vegetat nervos. ⁊ dulcem ac sufferrum dat soporem. Item veneno obstat. ⁊ tonico cōtrariat. Vm Diasco. Vas aūt ꝓprietates omēs beatissima virgo habuit.

Y Jtez

Quint⁹ lapis ōr trio. q̄ primo in arabia in rta mare rubrū est inuēt⁹. nūc aūt i pluribus locis fuerit. s. in germania ⁊ hybernia. et i multis regiōib⁹ aglonie. Est aūt in colore ꝑsicus ⁊ crystallo silis. vt dicit Jsi⁹. Et ōr in ꝓ situatiōe arcꝰ celestis. q: pulsus sole sub tecto spēs et colores arcus celestis in primos parietes oppositos repūtat. Et inter ceteras virtutes tollit dolores parturientis. Vñ in lib. de ꝓprie. re. sic ōr de illo. Dic lapis vt ferē cooperat parturiēti. vel vt citius pariat. vel saltē vt dolorē partus facilius sustineat. ⁊ nō tantū de periculo pertimescat. Recte igit hic lapis ponit in corona virginis. vt significet q̄ hz cōis maledictio data fuerit mulieri a deo. Gen. iij. vbi ait. In dolore ⁊ erūna ꝑcres tuos paries. ipsa em̄ virgo ab ea fuit exempta. Vñ illi ca nit. Gaude q: deo plena peperisti sine pena. cuꝝ pudoris lilio. Item alias mulieres a cruciatu et periculo partus liberat. si ad eius auxilium devote recurrant. Vñ cuilibet carā que sine periculo filios pepererūt eiusdē virginis interuētu. ipsa pōt dicere. illud ps. lxxx. Invocasti me ⁊ liberavi te. Bertus lapis dicit iena. de quo sic dicit in li. de ꝓprie. re. Jena est gemma q̄ si sub lingua hois fuerit posita ipsum dicunt predicere plurima futura vt dicit Jsido. et Zapi. hec ibi. Dic igit̄ lapis merito i virginis corona collocat. que sup oēs ꝓphas de futuris ꝓdicere sciebat. q: lapidē illū. i. spiritum sci dicatū. Jtinue sub lingua deferebat. Vñ dicere poterat cū ꝓpha ps. xliij. Lingua mea calam⁹ scribe velocꝫ. scribētis

Z Jena

A Kaumas.

Septim⁹ lapis ōr lzauma q̄ vt ōr i li. de ꝓpe. re. est coloris nūc albi. nūc sub nigri. nūc subrubicūdi. nūcq; sub variis coloribus distinct⁹. Est aūt sic dict⁹ a lzaumate q̄s. est idē q̄ incēdiū. q: i loco calidis inveniturꝰ. virtꝰ ꝑ Diasco. ē curare hydropisim diversam ⁊ diversis imaginib⁹ sculpit ⁊ polit. hec ibi. Et filꝛ beatissima ego. vt hoiem cordis ad filij sui volūtatem ptrahat. nunc blāditijs vtit. nunc minis. ⁊ aliq̄n nos flagellis percuti fuit. vt qui tāq̄ de genere

Universidad de Deusto
Biblioteca

seruoꝝ amore nō trahimur. saltē verbis⁹ emēdemur. aliās etiā delirijs ⁊ cōsolationi⁹ spūalib⁹ allicit. ⁊ayt cū suo bñdicto filio dicere possit illud Jo.xij. Osa trahā ad me ipm. Ipsa ꝙs ꝙgo bñdicta videt alba p mā suetudinē ⁊ gr̄e submīistrationē. nigra per sui subtractionē. qꝛ ei⁹ pūtia clarificat. obū bia absentia. Item rubere per punitionis pmissionē. ⁊ p varios effectus ōꝛ mutari in colorib⁹. de qua mutatiōe admirat Jeremias ꝓpheta Thren .iij. di. Quō mutat⁹ ē color optim⁹. In tertia ꝙs hierarchia sunt tria loca ꝙ dicunt esse trū color. Primꝰ locus ōꝛ iudicij coloris. Judex aūt color ōꝛ aer⁹ siue celestis. ⁊ reperit in azurio. vt pomꝰ in li. de ꝓpti.re. Et iste locus ꝓuenit ordini virtutū. quoꝝ officiū vt ꝙuit Greg. in .iij. mora. est optari miracula q̄ solus fieri possunt virtute celesti ⁊ diuina ꝺm Aug. in li. de vtilitate credēdi. Predicte aūt virtutes celestes in corona virginis ponūt lapidem alios lapides p̄ciosos. Quoꝝ primus ōꝛ Rabiates. q̄ vt ōꝛ in li. de ꝓpti.re. est trāslucidus ⁊ crystallo simīlis. ⁊ ōꝛ cōferre ad habendā eloquentiā. gratiā ac honorem. et defendere a noxijs et venenosis. ac curare tumorem epatis ⁊ splenis. vt dicit Diasco. Dic autem lapis in corona virginis merito collocaꝝ. in signū sue clarissime eloquētie.

De facundia ꝺo sermonis inquit Tullius scōo de oratore. Quid admirabilius q̄ res splendore illustrata verborum. Tantā vim habet illa que recte a bono poeta est vor. atq; nimirū regina rerꝝ oratio. vt non mō inclinatum erigere, aut stantem inclinare sed aduersantem atq; repugnantem vt imperato: bonus ac fortis capere possit. Et Seneca in li. de consolatione ad Paulinuꝝ ait. Potest eloquentia que parua sunt approbare pro magnis. ⁊ ruīus magna arte nuare ⁊ ad ima deducere. Jmmo tante virtutis est eloquētia vt sententias sermonis pro libito ꝙuertere queat. ⁊ falsa pro veris suggerere. Jnquit enī Seneca ad Lucilluꝝ Jncredibile ē q̄ facile magnos viros dulcedo orationis abducat a vero. Huius aūt rei sunt erēpla plurima. Refert enī Tullius in tusculanis questionibus. q̄ Egesias cirenaicꝰ pho cirene ciuitatis egypti adeo eloquēter differebat de dono mortis ⁊ de malo vite p̄sentis q̄ multi mortem sibi male inferebant. Unde fuit ꝓhibitus a rege Ptholomeo illa amplius edocere. De tullio ꝙꝫ ait Lactantiꝰ. iij. diui. instī. aduersus gen. Tul li⁹ summꝰ pbus secte academice p̄fectoꝝ tor⁹ sua eloquētia corda hoīm in manib⁹ habuit. Plutarchus etiā inqt q̄ cum ipse Tullius oraret p quōdā ligario q̄ er aduersarius cesaris erat. tāta gr̄a facūdie admirabil⁹ fuit vt cesar in plurimos colores vultū verteret manifestūq; fuit q̄ animꝰ cesaris vertebat quare ipse cesar dulci vicꝰ oratiōe cū a crimine liberauit. De eloquētia ꝙꝫ poetica inquit Oratiꝰ in poetria. Ut pictura poesis erit q̄ si ꝓpꝫ stes re capiat ꝛc. ⁊ Gualfredꝰ in ironia curie papalis ait. Sepius audiui q̄ vis sermonib⁹ apta est ⁊ q̄ naturam callida verba mouēt. Hec aūt facūdia maxime est necessaria doctorib⁹ et magistris. C. de pfes. ⁊ medi. l. magistros l i. r. ⁊ de pro. fes. que in vr. cōstan. l. vaico. li. vj. Jrē aduocatis. vt no. Jaures. de iudi. §. ij. col. vj. Jsta aūt eloquētia ls fuerit in multis oratoribus ⁊ rpicolis q̄ paganis. Jn nullo tñ tanta fuit quāta in magistra ecclesie catholice et aduocata nostra virgine benedicta. que sua dulci facūdia imperatorē celi ⁊ terre iratus pacificauit. ⁊ nō vni tñ homini ipsi cōtrario. sed toti generi humano liberationem a morte eterna impetrauit. Jn tantum etiam aures dei sua oratione demulsit. vt illuꝝ attraheret a summo celo ysq; ad terrā. Et tā dulciter elocuta est: vt suaserit deo fieri hominem. Unde suauiter cecinit q̄ se in filiuꝝ dei illi donauit. O lingua diserta beate virginis. O aduocata eloquētissima que sua dicendi ꝛtute ⁊ efficacia. chirographū nre dānatōis ō magni dei manib⁹ cadere fecit

Scōo lapis ōꝛ Jtalcophanꝰ q̄ vt pomꝰ in li. de ꝓpti.re. est niger. q̄ colore depictꝰ ⁊ gestū in ore ōꝛ clarificare voces ⁊ defendere a raucedine fauces. vt tradit in lapidario redditq; vocem sonorā q̄ maxime est necessaria bono oratori. ꝺm Quintilianū de oratoria inst. Nec igit gēma est corone beate ꝙginis ꝓportiōata ad innuēdū dulcedines ⁊ ionouitatē vocis ei⁹ qua ad deū ꝓ nobis interpellat. De qua inquit illi ei⁹ ꝓinsus celestis Cañ. ij. Soner vor tua in auribus meis. Uox enī tua dulcis. ⁊. viij. c. Fac me audire vocē tuā. Tertius lapis ōꝛ ligurius de quo ōꝛ in li. de ꝓpti.re. q̄ valet contra doloꝛē stomachi. ⁊ stringit flurum ventris pturbati. ⁊ valet ictericis ⁊ discoloratis. q̄ pditum colorꝝ eis restituit. Dic etiā lapis recte ponitur in corona beatissime vīginis

que habuit optimum stomachum. Maluꝝ eni stomachum habentes assumptum cibū vel non retinent sed euomunt. vel retentū in malos humores ꝙuertūt. Ipsa aūt ꝙgo bñdicta cibū verbi dei auidissime ⁊ saluberrime assumpsit. de quo ōꝛ Jaco. j. Cuꝝ mansuetudine suscipite insitū verbū qō pōt saluare aias vestras. Unde q̄ ipm cibum reti nuit. ⁊ in nutrimentū bonū conuertit. s. bonaꝝ cogitationum ⁊ operuꝝ. ideo de illa ōꝛ Lu. ij. Maria aūt ꝙseruabat oīa verba hec cōferens in corde suo. Quartus lapis ōꝛ Lipparea. qui vt ōꝛ in j. de ꝓpti.re. venit de filphia. Et ꝺm q̄ legit mirabilis est virtutis Cū eni venatores p̄sequunt bestias ille per gunt ad istū lapidem ⁊ ipm intuent⁹ tunc patronū. Quo pūte nec venator nec canes illis nocēt. Quid aūt sunt canes. q̄d venatores nisi diabol⁹. caro ⁊ mūd⁹ q̄ nos capiunt retibus suis. Sed si inuenerim⁹ hūc lapidē diu inū tuti erim⁹. Erūt enim oēs inimici nri sicut canes muti nō valentes latrare. Esa. lvi. Quint⁹ lapis ōꝛ margarita q̄ pōt p̄sideꝛari quātū ad sui ḡnationē qualitatē ⁊ virtutē. Generant aūt margarite ꝺm Jsiō. vt etiā ōꝛ in li. de ꝓpti.re. i cōchulis marinis. vnde ⁊ a mari vocant margarite. Certo eni tpe ⁊ maxime tpe veris ⁊ in autūno ipe ꝛchule ad litꝰ maris se trāsferūt ⁊ ibi se aperiūt. ⁊ roꝛes celestē inter viscera sua recipiūt. Et cuius coagulatiōe margarite generant. Et iō in p̄dicto lib. ōꝛ q̄ margarite nascunt isorne cōche sicut in pisciū cerebro lapilli, aliq̄n inueniunt. Jsta autē ꝛchea siue cōchula figurat beataꝝ ꝙginem q̄ se aperuit vt roꝛē celestē reciperet. ⁊ margaritā. i. xpm intra sua viscera ꝛciperet. Nam aperuit angelo ꝛcusum suū vt deo in oīb⁹ obediret quādo dixit. Ecce ancilla dñi. Jtē aperuit ꝛpo vterū suū vt eū ibi reciperet. Ape ruit ꝙꝫ spūsctō animū suū vt in eam lucē inireꝛ. Et post talē ꝛceptionē ꝛcelsus suus vter⁹ atq; animi ros celestis spūsanctꝰ in eam descendit. ⁊ istā margaritā in ei⁹ vtero generauit. De hac aūt roratione spūsancti et ipsius beatissime virginis apione ōꝛ Esa. xlv. Rorate celi desup et nubes pluāt iustū aperiat⁹ terra ⁊ germinet saluatoꝛes. Scōo margarita pōt p̄sideꝛari quātū ad suā qualitatē. Sunt enim ipse margarite pulchre candide ⁊ clare. Ille enim q̄ sunt tales sunt meliores q̄ ille q̄ flauescunt. Nā illos que sunt pulchre, cādide et clare generauit ros matutin⁹. Alios aūt generauit aer vesperti nus. Dec igit margarita sit pulchra. candida et clara significat bām ꝙginē mariā q̄ fuit pulchra in mēte p puritatē. Cādida in carne p ꝙginitatē ⁊ castitatē. ⁊ clara in ope p sanctitatē. Unī Bap. iij. ōꝛ. O q̄ pulchra est ꝛc. Ecce pulchritudo mētis. casta generatio. Ecce cādoꝛ ⁊ virginitas carnis. cum cloritate. Ecce claritas ⁊ sanctitas operis. Tertio margarita pōt p̄sideꝛari quantū ad virtutē. Habet aūt ꝛtutē abstersiuā. qꝛ mēbra a supfluis humoꝛib⁹ abstergit. Jtē restrictiuā. qꝛ fluxū languinis ⁊ vētris restringit. Uirtutē ꝙꝫ ꝛfortatiuā. qꝛ coꝛ debile cōfortat. vt dicit Plinius. Et eodē modo beata virgo p gr̄am quā nobis infundit hꝫ ꝛtutē abstersiuā inquātū abstergit pcā preterita. Jtem restrictiuā inquātū restringit animū ne fluat ad pcā futura. et ꝛfortatiuā inquātum ꝛfortat coꝛ ⁊ fortificat ꝺ mala p̄sentia Et ideo ipsa inqt. Eccli. xxiij. Jn me omnis gr̄a vie ⁊ veritatis i me oīs spes vite ⁊ virtutis. Ipsa eñ dat nobis gr̄am vite qñ de pctis preteritis impetrat nobis veniā p quā a pcti morte resuscitat pctoꝛ. Dat gr̄am veritatis qñ cōtra futura pericula dat cautelaꝝ p quā homo ipsa pericula vitare sciat. Jtē dat gr̄am ꝛtutis qñ ptra mala p̄sentia dat cōstantiā p quā hoīem fortificat vt a malis p̄sentib⁹ tueri se valeat. Dicit ꝙꝫ in p̄dicto li. de ꝓpti.re. q̄ margarita est naturaliter pforata ⁊ rotūda ē melior. Et sic beata ꝙgo fuit naturaliter pforata. q̄ ab instanti sue ꝛceptionis fuit diuina gr̄a penetrata. Jtem fuit rotūda. i. oīb⁹ virtutib⁹ circūdata. Unī in figuraꝝ eius que thronus dei fuit ōꝛ. iij. Regū. r. Summitas throni rotunda erat.

Bertus lapis ōꝛ magnes ⁊ venit de india vt inquit Jsiō. xvj. etym. Eius aūt ꝛtus inter alios est ferrum attrahere. Hoc autem lapide ytunt marinarij cū ferro qō virtute lapidis ferꝝ versus tramontanā. Et quo scire p̄nt ubi sunt: et multa maris pericula, scopulos ⁊ infortunia deuitāt. Nos aūt sum⁹ in mari huius mundi varijs agitati procellis et periclitamur nisi dirigamur ad portū salutis mediante virtute illius diuine magnetis. Ipsa eñ ferrum. i. animam nostram ferream. hoc est induratum dirriget versus tramontanum. i. versus seipsam p deuotionem que est stella maris. faciet q̄ nos videre pericula inq̄bus sumus. ⁊ rursum versus portum anꝺo in p̄cipitium pergamus. Et

Universidad de Deusto
Biblioteca

tandē ipsius directiōe ab oīb⁹ fluctuatiōi/
bus liberati optatis supne patrie littorib⁹
applicabimus. Pertrāseamꝰ aūt hic illud qđ
ponit in li. de ppti. re. ſm. Diasco. ⁊ lapida
rium. i. q⁹ hic lapis valet ad recōciliandos
maritos vroribus. et auget grām ⁊ decores
in sermone. Itez q⁹ pulvis eius asperſus p
quattuor angulos dom⁹ sup carbones fa/
ciet subito videri exiſtētibus i domo q⁹ do/
mus ruat. et hoc pcedit ex vertigine ⁊ con
motiōe cerebri. Nō põt beate ſgini sappli/
V Belle cari cuius sublimitatē si quis volnerit ad
ctroo. plenū inueri: nō solū cerebri. sed etiā intel/
lectus alteratiōē incipiet pati. Septi/
mus lapis ōr mellectros. i. s a quibusdā ap/
pellet mellantes. ⁊ sic ōr eo q⁹ dulcē ⁊ mel
leum emittit succū siue sudorē vt ponit in
li. de ppte. re. ſm Iſiō. Hic aūt succus dul
cissim⁹ pcedit a beata virgine que tota re/
pleta est dulcedine. Unde Ber. inqt. Filio/
li mei quid trepidatis ire ad maritos. Nō
austera est: nō amara. sed mel ⁊ lac sub lin/
gua eius. Dec pcēr scala. hec mea magna
fiducia. hec tota spei mee rō. Quid em mi/
rū. potest ne filius reppellere matrem aut a
matre reppelli. neutrus plane. Nō ergo tre
pidet ad eam accedere humana fragilitas
Zota em suauis est ⁊ dulcis. Iſte aūt succ⁹
virginalis gre nō solum nos deo pacificat
sed etiā oculos cecos nostre mentis illumi
nat. Et ideo Bern. orabat. di. Dne iesu xpe
qui illuminas omnem hoīem venientez in
hunc mundū. mitte in me radios illi⁹ stel/
le de qua natus es sol. qui illuminet tene/
bras mētis mee. Figura aūt hui⁹ illumina
tionis hꝫ. ſ. Regū. xiij. vbi ōr q⁹ Jonathe
cecī illuminati sant ex degustatione mel/
lis. Iſte etiā liquor suauissim⁹ vulnera ani
marum sanat. Et ideo Aug. in quodam ser
mone erorat di. Eya o generalis oim spes
dulcis volnerū nostroꝝ medicina. Tu nōs
medere languorib⁹ qui post salutare laua/
crum tot admittenda cōmittimus: quot illicita
perpetramus. Scōs locus istius vlti/
J Officiū me hierarchie ōr spīrct siue phenicei colo
rchan ris. quo librorum capita notāt. ⁊ colligit in
gelorū. littoribus maris rubri. vt ōr in li. de ppte.
re. Dic aūt color cōpetit archāgelis. i. prin
cipibus. Sicut em principes ponunt in ca
pite mense. sic archangeli angelis preferun
tur. ⁊ iste color lidor vt dictum in alijs p
ponit. Vi aūt archangeli. vij. alios lapides
pciosos in corona virginis offerunt.

Quor⁹ p⁹m⁹ ōr menophitis. ⁊ venit de Mens
egypto. de quo sic ōr in li. de ppte. re. Dic gēma talis est nature ſm Iſiō. q⁹ trita ac
lup loca que vrēda sunt vel secanda posita
vl cū aceto linita: ita facit obstupescere cor
pus vt non sentiat cruciatū. Dic igit lapis
in corona ſginis debuit poni. quę ſm car/
nem debebat cōburi fomite pcti originalis
qui est qđ ḡdē ignis ardores cōcupiscentie
accēdens. is ſ tute lapidis diuini. i. gre pe
dicere põt illud Eccli. ij. In medio ignis
nō sum estuata. Decōs lapis ōr myrres Myrr
de quo ōr i li. de ppte. re. q⁹ in colore ē filius
myrre. qui cōpressus spirat odorē sicut nar
dus. Beata aūt virgo cōpressa. i. gravida. nar.
pepit filium miri odoris di. Ecce odor filij
mei sicut odor agri pleni. cui būdunt ōra/
Deū. xxvij. ⁊ Cāt. j. Nardus mea dedit odo
rem suauitatis. vñ totus domū. i. vniuersus
mundum. replenit odore vngventi. Jo. xij.

Tertius lapis ōr medio siue medi. ⁊ in/ Medio
uenit in medorū regiōe Cui virtꝰ vt ōr in
li. de ppte. re. est contra cecitatem oculoꝝ.
Item sanat podagrā. si cum lacte mulieris
masculū pturiētis tēperet. Et simili mō
let J dolorē renū ⁊ freneticam passionem.
Ipsa beata ſgo freneticos pcōr: eos sanat.
qđ pr q⁹ frenetica tenent ligati. c. nō. qis. v.
q. v. Et sīlr pctīs ligat oīam. iurta illū Ela.
v. Quasi vinculum plaustri pctī. Ipsa ſo
benedicta ſgo a pctō liberans: dicit illud Eli
Elā. iij. Solue vincula colli tui captiua fi/
lia Syon. Quart⁹ lapis ōr melochitus siue Melochi
melochites. quivr ōr in dicto li. de ppte. re. chites
nascitur in arabia. ⁊ cunos infantium a no/
ciuis ōr custodire. Beata aūt ſgo custodi
nos filios suos ab oīb⁹ malis. pū illi dici
quilibet ex deuotiō illud ps. xvj. Custodi
me vt pupillā oculi: sub vmbra alarū tuarū
ptege me. Quint⁹ lapis ōr notech. cuius notech
ppietas est vt ōr i li. de ppte. re. q⁹ inclu
sus anulo vrit digitū quem tangit ꝓsentes
veneno. et etiā ōr mutare colorē ⁊ sic patet
venenū vt possit virari. Et sīlr beata virgo
pcti mortalis venenū ⁊ malicios nobis auēt
dit. ⁊ semper vrit tangentis digitū. ideo cō
scientiā. in qua figit nouacula. ⁊ stimulum
de toli veneno. iurta illud Proner. xvi. qui
si gladio pungit cōscientia. Sextus lapis O
pis ōr onichinus. qui inuenit in india et Onich
arabia. In hoc aūt lapide vt dicit in libro ma/

de ppte. re. specialiter possunt poni hoīes. ⁊ assā
tium imago videtur in eo. qđ in speculo. In
beatissima aūt ſgine oīa sctōr virtutes et
merita videnf. nec aliquid põt esse iniuste
vel frustra. q⁹ nō sit in virgine gloriosa. Un
Augu. in ſmone. j. de eius assumptiōe ait.
Cui⁹ iniuste curiosine scrutatis virgo hec in
digere potuit. q⁹ ad oīa efficacia gre pleni
tudinē accepit. Aut q⁹ potuit in ea ofa vel
eorpe locus esse vitior. qñ ad celi vicē con
tinentis oīa dei replā est effecta. Dec reue
ra dom⁹ illa est. de qua p Salomonē dicitur
Sapientia edificauit sibi domū. excisit co/
lūnas septē. Septē nāq⁹ virginalis ē dos
mus celitus fulcita est. q⁹ veneranda hec
mater dñi septē spūsti donis dotata fuit
Quam talem vtiq⁹ eterna sapiētia edifica/
uit. vt digna dño esset ex qua ipse carnem
assumeret. Quid aūt dignius hac virgine.
Quid sanctiꝰ in hūani gnis serie potuit ex
stare. Cui nullus patriarchaꝝ nullus pphe
tarū. nullus antiquoꝝ seqntiū patrū nullus
prentium hoīum potuit cōparari. Nam quō
quisq⁹ hanc estimabit cōparādus ⁊ ꝓferen/
dus. cū ē admirabil⁹ ego cūctoꝝ celsitudi/
nē trāscendat mortaliū atq⁹ patria suo hea
tori. cui ēt credebat meritū angeloꝝ. Idem
quoq⁹ in ſmo. eiusdē dicit inqt. Oīm q̄dem
fidē ꝑ sermonis mirabiles. nihil tñ in glia
rior pīno solennitas. Abel p sacrificiū no/
tat. Enoch p contemplationē memoratur.
Melchisedech sicut dei imago predicatur
Hec p iusticiā laudat. Abraam p fidem ap⁹
probat. Isaac p normam memorat. Jacob
per luctaꝝ beatificatur. Joseph per castī/
monia honorat. Job per patientiaꝝ magni
ficat. Moyses sicut legislator extollit. Je/
sua nave sicut dux pferur. Helias sicut ze/
lator testificatur. Esaias sicut locutor dei
scribit. Dauid sicut prudētissimus pdicat.
Ezechiel sicut speculator. organorum admi
rat. Salomon sicut sapiens notatur. Sed
nullus talis in mūdo qualis genitrix dei
maria. Quē em oīm illi in enigmate vide
rūt. ipa tulit incarnatus in vtero. hec ille.

Septimus lapis ōr opalius siue opu/ Opalius
lus siu Iſi. qui vr ōr in dicto lib. de ppte.
rerū. est diuersaꝝ gemarum colorib⁹ di/
stinctus. Est enim in eo carbunculi genus
igneos emittēs. fulgens purpura. smaragdi
lucens viriditas. ⁊ singuli colores sub qua
dam varietate sunt lucētes. nomē aūt ha/
bet a patria. Et ipm lapidem india solo pa/

rit. vt dicit Iſi. ōr Et tot credit habere vir/
tutes quot colores. De quo ōr in lapidario
q⁹ oculos se ponātis suar illesos ⁊ acutos
Sed alioꝝ oculos circumstantiaꝝ obdūcta
nube recōdit. vt nō videant vel aduertant
que sunt coram eis. Hic aūt lapis in virgi
nali corona conuenienter ponit. Ipsa em
ei qui eā defert in corde q⁹ deuotionem: ser
uat oculos perspicacissimos. vt videre pos
set cūctis ptinēria ad salutē. ita vt de ipso di
ci ḡat illud Eccli. xxiij. Oia videt oculus
eius. Econtra ſo de inconstātia ipsius dici
põt illud ps. xxiij. Oculos habēt ⁊ nō vide
būt. Et ps. lxviij. inquit pphet⁹. Obscuren
tur oculi eoꝝ ne videant. Tertius ⁊ vl/ Q
timus locus celi ⁊ empirei ⁊ tertie hierar/
chie ōr esse purpurini coloris. Purpurissa
aūt apud pictores nomen a purpure sorti/
ta est cuius materia generatur in his locis
que solis cursus illuminat affluenter. vt di
cit Iſiō. in. c. de tinctoriis. De supradictis
autē nouē coloribus tractat Plinius lib.
xxxv. c. ix. vsq⁹ ad. c. xxiij. ⁊ Iſiō. li. xvij. et
xix. etymo. Dic autē vltimus locus cōpetit
angelis ratione sue puritatis. Qui septem
alios lapides pciosos ponunt in corona pinites
ſginali ad cōplementū eius. Quor⁹ pri/
mus ōr pinites. q pir grece qđ est ignis la/
tine. de quo ōr in li. de ppte. re. huic lapidi
plurim⁹ ignis inest. de facili em scintillas
emittit. ⁊ tenētis manū si vehemētius pre
mat adurit. ppter qđ ab igne nomen acce
pit. de q̄ ōr i lapidario. Tangi vult leniter.
blāda q⁹ manu teneri. Nā pressus nimium
digitos rigentis adurit. Et talis fuit būdi
cta ſgo q̄ igne diuini amoris accēsa emit/
tebat scintillas ignitas. i. feruētes oīones
ad deū. ⁊ ignita exēpla ad primū. q̄bus cū
ad feruorē ipūs accendebat. Un verificatū
est in eo illud ps. xlix. In cōspectu eius ex
ardescet ignis. ⁊ ps. xcij. A facie ei⁹ exarsit
ignis. Digitos q⁹ eā nimiū premētis adu/
rit. q⁹ si quis eius admirabiles excellētios
ad plenum pscrutari ⁊ describere voluerit
tanq⁹ ad tactū ignis cito ad se manū ab in
cepto opere retrahere coact⁹ erit. Et ideo
mihi hec scribenti. ⁊ ad indagationē atq⁹
declarationem virginalis sublimitatis per
tingere non valenti. dici potest illud Exo
di. xiij. Retrahe manum tuam in sinū tuū.

Secundus lapis dicitur plonites. de R
quo sic habet in lib. de ppte. rerum. Plo⁹ Plonis
nites est lapis qui dicitur esse femineus; teg

Universidad de Deusto
Biblioteca

Nã certo tpẽ ꝺcipit ⁊ parit cõsilex lapidem ⁊ ꝓfert ꝓgnantib⁹. vt ꝺcit Diasco. ℔. ubi. Bta aũt ℣go pulcherrima. sapiẽtissima et sctissima genuit filiũ sibi silem. scz pulcherrimũ. sapiẽtissimũ. ⁊ sctissimũ. vñ appellat sctũs/sctoꝝ Dan. ir. Tertius lapis ⁹ꝛ pateron de quo ⁹ꝛ in dicto li. de ꝓprie. re. ꝙ ẽ mul/⁹ꝛ colo⁹ spaꝛsoꝝ. ⁊ pariter distinctoꝝ. nã
G pateron tpiger ⁊ rubeꝰ viridis pallescꝫ videf. Purpureus crociuscꝫ simul ꝓtiuscꝫ coloris. De ipo etiam ⁹ꝛ in lapidario ꝙ facit hoiem audacẽ ⁊ inuictũ illo die qñ videf mane oriẽte sole. Cuiꝰ rei dimissa determinatione veritaꝫ seu falsitatis. dico ꝙ hũc lapidẽ pcessum in spũ viderat illo mane btã ℣go quo meruit effici mater dei. s. i aurora. xxv. die martij. Tãc esset adeo facta ẽ audax ꝙ deum de celo ad terrã traxit. Item adeo victorio/sa. ꝙ illius hostis ptãte ⁊truit. ⁹ quo dicitur Job. xlj. Nõ ẽ ptãs sup terrã q̃ cõpef ei.
E Sap/phyr⁹. q̃ factꝰ ẽ vt nullũ timeret. Quartus lapis ⁹ꝛ sapphyrus. de quo ⁹ꝛ in li. de ꝓprie. re. ꝙ est gemma cerulea' celo sereno in colore illio. atꝙ optima est iter gẽmas ⁊ summe pciosa. ⁊ regũ digit⁹ magꝰ apta. ⁊ ꝙ in multis locis inuenif: s⁹ oriẽtal' siue idicus sapphyr⁹ melioꝛ iudicaf. ⁊ maxime qñ hꝫ quosdã palueres aureos ĩtermixtos. Dic lapis maxime cõmendaf in lapidario. ita ꝙ pre sui excellẽtia gẽmarũ gẽma vocaf. Nã corpus vegetat. ⁊ integra mẽbra pſeruat. Stellãꝫ hꝫ reluceñt. ꝙ cuius refulgentiam ei⁹ ⁹ꝛ indicaf. In medio aũt vene sapphyꝛi velur in vẽtre q̃dã spẽs carbũculi inuenif ⁊ iõ a mltis sapphyr⁹ mꝛ carbũculi credif: eo ꝙ in ei⁹ venis gigni a pluribꝰ phibef. De ℔ aũt sapphyꝛo inqt Diasco. ꝙ mltum valet ad discordiarũ reconciliationem: ⁊ ad pacẽ reformãdã. Et ꝙ hꝫ virtutẽ calꝛis in naturaꝫ repꝛessiuã vñ de ipso ⁹ꝛ in lapidario. Corꝑis ardorẽ refrigerat interiorẽ. Nã in febꝛib⁹ mltũ caumaticis ⁊ incensiuis refrigeriũ ꝑbet sapphyr⁹: si iurta venas cordis pulsatiles suspendaf. Itẽ hꝫ virtutem ꝓfortatiuã. ⁊ ideo ⁹ꝛ valere cõtra cordiacã ⁊ quãlibet passionẽ melãcholicam. Item repꝛimit nimiũ sudorem. vt ⁹ꝛ in lapidario. Itẽ hꝫ virtutem fluxus sanguinis restrictiuã. vñ si sapphyrus oriẽtalis rpibus apponaf: solet restrigere sanguinẽ de naribꝰ pfluentẽ. Itẽ ℔ virtutẽ hꝫ singularis tumoris ⁊ inflature sedatiuã. Certũ est enim ꝙ apostematũ repꝛimit inflaturã: si in pncipio inflãmationis nociuẽ cistus epponaf. Item valet cõtra antraceꝫ. Nã hꝫ virtutẽ malicie ⁊ venenositaꝫ ei⁹ expulsiuã ⁊ illis suꝛiẽtaꝛes repꝛimit ⁊ expellit. ne ei⁹ malicia spãs in ficiaf. ⁊ illius fumũ ad cor ascẽdere non pmittit. vt ꝺcit Diasco. Itẽ vim habꝫ venenosa ⁊traria ⁊ ipsius penitꝰ extinctiuam. vñ si araneã infra piridẽ posueris. ⁊ venꝫ sapphyrũ indicũ siue aliũ supa piridis ouiscũ aliquãdiu tenueris aranea ei⁹ virtute victa q̃n subito moꝛief. vt ꝺcit Diasco. Preꝫ hꝫ vim visus ꝓseruatiuã. ⁊ sordes oculoꝝ fine grauamine purgat. Unde scriptũ est. Collyre et oculis sordes de frõte dolorẽ. Itẽ hꝫ vim vulneꝝ curatiuã. Nã vt ꝺcit Diasco. puluerizatus ⁊ lacti admixꝰ ulcera sanat. Itẽ tante auctis fuit lapis iste apud veteres paganos ⁊ gẽtiles ꝙ ab eis fuit apollini singulariter ꝓsecratus. Et cuꝫ ipm apollines sacrificioꝝ rpe consulerent. certificaꝛi citꝰ putabãt si sapphyrũ tunc in pctra haberẽt. Unde in lapidario ⁹ꝛ. ⁊ plus ꝙ reliqꝰ amat hãc idromãtia gẽmas vt diuo queat ꝓ eã rnsa mereri. Itẽ hãc lapidẽ magi singulariter diligũt. q⁹ ꝑm eoꝝ opiniones hꝫ erroneã. ꝙ ipsius virtutẽ quedã miracla ie credũt operari. Et ℔ tangitur in lapidario vbi ⁹ꝛ. Dic lapis vt phibet educit de carere vinctũ. Obstrusaꝫq; foꝛes ⁊ vincula facta resoluit. In hoc aũt oẽs recitatoꝛes conueniunt ꝙ ℔ gẽma ⁹ꝛ amatriꝛ castitatis. Et iõ ne ei⁹ effectus ꝑ immũdicã portãtis ali q̃ modo impediaf. debet ille q̃ eam portat caste viuere. vñ ⁹ꝛ in lapidario. ℣s q̃ portat eã castissimus esse iubef. Item ⁹ꝛ in lapidario ꝙ valet ad tollẽdã inuidiã. ⁊ ad expellendũ timoꝛẽ. ⁊ ad faciendũ audacem ⁊ victoꝛẽ. ⁊ firmãdũ in bono. ⁊ ad faciendã mitẽ ac bñsilem ⁊ benignũ q̃ oĩa dispositiue ⁊ nõ effective intelligunf. vec omnia in dicto li. de ꝓprie. re. Propꝛietates aũt istius gemme optime cõueniunt virgini bñdicte: non solũ dispositiue. s⁹ etiã effective. ℣s solũ ꝑ nũc breuiꝰ dico ꝙ ſẽ sapphyr⁹ est sup omnes gẽmas. ita virgo gloꝛiosa est super omnes puras creaturas. Et sicut sapphyr⁹ appollini. ita ipa deo ẽ ꝓsecrata. et ſẽ sapphyr⁹ regis digito ꝺuenit. ita btã virgo dei filio celesti regi cõueniẽs mꝛ fuit. q̃ digit⁹ dei ⁹ꝛ. iurta illõ Eccl. viij. Digit⁹ dei est hic. Quintus lapis ⁹ꝛ smaragdus. cui assimilat beatissima virgo. ⁊ primo ratiõe coloris. Nam vt ait Jsiõ. ⁊ ponitur in lib. de ꝓprie. re.

Smaragdus gẽma⁹ olim viridium obtinet ꝓcipatũ. Nulli enim gemme vel herbe maioꝛ ineſt viriditas ꝙ smaragdo q̃ viriditatem sue herbas viꝛetes superat. Quasi autẽ gemme vel herbe vires sunt sacratissime ℣gines q̃ carnis viꝛotẽ semp cõseruant. inter quas brissima virgo obtinet ꝓcipatuꝫ iurta illud ps. xliij. Adducent regi virgines post eã. Post eã scz nõ solũ oratione. sed eã dignitate. q̃. a. s. virginitati ei⁹ nullius vanꝫ ℣ginitas potuit coequari. Eius autẽ ℣ginitas ⁊ humilitas ita deo grate fuerũt ꝙ q̃ due porte exteriꝰ erãt. per qꝫ in eas rpo intrauit. ⁊ ideo ⁹ꝛ Zob. xiij. Porte ierim⁹ et sapphyro ⁊ smaragdo edificabunf. Nam ꝑ sapphyrũ qui rumoꝛem sedat intelligitur eius hũilitas que soluit tumoꝛẽ elationis. sed ꝑ smaragdũ qui est viridis coloꝛis intelligit virginitas carnis. Sc̃o ⁹ꝛ smaragdus rone nitoꝛis. q⁹ vt in pdicto libro ⁹ ꝓprie. rerũ. ⁹ꝛ. Tant⁹ est nitoꝛ smaragdi ꝙ ex viroꝝ nec in sole alĩ modo obumbraf. Et simili tãꝫ fuit nitoꝛ puritatis ⁊ ℣ginitatis nre ꝙ solẽ iusticie rpm gignẽdo vel parẽdo in nullo pdidit sua integritatẽ. Tertio sic dicit rone repsentatiõis. q⁹ vt ⁹ꝛ. vbi. ℔. si coꝛꝑ smaragdi extensum fuit ⁊ exterſum siue politũ ad modus specu/li. imagines repꝛesentat. Et similꝛ brã virgo cuius corpus fuit extensum ex diuinali fraudatiõe. Itẽ exterſum ⁊ politus ex oĩ immũdicie elõgatione. ⁊ omniũ virtutum adornatione imagines nobis repñtauit. s. diuinã et humanã. quia verbũ incarnatus nobis ꝓtulit scz dñm iesum rpm qui inquã eũ verbũ est imago patris ⁊ figura substantie eius ad Col. j. c. Et ꝑm carnem siue humanitatẽ est vt ita dicã imago matris scz homo et hoie in similitudinem hominꝫ factus et habens inuentus vt homo. ad Phil. ij. Esti beata virgo q̃ fuit vt speculũ politum et exterſum per suã maximã puritatem repꝛesentat nobis imagines omniũ virtutuꝫ. vt eas imitemur. Item ⁊ quarto ⁹ꝛ smaragdꝰ rone tinctionis. vñ in pdicto lib. de ꝓprie. rerum ⁹ꝛ de precedenti et sequẽti similitudine sic. Smaragdus habꝫ coꝛꝑus spessum et ꝑspicuũ obiectarum figurarum ⁊ imaginũ ostensiuum. habet quoq; viroꝛem sui multiplicatiuũ. Et se enim generat radius ejus viroꝛe tingit aerem circumfusum. Et sic mediãte beata virgo emisit ex se radiũ quado ꝓpetuꝫ dei filium. vñ canit ecclesia. Sicut

Smaragd⁹

X Sardius

lydus radiũ ꝓfert virgo filium pari forma. Neq; lydus radio. neq; mater filio fit coꝛrupta. Quo filio sua viriditate. i. virginali carne quo ipsam induit nõ erñ circũstantes ⁊ primos ei iudeos. sed etiã totuꝫ mũdum viroꝛe. s. tinctura baptismali. Naꝫ ipo tactu sue mũdissime carnis quã ex virgine traxit vim regenatiuaꝫ cõtulit aquis quibus fideles ringunf. ⁊ baptizanf. Quinto ⁹ꝛ smaragdus rone ſruole operatiõis. Dicit esse diasco. et etiam ponif i lib. de ꝓprie rerũ. et in lapi. ꝙ smaragdus valet ad diuturnitatẽ augmento. Beata aũt virgo opes spirituales nobis auget dũ multiplices gꝛas impꝛetrat. vel dũ nos ad bene operãdum. et merita cumulandũ iuuat. Item vbi. ℔. dicif ꝙ smaragd⁹ collo suspẽsus a moꝛbo caduco pſeruat. ⁊ ipa benedicta virgo nos a casu pctẽ repꝛimit ⁊ cõseruata. Itẽ ibidẽ ⁹ꝛ ꝙ smaragd⁹ lasciuos motus refrenat. ⁊ cõtra illusiões ⁊ fãtasmata demoniũ valet. ⁊ beatissima virgo cõtra illusiones ⁊ tẽtamenta demoniũ ac ꝑtra lasciuie libidinẽ auxilium nobis ꝓstat. Itẽ vbi ℔. dicif. ꝙ smaragd⁹ memoriã pditã reparat. Et sic beata virgo que ola verba ⁊ gesta ꝓphẽ scꝛiptuꝝ ꝓcẽseruabat in coꝛde suo. postea sanctis euãgelistis retulit ⁊ consequenter per eos ad memoriã fidelium reduxit. Item ibidẽ dicit ꝙ smaragdus visum confoꝛtat. Et ipsa gloꝛiosa virgo visuꝫ nostrũ cõfoꝛtauit. ꝓducẽdo nobis verũ lumen rpm qui illuminat oẽm hoiem venientem in hunc mundũ Joh. j. Item vbi. ℔. ⁹ꝛ ꝙ smaragdus valet ad cedãdum tempestates. ⁊ ipa pyissima virgo nos in huius mũdi fluctib⁹ pcellaꝛes dirigit ⁊ defendit. et ꝓpter hoc ab ecclia appellaf stella maris. De ipsa quoq; dña nostra exponere possumus illud Eccli. xxiij. Sicut in fabricatiõe auri signũ est smaragdi. Quia bñdicta dei mater est signuꝫ smaragdi. Quia bñdicta dei mater est signuꝫ resulgẽs in gloria celesti. multo magis ꝙ smaragdus in medio auri de quo signo ⁹ꝛ Apoc. xij. Signũ magnum apparuit in celo. Mulier amicta sole ꝛc.

Sextus lapis dicif sardius qui est rubei coloꝛis. ⁊ sic appellatur: q⁹ primitus in sardis ẽ reptus. vt dicit Jsiõ ⁊ ponif in lib. ℔ ꝓprie. re. Ubi etiam dicit ꝑm Diasco. ꝙ incedit gaudiũ. ⁊ expellit timoꝛẽ. audaces fãdit. ⁊ acuit mentẽ. ⁊ gestantẽ se ab incantationibus ⁊ maleficijs tuef. ac ipo ꝑte nõ nocet ontr. q̃ est alius lapis habẽs quasdã nocius qualitates. Licꝫ aũt pdicto gẽma

Universidad de Deusto
Biblioteca

nullã pdictarum ꝓprietatũ haberet, hꝫ iñ
eas ego bñdicta que suis deuotis auget ⁊
incẽdit gaudiũ dicẽs illud Mat. v. Gaude
te ⁊ exultate qñ merces vestra copiosa est
in celis, Expellit quoq; timorẽ illũ de quo
inquit ps. xiij. Trepidauerunt timore vbi
nõ erat timor. Audaces etiã nos facit con
tra diabolũ et ab eius malef cijs defendit.
ita q eius deuotiõe in cordib⁹ nostris exti/
te nobis nullatenꝰ nocere põt. vñ de ĝlibet
ipsius deuoto dici põt illud ps. lxxxiij. Filij
iniquitatis non apponet nocere ei. Be
Y Bolir. ptimus ⁊ yltimus lapis ẽ: solir. de quo di
citur in li. de ꝓprie. re. q est gẽma candida
et translucẽs sic dicta eo q ad similitudinẽ
solis in orbe fulgẽtis radios gerat. vt dicit
Ysi. in. c. de candidis gẽmis. Et sic beata
virgo sole clarior p orbẽ vniuersum radios
sue claritatis effundit ihs oẽs deuotos su
os illuminare nõ desistit. vñ ipa Eccli. xxiij.
inquit. Illuminabo omnes sperãtes in dño
De ipa autẽ ẽgine clarissima loquẽs dan
tes in. xxj. cãtu paradisi inquit. E beatrice
dire. Eccolle schiere. Del triũpho di rpo. e
tutto il fructo Ricolto del girar di queste
spere. Paruemi chel suo viso ardesse tutto.
Eli ogi hauea si de letecia pieni che passar
mi cõueni senza cõstructo. Quale ne ples
nilunj ⁊ ne sereni. Trinita ryde tra le nisphe
eterne. Che depingon il ciel per tuti i seni.
Vidio sopra miliara de lucerne vn sol che
tute quãte lacẽdeua come fa il nostro le vl
ste superne. E per la viua luce transparena
la lucente substanza tanto chiara nel viso
mio ẽ nolla substeneua O beatrice. o dol
ce guida e chara. Ella mi dixe. Quel che ti
sobranza. e vertu da cui nullo si ripara.
Quiui e la sapienza e la possanza chaprile
strade intra li cielo e la terra vnde fugia si
longa distanza. Como foco da nube si diss
serra p dilatarsi si che nõ vi cape. E for di
sua natura in giu saterra. La mẽte mia col
si tra quelle dape. Fara piu grãde: di sestes
sa viso. E che si fesse rimembrar non sape.
Apri li ogi e riguarda chi son io. Tu hai pe
du te cose che possente. Se fato a sostener
lo riso mio. Io era coma quei che si risen:
e Di visio ne oblita che fingegna indar no
di redurlasi a la mente. Quandio vdi ques
ta ꝓferta degna. Di tanto grado che mai
non si stingue Del libro chel ꝓterito rasses
gna. Se me sonasser tute quelle lingue che
pollimia colle sore fero. Del lacte lo: dolcis
simo piu pingue. Per aiutarmi al milesimõ
del vero. Nõ si verria estando il setõ riso. E
quãto il sancto aspecto facea mero. Et in
fra. Perentre il cielo scese vna facella. Fo
mata in therchio dozo a guisa di corona. E
cinsela e giro se intorno ad ella. Qualũcha
melodia piu dolce sona. qua giu. ⁊ a se pin
lania tira parebbe nube che squarzata to
na. Comparata al sonar di quella lira vnde
sincoronaua il bel sapiro. Del qualesi cielt
piu chiara. sinsafira. io sano amore angeli
co che giro lalto letecia che spira del ventre
Che fu albergo dei nostro destro. E girero
mi dona del ciel mẽtre che seguira tuo fi/
lio. et farai dia. Pia la spera supma p che
li entre. Cossi la circulata melodia. Si figi
laua ⁊ tuti li altri lumi. Facea sonar il no
me de maria. lo real manto di tuti volumi
Del mũdo che ferue e piu sauiua Tel alito
de dio ⁊ ne costumi. Vauea sopra di noi le
terna riua. Tanto distante che la sua puen
za. Lo douio era anchor nõ apparua. Pe/
ro nõ habber li ogi mei potẽza di seguitar
la coronata fiãma Che si leuo appsso a sua
semẽza E come fantoli chen ver la mãma.
Tẽdelle brachia po: chiel lacte ꝓfesse Per
lanio chen fin di fotti in infiama. Letitia
di quei cãdore in su si se stese. Cõ la sua fia
mma si che laltro affecto. Chaueõ a Maria
mi fu palese. Indi rimaserli nel mio conspe
cto. Regina celi contãdo si dolce. Che mai
da me nõ si ptì il dilecto. O quãta beluber
ta che se so folce. In qlle arche richissime
che foro. A seminare qua giu bone bobol/
ce. Quiui e gode e viue del thesoro. Che la
quisto piangendo nel exilio Di ba bylõ: oue
li lascio loro. Quiui triumpha soro lalto si
lio Di dio ⁊ di maria di sua victoria. E. con
lãticho ⁊ col nouo cõsilio Colui che tien le/
claue di tal gloria. hec ille. Pro cuius hõe
aũt huius operis libet ad gliam ipius hã In hes
dicte ẽgie seragies ⁊ ter ecclamare. vt qbꝰ rã ẽgi
lapidibꝰ p angelos coronã ei factam decla/ nẽ eccle
rauimus ipsis clamoribus alterã compona rãdo oõ
mus. O igitur fons gre superne O. arma/ claditi
riũ omniũ diuitiarũ sapse ⁊ sciẽtie dei. O lum
cibus et refectio humane mentis. O stella
matutina. O vita nostra. O dulcis mat et
pia. O auxiliatrix ẽ omni calamitate. O ma
ter pietatis. O pena nostre salutis. O prin
cipiũ nostri amoris. O redẽptrix vniuersi.
O mutatrix cursus naturalis. O recupera
trix pditi orbis. O renouatrix humane na/

ture. O mediatrix dei et hoim. O spes soli
da nostre mercedis. O ductrix oĩs fidelis
errãtis. O fundamentũ nostre fidei. O ma
re in quo desiuunt oĩa flumina diuinorum
charismatũ. O sagitta cõtra serpẽtem anti
quum. O portus desiderabilis. O schola
omniũ virtutum. O pons periculosi huius
mundani fluminis. O ardor superni amo
ris. O scala per quam in celũ ascenditur. O
vas et templũ spũsancti. O speculũ in quo
resplẽdet omne bonũ. O norma iusticie. O
caritatis magistra. O innocentie forma. O
ante nostrum iudicẽ aduocata fidelissima
O gloria angelorũ. O decor omniũ celorũ.
O dispensatrix donoꝝ dei. O virgo mater
eterni verbi. O portinaris paradisi. O aq̃
melliflua q̃ das bibere omni sitiẽti. O exem
plar humilitatis. O secretaria eterni con
silij. O tabernaculũ sanctũ. O refugiũ no/
stre miserie. O viuificatrix ab eterna mor/
te. O thesauraria altissimi. O puella super
oĩs electa. O vox pphetarum. O deside
rium patriarcharum. O flãma inter seraphin
O lumen ad cherubi. O throna inter thro
nos. O dña inter dñationes. O maria prin
cipia inter principatus. O columna oĩs
potestatis. O virtutũ supma virtus. O ar
changela inter archangelos. O omnium
angelorũ ornamentũ. O hortus delitiarũ,
O corona iustorum. O triumphus celi em
pyrei. O filia patris eterni. O genitrix di/
uine matestatis. O spõsa paracleti. O re/
gina ⁊ imperatrix orbis vniuersi defende
nos a malignis spiritibus. Et fac vt in die
iudicij audiamus vnigenitus filium tuum
nobis dicentem. Venite benedicti patris
mei. possidete regnũ qõ vobis paratum est
ab origine mundi. In quo regno perenni/
ter te laudare ⁊ glificare valeamus vna cũ
ipso dilectissimo filio tuo qui cum eterno
patre et spũsancto viuit et regnat deus per
omnia secula seculorum. Amen.

C Mariale de excellentijs intemerate dei
genitricis. Impressum Augduni opera et
impensis prudẽ viri. M. Joannis Cleyn
alemãni artis impressorie solertissimi. An/
no incarnationis dñice. M. quingentesi/
mo. xv. xv. xvij. kal. Julias. Dic optatum
assequitur finem.

Registrum huius operis.

a. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. v. x.
y. z. aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. kk. ll. mm.
nn. oo. pp. qq. rr. ss. tt. vv. xx. yy. zz. A. B.
C. D. E. Omnes sunt quaterni.

Universidad de Deusto
Biblioteca

du te cose che p...
lo riso mio. Jo era coma qu...
e di visto ne oblita che fingegna in...
di reducrlaſi a la mente. Quando vdi que...
ſta pferta degna. Di tanto grado che mai ter p...
tion ſi ſtingue Del libro chel prerito raffes cipiũ noſt.
gna. Se me ſonaſſer tute quelle lĩgue che O mutatrix...
pollimia colle sore fero. Del lacte lor dolciſ trix pditi oibꝰ. ...

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca